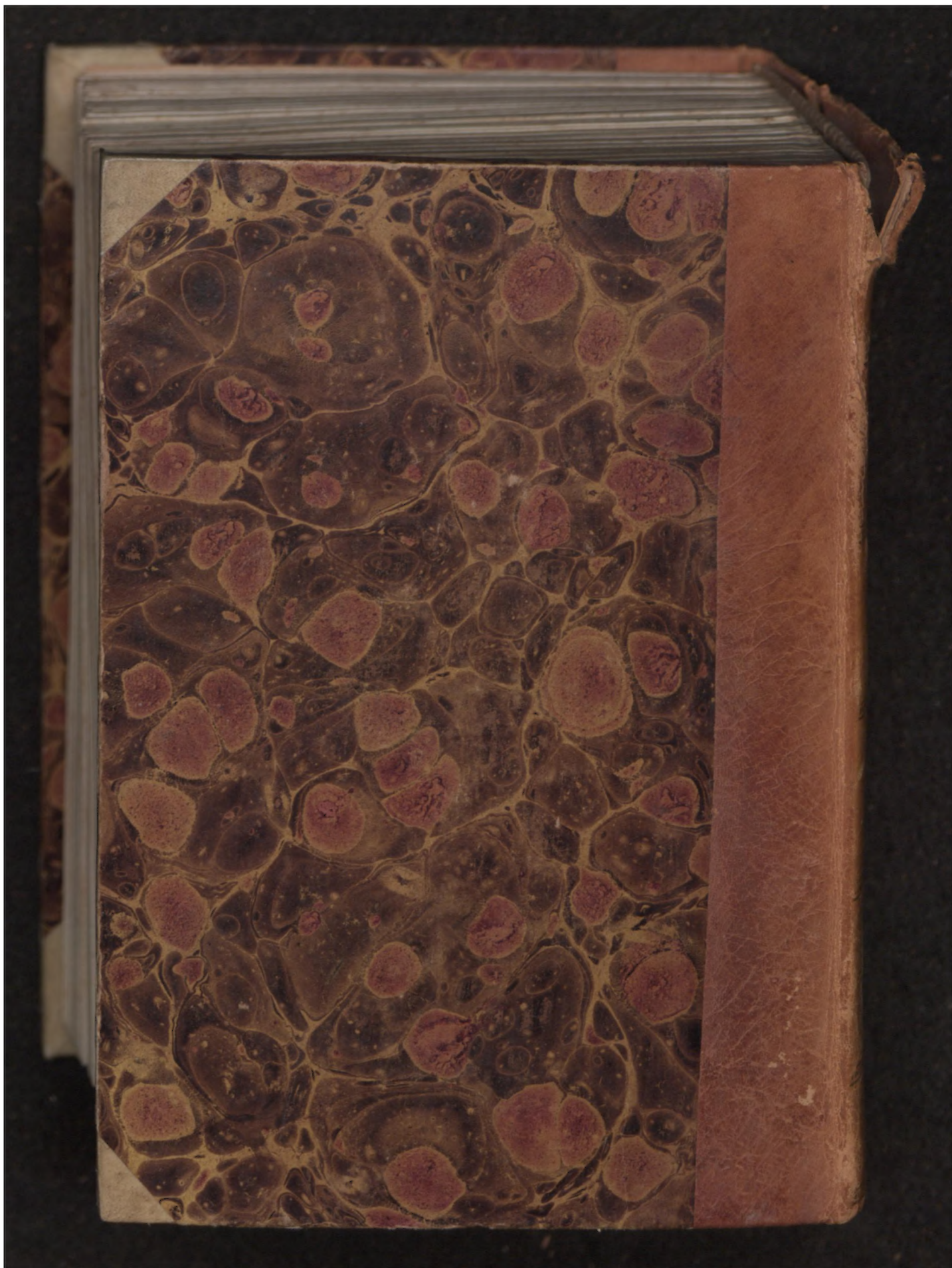

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.7.12

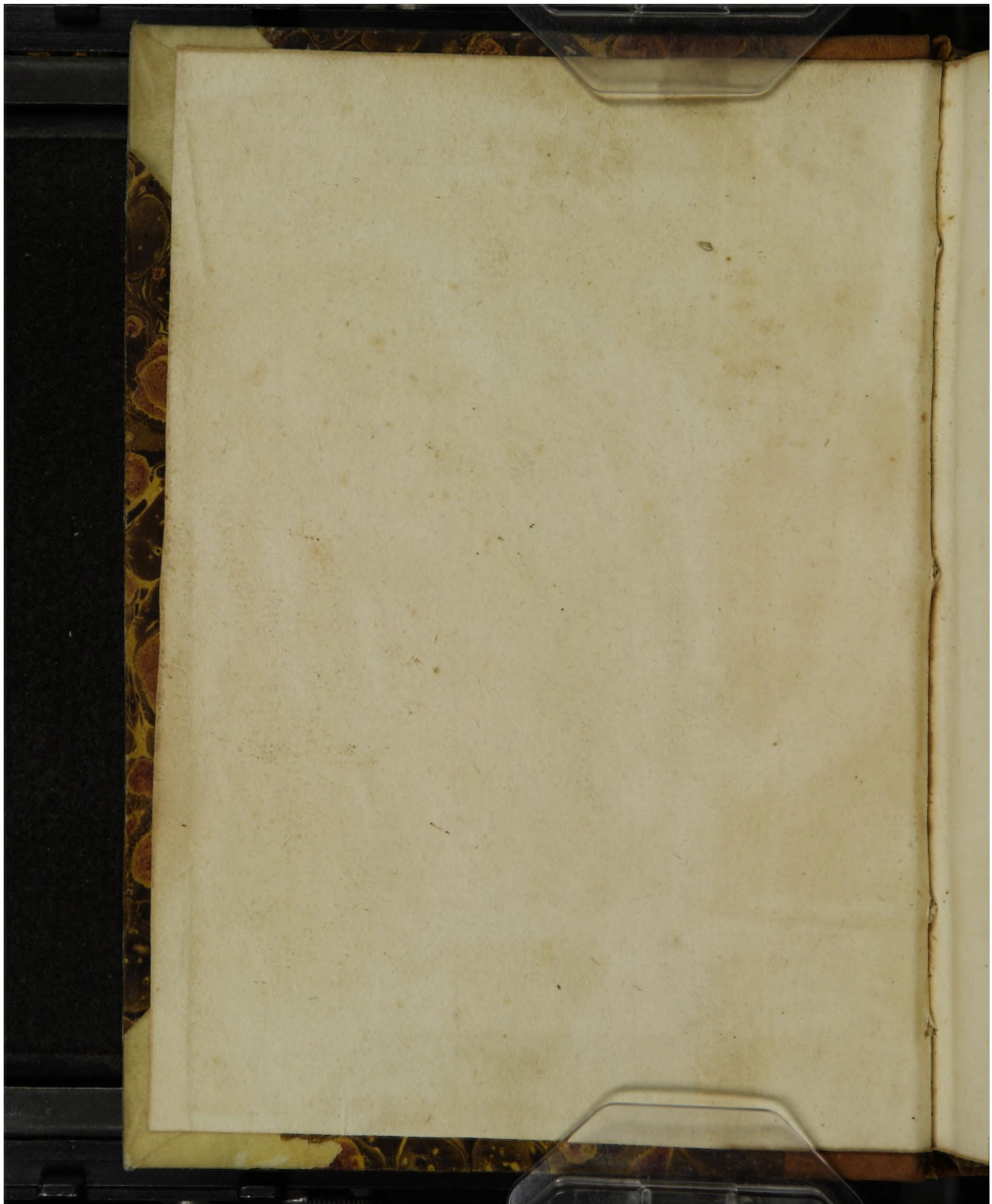
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.7.12

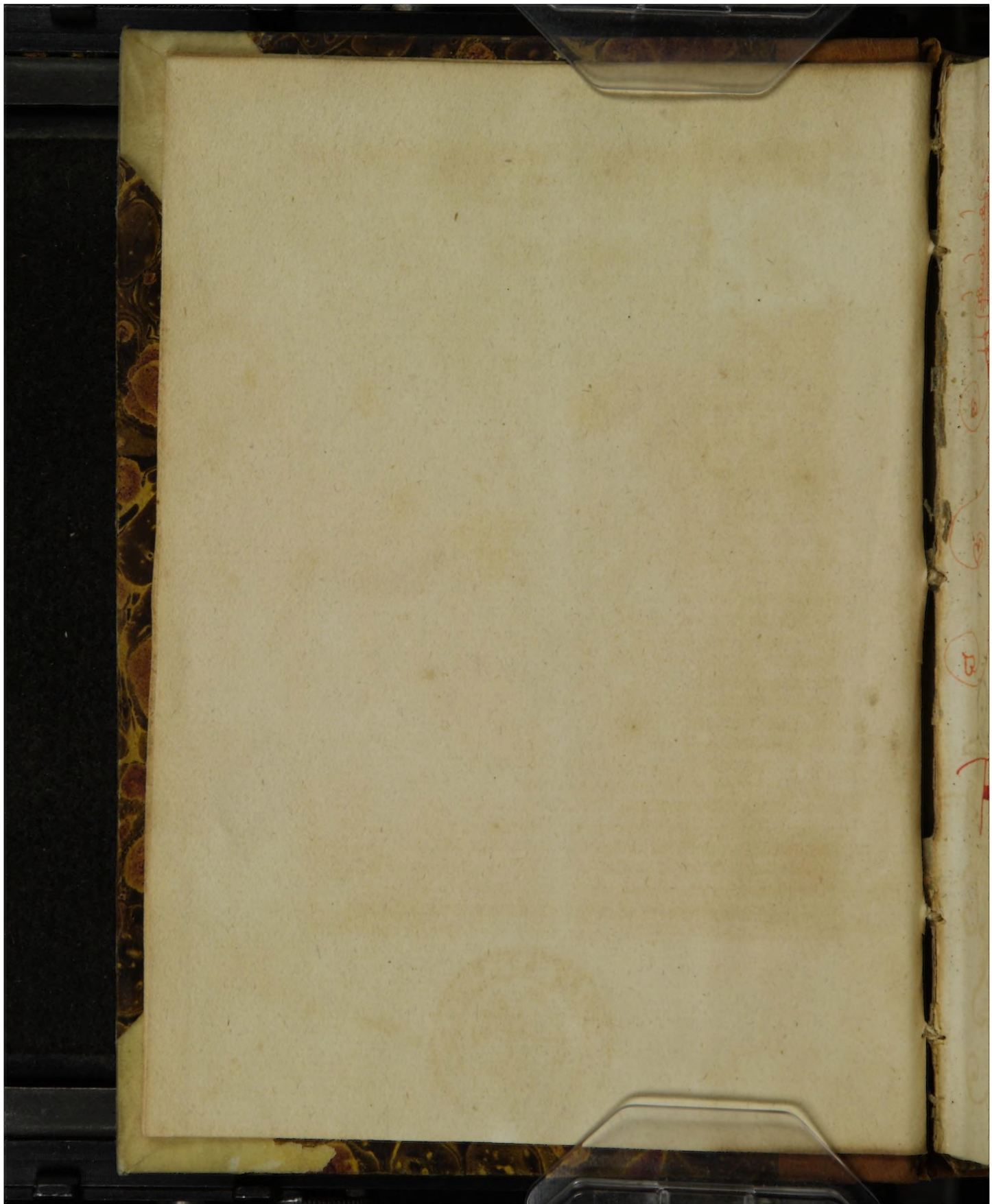
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.7.12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.7.12

In noīe dñi nři Ihu xpi. Amen.

Incipit liber q̄ dicitur supplemētū.

Quonia summa

que magistrutia
seu pisanella vul
gariter nūcupat̄ pp̄ ei⁹ cōpēdiosi
tatē apud cōfessores coius inole
uit. Et q̄a ppter ei⁹ abachicas q̄ta
tides numū i suis quorū repit cor
rupta. ac pp̄ ei⁹ breuitatē i plerisq̄
suis reātionib⁹ valde dubia. reā
ratioē 7 suppletioē indigēs. idcirco
ad cōem simplicit̄ p̄fessorū utili
tatē q̄tū mibi dñs dederit decreui
dictā sumā emēdatā ad cōem q̄ta
tionē reducē. ac ei⁹ breuitati q̄ bre
uis valuerō qd̄ vili fuerit ex p̄dire
addendo supple. ut q̄ additio co
gnoscat̄ in ei⁹ p̄ncipio. **A.** In fine
p̄o. **B.** lra ex rubro. pone. dicte
sume alphabetici ordinē sequēdo
7 pagrap̄tos in marginib⁹ p̄ q̄tas
notādo p̄ p̄ncipiū capli. l3 i p̄fata
summa computetur p̄ncipiū. p. 6.
p̄. **E**x ppter predicta hoc opus sup
plemētū appellari potest. **B.**

Abbas i suo mo
nasterio
cōferre pōt suis subdit̄
primā tonsurā 7 duos
ordines minores. dū mō sit sacer
dos. 7 man⁹ ip̄osita sit ei⁹ fm̄ morē
p̄ficiendoz. ex te eta. 7 q̄li. cū p̄tin
gat. et. 69. vii. qm̄ videm⁹. **A.** Or
dines minores sūt hostiariar⁹. p̄sal

mistar⁹. 7 lectorar⁹. exorcistatus.
acolitaz. 21. vii. clericos. Et psalmi
stat⁹ 7 lectorar⁹ idē sūt ut pōt colli
gi ex textu 7 glo. dci. c. cū p̄tingat.
Abbas aut̄ p̄ferre pōt lectoratū.
dcō. c. cū p̄tingat. 7. c. qm̄. p̄sequē
7 hostiariatū qui p̄cedit. 7 sic istos
duos. cū ad ordines nō sit p̄cedē
dū per saltū. ut ex te cle. p̄ sal. p. c.
vno. **B.** Hoc etiā pōt elect⁹ i ab
batē si ep̄s differat cū b̄ndicē. ex te
supple. ne. p̄la. statum⁹. **A.** Ibi
d̄. Si ep̄s etiā cū b̄ndicē ac te
uotidē sic puenit req̄sit⁹. abbates
b̄ndicē forte renuerit. ei⁹ dē abbati
bas liceat. p̄pos monachos b̄ndi
cere. 7 alia q̄ ad officiū huiusmodi
p̄tinēt exercē. donec ipsi ep̄i duntia
suā recogitēt 7 abbates b̄ndicē nō
recusent. **B.** Alienis at̄ p̄ferre nō
pōt. ex te p̄ui. abbates. li. 6. **A.** Ibi
d̄. Nec abbatib⁹ licitū sit alijs q̄
monasterioz suoz p̄uersis 7 q̄ ad
illa puolauerint 7 i q̄s ecclesiā
7 q̄s ep̄alē iurisdictionē obtinent
p̄mā clericalē p̄ferre tonsurā. nisi
eis id. competat ex pleno p̄fate
sedis indulto. **B.**

Abbas 7 q̄libet cōuentualis
p̄lat⁹ req̄rere debet monachos fugi
tios. **A.** Adde. 7 eictos. ut i. c.
ne vagandi. j. allato. **B.** Et ad
claustr⁹ reducē salua ordinis disci
plina. ex te regula. ne vagādi. **A.**
Al̄ icipit. ne religiosi. vide. j. apo
stasia j. 5. 2. **B.**

Utr⁹ abbas possit licētiare sub
ditos suos ad aliā religionē. R. 2

fm **W**onaldū. **P**ōt qdē licētiare
 ad eq̄lē religionē tē cōsensu capli.
 aliē nō. ad minorē pō nō pōt. ar.
 19. q. 3. statumimus. 12. q. 2. sine ex-
 ceptiōe. **D**e artiori pō religioe dic
 ut. j. religio 5. s. p. **A**. **E**t ibi di-
 ctis pōt colligi qd ad artiore pōt li-
 cētiare. nisi cederet i grauē iacturā
 seu infamiā congregationis vnde
 trāsfit. **B**. **A**d ep̄atū qd si subdit
 eligat. p̄lat^o licētiare pōt etiā nō re-
 q̄sito p̄uētū. ex tē elec. si religio^o. i
 fi. li. 6. **A**. **I**ntellige si iam fuerit
 facta electio. nō at electiōi future.
 ut i. cl. si. ex tē elec. vbi dī. **C**ū p̄ces-
 sa religio a supiore suo licentia
 ut electiōi ul' p̄uēti si quā tē ipso
 p̄tigerit fieri suū dare possit assensū
 ab̄itionis vitio viā paret. nulli^o eā
 existerē posse volum^o firmitatē. **B**
 3 **A**bbas vn^o nō pōt p̄sidiē i di-
 uersis monasterijs. ex tē religio. do.
 c. vlt. i. fi. **A**. **I**bi etiā dī. **N**e q̄s i
 diūsis monasterijs locū monachi
 b̄re p̄sumat. **B**. **V**ide hoc. j. reli-
 gio p. 5. r. **A**. **E**t ibi dicē p3 qd
 religio^o nō pōt p̄esse plurib^o mona-
 sterijs seu eccl̄ijs curā aiay b̄n̄tib^o
 sine auctoritate sedis ap̄lice. nisi
 vnū monasteriū seu eccl̄ia depēde-
 at ex alio. ul' ad iuicē sint an̄ere. **B**
 4 **A**bbas i collatiōe alicui^o pō-
 rat^o nō pōt aliqd nouū on^o iponē.
Hoc ex p̄sē p̄tinebat i qdā decreē.
 eūuagāri **A**lexādrī q̄rti. q̄ l3 hodie
 reuocata sit p. p̄ximiū **B**regoriz
 nū libri septi. s. tñ ē etiā tē iure coi.
 ex ut b̄n̄ficia eccl̄iastica. c. ut n̄m.

tē supple. ne. p̄la. q̄ regulares. i
 cle. **A**. **I**n hac cle. s. clare dī. **B**
 5 **E**t p̄ abbas possit dare licētiā
 monacho aliq̄ retinē. **R**. qd mona-
 chus teneat aliqd t̄a q̄ p̄pū nullo
 mō abbas pōt. ex tē fia. mo. cū ad
 monasteriū. i. fi. s. qd teneat q̄tū ad
 vsū ita tñ qd p̄p̄ias sit monasterij
 concedere pōt. ut ponit. **W**. s. glo-
 sator **R**ay.

6 **S**i ep̄s voluerit monachū in-
 stituē i p̄lati in eccl̄ia sc̄lari t ab-
 bas nolit obediri dū ē abbati. 16. q.
 i. cū p̄utilitate et. 58. dis. c. p. et. 2.
Si si vtilitas eccl̄ie erigar. cogi d3
 abbas p̄ suū supiore. ut in. c. cū p̄
 vtilitate. **A**. **I**n s. c. tē s. vltimo
 nil dī. s. ex iunb^o ibi p̄ glo. i p̄trariū
 allat. v3. 2. q. 1. cū pastor. 7. 16. q.
 i. q̄ vere. forte potest. sumi rō b̄n̄
 vltimi dicti. **B**

7 **E**t p̄ abbas possit p̄bibē mo-
 nachis ne p̄fiteant ep̄o ul' ep̄p̄nia-
 rio. **R**. fm **W**. **N**ō pōt. cū ep̄s sit
 ordinari^o oīuz subditoz. nisi forte
 eēnt exēpti. ul' p̄trariū sit i eoz p̄sti-
 tutiōib^o p̄firmat^o a papa uel i eoz
 p̄uilegijs. **A**. **A**ddit glo. **R**ay.
 qd n̄bilo min^o monach^o tenet ab-
 bati suo ul' alci tē mādato ei^o p̄fi-
 teri si s. ei p̄cipiat p̄ q̄ p̄fessus fue-
 rit ep̄o ul' ep̄p̄nario. **S**i i s. ut nōf
 in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 17. p̄tradiciūt
 theologi coi. q̄a cōfessionē semel
 bona fide factā ei q̄ potuit absol-
 uere nūq̄ tenet tō reiterare nisi ve-
 lit. imo etiā dī **A**bo. in qdā q̄one
 tē quolibet. qd non potest aliquis

auctoritate cuiuscunque bois cogelli
ad pfitendū pccm qđ alci pfectus
ē qđ absolue potuit. qđ cōfessio pec-
catorū est qđdā sacrale dīno iperīo
subiacēs nō būano. **B**

Abbatissa statim p⁹
pfirmat
tionē pōt pferre ecclias et bñ-
ficia et instituē clericos i ecclis ad
suū monasteriū pñētib⁹ sicut fa-
ciūt alij pfirmati. eē de elec. nosti.
et de his que fiunt a p̄la. ea noscīt.
Con. Ber. et hosti. A. Jura alle-
gata nō bñ b⁹ pbant. s⁹ bñ b⁹ notat
glo. i. c. dilecta. eē de ma. et obe. et
bñ i sū. con. l. 3. n. 23. q. 1. **B**

i **U**tz possit excoicare. **R.** Nec ex-
coicare pōt nec ab excoicationē ab-
soluē. eē de ma. et obe. dilecta. et eē
de sen. exco. de monialib⁹. **Sed** et
addit⁹ **W.** dicēs. **Credo** qđ possit
p̄cipe p̄lbyteri suis qđ excoicēt uel
absoluāt moniales relinquētes.
et illi tenent obedire. si tñ b⁹ habēt
p̄lbyteri ex cōcessiōe gnāli uel spe-
ciali diocesani ul⁹ pape. ul⁹ de anti-
qua et approbata p̄suetudine. **A**
Idē dī in sū. con. dcā. q. 1. **B**

2 **U**tz abbatissa possit aquā be-
nedicē. cōfessiones audire. sacra-
les pñias iponē. **R.** Breuē nullū
actū sacrale exercere pōt. eē de pe. et
re. noua. **A.** **I**bi etiā dī qđ non
pñt moniales p̄pas bñdicē. nec p̄-
dicare publice. sed de bñdiciōe aq̄
nil dī nisi forte sumat ex ei⁹ rōne.
Et p̄dictis con. **Albricus. B**

3 **U**tz possit suspēdē uel inēdicē.

R. **Fm Ho.** Ab officio suspēdere
nō pōt. qđ b⁹ qđ clauū ē et sub noie
censure eccliaslice continet. **S**icut
nec interdicerē pōt. pōt tñ **Fm**
Inno. si esset p̄suetudo. a beneficio
p̄o suspēdē pōt. eē de ma. et obe. di-
lecta. **A.** **A**ic sic dīferit **Ho.** tñ
glo. i. dco. c. dilecta. dicit qđ pōt sus-
pēdere ab officio et bñficio mona-
chas suas et clericos sue iurisdictioni
subiectos **Fm** qđ b⁹ satis innuit.
Hoc etiā tenet glo. **Ray.** et qđdā ali-
ut in sū. con. l. 3. n. 23. q. 1. **Inno.**
etiā in dicto. c. dilecta. dicit qđ ab-
batissa pōt suspēdere clericos suos
ab officio et bñficio. et hē ea rōne. qđ
ex cōsuetudine iurisdictionē ordi-
nariā bz. i. de arbi. dilecti. **Al. n.** est
p̄ ius cōd. **E.** de arbi. l. vlt. lxxv. cille.
Et b⁹ videt⁹ veri⁹ qđ ex consuetudine
possit abbatissa suspēdē ab officio
et bñficio p̄ iura p̄allata. **E**t subdit
Inno. vbi. s. qđ ex p̄suetudine idu-
ci nō pōt ut inēdictū de iure ponere
possit sicut nec excoicationē. **F**or-
te b⁹ ideo dīc **Inno.** qđ res ē magni
ponderis. **B**

4 **U**tz possit predicare. **R.** **Nec**
pōt p̄dicare nec publice docē. ut dī
j. feia. s. p. **A.** **I**bi ad b⁹ allegāt.
iura. p̄ qđ etiā facit eē de pe. et re. no-
ua. **B.** **P**ōt tñ suas subditas ex-
hortari et iformare. **S**tē nō pōt or-
dinē recipe nec sup̄ spūalib⁹ iudica-
re et qđdā b⁹ mōi qđ femis p̄bibent.
ut. j. feia p. to. de electiōe abbatisse
bñ. j. electio p. s. fi. **E**t qñ et q̄liter
p̄ homagio potest egredi clausurā
a 3

monialium. vide. f. monial. §. 3. **A**
hic alia. §. 3. computando principium
capli. p. vno. §. 6. nō sic ponit i gra
tione quā h signo. cū separati soleat
allan principium capli ab ei. §. 6. **B**

Absolutio. **A**bsolutio ab excoicatione sci
endū est qd ab oi excoicatione siue
maiori siue minori lata a iure pōt
excoicari absolui a suo epo nisi cō
ditor candis sibi resuauerit. ut ex
de sen. exco. nup. §. 1. 2. Pōt etiā
pprius sacerdos absolue a minori ut i
de c. nup. nō at a maiori. ut dī. f.
pessor. p. §. 6. **A**. Intellige nisi
pprius sacerdos pōt ecclie collegia
te. ut abbas. archiep. lby. et b. tales
eni pōt excoicare. et sū inferiores
q b. pōt pfectu. ut i. lū. con. lū.
3. ti. 33. q. 50. Et sic pōt a maiori
excoicatione excoicare. ita et ab illa
absolue. ut i. §. 6. **B**. A finia pō
iudicā nō pōt qd absolui nisi ab ex
coicatore ul' ab ei' supiore si ad il
lū fuerit appellatū. ul' si excoicator
negligēter. uel maliciose differat
absolutionē. et alijs casib' in q b'
archiep. potest iudicare de subdi
tis suffraganeorū suor. quos ha
bes. f. archiep. §. 3.

Absoluerē pōt q ligare seu ex
coicare pōt. et dī. inferior. Fallit h
i. et casib'. p. i. relegato pape q iote.
dientē sue finie excoicare pōt. h p'
annū absolue nō pōt. ex de offi. dele.
qrenti. **A** Intellige p' annū. s. a
diffinitiva finia. ut p3 ibi p glo. **B**

2. qñ iudey eēt excoicatus maiori
excoicatione. qā tūc nec excoicare
nec absolue pōt. et 4. q. i. audiuim'.
Sec' si eēt excoicatus minori excoi
catione. ex de sen. exco. duobus. et de
cle. exco. mi. si celebrat. 3. fallit qñ
p epm excoicatus incēdiari'. q p' qd
fuerit publicat' nō absoluit nisi a
papa. ex de sen. exco. tua. 4. i. clid q
exhibet heretiq eccliaistica sacra qd
ordinari' officio puare pōt. h nō re.
stituē. ex de heretiq. excoicam'. **A**
i. §. 6. sane. ubi etiā dī idē de recipien
tib' ab hētiq elyas aut oblatiōes
seu q tradiderūt eos eccliaistice se
pulise. Et qd dictū ē de clid. idē ubi
dī de regularib'. et ibi dī. q b' etiā h
infligat. ut eoz pūlegia i illa dio
cesi nō pūet i q tales excessus pōt
pferunt ppetrare. **B**. 5. qñ qd per
pculū p' pma et secūda monitionē
fuerit repte culpabil' i pferēdo bñ
ficia indignis. qā d3 p ipsū cōcilū
suspēdi a cōferendis bñficijs. quā
finiam null' nisi papa ul' vn' de pñ
palib' pñarchis pōt relapare. ex
de pñ. gne. 6. in re g dato. quē si
ep's reg dat sol' papa restituit. ex
de cle. non re. ex tue. **A**. Ibi nō
clare h dī. tñ idē dī. **Albrie**. **B**
7. si excoicator nō fuerit sacerdos
qā quis possit excoicare et etiā ab
soluere a finia iudiciali. d3 tñ dīcē
absoluto ut oñdat se sacerdoti qui
rōne clauis ipsū absoluat q tñ ad
solēne recōciliationē ecclie. Si n.
minor excoicationis absolutio req
rit sacerdotē ut ex de sen. exco. nup.

multo magis requiritur in maiori. **A**
Con. Albricus. B. Hanc questio-
nem vide plenius hic. j. s. p. l. t.

z **A**bsolutio excoicatarum in certis
casibus ad solam papam pertinet. **Primus**
est de eo qui preterat clericum. i. q. 4. si quis
suadente. **Hic** tamen casus habet multas
exceptiones. quas vide. j. absolutio 2.
per totum. 2. est de eo qui incedit vel fran-
git ecclesiam vel locum religiosum aut ci-
miterium. qui antequam renunciet potest absol-
ui a solo episcopo. per ea pro non nisi a pa-
pa. est de sen. exco. p. q. l. t. **Et** idem est de
quocumque alio interdictionario si forte excoi-
cet et publice. est de sen. exco. tua.
Et vide hunc casum. j. excoicatio 4. 3.
quoniam papa aliquando nominatim excoicatur
quod solus papa absoluit. et sic etiam so-
lus absoluit omnes ei participantes. s. in
crimine propter quod excoicatur est et de
sen. exco. significavit. uel etiam qui ei
sciens participat in divinis ut quidam dicunt
per de c. m. c. significavit. **Sed** alii expo-
nunt. s. quoniam si prius erat excoicatus a pa-
pa cum participatibus. uel per de c. m. c. loquitur
de participatibus in crimine. **A.** **Veri-**
tas est ut ex ipso textu colligitur et non
in directoria l. 3. ti. 2. s. 4. quod dictum
c. significavit. loquitur de clericis qui sciens et
sponte participat excoicatio a papa in
officiis divinis. **Ideo** ut ibi dicitur ad hunc
ut ista excoicatio obtineat. oportet
quod participantes sint clerici. **Item** quod in
divinis participet. **Item** quod illi sint excoi-
cati a papa. **Item** quod participatio et ad-
missio fiat sponte et sciens sic habet totum
manifeste colligitur ex textu de c. de
cretal. ubi habet non hosti. et Archiep.

q. 3. placuit. et **Jo. an.** est eo. statui-
mus. l. 6. **Con. Albricus.** **Et** intelligitur
sive ista participatio in divinis fiat in
ecclesia sive extra. ut in l. con. l. 3. ti. 33.
q. 34. vel in mediis. **B.** 4. de falsan-
te litteras papales vel sciens falsis uter-
te. est de falsis. dura. **Sunt** et alii ca-
sus papales preter predictos. **In**
sexto huiusmodi. **Primus** est de insecu-
toribus cardinalium. qui incurrit multas
et graves penas. ut est de pe. felix. co.
l. 2. de illis qui occasione finis excoica-
tionis suspensionibus vel interdicti late-
dant iniam quandoque illos qui tulerunt
vel suos in personis vel bonis. ut est
de sen. exco. quocumque. **Uide** plenius. j.
excoicatio p. s. s. p. 2. **A.** **Potius**
est. s. 3. per hanc citationem et. **B.** **Item**
quocumque corpus alicuius relictum incide-
ret vel decoqueretur. possit transferen-
dis. **Hoc** in quodam exuag. **Bonifacii**
octavi qui incipit. retestade. **In** cle-
mentinis sunt. s. **Primus** est si inquisi-
tores hereticorum odio. gratia. amo-
re. vel lucro contra iusticiam et consci-
entiam omiserint quod quicquam procedere
vel ipsam heresim alicui imponeret. aut
imponerent quod impediat officium suum. ut
de here. multorum. i. fi. 2. de religio-
sis qui absque spirituali littera proprii sacerdotis
sollemniter infirmitatem aut mini-
strarunt sacra eucharistie vel extre-
me unctionis. **Sufficit** tamen littera paro-
chialis etiam si non datus est sacerdos. **A.**
Con. glo. i. cle. religiosi. sup. v. p. l. by-
teri. de pui. Sed habet et intelligi dandum
sit i. 25. anno sue etatis et faciat se
promoveri infra annum a commissario cure

sibi facte ad sacerdotiā, al ipso iure puar⁹ ē bñficio, ut i. c. licet, de elec. li. 6. nisi ecclia parochial forset collegiata. **Tūc**. n. nō puar ipso iure. s. si admonit⁹ se nō faciat ifra pñdictū temp⁹ ordinari dō puari. et de elec. cū i cūcti. s. inferiora. 7 i. c. statutū. eo. ti. li. 6. nisi qd epī 7 supiores pñt occasiōē studiū scie clīq pueniē cū aliqb⁹ dispēfare qd nō teneant pmoventi ad sacerdotiū nisi p⁹ septēniū dū mō ifra ānū pmovent ad subdiaconatū 7 p⁹ septēniū ifra ānū ad diaconatū 7 p⁹ bñdictū. al sūt ipso iure puarī. Porro dicto septēniū durāte epī 7 supiores debēt sollicitē puidē ut p bonos 7 sufficientes vicarios ab eis i b⁹ mōi ecclēsijs reputādos aliaz cura diligēt exerceat 7 res uiat laudabilē i diuinis qb⁹ de eccliaz ipsaz puēti b⁹ necia pgrue mīstrēt. eo. ti. cū ex eo. li. 6. **B.** Silt etiā lnia illi⁹ vicarij qd gent ordinariā curā ecclie. **A.** Con. glo. vbi s. qd dic qd videt sufficē lnia vicarij gerēt curā per modū dēē tēre. cū ex eo. **B.** Itē sufficit lnia diocelani. ut nōt Jo. an. et de pui. religiosi. i. cle. **A.** In directoria li. 3. ti. 2. s. 22. qd dī qd ad pñdicta nō sufficit lnia epī. **Glo.** nō i dēā cle. religiosi. sup pto prebiteri dicit Puto p⁹ factū a penīs excusari illū qd fecit. nā diocelani ē parochian⁹. de dona. aplice. 7 epī p⁹ bñdict. 95. dī. olī. 7 de pecu. cle. c. 2. 7 facit quod scriptū de pe. 7 re. ois. sup pto p⁹ pto. 7 tūc eo forti⁹

qñ vacat parochial ecclia. s. qñ nō vacat pñdictas abstinere 7 ex lnia epī ul archiepī bñ fieri. l. 3. ab ill⁹ recipi possint. ut scriptū de officio archiepī. c. 3. h. ibi. **Male** pñdictū videt tenēdū nisi pñdicta sit i pñdictū. qd optia legū iterps ē pñdicta. ff. de legi. si de iterptatōe. 7 cōsuetudo nō mala p lege bñda ē. dī. i. pñdicta. 7. ff. de legi. s. ea. 7 requit lnia spālis. B ē qd de pñdictis pñdictis recipiēte 7 de sacris fiat spñdicta ut bñ satisfaciāt lre tēre. s. in glo. sup pto spāli. **Crederē** tñ qd ex qd de sacro sit spñdicta l. 3. nō expmāt nomē parochial cū daf lnia religioso. ut nomē religiosi cū daf lnia parochiano euitet pñdicta. ut ibidem subdit glo. **B.** Itē silt excoicati sūt religiosi qd excoicatos a candē absoluit i casib⁹ nō pñdictis. aut absoluerēt a sentētijs p statuta puicilia siue synodalia pñdicta. **A.** **Glo.** i dēā cle. religiosi. sup pto sentētijs dī. **Puto** qd cēz lniaz icludit excoicatiois. suspēsiōis ul mēdicti cuius necia fuerit absoluit. **Itē** sup pto a candē dic qd h excoicatio nō obtinet si religios⁹ absoluet a lnia iudiciā. **Idē** etiā nōt i directoria li. 3. ti. 2. s. 22. etiā si lnia iudicialiē cēt lata a papa. **Itē** eo. ti. s. 23. qd si religios⁹ absoluit a pñdicto pñdicto qd incūrit qd excoicationē ul aliā de pñdicti sentētijs. dū mō nō absoluat ab excoicationē ipsa ul lnia nō incurrit hāc pñdicta. **B.** aut absoluerēt a culpa 7 pñdicta. ut in dēā. c. religiosi.

3° est de infecutorib⁹ ep^oz. ut de pe.
 si q^s. 4° est de ell^o 7 religiosis indu.
 cetib⁹ ad vouēdū iurādū ul^o pmit.
 tēdū de eligēdo apud eos sepultu.
 rā. ul^o ut iā electā vlt^o nō imutēt
 ut de pe. cupiētes. De h^o vide. j. se.
 pulsa 2°. §. p. **A.** Vbi iste casus
 lat^o ponit. **B.** 5° de his q^z cogūt ce.
 lebrari i loco inēdicto ul^o ad audi.
 endū vocāt excoicatos ul^o interdi.
 ctos. ul^o phibēt eis ne moniti exeāt
 7 de ill^o q^z moniti noiati nō exeūt. ut
 de sen. exco. g^ouis. **A.** Vbi d^r. Ne
 igit^{ur} excessus sic g^oues excedētū im.
 punitate trabāt ab alijs in exēplū
 p^osup^otores p^oatos q^z in loq^z inēdicto
 sup^oosiq^z quēq^z de cetero celebrare
 officia q^z modolibet cogē. aut q^z mō
 p^odicto v^z p^o cāpanarū pulsationē
 ul^o vocē p^oconā ut ibi ad officia ea.
 dē audiēda alijs excoicatos p^ofer.
 tim ul^o inēdicti snia inodatos euo.
 care. seu q^z excoicati publice aut in.
 terdicti de eccl^oijs dū i ipsi^z missaz
 solēnia celebrātib⁹ moniti ut exeāt
 phibē. nec nō 7 excoicatos publice
 ul^o inēdictos q^z i ipsi^z eccl^oijs noiati
 a celebrantib⁹ ut exeāt moniti re.
 manē p^osup^oserint excoicamus. **B.**
Ite de illi^z q^z ferrū eq^s arma 7 ad
 ipugnādū p^opianos neciā referūt
 ul^o trāsmittūt seu galeas aut naues
 vēdūt uel i piratq^z sarracenoz^z na.
 uib⁹ gubernationē exercēt. ul^o ipen.
 dūt p^o filiū ul^o auxiliū i dispēdiū ēre.
 scē. ex^o de iudeis. ita q^z rūdā. 7. c. ad
 literādū. 7 ē casus papalis p^o exua.
 gantē. ut habes. j. sarracen⁹. §. 2°.

A. Vbi de h^o lat^o d^r. Multe alie
 sūt excoicaticōes papales q^s h^o ob
 breuitatē omitto. cū de his latius
 dixerim in q^zdā interrogatorio q^z
 cōpilauit. 7 etiam in quadriga. **B.**
 Etiam. j. v^olus clauium p^o.

A. Defuncto ul^o amoto ep^o q^z excoi.
 cauerat 7 vacāte sede. cap^olm siue
 ille ad quē ep^oalis iurisdic^oio tunc
 ptinet p^ot absolue^{re} a snia siue iuris
 siue iudicis sic ep^os poterat. ut i 6°.
 de ma. 7 obe. c. p. Eodē mō etiam
 successor absolue^{re} p^ot a snia quā
 p^odecessor tulit. ar. xi. q. 3. si ep^os. **A.**
 2°. Etibi hoc plene probat. **B.**

A. Si archiep^os absoluat excoica.
 tos ab ep^o i casu nō concessio. **A.**
 Ad ē regularit^{er} nisi i casib⁹ excepti^z
 de q^zb⁹. j. archiep^os. **B.** nō valet
 absolu^{re}. q^z est a non suo iudice. ex^o
 de offi. or. pastoral. 5° si p^o appel.
 lationē cā refer^{re} ad eū poterit ab.
 soluē. ita tñ q^z nō nisi vocat^{ur} p^oab⁹ 7
 cognito de appellat^oie. ex^o de appel.
 romana. li. 6. 7 de sen. exco. c. vene.
 rabilib⁹. **A.** Cō. Albric⁹. 7 ē cois
 snia. ut i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 14. **B.**

A. Ep^os ex^ois in aliena diocesi ab.
 soluē non p^ot i his q^z req^zrūt cāe co.
 gnitionē. q^z nec sedē p^o tribūali p^ot
 9. q. 2. ep^om. **Sec^o** si nō req^zrāt cāe
 cognitionē. q^z h^o ptinet ad volūta.
 riā iurisdictionē. Idē dico i legato
 de latē pape ex^o t^ominos sue legatio.
 nis. ar. ff. de offi. p^ocō. 7 le. l. 2. 7 ex^o de
 offi. le. excoicac^o. **A.** In dē. l. 2. sic
 d^r. Dēs p^ocōsules stat^o p^o q^z vltē
 egressi fuerint hēant iurisdictionē.

s. nō cōtētiōsā s. volūtariā. ut ecce
 manumitti apud eos pntā liberi
 q̄ hui 7 adoptiones fieri. **Con. p.**
dict. Albric. Et p̄dicta faciūt q̄
 lz ut nōt glo. i. dēd. c. excoicāt. le-
 gat. a latē p̄ q̄ egress. ē vrbē quo-
 usq; i vrbē reuertat possit absolue
 cēs a snia iuectōis manū. doctū
 nō p̄t facere nisi erga hoies sue
 legatōis 7 in c̄ra sue legatōis q̄
 requir cāe cognitiōē. 7 videt senti-
 re glo. eo. c. excoicatis. dū dictos
 legatos assimilāt p̄cōsulib. 7 fa-
 cit. e. r. de offi. le. c. nouit. 7 ibi notat
Inno. **B.** Ep̄i aut̄ expulsi pnt ex-
 ercē iurisdictionē i alia diocesi. **A.**
P̄tita tñ snia ab ep̄o diocesis. 7 si
nō obrēta. 7 ita q̄ subdit nō expul-
sores ul̄ eoz fautores seu p̄siliarij
vl̄ duas dietas a fine sue diocesis
nō trabant. ut in cle. q̄uis. de q̄. j.
B. Et sic pnt absolue. ut in cle. de
 fo. cōp. q̄uis. **A.** Aduertendū
 etiā q̄ q̄libet ep̄s p̄t etiā cōtētiōsā
 iurisdictionē i aliena diocesi exer-
 cere de cōsensu diocesan. ut in sū.
 con. li. 3. ti. 33. q. 53. Et idē ē etiā
 in alijs p̄latis. ut notat **Inno.** in
 dēd. c. nouit. de offi. tele. **B.**
 ¶ **Ep̄s absolue p̄t a snia lata p**
 suū archidiaconū. plebanū. ul̄ aliū
 sub eo iurisdictionē hntē. s. nō d3
 sine p̄scia illi. 7 p̄grua satisfactiōe.
 e. r. de offi. oz. cū ab eccl̄iaz. 7. c. ad
 rep̄mēdā. si tñ absoluerit valz. ar. p̄i
 q. i. de p̄sona. Et est rō. qz ep̄s ē iu-
 rex ordinari. tā laicor̄ q̄ clericor̄
 sui ep̄at. ar. i. **Auten.** de defen. ci. l.

p̄n. **A.** In h̄ cōit̄ pueniūt doc. ut
 nōt i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 94. **S.** ut
 ibi p3 glo. **R.** ay. dīc. **Lic3** h̄ m̄gr
 parificet simplicē sacerdotē cū ple-
 bano. tñ aliud credo de p̄sbyro pa-
 rochiali q̄ nō bz p̄tētiōsā iurisdictionē.
 7 q̄ nō p̄sueat excoicare nisi p
 dānis q̄ p̄grat̄ actores. 7 credo
 qz ep̄s ul̄ ille q̄ sup h̄ gerit vices ei
 ip̄o irreq̄sito satisfactiōe facta aū si
 fieri p̄t ul̄ p̄missa cū fieri p̄t p̄t
 talē excoicatū absolue. **B.** Et idē ē
 de snia iudicti. ut. j. iudicti. s. s. p̄.
 ¶ **Qui** de vno ep̄atu domicilium
 trāsfert ad aliū p̄t p̄ secūdū ep̄m
 absolui ab excoicaciōe iur̄ quā in-
 curreat in diocesi p̄oris. sic etiā a
 p̄cō ibi cōmāso. ut ponit **X.** **A.**
Con. Albricus. **B.**
 ¶ **Quā** ep̄s cōmittit alicui abso-
 lutiōē de oi excoicaciōe. nō p̄t h̄
 p̄t absoluere illū excoicatū ab eo
 cui absolutiōē nō cōmīssit i sp̄a-
 li. forte qz excoicat. erat p̄t dā-
 nū illatū ep̄o uel aliq̄d bniūsmodi.
 e. r. de re. iuris. in generali. li. 6.
 ¶ **Si** papa mādāt alicui qz aliq̄e
 excoicet. nūq̄d p̄ea p̄t eū absolue
 Distingue. Si cōmittit ei cāe cogni-
 tiōē p̄t absolue. ar. 2. d. i. f. enoz.
 Si p̄o papa iā diffinierat negociū
 7 mādāt excoicari nō p̄t absolue.
 qz nō ei iurisdictionē s. purū mīsteriū
 relegat. e. r. de offi. tele. qm̄. **A.** 2.
 qd ē. c. fi. 7 h̄ ē snia hosti. 7 **B.** off.
 ut in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 98. **B.**
 ¶ **Papa** si saluat aliq̄e excoi-
 catū. ul̄ p̄cipat ei siue sciēter siue

ignorantē nō p̄t̄ ille ē absolut⁹
ut in cle. si sūmus. de sen. exco.

ii **¶** Si p̄ papā fuerit p̄firmata aliq̄.
excoicatiois snia quā iferior tulit
nūqd iferior p̄t̄ absolut⁹? **D**istingue
qz si p̄firmata ē ex certa scia null⁹
inferior p̄t̄ sine pape mādato nisi
eēt certū qz p̄ falsi suggestionē fuis-
set p̄firmatio ip̄trata. ex de cōfir.
vti. ul. iuti. c. 2. **S**i p̄o simplr p̄fir-
mat 7 sine cause cognitioē. tūc in-
ferior p̄t̄. ex de istis. frequētib⁹. **A**
Hec fuit snia **H**osti. 7 glo. Ray. **S**3
Boff. dicit. **V**er⁹ est qz ille q̄ tulit
sniam possit ab illa absolut⁹. p̄ dcm̄
e. ex frequētib⁹. ut in sū. con. li. 3. ti.
33. q. 100. s̄ p̄mū tutius videt̄. **B**

iz **¶** Si de facto absoluo aliquē ab
excoicatioē de q̄ nō possū. 7 postea
adūtā tēto si possū eū certificare
de errore meo 7 p̄sulē qz ip̄tret ab-
solutionē. 7 interim tēto me b̄re
ad illū q̄ si nō absoluissem. **X**. **A**
ut in sū. con. li. 3. ti. 33. q. cxi. **B**

is **¶** Absolutio ex cā falsa nō valet
s̄m **I**nno. 7 **H**osti. qz iudex sic nō
intēdit absolut⁹. utputa si absolut⁹
dus dicat se satisfecisse ul' iuriā sibi
remissā fuisse ul' aliqd tale qd nō sit
ex p̄. **A**l' absolut⁹. siue sit iusta siue
iusta tenet q̄ ad eccliam militātē.
ar. ex de re. iur. ois res. **I**tē qz iura
p̄mptiora sūt ad absoluēdū q̄ ad
p̄dēnādū. 50. dis. p̄deret. **A**. **D**e
li⁹ facit. c. cū sint. de re. iuris li. 6.
Et p̄dictis eon. **A**lbricus. **B**

ia **¶** Absolui d3 excoicat⁹ q̄ offert se
ad iusticiā non obstāte si adūsari⁹

appellet nē absoluat. ex de appel. q̄
frōte. s̄ 7 istū casū bates. j. pleni⁹
indictū 5. **S**3. **A**. **I**bi dī qz an
absolutionē d3 sufficiētē cautionē
p̄stare de parēdo iuri. **E**t p̄dicta in-
telligēda sūt nisi adūsari⁹ dicat eū
excoicatū pro manifesta offensa. q̄
casu t̄min⁹ octo. diez ei dat ad p̄-
bādū. 7 si pbauerit nō relaxat snia
nisi p̄ sufficiēs p̄stet emēda ul' cōpe-
tens cautio de parēdo iuri si offen-
sa dubia p̄ponat. ut i. c. soler. de sen.
exco. li. 6. **B**. **S**i excoicat⁹ ip̄trat
sibi absolutionē sciētē adūsario 7
nō p̄dicētē nec aliqd petētē ipse ad-
uersari⁹ nō p̄t̄ postea cōqueri. qz re-
nuisse videtur. extra de sen. 7 re iur.
quis. **A**. **C**on. **A**lbricus. **B**

¶ Etia iur⁹ q̄s p̄t̄ ab excoicatioē
absolui sic 7 iustus excoicari. imo
etiā manētē ptumacia p̄t̄ aliq̄s di-
serete excoicationē iuste latā remit-
tere. si viderit saluti illius expedire
Ebo. 4. sen. dis. is. **I**dē **A**lbricus
A. **I**dē dicitur in sū. con. li. 3. ti.
33. q. iij. 7 in. q. 13. **B**

¶ Cū de excoicatioē dubitat. nū-
qd d3 absolut⁹ peti? **D**istingue. qz si
q̄s sup̄ h̄ bz p̄sciam scrupulosā ni-
mis. tēponat eā ad p̄siliū boni viri
quā si nolit ul' nō possit tēponē. uel
h̄eat de h̄ pbabilē opionē. faciat se
absolui ad cautelā. ar. ex de sen. ex-
co. in q̄sitiōi. **A**. **C**on. **A**lbricus. **B**

¶ Si excoicat⁹ dic̄ cām excoicatio-
nis fuisse dubiā ul' nullā siue falsā
7 petiit absolui ad cautelā. absoluet̄
cū iuratoria cautioē. nisi excoicator

a 6

ul' is p^q excoicatio lata ē infra octo
dies pbauerit de cā. e^z de sen. exco.
solet. li. 6. **A.** Ibi nil d^r de iurato.
ria s^t de cōp^retēti cautioē, q^z req^rit pⁱ
gnora ul' fidelissimos ul' iuramē-
tū qⁿ alia nō p^{nt} pstari. sic 7 ido-
nea cautioē. dic^r glo. i. c. **Doard?**
e^z de solu. **Ite** i de cō. c. solet. nō d^r
q^z excoicat^r p^{pon}at cām dubiā s^t
nullā siue iustā 7 qⁿq^z i p^{bat}idib^z
remanet dubia. Et q^d ibi ad finē
d^r si offensa dubia p^{pon}at. itelligit^r
nō p^{pon}at p^ris. s^t i examine iudicⁱ p^r
relectū p^{bat}idōis ut ibi p^r glo. 7 de
hoc dictū ē in additōe s. 14. **B**

18 **E**xcoicator cogitēs errorē sue
excoicatiois d^z reuocare siue ab-
soluē nō obstāte appellatiōe aduer-
sarij. s^t si de errore dubitat p^{ot} ab-
soluē recepta cautioē q^z iuri pareat
A. Immo d^z absoluē recepta suf-
ficiēt cautioē. ut i. c. sacro. de q^z j. **B**
S^z caueat iudex ne errorē fingat i
iudiciū alē^r p^ris. e^z d^r sen. exco. sacro

19 **L**igar^r p^{hib} sentētijs ul' vna ex
diuisis causis si vult vere absolui
d^z exp^rimē oēm finiam 7 cām. 7 sic
vna absolu^r sufficit ad plures ex-
coicatioēs tollendas. aliē nō tenēt
absolutio. q^z per subreptionē ob-
tenta eēt. e^z de sen. exco. officij.

20 **U**tr^z nō sacerdos absoluē pos-
sit excoicatū. **R.** duplex ē absolu^r
vna p^{tin}ēs ad for^z p^retiosū. 7 ista
p^{ot} cōmitti etiā nō sacerdoti. q^z po-
ti^z ē iurisdictionis q^z ordiis. Alia ē
p^{tin}ēs ad for^z p^{ri}uale. 7 h^z cū p^{tin}e.
at ad ordinē sacerdotalē nō p^{ot} cō-

mitti nisi sacerdoti. sic nec absolu^r
a p^rctō. h. **W.** **A.** Con. **Albric?** **B**

21 **I**n articulo mortⁱ p^{ot} absolui
excoicat^r a simplici sacerdote. ar. de
pe. dis. i. q^m p^{en}itet. e^z de sen. exco.
nō dubiū. 7 de sepul. parochiano.
S^z si nō fuerit absolūt^r si tⁿ appa-
ruerint i eo si q^z p^ritidōis p^{ot}it ab-
solui p^{ot} mortē ab illo. s. q^z eū sanū
poterat absoluē. e^z de sen. exco. a
nō ob. 2. 7 valet tal^r absolu^r. s^t m. **W.**
ut sepeliat^r i loco sacro. ul' ut sepule^r
nō exburnet^r s^t ut oret^r 7 celebret^r p^r
eo. Et vide. j. absolu^r. s. 5. vlt^r. **A**
Articul^r mortⁱ itelligit^r nō solū de
piculo mortⁱ p^ris infirmitatē s^t etiā
si sit i piculo q^z cūq^z vicino. mortⁱ.
puta si timeat hostē uel p^{don}ē. uel
crudelitātē hois potēt^r aut adu^r spā-
le alie^r. ul' si nauigatur^r sit p^r loca
piculosa ul' loca insidiosa trāsitur^r
s^t m. **Inno.** 7 **Ho.** 7 i sū. cō. li. 3. ti. 33
q. 36. addēs **Ho.** q^z idē ē si sit obse-
sus ul' obsideat i loco vbi frequē
machine taciūt^r 7 baliste. **C**auet^r tⁿ
absoluēs q^z nō nimis laet^r bate-
nas i h^z casu. alioqⁿ s^t h^z p^rertu pos-
sent fere cēs absolui. **E**t in articu-
lo mortⁱ etiā simplex sacerdos p^{ot}
absoluere ab oī p^rctō. 7 excoicatio-
ne. de cō. c. parochiano. de sepul. nisi
spālie aliud sit statutū. ut i excoica-
tiōib^z p^rcessus curie. de q^z b^z i de cō in-
terrogatorio. **Ite** qⁿ p^{ot} e^z copia
b^ri nō d^z se simplex sacerdos de ca-
sib^z resuāt^r etiā i h^z articulo intro-
mūtēre s^t m. **Inno.** 7 i de cā. q. 36. ad
fi. **Ite** h^z casu 7 i sili iūget absoluēs

21
excoicatio q̄ impedimēto cessante se
illi representet a q̄ fuerat absolūd⁹
mandatū eius humiliter sup hoc
receptur⁹. extra de sen. exco. ea no
scit. 7 nō ē i deā. q. 36. i pncipio. **B**

Absolutio n^o s.
pentiētū clericos. Inijcīentes
man⁹ violētās i clericū uel religiosū
debēt absolui p papā tm̄. i 7. q. 4. si
q̄s suadēte. pnt etiā absolui p lega
tos q̄ de latere pape missi sūt. ex de
sen. exco. ad eminentiā. 7 de offi. le.
q̄ trāslationē. etiā si sūt ex cōmīnos
sue legatōis dūmō sint i via 7 etiā
si tales excoicati aliūde veniāt. ex
de offi. le. excoicat. **A**. Ibi b nōt
glo. 7 itellige b fm̄ ea q̄ deā sūt s i
additiōe absolū. p. 5. **B**. Legati
pō q̄ nō mittūt de latē ex cōmīnos ne
minē talē pnt absolūere. s dū sint
infra terminos pnt absolūere tm̄
exēutes de puicia sibi cōmissa nō
aliūde accedentes. Alij pō legati
locales q̄ ex privilegio ecclesie sue
habēt legationē. ut archieps can
tuaf. 7 similes b nō pnt. ut in de cō
c. excoicatis. Et si vis scire q̄ sunt
legati de latere. vide. j. legat⁹. s. p.
Sūt casus fm̄ hō. i q̄b⁹ iijcīēs
man⁹ i clericos citra sedē aplicā ab
solui pōt. Prim⁹ in articulo morē.
i 7. q. 4. si q̄s suadēte. Tñ iūgēdū
ē ei q̄ si euaserit sedē aplicē se pntet
ul ei q̄ possit ei absolūē mādātū ei⁹
sup b receptur⁹. extra de sen. exco. a
nobis. 2°. **A**. Meli⁹ facit eo. ti. c.
q̄b de bis. **B**. Et idē i casib⁹ sequē.

ab⁹ remoto. s. impedimēto. pter q̄ in
puero. ut ex de sen. exco. de ceto. in
fi. 7. c. ea noscī. i fi. **A**. In bis. c.
nil dī de puero. s dī co. ti. c. q̄uis.
7. c. fi. 7 ut ibi p3 itelligit de puero
ipubē. i. minore. i 4. anoz. **B**. Et
si cessante impedimēto nō se pntat in
cidit in eādē sniam. ex de sen. exco.
eos. li. 6°. Et vide. j. absolū. 4°. s. p.
2° casus ē qñ q̄s bz iūmicitias ca
pitales ul alias iustas excusatiōis
appē q̄ nō pōt se sedē aplicē pntare
ex de sen. exco. de ceto. **A**. In b. c.
nō dī de iusta excusatiōe seu ipedi
mēto i gnē. s dī co. ti. c. q̄b de bis.
7 de b itelligit q̄b seq̄. **B**. De ista
excusatiōe stabit arbitrio boni viri.
ff. de pto. obli. cōtinu⁹. s. cū ita. 7
ex de voto. q̄ sup bis. **A**. Hoc. c.
paz facit. s meli⁹ facit de offi. de le.
c. de causis. 7 idē nōt de b arbitrio
boni viri. i sū. con. li. 3°. ti. 33. q. 36.
B. 3° in hostiario q̄ pter tu officiū
clericū nō gūit leſit. ex de sen. exco. si
pō. 4° i officiali q̄ arcēdo turbā nō
appēa ex pposito. s nō sine aliq̄li cul
pa clericū pculsit. ut i de cō. c. si pō. 5°
si sit mulier. nec distinguī d3 vtz sit
de bilis an fortis. 6° si sit senex aut
valitudinari⁹. 7° si sit mēbr⁹ restitue
ita. s. q̄ ad sedē aplicā accedē nō
possit. Res cas⁹ pte dci bnt ex de
sen. exco. mulieres. 7. c. ea noscī. 7
c. q̄uis. 8° de iſirmo. s. qñ ppetuū
bz infirmitatē impedimētū. uel etiā
tpale si timeſ q̄ acceleret mors. ex
de sen. exco. q̄b de bis. **A**. Idem
etiā videt l3 infirmitas nō sit ppetua

sic dicitur de alijs impedimentis temporalibus. eo.
 ti. c. quis. et ideo videtur quod quantitas et
 qualitas infirmitatis relinquenda sit ar-
 bitrio boni viri. cum sit indefinita
 et de offi. de le. de causis. et per te di-
 ctum est. **B.** 9° in paupere quem oportet
 medicare. ut in dco. c. quod de his. **A.**
Ibi ista paupertas non est determinata
 ad mendicitatem. et ideo videtur quod arbi-
 trario boni viri relinquenda sit ut per te
 patuit. 1° si regularis preterat regula-
 rem. et de sen. exco. monachi. et c. cum
 illorum. et etiam si percussisset seclarem. et de
 sen. exco. religioso. li. 6°. **A.** Intel-
 lige de seclerico. ut patet in dco. c.
 religioso. **B.** et de his habes. 7. 6. 1°.
 1° in his que non sunt sui iuris. sic filia-
 mulas et filii. et de sen. exco. mulie-
 res. **A.** Con. Albric^o. Et videtur
 cois snia doc. l. 3. aliq. dixerunt quod h
 casus sit solus intelligendus de pueris.
 ut patet in su. con. li. 3. ti. 33. q. 36. **S.**
 prima videtur verior. quia cum lex non di-
 stinguat nec nos distinguere debemus
 ut. l. 3. ff. de offi. p. 1. et quia benignus le-
 ges interpretande sunt. ff. de le. l. benigni^o.
B. 12° in his que sunt nobiles et magne
 potentie et sic delicati quod laborum eundi
 non sustinerent. Hic tamen esset per romanum
 pontificem consulendum. ut non in dco. c. mu-
 lieres. **A.** Ibi si clare habetur. **B.** 13° in
 impubere. et de sen. exco. c. p. Et si etiam
 si per pubertatem postulat se absolui. ut in
 c. si. 14° de clericis que cois viuunt. et sub
 vno tecto dormiunt. et in eadem domo
 vescent. et de vi. et ho. cle. qm. quod cois
 exponit quoniam si viuunt in aliq. eodem col-
 legio. **A.** Con. Albric^o. et ad b. bn

facit de m. c. qm. **B.** 15° in morialibus.
 extra de sen. exco. de monialibus. **A.**
Istas absoluit episcopus. ut ibi patet. **B.**
 16° in hospitalariis sancti Iohannis. hieroso-
 lymitani. et de sen. exco. canonica.
A. Nos absoluit per suum si esset sacer-
 dos nisi ex cessu difficilis fuerit et enor-
 mis. ut ibi. **B.** 17° in his que clericus non
 enorment sed medicamur leuē iniuriā irro-
 garunt. et de sen. exco. puenit. que quidē
 decretal. non pertinet dispensationē ut
 quidā dixerunt. sed potius pertinet ius cois.
 quod hodie factum inuit et de sen. exco.
 religioso. li. 6°. **A.** Con. Albric-
 cus. et est cois snia. ut potest collegi
 ex notariis in su. con. de a. q. 36. **B.**
Item quidā ad declarationem circa
 predictos casus dicunt. Circa primum
 casum. scilicet de periculo mortis non quod intel-
 ligatur non solum propter infirmitatem. sed etiam si
 sit in aliquo periculo mortis vicino. pu-
 ta si timeat hostem vel perdonem. vel crude-
 litatem potest. aut adiuu spāle alie. vel
 si nauigatur sit. vel per loca infidiosa
 transitur. ff. de dona. cā mor. l. 3. et
 4. Idem ponit hosti. et addit quod idem est
 si sit obsessus vel obsideat ubi iacuit
 machine vel baliste. **A.** De hoc
 dictum est. absolutio per. ad finem. **B.**
Item circa tertium et quartum casum. scilicet de
 ostiario et officiali nota. quod si talis
 non casu fortuito sed ex re liberatione
 percussisset clericum graniter. a papa
 debet absolui. et de sen. exco. si po.
Item Quid si clericus armatus venit ad
 bellum vel facit insultum et is per quem venit
 ipsi capitur. R. per Innocentium. Si facit
 sciens. excoicatur et si ad papam non mittitur

2

3

4

si tñ h fit ad defensionē nō ē excoi-
cat⁹. dñ tñ cessante cā defensionis
ipsū libere abire pmittat. ut hosti.
dic. **A. Con. Albric⁹.** Et dñ idē i
sū. con. l. 3. ti. 33. q. 36. 7 allegant
Inno. i. c. si pō. p. ex. de sen. exco.
S3 certe Inno. abi nō videt illud
ad qd allegat dicē. s. solū q qñ qd
vlus ē moderata tutela nō icidit i
excoicationē. al. sic. **B.** Si etiam
officialis talem capiat auctoritate
ppria qz aliē nō pōat cōpesci ab in-
iuria alter⁹. nō ē excoicatus imo
meret. 23. q. 3. fortitudo. cū se. Et h
dico si p̄lat⁹ sū nō fuit ibi q hoc fa-
ciat. 7 ipse eū p̄lato q̄cit⁹ pōt resti-
tuat. alioqñ s. ut ex. de sen. exco. ut
fame. **S. laici. A. Con. Albric⁹. B.**
5 **¶ De muliere dubitat si mutila-**
uerit ul occiderit cū an sit mittē-
da ad curiā? **R.** p̄m. **W.** In p̄tate
epi ē mittē ul nō. qz nō distiguit cir-
ca eas inf atrocē 7 nō atrocē iuriā
Et subdit. Credo tamē q expediat
b⁹ mōi mulierē mitti ad curiā si ē
fort⁹ 7 si atrocitas mag⁹ est. 7 nō sit
alci p̄iudiciū re ex m̄issicē. **Mulier**
pō icēdiaria sacri loci ul falsificās
lras pape ut ibidē **W.** dic. mittēda ē
ad curiā. qz nō inueniūt iura p̄cere
mulierib⁹ i hac pte. 7 forte ē cā. qz
nō cōmittūt b⁹ mōi crimina nisi p
excoitatā malitiā. s. man⁹ iniecto
multoties fit ex subito impetu. **A.**
con. Albricus. 7 idē ponit in sū.
con. dicta. q. 36. **B.**

6 **¶ De regularib⁹ nō. q si excess⁹ fuit.**
set difficil⁹ 7 enormis. ut si ad muti-
lationē mēbri ul effusionē sangui-

nis sit p̄cessū. p absolutiōē ad sedē
aplicā sūt mittēdi. ex. de sen. exco.
cū illoz. vide. j. absolu. 3. **S. p.**

7 **¶ De filiofamilias 7 suo itelligēdū**
ē q nō debet mitti qñ h cēt i p̄iudi-
ciū p̄tis ul dñi nisi fuisset tā enoz.
mis excess⁹ q p̄p̄ vitādū scādālū
ad sedē aplicā essent mittēdi. ex. de
sen. exco. relatā. **A.** Ibi dñ q fūi
sūt mittēdi nisi h fecerint i fraudē
dñoz ut subtrahāt se ab obsequio
eoz. aut ipsi dñi p̄p̄ b sine culpa
gūe dñū icurrūt. tūc i vtroqz ca-
sū nō mittūt. cū nimis sint a sede
aplicare moti. s. i recōp̄lationē la-
torj quē iūtinē sustinerēt alia eis sa-
tisfactio iūgaf. Pro qñ pō 7 enoz.
mi sp mittūt. **B.** Et itelligēdū ē de
p̄uis q. s. sūt fūi p̄ditōis. nō de fa-
mulis p̄uicib⁹. S3 7 de filiis fami-
lias itelligit Inno. si sūt i puteres.
al si sint adulti l3 sint i patria p̄tate
mittēdi sūt ad curiā. qz in h sui iu-
ris sunt qz p̄nt ire quo volunt. **A.**
De h dictū est s. **S. p. p. r.** **B.**
8 **¶ De imputerib⁹ dicēdū est q si**
nō sūt doli capaces nō inciderūt in
excoicationē. Si aut sūt doli capa-
ces tūc inciderūt si aio iniuriādi aut
vindican di pcutiūt. Sed 7 postq
veniūt ad pubertatē. ut in. i3. ul i6.
anno. si adhuc tales sūt q sine pe-
riculo ad sedē apostolicā ire non
possunt p̄p̄pter imbecillitatē cor-
poris uel defectū discretionis. ab
epo possunt absolui recepto iura-
mento q impedimēto sublato se
p̄ntabūt. ut nō ex. de sen. exco. c. si.
A. Con. Albric⁹. 7 fuit dictū glo.

Ray. ut i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 36. p. 14. **S**oli aut capax dī. 7. ānoꝝ aut sup. ut nōt glo. in. c. p. eē de relicq̃ puerorū. **I**uramentū autē pueri ppter defectū discretionis non est precise necessariū. s. arbitrio epi ul' alterius absoluētis cōmittit vtrū expediat iuramētū p̄stare uel nō ut notat in sū. con. eo. ti. q. 104. **B**

9 **D**e iūria p̄o enozmis. q. dicat determinatū fuit p̄ quandā decre. Anno. q̄rti. eū agat. q. incipit. **P**er lecg̃. **S** 3 qz illa decre. vacat p̄ p̄tē miū secti pōt dici p̄ m q. hēf. j. enozmia. **S. 2. A.** Dic lat⁹ q̄ ibi q. enozmis seu g̃uis iūria dī si ad mutilationē mēbri ul' effusionē sanguis sit p̄cellū aut ep̄o aut abbati fuerit iūria irrogata. eē de sen. exco. cū illoꝝ. vbi dīc glo. q. nō itelligit de q̄libet pua sanguis effusit. s. q. h̄ putat cōmittēdū arbitrio iudic. **D**ī etiā enozmis ex alijs varijs circūstantijs. de q̄b⁹ in **I**nsti. de iniū. **S.** atroz. ubi dī. **A**troz iūria estimat ul' ex facto. veluti si q̄s ab aliq̄ vulnerat⁹ fuerit ul' fustib⁹ cesus. uel ex loco. veluti si cui i theatro ul' i foro ul' i p̄torio iūria facta sit. ul' ex p̄sona. veluti si magistrat⁹ iūriā passus fuerit. ul' si senatori ab b̄ili p̄sona iūria facta sit. aut parētī uel patrono q̄ fiat a liberis uel libertis **E**t scdm glo. Ray. 7 i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 36. i p̄dicq̃ attēdit etiā circūstantia tēp̄oꝝ. **E**t idē dī. j. enozmia. forte alicui⁹ nōbilis solēnitatē **I**n directoria etiā li. 3. ti. 4. **S. 1. j.**

dī q. si iūria facta i foro dī enozmis. multo fort⁹ si fiat i ecclesia uel cimiterio ul' dormitorio. eē de sen. exco. cū p̄ cā. **D**eniqz in nō exp̄ssis stabit iudic⁹ arbitrio. eē de offi. dele. de causis. **B.** **I**n oib⁹ p̄dicq̃ casib⁹ dīc **B**er. q. d̄z absolui req̄sito p̄ ep̄o. **Q** si nō pōt bāteri pōt absolui a p̄prio sacerdote. eē de sen. exco. nup. i fi. **A.** **D**e b̄ etiā s. absolui p̄ ad finē. **H**oc etiā itelligēdū ē p̄ter q̄ in regularib⁹. de q̄b⁹ dīcet statī. **B.**

Absolutio in. re. **R**egulariū. **R**egularis si percussit regularē eiusdē claustrī. ab abbate ul' aliter dicto p̄lato p̄prio pōt absolui. **A.** **A**liq̄ dīcērūt q. solū ab abbate. s. ē ver⁹ q. etiā b̄ pōt fieri ab alijs p̄latis diuersis noib⁹ noiatīs. eē de sen. exco. cū illoꝝ. ibi volētes eoz p̄latē 7c. **E**t nōt in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 43. **I**dē etiā nōt in directoria li. 3. ti. 4. **S. 3. 9.** **E**t fm glo. **R**ay. 7 in sū. con. eo. ti. q. 48. inē dictos p̄latos cōputādī sūt p̄ores cōuētuales frat̄ p̄dicatoꝝ 7 guardiani frat̄ū minorū 7 c̄s p̄ores puētuales cuiuscūqz ordīs sūt q̄ nō h̄nt sup se maiore in eadē puētū. **S**ec⁹ de p̄orib⁹ triū ul' q̄tuor regulariū q̄ p̄ volūtate sui supior p̄ficiūnt 7 amouēt. **I**n deā etiā. q. 48 dī q. ad b̄ q. dicti p̄lati religiosoz possint ab hac excoicatioē absolue detēt esse sacerdotes. 7 facit eē de sen. exco. canonica. ubi dīcī q. fra. tres sancti **I**ob. hierosolymitani

pnt absolui a suo pōre sacerdote.
B. Si pō alit? claustricū p ab-
 batē ppū et q pass? est iūniā ab-
 soluet. ex de sen. exco. cū illoz. per
 modū q b pōniti b eodē. **A.** Si aut
 pcusserit clicū sclarē absoluet per
 epm. ex de sen. exco. religioso. li. 5.
A. s. eo casu q epō possit absolue
 sclarē clicū si aliū clicū pcussisset.
 ut ibi. **B.** Et b̄ intelligēda sūt nisi
 excess? eoz sit difficilis et enormis.
 ut si ad mutilationē mēbri uel ad
 effusionē sanguis dico ex vulnē sit
 pcessū. uel si i epm uel i abbatē sit
 man? iniecta. **A.** Sanguis effu-
 sio nō reqrit ex vulnē s̄ qlicūq;
 fiat fm arbitriū iudic. ut s̄ absolu-
 tio 2. ad finē. **B.** Eodēq; mō pōt
 absolui regular? q an ingressū reli-
 giosū aliqd cōmississet. ut i. c. cū illoz.
A. si regular? nō bz plati q sit sa-
 cerdos. aut si sit refūct? uel excoica-
 t? ad diocesanū ē recurrēdū. ut nōt
Hosti. ex de sen. exco. monachi. **Qd**
 intelligēdū ē fm **X.** tā exēpt? q
 exēpt? siue sint monasteria
 viroz uel mulierū. **A.** Idē nōt in
 directoria li. 3. ti. 4. §. 43. et in sū.
 con. de cā. q. 48. **B.** Qñ duo ab-
 bates tēt absolue sit sic. Abbas
 pcutiē? recipiet a pcutiēte iuramē-
 tū. et abbas pcuss? pterabit. q pte-
 ra erūt loco satisfactōis. qz mona-
 ch? nō bz vñ satisfaciāt. et remū ab-
 bas pp? absoluet. Cōgruēt? tñ fiet
 si vn? alit? cōmittat totū. ex de offi.
 or. c. si. b̄ **Hosti.** Porro p̄dicta oia
 ex regulari pcutiēte nō sūt exēdē.

da ad falsarios lraz dñi papē. aut
 alios casus ul finias de qb? papa
 absolutionē refuat. b̄. n. religiosus
 nullo iure pcedit. s̄ nec abbates si
 uel mōi plati pnt subditos absol-
 uere si ligati sūt p aliquā sententiā
 latā ab boie siue i gnali siue ex p̄so
 noie. b̄ **X.** **A.** Con. Albric? **Et**
 additendū q plati religios? sacer-
 dos pōt absolue subditos suos etiā
 si se pcusserint ex claustra seu ex se-
 pta dom? ul ybiq; l3 **Hosti.** aliē
 dixerit ut nōt i directoria li. 3. ti.
 4. q. 42. qz i dco. c. cū illoz. **A.** nos
 tñ. nō sit aliq distinctio. **Et** pnt di-
 cti plati absolue subditos q etiā
 an ingressū religiosū talē excoica-
 tionē incurrerint. nisi excessus fue-
 rit enormis. dco. **A.** nos tñ. **B.**
Religiosus vn? diocesis si p-
 cutiat clicū ul religiosū alteri? dio-
 cesis tūc i absolutiā reqret dioce-
 san? pcuss? sic nūc de duob? abbati-
 bus dictū est. **Hoc** tñ todie nō vi-
 det reqri s̄ a p̄po epō pnt absolui.
 ex de sen. exco. religioso. li. 5. **A.**
Con. Albricus. **B.**
Qui dicit se excoicatū pp̄ vno
 lentā man? iuectionē fm **Ray.** nō
 dz recipi ad religionē. si tñ recept?
 fuerit pōt p̄ea absolui iux modū
 dictū. **S. p. Con. No. et Inno.** l3 qdā
 dicāt q recipi pōt. ut addit **X.** **A.**
Idē nōt i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 44. et i
 directoria li. 3. ti. 4. §. 46. ubi dī
 tal? nō dz recipi. si tñ recipiat tene
 receptio. l3 male fecerit q recepit.
B. Ceter? an tēpore probationis

absolui possit. Dicendū ēm hō. qd
sic. s. p̄ditio ibi itelligit ipso iure si
i eadē religia p̄seuerauerit. qd si nō
p̄seuerauerit reducēd' ē i eadē sentē
tiā ab eo qd cū absoluit. **A. Con.**
Inno. 7 archi. 7 nōf i directoria eo.
ti. 4. §. 48. vbi etiā subdit qd p̄lat'
etiā absolues d'z et iungē qd si egre
diat religionē se ei qd potat absolue
repñtet. qd si nō fecerit qd cito cō
mode potat reicidit ipso iure i eadē
sentiam. de sen. exco. eos. li. 6. 7 i. §.
se. subinfer. qd si h' etiā ei nō fuerit
iūctū 7 infra tēp' p̄batiōis egredia
tur. ipso facto reicidit i eadē ex
coicationē. qz tacite subitelligi d'z
qd h' sit sibi iūctū. ar. dci. c. eos. **B.**

Absolutio iū.

q ad satisfaciendū. **A**biscedū
qd absoluti a snia canonis ul' boīs
cū nequeūt recurrē ad illū a qd fu
erāt absoluedi p̄t piculū mort' ul'
aliud ip̄dimētū si cessante piculo
ul' ip̄dimētō se nō pñtāt illi a qd de
beāt absolui recepturi mādātū ei'
7 satisfacturi ut oportz reicidūt in
eandē sniam. **A. Nec** pñtatio d'z
fieri q̄cūq' cōmode pot. ut i. c. eos.
de q. j. **B.** Et eadē mō reicidūt ab
soluti a sede ap̄lica uel ex' legatis
q̄b' iūgē ut ordinario ul' alteri se
pñtēt p̄pnia 7 qd iuriat' satisfaciāt
7 h' faciāt q̄cūq' cōmode potēt. ex
de sen. exco. eos. li. 6.

i **A**prop' violētā manuū iūctionē
i clīcū satisfactio p̄cūaria fieri so
let. qd qdē applicabit monasterio si

man' iniecta fuerit i monachū uel
clīcū ul' p̄uersū. ar. iz. q. i. nō dicat'
7 ex' de sta. mō. cū ad monasteriū.
p̄ rñso. **S.** At i clīcū sc̄larē. satisfac
tio ipsi clīco applicabit. nisi i p̄u
melia ecclie fuerit pulsar'. Nam 7
tūc ecclia agē p̄t iuriat'. **I**usti. de
iū. §. qd si usufruct'. h' **B.** off. 7 hō.
sti. **A. Dic'** §. incipit **S.** i coi p̄uo.
i q. §. ē p̄sus. qd si usufruct'. **E**t p̄.
dict' con. **Albrie'**. Et l' p̄dcō casu
satisfactio fiat ecclie. ubi loquit' 7
clīco. qz v' qd p̄t agē iuriat' 7 le
sus i cui' p̄u melia facta est lesio.
sic 7 p̄ iuria filij agit 7 p̄at 7 filij
in **I**nsti. de iurijs. §. patitur. **B.**
Et coicac' p̄pē dānū si satisfacē z
p̄t nō d'z absolui nisi satisfaciāt. 7
peccāt qd talē absoluit. h' tñ absolu
tus ē ab excoicationē s̄m **X.** **S.** At
enēdā p̄stare nō p̄t d'z absolui re
cepta idonea cautioē qd satisfaciāt
si ad pinguiorē fortunā puenierit.
ex' de p̄to. sig. ex parte p̄. 7 de solu.
doard'. **E**t h' cautio erit pigno
raticia ul' fideiussoria. qz d' h' ido
nea cautio. quā si p̄stare nō p̄t sal
tē p̄stet iuratoriā. **A.** De h' dictū
ē s̄ absolui. p̄. §. 17. **B.** Absolu. in.
nō ē renegāda. 26. q. 6. si p̄sbr. **A.**
Con. p̄dict' **Albrie'**. **B.** Talis qd
ad petitionē adūsarij teneat cedē to
nis. ut dic' **X.** 7 vide. j. cautio. **A.**
Nec cessio posset obtinere de rigore
iūj ciuils s̄ i foro p̄sae nō sp̄ h' tūc
qñ creditor eēt in arta necessitate. nā
qñ ē indigēs rebitor. 7 creditor ita
sufficiens qd s̄m reum teneretur ei

subuenire debitor non tenet statim restituere secundum Deo. De quo latius in materia restitutionum teo dante dicitur. **B**

Absolutio v.

Ad modum. Non potest quod absolute sub perditione puta si satisfeceritque taliter absolute non est simpliciter absolute secundum X. et de re iuris acc. li. 6. **A. Con. Albric. B**
In absolutioe a maiori excoicatione. 4. obsequia sunt. Primum ut excoicatus iuret per stare mandata ecclesie et de sen. exco. ex tenore. si iuramentum est de suba absolutiois. et de sen. exco. cum resideres. unde si omittat quod fieri non debet propter minimum tenet absolute. Porro de pueri an iurare debeat iudicio episcopi relinquitur. **A**
Idem de i. su. con. li. 3. ti. 33. q. 104. **B** ubi videtur intelligendum de pueris al. sec. 22. q. 5. pueri ubi de. **Pu**eri autem. 14. annos non cogantur iurare. 13. alii dixerint quod si de iuramento testis. **S** certe tex. loquitur indistincte. unde nec nos distinguere debemus de decimis. ad audientiam. **B. Mulie** res autem indubitate iurare debent. **S** cundum ut si excoicatus sit per notoria i aliquam offensam non absolute nisi per sufficientes emenda prestat. **P**ro occulta pro offensam aut contumacia sufficit iuratoria cautio ubi nulle expense petunt. ubi expense petunt vel satisfactio vanitas tenendum est quod dicitur est absolute. **S. 2. et. 3.** Tertium est ut absolute per eum qui tulit iniuriam vel eius su-

periorum aut alium cui commiserit cum psalmo et oratione et precibus. et per ea subiungat. absoluo te a tali excoicatione. et de sen. exco. a nobis. 2. **Q**uartum ut per modum excoicator faciat illi mandata iusta et rationabilia. al. posset appellari. et de pact. c. fi. et de appel. ut debet. **A. Dictum. c. fi.** parum facit. **B. De b. vide. j. i. se. 5.** Et sciendum quod si dicitur non intelligitur absolute soluens precipare illi cum excoicatio. si potest licite et in his que ad salutem anime pertinent. et sic nullam iniuriam incurrit. et de sen. exco. cum voluntate. **I**n excoicatione pro minori exprimitur excoicatus pro sacerdote causa. et sic se faciat absolute spiritualiter ab hac. **E**t intelligitur pro sacerdote paro- chianus vel diocesanus vel ille qui de iniuria eorum est electus. **N**ec requiritur iuratoria cautio. ut et de sen. exco. nup. circa finem. **A. De absolutioe a maiori** excoicatione latius de i. su. con. li. 3. ti. 33. q. 103. **E**t de hac et etiam de absolutioe a peccato late posui quadringenta literalia. li. 2. ti. 5. **S. 9. et. 7.** et etiam in interrogatorio. 7. j. vel clauis 2. id est si transseo. **B. Q**ue autem mandata fieri debent absolute qui iuravit. **D**icendum quod si erat excoicatus a canone iungendum est ei principaliter quod illi canonem nunquam veniat. ut in cetero diario quod non incadat. et percussori elici quod non percutiat. et similia. 23. q. vlt. pessima. **A. M**e- lius extra de sen. exco. ex tenore. **B. A**liquando etiam requiritur cautio quod de cetero talia non faciant. et de sen. exco. que. **A. I**bi b

scribitur i statutarios s libtatē ecclie
B. Sicut etiā qñ hñs impedimētū
absoluit ab eo q al nō posset. in iū.
gēdū ē ut q cito possit se pñtet. Si
te s absolutio 4. s. p. s. si appa-
ruerit snia iniusta nullū mandatū
fiet absoluto. extra de sen. exco. sa-
cro. **A.** Con. Albricus. **B.**

U. Defūct⁹ h mō absoluet. Si est
sepult⁹ i cimiterio nō exhumabit. si
alibi exhumabit. 7 corp⁹ ul sepul-
chrū verterabit ut sit circa viuos
ut nō ē de sen. exco. a nobis 2.
A. s. i glo. Et intellige h qñ i re-
fūcto apparuerūt signa cōtritiōis
7 pñie. ut i sū. con. l. 3. ti. 35. q. 21.
B. Et ad qd valet talis absolu-
tio vide s absolutio p. s. si.

A. **Resolutio vi** s.
a pctō. Forma absolutiōis in
sacropnie fm **Al.** 7 **lto.** i. 3. pre. q
84 ē. Ego absoluo te. **A.** Ex pñsis
ill a q bñt absolu. al sup mibulo ab-
solu. fūdare. **B.** s. 3 pñtis oīo
Mīscat tui 7c. ne forte effect⁹ sacri
ipe diaf ex pte penitēt. Itē postea
cōueniēt apponit i noie pñis 7c. ut
ex pñat q sacerdos non pñs au-
ctoritate absoluit s qñ mīster. 7 h
relinqēt arbitrio sacerdoti. Nec etiā
reqñit ipso fūcio man⁹. qz h sacrm nō
ordinat ad psequēdā aliquā excel-
lentiā grē s ad remissionē pctōrū.
Magi aut ppteret crūd signatio.
qz p signū crūd xpi remittit pctā.
7 tñ nō est de necessitate sacri. De mā
absolutiōis pctōrū hñt pla. j. pñel.

for 7 confessio p totū. **A.** De hac
forma absolutiōis lat⁹ dictū est
ubi s. absolutio 5. s. p. ad finē. **B.**

A. **Acceptatio** est
q.
dā imaginaria solutio. ut in
Insti. q b⁹ mo. tol. obli. s. p. 7 h3 fi-
eri h mō. Inrogat rebitor credi-
torē. acceptū ne bates? Et rñdet
ille. Acceptū bato. 7 sic rebitor li-
terat. ff. eo. l. i. et. l. an iunt. s. acce-
ptū. **A.** Ibi dñ q accepti latice nō
tollit nisi obligatio pñoz Forā āt
ponit i ocō. s. p. sic. Ad ego tibi p-
misi bates ne acceptū? Et rñdet
creditor. Bato acceptū qd tuli. **B.**

A. **Acceptio pso**
nariū. Pñm acceptiōis per-
sonarū cōmittit fm **lto.** 2. 2. q.
63. qñcūq aliqd cōferat alicui nō
habito respectu ad causā. s. vtrū
sit dignus. Unde solet queri vtrū
pccet eph dando beneficiū bono
si pretermittat meliorē. R. scdm
lto. in quodā qlibet. Contingit
aliquē esse meliorē simpliciter qui
tñ non est melior qñtum ad hoc q
pñficiat in ecclia. Eph aut nō tene-
tur dare meliori simpliciter s me-
liori qñtū ad hoc. vñ si pñerat vnū
alteri ppter causā q pñnet ad bo-
norē rei 7 ad vtilitatē ecclesiaste
melior ē. Si āt cā pñferādi ad h nō
pñneat. erit acceptio psonarū qñtāto
est gñior quāto i reb⁹ diuinis cōmit-
tit. Idē **lto.** 2. 2. q. 63. **A.** Idē
nō ē i sū. con. l. 3. ti. 35. q. 236. **B.**

Item peccet ep̄s dādo bñficiū
psanguineo. **R.** fm **lbo.** i. q̄libet.
Si psanguine⁹ sit eq̄ idoneus p̄t
ep̄s eū p̄ferre. nisi forte ex hoc scā-
dalū oriā. ul̄ aliq̄ exinde malū ex-
plū accipiāt. ut qñ p̄babilis time-
ret q̄ alij p̄lati ex h̄ exēplo iducā-
ad dandū bñficia suis cōsanguī-
neis etiā min⁹ dignis. al̄ in h̄ casu
licet satisfaccē nāli amori q̄ p̄ri ca-
ritati nō ē. **S**i p̄o psanguineus sit
min⁹ idone⁹ nō d̄z eū p̄ferre p̄ p̄s-
to meliori duplici rōne. p̄. q̄a i fide-
liter agit disp̄sator q̄ negociū dñi
gerens nō meliorat eū possit. 2. q̄a
h̄ videt ad acceptionē p̄sonarū p̄ti-
nere. **C**ōditio. n. psanguinitas nō
ē p̄ditio p̄tinēs ad curā eccl̄ie. q̄ nō
obtinēt iure sanguis s̄ dñi munē
Est aut̄ cōditio faciēs ad negociū
disp̄sationis p̄rimonialiū bonorū.
vñ si ep̄s ex his p̄uideat suo con-
sanguineo min⁹ idoneo nō est ac-
ceptio p̄sonariū. **C**on. idē **lbo.** 2. q̄
2. q̄. 63. **A.** Idē etiā nō ē in sū.
con. li. 3. ti. 34. q̄. 237. **B**

Accidia q̄d ē? **R.** fm
lbo. 2. q̄. 35. **A**ccidia fm **Damas.** est
q̄dā tristitia agguās aiuz boīs ut
nihil ei agere libeat. **E**t id̄ accidia
ip̄ortat q̄dā tediū op̄adi. **P̄** mōi
āt tristitia qñq̄ ē mala fm se. qñq̄
p̄o fm effectū. **S**cōm se q̄d ē si est
de eo q̄d ē vere bonū lz sit apparēs
malū. sic tristitia q̄ ē de sp̄uali bo-
no. **S**i p̄o est de malo p̄t eē mala
fm effectū. s. si sic boīez agguet ut

eū totalit̄ a bono operetrabat. 7 sic
ē p̄ctm̄ nō tñ sp̄ mortale. **N**ā si in-
choatio p̄cti sit i sola sensualitate
7 nō pueniat vsq̄ ad cōsensū rōnis
tūc p̄t ip̄fectionē actus ē p̄ctm̄ ve-
niale. **N**ā p̄o p̄tingit ad rōnē que
p̄sentit i horrozē 7 retestationē bo-
ni dñi carne p̄tra sp̄m̄ p̄ualēte est
p̄ctm̄ mortale. **A.** **H**oc intellige
qñ hec tristitia ē circa ea q̄ sit p̄ce-
pti seu necessitatis salutē. ut i sū.
con. li. 3. ti. 34. q̄. 221. **B**

Cōmodatio

Vide. 7. cōmodatum.

Accusare. **A**trū bō
tencat
Accusare. **R.** scōm **lbo.** 2. q̄. 68. **S**i crimen sit tale q̄ ver-
gat in tētrimentū rei publice tene-
tur hō ad accusationem dūmodo
possit sufficienter probare. puta cū
p̄ctm̄ alicui⁹ p̄git in multitudinis
corruptelā corpālē siue sp̄ualē.
Si aut̄ non sit tale quod in mul-
titudinē redūdet. uel etiā si suffici-
entē probationē habere nō possit
non tenetur ad accusandū: quia
nullus tenetur ad id quod rebito
modo pficere nō potest. **A.** **N**ec
obstat predictis si reueletur secre-
tum. quia hoc fit p̄pter cōe bonū
q̄d sp̄ preferendū est p̄uato. 7 ideo
p̄tra bonū cōe nullū secretū licet re-
cipere. nectm̄ ē oīo secretū q̄d p̄ suf-
ficiētes testes p̄t p̄bari. fm **lbo.**
ubi. 5. 7 i sū. con. li. 2. ti. 5. q̄. 190.
B. **Q**uō āt fieri debeat accusatio.

Sciendū p̄ q̄ debet fieri i scriptis.
 2. q. vlt. q. crimē. Sed b̄ sp̄ nō est
 necessariū puta i leui crimine. ff. de
 accusa. l. leuia. Si retrā i notorijs
 q̄a i bui mōi nec accusator requirē.
 c̄f. de accusa. euidentia. Sec⁹ m nō
 notorijs etiā si manifesti sint. xi. q.
 5. eoz. **A.** Notoriū dī qd̄ pater p
 finiam uel p p̄fessionē factā i iure.
 aut p euidentia rei q̄ tergiversatiōē
 aliq̄ celari nō possit. c̄f. de cōba. cle.
 7 mu. c. fi. Manifesta āt dici p̄nt q̄
 aliter liquet. **B.** Itē d̄z accusatio
 fieri cū i scriptis. i. q̄ accusator d̄z
 se ad penā talid̄is obligare. ut. 2. q.
 vlt. q. s. s. et. q. 3. calūniator. 7. c. q̄
 nō pbauerit. Excipit̄ qd̄a casus.
 ut i leui crimie Itē i crimie aposte.
 lie. Itē cū marit⁹ accusat vxorē de
 adulterio. 7 i filib⁹. **S.** Sciendū q̄ 7 si
 accusator nō i scribat. et nā tñ ac.
 cusatiōis b̄ mōi pena calūnie v̄it.
 C. de accusa. l. vlt. Item accusatio
 d̄z ex p̄mi viua voce 7 p̄nte accusa.
 to. 2. q. vlt. per scripta. **A.** Con.
 p̄dic̄ Albric⁹. 7 idē nō ē i sū. con.
 lib. 2. ti. 5. q. 189. **B.**
 i **¶** Si accusator accepit pecuniā
 ob accusandū. uel nō accusandū.
 crimē p̄cussid̄is cōmisit. 7 tenet̄ ad
 restitutionē. sic bates. j. cōcussio.
 z **¶** Accusatio reddit̄ vitiosa tri.
 plis. ut b̄. 2. q. 3. p̄torū. 7 **A.** to. tra.
 didit 2. q. 68. dicens. Accusa.
 tor aut calūniat. s. falsa crimina
 iponēdo. aut p̄uaricat. s. adbitēdo
 fraudē i accusatiōē 7 adiuuādo ad.
 uersū p̄tē crimina vera fraudulēt̄

abscondēdo de q̄b⁹ accusant collu.
 des cū reo p̄pas p̄bationes dissu.
 mulādo 7 falsas accusatiōes ad.
 mittēdo. aut accusator tergiver.
 sat. s. totalit̄ ab accusatiōē resistē.
 to. 7 b̄ cū sit iordinate. Cōtingit. n.
 aliq̄ resistē ordinate dupl̄r. **S.** nō
 si i ipso accusatiōis p̄cessu cogue.
 rit falsū eē illud de q̄ accusabat.
 Alio⁹ si p̄nceps ad quē p̄tinet cu.
 ra boni cois accusatiōē aboleue.
 rit. **A.** Idē nō ē i sū. con. h. 2. ti. 5.
 q. 121. **B.** Accusatio 7 m̄fimonū
 vide. j. m̄fimonū 7 m̄fimonū 8.

Excusatus.

Excusatus possit accusanti
 iniuriā remittere. **R.** fm̄ **A.** to. 2.
 2. q. 68. Falso accusans sp̄aliter
 facit iniuriā accusato. 7 id si ipse ac.
 cusatus innocens fuerit p̄tē iudiciā
 suā remittē. maxie si ille nō calū.
 niose accusauit s̄ ex animi lenitate
 Si p̄o accusator ab accusatiōē de.
 sistat. p̄tē aliquā collusionē cū ad.
 uersario. tūc facit iniuriā rei publice
 7 b̄ nō p̄t ei accusat⁹ remittē. s̄ b̄
 ad p̄ncipē p̄tinet q̄ rei publice curā
 gerit. **A.** Idē nō ē i sū. con. h. 2.
 ti. 5. q. 192. **S.** nec p̄nceps d̄z sine
 iusta cā remittē. Nā int̄ est rei pu.
 blice ne crimina remaneāt ipunita.
 ff. ad. l. acq̄l. l. ita vulnerat⁹. 7 c̄f. de
 sen. exco. ut fame. 7 q̄a facilitas de.
 nie incentiuū tribuit delinquendi.
 23. q. 4. est iniusta. **B.**
 i **¶** Atq̄ accusat⁹ p̄ccet mortalit̄
 negando p̄ritatē in iudicio. **R.** fm̄

¶ **T**bo. ubi s. **A.** Immo. q. 69. arti. p. **B.** Accusat' tenet iudici pita-
te exponere quā ab eo fm forinā iu-
ris erigit. 7 id si pfiteri noluerit ul'
si mēdaciē negauerit. mortalit' pē-
cat. Si p'o iudex exq'rat qd nō pōt
fm ordinē iuris. nō tenet ei accusa-
tus rñdē. s. pōt p' appellationē uel
aliē licite subefugē. mēdaciū tñ vi-
cere nō licet. **A.** Idē i sū. con. li.
2. ti. 5. q. 193. assignādo fm Tbo.
p'dictis rōnē q' q'cūq' facit p' rebi.
tū iusticie mortalit' pēcat. **B.**
¶ **N**ō licet accusato calūniōse se
defendē. fm Tbo. ubi s. **A.** s. de cā
q. 69. **B.** Mā i cā criminali iura-
mētū de calūnia p'stādū ē. ē. de iu-
ra. calū. c. interētes. 7 qdē accusa-
to licet se defendē p'itatē occultan-
do quā cōfiteri nō tenet 7 h' p' ali-
quē cōuenientē modū. puta q' nō
rñdeat. hoc. n. nō ē calūniōse se de-
fendē s. prudēt euadē. **N**ō ē licet
ei falsū dicē nec etiā p'itatē illā ta-
cere quā pfiteri tenet. nec etiā ali-
quā fraudē uel doliū adhibē. quia
fraus 7 doliū vim mēdaciū hñt. 7
h' ē calūniōse se defendē. **A.** Idē
i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 194. ubi etiā
dī q' tūc iudex requirit p'itatē fm
ordinē iuris cū p'cedit infamia sup'
aliq' crimine. uel apparuerunt aliq'
indicia. uel etiā cū p'cessit probatio
semplena. **B.**

¶ **A**n liceat accusato appellare?
R. fm Tbo. 2. 2. q. 69. Quādo
appellatio fit ex p'fidentia iuste cāe-
q' uidelz accusatus iuste a iudice

guat. licet appellare. Secus si q's
appellet cā afferēde more ne p'tra
eū finia p'ferat. Idē. 2. q. 6. q'cūq'.

¶ **A**n liceat accusato 7 ad mor-
tē p'dēnato se defendē ul' fugē? **R.**
fm Tbo. ubi s. Si dānat' fuerit iu-
ste nō licet ei se defendē. s. pōt' cō-
petit iudici resistētē ipugnare. Si
p'o iuste. tale iudiciū sile ē violētē
latronū. 7 id i tali casu licet resistē
p'ncipib' malis. nisi forte p'p' scan-
dalū vitādū. cū ex h' aliq' g'uis tur-
batio timeret. Accusato aut' cui-
cūq' fugē licet. q'q' si nō liceat re-
sistere. nō tñ tenet facere id unde
mors seq' s. manere i loco unde
ducat' ad mortē. **A.** Sic etiā si
aliq's sit dānat' q' fame moriat'.
nō pēcat si sibi cibū occulte mini-
stratū sumat. q'a nō sumere ēēt se-
ipsū occidere fm Tbo. ibidē. ut in
sū. con. li. 2. ti. 5. q. 196. **B.**

¶ **A**ltimo sciendū est q' de q'b'
criminib' absolut' est accusat' nō
d'z accusatio replicari. ē. de accu-
re bis. 23. q. 4. s. illic. De mā etiā
accusationis tangit. 7 inq'sitio. s.
p. De accusatione etiā p'tra matri-
moniū. 7. matrimoniū 7. et ma-
trimoniū 8. p' totū.

¶ **A**diuratio. **A**d
at adiurare. **R.** scdm Tbo.
2. 2. q. 90. Si aliquis p' inuoca-
tionē diuinis uel p' inuocationē
cuiuscūq' rei sacre alicui hōi non
sibi subdito adiurando intendat
necessitatē agendi aliq'd imponere

sicut ipse sibi ipse iurando. talis adiuratio illicita est. quia usurpat in alium potestatem quam non habet. sic princeps sacerdotum presumpsit dominum nostrum Iesum Christum adiurare. **Matth. 23.** **A**n propter aliquam necessitatem superiores tali genere adiurationis possunt inferiores astringere. **S**i vero quis intendat solummodo per reverentiam divini nominis vel aliquid rei sacre aliquid ab alio obtinere absque ipsius necessitate. talis adiuratio licita est respectu qualiter. **D**emonibus autem possumus adiurando per virtutem divini nominis tamquam inimicos expellere ne nobis noceant spiritualiter vel corporaliter secundum potestatem nobis datam a Christo. **Luc. 10.** **E**cce redi vobis potestatem calcandi super serpentes et nobilem vobis nocere. **N**on tamen licitum est eos adiurare ad aliquid ab eis addiscendum vel etiam ab eis obtinendum quia hoc pertinet ad aliquam societatem cum eis habendam. nisi forte ex spirituali instinctu vel revelatione divina aliqui sancti ad aliquos effectus demonum opere virtutis sue legem de beato Jacobo qui per demones fecit Hermogenem ad se adduci. **A**diuratio vero ad irrationabilem creaturam potest intelligi dupliciter. **U**no modo ut adiuratio referatur ad ipsam creaturam irrationabilem secundum se. et sic vanum esset ipsam adiurare. **A**lio modo ut referatur ad eum a quo ipsa creatura agitur et movetur. et sic dupliciter adiuratur creatura irrationabilis. **U**no quod de modo per modum reprobationis. quod pertinet ad eos qui divina invocatione miracula faciunt. **A**lio modo per modum compulsionis aduersus diabolum qui in nocumendum nostrum virtutem

irrationabilibus creaturis. et talis est modus adiurandi in exorcismis per quos demonum potestas excluditur. **H**is igitur modis licet. **S**ed sic adiurare quod per se demonum imploretur auxilium non licet. **I**dem in secundum. **con. li. 3. tit. 34. q. 246.** cum duobus se. **B**

Adoptio vel arrogatio. **A**doptio est extranee persone in filium vel nepotem vel deinceps assumptio legitima. scilicet quia per adoptionem qui filius non est per filium habetur. **A** **H**ec definitio fuit Ray. **2to. pe. 7. Al.** ut in secundum. **con. li. 4. tit. 8. q. 2. B.** **C**uius due sunt species. **U**na dicitur arrogatio. et est quando ille qui non habet patrem seu etiam qui emancipatus est transiit cum rebus suis in potestatem arrogantis. et habet fieri auctoritate principis. **A**lia vero species connoie. scilicet adoptio nuncupativa quando adoptatus qui est in potestate patris. nec transiit in potestatem adoptantis. et habet fieri imperio magistratus. **ff. eo. l. 2. et. l. si pater. A.** **I**n his. **ll.** nihil dicitur quod adoptatus non transeat in potestatem. **S**ed dicitur. **C. eo. l. pater. 7. reseruat** et tamen modo successio ab intestato in hereditate adoptionis. ut ibi. **O**peratur etiam hoc adoptio ipse dimittit minimum. **et. de cognat. l. c. vno. 7. nullus** aliter videtur effectus. nisi forte quis vel in adoptionem anuo vel panno maneo seu panno quando filius est emancipatus. **deca. l. pater. Na** tunc transiit in plenam potestatem adoptantis ut ibi. **B.** **Q**uod si quis in domino per se vel etiam coram aliquibus aliquem receperit in filium vel filiam. nulla est adoptio. **C. de pba. l. non nudis.**

Adoptare potest per familias que sui iuris est et que generare potest. quoniam qui non potest generare si habet per se aliquid impedimenti naturali non potest adoptare. Secus si est per se impedimentum accidentale ut spado siue gladio castratus. ff. eo. l. 2. **A**. In hac. l. de de impedimento accidentiali terminatur. s. quod spado potest adoptare. ff. de naturali de ff. eo. l. adoptio. **I**tem non potest adoptare minor annis 40. nisi iusta causa inveniatur. ff. eo. l. si per. §. vlt. **A**. Qui magis liberorum precreationi studet de 3. nisi forte morbus aut valitudo in causa sit aut iusta causa arrogandi. aut si punita sibi personam velit adoptare. i. arrogare. ut ex precedentibus patet. Item non de 3. quod plures personas arrogare nisi ex iusta causa. ff. nec libertum alienum. de co. §. vlt. in qua non dicitur nisi de arrogatione. Ideo videtur quod minor. 40. annis possit adoptare. et si non arrogare. ut in sum. con. l. 4. tit. 8. q. 5. **I**tem mulier adoptare non potest nisi ex rescripto principis in solatium literarum amissionum in bello. C. eo. l. mulier. **A**. Idem ponitur sum. con. de ca. q. 5. si in de ca. l. mulier. et iuribus ibi allegatis nihil dicitur in bello. **B**. Adoptari autem quilibet potest tam masculus quam femina dummodo sit in tantum minor pre adoptione quam filius et naturalis esse possit. ff. eo. l. adoptio. Adoptatur autem presentis et volutarij terminatur. ff. eo. neque absens. **A**. Idem sum. con. eo. tit. q. 6. **B**.

Effectus adoptionis est quod adoptatus per omnia ut filius adoptatus habeatur. **A**. Salvo quod si dictum est de simplici ad-

optato. **B**. Ita ut etiam ab intestato succedat. C. eo. l. pater. Item quod si sit arrogatus tunc filius eius et nepotes si quis habet transierunt in partem arrogantis. secus si sit solus adoptatus. ut in §. dictum est. **A**. Facit. ff. eo. l. si per. **B**. Item quod arrogator tenetur relinquere arrogato quantum pertinet honoris omniumque habet. et si siue in testamento siue velint eum emancipare. Sed adoptator nihil tenetur relinquere adoptato nisi velit. C. eo. l. et. 2. **A**. Rex prima nihil facit. ff. de. et. l. pater. **B**. Idem Titulus. in 4. dist. 42. Quod autem adoptio impediat matrimonium vide impedimentum et

Adulatio **S**it sit peccatum. **R**. fm Titulus. 2. 2. q. 11. Si aliquis volens ad delectationem alteri loqui excedat modum in delectando peccat. Et si quando faciat sola intentione delectandi vocatur placidus secundum philosophum. Si autem faciat intentione alicuius lucris consequendi vocatur blanditor vel adulator. Contra tamen nomen adulationis solet attribui omnibus qui super debitum modum prout volunt alios verbis vel factis delectare. et sic est peccatum. pertinet autem ad adulationem laudare aliquem in quibus non est laudandum. quia forte sunt mala vel non recta siue non certa bona. Aut etiam si timere possit quod ad inanem gloriam laudatus provocetur. Si quis vero laudare velit propter bonum puta ut aliquem proleferat in tribulationibus reficiat. ut ut in bono proficiat alijs rebus circumstantijs servatis. pertinebit ad

b

notū. **A**. Idē in sū. con. li. 3.
ti. 34. q. 258. **B**

Utrum adulatio sit peccatū mortale. **R.** **¶** In **Tho.** ubi s. Adulatio potest esse peccatū mortale tripliciter. **¶** primo ratione maiore. scilicet cum laudat aliquis peccatū alicuius. **¶** secundum. contrariatur dilectioni dei. **¶** cuius iusticiā homo loquitur. et dilectioni proximi quē in peccato fouet. unde est peccatū mortale. **¶** modo ratione intentiōis. puta cum aliquis adulatur alicui ad hoc ut fraudulenter ei nocet corporali uel spiritali. et hoc est etiam mortale. **¶** modo per occasiōem. scilicet cum laus adulatoris sit aliter occasiō peccandi etiam preter adulatoris intentionē. et tunc considerandum est utrum occasiō sit data uel accepta uel quibus ruina sequatur ex hoc. **¶** si autem aliquis ex sola auaritia delectatur uel ad eundem aliquid malū uel persequendum aliqd necitatur alicui adulatur fuerit non est peccatū mortale nec mortale si uia. **A**. Idē in sū. con. eo. ti. q. 261. **B**

Utrum peccet adulator seu alius volēdo placere hominibus. **R.** **¶** In **Tho.** ubi s. Nolle placere propter caritatem nutriendam ut eis spiritaliter quod proficere possit. laudabile est. **¶** i. Cor. x. Per omnia uobis placeo. **¶** Sed propter inanem gloriam uel propter lucrū uel etiam in malis est peccatū. **¶** In illud ps. Deus dissipauit ossa eorum quod hominibus placet. Et ad Gal. p. Si ad buccas hominibus placeam Christi seruus non essem. **A**. Idē in sū. con. eo. ti. q. 260. **B**

Utrum dare adulatoribus sit pec-

catum mortale. **R.** **¶** In **Tho.** 2. 2. q. 168. et etiam in **W.** Non nisi aliter appetitur nimis uane glorie hoc cau-
set. sicut Herodes delectabatur quā laudes sibi dabant non hominibus sed rei uel nisi intendat et cupiat illā adul-
lationē. de qua dicit ipse. Laudat peccatorem in desiderijs anime sue. Et in **Ysa.** Popule meus qui beatum te dicunt. et c. **¶** Nec. n. adulatio crimen est. et tales largito-
res edicant eis in crimine. **A**. Idē in sū. con. li. 3. ti. 5. q. 22. **B**

Adulterium

est alieni thori uolatio. **¶** 32. q. 5. non mechaaber. **¶** Quid facit et mulier quod de adulterio suscepit filiū uel suppositū sibi alienū partū et ita quod non est filius suscepit expensas ab eo quod putat esse patrem. et est causa quod illi qui eum aliter edes ei non succedunt. **R.** **¶** In **Ray.** Mulier in omnia reuelat sacerdoti puto uel episcopo seu vtriusque. et tunc predicti inquirant diligenter et caute de conditionibus spurij uel suppositi. et si inuenerint quod sit homo spiritalis et timens deum. tunc coram muliere si viderint expellere recepto prius sacro ab ipsa quod non calūniōse peccat. etiam ab illo quod secretū teneat. poterunt reuelare sibi et consule quod ingrediat religionē uel transferat se ad longinquā ita quod nihil percipiat de bonis putatiui patris. Et addit hic **Al.** quod illa mulier potest reuelare marito si non timet periculum. scilicet si aliqui viri qui sustinent scientes adulterium uxoris. aliqui forte qui presentius

q̄a nō p̄nt p̄pos b̄re filios ⁊ b̄mo
di. i tali casu tute mulier potest re-
uelare marito. ⁊ si acceptet. abso-
luta ē mulier. **A**. Nisi respectu
eoz q̄ n̄bilo min⁹ remanerēt i dā-
no sic possent esse filij veri respectu
portiois legitime. uel etiā q̄cūq; alij
q̄ ad totā hereditatē q̄n talis filij
eēt ex adulterio seu incestu. q̄a p̄mit⁹
excludit a successiōe. C. de incestis
nup. Autem. ex cōplectu. ⁊ de na-
turalib⁹. Autem. liceat. ita ut etiā
alimēta eis negent⁹ ex suba parē-
tis. dca Autem. ex cōplectu. ⁊ ex q̄
fi. sint le. p̄ venerabile. ad fi. Sed
de eq̄tate canonica alimēta cōde-
dūf. ex de eo q̄ dur. i ma. cū habēt.
⁊ ibi glo. **B**. Si p̄o illi spurio
uel supposito non pōt reuelari sine
piculo. uel etiā si p̄ reuelationē nō
vult acq̄sescē p̄silio. tunc inuigatur
mulieri q̄ de reb⁹ si q̄s bz uel i fu-
turo b̄re poterit satisfaciāt viro iux-
pōsse dolens de pctō ⁊ etiā de eo q̄
nō pōt plene satisfacē. Et talis sa-
tisfactio fiat p̄ aliū secrete ⁊ caute
nō reuelādo ipsi viro p̄sonā vtorj.
⁊ ita erit in bono statu. ar. 22. q. 5.
b̄ videt. ⁊ ex de peni. officij. Idem
Hosti. Et tenetur mulier satisfacē
viro etiā de p̄sūpt⁹ ab isto filio. De
hereditate autē tenet hereditib⁹ viri
ab intestato uel hereditib⁹ scriptis. ul
q̄b⁹ p̄iūstē credit q̄ reliq̄sset. ⁊ si b̄
nesciat t̄et paupib⁹. Itē dīc Inno.
q̄ si mulier nō h̄eret qd̄ restituat.
⁊ bz p̄batiōes p̄ q̄s dicti successio-
res releuaret a dāno qd̄ b̄nt t̄et

eas adducē nisi graue malū eēt p̄-
uētuz tūc nō d̄z facē. q̄a min⁹ ma-
lū ē dānū rez q̄ piculū aiaz ⁊ cor-
por. Si p̄o nō bz p̄batiōes. sileat
2. q. 1. p̄terq; b̄ Ray. Hosti. ⁊ In-
no. **A**. Idē i sū. con. li. 2. ti. 5.
q. 23. **B**

C Sed nūq̄d dīc⁹ fili⁹ tenet cre-
dere mulieri? R. s̄m xv. Nō tenet
credē mulieri soli. q̄a posset eē mu-
liebrj fallacia. ⁊ si sana p̄scia non
credit. excusat⁹ ē tā re p̄cept⁹ q̄ re
p̄cipiēdis. Si p̄o honestas femine
⁊ alie circūstantie faciūt eidē re b̄
p̄babilē opionē siue p̄sciam ⁊ vult
tutiorē viā eligē. m̄bil vltē⁹ p̄ci-
piat. re p̄ceptis aut ⁊ p̄sūpt⁹ q̄ diu
bonā fidē habuit Ray. dat cōsiliū
ut restituat uel cōponat. S; tñ ta-
lis ut dīc nō ē cogēdus. q̄a posset
for erat bone fidei. C. de rei. v̄di.
certū. Hosti. q̄ ⁊ Al. ⁊ xv. dīcūt q̄
nō tenet de cōsūpt⁹ q̄ diu fuit bone
fidei. **A**. Idē i sū. con. dca. q.
23. vbi dīc s̄m Hosti. q̄ mulier te-
netur restituere ista cōsūpta p̄ fi-
lum putatiū. **B**

C Sed nūq̄d mulier possit filios
de adulterio susceptos sibi heredes
instituē? R. Certe sic. q̄a q̄libet pōt
sibi heredē instituē cū cui nō p̄bi-
bet. reseruata sp̄ legitima p̄e liberis
suis. De q̄ vide j. legitima. p̄ totū.
A. Intellige hoc nisi consuetu-
do regiōis repugnet scdm̄ Albrī-
cum. ⁊ i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 26.
Pat̄ aut non pōt hui⁹ modi filios
instituē. ul s̄. s̄. p̄. i additōe. i. **B**
b z

3 **C**ir habens legitimos filios
si viuere vgoze aliā ducat scientē
ipēdimētū. **A.** Si. n. iustā hēret
igrañtie cām legitia forer proles.
et q. si. sint le. c. p. l. **B.** 7 ex ea
filios hēat. nūq. d. tales filij adul-
terini possint succedere p. r. an. p. o
teneant restitue filijs p. m. i. m. i. m. o.
n. i. j. **R.** f. m. x. o. Restitue tenet to-
tā hereditatē filijs p. m. i. m. i. m. o. n. i. j.
cū fructib. mala fide p. s. u. p. q. t. u.
cūq. oporteat eos male egere uel
mēdicare. **A.** De h. s. absolutio
4. ad f. **B.** Hic tona fide cō-
pleta sit legitima p. scriptio. maxie
si etiā p. cōpletā legitimā p. scripti-
onē retinet tonā fide. tūc. n. nō te-
nent. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q.
25. **A.** De accusatiōe adulteri
7 quō adultera possit dimitti. ba-
tes. j. matrimonii 8. p. totū. Quō
etiam adulteriū ipēdiat matrimo-
niū bates. j. ipēdimētū 8. s. z. Et
vtr. liceat vgozē adulterā occidere
ibidem. s. v. l. g.

Aduocatus esse non
pōt imo expōse. p. b. i. t. e. f. p. q. dē
si sit hereticus uel excoicat. uel paga-
nus. 4. q. i. c. p. 7 ex te hereticis. ex-
coicam. p. 7 te p. x. d. i. n. n. e. m. o. uel i
foro. Abi etiā bates q. peccat in-
ter 7 p. m. i. r. i. t. e. t. q. s. c. i. e. n. t. a. d. m. i. t. t. i. t.
tales. Itē si sit monach. uel reli-
gios. Tales. n. peccāt aduocādo
nisi p. monasterio de mādato pla-
ti. i. s. q. i. monachi. ex te postu. ex p.
te. Itē p. b. i. t. e. f. si sit cleric. in sacris

ordinib. p. stat. uel etiā i minori-
bus dū tñ sit bñficiat. Talib. n.
p. b. i. t. a. est aduocatio corā iudice
seculari nisi in p. p. a. cā uel p. ecclia
sua. uel p. p. i. u. c. e. aut miserabilib. p.
sonis. ex te postu. clerici. 7. c. cū sa-
cerdos. S. an corā iudice ecclia-
stico possint. s. a. g. videt q. sic. ar. in
d. c. c. clerici. Excep. ep. i. s. 7 etiā
sacerdotib. q. b. videt simpliciter in-
terdictū nisi ut dictū ē i cā. p. p. a. uel
ecclie. uel p. p. i. u. c. e. aut miserabilib.
p. sonis i. 4. q. 5. tenis. 88. d. i. s. pla-
tū. 7 exp. c. l. i. i. illa tēre. cū sacer-
dos. Et itellige dūmō i p. d. i. c. t. c. a. s. i.
bus d. i. n. i. officia nō ipēdiat. ar. d. i. s.
p. i. cleric. Et nō q. q. cūq. ē bñfi-
ciat. i. aliq. ecclia 7 p. stat. p. e. f. n. e. i. s.
patrociniū aduocatiōis ul. p. cura-
tiōis p. cā. t. e. t. e. t. illo bñficio expoli-
ari. ut i p. d. c. c. cū sacerdotis. **A.**
Hoc c. loq. t. u. r. de clerico. Sed f. m.
Inno. ibi. Idē est etiā si sit laic. in
ecclia bñficiat. ut bñficio illo pue-
tur. ut i sū. con. l. i. z. ti. 5. q. i. s. i. **B.**
Itē nō t. e. t. e. t. q. s. e. e. i. u. d. e. x. uel assēs-
sor i cā illa i q. vult eē aduocat. q. a
duo officia i eadē cā p. b. i. t. e. f. e. x. e. r. c. e.
4. q. 4. c. p. 7 z. Sūt 7 alie p. s. o. n. e.
ab aduocatiōe p. canones p. b. i. t. e. f. e.
ut furd. **A.** s. q. p. e. n. i. t. e. n. i. l. a. u. d. i. t.
ff. de postu. l. z. **B.** m. u. t. e. c. c. **A.**
vtr. oq. oculo p. i. u. a. t. d. c. a. l. i. **B.**
furiosus ipubes vsq. ad. i. g. annū
senatu mor. **A.** De remoto a se-
natu nulla videt fieri mētio nec in
allegatiōe. j. p. o. s. i. t. a. n. e. c. i. d. c. a. l. i. v. b. i.
p. d. i. c. t. a. o. r. i. g. i. n. a. l. i. t. e. p. o. n. i. t. e. n. e. c. i. n. sū.

con. i. de cā. q. i. 15. vbi eadē notant.
B. seru. scia. 7 vir passus mulie.
bria. s. p. nām. **A.** Nisi violenē
fuisse passus. de cā. l. i. **B.** Item
dānat? crimie capitali uel calūnia
publici iudiciū. Itē q. operas suas
locavit ut pugnaret in arena cum
bestia. h. oia i. q. 1. §. tria.

i **C.** Etz cleric? bñficiat? i diuersis
ecclesijs possit p̄stare patrociniū
vni cōtra aliā. R. s. m. Ber. Non
videt q. possit. Si tñ cēt p̄lat? i vna
ecclesia. tunc rōne p̄lationis p̄t. Et
idē dicit Inno. **A.** s. i. c. h. et de
postu. vbi predicta dicit Ber. Sed
Inno. in hoc discrepat a Ber. qz
tenet q. cleric? etiā nō p̄lat? possit
aduocare p̄ aliā. qā ecclesia nō cō
putat inē ērneos. sup. p̄o dicens.
Sed? si p̄ aliā ecclesia vbi sile bñfi
ciū hūnt. **B.** Addens q. si necio
officio hūgat p̄t ad silitudinē tu
toris. ff. de postu. l. puto. 7. l. vlt.
A. Nō dīc ad silitudinē. s. dīc ut
tutor uel p̄lat? eccleie exēplādo of
ficiū necessariū. Et idē videt facē
in eo qd seqt. **B.** Item 7 p̄ p̄ori
ecclesia p̄t agere cōtra secūdā. ar.
et de iure iur. tuam. 7 c. intellecto.
A. Predicta etiā notat in sū. con.
li. 2. ti. 5. q. 169. **B.**

z **C.** Etz index teneat dare aduo
catū. R. Tenet qñq. ut eis q. ba
tere nō possit. p̄p̄ paup̄tatē. ul. p̄p̄
potentiam aduerse p̄tis. ff. de offi.
p̄co. l. nec qd q. §. si. Et qdē si iu
det b. alicui aduocato precipiat. 7
ille sine cā teneget. p̄t p̄ iudicem

p̄petuo remoueri ab officio aduo
catōis. C. eo. puidē dū. **A.** Que
ē i. c. de postulādo. **B.** Debet igit
obedire si tñ cōpetens salariū cōsti
tuat. de q. vide j. §. 6. et 7. **A.** Idē
in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 140. Sed q.
ad salariū addit s. m. hosti. q. si
indigēs aduocato sit paup̄. aduo
cat? gratis aduocet. 7 a reo expe
ctet remunerationē. **B.**

C. Aduocat? q. sciēt defendit cau.
sam iustā. absq. dubio hūnt pec
cat. ut dīc Lbo. 2. 2. q. 11. qā illi
cū ē cooperari alicui ad malū fa
ciendū. siue cōsulēdo. siue adiunā
do. siue q̄litcūq. p̄sentēdo. R. o. p̄.
Digni sunt morte nō solū q. faciūt
7c. Tenet etiā ad restitutionē ei?
dāni qd p̄ iusticiā p̄ ei? auxiliū alia
ps icurrit. Si igit iūstā cām
defendat. excusat scdm modū quo
iūstātia excusare p̄t. Si p̄o i p̄n
cipio credit cām iustā eē 7 i p̄cessu
appareat nō iustā. nō dz eā. p̄dere.
ut. s. alteram p̄tē inuet uel secreta
sue cause alci parti reuelet. Debet
etiā cām referē uel eū cui? causam
agit ad cedendū inducere. siue ad
cōponēdū sine aduersarij damno.
Hec oia dīc Lbo. **A.** Idē in sū.
con. eo. ti. q. 11. **B.** Porro in cā
p̄diu dubia est. bñ p̄t aduocatus
patrocinari. scdm xō.

C. Quis ē debīt? mod? aduocādi?
R. s. m. Ray. ut non p̄ducatur falsa
iūstā neq. falsos testes seu corru
ptos. neq. mētias. neq. iūcat fal
sas leges aut q̄scūq. p̄bationes.
b 3

neq; qrat i guamē alteri ptis dila
ticiōs nō necias. Itē q fidelit pti
iusticia pmutat cām foueat nihil
re cōtingētib; omittēdo. 3. q. 1. §.
si q; autē. 7 ar. eē de testi. inuauit
C. de iudi. l. pperandū. §. illo pcul
dubio. 4. q. 4. c. p. et 2. Itē nō p
caciē uel vociferādo. qz ppe b ipe
dit pcessus. 5. q. 4. i loco. 3. q. 1. si
q; adeo. **A**. §. est. et ibi dī. Si q; s
adeo pcat fuerit ut non rōne s p
bris putet eē certādū. opinōis sue
retrimētū patiet. **B**. Itē dīc **L**bo
2. 2. q. 11. q; aduocato defendēti
causam iustā licitū ē prudēt oc
cultare ea quib; ipe dīn posset pcel
sus eius. Non autē licet ei vti aliq
falsitate.

5 **E**trū aduocat; possit petere sa
lariū. R. fm Ray. Pōt modera
tū. siue ab initio faciēs pactū siue
postea finita cā. Et attendi d; mo
deramē salarii fm quātitatē cause
laborē aduocatiōis 7 psuetudinē
regiōis 7 sciam 7 honestatē aduo
cantis. 3. q. 1. §. apud vrtem. 7 ar.
12. q. 2. vulgane. et. c. cōcesso. eē de
pben. de mltā. p. circa sblimes 7c.
dīl. 61. miram. Con. **L**bo. 2. 2. q.
11. S; caueat aduocat; ne petat sa
lariū cū gūi dāno litigator. 3. q. 1.
§. artent. Itē q; cā icepta 7 nō fini
ta faciat pactū cū litigatore quē in
ppā recepit fidē. qz posset eē occa
sio magni mali. 3. q. 1. §. pterea nō
llet. Nā qñ vidēt cām i piculo co
gēt elictulū inire pactū 7 dare sa
lariū ad libitū. Itē nūq; licet aduo

cato pacisci re certa pte liq; puta re
decima uel centesima. C. re postu.
si q; aduocatoz. Qz si nullū pactū
certū fuit re salario pōt aduocatus
iplozare auxiliū ludic; p cōpetēti sa
lario. ff. re vari. 7 eoz. cog. l. i. §. i
onerarijs. **A**. Adutēdū q; aduo
cato circa salariū nō licet excedere
pstitutā sūmā. s. centū aureos fm
leges. ff. re va. 7 eoz. cog. l. i. §. si
cui. S; fm Gregoriū decimū. li.
bras. 20. ut i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 1. 13
vbi etiā sup dicta oia re salario fm
Ray. 7 ei glo. 7 Hosti. ponit. S;
illa pstitutio Gregoriū bodie videt
sblata p ptemiū septi. vbi tollunt
cēs pōres cōstituticiōs postea non
confirmate. **B**.

Etrū aduocat; teneat gratiā p
stare patrociniū in cā pauperū. R.
fm **L**bo. 2. 2. q. 11. hic idē ē dicē
dū qd de alijs opib; mīe dī. Null;
n. sufficit oib; idigētib; opem mīe
ipendere. 7 id sicut Aug^o dīc p re
doctrina xpiana. Cū oibus pdesse
nō possis bis potissime psulēdū ē q
p locoz ul tēpoz uel qruillet rerū
opportunitatib; cōstrictus tibi qñ
qdā sorte iungū. Dīc at p locozū
opportunitatib; qā nō tenet hō p
mūdū qre idigētes qb; subuēiat
s; sufficit q; eis q sibi occurrūt mīe
op; ipendat. Addit aut 7 tēpoz. qz
non tenet hō future necitati alteri
puidē. s; sufficit si i pnti necitate ei
subueniat. Subdit aut. uel qruillet
re. qz hō sibi pūic; qcuq; necitate
maxime d; curā ipendē. Quib; tū

concurrētib⁹ restat vtz aliq⁹ tātū
necitate patiat q⁹ nō i p̄mptu ap-
pareat quōd possit aliē ei subueniri.
Et i tali casu teneat op⁹ mīe ipen-
dere. Si autē appareat quōd ei aliter
subueniri possit. ul⁹ p se. ul⁹ p aliā p-
sonā mag⁹ cōducā. uel maiorē fa-
cultatē hūc. non teneat ex necitate
indigēti subuenire. ita q⁹ nō facien-
do peccet. Quis si subuenient i tali
necitate laudabilē faciat. An ad-
uocat⁹ nō teneat sp̄ cāe paup⁹ pa-
trocinii p̄stare. s̄ solū p̄currentib⁹
cōditionib⁹ p̄dic⁹. **A.** Idē in sū.
con. l. 2. ti. 5. q. 14. Et itellige p̄-
dicta cū hoc. q⁹ licz possit paupi p
aliū subueniri. si ei nō subueni-
null⁹ subuenire potēs excusaretur.
Sō. dī. p̄sce. Jō nullaten⁹ dī ad-
uocat⁹ q⁹ p̄t p̄mittere iusticiā pau-
perū rep̄re s̄m Ray. q⁹ dīc q⁹ ad-
uocat⁹ p miserabilib⁹ psonis que
p̄t defectū aduocati quem nō p̄t
cōducē amittūt cās. 7 grauānt in-
iuste. teneat aduocare 7 de sua sciē-
tia elyam dare. ti. q. 3. paup Con.
Al. 7 hosti. ut i dē. q. 14. **B.**
1 **I**n q⁹ casib⁹ 7 de q⁹ aduoca-
tus teneat ad restitutionē. s̄m
Ray. p q⁹ oīz q⁹ illi cōtra q⁹s ad-
uocabat p̄pter ipsi⁹ patrociniū in-
iuste amiserunt seu dānificati fue-
rūt. Unde si p cauillationē suā ab-
stulit adūsario bonā cām ul⁹ etiā si
ipsū guauit p̄tēdo dilationē sup-
flūā ul⁹ allegādo falsū 7 p̄ p̄sciam
uel faciendo cauillosam positionē
ul⁹ instruēdo falsū testē aut instruē-

do clientulū de negando vitatē 7
silib⁹. teneat adūsario ad interessē
Itē teneat illis q⁹b⁹ p̄stint auxiliū
si p̄t suā infidelitatē ul⁹ negligentia
uel imprudentiā amiserunt. Et s̄ qñ
iactabat se sciētē 7 non erat. ut dīc
Xb. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q. 15.
Ubi etiā dīc s̄m Ray. q⁹ sibi tene-
tur si extorsit salariū unde non de-
buit extorq̄re. ul⁹ si ultra q̄ debuit
battere extorsit. **B.**

A **S** finitas ^{s̄m} Ray
ē p̄mitas psonaz ex car-
nali copula. pueniēs ol carēs pen-
tela. De s̄ plene dicet. j. inē ip̄e di-
mēta m̄monij ip̄dūntū i 4.

A **L**ebimia. ^{De} au-
ra 7 argēto alchimico vtz
possit vendi uel emi vide. j. emptio
s. 5.

A **L**ea. ^{De omni lu-} do alce vide. j.
lud⁹ alce p totū.

A **L**ienatio ^{rei} ec-
clesie immobilis non valet
nisi i cert⁹ casib⁹ 7 debita forma ser-
uata. p qdē p̄t debitu vrgēs. 7. q.
2. s. h. ius. **A.** An alunde solui
non potest ut ibi. **B.** Itē p̄t re-
emptionē captiuoz. Item p̄pter
pauperes pascendos tempore sa-
mis. iz. q. 2. aurum. et. c. glia. Itē
p̄pter ecclesiā edificandā aut p̄t
cimiteriū ampliadū. Itē ut emat
aliqd mag⁹ vtile. Nec p̄t batri
b 4

iz. q. 2. sine exceptioe.

Forma alienandi variat fm va-
rietate ecclesiar. s. epaliu. monaste-
rioru. 7 parochialiu. Colligunt tñ
cōs forme in dco. c. hoc ius. et. c. si
quis eps. et. iz. q. 2. placuit. **A**
Adde 7 i. c. alienatioes. 7. c. abba-
tib. 7. c. sine exceptioe. **B**. Sed
7 **X**. significat. dicens sic. Epius
res ad mēsam suam p̄tinentes uel
res cathedral' ecclesie nō pōt aliena-
re sine cōsensu capituli. 7 si res sit
modica 7 necitas magna non est
necius p̄sens capiti. iz. q. 2. terru-
las. Nec abbas res monasterij si-
ne p̄sensu epi 7 p̄uēt' sui. nec p̄sby-
ter parochialis sine p̄sensu epi sui
fm q̄ dicūt. c. supius allata. Hoc
de reb' immobilib'. Sed de mobili-
bus in q̄z alienatioe b' solēntas
nō requir'. **A**. Idē i sū con. li. p.
ti. 14. q. 11. **B**. Ita tñ q̄ null' p̄-
latus religios' pōt vendē redditus
sui p̄cedē alicui ad vitā uel ad cer-
tū tēp' nisi necitas uel utilitas lo-
ci exposcat 7 de p̄sensu p̄uēt'. ul' si
p̄uentū nō habeat de cōsensu p̄lati
sui. ut in cle. monasterioru. de re. ec-
cle. nō alie. **A**. Ibi tñ declarādo
subdit. Vex p̄missa ad locatioes
uel etiā reddituū aut fructuū v̄di-
tiones ad temp' modicu faciēdas
declaram' nō extendi. **B**

Alienatioes rez ecclesiar. facte a
sacimatiq̄ ul' intrusis nō valēt. ex de
sacima. c. p. iz. q. 2. alienatioes. 7
tenēt restituē loca 7 res 7 fruct' p̄-
ceptos 7 q̄ p̄cipi potuissent. **A**. s.

a iusto possessore. ut in. c. gravis. f.
allaro. **B**. Sic 7 q̄libz raptor. ex
de resti. spo. quis. Et q̄ init' talib'
alienatioib' excoicat' est. ut. f. ex-
coicatio p. f. 2. in fi.

Si possessio data fuit ecclesie ea
p̄ditioe ne alienet. an aliq̄ casu ali-
enari possit. vide. f. conditio. f. 3.
Alienare qdā sua non pōt. f. lud'
alee. f. 5.

Altare nō d'z eē ligneu
uel terreu s. la-
pideu. de p̄se. dis. i. altaria. Idē
to. i. 4. dis. iz. Qsi ad celebran-
dū missā nō habeat altare p̄se-
cratū. salte bēat puula tabula lapi-
rea p̄secrata q̄ d' altare viaticū. in
q̄ p̄cedit epiis 7 eoz supiorib' i ite-
nere celebrare. 7 celebrari facere
vbicūq̄. ex d' pui. qm. li. 6. Idē cō-
cedit p̄dicatozib' 7 minorib'. sine
tñ p̄iudicio parochialis ecclesie.
ex. de pui. i. bis. De cōsecratioe al-
tar' habet. f. cōsecratio 3.

Licitū ē p̄sbyterj instruē alta-
ria i ecclesia nō p̄secrata. s. i p̄secrata
non licet nisi de licentia epi. ar. dis.
68. quis. 7 de p̄se. dis. i. null' p̄sby-
Eodē mō sine p̄sensu epi nō sūt al-
taria destruenda. ar. de p̄se. dis. i. c.
ecclesie. 7. c. placuit. **A**. Idē in sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 148. In p̄dicat'
iurib' nō videt' p̄bati q̄ p̄sbyr' pos-
sit erigē altaria i ecclesia nō p̄secra-
ta nisi a p̄rio sensu illius. c. nullus
p̄sbyr'. Et tenet glo. i dco. c. quis.
B. Aut altari seruiē de altari vi-
uere debet. iz. q. 1. ex bis.

Ambitio qd ē? R. fm Lto. z. q. 131. Ambitio ē inordinat⁹ appetit⁹ honoris. Qui qdem pōt esse iordinat⁹ tripliciter. p. mō p b q aliq⁹ appetat testimoniū de excellentia quā nō bz. qd ē appetē honorē sup suā pportionē. z. mō p b q honorē sibi cupit nō referen. do i tēū. 3. mō p b q appetit⁹ ei⁹ in honore ipso qescit non referēs honorē ad utilitatē aliorū. Propt⁹ qd ambitio sp ē pccm. **A**. Idē in sū. con. li. 3. ti. 34. q. 266. **B**

Angaria xpangaria. Dec duo sūt qdā fuitutes ipense p extorsionē supioris. Et ē angaria seruit⁹ psonaz. Per angaria pōt seruit⁹ psonaz r rex. videlicet quā facit q⁹ pōt o lūptu. ut dicit Ray. **A**. Albric⁹ dicit q angaria ē seruit⁹ psonaz r rex cū q⁹ facit pōt o sumptu fm Ray. Boff. r Hosti. Itē glo. i. c. nō min⁹. de imu. ec. dicit q angarie dicunt⁹ psonalia obsequia p pūis sūptib⁹ pstita. Per angarie vbi psona seruit sūptib⁹ alienis. Sed de hoc non est multum curandū. **B**

Appellatio. **A**tz lice⁹ at p appellationē iudiciū declinare. vide s⁹ accusat⁹. §. 4. p⁹ appellationē snia excoicatiois lata nō valet. Et si appellās nō psequitur. nō p⁹ ē snia cōualefcit. Tū excoicatur⁹ noiati si infra tēp⁹ sta

tutū appellationē non psequat⁹ ut debet. lapso tpe debet denunciari. et de sen. exco licet. li. 6. **A**. Ibi dicit⁹ excoicatur⁹ noiatiū uel spaliē r ex pisse q p⁹ appellationē legitimā excoicatiois sniam asserit i se latā. si appellationē eādē infra tēp⁹ ad ipsam psequendā ab hoie uel a iure statutū nō fuerit ut debuit psecut⁹ lapso eodē tpe excoicatus publice nūciari debet. **B**

Apostasia i. i generali qd ē? R. fm Ray. Boff. r Hosti. Est temerarius a statu fidei obie uel religionis recessus. Et dicit⁹ qsi postatio. i. retrograda statio. **A**. Idē in sū. con. li. 3. ti. 1. q. 1. **B**. Triplex ē apostasia. s. p⁹fidie. q videlicet recedit q⁹ a fide ut Julian⁹ apostata. De hac habet⁹ z. q. 1. nō pōt. Itē in obie. q s. trāsgredit⁹ spōtanea volūtatē pceptū. ut Adā r Eua. Ben. 3. Similit⁹ r q sacris canonibus obedire cōtemnit. De hac. 3. q. 4. alieni. et de ma. r obe. si q⁹. Itē irregulartat. Et h⁹ ē duplex. Una q q⁹ recedit a statu clericat⁹. Altera q q⁹ recedit a statu assumpte religionis 4. 1. dis. q⁹ tūlibet. i. q. i. legi. **A**. Idē in sū. con. eo. ti. q. 2. **B**

Apostasia ii. s. a fide. Sciendū q cū apostata a fide sit hereticus r infidelis. ipso iure excoicatur⁹ ē. et de heret. ad abolendā. Item res talū
b 5

cōfiscā. et ipsi amittūt factionē et
stamētū. nec etiā pacta penitētia in
statū p̄stinū redeūt. C. eo. l. z. et. 3.
A. Melius h̄ pbat̄ eo. ti. gaca-
rōs. q̄ ē cōstitutio Frederici. Et bo-
die fit ista p̄fiscatio ipso iure. et de
heret. cū scōm. li. 6. **B.** Et debēt
recipi sicut heretici. de q̄b. j. heretic.
p. 5. l. 4. q̄ incipit. Qualiter heretici
et. Itē sūt ifames et repellūt a di-
gnitatibus et alijs multis. et de iu-
re iur. q̄relā. 6. q. i. infames. de ple.
dis. 3. celebratē. **A.** All. incipit
Die dñica. Et idē dñi sū. con. eo. ti.
q. 3. et. q. 4. fm Ray. **B.**

i **Q**uid de his q̄ licet inter? sūt fi-
deles tñ. p̄ timorē faciūt exterius
aliquē actū ifidelitatis. puta reue-
rentiā idolis. R. fm Ray. Tales
licet non sint apostate nec heretici.
mortalit̄ peccāt quātuscūq̄ fuerit
metus. qz et scōm Aug. sancti est
mori fame q̄ vsci idolotito. 32.
q. 4. sicut sanctius. Con. l. bo. 2.
2. q. 24. **A.** Idem i sū. con. eo.
ti. q. 5. **B.**

z **E**tz liceat xp̄iano in aliq̄ casu
sumē habitū infidelium. R. fm X̄.
Posset h̄ fieri ex rōnabili cā. sicut
et bt̄s Sebastian⁹ sub chlamyde
militari xp̄i militiā gerebat absco-
ditā. h̄ intelligēdū est fm eūdē X̄.
nisi esset institutū aliq̄ determinatū
signū ad cognoscendū p̄fessores
alicui⁹ idolatrie. tūc enī nō liceret.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 6. **B.**

Apostasia iij. s. i. ote.

dientie. Apostasia inobediētie ē qñ
q̄s obedire contēnit p̄cepto dei siue
canonū siue p̄latorū. et talis ifamis
efficitur. et repellit a testimonio et
debet excoicari. 3. q. 4. si q̄s a suo.
xi. q. 3. si aut nob. et si p̄stiterit in cō-
tumacia debet crescere et pena. et ut
lite non contē. qm̄ frequenter. **A.**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 3. fm Ray.
B. Si aut redierit si nō fuerit ex-
coicatus recipit ad p̄niam. si fue-
rit excoicatus recipit cū satisfacti-
one quā excoicati tenent facē iu-
riā passis. ut dicit s. absolutio 4.
5. 3. **A.** Idem in sū. con. eo. ti.
q. 4. **B.**

Apostasia iij. s. ab ordine clericat⁹. Talis
apostata fit multiplici. p. s. dimittit
tēdo tōsurā coronā uel h̄itū clicālē
20. q. 3. c. p. 2. et. 3. et et eo. c. p. et
3. Itē accipiēdo v̄rozē. et de cle.
p̄iu. et p̄te. Item p̄uertēdo se ad ne-
gocia s̄claria. et de vi. et bo. cle. et
lris. et de sen. et p̄co. i. audiētia. et c. p.
pendiū. et talis si est i sacris interi
ab accusatiōe et testimonio tāq̄ ifa-
mis repellit. 2. q. 1. alieni. 3. q. 4.
beat⁹. Item interi ad dignitatē uel
ordinē p̄moueri nō p̄t. i. 6. q. i. le-
gi. 50. dis. c. vlt. Item si admonit⁹
se nō correperit ē reponend⁹. 2. i. q.
4. sine. et. c. p̄cipim⁹. Itē interi ca-
ret p̄uilegio clicali ita qz p̄terans
eū nō icidit in canonē. Hoc tñ itel-
ligas si p̄trinā admonitiōe ep̄i
nō se correperit. uel seditionib⁹ uel

enormitatib⁹ se imisceat. eē eo. c. p. 7 de sen. exco. cū nō ab toie. **A** Detrina monitice nō dī bis caplis s de sen. exco. i audietia. Et p̄dicca etiam notant in sū. con. eo. ti. q. z. et q. 4. **B**

i **Q**ui p̄mā tīm tōsurā accepit. vtz possit eā desere. R. Licz p̄ antiq iura videat p̄bitū. hodie desere p̄t tam de p̄suetudine q̄ de iure. eē de cōba. cle. 7 mu. c. viq. **A** Ibi de h nil dī. s vult allegare. c. vnū. de de cle. pū. li. 6. Et p̄dicq con. Albric⁹. S3 de h oli fuerūt opinic⁹. ut i sū. con. li. p. ti. 1. q. 1. Dimittēdo tīm tōsurā o3 eū eccliaficū relinqrē bñficiū. eē. de co. cle. 7 mu. c. Jobes. uel clicalē deserre tōsuram ut ibi. **B**

z **C**lic⁹ i minorib⁹ p̄dit p̄uilegiū clicalē si trāsiuit ad actū p̄sūs. oz dīni p̄riū puta facit⁹ bigam⁹ uel miles. aut exercuit seua puta recepit mīsteriū occidēdi. mutilandī. aut aduocādī i causis criminalib⁹. dis. 84. q̄sq. **A** Inno. in. c. p. eē. de apo. dic q̄ licz clic⁹ fecerit se militē dūmō nō exerceat seua p̄t viuē clicalit⁹ 7 p̄uilegijs clicalib⁹ gauere. cū h act⁹ nō sit penit⁹ p̄ri⁹ oz dīni. sic nec ducē p̄ginē. 32. dis. se. riatī. Et ex dicto Inno. p3 q̄ non sufficit accipe officiū seua exerceādi nisi illud executioni mandet. Nec etiā seua exerce p̄ se p̄uat p̄uilegio clicalī nisi h fiat ex officio puta iudic⁹ uel executor⁹ uel sillis p̄m glo. Ray. ut i sū. con. deā q. 1. ad fi. Et

rō p̄t eē qz lz clic⁹ relinqt seua exerceādo. tīm ex h regularit nō libic⁹ curie sc̄lari. eē de cle. pū. c. vno. li. 6. **B** Itē p̄dit si nullo mō vult viuere clicalit⁹. qd p̄ tria p̄t patere. p̄ mō si sic p̄bit. sic cōuenit 7 cōuenit sic laic⁹. vadit i exercitū. talliat 7 sustinet alia onera laicalia. z si etio admōit⁹ nolit ad clicalitū redire. 3. si p̄uēt⁹ corā eccliafico iudice excipit de foro sc̄lari. uel alit⁹ i iure p̄stet q̄ nō vult clicalit viuē. Si p̄o p̄traxit cū vnica 7 p̄gine. nō oio p̄dit p̄uilegiū. Vide. j. clic⁹ z. s. 3. et. se. **A** Ad p̄dicta facit qd nōr Inno. i deo c. p. eē eo. Ad 7 ponit i sū. con. deā q. 1. et. q. 8. ponit oia p̄dicta **B**

Cū clic⁹ q̄ exis i sacris de facto duxit vxorē. si ad clicalitū redeat p̄t eps dispensare. extra quicle. uel vo. c. p. et z. **A** Ista dispensatio ē ut vtaf ordine p̄us rite suscepto 7 etiā ascendat ad supiores. ut p3 i dict⁹ caplis. Et nō sit nisi cū bñ p̄rito. deo. c. p. Cum eo p̄o de cur⁹ p̄nia dubitat eps nō p̄t dispensare nisi ut vtaf minorib⁹ ordinib⁹. nō autem maiorib⁹ nisi transferit ad religionē. dicto. c. z. et ibi glo. **B**

Apostasia v.

Apostasia ē religio Et bñ mōi apostasia fit p̄ temerariā hīr⁹ dimissio. nē cū assūpticē seculari vite. Ad tīm d3 iudicari apostata siue fugitiu⁹ etiā si diu aut ad lōginq vages. nisi p̄ q̄ sic viuūt q̄ animū redeunt. di se deposuisse oñdit. ff. de re mi.

b 6

refertorē. §. emanfor. Tñ per solā
temerariā dimissionē hūc excoica-
tus ē. et ne cle. ul' mo. ut piculosa
li. 6. Qz si redierit recipiet in mo-
nasteriū fm q' in regula continet.
Hoc dico si monasteriū regularit
viuat. alit' in districti' monasteriū
cū usufructu rerū quas obtulerat
p'ori monasterio. q' res p'ea ad pri-
mū monasteriū redibūt. z. 1. q. 1. si
q' monacharū. z. c. si q's rapuerit.
16. q. 6. de lapsis. 18. q. 1. c. p. Alij
dicūt q' res simpliciē erūt secūdi
mōasterij. A. Primā tenet Ray
z hosti. i. sū. con. li. p. ti. 1. q. 4. vbi
etiā p'dicta ponit de receptione re-
uerit. z. p'ma opio sat' v' pbari in
deco. c. de lapsis. B. Qz si nullū
monasteriū vult eū recipe dic ut. j.
religio p. §. 6. A. s. q' incipit. qd
psulēdū. Et v' §. 1. fm eius cōpu-
tationē. B.

i. Cui' f' tona q' monach' apostata
acq'siuit? R. Si abbas noluit
eū recipe vel neglexit eū reuocare
z sic recessit. tenegabit monaste-
rio tonoz repetitio. et q' malitiose
tenegauit alimenta. et de infan. z
lan. c. p. 81. dī. c. vlt. Et p'tinebūt
tona illa ad secūdū monasteriū si
ingrediat. alit' ad ep'm. Et h' itelli-
gendū si p'uet' tot' reliq't i h'. Alit'
relictum p'sone nō dz redū dare ad
dānū ecclie. 16. q. 6. si ep's. Si p'o
nō renuit eū recipe. tūc q'qd acq'si-
uit. suo monasterio acq'siuit. sic
fu' dñs. 18. q. 2. abbates. ff. de ac.
q. re. co. etiā. z. eūdz casū vice. j. reli-

gio p. §. 8. A. s. q' incipit. quid de
bis. Et idē ponit i sū. con. li. p. ti. 1.
q. 15. et 16. B.

Monach' fugitiu' si nō vult re-
dire ul' hūc reassumē dz capi. z. l' b'
qui custodia carcerari. et de apo. a
nob. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 1. 1.
fm Boff. z. Ho. B.

Qua benedictā

vtz sit sac'm. R. fm Lto.
i. 4. dī. z. 1. B. s. ē sac'ale q'si qdā
dispo ad sac'm B. n. ordiaf dīcē
ad remediū p'stādū. s. ad remouen-
dū phatēs. Et daf p' remonū ne-
q'tias z venialia. z p' qd ip'e dire
pōt etiā effectū sac'oz. Et ut dicūt
De. z Al. Remissio venialū q' sit p'
asp'sione aq' bñdictē. nō sit p' modū
sac'i. sed p' modum meriti. vnde ut
dictū est nō est sac'm. A. Idē i sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 2. B.

i. Quid cū aq' bñdicta appōit nō
bñdictet? R. fm Lto. in 4. dī. 12.
Totū ē bñdictū. p't. n. q' acq'sita ē
aq' ex bñdictiōe puenit ad aquā ad-
ditā. Idē dīc' De. sic z p'git de oleo
p'secrato. j. oleū. §. 3. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 3. Intellige si aq' bñ-
dicta sit maiorj quantitatē q'a duob'
p'currētib' p'ualet qd maius ē. ff. de
sta. bo. l. q'rif. Sec' si eēt quantitatē
mior' ul' eq' sic z de sac'o eucharis-
tie dī. dū appōit vinū nō p'secratū
p'secrato. j. eucharistia z. ad fi. B.

Rbiter Cū ab
p'lib' arbitri ul' iudicibus

alijs pñabus 7 mandātib⁹ scripta
sua recitat. p̄ide ē ac si ab oib⁹ eēt
recitata. Porz atut q̄ recitat nō
vrat p̄bis singulari nūeri s̄ p̄falis
dicēdo. Nos tales arbitri ul' iudi-
ces p̄nuiciam⁹ rē. nisi i arbitri sup
electiōē q̄ d̄z fieri ab vno vice oīuz
eē re sen. 7 re iu. cum ab vno. li. 6.
De h. j. electio 2. §. 5.

Archidiacon⁹.

Quod ē ei⁹ officiū? R. fm Ray
Circa officia archidiaconi p̄positi
ul' decani. fere q̄t sē ecclie tot sē cō-
suetudines. eē re p̄sue. cū oli. i. fi. 7
re excess. pla. ad h. Si tñ vis scire
q̄d iura dicūt de talib⁹. vide. zi. dis-
cleros. et. 25. dis. perlecti. 7 eē re
offi. archi. p. to. **A**. Precipue. c.
p̄. et. 2. Et idē ponit i sū. con. li. 3.
ti. 2. 7. q. 8. **B**

Archiepiscop⁹

A q̄b⁹ 7 vbi d̄z p̄secrari ar-
chiep̄s vide. j. consecratio p̄. §. p̄t
7 vlg.
Archiep̄s p̄t cōpellē s̄b dīcū sui
suffraganei ad suscipiēdas cōmis-
sionē ei⁹ i cāis nisi vbi sit p̄suetudo
eē re fo. cōp̄. romana. li. 6. 7 eē re
offi. or. pastoral. Sup q̄. c. dic̄ ho
q̄ cū archiep̄o subit ep̄s. qz p̄in-
guit⁹ ius bz i eū q̄ i s̄b dīcū. p̄t ar-
chiep̄s ep̄m cogē ut cōpellat s̄b dī-
cū ad suscipiēdū. Et si ep̄s. j. certū
t̄ps sibi assignū **B** facē neglexerit
neqz aliq̄d iustū p̄tēderit. remū p̄t
cogē vtrūqz. ar. eē re of. or. q̄nto. i

fi. et. c. irrefragabili. §. excess⁹. Cō.
Ber. etiā si ab ep̄o appellatū fuerit
A. Hoc vidē Ber. i. dco. c. pastoral.
Et idē p̄nit i sū. cō. li. 3. ti. 2. 7. q. 4.
Sed p̄ p̄cā facit qz cū q̄d p̄bit⁹
alicui vna via. ad id alia nō admittit
d̄z. uti. c. cū q̄d. re. re. iu. li. 6. nec
allata iura mltū faciūt. nā loquūt
i correctiōē delictor⁹ 7 nō i cōmissi-
one cārū. Jō i nō excepti stamus
regle videlz qz archiep̄s nullā bz
ptatē i subditū suffraganei sui nisi
i exp̄ssis. dco. c. pastoral. Jō h casu
p̄sulerē archiep̄o qz nō cogēt s̄b
dito qz obediret. **B** S̄z h sciēdū
qz iure nouo archiep̄s cās q̄ p̄ ap-
pellationē ul' alio iure metropolitico
deferūt ad ipsū non p̄t audire seu
cōmittē alibi q̄ i sua ciuitate ul' dio-
cesi aut eis i q̄b⁹ appellatū existit
ul' cāe ipse p̄sistat nisi aliud sibi cō-
petat re p̄suetudine. eē re offi. or. ut
lirigātes. li. 6.

Archiep̄s nō bz iurisdictionē i
s̄b dīcos suffraganei sui nisi i q̄bus-
dam casib⁹ q̄ nōnt eē re of. or. pa-
storal. **A**. s. i. glo. **B**. p̄ q̄dē cū
reuiāt i dīnis officiis a p̄suetudie
metropolitane ecclie. iz. dis. re bis.
Jtē qñ s̄b dīc⁹ ep̄i relin q̄t in diocesi
archiep̄i. 6. q. 3. placuit. In h. n. ca.
su efficit aliq̄s re iurisdictionē alē⁹
cuiuslibet. Jtē si bz p̄dū in diocesi
sua. eē re fo. cōp̄. c. vlg. Et iste etiā
casus p̄tinet ad quēcūqz aliū. Jtē si
cā referat ad eū p̄ appellationē. eē re
offi. le. c. p̄. et re offi. or. duo. Item
cum absolut⁹ ab archiep̄o nō vult

parē epō. ex re of. oz. ad repmēdā.
A. s. satisfaciēdo epō sup excoica
 tiōē q̄ ab epō fuerat excoicat⁹ nec d
 excoicatiōis pstat iusticia. s. ab ar
 chiepō fuerat absolut⁹. qz epus eū
 absolue nōlebat. Itē si epō satisfā
 cē ptēnit archiepō eū i excoicatio
 nē reducit ut ibi. **B.** Itē si criminal
 cā sit inf epm 7 clicū suū d3 reduci
 ad synodū i q̄ p̄st archiepō. 6. q. 2.
 c. p̄. Itē si clic⁹ bz ciuilē cām p̄ epm
 suū. xi. q. i. si clic⁹. Itē qñ ē epō ne
 gligens i eo qd facē d3. **A.** s. ad
 curā ecclie 7 aiaz. **B.** xi. q. 3. cū
 sim⁹. cē d sen. exco. p tuas. 7 d ap
 pel. q̄ frōte. Itē qñ defūcto epō ec
 clesia idoneos clicos nō bz. iz. q.
 2. nō liceat. **A.** Lūc. n. archiepō
 bz curā rep ecclie. ut ibi. **B.** Itē
 cū euidentis ē iniam epī cē iustā. cē
 re ap. sollicitudinē. **A.** Hoc qñ a
 lbdito fuerit ad archiepōm q̄relatū
 lz nō appellatū. tūc. n. rōne euide
 ntē pōt archiepōs declarare lbditū
 iuste ab epō excoicatū ut ibi. 7 po
 terit illū absolue ul remittē absol
 uēdū ab epō. qui si neglexerit ipse
 absolutionē ip̄e dat. cē re sen. exco.
 p tuas. **B.** Itē cū visitat puiciā
 ep̄ d p̄scrip. cū ex officij. 7 d censu. so
 pite. 7 c. nup. p solā vacationē ep̄a
 lis sedis nō archiepōs s caplm sup
 plet vices epī. cē d supplē. ne. pla.
 si epō. 7 c. ecclie. li. 6. Sillē si epō
 sit excoicat⁹. cē d supplē. ne. pla. ro
 mana. li. 6. Aut cap⁹ a paganis.
 ut i dco. c. si epō. **A.** De his casu
 bus latius dī i sū. con. li. 3. ti. 2. 7.
 q. 4. S3 qz nō mltū occurrūt i fo

ro pnie pliri⁹ dicē nō curavi. **B.**
C. S3. nūqd pōt archiepōs ecclie
 cathedrali vacanti dare visitatorē
 seu admistratorē? R. nō. nisi forte
 caplm i tpalib⁹ 7 spūalib⁹ negligēt
 ul male admistraret. tūc. n. vocato
 caplo 7 cāe sup h pgnitiōē pmissa
 visitatorē seu admistratorē pōt re
 putare. q̄ q̄uis h̄eat legitimā ad
 mistrationē i tpalib⁹ 7 spūalib⁹. tñ
 illa bñficia q̄ ad solā collationē epī
 ptinet. pferre nō pōt. si ab alio q̄ ro
 mano pōtifice fuerit reputat⁹. cē re
 supplē. ne. pla. ecclie. li. 6.

C. Archiepōs pōt suā puiciā visitare
 lz nō sint ei suffraganei negligētes.
 7 iterare visitationē 7 pcurationes
 recipē nō obstāte p̄suetudinē dīa. Et
 dū visitat pōt p̄fessiones audire suf
 fraganeoz. absolue 7 p̄nias iūgē.
 cē d cēsi. p̄petuo. li. 6. S3 ytz possit
 aliqd recipere vide. j. visita. s. 2. et 3.
 7 ibi pla re ei⁹ visitatiōē. s. p. et 4.

C. Archiepōs pōt p̄ciliū celebrare
 req̄sito p̄mate. dis. 92. si q̄s epō
 vacans in fi. et. 9. q. 3. et. c. 2. et. 3.

A. Pot⁹ videf. c. i. et 2. **B.**

C. Archiepōs trāsies p̄ quīs loca
 sue puicie pōt facē añ se crucē por
 tari. bñdicē p̄plo. i pōtificialib⁹ cele
 brare 7 b⁹. **A.** In. c. j. allato nil
 aliud pl⁹ ptinet nisi q̄ dīna officia
 puati ul publice ibidē pōt audire. 7
 q̄ ea pōt facē i sua p̄ntia celebrari
 sine pōtificialib⁹ i lo q̄ etiā exēp̄. **B.**
 Sillē 7 epō etiā i lo q̄ exēp̄ sue dio
 cesis. ut i cle. archiepō. re p̄ui. **A.**
 Nec tñ debent sine p̄iudicio 7 mo
 lestia uel ḡuedine exemptoz fieri.

ut ibi.

Rra sine barratio. Arre
dicunt anul⁹ pecunie
sive alie res date sp⁹se. q⁹ru da-
tio barratio vocat⁹ p⁹cipue q⁹n fit p⁹
anul⁹imissione q⁹ vulgo desponsatio
d⁹r. Et si q⁹dē fiat h⁹ inē sp⁹sū r sp⁹
sā. nō dico p⁹būf sp⁹salia s⁹ p⁹sumit⁹
p⁹ m⁹fimonio nisi p⁹ter p⁹riu ul⁹ eēt
p⁹ria p⁹fectudo ul⁹ repugnaret etas
ut nōf eē d⁹ de spon. ipu. tue. Si p⁹o
fiat a parentib⁹ tūc sola sponsalia
p⁹būf utibi d⁹r. **I**n glo. vbi h⁹
ponūt. Et nō dic⁹ glo. p⁹būf s⁹ p⁹su-
mūt sp⁹salia. Et idē d⁹r i sū. con. li.
4°. ti. p. q. z. vbi h⁹ filie notant⁹. **B**
Et b⁹ intellige p⁹ modū q⁹ sp⁹salia a
parentibus p⁹rabip⁹nt. vide. j. ipe-
dimentū i3. s. fi.

Arre sp⁹salicie nō secuto m⁹rimo-
nio debet restitui h⁹ mō. Si m⁹rimo-
niū nō fuerit secutū absq⁹ alē⁹ cul-
pa. ut p⁹pe sup⁹ueniētē mortē ul⁹ reli-
giōis igressū r b⁹. restitui debet ar-
re simpliciē. Si p⁹o nō fuerit secutū
p⁹pe culpā dāq⁹ p⁹dit arras. Si p⁹pe
culpā recipientē. restituet eas i du-
plū. C. de spon. l. arras. r. l. fi. **A**
hoc ē verū si accipies ē maior. z. s.
ānis. ul⁹ si veniā etas i petrauit. r eā
i cōpetēti iudicio p⁹bauerit. al⁹ non
teneat nisi i simplū. ut i dē. l. fi. Et
dictū duplū cū sit p⁹ea nō debet i fo-
ro p⁹nie nisi fuerit ad h⁹ scā p⁹dēna-
tio ut pōt colligi ex nōq⁹ p⁹ glo. i3.
q. z. fraternitas. **B**. Et de h⁹ vide. j.
sp⁹salia. s. i3. q⁹ iāpit. In q⁹b⁹.

Rrogatio. Vide s⁹
adoptio

Hirs. De arte notoria vide. j.
fortilegiū z^o. s. p. De ar-
tificib⁹ faciētib⁹ r vādētib⁹ gla-
dios. balistas. venena. r q⁹rillos. aleas
serta. r b⁹. vide. j. negotiatio. s. s. et se.

Assassin⁹. Assassini
fuerunt r
forte adhuc sūt q⁹dā infideles q⁹
ex q⁹busdā falsis opionib⁹ d⁹ facili mit-
tebāt ad occidēdū quēlibz xpianū. nō
curātes si ob h⁹ occidēdi eēt ipsi. Cō-
tra q⁹z pestē statuit Inno. 4° q⁹ q⁹cūq⁹
p⁹nceps ul⁹ p⁹lat⁹ ul⁹ alia p⁹sona aliq⁹uē
xpianū p⁹ assassinos infici fecerit. ul⁹
mādauerit etiā si mors nō fuerit s⁹bse-
cuta. r q⁹ assassinos receptauerit ul⁹ oc-
cultauerit. nō solū excoicatiois r depo-
sitiōis icurrūt s⁹ntas ipso facto. s⁹ s⁹int
etiā cū oib⁹ suis bonis. xpianis expo-
siti r p⁹petuo diffidati. ita q⁹ ex q⁹ te p⁹-
dici ul⁹ aliq⁹ p⁹dictor⁹ p⁹babilib⁹ p⁹stite-
rit tocumēq⁹. nulla alia excoicatiois
depositiōis seu diffidatiōis s⁹nta req⁹-
rat. s⁹ b⁹nficia taliū p⁹ illos ad q⁹s pri-
net collatio lib⁹ p⁹ferant⁹. eē de homi-
p⁹ humani. li. 6°.

Astutia fm Tho. 2°. 2°.
q. 55. dicit cū q⁹s
ad cōsequendū aliq⁹uē finē bo-
nū ul⁹ malū vtiē nō v⁹q⁹ v⁹is. s⁹ simula-
tis r apparētib⁹. Ad. n. oz etiā ad finē
bonū falsis v⁹is r simulatē p⁹uenire s⁹
v⁹q⁹. **A**stutia etiā si ordiet⁹ ad bonū
ē p⁹ctm. z. ad Cor. 4°. Abdicam⁹ oc-
cultā r decorj nō ābulātes in astutia
neq⁹ adulterātes p⁹bū rei. Aliq⁹ū d⁹o
p⁹pe s⁹ilitudinē accipit i bonū. p⁹p. p. ut
v⁹q⁹ p⁹uulis astutia. s⁹ p⁹pe accipitur in
malo sicut r p⁹hs dicit 6°. ethicozū

A Idē i sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 232
Aduertēdū tñ q sine mēdacio 7
lesiōe iusticie alterius licet vti vtili
silitatē. exēplo multoz scōz patz 7
ipñ? xpi. ut dīc Jero. 22. q. 2. vti
lē. **B**. De dolo at 7 fraude q sē p.
pinq astutie vide. j. vol. 7. j. fraus

Avaritia 7 cupiditas
vtrū sit pec-
catū. R. p m Lbo. 2. 2. q. 118.
Sic. nā tonū hoīs circa extēiora oz
q pñstāt i qdā mēsurā. s. ut qrat
bñe extēiores diuitias put sē nccia
ad vitā ei? p m suā pditionē. Et id i
excessu ei? mēsure pñstāt pctm. dñ
s. aliqs sup rebitū modū vult eas
acqrē ul retinē qd ptinet ad rōnem
auaritiē q diffinit esse imoderatus
amor bñdi. **A**. Idē in sū. con. li.
3. ti. 13. q. 1. **B**

Ez vtz sit mortale. R. p m Lbo
vbi s. Auaritia pōt capi duplici.
Uno modo q aliquis recipiat uel
retineat iniuste res alienas. quod
ptinet ad rapinā uel furtū. 7 sic ex
suo gnē ē pctm mortale. Cōtingit
tñ in b casu q ē veniale. ppē ipfecti-
onē act. sic de furto dñ. j. furtū. §
4. Alio mō pōt accipi auaritia p m
q ipōrtat iordiatū amorē diuitia-
rū. q si i tātū crescit q pferat cari-
tati. ut. s. ppē amorē diuitiaz aliqs
nō vereat facē p amorē dñi 7 pri-
mi. erit pctm mortale. Si at iordi-
natio amoris in b pñstāt ut. s. bō
qñis supflue diuitias amet nō p-
ferateaz amorē amorē dñi. s. q
ppē diuitias nō velit aliqd facē p

teū 7 primū. sic ē pctm vīale. **A**
Idē i sū. cō. eo. ti. q. 2. p diūsa pba
s. auaritia aut oppōit iusticie. 7 ē
pctm mortale ut i p mēbro. aut op-
ponit libalitati 7 ē mortale ul vīa.
le ut i 2. mēbro. s. te b plen? dñ i q.
duga. **B**. Auar? seu cupiā? ordi-
nari nō dz. vide. j. ordinād. §. ri.

Baptism? j. ad
subam 7 formā. Quid est
baptism? R. Est ablutio scā pñcri-
pta forma ptoz ut ponit mgr 4.
inīarū. dis. 3. Vel qñ eadē mō p m
Aug. Baptism? ē tinctio i aq pto
vite scīficata. De cui? suba sūt tria
s. mā elemētī-forma pbi. 7 intētio
mīstri copulās formā mae. Unde
Aug. Accedit pbi ad elemētū 7
fit sacm. i. q. i. tetrahe. **A**. Idē in
sū. con. li. 3. ti. 24. q. 2. **B**

Baptismi forma h ē. Ego te ba-
ptizo i noīe pñs 7 filij 7 spūs sci. et d
bap. c. p. **A**. In sū. cō. eo. ti. q. r. ad-
dis amē. Dñ tñ ibi q nō ē te suba. **B**

Ez qd si mutet h forma? R.
p m Lbo. i. 4. dis. 3. Nulli licet mu-
tare qñ ad id qd ē te essentia for-
me. Et si mutet nihil agat. 7 pñt h
culpa incurrit. Si pō aliqd qd p-
tinet ad formā ex sola tēminati-
one ecclīe mutet. nihilomin? ē sa-
cramētū. s. culpa incurrit. Verū
ab aplīs qui baptizabant in noīe
xpi. non fuit mutata forma qñtum
ad intellectū. quia in xpi noīe tota
trinitas intelligitur. s. solū qñtū ad
vocē. Nec h ipsum potuissent nisi

ex familiari consilio spiritus sancti. Rō autē
mutatōis fuit ut nomē xpi ama-
bile redderetur. Hoc etiā nunc ecclesia
posset si spāle pceptū a spū scō hēret
nō at ppa auctoritate. Vñ mō sic
dicēdo nō ēē baptism⁹. Quis qdā
frūū dicāt. **A.** In c. a qdā. re pse
dis. 3. dī q baptizat⁹ i noie xpi nō
nō ē rebaptizand⁹. qz tenet baptis-
mus licz nō rebuerit fieri. fm glo.
ibi. **B.** Quid si dicatur. In noie
trinitatē. Rō ē baptism⁹. qz nō ex
pmissio psonē s solū nūer⁹ psonaz.
Sic nō ē baptism⁹ si dicatur. In
noie genitorū 7 geniti 7 pcedētibz ab
vtrōqz. qz genitor non sūt psonā
pns sic ypōstasim subsistentē sed p
modū act⁹. 7 iō nō ē eadē significa-
tio nec ēē baptizat⁹. 7 eadē rō re
alijs ē. Quis autē nō sit eadē vox i
greco 7 latino. tñ ē eadē significa-
tio. Vñ i qlibet lingua illa ptinet
ad formā q pncipali⁹ sūt instituta
ad significandū psonas illas. **A.**
Idē i sū. con. eo. ti. q. xi. et. iz. **B.**
3 **Q**uid si pba pferant corrupte
Rō fm Lbo. vbi s. Aut facit ali-
quis ex industria. 7 sic nō videtur
itendē qd ecclesia intēdit. vñ nō est
baptism⁹. Aut facit ex igrantia ul
defectu ligue. 7 tūc si tāta ē corru-
ptio q oīo auferat sensū nō est ba-
ptism⁹. Si pō sens⁹ remanet ē ba-
ptism⁹ ut dicēdo patria 7 filia. sic
bē re pse. dis. 4. retulēr. Et s pci-
pue accidit q sens⁹ nō mutat qñ
fit corruptio in fine. s mutatio ex
pte pncipij variat sūtionē. 7 iō

non ē baptism⁹. **A.** Hoc itellige
ut plimū. Si at occurrēt i aliq lin-
gua q corruptio ex pte pncipij nō
mutaret fm eandē sūtionē saltē
fm accomodationē. vñ non vitiat
baptismū fm Pe. 7 in sū. con. dcā
q. xi. **B.**

4 **Q**uid si aliqd subtrahat⁹. Rō
fm Lbo. i. 4. dis. 3. Si illud quod
sūtrahit⁹ sit re essentia forme nō ē
baptismus. 7 q sic baptizat⁹ quic⁹
peccat. ut si sūtrahat⁹ iuocatio trīū
psonaz uel ex pmissio act⁹ ul ex pmissio
psonē baptizate. Sed ex pmissio pso-
nē baptizat⁹ nō ē re forma qñ ad
necitatē sacri sūstitutiōē ecclie. Et
iō si omittat⁹. ego. erit baptism⁹. s
peccat baptizans. **A.** Adde fm
Pe. 7 Al. 7 in sū. con. dcā. q. xi. li.
3. ti. 24. q erga subalia est distin-
guēdū. qz si sūtractio seu diminū-
tio fit ex volūtate. vitiat baptismū
Si ex necitate. pie credit⁹ q sūm⁹
sacerdos suppleat. ut si puer more-
ret aīq sacerdos pba forme pfi-
ceret. vñ talis si moriat⁹ i cimiterio
sepe liend⁹ est. Si vero supuigerit.
credo q rōne dubij sū cōditioē re-
baptizand⁹ est. **B.**

5 **Q**uid si addit aliqd. Rō fm
Lbo. vbi s. Duo hic obseruāda sūt.
Primū ex pte addit⁹. qz si aliqd ad-
deret. itēdēs illud ēē re forma qñ
volēs nouū ritū adducē. cōstat q
nō intēdit pferre formā q vtr⁹ ec-
clesia. 7 ita nec facē qd facit ecclesia.
qre nō ēē baptism⁹. Sec⁹ at ēē q
ex aliq causa addēt ut ex reuotioē

qda. Secundū ē ex pte ei⁹ qd addit
qz si est corruptiū forme nō ē ba-
ptism⁹. sicut si dicat. In noie p̄is
maioris ⁊ filij minor. corrupit fi-
res quā forma p̄fiter. Si vero qd
addit non est corruptiū forme
sicut si addit. ⁊ brē Marie. p̄babi-
lius videtur qd cēt baptismus. **A**
Con. Pe. et Al. ut i sū. con. dicta
q. xi. **B**

5 **Q**uid si fiat inruptio? R. fm
Tho. i 4. sen. dis. 3. Si fiat tāta in-
ruptio qd incipiat itētiōē bapti-
cantis nō ē baptism⁹. sicut si dica-
tur. In noie p̄is. ⁊ inēponat lon-
ga fabula. ⁊ postea dicatur ⁊ filij.
Si ac fuerit pua inruptio. utpu-
ta p̄bi nō corrupit formā. ut si
dicat. In noie p̄is oipotentis. aut
inruptio silētiij aut tussis ⁊ b⁹ qd
intētiōē nō discōtinuet. ē baptis-
mus. **A** Idē i sū. con. deā. q. xi.
Ubi etiā addit scdm Tho. qd si sa-
cerdos uel baptizans dicat. Ego
intendo te baptizare. non est ba-
ptismus. **B**

7 **Q**uid si fiat trāspōitio? R. fm
Tho. vbi s. Si ē talis trāspōitio
qz mutet intellectū. nō fit baptism⁹
ut si dicat. In noie p̄is baptizo te
⁊ filij. Sec⁹ si nō mutat intellectū.
ut si dicatur. In noie p̄is ⁊ filij ⁊
spūs scī baptizo te. Alij dicunt qd
quicūqz mutet ordo p̄torū nō vi-
detur intellect⁹ mutari ⁊ erit baptis-
mus. **A** Pe. dic. Si mutatio fi-
at ex simplicitate. non nocet. si ex
malitia sic. ut in sū. con. deā. q. xi.

Luti⁹ videt b casu rebaptizare sb
p̄ditice rōne dubij. sic in fili dictū
ē. **B** De forma p̄torū qm plures
sūt baptizāt ul qm plures baptizā-
tur vide. j. baptism⁹ 3. s. 2.

Baptismus ij.

Qad materiā. Atqz aqua p-
mixta possit esse conueniens mā ba-
ptismi. R. scdm Tho. in 4. dis. 3.
p̄mixtio p̄t eē duplex. Una que
tollit spēm. s. qm per alterationem
transit in aliam speciem sicut per pu-
trefactionē aliquā uel digestionē
trāsīt i vinū. aut etiam p additionē
tātā alci liquorij. q soluat spēs aq
sicut si parū aq multo vino admi-
sceatur. Alia p̄mixtio ē q nō tollit
spēcīē aq. sic qm alterat aq fm ali-
quā accēs ⁊ manet spēs. ut in aq
calefacta. ul qm aq addit aliqd qd
illi non cōmiscet. sic si aliq solida
ponat in aq. ul si sit cōmiscibile. sic
aliqd humidū ē tā pue quantitatē
q i aquā p̄mit⁹ puerit. In aq q p
mō p̄mixta nō p̄t fieri baptismus
qz i nō ē aq. p̄mixta at 2. mō p̄t
fieri. Unde i aq marj p̄t fieri. sicut
i leuino. ⁊ i aq sulfureis. ⁊ i alijs
q ex era p quā trāseūt nō mutant
in aliā spēm. **A** Idē i sū. con. li.
3. ti. 24. q. 13. vbi addit qd cogsci
potest qm mutata sit spēs aq ul nō
ex raritate ⁊ densitate. uel qm bu-
mor aliq nō calefieret calore uel
nō p̄stringeret frigore sic aqua. ut
patet i vino. oleo. lacte. ⁊ b⁹. Unde
si aqua palidū esset intantū igros.

sato q̄ recedat a vera raritate aq̄
nō eēt baptisim⁹. sicut si esset lutū.
Siliē nō pōt fieri i brodio pinguī
7 b⁹. q̄ infrigidata congelant. Nec
i aq̄s q̄s faciūt alchimiste ad mu-
tanda metalla. Dī etiā ibi q̄ me-
li⁹ eēt si sacerdos facēt fieri aquā
calidā. q̄a pūlita q̄q̄s penetrāt
frigoze aq̄ q̄ contrahūt mortales
infirmittates 7 moriuntur. **B**

I **U**trū baptisim⁹ aque possit i aliq̄
suppleri. R. s̄m De. Scdm cōm
legē nō pōt i pualis suppleri cū nō
possint habere vsum literi arbitrij.
S3 si p p̄o occiderent. pie credēt
q̄ saluarentur sine baptismo. In
adult⁹ aut pōt p baptisimū flammis
seu p̄cedis. 7 p baptisimū sangui-
nis. i martyrij. Et h̄ intellige q̄n ē
articul⁹ necessitatis. nō cōtēpt⁹ religi-
onis. Idem Tbo. in 4.º dis. 4. **A**

Idem sū. con. eo. ti. q. 20. **B**
Prohibitū est ut non fiat ba-
ptismus nisi cū crismate nouo. s.
illi⁹ anni. preterq̄ i necessitate mortis
Et puni⁹ sacerdos si cōtrafecerit.
de p̄se. dis. 4. si q̄s de alio. Idē in-
telligēdū ē de cōfirmatiōe 7 tanto
magis quāto cōfirmatio minor est
necessitatis q̄ baptisim⁹. ar. e7. de sen.
et eo. qm. li. 6. **B**

B **A**p̄tismus 3.º
q̄ ad ministrū debet⁹ mīster
baptismi s̄m cōs t̄xologos ē sa-
cerdos. S3 i necessitate q̄libz pōt ba-
ptizare. vir siue mulier. ordinat⁹ 7
nō ordinat⁹. fidelis 7 infidelis. dū

mō habeat intentionē baptizandi 7
fuerit forma ecclie. **U**ñ 7 si nō cre-
dat sac̄m baptismi neq̄ aliquid
spirituale ibi fieri. dūmō in gene-
re intendat facere qd facit ecclesia
baptismus ē. Sed tñ simplex cle-
ricus non debet baptizare presente
presbytero. neq̄ laic⁹ p̄nte clerico.
neq̄ mulier p̄nte viro. Probā f̄ t̄x
oia de p̄se. dis. 4. mulier. et. c. roma-
nus. et. 30. q. 3. sup quib⁹. Idē Tbo
in. 3. pte. q. 61. **A** Adde predi-
ctis ut melius probent de p̄se. dis.
4. c. i necessitate. et. c. a qdā iudeo. et
c. siue heretic⁹. Predicta etiā notāt
in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 26. **U**bi
etiā dicitur s̄m Tbo. q̄ p̄by b a-
ptizare pōt p̄nte episcopo. q̄ de of-
ficio suo est. **B**

An baptisim⁹ tradi possit a ma-
lis ministris? R. s̄m De. Sic. q̄
bonitas ministri non ē de necessitate
s̄ de cōgruentia. Unde dīc Aug⁹
q̄ per ebriosū homicidam 7 p quē
cūq̄ malū datur baptisim⁹. 7 ba-
ptizati⁹ tot⁹ effect⁹ baptismi cōferat.
Idē Al. et Tbo. i 4.º dis. 5. **B**

Sed quid si sacerdos nolit ba-
ptizare nisi dato sibi precio aliquo
R. s̄m De. 7 Tbo. in 4.º dis. 5. **A**
tali licet emere aquam pro baptis-
mo etiam si aqua cōsecrata est. sed
nō licet p baptismō dare pecuniā
nec pro se. quia in tali casu sufficit
baptismus flammis. nec pro alio.
quia non sunt facienda mala ut
veniant bona. Ro. 3.º. Tñ in casu
necessitatis ille q̄ gerit curā pueri

licite pōt baptizare ut a quocūq; alio
face baptizari ut ponit Lbo. 2. 2.
q. 100. **A.** Idē i sū. con. eo. ti. q.
24. Ubi etiā sū dīf. **Al.** dīc q i ta
li casu licet redimere verationē sui
iurij 7 p se si baptizand⁹ ē. 7 p par.
uulo quē velit baptizari. S3 Lbo.
dīc q p mū videtur meli⁹. tēcibi.
hoc ita apparet. Nā hoc casu non
ingeritur aliq; veratio s3 sacri tene
gatio nisi symoniace. **B**

3 **U**trū mal⁹ minister peccet mor
talitē baptizando. R. s3m Lbo. 7
De. vbi s. Aut baptizat cū solēni
tate 7 ut minister ecclie. 7 tūc pec
cat mortalitē si peccatū recolat nec
penitet. Aut baptizat in articulo
necitatis sic vetula baptizat. 7 tūc
non peccat.

4 **U**trū q sciēntē suscipit baptismū
a malo ministro peccet mortalitē.
R. s3m Lbo. 7 De. vbi s. Si mal⁹
minister sit p̄cisus ab ecclia. susci
piēs sciēntē a tali peccat. nisi i arti
culo necitatis. i quo recipere posset a
quocūq; heretico. Sed sine necitate
nec ab heretico. nec ab excoicato.
nec suscipso recipi d3. Si autē nō est
p̄cisus. nec peccat suscipiēs ab eo.
nisi forte p accidēs si s3 ipso faue
at ei fouēdo eū i p̄cō. **A.** Idē in
sū. con. eo. ti. q. 23. **B**

5 **U**trū melior sit baptism⁹ q pfer
tur a bono. R. s3m Lbo. i 4. dīf. 5.
Eqlis ē ab utroq; p̄cō ad s3ales
effect⁹. s3 tūc cū effectū p̄ncipali p̄cō
aliq; d pl⁹ pferri ex merito baptizand⁹
s3 hic effect⁹ accīdēntialis ē. Idē De.

A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 21. **B**
Utrū āgelus possit baptizare? 6
R. s3m Lbo. vbi s. Angelo bono
ex officio qdem non cōpetit bap
tizare nec ecclesiam cōsecrare. Po
test tñ ex spālī mādato rei. Et qā
nāq; vsurparer sibi alienū officiū.
ideo si sciatur bonus āgel⁹ esse nō
esset quis rebaptizandus neq; ec
clesia rēcōsecrāda ut de ecclesia
sci Michaelis factū ē. Mālo autē
angelo. i. diatolo p̄cōs baptizādi
cōpetēntē nō pōt. neq; ex officio neq;
ex spālī mādato. nō. n. pōt esse mi
nister salut⁹ s3 punitōdis. Unde sp
p̄sumēdū esset q nō faceret inten
tiōē baptizand⁹ s3 recipiend⁹. vnde
nullo modo p̄test. **A.** Idē i sū.
con. q. 28. et. 29. **B**

Utrū i baptizante requiratur inten
tio. R. s3cōm Lbo. i 4. dīf. 6. Sic
Sed si qñ pferet verba non adsit
actualis intentio. dūmodo prius
intenderit. 7 cōtraria intentio non
interuenerit. sufficit ad baptismū.
Et ex his patet q furiosus 7 ebri⁹
quādo oīo vīu rationis carent ba
ptizare non possunt. qz non possūt
habere intentionem. **A.** Idem
i sū. con. q. 35. li. 3. ti. 24. **B**

Utrū plures possint vnū baptiza
re. R. s3m Lbo. i 4. dīf. 3. et in. 3.
pte. q. 61. P̄cō dūmō q̄libet itēdat
totū facere. Siliē 7 vn⁹ plures sūt
dūmō intendat baptizare omnes.
Neutq; tñ d3 fieri sine mag⁹ necessi
tate. **A.** al facientes peccarent
s3m De. ut i sū. con. eo. ti. q. 25. **B**

Et qdē qñ plures baptizant si di-
cāt. nos baptizām. nō ē baptis-
m⁹ s q libz delect dicē. ego te baptizo.
Quā aut vnus baptizat plures di-
cēs. ego vos baptizo. baptizati sūt.
Et te s vide. f. baptis-^m 4. s. 3.
A. Videt etiā Tho. sentire q etiā
si vn⁹ baptizās dicat. nos bapti-
zām. nihil facit. S3 De. dic. Du-
to verius q baptizat si dicat. vos
baptizām. qz mod⁹ expmēdi actū
non ē te suba forme. 7 ideo cū dī:
baptizo vos. seruaf sufficiēte for-
ma ecclie. frat Durand⁹ dic. q di-
cēs. nos baptizām. nō baptizat
nisi fm loquēdi vsū itendāt plale
numerū p singulari ponē. 7 tunc
ille sol⁹ baptizat q pus pba cōplet
mergēdo seu aquā infūdēdo. Du-
to q tutior ps sit eligenda. extra
de homi. petitiō. **B**

Baptis-^m iij.
q ad suscipiētes. Etz cōste-
neant ad baptis-^m. R. fm Tho. i
4. dis. 6. Quilibet tenet etiā scifi-
cat⁹ i vso p tres rōnes. p q dē ppe
acqrendū characterē q ānumere-
i ppo rei. 7 qñ reputet ad pēpiēda
sacra oīna. 2. ut p baptis-^m pce-
ptionē passiōi spī etiā corporaliter
pformet. 3. ppe bonū obie. qā pce-
ptū de baptis-^m oib⁹ datū est.

I Etz in vtero ep̄is puer possit
baptizari. R. fm Tho. i 4. dis. 6.
Nō pōt. qz talis deo notus est non
ecclie. nec subici pōt opatiōi mini-
stroz ecclie. An dicit Aug⁹. q sic

q nō vixerit nō pōt mori. ita q na-
tus nō fuerit nō pōt renasci. Nō d3
aut mat scindi ut puer possit nasci
7 baptizari. qz fm aplm nō sūt fa-
ciēda mala ut veniāt bona. Debe-
ret āt scindi si iā refūcta eēt. ut. ff.
de ioffi. testō. l. posthum⁹. Quā āt ap-
paret aliqd mēbz 7 nō ē plenena-
tus expectāda ē talis egressio nisi
mori piculū imineat seu timeat.
Nā i tali piculo egressa pte pncipa-
lis. capite baptizari d3. Sec⁹ de
alijs pib⁹. ut de manu 7 de pede.
Quis non noceat si ille ptes asp-
gant aq baptismali. qz dīna mīa
nō ē artanda. Et si postea nascat
plenarie nō ē rebaptizand⁹ fm qñ-
dam. S3 nihil piculi accidit si ad
cautelā baptizet s3 hac forma Si
nō es baptizat⁹ ego te baptizo 7c.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 32. **B**
Quid fiet qñ nascit mōstrū?
R. fm Tho. in qlibet. Aut certū
est cē duas aīas rōnales. aut non.
Certū āt ē si sūt duo capita 7 duo
colla 7 duo pectora. qā erūt p pfe.
quēs duo corda. 7 sic sūt baptiza-
di ut duo. Et quis psumat q plu-
res possint simul baptizari dicēdo
ego vos baptizo. tuti⁹ tñ ē eos ba-
ptizari singillatī. Si pō dubiū ē
vtrū sint due aīe. tūc p baptizand⁹
ē vn⁹. postea pōt alē baptizari du-
bie sic. Si nō es baptizat⁹ ego te
baptizo. **A.** Idē in sū. con. eo. ti.
q. 33. Abi etiā dicitur q tūc est
dubium si sunt duo capita distin-
cta uel quid simile. **B**

3 **U**tr i eo q̄ ē baptizad⁹ requiratur
intētio ⁊ volūtas. R. fm Pe. Sus
cipientū baptisimū tres sunt dñe.
Quidā enī nūq̄ habuerūt vsū ra
tidis. ut puuli ⁊ pperuo furiosi. ⁊ i
bis nō requir⁹ volūtas. Quidā p̄o
aliqui būerūt. l.3 tūc nō habēāt. ⁊
i bis i necessitate sufficit añcedēs
volūtas. Itaqz amētes ⁊ dormiē
tes si añ furia uel dormitionē ha
bēāt p̄riā volūtatē nō recipiunt sa
cramētū. Si autē būerunt p̄posi
tū. ⁊ b p siḡ aliq̄ inotuit. tūc i ar
riculo necitatis debent baptizari
etiā si furios⁹ tūc p̄tradicēt. Si tñ
necitas tūc nō sit. d.3 expectari lu
cidū in euallū uel vigilia dormien
tis. Quidā p̄o būt vsū rōnis tūc
cū baptizāt. ⁊ i bis requir⁹ p̄nitio ⁊
reuotio ad p̄cipiēdū rē sacri. ⁊ intē
tio ⁊ volūtas ad p̄cipiēdū sacm.
Nec tñ requir⁹ volūtas absoluta re
cipiendi quod ecclesia confert. sed
quādoqz sufficit voluntas coacta.
Et si sit coactio sufficiens ⁊ ex to
to ab extra. ut cum aliquis recla
mās imergitur violēc. talis nec
sacm suscipit nec rē sacri. Si autē
sit coactio iducēs. sicut nimis uel
flagell. ita q̄ poti⁹ ipse eligat ba
ptisimū suscipe q̄ talia pati. susci
pit sacm s nō rē sacri. Idē Lbo.
i 4. dñ. 4. et. 6. Silite ⁊ Al. d.3 ⁊
b pbanē 45. dñ. de iudeis. ⁊ ex re
bap. ⁊ ei⁹ effectū. maiores. circa fi.
A. Idem in sū. con. l. 3. ti. 21.
q. 36. B

4 **U**tr i eo q̄ d.3 baptizari requiratur

fides. R. fm Pe. In puulis ⁊ in
nālē stultis ⁊ b⁹ qui p se nō pnt cre
dere nō requir⁹ fides. p̄pā s sufficit
aliena. In alijs vero requir⁹ fides
p̄pā. non q̄ dē ad susceptionē sacri
q̄a etiā sine ea recipet character. s
q̄tū ad susceptionē rei sacri. i. grē.
Idē Lbo. i 4. dñ. 6. A. Idem i
sū. con. eo. ti. q. 37. B

5 **B**aptismus iterari non debet
i. q. i. quod qdā. Pena autē iterātis
fm leges ē decapitatio. C. ne sc̄m
baptisimū. l. 2. A. Ibi nō d̄r de
capitatio sed vltimū suppliciu. qd
ipostat mortē q̄licūqz iterat. B
Scdm canones p̄o tales nō pnt
pmoueri siue sciēt rebaptizati sine
siue iḡrāt. ⁊ p̄ q̄ sc̄auerint ratū ba
buerūt. dñ. 50. p̄firmandū. Al p̄o
q̄ ignorant rebaptizati fuerunt ut
ifantes uel coacti absolute pnt p
moueri fm q̄sdam de iure. Scdm
alios qd tuti⁹ ē de dispensatiōe. de
p̄se. dñ. 4. eos. A. Al. icipit hos.
Sed melius facit. c. q̄ bis. ea. dñ.
vbi d̄r. Qui bis iḡrant baptizati
sūt nō indigēt p eo penitere nisi q̄
fm canones ordinari nō pnt. nisi
aliq̄ magna necessitas cogat. B
Item clerici iterātes baptismum
deponendi sunt. ar. in dcd. c. eos. ⁊
c. qui bis. Laici vero excoicandi ⁊
pena plectēdi grauiori. ut ibi. A
Ibi nil d̄r de excoicatiōe. s de ḡui
bus penitētijs. B. Si dubitetur
an aliq̄s baptizat⁹ fueris baptizet
bis p̄bis p̄missis. Si es baptizat⁹
nō te baptizo. si non es baptizat⁹

ego te baptizo In noie p̄ris rē.
te baptiz. c. 2. **A**. Eodē mō faci-
endū ē qñ dubitat p̄babilē te col-
latiōe aliorū sacramentorū. puta an
sit aliq̄s p̄firmat⁹ uel ordinatus ⁊
b̄mōi. ut i sū. con. eo. ti. q. 38. **B**

6 **C**ū iude⁹ uel pagan⁹ petit ba-
ptismū an statim baptizand⁹ sit ⁊ R.
Si piculū ē i mora. ut q̄a bapti-
zand⁹ timet ne aliq̄ infideles si b̄
senserit inficiat. uel enī aliq̄ ipe di-
ant. q̄ cit⁹ ē baptizand⁹. te p̄se. dis.
4. ne qd absit. Sed si piculū nō
iminet. tūc p̄ octo menses uel alio
termino arbitrato debet differri ⁊ in-
cathe cum inos teneri. te p̄se. dis. 4.
iudei ⁊. c. se. **A** Idē in sū. con. eo.
ti. q. 41. **B**. De hac dilatiōe itez
bates j. baptismus s. s. 2.

7 **Q**uid si q̄s nō baptizat⁹ p̄mo-
ueat i sacerdotē ⁊ c̄m. ⁊ postmo-
dū celebrat ⁊ multos ordinat⁹ R.
fm Lbo. i. 4. dis. 24. Nō baptiza-
tus nullū ordinē recipere p̄t. nec cō-
ficē. nec absoluerē. nec etiā ordina-
re. Tñ pic credi p̄t q̄ q̄tū ad vlti-
mos effect⁹ sacroz sūm⁹ sacerdos
suppleret defectū. ⁊ q̄ nō p̄mittēt
b̄ ita latere q̄ i piculū ecclie imi-
nere possit. **A**. Albric⁹ autē dīc q̄
putat talē p̄ficē. nō i p̄tate sua s̄ i
p̄tate ecclie. Descēdit. n. tūc a p̄tu-
te spūs sci vegetat⁹ ecclia p̄tās
i illū ne ecclia recipiat. ⁊ illū excu-
sat i ḡrantia iuincibil. ut in sū. con.
li. 3. ti. 22. q. 8. Primū videt⁹ x̄n⁹
Nā cū te b̄ errore p̄stiterit talē or-
dinari debent reordinari. ut in c. p̄.

c̄ te presbytero nō bap. **B**. De
fictis accedētib⁹ ad baptismū h̄s
j. baptism⁹ 1. s. 2.

Baptismus v.

q̄ ad tpa. Atz aliq̄d tēp⁹ te-
minatū sit ad baptismū. R. fm
Lbo. i. 4. dis. 6. q̄ i baptismo duo
cōsiderat⁹. s. suba sacri. ⁊ q̄tū ad
b̄ non ē aliq̄d tēp⁹ terminatū imo
q̄libet die ⁊ hora baptism⁹ celebra-
ri p̄t. Aliud ē solēnitās. ⁊ q̄tū ad
b̄ etiābz duplex tēpus. s. sabbatū
pasce ⁊ sabbatū pentecostes. **A**
Rō b̄ ē. q̄a baptism⁹ bz efficacīā
ex duob⁹. s. ex p̄tate spūs sci ⁊ ex
passiōe x̄pi. cui⁹ mortu aliq̄s p̄figu-
ratur per baptismū q̄si conspule⁹
x̄pō i morte. Ro. 6. ut i sū. con. li.
3. ti. 24. q. 29. **B**

Cūtrū baptism⁹ debeat p̄ aliq̄d
tēp⁹ differri. R. fm Lbo. i. 4. dis.
4. Magi ē laudabile q̄ puer q̄ ci-
tius p̄t fieri baptizet. p̄ q̄a interi-
puer mori posset ⁊ dānaretur. 2.
q̄ demones nō habēt tāā potesta-
tem i baptizatis sic in nō baptiza-
to. neq̄ q̄tū ad nocumēta spūa-
lia neq̄ q̄tū ad nocumēta corpo-
ralia. 3. q̄ i pueritia facili⁹ b̄ idu-
ciat ⁊ assuecat i bis q̄ sūt x̄piane re-
ligiōis ⁊ forti⁹ iheret. Adulē autē
sic dīc Lbo. in 3. pte. q. 68. nō statim
cū puerit⁹ ē sacm b̄ p̄ferendū. p̄
qdē ne i talib⁹ ecclia recipiat. 2. ut
an baptismū te fide plen⁹ iſtruat.
3. p̄p̄ reuerentiā sacramenti. dū in
solēnitatib⁹ p̄cipuis. s. pasce ⁊

pentecostes boies ad baptismum
admittūt. Si tñ plene eēt instructi
aut si mori piculū imineret. statī
eēt baptizādī. **A.** Idē i sū. con.
eo. ti. q. 40. **B.** De differentib⁹
aut baptismū vsq; ad mortē. vide
j. ordinand⁹. §. 20.

Baptism⁹ vi.

q̄ ad ritū. Atq; imersio sit re
necitate baptismi. **R.** fm **Tbo.** 3.
pre q. 66. **A.** n̄ p̄suetudo ecclie pa
rit. ul. qñ necitas incūbit p̄p̄ refe
ctū aque. uel p̄pter piculū pueri de
cui⁹ morte timef uel etiā qz sacer
dos nō posset sustētare baptizādū
pōt sine imersioe baptism⁹ celebra
ri. Et etiā sufficit si tñ caput asp
gat. Sed imergēdi p̄suetudo lau
dabilior ē. Siliē laudabilius ē q̄
ter imergat qd̄ sūt fidē trinitatē ⁊
tridū sepulture xp̄i. Hec tñ signi
ficatio non ē de suba sacri. tñ gra
uē peccarēt q̄ contra cōsuetudinē
ecclie semel tñ imergerēt. Idē **Pe**
⁊ **All.** **A.** Idem i sū. con. q. 14.
et. 15. **B.**

i **Q**uid si de duob⁹ sacerdotib⁹
alē sit manch⁹ ⁊ alē mut⁹. vno p
ferente ⁊ alio imergente? **R.** fm
Tbo. i 4. dīl. 6. Non ē baptismus
Idē **Hosli.** **A.** qz ipsa p̄ba for
me oñdūt q̄ ab eodem debeat fieri
imersio ⁊ p̄nūciatio p̄tor. ut i sū.
con. eo. ti. q. 38. **B.**

z **Q**uid significāt sacralia q̄ sūt
i baptism⁹? **R.** scdm̄ **Pe.** i 4. sen.
Quatuor sacralia sūt añ baptis

mū q̄ significāt h̄ mō. Exsufflatio
⁊ inflatio significāt spūs mali ex
pulsione ⁊ boni introductionē. Sa
lis imissio. grām ⁊ sapientiam. ⁊ a
p̄torū putredie p̄seruationē. Sa
liue p̄tact⁹ ad aures ⁊ nares. sen
sū spūaliū ap̄itionē. Unctio olei
in p̄ctore ⁊ in scapulas. leḡ rei
amozē ⁊ deuotā subiectionē. Tria
q̄ alia sūt p̄ baptismū. s. crisma
tio i p̄tice q̄ sūt xp̄i grām i mēte.
ipsitio cerei q̄ sūt fidei ⁊ mox ca
ritatē. vestis candida q̄ sūt inocē
tie restitutionē. **A.** Idē i sū. con.
eo. ti. q. 44. vbi etiā dicit. Nota q̄
licet pannū q̄ ligant frontes con
firmatorū seu vestem q̄ ponitur in
capite baptizati iterato sumere ad
idem officiū. de conse. dīl. 4. si q̄s
voluerit. i. tex. ⁊ glo. **B.**

3 **E**t i baptism⁹ uel p̄firmatiōe
possit leuare uel tenē q̄ nō ē bapti
cat⁹ uel p̄firmat⁹. **R.** Non pōt. de
p̄se. dīl. 4. in baptismate. nisi i ne
cessitate. qz tūc etiā baptizare pōt
⁊ de sacro fonte leuare. Et de h̄ ca
su h̄s diffuse inē ipe dimēta matri
mouij. j. impedimētū 6. §. p̄lt. Reli
giosus non licet de baptism⁹ leua
re. Vide de h̄. j. impedimētū 6. §. fi.
De cathacismo patrinis ⁊ eozū re
spōsis. bates. j. cathacismo.

Baptism⁹ vii.

q̄ ad eius effectum. Quis
sit effect⁹ baptismi? **R.** fm **Tbo.**
in 4. dīl. 4. Paruuli quidē in ba
ptismo mundantur ab originali.

et dantur eis pntes in habitu sed non in usu. Adultis aut fit remissio omnium peccatorum. non solum originalis sed etiam aliorum et totius pene. Neque requiritur alia penitentia. Con. Pe. et magister sententiarum. A. Idem in su. con. eo. ti. q. 16. Ubi etiam dicitur quod requiritur attritio. que tollit in dispositionem. s. propositum peccandi. et quod malum ei displicet secundum Pe. et Tho. Alexander autem de ales super 2. sententiarum. dist. 37. q. 10. quod incipit. Octavo queritur. et. q. xi. quod incipit. Queritur postea. dicitur quod cum adultus venit ad baptismum. de necessitate debet volere et penitere de omnibus mortalibus quorum recordatur. et etiam de venialibus in genere. et forte de maioribus venialibus particulariter. volendo quod commisit seu quod sit in culpa alicuius peccati etiam venialis. Quod si non fecerit. gratiam non recipit baptismalem. B. **E**t fictio impedit effectum baptismi. R. secundum Pe. Qui fictus est in hoc quod simulat se velle conferre vel suscipere baptismum. et non intendit effectum eius impedit. Sed quod simulat se dispositum interius cum non sit. vel quod non credit. vel quod cum proposito peccandi accedit aut committit. sacramentum non reueretur. ut in su. con. seq. Non suscipit rem sacramenti. i. gratiam. sed characterem suscipit. Et ut dicit Augustinus. Conualescere incipit quando fictio veraci professione recesserit. Et baptismus quod de peccato ante commissum delet quod ad culpam et penam. sed commissum post baptismum delet quod ad culpam. et hoc per actionem quod magis telenet pntute pnie. Con.

Al. et Tho. i. 4. dist. 4. A. Idem in su. con. li. 3. q. 24. q. 17. et. 18.

Et effectus baptismi equalis sit in omnibus. R. secundum Pe. Quod ad characterem impressionem et peccatorum et penarum remissionem equalis effectus est. Sed quantum ad remissionem fomitis et infusionem gratie est inequalis. quod inequalis potest esse dispositio voluntatis. In parvulis tamen quod equalis est dispositio. et effectus equalis erit. Con. Al. et Tho. in 4. dist. 4. A. Idem in su. con. eo. ti. q. 21. ubi etiam dicitur quod ex privilegio speciali potest plus dare uni quam alteri. B. Baptismus non tollit irregularitatem bigamie. i. bigamia s. 6. sed bene tollit illam homicidii. i. homicidii 4. s. p. in fine.

Bellum i. coiter. Ad hoc quod bellum sit iustum tria requiruntur secundum Tho. 2. 2. q. 40. Primum. s. auctoritas principis. quod privata persona in iudicio ius suum potest persequi Et intellige principis. siue ecclesiastici. ut quando pugnat pro ecclesia. siue principis secularis. 23. q. 1. quod culpatus. et. q. 2. c. p. Et secundum Al. sufficit auctoritas inferiorum dignitatum ad defensionem sibi subditorum. quando quis aliter per iudicem se iuvare non potest. Secundum quod requiritur in bello iusto ex iusta causa ut. s. illi contra quos bellum movetur ex aliqua culpa habuerunt. Unde Augustinus. in libro questionum. Iusta bella debent diffiniri que vltiscunt iniurias si gens vel civitas plectenda est

que uel iudicare neglexerit quod a suis improbe factū est. uel red-
dere qđ p iniuriā ablatū est. 23. q.
2. dñs. Tercio requirit intentio re-
cta. s. qua intendit uel ut bonū pro-
moueat. uel ut malū uitef. Unde
nō licet fieri ex odio 2 b^o. sed ppter
iusticiā 7 caritatē. ut in p̄dicto. c.
qđ culpaf. 7. c. militare. Sunt alia
duo que ponūt a quibuscūq; reqri
in iusto bello. uidelz. Et nō sit per-
sona cui bellare nō licet. ut cleric^o
23. q. 8. clerici. Sed hoc ē ppter spe-
cialē p̄bitionē. ut dicit. 7. bellū
2. 5. p̄. Itē ut fiat pro rerū repe-
titione uel patrie defensione 7 b^o. 23.
q. 2. c. p̄. Sed hoc reducitur ad iustā
causā. **A**. Idē p̄lixius in sū. con.
lib. 2. ti. 5. q. 45. vbi etiā dicit fm
glo. Ray. q. p̄nceps quinullū bz
superiorē siue rex siue impator. au-
ctoritate p̄pria si iusta causa subist
p̄t mouere bellū tam cōtra subdi-
tos q̄ contra extraneos. Potest 7
subditis suis dare auctoritatē mo-
uendi bellū cōtra eosdē 7 eodē mō
Sed certe nullus ē p̄ter papā. qui
nō habeat superiorē saltē ipsū pa-
pam. 96. dñs. duo sūt. Ideo ad ipsū
si p̄t fieri p iusticiā debet recurrē
quia ab ipso etiā impator potest
iudicari. dñs. c. duo. **B**

Etrū sine p̄ncipis auctoritate
p aliquod p̄ticulare bellū liceat in-
iuriā repellē. **R**. De iure naturali
p̄t q̄libet vim vi repellere. dñs tñ
incōtinenti 7 cū moderamine in-
culpate tutele. i. q. tutela illa mo-

derata 7 sine culpa sit. nec sit ad su-
mendā vindictā s̄ ad p̄pulsandā
iniuriā. ēf. de homicidio. significa-
sti. 2. circa finē. Dico p̄pulsandā
siue a se siue a socio. 23. q. 3. nō in-
ferēda. 7. c. vlt. **A**. Pro socio in-
tellige quēcūq; iniuriā patientē.
ut ex dictis capis p̄t colligi. **B**
7 si quidē vis seu iuriā sit in perso-
nā tunc p̄t vis repelli anteq̄ sit
illata. Nā licitū est occidere insi-
diantē. 7 cū qui vult occidere. si ali-
ter nō p̄t quis man^o eius euadere
ff. ad. Lacq. l. 4. et. 5. **A**. Si autē
aliq; post vim illatā p̄sone reper-
cutiat. nō videt̄ repulsiō iniurię. s̄
vindicta que p̄bita est oib^o. dñs.
c. significasti. Ideo tenet̄ nisi vide-
rit iniuriantē paratū tenuo percu-
tere. ut nōt glo. in dicto. c. signifi-
casti. Ubi etiā dicit q̄ moderamē
intelligit̄ si illud tñ fiat q̄ omisso
violentia repelli non posset. 7 q̄ si
q̄s modū excedat nō tenet̄ si nō fe-
cit ex proposito. ff. ad. l. acq. si ex
plagi. 5. tabernari^o. Ray. dicit hoc
verū quo ad finem excoicationis.
qñ iniuria fieret in personā eccle-
siasticā. Sed q̄tū ad aliā satisfā-
ctionē de excessu uel quo ad peni-
tentia uel irregularitatē si ppter re-
percussionē mors secuta est. tutius
credo q̄ teneat. ut in sū. con. li. 2.
ti. 5. q. 52. Sed dicitur. 5. taberna-
rius nō loquit̄ de excoicatione s̄ de
satisfactiōe illari dñi. ad quā dicit̄
nō teneri repcutiendo excedētē nō
ex p̄posito ppter precedentē culpā

inuasoris. ut ibi. **B.** Si aut vis inferat in rebus tunc et illata et inferenda licet repellere. s. postillata dum tunc incotinenti. i. q. cito sit illata vis p. ut q. diuertat ad aliu actum. et de resti. sp. o. olim causa. et i. pallato c. significasti. **A.** ubi dic glo. q. intelligit incotinenti fieri etiam collectis amicis. qd. puto intelligendum si ista collectio fiat antequam diuertat ad aliu impetuntes. ar. l. petes. C. de patris. Al. posset diu durare et esse ma publice secte. l. aliud videat dici i. su. con. eo. ti. q. 53. **B.** Bnalic at sciendum e. q. ad talia nemo tenet. imo pfecti e. et remittit i. illud Matb. 5. si q. te percussit i. vna maxilla te

2 **C.** Atque p. bellu vel violentia liceat p. priu aucte remia ablata uel iua sa recupare. R. s. m. Inno. et Hosti. Si b. fiat incotinente certe licet. p. ut i. p. pio. s. dictu e. Si po. ex inuallo. no licet. imo d. adiri iude raptor et auctoritate recupari. Na si ali q. s. p. a auctoritate violente recuparet etiam rem sua. cadit a iure suo et perdit ea. **A.** Facit ad hoc. ff. q. metus causa. l. extat. **B.** nisi forte no posset iudice ea cosequi uel recupere. ut no. i. di. ius gentiu.

3 **Q.**uid si absq. auctoritate supio. ris aliq. d. anificat. accepit de reb. d. anificat. nuq. d. pot. retine. Dicendum Si accepit absq. vitio. ut puta q. iuenit uel ali. si bi. de dit. b. no. pecca uit. et pot. licite retine. vsq. ad valore d. ani. ff. de p. di. inde. l. si no. sorte. s. si centu. Alii forte res q. puenit ad

eum fuisset illi a raptoze comodata. C. de comodato. l. p. t. et u. ut etia de posita. C. de positi. l. si q. s. Na i. bis casib. no. pot. retine. Nec indubitat vera sit i. foro iudiciali. S. s. m. q. s. da etia l. talis peccet. p. niam age teneat. t. i. i. foro p. niali no. tenet ad restitutione. In hoc con. v. et al. Et ad b. facit qd. dic. l. bo. de illo q. furtiue accepit re sua apud aliu iuste retenta. ut b. i. de positi. s. v. l. e.

A. hic p. am. e. i. accipiendo. no. aut in retinendo. al. no. posset et retine. et penite. i. q. 6. si res. Retine. at no. liceret q. sine alteri iusto d. ano uel p. ximi malo ex. p. lo age. no. posset. ad Ro. 14. ibi. Si p. p. cibum. et. z. Cor. 6. Remi d. ates vlla offensio. ne. ut pot. p. stare ex. dic. j. de positi. s. si. Posset etia in accipiendo no. peccare. ut q. no. posset iusticia inuenire s. m. Inno. et in su. con. l. 2. ti. s. q. 45. et. s. p. ximo. **B.**

4 **C.** Atque i. bello liceat vti i. i. di. s. R. s. m. l. bo. z. 2. q. 4. In bello iusto licet vti i. i. di. s. occultado ab ho. s. i. b. ea p. q. volum. eos ipugnare q. p. positi. nostru no. tenemur eis ap. ire. z. q. z. d. i. s. S. no. licet eos sic recipere q. dicat eis falsu uel no. seruet eis p. missu. z. q. i. noli. **A.**

5 **I.** de in su. con. l. 2. ti. s. q. 41. **B.**

Q.ui habet iustu bellu. suu fa. cit quicqd. capit ab hoste uel eius auxiliatoribus siue subditis siue alijs quousq. sit sibi plene satisfactum de oi. d. ano et labore et operis ta sui q. suoz. uel donec ipse hostis

c. z

offerat se ad ius et velit satisfacere.
 d. i. ius gentium. 23. q. 7. si de reb.
 Ultra hoc autem non debet aliquid ac-
 cipere nisi forte esset talis hostis quod
 propter beneficium uel aliud bonum
 sua essent per edictum publicata. **A**
 uel nisi bellum esset indictum a principe
 qui superiorem non habet. Tunc enim non
 tamen hostis. sed etiam auxiliatorum in-
 iuste iuuantiu potest quod res et per-
 sonas capere. Et capti serui fiunt
 secundum Innocentium. ut in summa. con. eo. ti. q. 45.
B Subditi pro iniuste bellantium
 si in tali bello non prestent dominis
 auxilium uel fauorem non sunt expoli-
 andi uel in aliquo puniendi. Peccata
 enim suos tamen debet tenere auctores.
 extra de his que fiunt a maiori. c. qui uiuit.
 l. q. 4. c. p. Quod uerum est etiam si dominus
 predictorum in ipso iniusto bello utra-
 tur rebus ipsorum ab eis ablati.
 Similiter non sunt spoliandi cleri-
 ci et religiosi uel conuersi. perigrini
 mercatores rustici euntes et redeun-
 tes et in agriculatura existentes. et
 alia quibus arant et semina por-
 tant. ex de treuga. innouam. 24.
 q. 3. si quis romipetas. Porro tota
 preda que obuenit de bello iusto. domini
 est. et ipse tenetur diuidere subditis
 secundum proportionem et qualitate personarum.
 ut dicitur. i. ius militare. et notatur
 23. q. 5. dicat. **A** s. in glo. et idem
 notat glo. in dicto. c. ius militare.
 et cum omnibus predictis con. Al-
 brikus. **B**

Quid cum subditus mouet bel-
 lum mandare sibi domino uel sequi eum

nunquid tenetur restituere si qua ab
 hostibus accepit? **R**. Si bellum sit
 iustum. non tenetur nisi iuxta edictum domini
 sui. Si uero sit iniustum et ipse scit. te-
 netur. quia plus debuit timere deum
 quam hominem. Si pro dubitat uerum sit
 iustum uel non. iterum non tenetur. 23. q.
 1. quid culpat. in fi. Excusatur. n.
 propter obedientiam domini sui. licet dominus
 peccauerit si forte male precepit.
A Con. Albricus. Sed hoc po-
 test intelligi uerum quousque dubitat
 unde alia littera habet. interim non
 tenetur. Nam cum sciuerit bellum esse in-
 iustum statim incipit esse male fidei.
 et tenetur restituere quod habet. ar. c.
 si. extra de preceptis. Si pro quod ac-
 cepit contra scriptum est bona fide tenetur in
 quantum ex illo sit factus locupletior.
 C. de rei vendi. l. certum. **B**
Sed queritur an sic subditi mo-
 uentes bellum excusantur in dubio ut
 nunc dictum est. utrum similiter excusentur
 amici. cognati. stipendarii et huiusmodi.
R. Non. quia non excusat eos obedi-
 entia. neque in dubio debet se committere di-
 scrimini ut inueniat aliquem in iudicio
 alteri. 14. q. 5. tenetur. **A** Hoc fuit
 dictum glo. Ray. ut in summa. con. eo. ti. q.
 46. Et addit. Nec est sile de aduo-
 cato quem excusat bona fides quod diu
 credit iustum esse causam quam fouet. et
 in veritate sit iusta. quia ibi est iudex
 superior que causam examinat et de alle-
 gatis iudicat. In bello pro uiribus cor-
 poralibus negociis vincit. et non pro
 ratione diiudicat. Con. Alutibi. **B**
Quid si subditus bellum gerat contra

dñm uel econuſo? R: fm xv. Cū
vaſallus comitibz aliqd ꝑ comitē
reqrēda ē ꝑ auctoritas regis. Si
autē comes bz aliqd contra regē ⁊
rex bñlīter requirit ꝑ ptes curie
nollet illi ius exhibere. credo qꝫ ſi
ius ſuū defendat armis cū mode-
ramine nō peccat. Impugnare ꝑo
regē ꝑ ꝑa auctoritate nō licet. ſ ꝑ
nūciare bz ꝑape qꝫ poterit excoicare
⁊ creſcēte ꝑtinaia dare auctori-
tē mouēdi ꝑ cū arma. ulꝫ cōgrat co-
rā ipatore ſi rex illi ſubſit ⁊ illi au-
toritate ſi optebit mouebit bellū.
Qñ autē rex bz cauſā ꝑ ipatore ulꝫ
ipator ꝑtra regē qꝫ nō ſubſit illi. nō
erit alꝫ corā qꝫ rmonia ponat niſi
papa. ut nūc dictū ē. En ꝑaſi iuriā
peccaret mouēdo bellū ſi alꝫ offer-
ret ſanſſactionē. Cū āt comes bz
aliqd ꝑ ſubditū. nō ꝑpter ſ ꝑ ꝑ ſibi
ius dicē. ſ uel auctoritate iudicis
ſupioris gladiū ſumat ulꝫ ad dioce-
ſanū vaſalli recurrat. cui ſi vaſall⁹
obedire recuſauerit excoicabit rōne
ꝑcti. ex ꝑ iudi. nouit. Et ſi ꝑ annū
ſic ꝑſtulerit. dioceſan⁹ ipſū ⁊ res ei⁹
capiendas exponet. ar. xi. q. 3. rurs⁹
⁊ c. quiſqꝫ. ⁊ ex ꝑ lereq. excoica-
m⁹ ꝑ. ſ. ſi ꝑo dñs. **A.** Hoc vlti-
mū dictū fuit Doſti. ut i ſū. con. l.
2. ti. 5. q. 48. vbi etiā oia ꝑdicta ꝑo-
nūf. Et nō ſolū ſubditos ſ ⁊ reges
ꝑt cꝑs iudicare. ⁊ ꝑ dñs eius au-
toritate poterit contra eos bellū
moueri. quia ei ſubſunt. ex ꝑ ma.
⁊ obe. oēs. ⁊ ibi glo. **B**

9 **C** De dānis ⁊ vaſtatiōib⁹ qꝫ ſiūt i

bellis qꝫ ⁊ cui teneat? R: fm xv.
qꝫ qꝫ bz iuſtū bellū nō tenet ꝑ illis
dānis que ipſe ulꝫ ſui bona fide ꝑu-
gnādo intulerūt. aut a qb⁹ como-
te abſtinē nō potuerūt. Si autē cras-
ſandi aio malicioſe intuliſſet cū alꝫ
poſſet ſibi cōſulere tenebit. ⁊ cōꝑſa.
bñ illa dāna cū dānis ꝑꝑ qꝫ bellū
motū ē facta diligētī cōꝑutatione
binc ide. Suis ꝑo toib⁹ iſte qꝫ iuſte
bellat nō tenet ꝑ dānis qꝫ paſſi ſūt
ab adūſarijs. qꝫ tales ſubditi ſe ⁊
ſua tenet ꝑponere ꝑ dñō. Et dico
qꝫ dñs nō tenet niſi forte ipſe fue-
rit i culpa negligēt defendēdo eos.
Talis etiā iuſte bellās tenet oib⁹
illis qꝫ vocauit ꝑ dānis ſi qꝫ rece-
perūt. niſi venerint illi ex ꝑbito ulꝫ
cā bñanitatꝫ ulꝫ cōſanguinitatꝫ. ⁊ 3.
q. 3. nō inferēda. ⁊ alijs capſis ibi.
Qui ꝑo bz iuſtū bellū tenet ꝑ ad-
uerſarijs ꝑ oib⁹ dānis illatꝫ. Te-
net etiā ſuis ꝑꝑijs toib⁹ ꝑ dānis
qꝫ receperūt ab adūſario qꝫ iuſtere
pugnabat. ſi ipſi ꝑꝑij boies iuue-
rūt ipſū bona fide. aut ſi inducti fu-
erūt ex ei⁹ ꝑ alio timore ulꝫ coactiōe
⁊ ꝑ se nō erāt facturi. Sec⁹ ſi ma-
la fide iuuerūt illū. In qꝫ caſu nul-
lā bñt actionē ꝑ cū. Nā in re turpi
nulla contrahit obligatio. Inſti.
mādati. ſ. allud. ⁊. ff. mādati. ſi re-
munerādi. ſ. rei turpis. ⁊. l. ſi mā-
dauero. ſ. qꝫ eidē. **A.** In his iu-
rib⁹ ꝑꝑ qꝫ exequētes iuſtū māda-
tū lz coacti ulꝫ alꝫ inducti. nullā bñt
actionē. cū bon⁹ lō ꝑl⁹ timeat ꝑctm
qꝫ mortē. ff. qꝫ met⁹ cauſa. l. iſti qꝫ dē.

c 3

Sed istis inductis debet satisfactio
 fm modū predictū solum in
 foro penitentiali fm glo. Ray. 7
 Al. ut in sū. con. eo. ti. q. 58. vbi
 ponunt etiā omnia predicta. **B**
 io **¶** Hū qd dñi q bellauerūt possūt
 cōponere ad inuicē sup dānis que
 eorū subditi passi fuerunt. R. fm
 W. Si cōpositio fiat re consensu
 dānificatorū. standū ē illi. **A**. Si
 cōsensus est liber 7 debitores erāt
 parati satisfacere fm eorū posse. al
 nō. fm glo. Ray. ut in sū. con. l. 2.
 ti. 5. q. 25. Puto autē q sufficiat li
 ber consensus creditoris quo ad
 tollendā restitutionē. cū in re pro
 pria quilibet sit moderator 7 arbi
 ter. l. in re mādāta. C. mādātī. **B**
 Al. ille qui iniuste mouit bellū nō
 pōt per suā cōpositionē p̄iudicare
 hoibus suis quā ipse teneat eis re
 p̄rio satisfacere. nisi ipsi in culpa
 fuerint pariter cū eo. ut in p̄cedēti
 §. dictū est. Qui autē habuit iustū
 bellū. nō debet cōponere cū aduer
 sario in p̄iudiciū hoīz suozū. sed
 debet pcurare q eis ab aduersa
 rio dāna reddant. al si cōponeret
 ita q aduersari nō satisfaceret sub
 ditis ipse teneret eis. Hoc intellige
 re dānis incendioz rapinarū 7 b.
 Hāc de expensis satis cōsueuerunt
 dñi auctoritate sua cōponere uel
 pertransire. **A**. Hoc bene p̄cedit
 ex iusta causa qñ. s. est ad utilitatē
 subditorū. al cōsuetudo nō foret
 rationalis quia esset cōtra p̄ce
 ptū diuinū quo p̄hibetur tolli uel

retineri seu cōcupisci alienum. **B**
 Quod etiā de prius dictis dānis
 cōcedi pōt si dñi ex p̄babili causa
 viderint ea esse remittēda potius
 q̄ carere pacis cōmodo 7 incur
 rere bellozū pericula. Et cū in hoc
 casu p̄nceps utiliter gerat nego
 ciū subditorū. ipsi subditi tenent
 ratū habere. Si autē ab initio cō
 tradicant ne fiat cōpositio nisi re
 stitutis sibi dānis. nō potest dñs
 ipsa dāna quietare. **A**. Hāc gerēs
 negociū alterius eo inuito nō pōt
 aliquid petere nisi p bene gestis
 añ p̄hibitionē. C. re negl. gesl. l. si.
B. Sed bñ potest resistere a bel
 lando. quia sicut apud eū est au
 ctoritas mouendi bellū. ita 7 resi
 sistēdi. Con. Al. 7 hosti. **A**. Idē
 in sū. con. eo. ti. q. 59. **B**
¶ Utz liceat facere noua castra
 R. fm Inno. **A**. in. c. pisanis. re
 quo. j. **B**. Nō licet hoc facere cū
 iniuria uel emulatione alterius.
 uel etiā incastellare vetera que nō
 p̄banf habitata. C. re edifi. pua.
 l. 3. **A**. Hanc l. allat Inno. l. 3. ali
 qui hic habeāt re edifi. publi. sed
 male. 7 ad p̄dicta meli⁹ facit. ff. de
 operib⁹ pub. l. 3. et. l. 2. C. de fūdis
 limitosis. l. 1. xi. quas. Inno ibidē
 allegat. **B**. 7 ad hoc pōt agere
 eps ut destruant uel i pristinā for
 mā reducant. ar. et de iudeis. cō
 suluit. **A**. Hoc vez qñ epi interest
 ut i casu. c. pisanis. re q loq̄ Inno.
 al nō. sicut re q libet alio. Ideo se
 quit. **B**. Et nō solū eps s̄ q libet

ii

q̄ haberet ibi reddit⁹. Nā iuste pro
vitāda diminutiōe sui patrimonij
q̄sq̄ agit. ar. ex re resti. spo. pisanis
Idē hosti. **A.** Predicra etiā no
tant in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 60. **R.**

iz

Utz liceat bellare i festis. **R.**
fm Lto. 2. 2. q. 40. **O**bservātia
festoz nō ipedit ea q̄ ordinant ad
boiuz salutē etiā corporalē. unde
dñs arguit iudeos dicēs Job. 7.
Mibi indignamini qz totū boiem
saluū feci i sabbato. Inde ē etiā qz
medici pnt licite medicare in die
festo. Multo aut magis cōservā
da ē salus rei publice q̄ vni⁹ boiis
Hoc aut fit p bellū. 7 ideo licitū ē
bellare in dieb⁹ festis si necessitas h̄
exposcit. Nā ppter festū i necessitate
cessare. esset tenū tentare Sz neci
tate cessante nō licet. qz tūc debent
boies vacare spūalib⁹. Con. Ray.
A. Idē i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 7. **R.**
De faciētib⁹ 7 vendētib⁹ arma. vide
J. negociatio. 5. fi. **A.** imo poti⁹
5. q̄ incipit Quid re artificib⁹. **B.**

Bellum q̄ clericos
Clericis bellare nō licet. 23.
q. 8. p totū. Et h̄ ē fm Lto. 2. 2. q.
40. duplici rōne. Prima ē gnālis.
qz exercitia belloz inq̄etudines hnt
7 mltū ipediūt a p̄tēplatiōe dinoz 7
lau de dei. 7 orōne p pplis. q̄ ad offi
ciū ptinēt clicoz. Secūda ē spūalis
qz clici ordināt ad altarj mysteriū. i
q̄ sub sacro rēp̄sentat passio xpi. i.
Cor. xi. Quociēscūqz māducabitis
panē hūc 7 calicē bibetis mortē dñi

annūciabitis donec veniat. Et id nō
cōpetit eis occidē ul' effūdē sangui
nē s̄ magis eē patos ad effusiōē p
prij sanguis p xpo ut imitēf ope
q̄d gerūt misterio. **A.** Idē in sū.
con. li. 2. ti. 5. q. 51. Sz nec pnt arma
portare absqz iusta cā. puta si trā
seāt p loca piculosa ad terrore la
tronū. l3 nō debeat pcutere. ar. 23.
q. 3. maximianus. 7 nō ē ex re vi. 7
bo. cleri. clerici p. **A.** In glo. Et
subdit. qz al' portare nō debet. 7 si 3.
admoniti nō resisterit. p dūt puile
giū illi candis. i. 1. q. 4. si q̄s suadē
te. 7 ex re sen. exco. i audietia. 7. c. cō
tigit 2. **B.** Hūc forte vim vi repel
lēdo. ut s̄. bellū p. 5. 2. 7. J. homicidiū
p. 5. 6. 7. et 8. **A.** i. 5. 8. ml de h̄ dñs
poti⁹ i. 5. q̄ incipit. Utz liceat clici. **B.**
Quid si clici iuit cū hntib⁹ iustū
bellū. 7 psecut⁹ ē aliqd. nūqd tenef
restituē? **R.** fm W. Si datū fuit ei
ab eis q̄b⁹ licuit rape. p̄t illud tenē
Si at ipse rapuit tenef ad restitutio
nē. dānificato q̄dē si sit alioqn pau
pib⁹. Nā sic dñs ei nō potuit ei da
re auctoritatē bellādi. ita neqz rapiē
di. Possit tñ retinē re p̄sensu dñi q̄
iuste pugnavit si p̄senserit dñi guerra
durat. qz pinde ē q̄si dñs rē illā ei re
disset. **A.** Idē i sū. cō. eo. ti. q. 50. **B.**
Utz q̄ bellis interfūt possint fieri
clic. **R.** fm Ray. Si q̄s iterfit bel
lo licito. nec iterficat nec mutilat nec
cām morē p̄stat si aliē sit idone⁹. p̄t
pmoueri. nec idiget disp̄satiōe. Si
vero i bello illicito 7 ibi boies sūt oc
cisi. etiā si nō p illū. ei imputabitur

c 4

propter culpā precedentē. rita pmo.
ueri nō poterit. 13. q. 1. c. vlt. ar. eē
de cle. percu. p. sent. iū. 7 de homi. cō.
tinebat. **A.** Con. Hoff. 7 Hosti.
ut in sū. con. lib. 2. n. 2. q. 5. 7 fm
Hosti. ad secundū mēbrū melius
facit. c. si quis post acceptū. si. dis.
Et addit Ray. Credo tñ q cū ta.
libus possit ep̄s dispensare. dū mō
nec mors nec mēbrū mutilatio fu.
erit subsecuta. ar. eē de cle. pu. i. du.
c. p. et 2. Blo. dic. fuerit subsecu.
ta per illos. l3 fuerit subsecuta per
alios ut ibi. **B.**

3 **U**licetū est p̄latis ecclesiasticis
ob defensionē rerū ecclie uel fidei
inuocare cōtra violentos brachiū
scilicet 7 hortari tales nō quidē ut
occidant vulnerēt uel mutilent. s.
n. esset directe ad homicidiū. puo.
care. sed ut ecclesiā fidē uel patriā
liberēt. 7 terrā ab infidelib⁹ occu.
patā reducāt ad xp̄m. 7 sup̄ b̄ etiā
facit remissioēs magnas. 7 l3 hinc
inde aliq occidat nō ē b̄ p̄lato im.
putādū. imo peccaret nisi p̄ra ta.
les se opponeret. 23. q. 5. de occidē.
dis. eē de homi. postulasti. 7. c. tua
nos. 23. q. 3. maximianus. et. q. 8.
igif. 7. c. scire. 7. c. oi. 7. c. hortatu. 7
c. ut p̄dē. **A.** bo. etiā 2. 2. q. 40.
dic q ad c̄licos b̄ p̄met disponē
7 inducere aliū ad bellandū iusta
bella. 7 l3 nō debeāt exercere tella
manu p̄p̄ia. tñ possūt interesse ut
iuste pugnātib⁹ spiritualiter subue.
niāt suis hortatiōib⁹ 7 absolutiōi.
bus 7 alijs sp̄ualib⁹ subuentiōib⁹.

A. Idē in sū. con. li. 2. ti. p. q. 4. 9
B. Si p̄sona ecclesiastica violentē
occupat domū alicui⁹ 7 nō vult ex.
ire sine violentia. vide. j. excoicatio
2. s. 4. Et de ista mā etiā vide mul.
ta. j. irregularitas p̄ 7 2. q. si p̄ totū.

Bellum in ecclesi
as inuoluit. Quid de illis q in
bello iniusto incēdūt ecclesias. an te.
neāt ad emendationē? R. fm xv.
Si nō sūt incastellate 7 incēdūt
ex p̄posito. incēdētes tenēt ad emē.
dā. Si vero sūt incastellate aut nō
ex p̄posito incēdūt. s. casu. s. dū
iuste illi bellantes prestant operā
rei licite incēdēdo machinas bo.
stium 7 b⁹. non tenent. Idem **Al.**
A. Idem in sū. con. lib. 2. ti. 5.
q. 53. ubi etiā declaratur illud b⁹.
quod est dum incēdūt castrū uel
villā quā al expugnare comode
non possunt. **B.**

Quid de rebus que capiunt de
ecclesijs. aut que sūt de bonis ec.
clesiarū seu clericorū existentiū in
terra illius cōtra quē bellū agit?
R. fm xv. Raptores horū tenent
ad restitutionē nisi auctoritate pre.
lari ecclesiastici hoc fieret. Idem
Al. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q. 61.
B. Vel nisi essent victualia 7 b⁹.
ut in se. **A.** Nō tñ de bonis ec.
clesie uel clericorū. ut p̄t colligi ex
dictis in dca. q. 61. 7 etiā in. s. se. **B.**
Quid si irruentib⁹ hostibus cō.
fugiūt ad ecclesiā 7 capiunt ibi?
R. fm xv. Si tales cōfugiētes in

castellauerūt ecclesiā aut inde im-
pugnauerūt iustos hostes. nō debēt
gaudere immunitate ecclesie quā ipsi
violauerūt inde pugnādo. Sicut si
reponāt ibi victualia et q̄b⁹ sustē-
tant ipugnatiōē hostiū. q̄ si rapi-
ant a iuste bellātib⁹ nō peccāt et nō
tenēt ad restitutionē. Idē **Al.** **A**
Idē i. sū. con. eo. ti. q. 62. **B.** Ad
h. facit. i. emunitas p̄fugiētū. s. fi.

Benedictio. **B**en-
dictionē simplicē p̄nt dare sacer-
dotes etiam p̄nt ep̄o. 95. dis. ecce.
S3 nō solēnt ut p̄mittēdo. sit no-
mē dñi et. uel bñliate vos ad bñ-
dictionē et. 26. q. 6. ministrare. **A**
Hoc fuit dictū Ray. et 9 glo. ut in
sū. con. li. 3. ti. 7. q. 10. ubi etiā dī-
q̄ sacerdos nō debet dicē. bñliate
vos et. nisi calicē teneat aut cor-
poralia aut patenā aut crucē aut
tale qd̄ p̄m glo. Dicis etiā ibi q̄ cū
p̄byter celebrat p̄nt ep̄o d3 sibi
inuere an ipse uelit bñdicere. Qz si
uelit nō bñdicat p̄byter. Si autē no-
lit. p̄byter bñdicat p̄dicta simplici
bñdictionē. Nec erit etiā i p̄ntia epi-
licetia alia ep̄p̄sa ep̄i nccia. qz hoc
solo q̄ p̄mittit eū missam celebra-
re intelligit p̄ p̄ns oīa p̄mittit q̄ ad
missam spectant. ar. et. de offi. cele.
p̄terea. Et bñdictio p̄tinet ad mis-
sam. et p̄se. dis. i. missas. Et ad p̄di-
cta facit. c. cū ad celebrādū. ea. dis.
ubi dicit q̄ ubi ep̄s nō fuerit. p̄p̄s
benedictionē accipiat a sacerdote.
Et sic p3 q̄ ubi fuerit p̄ d3 requiri

ut dictū ē. **B.** Vide de B. i. sacer-
dos. s. 3. De aqua bñdicta vide s.
aq̄ bñdicta. An bñdicē de sint se-
cūde nuptie vide. i. nuptie. s. 2.

Beneficium i.
coliter. Infra quod tempus
cōferri debet vacās bñficiū? **Re.**
Ecclesiastica ministeria seu bñfi-
cia ecclesie seu officia q̄libet nō debēt
vacare ultra sex mēses. Alioqn si
collatio p̄tinebat ad ep̄m reuoluit
ad caplm. et ecōuerso. et si fuerit ne-
gligens p̄ alios sex mēses reuoluit
ad metropolitanū et postea ad pa-
pam. et de p̄ces. preben. nulla. Et
intelligas solū pro illa vice. et de
supp. ne. pla. sicut nobis. Et si q̄s
predictorū elapso tēpore conferat
nihil valet. et de supp. ne. pla. c. fi.
Et incipit currere tēpus predictū
nō a tpe vacationis. sed a tpe scie
seu noticie. et de cōces. p̄ben. quia
diuersitatē. Et de dictis sex mensi-
bus subtrahit tēpus suspensionis
et peregrinationis. et requirit q̄ p̄
suā culpā uel negligentia distule-
rit. Secus si per impotentia iuris
uel facti etiā ex culpa cōtingentē
nisi fuisset negligēs in petēdo ab-
solutionē. ut nōt in dco. c. qz di-
uersitatē. Et si talia essent officia
seu administratiōes q̄ collatio p̄ti-
neret ad regulares et ipsi negligē-
rent. diocesani supplere debent. nō
obstante si ipsi regulares fuerint
exempti. ut in cle. qz regulares. et
supp. ne. pla. Porro si fuisset ecclesia
c 5

cathedralis uel etiā regularis. ha-
 bebāt electores solū tres mēses. j.
 quos si iusto impedimēto cessante
 electio nō fuerit celebrata. eligēdi
 ptās ad primū supiorē reuoluit
 ēē re elec. ne p defectu. Et intellige
 cū alijs cōditiōibus nūc s. dictis.
Predicta fere oia notant etiā
 i sū. con. li. p. ti. p. q. 92. Et cū oib⁹
 predictis con. Albricus. **¶**
¶ Qui bz bñficiū cū cura si reci-
 piat secūdu iterū cū cura. ipso iure
 vacat p mū. ēē re pben. re multa. 7
 re elec. dudū etiā rector mag. unde
 ex tūc cū talis nō sit p lāt⁹ i pma
 nō pōt subditos i illa absolue. nec
 aliqd tale facē. Et si illi mō vacant
 etiā p bēde canonicorū 7 eorū digni-
 tates. Itā l3 nō hēant curā aiaz. tñ
 recipiēdo secūda vacat pma. ut in
 dcō. c. re multa. 7 re pces. pben.
 lrās. **¶** De dignitatib⁹ seu pso-
 natib⁹ clarū ē. dcō. c. re multa. De
 simplici pō p bēda ē dubiū. Et vī
 idem p dcō. c. lrās vbi dīc glo. q
 eps pōt dispēlare circa bñficia sim-
 plicia. s nō q in eadē ecclia hēat
 plura. Sed q b eps nō possit. sūt
 opinionēs fm dñm Anto. re bu.
 ibi. Lācre. 7 qdā aliī dixerūt istā
 vacationē solū obtinē i bñficijs cu-
 ratis 7 dignitatib⁹. q b⁹ vī obitare
 dcō. c. lrās. Unde Hoff. p b. c. dīc
 idē eē tenēdū re pben. qd re di-
 gnitatib⁹ cū secūda p bēda recipiē
 ut titul⁹ nō ut simplex bñficiū ut
 stipēdiū. ut i sū. con. li. 3. ti. iz. q. 2.
 Dñs Anto. i dcō. c. lrās. videt loc

sentire vtz i casu dci. c. lrās. videlz
 qñ p bēde cōferūt i eadē ecclia. 7
 alia ē annexa alicui dignitati seu
 officio. qd oio p bēte sine dispēsa-
 tiōe pape. ut in. c. p. ēē re p su. li. 6.
 Unde dīc. Quero an vacet pma
 p bēda p receptionē secūde i eadē
 ecclia. R. q pma p bēda bñ vacat
 p receptionē ppositure. cui etiā est
 annexa p bēda fm Inno. qz qd nō
 pōt esse triplex in vna ecclia. ut re
 p su. c. p. li. 6. In. c. pō re multa. re
 p bē. dīc fm Hoff. Hoff. 7 Jo. an.
 7 Sin. q acceptādo secūda p bēda
 in titulū vacat prima. qd pfirmat
 Jo. an. eē vtz qñ p bēde dant in
 eadē ecclia. Sec⁹ si i dñsis. re q i
 dcō. c. lrās. vbi videt casus 7 cū b
 trāsit. 7 ita b videt tenēdū. Itē pri-
 ma dignitas tūc vacat p acceptio-
 nē secūde. qñ secūda accipit i eadē
 ecclia. Ita videt colligi ex textu
 dci. c. re multa. 7 per dñm An. ibi
 dū dicit. Nō q si c pluralitas cu-
 rationū ē ibibita. ita 7 pluralitas
 psonatū 7 dignitatū sine cura in
 eadē ecclia. **¶** Et tūc intelligit
 qd recepisse secūda 7 vacare pma
 qñ habuit ei⁹ pacificā possessionē.
 ul p cū stetit q min⁹ hret. ēē re p bē.
 licet. li. 6. De si forte p papā fru-
 ctus istius secūdi essent ad tēpus
 cōcessi alteri. nō vacat p mū qd diu
 ille alter percipit istos. ēē re pben.
 si tibi a nobis. li. 6. Et re bac etiā
 mā vide. j. §. 4. Et eadē mō vacat
 siue perdit p mū bñficiū si quis
 violenter occupat secūdu. uel se

scienter intrudat i eo. et de pben. cu
q. li. 6. Et tales violenti seu iniq oc
cupatores ipso facto si ius aliqd
habebat in bnificio qd occupave
runt. pdut illud et vacat. ut i deo. c.
cu q. Porro ille q bz pferre de ca te
neficia vacatia debet ea pferre infra
sex menses. al ptras pferendi de uol
unt ad aliud. ut i p. s. dictu est. In
currunt etia alia pena nisi pferat in
fra dictu tep videlz q ipse tenet
assigere i utilitate ipsi eccle vacat
de suis puenib. no de illis eccle
suetantia qtu a tpe ipsi vacatidis
pceptu fuit a qcuq retinere ipsa.
A. Hoc habet i deo. c. de multa.
et de pben. **B.** Et si priu no bz
puniet alia pena ad arbitriu iudic
is. q. 6. illud. 13. q. 6. si res. uel repe
tent ab eo q pcepit. qz ipse tãq in
uasor oes fructus restitue tenet. C.
de rei vdi. certu. **A.** Cu pdictis
con. **Albricus.** Et videt q ille q
pcepit fructus. pncipaliter teneat
cu sit pncipalis malefactor. No
coferens ho in subsidu. ar. l. fi. ff.
de eo per que fac. erit. **B.**

2 **U**inque casus sunt i qbz qs pot
absq dispensatice duas uel plures
ecclesias seu pbedas bne. Primus e qn
eccle sunt ita tenues q neutra suf
ficet ad sustentatione. io. q. 3. unio.
et de reli. do. qz monasteriu. 2. si
vna pderet ex alia. et de eta. 7 q. li.
ea te. 3. e ppe raritate clicoz. 21. q. i
clie. i. fi. 4. e si ecclesia e aneta digni
tati ul pbede. in quo casu cu ipse te
neat i maiori ecclesia psonaliter reser.

uire. tenet i ipsa parochiali habere
idoneu et ppetuu vicariu. q pgru e
te heat de puenib ipsi eccle por
tionem. et de pben. extirpade. 5. est si
bz vna intulata. et alia comenda
ta. 21. q. i. q plures. Sz talis comen
da de ecclesia parochiali no pot fieri
nisi ei q attigerit. 25. annu. 7 q sit
sacerdos. Et tali etia no pot comit
ti nisi vna. et p euidenti necitate ul
utilitate. et non durat nisi per sex
menses. et de elec. nemo. li. 6. **A.**
Predicti qnq casus ponut etiam
in su. con. li. 3. tit. 3. q. 4. **U**bi etia
dicit fm Ray. q gnaliter comen
datio nullatenus pot fieri nisi subit
iusta causa. ut qz no inuenit plac
idoneus uel aliquid simile. al epi
possent fraudes multas committere
Colligit etia ex pdictis q ex pfa
tos qnq casus qs no pot habere
plura bnificia sine dispensatice. Sz
qs dispensabit? Dic q in bnificijs
curatis et dignitatib siue psonatib
uel q in eade ecclesia habeant due
pbede. seu administratio aliq uel
officiu et pbeda. sol. papa dispen
sat. ut patz ex dictis s. s. p. In re
liquis ho bnificijs simplicibus. ut
not i su. con. eo. ti. q. 7. Jo. dicit q
epus potest dispensare in eode epatu
sed no in diuersis. et hoc ppter iur
impossibilitate. qz teneret utroq
obedire. et ab utroq ordies recipere
qd ee no posset si pria maderent.
Sz hac pplexitate sol. papa tollere
posset. q dispensando videt ei pcede
re q eligat cui voluerit obedire. ul
c. 6.

a quo ordines suscipe. Hoff. autē
dicit. Veri? puto q siue in eodem
epatu siue in diuersis null? dispen-
sare possit nisi papa. 7 sic curia te-
net. Blo. 7o Ray. ait. Credo q
epi pnt dispensare nō de iure scri-
pto. s. de cōsuetudine sola quā pa-
pa scit 7 nō reprobāt. 7 ideo p̄su-
mis approbare eā. Unde credo to-
die derogati eē p cōtrariā p̄suetu-
dinē illi. c. scōp. 70. di. vbi. phibet
q q̄s sit canonicus p̄tendari? nisi
vni? ecclie i q cōscript? ē. i. intitula-
tus. l. 3. ex dispensatōe epi vnus di-
uersis p̄esse possit ecclis. Con.
Al. 7 Ber. 7 glo. Barto. b̄r. in
de c. c. scōp. s. q ep̄s in talib? pos-
sit dispensare. addēs. uel q p̄t etiā
dispensare q q̄s hēat b̄ficiū sim-
plex. i. sine cura 7 personatu cum
alio qd̄ habet curā animarū. Hosti
7o in. c. litteras. dicit q si epi non
possint dispensare i p̄tate b̄ mōdi
p̄bendaz quo ad titulū. dicit tñ p̄t
q possint dispensare ob prerogati-
uā meritorū q teneat p̄mā uel se-
cūdā tanq̄ b̄ficiū 7 ponat vica-
riū qui bene reseruat 7 cōpetentē
portionē habeat de p̄bēda. eē de
p̄ben. expositi. 7 de cle. nō re. cū
ad hoc. maxime qñ i ecclia ē talis
cōsuetudo. uel statuti ex causa fa-
cti. eē de p̄si. cū oēs. Et sic sentit
Hosti. q nec de iure nec de p̄suetu-
dine ep̄s p̄t dispensare sine causa
Et b̄n. qz irōnabilis p̄suetudo nō
excusat s. quāt. eē de p̄sue. c. fi. Et
ut dicit glo. Ray. 7 Al. dispensatio

etiā p papā facta si fiat sine iusta
causa nō excusat q ad deū. sed tñ
quo ad ecclesiā militantē. 7 addit
Al. Poti? dispensans in eadē dā-
natione inuoluit cū eo cū quo di-
spensat. Aduertēdū etiā q l. 3. ep̄s
uel ali? superior cōferat uel cōfir-
met beneficiū alicui nō p hoc intel-
ligit dispensare nisi ex p̄sse dispen-
set s. m. glo. i dicto. c. l. rās. de p̄ces.
p̄ben. Et idē dicit Hosti. ut nōt ibi
dñs An. de Bu. Ad hoc b̄n facit
cle. si sūmus. de sen. exco. Nō puto
verū qñ ex ignorātia iuris ul facti
uel ex alia causa p̄cludit libera vo-
lūtas superioris. al. p̄cessio sp̄ intel-
ligit facta cū oib? his sine qb? nō
posset sortiri effectū. ff. de iur. i. oī.
iudi. l. 2. et. eē de offi. dele. p̄ca. B
Quicūqz recipit dignitatē uel
p̄sonatū seu officiū uel b̄ficiū cui
aiarū cura sit annexa si ante obti-
nebat simile cū sit p̄uatus primo
postq̄ possessionē habuit de secun-
do uel p eū stetit q min? haberet te-
nef absqz mora dimittere in man?
ordinarij i cui? epatu s fuerit. alio-
qn oēs tales etiā secūdo ipso iure
sūt p̄uati. 7 nō solū ad sacros ordi-
nes. s. etiā ad qd̄cūqz aliud b̄fi-
ciū sūt inhabiles. Et oīa talia va-
catura b̄ficia sedi aplice reseruāf
Et si ali? disponat de eis nō valet. s.
Iohes papa. 22. i. exuagati q in-
cipit. Excrabilis. Al. Con. Al.
b̄ricus. 7 addit. q in dicta exua-
gati cū suis declarationib? plenif.
sime habet de beneficijs q nō p̄nt

- 4 **¶** Quid non potest dispensatio super pluralitate beneficiorum? **R.** Non potest quando impetrans substituit aliquid quod tunc modicum beneficium. Quod etiam conceditur ut quod duo beneficia curam aliarum beneficiorum possit sibi bene intelligere de duobus primis beneficiis post consecrationem. **A.** Quod si habuerit impetrans ut i. c. non potest. de quibus. **B.** Item si mandatur puideri alicui de beneficio non obstante quod habeat aliud. per hoc non est dispensatum ut habeat alio sibi. et de prebenda non potest. l. 6. Item si papa motu proprio alicui aliquid beneficium obtinendi. conferat aliud non habita mentis de. poro. non potest si invalida est gratia. dummodo exprimat in littera quod motu proprio concedit. Secus si ad petitionem alterius gratia facit. extra de prebenda. si motu. l. 6.
- 5 **¶** Beneficium non vacans nulli promitti potest nec in generali. ut promittendo cum potuerit puidere. ut cum facultas se obtulerit. aut sub quavis forma reborum. alii promissiones predictae nec valent nec obligant. et de consecratione. prebenda. testando. l. 6.
- 6 **¶** Quibus clericis valeat per ordinatorem tam de necessariis quam de beneficio puideri? **R.** Romana ecclesia non consuevit cogere ordinatorem ad puidendum non constitutum in sacris. et de prebenda. episcopus. et c. cum scilicet. **A.** Con. Albricus. **B.** Et non hic quod si aliquis episcopus committit extraneo episcopo. ut vice eius in sua diocesi teneat ordinatorem et ipse promouit ad sacros ordines aliquem non habentem titulum. ipse qui ordinat

navit tenet ei necesse puidere. donec per eum vel alium de beneficio sit puidum. Secus si ei commisit ordinare certas personas in quibus fuit aliquis sine titulo. Nam in hoc casu episcopus qui commisit tenet taliter ordinato. **A.** s. ad necesse ministranda. donec per ipsum beneficiarius fuerit. ut i. c. si episcopus. de quibus. **B.** Sicut et ipse tenet taliter ordinato quando committit alicui ut possit a quo voluerit. episcopo ad sacros ordines promoueri. hec omnia de prebenda. si episcopus. l. 6. **A.** De causa necesse promissio tunc debet fieri quando ordinatur sine titulo de sua vel primae hereditate non potest suscipiari. de prebenda. episcopus. et c. tuis. **B.**

7 **¶** Episcopus ordinatur ad titulum primonij sui possit illud vendere vel donare. **R.** secundum Ber. et de prebenda. c. tuis. l. 3. **A.** **¶** Item dixerunt quod non. tamen secundum Tace. verum credo quod sic. Nam de beneficio ecclesiastico renunciare potest. **A.** Con. Albricus. et idem in sui. con. lib. 3. tit. 13. q. 14. **B.**

8 **¶** Capitulum sede vacante non potest conferre ea beneficia que ad collationem episcopi pertinent. sed potest admittere prebendatos a patronis et eos instituere in beneficiis in quibus fuerunt prebendati. l. 3. ad episcopum si videret pertinuisse. et de istis. et si capitulum l. 6. Potest etiam capitulum episcopo reducto vel a beneficiis collatione suspeso conferre prebendas que ad episcopum et capitulum communiter pertinent. etiam si episcopus inesse habeat in collatione talitatem prelati. Et idem potest episcopus si capitulum sit suspensum. vel singulariter omnes sint excoicati. **A.** s. maiori excoicatione. ut i. c. si ad episcopum. de quibus. **B.** Sed si pertinet ad episcopum cum

cōsilio capli uel assensu. defuncto
epō ul' suspēso nō pōt caplm se in-
romutare nisi ep̄s suspēsus fuerit i
mora de p̄tēda relaxatiōe suspēso.
nis. **E**bi autē de sp̄ali cōsuetudine
A. uel statuto. dicto. c. si ad ep̄m.
B. bñficiōrū collatio ad aliquē
cū cōsilio ep̄i p̄tinet. sublato epō
de medio cū cōsiliū nequeat peti
nō est collatio differēda. Similit̄
etiā si ep̄s egerit in remotis. ita q̄
nō possit eius p̄ntia in breui bātē-
ri. c. ne. se. va. si ad ep̄m. li. 6.
2 **C** Bñficia 7 cōs dignitates ul' p-
sonat' vacātia i curia romana nō
pōt p̄ferri nisi p papā. Siliē 7 cu-
rialiū seu accedentiū uel redeñtiū
de curia si recedāt in locis vicinis
curie ad duas dietas legales. **A**
Dietē legales sūt. 20. miliaria pro
di. ff. si q̄s cau. l. i. et nō glo. in c.
p̄nti. de q̄. infra. Subiūgens. 7 si
modicū etiā sup̄esset nō includeret
sub loco. ff. de p̄boz sig. l. 3. **I**bi. n.
dicif q̄ si sint. 21. miliaria faciunt
duas dietas. Et p̄fata intelligēda
sūt nisi supradicti morerēt in loco
p̄prij domicilij seu dom̄ p̄prie. tunc
n. collatio nō seruaf pape nisi esset
curialis q̄ l3 haberet domiciliū seu
domū sue originis in loco curie tñ
ibi occasiōe curie morabaf. tñc. n.
reseruaf. Similit̄ etiā si curiales
moriāf in loco vnde recedit curia
uel in itinere dñ curiā sequerent
q̄nticūq̄ loc' vbi recedūt ab ipsa
curia sit remotus. de c. p̄nti. **B**
Dia bec ad papā tñ p̄tinet nisi

q̄ p' mēsem p̄nt ea cōferre illi ad
q̄s p̄tinent p seip̄os tñ. uel ip̄s
agentib' i remot' p suos vicarios
gnāles q̄b' illud cōmissū sit in eoz
diocesib' exñtes uel nisi eēnt ecclie
parochiales 7 vacassent vacante
sede aplica. aut etiā si vacauerint
añ. 7 papa p̄us q̄ p̄ferret defūct' eēt.
Probāf h' oia. c. de p̄ben. licet. 7. c.
statutū. 7. c. p̄nti. 7. c. si aplica. li. 6.
C Si p ep̄m cōferat bñficiū ali-
cui absentil3 nō fiat suū donec cō-
sentiāt tñ ep̄s nō poterit p̄ferre itēz
alteri donec ille recuset. nec vale-
ret collatio. **S**ec' si ep̄s notificata
ipsa collatiōe assignet aliquē termi-
nū cōp̄tētē cōsentiēdi. 7 ille nō cō-
senserit infra ēminū. pōt etiā p̄sentire
q̄nticūq̄. dūmodo p̄us q̄ bñficiū
ipsū alteri p̄ferat. **A**. Et post istū
cōsensū nō poterit bñficiū alteri cō-
ferri. ut in. c. j. allato. **B**. c. de
p̄ben. si tibi absentil3. li. 6.
C Si paup cleric' cui mādaf. pui-
teri de bñficio iuxta ei' merita q̄
nullū habebat postea assēcut' ē. nō
tenet ei ampl' ep̄s puidere. c. de
p̄ben. si paup. li. 6. Bñficiati te-
nēt ad horas canonicas. 7 q̄liter.
vide. j. boze. De bñficijs patrū nō
habēdis a filijs vide. j. illegitim'.
§. 4. De resignatiōe bñficij. 7 q̄lic
fiat. vide. j. resignatio. p totū. De
p̄mutatiōe bñficioz vide. j. p̄mu-
tatio. Ad materiā bñficioz satis
p̄tinet. j. ecclia 2. et. j. p̄bēda.
B Eñeficiū n. quo

io

ii

fructus beneficiorum. Fructus tpe
vacacionis debent in utilitate ec-
clesie expendi ul' futuris successo-
ribus fideliter reservari. al' in ca-
thedralib' ecclesijs 7 in regularib'
7 collegiis. si fiat p' capitula co-
uener' 7 collegia ul' singulares pso-
nas ipsi contrahentes sunt suspensi
ab officio 7 beneficio. **A.** q'cuq;
donec plene restituerint quicqd' de
bonis pceperint a p'lat' mortuis di-
missis uel vacacionis tpe obueni-
b' ut i. c. j. alkato. **B.** Ad obstati-
b' privilegij ul' p'suetudinib'. et re
elec. qz sepe. li. 6. **A.** Ubi filie of.
Ad obstati-^o statum iuramento p'fir-
matione sedis aplice aut alia q'cuq;
firmitate vallat. **B.** Item filis
p'bitio sit gnaler' re oib' ecclesijs
ne bona ear' occupet a p'lat' q'b'
subsunt. seu ad q'z custodiā p'tinet.
A. Aut ab alijs q'buscuq; pso-
nis ecclesiasticis ad q'z collationē or-
dinationē p'sentationē seu custodiā
p'tinet dignitates p'sonar' priorat'
uel ecclesie vacantes. ut i. c. j. alkato.
B. Nisi de spali privilegio ul' p'sue-
tudine p'scripta ul' alia rōnabili cā
Alii epi 7 superiores sunt suspēsi ab
ingressu ecclesie. 7 alijs ab officijs
7 beneficijs donec satisfecerint. et re
offi. or. p'nti. li. 6. **A.** Ibi etiā of
Ubi ex privilegio ul' p'suetudine seu
alia re cā rōnabili sibi alijs p'di-
ctor' asserit bona cōpetē sup'dicta.
Hoc re illis bonis solū dz itelligi q'
solus rebus si q' sint. 7 his q' fuerint
necia p' seruitorib' 7 mistris ac in-

cūtenb' oneribusq; ad novos red-
ditus supportandis p'grue reservat'
ex ipsis repta fuerint supesse. **B.**

Indulgentie de p'cipiendis fru-
ctibus beneficiorum in absentia co-
cesse personis nō ecclesiasticis uel
dignitatib' sunt casse 7 irritē. extra
de rescrip. c. si. li. 6. **A.** Istud. c.
ut p'z intueri loq' re cōcessib' fa-
ctis añ illā re cre. ex inde p'o osten-
dit q' nō sunt faciende. **B.**

Fructus iam p'cepti planū est
q' alienari possūt. vide. j. alienatio
p. p. Sed 7 fructus qui debet reci-
pi possunt locari etiam si sint re-
cime 7 alia. et de loca. vestra. Sz
h'c locatio nō extendit ultra tem-
pus vite locantis. quia clericus in
beneficio usufructuario cōp'at. is.
q. 6. illud. **A.** Nec fuit opinio
B'off. ut in sū. con. li. p. ti. z. q. z.
Sz Inno. dic' q' si locatio sit noie
ecclesie 7 utiliter. successor teneat.
et re solu. c. p. et. io. q. z. h' ius. et
iz. q. z. q'cuq; suffragio. Secus si
inutiliter. Si aut suo noie locavit
nō intēdēs obligare ecclesiā. nō te-
neat successor. s' nec heres ei'. s. ma-
nutenē locationē q' terminata est
i vita locātis. Et id subdit Inno.
Sic neq; heres usufructuarij nisi
in q'tū ad eū puenit. ff. locati. si q's
domū. s. hic subiūgi. Et hoc verū
est i ministro uel p'lato ecclesie. s.
q' succe. ior teneat habere ratū qd'
factū est a p'decessore. Sed in ca-
nonico p'bendario secus dicimus.
qz ille nūq; pōt locare p'bendā suā

ultra tēpus vite sue. l3. de illa pos-
sit agē 7 cōueniri sic legitim⁹ ad-
ministratoz. Dicit etiā ibi Inno. s.
in. c. qrelā. eē ne p̄la. vi. suas. q. cō-
tractus initus cū p̄lato ecclesie. nō
seruatis solēnitatib⁹ ipso iure nō
valet. seruatis p̄o solēnitatib⁹ va-
let. l3. si contractus ecclesie sit in-
utilis possit petere restitutionē in
integrū. Hosti. etiā dicit q. in q̄tū
p̄cunia versa est in utilitatē eccle-
sie. ratū debet habere successor. ul
reddere pecuniā. ar. extra. de solu.
c. p̄. ut in sū. con. dicta. q. 2. Hoc di-
ctum potest intelligi etiā si locatio
nō fiet nomine ecclesie. uel si fiat a
prebendario. al. locatio debet oio
rata esse. ut ex p̄dictis cōstare potest
B. De hoc vide. j. locatio. §. fi.
3 **C** Canonici 7 alij bñficiati clici
q. diuis officiis nō intersūt. nō p̄nt
p̄cipe q̄tidianas distributiōes. nec
ualz p̄suetudo. A. s. p̄ria. ut i. c. j.
alkato. B. al. nō faciūt eas suas
7 tenēf ad restitutionē. nisi excuset
eos infirmitas ul iusta 7 rōnabilis
corpalis necessitas aut euidēs ec-
clesie utilitas. eē de clericis nō re.
c. p̄. li. 6. A. Ibi etiā subiūgit. in
distributiōib⁹ etiā p̄fectoz ani-
uersarijs largiēdis idē decernim⁹
obseruādū. B. Ad materiā istā
possūt ptinē ea que dicūt. j. cleric⁹
p̄. §. fi. 7 clericus 4. per totum.

Beneficiū in. qñ
iuste tenet. Qui nō rite p̄seq̄t
bñficiū aut dignitatē ut ait Ray. cū

nō intret p̄ ostiū ē fur 7 latro. nec
habet viā salutis nisi resignando.
uel si ē disp̄sabile petat disp̄satio-
nē ab eo qui p̄dē. 7 in vtroq. casu
agat p̄niam de cōmisso. Simile s.
bñficiū p̄. §. p̄. A. Idē in sū. con.
li. 3. ti. 26. q. 20. B.

Cū aliq. male possidet bñfi-
ciū ul dignitatē. vtz subditi tenēf
obedire ei. ul rebitores rñdere. Di-
cendū q. l3. in foro iudiciali mul-
tiplex esset rñsio. tñ in foro p̄cie. si
q. sciat q. possessor ecclesie ul digni-
tatē nō sit ver⁹ p̄lat⁹. certe nō tenet
ei obedire nec soluere qd dignitati
ul ecclesie debet. nec soluēdo liberat.
ar. eē de iure iur. etate. 7 de sen.
exco. in q̄stionē. A. Hoc vtz nisi q. s.
eēt p̄ suam iurisdicōne latā nec ap-
pellatiōe suspensā p̄dēat. tñ. n. d. s.
obedire p̄m Hosti. ut in sū. con. li. 3.
ti. 2. q. 20. Et p̄t eē rō. q. solutio ul
qd silēdō ptinet in se p̄ctū. Et cū
dictis i hoc. §. con. Albricus. B.

Cūq. male possidēs absoluit
ignorātes. Dicendū q. nō. ex q. nō ē
p̄lat⁹. eē de p̄. ois. 7 de p̄. dis. 6. pla-
cuit. Tñ i casu isto illi nō p̄rēt. nō
q. iste absolue possit. s. p̄ fidē quā
hñt i sacro. eē de p̄byteronō bap.
applicā. 7 p̄pter iustā causā igno-
rantie. Sed tñ sanguis eoz requi-
retur ab his qui gerebant se ut p̄.
latos. 7 ipsos q̄tū in se fuit perdi-
derūt. ar. eē de offi. oz. irrefragabi-
li. De b. j. cōfessio 3. §. fi. A. Con.
Albric⁹. S3 ut habet i sū. con. li. 3.
ti. p̄. q. vlt. Hosti. sup. c. dudū. 2.

de elec. videt sentire contra. dicens.
Talis de consilio tenet confiteri et non
de necessitate. quia talis presbyter vere
absoluit et quod curam tenet quod diu pro-
babilis est ignorantia. et ab ecclesia to-
lerat. Sed sciens non debet ad tale ire.
Et sic intelligit de re. ois. Ad hoc
facit. quod cois ignorantia et toleran-
tia tribuit iurisdictionem non habenti
etiam inabili. ff. de offi. pto. l. bar-
bari. Sed si in humanis in quibus procedit
secundum humanam opinionem. Secus in reb-
us sciens. in quibus procedit secundum divinam
veritatem. Unde non videtur sacerdos nul-
latenens potest absolueret. et ei confessus
cum sciens tenet reconfiteri. ut et
tenet Innocentius super idem. c. l. referat
etiam aliam opinionem. et ut patet in su. con-
in deca. q. vlt. Hoc idem sensit Hosti-
us in su. dicitur quod a tali recipiunt aie
cum non possit ligare nec solvere cum iu-
rex non sit. et l. aie iusta causa ba-
teat ignorantie. tamen ac si amisse essent
requeret sanguis earum ab ipsis. B

Bigamia. Multis
modis contrahitur bigamia. Primum quod in
alios prope dicitur est cum quis successiue et
diuersis temporibus et duas habuit
uxores. et utrumque cognouit. 2i. q. i.
apertum. 2us est quando diuersis temporibus
habet plures
vnam de iure. et alteram de facto. et
utrumque cognoscit. et eo. nup. hic. n.
reputat bigamum non propter sacrum de-
fectum. sed propter interdictis affectum cum ope
subsecuto. ut ibi dicitur. 3us est quando habet plures
eodem tempore vnam de iure. et alteram de fa-
cto vel ambas de facto. et cognoscit

utrumque. ut de co. c. nup. vel corruptam
de facto. 3i. q. i. quod. et de diuor. gau-
remus. et eo. a nobis. A. Istud. c.
a nobis. melius facit. B. 4us est quando con-
trahit cum vidua ab alio marito co-
gnita. 32. dis. seriatim. et 33. dis. mari-
tum. Secus autem si relicta fuisset progo.
34. dis. c. si. 5us est quando contrahit cum corru-
pta a quocumque alio. siue contrahat sciens
siue ignorans et eam cognoscit. dis. 34.
curam dicitur. et. c. precipimus. 6us est quando vxor est
propria cognoscit sciens vel ignorans
postquam cognita est ab alio. dis. 34. si
cum. et. c. se. 7us est quando aliquis in ordine
sacro constituitur. vel post factam profes-
sionem in religione. de facto contra-
hit cum corrupta. et eo. a nobis. 27
q. i. quod. A. Idem etiam casus no-
tant in su. con. li. 3. tit. 3. q. io. B
Cuius propter de florauit. et postea
in vxore eam duxit. nunquam potest primo
ueri? R. Sic. quod non diuisit carnem
suam in duas nec illa in duos. extra
eo. de bitu. 26. dis. acutius. et ar. et
qui si. sint le. tanta. A. Alii con-
tra. asserentes quod oportet quod mulier
sit progo tempore quod contrahit matrimonium
ad hoc quod contrahentes non incurramus irre-
gularitatem. 32. dis. nemo. et expressum
videt. 30. q. 5. q. lis. 4us. progo casta et
respicienda in progeneritate etc. Et hanc
opinionem tenet Hosti. ut in su. con.
li. 3. tit. 3. q. 5. Sed ut ibi patet per mag-
tenet Ray. Tho. et Pe. et Boff. et
Al. et sic videt color et tenenda. Et
ad contraria dicunt quod debet esse progo. i. non
ab alio cognita. Dicit etiam Al. quod cum
omnia precedant legitimet per sequens

inimonia. de co. c. t. a. p. sumit vir,
go b. casu q. si i. p. ginitate eet despo,
sata. Prima r. sio efficacior e. Se
cu da. n. aliq. n. d. tener. Ma si desflo
ratio fuisse facta ab vxozato. p. se
quens inimonia cu desflozato no
fit aliq. legitimatio. de co. c. t. a. B

2 **Q**uid si credit p. trahē cū p. gine
et iuenit corruptā? R. No pot. p.
moueri. cū sit marit. corrupte. 32.
q. 5. ille. 15. q. 1. c. si. A. Delit. fa.
cit. 52. dis. q. 1. aliq. Nec fm Ray.
excusat error nec violētia. Lex. n.
p. motiois factū requirit nō volūtate
de co. c. si. 7. c. ille aut. Idē L. bo. Pe.
7 Hosti. ut i. sū. con. li. 3. ti. 3. q. 6. B

3 **Q**uid si q. s. habuit vnā vxorē nec
cognouit. et postea ducit aliā p. gi
nē et cognoscit. et eodē so. p. m. a. cogno
scit et nō secū dā? R. No repellit
a p. motiōe. ex eo. debitu. A. Idē
dicas p. eandē rōnē si aliq. s. ducat i
vxorē mulierē ab alio desposatā et
tractatā nō tñ cognitā fm Ray.
L. bo. Pe. 7 Hosti. 34. dis. c. vlt. et in
sū. con. eo. ti. q. 7. S. iste casus est
clar. et formalis. de c. c. debitu. B

4 **Q**uid si marit. accusat vxorē
de adulterio. et pendēte accusatiōe
vir ad p. ceptū ecclie reddit rebitu
vxori? R. fm Ray. L. bo. 7 Hosti.
Irregulari siue bigam. censet. nā
irregularitas sepe contrahit solo
facto. A. Idē i. sū. con. eo. ti. q. 9
Et addit Hosti. q. nō peccat in hoc
casu debitu nō reddēs cū vult pro
moueri. q. vxorē repellit per ex ce
ptionē ortā ex adulterio. S. Ray

ait q. tenet reddere cū nō debeat eā
spoliare possessione sui corporis vsq.
ad sententiā. xi. q. 1. quia res. 8. q. 4
nōne. p. apue cū hoc sibi p. cipit ab
ecclesia. Dictū Hosti. pot. teneri qñ
maritus offert se statim p. baturū
cōmissū adulterium. ut infra octo
dies ul. circa. ar. c. solet. de sen. exco
li. 6. Quidā tñ ut i. de cā. q. 9. patz
dicunt q. in hoc casu cognoscens
vxorē adulterā nō fit irregularis
cū nō agat s. pot. p. a. n. a. s. q. q. cō
pellit a iudice. Sed p. mo dictū p.
babili. et tenendū videtur. B

5 **Q**uid de eo q. habuit vnā vxorē
ante baptismū. et aliā post bap ti
smū. ul. vtrāq. ante baptismū? R.
Irregularis est. dis. 34. si quis vi
duā. A. Potius est. c. is q. viduā.
B. Et. 26. dis. per totū. Simiter et
qui ante baptismū dimisit vxorē
p. pter fornicationē postea accepit
eā. Ma per baptismū nō tollit bec
irregularitas. ut. clare patet per
L. bo. i. 4. dis. 21. l. 3. irregularitas
homicidii tollat. ut. j. homicidii
4. s. p. i. fi. A. Idē respectu p. mi
dicti. i. sū. con. eo. ti. q. xi. S. 7. secū
dū dictū colligit ex eadē rōne. B

6 **Q**uare bigamus nō potest p.
moueri? R. Tres sūt cause. Pri
ma p. pter defectū sacramēti. s. vni
tatis ipsius. cū nō sit vn. vni. ex q.
diuisit carnē suā in duas. 26. dis.
acutius. ex eo. debitu. Et bec est
prima et realis causa. de qua hic. j.
nūc dicemus. Secunda causa est
p. pte dignitatē ordinū. 26. dis. vna.

et. c. vlt. Tertia est ppter signū in-
cōtinētie. dīl. 8. z. pposuisti. **A.** S. z
7 fortasse. **U.** n. 7 Ambro. Quō
erit hortator viduitatis q̄ ipsa cō-
iugia frequētauit? **A.** Hoc bates
in dēd. c. vna. **B.** Ad itellectū at
p̄me cāe nō q̄ i m̄rimonio atredat
duplet sacm̄ p̄p̄ duplicē p̄iunctio-
nē q̄ ē i ipso. Prima ē p̄iunctio aīor
Secūda corporū. p̄ma s̄i ḡt p̄iuncti-
onē aīe ad deū. secūda s̄i ḡt p̄iuncti-
onē x̄pi 7 ecclie q̄ fuit q̄s m̄rimo-
niū initiatū quidē in patriarchis 7
p̄phetis. ratū in t̄p̄e gr̄e. s. in na-
tiuitate x̄pi. cōsumatū in cruce. uel
ratū in cruce. 7 cōsumabit in glo-
ria. Itē secūda cōiunctio s̄i ḡt etiā
vniōnē diuinitatē 7 humanitatē fa-
ctam in vtero p̄ginis. z. 6. dīl. acu-
tius. de p̄le. dīl. z. in x̄po pater. eē
eo. rebūtū. Cū ergo tam cōiunctio
x̄pi 7 ecclie q̄ vno dīnitatē 7 b̄ia-
nitatis nō sūt nisi vnica. merito si-
gnificat i p̄iunctiōē p̄mi m̄rimoniū.
S. cū q̄s transit ad secūdā rece-
dit ab vnitatē. 7 sic nō p̄t signifi-
care dictā vnicā p̄iunctiōē. Et hāc
rōnē t̄agit Aug. i dēd. c. acutū. i. si.
A. Idē i sū. con. l. 3. t. 8. q. z. **B.**
U. Atz liceat dispensare cū biga-
mis? Quis diuīnmode r̄ndeant.
mibi videt tenēdū qd̄ tenet **L.** bo.
i. 4. dīl. z. dīcēs sic. Bigamie nō
ē adiuncta irregularitas de iure nā-
li. sed de iure positīuo. nec iterū est
de essentialib⁹ ordīs q̄ aliq̄s nō sūt
bigam⁹. p̄z et h̄ q̄ si aliq̄s biga-
m⁹ ad ordīnes accedat caracterē

recipit. Et idē papa p̄t dispēlare in
tali irregularitate. Qd̄ aut̄ obijci
posset p̄ de cre. eē eo. nup. soluit **L.** bo.
dīcēs. q̄ p̄ illā de cre. oñdīf q̄ eadē
ē difficultas dispēlandi i illis q̄ de
facto cū plurib⁹ p̄traxerūt. sic si de
iure cōtraxissent. nō q̄ subtrahat
ptās dispēlandi. Qd̄ etiā obijci q̄
p̄ doctrinā apli dispensare nō licet.
soluit dīcēs q̄ h̄ x̄p̄ ē q̄tū ad ea q̄
sūt de iure nāli. 7 q̄tū ad ea q̄ sūt de
necitate sacroꝝ 7 fidei. 7 i alijs q̄
sūt de institutione aploꝝ. cū ecclia
h̄at nūc eadē p̄tātē statuēdi 7 testi-
tuēdi quā tūc h̄ebat. p̄t p̄ eū q̄ p̄i-
matū i ecclia tenet dispēlari. **L.** bo.
S. q̄uis possit. dīcīf q̄ nō licet qz
nūq̄ facēt. nisi forte aliq̄ cā maria
subeēt. **A.** De h̄ opiniōēs referūt i
sū. con. eo. ti. q. iz. S. cū **L.** bo. con.
Pe. 7 Al. 7 h̄ videt tuti⁹. ar. c. h̄ ē.
z. 4. q. i. **B.** S. de c̄po tenet q̄ nullo
mō p̄t ut p̄t Jo. an. p. c. i. eo. ti. li.
6. **A.** S. de h̄ recitāt opiniōēs i
dēd. q. iz. S. h̄ v̄t v̄t. 7 exp̄sse h̄i
i. c. a nob. eē eo. 7 dēd. c. vnico. i. 6. **B.**

Bigami iure coi nudati sūt oī p̄. **S.**
uilegio clicali 7 additi foro sc̄lari
nō obstatē p̄suetudie. 7 eis s̄b pena
excoicatiōis inhibitiū ē referre ton-
surā uel habitū clericalē. eē eo. cū
altercatiōis. li. 6. **A.** B. lo ibi dīc
h̄ itelligēdū de his q̄ facti sūt biga-
mi siue vere siue iterptatiue i m̄no-
rib⁹. Sec⁹ si i maiorib⁹ ordīnib⁹. **B.**

Lassemia s̄m Am.
est. uel cū reo attribuitur qd̄
brosium

ei nō puenit. uel cū ab eo remouet
qđ ei cōuenit. Hec tñ duo. s. affir-
matio 7 negatio nō diuersificant
speciē blasphemie. **A.** Idē i sū. con.
l. 3. ti. 34. q. 207. Sed Lbo. 2.
2. q. 13. art. 1. p. addit tertiū modū
videlz cū attribuit creature quod
appropriat deo. **B.** Et sūm gen⁹
sūū est peccatū mortale. quia re-
pugnat caritati diuine. Sed pos-
set cōtingē qđ blasphemia absq; reli-
beratione 7 ex surreptione pcede-
ret. 7 hoc dupliciter. p. modo qđ ali-
quis nō aduertit hoc qđ dicit esse
blasphemā. ut cū aliquis subito ex
aliqua passione in verba cōtume-
liosa prumperet quorū significa-
tionē nō consideraret. tunc est pec-
catū veniale. **A.** Hoc puto verū
nisi hoc ei frequenter accideret ex
lata culpa eius nō curando adbi-
bere remediū. Lata. n. culpa equi-
perat dolo. ff. de positi. l. quod ner-
ua. 7 in. c. ut animarū. de consti. l.
6. **B.** 2. modo qñ aduertit hoc
esse blasphemā considerans sigta
verborū. 7 tunc nō excusat a pctō
mortali. sicut nec ille qui ex subito
motu ire aliquē occidit. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 208. Et puto a
mortali non excusari blasphemū si
nō recto animo moueat. l. 3. igno-
ret sua verba importare blasphemā
Nam ut dicit. i. Cor. 14. Si quis
ignorat ignorabit. 7 stult⁹ i culpa
sapies erit i pena. 38. dis. q. ea. **B.**
Hec Lbo. 2. 2. q. 13. De blasse-
mia i reū ut i scōs q. ppe dī male

dictio vide. j. maledictio. §. 2. 7 3.

Abella. Vide. j. pedagiū
7 vide. j. tallia. quia pro
eodem accipiuntur uel quasi.

Alir nō debet fieri de
vitro. ligno. ere.
ut auricalco. nec de crystal-
lo. aut lapide. sed tñ de auro ar-
gento aut stagno. de ple. dis. i. vasa
7. c. ut calix. De psecratice calid. 7
an possit vendi vide. j. psecratio §.

Alumniari
quid sit. preuaricari. 7 ter-
giuersari. vide s. accusatio §. 4.

Anonica por-
tio est illud quod ecclesia p-
pria debet recipere quādo quis eli-
git alibi sepulturā. De qua vide. j.
sepultura 3. per totum.

Anonicus. Ei
j. prebenda. 7 s. beneficiū.
7 infra symonia 2. et 3.

Anonicatio.
Nō licet aliquē venerari p-
scō nisi fuerit canonicat⁹ auctorita-
te romane ecclie. ex de reli. 7 vene.
san. c. p. In q. qđ canonicatione. p.
in q. re de vita ei⁹ q. canonicadus ē.
si fuit i laborib⁹ iust⁹ 7 mult⁹. si mo-
rib⁹ cast⁹ 7 actibus strenu⁹. Porz
n. presenti testificatione predicari
7 bone fame preconijis non taceri
61. dis. miramur. 12. q. 2. quatuor.

Et est maxime querēdū de simpli-
citate 7 būilitate. eē de p̄cip. ex
studijs Itē queri solet an sustinu-
ent p̄secutiōes. 7. q. i. ois q̄ geme-
bat. et. c. ubi. Et an illas sustinue-
rit cū caritate. i. q. i. vide q̄tū. In-
quirendū est etiā de miraculis fa-
ctis in vita 7 post mortē. Porro de
martyribus nō fuit tanta examina-
tio. sed querit t̄m de miraculis. 7
causa p̄pter quā passi sunt. ar. de
conse. di. 4. carbecuminū. et. c. ba-
ptismi vicē. His rite paractis potest
ad canonizationē p̄cedi. **A.** Idē
in sū. con. li. p̄. ti. i. 4. q. 25. vbi sub-
iungit. Ordine 7 modū quo con-
suevit curia romana p̄cedere in ca-
nonizatione sanctorū. perfecte po-
nit Hosti. 7 Boff. sup. c. audiui⁹
s. de reli. 7 vene. sanc. **B.**

I **U**trum liceat porrigere oratio-
nem ad aliquē nō canonizatū.
R. p̄m Inno. Non negamus qn
nō liceat porrigere p̄ces alicui re-
functo quē quis credit bonū virū.
quia dñs fidē orantis attendit. s̄
facere p̄ eo officiū uel p̄ces solē-
nes non licet. ut in p̄. s̄. dictum est
A. Con. Albricus. 7 Hosti. ut in
sū. con. eo. ti. q. 22. in fi. **B.**

C **A** **r**acter p̄m Dyo. est signū
sanctum coionis fidei 7 scē
ordinationis datum a ierarcha.
Al p̄m modernos theologos Ca-
racter ē distinctio a caractere eter-
no imp̄ssa aie rationali p̄m imagi-
nē. configurans trinitatē creatam

trinitati creanti 7 recreanti distin-
guens a non figuratis scōm stati-
fidei. Et qdē caracter nō imprimi-
tur per oia sacramēta etiā noue le-
gis. sed solū per illa per que man-
cipatur q̄s ad aliquod sacramētū
spirituale exercendū. sicut est ba-
ptismus. confirmatio 7 ordo. Nec
Tbo. in 4. q. 4. **A.** Con. Albricus.
B. De caractere etiā ordi-
nis habes pla. s̄. ordo 3. per totū.

C **A** **r**cer seu incarceration
aliquē incarcerare uel detine-
re. R. p̄m Tbo. 2. 2. q. 65. In to-
nis corporis tria per ordinē con-
siderantur. primo quidē integri-
tas corporalis substantie. cui re-
trimentū affert per occisionē uel
mutilationē. 2. delectatio uel q̄s
sensus. cui opponitur p̄teratio. uel
aliud q̄libet sensū dolore afficiēs
3. motus 7 vsus membrorum qui
impedit p̄ ligationē uel incarcerationē.
Et ideo incarcerare aliquē
uel q̄liter cūq̄ detinē ē illicitū. nisi
fiat scōm ordinē iusticie. aut ad pe-
nā. aut ad cautelā alicui⁹ mali vi-
tandi. 7 s̄ licet t̄m iudici. Verū t̄m
detinē boiez ad bozā ab aliq̄ ope il-
licito statī p̄petrādo. cui libet licet.
sic cū q̄s detinet aliquē ne se p̄ci-
p̄et. uel ne aliū feriat. S̄ simpli-
citer aliū includē uel ligare. ad eū
ptinet solū qui bz vlt̄er disponē de
actib⁹ 7 vita alci⁹. s̄ Tbo. Rā 7 p̄.
uata p̄sona s̄ faciēs p̄m leges mor-
te puniē. C̄re p̄ua. carce. l. vnica.

Caritas. Utrū cari-
 tas semel
 habita possit amitti. R. fm
 Lbo. 2. 2. q. 24. Caritatē possu-
 mus tripliciter p̄siderare. p̄ mō ex
 pte spūs scī mouētis animā ad di-
 ligēdū deū. 7 ex hac pte caritas in-
 peccabilitatē h̄z. qz ip̄sibile ē h̄c
 duo simul eē vera. s. qz spūs scūs
 vult mouē aliquē ad actū caritatē
 7 qz ipse caritatē amittat peccādo
 Itā donū p̄seueratiōe cōputat̄ inter
 b̄nficia dei q̄b̄ certissime liberant̄
 q̄cūqz literat̄. ut dīc Aug⁹. in l. de
 p̄destinatiōe scōz. 2. mō pōt p̄side-
 rari caritas fm p̄p̄iā rōnē. Et sic
 caritas nō pōt amitti. nisi id qz p̄ti-
 net ad caritatē rōnē amittat. vñ ca-
 ritas nullo mō pōt peccare. sic ca-
 lor nō pōt frigidare. sic nec iniusticia
 nō pōt bonū facē. ut Aug⁹ dicit i
 l. de sermone dñi i mōte. 3. pōt cō-
 siderari caritas ex pte subī. qd̄ est
 vertibile scdm arbitriū libertatē. 7
 isto mō caritas vie amitti pōt. non
 aut caritas patrie. qz ibi de⁹ p̄ es-
 sentiā videt̄ q̄ ē ipsa eēntia bonitatē
 ¶ Que sūt ex caritate diligēda 7
 R. fm Lbo. 2. 2. q. 25. Quatuor
 sunt ut ait Aug⁹ in l. de doctrina
 xp̄iana. Unū qd̄ sup̄ nos ē. s. de⁹
 secundū qd̄ nos sum⁹. tertiū quod
 iux̄ nos est. s. p̄m⁹. a. bō uel ange-
 lus. quartū qd̄ infra nos ē. s. cor-
 pus p̄p̄iū. A. Idē in sū. con. eo. l. 3.
 ti. 34. q. 210. Potest adq̄. Simi-
 liter 7 corpus p̄mī cui exhibere
 debemus opera corporalia caritatis

Matth. 25. sed hoc pōt includi in
 eo quod sup̄ dictū est. nos debere
 diligere p̄mū iux̄ta nos. B. Et
 sunt intelligenda hoc ordine. p̄ 7 p̄
 ommb⁹ deus. deinde debemus di-
 ligere nos ipsos. deinde proximū.
 vltimo corpus nostrū. Ettūc sub-
 dit sic idē Lbo. 2. 2. q. 26. Nō
 est tñ de necessitate caritatis qz bō
 propriū corp⁹ exponat pro salute
 p̄mī. nisi in casu quo tenetur ei⁹
 puidere salutē. sed qz aliq̄s sponte
 se offerat pertinet ad perfectionē
 caritatē. A. Idē in sū. con. eo.
 ti. q. 211. Et hoc vltimū debet in-
 telligi quo ad salutem corporeā.
 quia quis nō obligat exponere re-
 gulariter propriū corpus p corpore
 p̄mī sui. sed p salute anime
 sic. cū anima p̄mī inēdparabili-
 ter sit p̄ciosior corpore nostro.
 24. q. 3. si habes. vnde 7 supra in
 ordine caritatis p̄mū preponere
 corpori nostro. 7 Lbo. 2. 2. q.
 33. dicit mortaliter peccare q̄ quo-
 cūqz timore etiā corporalis mortē
 omitteret. p̄mū corrigere. qū ex
 hoc verissimiliter puidere eius sa-
 luti. B. Et hic ordo caritatē sub
 p̄cepto ē. ut Lbo. tradit 2. 2. q.
 44. A. Similiter etiā ē sub pre-
 cepto ut diligam⁹ meliores ul ma-
 gis cōiūctos plus alijs. ut ibidem
 dīc Lbo. 7 i sū. con. eo. ti. q. 218. B
 Utrū magis debeamus dilige-
 re meliores q̄ nobis cōiūctiores.
 R. fm Lbo. 2. 2. q. 26. Meliori
 qd̄ est deo p̄p̄inqz mai⁹ bonū

2

ex caritate rehem⁹ velle. s. maiorē
gradū bñtudinis. qz ad caritatē p-
tinet ut velit iusticiā rei suari. s. in
quā meliores perfecti⁹ bñtudinē
pticipāt. s. tñ bñ rōnabiliter magis
intense diligit cōiunctos. 7 hoc tri-
pliciē. p. quidē intēsiōri affectu di-
ligit ad illud bonū ad quod diligit
eos. q. meliores ad maius bonū
z. qz inter cōiunctos aliqui sūt no-
bis p. p. in qui scdm nālē originē. a q.
discedē nō pnt. s. bonitas s. in quā
aliq. appropinquāt reo pōt accede-
re 7 recedē. augeri 7 minui. 7 ideo
posū ex caritate velle q. ille qui
est mihi cōiunctus sit melior alio 7
sic ad maioris bñtudinis gradū
peruenire possit. 3. quia pluribus
modis siue causis cōiunctos dili-
gimus. Nam ad alios nō habem⁹
nisi amicitia caritatis. sed ad cō-
iunctos nobis habemus alias ami-
citas. scdm modū pñctiōis ipsoz
ad nos. ut qz aliquis est cōsanguī-
neus uel pñt uel cōciuis ul. ppter
quodcūq. aliud licitū. 7 ita ex cari-
tate plurimis modis diligim⁹ ma-
gis nobis pñctos. **A.** Idē i. sū.
con. eo. ti. q. 218. Et conclusio est q.
meliores rehem⁹ p. dilige. qz h. iu-
sticia dīna requirit. Matb. 12. ibi
Que est maf mea 7c. Sz possum⁹
optare q. p. in q. sūt meliores. **B.**
3 **U**trū dilige iūmicos sit re necita-
te caritat. R. s. in Lbo. 2. 2. q. 25.
Dilectio iūmicoz tripl⁹ pōt pñdera-
ri. p. mō ut diligat iūctū iūmici. 7 h.
ē dilige malū alē. 2. mō pñtū ad

naturā. 7 sic i. vlti. 7 sic dilectio iūmici.
coz ē re necitate caritat. ut. s. aliq.
diliges reū 7 pñtū ab illa gnāli-
tate iūmicos nō excludat. 3. mō pōt
pñderari i. spāli. ut. s. aliq. i. spāli
moueaf motu dilectiōis ad iūmici
7 illud nō ē re necitate caritat ul. sa-
lutē absolute. qz nec moueri motu
dilectiōis i. spāli ad q. libz boies sin-
gulariter ē re necitate caritat nisi
scdm pñationē ai. ut. s. hō bēat ani-
mū pñtū ad hoc q. i. singulari iū-
mici diliget si necitas occurreret.
Sz q. absq. necitat articulo dili-
gat pñtū ad caritat pñctionē. **A.**
Idē i. sū. con. li. 3. ti. 54. q. 215. **B.**
4 **U**trū sit re necitate caritat q. hō
iūmico sig. ul. effect⁹ exhibeat dilecti-
onis. R. s. in Lbo. 2. 2. q. 25. Sic
hō i. coi tenet dilige 7 nō i. spāli nisi
scdm pñationē ai. ut nūc dictū ē. ita
sig. 7 effect⁹ dilectiōis q. i. coi pñueye-
rūt. p. rō exhiberi tenet etiā iūmici
exhibē. puta cū aliq. orat. p. oib⁹ fi-
delib⁹ ul. p. toto p. p. lo. ul. cū aliq. bñ-
ficiū ipē dir. toti coicatiōē etiā h. iū-
mici exhibē ē re necitate pcepti. 7 cō-
trafacē pñtū ad liuorē vindicte.
Spālia vero bñficia ul. dilectiōis
sig. q. q. exhibet pñcularit⁹ aliq. b⁹ q.
exhibeat iūmici nō ē re necitate. nisi
scdm pñationē ai. ut. s. inuef i. arti-
culo necitat scdm illud. p. p. 25. Si
esurierit iūmici⁹ tu⁹ aba illū 7c. Sz
h. facē pter necitat articulū pñtū
ad pñctionē caritat p. quā aliq.
cauet nō solū vinci a malo. s. vult
vincere i. bono malū. qz. s. nō solū

couetne ppter iniuriā illatā ptabat
ad odiū sed etiā intendit inimicū
ad suū amorē ptabere. **A.** Con.
bis De. ut i sū. con. eo. ti. q. 214. **B.**
5 **U**trū inimicis veniā petentib?
teneamur remittere. R. sūm De. 3.
finitū. Et iniuria uel dāno dato
alicui solent in eo cui sit tria oriri.
s. rancor i affectu: signa rancoris
in effectu. 7 actio iuris cōtra iniu-
riantē. Prīmū tenet hō remittere
imo nūq̄ i corde bñe. **A.** Math.
18. ibi. Sic 7 pater meus 7c. **B.**
Secundū tenet homo remittere
veniam veraciter petenti. i. parato
emēdare scdm facultatē suā. 7c q̄
potest intelligi qd dicitur Lud. 17.
Si reuersus fuerit ad te dicēs. pe-
nitet me. dimitte illi. imo etiā si nō
petat. ut in p̄mo. s. dictū est. **A.**
Istud imo. nō videt dictū De. ut
pōt collegi ex habitis i sū. con. eo.
ti. q. 215. sed potius eius dicto ad-
uersat. Et cū hoc dicto con. Al-
bicus. ut nō rebeat expectari peti-
tio. 7 istud videt verius. Mā si nō
rebet rancor teneri in corde. simi-
liter nec ab extra ostēdi in ope. qz
nō solū a malo s. etiā ab omni spē
mali abstinēdū est. i. 2. besal. c. fi.
B. Sed tertiū nō tenet remittere
nisi ille satisfaciāt p posse. ut. c. si q̄s
contristatus. 20. dis. 7. nō. in. c. ad
aplice. 7c re. iu. li. 6. 7 i remissioni-
bus dictorū iuriū. 7c 7c de male. in-
notuit. cū cōcordantijs ibi positis
A. Hoc satis claz est. qz legitime
pōt peti estimatio iniurie etiā vltra

interesse rerū. 7c 7c imū. ec. qm. li.
6. nisi ex B. ozirel spōderis scan-
dali respectu salutis aīe uel corpo-
ris. qz in ordine caritatis hec pre-
ferenda sunt. ut potest constare ex
dictis s. s. p. **B.**

6 **U**trū opa bona extra caritatē
facta aliquid valeāt. R. sūm Ray.
Quis nō valeāt directe ad vitam
eternā. tñ valent ad alia qnq̄s. s. f.
ad tolerabilē iudiciū futurū perfe-
rendū. 7c 7c. dis. 3. si quis aūt. **A.**
Ricardus sup 4. finiaz. dis. 15. dicit
qz bonū 7 pnia acta in mortali sic
non valet ad obtinēdū regnū. ita
nec ad remissionē penarū. qz ppter
illud non minuet pena p peccatis
pōrib? debita. s. bene minorē penā
sustinebit i inferno. qz interim dñ
facit illud bonū cauet a malo. qz
occasione si faceret. ampli? puni-
retur. Et ita dicit intelligendū di-
ctū asserentiū minorē penā susti-
nendā ppter bonū sine caritate fa-
ctū. Sed contra hoc videt qd le-
gitur in vita patz qz cuiā sancto
patri reuelatū ē de quodā q. ppter
luxuriā exclusus est a paradiso qz
ppter abūdātes elyas quas facie-
bat liberat? est ab incendio ignis.
B. 2. ad tpalē prosperitatē. 7c 7c.
dis. 3. cauendū. 22. q. 2. si q̄libet.
3. ad hoc qz q̄s citius illustret ad
penitentia. 7c 7c. dis. 5. fallas. in fi.
4. ad assuefactionē bonorū ope-
rū. sic faciebat olim bñs Jobes
7c cōse. dis. 4. nō regenerabant. 5.
qz diabolus nō habet in eo tantā

prate quantā bñt si bona opa non
 faceret. sicut Greg. refert in dialo.
 go. li. 3. c. 1. de iudeo qui signat⁹
 erat signo crucis qd demones non
 potuerūt ei nocere. **A.** Aduertē
 dū tñ qd remuneratio qd sit p talib⁹
 opib⁹ fm Ric. i loco palkato. nō ē
 ex debito iusticie. s. solū ex dei cle
 mētia. forte id qd qui ex ptumacia
 contra deū meret sui pditionē quō
 pōt extrinsec⁹ aliquid mereri? **B.**
 Atz hō possit deo satisfaccē p opa ex
 caritatē facta hēs. j. satisfactio. s.
 ti. Et plura de caritate hēs i se. s.
 1. **C.** Atz opa extra caritatē extrinū
 vñq̄ valeant. R. fm Ray. Opa
 viua q̄ facta fuerūt i caritate mor
 tificat p sequēs mortale pccatū. 7 si
 vera sequat pnia reuiuiscūt. Illa
 pō que nūq̄ viua fuerunt. puta q̄
 in pccō mortali facta sūt. viuē nō
 pñt qz mortua nata fuerūt. pñt.
 Illa reuiuiscunt q̄ mortificata fu
 erūt. Quē nō pñt q̄ mortua nata
 fuerūt. Con. Lbo. i 4. dñ. 23. **A.**
 Predictum dixit Ray. i ti. de pz. 7
 re. s. Itē circa idē qñf. Lbo. etiā
 i 3. pte. q. 89. arti. 5. et. 6. **B.** De
 confessioē facta ex caritatē vide. j.
 cōfessio p. s. 3. Atz occasioē reli
 gionis sint ptermittenda opa ca
 ritatis in parentes. vide. j. religio
 p. s. 3.

Quasi episco
 pales. Illos casus a quib⁹
 nō pōt absolue sacerdos parochi
 alis. vide. j. cōfessor p. s. p.

Orbecismus
 7 errorcismus. Atz cathecismus
 conuenientē rebeat pcedere baptis
 mū. R. fm Pe. in 4. sic. Mā in ba
 ptizando requi oportet ea que sunt
 de necessitate fidei. que sunt tria. s. fi
 dei susceptio. 7 eiusdē pfessio. 7 ipsi⁹
 observatio. Et ppter hec tria cath
 ecismus iuentus ē. qz in eo fit instru
 ctio ad fidei susceptionē. sit etiam
 respōsio ad fidei pfessionē. 7 pro
 missio ad fidei obseruationem. Et
 qz adultus p se credere 7 promit
 tere pōt. requirunt hec ab eo p se
 ipsum. In puulo pō requirunt p
 vicariū. s. p patrini qui in psona
 puuli respōdet Credo. Et sicut dic
 Lbo. duplex potest eē sensus. An⁹
 credo. i. ego puulus qñ ad pfectā
 etatē veniā credam. ul credo. i. ego
 patrinus operam dabo qd iste cre
 dat. **A.** Iste sensus ē magis cō
 ueniens. Nam tenentes ad baptis
 mū fidei iussores sūt suscepti. de p se.
 dñ. 4. vos añ oia. **B.** Nec ē icon
 ueniens qd patrinus pro puulo p
 mittat. qz de illis ad que cōs tenen
 tur. vnus aliū obligare potest. Se
 cus aut in bis ad que cōs nō tenen
 tur. Et si dicis qd patrinus sic ob
 ligatur ad instruendū puulum de
 fide. Rñdet Lbo. qd nō est ibi ma
 gnū piculū q̄tum ad modernū tē
 pus. qz 7 parētes pueri sūt xpiani
 7 inter xpianos nutriunt. Secus
 autē erat in pmitiua ecclia qz tūc
 diligentior cura habenda erat. Et

Alie nūc eēt si pētes puericēnt su-
specti de infidelitate. uel si puer inter
infideles cōuersat⁹ esset. **A**. Idē
etiā eēt si parētes eēnt suspecti mo-
rib⁹. Nam suscipiētes de baptismo
sūt fidei iussōres nō solū fidei s̄ etiā
morū. vñ i dco. c. vōs. eis dī. Idē
eos admonete ut castitatē custodi-
ant. iusticiā diligant. caritatē tene-
ant. Alī oīa symbolū ⁊ orōnē dñi
cam etiā vos ipsi tenete ⁊ illis q̄s
excepistis ostendite. Dicta etiam
in hoc. s̄. notantur in sū. con. li. 3.
ti. 24. q. 42. **B**

Sz ad qd pdest exorcism⁹ ⁊ R.
fm De. ⁊ Lto. i. 4. dī. 6. Habet ef-
fectū in corpe ⁊ i aīa. qz minuit po-
testatē remonis. ne possit tantū in
hoīe sicut prius. ne baptismū ⁊ alia
bona impediāt. Sz p̄dicta p̄tās tota-
lit̄ in baptismo tollit. sic p̄barao
pri⁹ flagellat⁹ ē ip̄lo nō egresso de
egypto. ⁊ postea totalit̄ in mari ru-
bro. qd ē figura baptismi. submer-
sus ē. **A**. Idē i sū. con. eo. ti. q. 43
vbi etiā dī q̄ circa hūc effectū ca-
thecismi p̄les fuerūt opinioēs. Sz
qd dictū ē meli⁹ videt. **B**. Quid
significent sacralia alia q̄ fiunt aī
baptismū i cathecismo. vide s̄. ba-
ptism⁹ 6. s̄. 3. Per cathecismū ipe-
dit mīrmonū cōtratendū. j. impedi-
mētū 6. s̄. 2.

Autio. Noīe cautidīs
qñ simplr pōit
intelligit nuda pmissio. Sz per
cautionē idoneā siue sufficiētē itel-
ligit fidei iussoria uel pignoraticia.

ut notat⁹ ē ⁊ te pigno. cū p̄stet. **A**
In glo. **B**. De hac vide s̄. abso-
lutio 4. s̄. fi. **A**. De h̄ etiā dī s̄.
absolutio 6. s̄. 1. i additiōe. **B**

Cecitas men-
tis. Atqz cecitas mēt̄ sit pe-
catū. R. fm Lto. 2. 2. q. 15. Greg
31. moral. ponit cecitatē mēt̄s int̄
vitiā q̄ causant⁹ a luxuria. Ad cui⁹
vitiū intellectū ē sciendū q̄ p̄ncipiū
intellectualis visōis ē aliqd̄ itelli-
gibile p̄ncipiū q̄ qd̄ itelligit alia
cui qd̄ itelligibili p̄ncipio mens
tois pōt itendē. Et q̄ ei nō int̄dat
pōt duplr ptingē. Quāqz qd̄ ex h̄
qz bz volūtātē sp̄tanee se auertē-
tem a p̄sideratiōe talis p̄ncipij. fm
illud ps̄. Noluit intelligē ut bñ age-
ret. Alio mō p̄ occupationē circa
alia. que magi dīstrabunt quib⁹ ab
inspectiōe h̄ p̄ncipij auertitur. fm
illud ps̄. Sup̄cecidit ignis. s̄. p̄cu-
piscētie. ⁊ nō viderunt solem. Et
vtrōqz mō cecitas mentis ē p̄ctm̄.
Sed qñ est ex naturali defectu. ut
i amēb⁹ nō ē p̄ctm̄. **A**. Idē i sū.
con. li. 3. ti. 30. q. 209. **B**

Ensura eccle-
siastica. Noīe cēsura tria cō-
stendunt. s̄. inēdictū. excoicatio. ⁊
suspensio. ē ⁊ te p̄to. sig. q̄renti. Et
de singulis loqz vide. j. in vocabu-
lis p̄prij. ut. j. excoicatio. ⁊. j. inē-
dictū. ⁊. j. suspensio.

Essatio a dīnis

Cessatur quādoq; in aliq; ecclesia
a dñis ppter iniuriā uel offensam
alicui; de ecclesia uel ecclesie factā. Et
tūc posito q; etiā aliq; de canonicis
q; statuerunt cessationē a dñis ibi
celebraret nō icurreret irregulari-
tatem. q; nō ē in dictū ordinariū.
ut dicit Immo. ex te appel. dilect; fi-
lio recano. Et nō d; cessari a dñis
p capitulū collegiū uel aliquē cō-
uentū alicui; ecclesie. nisi vocat; oib;
put sūt vocandi ad electionē. 7 nisi
deliberatione habita diligenti. 7 p;
hec requisito uel clerico uel laico
cuiuscūq; dignitatis aut cōditionis
ul stat; ppter cui; iniuriā uel offen-
sam videtur cessatio facienda. q;
iuriā ul offensam emēdet. 7 si no-
luerit emendare nō poterit cessari.
Q; si pcedat pācō mō 7 cesset. ex
tunc tam ps eoz q; cessant. q; ei; d;
quā cessat. i. vnu mēsem p se uel p
pcuratorē cōtinuat; dieb; ad sedē
aplicā tenē se pītare. **A.** Immo
iter arripe. ut i textu. i. allegato. vbi
etiā pz q; debet ita cōtinuare. ut q;
cito cōmode poterit se aplico con-
spectui repītent. **B.** cum actis 7
munimētis negocij. nisi p pcordiā
ifra dictū tēp; cessaret ipsa cessatio.
Et sic pñb; veniētib; uel vna 7 nō
alīa veniēte. ps culpabilis puniat.
Et nihilomin; si ps q; cessauit non
veniret nec mittēt. nō seruabit; ces-
satio nec valebit. extra de offi. oz.
quis. li. 6. **A.** Ibi d;. Parte i sup
a dñis cessante supra scripta tam
in cessando q; i veniendo seu i mit-

tendo ad sedē aplicā nō seruante.
nō seruet ipsa cessatio. s; ea nō ob-
stāte ut pri; i ipsa celebret. Et con-
pdictis Albricus. **B.**

Qui volūt cessare a dñis debet
causam idoneā cōscribere i instru-
mento publico ul patentib; litteris
cū autenticis sigillis. **A.** s. pñs
qñ hoc collegiū facit. uel cū vno si-
gillo vnius alterius autentici. ut i
textu. i. allegato. **B.** Et assigna-
re illi; quē cessare intēdūt. Q; si h;
ptermiserit uel cā nō fuisset inuēta
canonica. restituēt oīa q; tpe cessati-
onis pceperūt de ecclesia illa vbi ces-
satiū est. 7 q; p illo tpe retent; eis de
ecclesia nō pāpient. 7 ei; quē cessa-
uerūt. de dñis 7 iurijs satisfaciēt.
Si vero causa fuerit iudicata cano-
nica. tunc illi qui occasionem de-
rerunt condēnandi sunt ad cē in-
esse canonicis. Et ad certā quanti-
tatem taxandā ipsi ecclesie in qua
cessatum est. conuertendā in cultū
diuinū. extra de offi. oz. si canonici
li. 6. **A.** Abi patet q; dicta quā-
titas taxat; supioris arbitrio. **B.**

Qui ad aggrauationem cessa-
tionis imagines crucis. be; virgi-
nis 7 aliorū sanctorū irreuerenter
tractant. psternunt vrticis. uel spi-
nis supponunt. uel aliquid huius-
modi faciunt. reprobantur. 7 gra-
uiter sunt puniendi. extra de offi. oz.
si canonici. li. 6. Qualiter genera-
lem cessationē a dñis religiosi te-
nentur seruare. vide. i. interdictū
p. s. pñ. qui incipit. Qñ sententia.

Cimiteriū habet eādē
immunitatem quā ecclesia
quo ad oia capitula. que vide. j.
emunitas ecclesie et emunitas co-
fugientū. Et hoc p̄terq̄ in duob⁹
casibus. s. q̄ nullus mortu⁹ debet
in ecclesia sepeliri. ut. j. emunitas
ecclesie. §. 2. et q̄ laici in choro eē
nō debēt. h. Ray. et hosti. **A.** Idē
in sū. con. li. p̄. ti. 14. q. 6. **B.**

Cimiteriū pollutū esse censetur
qñ ecclesia est polluta effusione sā-
guinis ul' seminis. Dico si sit cōti-
guū ipsi ecclesie. Et anteq̄ recōci-
liatū sit nō debet in eo aliq̄s sepe-
li. Secus si cimiteriū ipsū esset re-
motū ab ecclesia. Sed econuerso
polluto cimiterio nō est polluta ec-
clesia. ne minus dignum trahere
videat ad se magi dignū. ex de p̄se.
ec. si ecclesia. li. 6. Et non est ci-
mīteriū vnū s; plura qñ paries est
in medio licz sit ibi porta. **A.** s. q̄
itur de vno ad aliud vt in p̄allega-
to. c. **B.** Vñ vno violato nō ē vio-
latū aliter. ut in dco c. Circa cōse-
crationē cimiterij vide. j. cōsecre-
tio 4. §. p̄. et. 2.

Claui⁹ prout hic su-
mitur est po-
testas ligandi atq; soluēdi. q̄
ecclesiastic⁹ iudex dignos debet re-
cipē et indignos excludē a regno
ut patet 4. iniaz. et per glo. Jero.
sup. Math. 16. **A.** Ray. p̄o dicit
q̄ clauis hic dicūt sciētia discer-
nēdi iūct p̄ctm et p̄ctm. et p̄as ligā-

di atq; soluēdi. dis. 20. §. p̄. De. p̄o
ut in sū. con. li. 3. ti. 34. q. 11. dicit
q̄ clauis ē qdā p̄as sp̄ialis sup̄nā.
liter a deo data et infusa. non inata
nec acq̄sita. Ne oēs tendūt ad idē.
sed vna magis declarat aliā. Diffi-
nitio. n. Ray. oñdit q̄ p̄ati debet
ānecti finia. Ista p̄o De. indicat a
quo est bec p̄as. **B.**

Quot sūt clauis? R. p̄m Tbo.
in 4. dis. 18. Quia p̄ clauē ut nūc vi-
ctū ē. iudex d; dignos recipere. et in-
dignos excludē. idiget iudicio di-
cretiōis q̄ idoneitatē iudicet. et idi-
get ip̄o actu receptiōis. et ad vtrūq;
eoz p̄as quedā seu auctoritas re-
q̄rit. Et scdm h. due clauis distin-
guūt. Vna q̄ p̄tinet ad iudiciū et
q̄ absoluēd⁹ est. Alia ad ipsā abso-
lutionē. Et he due clauis nō disti-
guūt i cēntia auctoritatē. qz vtrūq;
sibi ex officio cōpetit. sed ex cōpati-
one actus q̄ vn⁹ alii sup̄dit. Illā
clauis que d̄ p̄as ligādi et soluē-
di immediate agit. h. q̄ d̄ scia discer-
nēdi. oñdit cui agiēdū sit p̄ illā. De
his clauibus h̄c. dis. 20. §. p̄. **A.**
S; ut p̄z i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 12.
Ray. dic. Credo ver⁹ eē q̄ nō ē nisi
vna clauis q̄ est p̄as siue iurisdi-
ctio. dicit tñ plalīe clauis. p̄e plu-
res et effect⁹ q̄ sūt ligare et soluere
claudē et apire. ad istar clauis māl.
Et q̄ alicubi iueniē scia p̄iūcta p̄a-
ti. nō ē ideo q̄ scia sit clauis. sed qz
necessaria est potestatē batēti. sicut
lucerna in tenebris ambulanti. ne
al' sequat quod ait dñs Math. 15.

Si cecus cecum ducit &c. Con.
De. dicens. In sole potentia liqua-
ciendi & idurandi vna ē i radice &
due i effectib⁹. Sic vna tñ est cla-
uis i radice. s. due i effectib⁹. **B**

2 **C**harū clauū seu bun⁹ clauis vs⁹
ē ad apiendū & claudēdū fm De.
sicut & clauis materialis. s. diffe-
rent qz clauis materialis p⁹ & pñ-
cipalit⁹ est ad claudendū. & ex pñti
ē ad apiendū. Clauis xpo spūalis
ecclia p⁹ ē ad apiendū & secundario
ad claudendū. **A**. Et fm eundē
De. ista clausio fit tripliciter. Uno
mō q ad culpā nō absoluendo ab
ea. Alio mō q ad penā sensus li-
gādo tpali penā. 3. mō q ad penā
dāni p suam excoicationis ut in sū.
con. eo. ti. q. 13. Idē etiā pōt itelli-
gi de alijs censuris. ex te pto. sigl.
qrenti. 7 s. cēlura. Et ut pz i sū. con.
eo. ti. q. 12. dīc idē De. qz ptās li-
gādi atqz soluēdi integrat⁹ ex duo-
bus. s. ex ptāte ordinis. & ex ptāte
iurisdictionis. Jurisdictio enim dat
materiā. prima g ptās clauis est
essentialit⁹. secūda accidētalit⁹. **B**

3 **S**oli sacerdotes hñt clauēs. qz
fm Lto. i. 4. dīl. 18. et. 19. solis sa-
cerdotib⁹ data ē h ptās a dño. vbi
ait. Quoz remisistis pctā &c. Job.
20. Nec obstat qz soli Petro dictū
ē: Tibi dabo clauēs regni celozū.
Matth. 16. qz illud fecit dñs ad re-
mōstrādū ecclie vnitatē ut cēs a
Petro & successorib⁹ suis accipe-
rēt sue ptātis originē. 24. q. i. q. cūqz
&c. loqf. Et l3 cēs sacerdotes ba-

teant ptātē clauū qñtū ad ordinē.
non tñ hñt vsū ptātis. qz reficit eis
iurisdictionē q mīstrat materiā. vñ q
non hñt iurisdictionē sup subditos
pōt dici qz qñtū ad h nō hñt vsū cla-
uū. Sed tñ sacerdos mal⁹ qñs
sit grā puat⁹ nullo mō puatur vsū
clauū i q ipse nō est agēs pñcipa-
le s. instrumētale. s. Lto. sūlīc De.
& Ray. **A**. Hoc itelligit⁹ de sacer-
dote ab ecclia non abscto. q licz sit
malus tñ vsū clauib⁹ instrumēta-
lit⁹ i loco rei. ut i sū. con. li. 3. ti. 34.
q. 14. et. 15. vbi etiā oīa pdcā no-
tant. De hoc. 7. s. se. **B**

4 **E**trū scismatici. heretici. exco-
municati. suspēsi. exgradati. baze-
ant vsū clauū. R. fm Lto. in
4. dīl. 19. habent quidem vsū in
se quantū ad essentia. sed talis vs⁹
impeditur ex defecta materie. quia
talibus ecclia subtrahit subditos
uel simpliciter uel ad temp⁹. vnde
quantū ad hoc priuati sunt vsu cla-
uū. **A**. Con. De. ut in sū. con. eo.
ti. q. 16. **B**

5 **Q**uid operetur vsus clauium?
R. fm Lto. & De. vbi s. Operat⁹
instrumentalit⁹. disponēdo ad gra-
tiam & iustificationē. non aut pñ-
cipaliter & immediate ipsam gratiā &
iustificationē efficiendo. quia hoc
est solius rei. Sed sicut ad mūda-
tionē originalis in baptismo valet
ablutio. ita ad emundationē actu-
alis valet absolutio. **A** Idem in
sū. con. eo. ti. q. 17. vbi additur fm
Lto. Qz si añ absolutionē sacerdos

aliq̃s nō fuisse pfectē disposit⁹ ad
grām suscipiendā. in ipsa cōfessioe
7 absolutioe sacrali grām cōsequet̃
si obicē nō poneret. Idē Pe. 7 ad-
dit. q̃ sufficientē contrito datur ibi
augmentū gratie. **B**

6 **Q**ualiter p clauēs sacerdotes
dicantē soluere uel ligare? R. fm
Ray. Trib⁹ mōis. p̃ ligāt 7 solūt
i. ostendūt aliquē ligatū uel solutū
a deo. Uñ dñs Luā. i. 17. leprosos p
se pri⁹ mūdauit. re. inde ad sacerdo-
tes misit q̃z iudicio ostēderēt mū-
dari. **A**. Immo uidet̃ q̃ nō solū
ostēdant absolutū. sed etiā absoluāt
i. instrumentaliē tñ. ut s. s. p̃mo. Nā
lz vera p̃ritio resuscitet p̃dōrē. re-
manet tñ adhuc ligatus. donec si
pōt sacerdoti se p̃ter. 7 ab eo fue-
rit absolut⁹. Nā p̃ritio ab hac ob-
ligatioe nō pōt literare. re. p̃. dis. i.
non pōt. 7 re. p̃. 7 re. c. ois. Unde 7
dñs lacarum ab eo resuscitatū re-
dit discipulis absoluēdū. Job. xi.
B. 2. solūt qñ a p̃dō sacraliter
absoluūt. 7 ligāt ad p̃niam pagēdā
A. In sū. cō. eo. ti. q. i. 18. ubi s̃ po-
nūt. dī q̃ 2. mod⁹ ligādi ē cū satis-
factionē p̃nie iponūt penitētib⁹. sol-
uēdi p̃o cū aliqd̃ dimittūt. uel p̃ eā
purgatos ad sacrop̃coionē admit-
tūt. **B**. Uñ Leo papa. Xps hāc
p̃positis ecclie tradidit p̃tātē. ut cō-
sitētib⁹ p̃nie satisfactionē darēt. 7c.
re. p̃. dis. i. multiplex. 3. ligant uel
solūt p̃ excoicationē. Et ad istos
cōs modos pōt puenire illud. Qd̃
cūq̃ solueris sup̃ terram. 7c. quad

locū habet cū sacerdos iuste iudi-
cat ligando uel soluēdo. **A**. Dia
p̃dicta plen⁹ batē i sū. con. dcā. q.
i. 18. **B**. De q̃ mā q̃tū ad excoica-
tionē vide s. absolutio 7. j. excoica-
tio p̃ totū. De absolute p̃dōrū
7 p̃nia vide s. absolutio 6. 7. j. cō-
fessor. 7 cōfessio p̃ totum. 7. j. p̃nia
p̃ totū. 7. j. p̃ctm p̃ totū. Et p̃dictā
expositionē ligādi 7 soluēdi hēs. j.
sacerdos. s. p̃.

Clericus j. coit̃
Ad
h̃ q̃ sit vere clīc⁹ nō suf-
ficit q̃ sit literat⁹ nisi h̃eat aliquē
ordinē clericalē uel saltē p̃mā tōsū-
rā ab eo q̃ dare pōt. **A**. Per p̃mā
n. tōsurā q̃s p̃stituit clericus. c̃. de
eta. 7 q̃li. cū p̃ngat. **B**. Uñ q̃ diu
bz solū p̃mā tōsurā uel miores or-
dines pōt si voluerit referere cleri-
catū. ut s. apostasia 4. s. 2. et 3.
Clericus ornāt⁹ d̃z ē duplici
ornamēto. i. interiori 7 exteriori. In-
terioris ornamentū p̃sistit i p̃tutib⁹
q̃b⁹ debēt ēē ornati clerici 7 p̃cipue
sacerdotes atq̃ p̃lati. ne al̃ male se-
dētēs i cathedra. cathedre iuriā fa-
ciāt. 40. dis. multi. Exterioris orna-
mentū p̃sistit i q̃tuor. p̃ in icesu. ut nō
currendo s̃ moderato 7 eq̃li gressu
icedāt. ut sic maturitatē 7 eq̃liratē
indicēt mētis 40. dis. s. vlg. Nec i
solo icesu. sed etiam qz oculos lin-
guā 7 oia mēbra debent clerici sub
freno castitatis 7 modestie coerce-
re. 6. q. i. ex merito. 32. q. 5. nec so-
lo. 2. i habitu. ut nō referāt vestes

incisas et lingulatas. **A.** s. frapa-
tas. Lingula. n. fm. Catholicon ē
pua lingua. et p similitudinem pōt
incisura accipi vestis q̄ i modū lin-
gue solet fieri. Et inde lingular. i.
sic iclusus. **Uñ** et sū. con. li. 3. ti. 1.
q. i. vbi h̄ oia pōnūt q̄ fuerūt origi-
nalis deā Ray. dī. Ad referat ve-
stes incisas. i. lingulatas ad mo-
dū iocularoz. **B.** neq; variū co-
loris. nec rubeas. neq; virides. neq;
nimis longas. neq; breues. Item
neq; de serico. sed de lana nō nimis
p̄ciosa uel vili. 4. dī. §. p. Et p̄ci-
pue in hitu debet se p̄formare q̄tū
p̄nt illis inē quos viuūt. seruata sp̄
bonestate. ar. dī. 4. §. erit. et dī. 30
si q̄s. viroz. **A.** hec oia i deā. q. i.
in sū. con. vbi etiā addit q̄ in hitu
pōt cōpretendietia tonsura. qz co-
mā et barbā debent deponē. et de vi.
et bone. cle. cleric. p. **B.** Et nota
q̄ ex cā timor. pegrinatiōis. uel alia
sili licitū ē clīco habitū trāssorma-
re. zi. q. 4. c. p̄i. et de vi. et bone. cle.
clerici 2. **A.** In h̄. c. clerici. dī de
cā timoris. In deō p̄o. c. c. p̄i. dī de
cā pegrinationis. qñ. s. longo tpe
ābularēt. ut ibi dī. De sili cā i dicti
capitulis nō dī. Nec etiā puto q̄
cā pegrinatiōis etiā lōgissime si cā
timor. iusta nō adsit debeat ita ha-
bitū trāssormare q̄ clīc. nō appa-
reat. hoc. n. strictissime p̄bitē. ut
i. c. p̄tingit 2. et de sen. exco. Sed
forte p̄pter dictā longā pegrinati-
onē licet vestes ferre breuiiores. Et
in p̄cellato. c. clerici. plura alia de

simili mā pōnūt. **B.** Quicūq; at
clericus virgata uel p̄tita vti vestē
publice sine cā si bñficiat. ē. suspē-
sus ē a fructuū p̄ceptiōe p̄ sex men-
ses. Si nō ē bñficiat. et ē i sacris ci-
tra sacerdotiū p̄ idē temp. ē inhabi-
lis ad bñficiū obtinendū. Si h̄z di-
gnitatē uel bñficiū cū cura ul ē sa-
cerdos aut religiosus ē suspensis
p̄ annū a bñficio. et p̄ idē tempus
ē inhabilis ad obtinendū quodcūq;
bñficiū ecclesiasticū. ut i cle. qm̄.
de vi. et bone. cle. 3. consistit clerico-
rum ornamentū exterius in cibo. et
quo. vide. §. gula per totum. 4. in
potu et quo. §. ebrietas. §. 3. et §. so-
brietas. §. p. et. 2.

C. Clericus debet deferre rasurā
in modum corone sup. et tonsurā
capilloz ab infra. Cuius ratio-
nem assignat Alex. in 4. sen. dī. 24.
quia corona est signū regni et per-
fectionis cū sit circularis. Illi autē
qui diuinis mīsterijs applicantur
adipiscuntur regiam dignitatem.
et p̄fecti in p̄tute esse debent. Cōpe-
tit etiam eis subtractio capilloz ex
pte supiori. ne mēs eoz t̄paliū oc-
cupatiōib. a cōtēplatiōe dīnoz re-
tardeat. et ex inferiori p̄ rōsurā. ne eoz
sens. t̄paliū obuoluant. Cōuersi
etiā rōdent p̄p̄ renūciationē t̄paliū
sed non raduntur. qz nō occupan-
tur diuinis mīsterijs i quib. opor-
teat eos dīna mēte cōtēplari. **A.**
Idē in sū. con. li. 3. ti. 1. q. 3. **B.**
C. In cōuiuio clericoz sunt p̄cipue
sex obseruanda q̄ habent dī. 44.

d 4

4 **C**leric⁹ dz i bñficio residē 7 i eo
sua officia iplere. Et illi q nō iplēt
s̄ voluptatib⁹ vacant s̄m Al. nihil
bñt iurj i reb⁹ eccliastrq. 7 si recipi-
unt. tenēt restituē. Reddit⁹. n. ecclie.
si arū sūt stipendia seruitutū. Si 7
iura idixerūt cleriq⁹ psonalē residē-
tiā. q tñ i multis casib⁹ pmittunt ab-
sentia p̄tinue ul ad tēp⁹. **N**ñ q̄qd
sit. de foro p̄tēioso videtur sufficē
ad salutē si ipse sua cura 7 ipensis
puidet q ecclia decet officiari 7
ip̄s sufficiēter regat. 7 ipse honeste
vite 7 morū bonū exemplū subdis
ostendat. 7 in edū p se ad locū acce-
dat. 7 de p̄dictis certificet. 7 qñq⁹ p
se officiū exoluat. **N**ñ sic dic
Al. s̄ ait. Et p se dñū officiū dili-
gēt exoluat. 7 mīstris s̄m possibi-
litatē bñficij. puideat sufficiēter. ut
i sū. con. li. p̄ti. 1. q. 29. Et ex b̄ vi-
det colligi q cleric⁹ ep̄s i mortu-
litentat ad restitutionē p̄ceptorū

Lericus η. s. q. c. l. i. c. i. u. s. a. q. u. i. s. d. a. a. c. t. i. b. s. c. l. a. r. i. b. s. s. u. t. r. e. m. o. t. i. I. t. e. m. n. o. n. t. e. t. e. t. i. r. e. d. e. r. e. n. e. g. o. c. i. a. t. i. o. n. i. t. e. r. e. b. u. s. v. e. n. d. e. d. i. s. 7. e. m. e. n. d. i. s. 7. h. i. e. x. t. r. a. n. e. c. l. e. u. e. l. m. o. c. p. e. t. 18. d. i. s. f. o. r. n. i. c. a. r. i. De h. i. n. e. g. o. c. i. a. t. i. o. s. z. e. t. s. a. n. p. l. t. I. t. e. m. n. e. c. q. u. i. s. t. o. n. i. b. u. s. i. n. i. u. d. i. c. i. o. s. e. c. u. l. a. r. i. e. t. i. a. m. s. i. b. n. i. f. i. c. i. u. n. o. h. n. t. d. u. m. o. s. i. n. t. i. s. a. c. r. i. s. s. i. u. e. e. t. i. a. s. i. n. t. i. m. i. o. r. i. b. 7. h. e. a. n. t. b. n. i. f. i. c. i. u. 7. h. i. n. i. s. i. p. s. e. 7. m. i. s. e. r. a. b. i. l. i. b. p. o. s. o. n. i. s. e. x. t. e. p. o. s. t. u. c. p. A. I. b. i. e. t. i. a. d. i. p. e. c. c. l. i. a. s. u. a. B. e. t. 86. d. i. s. p. u. e. n. i. t. u. l. n. i. s. i. s. u. a. u. l. s. u. o. z. i. u. r. i. a. p. l. e. q. t. u. r. 4. q. 6. o. i. b. A. I. b. i. n. o. d. i. c. i. t. n. i. s. i. t. e. i. u. r. i. a. p. p. r. i. a. S. e. d. e. t. i. a. m. p. r. o. p. i. u. c. t. i. s. p. o. t. a. g. e. i. q. u. i. q. u. o. s. b. o. n. e. s. t. a. c. a.

si necessitas imineat. ut in. c. cū sa-
cerdos. ex de postu. **B.** Itē non
pnt suscipere gubernaticōs aliena-
rū rerū seu pcuraciones alienorū
negociorū. Bñ aut pnt suscipe tu-
telas a legib⁹ ipositas. s. 7 curā or-
phanorū 7 viduarū que idēse sūt.
A. Aut eaz psonarū que mapie
ecclesiastico indigēt adminiculo.
ut in. c. j. allegato. **B.** Et etiā de
licētia epōrū gubernacula ecclesi-
asticarū rez. ut in dco. c. puenit. Et
vide. j. tutela. §. 2. et 3. An vero
clericus possit exercere aliqđ arti-
ficiū ul culturam possessionū 7 b⁹.
vide. j. negociario. §. pte. Et an pos-
sit exercere officiū tabellionat⁹. vi-
de. j. tabellio. §. 2.

i **C** Clerici nō debēt mīstrare i tater-
na nec i ea comedē uel bibē nisi cā
necitatē i pegrinacōe. 44. dīf. non
opozter p. 7. c. nulli. 7. c. clerici.

2 **C** Clerici q̄ relicto clericali habitu
portāt arma. si tertio moniti nō re-
ponūt. p̄dūt p̄uilegiū clicale. ex de
sen. exco. in audientia. Sicut etiā si
nō sint moniti 7 imiscēt se tyrāni-
di 7 enozmitati. ex de sen. exco. cū
nō ab hoīe. possūt tñ arma portare
modo q̄ dī s. tellū 2. §. p.

3 **C** Clerici goliardi aut buffones
A. i. ioculatores. ut p̄ i tex. j. al-
legato. 7 glo. ibi dīc q̄ p̄mū ē vul-
gare gallicū. secūdū vulgare tus-
corū. **B.** si s̄ p̄ annū exercuerint
carent p̄uilegio clericali. **A.** s. oi
ut in textu p̄dicto. **B.** Et eodem
modo si minori tpe 7 admoniti nō

resisterint. ex de vi. 7 bone. cle. clīci.
li. 6. **A.** Abi p̄z q̄ requir̄ trina
monitio. **B.**

C Clerici qui carnificiū macella-
riorū seu tabernarioz officiū publi-
ce faciunt. **A.** p̄sonalit. ut in. c. j.
allegato. **B.** si 3. moniti. **A.** no-
minati. ut ibi. **B.** nō resistant seu
resumāt. 7 si sūt p̄iugati p̄dūt p̄ui-
legiū clericale. **A.** oio. ut ibi. **B.**
Non p̄iugati p̄o q̄ incedūt ut laici
p̄dunt in p̄sonis. **A.** Sed si non
incedant ut laici p̄dunt in reb⁹ tñ.
ut ibi. **B.** q̄dū s̄ agunt. **A.** In
textu cle. diocesanis. ad lrām sic di-
citur. Si moniti ab his nō resiste-
rint aut ipsa ut p̄missū ē exercēdo
resūperint q̄ncūq̄ p̄iugati oio. nō
cōiugati vero in reb⁹. 7 si oio in-
cedant ut laici p̄sonis p̄uilegiū cle-
ricale q̄dū p̄missis insisterint eo
ipso amittāt. **B.** De vita 7 bone.
cle. clerici. li. 6. diocesanis. in cle.
eo. ti. **A.** In p̄dicto. c. clīci. nihil
de hoc ponit. s̄ solū qđ dictū est in
precedenti. §. **B.**

C Clericus p̄iugat⁹ si contraxit
cū vnica 7 p̄gine 7 deferat tonsurā
7 vestes clericales retinet p̄uilegiū
clericale in duobus. s. q̄ p̄cutiens
eū ē excoicatus. 7 q̄ nō pōt distin-
ginec cōdēnari a iudice sc̄lari. nec
civilit̄ nec criminalit̄. In ceteris p̄o
nō retinet. Itē si nō deferat tōsurā 7
bitū i nullo retinet. ex de cle. diu. cle-
rici. li. 6. Quō clerici pōt iudex eē
ul iudicare. j. iudex 2. §. p. et 6. Et
p̄ q̄s act⁹ clericus in mino: ib⁹ p̄dit
p̄ 5

privilegiū clericale vide s. apostasia
4. s. pte. 7 vlg. Et q̄ negocia cleri-
cis sunt interdicta. j. negociatio. in
tribus vltimis. s.

Clericus iij. s. q̄tū
ad cohabitationē mulierū. 7
honestatē. Clerici nāq̄ non debent
habitare cū mulieribus. dis. 32. bo.
spitoliū. 7 dis. 81. legis. Nā cohabi-
tatio ē aliq̄ adulterij occasio. 18.
q. 2. diffiniri. Excipiūt m̄r. soror.
amita. maet̄ra. **A**. Amita ē so-
ror p̄ris. maet̄ra p̄o m̄ris p̄m Ca-
tlo. **B**. Et generalit̄ p̄ lineā trās-
uersalē cōs p̄sanguines q̄ sūt infra
secūdu ḡdū ar. dis. 81. cū oib⁹. S3
p̄ lineā ascēdētū 7 descēdētū vsq̄
ad q̄rtū ḡdū ar. ef. de p̄san. 7 affi.
nō d3. 7 dis. 32. iter dicit. 7 dis. 81. cū
oib⁹ 7 c. volum⁹. Et ē rō. qz in istis
fed⁹ nāle nihil p̄mittit seui criminis
suspiciari. ef. de cōba. cle. 7 mu. a
nobis. ef. de p̄supj. cū in iuuentute
A. In allegat⁹ iurib⁹ non clare
mōstrat de isto q̄to ḡdū ad b̄ p̄po-
sitū. s̄ tñ idē dīc Ray. ut i sū. con.
li. 3. ti. 30. q. 21. Idē etiā dīc glo.
i. c. p̄. extra de cōba. cle. 7 mu. affi-
gnās aliā rōnē videlz. qz videt q̄
i ista lineā recta āpl⁹ possit extēdi
p̄missio q̄ i collateralī. Et bñ. qz i
lineā recta quāto grad⁹ ē distāti⁹
tāto ē antiquior p̄sona 7 mior⁹ sus-
pitiōis. 7 p̄ p̄ns maior⁹ p̄missiōis.
32. dis. iter dicit. **B**. Et s̄ itellige-
nisi b̄rent secū p̄disse q̄s uel aliq̄s
mulieres suspectas. **A**. Ad b̄ fa-

cit. 81. dis. legis. **S**. Porro etiā cū
p̄us dictis cleric⁹ nō d3 b̄re imode-
ratā familiaritatē. ne contēptibilis
hēat. 33. dis. q̄rūdā. Possūt etiā vl-
tra p̄dictos gradus h̄itare. si eēnt
antiq̄ 7 nō suspecte. dis. 81. feminas.
7 i p̄dicto. c. inēdicit. i fi. **A**. P̄nt
etiā h̄itare aliq̄ affines 7 domesticas
81. dis. cū oib⁹. vbi et p̄cilio Cartha-
gīn. dī. Cū oib⁹. n. cleric⁹ extranee
femine nō coh̄tēt. s̄ sole m̄res auiē
7 matertere. amite. sorores. 7 filie
frat̄. aut soror. 7 q̄cūq̄ ex fami-
lia domestica ex necessitate etiā anteq̄
ordinarēt iā cū eis habitabāt. ut si
filij eorū iam ordinat⁹ parētib⁹ v̄ro-
res acceperunt. aut seruis nō b̄ntib⁹
in domo quas ducāt aliū de ducere
necessitas fuit. s̄ ibi. Itē p̄t cōba-
bitare v̄por ipsi⁹ clerici añ ordina-
tionē habita q̄ caste regenda ē. 81.
dis. volum⁹. Qd̄ intelligit q̄n v̄por
ē iā vetula 7 nō suspecta. ut i dē. q.
21. 7 i sū. con. nōtur. Itē sciēdū q̄ cū
nulla suspecta debet cohabitari etiā
strictissime consanguinitatis. extra
de cōba. cle. 7 mu. c. p̄. vbi dicit. In-
bitendū q̄ est ut nullus sacerdos
feminas de quibus suspitio p̄t eē
retineat. sed neq̄ illas quas cano-
nes concedūt matrē amitā 7 soror-
em. qz instigante diabolo etiam in
illis scelus p̄petratū reperit. 7 etiā
i p̄disse q̄s earūdē. Sed si quam de
his necessitatē habent p̄sbyteri. ba-
beant in vico aut in villa domum
longe a sua conuersariā. 7 ibi eis
que sunt necessaria administrent.

Prohibēdū ē ut nulla femina
ad altare presumat accedere. aut
p̄bytero ministrare aut infra can-
cellos stare vel sedere. lxxc. ibi. Sz
ut babetur in sū. con. dicta. q. xi. vi-
tentur aliq̄ intelligere hunc textū.
qñ consanguinece habent secum pe-
dissequas extraneas. Sed certe de-
cre. ponderat suspensionē nō solū pe-
dissequarū. sed etiā ipsarū consan-
guinearū. ibi: qz instigāte diatolo-
7c. Unde etiā si nō bātēat secū ex-
traneas. ut tet consanguinearū su-
spectarū cobabitatio vitari. ut sup
hoc. c. sentit glo. dicens. Quod di-
citur h̄ intellige de suspectis clerici
iuuenibus. 7 mulieribus suspectis
qz si suspecte sunt nō debent secum
manere. 34. dis. quorūdam. Con-
traria loquuntur de illis mulieri-
bus de quib⁹ nulla est suspitio ma-
li. Item fm Boff. 7 hosti. eps 7
religiosus indistincte nō pñt cū ali-
qua etiā consanguinea habitare.
ar. dci. c. quorūdam. 7 i Auten. de
sanctissimis epis. §. ep̄m. coll. 9. 7
de monachis. §. cogitandū. coll. i.
Ray. p̄o dicit. Licet h̄ tutū 7 bone-
stū esset. tñ nō obstat eis illa iura.
qz. c. q̄rūdā. loquit qñ immoderatā
familiaritatē ep̄s hēbat cum filia
cuius occasione vilis ac cōtēptibi-
lis a subditis hēbat. c. p̄o. sanc. lo-
quit de vtroque ep̄i que oīo debet in-
trare religionē. lxxc. i. dca. q. xi. i. sū.
con. Primū xxi. videf. Nā de re-
ligiosis expresse b̄r. is. q. 2. diffini-
m⁹. De epis p̄o in dco. §. ep̄m. Et

sic non redignāf leges sacros ca-
nones imitari. ita 7 sacroz statuta
canonum principū constitutionib⁹
adiuvantur. extra de noui operis
nū. c. p̄. **B**

Utrū clericus incontinēs 7 for-
nicarius sit suspēsus 7 debeat in of-
ficijs cuitari. R. Quilibet p̄ mor-
tali peccato est suspēsus quo ad se.
tñ talis nō est suspēsus q̄ ad alios.
nec debet in officijs cuitari. nisi si
pctm̄ ē notoriū. ut qz dānatus est
de illo. aut sponte p̄fessus ē in iure.

A . uel etiā nō sp̄te. qz h̄ distinctio
nō fit in. c. q̄sitū. j. alkato. vbi etiā
glo. dicit. qz h̄ casu cōdēnatio debet
fieri p̄ sniam diffinitivā. **B** . uel
euidencia facti que nō p̄t aliqua
terguersatiōe celari. ut puta qz mu-
liorem multū suspēctā tenet publi-
ce. aut qz apparēt inde argumenta
gradientia sup̄ terram. extra de co-
ba. cle. 7 mu. q̄sitū. **A** . Ibi nō di-
cit de signis b̄mōi euidētie. s̄ h̄ po-
nit Ray. ut in sū. con. li. 3. ti. 30. q.
iz. **B** . Et de h̄ bates. j. fornicar-
tio. §. 2. Et ibi de pena clerici qui
duxit vxorē. §. 3. Utrū aut a forni-
cario liceat accipere sacra. b̄r. j. ordi-
nat⁹ p̄. §. 3. **A** . Sup̄ bis 7 sūb⁹
todie ē facta magna inouatio p̄ pci-
liū Cōstātiēse. 7 postea Basiliēse.
anq̄ reuocaretur. in q̄ Basil. pci-
lio facta fuit qdā cōstitutio appro-
bante dño Eugenio papa 4. quā
ego extraxi de lib. dñi cardinal⁹ Ju-
liani tituli scē Sabine. q̄ vulganē
d̄r scī āgeli. q̄ p̄fuit dco p̄cilio. 7 in
d. 6.

hanc constitutionē ostēdit i came-
ra ⁊ studio suo florēt. die 2. de-
cembri. 1440. cui⁹ tenor seqt ⁊ ē
talis. Ad vitādū scādālū ac mul-
ta picula subueniēdū q̄ p̄scientijs
timorāq̄ statuit. q̄ nemo princeps
a coione alicui⁹ i sacroz admissra-
tiōe. aut alijs q̄buscūq̄ dinis ul' eē
p̄textu cuiuscūq̄ snie aut cēsure ec-
clesiastice seu suspēssionis aut p̄bi-
bitionis ab hoīe uel a iure genera-
liē. p̄mulgate teneat abstinere. ul'
aliquē vitare. aut interdictū eccli-
asticū obseruare. nisi sentētia p̄bi-
bitio. suspensio. uel censura huius-
modi fuerint uel cōtra p̄sonā colle-
gium uel vniuersitatē eccliam aut
locum certum aut certam. a iudi-
ce publicata uel denūciata specia-
liter ⁊ expresse. aut si aliquē ita no-
torie excoicationis sniam p̄stiterit
incidisse q̄ nulla possit tergūlatiōe
celari. aut aliq̄ iuris suffragio ex-
cusari. nam a coione ill⁹ abstinere
vult iuxta canonicas sanctiones.
Propt̄ hoc sn̄ huiusmodi excoica-
tos. suspensos. interdictos. seu p̄bi-
bitos. nō intendit in aliq̄ releuare.
nec eis q̄modolibet suffragari. **B**

Clericus inq̄.
q̄tū ad bona tpalia. Vtrū
clerici possint habere p̄p̄iū. R. Sic
iz. q. i. ep̄i. Et si qua capitula iue-
niant cōtraria. intelligi debet scdm
statū p̄m̄iue ecclie. qm̄ n̄l p̄p̄iū
possidebant. ul' de religiosis qui re-
nūciauerunt p̄p̄ijs. Et tñ sicut ant

Lbo. 2. 2. q. 185. Clerici non sic
debent p̄p̄iū possidere ut dñ cu-
rant propria defectū faciant in his
que p̄tinent ad cultum diuini. **A**
Al' nō p̄t dicē sicut cū effectu de-
bent p̄s mea dñs. Hoc. n. dicere nō
p̄t q̄ eē dñm aliqd bz. iz. q. i. cleri-
cus. Et ut dicit Lbo. i loco p̄alla-
to. alle cū deo alias p̄tes habet cui⁹
studiū dimittit circa ea q̄ deisunt
dñi intēdit his q̄ mūdi sunt. Et p̄e-
dictū etiā notatur in sū. con. li. 2.
ti. 5. q. 11. **B**

Utrū clerici possint facē testamē-
tū ul' donationē int̄ viuos. R. Si
habēt de p̄monialib⁹ ul' q̄ sibi ad-
uenerūt aliunde. puta ex successiōe
uel donatiōe facta p̄sone nō ituitu
ecclie. uel de illis q̄ ipsi sibi p̄ scri-
pturā uel huiusmodi artificū licitū
q̄sierūt. indubitanē p̄t de his fa-
cere testm̄ uel etiā donare. iz. q. 3.
c. p̄. et. 2. eē de testa. ad h. c. 7. c. qz
nos. Et h̄ etiā h̄nt locū si cleric⁹ sit
in ptate p̄ris uel aui p̄stitut⁹. C. de
ep̄is ⁊ cle. Autem. p̄s byteros. lz in
alijs p̄sonis secus sit. ut. j. p̄culiū.
De reb⁹ aut eccliasicis mobilib⁹ ⁊
imobilib⁹ nō p̄t clericus testari. s̄
p̄t de mobilib⁹ ⁊ fructib⁹ p̄ceptis i
egritudine cōstitut⁹ dñ tñ sit cōpos
mētis cōferre paup̄ib⁹ ⁊ religiosīs
loq̄. ⁊ his q̄ sibi boneste seruiērūt.
ut dco. c. ad h. ⁊ eē de testa. relatū
2. **A**. Hoc etiā p̄t cleric⁹ videlz
donare de reb⁹ mobilib⁹ fructib⁹ ⁊
silib⁹ ex iusta cā dum sanus ē. dñ
mōtpate. eē de dona. ceterū. ⁊. c. ad

aplice. Et notatur i sū. con. eo. ti. q. iz. etiā p sanguinis q sibi honeste seruierūt. dcō. c. relatiū z. re testa. B. De p̄suetudine tñ clerici alicubi testant re fructib⁹ ⁊ reb⁹ mobili bus ecclie acq̄sitis. tñ re iure p̄. est. ut in p̄dictis caplis ⁊ iuribus. A Et ut notat i sū. con. dcā. q. iz. p̄m Al. re huiusmodi rebus testari non esset illicitū. nisi qz in fauorē ecclie siarū p̄bitū ē. vñ etiā qz rō sua det oppositiū credo vbi h̄ p̄suetudo ē. qz re reb⁹ eccliaſtiq̄ mobilib⁹ pos. sint clerici facere testamētū. h̄ ille. Hoc itellige vñ nisi re sacri vasis. Sup̄ his. n. nullā non solū donati onē sed nec alienationē p̄t facere clerici. iz. q. z. c. z. Nisi forte ha. terent sup̄flua vasa. Nec ex alijs mobili bus posset rebus satisfieri. io. q. z. hoc ius. Et forte idē posset dici in alijs ad diuinū cultum re. putatis. ar. c. fi. c. re testa. Immo idem ē etiā de alijs rebus. nisi for. te consuetudo foret qz cleric⁹ testa. retur re mobilib⁹ que recepit ut sti. pendia p̄sonalia. re alijs p̄o nō p̄t testari. ut notat dñs An. in. c. rela. tum. z. re testa. ⁊ dñs Dominicus re scō Geminiano. in. c. p̄senti. re offi. or. li. 6. B

z ¶ Quis succedit clerico ab itesta. to? R. In bonis acq̄sitis p̄ eccliaſ succedit ecclia. h̄ in alijs succedūt p̄ sanguinei scōm ordinē in q̄. q̄b⁹ re ficiētib⁹ succedit ecclia. iz. q. 5. c. fi. A. Poti⁹ vñ. c. p̄t. qd̄ icipit. q̄cūqz. B. c. re succe. ab inte. p̄. ⁊ z. c. cū

dilectus i fi. Et re hoc casu habes diffuse. j. successio. §. z. A. Moie aut ecclie. nō ep̄s uel successor cle. rici morient⁹ vbi ē collegiū clerico. rū. sed cois p̄gregatio intelligit qz rerū illaz relet canonicā distribu. tionem ⁊ curam habere. Vbi autē in loco defuncti tñ vnus ē ordina. rius is ea bona habebit. dcō. c. re. latiū z. c. re testa. B

¶ Quid si nescit vtrū res fuerint 3 ecclie uel p̄sone? R. Presumū. tur oia esse ecclie. Si tñ constat eum habuisse res que nō erant ec. cleſie sed p̄sone ⁊ dubitatur re q̄b⁹. presumitur pro eo qui est in posses. sione rei re qua est q̄ſtio. vnde si p̄ mortē ecclieſia inuenitur in possessione heredib⁹ incūbit p̄batio. Sed si he. redes sunt in possessione p̄babit ec. cleſia ar. iz. q. 4. c. p̄. et. q. 5. c. p̄. in. fi. Et si possessio est oio confusa ul̄ probat. vide. j. successio. §. z. A

Ibi dicitur qz equalis relet fieri distributio inter ecclieſiā ⁊ consan. guineos seu heredes. nisi forte q̄s ex seruo factus sit clericus. tñc. n. fiet quod dicitur extra de succe. ab. inte. c. z. vbi h̄ idē dicit glo. ⁊ ut notat i sū. con. li. z. ti. 5. q. 13. Ray etiam con. p̄dictis re onere p̄ban. di ⁊ qz re seruo facto clerico itelli. gat dictū. c. z. vbi dñs qz peculū de. cedent⁹ d̄z diuidi i q̄tuor p̄tes. q̄rū vna ep̄o. alia ecclie. etia paupib⁹. q̄rta parentib⁹ assignetur. ⁊ si non parētes sint. ep̄s eam recipiat. ⁊ i vñ ecclie diligētē distribuāt. B

4 **E**tz clerici siue plati q bona ecclesiarum presumunt i vsus illicitos sint raptores. R. fm Ray. Clerici qui consanguineis aut potētib. diuitib. meretricibus. histrionibus. et sifib. bona ecclesiastica paupib. rebita tribuūt. raptores sūt. qz qd bñt pauperū est. is. q. i. c. fi. Nam paupib. debent. Un tales clerici tenent ad restitutionē oluz paupib. uel i vtilitatē ecclesie. iz. q. z. glia. et c. et si illi. Et peccat mortalitē nō solū qz paupib. subtrahūt. s. etiā qm turpib. psonis tribuūt. 86. dis. qui venatoribus. et c. conare. Et quod dictū ē de psanguineis. itelligendū ē fm xv. qm daf eis nō ut paupib. s. vltra statum cōditionis eoz. **A** Idē i sū. con. li. z. ti. 5. q. 14. Ubi q ad diuites et potentes dī qm eis daf nō ppter aliquā cām licitā et bo. nestā. s. ppter fauorē et pompā seculi. **B** Sile ponit p lbo. z. z. q. 185. de epis. Dicir. n. q si distincta sint bona q debēt i vsu ecclesie ab his que sunt pauperib. et ministris erogāda. et aliqd cōs sibi retineat. ut de his q paupib. erogāda sūt. ul i vsu mistroz ul i cultū dñi expēdēda. nō est dubiū q mortalitē peccat et ad restitutionē tenet. De his autē q sunt spāliter suo vsui reputata peccat si immoderata sibi retineat. et alijs non subueniat. sicut requiritur caritatis. Si pō pdicta bona nō sint distincta. eozū distributio eius fidei cōmittit. Et si qdē in modico deficiat aut supabundet.

pōt hoc fieri absqz bone fidei retinēto. qz nō pōt hō in talib. pūta. lic accipe illud. qd fieri o3. Si pō sit multū excess. nō pōt latē. vñ viret bone fidei repugnare. Et id nō ē absqz peccō mortali. Et idē iudiciū ē de bonis alioz clericorū. ut ponit idē lbo. in qdā qlibet. **A** Idē i sū. con. li. z. ti. 5. q. 16. vbi q subditur. Nō etiā q platus tenet de bonis amissis ecclesie volo et culpa lata et leui fm Ber. et Hosti. extra de offi. archi. c. ea que. **B**

Clericus siue prelatus tenetur de bonis ecclesie sue amissis sua negligentia. volo. uel culpa. siue lata siue leui. Notatur extra de offi. archi. c. ea. que. Idē Hosti.

Cūqd clericus qui habet sufficientes pñmonia pōt viuere de bonis ecclesie. R. fm Al. Si deseruit ecclesie. pōt viuere de bonis ecclesie eius. s. si nō deseruiat ul in malos vsus expendat. mortaliter peccat. Con. Hosti. Sile. j. decime. i. s. pñt. **A** Idem in sū. con. eo. ti. q. i. vbi addit. Qu autē dīc Jero. q bonis penitum sustentari pñt. si quid est pauperum accipiūt. sacrilegiū icurrūt. 16. q. i. c. vlt. Intelligendū est ut dicit Al. cū extrema necessitas pauperum requirit. tunc. n. et sua tenent erogare. Hosti. dīc q de et similes auctoritates itelligunt q de supfluo debēt largas elemosynas facere. s. ibi. Et sic nō est ex pectāda extrema necessitas. sed de bonis clericor. et ecclesie. pauperibus large

subueniendū ē. qđ magis consonat
predicto. c. viij. Al' nō ēēt differen-
tia int' clericos ⁊ laicos. ⁊ int' bo-
na ecclesie ⁊ bona ceterorū. cū i ex-
trema necessitate cōs de oib' bonis
iuxta eorū facultatē teneant. p'ri-
mo subuenire. 36. dis. pasce. **B**

E An q' male recipiunt a psonis
ecclesiasticis teneant ad restituti-
onem? R. s'm Ray. Fornicarie ⁊
huiusmōi turpes p'sone tenent re-
stituere ipsi ecclesie. nisi forte eis
fuerit datum cā elemosyne i sūma
necitate qz tūc fuit rebitū. 36. dis.
pasce. Idē Hosti. Diuites ꝑo ⁊ po-
tentes q' receperunt ꝑ fraudes. mi-
nas. iportunitates ⁊ b'. tenent. Et
cleric' q' dedit redimendo repatio-
nē suā excusatur. ex te symo. dile-
ctus ꝑ. Si ꝑo nō sunt data ꝑpter
p'dicta. s' ꝑpter aliam necessariā ul'
bonestam causam. ut rōne hospita-
litat' aut elemosyne. nō tenent. ar.
xi. q. 3. qm multos. 42. dis. q'scā-
mus. **A** . Donk exemplū Ray.
ut ꝑ3 in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 18. qm
p'dicti diuites ⁊ potentes casu for-
tuito ꝑp' aliquā cām necessariā ul'
bonestā venerūt. ⁊ iꝑediti nō pnt re-
dire ad ꝑp'a. nec ibi iuenitur aliqd
ad emēdū. ul' nō bnt vñ emāt ⁊ ꝑ-
curāt ꝑpatecā elye. **B** . Idē dicē-
dū. si erant bñ meriti ⁊ bonesti viri
p'serti qz iā iꝑederāt ecclesie seruitiū
defendēdo. ul' patrociniū i cā p'stā-
to. aut elyas ꝑfērēdo ⁊ b'. qz tali-
bus ecclesia tenet rependē. iz. q. 2.
q'cūq' suffragio. ⁊ c. ecclesiā. **A**

Al. tñ ut ꝑ3 i dca. q. 18. dīc q' etiā
illi q' acceperunt ex illegitiā cā resti-
tuere nō tenent. nisi ipse cleric' ꝑp' bu-
iusmōi donationē facit sic nō solūē-
to. sic etiā i vsura. ⁊ s' excepto eo q'
extorsit ꝑ fraudē ul' minas aut vio-
lentia ul' huiusmōi. hic etiā tenet si
cleric' sit solūēdo. Si at cleric' nō sit
solūēdo. tenet ad restitutionē cōs
q' illicite acceperunt. s' ibi. P'rimū
dictū verius videt. q' siue cleric' sit
solūēdo ul' nō illicite suscipiēs tene-
atur ad restitutionē. qz illicita do-
natio rei ecclesie de iure non tenet. ex
te dona. c. 2. **B** . S3 si teneat fi-
eri restitutio cui fiet? R. An non
turpiē dederit. s' timore ul' huiusmōi
restituēt eidē q' dedit. Al' auctori-
tate supioris puerit i vtilitatē ec-
clesie uel paupib' erogabit. ar. i. 1.
q. 4. si qđ in atrio. Sā con. Tho.
2. 2. q. 62. **A** . De s' i dca. q. 18.
clarius dīc s'm Ray. sic. Credo q'
auctoritate iudicis penitētiā de-
beat feri ecclesie cui sic iniuriōse ab-
latum est. ita q' illi eidem q' dedit
nisi cū turpiē dedit. tūc. n. nō sibi s'
successori suo poterit fieri. ul' supe-
riori. ut dīc Hosti. Mel in vtilitatē
ecclesie puertat. ul' etiā eiusdem loci
paupib' si s' expedire videbit ero-
get. ar. dca. c. si qđ i atrio. Hoc vlti-
mū. s. q' de paupib' dīc glo. Ray.
q' melius est. s. cum indigent pau-
peres. uel satis abundet ecclesia.
alioqñ mel' est q' i vtilitatē ecclesie
paupis cōuertat. Idem **Al.** Sup
eo ꝑo qđ dīc Ray. de auctoritate

indid pñialis glo. et dñ. si tñ sup
talib⁹ disponēdi habēāt pñatē. **B**
De fructib⁹ bñficiōz habēt plura
s. bñficiū z. p totū. Cleric⁹ nō dz
recipe eccliam de manu laici. ut. j.
ecclia p. s. pñt. Cleric⁹ an tēat iu
rare corā laico. vide zz. q. vlt. nul
lus. Et lēs ibi q nō pñumat iura
rei manib⁹ laici. **A** s. ad petiti
onē cuiuscūqz laici. nisi fuerit p in
dicē eccliaſticū reqñit⁹. ut ibi. **B**

Coadiutor.

Quō z qñ ep⁹ assumē
posñt coadiutorē. vide. j. vitatus
corpe. s. z. i fine. z. s. fi.

Cognatio.

Tri
plex
est cognatio. Quedā car
nalis q dñ cōsanguinitas. Quedā
spñalis q dñ cōpācñitas. ul cōgna
tio spñalis q ex cōpācñitate pce
dit. Quedā legalis q dñ adoptio.
Iste cognationes multiplici ipe
diſit mñmonū. Et idē de eis reqre
j. ipe dñmētū. s. 6. et 7. et s. adoptio.

Comēda eccle

ſie. Talis comēda nō pōt fieri
niſi p modū q dicñt s. bñficiū p.
s. 3. in fi.

Committere

alteri vices ſuas. reqre. j.
relegare. z. j. vicarius. z. j. confes
sor p. s. pñt. z. añpñt.

Commodatū

Comodare est alicuius rei ad ali
quē certū vñū gratuita pceſſio. Itā
ſi merces iteruenit nō ē comodatū
ſ locatio uel alius contract⁹ ino
minat⁹ fm Hoſti. z. Hoſt. **A** Idē
in ſū. con. l. 2. ti. 6. q. 18. Et ē loca
tio qñ interuenit merces pecunie.
hoc. n. caſu ſi tranſſerē dominiū ē
venditio. Si vero nō tranſſerē ē lo
catio. ut in Inſti. de emp. z. ven. per
totū. Et de locatione z con. in pñci
pio. Si vero nō inueniat merces
pecunie. ē contract⁹ inoiar⁹. q ſit q
duplicie. videlz. Do ut res. Do ut
facias. Facio ut res. Facio ut faci
as. ff. de pñcript⁹ pñbis. l. nālis. **B**
C Comodare pōt z ei comodari q
pōt z pñrabē. vñ nō ſolū pñat⁹ pōt
comodare z ei comodari. ſ etiā yco
nomus. qz is pñrabē pōt. p. q. z. ſ
ius porrectū. Porro ſi pupillus cō
modet nō ē obligat⁹. ſ al⁹ ei obli
gat⁹. ff. de acti. emp. z. ven. l. Julian⁹
s. añpñt. **A** Idē in ſū. con. eo. ti.
q. 20. fm Hoſti. Et addit. Tenet tñ
pupill⁹ i qñtū locupletior fac⁹ ē. Sic
z ſi pñone nō ecclie comodatū fue
rit. tenet ecclia in qñtū i vñlitate ei⁹
pñtū ē. **B** Poſſum⁹ etiā comoda
re nō ſolū nñā ſ etiā aliena q poſſi
tem⁹. ff. cōmo. l. comodare. z. l. ita.
A Ibi dñ. Ita ut ſi fur ul pñdo cō
modauerit hēat comodati actionē.
Aduertēdū tñ q de bone fidei poſ
ſeſſore nō ē dubitatio. Male fidei
vero poſſeſſori comodare non licet
imo comodādo furtū cōmittit. qz
ē pñrectatio fraudulēta rei aliene

uito dñs. ff. de furt. l. i. Silliter ⁊
re alienā retinēdo rapinā cōmittit
i4. q. 5. si qd. Sz dī posse cōmoda-
re q ad hoc ut possit cōmodata-
riū agē cōmodati. dcā. lita. nisi for-
te pcurrat dñs rei cū legitimis p-
bationib⁹. Nā tūc ei oīo libera faci-
enda ē restitutio. C. de furt. l. in ci-
uile. B. Nō tñ licet nob cōmoda-
re ea q nobis sūt cōmodata tñ ad
vsum nrm. ut. j. §. 4.

2 **C** In cōmodato d3 restitui res ipsa
dñs. i. ius aut nāle. Nec pōt restitu-
tio pceptu alicui⁹ debiti retineri. C.
como. l. si. Et nō deteriorata. ut. j.
depositū. §. an pōt.

3 **Q**uid si cōmodauit tibi rem ad
certum vsum ⁊ tu vteris ad aliū.
puta cōmodauit tibi equum vsq ad
certum locū. ⁊ tu pcedis vterius
ul cōmodauit eū ut ducēs ad villā
⁊ tu durasti eū ad bellū. ul rē quā ti-
bi cōmodauit cōmodasti alteri? R.
In oib⁹ pdictis furtū cōmittit. nisi
qñ cōmodatari⁹ credebatur dñm p-
missurū ⁊ erat iusta cā credendi. ff.
de furt. l. q re. A. In hac. l. nō dī
nisi de z. s. qñ excusat a furto. sed
pñū. s. qñ tenet rōne mutari vsus
pbat. ff. cōmodati. l. si ut certo. §.
qñimo. ⁊ ff. de furt. l. q iūmēta. Et
i dubio psumit dñs nō pmissur⁹ ⁊
innuī. ff. de furt. l. q vas. §. vetare.
B. Itaq si in dictis casib⁹ res pñt
ul deteriorata ē ille q cōmodatū rece-
pit indubitatē tenet ad restitutionē
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. i9. B.

4 **S**z nūqd alie cōmodatari⁹ re-

net si res pñt ul deteriorat? R. Di-
stinguēdū ē. qz si qd accepit cōmoda-
tū grā sūt tñ. ut frequēt⁹ solet fieri
ipse tenet de dolo ⁊ culpa siue lata
siue leui siue leuissima. ex eo. c. vni-
co. qz i talib⁹ talē diligētiā qle i re-
bus suis vetet adhibē. Nec b etiā
sufficit si res diligēt⁹ custodiri po-
tuit. ff. de ac. ⁊ ob. l. i. §. is qz cui.
De casu pō fortuito q non accidit
culpa sua. nō tenet ad restitutionē
nisi inuenerit pactū uel mora. s. re-
stituēdi. ut in dcō. c. ex. Qz si cōmo-
datū fuisset factū grā dñs tñ. pbi
grā. Cōmodauit vtrūq ut ad me or-
natioz ducēt. tūc cōmodatari⁹ non
tenet nisi de dolo tñ. ut. ff. eo. si ut
certo. A. in. §. inēdū. vbi dicit de
dolo tñ. Sed hosti. dīc q tenet b
casu etiā de lata culpa. ut i sū. con.
eo. ti. q. zi. vbi s oīa notant. p q fa-
cit. qz lata culpa eqparat dolo. ff. de
positi. l. q nerua. Et ibi etiā p3 q
lata culpa dī qñ miorē curā adhi-
bet alienis q suis. B. Si pō cō-
modatū fuerit grā vtriusq. tūc te-
net solū de dolo ⁊ lata culpa. ff. eo.
in reb⁹. p. rñso. ad fi. A. Immo
hoc casu tenet etiā de culpa leui. ut
notat glo. in dicta. l. in rebus. B.
Idem dicit hosti. ut patet in dicta
q. zi.

Cōmodans tenet cōmodatario
si ei scienter cōmodauit vasa viti-
osa. ppter quā causam vinū ⁊ oleū
effusū est. ff. eo. l. in reb⁹. Itē si añ
tēpus reuocauit cōmodatū. ff. eo.
in cōmodato. A. Tenet etiā de

5

ipensis factis in reb⁹ comodis s^m
modū q^d bñ i deā. l. i. reb⁹. s. pñt. vbi
dicit. Possunt iuste cause iterueni-
re. re qbus cū eo q^d comodasset agi
rebet. veluti re ipensis in valitudi-
ne seruifactis. q^d ppter fugā reqrē-
di reducendiq^d eius cā facie essent.
Ita cibariozū ipense naturali rōne
ad eū ptinēt. qui vtendū accepisset.
S³ id qd^d re ipensis valitudis aut
fuge diximus. ad maiores ipēsas
ptinere debet. Modica. n. ipēdia
ven⁹ ē ut sicuti cibarioz ad eundē
ptineant. Itē q^d sciens vasa vitiosa
comodauit. si infusū vinū uel oleū
corruptū effusū ē est. **B**

Ompaterni-
tas. Reqre. j. ipedimētū s^o.

Ommunica-
re. i. eozp⁹ ppi sumere. Qui-
libet fidelis postq^d ad ānos discre-
tionis puenerit coicare tenet saltē i
pascate. nisi re osilio pprii sacerdo-
tis 7 ppe aliquā rōnabile cām ad
temp⁹ abstineat. ex re p. 7 re. c. ois.
A. Rōnabilis cā ē ad faciendā re-
bitam pparationē quā negligēter
omisit. iux illud. i. Cor. xi. Probet
autē seipsum bō. 7 sic re pane illo
edat. Non. n. cōuenit. ut q^d multis
seu magnis pctis fuerit inuolutus.
stati etiā p⁹ pfectionē accedat. s. si
tēp⁹ patit⁹ debet plures cōfiteri. 7
orōnib⁹ 7 ieiunijs 7 elemosynis se
mūdū 7 odoriferū reddē. p quāto
tpe suo sacerdoti qui ei⁹ nouit con-

scientie secreta visū fuerit expedi-
re. re p. dis. i. non sufficit. 7 c. in ac-
cusatione. Non est autē iusta causa
differendi. qz dicat quis se nō posse
indulgere. uel nō vult alienū resti-
tuere seu aliud ad quod obligatur
facere. hic. n. nisi pmitteat excoicā-
dus est. re p. dis. 2. si quis intrat.
B. Sed q^d etatis coicans de-
bet habere vide. j. s. pñt.

Quicumq^d cū conscientia pcti
mortalis ad coionem accedit. pec-
cat mortaliter. i. Cor. xi. Qui mā-
ducat indigne. iudicium sibi man-
ducat. Et hoc ipsū ponit Ibo. in 4.
dis. 9. 7 addit sic. Qz aliq^s sit a pec-
cato oio immunis non pōt pro certi-
tudine sciri. i. Cor. 4. Nullū mibi
cōsciū sum. s. in hoc iustificat⁹ nō
sum. Pōt tñ re hoc bati aliq^d con-
iectura pcpue per. 4. si q^d sicut dicit
Ber. p cū q^s pba rei reuote audit
ut Joh. 8. Qui ex reo est pba rei
audit. 2. cū q^s pmpitū ad bñ agen-
dū se inuenit. qz pbatio dilectōis
exhibito ē opis. ut dicit btūs Greg⁹
3. cū q^s a pctis abstinedi in futu-
rū ppositū habet. 4. cū re pteritis
dolet. qz i his vera pnia s^m Greg.
consistit. vñ si aliq^s p b⁹ mōi signa
facta diligēti discussione sue pscie
quis forte nō sufficiētī ad coionē
reuote accedat aliq^d pctō mortali
in ipso remanēte qd^d ei⁹ cognitionē
psterfugiat nō peccat. imo magi ex
vi facti pcti remissionē psequitur.
A. Con. pdictis p. ut in sū. con.
li. 3. ti. 24. q. 69. Ibi etiam dicit

¶ **Al.** q. tale pctm̄ de quo p̄ie
dictū est in p̄tice generali dimis-
sum ē. l. 3. non ita plene sicut ea q̄ in
specie cōfessus ē. Ibi etiā dicit̄ p̄ in
Pe. q. cōsciētia pcti mortalis pōt
esse multiplex. Quia aut illa p̄sci-
entia surgit ex certitudine sufficiē-
ti. ut q. scit se fornicatū. ul. hili. Aut
p̄babili. ut q. morose telectat̄ est.
et timet affuisse p̄sensū mortalem.
Aut ex leui. ut hō scrupulosus qui
timet de leui telectatione ne fuerit
pctm̄ mortale. In p̄casu ad coio-
nem accedens peccat mortaliter.
Sicut in 2. Nam in p̄ptemnit. In
2. discriminari se exponit. In 3. non
hoc intellige vtrū si p̄sciam scrup-
ulosam reponat seu illi nō p̄senti-
at. ex re sen. ex co. in q̄ sit dō. Aliter
non debet accedere q. q̄qd sit p̄
p̄sciam edificat ad gētenam. ex re
symo. p. tuas. 2. Et subdit Pe. Si
aut nō habet q. p̄sciam pcti mor-
talis. aut h̄ ē q. p̄parauit et discul-
sit. p̄paratioē sufficiēti diligentis.
sine p̄sciam suam examinando. et
p̄ p̄tos cōsulendo aut p̄babili cō-
scientiā suā. s. p̄babiliter examinā-
do et p̄fite dō. aut negligēti. In p̄ca-
su non peccat s. remissionē pctōrū
etiā si q̄ latet accipit et meret. In 2.
nō peccat. s. tñ remissionē nō acci-
pit nec meret. In 3. p̄o peccat mor-
taliter et temeret. maxie si neglien-
tia sit mag. h̄ ille. Et d̄ intelligi p̄ in
p̄dicta. s. q. meritū coionis et effe-
ctus non p̄dat. p̄pter quālibet leuē
negligentiā. **B**

C Non sufficit volenti coicare q̄ 2
sit solū contritus. imo si habet co-
piā sacerdotis qui cum possit ab-
soluere. peccat sine confessiōe coi-
cando. Si p̄o nō h̄z copiam. tunc si
iminet necessitas coicādi uel celebrā-
di. ut q. timet scādali p̄p̄. uel iam
icepit misterii sacri. uel aliq. infir-
mus amiserit loquelā. et ē in p̄posito
p̄fite di q̄ citi pōt. nō peccat coicā-
do. h̄ Pe. et Al. Sicut Lto. j. p̄fesi-
tio 2. s. 5. et Ray. j. missa. s. 8. **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 10. et incipit
misterii sacri ista canonē anteq̄ sa-
cerdos conficiat. ut p̄z in dco. s. 8.
¶ **in Ray.** Et sic ut videt post offer-
torium. **B**

C Quis exenti i pctō nō liceat coi- 3
care ut dictū est s. s. 1. videndo tñ
corp̄ xpi nō peccat. Attā si iterdū
p̄p̄ humilitatē abstineat a vidēdo
laudādū ē p̄ in Lto. i. 4. dīl. 2. Con.
Al. dīcēs q. pctōr nō d̄z vidē mul-
to aspectu. s. eo viso p̄cutē p̄ct̄ q̄ si
nō sit dign⁹ eius aspectu. Heretici
p̄o p̄ in eūdē Lto. arcendi sūt oīo a
visiōe. **A** Idē etiā ē de oib⁹ ifide-
lib⁹. ut p̄z in sū. con. eo. ti. q. 11. vbi
etiā supradicta nōnt. **B** Sicut nō
peccat q. tangēdo eū timore et re-
uerentiā corpus xpi. ut quia erigit
hostiā de terra et h̄mōi. Aliter pec-
cat. ut dīc̄ Immo. **A** Idē in sū. con.
eo. ti. q. 12. vbi dīc̄ p̄ in Pe. q. pec-
cator bis casib⁹ excusā p̄p̄ necessita-
tē. Et idē Immo. i. c. qd̄ ite. ex re p̄.
et re. et addit. q. idē ē si sacerdos pec-
cator alicui in necessitate constituto

eucharistiā tribuit. Nec videntur fel-
ligenda quā pctor est vere cōtritus cū
pposito p̄tendi. Al' ē qd sibi pos-
sit iputari. 7 id nō videt excusari. ut
pōt colligi ex dictis s. s. 2. **B**

4 **U**trū nocturna pollutio impediat
coionē seu celebrationem. R. s. m
Tbo. in 4. dis. 9. q. 4. arti. 2. Ad
hoc ut hō digne ad sacm eucharis-
tie accedat. tria requirūt. p̄mo. n. re-
quirūt mūditiā p̄sciētie que nō nisi
p̄ peccatū tollit. 2. requirūt eleuatio
mentis ad reū p̄ actualē deuotionē.
7 h̄ inter dū sine pctor amittit ut p̄
mentis hebetudinē uel occupationē
aut euagationē. 3. mūditiā corpo-
ralis. Unde 7 celebrātes uel etiā
tractātes aliqd sacramentū ppter
reuerentiam lauāt manus. Itaqz
p̄mo 7 p̄ncipaliē pctor impedit. 2.
ideuotio seu hebetudo mentis. 3. cor-
poralis imūditia. Et hec tria quāqz
cōcurrūt i aliq nocturna pollutiōe
quāqz duo ex ipsis. quāqz vnū tm̄. Et
p̄m h̄ hō magis uel min⁹ impedit. Et
id distinguendū ē re pollutiōe q̄ pōt
multipliciter contingere. Et p̄mo qdē
contingit ex sola dispositiōe natu-
re 7 nō ex p̄cedenti cogitatiōe. 7 tūc
nō ē signū alicui⁹ pctor. s. pōt hebetu-
dinē mētis inducere. si sil cū imagi-
natione contingit. Imūditia p̄o
corpale bz. 7 ideo si necitas ul' re-
uotio ex p̄p̄oscat nō impedit. p̄cipue quā
sine imaginatiōe accidit. tñ si ppter
reuerentiā q̄s abstineat. laudand⁹
ē. quā talis dispositio nō est p̄petua.
2. p̄o pōt cōtingere ex p̄cedenti co-

gitatiōe. Et h̄ dicendū ē qd cogita-
tio huiusmodi turpiū quāqz pōt esse si-
ne pctor. sicut cū est cogitatio tm̄.
uel cū quis disputādo de talib⁹ oz
qd loquēs cogitet. Aliqñ ē cū pctor
veniali. s. quā cogitatio ptingit ad
affectionē. 7 in sola relectatione fi-
nitur sine vllō relectatiuo p̄sensu.
Quāqz autē est mortale. s. quā p̄sens⁹
adiungit. Et qd cogitationi tali re-
p̄pinquo ē relectatio. 7 relectationi
p̄sensus. id in dubiū verti pōt. vtrū
sequens pollutio ex pctor accideret
uel non. 7 an veniali. uel mortali.
Quāqz sic dubitat de p̄cedenti p̄sensu.
oio abstinendū ē. Si autē nō dubi-
tat s. exp̄sse iueniat q̄s p̄sensum nō
p̄cessisse 7 necitas vigeat. aut si aliq
potior cā pōt accedere aut etiā ce-
lebrare. De si cā aut necitas nō sit
7 tamen celebrat. non peccat mor-
taliter sed venialiter. Melius tñ ē
abstinere. ppter reuerentiā sacramen-
ti. 3. pōt cōtingere ex cibo uel potu
p̄cedenti. 7 tunc idem est iudiciū
sicut de illa pollutione que ex turpi
cogitatione p̄cessit. nisi in tantū qd
nō ita de facili ptingit peccare mor-
taliter in susceptione cibi sicut i co-
gitatione turpi. 4. pōt cōtingere ex
illusionē. Et qdē si illusiōis cau-
sa in nob p̄cessit. idē est iudiciū
qd de cogitatiōe p̄cedere. Si autē i
nob cā nō p̄cessit. imo potius cōtra-
ria causa 7 frequē accidit 7 p̄ci-
pue i dieb⁹ i q̄b⁹ q̄s coicare rebz. si-
gnū ē qd diabol⁹ vbi fructū eucharis-
tie auferre conatur. vñ in tali casu

psultū fuit cū dā monacho ut i col
latidib⁹ patrū legif⁹ q⁹ coicaret. Et
sic diabolus videns se nō posse cō/
seq⁹ intētū. ab illuſiōe ceſſauit. Be/
neraliter tñ q⁹ cā ex q⁹ pringit non
potest ita papi te facili. tutū est sp
abſtinē nūi neceſſitas icū bat. s⁹ d⁹
abſtinere vſq⁹ ad. 24. horas. q⁹ in
tali ſpatio natura que p⁹ corporale
imūditā 7 mentis hebetudinē fu/
erat reordīata. reordīnat. **A.** Idē
i ſū. con. l^o. 3°. ti. 24. q. 13. vbi etiā
dicif⁹ ſm **Tho.** q⁹ pollut⁹ niſi pollu/
tio habeat ortū ex pctō mortali de/
bēt celebrare p⁹ alio qui ē in pctō
mortali ne ille celebrādo peccaret
mortaliter. **B.**

5 **C** Corp⁹ ſpī a ieiunio tñ debet p/
cipi. 1. q. 1. nihil. de pſe. diſ. 2. liq⁹ do.
Quō in reuerentiā tāti ſacri iſtitutū
ē niſi ſpī neceſſitas iminentē mortis.
ne ptingat ſine viatico ex hac vita
transire. Eſt tñ ſciendū q⁹ duplex ē
ieiunū. s. nature 7 ecclie. Ieiunū
nature ē qd⁹ iportat puationē cur⁹.
cūq⁹ p⁹ſumpti p⁹ modū cibi ul⁹ pot⁹.
7 tale ieiunū requirē ad hoc ſacm
recipiendū. Nec refert vtrū aliqd
nutriat vel nō. aut p⁹ ſe aut cū alijs
aut cibi aut etiam medicine i q⁹ tū.
cūq⁹ p⁹ua quātitate dūmodo ſuma/
tur p⁹ modū cibi vel pot⁹ nō licet ſ
ſacm accipe. Reliq⁹ tñ cibi rema/
nentis in ore ſi casualiter trāſglu/
tiant nō impediūt ſūptionē b⁹ mōi
ſacri. q⁹ nō trahciunt p⁹ modū cibi
7 potus. ſ. p⁹ modū ſaliue. qd⁹ vitari
nō pōt. Aliud eſt ieiunū ecclie qd⁹

inſtituit ad carnis macerationē. 7
tale ieiunū non ſoluit p⁹ p⁹dicta. q⁹
nō multū nutriunt. ſed magis ad
alterandū ſumunt. **A.** Idē in ſū.
con. eo. ti. q. 64. vbi etiā dī ſm **Tho**
q⁹ ſilicet nō impediūt coionē ſi casualit⁹
ſumanē reliq⁹ aq⁹ uel vini qbus os
abluit. dūmō nō trahciāt in mag⁹
quātitate. **B.** Porro eccleſia die
naturalē incipit a media nocte. 7 iō
ſi p⁹ media noctē aliq⁹ ſūpſit aliqd
p⁹ modū cibi vel pot⁹. nō pōt ea die
ſ ſacm ſumere. Pōt ſo ſi añ me/
diā noctē. Nec refert vtrū p⁹ cibū
uel potū dormierit aut etiā digeſſ⁹
ſit q⁹ tū ad rationē pcepti. Refert
āt q⁹ tū ad pturbationē mentē. quā
patiunt⁹ boies. p⁹ in ſomnitatē uel
idigeſtionē. ex qb⁹ ſi mens multū
pturbet bō reddit inept⁹ ad ſūpti/
onē b⁹ ſacri. ſ. **Tho.** in 3. pte. q. 80.
A. Idē i ſū. con. q. 65. **B.** Dubiū
occurrēs ſup ſumptionē a ieiunio
vide. 1. eucharīſtia 3°. ſ. 6°. in ſi.

6 **U**trū poſt ſacm coionem lice/
at ſtatim comedere. R⁹ ſm **Tho.**
in 3. pte. q. 80. In ſuſceptione hui⁹
ſacramenti requiritur magna de/
uotio que quidem magis ipeatur
ppter pcedentia q⁹ ppter ſequentia
7 ideo magis eſt inſtitutū q⁹ boies
ieiunēt ante ſumptionē q⁹ poſt. De/
bet tñ eſſe aliqua mora inter ſūpti/
onē eius 7 reliquos citos. vnde 7
in miſſa oratio gratiarū actiōis p⁹
coionem dicif⁹. 7 qui coicant ſuas
p⁹uatas oratiōes dicūt. **A.** Con/
tra ſ videt⁹ de pſe. diſ. 2. trib⁹. vbi

Clemens dicit qd q mane coicaue-
rit. vsq ad septā ieiunet. q vero ter-
tia ul q̄rta hora. ieiunet vsq ad ve-
sp̄rā. sic secreta s̄cificatione eterna
custodiēda sūt sacra. Sed ut notat
in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 66. Pe. dīc
q b̄ recretū loq̄t̄ fm antiq̄ tpa qm̄
raro celebrabant. m̄sse. Scdm̄ g
hāc rōnem Pe. etiā hodie obtinet i
raro celebrantib⁹. uel in nō sepe coi-
cātib⁹. Puto g q q̄tū p̄t comode
fieri etiā hodie b̄ recretū rebeat ser-
uari. Cōtrariū p̄o non p̄cedit nisi
ex induotioe. id nulla potest con-
suetudine iuari. extra de consue.
c. fi. **B**

1 **C** Duo sūt modi manducādi cor-
pus xpi fm̄ Aug. Un⁹ sacraliter
7 sic boni 7 mali edūt. Ali⁹ sp̄uali-
ter. 7 sic soli boni māducāt q i vni-
tate xpi 7 ecclie quā b̄ sacm̄ signi-
ficat manēt. h m̄gr 4. sen. dīl. 9.
A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 61. Et
illi dicāt manere i vnitare ecclie 7
xpi q ei cordiali fide 7 ope adherēt
24. q. 3. de illis. 7 de ple. dīl. 2. cre-
dere. In q etiā. c. p3 q duplex est
mod⁹ manducādi sp̄ualit̄. Un⁹ de-
uota fide tñm̄. unde ibi dīr. Qui cre-
dit māducāt. Ali⁹ ē fide 7 reb̄ta
sacramēti pceptioe. **B**

§ **I**nterdic⁹ suspēsus. excoicatus
etiā iuste. coicare nō p̄z. q i talib⁹
ē defect⁹ rei s̄ḡte. s. vnitatē corp̄is
mystici fm̄ Pe. **A**. Id est ecclie.
q mystice dīr corp⁹ xpi. ad Ro. 12.
ibi. Sic. n. in vno corp̄e 7c. et. 24.
q. i. Abi sana fides. 7 b̄ corp̄is

vinitas b̄ ē q fideles debent inuicē
vniri fide 7 caritate i b̄ sacro signa-
tis. Un⁹ 7 vocat mysteriū vnitatis
ē de sū. tri. 7 si. ca. c. p. s. vna p̄o.
Et p̄dicq̄ i b̄ s. con. Al. Et q ad ex-
coicatos claz ē. Nā etiā minor ex-
coicatio separat a pceptioe sacroz. ē
de sen. exco. c. p̄t. Et regularit̄ ex-
coicatio etiā iusta timēda 7 obser-
uāda ē. ti. q. 3. c. p. 7 ē de sen. exco.
p tuas. Quo ad interdictos dicēdū
q etiā eis denegat. nisi in articulo
mortis. ē de spon. nō est nob. p̄iūcro
c. qd in te. de p̄. 7 re. Quo autē ad
suspēsos dicēdū q tñc eis coica-
tio negat. qm̄ a pceptioe sacroz fue-
rint suspēsi. Sec⁹ si ab alijs. ut p̄t
colligi ex notat i sū. con. li. 3. ti. 35.
q. 81. ad si. vbi p3 fm̄ hosti. q suspē-
sio nō egredit̄ terminos snie date. 7
j. suspēsus p totū. S3 b̄ dictū Pe.
fuit multū breue. qd ponit in sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 11. i fi. **B**

Cūq̄ act⁹ coit⁹ m̄rimonialis ipe.
9 diat a coione. R. fm̄ Lbo. i. 3. pte
q. 80. Coit⁹ p̄ugalis si sit sine p̄cō
puta cā. plis generāde uel cā red-
dendi reb̄tū non aliē ipe dīr nisi sic
dictū est de pollutioe nocturna que
accidit sine p̄cō. s. p̄pter imūdictā
corporalē 7 men̄s distractionē. In
tali g casu ut dicit b̄t̄s Greg⁹ sūe
suo iudicio relinquendi. **A**. Hoc
bates in. c. vir. j. allato. **B**. Sed
qui voluptate dominante coniugi
m̄scet p̄b̄teri relet ab b̄ sacro. 33.
q. 4. vir cū p̄pria. **A**. Idē in sū.
con. eo. ti. q. 15. Et addit fm̄ Al.

sup 4. sen. dis. 32. q. exiges infirmitate ductus. licet moneri debeat ne accedat. si tñ oib? modis ex reuotione se ingerat nō ē phibēd? **B**lo. etiā in .c. ois hō. re pse. dis. 2. dīc q illud qd ibi dīc de abstīnendo ab vtoze añ coionē. p silū ē non preceptū. p dictū. c. vir. Sed certe videtur q coionē ipediat ois coitus mīmonialis etiā i reddēdo. ut ex pte batur. 33. q. 4. sciatis. **U**bi **I**ero dīc. Scia q frēs carīssīmi q qūq? vtozi rebitū reddit vacare nō pōt oratīō neq? de carnib? agni comedē tetet. **N**ō pōt dī in dco. c. vir. pōt itelligi qñ ois paret q in dco coitu qd penitus imūis foret ab oī voluptate 7 mētīs betetudie. cui? pñū psumis. ut i dco. c. scia. 7 i. c. vir. vbi dī. Licita ipsa admixtio piug sine voluptate carnis fieri nō pōt. Ergo non solū exactio. s. etiā redditio mīmonialis rebiti. coionē ipedire regularē videt nisi forte necessitas imineat. ut qd nimis frequē reddere cogeret. ne sp uel nimis diu careat necia coione. **A**n 7 conciliū Elitertanū dīc. Ois hō añ sacra coionē a ppria dōz abstīnē vtoze trib? aut qtuor aut 5. aut 6. aut 7. dieb? re pse. dis. 2. ois hō. Et ut p3 i sū. con. dca. q. 15. **A**l. i scripto. dis. 13. dīc. **B**n puto q sic sit faciēdū. si tñ alē piugū iueniat rebitū reddē coactus. 7 nō expetē 7 s frequē facere. eo q alē etiā illo tpe nō vult abstīnē. ego coicare cō. cederē illi q reddit iuitus. 7 alē nō

qui extorquet rebitum qñ non est extorquēdum. quia constat q etiā illo tpe reddere tenetur si pbabili ter timet re incōtinētia alterius. **S**ibi. Scdm q predicta intelligenda videntur sup hoc dicta doctop. **E**t fm **A**l. etiā post factā coionē non licet eo die rebitū epigere nec etiā exactum reddere. nisi cū difficultate. sed tñ contrariū non puto esse mortale. **A**. Idem in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 16. Et ego credo q aia hoc agentis male se habe. ret 7 dīna grā arida remaneret ob tantam irreuerentiā. cū ppter reuotionē 7 reuerentiā tāti sacri nō solū ab imūditia tali. s. etiā a materiali cibo qñ comede fieri posset abstīneri rebēt. re pse. dis. 2. trib? **C**etrū imūditia pure corporalis ipediat coionem. **R**. fm **A**l. in 4. dis. 9. Cum iste cibus non sit corpis s mētīs. magi i ei? sūptice considerāda ē mōditia mentis q corpis. Et iō distinguendū est de imūditia corporali. quia si sit ppetua siue diuturna. tūc nullo modo ppter hoc aliq? abstīnere tetet. ne ppe imūditia corpis pda fructus mētīs. sicut accidit i leprosis 7 patientib? fluxū sanguinis uel seminis. Si autē sit tpalis 7 facile purgabilis. tūc si aliquis sit in mente bñ disposit? sumē nō phibet. qñis posset ad tēp? laudabilē abstīnere ppe reuerentiā tantī sacri. dis. 5. ad eius. **A**. Idem i sū. con. eo. ti. q. 11. **B**. De sacer dote aut leproso

io

vtrū possit celebrare vide. j. lepro-
sus. s. fi.

ii **¶** Vtrū debeat hō corpus ppi fre-
quēte sumere. R. fm Lbo. in 4.
dis. iz. Ea que in hō sacro gerunt
hnt similitudinē cū his q̄ accidunt
in corpali nutrimento. qz. n. sit q̄si
continua repditio naturalis hu-
moris per actionē naturalis calor
7 exercitiū labori. ideo oportet fre-
quenter corporale cibū assumē ad
restauratiōē cōtinuē repditionis
ne p̄ditio cōtinua mortē inducat.
Sicut autē ex p̄cupia inata 7 occu-
patione circa exteriora fit repditio
feruoris 7 deuotiōis fm que hō in
deū colligit. vñ oportet q̄ pluries
repdita restaurent ne hō totaliter
alienet a deo. Sed tñ semel i āno
sumere necē ē. ut s. s. p. **A**. Oli
autē statutū erat q̄ ter in anno vi-
delicet in natali dñi. pasca. 7 pente-
costen hoies coicaret. de p̄se. dis. z.
7 si nō frequēt. Non faciētes autē
int̄ fideles nō habebant. ea. dis. c.
sc̄lares. In p̄mitiua autē eccl̄ia q̄ti
die coicabant. qz. vigeat deuotio
maior. ut nō ē i sū. con li. 3. ti. z4.
q. ii9. **B**

iz **¶** Sed vtrū q̄libet die sit coicādū
R. fm Lbo. i 4. dis. iz. In recipi-
ente sacm̄ ista duo requirūt. s. de-
sideriū cōiunctiōis ad deū qd̄ facit
amor. 7 z. requirūt reuerētia sacri
q̄ ad donū timoris p̄tinet. Primū
icitat ad frequentia sacri bui⁹ quo-
tidiana. s. secundū retrahit. Id si
aliq̄s exp̄mētalit̄ cōḡsceret ex q̄ti-

diana sūpticiē feruorē amoris augeri
7 reuerētia nō minui. talis debet q̄-
tidie coicare. Si autē sentiat reue-
rentiā minui 7 feruorē non multū
augeri. debet interdū abstinere. ut
cū maiori reuerētia 7 deuoticiē post-
modū accederet. vñ q̄tū ad hō vñ⁹
q̄sq̄ relinqueret i iudicio suo. **A**
Hec fuit sententia Aug. ut p̄z de p̄se. dis.
z. q̄tidie. ibi. Dixerit q̄sp̄ia 7c. Sed
put coiter accidit q̄tidiana sūptio
nō est laudabilis uel vitupabilis.
Unde in deo. c. q̄tidie. i principio
dicit Aug. Quotidie eucharistie
coionē accipe nec laudo nec vitu-
pero. **Oib⁹** tñ dñi q̄ dieb⁹ coicandū
hortor. Et put notat in deo. q. ii9.
al. in li. de missa. in fi. dic q̄ mediū
tenere ē bonū. s. aliqui celebrare 7
aliqui dimittere. nisi officiū exigit
ut in oī die celebret. De his autē q̄
mulieres oī die coicāt. videt̄ mihi q̄
acriter p̄tendēdi sūt qz. nimio vsu
faciūt vilescē sacm̄. 7 pot⁹ ex leui-
tate mulierū putat̄ esse desiderū q̄
deuoticiē tñ. In scripto autē dis. iz.
dicit. Prepantes se ad coionem p̄
abstinentia a coitu. 7 vidue siue in
castitate viuētes nō debent p̄hibe-
ri a coione frequēti. p̄cipue de men-
se i mēsem fm solēnitates maiores
qz. iuste arcē q̄ digni sunt. 7 ip̄ie
agit q̄ subtrahit eis cibis salu-
taris. qui datus augeret eis grām
quā acceperunt. **B**

¶ Atz liceat coicare pluries i die
R. fm Lbo. i 4. dis. iz. Nō licet ni-
si semel ut saltē q̄tū ad vnā diē

13

representet unitas dñice passibis.
7 ut qñ ad aliqd reuerentia exhi-
beat factio. **Sacerdos aut q nō so-
lū p se sed 7 p alijs celebrat cū sit
psona publica necessitate cogente
pōt pluries in die celebrare. ut. j.
missa. §. 2. **A.** ut dicit in sū. con.
eo. ti. q. 120. **B.****

14 **Q**uā qñ dñz recipere colonis sa-
cramentū. **R.** **A.** p pō sacerdotē ut
eius superiore. siue alio re ex lūia.
S. qñ pō religiosus absqz licētia
pprii sacerdotis spālī alicui daret
icurrēt excoicationē. re qñ. absolu-
tio p. §. 3. circa mediū. **Q.** si sacer-
dos ppius malus sit. an possit ab
eo recipi habes s. clericus 3. §. 2.
7. j. ordinat. p. §. 3.

15 **Q**uāz sacerdos possit dare corp⁹
xp̄i ei quē scit esse in pctō mortali.
R. **¶** In lbo. in 4. dñ. 9. **S.** pctm
est occultum. puta p cōfessionē uel
al secrete scitū. 7 ille i occulto petit
dñ ei negare 7 monē eū ne i publi-
co petat. **S.** si aut i publico petat. dñ
eidē dare. re p se. dñ. 2. nō pbitat.
S. si pō pctm ē manifestū. tūc siue i
occulto siue in manifesto petat. re-
bet ei negare. **Q.** si dicat se p̄fessū 7
absolutū. an credere ei debeat. vide
j. p̄fessio 3. §. 2. qñ incipit. **A.** **S.**u-
perdicta in hoc. §. hñc etiam in sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 18. **B.**

16 **Q**uāz aliq casu possit dari hostia
nō p̄secrata loco p̄secrate. **R.** **¶** In
lbo. i 4. dñ. 2. **I**n nullo casu. tū
qñ i sacramēto p̄tatis nulla dñ eē

fictio. tū qñ dñ māducans adoret
quod manducat. ut dñc Aug⁹. da-
ret sacerdos ei materiā idolatrādi.
vñ 7 recre. dñc i casu p̄fess. qñ falsa
sunt abiiciēda remedia q̄ veris sūt
piculis. **S.**uioza. extra re cele. mis.
re homine.

17 **Q**uāz corp⁹ xp̄i debeat dari suspi-
ctis re crimine. **R.** **¶** In lbo. vbi s
Triplex est suspitio. **Q**uedam vio-
lenta q̄ pro facto reputat. ut si iue-
niatur suspectus cū suspecta i eodē
lecto 7 b⁹. 7 ppter hanc causam sic
ppter peccatū mortale neganda est
coioata videlz qñ si talis suspitio p-
cedit ex publica fama. nō debet coio-
dari neqz petenti publice neqz secre-
te. **S.**ed si talis suspitio sit soli sacer-
doti. debet dari si petat in publico.
nō autē in occulto. sicut an dictū ē
qñ crimen occultū sit uel publicū
s. §. 15. qñ sup an p̄mū. **S.** **Q**uedā
pō suspitio ē p̄babilis. ut si inveni-
atur solus cū sola tpe 7 loco suspi-
cto colloquētes 7 frequēter. ppter
hāc qñ nō dñ renegari. qñ pena non
infligit vbi culpa ignorat. **Q**uedā
est levis. ut si appareāt aliq signa
nō tñ oīo certa. 7 ppter hanc etiā ne-
gari nō dñ. **A.** **I**dē etiā **¶** In Pe.
ut i sū. con. eo. ti. q. 80. **B.**

18 **Q**uāz corp⁹ xp̄i debeat dari ad su-
mediū ad aliqd exp̄imētū. siue p̄p̄
aliquā purgationē ifamie 7 huius-
mōdi. **R.** **¶** In lbo. i 3. pte. q. 80. **N**ō
qñ tales purgatiōes ibibite sunt. ex
re pur. ca. ex tuaz. **A.** **I**dē in sū.
con. eo. ti. q. 81. **B.**

e

19 **U**trum corp⁹ xpi debeat dari bistri-
onib⁹. **R.** **N**o. qz nec dine maiesta-
ti nec ecclesiastice discipline cōpetit.
de p^{re}se. dī. 2. p dilectiōē. Et intelli-
gitur de bistriōib⁹ q⁹ artē illā exercēt
illicite. vide. j. bistrio. **A.** Idē in
sū. con. lī. 3. ti. 24. q. 82. **B**

20 **U**trum corp⁹ xpi debeat dari ame-
tib⁹. **R.** **S**im. **L**bo. i. 4. dī. 9. Distin-
guendū ē. Quidam. n. dicūt large
amētes qz debile bñt mētē et tñ sūt
aliq⁹ mō docibiles corū q⁹ p̄tinet ad
fidē et deuotionē sacri. et talib⁹ non
o³ corp⁹ xpi denegari. Quidā po-
tūt oīo carētes iudicio rōnis et isti
si fuerint tales a natiuitate non o³
eis dari. qz non p̄t ad deuotionē
īduci. q⁹ requir⁹ ad h⁹ sacrm. Si po-
tuerūt in amentia p⁹ fidē et deu-
tionē sacri. **A.** ut qz p⁹ p̄t erant
bñ dispositi et sacrm petierant. **S**im
De. ut in sū. con. eo. ti. q. 83. vbi h⁹
oīa ponūt. **B.** tūc o³ eis dari ni-
si timeat piculū de vomitu. uel de
exputiōē. ul⁹ aliq⁹ huiusmōdi. 26. q.
6. bis. q. **A.** In dēa. q. 83. dī etiā
Sim **L**bo. qz demonia q⁹ nō est tene-
ganda coio. nisi forte certū sit q⁹ p
aliq⁹ crimine a diabolo torqueant.
Puto addendū. uel nisi timeat de
piculo. ut p̄tactū est. **B**

21 **U**trum sit dandū pueris. **R.** **S**im
Lbo. vbi ē. Pueri carētib⁹ vsu ra-
tiōis q⁹ nō p̄t discernē int⁹ cibū cor-
poralē et cibū spūalē non o³ corp⁹
xpi dari. qz ad ipsū exigit actualis
deuotio quā tales pueri habere nō
p̄t. **S**3 pueri cipiētib⁹ h⁹re discre-

tionē etiā aū etatē p̄fectā puta cū
sint x. ul⁹ xi. āno⁹ p̄t dari si i eis si-
gna discretiōis et deuotiōis appa-
reāt. **A.** **C**on. De. ut in sū. con. eo.
ti. q. 84. **B**

Utrum corp⁹ xpi debeat dari bis **zz**
q⁹ p crimib⁹ sūt suspēdēdi ul⁹ reca-
pitādi. **R.** Si sūt p̄fessi et penitēt. nō
o³ eis denegari. 13. q. 2. c. fi. Multa
aliā bñt de sacro eucharistie. j. eu-
charistia p. 2. 3. et 4. Itē spāliter
circa sacerdotē et missā. j. eucharistia
3. et j. missa.

Concussio **C**rimen
conculsiōis
ē cum q⁹ i officio p̄stitut⁹ ex-
torquet aliq⁹ a subdit⁹ p metū. aut
cū nō vult facē quod tenet. nisi da-
ta pecunia. aut cū aliq⁹ officialis
vltra cōstitutā sibi stipēdia pecuniā
extorquet. uel cum q⁹ accusat seu
ab accusatiōē resistit ppter pecuniā.
A. Hoc fuit dictum glo. Ray. cui
con. **A**l. ut p3 in sū. con. lī. 2. ti. 5.
q. 139. ad fi. vbi idē dī de militib⁹ seu
stipēdiariis q⁹ h⁹ dicūt de officiali-
bus. iuxta illud Job. bap. Aud. 3.
Memine pcutiāt. p̄tēti estote stipē-
diis vris. Predicta etiā p̄bāt i. l. i.
et. 2. ff. de cōculsiōib⁹. **B.** Et ta-
lis ad restitutionē tenet ei q⁹ reddit
si non turpiter reddit. **A**l. ei i cui⁹ iuu-
riam data fuit. i. q. i. iustemus. **A**
Istud. c. ē. Iustemus. **C**ad. l. iulīā
repetenday. vbi nūbil de hac restitu-
tione dicūt. h⁹ bñ v⁹ ē q⁹ dātū faciē-
da ē restitutio qñ nō turpiter reddit. p
c. non sane. 14. q. 5. **S**im Ray. ut in

su. con. li. 2. ti. 5. q. 140. Et subdit Ray. q. si turpiter redit nō illi sed paupib⁹. uel illi i cui⁹ iuriā data ē. iuxta arbitriū ecclie restituēda ē pecunia. ut i pallato. c. nō sane. Glo. pō Ray. dic q. illud qd h dī te restitutiō faciēda ē. verū in foro cau. sarū. In foro autē pñali forte magis est pñaliū q. necessitas. Scdm Gl. pō d3 te h fieri sic te alio tur. pi lucro. cui⁹ restitutio qñ turpido ē ex pte dātis ⁊ accipiētis. regula rit ē te pñaliū. nisi i casib⁹ a iure expressis. ut i symonia ⁊ filib⁹. Pōt etiā reddi ei qui turpiter redit. nisi aliud refmineret ius i spē cie. sic in symonia te q. expressū ē q. pecunia symoniaca restituēda ē ecclie i cui⁹ i g. minia est accepta. Et h pñt col. ligi ex notatis in su. con. li. 2. ti. 5. q. 19. B

Condēnatus.

Atz cōdēnat⁹ possit fugē ul se defendē. vide. s. accusat⁹. s. s.

Conditio.

De pñaliū q. qñq. apponūt i mñimonio vi. te. j. matrimoniū. s. pto. De cōditionib⁹ q. qñq. apponūt i qbusdā ptractib⁹ vide ibidē. s. s. Itē te cō. ditiōib⁹ q. apponūt i sponsalib⁹. j. spōsalia. s. h. ⁊ j. ipe dimētū iz. s. s.

I Si aliq. possessio fuit data ecclie ibi aliq. apposita pñaliū siue mō. ut si aliquid fieret. Si non fiat. non ppter hoc potest reuocari datio. nisi sic facta fuerit. s. q. cessante cōdi.

tione uel mō reuocari posset. extra te con. appo. v. p. **A**. Hoc itelligit te pñaliū iproprie sumpta. videlicet p mōdo. Conditio. n. pñrie suspendit dationē. sed modus non. Et conditio fit p si. modus pō per ut. sicut notat glo. i dco. c. v. p. vbi etiam dicit. q. conditione nō ipleta nec valet donatio. B

Si possessio data fuit ecclie ea pñaliū ne alienet. nūqd poterit alienari? R. p m Ray. Distinguedū ē. Nā si ecclia cui datū seu relictū ē. hēat alias possessiones. nō pōt alienari i aliq. casu. Et sic itelligit Auten. te alie. ⁊ empbi. s. scilicet. Si pō ecclia nō hēat alias possessiones q. alienet. tūc istas alienare pōt in casib⁹ a iure pmissis te qbus vide. s. alienatio. Nā pñbitio facta a donatore. pñd adiecta ē batē. da tāq. turpis. Con. Boff. Inno. ⁊ Hosti. **A**. Idē i su. con. li. 4. ti. 4. q. fi. B. Cū nō stat p eū ad quē pñnet q. min⁹ cōditio ipleat. bateni d3 ac si impleta fuisset. eē te re. iur. cū stat. li. 6.

Confessio j. coie

quid sit? R. p m Lto. i 4. dī. 17. Cōueniētissime diffinit ab Aug. sic. Cōfessio est p quā morib⁹ latēs spē venie aperit. **A**. Con. Pe. ut i su. con. li. 3. ti. 34. q. 30. Ad cui⁹ intellectū dic. Nō q. pñaliū triplr fit Aut i foro aie iter⁹ corā teo. Aut in foro pñie exteri⁹ coram tei vicario. Aut i foro cōtentioso corā

c z

iudice. In p̄ma pctm̄ latens non
apitur. qz deo aptū erat. In vlti-
ma nō apitur spe venie. In media
p̄o apit spe venie pctm̄ latēs. **U**n
p̄fessio sacralis que ē p̄s p̄nie que-
nientē describit p̄ materiā q̄ ē pctm̄
7 p̄ actum qui est apire. 7 p̄ finē q̄ ē
spe venie. P̄t addi qz iō dicit spe
venie. qz si alia de cā apiatur pctm̄
nō ē p̄fessio. Mā si apiatur cā p̄siliū
ē p̄sultatio. Si p̄o ex lascivia ul' le-
uitate. est dissolutio. Si p̄o ad ali-
quē malū finē. est malignatio. **E**t
ex his sat p̄z qz pctm̄ qd dicit nō
spe venie seu ad ipetrādū veniā nō
p̄t dici dictū i p̄fessioē. nec tenetur
illud sacerdos secretū tenē. ut p̄z p̄
Ray. sub ti. de pe. 7 re. §. Donec qz
aliq̄s. 7 p̄ glo. eius. co. ti. §. de pena
sacerdotis. sup̄ verbo pctm̄. Et qz
nō ois q̄ spe venie aperit pctm̄ p̄se-
quit veniā. ut si nō p̄fiteat sacerdo-
ti idoneo. et de pe. 7 re. c. ois. 7 d̄ pe.
dis. 6. q̄ vult. uel al' idebit p̄fiteat. de
pe. dis. 5. falsas. 7. c. fratres. Ideo
Ray. sub ti. de pe. 7 re. §. sup̄ dicto
diffinit ut seq̄t. **B**. **U**el p̄m Ray
Confessio ē legitima corā sacerdo-
te peccati declaratio. **A**. Et s̄ dicit
Ray. i. d̄cō. §. 2. qz cōfessio d̄r q̄si
simul ex toto ul' vndiq̄ falsio. Mā
ille confitetur q̄ totū fatetur. Glo. sup̄
p̄to vndiq̄. i. ut oib' peccatis q̄ occur-
rūt memorie. 7 de circūstātijs eo-
rū ē aggrauatib' i aliud gen' pec-
cati. ut si p̄ussio ul' furtū in ecclesia
factum fuerit. qz h̄ loc' trahit ad
sacilegiū. **B**

Quod sunt conditiōes q̄s debet
habere p̄fessio? **R**. p̄m **I**bo. m. 4.
dis. i. 7. **S**exdecim sūt q̄ i bis p̄siliū cō-
tinēt. **S**it simplex. humilis. p̄fessio
pura. fidel. Atqz frequens. nuda.
discreta. libēs. verecūda. **I**ntegra.
secreta. lachrymabilis. accelerata.
Fortis. 7 accusans. 7 sit parē p̄ata.
Auorū expositio talis est. **S**it sim-
plex. s. ut nō recitet in p̄fessioē nisi
qd qd quantitatē pcti p̄met. **H**umi-
lis. s. ut miserū se 7 ihermū p̄fiteat.
Pura. s. ut recta sit p̄fiteat intētio.
Fidelis. i. vera 7 sine falsitate. **A**
In sū. con. eo. ti. q. 66. qd de sacer-
dote. d̄r. **F**idelis. i. ut tā ipse cōfiteat
qz sacerdos sit i fide catholica. 7 p̄m
doctrinā ecclesie fiat non heretico-
rum. **I**tem qz fiat sub spe venie. al'
non valeret. sic p̄nia Caym. q̄ dixit
Maior ē iūctas mea q̄ ut veniam
merear. **D**e p̄mo habet p̄m **A**ug. de
pe. dis. 6. qui vult. **D**e 2. de pe. dis. i.
quē p̄mitet. mel' ea. dis. c. nemo. **B**
Atpz frequēs. istud ē de bñ eē p̄fes-
sionis. s. qz h̄o frequenter p̄fiteat.
A. **I**n d̄cā qdne. 66. d̄r qz h̄ duo-
bus mōis p̄t itelligi. **U**no mō ut
si frequēt. cadit i pctm̄ mortale fre-
quentē resurgat p̄ penitentiā. de pe.
dis. 3. septies. **A**lio mō ut eadē pctā
frequēt cōfiteat. **A**ug. **Q**uāto
plurib' cōfitebitur qz sub spe venie
turpitudinē criminis. tāto facili' cō-
sequitur gratiā remissionis. de pe.
dis. i. quē p̄mitet. **N**on tñ adbocte-
netur quis nisi in aliquib' casibus
Estetā de cōsilio ista frequentatio

respectu venialium. ad qru confessi-
one secularis no tenet nisi semel in
anno. nisi fuerit in pcto mortali. ut
notat Bonaventura i 4. dis. i. 1. **B**
Ruda. ut non involuat obscuritate
pbzru. **D**iscreta. s. ut maiora cum
maiori pondere cofiteat. **A**. In
dca. q. 66. dr. s. ut discretu querat
sacerdote sciet ligare et solvere. re
pe. dis. i. que penitet. **I**tem qz debet
distincte et separi singula pcta con-
fiteri. **S**. **A**ltes. i. spontanea non
coacta. **A**ccedenda. ut. s. erubescat
et no se iacet de pctis ppter aliquam
seculi vanitate. **I**ntegra. ut. s. non
subtrahat aliqd de bis que mani-
festada sunt. **S**ecreta. s. qtu ad co-
ditione fori q de occulte pscie agit.
Lachrymabilis. q ad dolorem de
pcto comisso. **A**ccelerata. ut. s. no
differat de die i die s statim uel q ci-
tius pot pfiteat. **F**ore. ut. s. nil ppe-
recundia dimittat. **E**t accusans
se ipsu et non aliu. **E**t sit pare pata
s. sacerdoti. **A**. **D**e bis pdictibz
lati et clari dixi in quadriga. vbi
etiam te. id. reducunt ad. xi. id hic
omitto. **B**

Utru confessio facta sine contritioe
et sine caritate valeat. ut puta qz no
dolet de oibz pctis. uel no vult ab-
stinere ab oibz. **R**. fm Lto. vbi s.
Confessio fm q est actus pntis non
valet sine caritate q e pncipiu me-
rendi. s. fm q pfessio e ps sacri or-
dinat pfitentem ad sacerdotem qui bz
clauem ecclesie. et p confessione cogit
psciam pfiteri. **S**com b etia pot ee

in eo q no est pntis. qz pot pctu sua
sacerdoti nota facere. et clauibz ec-
clesie se subicere. et quis tuc no p-
cipiat absolutiois fructu. in recedē.
te fictioe pape incipiet. sic et in alijs
sacris. vñ no tenet iterare confessio-
ne ad qua fictus accedit. s. tenet post
modu fictione sua pfiteri. **C**on. **P**e.
Et ad ista opinionem no solu pdicta
ro facere videt. s. et de pe. dis. i. mesu-
ra. s. no ita. vbi dr q no est necesse
ut q sacerdoti semel confesi fuerim
de nouo confiteamur. **S**3 Ray. et
Hosti. tenet q talis tenet confessio-
nem iterare. qz pot confessio q non
fuit facta i caritate no valet. Sed
pmu videt verius. ex de pe. et re. q
qda. **A**. **I**stud. c. non bn b pbat.
S3 p pcor dntia pot dici q intant
valet confessio nec oz illa iterari spe-
cialit. in qtu daret effectus ipsi ex-
pressiois vocalis q e ps sacri. al no
na intelligetia dictoz ex ca e assu-
meda dicendi. ex de pto. sig. intelli-
getia. **A**ñ dicendu e fm glo. Ray.
put etia notat i su. con. li. 3. ti. 34.
q. 66. q i bis casibz si ille q e inde-
bite confessus confiteat eidem sa-
cerdoti cui prius et adhuc bateat i
memoria pctu sua q audiuit no te-
netur iterare confessione. **S**i autē
cofiteat nouo q alias no audiuit
eum. aut etia p si oblitus est. debet
iteru confiteri totu. **B**

Utru liceat i pfessioe dicere aliena
pcta. **R**. fm Lto. in 4. dis. 16. **H**o
in confessioe dz fama alteri custodi-
re qtu pot. sed suam pscitia magi

purgare debet. Et ideo si circumstan-
tia que ducit in cognitionem pso-
ne sit de necessitate confessionis. ut qz
trahit i aliam specie pccati mortalis.
tunc dicitur confiteri. sp. tñ si pōt occultā-
re psonā. Si autē nō sit de necessitate
confessionis dicitur dimittere. ne pccatū al-
teri pdat. uel petita lnia confiteat
alteri. aut superiori q psonā ignoret.
A. Con. Pe. et addit q etiam qñ
circumstantia ē necessaria et nō pōt ex-
primi sine piculo alteri. omittēda
est. et sufficit pccatū dicē sine huius-
mōdi circumstantia. ut in sū. con. eo. ti.
q. 6. 1. **B.** Si tñ exprimat eā bona
intentione nō ut pdat. s. ut pñarius
oret. p eo ut secreto emēdet. nō pec-
cat s. meret. 22. q. 1. **B.** videt. **A.**
Con. glo. Ray. ut i sū. con. eo. ti. q.
81. quero etiam. **B.**

4 **U**trū liceat confessionē diuidere.
R. sū. l. bo. in 4. dis. 11. **Nō** licet
s. integralitē dicitur qd oia vni sacerdo-
ti confiteri. re. pe. dis. 5. c. p. circa fi. et
dis. 3. sūt plures. **Nā** sicut in medi-
cina corporali dicitur q medicus nō so-
lū vñ morbū ptra quē medicinā
dare dicitur cogitat. s. etiā vniuersalitē
totā leuetudinē ipsius infirmi. eo q
vñ morbus ex adiunctiōe alteri ag-
grauat. et medicina q vni morbo
cōpeteret alteri nocumētū pstaret.
Silit est i pccatis. qz vñ aggrauat
ex adiunctiōe alterius. et illud quod
vni pccatō eēt cōueniēs medicina. al-
teri incōueniēs pstaret. cū qñq aliq
pccati pccatū isect sit. Et ideo de
necessitate confessionis ē q hō oia pec-

cata confiteat q i memoria bz. alio-
qñ nō ē confessio s. confessionis simula-
tio. et si qd nō habuit i memoria et
postea recordat. sufficit q s. pccatū
confitēs postea dicat explicare et alia
in generali dicēdo q cū alia mul-
ta confiteret. s. oblitus fuit. **A.** Et
s. etiā si confiteat alteri pccatori. ut
i sū. con. eo. ti. q. 12. sū. eūdē l. bo.
Con. Pe. **B.**

5 **U**trū liceat pccatū alia psonā
ul p scripturā. **R.** sū. l. bo. vbi s.
Quis ad confessionē put ē actus pccati
tis sufficēt qñcūq fieret. sū. tñ q
ē ps sacri habet determinatū actū. sic
et alia sacra hñt determinatā materiā
Et sicut i baptismo assumit illud
elementū cui ē maxime vñs i ab-
luendo. ita in confessione ille actus assu-
mit q maxie pñuuium manifestare
s. p pccatū pñuuium. Alii. n. modi ducti
sūt in supplemētū. In eo autē qui est
mutus uel alteri lingue sufficit q
p scriptū. aut nutū. aut inēpretē cō-
fiteat. qz nō exigit ab boie plus q
possit. Sed nō sufficeret si ipse dice-
re posset. In absentia autē pñi sa-
cerdotis. nō dicitur q p scriptū fiat cō-
fessio. s. pōt etiā laico fieri. qz plus
pñinet ad necessitatē confessionis actus q
ille cui sit confessio. **A.** Ad pdicta
facit. c. quē penitet. re. pe. dis. 1. **B.**
6 **Q**uid si sacerdos inēroget cō-
fitemē et ille rñdeat? **R.** sū. l. bo.
Sufficit qñtū ad ea re q bñ interro-
gat. nisi sit talis q pccatū dimitteret
cōfiteri q ore pñio pccatū pccatū
hoc. n. re superbia ē. re. pe. dis. 5. c.

p̄sus si. De interrogationib⁹ etiā
habet. j. p̄fessio 2. Spl̄. 7 vlg. **A**
Predicta etiā habetur in sū. con.
eo. ti. q. 71. **B**

7 **Q**uāz liceat cōfiteri pctā q̄ quis
nō cōmisit. R. fm̄ Tho. in 4. dis.
zi. Non licet. Talis. n. si non esset
pctōr. mentiēdo peccator efficitur.
zz. q. 2. cū humilitatis.

8 **Q**uāz cū q̄s dubitat de aliq̄ pctō
an sit mortale teneat illud cōfite-
ri. R. fm̄ Tho. in 4. dis. zi. Teneat
al se piculo cōmittit si negligit cō-
fiteri. 7 mortaliē peccat. sicut q̄ ali-
quid cōmittit uel omittit in q̄ du-
bitat eē pctm̄ mortale. talit̄ tñ du-
bitas nō debet in confessiōe asserere
illud esse mortale. s̄ factū narret.
7 iudicio relinquat sacerdotē. **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 79. vbi etiā
subdit. Q̄ aut̄ Greg⁹ dicit q̄ bona-
rū mentiū ē ibi culpā agnosce vbi
culpa nō est. dis. j. ad ei⁹. intelligit
fm̄ Tho. nō esse de suba act⁹. s. ut
credat se cōmisisse qd̄ non cōmisit.
qz h̄ ē errare. s̄ intelligit de cōditicōe
actus qz sp̄ est in formidine ne ali-
quis defectus sit ex pte sui. ut sup-
bia 7 vana gloria aut b⁹. fm̄ illud
Job. 9. Crebar oia opera mea.
Nec etiā p̄dicta intelligēda sūt de
dubio scrupuloso qd̄ repellēdū est
ad sui pastoris cōsiliū. extra de sen-
tē. in q̄stioni. **B**

9 **Q**uid de cōfessicōe generali in q̄
qdā cōfitef se cōmisisse oia pctā 7
b⁹? R. fm̄ Ray. Dicas q̄ taliter
cōfitef loq̄t i p̄sona ecclie. uel qz

fm̄ Aug⁹ vno pctō possūt multa
pctā notari. uel intelligit de gene-
ribus singulorū 7 non de singulis
generū. quasi diceret. peccavi cogi-
tatione. locutione. 7 ope. 7 omitticōe.
Non tñ hoc sufficeret ad confessio-
nē. p̄ mortalib⁹ ad q̄ requir̄ cōfessio
sp̄alis. Con. Hosti. **A** Idē in
sū. con. li. 3. ti. 34. q. 80. **B**

Quāz p̄ cōfessionē generalē tele-
ant pctā venialia. R. fm̄ Tho. i 4.
dis. zi. Duplex ē p̄fessio gnālis. Que-
dā sacralis. qñ. s. aliq̄s i secreto p̄fi-
tet sacerdoti qdā q̄rū meminit. 7
alia venialia in gnāli. 7 tñc illa ge-
neralis p̄fessio ex q̄tuor bz q̄ valet
ad remissionē pctōr venialiu i toto
ul i pte. s. ex cōtritione cōfitef. 7
būilitate confessiōis. 7 ex orōne sa-
cerdotis inq̄tū ē qdā p̄sona publi-
ca. 7 ex vicariū. Alia ē confessio
generalis nō sacramentalis. que fit
publice corā multis 7 cū multis.
7 h̄ habet efficaciam ad dimissionē ve-
nialiu ex trib⁹ p̄mis. 7 nō ex vi cla-
ui. **A** Et ppter h̄ nō subiūgit i
p̄ma 7 i cōpletorio absolutio. nec sa-
tisfactiōis iniūctio. s̄ solū orō. Mi-
serere. ut in sū. con. eo. ti. q. 156. vbi
hec oia p̄iūnt. Et vbi etiā dicit
qz h̄ dimissio fit quo ad culpā 7 p̄-
nam. **B** Con. Pe.

Quāz p̄ generalē confessionē re-
leant mortalia oblita. R. fm̄ Pe.
Deus non requirit ab homine nisi
quod potest. vñ cū pctā oblita speci-
aliter confiteri non sit i p̄tate hois.
sed generalit̄ tñ. huiusmodi gnālis
e 4

cōfessio cū cōtritione generali delet
pctā oblita. Idē Ray. **A.** Idem
i sū. con. eo. ti. q. 151. Et intellige de
p̄fessioe generali sacrali q̄ fit sacer
doti. sine qua si fieri p̄t pctā mor
talia non dimittuntur. de pe. dis. 6.
agite. **B.**

12 **U**tr̄ requir̄ cōfessio de pctis añ
baptisimā. **R.** p̄m De. Triplex ē cō
fessio peccatorū. Prima metālis q̄
fit deo. 7 hec requir̄ a baptizandis
adultis. Secūda vocalis q̄ fit boi
ut rei vicario. 7 hec de pctis añ ba
ptisimū non requir̄ nec antea nec
post. **A.** nisi a fide accedētib⁹ p̄m
eū. De. ut i sū. con. eo. ti. q. 45. **B.**
Tertia q̄ fit boi tanq̄ sapienti cōsi
liario p̄ter cōsiliū aie. 7 hec requir̄
cōfessionē p̄bitō. **A.** Idē i

13 **P**udor cōfiteādi multos retra
bit a p̄nia 3̄ quē p̄m Ray. ē triplex
remediū. Primū est rō naturalis.
Si. n. nō erubuiſti peccare qd̄ into
nestū 7 nociuū fuit. non tehes eru
tescere qd̄ honestū ē cōfiteri 7 vtile
Secundū est rō dīne ituitōis cui
nihil celare potes. Si. a. n. nuda 7
apta sunt oculis ei⁹. ut h̄r ad Heb.
4. Tertiū ē cōpatio future cōfusi
ōis. Raū. 3. Reuelato pudenda
tua 7 ostēdā gētib⁹ nuditatē tuā 7
regnis iḡminā tuā. Et h̄ere. 20.
Confundēt v̄hemēt qz nō itel
lexerūt opprobriū sempiternū quod
nūq̄ tebebitur.

14 **S**acerdos q̄ nō vult dare licē
tiā suo parochiano q̄ cōfiteat̄ alci

nisi pro pecunia symoniā cōmittit.
sic 7 Ray. refert. **A.** hoc pot̄ vi
det̄ fuisse dictū glo. Ray. ut in sū.
con. li. p̄. ti. i. q. 36. **B.**

Cōfessio n̄.
Quē teneam⁹ ad cā. Utr̄ sit
de necessitate salutis. **R.** p̄m Abo. i. 4.
dis. i. 1. Confessio de necessitate salutis
ē i eo q̄ in pctm̄ actuale mortale ce
cidit. Et p̄prie loquēdo nō ē de iure
naturali. s̄ dīno 7 noue legi. Nā i
lege veteri non tenebant̄ hoies ad
p̄fessionē pctōz̄ specialē 7 distinctā.
s̄ ad generalē 7 distinctā. ad quā
tenebāt̄ p̄ determinationē sacrifici
orū. Con. De. dis. i. 1. **A.** Idē i sū.
con. li. 3. ti. 34. q. 31. et 32. Idē etiā
Ray. in ti. de pe. 7 re. s̄. sup̄dicta.
vbi dicit̄ 7 p̄bat p̄tritionē. confessi
onē 7 satisfactionē fore de p̄cepto
legi dīne. Item Ricar. in 4. dis. i. 1.
asserit confessionē fore de necessitate
iuris dīni. adeo ut ad ipsam dicat
teneri etiā infideles. tñ eis nō p̄cipit
ecclesia. qz p̄p̄ eoz̄ culpā eis inutilis
foret. Glo. v̄ro de pe. dis. 5. i. sūma
videt̄ sentire qz cōfessio i sp̄ali nō sit
de iure dīno. etiā nouo. S̄ 3̄ veri⁹ ē
qd̄ p̄dicti theologi dicūt sic p̄t cō
fiteri ex his q̄ latius posui i q̄driga
li. 2. ti. 6. s̄. 2. **B.**

Utr̄ papa possit cū aliq̄ disp̄sa
re ne p̄fiteat̄. **R.** p̄m Abo. vbi s̄. Nō
posset. eo qz ipse sac̄orū necessitatē nō
p̄t tollere. sic nec noua sac̄a insti
tuere. Sūt. n. ex institutiōe dīna. licz
disp̄sare posset de tpe ut. s̄. differret

ultra annū. **A.** Idē i sū. con. eo. ti. q. 54. Et de ista dispensatiōe circa temp⁹ intelligendū ē in q^{tu} respicit terminū cōstitutōis ecclesiastice ut. s. p. h. q^s nō incurreret penā. c. ois. ex. re. p. 7 re. **Nō** at i q^{tu} respicit terminū legi dīne. p. quam quis videt ad cōfessionē obligari statim habita cōmoditate post casū mortalis culpe. ut p⁹ p⁹ stare ex p⁹ i q^{tu} d⁹ riga. li. 2. ti. 1. §. 2. **B.**

2 **Q**uis fidelis salte⁹ semel in anno tenet ex p⁹cepto postq⁹ ad annos discretionis venerit p⁹fiteri oīa peccata sua. 7 coicare. ex. re. p. ois. 7 adde quod d⁹ s. coicare. §. p. **A.** **U**nus discretio⁹ q⁹ ad cōfessionē indicat. cū ē tolli capax. ut nōt glo. in dco. c. ois. sup. p⁹to discretionis. **D**oli aut capax d⁹ puer uel puella 1. āno⁹ 7 sup. ut notat glo. in. c. p. ex. re. relictis puerorū. Et sic puer uel puella. 1. āno⁹ obligat ad cōfessionē. ut etiā notatur in directoria. li. p. ti. 15. §. 55. **B.**

3 **Q**uā teneamur cōfiteri petā q⁹ manifesta sūt. **R.** fm L⁹bo. 7 De. i. 4. d⁹ i. 1. **Nō** sufficit aliqd eē notū iudiciū nisi sit ei notū i forma iudiciū Et ideo q⁹uis petā manifesta nota sūt sacerdoti. q⁹ tū nō i forma iudiciū. o⁹ ea cōfiteri. **A.** Idem i sū. con. eo. ti. q. 68. **B.**

4 **U**tq⁹ bō statim teneat cōfiteri. **R.** fm L⁹bo. vbi s. Ad p⁹positum cōfite⁹ndū tenet q⁹s q⁹ 7 ad contritionē tenet. s. q⁹ petā memorie occurrūt. Sed ad cōfessionē actualē

faciendā tenet si rebeat eucharistiā p⁹cipere. ad quā null⁹ p⁹ p⁹ctm mor- tale nisi cōfessus debet accedere. copia sacerdot⁹ oblata 7 necitate nō vrgēte. **A.** Idē fm De. si q⁹s debet at sac⁹ ordinē recipe ul⁹ b⁹uismōi ut in sū. con. li. 3. ti. 3. q. 69. **B.** **S**ilicet etiā tenet si piculū mort⁹ iminet. aliē non tenet bō ex p⁹cepto ad statim p⁹fitendū. q⁹uis piculosū sit dis- ferre. Ex p⁹cepto aut eccl⁹e tenet sal- tem semel in anno. ut s. §. 3. **A.** **D**e. aut ut p⁹ i dco. q. 69. d⁹c q⁹s etiā tenet statim cōfiteri rōne p⁹scie. ut si dictat sibi p⁹scia q⁹ statim teneat. **I**te rōne dubij ut si nō sperat copi- am cōfessor⁹ sibi ampli⁹ illo anno occurrē. ul⁹ si bz casū de q⁹ sol⁹ papa p⁹or absolue. 7 bz mō copia p⁹uarij pap⁹. d⁹c etiā L⁹bo. in q⁹dā q⁹ōne de q⁹libz. q⁹ laudabile ē q⁹ p⁹ctō⁹ p⁹ctm suū q⁹ citi⁹ p⁹or p⁹fitat. **P**er accūs at p⁹isset dilatio eē meritoria. dūmō nō differat ultra ānū. videlz si ad bō differat ut prudētiori cōfiteat. uel deuoti⁹ p⁹pter sac⁹ temp⁹. **S**lo. re. p. d⁹c. 5. in sūma d⁹c q⁹ si p⁹ctm est publicū tenemur statim cōfiteri sub obligatione p⁹cti mortalis. **I**nno. p⁹o in dco. c. ois. videt tenē idistin- cte etiā in p⁹ctis nō public⁹. q⁹ statim teneam⁹ p⁹fiteri b⁹ita rōnabili cōmo- ditate. Et subdit. **A**lij dicūt cōtra. **S**z p⁹mū tut⁹ videt. Idē q⁹d **I**nno. videt sentire **A**rchi. i. c. ille rex. re. p. d⁹c. 3. **B**onauētura etiā late hūc passū tangit i 4. d⁹c. i. 1. 7 p⁹clusiue sentit q⁹ religiosi teneantur statim

pñteri. **E**t idē qñ sentit de cñd qbus
 cūq. s. s. dubio. De laic pñd asserit
 q teneat sñt qñ adest talis oppo-
 tunitas qñ nūqñ rationabilē maior
 expectat. nec qñ ad tps. nec qñ ad sa-
 cerdotē. **S**z qñ tēp qñ dragēmale
 videt eis magis opportunū videtur
 q temp illud rationabilē possint
 expectare. **S**ed h dñz intelligi qñ p
 priū opportunitatē nō bñt. **A**llud
 etiā temp magis opportunū ē q pri-
 mū possunt de bere pñteri pñt more
 piculū. **U**n ipse Bonaventura 7
 cēs cōsulūt q post lapsū mortalis
 culpe qñ citi pñt qñlibet cōfiteat. qñ
 cōsiliū vanū foret nisi esset de me-
 liori. **U**n Iñdōz i li. 2. de sūmo
 bono. dñc. **C**ito corrigatur culpa q
 cito cognoscit. tardū autē sanatur
 vuln qñ iā putrescēt mēbris lō.
 go pñt tēpore curationibz adhibet.
Pieterea 7 ipse Bonaventura inuit
 qñ religiosi ex vi sacri nō teneat pñt
 qñ laici. nisi rōne occurrētis oppo-
 tunitat. **E**rgo 7 cū laic occurrerit
 opportunitas. eodē mō tenet. **S**ic
 igit licz xñstī religioſis citi oc-
 currat cōfiteādi opportunitas qñ se-
 cularibz cleriq. 7 ipsis cleriq citius
 qñ laicis. tñ cēs etiā laici cū eis cō-
 grua opportunitas occurrerit vi-
 dentur teneri ad statim cōfiteādi
 sicut 7 latius ostenditur in qñdriga
 li. 2. ti. 1. §. 2. **B**

5 **U**tp teneamur cōfiteri circūstā-
 tias pctōz. **R.** s. m. Lbo. in 4. dis.
 16. **N**ō sūt de necessitate cōfiteādi
 nisi ille circūstātie qñ ad aliud gen⁹

pcti mortalis trahant. qñ venialia
 nō sūt de necessitate cōfessiois. s. solū
 mortalia. **A**n 7 alias circūstātiās
 pñteri pñfectiois ē. sic 7 venialia pec-
 cata. **A**. Bonaventura i 4. dis.
 11. dñc qñ circūstātiāz pcti. qñ dñt
 alleviātes. qñ dñt aliud gen⁹ trahē-
 tes. qñ dñt illud i aliq mō aggravātes
 Circūstātiās i aliud gen⁹ trahētes
 cōfiteri ē necessariū. qñ genus pcti
 cōfiteri dñz. Circūstātiās pñ alle-
 viātes cōfiteri nō ē bonū. nisi ppter
 h ut satisfaciāt aliene inqñsitioni. ul
 ut pñdeat ei scādalo 7 pturbati-
 oni. utputa si timeat cōfessorē ex h
 accipe occasionem ad malū. uel si
 i tantū dimittit. ut sit in genere ve-
 nialis. sic comedē carnes in qñdra-
 gesima ppter infirmitatē. ita tñ qñ
 aliē nō sit gulositas aliq. **E**t rō bui⁹
 ē. qñ i cōfessione nō dñz se pctōz ex-
 cūsare s. accusare. **D**e circūstātijs
 aut qñ aggravāt s. gen⁹ pcti nō va-
 riāt ē inē doctores opinio diuersa.
Quidā enī dicūt qñ penitens tenet
 cōfiteri s. pñceptū affirmatiuū ē. 7
 obligat non ad sp sed p loco 7 tpe
 s. qñ eas cogñscit siue p se siue p in-
 qñsitionē alienā. **U**n sapiēs 7 itelli-
 gēs tenet pñteri absq inqñsitiōe.
Simplex pñ tenet si ab eo inqñrat.
Alij dicūt qñ nō tenet ad pñfessionē
 harū circūstātiarū tentiā necessitāt.
 s. de bono 7 equo. 7 quāto magis sa-
 piētes 7 pñfecti sūt. tāto magis tētrāt
 eas distincti⁹ explicare. **S**ed non
 tenent ad hoc nisi forte ex propria
 conscientia obligentur. **D**anc opini⁹

one credo probabiliore. **N**on dicendum
quod confessio circumstantiarum in aliud
genus trahitur spectat ad confessionem
quod ad necessitatem. Confessio aggravat
tamen quod ad congruitatem. Confessio pro
alleviationem potius facit congruitatem.
Et intelligitur exceptis casibus predictis
Quod igitur rationes probantes circumstan-
tias esse confitendas sunt congruitatis quod
ad aggravantes, huius ille. Solum ergo de
necessitate confessionis sunt circumstantie
trahentes in aliam speciem seu genus peccati. et
hinc coiter tenentur doctores. ut et notatur
in summa. con. li. 3. ti. 33. q. 81. licet alij
dicant etiam alias fore necessarias. quod di-
citur ut possit colligi ex notis in dea. q.
81. potest saluari quod ad illas quod licet non
trahant in aliam speciem. tamen sunt tales quod
sine eis sacerdos non potest discernere
quod sit actus. uel ratione iurisdictionis
puta si iniuria sit illata in clericum
uel simile personam. quod est casus papalis
secundum qualitatem iniurie uel persone. ex re
sen. exco. cum illoz. Item quantum sit dona-
tum datum. quod quod episcopus retinet libere
institutiones incertorum usque ad certam
quantitatem. uel ut sciat cui debet fieri
satisfactio et qualiter. et idem in similibus.
Item confitens de eas circumstantias con-
fiteri si novit. uel si a confessore inter-
rogetur ad cuius officium videtur principa-
liter pertinere de dictis circumstantiis in-
terrogare. ut sciat quid suo sit fun-
ctus officio. Circumstantie ergo pertine-
tes de necessitate et principaliter ad con-
fessionem etiam si de his non inter-
rogetur. sunt que trahunt ad aliam speciem
peccati seu ad aliud periculum mortis

le peccatum. quod possunt esse circa octo. videlicet
Condicio rei. modus peccandi. locus
tempus. numerus. qualitas. inductio. et
accessus. sic de his latius dicetur in qua-
dragesima. li. 2. ti. 1. §. 1. **B**
Utrum homo teneatur confiteri venialia
peccata. **R**espondeo secundum Thome. ubi est. Con-
fessio ad hoc est necessaria ut penitens
satisfactionem accipiat secundum modum re-
licti. Peccatum autem venialiter debet pe-
na taxari. quia pena illa esset propor-
tionata pene peccati mortalis a quo pec-
catum veniale in infinitum distat. **N**on
per solam contritionem interiori peccatum
veniale remitti potest. Sed an sal-
tem semel in anno teneatur confiteri
qui non habet nisi venialia. Dicunt
quidam quod in hoc casu propter preceptum ecclesie
teneatur venialia confiteri. Alij autem
dicunt quod sufficit quod possit se sacerdo-
ti. et quod se immunem a peccato mortali
ostendat. ut ad coionem admitti pos-
sit. Preceptum. non est ad obligandum illos
qui habent aliquod quod confiteri debeant.
Non si alicui per gratiam collatum esset
sicut beatus petrus gigni est collatum. ut a pec-
cato veniali immunis esset. non teneatur
ad illud preceptum. **A**d hoc verisimile
non potest contingere. quia non est iuxta nec
inveniet nisi una per gratiam Maria. Et
i. Job. p. dicitur. Si dixerim quod
peccatum non habeo ipsi nos seducimur.
Non et primum verius videtur. cum
etiam nesciam quid aliquis audeat
immunem a mortali se existimare in-
fra annum. uel qualiter hoc valeat
ostendere. cum ps. 18. dicatur. De-
licta quod intelligit etc. Et ideo fatum
c 6

valde foret q̄ sic dicēti ⁊ aliē nō cō
fiteri mīstraret eucharistiā. **Uñ** ⁊
Bonauētura i 4. dī. i. dīc q̄ cō
gruū ē maxime virj pfectis p̄fiteri
pctā venialia. regulariter tñ nō est
necēz nisi i duob⁹ casib⁹. videlz. p̄p̄
dubū ⁊ p̄p̄ statutū. **Prop̄** dubū
videlz cū q̄s p̄babiliter dubitat de
pctō vtz sit mortale uel veniale. Et
iō si non penitet sic de mortali. dī
crimini se cōmittit. **Id** oꝝ cōfiteri
sicut iacet in p̄scia. ⁊ iudicio sacer
dotis relinq̄ vtz sit mortale ul⁹ ve
niale. **Con.** **Id.** vbi s. p̄fessio p̄. s.
8. **Seq̄** in Bonauētura. **Prop̄**
ecclesiasticū statutū q̄s tenet. qz oīs
fidelis tenet semel in āno cōfiteri.
s̄ b̄ nō ē rōne venialis. s̄ p̄pter p̄
ceptū. **Con.** **Inno.** i. c. oīs. et de pe.
⁊ re. **Et** ex b̄ p̄ q̄ religiosi tenent
venialia cōfiteri semel uel bis i mē
se uel ebdomada. ul⁹ frequēt⁹ siue
rarius s̄m suarū cōstitutionū for
mā. qd̄ intelligēdū videt de venia
lib⁹ notabilib⁹ q̄ ad confessionem
specialē. **Reliq̄** p̄o vir ul⁹ nūq̄ pos
set q̄s specialit̄ cōfiteri. cum q̄si oī
momento cōmittant. vñ videt suf
ficere illa cōfiteri gnālī. **B.** **Q**
aut de veniali tenemur contritionē
b̄re. aliē nō remittit. vide. j. pctm̄ 3.
s. 3. et. ⁊ et cōfessio 3. s. p̄.

¶ **Uñ** in aliq̄ casu teneat q̄s cō
fessionē iterare. **R.** s̄m **De.** **Itera**
re tenemur in q̄tuor casib⁹. **Prim⁹** si
sacerdos nō potuit absoluere. **A**
Quia non hēbat iurisdictionē siue
delegatā siue ordinariā. et de pe. ⁊

re. oīs. **S.** 2. si nesciuit discerne
re. 3. si cōfessio nō fuit itegra. ut qz
scienter tacuit aliq̄ mortale. 4. si
contēpsit uel neglexit satisfacere. ⁊
oblit⁹ ē satisfactionē iūctā. **Nā** si
sciret ⁊ iplere vellet. nō oꝝ eā iterare.
A. **Con.** **Ray.** ⁊ **Hosti.** **Ipsi** tñ po
nūt p̄ q̄to casu. cū q̄s confitetur cū
indebita dispositiōe. **Sz** glo. **Ray.**
simpliciter con. cū **De.** ut in sū. con.
li. 3. ti. 34. q. 10. **Et** q̄ ad secundū
casū sciendū q̄ ex eo qdā inferunt
q̄ p̄pter ignorantia sacerdotis p̄dat
auctoritas absoluēdi. **Sz** b̄ nō vi
detur verū. qz ptās clauū cōsistit i
iurisdictione ⁊ nō in scia. s̄m **Ray.**
i ti. de pe. ⁊ re. s. **Itē** q̄nt qd̄ remit
tit sacerdos. ⁊ s. clauis. s. p̄. **Sed**
dictū eorū p̄t intelligi. qñ q̄s cum
possit sacerdoti idoneo scia ⁊ p̄scia
cōfiteri. tñ eligit insufficientē. qz vi
detur de p̄pria non curare salute. ⁊
sic ex sua mala dispositiōe confessio
videt deo non grata ⁊ inualida. de
pe. dī. 6. q̄ vult cōfiteri. **Sz** i q̄cūq̄
casu si p̄fessio facta fuerit ab igno
rante sacerdoti non sufficiēt. p̄serti
de multis seu grauib⁹ pctis. opti
mū est consiliū illā iterare. cū quis
cōmoditatē h̄uerit sacerdotis p̄riti
scia ⁊ p̄scia. cū ignorantia sacerdotis
in confessione sit multū piculosa. ut
colligit ex dic̄ p̄ **Aug.** in v̄cō. c.
q̄ vult. ⁊ p̄ **Ray.** i dicto. s. **Itē** q̄nt.
Quo ad tertiu casū dicēdū q̄ idē
est etiā si q̄s omiserit pctm̄ de quo
dubitauit vtrū fuerit mortale. ut
s. s. p̄rimo. ul⁹ ei⁹ necessariā circū

stantia. ut s. **S.** Et non solum si si
 at scientia etiam si fiat ex ignorantia
 seu oblivione precedere a propria nota-
 bili culpa. ut colligitur ex notatis p
 glo. Ray. sub ti. de pe. et re. **S.** Item
 circa principes. Ad hoc etiam facit. qz
 lata culpa equiparatur dolo. ut in. c. ut
 aiarum. de consuetudine. l. 6. Et id si quis ex
 sua culpa ignorat quod debeat confiteri seu
 eorum obliuio est. de viuis in di. negli-
 gentia ex corde dolere et firmiter pro-
 nere emendari. ut legitime valeat con-
 fiteri. ut notatur in su. con. l. 3. ti. 34.
 q. 19. **Q**uoniam autem quis sciens omittit ali-
 quid de preceptis necessario ad con-
 fessionem. non solum annullat confessionem
 sed etiam novum committit peccatum mor-
 tale ut s. confessio p. **S. S.** Quo ad
 quantum casum est sciendum quod ex precepto seu
 ex negligentia omittens facere iunctam
 sibi penitentiam mortaliter peccat. s. in
 Scotum i. 4. dist. 15. quod facit contra pre-
 ceptum vicarii. de i. confessoris. et etiam
 ecclesie. ut in. c. ois. de pe. et re. **B.** Si-
 militer etiam s. in quosdam iterare tenetur
 is qui confessus est non contritus etiam in
 proposito non reserendi peccatum. ut dictum
 est s. confessio p. **S. 3.** **A.** Et ibi de
 hoc plenius in additio. Et sic hic est 5.
 casus. Et septem adijciuntur i. directoria
 l. p. ti. 15. **S. 4.** s. cum confessor i. aliquem
 non habens iurisdictionem. **Q**uod tet. n. tunc
 quod pro illo penitens recurrat ad beatum
 patrem. et illud iterum prestat. ar. ex
 de pe. et re. significavit. Et sic tres
 casus sunt ex parte confessoris. et tres
 ex parte confitentis. **B.** Hic tamen scien-
 dum s. in. Lbo. in 4. dist. 17. quod quanto

quis pluribus sacerdotibus confitetur. tan-
 to plus de pena ei remittitur. tunc ex
 erubescencia confessionis que in penam sa-
 tisfactionis computatur. tunc ex viclamini
 vni tonens posset quis confiteri quod ab
 omni pena liberaretur.

S. 3. utp. recidivans. teneatur con-
 fiteri priora peccata. **R.** s. in. Lbo. in
 4. dist. 22. Directe quidem recidivans.
 peccata dimissa nullo modo tenetur nec in
 generali nec in speciali cuiusque confiteri
 sed indirecte. scilicet illud sine quo sciri non
 poterit satisfactoris modum tene-
 tur recidivans notificare peccata di-
 missa. quantum sufficit ad hoc ut sciat quod
 satisfactoris ei propterea possit iungi. ut si
 ipse frequenter lapsus carnis passus
 est ex aliqua occasione. illa occasio pro sa-
 tisfactione precipiatur. et similiter de alijs
 peccatis. et ad hoc videtur sufficere confes-
 sio dimissorum peccatorum in generali. **T**amen
 quicquid ad alia specialia oportet rescedere s. in
 quod confitens viderit opportunum. **I**dem. n.
 potest in his aliqua certa mensura pre-
 figi. **A.** Inno. in. c. ois. de pe. et re.
 sentit quod recidivans teneatur confessionem
 iterare ratione ingratitudinis. pro qua vi-
 detur facere illud quod dicitur Matthei. 18.
 de seruo nequam. et de pe. dist. 4. qui
 dicitur. Item glo. Ray. in ti. de pe. et re.
S. Item nunc quod semel dimissa peccata. di-
 citur quod recidivans non tenetur dicere specialia
 liter et distincte ea que ante confessionem est.
 sed sufficit confiteri in generali de illis ex
 primendo ingratitudinem suam et dice-
 re. De multis et magnis peccatis mor-
 talibus me liberauit dominus per penitentiam. et
 ego nihilominus ingratus existens

8

offendi eū. Et si forte nesciat exp-
mere aut nō expmat nomē ingri-
tutinis nō nocet dūmō talia dicat
pba ex qb⁹ sacerdos ingritutine
possit itelligē. Et idē nō i sū. con.
li. 3. ti. 34. q. 71. Hoc dictū glo. vi.
ref intelligēdū qñ ista circūstātia
ingritutinis venit ad pncularē
pcti spēm. Nā alie circūstātie regu-
larie nō sūt de necessitate pfectiois. ut
s. 5. 5. Qñ pō ingritudo inducat
pncularē spēm pcti. nōt Lbo. in. 3.
pte. q. 88. arti. 4. dicēs. Qd seqf
oia pctā nō est spāle pctm. S3 per
qdcūq pctm mortale aliqis efficif
deo ingr. 5. ingritudo nō ē spāle
pctm. R. dicēdū q ingritudo pec-
cāt qñq ē spāle pctm. qñq at nō
ē circūstātia gnālī pñs cē pctm
mortale qd p deū cōmittit. Pctm
n. recipit specie ex intētiōe peccand.
ut pbs inqē 5. et bicoz. Ille q me-
chafut furef magi ē fur q mecb⁹.
Sugif aliqis pctōz i cōreptū dei 7
suscepti bñficij aliqd pctm cōmit-
tit. illud pctm trahit ad spēm ing-
ritutinis. 7 b ingritudo peccāt ē
spāle pctm. Et at Aug. dic i li. re
nā 7 grā. Nō oē pctm ē ex cōreptu
7 tñ i oī pctō de cōtēnif i suis pce-
pris. Nā māifestū ē q ingritudo
peccāt qñq ē spāle pctm b nō sp. h
ille. S3 q q recidiuās nō tenet re.
cōfiteri. nisi i qñtū op⁹ sit ad offē.
dū satisfactiois rebittū modū. fm
Lbo. 7 ad remōstrādū ingritutinis
modū fm Inno. 7 glo. Ray. 7 b.
qñ ingritudo ē spāle pctm. B. De

pcepto i medicos q iducāt infir-
mos ad cōfessionē. vide. 7. medic⁹.
S. p. 7 ex de pe. cū infirmitas.
Confessio in. cui
pctm. Et qdē regularie q li-
bet o3 sacerdoti cōfiteri. Nā solis
sacerdotib⁹ dedit dñs ptātē ligādi
7 soluēdi cū dixit Job. 20. Quoz
remiserit pctā remittunt eis 7c. de
pe. dis. i. pñu dei. Et b itelligēdū ē de
mortalib⁹. S3 venialia nō o3 q ali-
qis sacerdoti pfitēat qā ipsa pfectio
laico facta sacrale quod dā ē. qñ uis
nō sit sacrm pfectū. 7 ex ipsa cari-
tate pcedit. 7 p talia notū ē venia-
le dimitti. sicut 7 p tūfionē pectorū
7 aquā bñdictā 7 bñulmōi. ut. j.
pctm 3. S. fi. b Lbo. in 4. dis. i. 7.
Atz necesse sit cōfiteri pprio sa-
cerdoti R. fm Lbo. i 4. dis. i. 7. Cū
sacerdos nō absoluat nisi ligando
ad aliqd faciendū. ille sol⁹ pōt ab-
soluē q pōt p imperiū ad aliqd fa-
ciendū ligare. id o3 q bō confiteat
pprio sacerdoti. Alien⁹. n. cū ab-
soluere non pōt uel ligare. cē de pe.
ois. 7 de pe. dis. 6. c. placuit. Propri⁹
aut sacerdos intelligit q ad b ois
ille q curā aie illi ordinariā baret
sic papa. legat⁹. ep⁹. sacerdos paro-
chialis. A. Idē in sū. con. li. 3. ti.
34. q. 38. B. S3 nec parochialis
pōt absoluē ab oib⁹. qz excipiūt cas⁹
epales. de qb⁹ bñ. j. pfectoz p. S. p.
Atz ppoi⁹ sacerdos possit vbiqz
sui subditū audire 7 absoluere. R.
fm hosti. Vbiqz pōt. sue intra ter-

ritoria sue parochie sue est. **P**nia
n. est de iurisdictione voluntaria. ff. de
offi. pcon. l. 2. **S**u. 7 de loco nihil
exprimitur. est de re. ois. **A**. **I**de
in su. con. eo. ti. q. 35. in fi. **B**

3 **U**tr. audientia confessionum comit-
ti possit alteri. **R**. fm Lbo. i. 4. dis.
i. 1. **S**i aliq. idcirco non possit audire
pessionem alteri. qz non bz iurisdictione
in ipsos q. audiendi sunt. pot. ei
comitti per quem bz hnt iurisdictione
onē in ipsos qui audiendi sunt. ut p
propriu sacerdotē siue p epm. siue
p papā. **S**i aliq. autē non pot. au-
dire. qz non bz executionē ordinis
nō pot. sibi concedi ut pfectus au-
diat. nisi p eū q. b. impedimētū re-
movere pot. **A**. **I**mpediti i execu-
tione ordinis sunt. interdicti. suspē-
si. ul. degradati. 7 excoicati. de qb.
est de cllico excoicato in edicto ul. re-
posito mīstrare. i. rubro 7 nigro per
totū. **E**t fort. heretici 7 scismatici
Su. 7 i su. con. eo. ti. q. 44. dī. **N**ū.
quid i articulo necitatē tenet quis
pfiti sacerdoti heretico scismatico
ul. sili. si non pot. iuenire cattoli-
cum? **R**. fm Ray. **C**redo q. non.
Immo saluo meliori iudicio con-
sulerē q. nullo mō pfitere ei. s. vo-
leat de pctis. 7 qz tantū distulit cō-
fessionē. 7 pfitere i corde suo 7 sus-
ficit ei. **T**ales. n. ponerēt eū de faci-
li i aliq. errore ul. despatia. sic pha-
risei **J**udā dicētes cū cōfiteret eis
peccatū. **Q**uid ad nos. tu videris
Matth. 23. et de re. dis. 6. c. p. vbi
h. sag. expōse dicēte i ter. 7 glo. **I**de

credo de excoicato excoicatio. ma-
iori. **N**ā etiā illi i articulo necitatis
nō est pfitendū. **C**on. hosti. 7 Lbo.
Ite co. li. ti. 24. q. 1. notat. q. ab
heretico scismatico ul. excoicato nullū
sacrm dz recipi. nisi baptism. i. neci-
tate morē. cattolico cessante. **B**
Et nō h. q. si etiā p. ppriu sacerdotē
comittit. nō p. h. oz q. comittat ta-
li q. al. h. iurisdictionē sup. pplm.
Sufficit. n. q. h. iurisdictionem
ipse q. sacerdoti comittit. **I**tem no-
ta fm Lbo. q. qn. alicui sacerdoti
comittitur p. supiorē q. possit audi-
re alienos parochianos. nō sit pre-
iudiciū. pprio sacerdoti. eo q. iuris-
dictionis ptas non est comissa ali-
cui in fauorē suū. sed in vtilitatem
plebis. 7 ad honorē rei. **E**t ideo si
supiorib. p. laq. videat expedire ad
salutem plebis 7 ad honorē rei. q.
alijs comittat. in nullo fit p. iudiciū
inferiorib. prelatis. nec tenetur sub-
ditus iterū p. tere licentiā a. pprio
sacerdote. licz Ber. i. qdā glo. dicat
sic. **A**. s. l. c. ois. de re. 7 re. **B**. q.
glo. postea p. Clemētē qrtū tāq. oio
falsa dānata fuit in qdā p. uilegio
idulto p. dicatib. 7 miorib. quod
incipit **Q**uidā temē. 7 fuit re. mina-
tum i eo q. illi quib. a superiorib.
comittit pnt audire etiā parochi-
alib. sacerdotib. p. dicatib. 7 iudic.
Et h. etiā tenet Jo. an. est de re. si
ep. li. 6. **A**. **S**ag. con. p. dicat. Pe.
ut in su. con. li. 3. ti. 34. q. 46. **B**
Et p. fessus sacerdoti hnti comitti-
onē a supiori. ut dictū ē non tenet

4 **Q**uia i aliquo casu possit q̄s p̄fiteri
alteri q̄ proprio sacerdoti. **R.** **S**u
lto. i. 4. dis. i. **S**i subdit^r scit sa
cerdotē p̄p̄iū bēticū eē. aut sollici
tantē ad malū. aut fragilē. qz ad
pctm̄ qd̄ q̄s ei cōfiteat^r ē p̄n^o. uel si
p̄babilē estimat^r reuelator cōfessi
onis. ul̄ si pctm̄ de q̄ q̄s p̄fiteri d̄z
cōtra illū sit cōmissū. i. his casib⁹ t
silib⁹ i q̄b⁹ p̄babilē timet penitēs

ig
iz
w
or
b
fi
m
a
ci
er
de
am
ato
li
abo
pro
qu
am
con
re
ar
ben
ob
fian
fian
vra
pian
tr
con
ata
ce
pau
reg
oc
rude
W
lo
ma

ignoratia ppe qd duri⁹ puni⁹. **L**ud
iz. ibi. **I**lle aut⁹ seruus q cognouit
voluntate dñi sui 7c. **E**t illa sūt gūi-
ora q a deo gūius puniūt. ut dicit
Hiero⁹ 24. q. i. nō afferam⁹. **S**ed
si ppr⁹ sacerdos eet hereticus scil-
maticus uel excoicat⁹. clarū est q
ab istis nō d3 peti lnia. cū etiā lo-
cutio cū talib⁹ phibet⁹. xi. q. 3. cū
excoicato. **I**dē etiā uidet⁹ si eet inē.
dict⁹ seu suspēsus. qz nemo pōt pl⁹
iuris trāsferre i aliū q sibi cōpetē
dñoscā. ut i. c. nemo. eē de re iuris
li. 6. **S**ed si cā ppter quā qz vult
alieno cōfiteri nō pcedit ex defectu
ppri⁹ sacerdot⁹. s. aliē. puta qz ali-
qd cōmissū ē cōtra eū uel suos. 7
verisiliter time⁹ scandalū si ei fiat
confessio. d3 peti lnia. ut eē. de pe. 7
re. c. ois. ibi. **S**i qz autē alieno sa-
cerdoti voluerit iusta de causa cō-
fiteri pctā. licentiā prius postulet 7
obtineat a pprio sacerdote. **E**t d3
sacerdos credē petenti 7 alleganti
saltē i genere iustā causam. qz nō ē
verisile q cum fallacijs vadat ad
pniam. ut dīc glo. in dco. c. placuit
de pe. dif. 6. **E**t si licētia absqz rati-
onabili cā teneget. videtur q sine
alia lnia possit ire ad aliū. qz nō d3
cedi idiscretiōi 7 pteruie plati. **E**t
pūilegiū meret amittere 7c. eē de
reg. licet. vbi si b concedit cā meli-
orāde vite. quāto forti⁹ cā recupe-
rāde salut⁹. qd magis ē necessariū.
Unde 7 **L**ud. 15. **B**audū ē in ce-
lo sup vno peccatore pniam agēte
mag⁹ q sup. 99. iustis q nō idigēt

pnia. **I**dē etiā putarē. s. qz teleret
peti licentiā mō pdicto. qñ cāet ex
defectu ppri⁹ sacerdotis. ppe pctm
nō manifestū qz ex eo mō d3 qz a
iurisdictione plati sui discedē. 8. q. 4.
nōne. **B**. 2. qñ parochian⁹ trās-
tulit domiciliū suū. nā tunc ille ad
quē trāsit iā nō ē alien⁹ s. ppri⁹. eē
de parochijs. c. fi. 3. qñ qz ē vaga-
būd⁹. ff de iudicijs. l. heres absens.
4. qñ qz qrit domiciliū q se trāsfe-
rat. **N**ā 7 is sine domicilio ē. ff. ad
municipales. l. lateo. i pn. 7. l. ei. 9. **S**
cell⁹. 5. qñ qz reliqti aliena paro-
chia. eē de rap. c. p. 6. q. 3. placuit.
Sitū pctm occultū est. 7 nō sit ex-
coicat⁹ a plato ill⁹ loci. pōt etiā de
b cōfiteri. pprio sacerdoti. **S**i aut⁹
sit excoicat⁹ a plato ill⁹ loci ppter
illud pctm. sic cōsueuit fieri i furs⁹
7 b⁹. qz igrant actores. mirtēd⁹ ē
talis ad excoicatozē absoluēd⁹ ab
eo. **A**. **C**on. **B**off. **R**ay. 7 **L**to.
i eo. qd s dictū ē q qz sortiat for-
rone delicti. ut in sū. con. li. 3. ti. 34
q. 39. **S**ed **B**lo. **R**ay. ut ibi patet
hūc casū nō recipit. subiūgēs. qz qd
dīc ius q rōne delicti sortiat quis
forū. intelligēdū ē q ad pūnētia ad
forū pētiosū. qz pōt illic pueniri 7 iu-
dicari 7 puniri de crimie ibi cōmis-
so. hec ille. **N**on fit g translatio fo-
ri in pūnētia lib⁹ rōne cōmissionis
delicti. al oporteret q quis diuide-
ret confessionē confitendo diuersa
delicta diuersis sacerdotib⁹. s. m q
in diuersis reliqti parochijs cōtra
id qd dicit⁹ de pe. dif. 5. c. cōsideret.

ibi. caut⁹ sit penitēs 7c. **P**ro h^o etiā
facit. qz dñia mag⁹ ē int⁹ forū secu-
lare 7 spūale. qz spūale nō pōt ita
facilit⁹ trāfferri. c⁹ de fo. cōpe. si di-
ligēti et. c. significasti. vbi pz qz licz
seculari possit se p sua volūtate ali-
eno subijcere iudici. cleric⁹ tñ non
pōt se subijcē iudici seculari. dco. c.
si diligēti. nec etiā ecclesiastico non
suo sine lnia sui epi. dco. c. significa-
sti. **E**t est mag⁹ differētia int⁹ forū
iudiciale etiā in spiritualib⁹. 7 forū
pniale. qz forū pniale ē min⁹ trans-
feribile. ut nōt glo. in. c. ne. p dila-
tiō. c⁹ de pz. 7 re. **E**t ideo cū nō re-
periat aliq⁹ iure cautū qz rōne re-
licti qz forū forū pniale. nō vi-
det⁹ qz h^o possit fieri. 7 qz stādū sit re-
gule generali de pprio sacerdote.
ut i. c. ois. de pz. **E**t iura i cōtrariū
allata loquūt⁹ i iudicialib⁹ ut satis
pzintuētib⁹. **H**oc etiā approbat ge-
neralis cōsuetudo. qz videmus qz
penitēs confitē⁹ vni sacerdoti vni-
uersa pctā qz cōmisit p totū mūdū.
7 nūq⁹ remittit ad sacerdotes lo-
corū i qbus reliquit. p absolutiōē.
Et optia legū iterpres ē cōsuetudo
ff. de legib⁹. l. si de mēpretatiōē. **I**
6° rōne studiū. ut qñ clerici de pla-
toz suoz licētia accedūt ad studia
Nam tñc efficiūt⁹ de foro 7 ecclia
illi⁹ ad quē accedūt dñi ibi manēt.
ar. ff. de iudi. l. si longius. §. p. **A**
Inno. i. c. ois. de pz. dic qz scolares
7 alij incole ānales 7 mercenarij
debent cōfiteri sacerdoti parochie
quā incolūt p ānū. 7 ab eo poterūt

absolui. ar. i. 6. q. i. qñ. vbi dicit qz
debēt ibi solue⁹ decimas psonales.
qz ibi recipiunt ecclesiastica sacra per
ānū circulū. **A**lij tñ dicūt qz idē est
etiā si ad min⁹ temp⁹ cōducāt do-
mos. ar. c⁹ de decimis. ad aplice. 7
maxime si prorogare⁹ sine fraude
cōductio ul⁹ habitatio vltra natiui-
tatē uel pasca. qz tñc ex pcepto di-
cte de cre. ois. sp debēt pferri 7 coi-
care. h^o ille. **V**ident⁹ pdicta posse cō-
cordari ut secunda opinio itelligat⁹
qñ qz licz nō steterit in aliena pa-
rochia p ānū. tñ deliberavit ibidē
stare. **N**ā eo ipso qz qz deliberat i
aliq⁹ loco habere domiciliū. ibi for-
tit⁹ 7 forū. ut i. c. si. c⁹ de parochijs.
Et habitatio annualis videt⁹ qdā
domiciliū qz ad sacforū pceptionē.
dco. c. qñ. **E**t qñ habitare delibe-
rauit parū min⁹ qz p ānū. Nam id
quod medicū ē ratio appretēdit qñ
nihil. ut notat **L**bo. 2°. 2°. q. 66. ar.
ti. 6°. **E**t qñ sic se habet p⁹suetudo.
Nā cōsuetudo i talib⁹ cōfert iuris-
dictionē. ut notatur in sū. con. l. 3°.
ti. 34. q. 51. circa finē. **E**t qñ sco-
lares accedūt de lnia platoz suoz
ad studiū. **T**unc. n. videt⁹ eis data
lnia recipiēdi sacra ibidem. ut. j. §.
primo. **E**t quod dictū est i scolari.
idē ē 7 in qñq⁹ alio. ut 7 dñc **I**nno.
Qui etiā subdit. **I**n oib⁹ tñ pmi-
sis tuti⁹ est qz 7 viatores 7 alij sp
a pprio sacerdote licentiā bātēant
spālē. **S**. 1°. tpe necessitatis. ut qz
infirmas ad mortē. uel dñ intrare
iustū bellū seu mare. 7 deest pprius

sacerdos ita qd etiā laico licet tūc
confiteri. de pe. dif. i. quē penitet. de
pse. dif. 4. sanctū. 8. si ponat spem i
ratibabitioe ppij sacerdotis. h. ho.
sti. Sed iste casus 8. cois nō tenet.
qz ratibabitio i talibz non bz locū.
ex re. iur. actus. li. 6. **A.** Dictū
hosti. pōt intelligi qn ista ratibabi
tio nō refert ad futurū. si p̄lati cō
fiteatis cōtentabitis. sed sup p̄lati qz
cōtentat. ut pōt estimari ex aliqbz
cōiectur. ex qbus elicit ipsi p̄lati
tacitus cōsensus. ut. j. §. 1. **A.** trū
vnius. Et fm hoc videt intelligi.
dū qd dicit glo. Ray. ut notat i sū.
con. li. 3. ti. 34. q. 45. videlz qz
hac spe rati nulli pōt absolue ali
enū parochianū. 7 si re facto absol
uat eū etiā noie p̄lati sui. non debet
se gerere pro absoluto ante ratiba
bitioe p̄lati sacerdotis. nec aū
intrare ecclesiā. nec ingerē se coio
ni fidelū si erat excoicatus maiori
excoicatioe. aut etiā recipe eucha
ristiā si mortale erat pctm de q cō
fessus ē alieno sacerdoti. **B.** Ad
dūt vlti. hosti. 7 Ray. q i oī ca
su in quo sacerdos potest audire
parochianū alienū consulūt qz ei
iniungat ut se sacerdoti p̄prio ref
senter. ar. ex re sen. exco. de ceo. 7. c.
ea noscitur. 7. c. qz de his. in fi. **A.**
hosti. simpliciter dicit iūgat. s. Ray.
psulūt. vñ etiā 7 glo. eius sup ver
bo consulo. ait. Et quo magister
dicit cōsulo. est argumētū qd nō te
net. qz ad cōsilia nulli tenetur nisi
obliget se ad illa. Pōt dici qz ad

simplicem rep̄tationē oīo expedit
saltē semel in āno p̄pter statutū ec
clesie. qz nō ad iterādū p̄fessionē ul
ad accipiendū p̄niam nō videt necē.
ex q semel fuit legitime absolut.
ut s. §. 3. nisi forte ipsi sacerdotes
nullā haberent curā de suis paro
chialibz vtrū confiteant ul nō. qz
tunc illa p̄ntatio frustra fieret. **I.**
nisi in casu excoicatiois. tūc. n. ab
solutio dē iniungi ut q citius pote
rit se p̄ntet ei q fuerat absoluend.
ipsi mādātū bñlit receptur. de co. c.
ea noscitur. cū reliqs. Et h argumē
to idē videt dicendū de oibz casibz
sp̄aliē reseruatis pape seu epis. maxi
me circa implementū ul dispensa
tionē votoz. ut iniūgat confitenti
bus ut q citi poterūt se rep̄resen
tent eisdem ad accipiendā necessa
riam absolutionē uel dispensationē
ne in hoc a negligentia teneantur.
B. Item dicunt q nō debent con
fiteri cuiqz sacerdoti sed potius
ei q al iurisdictionē bz. **A.** Hoc
non videt necessariū. ut pōt colligi
ex dictis s. §. 3. nisi forte q ad sacer
dotes ad confessiones audiendas
non habilitatos. sicut pōt patere ex
positis in sū. con. eo. ti. q. 40. vbi di
cit fm Ray. q in casibz in qbz pōt
confiteri alteri q p̄prio sacerdoti
nō pōt audire confessiones illi sa
cerdotes quibz nō ē data ptās ab
ep̄o. excepto articulo necessitatis. Et
duplex ē rō. Una qz isti nō sūt mōi
dā iurisdictionē ei q al non bz. i.
p̄pter hos casus. dicit glo. non dat

iurisdiclio illi q̄ al' nō bz. **A**lia rō
est. qz licz ipsi penitentes sūt abso-
luti q̄ possint cōfiteri alijs q̄ pprio
sacerdoti. nō tñ isti sūt absoluti q̄
possint audire. **I**tē ppri' sacerdos
nō potuit dare talib' iurisdictionē
seu potestatē talē. s̄ epus solus pōt
illis q̄ sūt in suo ep̄atu. nō tñ alijs
q̄ sunt in alijs ep̄atibus. ar. 16. q. 1.
puenit. 7. **S**. ecce in b. 7. **S**. b̄ idem.
Glo. sup. p̄bo. nō tñ alijs. dīc. **E**go
credo sine p̄iudicio q̄ pōt cōmittē
etiā illis q̄ sunt i alijs ep̄atib' ea q̄
p̄tinet ad iurisdictionē volūtariā. s̄
illos nō pōt cōpelle ad suscipiēdū
cōmissionē eius. cū eis nihil p̄cipe
possit. **S**z certe Ray. nō loq̄tur de
cōmissione s̄ de habilitatiōe ad au-
dientia cōfessionū. quā nō videtur
posse cōferre ep̄s nō suo clerico. sic
7 ipsū ordinare nō pōt. 7 i. dīc. q̄s.
cū supradic̄. s. q̄ sacerdotes non
p̄t audire confessiones nisi prius
fuerint ab ep̄o instituti siue licētia-
ti. **C**on. **B**off. ut in dēa. q. 40. dī-
cēs s̄ generalit̄ nō licē religiosis.
nisi ab ep̄o de cōsensu sui p̄lati fu-
erint instituti. **C**on. etiā cū hoc glo.
Ray. **S**ed **H**osti. dīc q̄ si q̄s h̄eat
l̄niam iudicis sui. q̄ sp̄aliē tali pos-
sit cōfiteri. imo etiā si licentiā h̄et
i genere q̄ possit p̄fiteri cuiuscūq̄ vo-
luerit. uel simpliciter q̄ alteri possit
cōfiteri. in his duob' casib' si sub-
ditus recurrerit ad discretiorē siue
religiosū siue aliū. uel ex cā ad non
ita p̄tū dū tñ p̄tū 7 honestū. secure
confiteat. 7 ali' secure audit. ar. ep̄

eo. ne p̄ dilatione. **J**ura autē q̄ p̄ se
iducūt Ray. 7 **B**off. intelligit **H**o-
sti. qñ b̄uiusmōdi sacerdotes 7 reli-
giosi volunt audire sine licētia iu-
dicis peccatorū. uel sine l̄nia abba-
tis. nulla alia necessitate instāte. **S**e-
cus tñ in casib' q̄ ad ep̄m p̄tinet. s̄
ibi. **D**ictū **H**osti. ut mihi videat nō
cōtrariatur p̄dictis. qz ipse loq̄tur
de sacerdotib' ad cōfessionē habi-
litate. **R**ay. p̄o. 7 **B**off. de nō ha-
bilitate q̄ habilitari nō p̄t nisi a
proprio ep̄o de consensu sui prelato
qñ habilitandus est religiosus. **S**e-
ex p̄dictis pōt constare q̄ sacerdoti
nō habilitato nō pōt cōmitti audi-
entia confessionū. nisi p̄ eū q̄ pōt eū
habilitare. **B**

¶ **A**n peregrini 7 romipete possint
p̄fiteri alieno sacerdoti? **R**. s̄m **X**v
Si acceperūt p̄rā 7 baculū a pro-
prijs sacerdotib' siue alijs de eorū
licētia iter arripiāt. p̄sumendū est
datā eis esse licentiā confitēdi. **A**
Ad h̄ addit ipse **X**v. de eis q̄ cōmi-
serūt i via. uel q̄ p̄ obliuionē dimi-
serūt cōfiteri. aut etiā sciēter. dū tñ
de illis p̄ponāt cōfiteri p̄po sacer-
doti postq̄ redierint. **S**z forte h̄ pos-
set intelligi de casib' reservat̄. **N**ā de
alijs cū semel legitime fuerit p̄fess' 7
absolut' nō o3 q̄ iter p̄fiteat. ut
p3 s̄. abbas. ad h̄. i. addit̄. **¶** **A**n 7
Inno. i. c. ois. ep̄ de p̄. 7 re. dīc bis
casib' simpliciter datā eē licētiā. 7 nō
addit hāc limitationē quā ponit glo.
Ray. **S**eq̄ i glo. **R**ay. 7 etiā notat
i sū. con. eo. ti. q. 39. **I**ntelligo etiā

6 **U**ltz pegrinās q bz crimen cui⁹
absolutionē retinuerat sibi e^{ps}. in
pegrinatioē possit absolui a simpli
ci sacerdote. **R.** fm **Xo**. **P**ōt absol
ui marie si istet tēpus gnālis coio
nis ut in pasca. Sed debet ei inūgi
q cū hūerit copiā sui e^{ps} iterū con
fiteat ei. 7 ab eo recipiat pñiam de
illo. **h** **Xo**. **A**. **I**dē in sū. con. dcā
q. 36. p^o pncipiū. **B**. **U**er⁹ videt^r
q si tāta fuerit necitas q iste po
tuit absolui ab alio. nō o³ q iterū
p^ofitet^r ul absoluat. **S**3 tñ si ē ali
qd satisfaciēdū q satisfaciāt^r 7 etiā
si ob dictā cām fuisset excoīcat⁹ 7
ab ipso sacerdote fuisset absolut⁹
si postea nō repñtat se e^{ps}o reīcidit
in eandē sniam ut s. absolutio 4°.
S. p. **S**i pō nō fuit necitas. nec ab
solutio valuit. **D**e q necitate dictū
ē s. **S. p.** 1°. **A**. **I**bi d^r de necita
te piculi mort⁹. **E**t sic videt^r senti
re q istās tēp⁹ coionis nō sit iusta

Item vn⁹ sacerdos parochialis possit audire & absolue aliū sacerdo-
tē. **R.** **¶** **I**tem **X**. **I**tem pōt sine lnia supe-
riori generali. uel speciali lnia exps-
sa uel tacita. **I**tem a si ep̄s scit coif sic
fieri & tolerat. eo ipso p̄sumēdū ēta-
cite approbare & lniām dare. **I**tem
hosti. **A**. **I**tem i sū. con. li. 3. ti. 34.
q. 4. 2. ubi addit **¶** **I**tem hosti. q. b non
multū exp̄dit fieri. **I**tem eadē rōne
videtur in alijs q̄ p̄tinent nō suis sa-
cerdotib⁹ suis sciētib⁹ & nō contra-
dicentib⁹ cū possent. ar. 83. dif. error
7 extra de p̄bo. sig. itelligētia. **M**ul-
la tñ. p̄suetudine pōt iudici ut quis
p̄ter voluntatē p̄p̄ri sacerdotis possit
confessorē eligere. extra de p̄. 7 re.
si ep̄s. li. 6. **B**

7

8

pōt esse. qz solis sacerdotib⁹ cōfessio
 est p̄as ligādi atqz soluēdi. re. pe.
 dis. i. p̄bum dei. **B.** Et licz laico
 p̄fiteri non sit re p̄cepto. ē tñ de cō-
 filio. **Con. xv.** **A.** Idē in sū. con.
 eo. ti. q. 43. vbi dē. nō dīc q nō li-
 ceat p̄fiteri laico. s̄ q nō ē sufficiēs
 nisi i necitate. uel nisi respectu pec-
 catorz venialiu. qd puto itelligēdi
 nisi in illis casib⁹ in qbus venialia
 sunt de necitate p̄fessiois. re q̄ s. cō-
 fessio 2. s. 6. in additione. **B.** Et
 ita itellige dicta **Lbo. s. s. p. et 5.**

9 **¶ An liceat in necitate cōfiteri sa-**
 cerdoti heretico. scismatico. uel ex-
 coicato. uel filii. **R.** s̄m Ray. Mul-
 lo mō. re. pe. dis. 6. c. p. **S.** z uoleat
 de p̄ctis. 7 q tantū distulit cōfessio-
 nē. 7 sufficiat. **Con. hosti. 7 Lbo.**
A. De h̄ lat⁹ s. s. 3. i additione. **B.**
 10 **¶ Utrū sacerdos parochialis de-**
 beat credē subdito dicēti se cōfessū
 alii. ut sic ei det eucharistiā. **R.** s̄m
Lbo. i qdā q̄libz. In foro iudicia-
 li credis tui p̄ se. 7 nō p se. In foro
 aut p̄niali credis tui p se 7 p se. Si
 ḡ sit ip̄dimētū eucharistie tale qd
 ad forū iudiciale pertinet. puta ex-
 coicatio. non tenetur sacerdos cre-
 dere subdito quē excoicatū nouit.
 nisi ei re absolutiōe cōfiteri. Si aut sit
 ip̄dimētū qd ad forū p̄nē ptineat
 s. p̄ctm̄. tenet credē. 7 iuste agit si
 eucharistiā denegat. **Con. de. 7**
hosti. A. Blo. p̄o s. ay. ut p̄z i
 sū. con. li. 3. ti. 34. q. 48. dīc q nō
 tenet ei credē etiā q p̄fess⁹ sit supi-
 ori 7 absolut⁹. nisi cōfiterit ei de h̄

p̄ litteras supioris uel alio mō le-
 gitimo. Et subdit auctor sūme. **Sed**
 h̄ ne p̄ria sint p̄missis. itelligas de
 p̄ctis manifestis. uel qñ suū subdi-
 tū p̄babilē h̄z suspectū. **Mā** de oc-
 cultis nihil pōt scire sacerdos nisi p
 ipsū. Satis uidet pōt dici q nō te-
 neat ei credē etiā de occultis. **Licet. n.**
 p̄ctā occulta sint solū fori p̄nitēti-
 alis. tñ nō p̄fiteri ptinet ad forū iu-
 diciale. cū nō cōfiteres debeat ab ec-
 clesia arceri 7 ecclesiastica p̄uari se-
 pultura. ex re. pe. 7 re. c. ois. Possit
 tñ credē fidedigne 7 timorate p̄so-
 ne. qz uerisimilē huiusmōdi p̄sona non
 mētref. ar. xi. q. 3. q̄ oipotentē. **B.**
¶ Utrū fatrib⁹ p̄dicatozib⁹ 7 mi-
norib⁹ liceat cōfessioēs audire. R.
¶ Olim licebat eis ex p̄uilegijs. 7
 sp̄aliter ex cōstitutiōe **Benedicti. xi.**
 q̄ icipit. Inter cunctas. q̄ hodie oīa
 vacant. s̄ ad h̄ q possint audire. oīz
 q m̄gr ul' p̄uincialis p̄dicatoz ul'
 eoz vicarij. 7 gnālis ul' p̄uinciales
 m̄stri ul' custodes minoz. p̄ q̄dem
 accedāt ad p̄ntiā ordinarioz p se ul'
 p̄ alios fr̄es. 7 p̄tāt ut fr̄es q̄ electi
 fuerint i eoz ciuitatib⁹ 7 dioec̄sib⁹
 cōfessiones audire ualeāt. 7 p̄nias
 ip̄onere. 7 p̄nitētes absoluē. Post
 h̄ dicti p̄lati ordinū eligāt p̄sonas
 idoneas 7 p̄sentēt ul' p̄ntari faciāt
 dicti p̄lag ecclesiarū ut re ipsoz lice-
 tia 7 grā possint audire. q̄ tñ p̄sen-
 tati nō p̄pter h̄ poterunt audire in
 alio ep̄atu. **A.** Intellige. nisi p̄so-
 nas dioec̄sis ubi fuerint p̄stituti. qz
 cū sit uoluntarie iurisdictionis pōt

11

vbis exerceri. ut s. 2. **B.** Et
rebet ipsi electi in numero eē put
vniuersitas cleri uel ppli exigit. Et
si plati licētia pcesserint. tūc pdicte
plone officii dicti exequat. **S.** si
dicti plati eccliaz quēq; de pntat
nō admiserint. loco ei ponat alter.
S. iero absolute dare lnam recu
sauerint. cōcedit eis licētia aucto
ritate aplica. tñ i hoc nō habēt plus
q; sacerdotes parochiales. **A.** s.
bātāt de iure coi. ut i terti. j. alla
to. **B.** nisi eccliarū plati ampli
dare uellēt sibi. h i cle. de sepul. du
oñ. **A.** i. s. statum. Et intelligit
de diocētib; i qb; sūt loca fratz. ul
de ppiq; qñ ibi nō sūt loca. **Uñ** i
dcō. s. dñ. Statuimus auctoritate
aplica. ut i singulis ciuitatib; 7 dio
cētib; i quib; loca fratz ipsoz con
sistere diuolunt. 7 i ciuitatib; 7 di
ocētib; locis ipsis vicinis in qb;
loca huiusmōdi nō bātēt. m̄gr. pri
ores 7c. **S.** iñt etiam ut ibi p; fra
tres pdicti nō pñt reputari ad au
diēdū cōfessiones p puincias. s. p
dictas tñ diocēses. **I**tem ibi dicit
q; ista pñtatio d; fieri platis loco
rū. Et fm̄ dñ. 7 i directoria. li. p. ti.
i5. **S.** si. hic noie platoz retem; in
telligē epōs 7 eoꝝ loca tenētes de
iure ul p̄suetudie. sic sūt illi q; de iu
re ul de p̄suetudie sede vacāte eccle
sias regūt. Et stricte h accipiē no
mē plati. 7 sic eē de offi. ordi. si epō.
7 de tēp. oz. cū null. li. 6. **A**arge
accipiē. eē de offi. oz. cū ab eccliaz.
S. qd si plati pma oblatiā facta

respondeat puincialib; priorib; ul
ministris seu missis ab eis. non eli
gat nec p̄tētis aliq; nob. q; nō
admittemus eos. nunq; poterunt
electi p eos sine aliqua alia pñtati
one auctoritate pape cōfessicōs au
dire? **R.** In directoria eo. ti. s. 12.
dicif q; sic. q; in bis q; certa sūt nō
est loc; cōiecturis. ar. i cle. q; uis. de
appel. Nec refert an pri; ul posten;
hoc renegent. **B.**

S. Sed nunq; epōs sine pdicta so
lennitate pñt dictos religiosos ad cō
fessiones acceptare? **R.** Certe pñt
cōmittēdo eis iurisdictionē suam.
ut s. s. 4. **A.** Idem in directo
ria eo. ti. s. 13. **B.** Immo etiam
bātēt ex p̄uilegio Clemē. qñ
q; si prelati hoc concedāt concessio
ipsa durat etiam post mortem pre
latorū. donec ecclesijs prouisi fu
erit de pastore.

Cui rebet pñteri curiales? **R.** **I**dem
fm̄ Hosti. Papa pñt sibi eligē quē
cūq; uult. Cardinalis absens cā
legationis eodē mō pñt sibi eligē.
ar. eē de p̄. ne p̄ dilatiōe. Si autē i
curia pñteri d; pape ul pniario. Est
tñ tuti; q; a papa lnam bātāt. **A**
ut sibi eligē possit p̄fessorē. cū talis
pape subsit imediate. Et h dico ex
cept; epōs q; cēs sūt i h p̄uilegiati.
dcō. c. ne p̄ dilatiōe. 7 i sū. con. li. 3.
ti. 34. q. 51. **B.** Capellani p̄o 7 ce
teri curiales q; sunt de familia pape
confiteantur penitentiario 7 non
alijs. Si sūt cū cardinalib; pñt de
lnia dñi sui q; curam eoꝝ bātēt de

iz

iz

Decanus ppositus thesaurarius
7 q̄libet canonic⁹ 7 sacerdotes pa-
rochiales. 7 familia epi confiteri
debet epo uel alteri de ei⁹ lnia. **A**
Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 57. ubi
dī etiā de parochiali q̄ cōfiteri dī
epo ul' aliq̄ cui forte subest. Itē de fa-
milia epi nihil ibi dī. s. i. q. 60. dī
fm hosti. q̄ familia epi ul' archi-
epi si sit de aliena diocesi. idē de illa
videtur qd de familia alterius pn-
cipis laici. Si pō sit in diocesi p-
pria tunc ei cōfiteri dī uel cui ipse
mādauerit. s. etiā pōt p̄prio sacer-
doti de cui⁹ parochia ē p̄fiteri. **B**
15 **C**ui debet cōfiteri reges 7 aliq̄
seculares dñi? R. fm hosti. Si rex
bz domiciliū p̄ncipale i aliq̄ ciui-
tate. illi epo p̄fiteri dī ul' sacerdoti
nisi sup h̄ haberet p̄uilegiū. Idem
dicendū est de duce marchione 7
oib⁹ bñib⁹ latas iurisdictiones i di-
uersis epiatib⁹. Sed si bñt domici-
lia i diuisis locis. 7 nō apparet qd
sit p̄ncipale. p̄t p̄fiteri ei i cui⁹ pa-
rochia morat⁹. ul' qd tuti⁹ ē de lnia
epi eligāt sibi p̄fessorē. Aut si loca
sūt i diuisis epiatib⁹ de lnia utriusq̄
epi. **A** ut p̄zi sū. con. eo. ti. q. 51.
hosti. aliē videt loq̄ dicēs sic. Im-
perator 7 imperat̄rix de antiq̄ssima cō-
suetudine p̄fiteri capellanis suis
q̄ bñt curā aiaz de p̄suetudine nō
rephata p̄ papā. ar. ex de fo. cōpe.
cū cōtingat. Papa tñ si uellet. talē
posset p̄suetudinē rephare. Tutior
ē via q̄ tales p se 7 familia sua im-
petrēt lniām cōfessorē eligendi nisi

60
alio p̄uilegio sint muniti. R et si
bz domiciliū p̄p̄iū 7 p̄ncipale in
aliq̄ ciuitate. illi epo p̄fiteri dī. nisi
forte sec⁹ obtineat de cōsuetudine
antiq̄ q̄ alicui ecclie hoc p̄uilegiū
daret. uel nisi sup h̄ haberet aliq̄d
p̄uilegiū speciale. Et qd dictū ē de
rege. idē intelligendū ē 7 de oib⁹ ba-
lētib⁹ latas iurisdictiones. 7 i diuisis
epatib⁹. siue sit dux. siue marchio
siue comes. Idē dico de p̄cere siue
barone si tantus est q̄ sub se h̄at
ciuitatē uel ciuitates. Si tñ castra
habeat. cōfiteri debet illi sacerdoti
infra cuius parochiā p̄p̄iū 7 p̄in-
cipale domiciliū habet. uel de ipsi⁹
licētia aliq̄. ex eo. ois. Si tñ baro
habeat domiciliū i diuersis castris
nec apparet quod sit p̄ncipalius
fm hosti. 7 in sū. con. eo. ti. q. 58.
videt q̄ possit p̄fiteri cuilibet q̄ diu
infra parochiā suam morat⁹. uel
quod tutius est de lnia sui epi eli-
gat sibi vnū cōfessorē. Qd si castra
7 domicilia sint in diuersis epiatib⁹.
ab utroq̄ epo lnia ipetret. uel
a metropolitano. Dī si sūt i diuisis
p̄uincijs recurrat ad p̄matē ul' ad
papā. s. ibi. Videt tñ q̄ lnia p̄ma-
tis siue archiepi nō sufficiat. cū nō
h̄at hāc iurisdictionē erga subdi-
tos suffraganeorū. nisi dū uisitat
p̄uinciā. ex de censib⁹. c. p̄petuo. li.
6. l3 debeat scire quis sit cōfessor
epi. 7 etiā ipsū possit cōpellē ut sibi
cōfiteat si suspectū habeat cōfesso-
rē. qz ab ipso de aia eius rō exige-
tur. ut ex de offi. oz. pastoralis. 7. c.

irrefragabili. fm hosti. 7 i su. con.
eo. ti. q. 64. Distingue tñ in crimi-
na publica 7 occulta. ut idē hosti.
dic sup. c. ne p dilatione. h ibi. Nec
distinctio videt obtinē q ad pcessū
iudicialē. i q agit de manifestis tñ
nō q ad pñialē i q pñcipalit agit de
occultis. ut i. c. fi. ex de symonia. B

16 ¶ Quid de his q p pte ani manēt
i vna parochia. 7 p pte ani manēt
i alia? R. fm hosti. Si se trāferūt
aīo remanēdi. sūt parochiani illi?
Si at nō intēdūt relinqre domici-
liū ātiquū. velēt antiq pñb 2o antiq
domiciliū pñteri. Et idē dicēdū ē de
familiarib? q cū eis morant. A
Idē i su. con. li. 3. ti. 34. q. 59. Et
h videt intelligēda qñ apparet qd
domiciliū sit pñcipalius. Al idē
forēt hic dicēdū qd pñme dictū ē
de baronib? ppter eandē rōnem. ut
nisi p annū morarēt in aliq paro-
chia. Tūc enī oīo efficiūt de foro
illius parochie. lz nō intenderent
transferrē pñmū domiciliū. ut s. s.
4. p. 6. in additione. B

17 ¶ Nulla pñitudine pōt iroduci
q aliquis pñter sui supioris lñiam
sibi possit eligere confessorē qui eū
possit soluere uel ligare. ex re p.
si ep̄s. li. 6.

18 ¶ Quāq ep̄s pōt eligē dñs pñf.
sores 7 sepi variare? R. fm hosti.
Ad pñulo q h faciat qd diu pōt bñe
copiā illi? quē eligit. Si tñ habeat
dñs pñfsores qb? velit oīa pctā
integre cōfiteri. cōmendandus est.
Sec? si in fraudē h facēt. A. Hoc

n. eēt tēstādū. ut i su. con. eo. ti. q.
62. vbi idē ponit. Ubi etiā dñ fm
eūdē. q pōt alij in subsidū cōfite-
ri. ut tñ si mortale sit confiteat illi
quē eligit. qñ cito illi? copiā hēbit.
Sec? aut est de venialib? B. Et
nō q eo ipso q ep̄s cōfiteret alicui
videt ipsū eligere. qz plus ē factis
7 intētiōne mētis eligere q pñbis
ar. ff. de legib? de quib? ex de ma. 7
ob. legebat. is. q. 6. c. p. ad fi. A
Idē in su. con. eo. ti. q. 63. B

19 ¶ Quid de cōfessōe facta sacer-
dōti q nō de iure tenet bñficiū? R.
fm hosti. Cū talis sacerdos nec
soluere nec ligare possit recipiunt
aīe. ex de parochijs. nullus. Et lz
aīe habeāt iustā causā ignorātie.
tñ ac si amisse essent requirēt san-
guis earū ab his q eas pñdere vo-
luerūt. Inno. addit. q si qs igno-
rans a tali pñiam accipit. 7 postea
sciat. debet ire ad sacerdotē verū 7
ei confiteri. 7 ab eo absolui. ex re
p. oīs. in principio. 7 ex re pñlby.
nō bap. veniens. Idem s. bñficiū
3. s. fi. A. Ibi de hoc latius di-
ctū est in additione. Et qd dictū ē
ponit Inno. i. c. dudū. 2. ex re elec.
7 postea subdit. Vel potest dici q
iste intrusus vere absoluit qd diu to-
lerat a supiore. s. q. 4. nōnc. Glo.
pñ in dco. c. sentit q talis sacer-
dos nō possit absolui uel ligare
lz excusent aīe iusta ignorantia. 7
hoc videtur verius. ut tactū est in.
s. fi. pñcallato. Et forte etiam ta-
lis sacerdos tenetur tēfectum suū

manifestare ad satisfactionē aīa-
bus receptū ut accipiat verā abso-
lutionē. 7 ut reddat ius alienū qđ
male vsurpauit. p qđ facit qđ dictū
ē. s. absolū. p. §. iz. nisi imineret
piculū. qz tūc forte nō teneret re-
uelare sed al. put posset satisfacere
ēē de pe. 7 re. officij. Et eadē rōne
idem videt in oibus sine auctori-
tate absoluentibus de facto. lz nō
affuerit tantū peccatū. 7 qñ qz nul-
lū. cū nō scienter hoc egerint. tñ te-
nent notificare nō vere absoluto
q̄citius comode poterūt. ut i cle.
cupientes. circa pncipiū. de penis
7 in dicto. §. iz. **A**. De casibus
confessionū q p̄tinent ad episcopū
habes. j. cōfessor p. §. p.

Confessionis
celatio. Atqz sacerdos in
oī casu teneatur celare confessionē
R. fm Lbo. 7 Pe. i 4. dīl. zi. Sic
Mā in sacramētis illud quod ge-
rit̄ exterius est signū ei⁹ quod ge-
ritur interi⁹. vnde sicut de⁹ peccatū
tegit̄ interi⁹. sic confessor debet te-
gere exterius. Et ideo tanq̄ viola-
tor sacri peccat qui reuelat. Per ce-
lationē etiā hoies magis ad con-
fessionē attrahunt 7 simplici⁹ p̄fi-
tent. Vnde etiā si aliqđ periculū
futurū imineret. 7 hoc sciret solū p
p̄fessionē. ut de heretico q corrūpe-
ret fidē. ul. de mīmonio illicito qđ
aliqui velint facē. uel aliq̄ magno
dāno tēporali. nō p̄pter hoc reue-
lare d̄z. sed potius eos q cōfitem̄

monere ut obuiet 7 resistāt. 7 pla-
to dicere qz vigilet super gregē 7
b⁹ mōi sine vlla reuelatione. de pe.
dīl. 6. sacerdos. 7 ēē de pe. oīs. **A**
Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 91. Et b
intelligēda sūt qñ qz p̄fiteret vere
Sec⁹ si fictē ut operet malū aliqđ
uel ut a cōfessore impetret auxiliū
uel cōsiliū sup aliquo pctō. hoc. n.
nō pōt dici fore auditū in cōfessioe
cū hoc nō sit cōfessio sed cōfessiois
destructio. Ideo nō videtur q sa-
cerdos obligetur secretum tenere
ut 7 Ray. sentit in ti. de pe. 7 re. §.
pone q aliqz. 7 eius glo. eo. ti. §.
de pena sacerdotis. sup verbo pec-
catū. Inno. etiā in deo. c. oīs. ait qz
si cōfiteres dicat se ab aliquo pctō
abstinere nō posse 7 dolet. qz 7 hoc
p̄tinet ad sigillū cōfessionis. 7 nō
debet aliquaten⁹ reuelari. ēē eo. qz
qdā. subiūgēs. Illos aut nō credi-
mus ut mīstro p̄fiteri q nō ut peni-
teant. s. ut p̄siliū uel auxiliū ab ali-
quo accipiat dicūt sibi pctm suū.
licet dicāt b dico tibi in cōfessione
uel in p̄nia. cū nō sit verū qz dicāt
in p̄nia uel dei mīstro cū aīc p̄siliū
nō req̄rāt. Et tales bñ sūt cogendi
sup p̄missis ferre testimoniū. **B**
Que sit pena reuelat̄ p̄fessionē
R. De iure antiq̄ debet deponi. 7
oib⁹ dieb⁹ vite sue ignominiosus
peregrinari. de pe. dīl. 6. sacerdos
Sed fm decre. ēē de pe. oīs. debet
deponi. 7 ad agendā perpetuā pe-
nitentiā in artū monasteriū detru-
di. **A**. Glo. in dicto. c. oīs. dicit.

f. z

Hodie h' iponit. q'si inuat q' pena. c. sacerdos. sit sublatā. Sz ut pz i sū. con. eo. ti. q. 99. Hosti. sup eo. c. ois dicit. Intelligas penitētiā Gregorij s. pegrinationē q' diu ē i pnia tpali puta vsq' ad septēniū uel decēniū. uel plus uel min' fm q' ē pnia l'imitata. 30. q. i. si q's sacerdos. quo elapso ē i monasterio retrudend'. ut ibi ppetuā agat penitētiā. ut d'r i c. ois. Et sic vnū ius suppletur per aliud. Itē dicit Hosti. ibidē. q' hāc penā ordinariā patiet sacerdos si cōuincit i iudicio. Si autē sacerdos neget pditionē nec ille pbare pōt. nec sacerdos etiā pbare potest q' aliūde puenit ad ipsū. nec cōuincē possit ipsū parochianū de crimine. tūc arbitrarie puniet. 7. q. 2. si tñ. 7. c. placuit. Videt intelligere Hosti. de crimine de q' sacerdos accusauit uel infamauit parochianū Unde 7 subiūgit. Caueat g' sibi sacerdos ne parochiano ul' alteri detrahatur. sicut nec uult q' sibi ab altero detrahatur. 6. q. 1. de reuocato. 7. c. sequenti. **B**

2 **Q**uid si iudex instat uel inq'rat an aliqd sciat de hoc p cōfessionē siue alio mō? R'. fm X. Si sacerdos nō pōt alio modo inq'rat iudicē reuelare. nōdēre possit nihil inde scio. q' subintelligit ut hō. uel nihil scio p p'fessionē. q' subintelligit nihil scio. s. tibi reuelādū. sicut d'r Mar. 13. De die autē illo 7 hora nemo scit. neq' angeli in celo neq' fili'. Et subintelligit q' filius nihil

scit. s. reuelādū nobis. **A**. Idē in sū. con. eo. ti. q. 92. Et ut pz eo. ti. q. 91. Tbo. 7. Pe. dicit q' si enā p'lat' p'cipiat alicui dicē crimē alicui' qd solū scit p cōfessionē. nō tenet ei ote. dire. nec excoicatio i eū p'p' h' lata teneret. nec i testē adduct' tenet aliqd dicē de h'. 7 pōt iurare q' nihil de hoc sciat. q' nō scit ut hō sed ut te? Con. bis Hosti. Et i dicta. q. 92. d'r Credo q' h' mōi qd qñ. s. ex p'sse q'. reref' de scia p p'fessionē cōdēnāda esset. 7 querens tanq' tyrānus ad idolatriā uel ad aliud peccatū mortale inducens obiurgandus. 7 ei esset in facie resistendū. **B**

3 **U**trū liceat sacerdoti reuelare peccatū qd aliter p'eter cōfessionē scit. R'. fm Tbo. 7. Pe. in 4. d'f. 21. Si alio mō scit. reuelare pōt. s. nō debet dicē q' audiuit in cōfessione. 7 nihilominus ppter scandalū debet abstinere q' pōt. 7 de hoc nō loquatur nisi necessitas imineat.

A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 93.

4 **Q**uid si abbas scit p cōfessionē peccatū alicui' prioris sibi subditi. cui' peccati p'oratus occasio est? R'. fm Tbo. d'f. 21. Dicendū q' absq' lesione cōscientie pōt p'elatus impunitū relinque peccatū qd scit ut reus nec vllū tenet adhibere remediū nisi eo mō q' ad ipsū referet. Unde tñ i foro penitētiāli d'z remediū adhibē monēdo ipsū ut resignet. uel pōt ex aliq' alia occasione absolue ipsū. ita tñ q' ois suspicio de confessione vitetur. **A**

Idē in sū. con. eo. ti. q. 94. vbi etiā idē faciendū in similibus dicit. B

5 *Utrū sigillū p̄fessionis se extēdat ad alia q̄ nō sūt de cōfessione. R. p̄m Lbo. vbi s. Sigillū cōfessionis directe nō se extēdat nisi ad illa q̄ cadūt sub sacramentali cōfessione. s̄ indirecte etiā illud qd nō cadit sub sacrali cōfessione ad sigillū cōfessionis pertinet. sicut sūt illa p̄ que posset p̄ctm̄ de p̄bendi. n̄bilomin⁹ etiā alia que inter dū in cōfessione dicunt nō pertinētia ad cōfessionē sūmo studio sūt celanda. tū ppter scandalū. tū ppter p̄nitentē que ex consuetudine posset accidere. A*

Idē in sū. con. eo. ti. q. 95

6 *Quid cū aliq̄s dicit alicui se cretū sub sigillo cōfessionis. R. p̄m Lbo. i. 4. dī. 21. Homo nō de facili debet recipere aliqd̄ s̄ mō. Si autē recipiat tenet ex p̄missiōe s̄ mō celare ac si in cōfessione haberet. Con. Hosti. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 95. vbi dī q̄ p̄mittens sic tenetur quīs sub sigillo cōfessionis nō habeat. Et sic ex bis p̄ q̄ nō obligat ex cōfessione s̄ solū ex p̄missione. 7 ideo cogēte necessitate bñ poterit reuelare. ut. j. §. 8. Sine necessitate autē reuelans nō incurrit penā reuelantis cōfessionē cū s̄ nō habuerit in cōfessione. Sed bene posset peccare mortalit̄ rōne fracte fidei 7 mendaciū p̄niciosū p̄m nōta per Lbo. 2. 2. q. 110. arti. 4. B*

7 *Utrū nō sacerdotes q̄ in dū sūt interpres p̄fiteat̄ teneat̄ celare cō-*

fessionē. R. p̄m Lbo. vbi s. Sic Quis enī p̄p̄e sigillū p̄fessionis nō habeat. tū p̄cipiat̄ i s̄ casu aliqd̄ de actu sigilli cōfessionis. Con. Inno. 7 etiā Hosti. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 91. vbi etiā addit̄ p̄m Hosti. q̄ si p̄ctōrē talis p̄dat l̄z nō h̄eat locū pena dī. c. ois. q̄ nec sacerdos est tū talis arbitrarie puniet̄. ex re offi. de le. de causis. in fi. Et idē ē qñ ut sacerdos etiā laicus audiret cōfessionē i necessitate. q̄ tenet celare sic 7 sacerdos p̄m Inno. i. dī. c. ois. B

8 *Quid si aliquis in confessione reuelat sacerdoti rebita credita ul̄ deposita. 7 postea fiat publica inquisitio de p̄dictis. R. p̄m Lbo. Quid si quis hoc modo reuelat sacerdoti id quod habuit per furtū. uel aliter cū peccato. sacerdos tenet celare. Si autē absolute dixerit ea q̄ debet uel que sibi debeant etiā sub sigillo cōfessionis nō debet recipere. Quid si recepit 7 fiat inquisitio p̄ ep̄m uel aliū q̄ habet sup̄ hoc potestatem. tenet veritatē dicere. q̄ qui sic recepit de hoc casu nō cogitauit uel si cogitasset 7 p̄misisset seu etiā iurasset nō reuelare. illicitū esset p̄missū uel iuramentū. nec obseruādū in iudiciū iuris alieni. Secus si iniuste 7 per tyrānidē inquireret. q̄ tunc subterfugere debet tacendo uel sophisticē respondēdo. A*

9 *Utrū confessio possit reuelari de l̄nia confitentis. R. p̄m Lbo.*

f 3

7° de. in 4°. dist. 21. Dicē pōt. nūbilo-
min⁹ scandalū d³ vitare. 7 inq̄tū
pōt nō vti tali lnia vbi scandalū ti-
met. Ille q̄ cui sic reuelat de lnia
cōfiteris tene illud celare. nisi for-
te peccator velit q̄ ille absolute 7
libē sciāt. s. b. p̄ctm qd dictū ē. **A**
Idē i sū. con. eo. ti. q. 100. vbi etiā
rō assignat. qz cōfessio celari debet
ppter duo. s. ppter sacm. qz quasi
de essentia sacm ē cōfessione celare.
7 ppter scandalū. primū tollitur p
licentiā cōfiteris. s. secūds nūbilo-
minus manet. **B**

Confessor 1° q̄s 7
bus possit absolue simplex sa-
cerdos. 7 q̄ sūt casus epales? **R.**
De b fuerūt multe 7 varie opinio-
nes diuersor̄ doctor̄. **A.** q̄ aliq̄-
ten⁹ referūt i sū. con. li. 3°. ti. 34. q.
50. 7 etiā p Albriciū. q̄ etiā cōcor-
dat cū oibus que ponūt in hoc. **S.**
B nec fuerūt determinate vsq̄ ad
tempora Bñdicti. xi. qui declara-
uit q̄ quatuor sūt casus epales de
iure. p. s. peccatū clericī ppter qd in-
currisset irregularitatē. **A.** Blo.
Ray. in. **S.** Itē nūqd parochialis.
sup nbo. ppter illā. de pe. 7 re. 7 in
sū. con. dca. q. 50. dic hoc esse verū
quo ad disp̄sationē nō q̄ ad abso-
lutionē. Sed certe ista declaratio
que forte fuit post illā glo. nō vi-
det loq̄ de dispensatione. s. de abso-
lutione. **A.** multi alij casus eēnt
epales. ut disp̄satio votoz. 7 alioz
multoz. **B.** 2° de incēdarijs. **A**

s. dolosis. 7 de mādātib⁹ hoc fieri.
sue i b dantib⁹ cōsiliū ut auxiliū.
Nā etiā debet excoicari. nec absol-
ui nisi p̄us dāno cui intulerint re-
sarcito s̄m facultates suas. 7 in-
rent se vltim⁹ ignē nō apposituros
7 debet hierosolymis aut i hispa-
nia p̄ anū integrū i rei seruitio per-
manere. Si q̄s aut archieps uel
eps b relaxauerit dānū restituat.
7 p̄ anū ab officio epali abstineat.
23. q. 8. pessimā. **B.** 3° vbi eēt in-
dicenda solēnis pnia. de qua dī. j.
pnia 3°. **A.** Ista pnia indicēda est
p aliq̄ delicto q̄nī qd totā cōmouit
ciuitatē siue locū. 26. q. 6. c. fi. Et
ideo iste casus est epalis qz dari
oportet penitētiā solēnē 7 publicā
ad satisfaciendū scandalo. primi.
dcō. c. fi. Ideo simplex sacerdos
etiā si ei ab epō cōmitteret debet
q̄tū bono mō fieri posset vitare in-
tromittere se sup b⁹. qz coiter circa
talia nō pōt simplex sacerdos ne-
cessariā 7 cōueniētē indicē penitē-
tiā. Et inter alia p̄ctā. p q̄b⁹ indicē-
da est penitētiā solēnis 7 publica
est blasfemia rei uel sanctor̄ pu-
blice p̄p̄trata. extra de male. c. sta-
tuimus. Ad cuius intellectū dñs
Anto. De bu. qdnes aliquas for-
mās dīc. An inferior epō absol-
uat a p̄ctō isto. Dic q̄ nō. qz est de
casib⁹ epō reservatis. ut hic ibi per
epm. de quib⁹. j. de pe. 7 re. si epus
li. 6. qd est verū s̄m hosti. de pu-
blico. de occulto ois p̄sbyter absol-
uere pōt s̄m eū. Sū⁹ vero eps possit

cōmittere nō epō. ut i dco. c. si epō
 Ad hoc. 26. q. 6. c. fi. 2. qro. **Q**uā
 q̄s dicat publice blasphemare? Dic
 q̄n b̄ facit siue in platea siue in ca
 mera multis audientib⁹ 7 epō refe
 rētib⁹. Ad hoc s. c. primo 7 de ex
 cel. prela. inter dilectos. 7. c. q̄ sit
 graue. 7. ff. de p̄do. obli. palā. Dū
 tñ id cōfiteat. uel si negauerit cō
 uincat de actu si cōfiterit. Sec⁹ est
 si nō cōuincat l3 dixerit corā plu
 rib⁹. puta q̄ illi sūt tales a q̄b⁹ cō
 uinci nō p̄d̄t. puta furiosi ut pupil
 li s̄m Hosti. ul scōm cū p̄ publica
 q̄n ē vulgarissimū. 7 ex b̄ p̄cō mul
 tos scandalizat. 26. q. 6. c. fi. ut q̄
 frequēter b̄ cōmittit. ul q̄ notoriū
 iuris uel facti. de cōba. cle. 7 mu.
 v̄sa. **I**te 3. Quid de clericis? Dic q̄
 nō bz locū h̄ pena. q̄ nō debet pu
 blice penitē s̄ al ad arbitriū puniē
 de biga. c. p̄. 7 3. **I**te 4. Quid si b̄
 dixerit ex calore iracūdie ul ebrie
 tate? Dic q̄ nō bz locū h̄ pena. per
 p̄bū p̄sūperit. i b. c. p̄sūp̄. Licet. n
 forte peccet nō i rātū. **I**te 5. An si
 hic blasphem⁹ vult penitē i extremis
 def ei ecclesiastica sepultura? Dicit
 Vincēt⁹. Si p̄ ep̄m lata ē p̄tra eū
 snia nō sep̄liet. al sic. **I**te 6. Quis
 batebit hāc pecuniariā penā de q̄ i
 b. c. statum⁹. d̄r. Aliq̄ dicit q̄ se
 cularis iudex a cl̄ico 7 laico. p̄ id
 qd̄ seq̄t mē alia coitatu statuta 7c.
 Alij p̄tra. q̄ iudex ecclesiasticus ab
 vtroq̄ cū sit crimē ecclesiasticū. Dic
 Boff. q̄ iudex laic⁹ batebit penā
 laici. 7 ecclesiastic⁹ penā clerici. Et

ad h̄ de heret. excoicamus. 7 de in
 deis. ita q̄rūdā. **I**te 7. An indistin
 cte repellat ois disp̄satio i bis pe
 nis? Dic Hosti. q̄ sic. nisi ex ma
 gna causa disp̄saret. ut si sit bono
 rabilis p̄sona quā nō decet publi
 ce penitē 7 vult illā redimere ma
 gnus elemosynis. Ad hoc de sen.
 exco. mulieres. Et subdit. **I**te op
 p̄no q̄ ip̄nas alia pena i Auten.
 ut nō luxuriēt p̄tra naturā. col. 6.
 Solutio. puniē pena illa zista. q̄
 puniē illo supplicio. 7 p̄m canones
 excoicat. 7 cleric⁹ de ponē. 22. q. i.
 si q̄s p̄ capillū. bec ille. **B**. 4. de
 excoicatis. de q̄b⁹ etiā aliq̄ ptinent
 ad papā. ut. j. dispensatio. s. 6. et
 s. absolutio p̄. s. 3. **A**. hoc ē re
 gulare. Quq̄ aut absoluūt a ma
 iori excoicacōe etiā inferiores epō
 ut s. absolutio 2. p̄ totū 7 s. abso
 lutio p̄ in principio. in additōe. **B**
Ite declarauit q̄ q̄nq̄ sunt casus
 de cōsuetudine approbati. Prīm⁹
 s. homicidij voluntarij. **A**. Idē
 videt in mutilatione mēbrozū. Mā
 pro hoc peccato videt ab illo pe
 nitentia danda qui eandē debet
 incēdiario dare. 7 q̄ nec mutilās
 nec mutilationē fieri mandās nec
 consentiēs debeat absolui. nisi sa
 tisfactōe p̄missa. 23. q. 8. si q̄s mē
 brozū. **B**. 2. falsarij. 3. violatorj
 ecclesiastice libertatj. **A**. s. qui in
 iuste p̄sonas uel res ecclesiasticas
 grauat. ut si quis secularis iuris
 dictionem ecclesiasticā impediret
 uel si usurparet sibi iurisdictionē

sup psonas uel res ecclesiasticas qd
ius phibet. ex de fo. cope. si diligenti
B. 4. violatoris ecclesiastice imu-
nitatis. **A**. hoc est q in ecclia seu
i loco sacro ul in spacio puilegiato
in circuitu ecclesie psumi i psona
seu in reb⁹ offendit. 17. q. 4. si quis
iuentus. uel aliter ei⁹ imunitate le-
dit. Et ita oē sacrilegiū uidet casus
epalis. **B**. 5. sortilegi. i. dinator
ut. 26. q. 6. c. p. h in qdā decre. que
incipit. Inter cunctas. in q decre.
multa alia constituit de religiosis
circa p⁹dicatōes 7 cōfessōes 7 se-
pulturas. Post h p⁹dicta decre. fuit
reuocata in Sienei⁹. p⁹calio. 7 mul-
ta noua circa h statuta sūt. ut i cle.
dudū. de sepul. De p⁹dictis p⁹o ca-
sib⁹ nihil inouatū ē. Nā in p⁹dicta
decre. B⁹dicti xi. de his casib⁹ nō
fuit facta cōstitutio. Sed ut dicit
ibi. est solū declaratio. Unde dicē-
dū uidet q illi idē casus sūt bodie
nisi diceret q ipse falsū declarauit
qd nō esset bñ dictū. aut noua con-
stitutio seu p⁹suetudo fieret. Possūt
tñ n⁹blomin⁹ epi i suis epatib⁹ ca-
sus. put eis mag⁹ expedire uidebūt
reseruare. sic 7 pūt cōstitutōes fa-
cere. 7 multo mag⁹ h posset p⁹caliū
synodale uel p⁹uinciale a cui⁹ sen-
tentijs religiosi nō pūt absolue. ut
d. absolu. p. §. 3. circa fi. **A**. De
h in directoria li. p. ti. 5. §. 76. sic
d⁹. Nūqd epi poterūt de die in diē
nouos casus p⁹stitutōes suas re-
seruare R⁹. nō uidet. qz possent to-
taliter fructū grē facie srib⁹ p⁹dica-

torib⁹ 7 minorib⁹ absorbē. 7 ipsoz
p⁹uilegiū retrūcare. qd nō licet. 21.
dis. inferior. ex de priui. dilecti. 7. c.
quāto. **X**. dic q sic. dū tñ nō appa-
reat q maliciose h faciāt. Tu di-
stinguas. Aut epi faciūt statuta sy-
nodalia i qb⁹ sibi seruāt absolutio-
nē. 7 in hoc casu curati absolue nō
possūt. Sed p⁹dicti frēs bñ absol-
uūt. qz statuta cōcessioni cōtraria
reuocant. ex de sepul. dudū. §. vlt.
li. 6. Aut faciūt statuta excoica-
tione lata 7 tūc frēs nō pūt absol-
uere. ex de p⁹ui. religiosi. in prin. li.
6. 7 sic loquit **X**. b. ibi. Quod hic
dicit de excoicatione. idē etiā intel-
ligit de alijs sententijs statutoz sy-
nodaliū 7 p⁹uincialiū. ut in dicta
cle. religiosi. Itē quod dicit de cu-
ratis. idē per eandē rationē intelli-
gitur 7 de alijs nō p⁹uilegiat. Itē
in. §. precedēt⁹ uidet. 15. in dire-
ctoria dicit q nec cōsuetudo que
epis aliquos casus reseruāt dicit
fratrib⁹ p⁹iudicat. cū cōsuetudines
eoz p⁹cessionib⁹ p⁹trane p⁹mit⁹ reuo-
cēt. de cā cle. dudū. §. nos etenī. **B**
Et nō q h nō fit mētio de cōmuta-
tiōe votoz aut disp⁹satōe incerto-
z qz h nō sūt de p⁹fessōe ul absolutiōe
S⁹ dicem⁹. §. votū §. 7. §. resitutio
6. **A**. Ex p⁹dictis patere pōt q nō
pūt cōs casus epales bñ p⁹icularit⁹
sciri. unde bonū uidet q accipiētes
ab epis auctoritatē audiēdi p⁹fessi-
ones faciāt sibi ab eis declarari qz
casus sibi reseruāt. 7 q i alijs gnā-
lē auctoritatē cōcedāt absoluedi.

Et qz differt absolutio a dispensa-
tione. si voluit sup aliq voto uel alijs
posse dispensare. re bis faciant fieri
spalem mentione. ul q auctoritate
epi possit dispensare super oibz ad
foru penitentie pertinētibus. **B**

Quid g agēdū cū qz bz aliq
pctā a qbus ille cui cōfitef nō pōt
absoluē? **R.** fm Lto. i qdā qhitet
Sacerdos nō absoluit aliquē ni-
si qui dimittit credif absolutus. **A**
uel etiā re quo dubitat. Nec du-
bitatōis facile pōt haberi certitu-
do si penitentiā petat. re pe. dis. 7. si
qz positus. **B.** Sed postq a reo
ē absolutus. tenet adhuc ecclie cō-
fiteri. Et qz dispensatio absolutōis
nō est tota cōmissa minoritenetur
totū cōfiteri ei. 7 ipse dz absolueret
ab his a qbz pōt. Deinde tenet re-
mittere eū ad superiōrē re residuo
absolueudū. ar. 33. q. 2. latozē. 7
et re pe. significanit. **A.** Idē in
sū. con. eo. ti. q. 73. **B.** Ceterū si
inferior re facto eū absoluit. ponit
idē Lto. q nō credit eū absolutū
Tū excusat per ignorantia iuris.
nō aut sacerdos cui hoc ius igno-
rare nō licet. **A.** Idē in sū. con.
eo. ti. q. 14. Sed certe posset eē q
qñq minus excusaret cōfitef qz
cōfessor. cū pfeffor nō teneat scire
oēs casus. imo in coi. nec multū
subtilia. ut nō in sū. con. li. 3. ti. 5.
q. 2. et vnusqzqz magis obligetur
pprie saluti q aliene. re pe. dis. 3.
qui vult. **B**

Quid si cōfitef sit excoicatus

7 nō possit absolui a suo cōfessore.
nūqd absoluet eū ab alijs pctis?
R. fm Lto. in 4. dis. 8. Sacer-
dos nullū excoicātū absolue pōt
a culpa nisi absolutus sit pus ab ex-
coicatione. qz excoicatus nō ē parti-
ceps sacroy ecclie. **A.** Sz certe b
intelligēdū videt qñ pfitēs nō fo-
ret parat sollicitē 7 debite pte ab-
solutionē ab excoicationē. ul aliē nō
bñ dispositus. Al etia excoicatus bñ
dispositus pōt absolui a pctis. Nā
capax ē sacri pnie. qd nulli negat
etiā excoicato 7 heretico. et re le-
reg. sup eo. li. 6. Est etiā capax ab-
solutionis. ppter qd pōt absolui ab
vna excoicationē 7 remanere i alia
et re sen. exco. cū p cā. 7 nōt glo. in
c. officij. eo. ti. vbi dicit q excoicatus
a pluribz poterit ab vnoqz singilla-
tim absolui. 7 vltima absolutio cō-
firmat oēs. Dicit tñ q vnus nō rebet
absoluē nisi absoluedus caueat q
se faciet absolui ab alijs. Et non
dz renūciari absolutus anteq sit
ab oibus absolutus. Et in dco. c.
cū pro causa. dicit q excoicatus ex
pluribz causis pōt absolui ab vna
7 remanet ligatus p alia. Idē etiā
nōt Ray. li. 3. sue sūme in tracta-
tu re excoicatione. §. sed nūqd. vbi
etiā sentit q si etiā excoicatus nō
expmat oēs causas excoicationis
tñ tenet absolutio p expressis. Et
idē sentit glo. in. c. ex pte. et re offi.
or. Sz i dco. c. cū p causa. dicit q si
absolueti nō expmanē oēs cause.
nō valet absolutio tāq surrepticia

Pōt dici qd si causet taceat malicio,
se. nō valet absolu. Sec^o si bona fi
re. sic 7 i cōfessioe pctōz. p^o s. p^o fessio
p. s. 4. Est g excoicat^o capax
pnie 7 absolutiois. 7 iō si ē bñ di
spōsit^o pōt a pctō absolui. Unde 7
glo. Ray. in dco. s. s. nūqd. sup
p^oto. ad illā. formās hāc qōnē re
spōdet. Dicūt qdā q nō. qz manēt
i excoicatioe nō sūt ipendēda sacra
ecclie. Ver^o credo q si nō stet p
eū qn absoluat neqz ei mora petē
te absolutiois. neqz timef q negli
gētior fiat ad petēdā absolutioē
sup b^o mōi excoicatioe. p^o p^o absolui
tioē ipetratā sup alijs pctis pote
rit eū cōfessor su^o absolue de alijs
pctis. sic qñ e^os retinet sibi abso
lutionē de aliq^o b^o criminibus. sacer
dos parochialis pōt p^ofitēte absol
uere de alijs. 7 p^o ea e^os absoluat
de illo qd sibi retinuit. 7 due p^oticu
lares faciūt vnā integrā. 7 vna ē p^o
patozia ad reliquā. Et iō i b^o casu
pōt coicare cōfessor talie excoica
to. sic coicat in receptioe iuramēti
aī absolutioē. Regulari^o tñ fie
ret si absolueret ab b^o mōi excoica
tione. 7 postea de ceteris pctis. cū
excoicatio sit forti^o vinculū. Et b^o
seruāt qdā cōfessores. Sz. beni
gnior ē p^ous dca snia. secūda tñ te
nēda ē si timeat q p^opter b^o mōi ab
solutionē fieret negligētior ad pe
tendū absolutioē excoicatiois.
Credo etiā q cōfessor nō teneat
absolue de pctis aute absolutioē
excoicationis. h^o ille. Hoc vltimū

puto qz. nisi excoicati notabilie
interesset ipsū absolui a pctis. ante
absolutionē excoicationis. Nā cū
possit absolui ut postendū ē. nō d^o
cōfessor ipsū notabilie dānificare
cū ab ei^o dāno possit legitime ab
stinere. Nā Mat^o. 1. dicit. Dia
qcuqz vultis ut faciāt vobis hoies
7 vos facite illis. **B.** Sz quō ab
soluere possit si nō pōt recurrē ad
eū a quo fuerit absoluedus. vide
s. absolutio 4. s. p.

C. Nūqd vn^o sacerdos possit au
dire 7 alius absolue? **R.** s. m^o X^o.
Nō. qz sacramētū pnie diuidi nō
pōt. sic nec alia sacra ecclie. 23. dis.
q^o rūdā. **A.** Idē in sū. con. l. 3.
ti. 34. q. 78. **B.**

C. Strū sacerdos possit absolue
illā cū q peccauit. **R.** s. m^o X^o. Non
debet. qz tollit erubescētia que est
maxima pars satisfactiois. vnde
debet eā remittere ad aliū sacerdo
tē. Sic notauit hugo. 30. q. i. sup.
c. ois. **A.** s. circa p^olyterū grecū
7 v° p^ore p^oriā. 7 bates in glo. dci. c.
ois. 7 i sū. con. eo. ti. q. 66. **B.** Et
idē de oi pctō i q sacerdos fuit cō
senties uel cooperator. Si tñ in his
casib^o absoluat. valebit absolutio
Con. 2. to. in 4. dis. 19. **A.** Idē i
dca. q. 66. vbi etiā addit s^o m^o eūde
X^o. Nec ē p^otra. q e^os nō pōt dispē
sare i symonia cū eo cōmissa. qz dis
pensatio ē dignitas. absolu. neces
sitas. Eū nō tam facile q^os amit
tit ptātē absoluendi sic dispēlandi
B. Archieps quādo vīuat pōt

audire confessiones subditoꝝ suf-
fraganeoz. ⁊ absolue. ⁊ pnias im-
ponere. eꝝ de cens. pꝑetuo. li. 6.

S Si epus cōmutat alicui vices
suas circa cōfessiones audiendas:
nūq̃d talis pōt circa casus maio-
res ⁊ epales? R. Nō pōt. nisi ex-
presse ei cōmittat. eꝝ de re. iuris. in
gnāli. ⁊ de pꝑ. si epus. li. 6. Is q̃q̃
cui cōmissū ē nō pōt cōmittē alteri.
eꝝ de offi. dele. qm̃ aplica. in fi. **A**
Idē i sū. con. eo. ti. q. 51. **B**. Et in-
telligas q̃ nō pōt de iure coi. Sec⁹
qñ expm̃is q̃ possit. ar. eꝝ de offi.
dele. is cui. li. 6. ⁊ per ea q̃ nōt ibi
Jo. an. **A**. Sꝫ qd si dicat epus cō-
mitto vobis auctoritatē meā i fo-
ro pniali. ut possitis absolvere in
oibus casib⁹ in q̃b⁹ possum⁹? R.
fm̃ glo. Ray. ⁊ in sū. con. eo. ti. q.
52. Licz q̃ oia dicit nihil excipiat
iꝯ. dis. si romanoꝝ. nō tñ ē tutū p-
pter b⁹mōi cōmissionē gnālē vsur-
pare ea q̃ a inre epō sūt reservata
spāliter nisi certū sit q̃ b⁹mōi epus
p b⁹mōi pba gnālia intēderit cō-
mittē spālia. Et tñ q̃ in synodo sua
epus reservare cōsuevit. satis credo
q̃ p b⁹mōi gnālia pba cōmissa eē
debeat intelligi. Absolutiones tñ
excoicationū q̃ fiunt a sacerdotib⁹
p fure ⁊ dānis q̃z ignorāt acto-
res. cū nō solū pertineant ad forū
pniale. sed q̃ ad qd spectēt ad forū
cōtentiosū. nō sūt intelligēde dele-
gari p b⁹mōi gnālia pba. ⁊ mul-
to fort⁹ nec absolutiones eoz qui
in forma iudicij excoicati sūt pro

cōtumacia aut pre iudicata. aut p
offensa pꝑetuoꝝ etiā gnāliter epus
cōmittat vices suas q̃ ad forū p-
nitēiale alicui. nō ppter h̃ ille sine
spāli mādato dꝫ mutare vota aut
relaxare iuramēta de q̃b⁹ certū est
q̃ possint. ul' de q̃b⁹ ē dubiū an pos-
sint licite obseruari. lꝫ de trasgres-
sione voti iā facta ⁊ de piurio pos-
sint pniam iniūgē. h̃ glo. Et sub-
dit in deā. q. 52. In b⁹mōi q̃ pꝑel-
sor in dubio nō pcedat. sed a suo
epo certifice i spāli i q̃b⁹ casib⁹ vult
sibi cōmittē suā auctoritatē. ⁊ in
q̃b⁹ nō. Satis videt posse dici q̃
pꝑessio sic gnāliter accipiēda sit sic
sonat. Nā pba gnālia gnāliter sūt
accipiēda. i. q. i. sūt nōnulli. ⁊ eꝝ de
deci. ad audientiā. pꝑesertim in fa-
uorē salutis aiaz q̃ mbil ē fauo-
rabil⁹. 24. q. 3. si bates. et eꝝ de pꝑ.
et re. ne. p dilatione. nisi forte fuis-
set aliqd tale qd nō fuisset delegās
verisiliter in spē cōcessurus. eꝝ de re.
iur. in gnāli. li. 6. Que aut sint
ista cū sint indeterminata satis vi-
det relinq̃ iudicio discreti iudicis ⁊
pꝑessoris. eꝝ de offi. dele. de causis
Et ad hoc etiā faciūt q̃ deā sūt s.
in pncipio. in vltima additione. q̃
incipit. Et pꝑdictis. **B**

Sed utrū officialis epi habe-
at auctoritatē in pꝑnitentijs casuū
epaliū. R. fm̃ Hosti. Non habet
nisi expꝑse pateat q̃ hoc voluerit
epus. ⁊ si habet ⁊ nō est sacerdos
dꝫ alteri delegare. eꝝ de pꝑu. pꝑ-
nitio. **A**. Idē i sū. con. eo. ti. q. 55.

f 6

Et in .q. 56. dicitur in hosti. q. cu epus
ad remotam regionem se transfert. et
aliu epum vicariu generale relinquit
talis vicarius pot oia sicut ille qui
ipsu instituit posset si pns eet. **B**
In articulo mortis oib sacer
dotib et de oib pctis et sententijs
concedit absolutio. ar. de pe. dis. i.
que penitet. et ex de sen. exco. no du
biu. **A**. Intelligemus in executio
ne ordinis fuerint ipediti. ut s. co
fessio 3. s. 3. et 4. ad fi. i. additice.
De articulo at mortis. et q. licet tunc sit
agendu dictu e s. absolutio p. ad fi.
in additice. **B**. Quis sit cofessor
curiali vel platorum vel regu. vide s.
pessio 3. s. 14. qui incipit. Cui de
bent. et in duob. s. sequentibus.

Confessor n. s. qd
debeat agere? Quid agendu
confessori si credat q cofessus no
faciat penitentia aut aliud qd p
mittit? R. s. fm X. Ad debet ppter
hoc exigere pmissionem siue vti ul
iuramentu. s. sufficit si dicat se bfe
ppositu faciendi. et sic d3 absolvere
simpliciter et sine conditice. facta tñ
prestatice si suspectus habet. q si no
restituet qd abstulit. aut no faciat
id qd iniungit. fructu cofessionis ca
rebit. **A**. Idem in su. con. li. 3. ti.
34. q. 136. **B**. Excipiunt excoi
cati qui iurant. ut s. absolutio 5.
s. 2. **A**. Et no solu iurant. sed
etiã ante q absoluant prius satis
facere debent qñ sunt excoicati pro
notoria seu manifesta offensa. ut

in. c. solet. de sen. exco. li. 6. et si sin
gulariter expressu in multis excoi
cationu casibus. sicut illos discen
cienti pot patere. Similiter etiã in
alijs casibus a iure expressis. ut dñ
in deca. q. 136. l3 ibi specialiter no
ponant. unde 2. post pdictu est in
incendario qui iniuste primu dñi
ficauit incendiando seu incendi faci
endo vel hoc facientib cofiliu seu
auxiliu in his dando. Nam et hi
no videntur debere absolui nisi pus
satisfecerint. 23. q. 8. pssimã. ibi.
Nec absoluat nisi prius dño cui
intulerit fm facultate sua resarci
to. et iuret se ulterius igne no apposi
turũ rē. 3. videf corra mutilante
primu seu mutilari facietē seu in
b cofsentiente. Nam et tales eqperat
pdictis incendiarijs. Et ita videf q
absolui no debent nisi pus satisfice
rint. 23. q. 8. si quis mēbroz. 4.
est ptra manifestos raptozes et ec
clesie violatores. q nec absolui de
bent. nec etiã ad pñiam recipi i vita
uel i morte. nisi pus iuxta eoz fa
cultate satisfecerint. ul de satisfaci
endo idonea cautione rederint. ex
de rap. sup eo. vbi dñ. Statuim⁹ ut
qcuq ex his q violēt surrexerint
i rapinã seu eccliaz violationē ma
nifeste fuerit de pñe nisi pus ab
lata restituat si poterit. ul emēdan
di plenã et firmã securitatē fecerit
pñie bñficiũ ei penit⁹ teneget. Et
j. Qui aut in sanitate obstinata
mēte no penituerit ul emēdauit et
i morte securitatē prestare nequeat.

solēntas pñe parū pdesse videt
sic credim⁹. Sz de pctō cōtrito via-
ticū nō neget. ita tū ut nullus cle-
ricoz sepulture illi⁹ intersit. nec ei⁹
elyam psumat accipe. Qz si q cle-
ricorū uel pbyteroz ptra h i vita
uel i morte penitētiā dare aut se-
pulture interesse uel eoz elyas ac-
cipere attēptauerint. seu b mōi ra-
pue pñices inuēti fuerint. ordi-
nis sui dānū irrecupabiliter pati-
tiāf. et ecclesiastico bñficio careāt.
hec ille. Est autē aduertendū fm
hosti. in sū. con. li. p. ti. i. 6. q. 6. q
predicta intelligunt qñ raptor seu
violator ecclesie fuit monitus de
restituēdo. et post admonitiōē diu
in cōtumacia pseuerauerit. aliter
dcā pena nō obtinet. ut in. c. fi. de
sepul. et de rap. c. in lris. Sz est ptra
manifestos vfurarios. q nec ab-
solui nec ad cōfessionē admitti re-
bēt. nisi pñs satisfecerint uel de sa-
tisfaciēdo idoneā cautionē pñte-
rint. et de vsuris. c. q. q. li. 6. vbi
inc alia dī. Null⁹ manifestoz vfu-
rarioz testamētū inēsit. aureos ad
pñfessionē admittat seu ipsos absol-
uat. nisi de vsurj satisfecerint uel de
satisfaciēdo p suaz virib⁹ faculta-
tū pñterint ut pmittit idoneā cau-
tionē. Testamēta q manifestozū
vfurarioz alie facta. nō valēt sūt
irrita ipso iure. Sz videt ptra sacri-
legū. s. q aliqd abstulit de loco sa-
cro seu q iuriat⁹ pñs ecclesiasti-
cis. q nō videt absoluēd⁹ si admo-
nit⁹ p nō satisfecerit. i. 7. q. 4. si q

iuant⁹. vbi dī. Si q s domū dei vio-
lauerit. et aliq sine lñia illi⁹ cui cō-
missa esse dinoscit inde abstulerit.
uel ecclesiasticis pñs iuriā fece-
rit. donec in cōuētu admonit⁹ legi-
time satisfaciat. sciat se coione esse
pñatū. Si pñ post secūdā et tertiā
cōuētiōē corā epō satisfacere re-
tractauerit. sacrilegi periculo ab
oib⁹ obnot⁹ teneatur ut fm apo-
stolū nemini fidelū misceatur. B
¶ An pñfessor teneat⁹ ad memo-
riā reducē pñtēti pctā q audiuit ul
sciuit eū cōmississe. R. fm Xd. Si
scit uel bz pbabilē opinionē dz ei
ad memoriā reducē. qz timere pōt
ne pñtēs sup h crassam hēat igno-
rantia. uel q non adhibeat rebītā
diligentiā. A. s. ad recolēda sua
pctā. ut in sū. con. li. 3. ti. 3. 4. q. 85.
vbi hec nōnt. B. qd nō excusat.
¶ Si sacerdos hēat aliq s paro-
chianos surdos. cecos. mutos. ul
furiosos. uel demoniacos et simi-
les. q s scit esse in peccato mortali
quid faciet? R. fm Ray. Debet
facere posse suū ut inducat eos ad
penitentiā scdm q ē possibile. Qz
si nō pōt pficere. oret et faciat orari
ut deus illustret corda eoz. de pse.
dis. 4. solet queri. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. 88. vbi etiā dicit q lz
sacerdos faciat tūc pñsse suū. tū ē
casus in q nō excusat. videlicet si
ex negligētia sua pñssit b mōica-
sus. h ibi. Est etiā sciēdū q furio-
sis seu amētib⁹ in mortali pñtib⁹
nullū pōt dari remediū nisi reñtant

ad mētē. qz ipsi ⁊ dormiētes equi-
perant. ⁊ intelligunt pseuerare in
eadē volūtatē ⁊ statu q̄ erāt ime-
diate añ dormitiōnē uel amentia.
q̄usqz dormiētes epistūt seu amen-
tes. ex de bap. c. maiores. ad fi.
Ideo nō restat p̄ eis nisi oīo. **B**
3 **T**ria s̄ in Al. debet eē in cōfes-
sione. s. scia discernēdi inter peccatū.
inquisitio de eis cauta. ⁊ discreta
pnie seu satisfactiōis iniunctio. **A**
Idē i sū. con. li. 3. ti. 5. q. 2. ubi etiā
dī fm eūdē Al. qz sacerdos nō te-
net scire discernē nisi in coi. s. que
sint capitalia. ⁊ q̄ mortalia coia.
⁊ q̄ venialia ex gnē. Et sciens bec
sufficiēs reputat. p̄ tēporis b̄ ne-
cessitate ad cōfessioē audiēdas.
S; bñ puto qz h̄ nesciens peccat
mortaliter audiēdo. ⁊ cū instituēs
peccat ad huc plus q̄ ipse. ⁊ pmit-
tens institutū mīstrare mortaliter
peccat si sua interest tales p̄hibē.
Pōt addi qz piculosū ē etiā audi-
re cōfessioē nō bñti cōpetentē no-
ticiā casuū pape. ⁊ epoz. ut in cle.
religiosi. de p̄uilegijs. Et ideo sup
bis ignorātia p̄fessoris regulanē
dī inexcusabilis. ut s. p̄fessio p. 5.
p. ad fi. Siclic ⁊ nesciēti cōpetentē
opportuna cuilibet xp̄iano. vide-
licet articulos fidei ⁊ sacra ecclie
p̄cepta decalogi. ⁊ opa caritatis. ⁊
modū debite cōfiteīdi ⁊ penitendi.
Mā Marb. 15. dī. Si cec⁹ ceco du-
catū p̄stet āto i foueā cadūt. Adh
etiā fortit⁹ obligat q̄ obtulit se of-
ficio. talis. n. tenet de oi exacta di-

ligētia. ar. ff. de positi. l. i. §. sepe. ubi
dī qz q̄ obtulit se de posito tenet de
leuissima culpa. l. 3. alie nō teneret
nisi de dolo ⁊ lata culpa cū recipi-
at ad vtilitatē alteri⁹ tñ. Qui aut
nō ingerit se. sed req̄sit⁹ exercet ex
caritate. satis videt qz nō tenet nisi
in q̄tū scit uel pōt comode scire. qz
impossibiliū nulla ē obligatio. ff. de
re. iur. l. i. p̄sibiliū. Et qz h̄ agit ad
merā vtilitatē alterius. sic ⁊ de po-
sitiū. Et h̄ si ibi nō iuenit vitz ⁊ scia
idone⁹ q̄ velit ⁊ possit h̄ officiū ex-
ercere. Quo casu etiā miu⁹ idone⁹
⁊ in p̄dictis nō instruit⁹ si facit ex
caritate. pōt se ingerē. Mā qd nō ē
licitū necitas licitū facit. ex de re.
iur. qd nō ē. Ande ⁊ i necitate etiā
laico pōt fieri p̄fessio. de p. dis. 6. q̄
vult. Et h̄ p̄fessor h̄ casu nō tenet
nisi in q̄tū scit ⁊ pōt uel scire pōt.
Paria. n. sūt scire uel scire debere
ut i. c. fi. ex de iurij. Si aut b̄ mōi
ip̄tus etiā i casu necitatis audien-
do de p̄bēdat peccantē gūib⁹ inolu-
tū. p̄uide facit si ei p̄suli qz de illis
itep cōfiteat p̄ro. uel ab eo cōsiliū
postulet cū eius copiā b̄re potent
ne forte ipse sup bis i aliq̄ erraue-
rit. Itē si maḡ p̄r⁹ rep̄is scia ⁊ p̄scia
⁊ aliq̄s. p̄ certo cognoscat se nō cō-
petēter p̄rū. nullaten⁹ se inuomit-
tere d; etiā req̄sit⁹. aliter facit p̄ira
dictā scripturā. Si cecus ceco rē.
Itē cōtra iura de p. ⁊ re. ois. et de
p. dis. 6. q̄ vult. Si p̄o dubitat de
sua cōpetenti p̄tia p̄sciam seu ex-
perientiā. uel etiā dubitat si alijs

penitior reperiat qd possit et velit.
excusare obia plati. 23. q. 1. qd cul-
pas. uel pot credere penitenti si dicat
se non posse habere penitorem. cum non sit
verisimile cum mendacijs ad penam ac-
cedere. Item in pfectore requiritur pscia
multo magis qd scia. Unde in dco
c. qui vult. de pe. dis. 6. dicitur Aug⁹.
Sacerdos itaqz cui ois peccator
offerat. ante quem statuit ois lan-
guor. in nullo eor sit iudicand⁹ q
in alio iudicare pemptus e⁹ 7c. Et
ideo existens in mortali audiendo
cōfessiones mortaliter peccat. Ita
fm Tho. 7 Al. 7 in su. con. li. 3.
ti. 22. q. 23. existēs in pctō morta-
li qñcūqz i aliq actu exhibet se ut
ministrū ecclie mortaliter peccat.
Et toties mortaliter qñes b⁹ mōi
actu facit. Et ideo etiā si nō possit
haberi cōfessor scia 7 psciētia ido-
neus debet pelligē psciam. qz me-
lior est insipiētia cū timore qd ap-
parēs sapia. Eccl. 19. Et qz q sibi
nequā ē. cui alij bon⁹ erit. Eccl. 14.
Item inspectū scie supplē pot pfectio
caritat⁹. ex re renū. c. nisi. §. p defe-
ctu. sic pz in bto Nicolao 7 alijs
mulj. Sz inspectū inocētie nō sup-
plet scia. Sz b casu quāto ē maior
tāto ē piculosior. sic 7 bon⁹ gladi⁹ i
manu furiosi. ut pz i remone q sic
nūcupat⁹ ē a scia. Unde. i. Cor. 8.
Scia iflat. caritas edificat. Sup
q glo. mēri sniaz fm Aug⁹. dicit.
Addite scie caritatē 7 utilis erit.
Scia cū caritate utilis ē. p se iflat
i supbiā. ut demones q greco noie

a scia sic sūt noiati i qb⁹ scia ē sine
caritate. Item qz ut pte patuit defi-
ciēs scia pot i casu necessitatē sine pec-
cato pfectiōis audire. Sz nō defi-
ciēs pscia cui⁹ pctō videt anecti q
ei peccādi occasionē prebet qñ pot
sibi aliter puidē. Sz an possit fieri
pfectio exnti i mortali. videt q nō
qz talis sacerdos ut s. pz. peccat. 7
ei⁹ pctō anecti q ei i actu pcti pfen-
tit ad Ro. 6. In dñiū facit. qz ne-
mo suū dz vitare platū. l3 peccator
ē nisi p⁹ cōdēnati. 8. q. 4. nōne. De
h sic dī i su. con. li. 3. ti. 22. q. 24.
Tho. ait. Licz subdit⁹ teneat recipe
sacra a ministro ecclie etiā exnti in
mortali qñqz ab ecclia tolerat q
adh ei obligatū excepto necessitatē
casu nō foret tutū b⁹ mōi iducē ad
exsecutionē alicui⁹ act⁹ spectat⁹ ad
suū ordinē durāte pscia q dictus
mister sit i mortali. quā psciam pot
deponē. qz i instāti pot ex dina grā
emēdari. b ibi. Dec qd pot clarius
solui p id qd i fili dicit Tho. 2. 2.
q. 77. arti. 4. videlz q nō licet in-
ducere aliquē ad mutuandū sub
vsura. tñ occurrēte rōnabili neci-
tate licet recipe sub vsura a ppto
ad mutuandū. Itaqz ex pdict⁹ pot
colligi q dū qz cogit a suo pre-
lato. pot ab eo recipere ecclesiasti-
ca sacramenta. l3 sit in mortali si
ab ecclia tolerat. Si nō cogitur
a plato 7 aliū posset habere sacer-
dotē. nō debet ei quē putat esse in
mortali confiteri. uel ab eo aliqō
sacm recipere. nec ipsū inducere

ad equequēdū aliquē actū sui ordi-
nis. Si pō aliū sacerdotē hēre non
possit. pōt vrgente rōnabili causa
p̄teriri sacerdoti ad h̄ parato etiā
in mortali ex̄tī. 7 ab eo alia reci-
pere sacra. s̄ nullaten⁹ d̄z ipsū ad
hoc nō dispositū inducere. **B**

4 **C** An interrogatiōes sint faciende
in cōfessione? **R.** s̄m Ray. q̄ sic
dūmō discrete fiāt. de qb⁹ habes
plene de pe. dil. s̄. c. p̄. et. dil. s̄. c. qui
vult. in p̄ncipio. 7 vltra mediū. eē
de pe. et re. ois. s̄ sacerdos aut. Et
dehēt eē interrogatiōes p̄ncipaliter
de septē vitijs capitalib⁹ q̄ sūt su-
perbia. auaritia. gula. luxuria. in-
uidia. ira. 7 accidia. **A.** Predicta
pleni⁹ dicūt i sū. con. li. 3. ti. 34. q.
83. Et nō solū interrogatiōes faciē-
de sūt de his vitijs. s̄ etiā de articu-
lis fidel. 7 de sacris ecclie. 7 de p̄ce-
ptis decalogi. 7 de opib⁹ caritatē 7
de p̄tia cōfitendi. 7 de mulq̄ alijs
de qb⁹ lat⁹ d̄z i in interrogatorio.
B. Et de circūstātijs eorū que sūt.
Quis. qd. vbi. per q̄s. q̄tiens. cur.
quō. qñ. **A.** De istis circūstātijs
clarius d̄r in p̄fata. q. 83. Sed 7
latius dictū est s̄. cōfessio 2. s̄. s̄.
in additione. **B**

5 **C** Utrū liceat sacerdoti inq̄rere a
cōfiteute specificationē p̄sone cū q̄
peccauit. **R.** s̄m Ray. Sic cōfi-
tēs nō d̄z specificare nisi ut d̄r s̄.
p̄fessio p̄. s̄. 4. ita nec sacerdos d̄z
inrogare nisi ut ibi d̄r. **A.** Idē i
sū. con. eo. ti. q. 87. **B.** Quō cō-
fessor religiosus teneat facere cō-

fitenti cōfessātiā de decimis. habet
7. decime p̄. s̄. 8. **A.** S̄z qd si cō-
fessori occurrit aliqd de q̄ dubitat
qd agē debeat? **R.** q̄ h̄ dubitatio
aut p̄cedit ex varietate opinionū
doctorū. aut ex sua sp̄ritia. In p̄ ca-
su dic̄ glo. Ray. i. ti. de m̄monio.
s̄. s̄ nūqd peccat v̄tores. sup p̄bo
abstinēdū. q̄ h̄ casu nō ē p̄cipitāda
s̄nia nec teneganda absolu. s̄ via
tutior ē p̄sulēda. 7 terror incutēd⁹
ex piculo. Quō videt v̄x cū penitēs
ex aliq̄ p̄abili rōne adhēt alicui⁹
doctoris notabilis opinioni volēs
eā tenē. Nā h̄ casu p̄t varietatē
prudētū doctorū p̄fessor p̄sulendo
sibi viā tutiorē. 7 qd sibi veni⁹ vi-
det s̄m v̄xi. si acq̄escere nolit illud
sup cōscientiā suā relinq̄t. Nā p̄o
aliq̄s nō h̄z i se aliquā bonā rōnē
q̄re maḡ debeat opinioni vni⁹ q̄ al-
teri⁹ adherē. cōueniēter remanet in
dubio. p̄t qd si dubiū sit sup aliq̄
v̄t sit p̄ctm̄ ul nō. oio ē necessariū
q̄ ab illo abstinēat. 7 de illo debite
peniteat eligēdo p̄tē tutiorē. ne aliē
discrimi se disponat. ut s̄. p̄fessio p̄
s̄. 8. Si p̄o dubiū nō sit p̄ncipaliter
sup p̄ctō. s̄ v̄t q̄s teneat ad aliqd
faciēdū ul d̄ādū seu penā subeūdā
d̄z benignior s̄nia eligi. videt⁹ ut in
hoc dubio quis adnihil obliget.
Nam in dubio regulariter p̄ reo
danda est sententia. nisi in causa
matrimonij. doris. seu libertatis.
uel testamenti. quando pro istis
data fuerit sententia. ut in. c. si. eē
de re. iuris. et in. c. cū sit. et. c. odia

68
de re. iur. li. 6. ff. de legib. l. l. beni-
gnus. nisi forte esset aliqd faciendū
qd posset faciliē expēdī. ut si du-
bitat vtz qd sit excoicatus 7 possit
cōmode facē se absolui ad cautelā
tūc. n. ē cōsulendū p tutiori pre q
hoc faciat. Et sic pōt intelligi qd
dic glo. Ray. 7 ponit i sū. con. li. 3.
ti. 33. q. 59. videlz q si iudex ecclia.
sic dicat. Scias te eē excoicatu
uel b mōi pba. q si te excoicatioe
p pba talia agat i foro iudicij non
reputabis excoicatu. nisi al pstitit
te intētiā excoicatu. ut qz sp solit
ē sic dicē qn excoicat. uel alio mō.
In foro aut piali eligēda ē i du-
bio tutior via. ut. s. talis reputet
excoicat 7 impetret absolutionē.
Et idē cōsulit hosti. in bis 7 sūb
qn dubitat de excoicatioe. Itē qd
dictū ē fallit qn vlxmēs seu pba-
bilis cōiectura esset in cōtrariū. qz
inspicim⁹ in obscuri qd ē verisimili⁹
uel qd plerūqz fieri cōsuevit ut i. c.
inspicim⁹. de re. iur. li. 6. ut si cōstet
aliquē fuisse excoicatu 7 dubitetur
vtz fuerit absolut⁹. tūc. n. batebis
p excoicato. donec de absolutione
pster legitie. ut i sū. con. li. 3. ti. 34.
q. 48. Item si sit publica fama de
delicto uel excoicatioe. ut ex te sen.
exco. cū resideres. §. 2. vbi dicit.
Qz si est publica fama aliquē ver-
berasse clericū. qz nec ephs nec ali⁹
coicare sibi debet nisi ad arbitriū
epi de hoc se purgauerit ul ad cau-
telā absolut⁹ fuerit. Si aut pcedit
dubitatio ex impitū pfefforis. tūc

querat p silū piti. ex te pe. 7 re. ois
Qz si nō habē pōt. remittat pfitēte
ad cōfessorē scia 7 pscia prudēti-
tē. sicut medic⁹ impit⁹ d3 ad pitiorē
egrotū remittere. ar. de pe. dis. 6. qui
vult. Qz si nec hoc pōt fieri. exigit
a confitēte q sit parat⁹ facē oē ad
qd obligat 7 querere diligenter il-
lud noscere a peritis iur⁹ posse. 7 cō-
sulat cōfitemti qd tuti⁹ est. 7 in du-
bio absolutionē sibi nō retineat. ut
dictū est. sed ipsū in qntū auctoritas
sua se extendit absoluat. de pe. dis.
7. si qd positus. vbi dat absolutio
penitēti in extremis. l3 de eius sa-
lute penitus dubitet ut ibi. 7 ca. q.
c. nullus. 2. vtrū absolutio possit
fieri p luterā. R. p m glo. Ray. 7 i
sū. con. li. 3. ti. 34. q. 77. q nō. S3
pns cōfitemti a pnti sacerdote pōt
absolui. Facit de pe. dis. l. quē peni-
tet. Ex q p3 q eodē mō nō pōt fie-
ri p nūciū. Itē nō pōt vn⁹ audire 7
alter absolue. ut s. pfeffor p. §. 3.
Absolutio pō ab excoicatioe pōt
fieri etiā in absentia. qz ignorās 7
iuit⁹ ab ea pōt absolui. ut i sū. con.
li. 3. ti. 33. q. 113. et s. absolutio p.
§. 15. 3. an sacerdos debeat p ab-
soluere q penitētiā imponere. R.
ut nōt in directoria. li. p. ti. 15. §.
124. q nō. qz cū in penitētie ipso-
tione appareat tertia ps principa-
lis materie. i. satisfactio quaten⁹ ē
ex parte peccatoris. sine q saltē in
affectu nō est pfectū b mōi sacra-
mentū. nec pōt rebita forma appo-
nī p mīstrū donec ipsa mā rebita p

integre sit pacta q̄ in trib⁹ p̄sistit. s. cordis p̄ritia. oris p̄fessio. ⁊ opis satisfactio. ar. c̄. eo. q̄ qdā. Ideo hic ordinē d̄z p̄fessor suare i p̄nie sac̄e. p̄ d̄z audire p̄fessionē. ⁊ imponē p̄niam. ⁊ absolue sac̄aliē. ut i cle. dudū. §. statum⁹. de sepul. vbi h̄ nōnt x̄. ⁊ Jo. an. h̄ ibi. Videt̄ ḡ q̄ nisi ip̄sio p̄nie p̄cedat absolu- tionē ipsa absolu- ē nulla. S̄z forte posset excusari si statim p̄ absolutio- nē aūq̄ diuertat ad c̄neōs actus ip̄onat p̄nia. Itā q̄ sit i p̄mēti vi- tē ielle. C. de pact. l. p̄tēs. Luti⁹ tū est q̄ p̄cedat. ut ex p̄dic̄ p̄z. B

Confirmatio

electorū. A q̄ p̄firmāda sit electio. R. fm̄ hosti. A p̄ximo su- p̄iore. vnde ep̄s p̄firmat sibi sub- iectos. c̄. de elect. cū monasteriū. nisi aliq̄s sit exēpt⁹. c̄. de p̄sue. cū venerabilis. Itē archiep̄s p̄firmat ep̄m. c̄. de elec. cū dilect⁹. in fi. 64. dis. illud. Archiep̄m p̄o p̄firmat p̄mas uel p̄iareba nisi ip̄se archi- ep̄s exēpt⁹ sit. c̄. de elec. tone. ⁊. c. nihil. P̄narchas uel exēptos cōfir- mat papa. c̄. de elec. scriptū. ul' etiā legat⁹ de latē. c̄. de elec. si abbatē. li. 6. A. vbi d̄r q̄ legat⁹ de latere p̄t p̄firmare electiōs archiep̄oz ⁊ exēptoz. ⁊ abbati exēpto i ep̄m electo dare lnia p̄sentēdi. Et ab alio eidē talis lnia dari nō p̄r nisi a papa. B. Siliē etiā papa p̄fir- mat ip̄atorē. c̄. de elec. venerabilē. A. Idē i sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 21. B

Qualiter fieri debeat p̄firma- tio? R. fm̄ hosti. Debet p̄ fieri ex- aminatio p̄sonaz tam eligētū q̄ electi. etiā si nihil opponat. A. Fa- cit. c̄. de elec. cū nob̄ olim. B. Cō- sulit etiā sup̄iori. ut ip̄sū electū ad p̄tē trahat. ⁊ de his q̄ impedire ip̄sū p̄nt diligētē exq̄rat. ⁊ si ip̄edimē- tū inuenit secreto ad renūciandū inducat. c̄. de elec. dudū ⁊. in fi. ⁊ c̄. de symo. p̄ tuas. i. fi. A. Rō tū ip̄sū publicet ul' infamet. fm̄ eundē hosti. ut in sū. con. eo. ti. q. 22. B. Al' p̄o fm̄ allara ⁊ pbata p̄cedat A. S̄z si i occulto sit imp̄dimē- tū ⁊ ille instat p̄ p̄firmatiōē i mani- festo. caueat q̄tū p̄t ne faciat p̄tra p̄sentia. ut d̄r i dca. q. 22. B. Rō etiā hic q̄ si inter cetera q̄ obijciūf electo seu postulato seu aliē p̄mo- uēdo ad dignitatē opponat de cui- tē defectu scie uel persone. p̄ d̄z de hoc examinatio fieri. Et si h̄ inue- niat falsū. opponētes excludōf ab oib⁹ alijs que opposuerāt. ⁊ etiā puniūt ac si in p̄batione oīz refe- cissent. c̄. de elec. si forte. li. 6.

Si cōfirmatio fiat nō vocato cōpetitore uel alio q̄ se uellet oppo- nere ⁊ non discussio negotio irrita est. Et debet fieri talis vocatio no- minatim qm̄ ē coelect⁹. uel apparet oppositor. al' gnāliter i ecclia in q̄ electio facta ē. ut si uolūt se oppo- nere appareāt in cōpetenti termino pemptorie assignto. Et h̄ bnt locū siue electio sit in cōcordia siue in discordia. c̄. de elec. qm̄. li. 6. Arz

qui opponit electo aliquod crimē te-
neat se inscribere vide. *¶* Inscriptio
S. 2. Vide de his q̄ p̄nt impedire
cōfirmationē. *¶* De electis in multis
locis. 7. *¶* Ordinād. p̄ totū.

Confirmatio

sacramēti Sacm̄ p̄firma-
tiōis vtz sit de necessitate salutis. R.º
¶m De. Duplex ē necessitas salutis.
Quedā p̄m̄es ad esse. Et q̄dā ad
bñ eē. Et q̄dē 2.º mō p̄firmatio est
necē. nō p̄. Mā 7 sine ea pōt homo
saluari. Est at̄ necē. p̄ sp̄ialē pu-
gnā ad quā adiuuaf bō p̄ firma-
tiōē. l. 3. simplr nō sit sacm̄ necitaf
s̄ nihilom̄ cōtēp̄. et d̄mabilis
est. Con. Lto. 7. Al. 4.º dis. 7. A.
Idē in sū. con. eo. ti. 3.º. ti. 24. q. 45. B

¶ Que sūt de suba cōfirmatiōis?
R.º ¶m De. q̄nq̄s. Duo q̄dē ex pte
ipsi⁹ sacramēti. s. mā crismatis. 7
forma p̄boz. Duo ex pte ministri.
s. dignitas p̄bicalis. 7 intentio.
Anū ex pte suscipiē. s. q̄s crismet
in frōte. Mā qz i p̄firmatiōē cōferf
audacia sp̄ialis euident⁹ sit i frōte
Con. Lto. 7 Al. vbi s̄. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 46. vbi etiā dicif
q̄ crisma est oleū cū balsamo ab
ep̄o sanctificatū. B

¶ Quis est minister cōfirmatio-
nis? R.º Solus ep̄s. de p̄se. dis. 5.
man⁹. 7. c. nouissime. 7. c. ut ieiuni.
A. Idem in deā. q. 46. B

¶ Sznūqd papa possit cōmittē
alteri R.º ¶m Lto. 7 De. Licet de
s̄ sint opiniōes. pbabili⁹ d̄ q̄ pos-

sit cōmittere sacerdoti s̄ nō inferio-
ri. 95. dis. peruenit. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 47. Con. etiā Al-
brius. B

¶ Que sit forma p̄firmatiōis?
R.º ¶m Lto. 7 De. 7 Al. Forma
est bec. Consigno te signo crucis
7 cōfirmo te crismate salutis In
noīe patris 7 fili⁹ 7 sp̄itus sancti
amen. A. Idē in sū. con. eo. ti. q.
48. vbi etiā dicif ¶m Al. q̄ oīa
illa q̄ s̄. dicta sūt de mutatiōe for-
me baptisimi. eodē modo intelligē-
da sūt 7 de forma p̄firmatiōis. B

¶ Utrū in sacramēto cōfirma-
tiōis cōferaf gratia. R.º ¶m Lto.
7 De. Brā cōferf nō solū coiter sic
i q̄libet sacro cōferf grā emādās a
pctō. A. uel a reliquijs pcti. ut i
sū. con. eo. ti. q. 49. B. s̄ etiā sp̄-
ritualis grā p̄ quā q̄s deputaf ad
officiū scitaf. 7 idoneus efficit ad
p̄m̄ p̄fitecū. vnder de grato facit
maḡ ḡtū. A. Idē in deā. q. 49. B

¶ Quib⁹ rebeat sacm̄ p̄firmatio-
nis p̄ferri? R.º ¶m Lto. 7 De. Sib⁹
xp̄ianis. Mā 7 puerj cōueniēt p̄ferf
qz min⁹ vñt fictiōis. 7 virj 7 mulie-
rib⁹ q̄b⁹ cois ē pugna sp̄ialis. Itē
muq̄. qz licet nō p̄bo. signotū pos-
sūt p̄ferri. Itē morietib⁹ q̄b⁹ l. 3. sub-
trahaf pugna. tñ p̄gūt ad p̄mū mi-
litantiū. 7 ideo cōueniēt accipi-
unt xp̄iane militie signū. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 50. B

¶ Utrū confirmatio possit itera-
ri. R.º ¶m Aug. 7 oēs theologos
Non pōt. eo q̄ imprimat effectū

indelibile. de pse. dis. 5. dictū. et. c.
de boie. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q.
si. ubi etiā idē dicit de sacramē-
to baptismi et ordinis. et q. alia q.
tuor sacramēta possūt iterari. **B.**
8 **U**trū cōfirmatio cōferri debe-
at ieiunio et a ieiunio. **R.** **¶** In **Al.**
Sic ppter reuerentiā sacramenti.
de pse. dis. 5. ut episcopi. et. c. ut ieu-
ni. **T**ū i neccitate melius ē ēt cōfir-
mari post pzandū q. si epō disce-
dente et huiusmodi quis nō possit
confirmari. **A.** Idē in sū. con.
eo. ti. q. 52. **B.**

9 **U**trū alius debeat tenere ali-
quē ad cōfirmationē. **R.** **¶** In **Tbo.**
in. 3. pte. q. 72. Propter hoc aliq.
ad cōfirmationē accedit. q. se ba-
bere robur standi non presumit.
Ideoq. ab alio debet teneri. Nec
differt utrū vir uel mulier teneat.
Sed nō cōfirmatus q. rū est de ra-
tione sacramēti nō debet tenere. s.
si contrariū fiat. peccat. Sed non
ppter hoc est irritū sacramentū. de
pse. dis. 4. c. i. baptismo. **A.** **Con.**
Al. ut i sū. con. eo. ti. q. 53. **B.** Et
vide. j. impedimentū 6. s. p. l.

10 **U**trū vxor possit in confirma-
tione tenere maritū uel ecōuerso.
R. **¶** Non. quia contrariū cogna-
tio spiritalis. et est impedimentū
matrimonij et coniugalī actus.
Itē nō debet quis tenere p. priū fi-
liū uel fratrem. aut sororē. quia suf-
ficiunt tales vinculū carnale. **A.**
Idē in sū. con. dicta. q. 53. **B.** Quō
autē pfirmatio impediāt matrimo-

nium. vide. j. impedimentū 6. De
crismate. s. q. qd est materia confir-
mationis habetur s. baptismus 2.
s. 3. et. j. oleū sanctū.

Consanguini-
tas vide de hoc. j. impedimē-
tum 5. per totum.

Conscientia.
Utrū conscientia erronea
obliget ad faciendū aliquid uel di-
mittendū. **R.** **¶** In **Pe.** Credens se
teneri ad aliquid et nō faciens in-
currit cōreptū. Et faciens illud qd
putat peccatū peccat. Unde glo.
sup illud Ro. 14. Omne quod nō
est ex fide pctū est. dicit sic. Omne
quod fit contra cōscientiā edificat
ad gebayn. **¶** Itē **Lud.** 1. Si ocu-
lus tuus nequā fuerit. totū corp.
tūū tenebrōsū erit. Manēte ergo
conscientia erronea homo perplex.
est. nō tū simpliciter. quia pōt et re-
bet deponere cōscientiā talem per
se uel per alterū cōsiliū. **Con.** **Tbo.**
j. 2. q. 19. arti. 5. et 6. **A.** Idē in
sū. con. li. 3. ti. 32. q. fi. **B.**

Consecratio j.
s. epōz et s. De forma psecra-
tionis epōz diffuse et copiose tracta-
tur. et hnt epī ordinarijs suis. et de
ipsa. 23. dis. q. epō. et dis. 75. ordina-
tiones. et ex de sacra vnc. cū venisset.
Et dicitur i die dñica tñ. de cō. cor.
dinatiōis. Nec ē neccius p. tinuare
ieiuniū a sabbo. q. i pcedēti sabbo

incipiēs ieiunare nō comedat quo
usq; in dñica fuerit ordinat⁹. Itā 7
in ipsa dñica añ pñadiū intelligit
ieiunus esse. **A.** Nec fuerūt dcā
Ray. ut in sū. con. li. 3. ti. 22. q. 33.
et. 31. 7 in hac etiā additur q; debet
fieri hora tertia. **B.**

i **C** Consecratio epōz vltra tres
mēses p⁹ cōfirmationē differri nō
d3 nisi ex cā. 15. dis. 5. p. **A.** In b
s. nō dī p⁹ cōfirmationē. s; p⁹ ele
ctionē. 7 ita tenet Ray. ut p3 i sū.
con. dcā. q. 31. D3 potius videt q;
cōputatio fiat a tpe cōfirmationis
Itā p⁹s psecrari nō pōt. Ideo il
lud tēpus nō d3 cōputari. sicut nec
tēp⁹ suspēnsiōis i collatiōe bñficioz
ut in. c. qz diuersitatē. et de conel.
pben. Unde ut p3 i dcā. q. 31. glo.
Ray. dic q; a tpe cōfirmatiōis fit
ista cōputatio. sic nōuit Hug. ea.
dis. qm. Et nisi fecerit infra dictū
tēp⁹ se psecrari. coione pnat⁹ et p
ctabit adh p duos menses. infra
quos si nō purgauerit morā. cedet
metropolitani iudicio. nec ibi nec
alibi postea cōsecrabit. Et b nisi
fuerit impedimēto legitimo impe
dit⁹. dcō. c. qm. 7 dis. 75. qm. Pōt
autē intelligi dictū Ray. qñ elect⁹
fuisse negligēs ad petendā cōfir
mationē. Itā 7 tēp⁹ suspēnsiōis in
collatione bñficioz cōputat ne
gligēti petere absolutionē. ut nōt
glo. in dcō. c. qz diuersitatē. 7 s. be
neficiū j. in principio. **B.**

z **C** A q cōsecrēt singuli p̄lati: R:
Papa psecrat ab epō hostiēs. q; i b

vicē metropolitani obtinet. ul etiā
a q vult. dis. 23. in noie dñi. **A.** Ibi
nō sic dī. s; ita. Quia sedes aplica
cūct⁹ i orbe itaq; pferē ecclīis. atq;
iō sup se metropolitanū habere nō
pōt. Cardinales epī. metropolitani
pculdubio vice fungunt. q; videlz
electū antistitē ad aplici culminis
apicē puebāt. Et ita a dict⁹ epīs
cardinalib⁹ d3 papa cōsecrari s; m
Ray. 7 in sū. con. eo. ti. q. 29. nisi
forte ex p̄suetudine ul ex ip̄si electi
dispositione aliud pcedēt. cū papa
statī post electionē hēat oēm ple
nitudinē p̄tāt. dcō. c. in noie dñi. Et
ita pōt itelligi qd dī de epō hostiē.
si. 7 fuit dcñ Bos. ut i dcā. q. 29.
B. Primates p̄or metropolitani
psecrari debēt a trib⁹ epīs eoz suf
fraganeis. oib⁹ alijs suffraganeis
p̄sonalit⁹ adueniētib⁹. nisi cēnt neci
tate ip̄diti. 7 tūc cōsentiāt p lras
64. dis. qz. et. 66. dis. archiep̄s. et. c.
porro. 7 dis. si. q; in aliq; a si. 7 et de
tēp. oz. si archiep̄s. Et l3 ita sit de
mero iure. hodie tñ de p̄suetudie qñ
null⁹ archiep̄s. p̄riarcha uel p̄mas
consecrat nisi a papa ul ab alio de
mādato ei⁹. ar. 24. q. i. pudēda. **A.**
Hoc fuit dcñ Ray. ut p3 i sū. con.
eo. ti. q. 28. D3 ei⁹ glo. dic q; nō cre
dit q; b⁹ mōi p̄suetudo sit gnālis.
B. Q; si ab alio forsitā psecraret
paz pdesset. qz añ q; possent se ar
chiep̄os uel patriarchas noiare 7
plura alia facē oporteret q; palliū
a papa b̄rent. nisi forte b̄re possent
a p̄riarcha. De q mā vide. j. palliū.

7. j. p̄iarcha. §. 2. **A**. In his lo-
cis p̄z q̄ istud palliū nō p̄t p̄ferri
nisi a papa uel ab vno de q̄tuor p̄n-
cipalib⁹ p̄iarchis. videlz. Cōstāti-
nopolitano. Alexādrino. Antio-
ceno. 7 Hierosolymitano. **B**. Ep̄i
p̄o si sūt exēpti sicut debet a papa ul
ab alio de eius mādato cōsecrari.
A. Con. 21. **B**. Si nō sūt exēpti
p̄ti debet p̄secrari ab oib⁹ alijs suf-
fraganeis. 7 auctoritate metropo-
litani. ul si nō oēs p̄nt puenire sal-
tē a trib⁹ ep̄is iussu archiep̄i uel ab
archiep̄o cū duob⁹ ep̄is cōsecrent
alijs p̄ lras cōsentientib⁹. dis. 64. p̄
totū. **A**. Hoc fuit dictū Ray. ut
in sū. con. eo. ti. q. 27. **B**. Et nō h̄
q̄ ternari⁹ numer⁹ ep̄oz ē de suba
p̄secratiōis. vnde 7 si a pauciorib⁹
p̄secraret̄ nihil ageret. ut nōt Hug.
in p̄dcō. c. porro. **A**. Hoc etiā te-
net glo. i. c. ep̄i. eē de tēpo. oz. 7 etiā
glo. Ray. ut i dcā. q. 27. q̄ etiā dīc
notasse Hug. in dcō. c. porro. Qz si
nō esset mō nisi vn⁹ ep̄s uel duo.
nō posset p̄secrari ep̄s donec aliud
cōstitueretur a papa. uel mortuo
papa generalis ecclia posset mu-
tare hanc formā. lz ab aplis insti-
tutā. 7 statuere q̄ vn⁹ ep̄s sol⁹ uel
duo p̄secrarent ep̄m. uel si nullus
eēt ep̄s q̄. s. p̄sbyteri p̄secraret̄ cū
Si aut̄ nec ep̄s nec p̄sbyter eēt. tūc
dīc dīnū implorādū iudiciū cē qd
fieri debet. **B**. Et vnus dictozū
triū est p̄ncipaliter cōsecrans. qui
oportet q̄ totā p̄secrationē pficiat
aliter nihil agit. **A**. si vn⁹ partē

vnā facit. 7 alius partē aliā. uel si
vnus ep̄s manū iponat. 7 simplex
p̄sbyr̄ uel etiā al⁹ ep̄s b̄ndictionē
infundat. dcā. q. 27. **B**. Alij duo
sūt q̄ si coadutores. tñ oēs p̄nūci-
are debēt. qz oēs p̄secrāt. hec Hug.
Et con. 20. **A**. Immo h̄ videt̄
pot⁹ fuisse dictū Hosti. Hug. aut̄ 7
glo. Ray. dicūt q̄ cū tres ep̄i con-
secrēt ep̄m. p̄t p̄cedi q̄ qlibet illoz
cōsecret. s̄ nō sol⁹. i. cū alio sacrat
Et q̄ sūt ibi tres actiōes s̄ vna so-
la passio i cōsecrato. sic i trib⁹ hoib⁹
ferentib⁹ lapidē tres sūt actiōes in-
ferētib⁹. sed vna passio in lapide. ut
in dcā. q. 27. Cōuenientius videt̄
dictū Hosti. qz saltem iunctio ma-
nuū 7 capiz cōsecrādū cū sacro cri-
smate nō p̄t fieri nisi p̄ vnū alijs
assistētib⁹. ut eē de sacra vnc. c. vno
in p̄ncipio. **B**. Possūt aut̄ fil ab
eadē plures ep̄i cōsecrari. eē de p̄se.
ec. ul al. cū sis. **A**. Ibi dīr. Mouet̄
q̄ plura in eadē ecclia altaria. 7
plures ep̄os h̄ potē cōsecrare. **B**
E Gbi singuli p̄zelati sūt conse-
crandi 7 R. Papa in sua ecclia si
fieri p̄t. al i q̄cūq̄ etiā extra urbē.
dis. 23. in noīc dīni. Patriarcha p̄o
primas 7 metropolitā⁹ debent
consecrari in p̄p̄is ecclesijs. nisi
necessitas aliud inducat. **A**. uel
cōsuetudo approbata. etiā in con-
secratione pape s̄m glo. Ray. ut in
sū. con. eo. ti. q. 22. **B**. 24. q. i. pu-
denda. eē. de tēpo. oz. si archiep̄s.
Ep̄s aut̄ o3 cōsecrari vbi elegerit
metropolitanus. dis. sic. vlt. i fi.

Nisi aliud observandum sit re
consuetudine approbata fm glo.
Ray. ut i deā. q. 32. vbi etiā dī fm
Ray. q. si ep̄s fuerit p̄secrat⁹ i alia
ecclesia q̄ metropolitana 7 sine
metropolitani lnia. relet se p̄ntare
metropolitano suo. j. tres mēses a
tpe p̄secrationis. dis. 63. cū lōge. **B**

Consecratio n̄.

s. ecclesie. uel recōciliatio eius.
Ecclesia a solo ep̄o p̄t p̄secrari. re
p̄se. dis. i. nemo. Nec ep̄s potest b̄
alteri delegare nisi ep̄o. sicut neq̄
recōciliationē. ex eo. aqua. Et p̄t
cōsecrari tam in diebus dñicis q̄
p̄uatis. ex eo. tua. Nec debet cōse
crari sine missa. re p̄se. dis. i. c. 2. et
c. re fabrica. m. si. **A**. Idē in sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 48. scdm Hosti.
subdēdo. Et dicit Badianus. s. q̄
missa esset re suba cōsecrationis.
Hug. 100 dicit cōtra. Nā fm ipsū
si ep̄s p̄secrat. 7 p̄byter dicat mis
sam. ecclesia cōsecrata erit. hec ibi.
Duto q̄ attendēda sit cōsuetudo
que est optima legū interpret. ff. re
legib⁹. si de interpretatione. **B**. Et
si ep̄s nō petiuit dotē ecclesie cō
petentē qm̄ primariū lapidē posuit
debet in cōsecratione supplere. q̄
ad hoc tenet fabricator 7 eius te
res. ex eo. cū sicut. i. q. 2. placuit.
Si ecclesia i alieno solo sit p̄structa
ul p̄secrata vide. j. ecclesia p̄. s. p̄. **B**
Presumit ecclesia consecrata
quādo re hoc aliqua scriptura ap
paret uel i instrumēto dotationis

uel in libro ecclesie uel in colūna
uel in tabula marmorea 7 b⁹. uel
etiā si appareat vnus testis re visu
uel de auditu. re p̄se. dis. i. solēnita
tes dedicationū. **A**. Ibi non di
citur aliud nisi q̄ solēnitates de
dicationū fiant per singulos ānos
7 q̄ si certa scriptura uel testes nō
appareant re cōsecratione ecclesie
cōsecres. Et idē ea. dis. c. ecclesie. Et
tū p̄dicta dicit Ray. allegans etiā
ad h. 24. q. 2. sane p̄ferē. ibi. In
sacris dictitijs scripserūt. Et fm
glo. eius dictitijs sunt colūne eccle
sie. ut in sū. con. eo. ti. q. 150. Sed
glo. in dicto. c. sane. dicit q̄ dictite
tabule dicunt a dico dicis. Dicit
etiā q̄ ibi est ar. q̄ si in lapide uel
colūna inueniatur scriptura. fides ē
ei adhibenda. **B**. Et intelligas
tales p̄bationes semiplenas suffi
cere. vbi nō ēēt re hoc contentio p̄
quā tolleret ista p̄batio. ut q̄ fie
ret inde alteri p̄iudiciū. ex eo. p̄po
suisti. 7 ex re adulē. si significasti. **A**
Ista capla parū videt facere ad
hoc. dictū tū in se videt verū. q̄ cū
re alterius agitur p̄iudicio. regu
lariter requirit plena probatio. ut
in. c. cū sint. ex re re. in. li. 5. Et q̄
dicūt in hoc. s. fuerūt dicta Ray.
7 Immo. ut in dicta. q. 150.
Tres casus sūt in q̄b⁹ ecclesia
p̄secrata d̄z recōsecrari. Primus si
ecclesia cōbusta fuerit. ita q̄ p̄ctes
sint cōbusti ul dirupti seu notabilē
re crustati. ul i toto ul i maiori pte.
re p̄se. dis. i. ecclesijs. Secus si solū

z

tectū epulū fuerit. et eo. ligneis.
 2° si quicūq; mō tota ecclesia uel ma-
 ior pars destructa uel dirupta ē.
 Si pō parietes successiue fuerint
 repati eadē ecclesia intelligit. Et iō
 sufficit si tñ recōciliet cū aqua ex-
 orcizataz cū solēitate misse. **A**
 Hoc casu p m hosti. 7i sū. con. deā
 q. 150. nō ē ius expulsi de recōcilia-
 tione. tutius tñ 7 reuot⁹ est q fiat
B. Secus si tota fuit p destructa
 etiā si ex eisdē lapidib⁹ reedificata
 fuerit. cōsecrāda. n. est. de pse. dis. i.
 de fabrica. 3° casus est qñ dubitat⁹
 an fuerit consecrata. nec apparet
 aliqua pbatio de his que deā sunt
 s. s. primo. **A**. Idē i sū. con. deā
 q. 150. li. 3. ti. 24. et nōt glo. in. c.
 pposuisti. et de pse. ecclesie. **B**
 3 **E** Sūt aliq casus. in qb⁹ ecclia nō
 d3 recōsecrari sed recōciliari. Pri-
 mus est ppter homicidiū uel etiā
 enormē sanguinis effusionē ibi cō-
 missam. et de pse. ec. pposuisti. Se-
 cus de leui. ut si casu sanguis de na-
 ribus emittatur 7 si q s vngue ali-
 quātulū excoriet⁹ 7 sanguinē emit-
 tat. 2° ppter adulteriū uel seminis
 effusionē. et de adul. significasti. 3°
 si excoicatus in ecclesia fuerit sepul-
 tus. de pse. dis. i. ecclesiā. et eo. con-
 suluisti. **A**. Idem etiā est si in ea
 fuerit sepul⁹ paganus uel infide-
 lis. tñc. n. nō solū corpa exhumulā-
 da sūt 7 abijciēda. s. 7 parietes ra-
 dendī. 7 ei⁹ tigna. de cō. c. ecclesiā. 7
 c. se. Et similiter d3 fieri qñ fuerit
 ibi sepultus excoicatus p m hosti. 7

in deā. q. 150. **B**. 4° si ecclesia ab
 epō publice excoicato consecrata
 fuerit. **A**. uel etiā bñdicta. ut in
 deā. q. 150. vbi etiā idē dicit⁹ de cimi-
 terio uel alio qñq; sacro a tali ex-
 coicato psecrato uel bñdicto. **B**
 Nā p m hosti. si corpus mortui ex-
 coicati polluit ecclesiā. multo forti⁹
 vbi ipsa psecratio perficit⁹ per os 7
 manus excoicati. **A**. Secus tñ
 est in sacramētis q intrinsec⁹ ope-
 rant⁹ p m eūdē hosti. ut i deā. q. 150
 ad si. vbi etiā hec oia nōnt pter id
 quod dictū ē de leui effusione san-
 guinis. S3 ad b facit qd nōt glo.
 et de sen. exco. c. cū illoz. s. nos tñ.
 super verbo. effusione. **B**
 4 **Q**uid si de lapide cadēte de ec-
 clesia aliq occidat. aut si aliquis
 furiosus ibi se occidat. R^o. Nō ē in
 his casibus recōcilianda. et q nō ē
 sanguis p cōtentionē effusus. nec
 fuit mala volūtas ad violentiā. s.
 fortuit⁹ casus. hosti. 7 hugo. **A**
 Idē i sū. con. li. 3. ti. 23. q. 151. **B**
 5 **Q**uid si in ecclesia aliq vulne-
 ret letaliter 7 postea in domo sua
 moriat⁹. R^o. p m X. 7 hugo. recō-
 ciliari d3 Nā ibi dicit⁹ mortu⁹ vbi
 mortis causā accepit. Si pō ecō-
 tra extra ecclesiā vulneratus sit. 7
 in ecclesia postea moriat⁹. nō erit ec-
 clesia violata nec recōciliāda. **A**
 Idē in sū. con. eo. ti. q. 152. **B**
 6 **Q**uid si in ecclesia martyr occi-
 dit⁹. R^o. p m X. Dicit⁹ qdā q. ppter
 hoc ecclesia nō est reconcilianda. qz
 b⁹ modi sanguinis effusio ecclesiam

nō polluit. s̄ potius cōsecrat. **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 153. **B**

7 **Q**uā per seminis effusione re-
cōciliāda ē ecclia? **R.** s̄m. v. Pro
adulterio qdē ⁊ fornicatione. ⁊ p̄se.
dis. i. ecclis. ex eo. c. si. Propter pol-
lutionē aut nocturnā i somnis nō
oportet. Si autē vir v̄torē ibi co-
gnoscat credo q̄ indiget reconci-
liatione. Et ita tenet Jo. ⁊ iterū
Jo. an. **A**. Contrariū videt autē
tenere glo. s̄m. Hug. i. dco. c. ecclie-
lijs. S3 p̄mū videt verū. ar. c. vir.
33. q. 4. Unde ⁊ in sū. con. eo. ti. q.
154. d̄r q̄ Hug. videt loq̄ ⁊ reconse-
cratione. **B**. Vult reconciliāda ē
pro v̄tio sodomitico ibi cōmissio.
Cetep nō videt reconciliāda. **A**
s. ⁊ necessitate. s̄ ⁊ p̄silio. ut i dicta
q. 154. **B**. q̄n b̄mōi sunt ocula
Satis con. hosti. q̄tā ē i s̄ima. ul
in s̄ima. **A**. q. 13 hosti. i. d̄m̄s lo-
cis diuersimode locut⁹ sit. tandē s̄
tenuit q̄ p̄ oculū nō sit nec esse
eccliam reconciliari. ut patet in
dicta. q. 154. **B**

8 **S**3 q̄s p̄t eccliam reconciliare?
R. s̄m. Ray. Ep̄s p̄p̄i⁹ p̄se uel p̄
aliū ep̄m. Et p̄t vñ aquā b̄ndicē
⁊ alius reconciliare. Per simplices
p̄o sacerdotes nō p̄t. etiā si sit cō-
suetudo. ex eo. c. aqua. **A**. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 155. **B**. Sed s̄m
Inno. ex cōmissio pape sacerdo-
tes simplices possūt eccliam reco-
ciliare. aq̄ tñ pus p̄ ep̄m b̄ndicta.
A. Inno. sic dicit in dco. c. aqua
Vidim⁹ aut q̄ papa plurib⁹ ep̄is

indulset q̄ per simplices sacerdo-
tes possent reconciliare ecclesias.
aqua tñ pus p̄ ep̄m benedicta. **B**

9 **Q**uid si quis celebrat in ecclie
seminis uel sanguinis effusione
polluta? **R.** etiā si scienter in ea
celebrat nō p̄pter hoc ē irregularis
ex de sen. exco. is q. li. 6. Tñ talis
grauiter peccat. ut ibidē dicit. **A**
Dicit. n. ibi. q̄ ē p̄ temeritate b̄mōi
puniendus. **B**. vide hoc diffuse. j.
in dictū 4. s̄. p̄t. **A**. Ibi d̄r ⁊
pena celebrāti loco p̄hibito. **B**

10 **Q**uid fiet si ecclia nō p̄se-
crata fuerit seminis uel sanguinis ef-
fusione polluta? **R.** Detet aqua
exorcizata p̄ sacerdotes lauare ne
dine laudis organa suspēdāt ⁊ q̄
citius p̄secrari. ex eo. si ecclia. **A**
Ibi nō d̄r q̄ dicta ablutio debeat
fieri p̄ sacerdotes. nūi i glo. q̄ b̄bi
nōt. Idē etiā tenet glo. Ray. ut i
sū. con. eo. ti. q. 156. dicens q̄ aq̄ s̄
cōfici p̄t p̄ simplices sacerdotes.
⁊ talis ecclia p̄ eos lauare sine mā-
dato ep̄i sp̄ali. ar. i dco. c. si ecclia.
q̄ dicit q̄ debet p̄tinus lauare. qd
nō fieret si oporteret mandatū ep̄i
expectari. Alij tñ dicūt ut ibi parz
q̄ auctoritas ep̄i est necessaria in
hoc casu. q̄ sic necia ē auctoritas
ep̄i ad hoc q̄ ecclia edificet. ⁊ q̄
ibi celebrent d̄na a principio. ⁊
p̄se. dis. i. nemo infra. dicit q̄ neces-
saria est auctoritas ep̄i quo ad re-
conciliationē eius postq̄ taliter ē
polluta. hec ibi. Hoc videt tutius.
B. Nec est p̄pter s̄ ecclia in dicta

S

nec q̄ ibi celebrat irregularē ē. etiā
si cōsecrata fuisset. ut in primo. s.
dictū est. **A.** l3. Hosti. dixerit cō-
trariū. ut patz in dcā. q. 150. **B.**
¶ **E**cclia p̄cipue p̄secrata ul' ora-
toria monasteria 7 b⁹. nō debēt re-
uerti ad sctarē habitationē 7 p̄pba-
nos vsus. i9. q. 3. q̄ semel. 7. c. qm̄.
i7. q. vlg. q̄sti. eē de reli. do. ad bec.
A. In b. c. dē de hospitali. quod
nullaten⁹ d3 mūdānis vsib⁹ depu-
tari cum sit locus religiosus. Hec
etiā omnia notant in sū. con. eo. ti.
q. 160. fm̄ Ray. **B.**

Cōsecratio in^o
s. altaris. Alia ē p̄secratio ec-
clesie. Alia altaris. Et id vna si-
ne alia pōt fieri. eē eo. c. p̄. Altaria
sine reliquijs p̄secrari nō debēt. de
p̄se. dis. i. placuit. 7. c. nō oportet.
Et pōt eps i eadē ecclesia plurasi-
mul altaria p̄secrare. eē eo. cū sis.
¶ **A**ltare qm̄ sit recōsecrādū: R.
fm̄ Hosti. Recōsecrādū ē si mota
rupta seu enormiter destructa sit
tabula ei⁹ supior q̄ dē mēsa p̄cipue
in angulis siue cornib⁹ in q̄b⁹ p̄ci-
pue solet fieri altaris cōsecratio.
A. Ista enormis destructio debet
eē talis q̄ inducat reformatē ar-
bitrio epi iudicandā fm̄ Hosti. 7
Inno. ut in sū. con. li. 3. ti. 24. q.
150. **B.** Itē si mor⁹ fuit aliq̄s de
lapidib⁹ p̄ncipalib⁹ stipitis mensā
cōtingētib⁹. Itā in illa cōiūctione
p̄cipue intelligit esse altari⁹ p̄se-
tio. eē eo. ad bec 7. c. qd in dubijs.

qd qdā intelligūt qm̄ sup quatuor
colūnas ē altare. 7 vna mota sit.
A. Hoc fuit dictū glo. Ray. ut in
dcā. q. 150. **B.** Secus ē de alijs
lapidibus stipitis siue parietis q̄
nō cōtingūt mensā. qz p̄pter illorū
motionē nō ē altare recōsecrādū
A. Idē ē etiā si lapides tangerēt
mensā. dūmō nō essent de p̄ncipa-
libus. ut in dcā. q. 150. **B.** Simi-
liter nō ē recōsecrādū si tota mē-
sa cū sibi adberētib⁹ transferat. sic
nec cōsecrat altare portatile. Itē
recōsecrādū ē si sigillū lapidis q̄
sigillat⁹ reliq̄e fractū sit uel dimi-
nutū. eē eo. c. p̄. 7. c. qd in dubijs. 7
de p̄se. dis. i. si motū. **A.** Idē etiā
est si dictū sigillū fuerit motū. dcō
c. qd i dubijs. 7 in dcā. q. 150. **B.**
Si aut altare intantū augmentet⁹
qz amittat p̄orē formā. recōsecrā-
dū est. qz forma est eē reiar. io. q.
2. hoc ius. Con. Inno. 7 Ber. **A.**
Blo. hoc dicit eē eo. c. p̄. Secus si
additio ul' diminutio nō tollit for-
mā. fm̄ glo. Ray. 7 in dcā. q. 150.
vbi oia q̄ dcā sūt i b. c. notant. **B.**
¶ **A**ltaria in quib⁹ degradati 7
huiusmodi celebrauerūt nō debēt
p̄p hoc recōsecrari nec recōciliari.
eē de sacra. ite. a nobis. **A.** Ibi
nihil dicit de reconciliatione. sed
solū de recōsecratione. Idē tñ pōt
intelligi 7 de recōciliatione cū nō
sit iure cautū qz hoc casu recōcilia-
tio fieri debeat. ar. c. is qui. de sen.
exco. li. 6. **B.** De altari vide
quedā alia supra altare.

z

Consecra. iij.

Consecra. iij. s. cimiterij. Alia ē consecratio ecclesie. Alia cimiterij. Si q̄ cimiteriū fuisset pollutū effusione sanguinis uel seminis. vide s. cimiteriū. s. fi. Ceterū si in cimiterio corpora fidelium defunctorū sepulta sūt ab excoicatis scismaticis uel in fidelib⁹ et b⁹ mōi. nō ppter h̄ debēt exhumari. et de sacra. ite. a nobis.

Cimiteria nō consecrata in q̄b⁹ corpora paganorū uel hereticorū seu excoicatorū sepulta sūt nō debent consecrari. de pse. dis. i. ecclesiā. s. corpora sepulta ibi debēt inde p̄ eici. **A**. et pietes et tigna radi. et tūc si apta fuerint poterūt consecrari. de c. ecclesiā. **B**. Si autē consecrata fuerāt p̄us. eodē mō corpora p̄dicta inde eiciēda sūt si discerni p̄nt. aliē nō. et de sepul. sacra. et ipsa cimiteria recedēda sūt. sic de ecclesia dictū ē s. consecratio 2. s. 4. circa finē. **A**. Idē i sū. con. li. 3. ti. 24. q. 159. f. m. hosti. Et addit. Corpora autē scōp̄ nemo p̄su mat trāsferre sine lnia p̄ncipis ul̄ ep̄i. de pse. dis. i. de loco ubi dicit glo. q. p̄ p̄ncipe hic intelligit̄ papa. Et h̄ verū ē si corpora tradita sūt p̄p̄tue sepulture. al̄ sine auctoritate alicuius p̄st̄ transferri. f. m. glo. ibi. Dicit etiā hosti. q. idē videt̄ de ossibus aliorū fidelium. ff. de reli. et sump. su. l. ossa. **B**.

Consecra. v. s. s. p̄llarū et vasorū. **U**e.

stes sacerdotū et ministrorū. palle altaris et vasa sacra et oia similia nō debent cōuertri ad vsū laicorū. s. si q̄ sūt vetustate cōsumpta. cōburni debent. et cineres in ecclesia reponi. i. q. 3. que semel. et c. qm̄. de pse. dis. i. altaris. **A**. Ibi dicit̄. Altaris palla. catbedra. candela. brum. et velū. si fuerint vetustate cōsumpta. incendio tenent̄. qm̄ nō licet ea que in sacrario fuerūt male tractari. sed incendio tradant̄ vniuersa. Cineres q̄ eorū in baptisterio inferant̄. ubi nullus transitū bāt. at. aut i pietate. aut i fossis pauperum torū iacent̄. ne introeuntū p̄ deb⁹ coinquinent̄. Itē ut patz i sū. con. li. 3. ti. 24. q. 160. f. m. Ray. idē etiā ē de pelui in q̄ diacon⁹ ad cur⁹ officij spectat cū ministris bñlib⁹ abluat corpora alia intra sanctuariū. Idē etiā dicit̄ de velaminib⁹. Et f. m. glo. eius palla dicit̄ vestis q̄ altare coopit̄. Itē dicit̄ corporale ubi corpus officij inuoluit̄. Velū autē et cortinā possum⁹ noiare p̄nū q̄ sub altare dependet. uel qd̄ i quadagesima extenditur ante altare uel ea que dependent ad parietes ecclesie. Dicit etiā q. ex hoc patet q. corporalia nō sūt abluenda per laicos aut mulieres etiā moniales de iure. l. 3. de consuetudine fiat cōtrariū. Itē l. c. ligna. de pse. dis. i. dī. Ligna ecclesie dedicata nō debēt ad aliud opus in gēnisi ad aliā ecclesiā. uel igni cōburēda sūt. ul̄ ad profectū monasteriorū fratribus.

§ 2

In laicorum opera non debent admitti.
vbi dicitur glo. q. dicta ligna possunt po-
ni in locis honestis. s. in capitulo uel
dormitorio. uel simili. sed non in coquina
uel vineis pastinadis et huiusmodi. Et
idem dicitur in dca. q. 160. **B.** Si pro
non sunt consumpta sed reparantur rema-
nente suba. non oportet iterato pse-
crari. etiam si partes plures reficiantur.
Secus si forma tota sit soluta. **Al.**
et **Ber.** **A.** Hoc non dicitur glo. et de pse-
cc. uel al. c. qd in dubijs. Nec dicitur
Al. uel dicta glo. si tota forma sit
soluta. Sed **Al.** dicit si forma sol-
uta siue mutetur. Et est. ar. ad hoc
qd dicitur de reparatione ecclesie. ut in
su. con. eo. ti. q. 12.

Item vasa sacra possunt vendi
propter necessitatem possunt vendi eadem
forma alteri ecclesie. sed confracta pos-
sunt vendi cuilibet. de pse. dis. i. li-
gna. **A.** Melius facit. io. q. 2. si
ius. vbi non dicitur confracta sed conflata
Et forte qd ad hoc idem importat. **B.**

Consecratio vir-
ginum. De hac infra virginum
consecratio.

Conseruator.

Quis possit esse conseruator?
Re. Episcopi et eorum superiores. aut abba-
tes. seu illi qui in cathedra libere vel col-
legiatis ecclesiis obtinent dignitates
uel personatus. Alii non possunt esse. Nec
aliquis potest esse conseruator sui conser-
uatoris. nec aliquis potest bene conser-
uator esse cuius est sub sua iurisdictione

dominio vel discretu ecclesiastico vel
temporalis. exceptis regibus vel reginis. et
de offi. dele. hac constitutione. li. 6.
Conseruatores non possunt procedere
extra aliquas extra ciuitates uel dio-
ceses in quibus fuerint deputati nec possunt
aliquis citare ultra unam dietam a fine
illoz diocesis. et de offi. dele. hac
constitutione. li. 6. **A.** In. s. p. vbi
etiam dicitur qd isti conseruatores non de-
bent etiam procedere nisi in ciuitatibus seu
locis insignibus vbi possit peritorum
copia haberi. **B.**

Conseruatores non possunt commit-
tere vices suas exceptis citacionibus et
siniat denunciacionibus nisi aliud eis
per litteras committeretur. et tunc committere
possent infra loca in quibus fuerint
deputati. et personis predictis in p.
s. et de offi. dele. hac constitutione
li. 6. **A.** s. 2. **B.**

Conseruatores non possunt se intro-
mittere de alijs qd de manifestis in-
iurijs et violentijs. et de offi. dele.
statuimus. li. 6. Quod si de alijs siue qd
indaginem iudicalem requirunt se intro-
miserint. sunt suspensi per unum annum ab
officio. et pars qd hoc fieri. percurat
incurrit siniam excoicationis. a qua
non potest absolui nisi per gratiam sa-
tisfaciat de expensis. ut in dicta de cre.
hac constitutione. Nec processus valet
qd excedit fines mandati. et de re-
scrip. cu dilecta. Sciendum tamen secundum
Inno. **A.** In dicto. c. statuimus.
B. qd principaliter non habeant iu-
dicialē indaginem. in notorijs tamen
habent. qd oia illa sine quibus eorum

iurisdicção nō posset explicari intel-
ligū eis eē cōmissa. ff. de iur. om.
iū. l. 2. Unde cōservator pōt citare
7 cōtumaces punire. eē de offi. re-
le. de causis. ff. si q̄s ius. vi. l. i. Itē
si maleficiū ē notoriū alijs 7 non
iudici. oportet q̄ sup b̄ p̄bationes
q̄rat 7 cogat testes. z. q. i. in p̄mis
eē de testib⁹. c. 2. **A.** Melius facit
eē de testib⁹. cog. c. i. et p̄ totū. Et
ut nōt Inno. vbi s̄. dicit qd̄ i q̄
testes q̄ inducūt sup notorio tētēt
dicē factū esse notoriū. 7 si querat
quō scit. pōt r̄ndere qz ego p̄sens
fui. 7 vidi qm publice i platea mul-
tis p̄sentib⁹ fecit illud. Immo pl⁹
videt q̄ si etiā dicat. Ego nō vidi
qm fecit maleficiū. s̄ vidi qm ducit
fuit corā iudice. 7 interrogat⁹ de
maleficio nō negavit. uel p̄fessus
fuit. s̄ q̄ sic publice fecerit. Quidā
dicūt idē etiā si corā multq̄ cōfitef
Itē si dicat sic. Ego nō vidi qm fe-
cit maleficiū. s̄ vidi eū fugiētē uel
latitātē p̄pter hoc. 7 nullo mō se
excusantē. nec suberat causa q̄re
se nō excusaret. uel qz de b̄ cū ali-
q̄b⁹ tr̄ālegit. ff. ex q̄b⁹ ca. in fa. irro.
latib⁹. l. 1. s̄. fi. 7. l. se. Et sic ē mul-
ta talia inuenire. Alij tamē p̄tra-
dicūt. s̄ ille Istoz dictū pōt intel-
ligi i bis q̄ nō sūt notoria p̄ suā
uel cōfessionē i iure uel p̄ euidētā
factū. ut i. c. si eē de cōba. cle. 7 mu.
B. Itē qz etiā i notorijs aliquis
ordo necius est. eē de iure iur. ad
nostrā. Itē si reus p̄fitef factū. sed
dicat qz vsus fuit iure suo. i b̄ casu

admittit p̄bationes. Aliē. n. nō pōt
explere iurisdictionē sibi cōmissā.
Siliē oportet qz p̄cedat ad inq̄sitiō
nē qm factū qdē ē notoriū. s̄ nescit
qz fecerit. Itē ad repellendā iuriā
pōt iuocare brachiū scilicet. sicut 7
alijs iudices. eē de offi. or. c. p̄. et. c.
qm i plerisq̄. i. fi. **A.** Et ad b̄ p̄tās
sclaris tenet Al p̄servator pōt illū
excoicare. cū b̄ sit accessoriū ad of-
ficiū cōservatorij. z. q. 5. administra-
tores. fm Ber. 7 i sū. con. l. 2. ti.
5. q. 151. vbi h̄ oīa notāf. **B.** Itē
si reus q̄ fuerat cōdēnat⁹ 7 excoi-
catus cōpareat infra ānū. 7 dicat
se velle satisficē. cōgscit cōserva-
tor de quātiatē dāni 7 b̄ mōi. bec
Inno. **A.** Et si nōllet actor qz de
b̄ cōgsceret. cōservator reū absol-
uet. ut i. dē. q. 151. Et cū p̄dictis i b̄
s̄. s̄. s̄. videt p̄cordare Albic⁹. **B.**
C. Officiū cōservatoris expirat
morte cōcedētis q̄ ad negocia nō
cepta. ut eē de offi. re. le. hac consti-
tutione. l. 1. 6. Intellige nisi aliud
exprimeretur in suis literis.
C. Si reus negat maleficiū 7
actor velit p̄bare esse notoriū. cō-
servator cognoscere habet. aliter
inutile esset officiū eius. qz quilibet
posset negare. Nā 7 quilibet iudex
pōt cognoscere an sua sit iurisdic-
cio. ff. de iudi. si quis ex aliena.
Similiter si reus cōfitef male-
ficiū sed dicat nō esse notoriū. qz p̄
eius cōfessionē factū est notoriū.
ut. eē de cōba. cle. 7 mu. vestra. **A.**
Melius eo. ti. c. si. 7 idē in sū. con.

eo. ti. q. 134. De notorio. vide. j. no-
torium.

I Postq̃ p̃seruator aliquē inu-
riatorē citauit 7 eū ob cōtumaciā
excoicauit. si cōstat postea eū inu-
riatū fuisse nō manifestū esse. nū-
q̃d vere erit excoicatus? R. fm
Inno. Ad. q. iurisdictionē nō bz
nisi re manifestū. ut dictū ē s. 4.
A. Albric⁹ dic q̃ b̃ casu erit vere
excoicat⁹. fm Inno. in. c. tua. eē re
coba. cle. 7 mu. l. 3 qdā p̃tra. Puto
distinguedū q̃ si finia sit lata super
negocio principali. nō tenet. cū nō
sit notoriū. nec ad p̃seruatoris iu-
risdictionē ptineat. Et ita p̃r intel-
ligi qd̃ dī i. isto. s. 7 in sū. con. li. 2.
ti. 5. q. 156. Si p̃o sit lata p̃pter cō-
tumaciā nō cōparēdi. finia tenet. qz
ad eū ptinet cognoscē an sua sit iu-
risdictio. ut s. 5. p̃rimo. Et ita in-
telligat dictum Albrici. **B**

Institutio.

De hac materia vide. j. lex.

Consuetudo

ē ius qdā morib⁹ institu-
tū. Unde 7 dicat cōsuetudo qd̃ in
coi usu ē. dis. i. consuetudo.

I Consuetudo inducit per binū
actū. 25. q. 2. ita nos. A. Non tñ
efficax. cū rebeat esse rōnabilis 7
p̃scripta. ut in. c. si. eē re cōsue. nisi
forte act⁹ illi essent p̃manētes tpe
legitimo ad p̃scriptionē. re q. j. B
Et tūcū p̃p̃s incipit aliqd̃ obser-
uare ea mēte ut re cetero sit p̃sue-

tudo. al nō. ar. ff. re iūne actus p̃s.
l. vlt. Et vbiq̃q̃ ius deficit cōsue-
tudo vim bz legis. dis. i. p̃suetudo
Intellige dūmō nō sit unū ul a iu-
re rep̃bata. A. 8. dis. mala. cū se.
7 de c. c. si. B. Siliē 7 cōsuetudo
interpretat legē. eē eo. cū dilect⁹. A
Mel⁹. ff. re legi. si re interpretatiōe. B

I An cōsuetudo p̃iudicet iuri? **2**
R. Contra legē diuinā uel nālē
nulla p̃ualet p̃suetudo. eē eo. c. vlt.
32. q. 1. flagitia. S3 p̃tra ius posi-
tiū p̃ualet. dūmō sit rationabilis
7 p̃scripta. ut eē in p̃allegato. c.

I Sed que dicet rōnabilis? R. **3**
fm Inno. Rationabilis dicit⁹ ois
cōsuetudo q̃ nō reprobaf sed susti-
net a iure. ut etiā notaf. eē re p̃sue.
c. vlt. A. Hosti. aut dic. Et p̃ cō-
suetudo sit rōnabilis ul nō relinq̃
iudici. cū nec certa regula possit tra-
di. ar. eē re offi. re. re causis. ut i
sū. con. li. 2. ti. 5. q. 206. hec saq̃
cōcordat cū p̃cedēti. qz oē irratio-
nabile p̃hibet ius. ff. re legi. qd̃ nō
ratione. 7 dis. i. c. p̃suetudo. S3 qz
istud nō p̃d̃t sp̃āliter in oibus re
terminari. relinquit iudicio recti
iudicis. de c. c. re causis. **B**

I Sed quāto tempore p̃scribit⁹
seu firmat cōsuetudo? R. ut Ho-
sti. ait. Scdm̃ canonistas requirit⁹
tempus. 40. annor. eē re elec. cu-
mana. 7 eē re cens. olim. A. Me-
lius facit eē re p̃scrip. audis. Et di-
cit Hosti. qz oēs canoniste dicunt
expectandū tēpus. 40. annorū. ut
in sū. con. eo. ti. q. 201. S3 hoc d3

intelligi cū agitur de prescriptiōe
alicui rei seu iuris ecclesiastici. ut
pater in iuribus ad hoc allatis. et
hic sequit. **B.** Et hec habet locū
in ecclesiasticis. Scdm leges tñ ē
diuersitas. Nam fm alijs suffici-
unt. io. anni inter presentes. et. 20.
inter absentes. Sed fm alios ex-
pectandū est temp' tantū q' in cō-
trariū memoria nō existat. Pri-
mū verius videt. ut nō. **C.** que sit
lon. p'sue. in rubro. **A.** Puto q'
velit allare. **C.** et p'scrip. lon. tēpo.
io. uel. 20. an. Et eo. ti. l. fi. habet
clare q' longū temp' quo inducit
p'scriptio. dicit. io. annorū inter p-
sentes. et. 20. inter absentes. **B.**

5 **C.** Consuetudinirationabili ali-
cui loci nō terogat p' statutū no-
uū pape nisi illud exprimat. et
de consil. licet. l. i. c. 6.

6 **C.** Que aut ē differētia inter cō-
suetudinē et prescriptionē? **R.** fm
Hosti. Sex possūt differentie assi-
gnari. Prima q' p'scriptio locū bz
in reb' mobilib' et immobilib' corpo-
ralib' et incorp'alib'. et de p'scrip. au-
diē. et. c. se. Consuetudo p'o i incorpa-
lib' tñ. ut i seruitutib' iurisdic-
tib' electib' et bz. Secūda q' p-
scriptio acq'it singulari et puato. s'
psuetudo nō arq'it magist' q' illi
Tertia q' i p'scriptiōe exigitur titulus
bona fides. et de p'scrip. si diligēti.
s' in cōsuetudine nō requiritur titulus
solū tēpus. ff. de vsur. l. cū de i rem
A. Meli'. ff. de legi. de q'bz. et dis.
i. cōsuetudo. **B.** Quarta q' pre-

scriptio et p'uilegiū nō cōcurrūt. et
de fide instr. inf. dilectos. s. ceter
et de p'scrip. venies. S3 cōsuetu-
do et p'uilegiū bene cōcurrūt. et eo.
cū dilect'. et de p'to. sigi. abbate.
Quinta q' p'scriptio p'prie ē exclu-
sio actiōis sue petitiōis. s' cōsuetu-
do est actionis sue iur' acq'sitio. et
de elec. cōstitut'. et. c. in genesi. in fi.
A. Pōt tñ fm eundē Hosti. con-
suetudo etiā negatiuā respicē vbi-
cūq' probari pōt. s. q' tale qd fieri
nō debeat. ar. et de elec. cū ecclesia
vulnerana. ad fi. et in sū. con. l. i. 2.
ti. s. q. 208. vbi bi casus oēs notāf
B. Sexta q' consuetudo erro-
nea nihil iuuat. Secus in prescri-
ptione. quia titulus putatiuus et si
verus nō sit oū tñ probabilis error
excuset dat causam prescribendi.
ff. pro empto. quod vulgo. et. ff.
pro suo. l. vlt.

C. Contentio vtz sit
mortale. **R.** fm L. bo. 2. 2.
q. 38. Si accipiatur contentio fm
q' importat impugnationē veri-
tatis et inordinatū modum. sic est
peccatū mortale. et hoc modo dis-
finit Amb'. cōtentionē dicens q' ē
impugnatio veritatis cū cōfiden-
tia clamoris. Si autē cōtentione di-
catur impugnatio falsitatis cū re-
bito mō acrimonie. sic cōtentione est
laudabilis. Si aut cū inordinato
modo. sic pōt esse veniale pctm. ni-
si forte tanta iordinatio fiat i cō-
tendendo q' genere et bz scādali.

§ 4

Si ap'ls cū dīxisset. z. Tūm oq.
z. Noli contendere p'bis. sub dīr.
Ad nīlū. vīle ē nīlī ad sūtuer/
sionē audītrū. **A.** Idē i sū. con.
li. 3. ti. 34. q. 226. vbi etiā dīr f'm
enndē Tū. q' cōtēdere est contra
aliquē tendere. Et sicut discor'dia
cōtrarietate quādā importat in
volūtate ita cōtētio quādā p'p'a/
rietate ip'ortat locutionū. 7 q' vbi
tū modus cōtēdēdi attendit si
cōuenit personis 7 negotio. **B.**

Contractus **f'm**
X.
ē vltro citroq' obligatio ex
volūtate p'tiū surgens ut emptio.
vēditio. locatio. cōductio. mutuū.
7 silia. Quasi cōtract' ē obligatio
q' q's obligat alicui ex aliq' officio
ul' facto licito 7 bonesto. l3 nō in/
inēuenerit exp'ssa volūtas vtriusq'
ut tutela vel cura aut negotiorū
alienorū gestio 7 b' mōdi. Nā q' vīs
pupill' b'ns tutorē. aut pubes siue
furiosus b'ns curatorē. ul' ille cur'
ig'rant' gerit q's negociū nō exp'sse
cōtraxerit. nīlōmīn' tutor cura/
tor 7 negotiorū gestor obligat' q'si
cōtraxissent. Idē **Al.** **A.** Idē in
sū. con. li. 2. ti. 3. q. 91. ad si. S3 re/
bis lat' habet in Insti. de obli. p
to. cū mul' se. ti. 7 i ti. de obli. q' ex
quasi cōtract. na. p. to. **B.** De cō/
tractibus sub cōdītride 7 huiusmo.
di vide. i. mīmonitū 5. 6. 5.

Contritio **ad sit 7**
R. f'm
De. in. 4. dīf. 17. Contritio a

magistr' sic diffinit. Contritio ē to/
lor volūtarie assūptus p' p'tis cū
p'posito cōfite'di 7 satisfaciēdi. Nā
sic i materialib' aliq'd cōteri dīr q'n
totalit' i minimas p'tes redigif. ita
cor. hōis cōteri dīr q'n affectus p'ti
f'm oēm sui p'tē i eo totalit' cōfir/
git 7 p'fecte a peccato resilit. Et qz
talis resilitio dolor q'dā ē. id cōtri/
tio p' dolorē tāq' p' p'p'uū gen' diffi/
nit. Addit aut volūtarie assūptus
tāq' differētia ponēs ignē mora/
li. Et addit p'p'tis. tanq' materia
sp'ificans loco vltime differētie.
Hec est 6 diffinitio cōpetens cō/
tritioni inq' tū est act' 7 tutis. S3
ut est pars sacri p'nie sic opozt q'
addat aliq'd p'r respectū ad alias
p'tes. 7 id addit. cū p'posito p'fite'di 7
satisfaciēdi. Con. Tū. ibidē. **A.**
Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 11. **B.**
Que differētia ē int' p'ritionē
7 attritionē **R.** f'm Tū. i 4. dīf.
17. Sicut i corp'alib' attrita eē di/
cūf q' aliq' mō sūt cōmīnuta. l3 nō
p'fecte. Cōtrita p'o q'n c' s p'tes sūt
7 p'fecte trite sūt. sic i sp'ialib' attri/
tio significat quādā displicētiā de
peccatis. s' nō p'fectā. Cōtritio aut
p'fectā displicētiā. **A.** Idē in sū.
con. eo. ti. q. 18. Et ista p'fecta dis/
plicētia importat sūmū dolorē 7
ex toto corde. Ende 7 Ray. in ti.
de pe. 5. 18. sequit' qualis d3 esse.
aut q' cōtritio dīr quasi sūt 7 ex toto
tritio. qz totū cor ad litterā quasi
terit 7 scindit p're nimia angustia
7 dolore. ira 7 indignatione que

cōcepit p̄tra ipsa p̄cā. Unde dñs
per p̄p̄am Joēl. 2. Scindite cor,
da v̄ra tñs vestimēta v̄ra. Itē ps.
50. Sacrificiū deo sp̄s cōtribula-
tus. cor cōtritū et humiliatū de⁹ nō
despicies etc. Pūge igit et p̄cute cor
tuū si necesse fuerit. spinis clavis et
lancea et alijs q̄b⁹ ipse x̄ps fuit p̄
te p̄ictus in cruce. h̄ ille. Lāto. n.
q̄s tolē d̄z quāta ē grauedo p̄cī.
Grauedo etiā vni⁹ p̄cī mortalis
tñ. ē sūma et infinita. cū sit contra
sūmū et infinitū deū. ar. in Insti. de
iurijs. s. atroc. et ex sen. exco. cū
illoz. s. nos tñ. Unde et vni⁹ solū
excludit a sūmo et infinito bono et
mittit ad infinitū malū. de pe. dis. 3
frēs. Et sic etiā p̄p̄ vni⁹ solū p̄cī
mortale deheret q̄s sūme et infinite
tolere p̄p̄ q̄d si fūderet lachrymas
ad cōlātē aque maris cōdigne to-
lere nō posset. Debet ḡ q̄s recoḡscē
q̄ nō posset etiā p̄ vno p̄cō quātū
debēt tolere. et si nō p̄t q̄d debet
speret i mīa dei faciēdo q̄d p̄t. i. ex
toto corde tolēdo. Et tāto magis
quanto plura et grauiora cōmisit
p̄cā. Joēl. 2. Cōuertimini ad me
in toto corde v̄stro etc. et de pe. dis.
i. quem penitet. **B**

z **E**t requiratur cōtritiō de q̄libet
p̄cō mortali. R. s̄m de. i. 4. dis.
11. Quia i oī p̄cō mortali ē actua-
lis auersio volūtatis a deo ad p̄cī
Et p̄ria p̄trarijs curant. Oportet
q̄ in oī remissioe p̄cī mortalis sit
actualis auersio a p̄cō ad deū que
q̄dē cōtritiō appellat. De p̄cis tñ

oblitis sufficit contritiō gnālis et
conatu ad recordandū et dolendū
Hec solū de p̄cō oblito d̄z q̄s i ge-
nere tolē. s. etiā de obliuioe cuiusdē
q̄ ex negligētia cōtingit. **A** Hoc
ultimū dictū de dolore obliuionis
fuit Tho. qui con. p̄dictis simul cū
Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 19. **B**
Et r̄ū sp̄alis cōtritiō de q̄libet
p̄cō requirit. R. s̄m Tho. i. 4. dis. 11.
q̄ p̄tū ad p̄ncipiū cōtritiōis. s. cū
q̄s de p̄cis suis cogitat et dolet. et
si nō dolore cōtritiōis saltē dolore
attritiōis. sic oportet q̄ sit sp̄alis de
singulis p̄cis que q̄s in memoria
h̄z. S̄z p̄tū ad terminū q̄. s. est do-
lor iā grā informat. sufficit q̄ sit
vna cois cōtritiō de oibus. Tūc. n.
mor⁹ agit in p̄tute oīz dispositio-
nū p̄cedentiū. **A** Idē in sū. con.
eo. ti. q. 20. et ut ibi patz circa hoc
clarius loquit. De. sic dicēs. Deus
nō requirit ab hoīe ip̄sibile. sed pos-
sibile. Aut ḡ p̄t b̄teri contritiō
sp̄alis siue aū siue p̄. et tūc requirit.
Aut nō. et tūc dico q̄ sufficit gnā-
lis. Nā i momēto p̄t hō cōueri. et
in momēto nō p̄t hō cōteri de sin-
gulis. sed postea si tēpus h̄z de his
cōteri d̄z. Gnālis tñ cōtritiō de q̄
dic Aug⁹. in li. de p̄nia. Penitentē
oportz s̄l̄ tolere de oī crimine. s. ē
dispositio ad grāiā imediata. Nā
tolere de vno peccato sine alio nō
sufficit ad salutē. Et ex his patz q̄
sufficit cōtritiō gnālis et est necia
q̄ p̄ticulari nō sufficit. s. postea si
facultas adest. reuenire necesse est
65

ad specialē. sicut oportet venire ad
specialē eorū recogitationē. ⁊ p̄fesi-
tionē. ⁊ p̄. dis. 3. cōsideret. **B**

4 **¶** Quot ⁊ q̄ sūt cause inductive
cōtritiōis. R. p̄m Ray. Sep. Pri-
ma ipsa pctōrū recogitatio. Isa.
38. Recogitabo tibi omnes ānos
meos i amaritudine aīe mee. Se-
cūda pudor. q̄ ad cogitationē se-
quit̄. p̄. iz. Putredo i ossib⁹ ei⁹
q̄ cōfusiōe res dignas gerit. Ter-
tia peccatorū vilitas. Hiere. 2. Oī
vilis facta es nimis iterans vias
tuas. Quarta timor extremi iu-
dicii ⁊ tormenti. Pet. 4. Impius
⁊ peccator vbi apparebunt? Ro.
6. Stipēdia peccati mors. Quin-
ta dolor. s. ⁊ amissiōe patrie cele-
stis. Apod. 3. Tene qd̄ habes ut
nemo accipiat coronā tuā. Siliū
dolor ⁊ offensa rei. Hic dolor d̄
ē acer. q̄ offendim⁹ reū creatorē.
acrior q̄ patrē nostrū celestē. acer-
rimus q̄ ⁊ nostrū redemptorē qui
nos p̄prio sanguine liberavit. Se-
pta spes. q̄ est triplex. s. venie qua
pctā dimittit. grē q̄ bona opera-
mur. ⁊ gl̄ie qua remunerabimur.
Apod. 3. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso.
si quis audierit vocē meā ⁊ ape-
ruerit mibi ianuā introibo ad illū
⁊ cenabo cū illo. ⁊ ille meū. **A**
Idē i sū. con. eo. ti. q. 21. vbi h̄ ali-
quātulū latius ponūf. **B**

3 **¶** Post h̄. q̄rē. Utp̄ dolor cōtri-
tiōis debeat ēē intellectualis ul̄ sen-
sibilis. R. p̄m Pe. i. 4. dis. i. Sic
dic̄ Criso. vñū qd̄ p̄ q̄scūq̄ cau-

sas nascit̄ per easdē dissoluit̄. ēē ⁊
re. i. m. c. p. Cū ḡ pctū p̄ actū vo-
lūtat̄ sufficiēter possit nasci suffi-
ciēter etiā p̄ solū actū volūtat̄. s.
p̄ displicētiā ⁊ dolorē q̄tū ē ex pte
n̄ra pōt tolli. Et cū h̄ mōi dolorē
b̄re sp̄ sit i p̄tate h̄is. nō aut̄ b̄re do-
lorē sensibilē. ideo ⁊ nō requirit̄ do-
lorē sensibilē ⁊ cōtritiōis necessitate
s̄ ē ⁊ ei⁹ p̄fectiōe. Con. Hosti. **A**
Con. etiā Lto. ut i sū. con. eo. ti. q.
22. Debet etiā h̄ ad dolorē sensi-
bilē ⁊ lachrymationē conari. ut p̄
p̄ Aug. ⁊ p̄. dis. i. quē penitet. Et
si nō pōt. ⁊ h̄ ipso d̄ ⁊ volere ⁊ velle
potius mortem ⁊ oīa mala subisse
q̄ vni pctō cōsensisse. ⁊ disponere
potius mortē ⁊ q̄libet mala in fu-
turū tolerare q̄ peccato amplius
consentire. 32. q. 2. ita ne. **B**

6 **¶** Utrū cōtritiō possit esse nimia
R. p̄m Lto. i. 4. dis. i. Dicēdū q̄
cōtritiō ex pte dolori q̄ in rōne ē. s.
displicētia pcti in q̄tū ē offensa rei
nō pōt ēē nimia. sic nec amor cari-
tatis rei q̄ intenso displicētia pcti
intendit̄. S3 q̄tū ad dolorē sensi-
bilē pōt esse nimia. sic etiā exterior
corpis afflictio. ut ieiuniū ⁊ b̄ius-
modi. In his enī oib⁹ debet accipi
pro mensura debita p̄seruatio sub-
iecti. Propter quod dic̄ Ro. iz.
Rationabile obsequiū vestrū. **A**
Idem in sū. con. eo. ti. q. 23. **B**

7 **¶** Utp̄ in cōtritiōe requir̄ maior
dolor ⁊ vno pctō q̄ ⁊ alio. R. p̄m
Pe. vbi s̄. De pctis in cōi in q̄tū
sūt offensa rei d̄ ē maior dolor

de maiori pctō habitualiter quidē
nō actualiter. Sic etiā i spāli dō ēē
maior dolor de maiori pctō eo q
bz maiorē rōnē doloris. Dolor q
sensibilis. s. penalitatis cōueniēs
ē ut sit maior. nō tñ ē necessariū. qz
maiori offense maior pena rebes.
Con. Tho. ibidē. **A.** Idem in sū.
con. eo. ti. q. 24. vbi etiā dī quo ad
dolorē sensibilē. l3 sit cōueniēs q
sit maior. tñ nō est neciūs. qz etiā
sine eo pōt esse vera cōtritiō. **B**

8 **C** Atq post remissionē pcti rebe-
at de eo ēē cōtritiō. R. fm Tho. in
4. dis. i1. Dolor cōtritionis rīdet
culpe ex pte auersōis. ex qua ipsa
culpa quandā infirmitatē bz. Et iō
vera cōtritiō d3 saltē in habitu sp
manere. **A.** Con. Pe. ut i sū. con.
eo. ti. q. 25. Et adh de pe. dis. i. nō
ita. vbi dicī. Lingua cordis non
carnis apud verū iudicē peccata
iugiter cōfiteri debemus. **B**

9 **C** Atq cōtritiō debeat potius velle
esse in inferno q peccare. R. fm
Tho. in qlibet. Cōtritiō tenet ex ca-
ritate pl⁹ diligēte deū q seipsū. Pec-
care autē est facere ptra deū. Penā
autē sustinē est contra seipsū. Ideo
oportz q ptri⁹ quālibet penā peli-
gat culpe. s. tñ descendē i spāli ad
hāc penā uel ad illā nō tenet. imo
stulte faceret si qz seipsū uel aliū
solicitarēt sup b⁹ mōdi picularib⁹
penis. Con. Inno. **A.** Con. Al.
ut i sū con. eo. ti. q. 26. vbi etiā dī
fm Ansel. i li. de similitudinib⁹. q
qz d3 magis eligē ēē i inferno sine

culpa q in paradiso cū culpa. **B**
C Atq pcti remissio sit cōtritiōis
effectus. R. fm Tho. in 4. dis. i1.
Cōtritiō pōt dupliciter cōsiderari.
Vel in qtu ē ps sacri. Vel in qtu ē
act⁹ p tuē. Et vtroqz mō ē cā remis-
siōis pcti. s. diuersimode. qz in qtu
est ps sacri coopat ad remissionē
pcti instrumētali ter. s. i ralia sacra
In qtu autē ē act⁹ p tuē sic ē qū cau-
sa mālīs remissiois pcti sic r mate-
rie dispositio. Et addit Host. q l3
i cōtritiōe dimittat pctm qñ sit cū
pposito cōfite di r satisfaciē di. si tñ
postea tpe rebito nō seq cōfessio r
satisfactio peccatū q dē dimissū nō
redit s mortaliter peccat q omittit
Et sic itellige de. pe. dis. i. mag. **A**
Idē i sū. con. eo. ti. q. 21. Con. etiā
p dicit Ray. i ti. de pe. s. 19. q inci-
pit. qñt. Refert tñ ibi aliqz dicē q
sic trib⁹ modis deū offēdim⁹. corde
ore. r ope. ita trib⁹ modis ē neciō
satisfaciendū. al nō dimittit pctm.
ar. de pe. dis. 3. pfecta. Auctoritates
aut illoz q dicūt pctm dimitti sola
cordis ptriōe. offerūt itelligēdas
ēē cū articul⁹ necitas excludit oris
pessionē r satisfactionē. Alij p o
dicūt pditionalit fieri remissionē p
cordis ptriōne. ar. de pe. dis. 3. sa-
ne. in fi. Dic tñ Ray. q pma opinio
videlz q p ptriōne remittat pctm
est celebrior cui⁹ veritas inq patz
p exēplū Lazari quē s suscitauit
dñs q a discipulis solueret. Job.
21. Itē p. io. leprosos. q i via aq
venirēt ad sacerdotes mādari sūt
g 6

io

Lud. 11. et ps. 31. Dixi confitebor
aduersum me iusticiam meam domino et tu
remisisti impietatem peccati mei. dixi. i.
firmiter in animo proposui. h. ille. Puto
autem quod et due alie opinionones predictae
saluari possunt. Nam et contritio ponat
vere contritum in statu salutis. tamen propter
illam non videtur fieri simplex remissio
cum contritus adhuc remaneat iuxta
posse ad confessionem obligatus. Unde
quisque fuerit per sacerdotem in confessione
absolutus non videtur plene dimissus.
ut patet in Lacaro qui et fuerit resusci-
tatus a domino. adhuc tamen erat ligatus
quisque fuit per discipulos absolutus
Job. 21. Ideo plena remissio non
videtur dari ante confessionem nisi impossi-
bilitas illa penitus excludat. Unde in
libro paradiso. et de peccatis. dicitur. non potest dicitur
Ambrosius. Non potest a peccato iustificari
aliquis nisi fuerit peccatum ante confessionem. B
¶ Et contritio possit delere totum
reatum peccati. R. secundum Petrum. ubi dicitur. contri-
tionis intentio potest attendi dupliciter.
vel ex parte caritatis que causat displi-
centiam peccati. vel ex parte doloris qui in sen-
situa exercitur. et utroque modo potest tan-
tum intendi contritio quod tota pena re-
mittitur. nihilominus tamen confessio et poenite-
ntia expletio requiritur propter preceptum
et etiam propter incertitudinem. quod si non
est quod certus quod sua contritio fuerit
sufficiens ad totum reatum tollendum.
Idem Thomas. ubi dicitur. A. Idem in
secundo. contra gentes. titulum. quod 28.

Contumacia.
Triplex est contumacia. Nam

alia est in non veniendo ad iudicium.
Et hec triplex. per modo quam perem-
ptorie citatus venire contemnit. 2.
modo quam maliciose se occultat. 3.
quod impedit ne citatio ad eum perue-
nire possit. De quibus est. ut lite non
contestetur. quam frequenter. Secunda contu-
macia est quam citatus ad iudicium venit
quod de. h. non vult iuri parere. vel ante fi-
nitam causam examinationem contuma-
citer recedit. xi. q. 3. certum. Tertia
quam offensam eius est manifesta et ius-
sus a iudice non vult emendare. est
de verbo. si quis. ex parte. in fi.

¶ Nam quod aliquando casu lite non contestata
possint contra contumacem testes re-
cipi et ad sententiam diffinitivam prece-
dere. R. Sic. ex aliqua specialis causa. pu-
ta si questio moveatur super alicuius
electione. et hoc ne propter longam mo-
ram ecclesia patitur in spiritualibus et ter-
renis lesionem. Item si moveatur quod super
copula maritali. ne viro vel mu-
lieri fornicationis occasio prebetur
maxime cum appropinquatus gradus
opponitur divina lege prohibetur. est ut
lite non contestetur. quam frequenter.

Contumelia
et contritio. Hic per queritur quod
sit contumelia. R. secundum Thomas. 2. 2.
q. 12. quod contumelia importat verbo-
norationem alicuius per verba siue per
facta. aut quicquid vim significan-
di habet. Differat autem a contritione in hoc
quod per verba contumeliosa reputatur per
propter defectum culpe. Sed per contritionem re-
presentatur generaliter quicquid defectus

siue culpe siue pene. unde si aliquis
 dicat alteri iniuriose eum esse cecum
 cōvitiū quidē dicit sed nō cōtume-
 liā. Si autē dicat qd sit fur. nō solū
 cōvitiū s et iā cōtumeliā infert. Se-
 pe tñ vnū p altero ponit. **A.** Idē
 in sū. con. li. 3. ti. 34. q. 238. **B.**
Etz cōtumeliā siue cōvitiū sit
 peccatū mortale. **R.** fm **Lbo. 2.**
 2. q. 12. Proprie 7 per se vtrūq;
 horū pctū mortale ē nō minus qd
 furtū ul' rapina. **Id.** n. homo min⁹
 amat suū bonorē qd rem possessam
 Si tñ aliquis cōvitiū uel cōtumeliā
 dixerit nō aio rebonestādi s ppter
 correctionē ul' aliqd b' mōdū dīc
 cōvitiū ul' cōtumeliā p se s p acci-
 dens. unde s pōt esse qñq; veniale
 pctū. qñq; sine pctō. **A.** quia fm
Lbo. ibidē. sic licitū est aliquē ver-
 berare ul' in reb' dānificare causa
 discipline. sic etiā pōt aliq; alteri
 quē corrigē d; p bñ aliqd cōvitiū
 sū dicē 7 b' mō dñs discipulos vo-
 cavit stultos **Lud. vii.** Et apłus
 Salathas isensatos **Bat. 3.** Tñ
 sic dīc **Aug.** i li. de f'mone dñi in
 monte. raro 7 ex magna necessita-
 te obiurgatōes sūt adhibēde. i qb'
 nō ut nobis s ut dño seruiaf in ste-
 mus. **B.** In q tñ ē necēa discre-
 tio ut hō moderate talib' p bñs vtaf
 qz possit ita gūe eē cōvitiū qd p in-
 caurelā. platū auferret bonorē ei'
 qd quē pferet. 7 tñc possit hō peccare
 mortalit' etiā si nō intēdēt rebono-
 rationē alteri'. sic etiā si qd incau-
 te aliū ex ludo pcutiēs gūitē ledat.

An liceat causa correctiōis cō-
 vitiū dicere **R.** fm **Lbo. 2.** 2. q.
 12. Sicut licitū ē aliquē pberare
 uel i reb' dānificare causa discipli-
 ne. ita etiā pōt aliq; alteri quē cor-
 rigere d; aliqd p bñ cōvitiōsū di-
 cere. Et b' mō dñs discipulos vo-
 cavit stultos **Lud. vii.** Et apłus
 Salathas isensatos. **Bat. 3.** Tñ
 ut dicit **Aug.** ex magna necessita-
 te obiurgatiōes sūt adhibēde. in
 qb' nō ut nobis s ut dño seruiaf in-
 stem'. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q.
 239. 7 h' satis possūt cōp bēdi ex dū-
 ctis s. s. p'mo pcedenti. **B.**
Etz hō debeat cōtumelias sibi
 illatas sustinē. **R.** fm **Lbo. vbi s.**
 Sicut i alijs iurijs sic 7 i p bñs cō-
 tumeliosis tenemur b're animū p-
 patū ad tolerantia si ex pcedēs fue-
 rit. Qñq; tñ oportz ut cōtumeliā
 repellam' ppter duo. p qdē ppter
 bonū ei' q cōtumeliā infert ut eius
 audacia rep'maf. 7 ex cetero talia
 nō attēptet. **A.** Juxta illud p'p.
 26. Rñde stulto iuxta stulticiā suā
 ne sibi sapiēs videat. Et hoc qñ v-
 nificē pōt pdesse. al' secus. unde 7
 ibidē imēdiate p'mittit. Ne nūdeas
 stulto iuxta stulticiā suā ne efficiā-
 ris ei stilis. **B.** 2. ppe bonū mul-
 torū qd pfectus p cōtumelias no-
 bis illatas impedit. **A.** Unde
Breg. sup **Ezech.** omel. 9. dīc. Vi-
 qz vita i exēplo imitatiois ē posi-
 ta debēt si possūt retrahētū p bñs cō-
 pescere ne eoz p'dicationē audiant
 qui audire poterant 7 in prauis

moribus remanētes bene vivere
cōtēnant. Nec etiam notant in sū.
con.co.ti.q.240. **B**

Chozea. **E**tz chozea
di sunt liciti. R. fm Al. in 4.
dis. huiusmodi ludi fm se nō sūt
mali qz bñ fieri pñt. S3 triplici re
causa possūt fieri mali. p si fiāt ad
puocandū libidinē 7 bñ mōi. 2. si
nō cōueniūt psonē ut clericis siue
religiosis aut alijs bñ mōi. 3. si fiāt
nō pgruo tpe. tristicie uel pnie. Si
pō fiāt ex causa alicui⁹ honeste le
ticie 7 a psonis secularib⁹ 7 cōgruo
tēpore ac alijs debis cōstātis
nō est illicitū. vide. j. ludus 7 ioc⁹
A. Al. plura 7 clari⁹ loquit⁹ ut
statim patebit. **B**

Etz ducētes illicitas chozeas
peccēt mortali⁹. R. fm X. Credo
qz sic siue i festis siue i pfeſtis si bñ
faciāt causa incitādi ad libidinē se
uel alios. aut si chozeas ducant re
p̄suetudine. **Uñ** Biero⁹ in quadā
omel. Nō credo viro si dicit se ille
sū euassisse a spectaculis taliū. cū
Dauid ex eo qz vidit Bersabee la
uantē se ad libidinē puocatus sit.
Si aut alijs uel aliq nō corrupta
intentione aliqñ imisceat se bñ mōi
chozeis. tene qd i pcedēti. S. dñ. **A**
Dicit X. clari⁹ loq. Nā asserit cho
ricantē corrupta intētiōe peccare
mortali⁹. 7 si licē chozeicantē de cō
suetudine. I3 etiā nō faciat corru
pta intētiōe. subiūgēs. Si aut ali
qz uel aliq raro 7 siue aliq corru

pta intētiōe se imisceat bñ mōi cho
zeis. nō audeo dicere qz sit peccatū
mortale. sed nec audeo eū uel eā
excusare ul' assecurare a pctō mōi.
tali cū ingerat se piculo puocandi
alios ad libidinē. 7 ipso facto vide
atur approbare chozeas. 7 exēplo
sui auctoritatē alijs silia faciendi
p̄stare. ut i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 281
Ideo glo. Ray. sic loquit⁹. Quia
multū cōcurrētib⁹ pñt chozee aliqñ
excusari. ideo illas p̄cise nō dānat.
s3 qz ut plurimū 7 qñ sp occurrūt
opposita 7 multoz pctōz occasio
nes. p̄pterea p̄dictos excusare non
audet. **Uñ** ut sciat qñ possit excu
sari 7 qñ nō. sciēdū est fm Al. vbi
s. 7 in sū. con. eo. ti. q. 280. qz qñqz
pcurrētib⁹ ad chozeā pōt excusari.
Primū qz sit debito tpe. s. gaudiū
sic i nuptijs ul' tpe victorie uel libe
ratiōis hois ul' patrie. uel i aduētū
amici de era lōginq. **S**ecūdū qz sit
cū honestis psonis de qb nō oriat p̄
sūptio mali. nō cū leccatorib⁹ uel
cū leccatricibus. **T**ertiū qz fiat a
psonis secularib⁹. qz monialibus
7 monachis 7 clericis qz in alijs
debent occupari. oēm chozeā putat
eē illicitā. **Q**uartū ē qz honesto mō
fiāt nō gesticulandib⁹ nimis imbo
nestis uel inordinat. **Q**uintū ē qz
cantus excitās in talib⁹ 7 musica
nō sit de illicitis. s. de morib⁹ uel de
teo. **P**redictis possunt 7 alia addi
videlz rectitudo intētiōis. **U**nde
7 idē Al. dic vbi s. qz p̄cipua cau
sa qua chozea sit illicita est mala

intētio ut qñ sit ad ostendēdā uel
puocandā libidinē. sicut fere mō
in q̄t oēs exercēt. Secundū q̄ nō
fiat tpe tristitie seu pnie. s̄ in eundē
sicut dicit Eccl. 22. Musica i lu-
ctu importuna ē narratio. Et hoc
mō dicit interdici penitēti ne sit in
ludis. qz dū penitet tēp̄ est flendi
Tertiu q̄ nō fiat tpe deuotiōi re-
putato. ut p3 ab aduentu vsqz ad
epiphaniā in q̄ etiā solēntas nu-
ptiarū p̄hibet. 34. q. 4. nō oportet.
Quartū cōueniētia loci. Nā nullo
mō licet talia agē i locis siue ora-
torijs q̄ solūmodo deputat ad di-
uina. Math. 21. Dom⁹ mea dom⁹
orōnis vocabit. Et dis. 42. orato-
riū. ubi dī. Oratoriū s̄ sit qd dī ut
ibi nec q̄cūq̄ aliud gerat aut credat
q̄ qd diuis laudib⁹ cōueniat. Ad
idē dis. ea. i oratorio. Et si requirit
ad excusationē choree sunt nouē.
P̄nt autē reduci ad sex. videlz reci-
tudo intētiōis. rōnabilis causa ut
p̄p̄e nupcias 7 b̄mōi. Itē cōueniē-
tia t̄pis 7 loci. Itē pueniētia p̄sone
7 modi. Et his cōcurrētib⁹ p̄nt cho-
ree excusari. al nō. An̄ 7 Luc. 6.
dī. Ne vobis q̄ ridetis nūc. Sed
certe p̄dicta oia ut plurimū i cho-
reis occurrūt in p̄trariū. ita q̄ etiā
multa mortalia p̄ctā in eis cōmit-
tūt. videlz sinistra intentio. Nā 7
ut ipse alias dicit. fere oēs mō ex-
ercēt tripudia ad ostendēdū seu
puocandū libidinē. Itē 2. defect⁹
cause. qz sepe fiūt sine aliā rōna-
bili causa. s̄ p̄p̄e libidinē uel vani-

tatē uel leuitatē. Itē 3. incōueniē-
tia t̄pis. qz ut plurimū fiūt in tpe
p̄nie 7 tpe deuotiori uel solēntiori.
sicut est a. lxx. vsqz ad octauā pa-
sce. in q̄ p̄hibet etiā solēntas nu-
ptiarū. 33. q. 4. nō oportet. uel alijs
similib⁹ tēp̄orib⁹. Itē 4. incōueni-
entia loci. Sex. n. fiūt in locis ad
diuinū cultū deputat. Itē 5. incō-
uenientia p̄sone. qz nō nūq̄ inter-
miscēt religiosi uel moniales seu
clerici. 7 frequent⁹ fiūt cū p̄sonis
inhonestis leuib⁹ uel suspectis 7
cū mulierib⁹ ornatu meretricio p̄-
paratis ad capiēdas aias. p̄p̄. 1.
Itē 6. incōuenientia modi. qz ut
plurimū fiūt gestibus lasciuis 7
dissolutis. Itē cū sono seu cantu
inhonestorū 7 ad luxuriā seu ad
aliud p̄ctm̄ p̄tētiū. Ne ergo istis
tripudiantibus uel relectabiliter
aspiciētib⁹ seu astantib⁹. 86. dis.
vident. uel q̄ltercūqz cōsentiētib⁹.
ad Ro. 8. ibi. Digni sūt morte 7c.
Itē nō resistētib⁹ cū possint. 83. dis.
error. 4. q. 1. negligere. **B**

Correctio. s. pu-
nitio
quā p̄latus bz facere. Da-
bet. n. corrigere delicta subditorū
nō ex odio. sed ex caritate. 86. dis.
odio. Qz si negligit graui⁹ peccat
7 graui⁹ puniend⁹ est. Talis. n.
canis impudic⁹ dicend⁹ est pot⁹ q̄
ep̄s. 83. dis. nemo. et. c. error. et. c.
nihil. Nec circa hoc dī esse remis-
sus. quia dum vni parit indigno
ad contagiū prouocat vniuersos.

Facilitas. n. venie incētiū tribuit
delinquēdi. 23. q. 4. ē iusta. et. c. se.
Itē nō dī ē crudelis vel seuerus.
45. dī. līc. 7. p. 30. Qui nimis
emūgit elicit sanguinē. Et siue ple-
ctendo siue iūscendo h̄ solū bene
agit ut vīta boīūz corrigat. 23. q. 5.
pdest. Iusticia. n. uel mīa multū
destruit si vna sine alia teneat. 45.
dī. dīsciplina. Meli⁹ ē autē de ni-
mīa mīa q̄ de nimīa seueritate red-
dere rationē. 50. dī. ponderet. i. si.
26. q. vlt. alligāt. Mā 7 leniter ca-
stīgat reuerentiā exhibet castiganti
Asperitatis autē nimie increpatio
nec correctionem recipit nec salu-
tem. 45. dī. cū beatus.

i **¶** Quid si platus in corrigando
excedit modū? R. Si ex caritate
corripit nō epigit a subditis veniā
postulare. 86. dī. qñ. Si autē ex
odio tenet tunc iniuriarū. ff. ad. l.
acq̄l. quē ad modū. §. municipales
A. Al̄ icipit. §. m̄grat⁹. **B.** Fa-
cili⁹ tñ parci⁹ h̄ casu plati q̄ alijs
qz i cura rei familiar̄ vix pōt vitari
pctm̄. 25. dī. q̄lis. **A.** Hoc ē v̄p
qñ pctm̄ pcedit ex nimīa occupa-
tōe cure. Sed si ex malignitate.
tūc. n. plati q̄ui relinquit. 7 duri⁹
sūt puniēdi q̄ alioz trāsgressiōib⁹
debuerūt obuiare. et. q. 3. p̄cipue. **B.**

z **¶** Atz alijs v̄beat cessare a cor-
rectiōe timēdo ne ille fiat reterior.
R. fm̄ L̄bo. 2. 2. q. 33. Correctio
ptinēs ad platos nō ē dimitte da
pp̄turbationē ei⁹ q̄ corrigis. tū qz
7 si spōte p̄p̄a emēdari nō v̄lit. cor-

rigēd⁹ ē p̄ penas ut peccare desistat
tū etiā qz 7 si incorrigibilis sit. pui-
det tōno coi dñ seruaf ordo iusti-
cie. 7 vni⁹ exēplo alijs reterref. Se-
cus autē ē de correctiōe fraterna. ut
i. correctio. 2. §. p̄. et 5. **A.** Idē i
sū. con. lī. 3. ti. 9. q. 8. **B.**

¶ Atz pctōz possit aliū corrigē. 3
R. fm̄ L̄bo. vbi s. Correctio pti-
net ad aliquē incētiū i eo vigetre-
ctū rōnis iudiciū. Pctm̄ aut nō tol-
lit qñ remaneat i peccāte aliqd de
recto iudicio. Et fm̄ h̄ pōt sibi cō-
petere relicta subditiōz corrigere
7 arguere. Sed tñ pctm̄ pcedens
impedimētū affert. ppter tria. p̄. qz
ex peccato suo indignus reddit⁹ ut
aliquē corrigat p̄cipue si maius
pctm̄ cōmisit. 2. ex scandalo qd
sequit inde si peccatū corrigendū sit
manifestū. quia videt q̄ nō corri-
gat ex caritate sed magis sui ostē-
tatione. 3. ppter supbiā corrigētis
q̄ sua pctā p̄cipendēs. seipsū pro-
prio p̄fert. Itaqz si pctōz cū bu-
militate corrigat nō peccat. l3 p̄ h̄
uel in cōscientia fr̄is uel saltē i sua
cōdēnabile se oñdat. **A.** Idē in
sū. con. eo. ti. q. 1. **¶** Ubi etiā dī q̄ sic
itelligēdū ē illud Ro. 2. In q̄ aliū
iudicas te ipsū p̄dēnas. eadē. n. agis
q̄ iudicas. Et itelligo h̄ cū hūilita-
te. i. cū vera recognitiōe 7 p̄tūtiōe
suoz pctōz. al̄ nō pōt eē hūilitas
vbi est dīne volūtat⁹ rebellio. Mu-
meri. 15. ibi. Alia q̄ p̄ supbiā rē.
Itē qz persistens in peccato oīo
remanet indign⁹ officio iudicādi.

Ende Gregori⁹ omel. 20. Durū
 apparet ut q̄ nescit tenē moderamīa
 vite sue inder vite fiat aliene. **B**
Qualiter pcedēdū ē in corre-
 ctione cū multitudo ē i scelere? R.
 fm **Ab.** 2° 2° q. 108. Qñ tota
 multitudo peccat de ea debet sumi
 vindicta. uel q̄ tū ad totū sic egi-
 ptij submersi sūt i mari rubro pse-
 quentes filios isrl. 7 sic sodomite
 vniū salie pierūt. Vel q̄ tū ad ma-
 gnā multitudinis pte. sic pz **Ero.**
 32° in pena eoz q̄ adora uerūt vi-
 tulū. Qñ p̄o sp̄at multoz corze-
 ctio. dz seueritas vindicte exerceri
 i paucos aliq̄s p̄ncipaliores q̄b⁹
 ceteri terreā. Sicut dñs Numeri
 25° mādauit suspēdi p̄ncipes ppli
 p p̄cto multitudinis. Si aut nō
 tota multitudo peccauit. s. p pte.
 tūc si p̄nt mali secerni a bonis dz
 i eos vindicta exerceri si sine alio-
 rū scādalo pōt fieri. alioq̄n pcedū
 ē multitudini. 7 retrahēdū seueri-
 tati. Et eodē mō tolerādū eēt pec-
 catū p̄ncipis si sine scādalo mul-
 titudinis puniri nō possit. nisi for-
 te eēt p̄ctm tale qd magis noceret
 multitudini uel sp̄ualie uel t̄palie
 q̄ scādalu qd timef. **A.** Ad **B**
 50. dif. ut p̄stitueret. Et con. p̄dicē
Al. 7 **Ray.** ut i sū. con. li. 3° ti. 33.
 q. 8. vbi etiā addit fm **Ray.** q si
 p̄ctm qd faciūt auctoritate defen-
 dūt q̄si nō sit p̄ctm tūc nō dz p̄ ta-
 les dormire seueritas discipline.
 qz etiā heretici p̄nt dici. de pz. dif. 6
 c. p. i. fi. dif. 50. dñs scō. dif. 82. plu-

rimos Et fm glo. **Ray.** idē videt
 seruādū circa publicā p̄dicationē
 p̄tra delinquētē multitudinē ul p̄n-
 cipē. qd dictū ē de correctōe. **B**
Quatuor sūt cause dissimulādi
 7 nō corrigēdi relictā ut ponit. **Al.** 5
 Prima cū mali sūt occulti ita q
 nō p̄nt discerni a bonis. Secunda
 cū multitudo ē tāta q nō possit ex-
 tirpari sine scismate ecclie ul cū nō
 pōt fieri qñ boni uoluerēt. de q vi-
 de s. s. p̄mo. Tertia qñ p̄babi-
 liter p̄sumit de emēdatiōe. ut qz pec-
 cat ex infirmitate uel i grātia 7 nō
 ex obstinata malitia. Quarta si ex-
 ercitādo bonos p̄sūt ecclie. tūc. n.
 tolerādi sūt ne boni ocio torpescāt
 Probanf bec. 44. dif. cōmessatio-
 nes. et. 50. dif. ut constitueret. 23.
 q. 4. ipsa pietas. et. c. cū q̄sq̄s. Con
Ray. **A.** Idē in sū. con. dca. q. 8
 vbi circa q̄rtā causā addit fm cū.
 dē **Al.** qñ tales talie. p̄sunt ecclie
 q nō obsūt. tūc. n. p̄dicta de causa
 tolerari p̄nt. iuxta illud ps. Dñs
 oñdit mibi sup inimicos meos ne
 occidas eos. Et **Judic.** 2° dixit
 dñs. Nō delebo gentes q̄s dimi-
 sit **Iosue** ut in ipsis experiar isrl.
 bec ibi. Qz isti p̄sunt ita q nō ob-
 sint. ul q plus p̄sint. puto vir pos-
 se discerni nisi a deo. **B.** de mā
 ista plura bates. 7. pena p̄. Itē. 7.
 pcutere. Itē de cōtumeliis 7 cōui-
 tijs causa correctōis dictis. vide
 s. cōtumelia. s. 3° De punitiōe an
 dimittenda sit p̄pter scandalū vi-
 de. 7. scandalū. s. 6° De correctiōe

q̄ p̄mittit̄ doctorib⁹. vide. j. ercol.
catio. 2. s. 2. circa mediū. 7. j. lo.
catio. s. 5. 7. j. magister p. s. fi.

Correctio 1° s. terna. Correctio fraterna s̄m

Lto. 2. 2. q. 33. in p̄cepto ē. Sed
q̄ p̄ceptū est affirmatiuū nō obli-
gat ad sp. s̄ p loco 7 tpe. Vñ omis-
sio ei⁹ vno mō sit meritorie. ut q̄n
q̄s opportuniū tēpus inq̄rit. uel de
ipsis metuit ne deteriores fiāt. uel
ad bonā vitam alios impediāt 7
b⁹ mōi. 2. mō omittit̄. s. cū peccato
mortali. s. cū formidat iudiciū vul-
gi 7 carnis cruciatio seu pemptio.
dū tñ h̄ ira dñens i aio q̄ fraterne
caritati p̄ponat̄. **A.** Et h̄ videt̄ cō-
tingē s̄m eūdē Lto. ibidē. arti. 2.
q̄n aliq̄s p̄sumit de aliq̄ relinquēte
p̄babiliter q̄ posset eū a pctō retra-
here. 7 tñ p̄p̄t timorē ul cupiditatē
p̄termittit̄. **B.** Tertio mō est ve-
niale q̄n timor 7 cupiditas tardio-
rē facit ad corrigendū delicta fr̄is
nō ita tñ q̄ si constaret ei q̄ fratrē
posset a pctō retrahē dimitteret p̄-
pter timorē 7 cupiditatē qui in aio
p̄posuit caritatē ut dic̄ Aug⁹. **A.**
Idē in sū. con. li. 3. ti. 9. q. 3. **B.**

Cet̄ oporteat q̄rere q̄s corri-
piam⁹. R. s̄m Lto. vbi s̄. Dicēdū
q̄ illa bñficia q̄ nō debēt̄ certepso-
ne s̄ coiter oib⁹ siue sint tpalia siue
sp̄alia nō oportet nos q̄rere etiā
q̄bus impēdam⁹. sed sufficit q̄ im-
pendamus eis q̄ nobis occurrūt.
alioq̄n efficeremur exploratores

vite aliene. p̄tra illud p̄p̄. 24. Ne
q̄ras impietatē in domo iusti. Vñ
patz q̄ nec religiosos oportz exire
claustrū ad corrigendū relinquē-
tes. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q. 4.
vbi etiā dic̄ q̄ q̄ bz sp̄alem curā
alicuius tētet eū q̄rere ad hoc ut
eū corrigat de peccato. **B.**

Cet̄ p̄ceptū de correctiōe fra-
terna se extendat ad oēs. R. s̄m
Lto. 2. 2. q. 33. Duplex est corre-
ctio. Una que est act⁹ caritatē. 7 ē p̄
simplicē admonitiōē. 7 h̄ p̄tinet
ad quēlibet caritatē habētē siue sit
subditus siue p̄latus. Est etiā alia
correctio q̄ ē act⁹ iusticie. q̄ nō solū
fit p̄ admonitiōē s̄ etiā infēdū fit
p̄ punitiōē ut aliū timētes a pctō
resistat̄. 7 h̄ p̄tinet ad solos p̄latos

A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 5. vbi
etiā patz q̄ p̄ma que p̄p̄ie d̄ cor-
rectio fraterna tendit ad emenda-
tiōē fr̄is relinquētis. Secūda p̄o
que p̄p̄ie d̄ correctio iusticie ten-
dit ad bonū cōe. quod nō solū pro-
curat̄ per admonitiōē fr̄is. s̄
etiā interdū per punitiōē. **B.**

Cet̄ subditi teneant corrigere
p̄latos. R. s̄m Lto. vbi s̄. Sub-
diti nō tenēt̄ nec debēt corrigere p̄-
latos correctiōe illa que ē iusticie
per coberitiōē pene. Tenent̄ autē
correctiōe illa q̄ est caritatē. si i eis
aliqd ē corrigibile. ita tñ q̄ nō cū
p̄teruia. sed cū māsuetudine 7 reue-
rentia. **A.** Quia. i. ad Lbimoq̄.
s̄. dicitur. Seniore ne increpau-
ris s̄ obscra ut patrē. nisi immineret

piculū fidei. Tunc. n. etiā publice
essent flatī a subditis redarguendū
fm Lto. ibidē. 7 in sū. con. l. 3.
ti. 9. q. 6. Unde 7 Paulus qui erat
subditus Petro ppter imminēs piculū
scandali circa fidē Petri publice
redarguit. 7 Petrus bñlic 7 patie-
ter correctionē recepit. ad Gal. 2.
vbi etiā glo. Aug. dicit qd Petrus
maiorib⁹ redit exemplū qd si i aliq
deliraret. nō redignarent ab infe-
riorib⁹ corripī. Et nō solū ob picu-
lū fidei. s. ppter etiā iordinatos mo-
res qñ essent publici 7 scandalosi
deterent dure 7 publice flatī res-
bendi. 2. q. 1. Paulus dicit.

4 **Q**uo ordine pcedendū sit in
correctōe fraterna? R. fm Lto.
2. 2. q. 33. Peccata publica fm
aplm. 1. ad Timoth. 5. sūt publi-
ce arguenda. In pccis pō occultis
loci bz qd dicit in euāgelio dñs.
Si peccauerit in te frater tuus. 7c.
A. Math. 18. **B.** Nā si te offen-
dit publice corā alijs. non solū in
te peccat s. etiā in alios qñ rurbat.
A. Vides aut qd pccā rebrāt dici
publica nō solū si oibus sed etiā si
mulg nota sint. put in pallato lo-
co dicit Lto. de ioseph. qd ut habet
Gen. 37. accusauit frēs suos apud
patrē de crimie pessimo. Dicit Lto.
qd quis nō scribat d3 tñ credi qd
Ioseph p⁹ frēs suos monuerit qd
accusauerit. ul qd pccm erat publi-
cū saltē int frēs. Nñ pluralit lo-
quēdo dicit. Accusauit frēs suos.
Et sic Lto. sentit posse pccm dici

publicū qd ad renūciationē siue ad
monitionē faciendā. etiā si notū sit
tñ aliqb⁹. Itē qd ad pcciam necē ē
pcedere monitionē in accusatōe
sic 7 i renūciatione. **B.** Verū qd
in occultis pccis pōt ppetrari ppi-
moy offensa. dō distinguendū ē. qd si
b⁹ mōi occulta pccā sūt i nocumē-
tū primoy uel corpale ul spūale.
puta si aliq occulte tractet quō
ciuitates tradat hostib⁹. ul si here-
ticus puatim boies a fide auertat.
d3 qñ statim ad renūciationē pce-
dere. nisi forte aliq firmiter esti-
maret qd per admonitionē secretā
statim posset b⁹ mōi mala impedi-
re. Si pō sūt talia pccā que sūt so-
lū in malū peccātis 7 eius in quē
peccat. uel qd ledit ab eo uel sal-
tē et sola noticia. tunc d3 si pōt sic
emēdare frēm ut fama ei⁹ seruet.
7 sic te necitate pcepti ē qd secreta
admonitio publicā renūciationē
pcedat. **A.** Nisi forte ex manife-
sta renūciatōe uel correctione ali-
cuius delicti secreti verisilic publi-
ca utilitas resuleret. sicut Act. 5.
Petrus pccm occultū Ananie 7
Safire cōiugis. manifestauit ipsos
publice sine alia admonitōe redar-
guendo de fraude pccij rerū vendi-
tarū. qd sciebat ex dicta correctōe
utilitatē publicā resultare. Unde 7
ibidē dicit qd dicti Ananias 7 Safi-
ra a Petro redarguti statim mor-
tui sūt. ex quo magn⁹ timor fact⁹ est
in omni ecclia 7 in oibus qui au-
dierant. Et ideo Aug⁹ ut 7 refert

Lib. ibidē arti. 1.º dicitur quod ex gestis
scorum possumus agnoscere qualiter pce-
pta divine scripture sunt intelligenda.
Item non est necesse secretam admonitionem
nec pcedere renunciationem generalē.
quod quicquid ex aliquo causa fit. sic Math.
26.º de Iuda dñs dixit. **U**nus vñm
me traditurus est. **B**. Et hanc secreta
admonitio dicitur vel semel vel pluries
fieri quod diu spes de correctione ex ea
probabiliter habetur. Cum autem iam probabiliter
cogitare possumus quod secreta admo-
nitio non valet pcedendum est. vltimū
quod tunc pccatum sit occultum ad testium
inductionem. nisi forte probabiliter
estimaretur quod hanc ad emendationem fratri
non proficeret. quia tunc a correctione ces-
sandum esset. Antequam quod testes inducantur
secundum Aug. p.º ostendit quod Plato ut est
singularis persona. **A**. Hoc est verum quod
hanc requireret a Plato ad quem pertinet
cum omni sollicitudine scire facta subdi-
torum. Nam non potest esse pastoris excusa-
tio si lupus oves comedit et pastor
nescit. ut i. c. quis. ex de re iur. Item
quod hanc est salubrius etiam si non requiratur.
Aliter non recet p.º renunciare Plato cum
non sit secundum ordinem euangelij. ut patet
Math. 18.º. **U**nus et Lib. ibidē arti.
8.º dicitur quod pcedendum est ad testium indu-
ctionem nisi probabiliter estimaretur ex hoc
primum deteriorari. quia hoc casu pos-
set quod correctionem penitus omittit vel
secrete renunciare ei quod ad emendatio-
nem primum sit magis idoneus videlicet suo
Plato professori vel filio. Et secundum hanc
distinctionem dicitur debere intelligi di-
ctum. Aug. in regula ubi dicitur quod pccatum

p.º dicitur renunciari Plato quod testibus non
ut iudici. sed ut private persone quod plus
potest pdesse quam alter. Et ad hoc bene fa-
cit dictum Aug. 22. q. 5. h. videatur. et
secundum Lib. i. de d. arti. 8.º testes adijci.
untribus rationibus. Prima secundum Hiero.
ut peccati ostendatur quod dignum corre-
ctione egerit. Secunda iuxta Aug.
in regula. ut possit relictus pbari con-
tra se non emendantem. Tertia secundum
Criso. ad pbandum admonitionis fore
factas. Potest addi et etiam ad hoc ut tes-
tes peccatum simul moneant. Ideo
euangelij dicitur quod si non audierit eos
et c. **B**. Et si sic non corrigatur in pu-
blico est pvincendum. Quod si Plato pccipet
aliquid contra hanc ordinem. non esset ei ob-
ediendum. quia obedire oportet reo magis
quam hominibus. Ideo quod Plato pccipit ut si
bi dicatur quod quis sciuerit corrigendum.
intelligendum est saluo ordine corre-
ctionis fraterne siue pceptum fiat ad
ceteros coe. siue ad unum sp. aliter. Et non
solum non est obediendum sed etiam pccipiendo
peccaret. quia ipse non est iudex occulto.
rū sed reus solus. Hoc dico nisi inquit
per aliquod indicium pccatum manifestaretur. pu-
ta per infamiam. p.º sup. tiones et h. modi
tunc. n. potest Plato pccipere sic et iudex
aliter iuramentum exigere. **A**. sup. ve-
ritate dicenda secundum Lib. ibidē arti. 1.º.
B. Item non quod p.º dicta sollemnitate et
ordinem non oportet seruari nisi in gra-
uibus pccatis. quia lenia non derogant fa-
me. **U**nus et religiosi in capitulis se p-
clamant pmissio ordine non seruato.
A. s. in relictis leuibus etiam se-
cretis de quibus Plato in capitulis suis

publice redarguunt subditos. qz ta-
lia sunt q nō derogāt fame. qz tales
denūciatiōes poti⁹ debēt dici reme-
moratio obliuiz culpaz q accu-
satiōes seu denūciatiōes. fm l. bo.
in dco arti. 1. Et ex p̄dictis pōt col-
ligi q denūciationes gnāles fieri
pnt sine secreta admonitione. Idē
etiā ē i denūciatiōib⁹ p̄ticularibus
resp cū certe p̄sone. qn p̄ctā sūt le-
uia 7 nō diffamatoria. 7 sicut si
sūt gūia 7 publica. Et idē qn sunt
occulta 7 piculosa corporaliū uel
spūaliter. qb⁹ p secretā admonitio-
nē puideri nō pōt. ul si ex correctio-
ne seqret̄ uerisific publica 7 repu-
tabilis utilitas. In his g oib⁹ ad
denūciationē nō reqrit̄ secreta ad-
monitio. In alijs p̄o casibus qn
p̄ctm ē gūe 7 diffamatoriū. dz oīo
secreta p̄cedē admonitio. q inter
solū 7 solū semel 7 pluries dz fieri
qusqz p̄habilis sp̄s emēdatiōis
per secretā admonitionē possit b̄ri.
Si p̄o dicta nō sufficiat admoni-
tio addi debēt testes boni 7 idonei
q̄tū comode pnt b̄ri qui sil cū ad-
monitore remōstrēt culpabili suū
errorē 7 p̄ctm. 7 de emēdatiōe ad-
moneāt. Et si nō uult emēdare de-
nūciat̄ p̄lat̄ ecclie corā qb⁹ testifi-
cabūt denūciatorē rebitas fecisse
admonitiones 7 monitū noluisse
emēdare. Et p̄dicta sūt diligēter
notāda ut a manifestatiōe defectuū
p̄rimi sciat q̄sqz refrenare linguā
7 si manifestare necē ē nouerit ma-
nifestādi ordinē ut nō icurrat mor-

tale p̄ctm 7 obliget. primo ad re-
stitutionē fame 7 toti⁹ intesse. Nā
fm l. bo. 2. 2. q. 62. arti. 2. si q̄s
p̄tra ordinē p̄dictū manifestet pec-
catū alter⁹ etiā ex. offendit iusti-
ciā 7 caritatē p̄rimi 7 tenet ad re-
stitutionē q̄tū fieri pōt sine mēda-
cio. 7 si nō pōt famā restituere. dz
diffamato recōp̄sationē facere in
pecunia uel alio modo. **B**

C Si sciam de aliq aliq̄ ipe dimē-
ta uel crimina q etiā ille q cōmisit
ignorat. an debeā p̄cedere ad cor-
rectionē fraternā 7 dicere ei. uerbi
grā. Scio aliquē p̄cussisse aliū 7 in-
te mortuū fuisse quē p̄cussor nescit
7 uideo p̄cussorē i officio sacerdo-
talicelebraz. Itē si scio aliquē mi-
nistrare 7 non fuisse ordinatū rite
uel nō fuisse baptizatū 7 b̄mōi.
Itē si scio aliquē excoicatū i grānē
ordinatū. Itē si scio aliquē b̄re in
vrozē quā de iure b̄re nō pōt. aut
eccliesiā p alienā symoniā uel tenē
rē alienā R. fm xv. si tales lato-
rāt crassa 7 supina i grāntia q nō
excusat eos. teneor eis dicē si co-
mode possū 7 maxime si credo eos
corrigibiles eē. si latozāt i grāntia
p̄habili. credo nihilomin⁹ q tene-
or eis dicē p̄tate nō qz ipsi peccēt
s̄ ppter piculū uel dānū alienū 7
iniuriā sacroz. Nā nō ordinat̄ ce-
lebrās recipit audietes. 7 q tenet
rē. p̄rimi eū dānificat. s̄ 7 silia di-
co si talis persona sit p̄suasibilis.
Sec⁹ si nō sit. s̄ timef de scandalo.
Tunc. n. sufficit si dicā p̄lato. nō

renunciando uel accusando s̄ sim-
pliciter notificando si forte reme-
diū cōueniēs possit adhiberi. **A**
Idē in sū. con. l. 3. ti. 9. q. 10. **B**
De eo q̄ habet vrozē quā de iure
habere nō pōt. babes adhuc. j. im-
pedimentū p. s. 8. et. 9.

Sz qd si p̄dicta uel aliqd p̄di-
ctorū pbare possū. nūqd teneor?
R. s̄m eūdē. **X.** Nō. nisi forte sit
periculū alioz. puta si alijs sacra
ministrat 7 eos recipit. tūc enī p-
bare teneor. **A.** Idē in sū. con. eo.
ti. q. xi. vbi etiā patz q̄ l3 nō assit
periculū alioz teneor pbare eo
casu q̄ tenemur ad fraternā corre-
ctionē. videlz cū verisimiliter possum?
p̄ficere ut exp̄dicet patz. **B.** Atz
correctio fraterna sit dimittēda p-
pter scādaliū. vide. j. scādaliū. s. 9.

Ozpora scōrū
vide. j. reliquie.

Ozporale uel cor-
poralia
nā sūt abluēda p̄ laicos aut
mulieres etiā scimoniales. cū po-
t̄ s̄ abluēptinet ad officiū diaco-
ni cū bñlibz ministr. de p̄se. dis. i.
nemo. De ei⁹ p̄secratōe vide s̄. cō-
secratio s̄. **A.** Et i de cō. c. nemo.
idē d̄ de lauandis alijs pānis ad
dñm cultū deputat. 7 q̄ d3 bñ pel-
uis noua nulli aliq̄ vsui reputata
nisi ad lauandū pānos ad cultū
dñici altari deputatos 7 ptinētes.
7 q̄ tēbēt dicti pāni lauari int̄ sa-
crariū. Syndon p̄o q̄ s̄m glo. ibi

ē secūda vest̄ sacerdotalis d3 foris
lauari. Dic̄ tñ glo. ibi. Hodie hūc
derogatu ē p̄suetudine gnālī. Ego
aut̄ puto q̄ s̄ p̄suetudo inq̄tū cō-
tineat dñā irreuerentiā nec dero-
get nec excuset. ex de p̄sue. c. fi. Itē
corpale nō debet fieri de serico nec
de pāno intincto. s̄ de pāno lineo
puro ab ep̄o p̄secrato. sic corp⁹ dñi
i syndone mūda linea sepultū fuit
de p̄se. dis. i. cōsulto. Itē corpalia 7
ad dñm cultū deputata debēt niti-
da teneri. ex de custo. euka. reliq̄e.
vbi d̄. Precipim⁹ q̄ ut oratoria.
vasa misterij. corpalia 7 vestimēta
p̄dicta. s. mistroz 7 palle altari. ut
ibi mūda 7 nitida p̄seruēt. Minis-
n. videt̄ absurdū i sacris sordes ne-
gligere q̄ de decent i p̄banis. **B.**

Ozpe vitiat⁹
an possit ordinari uel mini-
strare vide. j. vitiatus corpore.

Ozpe christi
vide s̄. coicare. 7. j. eucha-
ristia. 7 satis etiam. j. missa.

Orimen. Criminis
appellatio
aliquā p̄plectif oē pctm. aliquā
illud solū qd ad dñationē sufficit
dis. 25. s. qd at. **A.** Por̄ ē. s. cri-
minis. et. s. al̄ at. Sz p̄pe appella-
tiō criminis itelligit̄ mortale. **U**
omel. 21. Gregori⁹ d̄ic. Hoc in p̄-
catū distat 7 crimē. qz c̄ crimē p̄c-
catū ē. nō c̄ pctm crimē. Et. j. In q̄
videlz criminū 7 pctoz distinctiō

pensandū est. qz nō nulla petā ani-
mā polluit. crimina extinguit. **B**
I Crimina qdā sūt enozmia. int q
tria. s. heresis. homicidiū volūtariū
7 symonia i ordie 7 bñficio etiā p
pniam ipediūt. pmouēdū 7 reijciūt
iam. p motū siue sint occulta siue
manifesta. i. q. i. ventū ē. eē de heres.
q cūq. 7. c. statutū. li. 6. eē de tēpo.
oz. q sitū. 7 de symo. tāta. Et de his
vide. j. enozmia. 7. j. dispensatio. §.
6. et 1. **A**. Et qd hic dī de homi-
cidio volūtario. idē etiā ē de nō vo-
lūtario qñ casū pcessit culpa. eē de
homi. p tenebas. Sec⁹ si culpa nō p-
cessit. eo. ti. c. ex litteris. p. et 2. **B**
Alia pō enozmia occulta p⁹ peni-
tentiā nō impediūt pmouēdū nec
reijciūt iam p motū. ut i p dicto. c.
q sitū. **A**. Quaddū. n. est. ppter
taliane qñ faciat se ordinari etiā
p⁹ pniam. Sz tñ ep⁹ sūt occulta
nō sūt penit⁹ pbibēdi. eē de tēpo.
ordi. ex tenore. **B**. Sunt 7 alia
crimina mediocria i qb⁹ distingue
qz aut sūt manifesta aut occulta.
Si manifesta etiā repellūt pmo-
uendū 7 reijciūt iam p motū. **A**
Hoc ē xpx añ pniam. nō p⁹. sic i. c.
fraternitatis. 34. dis. patz. 7 eē de
coba. cle. 7 mulie. clericos. vbi cle-
rici publici p cubinari nō reijciūt
nisi moniti fuerint cōtumaces. 7
in illo. c. fraternitatis. fuit p mot⁹ q
publice bñerat p cubinā. nisi aliqd
relictū seqref ifamia iur⁹ uel facti.
§. n. nō tollit p pniam qñ esset pu-
blica. puta piuriū. falsū testimo.

niū. adulteriū. 7 similia. dcō. c. q.
sitū. Et hec pñt dici mediocria re-
specū illoz q reijciūt etiā si sint oc-
cultā. 7 respecū illoz q p⁹ pniam nō
reijciūt etiā si fuerint publica. **B**
Et intellige qñ sūt manifesta. p sen-
tentiā uel p fessionē i iure ul⁹ euide.
tiā facti. ut i. c. q sitū. Oz si sūt ma-
nifesta solū p famā. indicat purga-
tio q prestita absoluef. 7 si in ea re.
fecerit reponef. eē de adul. signifi-
casti. 7 eē de purga. ca. ex tuaz. Si
pō h⁹ mōi crimina sūt occulta. pñt
tales p⁹ penitentiā remanere i susce-
ptis. 7 pmoueri ad supiores ordi-
nes. eē de tēpo. ordi. ex tenore. 7
c. q sitū. **A**. Hoc plenius notaf
in sū. con. li. 3. ti. 29. q. 3. **B**
I An si aliqñ sol⁹ scit crimē al-
terius teneat reuelare plato? R.
Nō tenet. etiā si iurauit denūciare
nisi posset pbare. Nam esset p ditor
criminis. 2. q. i. si peccauerit. et. q. 1
pleriqz. et. 6. q. 2. si tñ. nisi vellet re-
uelare secreto cū p lat⁹ secreta bate.
at corrigē criminosos. ar. 22. q. 5.
§. videf. Detet qñ indicaret alib⁹ q
mag⁹ pñt pdesse q obesse. siue eū
corrigēdo siue p eo orādo. Nā ad
talē denūciationē q libet tencef. ut in
dcō. c. b videf. Et vide §. correctio
2. §. 5. et in se. 7. j. familia. §. 3.
A Ibi nō est nisi vnus. §. **B**
I Contra crimina pcedit qñqz
per accusationē de qua vide §. ac-
cusare. 7 accusatus. qñqz per de-
nūciationē uel inquisitionem. de
quibus habes. j. inquisitio. §. p.

Quod non agitur directe propter cri-
mine sed per modum exceptionis. re quod ha-
bes. i. inscriptio. §. p. et 2. De cor-
rectio. et pena criminum habes §.
correctio. et i. pena §. Ad materia
criminis potest pertinere. i. peccatum. et i. vitium.

Risma. §. baptismus
2. §. si. et
infra oleum sanctum.

Cruce signatur

De indulgentia cruce signato-
rum vide. i. indulgentia. §. amplius. et
se. De voto cruce signatorum vide
infra votum. §. §. 2. 6. et 7.

Apidus non est or-
dinatus.
vide. i. ordinandus. §. si.

Arialis. Curia
les quod
prohibent ordinari. vide. i.
ordinandus. §. si.

Curiositas secundum
Lto.
2. 2. q. 161. est vitium circa
inordinatum appetitum cognitionis.
A. Potest etiam dici curiositas
supervacuū studium ad aliquid pagen-
dum. Unde et vide Lto. 2. 2. q. 169.
arti. 2. dicitur quod artifices ornamen-
torum peccant inveniando super-
flua et curiosa. B.

Queritur si vitium curiositatis
possit esse in cognitione intellectiva.
R. secundum Lto. ubi §. Veritatis co-
gnitio re se una est sed potest esse mala
ratione alicuius persequens. sed modis
§. in quantum aliquis re cognitione veritatis

supbit. secundum illud. i. Cor. 8. Scia
inflatur Vel in quantum homo cognoscit de ve-
ritate utitur ad peccandum. Vel in quantum
per studium minus utile retrahitur a stu-
dio quod ei ex necessitate incumbit. Vel
in quantum homo studet discere a quo non licet.
sic quod futura a remonibus perquirunt
Vel in quantum appetit cognoscere veritatem
circa creaturam non referendo ad rebi-
tum finem. s. ad cognitionem rei. Vel
in quantum aliquis studet ad cognoscendum
veritatem super facultatem propriam ingenii.
Eccl. 3. Altiora te ne quaesieris. et
fortiora te ne scrutatus fueris. Et in
pluribus operibus eius ne fueris curiosus
Et istis modis vitium curiositatis in
parte intellectiva est. A. Idem in su.
con. li. 3. ti. 34. q. 216. B.

Et curiositas possit esse circa
sensitivam cognitionem. R. secundum Lto.
2. 2. q. 161. quod studium circa sensi-
bilium cognoscenda dupliciter potest esse vi-
tiosum. Uno in quantum cognitio sensi-
tiva non ordinatur ad aliquid utile sed
potest auertere. A. s. ab utili consider-
ratione. sic Augustinus in 1. psal. confitetur
culpam suam quod libenter vidit canem cur-
rentem per leporem. quod ut ibidem dicitur. hec
vana a bonis cogitationibus impe-
diunt. ut in su. con. eo. ti. q. 211. B.

Alio modo in quantum cognitio sensi-
tiva ordinatur ad aliquid notum. sicut
inspectio mulieris ordinatur ad co-
cupiscendum. et inquisitio eorum que
ab alijs sunt ordinatur ad detrahendum.
Et sic est curiositatis vitium. Si
quis autem cognitionem sensibiliū
intendit ordinare ad necessitatem

sustentatiōis uel ad studiū intelli-
gende uitā. sic ē p̄tiosa studiōsi-
tas. **A**. Idē in dē. q. 211. vbi
etiā addit. Et q̄ p̄ q̄ inspectio spe-
ctaculoꝝ vitiosa reddit inq̄tū per
hoc sit homo p̄ius ad vitia uel la-
sciue uel crudelitatis p̄ ea que ibi
representant. Unde. Criso⁹ dicit
q̄ adulteras ⁊ iuerecūdas consti-
tuūt mētes tales inspectiōes. **B**

Omnificatus

an possit accipere sibi de reb⁹
dānificantis. habet s. bellū p. s.
4. ⁊ infra depositū. s. vlt.

Obitū coniu-

gale. **U**tz alē cōiugū statim p̄tra-
cto m̄rimonio teneat ad redditio-
nē debiti. **R**. s̄m Lxo. i. 4. dī. 32.
Nō tenet statim. s̄ dāst tēp⁹ duoz
mēsiū. p̄t̄ria. p̄ ut possit delibera-
re de trāsitū ad religionē. 2. ut p̄-
parent q̄ sūt necia ad nuptiaz so-
lēnitatē. 3. ne vilē habeat marit⁹
datā quā nō susp̄rauit dilatatam.
Con. **A**l. hosti. s̄o dīc q̄ magis
putat debē statui tēp⁹ arbitrio iū-
dicis infra qd̄ trāseat uel coniugi
adherere. **S**ile. j. votū. s. 4. et s.
Idē **B**er. **A**. s. in. c. ex publico.
ēf̄ de cōuer. cōiu. Et **H**osti. ⁊ **B**er.
loquūt̄ de volente intrare religio-
nē. cui licz videat̄ statui terminus
duoz mēsiū in dē. c. ex publico.
dicūt̄ tñ illud tēp⁹ pot⁹ ēē arbitra-
riū. **S**up̄ eo s̄o q̄ nō assentit se vel-
le intrare religionē nullū tēp⁹ vi-

det statutiū. **U**n̄ s̄m **P**e. ⁊ i. s̄m. con-
li. 2. ti. 2. q. 34. talis tenet si petat
statim reddē debitū. cū nō hēat ex-
ceptionē legitimā ad repellendū. s̄
ibi. **P**uto q̄ legitima sit exceptio
ut tātū tēp⁹ cōcedat̄ q̄tū sit neciūz
ad p̄pationē ⁊ ad obseruantia cō-
suetaz ⁊ honestaz solēnitatū ⁊ ceri-
moniaz. q. i. ad Cor. i. 4. dī. **O**ia
boneste ⁊ s̄m ordinē fiant i vobis
Et s̄m s̄ pot̄ intelligi dictū **L**xo. ⁊
Al. ⁊ id qd̄ seq̄. **B**. **N**ā ⁊ s̄m **X**o.
mortaliter peccat q̄ an̄ b̄ndictionē
nuptialē v̄torē cognoscit in locis
vbi est cōsuetū b̄ndictionē adhibe-
ri. s̄ dicit glo. **R**ay. in ti. de m̄rimo-
nio. s. **I**tē nō q̄ m̄rimoniū. vbi dīc
hoc esse verū qñ fieret sine dispē-
satione ⁊ iusta causa. Et idē dīc si
obmittant̄ alie cōsue solēnitates
cū **H**ugl. nōuerit. 21. q. 2. cū iūciat̄.
q̄ si q̄s cōḡscat sponsā anq̄ eā tra-
ducat p̄nā vni⁹ anni est ei indicen-
da. s̄m quosdā canones p̄nāles q̄
nō h̄nt in corpore canonum.

E An rōne infirmitatē ul̄ impotē-
tie excuse p̄iūz a reddendō debiti?
R. s̄m **L**xo. vbi. s̄ **U**tor nō h̄z
pt̄atē i corpore viri nisi salua suba
sue p̄sone. vnde si vltra erigit nō ē
petitiō debiti s̄ iniusta exactio. ⁊ p̄-
pter hoc nō tenet. **A**. **C**on. **P**e.
⁊ **A**l. ut in s̄m. con. eo. ti. 2. q. 35. **B**
Utz peccet q̄ se facit impoten-
tem ad reddendū debitū. **R**. s̄m
Lxo. in 4. dī. 32. Si facit̄ est im-
potens p̄pter redditiōnē p̄cedentē
mulier nō h̄z ius vlt̄erius petendi.

Siaut factus est impotēs ex alia
causa. tūc aut illa causa fuit licita
ut ieiunū moderatū et huiusmodi.
et tunc nō peccat. aut illicita et tūc
peccat. et peccatū vrozis si in for-
micationē labiē aliquo mō impu-
tatur sibi. Et ideo q̄tū pōt dē dare
operā ut vroz contineat. Idē Al.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 36.

3 **C** Atq̄ cōiugalīs actus sit pccm
R. sūm Ray. Si p̄iugūf cā suscipi-
ende plis nō bz culpā s̄ pōt meri-
tū. et q̄. j. m̄rimoniū. p. s. 1. i. Cor.
1. Si nupserit virgo nō peccat
Bēn. s. Crescite et multiplicamī
rē. Si p̄o cōiugūf causa reddēdi
debitū. ad huc nō ē pccm. i. Cor. 1.
Vroz vir debitū reddat. **A.** In
his ḡ duob⁹ casib⁹ nō ē pccm. qd̄
verū ē si recitudo intētiōis postea
aliquaten⁹ nō mutet. s̄ ē q̄ in exe-
cutione ipsi⁹ act⁹ nulla voluptatis
relectatione teneat. Sed ut dicit
Breg⁹. 33. q. 4. vir cū ppria. valde
difficile est ut stans in igne nesciat
ardere. Pōt aut cōtingē ex singu-
lari dono rei et nō aliter. Unde et
ibidē dicit Breg⁹. Ipsa licita ad-
mixtio cōiugis sine carnis volu-
ptate fieri nō pōt. ideo a sacri loci
ingressu ē abstinēdū. **B.** Si p̄o
causa remediū. ut qz cōtinē nō p̄nt
sic est peccatū veniale. Aug⁹. In-
cōtinentiē malū ē qz vir cognoscit
vrozē etiā vltra necessitatē p̄re-
andi filios. sed et ibi est nuptiarū
bonū et illud malū sit veniale p̄-
pter bonū nuptiale. **A.** Aliqui

dixerūt s̄ casu nullū esse pccm. ut
nōt glo. in. c. q̄cqd. 32. q. 2. et glo.
Ray. in. ti. de m̄rimonio. s̄. s̄ nūq̄d
s̄ tria. sup̄ p̄bo. veniale. S̄ ut dicit
glo. Ray. ibidē. s̄ ex p̄sse ē p̄tra di-
ctū Aug⁹. 25. dis. s̄. criminis. vbi
int̄ alia pccā venialia dicit. Quoti-
ens excepto filioz desiderio vrozē
suā cognovit. Et ibi sentit glo. dū
dicit sup̄ p̄to. desiderio. Supple. et
causa reddēdi debitū. q̄si dicat. ex-
ceptis his duob⁹ casib⁹ in vsu m̄ri-
monij sp̄ peccat saltē venialiter. et
ita ē p̄tās. ut nōt in sū. con. li. 4.
ti. 2. q. 31. **B.** Et ē intelligēdū s̄
p̄m Ibo. qm̄ q̄s ita p̄pter volup-
tatem cōiugimiscet qz s̄stāt infra li-
mites matrimonij. videlz qz cum
alia hoc nō faceret. Nā tūc est ve-
niale. Secus si excedit fines ma-
trimonij ita etiā qz si nō esset sua
vroz faceret idē. tunc est mortale.
Nā adulter est in suā vrozē ama-
tor ardētior. Nihil. n. sedius est qz
vrozē amare q̄si adulterā. 32. q. 4.
origo. **A.** Idē etiā dicit glo. Ray.
in dco. s̄. s̄ nūq̄d. sup̄ p̄bo. fedi⁹.
Et s̄ est indubitabile. qz sola intē-
tio ad mortale ē mortale. Matb.
s̄. Qui viderit mulierē rē. Et quo
bene inuestiganti apparebit qz fa-
cilis est religioso inter regulari-
ter viuentes oīmodā castitatē ser-
uare. qz cōiugibus in vsu matri-
monij a mortali se custodire. quia
religiosus abest ab incentiuo lu-
turie. et cōtra ipsū habet multa et
cōtinua remedia. Cōiuges pōtūt

secus libidinis ignē. 7 ad eā incen-
tū multa hñt. 7 ignis accensus
solet ardē. qdēq; lignū apponaf.
7 sic mens cupidine accēsa nō so-
let respicē q̄litate p̄sone. 7 utrū li-
ceat uel nō. adeo ut nō sit tuta ma-
ter cū filio 7 siles. ut in. c. p. .c. de
coba. cle. 7 m. Unde 7 Eccl. 19.
dī Qmā 7 mulieres apostatate fa-
ciūt etiā sapiētes. Et ideo valde
dilectū 7 timorātū oportet eē cō-
iugē. ut cū accēsus ē cupidine nō
transgredias terminos m̄rimoniū
saltē intētiōe. **S.** Qz si q̄s vxorē
ppter sanitatē corpālē cōgsceret.
nō excusaf a pctō. qz q̄ne sanitatē
p id qd ad boc nō ordinaf. sic q̄ p
sacm̄ baptisimī tñ corpālē sani-
tatē q̄reret. ut ponit Tbo. i. 4.º dis-
32. i solutiōe cuiusdā argumenti.
A. Idē i sū. con. eo. ti. 2. q. 31. et
38. Addit etiā Ray. in dco. s. sed
nūqd. q̄ vsus m̄rimoniū causa sa-
turade libidinis ē pctm̄ mortale.
Et ut dīc ibi glo. eius idē notauit
Hug. 32. q. 2. s. bis ita. Et h̄ di-
ctū Hug. refert glo. Jo. in. c. q̄cqd
sup p̄bo. adulterio. ea. causa. et. q.
Et dīc Hug. eē differētiā int̄ coitū
causa incōtinētie. 7 causa libidinis
iplende. qz i p̄ casu puenit h̄ agēs
a voluptate. 7 poti⁹ vult sic pecca-
re q̄ fornicari. In 2.º casu puenit
voluptatē. 7 puocat eā manibus
uel cogitatiōe. uel vtēdo calidis 7
incētiuis ut pluries possit cū vxo-
re coire. Alij tñ dicūt i h̄ casu esse
tñ veniale ut dīc glo. i dco. c. q̄cqd

89
ppter illud apli. i. Cor. 7.º. Propt̄ for-
nicationē vnusq; vxorē suā heat
7 vnaq; suū vir. S3 p̄mū dictū
videt̄ rōnabilib⁹ qz coit⁹ int̄ cōiu-
ges solū ē i duob⁹ casib⁹ licite per-
missus. videlz ppter filioꝝ pcreatio-
nē. 7 debiti redditiōē cū debita bo-
nestate 7 t̄pis 7 loci 7 modi. In 3.º
aut̄ ē a mortali excusaf. videlz cū
sit cā vitade fornicatiōis. dco. c. q̄c-
qd. Restat q̄ q̄ i alijs casibus s̄et
sub phibitiōe fornicatiōis. que bz
culpā mortālē. cū sit 3 septū p̄ce-
ptū decalogi. Exo 20. Mā qū re-
gula ē phibitiua. ē intelligit̄ pbi-
bitū qd nō ē spāliter cōcessū. ut in
cle. exiui. re p̄bo. sig. Hoc etiā sag
videt̄ pbari Tbo. 6.º. vbi angelus
Raphael dixit ad Tobīā filium
Tobie. Audi me. 7 ostēdā tibi q̄
sūt q̄b⁹ p̄ualē p̄t̄ remoniū. h̄ i nāq;
q̄ p̄iugū ita suscipiūt ut tēū a se 7
sua mēte excludāt. 7 sue libidini ita
vacēt sic equ⁹ 7 mul⁹ i q̄b⁹ nō ē itelle.
et⁹ bz p̄t̄tē remoniū sup eos h̄ ibi
Equ⁹ 7 mul⁹ nō vtūt̄ coitu aliq̄ mō
ināli. ul' alias mōstruoso. s̄ ad ipsū
nullo fine rōnabili cū careāt rōne
s̄ libidine dilabūt. Et sic q̄ ad bñc
finē uel suscipiūt m̄rimoniū uel eo
vtūt̄ dāt i p̄t̄tē diaboli. etiā si nul-
lā aliā i bonostatē uel actualit̄ uel
intēctionalit̄ exerceāt. Et ita inclu-
dit̄ in h̄ mortale. Mā ppter veniale
nemo dāt in p̄t̄tē diaboli. ma-
xime vsq; ad mortē sicut dant̄ isti.
ut i dicto. c. 6.º. Tbo. Nullus est
enim ita iustus qui careat veniali.

b z

Job. p. Et dixerunt qz petm nō ba-
 tem ipsi nos seducim? Predictis
 at videt ob stare dictū Aug. i glo.
 sup pnci. c. 1. i. ad Cor. vbi ait. Cō-
 iugalit cōcubir? generādi grā nō
 bz culpā. Cōcupiscētie pō satiāde
 s tñ cū piuge bz culpā ppter thori fi-
 dē veniale. S3 ad b dicēdū qz ibi
 satiāde d3 intelligi. i. implēde qñ
 ab ea puenit ad exordinarā for-
 nicationē vitādā. qz mīmonū p
 filioz pcreationē daf etiā i reme-
 diū iſirmitatē ad illicitos cōcubir?
 euitandos. 32. q. 2. q. cqd. Ad aut
 ad implēmētū voluptatē. Unde. 32
 q. 4. c. līteroz. dīc hiero. Līteroz
 ut dīrimus in mīmonū opa cō-
 cessa sūt. voluptates aut qz de mere-
 tricū capitiū ampletib? i vrozē dā-
 nate sūt. Cōstat aut qz ample tus
 in meretricib? sūt causa implēde
 voluptatis. 7 hoc dānat cū vrozē
 glo. tñ ibi dīc. In vrozē dānate
 sūt. i. puniēde ppter veniale. S3 b
 glo. extorquet līterā qd fieri regu-
 lariter nō d3. ff. de le. 3. l. nō alīter.
 nec fundat super aliq auctoritate.
Hic nō obstat illud apli qd alle-
 gata glo. in dēd. c. quicqd. videlz.
 Propter fornicationē 7c. ut s. qz
 fm glo. ibi. vroz d3 accipia nolē.
 te castitatē seruare. ppter fornicati-
 onē nō saturandā sed vitandā. **B**
 4 **E**t vir teneat reddere debitu
 vroz nō petenti. R. fm L. bo. vbi
 s. Dicēdū qz vir nō solū teneat red-
 dere qñ vroz expēse petir. s etiā qñ
 p signa hoc apparet. Ad tñ idē iu-

diciū est de petitione viri. qz mulie-
 res magis solēt verēcūdari de pe-
 titione debiti qz viri. Idē Pe. 7 Al.
 A. Idē i sū. con. lī. 4. ti. 2. q. 40. **B**
 5 **E**trū vir debeat vrozē auerte-
 re ne petat. R. fm L. bo. in 4. dīf.
 22. Dicēdū qz nō d3 hoc facere
 nisi ppter aliquā rationabilē cau-
 sam. 7 tūc etiā nō debet cū magna
 instantia auerti ppter pericula que
 possent iminere. A. Con. Al. ut
 in sū. con. eo. ti. q. 41.

6 **E**trū peccent cōiuges exigen-
 do uel reddendo debitu in solēni-
 tatibus 7 ieiunijs. R. fm Ray.
 Extractus debet reddere nisi caute
 7 sine periculo posset differre. Exi-
 gere tñ nō debet in predictis tem-
 poribus. i. Cor. 1. Nolite frau-
 dare inuicē nisi forte ex consensu
 qd temp? ut vacetis orationi. Ad
 ppter dies processionis 7 ieiunij
 cōuenire nō debēt. qz etiā a licitis
 abstinentiū est ut facilius impetra-
 ri possit quod postulatur. 32. q. 4.
 xpiano. Idē dīc de temporib? fe-
 stiujs. 32. q. 4. quotienscūqz. A
 Idē etiā de tēpore aduētus. Unde
 Amb. in sermone de aduentu. 7
 32. q. 4. fratres. dīc. Fratres non
 solū debetis ab oī imūdiā absti-
 nere. sed etiā ab vrozib? ppijs stu-
 diosissime cōtineatis. Nullus oīo
 vrozī sue iungat. Idē videt de si-
 milib? tēporib? videlz ad reuotio-
 nē seu ad penitētiā deputat. in qb?
 ppter phibet solēnitās nuptiar sic
 in aduētū. videlz a septuagesima

vsq; ad octauā pasce. 7 p tres dies
aū ascēsiōe vsq; ad octauā pētū.
33. q. 4. nō oportz. 7 ē te ferijs. ca.
pellanus. Et aliq; dicūt bis tēpib;
vsū mīmonij nō ēē pibitū. Pōt
itelligimū put i sūtib; tēpib; pferri
cū te tpe aduētus 7 pcessū qd
ē aū ascēsiōe sit piculariter ex
pcessū. ocō. c. frēs. et. c. pīano. B
Itaq; q reddat illis tēpib; nō peccat
s; q erigit aliq; infirmitate puta cō
cupiscētia duct; sine cōtēptu tēpib;
seu ecclīastice exortatiōis. xēnia
lic tū peccat. Con. Lto. A. Hoc
vltimū dictū videt fuisse nō Ray.
s; De. cū q concordat Lto. 7 glo.
Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 4. vbi
etiā idē dī fīm Hugl. addit q q cā
satiāde libidinis pēit rebitū semp
peccat mortaliē. s; p in istis dieb;
te qd; pīme dictū. ē. Et ut ex p di
ctis pōt patē scōm oēs bis tēpibus
nō excusat vsus mīmonij a mor
tali qū fieret i cōtēptu tēpib; seu ec
clesiastice ordinatiōis. Contēnere
aūt videt qd; si pōt sine mag; diffi
cultate abstine 7 erigit seu libenē
reddat. Nā nihil aliud videt ēē cō
tēpt; q nō curare agē qd; oportz.
Unde i Math. 5. dī. Aut vnū su
stinebit 7 aliter cōtēnet. Sup quo
Aug; ut i ibi refert Lto. Nullū
fere pīcia pōt odisse reū. Contēnit
aūt. nō timet eū. dū qū reū to
nitate secur; ē. Itē ad Ro. 2. An
diuitias bonitatis ei; 7 patiētie 7 lō
ganimitatis cōtēnit? Sup q glo.
māri hīa p. hīc aūt cōtēnit q non

sc vtī ad pīam. Et Isidor; i li.
2. de sūmo tono. Volūtate qpe
pīij dūi nolle scire. qd; ē aliud q
velle reū supbiendo cōtēnere. Et
multo pl; ē nolle facere. cū sit facē
finis sciendi 7 in faciēdo cōsistat
ois salutis effect; Math. 1. Nec
q; videt excusari si bis tēporib;
erigat seu libēter reddat causa p
lis. Aū Amb; sup pīam ad Cor.
et. 33. q. 4. si causa. dīc. Si causa
pcreandorū filiorū ducit vroz nō
multū tēpus cōcessū videt ad ipsū
vsū. qz 7 dies festi 7 dies pcessio
nis. 7 ipsa ratio cōceptus 7 partus
iuncta legē cessare vsū carnis bis
debere tēporib; demonstrat. B
Atz licet rebitū reddere i lo
co sacro. R; s; m Lto. 7 De. vbi s.
Licet rebitū sit reddēdū oī tpe. nō
tū sūte ē te loco qz loc; pollui pōt
ita ut idigeat recōciliatiōe. nō aūt
tēp; Itē qz rebitū reddēdū ē sal
ua sp rebita honestate q ita lib; ex
igū. Aū etiā nō oportz q statim i
publico reddat rebitū. A. Idē i
sū. cō. eo. ti. 2. q. 43. vbi etiā dī fīm
Al. q si ali; loc; bñ pōt. nō tenet
reddere i loco sacro. Si nō pōt ali;
loc; bñ tūc reddat cū dolore cor
dis. 7 etiā si erigat cū planctu nō
credo q peccat mortaliē. Con. glo
Ray. 7 addit. q si ali; loc; bñ pōt
peccat mortaliē q in loco sacro re
bitū reddat. Dictū etiā Lto. 7 De.
ven; est. qz satis videt ridiculū 7
absonū q i loco dīno cultui repu
tato liceat aliq; casu tale qd; agē.
b 3

Quis. n. h. auderet i camera uel auditorio magni regis? Quanto min⁹ deberet audere i palatio 7 auditorio regis celestis? Oratoriu. n. h. debet eē qd dī ut ibi nil aliud gerat nisi qd dīnis laudib⁹ cōueniat 42. dīl. oratoriu. Et ideo ppter reuerentiā talis loci nullū negociū seculare p̄ticiūq; parū 7 bonellū i eo geri debet. Unde 7 Math. 21. dī qd dñs nō sinebat ut q̄s q̄ trāfferet vas p̄ tēplū. Si ḡ talia honesta i se fieri iā templo nō debēt. quāto min⁹ illa i honesta 7 q̄ sūme derogant dīne reuerētie. 7 i honestant imo violāt locū. qz in ecclia polluta sanguine uel semine dīne laudis organa suspēdūf. eē tē p̄se. eccle. uel al. c. fi. 7 de sen. exco. is q̄ li. 6. p̄p̄ea ut dī i. c. recet. tē imu. eccle. eo. li. q̄ cūq; dīnū officiū p̄turbare uel oculos dīne maiestatis offendere. ab his locis debent esse p̄sūs eēnea. ne ubi p̄tōp̄ ē uenia postulanda. ibi p̄ccādi tē occasio uel tēp̄ebēdantē peccata cōmitti. Quāntū etiā sit absonū uel cogitare in tali loco licere debitū coniugale reddere. patz q̄ ex eo qd q̄ alibi loco p̄gruo reddiderit d3 ab ingressu ecclesie abstinere. 33. q. 4. vir. **B**

8 **C** Atq; liceat debitū reddere uel erigere tpe p̄gnationis. R. s̄m De. Si p̄t esse sine periculo abor⁹ sus reddi d3. 7 etiā p̄t sine mortali p̄tō erigi. qz v̄sus matrimoniū nō t̄m ē in officiū s̄ etiā i remediū

Si vero eēt piculū. nec erigi debet nec reddi. qz i m̄rimoniō p̄ncipali or̄ ē institutio i officiū q̄ i remediū Con. 10. **A**. Idē in sū. con. li. 4. ti. 2. q. 44. Et ita qm̄ nō iminet p̄riculū. nō erigē tali tpe ē p̄siliū. Et ita intelligat. c. si causa. 33. q. 4. et qd ibi dīc glo. S3 t̄m om̄sio h̄ cō. siliū nō videt sine p̄tō ueniali. cū v̄ro etiā gūda debitū peti nō possit nisi rōne incōtinētie. q̄ saltē includit p̄t̄m ueniale. dīl. 25. s. alias aut. p̄sertim cū illo tpe etiā causa prolis inhibet af v̄sus m̄rimoniū dēc. c. si causa. et. 32. q. 4. origo. **B** S3 v̄t̄ liceat p̄ p̄tū aū purificatiōē. vide. j. purificatio post p̄tū. **A**. Ibi nō videt plene tē hoc dici sed ibi erit hoc tangendū. **B**

9 **C** Atq; liceat debitū reddere uel erigere tēpore menstruoz. R. s̄m Do. in 4. dīl. 32. Flux⁹ mēstruoz p̄t eē innālis qm̄ est inordinat⁹ 7 q̄s cōtinu⁹. 7 i tali casu nō ē p̄bitū petere. alioq̄m oporteret qd vir q̄s p̄petuo abstinere. S3 qm̄ ē naturalis p̄bitū ē mulieri petē. Si aut vir petat distinguēdū ē. qz si p̄t̄ sciēti d3 eū auertē p̄cib⁹ 7 mortis nō t̄m ita efficacē qd ex h̄ possit ei esse occasio incidēdi in alias damnabiles corruptelas. Si p̄o ignorāter petat. tūc mulier p̄t aliquā occasionē p̄tendere uel infirmitatē allegare ne vir debitū petat. Si t̄m nō resistat d3 mulier debitū reddere petenti. Passionē aut suā nō sp̄ est tūc viro indicare. ne ex h̄

abominationē p̄cipiat. nisi forte
vroz de viri prudētia p̄sumat. **A**
Ad intelligētiā p̄dictorū sciendū
fm Rico. de Lyra sup. 15. Leuit.
q̄ mēstruū ē q̄dā sanguinis flux⁹
quē mulieres a tpe quo sūt idonee
ad generādū vsq; ad tēp⁹ sterilitatē
solēt q̄litet mēse pati. nisi infirmi-
tas h̄ ip̄s dīret. Et tē p̄bitidē ta-
lis tps bātē Leuit. 20. vbi dicit.
Qui coierit cū muliere in fluxu
mēstruo. ⁊ reuelauerit turpitudi-
nē eius. ipsaq; apuerit fontē san-
guinis sui interficiētur ambo de me-
dio p̄p̄li sui. Et de h̄ loq̄ Aug⁹. 5.
dis. ad ei⁹. De h̄ q̄ dicit in sū. con-
co. ti. q. 46. fm Pe. sic. Circa hāc
materiā diūsi diuersa dicūt. Qui-
dā. n. dicūt q̄ erigere ē in volūta-
te cōiugij. s̄ reddere de necessitate iurj.
Primū irēdit Moyses. p̄hibē tpe
mēstruorū. Leuit. 20. s̄ nō secun-
dū. Alij dicūt q̄ aut petēti iminet
piculū p̄sūptū. p̄babilē tē fornicā-
tiā aut nō. Si sic d̄z reddi Si nō.
reddi nō d̄z. q̄ p̄ceptū morale ē ⁊
nō ceremoniale seu figurale. Alij
dicūt q̄ aut passio ē nālis. s. veter-
minato tpe p̄tingēs. ⁊ tūc nō licet
erigē uel reddē. Et q̄cūq; sciēt eri-
gūt uel reddūt volūtariē peccat mor-
talitē q̄ tūc cōcipi p̄nt ⁊ cōcipi cō-
sueuerūt fet⁹ mēbris dānati le p̄si
⁊ h̄ mōi. Aut passio ē mālīs. ⁊ tūc
saltē licet reddē. q̄ tūc nō p̄nt fet⁹
cōcipi. S̄z i bis op̄mōib⁹ p̄ma se-
curior ē ⁊ coior. Pe. Glo. Ro Ray
in ti. de m̄rimonio. 5. s̄ nūq̄d pec-

cāt vroz. sup p̄to. abstinēdū. dic
De tpe mēstruorū nōt Hug. 3. dis.
ad ei⁹. q̄ tam mulier q̄ vir q̄ erigūt
debitū sciēnt tpe mēstruorū peccat
mortalitē. q̄ p̄ceptū tē nō coēdo
tpe illo morale ē. sic dicūt etiā ho-
die multi theologi. ⁊ videt ex p̄sse
bri ex glo. Jero. sup Ezech. 18. ⁊
ex glo. sup Leuit. 15. 18. et. 20. Di-
cit etiā Hug. q̄ q̄ reddit ex act⁹ re-
bitū h̄ tpe nō peccat. p̄t tñ nega-
re sine p̄ctō nisi viderit erigēti for-
nicatiōis piculū iminere. Dicit etiā
q̄ mulier tenet reuelare mēstruū
viro suo si erigat ab ea rebitū. ⁊
etiā si nō erigat. ne forte ad ex-
actionē ipsi⁹ mulieris reddat ei nil
sciēs de mēstruo. Hoc puto intelli-
gēdū q̄ nō timef tē scādalo fm
Lbo. vbi s̄. Seq̄ i glo. Alij dicūt
q̄ erigē i mēstruo rebitū etiā sciēs
nō ē p̄ctm mortale inter p̄iuges. s̄
tñ veniale. Prima tñ opinio videt
verior ⁊ maḡ p̄sonat auctoritatib⁹
scōp. In talib⁹ etiā i foro p̄iali nō
ē p̄cipitāda snia. nec tēnegāda ab-
solutio si nolit cōiugat⁹ tpe mē-
struorū abstinē. s̄ via tutior ē cōsu-
lēda. ⁊ terror incutiēd⁹ ex piculo
glo. Saluo meliori iudicio inf cō-
p̄dictas op̄iniciōs illa videt verior
q̄ dicit q̄ q̄n bec passio ē nālis tā
petitio q̄ redditio p̄bibe. q̄ ut s̄.
patz p̄ceptū super hac p̄bitione
morale est. Nam ois moralitas
indicat vsū matrimonij illo tēpore
cessare debere quādo filij possūt ⁊
solēt morbofi uel leprosi generari.
b 4

Et cū sit morale obtinet etiā bo-
 die sic et cetera moralia sūm cōsilio
 logos. Ideo petitio et redemptio p-
 bibita videt̃ Levit. 20. vbi dī q̃
 ambo coeūtiū tpe mēstrui interfici-
 clant. Itē si pibet̃ petitio psequē-
 ter ad reddēdū alter nō obligat. et
 cū nō obliget. reddēdo videt̃ con-
 sentire pctō petētis. et sic in eadē se
 culpa ligare. ad Ro. 6. De eo autē
 qd̃ glo. tēgit qd̃ agendū cōfessori
 sup̃ casu sic dubio. latius dictū est
 s. cōfessor 2. s. 5. in additōe. **B**
 10 **U**tz vir cognoscēs vxorē suā
 aliē q̃ mō nāli peccet mortaliter?
 R. s. m. Lbo. i. 4. dī. 31. i. e. ppositiōe
 lrē. Usus pūgis ptra nām ē du-
 plex. ul̃ qñ debitu vas ptermittit.
 ul̃ debitu mod⁹ a nā statut⁹ q̃tū ad
 sitū. Et i p̃ qdē sp̃ ē pctm̃ mortale
 qz ples seq̃ nō pōt. et sic totaliter
 nature intētio frustrat̃. S. 3. i. 2. nō
 sp̃ ē pctm̃ mortale ut qdā dicūt. s.
 qñq̃ pōt eē signū mortalis p̃cupi-
 scētie. i. q̃ quāto mag⁹ a nāli dispo-
 sitiōe recedit̃ tātō ē gūi⁹. Qñq̃ etiā
 pōt sine pctō esse ut cum dispositio
 corpori aliū modū nō patit̃. et eodē
 mō excusat̃ s. m. p̃pter egritudi-
 nē uel p̃piculū suffocādi fetū in
 vtero aut aliā causā rōnabilē. **A**
 Et dic̃ idē s. i. loco de q̃. j. q̃ bis
 casib⁹ vir nō peccat mortaliter. l3
 tur̃ eēt q̃ b̃ret eā ut sororē i huius.
 mōi casib⁹ q̃ sic eā cōgsceret. Et
 ad p̃dicti cas⁹ maiorē intelligētiā
 sciēdū q̃ Al. i. 4. dī. 31. i. sū. con-
 eo. ti. q. 41. ait. Et idē dicendū q̃

nihil eorū q̃ facit. marit⁹ cū vxore
 suato vase debito scdm se ē pctm̃
 mortale. s. pōt eē signū mortalis
 p̃cupie. qñ. s. nō sufficit eis mod⁹
 quē nā tēminat. Et autē s. meli⁹
 itelligat̃ q̃s. s. sit mod⁹ nālis. et q̃s
 pl⁹ ul̃ min⁹ ab illo mō nāli tēuiet.
 Nō q̃ debitu mod⁹ quē nā docet est
 ut mulier iaceat i dorso. vir at̃ i
 tre incubat ei. Et sic facili⁹ p̃cipiūt
 mulieres nisi p̃ accēs ip̃e diaf. Ad i-
 nor autē tēuatio ab illo ē lateralis
 p̃cubit⁹. et maior sedēt. et adh̃ maior
 stātū. et boz maxim⁹ q̃ ē retro mo-
 re iumētōz. Et ideo qdā hūc mo-
 dū vltimū dixerūt eē pctm̃ morta-
 le qd̃ mibi nō placet. Ex p̃dicti tria
 notāda sūt. Prīmū ē q̃ agens cū
 vxore eē vas nāle indubitātē sp̃
 peccat mortalit̃ s. m. cōsilio et gravissī-
 mū mortale. Sū. 32. q. 1. adulte-
 rij. dic̃ Aug⁹. Usus q̃ ē ptra nām
 execrabilis sit i meretrice. s. execra-
 bilis i vxore. Ibi etiā dic̃ q̃ vsus
 ptra nām gūior ē incestu materno
 Secūdū ē q̃ nihil eoz q̃ facit ma-
 rit⁹ cū vxore seruato vase debito
 scdm se ē pctm̃ mortale. Et ex hoc
 dicto occasione capiūt lasciu i bo-
 nestia plurima q̃ si liceret pagendi.
 tū ut patz ex p̃dicti nō affirmat s.
 Lbo. sed dic̃ i isto casu. nō sp̃ est
 pctm̃ mortale ut qdā dicūt. q̃ si di-
 cat. Hoc nō audeo dicē ego. Pōt
 tñ s. dictū i certo casu saluari ē q̃
 statū. j. Tertiū ē q̃ mod⁹ inatura-
 lis l3 i vase p̃po. pōt eē signū mor-
 talis cōcupiscētie. Sic g̃ qñq̃ est

signū mortalis. qñq; venialis. Si
 gnū venialis ē qñ subest aliq cau-
 sa excusans s nō sufficiens. ut quia
 forte sine piculo nō pōt aliē agē cū
 vrozē. 7 h ipsū agit ppter incōtinē-
 tiā seu vitā dā extraordinariā for-
 micationē. q casu nō rest saltē ve-
 niale. 25. dis. §. al aut. 7 tātō gra-
 uius quātō pl⁹ discedit a mō nālī.
 lz excuset a mortali ppter subsistētē
 causā. Signū aut mortalis videt
 qñ nulla rōnabili subsistētē causa.
 solū causa voluptatē agit. Et tātō
 ē mai⁹ signū 7 pētū quātō ē min⁹
 nālīs. Et h videt sentire glo. Ray
 in ti. de mrimoniō. §. s nūqd bec-
 tria. sup pto fedius. vbi ait. Nūqd
 peccat mortaliē vir si cogitet vzo-
 rē nō cōsuetō mō. dū tñ h faciat in
 vase nālī. R. Credo sine pūdicio
 q si hoc faciat causa solū volupta-
 tis ampli⁹ sic qñ de peccat morta-
 liter. Si pō subsisteret iusta causa
 sic agēdi 7 sciēter extra semē nō ef-
 fundit nō peccaret mortaliē. lz tu-
 tius esset in his casib⁹ ut dictū est
 eā tenere ut sororē. subdēs. Nō est
 cōtra. 32. q. 1. adulteriū. qz qd ibi
 dī intelligit de alijs cōtra naturā
 cogitanti⁹ vrozē aut extraordi-
 narie polluetib⁹ aut cā libidinis
 saturāde. 7 sine cā h faciētib⁹. B
 ii **E**t vir teneat reddere rebitū
 vrozī quā accusat de adulterio lire
 pēdēte. R. fm Ray. Aut ē noto-
 riū illā esse adulterā. aut nō. In p
 casu nec reddere nec erigere debet
 aliter mortaliē peccat. nisi forte

ipsa velit abstinere a pctō adulteriū
 7 pñiam agere. tūc. n. ipse pōt eā si-
 bi recōciliare. 32. q. 1. c. p. Et ex se-
 quētib⁹ causis. ex de diuor. signi-
 ficasti. 7 ex de adul. si. vir. **A**. De
 isto peccato dicet. §. 13. **B**. In
 2. casu. s. cū nō ē notoriū d3 pētū
 reddere. S3 fm Lbo. in 4. dis. 35.
 vir q cito sibi cōstat de fornicatiōe
 vrozis. nō tenet rebitū reddere. al
 nō solū icurreret irregularitatē bi-
 gamie. s etiā generaret sibi pūdi-
 ciū accusandi. Et h snia verior vi-
 det. **A**. Nōt 7 pñm dictū intelli-
 gi qñ vir cōpelleret a iudice adul-
 terio nōdū pbato. qz d3 obedire
 ex q pōt sine retrimēto salutis agē
 ti. q. 3. c. p. Nisi forte velit adulte-
 riū incontinenti seu infra paucos
 dies pbare. ar. c. solet. de sen. exco.
 li. 6. **B**. Verū in h casu vzo-
 rē dimittere sine iudicio ecclie nō
 pōt. imo etiā si rebitū reddat cō-
 pulsus auctoritate ecclie lz irregu-
 laritatē incurrat. nō sibi generat
 pūdiciū accusandi. Et de hac ma-
 teria bates. j. matrimoniū. 8. §. 9.
Et vir ppter fornicationē vrozī nō
 solū nō tenet ei rebitū reddē. s etiā
 pōt eā dimittere. nisi i septē casib⁹
 qz bates. j. mrimoniū 8. §. 1.
S3 nūqd peccat vir mortaliē
 erigendo rebitū ab vrozē perma-
 nēte in adulterio? R. fm q nōt
 hug. 32. q. 1. si qz vrozē. Si alter
 piugū sciēter erigat rebitū a reliq
 pmanēte in adulterio siue occul-
 to siue manifesto peccat mortaliē
 b 5

iz

iz

quia facit contra constitutionē ec-
clesie. **A.** Extra de adul. si vir. Et
p̄dicta notat glo. Ray. in ti. de ma-
trimonio. §. Item pone q̄ vir. sup
verto. si vir. Et addit. Etiam pec-
cat reddēdo si celebratū ē diuortū
iudicio ecclie. aut si publice morat̄
in adulterio. Si neutz istoz sit. nō
peccat reddēdo. qz ad h̄ tenet. Si
aut̄ ppter incōtinentiā ⁊ fragilitatē
carnis erigit rebitū peccat morta-
liter. qz facit ptra p̄stitutionē ecclie
min⁹ tñ peccat cū adulterū occultū
est. Alij dicūt q̄ ipotētia cōtinēdi a
copula carnali excusat erigētē i b̄
casu. qz finis ē benignior. lz forte
nō verior. glo. Et idē nō ē sū. con.
li. 4. ti. 2. q. 4. Alij tñ nō im-
babiliē vidēt asserē. q̄ si abstinentia
a reddēdo seu erigendo rebitū nō
corrigit adulter. s̄ pot⁹ ad deterio-
ra puocat ul' aliter inutilē scādala
opaf. q̄ licite possit ⁊ reddi ⁊ erigi
qz ordinatio ecclie facta est nō ad
introducēdū. s̄ ad remouēdū scā-
dala. ⁊ cessante causa cessat effect⁹
ex re appel. cū cessante. Et intelli-
gētia dictoz ex causis ē assumēda
dicendi. ex re p̄to. sigi. intelligētia.
Itē p̄t peti rebitū ⁊ reddi si adul-
ter seu adultera egerit p̄niam. dcō
c. si vir. de adul. Et i. c. si q̄s vxorē.
32. q. 1. d̄r q̄ vir abstineat a m̄imo-
nio adultere. donec impleat satisfac-
tio criminis. ideo qz p̄satisfactio
nē p̄nie nō meret vocari adultera.
Et glo. sup p̄to. exp̄leat. d̄r. ul' sal-
tē in hoc. Nā si voluerit eā sibi re-

cōciliare etiā infra tēp⁹ p̄nie. ab ea
p̄t erigē rebitū. ex re furtis. ex lris
ex re eo q̄ cognō. p̄lan. vxorj sue. c.
veniens. Et i. dcō. c. si vir. d̄r q̄ vir nō
d̄z sepe recipere peccatricē. S̄ in. c.
quēadmodū. ex re iure iurā. d̄r q̄
vir p̄t dimitte vxorē peccatū nō so-
lū septies. s̄ etiā vsq̄ septuagies se-
pties s̄ in euāgelicā p̄tate Math.
18. Blo. i. dcō. c. si vir. sup p̄to. sepe
d̄r. Marit⁹ s̄ p̄t ei parce si vult
⁊ eā recipere p̄p̄niam s̄ in euāgelicā
p̄tate. s̄ ecclia nō intercedat p̄ ea.
ex q̄ aliq̄tēs ei p̄p̄t. ne videat ei
dare peccādū l̄niam. Et ad terrorē
d̄r etiā h̄ i. glo. S̄ certe in. c. si vir.
nō d̄r de intercessiōe ecclie. s̄ de rece-
ptione viri. Unde satis videt posse
dici q̄ s̄ vir p̄t recipere eā p̄ verā
p̄niam. ⁊ eo casu possit etiā p̄ ea ec-
clesia intercedere. In p̄riū nō videt
nec auctoritas nec rō. Nō. n. ppter
hoc d̄r l̄nia peccādū. cū p̄supponat
verā p̄nia. Si. n. in h̄ videt d̄r
l̄nia ad peccādū. nec marito eā re-
cipere liceret. qz patron⁹ esset tur-
pitudinis. 32. q. 1. si crudelis. Nā
aut sepe peccauit. nō ita faciliē ē
recipiēda. s̄ vigilāter. ne forte non
sit vere penitēs. Et ita p̄t intelligi
dcō. c. si vir. Ratio aut̄ est. qz sepe
peccās seu recidiuās p̄sumit verā
p̄niam nō habē. de pe. dis. 3. irritor.
Itē glo. in dcō. c. si vir. super ver-
bo. reus. dicit q̄ nisi maritus re-
nūciet adulterā ad p̄niam. morta-
liter peccat. 2. q. 1. si peccauerit. ⁊
dicto. c. quemadmodū. glo. Forte

idē si vxor nō renūciat adulterū si
pōt. qz vxor nō ad iparia iudicaf.
dcō. c. si quis vxorē. **B**

14 **C**ū qd cōiūg ppter adulteriū a
se cōmissū statim pdit ius erigēdi
debitū? R. fm Ray. videt q sic
saltē q ad iudiciū aie qz peccādo i
legē matrimoniū reddit se indignū
7 ideo nō d3 petē nisi purgata cul
pa. reddere tñ tenet exactus. **A**
Idem in sū. con. eo. ti. z. q. 50. vbi
etiam dicit. q l3 adulter ipso iure
amittat ius petēdi debitū. si tñ pe
tit 7 adulteriū sit occultū debet sibi
reddi. qz fm glo. Ray. vterq cōiū
gū duplex ius bz in reliquo. s. ius
erigēdi. 7 ius q sibi erigēti debitū
reddat. Prīmū amittit fornicādo
sed nō secūdū. Sic 7 p̄lat⁹ ius nō
bz ipandi aliqđ illicitū ul' de q du
bitat an sit illicitū. subdit⁹ tñ d3 ei
obedire i dubio illicito. 7 b ius bz
p̄lat⁹ i eo. l3 nō h̄eat ius ip̄rādi. s
peccat ip̄rādo i b casu. z3. q. i. qd
culpa. glo. Hoc puto vñ nisi cā p
bilēs eractionē cōcerneret vtrāq
ptē. tñ. n. etiā si sit occultū reddi nō
d3. ut i. c. in q̄stīōi. c. de sen. ex co. Itē
7 qñ q̄s cogit iudicialit. al' sec⁹. s.
qz nō tenet reddē etiā si ip̄dimētū
sit secretū. Et sic pōt intelligi qd di
ctū est s. s. 9. ad fi. i. additōe. **B**
Sic 7 tenet q cognuit cōsanguineā
vxoris. sed nūq̄ erigere pōt. ex re
eo q cog. cōsan. vxoris. trāmisit.
A Ibi dicit q q cognouit suā p̄
uignā ex vxore p̄morta. 7 ducta
alia legitima vxore cū p̄uigna

publice ad peccandū rediit. nō pōt
debitū petere 7 exactus d3 cū gra
ui cordis dolore reddere. 7 si p̄mo
ria secūda. debet sic sine spe cōiū
gij perpetuo manere. **B**

15 **Q**ui cōtrahit cū aliqua clāde.
stinet postea cū alia publice nūqđ
exactus a prima tenet ad redditio
nē debiti? R. fm Xb. Credo q nō
tenet si est in loco vbi cōsuetū ē q
ante carnalē copulā adhibeat be
nedictio nuptialis. **A** Idem pu
to etiam si nō sit consuetū. 7 reddi
non possit sine scandalo. cū ab oī
specie mali abstinendum sit. i. ad
Thessal. vlt. **B** 7 sibi imputet illa
q clādestine cōtrahit 7 ingessit se
piculo. Credo tñ q si secūda reli
ctatranseat ad alias ptes cū p̄ma
in qbus sine scandalo possunt ad
hiberi solēnitates debite. uel si de
solēnitatib⁹ nō est consuetudo pos
sit ei cohabitare. Et si sic fecerit li
citū est. **A** De hoc lat⁹ dicit in
sū. con. li. 4. ti. z. q. 63. vbi p3 fm
aliquos q iste nō tenet recedere a
secūda l3 et nō debeat debitū reddē
ut vadat cū p̄ma. 7 sibi imputet q
clādestine p̄trahit. Qd puto intel
ligēdū qñ a secūda nō pōt recedē
sine scādalo siue sp̄e mali. ex re vi
ta 7 bone. cle. cū ab omni. 7 p̄ta
ctū est. Al' bene tenet recedere 7
posset hoc agere propria auctori
tate. ut in dcā. q. 63. fm glo. Ray.
Et addit. Non est contra quod
solet dici q vir non debet dimit
tere vxorem sine iudicio ecclesie.
b 6

Hoc. n. intelligēdū ē qñ in eos est
 ipdimētū aliud q̄ sit ligatio ma-
 trimoniū pcedēz ul' q̄ sit votū solē,
 ne. p̄ qd ipdimētū nō pōt cōmi-
 scerī ea sine pctō mortali. In q̄
 tñ casu sic nō uir Hug. 35. q. 5. mul-
 toz. 7 si p̄cepto ecclie nō tenet obe-
 dīre q̄ tū ad reddēdū de bitū. tñ in
 cohabitatiōe 7 neciōz exhibitiōe te-
 net ei obedire. 7 sine ordine iurj nō
 d3 b̄ tenegare v̄rozi cui de facto se
 copulauit. Sec⁹ ē vbi q̄s cōtraxit
 m̄rimoniū cū duab⁹ p̄ti succel-
 siue. qz cū eo ipso q̄ p̄traxit cū pri-
 ma teneat ei cohabitare 7 necia
 exhibē. q̄ tū ad b̄ nō potuit se obli-
 gare secunde. vnde tenet redire ad
 p̄ma. iudicio tñ ecclie si b̄ possit si-
 eri. Si aut nō possit qz forte p̄itas
 p̄bati nō pōt. credo sine p̄iudicio
 q̄ auctoritate p̄pa b̄ pōt facē. imo
 tenet p̄sertim si p̄ma nō fuit i cul-
 pa. uel si i ḡrauerit ius qd ē circa
 clādestina m̄rimonia scdm Hug.
 Qui etiā dicit q̄ cū aliq̄s cōtraxit
 clādestine cū p̄ma. 7 p̄ea manife-
 ste cū secūda. p̄ d3 obedire p̄scie q̄
 ecclie excoicanti. Si tñ pōt vtrāqz
 exhibē. credo q̄ secūda exhibē te-
 net. q̄a ea q̄ pōt facere sine pctō te-
 net ei facē ad p̄ceptū ecclie. nec ea
 d3 ei sine ordine iudiciario tenega-
 re. Et eodē mō credo q̄ si aliq̄s p̄
 p̄fessionē legitime factā in mona-
 sterio exeat de facto 7 p̄trabat ma-
 trimoniū de facto in facie ecclie. si
 p̄ea reuertat ad cor. pōt reuerti ad
 religionē auctoritate p̄pa. 7 poti⁹

tenet seq̄ p̄sciam de p̄fessionē facta
 ab eo i religioē q̄ obedire p̄lato ul'
 ecclie p̄cipienti manere cū v̄roze.
 Idē credo i opposito casu. s. cū q̄s
 p̄m̄rimoniū legitime p̄tractū 7 cō-
 sūmatū iuita v̄roze trāsit ad mo-
 nasteriū 7 ibi facit p̄fessionē. qz in
 b̄ casu nō obstante p̄bibiōe p̄lati
 aut excoicatione ecclie. auctorita-
 te p̄pa pōt reuerti ad v̄roza. 7 ad b̄
 tenet. nisi ab v̄roze cōtinētiā p̄fi-
 tente possit l̄niam remanēdi i reli-
 gione ipetrare. aut nisi ipsa fuerit
 fornicata. q̄ p̄tectu fornicatiōis
 possit eā repellē. i q̄ casu poterit ibi
 manē ea iuita. b̄ oia glo. **B**. De
 hac m̄a vide plura. j. m̄rimoniū 1.
 p̄ totū. De debito reddēdo leproso.
 vide. j. leprosus. §. p̄. et 2.

O **Ecanus.** De offi-
 cio reca-
 ni vide s. archidiaconus.

O **Ecime j.** coiter. De-
 cima ē p̄s
 oinz bonozū iuste acquisito-
 rū deo debita. ex eo. tua nobis. **A**
 Huius ptis quota est sicut p̄ba so-
 nant. s. decima p̄m Ray. 7 hosti.
 ut in sū. con. li. j. ti. i. §. q. i. **B**
U Decimarū qdā sūt p̄sonales. 7
 qdā sūt p̄diales. P̄sonales sūt q̄
 debet ex negociatiōe. uel artificio.
 seu scia. militia aut venatiōe 7 b̄.
 P̄diales sūt q̄ sūt q̄ proueniūt ex
 ipsis p̄edijs. ut ex eo. ad aplice. 7
 c. pastoralis. 7 ex de parochijs. c.
 vlt. Sed de q̄busdā dubiū videt
 vtrū sint p̄diales ul' p̄sonales. ut de

agnis et alijs fetib⁹ aialiu⁹ q^u in pa-
scuis sūt. Et pōt dici q^u sint mixte
cū ptim⁹ a p^{ri}us veniāt vnde vinūt
aialia. ar. ex eo. c. cōmissū. et sic sūt
prediales. partim p^{ro} pueuiant a
personis. i. a custodia personar^{um}. et
sic vidēt psonales. **A.** Hec fue-
runt dicta hosti. l. 3. quo ad vltimū
mēbrū diuersi diuersa dixerint ut
in sū. con. eo. ti. q. 2. **B.**

2 **C.** Atz de decimis reduci possint
expēse. **R.** Prediales decime dari
debēt indistincte nō reduci expēsis
nec etiā illis q^u sūt p^{ro} fructib⁹ colli-
gendis. ex eo. cū boies. **A.** Unde
nec semē reducēdū ē sūm⁹ Hoff. et
hosti. ut in sū. con. li. p. ti. i. q. 23.
B. De psonalib⁹ p^{ro} distinguen-
dū ē. q^u si surgūt ex reb⁹ iā decima-
tis reducūt expēse. aliter nō. ex eo.
pastoralis. De lucro autē aduoca-
tiōis sūm⁹ Hoff. nō debēt expēse reduci.
A. sicut q^u locat opas suas nō re-
ducit expensas. ut in dicta. q. 23.
vbi hec omnia notant. **B.**

3 **C.** Qñ debent decime dari? **R.**
Prediales debēt dari statim qñ fru-
ctus percipiūt et añq^u sepe inde cen-
sus ul⁹ tributū ul⁹ b⁹ mōdi. Et si p^{ro} fa-
cta fuerit talis sepatio nihilomin⁹
decima integra dāda ē. **A.** q^u sic
rustic⁹ tenet decimare qd^u sibi rema-
net. ita dñs h⁹ qd^u de acervo indeci-
mato accepit. ut in dicta. q. 23. **B.**
Extra eo. tua nobis. et c. cū nō sitis.
Personales at pōt dari in fine añi.
ar. ex te pig. et lris. **A.** In isto. c.
nihil dicit de hoc. sed in deā. q. 23.

nō. sūm⁹ Ray. q^u psonales pōt dari
in fine añi. ut sic maior vtilitas p-
ueniat ecclie. q^u si p^{ro} minutias sol-
uerent. ar. deci. c. ex lris. Idē dicit
hosti. et addit. Atz si añ añi velut
q^u solvere nō video q^u possit refu-
tari. q^u hoc iure nō est expēssū. Con.
Inno. ut ibi. Videt⁹ posse dici q^u fa-
cto lucro statim q^u solvere teneat.
Nā scdm⁹ l. bo. 2. 2. q. 81. arti. p^{ro}
qd^u sine tēporis determinatiōe debet
nisi statim soluat obligat ad pctm⁹
Posset etiā solutio retardari in q^u tū
cōcernat vtilitatē ecclie. ut dicūt
dicti doctores. **B.**

4 **C.** Atz optima debēt dari p^{ro} de-
cimis. **R.** Agnos pullos vitulos
et b⁹ mōdi nō tenet q^u dare optimos
nec deteriores s^{ed} mediocres uel sic
trāsēūt sub p^{ro}ga pastoris. **A.** De h⁹
sic dī⁹ Leui. vlt. Quis decimarū
bonis et ouis et capre q^u sub pasto-
ris virga trāsēūt. q^u cōd^u decimū re-
nerit scificabit dño. **B.** Indignū
ē. n. dare deo qd^u redignat hō. dis.
42. c. vlt. i. q. 5. oēs decime. **A.**
Idē in sū. con. li. p. ti. i. q. 23. sūm⁹
Inno. hosti. et Hoff. **B.**

5 **C.** Atz debēt solui i vinea uel p^{ro}
dio. an debēt deportari ad eccliam
R. sūm⁹ hosti. Pōt dici q^u i h⁹ debet
seruari cōsuetudo. ex te sepul. cer-
tificari. **A.** Idē in sū. con. eo. ti.
q. 24. vbi etiā dicit⁹ q^u expense pro
colligendis fructibus nō reducūt
sūm⁹ hosti. sed si sup^{er} p^{ro}dictis nō ap-
pareat cōsuetudo puto q^u decime
debeant portari ad eccliam. q^u qñ

est specialis et certus creditor regulariter de a debitorum requiritur ut ei debitum persolvatur. *fm Tbo. 2. 2. q. 33. arti. 2. ad fi.* **B**

C *Atque dare decimas sit preceptum* *R. fm Tbo. 2. 2. q. 81.* Decime in veteri lege debebantur ad sustentationem ministrorum dei. *Malach. 3.* Inferte omnem decimationem in horreum meum ut sit cibum in domo mea. Unde preceptum de solutione decimarum primum quod erat morale inductum ratione naturalis. primum autem iudiciale ex divina institutione robur habens. Ratio autem naturalis dicitur ut his qui divino cultui ministrant ipse populus necessaria ministraret. *i. Cor. 9.* Quis militat suis stipendiis vivit? Determinatio autem certe preceptis introducta est ex institutione divina. quia tribus levitica divinis ministeriis incipiente possessione non habebat. et sic erat iudiciale preceptum ad equalitatem inter homines secundum conditionem illi populi conservandam. et conveniebat cum ceremonialibus preceptis ad aliquam significationem. **A** Sic et omnia antiqua legis facta secundum illud. *i. ad Cor. 10.* Omnia in figura contingebant illis. Qui. n. decimam dat qui est perfectioris signum eo quod denarius est numerus perfectus quasi primum limes numerorum ultra quem numeri non procedunt sed reuertuntur ab uno novem partibus reservatis. prestat quasi in quodam signo ad se pertinere imperfectionem. perfectionem vero que erat futura. per rationem esse expectandam a deo *fm Tbo. in dicta. q. 81. arti. 1. ubi po-*

nunt etiam omnia que in hoc. *S. continentur.* **B** Est autem differentia inter ceremonialia et iudicialia precepta. quia ceremonialia illicitum est observare tempore legis nove. Iudicialia vero et si non obligant tempore gratie. tamen possunt observari sine peccato et ad eorum observantiam aliquid obligant si statuamur auctoritate eorum quorum est leges condere. sic si nunc aliquis princeps statueret ut qui furatus fuerit ovem reddat quatuor oves. ut legitur *Exo. 22.* eius subditi tenerentur observare. ita etiam determinatio decime preceptis est instituta auctoritate ecclesie tempore legis. ut. *s. non minus populus nove legis ministris novi testamenti exhibeat. quam populus veteris legis ministris veteri testamenti.* cum tamen populus nove legis ad maiora obligetur. *fm illud Mat. 5.* Nisi abundaverit iusticia vestra etc. et etiam ministri novi testamenti maioris sunt dignitatis quam ministri veteris. ut probatur apostolo. *i. Cor. 3.* Sic ergo ad solutionem decimarum homines tenentur primum quod ex iure naturali. primum ex institutione ecclesie. qui tamen pensatis opportunitatibus temporum et personarum posset aliam preter determinare. **A** Hec *Tbo.* in dicto. arti. 1. ubi etiam dicitur quod preceptum de solutione decimarum in quantum est morale datur a domino *Mat. 23.* Ibi dignus est. n. operarius cibo suo etc. Et ab apostolo. *i. Cor. 9.* **B** De solvendis decimis confessores religiosi tenentur facere persciam confitentibus. Quod si scilicet omiserint. suspensi sunt ab officio predicationis

donec faciāt si cōmode pñt. 7 si in-
terim predicāt sunt excoicati. **A**
Hoc ē vñ si ab ecclīaz rectoribus
uel eorū loca tenētib⁹ fuerint req̄si-
ti dicti confessores ad hāc p̄sciam
faciēdā. al nō subijciūt huic p̄ne.
ut colligis ex tē. cle. cupientes. 7.
allaro. 7 nō i directoria. li. 3. ti. 2.
§. 266. et ti. 6. §. 30. **B** Illi autē
religiosi q̄ dicūt aliq̄ ut a solutiōe
decimarū retrahāt audiētes excoi-
cati sūt ipso facto. **A** Sive hec
dicāt i p̄dicatōib⁹ siue alibi ut re-
trahāt a solutiōe decimarū ecclīis
debitaz. ut i dca. cle. cupientes. **B**
Itē p̄ceptū grauissimū fit p̄dicato-
rib⁹ q̄ in p̄ma dñica q̄dragesime
7 q̄rta 7 vltima. 7 i festis ascēsiōis
dñi. p̄recostes. natiuitatis sancti
Job. baptiste. assumptiōis 7 na-
tiuitat⁹ br̄e Marie. audiētes infor-
mēt si fuerint requisiti q̄ decimas
soluāt. S3 p̄dicta nō extendūt ad
religiosos q̄ decimas p̄cipiūt. **A**
Ip̄si. n. nō incurrūt dictas penas.
q̄ soli nō p̄cipiētes solēt in p̄dictis
delinquere. fm glo. in tē. re quo
statim super verbo. percipientiū.
B hec omnia in cle. cupientes.
re penis.

8 **C** Atq̄ i decimis excuset cōsuetu-
do re nō soluēdo. R. fm Ray. 7
Hosti. Decime p̄sonales nō dīno
iure sic p̄diales. s. p̄cepto boīs re-
tē. Mā 7 Leuit. vlt. tñ re p̄diali-
b⁹ fit mētio. Consuetudo aut ius
būanū tollit. ul i toto si est gnālis.
uel i pte si ē p̄icularis. dñ. iz. p̄sue-

tudo. vnde videt q̄ p̄suetudo p̄ria
a culpa liberet nō soluētes illas.
Mā necio ille decime soluēde sūt q̄
debent ex lege diuina uel loci cō-
suetudine app̄bata. s. p̄diales. et eo.
i aliqb⁹. **A** In B. c. nō fit aliqua
mētio re p̄sonalib⁹ ul p̄dialib⁹. sed
solū q̄ ille decime sūt necio soluē-
re q̄ debet ex lege diuina ul loci p̄sue-
tudine app̄bata. Cū p̄dict⁹ tñ q̄ cō-
suetudo excuset in p̄sonalibus cū
Ray. 7 Hosti. con. Hoff. 7 glo.
Ray. ut i sū. con. li. 3. ti. 5. q. 41. **B**
Sanū cōsiliū esset soluē etia p̄so-
nales ul sibi remitti facē. **A** Hoc
fuit dictū Ray. q̄ ut p̄ i dca. q. 41.
p̄ p̄dicta subiūgit. Hoc tñ diffini-
re nō audeo. s. q̄ p̄suetudo excuset
nō soluētes decimas p̄sonales.
Sanū cōsiliū eēt ut soluerēt ul sal-
tem auctoritate epi 7 ecclīaz q̄b⁹
eēt p̄soluēde erogaret q̄libet uel
sū ul p̄ q̄tidianas elyas i vlt⁹ pau-
perū. 7 q̄ idē faceret re decimis q̄s
retinuit p̄teritis t̄pib⁹. uel peteret
saltē a p̄dict⁹ p̄sonis remitti ituitu
rei 7 elye. Glo. et ait. Bñ dic cō-
siliū. q̄ nō ē neciūz h̄ fieri. cū cō-
suetudo reuera in hac pte excuset.
h̄ ibi. Vide ē dicēdū q̄ p̄ceptū re-
cimarū bodie intātū ē re iure dīno
cui cōsuetudo nō terogat inq̄tū
est morale. videlz inq̄tū cōcernit
necessariā subuentiōē ministran-
tiū i dñis. 7 ideo nulla p̄suetudine
videt excusari qñ q̄s iuxta faculta-
tes suas siue ex p̄dijs siue ex lucro
p̄soue teneat subuenire indigētis

ministratiū sibi spūalia. qz ad hoc obligat ex lege diuina Math. x. 7. i. ad Cor. 9. 7. patet ex habitis s. s. 6. in additione **B**

2 **¶** Quid de illis q ex antiqua cōsuetudine nullā decimā soluant? **R.** fm Lto. 2. 2. q. 81. Dicēdū q lz ecclia possit req̄rere decimas tñ laudabiliter nō req̄rit eas in locis vbi sine scandalo req̄ri nō possent p̄p̄ consuetudinē uel aliā causā. nec tñ illi qui nō solūt in locis illis sūt i statu dānatiōis. nisi forte p̄pter obstinationē. habētes voluntatē nō soluēdi. **A.** Nec intelligenda sūt de decimis iure dīno debitis. nā in alijs plene excusat cōsuetudo. ut s. s. primo. **B.** Vel pōt dici fm X. q qñ nulla decima soluit videt q dñi p̄diorū breui manu soluerint ecclie decimas 7 eis reinceps ecclia redonauerit. **A.** Hoc idē est cū snia Lto. s. posita. Mā 7 Lto. inuit illos interim ab solui ex tacita remissicē. S3 ut p3 in sū. con. eo. ti. q. 42. iste X. addit q si ita obtentū est a tpe cuius nō extat memoria excusat qui nil uel min⁹ soluit q decima sit. Nec p̄nt auctoritate p̄p̄a q sustinuerunt b⁹ consuetudinē uel successores eorū aliqd pl⁹ solito exigē. aut de reb⁹ de qb⁹ nō cōsueuerūt decime solui de nouo aliqd exigē nec dñi p̄diorū vltra solitū tenent aliqd soluere. nisi ecclia ad iopiā redigat. ul nisi auctoritate dñi pape fiat ex certa scia reuocāt. p̄dictā cōsuetudinē.

¶ Et tñ q sola p̄suetudo nō liberat debitoz decimarū i p̄dictis casib⁹ s cōpositio ul remissio facta ab ecclia exp̄sse ul tacite siue p̄sūpte ex b⁹ q p̄tātū tēp⁹ pacifice sustinuit. q aut nil p decima solueret. aut min⁹ q decima. glo. Ego puto q i decimis q nō sūt de iure dīno p̄suetudo excuset. etiā nō tā lōga dūm dōrōnabilis 7 p̄scripta. et de p̄sue. c. fi. In his pō q sūt de iure dīno nulla p̄suetudo excusat. ut s. s. primo. nisi put hic dic Lto. Et fm b⁹ etiā pōt intelligi dictū Inno. qd nunc seq̄t. **B.** Porro Inno. ex eo. i. aliqb⁹. dic q in eo q nō soluit decime uel min⁹ plene nulla p̄suetudo valet. iō. q. 1. quicūq3. Sed tñ fm Hosti. sup. c. statum⁹. et de trāfac. cōpositio inē psonā ecclesiasticā 7 laicā sup aliq pte seu qta decime facta de p̄sensu superioris prelatus valet. **A.** Con. glo. Ray. ut i sū. con. li. p̄. ti. 5. q. 42. Sed Inno. in. c. venerabilis. de con. vii. uel in. uti. 7 in sū. con. eo. ti. q. 43. dic q nec cōpositio nec pactū pōt valē i remissioe decimarū. qd pōt intelligi qñ b⁹ fieret sup decimis oīo debitis 7 sine rationabili causa. ut s. alie. natio. uel qñ fieret voluntate nō libera sic req̄rit ad remissionē faciē. dā. ut nō i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 25. al. cōpositio 7 pactū sup decimis bñ valet de p̄sensu supiorū ut clare dī i dē. c. statum⁹. de trāfac. **B.** ¶ Que sit remuneratio fideliter soluentū decimas? **R.** fm Ray.

io

Quadruplex ē. Prima ē abūdan-
tia fructuū. Secūda sanitas cor-
poris. De his duab⁹ Aug⁹. Si re-
cimā dederis nō solū abūdantiā
fructuū. s. etiā sanitatē corpis cō-
segris. iō. q. i. recime. Tertia ē re-
missio pctōrū. Quarta celeste re-
gnū. De his duabus Aug⁹ ibidē.
Qui pmissi cōpare aut pctōrū in-
dulgētiā desiderat pmereri reddat
recimā. 7 te nouē ptib⁹ elyam stu-
deat dare paupib⁹. Ecōtra qui nō
dat puniē p opposita. Malach. 3.
Quia mihi nō reddidistis recimas
7 pmitias idcirco fame 7 penuria
maledicti estis. Itē Aug⁹ vbi s. Cū
recimas dādo 7 terrena 7 celestia
possis pmereri. p auaritiā duplicē
bñdictionē fraudas. A. i. fraudā-
to tibi subtrahis. ut i sū. con. eo. ti.
q. 45. B. Hec ē dñi iustissima cō-
suetudo ut si tu illi recimā nō dede-
ris tu ad recimā renoceris. Dabis
impio militi qd nō vis dare sacer-
doti. Itē Aug⁹ vbi s. Ad de⁹ pmiū
postulat s. bonorē. 7 q dignat totū
dare. recimā a nobis dignat reci-
pere. nec sibi sed nobis pculdubio
pfiturā. Hec oia in pdicto. c. reci-
me. Hā 7 antiq patres copijs oi-
b⁹ abūdabant qz recimas reo
dabāt. Mado autē h tollit filse⁹ q
nō accepit rps. iō. q. i. c. maiores.
Decime ii. A quib⁹ recime
dari debeāt. R. Decime da-
ri debēt ab oib⁹ laicis. iō. q. i. re-
cimas. eē eo. a nobis. Itē clerici

tenēt dare recimas nō de ecclesiis s
 de suis reb⁹. eē eo. c. 2. et. c. a nobis
 de pse. di. s. qdragesima. **A.** Hoc
 nōt glo. i. pēd. c. 2. 7 ibi i textu pz
 q etiā clerici debēt soluē recimas
 psonales his a qb⁹ recipiūt sacra.
 Clerici viuētes i cōi sic 7 religiosi
 nō tenēt soluē recimā de laborib⁹
 seu nutrimēt suis. pp. i. s. iō. q. i. re-
 cimas. **B.** Itē religiosi tā exēpti
 q nō exēpti de terris 7 possessiōib⁹
 acqsiis 7 acqredis tenēt itegre sol-
 uere recimas illis qb⁹ eedē posses-
 siones 7 tē fuerāt decimales. eē eo.
 statuto. s. ceter. li. 6. Itē etiā lepsi
 tenēt ad recimas. Si tñ sint coitē
 viuētes nō tenent de horis 7 nutri-
 mētis aialiu. vbi etiā intelligunt
 fetus. eē de eccle. edi. c. 2. **A.** Ibi
 nil dī de fetib⁹. s. solū de horis 7 nu-
 trimēt aialiu inter q iste interpretat
 fetus. Et cū eo. con. Albricus. **B.**
 Et oia predicta intelligas de iure
 coi. Secus aut si q aliud haberēt
 ex pūlegio. **A.** Hec etiā notant
 in sū. con. li. p. ri. i. s. q. i. z. **B.**
¶ Atz iudei teneāt dare recimas
R. Personales nō tenēt dare reci-
 mas cū nō recipiant ecclesiastica
 sacra nec audiāt dīna. imo nec sint
 de corpe eccle. ff. de cens. forma. s.
 si pō q. s. **A.** Idē in sū. con. eo. ti.
 q. i. s. **B.** Secus de predialib⁹. eē
 eo. de terris. Et de hoc casu habes
 j. iudeus p. s. p. l. t.
¶ Atz clerici teneant dare reci-
 mā uel pecuniā pape reqrenti. **R.**
 fm l. v. z. 2. q. 81. Dicēdū q in

veteri lege dabat pmitte sacerdos
 tib⁹ decime aut leu⁹ et qz sacerdos
 tib⁹ leu⁹ subditi erat dñs mada-
 uir leu⁹ ut ipsi loco pmitiaz sol-
 uerēt pōtifici sūmo sacerdoti deci-
 mā decime. Unde nūc eadē rōne
 tenent clericisūmo pontifici dare
 decimā si erigit. Naturalis autē
 ratio dicat ut illi q̄ habet curā re-
 coi statu pvideat vnde possit ex-
 equi ea q̄ p̄tinet ad cōmunē salu-
 tē. **A.** Idē i sū. con. eo. ti. q. iō. **B.**
 3 **C**ū q̄s vedit aceruū añ decima-
 tionē quis tenet ad decimā? **R.**
 Uterqz tenet. Venditor qdē p̄p̄
 volū quē cōmisit. et etiā q̄ bz p̄ciū
 qd succedit loco rei vedit. ar. i. z. q.
 z. monem⁹. ff. de p̄t. libere. si rē et
 p̄ciū. Emptor p̄o tenet. qz res
 trāsiuit ad eū cū onere decimaz. c. 7
 eo. pastoralis. i. z. q. z. c. Augusti-
 no. Et ita ecclia pōt p̄tē a q̄ ma-
 luerit. si tñ obtinuerit ab vno libe-
 rat⁹ ē alē. Absit. n. q̄ ecclia suā re-
 cipiat cū augmēto. h. Ray. et Tho.
 vbi s. Addit ar Ray. q̄ si emptor
 fuit bone fidei q̄ et postea soluit de-
 cimā. veditoz tenet ei. **A.** Idē in
 sū. con. eo. ti. q. i. vbi etiā additur
 fm Ray. q̄ si emptor fuit male fi-
 dei. veditoz nō tenet ei nisi exp̄sse
 dictū fuerit et cautū. s. tñ v̄c̄p̄ d̄z
 agē p̄niam de dolo et q̄si de furto.
 qz p̄tractauerūt decimā iūto dñō
 In foro at p̄niali tuti⁹ ē si emptor
 p̄soluit decimā q̄ veditoz sibi resti-
 tuat. nisi forte in casu. s. si emptor
 nō iuenit recept⁹ in re. qz bñ valet.

adhuc p̄ciū. **Sz glo. ei⁹ dic.** Videt⁹
 q̄busdā p̄babil⁹ q̄ et si res adhuc
 valet p̄ciū soluta decima. tñ i foro
 p̄niali veditoz tenet emptori resti-
 tuere id qd soluit ecclie dñ tñ i cō-
 tractu abfuerit fraus et vol⁹. nec
 receptus fuerit vltra dimidiū iusti
 p̄ciū. glo. hoc verū i foro iudiciali.
 In p̄niali p̄o tenet q̄s restituere
 etiā p̄p̄ receptionē minozē dñmō
 nō valde puā. ut. j. emptor. s. z. **B.**
 4 **Q**uid si aliq̄s violēter ut fur-
 tiue rapuit aceruū de area rustici
 añ solutionē decimaz. nūq̄d tene-
 bit rustic⁹? **R.** Cū decime statim
 collectz fructib⁹ rebeāt dari. iō. q. i.
 decime. c. 7 eo. cū boies. s. si nō sol-
 uant statim cū cōpetēter solui p̄nt
 rustic⁹ ē i mora. q̄re piculū spectat
 ad ipsū. et sic tenet. **Sz tñ si solue-**
 rit dabit ei ecclia actiōes suas cō-
 tra raptorē. Si p̄o nō erat adh in
 mora. et violēte sibi ablatū ē nō te-
 net. s. aget ecclia p̄tra ipsū raptorē
 ff. loca. l. si i lege. s. itē vtiliter. Et
 si sic si aliq̄ mō sacerdos fuisse in
 culpa ul causa moze. qz nō tenebit
 rustic⁹. **A.** Idē in sū. con. eo. ti.
 q. iō. fm Ray. q̄ etiā addit. Et s
 teneas p̄ regula q̄ semp posterior
 mora nocet ei p̄ quē fit. ff. de picu.
 et cōmo. rei ven. l. illud. Et ideo si
 ecclia fuerit i vltima mora rustic⁹
 nō tenet solue decimā de sublato.
 s. tñ de residuo. nisi i casu. s. si p̄p̄
 morā ecclie sine cui⁹ lūia nō aude-
 bat rustic⁹ rāgē fruct⁹. nec ipso fuerat
 fruct⁹ q̄s al⁹ reposuisset i locū secuz.

tunc qd ad asportat cedit i periculū
 ecclesie ad min⁹ vsq ad cōplemētū
 decime. ul⁹ si p⁹ uel tātū asportatū
 est quātū valet decima. Ecclesia. n.
 nō d³ petē lucr cū dāno alioz. i. z.
 q. z. fraternitatē. Immo s⁹ in glo. c.
 si de cōsuetudine ul⁹ p⁹stitutio aliq⁹
 nō licebat rustico tollē 7 reponere
 fruct⁹ suos nisi de h⁹ia ecclesie. si ec-
 clesia fuit i mora dādi h⁹iam. ec-
 clesia tenebit rustico ad restitutio-
 nē tot⁹ dāni. h⁹ ibi. S³ certe videt⁹
 q⁹ p⁹lat⁹ q⁹ fuit i mora seu alter 7
 nō ecclesia teneat. nisi forte tota ec-
 clesia fuisset i culpa. q⁹ delictū p⁹-
 sone i dānū nō d³ redū dare ec-
 clesie. e⁹ de re. iur. delictū. li. 6. **B**
Quid si aliq⁹ longo tpe rece-
 pit ul⁹ retinuit decimas 7 nūc veni-
 ens ad satisfationē postulat sibi re-
 mitti q⁹ aliē op⁹teret eū medicare
 R⁹ s⁹ in Ray. Si sacerdos videat
 istū cōmētū 7 p⁹ces suas vti p⁹itate
 d³ ei tāq⁹ paup⁹ remittē vnde vi-
 uat cū h⁹ idē ei p⁹ea dare debet. 16.
 q. i. qm. **A**. Et addit Ray. q⁹ h⁹
 pōt facē ep⁹s sine cōsensu capituli.
 cū sic decime ad ecclesiā reuertāe
 e⁹ de his q⁹ fit a p⁹la. sine p⁹sen. ca. cū
 ap⁹lica. Et con. Inno. 7 Boff. ut i
 sū. con. eo. r. q. 3. S³ Boff. addit
 Imponet etiā ei ut i totū satisfaci-
 at si ad fortunā reuertit⁹ pinguio-
 rē. ut e⁹ de solu. Odoardus. ff. de
 test. l. 3. **B**. W. vero addit q⁹
 etiā si diues sit pōt ei grāe dimittē
 uel i totū uel i p⁹te. e⁹ q⁹ vult i po-
 sterū abstinē 7 ecclesiā restituere

iuri suo. **A**. Et h⁹ pōt ep⁹s i b⁹ ca-
 su. s. dare ul⁹ remittē fruct⁹ p⁹ceptos
 p⁹te vtilitatē ecclesie parochialis s⁹ in
 eū dē X. ut i de cā. q. 3. 9. Et ego hoc
 puto v⁹ q⁹ ad excusationē remittē
 tenē nō q⁹ ad liberationē ei⁹ cui sit
 remissio. cū sit potēs restituē 7 nō
 sit patus. put d³ ad h⁹ q⁹ remissio
 valeat. ut s. bellū p. s. r. in additio-
 ne. i. Si h⁹ sit par⁹ nō pōt ei fieri re-
 missio i dānū ecclesie. cū ut s. p⁹z. etiā
 pauperi qm sit ei remissio d³ in iūgi
 q⁹ si veniet ad facultatē restituat.
 nisi forte fieret liberalis remissio
 sup⁹ decimis nō solutis p⁹pter dis-
 suetudinē. ut s. decime p. s. 8. 7 9.
 q⁹ ut ibi p⁹z nō solū remissio h⁹ etiā
 taciturnitas p⁹elati excusat oēs re-
 bite paratos. **B**

Decime iij^o. Cui 7
 qbus
 dari debeat decima persona-
 lis? R⁹ s⁹ in hosti. Jure coi danda
 ē ecclesie parochiali siue baptismali
 vbi q⁹s audit dīna 7 recipit sacra.
 16. q. i. questi. s. p. Predialis h⁹
 dāda est ecclesie infra cui⁹ parochiā
 p⁹diū sitū est. e⁹ de paroch. c. vlt. et
 e⁹ eo. qm. 12. q. i. si q⁹s laic⁹ 13. q. i. s.
 p. Et hoc nisi aliud obtineat de cō-
 suetudine. e⁹ eo. c. p. et. 2. 7 c. cōmis-
 sū. et. c. ad apostolice. uel nisi p⁹scri-
 pte sint. s⁹ in hosti. Ray. 7 Tho. **A**
 Idem i sū. con. eo. r. q. 3. Et qd
 dicitur de cōsuetudine intelligen-
 dum est quo ad prediales. Nam
 personales semp dantur illi eccle-
 sie vbi ecclesiastica p⁹cipiū sacra.

ut i dco. c. ad aplice. et eo. **B.** De
mixt. po decimis de qb. dictu e s
decime p. s. z. dicendu fm hosti.
q si appareat p s uetudo seruanda e.
si no apparet tunc si aialia pascut
cotinuo i pdijs ppe parochie et q
dñs e r cura eoz gent indubitan
illi parochie soluende snt. Si po
pascut in pdijs parochie aliene vi
det q diuidi debet at inter ecclesia
vbi pascut r p p r i a. ar. ff. de le. 3. q
saltu. et de testa. relatum. s. vlt.
Ray. po dicit q si aliquis pascat
pecora i vna parochia. r bz ouile
in alia. q de lacte fetu r lana debet
dari decima eccle vbi snt pascua.
ar. et eo. commissu. Con. lto. 2. z.
q. 81. Sed fm Alanu si cotinue
iacent in vna parochia. r cotinue
pascut i alia. decime diuidi debet. r
ide si p medietate annipascunt in
vna parochia r p medietate i alia.
h Ber. et eo. ad aplice. Cosuetu
do tñ i talib. e tenenda. **A.** Idem
dñ in su. con. eo. ti. q. 3. S3 si p s u e
tudo no appareat satis videt equa
opinio hosti. coniugendo ea cu di
cto Ber. r Alan. cum iste decime
partim sint prediales r partim p
sonales. ut s. decime p. s. p. **B.**
i **C** S3 cui soluet decimas psona
les reges r pncipes? R. fm Inno.
Epo soluet i cui diocesi bnt pn
cipale domiciliu. r si i duab. dioce
sibus bnt diuident inter illas. **A.**
Idem in su. con. li. p. ti. 15. q. 4. **B.**
z **C** Cui debet decima venationis.
piscationis. r bñ mdi? R. fm Inno.

Tales decime psonales snt. qz ope
bois veniunt. Unde dñe snt eccle
vbi percipiunt ecclesiastica sacra. **A.**
Idem in su. con. dca. q. 4. r subiugit
fm eundem. Et h intelligo vna vbi
libere qz pascat nullo p c i o dato
nec pte piscationis. qz si inde daret
p c i o ut ps. tñ bñ videret q de illo
p c i o uel parte dande eent decime
eccle baptismali. qz no ex ministe
rio bois s ex aq r terra pueniunt.
Idem dico de venatione r bñ mdi. Itē
videt q si aliq. capiat pscas in
mari r portet i stagnu r ibi viuunt
aliqt dieb. q decima debet inde
bre eccle i cui parochia e stagnu
Idem videt de bestijs reclusis Alij
dicunt q snt decime psonales. r q
dande snt eccle vbi percipiunt eccle
stica sacra. h ibi. Videt posse dici
ut ex pdictis pot colligi q si dicta
aialia reclusa viuunt pncipaliter ex
tra ut aq sine labore boiuz ptineat
ad pdiales. Si po viuunt etiā cu la
bore boiuz ptineat ad mixtas r de
ipsis fiat qd s. dictu e de mixt. **B.**
C Quid si arborē excisam in sil
ua quis portet ad locu vbi multu
plus valet? Dicendu fm Inno. q
soluet decima eccle vbi e silua. re
ducti expensis qz fecit i transferendo.
A. Idem in su. con. i dca. q. 4. vbi
etiā ponit r id qd dicit i. s. se. **B.**
C Quid si pascua p aialib. an
nuatim vendant? R. fm Inno.
Decima precij soluet ecclesie vbi
snt pascua. Et si dñs fundi patia
tur gratis pasci bestias in fundo.

99
cū herba quā euellit bestia trāseat
cū onere suo. s. decime. dñs bestie
tenebit dare etiā decimā valoris
herbe. ff. de usufruc. si usufructua-
rius. **A** Ista lex nō videt haberi
in illo ti. vnde puto q̄ velit allega-
re. l. si usufructus. 2. §. p. **B**

5 **Q**uid si q̄s tenet decimas in
feudū. nūq̄d ppter h̄ recipiet deci-
mas noualiū? R. fm Ray. Nō. s.
debeat ecclie parochiali. qz b̄ mōi
cōcessiōes 7 p̄uilegia artanda sūt
nō amplianda. et eo. tua. nisi forte
sint religiosi 7 ex p̄uilegio deci-
mas percipiant. qz p̄cipiet etiā no-
ualiū. et eo. et pte. 3. **A**. Idē in
sū. con. li. p. ti. 15. q. 5. vbi etiam po-
nitur quod dicit in. §. se. fm eun-
dem Ray. hosti. 7 Inno. **B**

6 **Q**uod si ipsi religiosi nō ex p̄uile-
gio decimas alicui ecclie perci-
piebāt sed ex p̄scriptione. tūc deci-
me noualiū nō eis sed ecclie sol-
uende sunt. et eo. cum contingat.

7 **C**ū concedis a papa aliq̄b̄ ut
noualiū decimas recipe valeāt. p
portioē q̄ veteres eos cōtingūt. nō
intelligit de illis noualiū decimis
q̄s tpe b̄ mōi impetratiōis aliq̄ pos-
sidebāt. nec etiā bz locū nisi solū
i locis i q̄b̄ ipsi impetratores vete-
res hēbāt. 7 p ea tū portioē. Qz si
impetratores tēpore impetratiōis
possidebāt decimas veteres i totū
uel vltra medietatē. nō extēdit in-
vultū vltra medietatē noualiū ni-
si fuerint cisterciēses ul cartusien-
ses. Itē si p b̄ mōi p̄cessiōes ecclie

parochiales adeo grauaret q̄ nō
possent comode sustētari 7 iura epi-
scopalia soluē p̄uideat p̄ ordina-
rios q̄ h̄ possint. Itē q̄uis forte a
religiosis ex ep̄i 7 alijs hāt infeu-
datiōes decimar. **A**. s. a laicis re-
tentaz. 7 recognoscēdo laicos ab
ipsis religiosis se i feudū retinē. ut
in. c. statuto. de q. 1. **B**. nō licet p̄
talē i feudatiōē sic de facto p̄sum-
ptā b̄ mōi decimas de manib̄ lai-
coz recipe absq̄ diocesanorū assen-
su. 7 ille tū decime pnt talit̄ de ma-
nib̄ laicoz a religiosis acq̄ri q̄ aū
lateranēse conciliū i feudū ppetuo
fuerūt cōcesse. 7 diocesani faciant
iusticiā parochialib̄ ecclis de de-
cimis q̄s religiosi habēt nisi agat
de rebus exemptis. Nec oia predi-
cta habēt. et eo. statuto. li. 6.

8 **E**tz decime illaz rez de q̄bus
antiq̄ nō cōsueuerūt dari debeāt
illis q̄ eas hāt in feudū. uel eas re-
cuperauerūt. aut ecclie? R. fm
Ray. Videt q̄ milites q̄ alias de-
cimas p̄cipiūt possint illas petē. eo
q̄ eis t̄ra illa ab antiq̄ fuit decima-
lis. 7 vna eademq̄ res nō debeat
duplici iure cēseri. et eo. cū in tua.
Vel forte rez ē in monasterio uel
ecclia. **A**. Ray. nō dic. ul forte s.
dic. Idē rez ē i monasterio ul ecclia
s i laico forte sec. ut i sū. con. eo. ti.
q. 1. Veritas ē eni q̄. c. cū i tua. lo.
quit tū de monasterijs 7 ecclis.
B. Sec. i laico. qz nō v̄z eas re-
cipe. sic nec decimas noualiū. ar-
ff. de p̄ben. emp. i lege. Un̄ p̄sulēdū

et q[uod] solu[n]t parochiali eccl[esi]e. Id[em]
Hosti. **A.** Id[em] i[n] s[u]i. c[on]f. d[ec]a. q. 1. **B.**

9 **C.** Qui diu decimas n[on] soluit et
n[un]c vult solu[re]. n[on] d[icitur] solu[re] illis q[ui]
ex sola p[re]scriptio[n]e b[ea]ten[um] decimas
perceperu[n]t s[ed] eccl[esi]e parochiali s[ecundu]m
X. **A.** Id[em] i[n] d[ec]a. q. 1. vbi additur
s[ecundu]m Ray. Per h[oc] n[on] pler[un]q[ue] ep[iscop]os
male facit q[uod] d[icitur] decimas noualia
sue diocesis et alias q[ui]scunq[ue] p[ossu]nt a
m[er]itib[us] recup[er]are sibi vsurp[er]at. q[uod]
n[on] licet de iure. nisi cu[m] illa noualia
ul[tra] alia n[on] s[un]t infra t[er]minos alicui[us]
parochie. ul[tra] nisi alia caus[us] r[ati]ona-
bil[is] ostendat. ex eo. cu[m] i[n] tua. et c. q[ui]m
Id[em] Hosti. dicens. Sic e[st] veritas q[uod]
nec de nouallib[us] nec de recup[er]at[is] a
laicis d[icitur] ep[iscop]us retine[n]s nisi sua cano-
nic[us] b[ea]t[us] e[st] q[ui]ten[us] p[er]cipiebat de antiq[ui]s
et de his p[er]cipiat. et si nil p[er]cipiebat
ep[iscop]us de antiquis. ad min[us] sua quar-
ta fraudari n[on] d[icitur]. ex eo. q[ui]m. Ibi
etia[m] hoc notat glo. **B.**

10 **C.** Quid si sit co[n]suetudo q[uod] vna
parochia. **A.** i. vna eccl[esi]a ul[tra] aliq[ua]m
parochia. ut i[n] s[u]i. con. eo. ti. q. 8. **B.**
recipiat decima[m] de blado. et alia de
vino. et terra que reddebat granu[m]
mutet. et reddat vinu[m]. et co[n]uerso q[uod]
eccl[esi]a p[er]cipiet decima[m]. R[es]p[ondet] s[ecundu]m Ray. Si de-
serui[n]t eccl[esi]e. et p[er]cipiunt decimas n[on]
ut eas i[n] malos vs[us] s[ed] i[n] pios p[ro]p[ri]etate
n[on] peccat. alie sacrilegiu[m] co[m]mittu[n]t
is. q. 1. q[ui]m. i. q. 2. p[astor]. **A.** Id[em] i[n]
s[u]i. con. li. p. ti. is. q. 9. vbi etia[m] addit
s[ecundu]m Ray. q[uod] si cleric[us] n[on] facit ser-
uitu[m] eccl[esi]e ut d[icitur]. vel notori[us] formi-
cator sit. laic[us] n[on] tenet ei dare deci-
ma[m]. sed p[ri]mo sup[er]iori. et q[uod] ille d[icitur]

de q[ui]ta. Religiosi q[ui] si n[on] h[ab]ent pa-
rochia[m] ipsas p[re]scribere n[on] possu[n]t. q[uod]
nec posside[n]t. is. q. 1. placuit. Hoc pu-
to veru[m] de p[er]sonalibus q[ui] d[icitur] r[ati]one
factor[um] q[ui] religiosi ministrare n[on] h[ab]ent
nisi obtineant parochia[m]. Prediales
aut[em] licite p[ossu]nt b[ea]te[r] posside[n]t. is. q. 1. c.
fi. S[ed] si h[ab]ent t[er]r[ati]one parochiaru[m]
ipsas q[ui]q[ue] p[re]scribunt. ex eo cu[m] p[er]tingat
et c. cu[m] i[n] tua. Et n[on] h[ab]et q[uod] ep[iscop]us q[ui] d[icitur]
p[re]scripsisse decimas i[n] alieno ep[iscop]atu.
oportet q[uod] alleget et p[ro]bet titulu[m]. q[uod]
ius co[n]e[ct]e e[st] e[ss]e. nisi t[er]ri t[er]ris alleget
p[re]scriptio cu[m] p[ro]p[ri]a m[em]oria n[on] extat.
ex de p[re]scrip. ep[iscop]i. li. 6. **A.** Ibi etia[m]
d[icitur] q[uod] ei q[ui] re p[re]scribit eccl[esi]astica si si-
bi n[on] e[st] p[ro]p[ri]a ius co[n]e[ct]e ul[tra] p[ro]p[ri]a ipsu[m] p[re]-
suptio n[on] b[ea]te[r]. sufficit bona fides
al[ia] cu[m] bona fide requirit[ur] etia[m] titu-
lus. ut predictu[m] est. **B.**

12 **C.** Si p[er]suetudo p[er]cipiendi decima[m]
fuit p[re]scripta in vno p[re]d[i]o alicuius
parochie. n[on] extendit[ur] p[ro]pter hoc ad
aliud p[re]d[i]u[m] q[uod] de nouo colit. ex
eo. cu[m] p[er]tingat. ff. de pactis. si vn[us].
s. ante omnia.

13 **C.** Quid de clericis q[ui] h[ab]entes suffi-
cien[tes] p[re]moniu[m] ul[tra] aliq[ui]s reddit[us] reci-
piunt decimas? R[es]p[ondet] s[ecundu]m Ray. Si de-
serui[n]t eccl[esi]e. et p[er]cipiunt decimas n[on]
ut eas i[n] malos vs[us] s[ed] i[n] pios p[ro]p[ri]etate
n[on] peccat. alie sacrilegiu[m] co[m]mittu[n]t
is. q. 1. q[ui]m. i. q. 2. p[astor]. **A.** Id[em] i[n]
s[u]i. con. li. p. ti. is. q. 9. vbi etia[m] addit
s[ecundu]m Ray. q[uod] si cleric[us] n[on] facit ser-
uitu[m] eccl[esi]e ut d[icitur]. vel notori[us] formi-
cator sit. laic[us] n[on] tenet ei dare deci-
ma[m]. sed p[ri]mo sup[er]iori. et q[uod] ille d[icitur]

in utilitate illius ecclesie decimā
cōuerre. subdēs q̄ id qd̄ dīc̄ tēre.
tua nobis. eē eo. s. q̄ nō obstat ne.
quiritia clericorū intelligit̄ de occultis
B. Sile s̄. cleric⁹ 4. s. p̄lt.

14

Quid si ep̄i uel religiosi de cō.
suetudine uel de p̄uilegio p̄cipiunt
oēs decimas alicui⁹ parochie. vtz
s̄ nō obstāte tētr̄at p̄sbytero cō.
petēs portio assignari. **R.** Sic. eē de
p̄ten. extirpāde. s. cū igit̄. eē de re
cimis. statuto. li. 6. et s̄. in 1. s.
dictū est. **A.** Idem in sū. con. eo.
ti. q. xi. p̄m v̄ost̄i. **B.**

Decime iū^o de q̄
decime debeār dari? **R.** p̄m
Ray. De oib⁹ fructib⁹ t̄rap arborū
hortorū. nutrimentū aialū. lactolana
feno. lignis. piscatōib⁹. venatōib⁹
affich. p̄sōib⁹. molēdinis etiā ad
uentū. balneis. fallonijs. lapidici
nis. metallarijs. Itē de negocijs
et artifijs et ceteris bonis. Etiā de
t̄p̄e. de p̄se. dis. s. q̄dragesima. is.
q. i. decime tributa. et. q. 1. q̄cūq̄
recognouerit. et. c. oēs decime. eē
eo. cōmissū. et. c. nūcios. et. c. nō est
in p̄tate. et generaliter de omni lu
cro ligato. ut v̄ost̄i. dīc̄ et **Tho.** **A.**
Idē in sū. con. li. p̄. ti. is. q. 19. **B.**

Quid si in eadem terra eodē
anno diuersa semina seminant?
R. De omnib⁹ decima d̄z dari.
eē eo. ex p̄te canonicorū. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 20. **B.**

Sed nūq̄ de rebus donatis
uel legatis uel successiue acq̄sitis

A. i. iure successōis. ut in sū. con.
eo. ti. q. 21. **B.** debeant dari de
cime? **R.** p̄m **W.** Alanus dīc̄it q̄
nō. quia ex his t̄m que naturaliter
uel de operib⁹ suis quis acq̄sierit
teneat solvere. p̄babilius tamen vi
tēf norasse **Hug.** is. q. i. decime. s.
q̄ legatarius et donatarius teneat
dare decimā de re donata et lega
ta. licet decimata fuerit a donato
re uel legatore. filius t̄m si succe
dat patri. cū oia patris quodāmodō
pertineāt ad ipsū nō teneat ea deci
mare si decimata sūt a patre. s̄ be
res extrane⁹ b̄n teneat. **A.** Idē in
sū. con. de cā. q. 21. Tamē ut ibi pa
tet. Immo recitādo dictas opinio
nes. nō videt̄ multū vnā alteri pre
ferre. ideo putarē in hoc standū fo
re consuetudini que est optima le
gum interpret̄. ff. de legi. si de in
terpretatione. **B.**

Sed utrū de illicite acq̄sitis
teneat quis dare decimā? **R.** p̄m
v̄ost̄i. Prediales decime indistin
cte solui debent a possidente p̄dia
siue possessore iusto siue iniusto.
nec solū a catholico sed etiā a iu
deo heretico. et scismatico. uel pa
gano. eē eo. de terris. Et hoc q̄
dant ratione prediorū etiā si terra
seminata fuisset semine furtiuo uel
huiusmodi. Con. Ray. et **Tho.** De
personalibus p̄o distinguit̄ utrū
quis teneat ad restitutionē. ut in
furto. rapina. symonia. usura. lu
do. iniusta exactione. et iniusta sen
tentia. iniusto bello. et huiusmodi.

qz tñcñd debet dari decima nec re-
cipi. Si pñ nō teneat qñ ad resti-
tutionē. ut i meretricio. bistriona-
tu 7 filib⁹. tñc si ex pctō notorio qñ
stus puenit. ecclia nō dñ recipere ne
videat pctm approbare. **A.** Licet
ecclia nō debeat recipere. tñ ipse teneat
dare. ut in sū. con. li. p. ti. 15. q. 22.
fm Inno. 7 Hosti. Et addit Hosti.
Cōsulo qñ meretricē 7 bistrionē inde
faciāt etiam ex qñ ecclia nō recipit
ut sic tñ cin⁹ eos extrahat a pctō.
Et fm Ray. 7 Inno. si tales ad
pniam cōuertāt. pōt ecclia etiā de-
cimas pteritas recipere. qz fm
Bregg. nō dñ respiciat eo qd fuit. s.
pctō. qz iam incipit eē qd nō fuit.
dis. Jo. ferrū. Con. Lbo. B. Se-
cus si occultū esset qñis pñat⁹ hoc
sciret. ar. 32. q. 5. xpiana. 6. q. 1. si
oia Idem Lbo. 2. 2. q. 81. **A.**
Idem in sū. con. dcā. q. 22. **B.**

Decime v^o quo ad
laicos.
Utrū laici aliquo casu absqñ
pctō possint in feudū decimas hñe.
R. fm Ray. A tpe lateranensis
cōciliū celebrati sub Alexādro pa-
pa nullo mō possūt decime laicis
pferri. nec valet talis collatio seu
infeudatio. ex eo. pñbeim⁹. Immo
etiā reponēdi sūt trāsgressores. ex
eo. qñis. Qz si ius pñpiēdi fruct⁹
tpales decimarū fuit laico pcessū i
feudū añ dictū cōciliū 7 laic⁹ bene
viuat 7 defendat eccliam sic bon⁹
vasallus. pōt excusari aliter i peri-
culū aie tenet. Hosti. pñ dicit qñ a

tpe multū anteriori. **A.** s. a tpe
Arbani pape. ut itez. j. allato. **B.**
nō potuerūt decime laico cōcedi.
sic nec mō pñt ab alio qñ a papa. ut
in cōstitutioe feudoz. epm uel ab-
batē. Et addit qñ Ray. forte nō vi-
derat illā cōstitutionē. **A.** Idē in
sū. con. li. p. ti. 15. q. 25. vbi etiā pñ
qñ Ray. post pñdicta videt finaliter
tenere qñ nullo tēpore potuerūt de-
cime dari in feudū laico sine pñ-
legio sedis aplice ob causā rōna-
bilē cōcesso. Hosti. 7 Hosti. dicūt
qñ hodie nō possunt cōcedi decime
etiā qñ ad fruct⁹ ab alio qñ a papa
ex iusta causa nisi ad tēp⁹ nō i per-
petuū ita. s. qñ nō trāseat ad here-
des. Ibi etiā dñ Ray. qñ etiā qñ
papa cōcedit decimas laico intel-
ligit⁹ qñ ad pceptionē fructuū. nō qñ
ad pñrietatē. qñ illud ē quoddā ius
spūale qd cōuenit reputatis diuis
obsequijs 7 nō laicis. Dñs Bar-
stas de hispania sup h dicit. Ante
debemus ponere casus indubita-
biles. Prim⁹ quādo concessio ha-
buit originē ante cōciliū lateranē.
se. c. pñbeimus. ex de decimis. qd
fuit editū 7 pmulgatū anno dñi
M. clxxix. fm cronicā martinia-
nā. ut etiā refert Jo. an. 2. casus
qñ post dictū cōciliū fuit facta cō-
cessio per papā seu eius auctorita-
te. His. n. duob⁹ casibus si de eis
constat. nemini in dubiū vertit⁹ qñ
laic⁹ 7 ei⁹ successores possunt tene-
re tale feudū decimarū sine pctō. 3.
casus ē dubitabilis qñ nō constat

de auctoritate pape nec de origine
pcessionis in titulu feudi videlicet
an pcellu lateranese uel p. tunc est
dubiu an laic possit tene tale feu-
dum sine pcto. Et hosti. apte tenet
q. nō. ut i. lū. con. eo. ti. de decimis.
§. 7. vtz pscribi. p. qd si laic. 7. i. c.
quis. de decimis. p. plures rōnes
qs ibi pōt. Et Jo. an. repetit in. c.
cū aplica. de bis q. fi. a. p. la. §. Idē
tenuerūt Archi. 7. Jo. mo. in. c. 2.
§. illos. de decimis. li. 6. 7. p. eadē
rōnes 7. motiua Jo. an. tenet p. nū
si in itij i. p. rariū memoria nō exi-
stat. 7. de hoc sit cois opinio q. fun-
das sup tali antiq. tate. Et h. p. tex.
c. i. de p. scrip. li. 6. 7. c. sup quibus
dā. ex. de p. bo. sig. Hoc tenet dict.
Jo. an. in oibus dict. loc. 7. maxie
in dcō. c. cū aplica. Possessio. n. tā
diu fuit tps fūdata sup tali coi opi-
nionē bz instar pcessionis aplice.
ut in dict. iurib. 7. p. n. cipal aucto-
ritas. l. h. iure. §. aq. duc. ff. de aq.
coti. 7. est. 7. de aqua plu. arcē. l. i.
§. fi. 7. l. z. §. idē labeo. 7. l. fi. eo. ti.
cū filibus. h. ille. Aduertendū q.
tūc dī rei nō extare memoriā qn
nemo sup est q. sciuerit factū fuisse
uel qui audierit ab eo q. sciuit. ut
in dcō. §. idē labeo. Notandū etiā
q. p. dicta iura de possessiōe tam lō-
ga vident loq. de reb. p. scriptibi-
libus. Decime p. o. a. s. clau. p. scribi
nō pnt. ut s. decime 3. §. xi. vñ nul-
la p. s. uetudine introduci pōt q. laic
cōperat recipere que dā rōne diui-
noz obsequioz cū sit p. ius diuī.

ut ex p. s. b. in. c. hanc p. s. uetudinē
io. q. i. et. i. c. q. i. c. fi. Itē etiā qn in-
feudatio sit auctoritate pape req.
rit q. fiat ex iusta cā ut dicūt p. fa-
ti doctores. videlicet q. infeudati fa-
ciāt uel fecerint p. decentē recōpē-
sationē ecclie spūalem uel tpalem
ut s. dixit Ray. cum nec ipsi clici
possint vti reb. eccliaistici iuris si-
ne debita recōpensationē. nec etiam
papa. Vñ scūs Breg. l. 3. esset pa-
pa loquēdo de se 7. alijs. omel. 13.
dic. p. sensm. cuius dānationis sit
sine labore hic p. cepe mercedē la-
bori. Ecce ex oblatiōe fidelū uiui-
mus. s. qd. p. aiabus fidelū labo-
ramus. Illa i. n. in stipēdiū sumi-
mus q. p. redimēdis pctis suis fi-
deles obtulerūt. nec tñ cōtra pctā
eadē uel o. rōnis studio uel p. dica-
tionis ut dignū est insudam. Itē
p. cessionē pape semp intelligit ea cō-
ditione ut p. hoc ecclie nō priuent
suis necessarijs. ut in. c. statuto. §.
vbi autem. ex. de decimis. li. 6. Ex
p. dictis g. pōt colligi q. si p. infeu-
dationē decimarū ecclie de fraudā-
tur suis necessarijs. non valet. Si
nō priuant tūc si non fiat ex iusta
cā 7. decēti recompenfatiōe. si l. nō
valet. Si adest iusta cā 7. pape au-
toritas. valet. Si deest auctori-
tas pape. tunc si p. stat fuisse factū
an p. cellu lateranese. valet. al. nō.
Itē s. m. Inno. 7. in dcā. q. 2. §. i. lū.
con. li. p. ti. 13. sicut non licet deci-
mas p. cedē i. feudū. ita nec i. emplū
teosim. nec in locationē ad longū

tēp⁹. Nullū. n. cōtractū sup eis in-
ire debet ecclia p quē fiat uel feu-
dū ul' alienatio q̄ sit p dōs ptra-
ct⁹. eē de re. eccle. nō alie. nulli. Ad
firmā aut' 7 certū tēp⁹ pcedi pnt.
eē de loca. 7 pduc. c. 2.

¶ Atz laic⁹ tenēs ab ecclia deci-
mā in feudū possit ipsū feudum in
aliū laicū transferre. R⁹ fm Ber.
Si ab antiq⁹ 7 licite teneat. sag vi-
det q⁹ de p̄sensu epi possit fm sili-
tudinē alioz feudoz. nec d^r epi i
feudū illas tūc dare. eē de feu. c. 2.
Si fo laic⁹ nō in feudū s⁹ de facto
tenēt decimas nec i laicos nec in
clericos trāsferre pōt. etiā de p̄sensu
epi. eē de his q̄ sūt a p̄la. cū apli-
ca. **A**. Nec nōt glo. in. c. p̄bitem⁹
eē de decimis. ut p̄z l. sū. con. eo. ti. q
26. Cū p̄dicti cō. glo. Ray. 7 ho-
sti. i dō. c. p̄bitem⁹. l. 3 dicat alio-
rū opinionē tenētū q⁹ nō possit ta-
le feudū trāsferri tutiorē esse. Nec
vident sic posse p̄cordari videlicet
q⁹ si p̄currāt p̄ditiones dicte s. p.
p̄ime p̄sertim de iusta cā 7 debita
recōpensatione valet. al' nō. ut pōt
p̄stare eē ibi dictis.

¶ Atz laic⁹ quālibet decimā sibi i
feudū p̄cessam possit dimisso iure
feudi liberā de cōsensu epi in locū
religiōsū simplr trāsferre. R⁹ hoc
videt p̄cedē de re. eē de his q̄ sūt
a p̄lat. cū aplica. sup quā Inno.
dicit sic. Nōndū b⁹ q⁹ reuocatio in-
telligit fieri ad eccliam nō solū si
ad illā reuocet ad quā de iure spe-
ctat. s⁹ etiā si ad quācūq⁹ aliam. 7

ita fm quosdā pōt epi decimas q̄
tenent ab vna ecclia p̄ferre alteri.
qz modicū dānū sit ecclie a q̄ tene-
bāt. 7 magnū ē lucz illi cui p̄ferūt
S⁹ meli⁹ placet q⁹ dā de re. loq⁹
de decimis q̄ tenēt i feudū ab epi
Nec mi⁹ qd dicit q⁹ admonēd⁹ ē
feudatarius q⁹ restituat ecclie pa-
rochiali. qz b⁹ intelligēdū ē si epi
a q̄ tenent in feudū p̄senserit. sicut
ibi d^r. nec sine cl⁹ p̄sensu auferat ab
eo feudū suū. Itē nō est mirandū
si dīc⁹ pōt q⁹ restituat ecclie paro-
chiali q̄s alteri. qz res de facili re-
dit ad nām suā. Credis enī q⁹ qñ
epus illā decimā de derit in feudū.
fuit accepta ab ecclia parochiali
p aliā vtilitate ep⁹. **A**. Qd li-
cet. Id pōt⁹ debet ad eādē redire.
imo si epi nollet cōsentire supior
debēt eū aliqñ cogē. eē de iure pa-
tro. null⁹. fm eūdē Inno. ut in l. sū.
con. eo. ti. q. 30. vbi etiā ponūt q̄ i
h. s. bñf. **B**. Nā si ab alia ecclia
q̄ parochiali tenebat. **A**. Istud
verbum parochiali nō est Inno.
nec bñ sonat. qz idē ē etiā si tene-
bat ab ecclia parochiali. s⁹ dū d^r
ab alia ecclesia. subaudi. s. q̄ ep⁹.
li. ut pōt colligi ex dictis Inno. in
dō. c. cū aplica. **B**. nō sufficeret
cōsensus epi. ut illa pderet feudū
suū. nisi magna cā subesset. ar. eē
de re. eccle. nō alie. c. p̄. **A**. Idē
in dicta. q. 30.

¶ An rustia soluendo decimas
militib⁹ q̄ possidēt eas excusent a
solutione 7 a p̄ced⁹ R⁹ fm Ray.

Si rustici sciunt vel credunt milites
auctoritate ecclesie licite petere vel re-
cipe. excusant. preterea cum ecclesia nec
a rustico petat nec militibus. Sed dicat.
Si homo sciunt quod illicite decimas re-
cipiunt. non liberant. si tamen per metum sol-
uerent excusant in parte. 32. q. 5. ita ne-
ce quod metus causa. sacre. X. homo dicit
absolute quod rustici liberant et non pec-
cant soluendo. **A.** Hoc non dicit
absolute. sed ubi ecclesia non petit a
rustico. sed permittit tolli a militibus. ut
in sum. con. eo. ti. q. 33. **B.** Nisi pla-
ceret eis sed non ecclesiam defraudare.
A. Dicis autem eis placere quoniam
possunt contradicere et non curant. quod
error cui non resistitur approbatur
83. dist. error. **B.**

4 **C.** Atque ecclesia possit ab aliquo iniusto
possessore redimere decimas absque
symonia. **R.** secundum Ray. Potest dici
quod redimere possit dum tamen fiat aucto-
ritate episcopi. qui multum excusat in talibus
et de prebenda. nisi. et de re. p. mu. q. si-
tu. Idem Hostiensis. et Hostiensis. Sed et X.
addit quod si parochialis ecclesia velit
redimere hominum decimas. non est necessaria
auctoritas episcopi. tamen quod cuilibet licet
tamen est redimere ius suum. tamen quod non dat
temporale per spirituale tamen temporale per temporale.
sed per fructus decimarum. nam ius spi-
rituale percipiendi decimas remanet
semper penes ecclesiam. et eadem ratione mi-
les licet peccet non tamen committit symo-
niam. **A.** Idem in sum. con. li. p. ti. 15.
q. 34. **B.** Licet Hostiensis. dicit dicat
A. sed quod laicus committit symoniam qui
non vult decimam male retentam di-

mittere nisi res sibi pecunia. ut non est
sum. con. li. p. ti. 1. q. 58. quod potest intel-
ligi quod ad symoniam materiale. sed si in-
tendit vendere aliquid spirituale per in eum
de X. Qui etiam dicit quod si alia ec-
clesia quam parochialis. id est ad quam pri-
nent decime velit hominum decimas
redimere. necessaria est auctoritas
episcopi. Et credo quod sufficiat auctori-
tas episcopi sine consensu capituli quoniam re-
dimunt decime laicis in feudum per pe-
tuo deesse. sicut sufficit in gratuita
cessione. ut est de his qui sunt a pla-
cu applica. Et si casu tunc esset quod omnia
ponerent in manu episcopi. et postea episcopus
aliquid dari faceret laico ab illa ec-
clesia. ar. est de prebenda. nisi. in fi. et
de re. p. mu. ad questiones. ut in sum.
con. dicta. q. 34. **B.**

C. Utrum ecclesia possit ab aliquo
iniusto possessore decimas in pignus
recipere. **R.** secundum Ray. Ecclesia deci-
mas que sibi debentur potest recipere in pi-
gnus recipere. nec tenetur fructus com-
putare in sortem. Et eodem modo di-
cendum si que possessiones de fructibus
decimarum fuerint empte ab illo pos-
sessore. sed quod illas potest recipere in
pignus. et non tenetur fructus computa-
re in sortem. Nam res que cumque empta
de pecunia ecclesie ipsi ecclesie acquiruntur.
et hoc dico si ecclesia non de facili potest
eas aliter recipere. est de his qui fi-
a placet. cum applica. Porro decimas
que alteri ecclesie debentur non debet ec-
clesia in pignus nec aliter a laico re-
cipere. est eo. interdictum. **A.** Idem
in sum. con. li. p. ti. 15. q. 35. **B.**

De **E**functus. De
fragijs pro defunctis vide. j.
purgatoriū. 7. j. suffragiū. Itē de
defunctis vide. j. mortuus 7. j. se-
pultura.

De **E**gradatio. Du-
plex
est degradatio. Quedā enī
est p̄balis. s. repositio ab ordinib⁹
seu gradib⁹ ecclīastic⁹ eorū qui sūt
in sacris ordinib⁹. Et h̄ faciēda ē
a p̄rio ep̄o assistēte sibi canonico
numero ep̄oz. **A.** s. ad min⁹. i. z.
in rēgatione ep̄i. In p̄byteri p̄o
6. In diaconi. 3. 7 p̄sequē in sub-
diaconi totidē. 7 p̄rius ep̄s eorū.
i. s. q. 7. felix. et. c. se. et. i. c. de grada-
tio. i. allato. **B.** Si p̄o reponē-
dus nō esset in sacris sufficit s̄nia
p̄rii ep̄i sine aliorū p̄ntia. Quedā
p̄o degradatio ē actual⁹ siue solē-
nis q̄ reb⁹ sic fieri. Cleric⁹ de gra-
dāus idutus sacris vestib⁹ h̄is
in manib⁹ vas ul' aliud instrumē-
tū seu ornamētū ad ordinē suū
spectās ac si deberet in officio suo
solēni ministrare ad ep̄i p̄ntiā ad-
ducas. 7 tunc calix liber seu quis
alia res q̄ i ordinatiōe ab ep̄o fue-
rat ei tradita singularit̄ auferatur
incipiēdo ab eo qd ei vltimo datū
fuerat. 7 sic gradati pcedēdo vsq̄
ad primā vestē q̄ tradit in collati-
one tōsure 7 p̄ radiē uel tondet.
Potērit aut̄ vti ep̄s p̄bis aliq̄bus
ad terrorē opposit̄ illis q̄ in colla-
tione ordinū plata sūt h̄ modo ut

sūt. Auferim⁹ tibi vestē sacerdoti-
talē 7 te ordine sacerdotali priua-
mus. 7 sic de alijs. 7 vltimo dicē-
do. Auctoritate dei oīpotētis p̄ris
7 filij 7 spirit⁹ sci ac n̄ra tibi aue-
rim⁹ habitū clericalē. 7 reponim⁹
7 degradam⁹. 7 spoliāmus. 7 exui-
mus te omni ordine 7 b̄nficio 7
priuilegio clericali. Hec oīa eē de
genis. degradatio. li. 6.

E Sacerdos uel alius clicus in
sacris cū p̄ heresi fuerit sc̄lari cu-
rie relinquēd⁹ seu rēgdādus. A-
lic⁹ sc̄lari curie nō relinquendus
s̄ p̄petuo reponēd⁹. ut in tex. i. alle-
gato. **B.** poterit fieri p̄ solum suū
ep̄m puocat̄ abbatib⁹ 7 alijs pla-
tis 7 religiosis 7 l̄atis sue dioce-
sis. sicut expedire videbit̄. eē de be-
reſ. qm. li. 6.

Qualit̄ clicus rēgdāt⁹ ppter
heresim uel b̄ mōitradit debet po-
testati sc̄lari. **R.** Cius degrada-
tio p̄ntē ptāte celebrāda ē. q̄ facto
diceſ ei ut in suū forū recipiat de-
gradatū. 7 sic intelligit̄ tradi. s̄ p
eo debet ecclīa incedere. **A.** effi-
cacit̄. ut in tex. j. allato. **B.** q̄ nō
moriat̄. eē de p̄bo. sig. nouim⁹.

Nō oīs rēgdāt⁹ tradēd⁹ ē po-
testati sc̄lari. s̄ solū i trib⁹ casib⁹.
Prim⁹ i crimine b̄sis. eē de b̄g.
ad abolendā. s̄. p. et. z. nisi in cō-
tinenti ad p̄niam redire voluerit.
eē de b̄g. excoīcam⁹. s̄. dammati.
A. Ibi tū dī q̄ sūt p̄petuo carce-
ri mācipādi si redire noluerit p̄ q̄
fuerint rēp̄tēsi. **B.** 2. casus ē in

falsano lraurum dñi pape. et te cri.
fal. ad falsarioz. 3º casus cum qs
deponit ppter calūniā quā intulit
suo ep̄o. xi. q. i. si qs sacerdotū. **A**
Idē casus nō. in sū. con. li. p. ti. 5.
q. 10. f. m. hosti. S. i. dicto. c. si qs
ponit plura alia. dñ. n. abi. Si qs
sacerdotū uel reliqz clericoz suo
ep̄o fuerit iohēdiēs. aut ei insidias
parauerit. aut ptumeliā aut calū
niā uel pūtia iculerit. et pūncipio
terit. mox. reposit. curie tradat. et
recipiat qd inique gessit. **B**

4 **D**egradat. f. in x. si fuit in sa
cris bñ diceretenes. 2º casus canon
cas. qz nō literat s obligatus re
manet ad ea q sūt oneris. Non tñ
dicat dñs vobiscū et filia verba q
ad dignitatē ordinis ptinent. **A**
Idē i sū. con. li. p. ti. 1. q. 18. ad fi.
vbi etiā dñ. f. m. eūdē x. q. etiā idē
ē in degradato bñficiato q diu te
net bñficiū. l. 3. nō fuerit in sacris. et
q degradat. uel suspēsus non vñ
officiare ecclesiā. **B**. Degradati
ep̄s nō pōt restituere. j. ep̄s. 5. 6º

O Electatio. **A**rp
sus in relectationē pcti mor
talis sit peccatū mortale. R. f. m.
Lbo. 2. 2. q. 14. **A**. Ibinil vi
tes te h. vici. s. aliqd tangit 2. 2.
q. 14. arti. 4. 7. j. 2. q. 83. **B** Di
cendū q sic sicut et theologi coiter
dicūt. Itā et Aug. dicit. 2. de tri
nitate q ppter pctā cogitationis
etiā sine volūtate pficiēdi s cum
volūtate oblectaditor. hō dāna

97
bis. Qz n. aliqs pſentiat in talē re
lectationē nil aliud ē q q pſentiat
q affectus suus sit inclinatus in for
micationē. Nullus. n. relectat nisi
in eo qd est pforme appetitui eius.
Ernotandū h q ut dicit idē Lbo.
Delectatio morosa nō dñ. f. m. diu
turnitatē tps. s. ex eo q rō relite
rans circa eā imorat. nece ā repel
lit. tenēs et volēs libēter ea q stati
ut attingunt animū respuit. debue
rūt. ut dicit Aug. 2. de trini. **A**
Idem in sū. con. li. 3. ti. 3. 4. q. 21.
vbi allegat h Lbo. dicere in pma
parte 2. q. 84. arti. 8. Et ut ibi p
pdictis con. **Al.** 7. De. in aliq cla
ri. loquēdo dicit q nō solū ē pe
catū mortale qñ rō expſse cōsentit
s etiā qñ nō expſse dū negligit re
primē mot. pcti et manet talis cō
placencia post sufficientē delibera
tionē et aduersionē periculi. **B**
Detactib. et osculis et h. mōi. vide
j. luxuria. 5. fi.

O Elegare est vices
suas alte
ri cōmittē. Querit g an ep̄s
possit relegare et cui. R. f. m. R. ay.
et x. Distingundū ē q quedā sūt
q pertinet ad ordinē ep̄alem. sicut
pſecratio uel recōciliatio ecclesiarū
ordinatio clericoz et similia. et ista
pōt ep̄s relegare tñ ep̄is. et d. offi.
ordi. q sedē. et re pſe. eccle. aqua.
Quin etiā metropolitā post pſir
mationē aī pallii receptionē pōt
ep̄is cōmittere pſecrationē suffra
ganeī sui. et te elec. suffraganeis.
i 3

Sunt alia quedā q̄ p̄tinet ad iuris-
dictionē sicut ē audietia causaz et
absolutio p̄cōp̄ et b̄. Et ista idu-
bitāter p̄t alci delegare. ut in d̄ cō-
c. aq̄. ita tñ q̄ criminales causas
clericōp̄ cū agit ad re positionē nō
p̄t delegare nisi in casu. s. si icipet
abesse p̄pter ecclie sue necessitatē
uel aliā magnā cām. et tūc cōmit-
teret nō diffinitionē cāe. s. cogni-
tionē tñ. ar. ff. de offi. ei⁹ cui man-
est iur. l. i. C. de p̄da. iudi. l. z. nisi
cōmittet diffinitionē toti⁹ cāe al-
teri ep̄o. qd̄ p̄t facē p̄m q̄dam cū
nō sit ei inibitū. Sūt et alie cāe q̄
l̄z nō sint criminales. tñ p̄p̄ earū
excellētia nō d̄z eas delegare. nisi
in cāccia et multū iusta ip̄ditus
ut ē cā infamonij et siles. et de cō-
san. et affi. ex lris. i. fi. **A.** Et tūc
etiā nō d̄z cōmitti idioq̄ ul leuib⁹
s. l̄rātis et grauib⁹ p̄sonis. ut p̄t
colligi ex dicto. c. ex lris. p̄m eun-
te Ray. ut in sū. con. l. i. 3. ti. 32. q̄
5. vbi notant etiā oia q̄ in hoc. s.
ponunt. **B.** Non d̄z etiā delega-
re potestate disp̄sandi cū irregu-
larib⁹. nec absoluēdi eos q̄ man⁹
violentas iniecerūt in clericos in
casib⁹ sibi a iure p̄cessis. ut de pue-
ris et mulierib⁹ et siles. et l̄z s. de-
legare nō retrat. p̄t tñ cū nō sit ei
p̄hibitū. **A.** dū tñ cōmittat di-
sc̄et et honestis p̄m glo. Ray. ut
in dicta. q̄. 5. **B.** Immo de p̄cu-
ciētib⁹ clericos p̄cedit. et de offi.
ordi. eis. **A.** vbi patet q̄ s. p̄cedit
nō solū ep̄ie. s. etiā oibus q̄b⁹ ex

officio i certis casib⁹ cōp̄tit dicta
absolutio. **B.** Alias p̄o cās mi-
nores etiā sp̄iales. ut de decimis.
de iure patronat⁹ et siles p̄t dele-
gare nō tñ laicis s. clericis tñ. et
de iudi. recernim⁹. et c. q̄to. Pecuniarias
p̄o cās p̄t. imo forte idi-
stincte debet delegare. nec d̄z ipse i
talib⁹ occupari. ar. xi. q̄. i. te quidē.
C. Sed utrū delegat⁹ possit alteri
cām subdelegare. **R.** Nō p̄t. nisi
in trib⁹ casibus. Primus ē si lis ē
corā eo p̄testata. et sic itelligit̄ et
de sen. et de iudi. cū Bertoldus. ar.
C. de p̄cura. l. neq̄ tutores. 2. est
qñ vniūsitās causaz alicui⁹ ville
ul castri ul ecclie ē alicui delegata
tūc. n. p̄t vnā cām s. delegare. ff.
de iudi. cū p̄tor. 3. si ē delegatus a
papa uel a principe. tūc. n. p̄t totā
cām indistincte uel p̄tem a⁹ alteri
s. delegare. et de offi. dele. q̄uis. et
c. sup̄ q̄stionū. et c. pastoralis. Ille
tñ cui papa cōmittit inq̄sitionē ul
p̄uisionem ecclies de p̄latis seu
alijs mīstris. qz in b⁹ casibus in-
dustria et fides p̄sone cui cōmittit̄
eligi videt̄. nō p̄t s. alteri s. de-
legare. Itē nec ille p̄t s. delegare
cui papa cōmittit p̄dicare crucē.
excoicare. uel absoluere aliquos
disp̄sare cū irregularib⁹ uel inuē-
gere p̄nias. qz nō cōmittit̄ sibi iu-
risdictio. s. certū ministeriū. Sal-
ua semp auctoritate legatorū se-
dis ap̄lice. et de offi. dele. qm̄ apo-
stolica. **A.** Idem in sū. con. l. i. 3.
ti. 32. q̄. 6. **B.** Et saluo si haberet

spale mandatu subdelegandi. ut
not Jo. an. et de offi. dele. is cui. li.
6. **A.** 7. idco. c. is cui. expse col.
ligit. vbi dicitur qd is cui committit a se.
et aplica ut pvideat certe psona
rebus in certa ecclesia diocesi
uel puincia. potest alteri subdele-
gare. Secus si ei committat ut pui-
deat ecclesie de psona. tunc. non
potest subdelegare nisi subdelegandi
babeat speciale mandatu. **B.**

Z **S**ed nuquid deus potest delegare his
qui sunt de alieno episcopatu? **R.** secundum **W.**
Delegare potest ea que pertinet ad iuris-
dictionem voluntariam. sed non potest eos
compellere ad suscipiendum eius com-
missionem. cum eis nihil precipere possit. **A.**
Idem in **su. con. li. 3. tit. 34. q. 40. B.**
Sed non potest eis delegare ea que pri-
nent ad iurisdictionem potestiosam. que
non habet locum nisi in alieno episcopatu.
A. Ad hoc est de potestate. ut aiaz. **S. p.**
li. 6. B. De iudice delegato et ei
officialibus. et an possit aliquid reci-
pere. **br. i. iudex p. s. 4. et 5.**

D Enunciatio.

Duplex est enunciatio. Una que
fit per litem non tamquam iudici sed tamquam sin-
gulari persone in exigentia corre-
ctionis fraterne. De hac vide **s.**
correctio **2.** **A.** Et ibi patet quod
ista fit etiam per litem tamquam iudici. non
ad puniendum sed ad emendandum re-
nunciatum. **B.** Alia est enunciatio
que fit per litem tamquam iudici ut inquit
et puniat. Et de hac vide. **i. inquit**
sicio p totum. et s. crimen. s. fi.

98
D Epositum. Quod
positum reddi debet? **R.** Reddi
debet ipsa res deposita ad petitionem et
voluntatem reponentis. quod tamen fallit in
4. casibus. Primum cum quis gla-
dium deposuit. et inde furiosus factus
ipsum repetit. **zz. q. 2. ne qs. 2.** si re-
ponens fuerit repositus. **Ma oia**
bona sua publicant. ff. eo. bona fi-
des. 3. quando fur deposuit. et cum dicitur
petitor percurrit. ut in predicta. **l. bo-**
na fides. 7. iz. q. 2. cum de uotissimam
4. quando fur deposuit apud illam cui
subripuit. uel apud proprietarium.
ut probatur per eadem iura. **A.** in
dicta. **l. bona fides. ad fi. et idem non est**
in **su. con. li. 2. tit. 6. q. 23. B.**

C Depositor licet per voluntatem suam
depositum reuocare. est eo. bona fi-
des. Et ut Innocentius ibi notat. etiam per pa-
ctum appositum. quod potest penitere. **ff. eo. li.**
A. Ibi bene clare bene in. **S. p. l. B.**

C Contra depositum non est locus com-
pensationi. sed in totum. uel reductioni
sed per partem. licet compensatio admittatur in
alijs si causa est liquidata ita quod facilem
erit habere credat. est eo. bona fi-
des. **A.** Et ibi per glo. quod etiam in
alijs non fit compensatio specie ad pec-
cuniam. nisi quando species ut equus uel quid
simile dari non posset a debitore et
reperiret ad estimationem. **B.**
C Utrum depositarius teneatur sa-
tisfacere reponenti si res apud eum
perit. **R.** Tenetur si commisit totum uel
latam culpam. ut puta si deponis
apud me fructum uinctum et ego mea
i 4

ductus soluo eū. ff. eo. si. hominē.
Itē qñ depositarius res suas ba-
bet saluas ⁊ repositas amittit p̄su-
mitur p̄tra ipsū. qz suas clausit in
archa ⁊ repositas nō clausit. Sz
⁊ tenetur etiā de leuissima culpa si
sit in mora uel si obtulerit se depo-
sito. uel si recepit aliqd. p̄ custodia

A. Hoc casu cū p̄tractus p̄cernat
cōmoditatē vtriusqz. nō videt qz
teneat nisi de leuitim. ⁊ sentit glo. i
dicto. c. bona fides. sup. p̄bo. de cul-
pa. ⁊ exp̄sse dicit Boff. ut i sū. con.
eo. si. q. 24. **B.** Aut si grā depo-
sitarij fiat repositū. De casu etiā
fortuito teneat si pactum culpa ul'
mora p̄cellerit. Hec oīa eē eo. bona
fides. **A.** Predicta etiā oīa notā-
tur in dicta. q. 24. f̄m hosti. **B.**

4 **C.** Ecce si non tenetur de reposito
nisi qñ repositū fuerit factū p̄ lato
⁊ p̄uēti uel capitulo p̄ntib⁹ ⁊ re-
cipientib⁹. aut nisi in q̄tū locuple-
tior eēt. eē eo. c. p̄. **A.** Hoc fuit di-
ctum hosti. ut in sū. con. dicta. q.
24. **B.**

5 **C.** Vtrū depositario liceat vti re-
posita. R. Depositari⁹ vtēdo cō-
mittit furtū. ff. de p̄di. fur. q. furtū
Et h̄ intellige qñ est exp̄sse p̄hibi-
tū ne vtaf. aliter nō cōmittit. si tñ
putauit dñm p̄missur. **A.** Etiā
si minus p̄babiliter h̄ putauit f̄m
hosti. ut in sū. con. li. 2. ti. 6. q. 25.
p. l. q. re. f. allegatā. q. ad h̄ bñ fac.
Sic tñ nō habuerit cām putādi f̄-
sumitur p̄ eū. ff. de fur. l. q. vas. §.
vetare. vbi dñ. Vetare autē dñm

accipim⁹ eū q. nō p̄sentit. B. ut. ff.
de fur. l. q. re. Itē intelligem⁹ de-
ponat qd̄ p̄tinet p̄ dē numeroul
mēlura ⁊ non obliq̄net. Dic. n. ex-
ceditur fines repositi ⁊ trāsfertur
dñtū. ⁊ sic vti p̄t. Si nō obli-
gnat⁹ claudis. eo ipso videt p̄bi-
buisse ne repositari⁹ vtaf. nisi con-
trariū diceret exp̄sse. ut. ff. eo. l. licet
§. rei. ⁊ l. die. §. q. pecuniā. ⁊ l. qñ-
tus. **A.** Hec fuerunt dicta hosti.
cum quo p̄cor. Boff. ⁊ Monal.
ut in dicta. q. 25. **B.**

C. Quid si res deterior reddat⁹ 6
R. reddita nō videt. ff. eo. l. i. §. si
res. **A.** Hoc intellige qñ deterior
ratio facta est culpa depositarij. ⁊
nō al. ut. s. §. 3. **B.**

C. Heres depositarij teneat de p̄e- 1
cio rei repositae ignorat⁹ ab eo vē-
dite. imo etiā si nō sit heres nibilo-
min⁹ ab eo id qd̄ p̄secutus ē extor-
quet. ff. eo. l. i. §. vlt. et. l. 2. et. 3. **A.**
Addita. l. 4. vbi dñ. de nō herede
q. putabat se heredē eū vēdidit. **B.**

C. Vt p̄ccet q. re suā apud aliū 8
reposit. ⁊ ul' etiā iniuste detētā fur-
tim accipit. R. f̄m l. i. c. 2. §. q.
66. Ille q. furtim accipit rem suā
apud aliū repositā grauatur depō-
sitariū. qz ille teneat ad restitundū
uel ad ostēdendū se innociū. Tñ
manifestū ē q. p̄ccat ⁊ q. teneat ad
releuandū grauamē depositarij.
A. Hoc puto vep̄ nisi ipse depō-
sitari⁹ scācter accepisset in depō-
situm rē alienā. uel si dñō probanti
rem suā denegasset restituere sicut

debet, ut s. in principio. His. n. ca-
sibus depositari⁹ furti comitit^r et
tenet ad restitutionem. C. de furti. l.
ancille. Idem casu idem iudicandū de
depositario quod de ipso fure. **B**
Qui pro furti accipit rem suam apud
aliū iniuste detentā. peccat quidem.
non quia gravat eū qui retinet. nec te-
net ad restituendū aliqd. **A.** nisi
esset pdenat⁹. Nam potest ppter h⁹ pde-
nari ad amissionem rei sue. ut s. de l.
lū p. s. 2°. **B.** s. peccat ptra com-
iusticiā dū ipse sibi usurpat sue rei
iudiciū iuris ordine pretermisso. et
id tenet reo satisfacc. **A.** s. in fo-
ro iudiciali. ut dictū ē. **B.** Et da-
re operam ut scandalū pūmōz si
inde ortum est sedetur.

O **Ensisio.** Est pēnisio
catū? **R.** s. in l. bo. 2°. 2°. q.
15. Dicendū qd sicut aliq^s pūitiani-
do intēdit repmē pūitiani bonorē.
et retrahēdo diminūere famam. et
suscurrendo tollē amicitia. ita irri-
dēdo intēdit qd ille qd irridet. cru-
bescat. Et qd hic finis ē distinctus
ab alijs. id etiam peccatū pēnisio-
nis distinguit a dictis pētis. **A.**
Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 242. **B.**
Quādo pēnisio sit pētm mortale?
R. s. in l. bo. ubi s. qd cū aliq^s ma-
lū alicui psonē uel defectū in risū
ul ludū ponit. pēnisio dī. et si qdē h⁹
fiat in q̄tum malū ē parū s. in se.
sic pēnisio ē veniale. S3 qñ accipit
qñ parū rōne psonē. sic aliquem
irridē est eū oīo quipendē et tā vilē

estimare ut de ei⁹ malo nō sit cu-
rādū. s. sit qñ p ludo balē dū. **A.**
sicut solet bñ defectus puerozū et
stultozū s. in eūdē l. bo. **B.** Et sic
pēnisio ē pētm mortale et gravi⁹ q̄
ptumelia. qd cōtumeliosus videt^r
accipe malū alter⁹ seriose. Irrisor
aut siue illusor in ludū. et ita videt^r
ēē maior pēptus et rebonoratio.
Et s. in h⁹ graue pētm. et tāto gra-
uius quāto maior reuerētia debet^r
psone qd illudif. Nā gravissimū ē
irridē reū et ea qd rei sūt. 2° ē gravi⁹
irrisio parētū. 3° pēnisio iustoz pū
quā boies etiā a bñ agēdo ipediūf
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 243. **B.**

O **Esperatio** vtz sit
pētm
R. s. in l. bo. 2°. 2°. q. 20. Cir-
ca reū vera estimatio intellectus
est qd ex ipso puenit hominū salus
et venia peccatorib⁹ dat s. in illud
Eccech. 18. Nolo mortē peccatorū.
s. ut cōuertat^r et viuat. falsa autē
opinio ē qd pētm pēnitēti veniam
deneget. uel qd peccatores ad senō
puertat p grām iustificantiē. Et id
sicut motus spū qd pformiter se bz
ad estimationē veram. laudabilis
est. ita oppositus mot⁹. s. despera-
tionis qui se cōformat estimatio-
ni false de reo est vitiosus et pētm.
Et de hac materia bñ. j. psumptio
circa mediū. De desperatione in-
q̄tum est vñū de impedimētis pe-
nitentie. vide. j. penitentia 4°. s. p.
A. Idem quod in hoc. c. nōtur in
sū. con. li. 3. ti. 34. q. 211. **B.**

Detractio. **Detra-**
ctores
fm Ray. sūt q̄ vitā ⁊ bonos
mores alioz corūge uel minue-
re nituntur.

i **D**etractio fm Tho. 2. 2. q. 13
differt a ptumelia dupliciter. p̄ qui-
dē q̄tum ad modū pponēdi p̄ba
qz. s. ptumeliosus manifeste p̄tra
aliquē loq̄l. detractor occulte. 2.
q̄tum ad finē intentū siue q̄tum
ad nocumētū illatū. qz. s. ptume-
liosus derogat honori. detractor
fame. Et dicunt p̄ba detractōis
occulta nō simpliciter s̄ p̄ compa-
ratiōē ad eū de q̄ dicunt. qz eo ab-
sente uel ignorante dicunt etiā s̄
corā multis alijs dicāt. **A.** Cō-
tumeliosus autē facit p̄tra hoīem
loq̄l. etiā si sol⁹ sit p̄ns. fm eundē
Tho. ut i sū. cō. l. 2. ti. 5. q. 19. **B.**

2 **Q**uot modis detractor famā
alicuius diminuit? **R.** fm Tho.
vbi s̄. Detractor s̄ agit dupliciter.
qñqz quidē directe. qñqz vō indi-
recte. Directe q̄ dupliciter. p̄ mō qñ
falsū alteri iponit. 2. qñ pctm̄ suis
p̄bis adauget. 3. qñ cultum re-
reuelat pctm̄ p̄bis oib⁹. cantile-
nis. signis. seu etiā in scriptis. que
appellant libelli famosi. de q̄bus
vide. 7. libell⁹ famosi. **A.** Siue
etiā p̄bis artificiosis fm Ray. ut
in dca. q. 19. **B.** 4. qñ id qd̄ est
bonū dicit mala intētiōe factum.
Indirecte vō dupliciter. s. ul' ne-
gando bonū alterius. uel malitio-
se reticendo. **A.** Idem in sū. con.

li. 2. ti. 5. q. 198.

B
Et detractio sit pctm̄ morta-
le. **R.** fm Tho. 2. 2. q. 13. Dicēdū
qz qñ res tpales fama videt p̄-
ciosior. ⁊ p̄ defectū hō impedit a
multis bñ agendis. id detractio p̄
se loquēdo ē peccatū mortale. **A.**
Cō. Ray. Et d̄ detractio p̄ se pe-
catū mortale fm eodē qñ detra-
hēs intēdit ad denigrādā famā ei⁹
cui detrabit. ut in sū. con. eo. ti. q.
199. vbi etiā hñt oia q̄ in b. 5. p̄-
nunt. **B.** Cōtingit tñ qñqz q̄ ali-
qz. p̄fert verba p̄ q̄ fama alteri⁹ di-
minuit. ⁊ non ē detractio formalit̄
loquendo. ut si p̄ferat p̄pter aliqd̄
bonū uel necessariū cū rebitis cir-
cūstantijs. ⁊ sic nō ē pctm̄. ut p̄ in
denūciatiōē uel accusatiōē. Si autē
p̄ferat ex animi leuitate uel p̄pter
aliqd̄ nō necessariū. nō est peccatū
mortale. nisi forte verbū qd̄ d̄ sit
adeo graue qz nō biliter ei⁹ famā
ledat. ⁊ p̄cipue in his q̄ p̄tinent ad
bonestātē vitē. qz b̄ ex ipso genere
verboz bz rōnē pcti mortalis. ⁊ te-
net aliqz ad restitutionē fame si-
cut ⁊ alteri⁹ rei. **A.** Propterea d̄
p̄. 24. Cū detractorib⁹ ne cōmi-
scent. qñ rep̄te surget p̄ditio eoz
⁊ ruinā vtriusqz qz nouit? Sup
q̄ glo. Hoc sp̄aliter vitio. s. tetra-
ctionis piclital totū pene gen⁹ hu-
manum. Vñ Aug⁹ in mensa sua.
Quisquis amat dictis absentum
carpe vitā. Hanc mēsam indignā
nouerit esse sibi. **B.**

Sed q̄liter detractor restituet

3

4

fama: R. fm Lbo. 2. 2. q. 62.
Dicendū qd aliq̄s p̄talicui famā
auferre tripliciē. p̄ mō verū dicen-
do 7 iuste. puta cū aliq̄s crimen
alicui p̄dit fuato debito ordine.
7 tūc non tenet ad restitutionē fa-
me. 2. mō falsū dicendo 7 iniuste
puta cū aliq̄s ip̄nit crimē alteri
qd nō fecit. in audiētia multoz. 7
tūc tenet famā restituere cōfite-
do falsū dixisse 7 iniuste. 3. mō verum
dicēdo s̄ iniuste. puta cū aliq̄s p̄-
dit crimē alteri cōtra ordinē ve-
bitū. 7 tūc tenet ad restitutionem
quantū p̄t sine mēdacio tñ. ut po-
te qd dicat se male dixisse. ul qd in-
iuste eū diffamauit. ul si nō potest
famā restituere. dz ei aliter recō-
p̄sare. sicut 7 i alijs iniurijs. Pro-
ban̄ h̄. 5. q. i. qdā. et. 14. q. 6. si res
A. Con. Al. De. 7 Ray. ut in sū.
con. li. 2. ti. 5. q. 201. vbi etiā addit
fm Ray. qd restitutio fiet hoc mō
videlicet. vbi publice dixit verbū
vel cātilenā p̄ se vel p̄ aliū vel etiā
vbi p̄iecit libellū famosū necnō 7
in alijs locis vbi intelligēt illum
p̄tra quē h̄ acta sūt ifamatū occa-
sione sui dicti ul facti ul signi. pu-
blice 7 simpliciē recognoscat er-
rore suū 7 culpā. 7 p̄ posse remo-
ueat vel saltē alleviet sic infamiā.
ar. ex de purga. ca. inē sollicitudi-
nes. 5. p̄cipias. Idē hosti. Dic tñ
qd h̄ publica recognitio faciēda ē
nisi ex tali recognitōe publica ille
ifamat⁹ āplius ifamaret. Et fm
glo. Ray. intelligēda sūt h̄. s. si au-

det h̄ facē. Sec⁹ si nō audet p̄p̄e po-
tētiā ul crudelitātē adūsarij. Ad-
dit Ray. Tenet etiā secū cōponē
de iniuria 7 humiliē veniā postula-
re. Idem hosti. Et fm glo. Ray.
oportet veniā postulare in p̄pria p̄-
sona si audet. al̄ saltem p̄ interpo-
sitam personam.

Utrū peccet aliq̄s audiēdo re-
tractorē. R. fm Lbo. 2. 2. q. 13.
Si aliq̄s retractores audiat absq̄
resistētia. videt retractori p̄sentire.
vnde fit princeps peccati ei⁹. Et
si quidē inducat eū ad detrahēdū
uel saltē placeat ei detractio p̄pter
odiū eius cui detrahif. nō minus
peccat qd detrahēs. 7 q̄nq̄s magis
Si p̄o capetm̄ nō placet sed ex ti-
more vel negligētia vel etiā vere-
cūdia qdā omittit repellē detractē.
tē 7 ostēdē qd ei detractio displice-
at. tūc peccat quidē s̄ multo min⁹
qd detrahēs. 7 plerūq̄s venialiter
Q̄nq̄s etiā hoc ipsū p̄t mortale
esse. ut qz ex officio incūbit ei de-
trahētē corrigē. vel etiā p̄pter
aliqd̄ periculū inde p̄sequēs. vel
p̄p̄e radicē q̄ timor human⁹ q̄nq̄s
p̄t esse peccatū mortale. De quo
vide. 7. timor. 5. p̄. Detractio i quo
differt a susurratio. vide. 7. su-
surratio. A. Idem quod in hoc
5. habetur in sū. con. li. 2. ti. 5. q.
202.

Diaconus. An
at diacono corp⁹ domini de-
ferre ad infirmum 7 eum coicare?
i 6

R. fm X. Ad nisi in extrema ne-
cessitate absentibz epis 7 pbyterj.
ut dis. 93. diaconi. Ita i necessitate
etiā pñte pbytero pōt diacon⁹ ius-
sus eucharistiā populo dispensare
ut dis. 93. diaconi ita se. A. Poti⁹
ē. c. pñte. Necessitas autē ē quādo
pbyter ē fessus uel al' impotēs b
facē fm eundē X. ut in sū. con. li.
3. ti. 2. q. xi. B. Et sicut ibidem
nōuit Hugitiā absente pbytero
si tāta sit necessitas q' iussus pby-
teri expectari nō possit nō ē expe-
ctād⁹. Qz si pbyter diacono etiā i
necessitate pbiteat 7 ep̄issa cā. ut
qz forte vsurari⁹. uel al' impenitēs
ē q' petit coionem. obediendū ē ei.
aliter nō. A. Idē in dcā. q. xi. vbi
etiā dī q' laic⁹ in nulla necessitate
nec se ipsū nec aliū coicare dī. B
Itā 7 L. in 4. dis. 13. dīc q' dia-
con⁹ l3 possit sanguinē i calice di-
spēsare. sicut adhuc in qbusdā ec-
clesijs diacon⁹ dispēsāt ministris
sanguinē. nō dī tñ corp⁹ xp̄i dispē-
sare. qz nō bī man⁹ psecratas ad-
tāgendū. 7 bī intellige nisi de mā-
dato pbyteri uel ep̄i uel pbytero
lōge posito in casu necessitatis. ut
dis. 93. pñte. Quō diaconus ba-
teat. puidere de lotionē corporalis
7 huiusmodi. vide s. corporale.

Dignitas. Digni-
tas co-
clesiastica fm Inno. 7 do-
sti. est quedā peminētia in gradu.
Et qñ p eodē sumit dignitas et
psonatus. ut archidiaconatus. 7

primiceriat⁹. 7 rectoratus 7 b⁹. A
Docti. etiam dicit q' ista dignitas
aliqñ vocat custodia. 7 aliqñ mi-
nisteriū. Et Inno. dicit q' semp p
eodē sumit psonat⁹ 7 dignitas. ut
in sū. con. li. 3. ti. 13. q. i. 1. B. Et
intelligit eē dignitas uel psonat⁹
fm institutionē uel psuetudinē ec-
clesie. Itā posset eē q' aliqñ in ali-
q' ecclia exercēt officiū archidi-
aconi cognoscēdo de causis cleri-
corū 7 de alijs. nō tñ ē reputādus
ob hoc eē i dignitate nisi vocet no-
mine qd dignitatē sonat. Qz si vo-
cet aliqñ noie dignitatē uel psona i
dignitate pstituta reputet. l3 nul-
lū ministeriū dignitatē facēt repu-
tādus ē i dignitate. dūmō ppetuo
eā obtineat. et de sta. mo. c. 2. s.
fi. A. Hoc fuit dictū Inno. qm
telligit ista q' ad dispositionē. c. de
multa. et de pten. ut p3 in dcā. q.
i. 1. De materia aut. c. de multa. est
tactū s. bñficiū p. s. p. 7 tangit b
in. s. se. B

Nemo potest bñe simul plures
ecclesiasticas dignitates. nec etiam
plura bñficia curā aiarum bñtia
vide hoc s. bñficiū p. s. 2.

Dignitas sine cura ab eo q' tā
zo. annos cōpleuit. et dispēsatio-
ne ep̄i pōt bñteri. et de eta. 7 quali.
permittimus. li. 6.

Iscere debet quilibet
etiā prelatus
quicūq' non solū a maiori s
etiā a minimo. dū tñ erudito. An
dis. 38. Nullus ep̄s p̄t opprobriū

senectus uel nobilitate generis a
puulis erudit. et minimis si quid
forte est utilitas ac salutis inquirere
negligat. Qui. n. rebellis uiuit. et
discit atq. agere bona recusat magi
diaboli mebru. q. xpi esse ostendit.
et pot. infidelis q. fidelis ee mo.
strat. Au. et Aug. ait. Ego senex
a iuvene et eps tot anoy a collega
nondum anniculo patris sui doceri.
24. q. 3. si bates. Ad materiam
docendi facit. j. magister p. et ma
gister 2. et. j. scientia. et. j. studiū.

Disciplina ^{corre}
^{ctiois}
sive punitionis quam plati
q. iponit no. d. 3. ee vsq. ad effu
sionem sanguinis. ar. et. de rap. in
archiep. et. fm. x. itelligi debet
de effusio. enozmi. A. Idē in sū.
con. li. p. ti. 4. q. 6. B. De corre
ctione platoz vide s. correctio p.

Discordia ^{virtu sit}
^{peccatu}
mortale. R. fm. Lbo. 2. 2.
q. 31. An aliqs sciet et ex inten
tione discordat a bono diuino et a
bono prini in q. d. 3. p. sentire. hoc ē
pctm. mortale et suo genē. ppter
p. trarietate suā ad caritatē. l. 3. p. mi
motus hui. discordie sint pctā. v.
nialia. ppter impfectionē act. S.
cū intētio aliquoz ē ad aliq. bo.
nū qd p. tnet ad bonorē dei vel ad
utilitatē prini. tū vn. existimat h.
esse bonū. ali. aut. b. 3. p. trariā opi
nionē. nō ē pctm. A. q. talis dis
cordia ē p. accidēs. et q. p. cordia

que est caritas effectus ē vnio vo.
luntatū nō opinionū fm. eūdē Lbo.
ut in sū. con. li. 3. ti. 34. q. 226. vbi
etiā notat q. et b. c. B. nisi b. d. dis
cordia uel sit cū errore circa ea q.
sūt de necessitate salutis. ut si prima
cia indebite adbitat. Et q. etiam
patet q. discordia q. q. ē ex pctō
vni. tū. q. q. est cū pctō vtriusq.
puta cū vterq. dissentit a bono al
terius et diligit bonū p. prium. et vi
de. j. litigium.

Dispensatio ^{scdm}
^{Ray.}
ē iuris relaxatio. vñ vocatur
vulnus. q. vulnerat ius cōe. 23. q.
4. ipsa p. tias. circa sū. hosti. q. d.
cit sic. Dispensatio ē rigoris iuris p.
eti ad quē spectat misericors et ca
nonice facta relaxatio. ut colligit
i. q. 7. s. nisi rigor. et. c. se. A. Idē
in sū. con. li. 3. ti. 29. q. i. ad sū. B.

Sz nūquid dispensatio ē ius?
R. fm. Ray. Dispensatio fm. q. ē
in dispēfante ē p. tās siue actus po
testatis a iure p. cessus. S. fm. q.
ē in eo cū q. dispēfatu ē. sic est ius
p. iuati. i. licētia uel p. missio que
dā alicui facta p. tra rigorē iuris.
s. nō ē ius cōe. ar. 32. q. 2. inefecto
res. et. c. i. adolefētia. Con. hosti.

A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 2. B.
Etrū dispensatio sit necessaria
in occultis. R. fm. x. In occultis
in quibus pōt dispensari. dispensa
tio necessaria ē. nō ppter repositio
nē vitā dā. q. occulta pctā. vind
ictam nō habent. s. quia de eo sup

quo dispensatū ē accusari q̄s non
pōt. ar. ex re si. p̄sby. ex tua. **A**lio/
quin etiā post pactā penitētiā pos-
set accusari. ar. 33. q. 2. admonere
i. q. 5. p̄sbyter. **A**. Idem in sū.
con. in dicta. q. 2. in fi. **B**

3 **¶** Dispensationū aliq̄ ē debita. ali-
qua. p̄hibita. aliq̄ p̄missa. Debita
ē cū multoz scādālū timef. dis. 50.
ut p̄stitueret. Cave tñ ne recipiar
in scandalo. vide. 7. scandālū. Itē
debita est dispensatio rōnetpis. uel
p̄sone. uel pietatis. uel necessitat;
siue vtilitatis ecclie. uel euentus
rei. Et de singulis hōz ponit. i. q. 1.
§. nisi rigor. et. c. et. §. se. vsq; ad. §.
ecclie. **A**. Nec 7 sequētia in isto
§. fuerūt dicta Ray. ut patet in sū.
con. li. 3. ti. 29. q. 10. Et glo. Ray.
exēplificat euentū rei de laicis p̄-
motis in epos de facto. ut dicta. q.
1. c. exīgūt. S3 ut pōt p̄stare ex al-
legatis iurib; oīa p̄dicta reducūt
ad tria. videlicet ad cām necessita-
tis siue vtilitatis. i. q. 1. et si illa.
seu pietatis. ut cū p̄pter pietatem
dispensat cū corpe vitiatū uel illit-
teratis ut remaneāt i suis ordini-
bus ad q̄s indebite fuerūt assūpti
i. q. 1. bi q. Et p̄dicta causāt qñq;
ex persona uel tpe seu loco siue ac-
cidentib; alijs ut ex dictis iurib;
pōt p̄stare. **B**. Et breuit vbiq; q̄s
subest iusta cā. dispensatio debita ē
dis. 50. dñō sancto. p̄. deinde. et. p̄.
ecce. et. c. p̄siderādū. Et l3 ex cau-
sis p̄dictis dispensatio debita sit 7
exceet p̄latus nō dispensando. ut ē

ar. 2. q. 5. quāto. in fi. tñ subditi nō
hñt ius petēdi nisi forte supplicā-
to. Dispensatio p̄o p̄hibita ē vbi-
cūq; nō pōt fieri sine manifesta re-
coloratiōe ecclie. Itē vbiq; nō
ē iusta cā dispensandi. i. q. 1. tali. et. c.
et si illa. ex re elec. inotuit. §. mul-
ta. et. §. fi. Dispensatio p̄o p̄missa ē
aliqñ in casu. ut dis. 50. si q̄s p̄sby-
ter. 7 multis casib; q̄b; iura p̄mit-
tūt dispensationē. **A**. In dicto. c. si
q̄s p̄sbyter. of. Si q̄s p̄sbyter aut
diacon; inuētus fuerit aliquid de
ministris ecclie venūdasit. q2 sa-
crilegiū cōmiserit. placuit eū in or-
dinationē eccliasitica non haberi in
iudicio tñ epi dimitte dus est si in
suo reat recipi gradu. **B**

4 **¶** Quid si eps idistincte dispensat
R. p̄m Ray. Si de hoc fuerit ac-
cusatus puniēd; ē pena de positio-
nis. dis. 5. c. p̄. in fi. et. c. q̄ in aliq̄. i.
fi. S3 Hosti. dicit q̄b; forte locū
h3 si cōmonitus incorrigibilis sit
7 p̄pter b̄ suspēsus. 7 sniam suspen-
sionis p̄tēns etiā in sua p̄tuma-
cia p̄senerat. ar. ex re p̄ten. graue.
§. nolētes. Vel p̄dicta. c. p̄nt itel-
ligi qñ ebs dispensat i eo qd de iure
nō pōt. **A**. Idē i sū. con. co. ti. q. xi.
Et snia Hosti. benignior videtur
7 tēnēda. ff. de legi. l. benigni. **B**

5 **¶** Dispensatio in multis casibus
epis prohibita ē. p̄ quidē in homi-
cidio. dis. 50. mīroz. Et intellige si
ue iusto siue iniusto 7 quodcūq; fiat
ut si q̄s vindictā sanguinis dicat
uel scribit aut cururgā exercet aut

vindictę sanguinis auctoritatem
exhibet 7 in oib9 similib9 si inde
mors fuerit subsecuta uel etiam
mutilatio mēbri q̄ notant Inno.
7 Hosti. ex de cle. pu. i. du. c. p. Cū
nullo. n. talū pōt ep̄s dispensare i
officio. Secus q̄ cleric9 possit esse
in bñficio. ex de cle. pu. in du. c. 2.
Aut etiā secus si mors uel muti-
lacio nō inuenit. ut in p̄allato. c. p.
De ista materia uide plura. j. irre-
gularitas p. 2. i. symonia ordinis
siue bñficiū sciēter p symoniā acq-
siti. uide. j. symonia 1. i. j. vltimis
§. 3. in illo q̄ cū esset suspensus in-
terdictus uel excoicatus dānabiliter
i gessit se dinis. ex de sen. 7 re. iu. cū
eterni. 7 ex de sen. exco. cū medici-
nalis. li. 6. 4. in clerico q̄ excoica-
tus in p̄cilio accedit ad iudiciū
pncipis p̄cepto iudice ecclesiastico.
21. q. 5. si q̄s ep̄s. §. in bigamo. ex
de bigamis. c. nup. et. c. fi. uide s.
bigamia. §. 8. 6. in clerico nō or-
dinato ministrante. de q̄ uide. j. or-
dinat9 3. **A.** vbi p3 q̄ ep̄s nō pōt
dispensare q̄ talis ascēdat ad supe-
riores ordines. s. bñ q̄ utat ordi-
ne iā suscepto. **B.** 1. in clerico p
saltū promotō. uide. j. ordinatus
2. **A.** vbi patet q̄ hoc intelligit
quo ad illū q̄ sciēter sic ē p̄mor9
7 in ordine sic suscepto sine dispē-
satione ministravit. Lūc. n. nō pōt
dispensari q̄ ulterius ascēdat nisi
p papā. s. in ordine suscepto adh
pōt dispensari p̄ ep̄m. **B.** 8. in illo
qui ordinē furtiue suscepit. uide. j.

ordinat9 p. §. 4. **A.** Ibi nil aliud
dicitur nisi quōd dicat furtiue or-
dinatus. De dispensatione autem
dic fm Ray. ut in sū. con. li. 3. ti.
22. q. 4. quia aut fuit. p̄batus ab
ep̄o seu ab alio prelato sub inter-
minatione anathematis. aut non
In p̄ casu poterit cōdigna satisfā-
ctione p̄missa cū eo ut in susceptis
ministrat ordinibus ep̄s dispensa-
re. Et si intrauerit religionē etiā
in suscipiendis postq̄ aliquāto tē-
pore in ea fuerit laudabiliter con-
uersatus. **In** 2. casu poterit cum
tali etiā in seculo remanēte post cō-
dignam satisfactionē tam in susce-
ptis q̄ in suscipiendis ordinibus
dispensare. extra de eo qui fur. ordi-
susce. c. p. Hosti. aut super eo. c. ait
Quicqd dicatur h cū furtiue or-
dinato etiā si nō sit excoimunica-
tus nisi aliquā religionē ingredi-
atur etiā romana ecclesia de facili
nō dispēsat. Concedit tñ Hosti. in
c. 2. eo. ti. q̄ ep̄s dispēsat in h casu
in minorib9 ordinib9 tñ. ut inuit
a p̄trario sensu. dicti. c. p̄mi. **B.** 9.
cū quis fuerit ordinatus extra tpa
uel ab alieno ep̄o. 7 ante dispēsa-
tionē ministraverit fm q̄sdā. ar.
ex de sacra. nō ite. c. p. dis. §. 2. solli-
citudō. S3 ver9 ē q̄ diocesan9 cū
tali poterit dispensare. ut. 9. q. 2. lu-
gdunens. extra de tēpo. ordi. cōsul-
tationi. **A.** In hoc. c. dicitur q̄
ep̄s potest dispensare cum ordinat9
extra tpa p̄ eis p̄nā ip̄sita cōp̄tē-
ti in susceptis ordinib9. Sec9 est g

in ordinib⁹ suscipiēdis. ut et nota ē
 j. ordo 2°. §. q. pena. **B.** nisi for-
 te fuisset sibi iterdicta executio et
 postea ministrasset ut dictū ē. r. si
 q̄s excoicatus ordines suscipit. et
 de sen. exco. cum illoz. p. rñso. Et
 eodem mō si suscipit ordines exi-
 stēs apostata a religione. extra de
 apost. c. si. **A.** Ibi of de religio-
 so recipiēte in apostasia ordinē sa-
 crū. Secus ḡ videt de ordinibus
 minorib⁹. nisi l. apostasia dimissi-
 set habitū. tūc. n. esset excoicatus.
 et ne cle. uel mo. ut piculosa. li. 6°.
B. In p̄dictis ḡ casib⁹ ad papā
 ptinet dispēlatio nec dispēlat faci-
 liter. ut ē in homicidio volūtario. i.
 symonia et bigamia. Et vide etiā
 §. se. s. de casibus papalibus.
C. Sūt alij casus dispensationis
 ad papā ptinētes in q̄b⁹ raro imo
 nūq̄ dispēlat. Nam q̄n q̄s scien-
 ter se baptizari permiserit bis. de
 p̄se. dis. 4. eos. et. c. q̄ bis. et idē si
 ignorāter. et postea cū sciuerit ra-
 tū habuerit. **A.** Si s̄o nō habue-
 rit ratum p̄t p̄moueri. i. q. 4. pla-
 cuit. s̄m aliq̄s de iure. s̄m alios de
 dispēlatione. qd̄ tuti⁹ ē. de p̄se. dis.
 4. q̄ bis. s̄m Ray. et in sū. con. li.
 3. ti. 24. q. 1. et in deō. c. qui bis.
 vbi p̄z q̄ rebaptizat⁹ etiā si nullā
 culpā p̄traxerit erga rebaptizati-
 onē. tñ nō potest ordinari nisi ma-
 gna necessitas cogat. **B.** Silt q̄
 bis sciēter recepit eundē ordinē. i.
 q. 1. saluberrimū. Idē etiā intelli-
 gas de recōfirmato. ar. 68. dis. c.

p̄. et de p̄se. dis. 5. c. dictū. **A.** Idē
 in sū. con. deā. q. 1. **B.** 2° ē cū q̄s
 ad subuertendū fidē se fecerit ab
 bēticis ordinari. i. q. 1. pueniētib⁹
 3° est si q̄s ordinet ita q̄ symonia
 inueniat tā ex pte ordinati q̄ ex
 pte ordinator. 9. q. i. ab excoicat. i.
 q. i. si q̄s ep̄s. **A.** Hodie s̄o nō
 p̄t dispēlari nisi p papā q̄licunq̄
 ordinatio fuerit facta symoniace
 ut in exuaganti Martini q̄nti q̄
 incipit. Dānabile. et in alia Euge-
 niū q̄rti q̄ incipit. Cū testabile.
B. De his casibus sūt p̄sus. Si-
 ue bis ordo ref̄ siue baptism⁹ re-
 petat. Siue ut vertat fidei status
 ordo petat. Vel siue prestet vtriq̄
 symon opetur. Et dispēlatur spes
 irrita p̄osus habetur.

C. Sed p̄ter p̄dictos casus q̄ sūt
 irregularitatū iductiui sūt adhuc
 alij casus in q̄b⁹ diocesani dispē-
 lare non p̄t. ut q̄ vni ecclie duo
 p̄ter p̄sint. 21. q. 2. c. p̄st. nec q̄ vn⁹
 h̄eat plura b̄nficia cū cura. et de
 p̄ben. de multa. nisi in casib⁹ quos
 habes s̄. b̄nficiū p̄. §. 3°. Itē nō p̄t
 dispēlare cū illegitime natis nisi
 ad minores ordines et b̄nficiū si-
 ne cura. et de si. p̄elby. is q̄. li. 6°.
A. Ubi etiā patet q̄ silt ep̄s nō
 p̄t dispēlare cū talib⁹ erga b̄nfi-
 cia dignitatē seu p̄sonat⁹. **B.** Itē
 nō dispēlat cū eo q̄ est suspensus
 in p̄lio p̄pter iniustam b̄nficiozū
 collationem. et de p̄ben. grane. in
 fi. Itē nec in alijs casib⁹ sp̄aliter sū-
 mo p̄tifici ref̄uat. de q̄b⁹ vide. j.

papa. §. 4. et se. **A.** Non videtur

8 **U**tr episcopus possit dispensare cum
eis qui patiuntur defectum in etate. **R.**
Imo Jo. an. Quod aliquis possit promo-
ueri ad episcopatum si non compleuerit 30.
annum. solus papa dispensare potest.
et de elec. cum nobis olim. §. si. Sed
quod ad alias dignitates si tamen sint
sine cura possunt episcopi dispensare cum eis qui
compleuerunt 20. annum et de etate. et quod
permittitur. li. 6. vide. §. vicari. §. 4.
A. Ibi similiter de dicitur videtur. **B.**
Dicitur vero ad parochiales eccle-
sias non possunt. ut idem Jo. dicit. et de
elec. l. 3. canonicorum. li. 6. **A.** De his latius
deinde est absolutio §. 2. et 3. et i.
adducitur. Sicut etiam episcopus non potest di-
spensare circa etatem ordinum. ut notat
glossa in cle. generaliter de etate. et quod
glossa. **B.**

9 **U**tr episcopus possit dispensare cum eis
qui patiuntur defectum in ordine. **A.**
Hoc est quod ratione ordinis eis defici-
entibus non possunt eligi ad aliquod officium
seu dignitatem ecclesiasticam. sicut est
regulariter quod abbas debet esse sacer-
dos. et de etate. et quali. c. p. **B.** **R.**
Imo Jo. an. li. 5. In episcopatibus solus
papa dispensat. extra de offi. lega. de
translatione. et de excess. pla. sicut
vult. Sed quo ad alia potest episcopus. et
de etate. et quali. p. terea. **A.** Ibi di-
citur. Licet ad regimen parochialis
ecclesie non teneat aliquis nisi subdia-
conus sit ad minus admitti dispensari.
ut tamen in minoribus ordinibus constitu-
ti presbiteri assumunt. dum tamen tales
sunt qui in brevi tempore possunt in presbiterio

teros ordinari. **B.** et c. tu. **A.**
Ibi dicitur quod propter instantem necessitatem
potest in abbate assumi etiam in maio-
ribus ordinibus constitutus. **B.** De
dispensatione episcoporum vide. §. episcopus. §. 5.
De dispensatione in legibus et constitu-
tionibus. vide. §. lex. De dispensatio-
ne in votis. vide. §. votum §. De di-
spensatione incertorum. vide. §. re-
stitutio §.

Omninatio quid sit
et quot
eius species. et plura de hac ma-
teria. vide. §. sortilegium p.

Omnium Si
cut
ponit Ray. omnium multi-
pliciter haberi fieri. Nam aut dirimit ma-
trimonium in totum. ita quod vel uterque
coniugum contrahere potest. ut in malefi-
ciis. vel saltem alter. ut in frigidis.
Aut dirimit in parte. scilicet quo ad mu-
tuum servitutem conjugalis debiti seu
cohabitatiois. ita tamen quod neuter eorum
contrahere potest. sicut in his qui sepeant
propter adulterium commissum vel causa re-
ligionis post carnalem copulam. Nam
si ante copulam carnalem alter coniugum
fieret religiosus. alter debet possere.
vide. §. impedimentum §. 2. **A.** Idem
in su. con. li. 4. tit. 19. in principio **B.**
Quod vir perit omnium allegans
frigiditatem suam quod procedat. **R.**
Imo Hosti. Air hoc proponens debet esse
maior annis. 18. quod in hoc casu re-
putatur plena pubertas. Et si qui-
dem mulier hoc ipsum confiteretur dabitur a
iudice tempus arbitrium. ut unus

mēsis aut triū aut anni p qd simul
 morent 7 postea iurabit vīr se nō
 posse cognoscē mulierē nec moue-
 ri ad appetitū cōiū. **A.** Nam si
 aliquoties moueret l3 non posset
 pficere non esset nālī frigid⁹. s. p
 maleficiū impotēs. ut i sū. con. li.
 4. ti. 16. q. 15. vbi h oīa notant q h
 batenf. **B.** Mulier pō iurabit
 q nunq aliq mō pcepit ipsū ad h
 moueri. 7 vterq q diligentia ad-
 bibuit ad h. 7 vterq babet septē
 ppiquos seu vicinos tōne fame q
 iurabūt se credē q illi iurauerūt
 verū. 7 sic diuortiu celebrabit. 7
 mulier nabet i dñō. s. vīro mādā-
 bit ne aliquā ducat. Et si duxerit
 7 cognouerit reus pūri lēbit. 7
 prius mūnionū repandū erit. ita
 tñ q vroz pōt eū repellē ppter cō-
 missū adulteriū. ar. 32. q. i. de bñ.
 dicto. et. q. 6. nihil iniqui. Hoc di-
 co nisi vroz qñ fuit p fessa frigidi-
 tatē fuisset p scia fraudis. qz si hoc
 fuisset nō posset nūc eū repellē. ar.
 ff. ad. L. iul. de adul. si vroz. s. iu.
 dex. et. s. si. Qz si mulier negat fri-
 giditatē vīri 7 asserit se ab eo co-
 gnitā. puto standū pto mulieris.
 qz nō videt q asserēt nisi verū cēt
 eo q p iudiciū sibi facēt. s. de ba-
 tēdo impotētē vīrū. Itē cū rea sit
 7 si nihil pbauerit. absolūda est.
 ut. 6. q. vlt. actor. Alio qñ multi
 iurrerēt pūriū ut possent separi
 ab vrozē. **A.** Hoc verū nisi for-
 te marit⁹ pūncat mulierē p aspe-
 ctū corpis. ut dñ in sū. con. in dicta

q. 16. **B.** Si aut mulier diuortiu
 petat ppter frigiditatē vīri 7 vīr h
 fatef. fiet ut s. in primo. s. 7 cele-
 brabit diuortiu. S3 si vīr postea
 cū alia ptraferit. ambo puges rei
 pūri bābēbunt 7 pñia inūcta ad
 priora cōnubia reuertent. ut eē de
 fri. 7 male. laudabilem. in fi. Qz si
 vīr negat se frigidū 7 asserit se co-
 gnouisse vrozē. standū ē pto vīri.
 qz caput ē mulieris. eē de despon.
 ipu. pūnebat. et. 33. q. i. si q s acce-
 perit. Nisi forte mulier p aspectū
 corpis pōbet se pginē. eē de pba.
 pposuisti. Quēpbatio debz caute
 fieri per duas uel plures matro-
 nas honestas 7 de h pitas. eē de
 fri. 7 male. c. fi. ff. de ven. inspi. l. i.
 qz h res occulta ē. 7 quia man⁹ 7
 ocul⁹ obstetricū qñq in h fallit.
 21. q. i. nec aliq. S3 si mulier nō
 allegaret frigiditatē vīri. s. pōt
 diceret eū sectū seu castratū fuisse
 siue defectū mēbz patiētē anteq
 eā cognoscēt. 7 sic diuortiu petēt.
 vīr pō h negaret. certe nō opōtēt
 stari dicto vīri eo q pbari posset p
 aspectū. **A.** Predicta etiā nōnē i
 dca. q. 16. in sū. con. li. 4. ti. 16. **B.**
 Quid si p vīrū uel mulierē pe-
 tat diuortium ppter artitudinem
 mulieris? **R.** Vocabunt matro-
 ne fide digne atq pite 7 iurabunt
 q diligētē inqret 7 referēt an sit
 arta. 7 an possit fieri mater. 7 si di-
 xerint q nō sit arta. nō procedet
 ad diuortiu. si autē dixerint q sit
 arta 7 q nō possit fieri mater. in-

2

104
cōtinenti pōt diuortiu fieri. 7 da-
bis viro lnia p̄trahēdi cū alia sed
mulieri p̄tinētia indicet. ut eē de
fri. 7 male. fraternitatē. p̄rīso. Si
tū post diuortiu mulier inueniat
q̄ possit b̄ seras referare. repabif
p̄mū m̄fūmōniū. qd̄ verū fuit etiā
si vir accepit. aliā. ar. in p̄dicto. c.
fraternitatē. **A** Ibi videt casus
exp̄ssus qñ prior vir erat siliū illi
q̄ apuit. Si autē a p̄ori viro. p̄pter
disparitatē nō pōt cognosci sine
grauī piculo. nō ē ei reddēda. l3 p̄
p̄suetudinē secūdi reddita sit apta
p̄. ut nōt glo. in dco. c. fraternitatis
sup̄ p̄bo. sili. Con. Boff. uti sū cō.
li. 4. ti. 16. q. 5. l3 ibi referat diuer-
se alie opinionēs dicētū mulierē
debē restitui. p̄. q̄ p̄nt intelligi qñ
p̄im⁹ erat uel dubitat vtrū sit si-
milis 2. Sec⁹ si p̄stet q̄ p̄pter di-
sparitatē p̄sone a p̄ nō poterat co-
gnosci ut dictū ē. Et de hac m̄ā d̄
lati⁹. j. impedimentū 15.

3 **Q**uid si petat diuortium p̄pter
maleficiū. ut q2 vir pōt cognoscē
alias 7 nō vrozē? R. Delet p̄ cō-
fiteri ne forte b̄ p̄tingat p̄pter ali-
qd̄ p̄ctm̄ eoz. 33. q. 1. si p̄ sortarias.
7 sub recepto sacro inūgafcis ut
simul cobabitēt 7 bona fide op̄rā
dēt ad debitū carnale. 7 sic p̄ triē-
niū simul habitabūt. **A** nisi for-
te iā habitauerint. tūc nō videtur
necessariū dari triēniū. s̄ aliquis
ali⁹ termin⁹ arbitrariū ad p̄stē-
dū. 7 alia debita remedia adbi-
tēda. dicto. c. si p̄ sortarias. 7 eē de

fri. 7 male. c. si. **B** Quo pacto
iterū accedent ad ep̄m iurātes q̄
sicut promiserāt fecerūt. 7 non po-
tuerūt p̄iungi. 7 tūc adiuncto sa-
crāmēto p̄p̄inquo. ut dictū ē. S.
2. celebrabitur diuortiu. 7 dabis
vtrig lnia p̄bēdi. eē de fri. 7 male.
c. vlt. 7 in dco. c. si p̄ sortarias.

4 **S**z q̄liter intelligēda est p̄di-
cta cobabitatio triēniū? R. Suf-
ficet q̄ p̄ maiore p̄tem anni cōba-
bitēt. 7 q̄ bona fide op̄rā dēt. ar.
ff. de aqua coti. 7 est. l. i. S. duo. et
S. qd̄ aut. Qz si infirmitate ul̄ alio
casu impediāt videt tēpus restituē-
dū. ff. de iū. actus p̄ri. l. i. S. 2. et
se. **A** Hoc fuit dictū hosti. ut p̄3
in sū. con. li. 4. ti. 16. q. 1. Tñ in c.
si eē de fri. 7 male. d̄ q̄ debēt co-
habitare p̄ p̄tinuū triēniū. Abi
etiā dicit glo. q̄ sū p̄ triēniū de-
bent cobabitare qñ p̄pter frigidit-
atē petiē diuortiu. Sz ē verū si
frigiditas p̄ri. p̄bati nō possit. ut
exp̄sse dicit eo. ti. c. laudabilē.

5 **Q**uid si alter p̄iugum nō vult
cobabitare? R. Dicas excoīcan-
dū p̄ quē stabit. 7 cautionē idoneā
erigendā. ut cobabitent. ar. eē ut
lite nō p̄tes. qñ. S. vlt. uel distin-
gatur p̄ curiam secularē. extra de
iudi. cū non ab homine. Idē fiat
si cobabitent 7 non attēptant. **A**
Idē in sū. con. co. ti. q. 18. fm̄ Ho-
sti. 7 glo. Ray.

6 **Q**uid si ecclesia decepta per
aliq̄s falsas p̄bationes ul̄ bulas
mōi celebrat diuortiu 7 postea vir

factus est sacerdos. et inde copertum
est quod ecclesia sunt. decepta. nūquid
iste sacerdos restituet uxori eum
repetenti? R. fm Ray. Si nō pōt
induci ad p̄tinentiā. fiat ut dicitur
j. matrimonii 8. §. 14. qui incipit
quid si post latā. A. s. q. restituet.
qz etiā monachus restitueret sibi
et tenebit iste debitū reddere uxori
petenti. sed nō debet epigere. quia
q̄tum in se est solēnicavit votū.
ut et notat in sū. con. li. 4. ti. 19. q.
4. B. At si posito predicto casu
mulier quidē nō repetat virū. nū.
quid vir poterit uxore ē repetē? R.
fm Xb. Non. qz vir p̄ sacrozdinis
susceptionē p̄iudicavit sibi. A.

Idem in sū. con. eo. ti. q. 5. B.
¶ Donec q̄ mulier credēs diuor.
tū iuste celebratū ingressa ē mo.
nasteriū. an coperta veritate de in.
iusto diuortio poterit virū repetē
iā in sacro ordinatū uel factū mo.
nachū? R. fm Xb. Nō. qz falsa cā
non īpedit votū monachū. ar. ex
de voto. magne. et de cōuer. p̄u. ex
pte. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 6. B.

¶ Donec q̄ duo fratres duxerūt
duas sorores seu p̄sanguineas. et
inter alterū et uxore fertur diuor.
tū sūa p̄pter cōsanguinitatē. que.
ritur utrū alter debeat p̄pter hoc se
parari ab uxore sua. R. fm Ray.
Non. qz res inter alios acta alijs
nō p̄iudicat. ex de fide instru. inter
dilectos. S3 q̄tum ad carnis co.
pulā distinguo. qz si alter p̄iugū
scit esse īp̄dimentū inter se et uxore

et non erigat debitū neqz reddat.
Si p̄o credat ex cā p̄babiliter red.
dat si nō erigat. Si autē credat ex
aliq̄ cā temeraria reddat. et si pōt
dimittat erroneā cōscientiā. et sic
erigat. ex de sen. exco. inq̄stioi. A.
Con. predicti Lto. et de. ut in sū.
con. li. 4. ti. 21. q. 2. B.

¶ Utrū vir et uxore in cā diuortij
iudicādi sint p̄iter. R. fm Lto. et
de. Ad paria iudicant. qz sicut li.
cet viro dimittere uxore ob cām
fornicationis. ita licet uxori virū
dimittere. 32. q. 1. si quis uxorem.

¶ Post latā sūam diuortij et se
parato t̄xore p̄p̄e ad alterū uxore
ris si vir fornicet nūquid mulier po.
terit virū repetere? R. fm Ray.
Iudex ex officio suo d3 virū cogere
re redire ad uxore suā. ar. ex de iur.
iur. tua nos. et ex de diuor. ex lris.
Idem Lto. Et vide hunc casū. j.
matrimonii 8. §. 15. qui incipit.
Donec q̄ lata. De materia diuortij
multa haberi p̄nt ex īp̄dimentis
m̄rimonii vide. j. īp̄dimentū. Di.
uortio facto apud quē filius nutri.
ri debeat vide. j. filius. §. 3.

Doctor uel docere. vi.
de j. magister
et supra discere.

Dolus. Quid ē dolus
aut lata cul.
pa et b? R. fm Hosti. Dolus
est insidiosa machinatio. ut si cō.
modarius surripfecit rem cō.
modatam. ff. de dolo. l. 1. Lata cul.
pa ē nō intelligē qd oēs intelligūt

uel sciūt. ut si cōmodatari⁹ dimi-
sit rē cōmodatā in platea ⁊ fuerit
ablata ⁊ ipse dicat q̄ nō credebatur
q̄ acciperet. Leuis culpa ē residia
siue negligētia. ut Insti. q̄ mo. re.
cont̄bit ob. §. Put si cōmodatari⁹
repositū rē cōmodatā in camera
sua ⁊ recessit relicto ostio aperto.
Leuissima culpa ē q̄ aliq̄ mō pōt
puideri. ff. ad. l. acq. l. si putator.
et. 50. dis. bi q̄ arborē. ut si cōmo-
datari⁹ rē quidē in archa repositū
s̄ nō firmanit. **A.** s. cū clauē. ut
in loco de q̄ statū. **B.** Qd si fecis-
set fur nō surripuisset. Casus for-
tuitus est q̄ nullaten⁹ pōt puideri.
sicut incēdiū. ruina. naufragium
rapina. ut. C. cōmo. l. i. **A.** Idē
in sū. con. l. i. 2. ti. 6. q. 22. **B.**
I. Dol⁹ in aliq̄ ptractu dupl̄r in-
uenit. Nā qñq̄ dat cām ptractui
puta dolo te induti ut vēderes qd
alias nō eras vēditur⁹. ⁊ tūc non
tenet ptract⁹. ff. de dolo. l. eleganē
iz. q. 2. q̄sq̄ ep̄s. in fi. Qñq̄ dol⁹
incidit in ptractu. ut q̄a eras vēdi-
tur⁹. s̄ p dolum te iduti ut minori p-
cio vēdēs. ⁊ tūc tenet qdē ptract⁹
s̄ satisfaciendū ē de dolo. ut. ff. de
ac. emp. ⁊ ven. l. Julian⁹. Et nō s̄
q̄ emptor bone fidei nō tenet de
dolo mediatoris s̄ ipse mediator
ut in p̄dicta. l. elegāter. ⁊ ff. de p̄se.
neris. l. 2. et. 3. nisi i subsidū qñ. s.
mediator reficēt uel nō posset. ut
in deā. l. eleganē. **A.** Mel⁹ fa-
cit. l. fi. ff. de eo p quē fac. erit. vbi
dicit q̄ qñ dolosus nō ē solūdo.

nō ē equū q̄ q̄s lucres ex dolo ali-
eno cū dāno alter⁹. Et oīa p̄dicta
notā ē etiā in sū. con. l. i. 2. ti. 8. q. 8.
s̄m Boff. ⁊ Hosti. vbi etiā ponit
qd statū seq̄. **B.** Itē nō s̄m xv.
q̄ i monachatu ⁊ mīmonio etiā
si dol⁹ tēt cām ptractui nīlomin⁹
tenet. Qui dolum allegat dolum pba-
re d̄z. ut habes. i. locatio. §. 6. i. fi.

Domicilium.

Qñ dicat q̄s trāsferre domi-
ciliū ita q̄ fact⁹ sit de iurisdictione
alteri⁹. **R.** s̄m Hosti. Puto q̄ s̄m
ius canonici p̄cito ad aliā paro-
chia trāsit ⁊ hospitium p̄stituit expli-
cādo sarcinulas suas ⁊ se ipso re-
cipit aīo remanendi. statū sit paro-
chian⁹ illi⁹. et de parochijs. c. vlt.
⁊ et de decimis ad aplice. **A.** Idē
in sū. con. l. i. p. ti. 16. q. 13. **B.**

Dominica dies

Diē dñicū p̄stat inē sūmas ⁊
p̄cipuas festiuitates p̄tineri. Ero.
20. Memēto ut diē sabbati san-
ctifices. Dñicam. n. colere debem⁹
p̄pter bonorē ⁊ gaudiū resurrecti-
onis dñice. de p̄se. dis. 3. c. sabba-
to. Nulla opatio in illa sancta die
agatur nisi tñ hymnis ⁊ psalmis
⁊ canticis spūalib⁹ dies illa transi-
gatur. de p̄se. dis. 3. ieiunia. Item
rāta ē excellētia bui⁹ diei q̄ i nul-
lo alio die pōt ep̄s consecrari. dis.
15. q̄ die dñico. vbi etiā subdit
q̄ quicqd̄ insigne a deo ē p̄stitutū
in terr̄. in bui⁹ diei dignitate gestū

est. In hac mūdus sumpsit exor-
dium. In hac per resurrectionē ⁊
mors interitū ⁊ vita accepit prin-
cipiū. **A**. Hec fuerūt dicta Ray.
ut pz in sū. con. li. p. ti. iz. q. 3. **B**
Eatq; observatio diei dñice suc-
cedat loco diei sabbati. R. scdm
Tho 2. 2. q. 122. Nō succedit ex
vi pcepti s ex cōstitutione ecclesie
⁊ constitutione populi xpiani. Id
nō est ita arda pbitio opandi in
die dñico sicut fuit in die sabbati
s quedā opa pcedūt q die sab-
bati pbitēbātur. sicut recoctio ci-
borū ⁊ alia h. modi. re pse. dis. 3. p.
uenit. in fi. Et in qbusdā opib⁹ p-
bitis facili⁹ dispēsat in noua
q̄ i veteri lege. Quin etiā fin ho-
sti. in sabbat⁹ maxime opari debe-
mus ne videamur iudaicare. **A**
Idē in sū. con. li. p. ti. iz. q. 6. **A**
ut q̄ q dñica nec aliq̄ festū bo-
die sit ex pcepto dño. ⁊ sic vacat
tertū pceptū decalogi. Memēto
rē. Sz poti⁹ dicendū ē q non va-
cat. Nā lz esset q ad spālem diem
sabbati ceremoniale. ētm morale
q̄tum ad h q aliquis dies ebdo-
made reputet ad dñū cultū fin
ñico. re Lira super. 20. ca. Eto.
⁊ alios theologos. Nā ⁊ pueniēs
valde fuit. ut sicut añ xpi aduētū
cū vacabat gratia reputatus fue-
rat ad festādū dies vacatiōis qñ
re cessauit opari. ita ⁊ post aduē-
tū xpi ⁊ in tpe quo dñs opatus est
salutē nostrā reputaret dies ma-
gnifice opationis. Et lz scriptura

nō declarauit exp̄sse q̄s sit dies.
tñ satis declarauit tacite ⁊ suffici-
enter demonstrādo magnalia opa
q̄ fecit dñica die. In illa. n. inchoa-
uit mundū. Gen. 1. p. Xps resurre-
xit a mortuis. re pse. dis. 3. sabbato.
In eo spūs sanctus datus est
aplis. ⁊ breuiter quicqd in signe ē
pstitutū a deo. i bui⁹ diei dignitate
est gestum. 15. dis. c. q die dñico.
Itaq; ecclia nō statuit hūc diem
ut ex se. s potius ex auctoritate di-
uine scripture. ita q cōueniēter a
deo dñ statuit. Ideo etiā ecclesia i
c. licz. ex re ferijs. dicit q etiā scri-
ptura noui testamēti p̄cipit diē se-
ptimū. Claret aut. qz h nō p̄t in-
telligi de sabbato. re pse. dis. 3. p.
uenit. q̄ intelligit de dñico. dicto. c.
q die dñico. Et ita dies dñicus
qui hodie subrogatus ē loco sab-
bati p̄cipitur ex lege diuina. Qui
aut dicere vident q nō sit ex lege
diuina p̄t intelligi q ad exp̄ssam
deklarationē. qz nō p̄cepit exp̄sse
tacite ⁊ sufficienter. ut postensū est
Et si dñica dñna lege p̄cipit. mul-
to magi festiuitates maiores dñi-
ca quas enumerat glo. in dicto. c.
licet. re ferijs. videlicet natiuitatē
dñi. epiphaniā. pasca resurrectionis.
ascensionē dñi. ⁊ p̄trecosten
p̄t addi ⁊ dies veneris scā videli-
cet dies pprius passionis. qz mul-
to plus pfuit p nobis mori q̄ na-
sci. ⁊ manus op⁹ nō repiur re fe-
cisse q̄ qd illa die fecit. tantā in se-
metipso p nob recipiēdo passionē

Et qz etiā sup ope illi diei fundat
salus totius mūdi sine q̄ oēs alie
festiuitates frustratorie forēt. Itē
qđ dictū ē nō esse bodie ita aram
obseruātiā dñice sicut oli sabbati
dz itelligi vep̄ q̄ ad ceremonialia.
sicut erat nō ambulare vltra vnū
miliare in sabbato. Acq̄. p. uel qđ
sile. q̄ in se ptinebāt poti⁹ figuram
futuroz q̄ aliud. Quo p̄o ad mo
ralia videlicet ut intē datur dñis
obsequijs 7 ad dei bonorē 7 nram
salutē ptinētib⁹. artius nunc obli
gati q̄ olim ex veteri testō. cū no
uū testamentū maiorē req̄rat iu
sticiā. Matb. 5. ibi. Nisi abunda
uerit iusticia v̄ra 7c. Sū Aug⁹ in
qđā sermone dic. Sup̄ h̄ oia pte
stamur ut oēs dies dñicos ad ec
clesiā veniat ut diligenti⁹ scriptu
ras q̄ ibi legūt audiat. 7 ipso die
scō pausationē habeat. Si. n. infe
lices iudei in tāta deuotione cele
brāt sabbatum ut in eo nulla opa
terrena exerceāt. quāto maḡ p̄pia
ni in die dñico soli deo vacare uel
repcari. p̄ aie salute de b̄t 7 ad ec
clesiā p̄uēire. **B.** De mā dñice 7
aliar feriaz. i. festoz. vide. j. serie.

Omnino tē
poralis aliqz. De questis et
tallijs quas dñi t̄pales a subditis
exigunt vide. j. tallia.
1. **A**n i aliqbus casib⁹ possit dñs
a subdit⁹ exigere vltra p̄suetū uel
cōe statutū? R. fm Ray. 7 hosti.
p̄ot. Et p̄ quidē p̄ reuensiā terre

sue. Ad hoc enim tenetur oēs nō
solū de rebus s̄ etiā laborare cor
poraliter ut sic seip̄os saluēt. 23.
q. 3. fortitudo. ex de imu. eccle. p.
uenit. Itē si vult dñs irei exercitiū
indictū ab ecclia ul̄ principe p̄tra
hereticos uel paganos nec suffi
cit ad exp̄sas. p̄t a subdit⁹ petere
moderatū auxiliū. Item si in bel
lo ex pte sua iusto fuit capt⁹ ab ho
stibus nec sufficit se redimē a b̄sq̄
graui dāno. Itē si vult ire ad p̄m.
cipē p̄ obtinēdo p̄uilegio p̄tectionis
specialis pro se 7 subdit⁹. 7 nō
potest cōmode exp̄sas ad hoc ne
cessarias facere. 7 si aliqua alia si
milis cā emergat. puta qñ mari
tat filiā. Nam acquirit sibi affines
7 amicos. aut qñ facit filiū mili
tem aut accipit qđ erat feudū suū
uel nouū feudū acq̄nt. **A.** Hec
exēpla fuerūt glo. Ray. addentis
qz cum talia videāt respicē como.
dū subditoz nō credo qz dānandi
sunt q̄ talia recipiūt vbi p̄stitutū ul̄
p̄suetū ē. dū tñ nō recipiāt vltra q̄
p̄stitutū ul̄ p̄suetū ē. Et si aliquod
p̄suetū ē 7 ad arbitriū exigi cōsue
uit. cū moderamine erigat. Con.
etiā tā cū Ray. q̄ cū glo. in p̄dicē
causis Al. Con. etiā Al. i. gene
re. 7 hosti. addens qđ statim seq̄
tur de refectione viarū 7 pontiū 7
de paupatione ex iusta causa. sub
tens. Secus si egeret dñs ex cau
sa iniusta. ut i sū. con. li. 2. ti. 5. q.
35. **B.** uel ad refectionē pontiū 7
viarū. uel qñ sine culpa de paupat⁹

est uel obligatus. dññ sēp mo-
 derate 7 nō ad gūamē erigat. iō.
 q. 3. vñio. circa mediū. eē de censu.
 cū aplus. §. pñtem. 22. q. 5. de
 forma fidelitatis. Qz si qd pñti im-
 pendat legato uel alijs maiorib⁹
 deinde plus ppter h a subdijs ma-
 gis extorqueat q̄ impēdāt. tenet
 extorta restituē 7 tātundē paupē-
 rib⁹ erogare. Supior etiā cui fue-
 rit de h q̄rela repñta si i h negli-
 gēs fuerit canonice subiaceat vl-
 tioni. eē de imm. eccle. q̄a pleriq̄.
 Qñ vero dñs sine iusta cā extor-
 quet a subdijs. tenet ad restitutio-
 nē fm Ray. vñ si velit ludere uel
 vltra vires suas ad vanitatē ex-
 pendē. uel si in bello qd ex pte sua
 iniustū erat cogat se redimē. tunc
 si qd p eū uel ei⁹ officiales a sub-
 dijs exactū ē 7 ad dñs ipsos p-
 uenit. tenet restituere illis a quib⁹
 exactum ē si scim⁹. al in pias cās
 uel in utilitatē cōem. Si autē ad
 eos nō puenit. nihilominus debet
 officiales suos ad restitutionē cō-
 pellere 7 eos punire. Con. Lbo. in
 epla quadā ad ducissam Lotrin-
 gie 7 Brabantie. A. Idē in sū.
 con. eo. ti. q. 36.

z **¶** Quid si subditi hñt vsuariū
 i aliquo nemore 7 dñs aufert eis
 nunq̄d tenet ad restitutionē. aut si
 alius abstulit eis aliqd. nūq̄d suf-
 ficat si satisfaciāt dñō illozū? R.
 fm X. Tales subditi si ita sūt ser-
 ui q̄ nihil bñt at. ppriū. s̄ peculiū
 si qd hñt est in prāte dñi. ut reuo-

cat qñ voluerit. 7 ipsum vsuariū
 hñt pro peculio. dñs pōt reuocare.
 Itē etiā de dñis eis illag ab alio
 sufficit satisfieri dñō. Si autē ta-
 les subditi sūt q̄ nihilomin⁹ hñt
 res suas pprias. tñc nec dñs pōt
 eis auferre vsuariū. nec de dñis
 eis illatis pōt dñō satisfieri. A
 etiā si essent tales subditi q̄ eozū
 dñs posset de pñtitudine quātū 7
 qñ vult de bonis eoz cape. q̄a in ta-
 libus restringēda ē h⁹ mōi abusio
 7 extorsio potius q̄ latanda fm
 eūdē X. ut in sū. con. li. 2. ti. 5. q.
 42. B. De tallijs 7 gabellis 7 pe-
 dagijs quas 7 que dñi siue com-
 munitates qñq̄ erigūt vide. i. pe-
 dagium. 7. j. tallia.

¶ **Donatio j.** inter vi-
 uos qd
 fit? R. fm Hosti. Est licite rei
 nullo iure cogente mera liberali-
 tate facta collatio. A. Idem in
 sū. con. li. 2. ti. 15. q. 12.

¶ Quis pōt donare? R. fm Ho-
 sti. Donare pōt pñfamilias 7 dñs
 rei. Ad q̄ seru⁹ nō filiūfamilias
 ff. eo. l. filius. Item nō minor. 25.
 anis. C. si maior fac. ra. ba. l. vlg.
 Et multo min⁹ pupill⁹ q̄ alienare
 nihil potest sine tutoris auctori-
 tate. ff. de acq. re. co. l. pupill⁹. Itē
 nec monach⁹ uel puerus. 54. dis.
 abbati. De cleriq̄ an possint dona-
 re hñ. i. §. pñt. Itē nō pōt donare q̄
 nō est cōpos mēf. ut furiosus. nec
 pdigus ff. de cura. su. l. Julianus.
 Sed nec is cui alienatio p legem

interdicta ē. ut qz cōmūit crimen
lese maiestatis. C. ad. l. iul. ma. l.
vlt. vel hereticus ē. C. de heres. l.
mandatos. **A**. Ibi solum dī re
qbusdā bētiis. Sz eo. ti. l. ga. ca.
ros. dī re oibus. Ad tñ fit execu
tio hui⁹ sine nisi fuerint peccia
sticos iudices bētiis iudicialiter p
nūciati. ut in. c. cū scdm. de heretici.
l. 6. **B**. Itē nec pdenatus de pu
blico crimine. l. 3. antequā donare
posset. ff. eo. l. post cōtractū. 7. l.
donatōes. §. vlt. **A**. Idē in sū.
con. l. p. n. 15. q. 13. Pōt etiam fi
lius familias aliqñ donare. ut i di
cta. l. fili. ff. de dona. vbi dī. filiū
familias donare non pōt nec si li
berā peculij administrationē ha
beat. nisi iusta rōne mor⁹ donet. ul
nisi ex pñeci sit cōcessū donare. uel
nisi ex pñona colligat. ut si ē fili⁹
senatorij uel alicui⁹ alteri⁹ digni
tatis. Tūc. n. nisi filio specialiter
donādī facultas adimat. pcessisse
videt. dū et literam dat peculij ad
ministrationē. Pōt etiā donare re
castrēsi uel quasi castrēsi peculio
inter viuos 7 mortū cā. cum de eo
etiā testi factionē habeat. Et ex
ceptis his easib⁹ filiū sū. nō potest
donare. Et si cui pmissū ē donare
nisi specialiter etiā mortis cā fue
rit donare pmissū. non potest mor
tis causa donare. tēc ibi. **B**

z **C**ui possit donari? R. fm do
sti. Cuihiet nisi p legē pbitetur.
siue sit pñs siue sit absens. notus
uel ignotus. Itē patrifa. 7 filiofa.

107
dico efneo. Nā filiofa. suo qz diu
ē in potestate pñs non valet facta
donatio. s. pualetcit p emācipatio
nē. C. eo. l. sine. **A**. Hoc vpx ē nisi
fuerit reuocata. ut in dicta. l. sine.
B. vide. j. §. añpt. Itē nec inter
virū 7 vxorē valet. vide. j. §. 6. 7.
7. 8. Itē nec miles pōt donare me
retrici. C. de dona. mē virū 7 vxorē.
l. si ancillā. **A**. Idē in sū. con.
l. p. n. 15. q. 13. **B**. Immo etiā q
libet pbitet donare meretrici. 86.
dis. q. venatorib⁹. Sitū donari re
peterenō possū. ut ibi nō. **A**. qz in
paricā turpitudinis potior ē p di
tio possidētis. ff. de pñ. ob tur. cau.
l. si ob turpē. §. porro. Fallit in mi
lite q pōt reuocare donatōnē quā
fecit focarie. Et si talis prohibitio
donādī ē erga milites crenos. for
tius erga clericos fm hosti. ut in
dicta. q. 13. **B**. De dādo siue do
nādo adulatorib⁹. vide §. adula
tio. §. si. De dādo bistriomib⁹. vide
j. bistrio. **A**. Aduertendū etiā
qz nō pōt donari iudicib⁹ siue recto
ribus qbus certū salariū pstitūtū
est. Al pñis dāns 7 recipiēs. ut. l.
fi. C. ad. l. iul. repe. nisi esculētū ul
poculentū mera literalitate obla
tū. qd pauc dieb⁹ psumi possit. c. de
rescrip. c. statutū. §. isup. l. 6. **B**
U Donatio multē de causis reuo
cari pōt pēcipue modis illis qb⁹ li
bert⁹ fit seru⁹. vide. j. libet⁹. §. 2.
U Arx donotio facta sub pñtio
ne sit idē qd facta sub mō. R. Nō
Nā illa q sit sub pñtione. puta si
k

tale quid fiat uel sit: nō tenet nisi
exīte pditione. Illa q̄ sit sub mō
puta ut tale quid fiat. statim te-
net. s̄ non extāte illo pōt reuocari
C. de dona. sub mō. l. i. et. z. **A**

In his legib⁹ dī solū de donatiōe
sub mō. s̄ eo. t. l. i. dī de donati-
one sub pditione. **B** Et idē dicē
dū ē de re ditionib⁹ et h⁹ ptractib⁹.
Et vide de h. j. mīmonū s̄ et s̄.

¶ An puges sibi inuicē donare
possint. R⁹ q̄ nō. Nec valet dona-
tio q̄n pot⁹ p̄bīta ē tā iure cano-
nico q̄ civili. c. de donatio. 7. ff.
eo. l. i. nisi i certis casib⁹ q̄s habes
in se. s̄. hui⁹ aut p̄bītiōis sūt. 4.
cause. Prima ē ne p̄ amorē alē
pugū nō obtēpando donatiōib⁹
facili⁹ spoliaret. ff. eo. l. i. **A** Ibi
dī. Hoc aut receptū est ne mutuo
amore inuicē se spoliaret donatib⁹
nō obtēperantes s̄ p̄fusa erga se
facultate agētēs. **B** Secūda ne
melior in paup̄tate incidēt et vete-
rior ditior fieret. ff. eo. l. 3. Tertia
ne forte puges intēti ad acq̄ren-
dū sibi p donatiōē nō eēt studio
si liberos bñdī ul⁹ educādi. ff. eo. l.
z. Quarta ne amor honest⁹ et debi-
ti et p̄bītiō q̄ debēt eē inē puges
p̄clo p̄culiari viderēt. ff. eo. l. 3. Et
sic inē eos donatio nō valet etiā si
fiat p̄ interpositā psonā. ff. eo. l. si
sp̄sus. s̄. gnālī. **A** Ibi. s̄. non
videt bñ in hac. l. s̄ h̄ dictū p̄baf
bñ ea. l. in p̄ncipio. **B** Nec valet
inē eos remissio alicui⁹ debiti aut
assignatio cuiuscūq̄ debitoris. qz

hec oīa donationes sunt. **A** Nec
probatur in dicta. l. si sp̄sus. ubi
etiā bñ in p̄ncipio qz donatio inē
sp̄sam et sponsū valet. et nō. etiā in
sū. con. l. i. p. ti. i. s̄. q. 15. **B**

¶ Sūt tñ casus q̄b⁹ donatio inē
puges valet. Et p̄ quidem si is
q̄ donauit p̄māsit in eadē volūta-
te vsq̄ ad mortē. Nā b⁹ donatio
mortē donatoris cōualescit. c. de
donatio. Itē valet donatio si alter
nō sit inde paup̄ior. l. 3. alē fiat di-
tior. ut si marit⁹ heres ab aliq̄ isti-
tut⁹ non adeat ut vxori substitute
locū faciat. Itē eodē mō valet si
alter nō fiat ditior l. 3. alter fiat ide
paup̄ior. ut si vir donauit vxori ad
emendū vngūta et b⁹. ut in dicto
c. donatio. 7. ff. eo. cū h̄ status. **A**
Mel⁹ videt facē eo. ti. l. si sp̄sus
s̄. p̄lt. et. s̄. si. et. l. se. **B** Sed et
donatio inter sponsū et sp̄sam va-
let. ut in dicta. l. cū hic status.

¶ Quib⁹ modis donatio facta
inē virū et vxorē reuocaf. R⁹. Pri-
mo quidē reuocaf et p̄slep p̄niam
ff. eo. cū h̄ status. s̄. p̄. **A** Et ibi
patet qz dī attēdi sup̄ma siue vl-
tima volūtas q̄n pluries mutant
intētiōē. **B** Itē reuocaf si res
donata p̄ donatorē alienet. C. eo.
l. si marit⁹. **A** Ibi h̄ nō p̄baf. s̄ i
deā. l. cū h̄ stat⁹. s̄. si marit⁹. Ibi
patet qz nō solum alienādo videt
tacitē reuocare donatiōē s̄ etiā
p̄gnori obligando nisi exp̄resse
aliud ostēdat. **B** Itē si p̄moriaf
ille q̄ donatiōem accepit. c. de eo.

donatio. Itē si diuortiu fiat. ut in dicta. l. cū h stat. §. diuortiu. **A** Et ibi pz qd h verū ē qm diuortiu fit ex displicētia. Sec^o si fieret cū bona grā. ut si fieret cā religionis. Itē sec^o si post diuortiu mīmoniu restaurat. ut ibi. **B** Itē cū socer nūcium diuortij mittit nūru cui donauerat. ut in ea. l. cū h stat. §. si socer. **A** Dia qd bñt in hoc. §. fuerit dicta Hoff. ut pz i sū. con. li. p. ti. 15. q. 11. Et pdeā nō solū obtinent in vīz 7 vxorē s etia in socerō 7 generū seu nūru. 7 in cōsoceros q copulatos i mīmonio i pt. Itē bñt. ea. l. cū h stat. §. o. o. **B**

S **P**fr 7 fili^o q ē in eius ptate sibi donare nō pnt eo q pfr 7 filius q si vna sūt psona. C. de impu. 7 alijs subiti. l. vl. Fallit tñ in dote 7 donatiōe p nuptias. quā pfr filio 7 filie donare pōt. Itē fallit cū filio. famul. cū in castra pfr donat mobilia. Itē valet si pfr remittat filio vsufructū quē hz in reb^o illi^o ad. uētijs. Itē valet si fiat ob alimēta. h hosti. **A** Idē i sū. con. eo. ti. q. 78. vbi etiā dī fm eūdē q qd dī de donatiōib^o in vīrū 7 vxorē pibibitis. idē pene itelligas de donatiōib^o inter patres 7 filios. **B**

9 **E**tz sacerdotes parochiales 7 alij clerici siue plati possunt donare. R. Quid est de pmonialib^o siue de suis p. ijs. aut q p aliquā bēdicitatē uel alio mō itutu psonē acq^o siet. donare pnt. ex re suc. ab itel. c. p. S3 7 de fructib^o bñficioz

suorū donare pnt quedā modica fm eorū statū. s tñ tenent 7 debet donare paupib^o psonis 7 honestis qz quodā mō bona clericorū sunt paupz. At psonis inhonestis donare nō licet. ut s. 3. §. dictū est. Et ad istā materiā facit s. cleric^o 4. §. 5. **A** Et fm ea q ibi 7 b dicunt vident intelligēda q notant in sū. con. li. p. ti. 15. q. 11. 7 ibi vīz dī dicta latiora poni fm hosti. Ibi etiā dī fm Hoff. q i donatiōe rei modice nō requir^o pensus uel pslū clericorū. Et ad h facit ex eo. ceter. Itē qd cōs ad pstruēdū monasteriū pōt pferre quinquagesimā bonoz sue ecclesie. Ad edificatiōē pō alteri^o ecclesie solū cētesimā iz. q. 2. bone rei. Nec requir^o nou^o pensus. cū semela iure pcessū sit Et si plures donatiōes fecit que excedāt quinquagesimā uel cētesimā. h diuersa circa h dicta sunt a diuersis. mel^o videt ut excedēs reuocet. 7 nō oēs fm eūdē Hoff. Itē dēā quāq^o gesima uel cētesima nō d3 dari qū esset in graue dānū ecclesie. ex eo. ad aplice. Itē etiā 7 i rerū donatiōe d3 attēdi rōnab^o p suetudo loci. ex eo. ceterū. **B**

Utrum plati ecclesiarū donare possunt. R. Dicendū q possūt qdā modica. iz. q. 2. terrulas. cōsiderata tñ rei donare quātitate 7 loci p suetudine. ex re dona. ceterū. De hac materia vide s. clericus 4. §. 2. et. 5. Quantum ecclesijs donari possit. vide. i. ecclesia p. §. 5.

io

R 2

Donatio ij. s. cā
tis. Donatio cā mortis est cū
q̄s magis vult se bñe q̄ eū cui do-
nat. magisq̄ eū cui donat q̄s tere-
re suū. ut ff. de dona. causa mor. l.
i. r. Insti. de dona. §. 2.

In q̄ differt donatio cā mortis
a legato? R. Donatio cā mortis
ad instar legatoz redacta ē ut idē
iuris sit i vtroq̄. ut Insti. de dona.
§. 2. Differt tñ in q̄busdā. p̄ quia
legatū semp tradit ab bñde. s. do-
natio cā mortis q̄q̄ ab bñde q̄q̄
a testatore. Itē si q̄s accusat testa-
mentū ut falsū. amittit legatū. sed
nō donationē cā mortis. Aliter si ex
aliq̄ cā rescindat testm̄. r. donatio
cā mortis. ff. eo. l. si aliq̄s. r. l. si de-
bitor. **A.** Idē i sū. con. l. i. p. ti. i. §.
q. 50. fm glo. Ray. q̄ etiā dicit q̄
alie sūt differtie q̄ solēt nōri. C. de
dona. cā mor. in sūma r. in lra. **B.**

Reuocat donatio cā mortis si
donatē peniteat. uel si liberat⁹ ē de
piculo in q̄ erat uel si deficiat con-
ditio sub qua donatio facta fuit.
ff. si cer. p̄tal. l. nō ois. Itē si dona-
tari⁹ prius recedat q̄ donator. ff.
eo. si filio. r. l. se. r. fi. **A.** Idē in
sū. con. eo. ti. q. 15. fm Hosti. q̄ etiā
addit q̄ idē ē r. si nō adimpleatur
cā sub q̄ donatio facta ē. r. q̄ p̄di-
cta vera sūt nisi sic datū fuerit ut
statim transeat dñuz nec reuo-
cari possit. q̄ talis donatio in ē vi-
uos facta censet. Et ex q̄ facta est
nec p̄ditionē nec modū nec peni-

tetiā sine cā admittit. Et cā tñ re-
uocari pōt. ut p̄p̄e supueniētē fili-
oz naturatē. i. r. q. vlt. q̄cūq̄. **B.**

Donatio iij. s. p̄p̄e
as. Donatio p̄pter nuptias
est q̄d sp̄sūs sp̄se donat qñ ab ea
dotē accipit. ex de dona. inter viri r.
vxo. c. nup. **A.** Et ibi p̄z q̄ idē ē
etiā si sp̄sūs donat qñ nō accipit
dotē. q̄ siue accipiat dotē siue nō.
illud q̄d donat sic vocat. An r. in
dicto. c. nup. in fi. of. Illud te no-
lum⁹ ignorare q̄ vxor dī dare do-
tē viri. vir aut vxori donationem
facē p̄pter nuptias. **B.** Huiusmōdi
āt donatōis p̄p̄iū ē q̄ si pacifica-
tur marit⁹ de dote uel pte dotis lu-
crāda vxore p̄mortua. talē ptem
d̄z lucrari mulier de donatiōe p̄p̄e
nuptias p̄mortuo viro. ex de dona.
inter virū r. vxo. donatio. §. sane.
et. C. de pac. puen. l. ex morte. **A.**
Ubi etiā patet q̄ etiā si diuerse
sint quātitates maioris ul⁹ mino-
ris dotis r. donationis. p̄p̄e nupti-
as. q̄z etiā tūc eq̄litas de necessita-
te requirit in quota r. nō in quātita-
te. r. q̄ si pactio p̄traria facta fue-
rit. nō valet. Et subdit. Eadē cu-
stodiri cēsemus siue pater. p̄ filio
siue mater siue ipse ductur⁹ vxorē
sui iuris p̄stitut⁹ siue q̄libet ali⁹ p̄
eo ante nuptias donationē nuptu-
re dederit. Sill quoq̄ mō pater p̄
filia siue mater siue ipsa pro se sui
iuris p̄stituta siue q̄libet ali⁹ p̄ ea
vxorem ducturo dotē dederit seu

promiserit. qñ & alio p ea offerē.
te totē ipsa eam p se videt offerre
Ad adeo verū ē ut & ipsa ab alio
p se oblata totē in lucrū suū re-
poscat. nisi forte is qui eā obtulit
statim. i. tpe obligatōis seu pro-
missionis stipulat⁹ uel pact⁹ sit ut
sibi dos p̄dicta reddat. h̄ ibi. Ho-
die autē dōz eq̄litas esse nō solū in
quota s̄ etiam in quātitate. ut in
Auten. de equali. dō. §. p. coll. 7.
Itē i dō. c. donatio. dī. Sane so-
luto m̄rimonio sicut dos ad mu-
lierē. ita donatio p̄p̄ nuptias re-
dit ad virū. nisi de consuetudine sec⁹
obtineat. B. Donatio p̄p̄ nupti-
as alienari nō p̄t. ut. j. dō. §. 3.

Dos ē q̄ dat viro a mu-
liere. p onere qd̄ de
m̄rimonio sustinet. Nō tam
diu durat q̄ diu & m̄rimoniū. s̄ eo
soluto soluit. qz sine eo eē nō p̄t.
ff. de iure dotiū. l. 3. Et ē dos q̄ p̄-
priū p̄rimoniū mulieris. ff. de m̄mo-
l. de n̄qz. §. s̄ vtz. i. fi. S̄ q̄ diu stat
m̄rimoniū. dñuz totaliū ē p̄nes
virū. vñ & p̄tra volūtātē viri non
p̄test inde etiā elemosynā facere
ut. j. elemosyna 2. §. 3.

Quot sūt sp̄s dos? R. Due.
Hā alia p̄fecticia. alia aduēticia.
P̄fecticia dos est q̄ a p̄re p̄ filia.
uel ab auo p̄ nepte. uel ab alio no-
mine eoz seu de bonis eoz dat. ff.
de iure dō. p̄fecticia. Aduēticia
p̄o ē quā ipsa mulier dat p̄ se uel
ali⁹ a p̄re uel auo. siue sit frater si-
ue sit ali⁹ quis. Itē dos alia esti-

mata. alia inestimata. Si estima-
ta dat. tam lucrū q̄ dānū p̄tinet
ad maritū sic ad rei emptorē. A
Estimatio. n. iducit emptionē. ut
in. l. plerunqz. de q̄. j. B. Si p̄o
inestimata. dānū & lucz p̄tinet ad
mulierem. ff. de iure dō. plerunqz.
fructus tñ p̄tinet ad maritū p̄p̄
onera m̄rimonii. Nō fet⁹ totaliū
p̄eoz ad maritū p̄tinet. qz in fru-
ctibus computātur. sic tñ ut sup-
pleat remortua capita ex iā natis
fetib⁹. ut i dō. l. plerūqz. A Idē
in sū. con. l. 4. ti. 25. q. 2. B

Pactū p̄factū a filia dñi nu-
ptui tradere q̄z totē p̄tenta nullū
ad bona paterna regressū haberet
improbat lex civilis. Si tñ iura-
mēto nō vinet dolo p̄stito firma-
tum fuerit. seruari debet. extra de
pac. c. quis. l. 6.

Dos & donatio. p̄pter nuptias
alienari nō p̄t etiā p̄sentitē vxo-
re. ff. de sū. dō. l. lex iulia. A. Ibi
nil aliud dī nisi qz alienatio p̄bi-
bita marito p̄bit⁹ & sp̄so. S̄ B
bñ dī in. c. cū p̄tingat. j. allegato.
B. Nec valet alienatio nisi vpoz
iurauerit nō p̄trauenire. c̄ de iure
iurādo. c. cū p̄tingat. & de iure iu-
rādo. c. licet. l. 6. A. Hoc ē verū
qñ sine vi uel dolo sp̄ote p̄stitū fue-
rit iuramentū. ut in dictis. c. B

In q̄bus casib⁹ marit⁹ lucrat⁹
totem? R. Lucrat⁹ ex pacto. ut si
paciscat⁹ de tota dote uel ei⁹ parte
post vpozis mortē lucrāda. ut. C.
de pac. p̄uen. l. ex morte. i. p̄ncipio

k 3

7 in Auten. ibi posita. **I**tem lucrat
ex lege. ut si ppe adulterium mulier
fiat diuortium. mulier dote amittit.
ex de dona. inter viri 7 vxore. ple-
rūq. **A**. Ubi etiā pz q idem ē
qn ppe fornicationē ipsa se sine
alio iudicio recesserit. Et q bis
casib⁹ amissio bz locū nisi postea
reconciliata fuerit viro. In dicto
etiā. c. plerūq. pz q idē qd i dote
ē etiā in dotalicio. qd fm glo. ibi
est illud qd mulier lucraret ex pa-
cto de donatione. ppe nuptias. ut
q p dotalicio intelligit paferna-
les. **B**. Item mortua vxore inte-
stata 7 deficiētib⁹ liberis 7 ppiis
vir succedit vxori 7 lucrat dote 7
econuerso. ut. C. vñ vir 7 vxor. l. i.
In alijs aut casib⁹ dos ad mulie-
rē. 7 donatio ppe nuptias redit ad
virū. nisi sec⁹ obtineat de pſuetu-
dine approbata. ex de dona. inter
virū 7 vxor. c. donatio. §. sane. **A**.
Hec oia nōn sū. con. l. 4. ti. 25.
q. 5. fm Ray. 7 glo. et q etiā exp-
mit scdm ius civile multas alias
cās ex qbus marit⁹ pōt ipone re-
pudiare vxorē 7 dote lucrari. ut i
Auten. ut liceat ma. 7. anie. §. qz
vero. coll. 8. Et subdit. Nota ta-
mē q quicqd dicat lex ista vir nō
potest dimitte vxorē nisi ppe for-
nicationem. **B**

5 **¶** Done q ppe adulterium vxor fa-
cta separatione thori mulier dote m
amissit. nūc aut pbata p sanguini-
tate sepant oio. nūqd poterit mu-
lier dote repetē? R. Nō. Nam lz

mō appareat q nō fuerit mīmo-
niū. mulier nihilomin⁹ puniēda ē
ppe intētionē cū ope subsecuto. ex
de biga. nup. 7. c. vlt. 7 etiā ut p b
ceteris delinquēdi mā auferat 7 ne
ex cogitēf falsa pbatio p mīmo-
niū. h. hosti. Lau. Hoff. Ber. et
Jo. **A**. Idē i sū. con. eo. ti. q. 6. lz
ut ibi pz Lacre. dixerit p trariā. **B**
¶ Cui restituēda sit dos? R. Si
dos fuerit a ppe profecta. tūc si in
mīmonio filia pmoziaf. o3 dos
reddi pfi. C. solu. ma. l. dos a ppe.
A. Hoc verū est qn filia erat tpe
mozq sub pte ppris. Sec⁹ si erat
emācipata. ut nōt ibi glo. **B**. nisi
si mulier reliqrit liberos. qz tūc lz
de iure rebēf ppi. tñ de pſuetudine
remanet penes liberos. ut nōt in
dcā. l. dos. **A**. s. i glo. Quidā etiā
intelligunt b esse de iure. ar. l. post
dote. ff. so. ma. Alij contradicūt.
S3 pma opinio pualet. ut nōt in
sū. con. eo. ti. q. 7. vbi etiā nōt oia
que in b. §. bñf. **B**. Si p vir p-
moziaf. tūctalis dos patri 7 filie
reddēda ē. **A**. Vex ē qn filia ē in
ptate patris. aliē videt dāda solū
filie. ut videt colligi ex. l. z. j. alle-
gata. 7 ex glo. in dcā. l. dos. nisi p-
fuerit tpe datōis stipulat⁹ eā sibi
reddi. ut dī. j. Qñ p filia est sub
ptate patris. tūc fit qd dictū ē s. 7
qd seqf. **B**. Ita tñ q nec pater
aliē q ex volūtate filie eā petē pōt
ff. solu. ma. l. z. **A**. Ubi etiā pz
q filr nec filia pōt petē sine patre.
Et dicif filia patri pſentire qñ scit

7 nō ptradicit. uel qñ effecta fue-
rit remēs. **B.** Quā pñ non uiuat
vpori reddenda est. ut ibi. Si pō
dos fuerit a quocūq; alio pfecta.
tūc si pmozias vpor. ad bēdes ei⁹
ptinebit dos. Si pmozias vir. dos
ad vporē redibit. Intellige b̄ nisi
ille q̄ dedit fuerit stipulat⁹ dotem
sibi reddi. C. de rei vpo. ac. l. vnica
7. ff. solu. ma. l. quoties. §. p. **A.**
Hoc verū ē qñ stipulatio facta est
tpe q̄ dos data uel promissa fuit.
Sec⁹ si postea. cū ius iā q̄sitū sit
mulieri. dicta. l. post dotē. ff. solu.
ma.

1 **A.** n̄ restituēda sit dos? R. Si
dos p̄sistit in reb⁹. s. mobilib⁹. re-
stituēda ē statim soluto m̄rimonio
Si pō in mobilibus dōz restitui in-
fra annū. C. de rei vpo. ac. l. vnica
§. cum aut. **A.** Idem in sū. con.
eo. ti. q. 8. fm Ray.

8 **A.** n̄ p̄marit⁹ in casu restituē-
te dotē cōpellat reddē in totū. R.
Marit⁹ in restituēda dote nō p̄dē.
nat nisi in q̄tū facē pōt. s. habita-
rōne ne egeat si nō dolo p̄satus ē
C. de rei vpo. ac. l. vnica. **A.** §. cū
aut. p̄dicta. l. in p̄dēnatiōe. ff. de re.
iur. **B.** Et dōz cautionē exp̄mē
q̄ si ad meliorē fortunā pueni-
rit. soluet residuū. Hoc etiā p̄uile-
giū trāsit ad filios eiusdē m̄rimo-
nij. ut. ff. solu. ma. l. maritum. **A.**
Neli⁹ facit. ff. eo. ti. l. etiā. In. l. n.
maritū. nil aliud dñ nisi q̄ b̄ hui-
legiū nō trāsit ad bēdē. **B.** Sed
b̄ bēdē ex neo nō ē p̄standū. q̄ tale

b̄nificiū psonale ē 7 cū psona extin-
guat. **A.** Hoc dñ. ff. solu. ma. l. qz
q̄ seq̄r immediate p̄dictā. l. maritū
Et oia q̄ b̄n̄ in b̄. §. nōnē etiā in
sū. con. eo. ti. q. 9. scdm Ray. Ad-
uertēdū etiā q̄ si marit⁹ paciscē
q̄ posset pueniri vlt̄ q̄ facē possit
ē p̄tonos mores. 7 nō valet pactū
ff. solu. ma. l. alia. §. p. **B.**

9 **A.** utrū marit⁹ uel ei⁹ bēdes in
restituēda dote possunt retrahē ex-
p̄sas. R. Exp̄sas nccias. utpu-
ta q̄ tomū refecit 7 b̄. retinē pōt.
ut. C. de ipen. i re. dota. fac. l. i. Ex-
p̄sas pō voluntarias ul̄ voluptuo-
sas p̄dit etiā si volūtate mulieris
facte sūt. ff. solu. ma. l. i. voluntarijs.
A. Ista. l. ē pot⁹. ff. de ipen. in re.
dota. fac. Et qd̄ b̄ in b̄. §. fuit di-
ctum Ray. ut patet in sū. con. in
dicta. q. 9. **B.**

10 **A.** ui si maritus tenet de dote 7
bz alia rebita? R. Mulier p̄ do-
te bz obligata oia bona viri it̄atū
q̄ p̄ferat oibus creditorib⁹ nō ba-
bētib⁹ exp̄ssam yp̄otecā. Et b̄ nisi
alius p̄or sit in sū iure. ut qz petit
dotē p̄cedentē. ut. C. q̄ po. i pig. ba.
l. fi. vide. j. restitutio 2. §. §. Sz in
donatiōe p̄pter nuptias nō p̄ferē
mulier creditorib⁹ nisi posteriori-
bus. **A.** Hoc idē colligit i de. l.
fi. in fi. Et idē qd̄ in b̄. §. dicat nō ē
in sū. con. l. 4. ti. 2. §. q. ri. **B.**

11 **A.** etiā p̄stare m̄rimonio mulier
pōt recuperare dotē. ut qñ vir vergit
ad inopiā. C. de iure do. l. vbi. **A.**
Ibi etiā dicat q̄ non dōz mulier b̄

k 4

casu totē alienare s̄ p̄seruare pro
sustētatiōe sui 7 mariti 7 filioꝝ. **B**
12 **P**ro relicto viri non d̄z vroz
totem amittere. eꝛ de pig. ex lris.
etiā si cōmisiſit crimē lese maiesta-
tis. C. ad. l. iul. ma. quisquis.

13 **P**ossessione pignozata genero
p̄ dote fructus nō debēt cōputari
in sortem si gener sustinet onera
matrimonij. eꝛ de vsurj. salubrit̄.
vide hoc. j. vsura p̄. §. i. q. incipit
Pone quidā gener.

14 **Q**ui bz cognoscē de mīmo-
nio. bz cognoscē 7 de dote tanq̄
de accessorio. eꝛ de dona. inter vir
7 vro. c. p̄. z. et 3. ff. de iur. do. l. z.
et 3. **A**. In his. ll. nil de hoc dici-
tur. sed ad hoc bene facit. l. z. ff. de
iurj. om. iudi. **B**

Obia. **A**trum du-
bia sint in
meliorē ptem interpretanda.
R̄. p̄m l. do. z. z. q. 60. Dicēdū
q̄ sic. ut dicit glo. super illud Ro.
i. 4. Qui nō manducat. māducā-
tē nō iudicet. Nā ex h̄ q̄ aliq̄s bz
malā opinionē de aliq̄ absq̄ suffi-
cienti cā. iniuriat ei 7 cōtēnit ipsū.
Nullus autē d̄z aliū p̄tēnere vel
nocumentū qd̄cūq̄ inferre absq̄
cā cogente. Et iō ubi nō apparent
de malicia alicui⁹ manifesta indi-
cia tētem⁹ eū bonū h̄re interpretā-
to id qd̄ dubiū ē in meliorē ptem
Et meli⁹ ē q̄ aliq̄s frequēter fal-
lat b̄is bonā opinionē de aliquo
malo hoīe q̄s q̄ rari⁹ fallat b̄es
malā opinionem de aliq̄ bono. qz

ex hoc fit iniuria alicui. nō autē ex
p̄. eꝛ de re. iur. estote. **A**. Idē in sū.
con. l. 3. ti. 34. q. 235. **B**. In
dubijs via tutior est eligenda. eꝛ
de tom. ad audientiam.

Duellum ē singu-
lar pū-
gna pro p̄batione veritatis
ita videlicet ut q̄ vicerit probasse
intelligat. 7 si nō vicerit defecisse
in p̄batiōe pute f. Et dicit duellū
q̄si duozū bellū. Dicit etiam mo-
nomachia. i. singulari pugna. **A**
Idē etiam in sū. con. l. z. ti. 3. q. i.
p̄m Ray. hosti. 7 Hoff. Et addit
Ray. Dicitur etiā vulgo in q̄bus-
dam partibus iudiciū eo q̄ ibi in-
diciū rei expectatur. **B**

Duellū facē nō ē licitū. z. q. 5.
monomachia. Nā ē p̄tra p̄ceptū
illud. Nō tēptabis dñm deū tuū.
Deut. 5. 7 Matb. 4. Contra qd̄
nullo mō faciendum ē. et. z. q. z.
queris. Itē exp̄isse. p̄biter lege se-
culari. C. de gladiatorib⁹. l. vnica.
li. p̄. Con. in hoc Hoff. 7 hosti. 7
l. do. z. z. q. 25. **A** imo. 95. arti.
8. Et h̄ fuit p̄ncipale dictū Ray.
ut p̄z in sū. con. l. z. ti. 3. q. z. Et
addit Ray. Nec obstat q̄ crimen
lese maiestatis crimē pduellionis
appellat. qz illud nō id d̄r q̄ i illo
crimine sit admittēdū duellū put
qd̄a male itellerūt. s̄ qz pduel-
les dicunt hostes. vult ergo dice-
re crimē pduellid̄is. i. crimē hosti-
le. ff. de iur. sig. l. q̄ nos. **B**

Et i duello p̄suetudo gnālis **z**

aliquem excuset. R. fm Ray. et
Hosti. Nulla p̄suetudo ul' x̄ius
corruptela p̄t aliquē excusare. qz
diuturnitas t̄pis nō minuit p̄ctm̄
s̄ auget. eē de symo. nō satis. et. c.
cū i eccle. Peccāt ḡ oēs mortaliē
s̄ differēt. Brauē. n. peccat qui
suscipit etiā p̄pter quēcūq; metū.
Attenuat aut̄ p̄ctm̄ ei' multū p̄p̄
p̄iculū rerū uel p̄sone. 32. q. 5. ita
ne. eē qd̄ met' cā. sacris. Ille aut̄
q̄ sponte suscipit 7 q̄ offert 7 uidet
q̄ defert uel auctoritatē p̄stat. Itē
ille q̄ ex officio dat p̄siliū auxiliū
ul' fauorē. Itē sacerdotes q̄ dant
b̄ndictionē sic alicubi ē cōsuetu.
do. oēs dico lōge peccāt grauius.
Et si p̄tgerit ibi homicidium oēs
fiunt irregulares. i. 1. q. 4. oēs.
Si ḡ clerico offerat duellū. nullo
mō suscipiat. nec p̄ se nec p̄ aliū lo
co sui. qz de iure d̄z de poni. eē eo. c.
p. et. 2. **A.** Pōt tñ ep̄s cū illo di
sp̄sare dūmō ex duello mors uel
mutilatio secuta nō fuerit. de cō. c.
p. **B.** S̄z d̄z eū ep̄s defendē uel
eccle. de cui' iurisdictione ē. eē de
fo. cōp. c. p. et. 2. et. ri. q. i. c. p. et. 2.
A. Con. etiā p̄dictis Boff. ut in
sū. con. eo. ti. q. 3. **B.**

3 **C.** Itē qd̄ fiūt irregulares clerici
q̄ offerūt reliq̄as ad iurādum pu
gnaturis in duello? R. fm X̄.
Ray. uidet sentire q̄ sic. qz uidet
coadiuuare ad h̄ q̄ duellū fiat. si
cut illi q̄ dāt b̄ndictionē. Adibi tñ
uidet dicēdū q̄ si tales clerici so
lū offerūt reliq̄as ad iurādū. ita

q̄ eis nō offerētibus nihilomin' 4
fieret duellū. nō sunt coopatores
nec uidet eē irregulares. aliter sic
A. Veritas ē q̄ non pōt negari
qn̄ aliq̄ mō sint coopatores. Et
cū bellum sit iniustū merito icur
runt irregularitatē. ut pōt colligi
s̄. bellū 2. s̄. 2. **A.** n̄ idem X̄. di
cit q̄ nō est securū dicere p̄trariū.
ut p̄z in sū. con. li. 2. ti. 3. q. 4. **B.**
C. Quid de ep̄is. abbatib' 7 capi
tulis 7 clericis. a a s̄clari dño ce gūf
aut subire duellū aut res ecclesiasti
cas p̄dere. Itē qd̄ de ep̄is 7 p̄latis
b̄ntibus iurisdictionis t̄pales. 7 in
eor' curijs iducit 7 iudicat duel
la. R. fm X̄. In oib' b' casib' 9
si p̄lati seu clerici offerūt seu su
scipiūt duella aut p̄ se aut etiā p̄
alios de eor' mādato. aut p̄ ea iu
dicāt. aut aliquā auctoritatē spe
cialē p̄stāt. peccāt mortaliē. Et si
seq̄t mors fiunt irregulares. Si
aut̄ talia fiāt p̄ yconomos ul' p̄po
sitos s̄clares administratores p̄
latoz sine sp̄ali mādato. p̄lati q̄ dē
peccāt mortaliē talia tolerādo.
nō tñ credo q̄ incurrāt irregula
ritatē. ex q̄ sūp̄ h̄ sp̄alem auctori
tatē nō p̄stant. l̄z p̄cipiāt baliuis
suis q̄ iusticiā faciāt i tali ul' tali
cā. qz in tali gnālī mādato nō in
telligit̄ aliqd̄ mādari de duello. 7
in b' casibus si rex uelit p̄sonā ec
clesiasticā cōpellē ad duellū aut
auferre ei bona sua. de b̄t ep̄i se in
uicē viriliē adiuuare. Clerici aut̄
d̄z poti' oīa mala tolerare q̄ tali
k 5

malo p[re]sentire. Et oia p[re]dicta itel-
 lige eodē mō[do] te iudicio ferri can-
 rētis ⁊ aque bulliētis. in q[ui]b[us] oib[us]
 tēptat[ur] tē[ra] p[ro]pter q[uo]d p[ro]hibita sūt ex
 p[re]s[ent]e. ⁊ q. 5. mēnam. ⁊ c. cōsulūti.
 ⁊ e[ss]e tēpur. vul. c. vlt[im]e. **A.** Idē in
 sū. con. eo. ti. q. 5. Et addit ab eo
 tē. **X.** Credo etiā q[uo]d i publicis p[re]-
 dicatiōib[us] p[ro]t[er] itimari sclarib[us]. ru-
 sticis. ⁊ plebibus. dū tū mature ⁊
 modeste ⁊ q[ui]si p[ro] modū cōpassiōis
 dicat eis q[uo]d q[ui] h[ab]et faciūt nō sūt i sta-
 tu saluādō[rum]. ⁊ p[re]sertim in his loq[ui]-
 vbi sup[er] h[ab]et credūt iuris ignorātia
 laborare. q[uo]d in ep[iscop]is ⁊ abbatibus ⁊
 ceteris eccl[esi]asticis p[er]sonis non ē to-
 lerabilis. q[uo]d q[uo]d sit tē sclarib[us]. **B.**
 5 **P**ena pugnatiū in duello s[ecundu]m
 Ray. ē depositio si erāt clerici. Et
 si mors inde uel mutilatio subse-
 cuta fuerit. nō p[ro]t[er] ep[iscop]s cū talibus
 disp[en]sare i officio. s[ed] in b[en]eficio sic.
 Hosti. p[ro]o dicit q[uo]d nō p[ro]t[er]. Et posset
 dici q[uo]d nō p[ro]t[er] disp[en]sare in a[ff]eque-
 do nouū b[en]eficiū. s[ed] in retinēdo ba-
 bitū ad sustentationē. **A.** S[ed] cer-
 te i. c. 2. e[ss]e tē cle. pug. in du. d[icit] q[uo]d
 p[ro]t[er] cū talib[us] sup[er] b[en]eficio b[en]eficio di-
 sp[en]sam. Et ita dicit Ray. Nec cō-
 tradicit Hosti. dicit. n. q[uo]d cū talib[us]
 ad b[en]eficiū b[en]eficiū curā aiaz nō dis-
 pensabit inferior papa. ut p[er] i sū.
 con. eo. ti. q. 5. vbi etiā d[icit] q[uo]d b[en]efi-
 ciū sup[er] quo fuerit disp[en]satū tales
 b[en]eficiū poterūt ut titulum s[ecundu]m Boff.
 Scdm alios p[ro]o batebunt tū ut
 stipēdiū sicut laic[us] ⁊ extra eccl[esi]ā
 32. d[icit]. si qui p[ro]o. Et h[ab]et videt v[er]i[um].

q[uo]d b[en]eficiū daf[er] p[ro]pter officiū. i. 6. q.
 i. g[ra]u[iter]. **U**n cū non possint vti
 officio nō videt[ur] q[uo]d possint i titulu
 b[en]eficiū. **B.** **Q**uod si nec mors
 nec mutilatio fuerit subsequuta etiā
 si sacerdos uel clericus in duello
 oblato uel sp[irit]u suscepto amisisset
 partē digitis nō tātā q[uo]d sine scā-
 dalo posset celebrare quātūcūq[ue]
 fuerit grauis excessus p[ro]t[er] ep[iscop]s cū
 tali post pactam p[ri]uam disp[en]sare
 e[ss]e eo. c. p. et. 2. **A.** Hoc v[er]ū s[ecundu]m
 eundē Ray. si aliter necessitas uel
 utilitas h[ab]et exp[er]iscat. ut in d[ec]a. q. 6.
B. De pugnanti[bus] i torneamē-
 tis. vide. j. torneamentū.

Ebrietas vtrum sit
 peccatum
 mortale. R[espondeo]. s[ecundu]m Tho. 2. 2.
 q. 140. Immoderat[us] vsus vini p[ro]t[er]
 p[ro]tingē triplici[ter]. s[ed] mō[do] ita q[uo]d vtens
 nesciat potū eē imoderatū ⁊ ineb-
 briare potētē. Et sic ebrietas p[ro]t[er]
 esse sine p[ec]c[ato]. ⁊ sic tē hoc credid[ur].
 2. mō[do] q[uo]d aliq[ui]s p[er]cipiat potū esse
 imoderatū nō tū estimer posse ineb-
 briare. Et sic p[ro]t[er] eē cū p[ec]c[ato] veniali
A. Nisi h[ab]et cāu ebrietas sit frequēs
 seu assidua. tūc. n. est mortale s[ecundu]m
 Aug. 25. d[icit]. s. al[iter] aut[em]. p[ro]o ebrietas
 etiā. Et ut nō ē in sū. con. li. 3. ti. 4.
 q. 2. assiduitas ut dicit Aug[ustinus]. fa-
 cit ebrietatē esse p[ec]catū mortale
 nō p[ro]pter solā iterationē actus. q[uo]d
 multiplicatio actū venialiū non
 auget in infinitū. s[ed] q[uo]d non p[ro]t[er] esse
 q[uo]d homo assidue inebriat[ur] q[uo]d sciēs
 ⁊ volens ebrietatē incurrat dum

multoties expitit fortitudine vi-
ni et sua habilitate ad ebrietate.
Vel melior ratio est secundum Alex. de
ales. super 2. sen. dist. 39. q. 6. q. cum
hoc habet sufficientem tempus deliberationis te-
net reprehendere mortales veniales ne pro-
cedat regnum peccati sine dominum. Ad hoc
pro diuturnitate vel assiduitate con-
putat peccatum mortale. sed pro manifestum
datur intelligi occultum. scilicet ipse pre-
missus rationis. Idem etiam sentit De.
ut patet secundum delectatio. ad finem in ad-
videre. B. 3. modo quoniam quod bene aduer-
tit potum esse immoderatum et ebrietatem
tem. et tamen magis vult ebrietatem in-
currere quam a potu abstinere. Et ta-
lis proprie dicitur ebrius. et sic ebrietas
est peccatum mortale.

¶ Quid cum alicui datur immoderatus
potus vel cibus cum medicina ad
provocandum vomitum? Respondeo secundum Tho.
2. 2. q. 150. In hoc casu non est peccatum.
quod talis cibus vel potus sano esset
superfluous non tamen infirmo. sed propter
hanc causam non debet potus dari usque
ad ebrietatem. quod tunc non excusaretur
a peccato.

¶ Que pena clerici qui ebrietati
deservit. Respondeo secundum Ray. Pena est quod
si est episcopus vel presbyter vel diaconus
et amonitus non resistat. reponatur.
Si vero est subdiaconus vel infra aut
etiam laicus coione presbyter vel presbyter
35. dist. episcopus. et c. an omnia. 15. q. 1. sane
de vita et bone. clericus. et c. a cra-
pula. in finem. A. Con. hosti. ut in finem.
con. li. 3. ti. 4. q. 4. B. Et non quod
secundum hosti. id est eodem die de subdiacono

no quod de diacono. vide. 7. ludus
alee. §. 4.

¶ Ebrietas utpote excuset hominem a
peccato quod committitur. Respondeo secundum Ray. Si
quod in ebrietate incidit sine culpa
sua et sit omnino alienatus mente certe
excusatur. 15. q. 1. sane. Secundo si culpa
sua ebriatur. aut non omnino alienatus
fuerit. A. Hoc casu cum quod ebrie-
tate vel alia temeraria incurrit cul-
pa sua. dicunt aliqui quod excusatur a tanto
et non a toto. Alii autem dicunt quod ex-
cusatur a toto. si nullum habet iudicium
rationis. Et ut non in finem. con. li. 3. ti.
3. q. 1. hoc est probabiliter et verius. Et
sentit cum hoc Ray. Vides posse di-
ci quod quod bene excusatur penitus ab eo
quod fecit in omni da amentia. sed non a
causa amerie pro qua debet puniri. Et
utrumque videtur probari dicto. c. sane.
15. q. 1. et ibi glo. Tamen pro relicto etiam
omnimoda ameria facta ad cau-
telam penam inveniendam est. sed levior ad
mentem reverso. 15. q. 1. si quis in-
saniens. et notatur in finem. con. in di-
cta. q. 1.

¶ Si nunquid ebrius potest contrahere
matrimonium. Respondeo secundum Ray. Si ita ebrius
est quod omnino careat usu rationis. non potest.
quod tunc est ei consensus rationis sine quo
non potest esse matrimonium. Secundo
si usum rationis habet. A. Idem
in finem. con. li. 4. ti. 2. q. 21. B. Quod
ebrietas impedit ordinandos. vi-
de. 7. ordinandos. §. 3.

¶ Ecclesia 1. coiter
Eccle-
sia si fudata fuit i alieno solo
R. C

qd fiet? R. fm Ray. 7 hosti. Si
dñs soli laic⁹ erat 7 b̄ scuit 7 non
p̄tradit⁹ sibi iputab⁹ 7 ecclia li-
bera remanebit. ar. 54. dis. li. seru⁹
Si p̄o ignorauit. ecclia quippe re-
manebit p̄structa 7 libera. nec effi-
cies laico censualis. s̄ ille tñ q̄ cō-
struxit tenet dñm seruare idemne
uel etiā ep̄s si ponēdo p̄mariū la-
pidē uel postea in p̄secratioē ecclie
fuit negligēs. **A.** s. in examina-
tione totis uel m. s̄. ut in sū. con.
li. p̄. ti. i. q. i. s. ubi etiā bñf oia q̄
in b̄. s. p̄nuñf. **B.** de p̄se. dis. i.
nemo. i. q. v. l. c. comp̄in⁹. dis. 10.
scōp. Si p̄o solū erat alteri⁹ ec-
clesie uel collegij eccliaſtici debet
ei restitui b̄ mō q̄ ecclia p̄structa
fiet sibi subdita q̄ ad ius p̄onar⁹
iz. q. 2. aplicos. i. 1. q. 4. questi.

1 **E**ccliam nemo edificare pōt
nisi auctoritate dioceſani q̄ debet
ponē p̄mariū lapidē. crucē figē. 7
cimiteriū designare 7 etiā petē do-
tē sufficiētē assignari. sine q̄ cōse-
crari nō d̄z. de p̄se. dis. i. nemo. 7. c.
placuit. Et hodie q̄dem sufficit q̄
assignet. p̄ dote vñ māsus. i. vñ
p̄diū sufficiēs pro vno paritōum
totalit̄ literū. c̄ de censu. c. p̄. **A.**
Et ibi glo. nō. q̄ māsus d̄r quāti-
tas terre q̄ sufficit duob⁹ bob⁹ ad
laborādū in anno. **B.** Talis tñ
ecclia donec in hac paup̄tate fue-
rit nō tenebit ad hospitalitatē ser-
uandā nec ep̄o aliqd p̄soluendū
nisi in quātū pōt. **A.** hosti. cui⁹ b̄
fuerūt dicta dicit q̄ nō tenet talis

ecclia ad iura ep̄alia p̄soluēda. ni-
si forte aliqd noie cathe dratici. qz
nō pōt. ut in sū. con. li. 3. ti. 24. q.
48. **B.** donec pueniat ad pingu-
orē fortunā. ar. c̄ de p̄sue. cū dile-
ctus. **A.** Mel⁹ videt facē dictū
c. p̄mū. in fi. de censu. ibi. Et si ali-
quid ampli⁹ habuerit. inde senio-
rib⁹ debitu seruiciū impendat. **B.**
Exempti nō pōt p̄struē orato-
ria siue ecclias uel capellas i loq̄
nō ep̄ep̄s sine dioceſanoz lnia. vi-
de. j. exēpt⁹. s. 5. De oratorijs aut
puatis vide. j. oratorium. Ecclie
quō nō debent reuerti ad secularē
habitationē habetur s̄. cōsecratio
ecclesie. s. fi.

3 **Q**uis tenet ecclesiā cū idiget
repare? R. fm hosti. Si fabrica
bz portione deputatā. de illa repa-
ri d̄z. io. q. 3. vñio. Et si nō sufficit
tñc rector 7 alij in ea bñficiati cō-
ferre debēt. c̄ eo. c. p̄. et. c. de bis. i. s.
q. i. si monach⁹. In q̄ casu stādū ē
dispositioni ep̄i 7 maior⁹ ptis ca-
pituli. c̄ de bis q̄ sūt a ma. pte ca.
c. fi. In q̄busdā etiā regionib⁹ lai-
ci b̄ faciūt exp̄sis suis. Et ubi cō-
suetudo ē tenent. cū in ea p̄cipiāt
sacra eccliaſtica 7 audiāt diuina
iō. q. 1. quicūqz. et. c. et b̄ dixim⁹.
et. c. filijs. Et cōpellēdi sūt talem
p̄suetudinem seruare. c̄ de symo.
ad aplicam. Si talis p̄suetudo nō
regit. quarta puētū q̄ quondā a
sanctis patrib⁹ fabrice deputata
ē ad b̄ tenēt. ita ut q̄ eā p̄cipiunt
soluāt nō obſtāte vlla p̄scripti. c̄

seu consuetudine. sed post reparationē
redibit q̄rta ad illos q̄ eā p̄cipere
p̄sueuerūt. Sic intelligit. l. 2. q. 2. de
redditiōib⁹. 7 vsq; ad. c. statumimus.
A Idem in sū. con. l. 3. ti. 24.
q. 161.

- 4** **Q**uātū ecclīis donari pōt. R.º
Donari pōt in infinitū absq; alia
insinuatiōe. in Auten. de nō alie.
aut p̄mu. re. ecclē. §. si min⁹. coll.
2. Nā ceteris p̄sonis nō licet do-
nare uel recipere vltra q̄nq; ginta
solidos nisi p̄cedat insinuatio et
nisi in certis casib⁹. C. de dona. l.
si q̄s p̄redēptione. **A** vbi p̄z q̄
ista insinuatio nō ē necēia in his
q̄ donant p̄redēptione captiuorū
Itē q̄n magistri militū donāt mi-
litib⁹. Itē q̄n donat p̄ refectione
dom⁹ his quorū incēdio uel ruina
dom⁹ corrupte sūt. Itē in donatiōe
p̄ nuptias vsq; ad quātitatē do-
tis. ut. C. de dona. Auten. eo de
cursu. 7 nōt glo. in. l. sancim⁹. C.
de dona. Que donatio pōt a viro
fieri etiā post p̄tractū m̄rimoniū.
ut. l. cū multe. C. de dona. Silt nō
videt necessaria insinuatio etiam
in his q̄ dant p̄ quacūq; pia cā.
Nā dicit dñs. Vēde oia que ha-
tes 7 da paupib⁹ Mat. 19. **B**
5 **R**elictum ecclīe uel ad alias
p̄as cās in testō etiā mun⁹ solēni
volūtate facto tenet. et de testa. cū
eēs. et. c. relatiū. Nā in tali legato
sufficiūt duo aut tres testes. ut ibi
dñ. **A** S; in dicto. c. cū eēs. vi-
des etiā requirī p̄ntia p̄byteri. Ad

cur⁹ intelligētiā q̄rit ibi dñs An.
de bu. Quot testes requirant de iu-
re ciuili i testamēto. Et R. nōdet q̄
septē. S; i codicillis. §. nisi q̄ i test⁹
rusticorū sufficiūt. §. C. de testa. l.
fi. Et subdit. Quero etiā an testm̄
corā duob⁹ t̄m testib⁹ nō assistere
p̄bytero parochiali valeat. R.º
Dicūt doc. q̄ illud testm̄ valz q̄tū
ad legatū in p̄as cās. S; alijs nō
p̄is causis nō valet nisi assit p̄-
byter cū duob⁹ testibus. Et sic
istud. c. d; intelligim⁹. c. se. Et istud
coiter videt placē doc. q̄ p̄ p̄ntiā
p̄byteri tollit p̄sūptio falsitatis.
Et dicē S; p̄cu. q̄ si inessent tres
alijs testes sine p̄bytero nō valēt
testm̄. Idē dicit. Et si adest alius
p̄byter 7 nō suus. q̄ a solēnitate
legali nō d; recedi nisi in q̄tum ē
exp̄ssū in iure canonico. et q̄ iste
ter. requirī p̄byterū suū. §. rempto
p̄bytero suo remanem⁹ in dispo-
sitione iuris ciuilis. Et ista ē cois
opinio. S; mihi videt q̄ b⁹ testa-
mētū valeat in p̄ntia duorū testm̄
siue ad p̄as cās siue ad q̄cūq; at-
tēta dispositiōe bui⁹. c. qd nō loq̄t
dispositiue corrigēdo ius ciuile.
S; declarādo irrōnabilitatē iuris
ciuilis. Nā p̄supponēdo volūtate
refuncti in p̄ntia duorū testm̄. p̄ctm̄
eēt 7 contra ius naturale q̄ illud
testamētū nō exequendi daret. Et
q̄ canones p̄sūt aie. §. q̄ p̄ctm̄
esset nō exequi volūtate refuncti.
de iure ciuili 7 canonico ex q̄ d;.
Itē si oia alia iura reficerēt tūc p̄

viā tēnūciatōis euāgelice debēt
erequi. Nec obstat qđ hic dī corā
p̄lbytero suo. qz h̄ non dicit mini
sterio iuris. s̄ qz de facto sic acci
dit. Item p̄ rationē te cre. p̄batur
q̄ sufficiunt duo testes. qz in ore
duoz uel triū rē. Nō obstat etiā
qđ dicūt legiste q̄ illa p̄suetudo ē
rōnabilis. s. q. 5. uel. 1. testes re
quirant i testamēto ut sic frandi
bus obuies. qz h̄ est verū qñ esset
dubium de uolūtate defuncti. s̄ qñ
esset certū. ut in casu bui. c. tūc di
co q̄ duo testes sufficiūt. h̄c ille.
Et p̄batio duoz testū idoneozū
uidet uolūtate defuncti oīo redde
re certā. ut i dco. c. cū esset. et in. c.
se. Patet etiā ex p̄dictis q̄ q̄lirer
cūq̄ p̄stet p̄ certo de uoluntate te
statoris oīo d̄z seruari in foro cō
sciētie si legitima ē. qz nō pōt con
traueniri sine pctō. S̄z in foro iu
diciali requirūt duo idonei testes.
ideo. 13. q. 2. c. ultimo. dī. Ultima
voluntas defuncti modis omni
bus cōseruetur. **B**

Quicqđ emptū fuerit de pecu
nia ecclie. ei⁹ erit. 12. q. 3. c. p̄. 1. q.
5. f. r̄u. Nō adeo verū ē q̄ si cleri
cus habeat pecuniā de p̄ceda siue
ecclia sua 7 inde emat p̄dū l3 illā
pecuniā potuisset dare alijs intui
tu pietatis. nō tñ dare p̄t p̄dū. qz
statim acq̄sūtū fuit ecclie. siue em
ptū fuit noīe ecclie siue noīe alie
no. et de pecu. cle. c. p̄. et. c. in q̄ren
dū. Et p̄t h̄ nō pōt b̄ cleric⁹ illud
alienare. Eodē mō si q̄s de pecu

nia ecclie quam habuit furto uel
rapina seu deposito possessionē si
bi emir. qz ecclie sit ut dictū ē. **A**
Hec fuerunt glo. Ray. ut patet in
sū. con. li. p̄. tit. 4. q. 1. **B**

Ecclia p̄ alienis rebitis non
pōt obligari nec ei⁹ possessiones.
Et si q̄s obligauerit ē suspēsus ab
administratione t̄paliū 7 sp̄ialiū
et de solu. c. 2. Poterit tñ h̄ finia p̄
ep̄m relaxari. qz papa h̄ sibi nō re
tinuit. et de sen. exco. nup. S̄z nō
d̄z hoc facē nisi in dēmitati ecclie
p̄sulat. ar. et de p̄to. sig. cū olim.

Meli⁹ facit eo. ti. ex p̄te. p̄. Et
idē qđ in h̄. s̄. nō ē in sū. con. i dco
q. 1. ad fi. Et addit q̄ h̄ pena su
spēssionis nō cōp̄tēdit ep̄os. cū
de ipsis nō fiat sp̄alis mērio. et de
sen. exco. qz periculōsū. li. 6. **B**

Quicq̄s de nouo in ecclesijs
monasterijs seu i alijs pijs locis
vsurpātes regalia. i. collectā q̄ fit
rōne regis uel impatoris seu tri
butū regi rebitū h̄m Jo. an. s̄lfr
vsurpātes custodiā seu guardiā.
titulū aduocatib⁹ uel defensorib⁹
q̄ p̄prie sūt noīa patronat⁹ ipsorū
locoz vacantiū tona occupant. 7
clerici aut monachi ipsorū locoz.

Ac etiā certe p̄sone eozundē
locoz. ut in. c. gnālī. de q̄. 7. **B**. q̄
h̄ fieri. p̄curat⁹ ipso facto incidunt
in excoicationē. Clerici aut q̄ nō
opponūt se talib⁹ m̄bil debēt p̄cipe
de p̄uētib⁹ ipsorū locoz. **A**. p̄
tpe q̄ p̄missa sine p̄tradictiōe rebi
ta fieri p̄miserūt. ut in tex. de q̄sta.

tim. B. et de elec. gnali. li. 6.

9 **E** Cleric⁹ q̄ ex collatice laici re-
cipit ecclesiā uel tenet si monit⁹ nō
renūciauerit. A. i. resignauerit
ut in. c. relati. de q. j. B. ab offi-
cio uel bñficio suspendend⁹ ē. Et si
ptinax pseueret. deponendus est.
laic⁹ p̄o excoicad⁹. et de iure pa. p̄.
terea. et. c. relati. A. p̄iuncto. c. si
aut. xi. q. 3. et ex de iudi. cū non ab
hoie. B. Ecclesiā vacatū to-
na nō debent ab alijs occupari. s.
bñficiū 2. s. p̄. Qualit⁹ res eccle-
sie alienari possint. vide s. aliena-
tio. De ecclesia 7 ei⁹ cimiterio. j.
emunitas. De priuatis oratorijs
bates. j. oratoriū. 7. j. emunitas
ecclesie. s. 6. De ecclesia violata
aut cōsecranda. vide s. cessatio. 7
s. consecratio 2.

Ecclesia ij. s. pa-
rochia. Collationes de ecclyjs
parochialib⁹ bis q̄ nō attigerunt
25. annū ipso facto nō valent. Et
tenet q̄ assumit fieri sacerdos in-
fra annū a tpe cōmissionis. aliter
puat⁹ ē ea. Itē tenet psonalit⁹ re-
sidē. In b̄ tñ eph̄ ex cā dispensare
pōt ad tēpus. ex de elec. l3. canō. li.
6. Et nō h̄ q̄ l3. tātū de āno trāsie-
rit q̄ talis nō possit ad sacerdotiū
pmoueri. nō tñ vacat ecclesia ipsa
nec pōt pferri alci nisi post elapsū
annū. q̄ quidē ānus incipit tunc
postq̄ possessionē illi⁹ pacificam
habuit. uel p̄ eū stetit quo minus
bateret. nec currit si iusto impedi-

114
mēto detētus ordinari nō potuit.
Alioqn si sic priuatus sit. ecclesia
ipsa ei restitui nō pōt. A. s. p̄ ea
vice. ut in. c. cōmissa. de quo. j. B.
Itē nota q̄ si recepit eā nō inten-
dens esse sacerdos s̄ ut p̄ ānū ba-
teret fructus. tenet ad restitutio-
nē. Sitr 7 ille q̄ ptulit ei quē non
credebat. pmouendū ad sacerdo-
tiū. tenetur ecclesiā ipsam serua-
re indēnem. Hec omnia ex de elec.
cōmissa. li. 6.

Episcopus dispēfare q̄ q̄ obtinēt
parochiales ecclesias iussēdo stu-
dio nō teneat. pmoueri infra an-
nū nisi ad subdiaconatū. ad quē
si nō fuerint p̄moti. puati sūt. ut
in. primo. s. de sacerdotio dictū ē.
Ad sacerdotiū p̄o non tenebunt
vsq̄ ad septēniū. 7 interim p̄uide-
atur ecclesie p̄ vicariū. 7 elapso se-
ptēnio. j. annū de tēt fieri sacerdo-
tes. Alioquin incurrūt dictā p̄-
nā. ex de elec. cū ex eo. li. 6.

Si ad ecclesiā parochialē pre-
sentet q̄ nō ē i sacris dū tñ alie sit
idoneus 7 possit infra statutū tēp⁹
ordinari. admittēd⁹ ē. ex de insti.
si is. li. 6. Et tñ p̄m Jo. an. talis
nō p̄ntatus nō possit in tali ecclesia
instui. ex de cta. 7 q̄li. p̄terea. nisi
dispensatiue. ut ibi.

Electio p̄ coiter
ad sit
R. Electio put h̄ sumit est
alicui⁹ p̄sone ad dignitatē vocatio
ut colligifet eo. cū in cunctis. s.
q̄z. p̄p̄. A. Hoc fuit dictū B. off.

7 addit. Quis vbi eligere ad mul-
 ta se habeat. Ma dñ qd eligim ca-
 nonicu. ex eo. cu ecclia vulerana
 dñ etiā eligi arbit. ex eo. i. causis.
 In his 7 filib⁹ dñ fieri electio la-
 rato vocabulo. sicut 7 poma dicunt
 eligi de canistro. hosti. No dicit q
 ut h descriptio pueniat noiationi
 7 postulationi sic describe. Electio
 ē alicui⁹ psonē idonee ad dignita-
 tē ul fraternā societatem seruata
 forma canonica facta vocatio.
 Colligunt⁹ ex eo. cu in cūctis. r. c.
 cu ecclia vulerana. g. c. qz ppter.
 7 ex de arbi. cu olim. ut in sū. con.
 li. 5. ti. 26. q. i. Videt⁹ posse addi
 q nō ē solū vocatio ad dignitatē
 uel fraternitatē s ad ministerium
 alicui⁹ officij. sicut cu eligunt ar-
 bitri ad eligendū. dco. c. in causis.
 ex eo. uel ad regimē hospital. dco
 c. cu olim. de arbi. 7 idē filib⁹. B
 ¶ Ad quē ptinet electio de iure
 coi? R. Spectat ad collegiū etiā
 si duo solū uel tres fuerint. ex eo.
 c. p. 7 ex de pue. cu dilect⁹. 63. dis.
 Adrian⁹. A. c. Adrian⁹ par ad
 h facit. s facit ad h q qñq laici
 admittunt⁹ ad electionē 7 pcpue
 pncipes p pacetenēda 7 ut defē-
 dāt ab oppressiōib⁹ fm Hoff. ut i
 sū. con. eo. ti. q. 2. vbi etiā ponūt q
 hñt i isto. s. fm Donal. 7 Hoff.
 B. Sz si clerici nō sint in ecclia
 ut collegiū s ut singulares psonē
 tūc supior pvidebit p se uel ad p-
 sentationē patroni si qd sit. ex de
 iure pa. pastorat. Et electio qdē

nō solū ad collegiū ptinet. s ple-
 riqz de p̄suetudine uel p̄uilegio
 alieni vocant. ex eo. cumana. An
 7 q ē in qñ p̄sessio eligēdi eligē
 pōt etiā si postea p̄sessione amittat.
 ex de iure pa. p̄sultationib⁹. et
 c. cu ppter. 7 ex eo. querelā. Itē eli-
 gere potest p̄latus 7 quilibet cleri-
 cus i quē cōpromissū fuerit. ut hñ
 j. electio 2. p totum.

¶ Quis nō pōt eligē? R. Nō pōt z
 eligē excoicat⁹ maiori excoicatioē
 ut nōt ex de apel. p̄statu. s. p. A
 in glo. q ibi dicit q excoicati uel
 suspēsi nec eligē nec eligi pñt. B
 Sec⁹ si minori. ex de cle. exco. mi.
 c. vlt. Itē nec suspēsus. ex de p̄sue.
 cu dilect⁹. Itē nec inēdict⁹ ex eo.
 cu inē. Itē nec ille q scienter cele-
 brauit in loco inēdicto. ex de sen.
 exco. is q. li. 6. Itē nec illi qbus
 inēdictū ē eligē absq supior lnia
 ex eo. c. vlt. Itē nec illi q in ea vo-
 catione elegerūt sciēter indignū.
 ex eo. cu in cūctis. r. c. inotuit. i. fi.
 Ma tales sūt ipso iure ea vice eli-
 gēdi ptate puati. Et idē dicendū
 si peccauerūt in postulando. ex eo.
 scriptū. Et h xpx ē qñ facta noia-
 tide seq electio ul postulatio. Se-
 cus si nō se. j. qz tūc nō eēnt ppe s
 puati. ex eo. p̄petue. li. 6. A. Ibi
 dñ. Perpetue sanctionis oraculo
 reclarant⁹. q scient in electionib⁹
 nominātes indignū ppter suffra-
 giū in scrutinio p̄stitū nisi adeo
 i eo p̄stiterint q ex votis eoz cois
 electio subsequat⁹ neq̄q eligendi

potestate p̄uante. l. 3. p. eo q̄ idignū
noīando scient cōtra p̄scias suas
agunt a deo 7 aplica sede puniri
mereant. **B.** Itē eligē nō p̄nt q̄
peccauerūt i electionis forma. qz
debēt p̄uari iure eligendi. et eo. qz
p̄pter. **A.** De talib⁹ ibi dī. Eligē
di ea viceptate p̄uient. **B.** Itē
nec illi q̄ neglexerūt vsqz ad lapsū
tpis. vide. 7. §. primo. **A.** Pre
dicti etiā casus nōnt in sū. con. l. 2.
3. ti. 25. q. 3. f. m. Boff. 7. Donal.
7. Hosti. Et addit Hosti. Itē qui p
laicalē abusu elegerūt. et eo. q̄lqz.
ibi dī. Quisqz electiōi re se facie
p̄ sc̄arū p̄tatis abusu p̄sentire p̄sū
pserit p̄tra canonicā libertatem. 7
electiōis cōmodo careat 7 eligi
bilis fiat. nec absqz disp̄satiōe ad
aliquā eligi valeat dignitatem.
Qui p̄o electionē h⁹. quā ipso iu
re irritā esse censent p̄sumpserint
celebrare. ab officijs 7 beneficijs
penit⁹ suspēdant p̄ triēniū. eligēdi
tūc p̄tate p̄uati. **B.** Item nō p̄nt
eligē pupilli. nec etiā in locis re
gularib⁹ q̄ nō sūt p̄fessi tacite uel
exp̄sse. s̄ neqz p̄uersi. et de elec. et
eo. l. 6. Itē in cathedra lib⁹ colle
gijs sc̄arib⁹ uel regularib⁹ ec
clesijs vocē nō h̄nt q̄ nō sunt sub
diaconi nec eligēdo nec in alijs
faci⁹ capituli etiā si ab alijs libē
cōcedat. ut in cle. ut bi. q. de eta. 7
q̄li. **A.** Ibi etiā addit. Nō obstā
tib⁹ q̄buslibet p̄suetudinib⁹ uel sta
tutib⁹. S3 tñ cle. ut bi. nō loq̄ nisi q̄
ad clericos q̄ reclinaret ordinari

ut potest colligi ex tex. 7 glo. dicte
cle. **Uñ** l. 3. laici etiā p̄uersi de iure
coi nō admittant ad electionē si
mul cū clericis. ut i. c. ex eo. de elec.
l. 6. tñ f. m. glo. in eo. c. ex eo. ex
p̄suetudine p̄scripta laici cōuersi
deberēt admitti s̄ nō sc̄lares. ut in
c. massana. et de elec. Laici p̄o p̄
fessi admittūt etiā de iure coi. qz in
dicto. c. ex eo. nō excludūt nisi lai
ci p̄uersi. nō aut laici p̄ofessi f. m.
glo. in dicto. c. ex eo. 7 in dicta cle.
ut bi. qui. **B.**

C. Infra qd̄ tēp⁹ d̄z fieri electio? **3**
R. In ecclia cathedra lib⁹ uel regu
lari h̄nt electores tēp⁹ triū mēsiū
infra qd̄ si iusto impedimēto cessan
te nō elegerint. ad primū supiorē
reuoluit. ut et eo. ne pro defectu.
Deinde debēt electores p̄ntare ele
ctionē electo. 7 petere p̄sensū eius
infra octo dies postqz cōmode p̄nt
Alioq̄n negligētes excludūt a p̄
secutiōe p̄cessus. 7 sūt suspēsi per
tres ānos ab oib⁹ b̄ficijs ipsius
ecclie. et eo. cupiētes. §. ceterū. l. 2.
6. Elect⁹ p̄o tenet p̄sentire infra
mēsem a p̄ntatione. aliter p̄uat⁹ ē
iure electiōis. nisi forte ea sit ele
ctiō d̄ditio q̄ non possit consentire
absqz licētia supioris. Quo casu
tenet elect⁹ uel electores petē licē
tiā cū ea celeritate quā supioris
absentia uel p̄ntia patit. Et si nō
babeat. ex tñc ad electionē aliam
p̄cedat. Quilibet etiā elect⁹ post
p̄sensū infra tres mēses tenet petē
p̄firmationē. alie irrita ē electio.

ex te elec. q. sit. l. 6. nisi petenda
 sit confirmatio a papa. q. tunc electus
 tenet infra mensem post sensum. uel
 si non fuerit ei electio preterita infra
 mensem a noticia iter arripe solus
 curiam. 7 sic petere confirmationem ac
 negocium pleq. ut i. deo. c. cupientes
 In alijs po ecclijs debet prouideri
 infra 6. menses. aliter eode p. dicto
 mo ad primu supioru reuoluit. ex
 re p. ten. re multa. 7 re p. cel. p. ten.
 nlla. Et b. etia b. s. b. n. f. i. c. i. u. p. s. p.
 4 **I**n q. loco dz fieri electio? R.
 Pot fieri in ecclia uel in capitulo
 uel sibi loco honesto 7 maxime iu
 pra p. suetudine. ex eo. i. causis. Sz
 tñ p. cipue electioes ep. o. p. solent in
 ecclijs fieri. ex eo. q. sicut. Sz ex
 ca etia ex ciuitate possent fieri. 23.
 dis. in noie dñi. **A**. Hosti. autem
 simplr dicit q. i. b. seruanda e. p. sue
 tudo. nisi ex aliqua ca alibi fieret.
 De si p. suetudo no apparet. tunc no
 e. vis ubi fiat. dñm sit loc. cleri
 cor. 7 honest. ut in s. con. l. 3. ti.
 26. q. 6. Electio aut ep. i. si fieri pot
 dz fieri in ecclia cathedra. ut ex
 p. se. d. ex eo. q. sicut. 7 dicit Boff.
 ut in dea. q. 6. **B**. Et no dz fieri
 an sepultura p. decessor. ex eo. bo
 ne memorie. Sz tñ si fieret ual. et.
A. Hoc sentit glo. i. dicto. c. bone.
 sup. p. to tractatu. Et Hosti. etiam
 ibide. ut in s. con. eo. ti. q. 1. **B**.
 5 **O**es electores q. i. ciuitate sunt
 debet ad electionem vocari uerbo ul
 scripto uel p. sueto signo campane
 Pre q. sit in bonis ciuitatis. ar. ff. de

cura. l. i. **A**. p. i. c. t. a. l. 5. **B**. Pre
 debet vocari oes q. sit in puincia p
 lras uel p. nunciu. ex eo. cor. a. Hoc
 dico p. in p. suetudine obseruandu.
A. Inno. dicit q. vocadi sit non
 solu p. ntes in capitulo s. etia ex si
 sciunt ee circa capitulu. q. si aliter
 fieret eet malicia q. oio in electio
 bus e. vitada. Cofulo etia q. vocet
 etia si sint in ciuitate. ar. ff. de p. cu
 ra. l. 1. Nisi forte antiq. p. suetudo ex
 cuset uel certa formam det. Hosti.
 etia putat p. suetudine ee seruada
 i. vocatio absentiu nisi mora ver
 tafin piculu. ut i. s. con. dea. q. 1.
B. Et si vocati ad cōpetentē ter
 minū eis a vocatib. assignati no
 veniant no oportet eos vltari ex p.
 ctari. ex eo. cū in. 7. c. cū nob. **A**.
 Hoc fuit dictu Boff. addentis. q.
 dux eet vsq. ad finē termini ex p.
 ctare. s. ad finē triū mēsiū. cū mo
 ra in electionib. sit dānosa. ex eo.
 cū inē vniuersas. Hosti. po dicit q.
 i. b. casu si due ptes sit pntes 7 ca
 coartationis assignet. putat hanc
 sniam verā. q. tūc dz absens saltē
 vni de collegio cōmittē vices suas
 ex eo. q. p. p. Si po due ptes ab
 sentes sint uel no assignet ca putat
 verā sniam Jo. q. dicit expectados
 ee vsq. circa finē triū mēsiū. Dicit
 etia Hosti. q. scrutatores debet ire
 ad infirmos q. sit in ciuitate 7 in
 quirē vota eoru sicut alioz pntiū.
 Ma 7 pntes e. q. in bonis e. ff. de p. cu
 l. 5. Nec erit necesse ipsos in colla
 tione uel in alijs q. sequit reqrē.

110
Sufficit pensus i scrutinio habi-
tus. Sicut etiam isti vni de collegio
vices suas committere. qz sunt impe-
diti. S3 prius dictu. s. q ad eos
vadat. videt expeditius. Con. In-
no. ut in su. con. dicta. q. 1.

6 **A**n elector absens possit consti-
tuere procurator? R. Si iusto im-
pedimento tenet. pot vni uel pluri-
bus committere vices suas. du tñ
cuiuslibet in solidu. et erit melior co-
ditio occupantis. Qz si ambo procur-
rāt et petāt admitti. nō admittent
ambo. s. is quē capitulū uel maior
ps elegerit. Et si nō pcor dēt. ad-
mittet ille qī cōmissione p noia-
tus ē. At si nullus sit in solidum
nō valet. Quā autē procurator vnū
noiat. p se. et aliū noie a q cōmisit
nihil agit. nisi de certa psona ha-
buerit spāle mādātū. qz tunc aliū
noie suo poterit noiare. Porro si
nullus de collegio vult ēē procurator
nō pot absens nolēte capitulo ex-
traneū reputare. Nō pot etiam per
lras exprimē votū suū. Nec oia ēē
de elec. si qz iusto. l. 6. **A**. Dictū
etiā procurator nullatenus pot insti-
tuci cessante impedimento uel loci
congruitate. ex re elec. qz ppter. s.
illud. vbi dicit. Illud autē penitus
inēdicim⁹ ne qz in electiōis nego-
cio. procuratorē pstituat. nisi sit ab-
sens in eo loco in q rebeat aduo-
cari. iustoz impedimēto retētus
venire nō possit. sup quo si op⁹ fue-
rit fidem faciat iuramēto.

7 **S**i qz elector pemptus nec

vocatus ad electionē fuit. ad peti-
tionē ei⁹ cassanda ē electio. pot tñ
si vult eā ratā habē. ex eo. qz sicut

8 **U**trū elector possit renūciare
voci sue. R. Sic. Nā qz libet pot re-
nūciare iuri qd sibi cōpetit. Nā et
qd postea fit p alios ipse nō poterit
ipugnare. Si tñ talis accedat ele-
ctione nōdū facta admittēdus est
in oibus q circa ipsam restāt faci-
enda. ex eo. ecclia vrā. p mso. **A**
Ibi nō videt clare s. dici qz talis
debeat readmitti. Tñ cū pdictis
con. Albricus. S3 qz qz possit re-
nūciare iuri suo s. clarū est. C. de
pac. l. si qz in pscriptendo.

9 **Q**uot sunt forme electionis?
R. Tres. Nā aut fit per scrutiniū
aut per cōpromissū. aut per cōmu-
nē inspirationē. Et qz ptra pdictas
formas eligere attemptauerit. ea
vice d3 eligendi ptāte priuari. ex
eo. qz ppter. **A**. Ibi dicit. Sta-
tuim⁹ ut cū electio fuerit celebra-
da pntib⁹ oibus q vltēt et volunt et
pnt cōmode intesse. assumāt tres
de collegio fide digni q secreto et
singillatim vota cūctorū diligētē
inqrāt et i scripē redacta mox pu-
blicēt in coi nullo prius appella-
tiōis obstaculo intecto ut is col-
latiōe habita eligat in quē oēs ut
maior et sanior ps capituli pferat
Vel saltē eligendi prius aliq b⁹ vi-
ris idoneis cōmittat q vice oīuz
ecclie viduate prouideāt de pasto-
re. Aliter electio facta nō valeat
nisi forte coiter ellet ab oibus q si

per inspirationē dei absq; vicio ce-
lebrata. Qui pō p̄dictas for-
mas eligē atreptauerint. eligēdi
ea vice p̄tate p̄uēt. Et ita electiōes
q̄ clādestinas reprobamus. sta-
tuētes ut p̄ cito electio fuerit ce-
lebrata solēniter publice. **B**

19 **Q**uā p̄cedit p̄ formā scrutiniū
debēt eligi tres scrutatores q̄ in se-
creto exquirāt vota singulorū. Et
ipsi qdē p̄ debēt seipsos de suis vo-
tis examinare. deinde aliorū vota
secreto ⁊ singillatim ad h̄ q̄ qlibet
liter⁹ dicat qd sibi videt. Nā si ex-
aminatio publice fieret. nō serua-
ret forma nec valeret electio. etiā
si oēs p̄sentirēt. eē eo. in genesi.

10 **P**er quē vota scribēt? R̄. p̄ ta-
bellionē. uel qd meli⁹ ē vn⁹ de scrū-
tatorib⁹ videntib⁹ alijs p̄scribet ⁊
postea publicabit. Et si q̄s electo-
rū vellet cōtradicare scripture ni-
hilomin⁹ ei stādū ē. ar. ex de testi.
co. p̄terea. §. si. **A**. Hoc fuit di-
ctū Hosti. q̄ etiā dicit qd dicta vo-
ta poterūt scribi p̄ tabellionē etiā
in sacris p̄ eīm p̄stitutū. l. 3. Inno.
dixerit p̄ tabellionē laicū. ut i sū.
con. li. 3. ti. 26. q. 1. **B**

12 **Q**uid si electores pauci sūt?
R̄. p̄m Inno. Si sūt tm̄ tres. duo
ex eis scrutabūt tertiu. ⁊ sic pro-
cedēt ad electionem. Si pō sunt
duo tm̄. vn⁹ scrutabit aliū. Si
vnus tm̄. ille sol⁹ vocatis testi-
bus exp̄met votum suū. ⁊ eliget ⁊
publicabit. **A**. Con. Albric⁹. **B**

13 **I**n electionib⁹ vota incerta et

conditionata nō valēt. ⁊ debēt bñ
p̄ nō adiectis. puta p̄sentio i quē
talīs p̄sentit. uel si Petrū bñe non
potero p̄sentio in Iohannē. ⁊ si ha-
eē eo. in electiōib⁹. li. 6. **A**. Ibi
dī. In electiōib⁹ ⁊ postulationib⁹
ac scrutinijs ex q̄b⁹ ius orit eligē-
di vota p̄ditionalia a lēnatiua ⁊ in-
certa penit⁹ reprobam⁹. statuētes
ut b⁹ votis pro nō adiectis habi⁹
ex puris p̄sensib⁹ celebret electio
vocē illoz qui nō pure p̄senserint
ea vice in alijs residere. **B**

14 **P**ublicatio scrutiniū electores
nequeūt variare voces. s̄ faciēda
ē collatio ⁊ electio celebranda.
Ille tm̄ q̄ nō p̄sensit p̄t p̄sentire i
eū q̄ aliter eligēdus ē. Aliter non
p̄t ad aliū accedi. eē eo. audis. §.
p̄. et. c. ecclia vr̄a. §. pars p̄o. **A**.
p̄dicto. c. publicato. eo. ti. **B**. Qd
si p̄ vim facti scrutiniū null⁹ possit
eligi. poterūt procedere ad secūdu
⁊ tertiu scrutiniū donec aliq̄s eli-
gi possit. **A**. Cum predictis in b̄
§. con. Albricus. **B**

14 **C**ollatio p̄dicta q̄ d̄ post pu-
blicationē scrutiniū fieri triplex ē
s. numeri ad numerū. celi ad ce-
lū. meriti ad meritū. ut eē eo. i ge-
nesi. Sitū vna pars eligentium
fuerit duplo maior. nō p̄t ei op-
poni extenuatio celi uel meriti.
eē eo. si qñ. li. 6. **A**. vbi etiam
subdis. Si qd aut opponē volue-
rit q̄ votū illius cui opponit nullū
reddēt ipso iure. id eis nō intelligi
m⁹ interdictū. **B**. Qd si oēs i vnū

cōueniāt. nihilomin⁹ faciēda est
collatio nō de numero s̄ de electo-
rib⁹. vtrū. s. aliq̄s sit p̄ceptus uel
aliq̄s affuerit cui⁹ vox non sit cō-
putāda ⁊ b⁹. Et si bac collatione
facta nullū occurrit dubium. ad
electionē p̄cedat. alioq̄n discutia-
tur plene. eē co. cū terra. Alij di-
cūt q̄ vbi oēs in vnā p̄sonā p̄cur-
runt. valet electio ⁊ si collatio sit
omissa. **A.** Hoc videt̄ s̄as p̄bati
eē eo. q̄ p̄pter. ibi. nisi forte ⁊c. Nā
i electione nō fit collatio nisi nu-
meri. celi ⁊ meriti. dō. c. i. genesi.
q̄ nō p̄t locū b̄re in electione vni-
formiter p̄cordi. De alijs aut̄ fa-
ciēda videt̄ discussio ante scruti-
niū uel in p̄firmatione. dicto. c. q̄
p̄pter. ⁊ eo. ti. c. auditis. **B.**

In numero eligentiū nō videt̄
cōputari elect⁹. q̄ null⁹ p̄t eligē
seipsū. eē eo. cumana. **A.** Hoc. c.
parū ad b̄ facit. s̄ melius extra de
Insti. cū ad nostrā. ⁊ de iure pa. p̄
nostras. **B.** Ij aliq̄n hoc locum
bateat q̄n procedis per viam cō-
promissi. ut. j. electio 2. §. 4.

In facta collatione eligi d̄z is in
quē maior pars ⁊ sanior capituli
p̄senferit. ⁊ maior ps dicet m̄no-
ri. Cū talis sit eligendus si placet
vobis ipsum coīter eligam⁹. Et si
p̄senferint. tūc is q̄ priorē vocē bz
in capitulo surgēs dicet. Ego pro
me ⁊ pro toto caplo eligo talē ⁊c.
Et oēs acceptabunt. Q̄ si m̄nor
ps uel nō oēs consenserint. dicet.
Ego p̄ me ⁊ p̄ illis q̄ mecum cōsen-

tiūt eligo talē ⁊c. Hec ex te cre. q̄
p̄p̄t. eē eo. **A.** Con. Albric⁹. **B.**

In oī electioē siue postulatioē
si dicat. Ego eligo postulādo siue
postulādū aut i postulandū. uel po-
stulo eligēdo siue eligēdū aut in
eligendū. nihil agit. S̄ nec sub
bac forma. Eligo ⁊ postulo p̄t
meli⁹ p̄t de iure valē. nisi q̄n p̄ba-
bilis dubitare ē vtrū q̄s sit eligēd⁹
uel postulād⁹. q̄ casu sic postulat⁹
uel electus tenet vnā tūc reterni-
natā viā acceptare. **A.** tpe p̄sen-
sus. Et redeūdi ad aliā postq̄ vnā
elegerit sibi licētia ē penitus iter.
dicta. ut in. c. de quo statim. **B.**
eē de postu. c. p̄petuo. li. 2.

Electio semp̄ debet fieri p̄ ver-
ba numeri singularis. siue fiat p̄
scrutiniū. siue fiat p̄ cōpromissum
aliter nō valet. eē eo. sicut li. 6.

Collige q̄ sunt de suba forme
electionis p̄ scrutiniū. s̄ quidē q̄
electores cōgregēt. Itē q̄ scruta-
tores assumant. **A.** s. de colle-
gio eligentiū. eē eo. q̄ p̄pter. ⁊ dic̄
hosti. in sū. con. li. 3. ti. 26. q. 1. ad
fi. vbi etiā nō. q̄ ⁊ b̄ ponunt. **B.**

Itē q̄ i secreto vota ep̄gramt. Itē
q̄ vota scribant. Itē q̄ scripta in
coī publicēt. Itē q̄ fiat collatio.
Itē q̄ sequat̄ electio de illo i quē
maior ps ⁊ sanior capituli p̄sen-
ferit. Hec oīa eē eo. q̄ p̄pter. **A.**
Ibi etiā d̄r q̄ vota in scriptis reda-
cta retent in coī publicari mox. i.
nullo actu p̄trario interueniente.
ut nōt in dō. q. 1. D̄r etiā in dicto

c. q. ppter. ut q̄cito electio fuerit celebrata. solēniter publicet. i. o. gregaris electorib⁹ surgat vn⁹ ⁊ annunciet p̄lo puocato vt moris ē ad electionē factā. Si tñ ista publicatio omittit nō ē ppter h̄ electionē cassanda s̄m Inno. Alij tñ dicūt alie s̄m Hosti. ut i. dca. q. 1. Dictū Inno. xxi. videt. ut potest colligi ex dco. c. q. p̄f. Immo si piculū imminet. talis publicatio nō ē faciēda. ar. 2. 3. dī. i. noie dñi. ibi Qd si p̄uoz atq; iniquoz ⁊c. Itē Inno. in. c. q. p̄f. ex eo. dicit q̄ pcurator institut⁹ ad eligēdū debet b̄re spāle mādātū ad iurādum in aiam dñi q̄ credat q̄ tpe electionis erat bona fide. s. sine fraude infra fines q̄ reputati sūt ad vocationes electionū. ⁊ q̄ iusto ip̄dimētō teneat q̄re electiōi inesse nō potest mō. ⁊ credit uel dubitat q̄ eodē ip̄dimētō tenebit tpe q̄ electio faciēda erit. Et s̄ dī b̄. Et d̄z exp̄mē ip̄dimētū ⁊ fines. Idē. n. i suo iuramētō d̄z expōnē s̄ba iuris. Et subdit. Illud aut placet q̄ nō possit q̄s p̄statuē pcuratorē ad eligēdū nisi ⁊ det ei p̄tatem iurādi in aiam suā. q̄ nō venit instruct⁹. Et iñ sequeret absurditas. q̄ uel oporteret capitulū cōgregatū expectare q̄usq; nunci⁹ iret ⁊ rediret ab eo. uel itez aliū terminū assignare electiōi. q̄ absurditas in fili casu tollit. s̄z dī. cū lōge. ar. ad h̄ ea. dī. op̄ratū. Itē videt q̄ p̄ p̄stī tñ iuramētū si ali⁹ cui v̄x ei⁹ p̄iur

dicaret vellet probare q̄ dñs tpe electionis erat i eo loco vñ vocari nō debebat. uel q̄ nō retinebat iusto ip̄dimētō. q̄ nō sit audiendus. ar. ff. de dolo. q̄ si differēte. nisi forte aliud dicas in spūalib⁹ vbi reuocat q̄cqd sit p̄ obreptionē etiam post finiam. ex de rescrip. dilect⁹ fili⁹ abbas. ⁊ c. p̄stitut⁹. ⁊ c. ad audiētiā. Qd si nō exigat iuramentū p̄dictū a pcuratore. tñ de cetero nō p̄nt neq; de loco neq; de ip̄dimētō escape. q̄ b̄ac exceptionē videt remississe caplm qñ sibi iuramentū remisit. Et si dicat q̄ capitulū receptū fuerit ignorātia facti que etiā pitissimos fallit. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. 2. puta q̄ credebatur adū sario s̄ allerēti. dicit ei q̄ supina fuit eius ignorātia. q̄ ius in talibus puidet q̄ possint epige. re iuramentum.

¶ Qñ p̄tās eligēdi reuoluit ad aliū. **R.** In cathedralib⁹ ecclesijs si infra tēpus triū mēsiū nō eligat reuoluit ad primū supiorē. Qd si infra alios tres mēses nō elegerint reuoluit ad aliū supiorē. ⁊ sic vsq; ad papā. Si nō eligūt sciēt indignū. ⁊ sic sint p̄uati iure eligēdi ul p̄uenit p̄ finiam q̄ nō seruāt rebitā formā. ad papam reuoluit. In inferiorib⁹ autē ecclesijs semp ad primū supiorē reuoluit. ex eo. q̄ q̄. li. 6. De hac materia vide s̄ s. 3. et s̄. b̄nificium p̄. s. p̄. **¶** Cassanda ē electio illa q̄ requisitus añq̄ cēt elect⁹ p̄sensit electiōi

re se facie de. qz psumit ambitio-
sus. et eo. cu p pttit. et. c. officij.

23 **Q**uā maior ps capituli reliq̄t
electio reuoluit ad pauciores. ut
nō. et te postu. c. 2. Itē reuoluit
etiā ad vnū ppter oīuz alioz reli-
ctū. 65. dis. si forte. et eo. bone. **A**
In his. c. nō bñ h pbat. h in dco.
c. 2. te postu. h nōt glo. 7 videf h
intelligē qñ electores peccauerūt
in eligēdo indignū. Sec⁹ si ex cō-
tēptu aliquoz ex bñabus vocē. qz
tūc nō reuoluitur ptās eligēdi ad
ptēptos. qz nō tm in h peccauerūt
eligētes. iō sufficit qz h casu casse-
tur electio. Pōt dici qz vērū est
aīq̄ eligētes sint puati p iudicē
iure eligēdi. nā ppter pctm forme
nō sūt ipso iure puati h priuandi.
et eo. qz ppter. 7 ibi h sentit Inno.
sup pbo puenf. dicēs qz facta pri-
uatiōe p iudicē ppter pctm forme.
tūc ptās reuoluit ad nō culposos
nec puatos. Idē in sū. con. li. 3. ti.
26. q. 1. dicif. Itē nō qz si aliqui
peccatū eligēdo ptra formā. i nō
delinquētes etiā si sit minor pars
cadit ius eligēdi etiā si vnus sol⁹
sit. 7 hoc uel p suam superiorē fm
q̄dā uel fm alios ipso iure. Alij
tū dicūt aliē. h pma opinio ē mag
approbāda. h ibi. Aliq̄ etiā dice-
bāt qz si maior ps reliquerat tūc
ptās non reuoluebat ad paucio-
res. quoz dictū nō pbat nec ē ra-
tionabile. ut pater p Inno. in dco.
c. qz ppter. **A**n vt dictū est bñ re-
uoluit ptās etiā ad pauciores ipso
iure. h p iudicē pri⁹ lata puatiōis

finia. 7 sic pōt intelligi assertio di-
cētū qz h d3 fieri p suam superiorē.
B. Qz si oēs relinquāt. reuoluit
ad superiorē siue ad papā. ut dictū
est s. s. q̄ est hic ante primū.

24 **E**lectiones clādestine repro-
banf. et eo. qz ppter. 7 dicunt clā-
destine q̄ in cameris per occulta
puēricula fiūt. 79. dis. c. 2. et. c. si
trāsitus. Sūtr 7 ille q̄s in se ele-
ctores secretas tenēt. cū celebra-
te te beāt solēniter publicari. ut in
dco. c. qz ppter. **A**. Idē in sū.
con. dicta. q. 1. ad fi. **B**

25 **Q**uis pōt eligi? R. Eligēdus
ē doctior 7 sanctior. cū compati-
one ceteri grex dicant. s. q. 1. l3. g.
7 q̄ sit de mīnionio legitimo nat⁹
7 etatē legitime. et eo. cū in cūctis.
Itā ep̄s d3 eligi. 30. annoz cōple-
torū. Inferiores vō plati 7 aīi q̄
curā debēt hēre aīaz req̄nif qz atti-
gerint annū. 25. **A**. ut in dco. c.
cū in cūctis. **B**. Alij eligētes
sūt illa vice eligēdi ptāte puati. s.
s. 20. q̄ incipit. qñ ptās. Subdia-
con⁹ q̄ pōt in ep̄m eligi. et te eta.
7 q̄li. a multis. Itē qui ad vnā di-
gnitatē reputat⁹ dign⁹ si postea eli-
gat⁹ ad aliā d3 reputari dign⁹. **A**
s. ad equalē ul⁹ minozē. ut pōt col-
ligi ex. c. te q̄ statim. **B**. 14. dis.
gesta. Fallit qñqz. Itā l3 qñqz q̄s
tolerēt i officio minozē nō tū p p h
in maiori tolerari d3 indign⁹. iz.
dis. nos p̄suetudinem. Abbas q̄
exemptus bñ pōt eligi siue in ep̄m
siue in abbatē eiusdē regule 7 ba-
bit⁹. h nō pōt trāsire sine lnia parē

uel legati re late si fici puincia. et
eo. si abbat. li. 5. Religiosus q
lz nō expse pfeff. qn etiā nouit
eligi pōt ad epatū. et eo. nullus. li.
6. **A**. Sine eligat in sclaribus
sine in regularib⁹ ecclis. ad pla
turā tñ fuent alteri religionis nō
nisi expse pfeffus. ut ibi. null⁹ aut
religiosus pōt eligi in abbatē uel
platū alteri religionis uel habitus
Qz si sec⁹ actū fuerit coipso ē irri
tum ⁊ inane. ut in cle. i. et eo. **B**
De clerici alteri diocesis vtz pos
sint eligi. vide. j. postulatio. §. 3.
Quis nō pōt eligi R. Excoi
cat⁹ maiori excoicatione. extra de
appel. pstatut. p. Itē nec excoicat⁹
minori. q si sciēte elect⁹ fuerit. cas
sanda ē ei⁹ electio. et de cle. exco.
mi. si celebrat. **A**. Et ibi glo. dic
q si etiā ignorat eligat excoicat⁹
minori nō valet electio. qz igno
rātia eligētū nō facit ipsū habilē
⁊ si sciēt talē eligerēt. puarēt iure
eligēdi. et de elec. cū in cūctis. **B**
Itē nec suspēsus nec inēdict⁹ nec
q inēdictū nō seruauit. et de postu.
c. p. et. c. cū dilect⁹. **A**. Hoc. c. cū
dilect⁹. nō ē i. ti. de postu. s. de psue
tudine. **B**. Itē nō dz eligi psona
cui aliqd obstat de impedimētis
circa ordinādos. de qb⁹ bñ. j. ordi
nandus p totū. Itē nec is q ppter
vitiū psonē semel reprobat⁹ fuit.
alis. n. nec ibi nec alibi eligi pōt.
et eo. sup eo. Secus aut si cassata
fuerit electio ppter vitiōsū pcessū.
qz tūc nō impedit pmoio ei⁹ etiā i
adē ecclia. ut in dco. c. sup eo. et. c.

innotuit. **A**. Etiā pma vice. ut i
dco. c. innotuit. **U**bi po duo electi
fuerint ⁊ vtriusq vitiōsa ē electio.
neuter ē eligend⁹ pma vice. et eo.
psiderauim⁹. ⁊ s. ut discordia vi
tes. Si autē alē istoz cois eligat re
ficirō. ⁊ iō pfirmat. et eo. cum inē
R. seniorē. ut i sū. con. li. 3. ti. 26.
q. s. vbi etiā pdicti casus nōnt. **B**
Itē nō pōt eligi ep⁹. s. q iā alliga
tus ē alci ecclie. s. pōt postulari. s.
a papa. et de postu. c. si. Itē i platū
religiosoz nō pōt eligi nisi expse
pfeffus. aliē nō valet electio. et eo.
null⁹. li. 6. Nec etiā aliq⁹ q sit al
teri religionis uel habitus. ut in
cle. cū rationi. et eo. Itē null⁹ re
ligiosus pōt eligi si trāsiuit de or
dine mēdicantū ad nō mēdican
tes. ut habet. j. religio. §. s. fi.
Elect⁹ post p sensū pūgiē spūa. 26
lit ecclie viduare. ut et eo. cū inter
canonicos. et de trās. inē corpalia
§. p. et. 2. Itē electio gignit pfr
mationem. et eo. nihil. pfirmatio
dat administrationē. et eo. trans
missam. De cōfirmatione vide s.
confirmatio electozū.
Si elect⁹ aū pfirmationē ad. 21
ministrat. remouēdus ē. et eo. qlic
nisi in sūmo pōtifice q in eligēdo
pfirmat. dis. 23. in noie dñi. ul nisi
sic administrati parcat. et eo. no
sti. uel nisi ptimeat ad papā. **A**. s.
pfirmat. ut i. c. de q. j. **B**. ⁊ sit val
de remot⁹ a sede aplica. **A** videt⁹
vltia italia pstitut⁹. ut i co. c. nihil
Quia tales si sint i p cordia ele
cti administrare pnt etiā aū. ita tñ q

nihil penitus alienent nec possint eis committi administratio sub nomine yconomat⁹ uel pcurationis et huiusmodi. nec in toto nec parte. nec in spiritualibus nec in temporalibus. Quasi susceperint. prout sunt omni iure electionis ipsi et eo. auaritie. li. 6. **A.** Ibi dicitur. Cum itaque non sit malitius indulgentium. sancimus ut nullus de cetero administratione dignitate ad quam electus est prius celebrata de ipso electio confirmetur sub yconomat⁹ uel pcurationis nomine aut alio de nouo quesito colore in spiritualibus uel temporalibus per se uel per alium. per partem uel in totum gerere uel recipere aut illi se immiscere presumat. et si illos qui se fecerint iure si quod eis per electionem assignatus fuerit recedentes eo ipso prout. Et idem quod in b. s. non. i. su. con. li. 3. ti. 26. q. 12. **B.**

28 **C.** An religioso acquirat ius electionis et ordinis suum? R. Nulli religioso predicatoz. minor. heremitarum et quilibet mendicantium et electione postulatione. punctione seu uocatione ad platuram et suum ordinem in discordia facta ius aliquod acquirat. nec ipse sentire possit etiam habita inia. et eo. quidam. li. 6. et dicitur intelligi discordia que est siue de iure siue de facto. ut in cle. eo. ti. qd. circa. **A.** Ibi non clare probatur. sed ad hoc facit. quod cum in deo c. quidam. dicatur de discordia. debet indistincte intelligi. et de re cimis. ad audiendum. **B.** Sed et alius religiosus non acquirat ius in electionibus. nec consentire possit si fuerint electi a minori parte numero. ut in dicto. c. quidam.

da. Et non quod si religiosus electioni de se facit ad plationem aliquam et suum monasterium seu ecclesiam non partita inia et obtemperauerit. pensum non valet. et electio ipsa viribus vacat. Item non quod plati religiosorum inter quos conventibus possit huiusmodi licentiam dare. et eo. c. si religiosus. li. 6. Ad autem valet inia que procedit per futura electionem quam fieri contingeret. ut in cle. cum processa. et eo. Nec aliquis religiosus possit perfici in aliqua ecclesia que clero careat et ipso christiano. ut in cle. plerisque. et eo.

29 **Q.**uid si due electiones fiunt? R. Si in hostia. si si et iocundum sunt puta quod in scrutinio diuisa sunt vota. tunc illa valet que melioribus et maioribus meritis adiunxit. et eo. c. licet. i. fi. 7. c. dudum. Si pro electione fiat ex intervallo et prima fuit rite facta. illa valet immo etiam si prima annullata sit secunda nihilominus cassari debet. et eo. bone memorie cre. nisi gratia fiat. sic quodam intelligitur. et eo. bone memorie magi. Sic etiam cassanda est secunda etiam si prima nulla fuerit. propter causam non dum patentem. et eo. considerat. 7. c. audig. Quod si prima et causa notoria nulla fuit. valebit secunda rite facta. et de suppl. negli. pla. c. fi. 7. et eo. venerabile. 7. s. fi. **A.** Idem in su. con. li. 3. ti. 26. q. 8. ubi etiam subdit. Ad etiam quod sola nominatio non prestat impedimentum sequenti electioni. ut per et eo. quod sic. quod per simplicem nominationem nullum ius acquirat nominato. Secundo tamen in Ber. ibidem in glo. de nominatione in scrutinio post publicationem. quod tunc nec variare possit

- extra eo. publicato. **B**
- 30 **C** Sunt casus in quib⁹ electores iterū pnt eligē. ut puta si elect⁹ non vult cōsentire ul⁹ p⁹ cōsensū renūciat iuri suo ul⁹ moris uel pp⁹ occul⁹ tū e⁹ vitiū irritat. Et his casib⁹ habēt electores integrū temp⁹ a dissensu ul⁹ renūciatiōe uel morte seu irritatiōe. ac si vocatio noua eēt dummodo nihil egerint fraudulenter. eē eo. si electio. li. 6°.
- 31 **C** Duas electiōes in vna ecclesia de se factas nemo pōt psequi. s. vnā tm eligat. eē eo. ut q⁹. li. 6°.
- 32 **C** Quicūq⁹ grauant clericos uel alias psonas ecclesiasticas ad quas spectat electio. **A**. In aliq⁹ ecclesijs monasterijs aut alijs pjs loq⁹. **B**. p eo q⁹ rogati seu al⁹ inducti eū p q⁹ rogabāt siue iducebant eligē noluerint uel cōsanguineos eoz. aut ipsas ecclesias seu loca bñficijs seu alijs bonis spoliādo seu al⁹ iuste psequēdo. excoicati sūt ipso facto. eē eo. sciāt cūcti. li. 6°.
- 33 **C** Quid si q⁹ aliquē ex odio eligat? **R**. tenet ei ad cōdānū quod inde ei accidit. dis. 14. honozat⁹. **C**. si pp⁹ inimicitias creatio facta sit l. vnica. li. 1°.
- 34 **C** Circa electiōes monialiū nō q⁹ nulla dz ad electionē admitti nisi iz. ānū pegerit **7** pfecta fuerit tacite ul⁹ exp⁹se. nec i abbatissam ul⁹ priozissam. vbi p priozissam gubernāē eligi pōt nisi p⁹. 30. annū. **7** nisi fuerit expresse pfecta. Item nota q⁹ cū p scrutinū pcedit illa electio q⁹

a duab⁹ p⁹tib⁹ fuerit celebrata non obstatē appellatiōe p⁹is alter⁹. p⁹missa diligēti examinatiōe si al⁹ inēta fuerit canonica cōfirmet. **7** bñdicēda bñdicat. **A**. Bñdicēda ē cōfirmata i abbatissam. ut i. c. idēnita. tib⁹. de q⁹. j. **B**. Si āt nulla electio eēt a duab⁹ p⁹tib⁹ celebrata. tūc non obstatē q⁹ sit publicatum scrutinū aut etiā ad electionē pcessū pnt alie moniales aūq⁹ ad act⁹ eēneos diuertāt ad illā accedē q⁹ a maiori numero ē electa. Et si p⁹ b⁹ pueniat ad duas ptes pfirmet ut p⁹ dictū ē. s. nihilomin⁹ p⁹ eā sic pfirmatā p⁹ q⁹ fuerit i administratiōe poterunt alie opponē i modū renūciatiōis uel accusatiōis ut a dignitate remoueat. **O**. si ad illā q⁹ a maiori pte electa ē alie nolūt accedē uel nō tot q⁹ t⁹ ascedāt ad duas ptes. tūc sup obieci q⁹ facēt ps alia **7** sup alijs q⁹ sūt inq⁹re. da plane **7** sine strepitu iudiciū p superiorē inq⁹rat aūq⁹ pfirmet. s. ipsa interi i t⁹galib⁹ **7** spūalib⁹ admistret. ita tū q⁹ de rebus monasterij nihil alienet nec monialē recipiat. Si q⁹ p⁹ a minori pte electa ul⁹ noiata fuerit nō valet. nec pōt ad eā pcedē mō accedi. Itē nō q⁹ nūq⁹ in electiōib⁹ monialiū dz fieri collatio celi ad celū uel meriti ad meritū. s. solū numeri ad numez. Si p⁹ pcedit per formā cōpmissi si minor ps se opponit electe nihilomin⁹ cōfirmet **7** bñdicat cōtradictiōe p⁹is nō obstatē. Si āt maior ps se opponit. differet cōfirmatio donec de obieci **7** alijs

fuerit iquisitū. s. iteri administrabit ut
p mittat nisi ps opponētū fuerit du-
plo maior qz tūc nō administrabit.
s. expectabit litis euentū. Itē nota
q si i bur^o mōi electiōib⁹ ptingerit ad
curiā appellari. tēnt cause expmī
fm modū cōstitutōis. c. ut circa. eē
eo. l. 6. **A**. Ibi dī. Prouidem⁹
si qñ aliq⁹ electiōib⁹. postulatiōib⁹.
pmissiōib⁹ se opponūt. pponēdo aliq⁹
p electiōis postulatiōis seu pmissi-
onis formā aut psonas eligētū ul
electi siue illi⁹ cui. pmissio erat faci-
enda ul facta tpe h⁹ ptingerit appel-
lari. appellātes i istrumēto publico
seu litter⁹ sup appellatiōē pfectā oia
7 singula expmāt q i formā inten-
dūt obijcē uel psonas corā psonis
autentiq⁹ aut psona que sup h⁹ testi-
moniū pbiteāt pītati. corpali psti-
to iuramēto q credūt ea q sic exp-
mūt eē vera 7 se posse pbare. Alio-
qntā oppositōes q tpe appellati-
onis ul p modū adherentes eisdē
obijciēdi aliq⁹ q non fuerūt i huius-
mōi lris uel istrumēt⁹ expmā prātē
sibi nouerūt i nēdictā. nisi p ea for-
san aliqd emerferit uel sup antiq⁹
supuenerit pbādi facultas aut ali-
q i opponētū noticiā de nouo pue-
nerūt q appellātes appellatiōis
tpe verisilic⁹ i grare potuerūt 7 i gra-
uerūt. sup huiusmōi aut i grantia 7
supuēnēte facultate pbādi fidē p-
pziū pstādū corporaliē faciāt iu-
ramētū. s. adijciēdo iuramētō eo-
rum q ad ea pbāda credūt se suf-
ficiētes pbatiōes hēre. tēcibi. non

distincto siue appellef ad curiā si-
ue ad aliū. **B**. Sz nō tēbēt ipse
ire. qñ pot⁹ pcuratores pstitue. Itē
nō q bi q euocāt ad dirigēdas mo-
niales i electiōib⁹ nisi abstineāt ab
bis p q int eas ozari possēt circa tēc
discordia uel nutri. excoicati sūt.
7 oia p dēcā hnt locū etiā apud mu-
lieres q viuūt qñ canonisse. **A**. i.
q viuūt ut i secularib⁹ eccl⁹is cano-
nici seculares. dēc. c. idēnitatib⁹. **B**
Excepto de pfectiōē. qz tales nō pfi-
tenē. s. oia ex eo. idēnitatib⁹. l. 6. De
pfirmatiōē electiōis hēs s. p firma-
tio elector⁹. p totū. De electiōē pape
vide. j. papa. s. p. De hac mā vide. j.
postulatio. 7 facit s. acceptio.

Lectio ij^o s. p. cō-
pmissū.
Eligēdi potestas pōt alicui ul
aliqb⁹ cōmitti. extra eo. cū in vteri.
sed cōpetenti⁹ cōmittit in numero
impari. extra eo. in causis. 7. c. cum
dilect⁹. 7. c. cū in iure. Et vni cōmit-
ti pōt etiā non prelato. ex tē renūc.
p⁹ trāslatiōē. p rñso. Nec requiritur
q bi qb⁹ cōmittit⁹ sint de collegio.
ex eo. causam q. Sed tñ in hac cō-
missione si vnus dissentiat non ser-
uatur forma nec valet. extra eo. qz
propter. **A**. Et ibi h⁹ nōt glo. **B**
7. c. cum dilect⁹. Nec. n. cogitur q s
renūciare iurisuo inuit⁹. ex q me-
tus cā. abbas. 7. c. ad audiētiā. Itē
nō q re integra talis prās reuocari
pōt. ex eo. i. causis. **A**. Et ibi pz q
nō dīres integra qñ cōpmissarij ad
electionē inceperūt pcedere. **B**

- 1 **E**lli in q̄s pt̄as eligēdi cōmittit̄.
p̄nt de p̄sona cuiuscūq; loci. p̄uidē
ar. 63. dīl. lect̄. 7. c. reat̄ina. Luti?
tū 7 meli? ē q̄ de ipsa eccl̄ia eligāt.
ēf eo. q̄ sic. et. 23. dīl. in noie dñi.
A. c. q̄ sic. modicū videt̄ facē. s̄
bñ. c. i noie dñi. **B**
- 2 **N**ō valet cōmissio sub hac for-
ma ut q̄s q̄sūq; votis i secreto illum
eligat in quē plures p̄senserint. **A**
Partiū cōpatioē minor. licz p̄sen-
tiētes maiorē pt̄ē capli nō attingāt
ut i. c. de q̄ statū. **B**. ēf eo. si cui. li.
6. s̄ bñ valet si ei cōmittit̄ ut illū
eligat in quē maior p̄s capli p̄sen-
sit. ēf eo. cū exp̄diat. li. 6.
- 3 **A**n cōpmissarij p̄nt eligē vnū de
ipsis R. Si b̄ ēf forma cōpro-
missi p̄nt. aliē nō. ēf de sortilegijs.
c. vlt̄. 7 ēf eo. cumana. **A**. c. cu-
mana. parum facit ad s̄. s̄ bñ nōt
glo. i dco. c. vlt̄. 7 ēf eo. cū i iure. **B**
- 4 **S**iue cōmissū sit vni siue plurib?
electio d̄z fieri p̄ p̄ba nūeri singu-
laris. aliē nō valz. ēf eo. sic. li. 6.
7 de re. iudi. cū ab vno. li. 6.
- 5 **C**ōpmissarij si nō eligūt infra
temp⁹ electōis a iure statutum. ad
superiōrē pt̄as reuoluit̄. Si vero eli-
gat idignū siue sciē siue iḡrante.
eligēdi pt̄as reuertit̄ ad electores
nisi sciēnt electionē factā ratā ba-
terēt. Et eadē mō reuertit̄ ad eos si
eligat idoneū. 7 ille non consentit.
Porro cōpmissarij qñ eligūt sciēnt
indignū nō puniūt cōpmittentes
nisi ratā bñerint. s̄ ipse susp̄sus est
triēnio a bñficijs q̄ obtinet i illa ec-

clesia quā sic eligēdo offendit. 7 b̄
nō bz locū nisi cōpmissarij sit ep̄s.
ēf eo. si cōpmissarij. li. 6. **A**. Ibi
etiā p̄z q̄ dicta susp̄sio siue nō ob-
tinet nisi cū p̄ccat i electiōib⁹ ep̄oz
7 sup̄ior ip̄soz. 7 subdit. Et idē in
illi⁹ bñficijs ē cēsendū q̄ alicui⁹ ele-
ctionē postulationē aut p̄uisionem
ipugnās i p̄batioē reficit eius qd
obicit i p̄sonā. s. q̄ triēnio sit susp̄s⁹
a bñficijs q̄ bz i eccl̄ia offensa. **B**

Elemosyna j.
coit̄. Scdm Ito. 2. 2. q.
32. qdā elemosyne sūt corporales. s.
septē opa mīe. videlicz esuriētē pa-
scere. potare sitiētē. vestire nudū. re-
colligere hospitē. visitare i firmū. re-
dimere captiuū. 7 sepelire mortuū.
vñ p̄sus. Visito poto cito redimo
tego colligo condo. Sūt 7 alie. 7
spirituales. s. docere iḡrantē. con-
sulere dubitanti. corrigē p̄ccantē.
cōsolari tristē. remittē offendenti.
supportare onerosos. 7 p̄ oib⁹ ora-
re. vñ p̄s. Cōsule castiga remitte so-
lare fer ora. In q̄ p̄su cū dicis con-
sule. itellige cōsule 7 docē. **A**. Idē
in sū. con. li. 3. ti. 8. q. 2. **B**. Et
qdē elemosyne spūales absolu-
te loquēdo meliores sunt q̄ corpora-
les. p̄ quidē qz illud quod ex̄bitet̄
nobilius est. s. donū spūale qd p̄e-
minet corporali. 2. rōne eius cui
subuenitur. qz spūs nobilioz ē cor-
pore. 3. q̄tū ad ipsos actus. quib⁹
subuenitur qz spirituales actus sūt
nobiliores corporalibus. Potest tū

cōtingere q̄ corp̄alis elemosyna
p̄ferat sp̄uali i aliq̄ pticulari casu.
puta si q̄s fame deficeret pot̄ esset
pascend⁹ q̄ docend⁹. **A.** Idem i
sū. con. eo. ti. q. 3. **B.**

Cūtrū dare elemosynā sit i p̄ce-
pto. **R.** p̄m Lbo. 2. q. 32. dicē.
dū q̄ sic. Omittēs. n. h̄ facē eter-
nalit̄ puniē. ut p̄z Math. 25. Esu-
riui. n. 7 nō redistis mibi māduca-
re 7c. Et h̄ intelligēdū ē p̄m q̄ re-
cta rō req̄rit. p̄m quā p̄siderat ali-
quid ex p̄te dantis. s. ut id qd i ele-
mosynis erogādū ē nō sit necessa-
riū ei s̄ sup̄flū nō solū respectu sui
ip̄i⁹ s̄ etiā respectu aliorū q̄ cura
sibi incūbit. q̄ p̄z o3 q̄ vnusq̄sq̄
sibi ip̄i⁹ 7 suis p̄uideat. 7 de residuo
paup̄ib⁹ subueniat. Ex p̄te q̄ reci-
piētis req̄rit q̄ necessitatē h̄eat. alio-
q̄m non eēt rō q̄reelemosyna ei da-
ret. s̄ cū nō possit ab aliq̄ vno oib⁹
necitatē b̄n̄itib⁹ subueniri. nō ois ne-
cessitas obligat ad p̄ceptū. sed solū
cū is q̄ necitatē patit̄ sustentari nō
p̄t. tūc locū h̄z qd Ambro⁹ dicit.
Pascite fame morientē. si nō pauer⁹
occidistis. sic ē dare el̄yam de sup̄-
fluo ē in p̄cepto. 7 sibi dare el̄yam
ei q̄ ē in extrema necitate. aliē dare
el̄yam ē i cōsilio. sic 7 de q̄libz me-
liori bono dāt p̄silia. Et dico q̄ su-
p̄flua de necitate p̄cepti sūt erogā-
da. q̄ licz istius sūt q̄tū ad p̄pri-
etate. tñ etiā aliorū sūt q̄ ad v̄lū. s.
aliorū q̄ ex eis sustentari p̄t. Unde
Basil⁹. Si fateri ea tibi dūit⁹ p̄-
uenisse. an iust⁹ ē te? ineq̄lit nobis

res distribuēs. cur tu abundas ille
p̄o mēdicat? nisi ut tu bone disp̄-
satis merita cōsequaris. ille p̄o pa-
tientie brauijs decozet. est famelici
panis quē tu tenes in archa. iudi-
tunica quā i cōclauī cōseruas. dis-
calciati calce⁹ q̄ penes te marcescit.
indigen⁹ argētū qd possides huma-
tū. q̄ circa tot iuriaris q̄ dare va-
leres. 7 h̄ idē dicit Amb. 4. 1. dis-
sicut bi. 7 qd p̄dictū ē q̄ nō sit dātū
necessariū iudicādū ē p̄m q̄ pbabi-
lit̄ estimari p̄t. Nec o3 q̄ p̄siderē
cūs casus q̄ p̄t cōtingere i futur⁹. s̄
o3 iudicari sup̄flū 7 necessariū p̄m
ea q̄ pbabilit̄ 7 verisilit̄ occurrūt.
A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 8. q. 4. vbi
etiā addit p̄m eundē Lbo. q̄ tunc
intelligēd⁹ ē casus extreme necitatē
q̄ apparēt pbabilit̄ signa extreme
necitatē future nisi ei subueniat. ut
cū aliq̄s videt aliq̄s ipotētes ul⁹ pi-
gros ad subueniēdū 7 paup̄erē idē
gentē cibo 7 potu 7 alijs vite neces-
sarijs nec sibi posse satisfaccē. nō. n.
expectāda est vltima necitas. q̄ tñc
forte nō posset iuuari natura fame
uel siti cōsūpta. s̄ ibi. Itē videt q̄
necitas el̄ye nō sit solū respectu ex-
trema necitatē indigen⁹ s̄ etiā alter⁹
Itā 7 i alijs necitatib⁹ vellet q̄s sibi
rationabilit̄ subueniri. sic ē 7 ipse
inq̄stū p̄t o3 alijs subuenire. Math.
7. ibi. Quia q̄cūq̄ vultis ut faciant
vob̄ hoies 7c. Et. i. Job. 3. Qui bu-
uerit substantiā mūdi huius 7 vi-
derit frat̄ suū necessitatē b̄ate-
re 7 clausit viscera sua ab eo quod

caritas rei manet in illo? Unde et
Ricardus super 4. iniaz. dist. 15. dicit. Cum
preceptum de elemosyna sit affirmati-
uum quous obliget ad sp. non tamen per sp.
sed per loco et tpe. consideranda est. n. fa-
cultas bonis et miseria indigentis.
Si. n. homo habeat aliquid quod non sit ne-
cessarium sustentationi sue nature nec
illoz quibus tenet puidere sicut uxori
filijs servis et ancillis et sit causa neci-
tatis seu notabilis indigentie ex parte illius
cui dandum est quod imineant probabilia
signa extreme necessitatis. tunc bonis te-
netur ex precepto subuenire indigenti.
Si vero homo habet aliquid superfluum non tamen
sustentationi nature secundum necessitatem sui
status tenetur de illo etiam facere in-
digentibus etiam si non inueniantur que eorum
prostituti in necessitate predicta. Et si plu-
res occurrant indigentes quibus omnibus
subueniri non possit. tenetur ceteris
paribus magis indigentibus
subuenire. **B**

2 **¶** Atque etiam debeat dari de necessa-
rio. **R.** per in 2to. 2. 2. q. 32. Ne-
cessarium dicitur dupliciter. Uno modo sine
quo aliquis non potest esse. et de tali necessa-
rio etiam dari non debet. puta si aliquis in
articulo necessitatis constituitur solum ha-
beret unde posset sustentari ipse et filij
et alij ad eum pertinentes. de hoc. n. etiam
dare debet sibi vitam subtrahere. sed si for-
te talis casus immineret ut subtrahere
de sibi daret alicui magne persone per
quam ecclesia vel res publica sustenta-
retur certe per talis persone liberationem se-
ipsum et suos laudabiliter periculo mor-
tis exponeret. cum bonum commune sit proprio

preferendum. Alio modo dicitur aliquid necessa-
rium sine quo non potest pervenire ultra trans-
igi per in statu vel conditione proprio per so-
ne vel aliarum rerum sibi cura incumbit.
de huiusmodi ergo dare etiam est bonum.
et non cadit sub precepto sed sub consilio.
A. Idem in summa. con. li. 3. tit. 8. q. 5. Et
intelligenda sunt per in ea que dicta sunt
et. s. primo. in additione. **B**

¶ Quibus potest etiam danda sit? **R.**
per in 2to. 2. 2. q. 32. sicut Augustinus
dicit in 1. li. de doctrina christiana. Illis
qui nobis magis sunt coniuncti magis providere
debemus quam eis qui quandoque forte nobis
adveniant. Est tamen circa hoc discretio
ratio adhibenda per in differentiam coniuncti-
onis scitatis et utilitatis. Nam multo
sanctiori magis indigentia patienti et
magis utili ad commune bonum esset magis ele-
mosyna danda quam persone propiniori.
maxime si non sit multum coniuncta cuius
cura spiritualis nobis imineat. et si neces-
sitate magna non patiat. **A.** Idem
in summa. con. eo. tit. q. 6. ubi etiam per quod ce-
teris paribus magis coniunctus est citius sub-
veniendus. **B.** Et vide etiam. advoca-
tus. s. plit.

¶ Atque in etiam proponendus sit per in fi-
delis christiano fideli. **R.** per in Ray. In
exhibitione nutrimenti preferenda est per.
licet in dilectione proponenda sit extra-
neus. ar. 30. dist. c. p. Preceptum. n.
dicitur in 2to. 20. honora patrem tuum et
matrem tuam. Nullum. n. beneficium est tantum
sicut pentium. id est pentes in recompensan-
dis beneficiis sunt omnibus alijs preferendi.
nisi necessitas ex alia parte preponderet vel
aliquid alia perditio. puta communis utilitas

9. **U**trum de illicite acq̃sitis elemosyna
possit fieri. R. s̃m lbo. 2. 2. q. 32
Aliqd̃ p̃t ēē illicite acq̃sitū tripli-
ciē. p̃mo mō q̃n id qd̃ illicite acq̃ri-
tur debet ei a q̃ acq̃sitū est. 7 s̃ siue
non transferat dñiuz ut i rapina 7
furto siue etiā trāsserat ut i vsura.
7 de talib' cū q̃s teneat ad restitu-
onē nō p̃t elya fieri. 2. mō ē aliqd̃
illicite acq̃sitū qd̃ ille q̃ acq̃sivit nō
p̃t retinere. nec tñ debet ei a q̃ acq̃-
sivit. qz. s. p̃ iusticiā ē datū. 7 p̃ iusti-
ciā fuit acceptū ut in symonia. vbi
vterqz p̃ legē dei agit. 7 iō d̃z s̃ in
pias causas erogari. Et eade rō in
silib' i quib' datio 7 acq̃sitiō ē cō-
tra legē. 3. mō ē aliqd̃ illicite acq̃si-
tū nō qdē qz ipsa acq̃sitiō sit illici-
ta s̃ qz illud ex q̃ acq̃rit ē illicitū. 7
i his qdē trāsseret dñiū nec cōpetit
repetitiō. sicut p̃z de eo qd̃ mulier
acq̃sivit p̃ meretriciū. 7 s̃ p̃prie vo-
cat turpe lucrū. talis. n. mulier tur-

piter agit ⁊ cōtra legē. sed in eo q̄
accipit iuste nō agit nec contra le-
gem. vnde qđ accipit retineri pōt. ⁊
etiā de eo elemosyna fieri. s̄ nō ob-
latio publica ad altare. **A.** Iux̄
illud Deut. 23. Nō offeras merce-
tem p̄stibuli ⁊c. **B.** Et hāc distin-
ctionē pbat Aug. 14. q. 5. nō sane.
in fi. **A.** Idē qđ in b. s. nō ē i sū.
con. li. 2. ti. 8. q. 21. Et ad p̄dictoz
itelligētā sciēdū qđ qñ turpido ē ex
p̄te danē ⁊ accipiēti regulari i foro
pniali nō cogit q̄s erogare uel re-
stituere nisi ad b̄ fuerit iudicialiter
p̄dēnatus uel sibi a cōfessore fuerit
iūctū pro satisfactiōe p̄cti. uel nisi
a iure sit p̄ticulari ex p̄ssū ut i symo-
nia ex q̄ regulariē restitutio ē faciē-
da ecclē i cui⁹ iūctā acceptū ē. Et
b̄ p̄nt colligi ex notat p glo. Ray.
i ti. de rpto. s. nūquid de fornicarijs.
sup p̄to restituere. ⁊. s. circa p̄-
dagia. sup p̄to tenef. Et qñ ergo-
tio necia faciēda est vocat pot⁹ re-
stitutio seu satisfactio. etiā qñ i pau-
peres faciēda sit. ē ⁊ de vsuris. cū tu.
S3 qñ ergatio nō ē necia vocat
p̄prie elemosyna. iux̄ illud Tob. 4.
Ex tua suba fac elemosynam. ⁊ qñ re-
stitutio nō est necia faciēda certe
p̄sone sp̄ pōt dari paup̄ib⁹. de cō. c. cū
tu. S3 aliqñ dat ut satisfactio. ali-
qñ ut elemosyna. ut p3 ex p̄dictis.
B. Et de ista materia vide. j. resti-
tutio p̄. s. an̄ p̄t. De acq̄ sitis p ludū
alee vide. j. ludus alee. De materia
etiā elemosyne hēs etiā plura. j. sa-
tisfactio. s. 5. et vlt.

Elemosyna ij.

q̄s p̄t facē eā. Atz religios⁹
possit facē elyam. R. fm Ray. Nō
qz nībil bz. dīf. 54. abbati. 7. az. q. i.
non dīcāz. eē de statu. mo. cum ad
monasteriū. in fi. Si aut monach⁹
admissionē bz. p̄t 7 dz facē ele.
mosynā. imo q̄cqd sup̄est pias cās
erogādū ē. iz. q. i. qz tua. i. fi. 86. dīf.
nō sag. vltra mediū. nisi forte talis
eēt administratio q̄ q̄cqd sup̄est refū.
dāf ad monasteriū ul' aliquē spā.
lē vsū. ut i q̄busdā p̄orantib⁹. Itē si
monach⁹ vidēt aliquē indigere ad
mortē. dz dare. qz i b̄ casu oīa sūt
coīa. 6. 1. dīf. sicut bi. Nec obstat si
abbas p̄radicēt. qz dz magi oīe di.
re deo q̄ hoīb⁹. Con. Tho. 2. 2. q.
32. 7. 4. dīf. 15. addēs qz citra ex.
tremā necessitatē monachus aliquid
modicū dare p̄t absente abbate s̄
spe ratibitōis. A. Con. etiam
hosti. ut i sū. con. li. 2. ti. 8. q. 26.
vbi bñt oīa q̄ i b̄. s. dīcūt. B

i Quid si monach⁹ de voluntate
abbas vadit Romā vel ē i studio
nūqd p̄t facē elyam? R. fm Ray.
sic. Itā eo ipso qz redit sibi lniām
eūdi ul' stādī. intelligit ei p̄cessisse li.
cētiā faciēdi ea q̄ honesti scolares 7
pēgrini solēt facē. ar. eē d̄ offi. tele.
p̄terea. ff. de iurif. om. iudi. l. 2. et
ff. de iudi. si lōg⁹. ita tñ qz modera.
te faciat. ff. ad macedo. itē si fili⁹. S.
q̄d dīf. Con. hosti. 7 Tho. i. 4. dīf.
15. A. Con. etiam Albric⁹. ut i sū.
con. eo. ti. q. 21. B

123
Cūqd vroz p̄t facē elyam sine
lnia viri? R. fm Ray. Si vroz bz
res p̄finales. i. p̄pas p̄ter totē vbi
b⁹ mōip̄finales de p̄suetudie locū
bñt 7 vroz sūt. p̄t de illis etiā iūto
marito elyam facē. C. de pac. con.
bac lege. A. Et ibi p̄z qz h̄ bona
p̄finales q̄ sūt p̄ter totē nō solū de
p̄suetudine s̄ etiā de iure p̄tinent ad
vroz. buic tñ iuri posset terogari p̄
p̄riā p̄suetudinē sic p̄tingit i aliqb⁹
p̄tib⁹ fm glo. Ray. ut i sū. con. eo.
ti. q. 28. B. Itē si vroz ē lucrosa ita
s. qz exbibita rebita gubernatiōe do.
mus opib⁹ suis lucrēt. p̄t de b̄ fa.
cere elyam. nec itelligo reducēdas
expēsas vict⁹ sui qz vir tenet ad oīa
ei⁹ onera p̄pter totē 7 etiā p̄p̄ ob.
sequiū ab vroz exbibitū. A. hoc
videtur fuisse dictum Albrici. s. qz
vroz ex dicto lucro p̄t facē elyam.
ut p̄z i dicta. q. 28. B. De reb⁹ q̄
viri ut de pane vino 7 buisimōi q̄
de appbato more solēt ad disp̄satio.
onē vroz p̄tine. p̄t 7 dz facē elyas
moderate tñ 7 fm facultates viri 7
maiorē ul' minorē multitudinem 7
necessitatē paup̄z. 7 dz sibi formare cō.
sciētā qz nō displiceat marito. licz ali.
qñ. p̄hibuerit. qz qñqz p̄hibēt ut tēp̄.
rent vroz non a toto s̄ ab excessu.
P̄t etiā sibi formare p̄sciam ex mise.
ria paup̄is cogitās qz si marit⁹ vide.
rit illū placeret ei qz sibi facēt elyam.
Si autē oīo dictat sibi p̄scia qz viro
displiceat reponat eā si p̄t. 7 si nō p̄t
reponē nō dz dare. s̄ dico nisi vidēt
eū indigētē ad mortē. Et quod dicit
15

de reb⁹ vñ intelligas etiā de reb⁹ do-
talib⁹. nā illaz dñuz penes vñz ē.
C. de rei vñ. de ancillā. C. de iur
do. i reb⁹. Con. hosti. 7 lbo. 2. 2.
q. 32. 7 in 4. dñ. 15. **A**. Con. etiā
Albuc⁹. ut pz i dñ. q. 28. vbi etiā
dñm glo. Ray. q. si mulier etiā la-
tenē cet elyas moderatas p se 7 p
viro suo vñlic⁹. gerēdo cō negociū
nō peccat q̄uis credat q̄ viro dis-
plicet si sciret. 7 sufficit in h casu q̄
nō veniat p̄ phibitionē mariti 7 q̄
eū nō scādaliçet. **B**. Sz an vxor
et̄is i m̄rimonio 2. possit puidere
filijs q̄s habuit ex p̄. vide. j. vxor.
s. 2.

3 **¶** Nūqd filiū familias p̄t elyam
facē? R⁹ fm Ray. Si bz p̄culiū
castrēse uel q̄s p̄t. nā q̄rū ad illud
p̄familias cēset. ff. ad macedo. l. i.
De p̄culio p̄o p̄fecticio 7 aduēti-
cio p̄t si credit p̄em p̄m̄surū. aliē
nō. qz p̄fecticiū 7 q̄cqd ex eo acq̄-
rit p̄ris ē. aduēticciū p̄o ē p̄ris q̄ ad
vsufructū. ut Insti. per q̄s p̄so. no.
ac. s. p̄. Sitū cēti scolis de lnia pa-
tris ul̄ in pegrinaciōe posset de p̄fe-
cticio 7 aduēticcio elyam dare. ar.
ff. de iudi. l. i. lōgi⁹. 7 ff. ad macedo.
Itē si filiūsa. s. qd dñ. Quid autē
sit p̄culiū castrēse 7 huiusmōi vi-
de. j. p̄culiū. **A**. De his p̄culijs
7 de his etiā q̄ sūt in h. s. hater in
sū. con. l. 2. ti. 8. q. 31. **B**

4 **¶** Atq̄ seru⁹ ul̄ ācilla possit facere
elyam de reb⁹ dñi. R⁹ fm lbo. i. 4.
dñ. 15. Serui ācille 7 famuli q̄uis
sint libē p̄ditidis nō p̄nt elyas da-
re de reb⁹ dñoz sine eoz p̄sensu. nisi

panē 7 huiusmōi q̄ nō iferūt sensibi-
le nocumētū. Si etiā ipse famul⁹ sit
disp̄sator rez. nō tñ ponit disp̄sator
q̄s p̄tātē aliquā i rem dñi bñs. s. q̄s
tractās eā ad vtilitatē dñi. De p̄cio
āt sui seruitij p̄stat q̄ p̄t elemosynā
dare. **A**. Idem in sū. con. eo. ti.
q. 32. **B**

Emphyteosis

qd ē. R⁹. Emphyteosis grece
latine melioratio dñ. Ab iūrio. n. per
hūc p̄tractū viles qdā ēre p̄cedebāt
q̄s recipiēs meliorabat 7 meliorati-
ones sue erāt. qd̄ postea p̄m̄ssū ē de
fertilib⁹ 7 fructuosis. 7 p̄sistit i reb⁹
soli tñ. **A**. Hoc fuit dictū hosti. ut
pz i sū. con. l. 2. ti. 8. q. 39. i p̄ncipio
B. Qd̄ 7 iūf vulgare quozūdā di-
cit datio ad liuellū.

¶ Emphyteosis nō aliē cōtrahit ni-
si scriptura inueniēte. C. eo. l. i. Itē
p̄sensū dñi 7 emphyteote in h. s. ut
stati dñs aliqd p̄ re accipiat. s. qd̄
inē eos p̄uenerit. Itē ut de cetero sin-
gulis annis p̄uētū canonē soluat. ut
Insti. locati. s. adeo. **A**. Idē i sū.
con. dñ. q. 39. vbi etiā ponit fm ho-
sti. qd̄ in. s. se. bñ. **B**

¶ Cōtrahit aliqñ ad tēp⁹. i. vsq̄ ad
io. ul̄. 20. ānos. i q̄ etiā succedit te-
res vsq̄ ad ipsū tēp⁹. aliqñ cōtra-
hit i p̄petuū. 7 tūc nō aufert emphy-
teote ul̄ etiā heredib⁹ eius q̄ diu sol-
uerent canonē.

¶ Possessio eccleie non p̄t de nouo
dari i emphyteosim p̄petuo. ex de re.
eccle. alie. nulli. **A**. Ibi phite ge-
neraliē ois alienatio rei imobilis

ecclie. Ibi etiā nōt dñs An. de bu.
q locatio dñ alienatio qñ ē ad decē
ānos ul vltra. **A**. Si tñ possessio
ipsa pri⁹ erat emphiteotica 7 puenit
libere ad ecclesiā. bñ poterit dari in
emphiteosim alteri etiā ppetuo. **A**
hoc nō probavit. **B**

4 **Q**uid sit natura bui⁹ tract⁹? R.
fm Hosti. De natura bui⁹ tract⁹ ē
ut si pñtentes aliqñ pacti sūt id ob
serues. 7 si nihil paciscant⁹ dz pñsio
solui nisi res ex toto perierit. Qui
dā etiā itelligūt si septē ptes pierūt
Alij itelligūt si tñ medietas pierūt
qd equius est. ar. ff. de usufruc. etiā
ptis. **A**. Ibi etiā dñ q in dubio
ptis appellatiōe itelligit dimidia.
Ideo cū iura dicāt q ex ptis re per
ditio nō liberat⁹ emphiteota itelli
git de dimidia tñ. ut vsq ad istam
ptē i nullo libere s vltra medietate
re reditio nō liberet i totū s p ra
ta. ar. l. q de tota. ff. de rei vendi. 7
fm hoc pōt teneri p ma opinio. **B**
Item de nā bui⁹ tract⁹ ē ut liceat
emphiteotā repellē si p triēniū i se
cularib⁹. ul p biēniū i ecclia⁹ non
soluerit pñsionē. io. q. z. b. ius. p. q
rem. nec tenet dñs censū reqrē. qz
dies statuta p dñō inepellat. C. eo
l. z. s. si aut nihil. Repellet aut fm
qñdā pñā auctoritate. fm alios qd
ver⁹ ē p iudicē. Idē Imo. 7 b nisi
celeriter satisfaciāt fm q dñ ex de
loca. 7 pduc ppē. i. fi. 7 dico celerit. i.
añ q patiat se trahi ad iudiciū. ali
tñ aliē exponunt illā celerē satisfi
ctionē. **A**. Glo. i. c. si. ex de loca.

dic q h celeritas ad modicū temp⁹
referē p⁹ biēniū respectu ipsi⁹ biēni.
sic h adiectio pl⁹ ad modicā quāti
tatē referē respectu quātitatē noiate.
ff. de pbo. sig. h adiectio. Et illud mo
dicū cōsiderabit iudicū arbitrio ex q
terminatū nō ē i iure. s. de offi. tele.
de causis. Dñs pō An. de bu. ibidē
dic q nō soluēs canonē ifra biēniū
puat⁹ ē ipso iure fm cōmunē sentē
tiā doc. 7 q regularit⁹ executiōe fa
cta a iure nō admittit⁹ purgatio. s. h
ex gratia 7 spāl⁹ admittitur dñmō
fiat celerit. subdēs q dñ celerit sa
tisfieri qñ i cōtinēti purgat morā si
ne aliq iudicio 7 spōtaneē. si g expe
ctat iudiciū nō videt celerit satisfi
cere. h ille. Videt g q p⁹ vocationē
ad iudiciū non possit purgari dicta
mora. añ pō sic dñmō ifra modicū
temp⁹ arbitrarū. **B**. Itē pōt em
phiteota ius suū alteri vendē tñ pri⁹
requisito dñō 7 pposito pñō pñtū re
uera iuenire pōt. dñs. n. si cōpare ve
lit cuilibz emptori pponend⁹ ē. s. si
lñiam dat vdi pōt. qñ etiā si taceat
lapsis a denūciatiōe duob⁹ mētib⁹
vendi pōt etiā sine pñsensu dñi. dñ tñ
nō pñonis pñbit⁹ ut sūt pñone pñtē
tiores. ul aliē q nō sūt soluēdo. ar.
ff. q sac. da. co. l. z. 7 illū qdē cui sic
vendit tenet dñs suscipe. emphite
ota pō si sec⁹ fecerit ius suū amittit.
De his oib⁹ nō ex de loca. 7 pduc. p.
tuit. **A**. Idē qd batet in b. s. hē
etiā in sū. con. l. z. ti. s. q. 40. **B**
Utr⁹ emphiteota possit ius suū
donare sine cōsensu domini. R. fm
l. c.

Hosti. Pōt etiā dñs irrequisito. C.
de iudis. l. i. l. i. r. Insti. locati. §.
adeo. Forte siliē etiam pōt pignori
dare Idē Inno. 7 Ber. A. Hoc
tāgit glo. ex de loca. c. si. 7 idē qd in
B. §. bī i sū. con. eo. ti. q. 41. B

6 Quid si emphyteota soluit censū
pñtib⁹ ānis licz añ cessauerit a so-
lutioe p decē ānos ul plures. nūqd
pōt expelli. R. Nō. §. tutus ē. C. de
iure emphy. l. pñt. A. Ista. l. par
facit. Idē tñ nōt in sū. con. eo. ti. q.
42. Fm Hosti. p. l. pñt. C. de apod.
li. r. Idē etiā nōt glo. i. c. si. de loca
Addit tñ q b vñ ē i puato 7 i ec-
clesia nō collegiata qñ eius rector
recepit canonē. nō aut i collegiata
qñ pñt⁹ recepit cēlū sine pñsū ca-
pituli. nisi postea caplm pñsisset.
Et ibi nōt dñs Anto. de bu. q ex
b pōt argui q qñis relictū pñti
nō noceat ecclie. tñ relictū collegij
bñ nocet. ut ē glo. nō. de ordi. cog.
c. 2. 7 de dolo 7 pñt. c. pñt. 7 i regu-
la. relictū. Itē etiā relictū vñ⁹ re-
ctorij pñdicat ecclie q bz solūmō
vñ⁹ rectorē. Sec⁹ aut i ecclia col-
legiata. Refert etiā ibi Bar. i. l. z.
C. de iure emphy. limitare pñdicta di-
cendo. q si dñs emphyteosis rece-
pit p tpe pñtito pñsionē tñc p hāc
receptionē sibi nō pñdicat. qz pōt
ipse vtrūqz pñtē. s. pñsionē 7 expul-
sionē. §. p receptionē vñ⁹ nō videt
renūciare alteri. Si vñ recepit pñ-
sionē p futuro sine pñstatioe tunc
sibi pñdicat. Dñs Anto. 7 glo. ibi
siliē 7 pñtito c. videt ibi sentire q

etiā receptio pñtitar pñsionū pñ-
dicat. nisi fiat cū pñstatioe. Fm dñm
Anto. Pōt cōcordari q si pñsio reci-
piat p tpe q nōdū emphyteota ceci-
derat a iure suo nō pñdicat cū illi re-
beat siliē 7 ius subsequēs expulsionis
ut dicit Bar. Qz si recipiat p tpe q em-
phyteota iā ceciderat a iure suo pñ-
dicat sine pñstatioe. cū iā nō pñsio p
re s ois fruct⁹ 7 res ei rebeat. C. de
rei vendi. certū. id tñc i recipiēdo sibi
pñdicat nisi pñstet fm dñm An-
to. de bu. z. etiā dicto pñtitar dñs
Anto. dices q recipiēs censū p tpe
futuro siue pñstet siue nō sp sibi pñ-
dicat nec pñstatio ipsū i aliq iu-
uat. nā illa pñstatio ē pñria facto. qz
nō ē possibile q pñsionē recipiat p
anno futuro 7 q possit eū expellē. ar.
c. cū. M. de pñt. Pōt dici q b vñ ē
receptio noie pñsionis. s. si pñstet
q nō recipit pñsionē s p pte sui re-
biti nō pñdicat. cū b factū nō pñ-
riet pñstatioi. 7 ita intelligit dictū
Bar. Itē glo. i de cō. c. si. ex de loca.
sentit q dñs possit emphyteotā non
soluētē expellē iur⁹ auctoritate etiā
sine auctoritate iudicij. Dñs Anto.
refert Bar. dicē i. l. z. C. de iure em-
phy. q dñs bz pñtē turbādi s nō ex-
pellēdi emphyteotā nō soluētē cano-
nē ifra biēniū qz emphyteota bz pos-
sionē naturalē s dñs civilē. s per
viam iudicij bñ possit. 7 illud credo
vñ nisi ex tēntioe possessionis natu-
ralis pñtinget repulsio dñi a sua civil-
li quā tenet aio. nā tunc dñs pōt se
defendē 7 icōtinēti emphyteotā ex-

pellē a sua nālī. ar. l. clā possidē. §. q̄ ad nūdas. ff. de acq. pos. 7 et de pba. l. 3. cām. Itē glo. i. de cō. c. si. dic q̄ ppter sterilitatē rei emphiteotice nō minuit pēssio l. 3. minuat. ppter sterilitatē rei locate. ut et d. loca. c. pte Et ut nōt dñs Anto. i. de cō. c. si. idē dicūt Specu. 7 Jaco. de are. 7 Cy. 7 Bar. subiūgēs rōnē. q̄ i locatiōe p̄ciū qd̄ ānuati exoluūt daf re/ spectu fructuū q̄ p̄cipiūt. 7 qd̄ā mō videf i ea tacita emptio fructuū. §. si recipitur vltra dimidiā iusti p̄ciū pōt p̄tē remissionē. nō autē ē sic i cōtractu emphiteotico. quia ibi nihil daf p respectū ad fructū s̄ in reco/ gnitiōe domini. Sec⁹ si cens⁹ esset magn⁹ rōne fructuū. q̄ tūc bñ te/ beret fieri restitutio fructus.

Emptio et vē-

ditio. Scdm Hosti. cū pure sit vēditio etiam sine scriptis de re q̄ te/ gustationē nō exigit. c. piculū spe/ ctat ad emptorē excepto casu pu/ blicatiōis 7 nisi pactū mora ul cul/ pāseu calliditas interuenerit. Idē de emolumēto. A. Idē i sū. con. l. 2. ti. 8. q. 1. B.

- i **Q**uid si dol⁹ dat cām p̄ctui? R. nō tenebit vēditio. ut s. dol⁹. §. 2.
z **U**trū liceat aliqd vēdē pl⁹ q̄ va/ leat ul emere minori p̄cio. R. s̄m Anto. 2. 2. q. 11. Dicēdū q̄ cari⁹ vendē aut vili⁹ emē rē q̄ valeat ē iūstū 7 illicitū. nisi res q̄ vendit ce/ dat i retrinēti vēditori q̄ multū re/ illa idiget. nā i tali casu iūstū p̄ciū ē ut nō solū respiciat ad rem q̄ vē-

dit. s̄ etiā ad dānū qd̄ vēditor icur/ rit ex vēditicē. 7 sic licite pōt vēdere pl⁹ q̄ valeat s̄m se. q̄uis nō vēdat pl⁹ q̄ valeat ipsi vēditori. Qz si em/ ptor iuuēf ex re quā emit. s̄ vēditor nō dānificat carēdo re illa. nō d̄z eā supuēdē. qz vtilitas q̄ alteri accre/ scit nō ē ex vēdēte. s̄ ex p̄diticē emen/ tis. Null⁹ autē d̄z vendē alteri qd̄ nō ē suū. Qz autē lex bñana hāc ieq̄lita/ tē totalitē nō p̄bibz. Dicendū q̄ lex bñana multa p̄mittit ipunita. Uñ i b̄ casu punit solū qñ est magn⁹ ex/ cess⁹. puta si aliqs sit recept⁹ vlt di/ midia iusti p̄ciū. tūc. n. cogit ad restitu/ tionē. A. i. ul q̄ restituat res uel reddat p̄ciū uel q̄ emptor suppleat qd̄ restituit p̄cio. C. de rescin. vēdi. l. 2. B. Lex autē dīna nihil ipuni/ tū relinquit. vñ s̄m dīnam legē illi/ citū reputat si in empticē 7 vēditicē nō sit obseruata eq̄litas iusticie. 7 te/ nef iste q̄ pl⁹ b̄z recōp̄sare ei q̄ dā/ nificat⁹ ē si sit notabile dānū. qd̄ iō dico. qz iūstū p̄ciū rez qñ q̄ nō ē pū/ ctaliē determinatū. sed maḡ in qd̄ā estimatiōe p̄sistit. ita q̄ medica ad/ ditio ul diminutio nō videf tollere eq̄litate iusticie. De hac etiā mā no/ tat. io. q. 2. B. ius. vbi d̄r. A. nō i/ ter. s̄ i glo. B. q̄ i vēditicē pl⁹ of/ ferat q̄ res valeat. ecclia nō d̄z pl⁹ recipe s̄ tñ iūstū p̄ciū. licz lex dicat q̄ cōtrahētes pñt se iuicē recipe. A. ff. de mino. l. i. cāc. 2. §. pte. B. Nā ecclia i suis cōtractib⁹ non d̄z volū facē. ex re dona. p tuas. A. Idē qd̄ i B. §. nōf i sū. con. eo. ti. q. 9. B.
Utrū negociādo liceat cari⁹ aliqd 3

vendere quod emptum sit. R. fm Lbo.
 2. q. 11. Nihil prohibet lucrum
 dinari ad aliquem finem necessarium vel
 honestum. et sic negocia licita redduntur.
 sic cum aliquis lucrum moderatum quod ne-
 gociando querit ordinat ad bonum sue
 sustentationem vel etiam ad subueniendum
 indigentibus. aut etiam cum aliquis negoci-
 atio interducat propter publicam utilitatem. ne-
 cessarie res ad vitam patrie ve-
 sint. et lucrum expetit non quasi finem sed quia
 si stipendium sui laboris. et sic potest quod ca-
 rius vendere quod emit. **A.** Propter
 dicta vitium vitas intentionis ut nego-
 ciatio non dicatur illicita ex intentione.
 non tamen ex his potest res pluries vendi. ut
 potest colligi ex dictis eiusdem Lbo. et ex
 his que notantur in summa. con. li. 2. ti. 8. q. 15
 Nam non licet rem eam vendere quod fu-
 erit emptum. nisi fuerit mutatum pre-
 ratione forme temporis vel loci secundum doc. et
 non dicitur de. de auctoritate. i. c. p. de
 usuris. li. 6. et in mutationes forme
 videtur etiam posse comprehendi si quis eme-
 rit merces in magna quantitate et mi-
 nuti vendat. solent enim res in magis quan-
 titate coiter meliori foro vendi. **B.**
 Similiter etiam si ipse in aliquo meliorante
 rem aut etiam quod pre-
 secundum diversitatem loci vel temporis. vel propter
 periculum cui se exposuit transferendo de
 loco ad locum. vel eam ferri faciendo
 dum in moderate. ut Ray. addit. **A.**
 Idem secundum Lbo. bates in summa. con. dicta
 q. 15. **B.** Et de hac materia ba-
 tes. j. usura 3. §. 9.
 4. **¶** Ut venditio reddat iusta propter
 defectum rei vendite vel etiam propter laten-
 tem eius bonitatem. R. fm Lbo. 2.

2. q. 11. Circa rem que venditur triplex de-
 fectus considerari potest. Primum quidem secundum
 speciem rei ut puta si venditur aurum vel
 pro auro aut vinum mixtum a quo pro puro.
 2. defectus est secundum quantitatem potest vel
 mensure. ut si quis vendat scientem deficientem
 potest vel mensura. 3. defectus est ex p-
 te qualitate. puta si aial infirmum vendat
 quasi sanum. in his tribus casibus si quis ven-
 ditor scientem offenderit fraudem committit
 et illicita est venditio et ad restitu-
 tionem tenetur. Si pro eo ingratis aliquis pro-
 dictorum defectuum in re vendita fuerit.
 venditor quidem non peccavit tamen cum ad eum
 noticiam pervenerit tenetur damnum recopen-
 sare emptori. Et ex his patet quod illicitum
 est vendere auro vel argentum alchimicum pro
 vero. quia non est adeo purum sicut verum. nec
 habet omnino eandem proprietatem sicut proprietatem
 letificandi. aut quod valet pro certis infir-
 mitatibus et huiusmodi. Si autem per al-
 chimiam fieret verum aurum non esset illicitum
 vendere pro vero. quia nihil prohibet
 artem uti aliquibus naturalibus causis ad
 producendos naturales et veros effe-
 ctus. sic Augustinus dicit in li. de tri. de his
 que arte demonum sunt. Et quod dictum est de
 venditore intelligendum est etiam ex parte em-
 ptoris. ut quando venditor credit rem suam
 minus preiosam esse quam sit. ut puta vendit
 auro pro minori precio quia credit eam au-
 ricalcum aut aial sanum quod putat infir-
 mum. nam emptor si hoc cognoscit iuste emit
 et ad restitutionem tenetur. **A.** Idem quod
 in h. §. b. in summa. con. li. 2. ti. 8. q. 11. **B.**
 5. **¶** Ut venditor teneatur dicere vitium
 rei tradite. R. fm Lbo. ubi §. Venditor
 qui rem vitiosam vendendam exponit
 et h. ipso dat emptori damnum vel periculum

occasione. dāni qdē si ppe buiusmōdi
vitiū res sit minoris pēij et ipse de
pēcio nil minuit. piculi autē si ppe bu
iusmōdi vitiū vsus rei reddat ipedi
tus uel notus. puta si qdē vēdat ali
cui equū claudicātē pro veloci. ul
domū ruinolā p firma. ul cibū cor
ruptū aut venenosū pro bono. An
si buiusmōdi vitia sint occulta et vē
ditor nō detegat. ē dolosa et illicita
vēditio et vēditor tenet ad dāni re
cōpensationē. Si pō vitiū sit mani
festū. puta cū equus sit monocul⁹ ul
vsus rei. et si nō cōpetat vni pōt cō
petere alteri. et vēditor ppter buius
mōdi vitiū subtrahat de pēcio pētū
oz. nō tenet ad manifestādū vitiū
rei. qz forte ppe buiusmōdi vitiū em
ptor vellet plus subtrahere qd esset
subtrahēdū. vñ vēditor pōt licite vi
tiū rei reticere. **A.** Idē in lū. con.
eo. ti. q. 13. **B.**

6 **Q**uid si aliq⁹ portans merces
ad locū vnū scit multos se seq⁹ cū
sistib⁹. qd si dicēt non posset merces
suas adeo care vendere? **R.** p m
Lbo. 2. 2. q. 11. Vēditor q vedit
rem p m pēciū qd inuenit non videt p
iusticiā facē si qd futurū ē nō dicit.
si tñ diceret ul de pēcio subtraheret
abundātiōis esset pētus. Quis ad h
nō videat teneri ex iusticie debito.
A. Idē i lū. con. eo. ti. q. 14. **B.**

7 **Q**uid de mercatorib⁹ q inter se
pveniūt ut certo pēcio vendāt? **R.**
p m Hosti. Pactū illicitū ē. et si licē si
quis in ciuitate iextraret ut sibi so
li vendere liceat. Et si qd buiusmōdi
officiū exerceat. d3 p m leges suis

bonis expoliari et exilio ppetuo dā
nari. et si licē pcedētes puniri. **A.** i.
officiales q pdicta monopolia pce
dūt ul nō puniūt. ut i. l. de q stati. **B.**
C. de monopo. l. vna. **A.** Ibi dī
Iutem⁹ ne qd cuiuscūq⁹ vestis aut
piscis aut pectinū ul cuiuslibet alte
rius ad victū ul ad quēcūq⁹ vsū
ptinentis speciei uel cuiuslibet ma
terie pro sua auctoritate ul sacro iā
elicitō aut i posterū eliciēdo rescri
pto. aut pragmatica sanctiōe. i. cau
sali seu statutaria ordinatione. pra
gmatis. n. ē causa. idē pragmatic⁹
i. cātiuus ul causidic⁹ p m Catholi
con. Seq⁹. ul sacra nre pietat⁹ āno
tatiōe monopoliū audeat exercē. Ne
q⁹ illicit⁹ habib⁹ pueniētib⁹ pueret
aut paciscatur ut species diuersoz
corporū negociationis nō minoris
q inter se statuerint venūdes. Edi
ficioz q artifices aliozūq⁹ diuer
soz opoz pfectores et balneatores
penitus arceant pacta inter se cō
ponere. ut ne qd quod alteri cōmis
sū sit op⁹ impleat ut iunctā alteri
solicitudinē alē incipiat data lnia
vnicuiq⁹ ab altero icōuatū et re reli
ctū opus p alterū sine aliq timore
dispēdiū iplere. si qd autē monopo
liū aut⁹ fuerit exercē. bonis ppijs
spoliat⁹. ppetuitate dānet exiliū. **B.**
8 **Q**uid de illis q vēdere nec emē
nouerūt nisi cū mendacijs piurijs
et iuramētis? **R.** p m Ray. Quo
tiens causa recipiendi piurant uel
mentiū pccant mortalit. et tenen
tur ad restitutionē. **A.** s. in q tū
recipit. primū. ut dīc glo. Ray. nō

distinguitur. recepit in modico vel
 magno. ut in sū. con. eo. ti. q. 18. **B**
 Si autem quis ignorans dicit falsum credens
 dicere verum. vel etiam si dicit scienter non in-
 tendens nocere. primo si se intendit sua-
 re. nec propter hoc re amplius debito sup-
 uendat. tale mendacium potest dici venia-
 le. si tamen iurat vel iurat peccat mor-
 taliter. vide. j. pium. **A**. Idem in sū.
 con. dca. q. 18. ubi addit quod dicit ta-
 les debet per restitutionem induci ad
 largas elias faciendas. p. aiab. il-
 loz. de q. reb. licet ignorans forte ali-
 qua habuerit. Ibi etiam dicitur per
 hosti. q. licet Ray. dixerit menda-
 cium ex quo aliter non dānificat veniale.
 tamen ex quo assidue et de consuetudine quis
 mentis videtur mortale. sic et ebrietas
 si sit assidua mortale est. 25. dis. 5.
 alias. Idem etiam de mendacio plueru-
 dinario videtur sentire. Lto. 2. 2. q.
 uio. arti. 4. Item ut patet in dca. q. 18.
 glo. Ray. dicit quod mercator de suis
 mercibus potest accipere moderatum lucrum
 quod ad arbitrium boni viri limitandum
 est. quod non est determinatum quantum in singulis
 solidis aut libris aut marchis acci-
 pe liceat de lucro. Con. Lto. ho-
 sti. aut dicit quod ad hoc quod mercatores
 sine omni fraude officia sua exerceant
 bona fide. consulere talibus quod de lina
 epi sui scriberet quantum possent lucrari in me-
 sura bladi et vini et silibus. vel quantum
 possent vltra quod emerit per libera vendere
 in recompensatione laborum et expensarum. et si
 sic venderet sine mendacio ipsos cre-
 deretur esse tuto. hiautem quod hoc non faciunt
 sine periculo viri euadunt. **B**

9 **Q**uia quid aliis emerit nomine suo

etiam de pecunia aliena emptori ac-
 quiratur. non ei cuius fuit pecunia.
 C. de rei vendi. si ex ea. nisi in quibus-
 dam casibus. Nam quicquid emit de pe-
 cunia ecclesie ipsi est. ut dicitur. ecclesia p.
 5. 1. Eodem modo si tutor vel curator
 de pecunia minoris emerit sibi ipsi
 proprium. nam minor vendicare poterit il-
 lud. ff. qui ex facto tu. l. 2. Idem de
 milite si de pecunia sua alius emerit
 proprium. C. de rei vendi. si ut. pponis.
 Idem in marito et uxore. quod si alius eorum
 aliquid emerit de pecunia quam ei alius
 donauit. poterit ille cui fuerit pecu-
 nia illud vtiliter vendicare. ff. de do-
 na. in e. virum et uxorem. l. uxorem marito.
A. Et ibi patet quod si vir verum quod uxorem
 vel vir qui accepit donum efficit non solu-
 uendo. Et idem casus qui habetur in isto. 5.
 non in sū. con. l. 2. p. ti. 14. q. 1. **B**
Utrum liber homo vel proprius filius vendi
 possit? R. per hosti. Nam. nisi solum
 quod pater vendere potest filium necessitate fa-
 mis urgente. ita tamen quod si restituatur
 emptori pretium siue a filio siue ab
 alio quicunque et quicunque ipse filius in inge-
 nuitate pueniat. in nullo aut alio ca-
 su licet patri filium vendere. Matrem etiam
 non urgente necessitate famis non licet
 vendere filium. **A**. Idem in sū. con. l.
 2. ti. 8. q. 1. Et predicta probatur in l. i.
 et. 2. C. de pa. q. si. dicitur bis quod ibi
 habetur in tex. et glo. Item liber homo ef-
 ficiter seruus si patiat se vendi ad pretium
 participandum. Insti. de iure. pso. 6. ser-
 ui. **B**. Ad materiam emptoris et
 venditoris potest pertinere multa que habent
 negotiatio. De his que emuntur ad
 eorum terminum. et de his que emuntur vinum

io

bladum ut carius vendat. et plura
huiusmodi vide. §. vsura 3.

Emunitas ec-

clesie. Emunitas est privilegium
ecclesiastice libertatis vel personarum vel
reorum ad eam pertinetium. Et dicitur emunitas
quasi est munia. officia. a quibus sunt immu-
nes. ut. §. patebit. **A.** Hoc fuit di-
ctum Ray. ut in su. co. li. p. ti. 14. q. 1. **B.**

Quam emunitatem habet ecclesia con-
secrata? **R.** In Ray. h. 3. p. ut nullus
ide per vim abstrahatur nisi in casibus quibus
vide. §. emunitas confugientium. §. p.
Item ea que in ecclesia posita sunt nec per vim
nec per furtum auferenda sunt. aliter sacri-
legium committitur. i. 1. q. 4. q. 4. **A.**
Alia incipit. si quis inuenit. **B.** Item quod
nullus mortuus in ecclesia sepeliatur nisi
episcopi abbates aut digni presbyteri aut
etiam fideles laici. i. 3. q. 2. nullus. Et
intelligitur quodam de illis laicis qui mira-
cula faciunt. Alii intelligunt de fide-
li in dignitate constituto sicut comite
et rege. **A.** Hoc fuit dictum Hosti. qui
etiam addit quod sic de facto seruatur. ut
in su. con. eo. ti. q. 2. Glo. aut in deo
c. nullus. intelligit tertium illud generaliter
sic sonat. videlicet quod omnis christianus possit
sepeliri in ecclesia nisi expressse in peccato
mortali moriatur. uel ei spiritualiter se-
pultura denegetur. et ita totum seruatur
sed de iure aliud videtur. **A.** In p. sepe-
liendis corporibus videmus cimiteria
separatim ab ecclesia constituta. **B.** Item
emunitatem habet ecclesia quod in choro non
debet morari laici cum clericis. extra
de vita et bone. cle. c. p. de pse. di. 2.

sacerdotum. **Item** quod in seculare habi-
tacula de cetero non pertinet. de pse.
di. 1. ligna. et in. §. c. se. et de reli. do.
ad lxx. **A.** In his etiam. c. p. 3. q. si
militie nec vasa ecclesiastica nec cor-
tine nec vestimenta nec cetera orna-
menta debent pollui coniugis nuptiarum
vel alijs secularibus visibus. Dicit tamen glo.
Ray. ut p. 3. i. de ca. q. 2. q. si legatus
aplice sedis vel episcopus vel archiepiscopus re-
cipiet ab episcopo vel caplo alicuius ecclesie
vel monasterio. bene posset ornari do-
mus ecclesiastica in qua recipiet corti-
nis et ornamentis ecclesie. **B.** Item quod
non possit vendi propter aliquam necessitatem
in Auten. de alie. et empbi. §. et qm.
coll. 9. Item quod ea placita secularia
non sunt facienda et maxime de causa san-
guinis. et eo. c. p. et. c. cum ecclesia. nec
fiat ibi parlamenta nec negociati-
ones et precipue iudicium secularium. nec stre-
pitus iudiciorum secularium nec processus
iudicium secularium. et finie in dictis lo-
plate ipso iure non valent. et eo. de cet.
tomu. li. 6. **A.** Ibi dicitur. Processus
iudicium secularium ac specialiter plate
finie in eisdem locis omni careant rotoze fir-
mitatis. **B.** Item quod ibi non fiat lu-
di theatrales cum laruis et silibus inco-
nestis. et de vita et bone. cle. cum reco-
rem. Secundo hoc de honestis et reuocis
representationibus. ut representare presen-
tationem. Herodem magos. et cetera huius-
modi que magis inducunt ad reuotionem
quam ad vanitatem. Et quod talia possint fi-
eri. et ar. de pse. di. 2. semel. et di. 4.
quod circa fi. **A.** et quodlibet festum est si-
gnum preteritarum regum. et §. di. quod die.

A. Idē qđ notat i b. s. habetur
i sū. con. dicta. q. 2. **B.**

2 **C.** Etz ecclie nō cōsecrate habeant
p̄dictas emunitates. R. fm Ray.
Habet. ex eo. ecclie. Hoc aut̄ intel
ligendū si auctoritate ep̄orū suoz
sūt edificate. ar. ex re reli. do. ad b.
Et vbi ep̄s posuit p̄mū lapidem ⁊
edificate sūt ut p̄secrēt. Con. In
no. ⁊ hosti. **A.** Idem in sū. con.
eo. ti. q. 1. **B.**

3 **C.** Etz cimiteria habeant emuni
tatē. R. fm Ray. ⁊ hosti. Habet
eādē quā ecclia. ut dictū ē s. cimi
terū. s. p. **A.** nisi in duob⁹ cast
bus. ut ibi i sū. con. eo. ti. q. 6. **B.**

4 **C.** Etz ecclesia interdica p̄uilegium
emunitatis retineat. R. fm hosti.
⁊ Hoff. Dicēdū qđ sic. Hec emi
nerentia deo debet qđ nō relinquit
nec etiā ecclia sua. ideoqđ non p̄dit
p̄uilegiū. qđ culpā nō cōmittit. **A.**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 8. **B.**

5 **C.** Etz p̄uata oratoria domoz ha
beāt p̄uilegia emunitatis. R. fm
hosti. ⁊ Hoff. qđ non. Hodie nāqđ
qđ ē oratoriū cras poterit ēē came
ra. **A.** Idem i sū. con. li. p. ti. 14.
q. 9. **B.**

6 **C.** Que ē emunitas p̄sonaz ecclie?
R. fm Ray. Nō debet fangari an
gariis ⁊ p̄agariis. i. fuiturib⁹ p̄so
naz ⁊ rep. C. de ep̄is ⁊ cle. ois. ⁊ l.
p̄llyteros. iz. q. 2. eccliaz. In ne
cessitate tñ ut si ciuitas ēēt obfessa
nō d̄z pati ecclia suos rusticos ali
quo defendi p̄uilegio a custodia ⁊
b⁹. imo d̄z eos cōpellē. ex eo quēit.

A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 16. **B.**

7 **C.** Quā emunitatē bz ecclia circa
res tpales? R. p̄ quidē qđ ecclis
donari p̄t i infinitū. ut dictū est s.
ecclia p. s. 4. Itē qđ relictū ecclis
etiā min⁹ solēniē valet ut s. ecclia p.
s. 5. Itē qđ i ecclia trāsserē dñuz
rei solo pacto. cū alijs p̄sonis sit ne
cessaria traditio. C. de sacrosanc.
eccle. ut inē diuinū. **A.** Itē etiā p̄z
qđ idē ē ⁊ circa hōspitalia ⁊ circa cō
cessa i redemptionē captiuoz. **B.**
Itē qđ q̄cqd emptū fuerit de p̄cunia
ecclie ad eā d̄z reueri. ut s. ecclia p.
s. 1. Itē qđ non valet alienatio rei
eccliaſtice nisi i casib⁹ q̄s habes s.
alienatio. s. p. **A.** Idem etiā ca
sus notat i sū. con. eo. ti. q. 11. **B.**

8 **C.** Tpales dñi qđ subdij in dīcāt
ne p̄lat⁹ siue p̄sonis eccliaſticē q̄cqd
vendant uel emant ab eis uel ip̄s
bladū molār coquāt panē aut alia
huiusmōdi obsequia exhibē p̄sumant
eoip̄s sūt excoicati ex eo. eos. li. 6.

9 **C.** Que ē emunitas p̄dīoz ecclie
astīcoz. R. fm Ray. Nō debet gra
uari sordidis munerib⁹. ut calq̄ co
quēde. arane fodiende. cloace pur
gāde ⁊ sūb⁹ qđ vilia sūt. i. 6. q. 1. s. no
uaz. **A.** Alīcūpit. nouellaz. **B.**
Ad honesta nō munera sic sūt tribu
ta ordinaria tenent etia p̄dia ecclie
fiap. 23. q. vlt. tributū. Fallit tñ in
domib⁹. atrijs. ⁊ torē int̄ eccliaſiā
posi⁹ ⁊ etiā i māso i qđ ecclia totata
ē. **A.** Alij dicunt. i qđ ecclia sita ē.
ut i sū. con. eo. ti. q. 18. vbi etiā notat
oia qđ habet in b. s. s. 3. p̄t videt

intelligēdū de māsō totis vt videt
posse colligi ēē de censu. c. p. vbi etiā
glo. dīc q māsus ē quātitas frē q
sufficit duob⁹ totus i vno āno ad
laborandū. In dōc etiā. c. p. dī q
siliē nūbil dō solui de decimis ⁊ ob-
latiōib⁹. **B.** de qb⁹ nullū dō dari
tributū. de alijs sic. nisi ep̄sse fue-
rit remissū ab eo q potuit. Nam res
ad ecclesiam trāsīuit cū onere suo.
z. q. v. l. f. m. canonicā. ēē de censu.
sanctū. i. q. i. si q̄s laic⁹. Si p̄o sē
ēfordinaria ⁊ de nouo sup̄indicta
nō tenent. i. q. i. placet. **A.** Nisi
q̄ten⁹ antiq⁹ tenebāt ad sup̄indi-
cta. q̄ transeūt cum onere suo f. m.
glo. Ray. ⁊ m. dē. q. i. g. in sū. con.
B. Siliē nec ad ea q subito inū-
gunt nisi respiciāt ad pias causas
ut q̄ p̄nceps mouet exercitū con-
tra sarracenos uel hereticos. ul⁹ q̄
petit ad constructionē pontiū uel
aliā silem cām. In talib⁹. n. si ne-
cessitas exp̄p̄cat debent dñi secula-
lares nō auctoritate p̄pria accipe-
re humiliter ab ep̄o ⁊ clericis postu-
lare. ⁊ illi visa necitare poterūt cō-
ferre. ēē eo. nō min⁹. ⁊ ēē de censu.
cū ap̄s. S. z. hodie nūbil cōferre de-
bent i auxiliū p̄ncipiū nisi consulto
papa. ēē eo. aduersus.

io **E**t laici possunt hospitium erigē
ab ecclesia. R. f. m. Hosti. Hospitiū
erigē violenē ⁊ tāq̄ ex debito nō
p̄nt. ēē eo. c. p. 4. z. dī. q̄scam⁹. ca-
ritatiū tñ denegādū nō ē. Dīc tñ
Inno. q̄ si q̄s irecognitōe bñfici-
orū suoz reseruasset sibi hospitium i

aliq̄ ecclesia. illud retetur. i. g. q. v. l. f.
Eleutten⁹. S. z. nō licet tali irrūpe
violenē domos ecclesie rōne alicuius
iurj sibi debiti. aliē sacrilegiū cōmit-
tit. i. z. q. z. nulli. Et eadē rōne non
p̄nt tollē ide necessaria hospitium vio-
lēt i grediēdo. **A.** Quia etiā f. m.
etiā Inno. ēē eo. ca. p. i. p̄dco casti
nulla dom⁹ nec aliq̄ res retet hāc
seruitutē. uel etiā ad b̄ sūt obligate.
S. ecclesia ē obligata ad b̄ ⁊ p̄sonalis
actio non realis cōpetit ē ecclesie.
Sec⁹ tñ de ep̄o ul⁹ abbate uel alio
bñte iurisdictionē i ecclesia aliq̄ q̄ pos-
set aliū iniq̄ intrātē violenē expellē
⁊ domū irrūpe. Et idē de possessore
alicui⁹ ecclesie q̄si p̄lar⁹. Sec⁹ de ab-
bate respectu domoz capelle sibi sub-
iecte q̄ capellā nō possidet licz i ea
ius s̄biectiōis hēat. ar. ff. ad. Lacq̄.
quēadmodū. f. p. et. z. Et oia etiā q̄
sūt i b̄. f. habent etiā i sū. con. l. i. p̄.
ti. i. 4. q. i. 9. **B.**

Quid si possessio aliq̄ siue dom⁹
tenebat altergū facere alicui ⁊ ipsa
p̄ ea p̄uēit ad ecclesiam? R. f. m. Hosti.
Ecclesia tenebit aut rei fuitū exhibē
aut ipsā possessionē ⁊ redere. Idē Inno.

A. Idē i sū. con. eo. ti. q. z. o. **B.**

Que pena violatiū ecclesie emu-
nitatē? R. f. m. Boff. Qui aliq̄ mō
ecclesias violant seu p̄sonas uel ab
ipsis recipiūt violenē seu usurpant
bona ipsarū. sacrilegiū cōmittunt ⁊
excoicadi sunt. i. 7. q. 4. null⁹. ⁊ c. si
quis teinceps. In certj etiā casti-
bus excoicati sūt ipso iure. ut i cen-
diarius ⁊ effractor ecclesie p̄. q. 3.

canonica. i. q. 4. c. s. ecclesie. et de
sen. exco. p. q. si. Violator q. eccle-
siastice emunitatis nō solū pena spi-
rituali ut dictū ē puniē. s. etiā pena
pecuniaria q. n. q. maiori q. n. q. mi-
nori. i. q. 4. q. s. q. s. 7. c. si q. s. contu-
maz. hec arbitrio iudic relinquen-
da ē. 7. d. 3. dari p. sone uel loco cui
facta ē iniuria uel cui? emunitas est
violata. et de sen. exco. parochia-
nos. 7. c. se. et de symonia. de h. aut.
i. q. 4. si q. s. i. attrio. **A.** Hoc fuit
dictū Ray. dicētis q. licz pena pe-
cuniaria sacrilegij diuersimode in
diuersis. c. ponat. credo tñ q. hodie
pena illa arbitrio iudic relinquat.
Hosti. tñ exp. m. pticulares penas
fm diuersa iura. ut in sū. con. eo. ti.
q. 21. **B.** De pena eoz q. de nouo
submitūt sibi guardiā vacatū ec-
clesiarū. vide s. ecclesia p. s. p. l. t. De
ecclesiastice p. sone nō tenent ad tal-
lias etiā rōne suarū possessionū. j.
tallia. s. si. **A.** Nisi forte tales pos-
sessiones p. p. fuisse b. uisimodi
tallijs subiecte. q. trāseūt cū onere
suo. s. s. 9. **B.**

Emunitas cō-
fugiētū ad ecclesiā. Nullus
ad ecclesiā cōfugiēs ide p. vim ex-
trahi d. 3. p. t. q. i. casib. puta si ille
q. cōfugit ad eā sit public? latro. s.
q. stratas publicas insidijs 7 ag-
gressib. obsidet. Si licz 7 si sit no-
cium? agroꝝ populatoꝝ. s. q. de no-
cte agros de populat. i. vastat uel
cōburnit. tales ipune p. t. extrahi. i. q.

q. 4. sicut. et eo. inf. alia. **A.** Et de
talib? videt intelligēdū qd p. cepit
dñs Exo. 21. Si q. s. de industria oc-
ciderit primū suū 7 p. insidijs. ab
altari meo euelles eum ut moriat.
fm Ray. cur? fuerūt dicta oia q. in
isto p. n. bñt. ut i. sū. con. li. p. ti. i. q.
q. 2. Itē glo. in d. c. c. sicut. i. q. 4.
dicit q. licz leges plures alias p. so-
nas excipiant ab hac emunitate ut
homicidas adulteros 7 raptōres
virginū. tñ fm ius canonicū excipi-
unt solū p. dicti videlicz publicus
latro 7 nocturn? populatoꝝ agro-
rū. vñ 7 in hac pte legi derogatū ē.
7 standū ē decretali. ut notat i. d. cā
q. 2. ad fi. idē etiā dicendū est de se-
quentib?. **B.** Itē si q. s. in ipsa cō-
miserit maleficiū sperās se ab ecclesia
defendi. qd sp. p. sumit nisi contra-
riū probet. nō debet p. ecclesiam re-
fendi. extra eo. imunitatē. **A.** Ibi
etiā idem dicit de relinquēte i. cimi-
terio. sed de dicta p. sūptice nihil di-
citur. sed fuit dictū glo. Ray. ut p. 3
i. d. cā. q. 2. **B.** Itē si confugiēs sit
seruus. q. si p. s. t. a dño cautione
de ipunitate nō velit de ecclesia exire.
iuit? cōpellit 7 reddit dño. i. q. 4.
A. Id cōstituim? et eo. inf. **B.**
Quid si cōmiserit maleficiū i. vna
ecclesia nūq. defendit cōfugiēdo
ad aliā? R. fm xv. ad. q. cū vna
sit ecclesia i. toto orbe. iux illud Cā-
tiq. p. Una ē colūba mea. licz sint
multe pticulares ecclesie. qui iniu-
riam facit vni facit 7 oib?. licz for-
te de consuetudine apud aliq. aliē

obseruet. **A.** Forte putantes q
sic minor vti privilegio suo contra
aliū minorē. ita vna ecclesia contra
aliā fm eundē **X.** ut in sū. con.
eo. ti. q. 3. **B.**

2 **Q**uod dicitur defendi malefactor qui
ad ecclesiā confugit? **R.** q̄tūcūq;
gūe delictū cōmiserit p̄ter ea q̄ in
duob⁹ primis. s. dicta sūt. debet ei
rectores ecclesiarū saluare vitā ⁊ mē
bra. ⁊ poterūt eū p̄tēti cōcedere re
cepta sup illius impunitate idonea
cautiōe. s. ul' iuratoria tñ. i. q. 4.
id cōstituim⁹. uel etiā fideiussoria ⁊
penali sitimeat q̄ ille q̄ p̄tē nō bñ
obseruet iuramentū. ar. eē ⁊ re resti
spo. eē ⁊ trāsmis̄sa. ⁊. c. lras. s. si. **A.**
His etiā iuribus p̄ q̄ si non posset
sufficiēs cautiō puideri. nō solū nō
d̄z p̄tēti restitui s̄ ab eo poti⁹ amo
ueri. **B.** Sup eo aut q̄ lique fe
cit. alie legitime puniēdus ē. eē eo.
int̄ alia. s. si liber. **A.** Et ibi vi
citur q̄ talis cōfugiēs dānari nō
d̄z ad mortē ul' ad penā. **Qñ** ⁊ glo.
ibi sup p̄to puniēd⁹. dic̄ q̄ dictus
cōfugiēs puniēd⁹ ē pecuniarie dū
tagat uel alia satisfacciōe p̄ter penā
corporalē. **B.** Porro talis q̄ diu
ē i ecclesia nō solū nō extrahēdus ē
s̄ etiā nec molestād⁹. nec restis nec
victualia tenegādā. C. ⁊ bis q̄ ad
eccle. p̄fu. l. p̄nti. s. p̄. De si q̄s con
trafecerit. sciat se maiestatis crimi
ne irretitum. ⁊ sic ultimo supplicio
puniendū. **A.** De b̄ i dca. l. p̄nti.
sic dic̄. Decernim⁹ nullos penit⁹
cuiuscūq; p̄dictis ⁊ sacrosanctis

ecclesijs orthodoxe fidei expelli aut
tradi cōfugas. nec p̄ his venerabi
les ep̄os aut religiosos ⁊ cōmōs
exigi q̄ a p̄fugi debet. **A.** eos q̄ b̄ emō
liri aut facē aut nuda saltē cogitati
one atq; tractatu ausi fuerint tēpta
re capitali ⁊ vltima supplicij aiad
uersitē plectēdos. Et ⁊ crimie ma
iestatē d̄r eo. ti. l. z. **B.** Hāc aut li
bertatē b̄z p̄fugiēs ad eccliam ⁊ eē
eā infra. 30. passus. i. q. 4. q̄s q̄s. ⁊. c.
diffiniuit. **A.** Et si ē ecclesia maior
i. matris. etiā infra. 40. passus. i. q.
4. sic. ⁊ nō. i. sū. con. l. p̄. ti. i. q. z.
fm Hosti. cui⁹ etiā fuisse videt̄ oia
q̄ i b̄. s. bñ. ut ibi. **B.** ut ad req̄si
ta nature exeat reb̄ loq̄ ita tñ q̄
nō accedant ad alias domos. ut in
dcō. c. diffiniuit. **A.** s. ad domos
extraneas. ut i ipso. c. diffiniuit. ibi
absq; domoz extraneaz receptacu
lo ⁊c. **B.** Hoc p̄o privilegii ⁊c. 30.
passib⁹ nō bñt capelle q̄ sūt infra am
bitum muroz i castris. ut dicto. c.
q̄s q̄s. **A.** Ibi d̄r. Capelle q̄ sūt
infra ambitū muroz castelloz non
ponūt ibac. 30. passū obseruatiōe.
tñ in sū. con. dca. q. z. idē d̄r ⁊ ex
istētib⁹. i. ambitū muroz ville uel
ciuitatē. s̄ forte p̄t̄ intelligi ⁊c pua
ciuitate. **B.**

3 **Q**uid si iude⁹ pagan⁹ ul' excoi
cat⁹ cōfugit ad eccliam. nūq̄d defen
det? **R.** fm **X.** De iudeo ⁊ pagano
saḡ credo q̄ sic. Con. Inno. ⁊ Ber.
p. l. i. C. ⁊ bis q̄ ad eccle. p̄fu. De
excoicato autē q̄dam dubitāt cum
sit extra eccliam numero ⁊ merito.

Et subdit ipse **X**. Credo qd idē re-
teat cōiudiciū de vtrifq. puto tñ in
h cōsuetudinē approbatā eē tenē-
dā. **A**. Idē in sū. con. li. p. ti. i. 4.
q. 5. vbi etiā addit sūm hosti. qd si
iude? q obligat xpiano confugerit
ad eccliam nō recipit qusq. rebira
reddiderit vniuersa. **B**

4 **C** An defendat cōfugiēs ad pa-
latiū epi? **R**. Eodē mō defendit
sicut cōfugiēs ad eccliam. i. 1. q. 4.
id cōstituiū. qd intelligūt qdā qñ
palatiū ē pūctū ecclie. tñ p dicitū. c
nō distinguit s absolute loquit de
domo epi. **A**. Et ita absolute vi-
det intelligendū. sic etiā tenere vi-
det Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. xi. 7
firmat glo. i. rē d. c. id pstituiū. **B**

5 **C** Quid si qd pfugiedo ad eccliam
obuiauerit sacerdoti portati corp?
epi 7 ei adhareat. nūqd defendet?
R. sūm hosti. Sic. q. uis nō sit ex-
pūi i iure. tñ quilibet catholic? hoc
fouē d. 3. Mā 7 mulier q terigē sim-
bria vestimenti epi salua sacra est.
Matth. 23. s 7 sūm leges statua pfe-
cti saluat boiem si ad eā pfugerit.
6 **C** Quis pvidebit de expēsis ei qui
ad ecclesiam pfugerit? **R**. Ecclia
pvidebit. C. de his q ad ecclie. pfu.
l. pūti. i. si. sic 7 rector carcer? pui-
tebit caprimis. C. de epis. audi. iudi-
ces. hoc notatur. i. 1. q. 4. diffiniuit.
A. s i glo. 7 idē in sū. con. eo. ti. q.
12. sed in dē. l. presenti. nō bñ hoc
probat. **B**

1 **C** An iminēte psecutiōe hostili to-
mines cū familijs 7 rebus possint

se in ecclesia recipere? **R**. Ecclie cū
oibus suis ornamētis debet teneri
mūde. nec debet ibi diuinia fieri ul
boies iacere aut supellectilia sua mit-
tere nisi ppter hostiles icursus aut
incēdia repentina seu alias necita-
tes vrgentes. sicut q necitate ces-
sante inde res i loca pstina reportē-
tur. c. de custo. eucha. reliq. d. 4. 2
c. p. l. 7 vlt. **A**. Idem i sū. con. eo.
ti. q. 13. **B**

8 **C** An i ecclia possint fieri ppugna-
cula 7 inde pugnari s hostes? **R**.
sūm Ray. Mō d. 3 ecclia icastellari
uel muniti ita q inde fiat guerra
ul recipiat q guerrā faciūt 7 picipue
pdones. aliter ppe metū paganor
hereticor piratarū siue pdonū pōt
muniti. 7 pñt ibi hē recursū non
solū clerici s etiā laici 7 defendē ec-
clesiā 7 q i ea sūt. ar. c. de custo. eu-
cha. reliq. 14. q. 6. si res. et. c. bi. q.
ita tñ q cessāte necitate icastellatio
cesset. **A**. Con. Al. Inno. 7 hosti.
dic tñ hosti. q cū incūbit necitas
ista icastellatio d. 3 fieri auctoritate
epi. ut i sū. con. eo. ti. q. 14. **B**. Et
facit ad s. bellū 3. s. fi. **A**. Pre-
dictis etiā ē addendū q si qd in ec-
clesia facit tumultū seu iē tñ d. 3 sūm
leges occidi. C. de his qui ad ecclie.
pfu. l. 3. vbi d. Denūciam? vob oib?
ut in sacrosanctis ecclis 7 in alijs
qdē venerabilib? locis in qb? cū pa-
ce 7 qete cōpetit celebrari abstine-
atis ab oi seditiōe. nemo cōclama-
tionibus vtatur. nemo moueat tu-
multum aut impetū cōmittat uel

conuenticula collecta multitudine in qualibet pte ciuitatis uel uici uel cuiuscūq; loci colligē aut celebrare conet. Nam si q̄s aliqd p̄ leges a q̄busdā subimet estimet p̄trari liceat ei adire iudicē et legitimum postulare p̄sidiū. Sciant sane cōs q̄ si q̄s p̄ bui edicti normā aut agere aliqd aut seditionē mouere tēptauerit ultimo supplicio subiacebit. **B**

Enormia q̄ sūt. **R.** Enormia sūt in canones dicunt dupliciter p̄ mō illa q̄ ad normā p̄nē plene reduci nō p̄nt q̄n sp̄ remaneat aliqd de pena. nā et ip̄ediūt ordiis executionē et b̄nficiū retētionē. **A.** s. etiā p̄ p̄niam. ut i iurib⁹. j. allegat⁹. **B.** Alia sūt tria. s. homicidiū. s. homicidiū. i. q. 1. si quis cōm. re p̄se. dī. i. c. p̄. Itē hēsis in q̄ p̄ vuln⁹ sanātū remanet cicatrix. i. q. i. xentū. Item symonia i ordine. et de accu. i. q̄stidīs. et ibi p̄z q̄ idē ē de symonia i b̄nficio. l. si q̄s adept⁹ esset ordinē uel b̄nficiū per symoniā ut ibi. **A.** De his etiā vide s. crimē. s. z. **B.** z. mō dicunt enormia q̄ dispensationē nō recipiūt. ut symonia in b̄nficio. i. q. i. erga. et. q. vlt. p̄z. **B.** etiā mō dicunt enormia oia illa relictā q̄ iducūt infamiā ciuile. i. ex q̄bus q̄s remanet infamis etiā p̄ p̄niam. ut i iurib⁹ de q̄b⁹ stat⁹. 3. q. 1. s. p̄zzo. et. z. q. 3. s. binc colligē. **A.** Idē q̄d i s. s. notat in sū. con. l. 3. t. 31. q. 1. **B**

Enormis lūria in clericis dīr q̄n ad mutilationē mēbris seu effusionē sanguinis. s. per vuln⁹ illatū. p̄cessū fuerit aut si i ep̄m ut i abbate p̄p̄tū manus violenta iiecta sit. et de sen. exco. cū illozū. aut etiā dīr enormis ex arbitrio boni viri et circūstantiis locozū tempoz et p̄sonaz. ut Insti. de iur. s. atrox. **A.** De his lat⁹ dictū est s. absolutio z. s. si. in aditione. **B**

Ep̄iscopus. **Stat⁹** Ep̄s sit p̄fectior q̄ stat⁹ religiosoz. **R.** s. in l. 2. z. q. 184. In oī gnē sp̄ agens est p̄stantius patiente. i. genere aut p̄fectiōis ep̄i s. m. Dionysiu se b̄nt ut p̄fectiores. religiosi nō ut p̄fecti. q̄z vnū p̄tinet ad actionē. alterū ad passionē. **Uñ** et manifestū ē q̄ status p̄fectiōis poti⁹ ē in ep̄is q̄ in religiosis. si tñ status ep̄ozū p̄functorie agat nabil est miserius aut periculosius ut. j. negociatio. s. 3. in fi.

Et licet ep̄iscopatū appetere **R.** s. in l. 2. z. q. 185. sicut dicit Aug⁹. 19. de ciui. dei. Locus superior et si amittet ut dect. tñ idē center appetitur. **A.** Habetur etiā s. q. i. q̄ ep̄atū. **B.** Contingit enī ipsū appetere p̄p̄tū altitudinē gradus ad quem sequit̄ reuerentia honor et sufficiētia tēporaliū. et h̄ modo appetē illicitū ē. et p̄tinet ad cupiditatē et ad ambitionē s. appetē p̄p̄mis p̄desse p̄ se laudabile ē. tñ p̄ sūptuosū videt̄ esse q̄ aliq̄s p̄cesse

appetatur ad h. q. subdij. p. sit. p. t. t. n. sine p. l. i. p. t. i. q. lib. z. appet. talia op. a. face. si cu. p. ringet. i. tali officio e. e. h. **Ab.** Qualia at. debet. e. e. op. a. e. p. o. z. 7. q. q. s. appet. o. z. s. a. t. o. n. d. i. t. **Breg.** i. pastoral. multa. de. bis. tractas. s. i. q. d. a. g. n. a. l. i. d. i. c. i. t. i. b. i. s. i. c. Sit. rector. cogitac. m. u. d. actio. p. c. i. p. u. d. i. l. c. r. e. t. i. l. i. l. e. t. i. o. v. r. i. l. i. s. i. p. t. o. s. i. n. g. u. l. i. s. p. c. o. p. a. s. s. i. o. n. e. s. o. c. i. t. p. c. u. t. i. s. p. t. e. p. l. a. t. i. o. n. e. s. u. s. p. e. s. u. s. i. n. t. e. r. n. o. r. u. m. c. u. r. a. e. x. t. e. r. i. o. r. u. m. o. c. c. u. p. a. t. i. o. n. e. n. o. m. i. n. u. e. s. e. x. t. e. r. i. o. r. u. m. p. r. o. i. d. e. t. i. a. i. n. t. e. r. n. o. r. u. m. s. o. l. l. i. c. i. t. u. d. i. n. e. n. o. r. e. l. i. n. q. u. e. n. s.

z **U**tr epalis dignitas libet a co-
ditac. seruli ul' ascripticia. R. Ab
vtrags. liberat etia dignitas sacer-
dotalis. dis. 54. si seru. sciente. **A**
Ibi nihil dicit de sacerdotali s. de
epali tm sic. epalis. n. ordo liberat
a fortuna seruli ul' ascripticia s. no
a curiali seu officiali. Et glo. super
p. to. epali. dic. etia sacerdotalis s.
ea. dis. ex antiq. s. 7. dictu. c. si seru.
ut ibi p. z. lex leonina. **B** Et fm
canones etiam a curiali. dis. 54. ex
antiq. s. **A** Ibi no videt dici nisi
de seruli. S. z. glo. i. de co. c. si seruus.
sup. p. to. curiali. dic. Scdm iura ca-
nonica s. no tenet. q. cu. ordo libe-
ret a seruli fortuna. multo forti. a
curiali. **B** Et q. r. u. ad h. no tenet
c. illud. si seru. sciente. v. r. i. t. i. n. nec ser-
uus nec ascripticia nec etia curialis
ordinari debet nisi fm distinctione
qua l. s. s. j. seru. z. p. totu. **A** vi.
de l. i. z. q. no debet ordinari nisi p. r.
fuerint a seruli ascripticia uel cu-

riali conditione absoluti 7 ab alijs
irregularitatib. sunt imunes. ut no-
tat in s. con. l. i. 3. r. 1. 16. q. 2. **B**

Utr epm 7 p. l. yteru. q. r. u. ad ap-
pellatione q. n. q. non fuit differetia
q. r. i. t. i. 7. illi dicebat p. l. yteri 7. e. p. i.
s. p. t. n. fuit differentia realis. unde 7
in p. m. i. t. u. a. e. c. c. l. i. a. s. o. l. i. a. p. l. i. c. o. f. i. r. m. a.
b. a. t. **A. c. s. 8.** **A** i. p. m. a. n. i. m. p. o. s. s. i.
t. i. o. n. e. s. p. i. r. i. t. u. s. c. e. n. t. i. a. d. a. b. a. t. u. t. i. b. i. q. i. p. o.
s. i. t. i. o. r. e. s. i. g. n. a. t. u. r. p. e. r. c. o. n. f. i. r. m. a. t. i. o. n. e. m
s. e. u. c. r. i. s. m. a. t. i. o. n. e. m. 7. i. d. e. o. s. o. l. i. e. p. i. s. u. n. t.
q. v. i. c. e. a. p. l. o. r. u. m. p. r. i. m. a. t. u. r. u. t. e. x. t. e. s. a. c. r. a.
v. n. c. c. v. n. o. s. p. f. r. o. s. **B** Erat 7
olim q. d. a. p. l. a. t. i. q. dicebant coe. p. i.
7. q. b. p. t. r. a. n. s. e. u. d. u. e. q. z. a. m. o. t. i. s. u. t.
68. dis. s. b. i. p. o. 7. c. s. e.

Utr ep. dispensare pot in omni cri-
mine nisi ex p. l. i. s. s. e. s. i. b. i. p. h. i. t. e. a. f. a. i. u. r.
re. dis. 82. p. r. e. s. b. y. t. e. r. 7. r. e. p. e. d. i. s. 6.
c. s. i. f. i. e. x. t. e. s. e. n. e. x. c. o. n. u. p. c. i. r. c. a. f. i.
a. d. i. d. e. f. f. q. e. x. c. a. u. m. a. l. n. e. c. n. o. s. **A**
q. d. e. i. s. 7. h. e. c. c. o. i. o. r. d. o. c. t. o. r. u. m. s. e. n. t. e. t. i. a.
f. m. **B. e. r. 7. n. o. 50.** dis. si q. s. p. r. e. s. b. y.
t. e. r. 7. v. i. d. e. s. d. i. s. p. e. n. s. a. t. i. o. s. 6. p. t. o.
t. u. m. **A** Hoc intelligendu. e. n. i. s. i.
s. u. p. e. r. a. l. i. q. u. o. c. r. i. m. i. n. e. e. p. i. s. r. e. n. e. g. e. t.
a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. a. m. t. u. n. c. c. o. n. s. e. q. u. e. n. t. e. r.
m. u. l. t. o. m. a. g. i. s. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. u. r. r. e. n. e. g. a.
t. a. d. i. s. p. e. n. s. a. t. i. o. e. x. t. r. a. r. e. s. e. n. e. x. c. o. c. u.
i. l. l. o. r. u. m. u. e. l. n. i. s. i. i. n. i. u. r. e. s. i. t. s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r.
p. e. n. a. e. x. p. r. e. s. s. a. 7. n. i. b. i. l. d. e. d. i. s. p. e. n. s. a. t. i.
o. n. e. d. i. c. t. u. t. u. n. c. n. o. e. s. t. c. o. n. t. r. a. i. u. s.
d. i. s. p. e. n. s. a. n. d. u. s. s. e. d. i. u. r. i. p. a. r. e. n. d. u. 7. p. e.
n. a. e. x. p. r. e. s. s. a. i. r. r. o. g. a. n. d. a. e. x. t. e. o. f. f. i.
d. e. l. e. r. e. c. a. u. s. i. s. **B**

Utr ep. non pot restituere repositu
sive degradatu s. tm papa. dis. 50.

c. p. et 2. **N**ā nec p̄fēs p̄uincle p̄t
illum restituere quē dānauit. ff. de
q̄st. l. i. in fi.

6 **E**p̄i et sup̄iores nullā sniam su-
spensib̄is uel inēdicti incurrūt ipso
iure nisi de eis exp̄se dicatur. ex re
sen. exco. q̄ p̄iculosū. li. 6.

7 **E**p̄s i tota sua diocesi iurisdic-
tiōē bz ordinariā. vñ p̄t p se et per
aliū i q̄libet loco nō exempto pro
tribunali sedere. causas audire. et
p̄sonas ecclesiasticas cū optuerit ca-
pere. carceri reputare et cetera offi-
cia. **A**. q̄ ad ipsi spectat officiū.
ut i. c. de q̄ stati. **B**. libere exercē.
ex re offi. or. cū ep̄s. li. 6. S3 quō
possit i diocesi aliena h̄ facere. vide
s. absolutio p̄. s. 6.

8 **E**p̄s q̄ i aliq̄ loco bz iurisdic-
tiōē ep̄alē qualiter exequet? **R**. p̄m
Ray. Debet p̄stituē iudicē secularē
q̄ causas audiat p̄cipue sanguinis
cui p̄t et dz p̄cipe q̄ vnicuiq̄ faci-
at iusticiam. **Q**z si iudex interrogat
eū i sp̄ali qd̄ agendū de tali q̄. s. p̄-
nā sanguis meref p̄t r̄ndē. cōsule
iurisp̄itos. et caueat ne p̄p̄ suā r̄n-
siōē directā uel indirectā iudex itel-
ligat q̄ debeat eū sanguine punire.
De h̄ casu b̄. j. homicidiū 2. s. p̄.
et homicidiū 4. s. 3. **A**. Idem in
sū. con. li. 2. ti. s. q̄. S3 vbi etiā di-
cit p̄m glo. Ray. q̄ h̄ casu p̄reps
r̄ndere et ei p̄ape q̄ puniat reū p̄m
q̄ ius dictauerit dū mō nō exp̄mat
q̄ puniat eū ad sanguinem uel ad
mortē. sic nōt Hugo dis. 3. ois autē
lex. Et addit Ray. q̄ talis p̄lar nō

dz etiā p̄ntialit̄ interesse cause san-
guinis nec exequitiōi snie sanguis.
nā cito possit icidē i cām depositiōis
ex re exco. p̄la. ex b̄is. vbi d̄r de ep̄o
q̄ inēfuit suspēsiōi cuiusdā fur̄ et iu-
dici q̄rēti ab eo p̄silū r̄nderat. ma-
lū ē si sic euadat. et mandat papa q̄
cedat ep̄atui aut amoueaf. Et dic
glo. Ray. q̄ ob h̄ nō dz inēfesse exe-
cutioni snie i talib̄ q̄ videt inēfesse
tanq̄ p̄stans auctoritatē. aliē autē
vbi aliq̄s p̄uat ex sola curiositate
inēfesse talib̄ nō icurrit irregularita-
tē. Subdit etiā Ray. q̄ si nō appa-
ret casus de facto et interrogat ep̄s
uel ali⁹ cleric⁹ q̄ pena eēt infligēda
p̄ furto et homicidio et p̄silib̄. possit
dicē talis uel talis p̄m leges. **B**
S3 bñ p̄t relegare alicui etiā sp̄a-
lit sup̄ aliq̄ maleficio ut homicidio
et b̄n̄is mōi i iurisdic-
tiōē sua cōmis-
so. ut i q̄sita p̄itate iusticiā exequat.
nec p̄pter secutā penā fieret irregu-
laris. ex re cle. uel mo. ep̄s. li. 6. **A**
Et ibidē dicit de q̄cūq̄ alio p̄lato
seu clerico ep̄alem iurisdic-
tiōē ob-
tinente. **B**

9 **E**p̄i debēt habere yconomos. s.
q̄ p̄sint reb⁹ ecclie. et vicedños. s. q̄
p̄sint reb⁹ ep̄i. et tales nō debent esse
laici s̄ p̄bati clerici eiusdem ecclie.
89. dis. volum⁹. et c. q̄ i q̄busdā. et
c. iudicati. **A**. Idē i sū. con. li. 3.
ti. 13. q̄. 18. p̄m Ray. q̄ etiam addit.
H̄t nō dz dispensatiōē rex ecclie cō-
mittē p̄p̄ti q̄s uel fauore h̄āno et
ibonēste sibi p̄iūcē. qd̄ si fecerint pec-
cāt et debēt excoicatiōi anue subiacē
m

89. dis. decem. Quidā tñ itelligūt
h̄ re malis ppinqs. nā si boni sunt
vident etia alijs pferēdi. qd̄ verū ē
q̄ ad sustentationē nature. h̄ ibi. Idē
etia videt. q̄ ad administrationē qñ
sūt boni. cū h̄ casu cesset rō p̄hibiti
onis. nisi forte oriret scandalū ex
suspiciōe. **B.** Et q̄ ep̄i pñt qñq̄
a subditis moderatū auxiliū erigē.
vide s. dñs. s. 2. **A.** Meli⁹ h̄ i
c. cum aplus. s. prohibemus. ep̄ re
censi. **B.**

io **¶** Atq̄ ep̄s possit iudicare imedi
ate re subditū p̄latorū q̄ sub eo sūt
nisi gradati ad eū referat. R. s. fm
hosti. Licet sup̄ h̄ a diuersis diuer
sa notata sint. dico p̄suetudinē cu
iuslibet ecclie obseruādā q̄ iurisdic
tionē tribuit. Idē Host. **A.** Idē
in sū. con. li. 3. ti. 21. q. 5. **B.**

ii **¶** Ep̄i singuli i suis diocesib⁹ etia
sine p̄silio metropolitani pñt pluri
ma ut Ray. ponit. puta consecrare
p̄gines sūtr̄ et ecclias. ordinare cle
ricos. erigē altaria i ecclia p̄sebra
ta. nā i nō p̄sebrato sacerdos h̄ pōt.
ut s. altare. s. fi. Itē crisma cōficē.
baptizatos p̄firmare. reconciliare
solēniē penitentes. litteras forma
tas seu cōmēdaticias clericis dare.
h̄c oia. 88. dis. q̄ quis. re p̄se. dis. i.
null⁹ p̄sbyter. 81. dis. eñe⁹. Itē pñt
inē s̄ditos iudicare. ut. s. s. proxi
mo. Itē anathematizare cū solēni
tate re q̄ h̄. xi. q. 3. delēt. **A.** s. qz
debēt assistē. iz. sacerdotes cū cāde
lis accēsis. ut ibi dī. **B.** Itē diui
tere vnā ecclēsiā i duas. et duas

vnire. vnā subijcē alteri. et nouas
ecclesias erigē. et h̄ quidē ex causa
pñt facē. nō aliter. et nihilomin⁹ re
q̄sito p̄sensu illoz q̄ inest et q̄ for.
san ex h̄ ledi pñt. etia qñq̄ eoz cō
sensu nō obtēto. Ray. dic̄ req̄sito
cōsensu illoz q̄ inest etia si forte
nō obtēto. ut i sū. con. eo. ti. q. 1. vbi
etia ponūt oia q̄ i isto. s. habēt. **B.**
ex re excels. p̄la. sic. ex re ecclie. edifi.
ad audiētiā. io. q. 2. c. vlt. iz. q. 2.
placuit. Itē pñt ep̄alē synodū cele
brare. 38. dis. qñ. Itē reuertētes ab
heresi reconciliare. ex re hereticis. ad
abolēdā. **A.** Intellige h̄ fm glo.
Ray. et i dca. q. 1. q̄ ad reph̄sos i
heresi. qz occultos hereticos credit
absolui posse p̄ simplices sacerdo
tes nisi ep̄s loci retinuerit sibi talū
absolutionē. h̄ ille. Sz certe hodie
iste casus ē papalis etia q̄ ad occult
tos. ut p̄zi annali. p̄cessu curie. **B.**
Itē canonē late sūne q̄ ad suā dioce
sim cōdē. 30. q. 4. null⁹. Multa q̄
alia q̄ difficile eēt numerare. cū ep̄s
p̄ordinator sit i cūcū. 25. dis. p̄lect.
¶ Atq̄ ep̄s p̄ncipali⁹ debeat intē
tere cure pastorali uel multiplica
tioni t̄pali. R. s. fm Tho. in q̄libet.
Sollicitudo p̄lati p̄pria et p̄cipua
d̄z eē circa gregis custodiā. orādo
p̄dicādo. sacra dispē. ādo. et sua iuxta
qd̄ res exigit erogādo. multiplica
tio aut̄ t̄paliū pōt exerceri opportu
nitate se offerente sine sp̄ialiū no
tabili dāno. et sic pñt ē multiplica
re ea ad ecclie vtilitatē. Et si op
portunitas nō se offerat nullaten⁹

iz

licet ei seipsū distractioni ingerē et
secularib⁹ occupare cū impedimēto
notabili. Idem etiam **lbo. 2. 2. q. 185. A.** Idē in sū. con. l. 3. ti.
34. q. 289. **B.** Ad materiā istā
potest pertinere. **¶** sollicitudo.

13 **¶** **U**trū liceat ep̄o ppter aliquā p-
secutionem reserē gregem. **R. ¶** in
lbo. 2. 2. q. 185. Ubi subditorū
salus exigit p̄sone pastoris p̄ntiā nō
d̄z pastor suū gregem reserere nec
ppter aliqd cōmodū temporale nec
ppter aliqd p̄sonale piculū iminēs
cū bon⁹ pastor aiām suā teneat po-
nere p̄ ouib⁹ suis. Si p̄o subditorū
saluti posset sufficienter in absentia
pastoris p̄ aliū prouideri. tūc licitū
ē pastorī ppter aliqd eccl̄ie cōmodū
uel ppter p̄sonē piculū corporaliter
gregē suū reserē. et h̄ ipsū colligit
1. q. i. sciscitarj. **A.** Idē in sū. con.
eo. ti. q. 288. **B.** Posset etiā rese-
rere p̄letē ppter ipsi⁹ malitiā. ut. **¶**
renūciatio p̄. **¶** 2. q. 8. Quarta est.
De casib⁹ confessionū q̄ p̄tineāt ad
ep̄m et q̄ ad sacerdotes vide s̄. cō-
fessor p̄. **¶** 5. p̄. Quod ep̄s tenet dare
paup̄ib⁹ s̄. cl̄ic⁹ 4. **¶** 5. **¶** Quā ep̄s ē
senex uel infirm⁹ qd̄ agendū vide. **¶**
viri⁹ corpore. **¶** 5. si.

¶ **Q**uid sit vi-
de. **¶** 5. p̄.

¶ **E**ucharistia. **¶**
coiter et de ei⁹ forma. Et q̄ri-
tur p̄. Utrū eucharistia sit sac̄m.
R. ¶ in **De. in 4. dist. 8.** Est sac̄m

et modo coi cū alijs sacramētis. s.
sanctificādo seu causando scitatē. et
mō sp̄ali. s. p̄tinēdo totius sancti-
tat̄ auctore. et ppter h̄ excellentissi-
mū ē oīū aliorū sac̄m. Idē **lbo.**
A. Idem in sū. con. l. 3. ti. 24.

¶ **U**trū sacramētū eucharistie sit
vnū. **R. ¶** in **De. et lbo. vbi s̄.** Vnū
quidē est vnitate p̄fectionis. q̄ ad
ei⁹ integritatē plura requirunt. sicut et
domus p̄fecta dicitur vna. nō autē
est vnū vnitate indiuisibilitat̄ uel
continuitat̄. vñ qm̄ pluraliter dicit̄
p̄ficiant in nobis q̄s dñe tua sa-
cramenta quod cōtinēt et huiusmodi.
intelligitur illa pluralitas solū ma-
terialiter. **A.** Idem in sū. con. d̄cā

¶ **Q**ue ē forma sacramēti eucha-
ristie? **R. ¶** in **lbo. et scōs vbi s̄.** h̄
est forma consecratiōis panis. Hoc
est. n. corp⁹ meū. cōiunctio autē enī.
nō est de suba forme. tñ apponi d̄z
p̄m vsum eccl̄ie q̄ vsum a brō **De.**
tro initū sup̄sit. Quā autē premittit̄.
accipite et māducate ex h̄ c̄s. p̄ti-
net ad vsum sac̄m. et non est de suba
forme. Forma autē cōsecratiōis san-
guinis h̄ ē. hic ē. n. calix sanguinis
mei noui et eterni testamēti myste-
riū fidei qui pro vobis et p̄ multis
effundet̄ in remissionē peccatorū.

A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 55. vbi
etiā addit̄ et sentit **De. q̄ tñ illud sit**
de suba forme. h̄ ē calix sanguinis
mei. Et idē dicit **Albert⁹ i. li. de mis-
sa.** Al. autē dicit forma verborū hec ē
m z

7 nō pl⁹. h̄ ē corp⁹ meū. 7 h̄ est san-
guis me⁹. de pse. dis. 2. q2 corpus.
S3 ut pz i deā. q. 55. Tho. dic q q2
cōditioes adiecte ad subm uel p̄di-
catū sūt re integritate locutib⁹ ali-
cui⁹. Jō alij p̄babil⁹ dicūt q totū
qō seq^r ē re forma. cū totū h̄ quod
addit nō sit locutio p se. h̄ sit reter-
minatio p̄dicati. h̄ ibi. Alij x̄o sen-
tire vident q totū sit re suba vsq⁹
ad. vñ 7 memores. cū totū videat^r
cōnectū. ut b̄ in directoria li. p̄. sub
ti. de sacro eucharistie. Puto q ps
tutior sit eligēda. cū re homi. ad au-
diētiā. videlicet ut nō fiat adoratio
sanguinis nisi pacē p̄bis vsq⁹ ad.
vñ 7 memores. Si x̄o aliq^s dicto
tū h̄ ē calix sanguinis mei. ul⁹ h̄ est
sanguis me⁹. 7 alijs omissis p̄ces-
serit ad vltiora habeatur pro cō-
secrato. **B**

3 **Q**uid si mutent iste forme? R^o.
fm Albertū i li. de missa. nō debet
mutari. alie nō cōficere^r etiā si cū-
dem sensū h̄re videat^r. Sicut nō dz
aliqd diminui. q2 si dicat^r. h̄ ē meū
remanet idēminatū quid meū sit.
Et si dicat^r. h̄ ē corp⁹. non s̄gt pro-
priū corp⁹ x̄pi. Et si aliqd addat qō
significationē nō mutet nec erroze
inducat. nihilomin⁹ sit cōsecratio.
ut si dicat^r. h̄ ē corp⁹ meū dilectū ul⁹
scm. tñ q h̄ facit valde increpād⁹ eēt.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 56. **B**

4 **Q**ualie sit x̄ps in hoc sacro? R^o.
fm Tho. 7 de. i 4. dis. 10. X̄ps idē
q re x̄gine nat⁹ 7 p nob⁹ passus ē i
h̄ sacro p̄tinet. 7 sicut ē ibi vere x̄ps

ita ē etiā ibi sub sua quātitate. h̄ nō
vñ ea occupādo locū. sic etiā non
vñ claritate sua illuminādo aerē.
Itē p̄t eē simul i plurib⁹ loc⁹ in q̄tū
plura idiuidua. i. plures panes trā-
substantiā i ipsū. Itē i q̄libet pte lo-
stie ē tot⁹ x̄ps etiā i minima. s. q̄ diu
manet sp̄s panis aut vini. **A**. Vñ
plures hoies diuersis p̄tib⁹ vñus
hostie coicari p̄sūt. ut i sū. con. eo. ti.
q. 85. vbi etiā habet^r oia q i h̄. s. di-
cūt. **B**. Et idē dicēdū q̄ diu ma-
net in stomacho sub dicē sp̄b⁹. Et
eodē mō qn hostia p̄secrata diu ser-
uaret^r dūm sp̄s panis nō mutet^r.
alie p̄. **A**. Glo. tñ i. c. non iste. de
pse. dis. 2. dic q sp̄s panis 7 vini
bñ vadūt in corp⁹. Et subdit. Sed
nūqd ē ibi sacm? Etrūdet non. q2
tā diu ē ibi sacm q̄ diu ē ibi corp⁹
x̄pi. h̄ q̄ diu h̄ sit. i. vsq⁹ ad quē locū
p̄cedat p gulā nescio. h̄ licz non sit
sacm dū ē i corpe. si tñ q̄s comit il-
lud. cū veneraticō ē seruādū q2 sa-
cramētū fuit. **B**. Itē licz ex p̄tute
sacū s̄ sp̄cie panis sit tñ corp⁹. 7
tñ sanguis s̄ sp̄cie vini. tñ p̄p̄na-
turalē p̄comitātiā s̄ vtraq⁹ sp̄cie
est tot⁹ x̄ps. s. fm corp⁹ 7 animā 7
dinitatē q2 h̄ tria sepata nō sunt.
Atz x̄ps i sacro eucharistie ali-
qn videatur oculo corpali. R^o. fm
de. 7 Tho. vbi s̄. In sp̄cie quidē p̄-
pria nō videt^r ibi. h̄ tñ qnq⁹ illa sp̄-
cies panis circūstādit q̄busdā acci-
dentib⁹ carnis uel pueri q nō sunt
proprie accidētia corporis x̄pi. vñ
q̄uis ibi expressiori signo videatur

nō tñ videt i specie p̄pria. **A.** Idē in sū. con. l. 3. t. 24. q. 86. **B.**

6 **Q**uid agendū sit qñ corpus xpi sic apparet in alia sp̄? **R.** fm lbo. vbi s. Cū vñs huiusmōdi sacri sit p mādicationē ideo qñ apparet in specie pueri uel carnis cruetate uel sibi nō bz rationē cibi nec assumidz ab eo cui sic apparet. Qz si oibz appareret dz cum reliquiis poni. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q. 81. vbi sub. dīf. Idē dīc Albri⁹ in scripto. Et si sic apparet sacerdoti i altari in missa. dīcūt quidā q dz iterū celebrare 7 corp⁹ xpi sumere. qz fm canonē q cōsecrat etiā sumē dz. re p̄se. dīf. 2. relatū. Et si 2. b̄ acciderit 3. celebrare dz 7 sumē. Quidā aut dīcūt q in tali casu sufficit spiritalis mādicationē. nec p̄p̄ b̄ efficit transgressor cōstitutiois ecclie. qz ad ea que frequenter accidunt leges aptantur. **B.**

7 **U**trū p̄tate verborū possit sacerdos quātācūqz materiā p̄secrare? **R.** fm lbo. i. 4. dīf. 11. Qritas pua ul mag⁹ nihil ad b̄ facit. sed tñ ipsa forma pnoie remōstratiuo vtens ostēdit q mā p̄secrāda dz eē corā sacerdotē. vnde sacerdos ep̄s in domo sua nō posset p̄secrare panē qui est in altari aut etiā in foro. neqz totū vinū qd ē i celario. s̄ quātācūqz sit quātitas panis uel vini q pponit corā sacerdotē posset ab ipso consecrari. **A.** Dūmō quātitas sit sumibilis ab hoibus. ut in sū. con. eo. ti. q. 108. fm eundē lbo. Unde 7

123
Aler. de ales sup 4. in mā eucharistie. q. q̄ incipit. p̄nt q̄ritur vtz p̄t data verbis 7 c. dīc. **R.** sine p̄iudicio q nō ē data vtus verbis p̄uertēdi elemēta cuiuscūqz quātitatē s̄ solū. mō alicui⁹ quātitatē. s. quā rōnabiliter p̄uenteret intētio ordinata. dico intētionē ordinatā q cōformis ē aliq mō intētionē ecclie. ecclia autē nullo mō intēdēt p̄secrare totū panē q ē i foro s̄ solū q possit sumi a fidelibz. dīc. n. hugi. Ex q̄ quacūqz sacm qd p̄ institutionē celebrat uti. tū reputat. **A.** n̄ mibi videt b̄ tñ nō assero q i b̄ sacro req̄rit intētio cōficiēdi ut sumat i vsum. nec sufficit intētio p̄secrādi simpliciter s̄ req̄ritur intētio p̄secrādi ut sumat i vsum. qd videt ex forma tradita a dño dicēte. Accipite 7 mādicate 7 c. vñ sicut intētio dñi dant⁹ formā p̄ficiēdi fuit ut sumeret. ita ē intētio ecclie 7 dz eē vniuscūqz sacerdotē. Quia igit si aliq̄s intēderet p̄secrare totū panē q ē i foro. nullo mō cōformaret intētionē suā intētionē ecclie. dico q nō cōsecraret. 7. j. S̄ 3. b̄ opponit. p̄natur q aliquis intēderet consecrare solū ut posset corp⁹ xpi aliq̄ loco collocatū honorare 7 venerari 7 non ut sumeretur i vsum. nūq̄d nō consecraret? **R.** sine p̄iudicio q sic qz intēdēs circa venerationē corporis xpi sp̄ialit⁹ sumit. licz uon sacramentaliter. h̄c ille. **B.** Quin etiā si sacerdos intēderet cōsecrare non ad sumendum sed ad vtendū iū beneficijs uel ad reuisionem.

nihilominus consecratus est. **A.** Huic dicto contrariatur Alex. de ales. ut prime patuit. sicut et de. dicitur quod sacerdos potest consecrare quatercumque materiam dummodo intendat consecrare ad usum et alimentum fidelium. Sed dimittendo hanc intentionem non potest. quia testis intentio faciendi quod facit ecclesia. ut in summa. contra. dicitur quod. 108. Idem Al. vñ in suo consensu. dicitur theologie dicit. Sciendum quod non solum requiritur intentio consecrandi sed etiam intentio illud sacramentum instituendi. vñ si sacerdos aliquis staret in foro et super ceteros panes preferret panem formam etiam cum intentione consecrandi. non fieret ibi transsubstantiatio. et hoc non esset propter refectionem spiritus panis. cum una vice sacerdos posset consecrare tot hostias quod toti mundo sufficeret si esset necessitas ecclesie. sed propter refectionem intentionis illius quod hoc sacramentum instituit. quod non intendit quod cum tali ludibrio et stulticia fieret consecratio. sed pro utilitate et necessitate ecclesie generalis vel particularis. **B.**

- 8 **E**t si aliquis hostie ex oblivione remanent in altari aut si aliquis panis vini et sacerdos conficit nuncquid sunt consecrate? **R.** secundum Al. in libro de missa. 115. quod de eis non intendit. Et secundum Aug. sine intentione in sacro nihil agit. **A.** Predicta vera sunt etiam si gutta vel plures gutte vini adhererent pedi calicis. ut in summa. contra. eo. ti. q. 109. **B.**
- 9 **Q**uid de accidentibus quod videntur in hoc sacramento? **R.** secundum Tho. et de. i. 4. dicitur. Dicendum quod sub panis et vini consecratione non remaneant accidentia quod ibi apparent siue videntur

virtute divina subsistunt sine subiecto. sicut n. immediate ducunt in corpus christi quod sub eis continetur. retinet etiam modum agendi et patendi quem prius habebat. vñ fractio et divisio fit tamen in speciebus et non in corpore christi. **A.** Idem in summa. contra. eo. ti. q. cxi. vbi etiam dicitur quod hoc est coisinitia theologorum. ad hoc etiam ex de summa. tri. et si. ca. c. p. §. vna pro. ibi. transsubstantiatis panem in corpus et vinum in sanguinem vitæ divine. **B.**

Eucharistia 11.

Quod est materia. Que sit materia huius sacri? **R.** secundum Tho. in 4. dicitur. si. Materia competens est panis triticeus et vinum vitis. cuius precipua causa est institutio divina. sed et quia hoc duo precipue in cibum et potum veniunt perveniunt per hoc cibum et potum spirituale manducamus. **A.** Con. de. ut in summa. contra. li. 3. ti. 24. q. 88. **B.**

Et possit fieri de pane facto de spelta vel farre. **R.** secundum de. de coisinitia doc. non potest confici nisi de pane triticeo. tamen quia ipse dominus comparavit se grano tritici. Job. iz. tamen quia et ipse creditur celebrasse in pane triticeo et sic instituisse. tamen quia usus ecclesie traditur ab apostolis qui presbiteres fuerunt habet ut in solo grano triticeo celebraret. licet quidam contrarium sentiant de spelta et farre dicentes quod species frumenti est. **A.** Idem in summa. contra. eo. ti. q. 89. et additur. Al. autem in scripto dicit sic. Absque dubio frumentum genus est et non species grani. et habet sub se triticum et speltam. vñ spelta frum-

tum est et ipsa confici potest corpus
domini sicut de tritico. et si nulli dubium
est consideranti granum cum grano
et panem cum pane. sunt ergo triticum
et spelta non unius speciei sed unius
generis. primum quod est frumentum.
et sunt vicine valde species. et ideo pa-
rum distant in spicarum formatione. sed
quasi nihil distat in forma granorum
et colore et sapore panis. **B**

2 **Q**uid si grana alterius generis
admixta sunt tritico? **R.** secundum Petrum.
Al. et Tho. Sit tanta est permixtio quod
trahat ad aliam speciem. ut quando ap-
positum est dominans. uel etiam ad
speciem mediam. ut quando est equalis virtus
in utroque nutritibili. tunc non potest con-
fici. quia mutata est species panis tritice.
Secundo si non est tanta additio quam ma-
net species. quia tunc perfici potest. **A.** Idem
secundum. con. eo. ti. q. 90. et addit. Quia autem
mutata sit species uel non. cogno-
sci potest ex accidentibus. ut ex colore et
sapore et sapore. Accidentia. n. ma-
gnam partem referunt ad cognoscendum quod quid
est. secundum philosophum in libro de anima. **B**

3 **Q**uid si panis fieret de aqua rosea
et butyris induratis? **R.** secundum Petrum. Dicunt
quidam quod posset confici quia aqua in pane non
remanet. Alii dicunt quod non. quia partes
principales panis quod est materia habet sa-
cramenti sunt aqua naturalis et farina.
Hanc opinionem esse probabiliorem dicit
Tho. in 4. dist. xi. **A.** Idem in secundum.
con. eo. ti. q. 102. **B**

4 **Q**uid cum hostia consecrata tadem
stetit quod incipit corrumpi? **R.** secundum Tho.
in 4. dist. xi. dicendum. quod si sit tanta cor-

ruptio quod species panis non rema-
neat tunc non potest ex ea perfici. Si autem species
manente sit aliqua dispositio ad cor-
ruptionem. potest confici. quod minus grauius
peccet perficiens ex tali scientia propter irre-
uerentiam sacramenti. et quod species re-
maneat potest cognosci ex hoc. quia continui-
tas non est soluta nec alia accidentia
omnino ablata. Idem Al. **A.** Idem
in secundum. con. eo. ti. q. 91. **B**

Utrum confici possit in fermentato.
R. secundum Tho. ubi est. Sic. si confici
non debet nisi in aquino. et quod pertraheret
grauius peccaret agens contra statu-
tum et consuetudinem ecclesie. **A.** Con.
De. et Al. ut in secundum. con. eo. ti. q. 94.
ubi etiam ponit totum quod in hoc. **B.**
Addit autem Tho. in tertia parte. q. 14. quod
cum consuetudo perficiendi in aquino ratio-
nabilior sit. greci tamen peccaret perficiendo
in aquino quam peruerses ecclesie sue ritum.
Que quo uino possit confici? **R.**
secundum Tho. et De. in 4. dist. xi. Dicendum
quod tamen de uino uitis. quia in eo et per se
cofecit. et hoc solum proprie uinum est et
cuius etiam in potu sumis. **A.** Idem
in secundum. con. eo. ti. q. 95. **B**

Utrum confici possit de aceto et bu-
turi induratis. **R.** secundum Tho. ubi est. Si ui-
num est factum omnino aceto. non potest
confici. quia differunt uinum et acetum
sicut uiuum et mortuum secundum philosophum in
8. metaph. sed si uinum sit quasi in
via accedendi. idem est iudicium quod
de pane qui est in via ad corrupti-
onem. scilicet quod potest perfici. peccat tamen confici-
ens propter irreuerentiam sacri. Con. Al.
et addit quod si uinum est putridum adeo
in 4.

q̄ vini naturā p̄didit nō pōt cōfici.
Si autē nō sit corruptū s̄ in via ad
corruptionē. cōfici q̄dē pōt. s̄ p̄pter
reuerentiā sac̄r̄m̄d̄ ē assumēdū. **A**
Si bateni re facili aliud potest s̄m
eundē **Al.** ut in sū. con. eo. ti. q. 96.

B. Et idē ē dicendū de vino mul-
tū pōtico seu acri. **A**. De h̄ sic dic̄
idē **Al.** Si autē i vino cū sapore vi-
noso ē sapor aromatic⁹ ul' pōtic⁹ ul'
stiptic⁹ uel sapor acer ex min⁹ pfe-
cta digestiōe vini pōt fieri cōfectio.
q̄ remanet species vini. ut i dca. q.
96. vbi etiā subdit. Et nō s̄m **Lbo.**
7 **Pe.** q̄ si hostia consecrata tādū
fuaret q̄ corrup̄t sp̄s panis non
esset ibi ampli⁹ corp⁹ xp̄i. ita s̄it̄ de
sanguine si tādū fuaret q̄ sp̄s ille
verteret i acetū. Sec⁹ autē ēēt q̄n
adh̄ ēēt i via ad corruptionē. **B**

8 **U**trū cōfici possit de agresto. **R.**
s̄m **Al.** 7 **Lbo.** i 4.º dis. ti. Non. q̄
adhuc nō h̄z sp̄ciē vini. s̄ tm̄ est in
via generatiōis. **A**. Con. **Pe.** ut
in sū. con. li. 3.º ti. 24. q. 91. **B**

9 **U**trū confici possit de musto. **R.**
s̄m **Lbo.** 7 **Pe.** vbi s̄. Sic. q̄ cō-
pletā h̄z sp̄ciē vini. nō tm̄ ē faciēdū
de multū recenti p̄p̄e ipuritatē. **A**
Hoc v̄z nisi necitas imineat. ut in
sū. con. eo. ti. q. 98. **B**

10 **U**trū aq̄ debeat apponi vino 7
quāta **R.** s̄m **Lbo.** 7 **Pe.** in 4.º dis.
ti. Aqua apponit nō tanq̄ de neci-
tate sac̄ri. q̄ 7 sine ea p̄ficere. sed
tanq̄ de bñ eē. s̄. p̄ significatiōē
viniōis ppli ad xp̄m. **Aq̄. n.** mul-
te ppli multi. **Apo.** i 1.º. Grauius

tm̄ peccaret q̄ scientē omittēt aque
appositionē. q̄ agēt p̄ institutionē ec-
clesie. 7 q̄ dñs apposuisse creditur.
Debet autē apponi adeo parū ut i vi-
nū totalit̄ cōuertat. al' nō p̄ficere.

A. Et idē de auino seu aq̄tico non
pōt cōfici. q̄ nō ē vinū s̄ aq̄ aliquā-
tulū vinata. ut i sū. con. eo. ti. q. 99.

B. Et non ōz apponi aq̄ rosacea
uel alia artificialis. Si tm̄ appone-
ret nihilomin⁹ p̄ficere. Itā ipsa in
vinū cōuertere sicut aq̄ naturalis

A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 101. **B**

Utrū si apponere aq̄ q̄n adhuc
vinū ēēt i dolio. **R.** s̄m **Lbo.** vbi s̄.
Itā sufficeret q̄ h̄ non significaret
aliqd. s̄ ōz ut iminere oblatiōe appo-
nat ad sac̄m. **A**. Idem in sū. con.
eo. ti. q. 103. **B**

Utrū i terris vbi nō ē vinū possit
cōfici cū aq̄ rubea i q̄ lot⁹ ē p̄anus
vino rubeo itinct⁹. **R.** s̄m **Lbo.** i 4.º
dis. ti. Non. q̄ illud ē maḡ aq̄ ru-
bea q̄ vinū. Et h̄ dānat de p̄se.
dis. 2. cum c̄. Quid ḡ fiet in illis
terris vbi vinū non pōt bateni. **R.**
Non est aliq̄ terra ad quā non pos-
sit tantū portari de vino q̄ tū suffi-
ceret ad celebrandū. Vel s̄m **Al.**
dicendū videtur q̄ de hoc cōsulen-
dus esset papa. cum p̄pter intole-
rabile dānū aiarū quod incurrit ex
sacramenti defectu dispensandū vi-
deretur ut corp⁹ xp̄i absq̄ vino cō-
ficeretur. q̄ corpus non ē sine san-
guine. ut dictū ē s̄. eucharistia p̄. s̄.
s̄. **A**. Idē i sū. con. eo. ti. q. 105. **B**

Utrū in eucharistia possit aliq̄s

liq̃r p̃misceri sp̃ibus vini. R. fm̃
 Pe. i. 4.º. dis. iz. Si addit̃ res alteri
 nature 7 maior̃ virtus transmutat
 sp̃em vini se. 7 si eq̃lis p̃tutis tras-
 mutat̃ vtrūq̃ in naturā tertiā. 7 sic
 vtroq̃ mō desinit ibi eē sp̃s vini. 7
 p̃ cōsequēs sanguis xp̃i. Si p̃o sit
 minor̃ p̃tutis trasmutat̃ i naturā
 sp̃ei vini. Verū tñ sub p̃tib⁹ illis ad
 q̃s liq̃r addit⁹ penetrat cū non sint
 ibi accidentia sine subiecto desinit
 eē sanguis xp̃i. Qz si liq̃r addit⁹ sit
 eiusdē nature 7 maior̃ tunc ad cēs
 diuisiones sp̃ei puenit 7 eius conti-
 nuitatē totalit̃ soluit. 7 sic incipit eē
 ali⁹ liquor. 7 sanguis xp̃i ibi eē re-
 finit. Et idē si eq̃lis sit. Si ṽro sit
 minor̃. tūc nō puenit ad cēs diuisi-
 ones sp̃ei. Sub p̃tib⁹ g̃ illis ad q̃s
 vinū additū puenit desinit esse san-
 guis. cū iam accidentia non sint sine
 subo. 7 cōtinuitas sp̃ei que erat sine
 subo. soluta sit. Sub p̃tib⁹ p̃o illis
 ad quas nō puenit manet xp̃i san-
 guis. Satis con. Lto. ibidem. **A**
 Idē in sū. con. eo. ti. q. iij. Et addit⁹
 fm̃ eū. Pe. Puto tñ q̃ si nō ē nimis
 notabili⁹ excellēs qd̃ addit⁹. p̃pter
 dubiū toto liquore ipso tāq̃ sacro
 vtendū ē. Et q̃ i p̃ casu videlicet qñ
 apponit liquor alteri⁹ speciei ma-
 ioritas consideranda ē nō tñ p̃ti-
 tate s̃ etiā p̃tute. **B**

Eucharistia in.
 quo ad ministrum. s. sacerdotē
 7 eius missam. Et q̃rit p̃ vtrū sa-
 cerdos p̃secrans sp̃ debeat sumere.

R. fm̃ Lto. i. 4.º. dis. iz. Dicēdū q̃
 sic. ut de p̃se. dis. z. relati. Lotiens
 q̃nt sumat q̃ntēs celebrat. qz ipsum
 sacm̃ i sūpticē cōplemētū sue signi-
 ficatidis accipit. Et itellige nisi ip̃e
 diat p̃ violentiā. isirmitatē. mortē.
 aut aliquid buiusmodi. Qz si plures
 missas celebrat. solū in vltima p̃ci-
 piet pfusionē 7 nō i p̃cedētī. qz tūc
 nō eēt ieiun⁹. nec aliā missam posset
 celebrare. ex de cele. mis. ex pte. Qz
 si sacerdos p̃ cōsecrationē isirmet
 7 nō h̃eat alia hostia nihilominus
 dz ali⁹ sacerdos hostiā diuidere. 7
 vnā p̃tē ipse sumē 7 aliā isirmito da-
 re. **A**. Idē in sū. con. li. 3.º. ri. z. 4.
 q. iz. vbi etiā p̃z q̃ idē ē 7 si alius
 q̃cūq̃ isirmet ad mortē. 7 nō repe-
 riet̃ nisi vna hostia p̃secrata i mis-
 sa. **B**. Etz autē 7 qñ liceat plu-
 res missas i die celebrare. habetur
 i. missa. s. x.º.

Quis possit p̃ficē sacm̃ eucha-
 ristie. R. fm̃ Lto. i. 4.º. dis. iz. Sol⁹
 sacerdos p̃t. Qui etiā si fuerit he-
 retic⁹. scismatic⁹. excoicat⁹. aut re-
 gradat⁹. si celebrat p̃ficet q̃uis ad
 suā p̃ditionē. Laicus p̃o p̃tūcūq̃
 sc̃is celebrando nihil agēt. Con.
 hosti. Al. 7 Pe. **A**. 7 ceteri t̃eo-
 logi coicē. ut i sū. con. eo. ti. q. iz. **B**

Utrū plures sacerdotes possint
 s̃l eadē hostiā p̃secrare. R. Al. te.
 net q̃ nō. S. 3. pbabili⁹ videt̃ q̃ sic
 fm̃ Lto. in 4.º. dis. iz. vbi dīc q̃ fm̃
 morē q̃rūdā ecclīaz sacerdotes qñ
 ordinant̃ concelebrāt ep̃o ad rep̃-
 sentandū q̃ qñ dñs s̃ sacramentū

instituit. et potest consecrari discipu-
lis dedit. sicut cum eis cenauit. sic episcopus
sicut cum ordinat presbyter celebrat.
Et tunc omnes debent intentionem referre
ad illud institutum in quo episcopus preba perfert.
et sic est una tantum consecratio. **A.** Con.
Inno. ut in su. con. eo. ti. q. 121. S3
ut ibi per Al. dicitur quod sine preiudicio
melioris sententie dicendum videtur quod plu-
res sacerdotes sicut non possunt nec debent
sicut una consecratio hostia quod per certo secundum
Aug. iniuria fit sacro. Adhuc autem
vanum est pluribus facere quod melius ab
vno potest fieri. vanum autem nihil est in opibus
nature. et multo minus in operibus
gratie. Et quod aliqui plures sacerdotes
assistunt pape hoc fit propter obsequium non
propter consecrationem. Et si obijciatur quod illi
assistentes faciunt signa et dicunt preba.
Dicendum quod iudicio meo fieri non debet
nec etiam fit. quia iniuria fieret sacro. Et
si obijciatur de sacerdotibus de nouo
ordinatis quod illi assistunt et cocelebrant
episcopo. Dicendum quod illi preba non pronun-
tiant. sed assistunt propter reuerentiam sacri et
propter doctrinam. et ideo signa faciunt ad
imitationem episcopi ut discant signare. hoc
ibi. Pro hoc etiam facit. quia illa cena fa-
cta cum discipulis facta representat in coi-
one quam accipiunt ordinati absque alia
consecratione. cum discipuli tunc non conse-
craverunt. sed solum coionem acceperunt. **B.**

3 **Quis minister possit facere eucharis-
ticam dispensare?** R. secundum Tho. i. 4. dis-
13. Solus sacerdos est dispensator propter
vnum laicum non debet etiam in ecclesia aliquem
coicare. quia hoc non est sacrum necessitatis.
Diaconus autem quod possit. non est. diacono-

nus. **A.** Idem in su. con. eo. ti. q. 136.
B. Religiosus dispensans corpus
christi incurrit excommunicationem. de qua vide
se. coicare. S. 15. quod incipit **A.** quo.
C. Et pro vno sacerdote deficiente in
missa debeat per alium suppleri? R. secundum
Tho. in etiam parte. q. 83. Si sacerdos
morte aut infirmitate cui occupetur
ante consecrationem corporis christi. non debet quod
per alium suppleatur. Si pro consecrato
corpe ante consecrationem sanguinis
uel etiam consecrato utroque debet missa
celebrari per alium expleri. 1. q. 1. nihil.
A. In su. con. eo. ti. q. 59. dicitur quod se-
quens sacerdos debet ideo obire ubi pri-
mus dimisit secundum De. et Tho. si scias.
Si autem nesciat debet a capite incipere.
Et sic inuit quod licet ante consecrationem
non sit necesse missam supplere. tamen potest.
Et ad predictorum maior est declarati-
onem in su. con. eo. ti. q. 60. sic dicitur.
Non secundum Al. in li. de missa. circa fi-
nem quod si sacerdos ante canonem in missa de-
ficiat aliquo casu. tunc per certo alius sa-
cerdos debet reincipere et totam rite page-
re. quia ea que ante canonem in missa fiunt
non sunt de sacramenti perfectione sed potius
de ipsius instructione. Si autem in canone
deficiat factis iam aliquibus signis sup-
plere hostias oblatas. ante tamen transubstantia-
tionem videtur mihi quod alius sacerdos
non ab initio debeat missam reincipere
sed potius ubi ille dimisit debet supplere
quod omissum est. et propter duas causas.
Quia una est ex parte sacri. alia ex parte
populi. Et parte sacri quia quod est ex illis si-
gnis suba panis et vini non transub-
stantur. tamen ex ipsa materia et verbis

136
 et signis recipit sanctitatem et quod efficit
 magis idonea quod in corpore Christi transub-
 stantietur. et hoc non est repetendum super illam
 hostiam ne iniuria fiat sicuti verborum quod
 tanquam nihil habent quoniam iterum verba ea-
 dem super hostiam iterantur tanquam per ora
 verba a priori sacerdote dicta nullam
 virtutem habuissent. Cuius autem et preceptum
 est. quod plus est quam minus verba et signa
 canonis appropinquaret si videret ea tam
 facile repeti quam prius dicta viderent
 annulata. Licet enim signa illa non transub-
 stantietur tamen passionem Christi in myste-
 rio representant. et passio Christi nunquam irri-
 ta debet reputari. Si autem sacerdos in
 ipsa consecratione verborum quod sunt forma
 sacri reficiat verbis iam in parte consum-
 matis. salvo iudicio sui maiorem con-
 suleretur quod illa hostia per reliquias in al-
 tari conservaretur et missa alia celebra-
 ret. Sed Innocentius. i. c. prebend. et reser-
 va. ite. dicit quod in hoc casu alius sacer-
 dos debet incipere ibi. Qui pridie quam pa-
 teretur etc. Dicit enim ibi. Innocentius. quod si quis
 intra consummandum sacramentum eucha-
 ristie dum est in verbis illis. s. hoc est
 corpus meum. reficiat. aliter incipiat a ca-
 pite. s. ibi. Qui pridie etc. Et idem di-
 citur in baptismo. Ideo idem putaretur
 si dubitaret utrum prius sacerdos
 compleretur verba consecrationis. ut etiam
 tunc reincipiat ibi. Qui pridie etc.
 quod non intelligitur iteratum quod ambigunt
 esse factum. et de prebend. non bapti. apo-
 stolicam. B

5 **Q**uid si sacerdos post consecra-
 tionem corporis sed ante consecrationem san-
 guinis percipiat vinum aut aquam non

esse in calice? R. per Innocentium Tercium in Tertia
 parte. q. 83. Debet statim apponere et
 consecrare. Si vero post omnia consecra-
 tionis verba percipit quod aqua deest. debet
 nihilominus procedere. quod appositio
 aque non est de necessitate sacri. Nul-
 lo autem modo debet aqua vino iam consecra-
 to misceri. Si vero post ipsam conse-
 crationem percipit quod vinum non fuit appo-
 situm. si quando percipiat hoc ante sumptionem
 corporis. debet reposita aqua si ibi fue-
 rit ponere vinum cum aqua et resumere
 a verbis consecrationis sanguinis.
 Si vero hoc percipit post sumptionem corporis
 debet apponere aliam hostiam iterum sicut cum
 sanguine consecrandam. et in fine su-
 mere hostiam iterum consecratam et san-
 guinem. non obstante etiam si prius
 sumpsit aquam que erat in calice quod
 preceptum de perfectione sacri maioris
 est ponderis quam preceptum quod hoc sacra-
 mentum a ieiunio sumatur. A. Idem in
 sum. con. l. 3. tit. 24. q. 60. ad finem. B
Quid si sacerdos non recolit se
 dixisse ea que in consecratione eu-
 charistie dicuntur. R. per Innocentium Tercium in
 Tertia parte. q. 83. Non debet ex hoc tur-
 bari. Non enim quod multa dicit recolit
 omnium que dicit. Si tamen sacerdoti con-
 stat probabiliter se aliqua omisisse
 si quidem non sunt de necessitate sa-
 cramenti non debet resumere imitando
 sacrificij ordinem. sed debet ulterius proce-
 dere. Si vero certificetur se omisisse
 aliquid eorum quod sunt de necessitate sacri
 s. formam consecrationis. debet resumere
 ipsa forma et cetera per ordinem reite-
 rari. A. Idem in sum. con. eo. tit. q. 61.
 m 6

Silicet etiā si q̄s ex lapsu lingue ul' ip̄tia omittēt uel mutaret uel non bñ pferret aliquā syllabā a pte p̄r nihil ē iterandum. ar. re. p̄se. dis. 4. rerulerunt. **B**

1 **Q**uid si ppter frig⁹ ul' ex negligētia hostia dilabatur i calicē? **R.** **¶** fm Lbo. vbi s. q. solū mīma ps hostie mittat i calicē h̄ respicit corpus xpi mysticū. 7 ideo huiusmodi p̄termisio nō facit ip̄fectionē sacri ut p̄p̄ h̄ sit necē aliqd iterari. **A** 7 siue dilabatur añ fractionē siue p̄ qz sicut nec omisio fractionis facit ip̄fectionē sacri. ut in sū. con. eo. ti. q. 62. fm eundē Lbo. **B**

8 **Q**uid si sacerdos ifra missā aduertit hostiā triticā non ē uel corruptā? **R.** fm De. Dicēdū qz si añ cōsecrationē aduertit. remota illa hostia aliā ponat 7 a canone reincipiat. Si nō post cōsecrationē idē faciat ponēdo aliā hostiā 7 eā sumēdo. s. 7 nihilomin⁹ postea p̄mā hostiā illā sumat aut alijs sumendā tradat aut reuerenter referuet. Si nō aduerterit postq̄ sup̄erit. in isto casu variant voc. **A** **¶** Mā idē De. 7 glo. Ray. sentiūt qz h̄ casu sacerdos nō celebret iterū qz ieiun⁹ nō ē ut in sū. con. eo. ti. q. 93. **B** **¶** Lbo. tñ i etiā pte tenet qz d̄z ponere aliā hostiā 7 cōsecrare 7 sumere. qz p̄ceptū re p̄fectionē sacri maior ē p̄deri qz p̄ceptū qz a ieiunis sumatur. ut 7 s. s. c. dictum est.

9 **Q**uid si musca ul' aranea i calicē ceciderit aut venenū imixtū fuerit

R. fm Lbo. in tertia pte. q. 83. Si sacerdos h̄ añ cōsecrationē repletent d̄z calix ablui 7 aliud vinum poni. Si nō aliqd horū p̄ cōsecrationē acciderit d̄z aial caute capi 7 diligētē lauari 7 cōburi 7 ablutio i sacrariū mitti. **A** **¶** sil cū cinerib⁹ fm eundē Lbo. ut i sū. con. eo. ti. q. 101. vbi etiā ponūt oia que i h̄. s. habent. **B** **¶** qz si venenū ibi ē cōstēderit. nullo mō d̄z sumere nec alijs dare. ne vite calix i mortē vertatur. s. d̄z diligētē i vasculo p̄seruari. 7 ne sacm remaneat ip̄fectū d̄z vinū apponi. 7 sacerdos tenuo resumere cōsecrationē sanguinis 7 sacramētū pficē. Nihil n. abhōiabile assumi d̄z occasione h̄ sacri. ar. re. p̄se. dis. 2. si p negligētiā. **A** **¶** Et ibi h̄ notat glo. **B**

Quid significēt diuisiōs hostie q̄s sacerdos facit? **R.** fm Lbo. i 4. dis. iz. Triplicē h̄nt significatiōē. 1. q̄ d̄z significant diuisiōnē q̄ fuit in corpore xpi p̄ eius passionē. 2. distributionē redēptiōis p̄ diuersa mēbra ecclie. 3. siḡl qz in corpore xpi mystico. s. i ecclia quedā ps adhuc ē i h̄ mūdo 7 ei⁹ tribulatiōib⁹ 7 h̄ siḡl ps comesta. Illi autē q̄ iā sūt in celo i corpore 7 aia ut xps 7 brā p̄go significāt p̄ pte missam i calice. qz iebriant ab vterrate domus rei. S3 illi qui sūt i celo sola aia 7 expectāt gl̄iam q̄ ad corpus. sicut 7 q̄ sūt in purgatorio signē p̄ partē illam que olim fm p̄mitiā eccliam seruabat vsqz ad finem

io

misse. **A.** Et licz hodie nō seruet
remanet tñ eadē significatio pñi.
ut i sū. con. eo. ti. q. iij. Et ad pñcā
facit. c. triforme. de pñ. dis. z. **B.**

ii **Q**uid agēdū si stilla sanguinis
ceciderit ex? **R.** Si p negligentia
aliqd de sanguine ceciderit. si qdē
sup tabulā. lingua lambat et tabu-
la radat. Sz si nō fuerit tabula. lo-
cus ille radat et cōburetur et cinis
iux altare pñet et sacerdos. 40. die-
bus peniteat. Si pō ceciderit super
lapidē altari forteat sacerdos stil-
lā et tribus diebus peniteat. Si pō sup
linteū altari et ad illud linteum
stillā puenit. 4. diebus peniteat. Si
puenit vsq ad tertiū. 9. diebus pe-
niteat. Si vsq ad qrtū. 20. diebus
peniteat. et abluat tribus vicib linte-
amina que stilla tetigerit calice
supposito. et aq ablutōis iux altare
pñet. de pñ. dis. z. si p negligentia.
Posset etiam sumi a sacerdote nisi
ppter abominationē dimitteret ut
ponit Lbo. i. tertia pte. Et ut idem
dic i 4. dis. iz. cautū ē ut ps illa lin-
thei seu palle p ablutionē absin-
datur et cōburatur et cinis in altari
condat. **A.** Idem dic etiā in ter-
tia pte. **B.**

iz **Q**uid si q̄s eucharistiā comērit?
R. Si sit laic⁹ et ppter ebrietatē ul
voracitatē comērit. 40. diebus peni-
teat. Clerici pō uel monachi sibi yte-
ri seu diaconi. 10. diebus peniteant.
ep̄s pō. 90. Si pō cā ifirmitatē co-
mērit. 1. diebus peniteat. de pñ. dis.
z. si q̄s p ebrietatē. Et dz vomitus

cremari et cineres iux altare recō-
di. ut s. i. pñmo. s. dictū ē. De mis-
sa et eius celebratione hēs plura. j.
missa. De eucharistia q̄ ad sumētes
bñ s. coicare. Et vtz a malo mistro
liceat accipe eucharistiā et sacramē-
ta. vide. j. ordinatus. p. s. 3.

Eucharistia iij.

Qrtū ad eius effectum. Quis
sit principalis effectus eucharistie?
R. s. i. m Lbo. in 4. dis. iz. Propri⁹
effectus est puerisōis hoīs i xpm.
ut dicat cū aplo. **V**iuo ego iā non
ego uiuit uero in me xps. Gal. 2.
Et ad hūc sequit⁹ duo effectus. s.
augmentū pñtū. et restauratio re-
pñitoz p pñā venialia ul alios p-
cedētes defect⁹. **A.** Quasi idē di-
cūt Pe. et Al. s. sub diuersis verbis
ut in sū. con. li. 3. ti. 24. q. ii. 4. **B.**

Et pñā venialia possunt ip̄ di-
re effectū sacri eucharistie. **R.** s. i. m
Lbo in 4. dis. iz. Ad s. ut sacm s
plene effectū suū hēat dz q̄ assit ac-
tualis reuotio. et qz interdū actua-
lis reuotio ip̄ diri pōt absq mortā-
li pctō. pōt effect⁹ b⁹ sacri ip̄ diri ita
qz aliq̄s augmentū gratie nō cōseq̄t
nec tñ reatū mortalis pcti icurret s
forte reatū venialis. qz ip̄atus ac-
cedit. Non tñ cō veniale peccatum
impedit effectū b⁹ sacramenti sed
solum illud quod tollit actualem
reuotionē que in hoc sacramēto re-
quiritur. **A.** Idem in sū. con. eo.
ti. q. ii. 5. **B.**

Et ppter s. sacm deleantur

venialia. R. fm Lbo. vbi s. Sic.
Id tñ oz q sp oia venialia releant
s fm mensurā reuotiois. Posset tñ
esse feruor tant⁹ q oia venialia re-
leret. Idē Pe. A. Idē in sū. con.
eo. ti. q. iis. B

3 **E**tz pē h sacm releant mor-
talia. R. fm Lbo. in 4. dñ. iz. Id
relet mortalia nisi oblita. vñ qd dñ
Sic ablutis scelez. dupliciter pōt in-
telligi. s. q ul dicat crimia abluere
in q tñ ea ipedit. ul de his q nō sunt
ibois pscia uel memoria. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. iir. B

Exactio q sit aliqñ a
dñis ul a pla-
tis vide s. dñs. s. p. 7. j. tallia
p totū. Itē. j. p. dagiū.

Excoicator. Di-
cturi
de excoicator. s. dicem⁹ aliq
de eo qui pōt excoicare siue de ipso
excoicatore. An sciendū q excoi-
cationē a iure pōt facere qñq pōt
ius cōdere. ut papa i vli ecclia. 7 sin-
guli epī i diocesi⁹ suis. i6. q. 2. vi-
sis. i. fi. 24. q. 3. corripit. Itē excoi-
care pōt eozū officiales. filie 7 cōs
plati inferiores q collegijs pñt. ut
abbates etiā non bñdicti. dñ tñ fu-
erint pñmati. 7 filies. ex de symo. si-
cut tuis. ex de offi. ordi. cū ab eccli.
arū. A. Hoc vñ q ad istos infe-
riores platos collegijs pñdentes
nisi pñia cōsuetudo uel dissuetudo
repugnet. ut i sū. con. li. 3. ti. 33. q.
30. vbi h notant fm Ray. 7 Boff.
B. Itē videt q archidiacon⁹ pos-

sit excoicare lz nō sit pñby. ar. dñ.
25. plectis. ex de offi. archi. c. p. ex
de appel. repñsibilis. Sol⁹ tñ ep⁹
pōt excoicare cum illa solēnitate q
bñ. xi. q. 3. debet. A. s. qz debent ei
assistere seu circūstare. iz. sacerdo-
tes cū candelis accensis. ut ibi. B
Alij autē prelati in collegiatis ec-
clesijs qui iurisdictionē habent sup
subditos sine predicta solēnitate ex-
coicare pñt. Sacerdotes pñ paro-
chiales excoicare non pñt nisi vbi
esset consuetudo que etiam tribuit
iurisdictionē. 9. q. 3. cōquest⁹. Con.
Boff. Lbo. 7 Al. A. Hec fuerūt
dicta Ray. principalit. ut p3 in di-
cta. q. 30. Vbi etiā addit fm Ho-
sti. q sacerdos ex q curā h3 in no-
torijs habet ptatē excoicandi pre-
missa amonitiō. 7 in oibus his que
sine libelli oblatiōe expediri pñt. ex
de clādesti. respon. cū inibitio. Et
sic intellige capla que de hac mate-
ria loquūt. 7 h nisi forte cōsuetudo
cōtraria ul superioris inibitio. s.
epī ipediat. In occultis pñ uel que
requirūt iudiciālē indaginē nō pñt
excoicare nisi cōtraria cōsuetudo
uel spālis delegatio siue pcessio eis
plus indulgeat. Itā 7 caplm de cō-
suetudine uel indulgētia excoicat
7 interdicat. ex de rescrip. ex pte re-
cani. 7 de cōsue. cū inter vos. Et sic
dicat intelligendā finiam Ray. Itē
etiā nō sacerdos pōt excoicare 7
absoluē q ad forū cōtentiosū. sed in
pniali sol⁹ sacerdos. S3 ad ptatē
excoicandi requirit iurdictio ec-

clastica ordinaria uel delegata
fm De. 7 in su. con. eo. ti. q. 51. ubi
etiam no. fm Bar. bri. q. bec po-
testas posset comitti etia laico p pa-
pa sed no p epm. **B**

i **E**trū excoicatio lata ab alieno
epo possit rata baten a pprio. R.
fm Bar. 7 Ber. Ad. q. a pncipio
nulla fuit. **A**. Idem in su. con. eo.
ti. q. 52. **B**

z **E**trū prelatus possit excoicare ex
territoriū suū. R. fm Hosti. Eps
ex suā diocesim 7 huiusmōi prelati
ex territoriū suū nō pnt ea q sunt iu-
risdictōis cōtētiōse. **A**. nisi de cō-
sensu illi in cuius territorio ē. fm eū-
de Hosti. p. c. eps. 9. q. 3. ut in su. con.
eo. ti. q. 53. **B**. An qz qd nō ē ex-
coicā? sine causē cognitiōe. xi. q. 3.
nemo. id talis nō pōt excoicare nec
sedē p tribunali. nec aliqd disponē
9. q. 2. epm et. c. se. Et intellige nisi
in qtu dictū est s. absolutio p. s. 6.
A. In dca q. 53. dī. Quidam po-
asserūt q ex suā diocesim exns eps
pōt excoicare. sic Paul excoicauit
Corinthū absentē 7 irrequitū. ex de
appel. cū sit romana. i. si. qd pōt cō-
cedi in notorijs. qz nec illa requirunt
cāe examinationē. 9. q. 3. s. si. 7 dco
c. cū sit. Ibi etiā dī q eps exns ex
pōt renūciare excoicātū. qz per hoc
ampli nō ligat. Itē q si legat ex-
coicauit aliquē dū erat i puicia nō
pōt eū absolue postq exiuit puiciā
dimisso officio. Secus si exiuit re-
uersus qz tūc pōt fm q p dictū est
de alijs ordinarijs. **B**

E Prelatus q in aliq loco bz tmi
tpalē iurisdictionē nō ppter h po-
terit excoicare. ar. ex de offi. oz. dile-
ctus. **A**. Idem in su. con. li. 3. ti.
33. q. 54. fm Hosti. **B**

E Excoicare non pōt excoicatus
quicūq. Unde nec hereticus. nec
schismaticus. nec apostata a fide. 2. 4.
q. 1. audiuius. 7. s. si autē. in fi. Itē
nec intrusus. nec suspēsus a iurisdic-
tiōe. 12. q. 2. alienatiōis. 7. c. pcarie
ex de pcel. pte. qz. Itē nec ille q vio-
lauit in dictū. ex de exel. pla. c. fi.
A. Ibi nō bñ videt hoc pbaritā
idem dīc Albric 7 Hosti. circa in-
terdictū hominis. ut in su. con. li. 3.
ti. 33. q. 13. **B**

E Excoicatio i.
coiter. quid sit? R. Ex-
coicatio est a qualibet licita coione
7 legitimo actu separatio. xi. q. 3. s.
euidēt. **A**. Hoc fuit dictū Ray.
ut p3 in su. con. li. 3. ti. 33. q. 32. Et
inde inqt Adā dī excoicat ab esu
ligni vite. dicente dño Ben. 3. Vi-
dete ne forte sumat de ligno vite.
dicto. s. euidenter. Con. Hosti. 7
Boss. Sed in directoria li. 3. ti. 2.
in pncipio. dī q h diffinitio nō cō-
prehēdit minore excoicationē. An-
te ibi sic dicis. Excoicatio est a pti-
cipatione sacramentoz exclusio. ul
a coione fidelium separatio. dicto. s.
euidēter. 7 extra de excep. a nobis.
Sed hec diffinitio videt ptiēti-
lares. An sag videt q p gnali dif-
finitione possit dici q excoicatio est

a coione seu pfortio fidelium sepatio
 xi. q. 3. ois. Sz qñq piculariter 7
 qñq vlti f'm suas spēs re qb' sta-
 tim. Et ad hūc sensū pōt reduci pri-
 ma diffinitio Ray. intelligēdo eā
 disunctiue 7 non copulatiue. **B**
 Cuius pncipaliē due sūt spēs. vna
 q' sepat a sacris 7 ab īgressu ecclie
 7 a coione fidelium. 7 h' d'r maior ex-
 coicatio ul' anath'a. Alia q' sepat a
 sacris t'm. **A**. videlicz a pceptiōe
 pncipaliē. nō a collatione. Peccat
 tñ taliē excoicat' conferēdo ecclia-
 stica sacra. s' ab eo collata p'tutis
 nō carēt effectū. ex te cle. exco. mī.
 si celebrat. **B**. Et hec d'r minor.
 Et re vtraqz b'i. 3. q. 4. Engeltru-
 dā. 7 ex eo. si quē. **A**. Scdm Ray.
 7 i sū. con. eo. ti. q. 33. spēs excoica-
 tiōis q'si infinite sūt. Quot. n. s' spēs
 coionis. tot sunt ul' eē possunt spēs
 excoicatiōis. Sz re p'dict' duabus
 frequē tractat ecclia. 7 in dubio
 cū noiat excoicatio itelligit re ma-
 iori. d'cō. c. si quē. Itē excoicatiōnū
 alia ē iur. s. quā q's icurrit ipso iu-
 re relicto cōmissio. ut si quis inijciat
 man' violētas in clericū. i. q. 4. si
 q's suadente. alia ē iudic. s. q' uro-
 gat a iudice p'tatē bñte per p'cessū
 iudiciariū. ex eo. nup. Et q's possit
 excoicare maiori excoicatiōe dictū
 ē s. c. proximo. Minori aut excoi-
 catiōe excoicare pñt nō solū epī sed
 7 alii p'elati eccliaz inferiores f'm
 Ray. 7 i sū. con. eo. ti. q. 33. **B**

i **C** In qb' casib' incidit q's maior ē
 excoicationē ipso facto? R. i mult'

Hā excoicatio a q' sol' papa absol-
 uit icurrit i. 13. casib' q's cēs hēs s.
 absolutio p. s. 3. Sūt 7 alii casus
 plurimi. Prim' cū q's incidit i here-
 sim iam dānatā. 24. q. 1. c. p. et. 2.
 Aut nouā heresim p'fingit. ex te he-
 res. ad abolendā. 7. c. excoicam'.
 Aut ē credēs receptator ul' fautor
 hereticor. ex te heres. sicut ait. **A**
 hic casus 7 sequēs 7 etiā q'r' bo-
 die vident' papales. ut p3 in p'cessu
 annali curie. **B**. 2. cū q's asserē-
 do dicit romanā ecclia nō eē ca-
 put oīuz eccliaz. nec ei tanq' capiti
 obediedū. dīf. 19. nulli fas. 3. qñ re-
 ctiores ciuitatū faciūt excoictōs in-
 rebitas i clericos 7 ecclias 7 āmoni-
 tū nō resistūt. ex te imu. ecclie. nō mi-
 nus. **A**. Et ibi p3 q' etiā ē s'f'is
 snia p' fautores eor. nec debēt ab-
 solui donec satisfecerint cōpetent'.
B. 4. cū q's non elect' a duab'
 p'tib' cardinaliū gerit se p' papa. ex
 te elec. licet. **A**. Et ut ibi p3 eadē
 ē snia p' eos q' p' papa ipsū recipiūt.
 s' ut p'dictū ē iste casus bodie ē pa-
 palis. **B**. 5. cū q's m'gr ul' scolar'
 tractat cū aliquo ciue Bononiē. re
 cōductiōe hospitiū inq'sitis iqlinis
 nisi temp' cōductiōis fuerit elapsū
 ex te loca. ex rescripto. **A**. Ibi
 p3 q' iste casus est cōtra magistros
 7 scolares qui in ciuitate Bononie
 sunt sup conducendis domibus ali-
 orum videlicz scolarium f'm glo.
 Idem posset forte intelligi etiā re
 magistris qui super hospitibus in lesi-
 onē uel p'iudiciū habitariū audent

tractare nisi pri⁹ p⁹stiterit temp⁹ cō/
ductionis elapsū. uel in q⁹lini in hoc
fauorē suū p⁹stiterint 7 consensū.

B. 6° cū monachi. canonici regu/
lares. archidiaconi. de can⁹. p⁹posi/
ti. plebani. cantores. 7 alij clerici p⁹/
sonatū habētes. aut etiā q⁹cūq⁹ p⁹re/
sbyteri audiant leges uel p⁹bificā.

A. nisi religiosi infra duorū men/
sium spacium ad claustrum redi/
erint. 7 alij clerici infra dictū spaciu⁹
a p⁹fatis destiterint. ut in. c. de quib⁹

statim. **B.** e⁹ ne cle. uel mo. non
magnop⁹. 7. c. sup⁹ specula. Sec⁹ si
habent parochialem ecclesiam tū⁹

7 nō sūt p⁹resbyteri. e⁹ ne cle. u⁹l mo.
statutū. li. 6°. **A.** Et ibi nōt glo. 7
dñs Pe. de anchorano. q⁹ qñ paro/
chiales sūt p⁹resbyteri incurrūt dictā

sniam nō rōne eccl⁹az s⁹ ordinis. p⁹
dictū. c. sup⁹ specula. **B.** 7° cū q⁹s
p⁹icipat excoicatio i crimine p⁹p⁹ q⁹d
excoicat⁹ ē dādo ei auxiliū cōsiliū

u⁹l fauorē. e⁹ eo. si p⁹cubine. **A.** q⁹z
eadem vinculo ligat cū excoicatio.
de cō. c. si cōcubine. 7 eo. ti. c. nup. s.

i secūda. **A.** nō uidetur iste casus
p⁹rticulari s⁹ regula gnālis. **B.** 8°
s⁹ cōs q⁹ fecerint statuta s⁹ libertatē

eccl⁹ie 7 scriptores eorū. si l⁹ 7 p⁹tes
7 p⁹sules 7 rectores 7 p⁹siliarios lo/
corū ubi talia statuta seu etiā p⁹sue/
tudines edite sūt uel seruare. 7 qui

suare fecerint. 7 illos q⁹ s⁹m ea iudi/
cauerint uel in publicā formā rede/
gerint iudicata. e⁹ eo. grauem. 7. c.
nouerit. q⁹ s⁹ illos q⁹ in i⁹itū ordinā/
tōib⁹ uel alienatōib⁹ a scismaticis

fact⁹. e⁹ de scisma. c. p. **A.** Ibi d⁹
q⁹ res eccl⁹ie a scismatici alienate de/
bēt ad ecclesiā sine v⁹llo onere reuer/
ti. 7 si q⁹s cōtraire p⁹supserit excoica/
tionē incurrit. **B.** Dicti cas⁹ cōs ex

iurib⁹ mag⁹ antiq⁹s collecti sūt. **A.**
Sūt i dict⁹ iurib⁹ 7 alij casus. **A.**
decim⁹ est i. c. qm. de offi. ordi. vbi

p⁹bite⁹ q⁹ i eadē ciuitate sūt plures
epi. S⁹ si p⁹pter diuersitatē bitatū
p⁹pri⁹ ep⁹s nō pōt oib⁹ reseruare. pōt

7 d⁹z q⁹ ad s⁹ aliū ep⁹m sibi vicarium
cōstituē forte grecum q⁹ valeat ibi
grecū habitātib⁹ ministrare. q⁹ vica/
ri⁹ p⁹ oia d⁹z e⁹ obediēs 7 subiectus

p⁹ncipali ep⁹o. Et subdit. **A.** si q⁹s
ali⁹ se igesserit. excoicationis se noue/
rit mucrone p⁹cussū. Dic⁹ glo. Et ita

ē canon late snie. r⁹ ē in. c. clerici. e⁹
ne cle. uel mo. vbi d⁹r. Iubem⁹ etiā
sub interminationē anat⁹hatis ne q⁹s
sacerdotū officium h⁹eat vice comit⁹

aut p⁹positi seculari. Si q⁹s aut⁹ s⁹ b⁹
venire p⁹supserit 7 monit⁹ emēdare
noluerit. excoicationi subiaceat. Dic⁹
glo. Sic videt⁹ canon late snie. iz⁹

casus est i. c. excoicationi. e⁹ de rap.
vbi d⁹r. Excoicationi subdant q⁹ ro/
mipetas u⁹l alios xpianos p⁹ nego/
ciatōe u⁹l alijs honestis causis i na/
uigio rector⁹ aut cape aut reb⁹ suis

spoliare presumūt. Illi etiā q⁹ xpia/
nos naufragiū patientes quib⁹ s⁹m
regulam fidei consilio esse tenent⁹
dānata cupiditate spoliant reb⁹ suis

nisi ablata reddiderint excoicationi
se nouerint subiaccere. Dic⁹ glo. Et
sic qui contra hoc faciunt sunt ipso

iure excoicati. Et h̄ verū ē q̄ ad hūc
ultimū casū. q̄ nō ad primū ē canō
ferēde finē. ut ex ipso tex. p̄. Et nōt
ibi dñs Anto. de bu. cum Jo. an.
vbi etiam dicit fm̄ Jo. an. q̄ pi
rate ter in anno excoicantur ex ore
pape. **B**

z **E**odē mō sūt alij casus excoica
tionū q̄ batē i l. 6. de quib⁹ duo
sūt p̄tinentes ad papā. ut dictū ē s.
absolutio p̄. s. 3. Prim⁹ de q̄cūq̄ q̄
loquit secrete uel mittit scripturā
uel nūciū alicui cardinali qñ sūt re
clusi occasione electiōis pape ex. de
elec. vbi piculū. Et de dñis. recto
rib⁹ et officialib⁹ q̄ imminente dicta
electione nō seruaret dictā p̄stituti
onē. **A**. uel nō faceret obseruari.
dcō. c. vbi. **B**. 2⁹ de his q̄ grauāt
alios qz eū p̄ q̄ rogabant nolue
rūt eligē. vide s. electio p̄. s. 33. q̄
incipit. Quicūq̄. 3⁹ ē q̄cūq̄ usur
pātes custodiā vacatiū ecclīaz. seu
i alijs p̄ijs loq̄ occupāt bona ipsorū
et clerici et alie p̄sone eorū dē loco
q̄ h̄ fieri pcurant. ex. de elec. gnāli.
hūc etiā casū h̄es s. ecclīa p̄. s. p̄lt.
4⁹ ē de electorib⁹ ad regimē vrbis
romane et de elect⁹ et fautorib⁹ q̄ fe
cerint p̄stitutionē sup̄ h̄ factā. ex.
de elec. fundamēta. **A**. Certe abso
lutio ist⁹ cas⁹ videt̄ reſuari pape. p̄.
terc⁹ i morē articulo. Et nō solū p̄
p̄fatos s̄ etiā p̄ obediētes dict⁹ offi
cialib⁹ elect⁹ illegit̄ seu assūpt⁹. ut
i dcō. c. fundamēta. s. q̄ si sec⁹. et. s.
contēptores. Et h̄ coiter sp̄ accidit
qñ ad obediētiā ap̄lice sedis Ro.

ma nō est. **B**. 3⁹ de his q̄ vocant̄
ad dirigēdas moniales i electiōib⁹
nisi abstineāt ab his. p̄ que posset in
eis discordia oriri uel nutriri. ex. de
elec. indēmitatib⁹. 6⁹ de his q̄ pcur
rant q̄ p̄seruatores dati in t̄romit
tūt se de his q̄ nō licet. vide s. p̄ser
uator. s. 4. 7⁹ de his q̄ absoluti
onē ab aliq̄ excoicationē uel reuoca
tiōē ei⁹ aut etiā suspēnsiōis et inter
dicti extorquet p̄ vim uel p̄ metum.
Nā nec valet absolutio. et incurrit
nova excoicatio. ex. de his q̄ vi. ab
solutiōis. 8⁹ de eo q̄ fingit fraudu
lent casū p̄ quē aliq̄s iudex vadat
uel mittat ad aliquā mulierē p̄ te
stimonio. ex. de iudi. mulieres. **A**
Ibi nō videtur notari h̄ casus nisi
qñ fictio fit ad h̄ ut iudex p̄sonaliē
accedat. **B**. 9⁹ de his q̄ prelatos
uel eorū capla seu alias p̄sonas ec
clesiasticas cōpellūt ad submitten
dū laicis. uel alienādū bona imobi
lia seu iura ecclīaz. et filii laici qui
usurpāt sibi illicite huiusmodi nisi
moniti reſtiterint. ex. de re. ecclē. s.
p̄sultissimo. **A**. Ibi dat̄ ista finia
illos q̄ coegerint p̄latos uel capla
ecclīaz aut alias p̄sonas ecclesiasti
cas submittē eis ecclīas ipsi cō
mūssas uel bona imobilia seu iura
ipsaz recogiscēdo ab ipsis ea tanq̄
a sup̄ioribus se tenere seu ab ipsis
eadē aduocādo. put in q̄busdā p̄ti
bus d̄ aduocare. uel ipsos patro
nos uel aduocatos ecclesiārū seu
bonorū ipsaz p̄petuo aut ad temp⁹
non modicū statuendo. Nā cuius.

17
cūq; sint conditiōis aut stat⁹ q̄ ad
h̄ coegerint excoicationē incurrūt.
nisi h̄ fierent cū p̄sensu capli ⁊ apli-
ce sedis lnia sp̄ali. ⁊ tūc occasione
illozū laici vltra id quod ex natura
p̄tractuū ipsozū ul' adhibita in illis
lege p̄mittit aliquid non vsurpent.
Qui p̄o secus egerint nisi amoni-
ti ab huiusmōdi testiterint restituē-
to ea q̄ talit̄ vsurparāt eoipso sentē-
tiā excoicationis incurrūt. ⁊ ex tunc
ad supponēdū terrā ipsozū si opus
fuerit ecclesiastico interdico libere
p̄cedatur. lxxc ibi. **B.** 1° q̄cūq; ab
ecclesijs uel p̄sonis ecclesiasticis p̄
se uel p̄ aliū noīe suo ul' alieno pro
p̄sonis ul' reb⁹ q̄s nō cā negociati-
onis referūt uel referri faciunt seu
transmittūt. epigūt aliq̄d p̄dagū
seu guidagiū. ex te censū. quāq; .li.
6. Et de h̄ casu b̄. j. diffusius p̄-
dagū. §. fi. xi^o ē de his qui ip̄diret
officiū delegati uel cuiuscūq; iudicij
ecclesiastici. ex te imu. eccle. qm̄. quē
casum diffusius h̄s. j. iurex 2°. §.
5. 12° de dñis qui inb̄tent subditis
ne p̄sonis ecclesiasticis vendant ⁊
huiusmōdi. vide. j. emunitas. §. 9.
13° de religioso q̄ temē vbiq; bitū
sue religid̄is dimittit ul' accedat ad
studia nisi a suo p̄lato cū p̄silio ma-
ioris p̄tis p̄uēt sibi lnia sit concessa.
14° de doctorib⁹ seu magistris qui
sciēt̄ illos religiosos q̄ dimiserūt
habitū docent leges uel p̄biscam.
Predicti duo casus habentur extra
ne de. ul' mo. ut piculosa. **A.** Ibi
dicitur. Districtius inb̄temus ne

de cetero aliq̄s quācūq; religionē
tacite uel expresse p̄fessus. i. scolis
uel alibi temē habitū sue religid̄is
dimittat nec accedat ad quīs stu-
dia litteraz nisi a suo p̄lato cū con-
silio sui conuent⁹ uel maioris p̄tis
eiusdē sibi eundi ad studiū licentia
p̄mitt⁹ sit concessa. Si q̄s autē ⁊. j.
Doctores q̄ seu magistri q̄ religi-
osos habitu suo dimisso leges aut
p̄biscā audiētes sciēt̄ docē aut in
scolis suis p̄sūperint retinē. sili eo-
ipso sint lnia innodati. Sup̄ q̄ Jo.
an. in nouella dicit. Nō puto q̄ re-
mente constitutiōis sit q̄ monach⁹
in cella sua dimittēs habitū ul' dū
balneū intret occulte ul' iacēs sine
habitu ligetur hac cōstitutioē. Al
pauci inueniēt nō ligati. Sed qm̄
exhibet se cōspectib⁹ boiuz sine ha-
bitu ul' i bitu laicali ul' cūci seculari
sine iusta cā. tunc liget. Et ad h̄ fa-
cit p̄ncipiū de re. qd̄ vult ipsoz vā-
gatiōi p̄uidē. **B.** 15° q̄cūq; bēti-
cos ul' credētes. ul' receptatores. ul'
defēsores ul' fautores eozū scienter
tradēt ecclesiastice sepulture. ex te h̄
re. q̄cūq; li. 6. **A.** Et ibi etiā p̄
q̄ locus vbitales sepultri fuerint.
d̄z p̄petua sepultura carere. **B.** de
q̄ absoluendo vide. j. heretic⁹ 2°. §.
2. 16° q̄cūq; rector seculari ul' qui
cūq; officialis eius cognosceret de
crimine heresis aut captos litera-
ret ul' diocesanoz ul' inq̄sitorz offi-
cium ip̄diret. ex te heretic⁹. c. inq̄-
sitionis. **A.** Ibi patet q̄ iste cas⁹
ē cōtra rectores quoscūq; tpales q̄

cogſcūt ul' indicāt de crimine here-
ſis uel captos p'teſi relacāt ſine
l'ia uel mādato epi ul' inq̄ſitoris.
aut recuſant iplere executionē eis
p' buiufmōdi crimine a dioceſano uel
in q̄ſitoribus iniunctā. put ad eoz
ſpectat officiū. uel alie officiū epi ul'
iq̄ſitoz ſniam ul' pceſſū directe ul'
indirecte ipe dire pſūperint. Et ſi in
excoicationē pmanſerint p' ānū aio
p'rinaci. uelut heretici ſūt p'denādi.
B. 17° eſt de his qui per aſſaſſinos
quēq̄ xp̄ianū interfici pcurauerint
uide ſ. aſſaſſin. 18° de cleriq̄ q̄ ma-
niſeſtis yſurarijs domos locāt uel
alio titulo cōcedūt. eſt de yſuris. c.
yſurariū. uide. j. yſura 4. §. 4. 19°
de his q̄ pcedūt reſſalias p' ſonas
eccliaſticas ſpālīe ſiue generaliter
eſt de iur̄iur. 7 ſi. **A.** Et ibi p' iſte
caſus ē cōtra pcedētes reſſalias p'
clericos uel eoz bona. uel gnāliter
pceſſas extēdētes ad eos. quā pceſ-
ſionē uel extēſionē niſi reuocauerit
infra mēſem a tpe cōceſſionis uel ex-
tenſionis. ſingulari ſona excoicati-
onē. 7 vniuerſitas inēdictū icurrūt
ut ibi. **B.** 20° ſi dñs ul' rector tpa-
lis nō fecerit obſeruaria q̄ ſtatuit
p' iſecutores cardinaliū ſeu alicui⁹
de familia eoz ul' pape. eſt de p. feli-
cis. **A.** Hoc vtz ē ſi nō fecerit di-
ctus rector ul' tpalis ul' ſpūalis uel
officialis ei⁹ obſeruari p'dicta iſra
mēſem poſtq̄ relicta ad eoz notici-
am puenire. Et ciuitas quehbet p'
ter vltē ſi nō facit p'dicta ut dictū ē
iſra mēſem cō facultas ei affuerit

p'uaſ eo ipſo pōtifficali dignitate. ut
ſ. 7 nihilomin⁹ remanet inēdicta.
ut ibi. 21° q̄cūq̄ dat l'iam occidē.
dicapiēdi ſeu alie in bonis uel pſo-
nis ſuis ul' ſuoz grauandi eos q̄ p'
reges barones nobiles uel q̄ſcūq̄
alios tulerūt excoicationis ſuſpenſi-
onis uel inēdicti ſnias. ſiue illos q̄
rū occaſiōe ſūt plate. ul' eos q̄ eas
obſeruāt. aut eos q̄ talie excoicaſ
coicare nolunt. niſi licentiā ipſam
re integra reuocēt. 7 ſi qua ſint ab-
lata reſtituant ſiue pro illis ſatiſſa-
ciāt. **A.** In. c. q̄cūq̄. de quo. j. di-
citur niſi licentiā ipſam re integra re-
uocauerint. uel ſi ad bonozū capti-
onem occaſione ipſius licentie ſit
proceſſum bona ipſa fuerint infra
octo diez ſpaciū reſtituta. aut ſa-
tiſſactio pro ipſis ipeſa. **B.** Si-
militer 7 qui dicta licentiā uſi fue-
rint. uel etiam ſine licentiā ſuo mo-
tu hoc fecerint. excoicationē incur-
runt. in qua ſi pmanſerint per duos
menſes non niſi p' papā abſoluen-
tur. eſt de ſen. exco. quicūq̄. 22° qñ
quis ab excoicatione abſolut⁹ fu-
erit in mortis articulo uel alio im-
pedimento. ſi ceſſante articulo uel
ipe dimento non repñter ſe q̄ citius
cōmode poterit ei a quo abſolui re-
tebat reuincit in eandem ſententiā.
ettra eo. eos. 23° qñ aliqui abſol-
uuntur a ſede apoſtolica ul' a lega-
tis 7 inuiguntur eis q̄ ſe preſentent
ordinarijs uel alijs ſuſcepturi pe-
nitentiā. 7 paſſis iuriā ſeu eis quib⁹
obligati ſūt ſatiſſaciāt. ſimiliē ſi ſ

nō faciāt q̄ p̄mū cōmode poterunt
reiciant i eādē sniam. ut dēb. c. eos.

3 **E**t sūt alij casus excoicationis
i cle. de q̄b⁹ q̄nq; sūt papales. ut di-
ctū ē s. absolutio p̄. §. 3. Alij sunt
isti. Primus ē de illis q̄ i cimiterijs
sepeliūt corpora tpe iudictiū casi-
bus nō p̄cessis a iure. uel excoica-
tos publice aut noiari interdictos.
aut vsurarios manifestos scienter
sepeliūt. **A** q̄ excoicatio nō debent
absolui nisi ad arbitriū dioecani
satisfecerint eis q̄b⁹ p̄ p̄missa fuerit
iuria irrogata. ut de sepul. eos. **A**
Et ibi addit. Nullo eis p̄ p̄missa
exemptiois uel quib⁹ alio p̄uilegio
q̄cūq; forma p̄tor p̄cesso aliq̄liter
suffragate. **B**. 2. de religiosis q̄
decimas eccl̄ijs debitas sibi appo-
priāt uel vsurpāt siue q̄ non p̄mit-
tūt solui eccl̄ijs decimas de aialib⁹
familiarū 7 pastoz suoz uel alioz
imiscētū ipsa aialia gregib⁹ eozū.
uel de aialibus q̄ in fraudē eccl̄iaz
emūt 7 emptā tradūt x̄ditorib⁹ uel
alijs ab ipsis tenēda. seu q̄ non p̄-
mittūt uel p̄hibēt solui decimas ec-
clesijs de terris q̄s tradūt alijs ex-
colēdas. nisi req̄siti. **A**. p̄ eos q̄
rū interest. ut i cle. religiosi. de q̄. j.
B. desisterint. j. mensem. aut si de
bis que vsurpauerūt p̄missa. **A**
uel retinē p̄sūperint ut i dicta cle.
B. nō satisfecerint dānificatis ec-
clesijs infra duos mēses sunt suspēsi
ab administratiōib⁹ 7 bñficijs suis. **O**
si nō hāt administratiōis 7 bñficia.
ipso facto excoicationē incurrūt. ut

14
eē de re ci. religiosi. 3. est de mona-
chis uel canonicis regularib⁹ qui nō
habēt administratiōē 7 trāsserūt se
ad curias p̄ncipū sine l̄nia p̄lator
suoz ut dānū aliquod iferāt suis p̄-
latis aut monasterio. ut de sta. mo.
ne i agro. **A**. §. qz p̄o. vbi dī. Pro-
hibem⁹ ne monachi aut regulares
canonici administratiōē aliquā nō
habētes ad curias p̄ncipū absq; li-
cētia sp̄ali p̄latorū suozū se cōferre
p̄sumāt. **O**z si ut suis p̄latis aut mo-
nasterijs dānū aliquod iferāt ad di-
ctas curias se p̄ferre p̄sūperint. ex-
coicationis sniam eos incurrē volum⁹
ipso facto. Et districte ibidē inūgi-
p̄latis ut ipsos a curiarū accessu 7
q̄buslibet vagatiōib⁹ 7 discursu di-
ligenē cōpescāt. **B**. 4. de mona-
chis q̄ infra septa monasterij sine
l̄nia arma tenēt. ut i dēb. c. ne i agro.
A. In. §. p̄fate. vbi p̄o dictū. §. qz
p̄o. immediate subiūgi. Prefate q̄
sine monachos. j. septa monasterij
sine l̄nia abbatū suoz arma tenētes
decernim⁹ subiaccē. Et ut ponit i di-
rectoria. l. 3. ti. 2. §. 254. dīc. x̄o.
qz b̄ itelligit de cōtinue tenētib⁹.
qz si dū itret septa arma portāt secū
nō tñ aīo nocēdi. uel secū intus reti-
nēdi. nō iputat. qz tenere ē ex p̄posi-
to cū effectū. eē de cle. nō resi. relatiū
Et b̄ etiā intelligit iū de suo mo-
nasterio nō de alio. cū nō posset ha-
bere l̄niam sui abbatis eē territorij
suū. extra de p̄sti. ut aīarū. l. 6. Et
noīe armorū non solum scuta. gla-
dios 7 galeas intelligimus. s̄ etiā

fustos et lapides. ff. de pto. sig. ar.
morti. siue sint defensionis siue inu-
sionis. ar. et de homi. c. sic digni.
Sallictia. **B.** 5° de his q. impediret
visitatores monialiu ul' canonica-
riu. **A.** s. seculariu. ut i. cle. de q. j.
B. nisi moniti resisterint. ut de sta.
mo. attēdetes. **A.** q. ut ibi pz ex-
coicationē icurrūt nō obstātib⁹ q.
buscūq. pūlegijs statutū ul' cōsue-
tudinib⁹. Et itelligit de monialib⁹
q. buscūq. ut dī in directoria eo. ti.
§. 255. **B.** 6° de q. busdā muli-
erib⁹ q. regimine vulgarit nūcupāt
siliē et religiosi q. eas i illo statu fo-
uent. **A.** uel ad talē statū addu-
cūt. ut i. cle. de q. stati. **B.** ut in cle.
de reli. do. cū de q. busdā. vide. j. re-
ligio. p. §. si. 1° de his q. sciēnt cō-
trahūt mīmonia in gradib⁹ p. san-
guinitatē ul' affinitatē. p. bibi⁹ ul' cū
monialib⁹ ul' p. trahētēs q. sūt reli-
giosi siue moniales aut cū i sacri
ut de consan. et affi. eos. **A.** Ibi
etiā precipit ecclīaz p. las. ut p. e-
fatos tādiu nūciēt excoīcatos seu
a suis faciāt subdī nūciari. donec
sui bñlit recogscētēs errorē sepa-
rent ab inuicē. et absolutiōis obti-
nere bñficiū mereāt. **B.** 8° de i. q.
sitonibus hereticorū q. p. tū officij
in q. sūdis q. bus suis modis illicitis
pecuniā extorquēt ul' scienter bona
ecclīaz ob relictiū clericorū fisco ec-
clesie applicarēt. **A.** Et i. et i. de o-
fori⁹ si fisco seculari. ut i. cle. de q. j.
B. nec pōt absolui nisi in mortis
articulo tunc illis quib⁹ extorser-

rūt plene satisfecerit de pecunia. **A.**
sic extorta. ut i. cle. de q. j. **B.** nul-
lis pūlegijs pactis aut remissib⁹
sup h. valitur. ut de heret. nolētēs.
A. Et ibi idē dī de cōmissarijs in-
q. sitonū seu epōz ul' caploz sede va-
cāte q. p. dicta agerēt. **B.** 9° Po-
testates. capitanei. rectores. p. sules.
indices. et p. siliarij. et alij officiales
q. statuta faciūt scribūt ul' dicāt. p.
q. q. cōp. las. solūē vsuras ul' solu-
tas nō repetēt. **A.** uel q. solute nō
restituāt plene. ut i. cle. de q. j. **B.**
et q. h. m. ca. iudicāt. **A.** uel alie q. li-
tercūq. sciēnt iudicare p. sūserint q.
vsure soluāt ul' nō plene restituant
ut i. dē cle. **B.** et q. h. t. sup h. po-
testatē nisi statuta ipsa releuerint.
A. i. fra tres mēses. ut i. ca. cle. **B.**
uel si ea p. sūserint obseruare. **A.**
uel p. sūetudines eorū effectū hñtes
ut i. ter. de q. stati. **B.** ut de vsuris
et graui. 1° de religiosi mendicā-
tib⁹ q. domos ad habitādū ul' loca
de nouo reciperēt. ul' recepta muta-
rent seu alienarēt. ut de peni. cupi-
entes. **A.** Et ibi pz q. idē est etiā
si dicta loca seu domos dimitterēt
se ad alia transferēdo. Et h. nisi p.
dicta fiant de sedis aplice līnia spā-
li plene et exp. sū faciente de p. b. i-
tione huiusmodi mentionē. Per hoc
tā nō prohibet illis qui vitam herē-
micā uel solitariā duxerint eligē-
dam de licentia maiōz suozū. quin
cellas. mansiones. seu habitacula
in heremis possint acquirere ac mu-
tare. et de excess. p. la. cū ex eo. li. 6°.

et notat in directoria li. 3. ti. 2. §. 263. Et in deo. c. cum ex eo. et p. m. vita hēmerica seu solitaria ubi nō sit huius habitatio de p. in quo. **B.** et de religiosis q. dicunt aliq. vba ut retrahāt audiētes a solutiōe decimarū. ut i. deo. c. cupientes. **A.** §. illos etiā. siue dicta verba dicant i. p. dicationē ul. a lib. ut ibi. **B.** et de religiosis qui confitentib. sibi non faciunt p. sciam de decimis soluentis qui sunt suspensi ab officio p. dicationis donec si cōmode p. t. faciant eis p. sciam. Et si interim p. dicant excoicati sunt. ut i. dicto. c. cupientes. **A.** in. §. 7. q. 2. vbi p. 3. q. b. locum h. 3. q. n. dicti religiosi sciēter omiserint facē p. sciam. et si fuerint req. siti. et nō al. ut ex ipso tex. colligitur. vbi dicit q. religiosi teneant certis t. p. b. informare populum de solutiōe decimarū si ab eccliarū rectorib. uel vicariis aut locatēnētib. eorūdē fuerint req. siti. Et imēdiate sub eodē cōtētu sequit. quo ad confessiōes. Nec nō et bis quor. cōfessiōes et c. hoc etiā notat in directoria li. 3. ti. 2. §. 266. et ti. 6. §. 30. **B.** et de religiosis q. bus cūq. q. nō p. uarēt inēdictū qd. p. uat matric. ecclia. Et istū casū plenius vide. j. inēdictū p. §. xi. q. icipit. Quā finia et c. et de fratrib. minorib. q. t. p. inēdicti recipiēt ad vna frēs uel sorores de terrio ordine q. cōtinētes vocat. et de sen. exco. cū ex eo. **A.** Etia si sup. b. hi uel isti fratres minores ul. tertij ordinis p. uilegijs

quibuscūq. muniti fuerint. Nec ab ista excoicatiōe possunt absolui ab alio q. a papa. ul. satisfactiōe p. missa a locor. ep. is qui auctoritate aplica in hac pte ipso iure fungunt ut ibi. **B.** Alius casus Bēdicti pape. xi. in e. uagātū q. icipit. Quia ut nulli. bates. j. papa. §. si. de oppo. nentibus litteris electi in papā. **A.** Item is. est in cle. vna. de seques. pos. et fruc. vbi dicitur. Ad cōp. scē. das litigantiū malitias diffinim. ut vna contra possessorē diffinitua sentētia sup. b. n. ficio apud sedē duntaxat aplicam in p. ritorio uel possessorio promulgata b. n. ficiū ipsum etiam si dignitas ul. p. sonat. existat et curam habeat aiarū a possessore huiusmōi dum tñ triennio pacifice antea possessū ab eo nō fuerit. p. lo. ci ordinariū apud aliquam p. sonā idoneā sequestret. q. plenā de ipso et rebitam curam gerens. id qd. fructibus illi. debitis eiusdem supp. ortandis onerib. sup. esse cōtingit illi restituat qui finalē i. causa victoriā obtinebit. Si q. s. aut seq. strationē huiusmōi ip. dire uel fruct. seq. stratos quoq. mō p. resūpserit occupare. excoicatiōis finiam incurrat ipso facto. a qua nisi prius imp. dimento amoto et occupatis per eum fructibus restitutis nullaten. absoluat. **Item** quidā alius casus excoicatiōis videtur in. c. religionū. de reli. do. li. 6. §. q. s. dā ordines mēdicātū re. p. batos q. nō vidēt hodie reperiri. ideo de illo dicē nō curo. Alij sunt

i quibusdā effugantib⁹. re quib⁹. j.
vsus clauū p. s. fi. **B**

4 **U**bi dī sub pena excoicationis
nō hz vim late snie s̄ cōminatiōis.
ut. C. cōminatiōis epl̄as. **A**. Ibi
dicit. Cōminatiōis epl̄as pragma-
ta subscriptiōis auctoritatē rei iu-
dicatē nō habere. **B**. Et notat eē
de sagittarijs. artē. **A**. s. i. glo. **B**
Et hūc casū etiā hēs. j. sagittarius
s. z. **A**. Ut pz i sū. con. li. z. ti.
4. q. z. Quidā dicūt q̄ huiusmōi
ul̄ sūta verba hnt vim late sentētie.
S; color 7 verior opinio ē q̄ hēant
tū vim cōminatiōis. Hosti. p̄o 7
Hug. dicunt q̄ qñ sit prohibitio a
lege. l. a canone h̄ p̄ba hnt vim cō-
minatiōis. 30. dis. p. totū. Qñ at a
iudice tūc ē canō late snie. dū tñ iu-
dex h̄ p̄ba. pferēs h̄ intēdat. Con-
glo. Ray. Et addit Hosti. Puto q̄
iudici i h̄ credendū sit qñ dīc q̄ sic
uel sic itēderit. s̄ añq̄ h̄ declaraue-
rit puto excusatū illū q̄ sniam non
suauit. cū. pbabilē credere potue-
rit q̄ cōminatiō tñ esset. **B**

5 **S**ētētis p̄ statuta ordinariōz
A. q̄rūcūq̄. ut i. c. re q̄. j. **B**. nō
ligant ignorātes. nisi i grantia fu-
erit crassa aut supina. ex. re p̄st. ut
aiay. li. 6. et. j. lex. s. 5.

6 **U**bi sola p̄suetudo absq̄ snia ul̄
p̄stitutioē reddat aliquē excoicatū.
R. 113. qz iste nō ē modus ferēde
snie excoicatiōis. **A**. Hosti. autē
dīc q̄ p̄suetudo approbata reddit
aliq̄s ipso iure excoicatos q̄ al̄ nō
eēnt. Ray. nil sup h̄ reminat s̄ glo.

et̄ ait. Reuera sine p̄stitutioē taci-
ta ul̄ exp̄ssa nō pōt consuetudo ali-
quē facē excoicatū. s̄ intelligendū
ē exq̄ papa 7 p̄lati ecclie tales re-
putāt excoicatos. cōstitutioē sup
h̄ editā eē. Et ita lata ē cōstitutio ul̄
snia vera uel p̄supta. ut in sū. con. li.
z. ti. s. q. io. **B**

7 **Q**uib⁹ ex causis snia excoicati-
onis sit ferēda a iudice? R. Tres
cāe pnt eē. Prima ē p̄tumatia. ut qñ
aliq̄s fuerit vocat⁹ siue amonit⁹ p̄
iudicē trib⁹ edictis ul̄ vno p oib⁹ 7
ipse sit cōtumar siue iobediēs. Se-
cūda qñ q̄s p aliq̄ certo dāno uel
offensa p q̄ nō vult satisfacē excoi-
cat. Et p̄bāt p̄dicta duo. ex ut lite
nō cōtel. qñ frequēt. xi. q. 3. certe.
ex re p̄to. sig. ex pte. Sup istis ca-
sib⁹ dīc Lto. i. 4. sniaz. dis. 18. Mul-
lus dz excoicari nisi p p̄tō mortā-
li. Et qz i dānificādo aliquē etiā
corpaliē siue i reb⁹ corpaliū aliq̄s
mortaliē peccat. id p dāno tpali ec-
clesia excoicare pōt. S; qz excoica-
tio ē gūissima penarū. nō dz infligi
etiā p p̄tō mortali nisi q̄s p̄tuma-
fuerit. uel nō veniendo ad iudiciū.
uel ide sine snia recedēdo. uel deter-
minatiōi iudici nō parēdo. tunc. n.
postq̄ monit⁹ fuerit excoicari dz.
A. i. pōt. Et p̄dicta satis p̄bant i
iurib⁹ p̄allegat. **B**. Terna cau-
sa siue mod⁹ excoicatiōis ē qñ p̄so-
na iGRAF s̄ excoicat i generali. ut
q̄cūq̄ furtū fecit nisi restituat. ul̄ q̄
scit nisi reuelet. ex eo. a nobis. Cui
at reuelet reuelare hēs. j. reuelatio.

reuelatio. §. p. **A**. Veritas ē q
p omni pctō mortali a q qd nolit
corrigi pōt excoicari etiā maiori
excoicationē. xi. q. 3. nemo epōrū. 7
pēcipue p ptumacia cōtra legiti
mā obediētiā. xi. q. 3. si aut vob.
nō distincto vtz p modica ul ma
gna cā fiat obediētia. vocatio. seu
āmonitio. qz sp ē ibi ptumacia. q
ē crimē maximū 7 gen⁹ idolatrie
j. Reg. 15. et in sū. con. li. 3. ti. 33.
q. 54. vbi etiā ponit quō etiā mi
nor excoicatio pōt a iudice irro
gari p ptumacia. 7 sūlt etiā loco
pene ad tēpus infligēde tā in foro
iudiciali qz penitentiali. **B**. Pro
peccato nō alterius nemo pōt ex
cōmunicari. 24. q. 3. si habes.
8 **Q**uōd debet fieri excoicationis
sūia? R⁹. Debet pmitteri triplex mo
nitio uel vna p trib⁹. aliter ē iusta
7 iudex ē suspēsus p mēsem ab in
gressu ecclie. ex eo. sacro. Et debet
bretēpōz pueniētia in eualla nisi
facti necessitas aliud suaserit. Et
d3 ferri in scriptis pntentib⁹ cām
excoicationis. aliter excoicans ē
suspēsus nō solū ab ingressu ecclie
s et iā a diuinis p mēsem. q si q dē
exequat. irregular⁹ efficit. nec nisi
p papā poterit cū eo dispensari. ex
eo. cū medicinalis. S3 de pene nō
tāgūt epōs cū nō fiat spālis mē
tio de eis sicut d3. ut dī s. epō. §. 1
De b etiā casu habes. j. infdictū
p. §. 6. **A**. Ad pdictōz clariore
intellectū sciendū qz iste est mod⁹
7 forma pcedēdi ad excoicationē.

p nā qd3 pcedere rōnabit 7 ma
nifesta cā. ex eo. sacro. vbi de pla
to dī. Caueat diligēter ne ad ex
coicationē cuiuscūqz absqz mani
festa 7 rōnabili cā pcedat. 2. d3
pmitteri monitio. An i de c. c. sacro
dī. Prohibem⁹ ne qd in aliquam
excoicationis sūiam nisi cōpetēti
āmonitiōe pmissa 7 pntib⁹ psonis
idoneis p qd si necesse fuerit possit
pbari monitio. pmulgare pēsū
mat. De si pēsūpserit etiā si iusta
fuerit excoicationis sūia. ingressū
ecclie sibi p mēsem nouerit inēdi
ctū. alia nibilomin⁹ pena mulctā.
dus si visū fuerit expēdire. Et itel
ligit h de monitiōe trina p m glo.
S3 in sū. con. li. 3. ti. 31. q. 56. nō ē
q cōpetēs monitio dī ad arbitriū
iudicis. siue trina siue vna p trib⁹
maxime i notorijs. 24. q. 3. de illi
cita. Et b⁹ monitiōes siue tres si
ue vna p trib⁹ debēt fieri cū cōpetē
tib⁹ in euallis aliquorū dierū. nisi
facti necessitas aliud suaserit. ex
eo. pstitutionē. li. 6. §. 3. sūia excoi
cationis d3 ferri in scriptis. 7 scri
pture cōpia dari infra mēsem req
rēti. ex eo. cum medicinalis. li. 6.
vbi dī. Quis ē excoicat. excoica
tionē in scriptis. pferat. 7 cām ex
coicationis ex pisse p sribat ppter
quā excoicatio. pferat. Exemplū
nō bñus scripture teneat excoi
cator tradere infra mēsem si fue
rit requisitus. sup q requisitiōe fie
ri volum⁹ publicū instrumētū uel
lras testimoniales cōfici sigillo

autentico cōsignatas. Et si dicta
forma p̄seruata nō fuerit tñ snia
tenet. sed excoicatus de facili ab
soluitur. ⁊ excoicans ad inēsse
condēnat. ⁊ ad alias penas. dicto
c. sacro. et. c. cū medicinalis. vbi
dī. Si quis aut iudiciū bui? p̄sti
tutionis temerari? extiterit viola
tor. p̄ mēsem vñ ab ingressu ec
clesie ⁊ diuinis se nouerit suspēsi
supior p̄o ad quē recurrit sniam
ipsam sine difficultate relaxans.
latozē excoicato ad expēsas ⁊ ad
omne inēsse condēnet. ⁊ alie pu
niat aia diuersione cōdigna. ut p̄
na docēte discāt iudices q̄ graue
sit excoicationū snias sine matu
ritate rebita fulminare. Et h̄ ea
dē in suspēisionis ⁊ inēdicti sentē
tijs volumus obseruari. Caueant
autē rē. Itē 4. quo ad formā req̄
ritur cōgruitas p̄tor. Unde put
notat in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 68.
sic p̄suevit ferri snia excoicationis.
Propter talē cām te ul' talē exco
munico ul' excoicam? in scriptis.
huiusmodi ḡ verbis uel eq̄pollē
tibus vti d̄z excoicans. ⁊ sac̄ col
ligit i de cō. c. cū medicinalis. Ar.
etiā ad h̄ z. q. 6. §. diffinitiva. vbi
dī. Diffinitiva quoq; snia q̄ ab
solutionē uel p̄dēnationē nō p̄ti
net p̄ nulla bates. Un̄ ⁊ Ray. di
cit. Ad approbo p̄suetudinē quo
rūdā simpliciū sacerdotū dicen
tū. renūciam? talē excoicatum. ⁊
nunq̄ excoicauerūt eū prius. nec
illa verba sūt apta ad excoicatio

nem. Et glo. Ray. dicit q̄ re vera
h̄ verba nō sūt apta ad excoican
dū. Et h̄ talis cūctādus sit ab il
lis q̄bus sit renūciatio. qz non est
ipsoz iudicare vtz sit excoicatus
necne. tñ si de h̄ a ga in forma iu
diciū nō reputabit excoicat? p̄pē
b? p̄ba. nisi al' p̄tē excoicat? **B**

Cū iudex dicat excoico illū ul' 9
snia verba intelligitur de excoica
tione maiori. et eo. si quem.

Si ep̄s excoicat oēs q̄ furti 10
fecerint nūq̄ subditi ei? talia cō
mittētes et suā diocesim sunt ex
cōmunicati? R. Ad. ut extra de
consti. ut animaz. li. 6.

Etrū alieni q̄ offendūt in dio
cesi illi? q̄ in gnāli excoicauit inci
dant in ei? excoicationē. R. Sic.
Nā ei? subditi sunt rōne loci vbi
offēdūt. **A**. Hoc tenet glo. in. c.
a nobis p̄. et eo. **B**. nisi ignora
uerit. ut dictū est bic s. §. 1.

Quid si metropolitan? ep̄s i 12
diocesi sui suffraganei veniat p̄tra
sniam ab eo latā? R. fm̄ hosti.
Sicut snia uel canō nō ligat p̄fe
rentē. sic nec p̄ferētis supiorē. pu
ta metropolitanū p̄priū. et de ma.
rote. cū inferior. ⁊ et eo. a nobis.
Con. Lbo. i. 4. dist. 18. **A**. l. 3. hug.
dixerit h̄ casu metropolitanū li
gari nō snia boīs h̄ iuris. ut in sū.
con. li. 3. ti. 33. q. 59. vbi etiā inuif
fm̄ hosti. q̄ ali? ep̄s uel archiep̄s
cui nō subest ep̄s q̄ promulgauit
sniam bñ ligaretur. Sed ⁊ dictū
hug. videt posse saluari qñ p̄p̄a

metropolitan⁹ piciparet cū sub-
dito suffraganei in crimine dam-
nato. tūc. n. videtur ligari snia iu-
ris. et eo. si concubine. **B**

13 **Q**uid si iudex dicat. excoico
vnū te istis duobus? **R.** fm xv.
Credo sine puidicio q̄ ille est ex-
coicatus de q̄ iudex intellegit. Si
tū nō pōt sciri. neuter vitā d⁹ ē. Si
militer nec excoicat si vaga fuerit
ei⁹ intētio. **A.** Nō magis se referēs
ad vnū q̄ ad aliū. cū nō intēderit
vtrūq̄ ligare. ideo neut⁹ ē ligatus
ut in sū. con. eo. ti. q. 10. **B**

14 **Q**uid si dicat. excoico te si ap-
pellas uel p̄paueris appellare?
R. fm hosti. Quidē q̄ nō teneat
snia cū q̄libet opp̄ressus appellare
possit. vñ talis snia videt⁹ itolera-
bilē errozē p̄tinē. et eo. p. tuas. s.
nos igit⁹. **A.** Idē in sū. con. eo. ti.
q. 19. Et additur. Boff. tū dicit
p̄trariū. Hoc dictū Boff. videtur
posse intelligi q̄n appellatio esset
inbibita uel respectu appellatiōis
frivole. et de appel. ut debet. **B**

15 **Q**uid si dicat plat⁹. batio te
p̄ excoicato? **R.** nūquid vere erit
excoicatus? **R.** fm xv. Si per
talia verba agat i foro iudiciū nō
reputabis excoicat⁹. nisi aliter cō-
stiterit de intētionē excoicantē. ut
q̄ semp solitus ē ita dicē. **B.** In
foro aut p̄niali eligēda est tutior
via. s. ut putet se excoicatū. et ab-
solutionē petat. Idē hosti. **A.** Et
dicit hosti. Nō facio vim virū iu-
dex dicat excoico te. uel scias te

excoicatū. ul te excoicatū cogno-
scas. ul bates seu geras te. p̄ ex-
coicato uel reputes te excoicatū.
uel alia q̄ cum q̄ vis dūmō volun-
tatē et sensū iudicis de p̄nti ex p̄-
māt. sicut et alias sile dī extra de
spon. si inē virū. et de spon. duo. c. p̄
Et voluntas iudicis spūalis oio
seruāda ē p̄ lege. xi. q. 3. audi. Et
fm glo. Ray. quicqd dictum ē de
verbis diuersimode plas⁹ cū snia
excoicationis. p̄ferē. Idē intelli-
gendū ē si sub eisdē verbis q̄s ab
excoicationē absoluat. Con. hosti.
ut in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 69. **B**

16 **Q**uid si dicat excoico te et ab-
soluo te? **R.** fm xv. Si voluit iu-
dex simul excoicare et absolue. nō
potuit. et nihil egit. Si aut voluit
excoicare et postea absolue. vtrūq̄
valuit. **A.** Idē in sū. con. eo. ti.
q. 11. Et ex bis patet q̄ excoicatio
regularit⁹ tenet etiā nullo ordine
suato. ut et clar⁹ nōf eo. ti. q. 13.
Et eodē mō tenet absolutio quā-
tūcūq̄ simplr⁹ et solēniē data. et h̄
nisi aliq̄ casu aliud p̄ticularit⁹ ex-
p̄ma⁹. q̄z generi p̄ spēm derogat.
ut in. c. generi. de re. iur. li. 6. **B**

17 **Q**uid de duob⁹ q̄b⁹ mādātū ē
ut aliquē excoicent. et vterq̄ eoz
eodē momento dicit excoico te si
ille non excoicauit te? **R.** scdm
hug. Et q̄ illoz iudiciū excoicat
q̄ itētio eoz ē q̄ ille excoicet. **A.**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 12. **B**

18 **Q**uid si is q̄ sniaz gnālē pmul-
gavit morit⁹ ul amouet. nūqd q̄

postea ptrafacit ē excoicatus? R.
fm hosti. Ad. nisi diffinido statu-
erit. ff. de offi. prefec. vr. l. i. §. si. ul
nisi a succellore expisse pfirmet. ex
de loca. c. p. 7. de offi. le. c. p. A
In h. c. p. nihil de h. bates. s. pti?
eo. ti. c. si. vbi h. q. pstitutio legati
durat etiā post ei? officiū. Et idem
qd in h. §. nōt glo. ex eo. a nobis.
p. 7 in sū. con. eo. ti. q. 50. B

19 Quid de illis q excoicati ordi-
nes recipiūt? R. Si sciētes se ex-
coicatos receperūt. a susceptis or-
dib? sūt in ppetuū deponēdi. A
Hoc ex si sunt clerici scīares. Si
pō iā sūt effecti religiosi sūt suspē-
si ab executiōe suscepti ordinis et
officij. ut in. c. cū illoz. de q. 7. B
Si pō non recolētes factū. p q in
excoicationē inciderūt. uel factū
qdē sciētes s. iur. ignari nesciebāt
se excoicatos. tūc cū talib? si sunt
scīares. archiepī uel epī dispēsare
nō pnt absq. mādato sedis aplice
Si pō sūt regulares. abbates ip-
sorū p? iniectā pnam 7 pactā po-
terūt cum eis dispēsare nisi graue
fuerit 7 nōbile factū. uel q fecerit
adul? fuerit ul? discre? ut violēt
p obliuionē 7 ignor. ātiā psumat.
Proban? h. oīa ex eo. cum illoz.

20 C Clericus excoicat? quō teneat
dicere horas canonicas. vide. 7.
lore. §. 8. q. incipit. Etz clericus
Quid pō fiet de fructib? ecclesie
clerici excoicati? R. fm Ber. De.
hēt assignari alicui q celebrat pro
eo tunc ipse est excoicatus. ex de

appel. puenit. Qz si iniuste fuisset
excoicat? recupabit fruct? sibi sub-
latos. 2. q. 5. sup. cā. Idem Ray. 7
Boff. Si pō iuste non pōt. C. de
re. mili. cū allat. h. iz. Ad h. facit
ex de sen. exco. sacro. A. Possent
tū sibi in h. casu etiā fruct? restitui
de grā. C. de re. mili. l. stipēdia. fm
hosti. q. etiā addit. Qd tū de faci-
li fieri nō d? ne ptenat rigor eccle-
siastice discipline. ut in sū. con. li.
3. ti. 33. q. 83. Itē tūc excoicat? nō
pcepit fruct? bñficij qū ē in mora
absolutionis petē de. aliter sic fm
Ray. ar. c. q. diuinitatē. ex de pces.
preben. ut in sū. con. eo. ti. q. 81. vbi
etiā nōt q illud qd dictū est de ex-
coicato circa hāc receptionē fru-
ctuū. intelligēdū ē etiā in suspensio-
a bñficio. ex de elec. cū i cūctis. §.
clerici sane. Et fm Inno. in. c. pa-
storalis. ex de appel. idem ē de sus-
pēso ab officio tū. Sed hosti. h.
intelligit qū ex graui cā suspēsus
ē. ex de par. ca. anē sollicitudines.
Secus si ex leui cā. puta ppe scā-
dalū populi uel infamiā solā. nec
diu stetit cōtumar. Idē Boff. ut
in dicta. q. 81. B

21 C Trā snia excoicationis lata
sub pditione liget anq? extet pdi-
tio. R. fm hosti. Non ligat. ex de
appel. pterea 2. 7 ex eo. a nobis p.
An 7 si pēdente pditione appellet
tenet appellatio. A. 7 impedit
effectū snie pditione etiā postmo-
dū adueniēte. ut in dco. c. pterea.
fm eūdē hosti. 7 in sū. con. eo. ti.

q. 15. **B.** Sed si pure snia fert nō releuat p appellationē. eē de appel. pastoral. Trāssert tñ cause cogni-
tionē in supiorē. eē de sen. exco. p
tuas. **A.** Idē in dicta. q. 15. **B.**

22 **C.** Sz qd si pēdente pditione re-
sinat esse eius subdit? **R.** Tenet
snia nisi appellet. eē de foro cōp. c.
p. l. eē de offi. dele. gratū. 7. c. rela-
tū. Idem Inno. **A.** Idem in sū.
con. eo. ti. q. 11. **B.**

23 **C.** Quid si dicat iudex. excoico te
si habes res furtiuas. nunqd p ap-
pellationē suspēdet? **R.** fm Ho-
sti. Nō suspēdet si bz res illas. si
tñ occultū est ecciā nō iudicat de
occultis s apud tñ ligatus ē. **A.**
Idem in sū. con. eo. ti. q. 18. **B.**

24 **C.** Quid si dicat. excoico te qz fe-
cisti furtū 7 tñ falsū ē? **R.** fm Ho-
sti. Inno. 7 Hosti. Tūc ē dicē q ex-
coicatio teneat. ut. xi. q. 3. c. p. et. c.
si eps. qz nō est error intolerabi-
lis exps. 7 cā lz sit falsa non est
impossibilis. Uñ p sulēdū ē q ab-
soluat ad cautelā q ad forz iudici-
ale. s q ad tñ nō est ligatus nisi
forte ex pteptu. **A.** Contēnē aut
dī qñ excoicationē nō fuaret an-
teqz declarē iniusta ul nulla. 7 ex
eo pteptu etiā snia nulla fieret ali-
q 7 teneret. ut nōt glo. in. c. p tuas
sup pbo. ptenē. eē de sen. exco. Ali-
q tñ dicūt q b casu excoicatio ex
cā falsa lata nō liget. ut in sū. con.
eo. ti. q. 14. Pro q bñ facit. qz iura
pmpioza sūt ad absoluēdū q ad
obligādū. ut in. c. cum sint. de re.

iur. li. 6. Sz absolutio ex falsa cā
facta nō valet nisi aliud cōstiterit
de mēte absoluētis. ut in. c. officij.
eē de sen. exco. 7 nō si dicta. q. 14.
g multo forti? nec excoicatio. qd
pōt pcedi nisi aliud exps. pstatet
de mēte excoicanē. Et i b casu pōt
intelligi pma opinio. 7 etiā qñ nō
pstat manifeste de falsitate cause
7 nullitate snie. tūc. n. lz forz nul-
la. tñ fuari d3 ut hostensū ē. **B.**

C. Quid si iudex precipiat alicui
debitori q soluat infra certū ter-
minū alioqn sit excoicat? utz cre-
ditor possit terminū progare. **R.**
fm Inno. 7 Hosti. Nō pōt proga-
re qstū ad sniam excoicationis
nisi iudex cōsentiat progationi. 7
tūc si adueniēte 2 termino nō sol-
uerit iterū ē excoicat? qz termin?
videt. progat? cū accessorij. ar. ff.
de pca. s 7 si manēte. Sitñ psona
i preputat sibi ut satisfactū cessat
tota excoicatio. **A.** Idem in sū.
con. li. 3. ti. 33. q. 16. **B.**

C. Excoicat? q ptenit sniam fer-
uare 7 igerit se coioni fidelitū etiā
si snia erat forsitā iusta. sit iusta
s. qz pteptū pōt iuste excoicari
xi. q. 3. s. cū g. et. s. buic. Et talis
etiā tard? absoluet. xi. q. 3. q iutē-
te. Uñ talib? p sulēdū est q si sciāt
iniustā sniam. ipsam diligēte ob-
seruet. **A.** Glo. in. c. p tuas. sup
pbo ptenē. dicat q pteptū snia
q al erat iniusta ul nulla tenēt. Et
id fm Ray. 7 in sū. con. eo. ti. q. 13
ad si. talit excoicat? d3 bumuliter

finiam observare et se excoicatore
pntare offerens canonicā satisfac-
tionē si in aliq offendit. et sic in-
stater petat absolutionē. Si ita fe-
cerit erit ei ad meritū. al si pntet
peccaret mortalit. ex eo. pntuas.
Con. Tlx. et hosti. Itē pnt pponē
qrimoniā excoicatorē corā su-
periore. ex eo. sacro. ut ibi. **B**

21 **C** In qbus casib finia excoicati-
onis nulla est ipso iure? **R.** In
qng. Primus ē si ille q tulit eam
nō habebat re h pntem. ut qz nō
erat ei iudex. xi. q. 3. sententia. **A**
Melius ex re. et re. ois. **B** ul
excoicatus uel b. **A**. Istud bu-
iusmodi declaraf p id qd habetur
s. excoicator. ad fi. et in su. con. li.
3. ti. 33. q. 13. vbi dī fm Ray. q
lde qd re excoicatis est etiā re in-
trusis et suspēsis et a iurisdictione
alienis. qz tales excoicare nō pnt.
ar. 12. q. 2. alienaticōs. et c. pcarie
et de pces. pben. qz. Si tñ crimē eo-
rū occultū esset tolerāda eēt illo-
rū finia lz nulla qd diu crimen esset
occultū et illi tolerēt ab ecclia. ar.
8. q. 4. nonne. et. 3. q. 1. s. tria. vbi
dī. qz si seru⁹ dū putat liter et re-
legatione finiam dixerit et postea i
seruitute re pntensus sit. finia ab eo
dicta valet. Itē ad hē re iure pa.
pultationib⁹. vbi dī q pntatio fa-
cta ab eo q habebatur p patrono
valet. Intellige si possidebat ius
patronatus. et nō aliter. ut de cō. c.
pultationib⁹. Sequitur in su. con.
Cū p dicit con. hosti. Pe. et Tlx.

Addit aut Tlx. q suspēsus a iu-
risdictione nō pnt excoicare. Su-
spensus aut ab ordine tñ non pnt
ea q sunt ordinis s pnt ea q sunt iu-
risdictionis. et econuerso. si sit su-
spēsus a iurisdictione et nō ab or-
dine. si ab utroq neutrum pnt. **B**
2^a qñ ē lata post appellationē legi-
timā. 3^a qñ pntet intolerabile er-
rorē. Hi duo casus hntur ex eo. p-
tuas. In qb casibus ille q eos p-
ponit etiā si nō petat absolutionē
d3 audiri. ut i dicto. c. p tuas. S3
et si ad cautelā petat absolutionē
nō debet re negari qnis aduersa-
rius ei⁹ uel excoicator se opponat
nisi dicēt eū excoicatū p manife-
sta offensa. qz tñc dabit sic dicenti
terminus octo dier. et si pbauerit
nō absoluet nisi pster emendā uel
re cautionē re parēdo iuri si offē-
sa pponat dubia. Si tñ pendente
pbatione pma. s. illi⁹ q sic fuerat
excoicatus. d3 evitari in illis oib⁹
q ut actor in iudicijs attemptave-
rit. Extra iudiciū pō in officijs.
electionib⁹. postulationib⁹ et alijs
legitimis actib⁹ d3 admitti. ex eo.
soler. li. 6. Qz si appellationē sup
h nō fuerit psecut ut debuit infra
tēpus statutū a iure uel a iudice et
ipse fuerit excoicatus noiatiū et
ex pte. dicto lapso tpe d3 renūcia-
ri et tā a iudicialib⁹ q ex iudiciali-
bus actib⁹ remoueri. donec re ipsi⁹
finie docuerit nullitate. ex eo. licet.
li. 6. **A** De tpe appellandis hē
ex re appel. cū sit. vbi dī q si ante

170
finitas ul' p' fuit appellatū. b' mōi
appellātibz ann' indulget. aut
ex necia 7 euideti cā bienniu. nisi
forte iudex a q' appellatum fuerit
p'm locoꝝ distātiā 7 p'sonaz 7 ne-
gocij q'litatē p'cū tempus fuerit
moderat'. infra qd' si is q' appel-
lauit cām appellatiōis nō fuerit
p'fecutus. tenebit finia. si p' finiam
appellauerit. 7 a causa sua cecidit
se videt nec ampl' sup eodem ne-
gocio audiet appellās. h' ibi. Hoc
fallit in finia excoicationis q' post
lapsū dicti t'pis nō ratificat. 7 pōt
ei nullitas allegari. dcō. c. licet.
B 4' casus est qñ aliq's excoica-
ret maioꝝi excoicatione illos qui
excoicato p'iciparēt nō i crimine
s' in locutiōe 7 in alijs casib' qb'
incurrēt minoꝝ excoicatio. Nā ta-
lis finia nō valet nisi p'missa trina
monitiōe uel vna pro trib'. 7 nisi
ex p'manē noiatū ipsi amonendi.
ex eo. statuti. et. c. cōstitutionē. li.
6'. **A** B etia casu similit' nō valz
finia excoicationis uel inēdicti. di-
cto. c. statuti. Et in dictis tribus
monitiōib' siue vna p'tribus de-
bēt adesse aliq'z dic' cōp'tētia inē-
ualla. nisi facti necessitas aliud
suaserit. dcō. c. p'stitutionē. **B** 5'
est qñ p'lari inēdicerēt suis subdiq'
ne exponerēt suis supioꝝibus aut
aplice sedis legatis uel in q'sitori-
bus. **A** a sede aplice reputatis
uel alijs q'buscūq' p'sonis p' quas
ad p'dictoz noticiā valeat pueni-
re. ut in dcō. c. q'ne q. j. **B** statū

eccl'iaz suaz siue mōsterioꝝ 7 re
b' ferrēt finiam excoicatiōis. ex re
offi. ordi. qz pleriqs. li. 6'. **A** vbi
p3 q' b' casu tal' finia nō valet. sicut
nec inēdicti ul' suspēsiōis. Idē etiā
casus nōnt in sū. con. li. 3'. ti. 33. q.
13. p'm hosti. Et addit ali'. videli-
cet. si q's excoicefa delegato p' in-
tentionē delegātis. ex re p'te. c. si. **B**
C utrū excoicatus obliget sibi 28
aliquē p'trahēdo. R'. hosti. dicit
q' nō. **A**. Dicit. n. hosti. q' excoi-
cat' p'trahēdo pōt p'ditionē suā fa-
cere reterioꝝ nō melioꝝ. 7 iō ob-
ligat alteri 7 nō obligat sibi aliū.
ut in sū. con. li. 3'. ti. 33. q. 84. **B**
S 3' vtrū videat qd' Juno. dicit. vi-
delicet q' oēs p'tract' initi cū exco.
municato nō solū ignorant s' etiā
sciēter 7 etiā durāte excoicatione
tenēt. 7 ex eis quidē agit p'tra ex-
coicatū. ipse aut durāte excoicati-
one agere non pōt. Pōterit tñ post
absolutionē etiā de cōtractu inito-
dū erat excoicat'. si. q. 3. qñ mul-
tos. in fi. ex eo. si p'o. Con. xv. **A**
Idem i sū. con. dicta. q. 84. Et ut
nō eo. ti. q. 133. glo. Ray. dicit q' i
h' distinguendū ē q' sitalis ē con-
tract' q' ex illo trāsit alteruter in
p'tatem alteri' tenet p'tract'. ut cū
q's dat se i arrogationē alicui' ex-
coicati p'm illud. Arrogo q' su' est
s' bz me' eē necesse. uel qñ q's vē-
dit se in seruū uel p'trabit mīmo-
niū cū p'sona excoicata. Et in his
casib' pñt talit' p'trahētes sibi iui-
cē coicare tpe excoicatiōis. sic cū
n 4

alijs excoicatus recipit in mona-
sterio ad pfeffionē aut recipit ab
excoicatis. credo q̄ possint sibi in-
uicē coicare s̄m q̄ excoicaḡ regu-
larib⁹ solet ab alijs fratrib⁹ coica-
ri. In alijs p̄tractib⁹ dīstinguēdū.
q̄ si p̄tractēs nō obligat se ad coi-
candū cū excoicato tpe excoicati-
onis. l̄z peccet mortalit̄ p̄tractēdo
tñ tenet p̄tract⁹. ut si quis vēdat ⁊
vēdēdo tradat aliqd̄ excoicato s̄-
cio statī tradito. Si aut̄ obliget se
ad coicandū cū excoicato tpe ex-
coicationis uel in casu nō p̄cesso
nō tenet p̄tractus. ut si q̄s iuret ex-
coicato q̄ vēdet ei aliqd̄ aut loca-
bit aut seruiet ei aut faciet aliqd̄ ei
q̄ illicitū est qd̄ ei p̄mittit tpe ex-
coicationis. Q̄ si iurasset q̄ p̄ ab-
solutionē alijs opas ei faciet ob-
ligaret. l̄z peccaret sic iurādo. **B**

29 **U**t excoicatus possit intrare
ecclesiā. R. s̄m Ray. Excoicati
excoicationē maiori siue occulti siue
manifesti nō debēt intrare ecclesiā
q̄ diu sunt excoicati. Et intelligit
s̄m X̄. ad orādū siue dū agūt ibi
dīna officia. Sec⁹ si solū intrant
ad trāseundū p̄ eā. **A**. dū tñ tñc
nō celebrent ibi dīna ut dīc̄ idē X̄.
B. aut si ad audiēdū p̄dicationē
q̄ audita statim exeant. ex eo. r̄n̄so.
A. Idē i s̄m. con. li. 3. ti. 33. q. 66.
vbi etiā addit s̄m Ray. Et idē in-
telligas de interdicto ⁊ suspensio
ab ingressu ecclesie. ar. 33. q. 4. vir-
cum p̄pria. et. 21. dī. clerico. in fi.
Dicit tñ glo. Ray. Secus esset si

esset suspēsus ab officio tñ uel in-
terdict⁹ a sacris eccl̄ie. q̄ tñc posset
orare in eccl̄ia ⁊ audire ibi dīuina
Dicit etiā glo. q̄ ex h̄ p̄3 q̄ excoi-
cat⁹ l̄z occulte peccat si intrat ec-
clesiā uel alioz coioni se ingerit. l̄z
qd̄ā dicāt p̄trariū. ⁊ male ut cre-
do excusantes talē p̄ h̄ q̄ dicūt q̄
nō tenet se reddē nō bilē de excoi-
cationē occulta. qd̄ facit si vitaret
coionē alioz. q̄ cū ali⁹ non debeat
eū pdē vitādo eū in publico. mul-
to fort⁹ nec ipse tenet se pdere. ut
dicūt. S̄z nō ē sile. q̄ nō ē i p̄tate
alter⁹ eū corrigere talit̄ eū vitan-
do. s̄ in p̄tate ipsius ē se corrigē ⁊
absolutionē i petrare. s̄ ibi. Dec r̄o
glo. non militat nisi in obstinato.
Prererea l̄z q̄s peccauerit in vno
nō tñ d̄3 peccare in alio. s̄ pdēdo
delictū suū in malū exēplū ⁊ scan-
dalū p̄rimi qd̄ p̄ctū ē. de pe. dī. 5.
p̄sideret. vnde nō puto q̄ debeat se
prodere. tñ q̄ diu est in mora p̄-
tēde absolutionis peccat coicando
cū alijs cū p̄cedat ex p̄pria culpa.
sicut ⁊ in simili dicit Ber. in me-
ditationibus de peccatore q̄ pec-
cat si docet ⁊ si non docet. **B**
Utrū excoicatus possit recipi ad
religionē vide s̄. absolutio 3. s̄. fi.
Universitas ul̄ collegiū excoi-
cari nō p̄t. q̄ posset i retire in ori-
os. ex eo. romana. in fi. li. 6.
Utrū excoicatus possit ampli⁹
excoicari. R. s̄m Ray. p̄d̄t siue p̄
eadem cā siue pro diuersa siue ab
eodē iudice siue a diuersis. 3. q. 4.

30

31

Engelstrudā. xi. q. 3. excellētissim⁹
iz. q. 2. de viro. **A.** Con. 7 ali⁹
doc. cōmuniter. ut in sū. con. li. 3.
ti. 33. q. 80. **B.**

33 **Q**uāto ē effect⁹ maioris excoi-
cationis? R. fm hosti. p quidem
ut null⁹ cū eo p̄cipet neq; loquē-
do. neq; orādo. salutādo. coicādo
comedēdo. ul' bibēdo. xi. q. 3. sicut.
7 in trib⁹. c. se. Itē q nō possit eli-
gē uel eligi. ut nō ē ex de appel. cō-
stitut⁹. **A.** p. Et ibi glo. dicit idē
etiā in suspēso. Et notat in sū. con.
li. 3. ti. 33. q. 81. vbi etiā dīr de alijs
subsequētibus excoicationū effe-
ctib⁹. **B.** Itē q nullū bñficiū
ecclesiasticū acq̄re possit. ex de cle.
exco. mī. postulas. ex de eta. 7 q.
li. cū bone in fi. **A.** Sicut nō va-
let illud licēre retinē. nisi fuerit cū
eo misericordit dispēsatiū. cū illud
nō fuerit canonice p̄secutus. ut in
dicto. c. postulas. Et fm glo. ibi
ex q nō dīr a q̄ retrat dispēsari vi-
det relicta potestas dispēsādi ep̄is.
ar. ex de sen. exco. nup. Et fm dñm
Anto. de bu. ibidē. hāc glo. tenet
Boff. 7 Inno. ex de tēpo. ordi. di-
lect⁹. v. s. i specu. de delegato. s.
nūc ep̄oz. p̄traniū dīc i excoicato
p̄p̄tēptū sedis ap̄lice. hosti. di-
cit q si est talis excoicatio a q̄ ab-
soluere possit ep̄s. tūc ep̄s poterit
dispēsare. Si nō ē talis. sol⁹ papa
poterit dispēsare. ar. ex de offi. or-
di. c. pastoral. 7 de sen. exco. a nob
2. Itaq; scōm hosti. ille poterit
dispēsare qui pōt ab excoicatione

absoluere. 7 nō alijs. Et p̄b bñ
videt facē ex de sen. exco. cū illoz
ibi. Dispēsādi facultatē senouerit
nō h̄re. q̄b⁹ est etiā absolutio talū
in dicta. **B.** Itē ut q̄ diu excoi-
catus ē de bñficijs suis nihil p̄ci-
piat. ex de appel. pastoralis. in fi.
Hoc dico q̄ diu ē in mora absolu-
tiōis p̄tende. aliē nō. ex de p̄cel.
p̄ten. q. 2. diuersitatē. **A.** Hoc fuit
dictū Ray. ut in sū. con. de a. q. 81.
vbi etiā p̄z q idē ē in suspēso a bñ-
ficio. ex de elec. cū in cōctis. s. cle-
rici sane. Et fm Inno. in dicto. c.
pastoralis. idē ē in suspēso ab offi-
cio tñ. S3 hosti. b̄ intelligit qñ
et graui cā suspēsus est. ex de pur-
ca. in sollicitudines. Sec⁹ si ex le-
ui cā. puta p̄p̄tē scādaliū populi uel
ifamā solā nec diu stetit p̄tumar
Con. Boff. **B.** Itē nō pōt cōsti-
tui pcurator. ex de p̄ba. post cessi-
onē. nec etiā pōt cōstituē. **A.** nisi
ad se defendēdū. ut in. c. itellerim⁹
ex de iudi. **B.** Quinimo si q̄ coi-
tas aliquem pcuratorē instituit 7
ipse excoicat⁹ inē p̄stituētes fuit ul'
rector uel p̄ncipalis 7 ep̄p̄sus. **A.**
s. in lris pcuratoris. ut in. c. de q̄
j. **B.** uel ei⁹ auctoritate factus
esset pcurator. ul' si ipsa coitas sci-
endo ipsū talē vna cū eo pcuratorē
fecisset nō valēt. ut ex de pcura.
c. fi. Si tñ excoicat⁹ sit reus bñ pōt
in iudicio se defendē 7 ad b̄ pcura-
torē p̄stituere. ex de iudi. itellexi-
mus. **A.** vbi nōt glo. q si nō pōt
pcuratorē batere uel fidelē regere

pōt rñdere etiā p seipm. **B.** Sec⁹
si sit actor uel recōueniat. eē de p/
ba. post cessionē. **A.** Mel⁹ facit
eē de excepti. cū int. **B.** Itē psti
tutiōs rñie q ferunt ab excoica
to uel de ipm mādato sunt irritē
ipso iure r nullo vnq tpe valebūt
eē de imu. eccle. adūsus. **A.** Hoc
fuit dictū Ray. ut pz i sū. con. dcā
q. 8i. Et addit glo. Ray. q si re
tegit excoicatio aliē post sniam re
uocaf snia. eē de re iudi. ad pban
dū. r q huic iuri terogat p ptra
riā pñetudine qñtum ad pñcipēs
r magistrat⁹ r baliuos eoz excoi
catos q faciūt obseruari snias la
tas ab ipsis tpe excoicationis. qd
tñ fieri nō dēz. h glo. **B.** Et bre
uē excoicato maiori ē ois legiti
mus act⁹ inēdictus. ut dictū ē s.
s. p. Itē excoicatio nō suspendit p
appellationē sequentē. eē de appel.
pastoralis. Itē qñq ē excoicat⁹
ē ab officio r bñficio suspēsus. ut
in dcō. c. pastor al. s. fi. vñ non pōt
bñficiū pferre. eē de excess. pla. tātā
tñ qñdiu tolerat. valet qd fit ab eo
ut si prouideret alicui ecclie uel si
pfirmaret alicui electionē. ar. 8.
q. 4. nōne. 6. q. 4. c. p. et. 3. nisi eēt
notoriū. **A.** uel alit pbari posset
q esset publice excoicat⁹ s m ho
sti. cur⁹ hec fuerūt dicta. ut pz i sū.
con. dicta. q. 8i. **B.** Itē excoicat⁹
sicut r qñbet suspēsus si scienter se
ingerat diuinis. fit irregularis. eē
de cle. exco. aplice. nec cū eo dispē
sari pōt nisi p papam. eē de sen. r

re iudi. cū eterni. r eē eo. cū medi
cinalis. li. 6. Excoicatus q si im
peteret aliqd rescriptū sup alio ar
ticulo q appellatiōis uel excoica
tionis non valet. eē de rescrip. ipso
iure. li. 6.

C. Nunqd excoicato licet bapti 33
care? R. s. m. d. uirā. Si excoi
catus paratus solennit baptizat.
irregularis efficit. Sec⁹ si aliē in
necessitate h facit. sicut r de malo
mistro dictū ē s. baptis m. 3. s. 3.

C. Iudices seclares cōpellēdi sūt 34
ab eccliaisticis iudicibus repellere
excoicatos ab agēdo patrocina
to r testificando in curijs suis. eē
eo. de cernimus. li. 6.

C. Qñ rector aliq⁹ fuit excoicat⁹ 35
p eo qd fecit in suo regimine si po
stea amotus sit. nihilomin⁹ excoi
catus ē. qñ etiā successor ei⁹. Nam
vterq dēz ecclie satisfacere p his q
statuit ul in quibus succedit. eē de
imu. eccle. aduersus. **A.** Ibi dicit⁹
de excoicatione q irrogat ratione
exactionū seu onerum ecclijs seu
clericis indebite iniunctaz. Et qd
de successore dictū ē intelligit nisi
satisfecerit infra mēsem. ut dcō. c.
aduersus. qd pōt itelligi de eo qd
versū ē in ppiam uel coitatis vti
litate. aliē nō ē ratio qñter debeat
teneri. Intelligit. n. de successore i
dignitate. ut pz ex ter. ibi. cū suc
cedat in onere q substituit i bono
re. r ex ibi nō ē p Immo. q etiā ibi
videlicet i dicto. c. aduersus. dicit
q h bñt locum tñ qñ qd succedit

in regimine illius qui est excoica-
tus ex p̄dictis causis vel ppter li-
bertatē ecclie. Secus est si ex cau-
sa alia uel ipse p̄tās uel etiā p̄siliū
uel cōe esset excoicatus uel interdi-
ctū. q̄ tūc successor nō esset excoi-
catus. h̄ ille. De excoicatione p̄p̄
libertatē ecclie. s. rōne statutorū
seu edictorū uel p̄suetudinū intro-
ductarū p̄tra dictā libertatē ecclie
7 quō dicta excoicatio transit ad
successores officij nisi p̄dicta fece-
rint aboleri. b̄ ex eo. c. grauē. et. c.
nouerit. **B.** Priuilegia quorū
dā ne possint excoicari restringūt.
ut. j. interdictū p̄. §. 9.

Excoicatio ij.

s. de pcutientibus clericos.

Tales. n. excoicati sunt. nec nisi a
papa absolui possunt. i. 1. q. 4. si q̄s
suadente. Et de hac materia vide
s. absolutio 2. p̄ totum.

I. Sūt casus in q̄bus pcutiens
clericū nō ē excoicatus. p̄ quādo
ignorabat q̄ esset clericus. puta q̄
comā nutriebat. ex eo. si p̄o. 2. in
clericis q̄ nō ferūt habitū clerica-
lē nec tonsurā nec aliqd̄ de clerica-
tu ostēdūt si etiā amoniti nō se cor-
rexerint. ex eo. cōtingit 2. **A.** Et
sufficit q̄ amonitio fiat nō solum
ab ep̄o. s. etiā a q̄cūq̄ p̄prio plato
ex eo. in audientia. ubi d̄r gnāliter
de p̄latis p̄p̄ijs. 7 nō ē directoria
li. 3. ti. 2. §. 54. **B.** 3. in clerico
q̄ p̄cepto habitu fert arma. 7 etiā
amonitus non se correxit. ex eo.

in audientia. Et etiā si nō sit moni-
tus s̄ imisceat se tyrāndi. ex eo. cū
nō ab hoie. **A.** Et ibi h̄ nōt glo. 7
Imo. ex eo. c. nō dubiū. ubi idem
dicat de clerico seditionē 7 iniustā
guerrā faciēte. ex eo. p̄pen dim. **B.**
4. in clerico exercente negocia se-
cularia. 7 itez si amonitus fuerit
ut dictū ē. ex de vita 7 bone. cle. c. fi.
A. Idē i s̄i. con. li. 3. ti. 33. q. 35.
Et in dicto. c. si sic d̄r. **M.** Ad am-
q̄ten? si tales etiā a te moniti ab-
hui? mōi nō respuerint s̄ p̄termis-
sis diuinis officijs negociationi-
bus insisterint secularib⁹ cū facto
ipso p̄uilegiū abiciāt clericale. tu
quo minus dū bis se implicāt de
suis facultatib⁹ statutis 7 p̄suetu-
dinib⁹ patrie subiaceāt non defen-
das eos dē. Et sic hoc casu videtur
perdi p̄uilegiū in reb⁹ t̄m. Pro h̄
etiā facit cle. i. de vita 7 bone. cle.
B. 5. in clerico p̄iugato si non re-
fert habitū. ut s. clericus 2. §. si. **A.**
Idem est etiā si non ferret tonsu-
ram. ut in. c. vno. de cle. p̄iu. li. 6.
B. 6. i clericis bufonibus 7 etiā
macellerijs. de quibus bates s.
clericus 2. §. 4. et §. 1. in illis q̄
non et ira s̄ iocose se pcutiunt. ex
eo. c. p̄. 8. in magistro q̄ tū h̄ fa-
cit leniter 7 cū discipline. ex eo. cū
volūtate. §. si. 9. in eo q̄ incōrneti
vim vi repellat t̄pate. ex eo. si p̄o. p̄
§. 2. r. cum quis inuenit clericū
turpiter agētē cū v̄ore matre so-
rore uel filia p̄pria. ut in dicto. c.
si p̄o. §. nec ille. r. si fiat a plato
n 6

uel de mādato ei⁹ cā correctionis
ut in dicto. c. cum volūrate. et. c. ex
tenore. Et si nō fiat cā correctiōis
tā vterq⁹ q⁹ p⁹ciēs incurrit ex
coicationē. et eo. vniuersitatis. Quia
si cā subest. pōt clericū cape 7 car
cerare etiā p laicū. et eo. si clericos
li. 6. **A.** I. nō dū appareāt icoz
rigibiles. ut ibi. **S.** Sed p⁹cussio
nō d⁹ fieri p laicū alioq⁹ iterum
ābo incurrerēt excoicationē. ut in
dcō. c. vniuersitat⁹. nisi cleric⁹ ali
q⁹s eēt adeo icozrigibilis q⁹ aliter
capi 7 corrigi non posset. et eo. ut
fame. i. 2. i turbāte diuina officia.
quē p⁹byter ul⁹ ali⁹ ad quē sp⁹ctat
pōt ei⁹ cē de ecclia. et eo. veniēs. et
c. cū voluntate. S. si q⁹ p⁹o. Similit⁹
cū q⁹s rōne officij q⁹ in ecclia ob
tinet pcutit clericū aut etiā cum se
nior causa deuotiōis h⁹ faciat. aut
dñs aut parēs sine p⁹inqu⁹ q⁹ fa
miliā corrigūt. hec oia in loc. i. 2.
p⁹su dicā itellige cū sint in mino
ribus ordinib⁹. ut i. c. cū volūrate.
S. si. **A.** Ibi sic d⁹. Si q⁹ p⁹o rōne
officij q⁹ in ecclia obtinet aut etiā
clerici ali⁹ p⁹ mores celo deuoti
onis pueros aut adolescentes in
minorib⁹ ordinib⁹ p⁹stitutos tur
bātes diuinū officiū. 7 bi q⁹ obtē
tu p⁹lationis uel magisterij subdi
tos 7 scolares correctiōis cā leui
ter forte p⁹cusserint. excoicationis
firā nō incurrūt. Q⁹ d⁹ 7 re bls di
cendū ē q⁹ aliq⁹s de familia sua uel
p⁹in q⁹s inferior⁹ graduū. i. ordinū
minor⁹ p⁹in glo. ibi. Seq⁹. Simili

mō ut cobiteāt ab insolētijs suis
7 sciētia bonisq⁹ morib⁹ informē
digerūt corrigendos. h⁹ ibi. Et ut
nō sū directoria li. 3. ti. 2. S. 10.
q⁹ ad p⁹latū 7 magistrū non distin
guūt vtrū correcti sint in minorib⁹
ul⁹ in sacris. S⁹ quid si p⁹ncipalis
m⁹gr p⁹biteat subm⁹gro ul⁹ ali⁹ cui
cōmittit aliq⁹s pueros docendos
ne pcutiat eos. 7 taliter p⁹bibitus
eos pcutiat. nūq⁹ incidit in cano
nē? R⁹. p⁹in glo. Ray. 7 i sū. con.
li. 3. ti. 33. q. 35. Credo q⁹ non. q⁹
nō pōt m⁹gr p⁹bibitionē hui⁹ mōi
auferre ei bñficiū iuris p⁹ q⁹ p⁹ce
dit docētib⁹ corrigē q⁹s docēt. **S.**
i. 3. si cleric⁹ depositus sit ul⁹ re gra
dat⁹. et re iud. cū nō ab hōie. 7 et
re p⁹. re gradatio. in fi. li. 6. **A.**
Si tñ cleric⁹ sit deposit⁹ ul⁹ re gra
dat⁹ 7 nō sit traditus curie sc⁹lari.
nō obtinet h⁹ casus. Nā talis pui
legiū retinet in memoriā officij p⁹
teriti. ut nō ē in sū con. dicta. q. 35.
S. i. 4. qñ clericus trāsfert se ad
actū. p⁹sius p⁹trariū. ut puta erat i
minorib⁹ 7 factus ē miles uel bi
gamus 7 h⁹. S. 4. dñs. quisq⁹s. **A.**
Idē in dcā. q. 35. vbi etiā additur
ali⁹ casus videlicet de illis q⁹ p⁹
bhibitionē diocelani publice factā
recipiunt administrationē sc⁹lariū
p⁹sonaz. et ne ele. uel mo. c. 2. ibi.
Aug⁹ papa Lucē. c⁹po dicit. Sa
cerdotib⁹ 7 clericis tuis tenūcie s
publice ne ministri laicoz fiant.
nec i reb⁹ eoz pcuratores exstāt.
q⁹ si postmodū facere p⁹sp⁹erint.

- 7 occasione ipsius administratio-
nis ppter pecuniaria cam reſten-
dant in fraude. indignu eſt eis ab
eccleſia ſubueniri p quos conſtat
in eccleſia generari ſcandalu. **B**
- 2 **C** S3 quid ſi qſ nō ob ſuitutio-
nē ſ ob tutionem patris. matris.
vxoꝝ. familie. filij. uel etiam ex-
traneoz clericu ledat? **R.** ſcđm
Inno. Talis nō incidit in cano-
nē. ar. ff. qđ me. cā. iſti quidē. ſ. ſi.
Hā 7 locū iniuria. p pulſanda ē. z. 3
q. 3. forſtitudo. et. c. nō inferenda.
Quidā tñ dicūt q ſ ē verū de re-
ſenſione illaz ſolūmō pſonarū p
qſ intelligit nobis iniuria fieri. ut
Inſti. de iniurijs. ſ. patif. **A.** idē
qđ in h. ſ. recitat in ſū. con. dcā. q
35. Et p mū dictū Inno. videlicet
q idē ſit in repulſiōe iniurie cuius.
cunq; videt̃ verius. ut nō in di-
rectoria l. 3. ti. z. ſ. 90. **B**
- 3 **C** S3 qđ ſi pſona eccleſiaſtica do-
mū occupat alicui? 7 nō vult exi-
re ſine violentia? **R.** ſm Inno.
Cūq; nō incidit in canonem. ut
colligit̃ ex reſti. ſpo. olim cām. 7
ex de homi. ſi gñificati. **A.** Hoc
verū ē ſi fiat incōtinenti. 7 cū mo-
deramine inculpate tutele. ut col-
ligitur ex tex. 7 glo. dicti. c. olim.
7 ibi etiam p Inno. ad ſi. **B**
- 4 **C** Quid de nō defendētib? cleri-
cos cū poſſint? **R.** ſ. fauere videt̃.
qz cum poſſint manifeſto facinori
deſinūt obuiare. ex eo. quāte. In-
telligas tñ q ſolūm illi excoicati
ſūt ad quoz officiū p̄tinet defendē-

ar. 13. q. 5. adminiſtratoꝝ. z. q. 4
forte. et. c. ē iuſta. **A.** Dñs Anto.
de bu. in dicto. c. quāte. l. 3 aliud ibi
glo. videat̃ ſentire dicit q cois eſt
opinio q incidat i canonē paties
verterari clericu. 7 doſe nō pbi-
bens. ſiue bateat verterantē in po-
teſtate ſiue non. Et idē notat̃ ſm
Hoſti. in ſū. con. l. 3. ti. 33. q. 34.
Sed quid de pueris. **B**

5 **C** Quid ſi cleric? volēs alicuiſa-
tiſſacere ſpōte ſubijcit ſe p̄terib?
R. ſm Ray. Ipſe clericus d3 ex-
coicari. 7 verterās eſt excoicatus.
Talis. n. m̄iectio 7 ſi nō ſit violē-
ta ē tñ iniurioſa ſaltē ordini cleri-
cali in cui? fauore canō ille. pmul-
gatus ē. ex eo. ptingit̃ p. In h cō-
cordat̃ qſi oēs. **A.** Hāc excoica-
tionē incurrit etiā cleric? uel ſi ſis
pſona irato aīo p̄cūtiēs ſeipſū. qā
facit iniuriā ordini clericali ſiue
religioni. Itē qz ſi nō licet offen-
dere aliū ita nec ſeipſū. z. 4. q. 5. ſi
ſo licet. vbi ſ tenet Archi. 7 nō ē
in directoria l. 3. ti. z. ſ. 120. **B**

6 **C** S3 qđ ſi m̄gr uel p̄lat? ex ira
p̄cutit? **R.** ſm W. Hā incidit in
canonē. ex q cā correctionis ſ fa-
cit. 7 ſi de correctione non cogitet
actu. ſi tñ bz bñc finem in habitu
ſufficit. nec diſtinguo vtrum ſit in
ſacris uel nō ſacris. ex eo. cū volū-
tate. q in caſu correctionis q ſit a
m̄gro uel p̄lato id iſtincte loquit̃
Qz ſi p̄ncipalis m̄gr. p̄biteat ma-
giſtro inferiori ne p̄cutiat. ſi p̄cu-
tiat nō videt̃ q incidat. qz nō p̄t

principalis magister auferre bñ-
ficiū iuris per qđ cōceditur corri-
gere posse quos quis docet.

7 **C** S3 qđ si officiar⁹ in ecclia pla-
tus magister dñs domus. ul cō-
sanguine ei excedat modū in corri-
gēdo? R. fm hosti. Nisi ex pposi-
to rirato aio multū excedat. nō
credo qđ incidat in canonē qđ solū
mō dōlū psequitur. qđ colligit. i. q.
4 si qđ suadente. r. ex eo. c. p. Nio-
lentia. n. nō cōmittit sine dolo. 7 b
etiā innuit pncipiū ex eo. cum vo-
luntate. Con. Ber. 7 W. **A.** Idē
in sū. con. dicta. q. 35. **B**

8 **Q**uid de illo qđ a clerico luden-
te grauit⁹ tñ pculsus cū aio vin-
dic. i. di grauit⁹ repcutit? R. fm
W. Ex qđ aio vindicte 7 nō iocosa
leuitate repcutit. incidit in cano-
nē. **A.** I3 sine relicitatiōe repcu-
tiat hoc nō factur⁹ si plene re libe-
rasset. nisi tanta esset surreptio qđ
se nec vindicare nec iuriari inten-
deret. tunc. n. non incidere fm eū.
W. ut in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 200.
B. Sed 7 si iocose pculsus a cle-
rico grauit⁹ repcutit bñ cū ioco-
sa leuitate 7 sine dolo non incidit.
A. I3 grauit⁹ repcutiat 7 cū ira
qđ videt ea p dñio ludētiū qđ gra-
uit⁹ pculsus pculsorē suū grauit⁹
repcutere pōt ne inferior videatur
i illo ludo aut minus strenu⁹ fm
eū dē W. ut in sū. con. eo. ti. q. 201.
B. Similit⁹ etiā nec sacerdos qđ
pu. rū clericū impetmine ludentē
secū iratus pcutit nō iniuriā di aio

uel libidine vindicte. **A.** sed ppe
insolentiā pueri repellēdā. ut in sū.
con. eo. ti. q. 202. **B**

Quid si aliqđ nō mittit man⁹ 9
i clericū s̄ spuit aut aliqđ effudit
sup eū. aut claudit ei ostiū. ul po-
nit custodes ad capiendū eū si re-
tomo exeat. uel ei eqtari capit ba-
tenas equi. uel respit cingulū selle
uel minis 7 terrorib⁹ arreat eū.
uel facit ire quasi captū ad iudicē
R. fm Ray. 7 alios coiter. Dñs
tales sunt excoicati. nec refert an
inijciat qđ manū in eū. aut in rem
sibi talit⁹ coherere aut re re manu
ei⁹ rapiat. aut testes qđ in dñt⁹ ē
scindat. Sec⁹ tñ si solo metu cogit
ut se redimat. uel ut sibi aliqđ det
Māialis nec in psonā nec in res si-
bi coherētes mittit manū. **A.** Idē
in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 203. 7 i dñe
ctoria. li. 3. ti. 2. §. li. 4. cū se. **B**

Quid si aliqđ arreat clericū 10
asportantē res qđ ei fuerat furat⁹
7p violētiā auferat ei? R. fm W.
Nō credo qđ incidat in canonē si
res illas ei aufert dñi ē in asportā-
do anqđ asportās se recipiat ad lo-
cū determinatū. Sec⁹ si ex inter-
uallo. qđ nō licet ius sibi dicē. **A.**
Idem in sū. con. eo. ti. q. 205. **B**

Quid si qđ inueniens clericū 11
turpis agentē cū vxore. matre. so-
rore. uel filiis. eū mutilat uel occi-
dit? R. fm W. Et si possit dici qđ
tali parci⁹ qđ ad excoicationē. eo qđ
recre. ex eo. si pō. nō distinguit inē
atroce in iniuriā 7 nō atrocem.

nihilominus non licebit ei occidere. et
de pe. c. 2. **A.** Hosti. etiam super hoc
dicto. c. si pro. dicit quod secundum canones
non licet cum perire si aliud fieri potest
ut in su. con. co. si. q. 35. ubi etiam
patet quod idem. aliter concludit quod
positum sit. Dicit. n. quod cum premissa de-
creta. si pro. non videat excusare nisi
eos qui simpliciter manent in iurisdictione vio-
lenter in tales. et distinguat in to-
stario qui clericos vulnerat et eos
qui sine vulneribus eos ledunt. videtur
tunc dicendum quod eos taliter mutila-
tes vel occidentes incidunt in canone.
Dicit etiam quod illud quod in deo. c. si pro
ponitur de clerico turpi agere. putat
non esse restringendum solum ad coitu-
m etiam ad amplexum et osculatio-
nes. et quoniam alius precepit se ad opus
carnis. Si tamen non in loco suspecto
sed in publico talia facit. sicut ali-
quis in ludo. aliud est. quod premissa
incidunt in canone. Cum autem constat per
signa quod clericus iam explevit factum
credo quod si talia sunt signa et tamen pro-
pter aliquod negotio quod post turpitudinem
coitus ibidem completam non est excoicatus
statim verberatus taliter si sint de premissis per-
sonis. Si autem non sunt probabilia signa
nec incontinenter post factum premissa
postquam iam clericus ad alia divertit et
a loco discessit. incidunt in canone. **B.**
12 **S**ed utrum maritus si inveniens cle-
ricum possit eum tenere in iurisdictione? **R.** secundum Hosti.
Potest tenere utrumque. scilicet clericum et uxorem
re sine excoicatione donec advoce-
testes. ff. de adul. capite. et de sen.
exco. c. si pro alicuius. §. si. Idem Ber

156
A. In illa. l. capite. dicitur quod ista re-
tentio non debet fieri ultra. 20. horas
continuas. Et idem quod in B. §. non est in
su. con. li. 3. ti. 33. q. 25. ubi etiam
dicitur secundum Innocentium. idem. c. si pro. quod no-
mine maritis intelligunt omnes ascendentes.
et nomine filie omnes descendentes. In
collateralibus vero vel affinitate
dicitur quod non audeat extendere. Alij autem
dicunt quod simpliciter personas notatas
sed privilegium non excedit. Et B. dicit
Hosti. ibidem tunc. c. Dicit etiam ibi
secundum Ber. et Hosti. in eo. c. si pro. quod
notio uxoris intelligit etiam sponsa
de premissis. et quod secundum Hosti. intelligit de
matre filia vel sorore etiam legitima
et etiam naturalis non de adoptiva. **B.**
13 **Q**uid de illo qui ordinatur cum uxore
sua ut clericus? videtur ad turpitu-
dinem et sic verberatur cum? **R.** secundum Hosti.
Credo quod tam vir quam uxor incidunt
in canone cum provocaverint. **A.**
Idem in su. con. dicta. q. 35. **B.**
14 **Q**uid de muliere qui percutit sa-
cerdotem propter turpitudinem?
R. secundum Hosti. Si solum verbis impe-
tat. incidunt in canone. Si autem tan-
git in iurisdictionem. et illa se defendens cum
moderamine inculpate tutelis cum per-
cutiat non credo quod incidat. Securi-
tatem est quod faciat se absolvi ad caute-
lam. **A.** Idem in deo. q. 35. **B.**
15 **Q**uid si quis iratus vadit ad cleri-
cum elevato pugno ense vel basta
quasi percussurus? **R.** secundum Ray. Non
incidunt. quia manum non iniicit. Idem
Hosti. et Boff. **A.** Idem in su.
con. li. 3. ti. 33. q. 207. **B.**

- 16 **Q**uid de illo q̄ psequit clericū fugientē et clericus sine percussione cadit et ledit? R. fm̄ X. Ad cre- do q̄ incidit. Sec⁹ si ipse fugiēs et q̄si coact⁹ p̄cipitet se in aquā ul' in aliud piculū se ingerit ut euadat q̄ tūc psequēs incidit in canonē. **A**. Idē in sū. con. eo. ti. q. 206. S3 si bñ p̄ntet vtriusq̄ casus nō vi- det rō diuersitatis cū in vtroq̄ le- sio causet a psequēte. et iō videt in vtroq̄ locū bñ excoicatio. ar. l. nō p̄nt. et. l. de quibus. ff. de legi. **B**.
- 17 **Q**uid si q̄s accipit clericū p capillos et bñ dicat. nisi esses cle- ricus pcuterem te? R. fm̄ X. Si animo iniuriādi iratus bñ facit cre- do q̄ incidat. aliter non. **A**. Idē in sū. con. to. ti. q. 210. **B**.
- 18 **Q**uid si q̄s furto accipit cor- rigiā a clerico q̄ cinet⁹ erat uel ve- ste qua erat indut⁹? R. fm̄ Hosti. Ad videt excoicari. q̄ minima ul' nulla ē violentia p̄sone. eo q̄ non sentiat. **A**. Idē in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 209. Et i directoria li. 3. ti. 2. s. ii. 4. cū se. **B**.
- 19 **Q**uid si verteret puerū? R. fm̄ Hosti. Si tales sūt pueri q̄ se et sua tradiderunt reo et totaliter trāslati facti sūt eccl'astici. siue ec- clesia sit regularis siue secl'aris. tales rebēt gaudere eccl'astica li- bertate. i. q. 4. quisq̄s. Secus si esset puerus remanēs i domo sua p̄pria tāq̄ laic⁹. et re p̄uilegijs. ut p̄uilegia. s. p. **A**. Idē in sū. con. eo. ti. q. 34. Hoc etiam tenet glo.

in. c. non dubiū. et eo. **B**.

20 **Q**uid si verteret nouit⁹? R. Verterās excoicatus est. et eo. re- ligioso. li. 6. **B**.

21 **Q**uid si q̄s credens verterare clericū verterat laicū? R. scōm Ray. Ad ē excoicari. Hoc dico p̄p- lram canonis q̄ exigit actū cū di- cit. si q̄s iniecerit man⁹ violētās i clericū. **A**. Con. Hosti. et addit. s. q̄ diu p̄sciam habet lesam d3 se p excoicatio gerē quousq̄ sciat veri- tatē. ut in sū. con. eo. ti. q. 211. **B**.

22 **Q**uid de eo q̄ verterat clericū credēs eū laicū? R. fm̄ Hosti. Si talis errauit i p̄sone. ut q̄ volēs pcutē Titū laicū. pcutit Seū clericū. cū vtrūq̄ cognoscat. tutior ē sūa q̄ incidit. Ad i clericū man⁹ violētās iiecit. **A**. Tācre. et glo. Ray. tenent p̄trariū. q̄p dictū pōt intelligi q̄n pcutiēs nō fuit i cras- so s̄ iusto errore. ut fact⁹ pōt colligi ex dicto eoz. ut in sū. con. eo. ti. q. 212. sicut in fili p3. et in se. casu. **B**. Si aut errauit in q̄litate. q̄ de isto q̄ ē cleric⁹ putabat q̄ eēt laic⁹. Ad videbat eum i habitu laicali et nō gerētē se p clerico. nō icidit. et eo. si p̄o. 2. Sec⁹ aut si vidit eū i ha- bitu clericali et p̄o clerico reputa- bat. q̄ tunc incidit in canonē. **A**. nisi bñ casu putaret. ludo talē ha- bitū esse assūptū et haberet creden- di p̄babile causam fm̄ glo. Ray. q̄ etiā dicit q̄ si dubitat vtrū sit cle- ric⁹ uel laic⁹ incidit in canonē. cū in dubio teneatur vitare piculū.

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Si autem non potest vtrū sit laicus vel clericus dicitur quod si ira affectus est vel commotus quod si sciret eum esse clericum nihilominus percuteret eum. incidit in canonem. Si autem non percuteret non incidit. ut in sū. con. dicta. q. 212. **B**

23 **Q**uid si aliquem clericum paratum facere aliquid flagitium teneo violenter celo vel ne illud faciat? **R.** **P.** m. **XV.** Si talē teneo modico tpe inuitū etiam et renitentē citra tū iniuriā percussione. nō credo me incidere in canonē. Satis con. Inno. et Hosti. **A.** Istud modicum tēp. puto determinandū in q̄tū seu p. quāto expediat ad obuiandū pctō. ar. c. error. 83. dī. Aliq̄ etiam casu licet percutere. s. ob tuitionem sui vel aliorū. ut s. s. 2. **B.** Idē dicēdū ē **P.** m. Inno. si supueniētib. inimicis clericus teneat ne incidet in manus eorū. qz talis non irrogat iniuriā sed potius salus procurat. ar. 44. dī. cum beatus.

24 **Q**uid de illo q̄ mādāt manus iniici in clericū? **R.** **P.** m. **Ray.** Si seq̄r effectus. tā mādans q̄ is cui mandat incidit in canonem. et eo. mulieres. s. fi. **Q.** si mādator misit ad reuocandū mādātū. tūc distinguēdū. qz si mādator ante q̄ reuocatio puenisset ad eū. verberauit. vterq̄ ē excoicat. **A.** **Blo.** **Ray.** dicit p̄tra. si mādator ē sufficienter penituit. et in caritate. nullū. n. existentē in caritate ius ligare intēdit vinculo excoicationis. qz si iniustū esset. l3 talis ab boie

possit excoicari. q̄ aliqui iniuste ligat. ut in sū. con. l. 3. ti. 33. q. 215. Dictū tū **Ray.** cū q̄ p̄cordat et alij doc. de q̄b. s. j. xxi. videf. qz p̄cessit culpa mortalis et ei occasiōe dānū irrogat. idē d3 sentire penā. et de iniurijs. c. fi. Ad Betiā et de homi. c. fi. l. 6. **B.** Si p̄o reuocatio p̄u puenit nō ē excoicat. mandator. ar. et de p̄cu. et insinuatōe. et cū n̄ra. et in p̄dicto. c. mulieres. i. fi. Con. Hosti. **Ber.** et **Boff.** Ea. dē q̄stio et solutio p̄t fieri de eo q̄ p̄sultit clericū p̄terari si ei p̄silio fiat. **A.** Idē i sū. cō. dē. q. 215. **B.**

25 **Q**uid si mādās clericū p̄tera. rī p̄us q̄ verberet recedat? **R.** **P.** m. **Hosti.** Si notoriū sit. et talis i fine nō fuit absolutus vel signapnie nō apparuerūt. baten d3 p̄ excoicato nec d3 sepeliri in cimiterio. **A.** In s. casu **Boff.** dicit q̄ mādās ē excoicatus nisi mādātū reuocauerit aū mortē. cū intelligat tunc in eadē volūtate recedē. **Blo.** p̄o in c. mulieres. et eo. dicit q̄ nō ē excoicat. qz morte mādatoris soluit mādātū. ff. mādati. in c. cās. **Hosti.** p̄o. ut p3 in sū. con. eo. ti. q. 216. ait. Tu dicās q̄ q̄ ad finem militātis ecclie nullo mō ligatur sub terra. s. dū ē supstes tū. 24. q. i. q̄d cūq̄. Verū tū si p̄ notoriū sit et absolutus nō fuerit in fine. vel signapnie nulla apparuerūt. baten d3 pro excoicato. non ex vi finie ecclie militātis s̄ rōne pcti notoriū vñ nō ē sepeliēd. i cimiterio. **Sec.**

si signa pnie apparuerint. B

20 **Q**uid si nō mandauit s qd fa-
ctū ē ratū habuit? R. Si iniecta
ē manus in clericū noie tuo l3 si
ne mādato. 7 tu ratū s habueris.
excoicationē incurris. Si nō non
fuit facta nomine tuo. peccas ba-
tendo ratum. sed nō incurris ex-
cōmunicationem. ex eo. cum qs.
li. 6.

21 **Q**uid de illo qui dicit suis q
vellet vindicari de tali clerico. 7
sic illi verberāt eū? R. s. m. xv. Si
ea dixit aio. puocādi eos 7 ipsi ob
s moti fecerūt etiā nō noie dicen-
tis. ipse dices nihilomin⁹ incidit i
canonē. A. Idē in sū. con. eo. ti.
q. 218. Et forte idē ē etiā si nō dixit
eo aio. cū dicēdo fuerit in culpa 7
debuit cogitare s euenire potuisse
ar. c. si. ex. de homi. li. 6. B. Si
iudex laicus malefactorē captum
retineat 7 ipse se clericū dicat. vi.
de. j. iudex 2. s. 3.

Excoicatio 3.

de excoicatione falsarioz. Et
quidē cū qs p se uel p aliū falsat
lras pape cū fautorib⁹ suis. ul sci-
enter utit eis. ē excoicatus. ex. de cri.
fal. ad falsarioz. A. cū absol-
utio reservatur pape pter q i morē
articulo. eo. ti. c. dura. B. Et si
qs b⁹ falsas lras se bfe cognoscit
iura. 20. dies aut destruat eas. aut
resignet. si penā excoicationis vo-
luerit euadere. ne ex. de cri. fal. du-
ra. Qd intelligendū ē solū qn ali-

quo casu littere ad eū puenerunt
Secus si fuerit psci⁹. qz tunc indi-
stincte ē excoicatus. Clerici quoqz
falsarij debēt degradari 7 tradi se-
culari potestati puniēdi. ut in deo
c. ad falsarioz.

Quid si qs utit talib⁹ litteris
ignorāter. R. s. m. hosti. Non ex-
cusat. qz p alios iuestigare debuit
ar. 3. 1. dis. s. vlt. Si tñ falsitas
erat ita latēs q nō bñ pēpi pote-
rat 7 ipse addidit diligentia quā
potuit nec pcepit. excusat⁹ est. alio.
quin nō. ex. de homi. Jobes. et. c.
vlt. ff. de redibi. act. l. i. Et nō q
pceptū ē q in lris papalib⁹ nec in
magno nec in modico audeat qs
appondere manū etiā vna lram ut
vnū pñctū corrigēdo. alioqn ma-
nū apponens. sniam excoicationis
incurrit. que nō pōt etiam citra se-
tem apostolicā relaxari. Nec. per
sententiam in curia latā.

Excoica. iij.

de excoicatione incendiarioz
7 effractorz eccle. Dis. n. incēdi-
ari⁹ eccleie uel loci religiosi. uel ci-
miterij uel spacij pūilegiati in cir-
cuitu eccleie ē excoicatus ipso iure
s aqz sit tenūcia tus pōt absolui
ab epō. postq nō tenūciat⁹ ē siue
noiatiū siue in gnāli. puta tenū-
ciam⁹ excoicatos oēs illos q tale
incendū fecerunt. tales solū a pa-
pa possunt absolui. ex eo. tua nos.
7. c. conquesti. A. Qd aut dictū
ē de incendiarijs. intelligas etiam

re effractoribus q̄p similiter sunt
excoicati ⁊ a papa absoluendi. Et
sic idē intelligēdū ē de effractori-
bus cimiterij ⁊ aliorū locorum ec-
clesie adherentiū. de q̄bus prime
dictū ē. **¶** In directoria li. 3. ti.
2. §. 22. dī q̄ sic violator ecclesie
excoicat⁹ ē. sic ⁊ violator claustrī
ecclesie adherētis. ar. ff. de rei ven. q̄
religiosis. ⁊ et de iudi. quanto. Et
fin glo. Ray. ⁊ in sū. con. li. 3. ti.
33. q. 34. fractor ecclesie iudicāndus
ē q̄ dolo malo aut p̄ iniuriā violē-
ter uel etiam latente parietē fodit.
aut fenestrā vitreā fregit. aut sera-
turā. aut ostia. aut cardines. aut
rectes dū tenēt ostia firmata. aut
ipsū tectū ecclesie. **¶** Et idē di-
cūt q̄dā cū q̄s p̄ violentiā i ecclesia
multū enormiā cōmittit. ut diru-
endo altare. uel frāgēdo crucē uel
enormiē tractādo corp⁹ xp̄i. ⁊ filia
Cōcedūt tñ q̄ isti nūc dicti p̄ ep̄m
p̄nt absolui. **¶** Hoc p̄t intelligi
vix nisi fuerint denunciati. ut p̄ta-
ctū ē. **¶** Nā violator ecclesie ipso iure
iurrit excoicationē. ti. q. 3. cano-
nica. ⁊ filie raptor ecclesie. i. q. 4.
oēs. Et idē videt dicēdū de talib⁹
q̄ de effractoribus. ut p̄t colligi
ex nōtis in decō. §. 22. vbi de his
simul sic dī. Raptores ecclesiā ⁊
violatores sūt excoicati. decō. c. ca-
nonica. et. c. oēs. et et eo. p̄ q̄sti. Et
dī violator ecclesie siue raptor qui
ipsam ecclesiā frāgendo ostia. ca-
piēdo res suas uel inuadēdo. pui-
legia sua nō custodiendo uel cor-

rūpendo offendit. de q̄bus. i. q. 4.
per totū. ut nōt Hosti. eo. ti. de vio-
latione. §. p̄. Et. j. **¶** Si inferētes
vīm in ecclesia ⁊ res q̄ intra sūt spo-
liantes excoicati sūt. multo fori⁹
in ipsa boies p̄terātes. q̄ maior ē
violētia corp⁹ q̄ rez. i. q. i. p̄ci-
pimus. quod p̄batur manifeste
extra eo. cum. p̄ causa. vbi boeno-
tat Hosti. Et adde quod dictū est
§. se. vbi dicitur de incendiarijs. q̄
postq̄ fuerint denunciati nō possūt
absolui nisi p̄ papam. Et sic idē
intelligit de s. dicit. Et subdit. Alij
autē qui aliter offendūt ecclesias
uel bona earū diripiūt nō sūt ipso
iure excoicati s̄ excoicādi. l. 3. fa-
orlegi iudicē. Con. glo. i. b̄ decō
c. canonica. et. c. omnes. **¶** De
casib⁹ istis ⁊ de hac materia vide
s̄. absolutio p̄. §. 3. et. j. incendia-
rius.

Excoicatio v.

de statuētib⁹ contra liber-
tatē ecclesie. Nam omnes tales
sūt excoīnunicati cū diuersis fau-
toribus. ut s̄. excoīnunicatio p̄. §.
2. p̄. 8.

¶ Utrum heremite ⁊ reclusi in-
telligātur hic noīe ecclesie. R. **¶** Fin
No. Non. nisi subiecerint se alicui
religioni approbate. Con. Inno.
⁊ Hosti. A. Con. etiā Albricus.
Duto s̄ intelligēdū de heremitis
seu reclusis q̄ ab ecclesia nullam
habent approbationem tacitā uel
exp̄ssam. cū regulariter sit ibibitū

nouā religionē seu nouū ordinem
adinuenire. uel habitū noue reli-
gionis assumē sine lnia sedis apo-
stolice. ut i. c. religionū. de reli. do.
li. 6. **A**l' heremite bñ gaudēt p-
uilegio clericali. i. 6. q. i. qui vere. 7
ibi glo. Siliē mulier iclusa. xi. q. i.
de psona. Et notat dñs Anto. de
bu. in. c. null. e. de foro cōpe. vbi
etiā dicit q' gnālū oēs psonē q' re-
gularit viuit sūt eccliaſtice pſone
l3 nō faciāt pſeſſionē. 7 gaudēt p-
uilegio clericali. ut nōt glo. 7 ter.
i. c. in dēnitatib'. ad fi. de elec. li. 6.
7 nōtur. iz. q. vlt. c. fi. et de maio.
7 obe. c. dilecta. i. glo. pſt. qd facit
dicit ipſe pſiſtis icluatis 7 marib'
7 mulierib'. 7 dicit etiā ibi q' bñt
pſate pſone pſdictū pſilegiū q' diu
ſic viuit. etiam ſi nō intendāt per-
petuo ſic viuere. **B**

2 **A**n pſdicta pena ſit extēdenda
ad illos q' attēptant aliqd pſticu-
lares pſuetudines aliqz eccliarū
ut qz volūt cognoscē de oib' pſtra-
ctib' iuramēti inēpſitione valla-
tis? R. ſm **X**. Non. Con. Immo.
7 Hoſti. **A**. Idē in ſū. con. li. 3.
ti. 33. q. 34. pſitē ſtatutarij. vbi re-
clarat q' h' pena ſolū obtinet circa
pſuilegia pſeſſa ecclie vniuerſali
ſiue a deo ſiue a papa ſiue a pñci-
pib'. non aut qñ ſic ſit pſtraſpēcia-
lia pſuilegia pſticulariū eccliarū.
de quo etiā in. ſ. ſe. dicitur. **B**

3 **Q**ue ſūt illa pſ q' faciēdo ſit cō-
tra libertatē ecclieſie? R. ſm **X**.
plura. ut q' decime 7 oblationes

ad clericos ſpectēt. i. 6. q. i. reuerti-
mini. **I**tē q' ecclia ſit libera 7 ſola
res eccliaſticas adminiſtret. 96.
diſ. ſi impator. **I**tē q' de ſpūalib'
ius cōdere 7 iudicare pōt. **A**. Et
iſta ſūt pſeſſa a deo. ut p3 in iurib'
allegatis. 7 multa alia pſuilegia q'
cōtinent in nouo 7 veteri teſtō. ut
dñ in deā. q. 34. **B** **O**z percutiēs
clericū ſit excoicat'. i. 1. q. 4. ſi q's
ſuadēte. **O**z in legat' ad pias cās
ſufficiāt duo teſtes. e. de teſta. re-
latū p. **A**. Et hec pſeſſa ſūt a pa-
pa. ut p3 in iuribus allegatis. **B**
Siliē 7 ſi ſiat pſtra generalia pſu-
ilegia ecclie ab impatoribus data
q' in iure ciuili pſtinentur. non aut ſi
ſpūaliter alicui ecclie uel ecclijſ dā-
ta ſint. Con. Immo. 7 Hoſti. **A**
Idē in ſū. con. dicta. q. 34. vbi
etiā addit ſm Hoſti. q' cōſtitu-
tio que irrogat hāc excoicationē.
videlicz. c. nouerit. e. de ſen. exco.
modo ligat oēs ſtatim 7 non poſt
duos mēſes. qz iā dudū fluxerūt
illi duo mēſes de qbus ſit mentio
i. dicto. c. nouerit. iſra quos talia
ſtatuta debēt teleri de capitularijs
Addit aut q' alij ponūt duos mē-
ſes poſt publicationē. i. poſtqz in
ſingulis locis hec cōſtitutio fue-
rit publicata. **S**3 cū Hoſti. pcor-
dat Immo. in dicto. c. nouerit. vide-
licet ut ſtatim liget. Et dicūt oēs
q' hec pſtitutio frequēter publicā-
da eſt ne quis poſſit ignoratiā al-
legare. **I**tē dicit q' q' ignorat ſta-
tutū b' nō incidit in excoicationē

15
quē nō ē nisi p magnis criminib⁹
infligēda ⁊ in p̄tūmacē. xi. q. 3. ne/
mo ep̄oz. Et subdiſ in dēcā. q. 34.
Et h̄ benignius est. Intellige nisi
ignorantia crassa fuerit ⁊ sup̄ina.
et de p̄sti. ut aiaz. li. 6.⁹. Seq̄t. Itē
addit hosti. q̄ statutarij ⁊ scripto/
res statutoz statim ligant. nec ex/
cusationē h̄re p̄nt in toto. l. 3. q̄ q̄s
excusent a tāto. Pr̄ātes aut̄ cōsu/
les ⁊ rectores p̄nt h̄re q̄q̄s excu/
sationē q̄tū ad obseruationē seu
deletionē statutoz predictoz que
ignorare p̄nt. Et q̄ p̄o certificati
sūt ⁊ obedire negligūt. cōstitutio
eos ligat. q̄ ad arbitriū boni viri
referēdū ē. q̄n. s. scire potuerūt ul̄
nō ul̄ impedire ne seruent. Cōsili/
arij aut̄ ita remū ligāt si p̄sentiāt
in relicto s̄m Inno. ⁊ hosti. **B**

Excoicatio vi.

de p̄cipatice cū excoicato.
Abi sciēdū q̄ ē quedā p̄cipatio
illicita q̄ q̄dē p̄t p̄tingē q̄drupli/
ciē. p̄. s. q̄n q̄s p̄cipat cū excoica/
to in eodē crimine. p̄pter q̄d excoi/
cat⁹ ē. s. dando p̄siliū. auxiliū uel
fauorē. ⁊ talis incurrit eandē sen/
tentiā. et eo. si p̄cubine. et. c. nup.
Et intellige p̄siliū sine q̄ non erat
factur⁹. et de homi. sicut dignū. s.
qui p̄o. **A**. Day facit. An videt̄
intelligendū de p̄silio etiā si aliter
fuiſet factur⁹. q̄z nihilomin⁹ p̄ci/
pat in crimine. ut nō ē in directo/
ria li. 3.⁹. ti. 2. s. 12. ⁊ tenet Inno.
et eo. nup. cū q̄ etiā videt̄ transire

dñs Anto. de bu. **B**. 2.⁹. q̄n q̄s
p̄cipat quidē in crimine mortali
s̄ nō in illo. p̄pter q̄d excoicat⁹ ē. ⁊
talis mortali⁹ peccat. s̄ nō incur/
rit eandē s̄niam s̄ incurrit min orē
excoicationē. **A**. Con. Inno. in
dēcā. c. nup. **B**. 3.⁹. q̄n p̄cipat ei i
diuinis. s. recipiēdo eū ad diuina
officia seu eccl̄astica sac̄ra ul̄ ad
eccl̄asticā sepulturā. ⁊ talis q̄dē
l. 3. nō sit irregularis. ut et eo. is. q̄
li. 6.⁹. peccat tñ mortali⁹. ⁊ ē valde
p̄pinqu⁹ irregularitati. Itā ē ei in/
terdictus igressus eccl̄ie donec de
trāsgressionē h̄ ad arbitriū eius
cui⁹ s̄niam p̄tēpsit satisfecerit cō/
petētē. et de p̄uile. c. ep̄oz. li. 6.⁹. **A**
Et ibi sentit Archi. ut ⁊ ponit Jo.
an. in nouella. q̄ dictū. c. videtur
solū h̄re locū in celebrātib⁹ excoi/
catis ab hoīe ⁊ nō a iure. p̄pter p̄ba
ibi posita ad arbitriū eius ⁊c. **B**
Et si postq̄ ē sic inēdict⁹ ingerit se
diuinis in suo officio sicut p̄t⁹ ir/
regulari efficiē. Itē si decedat sic
inēdict⁹ nō d̄z in cimiterio sepeliri.
et eo. is. cui. li. 6.⁹. S̄z h̄ caue q̄z si
sepelit b̄nēcū. dic ut. j. heretic⁹ 2.⁹.
s. 2.⁹. Itē si sepeliat excoicatū pu/
blice. dicit̄ s̄. excoicatio p̄. s. 3.⁹. in
p̄ncipio. **A**. His. n. locis p̄z q̄ in
istis casib⁹ maior excoicatio ipso
facto irrogat̄. S̄ist ⁊ si q̄s cleric⁹
sciēter ⁊ sp̄tē recipiat ad diuina ex/
coicatū iudicialiter a papa. et eo.
significauit. ⁊ p̄z s̄. absolutio p̄. s.
2.⁹. in additione. **B**. Q̄z si talis p̄/
cipatio in diuinis. fit p̄ metū. ut

quia tyrānus cogit metu mortis
sacerdotem sibi celebrare. beatus
esset sacerdos scdm Hosti. si se ad
martyriū prepararet. **De** 9. n. 7 si
culpā attenuet simplr nō excusat.
32. q. 5. ita ne. tñ fm xv. 7 hug.
bñ excusat met⁹ q cadēt in pstatē
virū. **A**. In sū. con. li. 3. ti. 33. q.
i 13. refert dictū Hosti. sed eo. ti. q.
i 65. dñ q secūda opinio videt bu-
manior 7 verior cū casus necessi-
tatis excuset in talib⁹ 7 etiā casus
utilitat⁹. qd min⁹ est. h ibi. Primū
tñ dictū pōt itelligi qñ qd ex me-
tu pat⁹ esset p sentire etiā pctō. tūc
enī nō esset excusabilis. dco. c. ita
ne. **B**. 4. qñ picipat non in cri-
mine s in loquēdo ut secū orādo
uel comedēdo 7 b⁹. ut dictū est s.
excoicatio p. circa finē. i. s. Quis
effect⁹ 7c. De talib⁹ picipate dicit
Tho. in. 4. dis. i8. q quidā dicunt
q peccat mortalit⁹. Et subdit. S3
h videt valde graue q hō p vno
pbo leui q excoicato loq⁹ mortu-
alit⁹ peccet. 7 ipsi excoicātes multis
laqueū dñatōis inijcerēt. qd in
eos retorq⁹ret. Jō pbabili⁹ videt
q nō peccet mortalit⁹ coicādo ni-
si in crimine uel in dñis ut dictū
ē. uel i prēptu ecclīastice discipli-
ne. qd intelligit de re. videlicet p
pbibitionē supior. ex de cle. exco.
mi. si celebrat. Jō si aliq⁹ pūaci-
ter excoicatis picipat. excoicari
pōt maiori excoicatione qz moz-
taliter peccat. Idē Al. 7 Pe. **A**
Et ut p3 i sū. con. li. 3. ti. 33. q. i 65.

predictis con. etiā Hosti. Dicit. n.
q q simplr coicat excoicato p p-
bitionem canonis. venialit⁹ pec-
cat. nisi h facit in ptemptū cano-
nis. S3 si h facit pūacit⁹ p pbi-
bitionē iudicis gnāliter uel spāl-
ter sibi factā. cū p h casu excoicā-
dus sit. p3 q mortalit⁹ peccat. ar.
ex eo. in nouella Inno. statum⁹.
li. 6. vbi dñ in fi. Aliē aut in pti-
cipātes excoicatio plata nō tene-
at 7c. Immo etiā nūc nouo iure
necessaria ē amonitio noiatiū ex-
pressa. ut in nouella Breg. deci-
mi. ex eo. pstitutionē. li. 6. Satis
etiā con. Hosti. p dictū. c. si cele-
brat. in fi. qd 7 Hosti. adducit. Et
ad. c. sacris. ex de bis q vi. Tācre.
dicit q loq⁹ de picipate in crimi-
ne. Et Tho. 7 Perūdēt q loq⁹ de
picipate i diuinis. 7 q dici pōt q
sicut neq⁹ mortale pctm ita nec
veniale d3 hō cōmittē metu moz-
tis eo mō debiti q tētent venialia
vitari. Con. etiā directoria li. 3.
ti. 33. s. i 48. vbi inē alia dñ q pti-
cipās cum excoicato non peccat
mortalit⁹ nisi in trib⁹ casibus. p si
picipat excoicato in crimine. ex
eo. nup. s. in secūda. 7. c. si pūbi-
ne. 2. si picipat postq monit⁹ fu-
erit. ex eo. statum⁹. li. 6. et q met⁹
cā. sacris. 3. si picipat in sacris. xi
q. 3. rogo. fm hug. Et adde qrtū
si ex studio uel prēptu picipet re-
putans excoicationē trufam fm
Hosti. ex eo. q in dubijs. et Jo. et
Archi. xi. q. 3. rogo. **B**

i **C**um numquid delegatus potest excoicare maiorem illos qui in locutione et bene precipiant excoicatis ab eo? **R.** Potest. et sic excoicari debent petere absolutionem ab eo uel a delegato. ut puta papa. et de officio. de preterea. et c. significasti. et c. prudentia in fi. Intelligendum tamen quod ipsi precipiantes non possunt excoicari nisi cum illa solemnitate quam dicitur excoicatio per. s. 2. quod incipit. In quibus casibus infra per. quod incipit. Et est sciendum quod excoicatio non transit in tertiam personam. ut patet ex sequenti. s. circa medium.

2 **C**um sunt et alij casus in quibus quis licite precipiat excoicato. per quidem quando aliquis loquitur ei in his que pertinent ad absolutionem et salutem anime. id est alia perba incidenter imponat ut magis proficiat. Et per hoc etiam modum predicationibus et confessionibus quasi gerunt causas eorum qui ab ipsis excoliati fuerant possunt elemosynas licite accipere ab ipsis excoicatis. presertim si aliter in locis illis non valent sustentationem habere. et eo. cum voluntate. Et de bene predicatoribus vide. s. restitutio s. s. fi. et hic. s. s. per. Item Gregorius. xi. q. 3. quoniam multos. subtrahit a minori excoicatione plures coicantes. videlicet uxores. filios. seruos. ancillas seu mancipia rusticos et seruientes. ac omnes alios s. ei familiares et subiectos qui non adeo curiales sunt ut eorum consilio scelera perpetrent. et eos qui ignorant excoicare coicant sive illos qui excoi-

cat coicant. Quicunque autem orator. id est orationis vadens aut peregrinus. aut viator in terra excoicatorum reueniunt ubi non possint emere uel non habent unde emant dat liniam ab excoicatis accipiendi.

3 **E**t non quod circa predictas personas distinguendum est inter illos qui ante erant obnoxii siue obligati excoicare. ut uxores. filii. serui. et isti tenentur eis sicut patet tenebantur. Qui vero non erant eis obnoxii. nec etiam nunc sunt. si possint eis coicare. putantur quod necesse fuerit. et eo. in alia. **A.** Idem in super. con. li. 3. ti. 33. q. 25. Con etiam Inno. i. de co. c. in alia. **B.** De ista materia non xristus. Utile. lex. humile. res ignorata. necesse. Hec anathema quod faciunt ne possint obesse. Utile. id est propter utilitatem excoicati uel etiam precipiantis. ut statim dicitur. Lex. s. minimo. mi excusat. Humile. id est serui et filii excusantur. Res ignorata. id est quoniam nesciuit eum excoicatum. Necesse. id est propter necessitatem coicantis excusat. de quibus plures et varias questiones. vide h. s.

4 **U**tilitas ergo excusat a participatione excoicatorum. et hoc potest duplex esse. Nam potest esse utilitas excoicati. ut quando quis loquitur ei de his que pertinent ad eius salutem. ut dictum est in primo. s. vii et ad predicationem admitti potest. et eo. rursus. per responso. Item potest esse utilitas ex parte precipiantis. ut cum petit ab excoicato communicato quod ei debet ut in c. si vero. et eo. Unde et si non sit solucio. potest in iudicio conueniri. aliter ex relicto suo. commodum

reporaret. et de iudi. intellexim?
Posset etiā loq̄ licite de salute aie.
sue pprie si ē necessitas 7 nō posset
bñe recursū ad aliū q̄ psulat ei. hec
fm W. **A**. Idē in sū. con. li. 3.
ti. 32. q. 121. vbi etiā dī fm eūdē

W. q̄ necessitate imminēte possū pe-
rere ab excoicato cōsiliū etiā sup
epalibus. Pro quāta autē necessi-
tate uel utilitate liceat h̄ agē. ar-
bitrio boni viri limitandū dicit. 7
locū psilio. Secus autē de pfes-
sione. q̄ etiā in casu necessitatē nō
licet excoicato pfiteri. ut nōtur in
sū. con. li. 3. ti. 34. q. 64. ut aliud
sacm ab eo recipe pter baptismū
morte imminente 7 catholico defi-
ciente. ut nōf eo. li. ti. 24. q. 8. **B**

5 **E**xcoicatus a p̄cipatū cū
viro. s. qm̄ de m̄imonio cōstat. xi.
q. 3. qm̄ multos. S3 nūqd̄ econ-
uerso excusat vir p̄cipado vroz
Dicas q̄ siue vir siue mulier ex-
coicationi subdat. ppter m̄imo-
niū illicite p̄tractū. non licet p̄ci-
pare. s. si alē eoz excoicat? sit. ppter
aliud relictū. tūc vterq̄ excusat q̄
ad redditiōē debiti. **A**. 7 etiā
q̄ ad p̄titiōē nō solū debiti m̄i-
monialis. s. etiā alteri. cū etiā ab
excoicato rebitū p̄ti possit. et de
iudi. intellexim? **B**. S3 in alijs
vir nō excusat. eo q̄ d3 cogē vzo-
rē ut faciat se absolui. ar. 1. q. 1. si
cut. hec Hosti. Hoff. 7 Ray. **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 129. et i di-
rectoria. li. 3. ti. 2. §. 135. **B**

6 **S**ed quid si vir vocet excoica-

tū ad mēsam. nūqd̄ 7 vroz poterit
ad ipsam mēsam comedē? R. fm
W. Credo q̄ nō. tñ poterit come-
tere ad aliā mēsam i eadē domo
ita remotā q̄ merito posset dici q̄
nō comedāt simul. **A**. Idem in
sū. con. eo. ti. q. 130. **B**

7 **E**trū filij excusent a p̄cipa-
tione patris. R. fm W. Filij q̄ sūt
in patria p̄tate. uel etiā emācipati
q̄ sūt cōmensales p̄i 7 ab eo bñt
necessaria excusant. ali j nō non.

A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 131. **B**

8 **E**t ut s. dictū ē excusāt serui-
ancille. rustici. seruiētes. 7 alij sub-
iecti qui nō a deo curiales sunt ut
eoz psilio scelera p̄ptrent. Nam
tales psone añ suam astrictē erāt
ad familiare obsequiū. 7 sic etiā
nūc tenēt. 7 coicare p̄t. et eo. inf.
alia. Ad intelligē fm W. qm̄ ipsi
añ excoicationē dñi obligauerūt
se seruire 7 seruitiū itrauerūt. Si
aut post ei? excoimunicationē in-
trauerunt. distingue. quia si igno-
rauerūt 7 postea sciunt. nō tenen-
tur discedere cū damno suo. Si
p̄o sciuerūt a p̄ncipio. tenēt disce-
dere. nisi necessitas eos cōpulset
q̄ fierēt de ei? familia. Et qd̄ dicit
de rusticis. itellige q̄ colūt terram
suoꝝ dñoz. Et fm eūdē W. et ē
diferētiā ad illos q̄ dicūt medieta-
rij 7 q̄ ppter culturā recipiūt certā
portionē fructuū. Nam 7 possūt cō-
municare quātū opoꝝter p̄p̄ cul-
turā 7 h̄ rationē. Idē intelligēdū
ē fm Hosti. de nutritib? 7 filiabus

q̄ si a dño recederet nō bñent vnde
viveret. ar. et eo. si vere. vbi excusaf
q̄ cū excoicat nati pueniūt de tras
fretādo p̄ sarracenos. **A.** Idē in
sū. con. li. 3. ti. 33. q. 131. et. q. 132. **B.**

- 9 **C.** S; nūq̄d p̄res 7 dñi excusant si
pticipāt cū filiis suis excoicatis? R.
p̄m Ray. 7 X. Dicūt q̄dā q̄ sic. S;
tutius ē dicere q̄ non excusant. qz
tenebant corrigere suos minores
ne inciderent i causam anathatis.
ar. 21. q. 1. re filia. Idē Boff. 7 Ho
sti. Tñ p̄m Tho. i. 4. dñ. 18. ad mi
nus debet eis coicare i his i q̄b ob
ligati sūt. qz sic inferiores obligant
ad obsequiū supior. ita 7 superiores
ad puidetiā inferior. **A.** Dñt etiā
pentes coicare filiis excoicatis qñ
ab eis alimēta sumerēt. ut nō ē i sū.
con. deā. q. 131. **B.** Et eadē mō vi
det dicendū de servis excoicatis qui
dño subsūt. Idē in sū. con. deā. q.
132. **B.** Servis 7 mercenariis nō
p̄nt coicare p̄m Hosti. nisi sine ma
gno icōmodo eos vitare nō p̄nt. Et
idem de sociis bñtib⁹ aliquid cō.
Con. Ber. **A.** Idē in sū. con. eo.
ti. q. 138. **B.**

- 10 **C.** Nūq̄d armiger ul⁹ serviēs militi
p̄nt coicare cū illis excoicatis cum
quib⁹ dñs suis coicat? R. p̄m X.
Nō p̄nt. licz excuset coicando dño
suo excoicato. ut dictum ē s. 3. et
8. **A.** Et idē ē in filiis p̄m eūdē
X. ut in sū. con. eo. ti. q. 141. **B.**

- 11 **C.** Sed nunq̄d vasalli p̄nt coicare
dñis suis excoicatis? R. p̄m X. De
huiusmōi vasallis nōuit Hug. q

absoluti sūt ab obsequio fidelitatis
q̄ diu dñs illoz ē excoicatus. 7 re
tent ab eo abstinere. ut. 15. q. 6. nos
scōz. Tenēt tñ ei reddere tributa 7
p̄ficiēs. nec peccant sic coicando ci
licz soluari p̄pria p̄sona. qz necessi
tas ē ut q̄dā dicūt. Vide h. j. s. 21.
q̄ incipit. Quid si teneor. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 136. vbi etiā sub
dit p̄m eūdē X. S; qz tota die vi
tem⁹ fieri cōtrariū. p̄t dici q̄ illud
c. nos scōz. loq̄t i eo casu cum ag
gruat sūia p̄nobile excoicatu. 7
p̄cipit i penā ei⁹ vasallis suis q̄ nō
obediāt ei. 7 tūc tenēt eū vitare. sic
dicit Hug. s. eius sūia securior ē. h
ille. Et seq̄t i deā. q. 136. Ambigue
re h loquūt Inno. 7 Hosti. et de do.
lo. 7 ptu. in. c. veritas. qz quidā di
cūt q̄ absoluti sunt ab executiōe fi
delitatis durāte excoicatiōe dñoz
Alij autē dicūt q̄ nō. nisi sententia
aggrauet. h ibi. Puto posse dici q̄
p̄ma p̄cedat qñ vasalli p̄nt a coio
ne dñoz excoicatoz cōmode absti
nere. p. c. nos scōz. al. p̄cedat secū
da. cū in h casu necitas 7 etiā utili
tas excuset. p. q. 3. qm multos. 7 s.
s. 4. **B.**

C. An possit vendi aliquid servi
enti excoicato. uel ab eo emi? R.
p̄m X. Si emiat ul⁹ vendat noie ex
coicati nō est cōtrahendū cū eo. sic
nec cum excoicato. Secus si noie
suo aliquid tale faciat dum tñ non
in fraudem. **A.** Idem in sū. con.
li. 3. ti. 33. q. 142.

C. Posito q̄ aliq̄s videt aliquem

12

13

afferentē victualia de mercato pu-
blice excoicato. nūq̄d tenebit illū
vitare? R. fm xv. Propt̄r solū q̄
video eos afferentes talia nō tene-
or illos vitare. nisi aliter inotescat
mihi q̄ ibi ea emerint. De reb⁹ aut̄
emp̄r ibi q̄libet pōt comedere ⁊ vti
si nō fuit i culpa emēdi. A. maxie
ut i sū. con. eo. ti. q. 123. vbi h̄ ponūf
⁊ sic nō renegat de necessitate vsus
dicar⁹ rex etiā si fuit in culpa. B

14 **Q**uid si p̄sbyter locauit opas
suas alieni dñō ⁊ dñs excoicat⁹ ē?
R. fm Hosti. Si tpe locatidis ex-
coicat⁹ erat non valuit locatio. Si
p̄o postea fuit excoicat⁹. caueat ne
ei seruiat i diuis. eē eo. significauit.
A. etiā si eps sit. q̄z h̄ ei nō ē obe-
diēdiā fm eūdē Hosti. ut in sū. con.
eo. ti. q. 142. B

15 **U**tr̄ excoicat⁹ peccet si igerat se
coioni alior⁹? R. fm Ray. Sic. 6
q. 2. si tñ. eē de cle. exco. mī. illud.
circa finē. Et q̄dē excoicat⁹ etiam
alios excoicatos vitare d̄. Idem
Hosti. A. Idem in sū. con. eo. ti.
q. 161. B

16 **U**tr̄ si excoicat⁹ intret ecclesiā
ali⁹ exire teneant. R. fm Ray. Si
manifestū ē eū cē excoicatū. ali⁹ ex-
ire tenent ul' pcurare q̄ ille exeat.
xi. q. 3. sicut apli. 24. q. 1. c. ois qui.
Si p̄o ē occultū. tūc q̄ sciūt exhibūt
secrete ⁊ caute ita q̄ non sequatur
manifestatio si p̄t. aliē nō exhibūt.
6. q. 2. si tñ. A. Clar⁹ ad h̄ eē eo.
eū non ab hōie. B. Occulte nāq̄
excoicat⁹ occulte debet moneri ut

exeat. A. S̄z si non vult exire tūc
fiet qd̄ dictū ē fm Hosti. ⁊ i sū. con.
eo. ti. q. 171. B. Con. Hosti. Si at̄
excoicat⁹ ē in ecclesia nō cā orādi s̄
p alio negotio. nō video q̄re i eadē
ecclesia orare nō possim. ut Inno. ait.
A. In. c. nup. eē eo. Ali⁹ tñ 3. ⁊
his videt magi p̄sentire hosti. ibidē
ut ⁊ notat in dēa. q. 171. B

17 **Q**uid si qñ excoicat⁹ intrat ec-
clesiā sacerdos iā icipit missam? R.
fm Ray. Si ē occultū. non d̄z di-
mittē officiū. 1. q. 1. nihil. Si p̄o est
manifestū. moneat eum publice ut
exeat. ⁊ si qdē nō vult exire ⁊ sacer-
dos nondū icipiuit cononē d̄z di-
mittē. ar. 24. q. 1. ois q̄. A. Puto
q̄ hic canō accipiat ab offertorio
vltra ut pōt colligi ex dictis s̄. eu-
charistia 3. s̄. 4. i addit̄a. B. Si
p̄o p̄r⁹ q̄ ille intraret ecclesiā vel
p̄r⁹ q̄ sacerdos eū videret iam ca-
nonē icipiuit. d̄z sacerdos p̄cedē
in officio sūt cum eo q̄ assistit ei. A.
i. ad missam seruit. ut p̄z in sū. con.
li. 3. ti. 33. q. 12. vbi h̄ ponūf. B
ita tñ q̄ finito canone ⁊ sumpto sa-
cramento anteq̄ dicatur postcoio
moneat illū ut exeat. de p̄se. dis. 2.
relatum. Con. Hosti. ⁊ Hosti. Q̄ si
nō vult exire. potest eum sacerdos
eijcere etiā si clericus sit. A. dñ-
mō tantū p̄tatem bateat q̄ sine ef-
fusione sanguinis h̄ facere possit.
ar. eē eo. veniens. aliter potest recur-
rere ad brachiū seculare q̄uis vi-
deat ibi effusionem sanguinis imi-
nere. ar. eē de homi. postulasti. fm

q̄ vtrāq̄ icurrit. s. maiorē 7 mino-
rē. Sz si q̄s excoicasset aliquē cū
oib⁹ qui redissent ei auxiliū ad ali-
quid faciendū. 7 ipse excoicator fu-
erit de illis auxiliatorib⁹. non ligat⁹
qz nō pōt dici q̄ talis sit ligatus a
iure s̄ a se tm̄. qd̄ eē non pōt. qz ne-
mo pōt se absolue ul⁹ p̄dēnare. s̄ su-
pior tm̄. zi. vis. inferior. eē de ma. 7
ote. cū inferior. s̄m Inno. eē eo. cū
in dubijs. 7 Jo. mo. 7 Archi. eē eo.
statuim⁹. li. 6. Et con. Hosti. ut in
directoria li. 3. ti. 2. §. 127. vbi h̄
ola nōnt. Et eo. ti. §. 128. dī q̄ pōt
sciri excoicatorē p̄icipare cū excoi-
cato in crimie. ut si ep̄us excoicauit
suū cōsanguineū uel amicu p̄ rapi-
na facta mibi quē forte odio habet
7 latens fauet raptori 7 p̄cipiat cū
eo. ul⁹ ipsū receptat. ul⁹ cōguit muli-
erē quā excoicauerat p̄p̄ fornicati-
onē. eē eo. si p̄cubine. s̄m Hosti. **B**

24 **E**tz sit orandū p̄ excoicat⁹. R. s̄m
Lxo. in 4. di. 18. Pro excoica-
to orari pōt q̄uis nō inf̄ ofones q̄
p̄ mēbris ecclie sūt. 7 tñ fructū nō
p̄cipiūt q̄ diu in excoicatiā manēt.
s̄ orat⁹ ut retur eis spūs p̄nie ut ab
excoicatiā soluat⁹. **A**. Idē in sū.
con. li. 3. ti. 33. q. 159. vbi clari⁹ h̄
ponitur. Et dī q̄ p̄ excoicato orari
pōt i puato s̄ nō publice inf̄ orati-
ones que sūt p̄ mēbris ecclie. Ibi
dī etiā q̄ suffragia ecclie q̄ p̄ tota
ecclia sūt. excoicato nō p̄sunt. Et
Hosti. dī q̄ p̄ excoicato nō ē orā-
dū spāliter. Intellige publice. Mā
p̄ hereticū i genere orat⁹ i parascue

ecclia. h̄c cibi. **B**

25 **Q**uid si iudex mādāt sacerdo-
ti q̄ renūciet aliquē excoicatū. nū-
qd̄ visis lris tenet eum vitare? R. s̄m
Xv. Si ille q̄ mādāt ē iudex or-
dinari⁹ sacerdos dz eū p̄sumere ex-
coicatū. Idē dico de iudice telega-
to nisi p̄babiliter dubitet de eius au-
toritate. **A**. Idē in sū. con. eo. ti.
q. 119. vbi etiā subdit q̄ idē Xv. nō
credit b̄uismōi mandatū seu litte-
ras mādātū sufficere ad p̄bādū eē
excoicatū si p̄ modū reducat res i
iudiciū 7 ille neget se eē excoica-
tū nisi alio mō de excoicatiā p̄stite-
rit. s̄ puto intelligēdū q̄n ageret s̄
iudicē excoicantē seu mandatē re-
nunciari corā supiore corā q̄ dz iu-
dex iusticiā cause 7 iudiciū ostendere.
eē de sen. exco. sacro. Al. in dubio
standū ē lris iudicis. eē de p̄ba. p̄
cessionē. Seq̄t. Si aut iudex man-
dat sacerdoti q̄ aliquem excoicet.
nō tenet eū vitare publice ul⁹ p̄uati
donec eū excoicauerit. **B**

26 **E**tz cōtract⁹ init⁹ cum excoi-
cato teneat de iure. R. s̄m Ray.
Si cōtractus nō obliget se ad coi-
candum cum excoicato licz p̄ccet
nunc coicando in p̄tractu. tñ tenet
contractus. ut si quis vendat 7 tra-
dat rem excoicato 7 statim preciū
recipiat. Si p̄o obliget se ad coi-
candū cum excoicato in casu non
concesso non tenet p̄tract⁹. ut si p̄-
mittat ul⁹ etiā iuret q̄ vendet ei ali-
quid aut locabit. Et vide s̄. excoi-
catio p̄. circa fi. §. An excoicatus

obliget. **A.** Et ibi latius in addi-
tione. **B.**
21 **Q**uid si teneor iuramento ali-
cui solvere i certo termino et ille in-
teri excoicat. **R.** fm Ray. Non de-
beo soluē. i. q. 6. nos scōp. s. deo
reponere in ede sacra. et sic utiliter
aget ei negociū ut p b citi veniat
ad satisfactionē. S3 tñ veni videt
qđ Inno. dīc sic. Si qđ cū iuramē-
to pmissit aliqd dare excoicato. cō-
sulim? ei qd ret. Mā et seruies tene-
seruire ei ut pmissit. xi. q. 3. qm mul-
tos. **A.** S3 certe ibi solū videtur
dici de obligatiōe pcedente ex qđā
domestica seu familiari cōuersati-
one seu necitate. An ut p3 i sū. con.
eo. ti. q. 34. Hosti. tenet pnam cum
Ray. et addit qd repositio in ede sa-
cra d3 fieri. nisi forte supior ptuma-
cia excoicati epigēte absoluerit me
in obseruatiōe iuramēti qđ diu fue-
rit sic ligat. qđ facit pōt ecclia. ut p3
i. q. 6. iuratos. et ex de iure iurj. re-
nientes. et de pe. c. fi. S3 glo. Ray.
ait. Pōt dici qd nō tenet soluē uel
reponē qđ diu ē i excoicatiōe qz sub-
intelligit tacite i iuramento ut ob-
ligatiōe si talis pmāserit cui liceat
coicare. ar. 22. q. 2. ne qđ. Et sub-
dit. Credo veri qd si ex auaritia nō
ex celo iusticie differt soluē peccat
qđ ad veni. l3 nō puniat qđ ad ecclēsiā
sic lebrei qđ ex cupiditate bona egypti
prior ex portauerūt peccauerūt. Qui
āt ppe obiam h fecerūt. meruerūt.
Sequit. j. Ray. Vel si vis tenē pri-
mā opinionē. s. qd solutio tēat si

eri excoicato. cōsulo qd veniat rebu-
bitor cū testib? ad domū excoicati.
et dicat. Sitis mihi testes qd ego po-
no h pecuniā quā debeo sibi uel nu-
mero eā vxori sue uel filio suo uel
baiulo accipiet in oīe ipsi. et ipso p-
sente et nō p tradicēte. et sic liberabit.
Et h casu fm glo. licz qđ tū ad veri-
tatē idē sit qñ soluē alteri in oīe suo
ac si sibi soluēret. nō ē qđ tū ad spe-
cie facti et opinionē hōiuz. et exteri-
orē supiciē. sicut excoicat? cōpelli-
rūdere p pcuratorē. ex de iudi. itel-
leim? S3 p dictū consiliū repbat
Hosti. duplici rōne. prima est qz sit
fraus canonib? pncipationē pbatē-
tibus. Sic enī nō debeo ei soluē. sic
nec aliq noie. suo. Itē talis solutio
nō liberat me nisi ratū bāteret. et ex
sua fieret volūtatē. ex de iure iurj. ea-
te. Et. n. pcuratori nisi ad h spālie
dat? sit nō recte soluē. Item addit
Ray. Vel dic qd si ipse fact? ē bētic?
uel al? hostis et persecutor ecclesie.
pauperū. pupilloz. viduaz ut aliaz
miserabiliū psonaz et ppter h ē ex-
coicat? tūc nullo mō ē ei soluēdū. s.
ē faciēdū iuxta secūdā opinionē. vi-
delicet de repositiōe. nisi in casu. s. si
pagani uel hostes rei publice veni-
rent i forti brachio ad patriā reua-
standā. et ipse excoicat? se oppone-
ret ex aduerso pugnās p patriā. tūc
n. eēt soluēdū ei. et vasalli et curati
sui tenerent eū seq. ar. xi. q. 3. Julia-
nus. vbi dī. qd cū Julian? pcciperet
xpianos acie pncere p defensiōē
rei publice oīe diebāt ei. Hosti. dicit

- B** ver eē si eēt dñs tñe. ul' si nō esset ali' q' possit patriā defendē. aliē nō eēt ei obedīdū nec solvēdū. **B**
- 28 **Q**uid si q's recipiat mutuū ab excoicato. nūq'd tenebit reddē i ter. mino durāte ad huc excoicatioē. ul' si pducit aliqd ab eo. p p'cio reddē. totpe excoicatioēis 7 bun' mōi? **R**. **¶** Im' hosti. Qui p'bit cū excoicato obligat ei q' ad nālē obligationē ex q' si solutū sit nō pōt repeti. **¶** Si nō q' ad civilē obligationē ex q' actio nascit' 7 pōt peti. 7 iō nō d'z ei reddē nisi p' absolutionē. **A**. Idē frae' Brucard' i sua sūmula. ut i sū. con. eo. ti. q. 135. 7 b' repēdet ex dictis s. s. primo. **B**
- 29 **A**n possit aliqd recipi ab excoicatis? **R**. **¶** Im' **X**. Oratores peregrini viatores 7 similes in necitate p'stuti recipe pūt. 7 dñs h' orator q' locū aliquē cā ofonis visitat. Idē Inno. 7 hosti. Hoc ipsū tactū ē s. s. 3. **A**. Idē pōt fieri de agimo iu. de op. ut i necitate emas 7 comedas **¶** Im' eundē **X**. ut in sū. con. eo. ti. q. 125. **B**
- 30 **E**trū excoicas possit aliqd dari. **R**. **¶** Im' **X**. Pōt cā bñanitatē 7 in sustentationē. s. qñ indigēt. Nec expectāda est vltima necitas. Et etiā si excoicat' p'nt hospitū non tene' aliq's expectare donec ab alijs oib' sit repulsus. Et b' itelligo solū q' ad necia vite. ut alimenta. vestes 7 hospitū. Sec' si p'etat alia vtenilia. ut securi. fossoria 7 huiusmōi. xi. q. 3. qñ multos. **A**. Idē etiā intel-

ligendū ē de ceterj sine qb' vivē nō pōt ut possint excoicato dari. **¶** Eñ 7 intātū possit idigere dictj securi 7 fossorio 7 silib' q' possent ei dari. qd arbitrio boni viri limitādū ē **¶** Im' eū. **X** **¶** Lvo. etiā dic' q' i casu i q' bō ex p'cepto caritatis tene'. coio nō pbat' ut in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 154. **B**

Quid de illo q' amico suo excoicato veniēte comedere ad domū suā dimittit ei domū 7 claves. ul' p'mittit eū comedere sepati. nūq'd intelligit' p'cipare excoicato? **R**. **¶** Im' **X**. Si b' facit i fraudē ut sic eū nō offendat b' fauorē ei' acquirat icurrit minorē excoicationē. Si autē facit forte q' timet ne ille vin' iferat nō icurrit. Si s' facit q' putat eū idigere hospitio uel alimētis pōt eū cā bñanitatē recipe facta de b' p'estatiōe. **A**. Et b' ne ul' recept' credat fieri ppter aliud. 7 aliq' q' b' viderint scādaliqent' **¶** Im' eundē. **X**. ut in sū. con. eo. ti. q. 155. **B**

S nūq'd ab vxore uel familia excoicati possum' aliqd recipere? **R**. **¶** Im' **X**. De bonis p'prij vxoris uel familiarj si nōle suo dederit recipe possum'. nō autē de bonis coib' aut de bis q' dant' noie mariti. aut dñi 7 suo fil'. nū forte a marito cōcessū esset vxori q' suo p'prio noie possit dare. **A**. Ita tñ q' huiusmōi cōcessiones nō fiāt i fraudē canonis. ut qñ excoicat' sciens q' nihil recipietur ex pte eius dat licentiā seruienti suo uel vxori dādi mibi aliqd de suo. Et si dubitatur vtrū

notmine suo uel mariti seu dñi uel
vtriusq; si sine licetia aut cū licen-
tia det. tenendū ē certū ⁊ dimitten-
dū incertū. ne recipiēs cōmittat se
discrimini in eūdē. **W.** ut i sū. con.
eo. ti. q. 150. Posset etiā eē tāta neci-
tas ut etiā ab ipso excoicato posset
recipi elya. cū aliūde nō pōt subue-
niri. ut in sū. con. eo. ti. q. 146. **B.**
Ad tñ oz multū iformare ⁊ istruē
talē vxorē aut familiā q; uent. ⁊ b
p ē notā cupiditas euadendā.

33 **Q**uid si hospitat⁹ sū i aliq; domo
ad mēsam ⁊ supueniat ⁊ igerat se
excoicat⁹ nūq̄d teneor surgē? **R.**
fm **W.** Si ē publice excoicat⁹. sur-
gē teneor nō obstāte q̄cūq; scāda-
lo. Si pō ē occultū ⁊ nō possū sine
eī notā. nō teneor surgē. **A.** Im-
mo b casu teneor nō surgē. fm eū.
W. ut i sū. con. eo. ti. q. 150. **B.**

34 **S**z an supueniēte publice excoi-
cato ego teneor exire de domo? **R.**
fm **W.** Non. **A.** Dum tñ possum
habere locū sepatū ita q; non opor-
teat me coicare in aliq; cum eo. ⁊ ex
b nō timeā scandalū ifirmozū. fm
eū. **W.** ⁊ i dca. q. 156. **B.** Immo
etiā licz sciam aliquē publice excoi-
catū receptū eē i aliq; domo possum
ibi hospitari si tante capacitatis sit
q; possū eius coionē vitare. **A.** ⁊
scandalū filie. ut dictū ē. ⁊ p3 in ea.
q. 156. **B.** Nam licet mihi cū ex-
coicato i eadē camera comedere s;
nō i eadē mēsa. filie nec i eadē lecto
iacere. **A.** Sed nec i eadē came-
ra nisi necitate vrgēte. ut p3 p In-

no. in. c. nup. ex eo. cui⁹ b fuit dictū
originale. vbi sic dīc. Nota q; non
dicoz coicare excoicato licz ego ⁊
ipse sim⁹ in aliq; domo ego p meis
negocijs ⁊ ipse p suis. Sed si ego
⁊ excoicat⁹ fil bāterem⁹ vñā came-
rā cōm. bñ licet mihi cū excoicato
eē in eadē camera ⁊ iacē ⁊ comedē.
s; nō i eadē mensa ul in eadē lecto.
q; b nō pōt eē sine voluntaria coi-
one. Ibi etiā dīc q; si excoicat⁹ sit
ex ecclesiā ⁊ audiat missam. statī sa-
cerdos dz cessare nisi icripisset cano-
nē misse. ⁊ cōs alij debēt recedere p-
ter scolarē seruientē misse. **B.** Qu-
si ueniā iuitat⁹ ad aliq; festū ul cō-
uiuū ⁊ iueniā ibi aliquē excoicatū
publice teneor recedere. nec tetro
ibi epulari licz sedeat ad aliā men-
sam qz cōs talie vniētes ad festū ul
puiuiū fil iuicē coicare dicēdi sē. **A.**

Idē i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 111. **B.**
Quāq̄d possum recipere litteras
excoicati uel ei mittere siue etiā nū-
cios uel encenia? **R.** fm **W.** Sic
notauit Hug. nullū eoz licet. nisi i
casu in quo licet ei loqui. Cum tñ
scribitur non est salutand⁹ sed loco
salutationis solet dici. Spiritū cō-
siliū sanioris. Eñ ⁊ q; uerbo salutaf
ab excoicato nō debet eū resalutare.
sed pōt dicere. Deus emendet vōs.
⁊ bñusmadi. **A.** Idem in sū. con.
eo. ti. q. 143. ⁊ in directoria li. 3. ti.
2. s. 146. **B.** Qui autē munus
ab eo scienter recipit licz non lice-
at tñ nō tenet reddere. s; inducend⁹
ē q; in pios vsus cōuertat. uel etiā

qd bñ facit si ad rutozē iducēdū ex-
 coicato remittet. **A.** etiā si iḡranē
 recepisset. ut i sū. cō. eo. ti. q. 148. **B.**
 36 **Q**uid si aliq̄s assurgat ut reue-
 rētiā exhibeat excoicato aut ei salu-
 tāti se inclinet aut moucat labia q̄si
 resalutans eū. tñ nihil dicat? **R.**
 fm **X.** Hō icurrit excoicationē. p-
 ne. n. nō sē errēdēde s̄ restringēde.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 145. s̄ in
 directoria dōc. s. 14. 6. dī qd bñ lo-
 quis non solū p̄to s̄ etiā nutu 7 si-
 gnis. p. q̄ facit. 2. 6. q. 6. q̄ recedūt.
 ad h. 7 sic p̄dicta nō vidēt licē. **B.**
 37 **E**tz familiaritas aut pudor ex-
 cuset p̄cipātes excoicato. **R.** fm
X. Dicēdū qd si ē familiaritas q̄ ex-
 p̄mit i illo. c. qm̄ multos. qd etiā
 ponit h̄ s̄. s. 3. excuset p̄cipātē. al-
 nō. **A.** Idē i sū. cō. eo. ti. q. 150. **B.**
 38 **E**tz iḡrātia excuset. **R.** fm **X.**
Quē p̄babilis iḡrātia facti. excu-
 sat. ex de cle. exco. mi. aplice. 7 ex eo.
 significauit. s̄ iḡrātia iurj nō excu-
 sat nisi illos qb̄ licet ius iḡrare. ut
 pueros nōdū tōli capaces. **A.** 7
 etiā c̄s q̄ nec p̄ senec p̄itos potu-
 erūt scire. p̄serti minores. 25. ānis.
 7 mulieres. ff. de iurj. 7 fac. iḡ. l. re-
 gula. nisi iḡrātia fuerit crassa 7 su-
 pina. extra de p̄sti. ut aiaz. l. 6. **B.**
 Dī at̄ q̄s iḡrare factū ut qz nō con-
 stat ei qd iste fecit tale qd. puta cli-
 cū p̄terauit. qz nec ipse vidit. nec ē
 fama ita publica qd oīo tēteat cre-
 di. vide de h̄. j. s. 44. q̄ icipit. Sed
 qd si est publica. Hā 7 si ab adūsa-
 rio audiat ul' leui fama. nō dī sibi

de h̄ forniare p̄sciam. 22. q. 5. s̄ vi-
 de f. 7 ex eo. cū desideres. et. 2. q. i. c.
 p̄. et. xi. q. 3. nō solū. Jus at̄ dī iḡra-
 re. utputa si nesciebat qd ille quē vi-
 dit clicū p̄terasse eēt excoicat. q̄ iḡ-
 rātia ut dictū ē nō excusat. Quō aut̄
 7 qm̄ iḡrantia excuset a p̄cto h̄s. j.
 iḡrātia. s. 2. **A.** Con. p̄dicti Boff.
 7 Hosti. ut i sū. con. l. 3. ti. 33. q. 154.
 S3 videndū ē q̄s dicat scire aliquē
 eē excoicatū. **R.** fm Ray. 7 Hosti.
 7 i sū. con. eo. ti. q. 180. Dī q̄s h̄ scire
 cū videt illū p̄terare clicū i casu nō
 p̄cesso uel sili. uel erat p̄ns 7 audiuit
 ferri sniam. ul' ipsā publice denūcia-
 ri. uel ipsemet excoicat. uel p̄lat. ex-
 coicati maxie si sit ep̄s dixit ei. ul' ab
 alio cui merito credēdū ē h̄ audiuit
 uel ē publica fama ipsū eē excoicatū
 Sed si audiuit ab aduersario uel a
 leui fama. Hō etiā fm Ray. qd nō ē
 p̄babilis iḡrantia si iḡref qd scit a
 vicinis aut cū ē i parochia i q̄ aliq̄s
 est eo tpe publice denūciat. excoicat.
 aut si dicat se iḡrasse sniam. p̄prij ep̄i.
 ul' qd publice factū ē i puincia. iz.
 q. 2. q. 7 hūanis. iō. dī. qd dicitis.
 Adeo tñ q̄s posset eē remot. a suo
 ep̄o uel a loco publicatiōis snie. 7 tā
 recēs posset eē publicatio qd p̄babi-
 lis posset eē iḡrātia. Hō at̄ ē p̄babi-
 lis fm leges si iḡref qd publice p̄-
 mulgatū ē 7 factū. ex q̄ lapsi s̄ duo
 menses. i. Auten. ut facit noue p̄sti-
 tutiōs. circa p̄ncipiū. Et addit glo.
 Credo etiā qd iudex q̄ iudicat ex p̄-
 sūptiōib̄ qm̄ iudicaret aliquā cras-
 sam iḡrantia esse 7 p̄ p̄ns illum esse

excoicatu ubi te? q de b videt re-
ritate iudicaret pbabile igratia 7
illu no ee excoicatu. **B**

39 **Q**uid si sciam aliquem hitu ee ex-
coicatu b actu no aduerto 7 coico
ei? **R.** fm xv. Si b facia subito 7
no aduerto. credo q non pecco nec
excoicatione icido. **A.** Idem in
su. con. eo. ti. q. 181. **B**

40 **Q**uo vitadi sut illi de qz excoi-
cacie dubitatio e? **A.** no facti. qz
de eo pprime dictu est. b iur ppe va-
rietate opinionu. ut in su. con. li. 3.
ti. 33. q. 124. **B** **R.** fm lxx. in q.
libet. Dubitatio de excoicatione ali-
qz aut pcedit sniam iudiciu. aut se-
quit. Si pcedit puta q no du e re-
claratu p iudiciu p sensu no se vitadi
quisq certo iudicio eminet. Sed
si p pcorde iudiciu determinatione
adh abiguu sit. magi stadiu est snie
iudiciu. 7 illi vitandi sut. **A.** si sic
fuerit iudicatu. duplici rone. p qz
iudices solliciti discutiētes nego-
ciu pleni pnt pape veritate etia si
sint min periti q alij q pfunctorie
p siderat 7 eozdinarie. 2. qz b eet
i magnu nocumetu utilitatis cois
stat boiuz si snie no staree. b qlibz
p suo libro veller snie calunia ige-
rere. qz sic litigia eent inter minabi-
lia. 7 id i tali casu magi e stadiu snie
iudiciu. nisi sit p appellatione suspē-
sa. fm eu. lxx. ut ioca. q. 124. **B**

41 **Q**uid si audiui ab aliq dicere de
seipso q sit excoicatu. nuqd teneor
eu vitare? Dicendu fm xv. Si au-
diui ab eo in pfessione no teneor eu

vitare. qz no scio si b b sic te? 7 ne
pfessio reddat odiosa. Idē hosti. l3
Dugl. p traniū dixerit. **A.** Cui? di-
ctu pot intelligi q te teo vitare qru
possi sine scādalo ei? ne tem ei oc-
casionē peccadi 7 ingerēdi se i iur
pbibitionē alioz coioni. id te teo de
b eu i secreto monē. ar. 6. q. 2. si tm.
7 ex te offi. or. si sacerdos. 7 etia qn
scio alie q p pfessionē 7 i pfessione.
B. Si at qz ex pfessionē se excoica-
tu dicit. fm cēs eu vitare teneor so-
lu i occulto nisi eet excoicat publice.
A. Idē i su. con. eo. ti. q. 188. **B**

42 **Q**uid si audiui ab epo uel alio
ei? plato seu ei? parochiali sacerdo-
te q talis sit excoicatu? **R.** fm xv.
Si aliqz pdictoz dicat mibi tenu-
ciado sniam. 7 talis e casus de q so-
let fieri excoicatio. **A.** i. p teneat ad
iurisdictionē excoicatis. ut pz i loco
de q. j. **B.** te teo ei credē 7 eu vita-
re. Sec? si dicat mibi coi locutiō.
qz no teneor credere nec eu vitare.
A. Hoc veru si dicat se excoicasse
parochianu alienu auctoritate su-
perioris. tūc eni no teneor ei credē
si pbabilie dubitē de mādato. pre-
serti si b dicat i coi locutiō. Tante
etia possent iimicitie ee in epm ul sa-
cerdotē 7 parochianu suu que di-
cit se excoicasse ille eps ul sacerdos
q no teneret credere ul vitare illu
nisi alio mō qz p pbu illius p staret
mibi de illa excoicatione fm eu. xv.
7 i su. con. eo. ti. q. 185. Itaq etia in
coi locutiō videt credendū p latis
de subditis suis 7 circa pertinentia

ad eorū jurisdictionē nisi in casib⁹
predictis. **B**

43 **Q**uid si plar⁹ uel sacerdos pa-
rochialis dicat mihi q^d uidit paro-
chianū suū aliqd faciētē. p^r q^d
icidit i excoicationē. nō autē ē publi-
cū. nūqd teneor eū vitare? R^o. Fm
X^o. Siue credā siue nō. non teneor
eū vitare nec i publico nec in occul-
to. q^d tū ad vitādū piculū minor⁹ ex-
coicationis. 7 multo minus si dicat
mihi alⁱ. tū si credam nō tetro me
igerē coioni illi? si possū sine scāda-
lo. 7 h^o ne tem illi materiā peccādi
dum mihi se coicat. **A**. Istud pōt
hodie pcedere qū nō est necē vitare
nisi publice excoicati ut p^r 3° s. clic⁹
3°. ad finē. i. additū. Sz oli erat ne-
cesse vitare etiā occultū sⁱ in occul-
to. ut ē^t eo. cū nō ab hoie. etiā si sci-
atur excoicat⁹ p^r relationē plati uel
fidedigne p^rsonē. ut sⁱ. s. 3° 9°. in ad-
ditū. **B**

44 **C**um qd si e publica fama ul au-
dio a fidedignis aliquē eē publice
excoicatu? R. fm Ray. Si publi-
ca fama ē q ipse sit excoicar? publi-
ce. ul q notorie fecit aliquid ppter
qd icidit i maiore excoicationē. te-
neor eū vitare. Sillē si audio a fide
dignis q eū audierūt denūciari. ul
q viderunt eū notorie fecisse aliqd
ex q icidit i excoicationē. teneor inq-
rere veritatē 7 interi eū vitare 7 i pu-
blico 7 i occulto donec certificatus
fueri. **A.** Ad h facit eē eo. cū de-
sideres. s. secūde. 7 de re. iur. inspi-
cim. li. 6. **A**

Quid si Parisi? audiam aliquē publicari quē postea inuenio Bono-
nie ubi te h. nibil scit? R. fm. xv.
Dicat qdā q. teneor eū vitare vbis
pōt tū benigni? dici q. si possū faci-
le p̄bare excoicationē. ut qz habeo
testes uel instrumēta. teneor vita-
re. aliē nō nisi i illa dioceſi. **A.** s.
ubi ē publicatio facta. fm. eū. xv.
i loco te q. ſtati. **B.** ar. eē q. ma. ac.
poſ. cū in tua. **A.** Idem in ſū. con.
li. 3. ti. 33. q. 192. **B**

Quid si audiui aliquē excoica- 46
ri ul' vidi icidere i excoicationē. po-
stea nō vidi nisi p' annū. nūqd teneor
eū vitare? R. Sm W. Si hō ē talis
q̄ credat timorofus ⁊ q̄ tūc seruau-
bat excoicationē ⁊ mō non seruat
possi credere eū absolutū. ar. ex te
offi. or. ex pte. Si pō nō ē talis te-
heo eū vitare. si occultū ē occulte. si
manifestū publice. **A.** donec p-
terit ul' pbabiliē psumat te ei' ab-
solutū. ut i sū. con. eo. ti. q. i. **B**

¶ Quid si sacerdos videat aliquē 47
qñ mīsa dñi audire eā stādo ē? 7 no-
lentē intrare. nūqd d3 psumē eū ex-
coicātū 7 sic eū vitare? R: p̄m x̄p̄.
Nō ē eā sufficiēs qre debeat talē re-
putare excoicātū ul' interdictū. Si
tñ ē. p̄p̄i⁹ sacerdos q̄ tenet cogscē
vultū p̄corū sui d3 inq̄rere ab eo. 7
ei ut meli⁹ pōt p̄sulere.

Ite p̄dicatores possint passim
excoicas p̄cipare. R. fm̄. X̄. Ele.
mosynas q̄d̄ p̄nt accipe tpe ⁊ oc-
casia p̄dicatiōis ul' p̄fessionis. ut b̄
s. s. z. dictū ē. etiā si aliūde possint

sibi puidē fm quosdā. qz ut dicit
 hosti. illa pstitutio ē eo. cū volūta-
 te. spālī. pē p dīcātes facta fuit. Nā
 tpe necitat etia sine cāp dicationis
 uel cōfessōis pnt recipe. xi. q. 3. qm
 multos. S3 pzet cām necitatē 7 p-
 ter nūc dictas cās p dicationis 7 cō-
 fessōis nō debēt recipe ab excoicāt
 7 sibi. **A**. s. ab oppressorib pau-
 per 7 dissidentib. ut i. c. statī alkag.
B. dis. 90. oblationes. 7. c. eoz. i. 1.
 q. 4. miroz. Con. Ber. **A**. Idē in
 lū. con. lū. 3. ti. 33. q. 171. **B**. Tu-
 tius tñ videt fm Inno. **A**. i. c. cū
 voluntate. ē eo. **B**. s. q occasiā
 p dicationis si aliūde sibi puidē pnt
 nō possint ab excoicāt recipe. **A**
 Qd videt itelligēdū nisi refutatio
 ipē dret fructū p dicationis. cū pfru-
 ctu ei possint etiā pba nō p tñtia
 inēponi. ut apud excoicatos magi
 pficiat p dication. de c. c. cū volūrate
 Et sic pnt cōcordari. videlz ut elye
 nō recipiāt ab excoicāt. nisi ī neces-
 sitate sustētandis uel pfect p dica-
 tōis. **B**. Ad eādē qz mēsam nō
 debēt comedē fm vtrosq. **A**. Ne-
 rā ē si al pnt sibi puidere fm glo.
 Ray. ut i. deā. q. 151. **B**. Qz si p-
 dicatores nō pficiant q diu tñ spe-
 rāt pba bilitē de pficiēdo recipe pnt
 ut. ff. de neg. ges. § an vltro. **A**. 7
 al nō. fm glo. Ray. 7 hosti. ut i. lū.
 cō. eoz. q. 158. Et cas q p dīctos nō
 licet ab excoicato elyam recipe. Et
 ut nō i. lū. con. eo. ti. q. 146. Inno.
 i. de c. c. cū volūrate. sentit q legatū
 possit recipe ab excoicato. nisi sit fa-

ctū ad b ut oref p aia ei. dicēs q
 licz mortuaria q p aia dant nō sint
 recipiēda ab excoicato cū p eodem
 orādū nō sit. tñ si nō p aia s sic al-
 teri puato excoicāt aliqd leget ec-
 clesie. illud recipe pōt qz nec testari
 probitef excoicatus. Con. Pe. re
 Sāpsona. S3 hosti. sentit p rā. h
 ibi. Dictū hosti. pōt itelligi qn licz le-
 gatū nō eēt factū p mortuario. tñ ē
 factū ut al oref p aia excoicati. qd
 nō licet. nisi fuisset mortuū cū signis
 pnie 7 absolut etia p mortē. ut i. c.
 anobz. de sen. exco. Al at bñ possit
 recipi legatū ab excoicato. qz post
 mortē excoicati cessat cā talis pbi-
 bite coionis 7 receptōis. s. ei cor-
 rectio. ē eo. cū medicinali. li. 6. S3
 p quāta necitate licet recipe elyam
 ab excoicato. Blo. Ray. ut p3 i. deā
 q. 146. dic. Nō credo eē restringēdū
 ad extremā necitatē s sufficit ad ex-
 cusationē q idigeat. 7 nō possit cō-
 mode 7 te facili bte necia aliūde. In
 directoria aut li. 3. ti. 2. §. 145. dī q
 aliq ē sustinēda icōmoditas ut eccle-
 siastica fuef iusticia. i. 9. dis. i. memo-
 riā. Et vtz necitas sit mag videt iu-
 dicādū arbitrio supior. ē d offi. de
 le. d cāis. Quia tñ i trāsēntib res di-
 lationē nō capir. qsq suo iudicio re-
 linq. xi. q. 3. qd pdecessor. Itē an li-
 cebit m hospitari in domo excoicati
 ipso absente. aut sumere inde neces-
 saria aut vinū ad celebrandū mis-
 sam? R. fm glo. Ray. 7 i. lū. con.
 eo. ti. q. 151. q nō licet nisi recipiāt 7
 recipiam ab vxore ul dispensatore

eius fm q dictū ē s. §. 33. Itē nū,
qd licebit mibi hospitari uel necia
recipe i domo excoicari quā inuenio
sine custodia? R. fm glo. Ray. 7 i
sū. con. eo. ti. q. 152. Si ex cōfidentia
amicitiē h facio. nō licet. qz sic qdā
mō ptabo cum eo 7 obligo me ad
ātidota 7 ei coico. al si credo ei dis
plicē cū sciuerit furtū ul aliud pctm
cōmitto. h excoicationē minozē nō
scurro. Itē qd de illo q solitū ē fra
trib⁹ dare certā sūmā singul⁹ septi
manis 7 cū sciret q i breui excoi
care⁹ rogauit vnū de amicis q di
ctā sūmā daret fratrib⁹ p dicit vsqz
dū reuocaret mandatū. pmittere se
ei sup h satisfactoriū. nūqd fratres
scientes h reterēt recipe illā sūmā
ab illo? R. fm glo. Ray. 7 in sū.
con. eo. ti. q. 149. Si frēs h non p
curauerūt. nec peccabūt recipiēdo
ab illo amico dāte nomine suo. nec
ille peccabit q ita sibi puidit i futu
rū ppio motu 7 pia intentiā sciēs
q fratres nihil reciperēt ab eo tpe
excoicationis. Si aut pcurātib⁹ fra
trib⁹ eēt h factū. illicitū eēt. licz ille
amic⁹ ppio noie daret. 7 fratres i
h casu facerēt fraudē canonī q p
bitet coicari cum excoicāt. fit enī
fraus canonī uel legi. cū salua sup
ficie littere p adinuetionē aliquam
dolo malo p mentē ei⁹ uenit. ff. de
legi. l. 3 legē. Itō etiā fm Hosti. 7 i
sū. con. eo. ti. q. 154. q licz in dictis
casibus puta i viatore 7 pegrino 7
silib⁹ coicari possit excoicatis. sunt
tū etiā i illis q p rō tōno mō fieri po

terit euitandi. ut pz ex mēte dictoz
iurū. s. xi. q. 3. qm multos. 7 ex eo.
inc alia. 7. c. cū uolūtate. 7 spālīe i. c.
si xre. i. fi. Itē ut pz i directoria li. 3.
ti. 2. §. 145. i cā heresis pōt testis ex
coicat⁹ recipi. ex de heret. i. fidei. li. 6.
Itē iudex excoicat⁹ reqri pōt ut
iuneti qstozes p hereticos. nec inq
rētes icurrūt excoicationē. ex de he
ret. p. fides. li. 6. **B**

Ultimo notādū q cui coicam⁹ 48
uīuo coicare telem⁹ 7 mortuo. ex de
sepul. ex pte 2. nisi p mortē appa
reat qre ei i uita coicandū non erat.
puta si p mortē p uincat de heresi.
24. q. 2. sane 2. et pzet casū de toz
neamēto. de q uide. j. toz neamētū.
§. 3. Itē notādū ecōtra cui nō coi
cam⁹ uīuo nec mortuo coicare telem⁹
mus. ex de sepul. sacri. Hoc si licet nisi
appareat qre ei i uita coicandū fuis
set. ex eo. a nob 2. 7 ex de sepul. pa
rochiano.

Excoicatio vñ.

de minori excoicationē. Nec ex
coicatio ē q sepat a sacris picipiēdis.
A. ex de cle. exco. mi. si celebrat. **B**
q qdē q ad deū ptingit q cito pctm
mortale cōmittit. xi. q. 3. audi. Itā
talis eucharistia 7 cetera sacra reci
pit i sui dānationē ex de cōba. cle. 7
mu. c. fi. Sz q ad ecclesiam infligit
minoz excoicatio ipso iure. 7 probi
tē sacra. p qdē 7 pncipalit cū coi
cat quis excoicato. ut tractatū ē in
primo. c. s. excoicatio 6. 2. cū q
sacrilegiū cōmittit. i. 7. q. 4. mīroz.

107
A. Meli⁹ videt facē ea. q. c. n. q. s. inuēt⁹ ibi. Donec i puetu admonit⁹ 7c. Aliqñ tñ sacrilegiū incurrit in maiorē. ut si iuriā irroget in psonā ecclesiasticā. eē eo. nō dubiū. ul si incedat ul frāgat ecclesiā. eē eo. cōquesti. ul si fia agat de q. s. excoicatio 4. **B**. 3. cū q. s. ē notori⁹ fornicator. eē de cobra. cle. 7 mu. c. vīa. 4. cū q. s. ē symoniac⁹. eē de symo. tāra. **A**. Hodie iste casus ē excoicatio maior 7 papalis. ut p3 per ex-
trauagantes Martini qñti. vnā q. i. cipit Multe. 7 aliā q. i. cipit Dāna-
bile. 7 Eugenij qñti. q. i. cipit. Cū te-
testabile. **B**. 5. cū q. s. recipit eccle-
siā de manu laici. is. q. 1. si q. s. de in-
ceps. ar. ad idē. eē de elec. q. s. q. s. **A**.
Est tā laic⁹ dans q. clerici recipiēs
nisi emēdauerit d3 maiorē excoica-
tiōē feriri. eē de iure pa. pērea. **B**.
6. fm q. s. dā qñ q. s. itello iusto seu
cōtra xpianos exercet artem bali-
stariorum seu sagittariōz extra de
sagitta. artē. **A**. Ibi male videt
pbari cū ibi nil aliud dicat nisi q.
dictā artē sub anathate pbitem⁹
nisi forte itelligat rōne notorietatē.
qz talis ars coitē notorie exercet. 7
ois notori⁹ pctōz incurrit minorē
excoicationē. ut. j. p. 9. **B**. 1. i. dis-
sidētib⁹. 7 paupū oppressorib⁹. ma-
nifestis raptorib⁹. publicis vsurariis 7
meretricib⁹. q. large dicūt excoica-
ti in qñtū oblationes eoz ad altare
nō recipiunt. **A**. Adde. 7 qz etiā
renegant eis ecclesiastica sacra. sicut
alijs pctōzib⁹ de q. statim. **B**. 8. i

illis qb⁹ negat ecclesiastica sepul-
ra. **A**. de qb⁹. j. sepultura 4. i. pñ-
cipio. **B**. ut q. morit i torneamē-
to. qz nō sepelit i cimiterio etiā si pe-
nituerit. vide. j. torneamētū. §. 3. Et
idē posset dici de eo q. nō cōfitef se-
mel in āno. eē de pe. ois. 9. in q. libet
notorio pctōre. dis. 88. neq. et dis.
95. illud. is. q. i. p. obtinibus. **A**. 7
ibi glo. **B**. de pse. dis. 2. p dilecti-
one. Omnes casus predictos ponit
Ray. 7 Inno. 7 silie pcordāt q. in
pdictis casib⁹ absolui pōt quilibet a
pprio sacerdote. **A**. De pdictis tan-
gē in sū. con. eo. ti. q. 69. vbi etiam
dī fm glo. Ray. q. ad qñtū casū q.
illi iuri terogat i multis ptib⁹ p cō-
trariā psuetudinē. Reges eni 7 pñ-
cipes i aliqb⁹ ecclīis dant recanat⁹
7 alios psonat⁹ 7 pbedas. 7 illi qb⁹
dāt nō instituit p epm. h. glo. 83. h.
psuetudo nō ē seruāda nec excusat
cū sit mala. 8. dis. mala aut psuetu-
do. imo poti⁹ gnat. Mā cū sit p ec-
clesiasticā libertatē introducit ma-
iorē excoicationē p obseruātes uel
obseruari facientes. eē de sen. exco.
nouerit. **B**. Nec obstat etiā si ipse
sacerdos sit excoicat⁹ minori excoi-
caciōē. eē eo. duob⁹. Non aut pōt q. s.
absolui ab alieno. eē eo. nup. Et di-
co ppriū fm Hosti. i. cōm q. pōt illū
a pctō absolū. Idem Lto. in 4.
dis. 18. **A**. Idē i sū. con. eo. ti. q. 91.
B. Infigi etiā pōt minor excoica-
tiō ab epō 7 etiā a qñcūq. iudice ec-
clesiastico inferiori. eē de offi. ordi.
cū ab ecclīaz. **A**. fm Ray. 7 cēs

ut i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 55. **B.** Et
 siue p. p. macia. ut. 5. q. 2. p. n. i. 7
 xi. q. 3. audi. siue etiā p. alijs culpis
A. Facit. i. q. 4. m. i. o. 2. **B.** Itē
 siue simplici. **A.** i. ad tēp. i. n. d. e. l.
 minati. si c. in. c. in. actiō. de q. stati.
B. ut de p. d. i. i. i. actiō. siue ad tē.
 pus. **A.** s. d. e. i. n. a. t. i. ut in. c. de q.
 seq. **B.** 86. d. i. s. t. a. n. t. a.

Quis ē effectus minoris excoicationis?
R. p. n. c. i. p. a. l. i. s. effectus ē q. ta.
 lis remouet a p. c. e. p. t. i. c. e. s. a. c. r. o. r. u. 7 si
 se i. m. i. s. c. e. a. t. m. o. r. t. a. l. i. t. e. r. p. e. c. c. a. t. nō tñ
 i. c. u. r. r. i. t. i. r. r. e. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. e. t. i. a. m. si c. e. l. e.
 b. r. a. t. P. e. c. c. a. t. e. t. i. a. p. s. e. r. e. d. o. s. a. c. r. a. s.
 a. b. e. o. c. o. l. l. a. t. a. nō c. a. r. e. t. p. t. u. t. i. s. e. f. f. e.
 c. t. u. n. e. c. p. h. i. b. e. t. e. l. i. g. e. n. e. c. e. a. q. rōne
 i. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. i. s. s. i. b. i. cōp. e. t. i. t. e. x. e. r. c. e. Si
 tñ talis sciens electus fuerit. erit eius
 electio irritanda. e. t. d. e. c. l. e. x. c. o. m. i.
 si celebrat. **A.** Et notat i sū. con.
 eo. ti. q. 81. **B.** lo. Ray. dicit colligi
 ex p. d. i. c. t. i. s. q. excoicat minoris pōt
 excoicare 7 absolue. Itē q. si igno.
 rant fuerit electus. valet electio si p.
 babilis fuerit i. g. r. a. t. i. a. Si autē c. r. a. s.
 s. a. 7 p. s. e. r. a. t. t. a. l. i. b. n. i. f. i. c. i. u. i. d. i. g. e. t. d. i. s. p. e.
 s. a. t. i. o. n. e. a. d. b. q. p. o. s. s. i. t. i. l. l. u. d. r. e. t. i. n. e. r. e.
 Et idē dicit se credē de i. n. e. d. i. c. t. o. a. b.
 i. g. r. e. s. s. u. e. c. c. l. i. e. u. l. o. f. f. i. c. i. o. d. i. n. o. De i. r.
 r. e. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. q. r. e. c. i. p. i. t. b. n. i. f. i. c. i. u. dū ē i. r.
 r. e. g. u. l. a. r. i. p. u. t. a. t. q. i. p. e. t. r. a. t. a. d. i. s. p. e. s. a. t. i.
 o. n. e. s. u. p. i. r. r. e. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. nō i. n. d. i. g. e. a. t.
 d. i. s. p. e. s. a. t. i. o. n. e. a. l. i. a. N. e. c. ē. s. i. l. t. e. d. e. e. x. c. o. i.
 c. a. t. o. u. l. s. u. s. p. e. s. o. s. i. n. i. a. i. u. r. u. l. b. o. i. s. N. a.
 i. r. r. e. g. u. l. a. r. i. t. a. s. nō ē. n. i. s. i. q. d. d. a. i. p. e. d. i.
 m. e. t. u. e. x. r. e. f. e. c. t. u. s. a. c. r. i. u. e. l. c. a. n. o. n. i. c. a.
 i. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. p. u. e. n. i. e. n. s. i. b. i. S. z. c. e. r. t. e.

eadē videt rō i. r. r. e. g. u. l. a. r. i. q. 7 i. n. e.
 d. i. c. t. o. u. e. l. s. u. s. p. e. s. o. q. z. s. i. l. i. t. ē. i. b. a. b. i. l. i. s.
 a. d. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. o. f. f. i. c. i. j. s. u. s. c. e. p. t. i. t. e. i. r.
 r. e. g. u. l. a. r. i. t. a. t. i. s. s. i. n. e. d. i. s. p. e. s. a. t. i. o. n. e. e. t. c. o.
 cū i. l. l. o. z. Et i. s. t. a. r. o. v. i. d. e. t. p. o. d. e. r. a. r. i. i.
 d. e. c. o. c. s. i. c. e. l. e. b. r. a. t. i. b. i. P. r. o. e. o. q. a. d.
 s. u. s. c. e. p. t. i. o. n. e. e. o. z. e. l. i. g. i. t. 7 c. Et q. z. p. p.
 o. f. f. i. c. i. u. d. a. t. b. n. i. f. i. c. i. u. e. t. d. e. p. b. e. n. c. u. m.
 s. e. c. o. m. I. t. e. m. g. l. o. i. d. e. c. o. c. s. i. c. e. l. e. b. r. a. t.
 d. i. c. i. t. q. s. i. e. x. c. o. i. c. a. t. m. i. n. o. r. i. e. l. i. g. a. t. u. r.
 e. t. i. a. i. g. r. a. n. t. nō v. a. l. e. t. e. l. e. c. t. i. o. q. z. i. g.
 r. a. n. t. i. a. e. l. i. g. e. t. i. u. nō f. a. c. i. t. i. p. s. u. b. a. b. i. l. e.
 Et si sciens talē eligeret p. u. a. r. e. t. i. u. r.
 r. e. e. l. i. g. e. d. i. e. t. d. e. e. l. e. c. t. cū i. c. u. t. i. s. **B.**
A. t. z. e. x. c. o. i. c. a. t. m. i. n. o. r. i. p. o. s. s. i. t. i. n. t. r. a.
 r. e. e. c. c. l. e. s. i. a. **R.** s. m. R. a. y. Nō v. i. d. e. t.
 i. n. t. r. a. d. o. p. e. c. c. a. r. e. q. z. nō ē. r. e. m. o. t. n. i. s. i.
 a. s. a. c. r. i. s. v. n. d. e. 7 f. o. r. s. i. t. a. pōt i. n. t. r. a. r. e.
 a. d. b. o. r. a. s. 7 d. i. c. e. cū a. l. i. j. s. dū tñ nō n.
 a. d. m. i. s. s. a. a. u. t. s. i. a. d. m. i. s. s. a. nō a. d. o. s. c. u.
 lū p. a. q. q. d. ē. q. s. i. l. o. c. o. c. o. i. o. n. i. s. a. q. u. a.
 s. i. n. e. d. u. b. i. o. s. e. p. a. r. t. ē. e. t. d. e. c. l. e. x. c. o.
 m. i. s. i. c. e. l. e. b. r. a. t. **A.** Nō p. a. s. s. i. t. d. o. c.
 l. a. t. e. x. a. m. i. n. a. t. Sū q. a. d. i. n. g. r. e. s. s. u.
 e. c. c. l. i. e. u. t. p. z. i. n. sū. c. o. n. l. i. 3. ti. 33. q.
 109. Ray. 7 h. o. s. t. i. d. i. c. i. t. q. t. a. l. i. s. e. x.
 c. o. i. c. a. t. t. u. t. f. a. c. i. t. s. i. nō i. n. t. r. a. t. a. n. q.
 s. i. t. a. b. s. o. l. u. t. Si tñ i. n. t. r. a. u. e. n. i. t. c. a. u. s. a.
 o. r. a. n. d. i. p. s. e. r. t. i. u. t. d. i. c. i. t. R. a. y. e. c. c. l. e. s. i. a.
 nō p. s. e. c. r. a. t. a. nō v. i. d. e. t. p. e. c. c. a. r. e. q. z. nō
 ē. r. e. m. o. t. n. i. s. i. a. s. a. c. r. i. s. i. m. o. f. o. r. t. e. pōt
 i. t. r. a. r. e. a. d. b. o. r. a. s. dū tñ nō a. d. m. i. s. s. a. m.
S. z. p. m. u. s. e. c. u. r. u. ē. Et s. a. q. v. i. d. e. t. cō.
 c. o. r. d. a. r. e. H. o. f. f. d. i. c. e. s. q. pōt a. u. d. i. r. e.
 d. i. n. a. p. r. e. t. m. i. s. s. a. s. e. c. u. r. u. f. a. c. i. t. s. i. e. x.
 e. u. o. t. i. a. a. b. s. t. i. n. e. a. t. a. r. 5. d. i. s. a. d. e. t.
B. lo. p. o. R. a. y. d. i. c. i. t. C. r. e. d. o. s. i. n. e. p.
 i. u. d. i. c. i. o. q. 7 m. i. s. s. e. p. o. t. e. r. i. t. i. n. t. e. s. s. e. dū

2

102
tñ ibi nō coicet. qz minor excoica-
tio nō sepat nisi a p̄cipatice sacroz
q̄ i sola p̄ceptice p̄sistit. ex de cle. ex-
co. m. si celebrat. Hug. tñ nō uir. ri.
q. 3. si inimic⁹. qz ab introitu ecclie
sepat. qd nō credo. Satis tñ credo
qz huiusmōi excoicat⁹ pacē non d̄z
recipere cū alijs p̄ agn⁹ dei. qz oscu-
lū illud succedit loco eucharistie. h̄
ibi. S3 h̄ nescio q̄ iure p̄f. Quo
p̄o ad secū dū si talis excoicat⁹ pos-
sit cū alijs dicē officiū i choro. 7 an
alijs debeat ipsū admittē. ut p3 in sū.
con. eo. ti. q. 110. Hosti. distinguēdo
dic qz sic qñ ē excoicat⁹ qz casualit̄
ul ex negligentia coicauit excoicato.
Secus si ex p̄ceptu. qz ppter p̄ctm̄
mortale etiā si occultū ē suspēsus ē
q̄s q̄ ad se. 7 si notori⁹ ē cōtēpt⁹ pu-
ta qz h̄ fecit p̄ inhibitionē sibi pu-
blice factā p iudicē 7 h̄ nō p̄t aliq̄
tergiuersatione celari. 7 vitare d̄z 7
vitari. ex de cōba. cle. 7 mu. c. v̄ra. 7
c. si. Itē Hoff. addens dic. Laudo
tñ ut pri⁹ faciat se absolui q̄ suum
officiū in choro cum alijs p̄seq̄.
Blo. p̄o Ray. dic qz licz sit noto-
ria huiusmōi excoicatio. qz tñ non
ē suspēsus quo ad alios. null⁹ tene-
at officiū vitare. qz non est priuat⁹
seu suspēsus ab executione sui ordi-
nis. h̄ tñ a p̄cipatice sacroz q̄ in
sola p̄ceptione cōsistit. ex de cle. ex-
co. m. c. si. h̄c ibi. P̄t dici qz p̄mū
dictum p̄cedit nō rōne minor ex-
coicationis notorie. h̄ rōne delicti.
P̄ctm̄ eni mortale notoriū inducit
suspensionē q̄ ad se 7 q̄ ad alios. ut
nō ē i sū. con. li. 3. ti. 2. q. 3. Quo

tñ ad uitationem hodie aliqua ino-
uata sunt. ut patet s. cleric⁹ 3. ad fi.
in additione. B. Excoicationis
absolutio vide s. absolutio 3.

Excusatio. Que ex-
cusant a
culpa siue a pena habent. j. pe-
na. p. 5. 3.

Exemptus. Qui
se exemptos 7 allegant priui-
legia. requisiti ab ordinarijs osten-
dere tenentur. A. s. totū priuile-
gium quod asserunt se a sede apli-
ca habere ipsis ordinarijs. aut i lo-
co p̄gruo 7 securo aliq̄b⁹ alijs p̄u-
tentibus viris oī suspicionē caren-
tibus ad h̄ p̄dictos ordinarios re-
putatis. j. terminū cōpetentē p̄ fa-
cti q̄litate ipsorū ordinariorū uel re-
legatorū suorū arbitrio moderandū
iusto impedimento cessante. ut in. c.
cū p̄sone de q̄. j. B. 7 etiā tradere
transcripta articuloz de quib⁹ fue-
rit p̄trouersia. Qz si ad exemptionē
allegant solam prescriptionem re-
bēt se h̄ facere fidē. Si p̄o allegāt
vtrūq̄. tñ si p̄uilegiū ad plenū nō
sufficiat h̄ tñ cām p̄beat p̄scribendi-
tenentē p̄scriptionē p̄bare. A. vi-
delz. 40. annorū. 7 allegant p̄uile-
giū exhibere p̄ modū p̄dictū ut in
eo. c. B. Et p̄batione pendēte nō
turtēf. A. cū rōne p̄uilegiū sint in
possessione exemptiōis non violen-
ta. non clādestina. non cōcessa p̄e-
cario. de qua fidē corā eisdem fece-
runt. ut ibi. B. Qz si non allegāt
7 exhibēt tale p̄uilegiū qd causam

presentē di pbeat. **A.** saltem ut ibi.
B. diocesani vtant iure suo. et de
pauile. cū psona. li. 6.

i **C** Exēpta ecclia. et monachi. ul' ca-
nonici. uel cōuersi. et ppetuo oblato
intelligūt exēpti. **A.** siue sint cle-
rici siue nō. ut in. c. de quo statū. **B.**
Ad aut p̄sbyter q̄ parochianoz cu-
rā bz q̄ ad ea q̄ ad ipsam curā pti-
nēt. nec ipsi parochiani. et de p̄uile.
p exēptionē. li. 6.

z **C** Si eximant canonici alicui ec-
clesie nō ppter h̄ sūt exēpti clerici. s̄
bñ ecōuerso. **A.** s. q̄ exēpti c̄licis
intelligūt exēpti tā canonici q̄ alij
clerici. dco. c. p exēptionē. **B.** sed
ipsa ecclia nō ē ppter h̄ exēpta. **A.**
in neutro casu. siue p̄uilegiū conce-
dat canonici siue clerici. ut in tex. de
q̄ statū. **B.** et de p̄uile. per exēpti-
onē. li. 6.

3 **C** p monasteriū seu p huiusmodi lo-
cū exēptū intelligi d̄z tam de ipso q̄
de cimiterio et domib⁹ monasterij. et
theatris. hortis et arcis et q̄ sūt in ec-
clesiā. ar. iz. q. i. necia. et c. nulla. i. i.
q. 4. diffiniunt. **A.** Idē in sū. con.
li. 2. ti. 5. q. 106. circa finē. **B.**

4 **C** Exēpti q̄tūcūqz gaudeāt liber-
tate nihilomin⁹ pnt pueniri coram
ordinarijs rōne delicti siue ptract⁹.
aut rei de q̄ p̄ eos agit. nisi delictū
sit commissū in loco exēpto. ul' cōtra-
ctus ibi sit init⁹. ul' ibi sit ipsa res li-
tigiosa. Itē nō pnt pueniri vbi do-
miciliū hnt si alibi delinquant uel
ptractūt ul' res ipsa existat. nec etiā
pnt diocesani illozū vbi domiciliū
hnt remittē exēptos si pueniāt ad

locū vbi deliquit ul' ptracterunt ul'
res cōsistit. et de p̄uile. volentes. li. 6.
saluis q̄ dicūt se. s. Et h̄ etiā sciē-
dū q̄ qdā sūt p̄uilegiati ita q̄ nec
rōne delicti ul' cōtractus uel rei pnt
cōueniri. ut p̄dicatores. minores et
cistercienses.

C Exēpti non pnt pstruē oratoria
ul' capellas i loq̄ nō exēpti siue lnia
diocesanoz nec i sic pstruē. nec tpe
inēdicti casib⁹ nō exēptis. **A.** s. i
iure. ut in. c. auctoritate. de q̄. j. **B.**
celebrare ul' facē celebrari. alie p oz-
dinarios cōpescat. Et si p̄p̄s p̄ser-
uatores eoz ferrēt sentēcias p̄ ordi-
narios nō valēt. et de p̄uile. aucto-
ritate. li. 6. In loq̄ etiā exēptis nō
pnt exēpti p̄dicta facē nisi de lnia ul'
p̄uilegio. **A.** sedis ap̄lice sp̄ali. si-
cut p̄z in tex. q̄ sequit. **B.** ut i dco
c. auctoritate.

C Exēpti nō debēt assumē lites su-
orū boiuz. **A.** litoroz ut i dco. c.
auctoritate. **B.** etiā censualiū. et
de p̄uile. auctoritate. li. 6.

C Legat⁹ de latere s̄m Ber. bñ pnt
cogscē de causis p̄ exēptos. qz p p̄-
uilegium eximunt a p̄tate ep̄oz et
huiusmodi. s̄ nō pape ul' legatoz ei⁹.
Secus tñ de alijs legatis. Notan-
tur h̄ de offi. lega. q̄ translationē.
A. in glo. Et eo. ti. c. p. diē glo. q̄
legat⁹ de latē q̄ ad h̄ intelligit siue sit
cardinalis siue alius de latere dñi
pape missus. Non aut si sit legat⁹
rōne loci seu dignitat⁹. ut archieps
cantuariensis. de quo dicitur i dco
c. p. et similes. ut et notat in sū. con.
li. 2. ti. 5. q. 106. ad fi. **B.**

8 **M**onasteria monialiu etia si sunt
exempta debent singulis annis p ordi-
narios visitari. ut i cle. attendentes.
de sta. mo.

Exorcismus.
vide s. cathecismus.

Expositus. Si pat
co scilicet uel ratu bone filium
ul' patronu libertu ul' dñs suu ifan-
te ul' aliquem pdictor lāguidu cur-
cūq etaq exposituerit ul' si alicui eoz
alimēta ipie negari ptingerit. fili' b
ipso a patria pāte literat' ē. 7 liber-
tus sit igenu'. 7 seru' liter. Isti qz
q hos suscipiūt nō pnt pp' b i eoz
psonis ius aliqd dēdicare. ex. eo. c.
unico. A. s. de ifantib' 7 lan. ex.
po. B. Quid aut sit patronus. li-
bert' ul' igenu'. h. s. j. libert'. s. p.

Exrema vn-
ctio. De ea dñ. j. vinctio ex-
trema.

Falsum. Quere. j.
mēdaciū
De falsarijs nō litteraz pa-
paliū. vide s. excoicatio 3.

Fama. Quis pncipaliter
sit curandum de
bona vita. nihilomin' qtu qz
pōt curare dz de bona fama. 7 ne p-
rimi de eo scandaligenf. Hec habet
multū plene. xi. q. 3. mē verba. A
7 clar' iz. q. i. nolo. B. 7. j. scan-
dalū. s. fi. Fama quō restituenda
sit ab eo q aliquem ifamauit. batef

s. retractio. s. pñ.

Familia. Quō pater
familias dz
regē 7 corrigē familiā suā. R.

fm xv. Sic ipse tenet filijs 7 fami-
lie i educatiōe corpali. sic 7 in disci-
plina morū. An b nō seruās. 7 fide-
litatē naturalē reserit 7 ē deterior isti
delib'. qui licz nō sint lb lege grē tñ
suāt illud istinctu legināe. An. i. ad
Timoth. s. Si qz suoz 7 marie dome-
sticor curā nō bz. fidē negauit. 7 est
ifideli deterior. dis. 41. s. necē ē. 7. c.
qñtūlibet. A. Idē i sū. con. li. 3. ti.
iz. q. i. vbi etiā addit q ex eo q dic
apl's. maxime domesticor pz q pfa-
miliās nō solū tenet curā regiminis
bñe circa domesticos. i. circa filios ut
erponit Aug. s. etiā circa cēs suos.
p qz itelligūt serui q de familia sūt.
7 q b cura correctiōis nō solū dz eē
pbr. s. etiā exēpli boni 7 pbr qz b
ē spēs elye. ut dic Aug'. An sic ad
elyam corpālē tenet qz tpe necitatē
ita 7 ad bñc. Si nō nec sic corrigūt.
dz eos abijcē a se si pbabiliter credit
p b eos corrigi 7 sine b i malicia p-
tinaciter pseuerare. ne sit patron' cri-
minis. sic pz in ytoze fornicaria. Dz
si pbabiliter credit p b eos licē pcc-
care. p suā aut curā 7 p suū timorē
videt eos a mult' 7 si non ab oibus
malis se tpare. ei nō imputat pueritas
filioz. An 7 in dicto. s. necē est. dicit
Jero' Just' nō polluit ex vitio filio-
rū. qd tunc fiet. si non erit quod sibi
imputetur. B.

Quid si dñs facit suos iurare

q̄ dicent ei si quē viderint sciuerint
ul' audierint surripuisse aliquid de
reb' suis: R. fm X. Credo sine p̄
iudicio distinguendū. qz si iste dñs
pbabilē bates truculē? 7 fer? nō
tenet fuare qz illicitū fuit qd iura
tū ē. Si at credis 7 bates māfuer? 7
nō nisi rōnabilē pcessur? distingue
qz si res tales sūt q̄ ptineāt ad cu
stodiā illi? q̄ iurauit. fuari d3. puta
si q̄s viderit furē asportantē res q̄
ei? custodie cōmēdate sūt p̄t p̄leq̄
res furtiuas. al' tenet dānū restituē
Si autē non tenetur ad custodiam
illaz rerū. tūc si p̄t pbare tenet re
uelare. Si p̄o nō p̄t pbare nō d3
reuelare nisi talib' psonis q̄ p̄t p
tesse 7 nō obesse. Et si alio mō iu
rauit. nō fuit licitū iuramentū nec
obligatoriu. **A**. Idē in sū. con. li.
p. ii. q. 31. **E**bi etiā dī fm hug. q̄
si aliquis de testib' synodalib' sciat
sol' crimē alicui? nō tenet renūcia
re ep̄o licz iurauerit dicere crimina
q̄ sciret. nisi posset pbare. al' d3 ta
cere ne sit p̄ditor criminis. 2. q. i. si
peccauerit. nisi hoc faciat secreto. tñ
ep̄us vel al' cui reuelat d3 secrete
corrigē huiusmōi criminosos. ar.
22. q. 5. b. videf. **B**. Sile etiā bī
s. correctio 2. s. 5. et se. 7 s. crimē.
s. 3. **Q**u i ordinādo req̄rit q̄ bñ p̄
sit familie sue bēs. 7. ordinandus.
s. 12.

Femina nō p̄t reci
ge caracte
rē alicui? ordinis clericalis
impediente sepu. nec etiā actū alicui?

ordinis exercē. 23. dis. sacratas. **A**
hoc fuit dictū Ray. ut p3 i sū. con.
li. 3. ti. 23. q. i. dicēt ut ibi p3 q̄ b nō
p̄t facē q̄tūcūq̄ sint scē 7 religi
ose. **B**. nec p̄dicare seu publice do
cere. dis. 23. mulier. 33. q. 5. mulierē.
A. P̄nt tñ i caplis suis 7 claustr
sorozes suas exhortari ad bonū 7
docē. s. nō i ecclia aut i publico aut
i synodo fm glo. Ray. 7 i dca. q. i.
B. Itē nō p̄t iudicare sup causis
spūalib'. **A**. nisi put ponit s. ab
batissa. s. p. et 3. circa excoicationē
7 suspēionē. **B**. Sup tpalib' p̄o
vbi ē psuetudo p̄t. ex de arbi. dilecti.
E femine q̄tūcūq̄ deo sacrate va
sa 7 pallas sacras aut vestes quib'
dñs ministrat ptingere nō debent.
ul' incēsu circa altare deferre. dis. 23.
sacratas. 7 de pse. dis. i. vestimenta.
Femina qud 7 qñ possit eē testis vi
de. 7. test. p. s. 5. Femine non p̄nt ad
iudiciū trahi psonalē i vlla cā que
iure nō exprimit. s. nec religiose etiā
si p̄sentiar. vide. 7. iudiciū. s. 3. et. 4.
A. 1. q̄ incipit. mulieres ad iudiciū. 7
se. **B**. 7. 7. testis p. s. 5. De clau
sura monialiū 7 q̄ nō litigēt nisi p
pcuratores vide. 7. monial. De mul
q̄ nō p̄nt femine etiā abbatisse vide
s. abbatissa. De ornatu q̄ seculariū
mulierū bates. 7. ornat.

Ferie dicūt q̄si foerie eo
q̄ p̄stāt vacationē
ab his q̄ i foro. s. iudiciali agi
psueuerūt. **U**l' dicunt ferie q̄si festi
ue. **A**. Idē i sū. con. li. p. ti. 12. q. i.
fm Ray. **B**

i **E** ferias qdā sūt tēporanee. quedā
reptine. qdā solēnes. Tēporanee
sūt q dā p fructib⁹ colligēdis. 7 se
duoz mēsiū grā mēsiū 7 vindemi
arū. **A**. quoz mēsiū vn⁹ ē p mes
sibus. 7 ali⁹ p vindemijs. ut in sū.
con. eo. ti. q. z. vbi etiā notat q in
oi terra dande sūt ferie p messibus
etiā si nō crescit ibi annona. qz cōs
coiter grano indigent 7 habēt necē
sibi p aliq tpe puidere. Sz p vin
demijs nō dabunt nisi vbi sunt vi
neuel saltem vbi ē cois vsus vi
ni. **B**. Et fm diuersas regiones
cit⁹ aut tardius idicūt 7 pconscāt
ff. eo. pssides. 7 de offi. pcon. si i ali
quem. In his nō pōt fieri pcessus
iudicialis nisi re assensu ptiū. eē eo.
cōq. p. i. fi. R. reptine pō ferie sūt qz
ipertoz idiat pē victoriā quā fe
cit. ut qz vporē duxit. uel ei fili⁹ na
tus ē. 7 huiusmōdi. Et dicūt repti
ne qz reptē seu subito indicunt. Et
null⁹ preter pncipē eas indicere po
test. C. de fer. l. a nullo. **A**. Idē i
sū. con. dcā. q. z. **B**

z **F**erie pō solēnes seu festine sunt
qdā pcpue solēnitates. s. Natalis
dñi. sci Stephani. sci Jobis euan
geliste. scōz Innocentiū. sci Silue
stri. circūciōis. epiphaniarū. 7 se
ptē dies dñice passionis. 7 resurre
ctionis cū septē sequentib⁹. rogati
ones etiā trib⁹ diebus. ascēso dñi.
pentecostes cū duob⁹ q sequunt.
festiuitas cōs p gnis glōse. **A**
s. q erant tpe. c. p q. s. eē eo. vbi hec
ponūt p Greg. nomū. **B**. natiui
tas Jobis baptiste. iz. aplozū. sci

Laurentij. dedicatiōis bti Micha
elis. oīz scōz. sci Martini. ac die
bus dñicis. 7 ille festiuitates qz sin
guli epi in suis diocesib⁹ cū pō 7
clero duxerint solēnē celebrādas.

A. q vicinis tm circūmorātib⁹ in
dicende sūt nō gnālī oib⁹. ut i. c. p.
nūciādū. de q. j. nisi forte illis q ibi
tē p illo tpe morarēt. qz forēses 7
q cūqz tonas loci vbi se repiūt p sue
tudines seruare retent. dis. 8. q. 3. r
dis. iz. illa aut. Et h intelligit de scis
auctoritate ecclie romane canon
icatis. qz eps nō pōt p se aliquē scm
canonicare. eē de reli. 7 vne. sanc. c.
p. qd 7 nō ē i sū. con. dicta. q. z. **B**
de pse. dis. 3. p nūciādū. 7 eē eo. cō.
qstus. Itē statuit Eusebi⁹ q festū
iuuentidis scē crud qnto nonas maij
solēnē celebret. de pse. dis. 3. crucis.

A. Idem etiā seruādū ē de festo
exaltatiōis fm glo. Ray. 7 i dcā. q.
z. qd pōt pcedere vbi h obtinet de
consuetudine. al non videt iure ca
ueri. **B**. Item festū de corpe xpi.
ut in cle. si dñm. de reli. 7 vne. sanc.
Et nō h q inter pdictos dies sunt
qdā qui de facto non festant qñ
ad cessationē ab opibus s vident
abrogati p cōtrariā puetudinē q i
eis bz locū. cū non ita sint de pce
pto rei sicut ē dñica 7 maiores illa.
Isti autē dies sunt tres dies roga
tionum. Quidam etiam non ser
uant cōs septem dies passionis. 7
etiam p totam octauam pasce. **A**
hic pz q septē dies de minice pas
sionis pcpunt in. c. p quest⁹. eē eo.
nō solū ad vacationē fori iudicial

ut qdā voluerūt dicē. s. etiā ad cel-
 sationē ab opib⁹. licz cōsuetudo sit
 sit i p̄trariū. Patet etiam h q dies
 dñica 7 maiores illa sūt de p̄cepto
 rei. de q lat⁹ dictū est s. dñica dies
 s. p̄i additioē. Itē q p̄suetudo nō
 excusat q̄tū ad festa iurj dñi. 7 bñ.
 qz nulla p̄suetudo uel etiā bñana
 cōstitutio p̄t valere p̄ ius dñi. g.
 dis. p̄tate. 7. c. si p̄suetudinē. et. 25.
 q. i. sunt qdā. Quo p̄o ad festa iurj
 positiui excusat. s. dñ lat⁹ distingui.
 Aut p̄suetudo ē rōnabil⁹ iroducta
 forte ob aliquā rōnabilē necitatem
 tacētib⁹ p̄lat⁹ ecclie. 7 excusat. Itā
 rōnabilis p̄suetudo vim legi bz. dis.
 i. c. p̄suetudo. Si p̄o cōsuetudo nō
 sit rōnabil⁹ qz nō ē iroducta ex aliq
 rōnabili cā. s. pot⁹ ex auaritia uel
 reuotidīs tepiditate put coit solet
 p̄tingē. p se nō excusat. imo pot⁹ ḡ-
 uat. c. de p̄sue. c. si. 7 dis. g. c. mala.
 Et iō p̄lati iurj posse debēt conari ta-
 lē p̄suetudinē atolē. 7 si nō p̄nt. ad
 p̄rius euitādū laudabilē taceāt. 4
 dis. teniq. 7 p̄lat⁹ tacētib⁹ non cele-
 brātes dicta festa excusant. dñmō
 nō sūt p̄tinac⁹ p̄positi ipsa nō cele-
 brandi etiā si a p̄lat⁹ p̄ciprent. sic
 i fili diē Lto. erga solutionē reci-
 maz. 2. 2. q. 81. arti. p̄. Et forte q
 ad festa gnālīc p̄cepta req̄rit aucto-
 ritas pape. s. ē q sciat 7 toleret cō-
 trariā p̄suetudinē. Et nō videt suf-
 ficē taciturnitas ep̄i. cū nō hēat po-
 testatē p̄ legē supiorj. 7 p p̄ns non
 possit tollē festa ab ecclia gnālī in-
 troduca. nisi forte p̄p̄ taciturnita-
 tē ep̄i. s. b̄diti aut iusta iḡrātia excu-

sent. Quo p̄o ad festa p̄ticularia lo-
 ci taciturnitatē sufficē puto ep̄i p̄rii
 p̄redic⁹ etiā festi p̄cept⁹ adde dedica-
 tionē cur⁹ cūqz oratorij. ut i dco. c. p.
 nūciādū. de p̄le. dis. 3. Qd̄ puto itelli-
 gēdū q̄tū ad loca ipsi⁹ oratorij. **B**
 Sūt etiā alia festa p̄ p̄suetudinē iro-
 ducta tot⁹ ecclie. sic sci Nicolai. 7 for-
 te alia. **A**. Et iō sūt obseruāda. cū
 p̄suetudo sit citata lex 7 p lege hēat
 si rōnabilis sit 7 saluti p̄ficiat. dis. i.
 c. p̄suetudo. Et eadē rō ē de p̄suetu-
 dinib⁹ p̄ticularib⁹ respectu p̄ticulariū
 locor. ar. dco. c. p̄nūciādū. 7. ff. de rei
 v̄di. l. q̄ de tota. **U**n 7 festū sci Bar-
 tholomei fm diuersas p̄suetudines
 diūsis dieb⁹ celebrat. c. de obser. ie.
 iu. p̄siliū. **B**. De die dñico sp̄ali. 7
 qd̄ etiā agēdū i festi. hēs s. dñica di-
 es. 7. j. s. g. et se. De festo p̄ceptiōis
 btē Marie p̄ginis dicēdū fm Lto.
 in. 3. p̄te. q. 21. q licz romana ecclia
 ipsū nō celebrat. tolerat tñ p̄suetudi-
 nē aliqz ecclesiarū illud festū celebrā.
 tiū. **U**n celebritas nō ē totalis rep-
 bāda. S3 nec p̄p̄ s q festū p̄cepti-
 onis celebrat dā ē itelligi q i sua cō-
 ceptione fuerit scā. s. qz q tpe fuerit
 scificata iḡrat. celebrat festū scifica-
 tionis eius potius q̄ p̄ceptiōis i die
 cōceptionis ipsius.

C De faciēdo festū trinitat⁹ p̄suetu-
 do tenēda ē. c. eo. qm̄. **A**. Ibi etiā
 dī q̄ alib⁹ celebrat ifra octauas
 p̄tercostes. 7 alibi dñica añ aduētū.
B. Hodie tñ ex mādato Johis pa-
 pe. 22. fir p̄ vnūsalē ecclia. **C**
 Itē nō q̄ festa ap̄loz euāgelistarū 4
 et. 4. doctoz p̄ncipaliū. **A**. videlz

Jeronimi. Ambrosij. Augustini.
 7 Gregorij. ut i. c. glossus. re. q. 7.
B. debet ibi duplici officio per uni-
 versas ecclesias solenniter celebrari. et
 re. reli. 7. vne. san. glossus. li. 6. **A.**
 Aliq. b. intelligit q. ad officium tm.
 b. p. gruēti. videt. intelligendū q. ad
 oia. Itā de aplis clarū ē q. sūt pce-
 pta. ut s. 5. 2. Idē g. d. 3. itelligi re
 festis euāgelistaz 7 p. satorz doctorz
 q. equiperaut ibidē aplis 7 re. q. b.
 i. tex. dci. c. sit sermo simul cū aplis
 ibi vno p. textu 7 constructu p. dōrū.
 Nec ē verisimile q. solū p. duplici of-
 ficio fuisset facta tā longa decreta-
 lis. p. cipue cū b. postponat tam i ru-
 bricā breuiarij q. i decreti seu decre-
 talib. Itē q. i. dco. c. glossus. iudi-
 cat ecclesia eos in cōs scōs singula-
 ritē debere honorari. Itē q. b. dictio
 solennitē q. ponit i dco. c. glossus. sūt
 celebrationē oimodā 7 vacationē
 ab opib. ut in. c. crud. re. p. se. dis. 3.
 ibi. solennitē celebrari mandam. Et
 cōs intelligit i b. significari oimodā
 celebrationē. Et q. d. i. dco. c. gli-
 osus addit re. officio duplici. fit ad
 augmētū 7 nō ad diminutionē so-
 lennitatē. Et ita cū sup. b. pluries cō-
 tulisset cū p. uetis doctorib. asse-
 ruerūt dicta festa euāgelistaz 7 do-
 ctorz obsequiāda fore q. ad oimodā ce-
 lebrationē sic 7 ap. lōrū. Sed forte
 alicubi p. suetudo excusaret fm di-
 stinctionē positā s. 5. 2. p. 7 nō. in
 additione. **B.**

5

Q. uā debem. festū icipe. R. Q. tū
 ad feriatiōē a vespā in vespam. et
 eo. cōs. **A.** 7 re. p. se. dis. 3. p. nūciā

dū. Et fuit originale dictū scriptu-
 re. ut p. 3. Leuit. 23. **B.** Et itellige
 vespā. i. sero. **A.** i. ab vltima pte
 diei pcedēt. seu vigiliē. videlicet ime-
 diate p. 24. horam vsq. ad vltimā
 pte diei festi. q. d. 7 pōt patē p. id q. d.
 b. b. p. vbi d. r. Factū est vespē 7
 mane dies vii. Et fm Mico. re. ly-
 ra. ibi scriptura loq. r. de die naturali
 q. ē. 24. horaz. Artificial p. o. ē q. diu-
 sol ē sup. trā. cū p. mā pte videlicet
 mane ponit p. tota die. 7 p. mā ptem
 noctē quā vocat vespē p. tota nocte.
 Et dicit idē Mico. In vespē complet
 dies artificialis. Itē fm scripturā
 7 scām. ecclesiā festū icipit immediate
 p. occasū solis diei pcedēt vsq. ad
 occasū solis diei festi. **B.** Tū fe-
 stoz utiū 7 finis iūz eoz q. litatē 7 di-
 uersitaz regionū p. suetudines suā d. 3.
 7 sic magnitudo ipsoz erigit. p. p. in-
 cipe 7 tardi. c. minari. et eo. q. m. **A.**
 Hoc dictū aliq. male p. p. dū ipm al-
 legātes diminutiue dicētes q. p. cō-
 suetudinē pōt minui festū. cū tū cla-
 re p. stet q. loq. nō diminutiue s. au-
 gmētatiue dicēdo p. incipe 7 tar-
 di. c. minari 7 nō dicit tardi. incipe 7
 p. c. minari. Itaq. p. suetudo nō pōt
 minui festū. nisi eēt re. ill. q. b. p. sue-
 tudo terrogare pōt fm modū dictū s.
 5. 2. p. 7 nō. i. additiōē. Pōt at p. sue-
 tudo festū augē p. rēq. in dñica cū
 solennitas nō d. 3. incipe. an. occasū so-
 lis diei sabbati ne videam iudaica-
 re. ut i. c. p. nūciā dū. re. p. se. dis. 3. Et
 ex p. dictis clare pōt colligi q. nulla
 p. suetudo pōt excusare laborantes in
 sabbo p. occasū solis. Et idē est

re laborantib⁹ i dieb⁹ pcedētib⁹ festa
maiora q̄ dñica. cū ut s̄. p̄z in hoc
fiat contra ius dñi. **B.**

Q. Al q̄b⁹ abstīnēdū sit i festis? **R.**
Et boies meli⁹ possint vacare dñis
velēt abstīnē ab oī ope scruii. i. nō
solū a pctis s̄ etiam a mechanīq̄ ⁊
agricultura ⁊ bui⁹ mōi. ut nec mer-
catū fiat. nec placitū. nec aliq̄s ad
penā iudicē ul⁹ ad mortē. nec iura-
mēta fiāt nisi p pace. hoc tñ. s. ab-
stīnē a iuramēt⁹ ⁊ si bonestū sit nō ē
necīuz. **A.** Sat⁹ videt⁹ posse dici
q̄ q̄ ad iudicialia iuramēta de q̄b⁹
videt⁹ loqui. c. i. ex eo. sic pceptū. in
alijs p̄o p̄siliū. ut mag⁹ abstīneat i
festis q̄ in alijs dieb⁹. s̄ ē q̄ maior
necitas vrgat. In eodē. c. dñ etia q̄
i festo iuraf nō solū p pace s̄ etia p
alia necitate. ut dic̄ ibi glo. puta p
fide. p obediētia. ⁊ p fama. **B.** Et
q̄ a p̄dicē abstīnēdū sit h̄r de p̄se.
dis. 3. rogatiōis. ⁊ ex eo. c. s. i. q. 4.
c. p. 2. et 3. Et nō q̄ bis dieb⁹ pro-
cellus iudiciari⁹ nō tenet etia si fiat
de cōsensu p̄tiū nisi necitas vrgat
ul⁹ pietas suadeat. puta si eēt cā re-
biliū psonar. ex eo. p̄q̄st. **A.** Et
ibi glo. dat exēplū necitat⁹ dicēis.
Sic eēt res tpe pitura ut vbi res cele-
ritatē residerat. **B.** Et multo mi-
nus d̄z q̄s bis dieb⁹ facē aliqd qd
de se ē pctm. q̄ mag⁹ peccat i festo q̄
i alijs dieb⁹. **A.** Eñ ⁊ fm Mico.
de lyra Exo. 20. Qui cōmittit ad-
ulteriū ul⁹ aliud pctm mortale i fe-
sto. facit p̄ duo pcepta. ⁊ p̄ illud qd
vrat qd agit. ⁊ p̄ pceptū de scificati-
one festi. Eñ cū circūstantia pcti q̄

trahit i aliā sp̄m sit de necitate p̄fel-
siois. nec ē ⁊ h̄ac circūstātiā t̄pis cō-
fiteri. de q̄ lat⁹ dictū ē s̄. p̄fessio 2. s̄.
s̄. i additiō. Pctm at̄ v̄iale nō rūpit
festū fm L. bo. 2. ⁊ 2. q. 122. arti. 4.
Nihilomin⁹ ⁊ a pctō v̄iali retem⁹ di-
ligent⁹ cauē oī tpe p̄serti i festo. aliē
disponitū discrimi. Eccl. 19. Qui sper-
nit modica paulatī decidet. Adūtē.
dū q̄ q̄ i maiorib⁹ solēnitatib⁹ nullo
mō licet piscari. In dñiq̄ p̄o dieb⁹ ul⁹
iferiorib⁹ etia nō licet nisi cā vrgēte ⁊
cū lnia. ⁊ tūc fiat portio paupib⁹. ex
de ferijs. c. licet. Et sic colligit⁹ q̄ vbi
cūq̄ iusta cā cogit opari i festis si pōt
fieri d̄z a p̄lac p̄tilnia. q̄ ipsi bñt iu-
dicare si est iusta cā. ex de offi. de re.
causis. Et de lucro paupib⁹ portio d̄z
fieri. Et qd dictū ē i piscatiōe idē cadē
rōne pōt dici i aucupatiōe. maxie q̄
ibi boies mag⁹ occupat⁹ currēdo uel
aliud faciēdo. ⁊ sit mag⁹ i publico q̄
piscatio. Itē q̄ c̄ op⁹ p̄uile phibet i
festis. Leniq̄. 23. ⁊ s̄. s̄. 6. Et sic ē re-
gula p̄bitiua. Eñ c̄ illud itelligit⁹
p̄bitū qd nō ē sp̄ali p̄cessū. ut d̄r i
ele. exim. de p̄to. sig. Itē venatio for-
ti⁹ ibitet q̄ etia oī tpe videt⁹ p̄bita.
86. dis. q̄ venatorib⁹. ⁊ c. q̄ venatori.
⁊ c. videt. ⁊ c. Esau. ⁊ c. qd p̄dest. ⁊
c. an putat. Ad cui⁹ itelligētiā glo. i
dcō. c. q̄ venatorib⁹ sup p̄to. venato-
rib⁹ dic̄. Mō q̄ ē venatio opp̄ssiva. ⁊
h̄ ē illicita. s̄. dis. 6. c. vlt. i. s̄. bis ita.
vbi d̄r. Cepit Memroib⁹ cē robust⁹ ve-
nator corā dñō. i. beluz opp̄ssor ⁊ ex-
tinctor. De h̄r Ben. f. De q̄. Que-
dā arenaria. qdā saluosa. Arena-
ria ē cū q̄s pugnat i arena cū bestia

160
tentata et ad hoc loeat opas suas. Et
banc qui exercet peccat mortaliter. et qui
eā aspiciat. et qui eā exercet et ifamis ni-
si gratia viriū expiendiar. ff. de postu.
l. i. §. itē senat⁹. De hac loquitur b. c. et
duo sequētia. et. 3. q. 1. §. tria. Sal-
tuosa ē q̄ fit i siluis et saltib⁹. et h̄ li-
cita ē. tñ ē illicita ex tpe ut in q̄dra-
gesima et in dieb⁹ ieiunior. j. eo. an
putat⁹. Itē ex psona. qz clerico nō ē
licita etiā si paup sit fm q̄dā. 24.
dis. q̄rūdā. qz pōt aliē victū q̄rē. nā
tal faciat cistas et calatos et retia.
et p̄se. dis. 5. nūq̄. Laico licita ē ob
necitate p pellib⁹ et carnib⁹. nō ob
voluptatē. et h̄ de ea q̄ cū clamore
fit. Ponē at laqueū ul rete sine stre-
pitu et clamore et carnib⁹ licet etiā m
cleric⁹. cū etiā monacho liceat terē
linū p capiendis piscibus. et p̄se.
dis. 5. nūq̄. De saltuosa loquitur. j.
eo. Esau. et duo. se. c. b̄ glo. Quod
glo. dic nulli licē cenari dieb⁹ iei-
uniorū. s̄b audiendū. ḡ multo min⁹ fe-
stoz i q̄b⁹ fortius puenit ab opib⁹
suilib⁹ abstineri. cū mercata et filia
nō phreāt i ieiunijs q̄ tñ ibit in
festis. ut s̄. §. 6. Itē nō videt licitū
sonare ul cātare i festo nisi honeste
et cū rōnabili cā. al etiā oi tpe videt
p̄bitū. Et in. c. tonare. 86. dis.
dic glo. Quid de cibarijs et alijs q̄
suis vti i ieiunijs. nūq̄d ē licitū au-
dire ul t̄gē ea. ul talib⁹ psonis ali-
quid dare. Et q̄dē ad voluptatē vel
luxuriā nō. qz rei morib⁹ stimulat
q̄ vocibus p̄lm relectat. 92. dis. in
scā. S3 ad laudē rei bñ. ul ob aliā

iustā causam. puta recreationis. qz
debilis ē vel infirmus. B

¶ Quid agendū aut qd liceat i festis? 7
Re. Debet q̄s intendere magi dñis ut
hymnis psalmis et cātiq̄ spūalib⁹. et
p̄se. dis. 3. ieiunia. A. i his cōp̄tē dif-
fero. qz oī tpe salutis n̄ ē necia.
Lud. 18. Oportet q̄ orare et nūq̄ deficē-
re iō ē re p̄cepto p̄cipue i festo. Et in sū.
con. li. 3. ti. 31. q. 119. nō ē fm t̄xolo-
gos qz oī ē d̄ necitate p̄cepti sic et qd
cūq̄ aliud ad salutē neciū. et dicūt
p̄tineri sub p̄cepto de sc̄ificatiōe sab-
bati. Et p̄cipit qz i festo missa ite-
gra saltē vsq̄ ad bñdictionē sacendo-
tis iclusivē audiat. et p̄se. dis. i. oīs fi-
deles. et c. missas. B. Itē p̄dicati-
onib⁹. p̄tutib⁹ et regularib⁹ discipli-
nis. ex re vi. et bone. cle. cū decore. et
de sta. mo. cū ad monasteriū. §. 3. Li-
cet etiā docē talia p̄to ul scripto i fe-
sto. Itā et i sabbato circūcisio fiebat
et sacrificia. A. Idē i sū. con. li. p̄.
ti. 12. q. 1. fm Ray. Et sic in cetera
relemt̄ attēdē p̄dicatiōi. et h̄ fm i di-
gētā oi tempore itelligo esse re p̄ce-
pto p̄sertim i festo. qz ut p̄ime pa-
tuit cō illud ē re p̄cepto qd ē neciū
ad salutē aie. et p3 qz p̄dicatio p̄bi rei
ē ita necia ad salutē aie sic corp̄ral
cib⁹ ad salutē corp̄is. Itā cib⁹ aie ē
p̄bi rei. Deut. 8. et Matth. 4. Pro-
pter qd piculū p̄ditionis immet non
solū nō audiēt s̄ etiā ex negligentia
p̄bi rei auditi i memoria nō retinē-
ti. ut p3 per Greg. omel. 8. ubi dicit.
Verba rei q̄ aure percipitis mēte re-
tinete. Cib⁹ enim mētis est sermo

ii **N**ō licet scribere in aliq̄ grandi. ut
de q̄terno in q̄terno. s̄ scholaribus
lectiōes suas notare 7 p̄mones. 7
in lectiōib⁹ libros corrigē. **N**ō autē
licet circa p̄dicta locare opas suas
7 p̄ p̄cio facē. **A**. uel etiā cōducē
ad h̄ opas alienas p̄m **XV**. ut i oca
q. 9. **B**. s̄ t̄m sp̄alia 7 sine p̄cio.
Quid te barterijs 7 minutori-
bus 7 ferratorib⁹ eq̄z. **R**. p̄m **XV**.
Si in festis h̄ faciūt p̄ncipaliter p̄p̄
necitatē eoz q̄b⁹ seruiūt. credo q̄
p̄nt excusari. **S**ec⁹ si p̄p̄ cupidita-
tē lucri. **S**z 7 illi q̄ de talib⁹ req̄rūt
eos excusant si aliter nō poterant
sibi cōmode p̄uidē. alio q̄n nō ex-
cusant. **A**. **I**dē i sū. con. oca. q. 9
Sz q̄ ad barbitonfores nō video
q̄ causa occurrere rōnabilis 7 ex-
cusabilis possit coiter q̄re nequeat
post festū differri. **B**

iz **S**z q̄ de molendinis. **R**. p̄m
XV. In molēdinis ad ventū uel ad
aquā q̄ absq̄ maḡ opa t̄ois exer-
cent. credo seruandā cōsuetudinē
regiōis nō p̄hibērā a p̄latis. **N**o-
lendina p̄o cū iumētis rehet q̄escē
Nā 7 iumēta vacare iussa sūt sab-
bato **E**po. 20. **A**. Certe idē vi-
det̄ de q̄cūq̄ molēdino. **N**ā l3 aliq̄
nō req̄rāt magnū laborē t̄ois re-
quirūt t̄m iuge ministeriū 7 occu-
pationē. 7 sic d̄mū cultū 7 deuotio-
nē impediūt. 7 cū regula sit p̄bibi-
tūa 7 h̄ nō rep̄at p̄missū cōstat ex
supradictis nō licere. nisi rationa-
bilis artet necessitas. **B**

iz **Q**uid te cantib⁹ ad mercata q̄

hūt in festis. **R**. p̄m **XV**. Si aliq̄s
h̄ faciat nō p̄suetudinarie s̄ p̄ sua
necitate. nō credo q̄ peccet morta-
liter. **S**ec⁹ si p̄suetudinarie seu lu-
cradi cupiditate. 7 maḡie subtra-
bendo se a d̄inis. aut etiā si b⁹ mōi
mercata p̄bibiita sūt a p̄latis illi⁹
loci siue forsan excoicata. **A**. q̄
casu etiā si aliq̄ de aliena diocesi
venirēt inciderēt i excoicationē rō-
ne delicti p̄m cū **XV**. ut in sū. con. l3.
p̄. ti. iz. q. iz. **B**. Mercata t̄m q̄
ex q̄dā necitate hūt de victualib⁹ 7
necessarijs ad diē aliquē nō credo
illicita eē. vū t̄m p̄p̄ h̄ nō subtrahāt
se a d̄ino officio. **A**. **I**dē in oca.
q. iz. Et h̄ p̄t intelligi v̄z. p̄ q̄ti-
dianis necitatib⁹ occurrentib⁹ q̄b⁹
nō p̄t aliter p̄uideri. ut sūt taternie
uel hospitia. p̄ viatorib⁹ 7 p̄ pegri-
nis necio ābulantib⁹. uel etiā inco-
lis aliē necia nō b̄ntib⁹. qz nō b̄nt
nec alijs t̄pib⁹ p̄nt sibi p̄uidē. 7 sp̄
q̄n h̄ agūt. nō p̄pter cupiditatē sed
p̄pter necitatē egentū fiant. 7 de lu-
cro pauperibus portio detur. ex te
ferijs. c. licet. 7. s̄. s̄. ri. **B**

14 **Q**uid de illis q̄ dieb⁹ festiuis
p̄ elya t̄m arāt agros pauperū uel
faciūt opa eoz. **R**. p̄m **XV**. **N**ō cre-
do q̄ d̄mū dieb⁹ aut maiorib⁹ solē-
nitatib⁹ liceat. **A**. **B**lo. i. c. licet.
ex eo. dicit q̄ maiores solēnitates
sūt natiuitas d̄ni. eph̄ia. resurrectio
d̄ni. 7 ascēsiō. 7 p̄tecostes. **S**z glo.
Ray. ut p̄z i sū. con. eo. ti. q. xi. vocat
solēnitates maiores festa x̄pi. 7 b̄tē
p̄ginis. 7 p̄cipue diē d̄nice passōis

7 aploz Petri 7 Pauli. Sz h glo.
 qtu ad festa beatissime yginis 7
 Petri 7 Pauli. pot intelligi non q
 sint de iure dno. s q i eis min⁹ li
 ceat opari. **B** De minorib⁹ autē
 festis sic. j. 7 an octavas pasce 7 cō
 silib⁹. credo q liceat seq⁹ p⁹uetudinē
 regidōis. **A**d h aut q licite fiāt oz
 q p⁹ ista nō subtrahāt se a dñis.
 7 q talia nō faciāt p⁹ affectiōē
 carnalē aut spe remunerationis. s
 p⁹ teū. 7 q paupertas illi⁹ h exigē
 videat. **A**. Idē i sū. con. dcā. q. xi.
 vbi addit sū. eū. w. q oportz etiā
 q ista cōsuetudo sciēter toleret ab
 epō. 7 si dubitet vtz ep⁹ talia sciat
 7 sustineat. recurrē dz sacerdos lo
 ci ad ep⁹ m. ut sup h certifice⁹ ab eo.
 qd puto itelligēdū qā dubitat vtz
 p⁹uetudo sit legitime p⁹scripta. Al
 p⁹uetudo circa h⁹ mōi festa satis p
 se excusat. ut p⁹ s. s. z. p. 7 nō. **B**

is **C** An liceat opari circa edificatio
 nē ecclīaz 7 h⁹? **A**. videlz loco⁹
 sacro⁹ 7 ad op⁹ ministro⁹ paupū
 ecclīe. ut i sū. cō. dcā. q. xi. **B**. R.
 sū. w. Credo q liceat p⁹cipue ad
 op⁹ mistro⁹ paupū q nō hnt reddi
 tus sibi sufficētes. ita tñ q h⁹ mōi
 labor nō sit vsq⁹ ad vltimā fatiga
 tiōē ul ne p⁹ h dimitat missa 7
 h⁹ mōi dīna. **A**. qz nō dz dimitti
 missa q est obligatiōis 7 id ad qd
 q⁹ tene⁹. p⁹ id ad qd nō tene⁹ sū
 eūde w. 7 i dcā. q. xi. Vbi etiā dīc
 q h casu istud opari pot fieri etiā i
 p⁹cipuis festiuitatib⁹ si nō sit p⁹bibi
 tū uel p⁹uetudini loci p⁹trariū. **B**

16 **C** Utz p⁹ celebrationē dīno⁹ i fe
 stis audita missa liceat operari. R.
 sū. w. Nō licet. nō tñ p⁹pter qd līet
 modicū op⁹ peccat mortaliē. ut si in
 vinea uel in agro purget q⁹ aliq⁹
 modicū qd restabat p⁹ incuriā. aut
 reparet fracturā in sepe. 7 h⁹. **A**
 Dctū tñ labori aut opis possit q⁹ si
 ne pctō facē i festo nō ē tēminatū
 s ad arbitriū boni viri recurrēdū ē
 sū. eū. w. ut i sū. con. eo. ti. q. iz.
 Silit etiā dīc recurrēdū ad arbi
 triū boni viri p quāta nccitate lice
 at opari i festis. ut p⁹ eo. ti. q. 9. Qui
 etiā dīcat q qñ occurrit rōnabilis
 nccitas. recurrēdū est p dispensa
 tiōē ad ep⁹ m si cōmode pot adiri.
 Al putat q sufficīat dispēlatio p
 priū sacerdotis discreti tñ. 7 q an
 ta possit eē nccitas 7 tā notoria q
 auctoritate p⁹a posset q⁹ talia fa
 cere. Et h nō ē i sū. con. eo. ti. q. 8.
B. De his q i festis faciūt serra 7
 h⁹ mōi vana vide. j. negociatio. s.
 8. Et de choreis s. chorea. s. z. De
 die dñica s. dñica.

Rendū est cōcessio rei
 immobilis facta
 pro bono magio. eē re symo. c. ep
 diligenti. **A**. Nec fuit diffinitio
 Boss. cui i effectu p⁹cordat diffini
 tio Boss. ut p⁹ i sū. con. li. p. ti. s.
 q. 56. vbi etiā p⁹ q p⁹ietas rema
 net apud cōcedētē. 7 vsufruct⁹ trā
 sit in feudatariū seu i accipiētē. 7 in
 heredes masculos 7 feminas si re
 eis noiatim dictū fuerit ad hoc ut
 ipse seu heredes ei⁹ dñō seruiāt ad

terminati fuitiū siue ad idēmina-
tū. **B.** Et aliud qdē ē paternū. s.
qd a pte ul a qcuq; de supiorib; est
acq̄sitū. Aliud m̄nū. s. qd p femi-
nā ē acq̄sitū. Itē feudoz aliud est
p̄ditionale. s. qd dat ad certū fui-
tū seu p̄ditionē. **A.** Et si negaue-
rit vassall; p̄ditionē feudi ipsū amit-
tere d; ut i lū. con. eo. ti. q. 59. vbi h̄
oia f̄m hosti. nōnt. **B.** Aliud ē
nō p̄ditionale. Itē qdā ē ppetuū.
s. qd trāsit ad hēdes. qdā nō. Et
sciēdū etiā q sūt qdā incorpalia q̄
q̄q; dāt loco feudi ut guardia ⁊
castaldia. **A.** Et ista nō b̄nt pp̄ā
naturam feudi f̄m hosti. ut i dca
q. 59. **B.**

i **R**es immobilis ecclie de nouo nō
pōt dari i feudū. Itā ⁊ plati b̄ iurāt
S; res q̄ erāt p̄ feudales p̄nt itez
infeudari. puta si vassall; ppter ali-
quā causā pdat feudū uel moriā
poterit platus cōcedere filio eius
uel alteri. et de feudis. ex parte.

z **Q**uod acq̄rit feudū? **R.** f̄m ho-
sti. q̄druplici. p̄ mō p̄ iuestiturā. pu-
ta cū aliq; tradit alicui possessionē
rei immobilis corpaliē. ul cū basta.
ul cū baculo. aut aliq̄ talia dñō q̄
dic̄ se p̄t b̄ iuestire. ⁊ acq̄rit p̄ id
qd loco iuestiture h̄t ut cū dñs dic̄
alicui. Eade i possessionē illi; fūdi
⁊ teneas p̄ feudo. 3. acq̄rit p̄ scri-
ptione ut si 30. ānis tenuit feudū ⁊
dñō fuit i l; iuestit; nō fuerit. 4.
acq̄rit p̄ successionē nō qdē ex te-
stamento s̄ pot; ab intestato. Nec. n.
valet aliq̄ ordinatio refūcti i feudo

facta. nā aut b̄ mōi successiōis ta-
lis ē q̄ ascēdētes nō succedāt i feu-
do. puta p̄ filio. Descēdētes p̄o sic
⁊ p̄ qdē fili; p̄ti ⁊ nō filia. Itē nepos
ex filio ⁊ nō neptis. ⁊ sic vsq; i infi-
nitū. p̄ ea p̄o succedūt collaterales
S; istē p̄suetudine imp̄i nō suc-
cedūt. s̄ sol; fili; q̄ deficiēte reuertit
feudū ad ipatorē. ⁊ cōfert cui vult
A. Idē in lū. con. eo. ti. q. 60. **B.**

S nūq̄d filia succedit i feudū?
R. f̄m hosti. Mō. nisi de pacto uel
q̄libet cōditione feudi. ul nisi filia p̄
mortē p̄ris redemerit feudū a dñō
aut dñs iuestierit eā de b̄nficio p̄ris
ppter p̄ris amorē. ut i cōstitutione
Frederici. quē admadū feudū ad fi-
liā p̄tinet. c. p̄. **A.** Idē in lū. con.
eo. ti. q. 61. **S** bi etiā idē qd d̄r de fi-
lia d̄r de omni. ple ex femineo sexu
descendēte. ⁊ q̄ si feudū sit femineū
tunc f̄m q̄dā succedit filia patri ⁊
matri in feudo. **B.**

S per quē pōt fieri iuestitura
feudi? **R.** f̄m hosti. Fieri pōt tā a
femina q̄ a masculo etiā minore
⁊ 5. ānis si feudū sit v̄t. Si p̄o sit
nouū nō pōt a minore fieri nisi sit
pubes ⁊ iurauerit nō p̄trauenire.
Inuestiri aut pōt q̄libet etiā seru;
nisi dñs i grauerit eū seruū. Pōt
etiā q̄s iuestire ⁊ inuestiri tam per
se q̄ per aliū. ut per pcuratorē. **A.**
Idē in lū. con. eo. ti. q. 62. **B.**

An feudatari; h̄eat p̄stare iura-
mentū ⁊ q̄lc; **R.** f̄m hosti. In oī feu-
do statim facta iuestitura req̄rit
iuramentū fidelitatis nisi ex pacto

p z

remissū sit. **A.** Idē sū. con. eo. ti. q. 59. **B.** Et bz fieri bis p̄bis 7 filib⁹. Ego talis iuro ad sacra rei euāgelia q̄ ab hinc in antea ero fidelis tali sic d̄z eē vassall⁹ dñō. nec id qd̄ mibi sub noīe fidelitatē cōmiserit pādā aliq̄ ad ei⁹ detrimētū me sciātē. Et h̄ sufficit. Et nō q̄ vassallus obligat dñō s̄m q̄ cōuētū ē 7 s̄m q̄ feudū nā 7 cā regiōis ipsi⁹ ul' vicinay p̄suetudo req̄rit. q̄b⁹ refici entibus poterit vti iure scripto. **A.** Idē in sū. con. li. p̄. ti. 15. q. 51. **B.** Coiter aut obligat vassall⁹ dñō in p̄libus. p̄ ne sit ei in aliqd̄ dānū de corpe suo s̄ vitabit 7 ip̄dict. 2. ne id qd̄ dñs facē intēdit 7 facile pōt fieri reddat ei difficile uel ip̄sibile s. latēne p̄ pcurādo. 3. ne reuelet secretū suū alicui marie q̄ possit obesse. sicut nec illa p̄ q̄ min⁹ tut⁹ fieret 4. ne sit p̄ ei⁹ iusticiā ul' bonestātē. s. impediēdo. de bonestādō filiā uel vxorē. maculādō ei⁹ famā dicto facto ul' p̄sensu. **A.** Et iā tacito. ut dissimulāt audiēdo p̄ba ifamie p̄ dñm. Facto p̄o ut p̄ libellū famo sū. ut i sū. con. eo. ti. q. 63. ubi h̄ oia nōnē. **B.** 5. ne aliqd̄ dānū i tpa lib⁹ ei faciat ul' vtilitatē ip̄diat. 6. ut fidelit̄ ei p̄te at p̄silū q̄ ad p̄bū 7 auxiliū. s. de reb⁹ 7 p̄sona sua. p̄do. bāf h̄ i li. feudoz. de forma fidelitatis. c. p̄. et. 22. q. 5. de forma. et. de iur. iur. ego. Itē l3 vassall⁹ nō debet at eē p̄ alijs p̄ dñm suū. et de possu c. si tñ. p̄ se 7 suis hoib⁹ pōt petere 7 refēdē ius suū. ar. et. de iur. iur. p̄.

titio. **A.** Idē i sū. con. de cā. q. 63. Ubi etiā addit q̄ idē hosti. ponit aliā formā iuramēti fidelitatis vide l3. Ego Tit⁹ iuro sup̄ scā rei euāgelia q̄ ab hac hora i antea vsq̄ ad vltimū diē vite mee ero fidelis tibi Bayo dñō meo p̄ cōz bolez et cepto ipatore uel rege. Vassall⁹. n. p̄ oēm bolez d̄z dñm iuuare etiā p̄ fratre 7 filiū in cā iusta. nisi p̄ aliū dñm antiq̄orē. Unde 7 i sacro illū excipere d̄z. Et notādū q̄ in p̄dictis oib⁹ dñs d̄z fidelis suo vicē reddere. ut. j. s. 1. dñ. **A.** hoc clare bates i. c. de forma. 22. q. 5. **B.** Quib⁹ ex causis amittit feudū? R. s̄ in hosti. p̄ qdē amittit si vassall⁹ fuerit cleric⁹ ul' religios⁹. qz nec tales succedūt i feudo. 23. q. 8. s. p̄ 2. amittit si heres vassalli steterit p̄ anū 7 diē q̄ nō petierit a dñō iue. stitūrā feudi. sicut 7 si ipse vassall⁹ p̄ mortē dñi nō petierit ab hēdib⁹ dñi ut i li. feudoz. in q̄b⁹ causis feudū amittit. c. p̄. Et h̄ v̄z. nisi ipse vassall⁹ fuerit minor anis 14. qz talis nō cogit fidelitatē facē. Itē nisi sit miles. qz bz p̄ cōmū anū 7 mēsem Itē nisi iusta cā impederit. ut in li. feudoz. de p̄b̄bita feudi alie. p̄ lothariū. qm̄ mē dñm. Et itelligit iusta cā. ut p̄ mortē ul' capitales iniurias ul' aliā iustā absentia. 3. amittit cū vassall⁹ trib⁹ vicib⁹ corā parib⁹ 7 b⁹ mōi req̄ sit fidelitatē iurare noluerit. q̄ uis dñs pat⁹ sit facē iustitūrā. 4. si vassall⁹ i fēdauerit feudū alia lege q̄ ea quā ipse bz. ul' itale

6

vasallū q̄ feudū suare nō pōt. 5. si
 vasall⁹ infecerit suū p̄p̄ū germanū
 ut germani filiū uel aliqd cōmiserit
 q̄ paricidij nōle p̄tineat ad hoc
 ut totā hēditatē hēat. De paricidis
 hēs. j. paricida. 6. si vasall⁹ dimittit
 dñm suū in plio nō mortuū nec ad
 mortē vulneratū. Siliē p̄pter alias
 multas in ḡtitudines q̄ enumerat
 i l. feudoz. q̄b⁹ modis feudū amit
 tit. c. p. et z. 4. si vasall⁹ scienter ne
 gauerit feudū ut p̄tē aut cōditionē
 et. Sec⁹ si ignorāter. Qz si vasall⁹
 nō vult oñdē de p̄te feudi p̄sumet
 q̄ totū teneat i feudū. 8. si vasall⁹
 feudū alienauerit. 7. si qdē p̄ parte
 alienauerit illā p̄tē amittit. 7. litere
 ad dñm redit. nulla p̄scriptiō ob
 stāte. Nec pderit vasallo si p̄fectā
 alienationē recuperit feudū ipsū
 nisi i ḡrānter alienasset. 9. si vasall⁹
 dñm accusauerit. aut si testimoniū
 p̄ ipsū in cā nō tñ criminali s̄ etiā
 civili tulerit. l. 3. qdā dixerint q̄ i ci
 uili pōt. 7. si vasall⁹ vocat⁹ a dño q̄
 scēū vadat i expeditiōe publica pu
 ta vocat⁹ ab ipatore ut secū veniat
 Romā p̄ suscipienda corona 7 b⁹
 nō venerit. nec aliū p̄ se dño suo ac
 ceptū miserit. uel ei stipēdia militie
 nō dederit. A. h̄ oia nōnt etiā in
 sū. con. l. p. ti. 5. q. 64. B. Et q̄
 de qñ p̄p̄ fidelitatē nō suatā amit
 tit feudū nō intelligit ipso iure s̄ per
 sniam. Si p̄o alienatū fuerit ipso
 iure p̄dit. ut Inno. dic̄ hec oia ho
 sti. pbat i sū. ti. de feudis. A. Ho
 sti. q̄ ad hūc casū videt simpliciter

dicē q̄ amissio feudi sit p̄ suam. s̄
 Inno. dic̄ q̄ in casu alienatiōis sit
 ipso iure. ut notat in sū. con. eo. ti.
 q. 65. B.

Quid dñs amittit ius qd i feudo
 bz? R. s̄m hosti. Sic vasall⁹ amit
 tit feudū p̄p̄ culpā. ita dñs p̄p̄eta
 tē feudi. ut in l. feudoz. si de feudo
 p̄trouersia fuerit. c. dñs amittente.
 Dñs. n. vasallo dz vicē repēdē. ut i
 l. feudoz. de forma fidelitatis. c. p. i
 si. 7 si nō repēderit. merito censetur
 malefic⁹. A. al malefid⁹. 7 tēdit
 ad idē. s̄ clari⁹. B. ut ē ille q̄ p̄tra
 vasallū rep̄tēsus fuerit p̄fid⁹. 22.
 q. 5. de forma. 95. dist. esto subiect⁹.
 et de iure iur. puenit. Et talis etiā
 p̄uat iure qd bz i vasallū. 7 feudū
 trāsit ad supiorē. Nō intelligas tñ
 ipso iure sed per sniam. A. Idē in
 sū. con. de cā. q. 65. B.

Quid si dñs moriēs p̄les filios
 relinqt. nūqd vasall⁹ iurabit fidei
 tatē oib⁹? R. s̄m hosti. Nō puto.
 qm vasall⁹ nō cogit p̄ vno feudo
 p̄les h̄re dños maxie i comitatib⁹.
 ducatib⁹. marchionatib⁹. q̄ bodie di
 uidi nō p̄nt. A. Idē i sū. con. eo.
 ti. q. 67. Ubi etiā addit s̄m hosti.
 q̄ nec pōt dñs sine volūtate vasal
 li feudū alienare. Ideo etiā i gnāli
 alienatiōe vasalli nō cōtinēt nisi s̄
 noiatim dictū sit. Et subdit. Aliq̄
 tñ volūt dicē q̄ eq̄li ul̄ minoz dño
 p̄cedi p̄nt. A. Sz si vasall⁹ mori
 ens p̄les filios reliqt. cēs debēt iu
 rare fidelitatē si feudū indiuisū h̄nt
 Sed si ex diuisione totū feudū ad

vnū puenit. ille sol⁹ iurabit. **A**
Idē i sū. con. li. p. ti. q. 66. **B**

9 **E** Atq; vasallus possit feudū refu-
tare? **R.** sūm hosti. pōt etiā sine
volūtate dñi. 7 p⁹ nō tenebit ser-
uire dño. verūtm nō dñ eū offendē.

A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 68. **B**
Quidā dicūt q nō pōt ipsū refuta-
re iūto dñi. ut. C. de acti. 7 obli. l.
sic iūto. Primū videt⁹ ven⁹ si tpe 7

loco debito repudiet. aliē ptra. **A**
Dictū hosti. formalit⁹ bñ i. c. vno.
de vasallo q cōtra cōstitutionē lo-

10 **E** Atq; fili⁹ repudiās bēditatē pñs
possit retinere feudū. **R.** sūm hosti.

A. sū aut totū dñ retinē aut totū
repudiare. nisi forte eū dñs tāq⁹ de
nouo bñficio iueſtiat agnat⁹ plen-

tiētib⁹. **A.** tūc. n. bñ retinet feudū
sine aliq onere bēditario. ut i tēp. j
allato. vbi etiā idē dñ de agnat⁹ re-

puđiātib⁹ bēditatē. qd etiā nō ē i sū.
con. eo. ti. q. 69. Et dicūt agnati q
p virilē sexū deſcēdūt. Cognati pō

q p femineū sūm hugl. **B.** Agna-
ti pō bene pñt aliqd feudū retinere
repudiata bereditate. ut in cōstitu-

tione frederici. an agnat⁹ uel fili⁹
deſcēti repudiāns bereditatē possit
feudū retinere. c. si contigerit.

ii **E** Atq; feudū possit p vasallū le-
gari eccleſie. **R.** sūm hosti. Si feudū

fuit de camera dñi 7 ad tēp⁹ datū.
nō pōt legari. nec etiā heres succe-
dit. sū et etiā eccleſie nō pōt legari si de

nā feudi ē q vasall⁹ fuit i. ppa p.
sona. **A.** Et itali nō succedit cle-

ricus etiā si fili⁹ sit sūm hosti. 7 i sū.
con. eo. ti. q. 71. **B.** Si pō sit pa-

ternū 7 ppetuū. tūc pōt paia lega-
ri. **A.** si cōsuevit per alnū seruire.

dcā. q. 71. **B.** nisi consuetudo re-
pugnet. **A.** Idē dcā. q. 71. **B**

E Atq; eccleſia possit recipere i pign⁹ 12
feudū qd laicus ab ea tenet. ita q

nō cōputent⁹ fruct⁹ in sortē. **R.** sūm
Inno. Dicūt qdā q pōt. dūm dñ du-

rante pignore nō recipiat seruitiū
feudi. qd tunc solū verū est qñ ipsi

fruct⁹ nō multū excedūt valozē ser-
uitij. alioqn esset j mādātū rei. et

de feudis. c. p. **Uel** dic⁹ sūm eūdē q
h⁹ recetral 7 siles loquūt⁹ qñ feudū

illicite a laico retinet⁹ 7 recuperari
nō pōt. **A.** Con. Hosti. l3 aliq aliē

dixerint. ut i sū. con. eo. ti. q. 38. **B**

Ades. Atq; cōs tene-
ant⁹ bñe fidē ex-

PLICIT⁹ **R.** sūm Lbo. 2. 2. q. 2.

Dicendū q maiores ad q⁹ pñet
alios erudre tenēt⁹ bñe pleniorē no-

ticiā de credēdis q inferiores. nibilo-
min⁹ tñ cōs tenēt⁹ fidē bñe explicitā

de mysteris xpi pcpue qñ ad ea q
cōtē i eccleſia solēniat⁹ 7 publice p-

ponūt. sic de incarnatiōe. passiōe 7
b⁹ mōi. s. alias subtiles pñsideratio-

nes tenent⁹ aliq magis uel min⁹ ex-
plicitē credere sūm q cōpetit statui

7 officio vniūſcuiusq⁹. **E**

Atq; teneat⁹ cōs explicitē credē
trinitatē. **R.** sūm Lbo. vbi s. Dicē-

dū q qz mysteriū xpi explicitē cre-
di nō pōt sine fide trinitat⁹ ut qz fi-

lius rei carnē assūpsit 7 de spū scō

cōceptus fuit. ideo post tēp⁹ grē te-
net quilibet ad explicite credendū
mysteriū trinitatis.

z **E**tz cōfessio fidei sit necia ad
salutē. R^o. fm Tbo. 2°. 2°. q. 3. Cū
p⁹ fiteri fidē ptineat ad pceptū affir-
matiuū. ideo nō sp nec i q⁹libet loco
ē de necessitate salutis. s. in aliq loco r
tpe. qñ. s. aliq⁹ interrogat⁹ de fide si
taceret credere⁹ uel nō habere fidē
uel q⁹ fides nō eēt vera. ul⁹ aliq ppe
eius taciturnitatē auerteret⁹ a fide
Et tū cū infidelib⁹ sit disputandū
de fide. babes. j. infidelis. s. 3°.

Filius. Quadruplex
est stat⁹ filioz.

Alij eni sūt nāles r legitimi.
ut q⁹ de vxorib⁹ pcedat. r de his ba-
bes. j. legitim⁹. Alij nāles tñ. ut fi-
lij cōcubine q⁹ de soluto r soluta q⁹
vxor eē possit nasci. Alij sūt legi-
timi tñ. ut adoptiu⁹. Alij spurij q⁹
de adulterio ul⁹ icesu ul⁹ al⁹ leges
dānato coitu nascunt⁹. **A**. uel al⁹
vulgo cōcepti q⁹ patrē demonstrare
nō pnt. ff. de sta. bo. l. vulgo. Et p⁹ di-
cta etiā nōt glo. i. c. tāta. et q⁹ si. sine
le. Ponit⁹ q⁹ in sū. con. li. 4°. ti. 34.
q. i. **B**. Etz filius familias possit
facē etiam vide s. etia 2°. s. 4°. Et
vtz aliq mō de reb⁹ pris accipe uel
expendere. babes. j. peculiū.

j **A**pu⁹ quē fili⁹ rebeat nutriri
facto diuortio? R^o. fm hosti. Si
fili⁹ minor sit trienio. regularit⁹ vtz
ē q⁹ dz cē p⁹ nes matrē. si maior p⁹.
nes patrē. sed iudex examinare dz
apud quē cōmōdi⁹ morē. nec post

triēniū alēd⁹ ē apud matrē etiā ex-
pēsis pris. **A**. Dz dicē. ut tñ post
triēniū apud matrē alēd⁹ sit expen-
sis pris. ut p⁹ i sū. con. li. 2°. ti. i. q.
61. vbi h⁹ nōt⁹ B. C. so. ma. l. i. **A**.
Immo poti⁹. diuortio facto apud
quē liberi mo. uel educari debet. l. i.
r ibidē in Auten. si p⁹. d⁹. Si p⁹ae
causā diuortij p⁹stiterit. apud ma-
trē ad secūdas nuptias nō veniētē
liberi nutrant⁹ pris expēsis. Si p⁹o
ecōtra apud patrē. m⁹is locuplet⁹
expēsis. si p⁹ min⁹ idone⁹ sit. tūc. n.
apud matrē locupletē nutriat⁹ quē.
admodū filij locupletes cogū⁹ ma-
trē egentē alere. **A**d autē de alēda
m⁹re egēte r filiis indigētib⁹ edictū
ē. h⁹ q⁹ i oib⁹ ascēdētib⁹ r descēdētib⁹
bus psonis vtriusq⁹ nature p⁹ci-
m⁹ obsequari. **B**. Si tñ alē piugū
eēt infidelis r puer i minori etate.
debet dari fideli. nō obstante q⁹ in-
digeat m⁹is obseq⁹. ut ponit Tbo.
in 4°. d⁹. 39.

Etz malitia p⁹nt⁹ noceat filio r
ecōsō R^o. fm Ray. **N**ō nocet q⁹ ad
reū. l. 3. noceat inē dū q⁹ ad penā tpa.
lē. d⁹. 56. nūq⁹. r. c. nasci. s. q. i. s.
q⁹s. Et de hac mā h⁹s. j. pena. s. s.
7°. Itē malitia p⁹nt⁹ iducit p⁹ sūptio-
nē p⁹ filiū. d⁹. 56. si gēs angloz. r
ecōtra malitia filij inducit p⁹ patrē.

An filij nāles aliq mō succe-
dant p⁹is? R^o. Si p⁹ bz filios alios
legitimos uel nepotes. tūc licet ei
dare uel relinquere naturalibus
eorūq⁹ matri vnā vnciā r nō vltra
uel soli concubine semu vnciam. r

p 4

nō vltra. C. de nālibus libe. l. mīe.
Si aut nō bz alios filios legitime
descendentes s̄ bateat ascendētes
tūc legitima pte relicta ascēdētib⁹
reliquū int̄ nāles distribuē pōt. Qz
si nec ascēdētes nec descēdētes h̄at
tūc licet ei instituē nāles in solidū
hēdes. C. de nāli. libe. Auten. licet.
Ab intestato p̄o quō nāles succe-
dant. vide. j. successio. §. p̄lt. Dēbēt
q̄q nāles pasci arbitrio boni viri
etiā si legitimi extant et succedant.
aut si cōiuge viua alij sint heredes
et ipsi prestant idē patri si opus sit.
ut in dicta Auten. licet.

4 **Q**uid de spuris? R. Spurij
s. q̄ ex dānato coitu sūt fm leges
A. videlz cū muliere quā q̄s non
posset h̄re i vrozē rōne cōsanguini-
tatē. affinitatis. religiois ul̄ alteri⁹
matrimonij. seu eū q̄s bz p̄les uel
etiā duas cōcubinas sūt. ut in dca
Auten. licet. B. oī p̄stis bñficio
excludūt. ut. C. de nāli. libe. Auten
licet. Et enī infest epi facē q̄ vīq̄
pētū talib⁹ literis neciā submini-
stret fm q̄ suppetāt facultates. ex
de eo q̄ dicit i ma. quā pol. cū ba-
teret. Et in b̄ mīr⁹ agit ius cano-
nicū q̄ civile. De filiis ex adulcō
vide. s. adulteriū. Itē de b̄ mōi vi-
re. j. illegitim⁹. De filiis aut nutri-
endis et alijs expositis vide s. expo-
situs. filij excludūt ab hereditate
patris in tribus casibus. ut. j. he-
reditas. §. 2. Cuius parentis cō-
ditionē. s. liberā uel servilē sequit̄
filius. vide. j. servus p̄. §. 3.

Flagella in q̄b⁹ cōsi-
stāt et quō
sint satisfactoria h̄es. j. satisfac-
tio. §. 1. Item de his habēs. j.
pena p̄. §. 5.

Fornicatio videt̄
eē ge-
nus cuiuslibet illiciti coit⁹. et tñ
spāliē itelligit i vīu solutay. Stu-
p̄rū p̄o ē p̄p̄e illicita p̄ginū de flo-
ratio. Adulteriū est t̄tori alieni. i.
vroz violatio. de q̄ etiā h̄es s. adul-
teriū. et j. ipe dimētū §. 3. A. Po-
ti⁹ videt̄. §. 2. B. et sequētib⁹. In-
cest⁹ ē p̄sanguineay uel affiniū ab-
usus aut etiā sanctimonialiū. Ra-
p̄r⁹ ē cū puella violenter et p̄ ei⁹ uel
pētū volūtate educit. ut corrupta
i vrozē h̄eat. §. 3. q. i. §. cū g. A. Et
ibi de p̄dicē sp̄b⁹ d̄r. B. uel etiā
ut h̄eat i p̄cubinā. ex de rapto. cū cā.
vide de b̄. j. raptor 2. A. Predi-
cta posuit Ray. i. ti. de rapto. §. nō.
et glo. et ibi. q̄ etiā sup̄ p̄to i vrozē.
dic q̄ rap̄r⁹ cōmittit si q̄s rapiat
aut etiā semel abutaf muliere remi-
tente. ut. §. 3. q. i. §. ex bac. Et d̄r re-
mitēte. qz si ipsa p̄sentiēte. nō eēt ra-
p̄r⁹. s. stup̄r ul̄ simplex fornicatio.
Si p̄o p̄ volūtate pētū rapet ut eēt
vroz ul̄ p̄cubina. eēt rap̄r⁹. l. rapta
p̄sensisset. B. P̄fectos cōs ē p̄c-
catū p̄ nām. A. Et de isto tangit
T̄bo. 2. 2. q. i. §. 4. arti. xi. B. Et
de fuitate cuiuslibet dictor̄ h̄es. j.
luxuria. §. p̄. Addūt q̄dā sacrilegiū
de q̄ s̄lter. j. luxuria. §. p̄. A. De
isto sacrilegio T̄bo. loq̄t 2. 2. q. i. §. 4

arti. 2.º vbi dicit qd manifestu est qd
etiã luxuria scdm qd violat aliqd
ad diuinu cultu pertinet. pertinet
ad speciem sacrilegij. Ex quo dicto
colligit qd hoc sacrilegiu committi-
tur respectu loci 7 psonę. ad quod
etiã facit. i. 1. q. 4. si quis inuentus.
7 quod notat glo. re. p. d. 5. con-
sideret.

Simplex fornicatio in clerico
publice tenete cõcubinã inducit re-
positionẽ dico si amonitus nolit se
corrigẽ. Nã talis pmo qdẽ monit⁹
debet suspendi a bñficijs. 7 si se nõ
correxerit debet perpetuo ab eis re-
moueri. siue sit i sacris. et re coha.
cle. 7 mu. sicut. siue nõ in sacris. ut
ibi dẽ in. c. si aut clerici. **A.** Et ibi
videt inuui qd ad p̄dicta requiraf
trina admonitio. **B.** Qd si tale
crimẽ sit notoriũ. suspens⁹ est ipso
iure. ut dictũ est s. clericus. 3.º. §. 2.º
Si vero sit publicũ et fama tñ. ita
q meritõ talis habeat suspitio qd
scãdalũ genereť etiã si nõ appareat
accusator. erit purgatio indicẽda.
in qua si defecerit aut se purgare
noluerit. canonice puniet. et re co-
ba. cle. 7 mu. tua. Et talis interim
nõ debet i officijs euitari. Etz aut
sit audienda missa uel officiu cle-
rici fornicatoris. tenendũ est quod
dicit s. clericus 3.º. §. 2.º. **A.** Et
ibi latius de hoc in additione. **B.**
Et. 7. ordinatus p. §. 3.º.

Que pena clerici i sacro ordine
q aliqui ducit i vxorẽ? **R.** Debet
p̄uari ordine 7 bñficio ecclesiastico.

7 mulier si erat litera debet redigi i
seruitutẽ ecclie. d. 32. eos q. si an-
cilla debet vendi. d. 81. qdã clerici.
7 filij inde nati redigũt i seruitutẽ
ecclie. i. 5. q. vlt. c. multe. Itẽ talis
cleric⁹ est excoicatus ipso facto. ut s.
excoicatio. p. §. 4.º. p. 1.º. Et nõ qd
qñ cleric⁹ i sacris sepat ab ea quã
ducit in vxorẽ. debet eã abiurare
s. qd re cetero nõ accedet ad eã. nec
comedet nec bibet cum illa. nec in
eadẽ domo manebit. nec in alio lo-
co nisi tã publico qd mala suspitio
esse nõ possit. nec loquet cū ea nisi
corã idoneis testib⁹ 7 certa necita-
te. **A.** 7 in ecclia uel in alio publi-
co loco. ut in sũ con. li. 3.º. ti. 30. q. 13
vbi bec notat s. fm Ray. **B.** 35. q.
6. ab isto die. et quicquid. uel v. ex
litterarũ. tamẽ si cleric⁹ habet su-
spectus qd forsitan iuramentũ nõ
seruaret. nõ debet erigi. sed per sen-
tentia interdicti uel suspensiois uel
aliorũ bñ mōi est cõpescẽdus. et re
coha. cle. 7 mu. clericos. **A.** Idẽ
in d. c. q. 13. in sũ. con. fm Ray. 7
hosti. qui etiã addit qd nõ est aliqd
iniũgendũ alicui per iuramentũ de
cuius transgressione verissimiliter
timeť. Ibi etiã dicit s. fm Ray. qd si
ducta esset ancilla 7 filij sui parui.
li. nõ vendereť sed retruderetur in
monasterio. ne propter eius absen-
tiam filij eius pereant. d. 34. fra-
ternitatis. subiungens. Vel intel-
lige illud. c. qd nõ p̄trahit cū ea ma-
trimonialit. **B.** De materia forni-
catiois plurima bates. 7. luxuria.

p 5

Raus et dol⁹

alicui patrocinari nō debent.
30. q. 1. dicitur. et de rescrip. et tenore
frans fit legi qñ quod alicui pbi-
teretur vna via. vult sibi licere p alia
via. et de pñle. qñto. et de cōces. p.
ben. cōstitutus. **A**. uel cū qñ sal-
uis verbis legis sententiā eius cir-
cūuenit. ff. de legi. l. contra legē. et
dicto. c. qñto. **B**. Ad fraudē per-
tinere possunt que habentur s. do-
lus. et s. astutia.

Rigiditas quod impe- diat matrimoniū. vide. j. im- pedimentū i. quasi per totum.

Ruinus. De expen-
sis funer-
j. bēdicas. s. 6. et j. sepul-
ra p. s. 1. et j. restitutio 2. s. 5. **I**te
de iniuriantib⁹ funeri uel morib⁹
do. j. sepultura p. s. 8.

Recum est cōtra-
ctatio rei
aliene mobilis et corporalis
fraudulosa invito dñō lucificiēdi
gratia siue ipsius rei siue etiā vsus
possessiois ut. ff. eo. l. i. **A**. Ista
fuit diffinitio Ray. que et ponit in
sū. con. l. 2. ti. 6. q. i. **B**. Con-
tractatio ponit i p̄dicta diffinitio-
ne. qz sine ea nō est furtū etiā si in-
terueniat voluntas uel verbū. **A**
Facit. ff. eo. l. i. s. p. **B**. tñ per solā
volūtate erit trāsgressio alteri⁹ p-
cepti. s. illius. **A**d cōcupisces rem
p̄mitui. Rei aliene ponit in dif-

finitione. qz in re p̄p̄ia nō cōmittit
furtū. Intellige nisi ali⁹ habeat in
re illa aliqđ ius. puta ille cui res
erat pignozata uel cōmodata. **A**
et fecit in ea vtilēs expēsas. ut patz
in iuribus. j. allatis. **B**. ff. eo. si
res. s. p. et. l. si is qui rē. in pñ.
A Immo pot⁹ in fi. **B**. Idē l. to.
2. 2. q. 1. **N**obilis et corporalis dñ
qz in rebus immobilibus. ut in agro
uel incorpali⁹ ut sūt actiones et
seruitutes nō cōmittit furtū eo q
talia nō possunt cōtractari. **A**. ff.
eo. l. verū. i. **B**. Fraudulosa dicit
q si aliquis credebatur rem esse suā
que nō erat. ul si erat sua credebatur
q etiā ab eo qui habebat ibi ius
posset accipere. nō cōmittit furtū.
l. 3. al. teneat. **A**. videlz quia per-
dit ius qđ habebat in re. et si nō ha-
bebat ius aliqđ cōdēnabit ad re-
stitutionē rei. et insuper ad estima-
tionē illius et eo q voluit ius sibi
facere. ut in tex. de quo statim. **B**
in Insti. de vi. bo. raptō. s. qz tñ. et
s. se. **I**nuito dñō. qz si credit dñm
pmissur⁹ et subest iusta causa credē-
di nō tenet. **S**ec⁹ si nō subest. ff. eo.
si is qui rē. **A**. In dubio. n. p̄su-
mit dñs inuit⁹. ff. eo. l. qui vas. s.
retare. **B**. Et dicit dñs inuit⁹ etiā
si videat rem auferri qñis nō cō-
tradicat. ff. eo. l. plē. **A**. Ibi videt
colligi. q hoc verū est qñ rōne ti-
moris uel etiā verecūdie nō cōtra-
dit. al nō cōtradiciēdo cū potue-
rit videtur consentire. ar. c. error.
83. dis. et. c. cōsentire. **B**. Si autē

putauit facere inuito dño 7 tñ dñs
vult. furtū qdē facit q̄ tñ ad inten-
tionē. sed nō tenet ad restitutionē.
nec dñs pōt ptere obstāte sibi sua
volūtatē. ff. eo. in. oēs. §. pl. **A**
Hoc fallit in. l. si quis seruo. C. de
furtis ut psuadens seruo ut tollat
rē a dño 7 seruus tollit eā dño etiā
pmittēte cui p̄us renūciat tenet
furti 7 serui corrupti. **B** Lucri-
faciēdi grā. qz si q̄s alienā ancillā
rapuerit nō causa lucri s̄ libidinis
nō cōmittit furtū. ff. eo. verū. **A**
2. al' incipit certū. **B** Ipsius rei
vsus possessionis. qz nō solū cō-
mittit furtū q̄ rei dominiū vult sibi
lucrari. sed etiā qui vult in re ipsa
lucrari vsū 7 possessionē. dis. Jo. q̄
sacru. ff. eo. qui iumenta.

Quod sūt spēs furti? **R** Due
Nā aliud est manifestū. s. illud in
q̄ fur deprehendit prius q̄ veniat ad
locū destinatū. **A** siue deprehendat
ab eo cui res est siue ab alio. ff. eo.
l. 3. **B** Aliud nō manifestū cū
q̄ fur nō deprehendit. ff. eo. l. 2. et. 3.
Itē nota q̄ quedā remanēt i noīe
generalī. qdā in spālī. veluti sacri-
legiū qd est furtū rei sacre. **A** seu
etiā nō sacre. sed de loco sacro siue
etiā de ecclesia. ut in. c. qd ergo. de
quo. j. **B** Peculat' qd est furtū
de re publica. 23. q. 4. qd g. Albi-
geat' qñ q̄s dispergit gregē 7 inde
furat. **A** ff. de abigeis. l. i. §. p. **B**
Plagiū qd dī furtū bois. s. qñ sci-
enter q̄s litēz bois rēdit ul' emit.
ff. de plag. l. i. et. 4. Et eodē mō si

alienū suū sollicitauerit uel aspor-
tauerit. **A** i. ad aliā regionē fur-
tue dīperit. C. de plag. l. i. 7 nō in
sū. con. l. i. 2. ti. 6. q. 2. **B**

Que pena furti? **R** Pena fur-
ti variat fm q̄ varie de ipso agit.
Nā si agat criminalit' ad penā cri-
minis. nō ē p̄p̄ fur suspēdēd' aut
remēbrāndus s̄ aliē puniēd' videlz
ut fustigetur uel erulet uel alio mō
put iudici videbit' 7 s̄ i simplici fu-
re. s. q̄ occulte 7 sine armis delin-
q̄t. C. eo. Auten. s̄ nouo iure. **A**
S3 hodie i mult' loc' etiā simplex
fur suspēdit' de p̄suetudine. fm glo.
Ray. Et dic' Al. q̄ hāc p̄suetudi-
nē facit rationabilē necitas pacis
cois 7 frequēs incorrigibilitas ex-
pertab' malitie boīz. ut in sū. con.
eo. ti. q. 3. **B** Si aut' pl' ē q̄ fur
ut qz cū armis uel etiā sine armis
violēter aggredit' in domib' uel in
itinere uel i mari. tñ acri' pcedet
p̄tra eū. ff. de p̄. l. capitaliū. §. cras-
satores. 7. §. famosos. Itē si quis
palā surripit 7 ē famos'. **Q**es. n.
tales furcis suspēdit'. **A** dcō. §.
famosos. vbi etiā dī q̄ debēt su-
spendi in loco delicti. **B** Qz si nō
est famosus. puni' ea pena de qua
dī. j. raptor p̄. §. p̄. Quidā etiā ta-
liū fm leges qñqz licite absqz iu-
dice occidunt. ut. j. homicidiū p̄. §.
2. et de homi. si perfodiens. si p̄o
agat civiliter. pena furti manife-
sti est quadruplū. nō manifesti est
duplū. **A** ut i Insti. de obli. que
ex delictis. §. pena. Et ibidē. §. si.

patz qd istud duplū seu quadruplū
erigie ultra rem sublatā. Et h pē/
na pōt pēti etiā p annū. ut in Insti.
de ppe. 7 tpali. ac. §. furti. Et si egit
aliq̄s criminalit̄. poterit iterū agē
civilit̄ 7 ecduerso. C. qñ ciui. acti.
pū. cri. l. vnica. 7 ff. eo. l. fi. Et hoc
intellige i foro cōtētioso. s̄ in foro
p̄scie qñ q̄s sine lite vult restituere
sufficit restituē simplū cū oī dāno
fm lbo. 7 Al. **A.** Idē i sū. con.
dcā. q. 3. qz nisi fuerit facta cōdē/
natio in foro p̄niali nō debet pena.
ut nōt glo. in. c. fraternitas. l. 2. q. 2.
B. Et qdē plura bates. §. circa re/
stitutionē restitutio p totū. Itē spe/
cialiter de pena. §. restitutio 3. §. si.
C. Etz in re pua cōmittat furtū
sic in mag. R. Sic. qz in furto nō
qd ablatū ē s̄ mēs furātis attēdit.
l. 4. q. 4. c. vlg. Et h̄ intelligēdū est
qñ volūtas ē talis qd etiā maiora
subtrahēt vel qñ ex ablatiōe parue
rei dñs itelligit̄ gūari. **A.** p op/
positā volūtatē. i. qz ei nō placet. ut
cōstat ex bis q̄ sequūt. **B.** Mā sic
dicit lbo. 2. 2. q. 66. Si aliquis
furtiue res minimas accipiat p q̄s
hō nō reputet sibi nocumētū in/
ferri. 7 ille q̄ occipit possit p̄sumere
nō eē p̄ volūtatē dñi. excusaf. aliter
furtū ē sp p̄ctm mortale qz est p̄tra
dilectionē p̄mi cui infert nocu/
mētū. vnde 7 in talib⁹ minimis si
bāt at q̄s aīuz furādī 7 inferendi
nocumētū p̄mo ē p̄ctm mortale
ut lbo. ibidē dīc. **A.** vnde 7 fur/
tū cōmitti pōt in vna gallina. ut in

Insti. de rez dñi. §. gallinaz. Ubi
etiā dīc glo. qd cōmittit i vno ouo.
Sed 7 si putet q̄s etiā cū volūtatē
dñi recipere ista minima. 7 postea cō/
stat sibi de p̄ria volūtatē restituat
qd accepit. 7 penit̄ excusaf. at nō.
ut in. c. p̄ctm. de re. iuri. l. 6.º

C. Quicūqz vtiēre apud eū de possi. 4
ea vel re ei cōmodata ad aliū vsū
uel vtiē pignore furtū cōmittit. ut
dictū est s̄. de p̄ctm. §. 6.º 7 s̄. cō/
modatū. §. 4.º 7. §. pignus. §. 1.º

C. Quid si mulier fecit furtū siue 5
aī m̄rimonii siue post 7 vir p̄ci/
pauit. aut vir fecit 7 v̄roz p̄cipa/
uit. nūquid licebit v̄rozi de rebus
coibus satisfacere? R. fm lbo. Ubi
de cōsuetudine regionis vir 7 v̄roz
coicant sibi credita 7 debita ex cō/
tractu vel maleficio. si res furtiua
adhuc existit in eoz potestate v̄roz
pōt illā restituere etiā cōtradicante
marito. **A.** Idē etiā esset si inter
eos nō foret talis cōmunio. Nam
qñqz habet rem furtiua debet illā
dñō restituē. C. eo. i. civilē. **B.** Si
aut cōsumpta est pōt v̄roz si ex p̄sse
vir nō cōtradicat negocia mariti
gerendo 7 se liberando estimatio/
nē restituere de cōmunib⁹ bonis. p.
bibente aut marito nō credo qd de/
beat facere huiusmodi restitutionē
cū nō habeat ad ministratiōē rez
sed maritus. Si tamē restitueret
de bonis cōmunib⁹ bona fide. nō
credo qd esset ei inīgenda peniten/
tia quasi pro mortali. **A.** aut qd
peccaret mortalit̄ si h̄ fiat latēne

7 sine aliorum scandalo. cum hic non sit
fraudulenta contractatio nec aio lu-
crandi secundum eundem. **W.** ut in su. con.
li. 2. ti. 6. q. 12.

6 **C** Contra quem datur actio furti?
R. secundum Hosti. Contra furem etiam si
impubes sit dummodo sit doli capax.
ff. eo. l. impuberem. Pater etiam agit
contra filium suum si peculium castrense
habeat. al. non est indicium inter eos
ff. eo. l. ne cum filio. Eodem modo agit
filius si pater ei aliquid subripiat de
peculio castrensi. **A.** Facit. ff. eo. si
quis uxori. §. sed et si filius. **B.** Item
vir pro uxore vel e converso non agit
furti. matrimonio constante. sed datur
actio in factum. si qui ei opem tulerit
furti tenet. ff. eo. si quis uxori. et. C.
reus amoris. l. 2. **I**tem datur actio fur-
ti pro ea quae reddit opem vel consilium ei
quod furtum fecit. ff. eo. si is qui. §. si tu.
A. Hoc verum si furtum secutum sit. ut
in su. con. eo. ti. q. 15. **B.** Et tam
ipse qui etiam qui receptavit ad restitu-
tionem tenet. ut. §. restitutio 3. §. 2.
dicitur. **A.** Et ibi patet. quod dictum
est de consilio obtinet etiam quando ex eo ve-
risimiliter damnum secutum est. **B.** Atque
peccat qui rem suam apud alium depositam
vel etiam iniuste retentam furtim acci-
pit. require §. depositum. §. ult.

7 **Q**uid si quis furatur propter necessitatem
famis vel frigoris? **R.** Si est extre-
ma necessitas non peccat. sicut in re
suo. de pse. dist. 5. discipulos. unde
potest occulte subtrahere. ut dicitur **Ab.**
2. 2. q. 66. non tamen pro se sed etiam pro
alio. Nam in tali causa omnia sunt communia

dist. 4. 1. sicut ibi. Quod si non sit extre-
ma necessitas peccat quidem. sed propter
necessitatem attenuatur peccatum. Et in
tali casu intelligitur penitentia quae im-
ponitur ex de furto. si quis per necessi-
tatem. **A.** Idem in su. con. eo. ti. q. 8
secundum Ray. et **Ab.** Advertendum tamen
quod licet furans in extrema necessitate
non peccet. si tamen conveniat pro ea
ad facultatem puta quod obliget ad re-
stitutionem. sicut et qui cessit bonis.
C. de his qui possunt ce. bonis. l. i.
ita tamen quod non teneatur nisi in quantum
facere potest. ff. de cessi. bo. l. 3. Et in his
vel simili casu intelligitur facere pos-
se deducto ne egeat. ff. de re. iudi. in
condemnatione. Aliqui tamen dicunt
quod furanti etiam in extrema necessi-
tate si rem non restituat debet im-
poni quod peniteat per tres ebdomadas
dicto. c. si quis pro necessitate. §. 3. il-
lud. c. non intelligitur in extrema ne-
cessitate secundum **Ab.** 2. 2. q. 66. arti-
1. et secundum Ray. i. ti. de furtis. §. Item
quid si aliquis furatur. et secundum Inno. et
glo. in dicto. c. si quis. et §. patuit.
Sed in quantum dicit ibi glo. quod intelli-
gitur in necessitate non magna. debet
intelligi respectu necessitatis extre-
me. sed bene al. magna. quia ut ibi
patet fur non cogitur precise restituere. sed
vel penitentiam agere vel restituere.
unde dicitur ibi. Si reddiderit non co-
gatur ieiunare. quod non concederet pro
necitate parva. al. nullus cogere
medicare. Sed et iste si conveniat ad
facultatem tenetur pro se restituere. sic et
de furto in extrema necessitate dictum est.

Et si ille si fuerit furat⁹ exiit in tanta
necitate sic et ipse. qz in pari causa
prior: v3 esse cōditio possidētis. ff.
de cōdi. ob. tur. causā. l. si ob turpē.
S. porro. et maxime dñi. Al furas
in necitate etiā nō extrema s mag⁹
nō cogit p̄cise restituē. de cō. c. si q̄s
Et qz nō est determinatū q̄liter in-
telligat illa necitas mag⁹. relinq̄
arbitrio de iniudiq. et de offi. dele.
de causa. B. De restitutiōe faciē-
da vide. j. restitutio per totum.

8 **Q**uid si q̄s fures xpianos de-
tentos a paganis ut eos liberet?
R. fm Ray. et Hosti. Si ē tēpus
guerre in nullo teneat. 23. q. 2. dñs
et. q. 8. ut p̄dē. Si nō ē tēp⁹ treuge
teneat ipsi pagano restituē nō hoies
pp̄t piculū aie s estimationē. Silie
et teneat de alijs ablat⁹. ar. 23. q. i.
noli. A. Hoc etiā casu dñc Ray.
Credo ipsū furantē nullo mō pec-
casse q̄nī ad hoies quē furat⁹ est si
rectā habuit intētione imo potius
meruisse. dñm mō al satisfaciāt. ut in
sū. con. eo. ti. q. 9. Ego nō puto q̄
etiā ad nullā satisfactiōē teneat
qñ pagan⁹ xpianū iniuste detine-
bat. qd ē regulare. ut i rubrica. C.
ne xpianū mācipiū heretic⁹ uel pa-
gan⁹ uel iude⁹ habeat ul possideat
2 in. l. vna ibi posita. et. 54. dis. mā-
cipia. B. Si tñ pagani cōpule-
rant eū ad circūcisiōē. uel idola-
triā. uel aliqd mortale p̄cñ. tunc
ille penit⁹ liber factus est. et sic fu-
rans eū nō peccat s meret. ar. dis
54. nulla. A. Idēi ocā. q. 9. B

9 **Q**uid xpiano q̄ retinet a sarra-
ceno liceat furari eū? R. fm Hosti.
Si iste xpian⁹ dñ esset treuga fran-
geret eam. et sic erat in culpa et fuit
capt⁹. nec ei iminet piculū necitatē
nō licet furari. sed teneat ad restitu-
tiōē. Nā talis iuste detinebat. A
Sed nō p seruo. ut patz et dñc s.
S. primo. B. Si aut iniuste deti-
nebat. ut qz tpe belli captus est uel
imineat necessitas. nō teneat ad re-
stitutionē. A. cū talē teneat sar-
racenus pascere. ut in sū. con. eo. ti.
q. xi. B. Utrum liceat furari ab
usurario ut elemosyna detur. ba-
bes s. elemosyna p. s. 9.

Gloria vana.

Utrū appetitus inanis glie
sit mortale peccatū. R. fm Tho.
2. 2. q. 132. Dñt eē mortale dupli-
citer. p mō rōne materie. puta cū
aliqs gliaf de aliq falso. qd ptra-
riat dine reuerētie. A. sic Ecceh.
28. ptra pncipē tyri dñ. Elevatū ē
cor tuū. et diristi. deus ego sū. B
uel cū q̄s bonū tpale de q̄ gliaf p-
fert deo. A. Hoc aut sit cū circa
illud pl⁹ attēdit q̄ erga deū ul dīna
qz illud dñ q̄s pferre circa qd pl⁹ la-
borat. ut dñ p Bregi. 41. dis. oēs.
B. seu cū quis pferat testimoniū
hoiuz testimonio rei. A. videlz cū
q̄s recēdat cōfiteri. seu sequi qd
de p sacra scripturā docet pp̄ ptra-
riā opimonē hoiuz. cōtra q̄s dicif
Luc. 9. Qui me erubuerit et ser-
mones meos. bñc filius hominis

erubescet cū venerit i maiestate sua
7 p̄ris 7 sanctorū angelorū. **B.** 2.
mō ex pte ipsi gloriā q̄ intērio.
nē suā refert ad gloriā tāq̄ ad vl.
timū finē ad quē ordinat etiā p̄tu.
tis opa 7 p̄ q̄ nō p̄mittit etiā q̄
sūt p̄ra reū. his ḡ modis ē mor.
tale. aliter nō. **A.** Obscurū ē h̄
Ad cui⁹ intelligētiā sciēdū q̄ sub
gnālī diffinitione pōt dici q̄ vana
glia ē inutilis delectatio. Vanū. n.
idē ē qd̄ inutile. p̄ Reg. 12. vbi Ho.
lite relinare p̄ vana 7c. Et gliari
sepe capis in scriptura p̄ delectari.
Jere. 9. vbi. Nō gloriē sapiēs 7c.
Et ad Gal. vlt. Mibi autē absit
gliarini i cruce 7c. Et ista inuti.
lis delectatio aliqñ est simplex. 7
aliqñ nō simplex. Simplex est qñ
venit sine appetitu bonoris. Et h̄
casu aut talis delectatio est sup̄ eo
qd̄ est mortale. aut nō. p̄mo casu
absq̄ dubio ē p̄ctm̄ mortale. quia
cōsensus nō solū in actū mortalis
s̄ etiā i solā delectationē ē morta.
le. ut nōt **Tho. 2. 2. q. 154. arti. 4.**
2. casu nō t̄est p̄ctm̄. Nā qd̄ libet
vanū appetere vitiosū ē. p̄s. 4. Et
qd̄ diligēti⁹ vanitatē. 7 nōt **Tho. 2.**
2. q. 132. arti. p̄. Non puto tñ q̄ sit
mortale. nisi interueniat maḡ libi.
do siue mēti relatio. Nā ut nōt
Bonauētura sup̄ 4. s̄niar̄ dif. 16.
p̄ctm̄ veniale p̄ magnā libidinē sit
mortale. Nō simplex ē qñ venit cū
appetitu bonorū seu reuerētie. 7 hoc
casu si p̄cedit ex qdā mēti subre.
ptiā ul̄ maḡia. p̄nitate cōcupiscētie

176
ē veniale. qz ut dīc Beda sup̄ ep̄la
Jac. et. 25. dif. 5. criminis. q̄ ex bu.
mana infirmitate cōmittit venialia
sūt. Et ex subreptiā seu maḡia. p̄
nitate cōcupiscētie p̄siliē p̄cedit va.
na glia. cū ē sup̄ re pua. tūc. n. veri.
siliē cōsiderat p̄sens rōnis nō adest
delectatiō rei p̄ue. Dōt tñ 7 erga re
pua delectat p̄sens adesse cū mali.
cia. 7 tūc nō erit subreptio mēti. seu
p̄nitas cōcupie. s̄ malicia mēti. Nec
refert q̄ sit sup̄ re pua. qz de cor re.
spicit. nō manū. 14. q. 5. si qd̄. Et fa.
cit qd̄ dictū ē s̄. furtū. 5. 3. Proce.
dit etiā vana glia ex maḡ cōcupie
p̄nitate sup̄ re maḡ. ut qñ sup̄ illa
desert loī nō q̄ sit bonor. Difficile
n. ē tūc 7 si rō nō cōsentiāt aliqñ
nō delectari. Unde sup̄ illud. i. ad
Thessal. 2. Nō qñ loib⁹ placētes s̄
deo. dīc glo. Aug. Et si cuiq̄q̄ fa.
cile ē laudē nō cape dū negat. diffi.
cile tñ ē ea nō delectari dū offerit.
Si hō vana glia cū appetitu bono.
ris. p̄prij seu reuerētie nō veniat ex
dicta subreptiā seu p̄nitate. s̄ ex re.
literato p̄sensu. videt mortale. Nā
s̄ casu est appetit⁹ p̄p̄e excellētie. q̄
appetit⁹ ē sp̄s sup̄bie. ut p̄ 3. 2. s̄niar̄
dif. 42. c. ex sup̄bia. vbi dīc q̄ sup.
bia est amor p̄p̄e excellētie. 7 ideo
istud aliqñ vocat inanis glia. p̄pter
inutilē delectationē quā p̄mit. S̄n
omel. 24. dīc Breg⁹. Nemo q̄ppe
vestimenta precipua nisi ob inanē
gloriā q̄rit. videlz ut honorabilior
ceteris esse videat. Aliqñ hō. p̄pter
amorē p̄prie excellētie vocatur

elatio seu supbia. zi. q. 4. ois. ibi.
Omne q̄ppe qđ nō ppter necessitatē
suā rē. Superbia p̄o cū venerit ex
de literato p̄sensu p̄ctm̄ ē mortale.
ut notat Lbo. z. z. q. 162. arti. 5.
Sic ḡ vana gl̄ia hoc casu q̄ ex sup-
bia ē. p̄ctm̄ ē mortale. 7 etiā graue
qz videt. pcedē a radice infidelitatis
Unde Aug. 5. de ciui. dei. c. 14. dīc
Tam ē h̄ virtū inimicū pie fidei si
maior i corde sit cupiditas gl̄ie q̄
dei timor ul' amor. ut dñs diceret
Job. 5. Quō potesq̄ credē gloriā
ab iuicē expectātes 7 gloriā q̄ a so-
lo deo ē nō q̄rētes? Maior videt
esse cupiditas gl̄ie q̄ dei timor uel
amor qm̄ huic gl̄ie q̄s ex deliterato
cōsensu adberet. qz dñs h̄ p̄hibet
Jere. 9. ibi. Nō gl̄ies sapiēs rē. 7
Matth. 5. ibi. Attēdite ne iusticiā
vestrā. rē. Et iō p̄faciēdo videt illi
gl̄ie p̄ dilectionē adberere. 7 a dīna
recedere caritate. Greg. omel. 23.
Qui adh̄ p̄ illicita desideria reslu-
it. deū p̄fecto nō diligit. qz eī sua
volūtate p̄dicat. Et eadē rōne p̄ hūc
p̄sensū videt abiecti dei timor. Eccl.
2. Qui timēt dñm iqrēt q̄ bñpla-
cita sūt illi. Et rāto erūt qm̄ h̄ pec-
catū q̄to fuerit sup̄ re vitiosa. ps.
51. Quid gl̄iarī malitia. fm̄ Rico
de lyra. q̄si dicat. pessima ē ista gl̄ia
qz p̄prie est illoz q̄ peccāt ex certa
malicia 7 habitu. Signū. n. habet
gnātū est relectatio in ope. ut dīr z.
et bicozū. p̄p̄ qđ dīr. p̄p̄. z. Letant
cū male fecerint rē. Et ad p̄dicta
facit qđ ponit Alex. de ales sup̄ z.

finiay. vbi dīc. Inanis gl̄ia aliqñ ē
mortale. aliqñ veniale. Nā inanis
gl̄ia qñqz p̄cedit ex subreptionē. qñqz
ex deliteratiōē. Et itēz aliqñ ē circa
res q̄ inducūt maximā p̄nitatē. 7
aliqñ nō circa h̄ mōdi res. Venia-
lis ḡ dīcet cū ē p̄p̄ subreptionē. uel
p̄p̄ maximā cōcupiscētie p̄nitatē.
Innuīt ḡ doctor iste. qz extra ex p̄p̄-
sos casus vana gl̄ia sit mortale. qz
cū aliqd de vno negat. p̄nt de alio
cōcedit. z. 5. dīl. q̄lis. Et clari⁹ col-
ligit ex p̄dictis. Et fm̄ hoc pōt in-
telligi quod dīc Lbo. z. z. q. 132.
arti. 3. videlz qz si amor huma-
ne glorie q̄uis sit inanis nō rep̄-
gnat caritati. neqz q̄ ad id de q̄ est
gl̄ia. neqz q̄tū ad intētiōē gloriā
q̄rētis. nō ē p̄ctm̄ mortale s̄ venia-
le. Et illud quod dīc Lbo. z. z. q.
169. arti. 2. videlz qz si mulier or-
nat se ex q̄dā leuitate uel etiā va-
nitate. p̄p̄ iactantiā quādā. nō sp̄ ē
p̄ctm̄ mortale. sed aliqñ veniale.

GRad⁹ cōsan-
guitatis quō debeat cōputa-
ri. 7 quō impediāt matrimoniū re-
quire. j. impedimentū 5. De affini-
tate. j. impedimentū 14.

Terra quō 7 qñ sit
licita ul' illi-
cita. De hac mā lēs s̄. tellū p̄ totū.

Mala utrū sit peccatū
mortale? R. fm̄
Lbo. z. z. q. 148. Dicendū
qz si relectationi gula indereat hō
tanq̄ fini. p̄pter quē deū contēnit

parat^r ptra rei pcepta agē ut rele-
ctatōes b^m mōi alleq^r. sic est pctm
mortale. Si pō i gula sit iordina-
tio f^m eā que sūt ad finē. utpote qz
nimis pcupiscit delectatiōis citoz
s^m nō p^rē b^m faceret aliq^d cōtra legē
rei. sic est veniale. **A.** Hoc dictū
minus claz ē. s^m clari^r ponet^r. s^m se.
sup^r spēb^m ei^r. S^m hic sciēdū est f^m
Ab. 2°. 2°. q. 148. arti. 4°. 7 i sū. con.
li. 3°. ti. 4°. q. 1. q. gula ē inordinata
comedendi cōcupiscētia. Vel put
ponit^r i sūma de vitijs. gula ē inor-
dinat^r amor f^m gustū. Et sic etiā
includit ebrietatē. **B.**

Quot sunt spēs gule? R^r. f^m
Ab. vbi s^m. Breg^r 20. li. moral.
ponit. 3. spēs q^d nōnt b^m p^rsu. Prope
laute nimis. ardēt. studiose. **A.**
b^m dictū Breg^r. positiū ē de p^rse. vbi. 3.
q^dq^d modis. **B.** Prope. i. q^d q^d
p^ruenit horā rebitā. Laute. q^d q^drit
cibos p^rciosos. Nimis. q^d q^d excedit
i q^dritate. Ardēt. ut q^d nō f^muat mo-
dū rebitū. s^m trāsgredit^r ex desiderio
edendi. Studiose. q^d q^drit cibos ni-
mis accurate p^rpatos. **A.** De bis
spēb^m 7 q^dle pctm i eis cōsistat. lat^r
d^r in sū. con. eo. ti. q. 8. Unde q^d ad
p^rimā speciē sciēdū ē ut ibi nōf. q^d si
hora p^rueniat ex aliq^d necitate infir-
mitat^r. uel itiner^r. uel alicui^r b^m mōi.
nullū ē pctm. 7 etiā q^d voluptas ē
in causa ad huc nō ē pctm mortale
nisi ille cibi appetit^r sit adeo imo-
derat^r q^d hō ip^su seq^rret etiā si eēt p^r
ceptū diuī. u^r si induceret ad sol-
uēdū ieiuniū sub pcepto ab ecclesia

instituti. uel si p^rē b^m facēt aliquā
fraudē pcepto. sic faciūt illi q^d ma-
neicipiētes p^rtrabūt mēsa vsq^d ad
vesperam tpe ieiuniū. Blo. etiā. 25.
vbi. 3. al^r aut. sup^r p^r. Quotiens q^ds
alijs ieiunātib^m 7c. videt^r asserē q^d
tpe pcepti ieiuniū ex cōcupiscētia
q^d horā comedē sit mortale. Quo
ad secūda speciē sciēdū. ut 7 d^r in
dca. q. 8. q^d lauta. pcuratio si fiat
ex necitate infirmitat^r. u^r p^rstine cō.
suetudis nō ē pctm. cū b^m etiā pce-
dat fieri in monasterio. al^r pctm est
p^rē excessū cupiditat^r s^m nō est pctm
mortale nisi nimis sit effrenata cu-
piditas q^d subuertat rōnis iudiciū.
uel nisi q^ds vescat^r tpe ieiuniū cibis
illicit^r sine necitate 7 disp^rsatōe. sic
q^d comedēt carnes in q^ddragesima
Quo ad etiā speciē dicēdū. ut 7 nōf
ibidē. q^d nimietas cibi 7 pot^r acci-
piē f^m p^rportionē sumen^r cibū. q^d
q^d vni eēt parū b^m alteri eēt multū.
ut dic^r p^rh^s in etbid. An t^rpantia nō
bz mediū rei s^m p^rportionis. Et sic p^r-
dictū ē q^d ebrietas q^d pcedit ex ele-
ctiōe tali q^d q^ds delectationē pot^r p^rpo-
nit bono dino 7 bono rōnis. ē pctm
mortale. ita dico idē de excessu tā-
to i cibo q^d ipse filis ē ebrietati. Et
ab ap^rlo vocat^r cōmessatio. cū dicit
Ro. 14. Nō i cōmessatiōib^m 7 ebrie-
tatib^m. Quo ad q^drtā speciē ibidē d^r
q^d ardor nō sūt quālibet auaritatē
7 delectationē in cibo q^d uel nullū ē
peccatū si est ex sola natura. uel est
veniale peccatū si tali delectationi rō
plus q^d oportz interet. s^m significat

igneā audiat. q̄ q̄s p̄ponit oib⁹
b⁹ relectationē. ut Esau q̄ p̄ vnā
escā v̄didit p̄mogenitā. vñ 7 a bñ.
dictione rephat⁹ ē. heb. 12. Patet
ergo b̄ eē mortale p̄ctm̄. Quo ad
q̄ntā sp̄ciē d̄r vbi s̄. q̄ studiositas
q̄ ē p̄ctm̄ mortale. ē studiositas vi
uitis epulonis. q̄ epulabat⁹ q̄tidie
splēdide. qñ. s. anim⁹ tot⁹ implicat⁹
circa apparatū ciboz. q̄ studiū ē v̄
bemens applicatio ai ad aliqd. ut
diē Tullī⁹ i rhetorica. P̄t̄ tñ qñq̄
ē p̄ctm̄ veniale ul etia nullū p̄ctm̄
s. cū b̄ requir̄ infirmitas. uel psue
tudo. uel honestas alicui⁹. P̄t̄. n.
rex in apparatū ciboz excellere rusti
cū sicut in alijs sine peccato. **B**
2 **Q**uid si q̄s sumat potū ul cibū
nociuū? R. Si q̄dē b̄ faciat ut si
bi nocumētū inferat seu mortē. nō
peccat i gula. b̄ aliē ḡuiter peccat
in odio sui p̄prij corpis. Si v̄o ex
nimio appetitū i gula peccat. 7 ma
gis si sciat nociuū q̄ si iḡret. **A**
Et fm̄ Inno. 7 in sū. con. li. 2. ti. p̄
q. 39. si q̄s nō crederet mortifex ei
bū seu potū. l3 credēt infirmitatē ex
illo roborari. nō peccaret mortaliē
uel ad min⁹ non ita ḡuit. P̄t̄. n. b⁹
fieri cōpatio ḡuitorū afflictiois q̄lis
est afflictio sitis. ad min⁹ ḡuē q̄lis
ē afflictio febr̄. Q̄ b̄ casu nō pecca
ret mortaliē. p̄t̄ intelligi qñ nocu
mētū foret puū. Al cū nō pax of
fendēt caritatē q̄ tenet diligē cor
pis suū. ut reo seruiat. ut ibidē d̄r
fm̄ eū. Inno. nō videtur a mortali
posse excusari. Ideo p̄ illa p̄ba nō

peccaret mortaliē. subiūxit Inno.
ul ad min⁹ nō ita ḡuiter sic supior
videlz q̄ sumit rē mortiferā. Sequē
i dēcā. q. 39. De fuitozib⁹ aut 7 mi
nistri dicēdū videt q̄ peccat si dāt
aliqd nociuū infirmo ex certa scia.
uel imphabili iḡrātia. In sanitate
aut dicim⁹. q̄ nō tenet aliq̄s viuē
medicinaliē. q̄ oia sūt sana sanis.
S3 7 tūc si sciēt acciper sine cā ali
qd nociuū vnde mors ei eueniret.
ul infirmitas q̄ subtrahēt eū a ser
uitio dei. dicim⁹ q̄ peccat. Cū Inno.
con. hosti. Et itelligē q̄ b̄ casu q̄s
peccaret ul venialiē ul mortaliē fm̄
nocumētū q̄ntitatē. ut postē s̄. **B**
3 **A**ltimo nō quod de cibis dīc
Aug. Diligē inq̄t attendēdū ē. qd
loco 7 tpi 7 psonis cōueniat. ne te
mere flagitia rēphēdam⁹. Fieri. n.
p̄t ut sine aliq̄ vicio cupidinis uel
voracitatē p̄ciosissimo cibo sapiēs
vtat. insipiēs aut fetidissima gule
flāma i vilissimū olus ardeat. 7
sani⁹ q̄s maluerit more dñi p̄sce
re sci q̄ lenticula more Esau. aut
ordeo more iumentoz. dīc. 4. i. q̄lq̄s.
Que requēda sūt i cōuinijis clicoz
vide s̄. cleric⁹ p̄. s. 4. De gula etiā
vide. j. sobrietatē. 7 s̄. ebrietatē.

Habit⁹ An liceat clicis
habitū trāssor
mare. vide s̄. clic⁹ p̄. s. 2. Et
an liceat religiosis. vide s̄. aposta
sia 4. s̄. p̄. **A** In toto illo. c. nō
videt de religiosis aliquid dici. **B**
7 apostasia s̄. s̄. p̄. 7 si. **A** Nec
ibi iste casus tangi videt. **B**

Hebetudo sen-

sus. Hoc vitium secundum Gregorium. 13.
moralis oritur ex gula. Et secundum Lombardum.
2. 2. q. 15. habet rationem peccati in quantum est
voluntaria. ut patet in eo quod est ita affe-
ctus circa corporalia quod de spiritualibus
subtiliter discutere fastidit vel negligit.

Hereditas

dividitur in tres partes
quod appellatur. id est vncie. et habet ista
nota. Septimas. id est septa pars hereditatis.
due vncie. Quadrans. id est quarta pars.
tres vncie. Triens. id est tertia pars. s. quatuor
vncie. Quincius. id est quinq. vncie.
Semis. id est dimidietas hereditatis. id est
sex vncie. Septimus. id est septem vncie.
Bes. id est octo vncie. Dodrans. id est novem
vncie. Detras. id est decem vncie. De-
uns. id est undecim vncie. Appellatio
pro assis vel poderis. id est vncie conti-
nent. Nec in Insti. de heredi. insti. s.
hereditas. **A**. Ibi predicta voca-
bula ponuntur. et dicitur quod tota here-
ditas vocatur assis. sed de pondere
nil dicitur. **B**

Bona defunctorum ad heredes reuol-
unt. etiam illorum quod donati fuerint. C.
de. do. da. Autem. bona. **A**. Et ibi
patet quod verum est quod ad ascendentes et re-
scendentes. Et late vero versus ad etiam
gradum. Et subdit. Et proinde pro eorum
dote et donatione ante nuptias reci-
piant. Si vero sint sine dote accipiant
pro legibus diffinita. siue filios ha-
beat. siue non. dicitur glo. l. p. et more
lucrarent. Sequitur. Si neminem predicti-
ctorum habeat quod relinquunt. eorum bona

fisco social. **B**. in tribus casibus
filij etiam excluduntur ab hereditate patris.
s. quod si pater fuit hereticus. quod bona he-
reticorum sunt ipso iure confiscata. et de
hereticis. cum secundum Lombardum. 6. 2. si commisit cri-
men lese maiestatis. 6. q. 1. si quis. 3. si
erat patronus. vel habebat aliquod ius
sine feudum in ecclesia quod deberet trans-
ire ad filios. et ipse interfecit vel muti-
lauit rectorem vel clericum illius ecclesie.
prodit omne ius et omnem dignitatem quam in
ea habebat. et nihil puenit ad filios
et de pre. l. quibusdam. **A**. Ibi dicitur In-
no. In sacri concilij approbatione sta-
tutum. quatenus si patroni. vel aduo-
cati. aut feudatarii. seu vicedominus. et
alii beneficiarii alicuius ecclesie. per se vel
per alios occidere vel mutilare re-
ctorem vel clericum aliam ipsius ecclesie
ausu temerario presumpserint. patroni
ius patronatus. aduocati aduocatum
feudatarii feudum. vicedominus vicedominum.
et beneficiarii beneficium. per amittant.
dicitur glo. et reuoluuntur ad ecclesiam cui
facta est iniuria. Sequitur. Et ne mi-
nus vindicte quam excessus memoria
progeat. non solum de premissis nihil
perueniat ad heredes. sed etiam
versus ad quartam generationem poste-
ritatis talium in clericorum collegiis
nullatenus admittantur. nec in do-
mibus regularibus alicuius prela-
tionis assequantur bonorum. nisi cum
eis fuerit dispensatum. Glo. ait. Cum
non determinetur a quo possit dispen-
sari. dicitur Job. quod episcopus potest dispensare
et quod papa spiritualiter sibi non retinuit ab-
solutionem. ar. de sen. epico. nuper.

Et subdit. honestū esset q nullas
eps sine lnia pape dispesaret cū ta-
lib. ad timorē alior. **B.** Pnt q
filiū per patrē exheredari certis ex
causis q habēt in. Autē. ut cū. de
ap. cog. §. causas. 7 nō. ex. de iure
iuran. qntauallis. **A.** Ibi glo.
notās causas expsas in allato. §.
causas. coll. 8. dīc. Si filius man-
parētib. intulerit. si quē iniuriā eis
fecerit. si eos criminaliter accusa-
uerit de causa que nō sit aduersus
pncipē uel rem publicā. si cū ma-
leficis cōuersat. si malefic. efficiat
si vitē parentū fuerit insidiatus. si
vpori uel cōcubine ei. se imiscue-
rit. si ex relatiōe filij grātia. dispē-
dia parētes sustinuerint. si p psona
ut rebiro ei. inqētū potuit fideiute-
re noluit. ut ex h parētes literē ab
inclusiōe. 7 filij reqsiti a parētib. fi-
deiutere nolūt. ut pz i dco. §. cās.
Seq. i glo. Et h ad filios mascu-
los tm ptnet. s. de ista fideiussione
ut in eo. §. causas. Seq. Si pbi-
buit eos facere testamētū. si p vo-
lūtātē pentū. imo etiā pter volūtātē
ut i eo. §. seq. anē arenarios aut mi-
mos pseuerauerit. cū p nō fuerit
illu. p fessiois. si filia luxuriosā vitā
egerit cū parentes vellēt eā p posse
totare. 7 nō neglexerint eā marita-
re vsq. ad. 25. annū. An. n. bāc eta-
tē si fornicata fuerit ut sine cōsen-
su pentū se maritauerit ut etiā post
dictā etatē si suo se cōiūperit etiā
p mrimoniū sine voluntate pentū.
videt iusta cā ex bēdatiōis. ut i dco

§. causas. Et ibi glo. Seq. Si pa-
rētib. furiosis rebitā curā nō impē-
verit. Et h obtinet nō solū i filiis s
etiā i qbuscūq. alijs q pnt ab inte-
stato succedē. ut etiā q i testamēto
sūt bēdes instituti. qz pdicti nō solū
pnt exheredari. s. etiā a qcūq. e rneo
in scripē admoneri ut eos pcurare
festinēt. Si aut p b. attestatiōē ne-
gleperint. 7 e rne. i sua domo furio-
sū susceptū sūptib. suis uel pzijs
vsq. i finē vitē sue pcurauerit. et o-
bte successiōē euacuata institutiōe
ipsoz q curā neglexerūt. ita tñ ut
ceca testi capitula in sua maneāt
firmitate. dco. §. causas. Ubi etiā
glo. dīc. Quid si nō faciat testm nec
aliqs e rne. eū pcurauerit. R. Lite-
ri ul agnati sūt bēdes. s. pōt eis au-
ferri bēditas. ut. ff. de his qb. ut idi.
l. 3. Vel dīc q i b casu sic 7 i sequē-
ti eis renegēt bēditas ex suo reli-
cto. i b g videt inclinari glo. 7 b vi-
det vtz p eādē rōnē cū casu sequē-
ti de q stati. Seq. i glo. dco. c. qnta-
vall. Si pentē de carcē educē negle-
perit. Glo. Intellige. i. de captiuita-
te siue fuerit i carcē siue nō. ut i dco
§. causas. p. si vnū. Ubi etiā dīc q
si p literoz negligētiā i captiuitate
decesserit. illos ad successiōē ei. nō
patimē venire q nō festinauerint ei.
redēptiōē cit. pcurare. s. oib. lite-
ris in b negligētib. res vnūsas ab
eodē relictas ecclie ciuitatē. ex q
ozit applicari. iuētario. s. lb publi-
ca attestatiōe celebrādo. ne qd ex
ei. facultatib. pcreat. ita ut quicqd

exinde ad ecclesiā puenit capti-
uorū redēptiōib⁹ pficiat. h̄ ibi. Idē
etiā videt in sibi⁹ causis. videlz q
qn fuerit subuētiō i reliq⁹ magnis
necitatib⁹ denegata subtrahat ne-
gligētib⁹. ⁊ successio in pias distri-
buit causas ppter eādē rōnē. ff. de
legi. l. nō possūt. Ad h̄ etiā facit. ff.
de his q⁹ b⁹ ut indi. l. 3. vbi dī q⁹ idi-
gn⁹ iudicat⁹ ē successiō mulier⁹ a
q⁹ fuerat institut⁹ q⁹ p negligētiā ⁊
culpā suā id egit ut mulier morēt
Dic glo. nō adhibēdo medicū. B
S3 tñ nō licet pētib⁹ liberos. uel li-
teris pētes ab hēditate sua repellē
monachos factos q⁹ uis dum laici
fuerāt i causā ingratitudinis iciderint
iq. q. vlt. c. fi. Idē b̄ s. j. religio p
s. 12. q. incipit. Atz religiosi rē.
z **¶** Atz ad q̄tū gādū durat succes-
sio i hēditate? R. Nō terminat in
q̄rto gādū. sic q⁹ ad ip̄ dimētū mī-
monij. s. durat vsq⁹ ad decimū. 35.
q. 5. ad sedē. **A**. Ibi q⁹ ad succes-
sionē nō videt fieri aliq⁹ gād⁹ de cō-
natio. s. vsq⁹ ad quē numex de cō-
nec. s. pōt⁹ indeterminatē. Et sic i in-
finitū q⁹ usq⁹ mēoria b̄ri de cognati-
one possūt. ut ⁊ filii ⁊ diffus⁹ pōnt
i Insti. de gād. cog. p totū. Tñ ⁊ i
sū. con. l. 2. ti. 5. q. 119. dī q⁹ admit-
tūt cognati i infinitū. ex q̄ gād⁹ atti-
nētie pbat. Qd g⁹ aliq⁹ dicūt de re-
cimo. pōt intelligi et eo q⁹ viz ē q⁹
mēoria vltē cētēdat. Et ut p3 i dēo
c. ad sedē. multū variat cōputatio
respcū successiōis ⁊ mīmonij. Nā
i mīmonio frēs sūt i pmo. ⁊ filiū

eorū i 2. In successiōe nō frēs sūt in
2. ⁊ filiū eorū ad iuicē i 4. ⁊ sic de re-
liq⁹. ut ibi. **B**. Et q⁹ ⁊ quō succe-
dāt vide. j. successio. De bēdū sub-
stitutiōe vide. j. testamētū 2. s. 2.
¶ Atz heredes teneāt ad rebita
defuncti. R. Heredes qdē fm leges
nō tenēt de maleficio testator⁹. nisi
inq̄tū ad eū puenit ul⁹ nisi cū testa-
toze fuerit lis ptestata. tñ fm cano-
nes ⁊ fm psciam heres qlitet tenet
ad oia rebita siue fuerit ex ptractu
siue ex maleficio. uel q̄si. ⁊ siue res
puenerit ad heredē siue nō. siue lis
fuerit contestata siue nō. iō. q. 6. si
ep̄m. ⁊ ex de pigno. ex pntiū. ⁊ de
solu. c. p. ⁊ de vsuris. tua nos. ⁊ de
rap. i lris. ⁊ de sepul. c. vlt. ⁊ de sen.
exco. a nobis. 2. Hoc intellige si
hereditas sufficiat. ut. j. in. s. p̄-
mo dī. Con. i h̄ cōs canoniste. **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 21. **B**
¶ Quid si hereditas nō sit suffici-
ens ad oia rebita? R. fm Ray.
Credo q⁹ i iudicio aie etiā si nō fe-
citiuētariū nō tenet nisi q̄tū suffi-
cit. Distinguo tñ inter legata ⁊ re-
bita. qz rebita tenet sine diminutio-
ne soluē. De legat⁹ nō si tot sūt q⁹
nō remaneat ei legitima. pōt retra-
here suā legitimā. ⁊ iterū q̄rtā fm
q̄sdā si fuerit institutus heres. Idē
hosti. ⁊ Al. **A**. Idē i sū. con. eo.
ti. q. 22. vbi etiā dī q⁹ inuētariū est
scriptura quā d3 heres icboare fm
leges infra. 30. dies a morte testa-
toris. uel postq⁹ scit se heredē institu-
tū. ⁊ describere ibi cōs res defuncti

sub testibus. 7 dz illā p̄ficere infra
60. dies uel infra añū si remote sūt
res. 7 tūc nō tenet creditorib⁹ vl-
tra id qđ inuētū fuerit de heredita-
te. Alī si nō fecerit inuētariū tene-
bit i solidū. C. de iure deli. l. sancim⁹
B. Et de legitima bēs. j. legitima.
¶ Quis ordo tenēd⁹ in soluēdo
creditorib⁹ aut legatarijs? R. p̄m
Ray. Si creditores 7 legatarij sil
ueniāt. p̄ ē satisfaciēdū creditorib⁹
S3 si ueniāt sepatim. literas heres
soluēdo p̄ illū ordinē q̄ uenerūt. dū
tñ nihil faciat dolo. Et creditores
p̄modū ueniētes nō debēt inq̄eta-
re herede nisi remāserit ei de heredi-
tate. s. bñt us suū saluū p̄tra lega-
tarios. S3 si heres scit ul' credit si
ue dubitat qđ bēditas nō extendit
vltra debita. siue fuerint ex p̄tractu
siue ex maleficio uel q̄si. nihil dz
dare legatarijs donec satisfecerit.
Et idē mod⁹ tenēd⁹ est i satisfaciē-
do p̄us creditorib⁹ p̄onib⁹ 7 in iure
potiorib⁹ de quo hēs. j. resitutio 2.
§. 4. §. et. 6. **A.** Et si heres bñc
ordinē mutauerit. p̄. s. soluēdo le-
gatarijs ul' secundarijs creditorib⁹
p̄ qđ potiorib⁹. nō absoluit heres
in foro p̄scie nisi s. faciat iqrāter
reputās. s. bēditatē ad oia soluēda
sufficē. uel nesciēs bñc esse potiorē
creditorē p̄m **Al.** 7 hosti. ut in sū.
con. l. i. 2. n. §. q. 94. ubi etiā dīc glo
Ray. qđ sic p̄ores seu potiores cre-
ditores ab alijs p̄uēti nō debēt in-
q̄etare herede ita nec illos q̄ ab eo
emerūt res q̄ p̄cia i legata uel fi-

dei cōmissa ul' alios creditores p̄-
cesserunt. ut in. l. sancim⁹. j. allata.
Itā ut i hac. l. p3 creditorib⁹ potio-
rib⁹ p̄uacius p̄ legatarios. 7 etiā p̄
alios creditores iseriores q̄ p̄ ab
bēde accepūt. **B.** Et nō qđ heres
p̄t reducere añ oia expēsas funerj
7 etiā alias necias q̄s fecit cā he-
reditas. ut in testamēto inuētario
7 b⁹. Et breuiter qñ debita totā bēdi-
tatē hauriūt. heres dz ē immunis a
lucro. sicut 7 a gūamine. C. de iure
deli. l. sancimus. §. 7 si p̄fatā. cū se-
quētib⁹. Itē nō qđ l3 obligatio te-
statoris trāseat ad bēdē. nō tñ p̄-
riculū p̄iurij 7 b⁹ mōdi q̄ nō p̄nt ex-
cedē singularē p̄sonā. Idē hosti.
7 **Al.** **A.** Idē i sū. con. dē. q. 94.
ubi etiā i s. ponit exēplū de fractiōe
voti. que nō trāsit i herede. **B.**
¶ Quid si p̄les sint bēdes. quō te-
nēt ad debita ul' legata? R. Regu-
laritē tenet q̄libet bēs p̄ bēditaria p̄-
te. C. de acti. bēdi. l. 3. **A.** Poti⁹ ē. l.
2. q̄ incipit. p̄ bēditarijs. **B.** Exci-
piūt qñq; casus. p̄ si aliqd sit i obli-
gatiōe faciēdi ul' nō faciēdi. tūc. n.
q̄libet tenet i solidū. ff. de p̄bo. ob. i
executiōib⁹. §. 2. ut si testator p̄mi-
sit se aliqd op⁹ facturū. uel p̄misit p̄
se 7 p̄ bēdē nō fieri q̄ min⁹ p̄ fundū
suū ire liceat. hic q̄libet herede i so-
lidū obligat. 2. casus ē si res q̄ dz
resutui in solidū possideat ab vno.
C. de bēdi. acti. l. 2. et. ff. cōm. l. s.
mibi. §. heres. 3. in alimētis lega-
tū. p̄ uolūtate testatū uel iudiciū uel
ab vno i solidū. uel a p̄lib⁹ p̄ p̄rib⁹

6

resignat petunt. ff. de alimē. lega.
l. 3. 4. si testator ab vno heredū le-
gauit creditori hēditario cōpēsan-
dū aīo. tūc ille heres on⁹ sustinebit
vsq; ad quātitatē legati. **A.** vide-
licet ut heres soluat sibi integ⁹ le-
gatū. uel si creditor noluerit lega-
tū. heres soluat sibi de portioe sua
tantā q̄titatē ad quāta ascēdit le-
gatū. ut in l. q̄ statim seq̄. **B.** ff.
de leg. 2. l. cū ab vno. **9** in expēsis
funeris vxoris q̄ non tñ astringit
heredes p hereditarijs portioib⁹
B. etiā virū p portione q̄ puenit ad
eū de dote vxoris. **A.** utputa si
ad eū puenerūt centū. 7 in heredi-
tate ducenta sūt. ipse vir tenet pro
tertia. 7 heredes pro duab⁹ partib⁹
ut in l. veluti. de qua. j. **B.** ff. de
reli. 7 sumpti. fune. l. aliq̄tēs. et. l.
veluti. **A.** Predicti etiam casus
norant in sū. con. l. 2. ti. 5. q. 95.
fm Ray. 7 Hosti. **B.**

1 **Q**uid si heres ē pupill⁹ nūq̄d
pōt differri debito⁹ solutio p̄ceptu
pupillaris etatis. **R.** **Ad.** ut. C. de
acri. heredi. l. sub p̄ceptu.

8 **P**one q̄ bēs ul executores no-
lūt solue⁹ q̄ testator i pios vsus le-
gauit. nec satisfaccē creditorib⁹ ut di-
xit. q̄d fiet. **R.** Per ep̄m loci p̄mis-
sa monitiōe ad b cogēdi sūt. et de
testa. tua nob. 7. c. Jobānes. etiā si
a testatore id p̄tigerit inēdici. **Itā**
7 si defūct⁹ p̄hibuerit ne ep̄s se iro-
mittat. talis p̄hibitio nō valz. ut in
de cō. c. tua. Heredes q̄s testator te-
net instituere vide. j. testamētū 2.

Heremita **U**tz heremita
vita seu solitaria sit p̄fectior
q̄ congregationis religio. **R.** fm
Lix. 2. 2. q. 138. Vita socialis ne-
cessaria ē ad exercitiū p̄fectiōis. qz
mutuo se instruūt vbo 7 exēplo 7
correctiōe. q̄ ad p̄fectionē pducūt
Solitudo aut cōp̄tit iā p̄fectis q̄
alio⁹ regimine nō indigēt. Sic ḡ
illud qd iā p̄fectū est p̄minet ei qd
ad p̄fectionē exerceat. ita vita solita-
ria si debite assumat p̄minet vite
sociali. Si tñ absq; exercitio prece-
dēt talis vita assumat ē piculo sis-
tima. nisi suppleat p̄ oīnā gratiā.
Utz religiosi mēdicantes pos-
sint vitam heremiticā eligere. **R.**
P̄nt de lūia suozū maioz 7 cellas
sue habitacula in heremo siue lo-
cis vbi nō sūt hoīz habitatio de p.
pinq̄ p̄nt acq̄rere 7 etiā mutare. ex
de excef. pla. cū ex eo. l. 6.

Hereticus 1° coit.
eticus est qui de fide falsā opi-
nionē iuenit uel inētā seq̄. 24. q. 1.
hec est fides. 2. q. 3. hereticus. imo
etiā q̄ circa fidē dubi⁹ est. ex eo. c.
p̄. Et intelligendū est esse dubiū cū
qui determinate in dubietate per-
sistit. Secus de illo qui temptat de
fide cū dolore cordis. Itē heretic⁹
est ille qui male sentit de ecclesie
sacramētis. **A.** s. aliter sentiēdo
de baptismo. p̄ctōz p̄fessioe. eucha-
ristia. matrimonio. 7 de reliq̄s sa-
cramentis. q̄ predicet 7 obseruet

sacroscā romana ecclesia. ut i. c. de q
statim. **B.** ex eo. ad abolendā. 3.
q. male sentit circa veritatē scripture
sacre. 24. q. 3. heresis. 4. q. aduer
sus romanā ecclesiā agit. 7. ei⁹ di
gnitatē a dñō traditā auferre co
nat. dis. 22. c. 5. **A.** Ibi dñ. Qui
romane ecclesie privilegiū ab ipso
oīz sūmo ecclesiarū capite traditū
auferre conat. pculdubio i heresim
labit. **B.** Quis pōt nō ita ppe
dñ bēticū q libet excoicā. 4. q. 1. Q
aut. Silic⁹ 7 symoniac⁹. i. q. 1. q. 1. q. 1.
A. Idē etiā cas⁹ nōn i sū. con. li.
p. ti. 5. q. 1. Adūcēdū qz q ille dñ te
retic⁹ q i dubijs pūctū ad salutē
nō vult acq̄escē declarandi dñi pa
pe. 24. q. 1. h ē fides. Silic⁹ bētic⁹ ē
q pūctū affirmat exerce vīsuras
nō ē pctm. ut i cle. ex gūi. de vsur.
Ite nōndū q l3 q5 ex igrātia lēat
opionē bēticā nō ē bētic⁹ si refert se
ad intellectū ecclesie. ut subijcit se ei⁹
correctiōi. ex te sū. tri. 7 fi. ca. dāna
mus. ad fi. **I**te nō ē bētic⁹ q snie sui
errori nō pūctū ad bētic⁹ q nō cau
ta sollicitudine veritatē par⁹ corrigi
cū iuenerit. 24. q. 3. dixit apls. **B.**
Quid ppe facit bēticū? **R.** fm
pe. Ad rōnē bēticū duo cōcurrūt
Quū ē i rōne. s. heresis iūiū. **A.** s
error erga credēda. ut p3 i sū. con.
eo. ti. q. 2. vbi ponūf q i isto. s. hñf
B. Altez i volūtate qd ē heresis
cōplemētū. ut qz pūctū a fide
reniat. Et talis ppe dñ bereticus.
Con. l. 10. in 4. addēs. q si q5 er
ret in his ad q explicite credendū

nō tenet. nō ē beretic⁹. ut si q5 pu
raret Jacob fuisse patrē Abrahā
h⁹ mōi 7 cū cognoscit h⁹ ēē ptra ve
ritatē fidei 7 scripture. credit ei. silic⁹
7 circa ea de qb⁹ inter doctores sūt
opiniōes. donec p ecclesiā determi
natū sit. ut idē l. 10. ponit i pma pre
q. 32. An excuset scolarij q tenet opi
nionē sui doctoris bates. j. opinio.
E Atz beretici sūt vitandi. **R.** 2
Possū 7 debeo eos monere 7 indu
cere ut ad verā fidem redeant. In
alijs nō licet eis coicare. quia ex
coicati sūt. 43. dis. In mādag. **A.**
Clarius videt facē ex te heret. ex
coicam⁹. cōiūcto. c. cū voluntate. re
sen. exco. **B.** Atz aut cū eis uel
cū alijs infidelib⁹ sit publice dispu
tandū. habes. j. infidelis. 5. 3.
E Officiū inq̄sitiōis bereticorū 3
pdurat p mortē sūmi pōtificis etiā
q ad negocia nō cepta. uel q nōdū
emerferūt. ex eo. ne aliq. li. 6. **A.**
Et ibi p3. q b intelligit qn cōmis
sio facta ē a papa. **B.** S3 nō pnt
pcedēz epōs 7 supiores. nisi i lris
sit expūsi. Si tñ aliqd de eis intel
lexerint debēt pape nūciare. ex eo.
li. 6. inq̄sitores. **A.** Et ibi p3 q
ad istam renūciationē tenent. **B.**
Ite nō pnt nec debēt se intromitte
re de dinatidib⁹ seu sortilegijs. **A.**
Al. n. d3 tales relinq̄re suis iudi
cibus puniēdos. ut in. c. accitfat⁹.
de quo. j. **B.** nec de qōnib⁹ vsu
rarū. etiā ptra illos qb⁹ restitutio
nē vsuraz in pnia p heresi iūi perūt
7 illi se 7 sua ad hoc obligauerūt.

et eo. accusat. §. sane. et. §. se. li. 6.
A. Districte tñ tenet inq̄sitores p.
cedere p̄tra p̄tinaciter affirmantes
exercere vsurā nō esse p̄ctm̄. ul̄ p̄tra
diffamatos uel suspectos re b̄m̄di
tanq̄ p̄tra bereticos uel diffama
tos seu suspectos re beresi. ut i cle.
et graui. re vsuris. **B**

4 **C** Prates schares. **A.** q̄buscūq̄
officijs fungat̄. ut i. c. excoicam⁹ re
q̄. j. **B.** debet moneri. et etiā si ne
cesse ē cōpelli p̄ ecclesiasticā censurā.
A. s. p̄ metropolitanū et ceteros
cōpuinciales ep̄os. ut ibi. **B.** cēs
bereticos ab ecclesia tenotatos re
suis puincijs exterminare. et cū re
nouo q̄s eligi p̄tātē perpetuā seu
tpalē. re h̄ iurare. Et si p̄p̄ suā ne
gligentiā aliq̄s talis dñs fuerit ex
coicac⁹. et nō satisfecerit. j. annū. d̄z
intimari pape ut ipse cēs vasallos
ei⁹a fidelitate ipsi⁹ renūciat abso
lutos. et trā suā catholicis exponat
occupandā. et illū si exp̄dire vide
bit a sua dignitate reponat. et eo.
excoicamus. §. moneant.

5 **C** Archiepi et ep̄i q̄ circa extirpā
dos hereticos fuerint negligentes
debēt reponi et alij substitui q̄ h̄ ve
lunt et possunt. et eo. excoicam⁹. §. si.
A. Ibi dñ. Adhucim⁹ insup ut q̄li
bet ep̄s uel archiep̄s. p̄se aut archi
diaconū suum. uel alias honestas
idoneasq̄ p̄sonas bis aut saltē se
mel i āno p̄p̄riā parochiā i q̄ fama
fuerit bēticos habitare circueat. et
ibi tres uel plures boni testimonij
viros. uel etiā si exp̄dire videbitur

totā viciniā iurare cōpellat. et si q̄s
ibidē bēticos sciuerit. uel aliq̄s oc
cultra cōuenticula celebrātes seu a
cōi cōuersatiōē fidelijū vita et mori
bus diffidētes. eos ep̄o studeāt in
dicare. ipse aut ep̄s ad p̄ntiā suā cō
uocet accusatos. q̄ nisi se ab obie
cto reatu purgauerint. ul̄ si p̄ pur
gationē exhibitiā in p̄stinā fuerint
relapsi p̄fidia. canonicē puniat. Si
q̄ p̄o ex eis iuramētū religionē ob
stinatiōē dānabili respuētes iurare
forte noluerint. et h̄ ipso tāq̄ here
tici reputet. Nolum⁹ igit̄ et mādā
mus. et i p̄tute obie districte p̄cipi
mus. ut ad h̄ efficaciter exequēda.
ep̄i p̄ dioceses suas diligēter iungi
lent si canonicā voluerint effugere
vltionē. Si q̄s. n. ep̄s sup expurgā
to re sua diocesi bēticē puitat⁹ fer
mēto negligēs fuerit uel remissus
cū id certis indicij appauerit. ab
ep̄ali officio reponat. et in locū ipsi⁹
alter substituat idoneus qui velit
et possit bēticā cōfūdē puitatē. **B**

6 **C** Sz q̄liter inq̄rēdi sūt beretici
R. Si papa dat certā formā. illa
tenēda ē. Al̄ p̄nt q̄ri p̄ accusationē
inq̄sitionē et renūciationē. Itē te
nēt diocelani p̄ se uel p̄ alios saltē
semel in āno q̄rere bēticos vbi fa
ma ē eos habitare. et illos q̄s cre
dūt aliqd re h̄ scire debēt cōpellere
iurare. ut indicent si q̄s b̄nt suspe
ctos p̄p̄ occultā cōuenticula ul̄ aliā
fig. et eo. excoicam⁹. §. adhucimus.
Suspect⁹ si vocat⁹ p̄hitef. et sperat re
correctiōē. p̄t ei iūgi p̄nia salutarj.

si autē negat. et tñ sit infamatus. indi-
cei purgatio. quā si nō prestiterit
excoicabit. et vsq; ad satisfactionē
condignā ab omnib; euitabit. Et
si per annū sic steterit. ex tñc velut
hereticus cōdēnet. ut in dco. c. ex-
coicamus. §. qui aut.

1 **¶** Quali pena hereticus puniatur? **R.**
Quadrupli. s. excoicatio. repositio.
tūc. rex ablatio et militari persecu-
tione. Excoicatio. qz ois hereticus
siue occultus siue manifestus. ē ipso
iure excoicatus. 24. q. 1. c. p. et. 2. ex
eo. ad abolendā. **A.** Clarus est eo.
excoicatus. p. et. 2. **B.** 2. repositio.
tūc. qz idistincte siue clericus siue laicus
etiā papa uel ipator uel qlibet alius
diz reponi ab oi dignitate. 40. dist. si
papa. 24. q. 1. q. p. tra pacē. **A.** Ibi
dicit. Qui p pacē ecclie sūt. si digni-
tatem aut cingulū militie bāt. nō
nudēt eis. Si aut puati sūt. si qdē
nobiles sūt. suay subay pscriptio.
nō patiant. Si aut tūc biles. nō solū
corpe pterēt s etia exilio perpetuo
castigēt. **B.** et ab oi officio et bñ-
ficio expoliari. Et si clericus sit dī re-
gradari. et tñm qlibet talis dī re-
linq arbitrio sc̄laris p̄tā. aiadu-
fide rebita puniēd. s. crematione.
A. De ista crematione nō videt in
iure bñ de p̄suetudine. **B.** nisi cō-
tinuo p̄ replecionē erroris ad fidē
velint reuerti. et errorē suū abiurare
et satisfactionē exhibē. **A.** Istud
cōtinuo de p̄suetudine ab aliqbus
obseruat de p̄ma sessio iudicā p̄ma
die qua examinat b̄ cā. ita etiā qz b

faciat sp̄te. et nō tñ metū p̄batio.
nū et cruciatuū p̄m glo. Ray. et sū.
con. li. p. ti. 5. q. 4. ubi b̄ notat p̄m
Ray. **B.** Et sic redeñtes debēt p̄-
petuo carceri detruā. ex eo. excoi-
camus. 2. **A.** §. si q. ubi dī qz si
postq fuerint repleti redire volue-
rint ad agēdā penitentiā cōdignā. i
p̄petuo carcere detruā. Et sic hic
nil dī de illa cōtinua et sp̄teanea re-
uersio. s. dī eo. ti. c. ad atolēdā. ubi
etiā dī de puatio ab officio et bñ-
ficio. **B.** Et nō qz etiā sūt relinque-
di iudicio sc̄laris qz repleti fuerint
incidisse i abiuratiā heresim. ut. j. he-
reticus. 2. §. si 7 duob; sequētib; et
hic. §. an p̄t. 3. puniē rex ablatio.
ne. qz bona eoz oia ipso iure sūt cō-
fiscata. s. tñ executio ipsi p̄fiscatio.
nis uel bonoz occupatio nō dī fieri
p̄ p̄ncipes sc̄lares anq p̄ iudicē ecclie.
si alia sūa sup ecclie crimine fuerint
p̄mulgata. ex eo. cū p̄m. li. 6. **A.**
Et si tales erāt clerici eoz bona cō-
fiscat ecclie cui re hūebāt. Et idē si
erāt laici ecclie i tpali iurisdictione
subiecti. Alioz p̄o laicorū bona p̄n-
cipibus. ex eo. excoicamus. et dist. 8. q.
iure p̄m Ray. et in sū. con. dca. q. 4.
B. 4. puniē militari persecutione.
qz si alie nō p̄t fieri. manu armata
sūt ab eis bona oia auferenda. De
pena credentiū heretico. et fautorū
bates. j. §. iz. qui incipit. Quam
penā rē.

¶ Quid si hereticus habeat filios
catholicos nūqd illi saltē bātēbūt
bona p̄ris. uel partē? **R.** Non. ut

8

bates hic. §. pcedenti. 7 s. heditas
§. 2. A. hoc pbat et co. pgetis
Qd. c. corrigi. l. manicheos. C. co.
q pmittebat cōsanguineos carbo-
licos succedē hereticis. qd vetat in
dcō. c. pgetis. Qd videt intelligē-
dū. qñ p publice pdicant cōtra fi-
dem catholicā uel publice profes-
sus ē uel defendit errozē. uel corā
plato suo cōfessus est. uel cōuict⁹.
aut finaliter cōdēnatus. et de pbo
fig. super quibusdā. fm Ray. 7 in
su. con. li. p. ti. i. §. q. 1.

9 **¶** Qualit aut cleric⁹ p heresim
regdat? dicat tradi pti scari. hēs
s. regdato. §. 3. Et an ois regda-
tus sit tradend⁹ bates ibidē. §. 4.

10 **¶** Quid de vassallis hereticor⁹?
R. Absoluti sūt a debito fidelitatis
homagij 7 totius obsequij qcuq;
lapsis manifeste heresim aliquo
pacto quacūq; firmitate tenebant
astricti. et eo. c. vlt. Idē de vassal-
lis dñor⁹ qui sūt negligentes pira
hereticos. ut s. §. 5. dictū est.

11 **¶** Quā penā incurrūt credētes.
receptatores. defensores. 7 fauto-
res hereticor⁹? R. Quilibet talis est
excoicat⁹. 7 si nō satisfecerit infra
annū extitit ipso iure ē infamis. nec
ad publica officia seu pñlia nec ad
eligēdos alios ad b. nec ad testi-
moniū dz admitti. nec pōt condere
testamētū. nec ad alicui⁹ hereditatē
successionē accedere. Null⁹ q; eis
sup qcuq; negotio. s. ipse alijs co-
gitur rñdere. Si iudex est. ei⁹ finia
nō valet. Si aduocat⁹. nō admittit

titur eius patrocinū. Si tabellio.
nō valet eius instrumenta. 7 sic in
similib⁹. Si pō sit cleric⁹ ab oī of-
ficio 7 bñficio dz deponi. Et illi q
tales postq fuerint ab ecclia deno-
tati evitare cōtēpserint. detēt excoi-
cari. Probat h oia et eo. excoica-
mus p. §. credētes. Itē oēs clerici
q talib⁹ exhiberēt ecclesiastica sacra
uel traderēt ecclesiastice sepulture
aut elyas seu oblatiōes eoz recipe-
rent. detēt pvari suo officio. ad qd
nūq; restituent sine indulto sedis
apostolice spālī. Similiter 7 regu-
lares quoz etiā priuilegia in illis
locis. A. i. diocesi ut. j. §. sane.
B. nō seruent eis. ut i dcō. c. excoi-
camus. §. sane clerici. Et nota q
ipsi credentes heretici sunt dicendi
et eo. excoicamus. 2. A. ibi dicī
Credētes eoz erroribus hereticos
similiter iudicamus.

12 **¶** Si heretici conuertant. nūqd
restituent eis uel eoz filijs bona?
R. Nō. sed ipso iure omnia confis-
cata sunt. et eo. vrgentis. 7. c. cū
fm. li. 6. A. nisi eis ad cor re-
uertentibus 7 abnegantibus here-
ticorū consortiū misereri aliquis
voluerit. dicto. c. vrgentis. Et pu-
to q ista misericordia possit habe-
ri ab eo ad quem bona p cōfiscā-
tionē deuoluntur. de quo s. §. 1.
ad finē. in additione.

13 **¶** Qualiter heretici ad fidem re-
deuntes recipi debent? Respon-
deo. Debent ad arbitriū sui episco-
pi abiurare errorem. 7 q firmiter

q 2

157
et eo. quicūq. li. 6.

2 **U**berenci cū omnib⁹ fautoribus modo dictis. A. s. credentibus. receptatoribus. defensorib⁹. et fautorib⁹ eo. ut in dec. c. quicūq. B. et ipsorū filij vsq. ad secundā generationē ad nullū ecclesiasticū beneficium seu officiū publicū admittant. Aliter irritū est. et eo. quicūq. Et intellige per lineā paternā. nā per maternā non puniunt. nisi vsq. ad primū gradū. et eo. c. statutū. A. Ibi etiā dñs hoc sane de filiis et nepotib⁹ hereticorū credentib⁹. et aliorū b⁹ quitalet esse uel etiā tales decessisse probant. intelligēdū esse videt. nō aut illoz quos emēdatos esse cōstituit et reincorporatos ecclesie vnitati. et pro culpa b⁹ ad mādātū ecclesie penitentiā recipisse quā ipsi iam p̄fecerint uel humiliter p̄secutioni ei⁹ insistant uel parati fuerūt ad recipiendū eandē. B. Itē oēs viri ecclesiastici qui ad p̄ces taliū receperūt dignitates uel beneficia ecclesiastica priuati sūt. et si receperunt sciēter nō debent in posterū admitti ad talia uel similia. Itē filij taliū personarū nō sūt in potestate paternā sed sūt sui iur. i. ut dicto. c. quicūq.

3 **Q**uid si quidā dñs in egritudine recubarent perierunt hereticos cōsolaturos ut ab eis secundū consuetudinē eoz cōsolationē recipient. A. per manus impositionē ut i. c. filij. de q. j. B. et sic decesserūt. sed modo filij uel heredes volūt pba-

re et ipsi defuncti nō sane mētis effecti suscepērunt. uel post p̄dā loq̄lā nūq. d. audiri debent. et R. Si tales dñs viuebāt erant diffamati uel suspecti de heresi. uel si p̄stiterūt q. ipsi sane mētis exītes petierūt. heredes nō debēt admitti. aliōq. n. admitti possūt ad pbandū nō per v̄cores filios familiares aut aliq. de suis s. per testes fidedignos et fidei celatores. et eo. filij. li. 6.

4 **I**lli q. post abiurationē erroris uel postq. se p̄prij antistitē examinatione purgauerint de p̄tensi fuerint in abiuratā heresim recidisse q. uis sine vlla penitus audientia relinquēdi sint iudicio seculari. si tñ penitentie signa in eis appareāt manifesta et penuerint humiliter sacramēta penitentie et eucharistie nō sūt reneganda. et eo. sup. eo. li. 6.

5 **I**n inquisitione criminis heresis etiā excoicati et particeps atq. socij criminis ad testimoniū admittūt. p̄feram in defectū aliarū p. bationū cōtra hereticos. credētes fautores. et defensores eorum. si ex numero testū aut personarū tam reponentiū q. contra quos reponit qualitate et alijs circumstantijs nō falsa dicere p̄sumant. et eo. in fidei. li. 6. Similiter illi admittūt qui super facto heresis iurauerunt dicere veritatē tam de se q. de alijs et eā celando p̄iurauerūt et postea velint corrigere dictū suū contra se et alios si manifestis indicijs apparuerit tales non leuitate aut odio

seu pecunia sed celo fidei velle re-
uelare et eo accusatus. li. 6.

6 **P**residentes regimini alicuius
loci. lz sint excoicati. uel de facto 7
nō de iure iurisdictionē habeāt. ad
requisitionē ordinariōrū uel dele-
gatorū ipsorū aut inquisitorū. **A**
non valentiū sine more dispendio
uel negocij periculo recursū habe-
re ad superiores qui legitime in lo-
cis ipsis possint iusticiā erequi. ut i
c. p̄sidentes. de quo. 7. **B.** possunt
7 debēt cōtra hereticos. credētes.
fautores 7 receptatores 7 defen-
sores eorū suū officiū exercere. 7 illi
qui requirūt eos nō incurrūt aliquā
iniam. n̄ dictis p̄sidentib⁹ ppter h̄
in alijs nullū ius est cōcessū uel p-
missū. et eo. p̄sidentes. li. 6.

7 **S**uspect⁹ de heresi 7 ob h̄ citat⁹
7 quia nō cōparet excoicatus est. si
excoicationē p̄ annū sustinet et tūc
est velut hereticus cōdēnandus. et
eo. cū cōtumacia. li. 6.

8 **A**ccusat⁹ de heresi uel suspect⁹
vel heretici suspiciōe q̄ heresim i iudi-
cio abiurauit 7 p̄ ea cōmittit i ipsā
cēse relapsus lz antea ipsū heresis
crimē nō fuerit plene pbatū. Sed
si levis suspitio fuit nō debet iudi-
cari relapsus sed aliter grauiter pu-
niri. et eo. accusatus. li. 6.

9 **Q**ui in vna heresis specie. siue
in vno articulo ul' sacramēto erra-
uit 7 p̄ ea abiurauit simpliciter here-
sim. si postea errat in alio relapsus
ē iudicād⁹. et eo. accusat⁹. li. 6.

10 **I**lle de cui⁹ lapsu in heresim añ

abiurationē p̄stiterat ul' nūc p̄stat.
si p̄ ea hēricos receptet. reducat ul'
associet. eis donet munera siue mit-
tat. uel fauorē impēdat q̄ excusari
nō possit. **A.** seu etiā visitet. de cō.
c. accusat⁹. **B.** iudicari oz relaps⁹
et eo. accusat⁹. li. 6.

11 **Q**uid si q̄s p̄ceptatiōe hereti-
corū. **A.** uel etiā p̄defensiōe seu fa-
uore. de cō. c. accusat⁹. **B.** 7 nō qz
eēt hētic⁹ sub obligatiōe bonorū in-
quisitorib⁹ se astrinxerūt ad recipi-
endā p̄niam. 7 ea iūcta 7 nō pacta
recesserūt. **R.** Cogi velēt hēdes in
bonis ad cōplēdū. **A.** Verū ē si sit
p̄nia in bonis t̄p'alib⁹ inuicta p̄fici-
ens ad salutē. ut ibi. **B.** Secus
si talis solū se obligauit ad penitē-
tiā quā inquisitores vellēt inuige-
re. 7 ea nondū inuicta recesserūt. et
eo. accusatus. s. si p̄o. li. 6.

12 **U**bi qd post mortē hērici poterūt
occupari bona ei⁹ si de hēci nō fue-
rit in ei⁹ vira reclaratā. **R.** Pote-
rūt si postea reclarat⁹. et eo. accusa-
tus. li. 6.

13 **S**acerdotes q̄ instruit hēricos
de celāda h̄i ac 7 b̄. velēt pena re-
bita castigari. Religiosi etiā hērici
sūt grau⁹ puniēdi alijs. et eo. accu-
sat⁹. li. 6. **A.** s. si vbi d̄r. Sacer-
dotes 7 alijs clerici q̄ negociū inq̄-
sitionis instruēdo citatos hēricos
uel eorū credētes de celāda p̄itate
uel dicēda falsitate seu eos indebi-
te literādo inuēti fuerint impēdire.
cū nō sit dubiū ipsos ea facē in fa-
uorē hērice p̄auitāq̄ p̄ inquisitores

a talibus cōp̄sci p̄nt 7 pena debita
castigari. tam p̄ captione p̄sonarū
q̄ al. put culpa egerit relinque-
tis. Religiosi etiā sūt imurationis
pena. i. carcerationis. eē eo. c. p̄st.
Sequit. uel al. graui⁹ puniendi q̄
seculares si inuenti fuerint in be-
resi uel similib⁹ reliquisse. **B**

14 **C** Statutū loci p̄ qd̄ impediret ne-
gociū inq̄ sitōis b̄t̄icorū nō valet
A. siue ip̄e diat̄ directe siue indire-
cte. ut i. c. statutū. de q̄. j. **B**. 7 dñi
A. uel alij q̄cūq; rectores. ut ibi.
B. tenēt illud exhibere. **A**. dio-
cesano loci uel ei⁹ vicario. seu inq̄-
sitorib⁹. 7 **B** sine more dispendio.
ut ibi. **B**. 7 corrigere. **A**. i. oio
reuocare si necesse fuerit. uel saltē
eatenus moderari q̄ per illud inq̄-
sitōis processus nō impediat. uel
aliquatenus retardet. ut in. c. quod
sequit. **B**. eē eo. statutū. li. 6.

15 **C** Inq̄sitores in certis puincijs
p̄nt p̄cedē simul uel separatim p̄nt
negocij utilitas suadebit. eē eo. ut
officiū. li. 6. **A**. Et ibi p̄z q̄ hoc
obtinēt qñ in aliquibus locis sunt
plures deputati simul. **B**

16 **C** In examinatioē testiū p̄tra b̄t̄i-
cos. **A**. i. sup̄ crimē b̄t̄is ipsiq;
cōtingētib⁹. ut i. s. x̄rū. de q̄. j. **B**
det̄et interesse due religiose p̄sone.
A. 7 discrete. ut ibi. **B**. 7 si p̄t
fieri p̄ publicā p̄sonā p̄scribi testiū
dicta. eē eo. ut officiū. s. x̄rū. li. 6.
A. Et ibi patz q̄ si p̄sona publi-
ca comode nō p̄t̄ haberi ista con-
scriptio d̄z fieri p̄ duos viros ido-

neos. **B**. Et q̄ dē religiosi q̄ fue-
runt notarij. **A**. in seculo. ut ibi.
B. 7 alij q̄b⁹ iniūctū est. **A**. a se-
te aplica tabellionat⁹ officiū. etiā
tpe religiōis rōne negocij inq̄sitio-
nis cōtra hereticos ut ibi. **B**. te-
nent ad cōscribendū. ut in d̄cō. c. ut
officiū. **A**. si fuerint p̄ dictos in-
quisitores requisiti ut ibi. vbi etiā
patet q̄ in hoc negocio etiā clerici
possūt exercere tabellionat⁹ officiū
lz ipsi uel etiā p̄fati religiosi sūt in
sacris. **B**

17 **C** Inquisitores si opus fuerit pos-
sunt inuocare auxiliū brachij se-
cularis 7 contradictores per cen-
suram ecclesiasticā cōpellere. non
obstantib⁹ p̄uilegijs concessis q̄
buscūq; personis uel religiosis uel
vniuersitatib⁹. **A**. cuiuscūq; cō-
ditionis dignitatis uel gradus re-
ligionis uel ordinis specialiter uel
generaliter sub q̄cūq; forma ver-
borū concessis uel in posterū con-
cedendis. 7 possunt sic compellere
etiā appellatione post posita. ut ibi
B. nec etiā cōstitutione de duab⁹
diet. **A**. s. eē de rescrip̄. nōnulli.
vbi cauet ne quis per litteras apo-
stolicas possit trahi ad iudiciū vltra
duas dietas eē suā diocessim. **B**
eē eo. ut officiū. li. 6.

18 **C** Omnes rectores locorū req̄-
siti a diocesanis uel eorū vicarijs
seu ab inquisitoribus tenent iura-
re seruare 7 seruari facere consti-
tutiones contra hereticos. fauto-
res 7 defensores eorū 7 eorū filios.

q. 4.

7 nepotes. **A.** a sede apostolica p.
mulgatas ac etiam approbatas.
dcō. c. ut officiū. **B.** Et qui iurare
noluerit 7 seruire, habetur ut infa-
mis 7 hereticorū fautor 7 defide su-
spectus. nec debet haberi pro dñio
nec ad aliquod officiū publicū vl-
terius assumi 7 ea q̄ interim ut re-
ctor fecerit nullā habēt firmitatē.
eē eo. ut officiū. li. 6. in fi.

19 **E** Debent oēs rectores in hoc ne-
gocio parere diocesanis 7 inquisi-
torib⁹. nec aliquo modo debēt co-
gnosceret hoc crimine nec captos
literare 7 h⁹. **A.** i. diocesanorū ul'
inquisitorū iudiciū sententiā seu p-
cessū directe uel indirecte impedire
ut in. c. qd sequit. **B.** Aliter sunt
excoicati. 7 si sustinuerint per annū
A. aio pñaci ut ibi. **B.** cōdēna-
ri debēt tanq̄ heretici. eē eo. ut inq-
sitionis. li. 6. **A.** ubi etiā idē sta-
tuit p̄tra oēs q̄ sciēter in p̄dictis re-
terint p̄siliū auxiliū uel fauorē. **B.**

20 **E** Cōcessū est inquisitoribus cō-
mittere citationes 7 denūciationes
siniar. Itē auctoritas aduocandi
peritos. **A.** put expedierit ut eis
assistāt. 7 i serēdis b⁹ sentētijs p̄be.
ant p̄siliū opportunū. ac q̄ eis sup
his bñiliter pareāt in r̄tute oīe diē-
tie iniūgendi ut in. c. cōmissi. re. q̄. j.
B. 7 clerū 7 pplm loci put vide-
rint expedire negocio fidei. Itē p-
cedendi cōtra illos qui in puincia
eorū cōmiserūt ipsū crimen heresis
etiā si ad aliā se trāstulerint. Item
faciendi sibi assignari a quocūq̄ li.

broz in quib⁹ essent aliqui p̄cessus
cōtra hereticos. **A.** uel alia scri-
pta in quib⁹ inquisitiones facte 7 p-
cessus per quoscūq̄ auctoritate se-
dis aplice uel legatorū eius habiti
cōtra hereticos cōtinent ut ibi. **B.**
7 circa hereticos incarceratos vna
cū p̄latis quib⁹ subsunt penā eorū
mitigandi uel mutandi. Itē p̄uan-
di uel priuatos nūciādi dignitati-
bus uel alijs beneficijs ecclesiasti-
cis. 7 officijs publicis 7 honorib⁹
oēs hereticos 7 fautores. **A.** 7
credentes receptatores 7 defenso-
res eorū. ipsorū quoq̄ filios 7 ne-
potes ut ibi. **B.** Sunt autē dioce-
sani requirēdi. **A.** uel eis absen-
tibus eorū vicarij ut ibi. **B.** 7 de
eorū consilio faciendū nisi ipsi sci-
enter talibus cōtulissent. **A.** s. di-
cta beneficia p̄fatis hereticis seu
cōplicibus. tunc. n. ipsi diocesani ul'
eorū vicarij nō sunt requirēdi. sed
potius a suo iudice puniendi. ut in
tertu qui sequit. **B.** eē eo. ut cō-
missi. li. 6.

21 **E** Contra xpianos qui efficiunt
iudei uel redeunt ad iudaismū etiā
si infantes uel metu mortis essent
baptizati. procedendū est sic cōtra
hereticos. Similiter etiā p̄tra eorū
fautores. **A.** tanq̄ contra fauto-
res. receptatores hereticorū 7 eorū
defensores. si p̄fati fuerint de hoc
confessi aut per xpianos uel inde-
os cōuicti. ut in. c. re. q̄ statim. **B.**
eē eo. contra. li. 6.

22 **E** Propter heresim maritorū nō

cohsicantur totos vrozū nisi cū eis
sciēter p̄trapissent. **A.** Iq̄ tūc scie-
bant illos esse hereticos. ut i. c. qd̄
sequit̄. **B.** eē eo. recevit. li. 6.

23 **E** Quādo negociū heresis cō-
mittit̄ alicui uel aliquib⁹ generali-
ter i certis locis nō adimittit̄ episco-
pis auctoritas eorū ordinaria uel
etiā delegata si eā habeāt. Et vtrq̄
etiā de eodē facto inquirere possūt
coiter uel diuissim. Et si diuissim p-
cedant tenent̄ coicare sibi inuicem
p̄cessus. 7 per vtroq̄ simul snia
proferat̄ nisi alter alteri referat.
Qz si in sententia nō cōcordant. ad
sedē apostolicā mittant̄. **A.** vtrq̄
negociū sufficiēter instructū. ut in
e. quod sequit̄. **B.** eē eo. per hoc.
li. 6. **A.** Ibi etiā dī q̄ si ordina-
ria seu delegata ep̄i potestate pro-
cedant illū in p̄cedēdo modū ob-
seruent quē inquisitores possunt 7
debent per iura coia uel speciales
cōcessionēs seu ordinationes sedis
apostolice obseruare. **B.** Qz etiā
vnus sine alio nō possit ad senten-
tiā procedere vide exp̄ressius. j. he-
reticus 3. s. p. Et intellige q̄ p̄di-
ctā coicationē. p̄cessuū oportet fieri
qn̄ nihil aliud restat agēdū nisi q̄
snia pmulget̄. Qz si alter nō posset
cōmode p̄cedere nisi vīsū actis al-
ten⁹. tūc semel tñ coicatio tribuat̄
ut in extrauaganti Benedicti. xi.
que incipit. Et eo.

24 **E** Hereticis appellatio inhibita ē
eē eo. ut inquisitionis. li. 6. **A.** Et
similiter proclamatio. quibus nō

obstantib⁹ rectores seu officiales
temporales cōdēnatos hēticos 7
sibi relictos statim debent recipere 7
indilate aiaduēsi de debita punire
vidē est etiā de creditibus ac eorū
receptatoribus fautoribus 7 re-
fensoribus. ut ibi. **B.**

25 **E** In negocio heresis pōt p̄cedi
simpliciter 7 de plano. **A.** absq̄
aduocatorū 7 iudicioꝝ strepitu 7 fi-
gura. ut in. c. statuta. de q̄. j. **B.** 7
si piculū esset nō noiatis accusato-
ribus uel testib⁹ publice nisi corā
aliquib⁹ p̄uidis p̄cipiendo de te-
nēdo secretū 7 b⁹. **A.** s. corā dio-
cesano. uel eo absente ipsi⁹ vicario
qn̄ inq̄sitores p̄cedūt. Qñ nō pro-
cedit ep̄s corā inquisitorib⁹. si ha-
beri possit cōmode copia eorū. sē.
ac in bilomin⁹ siue ep̄s siue inq̄s-
tores p̄cesserint aliq̄b⁹ alijs perso-
nis p̄uidis 7 honestis iurisc̄ per-
tis. q̄s ad hoc vocari 7 eis totū p-
cessū sup̄ q̄ deliberandū est seriose
manifestari ac integraliter expli-
cari. 7 de ipsoꝝ consilio ad sniam
uel ad cōdēnationē procedi d̄. Et
ep̄s uel inquisitores possūt indice-
re secretū p̄fatis quib⁹ sit reuela-
tiō. 7 in eos si archana cōsiliū seu
processus sibi sub secreto ab eis dē
patēfacta p̄ter eorū licentiā alijs
patēfecerint excoicationis senten-
tiā quā ex secreti violatiōe ipso fa-
cto incurrāt si eis exp̄dire videbit̄
promulgare. sic tñ q̄ inquisitores
ep̄iscopū uel ep̄us inquisitores nō
excoicent hac de causa. sed ipsi ex

districto pcepto iuris ad secretū h^o
tenent. Et in his ex pcepto tam epi
q̄ inquisitores debēt purā 7 prou
dam intētionē habere ne ad accu
satorū uel ad testū noia sup̄men
da ubi est securitas periculū esse di
cant nec in eorū dē discriminē securi
tatē asserant ubi periculū imineret
super quo eorū dē cōsciētie oneran
tur. ut ibi. **B.** Sed cessante peri
culo publicent. ut sit in alijs iudi
cijs. ex eo. statuta. l. 6.

Heretic⁹ in^o hec
sequit^r cōtra hereticos sūt
in clemētinis. p̄ quidē q̄ tam eps
q̄ inquisitor vnus sine alio pōt ci
tare 7 capere 7 tute custodie man
cipare. **A.** ponēdo etiā in cōpedi
bus uel manicis ferreis si ei uisū
fuerit. nec nō ingrere cōtra illos de
q̄b⁹ p̄ b⁹ negocio fm reū 7 iusticiā
viderit excedere. ut in cle. multozū
de qua. 7. **B.** Sed reputare duro
carceri 7 qui magis ad penā q̄ ad
custodiā videat. uel tormētis expo
nere uel ad sententiā pcedē nō pōt
eps sine inq̄sitorē. nec inq̄sitor sine
ep̄o aut eius sup̄ hoc delegato. aut
ep̄ali sede vacante delegato capi
tuli si sui ad inuicē copiam possint
habere infra. 8. dies postq̄ se req̄si
erint. **A.** 7 si secus p̄scriptū fuerit
nullū est r̄ritū ipso iure. ut ibi. **B.**
Potest tñ quilibet p̄dictoz cōmit
tere alteri vices suas uel per lr̄as
significare suū consiliū 7 assensū.
ex eo. multozū.

Uuilibet carcer uel murns be
reticorū debet esse cois ep̄o 7 inq̄i
sitori 7 tēlet habē duos custodes
vnū quē uolet ep̄s 7 ei prouidebit.
alterū quē uolet inquisitor 7 ei p
uidebit. 7 yterq̄ eoz pōt habē sub
se vnū fidelē ministrū. 7 illius loci
erūt due clauēs. **A.** diuerse. 7 p
quolibet cōclauit carceris. ut in deā
cle. multozū. **B.** quorū vnus cu
stodā vnā 7 ali⁹ aliā tenebit. 7 po
terit officiū ministrādū carceratis
cōmittere suo ministro. 7 tenent p̄
dicti custodes anteq̄ exequant of
ficiū corā eis a quib⁹ assignant iu
raretactis sanctis euangelijs q̄ in
custodia oēm diligentia quā po
terūt adhibebūt. 7 q̄ alicui incar
ceratorū nihil loquet vn⁹ nisi alio
audiente. 7 q̄ ipsis carceratis fide
liter conferent prouisiōnē quā ipsi
recipiūt ex ordinatione coi. 7 qd a
parentib⁹ uel alijs personis cōferē
eisdē nisi episcopi uel inquisitoris
uel suozū cōmissariozū ordinatio
refraget. Et eadem modo iurabūt
predicti custodū ministri 7 coram
eisdē. ut in cle. multozū. ex eo. **A.**
Ibi etiā subdit. Et quia sepe con
tingit episcopos p̄prios habere car
ceres sibi 7 dictis inquisitorib⁹ nō
cōes. districte precipimus ut custo
des ad incarceratoz pro dicto cri
mine custodiā per episcopos uel se
de vacante per capitulū reputandi
7 eozū ministri corā dictis inq̄si
toribus uel substitutis ab eis pre
stent simile iuramētū. **B.** Notarij

inquisitionis corā eſſo cū inquisi-
tore uel ſubſtitutis ab eis iurabūt
ſuū officiū fideliter exercere. Et idē
fiet de alijs pſonis neceſſarijs ad
dictū officiū. ut in dicta cle. mul-
tozū. eſſo.

2 **E**piſcopi ⁊ inq̄ſitores uel ſubſti-
tuti ab eis malicioſe aut fraudu-
lenter nō imponāt alicui crimen
hereſis. nec q̄ aliqui ipſos in ex-
ecutione officiij ſui impediūt im-
ponant aliquod falſū. Qz ſi epi cauſa
odij grē uel amoris. uel lucri. uel
comodi tēporalis omiſerint pce-
dere. **A.** contra iuſticiā ⁊ conſci-
entiā ſuam ybi fuerit procedendū
ſuper h^o prauitate. ut in dicta cle.
multozū. **B.** uel aliquē vexare
imponēdo ipſā hereſim. uel q̄ im-
pediant ſuū officiū. ſi epiſcopi ſunt
uel ſupra per triēniū incurrunt ſu-
ſpenſionē ab officio. ſi inferiores
ſūt. ſunt excomunicati. a qua ſen-
tentia nō niſi per papā abſolui po-
terunt. **A.** preterq̄ in mortis ar-
ticulo. ⁊ tunc ſatiſſactiōe premiſſa
nullo in hac parte priuilegio ſuſ-
fragante. ut in tēx. qui ſequitur. **B.**
In cle. multozū. eſſo.

3 **I**nquiſitor non pōt eſſe niſi at-
tigerit. 40. annū. Et tam ipſe q̄
cōmiſſarij deputati non poſſūt pe-
cuniā extorquere. nec ſcienter ec-
cleſiarū bona ob delictū clerico-
rum ſiſco eccleſie applicare. aliter
ſunt excomunicati. Quē caſū vi-
de plene. ſ. excomunicatio p. 5. 4°
A. Et ibi de hoc dictū eſt in ad-

ditione. **B.** ⁊ in cle. volentes. eſſo.
Nullus autē inquiſitor poteſt
procedere contra officialē aliquē
uel nūciū romane curie. ut in extra.
uaganti Jobānis. 22. que incipit
Cum frater.

Hermofroditus

Quoniam talis ordinari pōt?
R. Si magis vergit in ſexum vi-
rilem q̄ femineū pōt recipere ca-
racterē. ſi econuerſo nō pōt. 4. q. 3.
teſtes. p. Itē hermoſfroditus. Sed
tū in viroq̄ caſu non debet ordi-
nari propter deformitatē ⁊ mon-
ſtruoſitatem. ar. 36. diſ. illuſtrator
et. 49. diſ. c. vlt. Si pō equaliter
inualeſcit in eo ſexus virilis ⁊ fe-
mineus. caracterem recipere non
pōt ſm **W.** **A.** Idem in ſū. con.
li. 3. ti. 23. q. 2.

Hironia. per. b. ſcri-
bitur **U.**
de tamen in littera. 3.

Histrion

Quoniam officium hi-
ſtrionū ſit licitum? **R.** ſm
Lbo. 2° 2° q. 148. Tale officium
quia ordinatur ad ſolatiū homi-
nibus exhibendum. non eſt illicitū
ſm ſe. dūmodo non vtantur ali-
quibus verbis uel factis illicitis
⁊ non adhibeant ludum negocijs
⁊ temporibus indebitis. Unde ⁊
illi qui moderate eis ſubueniunt
non peccant. ſed iuſte faciunt mer-
cedē miniſterij eoz eis retribuēdo.
Si qui pō ſupflue ſua in talibus

cōsumūt uel largiunt illis qui illi-
citis ludis utunt. peccant q̄ si eos
in peccatis fouentes. **A.** Con.
Al. 7 addit. q̄ si aliquis etiā ma-
lis bistrionib⁹ parce dat ad cōser-
uandā famā suā ne a talibus vitu-
peret. nō credotalem peccare mor-
taliter. ut in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 22.
B. De bistrionibus babes. s. cle-
ricus 4. s. 5. et. s. coicare. s. 20. q̄
incipit. Etrū corpus xpi debeat
dari bistrionibus.

Homicidium i.
colter quid est? R. Est boīs
occisio ab boie facta. Et cōmittit̃
nō solū facto sed etiam verbo. Et
verbo tripliciter. s. precepto. cōsi-
lio. 7 defensione. i. defendendo bo-
miciū suis verbis ab illis q̄ vo-
lebant ipsū retrahere uel impedire
ut. 50. dis. si quis viduā. de pe. dis. i.
periculose. facto hō cōmittit̃ qua-
tuor modis. iusticia. necessitate. casu
7 volūate. **A.** Blo. Ray. dicit.
Defensio ē. ut cū aduocat⁹ defendit
reū in causa criminali. vbi accusa-
tor si nō pbauerit tenet ad pēnā ta-
lionis. ut in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 2.
Et eo. ti. q. 21. dicit̃ fm Ray. De-
fensio ē. i. dissuasiōe. ut si q̄s dis-
suadendo retrahit a bono pposito
boiez volentē aliū a morte liberare
Et glo. et⁹ dīc hoc intelligēdū q̄
corrupta intētiōe fit. Nā si mater
filiū volentē liberare aliquē a picu-
culo mori⁹ retrahat uel dissuadeat
q̄ timet ne ille ibi inficiat. uel pa-

rū uel nūq̄ peccat. Et fm Ray. 7
in deā. q. 2. est etiā homicidiū spūa-
le quo q̄s spiritualiter 7 quadā uir-
tutione occidit. quod fit. 5. modis.
Odiendo. i. Job. 3. Qui odit fra-
trē suū homicida est. Itē retrahē-
do. de pe. dis. i. homicidiū. Itē ma-
le cōsulendo seu suadēdo. ea. dis. c.
noli putare. Itē nocendo. ea. dis.
homicidiū. vbi dicit̃ q̄ oīs iniquus
mor⁹ ad nocendū fratri. p homici-
dio cōputat. Itē victū subtrahēdo
86. dis. singulis. 7. c. pasce. **B.**

Utrū occidere animalia sit pec-
catū. R. fm Tbo. 2. 2. q. 64. Nō
quia nullus peccat utendo re sua
ad hoc ad quod est ordinata. Be-
neraliter aut plante 7 animalia ppter
hominē sūt ordinata. **A.** Idē in
sū. con. li. 2. ti. 5. q. 3. **B.**

Utrū liceat iudici occidere ma-
lefactorē. R. fm Tbo. 2. 2. q.
64. Sicut pro salute toti⁹ corpo-
ris precipit̃ laudabiliter putridū
membrū. sic malefactor 7 corru-
ptius aliorū occidit ut bonū cor-
p⁹ cōseruet. Et cū hec occisio fieret a
iudice uel ministro liuore vindicte
uel delectatione fundēdi humanū
sanguinē. lz ille iuste occidat. mbi-
lominus iudex mortaliter peccat
similiter 7 minister. Et eodē modo
si faceret hoc iur⁹ ordine nō serua-
to. 23. q. 4. s. p̄st. et q. 5. miles. et. c.
cū minister. et. c. lex eterna. 7. c. offi-
cia. et. c. cū homo. et. c. qui malos.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. **B.**

Utrum liceat priuate persone 3

malefactorē occidē. R. fm Lbo. 2. q. 64. Non licet. sed illi tñ cui coitatis cura cōmissa est. sicut principi habenti publicā auctoritatē. nō aut priuato. 7 multo ampli⁹ neq; clerico. Mā clericis cōmittit ministeriū noue legis in q nō determinat pena occisionis uel mutilatiōis corporalis. 7 ideo ut sint idonei ministri debent a talib⁹ abstinerē. **A.** Hoc intellige nisi fieret ad repellendā vim cū moderamine inculpate tutele. ut in cle. si furiosus. de homici. **B.** De muliere in adulterio reprobensā. vtrum possit occidi. vide. 7. impedimentū 8. §. ult. 7 de adulterio vide. 7. lex §. 1. d. 4.

4 **Utrū** aliqua necessitate liceat occidere hoiez. R. fm Lbo. 2. q. 64. Illicitū quidē est q bō intēdat directē occidere hoiez ut seipsū defendat. nisi ei q bz publicā auctoritatē. **A.** 7 etiā priuato si nō excedat limites defensionis legitime. deā cle. si furiosus. Ideo sequitur **B.** Potest tñ vim vi repellere cū moderamine inculpate tutele. Et si preter intentionē defendentis ille occidat nō peccat.

5 **Utrū** liceat occidere furē? R. Fur nocturn⁹ si nō poterat discerni q ad furandū 7 nō ad occidendū venisset. nec aliter poterat rephēdi. potuit occidi. aliter nō. cū eo. si perfodiens. ff. de sicca. l. furē. **A.** Ibi dicit. Furē nocturnū si quis occiderit ita demū impune foret si

182
parcere ei sine suo periculo nō potuit. **B.** Furem pō dūmū nō licet occidere nisi se telo defendat. qz tunc plus est q fur. ut in dco. c. si perfodiens. Latronē etiā insidiarum itineribus fm leges cuiuslibet licet occidere. similiter 7 nocturnū pplorē agroꝝ. Cūquādo licet vni se sine iudice vindic. l. i. et. 2. De quibus duobus vide. 7. latro.

6 **Utrū** liceat clericis occidē suū inuasorē. R. Clerici quidē possūt sicut 7 laici vim vi repellere. defendendo se 7 sua. ar. et de homici. significasti. Et hūc casū vide. §. bel. lū. §. §. 2. et et de sen. exco. dilecto. li. 6. **A.** Ibi hoc clare habet. Ubi etiā dicit q pōt 7 rebet quilibet propulsare iniuriā etiā a vicino 7 primo. **B.** Qz si clericus ita inuadat q aliter mortē vitare nō poterit nisi occidat uel mutilet inuasorē. hoc faciendo nō est irregularis. in cle. si furiosus. et eo. Et eadē modo nō est irregularis si occidat furiosus aut infans aut dormiens ut ibidem dicitur.

7 **Utrū** grauius peccet qui occidit iustū q qui occidit peccatōrē. R. fm Lbo. 2. q. 104. Sic. qdruplici ratione. 1. quia nocet ei quē plus debet diligē. 2. ita magis agit ptra caritatē. 2. qz iniuriā infert ei q ē min⁹ dignus. 7 ita magis agit ptra iusticiā. 3. quia priuat coitātē maiori bono. 4. qz spnit deū. Lūc. 11. Qui vos spernit. me spernit. **A.** Idem in sū. con. li. 2. ti. p. q. 18. **B.**

8 **U**trū homicidiū sp sit mortale.
R. fm Ray. Homicidiū volunta-
riū mortale est 7 enorme. dis. 50. si
q̄s volūtarie. **A.** Ibi dī. Si q̄s
volūtarie homicidiū fecerit ad ia-
nuā catholicę ecclie sp iaceat. Dic
glo. i. loris statuf. Seq̄f. Et coio-
nē in etitu vite sue recipiat. Dicit
glo. Supple si moris ante finitū
tēp̄pnie. qz post tēp̄pnie licite coi-
cat. ut. 36. q. 6. si q̄s de corpe. Seq̄f
Si aut nō volūtate s casu aliq̄ ho-
miciū fecerit. por canon. 1. ānis
agē pniam iussit. 2. canō. 5. man-
dauit. **B.** nisi fiat iur̄ pmissiō ut
in iudice 7 in eo q̄ se defendit 7 sua
uel i bello iusto. 23. q. 4. qd culpaf.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 20. **B.**
9 **U**trū q̄libet teneat literare p-
rimū ab iniusta morte cū pōt. R.
Dicēdū q̄ ex debito caritat̄ q̄libet
teneat repellē a primo iniuriā si pōt.
Unde Amb. Qui nō repellit iu-
riā a primo si pōt. tā est in vitio. q̄
ille q̄ facit. 23. q. 3. nō inferēda. et
c. sc. et. c. oñdit. et. q. 5. reos. Hec est
fina Ray. W. 7 Lto. 2. 2. q. 60.
In h tñ sic ponit W. diūstas ē no-
tanda. qz ille q̄ bz publicā ptatē te-
neat defendē etiā cū armis si oportz
A. 7 se etiā morti expōnē fm eūdē
W. ut i l. con. eo. ti. q. 32. vbi h no-
tāf. **B.** dū tñ speret q̄ possit. Per-
sone pō puate siq̄ de solo pōt pos-
sint boīez literare. aut etiā facto s
sine piculo psonaz suaz tenent. ita
tñ q̄ cū modēramine inculpate
tace. ut Lto. addit. S3 nō credo

q̄ in hoc casu teneat q̄s expōnere se
corpali piculo. ut ait W. 7 glo. 83.
dis. in pñ. **A.** Glo. ibi dīc q̄ te-
neat dare pecuniā ne ali⁹ iuste oc-
cidat. l3 qdā dixerint h verū esse de
platis. Bte dīc q̄ medic⁹ dz potius
gratis curare etiā suis sūptib⁹ q̄
pmitat infirmū mori. nō solū pau-
perē s etiā diuitē. Dicit etiā q̄ pōt 7
muitū curare 7 postea a potēte uel
et⁹ hereditib⁹ cure debite addibite sa-
lariū petē. etiā si infirm⁹ moriat. **B.**
Utrū teneat q̄s dare pecuniā ne
ali⁹ occidat. R. Glo. 83. dis. i pñ.
ponit de h duas opinioēs. vna ē q̄
q̄libet teneat. alia ē q̄ solū plati. Et
subdit. **A.** h qd seq̄f nō videt ibi
poni i glo. tñ verū puto. **B.** Mibi
videt distinguēdū. qz si cōstat illū
iuste occidi. q̄libet teneat pecuniā hē
subuenire q̄tū sua pssibilitas pōt
salua necessitate sua. Qz si nescit an
iuste occidat. aut si necessitas ist⁹ nō
pōt. nō teneat. Utrū medic⁹ teneat
pot⁹ grat̄ curare aliquē q̄ pmitte
mori. vide. j. medic⁹. §. 3. Et vtrū
medici uel chirurgici possint pmo-
ueri. Itē vtrū liceat clerici h exercē
balzo. j. medic⁹. §. an p̄st. 7 vlt.
Utrū mutilare aliq̄ mēbrū sit
licitū. R. fm Lto. 2. 2. q. 65. Pre-
cidere mēbrū sanū nō pōt esse licitū
nisi put ordinat ad vtilitatē coitatz
s. pro puritatē alicui⁹ culpe. s h nō
licet alicui psonę puate etiā volēte
eo cur⁹ est mēbrū. qz p hoc fit iniuria
coitatu. s hoc licet tñ publice prāti-
cui cōmissa est cura cois. Si pō

io

jj

membriū ppter putredinē sit corru-
ptiū corpis tūc licitū est p̄cidere.
re volūtate tñ eius cui⁹ est. aut illi⁹
ad quē p̄tinet curare re salute illi⁹
Porro nō licet aliq̄ modo mēbrū
precidere ad vitandū periculū aīe
sine p̄ctm̄ qz saluti sp̄iali semp̄ p̄t
aliter subueniri. cū peccatū subia-
ceat ipsi volūtati. Unde ⁊ Criso⁹
super illud Math. 19. Sūt eunu-
chi qui seipsos castrauerunt ppter
regnū celozū. dicit sic. Ad mēbroz
abscissione sed malarū cogitationū
interemptiōe. Maledicto. n. ē ob-
norius q̄ mēbrū abscidit. ⁊ postea
subdit. Ad cōcupiscētia māsuetioz
ita fit sed molestioz. Aliūde. n. bz
fontes. Sperma. n. inob̄ ē p̄cipue
a p̄posito incōtīnēti. ⁊ vita negli-
gētī nec ita abscisso mēbrū cōp̄mit
temptatiōis ut cogitatiōis frenū.

Homicidiū ij.

q̄d cōmittit cōsilio uel m̄a-
dato. Homicida q̄d cōsilio intel-
ligit p̄m̄. re cōsilio exhortatiōis
uel app̄robatiōis q̄ homicidiū fie-
ri debeat. nō aut̄ re respōsiōe sue co-
gnitiōis siue opiniōis. Unde si
querētī an liceat xp̄iano occidere
paganū nel iudici malefactorē. re-
spondeat q̄ si nō tñ respondens
nō peccat s̄ nec fit irregularis. nisi
talis probabiliter videat q̄ ille iu-
det siue bellator scdm̄ eius cōsiliū
velit agere. ⁊ sic postea fecit. A. p̄.
dicta obtinent q̄tū ad irregulari-
tatē. lz etiā respondens errasset in

consultando p̄m̄ eūdē. ut in sū.
con. l. 2. ti. p̄. q. 6. B. re hoc etiā
casu habet s̄. ep̄us. s. 9.

¶ Quid si nō cōsultuit homicidiū
sed cōsultuit aliqd̄ unde secutū est?
R. p̄m̄ Inno. Si verisimiliter pos-
sit estimari q̄ inde seq̄ret̄ mors.
irregularis ē. ut si suaserit iactū ma-
chine uel baliste. ul̄ q̄ eatur ad ca-
piendū castrū q̄d nō poterat re fa-
cili capi sine morte hominū. ⁊ sic
mors secuta est. Si p̄o nō potuit
estimari nec erat p̄sumile q̄ mors
sequeret̄. tūc quidē si cōsultuit rem
licitā nō ē irregularis etiā si mors
inde fuerit subsequuta. Si p̄o illicita
irregularis est. ar. et eo. cōtine-
bas. et. c. is q̄ m̄adat. l. 6. A. Idē
in sū. con. dicta. q. 6. Et addit p̄m̄
eūdē Inno. Semp̄ tñ fit irregulari
si directe i mortē alicui⁹ p̄siliū rede-
rit. et ne. ele. ul̄ mo. sniam. Et con.
hosti. ⁊ addit. Idē si re volūtate sua
turbata p̄cessit. puta p̄ntes clerici
p̄terati cōueniūt ⁊ dicūt q̄ volūt h̄
vindicare nec cleric⁹ ex p̄se p̄tradi-
cit. ar. et re symo. mathe. S3 si ex-
p̄esse h̄ p̄hibeat secus est. ar. et re
symo. sicut tuis. ⁊ est exp̄essū in. c.
petr. et re homici. dū mō ex corde
h̄ faciat. alioqn̄ i p̄spectu rei cadit
cū tacite consentiat homicidio. B.
Et idē dicēdū ē si m̄adavit. Con.
hosti. Et eodē modo distingue si
iste quidē cui cōsultū est nō occidit
sed ipse occidit. A. lz aliqui di-
xerint hoc casu nō esse irregulari-
tatē. ut nō ē i sū. con. eo. ti. q. 1. B.

2 **¶** Quid si aliquis consuluit homici-
dium fieri et antequam sequeretur effectus re-
uocauit? R. per Innocentium. Si expressum
et sine ulla fictione prohibuit. immunis
est ab homicidio. articulus est de symonis. sic
tuus. et. i. q. 4. quod prelatatus. ita tamen quod
si non firmiter credit quod reuocatio
locum habeat tenet indicare illi quod
sibi caueat. **A.** Idem in super. con. de ca.
q. 6. Ubi etiam dicitur per eundem quod ista
indicatio debet fieri caute ne pro-
dat quisque. et quod si antequam reuocet con-
siliu. procedat etiam postquam consulens iam
penituerat irregularis efficiatur. **B.**

3 **¶** Quid si quis mandauit homici-
dium fieri nomine suo et ante effectum
reuocauit? R. per Innocentium. Idem quod
de consulente nunc dictum est nisi quod
hic sufficit reuocatio tantum. scilicet quod etiam
si non indicet illi quod sibi caueat. non
fit irregularis quia ex eius dicto nil
agitur. **A.** Dic clarius. Ratio di-
uersitatis est. quia ille cui consulitur
agit pro se. et ideo plus requiritur ad
remouendum effectum consilij qui con-
cernit ipsius operante. sed mandata-
rius agit pro mandante. ideo suffi-
cit quod ei constet de contraria volunta-
te mandantis. non solum expresse sed
etiam tacite. ut si pacem iniret cum occi-
dendo uel parentela uel alia ami-
cicia contraheret sciente eo cui man-
datum erat de occidendo per eundem.
Innocentium. et in de ca. q. 6. **B.**

4 **¶** Quid si mandauit quis aliquem
verberari in bonis expressum ne occide-
ret uel mutilaret et ille nihilominus
mulet uel occidat? R. Mandata-

tor irregularis efficitur. quia man-
dando in culpa fuit. et quia hoc eue-
nire posse debuit cogitare. ex eo. is
qui. l. 6.

5 **¶** Quid si aliquis suadeat alicui
quod exponat se periculo pro patria uel
iure suo? R. per Innocentium. Non est ir-
regularis etiam si iste cui consultius est
moriat. 23. q. 3 pro membris. et. c. se.
et. q. 8. igitur. et. c. se. Sed si sciret eum
verisimiliter moriturum. irregularis fi-
ret. Idem Hostiensis. **A.** quia ordinata ca-
ritas est quod quisque pro diligat corpus suum
quam alterum per Innocentium. et in super. con.
li. 2. tit. p. q. 8. et. quod filius etiam pro dili-
gat corpus propter bonam fortune.
86. dist. pasce. Ideo hoc quod dictum est si
sciret eum recte intelligendum est quod si suasio
esset facta pro iure suo quod ad bona for-
tune. uel etiam pro defensione aliquorum pecu-
nariu. scilicet si pro defensione patrie seu rei
publice. maxime fidei et ecclesie. nam hoc
casu licet etiam immineret pericula et sequi-
retur mors non interrogat irregulari-
tas. cum hoc casu etiam ad prelatos ecclesie
pertineat facere suasioes ut contra bellum. 2.
si. Unde et si quis suadeat alicui quod
indubitanter se morti exponat pro bono.
re christiani. uel pro fide uel pro statu ecclesie. non
fit irregularis etiam si mors sequatur. quia
christus pro nobis mortuus est et sancti marty-
res pro ecclesia per Innocentium. et in super. con.
eo. ti. q. 2. Et hic sequitur. **B.**

6 **¶** Quid si suadet quod indubitanter
exponat se morti pro christo uel eccle-
sia? R. per Innocentium. Non fit irregu-
laris etiam si sequatur mors. quia christus
mortem subiit pro nobis. Idem Hostiensis.

7 **Q**uid te illo qui volenti fugere inimicos propter timorem mortis consuluit quod remaneret et quod procuraret pacem, et remansit et occisus est? R. fm W. Si ille qui consuluit habuit probabilem causam credendi quod illi non immineret periculum, puta quod inimici illius adeo erant consanguinei vel amici quod merito potuit presumere quod eos posset cohibere non est irregularis, aliter sic. **A.** Et idem si etiam potuit batere dictam presumptionem tamen fuit negligens in internuntiando, quod si casu et culpa sua sequitur homicidium, et ideo fit irregularis, et de homicidio tua nos. Et colligitur ex dictis in su. con. eo. ti. q. xi. ubi bec notantur. **B.**

8 **Q**uid si aliquis consuluit quod infirmus periret ut citius moreretur? R. fm W. Si et tali transuersio citius moris irregularis est quam consuluit et quam fecit, nec potest per episcopum dispensari, sed a peccato absolui possit. **A.** Idem in su. con. eo. ti. q. io. ubi etiam addit quod si ex hac causa non citius moris non incurrit irregularitas, sed sufficit penitere de peccato et mala intentione. Nec est presumendum quod si b. transuersio fiat per sorilegium vetularum, sic quam faciunt apponit securim ad caput morientis, vel aliquid b. frivolum fieri ut citius moriatur, tunc tale habeant bec sortilegia, agi tamen debet penitentia de peccato. **B.**

9 **Q**uid te illo qui dissuadet homicidium sed nihilominus associat homicidam ut eum si oportet defendat? R. fm Hosti. homicida est nec potest promovere, et sic intellige quod defensio committitur

homicidium, et de cle. pu. i. du. b. et c. **A.** Idem in su. con. eo. ti. q. 34. **B.**

Homicidium in. de casuali homicidio. s. quod per intentionem fit. Ubi distinguendum est sic. Aut. n. is qui fecit casuale homicidium dabat operam reillicite, aut licite. Et si quod licite puta repabat domum vel incidebat arborē, per a. et b. et adhibuit omnem diligentiam quam potuit, et tamen casu pergit homicidium, talis nulla culpam neque penam incurrit, sed forte casus est fortuitos non puerit, et eo iobes. et c. quodam ut asseris. Sed si diligentiam non adhibuit teneat, sicut etiam teneat indistincte si dabat operam reillicite. Ideoque si clericus exercitacione vel venacione iaculum mittat et sic alium perimat irregulari efficiet, quia talia opera debent ab eo esse penitus aliena. So. dis. clerico. **A.** Idem in su. con. li. 2. ti. p. q. 19. fm Ray. Hosti. et Boff. **B.** Sicut et si aliquis ludo percutit lapidem protra aliquem, et ille volens declinare ipingit in alium lapidem et mortuus est ille, pectoris irregulari effectus est, quia ludus non erat mittere lapidem, et ita est in similibus. **A.** Hoc fuit dictum Inno. et Hosti. ut patet in de ca. q. 19. **B.**

Quid si aliquis per ceruicem vel leonem qui aliquem occidit? R. fm Inno. Non videtur irregulari dummodo malicia vel culpa in morte non fuerit. ar. So. dis. bi. q. arborē. et c. seq. **A.** Idem in su. con. li. 2. ti. p. q. 8. ubi etiam patet quod aliquis intelligit de lata culpa, alii pro etiam de leui. Et si est aliquid

qđ possit imputari tenet dicta aia-
lia. 7 hoc videt p̄babilis 7 tutius
nam in dictis. c. bi qui. 7 sepe. dicit
simpliciter de culpa 7 non restrin-
gitur ad latam. **B**

2 **Q**uid de custodiētib⁹ infirmos
qđ ad eorū petitionē vocauerūt minu-
torē ut minueret eis sanguinē vel
rederūt eis vinū ul nō bñ custodie-
rūt eos. ita qđ ipsi mortui sūt? **R.**
fm **W.** In oib⁹ talib⁹ vbi bona fide
fiāt nō dī aliqđ de facili scrupulo-
sam bñ p̄sciam nisi sit euident cul-
pa aut negligētia dissoluta 7 si ha-
beat repnē dī. **A.** ad p̄siliū boni
viri fm eūdē **W.** **B.** Si aut lata
culpa fuit vel negligētia dissoluta
7 certū sit qđ inde mors puenerit
irregularitas cōtracta ē. **A.** Idē
etiā esset si p̄babiliter dubitā fm
iudiciū medicorū fm eūdē **W.** 7 in
sū. con. eo. ti. q. 4i. **B**

3 **Q**uid de parentib⁹ in q̄z lectis
puuli filij iueniūt mortui? **R.** fm
Ray. Si mors interuenit q̄ui eorū
culpa p̄cedēte atq; negligētia. gra-
uis ē p̄nia iūgēda. et de pe. 7 re. q̄si.
tū. Si aut leuis culpa p̄cessit. nō tā
gruis p̄nia ē ipnēda. et de his qđ si.
occi. de infantib⁹. **A.** ubi dī de p̄nia
triū ānoz. q̄z vn⁹ dī pagin pane
7 aq̄. Et fm glo. **Ray.** 7 in sū. con.
eo. ti. q. 51. q̄n p̄ntes filios sponte
opp̄runt. maior ē eis p̄nia iūgē-
da qđ p̄ alio homicidio. Si aut ca-
su 7 q̄ni culpa p̄cedēte. p̄nia. 5. ul. 7
ānoz ē ipnēda. Si aut leuis culpa
p̄cessit. p̄nia triū ānoz indicēda est.

Addit Hosti. qđ in **B** casu si culpa
sit occulta 7 p̄nia debet esse occulta.
si p̄o manifesta 7 p̄nia dī ē mani-
festa. Et qđ maior p̄nia ē iūgēda
si i lecto suffocent qđ si in cunis. 7
maior sacerdoti greco qđ latino. di-
cto. c. q̄siti. de pe. 7 re. **B.** Si autē
nulla p̄cessit negligētia vel cul-
pa. de iure nō sūt puniendi. ar. et de
homici. ex lris. tñ ad cautelā p̄pter
ambiguitatē duplicatā ē eis aliq̄
p̄nia iūgēda. ar. 23. q. 5. et coica-
torū. et 34. q. 2. i lectū. **Con. Hosti.**
7 addit qđ admonendi sūt parētes
ne pueros teneros secū i vno lecto
collocēt ne forte opp̄rmanz. 2. q. 5
consuluiti.

Homicidiū iūgē.

De pena 7 irregularitate ho-
mucidarū fm **Ray.** sicuteneas. Si
homicidiū cōmittit p̄to. s. p̄cepto
p̄silio ul defensiōe. p̄na ē irregula-
ritatē. qđ etiā p̄ pactā p̄niam impedit
p̄monēdū 7 t̄ticit p̄motū. dis. 50.
si qđ viduā. Et intellige de fensiōe
q̄n homicidā defendit dissuadēdo
eis qđ volebant defendere occisū. si
tā corrupta intentiōe hoc fecit. nā
si mater filiū volentē liberare ali-
quē a morte retrahit. qđ timet ne fi-
lius occidat. parū vel nihil peccat
nec etiā alius consanguineus vel
amicus tali intentione dissuadens
aliquā irregularitatē incurrit.

De pena p̄o homicidij facto cō-
missi distingue. Nā q̄tuor modis
pōt cōmitti. 7 p̄ qđē si est cōmissū

p iusticia r recto pcessu r intētiōe
nō cōmittit culpa s potius faciēs
meretū bilomin⁹ tñ irregularitas
p trahit q siliter ipedit p mouēdū r
reijcit p morū. Si. dis. aliquātos.

A. nisi fuisset factū ante bapti-
simū. Nam per baptismū tollit ista
irregularitas s m Ray. r coit etiā
alios doctores. l3 Batianus di-
ferit nō tolli nisi illā que ē sequela
peccati. ut in sū. con. eo. a. q. zi. **B.**
Quicūq; ergo i tali casu fuerit iu-
rex aut aduocat⁹. siue p actore. siue
p reo. s. cū actor obliget ad talio-
nē. q. agēdo p reo agit p tra actore.

A. Sed si i Batiani qui excepit
aduocatū rei teneri posset vbi de
cōsuetudine accusator nō teneret
ad penam talionis uel sanguinis
s m glo. Ray. r in dicta. q. zi. **B.**

Ite a iudicibz officialibz testibz nota-
riis s niam scribēs uel pferēs. silic
r qui scribit attestaciones. uel legit
eas dū publicant. **A.** seu in ex-
amine cause. ut i dca. q. zi. **B.** Itē
q scripserit ul dictauerit l rās p tali
vindicta sanguinis oēs irregula-
res efficiunt. dis. 50. si quis. r dis.
si. aliquātos. ex ne cle. uel mo. sen-
tentiā. **A.** hec dicta fuerūt Ray.

cui con. Boff. r hosti. ut in dca. q.
zi. **B.** Et intellige per illū mo-
dum qui dicit. j. irregularitas p.
s. p. z. si homicidiū factum sit ne-
cessitate. tunc si necessitas euitabi-
lis erat. ad maiores ordines non
ascendet. imo nec in susceptis to-
leratur. nisi ex magna dispensatio-

ne. **A.** Alij aut ut Boff. dicunt
q de iure coi post peractā peniten-
tiā pōt exequi officiū ordinis iam
suscepti. pro quo videt facere. 50.
dis. de his clericis. z. vbi dicit q
post paractā penitentiā officio r
cōmunioni reddat. Sed hoc pōt
intelligi per dispensationē. que etiā
non debet fieri sine magna causa.

A. de tali dicit. 50. dis. de clericis
p. q. multum sibi consulit si ab of-
ficio recesserit. Ideo primū tenent
Ray. Ber. r hosti. ut in dicta. q.
zi. **B.** Si aut fuit necessitas. pri⁹

ineuitabilis. non incurrit irregu-
laritatem. ut dictū est s. homici-
diū p. s. 5. 1. et. 8. **A.** s. qui in-
cipit. vtrum aliqua. cū duobus se-
quentibus. qui vident aliter quo-

tati. **B.** 3. si sit homicidiū casua-
le. distingue. ut s. homicidium 3.

s. p. 4. si homicidiū sit voluntate
spontanea factū siue in opere siue

etiam in verbo. ut in prin. b. s.
dictū est talis nō solū nō tetet p-

moueri sed r in perpetuū debet re-
poni. ex eo. sicut dignū. et in dca. c.

si quis viduā. etiam si paganū in-
terficiat siue saracenū. 50. dis. cleri-

cum. r. c. de his clericis. r ex eo. c.
plē. Et cum tali nunq dispensatur

in ordine uel officio. 50. dis. mroz.
Et etiam si sit occultū. ministra-

re in ordine suo non potest. ex de
tempo. or. c. vlt. Poterit autē cum

tali dispensari in beneficio. ex de
cle. pu. in du. c. z. Si quis tñ aliqd

p dictoz añ baptismū cōmū flet. nō

impediretur post baptismū, dī. 50.
si quis post remissionē. 7 dī. Si. ali.
quātos. Con. Inno. Boss. 7 W.
Irregularitas 7o bigamie nō tol-
lit p baptismū. ut s. bigamia. 5. 6.
7 s. baptismus 4. et. 7.

2 **¶** An p̄lat⁹ uel cleric⁹ q̄ de male-
factorib⁹ suis q̄relā reponit apud
iudicē secularē. 7 emendā petit sibi
fieri 7 p̄uideri ne talia p̄sumā. in-
currat irregularitatē si iudex mor-
tē iferat iusticia epigēte. R. Nō. si
p̄testat⁹ ē ex p̄se q̄ ad penā sangui-
nis nō intēdit. ex eo. p̄lag. li. 6.

3 **¶** Quid si p̄lat⁹ b̄ns iurisdic-
tiō nē tēporalē inuigat officiali suo ut
super tali uel tali maleficio verita-
tē inq̄rēs iusticie rebitū exequat⁹. 7
baiulus super hoc ad penā sangui-
nis procedat. nūq̄d p̄lat⁹ irregu-
laritatē incurrit. R. Nō. ex ne. cle.
uel mo. c. ep̄s. li. 6. Eundē casum
vide s. ep̄s. 5. f.

4 **¶** An oēs qui interfūt vindicte
sanguinis fiāt irregulares. R. p̄m
W. Non. dūmō nec auxiliū nec cō-
siliū nec auctoritatē p̄stiterint. Idē
Inno. A. Hoc tñ clericis est ex-
p̄sse p̄bitū. ex ne cle. uel mo. sen-
tētiā. S3 7 ali⁹ q̄ ex curiositate in-
terfūt b⁹ vindicte uel vbi ali⁹s in-
terficiat in duello. multū grauius
peccant p̄m eundē W. 7 in sū. con.
li. 2. ti. p. q. 22. B

5 **¶** Quid si quis percutit mulierē
p̄gnātē uel dat ei venenū ut faciat
abortiū. R. p̄m Ray. Si cōcept⁹ iā
erat format⁹ 7 mulier p̄p̄ percussio.

nē abortiū fecit homicidiū fuit aliter
nō ē homicidiū q̄tū ad irregulari-
tatē. s. ē homicidiū q̄tū ad p̄niam
sic 7 q̄ dat ul' accipit venenū ne fiat
p̄ceptio. A. ul' etiā ne fiat ḡnatio;
ex eo. si ali⁹s. Idē etiā notat i sū.
con. eo. ti. q. 29. B. De si dubitat⁹
vtr⁹ abortus fuerit ex illa percussio-
ne uel vtrū fuerit iam format⁹. dicē-
dū q̄ si p̄babiliter dubitat uel cre-
dit. reter a ministerio 7 p̄motione
abstinere ne periculo se cōmittat.
Si autē temerariā habet opinione.
reponat eā si p̄t. 7 sic poterit mini-
strare 7 p̄moueri. alie nō. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 30. B

6 **¶** Quid si plures in pugna fue-
runt vbi aliqui interfecti sunt. nec
p̄t sciri a quibus nūquid omnes
sūt homicide uel irregulares. R.
Si bellum fuit inuistū tunc q̄tū
ad peccatū homicide sunt qui per-
cusserūt 7 qui cū voluntate occiden-
di venerunt l3 nō percusserunt. Si-
militer 7 illi q̄ venerunt ut si opor-
teret prestarent occisorib⁹ auxiliū
Item nō sunt imunes a culpa qui
cum possent nō liberauerūt. 23. q.
vlt. si quatuor. 2. q. 3. nō inferen-
da. 7. c. vlt. ex eo. sicut dignū. Si
p̄o bellū sit iustū. non peccant nisi
sit ibi corrupta intentio. uel perso-
na cui bellare nō licet ut clericus
Porro q̄tū ad irregularitatē oēs
repellendi sunt qui sūt ex parte in-
iuriantū. Similiter 7 qui erāt ex
parte iniuriā accipientium si isti
erant clerici 7 sic illicite mouerunt

arma. dis. si. si q̄s post acceptū. eē
de cle. p̄cul. p̄sentū. 7. c. cōtinētia.
A. Glo. Ray. dicit. ut 7 notat in
sū. con. co. ti. q. 31. Hoc intelligo q̄n
clerici erāt in culpa. ut qz volūtariē
7 sine neccitate mouerūt arma. Si
n. defenderēt se uel socios neccio l3
aliq̄s esset interfect⁹ a defendētib⁹
ex altera parte. reliqui q̄ nō inter
fecissent nec infectores inuissent
nō eēnt irregulares. l3 volūtariē in
terficiendi habuissent. qz lex p̄mo
tionis factū requirit. nō volūtariē. i5.
q. si q̄s nō iratus. Nō obstat dis.
si. si q̄s post. qz intelligit in milite
q̄ sepe interfuit bello uel officiali.
Ibi dī. Si q̄s post acceptū bap
tismū militauerit 7 clamidē susce
perit accingulū ad necādū fideles
etiā si grauiā nō admissit si ad cle
rū admissus fuerit. diaconū nō ac
cipiat dignitatē. Ecce ḡ casus in q̄
aliq̄lis incurrit irregularitas l3 q̄s
nō peccauerit. nec etiā factū secutū
fuerit s̄ solū ex acceptiōe officij cū
frequētatiōe. Seq̄r in glo. Nō ob
stat eē de cle. p̄cul. p̄ntiū. vbi sacer
dos q̄ i q̄dā cōflictu vbi aliq̄ inter
fecti sūt fuit ex pte violentiā repel
lentū 7 piccit lapidē 7 l3 neminē
p̄culserit. tñ suspēsus est a celebra
tione missarū p̄ biēniū. qz ad tēpus
fuit suspēsus ppter ambigū dū
plicatatis. Et con. cū his Inno. ut
in sū. con. dcā. q. 31. Videt etiā q̄
in hoc casu clericus nō suspēderef
ad aliq̄d tēp⁹ si intraret religionē.
ut in. c. cōtinētia. eē de cle. p̄cul. **B**

De si q̄s siue laicus siue clericus i
bello iusto p̄culsit quendā sed nō
letaliter neq̄ aio occidēdi. nec etiā
hoc aio venit nec alios puocauit.
tunc nec de occisione tenet nec or
dinē recipere prohibet. l3 aliq̄ occi
derint. eē co. significasti. s. q̄ si di
scerni. **A**. Et ibi p3 q̄ hoc verū ē
q̄n ictus possūt discerni. al̄ irregu
laritatē oio incurrit q̄ qualitercūq̄
perculsit. ut ibi. **B**. Con. Inno.
Host. 7 Hoff. Et addit Inno. q̄
si aio occidendi fecit tunc quantū
cūq̄ leuiter perculset tenet. quia
auxilliū mortis p̄bet. Idē Ber. **A**
Idē in sū. con. dcā. q. 31. **B**
Eatp nō qui liberat a morte cū
possit sit irregularis. ut puta aliq̄s
iudex qui reum nō liberat. aut di
nes qui non pascit fame morientē
7 sequit mors? R. s̄ in X. Licet
tales grauissime peccent. nō tñ sūt
irregulares. quia lex promotionis
factū requirit. i5. q. i. si quis nō ira
tus. **A**. Idem in sū. con. li. 2. ti.
p. q. 33. **B**
Quid si clericus nō occidit tñ
vulnerauit? R. Si venit ad trun
cationē membri. irregularis est sic
7 de homicidio. ita q̄ solus papa
dispēsare secū p̄t. eē ne cle. uel mo.
clericis. 7 eē co. is qui. li. 6. De hac
etiā irregularitate plura habes. j.
irregularitas per totam.
Homicidiū v.
de homicidio uel mutilatio
ne iurip̄si. Et q̄dē occidere seipsū

7

8

peccatū mortale est ut pbat **Tho.**
 2. 2. q. 64. quadrupliciter. p. qdē
 quia est cōtra naturalē inclinatio-
 nē qua vnaqueq; res nitit seipsam
 cōseruare q̄tū pōt. 2. qz est cōtra
 caritatē quatenus q̄s se diligere. 3.
 quia est iniuria coitatis. quia quilibet
 homo pars coitatis est. 4. qz
 talis in deū peccat. sicut qui alie-
 nū seruū interficit peccat in dñm.
 Ideo hoc nullo modo licet. utpu-
 ra ut miseras presentis vite quis
 euadat. Nam finis omniū terribi-
 lū est mors s̄m philoſophū. Item
 propter vindictā alicuius peccati
 nō quia malefactorē occidere non
 licet nisi solū publice potestati. sed
 etiā quia adimit sibi necessariū pe-
 nitētiē tēpus. 7 ad hoc facit. s. ho-
 micidiū p. s. fi. **A.** imo se occidē-
 tibus. renegat penitus ecclesiasti-
 ca sepultura. 7 oratio. 23. q. 5. pla-
 cuit. **B.**

i **Q**uādo liceat mulieri seipsam in-
 terficere ne ab alio corūpat? **R.**
 s̄m **Tho.** 2. 2. q. 64. Non. qz non
 d̄z in se cōmittere crimen maritū
 ut vitet minus crimē alienū. Non
 enī est crimē mulieris si ei violētia
 inferat. Et itez. fornicatio uel ad-
 alteriū est minus peccatū q̄ homi-
 cidū p̄cipue sui ipsius. qd etiā est
 periculosissimū. qz nō restat tēpus
 ut per penitentiā expiet. **A.** Idē
 in sū. con. eo. ti. q. 15. **B.**

2 **U**t liceat alicui occidere se ob
 timorē ne consentiat in peccatū?
R. s̄m **Tho.** vbi s̄. qz nō sūt faciē-

da mala ut veniant bona. uel ut vi-
 tent mala p̄sertim minora 7 min-
 certa. Incertū est autē an aliquis in
 futuro consentiat in peccatū. Po-
 tens est enī de^o boiez quacūq; tem-
 ptatione superueniente eripere a pec-
 cato. **Tñ** ut dicit **Aug.** p. de ciuita-
 te dei. excusant **Samson** 7 quidā
 alij ex familiari p̄silio spūs sci. **A.**
 Idē in sū. con. eo. ti. q. 16. et. 17. **B.**
Quid de his qui seipsos mutil-
 lant? **R.** Non licet. nisi sicut dictū
 est s. homicidiū p. s. fi. Et si quidē
 talis mutilatio fiat ex impatentia
 alicui⁹ infirmitatis aut etiā si cre-
 debat se obsequiū p̄stare deo. utpu-
 ra ut caste viverent. nihilomin⁹ re-
 pellunt a promotione 7 deiciunt
 promoti. eē de corpo. vitia. signifi-
 cauit. quia tales homicide sui iudi-
 cant. dis. 55. si q̄s absiderit. 7 dis.
 33. maritū. Secus est si membris
 ideo abscidit a se uel ab alio. quia
 est corruptiūū corporis. ut dictū ē
 s. in. s. p̄allegato. **A.** **Tñ** 7 hoc
 casu adest l3 nō peccatū sed irregu-
 laritas si ex abscissione inducat de-
 formitas seu impotentia ad execu-
 tionē ordinis. ut in sū. con. eo. ti. q.
 42. vbi hec notant. Potest etiam
 ep̄s dispensare cum eo qui se ab-
 scidit putādo se obsequiū p̄stare deo
 ut vtaf ordine p̄us suscepto absq;
 altari ministerio. ut nō māstret ad
 altare. sed in alijs. ut ved. c. signi-
 ficauit. de corpo. vitia. 7 ibi glo. **B.**

Hore canonice

171
An clericus teneatur ad horas ca-
nonicas? R. fm. xv. Idcirco a lai-
cis dati sunt redditus clericis ut
ipsi in officio vices laicorum supple-
ant. Et ideo beneficiati tenentur ad
horas non solum ex statuto ecclesie
sed etiam ex obligatione iusticie.
Et quia ordinis sacri nullus debet
conferre nisi beneficiato vel ei qui
ad suum patrimonium loco ecclesia-
sticorum reddituum voluerit ordinari
ut est de pben. cum scdm. 7. c. epi-
scopus. ideo quilibet habens ordi-
nem sacrum tenetur ad horas canonica-
cas. quia ecclesia ordinando ipsum
intendit eum ad hoc ministerium obli-
gare. A. Idem in su. con. l. p. ti.
1. q. 18. B.

i. **E**rit clericus non dicendo ho-
ras peccet mortaliter. R. fm. xv.
Qui ex aliqua necessitate fm. for-
ma ecclesie non dicit. puta propter re-
fectum visus vel infirmitatem vel pau-
pertatem. ut q. libro caret. recd. pen-
sat. tñ equivalet per psalmos 7
orone dñicā non peccat mortaliter
Ita q. diuerse ecclesie diuersū ha-
bent modū officij. parz q. non pceptū
circa determinatū modū. A. s.
spālē ad quē oēs teneant. ut in deā
q. 18. Sz bñ vnusq. tenetur ad mo-
dū sibi determinatū. nisi ex legiti-
ma causa vel pñlegio excuset. ut i
cle. si. de cele. mis. B. Similiter
non peccat mortaliter qui pba qdē
dicit s. ad illa non attendit. q. cū re-
dicēdo horas pceptū sit de iure po-

sitiuo. nō refert nisi ad ea q. sub iu-
dicio bñano cadere pñt. 7 ista sūt q.
exercēt p actus exteriores. nō autē
interiores. A. Certe etiā de iure
dño debem⁹ deuote 7 attente ora-
re 7 psallere. ps. 2. Erultate ei cū
tremore. 7 ps. 46. Psallite sapien-
ter. Itē etiā ius positiuū se extēdit
ad interiora in foro penitētiāli. ut
in. c. cōsuluit. est de usuris. Unde ut
patet in. c. volentes. est de cele. mis.
hoc pceptū extēdit etiā ad inte-
riora. Ibi enī omnib⁹ clericis pro-
hibendo extrinsecas vagationes
7 picipiendo attentionē dicis. Nec
igitur 7 similia sub pena suspensio-
nis inhibemus. districte precipien-
tes in virtute obedientie ut diurnū
officiū pariter 7 nocturnū q̄tū eis
deus dederit studiose celebrent pa-
riter 7 deuote. B. Sed 7 si dicēs
officiū aliqua verba pretermittat
nō oportet q. propter hoc a capite
resumat disturbando officiū. imo
etiā si dicendo in choro cum alijs
ex aliqua necessitate intermiserit
psalmū vel lectionem vel aliquid
b⁹. 7 non aliter possit omīssum sup-
plere nisi subtrahendo vocem ab
adiutorio chori. melius est per-
transire q. officium chori diminui-
ere. At si is qui tenetur ad horas
ex indultia 7 negligētia sola omit-
tat. mortaliter peccat. est de cele.
mis. dolētes. Sec⁹ aū tñ ex obliuio-
ne vel alia neccitate. A. tñ fm. xv.
7 in deā. q. 18. non sunt tot peccata

quot sūt hore omisse. qz totū offi-
ciū diuinū vnius diei est vnū totū
integratū ex suis partibus. 7 ideo
precepto vno p̄cipiē. 7 transgres-
sor nō transgredit̄ nisi vnū p̄ceptū
7 hoc tanto ampli⁹ quāto plures
partes ei⁹ omittit. 7 subdit. Bñ tñ
cōcedo qz plurib⁹ vicibus omissio
vnus officij plura facit pctā mor-
talitā qz totū hoc integrale p̄cipiē
q̄ridie adimpleri. **B.** Dicere autē
missam quotidie nō est p̄ceptū. nec
etiā quotidie audire quia nec est sp̄
possibile. **A.** Dū aut̄ impedimētū
rōnabile nō adest. satis ē in cōueni-
ens missam nō audire vbi q̄ridie
celestis rex de celo veniēdo assistit
ut nos supno 7 eterno 7 angelorū
alimēto reficiat. 7 salutifera pctita
concedat ac pctā dimittat. Unde
nō solū retem⁹ cauere ne ex negli-
gentia missam aliq̄ die omittam⁹
s̄ 7 sup hoc ipso ut nobis cōcedat
posse fieri iustanter orare. iuxta il-
lud offīce de p̄catōis. panē nostrū
7c. Itē in. c. qm̄. de p̄uilegi. li. 6. dī
qz nō recet ep̄os 7 superiores absqz
causa rōnabili vllā diē trāsire in q̄
nō celebrent seu missam audiant
ut resignet. quia maior necessitas
debet adesse ad excusationē talū
q̄ aliorū. **B.** De materia missę vi-
de. j. missa.

z **Q**uid si clericus sit p̄bendat⁹
in duab⁹ ecclesijs. **A.** Intellige
ex legitima causa 7 dispensatiōe. ut
in sū. con. eo. ti. q. 19. vbi bec notat̄
qz al̄ hoc nō posset fieri. ut s̄. bñfi-

ciū p̄. s. 2. in additōe. **B.** cuius
officiū dicet⁹. **R.** s̄m Lbo. in q̄li-
bet. Sufficit qdē qz semel officiū di-
cat s̄m cōsuetudinē aliquaz eccle-
siarū in q̄b⁹ habet p̄bendā. Et vi-
det⁹ qz debeat dicere officiū illi⁹ ec-
clesie in qua habet maiorē gradū
q̄uis forte in alia pinguiorē obti-
neat p̄bendā. **A.** puta si in vna
sit decanus 7 in alia simplex cano-
nicus. Qz si vtrags fuerit simplex
canonicus debet dicere officiū di-
gnioris ecclesie q̄uis i minori ec-
clesia opulentiorē habeat preben-
dam. quia tēporalia nullius mo-
mētū sūt spiritualib⁹ cōparata s̄m
eundē Lbo. 7 in dea. q. 19. **B.** Si
p̄o vtrags ecclesia paris est digni-
tatis 7 ipse sit absens potest elige-
re quod voluerit. Si presens fue-
rit debet se cōformare cū illis cū
quibus conuersat̄. **A.** Idem in
dicta. q. 19. **B.**

Utrū liceat clerico matutinas
dicere de sero? **R.** s̄m Lbo. in q̄-
libet. Hic est consideranda intētiō
eius qui p̄uenit tempus. Si. n.
hoc facit ut quietius somno 7 vo-
luptati vacet nō est absqz peccato.
Si p̄o facit propter necessitatē bo-
nestarū occupationū. licite potest
dicere de sero matutinas 7 in alijs
horis tempus p̄uenire. sicut hoc
etiā q̄nqz in solēnibus ecclesijs fi-
eri solet. **A.** quia melius est deo
vtrūqz reddere. s. 7 rebitas lau-
des 7 alia honesta officia q̄ per
vnū aliud impediat̄. s̄m eundem

3

Lbo. 7 in su. con. eo. ti. q. 20. **B**
 Quin etiā ppter h̄ p̄suli p̄lytero
 q̄ de mane dicat oēs horas vsq̄
 ad vesp̄as iclusue. eē de cele. mis.
 c. p̄. S3 hore in ecclia tpe suo dici
 debēt. ut in dco. c. p̄. **A**. Clari⁹ in
 cle. i. de cele. mis. vbi dī. In cathe/
 dralibus regularib⁹ 7 collegiatis
 ecclis hōis rebis deuote psallat
 i alijs pueniēter 7 debite celebret
 diurnū 7 nocturnū officiū. si dei 7
 aplice sedis indignationē euitare
 voluerint. Et h̄ ipsum intelligen/
 dū videt̄ nisi rōnabilis necessitas
 seu causa aliud suadeat. ut 7 h̄ eo/
 rem. s. p̄etactum est. **B**

4 **E**s q̄ est hora dicendi matuti/
 nas? **R**. Diversarū eccliarū diuer/
 sa p̄suetudo seruaf. tñ si p̄prie dici/
 mus. matutinū est q̄rta seu vlti/
 ma vigilia noct̄. videlicet p̄ tres
 p̄tes noct̄ vsq̄ ad aurorā. Uñ fm
 Papiā hugi. 7 Isidorū etymol.
 4. Matutinū ē inē abscissū tene/
 brarū 7 aurore aduētū. Et sic etiā
 sonāt p̄ba tūc cantata. ut ē illud.
 Nox p̄cessit dies aut̄ appropinq̄/
 uit. 7 itez q̄si in fine matutinarū.
 Lucis aurore rutilans coruscat.
 Sed q̄dā 3. qz 7 David surgebat
 ut cōsisteret media nocte. eē de ce/
 le. mis. c. p̄. in fine. Prīmū autē ve/
 rius videtur. ut in eo. c. in p̄n. **A**
 In dicto. c. p̄ clarius videt̄ dici de
 media nocte q̄ de alia hora. Puta
 tñ in hoc p̄suetudinē rōnabilē ser/
 uādā 7 qd̄ magis pficiat diuinis
 obsequijs. ar. iz. dis. illa. **B**

5 **U**trū clericus existēs in scolis
 teneat dicē officiū mortuorū. **R**.
 fm Lbo. i. quolibz. Officiū mor/
 tuorū in ecclia q̄ncq̄ dicit ordina/
 rie sic ptinens ad officia ecclie. sic
 fit in die aiaz. 7 siliē in qualibet ec/
 clesia ē de h̄ aliq̄ sp̄alis p̄suetudo
 ut q̄ dicat semel in septimana. ul̄
 sic. 7 ad tale officiū tenet clericus
 bñficiat⁹ i ecclia etiā i scolis ep̄is
 Si p̄o dicat officiū ppter aliquā
 cām emergentē. non tenet ad hoc
 clericus in scolis existēs. **A** Idē
 in su. con. eo. ti. q. 21. **B**

6 **S**ed qd̄ cū monach⁹ pficiat ec/
 clesie parochiali. qd̄ officiū seque/
 tur? **R**. fm hosti. Seruabit con/
 suetudinē ecclie ad quā trāsit. ar.
 iz. dis. illa. et. 4. i. dis. quisquis. **A**
 Idem in su. con. eo. ti. q. 22. **B**

7 **Q**uid si q̄s p̄termilla vna ho/
 ra dicat sequētē? **R**. fm xv. Cre/
 do q̄ sufficit q̄ caute suppleat il/
 lud tñ quod omissū ē 7 agat pe/
 nitentiā de negligētia. Pnia q̄s de
 omissis hōis arbitraria ē sicut 7
 alie. ut. i. pnia 2. s. 2. **A**. Inno.
 in. c. p̄. eē de cele. mis. dicit q̄ satis
 ē pueniēs q̄ sacerdos q̄ imponit
 pniām de pctō omissiōis officiū in/
 iūgat pniām in q̄ omittēs reliq̄t
 s. in dicendo eadē officia omissa.
 Sed si hoc nō crederet ei pficere.
 mutabit in aliā penitētiām. Idē
 etiā sentit Al. ut patet in su. con.
 li. p̄. ti. 1. q. 18. **B**

8 **U**trū clericus excoicatus te/
 neatur dicere horas? **R**. Si est
 r

excoicatus minori. non est dubiū
q̄ oportet ⁊ debet dicere p̄ modū
quem habes s̄. excoicatio 1. s̄. 8.
Si v̄o excoicatus ē maiori. dicē/
dum s̄m hosti. q̄ tenet quidē di/
cere sed nō in ecclesia uel cū alio.
aut quasi in officio suo s̄ solus ⁊
q̄s p̄ modū orōnis. **A.** i. ut non
dicat. dñs vobiscū. ut in sū. con. li.
3. ti. 33. q. 1. 14. vbi e notant. **B.**
si. q. 3. si quis ep̄s dñat⁹. et. c. se.
Nā cū obligatus sit ad hāc serui/
tutē. c̄. de cele. mis. c. p̄. excoicati/
onē nō literat ab ipsa. i. 6. q. 1. legi.
Idē Hoff. et Ray. **A.** Itē s̄m
glo. Ray. ⁊ in sū. con. li. p̄. ti. 1. q.
18. tenet ad horas canonicas etiā
regradat⁹ si fuit in sacris ordini/
bus. q̄ tenet ad ea q̄ sūt oneris ⁊
nō honoris. Idē de regradato bñ/
ficiato q̄ diu tenet bñficiū. De/
gradatus etiā uel suspēsus nō d̄
officiare ecclesiā. ⁊ cū solus dicit
horas aut cum alijs nō officiādo
ecclesiā nō debet dicē dñs vobiscū
uel similia v̄ba q̄ ad dignitatem
ordinis ei⁹ ptinet. Itē s̄m Inno.
i. c. p̄. et de cele. mis. infirmi excusāt
a dicēdo officiū. ⁊ forte etiā ab au/
dicēdo si talis ē infirmitas in q̄ di/
recte uel occasionalit̄ sibi obesset
uel obesse timere s̄ celebratiōi di/
uinorū inesset. Ibi etiā videt sen/
tire q̄ q̄ omisit officiū ex infirmi/
tate nō teneat ad aliqd. s̄ q̄ omisit
ex culpa tenet ad satisfaciēdum p̄
peccato omissionis. i. ad redicē/
dum omissū ul' aliud pro eo ut p̄.

tactum est.

Clerici ⁊ religiosi cōmorātes **9**
cū cardinalibus aut cū ep̄is. **A.**
i. cū quibuscūq̄ pontificib⁹ gratiā ⁊
coionem sedis aplice habēntibus.
ut in cle. dignū. re. qua. j. **B.** p̄nt
se coaptare illis in diuinis officijs
nec ad alia tenētur. ut in cle. dignū
de cele. mis.

Hospitalitas.

Clericus siue ordinand⁹ de/
bet esse hospitalis ppter multa que
habet. j. ordinandus. s̄. 1.

Humilitas.

Quā hō debeat se oib⁹ p
humilitatē subijcē? **R.** s̄m Tho.
2. 2. q. 151. Dicēdū q̄ in boie duo
p̄nt p̄siderari. s̄. id qd ē rei. s̄. q̄qd
ptinet ad p̄fectionē. ⁊ id qd ē hois/
s̄. q̄qd ptinet ad defectū. Humi/
litas autē p̄rie respicit reuerentiā
q̄ hō reo subijcit. ⁊ id q̄ libet hō s̄m
id quod sūū ē. d̄ se cūlibet. primo
subijcere q̄tum ad id qd est rei in
illo. S̄ absq̄ p̄iudicio humilitatē
p̄t dona q̄ quis accepit p̄ferre do/
nis q̄ alteri apparent collata. **A.**
Ita tñ q̄ ex his se nō maior⁹ me/
riti existimet s̄ obligatiōis. iuxta
illud Greg. omel. 40. Cū angēl
dona. rōnes etiā crescunt donorū
Item ut i bis nō gloriatur. alias
in speciem icidit superbie qua dia/
bolo cōparat. Unde Greg. 23.
moral. c. 16. In hac arrogātie q̄r/
ta specie crebro human⁹ animus

labie. ut id qd habet habere se sin-
gulariter gloriatur. in qua tñ dia-
bolice similitudini vicinus appro-
pinquat. **A**. Similiter etiā hoc
nō requirit humilitas ut aliq̃s id
qd suū est in seipso subiiciat ei qd
ē hominis in altero. alioqn opor-
teret q̃ quilibet reputaret se ma-
iorē peccatorē quolibet alio. Po-
test tamē aliquis reputare aliqd
boni in primo qd ipse non habet.
vel aliquid mali esse in se quod in
alio nō est. 7 sic absq̃ falsitate pōt
se credē 7 p̃nūciare omnibus vi-
liorem s̃m defectus occultos q̃s
in se recognoscit 7 dona dei que in
alijs latent. **A**. Con. Al. ut in sū.
con. li. 3. ti. 33. q. 74. Et iō ppter
quodcūq̃ peccatū quod in priori-
mo videm⁹ nō detem⁹ nos ipsos
illi in nostra estimacione p̃ferre
pp̃ter bonū quod pōt in illo latere.
7 quia forte in nobis est mai⁹ uel
simile peccatū uel saltem omnino
esse pōt. **Uñ** Beda in omelia sab-
bati tercie dominice in quadrage-
sima. Euenit sepe ut q̃ homicidam
publice peccatē indicāt. p̃t⁹ odior
malū quo ipsi in secreto repulsan-
tur nō sentiant. Qui fornicatorē
accusant. pestem supbie qua se sua
castitate extollūtur ignorāt. Qui
ebriosū condēnant. virus inuidie
quo crednūt ipsi nō videāt. Quid
ergo nobis i b̃ periculis remediū?
Quid restat salutis. nisi ut cū pec-
catē p̃spiciamus alii mox incline-
mus deorsū. i. q̃s reiecti ex nostre

192
cōditione fragilitatis sim⁹ si nos
diuina pietas nō sustentet humili-
ter inspiciamus. **B**

Iactantia **R. s̃m**
Lbo. 2. 2. q. 122. Iactantia
pp̃rie importat q̃ lō verbis se ex-
tollat dicēdo de se aliqd qd supra
se est. Hoc aut contingit dupliciter
Quāq̃. n. aliq̃s loq̃t de se non qdē
supra id qd ē in se s̃ supra id qd de
eo boies opinant. Quāq̃ s̃o loq̃t
de se supra id qd est in se s̃m rei ve-
ritatē. Et i isto secūdo mō magis
proprie iactantia consistit. q̃ uis
vtrōq̃ modo dici possit.

Uñ iactantia sit mortale pec-
catū? **R. s̃m** Lbo. vbi s̃. Iactā-
tia pōt dupliciter cōsiderari. s̃m
s̃m se. **A**. i. in q̃tum ē quoddam
mēdaciū. **B**. 7 tunc est mortale
peccatū qñ aliq̃s iactāter p̃fert qd ē
contra gloriā dei. Eccl̃. 23. **A**
imo potius. 28. vbi qd sequit̃ dī
p̃tra principē tyri. **B**. Elevatū est
cor tuū 7 dixisti. deus ego sū. Vel
etiā p̃ caritatē p̃sumi sicut cum q̃s
se iactādo. prumpit in p̃tumelias
alior̃. ut Luc̃. 18. Nō sū sicut ce-
teri boies raptores. iniusti. adul-
teri. velut etiā hic publicanus. Sz
si nō sit p̃tra gloriā dei uel cari-
tatē p̃sumi est peccatū veniale. 2.
modo potest cōsiderari iactantia
s̃m suam cām. Et si quidē p̃cedit
ex superbia uel inani gloria tali q̃
sit peccatum mortale. 7 ipsa erit
mortale. al' erit veniale. Si s̃o sit

r z

propter appetitū lucrī videt p̄tinere
ad propinā deceptionē ul' damnu
7 sic magis ē p̄ctū mortale. Sed
nec hoc semp. qz p̄t esse tale lucrū
ex q̄ al' non dānificat. De Iromia
q̄ ē p̄traria iactārie qñq̄ ē quedā
iactantia. vide. 7. Iromia. 5. p̄.

I**eiunium.** p̄ter
ē ieiunū. Prīmū corpis a ci
bo mālī. Secūdum afflictionis a
gaudio tpali. Tertū volūtatis a
p̄tō mortali. **A.** De his duob'
vltimis d̄r de p̄se. dis. 5. ieiunū. **B.**
Est sciēdum qz p̄mū ieiunū dñs
instituit in paradiso s̄ postea sancti
ficauit 40. dieb' 7 noctib' in re
serto. Math. 4. et Luce. 4. **A.**
De institutiōe nō. Ben. 2. **B.**
C. Utrū ieiunū sit semp lauda
bile uel nō. R. s̄m Lbo. in 4. dis.
15. In trib' casibus nō ē laudabi
le neqz etiā licitū. Nā s̄ quidē per
ieiunū subtrahere qd ē necessariū
vite nō licet. sicut nec seipsū inter
ficere. s̄ s̄ ē valde modicū. qz na
tura modicis p̄tēta ē. Itē nō licet
subtrahere qd ē necessariū s̄m ea
q̄ incūbūt faciēda ex officio ul' ex
societate eoz ad quos q̄s p̄uiuit.
Hoc. n. esset de rapina hostiā offer
re. Itē tertio nō d̄z esse tāta absti
nētia qz hō ab opibus vtilioribus
imp̄diat. Nā 7 l3 ad ea nō teneat
in discretū tñ erit tale ieiunū 7 nō
licitū. S3 abstinētia sine ieiunū
laudabile est qñ p̄ipsū caro dimi
nuit a suo robore ita qz facili' spūi

subdat. nec p̄p̄ s̄ accelerat mors
qz ex abundantia plures moriunt
q̄ ex defectu. **A.** Idem i sū. con.
li. p̄. ti. 12. q. 14. **B.**

C. Utrū ieiunū cadat sub prece
pto. R. s̄m Lbo. 2. 2. q. 14. 1. Di
cēdū qz ieiunū p̄tūm ad necessi
tate coertionis p̄ctiuel satisfacti
onis in p̄nā uel ad eleuationem
mētis ad spūalia. sic in coi cadit
sub p̄cepto legis nature. Sed re
terminatio tpis 7 modi ieiunādi
cadit sub p̄cepto iuris positū. qz
ab ecclia sic ē statutū. nec tñ quili
bet trāsgrediēs peccat mortaliter
s̄ tñ qui trāsgredit ex cōtemptu.
vel sic qz imp̄diat finis quē intē
dit legislator. S3 qui ex cā rōna
bili frāgit ieiunū. nō peccat mor
tali' nec ē trāsgressor p̄cepti. **A.**
Idē i sū. con. eo. ti. q. 15. **B.**

C. In quib' dieb' teneat q̄s ieiū
nare? R. d̄r tūm ex p̄cepto teneat
quidē p̄mo totā quadragesimā.
de p̄se. dis. 3. nō licet. et. c. nō opor
tet. et. c. placuit. Idē de quatuor tē
poribus dis. 16. statum? Itē in
vigilia natiuitatis dñi. et eo. c. p̄.
Itē in vigilia p̄t̄recoptes. ut nōt
dis. 16. necessario **A.** in glo. et ē
s̄. **B.** Et in vigilia assūptionis
beate m̄ginis. et eo. c. p̄. Itē in om
nibus vigiliis ap̄loz p̄ter q̄ p̄br
liippi 7 Jacobi qz venit tpe pasca
li. 7 Jobānis euangeliste qz venit
infra octauas natiuitatis. et eo.
consiliū. De festo etiā beati Bar
tholomei p̄suetudo seruanda est.

192
 nō de ieiunādo. qz tē cē iam fūma
 7 vniuersalis. s. de die celebrandi
 festū. ut in dicto. c. p̄siliū. Item ex
 vniuersali ecclesie cōsuetudine p̄
 ceptū est de vigilia beati Jobānis
 baptiste. 7 omnīū sanctorum. 7 ut
 Inno. ponit sancti Laurēti. Qz si
 aliqua dicta solēnitatū venerit i
 secūda feria. vigilia ieiunabit in
 sabbato. ut in. c. p̄siliū. Similiter
 de ieiunijs que ep̄i in suis ep̄atib⁹
 indicūt. de p̄se. dis. 3. ieiunia. 7 dis.
 3. c. p̄. **A.** Scdm̄ Inno. sup̄ Ru.
 brica. de obser. ieiū. translatio ieiū.
 ni pōt etiā ex alia cā fieri q̄ cum
 festum occurrit 2^a feria. Dicit. n.
 ibi. Nota q̄ l3 ieiunia nō debeat
 cōmutari uel redimi sine cā tū cū
 cā possunt cōmutari. sicut dī q̄ in
 quibusdā locis frācie vbi sūt ec
 clesie sancti Quintini nō ieiunāt
 in vigilia omnīū sanctorū s. tertia
 p̄cedente die. **B.** Sūt 7 alia ie
 iunia nō de p̄cepto sed de consilio
 sicut de aduētū. ut i dicto. c. p̄siliū
A. Inno. vbi s. videt dīcē q̄ ie
 iuniū aduētus sit etiā de p̄cepto
 vbi est p̄suetudo. **B.** Itē in q̄rta
 7 sexta feria 7 sabbato. de p̄se. dis.
 3. ieiunia. et. c. sabbato. **A.** In
 dcō. c. ieiunia. dī q̄ nō ieiunās q̄r
 tā feria videt cū iuda tradē xpm̄
 7 nō ieiunās sexta feria videt cū
 crucifixoribus crucifigē. Et sic h
 ieiunia non vident de p̄silio s. de
 p̄cepto. Qd pōt concedi vbi ē cō
 suetudo. ar. 12. dis. illa aut. Nam
 ut s. patet i obligatione ieiuniorū

etiam p̄suetudo opatur. Cōsuetu
 do p̄o p̄traria nō excusat nō ieiū
 nātes in vigilijs ap̄loz 7 in alijs
 solēnib⁹ ieiunijs. In alijs p̄o sic
 nisi p̄latus aliud iniūgat fm̄ bo
 sti. 7 in sū. con. eo. ti. q. 15. ad fi. **B.**
 Item rogationes. de p̄se. dis. 3. ro
 gationes.

Quā liceat ieiunare in domi
 nica 7 R. fm̄ Lbo. 2^a 2^e. q. 14. 1. **4**
 Dicendū q̄ die dominica ieiunare
 nō puenit. qz dies ē leticie. Sū si
 quis tūc ieiunaret quasi faciens
 p̄tra p̄suetudinē populi xp̄iani nō
 esset a peccato imūis. l3 ieiuniū
 de se sit laudabile omni tpe. **A.**
 Qd dicit hic intellige qm̄ cū scan
 dalo alioz ieiunaret. uel ad quā
 dam ceremonialē obseruantiam
 quā illa die faciebāt pagani ieiū
 nātes. Un̄ 7 p̄pter h̄ idem statutū
 fuit etiā de feria q̄nta. de p̄se. dis.
 3. ieiuniū. Secus si ieiunaret ra
 tione simplicis abstinentie. uel ali
 quo religioso respectu. uel p̄ se uel
 p̄ impositionē sup̄ioris. sicut fit in
 quinta feria in qua ieiunamus ex
 debito in ieiunijs statutis. de p̄se.
 dis. 3. nō licet. et. c. nō oportet. Sū
 et 15. dis. c. utinam. dicit Jero.
 Utinā omni tpe ieiunare possem?
 Qd in actibus ap̄loz diebus p̄
 tecostes 7 die dominico apostolū
 Paulum 7 cū eo credentes fecisse
 legimus. **B.**

Que hora sit cōpētēs cōmedē
 di? R. fm̄ Lbo. vbi s. Cōueniēs
 est hora nona. **A.** Pro h̄ facit

13

de ple. dis. i. solent. **B.** Nec illam oportet stricte p[ro]siderare s[ed] sufficit grossa estimatio. s. q[ui] sit circa hora illa. Nec multu[m] nocet si ex aliquo e[ss]e aliquantulu[m] hora illa p[er]ueniat. uel si forte p[ro]pter infirmitate[m] uel etate[m] uel aliqd b[on]u[m] tali hora comedere ce-deret alicui in magnu[m] grauamen. Na[m] esset cum eo in ieiunio disp[en]sandu[m]. uel ut aliquantulu[m] p[er]ueniret hora. **A.** Idem in su. con. li. p[ri]m. ti. 12. q. 32. **B.**

Quibus cibis ieiunantes debent abstinere? **R.** p[ri]m. l[ib]ro. 2. 2. q. 14. 1. In ieiunio q[ui]dragesimali inf[er]dicatur yniuersaliu[m] oua et oia lacticia. In alijs aut[em] ieiunijs diuerse p[ro]suetudines sunt q[ui]s q[ui]sq[ue] seruare debet sc[on]d[u]m mores eoru[m] inter quos p[er]uersa. 16. dis. v[er]ita. Elus aut[em] carniu[m] g[ra]t[is] in omni ieiunio p[ro]hibitus e[st]. q[ui] g[ra]t[is] magis est delectabilis et ad humore[m] luxurie mag[is] coopat[ur]. Na[m] et in sexta feria necessario e[st] abstinendu[m] a carnib[us]. et etiam in sabbato p[ri]m. q[ui]drada p[ro]suetudines. et eo. p[ri]m. l[ib]ro. Con. Hosti. **A.** Con. etia[m] Inno. ut in su. con. eo. 1. q. 33. Et regula-riter in omni ieiunio nisi co[n]suetudo excuset v[er]endu[m] e[st] cibis quadra-gesimalib[us]. de ple. dis. 3. rogatio[n]is De cibis p[ro] quadra-gesimalibus **Breg.** 4. dis. teniq[ue] ita dicit. Par[um] e[st] ut q[ui] bis dieb[us] a carne aialium abstinere. ab oib[us] q[ui] sementina[m] trahunt carnis origine[m] ieiunent. a lacte videlicet caseo et ouis. Cete-

ru[m] pisciu[m] elus ita p[ro]prio relinq[ue]re ut ei infirmitatis solatiu[m] no[n] luxurie pariat incendi[u]m. Deniq[ue] q[ui] a carne abstinet. nequa[m]q[ue] sup[er]tuo[s]a ora marina[m] teluay p[er]uina p[ro]p[er]aret. Vnu[m] q[ui] ita bibere p[er]mittimus q[ui] ebrietate[m] oio fugiamus. alioq[ui]n restat ut oia que corp[or]ibus libent[er] similiter faciamus. **B.**

Quod p[er] potu[m] soluatur ieiuniu[m]. **R.** p[ri]m. l[ib]ro. 2. 2. q. 14. 1. Ieiunantes no[n] p[ro]hibentur pluries bibere. q[ui] pot[us] sumit magis ad alteratione[m] corp[or]is et digestionem cibor[um] q[ui] ad nu-tritione[m]. I[tem] aliq[ui]d mo[d]o nutriet. P[er]it t[ame]n imoderate bibentes peccare et meritu[m] ieiunij p[er]dere. sicut etiam si imoderate in vna comestione ci-bu[m] assumat. Con. Inno. siue pot[us] assumat a[n]t[ea] cib[u]m siue post. **A.** Idem in su. con. eo. ti. q. 31. **B.**

Quid de p[ro]fectionib[us]? **R.** p[ri]m. l[ib]ro. vbi s[ed]. Per p[ro]fectione[m] seu ele-ctuaria no[n] solu[n]t ieiuniu[m] sicut nec p[er] alias medicinas. nisi q[ui]s in frau-de ea sumeret in magna quantita-te p[ro] modum cibi. Con. Inno. **A.** l[ib]ro. tangit s[ed] in dicta. q. 14. 1. ar-ti. 6. et nil dicit de co[n]fectionibus s[ed] t[ame]n de electuarijs. et du[m] assumunt sol[u]m ea medicame[n]ta. Et s[ed] idem posset intelligi de co[n]fectionib[us] et alijs q[ui] no[n] in fraude assumerent p[er] medi-cina. al[ia] non. Na[m] **Al.** dicit q[ui] elus specieru[m] et electuarior[um] solu[n]t ieiuniu[m] nisi fiat ea necessitate[m]. ut pat[et] i[n] dicta. q. 31. Inno. etia[m] sup[er] Rubrica de obser. ieiun. dicit. Electuarijs

197
aut delicatis non credimus quod aliter
liceat utinisi sicut alio cibo delica-
to. Medicina autem per remouenda in-
firmitate uel fugienda accipere licet
sine peccato in die ieiunij. si per con-
seruanda sanitatem ubi non est signum
infirmittatis non credo. Ecce ergo quod
non est differentia inter electuaria. con-
fectiones et alia. nisi in quantum assu-
muntur per uera necessitatem infirmi-
tatis. imo quanto est cibus delicatior
sive periculosior. tanto minus licet tempore
ieiunij. dist. 4. tenet. ut per etiam in
deca. q. 31. Al. dicit quod potest ante prandium
solui ieiunium si post non. nisi fiat
imoderate propter necessitatem. Sed
ut potest colligi ex Innocentio. ubi dicit. circa
istam orationem quantum ad hoc ut liceat
ante uel post prandium attendenda
est consuetudo. **B**

9 **I**n quantum tenet quod ad ieiunandum?
R. secundum L. de. 2. q. 14. 1.
Quidam aliquis sunt in statu augmenti
non tenent. s. usque ad finem tertij se-
ptemij. anni. Conueniens autem
est ut etiam in hoc tempore se ad ieiunandum
exerceant plus uel minus secundum mo-
dum sue etatis et possibilitatis. **A**
Quod tamen magna tribulatione im-
minet in signum penitentie artioris
etiam pueris ieiunia indicunt. sicut
et de iumentis legitur Iona 3. Homi-
nes et iumenta non gustent quicquam
neque aquam bibant. secundum eundem L. de.
ibidem. **B** Mouit quod et iuniores
religiosi secundum X. super soluendo ieu-
nio iuxta discretionem platorum se
gerere debent. **A** Innocentio autem ubi

dist. dicit quod ad ieiunandum tenent omnes
sane mentis. et dolici capaces potentes
ieiunare. cum ipsi peccare possint et
peccata reflexere. et de relic. pu. c. p.
Dispensatiue tamen cum impuberibus et
etiam maiori etate poterit dispensari
ut ab indictis ieiunijs absoluantur
Et hoc videtur tutius. Idem super hoc pas-
su diuersi diuersa sentiant. **B**
Quid de peregrinantibus. aut
multum laborantibus? R. secundum L. de.
ubi dicit. Si peregrinatio et labor co-
mode differri possit aut diminui
absque retrimeto. non sunt propter hoc
ecclesie ieiunia pretermittenda. Si
autem imineat necessitas statim pere-
grinandi et magnas dictas faciendi
uel etiam multum laborandi. et simul
cum hoc non possint ieiunia obseruari.
non obligat homo ad ieiunandum. Vi-
detur tamen in talibus recurrendum esse
ad superioris dispensationem. nisi forte
ubi est non prescriptum. quod plati diffini-
lantes annuere videntur. **A** Idem in
super. con. eo. ti. q. 18. ubi etiam addit
secundum eundem L. de. quod qui nolunt produ-
cere oparios nisi frangant ieiunium
non sunt immunes a peccato. nisi forte sit
causa necessaria que festinationem operis
exposcat. Item quod ex parte operantis in-
tentio maioris lucri non necessarii
a peccato non excusat si ieiunium fra-
git. Ibidem etiam dicitur secundum glo. Ray.
quod propter ieiunium seruandum quod non co-
gitur medicare cum non consueuerit
alimendicare. **B**

Quid de cursoribus qui versus est
omnis necessarii? R. secundum X. Si non
r 4

pnt simul currere et ieiunare excu-
sant. Sec^o qñ morantur vel modi-
cū vadunt. **A.** nisi forte immineret
eis grādis viatio quā nō pnt pfi-
cē. soluat ieiunium paucis dieb⁹ añ
fm eū. **X.** ut in sū. con. eo. ti. q. 20. **B.**

12 **Q**uid de seruitorib⁹ nobiliū?
R. fm **X.** Si tales ex cā pueniāt
horā comedēdi. non credo q pce-
cēt. similē si plibāt modicū. dico
añ horā ut quasi. ppter p̄tinationē
tpis totū possit postea reputari qñ
vna mēsa. Sicut etiā nec peccant
q p̄gustāt cibos dñoz ad cautelā
veneni. imo et casu licet etiā p̄gu-
stare carnes dñoz. Nec iterū pec-
cāt q qñq surgūt de mēsa vt por-
tent vinū. encenia et b⁹. **Con.** In-
no. **A.** et addit. Idē credim⁹ de
medicis p̄gustantibus medicinas
Et in his casib⁹ credimus q mo-
nachis licet p̄gustare carnes. Et
con. hosti. ut in sū. con. eo. ti. q. 21.
B. Et idē dicit **X.** de seruitorib⁹
et lectorib⁹ mēse inter religiosos
dū tñ cū licentia. **A.** Idē in sū.
con. eo. ti. q. 22. **B.**

13 **Q**uid de paup⁹bus et medicā-
tibus? **R.** fm **L.** bo. 2° 2° q. 14. 1.
Si pnt b̄re tantū simul qd sufficit
ad vnā comestionē. nō excusant a
ieiunio. si nō pnt. excusant. Simi-
liter et qñ. ppter p̄cedentē inedia m
ieiunium nūc ferre nō pnt. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 26. **B.**

14 **Q**uid de mulierib⁹ pregnāti-
bus seu lactantibus? **R.** Si ne-
cessitas reabilitatis corporis impe-

diat eas nō tenēt ad ieiunium. imo
si credidit p̄babiliter de piculo earū
vel abortu. nō solū pnt s̄ etiam te-
nen⁹ solue⁹ ieiunium sicut **X.** ponit.

A. Et idē si timeat de periculo
pueri lactētis. fm eundē **X.** ut in
sū. con. eo. ti. q. 24. **B.**

15 **Q**uid v̄tutes ppter phibitio-
nē viroz debeāt dimittere ieiunia
R. fm **Inno.** Licet dimitte⁹ de te-
ant vota. **A.** i. ieiunia seu absti-
nēcias votiuas. 33. q. 5. manifestū.
B. nō est ieiunia. **A.** s. indicta ab
ecclesia. ut in sū. con. eo. ti. q. 21. vbi
hñōnt. **B.** nisi forte q ppter scan-
dalū vitandū sacerdos disp̄sare
posset. **Jo.** dñs. ut p̄stiteret. et de cle-
erco. mi. latores. **Con.** hosti.

16 **Q**uid de infirmis et reabilib⁹?
R. fm **X.** Excusant. s̄ p quanta
reabilitate arbitrio boni viri stādū
ē. Idē in senib⁹. **A.** Hoc fuit dictū
Inno. ut in sū. con. eo. ti. q. 25. **B.**

17 **Q**uid sup solutione ieiunij sit
petenda disp̄satio. **R.** fm **X.** Si
p̄stat de cā. ppter quā soluendū est
ieiunium. nō ē necessariū ut petatur
disp̄satio. p̄sertim ut dicit **L.** bo.
psuetudine interueniente. Si autē
dubium sit verū sit cā necessaria. **A.**
siue dubium sit sibi siue alijs fm eū.
X. ut in sū. con. eo. ti. q. 28. **B.**
tunc petenda ē dispensatio ab ep̄o
loci si comode p̄t haberi. aliter a
pprio sacerdote. **A.** hosti. dicit
q in ista dispensatione nō sufficit
licentia simplicis sacerdotis etiā
ex iusta causa. nisi sūma necessitas

193
imineat q̄ ad ep̄m sine piculo b̄ri
non possit recursus. Et est cā suf-
ficiens ad dispensandū ut dicit in.
firmitas. nature debilitas. ciborū
caristia seu penuria. paupertas. pe-
reginatio. labor 7 protractio ni-
mia mēse. ut patet in seruiētibus
mēsis nobiliū 7 huiuscemodi. ut
in dicta. q. 28. **B**

18 **Q**uam ieiunia possint redimi?
R. **P**m Inno. Ieiunia eccl̄ie non
possūt redimi nisi cā uel necessitas
subsistat. sed ieiunia uolūtaria possūt
etiā sine ulla cā redimi. **A.** s. que
subsistit in ieiunāte dūmō al sit vti-
le **P**m eundū. ut in sū. con. eo. ti. q.
29. ubi etiam patet q̄ etiā h̄ casu
ista redēptio faciēda est auctori-
tate supioris. **B.** 7 inēmitti. **A.**
De ista intermissione nō dicit In-
no. ut patet in dicta. q. 29. quia ut
puto ipse loquit̄ de uoluntarijs re-
spectu originis seu necessarijs re-
spectu executionis forte rōne vo-
ti. Ideo dicit q̄ ad hāc redēptio-
nē necessaria ē auctoritas supioris
S3 bñ credo q̄ si ieiuniū adeo eēt
uoluntariū q̄ ad illud nullo mō
quis obligaret q̄ posset inēmitti.
B. Ieiunia aut̄ que in pnia im-
ponūt redimi p̄nt auctoritate su-
perioris. **A.** dū tñ ex iusta causa
7 discrete **P**m Ray. 7 in sū. con. li.
3. ti. 34. q. 133. **B.** ex de voto. c.
fi. **A.** potius in. c. p. ut p3 intueti
7 etiā in dicta. q. 29. **B.** 7 dis. 82
p̄sbyter. i. fi. Si de ieiunio fuit vo-
tū quō possit redimi ul mutari. vi-

de. j. votum s. per totum
Quā ieiuniū factū in mortali
p̄sit. **R.** **P**m Al. Q̄tum ad vitam
eternā nō p̄dest. sed tñ valet p̄ci-
pue q̄tum ad tria. s. obedientiam
mādati ad qd quis tenet siue ob-
ligante eccl̄ia siue p̄fessore pnia
iniūgente. Item q̄ q̄tum ad ca-
stitatē ieiuniū optime disponit. 3.
q̄ magis cōfinē diuine gr̄e facit.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 34. **B**
Ad quid valent bona opa extra
caritatē facta. habes s. caritas. s.
fi. **A.** potius. s. p̄t. **B**
Quā ieiunās teneat dare iele. 20
mosynas qd sibi restat. **A.** i. qd
p̄ abstinētiā reseruāt. iuxta illud.
Breg. Hoc qd tibi p̄ ieiuniū sub-
trahis alteri largire. **B.** **R.** **P**m
Al. 118. Sancti p̄o q̄ vidēt dicē
q̄ sic intelligūt de p̄silio uel in di-
uinit̄ q̄ viderint frat̄e suū neces-
sitatē b̄re. **A.** q̄ tunc si claudūt
viscera ab eo in veritate in carita-
te nō ieiunāt. i. Job. 3. **P**m eundē
Al. 7 i. sū. con. li. p. ti. 12. q. vlt. **B**
Ieiuniū q̄tuor comitari debet **P**m
Ray. s. largitas. Jero. Qd mā-
ducatur? eras si nō ieiunares da
paupibus ut ieiuniū tuū sit satu-
ritas aie. nō marsupij. lucrū. Itē
leticia. Mat̄. 6. Cū ieiunās no-
lite fieri sicut hypocritē tristes. Itē
bora cōpetens. i. Reg. 14. Jona-
thas q̄ p̄uenerat borā adiudicat?
est morti. Item mensura. Aug.
Mēs aueritate ciborū laxata p̄dit
orationis virtutem.

zi **E** De diuersis intentionibus ieiunantium nota versu. Abstinet eger egens cupidus gula simia p̄tus. Abstinet eger. q̄ nō p̄t comedē. uel p̄pter medicinā. Egens. q̄ nō habet quid comedat. Cupidus. ne exp̄ndat. Gula. i. gulosus ut p̄stet auidi⁹ comedat. Sima. i. hy pocrita. ut laudetur. Virtus. i. virtuosus. ut mereatur.

Ignorantia
vtrū sit peccatū. R. scōm
Tho. p. 2. q. 16. Ignorantia eoz
que quis tenet scire. s. sine quib⁹
non p̄t rebitū actū exercere peccatū est p̄pter negligentiam. Q̄s
aut tenetur scire coiter ea que sūt
fidei ⁊ vniuersalia iuris p̄cepta.
Singuli aut ea que ad eozū statū
uel officiū spectant. S; ignorantia
s. q̄ quis nesciat ea que scire non
p̄t cū nō sit ex volūtate nostra nō
ē peccatū. Similiē nō ē etiā peccatū
ignorantia eoz q̄ q̄s l; posset scire
nō tñ tenet. sicut theozemata geo
metrie. **A**. i. regulas. a theozo.
ras. qd̄ est videre fm̄ Carbo. **B**
aut qd̄ p̄tingētia p̄ticularia. **A**
Idē in sū. con. l. 3. ti. 22. q. 16. vbi
dicif etiā qud̄ nulla ignorantia in
uincibilis ē peccatū. ⁊ q̄ ignorantia
inuinibilis dicif q̄ studio supari
nō p̄t. ⁊ q̄ qñ ignorantia ē peccatū
ignorās nō sp̄ ē in peccatō. s. actuali
sed solū qñ ē temp⁹ acq̄rēdi sciam
quā b; tenet fm̄ eū. Tho. Qd̄ p̄t
intelligi nisi intētio p̄tinua eēt ob

liqua. s. negligēdi inccia scire. **B**
Ignorantia facti nō iur̄ excu
sat. et re. iur̄. ignorantia. l. 6.
hui⁹ dicti intētionē tene. ut i. se. 5.
Etrū ignorantia excuset a peccatō
R. fm̄ Xd. Duplex est ignorantia
quedā ē iuris. ut si nescit furtū esse
peccatū. Quedā est facti. ut si nescit
hāc rē quā accepit eē alienā s; pu
tat suā. Ignorantia aut iuris aut
oio ē inuincibilis ⁊ inuolūtaria. ut
q̄. s. alijs sine culpa sua scire nō
p̄t. sicut in infātib⁹ ul⁹ amētib⁹ a
natiuitate. ⁊ tūc excusat a toto. Et
eodē mō si alijs de aliq̄ casu du
bitans p̄suluīt p̄itos. a q̄b⁹ tñ ba
buit aliē q̄ veritas se bāteret. ex
cusat p̄pter talē ignorantia. nā in
se fecit qd̄ potuit. Si p̄o in hāc in
uincibilē ignorantia incidit culpa
sua. tunc aut b; fuit p opus licitū.
ut si p vigilias uel abstinentia re
uenit ad amētia. ⁊ tunc excusat a
toto. etiā si feruor excessus peccatū
veniale fuerit. Aut fuit p op⁹ illi
citi⁹ ⁊ tūc dicūt quidā q̄ excusat a
tāto l; nō a toto. ar. dis. 50. sepe. 15.
q. i. 5. s. b. Quidam aut dicūt q̄
peccatū sequēs excusat a toto si nul
lū h; vsū rōnis. Et b; p̄babili⁹ ⁊
verius. 15. q. i. alijs. et. c. sequenti.
A. Scōm canones tñ oib⁹ talib⁹
si literati fuerit ē p̄nia imponēda.
s; leuior q̄ si sani tale qd̄ cōmissis
sent. 15. q. i. si q̄s infāties. Et b; sic
ad cautelā. ut i. sū. con. eo. ti. q. i. 1.
vbi etiā dī fm̄ glo. Ray. q̄ bātē
tib⁹ vsū rōnis q̄ ad ea sine q̄b⁹ nō

est salus nulla ignorantia est inuincibilis simpliciter et ideo. quod si non inueniret hominem a quo doceret. vinctio doceret eum nisi staret per ipsum. **B.** Si vero ignorantia iuris sit vincibilis et voluntaria. tunc si fuit affectata in nullo excusat. imo est specialiter peccatum.

Si vero non fuit affectata sed solum quod neglexit addiscere. excusat a tanto sed non a toto. Hec de ignorantia iuris.

A. Idem in dicta. q. 17. Tunc sciendum quod si intelligendum est per modum negligencie ut tanto minor sit excusatio quanto maior fuerit in addiscendo negligencia intantum ut lata negligencia equiparetur dolo. ut ff. de pos. l. 1. quod nerua. et de pos. ut aiaz. l. 1. **B.** Si vero sit ignorantia facti. potest esse dupliciter. Nam vel ignorancia est causa agendi. dicitur quod si sciret illam circumstantiam quod trahit in peccatum non faceret et se fecisse dolet. et hoc excusat a toto. si tamen rebita diligencia premissa fuit. que si premissa non fuit excusat solum a tanto.

A. et quandoque a nullo. videlicet si ignorantia fuerit crassa et supina. dicto. c. ut aiaz. **B.** Vel ignorantia est comitatus actus. scilicet etiam si sciret circumstantiam peccati nihilominus faceret. et hoc non excusat. Con. predictis. De. et Lix. in scripto. et in p. 2. q. 16. **A.** Idem in sa. con. eo. ti. dicta q. 17. **B.** Utrum per ignorantiam excuset quis a statutis ordinariis. habes. f. lex. s. s. et c. et c. p. s. Et utrum excuset scolares qui tenet sui doctoris opinionem. vide. f. opinio

3. **I**gnorancia crassa et supina de

per metaphoram bovis crassi et supini qui non videt etiam ea que coram eo sunt.

A. uel quod talis est largus et distans et sic huiusmodi ignorantia magna et lata. **B.** sicut quod publica et manifesta dicit se ignorare cui non facile creditur. is. dis. q. dicitis.

Illegitimus.

Illegitime nati multiplicitate sunt. Nam alius dicitur manere illegitime qui natus est de scorto. Alius spurcius uel notus qui de adultera. **A.** In fin. con. l. 3. ti. 19. q. 1. dicitur in glo. Ray. quod spurcius dicitur natus ex concubina per spurciciam incontinentie. Notus vero natus de adultera. Uterque enim filius esse de minimomo cum non sit. sicut et notas febres dicimus que vere ardeant et huiusmodi videntur et non sunt. Sed veritas est quod ex adulterio natus dicitur etiam spurcius. ut i. c. tanta est que si sint le. **B.** Alius naturalis qui de soluto et soluta. et tales omnes prohibentur ordinari. quod per antiquam legem maiores prohibiti sunt intrare templum dei. **A.** usque in decimam generationem. Similiter et spurcius in c. per venerabile. de q. 7. et in dicta. q. 1. **B.** Deut. 23. est de elec. innotuit et est que si sint le. per venerabile. in fin. Causa autem prohibitionis triplex est. scilicet dignitas clericalis. que huiusmodi viribus conferri non debet. extra de episc. prela. inter dilectos. Item hereditas patrum criminis. extra de hereticis. x. gent. Item quod tales filii solent esse

r. 6

imitatores patemi sceleris. **S.** q. i. si q's cū militib⁹. 7. dī. **S.** si gens. In secularib⁹ tñ dignitatib⁹ tales nō semp. pbitent. ff. de recu. l. spuri. 7. l. gnālic. **S.** spurius. **A.** Et in h. **S.** patet q' si iste illegitimus habeat cōpetitorē legitime natū ei pferat in officio dignitatis. Et supradicta oīa habent in sū. con. dicta. q. i. fm Ray. Hosti. 7. Boff. **B.**

1 **Q**uid si illegitimi p ignorātiā p̄moti fuerit? R. fm Hosti. In h. casu fm oēs p̄babilis ignorātia excusat. ar. C. de testa. l. i. et. ff. de offi. p̄ro. l. 3. Ipse p̄o si veritatem nouit i p̄spectu dei cecidit q̄rum. cūq' occultū sit. eē de tēp. or. c. si. Si nihil scit excusat? **R.** Idē in sū. con. eo. ti. q. i. **B.**

2 **S**z nunqd filius dz credē verbis matris cui⁹ filius sit? R. fm Hosti. Prima facie credēdū ē matris. eē de p̄ba. p. tuas. 7. de p̄sump. afferte. et. c. lras. **S.** p̄. verūtñ non cogit credere. ar. C. de testa. l. nec professio. **A.** cū ipse fuerit coiter habitus. p legitimo. ut patet in sū. con. dicta. q. i. **B.** Sitñ bz conscientia impetret disp̄sationē qui in h. casu saḡ facile obtineri debet.

3 **Q**uid de filiis sacerdotum q's suscepit de legitima v̄pore ante sac̄rū ordinē? R. fm Ray. Tales de iure cōpmoueri p̄nt ad oēs ordines 7 dignitates. nisi in illa ecclesia in q' patres eoz immediate fuerūt p̄lati uel canonici vbi non p̄nt canonicari uel pmoueri. **A.**

Verū est ad easdē dignitates 7 bendas q's patres eoz tenuerūt. Ad alias autē etiā in eadē ecclesia poterūt 7 canonicari 7 pmoueri. sicut dicit exp̄sse Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 6. etiā viuentibus eoz patrib⁹. 7 in eadē ecclesia in suo officio manētib⁹. eē de fi. p̄lby. ad h. 7 p̄z in iurib⁹ q' sequūtur. **B.** eē eo. ad h. et. c. ad extirpandas. et. c. ad abolēdā. Et de talibus p̄nt intelligi. **S.** dī. **S.** sed h. Idē Hosti. Ber. 7 Boff. Et addit Boff. Itō q' cū pater habuerit p̄sonatum uel vicariā p̄petuā in aliqua ecclesia. filius immediate ipsū uel ipsam b̄re nō p̄nt. eē eo. qm̄. et. c. ad extirpandas. Itē si pater habuerit p̄sonatū. fili⁹ nō p̄nt b̄re vicariā. nec ecōuerso. eē eo. Michael. et. c. p̄stitutus. **A.** Itud ecōuerso intelligitur q' si p̄r habuit vicariā p̄petuā filius immediate p̄sonatū b̄re nō p̄nt. ut in dicto. c. p̄stitut⁹. Et ē rō qz p̄petuus vicari⁹ curā bz ecclesie cui⁹ vicarius ep̄stitit. eē de offi. vica. ex p̄te. fm etiā Boff. ut in dicta. q. 6. **B.** Qz si fili⁹ disp̄satiue succedat p̄r. frater iū⁹ b̄n poterit postea succedē p̄r ut ponit Hosti. qz in h. nō succedit p̄r immediate. Sz secus si p̄r habuisset ipsam ecclesiā solū de facto. **A.** s. fm frater qz tūc secū⁹ nō poterit succedē. ut p̄z in sū. con. eo. ti. q. 9. **B.** Porro ad nepotes h. p̄bitio nō extēdit ut Ray. ponit. Idē Boff. 7 Hosti. **A.** Idē in sū. cō. eo. ti. q. 8. **B.**

4 **E** Doneq; aliq; bñs vxorem ea viuente fit sacerdos. 7 postea ex ea generat filiū. nūqd ē legitimus? **R.** fm hosti. Si vir factus ē sacerdos ignorāte uel inuita vxore fili⁹ nō indiget dispensatione. 21. dis. si vir. ex re puer. p. u. quidā. et c. placuit. S; si vxor p̄sensit q; vir ordinaret uel sciens nō p̄tradidit. tūc fili⁹ illegitimus ē 7 dispensatiōe indiget. ex eo. lras. 11. dis. eps. 32. dis. seriat. in fi. ar. 54. dis. si seru⁹. 21. q. 2. agat. bñsa. Inno. Hoff. et Ber. videntē sentire q; indistincte talis dispensatiōe indiget. **A.** Dic b̄ clarius. Nā ut p; in sū. con. eo. ti. q. ti. Ray. dicit simpliciter q; talis filius ē legitim⁹. maxime si vxore p̄tradidit uel ignorāte vir fuerit ordinatus. Hoff. q; p̄tra. s. q; sit illegitimus. Et Inno. 7 Ber. sentiūt cū Hoff. Glo. p̄o Ray. dicit q; iste ē legitim⁹ q; ad successionē hereditatis nō q; ad ordines 7 ecclesiastica bñficia. hosti. p̄o hos doctores p̄cordādo distinguit ut s. 7 eius distinctio satis etiā p̄sonarū iuribus allegat. in quib⁹ clare p̄stat q; nec p̄ religionē nec p̄ ordinationē p̄t vir separi ab vxore inuita uel ignorāte. **B.**

5 **E** Quid sinato aliquo re illegitimo coitu postea pat̄ cōtraxit cū matre? **R.** Si tpe p̄ceptus pater poterat eā b̄re in vxorem 7 postea ducit. legitimus ē fili⁹. 7 ad oēs actus legitimus admittet. **A.** 7 etiā ad hereditatē fm Ray. ut in

142
sū. con. eo. ti. q. io. **B.** etiā si post natiuitatē filij mater nupsit alteri quo mortuo cōtraxit cū isto. uel ecōuerso pater duxit aliā qua mortua duxit istā. Sec⁹ autē si tpe p̄cept⁹ non poterat esse m̄rimoniu in ipso. q; tunc l; sublato ip̄dū dimēto duceret illā. nō legitimat fili⁹. ex q; si. sint le. tāta. in Auten. q; b̄mo. na. effi. le. coll. 6. circa p̄ncipiū. **A.** Idē i sū. con. dicta. q. io. fm Ray. Hoff. 7 hosti. Et addit Ray. Nō dicit in p̄ casu legitima. tū talē q; ad oēs actus legitimus videt q; fallat in ep̄atu ad quē nō poterit talis p̄moueri absq; dispensatione pape ut p; scdm vnā lram ex re elec. innotuit. circa p̄ncipiū. Idē recitat Hoff. 7 hosti. s. magis approbat q; talis dispensatione nō indigeat etiam in hoc casu. 7 hoc in fauorē plis. ex qui si. sint le. ex tenore. 7 qui ma. ac. p̄nt. videtur. in fi. **B.**

E Quis p̄t dispensare cū illegitimo? **R.** Eps p̄t dispensare q̄tū ad ordines minores 7 bñficiū si ne cura. aliter nō. nec ad dignitates aut p̄so natus nisi papa. ex eo is qui. li. 6. **A.** Ibi etiā pat; q; etiā si p̄ papā fuerit cū tali dispensatū ut possit bñficiū curatū obtinere. intelligit solū re vno. **B.** Nō si a papa dispensationē obtinuerit 7 p̄ ea ip̄etrauit q; duo aut plura bñficia cum cura possit b̄re. tacuit autē p̄dictū defectū. nō valet h̄ se. cūda grā. ex eo. si is cū quo. li. 6.

¶ Que dispensatio est circa illegi-
 timos? R. fm Ray. Vitales in-
 trant monasterium. de iure coi pnt
 pmoueri ad oēs ordines. 5. dis.
 5. p. ex eo. c. p. Religionis eni in-
 gressus tollit irregularitatem sicut
 et gratitudinem. 19. q. vlt. nō liceat
 Ad plationem tñ nō pnt pmoueri
 absqz dispensatione. ut in dicto. c. p.
A. s. pape fm quosdā. cū hodie
 illegitimē nati absqz dispensatione
 sedis aplice. nec ad dignitatem nec
 ad psonatus. aut alia bñficia cu-
 ram bñficia debeant admitti. ex eo.
 nimis. Alij dicūt qd cū talibz re-
 ligatione ingressis pntēpi dispensa-
 re qd possint pmoueri in abbates.
 non autē in epōs. Et ad. c. nimis.
 dicūt qd intelligit de remanentibz
 in seculo. ut in sū. con. l. 3. ti. 19. q.
 2. Sed certe i dicto. c. nimis. nec
 in. c. p. eo. ti. fit h̄ distinctio. Unde
 nec nos distinguere debem. ff. de
 offi. p̄si. l. 3. et de reci. ad audien-
 tiam. An p̄mū veri? videt. **B.** Si
 p̄o remanēt i seculo. nec ad ordi-
 nē nec ad platurā pnt absqz dispē-
 satione pmoueri. ut ibi d̄. Sed
 circa eos qñqz adhibet dispensatio
 magna videlicet ut ordinem et in-
 stituant in eccl̄is. alijs a paterna
 dico si sunt filij p̄byteri. Alij p̄o
 in qbuscūqz eccl̄is. ar. ex eo. p̄sen-
 tiū. Maior ut etiā in paterna. ali-
 quo tñ medio. ex eo. ex transmissi-
 ſa. Maxima ut in paterna. nullo
 tñ medio. ex eo. ex tua. **A.** Idem
 in sū. con. dicta. q. 2. **B.**

¶ Quid si cū illegitimo dispēse-
 tur qd ad ordines et bñficiū eccl̄ia-
 sticū? R. Si ab ep̄o facta sit di-
 spensatio nō extēdit nisi ad ea qd pōt
 s. ut in 1. s. dictū ē. Si p̄o a papa
 poterit pmoueri ad parochiale ec-
 clesiā nō ad psonatū uel rectoriā
 ad quā p electionē pcedi p̄suevit.
 ex te p̄ten. c. vlt. **A.** Idē in sū.
 con. eo. ti. q. 14. fm Ray. Hoff. et
 Hosti. **B.**
¶ Utrū legitimatus qd ad actus
 ecclesiasticos sit p̄b legitimatus ad
 actus seculares. R. De h̄ sūt multe
 opiniones. Probabilior tñ videt
 opinio Inno. dicēt qd q legitimatus
 fuit ab aliq p̄ncipe seculari ut
 ciuitate. intelligit legitimatus qd ad
 oēs actus seculares in terris qd legi-
 timari subsint. qñ etiā in alijs ter-
 ris quo ad secularia. nisi sint talia
 qd essent in alteri p̄iudiciū. Nā nec
 in alijs terris succeder ab intesta-
 to. qz sic auferretur tona bēdibus
 defuncti. Sz talis nō intelligit legi-
 timatus ad ordines. qz h̄ nō ē de iur-
 isdictione iudicis laici. Si p̄o le-
 gitimatus fuit ab ep̄o inq̄rū po-
 tuit. qd ad minores ordines et bñ-
 ficia sine cura. etiā in alia dioceſi
 poterit pmoueri ad p̄dicta. qz h̄ ē
 de iurisdictione eccl̄astica et in nul-
 li p̄iudiciū. et multo magis si a pa-
 pa. Sz talis nō ē legitimatus qd ad
 actus seculares. nisi in terris que
 ep̄ali pape subsint. Satis con.
 Ber. ex qd si sint le. p̄ venerabilem.
A. In sū. con. eo. ti. q. 15. diuersa

sup his dicta pōtūē. Et dñs An-
to. de Bu. sup dicto. c. p. venerabi-
lē. lati⁹ 7 clari⁹ p dicta tēgīt sic. q
quedā ē legitimatio plenissima p
quā delect fidamētum vitii a quo
surgit differētia legitimatiōis 7
illegitimatiōis. 7 hāc solus papa
facē pōt. qz solus dispōnē pōt sup
mīmonio. Quedā ē legitimatio
plenior q̄ integrat ad iura pmeue
nature nō dispōnēdo i vitii. 7 hāc
pōt 7 papa 7 impator fm illa que
ad eos spectāt. Quedā est plena.
ut dispēlatio cū eo in aliq̄ effectū
legitimatiōis nō ex toto integrā-
to. ad huc illā pōt vtriqs. Adde.
7 etiā inferiores. ut pōt colligi ex
p̄dictis. Sequit. his visis si que-
ras an papa possit legitimare i ter-
ris imperij. dico sic. Aut papa vult
dispōnere in matrimoniū 7 prole
futurā. 7 non dubito q̄ potest etiā
in terris imperij. qz suū principa-
liter est dispōnere de matrimonio
Et sic itelligo que dicūt Jo. an. 7
Hosti. Ideo oēs filij qui pducun-
tur hodie de mīmonio vltra q̄rtū
gradum etiā in terris imperij sūt
legitimi. 7 oēs etiā qui nati sūt ex
pupilla 7 tutore. 7 ex strahentib⁹
sine p̄sensu patris. 7 ex rectore p-
uin cie cū subiecta. Aut papa vult
legitimare dispōnēdo in radicem
matrimonij quo ad plem iam p-
ditam. 7 tunc dico q̄ in oibus ca-
sibus in quibus legitimare potest
dispōnēdo in radicē matrimonij
q̄ in oibus illis casibus pōt legi-

timare in terris imperij. si tñ legi-
timat incipēdo a radice matrimo-
nij. 7 in oibus casibus in quib⁹ nō
pōt uel nō vult dispēlare incipien-
do a radice mīmonij. in oibus il-
lis legitimat quo ad terras suas
7 non imperij. Videam⁹ q̄ quādo
pōt incipēdo a radice mīmonij.
Ideo si vult dispōnere legitiman-
do natū de rapto p̄sensu mīmoni.
aliter parētes 7 nō video q̄ pos-
sit. Nam non posset facere q̄ esset
matrimonij absq̄ consensu cū sit
naturalit̄ de essentia illius. Is pos-
sit fingere cōsensum stante dubio
et de spō. is q̄. Et si dicat. Prin-
ceps fingit consensū vbi nō est. ut
l. i. C. de rei vtro. acti. dico q̄ illud
in positivis 7 nō in sacramentali-
bus. Nam talia sacramēta habēt
formam facti naturalē 7 exigunt
veram essentiā p̄sensu. in quibus
non video q̄ papa aliquid possit.
Ubi enī p forma veritas exigitur
fictio nō opat. Con. Jo. an. Aut
vult legitimare pductos ex ma-
trimonio quo ad formā suā essen-
tialit̄. inualide tñ ppter resistentiā
iuris. 7 si resistētia esset iuris civi-
lis quia ad ipsū nō spectat de mī-
monio. dico q̄ posset legitimare.
qz h̄ fictio posset trahi retro cū nō
haberet aliqd̄ principiū resistens
qd̄ validū esset. quā imo ex q̄ solū
ius civile resistēt. filij ab ipso p̄n-
cipio essent legitimi. Aut matri-
monij validum quo ad formam
rudē extrinsecā bē at i p̄dimētū

canonicū uel diuinū. Ad facio in
ter ista differentiā h. Et ad huc nō
credo q̄ posset legitimare disponē
do in radicē m̄rimoniū. q̄ ex q̄ ma
trimoniū habuit resistantiā iuris
ciuilis. ē impossibile q̄ fictio opes
resurgēdo m̄rimoniū ut retro. q̄ a
deficit i extremo a quo. s̄. eo. tanta
ff. de sena. L. paul. al. l. senatores.
Quā credo q̄ h legitimatio nō va
lēt. ut trahēs radicē a m̄rimonio.
S̄ bñ pōt valere vt legitimatio
collatura de nouo. Quā pōt dispo
nit in radicē m̄rimoniū. aut proles
ē p̄dita ex m̄rimonio q̄ an ius ca
nonicū resistat m̄rimonio ul legi
timationi p̄lis. pōt esse dubitatio
p̄babilis. Et dico q̄ h casu pōt le
gitimare disponēdo in m̄rimo
niū. 7 declarando legitimatē p̄p̄
dubii m̄rimoniū qd̄ est ei subie
ctū. 7 ad euitandā p̄plexitatē stā
te dubio. 7 q̄ ex quo non h̄ clarā
resistentiā iuris pōt retro trahi fi
ctio ad p̄ncipiū legitimatiois. 7
q̄ p̄pter dubiū p̄babile casus est
suppositus pape ut de grauiorib.
ut patet in hac decre. p̄ venerabilē
p̄. rōnibus igit̄ 7c. Et sic pendēte
dubio 7 q̄ diu latet impedimentū
videm⁹ q̄ papa ex colore m̄rimo
niū auctoritate eccl̄ie prole legiti
mat. de clam. respon. cū inibitio.
7 s̄. eo. puenit. 7 vbi l̄it. Unde h̄
casu legitimat etiā in terris impe
riū. quia disponit in radicē matri
moniū. ad hoc s̄. eo. r̄ata. Ad nullū
dubium q̄ legitimatio que fit ex

illocasu ex solo m̄rimonio etiam
remp̄ta quacūq̄ solēnitare tota
liū instrumentorū quā requirit lex
babilitat 7 plen legitimat etiā in
terris imperij. Et sic de facto p̄su
lui Mutine. Quāq̄ papa intendit
legitimare solū p̄ferēdo iura legi
timitatis nō disponendo in radicē
matrimoniū. uel q̄ nō vult. uel q̄
nō potest. qd̄ patet ex p̄dictis. 7 tūc
clarū est q̄ i terris eccl̄ie potest le
gitimare. ut h̄. p̄. rationib⁹ igit̄ 7c.
quia in istis exercet iura imperij.
Aut vult legitimare in terris im
perij. 7 tūc aut vult legitimare si
bi suppositū uel supponēdū ratio
ne clericatus. q̄ eo q̄ se legitimat
p̄pter clericatū. dicitur cleric⁹ sal
tem mente. iuxta nō. de transac. ex
lris. Et dico q̄ pōt. 7 eo legitima
to secuto clericatu legitimus est q̄
ad tēporalia 7 spiritualia 7 q̄ ad
omnia. ut patet ex vna allegatiōe
h̄. Nec obuiat q̄ ex hoc p̄iudicet
non supposito. ne dicat q̄ sit legi
timus 7 illegitimus quasi mon
str⁹ Aut vult legitimare nō suppo
sitū nec supponēdū de p̄mo. Et
tūc aut vult legitimare cū p̄sensu
illius qui supior ē nō recognoscit.
7 sic ē in quasi possessione libertat⁹.
Et talis pōt legitimari ut h̄. p̄. ra
tionib⁹. Aut in terris illi⁹ q̄ supio
rē recognoscit. ut impatorē. 7 ca
sus videt h̄. p̄. rōnib⁹. q̄ nō possit.
q̄ hoc q̄ sūt sup̄mi imperij ut legi
timate. non possunt fieri sine con
sensu superioris. ut vult h̄ de cre. q̄

148
nō est alibi in b. Et b. q. papa nō
legitimet in terris imperij q. ad bo-
na t. p. alia tenet Bar. 7 Cy. S. si
vis tenē q. h. p. t. s. sit progabilis
in batentē similē p. t. em. sicut di-
cimus in his q. sūt meri imperij.
ut dicit de fo. cōpo. c. si diligēt. cre-
do q. nō posset facē papa istā legi-
timationē circa subiectū imperio.
nisi ubi p. sentirent oēs q. b. p. iudi-
cat. q. talis iurisdicō nō pōt. pro-
gari ad p. iudiciū eoz. Et hoc tenet
Jo. an. dicens q. papa h. in terris
ecclesie pōt. libere. i. sine alicui. p. tra-
dictōe. In terris p. o. subiectū im-
perio nō pōt. q. i. p. tradicē possit is
cui sit p. iudiciū nō in sp. s. in re. i. q.
iā possidet hereditatē. Sec. si solū
sp. eret. Tū p. m. h. o. s. i. solo p. f. e. r. e. q.
rēte dū vivit pōt. fieri legitimatio.
eo aut. mortuo p. sententiā illis q.
bus iā relata ē h. d. itas. al. non. 7
q. ad feudalitā p. sententiā d. n. o. feudi
nō obstātē p. tradicē h. n. t. i. u. s. p. e. m.
t. i. n. S. t. n. in eoz. p. iudiciū fieri nō
vz sine cā. Jō in dubio si fiat alio
nō exp. s. i. o. nō attēdit. ad p. iudiciū
agnatoz. sp. e. m. batentiū nisi p. sen-
tiāt uel papa aliud exp. mat. Cū-
ca impatorē p. o. subdit. q. aut in-
tēdit legitimare disponendo super
m. i. n. i. m. o. n. i. o. 7 incipiendo a radice.
Et dico q. nō pōt. q. hoc ē solius
pape. Et sic leges que dicūt q. ex
m. i. n. i. m. o. n. i. o. subsecuto legitimātur
filij. nisi fuissent approbate p. ca-
nones nō credo q. valerēt. Et p. b.
patet q. non pōt. facere plenissimā

legitimationē que vitium releat ori-
ginale. Aut vult legitimare col-
latiue p. ferēdo iura legitimatōis.
7 quo ad sp. u. alia credo q. nō pos-
sit. Ideo puto q. legitimat. ab im-
peratore non possit ordinari nec
b. n. f. i. c. i. a. r. i. nisi aliter disp. scet. Et b.
tenet Jo. an. 7 Archidi. Aut vult
legitimare quo ad t. p. alia 7 bono-
res 7 hereditates. Et dico q. pōt. i.
terris imperij sicut 7 olim poterat
In terris aut. ecclesie an possit dic.
Aut legitimat legē generalē cō-
tēdo. Et dico q. p. r. u. s. legis se ex-
tendit ad existētes in terris ecclesie
nō ex v. t. u. t. e. legis solū s. ex g. n. a. l. i.
approbatōe ecclesie. d. i. s. i. o. si in ad-
iutorij quā facit canō. ex q. lex nō
repugnat canonij quā papa appro-
bare censet. eo q. nō improbat. ut
dicit de iudi. novit. Non puto t. n. q.
tales essent legitimati quo ad sp. i.
ritualia p. p. e. naturā materie q. nec
directe nec indirecte supposita est
p. t. a. t. i. laici. Aut vult legitimare p.
rescriptum. 7 credo q. nō possit in
terris ecclesie. nisi eo modo quo s.
dictū ē papam posse in terris imperij
Ibidē etiā tangit q. impator pōt.
legitimare ut s. dictū est etiā ante
coronationē p. m. Jaco. de arena. 7
Jo. an. Itē dicit q. batēs p. t. a. t. e. m.
legitimādi ab imperio. pōt. ubi po-
test impator. p. m. verba priuile-
gij. 7 ubi non potest. minus potest
habens potestātē ab eo. Et simi-
liter dico de batētibz potestātē
a papa. In batente potestātē ab

impatore tenet Bar. in l. p. reses. ff. de offi. p. si. q. nō possit legitimare i terris ecclie. quia alijs a p. d. sule non pōt extra puinciam sibi decretam iurisdictionē etiam voluntariā exercere. Puto etiam inquit q. bates potestātē a papa uel a principe nō possit legitimare ad p. iudiciū alteri. etiam respectu sp. i. quia tales p. cessiones intelliguntur sine alioz p. iudicio. de p. i. uil. pastor. alis. cū similib. hec ille Qui etiā ibidē multa alia p. ose. quif de hac materia. **B.** Quib. aut modis illegitim. legitimeretur. bates. j. legitim. §. 2. Et utrum malina parent. debeat nocere illegitimo siue cuiusq. filio. bates s. filius. §. 3. Ad materiam illegitimoz potest p. i. n. e. s. filius. 7. j. legitimus.

I **L**icite acquisitum Quot modis dicitur illicite acquisitū et quādo restitui debeat uel in elemosynam dari possit. bates s. elemosyna p. §. fi. 7. j. restitutio p. §. antepl.

I **I**mmunitas. De immunitate seu emunitate ecclesie aut cōfugientū ad ecclesiam. vide s. emunitas p. et 2.

I **I**mpedimentum p. cōmuniter. Circa impedimēta matrimonij p. agemus de impedimento in genere. 2. de

impedimento erroris p. sone. 3. de impedimēto cōditionis. 4. de impedimento voti. 5. de impedimēto cognationis carnalis. s. p. sanguinitatis. 6. de impedimēto cognationis spūalis. s. cōpaternitatis. 7. de cognatide legali. s. adoptiōis. 8. de impedimēto criminis. 9. de dispari cultu. 10. de violentia siue metu. 11. de impedimento ordinis. 12. de impedimēto ligationis ad aliam v. r. o. z. 13. de publice honestatis iusticia. 14. de affinitate. 15. de impotētia coeundi. 16. de matrimonio contracto contra interdictū ecclesie. 17. de impedimēto feriaz. De p. edictis impedimētis sunt v. r. s. i. quib. explicatur fm p. edictū ordinē. sic. Error conditio. votū. cognatio. crimen. Cultus disparitas. vis. ordo. ligamē. honestas. Si sis affinis. si forte coire nequibis. Hec sociāda verant cōnubia. iuncta retractant Ecclesie vetitū. necnō tempus feriarum. Impediūt fieri. permittūt facta teneri.

Que impediūt matrimoniū iā p. tractū? R. iz. sunt q. impediunt non solū matrimoniū p. tractandū s. etiam dirimunt p. tractū. q. 7 cōtinētur in p. i. n. i. s. trib. versibus positis in p. i. m. o. §. Et intelligas q. dirimunt p. tractū si p. cesserūt matrimonio. Si autē supueniāt post m. r. i. m. o. n. i. ū rite factū ut affinitas uel crimen 7 b. non dirimūt. A etiam si non sit subsecuta copula

carnalis. ut in sū. con. li. 4. ti. 3. q. i. **B.** pter vnū votū. s. religionis cū effectu. quando quis cōtracto quidē mīmonio s. ante carnalem copulā religionē ingreditur. et de puer. p. iuga. verū. r. c. ex parte 2. **A.** Ibi dī clare q. ptracto matri monio legitime p verba rē pñti. in nullo pōr casu dissolui etiā si vn? ptractentiū efficeret hereticus. ut viuēte reliquo alter ad secūda vo ta transigret. nisi vnus religio nē ingrediat. **B.** r. rē spon. com. missi. Expectari tñ rē tet vsq. ad pfessionē. ut ponit L. i. in 4. dis. 21. **A.** i. quousq. religioni etiā in genere sit saltē tacite obligat. ut si noluit vitā absolute mutare infra qd tempus bñficiū ingredi entis nō est alteri pferēdū sine ei? assensu. ut in. c. beneficiū. rē regu. li. 6. **B.** Nā añ nō dirimē etiā fm De. Simele habes. j. votū 4. s. s. in fi. Aduertendū q. p susce ptionē sacri ordinis dirimif ut q. dam dicere voluerūt. s. ptractarium declaratū ē hodie in quadā cōua ganti. Jo. 22. q. incipit. Antiquē **z** **Q**ue sūt illa que impediūt ma trimoniū ptractendū s. tñ nō diri munt cōtractum? R. p quidem sūt duo pdicta in p. s. s. pbitio ecclesie. r. tempus feriariū. rē qui bus dicitur. j. impedimentū 1. s. r. impedimentū 1. s. Item sūt quedā crimina rē quibus habet. j. impe dimentū 8. s. p. Item impediunt matrimoniū cōtractendū sponsa

lia que sunt prius cū alia contra cta. rē quo. j. spōsalia. s. 8. Item impedit cathecismus qui pcedit baptismū. ut habet. j. impedimen tū 6. s. 2. Item impedit votū sim plex. rē quo. j. impedimentū 4. s. p. et 2. **U**trum aliqua cōsuetudo im pediat matrimoniū contrahendū uel dirimat cōtractū. R. fm Hosti. Si cōsuetudo est approbata p papā ne matrimoniū cōtrahat. r. ut contractū sepetur certe impedit r. dirimit. dico in quibuscūq. casibus hoc posset facere canonica cō stitutio. et rē cognā. spi. c. p. et. c. su per eo. et rē p. san. r. affi. qd dilectio Nam approbatio pape habet vim cōstitutionis. Sed si p. s. uetudo nō sit p ipsum approbata nec repro bata. tñ cad euitandū scādālū qd forte sequeretur faciendo contra eā impedit contrahēdum sed nō di rimit cōtractū. Idem Ber. r. In no. **A.** Idē illi. con. co. ti. q. 2. **Q**uid agendū quādo docto res discordant circa impedimen tum matrimoniū? R. fm Hosti. Ubicūq. doctores p glosas suas dicunt solui matrimoniū. si nō in ducant ius exp. ressum cōtrarium dicenti adhibere. extra rē testi. l. 3. ex quadam. in fi. **A.** Idem in sū. con. co. ti. q. 3. **Q**uid si ecclesia precipiat ali cui cōiugum cobabitare cum al tero. r. ille cui precipitur sciat esse impedimentum? R. scdm Hug.

3.

4.

5.

In hoc casu q̄tum ad reddendū
debitū nō tenet obedire. tñ in co-
habitatione 7 necessarioz exhibiti-
one obedire dō 7 nō negare ei cui
de facto se copulavit. **A.** Nam
obedire dō in q̄tū pōt sine pctō. ut
in c. inquisitioni. ex de sen. exco. **B.**

Quod an m̄rimoniū sit inq̄ren-
dū an sit aliqd impedimētū? **R.**
Detent banna publice in ecclesijs
p̄sbyteros pponit infra cōpe-
tentē terminū q̄ scit impedimētū
pponat. 7 si apparuerit p̄babilis
piectura p̄tra copulā futurā in-
dicatur exp̄sse donec p̄stet qd fieri
debeat. alie si p̄traxerēt sine bānis
aut post p̄bibiōdes 7 extiterit im-
pedimētū. ut puta grad⁹ p̄bibi-
tū filiū dicent illegitimū. 7 nō ex-
cusabunt p̄pter ignorantia p̄re-
tum. Sacerdos q̄ qui tales p̄u-
eriones inhibere p̄tēpserit. uel re-
gularis q̄ interesse p̄sumpserit. p̄-
trienniū ab officio suspēdat. Qui
nō falsū impedimētū maliciose
obiecerit. canonicā nō effugiet vl-
tionē. ex de clam. respon. cū inbi-
bitio. In aliq̄bus nō locis nō fiūt
hec bāna s̄ solū p̄trabunt sponsa-
lia solēniter 7 publice multū ante
m̄rimoniū. 7 interim pōt manife-
stari an sit impedimētū. De m̄ri-
monio qd sit sine bannis 7 clāde-
stine aliqd habes. 7. legitim⁹. §. p̄
7 §. debitum. §. si.

Quid si aliq̄s audiuit p̄tetū
impedimētū esse in se 7 uxorem
numqd tenet inq̄rere? **R.** §. m̄. **X.**

Si audiuit a fidedignis 7 nō su-
spectis. cū nō teneat esse negligēs
sue salutis. tenet inq̄rere veritatem
aliter esset affectata ignorantia q̄
nō excusat. 7 si concipiat p̄babilē
opinionē de dicto alicuius. nō te-
net exigere debitū s̄ reddē teneat.

A. Idem in sū. con. li. 4. ti. 21. q.
2. **B.** Secus si ita iuenerit veri-
tatem q̄ esse impedimētū haberet
p̄stari. tūc enim nec exigere nec
reddere debet. **A.** facit ex de sen.
exco. inquisitioni. **B.** Porro q̄
tale impedimētū audit a viro fi-
dedigno etiā iurato. aut compatre
suo. aut a p̄prio sacerdote. aut pu-
blica fama nō ita tenet credere q̄
peccet mortaliter s̄ nou credat s̄
venialiter. sicut etiā peccare pōt q̄
nimis de facili credit. **A.** Idem
in sū. con. eo. ti. q. 4.

Quoniam peccat sacerdos uel
ali⁹ quicūq̄ sciēs impedimētū in-
sinuādo h̄ alteri p̄iugū uel ātob⁹
seu alē alci? **R.** §. m̄. **X.** Si p̄bati
nō pōt. dicēdo agit indiscrete. nisi
credēs q̄ audiēs parat⁹ sit in hac
p̄te p̄ritoz cōsilio obedire. Si nō
possit. p̄bare 7 sciat h̄ sacerdos pa-
rochial⁹ uel alē p̄iugū. tenet solēnē
ad diuortii agē nisi de coi p̄sensu
velint 7 possint cohabitare tanq̄
germani. **A.** Idem in sū. con. eo.
ti. q. 5. et. 6. **B.** Istum etiā casū
habes s̄. correctio 2. §. 6.

Impedimen-
tum 2. de errore persone.

Sciendū p̄ q̄ nō oīs error impe-
dit m̄rimoniū s̄ solū error p̄sone
7 p̄ditionis. Cui⁹ rōnem assignat
Abo. i. 4.º dis. 30. dicens q̄ oportet
q̄ error q̄ m̄rimoniū impedit sit
alicui⁹ eorū q̄ sūt de eēntia m̄rimo-
niū. Ip̄sū aut̄ m̄rimoniū duo iclu-
dit. s. p̄sonas q̄ p̄iungunt. 7 mutua
pt̄atem inuicē in q̄ m̄rimoniū cō-
sistit. Prīmū tollit p̄ errorē p̄sone
Secūdū p̄ errorē p̄ditionis. quia
seru⁹ non p̄t pt̄atem sui corp̄is li-
bere alteri tradē sine cōsensu dñi
sui. h̄ Abo. Itaq̄ si sit error p̄so-
ne null⁹ ē p̄sensus. Nā q̄ errat nō
p̄sentit. ff. de iurisdic. om. iudi. si p̄
errorē. 7 erratis volūtas nulla ē.
C. de iur. 7 fac. igno. l. cū p̄ testa-
mētū. 7. l. nō idēcirco. Et sic nullū ē
p̄iugū. ut puta si Jobānes dicat
se esse Petrū. Sed error fortune 7
qualitatē nō excludit p̄sensū. ut si
mulier nubat paup̄i quem credit
diuitē. vel si q̄s p̄trabat cū corru-
pta siue inbonesta quā credit vir-
ginē. tenet m̄rimoniū. 29. q. i. bis
ita. **A.** Glo. Ray. in ti. de erro-
re p̄sone sup̄ p̄bo. 7 go. dicit quod
bug. nōt. 2. 1. q. 2. raptor. q̄ si q̄s
resposauerit de futuro corruptam
quā credidit esse virginē. cōperta
postmodū veritate aī carnalē co-
pulā. nō ē cōpellēd⁹ p̄sumare m̄ri-
moniū cū ea. q̄ p̄b̄ ip̄ediret ei⁹ p̄-
motio ad ordies eccl̄iasticos. **B**
¶ Quid si q̄s dicat se esse filiū
regis cū nō sit? Dicēdū ēm Abo.
in 4.º dis. 30. q̄ error nobilitatis

in q̄stū huiusmōdi nō euacuat ma-
trimoniū sicut nec error qualitatē
S3 si error nobilitatē uel dignita-
tis redūdat in errorē p̄sone. tunc
ip̄edit m̄rimoniū. Nā si cōsensus
mulieris ferat i istā p̄sonā directe
error de nobilitate ip̄sī nō ip̄edit
m̄rimoniū. Si aut̄ directe intēdit
p̄sentire in filiū regis q̄cūq̄ sit ille
tūc si alius p̄ntet ei q̄s fili⁹ regis
est error p̄sone 7 ip̄edit m̄rimoniū.
Et eodē mō videt dicēdū si q̄s di-
cat se p̄mogenitū 7 nō ē. **A.** Ad
intelligentiā p̄dictorū ēm Ray. 7
in sū. con. li. 4.º ti. 3. q. 4. sciendū
q̄ ad h̄ q̄ aliq̄s uel aliqua dicat
errare in p̄sona. oportet q̄ p̄ vīū
auditū uel famā habeat aliquā no-
ticiā illius p̄sone absente quā cre-
dit istā p̄ntem. q̄ in ignotū penit⁹
nec affectū nec p̄sensū dirigē pos-
sum⁹. Nā si nullā noticiā habe-
at mulier de p̄sona absente nō er-
rat in ea s̄ recipit in p̄nte. Verbi
grā. Si aliq̄s anglicus rusticus
veniat ad aliquā mulierē nobilē
dicens se esse filiū regis anglie. 7
contrabat illa cū eo credens eum
filiū regis. nō impedit m̄rimoniū
q̄ nō fuit error p̄sone s̄ pot⁹ qua-
litatis. Hoc exēplū nō videt pla-
cere hosti. q̄ cū ubiq̄ habeat no-
ticia regis anglie saltem p̄ famā.
videt q̄ hic sit error p̄sone. nec in
p̄ntem p̄sonā s̄ i p̄sonā fili⁹ regis
āglie p̄sentire videt. Nā in q̄t. In-
tellige h̄ q̄ nō exp̄mit aliquā cer-
tā locutionē p̄ quā habeat noticia

patris et filij p[ro]sequens. puta di-
cit se esse filium regis uel comitis in
genere. nō dicit cui[us]. uel si specifi-
cat nulla habet[ur] noticia filij neq[ue]
patris. Itē s[ecundum] glo. Ray. et in sū.
con. eo. ti. q. 6. si aliqua scit aliquē
multos h[ab]ere filios quor[um] t[ame]n nullus
ē notus ei. et vn[us] eor[um] mentis se esse
primogenitū et ista p[re]sentit in eum
p[ro]pter s[pe]m successionis bonor[um] pa-
ternor[um]. nō est error p[er]sonē s[ed] fortu-
ne sine relatiōis. s. p[ri]mogeniture.
et iō nō im[pe]ditur m[atrimoniu]m. **B**

Impedimen-

ti 3. de errore p[re]ditiōis. Ad
p[ri]m[um] q[uod] si libera mulier p[re]trahit cū ser-
uo uel liber cū ancilla scienter. te-
net m[atrimoniu]m. 29. q. 2. si q[ui]s liber.
et c. si q[ui]s ancillā. et duobus se. Si
p[ro]p[ri]o ignorāter nullū est m[atrimoniu]m
29. q. 2. si quis ingenu[us]. et c. si fe-
mina. s. nisi postq[uam] sciuit eius p[re]di-
tiōē p[re]senserit in eū uel in eā ver-
to uel facto. ut p[er] carnalem copu-
lam. ut in dictis. c. si q[ui]s ingenuus
et c. si femina. et c. de p[ro]p[ri]o. ser. et c.
p[ro]posuit. et c. ad nostrā. **A**. **B**. et
rū est q[uod] liber p[er] certo sciuit seru-
itutē. uel si ex his que audiuit ha-
buit p[ro]babilē de ea opinionē. tunc
enim si ep[iscop]at ab ea debitu[m] nō p[ot]t
postea eam relinquere. Si aut[em] ha-
buit leuē aut temerariā cui credi
nō debet. non p[re]iudicat ei. ar. et de
sen. exco. inquisitioni. cū etiā t[em]p[or]e
bans pignorate habend[us] sit. C. de
p[re]di. ide. l. vlt. ut et nōt glo. Ray.

in ti. de ipe dim[en]to p[re]ditiōis. **B**
Quid si ille q[ui] p[re]trahit cū ancilla
quā putabat liberā sit seru[us]. nūq[uam]
erit m[atrimoniu]m? R[espondeo]. s[ecundum] Ray. l. 3.
error seruilis p[re]ditiōis im[pe]diat
et dirimat ut dictū ē. nō t[ame]n dirimit
si sit error p[ar]i p[re]ditiōis uel melio-
ris q[uam] sua. Ad si seru[us] ignorās cō-
trahat cū ancilla quā credit liberā
non recipit nec bz q[uod] ei obiciat.
ar. 32. q. 2. p[ro]tū. et c. de diuor. si
gnificasti. et multo min[us] recipit si
p[re]trahat cū libera quam credebat
ancillā. Con. p[er]c. Al. B. off. Tho.
et Inno. Si t[ame]n mulier ignorasset
seruitutē viri nō esset matrimoniu[m]
ut in p[ri]m[is]. s. dictū est. **A**. Idem in
sū. con. li. 4. ti. 4. q. i. **B**

Sed nūq[uam] error p[re]ditiōis li-
bertine uel ascripticie uel originarie
ipe dit m[atrimoniu]m sicut et p[re]ditiōis
seruilis? R[espondeo]. s[ecundum] Ray. Ad. si ē nota
uit Hug. 29. q. 2. i. p[ri]m[is]. q[uod] oēs ta-
les sūt liberi. l. 3. ad quasdam opas
plus ceteris teneat. Idē Hosti. **A**
Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. **B**

Quid si q[ui]s ignorāte cōtrahit
cū ancilla quā dñs viro ignorāte
postea manumisit. nūquid eo ipso
ē m[atrimoniu]m? R[espondeo]. s[ecundum] Hosti. Ad.
q[uod] talis cohabitāt quidē mulieri
sed h[ec] ex p[re]sensu facit. q[uod] cū fuerit
erroneus nō fuit effectūus m[atrimonij].
Con. Tan. B. off. Inno. et
Ber. **B**. Alij dicūt q[uod] ipsa ma-
numissa statim ē matrimoniu[m]. q[uod]
sublatū est im[pe]dimentū. Quorū
fina[m] glo. Ray. credit veriorē. ut

in sū. con. eo. ti. q. 3. Nōt dicit q si
pōtēt liberā psonā penitusse hui⁹
mūmonij anq̄ altera fuerit ma-
numissa nec ex p̄se nec p̄iectas
apparet de reuocatione dicte p̄ie
pcedat p̄ma opinio. qz an manu-
missionē p̄sensu nō fuit validus
et post manumissionē null⁹ affuit
p̄sensu. Si p̄o de dicta p̄nia non
pstat pcedat secunda opinio. Nā
semel p̄sensit i mulierē ut i liberā.
et ex quo nō pstat de reuocatione.
in p̄sensu intelligit p̄seuerare. ut i
e. maiores. ad fi. ex de bap. Et h̄ a
p̄ncipio nō fuerit libera. sufficit q
nūc sit libera. Nam cessante causa
impedimēti cessat et impedimētū.
ex de appel. cum cessante. **B**

4 **Q**uid si liber p̄traxit cū ancil-
la ignorāter et illa durāte ignorā-
tia p̄traxit cō alio non ignorante
p̄ditionē ei⁹? R. fm xv. tenet ma-
trūmonij cū z. cū nullū fuerit p̄-
mū. **A** Idē i sū. con. eo. ti. q. 4. **B**

5 **Q**uid si libera ignorāte p̄tra-
xit cū suo et postea scita seruitute
nihilomin⁹ vult eē cū eo et ille vult
discedē? R. fm xv. d̄z compelli
ad p̄sentiēdū. Si tñ p̄dēte cōpul-
si dē p̄trabēt cū alia ul illa cū alio
tenēt mūmonij. ut hosti. addit.
A Idē i sū. con. eo. ti. q. 5. Et ad
p̄dicta facit. c. i. ex de eo qui dur. in
ma. quā pol. per adul. **B**

6 **Q**uid si quis p̄trabit ignorā-
ter cū ancilla s̄ postq̄ sciuit exegit
ab ea rebitū. nūquid postea pote-
rit ab ea separi? R. fm xv. Si

ex his que prius audiuit habuit
probabilem opinionē de seruitute
eius et nihilomin⁹ exegit rebitū
nō potest eam relinquere. ut in p̄.
§. dictū est. Si habuit opinionem
leuem et temerariā. tunc nō obs̄tā-
te q̄ exegit rebitū. poterit cū veri-
tatē certius sciuerit separationē p̄-
tere. ar. ex de sen. exco. inquisitioni
Nā dubitans p̄ ignorante habē-
dus ē. C. de condi. inde. l. vlg. **A**
Idem in sū. con. eo. ti. q. 6. **B**

Quid de illo qui mouit cōtra
v̄rore questionē p̄ditionis. et illa
lite pendente petit rebitum? R.
fm lbo. in expositione littere q̄r-
ti sententiar. dis. 36. Si nō est cer-
tus de seruitute v̄rore. debet red-
dere rebitū ad mandatū ecclesie
sine suo p̄iudicio. et in hoc casu co-
gnoscat eam ex primo cōsensu nō
ex nouo. Si autē constat ei de ser-
uitute v̄rore. uel pbabiliter p̄e-
sumit. nō debet ei reddere rebitum
etiam si ecclesia p̄cipiat. quia uel
sibi p̄iudiciū faceret si eā affectu
v̄rore cognosceret uel fornicare-
tur et mortalit̄ peccaret. **A** Sal-
ua reuerētia nisi euident̄ et mani-
feste p̄stet p̄pter pbabilē p̄sumptio-
nē impedimenti nō d̄z denegare
rebitū. ex de sen. exco. inquisitioni.
ibi. Neq̄ cū p̄scia pulsat animū ex
credulitate probabili et discreta
q̄uis non euident̄ et manifesta. re-
bitum quidem reddere p̄t. sed po-
stulare nō debet. ne in alterutro. ul
p̄ legē piugū uel cōtra iudicium

consciencie cōmittat offensam. Et p̄dicta pōt cōcordari diuersitas opinionū q̄ referunt in sū. con. eo. ti. q. 1. **B**. De m̄rimonio seruoz vide. j. seruus 3. p̄ totum.

Impedimen

tū 4. de impedimento voti. **U**trū votū de p̄tinentia impediat m̄rimoniū. **R**. Duplex est votum. Quoddā ē solēne qd̄. s. fit p̄ susce-
ptionē sacri ordinis. aut p̄ p̄fessi-
onē exp̄ssam uel tacitā factā ali-
cui de religionibus approbatis. et
tale votū impedit matrimonii cō-
tractū dū et dirimit p̄tractū. Aliud
ē votū non solēne s̄ simplex. et h̄ si
fiat de nō p̄tractando uel de castita-
te. et h̄ impedit m̄rimoniū cōtra-
hendū. et quāto manifestius est
emissū tāto maior debet pena trās-
gressori. nō tū dirimit m̄rimoniū
iam p̄tractum. ex eo. q̄ votū. li. 6.
Et de hoc vide in sequenti. **S**.

Quō debeat intelligi q̄ votū
simplex impedit m̄rimoniū con-
tractandū. **R**. p̄m Ray. In tāto
impedit q̄ si ille q̄ fecit tale votū
postea p̄stiterit iuramentū alicui q̄
eā ducet. debet votū implē et agere
pniam de iuramento illicito. ex q̄
cle. vel v. rursus. Idē hosti. Qd̄ si
primo iurauit et postea vouit. in h̄
casu p̄m hosti. et hosti. p̄ualet iu-
ramentū. Pōt tū intrare religio-
nem. ut ex te spon. cōmissum. Qd̄ si
post tale votū p̄trabat p̄ verba de
p̄nti. nō poterit cognoscere vxorē

sine pctō mortali. qz adhuc pōt in-
trare religionē. Postq̄ nō cogno-
uit iā factū est ei illicitū nō reddē
debitū. Uñ lz p̄tē non debeat red-
deret nec siue p̄tat ex p̄sse siue in-
terptatiue. qd̄ dico. qz alit̄ esset ni-
mis onerosum vxori si oportet sp̄
exp̄sse p̄tere. h̄c 2. to. in 4. dis.
38. **A**. Con. bis de. vii sū. con.
li. p̄. ti. 8. q. 21. **B**

Quid r̄ndendū cum p̄sona q̄
fecit votū simplex querit an possit
m̄rimoniū p̄trahere. **R**. p̄m Ho-
sti. Debet r̄nderi q̄ nō. Et si vltra
querat dicēs. quid si p̄trahero. nū.
quid tenebit matrimonii et nō d̄
r̄ndere. aliter peccat. q̄a dat occa-
sionē mortaliter peccādi. **A**. aut
mentis. Unde talibz aggrauādū
est peccatū qd̄ cōmittit in p̄trahē-
do. et cauendū ne de occasio p̄tra-
hendū p̄m cū. Hosti. et in sū. con. eo.
ti. q. 22. **B**. De votis multa alia
habet. j. votū p̄ totum.

Impedimen

tū 5. de cognatiōe carnali.
Hic p̄mo sciendū ē q̄ triplex ē co-
gnatio. s. carnalis que dicit̄ p̄san-
guinitas. sp̄ialis que d̄r cōpater-
nitas. et legalis que d̄r adoptio.

Quid est cōsanguinitas. **R**.
p̄m Ray. Est vinculū p̄sonaz ab
eodem stipite descendentū carnali
p̄pagine p̄tractū. Et dico stipitem
illā p̄sonā a qua aliqui ducunt
originē. Uñ et p̄sanguinei dicūt
quasi de vno sanguine p̄cedētes.

A. Con. 7 alij doctores. ut in su.
con. li. 4. ti. 6. q. 1. **B**

2 **C**ōsanguinitas autē hz tres li-
neas. i. pcedit triplici ordine. Pri-
ma nāq; linea dicitur ascendētū. ut
pater auus 7 b. Secūda rescen-
dētū. ut filius. nepos. Tertia col-
lateralū. ut fratres 7 fratru filij.
q 7 patruales dicunt. Hec eadem
intellige in feminis. ut in matre 7
auia. i filia 7 nepte. 7 duabus so-
roribus 7 filiabus eaz. **A**. Idē
i su. cō. ti. q. 3. fm Ray. 7 alios
doctores. **B**

3 **Q**uod cōputant gradus p san-
guinitatē? **R**. In linea ascenden-
tū uel rescedentū quelibet psona
addita alicui facit gradū. Un pa-
ter 7 filius sūt in pmo gradu. ne-
pos in 2. p nepos in 3. Sz in linea
collateralū aliter cōputatur fm
leges 7 aliter fm canones. Nam
fm leges in cōputando debemus
reueri ad stipitē. s. ad coēm pso-
nam. 7 ita duo fratres sunt in 2.
gradu. 7 filij duoz fratz sūt in 4.
gradu. Nā cōputant oēs psonē. s
ascendendo vsq; ad stipitē. 7 inde
rescedēdo. Sed fm canones in
linea collateralū non oportet re-
ueri ad stipitē. qn potius p se duo
fratres sūt i pmo gradu. bozū filij
in 2. 7 ita vltē. extra de p san. 7
affi. tua nos. 7 extra de testi. l. 3. ex
quadā. **A**. melius. 35. q. 5. ad se-
tem. **B**

4 **V**sq; ad quē gradū pbitetur
7 non tenet matrimonū? **R**. fm

Jo. an. Inter ascendētes 7 resce-
dētes puto ppetuā phibitionē. **A**
Alij dicūt solū vsq; ad quartum
gradū etiā in linea recta sicut 7 in
trāsuersali. Alij aut tenēt primā
dicētes q si adā viueret nō posset
p trahē cū aliqua muliere. Et hāc
vident sequi De. 7 Hosti. ut in su.
con. eo. ti. q. 5. **B**. Sz in colla-
terales ē vsq; ad quartū gradum
cōputando fm canones. ex te cō-
san. 7 affi. non debet. qnimo si ali-
que psonē attinent sibi ex vna pte
i pmo 2. ul 3. gradu 7 ex alia pte
in 5. bñ poterūt p trahere. qz in cō-
sanguinitate semp ē standū remo-
tiori psonē. ex te p san. 7 affi. c. vlt.

A. Nisi esset pfectio q fieret a
gradu stipiti p primiori. tūc. n. illa
oio seruāda sūt 7 q ad impediēdū
7 dirimēdū mrimoniū. ut in. c. q
dilectio. de p san. 7 affi. **B**. Et nō
fm Hosti. q l. 3. panguinitas q tū
ad mrimoniū p trahē dū terminet
in 4. gradu nec etiā cōmittat in-
cestus in vltiori gradu. tū q tū
ad successiōē hereditatis durat
vsq; ad decimū gradū. ut habes s
hereditas. 6. 3. **A**. Et ibi de hoc
dictū ē in additione. **B**

L impedimen-
tum 6. de cognatione spūali
que coiter ē compateritas. Abi
sciendū q cognatio spūalis pue-
nit ex h q qd pfert sacm baptis-
mi seu pfirmatiōis ul suscipit siue
tenet illū cū tale sacm pfertur.

Inter quas personas pertrahitur cognatio spiritualis? R. Inter baptizatum et eum qui suscipit. Item inter baptizatum et filios suscipientes. Hoc dico siue sint legitimi siue illegitimi. Secus si essent adoptiui. quia tales filii suscipientis legitime copulantur baptizato siue suscepto. ut Inno. ponit. **A.** sup Rubrica de cognat. spi. **B.** Item pertrahitur inter baptizatum et uxorem suscipientis si ante susceptionem cognita fuit ab eo. Item inter suscipiente et penes baptizatum. Et haec cognatio impedit et dirimit matrimonium post contractum. Et quod dixi de suscipiente intellige de baptizante. et idem de sacro confirmationis est eo. nedum. li. 6. In alijs sacramentis nulla cognatio spiritualis causatur. est eo. quibus. li. 6. Per catholicum non pertrahitur spiritualis cognatio. que tamen impedit pertrahendum sed non dirimit contractum. est eo. per catholice. li. 6.

2 Quid si plures sint suscipientes? R. Probatur ne fiat. de pse. dis. 4. non plures. et similiter in confirmat. **A.** ut in eo. c. non plures. **B.** Si tamen fiat. cum omnibus pertrahitur cognatio spiritualis. **A.** impediens et dirimens. ut in. c. quod sequitur. **B.** est eo. quibus. li. 6. Sed tamen isti suscipientes bene possunt pertrahere inter se. quia non prohibetur. ut Inno. ponit. **A.** Con. hosti. ut in su. con. li. 4. tit. 1. q. 3. **B.**

3 Quid si quis baptizat seu tenet ad baptismum proprium filium? R. secundum Theobaldum in 4. dis. 42. Si vir uel

mulier hoc fecit in articulo necessitatis seu per errorem non impeditur exigere seu reddere debitum. est eo. si vir. Si hoc fecit per fraudem impeditur exigere si tenet reddere. Quod si uterque fuit in fraude neuter potest exigere sed uterque tenet exacte reddere. ut hosti. ponit. **A.** Glo. Ray. eo. tit. 8. vlt. sup. per tracto. dicit. quod etiam qui fecit in fraude non patitur exactionem. quia non repit iure prohibitu. per quo videtur facere dictum. c. si vir. est eo. Sed primum dictum cum Theobaldo. tenere videtur per hosti. et Boff. ut in su. con. eo. tit. 1. q. 2. **B.** Et addit quod melius esset quod uterque primeret. Eodem etiam modo si vir teneat aliquem filium uxoris sue uel uxorem filium mariti sui. si ex ignorantia excusatur. si ex malicia sua fraus non debet ei pertrahere. nec propter hoc potest debitum subtrahere. sed non potest exigere. Con. de. et Ber.

4 An spiritualis cognatio precedat ad nepotes et ulteriores. R. Non quia non habet gradus. Filia quippe mea spiritualis licet non possit pertrahere cum filio meo. potest tamen pertrahere cum filio filij mei. ar. 30. q. 1. c. 8. **A.** Hoc dixit Inno. sup Rubrica est de cognat. spirituali. quod et notat in su. con. dicta. q. 3. **B.**

5 An aliquis possit successiue habere uxores duas conmatres. R. Patet ex dictis in. 8. 2. quod si prima tua uxor tenuit filium alterum ante quam commisceris ei. poteris habere illam alteram. Si hoc tenuit postquam fuit

ate cognita nō poteris secundam
 habere eo q̄ cōpater ei⁹ fac⁹ es.
 Si autē alia mulier tenuit filium
 vxoris tue quē re alio viro habuit
 illa mulier est cōmater vxoris tue
 si tua nō. siue illa tenuerit anteq̄
 inter vos esset carnalis copula. si
 ne post. ideo poteris illā habere. Et
 similiter si filius tu⁹ quē re alia ge-
 nuisti ab aliquo suscipias. tūc sus-
 cipiēs ē cōpater tu⁹. nō autē vxor
 ris tue. An si casus tue mori⁹ eue-
 niret. suscipiens posset p̄trahere cū
 illa q̄ fuerat tua vxor. vt Inno. di-
 cit. 30. q. 4. **Q**ui spūalē. **A**. Idē
 in sū. con. eo. ti. q. 10. **B**

Quam si aliq̄s cognouit ali-
 quā fornicarie. et postea sit cōpater
 alicui⁹ alterius. puta leuat aliquē
 re sacro fonte. nunq̄d etiā illa mu-
 lier fornicaria sit cōmater? **R**. **F**m
 Lbo. in 4. di. 42. Dicendū q̄ si
 cū cōpaternitas trāsit in vxorē q̄
 a viro fuerat p̄us carnalit̄ cogni-
 ta eo q̄ iā effecti sūt vna caro. ut
 30. q. 4. si q̄s ex coniugio. paritatio-
 ne videt̄ transire ad aliā mulierē
 carnaliter cognitam q̄uis nō sit
 vxor. Idē sentit glo. sup dicto. c. si
 q̄s. dicens q̄ p̄ fornicariū coitum
 acq̄rit cōpaternitas. q̄ vna caro
 efficiunt. 32. q. 4. in eo. **N**ā et affi-
 nitas acq̄rit p̄ fornicariū coitū.
 35. q. 3. re incestis. et. c. nō eā. ex re
 eo q̄ cognō. con. discretionē. Le-
 uet̄ igitur p̄ vxorē cōpaternitas
 p̄trahit. ut p̄bat p̄ p̄dicta iura. 13
 quibusdā mirabile videat̄. Ideo

tendū q̄ sic. cui deō Jo. an. con.
 in 6. **A**. Vere mirabile est dictū
 h. ut ex p̄ctō abominabili oriat̄
 parēta spūalis sicut ex glacie ca-
 lor. Et si hec foret meretric̄ publi-
 ca esset mater spūalis siue cōmater
 quasi omnī re ciuitate. et multa
 valde forent m̄rimonia illegitima
 p̄pter multas q̄ iugiter sūt forni-
 cationes. cum tñ ut p̄stat edictum
 re m̄rimonio sit p̄bitorioiū ut q̄ li-
 bet admittat qui spūaliter non p̄bi-
 bet. Nec i hoc casu apparet aliquā
 p̄hibitionē a iure fieri. Nec obstat
 q̄ carnalis copula sit cā trāsmis-
 tēdi cōparemitatē re viro ad vxorē
 et ecōuerso. q̄ illa nō est cā solū
 sed et sacm̄ m̄rimoni. An nō re-
 perit̄ aliq̄d ius dictans hāc trans-
 missionē fieri nisi i ipso m̄rimonio.
 et ita etiā affirmat glo. Ray. ut et
 p3 i sū. con. li. 4. ti. 1. q. xi. Siliē
 et alij ut p3 p glo. i dicto. c. si q̄s ex
 cōiugio. Puto tñ q̄ p̄ rei graui-
 tatē et doctoz varietatē sup h non
 sit p̄cipitāda s̄nia. sed potius dñs
 papa p̄sulendus. **B**

Quā liceat cōtrahere m̄rimo-
 niū cū sorore filie mee spūalis. **R**.
Nō. Cū filia mea spūali nō liceat
 ut dictū ē s̄. s. 2. alie essent sepa-
 di. 30. q. 1. re eo. 33. q. 2. si q̄s cum
 matre. a coniugio tñ soror nō opor-
 tet abstinere sed p̄ceditur. 30. q. 3.
 illud etiā. **A**. Idē in sū. con. eo.
 ti. q. 13. **F**m Ray. **B**

Quā ille q̄ baptizauit aliquā
 posito q̄ sit laicus vel in minorib⁹

ordinibus possit ptrahere cū illa.
R. Non. qz filia sua spūalis ē. 7 si
ptraheret dūm dū esset. ex eo. ne
dū. l. 6. Similiter nec ille quem
pbyter baptizauit pōt ducē filiā
carnalem ipsius pbyteri. ex eo. c.
vlt. nec fili⁹ pbyteri pōt illā ducē
quā pzelbyter ille baptizauit. Et
idē de crismate seu pfirmate dicē
dū per pdicta iura. Secus de sa-
cramēto penitētie aut alijs sacra-
mentis. ut s. s. z. dictum est.

9 **Q**uātrū filiū duorū cōpatrū pos-
sint mīmonialiter copulari. R. S.
sic. siue sint geniti a nō cōpaterni-
tate siue postea. excepta solū illa
psona p quā cōpaternitas ē ptrahē-
da q nūq pōt copulari alicui fi-
liorū sui pīs spūalis. 30. q. i. sup q.
b. et. c. piracū. et. c. nō oportet. 7 ex
eo. c. p. A. nisi p̄suetudo ecclē q
scandalū generet aliē se haberet.
ut ex te cog. spūa. c. p. Et hoc casu
seruāda ē forma p̄suetudinis tam
in ptrahēdo q̄ in dirimēdo. 7 nō
solū ecclē p̄prie s̄ etiā metropoli-
tane uel aliarū circūpositarū. eo. ti.
c. sup eo. vbi etiā patet q̄ semp est
honestū 7 pueniēs ab huiusmodi
p̄iugijs abstine. nō aut ē necessa-
riū nisi rōne cōsuetudinis ut di-
ctum est.

10 **Q**uātrū pater possit ptrahere cū
illa quā filius ei⁹ leuauit. R. Pōt
ut nō ē. 30. q. 3. illud. A. in glo. q̄
etiā dicit qd se q̄. Rō aut est. qz ut
p̄tractū ē edictū de mīmonio ē p-
hibitorius. ut q̄ spāliter non p̄bitē

admittat. ut nōt Ray. in ti. re im.
p̄dimēto p̄ditidis. s. i. B. Sed
fili⁹ nō pōt ptrahere cū illa quam
pater leuauit. ut ibidē dicit. 7 i. s.
proximo precedenti bates.

Quid si aliq̄s vult esse patri-
nus. A. Meli⁹ puto dicerē. nō
vult ēē ideo fingit. B. 7 simulat
se tangē puez s̄ nō tangit 7 rīdet
verba solita. R. s̄m xv. Nō effi-
ciē patrīn⁹ nisi tangat ipsū tenēdo
seu leuādo de sacro fonte. Et sile
dicendū de p̄firmatōe. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 21. B. Si vō
teneat 7 nō rīdet. credo q̄ nibi-
lomin⁹ efficiē cōpat. si intēdit agē
ut verus patrīnus. A. illud qd
agit patrīn⁹ etiā si nō intendat esse
cōpater. ut patet in sū. con. eo. ti. q.
22. vbi b̄ clarius ponit. B. Nā
rīdo nō ē de substantia cōp̄nitatē.

Quātrū aliq̄s possit fieri cōpater
alteri⁹ p̄ pcuratorē. R. Si loqua-
mur solū q̄tum ad effectū nō erit
dubiū. qz ad talē effectū p̄mitten-
dū uel tenendū. etiā p̄ pcuratorē
q̄s rīdere pōt. S; si loq̄mur q̄tū
ad verā cōpaternitatē 7 cognatio-
nē spūalē. nō pōt ptrahi p̄ procu-
ratorē. ut ponit Archi. p. l. post
mortē. ff. de adop. A. Ibi dicit.
Nēqz adoptare nēqz arrogare q̄s
absens. nēqz p̄ aliū huiusmodi so-
lēmnitatē agē pōt. B. Et qd videt
s̄. ex te pcura. c. si. l. 6. A. Ibi
dī q̄ mīmoniu pōt ptrahi p̄ pcur-
atorē b̄ntem adh̄ spāle mādātū.
B. soluitur s̄m. cū p̄ id qd nōtur

et re pfe. ecc. aqua. **A.** Ibi dicitur quod episcopus non potest committere reconciliatio- nem ecclesie simpliciter sacerdoti. et sic quod coheret persone non potest per alium adimpleri. Ad quod etiam facit. c. si. et de offi. dele. Et prolixo autem consen- sus per quem pertrahit matrimonium bene potest fieri per alium. dicto. c. si. de procu. **B.** Idem Jo. an. in quadam que- stione disputata.

13 **C.** An in pluribus actibus sa- cramentalibus requirantur plures pa- trini. **R.** In catholicismo baptismo et confirmatione unus et idem pater esse potest si necessitas cogit. sed non est consuetudo romana quando potest per singulos actus singuli suscipiant. de pfe. dis. 4. in catholicismo.

14 **C.** An ille qui non est baptizatus pos- sit aliquem suscipere in baptismo. uel quinon est confirmatus possit tenere in con- firmatione. **R.** In Tbo. et de. Ad. quod talis non est membrum ecclesie cuius personam gerit tenens ad sacra. de pfe. dis. 4. in baptismate. Et si re facto siue in necessitate leuat uel tenet seu etiam baptizat non pertrahit aliquam spiritalem cognationem. Et hoc addit. **Al.** quod si alter prius est baptizatus tamen per eum non transit cognatio ad non baptizatum. Idem in confirmatione. **A.** Blo. in dicto. c. in baptismate. idem dicit quo ad suscipientes. h. secus dicit esse in baptizate. Blo. etiam Ray. dicit quod huiusmodi cognatio spiri- talis pertrahit etiam inter iudeos. quando unus tenet uel suscipit filium alteri in ba- ptismo uel confirmatione. ut in su. con.

eo. ti. q. 5. Albricus simpliciter con- cludit positum in h. s. Dubium est idem puto quod tutius possumus eligenda. **B.** Quod si baptizatus teneat filium non baptizatum seu infidelis. tene pertrahit copater- nitatem unde s. pfirmat. sacri. s. pft. **C.** An religiosus possit fieri pa- trinus uel copater. **R.** Prohibitum est abbatibus et monachis puerum re baptismate suscipere uel baptizare. et h. is. q. i. placuit. de pfe. dis. 4. non licet. Idem intelligendum est de omnibus religiosus et canonicis regularibus et de postu. ex pte. Ad enim licet reli- giosis commatres facere propter familia- ritatem que solet inde provenire. **A.** Idem in su. con. eo. ti. q. vii. **B.**

Impedimen-
tum. 1. de cognatione legali que fit per adoptionem. Abiscendum quod per adoptionem perveniunt tres species lega- lis cognationis. Prima est ascendenti- um et descendenti- um. que attendit inter primum adoptantem et filium seu filiam nepotem uel neptem et huiusmodi ado- ptatos. et hoc indistincte impedit ma- trimonium. quando pater adoptator non potest pertrahere cum filia adoptiva. nec etiam cum adoptiva nepte et h. 30. q. 3. ita diligere. **A.** etiam post emaci- pationem. in Insti. de nupt. s. g. **B.** Secunda species est collateralium. s. inter filium meum naturalem et adoptivum. et hoc impedit matrimonium quando duo sunt in potestate patris eiusdem. Ea vero soluta. s. morte patris uel emaci- patione filii naturalis uel adoptivi.

non impedit. et eo. c. p. 30. q. 3. post
susceptu. Tertia species est quasi legalis
affinitas inter patrem adoptantem et
vxoem filii adoptivi. similiter inter fi-
lium adoptivum et vxoem patris ado-
ptantis. et hoc ita est ut patet ex mat-
monio. quoniam pater adoptator non
potest contrahere cum illa que fuit vxor ado-
ptivi filii etiam post emancipationem
secundum ritum nuptiarum. In nam adoptivus. **A**
incipit adoptivus. **B**. in Insti. de
nuptiis. §. p. 72. Similiter filius ado-
ptivus post mortem patris adoptivi non
potest contrahere cum illa que fuit vxor ado-
ptivi patris. ut in dicta. l. adoptivus.
A. Etiam si ante mortem fuisset em-
cipatus. ut ibi. Et de dictis etiam spe-
batur in su. con. l. 4. tit. 8. q. 8. **B**
Quidam filius adoptivus potest contrahere
cum filia illegitima patris adoptivi?
R. per m. xv. Credo sine iudicio quod
sic. et quod filius illegitimus potest contrahere
cum filia adoptiva sic non dicit hugo. 30.
q. 3. in p. n. Nam illegitimus filius vel
filia non est in propria potestate. **A**. Insti.
de nuptiis. §. p. 72. **B**. Con. Hosti. et
Inno. **A**. Idem in su. con. eo. ti.
q. 9. **B**

Quidam adoptivus qui non transiit in
potestatem patris adoptantis possit con-
trahere cum filia legitima ipsius ado-
ptantis. **R**. De hac questione varie
sunt doctorum opiniones. Dicit tamen potest
quod cum iura canonica indistincte lo-
quantur de adoptione non distinguere
inter simpliciter adoptatum. scilicet quod non
transiit in potestatem. et arrogatum qui
transiit. inuenerunt quod primum ad idem

ius sit in utroque casu. scilicet quod non possit
nisi adoptio prius dissoluatur per em-
cipationem. quod emancipatio primum ad
aliquid horum locum etiam in adoptato. sed
non transiit in potestatem. Ceterum adop-
tivus. §. si autem. **A**. videlicet quod ad
successionem ab intestato quod datur ad-
optivo tali non emancipato. sed non
datur emancipato. ut ibi. et sic impedi-
tur matrimonium cum adoptato siue
transiit in potestatem siue non. Hoc tenet
Hosti. et xv. in spe. Sed Inno. tenet
quod non impediat quoniam adoptatus non transi-
sit in potestatem. ut non dicit An. et
Bu. et eo. c. vno. et idem dicit hugo.
ut in su. con. eo. ti. q. 10. ubi non
fertur aliqua istarum opinionum. Si-
militer nec per dñm An. ubi est. ideo
non videtur precipianda sententia. **B**
Quid si adoptivus durante ad-
optione contrahat cum filia legitima
adoptantis. nunquam soluetur matri-
monium? **R**. per m. xv. Quidam dixerunt
quod non. sed verum tenendum quod hugo no-
tauit. scilicet quod soluat. et eo. c. vno. **A**
Ibidem dicitur. Quod diu durat adoptio
inter tales nuptie consistunt non possunt. sed
prius manent. Spe. In secundam autem. s.
quod magis matrimonium soluat coniunctio
magis videtur inclinari doctores
ut ibidem non dicit An. et Bu. quod
etiam dicitur quod promptum est dare remedium
scilicet dissolui di adoptionem. quod dissolu-
ta poterit postulare matrimonium. **B**
Sed nunquam due persone ab eo
re sunt adoptate prius inter se contrahere?
R. per m. xv. Dicitur. cum nullo recipiatur
prohibetur. sicut et duo spirituales filii

alicuius contrahere possunt. et spirituales cum
adoptiuis. Con. hugo. et Ber. **A**
Idem in su. con. eo. ii. q. xi. **B**

S **I**tem inter patrem adoptantem et
patrem adoptati siue matrem aliqua
cognatio contrahatur. **R.** **F**in **L**bo. et
Pe. **N**ulla. **A**. **I**dem in su. con. eo.
ti. q. 13. **B**. De materia adoptionis
et arrogationis habes plura s. ad
optio.

Impedimen

tum 8. de impedimento crimi
nis. Sciendum per quod quedam crimina
impediunt matrimonium contrahendum
non dirimunt tractum. et sunt septem.
Primum est incestus. 33. q. 1. si quis vi
dua. et. c. qui dormierit. et. c. concubui
sti. Secundum est de illo qui interfecit pa
triam uxorem. 33. q. 2. admonere. et. c.
interfectores. Tertium quando quis rapuit
spousam alterius. 21. q. 2. statutum.
Quartum quando quis insidiando matri
monio proprium filium de sacro fonte le
uauit ut posset puare uxorem debi
to coniugali. 30. q. 1. de eo. Quintum
quando quis interfecit sacerdotem. et. de pe
re. q. per byterum. Sextum est soleniter
penitens. 33. q. 2. de bis. et. c. antiq.
Septimum est si quis monialiter in uxore
re scienter accipiat. 21. q. 1. bi. qui.
Omnes predictos casus ponunt Ray.
Pe. et Hosti. propter ultimum quem solus
Hosti. addit. **E**t si forte mul
ta alia impediunt contrahendum. si tamen ti
meas te incontinentia de eis episcopus pce
tere licentiam nubendi. ar. 33. q. 2. an
tiqui. et. c. in adolescentia. et. et. te

eo qui cogit. **P**san. v. po. sue. c. ex lris
Et finem quod addit **W**. **A**. s. ad pri
me dictum quod fuit Ray. uti su. con.
li. 3. ti. 9. q. 1. ubi hoc notant. **B**
sufficit licentia proprii sacerdotis.
imo te consuetudine non seruatur iste
rigor petendi licentiam.

Que sunt crimina que dirimunt
matrimonium iam tractum? **R.** Solu
duo. Primum est. Si que mulier ma
chinata fuit in morte alicuius uxoris
et ipsa cum effectu occiderit alicuius ba
tendi virum illius in suum. et similiter
si quis machinatus fuerit et cum effectu
occiderit virum alicuius ut habeat ei
uxorem tales si contraxerint perpetuo
sunt sepandi. 31. q. 1. si quis viuente. **U**el
si quis interfecit suam uxorem illam cum
qua mecha. **L**bo. in 4. dis. 31.
Idem intellige si qua occidit proprium
virum ut ducat illum cum quo mecha.

A. **I**dem in su. con. eo. ti. q. 2. **F**in
Ray. et glo. eius. **B**. **Q**ui casus
sunt quosdam intelligunt solus si dum
esset primum coniugium eo quod ambo vi
uerent fuerat commissum adulterium.

A. **H**oc dicit glo. Ray. et Hoff.
ut patet in dicta. q. 2. **B**. **D**e verior
videtur opinio Inno. et Hosti. dicere
tamen quod sola machinatio mortis cum effe
ctu sufficit ad dirimendum matrimo
nium licet non intulerit adulterina pol
lutio. et. de pu. in fi. laudabile. **A**
Idem. nulla fit mentio de adulteri
na pollutio. **B**. **H**oc est primum cri
me dirimens matrimonium. Secundum
est adulterium. et hoc quando adulterantes
sibi prestant fidem promittendo seu

irando q̄ p̄trahent siue de facto
p̄trabant. Et intelligēdū si uiuen-
te altero coniuge fuisset in illos
adulterina committio. siue fuerit
ante dictā p̄missionē uel cōtractū
siue post. Q̄ si adulterina pollutio
prius ul̄ post nō inueniunt nō im-
pediūt matrimoniū. c̄. de eo q̄ cog.
c. vlt̄. **A.** Ibi d̄r. fide data p̄o-
misi. Sed tñ sub noie fidei intel-
ligit et iā nuda p̄missio. Et huius-
modi p̄missio est quasi quedā re-
sponsio de futuro. s̄m glo. Ray.
7 in sū. con. dicta. q. z. **B.**

2 **Q**uid si quis occidit maritū
adultere non eo aio ut vxorē eius
babeat. s̄ i tello. uel casu. ul̄ odio?
R̄. s̄m Inno. Ad d̄rimis mat̄ri-
moniū postea p̄tractū. nisi ad hoc
interficeret ut eā duceret. extra de
p̄uer. infide. laudabilē. circa fi. **A.**
Idem in sū. con. dicta. q. z. **B.**

3 **Q**uid si q̄s p̄cepit mādauit ul̄
p̄sulerit interfici 7 interfectus est?
R̄. s̄m X̄. 7 huḡ. Idē est ac si in-
terfecisset. S3 si nō mandauit aut
p̄sultuit. s̄ postq̄ fuit in fectus ra-
tū habuit. Dicēdū q̄ l3 al̄ in ma-
leficijs ratibabitio retrahat 7
mādato equipet. tñ p̄pter h̄ nō di-
rimis matrimoniū sequēs. Idem
Lau. 7 Ber. **A.** Idē in sū. con.
dicta. q. z. **B.**

4 **Q**uid si q̄s vxore uiuēte de fa-
cto p̄trahit cū adultera? R̄. Di-
stinguēdū est q̄ aut ista sciuit eū
battere aliā vxorē aut nesciuit. di-
co vlt̄ q̄ ad mortē p̄me. Si ḡ qñ eā

duxit ipsa sciuit q̄ bēbat aliā. nō
p̄t cū illo in m̄rimonio eē. Si p̄o
p̄r nesciuit 7 nūc mortua iā p̄ma
vxor e de nouo scit. i p̄tate ignorā-
tis est matrimoniū ratificare uel
diuortiū p̄tere. c̄. de eo q̄ dux. in
ma. quā pol. c. p̄. et. c. veniēs. ita tñ
q̄ si p̄ q̄ sciuit carnali copule cō-
senserit nō poterit diuortiū p̄tere.
ar. c̄. de cōiu. ser. c. p̄posuit. et. c. fi.
Q̄ si ab initio quidē fuit ignorās.
s̄ p̄ma uiuēte facta ē p̄scia. nō d3
pati q̄ cognoscat a viro. al̄ i p̄er-
petuū m̄rimoniū impediret. ar. c̄.
de p̄scrip. c. fi. in fi. et. c. p̄t. in fi. 34
q. z. si virgo. c̄. de secū. nup. d̄ns.
Hoc intelligēdū ē si p̄mū m̄rimo-
niū v̄z fuit. aliē nō p̄stat ipe dimē-
tū secundo. c̄. de spon. veniēs. 7 de
mat̄ri. p̄trac. p̄tra inter. ecc. ex lris
i fi. **A.** Idē in sū. con. co. ti. q. 3. **B.**
5 **S**3 q̄d si mortua iam p̄ma vir
nō cognoscat carnaliē istā secūda
adultera q̄ secū p̄traxerat ignorā-
ter. sed ipse ducat tertiā? R̄. s̄m
Hosti. d3 manere cū tertia q̄uis
postea etiā cognoscat secūda. c̄. de
eo q̄ dux. in ma. quā pol. c. veniēs.
Itā p̄ma uiuēte p̄sensu habitus
cū secūda null⁹ fuit. 7 sic nō ipe dic
p̄sensū tertiē. Quin etiā si p̄ mo-
tē p̄me carnaliē cognouerit secū-
da q̄ fuit i ḡrans istū habuisse vxorē
7 nūc etiā ignorās est 7 ipse vir
p̄trahat cū tertia. adhuc cū tertia
remanebit. c̄. de elec. tōne memo-
rie. z. c̄. de p̄iu. ser. p̄posuit. c. fi. **A.**
Idē in sū. con. co. ti. q. 4. et. 5. **B.**

6 **Q**uid si q̄s vxore viuente con-
traxit 7 p̄cubuit cū duob⁹ uel plu-
ribus inſcijs? **R.** ſm hoſti. Lo-
cus ē gratificationi. qz quācūqz
certificatā de morte p̄oris primo
cognouerit poſt mortem legitime
illā tenebit. eē de eo q̄ dicit. in ma-
quā pol. veniens. **A.** Idem in ſū.
con. eo. ti. q. 6. **B.**

7 **S**z q̄lū intelligit inſcia? **R.**
ſm hoſti. Qñ bz iuſtā cām igno-
rādī. ut qz vīr de remotis veniens
aſſerebat ſenō bīe vxorē. eē de ſpō.
cū aplicā. Id aut inſciandō cōmit-
tit adulteriū. qz nō cōmittitur ſine
dolo. ſf. ad. l. iul. de adulg. l. p̄t. 34.
q. 2. in lectū. **A.** Idē i ſū. con. eo.
ti. q. 1. vbi etiā addit ſm eundē q̄-
liter filij etiā legitima viuente ſu-
ſcepti legitimi cenſent. ſi tñ ſecūdū
matrimonij i facie eccleſie ſit cō-
tractū. Secus ſi clam. **B.**

8 **U**trū liceat vxorē adulterā oc-
cidē. **R.** ſm Pe. 7 Lbo. in 4.º diſ.
31. Hoc pōt cōtingere dupliciter.
Uno mō qz p̄ iudiciū iudicis pec-
rat occidi. 7 ſ licet facere amore
iuſticiendō lūore vindicte. Non tñ
licet ſ fieri in iudicio eccleſiastico ſ
cūnili. Secundo mō qz eē iudiciū
occidit eā ul facit occidi. 7 ſ nūqz
licet ſm legē diuinā. l3 aliq̄ caſu
p̄mittat ſm legē ciuile. ut qñ iue-
nit vxorē in actu adulteriū. tūc. n.
lex p̄pter incūamētū nō punit. **A.**
Idē in ſū. con. eo. ti. q. 9. **B.** Et
itelligē dictū Lbo. qz lex nō pu-
nit. s. qz nō punit morte ſicut alia

homicidia. ſ tñ punit ſaſq̄ acriē. ut
ſf. de adul. l. ſi adulteriū. ſ. ſi mari-
tus. **A.** a. incipit. ſ. unpatores.
7 ibi dī. qz ſi occiſor erat humilis
ſeu vilis p̄ſona. dānaſ ad op̄ p̄e-
tuū. ſi aut̄ honeſtior. in inſulā rele-
gaſ. **B.** Utrū aut̄ vīro liceat oc-
cidere adulterum. vide. j. lex. ſ. 9.
In foro p̄ſcie tales nihilominus
puniē diſit. Utrū magis peccet q̄
occidit vxorē qz qui occidit matrē
habet. j. vxor. ſ. p̄t.

Inſpedimen-
tū 9.º de diſpari cultu. s. qñ
fidelis cōtrahit cū infideli ut iudeo
ul pagano. **A.** uel beretico ſm
Ray. 7 in ſū. con. li. 4.º ti. io. q. i.
vbi ſ notant. 7 dī. in. c. caue. qd̄ ſe-
quit. ſ. de b. j. ſ. p̄t. **B.** Mā tunc
nullū ē matrimonij. 28. q. i. ſ. ex-
bis. et. c. caue. Unde Ero. 34.º et
Deut. 1.º p̄hibuit dñs dicēs. Nō
accipies vxorē filiis tuis de filiā-
bus alienigenarū. ne traducāt eos
poſt deos ſuos. Sed tñ ſponſalia
bñ poſſunt p̄trahi cū hac p̄ditione
ſi infidelis p̄uertat. 28. q. i. nō opor-
tet. Hec etiā Lbo. 7 Pe. i. 4.º diſ. 39.
A. ſimul cū Ray. ut i dca. q. i. **B.**
Sz nūqz inter infideles pōt eſſe
matrimonij? **R.** ſm Lbo. in 4.º
diſ. 39. Inter infideles pōt eē ma-
trimonij inq̄tū eſt ordinatū ad
plem ſm p̄fectionē nature. nō aut̄
inq̄tum ē ordinatū ad ipſam ſm
p̄fectionē gratie. 7 id̄ matrimonij
quidē ē. ſ nō p̄fectū. Uñ infidelis

cognoscens vxore nō peccat si ppe
tonū. plis aut illi fidei q̄ tenetur
vxori debūm reddat. Idem. 26.
dis. deinde.

2 **Q**uā pūng puerus ad fidem
possit remanē cū vxore infidelino.
lēte pueri. R. fm Lbo. vbi s. fi
telis puerus pōt cum infideli re
manē sub spe pueris dīs si eā in in
fidelitate obstinatā non viderit. 7
bñ facit cōmanēdo. Et de h̄ ē p̄s
liū Apli. i. ad Cor. 7. Nō tñ tenet
s̄ pōt dīmittere eā etiā si ipsa velit
ei cohabitare sine ptumelia crea
toris si cōuerti nō vult. **A**. Con.
Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 2. **B**

3 **Q**uid si iudei uel pagani con
traxerūt cū cōsanguineis fm rit
suos. nūq̄d post persionē poterūt
remanē? R. fm Lbo. in 4. dis.
39. Si p̄traxerint in gradib⁹ dīna
lege p̄bībitis Leuit. 18. tunc siue
vterq̄ siue alter ad fidē cōuertat.
nō p̄nt in tali m̄rimonio cōmanē.
Si aut̄ p̄traxerint in gradib⁹ p̄bī
bitis p̄ statutū ecclīe p̄nt cōmanē
si vterq̄ p̄uertat. uel si vno puer
so sit spes de persione alteri. **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. Et facit
et de diuor. gaudemus. **B**

4 **Q**uid si infidelis q̄ cōuertitur
habeat plures vxores? R. scdm
Lbo. vbi s. Nō fuit verū m̄rimo
niū nisi cū p̄ma. qz eēt 3 legē na
ture. An si talis cū oib⁹ vxorib⁹
puertat pōt cū p̄ma cohabitare. 7
alias d3 abijcē tanq̄ penitus ex
traneas. 7 si p̄ma pueri nollet nō

ppter hoc ē matrimoniū cū aliqua
istaz. sed pōt cū aliq̄ istaz de nouo
p̄tralere fm modū q̄ i sequēti s̄.
S. dicitur. **A**. Con. Ray. Hosti.
7 Ber. ut in sū. con. eo. ti. q. 5. **B**

5 **Q**uid si infidelis repudiata p̄
ma vxore aliā duxerit 7 puertat?
R. fm Lbo. in 4. dis. 39. Dīcen
dū qz repudiū vxoris est p̄tra legē
nature. An infideli nō licet repu
diare. 7 iō si puertat p̄ q̄ ipse vna
repudiata alterā duxit. adē ē iudi
ciū sicut de illo q̄ plures sūt vxor
es habebat. qz tenet p̄mā quam
repudiauerat accipe si pueri vo
luerit 7 aliam abijcere ut dictū ē
in p̄mo. S. **A**. Idem in sū. con.
eo. ti. q. 5. **B**

6 **Q**uid si ipsa cōuerti noluerit?
R. fm Lbo. vbi s. Si ipsa ifide
lis vult cohabitare viro fideli si
ne ptumelia creatoris 7 sine h̄ qz
ad ifidelitatē iducat. pōt qdē vir fi
delis ab ea discedē. s̄ discedēs nō
pōt aliā accipe. Si aut̄ h̄ vxor infi
delis nolitei cohabitare. uel nō si
ne ptumelia creatori. aut si ad in
fidelitatē p̄trabē nitat. in his tri
bus casibus vir fidelis discedens
pōt alteri p̄ matrimoniū copulari
A. Idem etiā si vellet eū trahere
ad qdēq̄ mortale p̄ccm. extra de
diuor. gaudem⁹. S. qz aut̄ vbi po
stea subdit. Qz si cōuersū ad fidē 7
illa p̄uersa sequat. anteq̄ p̄p̄ cau
sas p̄dictas legitimam ille ducat
vxorē. eā recipē cōpellit. nec pōit
dimisse obijcē fornicationē p̄ eo

q̄ nupsit alteri nisi fuerit al' forni-
cata.

7 **E** S nūq̄d licet viro ad fidē cō-
uerso vxore exstere in infidelitate
emittē votū ptinētiē? R. fm Lbo.
in 4.º dis. 39. Si post puerfionē vi-
ri sit aliq̄ pbabilis spes de puerfi-
one vxoris. nō d3 vir votū ptinen-
tie emutere. nec ad aliud mīmo-
niū transire. qz vxor difficilī con-
uerteret sciēs se sic priuatā eē. Si
autē nō sit spes de puerfione pōt ad
sacros ordines ul' ad religionem
accedē p̄us req̄sita vxore q̄ puer-
tas. 7 tūc si postq̄ vir sacros ordi-
nes suscepit vxor puertat. non est
sibi vir su' reddendus. s̄ debet sibi
imputare q̄ in penā tarde puerfio.
nis sue priuat' viro suo. **A**. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 10. **B**

8 **E** Si alter p̄iugū puertat. p̄oles
quem debet sequi? R. fm Lbo. in
4.º dis. 39. Si p̄les peruenerit ad
etate p̄fectā libē poterit seq̄ parēre
quem voluerit. Si autē ē in minori
etate. tūc d3 dari fideli. nō obstāte
q̄ idigeat m̄ris obsequio ad edu-
cationē. Hoc idē b̄ s̄. fili'. §. 2.º **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 12. **B**

9 **E** Quid si vterq̄ p̄iugū tpe con-
tracti mīmonij erat fidelis. nunc
alter labit in infidelitatē? R. fm
Ray. Alē nō pōt p̄trabē. Nec di-
stinguo utrū intulerit carnalis
copula ul' nō. nā in vtroq̄ casu fi-
delis tunc tenet ptinere. **A**. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 13. 7 facit eē de vi-
uor. quanto. **B**

E Quid si catholic' p̄trabit cū he-
retica baptizata. nūq̄d tenet mīi-
monij? R. fm Lbo. in 4.º dis. 39
Vex ē mīmonij q̄ quis peccet cō-
trahēdo si sciat hēticā. nō tñ p̄p̄ h
mīmonij dirimet. 7 econuerso. si
aliq̄s cathecumin' s̄ nō dū bap-
tizatus cū aliqua baptizata cōtra-
heret. non esset verū matrimonij.
Idē de. Al. 7 Ray. **A**. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 14. et. 16. **B**

E Utrū infidelis vn' ritus possit
p̄trabē cū infidelib' alter' rit' R.
fm Lbo. vbi s̄. P̄ d̄t. nisi per aliq̄d
ius positiuū eoz p̄bitatur. qz tūc
cult' disparitas impedit mīmonij.
A. Con. de. uti sū. con. eo. ti. q. 15
B. De mā infidelij multa b̄s. j.
infidelis. cū alijs ad q̄ remittit.

Impedimen-
tū 1.º De violentia siue metu
Vbi p̄ sciēdū q̄ violentia siue me-
tus ex sui natura etiā sine p̄stituti-
one ecclie matrimonij excludit.
qz excludit p̄sensū. **A**. sine q̄ ma-
trimonij esse nō potest. ut i sū. con.
li. 4.º. ti. ri. q. 1. vbi h̄c notatur fm
Ray. **B**. Et quidē quid sit vis
bates. j. vis. §. p̄. Et quid sit met'
j. metus. §. p̄.

E Utrū coactio impediāt mīmo-
nij. R. Duplex ē coactio. Quedā
absoluta q̄ fit p̄ vim. 7 ista non h3
p̄sensū animi in quē nō cadit coa-
ctio. S3 pōt eē coactio ad copulā
carnis uel aliud extrinsecū ad qd
trahit p̄sona iura. 7 talis coactio

s 6

qñ nō cōsentit in matrimoniū nō
efficit illud. Quedā alit̄ coactio ē
p̄ditionata. 7 ista fit p̄ metū qñ. s.
quis cōsentit timore alicui⁹ mali.
Sup̄ quo sic distinguit̄. Duplex ē
metus. Quidā cadit in p̄stantē vi-
rum. 7 iste excludit m̄rimoniū. c̄p̄
eo. p̄latū. et. c. ad audiētiā. c̄p̄
spon. veniēs 2°. Quidā hō metus
ē insufficiēs. s. q̄ nō cadit in p̄stā-
tem virū. 7 iste nō excludit matri-
moniū. ff. eo. neg. timore. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 3. **B.** Quis aut̄
ē metus q̄ cadit in p̄stantē virum
bates. j. met. s. 2°. **A.** Positū ibi
adde 7 vinctiōnē que d̄r met⁹
cōst̄tis. ff. eo. l. neg. timore. Ad-
uertēdū etiā q̄ talis metus dicit̄
eadē i vñū q̄ nō dicit̄ cadē in aliū
7 minor metus magis excusat fe-
minā q̄ vip. 7 sic iudex s̄m dixer-
sit atē p̄sonaz uel locoꝝ indicabit
qualis sit metus uel violētia. 7 sic
vtrū matrimoniū sit aliq̄d ul̄ nul-
lū. ut notat̄ in dicta. q. 3. vbi etiā
dicit̄ scōm hosti. q̄ si filia timore
mortis patris in aliquē cōsentiat
q̄ verius ē q̄ nō sit matrimoniū.
quia nō ē liber p̄sensus. I3 quidam
contrariū dicant. **B.**

z **Q**uid si q̄s in captiuitate con-
trahat matrimoniū? **R.** s̄m Ho-
sti. Si capt⁹ ē ab hostibus. seruus
factus ē. vñ nō aliter p̄t̄ratre
nisi sicut seru⁹. et q̄ s̄. impedimen-
tū 3°. Si hō captus ē ut cogat̄ ad
tale matrimoniū p̄trahendū. non
valebit. ar. c̄p̄ re p̄cura. accedens.

Si hō ex alia cā retinetur. bñ p̄t̄
p̄trahere. **A.** Idem in sū. con. eo.
ti. q. 4. Et re hostib⁹ intelligit̄ s̄
bellū p̄. s. 5°. in additione. **B.**

Quid si mulier post p̄sensū co-
actū morā trahat i domo mariti? **3**
R. scōm X̄o. Si mulier q̄ allegat
metū steterit p̄ annū 7 dimidiū cū
marito. aut etiā minorit̄ tpe dū tñ
rātū sit q̄ iuxta arbitriū boni viri
p̄standum sit p̄ cōsensu. non re-
tet p̄ea audiri. c̄p̄ re spon. ad id. Con.
hosti. 7 Ber. 7 cōponit̄ ab eis ver-
sus. Effuge cū poteris ne p̄sensisse
puteris. ar. ad h̄ c̄p̄ re spon. p̄sulta-
tationi. **A.** Idem in sū. con. eo.
ti. q. 5. vbi etiā ponit̄ qd̄ dicitur in
s̄. primo sequenti. **B.**

S3 quid si post p̄sensū coactū
carnalit̄ cognoscit̄? **R.** s̄m De.
Si habuit opportunitatem recla-
mādi. p̄sumit̄ tacite p̄sentire i ma-
trimoniū. Qd̄ si coacta fuit p̄ vim
absolutā siue metū sufficientē nō
ē matrimoniū. s̄ si nō fuit sufficiēs
tūc in iudicio qd̄ exteriori p̄sumi-
tur p̄ matrimonio. si tñ vere non
p̄sensit non est matrimoniū. **4**

Quid si ad p̄sensū coactū ap-
ponit̄ iuramentū? **R.** s̄m De. Ta-
le iuramentū in foro quidē iudici-
ali dicit̄ nō fuisse obligatoriū. tñ i
foro p̄sciē p̄sulendū est q̄ impleat
iuramentū. uel saltē p̄supiorē im-
petret absolutionē. Cō. X̄o. 7 Hug.
A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 6. **B.**

Quid si p̄sensus coactus saltem
ex p̄te cogētis faciat matrimoniū. **6**

R. fm Lvo. in 4.º dis. 2.º. Dicen-
dū qd nō. qz matrimoniū claudi-
care nō pōt. Si tñ postmodū pſen-
tiet coactus. eēt matrimoniū dū.
mō cogēs adhuc in suo consensu
maneret. Secus si mutauit volū-
tatē. **A.** Con. glo. Ray. 7.º. De. 7.
addū De. qd si pſus pſentēs post-
modū vult dissentire. cū alē velit
cōpelleſſe ecclesiā. pſumit. n. manē
in eodē pſensu. nec ei licet variare
pſensū. ut in sū. con. eo. ti. q. 7. Et
ad b. facit. c. i. e. de eo qui dup. in
ma. quam pol. **B.**

1 **E**t pater possit cogere filios
ad p̄trahendū. R. fm De. Mō pōt
neqz gñāliter neqz in spāli cū aliq.
qz in matrimonio reqrit pſensus
maxime liber rōne p̄petue obliga-
tionis q̄ ibi p̄trahit. e. de spon. re-
quisiuit. Non tñ p̄pter b. parentes
tenē iurāt m̄mōnia filior. qz ex
natura ipsi p̄tractus intelligitur
ista p̄ditio. s. si literi cōsenserunt. 7
ipsi parētes obligātur ad inducē-
dum eos. **A.** Idem in sū. con. eo.
ti. q. 8. et. 9. **B.**

Impedimen-
tū p̄. de impedimento ordi-
nis. Abi sciēdum qd clericū mi-
norib⁹ ordinib⁹ nisi sint religiosi q̄
p̄tinētia p̄fiteat licite p̄nt p̄trabē.
dis. 32. si q̄ p̄o. et. c. seriatim. e. de
cle. p̄i. c. p̄. 2.º. et. 3.º. Si p̄o sunt in
sacris. contrabē nō p̄nt. 7 si cōtra-
xerint sepabif matrimoniū. dis.
32. si quis eoz. et. c. lectores. et. c.

erubeſcant. et. c. placuit. e. qui cle.
uel w. c. p̄. et. 2.º.

Et ordo possit supuenire ma-
trimonio. R. fm De. Cōiugat⁹ si
ordines cōsentiēte vxore. suscipit
ordinē 7 executionē. 7 sic ipsa cū
eo si ē in sacris. intelligit p̄tinētia
p̄fiteri. **A.** facit. c. seriatim. 32. dis.
B. Si p̄o nesciēte aut nō pſentiē-
te vxore recipit qdē characterē or-
dinis s. nō executionem. **A.** Hoc
verū i ecclesia occidētali. sec⁹ in ori-
entali. ut in sū. con. li. 4.º. ti. 12. q. 2
B. In nullo aut casu ordo sacer
si sit post m̄mōniū dirimit illud.
s. dirimit solū postea p̄tractū vt in
c̄ruagati Johis. 22. que incipit.
Antique. **A.** Aduertendū qd fa-
ciēs se ordinari in sacris inscia ul
cōtradicēte vxore. peccat mortali-
ter fm Al. 7 in sū. con. li. p̄. ti. 8. q.
39. Abi etiā p̄ fm Ray. qd talis
nō pōt erigē rebitū s. reddē tenet
etiā si sit factus ep̄s ul papa scdm
glo. et. 7.º. Dug. nisi vxor possit in-
duci ad p̄tinētia. 7 qd restitutus
vxori nō portabit coronā aut ha-
bitū monachalē cū scādalo vxorj
si forte fact⁹ fuerit monach⁹. de fa-
cto. Con. De. 7 addit qd tōsurā 7 ba-
bitū clericalē tenet referre si sine
scādalo vxorj esse pōt. al. nō. Lvo.
etiā dicit qd vxor nō tenet ei rebi-
tū reddere. Inno. addit qd si talis
post mortē vxoris cōtrahit. nō te-
net m̄mōniū. Itē Ray. qd si or-
dinationi mariti vxor pſensit. uel
dū sciret nō p̄tradixit. sit ei duplex

iudiciū. Anū q̄ oportebit eam
 de cetero p̄tinere. Aliud q̄ etiam
 mortuo viro non poterit cū alio
 p̄trahere. 7 si p̄traherit nō tenebit
 7 h̄ fm̄ quosdā p̄p̄t votū qd̄ videt
 solēnicassē ex p̄sona viri. Cui rati
 oni con. Al. l3 alij dixerint q̄ p̄p̄t
 p̄stitutionē eccl̄ie q̄ in h̄ casu diri
 mūt matrimoniu. Sz certe ista
 directio nō fit nisi rōne ordinis ul
 religionis. ut in. c. vno. de voto. l. 6.
 C. Addit etiā Ray. q̄ l3 alij di
 xerint q̄ ista vxor p̄moti ad ordi
 nes sacros teneat ingredi religio
 nē. ego tamē teneo cū Jo. Lau. 7
 Lan. q̄ nō teneat. s̄ sufficit si in se
 culo caste viuat. qd̄ etiā d3 p̄mit
 tere. Ibo. etiā dicit q̄ nō teneat re
 ligionē intrare si sibi nō timeat de
 piculo castitatis. Idem dicit Al.
 Idem Hosti. fallit h̄ fm̄ Ray. in
 vxore ei⁹ q̄ p̄mouēdus ē in ep̄m.
 q̄ nō debet vir eligi nisi vxor itret
 religionē. ex de puer. p̄iuga. cōiu
 gatus. et. c. sane. Con. Immo. Cle
 ricus aut orietalis ut cuius 7 pro
 babilis dicit sine p̄sensu vxoris
 p̄moueri nō debet. ut habet in de cā
 q. 59. Itē eo. ti. q. 50. dicit q̄ cōsu
 lēdus ē papa vtrū p̄ suscepcionem
 sacri ordinis rūpat matrimoniu
 ante carnalē copulā si cutp̄ ingres
 sū religionis. s̄ hoc videtur hodie
 declaratū q̄ nō. p̄ prefatam de cre.
 Antiquē.

Impedimen

tum i2. de impedimēto liga

tionis videlicet qm̄ q̄s alteri p̄iugi
 ē alligatus. Si quidē alligat⁹ est
 vxori ea viuēte aliā accipe nō pōt.
 al⁹ adulteriū cōmittit. ex de sp̄s. du.
 licet. A. Et ibi patet q̄ h̄ vtrū ē
 etiā si p̄mū matrimoniu solū con
 tractū sit p̄ verba de p̄nti. 7 secun
 dū etiā p̄ copulā carnalē. B. Sz
 nec antiquo tpe potuit. nisi diuina
 reuelatice 7 instinctu ut fuit in pa
 triarchis. ex de diuor. c. gaudem⁹.
 S. p̄. Pōt tñ alter p̄iugū an carnalē
 copulā altero inuito ad religi
 onē transire. ut dictū ē s̄. impedi
 mentū p̄. S. 2. 7 tñc alter p̄iugum
 remanebit liber. Pōt q̄ vir vxorē
 dimittere p̄p̄t fornicationē. s̄. q̄tū
 ad cohabitationē 7 debitū p̄iuga
 le. s̄ aliā ducē nō pōt. 32. q. 1. c. p̄.
 2. et. 3. Post mortē p̄o alterius
 p̄iugis alter nubere pōt cui vult. 7
 infra tēpus luctus mulier sine pe
 na infamie. ex de secūdis nup. sup
 illa. Qz si alē alligat⁹ ē alteri tñ p̄
 sponsalia. vide. j. sponsalia. S. 8.
 Quid si vxor credat virū mor
 tuū 7 cōtrahit cum alio? R. fm̄
 Ray. Si credit ex p̄babilitatē. ex
 cusat p̄pter ignorantiā facti. 7 filij
 si quos suscepit iudicabunt legiti
 mi. Si tñ post de morte p̄mi dubi
 tat. d3 quidē reddē debitū sed non
 erigē. ex de secūdis nup. dñs. Sz
 si p̄cessu t̄pis credit eū p̄babiliter
 viuē nō pōt debitū erigē nec debet
 reddere piculo adulteriū se exponē
 do. A. Immo qm̄ dubitat oio d3
 reddere. dicto. c. dñs. etiā si dubiū

fit pbabile. et de sen. et ca. in quisi-
tionib. **B.** Si pmo pmo reuertat ul
alie sibi de ei vita pstituerit. statim
o3 recede a secundo et redire ad pri-
mu. qd si no fecerit. adultera iudi-
cabit. 34. q. 2. cu p bellica. et. c. cu
in captiuitate. et. c. si virgo. Prim^o
quos ea recipe tenet. ut i dict. c.
p3 nisi forte illa p^o q^o sciuit de vita
primi. pmissit se cognosca secundo
et sic adultera fuit. **A.** Idem in su.
con. li. 4. ti. 13. q. 3. et. 4. **B.**

2 **Q**uid si peratit cu aliq putas
viz suu viuere q reuera mortuus
e. nuquid e matrimoniu? **R.** fm
W. Credo sine p iudicio matrimo-
niu eem b casu. **A.** no distincto
vtru cotrahentes credat sibi lice-
re nec ne. fm eundum ut in su. con.
eo. ti. q. 1. **B.** Quod intelligen-
du e nisi constet q couiunt credes
impedimentu esse non intendebat
cotrahere. Na si non est iutetio no
est matrimoniu. et de spon. tua.

3 **Q**uid si vir iuit in exercitu co-
tra sarracenos uel in regionem lo-
ginqua et nescit vtru sit viuus uel
mortu. qd faciet vroz. **R.** scdm
Ray. Cotrahe no pot donec certi-
tudine recipiat de morte viri. et de
spon. in pntia. aut verisimiliter de
morte presumat. et ut lite no contes-
qm frequen. **A.** s. p receptione
certinucij. dicto. c. in pntia. et in su.
con. eo. ti. q. 8. uel p iuramentu ei^o
sub quo militauit. uel etia socioz
qui mortem eius bn nouerut fm
Ray. in su. con. eo. ti. q. 9. uel per

2101
vnu teste fama publica acclama-
te fm hug. et glo. Ray. uel scdm
hug. p sola famam publicam si ex
alijs psumptionibus videt verisimi-
le maritum ee mortuum. uel si diu
multu stetit. uel si senex et egrotus
recessit et b^o. ut i su. con. eo. ti. q. 10.
vbietia dicitur fm hosti. q de fa-
cto cotrahens ante certificatione
mortis prioris viri. si tamen fama
publica habeat q mortu sit. red-
dere potest de bitu. dum tñ ea pscia
non remordeat. s no erigere. Na
tale matrimoniu non dirimit l3 p
interdictu ecclie sit ptractu. Facit
et de secudis nup. c. dñs. **B.**

Impedimen-
tum 13. de publice honesta-
iusticia quid sit? **R.** fm Lto. in
4. dis. 4. Est ppinquitas ex spon-
salibus pueniens robur trahens
ab ecclie institutione ppter bone-
statem eius. **A.** Idem in su con.
li. 4. ti. 14. q. 1. **B.**

Quado aliqui sponsalia inter
se cotraherut nullus de consangui-
nitate sponsi pot sposam illam ha-
bere in vroz. nec aliqua de p san-
guinitate spose pot sponsu illu ha-
bere in viru. et de respon. impute.
cotinebat. s. vlt. et de spon. inue-
nis. et. c. ad audientia. Et durat h
phibitio vsq ad quartu gradum
ipsoz consanguineoz. et de spon.
c. sponsam. et de respon. impute. c.
cotinebatur. in fi. **A.** Idem in su.
con. eo. ti. q. 2. **B.**

2 **Q**uid si sponsalia re iure non tenuerunt? **R.** Si sponsalia fuerint pura et certa etiam si fuerint nulla ratione consanguinitatis affinitatis frigiditatis religionis. aut alia quacumque ratione. oritur publice honestatis iusticia ad dirimenda sequentia sponsalia uel matrimonia. nisi fuissent nulla ratione consensus. ut puta quia ab eo uel uno erat infans. et de sponsalibus. et. c. se. li. 6. **A.** Istud c. sequens est. c. si infantes. de responsionibus. ubi etiam patet quod infans de minor septennio cuius sponsalio non inducit impedimentum. ut dictum est. nisi tractatio secuta fuerit etiam tempore infancie. tunc. non. bene. videtur impedimentum inducere etiam ad dirimendum ut in. c. iuuenis. et de responsionibus.

3 **Q**uid si quis per sponsalia cum aliquo contraxerit et postmodum cum alia ipsius per me consanguinea idem fecit? **R.** Debet contrahere matrimonium cum prima. Nam sponsalia sequentia non impediunt precedentia. et de sponsalibus. li. 6.

4 **Q**uid si sponsalia cum aliquo sine facta sub conditione et pendente conditione vir cum alia illius consanguinea contrahat per verba de presenti? **R.** Cum secunda remanere debet. quod ex sponsalibus conditionalibus sicut ex non habentibus consensum et incertum non oritur publice honestatis iusticia. et de sponsalibus. li. 6.

5 **Q**uid si duo infantes uel unus maior septennio alter minor sponsalia contraxerint ipsi uel parentes pro

eis? **R.** Si facti maiores septennio per cohabitationem mutuum seu aliter facto ut factum eorum liquido apparet quod in eadem voluntate perdurant. sponsalia ualent. aliter non. Nam ab initio nulla fuerunt ex defectu consensus. et ideo non inducunt publice honestatis iusticiam. et de responsionibus. si infantes. li. 6.

6 **Q**uid si putes et imputes uel duo imputeres contrahant matrimonio? **R.** Si non erant primi puterati quibus malicia non suppleat etiam non fit matrimonium. **A.** Etiam per aduentum pubertatis. nisi per carnis copulam subsequatur uel aliquem modum alium contrahentes eosdem cum eiusdem perseverantia voluntate ad pubertatis tempore peruenisse persistit evidentem. ut in de c. si infantes. **B.** Sed tamen si erant maiores septennio fuerunt sponsalia. et ex eis est inducta publice honestatis iusticia. et de responsionibus. si infantes. li. 6.

7 **Q**uod ex sponsalibus quod parentes per filios puteribus uel imputeribus contrahant filii obligentur? **R.** Si expressse uel tacite consenserunt. ut si presentes fuerint nec contradixerint obligantur. et in eis oritur publice honestatis iusticia. Idem dicendum si absentes fuerint. et postquam sciuerint ratificauerint tacite uel expresse. aliter sponsalibus factis a parentibus filii non obligantur. nec oritur publice honestatis iusticia. et de responsionibus. si infantes. li. 6. De sponsalibus habes plura. scilicet. sponsalia.

Impedimen

tū 14. De affinitate qd sit di-
ctū ē s. affinitas. Et p̄trabit affi-
nitas etiā p̄ fornicariā copulā. 35.
q. 3. nec eā. et de eo q̄ cognō. p̄san.
vto. sue discretionē. et. c. tue.

Qui sūt affines 7 in q̄ gradu?
R. Quis baten? multa fuissent
genera 7 gradus affinitatē. tōdie so-
lū ē tale gen^{us} q̄ oēs consanguinei
v̄oris mee sunt mihi affines. 7 in
eodē gradu i quo sūt p̄sanguinei
v̄oris. Sicut oēs p̄sanguinei mei
sūt affines v̄oris mee. 7 in eodē
gradu in q̄ sūt ipsi p̄sanguinei mei

A. verbi grā. Soror v̄orū mee ē
ipsi v̄ori in p̄mo gradu p̄sanguini-
tatis 7 mihi erit in p̄mo gradu
affinitatē. Filia sororū in 2. gradu
p̄sanguinitatis v̄ori 7 mihi in se-
cūdo affinitatis. Idēq̄ v̄riq̄ in
ceteris agēdū ē successorib^{us}. 35. q.
3. p̄mo. **B.** Et qd dīxi de v̄ore
idē itelligas de quacūq̄ alia mu-
liere carnalit^{er} cognita. ut i p̄. 5. di-
ctum ē. S3 p̄sanguinei mei nullo
mō sūt affines p̄sanguineis v̄orū
mee. nec int^{er} eos m̄rimoniū p̄bite-
tur. et de p̄san. 7 affi. q̄ sup̄ bis.

Quid si morit^{us} p̄sona mediāte
q̄ p̄trabit affinitas. ut puta morit^{us}
maritus uel v̄or sue p̄cubina uel
p̄cubitor? **R.** Nihilominus re-
manet affinitas que erat ad p̄san-
guineos eius. nec pōt esse m̄rimo.
nū inter eos. 35. q. 10. fraternitas.
A. Idē i sū. con. li. 4. ti. 15. q. 3. **B.**

Quid si aliq̄s polluit aliquā 3
ēzordinarie. i. extra naturalia? **R.**
Quis talis pollutio criminosa sit
7 dānabilis. nō tñ ex h̄ p̄trabitur
affinitas. Tñ nō impediūt p̄san-
guinei viri accipe illā in v̄orem.
nec p̄sanguinee mulierū illū accipe
in virum. 35. q. 3. ēzordinaria. **A.**
nisi cū hac pollutione p̄currāt spō-
salia. tūc. n. impediūt matrimoniū
p̄pter iusticiā publice honestatē de
q̄ dictū ē in. c. p̄cedenti. ut et de eo
q̄ cognō. cōsan. c. fraternitatis. **B.**
Et idē dicendū si vir intravit clau-
strū pudoris. h̄ nō puenit ad p̄su-
mationem opis. qz talis pollutio
nō facit sanguis cōmixtionē neq̄
carnis vnitatē. Sed si vir puenit
ad emissionē seminis etiā si muli-
er nō emittat. dicendū videt^{ur} s̄cōm
Hosti. q̄ affinitas p̄trabit. Suffi-
cit enim q̄ p̄ hūc modum facta sit
admixtio. de q̄ Lto. 7 Al. dicunt
q̄ requir^{it}. **A.** Dicti Lto. 7 Al. 7
etiā Inno. vident^{ur} dicē q̄ ad affi-
nitatē p̄trahendā requir^{it} cōmixtio
seminū. 7 nō sufficiat q̄ alter tñ
emittat. Sed glo. Ray. sentit cū
Hosti. ut in sū. con. eo. ti. q. 5. **B.**
Quone q̄ mortua v̄ore vir vult 4
accipe in v̄orē illā que quōdam
fuit v̄or alicui^{us} de p̄sanguinitate
p̄me v̄oris. nūq̄d pōt? **R.** Dicē-
dum q̄ l3 nullam feminā de con-
sanguinitate p̄ime v̄oris possit
accipe. quia est ibi affinitas. tñ se-
minā v̄orem olim alicui^{us} de ipsa
cōsanguinitate bene pōt accipere.

Et idē dicēdū si ponat filius casus ex pte vrozis. Nam mortuo viro l3 non possit accipere aliquē virū re p sanguinitate pmi viri. tñ virū olim maritū alicui⁹ semine re ipsa cōsanguinitate bñ pōt accipere. Nā in tali casu nō pprie ē affinitas nisi in secūdo genere affinitatis qd olim ponebat impedire. hodie nō ē eo. nō debet. Ad cui⁹ intelligentiā sciendū. qd qñcūq; affinis me⁹ p̄trabit matrimoniū cū illa p̄sona quā accepit dī quidē mibi affinis sū in secūdo genere. 7 si hec p̄sona p̄trabat postea aliud matrimoniū illa p̄sona quā accepit dī mibi affinis in tertio genere. **A.** De istis generib⁹ affinitatis dicit etiā glo. dicti. c. nō d3. ex re p̄san. 7 affi. **B.**

S **Q**uid si cognoscit qd cōsanguineā alicui⁹ in quinto gradu ul supra? **R.** sū Ray. 7 Hoff. Nō cōtrahit affinitas nec impeditur matrimoniū. 7 si erat p̄sanguinea vrozis sue i dicto gradu. nō p̄dit vir ius erigendi rebitum suū.

Impedimen-

tum i5. de impotētia coeum / di qd sit? **R.** sū Ray. Est viriū aie uel corpis uel vtriusq; quo qd impedit alteri carnalit cōmisceri. **A.** Quasi idē dicit Hosti. s. qd est defectus naturalis seu accidentalis quo quis 7 ē. ut in sū. con. li. 4. ti. i5. q. i. **B.**

Quot sūt spēs impotētie? **R.** sū Ray. Sūt p̄ncipaliter due.

Nā vna ē naturalis. ut impotētia pueri uel frigiditas senis. seu etiā frigiditas cōplexiōis. aut artatio mulieris. Alia nō naturalis s̄ accidētal. ut castratio. similis 7 maleficiū. **A.** Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. **B.**

Utrū naturalis impotētia ipe- **z** diat m̄rimoniū. **R.** Illa que est in puero uel puella ipe diat ad tempus qz qdū inest nō pōt p̄trahē. 30. q. 2. c. p. ex eo. qd sedē. De hac vide. j. matrimoniū 2. s. p. S3 illa naturalis impotētia qd ē in frigido. si est p̄petua ipe diat m̄rimoniū p̄trahēdū 7 dirimit p̄tractū. 33. q. i. c. p. et 2. ex eo. laudabilē. Illa tñ qd est in sene nō impedit. C. de nup̄j. l. san. rimus. 2. 1. q. i. nuptiarū bonū. in p̄n. Nā senes 7 si naturali calore destituant. ope tñ medicorū poterit aliquatit subueniri eis. **A.** Idē dicit glo. in dicto. c. nuptiarū. subiungēs qd nemo est adeo senex qn calere posset natura uel artificio. qd nō ē in frigido uel puero. Et ex dicto isti⁹ glo. p3 qd si senex nullo mō possit calere. idē iudicandū ēēt de illo qd de frigido. s. qd nō potest cōtrahere. Et s̄q; facit dictū. c. qd sedem. **B.**

Quid si vir nō ē oīo frigidus **3** s̄ uel mēbrū nō erigit seu diuersi modo ineptū ē ita qd non pōt vrozī cōmisceri. uel statim spargit semē extra 7 b⁹. **R.** sū Hosti. Si potest iuuari medicinis planū est. al' expectandum erit trienniū. 7 postea

- forſan ſepari poterit. ſicut pōt na-
turalit̃ frigid⁹. Tūti⁹ tñ eſſet cō-
ſulēdus papa. **A.** Ego puto q̃
nō ſit necelle pſulere papā. qz ſiue
ex frigiditate ſiue ex cā quacūq̃
pſet pſonā impotēte ad reddēdū
debitū reputat̃ ſepta ad pſtrahēdū
m̃rimoniū. ut i. c. q̃ ſedē. ex de frigi-
7 maleſi. 7 ut p̃zo. ti. c. laudabilē.
expectatio triēnii ſiēda ē. niſi per
p̃rī poſſit ex ipedimēto pſtare. **B.**
- 4 **Q**uid ſi mulier dicit virū impo-
tentē p̃p̃ defectū mēbri? **R.** ſm
Hoſti. virum eſſe inſpiciendum per
honestos hoīes. ſicut ex muliere ar-
ta dī. j. s. xi. Si nō alleget excef-
ſū mēbri. dicit ibi Hoſti. q̃ papa
pſulēdus eſſet. **A.** Videt̃ casu
dicendū idē qd̃ de arta que pōt cō-
trahere cū vno 7 non cū alio. ut. j.
s. done q̃ eſt arta. **B.**
- 5 **S**ed qd̃ ſi q̃s non pōt copulari
cū ſgine ſcū corrupta? **R.** ſm
Tho. in 4. diſ. 34. P̃t medicina-
liter cū aliq̃ inſtrumento clauſtra
pudoris frāgi. Nec eſſet hoc p̃tra
naturā qz non fieret ad delectati-
onē. ſcū ad medicinā.
- 6 **Q**uid ſi q̃s mouet̃ ad pulchrā
7 nō ad turpem? **R.** ſm Tho. vbi
s. Huiusmodi abſtinentia mul-
lieris nō ē cā natural̃ ſcū accidētāl̃.
7 ideo idem iudiciū ē qd̃ de male-
ficio. ex q̃. j. s. an p̃t. 7 ſequēt̃ uſ.
- 7 **Q**uid ſi vir ſciat ſe frigidum 7
ineptū. 7 tñ ſcienter cōtrahit cum
aliqua? **R.** ſm Ray. Si mulier
vult cohabitare non pōt vir ab ea

recedere. ar. extra de eo qui dux. in
ma. quā pol. c. p̃. et ex eo. consulta-
tioni. Et quas tāq̃ vxores habe-
re non poſſunt. habeāt vt ſorores.
ut in. c. cōſultationi. in ſi. Et idem
dicendū ſi mulier ſciens ſe artam
cōtrahit cū aliquo. qz ſi vir cōha-
bitare velit nō poterit illa diſcedē.
A. Idem i ſū. con. eo. ti. q. 25. Et
hec intelligenda ſunt ſm ea q̃ ſta-
tim dicēt̃ in. s. ſe. **B.**

8 **Q**uid ſi vir ſciēter contrahit cū
arta? **R.** ſm Inno. Tenetur cū
ea ſtare ut frater 7 ſoror. Sitamē
p̃trabat cum alia tenet matrimo-
niū. q̃uis n̄bilo minus primā ut
ſororem tenere 7 alere teneat. Et
eodem modo ſi qua mulier ſciēte
cōtrahat cum frigido uel impotē-
te. debet ei cohabitare ut ſoror. Et
ſimiliter dicendū ſi frigidus 7 ar-
ta ſciēter contraxerint. **A.** Con.
Ray. ut patet i ſū. con. eo. ti. q. 26.
Sed Hoſti. ait. q̃ nullū ius dictat
ut aliquis cōpellat̃ talem retinere
ſcū ſi cōſentiūt ſimul cōmorari ſcū
facere p̃nt q̃ diu eis placebit. Idē
dicit glo. in. c. laudabilem. ex eo. 7
ibi eā ſeq̃tur dñs An. de Bu. Et
ſi ſic cōmanentes ambo uel al̄ in-
honeste viuunt volentes ſic lūtu-
riā ſuā palliare. ep̃s debet occur-
rere ſm Hoſti. ut patet in dicta. q.
26. vbi etiā ſm Ray. dī q̃ poſſet
vnus petere ſepationē ſi al̄ter eo p̃-
vueret incōtinēt̃ uel al̄ inhoneſte
uel ſi vnus male tractat alium 7
nollet ſe corrigere. **B.**

9 **C**et artatio mulieris sit semp
impedimentū cōtracti mīmonij.
R. fm Ray. Si absq piculo pōt
subueniri bñficio medicine uel p
futurū vsum viri proportionati. **A**
De vsu huiusmodi viri tenendū est
ut. j. dicef. **B**. non impedif ptra
her e matrimonij. eē te fri. 7 male.
ex lris. Si pō non pōt aliquo mō
sine graui dāno 7 piculo subueni
ri. certe sepabit 7 poterit se copula
re alteri cui forsitan apta foret ut
cui respectu subueniri possit. Qz si
p vsū secūdi facta sit idonea pmo.
reddet pmo. etiā si pmo cū alia cō
traxerit. quā i b casu dimittere dō
7 ad primā redire. nisi ipsa prima
ad religionē transeat. 7 sic solenni
voto se astringerit ad pñetiā. tūc
enim remanebit cū secūda cum q
ptraerat post factū diuortij. Itē
nō tenet redire ad primā si ipsa al
fuerit fornicata ita q p illā forni
cationē velit eā dimittere quo ad
etorū. Si pō ista simplex votū re
pñetiā fecit 7 nihilomin⁹ postea
nupsit publice secūdo. non pōt re
pelli a pmo pter fornicatiōis q.
si fornicata fuerit cum illo secūdo
q diu te pmo matrimonio dubij
erat. hāmodo nō dō cū illo secūdo
remanere. Nec oia eē eo. fraterni
tatis. **A**. Ista intelligenda sūt
fm ea q dicent. j. 6. Quid fiet. **B**
10 **Q**uid ptabit q illa q fuit sepa
ta a pmo ppter artitudinē sit facta
idonea ei p vsum cū secundo? R.
fm X. p iuramentū matronarū a

quibus inspicief ipsa uel forsitan
vterq. **A**. Idem in sū. con. eo.
ti. q. 4. **B**

Quid fiet si reddita primo co
gnosci non possit? R. fm Hosti.
Remanebit per triennij cū ipso
quasi psumatur maleficiatus. 7 si
interim eā cognoscere pōt. cū illo
erit. al lapso termino restituēt se
cundo sine spe q iterū reddat pri
mo. **A**. Idē dicit glo. sup dictū
c. fraternitatis. l3 glo. Ray. dice
rit q ista restitutio faciēda est secū
do 7 tertio 7 vsq ad infinitū. Et fm
Boss. cōsiderandū est an cogno
scibilis fuerit primo sicut secundo
puta qz homines crāt eiusdem sta
ture 7 pditionis 7 sic restituatur.
S3 si nō fuerit cognoscibilis ppter
disparitatē cōditionis nō restitu
tur. Et ad h videtur sonare lra di
cti. c. fraternitatis. ut 7 notat in sū.
con. eo. ti. q. 5. **A**ñ 7 si a pmo nul
lo mō poterat cognosci sine cor
porali piculo. nō fuit in eos ma
trimonij fm glo. Ray. Am. Jo.
Tan. 7 Hug. ar. a cōtrario sensu i
dicto. c. fraternitatis. ex verbo ibi
posito. absq corporali piculo. 7 ar.
in. c. ex lris. eo. ti. fm vnā expositi
onē. Ideo in h casu si p sequentē
vsum secūdi viri reddat idonea
primo. non ppter h restituēt ei sed
remanebit cū secūdo. ut in sū. con.
eo. ti. q. 6. **B**

S3 nunqd pōt ptrahi mīmo. iz
niū cū illa q est arta si pncisionē
potest fieri apta? R. fm X. Dicit

Hug. q. nō credit nisi facta incisi-
one. Qz si añ incisione ducat eam
tūc si facta incisione ad huc daret
p̄mus cōsensus. sufficit ad matri-
moniu. **A.** Idē in sū. con. eo. ti.
q. 1. et. 8. l. 3. Hug. dixerit q. sit op̄
nouo cōsensu. ut ibi patet. Et ista
faciūt q. id qd habet s. impedimē-
tū 3. §. 3. 7. p. bis q. ibidē dicūt in
additione. **B.** Si p̄o non daret
uel nō te nouo p̄sentiat in eā aut
nō carnaliter cognoscat eā. potest
ab ea recedē 7 aliā supducē. Qz si
nolit pati incisione nō ē cogenda
maxime cū timeatur piculū. **A.**

Idem in sū. con. eo. ti. q. 10. **B.**

- 13 **C.** Pone q. ē arta vni 7 apta al-
teri. nunq. d. pōt p̄trabē? **R.** scdm
W. Contrabē pōt cū illo cui pōt si
ne piculo cōmisceri. cū alio nō te-
net m̄moniu. **A.** Idem in sū.
con. eo. ti. q. 9. Idem etiam si mu-
lier esset inepta ad reddendum re-
bitū. p̄pter latitudinē s̄m Hosti. 7
in sū. con. eo. ti. q. xi. **B.**

- 14 **C.** Circa impotentia cocundi qñ
est p̄pter impedimentū accidērale
puta p̄ castrationem. qñ an tales
p̄trahere possunt? **R.** Indubitan-
ter tales qz oīo inepti sūt ad red-
dendū rebitū p̄trahere nō possunt
7 si p̄traxerint diuidendi sunt. qñ
nullū ē m̄moniu. ex eo. q. sedē.

- 15 **C.** De impotentia coeundi que est p̄
maleficiū. **R.** s̄m Hosti. 7 Lto. in
4. dī. 34. sic tenēdū q. si malefi-
ciū supueniat m̄monio ante car-
nalē copulā. tūc si maleficiū est

p̄petuū. impedit 7 dirimit m̄monio.
mū. ita q. celebrato diuortio vir
aliā pōt ducē. Similiē 7 mulier
poterit cū alio cōtrabē. 33. q. 1. si p̄
fortiarias. ita tñ q. si mulier ipsa
p̄curauerit maleficiū. non pōt p̄tē
diuortii. qz sua culpa ad s̄ reue-
nit. 50. dī. si euāgelica. 7 nō ē dēd
c. si p̄ fortiarias. **A.** s̄ in glo. **B.**
Si p̄o maleficiū ē tpale. nō impe-
dit nec dirimit matrimoniu. Et a
p̄ncipio quidē maleficiū qdlibet
p̄sumit tpale. s̄ postq. p̄iuges per
trienniu simul cobabitauerūt dā-
tes operā carnali copule si ad huc
durat impedimētū. p̄sumit male-
ficiū esse p̄petuū. ut ex eo. laudabi-
lē. et. c. vlt. **A.** Idē dicūt etiā alij
to. ut p̄ 3 i sū. con. eo. ti. q. 13. et. 14.

B. S3 qñ intelligēda sit cobra-

bitatio triennij b̄ s̄ diuortii. §. 6.

16 **C.** Quid si post trienniu diuortio
celebrato redeat potētia se cogno-
scendi? **R.** Varie de s̄ sūt opinio-
nes. Tenendū tñ est s̄m q. videt
sentire Lto. in 4. dī. 34. videlicet
q. si maleficiū fuerit vniūsale re-
spectu cuiuslibet p̄sone. tūc si alteri
nupserit oñdiē maleficiū nō fuisse
p̄petuū. vñ debet redire ad p̄mū.
Si autē maleficiū fuit p̄ticulare
respectu sp̄alis p̄sone. tūc cū vtriq.
te f̄ licētia p̄trabēdi cū alio. nō pōt
ad p̄stinū m̄moniu redire. cū p̄-
mū m̄moniu nullū sit. 7 secūdu
sit verū. **A.** S3 certe non. video
quōd aliq. mō possit sciri q. impedi-
mētum fuerit vniūsale respectu

cuiuslibet persone. qz cū q̄libet habe-
ret expirgtriamū. ut in. c. si. ex. eo.
qd est impossibile. Qñ ut pz in sū.
con. eo. ti. q. 15. Al. dicit simpliciē
qz etiā si ptās cognoscendi redeat
nō restituit. 33. q. 1. si p forziarias. i.
fi. ut ibi pater. Hoc intelligēdū qñ
deuentū ē ad secundū m̄rimoniū.
Ibi etiā dicit qz si forte sanari nō
potuerit. separi valebūt. S3 post q̄
alias nuptias expetierint in carne
illis viuētib⁹ qbus iuncte fuerint.
prioribus quos reliquerāt etiā
si possibilitas pcutēdi eis reddita
fuerit recōciliari neq̄bunt. **B**

Utrū maleficiū p aliud male-
ficiū sit tollendū. R. s. in Lto. vbi
s. Si maleficiū nō potest remoue-
ri nisi p aliud illicitū. ut p re mo-
nis auxiliū uel buiusmōi. etiam si
sciret sic posse reuocari. nihilomi-
nus impedimentū perpetuū iudi-
cat. quia remediū nō ē licitū. Idē
p. c. Al. et Hosti. Et addit Hosti.
qz l3 aliqua remedia videant vana
vanis. non aut dicit de illicitis. **A**
S3 certe oia vana remedia nō na-
turalia sūt illicita 7 pñitiosa. 26. q.
2. illud. **B** Qualiter autē 7 qñ
sit faciēdum diuortiū. ppter impo-
tentiā coeundi. vide s. diuortium
quasi p totum.

Impedimen-
tum iō. de m̄rimonio ptra-
cto ptra interdictū ecclesie. Circa
quod sciendum qz illi inter quos

matrimonii interdictur nō debēt
p̄trahere. si tñ p̄traherent nō sunt
sepandini si ad tēpus ut agāt p̄-
nitentiā. qz mandatū ecclesie ptem-
pserunt. ex de m̄rimonio p̄trac. cō-
tra interdic. ecclesie. p totum.

Interdicta etiā sūt m̄rimonia
clādestina. 7 debent p̄mitti bāna.
ut dictū ē s. impedimētū p. s. 1.
Itē de talibus m̄rimonijs habes
7. legitimus. s. p. 7 s. de bitū. s. fi.
7. J. matrimonii 3. s. fi.

Impedimen-
tū i. 1. de impedimēto feriaz
Abi sciēdū qz tpe feriaz s. in Ray.
pñt p̄trahi sponsalia 7 etiā matri-
monii. qd sit solo p̄sensu. sed tra-
ductio vrozis 7 ois nuptiaz cele-
britas p̄bitet. ex de m̄rimo. p̄trac.
7 infdic. ec. p totū. 33. q. 4. nō opo-
tet 7 trib⁹. c. sequētib⁹. **A** Hosti.
tñ in sua sūma ut 7 nō ē in sū. con.
li. 4. ti. 21. q. 1. dicit se putare qz
etiā p̄obiteat p̄sensu. qz bis die-
bus nō interponit ecclesia auctori-
tatem suā. Sed in. c. capellanus.
ex de ferj. s. non affirmat l3 opini-
ones quorundā recitet. Forte pōt
dici qz simplicia sp̄salia etiā de p̄-
senti nō p̄bitent ut dicit Ray. cū
quo con. glo. in dicto. c. capellan⁹
nisi forte fierent cū magnis solē-
nitatib⁹ p̄uiniqz uel similiū. a q̄b⁹
bis tēporib⁹ oportet cessare. q̄ spe-
cialiter deputata sunt ad p̄niam 7
rei honore. 33. q. 4. nō oportet. Et
b casu pōt intelligi dictū Hosti. **B**

214
Cuius prohibitionis ratione assignat
Tho. in 4. dist. 32. dicens sic. Quia
noue sponse traducunt animi con-
iugum magis et ipsa nouitate ad
curam carnalium occupat. et ideo in nu-
ptiis consueuerunt signa multa leti-
cie dissolute ostendi. et propter hoc illis
temporibus in quibus homines precipue de-
bet se ad spiritualia eleuare. prohibitum
est nuptias celebrari. Hoc autem est ab
aduentu usque ad epiphaniam. propter
coionem quam in antiquis canones fie-
ri in natiuitate coiter solet. **A.** de
pse. dist. 2. et si non frequenter. et. c.
seculares. **B.** et a septuagesima
usque ad octauam pasce. propter coionem
pascale. et a tribus diebus ante ascen-
sionem usque ad octauam pentecostes
propter preparationem ad coionem illo
tempore sumendam. Et de primis duobus
temporibus habet. 33. q. 4. non oportet.
et tribus. c. se. De ultimo est de fer.
capellanus. ubi etiam. **W.** dicit ar. q.
contrarium faciens mortaliter peccat.
A. Idem in su. dicta. q. i. **B.** Et
tamen ut Tho. subdit. in illis diebus
nuncquid est prohibitum rebitum exigere. quia
non est tanta distractio animorum in red-
dutione uel petitione rebiti sicut
in celebratione nuptiarum. **A.** Potest
dici quod etiam si non sit prohibitum ex pro-
prio. est tamen de consilio diligenter am-
plexando cum predicta tempore ad penam
et deuotionem reputetur. ut patet per
Amb. in sermone de aduentu. ubi
de his loquens. dicit. Non solum ab
omni immunditia sed etiam ab uxoribus
propter studioissime prineatur. quod

et ponit. 33. q. 4. fratres. **B.** Bona
tamen prohibet exactio rebiti in diebus
solandis et ieiuniis. ut dicitur. s.
rebitum coniugale. §. 1.

C. Sed nunquid in predictis diebus
includitur octaua epiphanie? **R.**
Non. quia non inuenitur prohibitum. Nam
et si cand hoc uoluisset certe expressis-
set sicut expressit de octauis pasce.
33. q. 4. non oportet. 2. Sed nec
Tho. nec magister sinay de ipsis octa-
uis aliquam faciunt mentionem. sed
aliqui minus bona dixerint contrarium.

A. Dictum istorum potest saluari in loco
in quibus est de consuetudine. Nam in con-
trahendo minimum seruanda est con-
suetudo honesta. est de plan. et affi.
quod dilectio. **B.** Similiter non inclu-
ditur infra predictum tempus illa dominica quam
est post pentecostem. quia ipsius festum non habet
diem octauam. Tamen in ipsa prout nuptie
celebrari. est de fer. c. capellan. in
fi. **A.** Hoc fuit dictum glo. Ray.
ut patet in su. con. eo. ti. q. 2. Sed in
dicto. c. capellanus. si non clare pro-
batur. Tamen et Hosti. ibidem dicit con-
trarium. s. quod nuptie non possunt fieri
in illa dominica post pentecostem. quando
agitur festum trinitatis. sed i. cra-
stino sic.

B.
I. **Ad pubes** dicitur
puer infra. 14. annum completum
puella infra. 12. est de respon. im-
pu. ex litteris. his enim annis trans-
actis dicuntur anni discretionis. est
de regu. cum te. **A.** Potius inci-
pit. cum simus. et. c. cum uirum. Et anni

discretionis dicunt a septenio su-
pra quo ad p[ro]fessionē. ut p[er] glo.
i. c. ois. c[on]tra p[er]ni. 7 re. p[ro]f[ess]a glo.
in. c. p[er] re. relic. pu. **S.** et. c. signi-
ficatū. 7 ex tunc dicunt, p[ro]b[er]es.
P[ro]t[er] etiā dici p[ro]b[er]es q[uod] uel q[uod] ex ha-
bitū corp[or]is p[ro]b[er]atē o[mn]idit 7 ge-
nerare seu p[ro]cipe p[ot]t. c[on]tra re. respon.
ip[ro]b[er]. p[ro]b[er]es. An ip[ro]b[er]es possit
p[ro]trahere matrimoniū. vide. j. ma-
trimoniū 2. §. p[er]. Et an sponsalia
vide. j. sponsalia. §. 4.

Incantatio.

Require. j. sortilegium 2.
§. 5. et 6.

Incendiarij

dicif[ur] fm Ray. 7 vbi q[uod] incen-
dit auctoritate p[ro]pria ciuitatē uel
villā mā[er]ionē uel segetē 7 similia
aliena malo studio. ut p[er] odio uel
vindicta. 23. q. vlt. p[er] simā. 12. q.
2. cū reuotissimā. Sec[us] si faceret
iussu ei[us] q[uod] h[ab]et potestate indicendi
bellū q[uod] ē iustū. Itē incendiari[us] est
q[uod] incēdi facit p[ro]dicta. aut p[ro]hib[et] ut
auxiliū imp[er]dit. **A.** Secus esset
si q[uod]s domū p[ro]pria uel segetē incen-
deret. q[uod] 13 peccaret re sua abutē.
do nō tñ tenet pena incendiarij. nisi
dolo malo h[ab]et facit. s. ut p[er] incēdiū
rei sue aliena incēderent fm glo.
Ray. 7 Alut in l[ib]ro. con. li. 2. ti. 5.
q. 2. **S.** Et dicif[ur] malo studio. q[uod]
si q[uod]s casu uel negligētia h[ab]et faciat.
nō iudicatur ut incendiari[us]. **A.**
hoc verū q[uod]tum ad penā. sed q[uod] ad

interesse dānificati bñ tenet ex ne-
gligētia. ut in. c. fi. c[on]tra re. iniurijs.
Tenet etiā quo ad penā si tā lata
culpa fuit ut luxurie aut dolo sit
prima. ut in. l. p[er]t. ff. re. incen. **B.**
Con. hosti. 7 Hoff.

Que pena incendiarij? R[es]p[on]d[et]. Scdm
leges ē ut ipse igne cremet aut ca-
pite puniat. ff. re. incen. rui. 7 nau.
l. q[uod] edes. 7 l. p[er]t. 7 vlt. ff. re. penis.
l. capitaliū. §. incendiarij. ff. ad l.
cor. re. sicca. l. si q[uod]s dolo. **A.** Cre-
mant p[ro]prie q[uod] incēdia fecerint intra
oppidū. ut in dicto. §. incendiarij.
Qui p[ro] casam aut villā leuius
puniūt. ut ibi. Et ita intelligit q[uod]
bates in dicta. l. q[uod] edes. vbi dicif[ur].
Qui edes acervū frumenti iu-
cta domū positū cōbussit. vincit[ur]
verberat[ur] igni necari iubet[ur]. Et q[uod]
appellatione ediū o[mn]es sp[eci]es edificij
p[ro]tinent. S[ed] in dignitate positi ca-
pite puniūt. ut in dicta. l. s. vbi d[icitur].
Qui data opa in ciuitate incēdiū
fecerint si bumiliozi loco sint be-
stijs subijci solēt. si in aliq[uo] gradu
existētes id fecerint. capite puniūt[ur]
aut certe in insulā reportant[ur]. **B.**
Scdm canones p[ro]p[ri]o ē pena mul-
tipler. Nā incendiari[us] ecclesiay
uel locor[um] religiosorū uel cimiterij
uel spaciū p[ri]uilegiati in circuitu
ecclesie. est excoicatus ipso iure. q[uod]
etiā postq[uam] fuerit renūciatus non
potest absolui nisi a papa. ut dictū
ē s. absolutio p[er] §. 3. et. s. excoica-
tio 4. Que aut[em] sint loca p[ri]uilegi-
ata Bates s. emunitas p[ro]fugicū.

§. 3. Incendiarij ꝛo alioꝝ locoꝝ
cū mādātibꝫ ꝑsulētibus ꝛ fauen-
tibus sūt excoicandi. 23. q. 8. si qꝫ
membroꝝū. et. c. pessimā. ꝛ isti etiā
postqꝫ fuerint reuēciati non nisi a
papa pñt absolui. ut dicitꝫ s. abso-
lutio ꝑ. §. 3. Tales etiā incendia-
rij i quibꝫdā locis ipso facto ba-
tentur ꝑ excoicatis ex ꝑfuetudine
lz reuera absqꝫ cōsuetudine aut sen-
tentia nō inferatur excoicatio. **A**
De hoc dic ut s. excoicatio ꝑ. §. 6.
in additione. **B**

Incertozū re-

stitutio siue dispensatio. vide
I. reitutio 6. ꝑ totum.

Incestus quid sit
ꝛ qꝫ gra-
ue. bates s. fornicatio. §. ꝑ.
ꝛ. 7. luxuria. §. ꝑ.

Indulgentia.

Quis possit cōcedere indul-
gentias? R. ꝑm Lto. in 4.º dis-
20. Solus papa. qꝫ ipse solꝫ ple-
nariā habet potestātē ꝑut vult pōt
indulgentias facere. causa tñ exi-
stente legitima. Archieꝑs quoqꝫ
lz nō sit iudex ordinariꝫ omnium
re sua ꝑuincia. ut s. archieꝑs. §. 3.
pōtñ nō solū in sua diocesi s. etiā
in tota sua ꝑuincia indulgentias
cōcedere. dūmō nō excedat statu-
tū gnālis cōcilij. ex de ꝑ. ꝛ re. nro.
Ite hoc pñt eꝑi in sua diocesi. nec
ꝑ ꝑccatū tollif eis talis ptas. qꝫ ē
ptas iurisdictionis. **A** nisi esset

ꝑccatū ex quo ligaretꝫ aliqua cen-
sura ecclesiastica qꝫ tūc non pōt ab-
soluere nec ligare. ut s. absolutio
ꝑ. §. ꝑ. ꝛ. 2. **B**. Sacerdotes ꝛo
parochiales aut decani nō pñt ni-
si sibi ex cōcessionē ab eꝑis facta.
A. Similiter nec etiā alij ꝑlati
inferiores eꝑis. ut abbates ꝛ bꝫ. ut
ex de excels. ꝑla. accedentibꝫ. qꝫ eis
dispensatio cois thesauri cōmissa
nō est. tñ possunt ꝑcedere ꝑticipa-
tionē tonoz ꝑgregationis sibi cō-
misse. Itā s. ꝑticipatio sit ꝑ mutuā
caritatē. s. indulgentia reqñit au-
ctoritatē. ꝑm ꝑe. ut in sū. con. li. 3.
ti. 34. q. 184. qui etiā dicit. qꝫ con-
firmatus etiā anteqꝫ sit sacerdos
pōt indulgentias facere. ꝛ etiā le-
gati non sacerdotes. ut ex de ꝑe. ꝛ
re. qꝫ aut. qꝫ h ꝑtestas magis cō-
petit ex iurisdictione qꝫ ex ordine.
hosti. ꝛo dicit qꝫ electus ꝑfirma-
tus añ eꝑalem cōsecrationē tutiꝫ
faceret si a talibꝫ abstineret. mari-
me si nō sit sacerdos. ut ꝑ3 in ea. q.
B. Est aut ꝑ ꝑaliū limitata quā-
titas ꝑ bñc modū. Qñ ꝛedicatꝫ ec-
clesia nō ꝛebet nec pōt indulgētia
extēdi ultra annū siue ab vno si-
ue a pluribꝫ eꝑis ꝛediceꝫ. In an-
niuersario ꝛo ꝛedicatiōis. aut etiā
ex quacūqꝫ alia cā non potest dari
indulgētia nisi. 40. dieꝫ. ex de ꝑe.
ꝛ re. cū ex eo. in fi. ꝛ h siue cōceda-
tur ab vno eꝑo siue a multis. quia
nūqꝫ excedit ꝑdictā rārationē. ex
de ꝑni. indulgētie. li. 6. **A**. Ibi
dicitur. Indulgentie que ab vno

uel pluribus epis in ecclesia redi-
cationibus uel alijs quibuscumque
casibus concedunt vires non obtri-
nent si statutum excesserint concilii
generalis. **B**

i **C** Sed nunquid indulgentie valent
alijs quam subditis eorum que eas faciunt
Re. Valent illis quibus pro ipsius episcopi con-
cesserunt ut possint. et de pe. q. aut.
A Et non solum episcopi sed etiam pro ipsius
sacerdotes inferiores si possunt conce-
dere secundum quosdam. quia tunc non ipsi
dant eis indulgentiam sed concedunt
ut remissiones ab episcopo facte eis pos-
sint. ut sic in absolutione penitentis
pro diversis modis possideant libe-
randi a peccatis et a penis quod est
officii sacerdotalis. Et cum hoc con-
hosti. et No. dura. dicens. quia cum con-
fiteris habet multa peccata mortalia
pro quibus forte tota vita hominis quantum
ad septenarium penam non sufficeret.
tunc sacerdos habet exponat penitentem et
addat. Tu inuigo tibi quia quantum diu vi-
ues dicas totiens in die pater no-
ster. uel sile. quia penae arbitrarie sunt.
Debet etiam dicere. Concedo tibi quia
possint tibi omnes remissiones a quibus
fient. aliter non possident. dicto. c. q.
autem. ut in su. con. eo. ti. q. 189. **B**
Quando autem extraneus episcopus dat in-
dulgentiam in uno loco indulgentia
etiam valet tamen subditis suis. ut ho-
sti. dicit. **A** et alijs quibus concessum
est. ut statim patuit. **B**

2 **C** Utrum indulgentie faciente sint
pro subsidio temporalis. Re. secundum Tho. et
Pe. in 4. dist. 20. Pro temporalibus non

sunt spiritualia danda. id est indulgentie
dande sunt principaliter pro utilitate
spirituali et non pro subsidio temporalis. **A**
Idem in su. con. eo. ti. q. 185. **B**
C An indulgentie in foro diuino
aliquid valeant et quantum. Re. secundum
Pe. ubi est. In ecclesia est thesaurus
meritorum tantum ipsius ecclesie quam respicitur
thesauri platus habet clauem. et dispen-
sare potest. et sic indulgentia valet.
Quatuor tamen requiruntur ad hoc ut va-
leant. Duo ex parte dantis. scilicet aucto-
ritas et causa rationabilis. Alia duo ex
parte suscipientis. scilicet quod sit in statu me-
reandi. et ut faciat illud pro quo indul-
gentia datur. Con. Tho. et Al. **A**
Idem in su. con. eo. ti. q. 180. ubi etiam
dicitur quia causa rationabilis est utilitas ecclesie
quia thesauri ecclesie pro eius necessita-
tibus dispensandi sunt. **B** Valent
igitur indulgentie quantum sonant. vi-
delicet. 40. dies indulgentie valent
tantum quantum. 40. dies penae sunt a
patione facta siue a iure siue a sa-
cerdote siue a iusticia divina. Dies
enim isti siue anni non sunt anni ce-
linei nec purgatorii sed mundi. et sicut
in mundo. 40. dies penae plus valent
vni perficienti cum maiori seruoze quam
valeant alteri. ita. 40. dies indulgentie
plus valent illi qui cum maiori caritate seu rei date quantitate acce-
dit. Satis con. Tho. et Ray. Et ad-
dit Tho. quod qui vicinior est ecclesie. et
etiam sacerdotes et clerici ita conse-
quuntur indulgentiam sicut remoti. **A**
Idem in su. con. eo. ti. q. 181. **B**
C Quid cum penae alicuius est. **4**

annorum. et ipse successive dat. et non
mos ecclesie alicui que habet indulgentiam
vni anni. nunquid liberatus est
Re. fm Hosti. Ad est dubium quod libe-
ratus est quo ad ecclesiam militante
est de pe. et re. cum ex eo. Sed ad hoc
latus. tamen si indiscrete facit huius
modi indulgentias se onerat. Et
psulimus quod ille qui acquirit huius
modi indulgentias non vras eis in
bac vita sed referret in purgatorio
vbi grauissima erit pena. **A.** Idem
in su. con. eo. ti. q. 182. **B.**

5 **Q**uoties quoties habeat indulgentias
quoties intrat ecclesiam vbi
posita est. Re. fm Tbo. in 4. dis. 20.
Aliqua indulgentia determinata est
ad tempus. puta quantum vadit ad ta-
lem ecclesiam usque ad tale tempus ha-
beat tantum de indulgentia. et tunc in-
telligit semel tantum. Aliqua indulgentia
est plennis sicut in ecclesia bea-
ti Petri in Roma. 40. diebus. et tunc
quotiens quis vadit quoties indul-
gentiam consequitur. **A.** Idem in su. con.
li. 3. ti. 34. q. 183. **B.**

6 **Q**uibus possit indulgentie? Re.
fm Pe. Ad valent ex tunc in pec-
cato mortali. quia manente offensa
reat? pene tolli non potest. Valeret autem
religiosis sicut secularibus. Quia
etiam si sit indulgentia de dādo. potest
dare si habeant administrationem
uel licentiam dandi a suis prelati.
Prelationis etiam habet sibi ipsi per
principalem indulgentiam dare non potest
potest tamen vti indulgentia aliis da-
ta et sub eadem forma. Con. Tbo.

vbi. **A.** Idem in su. con. eo. ti.
q. 185. **B.**

7 **Q**uam indulgentia valeat illi qui
libenter faceret illud pro quo datur
non potest. Re. fm Tbo. in 4. dis. 20.
Non. quia indulgentia tantum datur sub
bac forma. s. ut faciat uel ret hoc
uel illud. Idem Al. **A.** Idem in
su. con. eo. ti. q. 181. **B.**

8 **Q**uam unus possit alteri indul-
gentiam mereri. Re. secundum Tbo. in
4. dis. 45. Ad potest. nisi precedat
ex intentione dantis. Unde pos-
set si indulgentia fieret per modo di-
cendo. quod ille qui facit uel pro quo
fit habeat tale indulgentiam. Con.
Al. **A.** Idem in su. con. eo. ti.
q. 188. **B.** Et simile dicendum est
de his qui sunt in purgatorio. quia
si fiat sub bac forma. Quicumque se-
cerit hoc uel illud ipse uel alius pro quo
facit in purgatorio retentus habeat
talem indulgentiam. valebit illi.
al non. Nec propter hoc sequitur quod
prelatus possit pro suo arbitrio ani-
mas a purgatorio liberare. quia ad
hoc quod indulgentie valeant requiri-
tur causa conueniens indulgentias
faciendi. Con. Pe. et Inno. **A.**
Similiter Ray. et glo. et. Sed hoc
sibi dicit simpliciter quod ex vi indulgentie
non valent huiusmodi defunctis
remissiones. cum non sint de foro ec-
clesie. sed bona opera quibus quis me-
retur indulgentiam ut elemosine uel
peregrinationes valent eis sicut et
alia suffragia ecclesiastice emu-
nitatis ut in su. con. eo. ti. q. 191.
t 2

Sed certe nō videtur ratio quare
ad defunctos possit trāsseri meri-
tū bonorū operū. 7 nō meritū ppi ul'
militantis ecclie. Quā si papa huius
modi faceret indulgētiās. nō re-
teremus os ponere in celū. 7 ple-
nitudine potestatis ei' temere du-
bitando scdm glo. Ray. 7 in dicta
q. 191. **B**

9 **Q**uid de illo q' psequit' gnālē
indulgentiā postmā p papam? R.
fm Hosti. Stati euolat si in tali
statu recedat. **A**. Con. glo. Ray.
ut in sū. con. eo. ti. q. 182. **B**

10 **U**trū cruce signatus q' morit'
anteq' iter arripiat habeat indul-
gētiā. R. fm Lto. in q'libet. For-
ma p' considerāda ē. Nā si pcedat ac-
cipiētib' crucē. statim bz etiā si
recedat anteq' iter arripiat. Sec'
si pcedat transeūtibus. **A**. Con.
glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 192
B. Precipit in virtute obedientie
sub pena excoicationis. **A**. Tex.
dicit sub interminatione maledi-
ctionis eterne. ut i cle. religiosi. 7
p' uile. 7 qua. j. **B**. religiosi ne
p'dicēt indulgētiās indiscretas. ut
in cle. religiosi. 7 p' uile. De q'stua-
rijs q' portāt indulgētiās aut p'di-
cant. habet. j. questuarij.

Infamis.

Duob' modis
est aliq's infamis. s. 7 de facto
7 de iure. Infamis de facto ē cui'
apud bonos 7 graues grauata est
opinio sup crimine aliquo. Infa-
mis de iure ē quē ius ponit ēē infa-

mem. ut qui cōuictus est de furto.
uel q' pugnat in arena pro lucro. 7
plura b'. **A**. Hoc fuit dictū glo.
Ray. ut patet i sū. con. li. 3. ti. 25.
q. 1. **B**. Omnis aut infamis tā de
re q' de facto debet repellī a pmo-
tione. siue sit dignitas siue ordo.
q' porte dignitatis infamib' patē
nō debent. dis. si. q' in aliquo. ē de
re. iur. infamibus. li. 6. **A**. Hoc
fuit dictū Ray. ut p' in dicta. q. 1.
B. Itē infamis nō pōt esse iudex
ul' pcurator. ē de re iudic. cū repu-
tati. **A**. Parū uidet' facere. s. pl'
facit dictū. c. infamibus. **B**. Itē
repellit ab accusando. ff. de accu-
sa. l. q' accusare. Itē a testificando
nisi i casibus. ē de testi. c. testimo-
niū. **A**. nisi esset in integrū resti-
tutus. ut. j. testis. §. 5. **B**. Item
a postulādo. ff. de postu. li. 2. de qua
postulatio habes. j. postulatio. §.
fi. Nec autē de infamibus suffici-
cialiter dicta sufficiāt. Alia plura
potes videre. 3. q. 1. §. porro iter.
7 glo. Qualiter 7 quādo infama-
tis sit indicenda purgatio. vide. j.
purgatio. §. 2.

Infidelis.

Utrū liceat
infidelibus coicare cū infide-
lib'. R. fm Lto. 2. 2. q. 10. Qui
in fide firmi sūt ita q' ex corū coi-
catione cū infidelibus sperat ma-
gis illoz puerisio q' boz subuersio
non sunt p'bitēdi cōmunicare cū
infidelibus. Simples autē 7 in-
firmi p'bitēdi sūt ne sine magna

necessitate cum eis pueris.

¶ Que infidelitas sit graui⁹ pec-
cati? R. ſm Lbo. vbiſ. hereti-
ci quidē qui pſentur legē euāge-
lij ⁊ eam corrūpunt grauius pec-
cant q̄ iudei q̄ fidē nūq̄ ſuſce-
runt. ⁊ iudei q̄ ſuſceperūt figuram
eius in veteri lege quā male inter-
pretat⁹ corrūpunt. grauius pec-
cant q̄ gētilēs q̄ nullo mō fidem
euangelij ſuſceperunt. Poſſent tñ
ſm quid aliter cōparari.

Unū cū infidelib⁹ sit disputādū
de fide. R.⁹. Pm Tto. vii. s. In di-
sputatiōe fidei ptra hereticos duo
sunt cōsideranda. Unū ex pte di-
sputatīs. qz si disputat tanq̃ de fi-
de dubius. ⁊ expectari volens veri-
tatē. tūc peccat paul dubio tanq̃
infidelis. Si aut disputat ad pfu-
tandū errores nel ad exercitium
laudabile ē. Aliud ē cōsiderandū
ex pte audiētū vty ipsi sint instru-
cti ⁊ firmi in fide. tunc. n. nullū est
periculū disputare. Aut si audiē-
tes sint simplices ⁊ in fide titubā-
tes. Circa tales distinguendū est
quia si sūt sollicitati ab infidelib⁹
nitentib⁹ in eis fidē corrumpē. tūc
necesse ē publice disputare dū mo-
to iueniant aliq̃ ad B idonei. Per
B enim simplices in fide firmabū-
tur ⁊ tollef infidelibus recipiendi
facultas. Si vō non sūt sollicitati
tūc periculosū est publice dispu-
tare de fide corā simplicib⁹ quorū
fides etiā ex hoc ipso ē firmior q̃
nihil diuersū audierūt. ⁊ ideo non

eredit eis ut audiāt verba infide-
 liū disputantiū contra fidē. Pro-
 hibet quoq; omnes laici disputa-
 re de fide publice uel occulte. et de
 hereticis. quicūq; .l. c. 6. **A**. Et ibi
 dicit. Qui pō ptrafecerit. excoica-
 tionis laqueo innodet. **B**. Atq;
 liceat infideles trahere ad fidem p
 aliqua data munera. vide. j. mu-
 nus. §. 2. 7. j. iudeus 3. § p. circa
 fi. Infidelium matrimonium de q̄ qre
 s. impedimentū 9. de dispari cul-
 tu p totum. Item de infidelib; he-
 reticis vide s. hereticus. De iudeis
 j. iudeus. De sarracenis. j. sarracenus.

Gratitudo.

Utrum sit peccatum mortale. R. s. s. **I**m. **L**ib. 2. c. 10. Ingratus dicitur aliquis dupliciter. Uno modo per solam omissionem. puta quod non recognoscit uel retribuit vices per beneficium accepto. et hoc non semper est peccatum mortale. Nam si ingratus perterritat illud ad quod non tenetur. **A** s. ex obligatione necessitatis. sed ex debito gratitudinis quod est ut homo aliquid liberaliter tribuat etiam ad quod non tenetur. s. m. eundem **L**ib. ibidem. **N**on peccat mortaliter si venialiter. quia puenit ex negligentia quadam seu indispositione. **A** s. hominis ad virtutem. ut patet ibidem. **P**otest tamen esse mortale propter inferiorem preceptum. aut si subtrahat illud quod ex necessitate debetur beneficio siue simpliciter siue in aliquo necessitatis gradu. **A**

ut si omitteret facere qd promissu
ppter acceptu beneficiu. aut si bñ
facienti nō subueniret cū posset in
notabili necessitate. **B** Alio mō
dicitur ingratu non solū quia pter
mittit s̄ 7 p̄trarium agit. Et h̄ etiā
p̄m p̄ditionē eius qd agit qñq̄ est
p̄ctū mortale qñq̄ veniale.

Et p̄ ingratu bñficia sūt sub
trahēda. R̄. p̄m Lbo. vbi s̄. Cir
ca ingratu duo sūt cōsideranda.
p̄ quidē q̄ ipse sit dign⁹ pati. 7 sic
certū ē q̄ meret bñficij subtracti
onē. 2. cōsiderandū ē qd oporteat
bñficiu facere. p̄ nāq̄ non debet
esse facilis ad ingratitudinē iudi
candā. Nam forte nō occurrit bñ
ficiato facultas aut p̄bita oppor
tunitas retribuēdi. 2. debet tende
re ad h̄ q̄ de ingrato gratū faciat
qd si nō pōt p̄ bñficio facere forte
faciet secundo. Si p̄o ex bñficijs
multiplicat ingratitudinē augeat
7 p̄ior fiat. debet a beneficijs ces
sare exhibicione.

In*u*ria Quedā est
enormis. q̄.
dam nō. ut s̄. enormia. s̄. 2. c.
A Melius s̄. absolutio 2. s̄. si.
in addicione. **B**

Et r̄ū aggrauet in*u*ria ex hoc
q̄ cōmutat in p̄sonā plurib⁹ con
iunctā. R̄. p̄m Lbo. 2. c. q. 65.
Ceteris paribus quāto aliqua in
iuria in plures redūdat. tanto est
gravius p̄ctū. Et inde ē q̄ graui⁹
p̄ctū est si aliq̄s p̄cutiat p̄ncipē
q̄ p̄iungat p̄sonam. q̄ redūdat in

in*u*riā totius multitudinis. Cū
autē inferat in*u*ria in p̄sonā p̄iunctā
alteri qualitercūq̄. tūc in*u*ria il
la p̄tinet ad duas p̄sonas. 7 ex hoc
ipso aggrauat p̄catum. Quid 7
quādo liceat in*u*riā p̄sone uel rez
repellere. vide s̄. tellū p̄. s̄. 2. c. De
materia in*u*riarū vide. i. patiētia.

In*u*sticia. **E**t
ens in*u*sticiā semper p̄ccet
mortaliter. R̄. p̄m Lbo. 2. c. q.
10. Cū in*u*sticia cōsistat in nocu
mento alterius. manifestū ē q̄ cō
trariat caritati. 7 sic ex suo genere
est p̄catū mortale. Ille tñ qui in
paruis facit in*u*sticiā reficit a per
fectione eius qd est in*u*stū facere
in*u*stū pōt reputari nō esse oio p̄
voluntatē eius q̄ hoc patitur. puta
si auferat aliq̄s alicui vnū pomū
n̄ aliquid tale. re quo probabile
ē q̄ illenō ledat nec ei displiceat.
De in*u*sticia iudicis eccl̄astici vi
de. i. iudex 2. s̄. si. **A**. Immo. s̄.
p̄. **B**. Item multa circa in*u*sti
ciā iudicum vide. i. Iudex p̄. s̄. 3. c.
et sequenti.

Obediētia. **E**t
r̄ū sit p̄ctū mortale. R̄.
p̄m Lbo. 2. c. q. 105. Sic. Nam
inobediētia p̄trariatur caritati rei
que erigit ut ei⁹ p̄ceptis ote dia
tur. In p̄ceptis autē diuinis cō
tinetur q̄ etiā sup̄ioribus ote dia
tur. Unde Ro. 13. Qui resistit pote
stati. rei ordinationi resistit. Item

218
cōtrariat dilectioni. primi in q̄tū
supiori. primo subtrahit obedien-
tiam quā ei relet. Si autē prelat⁹
alijs tot p̄cepta ingerat q̄ subdi-
tus ea implere non possit. excusa-
tur. De obedientia habetur. j. obe-
dientia. p̄ totum.

Inquisitio.

Scien-
dum q̄
trib⁹ modis p̄ncipaliter procedit
p̄tra aliquē de crimine. videlicet p̄
accusationē. denūciationē ⁊ inq̄-
sitionē. Et quidem quōd rebeat fie-
ri accusatio habet f̄s. accusare. ⁊ s̄.
accusar⁹. Ad denūciationē p̄o re-
bet p̄cedere caritatiua amonitio.
eē de accu. sup. his. et. c. qualiter ⁊
quādo z. Et ad inquisitionē p̄-
cedere d̄z clamorosa insinuatio. ut
i dicto. c. qualiter. Additur ⁊ quar-
tus modus. s. cū crimē obijcitur
p̄ modū exceptionis. de quo agit
j. inscriptio. §. p̄. et. z.

Quā ⁊ a quo sit p̄cedendū ad
inquisitionē. R̄. Cū subdit⁹ ali-
quis nel etiā p̄latus offendit si per
clamorem ⁊ famā ad aures supe-
rioris puenerit. non quidē ortam
a maliuolis ⁊ maledicis s̄ a pui-
dis ⁊ honestis ⁊ nō semel t̄m s̄ se-
pe relet veritatē diligētius p̄scrui-
tari ut puniat si oportet. nō tamq̄
idem sit accusator ⁊ iudex. s̄ qua-
si denūciatē fama. eē de accu. q̄lit⁹
⁊ q̄n z. ⁊ extra de symo. l. z. h. l. i. A
In dicto. c. q̄lter. nō dicit de ortu
infamie s̄ de denūciatione q̄ faciē-
da est a puidis ⁊ honestis. Suffi-

cit enim fm Ray. q̄ apud bonos
⁊ graves q̄s sit diffamat⁹. nō di-
stincto a quib⁹ ortū habuit infā-
mia. q̄ infamia ab icerto auctore
p̄cedit. de p̄se. dis. 4. sanctū. Con.
Ber. ⁊ Hosti. in dicto. c. qualiter.
⁊ in sū. cou. l. i. 3. ti. 33. q. 5. Et ad-
dunt q̄ tūc purgatio ē indicenda
saltē p̄pter scandalū. ar. eē de pur.
ca. accedens. Addit Hosti. Si nō
oio constaret q̄ a maliuolis orta
infamia esset nec scandalū imine-
ret nec multum sp̄sa esset infamia.
nō esset de necessitate purgatio in-
dicēda. eē de pur. ca. cū in iuuētute
Itē ut patet ibidē. Al. dicit q̄ ad
inquisitionē p̄ceditur ex quatuor
causis. s. ex clamorosa insinuatī-
one. ut dictū ē. Itē p̄pter scādali-
tati morē qd p̄turbare ecclesiā. siue
sit vn⁹ adeo potēs q̄ ipse scanda-
licatus p̄t ecclesie scādaliū susci-
tare. siue sint plures. Ad remoti-
onē aut talis scandali indicit pur-
gatio. ⁊ illa sequit inquit inq̄sitiō-
nē. Itē p̄t fieri inq̄sitiō p̄tra eū q̄
suspectus ē suo prelato uel p̄ncipi
terre uel alijs bonis viris. q̄ ex h̄
indicit purgatio. Itē fit inq̄sitiō
p̄pter periculū etiā sine infamia. si-
cut fit in bēsi ⁊ i alijs criminib⁹ q̄
serpūt i occulto. Ibidē etiā p̄ fm
Hosti. q̄lter eps ex officio suo vi-
sitet q̄libet āno quālibet ecclesiā
etiā si nulla p̄cedat infamia. ⁊ tūc
inq̄rē d̄z ex officio puto t̄ā de cle-
ricis q̄ de laicis. Dicit etiā q̄ ar-
chips elbyc⁹ visitat si de p̄suetudine

t. 4.

bateat. postea ep̄s de iure cōmuni
postremo archiep̄s eodem iure. ⁊
legatus ab ap̄lica sedemissus. Et
contra hoc non currit p̄scriptio.
eē de p̄scrip. cum non liceat. q̄ nisi
visitaretur anima piclaret. p̄iui
legia tñ bene possunt eximere. Hec
omnia in dicta. q. 5. **B**

2 **Q**ualiter p̄cedendū sit in inq̄
sitione que fit p̄tra singularē p̄so
nam. R̄. Primo quidē sciendū q̄
debet fieri in loco vbi p̄uersat p̄so
na de qua ē inquirēdū. 23. q. 1. pa
ratus. eē de elec. post q̄. ⁊ eē de p̄
scrip. quosdā. Citabit aut̄iple cō
tra quē inquirēdū ē. ⁊ sic debet eē
p̄ns. nisi p̄ cōtumaciā se absenta
uerit. ⁊ debet fieri corā eccl̄ie seni
oribus. **A**. De istis seniorib⁹ nō
dicit̄ i. c. allag. sed bñ dicit Boff.
Et p̄t̄ intelligi de legitimis offici
alibus iudicis inq̄rentis. **B**. Itē
exponēda sūt ei illa capitula de q̄
bus fuerit inq̄rendū ut facultatē
bateat defendēdi se. Et nō solū di
cta testium sunt ei dicēda sed etiā
noīa eoz. ut quid ⁊ a quo sit dictū
appareat. ⁊ ne suppressiōe nominū
vel audacia infamādi. **A**. Dicit
tñ Hosti. q̄ cānti iudices cōsueue
rūt tradē de positiones sine noīb⁹
⁊ noīa sine repositiōib⁹ p̄pter testiū
evitanda picula. ut in sū. con. li. 3.
ti. 31. q. 6. **B**. Item admittēde sūt
exceptiones ⁊ replicationes legi
time. Hec oīa eē de accu. q̄lic ⁊ q̄n
2. et. 5. q. 2. si primates. Et talis
quidē p̄t̄ opponere cōtra inquisi

torē suspecto. uel q̄ sit crimino
sus. ⁊ p̄tra renūciationem. **A**. i.
renūciantē. ut in dicta. q. 6. **B**
uel lrās ad inq̄rendū impetratas.
⁊ p̄tra testes ⁊ dicta eoz. eē de ac
cu. cū oporteat. ⁊. c. cū dilectus 2.
Itā nō debēt admitti testes nisi le
gitimi. eē de sen. ⁊ re iudi. cū 3. et **A**
Itē inquisitor debet facere iurare
⁊ testificari etiā illos q̄ denuncia
uerūt. eē de symo. licz. l. eli. Secus
ē in via accusatiōis. q̄ accusator
non p̄t̄ esse testis. eē de accu. cū 3.
Item sciendū q̄ in nullo crimine
p̄t̄ p̄cedi ad inquirēdū ex renū
ciatione nisi p̄cesserit fraterna cor
rectio. ut in dicto. c. 13. de quo vide
s. correctio fraterna. §. 5.

3 **Q**ualiter p̄cedendū sit in inq̄
sitione generali. puta cū cōmutiē
alicui inquisitio eccl̄ie tā in capite
q̄ in mēbris. R̄. Debet p̄cedi de
plano ⁊ sine strepitu iudici. cū nō
deceat seruos rei talib⁹ implica
ri. eē de accu. olim. nō ita q̄ ordo
iudiciarius oīo p̄termittat. sed per
modū q̄ bates. §. iudiciū. §. 3. Itē
in tali inq̄sitione recipiūtur testes
quales in eccl̄ia inueniūtur. quia
que domi sūt p̄ domesticos p̄bati
oportet. eē de testi. veniens 2.

4 **I**n quo differt inquisitio quā
facit iudex ex officio ad clamorē
fame. ⁊ ea ad quā p̄cedit alio p̄
curāte siue p̄mouēte. R̄. In mul
tis. Itā cum p̄cedit ex officio tunc
is 3. quē inquisit̄ cogēd⁹ est iurare
q̄ rñdeat veritatē ad interrogata. ⁊

B dico siue inq̄rat̄ p̄ reēminatā p̄
 sonā siue p̄ cōuētū. Si p̄o p̄cedit
 alio p̄curat̄e. nō ē adūsan̄ cogēd̄
 iurare. ne p̄p̄e b̄ p̄motor inq̄sitōis
 possit iſtrui. s̄ ipse tenet p̄bare suā
 intētiōē. alie puniet sup̄ficiē ul' b̄?
A. i. suspēdet ab officio 7 b̄nficio
 ut i. c. cū dilect̄. re. q̄. j. B̄. donec
 se purgauerit q̄ nō aio calūniā di
 crimina p̄posuit. eē re calū. c. cū di
 lect̄. Itē cū inq̄sitor ex officio p̄ce
 dit publicā attestatiōib̄. p̄t re
 nuo ab alijs testib̄ inq̄r. ut. z. q̄.
 j. b̄atet. et. c. mēnam. Cū p̄o alio
 p̄curante sit. tunc publicatis atte
 stationib̄ nō recipiunt alij testes.
 quia timef̄ re subordinatione. **A.**
 Idem in sū. con. in dicta. q̄. 6. **B.**
 Que forma iuramenti testū in
 cā inq̄sitōis? **R.** Si ē p̄sonā 7
 crimē determinatū. iurat testis q̄
 sup̄ crimine dicit plenā veritatē. eē
 re symo. l. z. teli. Si p̄o est inq̄sitor
 sup̄ statu eccl̄ie. iurat re bis dicē
 qd̄ scit ul' credit in eccl̄ia reformā
 da. uel q̄ rōdeat ad inq̄rogata. eē
 re accu. cū dilect̄. Et nō q̄ i tali
 bus iuramētis nō d̄z nec solet iu
 rari re occult̄. Nā secretor̄ solus
 re iudet 7 cognitor̄ ē. d̄il. z. z. cru
 tescat. et. z. q̄. j. p̄suluisti. 7 solum
 reū b̄nt vltorē. C. re iure iurj. l. ius
 iuradi. **A.** Hic vocat̄ occulta si
 ue secreta s̄m x̄. 7 in d̄cā. q̄. 6. nō
 solū secretū p̄fessōis s̄ 7 oē crimē
 re q̄ q̄s nō ē infamat̄. Et addit q̄
 si aliq̄s infamat̄ sit re aliq̄ crimi
 ne puta re fornicatiōe 7 sup̄ b̄ cri

mine fiat inq̄sitiō. d̄z testis etiā di
 cē secretas circūstātiās q̄s nouit
 l̄z iurauerit tenē secretū. Itē q̄ q̄n
 fit inq̄sitiō gnālis. tūc si re occult̄
 re quibus nō p̄cessit infamia ali
 quid dixerint testes nō valebūt di
 ctum eoz. nec ille cōtra quē re po
 suerūt. p̄pter b̄ erit puniēdis. ut eē
 re accu. inquisitionis. **B.**

Q̄n fit inq̄sitiō in aliq̄ mona
 sterio. q̄s puniēbit re exp̄sis inq̄
 sitori uel monachis q̄ p̄sequūt̄ p̄
 abbatē? **R.** Pro oib̄us d̄z puni
 veri re reb̄ monasterij 7 nō tm̄ re
 nūciantib̄ seu accusantib̄. s̄ etiā
 q̄s iudices ad p̄secutiōē negocij
 idoneos duxerint assumēdos. eē
 re accu. ex pte. et. c. olim. **A.** In
 bis. c. nihil dici videt̄ re exp̄sis
 inq̄sitoris. s̄ alioy p̄dictoy tm̄. **B.**
 An durat̄ inq̄sitiōe mona
 chi rebeant obedire abbati? **R.**
 Debent in licitis 7 honestis dūmō
 non impediāt p̄secutiō negocij. eē
 re accu. ex pte. et. c. olim.

Ad p̄t p̄lat̄ inferior̄ suis sub
 ditis inēdicē re reuelent statū suū
 uel eccl̄ie sue aut p̄sonarū bis qui
 missi sūt ad inq̄rendū corrigendū
 7 reformādū. nec tenēt siue excoi
 catiōis. suspēsiōis uel inēdicti p̄
 huiusmodi late. nec etiā iuramenta
 uel p̄missiōes 7 obligatiōes alic
 facte ad celādū. In sup̄ ab inq̄sito
 rib̄ talis temeritas aiaduēsiō.
 ne digna p̄cipit castigari. extra re
 offi. ordi. q̄. pleriq̄. li. 6.

Postq̄ corā eo q̄ p̄ aliquē sup̄

certi criminibus inquisitor fuerat re-
putat. eadem crimina ille confessus fuit
nō pōt ipugare confessionē q̄ min⁹
puniat. nec iō pōt punitionē euadē
dicens q̄ sup eisde criminib⁹ antea
nō fuerat diffamat⁹. uel q̄ p eūde
inquisitorē capitula sup quib⁹ vole-
bat inq̄rē sibi tradita nō fuerunt.
et de accu. postq̄. li. 6.

io **C** Si is cui cōtra te cōmissa fuit
inquisitio sup certis criminib⁹ pcesse-
rit ad veritatē inq̄rendā omīssa in-
quisitio infamiet te p̄ntē nec recla-
māte aut quicq̄ sup h̄ excipiente
nō poteris ipugare. pcessū ei⁹ ob
h̄. qz nō fuit re ifamia p̄mitus in-
quisitū. et de accu. si is. li. 6.

ij **Q**uis ē effect⁹ inquisitiōis? R.
Si inq̄rit⁹ platū siue b̄ntē admi-
nistratiōē ⁊ puincie. pena ei⁹ ē re-
motio. exēplo vllici diffamati cui
dictū ē. iā nō poteris āpl⁹ villicare
Lud. 10. et de accu. q̄lic ⁊ q̄n z. Si
pō nō bz administratiōē. pena ē
arbitraria s̄m merita p̄sone ⁊ q̄li-
tatē excessus. et de accu. inquisitiōi.
in fi. p̄m r̄n si. Sz h̄ fallit in crimi-
nib⁹ enozmib⁹ q̄ ordinis executio.
nē aut retentiōē b̄nficij etiā p̄ per-
actā p̄niam ipediūt. ut est in symo-
niaco i ordie ⁊ b̄nficio. et de accu.
inquisitiōis. In bis. n. sic ē sicut in
accusatiōib⁹ i iudicio pcedēdū. ut
i dco. c. inquisitiōis. **A.** Effect⁹ aut
accusatiōis ē qz inducit regradati-
ōē. Denūciatio pō ad p̄niam.
ut pōt colligi i dicto. c. q̄lic ⁊ q̄n. ⁊
nō in sū. con. li. 3. ti. 31. q. 4. scōm

Ray. **B** Que aut dicantur crimi-
na enozmia. vide s. enozmia. ⁊ s.
crimē. De inquisitorib⁹ b̄nticoꝝ tēs
s. b̄ntic⁹ p. s. 4. ⁊ b̄ntic⁹ z. s. 16. q̄
incipit. Inquisitores i certis puincijs
cū sequētib⁹. ⁊ beretic⁹ 3. p totū.

Inscriptio. **Q**ui
lat aliquē dz se inscribē. i. ad
penā talionis si nō pbauerit obli-
gare. ut s. accusatio. s. z.

Estrū inscriptio sit semp neces-
saria. R. **N**ā crimē non opponit
directe p modū accusatiōis uel re-
nūciationis. **A.** Nā opponere p
modū renūciatiōis etiā tūc non ē
necessaria inscriptio sed caritatiua
monitio. et de accu. q̄liter ⁊ q̄n z.
B. s. p modū exceptiōis. ut cū ob-
ijciat accusatori ul testi ad h̄ ut ab
accusatiōē uel testificatiōē repellat
uel electo ut a p̄motiōē excludat.
nō ē necessaria inscriptio. Sed si
obijciat iā p̄firmato puta i p̄se-
ra-
tiōē. obijciēs dz se obligare ad p̄-
nā exordinariā ad arbitriū iudicis
circa viculū iscriptiōis. Nā elect⁹
crimine sic pbato p̄dit qd p electi-
ōē ⁊ p̄firmatiōē eis fuerat acq̄-
sitū. s. p̄us habita nō amittit. et de
accu. sup bis. ⁊ c. q̄lic ⁊ q̄n z. in fi.

Institutio. **C**a-
pitū sede vacāte pōt admittere
⁊ instituere in b̄nficijs p̄ntatos a
patronis si sint idonei. lz al talis
admissio ⁊ institutio ad ep̄m p̄tinet
tū sede vacāte nō pōt p̄ferre b̄nficia

que ad collationē epī p̄tinent. eē
de insti. c. p. li. 6. Inſtitue heredes
quō teneat testator. vide. j. testa.
mentū 2. §. p̄ totum.

Interdictū j.

Icoiter. Interdictū aliud ē ge
nerale aliud p̄ticulare. Gn̄ale dī
qñ gn̄alit̄ inēdicat̄ regnū aut p̄o
uincia siue etiā ciuitas aut castrū
A. aut villa. ut in. c. cū in p̄tibus.
de quo. j. **B**. Et intelligendū est
gn̄ale in b̄ casu etiā si inēdicatur
terra alicui⁹ q̄ nullā bz integrā sed
tm̄ p̄ parte. Particulare p̄o qñ de
multē eccl̄is vñā uel paucē inēdi
cunt. extra de p̄to. sig. cum in p̄ti
bus. **A**. Idem in sū. con. li. 3. ti.
33. q. 222. et se. **B**

Quid ē dicē inēdicotalē locū
R. fm̄ Inno. Nihil aliud est dicē
q̄ inēdicere ibi hoies habitātes a
certis sacris ibi accipiēdis. 7 a se
pultura. 7 q̄ clerici ibi publice ce
lebrare 7 sacra p̄ferre. p̄bitent. **A**
Sic ḡ inēdictū ē q̄dā eccl̄astica
cēsurā q̄ q̄s p̄bitet a p̄ticipatione
quorūdā sacroz 7 dinoz 7 sepul
tura. Et ad b̄ facit qd̄ b̄ in sū. con.
eo. ti. q. 220. Quāq̄ aut̄ ponit 7 p̄
alijs p̄ticulārib⁹ p̄hibitionib⁹. ut
cū alicui inēdicat̄ ingressus eccl̄ie
eē de sen. exco. is cui. li. 6. **B**. lo
cus enim p̄ senon ē in culpa nec ē
sacramentoz p̄ceptibilis.

Interdictū fm̄ Inno. Hosti. et
Ber. nō pōt poni sine rōnabili cā.
sicut nec cessatio a dīnis. ut dictū ē

22
s. cessatio. §. p. 7 2. eē eo. cū medi
cinalis. li. 6. 7 eē de bis q̄ fi. a ma.
pre ca. q̄siuit. Quā recre. Inno. 7
Hosti. intelligūt q̄ finia inēdicti nō
ē ferēda p̄pter culpā alicui⁹ p̄ticu
laris p̄sone s̄ p̄pter culpā vniūsi
tatis. nisi cū sit dñs loci. eē de sp̄o.
nō ē nobis. 7 eē de offi. dele. sane.
Eū pōt fieri p̄pter relicū dñi. siue
capituli. seu alicuius coitatis. **A**
Idē in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 221.
B. S3 hic nō. q̄ null⁹ locus pōt
inēdici auctoritate ordinaria uel
delegata p̄ p̄curiario debito ul⁹ p̄
culuis p̄curie qn̄titate. al⁹ non
tenet nisi fieret de aplice sedis sp̄ā.
li 7 ex p̄ssa licētia. Hoc Bonifaci⁹
oetauus in quadā exuaganti q̄ in
cipit. Proinde attēdentes.

Et inēdictū possit iponi nō p̄
cedēte admonitiōe. R. fm̄ Inno. **B**
Si iponaf p̄o culpa q̄si pena siue
pnia. tūc p̄bata culpa uel notoria
exiēte iponi pōt sine vlla admoniti
one etiā penitenti 7 correc̄o. sicut
iuenit de finia suspēsionis q̄ ferē p̄
relinquētē 7 nō p̄tumacē siue mo
nitū. §. q. 4. in loco. **A**. Sed fm̄
Hosti. s̄ intelligit de pena quā q̄s
ipso facto icurrit a canone statutā
nā tūc nō oportet p̄cedere moniti
onē. Sec⁹ autē si ab hoie iponaf. p̄
pena. qz tūc admonitiō d3 p̄cedē.
eē de cobra. cle. 7 muli. c. sicut. ut 7
nō in sū. con. eo. ti. q. 221. **B**. S3
qñ p̄tumacia inferi nō debet in
ferri nisi p̄tra icorrigibilē p̄tuma
cē. 7 tūc debet admonitiō p̄cedē.

- et de appella. reprehensibilis.
- 4 **Q**ue differentia est in interdictione et excoicatione aut suspensione? R. In Ray. Prope loquendo excoicatione persona. xi. q. 3. certum est de p. sig. ex pte. Et quod si est maior separat non solum a sacris sed etiam a coione fidelium. ut s. excoicatione p. s. 2. s. vniuersitas non excoicatur. ut dictum est s. excoicatione p. s. 32. q. incipit. vniuersitas. **A**. Illa. s. quotam p. 29. **B**. Suspensio quodammodo persona et quodammodo quidem a beneficio. quodammodo ab officio. quodammodo ab utroque. 2. q. 5. p. l. b. y. et ex de pur. ca. inter sollicitudines. Interdictum vero quodammodo ipse locus. ut regnum. ciuitas. castrum uel ecclesia. ex de p. sig. cum in p. t. b. Sic aliquando interdictione vniuersitas ut clericus uel populus. ex eo. si finis. li. 6. **A**. Idem in fin. con. eo. ti. q. 229. **B**. Et nihil est aliud quam separatio a certis sacris. et omnibus diuinis officiis. et ecclesiastica sepultura. ut ex de spon. non est nobis ex de p. et re. q. m. te. Et de hac materia plene b. f. interdictum 4. s. p. 2. et 3. et aliquid dictum est s. s. 2.
- 5 **I**n quibus ueniunt excoicatione interdictum et suspensio. R. In Hosti. In pluribus. Primo quidem quia sicut excoicatione debet fieri in scriptis continetur causa. et cuius scripture exemplum tenet iudex excoicato tradit infra mensem si fuerit requisitus. de qua requisitione debet fieri publicum instrumentum uel autentice littere. Iudex autem huiusmodi constitutionis violator per mensem unum ab ingressu ecclesie et a diuinis suspensionibus est. et superior ad quem

recurritur debet ipsam sententiam relaxare et excoicatores ad incellendum aduenire. Idem per omnia est in sententiis suspensionis et interdictionis. Et de his habes s. excoicatione p. s. 8. **A**. q. incipit. quod debet. **B**. ex eo. cum medicinalis. li. 6. 2. quia sententia excoicationis interdictionis et suspensionis non releuat per se quod appellacione. sed bene per precedere. ex de appella. ad h. quoniam. et. c. pastoralis. et ex eo. is cui. li. 6. 3. quia ligati aliquando sententia de predictis. nec eligere nec eligi possunt. ex de appella. p. l. i. tur. p. et ex de p. l. i. cum dilectus. et ex de excep. aplice. et ex de elec. cum in fine. 4. quia nullus dictorum debet celebrare diuina. ex de cle. exco. m. c. 2. et. c. postulasti. s. si. s. quia tales sententias debet monitio precedere. quod intellige ut s. s. 4. **A**. cum additione sua. **B**. et ar. ex de sen. exco. si canonici. li. 6. **A**. Potest et sub Rubrica de offici. ordi. eo. li. 6. **B**. 6. quia qualiter coram iurat aliquando absoluit non amplius coram trahitur. Et in omnibus potest fieri relaxatio ad cautelam. ex eo. venerationabili. nisi esset interdictum generaliter promulgatum. id est non habet locum relaxatio ad cautelam. ex eo. p. l. i. li. 6. 7. quia talis sententia est etiam a superioribus obseruanda. ex de offici. ordi. cum ab ecclesiariis. 8. quia nullus eorum durante sententia potest testificari. ex de excep. apostolice. et ex de test. veniens. in fi. 9. quia superior non debet ipsas sententias reuocare uel pronunciare nullas esse nisi vocatis partibus. ex de appel. romana. s. p. l. i. li. 6. **A**. salua perarum consuetudine quo ad relaxationem si

221
bates. ut in c. romana. de sen. exco.
li. 6. **B.** x. q. 2. illi q. p. privilegii
sunt recepti in p.rios 7 spales ro-
mane ecclie filios. l. 3. p. e. h. nō sint
exēpti. tñ sic nec excoicari sic nec
inēdici nec suspēdi pñt ab alio q.
a romano pōtifice ul legato a la-
tere. e. de p. sig. vñs. li. 6. xi. q. 2.
oēs p. dicte sine noie cēsure ecclia-
stice p. tinent. e. de p. sig. querēti.
A. Con. Inno. ut in sū. con. eo. ti.
q. 231. vbi p. dicta notātur. **B.**

Quis pōt inēdicere? **R.** scdm
Inno. 7 hosti. Quilibet p. lat. bñs
iurisdictionem ordinariā. quilibet
etiā bñs iurisdictionē delegatā
pōt inēdicere ecclia. terrā. uel p.
sonā p. tumacē sue iurisdictionis.
etiā si p. tumacē sit e. p. s. e. de offi. de.
le. sane q. 2. diocesan. tñ non o. 3. su-
spendē seu inēdicere clericos seu
eoz ecclias p. petuo uel ad longū
tēpus. nisi de p. sensu capituli. e. de
exces. p. la. c. p. **A.** Ibi nō dicit de
isto tpe lōgo uel in p. petuū. s. hanc
limitationem ponūt dicti Inno. 7
hosti. Nā ut ait idē hosti. mirum
ēēt q. e. p. s. sine iudicio capituli nō
posset suspēdē uel ecclias inēdicē.
cū non tñ delegat. solus s. etiam
subdelegat. p. se valeat excoicare
ut e. de offi. de. le. ex. lris. ut 7 nō. i.
sū. con. eo. ti. q. 228. **B.** Et b. ma-
rine qñ procedit ex officio suo. q.
tñc cū maiori deliberatiōe p. cedē-
dū est. S. 3. regularē 7 de iure 7 de
p. suctudine sūa pastor sol. tūmē-
dā est 7 tremēda. xi. q. 2. c. p. i. 6. q.
2. vñs. e. de offi. ordi. cū ab ecclie

siat. Itē inēdicē pōt elect. p. fir-
matus l. 3. nō dū p. socrat. q. 2. h. ē iu-
risdictiōis. e. de elec. trāmissam.
Itē sede vacāte inēdicē pōt capi-
tulū. e. de maio. 7 ote. bis q. et. c.
cū olim. 7 e. de hereti. ad abolēdā
p. responso. Abbatissa pōt inēdi-
cere nō pōt. ut dictū est s. abbatissā.
s. 3. **A.** Predicta etiā notant
in dicta. q. 228. **B.**

Quis pōt inēdici? **R.** Sicut
pōt colligi e. s. p. cedēti quibet sub-
ditus uel etiā terra uel ecclia pōt
inēdici a suo p. lato. alit sūa a non
suo iudice lata nō tenet. e. de offi.
de le. sane 2. 7 e. de iudi. at si clici
Exempti pōt a p. latis non pñt ab
eis inēdici. Si tñ ille q. ē exempt.
ex vna pte bñt aliq. bñficiū rati-
one cui nō esset exempt. in b. sui
diocesan. sentētis subiacer. e. de
p. uile. cū capella. P. obibet etiā q.
in odiū exēptoz ul in fraudē p. uile-
legioz nō inēdicant uel excoicent
vendētes illis uel ab eis ementes
aut eis coicantes. al. p. strafaciētes
puniēdi sūt. e. de p. uile. quāto. **A.**
Idem in sū. con. eo. ti. q. 229. **B.**
Sūt tñ casus in quib. exēpti sub-
sūt diocesan. in qb. pñt eos inē-
dicē siue punire 7 p. dēnare. q. s. bñs
s. exēptus. s. 5. Itē nō pñt inēdici
nisi a papa illi q. sūt spales ecclie
filij. ut s. s. 6. dictū est in fi.

Quivilegia q. aliq. non pñt ex-
coicari uel terre eoz inēdici con-
cessa singularib. p. sonis ecclia-
sticis uel secularib. nō extendunt ad
sūas e. p. oz. quia ipsi possunt tales

excoicare et inedicere. **A.** *Lex. c. 7.*
allegati non dicunt episcopos. sed generaliter
ordinarios. **B.** nisi fuerint pces-
sa regibus reginis. uel eorum filiis. uel
religiosis non ratione personarum sed ratione
ordinum uel locorum. extra de puile. ne
aliqui. li. 6.

9 **C** Sub qua forma verborum debet poni
interdictum? **R.** Forma habet uel si les
Mos propter tale causam ecclesiam siue extra
tale supponitur interdictum. et de pu.
sig. cum in prebendis. et extra de offi. dele. sa.
ne 2. Addunt etiam coiter iudices
dicentes. ecclesiastico supponitur inter-
dictum. ut Inno. dicit. et hoc ad differ-
rentiam interdicti legalis. de qua transmissum
ad prius. Potest etiam finis interdicti ad
voluntatem iudicis terminari. puta
ut interdicitur missam cum cantu uel
vespas uel sepulturam et hoc. Potest etiam
iudex ab interdicto excipere et subijcere
quod uult et quando uult. puta quando dominus
ipse ibi fuerit prius et hoc. extra de spon. non
est nobis. **A.** Idem in sum. con. eo. ti. q. 232.
f. in Inno. et Hosti. Et addunt
quod si persona esset interdicta uel suspensa
pro culpa sua non posset de licetia ali-
cui celebrare nec suspensum interdictum
uel suspensio. Sed si suspensa uel interdicta
esset ob culpam alterius quod aliquando
fit. dici potest sicut de interdicto loci.
quod talis finis suspendi potest. **B.**

10 **C** Quia finis interdicti obliget? **R.**
Sufficit finis interdicti publice
promulgari. nec postea necesse est eam
singulorum auribus inculcare. Suffi-
cit etiam cum quis scit vicinos suos
maxime metropolitanam ecclesiam rece-
pisse suam et fuare. extra de posu. fla

c. p. **A.** Idem in sum. con. eo. ti. q. 261.
f. in Hosti. **B.** Insuper omnes religiosi
tam excepti quam non excepti qui uiderint uel
sciuerint matricem loci ecclesiam. **A.**
i. maiorem seu baptismalem. ut per
glo. i. cle. ex frequenter. de qua. 7. ubi
idem dicitur de cathedrali. **B.** seruare
quodcumque interdictum positum auctori-
tate sedis apostolice uel ordinario-
rum debet et ipsi seruare. alioquin non seruantes
incurrunt excoicationem ipso facto.
Idem etiam in interdictis et cessationibus
a diuinis iudicibus per statuta prouincialium
palatiorum. uel episcoporum auctori-
tate. Idem in generalibus cessationibus
a diuinis ciuitatum terrarum et aliorum lo-
corum quos aliquando ex consuetudine capi-
tula. collegia uel priuatus secularium
aut regularium ecclesiarum sibi ad-
dicunt sed non obstantibus quibuscumque ap-
pellationibus contra etiam ad sedem apo-
stolicam uel ad aliam interiectis. et
alijs obiectionibus quibuscumque. ut in
cle. ex frequenter. de sen. exco.

C Si finis interdicti perferatur in cle-
ricum. non tamen propter hoc intelligitur populus
interdictus. nec econuerso. **A.** non uno
ipsorum interdictum aliter licite admit-
titur ad diuina. extra de eo. si finis. li. 6.
Cum pro alicuius terre populus est inter-
dictus. singulares et persone intel-
liguntur interdicte. ut in dicto. c. si
finis. §. si. In generali quod interdictum
alicuius terre clericali teneatur illud
obseruare. tamen eorum persone non sunt in-
terdicte f. in Hosti. et Inno. et idem alibi
existentes in nullo tenentur. ut. 7.
interdictum 2. §. si. **A.** Idem in sum.
con. eo. ti. q. 264. Et additur f. in

eū. Inno. ⁊ Donal. q. si familia
 alicui⁹ interdicere. ⁊ clerici eēnt
 de eius familia. q. ⁊ ipsi interdicti
 essent. nisi spāliter excipere. **B**
 12 **C** Et p. snia inēdicti suspēdi possit
 ita q. liceat celebrare dīna. R. fm
 hosti. ⁊ Inno. Qñ loc⁹ ul' ecclesia
 inēdicti. tal' snia suspēdi pōt. ⁊ tūc
 licet ibi celebrare. eē de priuile. ut
 pūilegia. Qñ pō ē inēdicta psona
 seu suspēsa. si factū ē p culpa suspēsi
 uel inēdicti. nō possit de licētia ali-
 cui⁹ celebrare neq. inēdictū ul' su-
 spēsiō suspēdi. Si pō factū eēt p p-
 culpā altern⁹. qd aliqñ fit. ut. i. r. q.
 4. miror. et. c. felix. **A**. Hoc. c. fe-
 liz. non videt ibi bñ. **B**. tūc dici
 pōt sicut. de inēdicto loci q. talis
 snia suspēdi pōt p efm sicut ⁊ tolli
 13 **C** Quid si infratēp⁹ suspēsiōnis
 ul' inēdicti appellet⁹. R. fm ho-
 sti. Appellari potest a suspēsa snia
 sicut a pditionali. eē de appel. pre-
 terea. et. c. dilecti. n. verū dicim⁹. ⁊
 idē in snia suspēsiōis. Sec⁹ aut in
 snia excoicatiois cui⁹ effect⁹ nūq.
 pōt relaxari ad tēp⁹ nisi oīo tollat.
 eē de sen. exco. cū desideres. in pñ.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 233. **B**

Interdictū n.
 s. spālī qd ponit in aliquam
 terrā. Abi sciēdū q. cū dī. inēdicti-
 mus terrā talis regis uel dñi. fm
 Inno. ⁊ hosti. intelligit oīs terra
 que iurisdictioni sue subest tpe late
 snie. ⁊ similit⁹ qī crimine sibi fauet
 Con. Ber. Si pō post sniam ter-
 rā emit. nō ē inēdicta. nisi snie la-

tor exfiserit siue intēderit tā de ea
 quā bz q. de ea quā habetur esset.
 Si pō vedit suā. remanet illi terre
 on⁹ inēdicti donec relaxet. ut ponit
 Hermān⁹ tractatu de inēdicto. ar.
 eē de postu. pla. ad h. **A**. Idē in
 sū. con. eo. ti. q. 225. ⁊ se. **B**

C Quid si dñs tpalis supponat
 terrā suam ⁊ proget in se iurisdic-
 tionē alicuius epi. an possit terra
 eius ab illo interdici⁹. R. fm ho-
 sti. Si ordinari⁹ pñserit in pro-
 gationē. tunc planū est q. pōt. eē de
 fo. compe. si significasti. Sed si non
 consenserit adhuc puto q. possit. ⁊
 clerici talē inēdictū seruare tenē-
 tur. eē de iure iur. et rescripto. ⁊ de
 offi. dele. p. ⁊ B. Licet enim laic⁹
 p spālem pentionē nō possit sup-
 ponere aliis ecclesias uel psonas
 ecclesiasticas terre sue. tñ cū vniūsi-
 tate tacite transeūt. **A**. Idem in
 sū. con. eo. ti. q. 230. **B**

C Si ciuitas castrū aut villa sūt
 inēdicta illoz suburbia ⁊ ptinē-
 tia edificia intelligunt inēdicta
 eē eo si ciuitas. li. 6. Al' pō noie
 ciuitatis itelligit qd muroz am-
 bitu ptinet. ut ibi dicit.

C Quid hoies de terra inēdicta
 possint audire alibi dīna. R. Si ē
 inēdicta p p-lectū dñi ul' rectori.
 tūc ciues q culpabiles nō existūt.
 pñt eē ipsam licite inesse dīnis. ni-
 si ⁊ ipsi fuerint inēdicti. ppter dñm
 puniēdū i eis. qz tūc etiā alibi nō
 pñt inesse dīnis. sicut ⁊ nō pñt si
 ppter culpam illozum positi fuit
 inēdictum. eē eo. si ciuitas. li. 6.

Et idē intelligendū si aliquis re
ipsis hoibus alio trāffert romici
liū. Et eodē mō intellige re clericū
alicui⁹ terre interdicte. qz si culpa
biles nō existūt nec fuerint ipsi in
terdicti. pnt alibi celebrare dīna.

Interdictū 3.

s. in aliquā ecclesiā. Abiſ
sciendū qz si ecclia interdicta. nec
in capella ei⁹ celebrari nec in cimi
terio poterit aliquis sepeliri si ipsa
capella uel cimiteriū sint ecclesie
piūcta. al. sec⁹. eē eo. si ciuitas. li. 6.

Quid si aliq⁹ sciē celebrat
in ecclesia aut quoeūqz loco in
dicto? **R.** Nisi sit pūlegiat⁹ in b
uel nisi in casib⁹ a iure pcellis ce
lebrat. irregularitatem incurrit. a
qua nō poterit nisi p papā absol
ui. nec pōt eligi nec eligere. eē eo.
is qui. li. 6.

Interdictum

4. s. quid pbit⁹ uel pcedit
tpe interdicti. Et p quidē nulla di
uina officia pmittūt. eē de p. 7 re.
qz in te. 7 eē de spn. nō est nob. Sz
h in 6. eo. ti. c. alma. tēperat mul
tū h mō. qz singulis dieb⁹ in eccle
sijs 7 in monasterijs misse cele
brēt. 7 alia dīna officia submissa
voce ianuis clausis. excoicatis ac
inēdictis exclusis. cāpanis etiam
nō pulsatis. ita tñ qz nullos alios
etiā si aliūde veniāt debēt admittē
nisi illi sint sup h pūlegiati. eē de
pūle. li. 6. ita qz tam canonici qz
clerici ecclesiāz in quib⁹ distribu

tiōes quotidianetribuūt illis qui
inē sunt horis. si nō venerint amit
tāt eas sicut amitterēt si nō eēt in
terdictū. ita qz solū in festiuitatib⁹
s. natalis. resurrectionis. penth. 7
assūptionis btē Marie. **A.** Idē
ē hodie etiā de festo corporis xpi 7 ei⁹
octaua. sicut ē statutū p Marti
nū quintū 7 Eugenū qrtū. ut p
p eēuagārē qz incipit. Excellētissi
mi. **B.** cāpane pulsant 7 ianuis
aptis alta voce diuina celebrant.
excoicatis exclusis. inēdictis ad
missis. ita tñ qz illi ppter quos p
latū ē interdictū altari nō appo
pinquēt. nō obstātib⁹ quibuscūqz
pūlegijs qz reuocant. qz sufficere
d3 oib⁹ qz celebret. ut dictū ē. Nec
oia i p dicto. c. alma. **I**te nō qz tpe
gnālis inēdicti pōt pici crisma in
die cene. eē eo. qm. li. 6.

Et tpe inēdicti mīstrari pos
sint eccliaſtica sacra. **R.** Nō. eē de
sen. exco. rñso. Et h multas reci
pit exceptiōes. Nā p quidē excipi
tur baptis⁹. cathecismus. 7 p fir
matio nō solū puulorū. ut in dicto
c. rñso. s. etiā aduultorū. eē eo. qm.
li. 6. **I**te excipit pnia nō solū mo
rientiū s. etiā viuorū 7 sanorū. dū
tñ non fuerint excoimunicati qz nō
possunt admitti nisi in morte. 7 ex
ceptis illis ppter quorū culpā uel
dolū lata est snia inēdicti. uel qz p
buerūt cōsiliū auxiliū ul fauo
rem si nō prius satisfecerint uel re
satisfaciēdo rederint idoneā cau
tionē. aut si h non pnt nisi iuraue
rint qz cū poterūt satisfaccient 7 ad

satisfactionē faciendā p illos qui
tenent dabit piliū 7 auxiliū 7 p
posse laborabūt. Nec p f aliqō p di
ctoꝝ d3 fieri relagario in dicti. ut
eꝛ eo. alma. li. 6. Item excipit eu
charistia q ad recedētes. eꝛ de pe.
7 re. q i te. Negat extrema vinctio
ut in dicto. c. q in te. A. Melius
facit. c. rñso. eꝛ de sen. exco. 7 idem
nō. in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 235. B
Ad ordines aut nō poterit laicus
loci in dicti. pmoueri. Secus aut
de his q erāt clerici nec sunt in dicti.
eti. A. nā tales ad alios ordines
poterūt pmoueri. fm eū. Inno. 7
in dicta. q. 235. B. Admonia
pō fm Inno. fieri pnt apud in dicti
ctos. qz 7 apud infideles ptabūt
26. dis. de inde. nō tñ debet fieri bñ.
dictio nuptiarū fm hosti. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 131. B

2 **E**t tpe gnālis in dicti cōce
dat ecclesiastica sepultura. R. fm
Inno. Qñ ē in dicta coīc aliqua
terra uel aliq vniuersitas denega
tur laiā ecclesiastica sepultura. etiā
si pñiam acceperint. eꝛ de pe. q i te.
qz in dicti sunt etiā si pēdōres nō
sūt. 24. q. 3. si bates. i. 1. q. 3. miroꝝ
Sed illi q inter p dictos excoicant
etiā si ab ipsa excoicatione absol
uant. remanēt tñ ad huc in dicti
donec soluat in dictū. Si tñ i mo
riētibus apparuerint signa pñie 7
postea fuerit solutū in dictū. tñc
taliū corpa erūt apud ecclesiā trās
ferēda. ar. eꝛ de sen. exco. cū illoꝝ
A. Melius eo. ti. c. a nob. 2. B

Et si apud ecclesiā stāte ad huc in
terdicto sepulti fuerint. non erunt
postea exbumādi. cū ad eum statū
venerit res a quo incipe potuit. Et
p bñus in dī in dictis. s. q peni
tuerūt licet mortuaria recipe. ac p
eis orandū ē. xi. q. 3. quicūq. S3
si nō penituerint. nec p eis orandū
ē nec mortuaria recipiēda sūt. 80.
dis. c. si. A. Idē in sū. con. eo. ti.
q. 250. B. Clericis pō qui in tali
generalitate nō sūt in dicti nō ne
gat ecclesiastica sepultura. sine pul
latide tñ campanaz 7 cessante oī
solēnitare. ut i dicto. c. q in te. S3
qz ibi dicūt cū silentio. nō videtur
todie intelligendū de silentio fune
ralis officij. qz cum pcedat quod
mar. ē. s. dicē horas 7 missas sub
misse. ut i p. 8. dictū ē. 7 de officio
funerali pcedi videtur.

3 **E**trū qñ ecclesia est singulari
interdicta. aliī de populo possint ali
bi eligē sepulturā. R. fm Inno.
Si est in dicta in penā populi etiā
si multi ex eis nō reliquerūt. s. for
te vniuersitas ul maior ps. ul for
te quia reliq dñs 7 in hoc puniē.
tñc parochiani non pnt in alia ec
clesia etiā nō in dicta eligere se
pulturā. nisi forte ex priuilegio. eꝛ
de p uile. ut priuilegia. Si pō ē in
terdicta ppter relictū clericorū tñ.
uel ppter s q violata fuerit. tunc
parochiani pnt in alia ecclesia non
interdicta eligere sepulturā 7 au
dire diuina. A. Con. hosti. ut in
sū. con. eo. ti. q. 250. in pñ. B

- 4 **U**trum oēs interdicti vitādi sint
R. scdm Inno. Hosti. 7 Ber. In
diuinis officiis vitādi sūt oēs illi
qui p pno noie uel alia certa circū
locutione p sniam designant qui 7
dicuntur noiatim interdicti. in In
sti. de extere. li. 5. noiatim. Itē vi
tandi sunt tanq̄ noiatim inēdicti
oēs illi de quib⁹ cōstat q̄ inēdicti
sunt. ut si ciuitas uel castrū inter
dicatur. Si p̄o interdicant⁹ fauto
res siue p̄cipātes in crimine. non
dicunt⁹ noiatim interdicti s̄ tñ in
genere. An tales nō tenet⁹ q̄s cui
tare quousq̄ p iudicē specificetur
7 iudicent⁹. nisi forte eorū p̄cipa
tio esset multū notoria. ita q̄ in
ciationi nō esset locus. et de cōba.
cle. 7 mu. tua nos. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q. 236. B
- 5 **Q**uā pceditur alicui p̄sone sin
gulari ut tpe interdicti possit cele
brare 7 audire diuina in voce sub
missa. tñ eius familiares ad au
diendū cū illa 7 celebrandū sibi ad
mittunt⁹. S3 nō sic de familiarib⁹
alicuius collegij. q̄ nisi p̄uilegia
ti fuerint admitti nō debent. Tali
q̄ cōcessione nō pōt gaudere ille
cui⁹ culpa toto ul fraude fuit sen
tentia lata. seu qui ad p̄petrandū
ipsū relictū p̄buit cōsiliū. auxiliū.
uel fauorē. et de p̄uile. l3. li. 6.
- 6 **E**p̄i qui sūt in via p̄nt secum
ferre altare portatile 7 facere sibi
celebrari vbicūq̄ fuerint. non ob
stante inēdicto. et de p̄uile. qm̄. li.
6. Ep̄i q̄ non incurrūt ipso facto

sniam inēdicti. ut s. ep̄s. §. 5. A
qui incipit. Ep̄i 7 supiores. B

An in locis ep̄p̄is celebrari
possit tpe inēdicti gn̄alis. R. Ad.
nisi sicut in alijs. et eo. alma. in fi.
7 de p̄uile. auctoritate. li. 6.

Sed nūquid ex sola p̄suetudi
ne pōt aliquis venire p̄tra interdi
ctū? R. Non. et de p̄sue. cū inter
A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 243.
fm Inno. 7 Hosti. B

Utrum tpe interdicti liceat secu
laribus. extra ecclesiā audire uel
auscultare officiū qd̄ fit in ecclesia.
R. fm Hosti. Ercoicatis 7 inter
dictis nō licet audire. neq̄ clerici
licet ita alte celebrare q̄ de foris
possint audiri. nec ē eis par portā
da. aut fenestra uel ostiū apiendū
ad videndū corp⁹ xp̄i. ul ad offerē
dū p̄ euāgelij. Hec colligūt et de
pe. q. in te. Con. satis Ray. et x̄o.
Et idem dicit x̄o. q̄ nō p̄bent se
culares audire totas q̄ ex ecclesiā
siue p viam dicant⁹. A. Con. cū
x̄o. Donal. ut patet in sū. con. eo.
ti. q. 260. B

Nūquid tpe interdicti possit sa
cerdos b̄ndicere peram 7 baculū
p̄grinorū? R. fm x̄o. Cū nō re
periat esse p̄bictū videt⁹ eē p̄cessū
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 241. B

Quid si p̄t fauorē 7 ad istan
tiā aliquorū positū ē inēdictū 7 illi
nō seruāt s̄ allegāt q̄ bātēnt p̄
uilegia 7 b̄. R. Neq̄ alij seruare
tenent⁹. ne de aliorū fletu ipsi ride
re videant⁹. et de p̄uile. p̄missis.

A Uerū est si pūilegiati excesse-
rint terminos suoz pūilegiorū in
obseruantia inēdicti. ut p3 in eo. c.
petistis. Hec etiā notātur i sū. con.
eo. ti. q. 24. 9. vbi etiā addit scdm
Hosti. q3 si aliqui ponunt uel poni
pcurāt interdīctū ut postea ipsi so-
li celebrent. 7 ad ipsos popul⁹ cō-
currat a quibus oblationes acci-
piant 7 alie ecclesie defraudetur.
istis celebrare nō licet occasiōe sui
pūilegij.

12 **Q**uō clerici in officio violent
interdictū? R. fm Inno. Cleri-
cus violat inēdictū qñ officiū ul
ordinē exequit in missa nō solum
celebrando ut sacerdos s etia ca-
licē offerendo ut diaconus. ul vr-
ceos siue apullas ut acolit⁹. 7 b⁹.
Similiter 7 celebrādo pncipalit.
A .i. quasi in officio suo. ut in. c.
si quis eps. de quo. 7. **B** . respas
7 matutinas 7 b⁹. xi. q. 3. si qs eps
in si. **A** . Immo in medio. 7 est. c.
si qs eps 2. Sed 7 in p de b ali-
quid dicif. Et hoc est verū siue qs
vtat officio ordinum maiorū siue
minorū fm Inno. 7 in sū. con. eo.
ti. q. 251. **B** . nec credim⁹ irregu-
laritatē uel suspensionē incurrere
qui officio inēst etiā si cantet cum
alijs non tñ celebrat nec aliud in
suo officio agit cū s nūq iueniā.
I3 pccet. Et intelligendū nisi hoc
faciat ex pteptu. fm Hosti. ex de
exces. fla. tanta. **A** . Dicit etiam
Hosti. q3 tñc talis q inēst officio
ab irregularitate excusat quādo

ignorant⁹ audit diuina officia ex q3
dū simplici deuotione. Sec⁹ si ex
pteptu. puta q3 facit celebrare di-
uina 7 auctoritatē pstat. q3 tñc ir-
regularitatē incurrit. ut i eo. c. tā-
ta. 7 ex de cle. exco. m. illud. 5. si.
Con. X. du. ut in eadē. q. 251. **B**
Legere aut psalmos uel euāgelia
dicē quilibet pōt in terra inēdicta
sicut 7 pdicare. ex de sen. exco. re-
spōso. **A** . Idē in dicta. q. 251. **B**
13 **Q**uid si cleric⁹ dicat eplam si-
ne apparatu? R. fm Inno. Si
psuetudo ē q3 aliq3 sine distincti-
one ordinis dicat eplam ul portet
cereū ul faciat q3 d aliud prinēs
ad aliquē ordinē nō erit irregula-
ris q id facit. Ubi sō cōsuetudo
non ē. fit irregularis. xi. q. 3. si qs
eps 2. S3 si faciat ea q nō sūt ali-
cui ordini uel officio deputata. ut
si in matutinis legat lectionē uel
cantet responsoriū. nō fit irregula-
ris. Con. Hosti. 7 X. du. **A** . Idē
in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 251. **B**
14 **Q**uid de simplici clerico qui
habet tñ primam tōsuram? R.
scdm Hosti. Si in officio suo cā-
tet. puto q3 irregularitatem incur-
rat. 23. dis. psalmista. Idem X.
du. in spe. **A** . Prefati docto. non
videtur loqui de clerico prime tō-
sure tñ. ad cuius officium nil spe-
ciale videtur ptinere. cum prima
tonsura non sit ordo sed quedam
dispositio ad ordines fm theolo-
gos coiter. ut i sū. con. eo. ti. q. 258
vbi etiā p3 q3 dicti doc. dicunt de

- simplici clerico. nec addit q̄ habz
primam tonsurā tñ. sed videntur
loqui de clerico ordinū minor. de
q̄ loquit allegatū. c. psalmista. **B**
- 15 **Q**uid de bñdictione mēse uel
aque? **R.** **Fm** Inno. In bñdictio-
ne mēse nō p̄trabit irregularitas.
cum nulli ordini reputata sit. ar.
44. dis. c. si. **Sz** i bñdictioe aque
secus videt. qz āneta ē ordinū. de
p̄se. dis. 3. aqua. **Idem** **Xv. du.** **A**
Idem in sū. con. eo. ti. q. 255. **B**
Intelligendū autē est q̄ ita fuit tē.
pore p̄dictorū Inno. **7** **Xv.** qñ non
licebat in eccl̄is celebrare etiā se-
crete nisi ex p̄uilegio. Hodie quia
licet celebrare secreto. qd̄ maius ē.
ēf. eo. alma. li. 6. **7** secreto aquā
bñdicere licet. qd̄ minus est.
- 16 **Q**uid si q̄s tpe inēdicti aliq̄e
excoicatur uel absoluit? **R.** **Fm** In-
no. **7** Hosti. **Nō** est irregularis qz
hoc non competit ex ordine sed ex
iurisdictione. **2. q. i. nemo.** et. ēf. de
elec. trāsmisam. **Sz** absolutiōis
solēnia exhibere. sicut ē dicē cū sto-
la psal. **7** orationē. uel in eccl̄iā
introducere excoicātū. est ordinis
7 officii. ar. ēf. eo. nup. in si. xi. q. 3.
rebet. et. c. se. Unde hoc faciens ir-
regularis ē. **Idē** **Xv. du.** **A.** **Idē**
in sū. con. eo. ti. q. 256. **B**
- 17 **Q**uā tpe inēdicti possit fieri in-
ductio mulierū in eccl̄iā post
ptū. **R.** **Fm** Hermānū. **Nō** licet
A. **Idē** in sū. con. eo. ti. q. 251. ubi
etiā dicit **Fm** Hosti. q̄ similis non
licet bñdictio nuptialis. **B**

Quid si laicus violat interdi- 18
ctū? **R.** **Fm** Inno. nō incurrit ir-
regularitatē uel suspēssionē. cū nec
ordinē nec officiū bateat. graue
tñ peccat **7** puniendū ē. **Idē** Hosti.
A. **Idem** in sū. con. eo. ti. q. 254.
B. Si p̄o tpe inēdicti exerceat
aliqua officia q̄ nō sūt alicui or-
dinis. puta doceat scolares. exer-
ceat tabellionatū. aut aduocatio-
nē **7** b̄. non peccat. ut **7** ponit **Xv.**
du. **A.** **Idem** in sū. con. eo. ti. q.
254. **Ibi** tñ solū videt dici de ir-
regularitate quā quis hac occasi-
one non incurrit. Et con. Hosti. l3
Inno. visus sit sensisse p̄trariū. ut
patet in dicta. q. 254. cuius dictū
p̄t intelligi in clerico q̄ exerceat
scolas uel aliqd̄ butusmōi qd̄ ēēt
annexū ordinū ex p̄suetudine uel
p̄stitutione. **Al** clarū ut p̄t ostare
etiā ex dictis ipsi⁹ Inno. ibidē po-
sit. qz ex talibus q̄ nō cōpetunt
nec ordini nec officio eccl̄astico.
nō irrogatur irregularitas s̄ nec
pctm. cū non repiant. p̄hibita. **B**
Quid de illo cui inēdict⁹ est aliq̄s
sp̄alis act⁹. puta ingressus eccl̄ie.
Hūc casū vide. j. s. p̄l. i. si. **A.** In
hoc etiā dicendū q̄ cui interdicif
aliq̄s actus ul' sp̄ale officium. p̄t
alia exercere **Fm** Donal. **7** in sū.
con. eo. ti. q. 251. **B**

Sz nunq̄d laici inēdicti possūt 19
orare i eccl̄ia? **R.** **Fm** **Xv.** **Prope**
generale interdictū non intelligo
hoc esse p̄bitum. Secus si exp̄sse
sit eis interdict⁹ ingressus eccl̄ie.

Idem Monal. **A.** Idem in su.
con.co.ti.q.260.vbi etiā dicit q
potest orari oratione priuata etiā
in ecclesia interdicta.nisi ab exco-
municato maiori uel interdicto ab
in gressu ecclesie **B**

20 **Q**uid si sacerdos pbabiliter
credit q ali. i interdicti sint in ec-
clesia? **R.** fm xv. Debet monere
in gnali q exeat. al non tenet vi-
tare eos marie publice donec co-
stet de snia. **A.** Hodie circa h ma-
gna facta ē in nouatio. ut pz s. cle-
ricus 3. ad fi. in additione.

21 **Q**uid si sacerdos recipiat sci-
enter hominē interdictū. nunquid
ali. tenebuntur exire? **R.** fm xv.
Credo q nō. neq. peccāt audiēdo
dīna. s. solus sacerdos. Idē Mo-
nal. **A.** Quo ad pctm. verū ē nisi
cōsentiant in h sacerdoti. aut eis
placeat factū eius fm eosdem. ut
in su. con.co.ti.q.255. **B.** Et vi-
de in sequenti. s. primo.

22 **Q**ue pena clerci nō seruantis
interdictū? **R.** fm Hosti. Ille qui
sciēter celebrat in loco interdicto
vnde cūq. sit irregularis ē 7 suspē-
sus. ex de cle. exco. mi. postulastis.
s. vlt. et ex de elec. cū inē. 7 ex eo.
is q. li. 6. Et id nō pōt bñficia cō-
ferre. ex de pcel. pben. qz diuersita-
tem. 7 ex de exel. pla. tanta. Con.
Inno. 7 Ber. Itē nō pōt talis eli-
gi nec eligē. ex de p sue. cū dilectus
s. qz nobis. 7 in dicto. c. is q. nec
etiā postulari. ex de postu. pla. c. p.
Itē q non seruat interdictū remo-

uēdus ē a bñficio. ex de cle. excoi-
mi. postulastis. s. vlt. **A.** Idē in
su. con.co.ti.q.261.vbi etiā addit
fm Inno. 7 Hosti. q violās in-
dictū 7 alios ad violādū inducēs
suspēsus est. 7 si ē platus oīs eius
institutio. destitutio. collatio pben-
dar bñficiozū ac dignitatū 7 snie
in quoscūq. plate sint irrite 7 ina-
nes. Non g pōt pmissa facere. Et
ut aiūt idem forte dicēdū in alijs
spñalibus. s. q sicut eis pferri nō
possūt. sic nec facta ab eis collatio
valet. ut i dicto. c. postulastis. 7 ex
de eta. 7 quali. ordi. cū bone. **B**

Et nota h q si aliq. scienter cele-
brat i aliqua ecclesia q nō pprie di-
cenda sit interdicta s. violata siue
polluta. nō incurrit irregularitatē
ut in dicto. c. is qui. tñ talis graui-
ter peccat ut ibidē dicit. Et dicitur
ecclesia violata siue polluta semi-
ne uel sanguine. vide s. psecratio
2. s. 4. cū sequentib. Siliē etiā
si q. i aliq. ecclesia nō supposita in-
terdicto celebrat pñtibus psonis
interdictis. lz grauitē peccet cele-
brando eis. tñ nō sit irregularis.
qz h nō habet in iure. ut ibidē. Sz
tñ omnis sciēter celebrās siue in
loco mēdicto siue psonis interdi-
ctis a iure uel a quocūq. iudice uel
recipiēs publice mēdictos ad di-
uina officia seu sacra siue ad sepul-
turā ē interdict. ab ingressu eccle-
sie ex de p uile. ep oz. li. 6. Et si in ea
se ingerat in suo officio fit irregu-
lar. ex eo. is cui. li. 6. Et de h casu.

bates. i. suspensus. §. 3. **A.** Ibi dicitur de interdicto ab ingressu ecclesie. **B.** 23 **Q**uid si clerici existentes noia-
tim interdicti celebrerent divina? **R.**
¶ In Inno. Irregulares fiunt. xi.
q. 3. si quis episcopus in domicilio. et sunt
deponendi perpetuo. nisi quod si multi
sunt tunc principales sunt deponendi.
cum alijs pro super irregularitate po-
terit dispensari sed non nisi per papam
A. Idem in summa. con. eo. ti. q. 261.
Et facit etiam de elec. exco. mi. c. lato-
res. Ibi etiam dicitur quod multitudo in-
telligitur cum excedit numerum. 40. **B.**

Interdictum v.
de relaxatione interdicti. Ubi
sciendum quod postquam sententia interdicti per
aliquos inferiores prelatos rationabili-
ter lata est maiores non debent eam re-
laxare absque congrua satisfactione
et conscientia illius qui tulit eam. etiam de offi.
ordi. cum ab ecclesia. Si pro non ra-
tionabiliter lata sit. debet qui tulit
eam sine difficultate relaxare. etiam de
offi. ordi. graue. seu superior ad quem
recurrunt. etiam de eo. cum medicinali. li. 6.
A. Archiepiscopus non potest relaxare in-
dictum uel excoicationem siue suspen-
sionem latus ab officialibus archi-
diaconorum seu alijs iurisdictionem
habeantibus subditis suffraganeorum ipsis
qui tulerunt omittis. nisi esset praria
consuetudo. etiam de eo. romana. li. 6. **A.**
Ibi dicitur quod archiepiscopus uel eius offi-
ciales nisi predicto modo dictas sen-
tentias non relaxent. Unde dicitur quod si re-
laxauerit licet male egerint tamen tenet

relaxatio. ut patet in summa. con. li. 3.
ti. 33. q. 269. ubi dicitur secundum Innocentium. quod
si episcopus de facto relaxet sententiam ab in-
ferioribus latus. male quidem facit
sed tenet relaxatio. nisi forte aliquod
consuetudo obstaret. **B.**

Cum quis interdicto uel excoica-
tione astrictus offert se ad iusticiam
eorum pro quibus sententiam accepit. in-
ter eum ne sic recedat absolute potest.
etiam si aduersa pars appellat ne ab-
soluat. Debet tamen ante absolutionem
recipi ab illo sufficiens cautio. quod
in presentia romani pontificis ad quem
appellat si voluerit appellator. uel
coram iudice cui causam delegauerit.
iuri parebit. Et idem de his qui di-
cunt se iniuste excoicatos uel in-
dictos. **A.** etiam si ibi qui huiusmodi
protulerunt sententiam ad sedem aposto-
licam appellaret. ut in c. de quod statim.
B. etiam de appel. qua fronte.

Etriam sententia interdicti relaxari
possit nudo pacto. **R.** secundum Hostium. 3
23 in sententia excoicationis expressa sit so-
lemnis forma quam habet sententia absolu-
tio §. 2. secus tamen in sententia in-
terdicti et suspensionis que nudo ver-
bo proferuntur uel totaliter relaxan-
tur. cum iuramento tamen. ut §. interdi-
ctum §. 5. **A.** qui incipit. In quo
conueniunt. **B.** et ar. est extra eo-
alma. li. 6.

Quia si aliquis tempore generalis
interdicti vult satisfacere et sic ab-
solui? **R.** secundum Jo. an. Si is prope
cuius culpam latum est interdictum
satisfacere vult. tollet interdictum. 4

Si p[ro]p[ri]o culpabilis fuit tanq[ua]m con-
siliarius uel auxiliari[us]. l. 3. accipia-
tur cautio 7 iniungat[ur] p[ro]p[ri]a n[on] re-
larabitur interdictu[m]. e[st] eo. alma.
l. 6. Q[ui] si non p[ro]pter eius culpam
latum est. ipse quide[m] punit[ur] s[ed] eius
satisfactio non requirit[ur]. extra eo.
si sententia. §. p[er]. **A.** l. 6. **B.** 7
in dicto. c. alma.

Intestatus.

Require. j. successio ab in-
testato.

Intimiditas.

Require. j. timor. §. fi.

Inuenta.

Quid
d[icitu]r de inuentis? R[es]p[ondet] scdm
l. 2. 2. q. 66. Distinguendu[m] e[st]
circa res inuētas. Queda[m] n[on] sunt
que nūq[ua]m fuerūt in bonis alicuius
sicut lapilli 7 gēme q[ue] inueniūtur i[n]
littore maris. 7 talia occupāti cō-
cedunt[ur]. Et eadē ratio e[st] de thesaur[is]
antiquo t[em]p[or]e sub terra occultatis
quor[um] nō est aliq[ui]s possessor. nisi q[ui]
p[er] leges ciuiles tenet medietatē
dare d[omi]no agri. Intellige si inuenit
in alieno nō data opa. sed si data
opa inuenit. nihil tenet dare d[omi]no.
A. Immo totū tenet dare. ut i. l.
unica. C. de thesaur[is]. l. 1. 7 notat
glo. in Insti. de re. diu[er]s. §. thesau-
ros. sup[er] p[ro]p[ri]o opa. Et hoc e[st] verum
etiā si cū volūtate d[omi]ni req[ui]reret. q[ui]a
etiā cū volūtate d[omi]ni nō posset que-
rere in alieno thesaurū suo nomi-

ne. ut in dicta. l. unica. vbi etiā pa-
tet q[ui] thesaur[us] d[icitu]r coadunatio rez
mobiliū abscondita quor[um] ignorā[nt]
possessores seu d[omi]ni p[ro]pter vetustatē
t[em]p[or]is. Ibi etiā patet q[ui] nec i[n] suo so-
lo p[otes]t quis querē thesaurum arte
magica diuinationib[us] uel alijs il-
licitis modis. al[iter] thesaurus esset fi-
sci. ut notat glo. in dicto. c. thesau-
ros. **B.** in Insti. de re. diu[er]s. §. itē
ea. **A.** Ibi de b[on]o nihil dicit[ur]. s[ed] pu-
to q[ui] velit allegare. §. immediate sci-
quētem. s. itē lapilli. vbi d[icitu]r. Item
lapilli 7 gēme 7 cetera que in lit-
tore maris inueniūtur iure natu-
rali statim inuentor[is] fiunt. S[ed] ad
materiā thesauri melius facit co-
ti. §. thesauros. vbi dicit[ur]. Thesa-
ros quos quis in suo loco inueni-
rit. diuus Adrian[us] naturalē eq[ui]-
tatē secutus ei p[ro]cessit q[ui] inuenit.
Idēq[ue] statuit. si quis in sacro aut
religioso loco fortuito casu inue-
nerit. At si q[ui]s in alieno non data
ad b[on]o opa s[ed] fortuito casu inuenit
dimidiū inuētor[is] 7 dimidiū d[omi]no
soli p[ro]cessit. Si q[ui]s i[n] cesar[is] loco iue-
nerit. dimidiū inuētor[is] 7 dimidiū
cesaris e[ss]e p[ro]stituit. Cui pueniēs e[st]
ut si q[ui]s i[n] publico loco ul[tra] i[n] fiscali
uel ciuitatis inuenit. dimidium
ip[s]ius esse. dimidiū fisci ul[tra] ciuitat[is].
B. Queda[m] p[ro] res inuēte fuerūt
de p[ro]p[ri]o i[n] alicuius bonis. 7 tūc
si quis eas accipiat nō a[n]t[ea]o retine-
di s[ed] restituendi d[omi]no non cōmittit
furtum. al[iter] furtum cōmittit. l. 4. q.
§. si q[ui]s. 7. c. multi sine.

I Quid si res ab aliquo inuenta sit q̄ fuit a p̄prio dño habita p̄ re-
relicta? R. Res q̄ bate p̄ vere-
licta occupanti pcedit siue sit mo-
bilis ⁊ abijciat. siue sit immobilis.
ut si exeam de h̄ fūdo hac mēte ut
p̄ relicto bate ā. ff. p̄ relicto. l. i.
S̄ si in mari iactauero res meas cā
alleuiādi nauē nō bateo p̄ reli-
ctis. qz non hac intētiōne abijcio.
Uñ si librū inuolutū iactauī non
bateo p̄ relicto. Sec⁹ p̄sumit si
iactauit aptum in Iusti. de re. diui.
S. v. l. q. A. Abidicit de reb⁹ iacta-
tis. S̄ nō de ista p̄sumptione. sed de
ea dī in sū. con. l. i. 2. ti. s. q. i. s. fm
hosti. ⁊ Al.

S 3 qualiter restituere res inuen-
ta? R. fm Ray. ⁊ hosti. Stude-
bit inuenire illū q̄ eā amittit. ⁊ si
opozt faciet publice dici p̄ p̄conē
uel in eccl̄is p̄ loca vbi expedit.
⁊ illū si inuenerit ⁊ p̄ circūstātijs
certificet q̄ illius fuerit. illi resti-
tuet al̄ eroget paupib⁹. ul̄ ipse p̄t
tenere si ē indigēs. ⁊ h̄ fm quosdā
auctoritate penitentiarij sui. A.
Hoc fuit dictū Ray. q̄ etiā dicit
q̄ tūc ozet p̄ illo cui res fuit. ut in
sū. con. eo. ti. q. i. 1. B. seu diocesa-
ni si forte sibi retinuerit dispensa-
tionē taliū. A. Hoc fuit dictum
glo. Ray. cui con. Al. ut in dicta
q. i. 1.

I nuidia. Utrū in-
uidia sit
tristitia de alieno tono. R.
scdm̄ Tho 2. 2. q. 36. De alieno

tono p̄t eē tristitia duplici. Uno
mō qñ aliq̄s tristat de tono alicui⁹
in q̄tum ex h̄ iminet sibi periculū
alicui⁹ nocumēti. sic cū tō tristat
de exaltatione inimici sui timēs
ne ledat eū. ⁊ talis tristitia non ē
inuidia s̄ magis timoris effectus
ut p̄hs dicit. Alio mō in q̄tū to-
nū alterius existimat diminutū
p̄prie glorie seu excellētie. ⁊ h̄ mō
de tono alteri⁹ tristat inuidia. ⁊ iō
p̄cipue de illis bonis inuidēt hoies
in q̄b⁹ est gloria ⁊ in quib⁹ amant
honorari ⁊ in opinione eē. ut p̄hs
dicit 2. 2. ethicor. A. P̄t etiā esse
inuidia l3 tristitia nō pcederet ex
h̄ respectu s̄ al̄ ex defectu caritatis
Nā ⁊ diabol⁹ nō timebat p̄ toiem
diminutionē glorie sue quā nul-
laten⁹ poterat dīe ⁊ tñ inuidit tōi.
Sap. 2. ibi Inuidia diaboli ⁊c.
Uñ ⁊ gnāliter p̄t dici q̄ inuidia
ē tristitia boni fraterni ex defectu
caritatis pcedēs. P̄t etiā quo ad
p̄mū modū adesse p̄tū. ut si q̄s
occasidē timorē ⁊ cūclaret ad ali-
quid ⁊ caritatē dei uel primi. B.
Utrū inuidia sit p̄tū. R. fm
Tho. vbi s̄. Inuidia p̄prie ē tristi-
cia de bonis alicuius in q̄tum alē
excedit ipsū. ⁊ istud semp̄ ē prauū.
ut p̄hs etiā dicit 2. 2. ethicor. qz to-
let de eo de q̄ ē gaudendū. s. de to-
no primi. Qz si uoleat q̄s de tono
primi nō qz ille h̄z s̄ qz sibi ⁊ est.
nō erit inuidia s̄ cel⁹. ⁊ q̄ tēs. j. cel⁹.
Utrū inuidia sit peccatū mor-
tale. R. fm Tho. vbi s̄. Inuidia

ex suo genere est peccatū mortale
quia contrariatur caritati que gau-
det de bono primi. Si tñ sit impe-
cta ratio inuidie. s. i motu sensua-
litate sic est veniale peccatum.

Inocentius. Atrū sit pec-
catū et qñ. bates. j. si
mulatio. et j. ypocrisis. in lra. v.

Ira. Atrū sit peccatū
mortale. R. fm
lto. 2. q. 158. Not. ire
pōt esse inordinatus dupliciter. A
Nā ut bates in sū. de vitij. s. Ira ē
irordinabilis turbatio mētis uel in-
ordinatus appetitus vindicte. B
Uno mō ex pte appetibilis. ut pu-
ta cū quis appetit iniustā vindictā
et sic ex genere suo ira est mortale
petm. qz cōtrariatur caritati et iusti-
cie. Pōt tñ ptingere q aliqz appe-
titus vindicte sit veniale. ppe imp-
fectionē actus. que quidē impfe-
ctio uel ē ex pte appetētis. puta cū
motus ire puenit iudiciū rōnis. uel
ē ex pte appetibilis. puta cū aliqz
appetit in aliq modico se vindica-
re. ita q si actualit inferat non est
mortale. puta si pax trahit aliqz
puer per capillos uel aliquid b.
Alio mō pōt esse motus ire ior di-
natus qm ad modū irascendū
ut puta si nimis ardent irasce fun-
terius uel nimis manifestet exteri-
signa ire. et sic fm se ex suo genere
nō habet rationē peti mortali. A
qz appetitus nō ē inordinat ex p-
te materie cū nō appetat vindicta

iniusta. ut patet p eundē lto. B
Pōt tñ ptingere q sit mortale. ut
si ex vehemētia ire quis excidat a
dilectiōe primi uel dei. A. Qua-
tuor modis pōt qz h casu a dei ul
a primi caritate recidere. p qñ ex
ira multū turbaret ptra deū. qz ira
pstrariatur caritati q includit i se pa-
tientiā et benignitatem. i. ad Cor. 13.
2. cū quis ex ira ageret aliqz re-
putabilis scādali. Nā Mat. 18.
dicif. Ne illi p quem scādaliū ve-
nit. 3. si ex ira recideret in odium.
Qui. n. odit fratrem suū. homicida
ē. i. Jobis 3. 4. si ira lōgo tpete-
neat. scdm Aug. in omel. de igne
purgatorio. 7. dis. 25. s. al autē. Et
videt lōgū temp. si pseuerat p diē
naturale. iuxta illud. ad Eph. 4.
Sol nō occidat sup iracundiā ve-
strā. et videt sentire Alex. de ales
sup 2. sententiar. dis. 39. q. 6. B
Et de hac materia vide. j. paciētia
et j. vindictio.

Iregularitas
p. de irregularitate homicida-
rum. Dēs qui habuerunt officiū
in vindicta sanguinis sunt irregu-
lares ut dictū est s. homicidū 4.
s. p. et cū fm x. si nō fuerit secu-
tus effect. tñ in h casu fm eū epōs
pōt dispensare. A. et cū illo filie
qui nō ex officio h odio uel ranco-
re operā redit et fecit qd potuit ut
occideret aliqz. s. tñ non occidit
nec mutilauit. S. tñ talis indiget
dispensatione fm eundē x. ut in

v

su. con. li. 2. ti. p. q. 23. **B.** Non
aut potest si effectus secutus ē. De
his aut qui interfunt vindicte san-
guinis. bates s. homicidiū 4. §.
4. **A.** qui incipit. **Q**uā omnes
rē. **B.** Quid de illo qui fuit in
pugna ubi aliqui interfecti sūt. vi-
de s. homicidiū 4. §. 5. **A.** q. in-
cipit. Quid si plures. **B.**

1 **Q**uid de illis q. iuris ignari ce-
lo fidei et ppter indulgentiā q. da-
bat attulerūt ligna ad cremandū
hereticos. nunq. d. sūt irregulares?
R. fm xv. Si materia illa est co-
opata ad mortē. irregulares sūt.
nec dispēsabif cū eis nisi p papam
Si aut non ē coopata. q. iā forte
mortui erāt uel anq. materia illa
incēderet mortui sūt. nō efficiunt
irregulares. **A.** Aut si indigent
dispēfatione sufficit epi dispensa-
tio. fm ed. xv. et in su. con. eo. ti. q.
24. **B.** Q. si dubitat. melius ē
tenere certū ut absq. dispēfatione
pape nō ministrēt nec pmoueant.
et de tēpo. ordi. ad aures. **A.** Idē
in dicta. q. 24. **B.**

2 **Q**uid de illis clericis qui cum
alijs trabūt ad māganellas unde
alijs pbabilē credit interfecti?
R. fm xv. Melius est tenē certū
ut in pcedenti. §. dictū ē. **A.** Idē
in su. con. eo. ti. q. 25. **B.**

3 **Q**uid de pbytero q. misit pue-
rū ad aquandū equū monens ut
caueret a flumine et tñ submersus
est? **R.** fm hosti. hunc pbyterū
culpabilē iudico. sicut et diaconū

qui nō remouit falcem q. cinctus
erat cū sciret ludī consuetudinē. et
de homici. cōtinebat. et sacerdotē q.
nō remouit cūctellā a corrigia cū
q. pterabat famulū. et de homici.
ad audientiā. et. 50. dis. clerico ia-
ciente. **A.** Intellige q. de piculo
pueri mīlū poterat rōnabilē du-
bitari. ut q. erat infans. ut patet i
su. con. eo. ti. q. 26. **B.** Quid si
q. pcutit mulierē pregnantē uel
dat ei venenū ut faciat abozū. vi-
de s. homicidiū 4. §. 5. **A.** q. inci-
pit. q. d. si q. pcutit. **B.** An liceat
clericis deponere corā iudice secu-
lari querelā de suis raptorib. ba-
tes s. homicidiū 4. §. 2. **A.** Et
adde ibi positis q. si intētio de po-
nētis querelā erat ut ad mortem
rei dānarent. irregularis efficiē
q. buseū q. pbs fuerit intētio rela-
ta. l. 3. p. ecclesiā nō pbibeas. nisi ei
pster p. fessionē uel pbationē fm
hosti. et in su. con. eo. ti. q. 46. **B.**

4 **A**n liceat clerico furē cape et
iudici tradē. **R.** fm xv. Si al. pōt
res suas recuperare non d. cū cape
nec iudici tradere. ar. extra de ho-
mici. suscepimus. Si aut aliē res
suas recuperare nō pōt. credo q. nō
efficiē irregularis. dū tñ non sit ei
corrupta intentio. **A.** Idē in su.
con. eo. ti. q. 41. **B.** Sed h. intel-
ligere oportet q. fiat cū ptestatio-
ne. ut s. homicidiū 4. §. 2. et q. nō
habuerit causam suspicādi q. hoc
p. tingere poterat. Al. contra. ut h.
in sequētib. duob. §. p. i. **A.**

Hoc quod dicitur in fine istius. §. est
notabilis limitatio ad id quod dicitur
§. homicidium 4. §. 2. **B**

5 **Q**uid si clericus scribat quod ali-
quis capiat et ex illa captione se-
quitur mors uel detritio et ipso
tunc ignorare et factum et causam? **R.**
¶ In Hosti. Videtur irregularis quia
debet suspicari hoc posse evenire.
A. Idem in su. con. dicta. q. 41. **B**

6 **Q**uid si clamet aliquis latro-
nes? **R.** ¶ In Inno. Siue sic cla-
met siue aliquid aliud agat per quod
potuerit intelligere quod ex clamore
uel actu suo poterat sequi homici-
dium irregularis est nisi faceret propter
timorem corporis sui. Nam si timeret
quod aliquis vellet eum occidere bene
posset clamare per auxilium. quia non
intendit in alicuius mortem sed in
suam liberationem. Idem Hosti. Et
addit. Secus si clamaret pro so-
lis rebus. **A.** Idem in su. con. eo.
ti. q. 48. **B**

7 **Q**uid de illo clerico qui cum la-
tro duceret captus dixit. claudite
eos ne clamet. numquid est irregu-
laris si mors inde sequatur? **R.** ¶ In
X. Credo quod sic. quia iunxit ducen-
tes dando eis consilium. **A.** Quando
al forte fuisset liberatus ratione su-
spicionis loci. ut in su. con. eo. ti.
q. 55. **B.** Et eodem modo si querenti-
bus malefactorum indicauit eum. ni-
si forte ignorauerit et ignorare ra-
tionabiliter potuit nesciens quod ad
mortem quereret. **A.** Idem in su.
con. eo. ti. q. 56. **B.** Qualiter episcopus

potest suocare brachium seculare. ba-
tes §. bellum 2. §. 4. Et qualiter ex-
equatur si habet iurisdictionem temporalem
vide §. episcopus. §. 1. **A.** qui incipit.
Episcopus qui in aliquo. **B**

8 **Q**uid si clericus commodat bali-
stam. et inde aliquis occidit? **R.**
¶ Si processit in bello iniusto non est du-
bium quod irregularis est. quia dabat ope-
ram rei illicitam. et de homicidio. c. si et eo.
de modo si bellum sit iustum. quia ars sa-
gittandi prohibita est. et de sagittis. art. 2.
Sed in bello iusto enssem uel lanceam
ministrare non est prohibitum. nisi omnis
talis ¶ In X. iudicandus est irregu-
laris quia causam propriam quam prestat ho-
micidio. **A.** Con. Hosti. ut in su.
con. eo. ti. q. 51. **B**

9 **Q**uid si clerici fauorem prestant
suis partibus confortando quod securi pu-
gnent. aut incutiendo eorum aduersariis
R. ¶ In Inno. Si bellum est iniustum
et mors inde subsecuta. efficiuntur
irregulares. ut in. §. pro dictum est.
A. nisi uideretur ad bellum iniustum causa pa-
cificandi uel aliter iusta causa dummodo do-
lus absit et lata negligentia ¶ In Inno.
et Hosti. ut in su. con. eo. ti.
q. 52. **B.** Secus si iustum. Qualiter
rindere debeat clericus cum interrogatur
de iudicio sanguinis. habes §. homici-
dium 2. §. 3. et §. episcopus. §. 8. **A.** qui
incipit. Episcopus qui in aliquo. **B**

10 **Q**uam irregularitas homicidii
tollatur per baptismum. **R.** ¶ Sic. Sed
non illa bigamia. ut §. homicidi-
um 4. §. 3. in fi. De materia irre-
gularitatis homicidii plura habentur §.

homicidii p. et sequentibus. c. p. to-
tū. De irregularitate bigamie s.
bigamia. p. totum. De multis irre-
gularitatibus in quibus sol' papa
dispensat. habes s. dispensatio. s.
6. **A.** qui incipit. Dispensatio in
multis. **B.** et se.

Irrregularitas

Iz. de illo q. existens irregula-
ris ministrat. Absciendum s. in xv.
q. irregularis celebrans nō ppter b.
aliā irregularitatē p. trahit. alioqn
totiens nouā irregularitatē p. tra-
heret quoties celebraret. nec etiā
talis imo nec aliq. ē indicand' ir-
regularis nisi in p. tum inueniē iu-
re exp. s. s. et de sen. exco. is. qu. li.
6. **A.** Et in hoc casu videtur ex-
pressū. nā ois irregularis ē suspē-
sus. ut statim sequē. et notat in sū.
con. li. 3. ti. 29. q. 3. circa fi. Et ois
suspensus vtens ordine a q. est su-
spensus. incurrit irregularitatem
etiā papalē. et de sen. exco. c. si medi-
cinalis. li. 6. **A.** vides q. l. 3. nā fue-
rit irregularis tñ possit nouū vin-
culū irregularitatis incurrere. ita
q. absolut' ab vno remanet ligat'
i. alio. sicut et de excoicatio habet.
et nōt. et de sen. exco. c. cū p. causa
et. c. officij. **A.** sequeret q. si irre-
gularis cōmūteret homicidiū. nō
i. curreret nouā irregularitatē. s. id
q. d. habet. s. d. si q. s. viduam. **B.**
Sed tñ ois irregularitas siue cō-
tingat ex p. tō siue nō. impedit or-
dinis executionē. q. nō est qui d. z.

quis anteq. disp. setur.

Et celebrans in p. tō mortali
fiat irregularis. **R.** s. in immo. et
hosti. **A.** z. ois qui ē in p. tō morta-
li dicat esse suspensus q. ad se. s. q.
non debet celebrare. non tñ si cele-
brat incurrit ppter b. irregularitatē
nec post p. niam indiget dispensatio-
ne nisi sit notoriū. et de tē po. or. q.
sūtū. **A.** **A.** nōtōrius p. tō etia
post p. niam nō bz ordinis executi-
onē nisi dispense p. ep. in casib'
pape sp. aliter nō reseruatis. dūmō
aū dispensationem nō celebrauerit
dina. aliter nō posset disp. fari nisi
p. papā s. in hosti. et nōt in sū. con.
dicta. q. 3. ad fi. **B.** Et eodē mō
dicendū de quocūq. q. celebrat so-
lum post simplicē p. bitionē. **A.**
facit dictū. c. quesitū. et quod notat
in dicta. q. 3. **B.**

Et clericus in minorib' cri-
stus si excoicat' legat eplam sine
solēnitatē fiat irregularis. **R.** s. in
xv. Credo q. nō. tñ q. sine solēni-
tate s. facit. tñ etiā q. a laicis qñq.
legūt eplē de p. suetudine. tñ q. etiā
in illis. c. xi. q. 3. si quis ep. s. et z.
nō sit mentio nisi de epō p. s. bytero
et diacono. Immo etiā si sacerdos
uel diacon' talit' sine solēnitatē le-
gat eplam. nō credo ipsū ppter b.
incurrere irregularitatē. cū p. ne
nō sint extēdende sed restringen-
de. **A.** Idem in sū. con. li. 3. ti.
29. q. 1. **B.**

Et rā cleric' q. in excoicatio cū
solēnitatē mīstrat fiat irregularis?

Re. fm. X. Si est in minorib. cre-
do q. nō. cū duo capitula. xi. q. 3. si
q. s. p. i. et. z. nō loquant de eis s.
de epō. s. bytero 7 diacono. de q. b.
si ministrant in suis officiis. nō est
dubiu q. irregulares efficiunt. e.
re cle. exco. mil.atores. Et idē in-
telligo de subdiacono. cū bodie in
multis parificet diacono. e. re eta.
7 q. li. a multis. **A.** i. cōputet in
ordines sacros. ut ibi. Quo pō ad
ordines minores dicit idē X. q. 7
si cleric. b. casu incurrat irregula-
ritatē putat q. epō possit dispēlare
cū hoc nō inueniat ei p. b. bitū. S.
Hosti. sentit q. talis oīo incurrat
irregularitatē p. c. cū medicinalis
e. re sen. exco. li. 6. ut i. sū. con. eo.
ti. q. 8. 7 sic sentit q. nō possit dispē-
sari nisi p. papā. Sic. n. loquit di-
ctū. c. cum medicinalis. Recipiēs
aut ordines etiā minores in ma-
iori excoicatione. incurrit irregula-
ritatē indispēlabile nisi p. papā ut i.
dcō. c. cū illoz. re sen. exco. vbi nō
distinguit inter ordines maiores
7 minores. fm. X. du. 7 nō ē in di-
eta. q. 8. Recipiēs aut ordines in
minori excoicatione nō incurrit ir-
regularitatē fm. glo. Ray. cū non
sit expressū. addēs q. talis siue sit
irregularis siue nō. pōt p. epm di-
spēsari. cū nō sit ei inhibitu. ut i. sū.
con. eo. ti. q. 9. **B.** Atrū excoica-
tus baptizādo fiat irregularis. h.
s. excoicatio p. circa. fi.

Ironia. Atrū iro-
nia. s. cū

q. s. minora dicit de se sit peccatū 7
quale. Re. scdm Lbo. z. z. q. ii. 3.
Minora de se dicē pōt ptingē du-
pliciter. Uno mō salua veritate oū
s. aliq. s. maiora q. sūt in eo reticet
7 quedā minora p. fert. 7 b. nō pti-
net ad ironiā nec est p. ctū fm ge-
nus sūū. Alio mō dicit q. s. mino-
ra declinādo a veritate. puta cum
asserit de se aliqd vile qd in se non
recognoscit. aut cū negat aliquid
magis qd tñ p. cipit in seipso esse. 7
sic p. tinet ad ironiā. 7 ē semp pe-
catū. Nulla. n. causa mētendū ē.
zz. q. z. cū humilitatis causa mē-
tūris. si nō eras peccator. mentien-
do efficiēris.

Ironia fm p. b. m. q. n. iactan-
tia ē qd Lbo. vbi s. sic exponit di-
cens q. duplex ē excellētia. Una i
tpalibus. Alia in spūalib. Con-
tingit aut q. n. q. aliqui p. exte-
ra signa 7 p. verba p. tendūt quidē
refectū in exteriorib. rebus. puta
p. aliquā vstem abiectā s. per hoc
ipsū intendūt ostentare aliquā ex-
cellētiā spūalem. Quā simul incur-
runt vitū ironie 7 iactantie de qua
dictū est s. iactantia.

Strio vide s. bistrio.
in lra. h.

Ideus i. com-
muniter. Judei dicunt q. legem
mosaycā ad lram tenent. sic dicti
a noīe principalis tribus. s. iude
quia etiā prius hebrei dicebāt ab
hebrei cui familia culū dei tenuit

ceteris idolatria fedatis. **I**tem Ray.
et Hosti. **A**. Idem in su. con. li. p.
ti. 4. q. i. **B**.

Quod christiani se debent habere circa
iudeos? **R**. **I**tem Ray. **N**on debent
cum eis comedere aut eos ad conui-
uia recipere. nec cum eis cohabitare.

A. Idem dicunt Ray. Lau. Jo.
Inno. et Hosti. etiam de sarracenis.
quod et illi hodie iudeicant. **U**n eadem
est causa prohibitionis. Eunt enim
ad predicandum sarracenis. ab eis eo-
rum uti possunt in terra licitis. dummodo
non his que fuerunt idolis imolata.

In extrema tamen necessitate uti pos-
sunt idolotico dummodo non in vene-
ratione idoli. ut in su. con. eo. ti. q.
5. **B**.

Item infirmi christiani non de-
bent in suis infirmitatibus vocare
iudeos. nec ab eis recipere medici-
nas. nec se cum eis in eisdem balneis
balneare. 28. q. i. nullus. et. c. oēs

Item non debent permitti in christia-
nos habere officia publica. ne occasi-
onem habeant semendi. dis. 54. nulla.
i. 1. q. 4. constituit. **Q**uod si iudeus talia
officia recepit. de ei negari christia-
norum consilio. donec quicquid recepit
ratione officii secundum prudentiam dioce-
sanis pervertat in usus pauperum. **A**.

S. christiano. ut in. c. cum sit. et. eo. **B**
et ipse officium dimittat. **A**. s. cum
pudore quod irreuerenter assumpsit.
Et idem etiam obtinet in paganis.
dicto. c. cum sit. Dicit tamen Hosti. quod si
iudeus in publicis officiis poni non
possit. potest tamen dominus reddere suos iu-
deo reddere. reputato custode christiano

honesto et non suspecto a quo iudei
reddere accipiant. ita quod per christiani
et clerici a iudeis non grauentur. et
eo. ex spali. et notatur in dicta. q. 5.
B. Et intelligitur secundum Titum. quo
ad dignitates de nouo acq̄sitas.
Secus de dominio preexistenti. quod
illud quicquid tolerat ecclesia propter sc̄a.
dolum vitandum. id est ordinaria au-
toritate tollere possit sicut tollit in
seruis. **A**. s. christiani uel qui uolunt
fieri christiani a quibus tollit ius ser-
uitutis respectu iudeorum. ut in. c. si.
et. eo. Et quicquid hic dicatur. textus per
allegati generaliter prohibent officia
publica iudeis et paganis. cum ni-
mis sit absurdum ut blasphemus christi
in christianos vim potestas exerceat
dicto. c. cum sit. **N**ec tolerancia ec-
clesie excusat quod de se illicitum est. 4.
dis. tenique. et ibi glo. super verbo ve-
nia. **B**. **I**tem nullus potest iudeo-
rum congregatiōi seu alicui iudeo
uel pagano aliquid relinquere in te-
stamento. et si fecerit etiam post mor-
tem iudicabit anathema. et de here-
ticis. si quis ep̄s. 24. q. 2. sane 2. **A**
Hosti. dicit quod vniuersitati iudeorum
legari non potest. C. eo. l. i. si singu-
lis forte sic secundum Titum. Sed clerico
non licet etiam si iudeus frater eius
sit. tamen eos pascere licet. ut in dicta
q. 5. **B**. Et videtur intelligendum
secundum W. nisi legaret ad succurren-
dum necessitati. **A**. Idem W. di-
cit ut patet in prefata. q. 5. Credo quod
sine sit clericus siue laicus si da-
ret uel legaret aliquid talibus et

maxime cō sanguineis non ad di-
tandū s̄ ad succurrendū extreme
uel multū arte necessitati non eēt
puniēdus. Dictum tñ Hosti. vide-
tur p̄babilius per dictū. c. si quis
ep̄s. **B.** Item non debet iudeis
p̄mitti nouas erigere synagogas
s̄ antiquas reficere. dū tamen nō
ampliores ul' preciosiores solito.
Ritus aut' 7 solēnitates suas sūt
p̄mittēdi seruare. eē eo. iudei. et. c.
cōsuluūt. Item in diebus lamēra-
tionis 7 dñice passionis nō debēt
in publicum p̄dire. extra eo. in nō
nullis. **A.** Forte idem esset si ec-
clesia lamētare p̄ aliquo cōmuni
infortunio xp̄ianitatis scōm glo.
Ray. et in dicta. q. 5. **B.** Quin
etiam in die parascue non debent
habere ostia uel fenestras aptas.
extra eo. quia sup̄ bis. Item cogē-
di sunt talem habitū p̄tinue refer-
re q̄ manifeste ab alijs distiguā-
tur. eē eo. in nō nullis. Item cogē-
di sūt ad decimas. ut s̄. decime 2.
s. 2. Item cogendi sūt xp̄ianos
testes recipe contra se. sed iudeus
nō pōt ferre testimoniū p̄tra xp̄ia-
nū. extra de testi. iudei. **A.** Ibi di-
citur primū. secundū notat in glo.
B. Iudeis permittit' agere 7 cō-
uenire apud iudices nostros sed
nō apud seniores eorū. Arbitrū
etiam possunt eligere iudeū cuius
sententiā ordinaris exequat'. C.
eo. ti. iudei romano. Item in sab-
batis suis non debent trahi ad iu-
dicia. nec ipsi alios trahere. s̄ nec

in alijs festiuitatibus suis debent
turbari. **A.** nisi in locis suis fe-
cerint signū xp̄i uel aliud in p̄mi-
ptū xp̄iane legi. ut. C. eo. l. iudeos
B. nec sepulchra eorū obtētū for-
te pecunie effodi. ut. C. eo. ti. die
sabbato. extra eo. sicut iudei. s. p.
et. 2. **A.** Nota etiā q̄ 7 si iudeo-
rū uel sarracenorū filij uel alij ad
fidē p̄uertant. debēt habere portio-
nē sue hereditatis. eē eo. iudei 2.
7 in dicta. q. 5. **B.** De iudeorum
seruis iudeis uel xp̄ianis b̄r. Jau-
teus 2. p̄ totū. Similiter 7 de nu-
tricibus infantū iudeorū.

C. Quæ sit pena p̄cipiantū cum
iudeis p̄tra casus nūc dictos? R.
Fin Ray. Si sint clerici 7 admo-
niti satisficere 7 emēdare nolunt.
debent p̄uari officio 7 b̄nficio. Si
laici sūt ut puta p̄ncipes qui nolūt
exequi p̄dicta. siue alij q̄ aliquod
impedimētū afferūt. **A.** siue qui
cūq̄ alij p̄tra faciētes. ut in iurib'
allegatis. **B.** 7 admoniti nō sa-
tisfecerint debent excoicari. 28. q. i.
nulli. Si p̄o sūt iudeitā diu sunt
xp̄iani ab illorū coione 7 cōmer-
cio sepandi sub pena excoicatiōis
donec illi emēdauerint 7 satisfice-
rint ut oz. eē eo. 7 si iudeos. in fi. 7
eē de decimis. de terr. 7 eē de vsur.
cū tu. **A.** Del' eo. ti. p̄ misera-
bilē. Quis etiā puniunt' pena san-
guinis 7 mortis. ut si ipugnarent
fidē xp̄i. C. de iudeis. l. si. vbi diciē
Cernat iudeus bona sua p̄scripta
mor' pene sanguinis restinand' q̄

fidē alterius expugnauerit puer-
sa doctrina. Itē si impedierit volē-
tem pueri. C. eo. l. iudeis. vbi dī.
Iudeis ⁊ maioribus eorū ⁊ p̄fari-
chis volumus intimari. q̄ si quis
post hanc legē aliquē qui eorū se-
ralē effugerit sectā ⁊ ad rei cultū
resperit sa p̄is uel alio furorē ge-
nere qd nunc fieri cognouim⁹ au-
sus fuerit attēptare mox flammis
delēdus est ⁊ cū oibus suis p̄fici-
pibus p̄cremādus. **B.**

3 **Q**uid fiet de iudeis uel alijs
p̄p̄m blasphemantibus? **R.** p̄m hō.
sti. Dis talis p̄m leges recapitat
etiā xp̄ianus. **U**n p̄ncipes secula-
res iudeos p̄p̄m blasphemantes gra-
uiter punire debent siue pena pecu-
niaria siue etiā grauiori. **E**x eo. c.
in nō nullis. in fi. **A.** Idem in sū.
con. eo. ti. q. 6. S; in. c. in nō nul-
lis. aliud q̄ ad hoc non dicit nisi q̄
cōdigna aduersione debēt com-
p̄sci. S; de pena pecuniaria dī in
c. statum⁹. **E**x de maledi. vbi etiā
nōt dī An. de bu. q̄ similē etiā
p̄ncipes debent eos punire pena
ultimi supplicij. i. mortis. **B.** De
xp̄ianis blasphemantib⁹ vide. j. ma-
ledictio. An liceat xp̄ianis coica-
re cū iudeis uel alijs infidelibus.
bates s. infidelis. s. p̄. ⁊ hic s. s. z.
Cōtra aut xp̄ianos qui sūt iudei
p̄cedendū ē sicut cōtra hereticos.
ut s. hereticus z. s. z. q̄ incipit.
Contra xp̄ianos.

4 **U**trum liceat dñis terrarū ex-
actionē facere in iudeos. **R.** p̄m.

Leo. i. quadā lra ad ouctilam Lo-
thoringie. Quis sicut iura dicunt
iudei merito sue culpe fuituti sint
addicti ⁊ sic eorū res dñi possunt ac-
cipere tanq̄ suas. ita tñ ut nō sub-
trahāt necessaria vite. qz tñ opor-
tet nos ambulare honeste etiā ad
eos q̄ foris sūt ne nomē dñi blasfe-
mes. hoc obseruandū ē ut ex actio-
nibus quas facere nō p̄sueuerūt.
A. id est nō soluere. ul p̄sueuerūt
facere. s. p̄decessores dñorū. ut pa-
teret eundē. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 9.
B. nullatenus p̄grauētur. sed ad
consuetas cogi possunt.

5 **Q**uid si iudei nihil habent nisi
vsuras cui restituerēt ea q̄ male ac-
cepta fuerūt ab eis? **R.** p̄m Leo.
in p̄dicta lra. Cū ea q̄ iudei p̄ vsu-
rā extorsērūt nō possint licite reti-
nere. p̄is ē ut si vos illa ab eis re-
ceperitis. nec vos licite retinere po-
testis. nisi forsan essent talia que a
vobis ul ab antecessorib⁹ v̄ris hacte-
nus extorsissent. Si q̄ nō hāt que
extorsērūt ab alijs debēt restituī il-
lis quib⁹ iudei tenebant restituere
si inueniant. alioqn in pios vsus
p̄m p̄siliū dioeciani ⁊ aliorū p̄torū
uel in cōm vtilitatē terre si neces-
se ē. nec esset illicitū si vos de nouo
exigeret talia a iudeis. seruata tñ
p̄suetudine p̄decessorū v̄stroz hac
intētiōe ut in pios expendantur
vsus. **A.** Idem in sū. con. eo. ti.
q. 10. Et ista p̄suetudo attēdenda
est in exactione. nō aut in vsurariū
restitutione ad quā p̄cise ⁊ oio p̄r

principes compelli debet quacumque
consuetudine non obstante. extra re
vfuris. post miserabile. et in cle. ex
gravi. eo. ti.

6 **Q**uoniam iudeus qui nihil habet preter
vforas possit puniri pecunialiter.
R. fm l. bo. vbi s. Dicendum quod ex
perdit omnes pecunialiter puniri. ne ex
sua iniquitate comodum reportent et
maiori pena quam quicquam alius non vfu
rarius in simili casu pro pecunia quam
eis auferuntur ad eos pertinet. Potest
etiam superaddi et alia pena ne ad pe
nam sufficere videatur quod pecuniam alijs
debitam desinunt possidere. Pecunia
tamen pene nomine ab eis ablata retine
ri non potest sed debet re ea fieri sicut in
perditi. s. dictum est. **A**. Idem in
sim. con. eo. ti. q. xi. Et addit fm eun
dem. Si pro dicatur quod et principes
terrarum dampnificati. Sed dampnum sibi im
putetur utpote ex eorum negligentia pro
ueniens. Melius enim esset ut iudeos
laborare ad proprium victum lucrandum
compelleretur quam ut ociose viuentes de
solis vforis dicerent. et sic eorum domini re
suis redditibus fraudarent. Ita enim.
et per suam culpam princeps defrauda
ret redditibus suis si permittit subdi
tos suos ex solo latrocinio vel fur
to lucrari. tenere enim restituere
quicquid ab eis exigeret.

7 **Q**uoniam liceat recipere donum vel pro
curiam laboris et huiusmodi a iudeis
vforarijs. R. fm l. bo. Si iudeus habet
aliquid aliud quam vforas. potest acci
pi ab eo. **A**. Verum est nisi ipsi
vforarij sint non soluendo vel ex hoc

reddant impotentes ad restituendum
ut. j. vfora 6. s. vtz dona. de quo
in se. s. **B**. Si pro nihil habet preter
vforas. tunc aut recipiens certat de
danno suo vitando. et sic accipiendo
non peccat. sicut qui a fure vel a rapto
re dampnificatus est. ut puta per incediam
et huiusmodi. non peccaret si recupera
ret ab eo dampnum suum habet ipse fur vel
raptor nihil haberet nisi quod esset qui
fuit ex furto vel rapina. dum tamen non
recipiet per dampnum suo in specie ipsas
res alienas. Addit l. bo. in epla
ad ducissam in dices quod si iudeus vel
tiro proferat pecuniam vel encensum. ex
perdit recipere ut pecunia sic recepta
reddat bis quibus re debet seu
alijs. ut dictum est s. s. **A**. Idem
in sim. con. li. p. ti. 4. q. iz. **B**. Vtz
dona et elemosyna data ab vfora
rio possint recipi. vide. j. vfora p. s.
iz. qui incipit. Vtrum dona.

8 **Q**uid si iudei occupant totam ali
quam parochiam emendo quam christianis
solebant possidere. nunquid potest eccle
sia hac occasione petere aliquid ab
eis? R. Petere potest et soluere tenent
tur decimas parochiales et omnes census
sive pensiones siue oblationes rea
les quas christiani de domibus et pos
sessionibus soluere tenebant. ex re
vforis. quanto. Sed secus de decimis
seu oblationibus personalibus. ut di
ctum est s. decime 2. s. 2.

9 **Q**uoniam iudeorum in necessitate
possunt emere et comedere fm l. bo. **A**
Idem in sim. con. li. 3. ti. 33. q. iz. s.
Sine necessitate autem hoc prohibetur

sub pena depositionis q̄ntū ad cler-
ricos. ⁊ excoicationis q̄ntū ad
laicos. ⁊ s. q. i. nullus. **¶** Quo-
modo iudeus cōpellat restituere
vsuras. i. vsura p. s. finali.

Iudeus ij^o quo
uos ⁊ fuites iudeis. Quid
g̃ de suo iudei si vult fieri xpian⁹?
R. fm Ray. Si seruus ē verna-
culus. s. de illius ancilla natus ⁊
velit fieri xpianus. statim eripitur
in libertatē nullo p̄cio dato. C. de
epi. ⁊ cle. l. teo nobis. s. is ita. **A**
Ibi dicit. Iubemus ut null⁹ iude⁹
uel paganus uel heretic⁹ xpianos
seruos habeat. q̄ si inuenti in tali
reatu fuerint sancimus seruos oī-
bus modis liberos esse. Ibi etiam
dī q̄ serui iudeoz paganoz ut he-
retic⁹ q̄ voluerint ad catholicam
fidem venire foueant ⁊ defendant
p̄ rectores sp̄iales ⁊ tpales. ⁊ p̄ q̄
fuerint ecclesie catholice associati
oībus modis liberi remaneant. nec
redigant itez in seruitutē etiam si
eoz dñi postea ad fidē catholicam
cōuertant. Et subdit. Cōreptores
hui⁹ legis nō solū pecuniaria mul-
cta s̄ etiā capitis supplicio puniet⁹
B. ⁊ ar. dis. 54. fraternitatē. Idē
si seru⁹ fuit empt⁹ qui erat xpian⁹.
dis. 54. mācipia. uel eē volebat. qz
tales nō licet iudeo emere uel in
seruos tenere. Idē si seru⁹ emptus
erat paganus ⁊ fuit emptus cau-
sa seruendi ⁊ nūc vult fieri xpia-
nus. ut in dicto. c. fraternitatē. Itē

idē si emit eū cā mercimoniū. puta
ut venderet eū alteri ⁊ nō exposuit
eū venalē infra tres mēses. qz p̄su-
mitur q̄ ad seruendū emerit. Si
p̄o exposuit eū venalē infra tres mē-
ses ⁊ nō stetit p̄ eū q̄ min⁹ vendide-
rit. ⁊ ipse vult fieri xpianus infra
illud spaciū uel etiā post. liberabit⁹
dato p̄cio. i. solidozū. ab aliquo
xpiano. ut i. c. fraternitatē. ⁊ ex eo.
c. p. et 2°. et vlt. **A**. In dicto. c.
vlt. sic dī. Nulli iudeo baptizatū
uel baptizari volentē emere liceat
uel in suo seruitio retinē. Qz si quē
nōdū puerū ad fidē cā mercimo-
niū emerit ⁊ postmodū facit⁹ sit uel
fieri desideret xpianus. datus p̄ eo
iz. solidis ab illi⁹. p̄tinus seruitio
subtrahat. Si autē infra tres mē-
ses ipsū venalē nō exposuit uel ad
sibi seruendū emit eundē nec ipse
vendere nec audeat ali⁹ compare
s̄ nullo dato p̄cio pducet ad pre-
mia libertatis. **B**. ⁊ erunt illi. i. z.
solidi vsualis monete illi⁹ loci. cē
te maledi. statum⁹. **A**. Alij di-
cūt cū quibus sentit Boff. q̄ hic
solidus capis p̄ aureo. ut in In-
sti. de pe. te. liti. s. si. vbi nōt glo. q̄
in legib⁹ capis solidus p̄ aureo. ⁊
q̄. 10. aurei faciūt librā auri. Alij
dicūt cū quib⁹ sentit Ray. q̄ ca-
pitur p̄ solido vsualis monete. ff.
de lega. 3. l. nūmis. vbi dī q̄ in le-
gato nūmozū in dubio intelligit⁹
mīoz moneta. Predicta etiā no-
tant in sū. con. li. p. ti. 4°. q. 10. ad
fi. Et p̄ dicto Ray. facit. c. cum sunt

et. c. odia. de re. iur. l. 6. B. Et B
intellige nisi dñs eā volētē circū-
cideret uel aliter secrete signacu-
lū impingeret. A. s. cū diceret se
velle xpianum fieri. de cā. q. 16. vbi
etiam notant B. Et addit f. m. Ray.
q. idē dicendū ē p oia de suis sar-
racenozū. Con. Lau. 7 Jo. Idem
enī ut dicit pculū ē in vtrūq. Et
qđ dñs ad Eph. 6. et. j. De. 2. serui
obedite dñs vestris carnalibus.
dicūt intelligi debere f. m. statū pri-
mitiue ecclie. S. 7 hosti. dicit qđ B
debet intelligi de his qui seruiūt in
gleba 7 non domi. ex de censi. ois.
Melius facit ex eo. c. 2. In dicta
q. 16. dicit f. m. Ray. qđ serui here-
ticoz impune pñt dños relinque-
re 7 ad eccliam cōfugere. C. de he-
reti. l. manicheos. B. Tūc enim
ppter iniuriā corporis sine pñcio libe-
rabit. dis. 14. nulla. Idē Boff.
Sed nunquā iste redēptus erit
seruus redimētus? R. f. m. Ray.
Ad. s. erit liber. A. s. soluto pñcio.
Per prius aut remanet seruus qñ
redēptus est ad seruendū. ex eo. c.
p. Et ad B facit. S. dñs. j. allega-
tus. B. 7 restituet ei pñcium. ar.
Insti. de notali. acti. S. dñs. Et si
non habet pñciū. querat medicā-
to uel seruiat ei tantū qđ seruiciū
cōpenset cum pñcio 7 postea eat qđ
vult. ar. 36. q. 6. de raptorib. A.
Tempus seruiciū pñt intelligi de
quingēnio. ad instar eius qui re-
temp. est ab hostibus. ut. l. si. C.
de postu. 7 redemp. ab hosti. ul. erit

ad arbitrium boni viri scdm Ray.
7 in sū. con. co. ti. q. 11. B. Et hoc
intellige nisi causa pietatis empe-
fuerit. tūc enim non tenetur aliqd
reddere uel seruire. quia qđ pieta-
te datur. pñt ius ne repetatur. 7
sic reddisse presumit nisi cōtrarium
fuerit pñtatus. ff. de reli. 7 sump.
fu. lat si quis. S. s. interdum. A.
Ibi dicit qđ quis pñtari debet de
intentione sua. ne videat causa pie-
tatis gratuire egisse sump. fune-
ris. Et ibi glo. dicit. Nota qđ atte-
statio pñt voluntatis nostre sen-
tentiā. Et pñt hoc notare in ma-
trimonio cum quis pñmo pñtatur
est se non responsare causa mat-
rimonij s. alia de causa. B. Con.
Boff. 7 hosti. A. Idem in dicta
q. 17. B.

Quid si nullus emptor appa-
ret? R. f. m. Ber. Nihilominus erit
liber 7 ostiatim querat pñciū aut
opas pñt. ut in pñcedēti. S. dictū ē
si. de manumiss. l. 4. A. Ibi dñs qđ
seru. redēpt. suis nūmis pñsequit
libertatē. Et dicunt nūmi sui si sūt
ex aduēticio lucro siue ex donati-
one amici siue ex ei. pñculio. qđ etiā
ad venditorē pñtinet. Et pñdicta no-
tat glo. in. c. p. ex eo. B.

Quid si plures sint qui vñt
emere? R. f. m. Boff. Epus loci
eligat magis idoneū. ff. de accusa.
l. si plures. uel si sūt pares gratifi-
cet epus cui velit. ar. ex de iure pa-
tro. cū aut. Idem hosti. A. Idē
in sū. con. co. ti. q. 18. B.

4 **U**trum aliquo modo licitum sit christianis quod seruiant iudeis. R. s. in do. si. Cu. p. b. i. b. i. t. u. m. s. i. t. q. n. u. l. l. u. m. m. a. c. i. p. i. u. m. c. h. r. i. a. n. i. s. s. e. r. u. i. a. t. i. u. d. e. i. s. m. u. l. t. o. m. i. n. u. s. c. h. r. i. a. n. i. l. i. b. e. r. i. e. i. s. s. e. r. u. i. r. e. d. e. t. e. n. t. N. o. e. n. i. m. d. e. b. e. t. e. s. s. e. a. s. s. i. d. u. e. i. t. r. a. d. o. m. u. i. u. d. e. i. n. e. q. t. a. m. s. a. m. u. l. a. t. a. u. t. o. b. s. t. e. r. r. i. A. l. i. i. p. s. i. c. h. r. i. a. n. i. a. b. e. i. s. d. i. s. c. e. d. e. r. e. n. o. l. u. n. t. d. e. b. e. t. e. x. c. o. i. c. a. r. i. e. t. e. o. i. u. d. e. i. e. t. c. a. d. h. o. c. e. t. c. e. t. s. i. i. u. d. e. o. s. S. i. a. u. t. i. u. d. e. i. n. o. l. u. n. t. e. o. s. d. i. m. i. t. t. e. r. e. p. h. i. b. e. t. i. u. d. e. i. s. c. o. m. m. e. r. t. u. m. e. i. s. u. t. i. d. i. c. t. o. c. e. t. s. i. i. u. d. e. o. s. i. n. f. i. S. z. e. x. t. r. a. d. o. m. u. p. o. n. t. e. i. s. s. e. r. u. i. t. i. a. f. i. e. r. i. v. n. p. o. s. s. u. n. t. b. a. t. e. r. e. c. h. r. i. a. n. o. s. c. o. l. o. n. o. s. e. t. e. o. m. u. l. t. o. r. u. m. **A.** Con. Ray. ut in su. con. eo. ti. q. zi. vbi etia. d. f. Eadem teneas de sarra. cenis. **B.**

5 **U**trum christianus possit emere vel ba. lere seruum iudeum? R. s. in Ray. 7. Boff. Sic. e. t. e. o. c. e. t. s. i. i. u. d. e. o. s. z. z. q. 8. d. i. s. p. a. r. N. o. n. t. n. d. e. t. e. t. c. u. m. e. o. m. o. r. a. r. i. i. r. a. q. b. a. t. e. a. t. e. u. t. a. n. q. f. a. m. i. l. i. a. r. e. z. 8. q. i. c. s. e. p. t. e. t. c. n. u. l. l. u. s. E. t. s. i. v. o. l. u. e. r. i. t. f. i. e. r. i. c. h. r. i. a. n. u. s. n. o. p. o. t. e. s. t. c. u. m. d. n. s. p. h. i. b. e. r. e. i. 9. q. z. d. u. e. s. u. n. t. I. d. e. m. h. o. s. t. i. **A.** I. d. e. m. i. n. s. u. con. eo. ti. q. 19. **B.**

6 **S**ed numquid iudeus qui est seruus christianus si baptizetur fiat liber? R. s. in Ray. N. o. s. r. e. m. a. n. e. t. s. e. r. u. s. q. z. s. e. r. u. i. t. u. s. i. n. t. r. o. d. u. c. t. a. e. t. e. i. u. r. e. d. i. n. o. 35. d. i. s. s. e. p. t. o. d. i. c. 7. p. i. u. s. g. e. n. t. i. u. m. d. i. s. i. i. u. s. g. e. n. t. i. u. m. 7. i. u. r. e. c. a. n. o. n. i. c. o. p. a. r. m. a. t. a. i. z. q. z. e. c. c. l. e. s. i. a. z. Con. Boff. 7. h. o. s. t. i. A. d. d. i. t. R. a. y. q. v. b. i. d. e. b. o. n. a. p. l. u. e. t. u. d. i. n. e. n. o. s. o. l. e. t. c. h. r. i. a.

ni esse serui psulere q. in remissio. ne pctoz d. n. s. manu mitteret cum uel saltē de p. cunia medicata uel seruitio ad tēpus p. stito s. m. arbi. triū boni viri redimeret se. i. z. q. z. cum redēptoz. **A.** I. d. e. m. i. n. s. u. con. eo. ti. q. z. o. **B.**

Idem in. **U**ersione iudeoz. Abisciedū q. iudei 7 ceteri infideles nō debēt ad fidē cōpelli asperitatib. s. p. o. t. i. debēt induci auctoritatib. rōnib. 7 dulcibus v. bis. Nā coacta ser. uina nō placent t. eo. 45. d. i. s. q. s. i. n. c. e. r. a. e. t. c. d. e. i. u. d. e. i. s. S. i. t. n. c. o. a. c. t. i. cōditionalē. puta p. minas uel re. r. u. s. u. a. y. a. b. l. a. t. i. o. n. e. u. e. l. p. v. e. r. b. e. r. a. 7 b. u. i. a. s. i. n. d. i. b. a. p. t. i. s. m. u. s. u. s. c. e. p. e. r. u. n. t. 7 p. o. s. t. e. a. r. e. c. e. s. s. e. r. u. n. t. a. f. i. d. e. c. o. p. e. l. l. e. n. d. i. s. u. n. t. r. e. d. i. e. n. e. n. o. m. e. d. n. i. b. l. a. s. s. e. m. e. t. 7 f. i. d. e. s. p. r. e. p. t. i. b. i. l. i. s. b. a. t. e. a. t. u. t. i. n. p. d. i. c. t. o. c. d. e. i. u. d. e. i. s. S. i. p. o. f. u. e. r. u. n. t. a. b. s. o. l. u. t. e. c. o. a. c. t. i. u. t. s. i. p. v. i. o. l. e. t. i. a. i. n. a. q. u. a. m. e. r. s. i. s. u. n. t. n. o. r. e. c. i. p. i. u. n. t. b. a. p. t. i. s. m. u. m. e. t. d. e. b. a. p. m. a. i. o. r. e. s. Con. T. b. o. z. q. i. o. e. t. e. r. i. a. m. h. o. s. t. i. A. d. d. i. t. R. a. y. q. t. a. l. e. s. i. f. i. d. e. l. e. s. p. o. n. t. t. r. a. b. i. m. u. n. e. r. i. b. 7 p. m. i. s. s. i. s. E. t. i. n. t. e. l. l. i. g. e. n. d. u. s. i. n. X. n. o. q. l. i. c. e. a. t. a. l. i. q. u. i. d. d. a. r. e. p. f. i. d. e. s. u. s. a. p. i. e. n. d. a. s. s. i. a. l. i. q. u. i. s. i. f. i. d. e. l. i. s. t. i. m. e. r. e. t. p. a. u. p. t. a. t. e. s. i. b. a. p. t. i. z. a. r. e. t. p. o. s. s. e. t. i. l. l. u. d. o. b. s. t. a. c. i. u. l. i. a. b. e. o. r. o. l. l. i. q. u. i. s. e. r. e. t. e. t. p. o. s. i. t. u. s. D. e. b. a. c. m. a. p. l. e. n. i. j. m. u. n. u. s. s. z. P. o. n. t. e. r. i. a. i. n. R. a. y. i. d. u. c. i. p. g. r. a. u. i. o. r. e. e. x. a. c. t. i. o. n. e. p. e. n. s. i. o. n. i. f. a. c. i. e. n. d. a. i. n. p. n. c. i. p. i. o. l. o. c. a. t. i. o. n. i. s. z. 3. q. 4. d. 3

homo. et. q. 6. iam p. 10. **A.** Idem
in su. con. li. 1. p. 1. 4. q. 3. **B.**

1 **C**etri pueri iudeorū 7 infidelium
inuitis paritibus sint baptizandi
R. fm L. bo. 2. 2. q. 10. Ad licet.
s. qm ad aīnos discretionis pueni-
runt pnt fide suscipe. etiā paritib?
inuitis. **A.** Idē in su. con. eo. li.
ti. 4. q. 4. **B.** Con. xv. dicens q
nec licet nutricib? occulte bap-
tizare puulos iudeorū. Si tñ in arti-
culo mortis puuloz s. faceret nō
credo q peccaret.

2 **C**uid fiet de possessionibus 7
bonis iudeorū 7 aliorū infidelium
ad fidē puerforū. R. fm Ray. Ad
de tē ab eis excludi. et eo. iudei. 2.
nisi sint vsuraria uel de vsura em-
pta. qz vendēda 7 restituēda sunt
illis a quib? sūt accepta uel here-
ditibus eoz. Qz si nō inueniunt po-
terūt sic pueris tanq? paupibus
per epm assignari.

3 **C**ue pena iudeorū q temptant
subuercere baptizatos? Detet pu-
bliā flagellis reputari. 28. q. 1. se-
pe. ita tñ q hec pena nō transeat in
vindictā sanguinis. qz talis pena
relinquēda ē brachio seculari. **A.**
Nā pp subuersionē pfatā uel si-
milē fm leges irrogat pena mor-
tis. ut p3 s. iudeus p. 5. 2. i addi-
tione. Flagellatio aut irrogat etiā
p sola cōuersatione. dicto. c. sepe.
vbi dī. Sepe maloz pfortia etiam
bonos corrūpūt. 7. j. Quicumq? s.
amodo ex bis q baptizati sūt mfi-
delium cōsortia nō vitauerint. 7 bi-

ppianis donentur. 7 illi publicis ce-
dibus reputentur. **B.**

Iudicare pōt in-
telligi
dupliciter. Uno mō qm alijs
vidēs opa. primi de quib? dubiū ē
q aio sūt iudicat in priorē ptem. 7
de s. dī s. dubia. Alio mō dī iudi-
care iudex qm suam pfert. 7 de s.
dicebatim in. c. iudex p. 5. 3. et se.

Iudex j. cōmuniē
sciam d3 bre iudex? R. fm
Ber. et de rescrip. sciscitatus. D3
esse peritus nec querē ab alijs qd
eū loq oporteat. in Auten. de iudi.
in pñ. coll. 6. et de p sang. 7 affini.
et lris. i. fi. Et tñ etiā si illratus sit
7 habeat cōsuetudinē 7 peritiā iu-
dicandi. pōt ei cā cōmitti. C. de iu-
di. certi iurj. Sed iudex marie ec-
clesiasticus esse nō pōt nisi sit peri-
tus saltē medio cri iuris scia. nō ē
vil. 20. c. p. **A.** Idē in su. con. li.
2. ti. 5. q. 138. S3 certe videt q qd
possit esse iudex etiā sine scia iuris
dū mō habeat experientiā causaz
et p suetudine. Nā dicta. l. certi iu-
ris. nō distinguit inter iurisdictionē
nē ordinariā 7 delegatā. 7 videtur
ex pte haberi in Auten. de iudi. in
pñ. coll. 6. ibi. neq? causaz habent
tū expimentū 7 c. vbi etiā patet q
administrātes impatori 7 bñtes
dignitatē singuli pnt esse iudices
ordinarij etiā si nec sciam iurj nec
experientiā habeāt causaz. s. de tē
bre pitos assessores. ut ibi. **B.**

I **U**trum quis possit sapienter p[ro]stitue-
re extraneu[m] iudicem. R[espon]d[etur]. Laicus p[otes]t
p[ro]stituer[e] suu[m] iudicem o[mn]em q[ui] al[iu]m
dicendi p[otes]t. n[on] aliu[m]. C. de iur[is] om[n]i-
u[m]. l. i. et. l. p[ro]uator[um]. Clerici p[ro] non
p[otes]t in non suu[m] iudicem p[re]sentire. nisi
sit p[er]sona ecclesiastica. et de consensu
sui epi[scopi]. et de fo. compe. significasti.
nam et secularis iudex nullu[m] in eo
p[otes]t h[ab]ere iurisdictione[m] nec in crimi-
nalibus nec in civilib[us]. C. de epi[scopi]. et
cle. Autem. statum[us]. **A**. Ibi d[icitu]r.
Statuimus aut[em] ut null[us] ecclesiasti-
cam p[er]sona[m] in criminali ca[usa] uel civil[is]
li trahere ad iudiciu[m]ulare p[re]su-
mat p[ro]p[ter] p[ro]stitutiones impiales et
canonicas sanctio[n]es. Q[uo]d si fece-
rit actor a iure suo cadat iudica-
t[us]q[ue] n[on] teneat et iudex ex tunc sit
iudicandi p[ar]te p[ro]uator[um]. Sancim[us]
aut[em] ut si qui clericis uel p[er]sonis ec-
clesiasticis iusticia[m] renegare p[re]su-
pserint tertio req[ui]siti suu[m] iurisdic-
tione[m] amittant. **B**. et ex de fo. compe.
seculares. l. 6. Nec cleric[us] potest
huic p[ri]uilegio renunciare. ut. j. re-
nunciatio 3. §. 3. Et hoc ipsu[m] videt[ur]
§. p[ri]m[us]. et. j. finis. §. 6.

2 **U**trum iudex possit aliquem iudi-
care sine actore uel accusatore. R[espon]d[etur].
¶ In l. 2. §. 2. q. 6. Cum iusticia
n[on] sit ad seip[su]m s[ed] ad aliu[m]. oportet
q[uo]d iudex inf[er]at alios duos iudicet. q[uo]d
q[uo]d fit cu[m] v[er]u[m] e[st] actor et alius reus.
¶ In criminalib[us] n[on] p[otes]t aliquem co[n]-
t[ra]nare nisi habeat accusatore[m]. et
de accu[satione] si legit[ur]. Nihilominus
t[ame]n interd[u]m infamia habet locu[m] ac-

cusatoris. et de accu[satione] euidentia. et
tunc e[st] p[re]cedendu[m] ad inq[ui]sitione[m]. ut
§. inq[ui]sitione[m]. §. 2. et 3.

Utrum iudex possit aliq[uo]d accipe-
re a p[ar]tibus. R[espon]d[etur]. ¶ In l. 1. c. 1. ay. Ordinarij
iudices n[on] debet p[er]tere aut recipe-
re a p[ar]tibus etiā expensas. cum p[ro]p[ter]
iusticia[m] tenenda[m] habeat suas p[ro]ui-
siones. s. ne d[omi]n[u]s sup[er]ius querit p[re]-
sto crasset. d[icitu]r. 86. n[on] satis. 23. q. i.
mulitare. in fi. Nec credo q[uo]d etiam
sp[eci]e oblata debeat recipe[re] p[ro]p[ter] su-
spitione[m] vitanda[m]. Ab alijs p[ro] en-
cenia sp[eci]e oblata ac etiā modera-
ta recipe[re] p[otes]t. d[icitu]r. 18. et eulogij. ff.
de offi. p[ro]con. sol[et]. **A**. Ibi d[icitu]r.
Ad in totu[m] encenij abstinere debet.
p[ro]c[ur]ator s[ed] modu[m] ad iudicem. ut neq[ue]
modu[m] se in totu[m] abstinere nec quare
modu[m] encenij excedat. N[on] val-
de inhumanu[m] e[st] a nemine recipe[re]. s[ed]
passim viliissimu[m]. et p[ro] o[mn]ia auarissi-
mu[m]. Nec etiā notant[ur] in su. con. l. 2.
et. ti. §. q. i. 4. **B**. Iudex etiā re-
legatus nihil recipe[re] p[otes]t a p[ar]tibus
nisi forte esculentu[m] uel poculentu[m]
ex mera liberalitate oblatu[m] quod
paucis diebus p[re]sumi possit. uel nisi
moderatas expensas. cu[m] ipsu[m] p[ro]p[ter]
causam sibi co[m]missam p[er]tingit et
suu[m] domiciliu[m] p[ro]ficisci. ita q[uo]d i ipsi[s]
expensis n[on] excedat modu[m]. nec eri-
gat plus ab vna p[ar]te q[uam] ab alia. et q[uo]d
p[ro]p[ter] expensas habeas nisi causa
requirat occasione[m] p[ro]ficiscendi n[on]
assumat et si litigantes fuerint no-
tabiliter paupes etiam p[ro] expensis
nihil ep[er]gat. et de rescrip. statutu[m].

Si sup. l. 6. Assessorē nō accipiat
 nisi eo indigeat. alioqn de suo pro-
 priotenes puidere ei. Sed si indi-
 geat assumat neutrius suspectū. 7
 ei de cōpetenti salario moderato
 ab eo faciat a partib⁹ puideri. Mo-
 derato salario refrenet. nec cū eis
 nec cū assessore lucrū pncipet. 7 si
 ptra hec reciperet. ad restitutionē
 tenet 7 non pdest remissio. **A.** s.
 eorū quibus faciēda est restitutio
 quin teneat ad integrā restitutio-
 nē. ut in. c. de quo statim. **B.** ut in
 dicto. c. statutū. Sicut dōz refrena-
 re nūcios 7 officiales quoscunq.
 4. **Q**uid si iudex iuste iudicauit
 R. fm Ray. Si sciēt male iudica-
 uit. puta timore. cupiditate. odio.
 amore. uel alia quacūq. causa. te-
 netur leso p se ad omne interesse.
 nisi posset inducē illū p quo tulit
 sniam ad plenariā restitutionē. C
 de pena iudi. l. vlt. xi. q. 3. quat nōz
 Et fm leges multas alias penas
 debet sustinere. Debet etiā pter re-
 stitutionē imponi ei pnia tanq̃ p
 grauissimo crimine. xi. q. 3. q. cūq.
A. Hoc enī graui⁹ ē rapina sim-
 plici. qz auctoritate diuina abutē-
 do pter iniuriā. p rimi vēi in bono-
 rat. fm Al. 7 i. sū. con. eo. ti. q. 131.
 Etiam si sit iudex ecclīasticus.
 Adhuc al. multipliciter punif. ut
 i. iudex 2. §. 2. Si pō p i g rantiā
 iniuste iudicauit. tenet fm leges
 leso in q̃tum tonū 7 equū videbit
 religidi iudicātis. ff. de va. 7 exor.

cogni. l. vlt. In iudicio tñ aie te-
 net ut in p casu si in culpa fuit. s.
 quia scuit uel scire debuit se in suf-
 ficientē 7 iudicare talem cām pro-
 sumpsit. Et idē si erat sufficiens s
 neglexit studē 7 videre qd debuit
 Adius tñ agendū cum isto est q̃
 cū illo qui sciēter fecit. Et addit h
 Al. q. si iste ignorās fuit delegat⁹
 7 necessitate obediētie male iudi-
 cauit s tñ bona fide 7 de p silio peri-
 tor non tenetur. **A.** Tenet autē
 ad restitutionē si in petendo p silium
 fuisset negligēs aut culpabilis fm
 eūdem Al. 7 glo. Ray. in dicta. q.
 131. vbi etiam habet quod statim
 sequit. **B.** Et idem dicit Ray.
 si talis iudex tulit iniquam sniam
 receptus p assessore talem q com-
 munitur sufficiens putabatur. **A.**
 Ray. ut patet vbi s nō videtur lo-
 qui de delegato tñ. s gnāliter de
 omni iudice. **B.**

5. **Q**uid si iudex accepit pecuniā
 ut male iudicaret? R. fm Ray.
 Non solū punitur ut s. in prece-
 denti. §. dictum est. qz sciēter ma-
 le iudicauit. sed etiam pecuniā sic
 receptā tenetur restituere. nō ei q
 dedit. cum turpiter dederit s ei in
 cuius iniuriā recepit. i. q. i. i. i. m. 9.
 7 ar. i. 4. q. 4. si quis in attrio. ff. de
 calum. l. generaliter. §. illud. **A.**
 Idem in sū. con. eo. ti. q. 132. Et h
 verum in foro iudiciali. Secus in
 pñiali i quo nō succedit obligatio
 nisi ad solū interesse. 7 nō ad pñā
 nisi precesserit iudicialis sentētia.

al' pena nō debet i forō pñe. ut di-
cit glo. iz. q. 2. frañitas. Hec etiā
sentit glo. Ray. ut pz i sū. con. eo.
ti. q. 140. Et ut ibi pz fm Al. hoc
casu dicendū ē de hac pecuniā idē
qd de alio turpi lucro.

6 **Q**uid si accepit pecuniā ut iu-
dicaret uel etiā ut nō male s̄ bene
iudicaret? R. fm Ray. Tenetur
restituere ei q̄ dedit. A. nisi redi-
set ut animū iudicis sub spe recti
inclinaret. 7 ita indirecte 7 tacite
intēdebat ipsū corrūpe fm eūdē.
ut in dicta. q. 140. B. qz cum ex
officio suo teneret grati iudicare
7 bñ. turpi accepit 7 crimē p̄cus-
sionis cōmisit. Et idem dico si ex
aliqua cā oportebat eū nō iudica-
re. 7 nihilomin⁹ ut nō iudicaret ac-
cepit aliqd. i. q. i. iustem⁹. et. c. lege
iulia. et. c. venale ius. A. Al' in-
cipit. uel. 7 sequit' immediate post. c.
lege iulia. B. ex de symo. nemo.
Et Aug. xi. q. 3. Non licet iudici
vendē iustū iudiciū. 7 si liceat ad-
uocato vendē iustū patrociniū 7
iuris p̄sulto iustū p̄siliū. A. Hoc
bñ ea. q. c. nō licet. Et p̄dictis con.
Al. ut pz i dicta. q. 139. et. q. se. B.

7 **Q**uid si iudex tenetur 7 nullo
mō vult iudicare. 7 ppter h̄ amit-
tit aliquis ius suū? R. fm Ray.
Tenet' restituere totā litis estina-
tionē ei qui ppter h̄ est lesus. 23. q.
2. dñs. et. q. 5. administratores. in
Auten. ut diffi. iudi. §. p̄lt. A. Cō.
Al. ut in sū. con. eo. ti. q. 14. i. B.

8 **U**t iudex possit penā reo tota

litē relaxare. R. fm Al. 2. 2. q.
107. Duplici rōne impedit' iudex
ne reum a pena absolueret possit. p̄
quidē ex pte accusatoris ad cuius
ius qñqz p̄tinet ut reus puniatur.
puta ppter aliquā iniuriā i ipsum
cōmissam. 7 huiusmodi relaxatio
nō est in arbitrio iudicis. qz tenet'
vnicuiqz ius suū reddere. 2. modo
impedit' ex pte rei publice ad cui⁹
bonū p̄tinet q̄ malefactores pu-
niant. S3 tñ q̄tum ad h̄ differē-
tia ē inter inferiores iudices 7 su-
premū. s. principē cui est plenarie
pt̄s publica cōmissa. Iudex enī
inferior nō bz pt̄atem absoluendi
reū a pena p̄tra leges a supiore s̄
bi positas s̄ p̄nceps q̄ bz plenam
potestatē in re publica poterit reū
licite absolue si hoc rei publice vi-
derit expedire 7 passus iniuriā no-
luerit remittere. habz tñ locū mīa
iudicis. put in se. §. dicit'. in fi.

9 **U**t iudex possit penam dimi-
nuere. R. fm Hosti. Reo cōdicto
si in iure certa pena inueniat' illa
imponi debet. al' arbitrio suo com-
mittit'. C. de vi. pub. ul' p̄ua. l. f. uos
in fi. 7 ex de trasac. c. vlt. tñ in hu-
maniorē ptem debet semp declina-
re 7 sic mitigare maxie cū cā sub-
est. puta qz nō ex proposito s̄ casu
culpa cōmissa fuit. ul' quia iniuria
effectū nō habuit. uel ppter etatē
puerilē aut etiā senilē 7 huiusmodi
de quib⁹. §. pena p̄. §. 3. et. 4. A.
Benefacit ad hoc dictum. c. fi. de
transac. B. Et intelligēdū ē fm

257
Lto. vbi s. q. misericordia iudic
bz locū solū in his quecius arbi
trio relinquūtur. circa q. vide. j. p.
na p. s. an p. t. **A.** Ad b. vident
irēdere q. habent i. sū. con. eo. ti. q.
146. vbi etiam dicit. In cōordina
rijs aut tūc dicit p. na dimini ut
augeri. cū iudex nō seruat id qd in
talibus seruari cōsuevit. **B.**

io **U**trum iudex possit penā augere.
R. Augenda ē pena aliquā ad ter
rore aliorū qui p. omi sūt ad culpā.
q. multis crassantib. opus ē exē
plo. ff. de p. laut. facta. s. vlt. **A.**
Idem in dicta. q. 146. **B.**

ii **U**trum liceat iudici iudicare
p. p. b. a. p. t. r. a. v. r. i. t. a. t. ē. q. u. a. i. p. s. e.
nouit. **R.** s. cōm. Lto. 2. q. 41.
Iudex in iudicādo. magis d. s. q. s. e. q.
legitima documēta p. instrumēta
7 testes 7 alia huiusmodi q. s. id qd
ipse nouit tanq. p. u. a. t. a. p. s. o. n. a. Ex
bactū p. u. a. t. a. c. o. g. n. i. t. i. o. p. o. t. i. n. u. a. r. i.
ut districtius discutiat p. b. a. t. i. o. n. e. s.
inductas. ut possit eaz. r. e. f. e. c. t. ū. i. n. u. e. s. t. i. g. a. r. e. Q. si eas non p. o. t. r. e. i. u. r. e.
repellere. d. s. eas in iudicādo s. e. q.
Dicit etiā Lto. 2. q. 64. q. si
alijs quē scit iudex innocentē fal
sis testibus cōuincit ut occidat si
iudex nō p. o. t. i. n. u. e. n. i. r. e. o. c. c. i. d. a. t. l. i. b. e. r. a. d. i. i. n. n. o. c. i. e. n. t. e. d. s. e. ū. a. d. s. u. p. i. o. r. e. m.
mittere iudicandū. Si aut neq. b.
p. o. t. nō p. e. c. c. a. t. s. i. m. a. l. l. e. g. a. t. a. f. e. r. e. n. s.
s. n. i. a. m. q. nō ipse occidit eū sed illi
q. eū asserunt no centē. Con. p. e. 7
Ray. **A.** Al. aut dicit q. ex quo
iudex scit negocij veritatē eū suis

circūstantijs. i. p. o. s. s. i. b. i. l. e. i. u. d. i. c. a. t. q. n.
aliquā viā iuris inueniat q. l. i. t. e. r. e. t.
i. n. n. o. c. i. e. n. t. i. u. m. n. i. s. i. s. i. t. e. x. i. m. p. r. u. d. e. n. t. i. a. u. e. l.
negligentia iudicis. Et posito q.
nullā viā inueniat p. q. u. a. e. ū. l. i. b. e.
rare possit. nec actorem nec testes
possit mollire q. r. e. s. i. s. t. a. t. a. c. ā. r. e. b. e. t.
p. t. e. s. t. a. r. i. s. e. n. d. h. r. e. p. s. c. i. e. n. t. i. ā. p. d. e. i. m.
nandi eū. q. s. c. i. t. e. ū. i. n. n. o. c. i. e. n. t. e. 7 b. o. c.
certis indicijs. ostendat p. b. a. b. i. l. e.
ita q. c. o. i. t. a. s. nō scandalizet 7 sic
absoluat eū a suo iudicio p. t. a. t. e. m.
relinquēs eis ut referāt crimē ad
supiorem si voluerint siue agat r. e.
b. s. i. u. e. r. e. p. s. o. n. a. B. lo. aut Ray.
dicit q. non videt tūc q. talis ad
supiorem mittat. nec credit b. faciē.
dū esse b. p. o. t. i. u. s. r. e. b. e. r. e. t. o. i. a. m. a. l. a.
tolerare q. s. i. n. o. c. i. e. n. t. e. s. c. i. e. n. t. e. a. d. m. o. r. t. e. m.
uel ad mutilationē cōdēnare
uel etiā exponere p. d. e. n. a. n. d. u. m. Et
dicit etiā q. iudicē in b. casu cōdē.
nante nō auderet a p. c. t. o. m. o. r. t. a. l. i.
excusare. Itē dicit. Credo etiā q.
iudex inferior q. s. c. i. t. v. e. r. i. t. a. t. e. nō d. s.
p. d. e. n. a. r. e. i. n. n. o. c. i. e. n. t. e. e. t. i. ā. s. i. p. c. i. p. i. a. t.
ei a supiore iudice. Idē nōt. Hico.
de l. y. r. a. E. r. o. 23. Nec est cōtra e.
r. e. o. f. f. i. r. e. l. e. p. a. s. t. o. r. a. l. v. b. i. d. i. c. i. t. q. o. r.
dinarus d. s. e. p. e. q. u. i. s. n. i. a. m. l. a. t. ā. a.
r. e. l. e. g. a. t. o. a. d. m. ā. d. a. t. ū. e. i. q. u. i. s. i. d. ē.
ordinari. s. c. i. a. t. i. l. l. ā. e. s. s. e. i. n. i. u. s. t. ā. n. i. s. i.
possit obtinere ab eodē r. e. l. e. g. a. t. o.
ut ab hoc onere absoluat. q. l. o. q. u. e.
i. b. i. r. e. c. i. u. i. l. i. b. u. s. c. a. u. s. i. s. 7 e. c. c. l. i. a. s. t. i. c. i. s.
v. b. i. n. u. l. l. u. s. p. d. e. n. a. t. a. d. m. o. r. t. e. m.
7 i. d. e. o. nō e. s. t. i. b. i. t. a. n. t. ū. p. i. c. u. l. ū. s. i. c. u. t.
i. c. a. s. u. p. p. o. s. i. t. o. p. r. o. b. o. p. t. i. m. e. f. a. c. i. t.

c. inquisitioni. et re sen. exco. Ad dictū etiā. c. pastoralis. pōt dici q loquens nō in cognitiōe seu cōdemnatione s in causē executiōe 7 circa ea q nō sūt tātū p iudiciū. Et p dicitā nōn in sū. con. eo. ti. q. 14 p. **B**

12 **E**t rū iudex laicus possit iudicare re clerico. R. nō pōt. s si eū vocat d3 p uari officio iudicandi. xi. q. i. in oltra. **A**. Melius videt facere Auten. statum. re qua. j. **B**. nec snia valebit. et re iudi. at si clerici. 7. c. cū nō ab homine. d3 etiā q eū vocari fecit d3 amittere causam. Intellige p sniam. 7 rebz excoicari. ut i dicto. c. in oltra. Idē etiā patet. C. re epis. 7 cle. Auten. statum. Et p m hosti. ex sola vocacione ex q clericus tractus erit. adū sarius patiet p dicitā p nā. xi. q. 3. placuit. et et re exco. p la. grauē Iudex pō non patiet predictā p nā. nisi iudicauerit. uel forte solū citra litis ptestationē locus ē p mētie. **A**. Certe videt q in his casibus ipso iure pna iroget. ut in dicta Auten. statum. 7 patz s. s. p. in additione. **B**. De materia huius questionis bates hic s s. 2. 7. j. snia. s. 5.

13 **E**t rū minister peccet exequendo snias iudiciū ptra innocentem. R. p m Tho. 2. 2. q. 64. in fi. Si snia pmet intolerabilē errorē. minister nō re bz ote dire. Al excusa. rētur carmifices q martyres occiderūt. Si aut non cōtineat manifestam iniusticiā. nō peccat pceptū

exequēdo. qz ipse nō baret discutē sniam supioris. nec ipse occidit s iudex cui misteriu addibet. Et intelligit Ray. qz si ipse mister sciat q p dēnatus innocēs ē. non debet exequi mādātum iudicis. secus si dubitat. tūc enim excusat ote diē. do. xi. q. 3. qd s. 23. q. i. qd culpaf. **A**. Con. cū Ray. Al. ut i sū. con. eo. ti. q. 150. et faciūt ad ea que dicta sūt s. s. xi. in additione. **B**

Iudex i. re iudice eccliaſtico. Et hic aduertendū q psona eccliaſtica pōt iudex eē 7 cās ventitare 7 iudicare inē subditos in quibz iurisdictionē baret. pfer. tūm clericos. xi. q. i. c. p. et. c. ex p. rientiē. et re fo. cōp. p totū. Et nisi eccliaſticus nō pōt exercere iurisdictionē nec baret eā in clericū. ut s. iudex p. s. 2. Nec clericus pōt huic iuri renūciare. Et qd si re facto renūciat. b. j. renūciatio 3. s. 3. et. 4. De hac questione clare habes s. iudex p. s. p. l.

Et iudex eccliaſticus. **A**. ordinarius siue delegat. ut m. c. cum eterni. re quo. j. **B**. q ptra iusticiā in grauiamē alteri pōtis in iudicio quicq facit p grām uel per fortes. puta p pccūniā. suspensus ē p annū ab executione officij. 7 d3 p dēnari ad estimationē litis pti quā leſit. 7 si suspēſione durāte in gesserit se diuiniſ fit irregularis 7 nō nisi p pāpam poterit literari. et re sen. 7 re iudi. cū eterni. l. 6.

Et adde hic qd̄ h̄r. j. symonia p̄. §. 25. qui incipit. Quid si datur.

2 **E**st aliquid p̄tinet cognitio ad iudicem ecclesiasticū si iudex laicus tenet malefactorē qui dicit se clericū et petit remitti ad curiā ecclesiasticā. uel ipsa curia petit eum et ipse iudex denegat. R. Ad iudicem ecclesiasticū p̄tinet cognoscere. qz de re agit sp̄iali siue ecclesiastica. sed debet vocari iudex secularis uel alius cuius interest. ex de sen. erco. si iudex. li. 6.

3 **S**ed quod p̄cedit in dicta questione. R. Si notoriū est qd̄ ille sit clericus q̄ tali p̄uilegio gaudē debeat. statim absq̄ alia cognitione rebus reddi. Qz si fama publica de h̄ est uel ipse p̄ clerico coiter habebat. uel se p̄ nō gerebat p̄ laico. et rephensus fuit cū tonsura et habitu clericali. d̄z etiā reddi in p̄tineti. Ad d̄ dico sine cause cognitione s̄ ante cause cognitionē de clericatu. ita tñ qd̄ p̄bandi necessitate nō ipse s̄ adūsarius astringat. Si p̄o ante rephensionē p̄ laico publice se gerebat et p̄ tali coiter habebat. etiā si tpe rephensionis i clericali erat habitu. non est restituentū quousq̄ fidē fecerit de clericatu. s̄ tñ interim p̄tra eū. p̄cessus iudicialis q̄ fecerit. ex de sen. ex. co. si iudex. li. 6.

4 **Q**uicūq̄ impedit qn corā iudicibus ecclesiasticis delegatis uel ordinariis in causis q̄ ad eos p̄tinent illi q̄ p̄querūt possint iusticiā

obtinere. uel quicūq̄ cōpellit impetratores l̄rāz uel alios recurrētes ad forū ecclesiasticū in causis q̄ de iure uel antiqua p̄suetudine ad ipsū p̄tinet ad resistendū uel ad litigandū de eis in foro seculari grauando iudices ecclesiasticos uel impetrātes uel litigātes siue litigare uolētes corā eis. uel grauando p̄ in quos ipsorū. seu capiēdo res ecclesiasticas talium uel quocūq̄ alio modo. Itē qui ad p̄dicta darent auxiliū. consiliū. uel fauorē. oēs tales ipso facto sūt excoicati. ex de imu. ec. c. qm̄. li. 6. **E**t ibi addit qd̄ a dicta excoicatione nullaten⁹ absoluant. nisi tā iudici curi cognitio fuerit impedita uel iurisdictio usurpata. q̄ p̄ti q̄ p̄turbata fuerit in p̄secutione sui iuris de iniuria dānis exp̄sis et incesse prius integre satisfecerint.

5 **E**trū iudex ecclesiasticus possit iudicare de subditis laicorū principū et de ipsis p̄ncipib⁹. R. Discrepanus rōne p̄ccati efficit de foro ecclie. Jere. p̄. Ecce constitui te sup gentes et regna etc. extra de iudi. nouit. Ideo si iudex laicus negligit facere iusticiā de subditis p̄t iudex ecclesiastic⁹ cōpellere illū ad tenendū iusticiā uel supplere defectū eius cognoscēdo de causa. et sic de illius subditis iudicare. ex de fo. compe. ex transmissa. et. c. licet. et. c. ex tenore. 23. q. 5. administratores. De papa p̄o quomodo possit in principis seculares habere

7. papa. §. 4. p. fi. **A**. Iste. §. incipit. Quorū sūt casus. Predicta etiā notat in sū. con. l. p. ti. §. q. 13. **B**. Quā iudex ecclesiasticus puta ep̄s habet etiā iurisdictionē tpālē quōd exequat b̄r s. ep̄s. §. 1. **A**. q. incipit ep̄s qui in aliq. 7 ē. §. 9. **B**. 7 s. homicidiū 2. §. p.

Utrū iudex ecclesiasticus possit iudicare de infidelib⁹. R. p̄m Ray. Directe nō iudicat de his q. foris sūt. s. aliquas religiois regulas eis imponēdo. s. indirecte iudicat subtrahēdo xp̄ianos ab eorū coio. ne. ut p3 de iudeis s. iudeus p. §. 4. Itē iudicat de his si loquūtur p̄tra xp̄m ut ibidē. §. 5. Itē si attēptant subuertē fideles. s. iude⁹ 3. §. fi. **A**. Breuiter iudicat in oib⁹ bus ad defensionē fidei p̄tinētib⁹ ac etiā ad relictōrū correctionē q. ad infideles seu tpālī iurisdictioni subiectos. ar. C. de iudeis. l. iudei Romano.

Iudiciū. Quid est dicere cū d3 pcedi simpliciter sine strepitu 7 figura iudicij? R. Tūc nō oportet q. necessario exigat libell⁹ uel litis p̄testatio. Pōt etiā iudex pcedere tpe feriarū ob necessitates hominū indultarum. Amputet dilationes q̄tum pōt. exceptiōis. appellatiōis 7 dilatiōis frustatorias repellēdo partium aduocatorū 7 pcuratorum iurgia repellat. refrenet multitudinem testium. s. p̄batiōes necessa-

rias 7 defensiones legitimas recipiat. S3 nō debet p̄p̄ h̄ excludi citationes. iuramentū de calūnia ul' malicia uel de veritate dicēda. Est etiā in ipso līt exordio p̄titio faciēda p̄ p̄e agētis siue etiā rei si voluerit. 7 s. in scriptis uel vobis mor redigenda in actis. Pōt etiā iudex diē certū 7 terminū assignare. **A**. s. simul vtriq. p̄ti. ut i. cle. sepe. de qua. 7. **B**. ad dandū positiones 7 articulos 7 ad exhibendū oīa acta 7 munimēta q̄bus p̄tes vti volūt i. cā. nisi aliud tēptiū volūtate procedat. eo semp saluo q. q̄ncūq. fieret remissio p̄ testib⁹ producēdis possint etiā istrumēta produci. **A**. assignatiōe dicri terminandō obstāte. ut ibi. **B**. Item iudex ex officio siue ad alteri p̄tis instātiā pōt inrogare quālibet p̄tem vbiūq. eq̄tas suadebit. Itē pōt sniam ferre in scrip̄ citatiōis p̄tib⁹ l3 nō pemptorie stādo 7 sedēdo 7 si ei videbit p̄clusiōē nō facta. **A**. p̄t ex p̄titiōe 7 p̄bat⁹ 7 alijs actitat⁹ in cā fuerit faciēdū. ut ibi. **B**. Et si etiā in p̄missis casib⁹ solenis ordo iudicij in toto ul' in p̄e nō p̄radicētib⁹ p̄tib⁹ obfuet valebit. Hec oīa in cle. sepe. de v. sigl. **P**rocedi potest simpliciter 7 re plano in causis super electionib⁹ postulatiōibus uel p̄uisionibus 7 super personatibus canonicis uel p̄tendis 7 beneficijs quibuscūq. 7 super reuicis m̄rimonijs 7 vsurj 7 ea tangētib⁹

ut in ele. dispendiosam. ex eo.
2 **Q**uatuor modis puerit bu-
manū iudiciū. s. timore. cupidita-
te. odio. et amore. An plus. Qua-
tuor ista timor odiū dilectio cen-
sus. Sepe solēt hominū rectos p-
uertere sensus. xi. q. 3. quatuor.

3 **M**ulieres ad iudiciū non pnt
euocari uel trahi cā testimoniū ul'
alia quacūq; cā qm iure nō expri-
mit. A. s. uiuere. ut i. c. mulieres.
de quo. j. B. S. cū necessarium
fuerit testimoniū eay. fiat ut dicit
j. testis p. s. 3. Al' eūritū quicqd
fit. ex eo. mulieres. li. 6.

4 **M**ulieres religiose pferim q te-
lent sub clausura morari non vo-
cētur ad iudiciū psonaliē ex qua-
cūq; causa etiam si relint. Al' to-
tū qd fit ptra est irritū. ex eo. mu-
lieres. li. 6.

5 **N**ō licet accusato i iudicio ne-
gare veritatē. ut s. accusat. s. 2.
De iudicio ferri candētis et aque
bullientis batres s. duellū. s. p. l.
Attū iudiciū vitandū sit ppe scan-
dalū. vide. j. scandalū. s. a n p l.

Iurare quid sit. R. s.
s. m. Tho. 2.
2. q. 89. Jurare est reum in
teste iuocare. et ē actus latricie. An
Jero' sup Math. Qui iurat aut
venerat aut diligit eū p quē iurat
A. Scdm Ray. s. o. et in sū. con.
li. p. ti. 9. q. i. Juramētū est affir-
matio de aliquo sacre rei attesta-
tione firmata. B

i **U**trū liceat iurare p creaturas

R. s. m. Tho. vbi s. Juramētum
pncipaliter refert ad ipsū reū cui
testimoniū inuocat. Secundario
aut assumunt aliquę creature nō
s. m. se s. in qdum in eis dīna veri-
tas manifestat. sicut iuramētū p euā-
gelii. i. p reū cuius veritas in euā-
gelio manifestat. et p sanctos qui
hāc veritatē crediderūt et observa-
uerūt. Alius est qd modus iuradi
p execrationē qm inducit creatura
aliq in qua diuinū iudiciū exerce-
atur. sicut solet qs iurare p caput
suū aut p filiū et b. Q. aut dñs p-
bibuit iurare p creaturas. ut patet
Math. s. intelligit pbitū ita q
eis exhibeat reuerentia dīna. sicut
iudei p angelos et creaturas iura-
bant. ut ait Jero'. Et eo mō puni-
clericus iurās p creaturas. 22. q.
i. clericū. et. c. si quis per capillū.
A. Con. glo. Ray. ut in sū. con.
co. ti. q. 6. B

Quid de his qui iurant p mē-
bra rei? R. Si ē cleric' debet re-
poni. Si laicus anathematizari.
22. q. i. si qs per capillū. Sed intel-
ligendū videt qm cū irreuerētia et
quasi blasfemia iurāt. An subdit
ibi. Vel alio mō blasfemia p reū
usus fuerit et c. Secus videt si cū
reuerentia. ut si p sanctū caput rei
iurarēt et b. A. Glo. Ray. dicit
s. intelligendū ē qm batel ex cō-
suetudine. Al' si qs aliqui iurat p
caput aut p oculos rei aut p alia
membra eius q in ceteris hoibus
nō censentur pia uel inuestita nō

credo qd peccet mortali. Ribal-
tos aut illos qui passim et assidue
iurant p membra dñi nō audeo a
peccato mortali excusare. et credo
blasphemā eē qñ quis iurat p mē-
bra dñi que in alijs hoib⁹ reputā-
tur inhonesta. ut in sū. con. eo. ti. q.
1. Tales n. fm leges puniūt vl-
timo supplicio sū cū sodomitis. in
Auten. ut nō lux. 3 nāz. coll. 6. B

3 **Q**uid si q̄s ex ipetu iurauit id
qd deliberate nō iurasset? R. fm
X. Seruare tenet si licitū est. A
Sufficit n. ad B qd sit obligatus
qd intēderit tē inducere in testem
illius rei quā dixerat. fm eūdē. ut
in sū. con. eo. ti. q. io. B

4 **E**trū vxor postq̄ p̄fessa est sa-
cerdoti de adulterio possit iurare
marito qd nō habet culpā. R. fm
X. Potius debet q̄libz mala tole-
rare q̄ B iurare. qz certa eē nō pōt
qd huiusmodi culpa sit ei dimissa.
et de pur. ca. c. accepimus. Idem
Ber. et Host. A. Idē in sū. con.
eo. ti. q. iz. B

5 **Q**uid si q̄s quia iurauit aliqd
facē qd ē veniale pctm̄ id cōmittit
illud? R. fm X. Hug. notauit
qd talis mortali peccat. nā ipia ē
pmissio q̄ scelē adimplet. zz. q. 4
i malis. Et subdit X. Ego credo
qd nō peccat nisi venialit. A. Hoc
pōt esse verū qñ ex iusta ignorātia
nesciebat illud eē qd iurabat. Al
secus. qz cū iuramēto B casu defi-
ciat iudiciū. equipatur p̄urio. zz.
q. 2. aiaduertendum. B

6 **Q**ui sūt illiq̄ nō admittūt ad
iurandū? R. fm Lto. z. 2. q. 89
Ad admittūt siue nō cogūt pu-
eri añ annos pubertatis. zz. q. 5.
pueri. vbi etiā dī qd si iurauerint et
pater ut audiuit statim p̄tradit.
imita sūt iuramēta. Itē nec al per-
iuri. zz. q. 5. p̄uuli. Item nō debēt
accedere ad iurandū nisi ieiuni p̄p̄
reuerētiā. zz. q. 5. honestū. A
Ibi pz qd B ē de suāsiōe et nō de
p̄cepto. B. Itē solēib⁹ dieb⁹ nō
ē iurandū p rebus tpalib⁹ nisi in
magna necessitate. extra de fer. c.
i. A. et hoc dictū est s. ferie. s. 6.
cum additiōe. B

7 **E**trū sacerdotib⁹ liceat iura-
re. R. fm Lto. vbi s. Ad licet eis
nisi p magna necessitate et utilita-
te. z. q. 5. si quis p̄sbyter. Et ponit
Ray. 1. casus in quib⁹ p̄nt et debēt
iurare. p̄mus ne defectu p̄bati-
onū aliq̄s ledať ul rē suā amittat
tūc. n. debet iurare et testificari per
modū qd ponit. j. testis 3. s. io. A
i. fm distinctionē ibi positam. B
Itē p fide. Itē p obediētiā. Itē p
pace. Itē p indēnitatē ecclie. qd ca-
sus pōt reduci ad p̄mū. Itē cū ab-
soluit ab excoicatiōe. Itē cū infa-
matus oī se purgare. Probant h
oīa extra de elec. significasti. vltra
mediū. z. 8. dist. de syraculane. et de
offi. or. ad rep̄mendū. z. q. 5. p̄lbr.
p. et z. A. Idē in sū. con. eo. ti. q.
is. B. Pōt iodie addi. 8. et. 9. ca-
sus. qz si sacerdos litiget siue i cā
spirituali siue alia debet iurare et

calūnia. similiter de veritate dicē-
da. et de iura. ca. si de calūnia. l. 6.
A. Vide q in his casib⁹ uel
similib⁹ oī iurari tactis sacro san-
ctis euāgelij. nisi ab epō q iurat
positis tñ s nō tactis. ut in. c. fi.
et de iura. ca. In alijs sō leuio-
rib⁹ sacerdotes nō tangūt euāge-
liū. s. interrogant p sanctā psecra-
tionē. dicto. c. si q s p sbyter. Et idē
videt i alijs clericis ut interrogē
p sanctam ordinationē. qz nec ipsi
sine magna necessitate debēt tan-
gere euāgelium. 22. q. 5. null⁹. **B**
S **U**trū si q s simplici iuret aliq
p ditione intelligatur. R. s. in hosti.
Multa p ditiones etiā si tacentur
intelligunt. Nā qñ iuro q faciam
aliqd. intelligit si deo placuerit. qñ
etiā si pape placuerit. qz semp eius
auctoritas uidet excepta. 25. q. 1.
c. vlt. s. u. ipsi nāq. Item si res in
eodē statu pmanerit. Nā si quis
gladiū deposuit apud me et fact⁹
furiosus repetit. non teneor reddē
etiā si iurau. 22. q. 2. ne q s. Item
intelligit si mibi fidē seruaueris.
Nō seruati. n. fidē nō est fides ser-
uāda. Nā si nō facis mibi qd p-
misisti. nō teneor. et de iure iurj. p-
uenit 2. et. c. sicut. Itē si iuro tibi
pecuniā reddere ad certū tempus
sē future numeratiōis. intelligit
si pecuniā mibi pri⁹ numeraueris
siue mutuauer. C. de nō nu. pecu.
indubitati. Itē si iuro tibi soluere
ad certū tēpus. intelligit nisi iudex
cōtrariū pciat. Nā ius superioris

250
semp uidet exceptū. et de iure iurj.
uenientes. s. p. ad fi. Similiter nisi
p te fuerim absolutus. et de iure
iurj. c. p. et. c. sicut. Itē si iuro tibi
dare dotē. subaudi si nuptie secu-
te fuerint. ut. ff. de iure do. stipula-
tionē. Itē si iuro tibi tanq regiu
epō. te deposito nō obligor. Idem
videt si tu tanq epus iuras mibi
restituere pecuniā quā mutuau.
Nā deposit⁹ nō teneberis. Qd de-
rū credo si in utilitatē ecclie pecu-
nia versa est. is. q. 6. alius. Item si
iuro stare mādatis tuis. p offensa
tibi uel tuis facta. intelligit nisi p-
cipias imoderatū. iniustū. impos-
sibile. uel h⁹. et de iure iurj. uenies
et. c. quintauallis. Con. Ray. ad-
dens q omnes tales ne res mate-
ria piurandi debēt petere auctori-
tatē ab ecclesia. ut colligit ex eisdē
decretalibus. Et con. L. bo. 2. 2.
q. 98. Item intelligit si facultas
siue possibilitas se obtulerit. aliter
nō imputabit. et de iure iurj. que-
relam. et. c. breui. Nā excusat ho-
minē necessitas siue impossibilitas.
Uex qui iurat pecuniā reddē ad
certum terminū et non pōt. consulit
Ray. q ante diē ueniens corā iu-
dice cedat bonis. et de solu. odo-
ardus. Itē si iuras mibi reddere
uinū uel bladū. subaudi eiusdē bo-
nitatē. ff. si cer. pe. L. cū quid. Itē si
iuro tibi dare filiā meā in vporē.
intelligit q bona fide latroabo ut
eā bateas. nec ad aliud obligor.
cū alicū factum p cise promittere

nō possim. et de spon. et lris. Item
si iuro alicui fidelitatem uel q non
ero cōtra eū intelligit ne pcurē ul
psentia q vitam uel membrū uel
res suas pdat. et si me offendat ul
punctos mihi potero me tueri. et
de iure iur. petito. et. c. ego. Et re
hoc iuramēto bates s. feudū. §. 6.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 18. **B**

9 **Q**uid si quis iurauit tenē ob
stigia in certo loco. nec hz ibi qd
comedat ul vnde soluat? R. s. m
hosti. Si tpe obligationis iā erat
non soluendo. teneb obstigia ser
uare. quia videt ad h se obligasse.
et querat victū manibus suis uel
mēdicādo. Sed si tpe obligatio
nis erat soluēdo et nūc reuenit ad
paupertatem tunc distingo. qz si est
talis qui possit mēdicare sine ve
recundia. dico idē qd prius. ar. 93
dis. diaconi. Sed si ē nobilis et in
dignitate tali subueniēdū ē iuris
bñficio. et de iure iur. querelā. et. c.
breui. **A** Idē in dicta. q. 18. **B**

10 **Q**uid si rebitor iurauit credi
tori se soluturū in certo termino et
impeditus nō pōt? R. s. m hosti.
Si qñ iurabat credebatur se nō pos
se soluere. uel nō batabat pbabilē
causam credēdi. tñc in vtroq ca
su piurat. qz in p reerat veritas. in
2. reerat iudiciū. Si nō ab initio
pbabiliter credebatur se posse solue
re. non periurabat. et si postea fecit
posse suū nō est piurus. S3 et mul
to magis excusaf si misit pecuniā
tpe rebiro sed casu pdita fuit. extra

de iure iur. querelā. 23. q. 8. si nul
la. et p se. dis. i. sicut. Qz si postea la
pso termino possit et nō solueret.
piurus esset. et de dolo et p. cum
dilecti. Con. Lto. 2. 2. q. 89. **A**
hoc videtur fuisse pncipale dictū
Ray. ut patet in dicta. q. 18. **B**

Quid si iuro aliquid generali
ter. nūqd ad spcialia teneor? R.
s. m hosti. Cū generalitas obscu
ritatem pariat. nō videor cogitab
se de his sup quibus spāliter iura
turus nō fuisset. et sic interpretā
dum est iuramentū s. m intentionē
iurantis quādo sine dolo qd iurat
Secus aut quādo ipse cū dolo ē.
et ille cui iuratur ē sine dolo. Igit
si emergat casus inopinatus de q
si cogitasset nullo mō iurasset.
nō teneor. Satis con. Ray. et X.
et etiā Lto. ut bates. j. iuramentū
p. §. 5. **A** Idē in dicta. q. 18. **B**

Quid de duobus bātētibz mē
suram cōmunitatis uel stateram
quā consueuerūt portare ad ven
tentes et mercedem recipere. si iura
uerunt sibi inuicem de cetero non
portare? R. s. m X. Etiam si ex
hoc multum dānificati sint. puta
quia prouisi est de alia mensura.
non pñt auctoritate ppria venire
p iuramentū. nisi forte ex b ad ex
tremā necessitatē renemēt. nec villo
mō possent bñe vnde viuerēt. Eps
tñ absq tāta necessitate posset b.
modi iuramentū in meli cōmuta
re. cū nulli sit vtile et aliq b dāno
sū. **A** Idē in sū. con. eo. ti. q. 19. **B**

Sed si vn⁹ p⁹dictor⁹ piurat nūquid
ale p⁹dictor⁹ poterit venire iuramē
tū? Dicendū q^d si intēdebat iurare
sub p⁹dictōe. s. si alter non portaret.
tūc altero portante nō tenebit. Si
autē absolute iurauerit tenebit. De si
nescit quōd iurauerit uel intenderit.
tunc si emolumentū mēsure sit cō
amto⁹ vno piurāte reliqu⁹ nūlo
minus tenebit. cū nullū ex hoc ei fiat
p⁹iudiciū. Si autē emolumentū ē so
lū ei⁹ q^d portat. tūc benign⁹ interpre
tandū ē. s. q^d nō seruātū fidē nō p
miserit cū suo dāno et lucro alteri⁹
Nā gnālic⁹ fm Hosti. et Ber. si duo
sibi ad inuicē aliqd iurauerint. vno
non seruāte nec ali⁹ tenebit. ex eo. si
cit. 3. in si. nisi q^d iuratum ē eēt in
bonorē dei. ut si iurauim⁹ q^d dicere
mus psalteriū vnū pro inuicē ut ut
certā elemosynā dārem⁹. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 36. et 37. **B.** Et
de h⁹ ultimo bates b. j. s. an⁹ p⁹te. in
fi. et vide. etiā. j. iuramētū 2. s. 2.

13 **C.** Nūquid pagan⁹ q^d iurat per falsos
deos ut creaturas nō concessas te
neat? **R.** fm Ray. Dico q^d cū iura
uit peccatū cōmisit in iurādo. sed si
modo non seruāt fidē p⁹missam ad
dit peccatū pctō. 22. q. i. mouet te.
Con. Inno. Hosti. et Lto. 2. q. 2. q.
98. et addit q^d licitū ē recipere iura
mentū eius q^d parat⁹ ē p⁹ falsos de
os iurare. nō tñ licet eum inducere
ad hoc q^d p⁹ falsos deos iuret. Con.
De. et Inno. **A.** Idem in sū. con.
eo. ti. q. 28. et se. **B.**

14 **C.** Quid de eo q^d cōpulsus ē p⁹ me

tum iurare se aliquid daturū et bu
iusmōdi? **R.** fm Ray. Talis q^d tal
cūq^d fuerit metus nihilominus ob
ligatur dūmō sit de re licita. Sec⁹
de illicita. ex eo. si p⁹o. ex q^d me. cā.
ad audientia. tñ qui sic iurauit po
terit ab episcopo petē ut cogat illū
absoluere eum a iuramento. ex eo.
ex administrandis. Si h⁹ impetrare
non pōt soluat et postea repetat. q^d
licet iurauerit soluere. nō tñ iurauit
non repetere. ex eo. debitorēs. et di
cto. c. ad audientiam. De si etiam iu
rauit non repetere tunc tenet ec
clesie fm formā euangelicā. ut ec
clesia cōpellat illū ad restitutionē.
Si p⁹o iurauit q^d non tenūciaret.
tale iuramentum est illicitū et ideo
non seruandum. ex eo. quēadmodū
Con. Lto. 2. q. 2. q. 89. et De. et In
no. et Ber. **A.** Idem in sū. con. eo.
ti. q. 30. vbi etiam addit fm Hosti.
q^d cum quis iurauit non tenūciare
ecclesie tñ tenūciare potest. dūmō
hoc faciat p⁹ncipaliter intentiōe sa
lutis fraterne. **B.** Similem casū
bates. j. vsura. 6. s. 1. Quid si dñs
facit familiam suam iurare q^d reue
labunt ei si quem sciunt uel audi
unt subripuisse de bonis suis. vide
s. familia. s. fi.

15 **C.** Quid si quis audit aliquem iu
rare illud quod audiens scit falsū
esse? **R.** fm Ray. Sufficit audie
ti et tenetur ut indicet illis q^d magis
possunt proficere q^d obesse p⁹iuro si
ue enī corripiēdo siue pro eo orān
do. 22. q. 5. h⁹ videtur.

- 16 **Q**uid si clericus iurauit se seruaturū statuta in ecclesia sua edita 7 postea fit nouū statutū? R. fm Tho. 2. 2. q. 98. Non tenetur ex iuramento seruare futura nisi intēderit se obligare ad oīa pterita 7 futura. tenetur tñ ea seruare ex vi ipsa statutorū. Qz si talis clericus promisit p prius presbitū iuramētū seruare illud statutū qd postea factū ē iterū non est obligat⁹ ex iuramēto. ex eo. clericus. Et idem intelligendū est de eo q fit nou⁹ ciuis alicui⁹ ciuitat⁹. 7 iurat seruare statuta. Con. Ray.
- 17 **Q**uid si aliq dñi epales. uel clerici. aut prelati iurāt seruare statuta 7 cōsuetudines alicui⁹ loci uel ecclesie. 7 int̄ illa sūt aliq illicita. im. pōssibilia. uel libertati ecclesie obuiātia? R. Si iurantes h sciūt. nō debuerūt sic generalit̄ iurare. nec sūt aliqten⁹ huiusmodi iuramēta seruāda. s. solū alia. Similit̄ etiā si nesciunt. nō sunt seruanda. qz nō tenent ad illa. ex re iure iur. ptingit. li. 6.
- 18 **U**trū ille cui iurādo aliqd pmit. tis possit relaxare iuramētū. R. fm Tho. 2. 2. q. 89. Nō pōt pmittere aliquid alteri sub iuramēto duplici. Uno mō qsi prinēs ad utilitatem ipsi⁹. puta si sub iuramēto pmittat se seruaturū ei uel pecuniam daturū. 7 a tali pmissio pōt absol. uere ille cui pmissio facta est. Intelligitur enī ei soluisse pmissū qñ fecit de eo fm eius uolūtatē. Alio mō pmit. tit qd alteri qd p̄tinet ad

honore dei uel utilitatē aliorū. puta si aliquis cū iuramēto pmittit ali. cui se intraturū religionē uel aliqd opus pietatis facturū. 7 ille tñ cui pmittit non pōt absolvere pmit. tē. qz pmissio non est facta ei pncipalit̄ sed deo. nisi forte sit interposita p̄dictio. s. si illi uidebit⁹ cui pmit. tit. uel aliqd aliud tale. Con. hosti. 7 Ray. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 35. B.

19 **Q**uid si venditor aliq⁹ iurauit non venire cōtra uenditionē. 7 nūc dicit se receptū ultra dimidiū iusti precij. nūqd debet audiri? R. fm Ber. Si maior est. nō credo q audietur. Secus si minor. qz per tale iuramentū non excludit nisi bñficiū etatis. non autē q renūciat iuri coi. Uñ pōt agere ad supplemētū precij uel ad rescindēdā uenditionem. fm illud ex re emp. 7 ven. cū causa. A. 7 ibi b. nōt glo. nōt etiā 7 in sū. con. eo. ti. q. 41. B. Quid de puella que iurauit nō habere regressū ad bona paterna. s. qd eet cōte cōtēra. habet s. d. s. §. 3. Act si vxor iurauit nō s̄uenire alienationi dotis. ibidē. §. 4. Mulier circa hanc materiā habent h statim c. iuramētū s. et 2. et. j. p̄iurū.

Iuramētū j. coiter. Que causa instituti. onis iuramētū? R. fm Ray. Duplex est causa. Una ppter infirmitatem non credentiū. n̄puta cum alicui suadet⁹ aliquod bonum 7

non credit verbo simpliciter introdu-
ctū est q̄ possumus iurare. 22. q. 1.
non est contra. 7. c. si peccatū. Alia
causa fuit pmissiua. s. ppter euitan-
dam idolatriā. ppter quod conces-
sū fuit iudeis iurare per. xpi. ne iu-
rando per creaturas in idolatriam
inciderent. 22. q. 1. considera. Est g̃
iuramentū licitū 7 meritoriu q̄
per ipsū propius subuenitur. Un-
in ps. Dñe quis habitabit in tate-
naculo tuo. 7 sequitur. Qui iurat
primo suo 7 nō recipit. A. Idē
in sū. con. li. p. ti. 2. q. 3. B. Non
tñ est assuescendū ad iuramentum
ppter piculū piuri. ppter quod non
nisi ob necessitatē uel utilitatē est
iurādū. 22. q. 1. lita g̃. Et sic intelli-
gendū est q̄cūq; iuramentū inue-
nitur prohibitū. A. s. q. sp̄ intel-
ligitur prohibitū nisi rationabilis
necessitas urgeat. eē de iure iur. 7 si
p̄ps. 7 notat Rico. de lyra sup 20.
c. Ero. B.

i Quot sūt sp̄s iuramenti? R.
fm Ray. Due. Hā aliud ē asserto-
rium. ut cū iuraf de p̄nti aut de pre-
terito. puta sic esse uel nō esse. Aliud
ē pmissoriū. s. de futuro. ut cū aliq; iurat
aliquid se daturū uel facturū.
Idē Tho. i. 3. sūiaz. dist. 39. 7 22.
q. 89. Et addit q̄ h̄ aliqñ sūt sim-
plicia. ut cū dī. Testis ē mibi de.
uel corā deo loqr. uel p̄ xpi qd idē ē
fm Aug. Aliqñ p̄o p̄ eprecationē
ut cū q̄s obligat se ad aliquā penā.
ut si h̄ nō fecero h̄ accidat mibi uel
filijs meis 7 huiusmodi. 7 tunc fm

Aug. illa p̄ q̄ sic iurat obligat deo.
ut h̄ illis eueniat si fecerit q̄ dicit. A.
Idem i sū. con. eo. ti. q. 2. Et addit
fm Ray. q̄ alie diuisiones iurame-
ti p̄tinet ad forū contentiosū. B.
Que est forma iuramenti? R.
fm Ray. In veteri lege iurabant
sic. Vinit de. 7 vinit anima mea.
Hoc faciat mibi deus. 7 hoc addat.
22. q. 1. et iurabunt. et p̄ Reg. 14.
et. 25. In primitiua p̄o ecclesia iu-
rabant sic. Testis est mibi de. R. o.
p̄. Itē testis est mibi p̄scientia mea.
R. o. 9. Vel coram deo loquor 7
huiusmodi. 22. q. 1. si peccatū. hodie
p̄o iuratur sic. Per deum. uel si me
deus adiunet. uel per istas sanctas
reliquias. uel per ista sancta euan-
gelia. 7 similia. 35. q. 6. de parente-
la. Et ut dicit Inno. nulla uel mo-
dica differentia est. siue quis iuret
ut dictum est. siue si solum hoc di-
cat. Promitto h̄ i fide mea. Mai-
tñ p̄ctm est fallere iuramētū factū
p̄ icreata uel p̄ supiores creaturas
q̄ per inferiores. Item iuramentū
est q̄n asserit se dicere veritatem in
piculo anime sue. eē de frigi. 7 ma-
lesi. fraternitatē. Semp tñ q̄n pars
parti iuramentū refert iurandū est
fm q̄ placet ambob. ff. de iure iur.
l. 3. §. vlt. et l. 4. et. 5. In iuramentū
vero que a iure precipiuntur. ut est
iuramentum testis uel iuramentū
calumnie est iurandum sup sancta
vel euangelia. A. Idem in om-
nib. alijs iuramētis q̄ a iure uel iu-
dice uel a p̄tib. ex necitate deferūt

r z

fm eū. Inno. 7 Hosti. ut i sū. con. ed.
ti. q. 8. Et adde qd bñ s. iurare. s.
1. i. vltima additā. B. q. re iura.
ca. c. vlt. xi. q. i. testimoniu. Idē qd
si promiserit qd aliquid iurare ut
dicit Hosti. A. s. nulla forma vi
stincta fm eūde. uti dca. q. 8. B

5 **Q**ue exigūt ut recte fiat iuramē-
tum. R. fm Ray. Trias. s. veritas
iudiciū 7 iusticia. Jere. 4. Jurabūt
viuit dñs in veritate 7 iudicio 7 iu-
sticia. 22. q. i. 7 iurabunt. Veritas
enī sp. debet adesse ut. s. sciat qd sit
miser q. verū est qd iurat. A. De-
bet enī adesse veritas rei. s. q. sit ve-
rū quod iurat. 7 p. scie. s. ut putet eē
verū. ut notat glo. in. c. aiaduerten-
dū. 22. q. i. B. Aliter sūm credit
nō debet iurare de scia s. de creduli-
tate. Itē d3 eē iudiciū id est discre-
ta deliberatio. ut. s. nō iuret etiā ve-
rū nisi ppter necessitatē ul' utilitatem.
22. q. i. ita g. Itē iusticia. s. ut illud
qd iurat. licitū sit 7 honestū. ut i di-
cto. c. ita g. Idē Lto. 2. 2. q. 89.
A. Glo. Ray. exponit iusticiā. s.
q. nō sit petm mortale uel veniale
pncipalit' ul' p accidēs. ut i sū. con.
eo. ti. q. 9. Et si aliqd pdictorū trū
defuerit nequaquā iuramētū erit s. p
iuriū. dco. c. aiaduertendū. Et fm
Lto. 7 in dca. q. 9. nō p. 7 pnci-
palit'. p. iuriū est qñ deest veritas. q2
iuramētū pncipalit' ordinatur ad
cōfirmationē dicti bñani cui cōfir-
mationi falsitas opponitur. Secū-
dario autem qñ deest iusticia. 3. qñ
deest iudiciū. B

4 **Q**uid qñ i iuramento nō ē eadē
intētio iurans 7 recipient? R. fm
Lto. 2. 2. q. 89. Si h. puenit ex
dolo iurans oportet iuramentū ser-
uari fm sanū intellectū eius cui iu-
ramētū prestat. Si pō iurās doli
non adhibeat obligat solū fm suā
intētionē. Sile s. iurare. s. xi. q. i. m-
cipit. Quid si iuro. A. Videl' at
iurans doli adhibere qñ legitime
interrogāti studiose nō clare respō-
det. 22. q. 5. quacūq. B

5 **A**liū iuramentū pmissoriū sit
sp. obligatoriū. R. fm Lto. vbi s.
Quicūq. iurat se aliqd facturū ob-
ligat ad illud faciendū nisi vergat
in priorē exitū. ut cū iurat aliq. ali-
quid qd est fm se malū utputa se
patraturū adulteriū. in q. casu pec-
cat iurando 7 peccat in iuramentum
seruando. Similiter vergit in tete-
rius. q2 ē maioris toni impeditiū
puta cū aliquis iurat se non infra-
turū religionē uel q. non fiat cleri-
cus 7 huiusmodi. Et in hoc peccat
quidē iurando q2 ponit obicē spūi
sancto. sed multo melius facit non
implendo. Nam q. mala sunt uel ma-
ioris toni impeditiua sub iuramen-
to cadere non pnt. Sed 7 alio mō
vergit in teteri' ppter aliquid quod
de nouo emergit qd fuit impreme-
ditatū. sicut cū heredes iurant pu-
elle saltanti se daturū quod petisser.
Hoc enī iuramētū poterat esse a p-
cipio licitū intellectu rebita condi-
tione. s. si pteret quod dare liceret.
sed impletio iuramenti fuit illicita.

22. q. 4. 7. cōtra officiū. A. Con.
glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 13.
Et addit. Credo sine preiudicio q
iuramentū vergit in peiorē exitum
sex modis. 1. cum iuratur aliquid qd
ē mortale in se. 2. cum iuratur qd
est veniale in se. 3. cum iuratur aliquid
indifferens quod ex circumstātijs ef-
ficatur mortale uel veniale. 4. cum
iuramentū excludit opus pietatis
ex caritate faciendū. ut cum iurat
aliquis qd nihil dabit isti ex carita-
te. 5. cum excludit opus de genere
bonoz. ut cū quis iurat qd non erit
episcopus. monach⁹. uel canonic⁹
uel non celebrabit vsq; ad mēsem.
uel qd non ieiunabit pro deo ul' pec-
catis suis in pane 7 aqua nisi preci-
piatur ei uel qd non dicet psalteriū
ul' septem psalmos. 6. cum exclu-
dit opus indifferens pia intentione
pro deo aut proximo faciendū. ut
si quis iurat qd non loquetur Mar-
tino uel non intrabit domū eius ul'
non coquet ad furnū eius ul' qd nō
vendet ei rem pro minori precio q̄
tanto. uel qd non comedet ad ean-
dem mensam cum eo. Ideo credo
qd propter huiusmodi iuramēta q̄s
non debet declinare a talibus si ea
facere velit pia intentione 7 ppter
deum 7 salutem anime sue 7 ppter
tollendū scandalū primi 3. quē sic
iurauit. In primis aut trib⁹ modis
credo qd possit quilibet sic iurās au-
thoritate p̄pria p̄trauenire. 8. impo-
nenda ē ei p̄nia de temerario iura-
mento. In reliquis trib⁹ q̄uis bu-

iuismodi iuramēta nō sint obligato-
ria nec imponēda sit p̄nia pro tras-
gressione eoz tanq̄ pro mortali. nō
ex p̄dit tñ. p̄pria auctoritate p̄tra-
uenire nisi ppter urgentē necessitatē.
tū ppter reuerentiā sacramenti. tū
ppter scādālū simpliciu. An petē-
da est absolutio a supiore q̄ huius-
modi iuramēta d3 facile relaxare
uel potius ostēdere sic iurātes non
fuisse obligatos 7 iponē p̄niam de
temerario iuramento. Et cum his
con. theologi ut p3 i dē. q. 13. B

Que maior obligatio. voti ul' iu-
ramēti? R. fm Lbo. 2. 2. q. 89.
Votum ex sui rōne est mag⁹ obli-
gatoriu. Nam obligatio voti cau-
satur ex fidelitate quā deo debem⁹
cuius transgressio infidelitatē 7 p
cōsequēs irreuerentiā p̄tinet. Obli-
gatio aut iuramēti causatur ex reue-
rentia quā debem⁹ ei ex q̄ tenemur
qd verificem⁹ id qd p nomē eius p-
mittim⁹. cui⁹ transgressio p̄tinet ir-
reuerentiā tñ. A. Idē in sū. con.
eo. ti. q. 14. Et alia etiam est rō fm
Lbo. vbi s. q2 pl⁹ obligat simplex
promissio deo facta q̄s hōi cum iu-
ramento. B

An viri possint irritare iuramē-
ta vforū? R. fm Xb. Ad. nisi sint
talita q̄ vfor non p̄timplere sine scā-
dalo 7 p̄iudicio viri. Et sic intelli-
gendū videt qd dicit Lbo. in. 8. se-
m fi. A. Idem in sū. con. li. p. ti.
8. q. 36. B

Et in iuramentis possit dispe-
sari. R. fm Lbo. 2. 2. q. 89. In

iuramentis promissorijs dispensa-
ri pōt sicut in votis. **U**bi notandū
q̄ illud quod cadit sub iuramento
promissorio aliqui ē manifeste pec-
catū ul' maioris boni impeditiū. ⁊
tale iuramentū dispensatione non
indiget. Aliquē est dubiū vtrū sit li-
citurū uel illicitū proficiū ul' no-
ciū aut simpliciter aut in aliquo ca-
su. ⁊ in hoc pōt quilibet ep̄us dispē-
sare. Cum p̄o promittitur aliquid
sub iuramēto qd̄ est manifeste lici-
tum ⁊ utile. in tali iuramento non
videtur habere locū dispensatio uel
cōmutatio. nisi aliquid melius oc-
currat faciendū ad cōm utilitatem
quod maxime videt̄ pertinere ad po-
testatem pape qui habet curam uni-
uersalis ecclesie. similiter etiā ⁊ iura-
mēti absoluta relaxatio. **A**. Hoc
est rex ex iusta causa. ut si iuramē-
tum esset contra p̄mētia ad obedi-
entiam superiorū ul' ob aliam iustā
causam. Al' secus. cum observatio
iuramenti ut p̄ Numeri 30. sit de
iure dīno s̄ qd̄ nemo aliqd̄ pōt. 25.
q. l. c. s̄ qd̄a. **B**. Nā adynūquēq̄
p̄tinet irritare iuramentū qd̄ a sub-
ditis factū ē circa ea q̄ subditū eius
p̄tati. sicut p̄ pōt irritare iuramentū
puelle ⁊ vir uxoris. ut dicit̄ Nume-
ri. 30. **A**. Ray. dicit ut notat̄ i. lū.
con. l. i. p̄. ti. 9. q. 26. q̄ idē iudican-
dū ē de absolutiōe a iuramento ⁊ a
voto. Et glo. ei⁹ dicit q̄ nō solū papa
s̄ etiā ep̄us pōt in iuramēti dispēsa-
re sic ⁊ i. vot. Pōt etiā licite iura-
mēta mutare in meli⁹. nec ē h̄ uni-

re s̄ iuramentū. ex eo. puenit 2. cū
etiā nō maḡ obliget votū q̄ iura-
mentū exceptū tñ iuramentis circa
graviora q̄ reseruāt̄ pape. ut puta si
cōcerneret aliquā notabilē vniuer-
sitatē. ex t̄e elec. venerabilē. Et in
hoc casu dicit̄ intelligendū dictum
eorū qui dicunt dispensationē seu
cōmutationē iuramenti reseruātā
pape. Et satis videt̄ con. Inno. di-
cens q̄ ep̄us in iuramentis dispen-
sat si sunt dolo metu uel vi extorta.
⁊ etiā q̄nq̄ ex causa in iuramen-
tis licite prestitis. Et con. Hosti. ut
in deā. q. 26. **B**. Et p̄ rebitor p̄p̄
vini iuramenti teneat reddere re-
bitum excoicatio. vide s̄. excoicatio
6. s̄. 21. qui incipit. Quid si teneor.
De iuramento fidelitatis habes s̄.
feudum. s̄. 6. et s̄. iurare. s̄. 9. i. fi.
Item de iuramēto fidelitatis si nō
prestetur pape a prelato. vide. j. p̄.
regrinus 2. s̄. fi. in fi. De iuramē-
to eorū qui absoluit̄ ab excoicationē
habes s̄. absolutio s̄. s̄. 2. et 3. De
materia iuramenti habes multa s̄.
iurare. ⁊. j. p̄mū. **H**ē de iuramēto
vniuersitatis habes h̄ statim.

Iuramentū.

Item de iuramēto vniuersitatis si-
ue alicuius societatis. Aduertendū
est q̄ qñ vniuersitas alicui⁹ ciuita-
tis uel collegij iuramento se obli-
gauit ⁊ iurantes iam mortui sunt.
successores faciētes p̄tra nō sūt. p̄p̄
h̄ p̄mū. Nam obligatio iuramēti
p̄sonalis ē ⁊ nō trāsit ad successō-

res. Tenent tñ ex quadā fidelitate
adimplere quod iuratum fuit. ar. et
eo. veritatis. h. Ray. 7. l. bo. 2. 2.
q. 98. **A.** Idem in sū. con. di. p. ti.
2. q. 33. **B.**

Quid si boies alicui vniuersita-
tis seu societatis iurāt aliqd se factu-
ros uel nō facturos. nūqd pñt sibi
remittē? R. s. m. xv. Hoc pñt esse q-
tuor modis. p. qd si iuramētū sit de
his q pñt ad cultū rei seu ad reli-
gionem uel ad pietatem. 7 tñc non
pñt remittē. ut si duo iurent q ibūt
vltra mare militare. p. reo ul q in
trabūt religionē. aut q dicent duo
uel tria p saltem p inuicē. aut si qui
artifices iurēt q de lucro suo certā
portionem dabūt fabrice alicuius ec-
clesie ul i alios pios vsus. **A**bi tñ
aliq iurāt q ibūt vltra mare simul
pñt quidē sibi remittē ne vadant si-
mul. s. nō pñt remittē qn vadāt. qz
qñ duo iuramēta sūt. s. q vadāt 7
q simul vadāt. 2. si iuramētū sit
de tpalibz 7 sit tale quod absq iura-
mento tenent facere qd iurāt. 7 tñc
etiā non pñt sibi remittē. qz ppe sa-
lutē alaz videt siciurati. ut si car-
nifices iurēt q nō vādēt carnes in-
fectas p sanis. aut q nō sopbifica-
būt merces suas 7 buiusmodi. 3. pñt
ptingē q iuramētū sit quidē sup re
tpali. s. tali q absq iuramento nō
tenebant facere qd iurāt. Et tñc si
observatiā iuramētis spectat tñ ad
cōmodū uel icōmodū iurantū pñt
sibi remittē. ut si qd iuret q faciet
alteri librum ul domū 7 ille q red-

det ei mercedē. Similitē qñ duo so-
ci iurāt de coicādo sibi inuicē oia
lucra. Si autē spectat ad cōmodū
alioz magi q iurantū nō pñt sibi
remittē. ut si artifices aliqui iurēt
q in mercibz. 20. solidorū non ac-
cipiēt de lucro vltra unū solidū uel
q nō vendent opa nisi de materia
sic parata. uel q nō trahent ptias
panni vltra tantū 7 buiusmodi. 4.
si observatio iuramētis sit alijs dā-
nosa. Nam tale iuramētū non est
obligatoriū. ut si iurent sutores q
certo tempore non laborabunt. 7
hoc ut propter raritatem carū ven-
dant. uel carnifices non incident si-
ue parabunt carnes vltra certum
numerū. uel aliqui opifices q non
operabunt pro minori precio q ta-
li 7 buiusmodi. **Q**ue quidē iuramē-
ta qñs non sūt obligatoria. non
excedit tñ q. p. p. auctoritate sibi
remittantur sed q auctoritate epi
reuocentur ul potius renuncientur
non tenuisse. **A.** Et pnia est impo-
nenda de temerario iuramento p m
eundem. ut i sū. con. eo. ti. q. 36. **B.**
Uel dic q sufficit auctoritas pro-
pria qñ iuramētū fuit de eo quod
est manifeste peccatū aut maioris
boni impeditiū. ut dictum ē s. iu-
ramentum p. s. 6. **A.** Hoc ē ve-
rum qñ manifeste omnibz constat
q illicitum fuerit iuramētū. al sal-
tem ppter alioz scandalū vitandū
tenendū ē prius dictū. **B.**

Quā multitudo iurat aliqd facē
ut nō facē. nūqd aliqbz pueniētibz

pnt alij puenire? R. fm xv. Si absolute 7 in ctm euentu iuratu e quilibet seruare tenet. Si vero sub pditione ul' ob determinata causam puta si alij seruarent 7 huiusmodi. nō tenet q's nisi exite conditio. ar. 32. q. 8. nō solum. ex te p di. appo. xra. ex te iure iur. puenit. Unde si cōs alij uel plures non seruent. in hoc casu absoluti videntur alij. Si pō pauci sunt qui non seruaret re. currendū ē ad intentionē iurantiū. videlz q' si intendebāt q' q'cūq' nō seruāte ipsi non tenerent. aut solū si multi essent illi q' non seruaret. Et si te intencio nescit tuti' est seruare. **A.** Blo. Ray. ut pz in sū. con. eo. ti. q. 40. dicit q' qñ medietas ul' maior ps multitudinis adbuferuat iuramentū si b' argit in damnu seruantiū 7 in lucru non seruantiū benigne iterprādū est sic dictū ē s. iurare. s. iz. i casu de mēsur. **B.**

Iurisdicctio.

De iurisdicctioe epi spiritu. ali vbi 7 qñ possit exerceri. vide s. ephs. s. 8. 7 s. absolutio p. s. 6. De temporali s. ephs. s. 9.

Iurisdicctio qdā ē voluntaria. s. qñ nemo se opponit. 7 h' pōt exerceri oi tpe 7 loco. ut. ff. de adop. l. emancipari. Quedā pētiosa. s. qñ litigat. 7 h' non pōt expediri a iudice pcedente. **A.** i. nō p tribunali sedente. ut in. s. spacium. de q. j. **B.** nec dieb' feriāq' nec de nocte. 3. q. 3. spaciu. p. a iudice procedere. ex te

offi. deleg. c. cōsuluit.

Ius. Quid ē ius. Quid rigor. Quid eqtas. Et quid dispensatio? R. fm Ray. 7 Hosti. Jus ē ars boni 7 eq cuius merito quis nos sacerdotes appellat. **A.** hoc est de textu. qd se. quis ē expositio. **B.** i. sacroz preceptorū ministros. ff. de iusti. 7 iure. l. i. Rigor pō est excessus siue austeritas iuris aliqñtēs ad terrorem scriptus. qui quidē nō ē seruād' nisi vbi timef exemplū malū. **A.** i. ne peccatū reducat ad alios p exemplū. ut in. c. sed 7 illud. de q' stati **B.** dif. 4. 5. sed 7 illud. Qñq' tñ rigor idē ē q' subtilitas iur. 7 seruādus ē. ex te resti. spo. in lris. Eqtas pō ē mediū int' rigorē 7 dispensationē. C. de iudi. placuit. Et diffinit sic. Equitas ē iusticia dulcore mie tpata. Vel eqtas ē medi' rōnabilis regēs miam 7 rigorē. Hanc iudex sp dz p oculis habere. ff. de eo quod cer. loco. l. q' si eptxi. i. si. et 4. 5. dif. disciplina. 7. c. qui emendat. et. 50. dif. ponderet. in fi. 7. c. dño scō. Mā meli' ē de mīa q' de seueritate redere rationē. 26. q. 1. alligāt. Pōt itelligo fm Ray. nisi ex cā iusta seruet rigorē. ul' faciat dispensationem. Quid aut sit dispensatio 7 plura de ipsa bates s. dispensatio. p totū. **A.** Idem i sū. con. li. 4. ti. 29. q. i. **B.** Jus publicū dicitur vno modo quod litet ius in scriptis redactum quod dicitur pnblicū. qz a publicis psonis itroductū ē ut a pncipalib'

Z

contra fecerit remoueat exceptionē
tali uel tali. ut macedoniani ⁊ vel-
leyani. de dolo. ⁊ similib⁹. Et tunc
quod contra legem factū est prima
facie ualet. sed remouet exceptione
opposita. 3.º contingit addi aliqua
uerba cōfirmāria. ut dicēdo sic. Si
contra factū fuerit ualebit quidem
⁊c. ⁊ tūc ualet. ff. de fideiusso. l. gre-
ce. §. a tutore. ⁊ de interdic. ⁊ rele. l.
relegator. §. ad temp⁹. ⁊ qñ appel-
lit. l. i. §. biduū. Et hec est sententia
Dy. ⁊ Cy. Ad materiā iuris perti-
nere pōt. ⁊ leg.

Iustificatio.
 Que erigunt ad iustificati-
 onē impij. R. fm Ray. Quatuor
 que sunt simul tempore. s. mot⁹ li-
 beri arbitrij. contritio animi. infusio
 gratie. 7 remissio culpe. A. Con.
 Tio. 7 Pe. ut in sū. con. li. 3. ti. 34.
 q. 29. B

Baracter. ^{Rari-}tas ka-
theism⁹ ⁊ similia quere
in litera. C.

Latro Quis dicatur
latro publicus
uel nocturnus populator
agroz. R. Latro publicus dicitur qui
insidias et aggreditur publicis viis.
Nocturnus vero populator agrozum
qui te nocte agros vastat et incendit.
Nos si leges ipse occidere
licet. ut si homicidium per se. nec
gaudent emunitate si confugerint ad
ecclesiam. ut si emunitas confugerint.

§. p. Et ad istā latronis materiam
pōt p̄tinere. j. p̄redo. 7. j. raptor.

Legare. Quid iuris
si testator
legavit rem alienā. R. p̄m
hosti. Si testator ignoravit ipsam
esse alienā. heres nō tenetur p̄stare
eam. nisi forte is cui relinq̄bat esset
p̄sona cōiuncta. puta vxor uel alia
p̄sona cui erat tātū dē relicturus de
suo. qz tūc tenet legatū. C. de lega.
cum alienam. uel nisi ipsa res esset
heredis. qz tunc tenet eam p̄stare.
ff. de lega. 2. vñum ex familia. §. si
rem tuam. Si p̄o testator scit rem
esse alienā. tunc tenet heres emere
7 tradere. 7 si ille cuius est nō vult
rēdere ul' nō nisi nimis graui p̄cio.
tenet heres p̄stare iustam estimati
onē. nisi forte esset talis res cui cō
mercium non habet ut res sacre 7 b.
Et nō obstat ex de testa. filius. qz
res ille erat res ecclie i quib' legatū
nō tenuit. Con. Inno. A. s. i dco
c. fili'. Ibi etiā b̄ nōt glo. 7 addit qz
legatario incūbit p̄bare sciētā te
statoris. P̄dicta etiā notant in sū.
con. li. 2. ti. 3. q. iio. B. Legatū
ad pias cās valet cū minori solē
mitate. vide. j. leg. §. 9. p̄su. xi. Quid
heredes debeāt soluere legata aut
etiā rebita defuncti. habet s. here
ditas. §. 5. A. q. incipit. Utrū he
redes. B. 7 sequentibus.

Legatus. Quot sūt
genera le
gatorū? R. p̄m Ber. ex eo. c.
excoicatis. Tria sunt. Nam quidā

sūt legatī de latere pape. ut sūt car
dinales principalit' 7 etiā alij. sicut
ibi Ber. subdit. q. mittunt de curia.
Secundū sunt non de latere. s. qui
mittunt a papa nō existētes in cu
ria. Terius tñ tenendū quod pro
bat Jo. an. in 6. s. q. solum card
inales dicunt de latere. A. Con
glo. Ray. ut i sū. con. li. 3. ti. 33. q.
89. B. Qēs alij vñdecūqz missi
non dicunt de latere. Sunt 7 tertij
qui p̄textu ecclesiarū suarū habēt le
gationē. An p̄o tales possint absol
uere p̄culsores clericorū. habet s.
absolutio 2. in p̄ncipio. A. 7 etiā
in dicto. c. excoicatis. s. q. non p̄nt
absoluere. B.

Legatus de latere pōt cōfirma
re electiōs episcopoz. A. ac etiā
archiepiscopoz. ut in. c. si abbatē. de
quo. j. B. 7 exemptozū. Alij le
gati non sine speciali mādato. ex de
elec. si abbatem. li. 6. Potest etiā
legatus de latere cognoscē de cau
sis contra exemptos. ut s. exēptus.
§. p̄lt.

Quid si legat' aliquem excoi
cauit dum erat in p̄uincia sibi de
creta. nūquid postq̄ egressus ē pōt
eum absolvere? R. p̄m Inno. Si
reuocatus est non poterit. Si p̄o ex
iuit reuersurus. postq̄ reuersus fue
rit poterit. 7 etiā an regressum si
est legatus de latere. A. Immo si
nō sit de latere pōt absolvere i foro
p̄niali sibi subditos etiā ex p̄uinc
ciā. cū sit volūtate iurisdictionis ut
s. p̄fessio 3. §. 2. Judicialit' aut ab.

Soluē ē pūnciā non pōt etiā legat⁹
de latē. ut d. absolutio p. s. 5. **B**

3 **Q**ue legatus q̄tūcūq; plenā lega-
tionē habeat. siue etiā habeat pre-
sentu ecclesie sue. nō habet ex s. p̄tē
cōferēdi beneficia. nisi ei specialiter
sit p̄cessū. ul' nisi sit cardinalis. ha-
betur ex eo. officij. li. 6. **Q**ue si ecclesia
bz patronū laicū. nō pōt p̄ferri p̄ le-
gatum. nisi ei quē patron⁹ p̄taret.
Eodē mō si habet patronū clericū
cui patronatus cōpetit rōne sui p̄ti-
monij. ex eo. cū dilect⁹. **A**. s. i. t. re-
iure patro. **B**. Secus si cleric⁹ sit
p̄rōn⁹ rōne ecclesie. uel etiā si sit col-
legiū. qz tūc eo irrequisito pōt legat⁹
cōferre. qz pōt qd mai⁹ ē s. ipsas ec-
clesias cōferre nō requisito ep̄o. **A**
Facit ex de offi. le. dilectus. tibi s.
notat glo. **B**

4 **Q**uōd reseruatōis q̄tūcūq; bñfi-
ciorū facte a quocūq; legato aucto-
ritate legandis. **A**. uel ab execu-
torib⁹ reputatis p̄ ipsū. ut in. c. p̄nti
de q. 7. **B**. 7 oia decreta siue tenū-
ciationes 7 processus carēt virib⁹
finita legatione. **A**. dūmodo ad
collationē eorūde beneficiōrū iam
vacatū minime sit processū. ut ibi.
B. Quin etiā si durante legatōe
legat⁹ i aliq̄ ecclesia. **A**. s. cathe-
drali ul' collegiata. ut ibi. **B**. fecit
aliquam reseruatōē. non pōt illa
pendente facere aliam in illa eccle-
sia. Similiter etiā postq̄ reseruauit
vnum beneficiū p̄tens ad collati-
onē cuiuscūq; ipsa reseruatōe pen-
dente nō poterit aliud reseruare qd

ad eūdē p̄tinet. s. ex eo. p̄senti. li. 6.
Ullus legatus pōt facere ali-
quam reseruatōē de ecclesijs 7 di-
gnitatib⁹ earū vbi illi qui p̄ficiūf
habēt p̄ electionē assumi nec se intro-
mittere qn eligere 7 postulare vale-
ant. ex eo. deliberatōe. li. 6.

Ull⁹ legat⁹ pōt p̄cedē alicui in
generali ul' in sp̄ali ut recepta reser-
uatōe illoz q̄ bñt bñficia possint
illa alteri cōferre. aliē non valet. ex
eo. deliberatōe. li. 6.

Cōstitutōis facte a legat⁹ i sua
pūncia durāt p̄ ea p̄petue. Sec⁹ si
cās de legēt. qz egressis illis de pūn-
cia nō durat iurisdicō de legatorū
nisi añ legatorū discessū citatio pre-
cesserit. ex eo. nemini.

Legatus non pōt processū tele-
gatorū impedire aut eius sententiā
irritare. sed pōt eā cōfirmare 7 exeq.
ex de offi. tele. studuisti.

Quot modis finitur legatio?
R. s. m. Jo. an. Quatuor modis. p̄
mō si datus fuit legatus ad temp⁹
finito tempore finita est legatio. ex
de offi. tele. de causis. 2. qñ reuo-
catus est. ff. de iudi. l. iudiciū. 3. qñ
egressus est legationē animo nō re-
deundi. Secus si animo redeundi.
ex eo. nouit. 4. p̄ mortem ipsius le-
gati non tñ morte constituentis. ex
eo. legatos. li. 6.

Legitimus filius
quis
est? **R**. s. m. Ray. Legitimus
filius est qui de legitimo matrimo-
nio natus est. uel de eo qd legitimū
x 6

reputabatur. et eo. cum inter Jobem.
et hoc siue ambo in facie ecclesie co-
iuncti sunt bona fide credentes se le-
gitime copulatos. ut si alter tamen cre-
debat. Nam et sic legitimus est filius
et utriusque pariter succedet. et eo. ex te-
nore. Secus si clandestine contraxe-
runt. quod videtur fuisse ignorantia affe-
ctata. Aut etiam si ambo impedimur.
tum scientes publice contraxerunt. et
eo. de clam. respon. cum inibitio.
Idem Ibo. et De.

Quod possit legitimari qui legiti-
mi non sunt? R. Multipliciter. Et
primus quidem modus est per sequens
matrimonium quoniam solutus de soluta fi-
lios habet. scilicet naturales si contrahit
cum ea legitimantur. Secus de spu-
rijs. scilicet ex adulterio natis. et eo. co-
quest. et c. tanta. 2. est per specialem
indulgentiam papae. et eo. p. venerabi-
lem. hi duo modi in canonibus repe-
riuntur. Sunt et alij secundum leges. primus est
si pater filium naturalem offerat cu-
rie impatoris. fiatque curialis. ut in
Auten. quibus modis. na. effi. le. si quis
igitur. coll. 1. Idem si eum offerat curie
ciuitatis de qua uel cuius vico est ori-
undus. ut Insti. de nup. s. vlt. **A**
Velius in Auten. q. mo. na. effi.
le. si quis igitur. 2. **B** 2. modus est
si pater decedens in testamento natu-
ralem filium nominet legitimum here-
dem. et ipse postea offerat principi te-
stamentum. fiet legitimus. 3. modus est
si nullo filio legitimo existente ipse
naturalis filius seipsum offert curie. ut
dictum est in Auten. q. mo. na. effi.

le. s. p. et. s. si quis igitur. 4. modus est si
patet instrumentum publicum manu co-
fecto uel aliter scripto cum subscriptione
trium testium eum noiet filium nec adiece-
rit naturaliter. ut in Auten. ut li. ma. et
quie. s. ad h. coll. 8. **A** Ibi dicitur
Si quis filium aut filiam habens de litera
muliere cum qua nuptie coexistunt possit pu-
blico instrumento dicat siue propria
scripto manu et bene subscriptione
trium testium fide dignorum siue in testa-
mento siue in gestis munimentorum hunc
aut hanc filium suum esse uel filiam et non ad-
iecit naturaliter. huiusmodi filium uel filiam le-
gitimos esse et nullam aliam probationem
ab eis queri. s. o. frui eos iure filio-
rum legitimorum. Et h. eni et cum eorum
matre monstrat legitimum habuisse
matrimonium. Ibi etiam dicitur quod sic nomi-
nando unum idem ius extenditur ad ceteros
alios filios ex eadem muliere natos.
B Spurius vero non possit legitimari
quoniam est per leges. s. impator uel alius
auctoritate eius aliquando de gratia legiti-
mat. et similiter papa. **A** Predicta
etiam notantur in con. li. 4. tit. 24. q. 2.
secundum Ray. Ibo. De. et Al. **B**
Quid prodest filios esse legiti-
mos? R. Succedunt in omnibus bo-
nis pariter. ut in Auten. quibus modis.
na. effi. le. s. et quoniam. et c. de suis et le-
git. herede. p. totum. et eo. coquest. et c.
tanta. Et hoc intellige nisi excludatur
ab hereditate in casibus quos habes
scilicet hereditas. s. 2. Utrum legitimus
quo ad actus ecclesiasticos intelligatur
legitimus? quod ad seculares habes scilicet.
illegitimus. s. si. **A** et ibi plenius in

z

additione. **B.** Ad materiā istam
prinere pōt s. fili. 7 s. illegitimus.

Legitima portio triplex
est. Una est que est debita
iure nature. 7 dicitur debitū bonoz
subsidiū. 7 hec debetur filiis tñ
qui sine causa exheredari non pñt
7 huic portioni nullū grauiamē pōt
imponi. C. de inoffi. testa. l. oī modo
7 duab. l. l. se. Et hec ē talis. Si sūt
quatuor filij uel infra debent bāte
re tertiā partē. Si sūt quinq; uel vl
tra debent bātere medietatē ei⁹ qđ
eis deferebat ab intestato. C. de in
offi. testa. Auten. nouissima. Et in
telligi debet detractis rebz si qua
essent. **A.** Facit. l. xñsse. ff. de p.
fig. **B.** Itē ē alia portio. s. quar
ta falcidie q̄ debet iure institutidīs.
ut cū alijs est institut⁹ heres 7 illa
hereditas ē exbausta p legata. tūc
institut⁹ pōt detrabere sibi vsq; ad
quartā ptē hereditatis detrabendo
de singulis legat. nisi ad pias cau
sas. **A.** Hoc habet in Auten. si
milie. C. ad. l. falcidiā. Cessat etiam
falcidia qñ testator sciēs quātitatē
patrimonij sui expōse illā prohibuit
uel si heres nō fecit inuētariū tpe 7
modis a iure statut. ut in Auten. s.
cū testator. C. eo. uel si heres infra
legitimū temp⁹ volūtati nō parue
rit testator. ex te testa. Raynaldus
ad fi. Et ibi glo. dic q temp⁹ legiti
mū ē temp⁹ anni cōputādū a iussu
iudic infra qđ temp⁹ si nō paruerit
dic q etiā p dīt oīa. excepto qđ sibi

debet ex fideicōmissio. Itē cessat fal
cidia qñ aliq sunt ita relicta ut non
alienent s remaneāt apud successo
res eius cui relinquūt. in Auten. s.
7 in ea. C. eo. **B.** ex te testa. Ray
nald⁹. ad fi. 7. C. ad. l. falc. p totū.
Item ē tertia q̄ dī tretellianica. ut
cū aliquis institut⁹ heres rogat ut
aliq restituat hereditatē. Nam talis
institutus pōt retinere quartā ptē de
tota hereditate. ut Insti. de fideicō.
bere. s. sed quia. 7. C. ad. tretel. per
totum. Hec detrabit de vniuersitate
hereditatis. 7 in hac cōputantur le
gata 7 donationes. ff. ad. l. falc. in
quarta. **A.** Hec lex non videtur
ibi bāteri. 7 puto q velit allegare. l.
in quantitate. que est eo. ti. Sed me
lius videtur facere Insti. de fideicō.
bere. s. sed qz. cum se. vbi p3 q cō
moda 7 onera hereditatis diuidunt
inter heredem 7 fideicōmissariū si
ue sit vnus heres siue plures p suis
portionib⁹. **B.** Notantur hec ex
te testa. Raynald⁹. Et si plures he
redes instituti fuerint diuidēt inter
se dictas portiones. Hec que dicta
sunt de iure sunt. Ceterū circa s di
uersarū terrarū varia est consuetu
do. que si rationalis sit 7 pscripta
seruari debet. ut s. consuetudo. s. 3.
4. et 5. **A.** hic posset consuetudo
irrationabilis discerni quādo esset
cōtra relicta ad pias causas. ut no
tatur in sū. con. li. 2. ri. 5. q. 23. Et
consequēter idem foret qñcūq; eēt
contra debitū pietatis seu cari
tatis. **B.**

Leprosus. Quid de
leproso. R. Leprosus
nisiens soluit sponsalia. A. s. de fu-
turo. ut in. c. lras. de q. j. 7 ibi glo. q.
etia dicit q. idē est de qualiter enor-
mi de formitate. B. sed nō soluit
infrimonia. ex eo. lras. An si ptra-
ctū fuit teneat cōiung. ad redditiōē
debiti. ex eo. c. p. et 2. Leprosus etia
cōtrahere potest si inuenit volentē.
ex eo. c. 2.

Utrū cōiung. teneat cohabitare
cōiugi leproso. R. fm Lto. in 4.
dis. 32. Licet teneat reddere debitū
non tñ tenetur ei cohabitare. Non
enim ita cito inficitur ex coitu sicut
ex frequenti cohabitatione. Et fm
De. h. opinio celebrior ē quā 7 Ho-
sti. declarat sic. Sufficit leproso q.
vixor ita ppe sit q. ppter loci distan-
tiā non fraudet debito. nec oportet
q. in eadē lecto aut in eadem domo
morēt. Filij q. leprosozū cū sano
manē debet ne inficiāt. A. Idē i
sū. con. li. 4. ti. 2. q. 65. cū duab⁹ se.
B. Atq. leprosi teneat dare deci-
mas. h. s. s. decime 2. s. p. Et vtz
de sepultura. A. s. alicui⁹ lepro-
si intrantis tomū leprosoz. ut i lo-
co allegato. B. teneat ad cano-
nicā portionē. vide. j. sepultura 3.
s. r. q. icipit. Quid de leprosis.

Utrū sacerdos leprosus debeat ce-
lebrare. R. fm Ho. Populo quidē
ppter scandalū celebrare non debet
S3 priuatim si non sit nimis defor-
mis. A. aut reibilis fm eundē. ut

in sū. con. li. 2. ti. p. q. 43. B. non
est prohibendus. s. tñ cessabit a mi-
nisterio quo ad sanos. A. s. lepro-
sis cantare 7 ministrare poterit di-
uina. ut in deā. q. 43. B.

Ex et cōstitu-
tio. Quid est lex? R. Lex ē
constitutio populi in qua maiores
nati simul cū plebibus aliqd sanxe-
runt. dis. 2. lex. Et de h. etia vide in
fine sequentis. s.

Quis pōt facere legem? R. fm
Lto. prima 2. q. 90. Lex principa-
liter respicit ad bonū cō. Ordinare
autē aliquid ad bonū cō. est uel to-
tius multitudinis. uel alicuius ge-
rentis vice totius multitudinis. Et
ideo condere legem ul ptnet ad to-
tam multitudinē uel ad psonā pu-
blicam que tot⁹ multitudinis cu-
ram habet. Est tñ promulgatio ne-
cessaria ad hoc ut lex habeat suam
pōtutē. An. 1. dis. 4. A. i. s. leges.
B. dicit q. leges instituūt cū pro-
mulgantur. Et sic pōt colligi talis
diffinitio. Lex est quedā ratiōis or-
dinatio ad bonum cō. ab eo qui cu-
rā coitatis habet promulgata. A.
Con. Hosti. ut in sū. con. li. 2. ti. 5.
q. 203. B.

Sed qui sunt illi qui ita curam
coitatis habent q. possint legem fa-
cere? R. fm Hosti. Generalē con-
stitutionē papa pōt facere in oibus
spūalibus 7 ecclesiasticis. ex eo. c.
fi. Itē legat⁹ in provincia sibi cō-
missa. ex de offi. le. c. fi. ex de loca. r.

duc. et rescripto. Itē synod⁹ pro-
vincialis. is. dis. q. dñ. Itē synod⁹
ep⁹alis. is. dis. c. p. r. c. fi. Item ep⁹us
in sua diocesi p⁹t cōstitutionē facē.
et de maio. r. ote. si q⁹s. et de loca. r.
pduc. v⁹a nobis. Item capitulum
p⁹t sibi cōstitutionē facere. et eo. cū
accessissent. Similiē r. vniuersitas
clericor⁹ r. magistror⁹. et eo. ex lris
Itē i t⁹palib⁹ gnālē legē p⁹t facere
impator. C. de legi. l. z. et. l. fi. Nō
tñ i spūalib⁹ seu eccl⁹asticis. Item p⁹-
fect⁹ p⁹torio r. cōs q⁹b⁹ ipator b⁹mā-
dat. Itē p⁹plus roman⁹. Itē senat⁹
roman⁹. Q⁹s isti legē gnālē facē
p⁹nt. Itē ois ciuitas siue p⁹plus p⁹t
sibi legem facere. Nec oia i Insti.
de iure naturali. §. p. et z. Idē cre-
do de q⁹libet collegio approbato. et
eo. q⁹ i eccl⁹iaz. r. c. ex lris. A. Idē
in dēa. q. 203. Et addit p⁹m Immo.
in c. v⁹a nobis. et de loca. r. pduc.
vbi dicit q⁹ licet ep⁹us cum capitulo
suo possit statuta facere sup iurisdic-
tione sua. sup alijs tñ non p⁹t nisi
bi quor⁹ interest consentiant uel ad-
minus sint presentes. de p⁹se. dis. 3.
c. p. r. et de bis q⁹ fi. a p⁹la. sine con-
ca. c. p⁹lt. r. finali. B

3 **E**t s⁹ infra q⁹d temp⁹ incipit artare?
R⁹. p⁹m hosti. Cōstitutio gnāl⁹is inci-
pit artare p⁹ duos mēses a t⁹pe pu-
blicatiōis. ut in Aluten. ut fac. no.
p⁹sti. i rubro r. nigro. A. coll. §. B
Idē Ber. r. Jo. an. dicēs sic. Cum
istud sit iure ciuili ep⁹ilū r. iurica-
nonico cōtrariū nō sit. cautū illud
seruabimus. quoniā etiam rotoza-

tum videtur. et ne cle. n⁹l. mo. c. vlt.
r. de sen. exco. nouerit. Et addit di-
cens. nisi in ipsa constitutiōe aliud
caueatur. Et per hoc solunt si qua
inueniunt contraria. Inferior⁹ autē
constitutio p⁹m eundē hosti. utputa
capitulorū r. vniuersitatū in conti-
nenti ligat facta promulgatione.
nisi forte absentes r. ignorantes.
quibus neq⁹ tempus dato neq⁹ li-
mitato. sed iudicis arbitrio relinq⁹
ar. et qui ma. ac. p⁹nt. c. fi. A. Idē
in dēa. q. 203. B

4 **E**t p⁹ ignorantes excusentur ab
obseruantia legum r. cōstitutionū?
R⁹. Coiter loquēdo non excusan-
tur. nisi sicut predictū ē s. ignoran-
tia. §. 3. tñ a sententijs prolatis p⁹
statuta ordinarior⁹ excusant igno-
rantes. q⁹ non ligant illis. nisi eor⁹
ignorantia fuerit crassa aut supina.
et eo. ut animarū. l. 6. Et que sit
crassa seu supina bates s. ignoran-
tia. §. fi.

5 **E**t p⁹ constitutio respiciat p⁹terita.
R⁹. Futura tñ respicit. nō p⁹terita.
et eo. cognoscētes. nisi i ea noiati de
p⁹teritis caueatur. et eo. c. fi.

6 **E**t p⁹ posterior constitutio tol-
lat priorem. R⁹. Tollit. etiam si re-
priori nullam faciat mentionem.
et de cognia. sp⁹l. c. p. licet secus sit i
rescriptis. et de rescrip. ceterū r. c. ex
parte. Item secus de consuetudine.
A. s. q⁹ ei non derogatur p⁹ nouā
constitutionem pape nisi de ea fiat
mētio. ut in loco allegato. B. §.
cōsuetudo. §. 6.

7 **U**trum leges humane obligent in foro conscientie. R. fm Lto. pma 2. q. 96. Leges humane si iuste sunt habent vim obligationis in foro conscientie a lege eterna, a qua derivant fm illud puer. 8. Per me reges regnant et legum edictores iusta decernunt. Dicunt autem leges iuste. p quidem ex fine. s. qm ordinant ad bonum commune. Item secundo ex auctoritate. s. qm lex lata non excedit preteritum. Item tertio ex forma qm s. fm equalitate proportionis imponunt subditis onera ad bonum commune. et fm h leges huiusmodi onera imponentes iuste sunt et obligant in foro conscientie. dis. 9. q. 1. Leges si iniuste non obligant. et quibus vide in sequenti. s. **A**. Idem in su. con. eo. ti. q. 204. **B**

8 **Q**ue sunt leges iniuste? R. fm Lto. vbi s. Iniuste sunt. pmo qui tem p contrarietate ad bonum humanum. et h tripliciter. s. p contrariis modis nunc dictis de legibus iustis. Nam vno modo sunt iniuste ex fine. sic cum aliquis psumens leges imponit onerosas subditis non p tendentes ad utilitatem communem sed magis ad propriam cupiditatem vel gloriam. 2. modo ex auctoritate. s. cum aliquis legem fert ultra commissam sibi potestatem. 3. modo ex forma. puta cum inequit onera multitudinis dispensant etiam si ordinant ad bonum commune. et tales magis sunt violentie quam leges. Unde non obligant in foro conscientie. nisi forte propter vitandum scandalum. Item iniuste sunt per contrarietatem ad bonum divinum.

sicut leges tyrannorum inducentes ad idolatriam vel ad quodlibet aliud quod est contra legem divinam. et tales leges nullo modo licet observare. **S**ed nunc quid inter leges imperiales que nunc vigent sint aiqui casus illiciti et fm animam non servantes? R. Sunt. ut dicitur dis. 10. lege. Et primo quidem in infirmitatibus. Nam fm leges filius vni germani in copulari potest per infirmitatem cum filia alterius germani. ut Insti. de nupt. s. inter eos. C. de nupt. l. nemi. et fm reum tales debent penitus separari. extra de consangu. et affi. non debet. et. 35. q. 3. progenerum. 2. q. fm leges puella rapta non potest contrahere infirmitatem cum suo raptore. C. de rap. vir. l. unica. Et idem erat olim fm antiquos canones. s. bodie potest. ex de rap. c. si. et vide. f. raptor 2. s. 2. 3. q. fm leges licitum est homini soluto tenere mulierem solutam in concubinam. ut in Auten. quibus mo. na. effi. sui. s. si quis autem. Sed fm reum etiam fornicatio simplex mortale peccatum est et excludit a regno dei. ut dicit Aplos. i. Cor. 6. 4. q. fm leges licitum est viro occidere adulterum uxoris reprobentem in adulterio si est persona vilis et cui non debetur reverentia. ff. de adul. l. marito p. responsio. 7. l. si adulterium. et C. de adul. l. Braccus. Et similiter licet patri qui habet filiam in potestate occidere adulterum filie in domo filie. et e converso licet patri occidere

adulteram filij 7 generi. 7 occidere
filia. ff. de adul. l. pater. 7. l. nec i ea.
7. l. q. air. Similic 7 latronem siue
populatore agro. ut s. homicidii
p. s. 6. S3 fm de i. nihil eoz licet
7 pbitetur cum precipit Exo. 20.
No occides. s. qz fm leges dñal
q cōpñsam i adulterio tenet vxo
rē. C. de adul. l. crimen. 7. l. castita
ti. S3 fm de i. 7 iura canonica pōt
tenere sine vlla pena dūmodo ipsa
velit ab adulterio recedē. zi. q. i. s.
baudic. **A.** Al icipit. hic subau
diēdū. **B.** 6. qz fm leges i mult
casibus licitū ē vxorē repudiare 7
mīmonū rīe cōtractū dissoluere
7 maxime in casu q notat dñs. io.
lege. et. 2. q. 2. sunt qui dicūt. **A.**
In his capitulis dicūt. de dissoluti
one matrimonij etiam psumati cā
religionis. qd pbitet licz leges p
miserint. **B.** Sed h lex dīna pro
bitet. ut i eisdē. c. dñ. 1. qz fm leges
mulier q mortuo marito nubit in
fra temp⁹ luct⁹. s. vnius anni infā
mis fit 7 icurrit multas penas. C.
de secūdis nup. l. i. et. 2. S3 fm de i
ut apus dicit. nubat libere cui vult
et de secūdis nup. c. fi. Et ut notat
Inno. remittunt ei cōsille pene q
sūt tñ ad ipsi⁹ penā. Secus si inde
pueniat aliqd ad alios. **A.** Dñs
An. de Bu. clarius hoc ponit i deo
c. fi. de secūdis nup. dicēs q quedā
sūt pene q fundantur sup odio secū
darū nuptiaz ul festinatione tran
situs. 7 tales pene sunt correcte. ut
b. qz contrahere mīmonū non est

odiosū neqz prohibitū sed ab aplo
pmūsi. Quedam sunt pene q fun
dantur sup fauore primi mīmonij
7 iste adhuc hodie durāt. ut si ma
ter consequit aliquid ab intestato
uel ex testamento alicuius filiorū
prioris mīmonij habet solū vsu
fructū sup eo dum viuit. remanēte
pprietate apud filios eiusdem mī
monij si extant. qb⁹ nō extantib⁹ p se
quis plenū ius. ut. l. femine. s. fi. C.
de secūdis nup. Itē q vir siue mu
lier nō possit in vita uel p⁹ mortem
donare nouerce ul vitrico pl⁹ q⁹ do
nauerit vniciqz filiorū priorj mī
monij. ut. l. hac edictali. C. eo. Et
idē i mult⁹ similib⁹ q ponit dñs An.
vbi s. **B.** 8. qz fm leges fili⁹ spu
ri⁹ nō ē alēdus. sed fm de i. 7 cano
nes s. ut s. fili⁹. s. 1. **A.** q incipit.
Quid de spuris. **B.** 9. qz fm le
ges heres si non fecerit inuentariū
teneat ad oia debita defuncti. Sec⁹
fm deum. ut s. hereditas. s. 5. p. qz
cum in certis casibus fm leges he
res teneatur de malificio defuncti.
secus est fm deum. ut s. hereditas.
s. 4. **A.** qz ut ibi patet teneat ad
oia debita defuncti etiā ex malefi
cio inq⁹ tum hereditas sufficit. **B.**
11. qz fm leges id quod relinquit
in vltima voluntate non valet nisi
bateat. 1. ul. s. testis. C. de testa. l. si
vnus et. l. si. sed fm deum in relicqz
ad pias causas sufficiunt tres aut
etiā duo testes. et de testa. cū effes
7. c. relatum. **A.** De h plenius s.
ecclesia p. s. 5. in additā. **B.** 12.

q: fm leges si pmitto aliquid nu-
do pacto. **A**. i. simplici promissi-
one sine alia iurj solēnitate. **B**. nō
teneor. qz non orit inde actio. ut. ff.
de pac. l. iurj gentiū. Contra. est fm
reum 7 canones. qz mortaliter pec-
cat recedens a pacto. c. de pac. c. p.
cū similib⁹ que ibi notant. Et vide
j. promissio. Et idem si pmitto vni
recipienti pro alio. qz fm reum te-
neor. fm leges non. **A**. Nisi pro-
missio facta fuerit p sone episcopi sibi
ptate alterius. ut seruo seu filio sa.
uel procuratori seu negociorū ge-
stori. Per hos enī bñ acquiritur pa-
tri 7 dñō. ut in Insti. per quas pso.
no. acq. obli. p to. 7. ff. 7. C. de pro-
cura. 7 de neg. gestis. **B**. 13. qz
inter emētes 7 vendentes cōcedūt
leges. **A**. Melius diceret pmit-
tunt. Nullū enī tolum leges cōce-
dunt. ff. de dolo. p totum. **B**. rece-
ptionē 7c. Vide s. emptio. §. 3.
14. qz fm leges nō licet emere seu
vendere iura 7 actiōes que quis ha-
bet cōtra aliū pro minori precio q̄
sit principale rebitū. aliter non va-
let emptio. nec peti pōt nisi vsqz ad
id quod solutum est. nec etiam pos-
sunt talia iura pro parte vdi 7 pro
parte donari. C. mandati. l. per di-
uerfas. 7. l. ab anastasio. Sed fm
animā nihil prohibet me emere iu-
ra contra aliquem pro minori pre-
cio q̄ sint ipsa iura. dum tñ non fa-
ciam hoc in fraudem vsure sed p̄
interesse meū aut latorem qui for-
sitān erit in rebatendo. seu qz dubi-

to ne rebitor fugiat aut ad paup̄ta-
tem veniat. Vide hoc. j. vsura 3. §.
plk. **A**. Et ibi patet. 7 etiam in di-
ctis. ll. per diuerfas. 7 ab anastasio.
qz hoc fuit statutū ad remouēdas
lites 7 pro coi bono. Ideo non est
causa quare in p̄scia non obligent.
7 sibi imputet qui se mitomitit bu-
iusmodi piculis 7 litigijs. **B**. 15.
qz fm leges i lōgissimo tpe etiā pos-
sessor malefidei p̄scribit. Sed fm
reum 7 iura canonica. c. de re. iurj.
possessor male fidei. l. 6. De b vi-
te. j. p̄scriptio. §. 16. qz fm leges
maleficia cogitationis regulariter
non puniunt. ff. de penis. l. cogita-
tionis. b. tñ ois cogitatio mala uel
a reo uel p p̄niam puniēda est. 33.
q. 2. ois. 11. qz fm leges licz magi
7 venefici puniantur. tñ qui hoc fa-
ciunt cōtra imbres ventos 7 gran-
dines puniantur. C. de male. l. eoz.
sed fm reū talia etiā sic facere gra-
uissimū peccatū est. ut clare probat
Tho. 2. 2. q. 96. **A**. Et bñ. qz
non sunt faciēda mala ut veniant
bona. ad Ro. 3. **B**. 18. qz fm le-
ges licitum est in causa sanguinis
corrūp̄re accusatorem. ff. de puari.
l. si. **A**. Ibi dñ In omnib⁹ causis
p̄ter q̄ i sanguine q̄ relatorē corrū-
pit pro victo bate f. 7 sic nō inuit q̄
h̄ liceat. sed qz tali pena non punif.
B. Sed fm reum nō licet. ut po-
nit Tho. 2. 2. q. 96. Nec itaqz sūt
que notare potui que q̄tum ad ca-
sus anime nō sunt fm reum tenen-
da licz sint cōcessa p leges. Alias

¶ *¶* iurj subtilitates ⁊ diuersitates
iuris canonici ⁊ ciuilibis iuristis re-
linquam. Porro de illis legibus q̄
permittunt vsuras nihil dico. quia
omnes abrogate sunt etiam per le-
ges. ut. j. vsura p̄. §. 28. qui incipit.
Quid de legibus.

10 **¶** *¶* Utrū in legibus possit dispensa-
ri? R. fm. lto. 2. q. 91. Re-
ctores multitudinis dispensare p̄nt
in legibus humanis in aliquibus
casibus. A. s. in quibus dispen-
satio a iure permittitur. Al. secus.
cum nemo possit venire contra legē
superioris. 19. dis. nulli fas est. B
ita tamen q̄ dispensatio non cedat
in nocumētū boni cois. sed potius
ad illud proficiat. Qui autē sunt
casus iuris canonici dispensabiles
solum per papam. habes s. dispen-
satio. §. 1. 8. et 9. A. s. in. §. q̄
incipit. Dispensatio. cum sequenti-
bus.

11 **¶** *¶* Utrū in constitutionibus intelli-
gant cōcessa quecūq; non sūt pro-
bibita. R. fm. hosti. Si cōstitutio
promulgata ē affirmatiue. omnia
que continet ⁊ ex eis sequentia vi-
dentur cōcessa. nisi reperiantur pro-
bibita. puta concessum est contra-
here mīmonia. ergo cūlibet ⁊ sp̄.
nisi reperiat p̄hibita. Si p̄o pro-
mulgata sint negatiue. oīa ex eis se-
quentia intelliguntur prohibita ni-
si reperiantur concessa. sicut probi-
betur ne quis occidat. ergo semp ⁊
omnib⁹ prohibetur nisi qñ inuenit
concessum.

12 **¶** *¶* Reges impiales imitant cano-
nes. An dicūt sic. Non redignant
sacre leges canones sacros imita-
ri. specialit̄ in mīmonijs ⁊ vsurj. in
Auten. ut elici apud p̄prios ep̄os.
coll. 6. et. 2. q. 6. §. b colligit. ex re
noui ope. nūc. intelleximus.

13 **¶** *¶* In legis fraudem nihil agen-
dum. ff. de legi. contra legem. quia
cum quid prohibetur vna via intel-
ligitur prohiberi ⁊ alia. ex re. iu-
ris. cū quid. li. 6.

14 **¶** *¶* Quid de condētib⁹ leges ini-
quas? R. Si leges iniue sunt
contra libertatem ecclesie tūc con-
uentes ⁊ seruantes sunt ep̄cōmuni-
cati ipso facto. ut habes ex tēse s.
ep̄cōicatio p̄. §. 2. p̄. 8. Si p̄o sint
simpliciter contra aliqua dei ⁊ ec-
clesie mandata. ut puta q̄ liceat fa-
cere symonias uel alienare feudū
precipue ecclesiasticum ⁊ huiusmo-
di. ipso iure non valent. dis. 8. que
contra. 32. q. 1. flagicia. extra de con-
sti. que in ecclesiarum. Et facientes
⁊ seruantes peccant mortaliter. ex-
tra de symo. cum in ecclesie. ⁊. c. nō
satis. Et si qui damnificati sunt oc-
casiōe talis legis. cōditores ⁊ eo-
rum heredes tenentur ad restituti-
onem. Illi etiam qui induxerunt
conditorem ad talem legem faciē-
dam tenentur in solidum. ⁊ simili-
ter omnes seruantes tenent ad re-
stitutionem omnium eorum que ta-
lium legum occasione lucrati sunt
uel alios damnificauerunt. Et eo-
dem modo immo multo magis

peccat et tenent qui leges condant
directe contra teū. sic de idolatria.
ut h. s. §. 8. e. dictū. **A**. hec etiā
notant in sū. con. l. 2. ti. §. q. 205.
fm Ray. et hosti. Et vltra p̄dictū
casum etiā in alijs irrogatur excoi-
tio cōtra talū legū conditores. pu-
ta si conderent legē sup vsuris faci-
endis uel nō restituendis. ut in cle.
ex graui. de vsurj. uel sup symonia
cōmittenda. cū i symonia todie sit
excoicatio papalis. ut patet per ex-
trauagantem Eugenij quarti. Cū
detestabile. et idē i multis alijs ca-
sibus qui p̄nt colligi s. absolutio p̄
§. 2. et excoicatio p̄. §. p. cū sequē-
tibus. **B**. Ad materiā legis pōt
ptinere s. ius. Leges audire nō li-
cet quibusdā cleriq̄ s. excoicatio p̄.
§. 2. p. 6. et ibidē. §. 3. p. 14. Quō
papa possit tollē leges babes. j. pa-
pa. §. aūpt.

Litellari⁹ cō-

tractus. Cōtractus iste qui
in quibusdā locis dicitur datio
ad liuellum est idem quod contra-
ctus emphiteotic⁹. et ideo de h. vide
s. emphiteosis.

Litell⁹ famo-

sus dicitur qñ aliquis scribit
cedulam continentē iniuriā siue in-
famiam alterius. et proicit eam in
loco vbi iueniatur et sic alius infā-
matur.

¶ Que pena conficiē litellū fa-
mosū? R^o. Quadruplex est pena

fm q̄ quatuor modis pōt agi de eo.
Et primo quidem si agatur crimi-
naliter etiam fm leges est pena ca-
pitis tam contra illum qui fecit q̄
cōtra illum qui iuenit. nisi corrupe-
rit ul nulli reuelauerit. C. eo. l. vni-
ca. §. q. i. si quis famosū. **A**. Ibi
transumpta est ps dicte legis vni-
ce. vbi dicitur. Si quis litellum fa-
mosum siue domi sue in publico ul
in quocūq̄ loco ignar⁹ repperit. aut
corrupat prius q̄ alter inueniat. aut
nulli confiteatur inuētū. Si pō nō
statim easdem cartulas uel ruperit ul
igni consūperit sed vim eaz manu
festauerit. sciat se qñ actorē huius
relicti capitali sententia subiugan-
dū. Huiusmodi aut litellus alterius
opinionē nō ledat. **B**. Et quilibet
de pōpulo accusare pōt tales. quin
etiam accusatori constituitur pre-
cium pro modo substātie accusate
psone. uel si erat seruus producit
in libertatem. ff. de iniurj. l. lex. §. si.
et. C. eo. l. vnica. 2. si agatur civili-
ter. s. actione iniuriarū que non pu-
blici iudicij sed priuati cōtinet que-
relam. C. de iniurj. iniuriarū. Et sic
punitur fm iuramentū actoris et
taxationē iudicis. ut in Insti. de in-
iurj. §. pena. 3. si agatur fm cano-
nes et sic q̄ famosū litellū conficit
flagellat⁹ et excoicatur. §. q. i. q̄ i al-
terius. 7. c. bi qui. Et pōt reponi. cū
sit q̄ue crimē et dānatione dignissi-
mū. 25. dis. §. nunc aut. 4. in foro
penitentiali. quia tam isti q̄ alij re-
tractores tenentur ad restitutionē

fame p modū q̄ dictus est s. terra,
ctio. §. 4. et 5. **A**. Idē in sū. con.
li. 2. ti. 5. q. 200. **B**

Libertus est ille q̄
ex seruo
factus est liber p manumis-
sionē. Manumissor aut patronus
dicitur et sp̄ libertus patrono tenet
ad quedā obsequia. Ingenuus autē
vocatur qui liber natus ē et sic nulli
tenetur obsequi. Est autē casus quo
libertus eripitur in ingenuitatē. s.
si a dñō fuerit expositus. ut dicitur
s. expositus.

i **E**strū libertus possit reuocari in
seruitutē. **R**. Libertus in seruitutē
reuocat ppter ingratitudinē. s. cū
manū iniecit in patronū. aut atrocē
iniuriā seu graue dānū rerū ul vite
piculū inferre presūpsit. Et eisdem
causis pōt quilibet donator donati-
onē reuocare. et de dona. c. fi. **A**
Et ibi nōt glo. quod habetur in isto
§. Notat etiam in sū. con. li. 3. ti. i. 1.
q. 14. **B**

z **Q**ue differētia ē int̄ libertos ec-
clesie et priuatorū? **R**. sūm Hosti.
Multiplex. Prima qz liberti ecclesie
reuocant in seruitutē ppter operas
nō p̄stas. iz. q. 2. diaconi. Sec⁹ i
liberto puati. C. de lib. cā. solo. In-
no. tñ itelligit h̄ de obsequiis ipositi.
nō de alijs. **A**. qz ad nō imposita
nō tenent. ut dicit ipse Inno. i. c. de
famulis. et de ser. non ordi. ubi etiā
dicit qz p omissionē obsequiū ipos-
ti nō redigit libert⁹ i seruitutē. nisi
eēt nimis necessariū obsequiū puta

qz negaret alimenta. Tūc. n. inquit
reuocabit i seruitutē. **B**. Secūda
qz filij libertorū ecclesie etiam nati p
manumissionē sunt obnoxij ecclesie
iz. q. 2. de libertis. et c. liberti. 2. Sec⁹
in alijs. C. eo. li. et. 2. **A**. s. in ti.
de libertis et eorū liberis. **B**. Tertia
qz liberti ecclesie tenent seruire ecclesie
etiā si nulla opa sint imposita eis. iz.
q. 2. diaconi. i. fi. et c. liberti. 2. Sec⁹
in alijs. C. eo. li. et. 2. **A**. Ibi nō
bñ h̄ apparet. s. bñ hoc dicit Inno. i.
de c. de famulis. p̄iunctis q̄ notat
sūm Ray. i. sū. con. li. 3. ti. i. q. 14.

B. Quarta est. qz liberti ecclesie si
iniuriē ecclesie ul accusent illā ul
testificent illā reuocant i seruitutē
etiā si ordinati fuerint. dis. 54. q.
et famulis. et i p̄dicto. c. diaconi. et
de ser. nō ordi. de famulis. Quinta.
qz liberti ecclesie manumissi ad h̄ ue
ordinent nō pūt de acquisitijs q̄cuq;
mō ad alios transmittē sūm quos-
dam. quin poti⁹ oia ad ecclesiā pti-
nebunt. Sed verius puto qz hoc sit
verū solū qñ in manumissione fuit
dictū. Al etiā testamentū possunt
condere de his q̄ acquisierunt. ar.
et de ser. nō ordi. eo libentius. iz. q.
3. c. p. et 2. **A**. Idem in sū. con.
eo. ti. q. i. sūm Tan. Ray. Al. et Ho-
sti. Predicta etiam notant in de cā.
q. 14. **B**. Multa circa materiā li-
bertorū habes. i. manumissio. et. i.
seruus.

Littere. De falsarijs
litterarū vi-
de s. absolutio p. §. 3. et 4.

Item s. excoicatio 3. Quilibet re-
bet portare de curia litteras de di-
gnitate quam dicit se habere. ut. j.
peguin. s. fi.

Litigiu put h sumie
e cu vn ver-
bis alteri contradicit. in q
cōtradictioe fm Lto. 2. q. 146.
duo pāt attendi. Quq enim con-
tingit contradictio ppter hoc q cō-
tradictō recusat psonē dicēd plen-
tū ex defectu amoris aios vnien-
tis. 7 hoc pñet ad discordiā cari-
tati contrariā. Quq ho contingit
ppter hoc q cōtradictō non vere-
tur cōtristare dicētē. 7 sic fit litigiu
qd amicitie ul affabilitati opponit
ad quā pñet relectabiliē alijs cō-
uiuere. Unde plus dic 3. ethicor.
q illi qui ad oia cōtrariātur causa
pstristandi neq quoscūq carātes
discoli 7 litigiosi vocantur. 7 vide
s. discordiā.

i **E**trū litigiosus plus peccet q
adulator. R. fm Lto. vbi s. Cū
ptus amicitie pncipali⁹ tendat ad
relectādū q ad pstristādū. adeo liti-
giosus q suphabundat in cōtristā-
do grauius peccat q adulator qui
suphabundat in relectādo. Per ac-
cidens tñ posset ecōuerso esse. puta
si in aliquo pticulari adulator ma-
gis intēderet p receptionē nocere.
uel huiusmodi.

= **S**ed quare litigiosus prohibet
ordinari? R. fm Hosti. Triplex ē
causa. Prīma. qz tales nō sūt apti
ad humilē doctrinā que requiritur

ab eis. An dis. 46. s. p. dicit. Im-
bil est impudenti arroganti rusti-
cor qui garrulitatē auctoritatē pu-
tant. 7 parati ad lites in subiectos
tumide itonāt. Secūda causa ē. qz
litigiosi ul adulatorib⁹ aios pnci-
pū sibi cōciliāt uel fratrib⁹ suis re-
trahēdo ifamie notā ingerūt. ul in
frēs discordiā seminādo seditiōs
nūq cessāt facē. dis. 46. s. 2. Ter-
tia cā ē. qz cū ipsi rebeāt discordiā-
tes ad concordiā trahere 7 etiā ob-
lationes dissidentū prohibeant re-
cipere. non relet litigando alios
ad discordiam prouocare. dis. 90.
in pncipio. 7 p totā dis.

Locatio nel cō-
ductio. Locator dicitur qui
rei sue vsum alteri pro pñcio conce-
dit. Et cum loco tibi domū meam
ego sum locator. tu ho conductor.
Et etiam qñ quis dicitur locare
operas suas. qñ offert se ad facien-
dū aliquid pro pñcio. uel etiam qñ
accipit rem ut faciat in ea aliquid
quod dicitur inoiatus contractus.
A. nisi interueniat precium pecu-
nie. tunc enim esset mera locatio. ut
in Insti. de loca. 7 conduc. in prin-
cipio. B

i **Q**uo tpe dz solui merces loca-
tori? R. fm Hosti. Seruari debet
quod inter eos actū est. Si ho non
apparet qd actū sit. seruādū ē mos
regionis. q si etiā nō apparet uel ē
varius. seruādū quod minimū ē.
s. ut soluatur in fine anni. et de re.

iur. in obscur. li. 6. Idem Aco.

En quib⁹ casib⁹ p^ot dñs expel-
lere inquilinū seu conductore^m? R^o.
In q̄tuor. Primus si domus loca-
ta necessaria facta sit sue habitati-
oni. puta si domus quā habitabat
casu destructa ē. aut si postea duxit
uxorē uel alia similis necessitas sup-
uenit. Intelligendū fm̄ hosti. qñ
tpe locationis illa necessitas non
iminebat. Secundus casus est si do-
mus habet necessitatē reparandis.
Et intelligo de necessitate orta post
locationē. Et in his duob⁹ casibus
remittenda est pensio p rata tps.
Tertius si conductor puerse in do-
mo versetur. ut si tenet porcos i so-
lario. uel non est in ea fm̄ pactum
conductionis. ul si teretiorē faciat.
uel malas feminas ibi teneat. aut
etiā pueros boies. ar. i. Auten. de
leno. §. sancim⁹. p̄dicto. §. si q̄s aut
eo. ti. vbi etiā p^o q̄ nisi dñs expel-
lat de domo sua huiusmodi turpes
psonas 7 lenones grauē puniuntur.
B. In q̄ casu aliq̄ dixerūt nō esse
remittendū p̄tē p̄sionis p rata tps.
S; cōtrariū v^o ē q̄ dñs tenetur
remittere. p^ot autē agere p̄ inq̄linū
p dāno dato. ut ex eo. pp̄. **A**. Et
ibi hoc nōt glo. addens q̄ locator
aget actiōe legis aq̄lie 7 ex locato.
B. Quart⁹ cū inq̄lin⁹ p biēniū nō
soluit p̄sionē. qz p^ot expelli etiam
si ad quinquēniū ul vltra p̄durit.
A. nisi celeriter satisfecerit. dcō. c.
pp̄. Et de ista expulsiōe lati⁹ s. em.
pbitosis. §. 4. i additiōe. **B**. Hos

q̄tuor casus hēs i dcō. c. pp̄ter. **A**
hec etiam notant in sū. con. li. 2.
ti. 8. q. 35. vbi etiā additur fm̄ ho-
sti. q̄ p̄ductor intelligit ip̄ote ver-
sari si opera rustica suo tpe non ex-
ercet. uel si p̄pter inimicitias ex ei⁹
culpa procedentes dānū tetur. **B**
Et p̄ductor teneat locatozi de
dāno qd in re locata cōtigerit. R^o.
fm̄ hosti. Tenetur si cōtigerit cul-
pa sua ul illoz quoz opera vtitur.
Et in hoc cōtractu venit etiam cul-
pa levis. cum gratia vtriusq̄ cele-
bretur. q̄uis quidā cōtrariū dixe-
runt. ut in Insti. quib⁹ mo. re cōtra-
bitur obligatio. §. vlt. **A**. Qui tñ
accipit mercedē pro custodia teneat
etiam de leuissima culpa fm̄ hosti.
7 in sū. con. eo. ti. q. 36. 7 sentit glo.
in. l. qui mercedem. ff. de loca. Et
intellige quādo obtulit se custodie.
ar. li. §. sepe. ff. de positi. Al̄ secus.
ut s. depositum. §. 3. in additiōe.
B. Unde si aurigā dum ceteros
curru suo transire contendit curru
euertit. 7 seruū quem cōduxerat
quassauit uel occidit. tenetur. De-
buit enim se temperare 7 diligentius
se habere. ff. e. Item queritur.
Sed si fecit quod quicūq̄ diligēs
fecisset. secus erit. ut. ff. eo. si mer-
ces. §. qui colūnā. De dāno vero
dato uel alio cui obuiare nō potu-
it non tenetur. ff. eo. sed de dāno.
A. Et ibi patet q̄ tenetur de dā-
no dato ab eo quē posuit in custo-
diam. **B**. Similiter etiam nec de
casu fortuito.

Et ille q locat opas suas faci-
endas in aliqua re teneat de dāno
illius rei. R. fm Hosti. sicut 7 i su-
periori questuē. Si dānū cōtingit
culpa illi tenet. alie nō. Nā si co-
lūnā transferēdā accepit ul' volia 7
huiusmōdi 7 fracta sūt sua culpa uel
illoz qru opera utit. tenetur etiā de
culpa leui. Sec' si diligētia adbi-
buit. ff. eo. si merces. §. q colūnam.
Et licz de dāno ab alio dato nō te-
neat ut. ff. eo. si de dāno. tenetur tñ
de custodia. ff. eo. q mercedē. Nā 7
qui mercedē p sola custodia acci-
pit tenet etiā de leuissima culpa. ex
de repo. bona fides. sed de casu for-
tuito nō tenet nisi ex pacto ut ibi.
A. ubi etiā idē dicit si pcessit cul-
pā uel mora. **B**. Itē si tutor pue-
rū quē pduxerat forma calcei tam
vehementē percussit ut ei oculus effo-
deret tenet. qz leuis tñ castigatio
ei pmissa est. ff. eo. Itē qrit. 7 ex re
homici. ad audientia. Itē q recipit
palliū meū 7 postea p errorē redit
alteri tenet. qz nō tolerat error i fa-
cto pprio. ff. eo. Itē qrit. S. item si
palliū. Itē si vestimenta polienda
accepit 7 mures roserunt. de culpa
tenet. ff. eo. Itē qrit. §. si fullo. Itē
si aliqd sartiendū uel poliendū uel
gemā sculpēdā ul' includēdā acce-
pit tenetur. excepto si res vitio suo
frangat. nā tunc non tenet nisi per
speciale pactū. Et eadē mō si vitu-
los pascendos accepit. ff. eo. si qd
fundū. §. si qd vitulos. 7. l. itē qrit.
§. si gemā. 23. q. 4. §. tres psonas.

Item si nauta me inuito ponat res
meas i alia navi q' ubi posuerim 7
perijt tenet. ff. eo. item qrit. **A**. in
§. p. Et ibi pz q' si transtulit nō iui-
to dño s' bona fide 7 sine culpa nō
tenetur. ul' etiā si mala fide trāstu-
lit s' i eadē nauigatione vtrazq' na-
uis perijt. ff. ad. l. ro. de iac. l. si. §. p.
Posita etiā in §. §. notat i su. con.
li. 2. ti. 8. q. 36. **B**

Et pone q locatori operis ut pa-
stor res perijt 7 dñs dicit q perijt
culpa seu dolo illi' 7 pastor negat
cui incūbit pbario? R. fm Hosti.
Pastori. nam cū ipse rōne officij re-
beat custodiā habere. si dic amissam
ouē plet abfuisse culpā siue doli.
sicut argētar' pbarē debet amissile
rationes cū ruina uel incēdio. ff. de
eden. si quis ex argentarijs. §. vlt.
Idem i custode carceri. ff. de custo.
7 exbi. re. l. vlt. cum al' qui doli al.
legat doli pbarē debeat. ff. de pba.
quotiens. §. qui doli. **A**. Idem
in deā. q. 36. **B**

Et in quib' casib' remittit cūsus
siue pensio rei locater? R. Si pdu-
ctor expellitur fit remissio pro rata
tpis. ut s. in. 3. §. dictū ē. Aliē etiā
conductor corporis alicui' ut puta
agri excusat a solutione ppter vim
maiorē cui resisti non potuit. Item
ppter id quod preter consuetudinē
euenit. **A**. puta tēpestas uel alia
aeris intēperies in deuastatiōe fru-
ctus. ut in. l. requa statim. **B**. ut
ff. eo. l. ex cōducto. §. 2. et 3. Item
specialiter ppter sterilitatē afficiēz

conductores magno icōmodo. n/ si sterilitas valeat cōpēfari cū vter- tate precedentis ⁊ sequentis anni. ⁊ fiet hec remissio pro rata sterilita- tis. et eo. ppter. **A.** Et fm Boff. in sū. con. li. 2. ti. 8. q. 31. sterilitas ⁊ vtertas intelligūt fm vulgi opi- nionē. licz quidā dixerint sterilita- tem qñ semen non pēpitur. Simi- liter ppter vtertatē si casu fortuito contingat augmentāda est pensio. nō aut si hec fiat diligentia possesso- ris. Et. j. subiungit. Itē q̄ dicta sūt re pensio minūda uel augen- da intellige fm Boff. i eo colono qui nūmis colit. Nam partarius quasi iure societas ⁊ lucrū ⁊ dānū cū dño fundi pñt. ut. ff. eo. l. si mer- ces. **B.** Sed si aliqs locat opas suas tm. uel accipit rem ut aliquid in ea faciat. **A.** uel etiā locat rem ⁊ operā. ut in dcā. q. 31. vbi hec no- tanf fm Immo. ⁊ Hosti. **B.** totā mercedē recipit etiā si casu fortuito impedit⁹ fuerit. nisi mora ul⁹ culpa possit imputari. ff. de varijs ⁊ exor. cog. l. i. §. plr. ⁊. ff. de statu libe. l. cū leres. §. plr. **A.** Potius videtur. §. anpl. **B.**

1 **Q**uid si cōductor fūdi aliqd ex- pendit i re cōducta? **R.** fm Hosti. Si expēdit necio. uel utiliter auit edificauit. uel instituit. aget contra locatore ut expēsas recipiat. ff. eo. l. dñs. Al fecus.

8 **U**trū pductor agri uel dom⁹ uel alter⁹ rei possit re ipsam alter loca- re. **R.** Pōt. C. eo. l. nemo. ⁊ tū cres

posterior⁹ pductor obligate sūt pñ- cipali dño vsq ad illam quātitatē quā ille secūd⁹ pductor tenet pōi ff. eo. l. si in lege. §. si colonus. **A.** Ibi dñ q̄ fruct⁹ rei locate sūt i cau- sa pignori ac si pōr cōductor eos p- cepisset. ⁊ q̄ alieres posterior⁹ pdu- ctor⁹ nō obligāt dño. S3 glo. dic ibi. s. in totū. sed p parte sic. uel nō obligāt qñ nō sūt iuecte. **B.**

E Null⁹ p̄lat⁹ religiosus pōt cō- cedere ad vitā nec ad certū tēpus reddit⁹ uel ptē eoz. **A.** aut iura aut possessiones monasterioz uel aliarū administrationū sibi cōmis- sarū. ut in cle. de qua. j. **B.** alicui etiā p quacūq̄ pecunia nisi neces- sitas uel utilitas cōuētus siue lo- ci expōscat. ⁊ accedente consensu puē⁹. aut si puētū nō bz accedēte p̄sensu supior⁹. ⁊ q̄ p̄rafecerit. iur- rit sententiā suspensionis. nec reci- pienti acquirē aliquod ius. Tñ b nō extendit ad locationes uel red- ditū aut fructū venditiones ad modicū tempus. ut de rebus eccle. nō alie. monasterioz. in cle. vide. j. symonia 4. §. 3. Bona condu- ctoris sunt obligata locatori. ut. j. pignus. §. 2.

Ludus et ioc⁹
Utrū in ludis ⁊ iocis possit esse virtus. **R.** fm Lbo. 2. 2. q. 158. Sic homo indiget corpali re. focillatione. quia non pōt cōtinue laborare. ita etiā ex parte aie in- diget quiete ⁊ solatio. quod sit per

ludicra et iocosa. Circa quæ tria videtur
scilicet esse canenda. Primum et princi-
pale est quod prædicta relectatio non que-
rat in aliquibus opibus seu verbis tur-
pibus et nociuis. Secundum. ne tota-
liter gravitas animæ resolvas. Tertium
ut ludus sit cõueniens secundum cõgrui-
tatem persone temporis et loci et secundum
alias circũstantias debite ordinetur.
Et hec virtus secundum philosophum vo-
catur eutrapelia.

¶ Quod in ludis sit vitium? R. secundum
Theophrastum ubi dicit. Vitium est in ludo. per quod dicitur
secundum excessum. quoniam quis ad ludum assu-
mit turpia verba vel facta. vel etiam
ea que vergunt in primum nocumen-
tum que de se sunt peccata mortalia. et sic
excessus ludi est peccatum mortale.
Et potest esse excessus in ludo quoniam non
est cum rebus circũstantiis. puta quod
non cõpetit loco seu tempore nego-
cio aut persone. Et hoc quod dicitur quicquid
potest esse peccatum mortale. propter vete-
mentiam affectus ad ludum. ita quod
quicquid contra preceptum dei vel ecclesie
talibus vitiis non recuset. Quicquid autem
veniale. scilicet cum aliquis non tantum affi-
ciatur ad ludum quod propter hoc velit
aliquid contra deum committere. Nec
etiam actualiter committat. quod non
sufficit bona voluntas cui contrarietur
opus. Sed. dicitur. non satis. **B.** 2. potest
esse in ludo vitium propter eius refe-
ctum. Nam cõtra humanam rationem
est ut aliquis se onerosum alijs exhibeat.
puta cum nihil relectabile ex-
hibet et relectatio aliorum impeditur.
Unde Seneca dicit. Sic te geras

sapienter ut nullus exhorreat tanquam
asperum. nec cõtineat quoniam vitium. Sed quod
ludus non propter se quoniam si propter opor-
tione. ideo refectus ludi minus est vi-
tiosus quam excessus. Unde philosophus dicit
9. ethicorum. quod parum de relectatione
sufficit ad vitam quam si per cõdimetum. sic
parum de sale sufficit in cibo.

¶ Atque liceat causa ludi vitiis habi-
tu religiosorum. R. Non licet. si puni-
ri debet quicquid quod facit. ut in Auten.
de sanctis. epistolam. 5. si. **A.** Potest videri
5. per. ubi dicitur. Sibi generaliter in se-
culari vita cõuersantibus. et maxime
theatralia exercebuntur viris ac mu-
lieribus interdictionem vitiis scemate. i.
bitu monachi aut monastrie aut
assutrie aut cuiuscunque persone beati.
Sanctis vniuersis personis in tali
scemate aut imitari aut illud in
quicquid ecclesiastica disciplina. quod et
corporalia supplicia sustinebant et eri-
lio per radem pudentibus beati modi locorum
episcopis et qui sub eis sunt clericis. Sed
etiam quibuslibet militibus iudicibus et
qui sub eis sunt officiis et locorum defen-
soribus. **B.** et ar. C. de episcopis. audi. l.
mime. **A.** Ibi dicitur. Muntine et qui
ludibrio corporis sui questum faciunt
publice habitu earum virginum que
dedicate sunt deo non vrantur. **B.**

¶ Atque in cõtra secularibus. lu-
do scachorum et beati modi sit peccatum. R.
secundum Al. Sibi sunt a personis secularibus
tempore et loco cõpetenti licet. sic et generaliter
licet de ludis dictum est in per. 5. Si po-
tuerit a clericis. non videtur cõpetere nec li-
cere. maxime si clericus ludat cum

2

3

laico. 2. q. 1. laicos. 23. dis. bis igitur
Multo etiam minus competit religio-
sis. **A.** Requirit etiam quod ad secula-
res honestus modus. ut s. in pñ. et
de cens. causa. Unde. 86. dis. in. c.
donare. dic. glo. quod non est dandum ali-
quid citbaris et sibi nisi quando sona-
rent ad laudem dei uel ob aliam iustam
causam puta recreacionis. ut quod aliquis
est debilis uel infirmus. et quod extra has
causas si licet non licet talia sonare uel
audire. Hec in glo. Et idem propter eadem
rationem potest intelligi et in cantu. **B.**

4 **E**t inspectio spectaculorum sit
peccatum. R. s. in l. 2. q. 1. 16. 1.
Inspectio spectaculorum vitiosa red-
ditur in quantum propter hoc homo fit peccator
ad vitia lasciuie uel crudelitatis per
ea que ibi representantur. **A.** Et in quantum
per hoc retrahitur ab utilibus et bonis
ut s. curiositas. que casu quandoque etiam
excoicatio imminet. Unde de pse.
dis. l. in. c. que die. dicitur. Qui die solē
ni pretermisso. ecclesie puentu ad
spectacula vadit excoicetur. **B.** Et
ad hoc facit s. curiositas. s. 3. et s.
chozea. s. 2.

5 **E**t utrum liceat vni ludis in eccle-
sia. vide s. emunitas ecclesie. s.
2. in si. De choreis vide s. chorea.

Ludus aleæ

et ois ludus qui inuitis fortune
et ois talis est prohibitus secundum leges. non
tamen si quis certet basta siue pila iaciē-
do. currēdo. luctādo. uel pugnādo.
quod habet suam causam et tuus corporis. ff. eo.
l. 2. **A.** Et ibi et in l. se per quod ois

ludus etiam si non inuitis viribus fortune
est prohibitus. nisi inuitis alicui exercitio
potuoso et utili. **B.** Pro eo autem quod
ponitur in conuicio uescendi causa per-
mittuntur leges ludere familie. ff. eo. l.
si. **A.** Ibi dicitur. Quod in conuicio
uescendi causa ponitur in eam rem fa-
miliam ludere permittitur. Et intelli-
gitur de ludo licito et honesto cum de-
bitis circumstantiis de quibus in. c. p.
cedenti. in pñ. Ista etiam que hic ha-
bentur notantur in sū. con. l. 2. ti. 8. q.
23. s. in glo. Ray. et Hosti. **B.**

Et ludus aleæ sit peccatum. R. s. in
Ray. Quicunque ludat alea siue ta-
pillis uel qui sunt participes seu in-
spectores ludi se peccant. ff. eo. per
totum. et. C. eo in constitutio greca.
et maxime si sunt clerici. in Auten.
de sanc. epi. s. interdicimur. **A.** Ibi
etiam dicitur quod clerici non debent accedere ad
aliquod spectaculorum causa videndi.
B. et ex de vi. et bo. cle. clerici. Et
est principaliter et per se peccatum auari-
tie siue rapine. Est etiam causa mul-
torum peccatorum. et mendaciorum. piuriorum
blasphemiarum. et ceptionum. et boni moris.
A. De hoc latius in de c. q. 23. ubi
dicitur s. in Ray. Quod magnus sit hoc peccatum
patet inter alia ex nomine que in tali-
bus attenduntur. Primum est considerandum
lucrādi. Ecce cupiditas que radix est
omnium malorum. ut dicitur. i. ad Gal. 5. 21.
vlt. Secundum est voluntas spoliandi per-
simul. Ecce rapina. Tertium est usu-
ra maxima. s. xij. pro. xij. non solum
in anno uel in mense. sed in eadem
die. ex de exco. pre. inter dilectos.

Quartū est multiplicia mēdacia
 7 verba ociosa 7 vana. Quintū est
 blasfemia. Ecce heresis. Septū ē
 corruptio multiplex. primorū qui
 ad ludū inspiciendū de cōsuetudi-
 ne praua cōueniunt. Septimū est
 scandalū bonorū. Octauū est cō-
 temptus p̄bitionis sancte ma-
 tris ecclesie. Glo. dic argumentū
 q̄ fm magistrū h̄mōi ludi sūt p̄-
 bibiti. nō t̄m dissuasi. qd securius
 est dicē. Nonū ē amissio tēporis. i.
 bonorū que in illo tpe tenēs facere.
 Con. Hosti. 7 addit septē peccata
 alia que sūt furtū. quia lusoze se-
 pe inopia cogēte discūt furari. Itē
 violentia. Aliquotiens enī ad hoc
 ut aliquis ludat violenter retinet
 ff. de aleato. solent. Ecce seruitus
 iniusta. Itē crimen falsū qd cōmit-
 tit in falsis tassillis faciendis. 7 ex
 certa scia comedādis siue locādis
Itē homicidiū. qz de ludo veniunt
 ad verba 7 ex his ad p̄tera. tandē
 ad homicidia. Ecce iniuria. Ecce
 homicidia. q̄b̄ uidet ex officio suo
 occurrē dz. ut. ff. de vsufru. equissi-
 mū. Itē fraus 7 receptio. qz q̄ me-
 lius scit recipe meli⁹ credis ludere
Itē adulatio. Unde dicūt boies.
 Pulcher 7 bon⁹ lusoze est dñs me⁹
 Itē turpis 7 inbonesta vita. **B**
 2 **Utz** ludus alee sit p̄tīm mor-
 tale. R. fm W. Etā si hō nō ducit
 in cōsuetudinē mortaliter peccat.
 Intellige qñ ex auaritia ludit. **A**
 qd sp̄ occurrit. cū q̄rat lucrū p̄ mo-
 rā illicitū qd nil aliud est q̄ auari-

tia. ut colligit ex notat per Lbo.
 2. 2. q. 8. arti. 4. Brauitas etiā
 h̄ p̄tī cōptendit aliq̄ten⁹ ex dictis
 in primo. S. p̄cedenti. cū additione
B. quia 7 auaritia de se est pecca-
 tū mortale. ut s. auaritia. S. 2.
U **Que** pena clericorū ludētū ad
 aleas? R. de hoc legi. 35. dis. c. p.
 ubi dī sic. Eps aut p̄sbyr aut dia-
 conus alee aut ebrietati reseruēs
 aut resinat aut certe dānef. Sub-
 diacon⁹ aut lector aut cantor
 aut resinat aut coione priuef. **A**
 Idē i laico qd i minorib⁹ clericis. ut
 patz i dco. c. p. **B**. Et nō q̄ ex di-
 cto canone colligit q̄ si nō ducit i
 p̄suetudinē nō sustinebit p̄dictā pe-
 nā. Unde dicit reseruēs. Siliē 7
 si duxit in cōsuetudinē 7 vult res-
 nere. Unde dīc. aut resinat. Debet
 tñ in vtroqz casu p̄niam agē de pe-
 cato. Et fm Hosti. idē todie i sub-
 diacono qd in diacono. cū de ser. nō
 oz. miramur. **A**. Idē i dco. q. 23.
 Et addit fm Ray. q̄ ex eo qd in
 dco. c. p. dicit dānef 7 coione pri-
 uetur. colligitur. q̄ tale sit peccatū
 mortale. 7 graue. **B**
Utz q̄ i ludo alee vicit illi q̄ nō
 poterat alienare teneas ad restitu-
 tionē? R. fm Lbo. 2. 2. q. 32. Qz
 aliqs lucret ab eis q̄ rē suā aliena-
 re nō p̄t. illicitū 7 cōtra ius vinū
 est. Unde q̄ talib⁹ vicit ad restitu-
 tionē tenet. 7 hic addit Ray. q̄ ta-
 les sūt furiosi. p̄digi. minores. 25.
 an. 7 maxime pupilli. Itē mēte ca-
 pti. surdi. multi. ceci. 7 qui morbo

3

4

perpetuo laborat. qz tales supesse
rebus suis nō possūt. Idē de seruis
de religiosīs. de filiis. qui nō ha-
bent peculū castrense uel qsi. Idē
de vxore que non habet res para-
fernales. et etiam de administrato-
re rerū ecclesiāz que pauperū sunt
Qui ergo talibz vicit restituere te-
net. nō dico illi qui amisit. s. tutori
curatori. dñō. monasterio. pñ. ma-
rico. siue ecclesie. **A.** nisi forte cle-
ricus rector ecclesie esset correct⁹
et crederet in debitos vsus expen-
surus s̄m glo. Ray. et in sū. con. eo.
ti. q. 25. vbi patz etiā qz cū Ray.
con. Hosti. circa dicta i b. s. **B.**

5 **E**t rū qñqz trahit aliquē ad lu-
dū teneat restituere quicqd vicit.
R. s̄m Lbo. vbi s. Restituere te-
net. **A.** s. ei quē attrahit. Unde
nec de eo pōt facere elemosynā s̄m
eūdē. Lbo. ut in sū. con. eo. ti. q. 24.
B. Et nota qz ista attractio large
intelligenda est. s. quōcūqz verbis
uel factis inducit eū. cū ille al non
erat lusus. Item siue inducit a
principio siue in medio ludi cum
ille vellet desistere. ut Aco dicit.

6 **E**t qz qui fraudulentē ludit te-
neat restituere? R. s̄m Lbo. vbi s.
Tenet. **A.** s. ei a q vicit. ut etiā
prime dictū est. et colligit ex posi-
tis in decā. q. 24. **B.** Et intellige
siue cōmisit fraudē añ. puta qz fun-
gebat se qñ in scū de ludo et quasi
boiez q pōset decipi cū tñ decipe in-
tenderet. siue cōmisit fraudē i ipso
ludo. ut sub iñtendo taxillos fal-

los siue etiā veros male et fraudu-
lose iactādo seu mēdaciter dicēdo
qz obtinisset seu male pecuniam
numerando. et oia huiusmodi.

Et rū q vicit p̄hibente iure ci-
uili. **A.** qd p̄hibet oēm ludū for-
tune. et etiā non innitētē exercitio
alicui⁹ opis p̄tiosū. ut tactū est s̄.
in pñ. et dat repetitionē ei q ppter
ludū p̄hibetū aliqd soluit et here-
ditas eius vsqz ad. 50. ānos. ut. l.
fi. C. eo. **B.** teneat ad restitutio-
nē? R. s̄m Lbo. vbi s. Jus qdē
ciuile nō obligat oēs s̄ eos solos
qui sūt h̄mōi legibz subiecti. et itēz
p̄ consuetudinē abrogari p̄st. ideo
apud eos q sūt h̄mōi legibz astri-
cti tenet integraliter ad restitutio-
nē nisi forte p̄traria cōsuetudo p̄-
ualeat. aut qz vicerit ei q trahit eū
ad ludū in q casu nō tenet restitue-
re. qz ille qui amisit nō est dignus
recipere. nec pōt licite retinē tali iure
positiuo durāre. s̄ tenet illud dare
in elemosynas. Hec Lbo. Porro
dictū ius positiuū habet. C. eo. l.
aleari. et ff. eo. l. vlt. in fi. Et idē cō-
sulerē etiā dicto iure positiuo du-
rante. s. qz ille qui attractus fuit
nō tenet restituere. nec tñ licite pōt
tenere ppter ipsam turpitudinē ta-
lis lucrari in se. s̄ dicit.

Et qz ille q vicit qñ volūtari⁹ cū
volūtario lusit teneat ad restitutio-
nē. R. Quidā dicūt q nō. s̄ pau-
peribus est erogāda talis pecunia
ar. 14. q. 5. nō sane. Et h̄ est opinio
Pla. Alij dicūt q tenet. ff. eo. l. vlt.

in fi. 7. C. eo. in cōstitutione greca.
 Et h̄ est opinio Ber. ut nō fēx de
 vi. 7. bo. cle. clerici officia. 7. etiam
 Ray. q̄tū est in pposito casu. s. in
 eo q̄ lū sit volūtarie. 7. p eadē iura
 Sed ut mihi videt̄ veraq; opinio
 stat. 7. 2. q̄dem opinio. s. q̄ teneat
 reddē locū h̄z vbi legib⁹ vivit im-
 perialib⁹ p quas 7. ipsa opinio p-
 bat. Vbi s̄o nō sic vivit vel vbi le-
 ges ille abrogare essent. videt̄ va-
 lere p̄ma opinio. s. q̄ tebeat pau-
 perib⁹ erogari. Nā cū lud⁹ sit q̄dā
 expoliatio nō pōt quis p ipsū licite
 aliqd acq̄rē 7. sic nō pōt tenē. s̄ nec
 illi d̄z reddē. q̄ ille nō ē dign⁹ reba-
 tere q̄ q̄tū i se fuit primū expolia-
 re conabat̄. De factorib⁹ tapillozū
 scacoz̄ aleaz̄ 7. h̄ mōi. vide. j. ne-
 gociatio. §. 1. A. q̄ icipit. Quid
 re factorib⁹. Et ad p̄dicta p̄nt re-
 duci quē notat̄ in d̄cā. q. 24. in sū.
 con. l. 2. ti. 8. vbi d̄f̄m Immo. in
 c. qz. pleriq; ex te imu. ec. q̄ attra-
 ctus nō tenet̄ restitūc̄. intellige illi a
 q̄ vicit. ut p̄z s̄. S̄z q̄ aliū attraxit
 tenet̄ q̄z dolose fecit. Et si sit q̄ lū sit
 medicū causa recreatiōis nō tenet̄
 restitūc̄. intellige si lud⁹ erat bone-
 stus 7. licit⁹. at Luce 6. d̄f̄. Ne vo-
 bis q̄ rideat̄ nūc. Unde in eadē. q.
 24. dicit̄ s̄m Ray. Si dicat q̄s q̄
 bona intētiā vel causa recreatiōis
 ludat ad aleas. faciat h̄ sine tena-
 rijs aut accipiat vnū de ludis ap-
 probat̄. Et glo. Ray. sup p̄lo re-
 creatiōis dicit̄ argumētū q̄ lud⁹
 alee nō est gnāliter phibit⁹. q̄ pōt

ludi bono fine. 7. ideo tapilli 7. alee
 7. scacteria p̄nt fieri bono fine. S̄z
 re h̄ dicit̄ sup d̄cō. §. q̄d re facto-
 rib⁹. Ex p̄dictis q̄ p̄z quō q̄s teneat
 restitūc̄ que vicit in ludo. S̄z q̄d si
 aliqui vicit 7. aliqui perdidit. an fiet
 cōp̄satio. Pōt distingui vtrū fiat
 lud⁹ cū eadē p̄sona vel diversa. Si
 cū eadē. Aut lud⁹ ē mutar⁹. ut q̄
 p̄m⁹ fuit licit⁹. 7. secūdas illicit⁹. 7.
 nō sit cōp̄satio. q̄ solutū vni vel
 etiā eidē ex om̄sa causa nō liberat
 a reb̄ito ex alia causa ul⁹ cū altero
 C. q̄n cūi. ac. p̄m. cri. l. vna. Aut
 lud⁹ nō ē mutar⁹. ut q̄z vterq; erat
 illicit⁹. s. in q̄ vicit 7. p̄didit. 7. videt̄
 q̄ tebeat fieri cōp̄satio. Nā 7. si sit
 dare casū in q̄ q̄s nō teneat̄ resti-
 tuere illi a q̄ vicit rōne paris cause
 turpitudinis. pōt tñ restituere eidē
 7. restituendo liberat̄. ut nō ē in sū.
 con. l. 2. ti. 8. q. 25. ad finē. Et iō
 p̄dēdo cū eadē videt̄ ei restituisse p
 cōcurrenti q̄titate. Si lud⁹ fiat cū
 diversa p̄sona nō fiat cōp̄satio. q̄z
 p̄interitū rei morosus reb̄itor nō
 liberat̄. l. i. re furtiva. §. p. ff. de con-
 fur. magis q̄n ipsemet̄ redit causā
 interitui. ff. de reb̄o. obli. l. si ex le-
 gati causa. vbi ille tenet̄ q̄ occidit
 hominē quē debebat.

Luxuria. Cū luxu-
 ria mul-
 tipler sit. ut dictū ē s̄. fornicā-
 tio. §. p. q̄ est gravi⁹ peccatū. R̄. s̄m
 Tho. 2. 2. q. 154. Beauissimū
 inter oīa peccā luxurie ē vitū s̄ na-
 turam. sicut 7. Aug. dicit̄ in l. 7. re

adulterinis coniugijs. Et ideo. qz transgreditur illud qd fm natura determinatu est rāq pncipiū circa vñū venerē. Post hoc ē incestus q est ptra naturālē reuerētiā quā relemus psonis cōiunctis. Aliē autē spēs sūt ptra rectā rōnē. tñ ex sup. positione nātū pncipior. Magis autē repugnat rationi q alijs venerēis vtatur. nō solū cōtra illud qd cōuenit proli generande. s etia cū iniuria pñi. 7 ideo fornicatio simplex minima est inter spēs luxurie. Adulteriū pō graui? ē q stuprū. qz maior iniuria sit in abusione mulieris alteri? pñi subiecte q tñ ad vñū generatiōis q subiecte ad solā custodiā. Vtrūq autē o ggra. uat p violētiā. 7 ideo raptus virginis ē grauior q simplex stuprū 7 raptus vxoris q adulteriū. Et de tali raptu qdā habes. j. raptor. 2. De stupro pō 7 adulterio s. fornicatio. s. p. 7. s. adulteriū. Hec etiā oia aggrauat fm rōnē sacrilegij. qñ. s. psona rēo sacra rapit. **A.** Et h sacrilegiū qñ ē incestu cū sit s oīnā reuerētiā. **B.** Item inf pñā ptra nām quissimū ē peccatū bestialitatis. s. vbi nō fuit verbita spēs. Post h autē ē vitij sodo. miticū vbi nō fuit verbita? Et de h aliqd. j. sodomia. Post h at peccatū molliciei. ex eo q nō fuit verbita? med? cōcubēdi. Magis autē si nō sit verbitū vas q si nō sit verbita? mod? **A.** in aut inf pñā s nām ē pñm molliciei qd cōsistit in sola

emissioe seminis sine cōcubitu ad alterp. Et de ista mā sag habet. 32. q. 1. adulteriū.

A. An q de florat pginē solutā teneat eā ducē vel maritare? R. In foro iudiciali videt teneri ad alterp pñictor. ex re adul. c. p. S3 fm glo. h fuit pena atiq. hodie pō sic pñit. q aut ducat eā aut verterat? 7 a sacris exclus? retrudat ad pñiam i monasterio de q nō possit egredi. ex re adul. c. 2. **A.** Ibi pz q h pena prime dicta obtinet qñ seductor nō vult stupratā ducē. q casu etiā videt q teneat eā dotare. ut eo. ti. c. p. Si aut pac nō vult eā ei dare uel ipsa nō vult cōsentire teneat eā dotare. ut i dco. c. p. qd nō corrigif s in diūso casu loq. ut ex his patz 7 ex tex. 7 glo. vtriusq. c. Et fm Ray. 7 in sū. con. li. 2. ti. 3. q. 6. glotatores pñicta intelligūt de raptore q seducit. i. seorsū ducit a domo pñis 7 extrahit pginē per violētiā. S3 certe etiā si nō interueniat violētiā teneat seductor ad satisfactionē dñi. ut in. c. si. ex. de iniurijs. **B.** In foro autē penitēciali sic agendū est fm x. Si de florauit ipsā volūtariā nō teneat. qz ille nō seduxit eā. Si aut inuitā uel seductā inūgendū est ei q satisficiat uel cōponat eā ei. **A.** s. cōpositiōe que pcedat a libera ei? volūtate. Al' absolue? nō est tutus in pñcia. ar. li. 3. que cōnerande. in si. ff. quaz re. ac. nō val. **B.** Similē casū habet s. j. matrimonij 4. s. 2.

2 **Q**uoniam consensus in relectatione
s. cogitationis carnalis absque hoc
quod presentia in actu sit mortale? R.
Sic. ut habes in relectatio.

3 **Q**uoniam in tactibus et osculis et huiusmodi
modi sit peccatum mortale? R. secundum
libro. 2. 12. q. 154. Osculum ample-
xus uel tactus secundum suam rationem non
nominatur peccatum mortale. quia possunt
absque libidine fieri uel propter con-
suetudinem patrie uel propter aliquam
necessitatem uel rationabilem causam. Sed si
fiant cum libidinosa relectatione sunt
mortalia. Nam et solus consensus in re-
lectatione mortalis. est mortale.
ut in precedenti. S. dicit. multo magis
progressus ad actum est mortale. Ad-
di potest secundum Al. quod etiam aspectus libidi-
nosus mortale est. Marb. 5. Qui
viderit mulierem etc.

Magister 1.º siue do-
ctor p-
coiter. Quilibet ecclesia catho-
lica debet tenere magistros liberalium
artium ad minus grammaticos et clericos
et alios pauperes gratis instruere. Et
debet magistro assignari. puenit vni-
us. Et eadem modo debet facere alie
ecclesie quorum sufficiunt facultates. In
metropolitana ecclesia debet vltimus esse
magister in theologia. et eadem modo reci-
pere puenit. non tamen propter hoc fiat ca-
nonicus. A. Sed tam diu redditus
ipsum percipiat quam diu persistit in do-
cendo. De si forte de duobus ecclesia
metropolis graues. theologo iux-
modum predictum ipsa. prouideat. grama-
tico pro in alia ecclesia sue ciuitatis

sive diocesis que sufficere valeat fa-
ciat. prouideri. ut in. c. q. nonnullis. et
eo. B. 31. dist. de quibusdam. et eo. p-
totum. A. Presertim in. c. p. 7. de co-
c. q. nonnullis. Nota etiam quod a pla-
tis et capitulis ad theologie studium
debent aliqui habiles destinari qui
alios postmodum valeant erudire. quibus
si proprius puenit ecclesie non suf-
ficiunt. predicti. s. prelati et capitula
necessaria ministrabunt. Docentes
pro in theologica facultate dum in
secolis studuerint et studentes in ipsa
integre per annos quinque recipiant
de licentia sedis apostolicę puenit
prebendam et beneficiorum suorum. non
obstante aliqua consuetudine contra-
ria uel statuto. Hec omnia. et eo. super
specula. ut in s. con. li. p. ti. 3. q. 1.
B. Et de hac etiam materia vide. j.
scientia. S. p. 7. sequentibus.

Et aliquis possit recipi in ca-
nonicum cum pacto quod doceat et scolas
teneat. R. secundum Hosti. Dicit doctor
res quod non. aliter est symoniacum. sed va-
canti prebende bene potest hoc onus
annecti. et de prebenda. significatum. Con-
Ber. A. Idem in s. con. eo. ti.
q. 4. B. In curia romana debet
esse doctores et studium utriusque iuris.
vide. j. studium. S. fi.

Quoniam magister possit scholaribus
collectam imponere uel erigere. R.
secundum Hosti. Si magistro annexum est
sufficiens beneficium uel sufficiens sala-
rium publicum non licet ei erigere. aliter
symoniam committeret. quia venderet
obsequium spirituale quod ex officio

suo tenet facere. et de symonia. nemo. i. q. 3. vendentes. et. c. nō solū. sed tñ sponte oblata recipere pōt. Si pō nō sit ānētū tale bñficiū uel salarīū aut si nō sufficiat ei. pōt accipere collectā p laborib⁹ suis. ar. 12. q. 2. qñq. et. c. ecclesiasticis. et. c. caritatē Et uidet Hosti. innuere q nō solū ab extraneis s etā a clericis ecclesie possit erigere. nō tñ d3 erigē a paupere cū ipse pōt⁹ debeat paupib⁹ subuenire. S3 7 talis exactio s̄m x̄o. nō d3 esse coactoria ut q nisi solent expellat eos de scholis aut accipiat res eorū s̄ potius inopiā suā eis exponēdo. Et bec oia s̄m Hosti. intelligenda sūt si magister est sufficiens. Qz si in sufficiens est 7 officiū docendi assumit nō ē ei ex debito puidēdū sed sibi culpā imputet. ff. ad. l. acq. l. idē iuris. Si pō sufficiens est 7 nō habet prouisionē ut dixi etiam si diues est pōt a diuitibus licite accipere. quia nō tenet eis gratis seruire. Satis con. Inno. Ray. 7 Ber. **A.** Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. **B.**

3 **C.** Quid de magistro q festū alicuius sancti quod de se colendū ē nō vult concedere ad celebrandū nisi data sibi pecunia? **R.** s̄m Ray. Symoniam cōmittit. quia vendit spirituale ad qd tenet. ut in principio pcedētis. s̄ dictū est. Et p eadē iura 7 eodē modo si festū nō est celebrandū 7 ipse vult illud festare nec vult legere nisi data pecunia. **A.** Idē si diē nō colendū

ut alicui⁹ minoris sancti concedit colendū p pecunia. ut in sū. con. eo. ti. q. 3. Et subdi. Si aut p data pecunia pcederet m̄r scholarib⁹ aliq die pfecto cessare a lectionib⁹ siue vacationē aliquā ppter recreatio. nē sic cōsueuit fieri ab auctoritatibus turpe lucy esset s̄ nō esset symonia bec ibi. S3 nō uidet ratio diuersitatis in hoc casu a supradictis. **B.**

4 **C.** Doctoris seuitia. s̄ in nimis corrigēdo culpe imputat. qz leuis tñ castigatio ei pmissa ē. ff. locati. l. itē qñ. et de homici. ad audiētā 23. q. 5. c. p. Quid tenendū ab auditoribus diuersorū magistrorū q habēt cōtrarias opinioēs. habet j. opinio. Strū actus doctrine sit ptermittendus propter scandalū. vide. j. scandalū. s̄. 1. et. 8.

Magister ij. s̄. q. tū ad licentiam docendi. Quid ergo si aliqd erigat uel promittat p lnia docendi? **R.** s̄m Hosti. Exactum debet restitui 7 promissū remitti. et eo. prohibeas. **A.** Al' incipit prohibem⁹. **B.** Symonia tñ nō cōmittit sed cōmittit erigens crimen concussionis 7 debet dignitatibus 7 officiis 7 beneficiis expoliari. et eo. c. p. et. c. quanto. **A.** Con. Ray. 7 Hosti. ut in sū. con. l. p. ti. 3. q. 5. **B.**

C. Quid si ille qui habet ptāre cōcedendi licentiā. docendi uel legendi vult legere in ppria persona nūqd pōt alteri licentiā renegare? **y** 5

R. fm hosti. Nō pōt eū impedire
uel ei renegare etiā si ipse sit valde
idoneus. ar. ex te offi. archi. c. vlt.
Hoc enī esset in p̄iudiciū auditorū
cū sepe quis habeat gratiā discen-
di ab vnō nō ab altero. **A** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 5. Et satis hoc
dicit in. c. quāto. ex eo. **B**

2 **Q**uid si aliq̄s obrēta licētia le-
gendi velit aliā substituere. nūq̄d
a substituto pōt recipere expēsas q̄s
fecit in cōuinjs 7 b̄mōi? R. fm
X. Si cōsuetudo loci est q̄ possit
aliū substituere. tūc ab illo pōt re-
cipere expēsas factas q̄si loco in-
teresse dū tū ille doceat noīe ei. Si
aut̄ totū ius trāsserat in substitutū
nō debet aliq̄d recipere etiā p̄ in-
esse. nec pōt etiā in primo casu pa-
cisci cū substituto de certa portio-
ne emolūmēti recipiēda. **A** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 1. et. 8. **B** Et
multo minus pōt in casu 2.

3 **U**tr̄ liceat alicui p̄ seipso petē
licentiā docendi in theologia. R.
fm Lbo. in quolibet. Dicēdū q̄ sic
Nullā enī petit excellentiā pt̄atis
quod q̄dē turpe esset. sed petit solā
opportunitatem coicandi id quod
habet. Colcare aut̄ sciētiā quā q̄s
habet laudabile ē 7 ad caritatē p̄-
tinens fm illud Sap. 1. Quam
sine fictiōe didici 7 sine inuidia coi-
co. et. i. Pet. 4. Unusq̄sq̄ sic acce-
pit gratiā in alterutrū illā admini-
strantes. Pōt tū turpitudinē cōti-
nere rōne p̄sūptiōis si ille q̄ non ē
idone⁹ p̄teret docendi officiū. **A**

Idem in sū. con. li. 3. ti. 5. q. 5. **B**
Autoritas fm Ray. p̄ncipali-
ter in q̄tuor cōsistit. Primū
q̄dē in p̄rogatiua ordinis. ut p̄sby-
ter maior est diacono. dis. 25. legi-
mus. in si. ex eo. statuimus. Secū-
dū est in p̄rogatiua cōsecratiōis. ut
ep̄us maior est p̄sbytero. dis. 25.
olim. et. c. episcopus in ecclesia.
Tertiū est in p̄rogatiua admini-
stratiōis. ut archidiaconus maior
est archip̄sbytero. 7 ei subest atq̄
obedire 25. dis. 25. p̄lecc̄. Quartū
est in p̄rogatiua antiquitatis fm
q̄ maior est uel qui prius fuit or-
dinat⁹ uel pri⁹ religionē igr̄essus
uel etiam ille qui precedit alios in
etate. dis. 15. ordinationes. ex eo.
c. p̄. ex te elec. dudū p̄. Et additur
etiā fm hosti. quintū. s. scdm̄ p̄-
rogatiuā eius qui ordinauit. quia
ordinatus a superiore inter alios
eiusdē ordinis magis est honoran-
dus. ex eo. per tuas. Ad maiorigi-
tē obedientia sequit̄. ex qua habet̄
j. obediētia. pertorū.

Aior pars fm Be-
nera. **A**ior pars
liter qd̄ fit a maiori parte ca-
pituli seu collegij vires obtinet.
65. dis. c. p̄. 2. et. 3. nisi ex alia p̄te
p̄ponderet auctoritas. ex te elec.
dudū. ex te testi. in p̄sentia. Preua-
let tū q̄sq̄ minor pars. s. q̄n aliq̄d
ab eis rōnabile fuerit obiectū uel
ostēsiū. ex eo. c. p̄. Nec oportet vocā-
ri absentes nisi in electionib⁹ ut s̄.

electio p. s. 6. Similiter in cessatio-
tione a diuinis. ut s. cessatio a diuinis
s. p. A. Con. Albricus. **B**

Maledictio **Am**
dictio sit pctm mortale. R.

fm Lbo. 2. 2. q. 16. Maledi-
ctio de qua nunc loquimur est per
quā pñciaf malū ptra aliquē uel
imprecādo uel in optando. qd qz
scō m se repugnat caritati. est pctm
mortale. i. Cor. 6. Neqz maledici
neqz rapaces regnum dei posside-
būt. 7 tanto graui⁹ quāto personā
cui maledicim⁹ magis amare 7
reuereri tenemur. Unde Lenu. 20
Qui maledixerit patri suo aut ma-
tri morte moriaf. Contingit tñ eē
veniale uel ppter paruitatem mali
qd qz alteri impcaf. uel etiā ppter
affectū ei⁹ qd profert. dñ ex leui mo-
tu uel ex ludo aut subreptiōe aliq
talia uerba profert. qz peccata uer-
borū maxime ex affectu pensant.

Que differētia ē inter maledi-
ctionē 7 blasfemiā. R. Scōm qd
iudā uulgare ut in tusaia idē sūt. 7
b etiā pba f p tece. cē eo. statum⁹
S3 tñ ppe loquēdo aliud ē blas-
femia qñ. s. p. bis. **A**. uel infētiā
cū etiā sola infētiōe pctm cōmit-
taf. Ysa. p. **B**. attribuit deo qd ei
nō cōuenit. uel ecōuerso. ut dictū ē
s. blasfemia. **A**. Tertio cū attri-
buit creature qd appropriat crea-
tori fm Lbo. 2. 2. q. 13. arti. p. **B**
Aliud maledictio. s. dñ aliqz im-
precat uel optat alicui malū siue

homini siue deo.

Que pena pferētis maledictio. **z**
nē ptra deū. R. Si qz ptra deū ul
aliquē scōm maxime teatā pginē
talia pñpserit. d3 septē dieb⁹ dñi-
cis pre forib⁹ ecclesie i manifesto
eē dñ missa dicat. ita qz ultimo die
nec palliū nec calciamenta sed cor-
rigiā circa collū habeat. 7 qz septē
precedentib⁹ ferijs septis ieiunet in
pane 7 aqua. nec ingrediat eccle-
siam. 7 in quolibet dictorū dierū
tres reficiat pauperes. 7 si nō pōt
tres saltē duos uel unū. 7 si nō pōt
hoc illud in penā aliam cōmutet.
7 si predicta renuerit debet ei inter-
dicti ingressus ecclesie. 7 in obitu
debet carere ecclesiastica sepultu-
ra. Insuper tales rebent cōdēnari
pena pecuniaria. cē eo. statum⁹. Et
h oia fm Hoff. p tribunali fiunt.
Cetex in iudicio aie discret⁹ sacer-
dos molliet bñ rigore. **A**. Im-
mo. 7 i foro pñiali etiā hic rigor ser-
uand⁹ ē. pter qd in cōdēnatiōe pene
pecuniare qñ blasfemia publica ē
fm modū tñ positū s. cōfessor p.
in additione magna. **B**

Utrū liceat maledicere creatu-
re irrationali. R. Creature irrat-
ionali contingit maledicere qñqz
modis. p mō fm qz ordinat ad ho-
minē p malū subuētiōis. s. qz per
eas subuenit hūanincēitati. Et b
mō deus homini dixit. Maledicta
terra in ope tuo. **A**. Gen. 3. **B**
ut. s. p ei⁹ sterilitatē homo puniret.
Et ita etiā intelligit quod habet
5 6

Deut. 28. Benedicta horrea tua
 maledictū horreū tuū. Sic 7 Da-
 uid maledixit mōtes gelboe p m
 expositionē Greg. 2. p m q ordi-
 nat ad boiez p modū significatio-
 nis. sic dñs maledixit ficulnee in
 significatiōe iudee. Math. 21. 3.
 p m q ordinaf ad boiez p modū
 cōtinētis. s. loci uel tēporis. Et sic
 Job maledixit vicinariitatē sue
 Job 3. Et h. ppter culpā originalē
 quā nascēdo cōtraxit 7 ppter pena-
 litates inde sequētes. 7 ppter h etiā
 potest intelligi David maledixisse
 mōtib⁹ gelboe. 2. Reg. 5. ppter
 cedē pph que in eis cōngerat. Pre-
 dictis trib⁹ modis nō cōpōt nec
 licet homini maledicē irrationali
 creature. nisi forte speciali rei reue-
 latioe. **A**. Vel nisi in his nō in-
 tēderet odiū creature s. detestatio-
 nē mali culpe uel pene. iuxta illud
 Job 5. Vidi stultū firma radice.
 7 maledixi pulchritudini ei⁹ statim.
B. 4. cōtingit maledicē irrōna-
 bilibus rebus in q̄tū sūt creature
 rei. 7 hoc est peccatū blasphemie. s.
 pōt contingere maledicere eis p m
 se consideratis. 7 hoc est ociosū 7
 vanū 7 per pñs illicitū. bec sūpta
 sūt de Tho. 2. 2. q. 16.

Malefactor. Si
 lefactor pōt fugere uel se re-
 fendere. vide s. accusatus. s. p. l.

Maleficiū dicitur ou-
 pliciter. Uno modo quodlibet sortile-

giū de q̄ agit. C. de male. 7 mathe.
 per ro. de quo etiā multa habet. 7.
 sortilegiū. per totū. 7 de tali male-
 ficio in q̄tū impedit matrimoniū
 habet et de fri. 7 male. 7 s. impedi-
 mentū is. in quatuor vltimis. s.
 Alio mō dicit maleficiū qd cū q
 crimen ut furtū. rapina. homicidiū
 7 huiusmodi. Dicit etiā quasi ma-
 leficiū qñ est nocumentū preter p.
 positū. ut cū iudex per imperitiā
 male iudicat uel cū de domo ali-
 cui⁹ aliqd est eiectū qd nocuit tras-
 euntib⁹. ut Insti. de obli. que ex qñ
 delict. in prin. 7 per totū. Atq̄ ma-
 leficiū quod est sortilegium possit
 tolli per aliud maleficiū. vide
 s. impedimentū is. s. fi.

Manumissio

est datio libertatis. Nam
 q̄dū quis in seruitute est manū 7
 prāti suppositus est. manumissus
 nō liberatus est. in Insti. de literi.
 in prin. Et manumissi dicūt liber-
 ti. de quib⁹ habet s. libertus

Quis pōt manumittere? R.
 Manumittere pōt dñs q̄ est ma-
 ior. 20. ānis. nisi al nō habeat ad-
 ministratiōē. ut furiosus 7 pro-
 dig⁹. Minor nō 20. manumittē
 inē viuos nō pōt nisi ex cā. 7 tunc
 si est maior. 17. annis. C. qui ma-
 numit. nō possunt. l. si minor. **A**
 cōiuncto. s. fi. in Insti. ex quibus
 cau. manu. licet. **S**. Sed in vlti-
 ma voluntate pōt. ex quo pōt testa-
 ri. s. post. 14. annū. C. q̄ manumit.

nō possūt. Autē. sed re iure. **A**l' incipit. sed bodie. 7 idem dicifm deo. §. fi. in Insti. **B**. Itē ep̄s pōt manumittere seruos ecclesie bene meritos. i. z. q. z. si quos. Pōt etiā alios nō bene meritos dū tñ det ecclesie. p vno duos eiusdē meriti 7 peculij. i. z. q. z. ep̄s q̄ mancipiū. Et fm **X**. intelligi dēbet q̄ det de suis bonis. p̄p̄is. nō de rebus ecclesie. Itē pōt manumittere causa miserationis. i. z. q. z. cū redēptor. quod intelligi pōt de bene meritis. **I**tem abbas nō pōt manumittere seruū monasterij nisi de consensu episcopi 7 monachor. dis. 54. abbat. nisi sit contraria consuetudo ēē de his que sūt a p̄la. ea noscūt. Itē seruus cois pluriū manumitti pōt ab vno. sed debet manumissor alios seruare indēnes. **A**. Hoc ē q̄ aū manumissionē dē p̄ciū iustū dare. uel si recusaf recipi dē reponere p̄ publicas p̄sonas 7 cū sigillo apud eadē sacra. ut i. l. de q̄ stati. **B**. C. de coi ser. ma. l. i. Et nota q̄ nō valet manumissio i fraudē creditōrū facta. C. q̄ ad liber. puo. nō p̄. **A**. Meli⁹. C. q̄ manumit. nō p̄nt. **B**. l. i. i. Insti. ex q̄. cau. ma. l. i. §. p̄. **A**. Idē in sū. con. l. i. 3. ti. i. q. io. fm Ray. Gl. 7 hosti. **B**. **Q**ualiter fieri debeat manumissio? **R**. mule modis. Aliqñ in ecclesia sū aspectu ep̄i 7 plebis. 7 dē de h̄ fieri scriptura ad cautelā futuri. C. de his q̄ in eccle. ma. l. i. ēē de ser. nō ordi. c. p̄. Itē fit qñq̄ corā

iudice. 7 dē manumissio vindicte. nā vindicta appellabaf virga p̄toria cū q̄ tāgebaf a p̄toze illi q̄ manumittebant. **A**. De hoc in Insti. de literē. §. multis. 7 ibi glo. **B**. Et si quidē manumissio fiat ad hoc ut manumissus ordines dē pot⁹ fieri corā iudice ecclesiastico q̄ coram seculari. ar. ēē de ser. nō ordi. c. p̄. Itē pōt manumissio fieri in secreto. ut dicat dñs. esto liber. uel inter amicos. uel per epistolā uel per testamentū uel quālibet vltimā voluntatē. Itē pōt fieri dieb⁹ feriatis. Item tam de die q̄ de nocte. 7 a procedēte per viam. **A**. l. a iudice 7 nō pro tribunali sedente. ut in tertu de quo statim. **B**. in Insti. de liberti. §. multis aut. Insuper serui sūt liberi per alios modos q̄ per manumissionē. quos vide. j. seruus p̄. §. fi. Princeps q̄ sola voluntate manumittere pōt. C. de coi ser. ma. cū apud.

Matrimonium

j. cōmuniter. quid sit matrimonij? **R**. Matrimonij est viri 7 mulieris cōiunctio idiuiduā vite cōsuetudinē retinens. z. i. q. z. c. p̄. ēē de p̄sump. illud. 7 i Insti. de nup. §. 2. **A**. In hoc. §. nihil de hoc videt dici sed in alijs allegatis. **B**. quod Ray. exponēs dicit. Viri 7 mulieris. non viroz 7 mulierum. nec viri 7 mulierū. quia nec vnus vir plures vtozes nec vna plures viros habere pōt. Coniunctio. s.

alioz et matrimonialia. Individua vite consuetudine retinens. hoc est quod neuter absque consensu alteri potest continetiam profiteri uel ofoni vacare. ut hic. **I.** **S.** vlt. in fin. nec se alteri copulare sed sibi inuicem mutuam fidem seruare. et rebiti redditionem et mutuam inuicem necessarium ut possint subuentionem prebere debet. Et quod dicitur in diuiduam etc. intelligitur secundum **W.** de matrimonio consummato per copulam carnalem. quia si posset separari in casu. ut dicitur. impedimentum per **S.** **z.** Item intelligitur de matrimonio fidelium. quia et in matrimonium infidelium posset separari ut dicitur. impedimentum per totum. **A.** Idem in su. con. li. 3. ti. 2. q. 1. ubi ponitur et alie diffinitio matrimonij que possunt reduci ad predicta. **B.**

I. Unde de matrimonio? **R.** secundum Ray. Dicitur quasi matris munus. id est officium. quia datur mulieribus esse matres et ideo magis tenentur a matre quam a patre. quoniam in eo plus apparet matris officium quam patris. Idem **Tbo.** **Pe.** et **Hos.** **A.** Idem in dea. q. 1. in su. con. ti. 2. **B.**

2. Utz matrimonium sit sacramentum **R.** secundum **Tbo.** in 4. dist. 26. Sacramentum importat remedium propter peccatum per sensibilia signa. et cum hoc inueniatur in matrimonio. inter sacramenta computatur. **A.** Et istud remedium est duplex. scilicet curatiuum et seruatiuum. Primum datur in alijs sacramentis. Secundum in sacro matrimonio secundum **Pe.** et in su. con. li. 3. ti. 2. q. 2. Magis autem videtur dici sacram

ent eo quod est sacre rei signum. id est coniunctio. nis christi et ecclesie ad **Eph.** 5. Et ut patet in dea. q. 2. **Pe.** addit quod coniunctio exterior est sacramentum tantum. coniunctio vero interior aliorum sacramentorum et res effectus gratie que ibi conferuntur res et non sacramentum. et res primo signata. Res vero signata secundario est coniunctio christi et ecclesie. **B.** Et forma quod habet sacramentum sunt verba. **A.** siue alia signa. ut in dea. q. 2. **B.** quibus consensus matrimonialis exprimitur. et sicut prima non habet aliam materiam nisi ipsos actus sensui subiectos qui sunt loco materialis elementi. sic sacramentum matrimonij habet per materiam ipsos actus quod perficitur per actum eius qui sacramentum ipso utitur. Unde apostolus **Eph.** 5. dicit. Sacramentum habet magnam etc.

3. Quia matrimonium fuit institutum? **R.** secundum **Tbo.** in 4. dist. 26. Matrimonium secundum quod ordinatur ad procreationem plus quam erat necessaria etiam peccato non existente institutum fuit antequam peccatum Adde in hoc quod boni mulierem in adiutorium de costa formauit et dixit eis. crescite et multiplicamini etc. **Ben.** 2. **A.** coniunctio. c. p. **B.** Adam vero cum dixit. hoc nunc os ex ossibus meis etc. verba illa protulit a deo inspiratus ut intelligeret matrimonij institutionem a deo factam. sed secundum quod matrimonium prebet remedium contra vulnus peccati. sic institutum fuit post peccatum tempore legis nature. Secundum autem in deo determinationem personarum institutionem habuit in lege Moysi. Et secundum quod representat coniunctionem christi et ecclesie

in institutione habuit in noua lege. 7
fm h e sacm noue legis. h lbo.
7 de pma et 2. institutione. 32. q. 2.
S. his ita. 7 ex de diuoz. gaudem?

4 **Q**ue sūt cause institutiōis ma-
trimoniij? R. fm Ray. Due sunt
principales. s. susceptio sobolis
educande ad cultū dei. Sen. p. cre-
scite 7 multiplicamini 7c. 7 vitatio
fornicatiōis. i. Cor. 7. Propē for-
nicatiōē vnusquisq; habeat suam
vxoꝛē 7 vnusquisq; suū virū. 7 ista
causa solū p^o peccatū extitit. Se-
cūdarie p^o multe sūt. ut qñq; pa-
cis reformatio. pulchritudo vxo-
ris. diuitie. 7 huiusmodi.

5 **Q**uāq; tenet mīmoniu nō fa-
ctū causa plis s. ppter secundarias
causas nūc dictas. puta ppter pul-
chritudinē diuitias 7 b^o mōi? R.
fm Ray. Sic. Sufficit. n. q; ptra-
here intēdūt 7 cōsentiūt p verba de
pñti. 32. q. 2. solet qñ. Deut. 21. Si
videris mulierē pulchrā in medio
captiuoz 7 amaueris eā voluerisq;
in vxoꝛē habere. introduces eā in
domū tuā 7c. Con. lbo. 7 p.

6 **Q**uot sūt bona mīmonij? R.
fm Ray. Sūt pncipaliter tria. s.
fides ples 7 sacm. 21. q. 2. c. In
fide attendit ne cū alio uel cū alia
cōmisceat. In ple ut amāter susci-
piat 7 religiose educes siue infor-
met. In sacro ut mīmoniu nō se-
paret. A. Hec sūt colligū in decō
c. c. B. Licet enī fiat in dū sepa-
tio corporalis ut ex cōi pñsu cā ofo-
nis uel religiōis ul etiā ppe forni-

cationē. tñ mīmoniu inter fideles
postq; rite cōtractū 7 cōsumatū est
isepabile ē vsq; ad mortē. 7 pdicta
tria bona adeo sunt substantialia
piugio q; cōditio ptra aliqđ istoz
apposita vitiat cōtractū mīmonij
et de cōdi. appo. c. fi. De q mā plene
habet. j. mīmoniu 5. s. p.

7 **U**trū intentio nō seruādi fidē
vitiet mīmoniu? R. fm xv. Si
aliquis cōtrahit mīmoniu non
habens propositū seruādi fidem
sed adulterandi. nihilomin⁹ tenet
mīmoniu. A. Con. p. ut i lū.
con. li. 4. ti. 2. q. 54. B. Dū tñ
h nō deducat in pactū. si autē re-
ducatur in pactū ut q; liceat adul-
terari uel q; pñtuit vxoꝛē. nō cō-
trahit mīmoniu. et de cōdi. ap.
c. fi. De illis p^o qui nō habent in-
tentionē cōtrahendi habet. j. ma-
trimoniū 4. per totū.

8 **U**trū intentio nūq; erigēdi rebi-
tū vitiet mīmoniu? R. fm xv. Cre-
do q; cōtrahit mīmoniu. sic fuit in-
ter beatā pginē 7 Ioseph. 7 credo
etiā si intēdat nō solū nō pte s. etiā
negare q; teneat mīmoniu. dū mō
hoc nō deducat in pactū. q; tūc nō
teneret. A. Cū p dicto con. p. s.
discoꝛdat a secundo dicens q; de
bono fidei mīmonialis duo act⁹
sūt. Annus essentialis. s. nō nega-
re cōiugi vsū sui corpis. 7 intentio
opposita huic mīmoniu excludit.
Alter accessorius. s. nō exhibē
alteri corp⁹ suū. 7 intētio huic op-
posita mīmoniu non excludit.

ut in dicta. q. 54. et sequentibus. **B**

9 **U**trum intentio non habendi plenè excludat matrimonium. **R.** **S**im De. Firma intentio plenè evitandi excludit matrimonium. dico maxime si reducat in pactum. sed tamen intentio non educandi prole non excludit. **A** Con. Dugl. et glo. Ray. ut in su. con. eo. ti. q. 56. **B** Similitè nec excludit matrimonium respectu proli. quia adhuc potest esse matrimonium in remedium. **A** Idem. in su. con. in dea. q. 56. **B**

10 **U**trum intentio ducendi aliam uxorem excludat matrimonium. **R.** **S**im De. si intendit ducere aliam dimissa ista non est matrimonium. quia et **S**im Ray. talis videtur contrahi ad tempus. 32. q. 2. solet quiri. **A** Et ibi patet quod propter hoc isto casu matrimonium non valet. Nec obstat quod iudei contrahunt cum christiano posito diuertendi quam voluerint per libellum repudii. quia hoc non reducit in pactum quousque ex vi constitutionis vel consuetudinis vel etiam sola voluntate mutata postea diuertat. sic et de eo qui mutata voluntate intrat religionem **S**im De. et in su. con. eo. ti. q. 51. **B** Si vero ista retenta nihilominus cum ipsa erit matrimonium. **A** Idem in dea. q. 51. **B**

11 **U**trum inter beatam virginem et Ioseph fuerit perfectum matrimonium. **R.** **S**im De. in 4.º dis. 30. Duplex est perfectio matrimonii. una quod ad esse. quod quid sit per consensum utriusque de presenti et presenti. et tali perfectione matrimonium illud perfectum fuit. Alia perfectio

quod ad operationem. et sic non fuit perfectum. quia actus proprius matrimonii est carnalis copula. in qua ut ibidem dicit Tho. virgo non consentit explicite sed implicite a deo certificata. **A** id est si fuisset certificata. ut patet ex sequentibus. **B** Et sic virginitatem suam deo commississe in libro finit de.

12 **Q**ue differentia est inter matrimonium legitimum et ratum. **R.** **S**im Ray. Matrimonium legitimum et non ratum est quod legaliter instituitur vel puencie moribus inter fideles contrahitur. quod ideo dicitur non ratum quia sine fide fit. Unde Aug. Non est ratum contrahitum quod sine deo est. Ratum vero et non legitimum est quod inter fideles et legitimas personas. sed sine legitima solennitate contrahitur. Hec distinctio probatur. 28. q. 1. §. Item illud. et ex de diuor. quanto. et. c. gaudemus.

13 **Q**uod est effectus matrimonii. **R.** **S**im Ray. Effectus est quod ex quo semel est coniugium inter aliquos fideles. nunquam desinit esse. etiam si alter efficiat hereticus. 32. q. 1. c. p. et 2.º ex de diuor. c. quanto. Nec maritus potest dimittere uxorem siue efficiat ceca siue leprosa vel aliquid tale. nec uxor virum. 32. q. 5. de re iudic. et. c. si uxor. nisi tamen causa fornicationis. et tunc si dimittat maneat sine coniuge vel reconcilietur uxori. 32. q. 1. dicit dominus. Item alius effectus est. quia mulier potestatem sui corporis non habet sed vir. et vir potestatem sui corporis non habet si mulier. et ideo post copulam carnalem nec religionem potest aliter eligere iuncto altero

nec cōtinētiā p̄fiteri. 33. q. 3. c. p. 2.
3. et 4. Est 7 al⁹ effectus. qz vir
cōpellend⁹ est reddere rebitū vfori
l3 nūq̄ cognouerit eā 7 cōuerso
nō obstante sup ueniēte affinitate.
et de eo q cog. con. v. lue. discreti
onē. 7. c. tue. Ille tñ cōiūg q̄ de ipsa
affinitate est innocēs monēd⁹ est
q̄ cōtineat. qd si nolit tñ nocens
tenet ei rebitū petitiū reddere s̄ exi
gere nūq̄ pōt. **A.** ut patz i allegi
iunbus. 7 oz reddi cū timore. ut in
deō. c. tue. **B.** Itē vñ p̄iugū sine
psensu alteri⁹ nō pōt ozare. itellige
ozone p̄uata 7 tā lōga q̄ eēt imp̄
ditina rebitū cōiugalis. Secus de
ozone solēni ut misse tpe a canoni
bus diffinito. de ple. dis. 2. ois hō.
et. 33. q. 2. quos de⁹. **A.** 7 de ple.
dis. i. oēs fideles. et. c. missas. **B.**

Matrimonium

2. q̄s possit p̄trabē. Et p̄ qdē
vtrū puer possit cōtrabere. R⁹. f̄m
Ray. Etas apta in puero ē ānoz
14. et in puella. iz. et de respō. ipu.
imputeres. et. c. cōtinebas. 7 si ante
cōtrabūt nō est m̄rimoniū. ut ba
bes s̄. impedimentū iz. s̄. p̄lt. **A.**
nisi essent p̄rimi pubertati. 7 ita q̄
malitia suppleret etatē. et de respō.
impu. re illis. Con. Ebo. 7 Pe. ut
in sū. con. li. 4. ti. 2. q. 19. **B.**

i **E**trū furiosus possit cōtrabē.
R⁹. Furiosus uel insan⁹ dicendo
verba matrimonii efficiētia nō
p̄pter hoc cōtrahit. quia aio cōsen
tire nō pōt. 32. q. 1. neqz furiosus.

Intellige dū q̄ diu est in furore. nā
si habeat lucida interualla cōtral. ē
pōt. ar. 3. q. 9. iudicas. 1. q. i. q̄us
triste. **A.** Idem in sū. con. eo. ti. q.
26. f̄m Ray. **B.**

Etrū ebrius possit cōtrabē. R⁹.
f̄m W. Si ita ebrius sit q̄ nescit
quid agat nō pōt. sicut 7 de furioso
dictū est. nisi quod fecit in ebrietate
ratū habuit postea. Qz si ebrietas
nō sit tanta q̄ vlti rationis auferat
cōtrabere pōt. sic 7 dictū est s̄. ebri
etas. s̄. 5. **A.** Idem in sū. con. eo.
ti. q. 21. et. se. **B.**

Nunquid absentes possint per
pcuratorē cōtrabere m̄rimoniū?
R⁹. Possūt. sic Ysaac cū Rebecca.
32. q. 2. s̄. cū dicif. S3 nō est ido
neus pcurator nisi sup hoc habeat
speciale mandatū. nec pōt aliū sub
stituerē nisi sit ei specialiter cōmissū
7 si fuerit reuocatus anteq̄ con
traxerit licz tam ille q̄ illa cū qua
cōtraxit hoc ignorauerit tñ nō te
net matrimonii postea contractū
et de procu. procurator. li. 6.

Multi sūt qui nō possūt cōtra
bere p̄pter impedimēta quesūt inter
eos. Vide. 7. impedimētū p̄. cū om
nib⁹. c. se. An leprosus possit con
trabere. vide s̄. leprosus. s̄. p̄. **A.**
Aduertendū etiā q̄ edictū de ma
trimonio cōtrahendo dicif. p̄bi
toriū. i. q̄ ois qui nō p̄bibet cōtra
here pōt. et de spō. cū apud. ut nō f̄
sū. con. eo. ti. q. 26. f̄m Ray. **B.**

S3 nūqd absentes possūt con
trabere per solas litteras? R⁹. f̄m

Ray. Si ille uel illa cui mittunt
nulli exprimit cōsensū suū credo si
ne p̄iudicio q̄ p̄tūcūq̄ consentiat
nō ē m̄rimoniū. s̄ tūc remū erit q̄n
notificauerit siue significādo hoc
illi q̄ misit l̄rās siue aliq̄ dicēdo. **A**
Hoc uidet̄ potius fuisse dictū glo.
Ray. ut patz in sū. con. eo. ti. q. 31.
Ratio aut̄ est ut 7 ibi colligit̄. quia
ad m̄rimoniū cōsensus nō sufficit
nisi ad extra fuerit expressus. Fa-
cit eē de spon. cū apud. **B**. Utrū
qui cū xna cōtrahit sp̄salia possit
cōtrahere matrimoniū cum alia.
uide. j. sponsalia. §. 8.

Matrimonium

iii. quod cōtrahit̄. Et querit̄ p̄
Utrū per cōsensū cōtrahat matri-
moniū. **R.** s̄m Ray. Ex quo vir
cōsentit p̄ p̄ba de p̄nti in mulierē 7
illa in virū dicēdo. accipio te i meā
7 accipio te in meū. uel cōsentio in
te tāq̄ in vxorē. seu alia cōpollētia
p̄ba. statim ē m̄rimoniū. etiā si cō-
sensus nō exprimat̄ p̄bis. s̄ signis
in his q̄ nō possūt dicere. ut mutus
uel nō audire ut surdus. Sine cō-
sensu vero quēcūq̄ alia dicant̄ uel
fiāt etiā si interueniat carnalis cor-
pula nō ē m̄rimoniū. eē de sp̄. duo.
tuas. et. c. dudū. et eē de spon. si in-
ter. et. c. cū apud. 7 uide. se. §.

j **Q**uod ut ipsa p̄ba sint necia. **R.**
s̄m Pe. Sic dicit m̄gr sniari. nō
solū cōsensus interior facit matri-
moniū. s̄ requirit̄ expressio p̄top. quia
sacram̄ res sensibilis ē. 7 in eo requirit̄

signū exteri⁹ expressi. Expressio aut̄
b̄ cōuenienti⁹ fit p̄ p̄ba de p̄nti. **A**
Ideo in valēb̄ loq̄ necessaria sūt
p̄ba. eē de spon. c. tue fraternitatis
s̄m Ray. 7 ut nō ē in sū. con. eo. ti.
q. 3. **B**. S̄ 7 pōt fieri p̄ aliū mo-
dū ut per l̄rās absentia. ut dictū est
s̄. matrimoniū 2. §. p̄t. uel p̄ cui-
uentia signa p̄sentia nō valentiū
loqui. ut in p̄cedenti. §. dictū est.

Quid si q̄s dicat. uolo te de ce-
tero habere in vxorē. uel uolo q̄ tu
sis mea vxor seu te esse vxorē meā
nūq̄d p̄trahit̄ m̄rimoniū? **R.** s̄m
W. In talib⁹ recurrēdū est ad intē-
tionē p̄trahētū 7 s̄m eā iudicādū
q̄ si de intentionē cōstare nō possit
vere nec p̄sūptiue. uidēdū q̄ q̄n hoc
p̄bū uolo cōiūgit̄ infinitiue uerbi
substantiui ut esse. uel p̄bi nō signi-
ficantis actū s̄ relationē ut h̄re seu
tenē. **A**. Quia in his uidet̄ q̄dā
relatio mariti ad vxorē 7 cōdūso.
q̄ nō pōt de iure aliq̄ teneri p̄ vxorē
nisi ipse teneat̄ p̄ marito 7 cōd-
uerso **B**. Tūc p̄ p̄bū uolo po-
tius d̄z exprimi uolūtas cōcomitās
q̄ p̄cedēs. unde p̄ p̄dicta p̄ba p̄su-
mēdū ē m̄rimoniū esse p̄tractū. eē
de spon. ex parte. p̄sertim q̄n p̄cessit
interrogatio. ut vis me h̄re? 7 ad h̄uc
expressius ē si addit̄ dicēs. de cetero
uolo. Sec⁹ aut̄ esset si p̄bū uolo
iungere cū infinitiue significantē
aliquē actū. **A**. s̄. simplicē absq̄
relatione ut in exemplis que sub-
iūgat̄. **B**. Tūc enī uidet̄ exprime
uoluntatem p̄cedentē potius q̄

2

cōcomitantē ut cū dicis. volo bite-
re volo comedere. et ita si dicat vo-
lo te accipere. **A.** Nā aliq̄s pōt
etiā de iure velle aliquā accipere et
illa nō eū. et sic hic ē simplex actus
sine relatiōe. **B.** uel i te cōsentire
tāq̄ in meā. nō erit m̄rimoniū. **A.**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. et. se. **B.**

3 **Q**uid si dicat vir pmitto q̄ sp
puideto tibi sic v̄rozi et illa simi-
lia rēpōdet? **R.** p̄m Hosti. Nisi
aliud p̄testent. p̄ m̄rimonio iudica-
bo. ar. et de spō. ex lris. et ex de iure
iur. quē admodū. p̄ rāso. in p̄n. **A.**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 5. **B.**

4 **Q**uid si dicat vir. pmitto q̄ nō
dimittam te p̄ meliori uel peiori?
R. p̄m Hosti. idē qd̄ in sup̄iori p̄-
rimo. s. dictū ē. Nā in talib⁹ du-
bijs ē. p̄ m̄rimonio iudicādū. ex de
sen. et re. iudi. c. si. ex de testi. licet ex
qdā. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q. 1.
Et addit. Idē si dicat q̄s. vis uel
placet tibi talis. et ipsa respondet.
volo uel placet. **B.** Tā p̄m cō-
sciētiā intentioni eorū est scādū. **A.**
Hoc verum si illud cōtingat sine
alioz p̄iudicio uel scādalo. al etiā
in foro cōsciētiē scādū est cōi signi-
ficationi p̄boz seu iur. interpretatio-
ni. ut in. c. ex lris. p̄. ex de spon. **B.**

5 **Q**uid re illis q̄ post datā fidē
de cōtrahendo dicūt. bibam⁹ noie
m̄rimoniū uel osculemur nos in-
uicē. nūq̄d cōtrahit m̄rimoniū?
R. p̄m X̄. Credo q̄ non. nisi hoc
agēdo voluerint recedere a sponsa-
libus de futuro et cōtrahē de p̄firi.

Nā q̄ dicūt noie m̄rimoniū in-
telligendū ē cōtrahendi potius q̄
cōtracti cū ante actū nō sit de ma-
trimonio s̄ de spōsali. **A.** Nā
de cōtraria intentione constet saltē
per certa iudicia p̄m eūdē. ut in sū.
con. eo. ti. q. 8. **B.**

6 **Q**uid si nihil actū sit de spōsa-
libus sed simpliciter vterq̄ dicat
dicta p̄ba et sequit osculū et cōi
cōsensit? **R.** p̄m X̄. Credo q̄ si cō-
trahentes per hoc intēdebāt con-
trahere cōtractū est. Ad iudicādū
autē de intentionē recurrēdū ē ad cir-
cūstantias p̄boz p̄cedētū et subse-
quentū et vniūsimodi iudicia. Quia si
nulla appareant non credo q̄ sit
m̄rimoniū iudicandū. et p̄sertim
si vterq̄ uel alter negat se intentio-
nē habuisse cōtrahendi. aut si alter
ad secunda vota transierit. Con-
Hosti. **A.** Idē in sū. con. eo. ti.
q. 9. **B.**

7 **Q**uis sit p̄sens? Ille q̄ requirit i ma-
trimonio? **R.** p̄m Ray. Intelligit
de p̄sensu m̄rimonialis societatis p̄-
pter quē seq̄t q̄ eos oportet. cōha-
bitare. nō autē intelligit p̄ncipali-
ter de cōsensu cōhabitationis. qz
tūc inter fratres et sorores eēt m̄rimo-
niū. nec etiā de cōsensu in carnalē
copulā. qz tūc inter Mariā. et Jo-
sep̄h nō fuisset m̄rimoniū. de quo
dictū ē s̄. m̄rimoniū p̄. s̄. an̄ p̄t.
Unde Tho. in. 4. dis. 28. dicit q̄
iste consensus nō est in carnalem
copulā explicite sed implicite qz i
cōiugali societate implicat mutua

potestas coionis non tñ rerū sed
etiā corporū. **A.** Con. De. ut in
sū. con. eo. ti. q. 12. Et quod dicitur
coione rerū. intelligit q̄ ad necessa-
riorū subuentionē et nō quo ad alia
bona cū nullo iure caueat. **B.**

8 **E**trū cōsensus ad tempus fa-
ciat matrimoniū. **R.** s̄m De. Cū
inseparabilitas sit essentialis ma-
trimonio ut in diffinitione ei⁹ po-
nit. ideo ad matrimoniū requirit
consensus ad inseparabilitatē. et si
sit ad tempus nō facit matrimo-
niū. 32. q. 2. solet queri. et de con.
appo. c. vlt. **A.** Idem in sū. con.
eo. ti. q. 13. **B.**

9 **P**one q̄ quidā in pñtia pluriū
sororū dicat eis. pmitto vobis q̄
vnā ex vobis ducā in vxorē. et cōs
respondēt. placet. postea cognoscit
vnā. nunq̄d est mīrimoniū? **R.** s̄m
hosti. Sic. qz ipso facto consentit.
ar. extra de appell. dilecti. et. c. ut
nostrū. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q.
18. Aduertēdū autē s̄m De. et in sū.
con. eo. ti. q. 10. q̄ i his q̄ sūt alieni
iur̄ sufficit ad mīrimoniū etiā taci-
tus p̄sensus tūc exp̄ssus p̄bis eorū
in q̄z sūt p̄tate. ut patz in filio seu
filiafa. 32. q. 2. bonozatur. Con.
Lbo. et Inno. et B. clare habet sū. c.
si iufantes. et de respo. ipu. l. 6. Glo.
etiā Ray dicit. Quid si vir dicat. ac-
cipio te i meā vxorē et mulier nihil
rñdet. nūq̄d ē mīrimoniū? Et rñdet
q̄ p̄ba in mīrimonio nō sūt de sub-
stātia mīrimoniū sic in baptismo et
euch. ar. ista. p̄ba tñ aut nutus aut

alia indicia sunt necessaria ad B. ut
cōstet ecclie de mīrimonialī p̄sensu
vnde si puella loq̄ verecūdat et tñ
patit se subarrari p̄ anulū iūmitionē
uel patit se dotare. ipsa taciturnita-
te et patientia p̄sensus eius exp̄mit
q̄uis lingua taceat s̄m Hug. Et
Lbo. etiā dicit sufficē i B. casu q̄ nō
p̄dicat. Si aut nulla alia sint indi-
cia de p̄sensu ei⁹. dicit glo. eius. Ad
credo q̄ p̄sumendū sit p̄ matrimo-
nio ppter illa tñ. Hosti. q̄ dicit q̄
solū consensū requirit ecclia q̄ ad
essentiā mīrimoniū. p̄ba autē requirit
ad B. ut cōsensus p̄bet. q̄ si deficiat
sufficē debet signa etiā in loquēte.
Dicit etiā q̄ si scribāt volūtātē suā
sine p̄bis videt etiā sufficere. **B.**
Quid si omittant cōsuetē so-
lēmities et fiat matrimoniū clāde-
stine siue occulte. **R.** s̄m Ray. In
hoc casu nō presumit cōiugū sed
adulteriū siue fornicatio. 30. q. 3.
aliter. Non tñ intelligas quin pos-
sit esse verū matrimoniū. s̄ canon
loq̄t s̄m illud qd ecclia p̄sumit
A. Vel qz etiā nō dicitur legitimū
q̄ ad honestatē s̄m eādē Ray. et in
sū. con. eo. ti. q. 58. **B.** Addit De.
dicēs q̄ cōsensus clādestinus du-
plex esse pōt. Vn⁹ q̄ q̄uis fiat sine
solēmīate ecclēsiastica et publica.
fit tñ in p̄sentia testū. et talis con-
sensus facit matrimoniū et verū et
presūptū. Alius qui fit sine p̄sen-
tia testū. et talis q̄uis faciat ma-
trimoniū verū. non tñ facit p̄sum-
ptū. Unde cōsulendū ē talib⁹. **A.**

io

Hoc fuit dictū Ray. in sū. con. de cā
q. 58. **B.** q. re nouo 7 publice
cōtrabāt 7 faciāt penitētiā qz scan-
dalificauerūt ecclesiā. 7 p̄dicti certe
ēxposuerūt se nō paruo periculo.
nā posset alter alterū dimittere qñ
vellet 7 de facto cum alio uel alia
contrabere 7 sic in adulterio mā-
nere. quia non posset p̄bati p̄misi
matrimonii. Idem Hosti.

Matrimonium

lū. si fiat cōtra intētiōē. Et
querit p̄mo. Si q̄ cōtrabūt p̄bo s̄
dissentiat aīo. nūq̄ sit matrimo-
nii? **R.** p̄m. **X.** Si vterqz uel al-
ter aīo dissentiat. nō ē matrimonii
Si tñ re p̄bo cōsiterit. ecclesia cō-
pellet eos simul esse. cū re intētiō-
ne cōstare nō possit. vnde nec cre-
deret eis si dicāt se nō intēdisse. qz
7 q̄libet sic posset dicere 7 separent
Si tñ signis euidentibz appareat
re simulatione. ecclesia nō iudicabit
matrimonii esse. uel alijs verbis
stabit q̄si vere dicta sint. Idē Lto.
7 Pe. in 4.º dis. 28. **A.** hec p̄tim
fuerūt dicta Ray. 7 p̄tim p̄allega-
torū doctorū 7 etiam Al. ut i sū.
con. li. 4.º ti. 2.º q. 14. **B.**

Quid si illē q̄ cōtrabit sp̄salia
uel etiā cōtrabit p̄bo re p̄nti. 7 nō
bz intētiōē cōtrabendi sed extor-
quēdi carnalē copulā. tēinde co-
gnoscat eā. nūq̄ ē matrimonii?
R. p̄sumi p̄ matrimonio dēbet.
ut notat eī re sp̄s. tua. 7 ita iudica-
ret in foro iudiciali. s̄ in foro p̄nie

si ille non p̄posuit eam ducere nec
vnq̄ cōsensit in eā nō d̄z ex illo fa-
cto m̄rimoniū iudicari. qm̄ ex al-
tera parte dolus affuit 7 refuit oīo
cōsensus sine quo nequeūt cetera
fedus efficere cōiugale. ut in. dco.
c. tua. Idē Lto. Pe. 7 Al. Et ad-
dūt q̄ illa ex parte cuius nō est do-
lus excusat a peccato. s̄ receptor
si verā vult facere penitentiā neces-
se bz illā sine fictione ducere q̄ tñ
in eo est. **A.** nisi interim cōtrape-
rit cū alia. qz tenet matrimonii cū
secunda hoc casu s̄m doc. cōiter bz
q̄dā p̄traxerint. ut i sū. con. eo. ti.
q. 15. **B.** uel dare ei virā sibi con-
ueniētē aut alie sibi satisfacē. Ad-
dit tñ Lto. q̄ ad h̄ tenet si vir sit
eq̄lis cōditiois cū illa. **A.** 7 mul-
to plus si inferioris s̄m eūdē. ut in
sū. con. eo. ti. q. 14. **B.** Nam si sit
multo melior cōditiois uel aliud
signū euidentis fraudis apparuerit
p̄t p̄babiliter p̄sumi q̄ sponsa non
fuit recepta sed se recipi fūgerit. 7
tūc nō tenet ad p̄dicta ut q̄dā dicūt
A. hoc tenet Al. 7 addit. Itē si
vnus sit melior fortuna nō obstat
q̄n teneat eā ducere 7 in eā cōsenti-
re. ut in dco. q. 14. **B.** Similē ca-
sum habes s̄. luxuria. s̄. 2.º

Quid si talis p̄testet corā plu-
ribus q̄ q̄cqd facit nō facit aīo cō-
trabēdi. 7 postea p̄bo cōtraxit 7 co-
gnouit carnaliter. nūq̄ iudicabit
matrimonii? **R.** p̄m. **X.** Sic. qz
recurrēdū est ad cōmunē intelligē-
tiā p̄torū. 7 qz interpretatio faciēda ē

cōtra eū qui doli adhibuit. 7 quia
 quis p̄stationē p̄bet. potuit tñ
 postea volūtātē mutare. **A.** Con.
 Hosti. ut in sū. con. eo. ti. q. i. Et b̄
 intelligendū est qñ quis dolose fe-
 cit p̄stationē. quia tunc fiet ut in
 p̄cedenti. §. dictū est. Secus si
 fecit ob iustā causam forte ad cui-
 tandū scādālū. nec fuit secuta car-
 nalis copula. quia tunc nō est ma-
 trimoniū per deficientē consensū.
 nec ille ad aliqd tene scū nō fuerit
 in dolo. ut patz i dca. q. i. **El.** dic
 qñ q̄s cōtrahendo matrimoniū
 uel sponsalia aio recipiēdi tñ vti
 verbis cōsuetis dicendo. accipio
 uel accipiā te in vxorē. 7 sequitur
 postea carnalis copula aio forni-
 candi p̄tra b̄ mōdi p̄sumptū matri-
 moniū nō admittit p̄batio in con-
 trariū. eē de spon. is cui. **Qñ** autē
 taliter cōtrahēs nō vti forma cō-
 sueta verborū. §. dicit mutato suo
 noie. **Johes** uel **Petr⁹** responsat te
 sic cōtigit in casu. c. tua nos. eē de
 spon. tunc p̄tra b̄ mōdi p̄sumptū ma-
 trimoniū p̄pter carnalē copulā sub
 secutā admitti p̄t p̄batio in p̄tra-
 riū ad p̄bandū fraudē. l. difficile
 sit eā probare. qua probata p̄nū-
 ciabit nullū fuisse matrimoniū 7
 poterit ad secūda vota trāsire. **Hec**
 negat illo. c. tua nos. q̄ de frau-
 de b̄ mōdi cōstare nō possit. §. dñ tñ
Qualiter tibi cōsiterit nō videm⁹
 7 nō qualiter cōstare potuerit. bec
 ille. **Iste** tñ fraudulentus tenetur
 sic p̄ hinc dictū ē in. §. p̄cedēti. **B**

Matrimonium
 v. s. sub cōditione. **Querit**
 ergo **Atz** matrimoniū factū sub
 cōditione teneat. **R.** Distingvendū
 est de cōditionib⁹. **Nā** qdā sūt cōdi-
 tionēs gnāles. qne sp̄ v̄t̄ intel-
 ligi. ut quas ponit b̄t̄s **Jacobus**
A. c. 4. **B.** ut si deus voluerit. 7
 si vixerim⁹. 7 bec nullū cōtractū
 suspendūt. **Quedā** p̄o sūt cōditio-
 nes de his que in matrimonio sūt
 oio necessaria 7 al̄ impediret ma-
 trimoniū. ut si es xp̄iana. aut nō es
 affinis. consanguinea. 7 huiusmo-
 di. Et iste etiam cōditiones intel-
 ligi debent apposite. nec vitiant
 contractū. **Tertia** est aliqua con-
 ditio de futuro necessaria. sicut so-
 lem oriri cras. **Unde** si dicatur.
 Contrabo tecū si solozietur cras
 contractū est matrimoniū. ut po-
 suit **Lbo.** in 4. d. 29. quia talia
 futura iā sūt p̄sēntia in causis suis
Quarta ē cōditio cōtingēs 7 bo-
 nestā q̄ p̄t apponi 7 nō apponi. ut
 si pater me⁹ voluerit. aut si de deis
 mihi cētū. bec si apponat suspendit
 matrimoniū vsq̄ in euētū cōditio-
 nis. **A.** etiā si fuerit cōtractū per
 p̄ba de p̄sēnti cū additione alicui⁹
 dictarū conditionū. ut in. c. super
 eo. eē de condi. appo. **B.** nisi in-
 terim consensus de p̄sēnti uel car-
 nalis copula fuerit subsequuta. eo
 q̄ tales vidēt̄ recessisse a condi-
 tione. eē de condi. appo. de illis. 7. c.
 super eo. et. c. per suas. **Quinta** est

conditio inbonesta sed tñ nō est cō-
tra substantiā matrimoniij. ut si.
furti feceris uel si hominē inter-
feceris. hec si apponatur debet haberi
pro nō adiecta. 7 tenent sponsa-
lia. siue etiā matrimoniū. eē te cō-
di. appo. c. vlt. 7 fm q. notat ibidē
A. s. in tex. ubi hoc clare dicitur
B. Idē intelligi debet de cōditioe
impossibili. s. q. habet p. nō adie-
cta. ut si digito celū tengeris. Se-
pta est cōditio inbonesta 7 contra
substantiā 7 contra bona matri-
monij. ut si dicat. Contrabo tecū
si generationē proles euitēs. quia
hoc est cōtra bonū plūs. uel conec-
tū inueniā aliā digniorē. quia hoc est
contra substantiā inseparabilitatē
uel si p. questu te adulterandū tra-
dis 7 hoc est cōtra bonū fidei. 7 ta-
les conditiones si apponantur nihil
agūt. **A.** s. quia annullant matri-
moniū. ut i. iurib. 7 q. b. itat. **B.**
22. q. 4. mē cetera. 32. q. 2. aliqui
et. c. solet quer. l. eē de condi. appo.
c. vlt. Si tñ postea talis cōditio
remittat 7 seq. carnalis copula
iudicabit pro mīmonio. Et si tñ
vn. cōiugū ponit talē cōditionē 7
aliter p. tradit 7 uel tacet iudicabit
p. mīmonio. uti dē. c. aliqui. Pre-
dicta assumpta sūt de Ray. Lxx. In-
no. 7 Hosti. **A.** Idē in sū. con. l. 2.
4. tit. 4. q. 11. et addit fm glo. Ray.
q. si mīmonij cōtrahit sub cōdi-
tione q. de necessitate eueniet. ut si
dicat. Contrabo tecū si sol erit i can-
cro in estate. credo q. nō est matri-

moniū in instanti aq. extet cōdi-
tio. Et si in medio tēpore cōtrabe-
ret cū alia teneret mīmonij. sicut
notauit Jo. per. c. fraternitatē. eē de
frigi. 7 male. Con. Ber. De etiā
dicit q. q. cūq. cōsensus exprimat
per p. ba. te p. senti 7 sub cōditione
futura q. tunc idem iudiciū ē qd
de cōsensu per p. ba. te futuro. Con.
Inno. Et hosti. Quando ergo cō-
ditio futura est necessaria. ut con-
traham tecū si sol orietur cras. cō-
ditio pro impleta habet 7 cōtra-
hant sponsalia 7 nō matrimoniū
ut ibi. **B.** De conditionib. spon-
salij vide. j. sponsalia. §. si.

Q.uid si quis significauit pa-
tri absenti q. contrahat tale matri-
moniū sub cōditione si ipsi patri
placuerit. 7 anteq. pater consen-
tiat penitet. sed pater cōsentit. nū-
quid erit matrimonij? **R.** fm xv.
Dicēdū q. nō. q. nō uidet q. debe-
at dici cōsensus nisi daret q. uisq.
pater cōsentiat. Tñ anteq. trāseat
ad secūda vota debet cōpelli siue
induci ut illam recipiat et quo se-
mel in eam cōsensit sub cōditio-
ne q. extitit. ar. eē de respō. impute.
de illis. Idem Hosti. 7 Ber. **A.**
Idem in sū. con. eo. tit. q. 18. **B.**

Q.uid si quis contrahat spon-
salia sub hac cōditione si p. miserit
coitū? **R.** fm xv. Si cōditio illa
intelligit de coitu fornicario. pro
nō adiecta debet haberi cum sit
turpis. eē de condi. appo. c. si. 7 sic
erit pro matrimonio iudicandū.

- A**. s. quia in primo coitu iudicatur matrimonium presumptum. Potius enim videtur horratio. i. q. p. mittat eam rem secum habere. aut modus aut causa q. veri nominis conditio s. m. eum. **X**. ut in s. con. eo. ti. q. 19. **B**. Et multo fortius si intelligatur de coitu legitimo et maritali. et eodem modo si dixerit. Contraham tecum si unquam contrahero si promiseris etc. **A**. s. tecum coire. ut idem sit in h. casu quod in precedenti. l. 3. sit adiectum si unquam contrahero. **B**.
- 3 **Q**uid si dicatur. Accipiam te vel accipio si inueniam te virginem. postea se qualis coitus nec inuenit virgo? **R**. s. in Inno. Ber. et Hosti. Iudicandum est per matrimonium sicut in precedenti. **S**. Et addit Hosti. q. l. 3. sic oporteat iudicari in foro iudicii propter hoc q. non possunt haberi alie probationes. tamen in iudicio aienon est matrimonium. ex re condictionis appo. de illis. et c. sup. eo. et c. p. tuas. Nam et bene est q. mulier que in fraude mentita fuit recepta permaneat et viro subueniat qui forte intendit bigamiam vitare. **A**. Et sic conditio fuit honesta licet actus inhonestus s. m. eundem Hosti. et in s. con. eo. ti. q. 20. Et sic si probari possit per confessionem propriam vel aliam q. non fuerit perigo etiam in foro iudiciali non tenet matrimonium. **B**.
- 4 **Q**ue differentia est inter contrahere matrimonium sub conditione et contrahere sub modo? **R**. s. in **X**. Generaliter sciendum q. contrahere q. non fit absolute et libere potest esse aliquando sub conditione

ut dono vel vendo tibi hoc si hoc feceris vel si hoc fuerit. Item potest esse sub modo. ut si dicatur. dono vel vendo ut facias hoc vel illud. alioquin reuocet quod donauit vel vendidit. Item potest esse cum appositione cause. ut si dicatur. quia hoc et hoc est si. ue fuit. Et conditio quidem fit per si. modus per ut. causa per quia. verus. Scito q. ut modus est. si conditio. quia causa. Et si quidem contractus fiet sub conditione non tenet nisi existente conditione. sicut et de matrimonio dictum est s. i. p. s. p. 4. Si pro fiat sub modo statim tenet. sed si non seruatur modus poterit reuocari. Credo ergo q. licet matrimonium siue sponsalia possint contrahi sub conditione non tamen sub modo. ita q. illo modo non seruato dissoluatur matrimonium sicut fit in alijs contractibus. quia matrimonium rite factum non dissoluitur. **A**. nec etiam sponsalia. ut in s. con. eo. ti. q. 22. vbi hec notantur. Et dicatur s. m. eundem **X**. q. ex quo semel contrahuntur matrimonia vel sponsalia ita q. teneant ipso iure. non possunt reuocari seu dissolui per modum non existentem siue pactum. **B**. Matrimonium pro factum ex causa tenet siue causa sit vera siue falsa. ut contraham tecum quia diues es. vel q. fecisti sic. nisi quando falsa causa continet in se aliquod impedimentum. ut contraham tecum quia libera es. et non esset. **A**. secundum distinctionem positam s. impedimentum. 2. et 3. **B**.

5 **Q**uid si dicat. Accipiam te in
vxoꝛē. uel dabo tibi centū. **A.** si
permiseris uel ut permittas me co-
ire tecū. ista enī sūt de casu isto. ut pꝛ
in sū. con. eo. ti. q. 23. **B.** et sequat
carnalis copula. nūquid presumet
pro matrimonio? **R.** sūm. **Nō**
credo. Nam cū ille qui sic dicit ba-
beat optionem qꝫ liberare se possit
vtrūlibet faciendo. nō credo pꝛsum-
ptionē inductā esse a iure qꝫ intelli-
gatur recedere ab optione propter
carnalē copulā. **A.** Idem in di-
cta. q. 23. **B.**

6 **Q**uid si dicat. pꝛmitto qꝫ nūqꝫ
deficiā tibi in vita mea. et secuta est
carnalis copula? **A.** s. sub pro-
missione nō reficiendū. ut patet in
sū. con. eo. ti. q. 24. vbi hec notant
B. **R.** sūm. **Nō** debet pꝛsumi
pro matrimonio. cū sponsalia aut
matrimoniu nō soleant cōtrahi pꝫ
pꝛmissiōes negatiuas. **A.** s. but.
modi uel similes. ut in dca. q. 24.
B. nisi forte cōstaret qꝫ pꝫ hoc in-
tendebant contrahere sponsalia.

7 **Q**uid si dicat. ducā te post an-
nū. **A.** s. ut permittas uel si per-
mittas metecū coire. ut in sū. con.
eo. ti. q. 25. vbi hec ponūt sūm. eūde
Nō. **B.** et secuta ē carnalis copu-
la? **R.** sūm. **Nō.** Credo pꝛsumēdū
pꝫ matrimonio qꝫ pꝫ carnalē co-
pulā subsequatā videt renūciāsse di-
lationi temporis. **A.** certe h̄ casu
non videt renūciāsse cū expꝛesserit
clare matrimoniu differendū. l3 si
bi cōsentiat pꝫ pꝫ in copulā. vnde

et ut patz in dca. q. 25. dicit idē **Nō.**
qꝫ in h̄ mōi casibꝫ qꝫ nō sūt oīo ex-
pꝫ in iure nō est pꝫcipitāda sentētia
et si post h̄ mōi cōtractus cōditio-
nales trāseant ad alia vota solēni-
ter. forte tutū ē dissimulare aut pa-
pā cōsulē qꝫ matrimoniu cū secū-
da solēniter cōtractū dirimere. **B.**
Quid si qꝫ pꝫrabat cū aliqua
sub cōditio. et inde aī enētū pꝫra-
bat cū alia pure? **R.** Debet remanē
cū secunda etiā si sit cōsanguinea
pꝫ me. ut s. impēdimētū. l3. s. 5. **A.**
Et etiā l3 conditio apposita cū
prima postmodū eueniat sūm. glo.
Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 26. Et
Con. Hosti. et Ber. ut ibi. **B.**

Matrimonium

v. q. ad tebitū iugale. Sci-
endū ergo qꝫ contracto matrimo-
nio mulier non habet potestātē sui
corporis sed vir. nec vir sui s̄ vxoꝛ
ut dictū est s. matrimoniu p. s. fi.
S3 an statim teneat tebitū reddē-
bates s. tebitū cōiugale. s. p.

Quā contractis sponsalibꝫ aī
secutas solēnitates carnales cō-
mictio sit peccatū. **R.** sūm. **Tbo.**
in 4. dis. 28. Si sponsa credens
sponsū velle cōsummare matrimo-
niū admittit eū excusat a peccato.
nisi aliqua fraudis signa appare-
ant expꝛesse sicut multū distantis
conditōis. uel qꝫ ad nobilitatē
uel qꝫ ad fortunā. Quo ad cō-
ditionē fortune **Al.** sentit contra.
ut s. matrimoniu 4. s. p. i. additioē

B. uel aliud signū evidens appa-
reat. Et eodē modo intelligitur q̄
excusat vir si per hoc intendebat
matrimoniu cōsummare. Sed p̄m
W. in illis locis ubi est cōsuetū q̄
prius adhibeat nuptialis benedi-
ctio si absq̄ dispensatione ecclesie
7 sine iusta causa hoc faciat mor-
taliter peccat. **A**. Idem etiā est in
omissione aliarū bonestariū 7 con-
suetariū solēnitatiū p̄m eundē. ut s̄.
debitū coniugale. circa principiū. in
additione. **B**. tñ secūde nuptie nō
solent benedicī. ut. j. nuptie. §. 2.
De materia debiti cōiugalīs mul-
ta habent s̄. debitū coniugale.

Matrimonium

vii. qñ accusat matrimoniu
ppter aliquod impedimentū quod
in eo est uel fuit. Et p̄mo quidē q̄-
rit. Qui prohibent uel qui possunt
matrimoniu accusare? R. Probi-
bent generaliter cōs extranei q̄ diu
sūt aliqui cōsanguinei. Et est istud
speciale q̄ cōsanguinei admittant
ad accusationē sicut pater. mater.
soror. frater. patruus. auunculus.
amita. matertera. 7 tota progenies
35. q. 6. c. p. et. 2. **A**. Ista specia-
litas non uidet respectu accusatio-
nis sed testificationis. ut in. c. uidet
de quo. j. **B**. cuius ratio est quia
vnusquisq̄ suam genealogiā scire
laborat. extra qui matri. accu. pos-
sunt. uidet. Consanguineis autē te-
stificationibus admittunt antiquiores
7 ueraciores vicini quibus ea pro-

pinquitas nota est. ut in dec. c. p.
35. q. 6. **A**. Idē in lū. con. l. 4.
ti. 20. q. i. ubi etiā addit q̄ in mul-
tis locis hoc bodie non seruatur
quin extranei admittant ad accu-
sationē etiam existentibus cōsan-
guineis qui hoc possunt. **B**. Itē
tam maritus q̄ vxor pōt matri-
moniu accusare. nec vlla defendū-
tur longinquitate annor. ex de cō-
sang. et affi. non debet. **A**. Licet
olim tam ipsi cōiuges q̄ extranei
prohiberent ab accusatione tem-
poris diuturnitate. s. si steterint si-
mul sine questione per. 20. uel. 18.
annos. ut notat in dicta. q. i. **B**

E Done q̄ aliquis tempore cō-
tracti matrimonij tacuit 7 nunc
vult accusare. nūquid potest? R.
Si quādo banna uel denunciatio-
nes facte fuerūt ipse erat extra dio-
cesim uel aliter denunciatio nō po-
tuit ad eum peruenire. puta si ni-
mia infirmitate laborans nō erat
sane mentis uel ita puer q̄ nō po-
terat cōprehendere talia. uel alia
causa legitima impeditus erat. et
accusatio debet audiri. alioquin cū
rationabiliter psumat q̄ denuncia-
tionē publice factam ipse existens
in diocesi non ignorauit. tanq̄
suspectus est repellendus. nisi iu-
rauerit q̄ postea didicerit que ob-
iicit. 7 ad hoc ex malicia non pro-
cedit. quia tunc etiam si didicisset
ab illis qui tempore denuncia-
tis tacuerunt admitti debet. quia
l3 illi non essent admittendi quia

fuerunt in culpa iste non debet repelli cum nō sit culpabilis. ex qui ma. accu. pos. cum in tua.

z **¶** Qualiter fieri debeat accusatio matrimonij? R. fm Ray. In p̄dicto casu improprie dicif accusatio. quia nō fit inscriptio in qua accusator obligat se ad rationē sed dicif denunciatio que fit ppter peccatū in quo iuncti male permanent et p̄t fieri etiā sine scriptis. **A**. dū tñ redigat in scriptis in actis iudicialib⁹. ut in cle. sepe. de verbo. sigl. cōiuncta cle. dispendiosam. de iudi. **B**. Sed melius est q̄ fiat in scriptis ar. ex de resti. spo. litteras. ex q̄ ma. accu. pos. a nobis. Huiusmodi denunciatiois forma talis est. Ego talis denunciatio vobis dñe episcopo q̄ m̄rimonij Petri et Marie stare non p̄t. quia sunt in tali gradu cōsanguinei designando personas uel si est alia causa ut affinitas et huiusmodi. et dat libellus etiā p̄t aduerse ut sciat quid impetif. **A**. et quid actor probare velit. in quo libello continent gradus consanguinitatis et persone p̄p̄is noib⁹ designate. fm eundē Ray. ut in sū. con. li. 4. ti. 21. q. 1. **B**. quo facto procedif in lite more solito. **A**. s. q̄ sacramētū de p̄tate. dicenda a partibus suscipiat. et examinatio et probatio per ordinē fiant. ut in deca q. 1. **B**. Et nota q̄ i hoc casu p̄t contra contumaciē lite non contestata procedi ad testium receptionem et diffinitivā sententiā. ex ut

lite non contest. qm̄ frequenter. **A**. hoc verū ē cōtra cōtumaciē ab sentē. Secus si nō sit cōtumax. ut patz in eodem. c. qm̄. **B**. Secus aut esset si fieret accusatio de adulterio ad thoziseparationē. ex ut li. nō cōtes. c. p. et. c. qm̄ frequēter. **A**. Idē qd̄ i hoc. §. notaf in sū. con. li. 4. ti. 20. q. 4. et. ti. 21. q. 1. **B**.

¶ Qui possūt esse testes in causa matrimoniali? R. fm Ray. Quis qui admittunt ad accusationē admittunt ad testificationē. de quib⁹ dictū est s. §. p. et. 2. Et licz pater et mater sint idonei testes in hoc casu vbi agitur de federe matrimonij. s. vtrū sit ibi affinitas uel consanguinitas uel simile impedimentū. ut ex qui ma. accu. pos. videt nobis. tñ si de ipso cōtractu agat. i. vtrū matrimonij sit inter eos cōtractū. tanq̄ suspecti sūt repellendi. nisi ille uel illa uel filius uel filia cuius coniuncta dicif esset superior in dignitate nobilitate potentia et bonore. qz parentes videt filiorū et filiarū incrementū et bonorē diligere. ex de testi. super eo. **Item** in hoc casu predicto p̄t esse idem accusator et testis. ar. 35. q. 6. episcopus in synodo. et. c. de parentela. ex de testi. cogen. p̄terea Idē. Tho. in 4. dis. 41. Idem in sū. con. li. 4. ti. 20. q. 3. Et addif fm glo. Ray. q̄ in allegatis iuribus non pbat q̄ etiā in causa matrimonij quis possit esse accusator et testis. s. in illis dñe de forma iuramenti quā

debeat prestare ep̄o testes synoda-
les. i. assumpti de cōmunitate ad re-
nūciandū relicta. Potest tñ dictū
Ray. 7 Tho. verificari in casu. c.
sup eo. 2. et de testi. s. quādo ma-
trimonio nō contracto mater al-
terutrius dicit esse consanguinita-
tem inter cōiūgendos. quia statur
dicto eius in dubio 7 impedit ma-
trimoniū cōtrahendū. **B.** De im-
pedimentis multa habes s. impe-
dimentū p. cum se. c.

Matrimonium

viii. quādo cōtracto matri-
monio accusat cōiūnx de adulte-
rio 7 petit diuortii. Querit ergo
primo. Qui admittunt ad talem
accusationē? R. fm Ray. Licet
tā fm leges q̄ fm canones q̄libet
done fame admittat ad accusatio-
nē adulteri cū agitur ad penā le-
galē uel canonicā. tñ cū agitur ad
thori separationē nullus admittit
nisi maritus 7 vxor.

¶ Qualit̄ h̄mōdi accusatio fieri
debeat? R. Marit̄ volens vxorē
accusare de adulterio ad penā le-
galē dz inscribere 7 ad penā talio-
nis se obligare. Nec pōt agere per
pcuratorē s̄ per seipsū pntē agere
oportet. Sz si corā ecclastico iudi-
ce vult agē ad thori separationē te-
net scribē 7 dare libellū accusatio-
nis. s̄ nō tenet se ad penā talionis
obligare. qm̄ siue probaret qd ob-
iiceret siue nō. haberet qd vellet. qz
separet ab vxore. Et pōt maritus

agē. 7 illa rñdere p pcuratorē. **A.**
si nccitas id postulauerit ut i. c. tue.
de q. j. **B.** Qz 7 si de crimine fiat
accusatio nō tñ ē criminalis s̄ q̄si
mixta. Probanē oia p̄dicta exp̄sse
et reprocura. tue.

¶ Atqz marit̄ possit vxorē dimi-
tere ppter adulteriū. R. Accusare
pōt 7 dimitte. Math. 19. Qui di-
miserit vxorē excepta causa forni-
cationis 7c. Et eodē mō vxor virū.
qz in tali casu nō ad imparia iudi-
cant. 32. q. 1. si q̄s vxorē. et. q. 1. p.
cepit. et. c. xp̄iana. Nō tñ intelligē-
dū ē qz possit nutre alteri. 32. q. 1.
c. s. causaticōs. Sz nec cā dimitte
pōt in septe casib⁹. ut habet. j. s. io.
Et ista cā extēdit ad fornicationis
suspicionē. s. qm̄ suspitio est multū
violēta 7 certa. x̄bi grā. Si pbatū
ē qz fuerit sol⁹ cū sola nud⁹ cū nu-
da in eodē lecto aut simul in mul-
tis secreis locis 7 i latebris ad h̄ cōmo-
dis 7 horis electi libere vxor dimit-
tit. 32. q. 1. dixit deo. et de p̄sup. lris
Itē extēdit ad vitii sodomiticū ut
p illud possit vxor dimitte virū 7
ecōuerso. 32. q. 1. c. s. causaticōs. et
c. adulteriū. **A.** Est at vitii sodo-
miticū cū masculus in masculū ul
femina in femina turpitudinē ope-
rat. fm glo. Ray. ut in sū. con. li.
4. ti. 32. q. 2. **B.** Idē intelligen-
dū est de spūali fornicatione. ut si
marit⁹ uel vxor incidat in heresim
uel iudaismū siue gentilitatē 7 tra-
bit piugē ad infidelitatē. **A.** Ergo
videt qz si nō trahat ppter h̄ p̄ctm

z

nō debeat separatio fieri. 7 pro hoc
videt facē. c. quesuit. ex de diuor.

B. In quo casu ab illo poterit se
parari. licz alij nutre nō licebit.
28. q. 1. idolatria. ex de diuor. que
sunt. et. c. de illa. ex de conuer. coniu.
ga. c. vlg. Immo nec dimittere po
test si se corrigere velit. ut in. c. de
illa. **A.** Idē quod in hoc. s. no
tas in sū. con. i. deā. q. 2. fm Ray.
De. 7 Lbo. **B.**

3 **C.** Atq; si vir polluat aliquā extra
claustra pudoris vxor possit eū di
mittere. R. Licz ex tali coitu affi
nitas non sequat. tñ vir eque uel
magis violat fidem matrimonij 7
magis peccat. 7 ideo videt q; di
mitti possit. nam constat in hoc ca
su q; fornicationē cōmisit. ar. 32.
q. 4. meretrices. **A.** Idem in sū.
con. eo. ti. q. 4. **B.**

4 **C.** Quid si aliquis tale qd egerit
cum ppria vxore? R. fm Hug. 7
Lau. Vxor pōt eū dimittere. S3
videt intelligendū si ipsa nō fuit in
culpa sed violentata uel somno de
cepta 7 huiusmodi. **A.** Blo. in. c.
omnes causationes. 32. q. 1. sentit
q; ppter huiusmodi extraordina
riā pollutionē cū vxore vir nō pos
sit dimitti. pōt distingui. Si vult
vir perseuerare in tali peccato. pro
pter periculū salutis quod iminet
vxori. contra quod pōt 7 debet si
bi prouidere. ut ex de diuor. gau
remus. possit dimitti. Al secus. cū
in hoc casu non diuiserit carnē suā
in plures. adeo non pōt ex hoc di

miti sicut nec in casu. s. se. **B.**

C. Quid si alter coniugū seipsū
polluat? R. fm W. q; non credit
q; possit dimitti. **A.** Idem in sū.
con. eo. ti. q. 4. **B.**

C. Nūquid ppter solā voluntatē
seu intentionē adulterandi possit
alter cōiugū alterū dimittere. R.
fm W. Non. quia pbū fornicatio
nis cum effectu accipiendū est. ar.
de pe. dis. i. bec aut verba. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 5. **B.**

C. Utrū vir teneat vxorē adulte
ram dimittere. R. fm De. Si for
nicatio est occulta nec pōt probari
nō debet dimittere. Si pō est ma
nifesta. distinguendū est. quia si nō
est secuta nec sperat correctio. nō
licet retinere ne videat peccato cō
sentire. Si pō sperat correctio. licet
vxorē retinere. quia 7 speratio ad
correctionē indulta est. **A.** Con.
Lbo. ut in sū. con. eo. ti. q. 6. **B.**

C. Utrū vir mulierē adulterantē
possit ppria auctoritate dimittere.
R. fm Lbo. in 4. dis. 35. Quādo
viro constat de fornicatione. vxo
ris pōt auctoritate sua eam dimit
tere q̄tū ad thors. s. debitū ei ne
gando. Nā si cōmisceret ei nō solū
incurreret irregularitatē sed etiam
generaret sibi impedimentū accu
sandi. ut dictū est s. debitū cōiuga
le. s. iz. qui incipit. Utrū vir tene
atur. Sed si ei debitū reddat com
pulsus auctoritate ecclesie licz ir
regularitatē incurrat nō tñ sibi ge
nerat preiudiciū accusandi. Si pō

loquamur q̄ ad cobabitationē nō
 licet viro vroz dimittere sine iu-
 dicio ecclesie. 7 si dimiserit d̄ cogi
 ad recipiendū nisi vir in cōtinenti
 fornicationē probare possit. 7 fm
 hosti. si probat infra octo dies nō
 restituere. quibus elapsis si nō pro-
 bauerit plena restitutio fiet. 7 sic
 pōt intelligi. 33. q. 2. ecclesiastica.
A. al' incipit historia. **B.** Dicit
 etiā hosti. q̄ si adulteriū sit noto-
 riū ita qui iustificatiōi nō sit loc⁹
 tunc pōt adulterā sua auctoritate
 dimittere. eē de diuoz. significasti.
 7 multo fortius debitu tenegare
 Idem Imo. Sed addit x. q. 7
 si notoria sit fornicatio mulieris
 q̄ diu ipsa tñ nō recedit a viro nec
 publice morat cum adultero non
 potest eam dimittere seu expellere
 auctoritate ppria. quod si fecerit
 coget eam recipere. sed si ipsa pu-
 blice moret cū adultero nō tenet
 eā maritus recipere. siue eam ex-
 pulerit siue nō. **A.** Idē in sū con.
 eo. ti. q. 1. et. q. 2. **B.** Similiter etiā
 nō tenet eā recipere si postq̄ illam
 expulerit adulteret notorie etiam
 si cū adultero nō moret. **A.** Pro
 hoc satis videt facere. eē de diuoz.
 significasti. **B.** Et i hoc etiā casu
 pōt ea inuita monasteriū intrare.
 nisi etiā ipse fuerit fornicatus.
 2 **C.** In quibus casibus non possit
 adultera a viro accusari ul' dimit-
 ti? R. fm Ray. in septē. Primus
 si vir cōuincit de fornicatione. 32.
 q. 6. per totū. eē de diuoz. significa-

sti. 2° si ipse p̄stituit eā. eē de eo q̄
 cog. con. vzo. sue. discretioni. **A.**
 al' incipit. discretionē. **B.** 3° est cū
 ipsa credebatur virū refūctū 7 nupsit
 alij. qz maritus rediens tenet eam
 recipere. ut dictū est s. imp. dimē.
 tū 12. §. 3. **A.** q̄ incipit. Quid si
 vroz. **B.** 4° si cognita fuit laten-
 ter ab aliquo quē credebatur eē virū
 suū. ar. 34. q. 2. in lectū. 5° si fuit vi
 oppressa. 32. q. 5. p̄posito. Quod
 intellige de vi absoluta. aliter non
 excusaret. 32. q. 1. oēs causatiōes
 6° qñ recōciliavit eā sibi post ad-
 ulteriu. ul' eā publice adulterantē
 retinet in consortio maritali. 32.
 q. i. c. 2. et 3. **A.** In his. c. parū
 videt hoc probari. sed bene. in. l. re
 qua statim. **B.** C. de adulte. l.
 crimine adulteri. 7° est si aliq̄s in-
 fidelis coniugē repudiavit 7 illa
 nubat alteri. postea vir conuertat
 ad fidem similiter 7 mulier. tenet
 eam recipere. eē de diuoz. gaude-
 mus. §. vlt. De h̄ s. impedimentū
 9. §. 5. Con. lto. 7 de. in 4. dī.
 35. **A.** Con. etiā Hosti. 7 hosti.
 ut in sū. con. li. 4. ti. 12. q. 8. **B.**
 Quis sit effectus accusatiōis
 de adulterio? R. fm Ray. Effe-
 ctus est q̄ si maritus p̄bet uel illa
 confiteat nec excipiat contra eam
 de aliquo. 7 casu qui habent in
 precedenti. §. absoluit a cobabita-
 tione. 7 seruitute qua ei tenebatur
 7 pōt ingredi religionē ea inuita. 21
 q. 2. agathosa. Sed tñ cōtinere te-
 net q̄ diu illa vixerit. Idem lto.

io

2 De. in 4.º dis. 36. A. Idem in
su. con. eo. ti. q. 9.

11 **Q**uid si vir propria auctoritate
dimisit adulterā et intrauit mona-
steriū. nūquid pōt ab ea reuocari? R.
fm W. Videt hug. notasse qd si
vroz publice morata sit cū adultero
vir etiā aī suā pōt intrare mo-
nasteriū ea iūta. s. illa eo iūto nō
pōt. Sec⁹ si nō publice morat⁹. quia
tūc nō pōt aī suā. et si ingressus
fuerit pōt reuocari. A. s. qusqz
pbeť adulteriū. 21. q. 2. agathosa.
Et facit qd dictū est s. rebitū cōiu-
gale. ad si. in addit⁹. Et si pbeť i
cōtinēti nulla fiet reuocatio. ut pōt
colligi ex dictis s. s. 8.º. B.

12 **Q**uid si mulier adultera ingres-
sa ē monasteriū. nūquid vir pōt eā
reuocare? R. fm W. Eā reuocare
pōt. Nā innocēs pōt ingredi. Adul-
tero uel adultera nō pōt sine līa al-
teri⁹. A. nisi sit lata snia diuortij
tūc enī idē iudiciū ē de viroz mulie-
re. s. qd vřqz altero iūto pōt intra-
re religionē. qz p sniam ecclie vřqz
ex toto renunciauit iuri suo fm
hug. et in su. con. li. 4.º ti. 22. q. 4.
B. Si tñ ē ingressa viro sciente et
nō cōtradictē. satis pōt videri da-
ta licentia. et vir tenet cōtinere. A.
Facit. 21. q. 2. Agathosa. B.

13 **Q**uid si p⁹ lata diuortij sniam
et postq vir fact⁹ ē sacerdos uel re-
ligionē intrauit cōstet ecclēsiā fuisse
se receptā. ut puta p falsos testes.
nūquid restituet? R. fm Ray. Etiā
si pfeSSIONē fecisset. nibilomin⁹ resti-

tuereť. et tenereť reddē rebitū. nō tñ
erigē pōt. S. in dict⁹ nūc casib⁹
si mulier non repetit interim virū
nō pōt vir repetē vroz. qz p iudica-
uit sibi p sacri ordinis susceptionē
uel religionis ingressū. A. Idē in
su. con. li. 4.º ti. 19. q. 4. Et forte si
mulier petisset diuortij nō pōt
reuocare. qz videt renūciasse suo
iuri p talē petitionē fm hug. ut p3
ex dict⁹ in primo pcedenti. S. Nūc
forte ducta fuisset ex pscia putans
affuisse impedimentū qd non erat
qz errans nō videt cōsentire. ff. de
iurisdic. om. iudi. l. si p errorē. B.

14 **Q**uone qd lata est snia diuortij
ppter adulteriū vroz. postea vir
adulterať. nūquid mulier poterit
eum repetere? R. fm Ray. Non
pōt de rigore iuris. Iudeť tñ ex of-
ficio suo pōt illū cōpellere. ar. ex re
iure iurā. tua nos. ex de diuor. ex
litteris. Unde 2. i. Cor. 1. dic⁹ de
his qui matrimonio iuncti sunt.
Precipio non ego sed dñs vroz
a viro suo non discedere. Qz si dis-
cesserit manere inuptā. aut viro
suo reconciliari. et vir vroz suā
nō dimittat. Unde et fm W. vroz
de canonica equitate pōt virū re-
petere. quia exceptione rei iudica-
te eliditur replicatio de adulterio.
Idem Lbo. Al. et De. A. Con.
etiā Hosti. ut in su. con. li. 4.º ti. 22.
q. 12. Et qd de repetitio possit fieri
de equitate canonica. satis videtur
probari. in. c. significasti. et. c. ex lit-
teris. ex de diuor. B.

15 **Q**uā vir et vxor equaliter pec-
cent ppter adulteriū. R. fm Pe.
Licet in causa adulteriū vir et vxor
ad equalia iudicent. ut s. dictū est
quia vtriqz licitū est alterū dimit-
tere. non tñ hoc est ex equali cau-
sa sine peccato. nā vno modo mu-
lier pl⁹ peccat. qz peccat ptra bonū
prolis. s. alio modo equaliter pec-
cant. s. cōtra bonū fidei. Et hec est
sufficiēs causa dimissionis. Ideo
iuste licet vtriqz dimittere aliū. 3.
modo ceteris paribus plus peccat
vir ppter predominantiā rationis.
Idem Tbo. in 4. dī. 35. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. xi. **B.**

16 **E**done q vir ppter fornicationē
vxoris separatus est per sententiā.
modo vult eam reconciliare sibi
et illa nō vult. nūquid est cogēda?
R. fm Ray. Vir qui nō peccauit
pōt petere cōpelli eam etiā inuitā
nō obstante sententia. quia qd fa-
uore meo introductū est in damnu
meū retorqueri nō debet. C. de legi.
quod fauore. ar. 32. q. i. nō erit. Idē
Tbo. Pe. et Boff. **A.** hec intelli-
genda sūt nisi vir post sententiā fuis-
set fornicatus. uel nisi mulier mu-
tasset statū. s. ingrediedo religionē
fm Pe. et Tbo. ut in sū. con. eo. ti. q.
13. Et facit qd dictū est s. in. 6. qd si
mulier. in additione. **B.**

17 **E**done q vir adulteratus est oc-
culte. s. vxor manifeste. nunqd pōt
vir illā accusare et sine pctō dimit-
tere? R. fm Ray. Credo q nō. qz
nō reficit vxor ius excipiendi s. p-

bādī. ar. 32. q. 6. p totū. Idē Tbo.
Al. Boff. et hosti. Siñ vir egis-
set penitentiā et vxor monita nollet
agere sed in adulterio perseverare
sine peccato posset eā per sententiā
dimitte. 32. q. i. c. p. 2. 3. et 4. Idē
Boff. et hosti. **A.** Idē in sū. con.
eo. ti. q. 15. **B.**

18 **E**done vtr vxor adultera post pe-
nitentiā possit repellere virū ab accu-
satione. R. fm Ray. Credo q nō
pōt. qz pnia nō tollit ius accusandi
in foro iudiciali. 22. dī. pmi. 33.
q. 2. admonē. 6. q. i. q. crimē. p. vi.
tendū. **A.** i. in pncipio. **B.** Idē
Tbo. Al. Boff. et hosti. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 16. **B.**

19 **Q**uid si alter cōiugū fornicet
carnaliter et alter spūaliter. nunqd
fiet cōpensatio? R. fm hosti. Di-
cas q si accusat qd re spūali forni-
catōe. ut de teresi. et excipiat re car-
nali. s. adulterio. nihilomin⁹ pec-
tet. nisi cōueri voluerit. qz si cōuer-
ti velit. cōpensatio bz locū. Si nō
fiet accusatio re carnali et exceptio
re spūali. exceptio admittet et sup
ipsā exceptionē. pmpius procedet
hec dixi ppter periculū beresis si-
ue infidelitatis. **A.** Idem in sū.
con. eo. ti. q. 11. **B.**

20 **Q**uā ppter aliud crimen pos-
set vxor dimitti. R. fm Tbo. in
4. dī. 29. Propter alia peccata
dimitti nō pōt. nec quo ad vincu-
lum nec quo ad actū. nisi forte ad
tempus velut se subtrahere a cōsor-
tio vxoris per castigationem eius

207
subtrahendo ei solatium presentie
sue. Nam 7 qñ vroz pstat magnā
occasionē ruine viro suo. tunc vir
subtrahere se pōt ab eius cōversa-
tione. Idem Al. addens q non
oportet cohabitare furi aut usura-
rio. si nō vult respicere. s. cessante
scandalo reconciliari debet. 28. q. i.
vroz. **A** Et ad dictā subtractio-
nē facit illud Mathei. 18. Si de-
ptera tua scandalizaverit te absci-
de eam 7c. Ubi dicit glo. q in ma-
nu 7 in oculo pnt fratres vroz
7 p in qui. 7 filij intelligi fm enī.
Lxx. Predictis etiā cōcor. De. qui
dicit q qñ cōiūg p pccm suū est scā-
dalū pōt dimitti q ad cohabitatio-
nē tpālē qusqz corrigat. 7 cessante
scandalo debet fieri reconciliatio. ut
in sū. con. eo. ti. q. 18. **B**. De mate-
ria adulterij qdā bates s. adulte-
riū. Itē. s. impedimētū 8. §. 2. et se.

Matrimonium

it. qñ aliquis petat in virum
vel aliqua in vrozem. Queritur
ergo quō in hac causa pcedendū sit
Re. fm Ray. Si mulier petat ali-
quē tanq virū vel ecōverso. vidē-
dū est virū velit agere petitorio tu-
dicio vel possessorio. i. an mulier
dicat aliquē esse suū maritū. qz cō-
trahit cum ea 7 petit eū sibi adiu-
dicari in maritū. quod est agere
petitorio quasi agat de proprietate.
an eum petat sibi restitui tanq
ab eo fuerit iniuste dimissa. 7 hoc
est agere possessorio. qm petit pos-

sessionē viri sui. Igñ si agat peti-
torio dicens aliquē esse virū suū. 7
ille negat excipiendo q illa non
possit esse vroz ppter tale vel tale
impedimētū. prius tractabit ex-
ceptio mariti. qz ea pbata questio
pncipalis perimif. erit enī vir ab-
soluendus. ex de ordi. cog. c. i. **A**
Idē in sū. con. li. 4. ti. 30. q. i. **B**

C Quid si agat possessorio? Re.
fm Ray. Quando petit sibi maritū
restitui. l. maritus obijciat de cō-
sanguinitate vel alio impedimēto
prius. debet fieri restitutio mulieri
q cognoscat de exceptione mariti
ex de viroz. porro. ex de resti. spo.
ex cōquestide. 7. c. lras. **A**. etiā
si impedimētū cōsanguinitatē vel
b. esset notoriū. ut in de cō. c. porro.

B. Hoc tñ fallit in qbusdā cas-
bus in qb restitutio nō debet fieri.
Prim⁹ est si obijciat mulieri forni-
catio publica 7 manifesta. de qua
pbato q sit notoria ita q nō possit
aliq tergiversatio celari. nō resti-
tuet nisi ipsa pbaret virū adulteriū
cōmisisse. qz tūc restitui debet etiā
si fuerit fornicata publice. ex de vi-
roz. significasti. Et de isto casu. vi-
de s. mñmonij 8. §. 8. et 9. 2. ca-
sus est si obijciat consanguinitas.
maxime que diuina lege pbibita
sit 7 pbationes offerant in conti-
nenti parate. in quo casu debet re-
cipi iuramentū ad cautelā. ne s. b.
obiectio maliciose fiat. 7 tunc fiet
quidē restitutio qtu ad cohabita-
tionē nō tñ qtu ad carnis copulā.

ut in d. c. l. r. s. 3° casus est si ob-
iiciat exceptio rei iudicate. **A.** s.
super diuortio. ut in. c. c. a. m. de quo
j. **B.** Non enim est restitutio faci-
da. nisi p^{er} te illa exceptione cogno-
scas. ar. e. j. de offi. dele. causam. 4°
est quando. s. vir petit sibi restitui
vxo^{rem} et ipsa timet de senitia viri.
Debet quidem restitui sufficenti cau-
tione recepta q^{uod} ei malū nō inferat
e. j. de resti. spo. e. j. trāmissa. De qua
cautione habes hic. j. s. fi. Et si ita
capitali odio eam persequis q^{uod} me-
rito de ipso diffidas. nec possit ei suf-
ficiēti securitate prouideri. nō solū
nō debet restitui sed ab eo poti^{us} re-
moneri. ut in dicto. c. l. r. s. Con.
Lbo. et Pe. Addit vlt^{erius} Ray.
In oib^{us} alijs casib^{us} credo q^{uod} mu-
lieri virū petenti sit restitutio faci-
enda et eōuerso dūmō. p^{ro}bet se in
possessio^{ne} fuisse et a viro spoliata si-
ne iuris ordine. quia hec duo pro-
bare bz. e. j. de offi. dele. cōsultatidi-
bus. et e. j. qui si. sint le. causam 2°.
A. Idem in sū. con. eccl. q. i. **B.**
2° **Q**uid si mulier p^{ro}pria auctori-
tate recessit a viro et modo ipsa pe-
tit restitutionē. nūq^{uid} debet restitui?
R^{espondeo}. s. m. X. Secūm quosdā nō d^{icitur}
restitui. S. s. m. X. debet. Quod
credo verū esse. q^{uod} eo ipso q^{uod} redi-
ens nō admittit^{ur} est expulsa ut et ca-
dat a possessione. ff. de acqui. pos. l.
etiam possidere. in fi. ff. de vi. et vi.
ar. l. i. s. siue autē. Idem Ber. no-
tat e. j. de diuor. significasti. Idem
Dug^{ge}. nisi ipsa fuerit fornicata pu-

blice uel cū adultero publice mo-
rata. ar. etiā pro hac opinio^{ne} e. j. de
iure iuran. tua nos. **A.** Idem in
sū. con. eo. ti. q. i. **B.**

3 **Q**uid si is q^{ui} petit tāq^{uam} cōiung
negat matrimoniu^m? R^{espondeo}. s. m. Ray.
Ille q^{ui} p^{ro}ponit habet p^{ro}bare. alioq^{uam}
succūbit. e. j. de causa pos. et p^{ro}prie. cū
ecclesia. et e. j. de iure iurando. c. fi.

4 **P**one q^{uod} post latā et errore di-
uortij sniam vir facit^{ur} est sacerdos
ul^{terius} religios^{us}? nūq^{uid} d^{icitur} restitui vxo^{ri}
petenti? Habes hūc casū s. matri-
moniu^m 8°. s. i. 4°. qui incipit. Quid
si post latam sniam. Q^{uod} si vxor in-
gressa est monasteriu^m al^{iter} nō ingres-
surā nisi q^{uod} credebatur diuortiu^m iuste
celebratū. nūq^{uid} cōperta veritate
p^{oss}it virū suū repetere? R^{espondeo}. s. m. X.
Non. q^{uod} falsa causa nō impedit^{ur} vo-
te iⁿ monachatus. sicut etiā de viro
dictum est s. in predicto. s. i. 4°. **A.**

5 **I**dem in sū. con. eo. ti. q. 6. **B.**
Quid si religiosus uel religio-
sa petit tanq^{uam} cōiūg et cōfite^{atur} ma-
trimoniū et copulam carnalē? R^{espondeo}.
s. m. X. In hoc casu standū erit cō-
fessionī ut puta mulieris. et restitue-
da erit viro petenti. Nulli enī e. j. h^{ab}
fit p^{re}iudiciū nisi ipsis. nec est cre-
dendū eos imemores salutis sue
i. q. 1. Sancimus. Aliud tñ esset
dicendū in reb^{us} quas dedisset mo-
nasterio. Idē Ber. et Immo. in glo.
e. j. de rap. cū causam. **A.** Posti-
tū dicit q^{uod} si cōstat personā oio ten-
dere ad separationē matrimoniū
spūalis. s. religionis uel carnalis

contra quod cōfitef. nō stabit con-
fessionē sue. ut ēf de eo qui cog. con.
vforis sue. sup eo. Sed si constat
q nullo modo vellet matrimoniū
separari. tūc stabit cōfessionē eius.
ut in dco. c. cū causā. qz cuilibet cre-
dit cōtra se 7 nō p se. 7 q in dubio
tenēdū est id qd in pmo loco dictū
est. s. q stet ei cōfessionē. ut in sū.
con. eo. ti. q. 9. Sz certe non videt
q te te at stari cōfessionē ptra ma-
trimoniū etiā carnale. ut in dco. c.
sup eo. 7 multo min⁹ ptra spūale
cū sit favorabili⁹. ut in. c. et publi-
co. ēf de cōuer. cōiu. nisi constaret
psonā aī ingressū religionis fuisse
traductā. qz tūc crederet sibi pfitē-
ti copulā interuenisse. 7 iste ē cas⁹
dicti. c. cū causam. fm glo. bi. Nec
mirū. quia hoc casu etiā si mulier
negaret crederef viro asserenti co-
pulam interuenisse. ēf de respon.
impu. cōtinebat. **B**

Qualiter seu ad qd cōiūg spo-
liatus est restituēd⁹? R. fm Ray.
Restitui te let ad oia illa de qb⁹ p-
bauerit se spoliatū. ut gaudeat pa-
cifica possessiō 7 plena securitate
3. q. i. reintegrando. Sz si mulier
dicat se hē suspectū virū ne forte
eā ledat 7 causā verisimilē osten-
dat. ad iudicē spectat facē sibi ca-
ueri sufficienti cautione q tracta-
bit eā bene sic vir te let vforē 7 q
nō ledet eā in psona uel reb⁹ 7 h⁹.
7 hāc cautionē pstat per iuramē-
tū. 32. q. i. de benedicto. **A**. Ibi
nihil habet de iuramēto. Sz glo.

ibi dīc q si mulier nihil allegat re
suspitione viri sufficit nuda pmi-
sio. Si aut dicat eū suspectū. opor-
tet q idonea cautio ei pstat. i. fide-
iussores uel pignora. uel etiā iura-
mentū si forte illud magis time-
at vir. Si pō tanta sit seuitia viri
ut nulla cautio videat sufficē. tunc
nō est ei reddenda sed alicui bone-
ste matrone cōmittēda. ēf de resti-
spo. et transmissa. 7. c. litteras. in
fi. **B**. Sed si mulier non confi-
dit de iuramēto. te let prestare cau-
tionē pignoratitiā uel fideiussoriā
sub certa pena. ar. ēf ut lite nō con-
tes. qm frequēter. et. 23. q. 3. pdest
et. q. 4. si vinda. De hoc etiā ha-
bet s. hic §. 2. circa finē.

Medicus uel ci-
rurgicus. Preceptū est medi-
cis ut cum eos ad infirmos vo-
cari contigerit ipsos ante omnia
moneant 7 inducant q vocēt me-
dicos animarū. ut postq fuerit in-
firmo de spiritali salute prouisū
ad corporalis medicine remediū
salubrius procedat. Si quis aut
medicorū huiusmodi constitutio-
nis transgressor extiterit. tam diu
ab ingressu ecclesie arceatur. s. per
sententiā fm glo. donec de trans-
gressione huiusmodi satisfecerit cō-
petenter. Et fm Hosti. ex quo dicit
precipimus. transgressor morta-
liter peccat. et tra de pe. et re. cum
infirmis. Item in eodem. c. sub
pena excoicationis phibet medicis

ne pro corporali salute aliqd sua/
deant qd in periculū aie cōuertat
Idē in sū. con. li. 3. ti. 34. q. 69. ad
finē. Abi etiā addit fm Hosti. q
cōtra statutū dicti. c. cū infirmitas
prescribi nō pōt. nec aliqua cōsue/
tudine tolli. cum pro salute aīarū
introducū sit. **B**

1 **Q**uomodo se debet habē me/
dicus in medicinis cōferēdis? R.
fm Inno. Diligenter attēdere dō
ne illas medicinas cōferat de qb
fm artē ei nō cōstat. Nā si dubita/
tionē bz q noceat uel si habē dō
cōferendo peccat. **A**. etiā si vete/
menter credat medicinā pfuturā.
si tñ cū hoc aliquid dubitatis bz
uel habere debeat ne noceat fm
eūdē. Inno. 7 in sū. con. li. 2. ti. p.
q. 35. **B**. Quia in tutiorē partē
tenēdū ē. et de homici. petitiō. Se/
cū est enī relinquere boīez i ma/
nu creatoris sui q medicine de q
dubitāt. Itē etiā peccat si debitas
medicinas omittat. Idē Hosti.

2 **Q**uid si ppter defectū uel cor/
ruptionē aut sophisticationē rerū
in medicina positārū infirmus in/
currit periculū? R. fm Inno. Si
medicus diligentia quā debuit ad/
bibuit in reb eligendis. inculpabi/
lis erit. Idem Hosti. **A**. Idē in
sū. con. co. ti. q. 36. **B**

3 **E**t medic⁹ teneat pot⁹ gratis
curare q pmittere mori. R. fm
Ray. Medic⁹ teneat curā 7 cōsiliū
impēdere paup languido. Moritē
enī languētib⁹ pbaf infligē q bānc

cū possit excluderend excludit. 83.
dis. in pñ. Abi dic glo. q medicus
pot⁹ dō grat curare q pmittere mo/
ri nō solū pauprē s etiā diuītē. **A**
Idē in sū. con. co. ti. q. 32. ad si. fm
glo. 83. dis. in pñ. Abi etiā dic q
dō medic⁹ curare nō solū gratis s
etiā suis impēsis etiā diuītē q nol/
let aliqd dare pūf q pmittere eum
mori. 7 si cōualuerit repetet expen/
sas. qz vtiliter gessit negociū eius.
Et si etiā moriat eger. pōt repetere
qz sufficit si vtiliter cepit gerere lz
euētus nō sit secur⁹. ff. de nego. ge.
s an vltro. Nec pōt ei obijci q cau/
sa pietatis fecerit sūptus nisi p in/
quus esset infirmo. ut. C. eo alimē/
ta. Et q medicus pōt 7 dō pdicta
facere 7 repetere etiā si infirm⁹ p/
bibuerit. sicut inuitū possumus ex/
trahere de domo ruitura. 7 benefi/
ciū cōferre inuito. 23. q. 4. ipsa pie/
tas. Immo presumit q infirm⁹
talīa dicendo fuerit furiosus. ff. de
condi. insti. quidā. **B**

4 **E**t rū peccet infirmus nō obe/
diens medico. R. fm Inno. Vi/
detur q nō. quia medicus nec pre/
latus est. nec homo cuius manda/
tis obedire teneat. tamē bonū est
q ei credat tanq perito in arte. **A**
Idē in sū. con. co. ti. q. 38. **B**. Nā
7 si infirm⁹ sciēter somat cibū uel
potū nociuū peccat. **A**. Idē si hoc
faciat ex affectata seu improbabili
ignorātia fm eū. Inno. ut in sū.
con. co. ti. q. 39. **B**. qz teneat corp⁹
suū fm deū diligē. pōt enī dici q si

nō crederet mortiferū q̄uis crederet
inde infirmitatē augeri. nō peccat
mortaliter uel salte nō ita grauitē
A. i. mortalitē uel uenialiter 7 pl⁹
uel min⁹ fm q̄titatē nocuenti. in
q̄ ostēdit mod⁹ offensionis caritatē
p̄tra quā illud qd agit ē pctm mor-
tale fm oēs theologos. ut notat
Tho. 2. 2. q. 59. arti. 4. B. Pec-
cant etiam seruētes scienter talia
ministrantes. **A.** uel etiā impzo-
babilit ignozantia. ut in deā. q. 39.
B. In sanitate tñ qñ q̄s nō tenet
vivere medicinaliter si sciēter acci-
pret aliqd nociuū vnde mors uel
infirmitas ueniret peccaret ḡuiter.
A. Et fm quātitatē nocuenti. ut
dictū est. **B.** Con. hosti.
5 **Q**uid de illo qui secat uel fleu-
botomat aliquē qui inde morit⁹?
R. fm xv. Si peritus erat 7 adbi-
buit debitā diligentia non tenet in
aliquo. quia potius casu q̄ ei⁹ cul-
pa mors euenisse presumit. ar. 23.
q. 5. de occidendis. **A.** Idē in sū.
con. eo. ti. q. 40 **B.**
6 **Q**uid si incidēdus nō bz con-
suetā dispositionē neruorū uel ve-
narū. **A.** uel si subit⁹ 7 insolitus
timor uel tremor irruit sup eū. ut i
sū. con. eo. ti. q. 37. vbi hoc notant.
B. 7 incisus a medico moritur?
R. fm Inno. Si incisor in b nō
errauit ppter suā inperitiā. non
peccat nec sit irregularis. Tñ qñ
in aliquo dubitat. potius debet di-
mittere q̄ incidere. Idē hosti.
7 **U**trū phisici uel chirurgi pos-

sint ad ordines p̄moueri. **R.** fm
Ray. Si periti erant in arte 7 mbū
de cōtingētib⁹ omiserūt 7 habēt de
hoc pbabilē cōscientiā. poterūt pro-
moueri. aliter nō. ēx de eta. 7 quali.
ad aures. ff. de va. 7 exordi. cog.
7 si medicus. **A.** al incipit medic⁹
B. Idē hosti. Inno. 7 Hoff. Est
tñ cōsiliū hosti. 7 Hoff. q̄ pmo-
uendi a practica medicine abstine-
ant 7 potissime chirurgiā que adu-
sionē uel incisionē requirit. cū in nal-
lo vacillare debeat cōscientia pro-
mouendi. 33. dis. laici. **A.** Idē in
sū. con. eo. ti. q. 35. **B.**
Utrū liceat clericis operari in
medicina. **A.** a. in phisica. ut p3
in deā. q. 35. vbi h notat. **B.** **R.**
fm Ray. Si sūt in sacris ordinib⁹
uel etiā i minorib⁹ dū tñ sint suffi-
cienter bñficiari nō licet. nisi grā⁹
pro miserabilib⁹ personis uel suis
cōsanguineis. Nec tunc vbi posset
esse periculū quod etiā in claustra-
libus districtius est obseruandū.
ēx ne. cle. uel. mo. multa.
9 **U**trū liceat clericis opari in ci-
rurgia. **R.** fm Ray. Officium ci-
rurgie quod inducit adusionē uel
incisionē ē clericis oib⁹ interdictū
ēx ne. cle. uel. mo. sniam. 7 de homi-
ci. tua nos. **A.** In his. c. nō videt⁹
dici nisi de eritentib⁹ in sacris. Sz
idē pōt intelligi etiā de existerib⁹ in
minorib⁹ qñ sunt sufficiēter bñfi-
ciari. ar. c. lxx de postu. ut etiā pōt
colligi ex positis in deā. q. 35. fm
Ray. **B.** De clericis 7 religiosis

audientibus medicinā. habes s.
excoicatio p. s. 2. p. 1. et ibidē.
s. 3. p. 14. De seruitorib⁹ quocūq;
infirmorū s. homicidiū. 3. s. 3.

Mendaciū est falsa
signifi-
catio vocis cū intētiōe fal-
lendi. 22. q. 2. s. ille ergo. Et noīe
vocis tanq̃ principali intelligi dī
omne signū. ut scripture siue etiā
mutus. ut hic. 7. s. 6.

In quo differt mēdaciū a fal-
so? R. Falsū dicit q̃cūq; aliud q̃
q̃d verū est loquit̃. Et hoc pōt du-
pliciter cōtingē. Uno mō qñ credit
dicere verū. 7 si bz re hoc p̃babilē
causā. nō peccat uel saltē nō mor-
taliter. qz ream linguā nō facit nisi
rea mēs. 22. q. 2. boies. Alio mō
qñ credit dicē falsū 7 p̃tra mentē
loq̃t̃. 7 s. ē mēdaciū. ut i p̃cedēti. s.
dictū ē. Nā 7 mētiri dī qñ contra
mentē ire. quin etiā dicendo veri-
tatē sed cōtra mentē suā. s. qñ cre-
dit dicē falsitatē 7 sic recipere erit
mendatiū. quia q̃ tū in eo est falsū
sigt̃. hec ē sentētia Ray. A. Hoc
satis habet in dicto. c. boies. B.

2 Quot sūt gnā mēdaciōz? R.
Aug⁹ ponit octo genera q̃ plane
habēt. 22. q. 2. p̃mū. Breuior aut̃
7 planior ut dicit Ray. est distin-
ctio. q̃ mēdaciōz aliud est p̃nitio-
sū. aliud iocōsū. 7 aliud officiōsū.
7 hec habēt. 22. q. 2. ne quis.

3 Utq; mēdaciū sit peccatū. R.
Omne q̃dē mēdaciū p̃t̃m est. 22.
q. 2. nūbi aut̃. et. c. p̃mū. in fi. S3

utq; sit mortale. Dicēdū s̃m T̃bo.
2. 2. q. 110. Mendaciū pōt cōtra-
rari caritati tripliciter. p̃mō s̃m se
s. ex ipsa falsa significatione. Ubi
p̃siderādū est circa qd sit ipsa fal-
sa significatio. Nam si sit circa res
diuinas. cōtrariat̃ caritati diuine
cuius veritatē aliquis tali mēda-
cio occultat uel corrumpit. 7 ideo
est mortale 7 grauissimū. Simili-
ter si sit p̃tra aliqd cuius cognitio
pertineat ad boīs bonū. puta ad
p̃fectionē sciez infor mationē mor-
cōtrariat̃ caritati p̃imi. 7 ē mor-
tale. Qz si sit circa aliqd re quo
nō refert utq; sic uel sic cognoscat̃.
tūc ex tali mendacio nō dānificat̃
p̃rimus. sicut si quis fallat̃ in ali-
quib⁹ particularib⁹ ad se nō p̃ti-
nentib⁹. 7 tūc nō ē peccatū morta-
le. 2. modo pōt cōtrariari caritati
ratione finis intenti. puta si dicis
in iniuriā rei. quod semp est morta-
le p̃t̃m. aut in nocumētū p̃imi
q̃tū ad p̃sonā. diuitias. uel famā.
7 hoc iterū est mortale. Qz si finis
ipse nō esset cōtrarius caritati non
est p̃t̃m mortale. sicut apparet in
mēdacio iocōso 7 officiōso. 3. mō
mēdaciū pōt p̃trariari caritati per
accēs rōne scandali uel cuiuscūq;
dāni cōsequētis. 7 sic erit etiā pec-
catū mortale. Sed q̃ quidā dicūt
q̃ perfectis viris omne mēdaciū
est p̃t̃m mortale. irrationabiliter
dī Nulla enī circūstātiā aggrauat
in infinitū nisi q̃ trāsfert in aliā sp̃-
ciē. nō aut̃ circūstantie persone.

- 4 **A**ccusatur negans veritatem in iudicio quos peccat mortaliter. ut s. accusatur. s. 2. Sicut et testis falsum dicens. ut. j. testis 3. s. fi. A. Dic clarum quod testificans falsum peccat mortaliter nisi rebita veliteratioe et sollicitudine adhibita putaret se certum esse de eo quod falsum est s. m. l. bo. ut in su. con. li. p. ti. io. q. 4. ad fi. **U**bi etiam dicitur s. m. Al. q. o. medacium propter ioculosum quod in iudicio dicitur de bis qui ad iudicium pertinet est punitiosum et mortale. quia subvertit veritatem iudicii quod cedit in punitioe universitatis. **B**
- 5 **A**trium maius peccatum sit metiri propter factum. R. s. m. l. bo. i. q. libet. Cum eadem intentio fallendi sit in utroque verum equaliter peccat. Verbum. n. et factum assumuntur ut instrumentum fallendi. unde non refert quod ad peccatum utrum aliquis verbo scripto vel nutu vel quocumque facto mentiat. sicut nec refert quod ad homicidium utrum quis gladio vel securi interficiat. **A**
- I**dem in su. con. eo. ti. q. 5. **B**
- 6 **A**trium sit licitum metiri propter literacionem bovis a quocumque piculo. R. s. m. l. bo. 2. q. ii. o. Ad. sed licet occultare veritatem prudenter sub aliquo dissimulatione. ut Aug. dicit in li. extra medacium. Et sic etiam Abraham fecit ut baretur in se. s. **A** Idem in su. con. eo. ti. q. 6. et facit. 22. q. 2. ne quis et ex de usuris. super eo. Ubi dicitur quod scriptura sacra prohibet per alterius vitam metiri. **B**
- 7 **Q**uid de Abraham et aliis sanctis veteris testamenti qui videntur meriti

fuisse? R. s. m. l. bo. vbi s. Sicut Aug. dicit in sacra scriptura inducuntur aliique gesta quasi exempla perfecte prout de quibus non est estimandum eos fuisse mentitos. Si quod tamen in eorum dictis appareat quod medacia videantur. intelligendum est ea figurative et prophetice fuisse dicta. Abraham tamen ut Aug. dicit in. q. Gen. dicens Sara esse suam sororem. veritatem voluit celare et non medacium dicere. Soror enim dicitur quasi filia patris. Gen. 20. Vere soror mea est filia patris mei et non matris mee. q. 2. s. ex parte patris ei attinebat. Jacob pro mystice dixit se esse Esau primogenitum Isaac quia videlicet primogenita illius de iure ei debebat. Alius autem est hoc modo loquendi per spiritum prophetie ad resignandum mysterium. quod videlicet minor populus. s. gentiliu substitutus erat in locum primogeniti. s. in locum iudeorum. Quidam pro commendant in scriptura non propter perfectam prout s. propter quandam prout indolem. et hoc modo Iudith laudatur non quia merita est bologerni. sed propter affectum quem habuit ad salutem populi pro qua piculis se exposuit. Quis etiam dici possit quod verba eius veritatem habent s. m. mysticum intellectum. **A**

Idem in su. con. eo. ti. q. 1. **B**

Atrium medacium obstetrica fuerit dignum aliquam remunerationem? R. s. m. l. bo. 2. q. ii. o. Medacium obstetrica potest dupliciter considerari. Uno modo prout ad affectum lenivolentie in iudeos et reuerentiam

diuinitimoris. et sic debet eis remun-
neratio eterna. Unde Iero⁹ expo-
nit q^d deus edificauit illis domos
spirituales. Alio modo pot^{est} consi-
derari q^{uod} ad exteriorē actū men-
daciū. quo quidē nō potuerūt eter-
nam remunerationē mereri s^{ed} for-
tē aliquā remunerationē tempo-
ralem. cuius merito nō repugnat
deformitas illius mendaciū sicut
repugnabat merito remunerationis
eternae. Et sic intelligenda sunt
verba Bregi. cū dicit q^d benignitas
earū merces que eis potuit in eter-
na vita tribui. premissa culpa men-
daciū in terrenā est remunerationē
declinata. unde nō intelligitur q^d
illo mendacio mererent amittere
remunerationē eternā quā iam ex
pcedenti affectu meruerant. Con-
De. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 8.
B. Debis q^{ui} p^{ro}mittit aliqd^{am} et non
faciūt vide. j. p^{ro}missio. Et etiā si iu-
rauerint vide s. iurare. s. 9. et iura-
mentū s. 5. Itē q^{uod} q^{ui} mētē de-
se. vide s. iactantia. s. p. et. 2. et s.
Ironia. s. p. et 2.

Mercator. Mercatores si-
ue nūmularij et camplores et
b^{on}di multis et diuersis cōtracti-
bus vtū siue in emendo siue in re-
cipiendo pecuniā in quorū cōtracti-
bus facile ptingit esse vsurā. unde
vide. j. vsura precipue vsura 3. et
vsura 6. et vide. j. societas. p. totū.

Eretr. Precium meretricis

dicif^{er} illicite acquisitū. Et quid re-
beat uel possit inde facere. vide s.
elemosyna p. s. si. Item q^{uod} nō li-
cet donare meretrici vide s. dona-
tio p. s. 3.

Meritum. **Actū vn^{us}**
et idem actus possit esse meritorius et
vemeritorius siue bonus et inalus
Re^{sp} p^{ro} in Lbo. 2. 2. q. 20. Si ac-
cipiat vnus actus prout est in ge-
nere moris. impossibile est q^d sit
bonus et inalus bonitate et mali-
tia morali. Si tñ sit vnus vnitate
nature et nō vnitate moris. pot^{est} esse
bonus et inalus. Ambulatio eni
continua est vnus actus s^{ed} in gen^{us}
nature. potest tñ cōtingere q^d sint
plures s^{ed} in genus moris si muer-
tur ambulantis voluntas. A. i.
act^{us} pot^{est} esse pro parte meritorius
et p^{ro} parte vitiosus s^{ed} in diuersitatē
intentionis. ut patz in sū. con. li. 3.
ti. 34. q. 195. vbi hec notant. B.
que est principij moraliū actuum.
Idē De. De quibusdā operib^{us} me-
ritorijs quid et quātū p^{ro} ea fiat reo
satisfactio. habes. j. satisfactio.

Metus. Quid sit me-
tus: Re^{sp} Me-
tus ē instāq^{ue} uel futuri piculi
cā iusta mētis trepidatio. ff. eo. l. i.
S^{ed} nūq^{uod} d^{icitur} ē mer^{itum} q^{ui} cadit in cō-
stāre virū? Re^{sp} Quadruplex est. p^{ri}-
mū videlz mer^{itum} mortis. 2. cruciatus
corpis. ex eo. cū dilecti. 3. metus
stupri. et 4. seruitutis. ff. eo. nec ti-
more. A. Et ibi addit q^d idem ē

de metu vinculoꝝ sed secus de me-
tu infamie seu veratidis que s. nō
cōprehendat sub aliquo p̄dictoꝝ
B. 7. l. isti quidem. §. p̄. et 2. **A**
Ibi dicit q̄ si cederit ne stuprum
patiat vir uel mulier. hoc edictum
locū habet. cū viris bonis iste me-
tus magis q̄ mori esse debeat. **B**
Con. **L**bo. 7. **Al**. addendo q̄ nō
differt utrū predicta quatuor fiant
siue in persona nostra siue liberoꝝ
A. Hoc habet in dca. l. isti. in fi.
B siue vtoris. De predictis qua-
tuor sunt versus. Excusari metus
bos posse puta. q̄ nescis. Stupri
siue status verberis atq̄ necis. **A**
Idem in sū. con. li. 4. ti. cl. q. 3. **B**
Quomodo vis uel met⁹ impediat
matrimoniu habes s. impedi-
tū. p̄. Sed utrū metus excuset a p̄-
ticipatione eꝛcoicati habes s. eꝛ-
coicatio 6. §. p̄. De materia etiam
metus habes. j. vis.

Milicia Utrū sit pecca-
tū. R. s. fm **Al**.
Milicia fm senō est illicita.
s. abusus. Quilz multipliciter pos-
sit fieri. tñ in tribus sc̄ipue cōsistit
p̄ videlz in cōcussione innocentū
2. in exactione imoderati salarij.
3. in exercitio imoderato uel inde-
bito. puta si fiat ad ostentationem
virū cū nocumento aliquoꝝ. sic
sunt torneamenta siue pugna sur-
gularis inter socios basilarū lan-
cearū 7 b. Sūt tñ quedā exercitia
eis licita. ut que nulli sunt nocina.
sic cursitationes equoꝝ 7 versatio-

nes. ars percutiēdi 7 defendēdi. 7
p̄iciendi tela. 7 b. mōi. unde 7 Da-
uid p̄cepit ut docerent filios isrl
arcū. i. artē sagittadi. 2. R. eg. p̄. **A**
Ibi hoc nō videt haberi. Satis tñ
puto q̄ exercitiū q̄ discat ars bel-
landi sit licitū secularibus. dum tñ
fiat recta intentione 7 sine periculo
eꝛ te tornea. c. p̄. 7 ad hic posita fa-
cit. c. noli. et. c. quid culpae. et. e. mō.
litare. 23. q. i. **B**

Miserabilis p̄-
sona. Miserales persone
fm Hosti. sunt. Cecus. pauper. pu-
pillus. vidua. 7 huiusmodi.

Missa. An q̄ridie rete-
sa. R. s. fm **L**bo. in 4. dis. 13.
Dicendū q̄ fm Inno. quinq̄ de
causis oportz quotidie celebrari.
prima quia oportz semp medicinā
paratā esse cōtra quotidiana pctā.
secūda ut lignū vite sit semp in me-
dio paradisi. tertia ut nobis semp
xps vniat sacramentaliter. 7 nos ei
spiritualiter. quarta ut apud nos
sit iugis memoria passionis. q̄nta
ut vero agno loco typici quotidie
vtamur. quē iudei ad vesp̄ā con-
uertendū elurient. fm illud ps. **A**
s. 58. **B**. Cōuertant ad vesp̄ā 7
famē patient 7 c. **A**. Idem in sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 128. **B**
E Utrū missa debeat solum dici
in die. R. s. fm **L**bo. vbi s. Coiter
loquendo debet missa dici in die 7
nō in nocte. quia hoc sacramentū

ad tempus gratie pertinet. quod per diem significat. secundum illud apostoli. Romanorum. 13. Non precessit dies autem appropinquavit. Dies autem iudicatur non solum ab ortu solis sed ex quo incipiunt oriri solis signa manifesta per aliquam aeris illustrationem. In duabus autem noctibus missa recantatur propter privilegium illarum noctium. scilicet in nocte natiuitatis quando Christus natus est. et in nocte resurrectionis in primitiua ecclesia. ut patet ex oratione. De qua hac sacratissima nocte. Quis hoc non sperareat obseruari. Et addit hic. Credo quod qui scienter celebrat ante diem cum sit contra consuetudinem generale ecclesie. mortaliter peccat. nisi super hoc per episcopum dispensetur in casu si aliquis infirmaret ad mortem et non possit aliter haberi eucharistia. **A.** Idem in suis. con. eo. ti. q. 129. **B.** lo. etiam in. c. si. ex. re. puile. li. 6. dicit quod episcopi itinerantes possunt celebrare ante consuetam horam diei vel facere celebrari ex necessitate itineris. **B.**

2 **Q**ua hora debeat missa celebrari? **R.** secundum Iacobum. ubi dicit. Solent missae celebratio tribus horis instituta est fieri. scilicet in tertia diebus festiuis. de psalmo. dis. i. nocte. In septa diebus profectis. In nona diebus ieiuniorum. de psalmo. dis. i. solent. Nam in missa recolitur mors Christi. quod de hora tertia crucifixus est lignis iudeorum. hora septa manibus militum. hora nona expirauit. Et quod sunt ordines potest missa cantari secundum canones etiam post nonam. **A.**

Facit re. psalmo. dis. i. §. in ieiuniis. **B.** Vel etiam dicendum quod ut diligentior fiat preparatio. missa differat quantum differri potest ante prandium. et ideo quando non est dies ieiunii celebratur inter tertiam et septimam in qua hora coiter comeditur. Sed in diebus ieiunii in nona. Priuate autem missae dici possunt a mane usque ad tertiam uel etiam usque ad nonam in diebus ieiuniorum. re. psalmo. dis. i. necesse. **A.** Idem in suis. con. de. q. 129. Et quod hic dicitur a versu uel etiam. uidetur melius. cum i iuribus pallegatis nihil videatur dici re. hora sexta. Puto etiam in talibus seruandam fore consuetudinem non inbibitam. uel que non sit contra bonam statem seu diuinam reuerentiam. ar. dis. 4. erit. et dis. 12. illa autem. **B.**

3 **Q**uid re illis qui nondum dicunt matutinis celebrant? **R.** secundum Iacobum. mortaliter peccant. cum hoc sit contra generale et approbatam consuetudinem. Idem posui. Qui autem celebrat ante dicat primam non peccat mortaliter. nisi sit contra preceptum uel statutum. **A.** siue consuetudinem loci secundum eundem Iacobum. ut in suis. con. eo. ti. q. 130. ubi et additur. Qui autem per negligentiam pretermissa prima dicit tertiam. credo quod sufficit quod caute supplicat quod dimissum est. et agat penitentiam re negligentia. **B.**

4 **U**bi debeat missa celebrari. **R.** secundum Ray. In ecclesia consecrata si fueri potest. uel saltem in altari consecrato uel si non sit altare consecratum habeat saltem altare puulum re quod dictum est d.

272
altare. §. p. Et pot etiam celebrari
sub viuo. **A.** i. sub aere fm glo.
in. c. concedim. re. p. se. dis. i. **B.** uel
in tetrozys. uel etia in loco exercit
bonesti. du tn habeat altare. ut di
ctu e et cetera necessaria. re. p. se. dis.
i. c. p. circa fi. et. c. concedim. et. c.
missay. Ad tn intelligedu q liceat
celebrari in mari uel fluminib. ne
nutate nau fiat sanguinis effusio
ul sacri comotio Introit. tn misse
pot ibi dici. hec fm **X.** Et etia at
tendedu est q p dicta fiat re p mis
sione episcopi. ut in. c. missay. et si
ne p iudicio parochialis sacerdot.
ut notari e s. altare. §. p. **A.** Idem
in su. con. eo. ti. q. izi. **B.**

5 **E**trū vno solo p sente uel sine
luie possit missa celebrari. **R.** fm
hosti. Quis fm illud qd habet re
p. se. dis. i. **B.** q. duo teneat ee pre
sentes q sacerdoti rñdeat. tn vnus
sufficit. ar. ex re verbo. sigl. q. siuit. p
rñso. Mulier aut p sbytero i missa
ministrare nō pōt. imo nec pallas
nec vestes cōtingere. ut s. femina
§. 2. Sine lumine pō nō licet ce
lebrare. ex re cele. mis. c. vlt. **A.**

6 **E**trū sit melior missa toni sacer
dotis q mali. **R.** fm **Lbo.** i. 4. dis.
iz. De missa possum loq dupliciter
Aut qtu ad id qd e essenziale i ea
s. corp. xpi. et sic a qcuq dicat eqli
ter bona e. ul qtu ad id qd e anne
ru sacro et qtu secundariu. et sic mis
sa toni sacerdoti melior e. qz nō so
lū bz efficacit ex operato. s. etia ex

reuerentia celebrat et id ceteri panib.
meli. e audire missa toni sacerdoti
Idem **Pe.** etia **Al.** addēs. qz id dē
ceteri panib. qz obediētia posset co
gere audire missa mali et sic eēt me
lius. quia obediētia melior est q
victima. **A.** Idem in su. con. eo. ti.
q. izi. **B.** Quid si malus sit prius
sacerdos. an debeat eius missa au
diri. babes s. clericus §. 2. **A.**
Et ibi latius in additōe. **B.** Et
an ab eo sacramēta recipiēda sine
babes. §. ordinatus p. §. 3.

Quid si sacerdos celebras in
fra canonē recolit se cōmississe ali
quod mortale. **R.** fm **Ray.** Cre
do tutiorē esse viam ut peniteat et
doleat q ita tardē penitet. et pro
ponat confiteri q cito habuerit op
portunitatē et sic cōficiat et sumat.
Idem **Lbo.** **Pe.** et **Al.** **A.** Idem in
su. con. li. 3. ti. 30. q. 10. Idem puta
rē etia si ante canonē qn nō posset
sacerdos confiteri absq materia
scandali seu suspitōis ppter eādē
rationē. videlz quia in penitētia dē
caueri scandalosa peccati reuela
tio. ex re pe. et re. c. officij. **B.**

8 **E**trū liceat oio sacerdoti a ce
lebratione abstinere **R.** fm **Lbo.**
in 4. dis. iz. Licet qdā dixerint qz q
dimittūt celebrationē nō peccant
nisi pplm habeāt ul ex obia teneāt
tn qz ut **Breg.** dic. cū crescūt co
na etia rōnes crescūt donoz. ideo
cū sacerdoti sit data ptās nobilis
sima. reus negligentie erit. nisi illa
vtat ad bonorē dei et ad salutē suā

et aliorum uiuorum et mortuorum. *¶* In illud. i. Pet. 4. unusquisque sicut accepit gratiam in alterutrum illam administrantes etc. Nisi forte ex familiaris instinctu spiritus sancti dimitteret. Unde et sacerdotibus preceptum est. Hoc facite in mea commemoratione. Idem *¶* Lbo. in. 3. parte. q. 82. et addit quod celebrare tenet saltem in propriis festiuitatibus et maxime etiam in illis diebus in quibus fideles coicare consueuerunt. *A.* Idem in su. con. li. 3. ti. 24. q. 125. *B.*

2 *¶* Utrum liceat uni plures missas celebrare in die. *R.* *¶* In Ray. Non licet. Nam et valde felix est qui unam digne celebrat. et de cele. miss. te. re. feret. et. c. consuluisti. et. de psc. dis. i. sufficit. Excipiunt isti casus. *¶* An in die natiuitatis domini in quo potest cantare tres. Alius si necesse fuerit unam missam dicere de die et aliam pro defunctis nec distinguo siue defunctus sit plenus siue non. *A.* quod in dec. c. sufficit. ubi si dicat non distinguat. *B.* An si sit contra consuetudinem loci approbatam uel constitutionem Tertium est propter necessitatem peregrinorum comitantium et infirmorum. et forte propter necessitatem nuptiarum. *A.* Ubi tempus latere. ut in su. con. eo. ti. q. 126 ubi si notat. *B.* Et propter aliquod predictorum non celebret ultra duas. nec in prima sumat perfusionem. ut scilicet. eucharistia. 3. s. i. Con. Hosti. et addit casum. s. quoniam propter raritatem clericorum uel paupertatem ecclesiarum due ecclesie comedant unam. *A.* Idem in dec. q.

126. et dec. c. sufficit. subdit. Qui uero pro pecunijs aut adulationibus secularibus una die presumunt plures facere missas non estimo euadere damnationem. *B.*

10 *¶* Utrum debeat celebrari pro pauperibus defunctis. *R.* *¶* In Lbo. in. 4. dis. 13. Pro pauperibus baptizatis missarum solertia celebranda quod eis possint ad remissionem alicuius culpe. uel ad augmentum glorie. s. propter alias rationes. tunc propter solatium uiuorum. tunc ad ostendendum pauperes ad unitatem corporis mystici pertinere dum idem modus exequiarum seruatur in ipsis et in alijs. tunc ad commendanda redemptionis mysterium quod in hoc sacramento commemoratur per quod paruuli sine proprio merito salutem eternam consequuntur. *A.* Idem in su. con. eo. ti. q. 121. *B.*

11 *¶* Quid si omittatur aliquid de his que ad ritum celebrationis pertinent. *R.* *¶* In Lbo. et Al. et ceteri theologi. Quilibet omittens aliquid tale puta tempus rebitum. altare vestes et habundantius. nihilominus consecrat si est ordinatus et assit intentio et rebita materia et forma. sed grauissime peccat si scienter hoc faciat. *A.* Idem in su. con. eo. ti. q. 135. *B.*

12 *¶* Utrum bymnus angelicus. s. gloria in excelsis deo. uel credo. debeat recantari quando missa recitatur beata uirgine et de spiritu sancto uel de cruce celebratur in profestis diebus. *R.* *¶* In Ray. Non debet. sed propria prefatio recitetur. et de cele. miss. consilium. Sed huiusmodi in multis locis

propter contrariam consuetudinem vero-
gatum est maxime in sabbato. quia
quodammodo dies sollemnis est reputa-
tus beate virgini. **A** Hoc ultimū
dictū fuit glo. Ray. Hosti. q. dicit
In talibus reuocā consuetudinem
non reprobamus. ut in sū. con. eo.
ti. q. 126. ad fi. **B**

13

Etrū qlibet teneat audire mis-
sam. R. fm Hosti. Die dñico qli-
bet teneat ex precepto audire mis-
sam et totā ita q accipiat benedi-
ctionem sacerdotis. ut de pse. dis. i.
missas. et. c. se. et. omnes fideles.
nisi excusent magna necessitate. ut
notat in dicto. c. missas. **A** In
glo. que ibi loquitur tam de pcepto
q de consuetudine. **B** Qui aut die
solēni ptermisso ecclie cōuentu ad
spectacula vadit debet excoicari. de
pse. dis. i. q. die. Et nō q dieb. dñi-
cis et festiuis incogādū ē si paro-
chian. alter. ibi sit q cōtēpto. ppo
sacerdote audire ibi velit. et si inue-
tus fuerit statim ab ecclia eiiciat.
et de paroch. c. 2. **A** Et ibi notat
glo. q h nō obtinet qñ nō sit ex cō-
tēptu s ex iusta causa. Et idē qd in
h. s. nō ē in sū. con. eo. ti. q. 130. **B**

14

Etrū ppter missā peculiarē utre
aliq scō uel aliā debeat qd dimitte-
re qn audiat missam. p pā illi diei. **A**
missa peculiaris idē ē q missa spālis
de aliq scō fm Ray. et in sū. con. eo.
ti. q. 126. et ideo p alia missa pōt in-
telligi de trinitate uel p defūctū uel
sūb. ut in. c. 2. et de cele. mis. **B**
R. fm X. Si dies bzppriā missā

quā et qd al. audire tenet nō d. di-
mitti ppter aliā. et de cele. mis. c. 2.
Sz q qdā laicor. oī die volūt mis-
sam de trinitate et de scō Michaelē
et b. mōi. nō debent h facē nisi suis
dieb. ut in palleгато. c. **A** s. 2.
Et ibi patz q tā prius q p mor-
tuis vtilior missa q possit dici ē mis-
sa de die. et q etiā in dieb. pfectis
ppter missas peculiares seu votiuas
uel etiā mortuorū nō d. derogari
missē de die. unde et de laicis pfatas
missas requirētib. ibi d. Si volue-
rint ut sibi missē cantet. de eadē die
missas audiant pro salute viuor. et
etiā mortuor. Bene tñ puto q di-
cte missē votiuē et p defunctis pos-
sint dici in diebus pfectis si non
derogat ex hoc missē de die. ut in
deco. c. 2. Existimo aut aliquos cir-
ca predicta ex consuetudine excu-
sari quādo vrgent rationabili ne-
cessitate et nō al. ut i. c. si. et de pse.
B De oblationibus que ad mis-
sam fiunt habes. j. oblatio. Et ibi
etiam. s. si. si. cōfessor possit reape-
re pecuniā pro missis quas in peni-
tentia iniunxit. Multa alia circa
materiā missē possunt colligi s.
eucharistia 3. per totū. et facit etiā
j. suffragiū. **A** Aduertēdū etiā
q sacerdos cū dicit missam debet
stare capite disco operto. ut i. c. nul-
lus eps. de pse. dis. i. vbi d. Null.
eps aut pbr. seu diacon. ad cele-
brandā missarū solēnia presumat
cū baculo intrare aut velato capi-
te altari rei assistere. qm. et aplos

prohibet viros velato capite in ecclesia orare. Et si temere presumptu sit coione priuet. Itē q̄ ad euāgelii debet stari reuote et nō sedē. ut in. c. apostolica. ea. dīf. vbi dicit. Apostolica auctoritate mandamus. dñi sancta euangelia in ecclesia legūt. ut sacerdotes et ceteri omnes nō sedentes sed venerabiliter curui et in cōspectu euangelij stantes dñica p̄ba intēte audiāt et fidelit̄ adorēt. i. venerēt. fm glo. B

Mollities dupliciter dī. Uno modo est species luxurie et peccati cōtra naturā. re quo s. luxuria. s. p. in fi. Alio modo put est cōtrariū vicio p̄tinacie et p̄tutipseuerat̄ie. re q̄b̄ trib⁹ quid sint Tbo. 2. 2. q. 138. manifestat sic. Sicut Iñdorus dicit in li. et b̄mologiaz. Pertinax dicit qui est imprudenter tenens quasi ad oia tenax. Et hic etiā dicit pertinax eo q̄ in p̄posito suo ad victoriā p̄seuerat. Et tales p̄bus. 1. et b̄icor̄ vocat fortis sine et p̄prie sententie. quia. s. durant in p̄pria sinia plus q̄ oportet. Mollis aut̄ minus q̄ oportet q̄ a bono de facili recedit et non p̄seuerat p̄pter aliqua difficilia et p̄pter tristitias aliās causatas ex defectu relectationis. ut dīc p̄bs. Perseueras aut̄ tenet se in p̄pria sinia fm q̄ oportet. Unde patz q̄ perseueras laudat sic in medio ep̄st̄ens. pertinax aut̄ vituperat fm excessū. mollis aut̄ fm defectū. B

Monachus monachus possit fieri canonic⁹ secularis. R. fm Hosti. Licet qdā dixerint q̄ sic. dicendū tñ cū Jo. q̄ nō. qz nō est arandū cū boue et asino. Nec hoies diuerse p̄fessionis debēt sic esse simul. ex re elec. cum causam q̄ inter p̄sbyter. A. Idē in sū. con. li. p. ti. 1. q. 44. B

Cū possit fieri canonic⁹ regularis. R. fm Tbo. 2. 2. q. 189. Utraq̄ religio. s. monachor̄ et canonicor̄ regulariū ordinat̄ ad op̄a vite cōtēplatiue inter q̄ p̄cipue sūt ea q̄ agūt in v̄nis ministerijs ad q̄ ordinat̄ directe ordo canonicor̄ regulariū q̄b̄ p̄ se cōpetit q̄ sint clerici religiosi. S. religioni monachor̄ nō p̄ se cōpetit q̄ sint clerici. ut habet. i. q. 1. alia causa. Et ideo quous ordo monachor̄ sit artioris obf̄uatiōis. tñ si monachi essent laici liceret eis trāsire ad ordinē canonicor̄ regulariū. nō aut̄ ecōūso. ut i. q. 3. mandam⁹. S. si monachi sint clerici sacris ministerijs obsequētes habēt id qd̄ ē canonicor̄ regulariū et cū maiori artitudine. et ideo licitū erit trāsire de ordine canonicor̄ regulariū ad ordinē monachor̄. petita tñ licentia superior̄ et nō ecōuerso. i. q. 3. statuimus.

Cū liceat monacho h̄re locū in diuersis monasterijs. R. Aul. lo modo licet. ex re religi. do. c. fi.

Cū monacho possit cōmitti regimē ecclesie secularis. R. fm

Hosti. Dic cū Bugl. Ber. 7 Boff.

Alicz alij aliter dixerint. ut patz in sū. con. li. 3. ti. 28. q. 2. vbi bec notant. **B**. q. monachus pōt ab epō p̄fici in ecclia seculari cū consensu abbat̄. 58. dis. c. p. et 2. 16. q. 1. sic viue. et. c. se. Et intelligas dictū de ecclis q̄ ad monachos pleno iure nō pertinent in quib⁹ sine auctoritate epī nō possunt monacho curā cōmittē nec monachū p̄stare iūto epō. Et sic intellige. 16. q. 1. p. totū. e. de capel. mo. c. p. S3 volū. tate epī s̄ fieri pōt. Qz si ep̄s velit 7 abbas nō. bates s̄. abbas. s̄. p̄t. In ecclis aut̄ q̄ ad monachos p̄tinēt mero iure sufficit sola auctoritas abbatis 7 cōuentus. 16. q. 2. visis. uel etiā solius abbatis si ad ipsū pertinet ecclesie prouisio.

4 **E**t vtz monachus ut dictū est ecclie p̄fect⁹ possit eē sine socio monacho. Hosti. tenet q̄ sic. Inno. q. nō. **A**ter q̄ habet motiū. e. de sta. mo. q. rei timorē. ideo dicēdū videt̄ sic in dco. c. d. de canonico regulari q̄ debet habere sociū si cō. mode pōt fieri. 7 s̄ meli⁹ 7 tuti⁹ est Si pō cō. mode nō pōt fieri. tene qd̄ Hosti. dic̄. **A**. Idē cōcludit An. de bu. in dco. c. q. rei timorē. vbi plene tractat de hac materia. **B**.

5 **E**t vtz h⁹ mōi monach⁹ q̄ fact⁹ ē rector alicui⁹ ecclie secularis teneat ad statuta sui ordinis. R. s̄. In Hosti. Si talis ecclia pleno iure pertinet ad monachos p̄fat⁹ monach⁹ i ea remaneat subiect⁹ abbati. 7 ser.

nabit oia sic p̄pter tria. s. ieiuniū. Alētiū 7 vigiliās. q̄ cō. mode suari nō pōt in ecclia seculari. ar. 4. 3. dis. **A**ter rector. et. 16. q. 1. nemo pōt. Si pō ecclia nō p̄tinet ad monachos sed ad ep̄os. tūc monachus institut⁹ a trib⁹ substantialib⁹ nō absoluit sim. plicet. **A**lā 7 cōtinētia suare teneat **A**b obediētia abbat̄ absoluit qd̄ s̄ impio epī subijciē q̄ de cetero erit abbas su⁹. **A**lalia disp̄sabit rōne cōmisse administratiōis. Et si h3 sociū monachū nō excusat ab esu carniū. e. de sta. mo. q. rei timorē. nisi sit infirm⁹. de p̄se. dis. 5. carnē. uel nisi impante epō q̄ abbas su⁹ est. Si aut̄ sociū nō h3 pōt se bis cū q̄b⁹ viuūt cōformare. 41. dis. q̄sqs. e. de sta. mo. recolētēs. s̄. p. In oī tñ casu habitū deferre d3. nec pōt temerarie dimitte. alie eēt excoicat⁹ ut s̄. excoicatio p. s̄. 3. p. 13. Qz si fiat ep̄s ad qd̄ teneat vide. j. religio p. s̄. 16. q̄ incipit. **A**trā religiosus fact⁹ ep̄s. et. s̄. se. **A**. Idē qd̄ in hoc. s̄. notat in sū. con. eo. ti. q. 3. Dñs etiā An. de bu. in dco. c. q. rei timorē. dic̄ q̄ monach⁹ fact⁹ cura. tus absoluit ab officio monachali qz d3 se p̄formare officio clericor̄ seculariū. 41. dis. q̄sqs. **B**.

Et vtz ex cōtractu monachi obliget̄ abbas uel monasteriū. R. s̄. In Inno. Si monacho cōmissa ē administratio. abbas 7 cōuentus tantū obligant quātū administratio se extendit. Si pō non habet administrationem obligatur monachus

sed nō tenet solvere qz nō bz vnde
et de solu. **O**doardus. **A**. Con.
hosti. ut in sū. con. eo. ti. q. 26. **B**

1 **C** Sed qd de obligationibus siue
pmissionibz ab aliquo factis mo-
nacho uel abbati. nūquid acqrit
monasterio? **R**. **S**m Inno. 7 Do-
sti. Et contractibus initis cū mo-
nacho uel abbate obligat qz mo-
nasterio. qz pōt monachus mona-
sterio actionē acquirere. nō tñ pōt
obligare monasteriū. ar. in Justi.
de auc. tu. in pzm. Unde quis ab-
bas siue monasteriū possit agē. nō
tñ tenet respondere nisi de eo quod
ad ipsū pertinet. Et lz ois cōtractus
prohibitus sit monasterio nisi im-
perante abbate. ut. iz. q. i. nō dicat
et. i. 6. q. i. sunt nōnulli. et. c. de pfen-
tiū. hoc intelligit in qrtū monaste-
riū obligare. Sed obligatio alte-
ri ad monasteriū pōt p monachū
acqri. Similiter 7 possessio etiā per
monachū fugitiuū. ff. de acq. pos.
li. i. **A**. Idē i sū. con. eo. ti. q. 28. **B**

8 **C** Quid de rebz ablatiis mona-
cho? **R**. **S**m Inno. 7 hosti. Si res
erāt monasterij uel etiā alterius 7
monasteriū ad restitutionē tene-
bat tūc ager monasteriū. Si nō
erāt ei nec de eis tenebat mona-
steriū. tūc ager ille q dñs ē rex ita
tñ q si tales res erāt repositę apud
monachū 7 abbas videt eas sub-
trahi 7 facile eēt abbati eas litera-
re. satis credit Inno. q abbas te-
neat repositi i solidū. ppē solū. Sz
si nō vidit nec pibere potuit non

tenet etiā si monachus eas abstu-
lisset. qz nō est obligat ex ei male-
ficio ut in se. §. dicat. **A**. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 29. vbi etiā addit.
hosti. tñ de pziōri casu dicit q lz
abbas videndo res auferri 7 non
pibēdo peccet. nō tñ credit q ppē
hoc ipse uel monasteriū obliget ex
quo fuerūt tñ penes psonā mona-
chi 7 nō penes monasteriū cōmo-
date. et repo. c. i. **B**

9 **C** Quid de maleficio cōmisso p
monachū uel abbate? **R**. **S**m In-
no. 7 hosti. Non tenet monasteriū
quia relictū persone nō reber redū-
dare in dñū ecclesie. et de re. iur.
relictū. li. 6. nisi quātū ad mona-
steriū peruenisset 7 in eius utilita-
tem versū fuisset. ar. io. q. 2. hoc ius
A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 21.
B. De ingressu monasterij ba-
les. j. religio. 2. et 3. Item. j. no-
uitus. et. j. votū 4. Item de mo-
nachis qrtū ad obedientiā. j. obe-
dientia 4. Item qrtū ad religionē
j. religio per totū. De monacho
apostata s. apostasia 5.

Monialis. In mo-
nasterijs
monaliū nō mendicantiū nō
debent recipi nisi que possūt de p-
uentibus monasterij ablsq penu-
ria sustentari. Aliiter nulla esset
receptio. et de sta. regu. pculoso.
li. 6.

C Omnes moniales debent ma-
nere sub perpetua monasterij clau-
sura. nisi pro tali 7 tanto morbo

275
q̄ nō possent cū alijs absq̄ gra-
ui periculo siue scandalo morari.
et de sta. regu. periculoso. li. 6.

2 **Q**uādo abbatissa ul' p̄orissa d̄z
alicui tēporali d̄no occasione ali-
cuius feudi facere homagiū uel p̄-
stare fidelitatē iuramētū nisi posset
facere apud ipsū q̄ per p̄curatōrē
p̄stet p̄t exire cū honesta et recenti
societate et p̄stare iuramento euesti-
gio d̄z reuerenti ita q̄ in fraudē resi-
dentie nihil fiat. ut in predicto. c.
periculoso. de sta. regu. li. 6.

3 **D**ñi t̄pales nō debent abbatif-
sas p̄orissas et alias moniales ha-
bentes officia monasteriorū per-
mittere litigare corā eis. ne opor-
teat illas euagari pro statuendis
p̄curatoribus. **A.** In tex. allatō
nō sic dicit. s̄ q̄ ipsi d̄ni p̄mittant
eas p̄ p̄curatōrē in suis curijs li-
tigare et nō cogant eas q̄ p̄ se liti-
gent. ne p̄ cōstitutis p̄curatorib⁹
uel alijs b̄ndi eas oporteat eu-
gari. cū sit iuri p̄rariū q̄ mulieres
p̄sertim religiose per seipsas litiga-
re cogant. **B.** Et si ipsi d̄ni p̄tra-
fecerint per suos ordinarios cō-
pellant. **A.** s. censura ecclesiasti-
ca. ut in tex. qui sequit. **B.** ut in
d̄cō. c. periculoso.

4 **I**n iūgic̄ ep̄is et alijs p̄latis q̄
negociā et causas monialium. **A.**
s. quas moniales ipse b̄nt agere
corā ipsis uel in curijs eorū. ut in
d̄cō. c. periculoso. **B.** faciāt coram
ipsis fieri et tractari per p̄curatōrē
earū siue sint homagiū ul' fidelita-

tis iuramēta uel quicq̄ aliud. ut
in dicto. c. periculoso.

Prelati tenent ex p̄cepto in oī-
bus monasterijs monialiū etiam
exemptis p̄uidere de clausura et
pensis monasterij uel de elemosy-
nis fidelū. Idē precipit abbatib⁹
et alijs inferioribus p̄latis quo ad
monasteria sibi subiecta. ut in d̄cō.
c. periculoso. Itē earū monasteria
etiā exempta visitari debent. s. ex-
emptus. s. si. Itē nulli in honeste
nec etiā honeste persone debet pa-
tere accessus uel ingressus ad mo-
niales nisi ex rationabili et mani-
festa causa. et de illi⁹ ad quē perti-
net licētia speciali. ut in d̄cō. c. **A.**
s. periculoso. **B.** De electione q̄
fieri debet per moniales bates s.
electio p̄. s. vlt. Ad materiā mo-
nialiū p̄t p̄tinere quid possit sup̄
eas abbatissa. vide s. abbatissa.
Itē quid p̄bebeat monialib⁹ et
ceteris feminis. s. femina.

Mortuus. De his
q̄ impediunt sepulturā mortui. uel
funeri uel morienti iniuriant. vide
j. sepultura p̄. s. si.

Licet liceat spoliare mortuos.
R. Nō licet. imo tales s̄ in leges
grauissime puniūt. ff. de sepul. vi.
l. 3. s. aduersus eos. Mā et p̄b⁹ 4.
et bicoz. spoliatores mortuoz la-
tronib⁹ anumerat. Si mortu⁹ su-
scitaret q̄ sacra essent ab eo iteran-
da. vide. j. sacramentū. s. 5. De
mā mortuozū habes. j. resuscitat⁹

7. j. suffragiū.

M

Alien. Quid mulieres
sive femine
multa nō possūt facē nec etiā
ptra eas fieri habes s. femina. Et
de monialibus s. monialis. 7 de
mulierū ornatu. j. ornatu.

M

Altitudo.

Quid fiet cū peccat mul-
titudo. vide s. correctio p. s. fi.

M

Anus. Triplex ē
gen^o mu-
neris. Unde Greg^o sup illud

Isa. 33. Qui excutit manus suas
ab oī munere. dicit. Quid aut ē mun^o
a manu. aut ab obsequio. aut a lin-
gua. Mun^o a manu ē pecunia. Et
noīe pecunie intelligit oīs res tē-
poralis sive mobilis sive imobi-
lis. i. q. 3. p. totū. Mun^o ab obsequio
est seruū. unde bite impēsa. Mun^o
a lingua ē fauor. i. q. i. sūt nōnulli.
De 2. plen^o bates. j. symonia p. s.
i. 4. q. i. cipit. Atq. mun^o ab obsequio.

i

Atq. liceat per munera ad fidē
trahē infideles. R. fm Ray. In-
fideles ad fidē trahipūt pmissio-
nib^o 7 mūerib^o. ar. 23. q. 4. d. 3. hō.
et. q. 1. q. aut. dīf. 45. q. sincera. 7
etiā p grauiorē exactionē psonā
in pncipio locatūdis. Nā p^o ea nō
licet. 23. q. 6. iā pō. S3 addit hic
X. q. nō id dāda sunt mūnera. s.
pē fidē recipiendā ex pacto. s. si vel-
lent baptizari nisi tinerēt paup^ota-
tē inter spianos possint eis dari ut
pmitti. Itē posset spian^o infideli da-

re nō ppter fidē recipiendā s. ppter
beniuolentiā captandā ut sic faci-
lius eū cōuertere posset. 7 b^o modi
Ad hoc facit s. iudens 3. s. p.

Atq. aut liceat p mūera attrahē
ad religionē vide s. religio. 2. s. 2.
A. Et utq. iudici liceat recipe mū-
nera a p^oib^o vide s. iudex p. s. 4. s.

M

Mutilare. Atq. li-

quē mutilare bēs s. homici-
dium. s. fi. Similiter an liceat mu-
tilare seipsū s. homicidiū s. s. fi.
Et de mutilat^o sive a se sive ab alio
vide. j. vitiatu corpore. s. 2.

M

Mutuū. dī q. 2. de meo
fatuū. A. 7

obligaris ad reddendū tan-
tū dē in genere suo. 7 cōsistit in his
que dant ad numerū pondus uel
mēsurā. ut. l. 2. ff. si cer. p. B. Et
rebet dari mutuū nihil inde spe-
rando vltra sortē alie eēt ysura. vñ
vide multa circa s. j. ysura p totū.

N

Naufragus.

Quicqd ex naufragio ac-
cipit. sive de ipsa nau. sive de mari
sive de litore restituendū est. ff. eo. l.
si q. ex nauigio. Alter nulla con-
suetudine statuto uel pcepto excu-
sat q. q. furtū cōmittit. ff. de acq.
re. do. l. qua ratione. in fi. C. de fur-
tis. l. meū. Quin etiā fm leges si
petat infra ānū cōdēnabit ad resti-
tuendū qdruplū s. p^o ānū in simplū
ut in predicta. l. meū. 7. ff. eo. l. i.
Scdm etiā canoues si is q accepit

res naufragorū etiā ceteris ul' pla-
tus aut clericus debet reponi. et de
accu. cū dilecti. p. Laic' p'o nisi sa-
tisfecerit d'z excoicari. imo excoi-
cat' est et de rap. excoicationi. **A**
Et ibi p'z q' h' excoicatio cōp' h' d'it
etiā clericos. cū ter. in distincte lo-
quaf. **B** Hoc intelligas nisi sint
talia nauigia q' piraticā tyrānidē
exerceāt. ul' sint inimica noi xpiano
uel principi. C. de furtis. in Auten.
nauigia. **A** Et ibi pat'z q' p'dan-
tes naufragos seu v'surpātes de-
p'dita ex naufragio retēt oīuz to-
norū publicatione mulctari. Et
oīa etiā p'dicta notant in sū. con.
li. 2. ti. 5. q. 21. **B**

Quid si dñi terraz cōponāt cū
nautis aliq' ab eis recepto p' eo q'
securāt eos q' si naufragant' nihil
accipiet uel accipi p'mittēt ab eis?
R' fm X. Cū al' d'berēt h' gratis
facē nō licet aliqd ista re causa re-
cipere ab eis. **A** Et acceptū d'z
restitu. cū naute p'ssonē b' mōi nō
p'stuerint simpliciter 7 absolute spō-
tanē s' ne deteriora sustinerēt fm
eū. X. 7 in sū con. eo. ti. q. 28. vbi
etiā p'z q' id qd seq' nō videt dictū
X. **B** Nisi sit i q'busdā locis cō-
stituit q' q'cūq' accipit aliqd re ip-
so mari debeat inde certā modera-
tā portione h're. h' mōi. n. statutū
sit in fauorē naufragorū ad h' q'
boies magis studeāt p'quirere res
ipsas 7 p'micnt' re labore suo. **A**
Tale statutū seu cōsuetudo videt'
olo nil valere. cū penit' tollat per

Auten. nauigia. C. de furtis. et. c.
excoicationi. et de rap. Unde 75.
in prim'. bene dicit' q' in hoc casu
nulla consuetudine statuto uel p'
cepto quis excusaf. **B**

Negligētia vtrum
sit pe-
ccatū mortale. R' fm Lbo.
2. 2. q. 54. Dupliciter potest esse
mortale. p' modo ex parte eius qd
pretermittit per negligentia. Qd
quidem si sit re necessitate salutis
siue sit actus siue circūstantia erit
peccatū mortale. Alio modo ex
parte cause. Si enī voluntas in-
tantū sit remissa circa ea que sunt
dei ut totaliter a caritate dei refi-
ciat. talis negligentia est peccatū
mortale. Et hoc precipue cōtin-
git quando negligentia sequit' ex
cōtemptu. alioquin si negligentia
contingat in pretermissione ali-
cuius actus uel circūstantie que
non sit de necessitate salutis nec
boficiat ex cōtemptu sed alio defe-
ctu seruois qui impeditur inter-
dum propter aliquod veniale. tūc
negligentia non est mortale pec-
catū sed veniale. **A** Idem in
sū. con. li. 3. ti. 33. q. 230. **B** De
negligētia iudicis laici 7 quōd sup-
pleatur per iudicem ecclesiasticū
habes s. iudex 2. s. 6. De negli-
gentia conferendi beneficia eccle-
siastica habes s. beneficiū p. s. p.
Et ibidem etiam de negligentia
eligendi ul' prouidendi in ecclesia
catbedrali uel regulari.

z z

Negociatio.

Que sunt negocia illicita
7 qñd? R. fm Ray. Illicita de
sui nã sũt illa q sine pctõ fieri non
pũt. ut vsura. symonia. furta. 7 ad
ulteria 7 bñm di. Et sũt h oib⁹ pbi
bita. i. q. 4. nec bñm q. i. q. i. repũt. s.
in fi. et de iure iuran. 7 si xp̃us. x.
quedã. n. pbiẽt qz p se mala sũt.
Quedã pñd sũt illicita ex sui nã
ut tutela cura 7 cõ exercitiũ artũ
mechanicaz. ut testorie tutorie 7
simulũ q necia sũt vsui humano.
Erx negocia q de se sũt licita
possint esse illicita. R. fm Ray.
Pñt fieri illicita multipliciẽ. pñm
qdẽ ex causa. ut qñ fieret pñt ana
rĩa. s. pñt impbã cupiditatẽ di
uitiarũ 7 nã ad necessitatẽ s ad aliũ
finẽ malũ. **A**. Qd sp est nisi fiat
ad subuentionẽ alicui⁹ rñabilis ne
cessitatẽ sue ut primi 7 nã pñcipa
liter pñt lucz. ut pñt colligi ex dictis
pñt. 2. 2. q. 1. 1. arti. 4. 7 pñm
De. de anchorano i. c. p. de vsur. li.
6. 7 pñt q bñt in sũ. con. li. 2. ri.
8. q. i. fm glo. Ray. **B**. Et fm bñ
phibita sunt oib⁹. 4. 1. dñ. a. s. 7. c.
siẽ bi. 2. et tpe. ut si fiat i dieb⁹ se
stius i qñ ab bñ opib⁹ cessadũ ẽ.
ut s. ferie. s. 1. et 8. **A**. s. qñ inci
pit. qñ. 7 se. **B**. Itẽ ex tpe siẽ pñt
dici iudicia intonestã q fierent de
nocte aut non clara die. et de offi.
dele. cõsulut. ff. de ori. iur. l. 2. s.
7 qñ mñratib⁹. 3. et pñona. qñ ele
ricis 7 religiosis talia phibita sũt

2. Thimor. 2. nemo militas deo
iplicat se negocijs secularib⁹. Jero⁹
dis. 88. Negociatorẽ clericũ 7 ex
inope diuitũ 7 ex igñbili gloriosũ qñ
quãdã pestẽ fuge. et ne cle. ul mo.
pñt. De hac mã hẽs adh. j. s.
añpñt. 7 pñt. Laicis vero illa sũt cõ
cessa. dis. 86. pñnit. 7 Aug⁹. 88.
dis. Fornicari tolbi⁹ sp nã licet. i.
nũqñ. Negociari aliqñ licet aliqñ
nã. Ante eni qñ aliqñ sit ecclesiastic⁹
licet ei negociari. facto iã ecclesiasti
co nã licet. 4. ex loco. qñ i loco in
bonesto 7 suspecto nã dñz qñ nego
ciari seu cõuersari. ff. de arbi. l. si cũ
dies. s. si arbiter. 8. dis. i oib⁹. 2. 1.
q. i. si qñ sacro. Itẽ qñq sũt inbo
nesta ex loco pñt loci excellentiã.
puta qñ i ecclesiã bñm di fieret. qñ
est loc⁹ negociatiõis sioronis. vñ
7 ipse dñs eicit inde vendentes 7
ementes. Matb. 23. et Job. 2. et
is. q. 8. et bñm di. **A**. Adde qñ
qñto negociatio reddit⁹ illicita ex
mõ. ut si fiat cũ mēdacijs receptio
nib⁹ 7 sũb⁹. ut i sũ. con. dñ. q. i. vbi
hñõnt fm Ray. 7 hosti. 7 Al. B.
E negocia qñdã sunt q sine pctõ
vñ fieri pñt. de pe. dis. 5. negociũ.
Et grã exẽpli ponũt qñq. s. Cura
rei familiar. militaria. mercario. pñ
curatio. 7 administratio. de pe. dis. 5.
qñlitas. et. c. falsas. dis. 25. qñlis. dis.
88. consequẽs. h Ray. S3 hosti.
addit diã. Adde sertiũ qñ qñ picu
losius est oib⁹. s. aduocatio. S3 7
septimũ non omittas. s. epai⁹ of
ficiũ quo nibil miseri⁹ 7 piculosũ⁹

si pfunctorie agat. 4. d. 1. a. n. oia.
A. Ista duo vltima pnt sub pro-
curacione et administratione co-
prebendi. ut in su. con. eo. ti. q. 18.
vbi etia addit p m Ray. q. p nialis
caute et diligenter dz dirigere inten-
tos talibus ut recto fine laborent
et exerceant officia sua. **B**

3 **E**t negotiatores possint licite
lucra recipere. R. p m xv. Cu labo-
rent p oib et q si cōnegociū i mer-
cib gerāt. pnt moderatū lucz ac-
cipere. Secus de imoderato. et de
emp. et ven. c. p. **A.** Moderamē
aut b mōdi lucri p m glo. Ray. et in
dcā. q. 18. ad arbitriū boni viri li-
mitādū est. qz nō est determinatū
quātū in singulis solidis aut librj
aut marchis accipe liceat de lucro
hosti. aut. ut ibi patz dicit q ad b
ut mercatores sine oī fraude offi-
cia sua exerceāt bona fide cōsulerē
talibus qz de licētia epi sui scirent
quātū possūt lucrari in mēsurā bla-
di et vini et similib. uel quātū p li-
bra possent ultra q emerūt vendē
in recōpensationē laborz et expēsarū
et si sic venderēt sine mēdacio. ipsos
credere ē esse in tuto quo ad peccatū
negociatiōis. ar. et de emp. et ven.
c. p. vbi aut q hoc nō faciūt sine pe-
riculo vit euadūt. **B**

4 **Q**uid de artificib q faciūt uel
vendūt gladios sagittas balistas
aut venena et similia. R. p m Ray.
Si ppter hoc faciūt uel vendūt ut
hoies habeant talia ad abusū. aut
etiā si sciēter vendūt illis seu donāt

qs estimāt talib abusuū mortu-
liter peccāt. Et oia pctā q inde se-
quūt eis imputant. xi. q. 3. p. cipue.
21. q. 2. si tu abstines. 5. q. 1. votū.
Si at tales negotiatores dicāt se
bonā itētionē habuisse. qz credebāt
q emerēt ppter licitū vsū. uel si ni-
bil sup b cogitabāt. seu ignorabāt
q eēt illicitū talia facē uel vendē.
in oib dictis casib distinguo. qz
si illes pnt esse vtilēs ut arma in
bello iusto. aurifrigiū ad ornamē-
ta ecclesiastica. qdā etiā venena ad
aliq medicinale uel ptra alia no-
cua. q talia vendūt nō peccāt. nisi
forte pbabiliter dictaret sibi pscia
q emptor rem qrit ad malū. Tūc
eni nō dz vendē. 23. q. 5. de occidē-
dis. et. 5. q. 5. nō ois **A.** uel nisi ex-
ercitio alicuius artis indifferēter. i. q
pōt eē licita et illicita. plures male
vterēt. qz tūc talis ars efficiē illici-
ta et extirpanda. vnde Criso super
Matth. et ponit Tho. 2. 2. q. 169.
arti. 2. dicit. Eas solas oportz ar-
tes vocare q nutrimentoz et eozū
q pntēt vitā nostrā sūt tributiue et
pstructiue. Si tñ opib alicuius artz
ut plures male vterent quis de se
nō sint illicite. sūt tñ per officiū pū-
cipis de ciuitate extirpande p m co-
cumenta Platonis. bec ille. Quod
pōt itelligi verū nisi talis ars esset
circa rem oīo necessariā. puta ta-
bernā hospitij et huiusmodi. quia
tunc nō prohiberet ppter necessita-
tē. sed aliter puidendū foret cōtra
incōuenienter accidentia. 83. d. 1.

consentire. **B.** Si po illeres ad nullū vsū sūt vtiles nisi ad peccā. dū. **A.** sic sūt qdā venena mortifera 7 ad nullū bonū vsū vtilia. ut suture superflue ac sumptuose camissarū q̄s precipue faciūt hispani dantes p̄ factura vni⁹ camisse pl⁹ in triplū uel quadruplū q̄ valeat tota camissa. 7 similia. p̄m eundē Ray. iti. de negi. secularib⁹. §. s. qd vbi predicta ponit. **B.** tūc indubitanter peccant faciendo. tenēdo vendendo seu donādo alijs. zi. q. i. c. p. ff. de cōtraben. emp. q̄ sepe. §. veneni mali. q̄ flagitiose rei nec emptio nec mandatū nec societas valere pōt. 7 omnia mala sequentia istū imputabunt. q̄ qui occasio. nē dāni dat dānū dedisse videt. eē de iniurijs. 7 dam. da. si culpa. Con. Lbo. 7 hosti.

S. **Q**uid te bis q̄ faciūt uel vendūt ornamenta mulierū aut sotalares pictos. aut vestes cū imoderata sūptuositate cōsutas? **R.** p̄m Lbo. 2. 2. q. i. 69. Quia mulieres licite pōt se ornare. uel ut conseruēt decētiā stat⁹ sui. uel etiā aliqd sup addē ut placeant viris proprijs. p̄ns ē q̄ artifices taliū ornamentorū nō peccāt i vsu talis artis. nisi forte inueniēdo aliq̄ curiosa 7 superflua. vnde Criso⁹. dic̄ super Math. q̄ ab arte calceariorū 7 teptorū multa accidere oportz. Etenī ad luxuriā reducerūt necitatē ei⁹ dissipētes artē male articomiscētes. **A.** Sae patz p̄ Lbo. in loco

allegato q̄ artifices intātū peccāt in q̄tū 7 vtētes p̄m distinctionē pōsita in. §. p̄cedēti. Quō po peccēt vtētes. deo dāte dicef. j. ornar⁹. **B.**

Quid te factoribus tapilloz. scachorū alearū 7 b⁹ mōi? **R.** p̄m **W.** Quia lud⁹ tapilloz ut frequētius pctm mortale ē. ut dicēti ē s. ludus alee. §. 3. nō ē licitū vivere de artificio tapilloz. Sz de faciētib⁹ scachos 7 tabellas q̄bus frequēt⁹ ludif ad subleuationē tedij uel laboris nō videt illicitū. ut s. ludus 7 ioc⁹. §. p. 2. et. 4. **A.** Uerū est si sic esset q̄ cū his sine pctō luteret. qd̄ hodie sic esse nō videt. al idē dicēdū eēt de his qd̄ de tapillis p̄p̄ eādē rōnē. ar. eē de p. sig. intelligētia. ut 7 pōt colligi ex dictis s. §. qd̄ de artifiab⁹. in additione. **B.**

Quid te facientib⁹ sarta de floribus in diebus festiuis? **R.** Non credo esse excusabiles. quia p̄ter periculū quod te facili pōt cōtingere ex abusu huiusmodi que sūt incitāmēta vanitatē 7 lasciuie violatur obseruantia diei sacre in operando. **A.** Hucusq̄ videt fuisse dictū **W.** ut in sū. con. eo. ti. q. 20. ad fi. Ad at qd̄ seq̄. sed 7 illud verū eē puto sane intellectū. **B.** licz posset esse labor tam modic⁹ 7 sine p̄cio nec ad lasciuā intentionē sed moderatā recreationē q̄ nō esset pctm aut nō mortale. finia est **W.**

Utrū aliq̄ negociatio sit clericis licita. **R.** p̄m Ray. Si cleric⁹ indigeat pōt aliq̄ bonesto artificio

sibi necessaria acquirere. dū tñ ppter hoc nō desit a dñis officijs. dis. 91. per totū. re. p. se. dis. 5. nūq̃. eñ ne cle. uel mo. c. p. Item pōt recipere possessiones excolendas ad quartā uel qntā partē 7 bñ modi seu cōducere ipsas ad sustentationē suā 7 suorū. ar. dis. 86. peruenit. in verbo auaritie causa. **A**. Et ibi hoc sentit glo. **A**. Et dis. 91. clericus. Datis con. hosti. Potest etiā locare aialia ut oues 7 boues **A**. Verū ē si habeat eos de suis decimis uel de successione parentū uel aliunde sibi datos. 7 si etiam habeat multa pascua. 7 emat pecora ut pascant ibi ad necessariam sustentationē suā 7 suorū 7 in alimentū pauperū. Si autē emat pecora ut tradat ad crementū uel ut aliquid agat in fraudē negociationis. illicītū est sñm glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 3. **B**. ad certum fructū dūmodo per cōtractū q̃ al sit licitus ut 7 x. dicit. addens q̃ etiam pōt emerere ut eā melioratā carius vendat. ut puta pullū equū nutriendū. uel si tabulā emat ut faciat imaginē. Nam in talib⁹ non est negociatio sed artificiū. ut notat. i. q. 4. canonum. **A**. In glo. **B**. re. p. se. dis. 5. nūq̃. extra ne cle. uel mo. c. p. **A**. Predicta etiā notant. in sū. con. li. 2. ti. 1. q. 41. et. ti. 8. q. 2. ad fi. et. q. se. **B**

9 **Q**ue pena clericorū qui al negocijs secularibus se immiscēt? R. Debent excommunicari. eñ ne cle.

uel mona. sub interminatione. **A** Istud. c. nō uidet ibi haberi. verū tñ est q̃ pro omni peccato mortali a quo quis nō vult corrigi pōt excommunicari. ti. q. 3. nemo episcopo. Al. c. icipit. scdm istituta. 7 ē ibi. **B**. Et si nō se correxerint debent reponi. dis. 91. clericus. eñ ne cle. uel mo. sed nec. Ita tñ q̃ religiosi districtius q̃ alij puniant. ut in dcō. c. sed nec. In foro autē penitentiali debet eis iniungi uel saltē consuli ut ea q̃ ptra formā p̃dictā lucrati sunt studeant pauperibus erogare. i. q. 5. qui habetis. **A** Nam ad hoc nō tenet p̃cise sñm glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 5. vbi etiā notat q̃ in hoc. s. habent. **B**. Circa negocia clericorū plura habent s. clericus 2. **A**. Et ibi lat⁹ re bis p̃mis dñ. **B**. Item ad mām negociationis p̃tinet plura q̃ habet s. emptio. 7. j. usura 3.

Neophitus quis dicitur? R. sñm Ray. Neophitus dicitur nouellus i fide. a neos quod est nouū 7 p̃bros quod est fides. 48. dis. quoniā. Item neophiti dicuntur nouelli in religione. dis. 48. sicut. Idem hosti. **A**. Idē in sū. con. li. 3. ti. 14. q. 1. **B**

Quare neophiti prohibent ordinari? R. sñm Ray. Causa ē duplici. Una cā ē ne incidāt in supbiā putātes q̃ fides xp̃iana siue religio multū eis idigeat. 48. dis. s. p. et. c. qm. Alia cā ē q̃ nō sunt expti

status ecclesie uel religionis. nec sciunt
modos personarum. Item non ieiuna-
uerunt nec fleuerunt nec probauerunt
nec probati sunt. ut in decod. §. p. et
c. quonia. Unde tales nec ad mi-
nores ordines promoueri debent.
imo nec tonsurari. ar. 19. q. 3. mo-
nasterijs. Satis con. Boff. et Vo-
sti. **A**. Idem in su. con. eo. ti. q.
2. et 3. **B**. De neopbitis in reli-
gione vide. §. nouitius

Notorium quid sit? R.
fm Ray.

Notorium aliud iur. aliud fa-
cti. Notorium iuris est de quo cano-
nice est condennatum uel in iure confessus
uel legitime conuictus. §. q. 5. §. p. b. yter
et. q. vlt. si quis p. b. yter. et. c. scisci-
tantibus. 2. q. 6. si quis appellat. **A**
Al incipit. et q. appellat. **B**. §.
sunt et q. p. et de coba. cle. et mu. v. r. a.
et. c. q. h. i. Notorium pro facto est cum
populus est testis et dissimulationi non
est locus. Si. dis. in sacerdotibus. in fi. et
de coba. cle. et mu. tua. ff. de ritu
nup. l. palam in p. n. Et si intelligit siue
sit crimine notum omnibus qui sunt in illo loco
s. villa uel parochia. **A**. Etiam si in
loco non sunt nisi decem. q. decem homines
populum faciunt. io. q. 3. v. nio. fm glo.
Ray. ut in su. con. l. 3. ti. 30. q. 15.
ubi etiam si omnia notantur et hic ponuntur
Et not. glo. in decod. c. v. nio. §. q. de-
cem faciunt plene. Et glo. Ray. ubi s.
dicit quod si etiam parochia habeat mil-
le parochianos. et solus decem ex illis
graves et honeste persone scandalizet
de focaria sacerdotum potest dici quod po-

pulus scandalizet. cum decem homines
populum faciant. ut dictum est. Hoc glo.
Et quod patet quod illi super quo est tale
scandalum est purgatio indicenda. et
de coba. cle. et mu. tua nos. **B**
siue maioris parti. **A**. facit. 2. q. i. de
manifesta. **B**. Et tale notorium iterum
subdiuiditur. quia aliud est notorium facti
actus durantis. ut cum quis tenet adulter-
rum publice in domo siue etiam concu-
binam. Aliud est notorium facti trans-
euntis. ut cum aliquis publice hominem in-
terfecit. Sed et tertium notorium facti
presumpti. ut si aliquis publice habi-
tus est pro filio uel affine et bene mori
In notorio igitur iuris exigitur quicquid
probatio contra negantem. et de sen. et
re iudi. sicut. In notorio pro facto
non requiritur ordo iuris quod aliter etiam re-
gulariter obseruandum est. et de iure
iur. ad nostram. 2. Evidentia namque
patris sceleris non indiget clamore
re accusatoris. et de accu. evidentia.

Nouitius. **U**trum
impubes. s. a. n. iz. annu. **A**. s. q.
ad masculum. q. pro ad feminam puter-
tas dicitur in. iz. 20. q. 2. puella. et s.
impubes. **B**. possit intrare religi-
onem ut sit ibi novitius. R. Talis qui
de potest offerri a parentibus si ipse con-
sentit. 20. q. i. puella. Et nihilomi-
nus qui cito peruenerit ad perfectam
etatem. s. ad. 14. annu potest egredi. 20.
q. 3. p. n. s. et de regu. cum simus. **A**
Et ibi hoc notat glo. **B**. Quod si ta-
lis impubes propria voluntate intrat
potest extrahi a prelo uel tutore. 20. q. 2.

puella. **A.** Et ibi additur. Ne si annū 7 diem dissimulādo cōsenserit siue tutores siue parentes neq; ipse neq; ipsa mutare poterit. dicit glo. vsq; q̄ peruenit ad legitimā etatē. **B.**

i **C** Etz nouitio ingrediēti religio-
nē sufficiat q̄ attigerit. i. 4. annū. **R.**
Nō sufficiat. s̄ oportz q̄ p̄fecerit. ut
ep̄p̄se habet ex de regu. ad nostrā.
in tex. 7 glo. et. c. significatū. Aliē
pōt repeti. ut i p̄cedēti. **S.** dictū est.
A. Ad predicta videt̄ facere. c. is
qui. de re. iur. li. 6. **B.**

z **C** Sed utrū sufficiat si malicia
suppleat etatē. **R.** p̄m Ray. Suf-
ficiat. ex de regu. postulasti. S; hoc
nullo mō est verū. sic ep̄p̄se notat
zo. q. i. in sū. q. Et idē ponit Jo. an.
de regu. eos. in cle. **Q**o aut̄ Ray.
dixit q̄ sufficebat si malicia sup-
pleret etatē. verū dixit suo tpe. s.
q̄ fecit sūmā 7 currebat prior cō-
pilatio decretaliū. sed hodie de ipsa
decretali. postulasti. verba illa sub-
tracta sunt. **A.** Idem dīc glo. in
dcō. c. postulasti. **B.**

3 **C** Qd est tēp̄ p̄bationis in no-
uitio? **R.** Sicut ex p̄dictis patz ē
i. 5. annū. **N**ā cū nō possit ingredi
nisi cōpleto. i. 4. anno ut in z. **S.** di-
ctū est sequit̄ q̄ tūc incipiat annus
p̄bationis. Et hoc etiam ipsū ex-
p̄p̄se tradit Jo. an. ex de regu. bñfi-
ciū. li. 6. et. c. is qui. eo. li. Sed 7
hoc rōnabile est. qz tēp̄ p̄batiōis
dat̄ ad p̄bandū austeritatē religio-
nis. ut ex de regu. ad apostolicā.

Inter q̄s p̄cipua ē custodia castita-
tis quā cōiter loquēdo nō est apt̄
antea p̄bare. 7 ideo si infra dictū
tēpus gestatus fuit habit⁹ qui nec
scissura nec colore distinguit̄ ab
habitu p̄fessorū nō p̄pter b̄ inducit
tacitam p̄fessionē. Secus si talis
habit⁹ post dictā etatē gestat⁹ fue-
rit. qz p̄fessionē inducit. ut in cle.
eos de regu. **A.** Satis p̄ p̄dicq;
videt̄ facere. c. i. in p̄n. ex de regu.
li. 6. **B.**

4 **C** Que pena si quis añ legitimū
tēp̄ p̄bationis nouiti⁹ recipiat ad
p̄fessionē? **R.** In ordinib⁹ mēdi-
cantū illi q̄ reciperēt incurrerēt tri-
plicē penā. p̄ma est quia peccarent
mortaliter eo q̄ agūt p̄tra id qd
p̄ceptū est in p̄tute obediētie 7 sub
pena excoicatiōis. secūda pena est
qz oēs q̄ recipiūt sūt suspēsi a rece-
ptione cuiuscūq; ad p̄fessionē. etia
est q̄ a suis fratrib⁹ debent puniri
pena q̄ solet infligi p̄ culpis gra-
uib⁹. bñf̄s ex de regu. nō solū. li. 6.
et. c. cōstitutionē. Ille q̄ q̄ sic rece-
ptus fuit l; secularis esse nō possit
nō tñ ē alligat⁹ ipsi ordini p̄ illā
p̄fessionē. **A.** In dcō. c. nō solū.
sic dī. In p̄tute obediētie sub pena
excoicatiōis district⁹ inbitem⁹. ne
añ annū p̄bationis elapsū qui est
maxie in subsidiū fragilitatis hu-
mane regulariter institut⁹ quēq;
ad p̄fessionē vestri ordinis seu ad
renūciationē seculo faciendū recipe-
nec cōstitutū infra b̄ mōi añū ali-
q̄ten⁹ impedire q̄ mūn⁹ infra ipsū
z 5

ad aliam religionē quā maluerit
transeat. uel nisi maior tñ. i. 4. ānis
exātes p̄fessus fuerit tacite uel ex-
p̄sse. aut euidenter cōstet illū vitā vo-
luisse mutare. qd̄ tñ nō p̄sumit nisi
clara p̄batione uel cōpetētib⁹ indi-
cijs oñdā oīo ad seculū redire sic
de sua uolūtate p̄cesserit p̄sumatis.
Q̄ si forte contra rē. Et intelligit
q̄s seculo renūciare et vitā uoluisse
mutare qñ bona sua distribuit pau-
perib⁹. ut nōr glo. et p̄c. de ancho.
sup̄ dco. c. nō solū. Ubi etia idē dīc
Archidi. addens idē esse si q̄s qñ
ingreditur religionē facit testamētū
ac si reteret mori. et transferat oīa
bona sua in heredes et legatarios et
ī pia s causas et mutat habitū. Et
ideo p̄ba illa q̄ hñt in regula ordi-
nis minorū. Q̄adāt et uendāt rē.
nō sic accipiēda sūt. ut ex his uolē-
tes ingredi religionē cogāt ut etiā
inducant ad distributionē facien-
dā infra ānū p̄batiōis. al̄ locū ha-
berent pene dcl. c. nō solū. Sed ut
eis oñdā q̄ illud uelēt agē an p̄-
fessionē oīo si per p̄us. p̄prio motu
nō fecerint. et q̄liter in religionē de-
beāt uiuē uidelz expropriati penit⁹
et ī spālī q̄s etiā in coi. sic et accipi
ex collatione p̄tissimoz doctorū.
B. In alijs p̄o ordinib⁹ p̄fessio
exp̄ssa uel tacita pōt fieri licite in-
fra annū. et si fiat exp̄sse etiā seclari
p̄cise h̄itu nō mutato illi religioni
obligat quā p̄fessus ē. Si p̄o fiat
tacite. s. per susceptionē habit⁹. p̄-
fessorū. tūc infra annū nō obligat

illi religioni spālīter s̄ gnālīter re-
ligioni. dūm recipiens sit etatis
apte. et si fuit sciens et uolūtari⁹. et si
i illo habitu et uolūtate triduo p̄se-
ueret. ex re regu. cōstitutionē. l. 6.
C. Done q̄ nouit⁹ apte etatis fuit
in aliqua religionē mēdicātiū per
tres mēses postea exiuit et p̄ alios
tres mēses reintrauit. nūq̄d primi
tres mēses debēt cōputari ad ānū
p̄bationis? R. s̄. In Bonicodrū do-
ctorē rectoroz filiū Jo. an. in qdā
questiōe disputata. Dicēdū q̄ nō.
Nam constat q̄ iura statuerūt an-
nū ad p̄bandū regulares austeri-
tates. ut ex re regu. ad apostolicā.
Sed regularis austeritas pro sui
maxima parte in cōtinuatione cō-
sistit. Nam aliq̄s posset faciliter ie-
iunare siue abstinē vno die uel mē-
se q̄ forte nō posset cōtinuare. ideo
ad uerā p̄bationē cōtinuatio req̄-
rit. Nā aliē esset p̄batio si q̄s vno
mēse staret in ordine et vno in secu-
lo. et postea iterum vno in ordine et
vno in seculo. et sic faceret p̄ ānū et
b⁹ mōi. Preterea cū tex. indefinite
loq̄t dicēdo austeritates vniuersa-
liter ipsas cōprehendit ut nō per Dy.
de re. iur. in rubrica. **A.** facit ex
re de cl. ad audiētiā. **B.** Ponam⁹
ergo q̄ intrauit in ianuario et exi-
uit i carnis p̄prio tēinde reintrauit
in pasca si p̄mi menses cōputabūt
ei nihil probauit de quadagesima
Et simile dicā de aduentu uel de
hyeme seu estate. in q̄b⁹ anni par-
tib⁹ variē sūt religiōis austeritates

Preterea qñ iura loquũt de anna-
li spacio. de cõtinuo intelligẽdũ est
ut nōt p. d. patrẽ meũ de elec. c. p.
li. 6. Et est etiã tex. eo. li. et. c. cu-
pientes. §. certũ. Ad hoc etiã facit
qđ nōt. ff. de bis qui no. in fa. l. ge-
nero. et. ff. de diuer. et temp. p̄scrip.
sup rub. ca. Itẽ qđ iura dicũt qđ qñ
bet p̄scriptio ita impẽdit p̄ actũ cõ-
trariũ qđ necesse est aliã inchoari.
ut eĩ p̄scrip. auditis. cñ similib⁹
Preterea casus videt̃ legis qđ dicũt
qđ ille seruus dicit̃ esse veteran⁹ qđ
anno cõtinuo seruauit. Ille aut̃ d̄r
nouit⁹ qui nō seruauit anno cõti-
nuo. ut. ff. de publi. l. si. §. quotiẽs.
B. Nec est p̄tra. qđ nōt per spe. in
rubrica de sta. regu. Itã errore scri-
ptoris thema ei⁹ mutatũ fuit. Ca-
sus enĩ speculatoris est qñ qđ in-
tegro probationis anno in mona-
sterio stetit ⁊ anteq̃ professionẽ fa-
ceret exiuit ⁊ postea redijt vtrũ p̄-
bationis annus sit ei de nouo cõ-
cedendus. Et tenet qđ nō. Qui ca-
sus a nostro multũ diuersus ẽ. Et
qđ spe. talem casũ posuerit duplici-
ter patz. p. qz dicit ipsã questionẽ
esse Bar. brit. in venenabilibus. **A.**
Puto aliquẽ tractatũ fore. **B.** Et
etiã ei⁹ ⁊ ba in respondendo scribit
cũ tñ ibi Bar. nihil de nostro casu
s̄ de nũc dicto loq̃t. 2. qz ipse spe.
probat solutionẽ illã p. c. fraterni-
tatis. 34. dis. Quod. c. de nro casu
nihil penitus dicit.

6 **U**trũ qđ vult intrare religionẽ
ut sit ibi nouitius. si locus nō p̄t

ei prouidere de vestibus ⁊ sinis ne-
cessitatib⁹ possit hac occasione tol-
lere alteri ut sibi prouideat? **R.**
Qui rẽ accipit cui⁹ nō est dñs ma-
le facit. qz furtum cõmittit. Mala
autẽ nō sũt facienda cõpensatione
boni. i. q. i. nō ẽ putãda. i. q. 5. for-
te. 32. q. 4. sicut. 22. q. 2. primum.
Vide. j. peculũ. in si.

Utrũ nouitius possit eligi in
prelatũ. **R.** Ad abbatĩã uel pre-
laturã religionis eligi nō p̄t nisi
expresse professus. Ad episcopatũ
p̄o dum tñ al sit idoneus eligi p̄t
A. Siue ecclesia cathedralis sit
secularis siue regulari. ut in. c. nul-
lus. de quo. j. **B.** Et nouitius ⁊
non expresse professus. eĩ de elec.
nullus. li. 6.

Utrũ nouitius licite possit or-
dinari. **R.** s̄m Ray. Nec primã
tonsurã nec aliquẽ minozẽ ordinẽ
recipere debet donec probat⁹ sit. ar.
i. 2. q. 3. monasterijs. bec Ray. ⁊
Boff. S3 qđ in ipso. c. monaste-
rij⁹ dicit qđ expectandũ ẽ p̄ bienniũ.
dicit X. Credo qđ exq̃ recepti sunt
ad p̄fessionẽ legitime uel habiti p̄-
p̄fessis eo ipso habent p̄ probat⁹
⁊ ordines possint recipere. Satis
con. hosti. **A.** Idẽ in sũ. con. li.
3. ti. i. 4. q. 3. **B.** De p̄catis noui-
tiũ et coicac⁹ est. habet s̄. excoicatio
2. §. 21. q. incipit. Quid si ⁊ beref.
De mã etiã nouitioz̄ habet̃ plura
j. religio 2. Et si nouiti⁹ erat bene-
ficiat⁹ quid fiat de bñficio. vide. j.
religio 2. §. p̄. qui incipit. vtz epi.
2 6

Nuptie. De tpe quo
nuptie habent s. impedimētū
i. 1. Et re plurib⁹ alijs q̄ impediuēt
nuptias satis dictū ē s. impedimē-
tū p. cū. c. se. Itē ad nuptias perti-
nent ea q̄ dicta sūt s. mīmoniu p
cū oibus. c. ibi sequētib⁹.

Et nuptie secūde sint bñdicē-
te. R. fm Ray. Vir 7 mulier trās-
iens ad bigamiā non debet iterū a
p̄b ytero bñdici. eē re secū. nup. vir
aūt. Aliter p̄b e q̄ talē bñdictionē
celebrauerit suspensus a bñficio 7
officio d3 ad sedē aplicā mitti. eē
re secūdis nup. c. p. Et h̄ intellige
fm W. 7 Boff. nisi re p̄suetudine
alicui⁹ ecclie alie obtineret. qz tūc
posset sine piculo bñdictio iterari.
re p. dī. 3. s. ex p̄sona. A. qz tale
statutū forte factū ē ad exhortatio-
nē cōtinentie fm Boff. ut i sū. con.
li. 3. ti. 24. q. 6. B. Quin etiā fm
Tho. in 4. dī. 42. cū dī qz secūde
nuptiē debet bñdici. intelligit qm
tā ex pte viri q̄ ex pte mulieris uel
salte ex parte mulieris sūt secūde
Si aūt p̄go cōtrahit cū illo q̄ ha-
buit aliā vxorē nībilomin⁹ nuptie
bñdicē. Saluas. n. ibi aliq̄ mō si
gnificatio. Con. cū h̄ Ber. A. s.
in dēo. c. vir aūt. vbi nō h̄ simplici-
ter tenet. sed dīc qz cū aliq̄s ducit
p̄ginē bñdictio ista iterat fm cō-
suetudinē q̄rūdā loco. 7 h̄ si pa-
pa sciat talē cōsuetudinē 7 tolerat
al nō valet. Hosti. etiā ut p3 in dēa
q. 6. dīc qz siue vir siue mulier alio

mīmonio bñdicē est. nō d3 bñdi-
ctio iterari imo oīo dimittit. qz vn⁹
sine alio benedici nō d3. Dīc etiā qz
duo bigami p̄trahētes 2. q̄ nūq̄
fuerūt bñdici bñdici p̄nt. De nūte.
te infra tēp⁹ luct⁹ s. l. 1. s. 2. p. 1.

Obedientia i.

coiter an sit p̄tus? R. fm
Tho. 2. 2. q. 104. Est qdē virtus
moralis. cuius speciale obiectū est
p̄ceptū tacitū uel ex p̄ssū. Volūtas
enī superioris q̄cūqz mō inotescat
est quod dā tacitū p̄ceptū. 7 tanto
videt obediētia p̄mptior q̄to pl⁹
p̄uenit p̄ceptū expressū.

Et obediētia sit maxīma vir-
tutū. R. fm Tho. vbi. s. Virtutes
theologice. s. q̄ reo fm se iteret sūt
potiores virtutibus moralib⁹ q̄b⁹
aliquid terrenū cōtēnt ut reo in-
tereas. Inter p̄tutes aūt morales
tanto aliq̄ est potior quāto magis
aliqd cōtēnt ut reo intereas. Sūt
aūt tria genera bonoz q̄ hō pōt cō-
tēnere p̄pter reū. q̄ infimū sūt ex-
teriora bona. mediū sūt bona cor-
poris. sup̄mū aūt bona aīe. Inter q̄
qdāmō p̄cipuū ē volūtas in q̄ tū. s.
p̄ volūtatē hō oib⁹ alijs bonis vti⁹
7 ideo p̄ se loquēdo laudabilior ē
obediētie p̄tus q̄ p̄pter reū cōtēnt
p̄pria volūtatē. q̄ alie p̄tutes mo-
rales q̄ p̄pter reū aliq̄ alia cōtēnt
An Greg⁹. vlt. moralium. Obe-
dientia victimis iure p̄ponit. qz per
victimas aliena caro. per obediē-
tiā p̄o volūtas p̄pria mactat. A

Hoc etiā dictū trāssūptū est. 8. q. i. sciendū. **B**

Utrū subditi teneant in oibus suis superiorib⁹ obedire. **R.** **f** m **L**bo. vbi s. Dupliciter pōt cōtin- gere q̄ subdit⁹ superiori suo nō te- neat obedire. p̄ mō p̄ceptū ma- ioris p̄tatis. vnde sup̄ illud **R**o. 13. Qui resistunt p̄tati ipsi sibi dāna- tionē acq̄rūt. dicit glo. Si quid iusserit curator nūq̄d faciendū est si cōtra cōsulē iubeat. Rursus si qd̄ p̄ocōsul iubeat et aliud imperator nūq̄d dubitat isto cōtēpto illi esse seruiendū. ergo si aliud imperator aliud dñs iubeat. cōtēpto illo ob- temperandū est deo. et ad idē facit illud **Act.** 4. Si iustū est vos po- tius audire q̄ tēū iudicate. et dis. 8. que p̄tra mores. xi. q. 3. q̄ resistit et. c. nō semp. Ubi dicit glo. q̄ infe- rior nō solū obedire nō d̄z cū p̄ce- ptū ē iniustū s̄ etiā cū ē inonestū 2. mō nō tenet inferior suo supe- riori obedire si ei aliqd̄ p̄cipiat in quo ei nō subdit. Dicit enī **Gene- ca.** 3. de benefi. Errat si quis esti- mat seruitutē in totū hominē de- scēdere. pars. n. melior excepta ē. corpora obnoxia sunt et ascripta dñis suis. mēs sui ē iuris. Et ideo in his q̄ pertinet ad interiorē mo- tū volūtat̄ homo nō tenet homini obedire. sed i his que exterius per corpus sūt agenda in quib⁹ tñ **f** m ea q̄ ad naturā corporis pertinent hō hōi obedire nō tenet. s̄ soli deo quia oēs hoīes nā sūt pares. vnde

nō tenent serui dñis nec filij parē- tibus obedire de matrimonio p̄tra- bendo vel p̄ginitate seruanda. aut aliquo h̄mōi. Sed in his q̄ p̄tinēt ad dispositionē actūū et rerū hu- manarū tenet subdit⁹ suo superiori obedire **f** m rōnē superioritatis. sic miles duci i his q̄ p̄tinēt ad bellū. et seru⁹ dñō in his q̄ p̄tinēt ad ser- uilia opera. et fili⁹ patri i his que p̄- tinent ad disciplinā vite et curā do- mesticā. et sic de alijs.

Quid si dubitat subdit⁹ utrū qd̄ p̄cipit sit cōtra tēū uel nō? **R.** **f** m **R**ay. Debet obedire. nisi esset tale in q̄ nullo mō excusare signo- rantia. puta p̄tra articulū fidei. p̄- cepta uel p̄hibitiones rei uel cōtra generale statutū eccl̄ie. Aliter enī in dubijs obediendū est. ex tēpo. or. ad aures. Quin etiā bonū sine quo pōt esse sal⁹ debet dimitti p̄pe- obedientiā. xi. q. 3. quid ergo. **I**bi dicit Aliqñ debet per obediē- tiā bonū quod agit intermitteri. **C**on. **L**bo. et **B**off. **A**. dicentes q̄ gnāliter quicūq̄ subdit⁹ nō pōt per cōueniētē inquisitionē certifi- cari debet obedire. et obediēdo ex- cusat etiā si dubitet circa p̄ceptū rei. i. utrū quod sibi mandat sit cō- tra dei p̄ceptū. 23. q. i. quid cul- patar. **B**

Utrū obedientia in his que q̄s vult p̄ se sit meritoria. **R.** **f** m **L**bo. 2. 2. q. 104. Si id quod p̄cipit sit per se volitū et absq̄ ratione p̄ce- pti sicut accidit in prosperis iā ex

ppria voluntate tendit in illud et
non videtur implere propter preceptum. Sed
quoniam illud quod precipitur nullo modo est
secundum se volitum sicut accidit in aspe-
ctu. tunc omnia est manifestum quod non im-
plet nisi propter preceptum. Et id dicit
Gregorius in moralibus quod obedientia
que habet aliquid de suo in prosperis
nulla est vel minor. quia. scilicet. volun-
tas propria non videtur principaliter ten-
dere ad implendum preceptum sed ad asse-
quendum proprium volitum. In aduersis
autem vel difficultatibus est maior. quia pro-
pria voluntas in nihil aliud tendit
quam in preceptum. **A.** Predicta etiam
habent. 8. q. 1. sciendum. **B.** Et hoc
intelligendum est secundum illud quod exten-
sionem. Secundum tamen iudicium dei qui
corda rimatur potest contingere quod etiam
in prosperis obedientia aliquid de suo
habet non propter hoc sit minus laudabilis
sed si propria voluntas obedientis non mi-
nus deuote tendit ad impletionem
precepti. Con. 11. **A.** De iobedien-
tia habes in inobedientia. **B.**

Obedientia ii.

scilicet. laicorum. **U**trum etiani teneant
secularibus preceptis obedire? **R.** secundum
Thomas. xvi. 2. d. c. d. quod sic. per fidem. non.
per non tollit ordinem iusticie sed magis
firmat. **O**rdinatio autem iusticie requirit ut
inferiores suis superioribus obediant.
aliter. non posset humanarum rerum
status seruari. **H**anc tamen obedientiam intel-
lige in preceptis ordinis iusticie requirit. et id
si non habeant iustum principatum sed usur-
patum vel si iniusta precipiant non te-

nenentis subditi obedire. nisi forte
per accensum propter euitandum scandala-
lum vel periculum. Con. **P**e.

Utrum laici teneant obedire pla-
tis ecclesiasticis? **R.** secundum Thomas. xv. **L**aici
non tenent obedire platis ecclesiasti-
cis nisi in his ad quorum obseruationem
in baptismo se obligauerunt. scilicet. ut
teneant veram fidem. scilicet. cum opibus ut ab-
renunciet sabbane et omnibus pompis et
opibus eius. et per omnes christum ad omne pec-
catum vitandum et spirituale bonum per-
sequendum. In alijs actibus non sub-
dit eis nisi in quantum ad ista pertinet vel
reducipossunt. **A.** Idem in secundum. con.
li. 3. ti. 33. q. 5. circa finem. Et facit
ti. q. 3. si autem vobis. **B.**

Obedientia iii.

scilicet. clericorum. **Q**uibus et qualiter cle-
rici teneant obedire? **R.** Clerici
temporalibus dominis non sunt subiecti nec eis
obedire tenent. **N**am laicis nec de cle-
ricis nec de rebus ecclesiasticis dispo-
nendi aliquid commissa est facultas. 96.
dist. 11. quod dicitur. ex de constituta ecclesia. **S**ed
platis ecclesiasticis indubitanter
tenent. ut pape. et omnibus inferioribus pla-
tis suis. **N**on autem extraneis. quia
sicut non valet iura non sui iudicis.
ita nec preceptum. ex de iudiciis. si cle-
rici. 1. q. 1. quia frater.

Quid si episcopus mandet sacerdoti
ut excoicet illum quem ipse reputat in-
nocentem? **R.** secundum Thomas. in 4. libet.
Aut mandatum sacerdoti sola excoi-
catio excoicacionis. aut ipsa excoi-
cacio. Si renunciatio. certe tenetur

denunciare ex pte epi. Si aut pcept
at qd cu excoicet. tunc si est notoriu
illu esse innocentē vete corā epo
illi innocentia allegare 7 pbare.
7 si deficiat in pbando dz obedire
q̄tūcūq̄ sciat eius innocentia. **A**
Immo hoc casu videt qd nō vete
at obedire. sicut pōt colligi ex di
ctis s. iudei p. s. xi. i. additōe. **B**
Si pō legitime probet. nō dz obe
dire s. recurrere si oportz ad supe
riorē ptātē. Si aut sit dubiu obe
dire tenet. 23. q. i. qd culpaf.

2 **E**tz cleric⁹ teneat obedire epo
qui ponit ei qd vadat romā pne
gocis ecclesie. R. fm Ray. Te
net. 7 nō valet excusatio dicentis
q̄ alij sunt magis idonei. qz in tali
bus legationibus nō oportz hunc
ordinē seruare. ff. de lega. l. sciēdū.
s. p̄t. Nec etiā pōt valere excusa
tio fm hosti. p̄p̄ curā rei familiaris.
qz cois utilitas preferēda ē puate.
et̄ depōitu. p̄zela. bone. p. Non tū
tenet obedire ut pmoueat nego
cia s. seip̄li. ut i. dcā. l. sciēdū. s. si
accusatio. **A** Facit etiā. c. petitio.
et̄ de iure iuri. Predicta etiā nōnt
i sū. con. li. 3. ti. 33. q. i. z. et se.

3 **E**done qd eps p̄cipiat capellano
ul mādēt alij clerico ut ret libros
p̄pos nepoti ipsi⁹ epi uel ut renū
ciat bñficio. qz vult alteri cōferre.
uel aliqd bñ. nūqd tenet obedire?
R. fm Ray. Nō ptinet h ad ep̄m
7. q. i. qz frae. Et addit qd nō tenet
cleric⁹ ad obeditiā re suis rebus
vādīs. Intelligas sine cā. ar. et̄ de

cenſi. cū apls. s. inbitem⁹. 16. q. i.
p̄dicatoz. Itē addit qd si cleric⁹ ba
tēs libros ineptus sit 7 eps p̄cipit
clerico ut cōmodet clerico bone ni
volis ut in studio ad qd ipsū mittit
p̄ficiat. tūc obeditiā videt. qz nō
mouet ipsū carnalitas s. cois ec
clesie utilitas. ar. i. dcō. c. qz frae. 7
et̄ de m̄gris. sup specula. Et h in
telligas si re bonis ecclesiasticis libri
sint acq̄siti. aliē nō. et̄ de testa. req̄
sisti. 7 de iure pa. cū dilect⁹. s. nos
igil. **A** Idē i sū. con. eo. ti. q. i. 4. **B**

Etrū cleric⁹ magis teneat obe
dire epo suo q̄ archiepo. R. fm
Ray. Epo. nisi in quibūdā casib⁹
quos habes s. archieps. s. 3. **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. i. 5. **B**

Obeditiā iij.

s. religiosoz. Etrū religiosi
teneat p̄lag p̄p̄is i oib⁹ obedire?
R. fm Lbo. 2. 2. q. 104. Religiosi
p̄fiteat obeditiā q̄tū ad regularē
obseruandā cōuersationē fm quā
p̄latis suis subdūt. 7 ideo q̄tū ad
illa sola obedire tenet q̄ p̄nt ad re
gularē obseruatiā p̄tine. **A** Et ista
videt oia licita 7 honesta 7 possibi
lia q̄ manifeste nō trabūt et̄ p̄p̄iā
professionē etiā per excessū. puta si
p̄cipet trāsire ad aliā religionē etiā
artiorē ul qd subdūt offerat se mar
tyrio. In talib⁹ enī obeditiā nō est
necēia licz q̄nq̄ possit esse p̄fectūdis.
In relijs pō bonefē videt necēia.
ria. nā cū alicui dat iurisdicō seu
potestas. p̄nter 7 oia intelligunt

cōcessa sine q̄b̄ p̄tās explicari non
possit. ff. de iur. om. iudi. l. 2. et ex
te offi. re. preterea. Patz aut q̄
multa possūt occurrere q̄ p̄tatis vi
debūt opportuna ad regularē ob
servantiā que singuli ex subditis
diuicare nō poterūt. 7 forte vide
hūc eis ad talē observantiā nō op
portuna. unde si te eis oporteret p̄
latos rōnē subditis reddere aper
te insurgeret quedā dubioz scru
puloza 7 inexplicabilis pplexitas
ad regularis observantie 7 recti
ei⁹ status subuersionē. Lnd oi. et. l.
se. ff. de legi. Et ppter h̄ tenent sub
diti in oib⁹ p̄fatis obedire. **B.** Et
bece est otediētia sufficiēs ad salu
tē. Si aut 7 in alijs obedire volue
rint. h̄ p̄tinebit ad cumulū pfectio
nis. dū tñ illa nō sint p̄tra teū aut
cōtra p̄fessionē regularē. qz talis
otediētia esset illicita. Sic ergo p̄t
otediētia tripliciter distingui. vna
sufficiēs ad salutē que. s. obedit in
in bis ad q̄ obligat. Alia pfecta q̄
otedit in oib⁹ licitis. Alia indiscre
ta que etiā in illicitis obedit. Con.
De. **A.** Idem in sū. con. li. 3. ti.
33. q. 1. et. 8. **B.**

Etz monach⁹ teneat obedire
abbati p̄cipienti q̄ ster i scolis. R.
Sacris lris intēdere nō ē p̄tra va
cationē monasticā. s̄ potius adiu
uatiuū cōtēplatiōis. ut 7 manife
stat Lbo. 2. 2. q. 188. Et id abbati
p̄cipiēti monacho q̄ ad h̄ mōi stu
deat ipse obedire tenet. Ire etiā in
ad studia publicā p̄t. certe 7 d̄si

abbas p̄cipiat. Quin etiā sine ei⁹
mādato siue p̄cepto ire p̄t. dū tñ
vadat te sua lnia 7 cōsilio 7 p̄uēt⁹
Aliē eēt excoicat⁹. ex ne cle. ul. mo.
ut piculosa. li. 6. Et hūc casū pleni
bates s̄. excoicatio p̄. s. 3. p. 13. **A.**
Licet h̄ qd̄ p̄ime dictū ē fieri possit
nō tñ expedit. nā ad h̄ q̄ possit mo
nach⁹ i studio publico lris sacris i
tendē duo p̄cipue exigunt. p̄mū ut
otediētia cogat. qz ex se d̄z sp̄ velle
in claustro manere. 2. ut intētio ei⁹
nō sit ad gloriā s̄ ad sapiētiā aspi
rare. qz dic̄ Jero⁹. Monachus nō
doctozis sed plangentis h̄z officiū
q̄ uel se uel mūdū lugeat. 7 dūi pa
uidus p̄stolef aduētū. is. q. 1. mō
nach⁹. p̄m eū. Lbo. 7 in sū. con. eo.
ti. q. 10. Et ex bis patz q̄ religios⁹
tenet obedire circa studiū l̄z non
contineat in regula. Et facit ad id
qd̄ p̄ime dictū est. **B.**

Etz monachus magis obe
dire teneat abbati q̄ episcopo. R.
p̄m Ray. Monachi sūt astricti po
tius obedire abbati. 58. dis. c. p̄. et
2. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q. 5.
B. An nō p̄t ep̄us institūe mo
nachū in ecclia sc̄lari iuito abbate
vide s̄. abbas. s̄. p̄t. Et vtz abbas
possit. p̄hibē monacho subdito ne
cōfiteat ep̄o. vide ibidē. s̄. fi.

Etz monachus teneat obedi
re ep̄o vocanti eū ad ministeriū uel
comitatū suū iuito abbate. R.
p̄m Hosti. Puto q̄ non. sed hoc est
solius pape q̄ quēlibet siue clericū
siue monachū potest ad se vocare

A. Etiam ad ministerium, ut in ter.
re q̄ statim. **B**. xi. q. 3. p̄ p̄ncipalē
Oz si cōsentiente abbate vocat⁹ sit
uel etiā auctoritate pape ⁊ ibi non
pōt statuta sui ordinis obseruare.
cōsulo q̄ si pōt ad claustrū reuer.
tas. nec periculū suū exponat cō.
modis alioz. 4i. dis. sicut. et. c. nō ē
et. c. nos. Sinō pōt licētiā obtine.
re. necesse hz obedire. ar. et. te. offi.
tele. si qñ. **A**. Idē in sū. con. eo.
ti. q. 20. et se. Et intellige hoc nisi
monacho manifeste imineat saluq̄
piculū. nātūc i bis sic ⁊ alijs illici.
tis nō ēt obediēdū. ut s̄ in pñ. **B**

4 **C** Magis sunt religiosi astricti
suis p̄latis obedire q̄ clerici secu.
lares suo ep̄o. Mā religiosi nō solū
renūciauerūt oib⁹ tēporalib⁹. s̄ etiā
pprie volūtati. iz. q. 2. non dicatis.
et. te. offi. or. quanto. Idem in sū.
con. eo. ti. q. 21. s̄ in R. ay. ⁊ hosti.
Et addūt q̄ clerici sūt magis astri.
cti obedire ep̄scopo q̄ laici. ar. xi.
dis. priuanc. **B**

5 **C** Strū religiosi tenent obedire
ep̄is. R. s̄ in R. In bis q̄ nō sūt
p̄tra tēū uel ordinē suū tenēt. sal.
uis sp̄ p̄uilegijs ⁊ cōstitutiōib⁹ eoz
et. te. symo. ne rei. vnde si p̄ciperēt
p̄lato eozū uel subdito q̄ irent ad
papā uel regē uel q̄ recipient cō.
missiōes causay ut visitatiōes seu
executiōes testamētōz ⁊ s̄ilia. nō
tenēt obedire. s̄ alios clericos pos.
sint ep̄i ad talia cogere. Sūt etiā
plures religiosi in talib⁹ ex p̄te pri.
uilegiati. **A**. Idē in sū con. eo.

ti. q. 23. **B**. Multa q̄ ad obediē.
tiā p̄tinē p̄nt s̄. monach⁹. ⁊. j. reli.
gio. **A**. Aduertēdū etiā q̄ reli.
giosi nisi sint p̄uilegiati sic ceteri
clerici tenent petere licētiā a pprio
ep̄o ut possint ordinari ab alieno. ut
in sū. con. eo. ti. q. 22. **A**bi etiā d̄r
s̄ in glo. R. ay. Nec approbo qd̄ fa.
ciūt qdā q̄ de cōuentu ad cōuentū
mittūt fratres alteri⁹ diocesis mo.
dicū ibi moraturos ut sic recipiāt
ordines ab ep̄o loci. uel alia q̄ re.
gulariter nō nisi a pprio ep̄o sūt re.
cipienda. Et subdit in d̄cā. q. 22.
Nota tñ q̄ hodie super bis fratres
p̄dicatores ⁊ minores ⁊ multi alij
sūt p̄uilegiati. Et ad p̄dicta facit
c. cū null⁹. et. te. tēpo. ordi. l. 6. Itē
si clericus hz plures iudices q̄rū
vtriq̄ equaliter teneat obedire. uel
si duob⁹ ep̄is p̄miserit obediētiā ⁊
p̄cipiāt diuersa. s̄ in hosti. ⁊ in sū.
con. eo. ti. q. 16. dicēdū q̄ vtriq̄ te.
net obedire si pōt. aliter obediat ei
cui p̄mo iurauit. qz p̄mū iuramē.
tū licitū seruādū est p̄sertim cū nō
possit habē nisi vnū titulū. nisi for.
te rōne maioris bñficii trāstat⁹ in.
telligat. Si aut ex sufficiēti disp̄.
satiōe intitulat⁹ sit in duob⁹ locis
⁊ sub diuersis p̄latis. tunc obediat
ei a q̄ maius bñficiū hz ⁊ q̄ vtili⁹
p̄cipit. ar. et. te. testa. cū in officijs.
et. c. relati. 2. in si. ⁊ et. te. postu. c.
fi. Oz si oia equalia sint. locus est
gratificationi. ff. ad fill. se. con. si
q̄s in graui. s̄. si cū oēs. Nec oia
locū habent in ordinarijs iudicijs

Ceterū si duo sint delegati p̄traria
alicui mādantes. tūc locū h̄z deere.
ex te rescrip. cū cōtingat. **U**bi dicit
q̄ aut is cui mandat aliqd a tali
bus nescit inter iudices aliquā esse
cōtrouersia. 7 tūc exequat mādātū
illius q̄ p̄mo mādāt. nisi añ exequi
tionē innotescat ei de disceptatio
ne inter se. Receptis aut cōtrarijs
mandatis a diuersis postulet co
piā l̄rāz ad vtroq; iudices dire
ctarū quas papa p̄cipit exhiberi. 7
diligēter aduertat an secūde littere
reuocent p̄mas uel nō. Si prime
reuocant p̄ secūdas. obediat secū
dis. Sin aut. obediat p̄mis. Sed
si de his clare sibi p̄ litterarū inspe
ctionē constare nō pōt. nō oportet
exequi b̄ uel illi. donec p̄ arbitros
inter eos b̄ mōi cōcertatio sopias.
Caucat tñ ne fingat se certum vbi
certū nō ē. aut dubitare vbi dubitū
dū nō est. ex hoc etiā licet t̄tur do
ctrina q̄liter is cui mādāt se habē
rebeat. nulla tñ ei tribuit p̄tās. ut
inter delegatos aut p̄tes de iuris
dictione debeat indicare. Itē circa
hanc materiā in. c. si. ex te sen. 7 re
iudi. sic dicit. Duobus iudicib; di
uersas sententias p̄ferentib;. si ex
iurisdictione ordinaria processerūt
tenet pro reo nō actore sententia.
nisi in causa fauorabili. puta ma
rimonio. libertate. dote seu testamēto
si p̄ ipso fuerit p̄mulgata. Si nō
ex delegata p̄tate. vtraq; p̄det inia
ex arbitrio delegat. **Q**uod si ex cōpro
misso. neutra v̄z habē vigore. **B**

Oblatio. Quot sūt
tionū? **R**. Tres. Prima est
donatio alicuius rei deo uel ecclie
grat̄ facta inter viuos. De hac di
ctū est s̄. donatio p̄. p̄ totū. 7 s̄. ec
clesia p̄. s̄. 6. Secūda species ob
lationū est donatio cā mortū. de q̄
s̄. donatio 2. 7 bec etiā aliqñ dicit
mortuariā siue legatū p̄ aia. Ter
tia est q̄ridiana 7 v̄sualis quā fa
ciunt fideles ad missam 7 b̄ mōi.
7 ista cōmunius dicit oblatio. **A**
hoc fuit dictū hosti. ut patz in sū.
con. li. p̄. ti. 5. q. 50. **B**

Cui debet dari oblationes? **R**.
fm Ray. Sacerdoti parochiali.
qz p̄ peccatis offerūt pro quoz re
missione ille ex officio orare tenet.
Aut si ecclia nō parochialis. dan
te sunt plato illi ecclie. io. q. i. qz
sacerdotis. et. c. hanc cōsuetudinē
is. q. i. doctos. **A**. Ray. dicit q̄
oblationes que fiunt ecclis par
ochialibus dande sūt sacerdoti
parochiali tñ. qz p̄ p̄tis 7c. Vel
si aliq ecclie offerūt. plato eiusdē ec
clesie dande sūt. Quod ē verū nisi
constiterit donatore aliud volu
isse fm glo. eius. ut in sū. con. eo. ti.
q. 51. **B**

Cutrū liceat religiosis oblatio
nes recipere. **R**. fm Tho. 2. 2. q.
86. Dicendū q̄ sic. 7 hoc triplici
ter. p̄ modo si sint pauperes p̄ di
spensationē sacerdotū uel ordina
tionē ecclie. 2. modo si sint mi
nistri altaris. 7 sic possunt recipere

oblaciones sponte factas. 3.º mō si
parochie sint eorū. 7 tūc ex debito
possūt recipere sicut ecclesie recto-
res. sicut 7 hic. j. §. 5.º dicitur in fi.

A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 52. **B**
3 **C**ū epus celebrat cuius sunt
oblatores? R. fm Hosti. De iure
coi sūt epi. qz sibi offerūt 7 a suis
parochianis. Nam tota sua dioce-
sis parochia intelligit. ex de rap. c.
p. 7 de paroch. sup eo. S3 si de cō-
suetudine parochi esset. sequenda ē
dū tñ epus cōsuetā canonicā ac-
cipiat. Qz si epus in vno loco nimia
morā cōtraheret 7 nimis frequē-
ter celebraret aut in aliena diocesi
secus esset. ar. ex de reci. suggestū
Idem in archiepo puincia visitā-
te. ex de cens. romona. §. si. li. 6.º

A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 53. **B**
4 **C**ū oblaciones debeant de ne-
cessitate pcepti. R. fm Lbo. 2.º 2.º
q. 86. Oblaciones de sui nā hnt q
volūtarie offerant. fm illud Exo.
25.º Ab oi q offert vltione acci-
pietis eas. Pōt tñ cōtingē q ali-
qs teneat ad oblatores qdruplici
rōne. pmo qdē de pcedēti cōuētiōe
sic cū alicui cōcedit aliqs fundus
ecclesie ut certis tpiis certas obla-
tiones faciat qd tñ bz rōne census
2.º ppe pcedētē reputationē uel p-
missionē sicut cū aliqs offert dona-
tionē inter viuos uel relinqt in te-
stāmēto ecclesie aliquā rē mobilē uel
imobilē in postēz soluēdā. 3.º ppter
ecclesie necessitatē. puta si mīstri seu sa-
cerdotes ecclesie nō habeāt unde su-

stentent. S3 hic addit Immo. **A**
Immo videt potius Hosti. 7 glo.
Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 54. **B**
q intelligit nisi 7 ipsi subditi ppter
paupertatē sacerdoti subuenire non
possent. l. q casu qrat manib⁹ victū
91. dis. cleric⁹ victū. 4.º ppter cōsue-
tudinē. Tenent enī fideles in ali-
qbus solēnitatibus ad aliqs obla-
tiones consuetas. tñ bis duobus
vltimis casibus remanet oblatio
quodāmodō voluntaria. s. qrtū ad
quantitatē uel speciem rei oblate.
Con. Ray. 7 Boff. 7 addūt q pa-
rochiani in hac parte ad tenendā
consuetudinē cogi possunt non
a sacerdote sed ab episcopo cuius
officiū in talibus implorandū est
ex de symo. ad apostolicā. Idē Lbo.
A. Idē in de cā. q. 54. Et additur
q. c. omnis xpianus. de ple. dis. i.
vbi videtur dici q oblatio oio de-
beat fieri fm Ray. 7 alios intelli-
git de interiori oblatione quā qsqz
tenet oio facere. uel q loqz de cōsi-
lio. Hosti. po dic q in pcpis fe-
stiuitatib⁹ tenet qs offerre. 7 cogi
pōt maxime cū sit qsi gnālis con-
suetudo vbiqz terrarū. Dictū Ho-
sti. pōt itelligi verū si de hac psuetu-
dine pstat. 7 sic pcoradat cū eis. **B**
5 **C**ū oblaciones aliquorū
sint respuende. R. fm Ray. In
restitutionē criminis respui debet
ab ecclesia oblaciones inscripto-
rū. s. notorie dissidentū. Itē eorū
q paupes opprimūt. dis. 90. obla-
tiones. Item raptorū 7 usurarioz.

et de rap. sup eo. et de usuris. qz in
oibz. Itē meretricū. Similiter etiā
eius q ecclie imunitatē violauerit
nec emēdare voluerit. i. q. 4. mi-
roz. Itē ppter aliud crimē notoriū
et horrendū. A. ar. dci. c. miroz.
fm Ray. et in sū. con. eo. ti. q. 55.
vbi patz. et in iuribz allat. qz pā-
cta intelligūt qñ crimina sūt mani-
festa et delinquētes emēdari nolūt
B. Similiter de quolibet hereti-
co uel publice excommunicato. A
Hoc dictū de heretico publico uel
excoicato fuit hosti. q etiā addit.
Sed pbyteri nostri temporis vix
discernūt. ut in dicta. q. 55. B

6 **U**tz debeant recipi ab ecclesia
oblaciones iudeoz. R. fm X. Si
nihil habēt nisi ex usura. ecclia nō
dz recipe. ne videat peccatis eozū
colcare. Et in b casu loq. c. quan-
to. de usuris. A. i. fm bāc distin-
ctionē debet limitari. Ibi enī dicit
q iudei cōpellēdi sūt ad satisfactio-
nē ecclis p decimis et oblatiōibz
debitis. qz a xpianis de do mubz et
possessionibz alijs pape cōsueue-
rant añq ad iudeos qcūq titulo
reuenissent. B. vbi aut aliqd ha-
bēt iusto titulo. pōt ecclesia ab eis
exigere oblaciones debitas. s. fm
hosti. qñ possessiōes ipsorū sūt obli-
gate ad aliqz oblatiōes faciēdas
p septimo. tricesimo. anniuersario et
b mōi. A. Sz certe isto casu nō
videt faciēda distinctio vtz iudei
babeāt aliqd aliud q de usura. sed
indistincte dz ecclia oblaciones re-

cipere cū recipiat sūū. et de deci. de
terris. Ideo. c. quāto. videt intel-
ligendū de alijs oblacionibus. cū
distinctione tñ X. prefata. B

Utz sacerdos possit recipere pec-
cuniā oblatā p missis qz in pnia
iniūrit. R. fm hosti. Nō dz mis-
sas quas ipse iniūrit celebrare. qz
spēs mali est. et de vita et lo. cle. cū
ab omni. Sz uel talia nō iniūgat.
uel si iniūgit dicat ei q ipsas faci-
at celebrari p aliū. ita tñ q nō per
vicinū sacerdotē de quo merito sit
suspitiō q ille sacerdos mittet aliū
penitentē ad ipsū. sed uel ipse con-
fessor gratis celebret uel oblatum
hac occasione pauperibus eroget
Qui offert alicui religioso loco ul
ecclesie oia bona sua. nūqd intelli-
gunt futura aut iura et actiones.
Dic ut. i. dignus. §. 4.

Obligatio. Quot
modis
aliqua tacite obligant. vi-
de. i. pignus. §. 2. et ibi de mate-
ria obligationis. per totū.

Obligatus ad
ra-
tociōia. Attū illi qui obli-
gati sūt ad ratiociōia qz gerūt ad-
ministratiōē alicuius. ut sūt tu-
tores. procuratores. et huiusmodi
possunt ordinari. R. fm Ray. Si
exercent huiusmodi administratio-
nes p psona seculari et nō misera-
bili. nō pnt pmoueri. zi. q. 3. c. p. et
2. et de cle. uel mo. c. p. et. 2. Si
pōt exercēt p persona ecclesiastica

uel etiā scilicet miserabiliū ē cecus
paup̄ pupill⁹ ⁊ vidua. p̄nt p̄moue-
ri si aliud nō impediāt. dis. 89. iu-
dicatū. ⁊ dis. 88. p̄ruenit. ⁊ 16. q. 1.
monachi.

- i** **C** S; qd si officiū qd gesserūt fi-
nitū sit ⁊ tñ sūt obligati ad rōciniū?
R. fm Ray. S; nō moueat eis
q̄stio neq; mota ē. bñ p̄nt p̄moue-
ri. nisi manifestū sit aliquē talē te-
neri de dolo. tñc enī ēps dēteret eū
ex officio suo repellē. sic ⁊ quēlibet
criminōsū siue infamē. z. q. 1. alie-
ni. 5. q. 1. infames. ff. de postu. l. q̄s
p̄hibet. Si vō i ipsa p̄mōtōe mo-
ueat eis q̄stio uel antea mota ē. di-
stingue. qz si q̄stio moueat de dolo
nō debet p̄moueri añ rēcisam litē.
Si. dis. tātis. 23. dis. illud. c. eo. c.
p. Tñ d; taxari tēp̄ infra qd q̄stio
decidat. ar. et q̄ si sint le. latoz. ⁊ q̄
ma. accu. p̄nt. ad lxx. **A**. Ibi nō
videt bñ B. c. **B**. C. de inge. ma.
l. diffamari. Si vō q̄stio moueat
de culpa tñ. talis p̄nt p̄moueri nō
obstante actoris reclamatiōe. tñ
lis postea p̄cedet sic p̄ ⁊ sub eodē
iudice. ff. de iudi. p̄. ceptum. ff. de
iuri. om. iudi. l. cū qdā. **A**. Pre-
dicta intelligit de obligatis ratio-
cinis priuatis persone. si vō rei pu-
blice. de hoc dicit in sequenti. **S**. **B**
- z** **C** Utz q sūt obligati rei publice
possint ordinari. R. Si sūt obli-
gati rei publice ex administratiōe
quā gesserunt non debet promoue-
ri ante reddita rōciniā dis. si. pre-
terea. C. de epi. ⁊ cle. officiales. Se-

cus si al rei publice sint rebitozes
ff. de mu. ⁊ bo. l. rescripto. S. reb-
tozes. C. de epi. ⁊ cle. q̄s ē emeris
A. Idē in sū. con. l. 3. ti. 16. q. 4.
Ubi etiā patz. ⁊ in iurib⁹ allega-
tis qz qd obligatos rōciniis rei
publice nō sit distinctio ytrum sit
mota q̄stio uel nō. **B**

C Utrū obligat⁹ per iuramentū
uel alio modo ad aliqd dandū ul
faciendū possit ordinari. R. fm
Ray. Bene p̄nt. sed remanet obli-
gatus sic ⁊ añ. uel p̄nt scribēdo ul
alia honesta faciendo satisfaccere
Nec obstat dis. 53. legē. ⁊ dis. 54.
q̄cūq; qz illa intelligit de perpetuo
obligat⁹. puta de seruic. curialib⁹. ⁊
b⁹ mōi. Si tñ obligat⁹ erat ad in-
teccia. puta ad ministrādū in bal-
neis uel in taternis uel ad purgā-
dū cloacas ⁊ b⁹ mōi. nō debet ordi-
nari donec satisfecerit ul aliū eque
idoneū supposuerit ad talia. **A**
Hoc vltimū dictū. a p̄. si tamē ⁊ c.
fuit glo. Ray. ut patz i sū. con. cō.
ti. q. 5. ad. fi. Et addit. S; i trāscū-
te ad monasteriū b nō requit. b est
qz nō obstat q̄cūq; obligatione
dandi uel faciēdi etiā iuramēto fir-
mata p̄nt q̄s libē ad religionē trās-
ire. in facultatē suā satisfaciendo
creditorib⁹. si b nō faciat ex leui-
tate uel volūtate subirabēdi rebi-
tū sed ex caritatis feruore ⁊ spī-
tus sancti. inspiratione. Nec facit
iste iniuriā creditori. Excusat enī
spīritus sancti ductōitate cum ne-
mo resistere p̄nt. 19. q. 2. due sunt.

et ex regu. licet. ut patz in dea. q.
§. B. Atz obligatus ad rōcinia
possit ingredi religionē. require. §.
religio. 2. §. 1.

Ocultu Quod et qua-
lie talia cor-
rigenda sūt. habet §. correctio
2. §. 5. Itē require. §. reuelatio.

Odium Atz odiū p-
rimi sit pētm
R. fm. L. bo. 2. 2. q. 34.

Debet homo in fratre odio habere
pētm. et oē id qd pētm ad defectū
dine iusticie. sed ipsā naturā et gra-
tiā fratris nō pōt aliq. hēre odio
sine peccato. Hoc aut ipsū qd i fra-
tre odimus culpā et defectū boni
pertinet ad fratris amorē. Eiusdē
enī rōnis est qd velimus tōnū ali-
cui et qd odiamus malū. Unde sim-
pliciter accipiēdo. odiū fratris est
cū pētm. i. Job. 3. Qui odit fratrē
suū homicida ē. De dilectiōe siue
caritate que cōtrariat odio. habet
§. caritas.

Officiū eccle-
sie. Multa habet de hoc §.
boze. et §. missa.

Oleū sanctum
siue crisma. In die cene dñi p-
epos triplex oleū cōsecrat. Primū
et principale est sanctū crisma. s. ex
oleo et balsamo. et cū isto bñdicūt
fontes baptismales. Item calix et
patena. Itē cōsecrat ecclesiā et etiā
altare. Itē puer possit baptizari

est iungit in vertice et in frōte. Itē
iungit epi qñ cōsecrant in capite
et in manib. Item oēs fideles qñ
recipiūt sacm cōfirmatiōis. Et de
isto crismate anuatim renouando
habes §. baptism. 2. §. 3. Secū.
dū dicit oleū carbecuminozū siue
oleū sanctū siue bñdictū. Et isto
iungit puer qd baptizari in pe-
ctore et inter scapulas. Itē iungit
manus eius qd ordinat sacerdos.
Itē iungit tam ecclesiā qd altare
ante crismationē et consecrationē.
Item iungunt reges et principes
in brachio siue in humero. Tertū
est oleū infirmoz quo iungit in-
firmi in mortis articulo. De qua
unctione habet §. unctio extrema
p totū. Predicta oia habet sum-
mā ex re sacra. vnc. c. vnico. et in
pontificali romane curie.

O Sed nūquid possunt hec olea
alio tempore cōsecrari? R. Oleū
sanctū siue crisma in die cene dñi
confici debet. ut notat de cōse. dis.
4. omni tempore. et extra de sen-
exco. quoniā li. 6. De alijs aut nō
inuenio pibitū.

O Quid si oleum nō consecratū
apponas oleo cōsecrato? R. Totū
efficit consecratū. ex re pē. eccle.
uel al. quod in dubijs. sicut et de
aqua benedicta dictū est §. aqua
benedicta. A. Et ibi de hoc in
additione. B.

Osinio. Atz audito.
res diuerso-
rū magistrorū tenētū diūsas

opiniones excusent a peccato si
 opinioniones in groy suoz teneant?
 R: fm Lbo. in qlibet. Si diuerse
 opinioniones doctoz sacre scripture
 nō ptineat ad fidē 7 bonos mores
 absq; periculo auditores vtrāq;
 opinionē sequi pnt. Dic enī habet
 locū qd aplūs dīc Ro. 14. Unus
 qsq; in suo sensu abundet. In his
 pō q ptinet ad fidē 7 bonos mo-
 res null? excusat si seqt; erroneā
 opinionē alicui? m̄gri. In talib?
 enī ignorātia nō excusat. A. nisi
 qis intendat tenē qd tenet ecclesia 7
 qrat diligēter noscere vritatē. 24.
 q. 3. dicit aplūs. B. alioq; in imu-
 nes fuissent a pctō q secuti sūt opi-
 nionē Arrii Nestorij 7 alioz he-
 resarcharū. nec pnt excusationē
 habē ppter simplicitatē si in talib?
 opinionē erroneā sequat. In talib?
 bus enī dubijs nō est de facili pre-
 standus assensus. s. potius ut dicit
 Aug⁹. 3. de doc. xpiana. cōsulere
 dz qis regulā fidei quā de scripture
 planiorib? locis 7 ecclesie aucto-
 ritate percipit. Qui ergo assentit
 opinionē alicui? in groy ptra mani-
 festā scripture testimoniū siue cō-
 tra id qd publice tenet fm ecclesie
 auctoritatē nō pōt ab erroris vitio
 excusari. Con. Donal. 10. 7 11.
 A. s. qn error est ptra manifestā
 sniam scripture uel ecclesie. In du-
 bijs pō dīc Donal. q nō gene-
 rat aliqō p̄iudiciū vritati. cū inter
 diuersas opinioniones a m̄gris ap-
 prabatis scripturis autenticis an-

notatas illā qis amplectit que sibi
 magis videt cōsona rōni. Et con.
 glo. Ray. 7 Al. ut in sū. con. li. 3.
 ti. 33. q. 18. B. Hosti. addit q qn
 sūt diuersa iura 7 opinionēs. s. nō
 ptra res 7 bonos mores. humani-
 oz snia est pferenda. s. ceteris pa-
 ribus. ex de trasac. c. fi. A. facit
 ff. de legi. l. benigni⁹. A. Aliter
 pō standū est illi q meliori innuit
 rōni. ex de ferijs. capellanus.

ORatio quid sit? R: fm Ray. 7
 Hosti. Oratio est pius affe-
 ctus mentis in deū tendens. 7 ple-
 rūq; ne animus pigrescat in vocem
 prorumpens. A. uel fm eisdem
 Oratio est congeries vocum ad
 aliquid impetrandū in deum ten-
 dentiū. ut in sū. con. li. 3. ti. 34. q.
 cxi. Et de cetero cum allegabitur
 sūma in dubio intelligetur de pre-
 fata sūma confessorū. B. uel fm
 Hug. de sancto vic. Oratio est re-
 notio quedam ex cōpūctione pro-
 cedēs. uel fm Damas. Oratio est
 petitio recētū a deo. Et fm Lbo.
 in 4. dis. 15. s. diffinitio Damas. ve-
 rissime essentiā oratiōis declarat.
 A. Idem in dicta. q. cxi. B.
Quare deū oramus? R: fm
 Lbo. 2. 2. q. 83. Deū oramus nō
 ut diuinā dispositionē in utemur
 sed ut impetremus quod de? dispo-
 suit p orones sanctorū eē implēdū
 ut. s. homines postulando merē-
 ant accipe quod eis oportēs deus
 ante secula disposuit donare. ut

Breg^o dicit p. dialogor. Ad ergo
pces nras deo porrigim⁹ ut a no-
stras indigentias manifestem⁹ s ut
nos ipsi cōsiderem⁹ in his ad diui-
nū auxiliū eē recurrēdū. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. ii. **B.**

2 **U**tz aliq^o oſo dirigenda sit ad
sanctos. **R.** p m Lbo. vbi s. San-
ctis porrigit oſo nō tanq⁹ p ipsos
implēda sed ut eorū meritis et pae-
cijs oſones fortiant⁹ effectum.
Unde a sancta trinitate petimus
ut nri misereat. ab alijs pō sancti
ut orent p nobis. **A.** Et idē ē de
angelis. ut i sū. con. eo. ti. q. ii. **B.**

3 **U**trū oſo debeat esse vocalis.
R. p m Lbo. 2° 2° q. 83. Cōs-
oratio est que per ministros ecclie
in persona totius ppli offert. **S.**
ideo oportet q⁹ talis oſo inotescat
toti ppo p quo offert. Ad nō pos-
set fieri nisi esset vocalis. Oratio
pō q⁹ offert a singulari psona siue
p se siue pro alijs orāte. nō est de
necessitate q⁹ sit vocalis. Ad iūgū
tū vōx tali oſoni triplici ratione
p^omo qdē ad excitandū interiorē
reuotionē q⁹ mens orantis eleuat⁹
in deū. q⁹ per exteriora signa siue
voci siue etiā alior⁹ factor⁹ mens
hōis mouet⁹ p m apphēsiōē et per
pns p m affectionē. vnde Aug⁹
dicit ad Probā q⁹ pōbis et alijs si-
gnis ad augēdū sanctum reside-
riū nos ipsos acius excitem⁹. Et
ideo in singulari oratione in tārū
ē vocib⁹ et huiusmodi signis vten-
dū inq⁹tū proficiat ad excitandum

mentē. Que si per hoc distrabat⁹
uel qualitercūq⁹ impediatur est a ta-
libus cessandū. Quod p^oipue cō-
tingit in illis q⁹ mens sine signis
huiusmodi est sufficienter ad reuo-
tionē parata. Unde in ps. Tibi di-
xit cor meū. ex q⁹ sicut te facies mea
Et de Anna legit⁹ p Regū. p. q⁹
loquebat⁹ in corde suo. 2° adiūgū
vocalis oratio quasi ad redditiōē
debiti ut. s. homo deo seruiat p m
totū illud quod ex deo habet. i. nō
solum mēte sed etiā ore. **S.** Ecce vlt⁹.
Omne aufer iniquitatē et accipe
bonū et reddemus vitulos labior⁹
nostrorū. 3° adiūgū ex quadā re-
dundantia ab anima ad corpus
et ex vehementi affectione. ps. Di-
latatum ē cor meū et exul. lingua
mea. **A.** Idem in sū. con. eo. ti.
q. ii. **B.**

4 **U**trū attentio mentis in ora-
tione sit necessaria. **R.** p m Lbo.
vbi s. Necessariū aliquid dicit⁹ du-
pliciter. Uno modo propter quad
melius peruenit ad finē. et sic at-
tentio absolute necessaria est oſo-
ni. Alio mō dī sine q⁹ res nō pōt
cōseq⁹ suū effectū. Est autē triplex
effectus oſonis. Primus qdē est
mereri. Et ad hūc effectū non ex
necitate requirit⁹ q⁹ attentio assit oſoni
p totū. s. vis p^oime intētionis totā
oſonē meritoriā reddat. **A.** Hoc
ex ē nisi q⁹ studiosē seu ex nōbili
negligētia mēte distrabat. tūc enī
nec meret⁹ nec impetrat s⁹ potius
peccat. ex de cele. mis. dolentes.

B. Secundus effectus orōnis ē impetrare. 7 ad hūc etiā effectum sufficit p̄ma intētio quā te us p̄ncipaliter attēdit. **A**. Si autē p̄ma intētio resit. oō neq̄ meritoria ē neq̄ impetratiua. Illā. n. orōnem deus nō audit cui ille q̄ orat nō intēdit. ut dicit Greg⁹. ut in sū. con. eo. ti. q. iis. **B**. Tert⁹ effectus ē q̄dā spūalis mentis resectio. 7 ad hunc de necessitate req̄rit in orōne attētio. i. Cor. i. 3. Si orēm lingua mēs mea sine fructu ē. Est autē triplex attētio q̄ orōni vocali pōt adhiberi. Una q̄ attendit ad vba ne q̄s in eis erret. Secūda q̄ attendit ad sensū verborū. Tertia q̄ attendit ad finē orōnis. s. ad deū 7 ad rem p̄ qua orat. q̄ quidē maxime ē necessaria. 7 hāc etiā idiote pōt b̄re. Et q̄nq̄ in tantū abundat h̄ attētio ut etiā aliorū omniū mēs obliuiscat. sicut dicit Hugo de scō victore. **A**. Idē in dicta. q. iis. **B**. **5** Atq̄ in orōne euagatio mētis sit p̄ctm̄. R. fm Lbo. 2. 2. q. 83. Si q̄s ex p̄posito in orōne mente euaget. p̄ctm̄ ē. 7 impedit orōnis fructū. Et p̄tra h̄ dicit Aug⁹ i regula. Psalmis 7 hymnis cū orat deū. hoc verset in corde q̄d p̄fert in ore. Itē cōtra h̄ p̄cipit clericis q̄ officiū diuinū q̄tum eis deus dedit studiose celebrent paritē 7 deuote. et de cele. mis. tolētes. Euagatio h̄o q̄ fit p̄ter intētiōē. orationis fructū nō tollit. Vñ Basil⁹ dicit. Si reuilitatus a p̄ctō

fice neq̄s orare. quantū potes te ipsū exhibeas 7 deus ignoscet. eo q̄ nō ex negligētia s̄ ex fragilitate nō potes ut oportz assistere corā deo. **A**. Idē in sū. con. in dicta q. iis. Et addit circa finē q̄ i orationibus ad q̄s obligamur ex voto uel ex p̄ncipali iniunctōe uel ex statuto ecclesie tenemur repellē nō solum cogitationes vanas s̄ etiā bonas. tñ imp̄tinētes. vñ dicit Ber. sup. Cant. Spūs sanctus illa bona. s. orōnis gratū nō recipit q̄cqd aliud q̄ quod debet obtuleris. neglecto eo q̄d debet. **B**

6 **C** Atq̄ oō debeat esse diuturna uel etiā p̄tinua. R. fm Lbo. vbi s̄ Oratio fm se p̄siderata nō pōt eē p̄tinua. qz oportet etiā alijs opib⁹ occupari. S̄ sicut dicit Aug⁹ ad Probā. iō p̄ certa inualla horaz 7 tempoz deū oram⁹ ut in illis rez signis nosip̄os moneam⁹. quantūq̄ in h̄ desiderio p̄fecerimus nobis ip̄is inotescamus. 7 ad hoc agēdū nos acri⁹ excitē⁹. Vñ cuiusq̄ autē rei quātitas debz esse p̄portionata fini. sicut quātitas p̄tionis sanitati. Vñ p̄his est ut oō tantū daret quātū est utile ad excitandū interioris desiderij feruorē. Cū h̄o hanc mēsuram excedit ita q̄ sine tedio durare non possit nō ē vltērius oō p̄tendēda. Vñ Aug⁹ dicit ad Probā. Dicunt fratres in egypto crebras quidē b̄re orōnes. sed eas tā breuissimas 7 rapti quodāmodo iaculatas. ne

illa vigilanter erecta q̄ oranti plu-
mū necessaria est p̄ productiores
moras euanescat atq; hebetet in-
tentio. Ac p̄ hoc etiā ipsi sat̄ ostē-
dūt hanc intētionē sicut nō esse p̄-
tendendā si p̄durare nō pōt. ita si p̄-
durauerit nō cito esse rūpendā. Et
sicut h̄ est attēdendū in orōne sin-
gulari p̄ compationē ad intētio-
nē orātis. ita etiā in orōne coi per
compationē ad populi deuotionē
Or aut̄ oñs dicit Luc. 18. *Opportet*
sp̄ orare. et Ap̄ls. i. ad *Thimoth.*
S. Sine intermissione orate. intel-
ligendū ē q̄ aliq̄s p̄tinue oret p̄
p̄tinitatē desiderij siue affectum
caritatis ex quo p̄cedit oratio qui
in nobis d̄z esse p̄tinuū. uel q̄ non
intermittat q̄n statutis t̄pib⁹ oret.
uel etiā p̄pter affectū qui post orō-
nem remanet in ipso orante aut in
alio quē ipse suis b̄nificijs puocat
ut p̄ se oret. Et h̄ nota etiā illud
Jero. *Nō est p̄bis t̄m̄ h̄ corde orā-
tus deus.* quā p̄pter melior est se-
ptē psalmoz de cātatio cū cordis
p̄ritate et spiritali hilaritate q̄
toti⁹ psalterij modulatio cū anxi-
etate cordis atq; tristitia. de cōse.
dis. 5. nō mediocriter. **A.** Idem
in sū. con. eo. ti. q. iis. **B.**

¶ *Utrū deus exaudiat p̄ctōres*
orātes. R. *¶* In *1. bo. 2. 2. q. 83.*
Si p̄ctōr aliquid petit in q̄tū pec-
cator. i. *¶* In desiderij p̄cti. bica deo
non exauditur ad m̄iam. s̄ q̄nq;
audiet ad vindictā dñi de⁹ p̄mittit
peccatorē amplius ruerē in p̄ctā.

Deus. n. quedā negat p̄pitiū que
p̄cedit iratus ut Aug⁹ dicit. Ora-
tionē p̄o p̄ctōris ex bono nature
desiderio p̄cedentē deus audit. nō
quasi ex iusticia. q̄ p̄ctōr h̄ modo
nō meret̄. s̄ ex pura misericordia.
obseruatis t̄m̄ q̄tuor p̄ditionib⁹ q̄
coiter requirunt̄ ad orationē q̄ debz
exaudiri. s. ut p̄ se petat necessaria
s. ad salutē pie et p̄seuerantē. Alias
etiā p̄ditiones oratiōis habes hic
in se. s. qui est iuxta p̄ime se. **A.**
Idē in sū. eo. ti. q. iis. **B.**

¶ *Utrū oratio cadat sub p̄cepto*
R. *¶* In *1. bo. 2. 2. q. 83.* Ad orationē quidem
mētālē. **A.** et etiā vocalē s̄m eū-
dem. ut p̄ in sū. eo. ti. q. iis. vbi
h̄ notant̄. **B.** h̄ tenet̄ ex iure nālī
q̄d dictat h̄i q̄ disponat se ad ea
sine quibus nō ē salus. **A.** Que
dispositio nō est sine oratiōe ut ibi-
dē. **B.** Et ad h̄ ius accedit aucto-
ritas xpi dicētis Luc. 18. *Opportet*
sp̄ orare. Sup̄ q̄ Criso⁹ dicit. *Op-
portet necessitatē dicit.* **A.** h̄ p̄tinet sub
illo p̄cepto. *Memento ut diē sab-
bati sanctifices ut ibi.* **B.** Ad vo-
calē p̄o orationē seu cū cantu non
tenet̄ q̄s ex p̄cepto dño. **A.** s. q̄
ad determinatū modum orādi. ut
ibidē. q̄d intelligi debet q̄ ad quā-
titatē. al. b̄n determinat̄. q̄ dicere
debem⁹ pater noster 7c. *Matth. 6.*
et Luc. 11. *Idē omnes xpiani debēt*
orationē h̄c dñicā scire et dicere.
de p̄se. dis. 4. vos aut̄ oia. **B.** S̄
ex statuto eccl̄ie q̄ missas et horas
canonicas indixit ministris eccl̄ie

8.

288
ul' etiam ex iniunctione p'sessoris p
satisfactiōe p'ue. Con. Lto. in 4.
dis. 15. addēs q' 7 oibus coiter etiā
nō mīstris videt ab ecclia tēmi-
natū temp' statutū ēē. cū ex cano-
nū statutis teneant dieb' festiuis
diuinis officiis interesse. ut mini-
stris p' populo orātib' suā inten-
tionē conformēt. **A.** Idē in sū.
eo. ti. q. ii. 9. **B.** Pōt ad b' p'rinere
s. missa. s. p'lt. 7 s. l'ore.

9 **Q**uot sūt p'diciones q's oratio
oz. habere? R. s. p'm Ray. 7 hosti.
Rū. Prima ē q' sit fidelis. Nā si
ne fide ipossibile ē placē reo. 7 s'ci p'
fidē adepti sūt repromissiones. ad
Heb. xi. Secunda ut sit secura seu
p'sidens. Jacobi p. Postuler i fide
nihil tēsitās. Tercio sit humilis.
Eccl. 35. Q'fo humiliat se nubes pe-
netrabit. 7 de p'se. dis. 5. nō medio-
crit. Quarto sit discreta. Mat'h.
20. Nescitis qd petatis. Jac. 4.
Petis 7 nō accipis eo q' male petas.
Quito reuota. i. p'nt' corde q'
ore. p' Reg. p. Anna loq'bat i cor.
de suo 7 v'x p'ntus nō audiebat
Aug'. Quid p'dest strepit' labio-
rū si mutū ē cor? Serto verēcūda
ut i publicano q' nō audebat ocu-
los ad celū leuare. Luc. 18. Septi-
mo secreta. Mat'h. 6. Tu aut cū
oraueris tē. Isidor'. Q'fo p'uat
locis opportuni' fundit. Octauo
pura. Aug' sup ps. Q'ronis pure
magna ē virt' 7 xelut fidelis nū-
cius mandatū pagit 7 penetrat q'
cāro nō puenit. Itē. Iohes os au-

reū. Nō pōt quisq' grām vite cele-
stis accipe nisi purgat' fuerit ab
oī sordē. de p'se. dis. i. Nō pōt. Nō o-
lachrymosa. Isa. 38. Audiui o'ro-
nē tuā 7 vidi lachrymas tuas. Et
glo. Aug. sup Tob. 4. Q'fo reū
lenit. lachryma cogit. h' vngit. illa
pūgit. Decimo sit attenta. ut hic s.
s. 5. dictū ē. Undecio feruida. ps.
Dep'catus sū fa. tuam in toto cor-
de meo. Duodecimo oposa. Tob.
12. Bona est o'ro cū ieiunio 7 ele-
mosyna. Et sup illud Treno' 3.
Leuemus corda n'ra cū mamb'
nostris. dicit Breg'. Cor cū ma-
nibus ad reū leuat q' orationē suā
opibus roborat. Decimotertio as-
sidua. exēplo illi' q' panes ab ami-
co petebat. Luc. xi. Et apli pseue-
rātes in oratiōe sp'm sc'm accepe-
rūt. Act. 2. **A.** Idē in sū. eo. ti. q.
20. Et in. q. se. dicat. q' q'tuor sūt cō-
diticōs quib' p'currētib' oratio
semp ē efficac' ad ipetrandū. quas
ponit glo. Luc. xi. sup ista p'atola.
Quis vest'z hēbit amicū tē. vide-
licet ut petat pie. p se. pseuerant. 7
ad salutē. Et exponit Al. dicens.
Pie. s. ut petēs nō ponat obstacu-
lū gratie. 7 b' obstaculū ē indispo-
tio petentis ad illud quod petitur.
Pro se. quia merito cōdigni v'us
alteri gratiam nō meret. cum vix
sibi sufficiat p'p'riū meritū. scdm
illud Mat'h. 25. Ne forte nō suf-
ficiat nobis 7 vobis. Ad salu-
tē. quia pro alijs ad salutem non
pertinentibus reus non exaudit.

Perseuerāter. At ille si pseuera-
uerit pulsans 7c. Luc. xi. Et sub-
dit. Tñ deus est abūdatia pietatē
eraudit frequēter etiā cū non oēs
be pditiones pcurrūt. s. his pcur-
rentib⁹ nunq̄ ē inefficax oꝛo. **B**
io **U**trū in oꝛone sit aliqd deter-
minate petendū. R. s. m. sententiā
Lto. 2. 2. q. 83. Si loq̄mur de
bonis spūalibus ut de pꝛutib⁹ grā
7 gloria. quib⁹ nec bō pōt male vti
nec de se malū euētū pñt bfe. talia
sancti absolute petūt. s. m. illud ps
Qñde faciē tuā 7 salui erim⁹. Et
itcz. Deduc me in semita mā. tu.
S3 si loq̄mur de tpalib⁹. dicēdū
s. m. Aug. ad Probā. de orando
reū. Hoc licet orare qd licet ressi-
derare. Tpalia autē licet ressidera-
re. nō quidē pncipalit̄ ut in eis fi-
nē pstitūamus s. sicut quedā am-
mīcula quib⁹ adiūuamur ad tē-
redū in beatitudinē. inq̄tum p ea
vita sustentat. 7 inq̄tū nobis or-
ganice ressiuit ad actū pꝛutū ut 7
pls dicit pꝛebicoꝝ. Et iō p tpali-
bus licet orare. que quidē ex q̄ nō
pncipaliter petim⁹ s. in ordine ad
aliud. eo tenore a deo petimus s. m.
q̄ expēdit ad salutē. Aliē tpalia
determinate a deo petē nō oportet.
qz pñt malū euētū bfe. 7 eis bō po-
test bñ 7 male vti. Tñ Valerius
dicit. Mos plerūqz id votis expeti-
mus qd nō impetrasse meli⁹ foret
Et con. Ray. 7 Hosti. Et addunt
q̄ dñs 7 mgr oia petenda pclusit
in. 7. petitionibus. cū docuit nos

orare pater noster 7c. **B**
Quod ordinatur petitiones in
oꝛone dominica. R. s. m. Lto. vbi
s. Oꝛo dñica pfectissima ē. Et s. m.
Aug. si recte oram⁹ nō aliud di-
cere possum⁹. Nā pmo ponunt ea
p que in nobis ipsi fiduciā excita-
mus. s. p. sideratio caritatis ei⁹ ad
nos. qz bonū nostrū vult. Ideo di-
cunt pꝛ noster. Et cōsideratio ex-
cellētie qua pōt. iō dñ. q̄ es in celis
Deinde sequitur. 1. petitiones. 7
eo ordine q̄ petēde sūt. Prima pti-
net ad dilectionē dei q̄ reū i seipso
diligimus cū dñ. sanctificet nomē
tuū. i. sanctū ab oibus bateat. qd
ptinet ad gloriā dei in bonis ppa-
gandā. Secūda ptinet ad dilecti-
onē q̄ diligimus nos cū dñ. adne-
niet regnū tuū. i. p quā petim⁹ ad
gloriā regni eius puenire. Tertia
petitio p quā petis directe id quo
beatitudinē meremur. cū dñ. fiat
volūtas tua sicut in celo 7 in terra
Quarta ē p quā petis illud q̄ in-
strumētaliē iuuat ad merēdū. cū
dñ. pa. no. q̄ti. da. no. hodie. siue s.
intelligat de pane sacrali cui⁹ q̄ti-
dianus vsus pficit homini. i. quo
etiā intelligunt oia alia sacramē-
ta. siue etiā itelligat de pane cor-
porali. ut p panē intelligat ois suf-
ficiētia victus. Quinta ē remotio
eius qd esset impꝛ dimētū pme pe-
titionis. qz directe excludit a re-
gno. s. petim⁹. vñ dñ. Dimute nob
debita nostra sicut 7 nos di. tibi.
nostris. Septa ē remotio eius qd

209
nos impedit a secūda petitione. s. ab obseruatiā diuine voluntat. cū dicimus. Et ne nos indu. in tēp. p qd nō petimus ne tēptemur. sed ut a tēptatione nō vincamur. qd ē in tēptationē induci. Septima est remotio penalitatis pñtis que est impeditiua tertie petitionis. s. sufficientie circa vitā. vñ dñ. Sz libera nos a malo. **A.** Pñt. 7 alie expositiones orōnis dñice poni sed ppter breuitatē omittuntur. Ad rationē tñ horarū canonicarū sciēdū fm **Al.** 7 in sū. con. eo. ti. q. izz. q. id hore canonicē diuidunt in septē tpā. qz in his diuersa saluatoris mysteria gesta sūt. In āi nocte nascitur. orat pnoctās in orōne. p. ditiose tradit. capitur ut latro cū gladijs 7 fustibus. oē patientiā exhibet gladiū phibendo. p. ditorē 7 alios hostes suos caritatiue amonēdo. auriculā abscisam sanādo. volūtarie se pati ostēdendo ea q. instabant p. dicendo. ad locū p. ditioni cōgruū se trāfferēdo. hostibus obuiā p. cedendo. eos solo vexto soletenus. p. sternēdo. seipsū eis indicādo. opprobrijs falsoz testiu saturat. alapis a seruis cedit. 7 ut falsus p. p. a puerili ludo illudatur 7 p. p. a discipulis reserit a Petro negat. 7 p. p. oculo misericordie intuef. corpus eius in sepulchro quiescit. aīa in inferno. Mane qd est hora prima in cōciliū iudeoz ducitur. falsa testimonio p. tra eum querunt. extorta ab

ipso. p. fessio veritatis blaffemia iudicat. vincit cū falsis accusatiōibus. Pilato tradit. 7 fm quorundam opinionē resurgit. Hora tertia accusatur. Herodi mittitur. ab ipso 7 suo exercitu spernit. a q. etiā illusus in veste alba ad examē Pilati remittitur. clamorib⁹ iudeoz crucifigit. a Pilato flagellat. spiritum sanctū mittit. Hora sexta iudicatur. p. demnat. cōspuit. illudatur. spinis coronat. arūdine cedit. crucē sibi baiulans egredit. felle 7 aceto potatur. cū sceleratis cōputatur. blaffemat. irridetur. tenebris corpalius occasus veri solis ostēditur. Hora nona matrem p. solatur. clamās moritur. velum templi scindit. terra mouet. petre diuiduntur. monumēta aperiuntur. centurio p. fitetur. alij sua pectora tundētes reuertuntur. Hora vespertina lancea latus ei⁹ p. foratur. ex vulnere sanguis cū aqua egredit. Sero qd est hora cōpletorij cenat cū apostolis cenā legalē. instituit sacramentalē. lauat pedes aploz 7 extergit linteo. apostolis p. dicit. p. eis patrem orat. ad locū p. ditionis p. perat. tristitiā suam manifestat discipulis. trinā orationē emittit. factus in agonia guttas sudoris sanguinei refluētis in terra fundit. de cruce reponitur. arotibus conditur. inuoluit syn. done. sepulchru lapide pregran. di clauditur. signatur. custoditur vallatur.

Orazorium. **U**trum liceat
 culibet in domo propria habere
 oratorium privatum. **R.** Orazorium
 in forma ecclesie non licet habere absque
 auctoritate episcopi. **A.** Si homo non sit
 in forma ecclesie tene licet habere cui-
 libet fidei. ut in *l. i. con. l. 3. ti. 24*
q. 148. **B.** nec ibi missa celebra-
 ri nisi de consensu episcopi et propter necita-
 tem. et quod non fiat inde iudicium enor-
 me ecclesie parochiali. Clericus autem
 qui sine auctoritate episcopi in tali ora-
 torio celebraverit debet reponi. de
se. d. i. vnicuique. et c. clericos. et
c. si quis. **A.** Idem in *l. i. con. l. 3. ti. 28. q. 148.* Ubi etiam dicitur secundum
 glo. Ray. quod processa licentia edificandi
 monasterium intelligitur et concessa
 edificandi oratoria opportuna in-
 fra septa eius. Et in allato. c. si quis
 dicitur quod in propriis solennitatibus non
 debet in predictis privatis oratoriis
 celebrari nisi de consensu episcopi. Quod
 videtur intelligendum quoniam maior videtur
 necessitas quam in aliis temporibus. in qui-
 bus etiam sine licentia episcopi et iusta causa
 non debet in talibus locis celebrari ut
 praeterea est. Item in dicta. q. 148. di-
 citur quod quilibet potest auctoritate propria
 facere hospitale ad recipiendum pau-
 peres sine oratorio tamen. si talis lo-
 cus non gaudet libertate ecclesiastica
 et emi et vendi potest.

Ordines. **Q**uod coiter quid sit
 ordo. **R.** secundum magi-
 strum sententiarum et *l. i. in 4.º*
dis. 24. Ordo est signaculum quoddam

in quo spiritalis potestas traditur or-
 dinato ad officium. **A.** hec diffi-
 nitio fuit Hugonis. et secundo videtur. Et secundum
 Petrum ibi actus exterior dicitur signa-
 culum. sed executio illius potestatis di-
 citur officium. ut in *l. i. con. l. 3. ti. 22. q. 1.*

Utrum prima tonsura siue corona
 sit ordo. **R.** Si loquimur de ordine
 in quantum est sacramentum et imprimatur cara-
 cterem isto modo tonsura non est ordo.
 quia nec sacramentum est nec imprimatur
 caracterem. Et hoc est sententia *l. i. in 4.º*
dis. 24. Et propter hoc infra istos ordi-
 nes non posuerunt tonsuram. *32. dis. se-*
riatim. 1. 1. dis. illud. 93. dis. a sub
diacono. Si vero loquimur de ordine
 non ut est sacramentum sed largo modo pro
 reputacione ad divinum cultum. sic secundum
 eundem ordo est. et ita notatur et de eta.
 et quilibet cum pertingat. Sed quod ibi dicitur
 Ber. quod est idem quod psalmistatus non est
 sic. ut in *se. 8. p. 3.* **A.** Non est ergo prima
 tonsura proprie ordo sed dispositio ad
 ordines. ut in *l. i. con. eo. ti. q. 2.*

Utrum psalmistatus sit ordo. **R.**
 secundum *l. i. in 4.º dis. 24.* In recreis
dis. 21. clericos. psalmistatus 2º ab
 hospitalario inter ordines ponitur. non
 quod sit spiritalis ordo. sed quia est officium
 ordini. s. lectoratum annexum. *23. dis.*
psalmista. Nam quia psalmi cum can-
 tu pronuntiantur. id est lector dicitur psal-
 mista et cantor. quod est quoddam offi-
 cium inter ordines. **A.** Con. De.
 ut in *l. i. eo. ti. q. 3.*

Quot sunt ordines? **R.** secundum
 sententiam *l. i. in 4.º dis. 24.* Si proprie

accipiamus ordines in quatuor sunt sacramenta. septem sunt. quatuor. s. minores ut hostiaris. lector. acolitus. et exorcista. et tres sacri. s. subdiaconus. diaconus. et presbyter. Si pro largo modo sumiamus. adde minimis primatibus siue psalmistis ut quidam dicunt. Et de his habes in precedentibus duobus. §. Sacris pro adde episcopus. qui tamen vtrum sit ordo habes in se. §. A. Hoc coiter tenet omnes theologici. s. quod ordines proprie sunt tamen septem. ut in suis. con. eo. ti. q. 4. B

4 **Utrum episcopus sit ordo.** R. fm Tho. in 4. dist. 24. Ordo potest accipi dupliciter. Uno modo fm quod est sacramentum. et sic omnis ordo ordinatur ad sacramentum eucharistie. Unde cum episcopus non habeat quantum ad habet potestatem superiorem sacerdote. episcopus non est ordo. Alio modo potest considerari ordo fm quod est officium quoddam respectu quarundam actionum sacrarum. Et sic cum episcopus habeat potestatem in actionibus hierarchicis respectu corporis mystici super sacerdote. episcopus erit ordo. Et isto modo loquuntur quandoque iura. ut cum dicitur quod non potest committere ea que sunt episcopalis ordinis nisi episcopo. et de pse. eccle. aqua. A. Et sic ordo aliqui accipitur per sacramentum. aliqui per gradum dignitatis. ut et per in suis. con. eo. ti. q. 3. Hoc coiter tenent omnes theologici. s. quod ordines proprie sunt tamen septem. ut in suis. con. eo. ti. q. 4. B

5 **Utrum ordo sit unum sacramentum.** R. fm Pe. Unum est. non unitate

indivisibilitatis sicut punctus. nec unitatis sicut linea. nec perfectio. ne unius forme sicut corpus aiatum sicut est unum perfectione unius finis. quia cum constituitur ex diversis ordinibus spiritualibus. omnes ordinantur ad unum actum. s. consecrationis eucharistie. A Sicut etiam domus dicitur una fm eundem. ut in suis. con. eo. ti. q. 5. B

Utrum in ordine conferatur gratia. R. scdm Tho. et Pean 4. dist. 24. In ordine conferatur gratia gratum faciens que necessaria est non solum ad digne suscipiendum sacramentum sed etiam ad digne ministrandum. A. Idem in suis. con. eo. ti. q. 9. B

Utrum ordo liberet a fortuna servili. R. fm Ray. Non solum episcopalis dignitas sed etiam sacerdotalis liberat a conditione vel a fortuna servili vel ascripticia. dist. 54. si servus sciens. Et fm canones etiam a curiali fortuna siue vinculo. quia ut dictum est liberat a servili quod fortior est. dist. 54. frequens. et. c. et antiquis Unde quantum ad hoc non tenet illud. c. si servus sciens. A. quia illud. c. est quedam lex que renovatur per canonem cum fm glo. ibi per rationem tractatur. B **Utrum curialis non debet ordinari.** ut. i. ordinandus. §. 15. A. s. qui incipit. 15. B

Utrum votum castitatis sit annexum ordini sacro. R. fm X. Ad. ut per in grecis qui non tenentur ad continentiam nec apud nos illi qui inuitis voto. ribus ordinantur. A. Tales tamen non possunt debitum erigere sed teneantur

reddere. ut s. impedimētū rī. s. p.
in additione. **B.** Sz tale votum
ānēti est ordinē pstitutione ec-
clesie ppe honestatē sacri ordinis.
sicut Hug. notauit. 28. dis. in pñ.
A. Con. Lto. 2. 2. q. 88. **B.**

2 **Q**uot modis ordinatio dicit
symoniaca? R. fm Ray. quoz
modis. Hā alia expte ordinato-
rī. Alia ex pte ordinādi tñ. alia
ex pte vtriusq. alia ex neutriusq.
pte. vide j. symonia p. s. 6.

Ordō ij. quo ad ritū
et tempus.
Utrū necesse sit instrumētū
in ordinatione exhibētū corpalitē
tangi. R. fm Lto. in 4. dis. 24.
Quidā dicūt ptractū instrumētū
materialiū ab eo q. suscipit sacra-
mentū nō esse de necessitate sacri s.
solā pzectionē. Tñ ip̄a p̄ba for-
me vident oñdere q. ptractū mate-
rie sit de eēntia sacri. qz dñ. accipe
h uel illud rē. **A.** Primā opini-
onē sequit Al. quā etiā nō oīo re-
probat Lto. l3. scūda videat sibi
tutior. ut p3 in sū. con. li. 3. ti. 23.
q. xi. vbi etiā patet q. Hosti. mul-
tū discrepat ab his. Jō hic passus
penit. videt ambiguus. ppter p3
tutior ē eligēda. ex te lomi. petitiō
et de p̄lby. nō bap. et mēs. ibi. Hā
intelligitur iteratū quod ambigū
esse factum. **B.**

i **U**trū plures ordines eodē die
possint pferri. R. fm Ray. Ano-
die nō tēt pferri vni oēs mino-
res nisi h obineat de p̄suetudine

ecclesie. Itē vnus ordo sacer cū mi-
noribus ul' ouo sacri nullo mō cō-
ferunt eodē die vni. dis. 11. in sin-
gulis. et. c. quicūq. ex te eo q. fur.
oz. sus. cū hic latoz. ex te temp. oz.
lras. et. c. dilectus. Et de pena ep̄i
q. ptra h ordinat hēs. j. ordinatoz
s. 3. Ille p̄o q. furtiue ptra predi-
ctam formā ordinē recipit o3 re-
poni. dis. 11. subdiaconus. ex te eo
qui fur. oz. sus. innotuit. Sitñ re-
ceptis iuxta p̄suetudinē patne q.
tuoz minoribus ordinib. subdia-
conatū eadē die furtiue recipiat.
pōt p̄mitti misericordie in minori-
bus tñ ministrare. Et si itrauerit
religionē et vita morelq. eius exe-
gerint. abbas si voluerit i alijs or-
dinibus poterit disp̄sare. ut i di-
cto. c. cum. b. Et idem fm Hosti. si
duos sacros ordines simul rece-
perit. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q.
13. **B.** Sz si lata fuisset p̄us ex-
coicationis snia ptra sic recipien-
tes. **A.** i. fuisset inibitum ne sic
ordines recipient sub pena excoi-
cationis. ut in dicto. c. innotuit. **B.**
et nihilomin. receperint nō poterit
cū eis dispensari nisi p papā. ut in
dicto. c. innotuit. **A.** h videt sen-
tire Hosti. et Hosti. q. absolute di-
cūt q. q. p̄inēminationē anathe-
matis ordinat. nō pōt cū eo disp̄-
sari nisi p papā. nisi q. ad minores
ordines in quib. h casu pōt disp̄-
sare etiā ep̄s fm Hosti. et in sū. eo.
ti. q. 14. Sz hec vident intelligēda
fm distinctionē Ray. q. dicit ut p3

in dicta. q. 14. q. si q's p'tra p'hibi-
tionē factā sub pena excoicatio-
is clādestine recepit duos ordines
simul. tūc nō poterit cū eo in exe-
cutione ordinū etiā si religionem
intrauerit dispēdari nisi re licentia
pape. de c. c. inotuit. Si vero ali-
q's recepit furtiue ordinē sacrū ul'
nō sacz. distingue. qz aut fuit p'bi-
bitus sub infamatiōe anathema-
tis aut nō. In p'casu poterit cōdi-
gna satisfactiōe p'missa cū eo ut
in susceptis mīstret ordinib' epus
dispēfare. 7 si intrauerit religionē
etiā in suscipiēdis postq' aliquāto-
pe fuerit in ea laudabiliter p'uerfa-
tus. In 2. aut casu poterit cū tali
etiā in seculo remanēte post cōdi-
gnā satisfactiōe t'ā in susceptis
in suscipiēdis ordinib' dispēfare.
et re eo q' fur. or. sus. c. p. de c. bi. Et
dī q's p'rie furtiue ordinē suscipe
qui p' p'scientiā sui epi 7 sine exa-
minatione. p'mouet fm glo. et re
eo q' fur. or. sus. c. p. **B.** Et addit
Hosti. q' etiā papa re facili nō di-
spensat. De dispensatione cū ordi-
natis ab alieno epo 7 huiusmodi
h'is. j. ordinatus p. s. an p'lt. **B.**
2 **U**trum in ordine faciendū sit
scrutinū. R. fm Hosti. Circat hoc
faciendū ē duplex scrutinū. Unū
aū ordinationē. qd diligenter faciē-
dū est. et re elec. nihil est. s. epi. Et
incipit in feria q'rtā p'cedente sab-
batū ordinationis. 7 durat vsq' ad
dictū sabbatū. p' archidiaconum
quidē re iure coi. et re. offi. archi.

ad hoc. et. c. ut nostrū. **A.** Olim
epus eligebat scrutatores seu exa-
minatores. 24. dis. qn. Et notat i
sū. eo. ti. q. 17. fm Hosti. S3 ut hic
dicitur 7 etiā ibi bodie re iure sp.
erat examinatio ad archidiaconū
B. Qui habebit diligēter inq're
re vita ordinādi. re genere. re pa-
tria. re etate. re titulo ad quē or-
dinat. re loco in quo cōuersat. re
scia. re fide. 7 re alijs que p'tinent
in regula ap'lica. re quibus dī. j.
ordinādu quasi p'totū. Et sic in
sabbato q' p'batū sunt epo p'tent.
38. dis. qn. **A.** Istud. c. pot' ē. 24.
dis. **B.** Aliud scrutinū fit in ipsa
ordinatione qn ordinandi epo p're-
sentat ante altare cū archidiacono
nus dicit. Postulat sancta mater
ecclesia re. 7 ordinatore interrogā-
te. Scis illos eē dignos. Et r'ndet
Q'tum h'iana fragilitas re. Et
quidē p'stator in tali r'nsione non
peccat dū tū cōtra p'sciam non lo-
quat. extra re scrū. in or. fa. c. vno.
Alioqn p. 28. q. i. s. p. **A.** Me-
lius facit dictū. c. vnicū. **B.** Nā
quē nescit indignū. d3 p'sumere di-
gnū. et re p'sump. dūdū. De si ar-
chidiaconū remordeat conscia re
aliq' qui nō sit dign' tūc ante q's re-
nias ad ordinationē secreto stude-
at epo renūciare. et re scrū. in or.
fa. c. p. Et si epus nolit re sistē. ar-
chidiaconus d3 se subtrahere. 7 si
non pōt sine scandalo d3 illa v'ba
dicere tanq' minister eccl'ie. q' non
iudicat re oculis. s. nullo modo
35

crimēbris dēpublicare. Con. In-
no. **A.** Idē in dēcā. q. 1. 7 se. **B.**
3 **Q**uid si sine examinatiōe q̄s
ē ordinat⁹? **R.** fm̄ Hosti. Si sit
notus 7 dignus non peccat. q̄ ta-
les nō sunt examinādi. ar. 24. dis.
nullus. **A.** Fallit h̄ in ep̄o cōse-
crādo q̄ q̄uis sit notus tñ exami-
natur. 23. dis. qui ep̄s. fm̄ Hoff.
7 in sū. con. eo. ti. q. 19. S3 si indi-
gnus sit. reponi debet. et de corpo.
viti. expositi. Si p̄o sit ignotus
q̄uis dignus. reponēdus ē. 24.
dis. c. vlt. 7 multo fortius si indi-
gnus. 50. dis. ex penitentibus. **A.**
Idem in dicta. q. 19. **B.**
4 **Q**uid si in examinatiōe crimē
suum non exposuit? **R.** fm̄ Ho-
sti. Ordinādus tenet cōfiteri cri-
mina seu impedimēta notoria iu-
ris uel facti. nisi fuerit cū eo disp̄-
satum. dis. 50. ex penitentibus. Itē
tenet p̄dē graua seu enozmia. s.
que etiā post p̄niam executionem
impediūt. ut homicidiū. symonia
in ordine 7 huiusmodi. **A.** Etiā
si sint secreta. ut in. c. quesitū. et de
tempo. or. **B.** Alia p̄o que non
impediūt. non tenet. et de tēpo. or.
c. fi. Si p̄o fraudulēter defectus
subticit. nō habebit executionē or-
dinis sic suscepti. et de renūc. nisi
cū p̄idem. §. p̄sone. Si p̄o cōfitef
7 disp̄setur cū eo. securus erit fm̄
Inno. ut vltius nō accuset. Ali-
ter secus. 34. dis. c. vlt. **A.** Po-
tius videtur. 24. dis. c. fi. **B.** Si
non disp̄setur 7 nihilomin⁹ ordi-

netur. non debet ordinatus in illo
ordine admitti. Si. dis. si q̄s sane.
Cō. Hoff. **A.** Idē i dēcā. q. 19. **B.**
5 **Q**uibus tēpibus debet ordinē
p̄ferri? **R.** fm̄ Ray. Ordines ge-
neraliter cōferri p̄nt in sex tēpibus
anni. s. In sabbatis q̄tuor tempo-
rū. 7 in sabbato ante dominicā re-
passione. 7 in sabbato sancto pa-
sce. dis. 15. c. vlt. et de tempo. or. de
eo. Papa p̄o p̄t p̄ferre subdiacono
natū in diebus dñicis. 7 in alijs
p̄cipuis festiuitatib⁹. Itē in dñicis
dieb⁹ solēmbus q̄libet ep̄s p̄t cō-
ferre minores aliq̄b⁹. ita tñ q̄ nō
mulḡ ne videat generalē ordina-
tionē facere. ut nō ē i dicto. c. de eo.
Con. Hosti. 7 goff. 7 alijs. **A.** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 30. **B.**
6 **Q**uare sacri ordinē semp sūt
p̄ferēdi i sabbato? **R.** fm̄ Hosti.
Quia sabbatum significat requiē
7 qui trāsit ad clericatū irreuoca-
biliter p̄ susceptionē sacri ordinis
transit de latore seculariū negoti-
orū ad vacādū spūalibus. dis. 88.
fornicari. Et aptus. 2. 2. bimot.
2. Nemo militans deo implicat
se negocijs secularibus. Con. In-
no. 7 Hoff. **A.** Con. etiā Gl. ut
in dicta. q. 30. **B.**
7 **U**trū aliquo mō ordinē sacri
possint p̄ferri dñica. **R.** fm̄ Ray.
Si in sabbato ordinatiōnū tam
ordinans q̄ ordinādus cōtinua-
ret ieiuniū nec comederet nisi for-
te celebrando. tñc in mane sequē-
tis dominice posset sacer ordo con-

ferri. qz tunc mane diei dñice in-
telligit trahi ad sabbatum ppter
continuationē ieiunij. Et idem in-
telligendū est de nocte ante diem
pasce si tunc celebraretur. ut erat
mos antiquitus. **A.** s. q. in dicta
nocte possint ordinationes fieri et
nō in alijs noctibus s̄m Inno. in
c. litteras. e. de tēpo. or. **B.** Por-
ro talem cōtinuationē ieiunij non
expedit facē nisi i necessitate. Con.
Hosti. et Inno. et alij. **A.** hec par-
tim fuerunt dicta Ray. et partim
aliorū. ut patet in dicta. q. 30. ubi
etiam dicitur s̄m glo. Ray. q. cō-
tinuatio ieiunij sic debet intelligi q.
die sabbati et nocte sequenti nihil
comedat uel sumat uel bibat. Et
s̄m Inno. i dicto. c. lras. celebras
die sabbati nō debet sumē nisi cor-
pus et sanguinem. **B.**

8 **Q**ue pena eorum qui extra sta-
tuta tēpora sacri ordinē suscepe-
runt? **R.** Non debent permitti in
suscep̄ ordinibus ministrare. e. de
tēpo. or. c. 2. Tamē caracte-
rem susceperūt. Et ep̄us imposita
eis p̄mo penitētia cōptenti susti-
nere poterit ut postea in susceptis
ordinibus ministrēt. extra de tēp-
po. or. p̄sultationi. Et sc̄dm Inno.
Ber. et X. qui addit q. secus est in
ordinibus suscipiēdis. **A.** Idē i
sū. con. eo. ti. q. 33. Si tamen ante
ministrant bates s̄. dispensatio. §
6. p̄. 9. Ordinatores p̄o debent
priuari auctoritate ordinandi. ut
in eo. c. 2. **B.**

292
Quid si aliquid omittat in or-
dinatione de forma? **R.** s̄m Ray.
Si aliquid omittat qd sit de sub-
stantia. aut etiā si dubitet utrū sit
de substantia. tota ordinatio d̄z ite-
rari quasi nihil sit factū. Nihil. n.
intelligit iteratū qd nescit esse fa-
ctum. de p̄se. dis. i. solēmitates. Si
autē omissū est id de q. expressū ē q.
nō est de substantia. nō d̄z ordinatio
iterari s̄ quod omissū ē debet sta-
tuto tpe caute suppleri. e. de sacra.
ite. c. p̄sbyter. et. c. p̄. Con. Inno.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 34. **B.**
De eo qui sciēter ordinē iterat ba-
tes s̄. dispensatio. §. 7.
Que sūt illa q. nō sunt de sub-
stantia? **R.** s̄m Ray. Expressū ē
q. de substantia nō est ipsū tēpus
ordinationis. e. de tēpo. or. sane.
Item necetas ordinandi. dis. 11.
subdiaconus. et. c. in veteri. Item
nec vinctio. extra de sacra. vnc. c. i.
circa finem. et de sacra. non ite. c. p̄.
Item q. ordinandus in p̄sbyter-
rum uel diaconū recipiat imposi-
tionē manus episcopi. **A.** s. ta-
ctu corporali. ut in. c. vlg. de quo
statim. **B.** extra de sacra. nō ite.
c. vlg. Item q. ordo recipiat a p̄-
prio episcopo uel q. nō recipiat q̄s
oēs ordines simul s̄ seruatis re-
bitis mēsticijs. e. de tēp. or. q. trās-
lationem. et. c. litteras. et. 9. q. 2.
Lugdunēsis. Con. Hosti. et sc̄dm
eundem Hosti. et etiam Hug. et
X. non est de substantia q. ordi-
nans et ordināndus sint ieiuni. **A.**

Hoc coiter tenet voc. l. Ray. de b
dubitauerit. ut patz in su. eo. ti. q.
34. **B.** Sūt alia de quib⁹ nescit
vtrum sint de substantia uel nō. ut
missa. de q̄ etiā hosti. dicit dubiū.
A. In dicta. q. 34. **B.** Tamen
in minorib⁹ ordinibus nō videtur
dubiū q̄ missa nō ē de substantia.
A. Forte h̄ pōt intelligi ex p̄sue-
tudine. que ē optima legi in p̄s-
ff. de legi. si de interpretatione. Item
ad materiā aduertendū s̄m In-
no. 7 in dicta. q. 34. q̄ cū in ordi-
natione alicui⁹ in diaconū uel sa-
cerdotē omīsa ē manus impositio
7 postea supplef. dicunt etiam cōs-
oñones que p̄cipiūt dici q̄n sit
man⁹ impositio. qz ipsi man⁹ im-
positioni adherēt. Et de man⁹ im-
positione sit mētio in oñonibus. Itē
dicit q̄ vbi diuisi 7 diuersi sūt act⁹
nō est iterandū s̄ supplendū. sicut
in ordinatiōe sacerdotis ali⁹ act⁹
ē tenere manus sup. caput. alius
dare ei calicē 7 patenā. quorum si
aliq̄ de fuerit legitime factū. non
erit postea iterandū. Quidā tñ di-
cunt q̄ h̄ duo. s. de calicē 7 de pa-
tena nō sunt supplēda. quia nō sūt
de substantia. tñ secur⁹ est supplē.
Itē si pars alicuius oñonis omī-
sa esset. a capite incōanda foret.
Tñ in ordinibus multe oratiōes
possunt esse que nō sūt de substan-
tia ordinis. vñ si talis ordo legi-
time collatus esset. non p̄pter hoc
reiteraref. Item si tñ vna manus
inuncta est. postea solius alterius

manus inunctio supplēda est. 7 vbi
in oñonibus dicit manus in plu-
rali. dicit manus in singulari. Et
si facta esset vinctio in aliquo 7 nō
dicta oratio uel ecōuerso. repeten-
dū erit vtrūqz. qz actus nō sunt di-
uisi. cū in oñonibus fiat mentio de
vinctioe. Item qd̄ omīssū est re-
bet suppleri per eū qui ordinauit.
Quod si fieri nō pōt. per aliū sup-
pleri pōt. Item si ep̄s in ordinādo
ex infirmitate reficiat p̄ eū postea
uel p̄ aliū inchoabit vbi ipse di-
miserat. nisi sint aliqua coterētia
ut vinctio 7 oratio vt dictū est. uel
nisi vnus sit actus. ut pater in for-
ma cōsecrationis eucharistie 7 in
forma baptismi. cuius p̄te iam di-
cta si reficiat minister. p̄ aliū rein-
cipit forma in baptismo 7 in mis-
sa ab illo loco. qui p̄didit q̄. Con-
hosti. Item quod dictū est omī-
ssū caute suppleri. hosti. in. c. p̄b y-
ter. et de sacra. re. vbi 7 Inno. po-
nit p̄dicta. ut 7 pater i dicta. q. 34.
exponit q̄ fiat suppletio tpe ordi-
nationis 7 veniat patiens refectum
quasi ministrās ep̄o. nec erit intē-
tio ep̄i nec ipsius q̄ oñones super
ipsū iterētur. 7 cū venerit ep̄us ad
id qd̄ omīssū est suppleat. 7 pōt fie-
ri vltimo post alios eiusdem ordi-
nis ut magis celef. pōt etiā ep̄us
ei dicere. Vade 7 porta mībilibz
uel aliā rem quasi credant circū-
stantes q̄ p̄pter mandatū sibi in-
iūctū ipsuerit manū. uel etiā i ca-
pella sua pauc⁹ 7 bonis secretarijs

273
vocatū suatim poterit ordines ce-
lebrare. Quousq; aut hoc supple-
mentū recepit executionē suscepti
ordinis nō bātebit. Sz. dis. sollici-
tudo. 7 eē de sacra. te. c. p. 7 ibi glo.
7 in dicta. q. 34. **B**

O **Rdo in** quo ad ca-
racterem.

Utrū in quolibet ordine im-
primatur spālis caracter. 7 an ca-
racter vni⁹ ordinis p̄supponat cara-
cterē alteri⁹ ordinis. R. fm Lto.
in 4. dis. 24. In quolibet ordine
sicut p̄fert spālis potestas ita im-
primatur spālis caracter. nec cara-
cter vni⁹ ordinis p̄supponit cara-
cterē alteri⁹ ordinis. Nā recepto
ordine posteriori 7 p̄termisso p̄ce-
denti. non p̄pter h̄ debet reordina-
ri in ipso posteriori. eē de cleri. per
sal. pmo. c. vnico. Con. tteologi
omnes. **A**. Idem in sū. con. li. 3.
li. 22. q. 5. **B**

I **Utrum** ante caracterē ordinis
p̄erigat caracter baptismi 7 cōfir-
mationis. R. fm Lto. vbi s. Ca-
racter baptismi p̄erigit de necessi-
tate. quia est fundamentū omniū
sacramētōz. eē de p̄sby. non bap. c.
p. et. c. veniens. Sed caracter con-
firmationis nō p̄erigit de necessi-
tate. quin sine illo recipiat quis ca-
racterē ordinis. tñ de congruo p̄-
erigitur. Con. p̄e. 7 alij. **A**. Idē
in sū. eo. ti. q. 7. **B**

Z **In** quo actu imp̄mis caracter
in singulis ordinibus? R. scdm
sententiā Lto. in 4. dis. 24. et. 25.

Sacerdotalis caracter imprimi
qñ datur ei ab ep̄o calicē cū vino 7
patena cum pane 7 sub rebita for-
ma verborū. quia tñc p̄fertur ei po-
testas ad principalē eius actū quē
ē p̄secrare corpus 7 sanguinē xp̄i.

A. p̄e. aut dicit. q. in ordine sa-
cerdotali imprimi caracterē im-
positionē manus quē ē organū or-
ganorū 7 organū cōsecrationis 7
ministratiōis sacramētōz. ut in
sū. con. eo. ti. q. 10. **B**. Diacono
p̄o imp̄mis in patide libri euāge-
liorū. tunc enim ei daf p̄tās legen-
di euangelia in ecclia quod ē eius
secūdarius actus in quo includit
p̄ncipalis. s. dispensatio sacramē-
ti. eo mō. quo dicitur s. diaconus.
Subdiacono p̄o in porrectiōe ca-
licis vacui. **A**. s. p̄secrati fm p̄e.
7 Al. 7 in dicta. q. 10. **B**. q. ha-
bet portare vasa dñici corporis 7
sanguinis. Acolito in acceptione
vrceoli 7 cādelabri. s. p̄cipue vr-
ceoli. quia eius est p̄pare vinū 7
aquā ad ministeriū. 7 accipit h̄ ab
archidiacono. nō q. archidiacon⁹
p̄ferat sacramētū ordinis. qui cō-
fert virtute verborū quē dicit ep̄s.
A. Scdm Al. 7 p̄e. magis vide-
tur imprimi caracter cū daf cāde-
labrū q. in datione vrceoli. Item
dicit p̄e. q. in traditione quā fa-
cit archidiaconus fit potestas col-
late expressio. ut in dicta. q. 10. **B**
Exorciste cū recipit librum exor-
cismorū. Eius enim officiū est ex-
orcismos memorie cōmendare. 7

man⁹ sup cathecuminos ⁊ ener-
guminos ponē. **A**. Energumi-
nus est remoniacus fm catholi-
con. **B**. Lectori cū daf liter pro-
phetaz. qz eius officiū ē pphetias
legere ⁊ cathecuminos pma eru-
dimētā fidei docere. Hostiario cū
pferūtur ei clauēs ostioꝝ ecclie. qz
eius officiū ē dignos ad sacramē-
ta recipe ⁊ indignos excludē. Hec
supra sunt breuiter. p̄tim de Lbo.
vbi s. ⁊ p̄tim ex canone dis. 23. **A**
s. in. c. subdiaconus. cum multis
alijs se. Et predictis quo ad efoꝝ
cistam. lectorem. ⁊ hostiariū. con.
pe. ut in dicta. q. 10. **B**

3 **E** Sed nūquid laicus q̄ oīo ne-
scit lrās recipit caracterē si ordi-
net? R. fm Ray. Credo q̄ reci-
peret. qz ex quo baptizatus est su-
sceptibilis ē cūūlibet sacramēti.
cū baptismus sit ianua omniū sa-
cramentorū. 33. dis. xxi. circa fi.
Et facit ad h. i. q. 2. ventum. v. sed
dicif. **A**. Melius in. c. xxiās. ep̄
de filby. nō bap. **B**. Hoc tñ nullo
mō debet fieri. 33. dis. oēs. S3 qd̄
ibi dicitur q̄ substantia sacerdotij
sūt eloquia diuina. nō intelligitur
q̄ sit de substantia ordinis sed de
substantia executionis. Idē hosti.
A. Idē in sū. li. 3. ti. 5. q. 3. Ad-
uertendū est q̄ laicus q̄ nullum
habet ordinē posset oībus alijs p̄-
termissis recipe ordinē sacerdota-
lem fm theologos coiter. l3 hugi.
dixerit q̄ non pōt recipere nisi ba-
teat ad minus primā tonsuram.

ut in sū. con. li. 3. ti. 22. q. 41. **B**.
E Strū q̄ coactus ordinatur re- 4
cipiat caracterē. R. fm Ray. Si
coactio fuit cōditionalis ut p ali-
quā cōminationē uel cruciatum
vtiqz recipit caracterē. ar. dis. 14.
vbi ista. 45. dis. de iudeis. i. q. i. q̄
qdā. Nam in tali casu voluntas
ē saltē indirecta de qua Aug. Ho-
luit facere quia voluit viuere. **A**
15. q. i. merito. **B**. Sed si coactio
fuit absoluta. ut si oīo iuitus vio-
lenter teneat sub manu ordinato-
ris nullū recipit ordinē. ut de ba-
ptizato patet s. baptism. 4. s. 3.
Con. hosti. ⁊ hosti. **A**. Idem in
sū. co. ti. q. 49. **B**. Sed an talis
teneat p̄tinere ⁊ an retineat priui-
legium clericale. bates. j. ordina-
tus p. 6. 8.

Ordinandus.

Quales debet esse ordinā-
di quibus regimē animaz cōmit-
ti debet. ostendit ap̄ls. i. Timoth.
3. vbi ponit tredecim capitula di-
cens. Primo oportet ep̄m esse ir-
rephensibilē. 2. vnius vxoris vi-
rū. 3. sobriū. ⁊. j. dicit nō vinolen-
tum. 4. prudentem. 5. pudicum.
6. ornatum. 7. ospitalem. 8. do-
ctorem. 9. nō p̄cussorem. 10. nō li-
rigiosum. 11. nō cupidum. 12. do-
mini sue bñ p̄positū. 13. parū. j. sub-
dit. nō neophitum. Idē eandē re-
gulam tradit ad Titum p. 13 ali-
quantulum variētur verba. Et l3
apostolus videatur dictā regulā

in ep̄is posuisse. extendenda tñ est
ad omnes ordinandos. ut probat
Aug. dif. 34. cognoscamus. **A**
al cognoscim⁹. **B**. Et Ambro-
sius dif. 81. ap̄lus. **A**. Hoc videt
potius dictū Aug. qui ibi signat.
Et idem qd hic notat in sū. li. 3.
ti. p. q. i. **B**. Sunt 7 alia. p. impe-
dimenta ordinādoꝝ iure positio
inducta. que 7 si addant ad predi-
cta tredecim capitula. erūt vigin-
ti tria q̄ requirūtur circa ordinan-
dos. vñ i. 4. q̄ non sit solēniter pe-
nitens. i. 5. non curialis. i. 6. nō ra-
tiocinijs obligatus. i. 7. nō seru⁹.
i. 8. nō corpe vitiat⁹. i. 9. nō ille-
gitime natus. i. 10. non qui distulit
habituari vsq̄ ad egritudinē mor-
talem. i. 11. non pegrinus ul' igno-
tus. i. 12. non minor in etate. i. 13.
non femina. De his nunc p ordi-
nem est dicendum.

I Prīmū ergo capitulū aposto-
lice regule est q̄ ordinandus irre-
prehensibilis sit. Qd ad Titū vi-
cit sine crimine. non est intelligen-
dū de quolibet crimine. aliē nul-
lus posset ordinari. quia nemo si-
ne crimine viuit. Unde Jeronim⁹
exponit irreprehensibilē. id est nō
obnoxiū reprehensionī. **A**. id est
condēnationi. ut in. s. nūc autem.
de quo. j. 7 notatur in sū. li. 3. ti. 2.
q. i. vbi notatur que in hoc. s. po-
nūtur. **B**. Nam res pene cōtra
naturam est ut sine peccato aliq̄s
sit. S; talis eligatur cuius com-
paratione ceteri greḡ dicantur. de

hoc dif. 25. s. nunc autē. Potest tñ
intelligi sine crimine in dispensabili
ul' etiā sine crimine qd requirit di-
spensationē 7 non ē ad huc dispen-
satum. De qua materia habes s.
dispensatio. s. 7. et 8. **A**. immo.
s. p. per totum. **B**. Vel sine cri-
mine enormi. de quo vide s. crimē
s. 2. et s. enormia. s. p. **A**. Bre-
uiter intelligitur de crimine digno
condēnatione ut dictum ē. s. quod
impedit p̄mouēdum uel reuocat iā
p̄motum. quod aliquādo recipit
dispensationē 7 aliqñ nō. ut patet
s. dispensatio p totum. **B**

2 **C** 2. ordinandus sit vnius vxo-
ris. quod est intelligendū negati-
ue. id est non plarium. s. q̄ nunq̄
habuerit duas vxores. dif. 82. p.
posuisti. Nam nisi sic exponeretur.
sequeretur q̄ virgines 7 qui nūq̄
habuissent vxorē non possent pro-
moueri qd esset absurdū. **A**. Idē
in sū. li. 3. ti. 3. q. i. fm Ray. Al.
7 Hosti. **B**. De materia eius q̄
plures habuit vxores 7 dicit bi-
gamus habes s. bigamia p totū.

3 **C** 3. ordinandus sit sobrius 7 nō
vinolentus. Et quidem quare so-
brietas cibi 7 potus requiritur in
ordinando. habes j. sobrietas. s.
p. et 2.

4 **C** 4. ordinand⁹ sit prudēs. Debet
enim b̄fē triplicē prudentiā. s. sa-
cre scripture. 36. dif. p totū. Item
seculariū litterarū. **A**. s. inq̄tum
expediūt ad salutē 7 nō vltra. ut i
s. sed ecq̄ntra. de q̄. j. **B**. 37. dif.

legimus. *S.* *S.* e contra. et. c. se. *Itē*
seculariū negocior. *A.* *s.* in q̄tū
ad salutē ex p̄diunt. al' secus. quia
nemo militās reo rē. ex ne cle. uel
mo. c. p. *B.* 39. dis. p totum. De
ista materia plene habetur. *J.* sciē
tia. per totū. *7* *s.* discere. *7* *s.* magi
ster p. et z.

5 *C* *s.* sit pudicus. ut moribus et
verbis pudicitia indefinēter osten
dat. *Uñ* Canē. p. gene sponse. i. p.
dicatores. turturi compant aui. s.
caste. *Nā* verēcūdia ingenuos p.
dit natales. ut ait *Amb.* 86. dis.
nō satis. *A.* Idem in sū. con. li.
3. ti. 1. in p̄n. *B.* De materia pu
dicitie habet satis. *J.* pudicitia. *A.*

Et quo ad clericorū pudicitia spe
cialiter *s.* clericus p. et z. p totū. *B.*

6 *C* *s.* q sit ornatus ornamēto in
teriori *7* exteriori. re quo dictum
ē *s.* clericus p. *s.* z.

7 *C* *s.* q sit hospitalis. *Jero.* Do
mus clericorū oībus retentē cō
munes. i. s. q. i. qm. *Nā* hospitalita
tis tortator esse nō poterit qui do
mū p̄p̄iam hospitibus clausurit.
42. dis. *s.* p. *Item* quia pietas ho
spitalitatis remunerat eternaliter
Matth. 25. Hospes erā *7* col. me.
Item remuneratur tēp̄oraliter. *J.*
Abimo. 4. Exerce teip̄m ad pi
etatem. Et sequit. Pietas ad oīa
valet p̄missionē bñs vite q̄ nunc
est *7* future. *Uñ* *Abrahā* *7* *Loth*
hospitales erāt *7* angelos recipere
meruerūt. *A.* ut i dicto. *s.* p. 42
dis. *B.* Et ad istam hospitalitatē

potest etiā reduci elemosyna. re q̄
hēs *s.* elemosyna p. et z. *7* *s.* cleri
cus 4. *s.* *s.*

C *s.* q doceat. *Uñ* *7* dīc docto. *8*
rē. *Ubi* sciendū q doctrina ordi
nandorū debet in duob' p̄sistere. *s.*
in disciplina correctionis. re qua
dictū est *s.* correctio p. p totū. *Itē*
in sermone p̄dicationis. re quo dī
J. predicator p totum.

C *s.* q nō sit p̄culsor. re q̄ mā vi
te. *J.* p̄cutere. Concedit aut magi
stris *7* officialibus clericis *7* pla
tis aliqualis v̄teratio minor. ut
s. excoicatio z. *s.* z. et 1.

C *s.* nō litigiosus. Et quidē quid
sit litigiū *7* quale p̄t̄m *7* quare li
tigiosus p̄bitetur ordinari. habet
s. litigiū. p totum.

C *s.* nō cupidus. i. auarus. *Nā*
talīs ordinari nō debet. Et est du
plex ratio. prima ē qz cupiditas ē
radix omniū malorū. i. *Abimo.*
6. extra re consti. nam cōcupiscē
tiam. et. 4. 1. dis. virum. et. c. lono
rum. Secūda est qz mēs eius cu
piditate astricta semper aurum *7*
redditus computat. gratius intū
etur aurū q̄ solem. 44. dis. sicut
bi. 3. q. *s.* accusatores. De auaritia
quodq̄ vide *s.* auaritia. *7* *s.* nego
ciatio. *s.* z.

C *s.* sit domui sue. i. familie bene
p̄positus. *s.* q cā honeste regat *7*
eā a viriis ad p̄tutes p̄to *7* exem
plo trabat. 4. 1. dis. *s.* necesse. *Sz*
quare specialiter in ordinando *B*
requirit. *R.* *s.* m Ray. Duplex est

ratio. Una qz nō habet frontē re-
prehēdendi alios q̄ suos negligit
corrigere. ut in p̄dicto. §. necesse.
Alia rō. qz p̄sumit retementer p̄
eū de crimine negligēcie. qd̄ adeo
magis est q̄ etiā repositionē in-
ducit. 8i. dis. dictū. Sicut sine cul-
pa sua familia mala esset. nō ipu-
tare ei. 4. r. dis. sicut bi. **A.** Po-
tius in dicto. §. necesse. **B.** in fi.
et. c. quātūliter. **A.** Idem in sū.
con. li. 3. ti. 13. q. 2. fm Ray. 7 ad-
dit. Itē postq̄ p̄motus fuerit ad
ep̄atum d̄z eē bñ p̄positus domui
sue. i. eccl̄ie sue. qz non debet plura
eccl̄iastica bñficia 7 maxime que
curā habet aīaz annexā vni q̄ tū-
libet exercitate p̄sone vno tpe cō-
mittē s̄ singula singulis. 89. dis.
singula. 7. q. i. in apibus. **B.**

13 **C**13. nō neophitus. Quis dicat
neophitus in fide 7 quare p̄bitet
ordinari. l̄es s̄. neophitus. Simi-
liter 7 neophitus in religione s̄.
nouitius. §. p̄lt. **A.** potius videt
§. vlt̄. **B.**

14 **C**14. nō solēniter penitēs. qz ta-
les non debent ordinari. dis. 50. ex
penitētibz. et. 36. dis. ill̄atos. **A.**
In hoc. c. nihil videt. de h̄ haberi.
B. Et de tali p̄nia bñ. j. penitētia
3. S̄z quare tales nō debēt ordi-
nari? R. fm Ray. Quadruplex
est rō. Prima qz nō sunt digni re-
cipe vasa sacramētorū q̄ dudū fu-
erunt victorū. dis. 50. illud. 23 enī
peccatū deletū sit p̄ p̄niam. rema-
net tñ cicatrix. s. irregularitas q̄

ipsū impedit. i. q. i. ventū. Secūda
est timor ne itēz labat. qui quidē
timor de p̄suetudine p̄sina surgit
Si. dis. in sacerdotibus. in fi. Ter-
tia est scandalū populi. Cū. n. talis
p̄nia nō imponat nisi p̄ vulgarissi-
mō crimine. ut qz totam cōmouit
vlt̄m. 26. q. 6. c. fi. nō posset talis
sine aliorū scādalo ministrare. 40.
dis. de bis 50. Quarta est qz non
haberet frontē reprehēdendi alios
cū ipse sibi tacit⁹ rēspōderet eadē
se cōmisisse uel maiora. 25. dis. p̄-
mū. 42. dis. §. p̄. Idē l̄bo. in. 4.
dis. i. 4. **A.** Idem in sū. li. 3. ti. 15.
q. i. **B.** Nōt autē cū eis disp̄sari
in minoribus. p̄pter necessitatem
uel vtilitatē eccl̄ie. dis. 50. placuit.
Et h̄ per ep̄m ex quo nō ē ei. p̄bi-
tum. ex de sen. ex. nūp. S̄z si absq̄
disp̄satione sciētē ordinat aut in-
discrete disp̄sat. d̄z p̄uari potesta-
te ordinādi. ut in dicto. c. ex peni-
tētibz. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 2. **B.**
C15. nō curialis. Ubi sciēdū q̄ 15
curialis fm Ray. tripliciter dicit̄.
Primo mō large dicit̄ curiales
illi qui quacūqz p̄ditione obliga-
ti sūt curie alicui⁹ publice potesta-
tis. siue sint milites siue aduocati
siue iudices siue officiales siue
etiā bistriones. 7 breuē quicūqz
habentes officiū honestū uel into-
nestū. dūmō curie obligati sint. 2.
stricte dicūtur curiales qui curāt
7 gerunt honesta curie officia. ut
recuriones iudices 7 similes. 3.
stricte dicūtur q̄ in cā sanguinis

sunt officiales. et qui dñi potestati-
bus obedirent. sanguinē humanū
effuderūt. et dicūtur isti curiales
a cruore. Alij dicūt a curia. Qñs
aut curiales indistincte sñm Ray.
pñbent ordinari nisi pñs sint ab-
soluti a curia. dis. si. c. 2. et 3. Sz
postqñ a curia sunt absoluti distin-
gue. quia si exercuerūt seua. ut of-
ficiales uel milites qui sanguinē
humanū effuderūt. siue turpia et
inbonesta ut bistriones. nō possunt
promoueri. dis. si. c. p. et 3. et. 46.
dis. clericus versus clericum. et de
pñe. dis. 2. p dilectione. Si pñs bo-
nesta officia exercuerunt. ut iudi-
ces. aduocati. tabelliones et bñ. in
eā civili siue pecuniaria admittū-
tur. dis. si. ofus. Sz in causa san-
guinis repellūtur. ut s. homicidiū
4. s. p. Sunt autē sñm Ray. tres
principales cause quare curiales
ordinari pñbētur. Prima ē quia
quidā ex predictis frequēter irre-
gularitatē ptrahunt ex officio suo
Secunda est qñ tales quandoqñ
repetūtur et sic ecclia perturbatur.
Tertia quia pñsumit cōtra eos qñ
nō transeant ad clericatū voto re-
ligionis sñ ut fugiant rōcinia do-
minoz suoz. dis. si. c. p. 2. et. 3. Sz.
dis. legem. Idem Hoff. et Hosti.
A. Idem in sñ. con. li. 3. ti. 16. q.
1. 2. et. 3. B

16 C 16. nō ratiocinijs obligat. si
cūt sūt tutores. curatores. cura-
tores et bñ. De quibñ an sint ordi-
nādi vide sñ. obligatus p totum.

C 17. nō seruus. de qua materia 17
bates. j. seruus 2. p totum.

C 18. nō corpe vitiatus. de quibñ 18
j. vitiat. corpe. Et nota bñ qñ qui-
cunqñ habet hñc defectū qñ nō pñt
bilere vinū. non debet ordinari. ut
nōf. 2. q. 1. ipsi apli. A. In glo.
B. quia talis ministrans coiccare
debz. de pñe. dis. l. eñs de o. 7 de pñe.
dis. 2. peracta.

C 19. nō filius sacerdotis nec al. 19
illegitimē nat. sñ. illegitim. p totū.

C 20. non quid distulit baptismū. 20
Nā si quis adultus sanus distulit
baptizari et postea in egritudine ti-
more mortis se baptizari fecerit
pmoueri nō pñt. Et causa ē. quia
pñsumitur nō vere pñritus. Nā non
ex voluntate sñ ex necessitate videt
recepisse baptismū. dis. si. si quis.
de pñe. dis. 1. nullus. Aliā causam
addit Al. s. ut p hanc penā homi-
nes inducerētur nō negligere suā
salutem. Talis tñ potest pmoue-
ri duobus casibus. pñmus si post
baptismū fides et vita eius pñbabi-
lis apparuerit. 2. si raritas cleri-
coz hñ exegerit. ut in dicto. c. si qñs.
Sed cū baptismus tollat oē pctñ
et sequelam peccati. ut dis. 26. de
inde. et. c. vna. quare nō tollit irre-
gularitatē istam? Rñ. sñm Ray.
Quia baptismus ita dilatus in-
ducit eam. unde non pñt eam tol-
lere. quia idem nō opatur contra-
rios effectus. ar. eñ de baptismo.
maiores. vltra medium. pñ. sed tñ c
tanqñ impassibilia. et. 26. dis.

reinde. Secus tamen est de illo q̄
distulit eucharistiam vsq̄ ad ta-
lem egritudinē. quia ppter h̄ non
repellitur ab ordine. dis. 50. is 70.
Et est ratio diuersitatis. quia ba-
ptismus vix uel nunq̄ p̄t differri
sine culpa 7 etiā sine periculo. sed
cōmuniō quādoq̄ differtur sine
culpa. s. ex reuerentia. dis. 5. c. ad
eius. et de p̄. dis. 5. c. p̄. p̄. paueat.
7 de p̄. dis. 2. quotidie. et. c. ut qd
paras. A. Idem i sū. li. 3. ti. 20.
q. 1. 2. et 3. fm Ray. 7 Al. B.

21 **C** 21. non peregrinus 7 ignotus
de quibus vide. j. ordinatio. §. 6.
et 1. et j. peregrinus 2. p̄ totum.

22 **C** 22. non minor in etate. Ubi
sciendum q̄ a septimo anno. A.
s. completo. sicut. j. dicis de anno
iz. et colligitur ex tex. et glo. c. in
singulis. de quo. j. B. vsq̄ ad
iz. potest recipere primam tonsurā
7 minores ordines preter acoli-
tatū quem post. iz. tñ recipiet. dis.
11. in singulis. Subdiaconatum
p̄o recipere potest in. 18. Diaconatū
in 20. Presbyteratū in. 25. ut in
cle. generalē. de eta. 7 quali. 7 suf-
ficit attigisse predictum tempus.
ar. extra de elec. cum in cunctis.

A. Et notat glo. in dicta cle. ge-
neralem. B. Sed episcopatum
nō nisi post completum. 30. annū.
ut in dicto. c. cum in cunctis. A.
Aduertendū etiā q̄ si persona
proiecte etatis vult ordinari. nō
statim propter cōplementū etatis

290
debet ad omnes ordines p̄uehi.
sed scdm Ray. 7 Hosti. 7 i sū. con.
dicta. q. 12. per septem ānos potest
recipere omnes ordines h̄ modo.
In duobus primis annis recipi-
at quatuor minores. Reliqs q̄nc̄
annis omnes alios. 7 1. dis. qui-
cūq̄. Dispensatiue propter neces-
sitatem ecclesie posset laicus oēs
ordines recipere per annū 7 dūmi-
dum. Monachus p̄o p̄ ānū. 61.
dis. monachus. B.

C 23. non femina. de quo bates. 23
s. femina. §. p̄.

O Rdinatoz si
ue ordinans. Quid si epi-
scopus non baptizatos ordinat.
vide s̄ baptismus 4. §. si.

C Que pena ordinantis aliquē
infra etatem? R. Primo quidē
q̄ in eius contumeliā ille qui sic
ordinatus fuit debet suspendi ab
executione illius ordinis vsq̄ ad
legitimā etatem. 7 ipse ordinans
debet suspendi a collatione ordinū
7 compelli providere taliter ordi-
nato in beneficio competēti. extra
de tempo. or. uel non est. A. Idē
i sū. li. 3. ti. 22. q. 12. fm Ray. Et
con. glo. in cle. generalē. de eta. 7
quali. B. De etate aut quā or-
dinandus debet habere vide s̄. or-
nandus. §. p̄t. A. q̄ incipit. 22.
B. Et hic. j. §. 8.

C Que pena eius q̄ minores or-
dines cū subdiaconatu uel duos

sacros ordines simul cōfert? R.
Si hoc fecit ex certa scientia rebz
reponi. Si. dis. qui in aliquo. Si. po
ex negligētia. debet priuari pote
state cōferendi talem ordinē. dis.
36. qui ecclesiasticis. i. q. i. si q. epi.
et de tēp. or. lras. et. c. dilect. **A**
Idem in sū. eo. ti. q. 16. **B**

3 **Q**uātrū ep̄s sciēter ordinans in
dignū peccet mortaliter? R. fm
2bo. in 4. dis. 24. Sic. quia infi
delis est dñs suo cōmittens indi
gno eius ministeriū sc̄pue cum
hoc vergat in detrimentū ecclesie
et bonoris dñi qui per bonos mi
nistros. pmouet. Et si non possunt
tot boni inueniri ministri. meli⁹ est
habē paucos ministros bonos q̄
multos malos. 23. dis. tales. ex
tra de eta. et quali. cū sit ars. Con.
Al. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 23.
vbi etiā additur fm eūdem Al. q̄
absq̄ omni dubio quicunq̄ indi
gnū sciēter pmouet ad sacros or
dines uel ad quodcūq̄ bñficiū
ecclesiasticū mortalit̄ peccat. Nec
excusat nobilitas ut mal⁹ pmoue
atur. qz quāto nobilior tāto ē no
cuior. Nec puto inquit sufficē q̄
nescit eū ē malū. sed necessarium
est ad euitandū pctm scire eū esse
bonū p talē rōnē qualē possibile ē
bñ reboie. Ceti dī q̄ al⁹ nō esset ita
utilis. oīo nihil valet. qz oīs utili
tas tp̄alis sp̄iali est postponenda.
Itē indignus dī duplici. s. ptra
rie et priuatiue. Contrarie q̄ ptra
riū habz dignitatē. et ille nullo mō

est pmouēdus. Priuatiue qui pri
uaf. p decetib⁹ dignitati non tñ bz
pirariū. Et in talibus ppter neces
sitatē aliquaz ecclīaz q̄ indigent
lras et defensorib⁹ posset dispēsa
ri ut a coi bñet re ecclīa donec ad
disceat. Sz puto q̄ sine pctō mor
tali nō posset ei pferri cura ul⁹ pte
lēda. s. expēse p eo possent fieri re
ecclīa uel re bñficio ecclīe qd al
teri interi cōmitteret. s. ille. **B**

Quo possunt et debeant ordi
nes pferri? R. fm Ray. Prelby
teri et oīs inferiores regulariē re
lent ordinari a suis ep̄is. 61. dis. c.
vno. et. 24. dis. ep̄us. Sed quod
dicitur in p̄dictis. c. q̄ debet adesse
assensus suoz clericoz fm hosti.
eo ipso q̄ non contradicūt cōsen
tire presumūtur. **A**. Idem in sū.
eo. ti. q. 26. **B**

Quātrū alienus ep̄s possit ordi
nare alienū clericum. R. Nullū
debet ordinare pter licentiā supe
rioris ep̄i ipsius. Et intelligit su
perior in h̄ casu ep̄s re cui⁹ diocesi
iste q̄ ordinari vult ē oriūdus uel
in cui⁹ diocesi bñficiū ecclesiasticū
bz uel vbi habz domiciliū lz alibi
natus fuerit. Inferiores autē plati
sue religiosi siue alij non p̄t talē
licentiā dare nisi bñent a sede apo
stolica q̄ possent subditos suos a
q̄ voluerint ep̄o facē ordinari. Itē
nō p̄t talē licentiā dare officialis
ep̄i sed ep̄o in remotis agēte vica
rius ei⁹ in sp̄ialibus gnālis ul⁹ se
re vacante capitulū seu is ad quē

tunc administratio spūaliū ptinet
pñe licentiā dare. Religiosi q̄ q̄
a suis p̄latis sūt in non exemptis
p̄oratus deputati p̄ores 7 eorū
socij pñt a locor̄ diocesanis q̄ diu
ibi morant̄ licite ordinari l̄z non
sint de ipsoz̄ diocesibus oriundi.
Et h̄ oīa eē de tēpo. or. cū null̄. li. 6.
¶ Quicūq̄ aut̄ alienū sine licē-
tia sciēter seu affectata ignorātia
ordinauerit. p̄ annū a collatione
ordinū ē suspēsus. 7 interim clerici
sui absq̄ ipsius licētia pñt a vici-
nis ep̄is ordines recipere. **A.** p̄ q̄
sui ep̄i b̄ casu fuerit suspēsus ma-
nifesta. ut in. c. de quo statim. **B.**
eē de tēpo. or. eos. li. 6. Et p̄ istā
decretalē reprobata ē opinio dicē-
tū q̄ q̄s ordinare poterat alienū
sub sp̄e ratiōis. De ordinat̄
ab alieno. vide. j. ordinat̄ p̄. §. añ-
p̄t. Qñ aut̄ ordinās alienū tene-
atur ordinato puidere de bñficio
vide s̄. bñficiū p̄. §. 1. De ordina-
tione p̄o vltamōtanorū ab ep̄is
italianis bat̄s in se. §.

6 ¶ Atz ep̄s italie possit ordinare
vltamōtanū clericū. **R.** Nō. nisi
bateat licentiā a papa uel ab ep̄o
unde ē oriūda. uel in cui⁹ diocesi ē
bñficiatus 7 p̄ patētes ipsius ep̄i
lras p̄mētes cām rōnabilē quare
ipsū nolit uel non possit ordinare.
Et q̄ p̄tra hoc ordinati fuerint. su-
spensū sūt absq̄ sp̄e dispēstationis.
A. Etia q̄ sede ap̄lica obtinēde.
ut in. c. sepe. de quo. j. vbi etiā ad-
dū. Vibus nostris penitentiarijs

inbitemus dūstricte ne absq̄ nra
licentia sp̄ali cū taliter ordinatis
dispēsent ul̄ suas eis trad. lras p̄
quas cū ipsis debeat dispēdari. **B.**
Et ordinātes debēt condigne pu-
niri. eē de tēpo. or. sepe. li. 6.

7 ¶ Que sūt p̄sone quib⁹ ordina-
tores p̄bent̄ p̄ferre tonsurā cle-
ricalē? **R.** Nullus ep̄s ul̄ q̄s ali⁹
debet ipsam p̄ferre infanti nisi for-
te religionē intraret. **A.** s. de cō-
sensu parentū uel tutor̄. 7 non al̄.
ut s̄. nouit⁹. ip̄m. **B.** nec illrāto
nec hōi diocesis aliene sine licen-
tia. **A.** s. legitima. de qua s̄. §. 5.
B. nec p̄iugato nisi volenti reli-
gionē intrare aut ad sacros ordi-
nes p̄moueri. s. qñ de iure p̄t. ut
j. ordinatio p̄iugator̄. §. 2. Et q̄
p̄trafecerit. p̄ annū suspēsus est a
collatione tonsure tñ. eē de tēpo.
or. nullus. li. 6.

8 ¶ Atz ep̄s q̄ resignauit ep̄atū
possit ordines p̄ferre. **R.** Si renū-
ciauit loco tñ. p̄t ordines p̄ferre
sicut ante si roget a p̄prio loci ep̄o
Si p̄o renūciauit loco 7 dignita-
ti. p̄t nihilomin⁹ oēs minores cō-
ferre. s̄ sacros nō p̄t. Et q̄cūq̄ ab
eo sciēter recepit minores sine li-
cētia sui ep̄i. de iure coi debet de-
poni. 7. q. i. ep̄s in diocesi. et. 9. q. 2.
ep̄m. Dispēsatue tñ p̄t in ordinē-
bus deſuere. Si p̄o a tali recepit
sacros ordines sciēter. nō recipit
executionē. Si p̄o ignorāte. p̄t
ep̄s cū eo dispēfare. nisi ignorātia
fuerit crassa 7 supina. eē de ordi-

ab eo q̄ renūc. c. p̄. **U**trū autē ab-
bates possint ordines cōferre. l̄es
s. abbas. s. p̄. **A**. Idē qd̄ in hoc
s. notatur in sū. l̄. 3. ti. 22. q. 26.
scdm̄ Ray. 7 Hosti. Ibi etiā addit
s̄m̄ Inno. q̄ abbas exorcistatū 7
acolitatū p̄ferendū p̄t nisi hoc ba-
teat ex p̄uilegio. Itē ibi dicitur q̄
p̄sbyter p̄t p̄ferre psalmistatū. 23
dis. psalmista. quia psalmistar⁹ nō
est pp̄rie ordo ut ibi dicit. 7 s. or-
do p̄. s. 2. **B**

2 **U**trū ep̄us possit cōpellere cle-
ricū ad suscipiendos ordines. R.
s̄m̄ Ray. Si ordo sit annex⁹ bñ-
ficio uel dignitati quā bz. ut puta
si electū in archidiaconū vult co-
gere ad diaconatū. aut decanū ar-
chipresbyter abbate uel p̄positū
vult cogē ut fiant p̄sbyteri. potest
p̄ subtractionē illius bñficii cogē
dis. 60. immouam⁹. 7 ex de elec. cū
in cūctis. 7 de eta. 7 q̄li. c. p̄. Quin
etiā si electus ad regimē parochi-
alis ecclie nō fiat sacerdos infra
annū ipso iure p̄uatus ē illa. ex de
elec. l. 3. canon. et. c. cū ex eo. l̄. 6. 7
s. ecclia 2. s. p̄. Fallit tñ si ex iusta
cā remāscrit. dicto. c. cū ex eo. in fi.
A. De hoc dictū ē s. absolutio p̄.
s. 2. p̄. 2. ē in additiōe. **B**. Si-
militer fallit p̄pter iustam cām in
pri⁹ dictis. ut puta si postq̄ archi-
p̄sbyter uel abbas 7 bñiusmōi cō-
firmatus fuit 7 añ ordinationem
factus ē irregularis sine culpa ut
quia p̄didit manū uel oculū. Uñ
7 in dicto. c. cū in cūctis. dicitur. si

canones nō obsistāt. Secus si cō-
trahit impedimētū culpa sua. in q̄
casu priuādus ē. Et in hoc casu lo-
quit̄ dictū. c. i. de eta. 7 quali. Idē
Hosti. 7 Hoff. **A**. 7 etiā Al. ut in
sū. eo. ti. q. 48. **B**

Quid si talis ordo sit annex⁹ ^{io}
illi dignitati uel bñficio qd̄ obti-
net⁹? R. s̄m̄ Ray. Nō debet ep̄us
eū inuitū cogere ad ordinē. aliter
puniēdus ē. dis. 14. c. p̄. et 2. et. c.
vbi ista. Nisi hoc erigat necessitas
ul' utilitas ecclie. ut q̄ indiget mi-
nistis 7 nulli aliū uel pauci sunt
idonei. q̄ tūc cogere p̄t. ita q̄ si se
excuset rōne criminis qd̄ dicit se
cōmisisse. d̄z ep̄s pmouere alios
7 illū remouere a bñficio qd̄ obti-
net. nisi aliter eēt valde utilis uel
necessarius. ex de eta. 7 quali. q̄ris
Et ita itelligi p̄t. 14. dis. p̄sultit.
Si p̄o excuset se rōne alterius im-
pedimēti non pueniētis ex de licto
suo. ut infirmitas 7 b⁹. non debet
cogi. al' appellare posset sicut 7 tu-
tor datus. **A**. s. qñ eius iusta ex-
cusatio nō admitteret. ut in. l. de q̄
statim. **B**. ff. qñ app. sit. l. i. s. si q̄s
tutor. Si aut excuset se sola volū-
tate absq̄ alia cā. debet cōpelli p̄
subtractionē officij 7 bñficii. dis.
14. c. 3. et 4. et in p̄dicto. c. quēq̄.
Idē Hosti. 7 Hoff. **A**. Similiē
7 Al. ut in dicta. q. 48. Ubi etiā
addit s̄m̄ eosdē qd̄ dicit exigē uti-
litas ecclie qñ ecclia indiget ali-
quibus ministris 7 sit aliū idonei
in ecclia p̄ter istū quem ep̄us vult

cōpellere. Necessitas autē ē qñ ec-
clesia indiget ministris ⁊ nullus
alius in ecclesia est idoneus. **B**

ii **C** Doneq; utilitas exigit q; ali-
q; ordinē s; ep̄s nō ex hac cā s; ex
odio cōpellit istū ut ordinem reci-
piat. nūq; teneat obedire? **R.** s; m
Ray. credo q; sic. **L.** 3. n. ep̄s peccet
sic p̄cipiēdo. istetū obedire d; ex q;
nō est malū qd p̄cipit imo iustū ⁊
utile ecclic. ar. xi. q. 3. qd ergo. 23.
q. 1. qd culpaf. in fi. 33. q. 5. manife-
stū. Idē Hosti. ⁊ Boff. **A.** Idē
in sū. eo. ti. q. 53. Et aduertēdū q;
sine iusta cā coact⁹ ad ordines p̄-
metū q; eaderet in p̄stātē nō teneat
cōtinere s; m Jo. ⁊ glo. Ray. Alij
p̄o dicūt q; teneat. ar. 4. 5. dis. re iu-
reis. ut in sū. eo. ti. q. 50. Et s; vlti-
mū tutius est. re quo etiā. j. ordi-
natus p. s. 5. **B.**

iz **C** Quid si clericus vult p̄maue-
ri ⁊ ep̄s nō vult? **R.** s; m Ray. Si
cleric⁹ bz ius petēdi ordines forte
rōne bñficii cui ordo ē annex⁹. ep̄s
nō pōt eū p̄bitere q; quis sciat p̄ctm
eius occultū. Et ita pōt intelligi ex
re tēp. or. ex tenore. Si p̄o non bz
ius petēdi nō teneat ep̄s eū ordina-
re. Porro regularis nullo mō d; ordina-
ri p̄tra voluntatē sui p̄lati.
et re tēp. or. ad aures. Idē Boff.
Hosti. ⁊ Ber. **A.** Et etiam glo.
Ray. ut in sū. eo. ti. q. 52. **B.**

is **C** Quid si sciam ep̄m meū here-
ticū ul' scismaticū occultū ⁊ com-
pellit me ad ordines? **R.** s; m goff.
Non debet obedire s; potius per-

mittere me excoicari q; a tali reci-
pere. et re sen. exco. in q̄stitiōi. Ta-
les enim p̄ferre nō pōt ordinis ex-
ecutionē quā nō habēt. i. q. 1. Dai-
bertū. Et idem si sciam p̄latū meū
suspensū. excoicātū. uel interdictū
Quid tñ si a tali ordinatus sū. vi-
de. j. ordinatus p. s. p̄st. **A.** Idē
in sū. eo. ti. q. 54. vbi habet id qd i
isto. s. dicitur. **B.**

C Quid de illo q; scit ep̄m suū sy- 14
moniacū ⁊ tñ p̄cipit ei q; recipiat
ordines ab eo? **R.** s; m Lto. 2.
2. q. 100. Nullo mō d; obedire si-
ue manifesta siue occulta sit symo-
nia dūm ipse sciat. Et s; intellige
si ep̄s ē symoniacus in ordine su-
scepto. imo pot⁹ d; p̄mittere se ex-
coicari. ar. et re sen. exco. in q̄stitiōi.
Q; si ignorabat eū esse symonia-
cū cū tñ esset. q; tūcūq; sit occul-
tū ⁊ iste ignoret. nō recipit execu-
tionē s; indiget dispensatione ⁊ hoc
i refectionē criminis. i. q. 1. si q;
a symonia q;. Idem Hosti. ⁊ Ray.
Addit Lto. q; si ep̄s symoniac⁹
ē ex alia cā pōt ab eo recipe ordi-
nes dūm sit occultū. q; nō est su-
spensus quo ad alios s; solū q; ad
seipsū. Addit Hosti. q; si p̄o illū ob-
tinere ut ordiner ab alio. debet fa-
cere. **A.** Hodie idē dicēdū ē de oī
symoniaco qd re excoicato. cū oīs
q; quomodolibet dādo uel recipi-
endo cōmiserit symoniā uel eius
mediator ex titerit. excoicationem
incurrat papalē. i. cuius absolutio
pape reservat. ut in extrauaganti

Eugenij quarti q̄ incipit. Cū re-
testabile. **B.** Quid? clericis de-
bet p̄ ordinatōe re bñficio prou-
eri. vide s̄. beneficiū p̄. s̄. 7. Et de
ordinato ad titulū patrimonij sui
ibi. s̄. 8.

Ordinatus j.

coif. Querit ḡ. Quid si ali-
quis in pctō mortali existēs fuerit
ordinat? R. fm Ray. Siue sit
occultū siue manifestū ille q̄ cū h̄
recipit ordinē ul̄ q̄ cūq̄ alia sacra
mortaliter peccat. dis. 40. multi.
dis. 25. illud. xi. q. 3. audi. Idem
Lto. in. 4. dis. 24. **A.** Con. etiā
De. ut in sū. li. 3. ti. 22. q. 22. **B.**
Etrū ordinat? existēs in pctō
mortali possit sine pctō vti ordine
suscepto. R. fm Lto. i. 4. dis. 24.
Nō p̄t. Nā facit p̄tra illud prece-
ptū. Deut. 16. Iuste qd̄ iustum est
exequi. Indigne. n. sacz p̄tractat.
nec in h̄ aliq̄s p̄t disp̄sare. qz est
de iure naturali ut hō scā scē p̄tra-
ctet. Vñ talis q̄tiens actū alicui?
ordinis facit. peccat mortalit̄. ut
qui t̄agit res sacras quasi suo of-
ficio vtēs. Secus aut̄ esset si aliq̄
necessitate sacri aliqd̄ p̄tingēt uel
exequeret in illo casu in quo etiā
laicis liceret. puta si baptizaret in
articulo necessitatis. uel corp̄ xpi
de terra colligeret. Con. in oib̄
Al. 7 etiā Ray. **A.** Idē in sū. eo.
ti. q. 24. et se. Vbi etiā fm eundē
Lto. dī q̄ toties talis mortalit̄
peccat quotiens huiusmodi actū

facit. Et addit Al. Qz si dī h̄ esse
valde graue. R. q̄ lata via ē que
ducit ad infernū 7 multi sūt q̄ va-
dunt p̄ eam. Math. 1. **B.** Sed
an teneat eē p̄fessus vide s̄. p̄fessio
2. s̄. 5.

Etrū a tali liceat recipe sacra **2**
R. fm Lto. vbi s̄. Tenet homo
recipe a ministro etiā in pctō mor-
tali exite q̄ diu ab ecclia tolerat.
qz adhuc ē ei obligatus. nec etiā
debent tales in officijs euitari. ut
s̄. clericus 3. s̄. 2. Tñ ut ibidem
subdit Lto. nō esset tutū q̄ quis
p̄ter necessitatis articulū talē mi-
nistru induceret ad aliqd̄ sui ordi-
nis exequēdum durante p̄scia q̄
ille esset in pctō mortali. quā tñ re-
ponere posset. qz in instāti homo a
diuina grā emēdat. Dicit etiā idē
Lto. in 4. dis. 13. q̄ a notorio cō-
cubinatio nō ē recipiēda coio cu-
charistie. siue sit notoriū qz cōui-
ctus ē. siue p̄ p̄fessionē i iure factā.
siue p̄ talē euidētiā facti qd̄ nulla
p̄t tergiversatiō celari. Ab alijs
aut̄ occultis p̄cubinarijs recipi p̄t
A. Idem in sū. eo. ti. q. 24. ad fi.
Et latius de his s̄. clericus 3. s̄. p̄
in additione. 7 s̄. p̄fessor 2. s̄. 3.
circa fi. additionis. **B.**

Quō dicit q̄s furtiue ordina- **3**
tus? R. fm Hosti. Tripliciter. p̄
mō cū quis sine p̄scia p̄p̄i ep̄i 7 si
ne examinatione p̄mouet. 64. dis.
et p̄sciam. 24. dis. qñ ep̄us. In q̄
casu nō p̄sūt lrē archidiaconi. A
s. ut per ipsas possit ordinari sine

consensu epi. ut in ter. qui sequit.

B. ut ex te offi. archidi. significa. si. z. ordinatur furtive si pter co. scientia epi eodem die recipit oēs minores uel aliquos simul 7 sub. diaconatu ul' duos sacros. extra de eo qui fur. or. sus. cu. b. et. c. ino. tuit. de quo bates s. ordo z. s. z.

A. Etia si qd recipiat minores cu subdiaconatu ul' duos sacros cum p sensu epi. Ita 7 hoc casu dicitur furtive recipere eū. Hosti. ut in su. eo. ti. q. 15. **B.** 3. qñ gra. du omisso salu facit. de quo dñ. j. ordinatus z. pto. **A.** Idem in dicta. q. 15. Et additur fm eūde q i his casibus nec suo superiori obediens excusaf. ut ex te tēp. or. dile. tus. tñ superior plus relinqt. **B.**

4 **C** De illis qui epistētes excoicati recipiūt ordines require s. excoicatio p. s. zo. qui incipit. Quid de illis. Quedā etiā crimina nō solū impediūt ordinandū. s. etiā ordinatū reijciūt. de quib' s. crimen s. z.

5 **C** utrū coacte ordinatus teneatur ad castitatem. R. Si coactio fuit absoluta. nō est dubiū q non tenet. quia nec ordinatus ē. ut dictū est s. ordo 3. s. si. Si fuit pditionalis puta p aliquem metū. distinguē fm Ray. quia si talis fuit metus q posset cadē in pstantē virū. nō tenet. ex qd me. cā. platū. et c. cū dilect'. Cōtinentia. n. nō relex nisi volūtaria. dis. 31. ante trienniu zo. q. 3. pñs. Et hoc intellige q si

ante habebat vtorē poterit illa vti sine pctō. s. si nō habebat. pñere tenet. ar. dis. 35. de iudeis. Itē tenetur pñere si nō fuit talis met'.

Idem Boff. 7 Hosti. **A.** Et hoc videtur vera 7 colligi ex iurib' allegat. 7 expositis in su. eo. ti. q. 50. 7 se. l3 nō clare. Et dictū est s. or. dinator. s. ti. in additione. **B.**

C Sed nūquid talis. s. ordinator p metū q potuit cadere in cōstantē virū vretur pñlegio clericali? Dicedū fm Ray. q sic. si al vult viuē clericali. nisi trāsiret ad actū penitus pñariū. **A.** puta si efficiat bigam'. ut in. c. qd sequit. **B.**

dis. 84. quisq. Et tñ si bates at vtorē poterit illa vti ut in pce. tenti. s. dictū est. Si tñ ipsa vellet pñere 7 ipse nollet. nō habet pñlegiū clericale. Si ipse nō vellet 7 illa non. certe bz si ut dñi al viuēt clericali. ar. z. 1. q. 2. multoz. **A.**

Idem i su. eo. ti. q. 51. **B.** Et hoc oportet supplere. s. q si vtor fuit vnica 7 virgo. tūc habet pñlegiū clericale. s. tñ in duobus casibus quos bates s. clericus 3. s. si. **B.**

C Quid de ordinatis ab alieno epo sine licētia pñij? R. fm Ray. Priuatur executione. **A.** s. ipso iure. Itā ut patet in su. eo. ti. q. 35. ipsam executionē non recipiūt. ut in. c. q translationē. de tempo. or. fm eūde Ray. Melius facit. 11. dis. c. si quis. Ubi dicit q irrita sit huiusmodi ordinatio. Itā obstat dictū. c. q translationē. vbi videt

q̄ sic ordinatus nō sit suspēsus ul
suspendēdus. Ibi interdicienda ē
ei ordinis executio. quia nō intel
ligitur re interdictide dispositiua
h̄ est q̄ non suspēsum suspēdat. h̄
intelligit̄ re interdictide 7 snia re
claratoria 7 executiua videlicet q̄
reclarat sic ordinatū a iure suspē
sū 7 exequit̄ iuris dispositionē. Et
videtur sentire Jo. mo. l. c. eos. re
tēp. or. li. 6°. **B.** Poterit tñ ep̄s
dispēlare. 9. q. 2. Lugdunensis. eē
de tempo. or. q̄ translationē. Sed 7
que licētia requirit̄ 7 que pena or
dinantis sine licentia. batet̄ s. or
dinatoz. s. 5°. et 1°.

- 8 **Q**uid de ordinatis ab hereti
cis uel schismaticis excoicatis re
positis 7 b°? **R.** A talibus nō oꝝ
quis recipe. ut dictū est s. ordina
toz. s. p̄t. Si tñ aliquem ordinēt
tenēdū ut dicit Ray. q̄ oꝝ tales
vera p̄ferāt sacra dūmō in forma
ecclie cōferant. i. q. i. dñs re clara
uit. et. c. non nocet. re p̄le. dif. 4. nō
in nobis. Peccant tñ mortaliē tā
dantes q̄ suscipiētes ab eis que
cunq̄ sacramēta nisi baptismum
in extrema necitate. Idē Tho. 2.
2°. q. 39. 7 De. 7 Hoff. **A.** Idē
in sū. li. p̄. ti. 5. q. 15. ubi etiā patet
fm̄ eosdē q̄ dictib̄tici 7 similes
nō p̄ferūt ordinis executionē. **B.**
- 9 **S**ed nūquid sic ordinati pote
rūt ministrare? **R.** fm̄ Ray. Si
sunt ordinati a tali q̄ suscepit vlti
mā manus impositionē in ecclia.
A. i. ordinem ep̄alem. **B.** 7 nūc

est hereticus uel excoicatus 7 b°. **Dicēdū** q̄ siue isti ordinati sciebāt
siue ignorabāt tolerant̄ dispēsa
tiue in ordinibus susceptis mini
strare. Ad supiores p̄o non debēt
pmoueri nisi esset necessitas ma
gna 7 p̄uersatio sancta. 9. q. i. c. p̄.
et. 2°. et. 3°. Si p̄o ordinati fuerint
a tali qui recepit manus impositi
onē eē ecclia 7 ipsi sciēt̄ a tali
ordines receperint nūq̄ tolerant̄.
Si ignorāt̄ tolerant̄. **A.** dñ.
mō pbauerint ignoratiā fm̄ Ray.
7 Hoff. 7 in dicta. q. 15. p. c. quod
statim sequit̄. **B.** 9. q. i. ordinati
ones. Con. Hoff. Sz p̄ quē pote
rit dispensari vide. j. scisma. s. 1°. **A.**
Aduertendū fm̄ Inno. an. c.
innotuit. eē re eo q̄ fur. or. sus. q̄ re
quolibet viro noto bone fame qui
vbi p̄uersatur batet̄ p̄ ordinato. 7
sic longo tpe hactenus ut ordina
tus habitus ē. credere debet o cū bñ
ordinatū. nec cogit̄ al̄ pbare. Hec
enim sunt sufficientia argumenta
sue ordinationis. ar. eē re cle. pre.
c. inē. et. c. se. 9. q. 2. Lugdunensis.
7 nōtur in sū. eo. ti. q. 35. et eo. li.
ti. zi. q. 4. ad fi. **B.**

Ordinatus n°. **p̄ saltū.** Quid de ordinatis p̄
saltū? **R.** fm̄ Ray. Ordines or
dinate recipi debent fm̄ q̄ nume
rati sunt s. ordo p̄. s. 4°. dif. 59. si
officia. 7 dif. 11. c. p̄. Si tñ p̄ saltū
aliquis pmoueat̄. i. q̄ aliquo or
dine p̄termisso ad supiorē ascēdat

recipit quidē characterē tñ de rigo-
re d3 deponi etiā si non ex malicia
s ex ignorātia aut negligētia ali-
quē ordinē p̄termisit. S3 tñ ex di-
spensatōe ep̄i ad ordinē p̄termis-
sū poterit p̄moueri 7 interim ab
executōe sup̄ioris ordinis erit su-
spensus. dis. 48. sicut olim. dis. 52.
solicitudo. ex de cle. p. sal. p. mo. c.
vnico. Et eodē mō poterit cum eo
disp̄sari si interi misrauerit i illo
ordine credēs q̄ fuisset gradatim
p̄mōtus. ut in. c. vnico. ex de cle. p.
sal. p. mo. Qz si talis p̄ saltū p̄mo-
tus sit sciētē 7 in ordine sic susce-
pto sine disp̄satione ministraue-
rit. nō pōt disp̄sari q̄ vlti⁹ ascen-
dat nisi p̄ papā. Sed in ordine sus-
cepto adhuc pōt disp̄sari p̄ ep̄m.
sicut cū non ordinato ministrāte.
ut dī. j. ordinatus 3. §. p. In hac
snia Hosti. 7 v. satis pueniūt. **A**
Hec partim fuerunt dicta Ray. 7
ptim glo. eius. 7 ptim Hosti. in sū-
ma sua. S3 in glo. dicit simpliciter
q̄ cū p̄moto p̄ saltū sciētē solus
papa dispensat. ut p3 in sū. eo. ti. q.
40. ad fi. Et h vltimū videt̄ pro-
babilius. cū iura allegata non lo-
quantur nisi de p̄mōtis p̄ saltū ex
ignorantia seu negligentia. **B**

Sed nūquid laicus qui nul-
lū habet ordinē possit recipere sacer-
dotiū oibus alijs p̄femissis? R.
fm Ray. Potest dūmō sit bapti-
zatus. Idē Lw. De. 7 Hosti. **A**
l3 Hug. dixerit cōtrarium q̄ non
potest recipere nisi saltem habue-

rit primam tōsurā. ut i sū. con. eo.
ti. q. 41. **B**

Quid si clericus p̄termisso ali-
quo ordine p̄secretur in ep̄m? R.
fm Ray. Dicunt fere oēs doc. q̄
nullo mō potest esse ep̄s nisi sit sa-
cerdos. quia ordo sacerdotalis ē
q̄ si substantiale fundamētū ordi-
nis ep̄alis. Con. Boff. S3 7 Ho-
sti. q̄ videt̄ aliter sentire. **A**. s. q̄
ordo ep̄alis p̄ferat etiā non sacer-
doti s nō executio. **B**. Con. in h
q̄ talis ep̄s nō h̄et executionem
nec aliqd p̄ferret nisi postq̄ sacer-
dos factus esset. ex de ex. c. pla. ex
lris. Si p̄o p̄termisit aliū ordinē
a sacerdotali. sentiunt fere oēs q̄
ep̄us est 7 p̄ferre pōt oēs ordines
preter illū quem non accepit. i. q. i.
gratia. et. i. q. 1. Daibertū. Addit
Hosti. q̄ talis ep̄us executionē de
iure nō habet. etiam quo ad ordi-
nes quos suscepit. **A**. Idem in
sū. eo. ti. q. 43. **B**

Ordinatus in.
negatiue. s. q̄ non ē ordina-
tus 7 tñ aliqd tale exercet. Quid
ergo de talibus? R. scdm Ray.
Laici qui nullū ordinē h̄ntes di-
uinū officiū exercent indebite nisi
cessare velint debent excoicari. **A**
Et nūq̄ ordinari. ut ex de cle. non
or. m. c. p. vbi dī. Si q̄s baptiza-
uerit uel aliqd diuinū officium ex-
ercuerit nō ordinatus. p̄pter teme-
ritatem abijciat̄ de ecclia 7 nūq̄
ordinet̄. **B**. P̄nt tñ licite facere

officia minorum ordinum quous ad h
non habeant officium. sicut in domo
non consecrata potest dici missa. l. 3. conse-
cratio ad h. ordinem ut in ea missa
dicatur. Clerici pro qui exercet offi-
cium illius ordinis quem non habent.
sunt deponendi vel perpetuo suspen-
dendi ab ordine quem habebant nisi
postquam iuxta provisionem episcopi biennio
vel triennio suspensi fuerint. misericor-
diter toleretur. Nunquam tamen possunt
ulterius promoueri. et de non or-
di. c. p. et 2. ar. xi. q. 3. privilegium.
25. q. 2. sic recet. Nec cum tali potest
dispensari quod ascendat ulterius nisi
per papam secundum Ray. Boff. et X. bo-
sti. tamen tenuit in summa quod episcopus potest
dispensare. s. in glo. reuocauit. **A**
Immo et in summa sua videtur Hosti.
cum Ray. concordare. ut in su. li. 3. ti.
22. q. 44. S. ut ibi patet quidam
dicunt quod si casu potest episcopus dispensare
cum eis non expressis probetur. Sed certe
est eo. c. 2. de or. talis ad ulterio-
res ordines non poterit promoueri.
Et glo. ibi dicit. sine dispensatione.
et non declarat per quem dispensetur. S. 3.
glo. Ray. ut patet in dicta. q. 44. di-
cit predictum rigorem debere intelligi de
illis qui metiuntur se promotos ad or-
dines ad quos reuera promouendi sunt.
vel qui tanquam schismatici ingerunt
se officio ordinis quem non habent. si-
cut rex. **O**casus usurpauit sibi offi-
cium sacerdotis. Nec credo istum ri-
gorem extendendum esse ad clericos
minorum ordinum vel qui in missis no-
minis ministrant in officio subdiaconi.

natus cum cuiusdam gaudij et solenni-
tatis facie de. non mentietes de or-
dinibus suis. cum fere omnes assistentes
sciatur veritate. Tales tamen grauius
peccant huiusmodi etiam sine malicia
acceptando. Equitas istius glo. non
videtur aliquo iure probari. cum. c. i. et
2. est eo. ad illationem declarate in
eis pene videantur soli poterare quod
quis utat ordine non suo. **B**. De
beneficio autem misericorditer agendum
est cum eo. **A**. siue sit in sacris siue
in minoribus secundum glo. Ray. et in
dicta. q. 44. **B**. ne sustentatione
pauat ad seculi negotia reuertatur.
Salubriter autem sibi prouidebit si ad
religionem transierit. Habent tamen in
predicto. c. 2. de cle. non ordi. mi.

Quid si quis exercet tale officium
non ad receptionem sed et ludo cā fe-
cit? **R**. secundum Hosti. Certe ludus no-
tius in culpa est. Tamen talis peccat
quod de et tenet penitus. 15. q. i. fallu-
dit. in fi. Non tamen credo quod incurrat pre-
dictas penas. quia voluntas et propositum
distinguit maleficia. est de sen. ex-
co. cum voluntate. **A**. Idem in
dicta. q. 44. ad fi. **B**.

Sed quid si clericus qui est in mino-
ribus ordinibus tamen legat epistolam
in missa? **R**. secundum X. bo. Licitum est. et quod
sine solennitate hoc facit. ut notatur et
de vita et bo. cle. ut quisque. Et secundum
Inno. intelligendum est quod ibi non est
subdiaconus. Nec ideo talis contra
re solenniter et cum ornamentis subdi-
aconi. 23. dist. subdiaconus. 14. dist.
si qui clerici. Con. Hosti. **A**. qui

dicat q̄ ppter necessitatē. s. quādo
deest subdiaconus cui h̄ possit in-
iungi sufficit q̄ talis non teneat
manipulū in manu sua. ut i sū. co.
ti. q. 4. s.

Ordinatio cō-

iugator. Quid si marit⁹ ac-
cipit ordinē sacre inuita uel nesciē-
te vxore? R. Mortaliter peccat
fm Lbo. A. Hoc uidet potius
fuisse dictū Al. ut in sū. li. p. ri. 8.
q. 59. vbi tē notant. B. Sed ut
dicat Ray. nō sit ppter h̄ p̄iudiciū
vxori h̄ ille tenebit ei ad redditiō-
nē rebiti. nō aut poterit exigere. 28
dis. diaconi. 25. q. 2. multorum. A.
Vxor etiā nō teneat ei rebitū red-
dere fm Lbo. ut in dca. q. 59. B.
Qd̄ verū est fm W. etiā si fact⁹ sit
eps seu religiosus. A. uel etiam
papa fm eundē. ut in dicta. q. 59.
B. nisi illa posset induci ad p̄tine-
tiā. Debet ḡ restitui vxori. nec de-
bet ferre aut coronā aut habitum
clericale cū scādalo vxoris. S3 si
pōt sine eius scādalo. deferre tene-
tur. A. fm De. 7 in dicta. q. 59.
B. Et fm Inno. talis si p̄ morte
vxoris p̄trahat cū alia non tenet
m̄rimonium. A. Idem in dicta
q. 59.

i Quid si marit⁹ sit ordinatus
p̄sentiente vxore uel sciēte 7 nō cō-
tradiciēte? R. fm Ray. Si cleri-
cus ē de ecclia occidentali factū ē
vxori p̄iudiciū ita q̄ oportebit eā
de cetero cōtine. 7 etiā mortuo vi-

ro nō poterit cū alio p̄trahere. 28.
dis. q. sunt culpe. 7 duobus. c. se. et
32. dis. seriatim. A. Et in his iu-
ribus p3 q̄ si p̄trahat erit postea m̄ri-
moniu etiā mortuo viro. nō vale-
bit. 7 notat i dicta. q. 59. fm Ray.
7 fm quosdā in q̄t ppter totum qd̄
videt solēnicasse ex p̄sona viri. Et
huic rōnicōsentit Al. ut ibi. Alij
dicūt q̄ p̄ p̄stitutionē ecclie q̄ diri-
mit m̄rimoniū p̄tra eā p̄tractū. Et
subdit Ray. 23 aliqui dixerint q̄
ista vxor promoti ad sacros ordi-
nes teneat intrare religionē. Ego
tū credo cum Jo. Lau. 7 Tan. q̄
nō teneat h̄ sufficit si in seculo caste
vivat. qd̄ 7 d3 p̄mittere. Lbo. etiā
dicat q̄ nō teneat religionē intrare
si sibi nō timeat de piculo castita-
tis. Con. Al. 7 Hosti. 7 hoc fallit
fm Ray. in vxore eius q̄ p̄mouē-
dus est in ep̄m. qz non debet eligi
nisi vxor intret religionē. et de cō.
uer. p̄iū. p̄iugatus. 7 c. sane. Item
clericus oriētalis ut cōius 7 p̄ba.
bili⁹ dī sine p̄sensu vxori. p̄moueri
nō debet. ut in dicta. q. 59.

2 Qui ducit vxorē vilem muli-
erē. puta ancillā siue ioculatricē
uel aliquā ex illis q̄ publicis spe-
ctaculis mācipat l3 ḡ gūne. repel-
lit ab ordie. dis. 34. si q̄s viduā 2.

3 Sed quid si marit⁹ antecama-
lem copulā facit se ad sacros or-
dines ordinari? R. Non ppter h̄
dissoluit matrimoniu quod pri⁹
fuerat p̄tractum. s. maritus sic or-
dinatus recipiens aliter q̄ a sacri

canonibus pcedat etiam post mortē
vxoꝝ nō poterit ministrare i illo
ordine nec ascendere ad alios nec
aliqđ beneficiū ul' officiū ecclesia-
sticiū obtinere. ut in c. sua. Jo. 22.
que incipit. Antiquē. **A.** Olim
aut in h' casu aliq' dixerūt q' ma-
rimoniu dissoluebat. Aliq' nō.
Et finaliter dixit hosti. consulas
papā. ut in sū. eo. ti. q. 50. **B.** De
materia ista aliqua habes s. in
peditōtū xi. s. p. et 2.

O **Rnatus.** De or-
natu bono clericorū habes s. cle-
ric' p. s. 2. De ornatu pō mulie-
rum nunc dicendū est.

Utrū mulieres possint se licite
ornare. R. s. m. lbo. 2. 2. q. 169.
Circa ornatū mulierū attendēda
sunt ea que coiter circa exteriorē
cultū dicūtur. s. q' non sint p̄ter
cōsuetudinē aut nō ex inordinato
affectu et huiusmōdi que habes ex
p̄licite. f. vestis. s. p. Et hoc mō pōt
mulier licite operam dare q' viro
suo placeat ne p̄ eius cōtemptū in
adulteriū labat. Unde dicit. i. Cor. 7.
Mulier que nūpta ē cogitat q'
mūdi sunt quō placeat viro. Et id
si mulier cōiūgata ad hoc se ornet
ut viro suo placeat pōt h' facere si-
ne peccato. **A.** Hoc v̄z qū mari-
tus apparēt prius ad adulteriū ul'
nollet reddere rebitū. et cū tali or-
natu verisimilit̄ p̄tra p̄dicta inco-
uenientia puidere. al' cessante eā
cessat effectus. ex re appel. cū ces-

sante. Item cū h' requirit q' ex ta-
li ornatu nulli verisimilit̄ res peccā-
di occasio. al' sine pctō p̄ditionis
h' fieri non posset. qz v̄ illi p̄ quem
scandalum venit. Mat. 18. Nec
telem' iuuare. primū nisi inq̄tū
possumus sine pctō. 22. q. 2. faci-
at. Item qz nō sunt faciēda mala
ut veniāt bona. Ro. 3. Itē in ex-
cubabiles sūt mulieres se ornātes cū
videant h' viris suis minime pla-
cere. et fortius si ab ipsis p̄hibeāt.
patet enim q' tunc si imoderate se
ornant h' faciant ex supbia siue ex
libidine. et pctm̄ omnīū habentū
incitā mēta libidinis ex tali orna-
tu redūdat in p̄dictas s. m. Al. 7. in
sū. li. 3. ti. 34. q. 284. **B.**

Utrū illicito ornatu sit mor-
tale peccatū. R. s. cōm lbo. vbi s.
Muliebris cultus re se viros ad
lasciniā p̄ouocat. p̄p. 8. Mu-
lier occurrit illi ornatu meretricis
p̄p̄ata ad capiēdas aīas. Et id
ille mulieres q' viros nō h̄nt nec
intēdūt b̄re. nō p̄nt absq' pctō ap-
petere placere viroꝝ aspectib' ad
p̄cupiscendū. qz hoc ē dare eis in-
centiuū peccandi. Et si quidē hac
intētiōe se ornēt et alios p̄uocēt
mortaliter peccāt. Si aut ex qua-
dam leuitate uel etiā ex vanitate
p̄pter quandā iactantiā. nō semp
est pctm̄ mortale h' qñq' veniale.
Et eadē ratio ē q̄tum ad h' re vi-
ris. **A.** Hoc clari' patebit ex in-
fra dicendis. **B.**

Utrū re mulierib' se colorā-

3

tibus et alia signum adhibere tibus
 R. fm Lbo. 2. 2. q. 159. Huius
 modi fictiones non possunt esse sine
 peccato. non enim semper est mortale. so-
 lum quando fit propter lasciviam vel in rei
 preceptum. **A.** Aduertendum quod ni-
 si aliud expresse appareat ipso facto
 presumitur intentio lascivie et divini con-
 temptus. **C.** n. actus in se sit adul-
 terine fallacie et inonestus. ut di-
 cit Aug. in c. fucare. de pse. dis. 5.
 non potest in se preceptum nisi lasciviam et
 metis inonestate adeo quod mulie-
 ri perari assertum non credendum. Ait
 enim Aug. Ad dicatis vos aios
 bre pudicos si habetis oculos im-
 pudici cordis est nunc. 32. q. 5. nec
 solo. **I.** tunc cum actus in se contineat
 quandam impugnationem divini operis
 ut dicit Cyprianus in l. de babi-
 tu virginum. Et cum mulieris cultus
 maxime talis provocet alios ad li-
 bidinem. iuxta illud ps. 7. Ecce
 mulier etc. et notat Lbo. 2. 2. q.
 159. arti. 2. quod esse potest sine dmo
 contemptu cum non curet illas aias
 perdere. quod spiritus suo proprio redemit
 sanguine. Et ideo hic non solum
 simplex contemptus comprehenditur
 etiam talis ut videatur persona in reum
 humanus inferre cum sui perditione. **U.**
 Cyprianus ubi dicit. Ad virgi-
 nes tamen aut viduas. sed et nuptas
 puta etiam ante oculos feminas admo-
 nedas quod opus dei et facturam eius
 plasma adulterare nullo modo de-
 beat adhibito flavo colore vel vi-

gro pulvere vel rutore. aut quolibet
 lineamenta nativa corrumpen-
 te medicamine. Et subdit. **Q.**uando
 vero inferunt quando illud quod ille
 formavit reformare potest dicit. Im-
 pugnatio est ista divini operis. sua
 reformatio veritatis. reum videre non po-
 teris quando oculi tibi non sunt quos
 deus fecit sed quos diabolus infecit.
 de inimico tuo teta cum illo pariter
 arsurum. Et propterea alij inter quos
 videtur fuisse Alex. et ales. asserunt
 in his et similibus inesse mortale
 peccatum. Sed forte posset aliquis a mor-
 tali excusari quod aliquid tale parvum
 faceret solum ex quadam subita levi-
 tate sine aliorum scandalum sine periculo
B. Sciendum tamen quod aliud est fingere
 pulchritudinem et aliud est occultare
 turpitudinem ex aliquo causa puenientem.
 puta per egritudinem et huiusmodi. Hoc non est
 licitum. quod secundum apostolum. i. Cor. 12. que
 putamus ignobiliora membra esse
 corporis his abundantiorum bonorum
 circumdantur. **A.** Ad predictorum autem ple-
 niorum intelligentiam ulterius aliquid vel
 breviter tangendum est de maxima ornatu
 tam mulierum quam virorum et tam vestium quam
 aliarum rerum. per videlicet qualiter potest
 discerni ornatu illicitus. 2. qualem
 peccatum sit in eius usu. 3. si circa
 ipsum aliquis potest excusari.

U. Quo ad primum dico quod potest
 discerni multipliciter. per rationem intem-
 tionis utentis. ut si intentio esset ad
 peccatum vel lasciviam et huiusmodi. quod
 cum mala intentione nullo potest esse licitum
 vel sine peccato. Sed de his non satis est.

de sen. exco. cū volūtatē. Jō vitio.
sum etiā esset si q̄s q̄reret p̄ cultū
sup̄flūū vestīū relīq̄as. cum vestīs
ordīnē ad corp̄is fōmentū scōm
L. v. 2. 2. q. 159. arti. 2.

5 **E** 2. rōne p̄fessionis clericalis. ut
si clerici rēferrēt ornātū seu habi-
tū non p̄decētē honestati clerica-
li. de quo in. c. clerici officia. c. de
vi. 7 lo. cle. Item rōne p̄fessionis
regularis. ut si religiosi seu religi-
ose ferrent ornātū seu habitū non
p̄uenīentē p̄fessionī in quo si non
modicū excedunt etiā mortalit̄er
peccāt. fm̄ Al. 7 in sū. l. 3. ti. 34.
q. 284. Quo casu q̄nq̄ etiā exco.
municatiōnē incurrūt videlicet cū
mutāt formā 7 temere sue p̄fessi-
onis habitū dimittūt. c. ne cle. ul.
mo. ut p̄iculosa. l. 6.

6 **E** 3. rōne intōnestatis. Nihil. n.
intōnestū pōt esse licitū cum bone-
stas sit vna de tribus p̄tibus p̄n-
cipalibus iusticie. ff. de iusti. 7 iure
l. iusticia. §. iuris p̄cepta. vnde 7
vnū de excludētibz de regno rei
ē impudicitia. Ad Gal. 5. Ad in-
tōnestatē autē oīs transformatio
nature p̄tinet. q̄ quicq̄d agit p̄tra
ordīnē nature. magnā in se p̄tinet
intōnestatē. 32. q. 1. adulteri. Et
si quis vel si qua ex habitu vel or-
natu vel ut apparere maior seu pul-
chrior q̄ a natura fuerit cōposita.
q̄d maxime solet p̄tingē in fūca-
tionibus seu colorationibz faciei
7 capilloz. q̄d p̄nit intōnestum
7 illicitū est. de p̄e. dif. 5. fūcare. 7

in excessiua altitudine planellarū
p̄ illud Mat. 5. Non potes ad-
iungere ad statūrā tuā cubitū vnū.
Itē ad intōnestatē p̄tinet q̄p̄e q̄
ex rēfōrmītatē habet viri ostēdāt
serenda 7 mulieres humeros seu
pectora. Itē q̄ mulieres incedāt
capite discoopto. Uñ. i. Cor. xi.
dī. Debet mulier velamen habere
sup̄ caput suū. Et Aug. i epla ad
Possidium. 7 ponit i dicto arti. 2.
dicit. Capillos nudare feminas
q̄s 7 caput velare ap̄ls iubet nec
maritatas recet. Dicit tñ ibiglo.
q̄ p̄nt aliq̄ excusari a p̄cō q̄n b̄ nō
fieret ex aliqua vanitate sed p̄pter
p̄rariā p̄suetudinē q̄ vis talis cō-
suetudo non sit laudabilis. q̄d pōt
intelligi rēz q̄ occasiōe p̄suetu-
dinis non possit omittē sine repu-
tabili scandalo. 7 b̄ agendo nulli
dat occasiōē scādali. Al. irrōna-
bilis p̄suetudo nō excusat. ff. de le-
gi. q̄d nō rōne. Immo pot̄ gra-
uat. c. de p̄ue. c. si. Fortius autē ad
intōnestatē p̄tinet si in capite mu-
lieris appareat aliq̄d ipudicitie ut
elationis ostēsiū cū in ea debeat
apparē oīs bonestas 7 humilitas
in cuius signū ei coma data ē p̄p̄e
q̄d eā amputare sub anatHEMA
p̄hibet. 30. dif. quecūq̄. vbi dicit.
Quecūq̄ mulier religioni iudi-
cans puenire comā sibi amputa-
uerit quā rēus ad velamē eius 7
ad memoriā subiectiōis illi rēdit
tanq̄ solutiōis ius subiectiōis. ana-
thema sit. Si q̄ anatHEMA dicit

facientes h̄ etiā sub p̄textu religi-
onis cū tñ nō intrēt religionē q̄to
vehement̄ p̄trafaciētes sub signo
qđ ei directo p̄traria videlicet su-
perbie seu inhonestatis. sicut ē ca-
pitē discoopto ⁊ reuelata facie ⁊
fronte incedē. ⁊ sicut aliq̄ faciunt
mitras sibi seu alia elationē res-
gnantia uel inhonestatē seu ad li-
bidinē puocantia apponē. Item
inhonestū ē qđ femina vtatur veste
virili uel eḡ. Deut. 22. Nō indu-
etur mulier veste virili nec vir vte-
tur veste feminea. Abominabi-
lis. n. apud deū est qui facit h̄. Et
gnāliter qualitercūq; in habitu
seu ornatu aliqđ appareat inho-
nestatis. cū nihil inhonestū possit
esse licitū. ff. de cōdi. insti. l. filius.
vbi dī. Que facta ledūt pietatem
estimationē uel verecūdiā nostrā
⁊ ut gnālī dixerim q̄ p̄tra bonos
mores fiunt nec facere nos posse
credendum est.

¶ 4. rōne sup̄fluitatis. Nā vsus
sup̄fluus est oīo vitiosus. Nā ad
Gal. 5. inter alia excludētia a re-
gno dei cū fuisset dictū de fornicā-
tione ponit luxuriā. vbi dicit glo.
i. q̄libet sup̄fluitas. Nā ⁊ in dicto
arti. 2. dicit Tho. qđ p̄hibet orna-
tus sup̄fluus ipudic⁹ ⁊ inuerecū-
dus. Sup̄fluus autē attendi pōt
tripliciter. p̄ mō respectu numeri. ut
cū qđ vtiū seu inutiliū retinet v-
stīnēta seu alia ornamenta vltra
numēx qđ rōnabiliū indiget. qđ qđ
4. dī. sicut bī. dicit Amb. Nū-

quid in dūmētū est qđ tu recludis
⁊ quis tā iniustus rē. 2. respectu
formę si forma ē excessiue lōga
seu lata. qđ i multis pōt apparere
⁊ p̄sertim in vestibus mulierū cau-
datis in quib⁹ apparet viriū non
solū manifeste sup̄fluitatis s̄ etiā
inhonestatis. Nā ad inhonestatē ⁊
mollitiē p̄tinet qđ qđ trahat vesti-
mentū per terrā s̄m p̄bm. ⁊ notat
Tho. 2. 2. q. 159. arti. 3. respe-
ctu p̄ciositatis. ut. cū qđ vtiū ma-
iori p̄ciositate qđ cōueniat sibi. qđ
maiori dignitati maior cōpetit or-
natus. eḡ de vi. ⁊ to. cle. clerici offi-
cia. ⁊ notat Tho. in dicto. arti. 3.
Et qđ patz qđ maior ornat⁹ cōpetit
ad cultū dīnū qđ ad quēcūq; aliū
vsū cū nulla sit maior dignitas qđ
diuina. Et tñ etiā in cultu diuino
dō ornat⁹ ē moderatior qđ olim
fuerit p̄pter exemplū xpī qđ nos h̄
despicere docuit. An. 12. q. 2. glo-
ria. dicit Jero. Regs mibi aliqđ
opponat diues i iudea tēplū mē-
sam ⁊ lucernas ⁊ cesa ex auro fa-
brefacta. Tūc tēc. p̄babāt a dño
qñ sacerdos hostias imolabat ⁊
sanguis p̄cudū erat remissio pec-
catorū. qđ qđ hec oīa p̄cesserint in fi-
gura. Nūc p̄o cū paupertatē dom⁹
sue pauper dñs dedicauerit porte-
mus crucē ⁊ delicias lutū putem⁹
Moderatus ḡ ornatus ad cultū
diuinū requirit ⁊ multo modera-
tior ad quēcūq; vsū p̄banū etiā
impatoris. cū nulla sit compatio
impatoris terreni ad celestem.

Minor autē cōpetit regi q̄ impa-
tori ⁊ minor duci q̄ regi. ⁊ sic de
singulis gradatim. Quēsi bñ cō-
siderētur valde moderatus com-
petit inferioribus.

8 **C** 5. rōne curiositatis. Unde ⁊
Tbo. in dicto arti. 2. dicit q̄ ar-
tifices ornāmētoꝝ peccāt inueni-
endo superflua ⁊ curiosa. Curiosi-
tas autē intelligit qñ nimia sollici-
tudo seu diligentia erga ornatum
habet. **Uñ** Tbo. in dicto arti. 3.
dicit q̄ inordinatio affectus circa
ornatū ptingit qñ nimia sollicitu-
dinē q̄s apponit ad exteriorē ve-
stīū cultū etiā si nō sit aliq̄ inordi-
natio respectu finis. Facit. c. parsi-
moniā. 4. i. dist. ibi. p̄ter corpis dili-
gentiā. Et pōt ista curiositas de-
prehēdi p̄ respectu forme. ut qñ in
ipsa forma ostēdit curiositas. **Uñ**
i sūma de vitijis dicit q̄ in forma
reptē sibiilia sūt corugatio ⁊ inci-
sio. Facit dictū. c. parsimoniā. ibi.
Dissolutos autē ⁊ p̄fractos vestib⁹
⁊ incessu non recipimus. maxime
qñ in talibus adest qñq̄ vitiosa
p̄dgalitas quā ⁊ leges detestāt ⁊
equiperāt furori. ff. de cura. fu. l. i.
In dicta etiā sūma ponit exēplū
de sotularibus rostratis vel per-
foratis. ⁊ idem in similibus mul-
2. de p̄tendit respectu artificis. ut
qñ circa vestē seu ornatū multum
laborat cū nulla vel pua utilitate
rei. **Uñ** Ray. li. 2. ti. de neg. secu-
laribus. dicit q̄ ad nullū vsū sunt
vtilēs nisi ad peccandū future su-

perflue ac sūptuose camisiarū. q̄s
p̄cipue faciūt hispani dātes p̄ su-
tura vnius camisie plus i duplū
uel triplū q̄ valeat tota camisia.
⁊ similia. Et subdit q̄ peccāt fa-
cientes vendētes seu al̄ alienātes
seu tenentes p̄dicta. Et satis inter
p̄dicta videt̄ posse cōputari raca-
maturas sūptuosiores ⁊ inutilio-
res p̄pter idēitatē ⁊ maiortatem
rōnis. ff. de legi. l. nō p̄nt. 3. ex pte
vtentis qñ ad ornatū seu habitū
maiorē sollicitudinem adhibet q̄
excediat. ut dicit Tbo. i dicto arti.
3. qd̄ manifeste reprehenditur qñ
circa hec plus sollicitat̄ q̄ circa ea
q̄ sunt salutis. p̄tra illud Math.
6. primū querite regnū dei.

C 6. rōne scandali. **Uñ** dñs dicit
Math. 18. **U**ellip̄ quē scādālū
venit. **Uñ** ⁊ abstine⁹ rete mus etiā
a licitis p̄pter salutē primine vi-
delicet ei de occasio scādali. al̄ su-
mus ē caritatem. Ro. 14. ibi. Si
p̄p̄ cibū frater tu⁹ scādaliqat ⁊ c.
Uñ Tbo. dicit 2. 2. q. 4. 4. arti.
8. q̄ tp̄alia que sunt n̄ri domini.
sūt dimittenda ad tollendū scāda-
lū. p̄imi qñ pcedit ex infirmitate
uel ignorātia. Omnino q̄ oportet
q̄ in vsu ornatus remoueat scan-
dalū a primo. Unde ⁊ Aller. re-
ales sup 2. sen. dicit q̄ licet scdm
nobilitatē p̄sone ⁊ p̄suetudinē cre-
⁊ dignitatē officij se ornare p̄cio-
sis vestib⁹ ita tñ q̄ absit libido in
volūtate ⁊ scādālū i exteriori ope.
Hoc autē scādālū pōt ptingē du-

504
pliciter. Primo si ex ornatu aliq̃s
inducit ad pct̃m. puta ad vtendū
simili ornamēto qd̃ sibi nō cōpe-
tit siue ad aliud pct̃m p̃sertim ad
carnalē p̃cupiscētiā. siue ornatus
virū inducat mulierē siue ornatus
mulieris inducat virū. qd̃ frequē-
tius p̃tingit ex quadam humana
fragilitate. Ecq̃. 19. Vmū 7 mu-
lieres apostatare faciūt etiā sapiē-
tes. Et iō cū p̃sona aduerit ex suo
ornatu aliq̃s seu aliq̃uā induci
ad scandalū pct̃i. detet oīo ab illo
abstinē. Cōstat aut̃ qd̃ ornatus 7
pulchritudo mulieris faciliē allū-
cit ad p̃cupiscētiā. ut in dicta au-
toritate Ecq̃. Vmū 7c. Et patet
p̃ exp̃ientā. Exēplū h̃r 2. R. g.
r. in David tā p̃fecto viro qui ex
solo visu Bersabee inductus ē ad
adulteriū. Et p̃pter h̃ dicit Ibo. i
dicto arti. 2. qd̃ circa ornatū mu-
lieris eadē sunt attēdenda q̃ coiter
dicta sunt circa exteriore cultum.
Insup̃ 7 quoddā aliud sp̃ale. s. qd̃
mulieris cultus viros ad lasciniā
puocat. Et iō etiā ex h̃ solo mu-
lieres oīo de terēt abstinere ab or-
natu aut illo vti cū multo mode-
ramine 7 honestate 7 tremore ne
orto scādalo ex eay occasione di-
cat illis. Ne vobis. 2. mō accidit
scādalu qm̃ p̃ ornatū p̃m verisimī-
lē p̃icturā extremis necessitatib⁹
paup̃p̃ derogatur. Hoc. n. casu de-
trahit etiā ornatui ecclesiastico ita
ut etiā sacra vasa cōminuantur 7
exp̃endant in huiusmodi necessitates

ut patet. 86. dis. cōpatiamur. et. 12.
q. 2. aux. Fortius q̃ detrahī debet
ornatui p̃pbano l̃z al̃ de se nullā
aliā habere illicitatē. Tenet. n. ex
necessitate quisq̃ subuenire existē-
tibus in talib⁹ indigentib⁹ de sup̃-
fluo necessitatis nature. l̃z nō esset
sup̃flui respectu p̃decētie. ut p̃bat
in p̃allegatis. c. vbi d̃r. Ornāmē-
ta p̃decentia ornatui ecclesiastico
debere in huiusmodi necessitates
exp̃endi. 7 nōt Ricar. sup̃. 15. dis.
quarti sen.

I 1. rōne p̃suetudinis. ut si quis io
p̃siderata cōditione sua excedit in
ornatu metas p̃suetudinis bonoz
int̃ q̃s p̃uersat. 4. dis. c. p̃. Non tñ
q̃s excusat sequēdo p̃suetudinem
loci nō rōnabilē. qz illa dīcā nō p̃t
p̃suetudo bonoz de qua d̃r in d̃cō
c. p̃. Hā p̃suetudo irrōnabilis nō
excusat. h̃ grauat. ut i. c. fi. ex de cō-
sue. Et satis d̃r irrōnabilis si int̃-
ueniat aliqd̃ de p̃fatis incōueniē-
tib⁹. ut ex p̃dictis clare colligi p̃t
I 8. rōne defectus cause. ut quia ii
ex nulla rōnabili cā quis mouet̃
ad vsū ornatu h̃ ex sola cōplacē-
tia volūtatis. In h̃ enī ipso videt̃
7 ordini nature cōtrariari 7 crea-
tori iniuriari. Vñ Boetius li. 2.
p̃sa. 5. de p̃solatione dicit. Sic rep̃-
versa est p̃ditio ut dīnū merito rō-
nis aīa nō aliter sibi sp̃lēdere nīl
in aīate sup̃ellectilis possidē vī-
deat. 7 alia suis quidē p̃tēta sunt.
vos aut̃ deo mēte cōsiles a rebus
infimis excellētis nāc ornamenta
4 6

captatis. nec intelligitis quātam
 p̄ditori v̄ro faciatis iniuriā. Item
 h̄ ipso videt̄ sequi vitia ⁊ p̄traria
 ri virtuti. **Uñ** Greg⁹. ait. omel.
 24. Sūt nōnulli qui cultū subri
 liū p̄ciosarūq; vestīū putant nō ēē
 p̄ctm̄. Qz si videlicet culpa nō ēēt
 nequa q̄ sermo v̄itā vigilan̄t ex
 p̄meret q̄ diues q̄ torq̄bas apud
 inferos byllo ⁊ purpura indutus
 fuisset. Nemo quippe vestimēta p̄
 cipua nisi ob inanē gloriā querit.
 videlicet ut honorabilior ceteris ēē
 videat̄. Res ipsa testat̄ qz nemo
 vult ibi p̄ciosis vestibus idui vbi
 ab alijs non posset videri. Quam
 culpā possum⁹ melius ex diuerso
 colligere. qz si abiectio vilis vesti
 mēti virtus nō esset. euāgelista vi
 gilāte Jobāne nō dicit̄ Marci
 p̄. Erat indutus pilis cameloz.

z **¶** Quo ad secundū p̄ncipale vi
 delicet. Quale p̄ctm̄ sit in vsu illi
 citi ornatus. Dicendū q̄ si fiat in
 tentione deliberata p̄pter compla
 centiā libidinosam sui vel alteri⁹.
 clarū est q̄ est p̄ctm̄ mortale cum
 cōsensu etiā in solā relectationē
 peccati mortalis sit mortale. ut s̄
 relectatio. Si aut̄ ex quadā vani
 tate vel leuitate p̄pter iactantiam
 quandā q̄s v̄eat̄ ornatu. nō semp
 peccat mortaliē s̄ qñq; venialiter
 s̄m **Tho. 2. 2. q. 159. arti. 2.** Ad
 horū clariorē intelligentiā dicēdū
 q̄ in tali vsu illicito dupliciter pōt
 p̄tingere peccatū veniale. p̄ qñ vi
 tiū ē i sola int̄tione. ⁊ h̄ int̄t̄io

nō est deliberata. nā sine delibera
 to p̄sensu nō reuenit ad rationem
 mortalis. **Uñ** **Tho. 2. 2. q. 162.**
arti. 5. dicit q̄ supbia s̄m genus
 suū ē mortale. Sicut tñ ⁊ in alijs
 q̄ ex suo genere sūt mortalia. puta
 fornicatione uel adulterio sūt ali
 qui motus qui sunt p̄ctā venialia
 p̄pter eoz imp̄fectionē qz. s̄. p̄ue
 niūt iudiciū rōnis ⁊ sūt p̄ter eius
 cōsensū. ita etiā circa supbiam ac
 cidit q̄ aliqui motus supbie sunt
 p̄ctā venialia dū eis rō nō p̄sente
 2. rōne p̄uitatis rei. **Nā** qd̄ modi
 cum est. rō apprehēdit q̄si nihil. ut
 notat **Tho. 2. 2. q. 46. arti. 6.** ni
 si in isto modico adesset magna
 mētis libido. **Nā** talis libido etiā
 in puis inducit mortale. ut notat
Bona. 16. dis. quarta. finiaz. Extra
 p̄dictos q̄ casus in tali vsu illicito
 videt̄ includi mortale. p̄pter mul
 ta mala ⁊ p̄ctā que solēt illi acci
 dere ⁊ saltē nunq̄ recit̄ vitii sup
 bie q̄ ē appetit⁹ honoris seu p̄prie
 excellētie. ut patz **2. 2. finiaz. dis. 4. z**
c. ex supbia. p̄iuncto dicto Greg⁹.
i dicta omel. 24. ibi. Nemo q̄ppe
 vestimēta p̄cipua rē. Et exp̄sse b̄
zi. q. 4. ois. vbi d̄. Omne quippe
 qd̄ nō p̄pter necessitatē suā s̄ p̄p̄
 venustatē accipit elationis habet
 calūniā quē admodū magnus ait
Basilius. Et ut ex p̄dictis. patet
 supbia s̄m genus suū est mortale
 Item qz si in tali ornatu adest lū
 ptuositas. includit̄ in illo magna
 iniusticia ⁊ auaritia. **Uñ. 4. 1. dis.**

305
e. sicut bi. dicit Amb. Quis tam iniustus et avarus quam qui multorum alimēta non suū vsum sed abundantiam et delicias facit. Avaritia autem magna peccatum est mortale. ut patet secundum avaritia. Inimicus radix est omnium malorum. i. Timotheus. v. l. et computat per idolatria. Epistolae. 5. Item iniusticia ex suo genere importat peccatum mortale. ut notat Thomas. 2. 2. q. 59. articulo. 4. Et propter predicta et alia talis illicitus usus singulariter deum ad iram provocat. Isa. 3. ibi. Pro eo quod eleuate sunt et cetera. Et Sophonias. 3. ibi. Visitato super principes et super filios regis et super omnes qui induti sunt veste pegrina. Et predicta maxime obtinent quando utentes a tali illicito usu nollant desistere. cum peccatus et vilipensio etiam venialis sit mortale peccatum. ut dicit glossa. de peccatis. i. in c. tres sunt super deo opprimunt. Et potest colligi ex predictis per Bona. super. i. 6. dist. quartum finem.

13 **U** Quo ad tertium principale vide licet si circa praefatum usum possit aliquis excusari. videtur dicendum quod si utens in illo non relectatur nec possit illud omittere absque notabili scandalo quo tempto omitteret. et si in illo usu non apparet aliquid inonestum nec ex illo datur alteri scandalum mali exempli vel alteri peccati quod possit excusari. exemplo beate Cecilie que desuper auro textis vestibus utebatur quas tamen penitus pretermittat ut ex eius patet historia. et exemplo similibus. Et facit etiam de re iuris. c. quod

non est. et in hoc debet intelligi dictum Jo. an. in c. ea que. de re iuris. in 6. in nouella.

Pactum. Pacta que faciunt priores vel guardiani conventuales religiosorum mendicantium de suorum perpetuum assensu cum platis vel personis ecclesiarum in illis locis ubi habitant debent perpetuo servari. non obstante quod non fuerit assensus magistris vel ministri provincialis aut generalis. aut quod sedes apostolica que ad fratres minores auctoritate non persistit. et de pace. quod ex eo. l. 6. Pactum praefatum a filia domini nuptui tradere. et cetera. vide secundum. dos. 5. 3. De etiam nudo pacto obligat quis secundum deum. s. lex. 5. p. 12. et. j. promissio Pactum de non recipiendo ad sepulturam. vide. j. sepultura per. 5. 3.

Palla dicitur lineam pannis consecratus que extenditur super altare et super quo extenditur corporale. Et de palla aliquid dictum est. consecratio vestium. 5. p. Similiter et de corporali s. corporale.

Pallium ut habet sumitur est speciale ornamentum archiepiscoporum in quo plenitudo pontificalis officii confertur. et ex eo. nisi. Debet autem pallium peti a papa infra tres menses a tempore consecrationis sine confirmationis si ante fuerat consecratus. Aliter si accusetur potest remoueri. dist. 100. quoniam Et de hoc petico. instantia. dist. 100. preterea. Et de hoc petico. prestare sacrum

fidelitatis et obedientie Romane
 ecclesie. dis. 100. optatum. ex te elec.
 significasti. Item in datione pallii dicitur
 darinonū privilegium vel antiquū
 innovari. dis. 100. rōnis. et. c. scri-
 ptor. Item recepto pallio et nō an-
 te pōt se archiepiscopū nominare. ex eo. m.
 si. Nec aū pōt p̄cilū p̄vocare. con-
 ficere crisma. redicare basilicas.
 ordinare clericos. seu ep̄os cōse-
 crare. ex te elec. quod sicut. §. p̄lt.
 Item archiep̄s nō pōt palliū suū al-
 teri cōmodare. q̄ palliū p̄sonam
 et nō transit. Un̄ et dicitur cū eo sepe-
 liri. ex eo. ad h. et. c. ex tuaz. Item
 solus romanus p̄ntex sp̄s et vbiq̄
 vti p̄ pallio. Ceteri aut̄ infra missa.
 rū solētia i q̄libet ecclesia sue p̄vin-
 cie. Ad aut̄ si egrediat̄ ecclesiā ut
 in p̄cessionē. ex eo. c. p̄. Et h̄ in die-
 bus in quib̄ p̄cedit̄ in suo p̄vile-
 gio. Aliter nō pōt. h̄ bñ pōt q̄nq̄
 sine pallio celebrare. extra co. c. fi.
A. Ibi dicitur. Respondemus q̄ tā i
 tua q̄ i aliena diocesi potes absq̄
 pallio vel sandalis celebrare qui
 vtiq̄ in tua diocesi nō semp̄ vtes
 celebrare cū pallio h̄ diebus illis
 dūtaxat q̄ in ecclesia tua p̄vilegijs
 sunt expressi. Et idē qd̄ in h̄. c. nō ē.
 in sū. li. 3. ti. 25. q. 35. fm̄ Ray. Et
 addit q̄ papa semp̄ et vbiq̄ potest
 pallio vti in signum plenitudinis
 p̄tatis. **B.** P̄riarche an possunt
 dare palliū. vide. j. p̄riarcha. §. 2.

Papa debet eligi a dua-
 bus p̄ribus car-
 dinaliū. Alii qui gereret se

p̄ papa. ex coicatis est. ut §. ex coi-
 catio p̄. §. 2. v. 4. Et plura nova
 circa electionē papę et reclusionē
 cardinaliū. ex te elec. vbi p̄riculū
 li. 6. Et q̄ in illa p̄stitutione col-
 legium cardinaliū nullā potest fa-
 cere dispensationē seu innovatio-
 nē et quedā alia circa hoc. in cle. ne
 romani. re elec. **A.** quo aut̄ et vbi
 debet p̄secrari. bates §. p̄secratio
 ep̄oz. §. p̄lt. et vlt.

Papa ē sumus inter oēs. Ipse
 enī habet plenitudinē p̄tatis. Alij
 partē sollicitudinis. z. q. 6. re cete-
 ro. et. c. q̄ se fecit. Un̄ cū dñs ap̄lis
 diceret ut lagaret̄ retia. soli Petro
 dixit. duc i alit̄. Luc. 5. Item ei so-
 li dixit ut piscaret̄ bamo. Matth.
 i. 7. p̄ quē p̄munens iurisdicō si-
 gnificat. z. q. i. nō turbat. et. c. est
 aliud. Item soli Petro dictū ē. tu
 es Petrus et. z. dis. q̄uis. Ideo
 sp̄aliter ipse ē vicarius Jhu xp̄i.
 et quodāmodo maior totie. minor
 teo. ex te transla. inter corporalia. **A.**
 Idē in sū. li. 3. ti. 2. in p̄n. **B.**
Quot sunt casus qui ad solū
 papam pertinent? R. fm̄ Ray.
 Sunt multi. re quibus etiā plu-
 res. **A.** imo cōs fm̄ eū. Ray. ut
 patet in sū. co. ti. q. i. **B.** nō tran-
 seunt cū generali mādato h̄ req̄-
 runt sp̄ale. dis. i. 7. huic soli sedi. ex
 te transla. licz. et re offi. le. q̄ tras-
 lationē. ut questio fidei. z. q. i.
 quotiens. dis. i. 2. p̄ceptis. Item
 translatio ep̄i vel electi. s. confir-
 mari. ex te transla. inter corporalia

7 de offi. le. c. 3. et 4. Item de positi-
tio epi. 3. q. 6. Quis. 7. c. dudum. Ac-
ceptatio renuclationis epi uel ele-
cti. s. confirmari. 6. q. 3. denique. et
de transla. inter corpalia. extra de
regu. licz. Exemptio epoz. 16. q. 1.
frat. Item restitutio repositoꝝ ab
ordine. 2. q. 6. ideo p. et 2. et etia
s. epus. 6. 6. **A**. Adde idem in
remoto ab officio ex eo qd hereti-
cis tradidit ecclesiastica sacramenta
uel eos tradidit ecclesiastice sepul-
ture uel oblationes seu elemosy-
nas eoz recepim fm glo. Ray. 7 in
dicta. q. 1. **B**. Item iudicialis dis-
finitio seu interpretatio privilegio-
rum suoz. extra de iudi. cum ve-
nissent. Et idem fm hosti. si du-
bitetur de rescripto apostolico ita
q ab alio p viam rationis. **A**. i.
iuris quod disponit de validitate
uel inualiditate rescriptorum. ut
extra de rescrip. p totu. **B**. sol-
ui non possit. ut extra de offi. dele.
c. 2. Idem scdm Inno. de interpre-
tatione statuti facti p legatu cui
iurisdictio finita est nec aliquis ei
succesit. Et idem de dispensatione
in casibus qui p eade statuta pa-
pe reseruatur. **A**. Ad hoc est ar-
gumetu extra de offi. dele. c. fi. **B**
Item mutatio sedis epalis. 7. q. 1.
temporis. Item pstitucere alicubi de
nouo sedem episcopale. 16. q. 1. fe-
lix. et ar. de pse. dis. i. de locoz. Item
subijcere vnum episcopatu alteri.
uel vnum in duos diuidere. seu
duos insimul vnire. Hos casus hēs

16. q. 1. et temporis. et de excess. prela.
sicut vnire. 7 de offi. dele. qd trans-
latione. Item commutatio voti Je-
rosolymitani. et de voto. ex multa
Simile de quibusda alijs votis.
de quibus vide. j. votum. 5. 6. 2.
Item solus papa potest concedere
ut quis veniat contra licitum iura-
mentum. extra de iure iur. venientes.
uel etia de quo dubitatur an sit li-
citurum. extra de elec. venerabile. qd
intelligitur scdm xv. solum in ar-
duis. Al. vide s. iuramentum p. 6.
pft. **A**. Et ibi patet qd hoc habet
locu quando fit commutatio in me-
lius. 7 q quando e dubiu vtrum
iuramentu sit licitum. etia episco-
pus potest dispensare. **B**. Solus
dispensat cum irregularibus. s. in
criminibus maioribus adulterio
extra de iudi. at si clerici. Et circa
hoc vide s. dispensatio. 6. 6. 1. et
8. **A**. Et ibi clarius de hoc. **B**
Solus potest conciliu generale ce-
lebrare. dis. i. 7. per totu. 2. q. 6. ideo
Solus pot condere canonē gene-
rale. 26. q. 1. si g. circa mediu. C.
de legi. l. i. Solus pot psonā ecclia-
sticā iure suo punare. **A**. h. verū
circa collationē bñficioꝝ ul voca-
tionē psonarū ecclesiasticarū ad sui
uel alioꝝ obsequiu ppter publicā
vtilitatē ul in similibus pñeib⁹ ad
regimē ecclesiay p coi vtilitate. ut
patet p iura. j. allegata. **B**. 9. q.
3. p principale. dis. 19. in memoriā.
et de excess. pñen. c. quia. Solus pot
concedere p tendā uel ecclesiā non

vacantē. et de cōces. p̄ben. nulla. et
de rescrip. eam te. **A.** Et l. 3. h. le-
gatus etiā a latere missus nō pos-
sit. pōt tñ sibi retinere p̄ vacantem
ecclesiā etiā si ecclesia ista patro-
nū habeat ecclesiasticū. Secus si
secularē. et de iure pa. cū dilectus
Et de offi. le. dilectus. fm̄ hosti. et
in sū. l. 3. ti. 2. q. 1. **B.** Lega-
tus autē etiā habēs plenariā lega-
tionē hoc nō pōt in quibuscūq; p-
sonatib; rebeat q̄s p̄ electionē as-
sumi. et de offi. le. deliberatione. l. 1.
c. 1. **A.** Ibi dicit. Deliberatōe pui-
da duxim⁹ inhibendū ne aliquis
apostolice sedis legatus q̄tūcūq;
legationē obtinere plenariam di-
gnoscat cathedrales ul' regulares
aut collegiatas ecclesias seu ipsarū
ecclesiarū cathedrales dignitates
ad quas hi qui p̄ficiunt eisdē ma-
iores in eorū capitulis post ep̄os
existentes habent p̄ viā electionis
assumi. sue ordinationi collatiōi.
p̄uisioni. electioni aut dispositiōi
quodcūq; referuer. nec de ipsis or-
dinandis. cōferendis. disponēdis
se aliquatenus intrōmittat. neq;
aliq̄s quomin⁹ ad quos pertinet
eligere aut postulare libere valeāt
cū vacabunt. obstaculū quōlibet
interponāt. recernētes q̄cqd cōtra
h̄ factum extiterit eop̄so irritū sit
et inane. **B.** Solus pōt excom-
municatū a se absolue. et de elec.
venerabilem. Et vide de h̄ s. abso-
lutio p̄. §. 3. p̄. 3. Solus pōt ab-
soluere excoicatum a suo telega-

to. quia nolebat obedire sine diffi-
nitiue. si steterit in excoicatione p̄
annū. et de offi. tele. querēt. **A.**
Idem est de excoicato a legato ul'
delegato cuius iurisdicō expira-
uit et nullus successit. ut in dicto. c.
querenti. et de offi. or. pastoralis.
B. Solus cognoscit appellatio-
ne penitus remota. q. 3. cūcta. et
c. alioz. Sol⁹ cognoscit de causis
ad eū relatis p̄ appellatiōē ul' re-
lationē. et de offi. le. licz. **A.** Est
autē relatio cū iudex eām instructā
remittit ad papā ut eam diffiniat
si voluerit. et pendente huiusmodi
relatione nō valet p̄cessus iudicis
q̄ retulit. ut in dicto. c. licz. et notat i
dicta. q. 1. fm̄ glo. Ray. **B.** So-
lus ordinat illū ad supiores quē
ordinauit subdiaconū. et de tēpo.
or. cū in distribuēdis. Solus p̄ce-
dit palliū. dis. 100. palliū. ul' fm̄ Xy
etiā alij qui p̄cedēdi hñt p̄ uilegiū
ut patriarche. vide. j. patriarcha.
Ite solus semp et vbiq; pallio uti-
tur. et de vsu pallij. ad honozē. **Ite**
solus dispensat cum bigamo. 34.
dis. lector. et de biga. nuper. **Vide**
de hoc. s. bigamia. §. p̄st. Solus
dispensat cū illegitimo q̄tum ad
ordines sacros et beneficiū cū cu-
ra uel p̄sonatu. et de fi. p̄sby. is q.
l. 1. c. 1. Similit̄ cū minore q̄ p̄mo-
ueat ad curā aiaz uel dignitates.
nisi q̄tū p̄mittit ep̄is. s. dignitas
§. 3. Similiter de eo q̄ nō ē in sa-
cris. uel aliter est de iure indign⁹.
A. s. p̄stinio. secus si de iure

diuino. sup. quo nō dat p hominē
dispensatio. **B.** ut pmoueat in
epim. ar. ex de elec. dudū. §. fi. 7. C
de cri. sacri. l. disputari. Solus di
spensat ut q̄s habeat plura bñficia
cū cura uel plures dignitates seu
psonatus. etiā si curā nō habeant.
aut etiā in eadē ecclesia. **A.** s. q̄
q̄s possit hñe plura bñficia uel di
gnitates in illa. ut in iunb⁹ de q̄b⁹
statim. **B.** Et de pñen. de multa.
7 de pñue. pñuetudinē. li. 6. Sol⁹
pōt pñerre ordinē subdiaconalem
diedōnico 7 alijs pñcipuis festis. ut
s. ordo 2. §. 6. Solū ad eū ap
pellat omīssis medijs. 2. q. 6. c. 3.
4. et §. et. c. de cetero. et. 2. q. 6. me
tropolitanū. xi. q. 3. puenit. **A.** h
c. puenit. nō uidet ibi haberi. **B.**
Addit Hosti. q̄ legat⁹ uidet hñe
idē priuilegiū. ex de offi. le. c. p. qd
obtinuit tñ de pñuetudine ut dicit.
A. Hoc tñ. nō ponit Hosti. s. di
cit q̄ h obtinet de pñuetudine q̄c
qd alij scribāt. ut in dicta. q. i. li. 3.
li. 3. ti. 2. 7 sic innuit q̄ obtinet
de iure 7 pñuetudine. Et facit. 2. q.
6. de cetero. et in. c. p. ex de offi. de
le. **B.** Similiter patriarcha. vi.
de. §. patriarcha. §. 2. Itē maiora
negocia ad papā sūt referēda. 2. q.
6. ois oppress⁹. Et iste cas⁹ mul
tos obtinet. ut dispensationē i symo
nia vide. §. symonia 6. 7 i. 7. §. vl
timis. Itē i homicidio uolūtario.
50. dis. miroz. **A.** uel etiā culposo.
ex. dis. c. bi q̄. **B.** Et cū illo q̄ ex
coicat⁹ celebrant. ut s. excoicatio

p. §. 32. qui incipit Quis est effe
ctus. circa finē. Et similiter cū illo
qui excoicatus recipit ordines. ut
s. excoicatio p. §. 20. qui incipit.
Quid de illis. Addit etiā Hosti.
alios casus. ut q̄ supplet defectū
regis vacante regno. ex de elec. cū
inē vnīuersas. in fi. 7 ex de sup. ne.
pla. grandi. li. 6. Itē defectū im
peratoris ex de fo. cōpe. licet. §. p.
Item electū impatorē pñfirmat uel
cassat. uel etiā impatorē deponit.
ex de elec. venerabilē. 7 de sen. 7 re
iudi. ad aplice. Et qñcūq̄ etiā pñ
ceps seculari fuerit inutilis 7 negli
gens circa regimē iusticiam pōt
p papā deponi. i. 1. q. 4. si q̄s de in
ceps. xi. q. 3. null⁹. 22. q. 5. pceptū
Eñ 7 Zacharias papa de posuit
Rodouicū regem francoz. i. 5. q. 6.
alius. 7 Inno. tertius Ottonē. ut
in dicto. c. venerabilem. Et Inno.
quartus Federicū ut i dicto. c. ad
aplice. **A.** Idē in sū. li. p. ti. 5. q.
13. **B.** Item solus absoluit illos
excoicatos de q̄b⁹ dictū est s. ab
solutio p. §. 3. Itē solus electio
nē nondū factā pñficiat nullā si
fiat. ex de elec. in otuit. Itē sol⁹ bz
canonicare sanctos. ut s. canoni
catio. Item qd ualeat facit nō ua
lere 7 ex. ex de excels. pla. tāta. 7 de
pces. preben. pñstitutus. Item nulli
legi subiacet. de cet tñ cū iura ser
uare. ex de sup. ne. prela. licz. xi. q.
i. puenit. Sententia eius facit ius
ex de sen. 7 re. iudi in causis. Itē
pōt est monachū tam p uoluntatē

suā q̄ abbatis de monasterio ep̄.
 trahere 7 alicui p̄lato uel principi
 in locū assignare uel secū tenere. 9.
 q. 3. c. si. et dis. 8. que p̄tra mores.
 si. q. 3. qui resistit. **A.** Verum ē
 p̄ ecclesiastica utilitate. ut in dicto
 c. si. 9. q. 3. **B.** Item in m̄mo.
 nio in multis casibus ipse t̄m di.
 spensare p̄t. ut in gradibus p̄bi.
 bitis 7 huiusmodi. **A.** s. impedi.
 mētis de iure positū sup quo pa.
 pa habet plenā potestātē. 25. q. 1. §.
 si ergo. **B.** et de resti. sp̄. lras.
 et de p̄san. 7 affi. nō t̄let. Itē or.
 dīnat eodē die quo cōsecratur. et
 de elec. q̄d sicut. §. p̄terea. **A.** Po.
 tius. in. §. sup eo. **B.** Item sol.
 p̄t clericū de positū uel de gradatū
 restituere. ut. §. ep̄s. §. 6. Multa
 alia ad papam t̄m p̄nētia in va.
 rijs casib⁹ p̄ticularim poteris in.
 uenire. **A.** Hec 7 alia nō ē in sū.
 li. 3. t̄l. 2. q. 1. Inter que est sc̄dm
 Hosti. q̄ papa nō p̄t iudicari ab
 aliquo nisi de heresi. 40. dis. si pa.
 pa. uel nisi submittat se iurisdictri.
 oni alteri. 2. q. 1. nos si in cōp̄tē.
 ter. Item p̄m Hug. q̄ papa potest
 p̄cedere simplici sacerdoti q̄ p̄fir.
 met 7 q̄ crisma cōficiat 7 oēs or.
 dīnes p̄ferat p̄ter ep̄alem quem
 nō habet 7 uirgines p̄secrēt. Et q̄
 possit p̄cedere diacono q̄ p̄ferret
 diaconatum 7 minores ordīnes.
E. et cuiuslibet habenti ordīnē posset
 p̄cedere q̄ p̄ferret illū ordīnē. Et
 q̄ posset etiā p̄cedere laico q̄ con.
 secret p̄gines. si t̄m talis p̄secratio.

posset fieri sine missa. al non. Sed
 p̄m glo. Ray. tutius est dicere q̄
 ea que sunt ordinis non p̄t alijs
 rem adare qui non habent ordīnē
 qui exigit ad exequendū id q̄d re.
 mandat. sed ea que sūt iurisdictri.
 nis potest. **Id.** s. o dicit q̄ p̄babi.
 lius dicitur q̄ papa p̄t cōmittere
 sacerdoti q̄ p̄firmet s̄ nō inferiori.
 q̄ hoc p̄tinet ad perfectionē cor.
 poris mystici sup quod h̄z papa
 plenitudinē potestatis. S̄ nō pos.
 set simplici sacerdoti cōmittere q̄
 aliquē ordīnaret in sacerdotē. q̄
 sacerdotiū p̄tinet ad corpus x̄pi
 verū. resp̄ctu cuius nō est maior
 p̄tās ep̄i q̄ sacerdotis. posset autē
 cōmittere sacerdoti simplici con.
 ferre minores. Con. Pe. ut in dēa
 q. 1. **B.**

U. trū papa possit tollere leges
 civiles. R. p̄m Jo. an. **U.** bi papa
 nō habet ip̄alem iurisdictionē nō
 p̄t tollere legem quo ad for̄ civi.
 le. nisi in his in quib⁹ vertit̄ picu.
 lū aīe. cū p̄tates distincte sint. 96.
 dis. cum ad verū. 7 dis. 10. q̄m. et q̄
 h̄. sint le. eām 2. In his autē i qui.
 bus piculum aīe vertitur. quo ad
 utrūq̄ forū tollit legem. p̄batur
 et de iudi. nouit. 7 de referip. c. si. 7
 de secūdis nup. c. p̄lt. 7 vlg. 7 de fo.
 cōp̄. c. vlg. li. 6. et de iure iur. c. 2.
 li. 6. et de excep. c. 2. li. 6. et de
 sen. exco. recernimus. li. 6. **N.**ā
 in his leges sacros canones imi.
 tati non de dignantur. et de iudi.
 clerici. 7 i **A.**uten. ut clerici apud

4 **U**trum papa possit absolvere aliquē ab obligatione qua tenet homini. R. fin. Inno. Potest facere hoc de plenitudine potestatis. ar. 9. q. 3. p. principale. C. de quadri. prescrip. tene a canonice. C. de preci. impa. offe. l. quotiens. Idē Hosti. 7 Ber. **A**. Hoc verum ex causa 7 in pertinentibus ad officiū eius. ut patet in iuribus allegatis. Al. secus. ff. de iusti. 7 iure. l. iusti. cia. §. iuris precepta. **B**

5 **P**apa etiam ante coronationē suam potest exercere officiū suū. Et qui hac occasiōe litteras eius impugnaret. excommunicatus est: ut in extraua. Benedicti. xi. q. incipit. Quia nō nulli. Casus i quibus papa raro vel nunq̄ dispensat habentur. §. dispensatio. §. antepl. **A**. q. incipit. Sunt alij. **B**

Paraferna. **A**. al. Parafermū fm Catholicon **B**. Paraferna est quicqd̄ habet mulier preter dotem. 7 dicit̄ a para quod ē iuxta 7 ferna quod est dos. quasi iuxta dotem. lz in quibusdā regionibus talia nō habent locum. vbi scdm̄ consuetudinem vir omnia imobilia mulieris recipit in dotem. 7 omnia mobilia sunt cōmunia. Habet autē paraferna priuilegiū ad instar dotis. Sicut enī vxor habet omnia bona mariti tacite obligata p̄ dote. sic 7 p̄ rebus parafernalib⁹ ma-

rito datis. nisi per specialem 7 exp̄pressam obligationē sibi prouiderit. quia tunc alij videtur renūciare. C. de pac. con. l. fi. **A**. Idem in sū. l. 4. ti. 25. q. 3. scdm̄ Ray. 7 glo. eius. **B**. Quin etiam scdm̄ Hosti. si parafernalialia inferantur in domo viri eo sciente. puenitur maritus repositi vel mādati nisi dominiū translātum fuerit in maritum. **A**. Quod non presumitur nisi expresse appareat scdm̄ eundē Hosti. 7 in dicta. q. 3. **B**. qz tunc agitur p̄ditione certi vel sine causa vel ob causam. **A**. Ista sunt nomina iuris que parū faciūt ad forum penitētiāle 7 important in effectū q̄ quis habet ius petendi actione psonali id est iuris quod respicit obligationē persone 7 non rei. **B**. De parafernalibus non debet se marit⁹ intronittere muliere iuxta q̄ quis bonum videre. ut sicut mulier seipsam viro cōmittit sic 7 cōmitteret res suas. C. de pac. cō. l. hac lege. **A**. Idē in dicta. q. 3. **B**

Parentes **A**. filij teneant alere parētes. R. filij locupletes tenent nutrire parētes egenos. sicut parētes locupletes tenent filios. Et noīe parētū 7 filioz siue liberoz. itellige oēs ascendentes 7 descendentes. in Auten. ut lice. ma. 7 auie. §. illud quoqz. coll. 8. Cessat tamē hec obligatio fm̄ Hosti. si illi possūt sustentari de

tonis proprijs ut re suo artificio. **N**am hec obligatio alendi nō car-
dit nisi circa indigētes. dicto. **S.**
illud. **B.** Et re hoc etiam s. fa-
milia. s. p. 7 s. expositus. **U**trum
aut op a pietatis in parētes possint
preter muti occasiōe religionis re-
quire. i. religio. p. s. 3.

Paricida ^{aprie di-}
^{citur qui}
parēte occidit quasi paren-
ticida. Sed tñ lex que punit pari-
cidas locū habet in omnib⁹ ascē-
dentibus 7 descendētib⁹ in infi-
nitum. Item locū habet in vxore.
viro. nuru. genero. vitrico. socero.
patruo. auicūlo. amita. cōsobri-
no. patruele. p̄ono. nouerca. sp̄o.
sa. patre 7 matre sp̄o 7 sponse. Et
similiter intelligas si femina p̄di-
ctas p̄sonas p̄dictas occiderit ul
ab eis occidat. Item qui emittit ve-
nenū ut hoc fieret. ff. eo. li. i. 3. et. 4.
A. In dicta. l. i. dicitur. Et qui
emittit venenū ut p̄ri daret q̄uis da-
re nō potuerit. **B.** Similiter oēs
p̄sciētencis. ff. eo. l. vtrum.
Que est pena paricide? **R.**
Secūm leges ē ut p̄p̄gis cedat. de-
inde sacco corū p̄sutus cū cane 7
gallo gallinatio vipera 7 symia i
mari iacet ul in amne primū ut
omniū elemētoz vsu careat. 7 ce-
lū sup̄stiri 7 ēra mortuo auferat
7 si mare ul amnis nō sit prim⁹.
bestijs subijciat. C. eo. l. i. ff. e. l. p̄t.

Prochianus

alicius in festis re missa eijciē-
dus est. ut s. missa. s. p̄t.

Paterfamilias
debet regere 7 educare fami-
liam suam. ut s. familia. s. p. 7 s.
expositus. 7 s. parentes.

Patientia ^{quid sit?}
^{R. fm}
Lto. 2. 2. q. 136. Sicut dū
cit Aug⁹ in li. de patientia. Pati-
entia ē qua equo animo mala to-
lerat⁹ ne animo iniquo bona re-
seramus per que ad meliora per-
ueniamus. De qua etiam dicitur
Jac. p̄. Patientia opus perfectū ha-
bet. Et Gregori⁹ i omel. Patientia
ē radix 7 custos ouiz p̄tūz.

Utrum iniurie semper p̄ti-
entia sustinēde? **R.** scōm Lto.
2. 2. q. 108. Mali tolerandi sunt
a bonis in hoc q̄ ab eis iniurias
proprias patienter sustinēt scōm
q̄ oportz. Unde sup̄ illud Canō.
2. Sicut lilium inter spinas. di-
cit glo. Non fuit bonus qui ma-
los tolerare nō potuit. Non autē
tolerant eos ut sustineāt iniurias
rei 7 primoz. Unde Criso⁹ super
Matth. In iniurijs p̄p̄is eē quē-
piā patienter laudabile ē. iniurias
autē rei dissimulare nimis ē imp̄iū
Doctñ intelligendū ē qñ iniuria
illata p̄sone ad solā p̄sonā p̄tinet.
Tūc enim patienter sustinēdū ē.
Quādo autē redundat in iniuriā
rei uel ecclesie tūc debet aliquis p̄-
priam iniuriā vlcisci. ut patet re

Helysa qui fecit descendere ignem super eos qui venerant ad ipsum capiendum. 4. Reg. 1. Similiter Heliseus maledixit pueris ipsius iridentibus. 4. Reg. 2. Et Silvester papa excoicavit eos qui ipsum in exilium miserunt. ut. 23. q. 4. Buillisarius. Huiusmodi enim precepta patientie intelligenda sunt secundum preparationem animi. ut Augustinus dicit in libro de sermone domini in monte.

2 **U**trum percutienti unam maxillam super altera sit prebenda. Respondeo secundum Al. Augustinus in epistola de puero Centurionis dicit quod precepta patientie magis sunt ad preparationem cordis quam ad opus quod in aperto sit. ut in secreto teneatur animi patientia. In manifesto autem id fiat quod eis videtur potest quibus bene velle debemus. Unde et dominus se percutiente respondit. Job. 18. et Paulus percussus in facie dixit. percutiet te deus paries dealbabit. Act. 23. Si autem hoc non potest. tunc percutienti unam maxillam quantum ad animi promptitudinem exhibenda est altera. nec resistendum est malo. quia per patientiam persecutores deo lucrari possumus. Ad materiam patientie pertinere potest. ira. et sensus. contumelia. secundum. fi. et. i. vindicatio.

Patriarcha et primas sunt diversa nomina. secundum communiter idem sunt in re. 99. dist. p. uincie. Proprie tamen dicuntur patriarche quatuor principales. scilicet Constantinopolitanus. Alexandrinus.

Antiochenus. et Hierosolymitanus. Et secundum ordinem hic positum est etiam eorum maioritas. ut est de priuilegiis antiqua. Alii pro proprie dicuntur primates. ut Aquilegiensis. Bradensis. Cantuariensis. et huiusmodi. **A**. Idem in libro. li. 3. tit. 24. q. 2. secundum Ray. et glo. eius.

Quot sunt priuilegia quatuor principalium patriarcharum? Respondeo. Quatuor sunt. Primum est quia postquam receperunt pallium a sede apostolica conferunt pallium metropolitanois qui sunt sub eis. Secundum est quod recipiunt fidelitatis et obedientie iuramentum per se et per Romanam ecclesiam. Tertium est quod faciunt ante se ubique crucem deferri nisi ubi papa fuerit aut eius legatus vicens insigniis papalibus. **A**. id est apostolice legationis. ut in dicto. c. anti. qua. **B**. Et nisi in urbe Romana. Quartum est quod appellatur ad ipsos omnibus mediis. Nec omnia habent et de priuilegiis antiqua. in text. et glo. precipue Inno. **A**. Con. glo. Ray. ut in dicta. q. 2. Sed ut ibi patet aliqui dicunt quod ecclesia Constantinopolitana habet ultra alios patriarchas duo specialia priuilegia similia Romane ecclesie. videlicet quod deponit episcopos suos sicut et Romana ecclesia. ar. 3. q. 5. quod suspexit. Item quia appellatur ad ipsam sicut ad Romanam omnibus mediis. et hoc dicunt velle canonem illud. renovantes. 22. dist. ubi et hoc sentit glo. et ibi etiam dicit idem de Alexandrino.

ponit tñ s̄b dubio. S̄z dicta. q. 2.
d̄r fm̄ hug. q̄ Alex̄ adrin̄ nō pōt
deponē ep̄os icōsulto papa nisi sup
b̄ bateat p̄uilegiū speciale. **B**

Sed que iurisdic̄tio patriar
che siue primatis in subditos sus
fraganeorum suorum? **R.** fm̄
Ray. habent iurisdic̄tionē in octo
casib⁹. Primus ē cū appellat ad
eos. d̄l. 99. puincie. 2° cum vacat
ecclesia metropolitana et postulat
p̄mas q̄ disponat de reb⁹ ad me
tropolitanū p̄tinentibus. s. custo
diēdis. ēr̄ de offi. ordi. presenti. l. i.
6. 3° ex p̄suetudine uel p̄uilegio
A. s. pōt agere qd̄ sibi ex his cō
ceditur. ut in. c. cōquestus. de quo
j. **B.** Hos duos casus habes. 9.
q. 3. conquestus. 4° cū sup arduo
negocio dubitat nec pōt in puin
ciali p̄cilio terminari. tunc. n. me
tropolitanus debet p̄matē cōsu
lere. d̄l. 18. de p̄cilijs. **A.** Hoc. c.
nō videtur ibi h̄ri. Idem tñ notat
in sū. eo. ti. q. 3. **B.** 5° cū metro
politani ē negligēs ul̄ remissus
pōt supplere defectū eius. 9. q. 3. cū
sim⁹. 6° cū aliquis cōquereret de
archiep̄o. p̄mas esset iudex. xi. q.
i. si clericus. 7° si subditus metro
politani conquerat p̄mati q̄ in
iuste ipsum excoicauit. et p̄mas
remittat eū ad metropolitanū ut
absoluat. et ille non posset absolu
tionem obtinere. poterit absolue
re patriarcha ita q̄ precipiat ei q̄
metropolitano satisfaciāt. Al̄ re
ducet eum in eandem suam. **A**

nisi cōsiterit eum iuste excoicātū
ut in. c. de q̄ statim. **B.** ēr̄ de offi.
oz. ad reprimēdā. 8° est q̄ si archi
ep̄s uel ep̄s fecit mandatū illicitū
uel iniustū. et subditus appella
uit ad papam. pōt patriarcha re
clarare q̄ subdit⁹ legitime appel
lauit. ar. ēr̄ de appel. sollicitudinē
A. Idem in dicta. q. 3. **B**

Patronus siue ius
patro
nat⁹. Jus patronatus sc̄dm
Hosti. est potestas rēp̄sentandi in
stituendū ad b̄nficiū ecclesiasticū
A. s. simplex et vacās fm̄ Ray.
et in sū. l. i. p̄. ti. p̄. q. 80. ubi notātur
hec oia que in isto p̄ncipio ponū
sc̄dm Ray. Boff. Inno. Hosti. et
Ber. **B.** et puenit ut Boff. dicit
de ecclesie fundatione. dotatione.
soli collatione. i. 6. q. 1. filijs. et. c.
quicūq̄. Et̄n̄ versus. Patronū fa
ciūt dos edificatio fundus. Et ius
patronatus fm̄ diuersas regies
diuersimode notatur. Quādoq̄
dicit aduocatio. ēr̄ eo. quia clerici
Quāq̄ vicedñatus ul̄ custodia si
ue guardia. extra eo. p̄terea. et. c.
qm̄. Quādoq̄ dicit ius frequen
tationis uel processioneis. i. 6. q. 1.
pie mentis. et. c. frīgētius. Hec. n.
oia. p̄ eodem supponunt. ēr̄ de sta.
mo. in singulis. §. fi.
Quod ius competit patrono
ecclesie? **R.** Quadruplex ius cō
petit ei. Et̄n̄ versus. Patrono re
betur honor. onus. emolumentū.
Presentet. presit. defendat. alatur

egenus. **P**rimū ergo ē q̄ ipse ba-
 ter presentare instituendū ad pre-
 bendas sine ecclesiis nō collegia-
 tas. eē eo. fere p̄to. **I**n collegia-
 tis p̄o nō electioni faciēde s̄ iam
 facte postulatur assensus patroni.
A. 7 etiam faciēde quando sibi
 est concessū ab ep̄o in fundatione
 ecclesie si patronus est clericus. **S**i
 p̄o laicus a papa. ut in. c. de q̄ sta-
 tim. p̄iuncta glo. **B**. eē eo. nobis
 Secundū est q̄ quasi p̄ncipalis
 primus in p̄cessionē incedit. iō. q.
 1. p̄ie mentis. et. c. frigentius. **A**.
 In his iuribus nō videt hoc bene
 probari. s̄ facit dictū. c. nobis. **B**.
 Tertiū est q̄ defensor est p̄cipuus
 eccle. 7 id tenet eam defendere ab
 oībus oppressoribus. iō. q. 1. filiis
 Quartū ē q̄ si vergat ad inopiā
 alendus est de bonis ecclesie. ut in
 dicto. c. filiis. et. c. quicūq̄. Item
 in ipsa fundatione p̄t patronus
 laicus de p̄sensu ep̄i certū censum
 tenē. eē eo. p̄terea. 2. **S**z vltra nī-
 bil debet erigere nec i aliq̄ grauis
 esse. eē de sta. mo. in singulis. s̄. si.
Sz q̄n patronus ē locus religiosus
 ut si aliq̄ monachi in p̄prio solo 7
 p̄p̄iis exp̄sis ecclesiā edificave-
 runt. habent in eo oīa p̄p̄alia. sicut
 ep̄s oīa sp̄alia. ut. iō. q. 2. sane. et
 c. statutū. eē de p̄uile. cū 7 plātare
 s̄. in ecclesiis. 7 de capel. mo. c. p̄. et
 habent nihilominus ius p̄ntandi
 eē de sup. ne. p̄la. sicut. **A**. **P**redi-
 cta etiā tangunt in sū. eo. ti. q. 81.
 fm̄ Hosti. 7 Boff.

Sed infra qd temp⁹ dz p̄ntare
 patronus? **R**. Si ē patron⁹ laic⁹
 tenet infra quatuor mēses. si ē ec-
 clesia uel monasteriū tenet infra
 sex mēses etiā si ius patronat⁹ ha-
 buerit ex collatione laici. eē eo. si
 laic⁹. li. 6. **A**liē ep̄s ordinabit de
 ecclesia. ar. eē eo. c. 3. et. c. cū p̄p̄.

Quid si patron⁹ p̄ntet p̄ vnū
 7 postea aliū? **R**. Si patronus ē
 laicus iudicio ep̄i relinquit quem
 velit acceperare. **A**. Verū est si 2.
 p̄ntatus ē eque idone⁹ cū p̄. ut in
 c. cū aduocat⁹. de quo. j. **B**. Si
 est collegiū uel ecclesiastica p̄sona.
 variare nō p̄t. s̄ primus p̄ferend⁹
 est. eē eo. cum aduocatus.

Quid si vn⁹ p̄struat ecclesiā 7
 ei plures succedāt. nūqd oēs erūt
 patroni? **R**. Ius patronat⁹ apud
 quēlibet herediū est insolidū. etiā si
 ex equalibus p̄ribus sint heredes
 7 cōpetit cuilibet patrono quo ad
 oēs effectus p̄ter sacerdotis p̄nta-
 tionē que ē ita apud oēs coiter q̄
 apud nullū singulariter. eē eo. c. p̄
 et 2. **A**. Et etiam p̄ter censū qui
 debetur ex iure patronatus. cū oīa
 debita 7 credita diuisibilia dele-
 ant diuidi p̄o hereditariis portio-
 nibus. C. de acquiren. tere. l. p̄ te-
 reditariis.

Quid si patroni sint plures 7
 non cōcordāt in p̄sentando? **R**.
 Ille debet p̄fici qui maioribus
 iuuat meritis 7 a pluribus eligit.
 eē eo. qm̄. **O**z si numerus ē equa-
 lis. recurrēdum est ad merita. **S**z.

dis. si forte. Si oia sunt eqlia potest
eps dicere qd pcedent r rex pre-
sentet. 19. dis. si duo. Si po no co-
cordant. locus e gratificationi. ep
re elec. venerabilis. s. obiectioni.
p. q. aut. S. si neuter pot poni si-
ne scandalo. tunc epus ecclesiam
ordinabit put meli viderit expe-
dire. ut in dicto. c. qm. **A**. Idem
fm hosti. ut in su. li. p. ti. p. q. 85. r
addit qd si eps talem ecclesia or-
dinare no potest. tunc ecclesia inter-
dicere debet r reliquias extrahere
in patronoy vercundia r rubore.
et eo. c. p. et 2. et fm Inno. Ber.
r eu. hosti. intelligendu est de reli-
quijs q sunt extra altare in capis.
al non liceret. Qd si nec sic pnt co-
pesci uel ad pcedia reuocari. tunc
putat recurrendum ad brachiu se-
culari. et de offi. or. c. p. ut in dicta
q. 85. Et hec intelligeda sunt nisi
ex his maius scandalu oriret. tunc
enim omittenda forent. So. dis. ut
pstitueretur. r interim durate dis-
cordia ponetur ab epo in ecclesia
yconomus appellatione cessante.
q eius fructus aut expedit in vti-
litatem ecclesie. aut instituendo fi-
deliter reseruabit. et de offi. or. cu
ws. **B**

6 **¶** Nunquid patroni inter se pnt
pacisci ut alternis vicib pntent?
R. fm Ber. Sic. ar. ff. de vlsu fruct.
l. quoties. s. p. et in cle. plures. et
eo. **A**. Et ibi clare bates. **B**
Idem hosti. Sed Inno. no pla-
cet. quod pot itelligi qd honestius

esset si concordarent semper.

¶ Quid si inter pntates sit qstio
qs sit patronus? R. Si no fue-
rit finita infra terminu de q dictu
est s. s. 3. eps instituat saluo iure
ei qui vicerit. et eo. si po. et. c. qm
i quibusda. **A**. In dicto. c. si po.
dicitur qd ille qui euicerit debet in-
stitutum ab epo representare. **B**

¶ Quid si patronus pntat non
idoneu seu indignu? R. Si pa-
tronus sit collegu siue psona ec-
clesiastica. puatus e p ea vice iu-
re pntandi. et de elec. cu in cunctis.
et de sup. ne fla. sicut. Similit etia
fm quosda si patronus laicus sit
puatus est iure pntandi p ea vice
r reuolutu e ad superioze. uel sal-
te priuari oz. r tñ ut addit Inno.
bn facit eps si interim remittat p-
uisionem laico patrono. **A**. hosti.
dicit simpliciter b casu qd patronus
laicus e ipso iure puatus sicut r
clericus. Dicit tñ qd eps pot ei re-
concedere representationem. ut in su.
eo. ti. q. 88. Glo. po in. c. cu ws.
et de offi. or. dicit qd non est puatus
uel priuatus. qz laicus est min
erptus circa ecclesiastica. r qz babz
minus tepus ad pntandu q cle-
ricus. Unde r laicus iu pntando
variare potest. sed non clericus. et
eo. cum aut. **B**

¶ An patronus possit pntare
seipsum. R. Non. quantu cūq sit
idoneus. et eo. p nostras. s. q. i. in
scriptis. Si tñ plures sint patro-
ni. bn pnt vnum de se pntare. ar. et

et elec. cum in iure. **A.** Idem in
sū. eo. ti. q. 82. fm hosti. Boff. et
Ber. **B.**

10 **U**trū pater possit filiū uel nepotem
pūtare. **R.** fm hosti. Pōt dūmō
sit idoneus. qn potius uidet pre-
sentandus q̄ alius. ar. ex de cōba.
cle. 7 mu. c. p. et ex de censu. cū apls
s. in bitem. Con. Boff. Inno. 7
Ber. **A.** Idē sū. eo. ti. q. 90. **B.**

11 **Q**uid si vacante ecclesia epus
uocat patronū 7 pferat ei? **R.** fm
hosti. Si non habuit originē a se
sed epus motu pprio cōtulit ei. cre-
do q̄ possit pferre uoluntati pla-
ti. ar. ex de elec. cū in iure. **A.** licz
aliqui cōtradixerint. ut in sū. eo. ti.
q. 91. **B.**

12 **U**trū ius psonatus sit spūale.
R. Ius patronatus directe non
dicitur ius spūale eo q̄ cadit in lai-
cum. Tū fm quid pōt dici spūale
eo q̄ ipsum prestat uia ad cōse-
quendū spūale beneficiū. ideo etiā
uocatur annexū spūali. ex eo. de iure.
7 de iudi. quanto.

13 **Q**ualiter ius psonatus trās-
ferat in aliū. **R.** fm hosti. Qua-
tuor modis. p̄ quidē ē p̄ successio-
nem hereditariā. ut habet s. 5. 5.
2. ex p̄mutatione. qz cū alio spūa-
li pmutari pōt. is. q. 1. nemini. ex
de rerū p̄mu. ad q̄stiones. et. c. fi.
5. ex donatiōe. Et quidē si ius pa-
tronat⁹ donat laico. requirit p̄sen-
sus ep̄i. ex eo. p̄terea. maxime qn
dubitat nesciat in fraudē 7 trāsfe-
rat in potentiorē. ut ibi innuit. Si

311
pōt tunc clerico. nō requirit p̄sen-
sus ep̄i. ex eo. ex insinuatōe. c. illud
et. c. significasti. **A.** Hoc uidetur
uērū qn ecclesia uacat. alit̄ uidet q̄
sine cōsensu ep̄i non possit donari
etiā p̄sone ecclesiastice. ut i dicto. c.
illud. **B.** 4. ex uenditione. qz lz
nō possit uēdi spūaliter. ex eo. de iur.
re. tū trāsit cū uniuersitate. nisi de
ipso spūaliter excipiat. ex eo. ex lris
et. c. cū scdm. Similiter transit cū
uniuersitate in cōductione ad fir-
mā siue ad p̄sionē. ut i eo. c. ex lris
A. Idem in sū. eo. ti. q. 84. **B.**

14 **U**trū possit pignori obligari.
R. De h̄ sūt opinionēs. Quidā
dicūt q̄ pōt obligari cū uniuer-
sitate. uerior tū uidet opinio Inno.
q̄ nec simpliciter nec cū uniuer-
sitate pōt pignori obligari. **A.** In
dicta. q. 84. referunt de h̄ opinio-
nes nullā p̄ferendo. S3 forte di-
ctum Inno. pōt verificari ex eo q̄
creditor non pōt r̄tine pignozata
nec debitor qn trāsulit in credito-
rē. 7 sic cū neuter possit pūtare fie-
ret t̄rimētum eccle. qd nō debet
esse. dicto. c. cū scdm. **B.**

15 **U**trū possit in feudū dari. **R.**
Cū uniuersitate dari pōt. ex eo. cū
scdm. Sed spūaliter 7 ex p̄se scdm
hosti. non pōt. qz feudū requirit
magis. qd est r̄itpalis. **A.** Idē
in sū. dicta. q. 84. **B.** Si ecclesia
habet patronū utrū pferri possit p̄
legatum. uide s. legatus. 6. 3. De
his qui de nouo usurpant sibi ius
patronat⁹ uacatū ecclesiāz uide
5

3. ecclesia p. s. antep. l.

Peccatū i^o coiter. **U**trū
volūtas et opus exterius sit
vñū pctm. R. s. m. De. Si loqua-
mur de volūte et ope put sūt cō-
iuncta ut causa et effectus. sic sunt
vñū peccatū formaliter licz plura
materialiter. qz vna ē rō reordi-
nandi licz plura reordinata. Si
pō loquamur put sūt sepata. ut
puta s. m. aliud et aliud tēpus. sunt
diuersa pctā. qz diuerse auersioes
et persiones. **A**. Idem in sū. l. 2.
3. ti. 34. q. 121. **A**

Quod vñū peccatū sit grauius
altero? R. Si loquamur de pecca-
tis eiusdē generis. inueniē vñū
pctm graui⁹ alio s. m. gradū trans-
gressionis. ut manifestū est de pec-
catis luxurie s. luxuria. s. p. et eo-
dem mō de alijs. Si pō loquamur
de peccatis diuersorū generū. erit
vñū peccatū grauius alio p. cipue
s. m. diuersitatē obiectorū. s. s. m. qz
ē p. tra aliquid p. ncipali⁹ uel min⁹
p. ncipale. Unde homicidiū quod
est p. tra substantiā hoīs ē grauius
pctō qd est circa res exteriores. si-
cut furtū. et similiter graui⁹ q. ho-
micidiū ē pctm qd imediate p. tra
teum cōmittit. sicut infidelitas
blasfemia et b⁹. ut ponit **Ab.** i. 2.
q. 13. Et idē haberi pōt. 33. q. 2. si
quid verius. vbi dī q. homicidiū
ē grauius q. adulteriū. et. i. 1. q. 4.
sicut qui. vbi dī q. sacrilegium est
maius peccatū q. fornicatio. **A**

Con. Ray. ut i sū. eo. ti. q. 200. **B**
Scōm qd vñū pctm possit esse
grāuius et leuius? R. s. m. Ray.
Primo quidē ex circūstantijs. **Mā**
et circūstantia quāq. talis ē q. non
solū aggrauat s. etiā in aliā spēm
trahit sicut fornicatio cū sit cū cō-
iugata dicitur adulteriū. **Sz** et 2.
aggrauat peccatū ex p. sona. puta
in bonestas in clerico grauius pu-
nienda ē q. in laico. ar. et. de vi. et
bone. cle. ut clericorū. Et de s. etiā
dicitur in se. s. Item aggrauatur
3. ex actu ipsius. Idē enim pctm
malū est in p. sensu. p. ius in facto.
p. ssimū in p. suetudine. de q. **Aug.**
Peccati sunt tres differētie. s. in
corde. in facto. et in p. suetudine. de
pe. dis. 2. sicut. Item aggrauat 4.
ex motiūo. qz ut ait **Breg.** pec-
catū tribus modis cōmittit. **Mā**
aut ex ignorātia. aut ex infirmita-
te. aut studio p. petraf. Et grauius
quidē infirmitate q. ignorātia. s.
multo grauius studio q. infirmi-
tate peccat. de pe. dis. 2. sciēdū. **A**
Ambrosius aut dicit q. grauissi-
me peccat qui ignorat. s. illud ex-
ponit. i. piculosisime. quia spālis
penitentia non agit de pctō quod
ignorat s. m. Ray. et dicta. q. 200.
vbi etiā subdit. **Mā** obstat etiam
dictū **Clement.** 32. q. 1. c. qd. vbi
dī. Quid in oib. peccatis graui⁹
ē adulterio? quia in eo q. dicit qd
non infert negationem sed rari-
tem quasi dicat. de facili non in-
uenitur. Vel expone graui⁹ id est

cōmuniū.

3 **Q**uod utrum magnitudo peccātis aggrauet peccatū. R. scōm Tho. 1. 2. q. 74. Peccatū quandoq; fit ex surreptione pueniens ex infirmitate humane nature. Et tale peccatū minus imputat ei qui est maior in virtute eo q; minus negligit huiusmodi peccata reprime- re. que tamē omnino subterfuge- re infirmitas humana non sinit. Peccata pō que ex deliberatione pcedūt tanto magis alicui impu- tātur quāto maior ē. Et hoc ppter quatuor. p. quia maiores facilius possunt resistere peccato. cū exce- dant in scientia et virtute. Unde Luc. 12. Seruus sciens volūta- tem dñi sui et non faciens plagis vapulabit multis. 2. ppter ingra- titudinē. quia omne bonū quo quis magnificat est rei beneficiū cui homo fit ingratus peccādo. et q̄tum ad hoc quolibet maioritas etiam intemporalib; bonis pecca- tum aggrauat. 3. propter specia- lem repugnātiā actus peccati ad magnitudinē persone. sicut si princeps iusticiā violet qui po- nitur iusticie custos. etiā si sacer- dos fornicet qui castitatem vovuit. et alios ad h; hortari debet. 4. ppter exemplum siue scandalū. quia ut Grego; dicit in pastorali. In ex- emplum culpa vehementer exten- ditur quādo preuerētia ordinis peccatoz honozat. Ad pluriū etiā noticiā perueniunt magnorum

peccata et magis ea homines in- digne ferunt. **A.** Idem in sū. eo. ti. q. 201. **B.** Utrū idem actus possit esse peccatū et meritū habes s. meritum. De septem vitijs et q; ex eis oriuntur habes. j. vitiū. De peccato etiam s. crimen.

Peccatum ij. s. mortale. Que sunt pec- cata mortalia? R. scōm Ray. In primis notare potes esse pec- cata mortalia omnes trāsgressio- nes decalogi. Item quedam enu- merātur ab apostolo. Ro. p. te q; bus in fine subdit. q; talia agūt digni sunt morte. Et plura immo omnia reducūtur ad decalogū. ut idolatria. vitiū p naturā. iniquitas. malicia. fornicatio. auaritia. neq; tia. inuidia. homicidiū. ptētio. do- lus. malignitas. susurratio. defra- ctio. cōtumelia. supbia. elatio. in- uētio maloz. inote diētia. insipiē- tia. incōpositio. Et subdit de his q; sine affectione et absq; fedē et sine misericordia sūt. Et sequit. Qui talia agūt digni sūt morte. Item Gal. 5. Manifesta sūt opa car- nis q; sunt fornicatio. immunditia. ipudicitia. luxuria. auaritia q; est idolorū fuit. et neficia. inimicitie. ptentiones. emulatiōs. rixē. dis- sensuē. secte. inuidie. homicidia. ebrietates. cōmestatiōs et his sū. Et seq. Qui talia agūt regnū dei nō psequent. Aug. etiā dicit sic. Mortalia sūt sacrilegiū. homicidiū

52

adulterium. fornicatio. falsum te-
stimoniū. rapina. furtum. supbia.
inuidia. auaritia. 7 si multo tpe te-
neatur iracūdia. 7 ebrietas si assi-
dua sit. Quicūq; aliqd de istis in
se dñari pmissit. eterno igne cru-
ciabitur. **Aug.** dis. 25. §. crimi-
nis. **A.** Idem in lū. li. 3. ti. 34.
q. 199. **B.** Sed in oibus pdictis
attēdendū est qd dicit Lbo. 2. 2.
q. 35. qd mortale peccatū dicit qd
tollit spūalem vitam aie que est p
caritatem. Unde illud peccatū ex
suo genere ē mortale qd fm ppiā
rationē contrariatur caritati. **A.**
Idem dicit Nicolaus de lra. sup
1. Mat. **B.** Sed tñ in omni-
bus peccatis que sunt fm genus
suū mortalia pñderandū est qd nō
sunt mortalia nisi qñ suā pfectio-
nem psequūtur. s. in pñsu rōnis
Nñ si sit inchoatio pcti in sola sen-
sualitate 7 nō ptingat vsq; ad cō-
sensum rationis ppter imperfectio-
nē actus. est pctm veniale. sicut in
genere adulterij pcupiscentia que
consistit in sola sensualitate. ē pec-
catum veniale. Si tñ puenit vsq;
ad pñsū rationis est pctm mor-
tale. Et idem de pñis motib; ire
uel inuidie q inueniūtur qñq; etiā
in viris perfectis 7 sunt pctā veni-
alia. ut Lbo. subdit ibi. q. 36. **A.**
facit. 6. dis. testium. al. §. pensan-
dum. **B.** Sed tñ hec in singulis
peccatis habes plenius reclarata
Quedam enim que sunt venialia
habes in se. c. s. peccatū 3. **Utrū p**

professionē generalē mortalia rele-
antur. habes §. confessio p. §. 12. q.
incipit. **Utrum p generale.** Et plu-
ra etiam de peccatis de quib; tene-
tur quis confiteri §. confessio p to-
tum. 7. §. pñia p.

Peccatum iij.
Ps. veniale. Que dicuntur pec-
cata venialia? **R.** fm Aug. dis.
25. §. al. vbi sic dicit. Que aut sunt
minuta pctā lz oibus nota sunt. tñ
qz longū esset ut oia replicent. op-
est ut ex eis aliq; noiemus. Quo-
tiens aliq; in cibo uel in potu pl^{us}
accipit q̄ necesse ē ad minuta pec-
cata nouerit pñere. Quoties pl^{us}
loquit q̄ oportet. plus tacet q̄ ex-
pedit. Quoties pauperē importu-
ne petentē exasperat. Quoties cū
sit corpe sanus alijs ieiunātib; p-
rādere voluerit. aut somno re di-
tus tardius ad ecclesiā surgit. aut
quoties excepto filiorū desiderio
vforē suā cognouerit. Quoties
in carcere positos tardius requisi-
erit. infirmos tardius visitauerit.
7 discordes ad cōcordiam reuo-
care neglexerit. **A.** Hoc ē in pre-
lato mortale fm glo. in. §. al. per
c. pñimus. 90. dis. **B.** Si plus
aut primū aut vforē aut filiū aut
seruū exasperauerit. si ampli^{us} blā-
dit^{us} fuerit q̄ oportet. Si cuius ma-
iori pñone ex voluntate aut ex ne-
cessitate adulari voluerit. Si pau-
peribus esuriētib; sibi minū re-
liciosa uel sumptuosa conuiuia

215
preparaverit. **A.** Istud ibi videtur
nō hñ in ter. s. potius additū hic ē
B. Si se aut in ecclesia aut extra
ecclesiā fabulis ociosis de quib?
in die iudicii rō reddenda ē. occu-
pauerit. Si dñ iocātes. **A.** s. io-
cantes nō videt de ter. **B.** incau-
te iuramus et cū hoc p aliquā ne-
cessitatē implē non poterim⁹ utiq;
piuremus. et cū omni facilitate ul
temeritate maledicim⁹. **s. Aug⁹.**
Plura de his in spālibus suis lo-
cis manifestantur. **A.** Et in his
pōt appārē q. h. qñs sunt morta-
lia. et pdicta sūt exempla venialis
peccati. diffinitio aut videtur ista.
Veniale est qd nō aggravat vsq;
ad reatum pxtue dñationis. 2.
sen. dif. 42. c. veniale. **B.**

I. **E**strū peccatū veniale possit fie-
ri mortale. **R.** s. m. De. Idē actus
numero q est venialis nō pōt fieri
mortalis. sed idē in specie pōt. et sic
intelligit verbū Aug. q. nihil est
adeo veniale quod non possit fieri
mortale. dif. 25. s. binc etiam. **A.**
al incipit. criminis. **B.** Et quod
in li. sniaz dicit q venialia multi-
plicata ita pñt obzuerē sicut vnū
mortale. intelligit p occasionem.
qz assuetudo venialiū eadē facit i
mortale. **A.** Circa h Bona. sup
4. sen. dif. 16. sic dicit. videlicet q
triplex ē genus venialis peccati.
Quoddā. n. ē ex surreptione. et iō
veniale qz vitari non pōt. Quod-
dā ex cogitatione siue volūtate si-
ne pñsensu et iō veniale. qz plene nō

pñsensu lō in cogitatione ut de mu-
liere. vel delectatiōe citra cōsensū
in delectationē. Quoddā ē venia-
le cū rōne et pñsensu. s. tñ ideo est ve-
niale qz nō est reordinatio pira s.
ceptū ut ebrietas. et mēdaciū ioco-
sum. Cū igit querit utrū veniale
fiat mortale. Si intelligat q. hec
culpa p essentiā fiat illa. nulla est
questio. qz h est impossibile. Si in-
telligat q. illud qd al erat veniale
possit esse mortale ut mēdaciū ia-
cosū et ebrietas. dico q. quoddā
non sit mortale qdā sit mortale
p complacentiā. Prīmū igit veni-
ale qd cōmittit per surreptionē. sp
est veniale. Secūdū 2. mō venia-
le. s. p delectationē citra pñsensum
fit mortale p complacentiā s. m. q
placitū dicitur cōsensus plenus.
Tertiū veniale qd est p delectati-
onē citra reū. pōt fieri mortale per
libidinē magnā sicut mēdaciū io-
cosū. Et h fit mortale p placitum
s. m. q placitū dñ quietata volun-
tas. et qz iteratio act⁹ disponit ad
libidinē et cōplacentiā. binc est q
Aug⁹ dicit in plurib⁹ locis q. ve-
nialia plura obzuerē non p se s. qz
disponūt ad libidinē. nō dispositio-
ne necessitatis s. pñtatis. s. ille.
Est aut aduertēdū q. quietata vo-
luntas et libido h intelligit qñ mo-
tabilis negligentia adhibet circa
venialiū resistētā. quia dñ nobis
adeo sufficiens tempus reliberādi
tenemur motus veniales repñmē
s. m. Alex. de ales. et etiā alios. ut

patz s. ebrietas. in pñ. in additio-
ne. Hoc etiā patet p glo. 25. dis. 5.
criminis. Vbi dicit q assiduitas
7 pteptus virandi venialia effici
culpa mortal. 7 de pe. dis. i. c. tres.
sup pto oppriment dicit. Cōtem-
ptus venialiū 7 vilipensio pctm ē
mortale. Et sup verbo tres sūt. di-
cit. Si q̄s ptenit venialia ppter cō-
temptū eoz pstituit dign⁹ morte
eterna. Itē aduertendū put dicit
Bona. vbi s. q pctm veniale oc-
currēs p mētis surreptionem nō
pōt effici mortale. Et h verum est
q̄tum in se. cū cōsensū reliteratū
bñe nō possit. Pōt tñ effici morta-
le in sua origine 7 accidente. sicut
in sili patet de nocturna pollutiōe
q̄z in se bñe nō possit mortale pec-
catū pōt tñ bñe in origine uel acci-
dente. i. si añ uel post placeret ali-
cui pollutiōis carnalis relectatio
ut pōt colligi ex nōtis in sū. li. 3.
ti. 24. q. 14. Et eodē mō si quis
p mentis surreptionē cōmitteret
quicq̄ de specie pcti mortalis. ut
ē reū blasphemare uel aliud. I3 hoc
in se nō videat mortale. pōt tñ in
sua origine pctm mortale bñe si
forte pcedat a mēte ad h disposita
uē ex notabili incuria 7 negligē-
tia qñ si vellet posset cōmode pui-
tere ne illud occurreret. Vñ non
puidendo videt malitiose pecca-
re. cū lata culpa equipet malitie.
ex de cōsti. ut aīaz. li. 6. Pōt etiā
pctm p surreptionē occurrens bñe
mortale culpā in suo accidēte. vi-

delicz cōplacentia 7 ipnia. cōpla-
cētia. i. qñ alicui placet pctm cō-
missū añ uē post cōmissionē. ut s.
de nocturna pollutiōe p̄tactū est. p
impenitentia p̄o qñ eoz pñia pte-
neret. de quo in se. 5. dicitur. **B**
Vñ aut actus quō possit esse bon⁹
uel malus vide s meritum.

Utrū teneam⁹ penitē de venia-
lib⁹. R. p̄m Tho. in 4. dis. 16. Cū
dī aliquis ad aliqd teneri. quedā
necessitas ip̄ortat. Necessitas autē
ē duplex. Una absoluta. 7 scdm
hāc tenet facere ea sine quib⁹ non
est salus. Et h mō nō tenet q̄s ad
pcti venialis pñiam. qz mortē ex
h nō incurrit nisi forte ex cōteptu
dimittat. Alia necessitas ē ex sup-
positione alicui⁹ finis. sicut dī ali-
qd ēē necessariū sine q nō possum⁹
finē intentū psequi. Et h mō ne-
cessariū est q bō de venialibus pe-
niteat si ei remitti debeat in hac
vita. Et p̄m h non p̄rie dī teneri
aliq̄s ad aliqd. Et id dicēdū q bō
nō tenet ad pñiam venialiū nisi
large sumēdo. Idē p̄e. **A**. Sup
hoc passu Bona. sup dis. 16. q̄ri
finit⁹. sic dicit. Notandū q sicut
tactū ē tria sūt genera venialium.
Quedā ex surreptiōe. 7 de his nō
tenemur penitē nisi de congruo.
Quedā ex voluntate cui si p̄senti-
atur. incidit hō i mortale. Et de ta-
libus tenet homo penitere nō sim-
pliciter sed in casu. s. p loco 7 tpe
qñ recogitat ea ne si cōsentiat ca-
dat. Quedā sunt venialia q p sui

multiplicationē augēt libidinem
sicut ea in q̄ est p̄sensus s̄ reordi-
natio in reum. Et de talibus dico
q̄ tenet homo penitē ne multipli-
centur 7 hō piculo 7 discrimini se
cōmītat. h̄ ille. Aduertēdū q̄ qñ
in aliq̄ casu doc. vident dicere q̄
de aliq̄ veniali nō teneam̄ penitē.
videt̄ intelligendū nisi eius p̄nā
omittat̄ ex p̄ceptu. ut s̄. dicit Lbo.
Et videt̄ fieri ex cōceptu qñ saltē
in genere non vult q̄s tolerare oī
rei offensa. 7 forte de maioribus
venialib⁹ de quibus pōt recordari
in specie. Talis. n. impenitētia im-
pedit mortaliū p̄ctōrū indulgētiā
etiā i baptismo. Vñ Alex. de ales
sup 2. s̄. in ap. dis. 36. q. 10. q̄ incipit
Octauo queris. dicit. Cōcedim⁹
q̄ in eo q̄ recipit grām baptismā
lē si nō fictus accedit. teletur oīs
culpa tā venialis q̄ mortāl. Sed
dicimus q̄ ad h̄ q̄ fictus nō ac-
cedat postq̄ adultus est exigit q̄
p̄terat̄ de p̄ctis mortalibus quoz
h̄z memoriā. 7 etiā venialib⁹ sal-
tem in genere tolēdo q̄ ipse fecit
aut habet aliq̄d veniale. Si. n. nō
ita facēt dicim⁹ q̄ fict⁹ accederet
7 nō recipet grām baptismalem.
Et eadē dis. q. xi. q̄ incipit. Queris
postea. dicit q̄ d̄z tolē de mortali
7 de venialib⁹ saltē in genē. 7 etiā
forte de maioribus venialibus in
spāli si h̄eat illorū memoriā. ut si
cut multiplicat̄ p̄ctā. multiplicen-
tur dolores de illis. h̄ ille. Et si h̄
obtinēt circa remissionē peccatorū

baptismalē. fortius 7 erga sacm̄
p̄nie. p̄ q̄d difficult⁹ q̄ p̄ baptismā
remittunt̄ p̄ctā. ut p̄z p̄ Aug. i. li.
de p̄nia. 7 de pe. dis. 1. c. nullus. B
Utrū aut̄ teneam̄ ad p̄fessionē ve-
nialiū h̄ s̄. p̄fessio 2. § 1.

Utrū peccatū veniale possit re-
mitti sine mortali. R. s̄. m̄ Lbo. i
4. dis. 16. Remoto p̄ori remouet̄
posterius. nec posterius restituitur
nisi p̄ori restituto. Feruor aut̄ ca-
ritatis cui veniale opponit̄. est po-
sterior ipsa caritate. vñ q̄ diu cari-
tas nō restituit̄. s. p̄ dimissionem
p̄cti mortalis nec feruor caritatis
repari pōt. i qua repatione cōsistit
venialis p̄cti dimissio. 7 sic nō di-
mittit̄ ei cui mortale nō dimittit̄.
Idē Pe. A. Hoc rēp̄ q̄tū ē ex pte
feruoris. s. p̄ solutionē p̄ne bñ re-
mittit̄ veniale sine mortali. ut nōt
Scotus dis. 15. quarti s̄. in ap. B

Utrū vnū veniale possit dimitti
si sine alio. R. s̄. scdm̄ Lbo. vbi s̄.
Sic. quia venialia nō h̄nt p̄neri-
onem ad inuicē ex pte auersionis
sicut mortalia. qz in eis nulla est
auersio a deo. nec etiā ex pte p̄uer-
sionis. ut per se patet.

Utrū veniale possit dimitti vo-
luntate manente ad illud. R. s̄. m̄
Lbo. in 4. dis. 16. Nō potest tolli
culpa nisi reordinet̄ volūtas que
reordinari nō potest q̄ diu in ipsa
reordinatide manet. aliter essent
duo opposita simul. 7 iō nullo mō
veniale dimitti pōt q̄ diu volūtas
ad illud manet. Idē Pe.

§ 4

6 **U**trp ad remissionem venialis
requat contritio. R. fm Lbo. vbi
s. p. ctm veniale ut dictu e s. in p.
cedenti. S. no remittit qd diu volu-
tas manet in illo. Ipsu aut recede
voluntatis ab eo qd prius volebat
est displicere ei qd voluit. 7 talis
displicentia qm est gra informata
dr dolor ptritidis. 7 id veniale si-
ne ptritice no dimittit. S3 scien-
du q ptritio pot accipi triplicif. s.
uel habitu. uel actu. ul medio md.
habitu quide ptritio non sufficit
ad peccati venialis dimissionem. qz
tuc quicqz haberet habitu ptrit
pnie cuius actus e qliber cotritio.
psecutus esset pti venialis dimis-
sionem. 7 sic ipsu veniale cu gra esse
no posset. Nec itez requit q semp
sit actualis ptritio. qz sequeret q
pctm qd aliqs in memoria uel in
cogitacione no bz. remitti no posset
Et id dicendu q requirit cotritio
medio md. qm. s. 7 si actu peccatu
no displiceat explicite. displicet tñ
implicite. qz p tute actus que agit
sequeret displicentia explicite pec-
cati venialis si cogitatio ad illud
ferretur. Idem p.

7 **Q**uot modis venialia dimit-
tuntur? R. Octo modis. p quide
p digna colonem. re p. s. d. z. cum
omne crimen. et. c. si quonescung.
7 ut quida addunt p extremam vn-
ctionem. et re sacra. vnc. c. vnico. p.
re pnia. Itē p aque bñ dicte asper-
sionem. re p. s. d. z. aqua sale. 3. p
elemosynaz largitionem. re p. d. s.

i. p. obrem. et. c. medicina. d. s. sa-
ne. Addut qda p iniuriar remis-
sionem que e elemosyna spūalis.
Lud. 6. Dimittite 7 dimittet vob.
4. p oronem. p. cipue dñicam. re p.
d. s. z. re qtridianis. S. p cōfessionē
gnālem. ut s. p. fessio p. s. xi. 6. p
epalem bñ dictionem. 7 fm quosda
etiā p sacerdotalem. i. q. i. multri. i. fi.
7 p reuorā pectoris tñ sionem. re
p. d. s. i. tres actiōes. 8. per cordis
ptritioem. ut in pcedenti. S. dictu e.
De his sūt p. s. s. Cōfiteor tundo
consp. gor. cōteror. oro. Signor
edo. dono. p. hec venialia pono. Et
no solū p ista spāliter numerata s
etiā p quodlibet bonū opus vel ē.
ut in p. dicto. c. medicina. p. redime
te opibus tuis. Et sicut dicit Lbo.
plura vel pauciora venialia p p. di-
cta remittuntur. fm q p. hec maior
uel minor feruor p. catat q re plu-
ribus uel pauciorib⁹ saltē impli-
cite ptritioem p. tneat. Unde non
oportet q per hec oia venialia di-
mittantur. A. Idem in sū. li. 3. ti.
34. q. i. 58.

Peculiū. Quia cō-
tingit q
filijs familias bñt aliqn aliqd
sū qd dicit peculiū. re s nūc ē di-
cendu. Est siquidem quadruplex.
Quoddā est qd dr castre se videlz
qd filiofa. occasione militie a pa-
rētib⁹ uel alijs donat uel ipse in
militia acqrit. Quasi castre se ē qd
filiusfamil. ex aduocaticō ul alio
officio publico pcepit. 7 similiter

qđ obuenit p̄sbyteris 7 clericis re
officio suo. 7 in quolibet dicto pe
culio p̄r nihil iuris bz qñ poti⁹ ipse
filius in eo p̄famili. censetur. ff. ad
macedo. l. i. §. vlt. et. l. z. et. C. de
inoffi. testa. l. fi. Profecticiū autē ē
qđ ex rebus p̄ris uel earz occasiōe
aduenit. ut fructus siue lucrū. Et i
huiusmodi p̄culio nihil iur⁹ bz fi
li⁹ p̄r plenā p̄rietatē habet. ut in
Insti. p̄ q̄s p̄so. no. acq. §. p̄. Ad
uēticiū p̄o est qđ ex alia quacūq;
cā filio aduenit siue a matre siue
ab eīnea p̄sona siue de alijs opa
tionibus seu laborib⁹ suis. Et in h̄
p̄culio seruaf̄ fili⁹ p̄rietatē. 7 si
pater p̄moriaf̄ fili⁹ ē. s̄ viuēte p̄re
bz in eo p̄r plenū vsufructū ita qđ
de eo ne testari pōt filius. ut ex de
sepul. l. z. pater. l. 6. **A.** Predicta
fuerūt glo. Ray. ut in sū. l. 2. ti. 8.
q. 31. ad fi. Sed satis puto qđ si qđ
filio aduenit p̄tim ex reb⁹ patris
7 p̄tim ex labore uel aliūde reze at
dici p̄tim p̄fecticiū 7 p̄tim aduēti
ciū. qz qđ ius ē re toto qđ ad totum
idē etiā de parte quo ad partē. ff.
de rei ven. l. qđ re tota. **B.** Porro i
bonis que pater bz multominus
bz filius aliquā p̄ratē nisi quia
bz ali. ut s̄. expositus. 7 s̄. familia
A. Verū est si nō pōt se alere. ut
s̄. parētes. **B.** vñ si p̄ter volū
tatē patris accipet rem alienā cō
tractaret. 7 sic furtū cōmitteret.

Pedagium et
guidagiū quid sit? R. fm

51
X. Pedagagia dicunt que dātur a
trāseuntib⁹ in locis p̄stitutis a p̄n
cipe. Guidagia p̄o que dant pro
p̄ductu p̄ terrā alicuius ut securi⁹
vadāt. **A.** Hoc dicit glo. in. c. sup
quibusdā. ex re p̄. si. q. vbi etiā dicit
qđ salinaria dicunt que dant p̄ sa
le. **B.** hec solus p̄nceps 7 nō p̄ti
cularis ciuitas pōt p̄stituē. **A.** s̄
patet in dicto. c. sup quibusdā. vbi
dī. Duximus declarandū illa esse
pedagia. guidagia. salinaria in
dicta que nō apparēt impatorz ul
regū ul lateran. cōcilij largitione
p̄cessa uel ex antiqua cōsuetudine
a tpe cuius nō estat memoria in
troducra. Hosti. tñ ut p̄z i sū. l. 2.
ti. 5. q. 29. sentit qđ solus rex Ro
manoz possit illa p̄stituere. 7 idē
sentit de rege Francie qđ non reco
gnoscat in t̄p̄alibus supiorē. ex qui
fi. sint le. p̄ venerabilē. §. in sup. Et
s̄ intelligit si populus sibi eādē
p̄ratē rederit que imp̄atori data
est. ff. de ori. iur. l. z. Inno. p̄o ut
ibidem patet. dicit simpliciter qđ re
ges pōt imponere noua pedagagia.
Peccant tñ si hoc faciūt sine iusta
cā. 7 hoc videt̄ magis verificari ex
dicto. c. sup quibusdā. sibi impato
rum uel regum 7c. **B.**

Utrum pedagagia uel guidagia
possint licite peti. R. fm Ray. Si
pedagiū est antiquū 7 fuit imposi
tū ab his qui potuerūt. ut p̄ncipib⁹
uel regibus 7 p̄sertim auctoritate
eccleie ac etiā ex iusta cā ut p̄ defen
sione trāscuntū uel nauigantium

n^o patrie 7 b^o m^oi. 7 recipiēs facit
 id ppter qd fuit impositū sine scrupulo
 pscie pōt recipere. 7 eodem mō
 si nescit a quib^o fuit institutū. putat
 tñ ab illis qui poterāt 7 ex p^odictis
 causis. **A.** Sed ē si adest p^osuetu
 do cui^o iurij nō extat memoria. al
 secus. ut in dicto. c. sup. quib^o dā.
B. Itē si iste recipiēs nō laborat
 mō nec facit expēsas qz nō ē neces
 se. paratus tñ ē si necesse eēt labo
 res 7 expēsas impendē nō solū q^os
 tūc accipiet s^o etiā p^ous acceptas 7
 ampli^o si oporteret. **A.** s. q^o nunc
 accipiat. ut patet p^o cū. Ray. 7 i di
 cta. q. 29. **B.** Si p^oo pedagiū sit
 nouū nō pōt alijs ab adueniētib^o
 uel transeūtib^o aliqd accipere nisi
 certū sit illud a p^oncipe uel regesta
 tutū ppter imminētē necessitatem.
 Probat b. 24. q. 3. si q^os romip^o
 tas. ex treu. 7 pa. inouam^o. ff. de
 publi. l. rectigalia. ex de censu. pue
 nit. v. oportet. quippe. 7. c. cū apls
 s. p^obitem^o. iz. q. 2. nobis eni. cir
 ca si. p. si qd forte. ff. locati. ex con
 ducto. s. vno. Si p^otra formā p^odi
 ctā aliqd acceptū ē. restituēdū pu
 to illi a q^o acceptū ē. Si sciri nō po
 test in pias cās. Con. Al. 7 Inno.
A. Idē in dicta. q. 29. vbi etiā p^o
 hosti. dicere q^o si dñs terre q^o reci
 pit pedagiū nō defendat soluentē
 in rebus 7 psona p posse suo lz nō
 teneat ad restitutionē pedagiū nisi
 p^ostaret q^o hac re cā institutū esset.
 teneat tñ ad satisfactionē plenariā
 qd plus ē. 7 etiā si ueniat in dese

et iusticie. 23. q. 2. dñs. **B.**
C. Clrū mercatores seu trāseūtes 2
 teneant solvere pedagiū. R^o. scdm
 Ray. Tenent solvere 7 antiquū
 7 nouū seruata forma dicta i p^oce
 renti. s. 7 nō soluēdo furtū cōmit
 tūt. s. ad penā taxatam nō tenent
 in foro pscie nisi postq^o fuissent in
 re sententialit^o p^odenati. Qz si peti
 tor pedagiū nō illud faciat p^o qd
 fuit institutū cū necesse sit tūc trās
 eūtes pōt pedagiū negare. Nam
 cā cessante in recipiēte cessat obli
 gatio in dāte. is. dis. s. bis oib^o. ex
 de iure iur. puenit. Vel tales pōt
 sup^o b^o adire iudicē. qd tuti^o uidet^o.
A. Primā tñ p^ortē sentit Ray.
 verā esse de iure subdēs. Caueant
 tñ semp mēdaciū. ut i dicta. q. 29.
 Itē qd supra dictū est de pena fuit
 dictū glo. Ray. 7 idē dicit i omni
 casu i q^o pena eēt imponēda. Con.
 Tbo. 7 Al. 7 glo. iz. q. 2. frater
 nitas. 7 notat in sū. eo. ti. q. 30. **B.**
C. Nūquid xpiani tenent solvere 3
 pedagia sarracenis. R^o. s. m Ray.
 Si transeant p terras eorū tēpore
 treuge 7 ipsi sarraceni defendunt
 eos a latronib^o 7 buiusmōi. xpia
 ni tenent eis s^o m statutū 7 pactū
 7 subtrahendo tenerētur ad resti
 tutionē. Nā fides hosti seruāda ē.
 22. q. 4. in ocēs. 23. q. i. noli. Ad
 dit tñ X^o. q^o de pacto si interueniat
 planū est. Sed de statuto ē distin
 guendū. Nam p statuta illoz qui
 per vim occupauerūt 7 tenent ter
 ram que aliqñ fuit xpianozū cum

ipsi sint male fidei possessores. nō obligatur fideles nisi sponte pferant ul' subiecerint se huiusmodi statutis. Secus dicere de illis sarracenis qui nō sūt violenti possessores terrarū quas tenēt. quia ab huiusmodi pedagibus fraudari non debēt ab aliquo etiā xpiano trāseunte. Si hō transeant tpe guerre aut quicūq; cum mercib' pibit' nō tenēt eis ad pedagia. **A** Idē in sū. eo. ti. q. 31. vbi 7 addit. hosti. tū dicit. Non puto q' xpiani teneant ad soluendū hęc paganis. vtz si volūt habere cōmoditatem terre sarracenoꝝ oportet q' soluant. qz nec aliter sarraceni ipsoꝝ transitū sustinerēt. hoc dictū potest intelligi p m distinctionē dicti Xp. Portantes etiā dictas merces pibitas aliter puniendi sunt p m Ray. 7 in dicta. q. 31. Et de pena hui' modi j. sarracenus. §. p. **B**

4 **¶** Nūquid qui faciūt portari blandum vel vinū ad vsum suū vel familię teneantur ad pedagū? **R.** p m hosti. Non. si etiā p suetudo sit in ptrariū. quia irōnabilis est 7 non tenēda. quia pedagū non ē dandū nisi de rebus que causa negociationis referūtur. C. de vecti. 7 cōmis. l. vniuersi. Con. Ber. **A** Idē in sū. eo. ti. q. 33. In dicta aut l. vniuersi. dicit sic. Vniuersi provinciales p bis reb' quas ad vsū propriū vel ad fiscū inferūt vel exercendi iuris gratia referūt nullū vectigal a stationarijs epigaf. Ea

ho que extra predictas causas ul' negociationis gratia portatur solite prestationi subiungamus. Et subditur pena capitalis cōtra aliter exigentes. Et in hac. l. etiā patet q' pedagū siue vectigal potest erigi etiā p rebus que nō referūt causa negociationis nisi in pticulari exceptis. Et qd' hic dicit de non soluendo pedagio de ptinentibus ad victum videtur vtz quod ad forenses. Incole enim bene videntur teneri de fructib' terrarum qui supponūt ad sustētandū onera loci. Et h' ratio suadet 7 p suetudo interpretatur que ē optima legū interpret. ff. de legi. si de interpretatione. Secus autē de rebus quas emerēt. qz tunc in eis h' casu nō videt diuersa ratio cū forensibus nisi emeret res subiecta pedagio de qua pedagū solatū non foret. qz transit cū onere suo sicut patet de emptione rerū in decimataz. §. de cime 2. §. 3. **B**

5 **¶** Vtz laicus a clericis possit exigere pedagū. **R.** Ecclesiastice persone ad pedagia 7 guidagia pemptus nō tenētur. nec etiā p reb' suis quas nō causa negociationis referūt vel referri faciūt. 7 inibite ne ab eis talia epigan' ptraria cōsuetudine nō obstāte. aliter q' talia epigūt suo noie vel alieno si sūt persone singulares sūt excoicate ipso facto si collegiū ul' vniūsitās castz vel ciuitas ipso facto subiecte indicto. nec a pdictis absolui pnt nisi

plene restituant ⁊ re trāsgressione
satisfecerint. et ⁊e cens. p. q. l. 6.
Ena j.º s. iudicialis
aut diuina. In
foro iudiciali pena triplicis
generis infligi solet. Et p̄mū qui
dem genus ē pena spūalis in qua
quasi p̄ambulū solet p̄mitti in
crepatio. dis. 84. puenit. ⁊ h̄ potest
dici p̄ma spūalis pena. Secunda
spūalis pena ē censura eccl̄astica
s. excoicatio. interdictū. uel suspē
sio. et ⁊e p. sig. querenti. Tertia ē
pena infamie. et q̄ vide s. infamis.
Quarta ē pena repositionis. dis.
90. si ep̄us ⁊ de hac s. ⁊e gradatio.
Est aliud genus p̄ne. s. corporalis.
prima quidē solet esse ieiunij siue
abstinentie q̄ solet q̄nc infligi in
carceratis p̄ eoz scelerib⁹. et hac
p̄t intelligi dis. 90. si quis p̄rista
tus. et. ⁊. 1. q. i. si h̄o esses. Secūda
est verberatio. 23. q. 5. circūceli
ones. et q̄ habet. j. p̄cutere. s. fi.
⁊ s. excoicatio 2º. s. 2º et 1º. Ter
tia ē seruitiū. et qua. j. raptor 2º.
s. 2º et s. fornicatio. s. fi. Quar
ta est publicationis omniū bonoz
dis. 63. adrianus. in fi. **A**. Hoc. c.
modicum videt̄ facere. **B**. Et ⁊e
bac s. hereticus p. s. 8º. Quinta
ep̄iliū. dis. 63. in synodo. in fi. Et h̄
ep̄iliū p̄t esse triplex. p̄mū in lo
co certo. ut cū q̄s intrud̄ in mona
sterio. et ⁊e adul. puenit. Secūdū
a loco certo. qñ quis ab aliq̄ loco
p̄bitetur. ⁊. q. i. in p̄mis. Tertium
ab omni loco. ut cū interdic̄ p̄

Quoniam potest pena infligere? R. s. in Ray. Generaliter indices qui possunt punire subditi iuxta qualitatem culpam et nullus alius. id. q. i. c. p. 33. q. 2. §. in hoc. Item iurisdiccionem sine coercionem saltem modicam nulla est ex officio. tele. c. pastoralis. et. c. ex libris. Hoc tamen sciatis quod maiores penas ut decapitare quantum ad forum seculare non possunt infligere nisi illi iudices qui dicuntur habere meritum imperium. Similiter quantum ad forum ecclesiasticum reponerendum potest nisi episcopus ad quem pertinet maiora negocia. dis. 2. §. p. lectis. A. Idem in su. co. ti. q. 4. B.

Que sunt illa que excusant a pena sine etiam a culpa? R. s. secundum Ray. Generaliter sunt septem. Item primo quidem excusatio mentis alienatio. Dicitur autem homo alienatus mentis tripliciter. s. p. stuporem. et habet modo Aug. excusare videtur Lorth. qui voluit filias suas prostituere ut

hospites literaret. dis. i. 4. q. ait. **I**te
p. furore. 15. q. i. aliquos. et. c. illa
cayenda. 3. q. 9. iudicas. **I**tem p
ebrietate. 15. q. i. inebriauerunt. Et
intelligas si ex toto sint alienate
mentis. alie nō excusarent a toto
s. a tanto. vide s. ebrietas. §. 4. 2.
excusat coactio q. si absoluta fue
rit. excusat a toto. si conditionata
excusat a tanto. dis. 50. p. l. byteros
3. excusat receptio. si forte aliq. s.
tolo alterius recept. p. errore. p.
babilē fecit aliqd. uel omisit. 15. q.
6. si sacerdotibus. 34. q. 2. i. lectū.
ff. de iure iur. si cū. Hoc tū fallit in
bis que nō licet ignorare ut q. sūt
p. tra fidē uel epīsa rei pcepta. 22
q. 2. in i. p. 15. q. i. si capis. **A**n
de hoc. i. Cor. 14. Si quis ignorat
ignorabit. 4. excusat q. nō multi
tudo nō quidem a p. ctō s. releuat
aliqua a pena. vide s. correctio
p. §. 5. Similiter et p. s. uetudo s. m.
Anno. q. nō excusat a pena. t. p. ali
s. nō a culpa uel a pena eterna. 5.
excusat etas q. nō quidē a toto ut
si nō est doli capax. 15. q. i. illud re
latū. q. nō s. nō a toto. ut si ē doli
capax. extra de relic. p. u. c. p. Alie
p. etates s. m. eaz varietatē atte
nuant p. ctā et penas. ar. 86. dis. t. a
ra. 6. excusat casus. ut s. homici
dii 3. §. p. 1. excusat locatio. 15. q.
i. illud relatū. **A**. Et ibi patet p.
glo. q. hoc est verū si locus non sit
notius. **N**ā lud. not. in culpa ē.
ar. ff. ad. l. ac. i. l. nā ludus. **B**

3 **Q**uod varietas criminū indu

cit varietatē penar. **R**. Aut fa
cta puniūt. ut cedes et furta. Aut
dicta. sicut cōmītia et inīq. aduoca
tiones. Aut scripta. s. falsa uel fa
mosi libelli. s. ifamarorū. Aut cō
silia sicut p. iurationes uel cū q. s. ē
p. sciū cū latronibus et suadet uel
fauet eis. **H**ec aut quatuor gene
ra septē modis sunt p. sideranda.
Et p. quidē p. sideranda ē causa. si
cut verbera q. si illata sunt a magi
stro ul. parētē impunita sūt. q. vi
tē facta emēdationis aio. s. cū
sunt p. iram ab extraneo certe pu
niunt. 2. p. sideranda ē p. sona. et s.
dupliciter. s. illius q. fecit et illius q.
passus ē. **A**lter enim puniūt s. uī
q. liberi. et aliter q. sūt contra dñm
suū uel parentē q. q. p. tra extraneū
sicut et aliter q. est cōtra aliquē qui
est in magistratu publico et aliter
qui p. tra priuatū. Et ad hāc p. si
rationē de p. sona p. tinet etiā etas
faciētis et eius q. passus ē. 3. cōsi
derandus est locus. **N**ā idē actus
si fiat in quolibet loco erit furtū et
nō puniendū capite. Si in ecclia
erit sacrilegiū et capite puniendū.
4. p. siderandū est tempus. **N**ā p.
hoc discerni solebant. emāsores a
fugitiuis. Emāsor enim erat qui
p. pria uolūtate diu euagat. postea
ad castra reuertebat. Fugitiu. s. nō
q. recedebat aio nō reuertēdi. **I**te
tēpus discernit effractorē seu furē
diurnū a nocturno. Et dñ effra
ctor qui carcerē effringit ut eua
dat inde. ul. alia loca ut inde aliqd.

furripiat. Et nocturnus quidem
 fur uel effractor acius puniri de-
 bet. **S.** est p[ro]siderāda facti qualitas
 p[er] quā atrocius uel lenius est pu-
 niendus. ut furta manifesta q[ui] acn[us]
 puniuntur q[ui] nō manifesta. **I**tem p[er]
 hoc discernit[ur] rixa a crassatura. **N**ā
 rixa est quidā p[ro]flictus altercātū.
 crassatura p[ro]p[ter] e[st] violentia illata a
 latronibus. ut i[n] nemoribus 7 b[us].
Item p[er] hoc discernunt[ur] expilatio-
 nes a fure. Et dicit[ur] expilatio sub-
 tractio rerū hereditariarū a[n]t[er] he-
 reditas adeat. **N**ā in eis nō dicit[ur]
 p[ro]p[ri]e furtū q[uo]d fit inuito d[omi]no. cum
 hereditas non habeat d[omi]nū. **I**te p[er]
 hoc discernit[ur] petulātia. i. q[uo]d fit p[er]
 quandā lasciuia q[uo]d dicit[ur] hic petu-
 lantia ab eo q[uo]d fit p[er] violentia. **S.**
 p[ro]siderat[ur] quātitas p[er] quā discernit[ur]
 fur ab abigeo. ut q[ui] suem unū sur-
 ripuerit. ut fur coerebit[ur]. q[ui] p[ro] gre-
 gem ut abigeus. **A.** Decē oues
 7 quinq[ue] uel quatuor porci faciūt
 gregem. ff. de abigeis. l. fi. **B.** 7.
 expectat[ur] euētus. i. si res habuit ef-
 fectū. ut si quis etiā remens n[on] suus
 est aliquid p[er]tra aliū 7 res habuit
 effectū. p[ro]demnabit[ur]. **A.** Sed nō
 p[ro]sona remens. **N**ā l. 3. l. aut facta.
 de qua. j. dicat[ur] q[uo]d euētus p[ro]siderat[ur]
 etiā in remētissimo. puto intelligē-
 dam quo ad diligentiorē p[ro]u[er]sio-
 nē 7 non quo ad punitionē. cū re-
 mens non puniat[ur] etiā si occiderit
 matrem. ff. de offi. p[ro]f. diuus. **B.**
 De si res nō habuit effectū nō e[st]
 demnabit[ur] nisi in quibusdā atroci-

bus. s. que ad aliquē actū extrin-
 secū p[ro]cedunt. ut si q[ui]s occidendi cā-
 cum telo sit de p[ro]fensus. **P**robant[ur]
 oia p[re]dicta. ff. de pe. l. aut facta. 7
 de pe. dis. l. aut facta. **A.** Idē q[uo]d
 in b[us]. **S.** 7 in p[re]cedēti. notat in sū. eo.
 ti. q. 1. vbi etiam ad finē ponūt[ur]
 expositiōes dictorū vocabulorū p[er]
 glo. Ray. **B.**

Utrū reus alicui penā inferat[ur] 4
 sine culpa. **R.** p[er]m **L**bo. 2. 2. q.
 108. Penā p[er]m q[ui] habet p[ro]p[ri]ā rati-
 onē p[ro]p[ri]e non inferat[ur] a reo sine cul-
 pa. **S.** 3. penā inq[ui]tum ē medicina
 nō solū sanatiua p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e s[ed] etiā
 p[ro]seruatiua a futuro 7 p[ro]motiua in
 aliud bonū. p[er]m eā inter dū puni-
 aliq[ui]s sine culpa. sicut in medi-
 cina. quia q[ui]nq[ue] infert nocumētū
 in minoribus. 7 meliorib[us] auxiliū
 p[ro]stat. Et q[ui] bona spūalia sunt ma-
 xima. bona aut[em] t[em]p[or]alia sūt minima
 id q[ui]nq[ue] puni[untur] aliq[ui]s in t[em]p[or]alib[us] bo-
 nis absq[ue] culpa. cuiusmōdi sūt plu-
 res p[ro]p[ri]e vite p[ro]p[ri]e diuini? infli-
 cte ad humiliatiōē uel p[ro]bationē
Nō aut[em] puni[untur] q[ui]s in spūalibus bo-
 nis sine culpa in p[ro]p[ri]e. s[ed] nec etiā in
 futuro vbi p[ro]p[ri]e nō sunt medicine
 s[ed] p[ro]sequūt[ur] spūalem dānationē.
A. Idem in sū. eo. ti. q. 8. **B.**

Ude penis 7 flagellis a reo illa- 5
 tis sic Aug[ustinus]. loquit[ur]. 7 b[ate]tur 4.
 iniaz. dis. 15. Quinq[ue] modis fla-
 gella p[ro]tingūt. Vel ut iustis p[ro] pa-
 tientia merita augeāt[ur]. ut Job.
 Vel ad custodiā virtutū ne sup[er]
 bia temptet. ut in Paulo. Vel ad

corrigenda pctā. ut Marie lepra.
Vel ad gloriā rei manifestandā.
ut de ceco nato. Vel ad iniū pene
ut Herodi. quaten⁹ hic videatur
quid in inferno sequat. **A**. Idē
notat in sū. eo. ti. q. 9. De Paulo
babetur. z. Cor. iz. Et de Maria
Numeri. iz. Et de ceco. Job. 9.
Et de Herode Actuū. iz. **B**.

6 Cetrū aliq̄s fm iudiciū huma-
num teneat puniri sine culpa. R.
fm Lto. z. q. 108. Nō dō pu-
niri pena flagelli ut occidat. mu-
tile. ul. verteret. s. pena dāni. Pu-
nitur etiā aliq̄s fm humanū iu-
diciū sine culpa sua. s. nō sine cau-
sa. Et hoc tripliciter. s. mō ex s. q.
aliquis hō reddidit septus ad aliq̄d
bonū habendū uel assequēdum. si-
cut. ppter vitū lepre aliq̄s amoue-
tur ab administratiōe ecclesie. 7 ppter
bigamiā uel iudiciū sanguinis
aliq̄s impedit a sacris ordinibus
z. quia bonū in quo dānificat nō
ē ppter bonū sed cōde. sicut qd aliq̄
ecclesia habeat ep̄atum. pertinet ad
bonū toti⁹ ciuitatē. nō āt ad bonū
clericorū tm̄. 3. quia bonū vni⁹ re-
pendet ex bono alteri⁹. sicut in cri-
mine lese maiestatis filius amit-
tit hereditatē pro pctō parentis. 7
punit etiā pena infamie. 6. q. i. si q̄s
cū militib⁹. **A**. Con. Al. ut in sū.
eo. ti. q. 8. Ubi etiā additur fm
Ray. qd pena excoicationis nūq̄
teneat aliq̄s puniri p relicto alte-
ri⁹. z. q. 3. si beres. Pena sō in-
dicti sept punit familia. ciuitas ul.

etiā tota puincia p relicto dñi. 7
s. ppter magnitudinē peccati. 7 qz
aliq̄ nō posset cōpelli ad satisfactio-
nē. ex de spon. nō est nobis. Aliq̄
etiā remouet familia ab altaris
oblationibus p pctō dñi. i. q. 4.
miroz. **B**. De ista materia tra-
ctās Ray. specificat sic. Punitur
aliq̄s licite sine culpa s. nō sine cā
Uñ versus. Paup̄tas odiū fauor
vitū scel⁹ 7 ordo. Personas spo-
liat 7 loca iure suo. Paup̄tas. nā
ppter paup̄tatē siue paucitatē ec-
clesia que p̄suevit h̄re ep̄m perdit
ipsū. is. q. i. tēpus. Itē. ppter odiū
s. ciuiū. puta qz occiderunt duos
ep̄os. uel ex alia enozmī cā perdit
ecclesia ep̄m. z. q. z. ita nos. Item
ppter fauorē. ut ciuitati Constan-
tinopolitane quā cōstantin⁹ cōsti-
tuit quasi nouā Romā cōferēs se
ad eā datū est ut ecclesia p̄stantino-
politana haberet primū locū post
Romanā. dis. zz. renouātes. **A**
Et hunc locū amisit Alexandri-
na. fm eūdē. 7 in sū. eo. ti. q. 9. vbi
notatur 7 oia que in isto. s. ponū-
tur. **B**. Item ppter vitū. ut puta
lepre amouet p̄lat⁹ ab admini-
stratione. ex de cle. egro. tua nos.
Debent tm̄ iuxta facultates eccle-
sie sibi necessaria ministrari. **A**. ut p̄
ibidē. s. in. c. allegato. **B**. Item
ppter scelus. ut ppter scelus p̄ris
ul. dñi familia q̄s spoliat bonis
tp̄alib⁹. Itē ordo. Nā ppter mo-
nachū uel monachē dō peccās re-
trudi i arti⁹ monasteriū. 7 sic p̄mū

monasteriū res q̄s illius occasio-
ne fuerat consecutū. p̄dit saltē ad
tēpus. ut s̄. apostasia s̄. s̄. p̄.
7 **C** Sed qualis q̄s vnus pcutit
uel punit p̄pctō alterius? R̄. s̄. p̄. m̄.
Abō. vbi s̄. Pena spūali nō punit
aliquis pro p̄pctō alterius. q̄ pena
spūalis ptinet ad aīam. scōm quā
quiliet est liber sui. Pena tñ tpali
vnus q̄s punit pro p̄pctō alteri
triplici rōne. Primo quidē q̄ vn⁹
homo tpaliter ē res alterius. 7 ita
in penā eius etiā ipse punit. sicut
filiū sunt s̄. m̄. corpus quedam res
patris. 7 serui quedā res dñoz. 2.
mō in q̄tum p̄ctm vnus veruaf
ad alterū. 7 hoc uel p̄ imitationē.
sicut filij imitant p̄ctā parētum 7
serui p̄ctā dñoz ut audaci⁹ peccēt
Vel p̄ modū meriti. sicut peccata
subditoz merētur peccatozē pla-
tū. s̄. m̄. illud Job. 34. Qui regna-
re facit hominē 7 p̄critā p̄pter pec-
cata populi. siue etiā p̄ aliquē cō-
sensū siue dissimulationē. Sic. n.
interdū boni simul puniunt cum
malis. q̄ eoz p̄ctā nō redargue-
rūt. ut Aug⁹. dicit p̄ de ciui. dei. 3.
ad cōmendādā vnitatē hūane so-
cietatis ex qua vn⁹ hō debet p̄ alio
sollicitus esse ne peccet. 7 ad dete-
stationē peccati dñi. s̄. pena vnus
redūdat in oēs. quasi oēs sint vnū
corpus. ut Aug⁹. dicit de peccato
Achor. **A**. Idem in sū. eo. ti. q.
8. **B**. Ex p̄dictis patet q̄ re pu-
li sodomoz puniti sunt. **A**. ut p̄
Gen. 19. **B**. tū quia erāt res pa-

renti 7 in eis parētes puniebant.
tum etiā q̄ hoc in eoz tōnū cessit
ne si reseruarent essent imitatores
p̄ctae malitiae 7 sic grauiiores pe-
nas mererētur. **A**. Idem in sū.
eo. ti. q. 9. Et addit q̄ similiter in
detestationē p̄cti 7 in punitionē
hominū occisa sunt q̄s 7 iussa
infici aīalia eoz. ut patet p̄ Reg.
15. 7. j. subdit s̄. m̄. Ray. Ex p̄dictis
patent cause quare dñs aliqui sine
culpa punit 7 punit creatas ali-
quas tā rōnales q̄ irrōnales. ut
in talibus que tibi dubia fuerint.
q̄ iudicia dei abyssus multa. Dic-
cum apostolo. Multitudo diuiti-
arū sapientie 7 sciētie dei rē. Ro.
11. Itē cū Aug⁹. Si rōne pfundi-
tatē iudiciū dei penetrare nō possu-
mus. manifestissime tñ scim⁹ ver-
esse qd̄ dixit 7 iustū eē qd̄ fecit rē.
B. De pena excoicationis nō pos-
sit puniri vnus p̄ alio bates s̄. ex-
coicatio p̄. s̄. 8. in fi. S3 inēdictū
q̄s p̄t poni p̄pter p̄ctm solius
dñi. ut s̄. inēdictū p̄. s̄. 3.
C Utrum postq̄ quis est semel 8
punitus p̄ aliquo crimine telet
et alia pena infligi. R̄. s̄. m̄. Ray.
Non. quia reus nō iudicabit bis
in idipsū. Nam 2. Et nemo d3
duplici p̄tritione p̄teri. ex de iudi-
at fi. Multotiens tñ p̄ eadem cul-
pa imponit multiplex pena simul
in eodē iudicio. Nam 7 tūc oēs ille
pene accipiuntur pro vna qñ aliq̄
per se sufficiens nō fuisset. Sed in
diuersis iudicijs non licet bis in

idipsum iudicare ut dictum est nisi for-
sitam cresceret p[ro]sumacia. et ut lite
non contes. q[ui]n frequenter. in fi. **A**
Immo in diuersis et in eodem iudi-
cio imponunt interdum plures pe-
ne q[ua]m est relictum graue. sicut p[er] in
blasphemia dei vel sanctorum pro qua
iure canonico imponitur pena p[re]so-
nalis et pecuniaria in foro iudici-
ali et p[ro]p[ri]ali. et de maledictis statuim[us]
et de iure civili ultimam supplicium. in
Auten. ut non luxu. § natura. coll.
6. Et o[mn]es pene p[oss]unt imponi. ut dicit
d[omi]n[us] An. de bu. i. dicto. c. statuim[us]
Et hic fuit sensus Ray. ut patet in
su. eo. ti. q. xi. **B**

2 **Q**uis ordo in penis tenendus
sit? R[es]p[ondetur]. Si p[re]ceditur p[er] aliquem pro
crimine. et crim[en] est tale q[uo]d inducat
suspensionem. debet susp[en]di. uel si in-
ducit repositionem. debet reponi. Et
tunc quidem si corrigibilis apparue-
rit non p[re]ceditur ampli[us]. nisi in fal-
sario l[ite]rarum ap[osto]lice sedis. q[ui] ille ipso
iure exco[m]unicatus est. et debet reponi
et tradi iudici seculari. ut dictum est.
exco[m]unicatio 3. § p[er]. **A**. Si p[ro] re-
positus sit incorrigibilis d[icitur] p[er] ex-
co[m]icari minori. deinde exco[m]icati-
one maiori. et inde tradi curie se-
culari ut repute[m] in exiliu[m] uel aliam
penam. ut in. c. cu[m] non ab hoie. de q[ui] i.
et in su. eo. ti. q. iz. sc[on]d[um] Ray. **B**
Ubi p[ro] quis puniatur p[ro]sumacia.
p[er] debet susp[en]di. postmodu[m] cresce-
re p[ro]sumacia debet exco[m]icari. reu-
te reponi. 23. q. 4. forte. Notatur
hec et de iudi. cu[m] non ab homine.

A. In glo. **B**

Et p[er] iudex possit pena relaxa-
re diminuer[e] uel augere. satis b[ea]t[us]
s. iudex p[er] §. 9. et xi. Et h[ec] spe-
cialiter querit[ur] utrum possit pena co-
mutare. R[es]p[ondetur]. sc[on]d[um] Hosti. Crimine
p[ro]bato si certa pena rep[er]it[ur] i iure illa
infligenda est non mollior neq[ue] du-
rior. Alioq[ua]n[do] iudex esset infamis.
C. de iu. pu. uel p[ro]u. l. p[ro]u. in fi.
nisi ut s. dicitur iudex p[er] §. 9. et x.
A. s. nisi sit iudex qui possit super
iura dispensare. q[ui] tunc posset et pe-
nam co[m]mutare. ut et notat[ur] in su. eo.
ti. q. 14. **B**. Quod si plures pene ta-
pate sunt et arbitrio iudicis pena re-
licta. debet illam imponere que ma-
gis timeat[ur]. et ut lite non contes. q[ui]n
frequenter. in fi. Si p[ro] certa pena
statuta non est s[ed] iudici co[m]mittitur.
debet equitate seruata semp[er] in hu-
manior[e] partem declinare. et de
transac. ex parte.

Et p[er] q[uo]d co[m]mittit furtu[m] uel huius-
modi sup[er] quibus statuta est grauis
pena pecuniaria uel forte alia. te-
neat soluere penam illam. R[es]p[ondetur]. fm Ray.
Siue pena illa fuerit statuta per
quacu[m]q[ue] legem siue p[er] canones non est
iniungendu[m] in foro p[ro]p[ri]ali q[uo]d soluat
nisi fuerit p[ro]denat[us] ad illam. Alioq[ua]n[do]
sufficit q[uo]d soluat incesse. Vel si fu-
erit iniuria satisfaciatur ad arbitriu[m]
boni viri. Con. Tho. 2. 2. q. 62.
A. De h[oc] dictu[m] est etia[m] s. p[er] dagu[m].
§. 2. et ibi latius in additione. **B**
Quid fiet cu[m] peccat multitudo. vi-
te s. correctio p[er] §. 5. Et de quatuor

causis dissimulandi ibidem. §. 6.
Cui applicabitur pena propter violen-
tam manus iniectioem in clericum
vide §. absolutio 4. §. 2. **B**

Pena **¶** s. que pue-
nit parti le-
se a ledente siue non seruante
pactum. Et queritur per. An dñi
quibus dāna illata sunt uel mili-
tes et huiusmodi possint licite te-
nere emendas quas pro damnis si-
bi illatis capiunt cum pena sit mul-
to maior quam damnum illatum. R. per
X. Jam dñs qui milites et etiam
ecclesiastice persone retinere possunt illas
penas quas leuant secundum consuetu-
dines legitimas et statuta regio-
nis. nec peccant quoniam in hac parte sub-
est causa et seruatur iuris ordo. et non
fit propter cupiditatem sed propter celum
iusticie. Nec obstat quod pena exce-
dit damnum. quia huiusmodi pene non
solum propter interesse statute sunt. sed
etiam propter crimina coercenda.
Sunt enim temperate prefatis circumsta-
ntiis nec laxande habene in talibus.
Secundum tamen esset huiusmodi excessum
emende in pios usus erogare. **A**
Idem in su. li. 3. tit. 32. q. 13. **B**
Pone quod iudex mandat aliquid
faciendum uel dandum alicui in certo
termino et aliter imponit certam pe-
nam. nunquid iste pro quo mandatum
siue iudicatum est poterit post termi-
num illam penam petere? R. per h. o.
sti. Licite poterit peti etiam si excedat
interesse. Con. Inno. S3 et h. o.
sti. addit dicens quod etiam religiosi

possunt talem penam petere siue con-
sistat in pecunia siue in alio. i. q. 1.
quoties. quin etiam penam a iure in-
ductam. i. q. 2. episcopus qui mancipium.
Clerici tamen benignius quam laici se habere
debent. Sed et si quis fecit quod potuit
ut adimpleret mandatum iudicis et
paupertate uel impotentia pressa non
potuit totum implere. sed mero iure
teneatur ad penam in solidum. tamen de
benignitate canonica nihil ultra
quam interfuit exigendum est. Et sic intel-
ligas et de penis. suā. Et de hac
materia habetur. §. restitutio 3. §.
fi. **A**. Idem quod in hoc. §. notatur
in su. eo. tit. q. 2. ubi etiam dicitur idem
de penis pactionalibus dummodo non
sint apposite in fraudem usurarum. Et
predicta intelligenda sunt nisi caritas
in aliquo casu aliud suaderet. quia
temporalia que sunt nostri iuris dimittenda
sunt ad tollendum scandalum primi
et propter salutem eius secundum L. bo.
2. 2. q. 44. arti. 8. **B**

Quid si pena fuit pactionalis
s. de consensu partium apposita in extra-
ctu et iudicium? R. per X. Si pe-
na apposita est loco interesse peti poterit
quantum interest. ff. de ac. emp. et ven.
predicta. Si autem apponatur in fraudem
usurarum non poterit peti. et de emp. et ven.
ad nostram. Con. Ber. et Inno. Et
de hac materia. §. usura per. §. 22. q. in-
cipit. Quid si pena. **A**. Et si non est
apposita in fraudem usurarum poterit peti
etiam ultra interesse. ut in dicta. L. dāna
et non in su. dicta. q. 2. per eū. X. de
quod etiam dictum est in. §. precedenti. **B**

3 **S**ed nūquid soluta pena iudi-
ciali uel etiā pūctionali stabit ad-
huc snia uel ptract? R: fm Ho-
sti. Non stabit nisi in cōpromisso
uel pacto exp̄sse dictum sit q̄ pena
soluta rata remaneat snia 7 b^o. C.
de transac. l. cū pponas. Idē Ber.
7 X^o. Idem notat glo. in. c. dileti.
et de arbi. quo ad sniam arbitri. 7
idē in sū. eo. ti. q. 3. q̄ ad sniam ar-
bitri 7 quo ad ptractus. vbi 7 ad-
ditur fm glo. Ray. Vel distigue
vtrū apponat pena p cōtumacia 7
tūc pti possit pena 7 res. aut loco
intesse. 7 tūc tm̄ agat ad intesse. h
ibi. In dubio autē psumet posita
loco intesse. ar. l. benigni. ff. de le-
gi. 7 sic pcedet distinctio s. posita.
B. In penis benignior ē intpre-
tatio faciēda. ar. et de re. iur. in pe-
nis. l. 6°. De penis que apponūt
in sponsalibus 7 nō sequit matri-
moniū. quere. j. sponsalia. §. iz^o. q̄
incipit. Quid de penis.

Penitentia j.
coiter. Et p̄ querit qd ē? R:
fm Amb^o. Pnia est mala p̄terita
plāgere 7 plangēda itēz nō com-
mittere. de pe. dis. 3. in p̄nci. Con.
Breg^o. dicens. Penitē est aū acta
pctā flere 7 flēda itēz nō cōmit-
tere. Et sic dicūt Tho. 7 Pe. in 4°.
dis. 14. Diffinitioēs iste date sunt p
effectus pnie q̄ diffinit p duplicē
actū. vnū q̄ ē respectū pcti p̄teriti. s.
p̄terita mala plāgē. alitē respectu
futuri. s. plangēda nō cōmittere.

p̄rimus est in re. 2° in pposito. i. ut
pponat talia de cetero non cōmit-
tere. Accipitur autē hic fletus coi-
ter siue p̄teriori siue p̄ exteriori.
Et hē diffinitiones fm Tho. com-
pletissime sūt. Et ad has reducūt
alie. ut diffinitio Augⁱ. **A.** q̄ ba-
betur in li. de pnia. 7 de pe. dis. 3. c.
pnia. **B.** Pnia est quedā dolētis
vīdicta puniens in se quod dolet
cōmississe. Et alia diffinitio Amb^o.
Pnia est dolor cordis 7 amaritu-
do aīe p̄ malis que quisq̄ cōmissit
Et dī pnia quasi pene tentio. s. ad
puniēdū illicita que sūt cōmissa.
A. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q. 1. Pre-
dicte autē diffinitiones sūt poti^o fm
effectus q̄ fm essentiā. Scdm̄ enī
eēntiā videt sic posse diffiniri. Pe-
nitētia ē vnū de sacramētis ecclie
quo bñ dispositis semp remittun-
tur pctā. Probat et de sū. tri. 7 fi-
ca. c. p. §. sacramētū. vbi dī. Et si
post suscepcionē baptismi quisq̄
plapsus fuerit in pctm̄. per veram
semp potest pniā repari. **B.**
Etz de quolibet pctō possit agi
pnia. R: fm Pe. Hec est differen-
tia spūs vniti carni 7 sepati. qz ille
ē susceptibilis pnie. iste nō. fm Da-
mascenū. Hinc est qz de omni pctō
cōmissō a spū in carne exñti. dū in
carne est pōt agere pniā. post se-
parationē nō pōt. **A.** Idē in sū.
eo. ti. q. 2. vbi 7 addit fm eūdem.
Sūt tm̄ pctā quedā de quib^o diffi-
cilius agit pnia que. s. nō cōmit-
tunt ex fragilitate uel ignorantia

obnubilare rōnis p carnē sed ex
malitia. 7 iō in his difficili⁹ agi⁹
pnia. Et sic intelligit illud Math.
12. Qui peccauerit in spiritu san-
ctum non remittet ei rē. i. viz re-
mittetur. **B**

2 **U**trū de qualibet pctō debeat
esse ppetua pnia. R. fm Pe. Pnia
pcti exterior nō oportet q sit ppe-
tua. s. pnia interior dē esse ppetua
salte q̄tum ad habitū sicut de cō-
tritione dictū ē s. p̄trito. §. 9. **A**
Idem in sū. co. ti. q. 3. **B**

3 **U**trū vere penitēs possit postea
mortalit⁹ peccare. R. Posset vide-
ri q nō. Nā si peccet videt q non
fuerit vere penitēs. Inanis est enī
pnia quā sequens culpa cōmacu-
lat. 7 multa sūta de quibus quedā
dixim⁹ hic in p. §. Et oia q̄ habent⁹
de pe. dis. 3. circa p̄ncipiū. S. ipsa
oia nō ad diuersa tpa s. ad idē tē-
pus q̄ q̄s penitet sūt referenda. ut
p̄siderando lrām ibi pz. Et in hoc
con. Ray. mgr̄ sniaz. Lbo. 7 Pe.
A. Idem in sū. co. ti. q. 4. **B**

4 **Q**uot sunt actiones pnie? R.
fm Ray. Tres. p̄ma q̄ sit añ ba-
ptismū. ut si baptizadus adultus
sit. **A**. i. doli capax. ut in. c. tres.
de q. j. vbi soli puuli excipiunt qui
peccare nō p̄nt. **B**. Quinisi pe-
niteat nouā vitā inchoare nō p̄t.
Sed si peniteat 7 baptizet. nō te-
net ad exteriorē pniā. ut s. p̄fes-
sio p. §. antep̄st. Sed 7 ab hac pe-
nitentia puuli sunt imunes sicut
etiam a peccato. Secunda actio

penitētie est que fit post baptismū
de mortalib⁹. Tertia que fit de ve-
nialibus. de pe. di. i. tres sunt. **A**
Idem in sū. co. ti. q. 6. **B**

Utrū ante baptismū requiratur
penitētia. R. fm Pe. Pnia potest
accipi dupliciter. vno mō put est
sacm. 7 sic nō p̄cedit baptismū s.
sequitur. quia baptismus ianua ē
7 fundamentum omnīū sacm̄tū.
Alio mō put est virtus. 7 tunc vi-
stinguēdū est. quia inq̄tum ē vir-
tus formata nō requirit. quia sic
culpa in tali non remitteret p̄tute
baptismi. s. inq̄tum est virtus in-
formis. i. quedā peccati de testatio
q̄uis nō sufficiens cū p̄posito emē-
dandi. requirit ut cā remouēs p̄-
bitens. qz volūate remanente ad
peccatum nō esset tō susceptibilis
grē. **A**. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q.
144. Ad hoc etiam facit qd nō ē
scdm eū. Pe. 7 Lbo. in sū. li. 3. ti.
24. q. 15. **B**

Utrū pnia tollat totū reatū. i.
omnē obligationē ad penam. R.
fm Pe. Sicut q̄ boiem ita 7 q̄ reū
offendit. peccat duplici⁹. p̄ quidē p̄
eq̄litate amicitie inq̄tū debitu af-
fectū non impendit. 2. p̄ eq̄litate
iusticie inq̄tū rem uel bonorē uel
obsequiū subtrahit. Oportz ergo
vtrūq̄ restituere. Et qz restituta
amicitia nō est. p̄p̄ s. restituta res
ablata. ideo post remissionē culpe
remanet reatus pene. Idē Lbo. in
4. dis. 20. ut. j. pnia 2. §. 4. **A**
Idē in sū. li. 3. ti. 34. q. 7. **B**

1 **Q**uot sūt species pnie? R. fm Ray. Tres. Nam alia ē solēnis. alia publica alia priuata. Solēnis est que sūt in capite quadragē sine cū solēnitāte que habet dis. 50. in capite. Publica pō est q̄ sit publice sed sine p̄dicta solēnitāte. Et de his duab⁹ dicemus. j. pnia 3. Priuata pō que secreto in confessione imponit. de qua. j. pnia 2. p totū. **A**. Pnia priuata pot⁹ videtur dici illa que sūt die sit singulare cum q̄s p̄ra sua soli sacerdoti p̄fiteat scdm Ray. et Hosti. et in sū. eo. ti. q. 15. Et de istis sp̄ibus pnie notat etiā in sū. eo. ti. q. 8. **B**

8 **Q**uā pnia habeat ptes. et q̄ sūt? R. fm Pe. Tres sūt ptes pnie. s. p̄tricio cordis. p̄fessio oris et satisfactio opis. Et sūt iste quasi ptes integrales fm p̄fectū ēē pnie. Nam l3 in p̄tricio dimittat p̄ctm oportet tñ p̄fessionē et satisfactionē esse saltem in p̄posito. An de his partibus Criso⁹. Perfecta pnia cogit peccatorē oīa sufferre. in corde cōfessio. in ore confessio. in ope tota humilitas. Hec ē fructifera pnia de peni. dis. i. perfecta. Con. Lbo. et Ray. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 16. **B**. De p̄tricione habes s. p̄tricio De p̄fessione s. confessio. De satisfactio. j. satisfactio.

9 **Q**uā p̄ctā que p̄ veram pniā sunt dimissa redeāt qñ quis iterū relabitur in p̄ctm. R. fm Lbo. in 4. dis. 22. Aliquid p̄r redire dupliciter. Vel in se. et sic p̄ctā dimissa

nullo mō redeūt q̄tum ad maculam. et p̄ p̄is nec q̄tum ad reatū. Vel in suo effectu. et b̄ modo peccata dimissa redeūt in q̄tū ex peccatis dimissis aliqd in sequentib⁹ relinquit. Ex b̄ enim q̄ homo tñ p̄ peccatū offendit post remissionē p̄cedentiū p̄ctōz quādā deformitatē ingratitudinis actus sequētis peccati acquirit. et iō dī coiter q̄ redeūt q̄tum ad ingratitudinē. Con. Pe. Hosti. et alij. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 143. scdm t̄reologos coiter. Et addit fm eosdem q̄ l3 peccatū sequēs aggrauet ex ingratitudineremissionis priorū p̄ctōz non tñ est ita graue sicut oīa p̄terita simul. **B**

Quā requiratur pniā de p̄ctis p̄ ignorantia cōmissis. R. Sūigno. rancia ē talis q̄ excuset. nō tenet. al. sic. De b̄ s. ignorantia. s. p. et. 2. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 146. **B**. Et vtrū de venialib⁹ s. p̄ctm s. s. z.

Quā requiratur penitentia de peccatis obliu. R. fm Pe. Si homo peccatū ita ē obliu. q̄ nullo mō recordetur. nō tenet ad penitentiam. nisi in generali. Sed tñ debet p̄posse laborare ut recordet. et si recordari potest. tenet. Deletur etiā p̄fessionē generalē. ut s. cōfessio p̄. s. i. 2. q̄ incipit. vtrū p̄ generalē. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 147. Et b̄ casu d3 q̄s penitē nō solū de p̄ctis obliu. in genere s̄ etiam de ipsa negligētia ex q̄ obliu. est in specie fm Lbo. et in sū. eo. ti. q. 19. **B**

12 **U**trum debeat esse pnia de pctō originali. R. f. m. De. Pnia non ē nisi de aliquo actu p pio 7 volun-
tario. Originale aut nō est factū p nū. imo nec volūtariū volūtate s. ex nte in ipso sed in altero. Et id de eo nō requirit pnia. Requiritur tñ displicētia in adulto p siderāte illud. Idem Lto. in 4. d. i. 1. **A**
Idem in sū. con. eo. ti. q. 148. **B**
13 **U**trum alijs in fine vite possit penitē. R. Divina gratia nulli se subtrahit facienti qd in se est. Uñ bō qd diu bz vsū literi arbitrii pōt se ad grām ppare tolendo de p. terito 7 pponēdo cauē de futuro. Uñ 7 de p. d. i. 1. in pñ. d. i. Tem-
pus pnie ē vsqz ad vltimū articu-
lū vite. Uñ 7 Leo papa. Nemo ē respandus in h corpe pstrut. qz nō nūq qd dissidentia etatis dis-
ferē. cōsilio maturiore pficif. **A**
Hoc bñ de p. d. i. 1. c. p. **B** Sed tñ piculosū 7 dubiū ē q illud vl-
timū tempus expectet. Uñ 7 ibi-
dē subdit sicut Aug. scribit. Si qd possit in vltima necessitate sue egritudinis pniā accipit. fateor nō negam qd pñt s non psumi-
mus qz bñ bñc ex it. Pniā dare possū. securitatē aut dare nō possū Et sequit. j. Nullus expectet qñ peccare nō pōt. Et iterū. Quē sero penitet oportet nō solū tñ timere iudicē. s 7 iustū diligē. nō tñ pe-
nam timeat s anxiet. p gloria. Et multa similia ibidē. **A** Nec ba-
lentur de p. d. i. 1. si quis positus

et. c. nullus. Et idē qd in b. s. nōf in sū. eo. ti. q. 159. f. m. Lto. et De. Et additur f. m. Al. 7 Ray. q rā-
rū est q ex caritate qd i extremis peniteat **B**. Et in tali casu qlibet sacerdos pōt absolue. ut s. abso-
lutio p. s. fi. **A** Et ibi de b latī in additione. **B** 7 absolutio. 2. s. 2. 7 s. cōfessio 3. s. 4. s. 1. tpe Et de b casu bates. j. pnia 2. s. pñt. Nec tali est pnia imponēda s innotescēda. 26. q. 1. c. p. **A**. Et ibi subdit. Et cū amicorū orōnib 7 elemosynarū studijs pond pnie subleuandū si forte migraverit. ne obligati 7 a coione 7 cōsortio venie fiant alieni. a quo piculo si diuinitus ereptus pualuerit pnie modū a sacerdote sibi impositum diligenter obseruet. **B**
14 **Q**uid est in pnia sacramentū. quid res? R. f. m. Lto. 7 De. in 4. d. i. 21. In sacramēto pnie ex-
terior pnia est sacm ut signū tñ. s. interioris pnie. Et est ibi actus penitētis quasi māle. Actus aut sacerdotis. s. absolutio quasi for-
male. Pnia pō interior seu pñctio put inungit pnie exterioris saltem in pposito est pars sacramēti. 7 ē res 7 signū. **A** Ad autē put est actus pñctis p se f. m. eodē. 7 in sū. eo. ti. q. 149. vbi hec notantur. **B** Res quidē pnie exterioris ē signū remissionis pctō. remissio aut pctō est res tñ. Satis con-
Ray. Penitentia pō non valet ni-
si restituat oblatū. ut. j. restitutio

p. s. si.

Penitentia n^o.

s. illud qd sacerdos impo-
nit penitenti in p^oessione. Quid g^o
cu sacerdos dicit penitenti in co-
fessione. quicqd boni feceris sit ti-
bi in remissione pctōz? R^o. scdm
Lto. in quodam quolibet. hic est
quadruplici cōsideratiōe vtendū.
p^oenim cōsiderandū ē q^o pctōz est
debitoz satisfactionis dupliciter.
Uno mō ex iniūctione sacerdotis.
Alio mō ex ipso pctō commissio.
An si ptingat q^o sacerdos mino-
re satisfactionē imponat q^o requirat
culpa. residuū et soluet aut h^o aut
in purgatorio. Si nō maiorē in-
iūgat. nihilominus penitēs tenet
facere qd sibi iniunctū est. si ad sit
facultas. 2°. p^osiderandū est q^o op^o
qd quis facit ex iniūctione sacer-
dotis. dupliciē valet penitēti. Uno
mō. s. ex natura operis iniuncti.
Alio modo ex vi clauū. ita q^o ex
his ampli^o valet ad expiādū pec-
cata q^o si p^oprio arbitrio idē facēt
3°. p^osiderandū est q^o satisfactio ad
duo valet. s. ad expiationē culpe
p^oterite. 7 ad cautelā future. 4°. cō-
siderandū est q^o sacerdos pōt pe-
nitenti satisfactionē iniūgere. uel
ex p^oprio arbitrio. uel ex consilio
alieno. 7 ita etiā arbitrio ipsi^o pe-
nitēt. ut si dicat sacerdos. facias
hoc si potes 7 si nō potes facias h^o
Simile videt^r cu sacerdos dicit.
quicquid boni feceris sit tibi in re-

missione pctōz. qz. s. grauis peni-
tentia esset ei iniūgenda q^o tñ ei in-
dicari relet. Et dicēdo p^odicta ver-
ba illa que penitens p^oter iniūctio-
nē expressam facit accipiūt maio-
rem vim expiationis culpe p^oterite
et illa gnāli iniūctione. vñ p^odicta
p^oba laudabili^o solēt dici. Et q^o tñ
ad h^o satisfactio ē sacralis inq^o tñ
virtute clauū est culpe cōmis-
se expiatiua. 13 nō bateat maiorem
vim ad remediū p^o culpā futurā.
A. Idē in sū. li. 3°. ti. 34. q. 110. Et
eadē rōne Ray. 7 Hosti. ut 7 po-
nitur eo. ti. q. 108. dicūt q^o caut^o 7
discretus sacerdos post iniūctam
pniam dicat penitēti q^o oia bona
que fecerit 7 oia mala q^o sustinue-
rit ei p^oficiant ad salutē. 7 p^o pnia
hec omnia iniūgat. **B**

Que pnia est p^o pctis singulis
iniūgenda? R^o. p^o quolibet pec-
cato mortali esset regulari^o septē-
nis pnia iniūgenda. 33. q. 2. Hoc
ipsum. et. s. se. 22. q. 1. predicādū.
A. Ibi hoc notatur in glo. Et ut
notat in sū. eo. ti. q. 125. huius rei
duplex ē ratio. Una qz p^ocipit dñs
Numeri. 12°. Mariā sororē aarō
lepra percussam poni extra castra
p^o septem dies. ut in dicto. c. h^o ipsū.
Et sic accipit^r dies p^o anno. Alia
nō ratio est. ut sicut p^o pctm septi-
formem spūs sancti grām amisit
ita p^o septēnem pniām grām recur-
peret. Et ista pnia videt^r agēda ut
plurimū in ieiunijs. ut. 33. q. 2. s.
h^o q^o tñ. 7 ex te fure. si q^o s. p^op^o. **B**

Et ista septennis pnia magis uel minus aspera. & tet imponi prout maioritas uel minoritas criminis & circūstantiarū exposcāt. qz apud deū magis ualet mortificatio uictioꝝ q̄ abstinētia ciboz. & p. dīf. i. mēsurā. **A.** Et id magis con- trito minor pnia est iniūgenda. ut ibi. **B.** Sz hodie cōs pnie. sacer- dotis arbitrio taxande sūt p̄sde- ratis circūstantijs psonaz & coh- ditionum. 26. q. 1. tpa. et dicto. c. mēsurā. & eo. & deus q. **A.** Con- glo. in dicto. c. tpa. s. q. hodie pnie sunt arbitrarie. & notat dñs An- te bu. i. dicto. c. si q̄s ppter. Et no- tat etiā in sū. eo. ti. q. 127. ubi etiā notant multiplices pnie q̄ spāli- bus peccatis sunt statute. **B.**

2 **E** Sacerdotes sp̄ retent iniūgē pniā p̄ p̄trariū pctō. ut superbo iniūgāt humilē orationē. auaro elemosynaz largitionē. accidioso pegrinationem seu laborē. guloso abstinētiā. luxurioso carnis ma- cerationē & q̄nq̄ loci mutationē. ut dīf. 8i. ualet. 15. q. i. mulier. Tñ semp cauē debēt ne p̄ pniā quā iniūgāt alteri p̄iudiciū faciant. ut viro in p̄iudiciū vxoris. & familie aut seruo in p̄iudiciū dñi & huius- modi. **A.** uel q̄ ex pnia sequat aliqd scandalū seu piculū spūale uel corpale. ar. c. officij. & p. et re. Et p̄sertim ut sit pnia q̄ uerifi- militer fiat. ne penitens nouis la- queis inuoluat. qz omittendo pe- nitentiam mortaliter peccaret fm

Scotum. 15. dīf. quarti sūia. **B.** **E** Strū penitens cōpleta pnia sit totaliter absolutus. R. fm Lto. in 4. dīf. 20. Siue sacerdos peni- nitentiā iniūgat discretē siue non semp remanet reatus ad penam eiusdē quātitatis. Et id si eam hic nō implet. in purgatorio erigetur. Ad tñ sequitur q̄ ppter b̄ p̄fessor peccet semp si minozē pniā iniū- git. tñ qz nō p̄t determinate quā- titatē pene cognoscere. tñ qz q̄nq̄ etiā ex industria minozē pniā im- ponēs plus pdest penitenti q̄ for- te magnitudine pene posset a pnia pagenda impediri. Et id cōfessor negligit minus damnu ut maius euitet. Et itez qz palatim p̄fortat i penitēte diuinus amor ad plura penitētie opa pagenda. Con. De. s. pnia p. 5. 1.

4 **E** Strū sacerdos possit cōmuta- re pniā quam iniūgit. R. scdm Ray. Credo breuiter q̄ sic. dū tñ discretē & ppter cām & circa subdi- tos suos. aliter nō. dīf. 82. p̄st. yf. Et hoc exponēs X̄. dicit q̄ ille idē q̄ iniunxit aut successor eius aut supior si ē ordinarius iudex peni- tentis p̄t pniā cōmutare uel re- laxare. Si nō sit alius cōfessor a q̄ cōmutatio petat. qz de pari am- to curā vnius hñt uel duo epi in quoz ep̄atibus penitēs romicaliū habet. hic dicēdum q̄ si pnia fuit publica requiri debet p̄sensu p̄m̄ qui dedit eā ne scādaliq̄. Dico si de facili posset requiri & maxime

si penitens iam publice inchoauit
pñiam. Qz si nō re facili posset req̃
ri aut si pñia fuit occulta. poterit
secūdus p̃fessor cōmutare uel re
laxare. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 133
vbi etiā addit p̃m eū. **X.** q̃ q̃ ad
dictam relaxationē 7 cōmutatio
nē archiep̃us videt ordinarius q̃
ad forū pñiale subditōz suffraga
nei sui. Et patz p̃ h̃ quia archiep̃s
per p̃uiciā suā remissionis lras
cōcedere pōt generales. eē de pe. 7
re. nostro. Certū est aut q̃ nullus
ep̃s pōt facere remissionē nisi sub
ditis suis. 7 alijs de volūtate pla
torū suoz. eē de pe. 7 re. q̃ autem
Ergo subditi suffraganeoz q̃ ad
h̃ sunt subditi archiep̃i q̃uis ipse
quo ad forū p̃tentiosū nō sit ordi
narius nisi in casibus expressis a
iure. hec ille. Idem quoq̃ videt q̃
ad forū pñiale ut non sit ordina
rius nisi in exp̃ssis cū nō possit cō
fessiones subditōz suffraganeoz
suoz audire nisi dū visitat p̃uin
ciam. ut in. c. perpetuo. extra de cē
si. li. 6. **B.**

S. **A.**trum inferior possit relaxare
pñiam iniunctā a superiore. **R.** p̃m
X. Si pñia iniuncta ē i tali casu de
quo ab initio poterat inferior pe
nitentiā iniungere. poterit 7 relaxa
re 7 cōmutare nisi superior reserua
uerit sibi talem relaxationem uel
cōmutationē. ar. ad h̃. 50. dis. ac
cedens. 7. 33. q. 2. latozē. 7 in glo
sis vtriusq̃ capituli. Si p̃o peni
tentia iniuncta est in casu reserua to

superiori nō poterit inferior relaxa
re uel cōmutare absq̃ licētia eius
qui iniungit nisi vrgeat necessitas
aut suadeat utilitas. P̃m est enī
interpretari q̃ superior in his casibus
p̃cesserit inferioribus p̃tatem cō
mutandi uel relaxandi. **A.** Idē
in sū. eo. ti. q. 134. Aduertendū tñ
q̃ qñcūq̃ alius sacerdos ab eo q̃
iniungit pñiam vult facere istā cō
mutationē uel relaxationē videt
q̃ nō debeat facere nisi examinata
causa. p̃pter quā pñia iniuncta est
penitēti. ut dicit Ray. ut 7 patet in
p̃cedenti. **S.** ne sequens minus bñ
factū tollat p̃cedens matur⁹ ge
stū. Propter qd nō videt posse fie
ri nisi fiat noua cōfessio uel gene
ralis si pñia cōcernit oia peccata.
ul p̃ticularis si respicit particula
re peccatū. nisi forte sit euidentis pe
nitentē non posse facere iniunctam
sibi penitentiam. **B.**

Q.uid si quis dicit se penitere.
s nō vult subire onus pñie. dicēs
se tenerum 7 huiusmodi? **R.** p̃m
Ray. Sacerdos debet talē indu
cere sicut pōt ut paratus sit ad im
plendā pñiam. **A.** qz al sine ista
dispositiōe nō videt in statu salutis
cum ad h̃ obligetur. eē de pe. 7 re.
omnis. **B.** Ostendendo magni
tudine p̃ctōz 7 quāta bona amisit
p̃pter illa. que oia recupabit p̃ pe
nitentiā. 7 finaliter cū voluntate
sua imponat ei talem pñiam quā
verisimiliter possit portare ne de
terius p̃tingat ei pñiam violādo. **G.**

Ad hoc autem scilicet latoret ut
peccatorum causas et peccandi occasi-
ones remoueat. q. fm Aug. Sa-
tisfacere est peccatorum causas excidere
nec eorum suggestionibus aditum in-
dulgere. Et si sacerdos non potest
gaudere re omnimoda eius purgatio-
gaudeat tamen quia ipsum liberatum a ge-
lenna ad purgatorium mittit. Et si-
cut dicit hosti. nullatenus debet sa-
cerdos permittere peccatorem respera-
tum recedere. 26. q. 6. si per hyter. Sed
potius imponat unum pro nostro uel
aliquid leue. Et quod alia bona que fece-
rit et mala que tolerauerit sint ei in
pena. **A.** Hoc dictum est. Sed potius
fuit Ray. Et subdit. Ostendat tamen
ei quod id quod minus agit habet complebit
in purgatorio. ut in su. eo. ti. q. 135
vbi h. notat. **B.** Con. Tho. in 4.
dis. 19. **A.** Con. etiam glo. Ray.
Et addit. Consulo quod ad uitandam
inobedientiam et transgressionem tali-
bus nulla aut parua satisfactio in-
iungat sub precepto. et quod cedat eis
quod liceat ieiunium sibi iniunctum. uel
orationes aut elemosynas aut quod-
cumque alia sibi iniuncta redimere cum
voluerint. Con. Inno. ut in dicta
q. 135. ad fi. **B.**

7 **Q**uid si sacerdos credit quod con-
fiteus non faciat penam. vide s. con-
fessor. 2. s. p. **A.** et ibi latius in
additione. **B.** Aut quod de illo qui
non vult et dicit se non posse abstinere
a peccato. vide s. confessio p. s. 2.

8 **Q**uid de penitentibus in extre-
mis uel etiam in sanitate et non con-

plentibus penam? **R.** secundum Ray.
Tanta posset esse penitentia quod suffi-
ceret ad remissionem omnem penam ita quod
aliquis talis statim euolaret ad ce-
lum. ut patet de latrone Luc. 24.
Si tamen minus sufficiens est penitentia
uel penam purgabit igne purgato-
rij. **Q**uoniam et talibus dicit Aug.
Et si conuersus uita uiuat et non
morietur. tamen non permittimus quod eua-
dat omnem penam. Nam prius est pur-
gandus igne purgationis qui in
aliud seculum distulit fructum con-
uersionis. de pe. di. 1. c. vlt. circa
fi. **A.** Potius videtur. s. si. **B.**
Et eandem sententiam ponit Greg.
25. di. q. 15. De questione ista ba-
les etiam s. penitentia p. s. p. l. De
purgatorio quod. s. purgatorio.
A. Idem in su. eo. ti. q. 162. **B.**
Utrum pena mortis diminuat
aliquid de pena pro peccato rebita.
R. fm Tho. in 4. di. 20. Mors
naturalis est pena consequens ori-
ginale peccatum et quasi iam in natu-
ram versa. Et ideo pro mortem na-
turalem non purgat aliquid de pec-
cato actuali. Sed per illam mortem
bonum potest purgari. **Q**uoniam si aliquis
mortem illam patientem sustineat etiam
si per alios criminibus sit illata ualet
ad diminutionem pene et ad libera-
tionem etiam a tota pena fm qua-
ritate culpe et patientie et penitentis
A. Idem in su. eo. ti. q. 163. **B.**
Ad predictam materiam penitentia potest
pertinere. s. satisfactio pro totum. Et de
sacerdote qui per multis iniunctis

inuenit quod peni-
tentia non obligat
de suis rebus sub peccato
mortali.

penam recipet. vide s. obligatio
s. fi.

Penitentia iii.

s. de pnia solēni r te publi-
ca. Et quidē penitētia solēnis nō
est hodie in vſu. Et ideo breuiter ſci-
endū q̄ debet fieri cū illa solēnita-
te r mō qui habet. diſ. 50. in capite
r imponit tñ ab ep̄o uel te eius
mādato. **A.** s. ab alio inferiore
sacerdote. ut in ſū. l. 3. ti. 34. q. 8.
vbite notant ſm Ray. r Hoſti.

B. Et debet iponi p crimine pu-
blico r vulgatissimo qd totā vītē
ul aliū locū cōmouerit. 26. q. 6. c.
vlt. Item nō debet imponi clerico
niſi te poſito. qz nec laicus q̄ ſemel
egit eam debet poſtea promoueri
nec clericus debet poſtea miniſtrare.
diſ. 50. pfirmandū. et. c. illud. et. c.
alienū. et. c. ex penitētibz. Et te
b dictū eſt s. ordinādus. §. 14.

i **C** Atqz aliqz poſſit cogi ad ſolē-
nem pniā. R. ſm Ray. Si cri-
men ſit magnū r publicū r ſcan-
dalū mouerit poterit qz cogi ad
ſolēnem pniā. s. r p occulto cri-
mine ſi penitēs voluerit iponi pōt.
aliter nō. ar. de pſe. diſ. 3. de penitē-
tibz. **A.** Idē in dicta. q. 8. ſm
Hug. et Lto.

z **C** Atqz ſolēnis pnia poſſit itera-
ri. R. ſm Ray. Non. te pe. diſ. 3.
reptant. Sz alia quelibet pnia ſi
ue publica ſiue puata pōt r debet
iterari quoties homo peccat. te pe.
diſ. 3. ſepties. et. c. adhuc inſtant.

Quare aut pnia solēnis nō iterat
aſſignat Lto. in 4. diſ. 14. tres ra-
tiones. Prima ne ex iteratione vi-
leſcat. Secūda quia figura eſt ex-
pulſionis hominis te paradiso q̄
tñ ſemel facta ē. Tertia eſt quia
ſolēnitatio pnie eſt quaſi quedā
pfeſſio perpetuo pniā ſeruandī.
Et ideo iteratio ſolēnitati obſiſtit
A. Idem i ſū. eo. ti. q. 10. vbi etiā
additur ſcōm glo. Ray. et Pe. q̄
penitētia ſolēnis iteratur ſi ē cō-
ſuetudo.

B **C** Atqz qñ imponit pnia publi-
ca intelligat peccati reuelatio. R.
ſm Lto. in 4. diſ. 14. Non reue-
latur ppter h̄ q̄ ſuis ſuſpirio oriat
illū aliqd enorme cōmiſiſſe. Non
enim culpa p certo ſciſ ex pena. qz
r qñqz aliquis facit pniā p alio
ſicut legitur in vitis patz te quo-
dā qui ut ſocium ſuū ad pniā p-
uocaret ipſe cū eo pniā egit. **A**
Idem in dicta. q. 8.

B **C** Sed que ē pnia publica? R. **4**
ſm Ray. Publica dicit qñqz illa
ſolēnis te qua iā hic dictū ē s. s.
p. r ſequentibus. Sed r pzie illa
dicitur publica que ſit in publico
nō tñ cum pdicta ſolēnitate. ut cū
inūgitur pegrinatio p mundū cū
baculo cubitali r cū ſcapulari r
huiusmōdi. Poſſet hanc imponere
qlibet ſacerdos parochiano ſuo.
niſi pſuetudo pſtraria ſit in aliqua
eccleſia. ut in ſū. eo. ti. q. 12. ſm enī
tem qui etiā addidit. Item nō
debet imponi clerico niſi te poſito.

nec debet imponi nisi p crimine enor-
mi ⁊ manifesto. Et Con. Hosti. et
Host. Tho. pō dicit q talis pnia
publica sed nō solēnis etiā clerico
posset imponi qm crimē est publicū
Et con. glo. 28. dī. p. l. yter. et ex
de p. ⁊ re. quesitū. **B**

5 **U**bi p sedem apostolicā impo-
nit pnia publica? **R.** s. m. X. du-
ran. Pniam publicam sedes apo-
stolica non inducit nisi in eo loco
vbi ē curia Romana. ⁊ tunc tñ. p
enormibus. Penitentiarij. n. pape
faciunt tales de nudatos triduo
aut plus aut minus incedere per
omnes ecclesias ciuitatis vbi est
curia. ⁊ postea remittunt ad suos
epos ut p. sideratis circūstātijs eis
inducant pniam salutarē. l. quidā
ribaldi p. questu fingāt sibi tales
pnias a sede ap. lica iniūctas fal-
sas pniariorū lras ostendētes. **A**
Idem in dicta. q. 12. **B**

6 **Q**ue causa est q. datur aliqua
pnia publica? **R.** s. m. Tho. in 4.
dī. 14. Quadruplex ē causa. p. ut
pctm publicū publicā bateat me-
dicinā. 2. q. maxima cōfusione ē
dignus qui grauissimū scelus cō-
misit. 3. ut sit alijs ad terrore. 4.
ut sit exemplum penitendi ⁊ non
desperandi eis qui grauib⁹ detinēt
A. Idem in sū. eo. ti. q. 13. **B**

7 **U**tr p quolibet pctō manife-
sto teneat hō manifestare pniam.
R. s. m. Al. l. Ad oportet. s. q scan-
dalicauit in coi teneat quidem ad
ostensionē tñi exempli ita q. pre-

sumi debeat eum de p. crenis peni-
tentia egisse ⁊ sufficit. **A.** Idē in
sū. eo. ti. q. 14. **B**

Penitētia iij.

s. impedita uel falsa. Que
sūt ipeditiua pnie? **R.** s. m. Hosti. ⁊
Ray. Multa sūt. s. inf. alia qua-
tuor pncipaliter. s. pudor. timor.
spes. ⁊ desperatio. Prīmū igit ipē-
dimentū est pudor p. f. tēdi. de quo
dictū est s. p. fessio p. s. p. l. t. Secū-
dū impedimentū ē timor. s. cū q. s.
timet ne possit ferre pniam. Cōtra
quē sunt tria remedia p. siderāda. s.
p. sentis pene modicitas. leuitas ⁊
breuitas. Et econtra future pene
imensitas. acerbitas ⁊ eternitas.
Tertiū impedimentū ē spes. Et hec
ē triplex. s. spes diu viuēdi. **A.** Et
p. tra istam ⁊ sequētes sūt auctori-
tates q. subdūf. **B.** ⁊. Thesal. 5.
Dies dñi sicut fur in nocte ita ve-
niet. Itē spes tpales diuinas acq-
rendi. Luc. 12. Vīa mea req. s. ce-
bite ⁊ comedite ⁊ c. Itē spes miseri-
cordiā p. sequēdi. Cōtra illud Eccl.
5. Ne dicas miseria rei magna
est multitudinis pctōz meoz mi-
serebis. Misericordia. n. ⁊ ira ab
illo cito p. rmat. Quartū impedi-
mentū ē desperatio. ⁊ hec ē duplex
s. respatio venie. sicut dicit Cayn
Gen. 4. Maior est iniquitas mea
q. ut veniā merear. p. tra qd ē illud
p. s. Misericordia. n. eius sup. oia
opa eius. **A.** Et iterū. Miseri-
cordia dñi plena est terra. ps. 32.

cū multis similibus. **B.** Itē re-
speratio pſenerantie. ptra quod est
illud verbū dñi. Math. 18. Non
dico tibi vsq; septies sed vsq; se-
ptuagies septies. de pe. dis. 3. septi-
es. et. c. adhuc instant. Pñt etiam
7 alia impedimēta assignari. Pri-
mū est alleviatio culpe pprie. Se-
cundū ē aggrauatio culpe aliene
7 maxime maioꝝ. Tertiū ē mul-
titudine peccantiū. **A.** Sz nō mi-
nus ardebūt qui cū multis arde-
būt. 2. q. 1. multi. in fi. **B.** Quar-
tū est cōsuetudo peccādi. Quintū
elatio cordis. Ultimū delectatio
pci. **A.** De his impedimētis la-
tius dicitur in sū. eo. ti. q. 195. **B.**
Que quidē quia nō ad casus sed
ad pſuasiones pñent p̄dicatoꝝ
bus verelinquo.

Que sit pnia falsa? **R.** Falsa
dñ cū spretis plumb⁹ de vno solo
pnia agit. aut cū sic agit de vno ut
nō discedat ab alio. An 7 scriptū
est. Qui totam legē obseruauerit.
offendat aut in vno factus ē om-
niū reus. Jac. 2. s. q̄cum ad vitā
eternā. Sicut. n. si petis oib⁹ esset
iuolutus. ita si in vno tñ maneat
eterne vite ianuā nō intrabit. Va-
lentur h̄ de pe. dis. 5. c. fi.

Percutere siue ver-
terare
vtr̄ liceat. **R.** fm lto. 2. 2.
q. 65. Hocumētū alicui inferre nō
licet nisi p modū pene pp malitiā.
Nullus aut iuste punit aliquē ni-
si sit eius iurisdictioni subiectus.

7 ideo pterare aliquē nō licet ni-
si habenti potestate aliquam super
illū. Et quia filius subdit potestati
patris 7 seruus potestati dñi. licet
pōt pater verterare filiū 7 dñs
seruū causa correctiōis 7 discipli-
ne. **A.** Idem in sū. li. 3. ti. 10. q. 2.

Ista aut correctio 7 pcussio dz eē
moderata. eē de sen. exco. cū volū-
tate. s. fi. 7 s. correctio p. in. prin.
Item eps nullū debet suis mani-
bus verterare. 86. dis. nō licet. **B.**
Et eandē q̄stionē ptractat Ray.
7 q̄si eodem mō determinat dicēs
sic. De percussio siue verteratio fit
aliquē ex malitia uel odio. Et h̄ est
pctm mortale. 7 in clerico inducit
repositionē. 45. dis. c. p. et. c. ep̄m.
Quis pō fit ex caritate ut causa
correctionis. Et h̄ in oibus habē-
tibus ptatem ē licita in suos sub-
ditos. 35. dis. ante oia. 45. dis. cum
beatus. Eps tñ neminē debet suis
manibus verterare. dis. 86. non li-
cet. sed pōt p alium. 5. q. 5. illi q.
Et si verterādu ē clericus nō de-
bet eū verterare p laicū. Al̄ tñ eps
q̄ verterās incideret in excoicati-
onē. eē de sen. exco. vniuersitatis.
ut dictū est s. excoicatio 2. s. 2.
nisi clericus esset incorrigibilis ut
ibi dñ. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 1. **B.**

Qua de causa clericus corri-
gendus possit verterari? **R.** fm
Ray. Pueri in minoribus ordini-
bus etiam p minoribus culpis li-
cite verterātur. maiores verterari
nō debēt nisi p maiorib⁹ criminib⁹

dis. 45. cū tractatus. Porro regula-
res sū regulas suas subiiciuntur
verberibus etiam pleuibus culpis.
ar. et de appella. resp. hēibilis. in fi.
et de symo. p. tuas. et de accu. q. li.
ter. in fi. Sed nō vsq; ad sanguinē
ut s. disciplina. De materia percu-
sionis clericos satis habetur s.
excoicatio 2. Quomō pcutienti
vnā macillam prebenda sit altera
s. patientia. s. fi.

Peregrinus i.
coiter. Ad quē ptinet refen-
sio peregrinorum? R. s. m. Ray.
Omnes peregrini refendi debent
ab ecclesia. et quicūq; eos in reb;
uel psonis offenderit nisi admo-
nitus satisfecerit excoicetur. 24. q.
3. si quis romipetas. et duobus. c.
se. et de treu. et pace. immouamus.
et de pegrināribus. cōquerente. A.
Idem in sū. li. p. ti. 8. q. 81.

Quid de rebus peregrinorū q
moriūtur in via? R. s. m. Hosti.
Quicūq; acceperit peccat mortu-
liter. nisi ea intentione accipiat ut
restituatur heredi. nec excusat aliq;
statuto. p. suctudine. uel precepto.
sicut de naufragis dictum est s.
naufragus. A. Idem in sū. li. 2.
ti. 5. q. 21.

Peregrinus ii.
ptum ad clericos. Qui di-
cuntur clerici peregrini? R. s. m.
Ray. Peregrini clerici possūt lar-
ge appellari omnes qui non sunt

de epatu ordinatis. Nam nullus
talis siue clericus siue laicus po-
test recipi a tali epō ad dignitatē
uel ordines uel alia ecclesiastica
sacramēta. dis. 11. p. totum. et spe-
cialiter i. c. primat. et de paroch.
c. 2. et 3. A. Huic tñ iuri teroga-
tum est bodie per p. trariam cōsue-
tudinē cum quotidie clerici vnius
diocesis bñficiētur ab epīs aliaz
diocesium sine lris dimissorijs sui
epi. s. m. glo. Ray. et Al. ut in sū. li.
3. ti. 21. q. 1. B. Sed de ordinib;
habet s. ordinator. s. 6. et. 1. In-
stitui pō bene possūt in ecclījs etiā
extranei epī et ab abbatib; uel in-
ferioribus p. latis de cōsensu et di-
spensatione ipsius epī. A. Cum
lris tñ sui epī. ut in iuribus s. alle-
gatis. B. Al. nō. et eo. c. fi. et et
de insti. ad decorem.

Quare pegrini et ignoti repel-
luntur a p. motione? R. s. m. Ray.
Duplex ē causa. Vna qz non licet
epō ponere falcē in messem alienā
subditum alterius ordinādo. 11.
dis. p. totum. 6. q. 3. c. fi. Secunda
causa ē quia tales qñq; solent esse
criminosi. infames. irregulares.
uel excoicati. et qñq; mentiuntur
se habere ordines cū non habeant
uel plures bñfē q̄ habeant. dis. 98.
afros. 19. q. 2. due. Et nota qz cle-
ricus habens ecclesiā nec pegri-
nari pōt sine licentia epī. de ple. dis.
5. non oportet. et de voto. magne.
A. Con. Hosti. et Al. ut in sū. co.
ti. q. 2.

2 **C**um clerici pegrini debeant ad celebrandum admitti? R. fm Ray. Si tales ignoti clerici volūt publice celebrare ppo. admittūt cū quinq. sigillis epoz. 98. dis. c. p. et 2. e. eo. c. p. et b. si sigilla sūt ignota. **A.** Et hoc casu tales pegrini debent in suspensione aliquāto tpe haberi in quo plenius de actibus ipsoz pateat. e. eo. c. p. **B.** Al. sufficeret sigillum sui epi tū. dis. 71. p. matus. 19. q. 2. due. et multo magis sufficeret aplice sedis mādātū. e. de cle. nō resi. tue. **A.** Mel. in. c. fraternitati. eo. ti. **B.** Si pō vellent in secreto e. de uotione celebrare. tolerari pnt. e. eo. tue. Et ē rō fm Hosti. Quia in publica celebratione posset eū mouere ad celebrandū gloria humana ul. lucrū. Secus si in secreto. Itē qz in publico cōmune malum posset incidere. s. si non ordinatus celebraret s. in secreto non pntur in periculū nisi solius celebrātis. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 3. **B.**

3 **C**um quare recipiūtur tales cū quinq. sigillis ignotis. cū ignota nō faciant fidem? R. fm Ray. Quia nō ira de facili posset cōmitti falsitas in quinq. sicut in vno. Et addit Jo. q. nisi aliq. noticia bateatur de sigillis non est eis credendū. **A.** Con. Al. et Hosti. ut in sū. eo. ti. q. 4. **B.** S3 et ad. dic Ray. Cū sigillis sufficeret vn. testis. **A.** Hoc fuit dictū Hosti. qui etiā addit q. sufficeret etiam

si haberet noticia vn. de quinq. sigillis. ut in dicta. q. 4. **B.** Ita tū q. fm Inno. et Hosti. si ex receptione talium clericorū fieret puidicium et damnum alicui. **A.** s. magnū. ut in dicta. q. 4. **B.** non deberet credi etiam quinq. sigillis nisi aliter pbareret. Sed viatorem transcuntē non oportet ita subtiliter examinare. 42. dis. quiescam. **A.** Hoc dictū a p. s. viatorē. fuit Inno. qui et addit q. si clericus non querit alteri patrimonium et al. sit bone vite. et habeat quinq. sigilla episcopozū lz ignota. si aliquā noticia bateatur per famam uel alio modo de episcopis uel terris eoz. licet al. non sint sufficientes probatōes. tamē in presenti casu tales crederem posse admitti. ut in dicta q. 4. **B.**

Cum si talis amisit litteras? **R.** Si probet per duos testes ordinationē suam et puerfationem. **A.** Et etiam licetiam sui episcopi scdm Ray. ut in sū. eo. ti. q. 5. Et addit q. al. ei non crederetur. etiam si p. iuramento firmaret. Et con. Al. et Hosti. ut ibi. **B.** recipi potest. e. eo. tue. in Autem. de fide instru. s. si pō. coll. 6. et. C. de fide instru. in exercendis. Et si non existāt testes de ordinatione quia forte longū tempus est. s. cō. stet q. semp se gessit ut presbyter. admitti poterit. ar. ff. ad macedo. l. 3. et extra de presby. nō bap. c. 2. et 3. **A.** hoc dictū a p. Et si. fuit

Hosti. ut in dicta. q. 4. ad fi. **B**
 ¶ Quales retent esse lre q dant
 clericis pegrinis: R. fm Hosti.
 Ad hoc q suscipiant in executioe
 ordinu retet lre ptinere bac clau-
 sulam uel simile. Quē gradatim
 ad talem ordinē pmouimus. 13.
 dis. in noie patris. et. c. se. Et be lre
 cōmēdaticie vocatur seu testimo-
 niales. ex eo. tuc. Si vero ordines
 vult recipere. necesse ē q habeat a
 suo epō licentiā exp̄ssam p modū
 qui habet s. ordinatoz. s. 6. et. 7.
A. Idem in sū. eo. ti. q. 1. Et ad-
 uertendū q si aliqui abbates. ar-
 chidiaconi. uel alij inferiores pla-
 ti bñt ius instituēdi in aliquibus
 eccl̄ijs et instituūt clericos alteri
 ep̄atus. non valet huiusmōi insti-
 tutio. Immo ep̄s diocesanus pōt
 eū remouere nisi cū taliter institu-
 to voluerit dispensare. extra eo. c.
 si. scdm Ray. et Hosti. et in sū. eo.
 ti. q. 6. **B**

¶ Epi et superiores similiter abba-
 tes et priores et ceteri presidentes
 monasterijs q apud apostolicā se-
 dem pmouent. pfirmant. psecra-
 tur et benedicuntur. nō accedant ad
 cōmissas ecclesias sine lris apli-
 cis ptinētibz pmotionē. confir-
 mationē. psecrationē. seu bñdicti-
 onē. nec accipiant dictas admini-
 strationes. et nemo eis pareat nisi
 ostendat. Al' quicqd ipsi faciūt est
 irritū. et ipsi nihil p̄cipient re puen-
 tibus. et illi qui eos recipiūt ul' eis
 obediūt. sunt suspensi a beneficijs

ecclesiasticis. Et idem p oia si dicti
 plati recederēt re curia non p̄sūto
 iuramēto fidelitatis. ut in exuag.
 Bonifacij octani. q̄ incipit. Imūcte

Perurum ar?

R. fm magistrum sūap et
 Ray. Perurū est mendaciū iura-
 mento firmatū. Sed et Lbo. 2. 2.
 q. 98. dicit q falsitas ē re rōne p-
 iurij. addens q sicut dicit Jero.
 qd cūq illozū trium re fuerit. s.
 veritas. iusticia. uel iudiciū piurū
 ē. **A**. 22. q. 2. aia duertendū. **B**
 Ad tñ eodē ordine s p qd et p-
 cipaliē qñ re est veritas. secundario
 aut qñ re est iusticia. Quicūq. n.
 iurat illicitū ex h ipso falsitate in-
 currit. qz obligatus est ad p̄rariū
 faciendū. 3. qñ re est iudiciū. qz cū
 indiscrete iurat. ex hoc ipso piculo
 se cōmittit falsitate incurredi. **A**
 Idē in sū. l. p. ti. 9. q. 20. **B**

¶ Quot modis cōmittitur falsi-
 tas in iuramento assertorio: R.
 fm Aug. Tribus modis est ibi
 falsitas et cōmittit piurū. Prim⁹
 est cū quis iurādo loquit falsum
 sine intētiōe fallendi. qz ipse fal-
 litur et credit dicere verum. 2. cum
 loquit falsū et cū intētiōe fallē-
 di. quia et ipse falsū putat. 3. qñ lo-
 quitur verū cum intētiōe tñ fal-
 lendi. qz credit esse falsū. 22. q. 2.
 boies. **A**. Idē in sū. eo. ti. q. 21.

¶ Quot modis cōmittit falsitas
 siue piurū in iuramento pmissio-
 rio: R. fm Ray. Trib⁹ modis.

Primum est quis iurat se facturum
uel dicturum aliquid illicitum uel in-
bonestum. 2.º qñ 7 si iurat aliquid li-
citur tñ absq; necessitate s; cū solē-
nitate. 3.º qñ hoc ipsum facit 7 sine
solēnitate. ut in iuramentis quoti-
dianis ex quadā mala p̄suetudi-
ne. ut p̄ teum ibo cras ad ecclesiā
uel aliquid sile. uel etiā cū buius-
modi iuramēta fiunt ex loco. In
oibus p̄dictis statim cū iurat. per-
iurat. 22. q. 4. q̄ sacramēto. Sed
intellige large. ut in p̄. s. dictum
est. **A**. Idem in dicta. q. 21. Et
ad p̄dicta facit p̄dictū. c. aiaduer-
tendū. 22. q. 2.

3 **U**trū periurium sit p̄ctm̄ morta-
le. R.º p̄m Tbo. 2.º 2.º q. 98. Ex
suo genere peccatū est mortale. q̄
importat p̄temptū dei. nec excusa-
tur a p̄ctō mortali nō implēs etiā
q̄ coactus iurauit. Pōt tñ p̄ au-
ctoritatē pape ab obligatione iu-
ramēti absolui p̄sertim si coactus
fuit tali metu qui cadere posset in
p̄stantē virum. **A**. De hoc s. iu-
rare. s. 14. et s. iuramentum p̄. s.
pl̄t. cū additione. **B**. Minor tñ
pnia imponit̄ tali. Itē non excusa-
tur a mortali p̄ctō qui iocose p̄iu-
rat. q̄ non emittit diuinā irreuerē-
tiam. Imo q̄tum ad aliqd magis
auget. Similiē 7 ille qui ex lapsu
lingue iurat. si quidē aduertat se
iurare 7 falsū esse q̄ iurat. nō ex-
cusatur a p̄ctō mortali sic neq; a
p̄tēptu. Si autē s; nō aduertat.
nō videt̄ h̄re intentionē iurandi.

7 id a crimine p̄iurij excusat. **A**
Idem in sū. eo. 21. q. 22. vbi etiam
addit̄ q̄ cum male iurat. q̄ q̄uis
verū sit. sine cā tñ iurat. nō semp̄ ē
mortale p̄m Tbo. Nā sicut dicit
Ray. Si iurat in coi sermōe ali-
qd licitū. puta. cras ibo ad eccle-
siā ul' buiusmōdi. sicut fit in quoti-
dianis iuramētis ex quadā leui-
tate. veniale est. 25. dis. s. crimi-
nis. Qd pōt intelligi qñ ista leui-
tas p̄cedit ex surreptione nō p̄ce-
dere ex nōbili negligētia. **A**l' se-
cus cū sit cōtra secundū recalogi
p̄ceptū. ut notat Nicolaus de li-
ra sup̄ Epo. 20. Et satis facit di-
ctū. c. aiaduertendū. Subdit autē
Ray. Si p̄o licitum sine cā iura-
tur sed cum solēnitate 7 indiscre-
te. mortale est. **B**

4 **U**trū excuset̄ a p̄ctō mortali qñ
iurat falsū quod credit̄ esse verum
R.º p̄m P̄e. Nā iuratur falsū iu-
ramento assertorio 7 iurās credit̄
verū. si quidē adhibuit rebitā di-
ligentiā. nō est mortale. Similiē
7 qñ iuramētum fuit p̄missoriū si
p̄pter legitimū impedimētū omi-
t̄ impleri. excusat̄ saltē a mortali
A. Idē in dicta. q. 22. **B**. Sed
qd faciet qui p̄pter metū iurauit se
aliqd daturū uel facturū vide s. iu-
rare. s. 15. q̄ incipit. Quid te eo.

5 **U**trū p̄iurium sit grau' p̄ctm̄ q̄
homicidiū. R.º p̄m Tbo. in q̄libet.
Sicut ap̄lus dicit ad Heb. 6. Ho-
mines p̄r maiores suos iurant. 7
ois p̄trōn̄s̄ eorū finis ē iuramētū

Frustra autem in causa homicidii contro-
uersie finis est iuramentum si homi-
cidium est gravior quam pium. Pre-
sumitur. n. q. q. maior est culpa. s. bo-
miciidij commissio non veretur in minorē
s. pium incurrere. **U**n ex h. ipso q.
in causa cuiuslibet potest referri iurame-
ntum manifeste ostendit q. pium pro
maximo peccato dicitur h. i. Neque inmeri-
to. q. pium nomen dei benedicti vi-
detur quod negatio nominis divini. **U**n
secundum locum post idolatriam peccatum
pium tenet. ut ex ordine preceptorum
patet. S. 7 apud gentes iusiurandi
erat honoratissimum. ut dicitur circa
principium metaph. Sed q. homici-
dium gravius puniatur in ecclesia. ratio est q.
gravius nocumētum interdum hominibus
imminet etiam ex minori culpa. tamen secundum
iudicium dei maius peccatum gravius puni-
tur. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 23. **B**

Quoniam peccet qui ab aliquo erigit
iuramentum. **R**. secundum **L**bo. 2. 2. q.
88. Qui erigit iuramentum ut persona
puata et h. facit q. nescit si dubitat
de veritate secundum q. **A**ug. dicit non
peccat. h. tamen ex humana temptatione.
ne. i. ex infirmitate humane natu-
re. peccat. Si autem scit vel probabiliter
credit cum falsum iuraturum et cogit
iurare. homicida est. **N**am secundum **A**ug.
Ille de suo pium incedit se. Sed
iste manum interficiētis implet. **A**

Ad hoc. 22. q. 2. ille q. et. c. se. vbi
habetur hoc dictum **A**ug. **B**. Si
autem aliquis erigat iuramentum tanquam
persona publica secundum q. erigit or-
do iuris non videtur esse in culpa

sive sciat verum iuraturum siue fal-
sum. quia non videtur ipse exigere
sed ille ad cuius instantiam erigit. **A**

Con. predictis **R**ay. 7 glo. eius. ut
in sū. eo. ti. q. 24. **B**

Que est pena pium? **R**. secundum
Ray. Delictum secundum canones gravis
imponi penitentia. cum circumspicitur
circumstantiis magis vel minus aspe-
ra est imponenda. **A**. s. non mi-
nor quam per homicidium sponte commissio.
22. q. 1. predicandum. **B**. Item p-
ium sunt infames. 5. q. 1. infames.
et. c. quicunque. 22. q. 5. si quis con-
uictus. **A**. Ibi etiam contra cau-
santes perium dicitur. Si quis con-
uictus fuerit alios ad falsa testi-
monia vel pium traxisse vel qua-
cumque corruptione pecunie sollici-
tasse. ipse quidem usque ad exitum vite
non communicet. **H**ic pro quo ei in p-
iurio persuasisse probatur. ab omni te-
stimonio sunt remouendi. et secundum le-
gem infamia notabatur. Et secundum
Lbo. 2. 2. q. 98. arti. 3. i. iuramē-
to assertorio quis non efficitur in-
famis ipso iure sed solum per sententiam
diffinitivam contra iurantem latam in
causa accusationis. **F**rangēs pro
iuramentum promissorum solenniter fa-
ctum ipso iure fit infamis. quia in
potestate ipsius manet postquam iura-
uit ut de suo iuramento veritatem.
quod non pertingit in iuramento asser-
torio. **B**oss. autem videtur sentire q. p-
iurus indifferenter sit ipso iure in-
famis. ut in sū. eo. ti. q. 25. Contra
quod est. c. testimonium. ex re testi.

Unde dictū Tho. videtur pbabi-
lius. **B**. Nec amplius ad testi-
moniu debet admitti. ut dicto. c. q.
cūq. et. 22. q. 5. pūli. nō obstante
q̄ egerint pñiam. et de testi. testi-
monium. **A**. In dicto. c. quicūq.
sic dī. Quicūq. sciens se piurau-
rit. 40. dies i pane 7 aqua 7 septē
sequētes annos peniteat. 7 nunq̄
sit sine pñia. 7 nunq̄ in testimoniu
recipiat. coionem tñ post hoc reci-
piat. Itē Hosti. dicit q̄ ex quo se-
mel pbatum est periuriū ptra ali-
quē etiā in modū exceptionis re-
pellit etiā testimonio semp. etiā in
alio iudicio. l3 glo. Ray. videatur
aliud sensisse. ut in dicta. q. 25. S3
pro dicto Hosti. satis faciunt iura
pallezata. **B**. Et hoc vñ de per-
iurio falsitatis. i. qñ quis falsum
iurauerit. Secus de piurio ratio-
ne deficientis iusticie seu iudici. i.
qñ quis iurauit iniustum seu sine
causa. q2 ex hoc nō videt̄ repelli a
testimonio. et de testi. cog. c. si.

S **Q**uō solēnitates adhibite ag-
grauant piurum? **R**. fm Ray.
Quicūq. iurat p teum multum
obligat. Qui vñ per teū 7 p euā-
gelia. maḡ obligat. 7 adhuc ma-
gis qui istis adiūgit sanctorū reli-
quias. Et ita crescentibus solēnita-
tib⁹ crescit obligatio. Et sicut di-
cit Tho. 2. 2. q. 93. grauius pro-
catū est si aliquis solēniter iurās
p euangeliiū piuret q̄ si per teū in
coi sermone piurat. tñ ppter scan-
daliū. tum ppter maiore delibera-

tionē. quib⁹ aliqualiē bñcin de po-
sitis graui⁹ est si quis p teū iurās
piuret q̄ p euangelium. Idem
De. et Inno. **A**. Idem in sū. co.
ti. q. 21.

Quid si aliquis audit aliquē
piurare. vide s. iurare. §. 1. q. in-
cipit. Quid si quis audit. Et mul-
ta ibi ad hāc materiā ptinēna. Si-
milie s. iuramentū p. et 2. p totū.

Permutatio.

Qualiter fieri possit pmuta-
tio de bñficijs ecclīasticis? **R**. fm
Ray. Bñficia ecclīastica nō pñt
adiuicē pmutari auctoritate ul pa-
ctione ptiū sine symonia. S3 ep̄s
si vtile eē viderit pōt ex officio suo
trāsire psonas 7 facē pmutatio-
nē. ita tñ q̄ ptiibus inter se nō licet
de hoc pacisci 7 tractare. ut Inno.
ponit. s. totū exponat 7 relinquat
in manu supioris. **A**. Dicit etiā
Inno. q̄ talia possūt esse verba ad
ep̄m. Cū ego non possim secure in
ecclīa mea cōmorari uel pficē. s.
ppter diuersitatē lingue ul alia iu-
sta de cā. suplico ut de mea pten-
da ul ecclīa alij pvideatis 7 mibi
pvideatis in alia. Credim⁹ etiā q̄
possit ei dicē. 7 tali melius cōpetēt
mea ecclīa 7 mibi sua. et de pten.
in cetera. Con. Hosti. Glo. autē
Ray. dicit. q̄ pres pñt sine petō si
bi inuicē itimare volūtates suas.
S3 pñū tuti⁹ ē fm Al. ut in sū. li.
p. ti. i. q. 6. Sed 7 secūdū sustine-
ri potest qñ talis itimatio fit sine

pacto qz necubi videtur. pibitū.
B. Permutatio pō possessionū p
send est inbibita. qz daf ibi tpale
ptpali. eē re rerū pnu. ad questio
nes. Ita tñ qz si altera ps prepon
deret. poterit pecunia refundi ut sic
ad equalitatē pmutationis pueni
atur. Sed h̄ nota qz h̄ pmutatio
ē quedam alienatio. ut eē re. ec.
alie. nulli. Et ideo seruādu ē mo
dus qui dī s. alienatio. §. p.

Quādo duo volentes sua bñ
ficia pmutare litere 7 sine fraude
resignant in manu epī. nō pñt im
pediri p illos q bñt lrās aplicas
de bñficijs vacaturis. eē re rerum
pnu. licz. li. 6. Et si talia bñficia
conferantur alijs. nō valet. ut in
cle. ne pcessione. eē eo.

Perplexitas ^{alia}
^{in i.}
perplexitas iuris est cū aliquis circa
illud qd sibi occurrit faciendū ul
nō inuenit diuersas auctoritates
sibi inuicē oppugnātes. Hec pple
xitas p peritorū pñliū 7 pñtorū
pccordiā reformāda ē. **A**. De hoc
lati^r s. pñssor 2. §. si. in additōe.
B. Alia est perplexitas facti qñ
ut ait Greg^o. diabolus suggestio
ne sua plerosqz ita peccare facit.
quaten^o si pñm fortasse fugē ap
petat sine alio pñd nō euadāt. i3.
dis. nerui. Et daf ibi pñliū qz tunc
minus malū eligat. i. qd al. pñm se
cōsideratū esset minus pñm. Hā
veritate inspecta nō pñt aliquis eē

perplexus. i. necessitate astrict^o ad
aliquod malū. Unde Aug^o. Na
sis ire nunq^o deus redderet interi
tum si spontaneū nō inueniret bo
mo habere pñm. 23. q. 4. Habu
itodonosor. Item Aug^o. Alqz
adeo peccatū voluntariū malū ē
ut nullo mō sit malū nisi sit volū
tarium. 15. q. 1. §. p. circa fi. Con.
Lib. in 4. dis. 39. Silr 7 oēs the
ologi. **A**. Idē in sū. li. 3. ti. 30. q
9. **B**. Si sacerdos celebrās re
colit se cōmisisse aliquod mortale.
vide s. missa. §. 8. Et de tenenti
bus opiniones diuersorū magi
stroz s. opinio. §. p.

Personatus.

vide s. dignitas. §. p.

Pertinacia ē op
positū
vicio molliciei 7 virtuti per
seuerantie. de quibus batetur s.
mollicies.

Pignus quid sit. R^o
pñm hosti.
Est obligatio rei licite p re
bito facta. fit autē ad maiorē se
curitatē. quia tutius ē pignori in
cūtere qz agere in pñm. ut in In
sti. de obli. que eē re. li. na. §. furti.
Tñ qñ transit in ptātem creditor
dicit pign^o. s. si remanet apud re
bitorē dicit pñtheca. s. qñtum ad
actionē nō differūt. **A**. Idem in
sū. li. 2. ti. 1. q. 11. **B**

Quot modis intelligant aliq
tacite pignori obligata. R^o pñm

Hosti. Multis modis. Nam si quis
 tibi dotem p aliqua pmiserit. oia
 bona sua tacite obligant. Item p
 restituenda dote vfori omnia bona
 mariti obligant tacite etiam si extra
 neus. s. qui mulierem non habet in
 potestate dotem pfert. C. de rei v.
 sc. l. vnica. De h vide s. r. s. s. z.
 et. xi. qui incipit. Quid si maritus
 Item oia bona pductoris inuenta
 et illata in rustico pdio sciēte dño
 nisi ad tēpus inferatur tacite obli
 gata sunt dño p pensione. In vr
 bano aut non distinguo vtrū dñs
 sciat uel nesciat. C. de locato. l. cer
 ti. Item bona tutorū et curatorū ta
 cite obligant minorib⁹ p eorum
 officio. aut si nō administrauerūt.
 C. de adm. tu. l. p officio. Item bo
 na patris tacite obligant filiis p
 rebus aduenticiis et pcijs earū. ut
 C. de bonis q̄ literis. l. cū oportet.
 Item bona matris puolantis ad
 secundas nuptias sūt filiis priorū
 mrimoniū tacite obligata ut eis
 restituat q̄ a pōri marito lucrata
 fuit. C. de secundis nup. l. hac edi
 ctali. s. pte. A. Et ibi patet q̄ hec
 restitutio faciendae est saltem post
 mortē matris cū interim ipsa ba
 beat usufructū. B. Item bona de
 functi tacite obligant p legatis
 et fideicommissis. C. coia de l. l.
 A. Idem in sū. eo. ti. q. 14. B
 z Que res pignori obligari pnt
 uel non? R. fm Hosti. Obligari
 possūt tam res presentes q̄ futu
 re. ut fructus pendentes. part⁹ an

cillarum. fetus pecorū. et ea que na
 scentur. ff. eo. et que nondū. Item
 res corpales et incorpales. ut cau
 tiones et etiā noia rebitorū. ff. eo.
 cū conuenit. Item usufructus. ff. eo.
 si is. Item seruitutes rustice. ut. s.
 q̄ diu pecunia soluta non sit his
 seruitutibus creditor vtatur. Et si
 infra certū diem nō fuerit reddita
 creditori. redere vicino valeat. ff.
 eo. s. an vie. Sed hic caue ab vsu
 ra. sicut dicitur. j. s. 1. A. Et ibi
 patet q̄ quo ad vsū talis puentio
 nō valet quia est feneraticia. lz lex
 pmiserit in dicta. l. s. an. B. Ar
 bane aut seruitutes nō retent sic
 pignoriari. Et rō est ne ex varie
 tate vsus vtentiū edificia destrua
 tur et inutilia fiant. ff. eo. si is. s. si.
 Pignori aut obligari nō possunt.
 ut Boff. refert. res sacre ut vasa et
 ornamēta. ut. C. de sacrosanc. ec.
 l. sancimus nemini. A. nisi etiā
 superflua vasa habeat et rebitū vr
 gear. B. Et ibi excipit causa re
 demptionis captiuorū. ut p ea pos
 sint pignoriari. ut in textu qui seq̄
 tur. A. Nec aliunde ex rebus
 mobilibus solui possūt. ut in tex. q̄
 sequit. B. io. q. 2. hoc ius. Vel ni
 si in alijs causis necessarijs in q̄b⁹
 res ecclesie alienari pnt. iz. q. 2.
 aurū. vide s. alienatio. s. p. Sed
 nec res ecclesie possūt pignori ob
 ligari. in Auten. de alie. et empbi.
 s. et qm. coll. 2. Item liberitomi
 nis nulla est obligatio. qz ptraria
 est libertati. et eo. c. 2. C. de ac. et

obli. l. otes. C. que res pigno. l. q
filios. in Auten. ut nulli iudi. §.
quia. §o. coll. 9. In casibus tñ te
net obligatio literi hominis. ut in
redēpto ab hostibus. C. de capti. 7
postli. reuer. l. si. **A**. vbi patet q
talis remanet obligat⁹ quousq
satisfecerit p precio sue redēptio
nis salte^r seruitio quinquenij. **B**
Itē ob necessitate famis pater fi
liū obligare pōt. C. de patri. q. fi.
dis. l. 2. et s. emptio. §. si. **A**. 7 ibi
de s. in addicione. Et idem qd in
s. §. notat in sū. eo. ti. q. 15. **B**

3 **A**n si q⁹ res suas obligat in
telligatur futura? **R**. De pñtib⁹
7 futuris sensisse psumit. C. q. res
pig. ob. pñt. l. si. Sed intelligit ex
ceptū omne illud qd spāliter ob
ligaturus nō erat. ut vestes supel
lectilia que in vsu habebat 7 filia
C. q. res pig. ob. pñt. l. i. **A**. Ad
dita. l. obligatione. cū sequētib⁹
ff. de pigno. Idem etiā notatur in
sū. eo. ti. q. 15. **B**. Sed bene intel
ligunt obligata iura 7 actiones.
C. de senten. pas. l. si ademptis. 7 l.
casus. Si sō dicat mobilia 7 im
mobilia 7 se mouentia. nō ob hoc
intelliguntur actiones 7 noia siue
credita. C. de preto. pigno. l. i. Idē
dicendū de his qui offerunt eccle
omnia bona sua. Itē q obligat in
strumēta. 7 de agris 7 de omnib⁹
que ibi pñtētur sensisse videt. C.
que res pigno. ob. pñt. l. 2.

4 **A**ddiu pign⁹ remanet obliga
tum? **R**. Adiu etiā vhus tēna

rius remanet ad soluendū. C. de
distra. pigno. l. qd iū. **A**. Idē in
dicta. q. 15. in fi. 7 in dicta. l. qd iū
patz q pignus potest etiam tēdi
lz maior pars pñt s non integra
fuisse soluta. **B**

5 **A**trū ecclesiastici redditus siue
stipendia possunt pignozari ut ob
ligari. **R**. s. m. Inno. Non possunt
obligari spālī puentione s a iudi
ce p debito canonici 7 ex cā iudi
cati pñt obligari. ar. C. de excep.
rei. iū. stipendia. ff. de re iudi. cōmo
dis. Idē Ber. ex re fideius. puenit
Eide s. locatio. §. vlt. **A**. Idē
qd hic habet in sū. eo. ti. q. 16. Et
videt intelligendū qñ aliunde nō
pōt debitis satisfieri. Al nec etiam
p iudicem videt posse obligari. ut
in dicta. l. stipendia. **B**

6 **A**trū pignore sibi obligato
sit vsura. **R**. s. m. Lto. 2. 2. q. 18
Si pign⁹ sit res aliqua cui⁹ vsus
precio estimari potest tēbet ille qui
mutuauit cōputare vsū illius rei
in estimationē eius qd mutuauit.
alioquin idē est ac si pecuniā acci
peret p mutuo. qd est vsurariū. nō
si forte esset talis res cui⁹ vsus si
ne precio soleat cōcedi inter amī
cos. sicut patet de libro cōmoda
to. **A**. Idē in sū. eo. ti. q. 11. **B**
Et hoc intellige q sit vsura si vtal⁹
pignore cōsentiente rebitore. Si
sō eo nolēte esset furtū. ff. de furt.
l. pignore.

7 **A**uid de expensis factis a cre
ditore in pignore? **R**. s. m. Ray.

Creditor potest epigere uel cōpen-
sare non solū expensas quas fecit
colligēdo fructus sed etiam quas
fecit bona fide circa rē pignoratā.
puta colendo fundū uel pascendo
iumentū. 7 hoc nisi fuerint imode-
rate. **A**. uel etiā tante q̄ earū oc-
cassione rebitor nō possit rem redi-
mere. ut in. l. de qua statim. Et idē
quod hic notat in sū. eo. ti. q. 19.

B. ff. de pigno. ac. l. si seruos. S3
fructus quos pcepit uel percipere
debit. cōputabit in sortem. C. de
pigno. ac. l. 2. et c. eo. cū contra.

8 **Q**uid si pignus perijt uel re-
teriorat? **R**. Si sine culpa credi-
toris perijt uel deterioratū ē non
tenet. Et nihilominus rebitor te-
netur soluere rebitū nisi actū sit q̄
amissio pignoris literet rebitorē.
Si p̄o culpa creditoris tenet cre-
ditor. C. de pigno. ac. l. 2. 4. et. 5.
A. Idem in sū. eo. ti. q. 80. **B**

9 **Q**uid aget creditor habēs pi-
gnus si paratus cōputare fructus
in sortem petit residuū debiti? **R**.
fm Ray. Potest quidē pecuniam
mutuatā p actionē psonalem petē
C. de pig. ac. l. quis. 7. l. distract.
Item pōt pignus alteri pignora-
re. C. si pign⁹ pignori. l. i. et 2. S3
nunquid possit pignus vendē ha-
tes in se. **S**. **A**. Idē qd̄ hic notat
in sū. eo. ti. q. 18. **B**

10 **Q**uid creditor cui nō soluit pos-
sit pignus vendere. **R**. fm Ray.
Si pactū fuit q̄ possit vendere cer-
to tempore uel modo uel persone

uel precio debet creditor renūcia-
re rebitori 7 postea poterit vēdere
fm formam conuentā 7 nō aliter
Si p̄o pactū fuit re non vendēdo
non poterit vendere nisi post trinā
renūciationē factam rebitori ut
soluat. 7 si nō soluat postea poterit
vendere. Sed si vēderet ante tene-
ret furti. Si p̄o nullū pactū fuit
sufficit vna renūciatio. 7 postea
elapso biēnio. **A**. s. a renūciati-
one uel a snia iudiciali numeran-
do. ut in. l. si. re qua. j. **B**. pote-
rit fieri venditio. Probanē bec. ff.
de pigno. acti. l. si puenit re distra-
bēdo. C. de iure do. i. p̄tra. l. si. **A**
Idē in dicta. q. 18. **B**

Quid si pignore vendito cre-
ditor minus accepit q̄ erat rebi-
tū? **R**. Si hoc vendidit bona fide
pōt agere ad residuū. Et si pl⁹ ac-
cepit tenet restituere rebitori. C.
de iure do. i. p̄tra. l. si. **A**. Idem
in sū. eo. ti. q. 81. **B**

Cui 7 p̄tra quē daf actio pse-
cutiua pignoris siue ypothecaria
R. fm Hosti. Daf creditori p̄tra
quēlibet possessorē. ff. eo. l. pignori.
7. l. rebitorē. ita quidē q̄ si posses-
sor bz titulū lucratiuū tūc credi-
tor bz electionē utz agat psonaliē
p̄ rebitorē ul' ypothecarie p̄ possidē-
tē. C. eo. distract. 7. l. p̄secutionē.
Et idē si bz titulū onerosū si fuit
fraudis cōscius. s. qz sciebat rem
alijs obligatā. S3 si nō fuit frau-
dis p̄scius non pōt creditor p̄ eum
agere quousq̄ egerit p̄ rebitorē 7

fideiussorē et mandatorē. et postea
agipotērit pignoriū possessorēs.

A. Idem in sū. eo. ti. q. 82. **B.**

C. Cui et quē dā actio pignora
ticia? **R.** fm Ray. Pōt agere re
bitor uel heres eius p̄ creditorē uel
heredē eius uel aliū si forte credi
tor rē sibi pignoratā in aliū tran
silit. nā et iste possessor tenet com
putare in sortē non solū fructū q̄s
ipse p̄cepit etia oēs quos ante
riores p̄ceperūt a tpe primi p̄tra
ctus. et sic soluto residuo restituere
debet pignus. ex eo. cum cōtra.
A. Idem in dicta. q. 82. **B.** De
pignorationibus que vocant̄ rep̄
salie vide. j. rep̄salie.

Pirata Pirata oēs
ab ore sūmi pontificis excoi
cantur. ut Hosti. refert. rita ē. **A.**
Idem etiā notat dñs An. de bu.
cum Jo. an. in. c. excoicatio. ex de
raptoribus. **B.**

Placere. Utz vel
re sit peccatum. vide s. adu
latio. s. plr.

Pollutio. Anū p
olluti
onē in somnis amittat vir
ginitas. **R.** fm Al. Ad. eo q̄ vo
luntas et relectatio nō imediate
voluptati coitus cōiungat. **A.** nisi
sequat placitū. An ut notat in sū.
li. 3. ti. 3. q. 22. **Al.** dicit q̄ si pla
cet relectatio pollutionis noctur
ne ante uel post credo q̄ ginitas

ē amissa. Idē credo de eo qui cām
buic pollutioni dat in vigilia per
psensū i turpē relectationē uel actū
q̄ tūc hec duo p̄iungūt in rōne vni
pati. Et sicut pollutio p̄sequens p̄
missor alterū in vigilia corripet
ginitatē. sic ē et h. **S.** si p̄ xñalē
negligentiā circa relectatiōis car
nales uel repletionē cibi sine por
uel aliud sit ei? uel occasio p̄ef
itētiōnē. nō credo ginitatē amit
ti. Et addit **Al.** dicit. Pollutionē
aut appellam? eā solā q̄ ē p̄ emissi
onē seminis. Hoc aut id dixi q̄ tri
plex humor de mēbris genitalib
fluit. s. semen urina et humor silis
semini q̄ ē medi? in semē et urinā
et distillat in edū. p̄ solū tactū fe
mine uel p̄ auditū aliq̄ turpiū
S. p̄ solā seminis resolutionem
amittit ginitas. q̄ ipsa sola sup
plet locū coitus uel cōplet eius re
lectationē. h. ibi. **B.** Anū pollu
tio nocturna impediāt coionē vi
re s. coicare. s. s.

A. Anū pollutio q̄ in somnis in
cipit et in vigilia terminat sit p̄ctm
R. fm Tho. i. 4. dīl. 9. Pollutio
q̄tum ad rationē meriti uel teme
riti magis iudicat fm p̄ncipiū qd
ē in dormiēdo q̄ fm finē q̄ ē in vi
gilādo. q̄ corporalis motus nō p̄
tinet ad meritū uel temeritū. nisi
q̄ a uolūate causat. Ex q̄ n. exci
tat? ē mot? in dormiēdo nō subia
cet uolūati vigilantis vlteri? nec
reputat euigilasse quousq̄ p̄fecte
vsum literi arbitrij recupauerit.

226
Potest tñ ptingere qđ in ipsa vigi-
latione pctm oriatur si quidē pol-
lutio placeat per delectationē. qđ
quidem erit veniale peccatū si ta-
lis placētia sit ex surreptiōe. mor-
tale autē si sit cū reliterato consen-
su p̄cipue cū appetitū futuri. Ipsa
aut post placētia nō facit p̄teritā
pollutionē peccatū. Qđ si placeat
ut nature exoneratio uel allevia-
tio pctm non credis. **A.** Idē in
sū. li. 3. ti. 24. q. 14. Et aduertē-
dum qđ pollutio nocturna in senō
habet pctm cum nō subiaceat iu-
dicio seu potestati rōnis. Pōt autē
habere in sua origine mortale uel
veniale s̄m qualitātē rei unde orit̄
s. eo gitationis seu crapule. ut col-
ligit̄ ex dictis p̄ **Ab.** 2. 2. q. 154
arti. 5. Item 7 in suo accēte. s. per
cōplacētiā ut p̄actum est. **B.**

Populus. Quot
homines faciunt populū? **R.** De
cem. io. q. 3. vnio. **A.** Ibi h̄ no-
tar glo. **B.** sicut dno faciūt con-
gregationem. ex de elec. c. p̄. 7 tres
collegiū. ff. de p̄. sig. **Heratius.** et
tñ retinet̄ in vno. ff. quod cuiusq̄
vniuer. no. l. sicut municipiū. io.
autē aut. 20. faciūt turbam. ff. vi
bo. rap. l. fi. s. p̄. **A.** Immo. l. pre-
tor 2. s. p̄. Et ibi dicitur qđ. io. ul̄
20. faciunt turbā. **B.** Quatuor
autē uel qnq̄ porci uel decē oues
faciūt gregē. ff. de abigeis. l. oues.
A. Idem in sū. li. 3. ti. 30. q. 15. vbi
etiam ex h̄ arguitur qđ potest dici

populū scandalizari qñ decē gra-
ues 7 honesti de populo scādali-
tur. l. 3 in ipso sint etiā mille. **B.**

Portio cano-

nica. De portio canonica cir-
ca sepulturas vide. j. sepultura 3.
Item de portio legitima filioꝝ 7
herediū vide s. legitima p̄ totum.

Postulatio quid sit?

R. s̄m Hosti. l. 3. **B.** off. dicat
qđ postulatio est grē petitio. ar. ex
eo. bone. Tu dic qđ postulatio ē ali-
cuius p̄sone que eligi p̄b̄etur nō
p̄pter vitii sed p̄pter defectū qui tñ
postulatū non oīo inhabilē reddit
ad puidendū ecclesie. p̄cors 7 cer-
ta capituli petitio. **A.** Idē in sū.
li. 3. ti. 26. q. 13. **B.**

Quis sit postulādus uel non?

R. s̄m Hosti. In primis quidem
nō pōt postulari criminosus. puta
p̄iurus. homicida. uel inobediens.
Tales enim nec eligi nec postula-
ri possunt. ex eo. c. p̄. et. 2. Item nō
p̄fessus tacite uel exp̄sse non postu-
latur in regularē prelatū sicut nec
eligitur. ex de elec. cum cām. et. c.
cū ad nostram. nisi necessitate in-
stante. qđ tunc posset dūmō in re-
gula fuerit cōpetenter instructus.
sicut potest colligi. ex de elec. cum
monasteriū. 7. c. officij. s. fi. Item
nō postulatur ep̄lēticus sicut nec
eligitur. ex de elec. cū inter canoni-
cos. nisi forte sit literatus ita qđ iā
per annū fuit liber. 33. dis. coiter.

A. Et ibi patet qd si talis ceciderit cū clamoribus seu vexationibus in perpetuū nō admittit. **B.** Item nec mutilatus. qz talis oīo inhabilis est. et de corpore. viti. et posuisti. De hoc. j. vitiatus corpe. §. 2. et ibidē de multis vitijs corporalibus p totū. Itē nec bigam⁹ uel irregularis. qz talia et similia oīo inhabile reddūt. Qz si talis defectus ē quīdō reddūt oīo inhabilem. admittit postulatio. ideo postulari pōt si defectus sit in etate. et eo. **A.** s. de elec. **B.** cū nobis olim. §. p̄l. et vlt. Itē si defectus sit in ordinibus. Nam ad oēs dignitates habentes curā postulandus est qd nō ē in sacris. et de elec. dudum p̄. §. si. et de eta. et qualia multis. Itē si sit defectus in natalibus. et de elec. innotuit. Itē si sit ep̄s. et eo. c. si. Et si talis eligeret. nō valeret. ut ibi bates. **A.** Idē in dicta. q. 13. **B.**

2. **C.** Utrū clericus aliene diocesis sit postulandus uel possit eligi. R. fm Ber. et de elec. et si vnanimie. **A.** hoc. c. nō videt ibi bati. **B.** Quis clericus nō possunt dimittere ecclesias suas sine p̄sensu ep̄orum suoz. nihilomin⁹ eligi p̄t siue in sua siue in aliena diocesi. extra de elec. cū inter canonicos. **A.** Hoc notat glo. in. c. innotuit. et de renū. et addit qd si ep̄us malitiose tene-gauerit licentiā cōpellendus erit p suū supiorē. et de iure pa. nullus Et idē notat in dicta. q. 13. **B.**

3. **C.** Utrū religiosus debeat postulari uel eligi. R. Diverse fuerunt hactenus opiniones. Hodie tenet indistincte qd siue in suo monasterio siue extra siue etiā ad ep̄alem dignitatē eligi debet. ut notat per Jo. an. et de elec. nullus. li. 6. **A.** Et in dicto. c. nullus. videt ex p̄se colligi. vbi etiā dicit qd nullus pōt eligi in platum religionis nisi fuerit eep̄esse p̄fessus. **B.**

4. **C.** Si aliquis eligat postulando uel postulandū uel in postulandū uel postulet eligēdo uel eligendū uel in eligendū et b. bates s. electio p̄. §. 18. qui incipit. In oī.

5. **C.** A quo sit aliq̄s postulandus? R. Si sit ep̄s. a papa postulandus est. et eo. c. si. Si p̄o patiat defectū in ordine uel etate debet postulari ab eo qui in hac pte disp̄sare pōt. Si si aliq̄s. 20. annozū postulet ad dignitatē sine cura. ab ep̄o pōt postulari. Si cū cura. a papa. ut s̄ disp̄satio. §. p̄l. et si. Si p̄o sit defectus. qz est clericus aliene diocesis ut subest alteri ut religiosus et huiusmodi. nō oportet qd postuletur s̄ eligi pōt. ut dictū est s̄. §. 3. et 4. **A.** Ad hoc pōt reduci qd notat in sū. eo. ti. q. 13. **B.**

6. **C.** Quis pōt postulare? R. fm Hosti. Qui et eligere pōt. et eo. bone 2. §. ceterū. et p totū. et de elec. innotuit. et valet siue admittit postulatio si p̄cors fuerit. s. si ab oib⁹ fiat. hēl salte si due p̄es p̄sentuit. qz tūc idem ē ac si oēs p̄cordaret

al' nō facile admittitur. ex re elec.
scriptū. §. si. nec requiritur forma
pali. ex re elec. q. ppter. s. ut fiat
per modū scrutiniū 7 formationis
recreti. **A.** i. fm formā dicti. c.
q. pte. **B.** Quis fm quosdā req.
rat 7 tuti' sit. **A.** Ad h' facit qd
bñ in sū. eo. ti. q. i. 5. et se. **B.**

7 **Q**uis ē effectus postulatiōis?
R. Quia postulatiōe admissa
tanq̃ rite facta poterit postulari
pfirmari ac si electus fuisset. ex re
elec. cū monasteriū. **A.** 7 sic ser.
uat curia ad vitandū circuitum 7
nos fuare de tem'. l. 3. de ordine iu.
ris videat ut p postulatiōē p q̃s
habilitet ut possit eligi. ex inde cō.
firmari fm Boff. 7 hosti. 7 in sū.
eo. ti. q. i. 1. p. c. innotuit. in fi. ex re
elec. ubi non videt bñ pbari q̃ ta.
lis sit ordo iuris. **B.**

8 **U**trū p postulatiōē aliquod
ius acq̃rat postulato. **R.** fm Jo.
an. sup. 6. Si postulatiō concors
fuerit uel saltē a duab' ptibus fa.
cta. pendet quidē a grā generali.
s' tñ fm quosdā peti pōt pfirmatio
ex re elec. cū monasteriū. et. c. offi.
cū. §. si. Et si talē admiserit supior
dicet facere grām. si nō admiserit
facit iniuriā. ff. de aq̃ quoti. 7 esti.
§. pte. Si autē nō sit facta in pcor.
dia uel a duabus ptibus s' ex cā.
tūc rependet a grā spāli. ex eo po.
stulatiōē. et. c. bone. **A.** ut patz
in sū. eo. ti. q. i. 8. hosti. dicit. Quic.
qd alij dixerint sic distinguo. aut
duo postulātur aut vnus postulat

7 alius eligitur. Si duo postulā.
tur. aut i alterū pueniāt due ptes
capituli 7 postulatio sit ex cā. puta
ppter vrgētē necessitatē aut euidē.
tē utilitatē eccle. aut alterū istoz
deficit. In p casu acq̃rit ius postu.
latib' adeo q̃ etiā pfirmatio peti
pōt. ar. ex re elec. cū monasteriū. s'
nō acq̃rit ius postulato nisi fuerit
supiori postulatio p̃sentata. tunc
enim ius sibi acq̃ret. Non tamē
aget postulatus ne presumptuose
se ingerere videat. ar. ex re elec. q.
liter. verū in modū renūciatio.
nis forte admittet ob utilitatē ec.
clesie. ar. ex re elec. publicato. Qz
si neuter duoz postulatozū habet
duas ptes uel bz s' non sit ex cā.
nō iuri s' grē innitit. Si autē vnus
eligit 7 alius postulat 7 in postu.
latū due ptes pueniāt 7 sit ex cā.
p̃fertur postulatio 7 vincit electio.
nē. ex re elec. scriptū. Qz si vnus de
duabus ptibus deficiat uel cā nō
subest. electus obtinet. ut in dicto
c. scriptū. Et hec vera si p̃sone sint
idonee. alioqn p̃sona idonea electa
p̃tra p̃sonā postulatā min' idoneā
quis duas partes habeat. obti.
nebit. ex re elec. dudū p. §. si et di.
cto. c. scriptum. **B.**

9 **U**trū postulātes variare possint
R. fm hosti. Variare p̃nt reinte.
gra. s. quousq̃ miserint. p p̃firma.
tione p̃tenda. Aliquit tñ dicūt q̃
nō. sicut de electiōe. ut s. electio p
§. i. q̃ incipit. Publicato. Si tñ
postulantes 7 supior a q̃ postulat

procederent possent resilire nō obstante contradictione postulari. **A** Idem in sū. eo. ti. q. 10. et. 19. **B** **i**o **P**ostulati a papa qui patitur in ordinibus uel etate defectū tenentur in magna pte seruare constitutionē. et re elec. cupientes. re qua dictū est s. electio p. s. 4. **A** Hoc pbatur in dicto. c. cupientes ad fi. ubi etiam patet qd idē est re omnib' alijs postulatib' pter qd re his q sūt alligati alijs eccl'is. **B** **i**i **E**trum ep's postulatus rebeat p'sentire. R. s. in Jo. an. li. 6. Ep's postulatus ad aliam ecclesiam sic rebeat nō dēre. Nec p'sentio nec dissentio. s. in hoc voluntati dñi pax me suppono. ad b. 8. q. 1. in scriptis. **A** Hoc uidetur satis pbati in dicto. c. cupientes. ad fi. **B**

iz **P**ostulatio siue postulare sū iuristas est resideriū suū siue amici sui in iure apud eū q iurisdictioni p'st exponere uel alterius residerio p'tradicere. ff. de postu. l. i. Et re ista postulatione habes multa 3. q. 1. s. tria.

Prebēda. **Q**uid sit prebēda siue canonica? R. s. in hosti. Prebenda ē ius p'cipiēdi. p'uent' in eccl'ia cōpetens tanq' vni de collegio. et nascitur ex canonica sicut filia. qz ex quo aliquis habet canoniciā. rebeat habere et p'tendam ex eo. c. relatiū. Prebēda igit' p'prie consistit in fructuū p'ceptione. Canonica autem in iure alicuius qui

in canonicum receptus ē. ad quod ius postea p'tinet p'tenda. stallus in choro. v'z in capitulo. ut in dicto. c. relatum. **A** Idem in sū. li. 3. ti. 13. q. 11. **B** Dignitas p'o quid sit. vide s. dignitas. et ibi qd personatus.

Etrum in receptione canonicorū et collatiōe p'tendaz absentes canonici vocandi sint. **R**. Si cōmode fieri valeat vocandi sunt nisi p'suetudo habeat eos ad talia nō vocari. at quod in eoz absentia fieret eis instantibus irritari rebeat. ex eo. cū in eccl'is. li. 6.

Preceptum. vide s. obedientia p. 2. 3. et 4. c.

Predicator.

Sciendū qd officiū p'dicationis oibus laicis est interdictū. ex re hereti. sicut in vno. Item nō rebeat admitti ad p'dicandū q dicit se p' visionē missū a deo nisi probet. sicut et moyses pbauit miraculo. de p'se. dif. 2. reuera. Sed tñ sufficit ad p'uationē tonozū testimoniū. Nā neqz clericus admittit nisi mūtāf. ex re here. cum ex iūcto. s. p. Ep'i p'o vbiqz p'dicare p'st nisi ab alieno ep'o i et' diocesi p'biteant. Null' alius p't. nisi ab aplica sede uel ab ep'o loci hāc habeat potestātē. ex re hereti. ex coica. mus. s. qz vero. Et si p'dicat in mortali p'cō mortali' peccat. ut

ponit Tho. in 4.º dis. 19. Sz ante-
neatur esse p̄fessus vide s. p̄fessio
2.º s. 5.º **A**. Et ibi latius in addi-
tione. Et idē qđ i hoc p̄ncipio nō ē
in sū. li. p̄. ri. 5. q. 19. fm̄ Hosti. **B**
Officiū p̄dicatozū est p̄cipuū
in ecclia rei. ē de heresi. cū ex inuē-
cto. Et multis p̄uilegijs dotatur.
ē de sta. regu. q. rei timorē. ē de
exces. p̄la. nimis. p̄. et 2.º **A**. In
his capitulis dī specialit̄ de p̄ui-
legijs p̄dicatoz 7 minoz. qz p̄di-
catoz ordo 7 fratru minoz tanq̄
fideles clypeo orthodoe fidei spe-
ciali sunt hodie p̄uilegio decorati
fm̄ Hosti. 7 in dicta. q. 19. **B**

Predicator debet h̄re tria p̄ci-
pua. p̄ ut sit inter? caritate ardēs.
i. Cor. 13. Si linguis hominū lo-
quar 7 angeloz caritatem aut nō
habeā factus sum velut es sonās
aut cymbalū tinnitēs. 2.º ut sit ex-
terius vita lucēs. Greg. in omel.
de recē p̄gimbis. Cuius vita re-
spiciat. restat ut eius p̄dicatio cōtē-
nat. 3.º q. 1. s. porro. Mā qui bñ p̄-
dicat 7 male viuit. deū isruit quō
eū cōdēnare debeat. 4.º dis. multi.
xi. q. 3. p̄cipue. 3.º ut sit ad actū p̄di-
candi cōpetens. In quo quatuor
sūt ei attēdenda. p̄mū est tempus
s. aptū. Un̄ sup̄ illud. 2.º. Tbimoz.
4.º p̄dica p̄bū in sta opportune im-
portune. ait Greg. Dicturus im-
portune p̄misit opportune. qz apud
auditoz mentes ipsa sua vilitate
se destruit si habere oportunitatē
oportunitas nescit. 4.º dis. sit re-

cto. in fi. Secundū est locus. qz
fieri debet p̄dicatio uel in ecclesia
uel in alio publico 7 honesto loco
non aut in priuatis locis ul' domi-
bus 7 p̄ occulta p̄uenticula laico-
rum. ne forte oriat suspitio heresis
30. dis. si. q. s. ē. Math. 23. Quod
in aure audistis p̄dicare sup̄ tecta
ē de heresi. cum ex inuēcto. circa
p̄ncipiū. Tertiū ē qualitas audie-
tium. Nam sapientibus 7 doctis
alta 7 p̄funda p̄dicare potest. sim-
plicib? p̄o. pauca 7 plana. i. Cor.
2.º Sapiētia loquimur inter p̄fe-
ctos. Et. 1.º Cor. 3.º. Nec vobis po-
tum videri nō escā. Ad dū enim pote-
ratis 7c. Itē infidelibus secreta
fidei nō sunt predicanda nisi forte
signa apparerēt qz vellent p̄uer-
tū 7 tunc cū cautela. 4.º dis. in man-
datis. Quartū est qualitas dicē-
tozū. s. ut vtilia doceat. Ysa. 48.º
Ego dñs docēs te vtilia. Ad itaqz
fabulas aut grāmaticalia 7 hui?
modi. 86. dis. cū multa. **A**. Nec
vident̄ fuisse dicta Ray. ut in sū.
li. 3.º ti. 9. q. 1. **B**. De questuarijs
predicantibus vide. f. questuarij.
Quō p̄dicatores possint cū excoi-
catis p̄cipare 7 ab eis recipe. vide
s. excoicatio 6.º s. 3.º 7 cū raptori-
bus. f. restitutio 5.º s. fi.

Predo dicitur quicūqz
alios predat
iniuste. Et possumus q̄tum
ad p̄sens quatuor modos pone-
re. In primis quidē dicuntur p̄e-
dones qui viatores. expoliāt reb?

suus. ut dicitur s. latro. 2. dicitur
pdon miles qñ accipit et tollit a p-
sonis vltra stipendia sibi pstituta
is. q. i. militare. 3. sñt pñones pla-
ti qui ut pcuracione impendat le-
gato uel siles expensas faciāt pl-
ertorquent a subditis qñ soluant.
et de imu. ec. quia pleriq. 4. dicit
pñdo iudex siue officialis pecunias
indebite accipiens. C. ad. l. iul. re-
pe. oēs. l. ec. hosti.

¶ Que pena pñonis? R. scdm
Ray. Eadem pena ē pñonis que
et raptoris cū vterq. raptor sit. Et
id quos par facinus comñnat pe-
na reter similis comitari. is. q. 3.
lane. vide. j. raptor p. s. p.

PRelatus qualis
beat collige ex regula aplica
quā bñs s. ordinandus. s. p. Itē
plura ptinētia ad pñatos s. ep̄s.
et s. correctio p. et s. otediētiap to.

PResbyter que
sacerdos. Item s. confessor
et pñessio p totum. Item etiam s.
eucharistia 3. Item etiam s. missa.

PRescriptio qd
R. Prescriptio ul' vsucapio
est acquisitio domini p ptinuati-
onem possessionis reposita a lege
diffinita. ff. de vsucap. l. 3. Et pprie
qdē prescriptio est in immobilib'. ut
in domo et in agro. Habet etiā lo-
cum in rebus incorporeis. ut in
seruitutibus actionibus et butus.

mōi. et de causa pos. et pprie cum
ecclesia. is. q. 3. qñ actiones. vsu-
capio pñ est de mobilibus. et com-
pletur triēnio. s. pñscriptio requirit
maius tēpus. ut iam dicetur. **A**
Ad predicta facit in Insti. de vsu-
cap. in pñ. **B**. Al' pñ quicquid
de pñscriptioe dicitur. et de vsucapi-
one intelligi debet.

¶ Que res pñscribi pñt uel que nō
possit? R. Bñāliter oēs res et oē
ius pñscribi potest. et eo. ad aures.
C. de pñscrip. 30. ul. 40. an. sicut in
rem. Et capiātur quedā. In pñmis
quidē in criminibus nullo tpe pñ-
scribit s. potius ex diuturnitate tē-
poris augent. et de symo. cū in ec-
clesie. 34. q. 3. qd deo. Item nō pñ-
scribitur pñra otediētiā visitatio-
nem et pñra pcuracione que rōne
visitacionis reter. et eo. cū non li-
ceat. et. c. cū ex officij. et de censu.
cū instantia. Et talia quidem non
pñscribit subditus. qñ ea reter pla-
to. Alius tñ potest talia pñscribere
ut puta abbas uel alius pñlatus pñ-
scribit contra ep̄m circa subditos
eius. Et sic dicit Inno. in hoc ca-
su l. subditus aliquo tpe pñscribat
non pñscribit noie suo s. potius no-
mine alteri? cui re subiectione re-
spondet. ut in dicto. c. cū ex officij.
Item ecclesie et cetera sacra ul' re-
ligiosa loca. de cime. pñmitie. et ob-
lationes. nullo iure pñt a laicis pñ-
scribi uel possideri. is. q. 3. s. potest
et de prescrip. causam que. et. c. si
diligenti. Et de locis. de cime 3. s.

354
 xi. qui incipit. **A**trū de cime p̄scri-
 bi. Item nō pōt p̄scribi limes ul'
 qd̄ adheret limi c̄p̄atū uel pa-
 rochiarū. iō. q. 3. l. c. 3. et. c. inter. e. f.
 de paroch. sup̄ eo. Ratio ē ne ter-
 mini c̄p̄atū uel parochiarū p̄fun-
 dant. **A**. Quod bñ colligitur ex
 iuribus allegatis. **B**. Limes tñ
 prediorū pōt p̄scribi. iō. q. 4. v.
 lumus. et eo. quia. Item nec liter
 homo pōt p̄scribi. iō. q. 3. §. pōt.
 Item res publice que sūt i v̄su po-
 puli Romani uel aliarū ciuitatū.
 ut vie platee. pontes. a queductus
 7 huiusmodi nō p̄scribūtur. Intel-
 lige nec in toto nec in parte. ff. de
 v̄sucap. v̄sucapione. C. de opi. pu-
 bli. l. p̄scriptio. **A**. In dicta. l.
 v̄sucapione. dicat. V̄sucapione re-
 cipit maxime res corpales ex-
 ceptis rebus sacris scis publicis
 populi Romani 7 ciuitatū. Item
 liberis hominibus. **B**. Item pu-
 blice fūctiones siue ciuilibus canon
 q. s. soluitet tetr publice p̄ agris
 nō p̄scribūtur a colonis. ut in dco
 §. potest. Item possessiones agro-
 rū non p̄scribūtur a colonis. C. de
 p̄scrip. 30. uel. 40. an. male agitur
 Itē res furtiue uel vi p̄selle seu
 etiā que nascūtur ex eis nō p̄scri-
 bunt aut v̄sucapiunt. ut in Insti-
 de v̄sucapi. §. furtiue. **A**. Idem
 qd̄ in h. §. notat. in l. i. §. 2. ti. §. q.
 iz 4. fm Ray. 7 Hosti. **B**
 z **Q**ue sūt sp̄s p̄scriptionis. R.
 scdm Ray. Omisiss multis alijs
 due sūt. Una ē. n. longi t̄pis. ut. iō.

annoy inter p̄sentes uel. 20. inter
 absentes. 7 intelligūt p̄ntes q̄ sūt
 i eadē puincia. s. hodie debēt intel-
 ligi in ciuitate fm Al. ut nō ē. C.
 de p̄scrip. lon. t̄p̄. cū in longi. **A**
 In glo. que etiā assignat rōnem.
 qz hodie singule ciuitates hñt sua
 regimīna sic olim singule puin-
 cie. **B**. De re p̄d non differt vbi
 cūq̄ sit. ut i eadē. l. Alia p̄scriptio
 ē lōgissimī t̄pis. ut. 30. uel. 40. an-
 noy. 7 h̄ locū bz in laicos uel p̄-
 uatas p̄sonas. iō. q. 3. §. pōt. Cō-
 tra ecclias p̄o q̄scūq̄ necessaria ē
 p̄scriptio. 40. ānoy siue puata p̄-
 sona siue ecclia p̄ ecclia p̄scribat
 iō. q. 3. quas actiōes. **A**. Et ibi
 subdit. V̄sucapione triēni p̄scri-
 ptione suū locū hñtibz. **B**. 7
 q. 4. nec de cēni. Excipit Roma-
 na ecclia p̄ quā nō p̄scribit nisi
 spacio centū annoy. iō. q. 3. nemo
 eē eo. cū nobis. **A**. Idē in l. i. eo.
 ti. q. iz §. nisi q̄ ibi nō ē fm Hosti.
 glo. Ray. 7 Al. q̄ p̄ntes itelligūt
 qui sūt in eadem puincia. **B**
 3 **Q**uid si possedi rē tuā te p̄nte
 p. 5. ānos 7 tē mū te abire p̄ alios
 §. R. Ad ē cōpleta p̄scriptio. s. si
 cut duplicat decēniū vbi nullo
 t̄pe fuisti p̄ns. sic te absente de t̄t
 duplicari quicqd̄ de decēniō resta-
 bat. ut. C. de p̄scrip. lō. t̄p̄. Autē.
 q̄ si quibz dā. **A**. Idē in dicta
 q. iz §. fm eundē Hosti. **B**
 4 **A**tz i p̄scriptione requirit bona
 fides. R. Sic fm canōes. Scdm
 autē leges requiritur bona fides

in p̄scriptione. 10. uel. 20. añoz. **C.**
de p̄scrip. lon. tem. in Auten. ma-
le fidei. **A.** Ibi dicitur. Male fi-
dei possessore alienante cessat usu-
capio et longi t̄pis p̄scriptio si ve-
rus dñs ignorat ius suū et alie-
nationē factam. Spectat ergo. 30.
annoz defensio. **B.** Sed in p̄re-
scriptione. 30. uel. 40. añoz non
requirit. 16. q. 3. §. potest. et ex eo.
vigilanti. **C.** de p̄scrip. 30. uel. 40.
an. cū notissim. et. l. si q̄s empti-
onis. nisi velis dicere leges ipsas
esse correctas. ex eo. c. vlt. qd̄ p̄t
papa facere. p̄pter periculū aie. ut
s. papa. §. p̄t. **A.** Potius videt̄
antepl̄t. Et sic est veritas q̄ dicte
leges sunt correcte s̄m Ray. Ho-
sti. et Inno. et Ber. ut notat̄ in sū.
eo. ti. q. 130. **B.** Et requirit̄ bona
fides non solū ab initio s̄ etiam in
q̄libet p̄t̄p̄scriptionis. ut in dicto
c. vlt. et. c. vigilanti. ex de re. iur.
possessor. li. 6. Sed s̄m leges vbi
requirebat̄ bona fides sufficiebat
t̄m eā ab initio habuisse. ut in di-
cto. §. p̄t. et in dicta. L. cum notis-
simi. que ut dixi propter piculum
animaz nō habent locū. Hec no-
tat Jo. an. super dicta regula. **A.**
Et hoc satis exp̄resse colligit̄ i di-
cto. c. si. vbi dicit̄. Diffinimus ut
nulla valeat absq̄ bona fide p̄re-
scriptio tā canonica q̄ civilis. cū
generaliter sit omni constitutioni
atq̄ p̄suetudini derogandum que
absq̄ mortali p̄t̄ō non p̄t̄ obser-
uari. Un̄ oportet ut qui p̄scribit in

nulla parte t̄pis rei b̄beat p̄sciam
lesam aliene. Et si aliqui doctores
videant̄ dicere q̄ p̄scribat̄ rebitū
spacio. 40. añoz. etiā ab eo qui
sciebat se rebitorē. p̄t̄ intelligi ve-
rū qñ ex hac scientia nō p̄stituitur
male fidei. puta quia ex rōnabili
causa cogitabat creditorē sibi re-
misisse non p̄tendo p̄ tam longū
tempus cū potuisset p̄tere si volu-
isset. S3 in dubio remittere nō p̄-
sumit̄ nisi ex amicitia uel parēta
uel alia p̄iectura aliud ostendat̄.
cū nemo estimef̄ rem suā iactare.
ff. de p̄ba. cum re indebito. **Item**
iuris ignorantia non facit aliquē
bone fidei possessorē. ut si quis cre-
dat pupillū uel illū q̄ curatorē h3
posse re suā alienare sine auctori-
tate tutor̄ aut curatoris. ff. de usu-
cap. nūq̄. s̄m Ray. glo. eius. et
Al. et i sū. eo. ti. q. 126. **Itē** mala fi-
des v̄ditor̄ seu p̄ncipalis auctor̄
nocet q̄ ad p̄scriptionē. 10. uel. 20.
añoz. ut in Auten. male fidei. **C.**
de p̄scrip. lon. t̄p̄. **Itē** qñ res fuit
furto seu vi possessa nisi postea re-
dierit in liberam potestatē dñi. Al
aut̄ mala fides auctor̄ nō nocet
p̄scribenti. in Insti. de usucap. §.
furtive. cū sequētibz. et notat̄ in
dicta. q. 126. **Itē** si q̄s b̄beat p̄sci-
entiā dubiā non videt̄ bone fidei.
qz h̄ est bona fides ut recipiēs cre-
dat tradentē esse dñm uel h̄c p̄-
babiliter ius alienadi. s. q̄ sit p̄cu-
rator uel tutor. ff. de p̄. sig. l. bone
fidei. et notat̄ in dicta. q. 126. et glo.

quia post añū nō pñt moueri. sicut
est actio iniuriarū 7 quedā alie in
Insti. de ppe. 7 tēpo. ac. circa prin-
cipiū. Per talē ergo oblationē li-
belli perpetuant. 2.º p querelā iu-
dici factā 7 cōuentionē rei. Et hoc
valet in oib⁹ actiōib⁹. C. de pscript.
30. uel. 40. añoz. sic in rem. Itē in
oib⁹ actiōib⁹ interrūpt pscriptio p
lit⁹ ptes. C. de pscript. 30. uel. 40. an-
noz. l. fi. **A**. Itē 3.º p lit⁹ ptes. 7
hec in oib⁹ actiōib⁹ valet. ut de cā. l.
fi. que per Ray. ad hoc allegat. 7
ad secūdū allegat. l. sic in rem. C. de
pscript. 30. uel. 40. añoz. Et ad pri-
mū facit. l. z. C. qñ litel. pñ. ob. 7
idē per oīa dic in qñ lit⁹ cōtestatio-
ne. i. qñ aliq⁹ cōuentus in iudicio
sup reb⁹ immobilib⁹ quas possidet
noīe alieno noiāt dñm in iudicio.
7 reportatis inducijs in qb⁹ venū-
ciet dñō ut veniat aut mittat. ipso
qñ nihilomin⁹ dñō legitimis edic⁹
vocato a iudice nō cōpareat idē
dñs. tūc enī lis est qñ cōtestata cō-
tra eū qñ ad interruptionē pscri-
ptiōis. eē ut lite nō ptes. qñ. 7 no-
tal in sū. eo. ti. q. 127. fm Ray. 7
glo. ei⁹. **B** Extra iudiciū pō in-
terrūpt qñq⁹ modis. p mō p vsu-
rarū solutionē p quā interrūpt p-
scriptio que currere videbat ptra
creditorē nō petentē debitū. C. de
pscript. 30. uel. 40. an. cū notissimi.
2.º mō interrūpt p secūdā cautio-
nē. qñ debitor facit nouā cautionē
ut in dicta. l. cum notissimi. 3.º per
pstationē. ut qñ q⁹ iusto metu

uel alia causa impedit⁹ nō pōt rem
suā petere. 7 ptestat corā iudice or-
dinario uel corā publicis psonis.
eē de offi. or. pastozal. eē de appel.
si iustus. is. q. 3. §. si pōt. **A**. In
dicto. c. si iustus. dicitur q ptestata
pstatione quando nō pōt haberi
iudex. pōt fieri coram bonis viris.
nec distinguit vtrum sint persone
publice uel non. **B**. 4.º per venū-
cationē factam colono. eē ut lite
nō ptes. c. qñ. C. vbi in rem actio
eē p. pōt. l. z. **A**. Ista venūcia-
tio fit per citationē factā de paren-
do iuri corā iudice super re quam
possidet noīe alieno fm glo. Ray.
ut in dicta. q. 127. vbi 7 oīa que in
isto. §. habentur notant fm Ray.
Al. 7 Inno. **B**. 5.º per synodālē
pclamationē. ut puta aliquis sa-
cerdos. pclamat in synodo gnālī
uel puinciali q alius sacerdos te-
net rem ecclesie sue. eē eo. scōz. **ii**
C In quib⁹ casibus nō currit p-
scriptio licz nō interrūpat⁹? R. fm
Ray. In septem. p est tempore p-
lati qui male alienauit rem ecclesie.
Nam qñ diu ipse vixit. **A**. 7 tenet
ecclesiam fm eū. Ray. ut in sū. eo.
ti. q. 128. **B**. nō currit pscriptio
ptra ecclesiam. ut notat. is. q. 3. si
sacerdotes 2.º toto tpe vacationis
ecclesie que petere habet. 3.º si pre-
latus eius heretic⁹ fuerit. De his
duobus. eē eo. c. p. et c. auditis. 4.º
tempore scismatis. eē eo. cū nobis.
A. Ibi dicit de pescriptione que
nō currit p Romanā ecclesiā tpe

scilicet. **B** s. tpe excoicationis
 ipsius prelati nisi sit negligens in
 petendo absolutionem. et de pces. pte.
 qz. 6. ptra eu qd e i etate pupillari.
C. in quibz causis no e neces. l. fi.
A. Ibi gnaliter of de oibz mino-
 ribus ut ptra eos no currat pcri-
 ptio nisi. 30. uel. 40. anoz. Sz in
 l. sicut in rem. C. de pcrip. 30. uel.
 40. an. dicit q ptra pupillu nulla
 currit pscriptio. **B**. 7. qn qs iusta
 ca ipdicit no pot agere. et de app. ex
 rone. ff. quibz ex cau. ma. l. q. qd.
 et. l. no eni. **A**. Ibi dicit. Ad eni
 negligentibus subuenit s ncitate
 reru ipdicit. **B**. 16. q. 3. pzo. et de
 elec. ne p defectu. De h vide. j. s.
 pte. **A**. Idem in dicta. q. 128. **B**
 12 **C** An currat pscriptio ptra eu
 q aliqd diu soluit sine causa. R.
 No currit sed pot retinere qd non
 re iure pstitit etia si diu illud sol-
 uerit. E. de agri. 7 cess. l. litibz. et de
 cess. peruenit. 16. q. 3. clerici. 7. c. si
 eps. **A**. Idem not glo. lo. q. 3. c. qz
 13 **C** An currat pscriptio p eu q no
 pot agere. R. Regulariter no currit
 nisi postq quis agere pot iure no
 impediante. Unde contra filius fa-
 milias no currit pscriptio in rebz
 aduenticijs. nisi ex q fuerit libera-
 tus a patria pte. nec mulieri in
 dote nisi soluto mrimonio ut viro
 pgete ad inopia. nec creditori nisi
 epistete rebz petedi cōditione uel
 adueniente die. Probaf. C. de an-
 nali excep. l. let. s. fi. et. C. de iure

do. i rebz. s. ois. 7. C. de pcrip. 30. uel.
 40. an. l. cu notissimi. Illud aut.
 Et q no q si credidi tibi cetū vsqz
 ad recē ānos nō incipit currere p-
 scriptio ptra me nisi p illos recē
 annos. **A**. Hoc bates in dicto. s
 illud. Et idē qd in hoc. s. notat in
 lū. eo. ti. q. 129. fm Ray. **B**

Resumptio
 tripliciter of. Primo mō
 circa aliū fm q iuriste coiter su-
 mūt. quā 7 Hoff. diffinit sic Pre-
 sumptio est alicui facti dubij qnqz
 plena qnqz semiplena probatio.
 Et re hac babes s. cōmunitare. s.
 is. qui incipit. Utrum corpus xpi
 rebeat dari suspectis. 7 s. clericus
 3. s. fi. et. s. matrimoniu. 8. s. 3. et
 eo. per totū. **A**. Et quale pecca-
 tū possit circa hoc occurrere. patz
 per Nico. de lyra sup. 7. Math. vbi
 dic. Sciēdū q aliqs pot psumere
 seu iudicare malū re pmo mul-
 tipliciter. Uno mō ex euidētia facti
 ut cū aliqs iudicat aliquē homici-
 dā qz vidit eū inficē boiem. Et h
 nullū ē pctm. Alio mō ex signis
 euidētibz. ut si aliqs iudicat forni-
 catorem aliquē qz vidit eū nudū
 cū nuda. solū cū sola. Et h si hē nul-
 lū ē pctm 3. mō ex signis leuibz. Et
 in h iudicio ē triplex gradus. Primus
 ē qn ex leuibz signis aliqs incipit
 dubitare re bonitate fratris. Et h
 est pctm veniale qz pcedit ex hu-
 mana infirmitate. 7 hoc nō voca-
 tur iudiciū. s. proprie sed suspitio.

2° gradus est qñ ex talib⁹ signis firmiter tenet i aio q^d frater sit malus. Et h^o pprie dicit iudiciu. quia iudiciu importat finiam. Et hoc e pctm mortale si malū qd iudicat de fratre ex leuib⁹ signis sit de genere pcti mortalis. Pctm eni mortale est qd p^ruarat caritati. De aut aliqs p^rdicto mō iudicat fratrem. est p^rtra caritatē fraternā. 3° grad⁹ est qñ ex leuib⁹ signis nō solū p^rdicto mō iudicat s^c etiā p^rcedit ad punitionē fratris sic re facto. Et h^o est q^d am⁹ qz nō solū ē p^rtra caritatē s^c etiā p^rtra iusticie eq^ratē. Et re talibus intelligit illud verbū. Nolite iudicare etc. **B.** 2° mō dicit p^rsūptio circa seipsū. s. qñ aliqs vltra rōnē re seipso p^rsumit. De q^d quidē **Lbo.** 2° 2° q. 130. dicit q^d opponit magnanimitati s^cm excessū. et etiā patz p^r p^rm. 4° et bicoz. vbi dicit q^d p^rsūptuosū p^rpter exteriorē fortunā fiūt respectores et iniuriatores aliorū. Et talis p^rsūptio ut ibidē dicit **Lbo.** sine dubio pctm ē qñ cōtra ordinē nālē existens. s. ut q^s assumat ad agēdū ea q^d preferunt sue p^rtuti. qd p^rinet ad rōnē p^rsūptiōis sicut ipsū nomē manifestat. huic ergo p^rsūptioni s^cm defectū opponit pusillanimitas. re qua habet i. pusillanimitas. et inter bec vitia media p^rtus est magnanimitas. 3° modo dicit p^resūptio circa deum s. inordinata re deo spes. De qua **Lbo.** 2° 2° q. 21. dicit sic. Sicut falsū est q^d reus penitentibus nō

indulgeat vel q^d peccantes ad penitentia nō cōuertat. ita et falsū est q^d in pctō p^rseueratib⁹ veniā concedat et a bono ope cessantib⁹ gloriā largiat. Cui estimationi cōformiter sebatet p^rsūptionis motus. et ideo est peccatū min⁹ tñ p^r respect. ratio. quanto magis p^rpriū est deo misereri et parcere q^d punire. Et h^o p^rsūptio opponit p^rtuti spei et vitio desperandiōis. re q^d s. desperatio.

Primas. **Quere s.** p^rriarcha. **Primitie.** **Primitia** s^cm Ray. Est pars frugum siue fructuū dño offerenda. **A.** Idem in sū. li. p. ti. 15. q. 46. **B.** **U**trū boies teneant ad solue⁹ dñi primitias. **R.** s^cm **Lbo.** 2° 2° q. 86. Primitie pertinent ad ius nālē. s. ut homo ex reb⁹ sibi datis a deo aliquid exibeat ad eius bonorē. Sed q^d talibus p^rsonis. s. sacerdotib⁹ exhibeant aut re primis fructibus aut in tali quātitate. **A.** s. s^cm modū in veteri testamento determinatū. re quo sequit. **B.** **H** quidē fuit in lege veteri iure dño determinatū. in noua autē lege definit per determinationē ecclesie ex qua homines obligant ut primitias soluant s^cm cōsuetudinē patrie et indigentia ministrorū ecclesie. **A.** **Con.** Ray. ut in sū. eo. ti. q. 41. **B.** **P**er quod cōcludi etiā pōt quibus dande sint. s. bis. q^d b⁹ est cōsuetū et q^d eis magis indigēt.

251
A. In sū. eo. ti. q. 48. dī fī Ray.
7 Hosti. q. p̄mitte dande sūt facer-
doti parochiali. Bz Boff. dīc q.
diuidende sūt sicut decime ut ibi.
de quo s. decime 3. Nec possūt in-
telligi nisi aliud appareat de cōsue-
tudinē ut p̄tactū est fī Lxx. B
Et eodē mō patz quora pars sit
danda. Nā 7 fī Inno. ex quo nō
inueniē exp̄ssū de quātitate relin-
quit arbitrio dantis. nisi cōsuetu-
do aliud inducat. Unde 7 addit
Ray. q. si ecclesia esset tenuis nec
haberet sacerdos unde posset su-
stentari amplius dandū esset. A
i. cōsuetudo esset eligenda per quā
amplius soluit. uel saltem media
qñ varie sūt p̄suetudines fī eūdē.
ut in sū. eo. ti. q. 49. B. ar. iō. q.
2. s. hoc ius. Abi aut nō est cōsue-
tudo q. p̄mitte soluant 7 est obten-
ta tpe de q. nō est memoria. nō sol-
uentes fī m. excusant. A. hoc
verū fī eūdē si b̄ mōi cōsuetudo
sit sine p̄tadictione obtenta. ut in
dicta. q. 49. B

Princeps. Quod
princeps 7 qñq. dñs secularis
subsit pape bates s. papa. s. circa
fi. Et de m̄a principis vide s. dñs.

Priuilegium
quid sit? R. Priuilegiū est
puatū ius cōtra ius cōe indultū.
Nā nisi aliqd indulgeret nō esset
priuilegiū. ex re s. sig. abbate. ex
eo. in bis. A. Idē in sū. li. 2. ti. 5.

q. 159. fī Hosti. 7 Boff. B
Utz aliqd pro sit p̄uilegiū qd
cōtinet ius cōe. R. Tale p̄uilegiū
qñq. cōcedit. ex de pcura. quia in
causis. 7 nō est frustra. s. poti⁹ daf
multis ex causis. s. qz magis solet
timeri qd spāliter p̄bibe q. qd ge-
neraliter. 23. dī. q. q. A. Hosti.
cui⁹ fuerūt dicta q. in hoc. s. bates
ut patz in sū. eo. ti. q. 50. in hoc sic
dīc. Magis cōsueuit timeri quod
spāliter cauet q. qd gnāliter indul-
get. B. Itē multi qñq. sciūt p̄ui-
legia talia 7 ignorant iura. Itē cū
frequenter iura male obseruent
ipsa per p̄uilegia immouant. ex de
tenu. 7 pa. c. 2.

2
C. Quis possit cōcedē p̄uilegiū?
R. Quicq. pōt legē facē 7 i qb⁹
pōt. pōt 7 p̄uilegiū indulgere. ut pa-
pa in sp̄itualib⁹. 7 qñq. etiam in
tpalib⁹ ut in terris sue tpalis iuris-
dictionis. uel qñ iurisdicō ad eū
reuoluere. ut dicit s. papa. s. 4.
circa fi. Et nō h̄ fī Ber. q. ecclesia
Romana siue papa nūq. consue-
uit aliquē cōtra se p̄uilegiare. ar.
C. de sacrosanc. ec. iubem⁹ nullā. 7
ar. ex de p̄scrip. cū ex officij. Quod
est cōtra eos qui dicūt uel potius
fingunt se habere p̄uilegiū q. pos-
sint iudicare de rescriptis pape. 7
q. absq. eorū approbatione nō sit
procedendū fī rescripta pape 7
huiusmodi. Itē pōt cōcedere p̄ui-
legiū impator in tēporalib⁹ s. nūq.
in sp̄ualibus. qz de eis nil pōt sta-
tuere. 95. dī. bene quidē. Itē pōt
7 3

cōcedere p̄uilegiū ep̄us. et de reli.
 do. cōstitut⁹. et de censu. cū venerabi-
 lis. iō. q. 2. visis. et eo. cū olim 2.
 rñso p̄. dum tñ. faciat volūtātē sui
 capli. et de iure pa. pastoralis. et
 de excef. pla. sic vnire. Multo for-
 tius patriarcha. et de cle. nō ressi.
 cū ad hoc. **A** hoc fuit dictū bo-
 sti. q. 7. addidit. Et breuiter intelli-
 gi pōt q. q̄cūq. pōt cōstitutionē fa-
 cere. 7. q̄ten⁹. 7. in q̄b⁹ pōt. 7. p̄uile-
 giū 7. indulgentiā pōt dare. Et idē
 qd in b. s. notat in sū. eo. ti. q. 162.
 fm eundē hosti. 7. Ber. 7. Hoff.
B. Quis autē possit legē facere
 require s. lex. s. p. et 2.

3 **Q**uis possit p̄uilegiū interpre-
 tari? R. fm hosti. Si p̄ba sunt
 obscura siue ambigua. tūc ei⁹ est
 interpretari cur⁹ est cōdere. 7. interim
 negociū suspendet. et de sen. ep̄co.
 inter alia. et de iudi. cū venissent.
 Si p̄o nō sint verba obscura uel
 ambigua. tūc d̄s diligenter tenor
 cōsiderari. et eo. p̄zzo. et. c. recepi-
 mus. Et pot⁹ insistentū est inten-
 tūdi p̄uilegiū q̄ p̄bis. i. q. i. marbio
 38. dis. sedulo. et de p̄. sig. intelligē.
 tia. et. c. in bis. Et q̄trū fieri pōt la-
 tissime ē interpretandū. et de dona. cū
 dilect⁹. ff. de cōsti. p̄nci. b̄nficia. nisi
 p̄iudicet iuri alieno. qz tūc reducitur
 ad ius cōe. et de cōsue. cū dilectus
 s. p̄st. 7. si. dum tñ aliqd op̄et. ut s.
 s. p̄. Con. Inno. Ber. 7. Hoff. **A**.
 Idē in sū. eo. ti. q. 153. **B**.

4 **E**t p̄uilegiū amittat per actū
 parariū uel nō vtendo. 7. in quāto

tpe. R. Multi circa hoc dixerunt
 multa. Quā Ber. et de cōsti. cū ac-
 cessissent. post multas opiniōes re-
 citatas concludit sic. **M**eli⁹ videt⁹
 dicendū q. sic sūt diūsa p̄uilegia 7.
 in diuersis casib⁹ cōcessa. sic qd li-
 bet p̄uilegiū locū habere at in suo ca-
 su. sic in p̄scriptiōe in q. diuersa tpa
 reqrūt. vide s. p̄scriptio. **A**. Dic
 q. p̄uilegiū amittit aliqñ per actū
 cōtrariū. q. casu si sit cōcessū in fa-
 uorē p̄sonaz amittit etia p̄ vniciū
 actū. et de cōsti. cū accessissent. vbi
 d̄r de q̄busdā canonicis q̄b⁹ fuerat
 cōcessū ne tenerent habere p̄mice-
 riū. Quā si postmodū p̄miceriū ele-
 gerint nō possunt ampl⁹ vti dicta
 cōcessione. Si p̄o sit cōcessū in fa-
 uorē ecclie. puta si alicui religioni
 siue monasterio sit concessū q. nō
 teneat solue decimas. tūc nō amit-
 tit p̄uilegiū nisi p̄lat⁹ tanto tpe cō-
 trariauerit q. p̄scriptio sit cōpleta
 saltē lapsu 30. annor. et de p̄uile.
 si de terra. et. c. accedētib⁹. l. 3. al. p̄.
 scriptio nō currat p̄tra ecclesiā nisi
 40. annis. qz cū p̄uilegiū p̄tra ius
 cōe cōcedat cit⁹ amittit. Nam re
 facili res ad naturā ei⁹ reuertit fm
 hosti. 7. in sū. li. p̄. ti. 15. q. 14. Itē
 perdit per cōtrariā sententiā. per p̄-
 scriptionē. per renūciationē. per re-
 uocationē. 7. p̄ abusionē. xi. q. 3. p̄-
 uilegiū. Et de his plenius notat p̄
 hosti. ut patz in sū. de cā. q. 14. et. li.
 2. ti. 5. q. 164. **B**.

5 **S**ed quid cū aliquis allegat 7.
 ostendit p̄uilegiū sed nō seruat ei⁹?

558
R. fm hosti. Nō debet isti imputari. ff. comodati. l. ad eos. nō obstante si obijciat qd nō fuit usus ul qd cōtrariū factū est. Quod enī vter pūilegio qd vti nō permittit. Nisi forte si sentētia ferret contra eū et nō appellaret. et te sen. et re iudi. suborta. Sz ille qui se opponit pūmēdus est. et eo. dilecti. A. Idē in sū. l. 2. ti. 5. q. 165. B

6 Quidādo pūilegiū d3 reuocari? R. fm hosti. Nō debet qd reuocet sine causa. S cū causa pōt et d3 reuocari. utputa si aliqb religio sis cōcessū sit pūilegiū de nō dandis decimis ppter eoz paupertatē et inde ditati sūt. ita qd etiā dando decimas possūt cōmode sustentari et non dando enormiter ledūt parochiales ecclesie. debet cessare pūilegiū. Et sic intellige et de reat. suggestū. et. c. nup. Itē si quis nō seruat pūilegia superioris cōcessa subditis. etiā ipse pūilegiū merito reuocat. et eo. dilecti. Sz nota hic qd si superior ex certa scientia confirmauit pūilegiū cōcessū ab inferiori. nō poterit reuocari postea per inferiore. 25. q. 2. pūilegia p. et 2. et. c. sequētib9. A. Idem in sū. eo. ti. q. 164. fm hosti. qd addit Ideo imperator uel rex pūilegiū concessū ecclesie etiam p dñm papā quē cōstat superiore esse omnibus ex certa scientia cōfirmatū nō poterit reuocare. B. De pūilegiis exēptionis et de ipsis exēptis habes plura s. exēptus.

Probatio. Per q aliquā probant. R. fm Ber. Sic per testes et instrumēta. pbant aliq ita etiam scriptura antiquoz librorū facit fidē. et eo. cū causā. et de prescrip. ad audientiā. Itē si reperiatur scriptura in aliqua colūna uel lapide ei statur. 24. q. 2. sane. 2. Sed ad hoc hosti. sic addit. Caue tñ tibi. quia nō omnia talia faciūt plenā fidē sed illa tñ q sub fideli custodia remanēt. cetera adminicula prestant nō probationē. A. Idem in sū. l. 2. ti. 5. q. 171. vbi et additur qd dicta custodia debet esse etiā publica fm eū. hosti. B

Professio. De mā pfessio. nis qre s. nouit et. j. religio 4.

Promissio. Quid qui aliquid promisit et postea non facit? R. fm Tho. 2. 2. q. 110. Si ille qui promittit aliqd habet animū faciendi quod promittit nō mentit. quia non loquitur contra illud quod gerit in mente. Si nō facit quod promisit tūc videt infideliter agere per hoc qd animū mutat. Potest tñ excusari ex duobus. Uno modo si promissit illud quod est manifeste illicitū. quia promittēdo peccauit. mutando aut ppositū bene facit. A. Facit. 22. q. 4. i malis. B. Alio modo si sunt mutata cōditiones personarū et negotiorū. Et enī dicit

Seneca in l. de beneficiis. ad h. q. homo teneat facere qd. promisit requirit q. oia. imutata permaneant. Unde 7 aplos nō est mentit. nō implens qd. promisit cū nō iuit corin. thū. 2. Cor. p. 7 hoc ppter impedi mēta que supuenerūt. Et nota fm Ber. q. ex nudo pacto siue. pmissiōe oritur actio licz fm leges sit cōtra. Et q. mortaliter peccat recedens a pacto. nō hoc ex re pac. c. p. A. in glo. Et ad hoc facit. qd. notat Tho. 2. 2. q. 110. arti. 4. v. de licz q. oī mendaciū qd. venit cōtra bonorē rei uel dānū primi. p. nutiosū dicit 7 mortale. B. In alternatiuis pmissiōibus 7 rebitis electio ē rebitoris 7 sufficit alterū adimpleri. in Insti. de acq. s. p. re. rea. ex re. iur. in alternatiuis. l. 6.

Prudētia carnis vtz sit p. m. R. fm Tho. 2. 2. q. 59. Prudētia carnis p. p. dicit qn aliq. bona carnis habet ut vltimū finem vite sue. Hoc autē manifestū est q. est p. m. qz p. hoc deordinat circa finē vltimū q. non cōsistit in bonis corporis s. aie. Uñ ad Ro. 8. Prudētia carnis iimica ē deo. Et si qdē prudētia carnis accipiat fm absolutā prudētie rōnē ita. s. q. i cura carnis cōstitutā vltimū finis totū vite. sic ē p. m. mortale. A. qz prudētia p. p. ē circa ea q. sūt ad finē totū vite studiosa inq. sitio. ut pōt colligi p. eū dē Tho. 7 in sū. l. 3. ti. 34. q. 231. vbi notat

oia q. in hoc. e. habet. B. Si hō accipiat fm rōnē p. ticularis p. u. dētie. sic ē p. m. veniale. Cōtingit enī qnq. q. aliq. inordinate afficitur ad aliq. relectabile carnis absq. h. q. auertat a deo per p. m. mortale. Unde nō cōstituit finem totius vite i relectatiōe carnis. Et sic habere studiū ad hanc relectatiōē assequendā ē p. m. veniale. Si hō aliq. curā carnis referat i finē honestū. puta cū aliq. studet cōmestioni ppter corporis sustentatiōē nō vocat prudētia carnis. qz sic vti hō cura carnis ut ad finē pducatur. Notādū etiā q. sub prudētia carnis cōphēdit etiā prudētia bñi seculi. qz etiā exteriores res mūdi appetimus ppter carnē.

Pubes Require s. impubes.

Publice honestatis iusticia vide s. impeditur.

Pudicitia. Sicut ponit Tho. 2. 2. q. 151. nomē pudicitie a pudore sumit in quo verecūdia significat. Et ideo oportet q. pudicitia p. p. sit circa illa de q. b. homines magis verecūdi sūt. Nam tunc aut verecūdi sūt de actibus venereis. ut dicit Aug. 14. de ciuitate dei. Unde neq. actus cōiugalīs verecūdia caret. 7 hoc idē. qz mortus membrorū illoz imperio rationis nō subdit. Verecūdi autē

homo nō solū de illa iniectione ve-
nera sed etiā de quibuscūq; signis
eius. ut dicit pbs 2° rixtorice. Et
ideo pudicitia attendit circa vene-
rea 7 p̄cipue circa signa venereorū
sicut sunt aspectus impudici oscula-
tactus. Et qz hec magis solent de-
prehendi. ideo pudicitia magis re-
spicit huiusmodi exteriora signa.
Castitas aut magis respicit ipsā
venereā cōmitionē. Interdū tñ
vnū pro alio ponit.

Punitio. Sine culpa
nisi subsit cā nō ē aliquis
puniēd⁹. et de re. iur. sine culpa. li.
6°. De punitione quā habet facere
platus qre s. correctio p̄. Item s.
disciplina. Itē s. pena p̄. Itē de pu-
nitione an sit dimittēda ppter scā-
dalū vide. f. scandalū. §. 6°.

Purgatio qd est?
R. f. m. Ray. Est de obiecto crimine
innocētie ostēdio. s. p iuramētū uel
alio debito mō f. m. Boff. 7 habet
duas spēs. Vna dī purgatio ca-
nonica. Alia dī vulgaris. Cano-
nica fit qñq; p solū iuramētū ipsū⁹
diffamati. qñq; etiā per iuramētū
testiū cōpurgatiū. s. et iurantiū q
credūt illū verū iurasse 7 innocētiū
esse. Et ista purgatio approbatur
tāq; bona. z. q. 5. fere p totū. Vul-
garis pō purgatio est q a vulgo
inuēta est. ut ferri candentis. aque
feruentis. seu etiā frigide. duelli. 7
b^o mōi. Nec in totū rephata ē tāq;

a diabolo inuēta. z. q. 5. mēnā. et
c. cōsulūsti. et. c. monomachia. Et
est ptra illud Deut. 6°. Math. 4°.
et Luc. 4°. Ad tēptabis dñm teū
tuū. ut in. c. monomachia. in fi. et
zz. q. 2. querit. Et de ista materia
habes s. duellū. §. p̄t. A. Idē
in sū. li. 3°. ti. 31. q. i. et. z. f. m. Ray.
et glo. eius.

Sed qñ est indicēda purgatio?
R. Qñ qñ est publice infamatus
de crimine 7 conuinci nō pōt seu
etiam nō accusat. et de pur. cano.
nos inter alia. A. uel etiam p̄p̄
aliā criminis vehementem suspi-
tionē. ut in. c. inter sollicitudines.
et eo. de quo. f. §. fi.

Sed cū quot personis dī fieri
purgatio? R. f. m. Ray. Numer⁹
cōpurgatorū tarabit arbitrio do-
ni iudicis. Qñq; n. maior qñq;
minor numerus tarandus est f. m.
q infamia uel crimen sūt magis
uel minus grauiā. z. q. 5. p̄lbyter
et. c. oibus. in fi. Unde Inno. indi-
cit cū dā de cano purgationē cum
i. s. sui ordinis. et de purga. cano.
inter sollicitudines. 7 cū dā ep̄o
indicit purgationē cū duobus ab-
batibus tñ. et de pur. ca. cum in
inuētate. Et ad hoc et de accu. cū
p. A. Idē in sū. eo. ti. q. 8.

Quales debent esse cōpurga-
tores? R. Si possūt haberi aliq;
eiusdē ordinis uel dignitatis. ha-
beri debent. et de purga. ca. inter
sollicitudines. Al si haberi non
possint puta quia illi sūt inimici. cū

alijs inferioris ordinis uel etiam
cū laicis posset quis se purgare. z.
q. 5. si legitime. et. c. omnib⁹. in fi. et
de purga. cano. cū in iuuetute. dis.
Si. clerici. Debent tñ esse vni catto-
lici. **A.** et vira probati. ut in. c. in
solicitudines. re. q. 7. **B.** et q. pu-
sationē et virā et etiā trāfacto tpe
nouerint. **A.** nō solū in p̄senti. ut
in rep. qui seq̄t. **B.** ut in dicto. c.
inter sollicitudines. et. c. se. Quin
etiā cū mulieribus religiosis et ho-
nestis posset q̄s se purgare. 18. q. 2.
in decima. in fi. **A.** Idem in decā
q. 8. **B.**

4 **C** Coram quib⁹ debet fieri pur-
gatio? **R.** Si aliquis ē infamat⁹
apud populū debet se purgare in
publico. Si apud clerū corā clero
Si in vtroq; casu coram iudice.
23. dis. illud. 22. q. 5. de crimine. **A.**
Idem in decā. q. 8. **B.**

5 **C** Que forma iuramenti in pur-
gandē? **R.** Forma talis erit. Ego
iuro q̄ nō feci tale quid per me.
nec mandauī. nec cōsiliū nec fauo-
rem nec auctoritatē reddi. dis. 30. si
quis viduam. 2. q. 5. auditū. et de
purga. cano. quotiens. et. c. si. Pōt
etiā addi. Nec ratū habui q̄ meo
noīe factū fuerit. et de resti. spo. cū
ad sedē. ff. de vi et vi armata. l. 3. §.
cum procurator. **A.** Quidā etiā
addūt. nec sciui. uel si sciui p̄bitere
nō potui. ut in decā. q. 8. vbi notant
oīa que in isto. §. habent. **B.** Cō-
purgatores p̄o iurabunt sic. Iuro
siue iuramus q̄ credim⁹ verū esse

illud qd ipse iurauit. et eo. quotiēs
Vel breuius s̄m Boff. Infamat⁹
iurabit se immunē a crimine de quo
infamat. **A.** Nec forma expresse
reprobaf et eo. c. si. Ideo s̄ma me-
lior est. **B.** Et cōpurgatores iu-
rabunt se credere illū vere iurasse.
C Quid si infamatus defecerit in
purgatione? **R.** Puniet tanq̄ cō-
uictus. et de accusa. cum. p. 7 et de
symo. de hoc. et. c. insinuatū. Si p̄o
purgationem rite fecerit. iudex sine
mora et difficultate debet suspen-
sionē si forte facta fuerit relaxare
et eū ab infamia criminis absolue.
A. Et cū tōnē testimoniū annūcia-
re. ut in. c. quod sequit. **B.** et de
pur. cano. ex tuarū.

C Quid si purgatio non fuit rite
facta? **R.** Si nō fuit facta coram
suo iudice uel etiā coram eo. s̄ fuit
facta purgatio vulgaris etiā si in-
famatus absolutus fuerit. n̄bilo-
minus tenebit iterū canonice se
purgare. et de pur. ca. ex tuarū. et
c. cum dilectis. **A.** Idem in decā
q. 8. s̄m. Ray. **B.**

C Utrū purgatio semp sit recipi-
enda qū infamatus offert eā. **R.**
s̄m Ray. Duo casus sūt in quib⁹
nō debet recipi. Unus est qū cri-
men est notoriū. Alter est qū ē ac-
cusator et offert probationē. et de
purga. cano. c. 2. et. c. cū dilectis.
A. Hoc fuit dictū Ray. ut patz in
decā. q. 8. p. dictū. c. cū dilectis. siue
c. 2. qd ad h̄nihil facere videt. **B.**
C Utrum iudex possit indicare

540
purgationē ei quē suspectū bz ipse
tū. R. Ad. nisi forte accusat⁹ fuerit
et remaneat suspectus suo epo aut
sacerdotib⁹ aut honestis viris. z.
q. 5. oibus. A. s. qñ ex ipso pcel/
su. licz delictū nō sit plene probatū.
tñ accusatus remanet suspect⁹ etiā
soli iudici. ut patz in sū. eo. ti. q. 9.
vbi hec notat⁹ fm Ray. Et facit⁹
eo. inter sollicitudines. B

Purgatoriu.

Ignis purgatorij etiam si
eternus nō sit. mirō tñ modo gra/
uis est. Excellet. n. omnē penā quā
aliquis vnq⁹ passus est in hac vita
Nūq⁹ in carne tanta pena inuenta
est lz mirabilia martyres passi sint
tormenta. et multi nequiter quāta
sepe sustinuerūt supplicia. hec de pe.
dis. 1. c. fi. A. Don⁹ videat⁹. s. pte.
B. Et qñ eadē. 25. dis. qñ. in si.
A. Coniūcto. c. qui in aliud. B

Que crimina purgant in pur/
gatorio. R. Ad capitalia s. minu/
ta. 25. dis. s. al. ea. t. c. qualis hinc
Item illa pctā de quib⁹ nō sit suffi/
ciens pnia. ut s. pnia p. s. 1. et pe/
nitētia z. s. 4. A. Clarius. In pur/
gatorio purgant⁹ peccata de sui nā
venialia uel que sūt facta venialia
p penitētiā vtrā si de eis nō est ple/
ne satisfactū. de pe. dis. 1. s. fi. B

z **E**rrū existentes in purgatorio
possint iuari ab existentib⁹ in hoc
seculo. R. fm P. c. Sic. ut patz z.
Nachab. iz. Scā et salubris est
cogitatio pro defunctis exorare ut

a peccatis soluant⁹. Nam et aplos. 2.
Cor. 12. loquit⁹ de corpore mysti/
eo ad similitudinē corporis huma/
ni. A. Corpus mystici dicit⁹ ec/
clesia Ro. 12. ibi. Multi vnū cor/
pus 12. B. In corpore ho huma/
no natura per vnū mēbrū supplet
indigentia alterius. Ergo cū gra/
tia sit potentior q⁹ natura i corpo/
re mystico vnū mēbrū pōt sup/
plere indigentia alterius. Et hinc
est q⁹ suffragia membrorum ecclesie
possūt pdesse mēbris indigentibus.
Quia ho per mortē nō desinit esse
mēbra eiusdē corporis. suffragia
vivoz possūt pdesse etiā defunctis
Sū Aug⁹. Non est negādū spem
defunctorū pietate suozū viuentiū
posse releuari. Con. Lbo. in 4. dis.
45. A. Idem in sū. li. 3. ti. 34.
q. 164. B. Et de hac materia vi/
de. j. suffragiū.

Purificatio p.

partū. Atq⁹ ipse partū debeat
mulieres abstinē ab ingressu ecclesie
R. Si intrare volūt ecclesiam ad
agendū gratias nō peccant nec sūt
pbibēde. Si tñ ex veneratiōe vo/
lūt aliquēulū abstinē. deuotio earū
nō est improbanda. et eo. c. vno.

Et vir cognoscēs vxorē añ
purificationē p⁹ parū peccet inor/
talit. R. fm X. Ad credo. licz vi/
deat ptra. s. dis. ad eius. 33. q. 4. si
causa. 32. q. 4. origo. et. q. 1. non
solū. Omnia illa capta loquūt⁹ de
bonestate et consilio. Sed q⁹ vxori
16

rebitū reddit his tēpib⁹ non peccat
 s̄ tamen de honestate 7 cōsilio nō
 debet reddere nisi timeat fornicā/
 tio. sicut notat dōd. c. ad eius. **A**
 in glo. q̄ dicit q̄ ideo his tēpōib⁹
 p̄hibet⁹ v̄sus matrimonialis. quia
 ex tali coitu nascūt filij morboſi 7
 leproſi. Itē dicit q̄ si mulier petit
 a viro rebitū tpe mēstrui uel puri/
 ficatiōis nō d̄z reddere nisi timeat
 de fornicatione Et sic innuit q̄ di/
 ctū Aug. nō sit de cōsilio s̄ de re/
 bito. Puto q̄ pōt distinguī in ex/
 actū 7 epigētē s̄m q̄ p̄dictū est de
 tpe solēnitatū 7 ieiunioz. s̄. de bitū
 cōiugale. s̄. 6. cū additiōib⁹. **B**

Pusillanimitas utrū sit peccatū. R. s̄m
 L. bo. 2. c. q. 133. Sicut per p̄sū/
 ptionē aliquis excedit p̄portionē
 sue potentie dum nitit⁹ ad maiora
 q̄ possit. ita 7 pusillanimit⁹ deficit
 a p̄portōe sue potētie dū recusat i
 illud tendere qd̄ est sue potētie cō/
 mēsuratū. Et ideo sicut p̄sūptio ē
 peccatū ita 7 pusillanimitas. qz ē
 cōtra naturalem ordinē quo vna.
 queq; res nāliter inclināt ad exe/
 quēdā actionē cōmēsuratā sue po/
 tētie. Inde ē q̄ seru⁹ q̄ accepta pe/
 cunia dñi sui fodit in trā neq; opa/
 tus ē et ea p̄p̄t quēdā pusillanimi/
 tatis timorē punit a dño. ut habet⁹
 Matb. 23. et Luc. 19. De p̄sū/
 ptione habet⁹ s̄. p̄sūptio.

Quartā multiplex ē.
 s̄. falacia.

trebellianica 7 legitima siue rebi/
 ta filijs iure nature q̄ est redacta
 ad tertiā. De his tribus habet⁹ s̄.
 legitima. s̄. p̄. Est 7 quarta de fu/
 neralib⁹ quā habent p̄dicatores 7
 minores de sepulturis apud eos.
 ut. j. sepultura. 3. s̄. p̄.

Questuarij.

Questores qui discunt
 pro elemosynis p̄hibent⁹ admitti
 nisi ep̄bibeant veras litteras apo/
 stolicas uel dioceſani. **A**. Littere
 aut apostolice acceptari nō debent
 p̄us q̄ fuerint per dioceſanū dili/
 genter examine. ut in cle. abusio.
 nib⁹. de pe. et re. **B**. 7 nihil pro/
 ponant nisi quod in litteris conti/
 neſ. Et ponit forma litterarū ex
 de pe. 7 re. cū ex eo. **B**

Questuarij tales debent esse
 modesti et discreti. 7 ne i tabernis
 aut alijs incōgruis locis hospiteſ
 nec faciant incongruas expensas.
 nec assumāt habitū false religiōis.
 ex de pe. et re. cū ex eo.

Ad questuarios nullatenus
 pertinet p̄dicare s̄ tñ caritua sub/
 sidia petere. 7 indulgentiā si quā
 habent exponere. ex de hereti. ut
 officiū. li. 6. 7 in cle. ab usionib⁹
 de peni. Et si per eos impediretur
 officiū inquisitorū possūt 7 debent
 ab ipsis cōpelci 7 remoueri a p̄/
 dicatione. ut in dicto. c. ut officiū.

Questores non debent cence/
 dere indulgentias motu suo de sa/
 cto. nec dispensare super votis. nec

absoluē a periculis homicidij & alijs peccatis cōfuentes sibi. **A** Et sic videt eis penitus interdictū officij audiendaz cōfessionū. Sz forte hoc intelligit de grauioribz & reſeruatis. ſicut patz in exēplis poſitis. 7 p rōnē dicte cle. ab uſio. nibz. s. ne auctoritas clauij veniat in cōtēptū. **B**. Nec male ablata incerta data ſibi aliqua p cunie quantitate remittere. Nec tertiā aut quartā partē 7 b mōi de iniūctis penitētijs relaxare. Nec aiam ut mendaciter aſſerūt de purgatorio trahere. Nec plenā peccatorū remiſſionē indulgē. Nec a pena 7 culpa abſoluere. Et oia pūilegia ſup p dicit vel aliq p ditorū reuocata ſūt. ut in cle. abuſidibz. de pni.

Raptorj. s. qñ per quis rapit res alienas. Cui? pena eſt ſm leges qñ ſi agat infra annū ciuilit̄ puniſ in quadruplū cōputata. s. ipſa re. Poſt annū pō in ſimplum. ff. vi. bo. rap. li. et. z. Et ad iſtā penam raptor quidē tenetur ſolū poſtq cōdēnatus eſt ut ponit l. bo. z. z. q. 62. **A**. De Blat⁹ eſt dictū s. pedagij. s. z. cū additione. **B**. Si pō agat criminaliter tunc ppter vim ſine armis puniſ in tertiā partē bonozū 7 fit infamis. ff. de vi. pu. li. p. rñſo et. l. ſi. Et de hoc vide s. infamis. Si aut̄ cum armis. puniſ de portatione. s. quia de portabat in inſulam 7 pdebat omnia bona ſua

ut in Inſti. de pub. iudi. s. Itē legiulia. de vi. Scdm canones pō raptor multipliciter puniſ. Et pma pena eſt quia excoicatur. s. ab illo epō in cuius episcopatu rapinā fecit. ex eo. c. p. 6. q. 3. placuit. Item de negaſ ei penitētia niſi reſtituat ablata. uel plenā ſecuritātē de reddendo faciat ſi habeat vnde poſſit. Si pō cū haberet vnde poſſet diſtulit accipere penitētiā vſq ad mortē. 7 ſic nō pōt ſatiffacere. ſi petat penitētiā dabit ei 7 etiā viaticū. Si pō deſcedit impenitens. tūc 7 viaticū 7 ſepultura de negabit. ex eo. ſuper eo. et. c. in litteris. Et ſi nō habeat vnde reddat. nec heredes nec p̄pinqui volūt ſatiffacere. ipſe tñ cōtritus facit quod pōt licet tarde. nō priuabit penitētiā 7 viaticū ſed tñ ſepultura de negabitur. qd ſtatutū eſt ad terrorē aliorum. Preſbyteri pō qui cōtra predicta fecerint ſepeliendo ipſū 7 b mōi debent deponi ab officio 7 beneficio. ut in dco. c. ſup eo. Sed tñ de occultis raptoribus ſm Inno. nō debet talis rigor ſeruari. ar. ex eo. in litteris. **A**. In dco. c. ſup eo. ſic dicit. Statuim⁹ ut quicūq ex his qui violenter ſurreperint in rapinam ſiue eccleſiarum violatiōnem manifeſte fuerit deprehendus niſi prius ablata reſtituat ſi poterit. uel emendandi plenā 7 firmā ſecuritātē fecerit. penitētie beneficium ei penitus de negat. Si pō vſq ad obitum in cōtumacia ſua

durauerit ⁊ in extremis posuit re-
mediū penitentie postulauerit buni-
liter. si emendationē uel emendandi
securitatē p̄stiterit. ei penitētia ⁊ se-
pultura ecclesiastica cōcedat. Qui
autē in sanitate obstinata mēte nō
penituerit uel emēdauerit. ⁊ i mor-
te securitatē prestare nequeunt. so-
lūitas penitentie parū prodesse vi-
detur sicut credimus. Sed de pctō
cōtrito viaticū nō neget. ita tamen
q̄ nullus clericorū sepulture eius
interfit nec eius elemosynā presu-
mat accipere. Qz si qui clericorum
uel p̄byterorū cōtra hoc in vita
uel in morte penitēcias dare uel
sepulture interesse uel eorū elemo-
synas accipe tēptauerint seu hui⁹
modi rapine participes inueni fue-
rint. ordinis sui dānū irrecupera-
bilit̄er patiant ⁊ ecclesiastico bene-
ficio careant. bec ibi. Et hoc. c. in-
telligit de publico raptoze. ut ⁊ no-
tat in sū. li. p̄. ti. i. q. 6. vbi etiam
subiūgit s̄m Hoff. q̄ si dictus ra-
ptor in morte satisfacere nō p̄t. cō-
trito viaticū cōcedit sed sepultura
tenegat. ut dicit de cre. sup eo. Si
hō in morte cōstitutus satisfacere
p̄mittit si cōualescat. ⁊ ante satis-
factionē recesserit. nō tenegabit se-
pultura. s̄ heredes ad satisfactio-
nē cōpellenf. et de rapto. in lris. Et
q̄ hoc casu sepultura negat q̄uis
viaticū concedat. fit ad terroze uel
fit ad cōuersionē herediū q̄ nolunt
satisfacere ut per hoc ad satisfactio-
nē inducāt ut dicit Hoff. ⁊ Ray.

Et addit Ray. Vel dic hanc cōsti-
tutionē locale esse. Videl. n. iure
nouo q̄ si quis esset etiā pro hui⁹
modi criminib⁹ excoicatus. ⁊ dum
in extremis ageret iuxta formā ec-
clesie esset absolutus. non deberet
cimiteriū ⁊ alia ei suffragia eccle-
siastica tenegari. sed ei⁹ heredes ⁊
ppinqui ad quos bona perueniūt
ipsius ut pro eo satisfacciant sūt ec-
clesiastica censura cōpellendi. et de
sepul. c. parochiano. hosti. in sū. dic
simpliciter q̄ ei sepultura tenegat
ut dicit de cre. super eo. licz viaticū
concedatur qd̄ maius est. Et hoc
fit ad terroze ⁊ p̄pter inobedien-
tiam ⁊ cōtumaciā suā in qua lon-
go tempore stetit. Si hō super hoc
nūq̄ fuit admonit⁹ uel fuit admo-
nitus sed modico tēpore cōtumax
stetit. absolutus per propriū sacer-
dote erit sepeliendus. ⁊ heredes cō-
pellendi sūt satisfaccere iuxta facul-
tates defuncti. ut et de rapto. in li-
teris. Quasi idem dicit ipse Hosti.
in glo. super dicto. c. super eo. bec.
ibi. **B**. De pena etiam raptoris
vide s̄. furtū. §. 3.

¶ Utrū rapina sit grauius pec-
catū q̄ furtū. R. s̄m Lbo. 2. ⁊ 2.
q. 66. Sic. hā violentia est magis
contra voluntatē q̄ cōtra ignorā-
tiā. Item q̄ per rapinam nō solū
infertur alicui damniū in rebus sed
etiā vergit in quandā persone iniu-
riam. Qz autē homines minus re-
recundāt de rapina q̄ de furto. et
hoc ē q̄ boies sensibilib⁹ interētes

magis gloriari de virtute exteri-
ori que magis manifestat in rapi-
na que de virtute interiori que tollit
per peccatum. Et ideo minus vere-
cundant de rapina. Ad materiam
raptorum pertinere potest s. latro. et s.
naufragium. et s. pirata. et s. predo.
et. i. restitutio per totum. Ad licet ra-
pere a sarracenis tempore treuge.
i. treuga.

Raptorum i. s. persona.
r. Ra-
ptor dicitur non solum rerum ut in
precedenti. c. s. etiam personarum. et sic
ab illo dicitur rapina ita et ab isto di-
citur raptus. et committitur quando pu-
ella violenter rapitur ut in perpe-
tuum teneatur. vel etiam quando non ipsa
sed usus eius violenter rapitur. 36.
q. i. s. et hac. Item raptus non solum
committitur in virgine sed etiam large
sumptus in vidua et sanctimoniali
36. q. 2. raptores. et. c. si quis non
dicat. Et de hac materia habes s.
luxuria. s. p. **A.** De isto raptu cla-
rius dictum est s. fornicatio in prin-
cipio. cum additione. **B.**

Que pena raptor? **R.** Secundum
leges pena est ut capite puniatur. Et
si ingenuam rapuit eius substantia
rapte applicetur. Secus si ancillam vel
libertam. quia tunc recapitur quod si non
perdit substantiam. Et intelligitur si ra-
puit mulierem honestam. Secus si me-
reticem. quia secundum leges non puniuntur. ut. C.
de adul. l. que adulterium. **A.** Ad
puniri. s. predicta pena. Ab alijs
autem penis non reputatur immunis. **B.**

542
Item non distinguitur utrum volente quis
rapiat aut inuitam sponsam propriam
aut alienam. coniugatam vel non coniu-
gatam. Item non potest puella rapta con-
trahere cum raptore. Item omnes fauto-
res raptorum capite puniuntur. Probatur
hec omnia. C. de rap. vir. raptores
Secundum canones non aliter puniuntur
Nisi raptor efficiatur servus rapte. nisi
velit se redimere. 36. q. i. de raptoribus.

A. Et ibi patet quod si mulier volunta-
rie rapta est. raptor obligatur patri
ipsius rapte ad predicta. s. ad servien-
dum vel ad se redimendum. **B.** Hec
autem pena potest infligi in foro iudicia-
li non autem in penitentiali. Item raptor
debet excoicari cum fautoribus suis
36. q. 2. c. p. et. 4. Item si rapta velit
contrahere cum raptore. potest esse eo.
accedens. Item non intelligitur raptor
si rapuit sponsam propriam. 36. q. i. l. ex
iulia. et. q. 2. de puellis. et. c. si quis
virginem. et. eo. cum causam. Item ra-
ptus non est ubi puella consentit.
ut in dicto. c. cum causam. **A.** s.
quando consentit prius in matrimo-
nium licet contra voluntatem parentum
ut ibi. Secus si consentit solum ra-
pine. quia tunc bene dicitur raptus. et puniuntur
raptor. de co. c. de raptoribus. et s.
factum est. **B.** An qui deflorat virginem
teneatur eam ducere vel maritare habes
s. luxuria. s. 2. **A.** Advertendum
etiam secundum leges quod raptores filiorum
seu seducendo filios a patribus si
sunt nobiles damnantur in metallum. Si
non sunt nobiles aut si pluries hoc
commiserunt damnantur ad mortem.

Et seruus vel liber? sub iur. testis
C. de plagiaris. l. si. 7 ibi glo.

Ratiocinijs

obligati vide s. obligatus.

Reconciliatio

ecclesie vide s. consecratio 2.

§. 4. Itē de reconciliatio cū mite.
ri. s. consecratio 4. §. 2.

Religio 1. coit. vtz

liceat no

uam religionē adinuenire.
R. Nullo modo. et de reli. do. re.
ligionū. li. 6. A. quia qui reli.
gionem assumere cupit debet vnā
de approbatis accipere. extra de
reli. do. c. fi. B.

i **E**trū illi qui cōstruūt hospita.
lia mutant habitū. accipiūt certū
signū. aliquā etiam hospitalitatē
exercent. tñ habēt vxores 7 ppiū
sint aliquo modo dicendi religiosi
seu persone ecclesiastice. R. Si b
sit sine auctoritate episcopi nullo
modo debent dici ecclesiastice per.
sone nec religiosi. 93. dist. nulla. A
Nō obstante cōsuetudine cōtraria
qz oīo irrōnabilis est sūm Hosti. 7
in sū. li. 3. a. 28. q. 24. B. Si aut
fiat auctoritate episcopi tunc locū quidē
religiosus censet. et de reli. do. c. 5.
et 4. Personē quoqz si promittūt
obediētā 7 caste viuere cū vxore
7 ea mortua aliam non dūcere 7
propriū nō habere. persone eccle.
siastice sunt 7 quodāmodo religio.
si dici possūt. Nec obstat qz vxorē

aliquis talis habeat. Nā 7 intel.
ligit caste viuē. 31. dist. Picensa. A
Etiam si vtatur matrimonio dū.
modo honeste. ut ex eo. c. patz. B
Item nō obstat qz quasi propriū
habet. quia illud pōt ratione ad.
ministrationis. nō tñ proprie reli.
giosus dici pōt nisi promittat ali.
quā approbatā regulā. et de reli.
do. c. fi. Nec pōt tali cōmitti admi.
nistratio spiritaliū si laicus est.
Nec in hoc videt excusare episcopi
auctoritas sūm Hosti. qui 7 addit
Cōsulimus etiā episcopis ut ta.
libus quo ad oēs de vna diocesi
vniformē habitū 7 regulā certam
tradant. Cōsulimus etiam qz eis
grauē nō erit sicut cōcedimus qz li.
bram piperis vel cere vel aliū cer.
tum censū in signū subiectionis sibi
retineāt 7 ut eorū pteccio euident
elucescat. ut in deā. q. 24. B.

Etrū occasiōe religiōis pccē. 2
mtrēda sint pietatis officia in pa.
rentes. R. sūm Lbo. in quolibet.
Aliiter dicendū est de illo q nō dū
religionē intrauit. 7 aliē de illo q
in religionē iam pfectus est. Qui
enī nō dū intrauit si videat patrē
suū in magna necessitate 7 cui per
aliam subuenire non possit. nō dē
religionem intrare sed debet mini.
strare parentibz marīne si absqz
periculo peccati possit in seculo re.
manere. Si pō per aliū possit pa.
rentibus suis ministrari. potest si
vult religionē intrare. Sū Criso.
exponēs illud Mat. 8. 7 Luc. 9.

345.5.
Dimitte mortuos sepelire mortuos suos. dicit qd malū est abducere boiem a spūalib⁹ ⁊ maxime cum fuerint qd miserū parētū cōpleāt. Exstabant enī aliq̃ qd cōplere possent illi⁹ funeris sepulturā. Postq̃ pō iam aliq̃s est in religione professus mortuus est mūdo. Unde p̃ spiritualē mortē reobligat a cura impendēda parētib⁹. sicut etiā reobligaret per mortē corporalē. Et ideo nō peccat nec p̃ceptū dei agit si i claustrō remaneat sub p̃cepto plati parētū ministratio- ne p̃termissa. Etenī factus est im- potens ad reddendū debitū mini- steriū absq̃ p̃pria culpa. Debet tñ q̃tū pōt salua ordinis sui obediē- tia satagere ut per se uel per alium suis parentibus subueniat si in ne- cessitate fuerint. Idem etiā Tho. 2. 2. q. 189. A. Idē in sū. co. ti. q. 12. Et idem notat Rico. de lyra super 15. Math. B.

3 **Q**uod quid attendit grad⁹ di- versarū religionū? R. s. fm Tho. 2. 2. q. 188. Sūmū gradū in reli- gionibus tenent qui ordinant ad docendū siue ad predicandū. A. Hoc verū ceteris equalit̃ cōputa- tis. Al̃ secus. ut patet in statu cle- ricis secularis ⁊ curati qd ordinat ad predicandū. et de cele. mil. sane. s. sacerdos. ⁊ tñ status eius mi- nor est statu regulariū etiam ad p̃- dicandū non reputatorū. 12. q. 2. due sūt in sū. Et idē qd hic nō ē i sū. co. ti. q. 21. B. Secūdū tenet illi

qd ordinat ad cōtēplationē. Tertiū illi qui occupant circa exteriores actiōes. In singulis aut̃ horū gra- duū pōt attendi p̃eminētia fm qd vna religio ordinat ad altiorē actū in eodē gnē. sic inter opa vite actiue pot⁹ est redimē captiuos qd recipe hospites. ⁊ in opib⁹ cōtēpla- tiue potior ē oīo qd lectio. Pōt etiā attendi p̃eminētia si vna eaz ad plu- ra horū ordinat qd alia. uel si cōue- niētiōra statuta habeat ad finē p̃po- sitū cōsequendū. Atq̃ aut̃ p̃fectior sit religio solitariorū qd in societate viuētū vide s. beremita. s. p.

4 **U**t religiosus peccet morta- liter trāsgrediēdo ea qd sūt in regu- la. R. s. fm Tho. 2. 2. q. 186. Notū p̃fessionis respicit p̃ncipaliter tria. s. paupertatē cōtinētiā ⁊ obediētiā. ⁊ horū trāsgressio obligat ad morta- le. Aliorū aut̃ trāsgressio nō obli- gat nisi uel p̃pter cōtēptū regule qd ē directe p̃trariat p̃fessionē p̃ quā uouit aliq̃s regularē vitā. A. qz s. religiosus nō tenet eē p̃fect⁹ s. ad p̃fectionē tendē. cui p̃trariat p̃fe- ctionis cōtēpt⁹ fm eūdē Tho. 2. 2. q. 186. arti. 9. B. uel p̃pter p̃ce- ptū siue a plato oīeten⁹ factū siue i regula exp̃mū. qz ē cēt facē p̃tra obediētiē votū. Ad aut̃ qui p̃fiteri uouet seruare oīa qd sūt in regula ē uouet regularē vitā qd essentialiter p̃sistit in trib⁹ p̃dictis. Unde ⁊ i qui- busdā religiōib⁹ cauti⁹ aliq̃ p̃fiteri nō qdē regulā. s. viuē fm regulā. i. intēdē ad h. qd aliq̃s mores suos

informet fm regulā sicut fm qd.
dā exēplar. Et hoc tollit p cōtem-
ptū. **I**n qbusdā aut religionibus
adhuc cauti⁹ pfitent⁹ obediētiā fm
regulā. ita q pfeſſioni nō ptrariaf
niſi illud qd ē ptra pceptū regule.
Trāſgreſſio ſuo alioz obligat ſolū
ad pctm veniale. qz talia ſūt qdā
diſpoſitiones ad principalia vota.
In aliq tñ religione. s. fratrū pre-
dicatoz talis trāſgreſſio uel omiſ-
ſio cōſtitutionū ipſoz ex ſuo gene-
renō obligat ad culpā neqz mor-
talē neqz venialē ſed ſolū ad penā
taſatā. qz per hunc modū ad talia
obſeruanda obligāf q tñ poſſent
uel venialiter uel mortaliter pecca-
re ex negligentia uel libidine ſiue
cōtemptu. **A**. Con. Al. ut in ſū.
li. 3. ti. 33. q. 25. **B**

5 **Q**uātrū religioſus eodē genere
pcti grau⁹ peccet q̄ ſecularis. **R**.
fm **L**bo. vbi. s. Pctm religioſi pōt
ēē q̄m⁹ pctō ſclariū eiūſdē ſpēi tri-
pliciter. Primo ſi ſit ptra votū reli-
gionis. puta ſi religioſus fornicet
uel furef. qz fornicādo facit cōtra
votū cōtinētiē. 7 furādo facit ptra
votū paupertatē. 2. mō ſi ex cōtēptu
peccet. qz ex h videt⁹ ēē magis ingra-
tus dñis officiis uel bñficiis q̄b⁹
eſt ſublimat⁹ ad ſtatū pfectiōis. ſic
apls dic⁹ hēb. x. Qz fidelis graui-
ora meret⁹ ſupplicia ex h q peccā-
do filiū dei cōculcat p cōtēptū. **U**n
7 dñs cōq̄rit⁹ Jere. xi. Quid eſt q
dilect⁹ me⁹ in domo mea facit ſce-
lera multa 7 3. mō pctm religioſi

pōt ēē grau⁹ ppter ſcādālū. qz ad
vitā ei⁹ plures reſpiciūt. **S**i ſuo re-
ligioſus nō ex cōtēptu ſ ex infirmi-
tate uel ignorantia aliqō pctm qd
nō eſt ptra votū ſue pfeſſionis cō-
mittit abſqz ſcādalo. puta in oc-
culto. lenius peccat in eodē genere
pcti q̄ ſclaris. qz pctm ei⁹ ſi ſit le-
ue abſorbet⁹ ex mult⁹ bonis q̄ facit
7 ſi ſit mortale. facili⁹ ab eo reſur-
git. p qdē ppter intentionē quā bz
erectā ad deū. que 7 ſi ad torā in-
tercipiat⁹ de facili ad pſinā repaſ.
Itē ſcit relictā corrigē. iuuat etiā
a ſocijs ad reſurgēdū. fm illud. Ec-
cleſiaſtes 4. Si vn⁹ ceciderit ab
altero ſulcief. Ne ſoli. qz ſi cecide-
rit nō habet ſubleuantē. **A**. **I**dē
in ſū. eo. ti. q. 26. **B**

6 **Q**uid cōſulēdū eiectis 7 fugi-
tiuis q nō pñt impetrare recōcilia-
tionē fm formā decre. ex de regu.
c. ſi. **A**. **I**bi dī qz velēt tales re-
quiri 7 ad reuertendū cōpelli 7 ſic
forti⁹ recipi. ſalua tñ ordinis diſci-
plina. i. fm cōueniētiā regule. 7 ſic
pñt ſubijci diſcipline 7 coercionī.
B. nec inueniūt religionē in q re-
cipiant⁹. **R**. fm Ray. Tenēf viuē
regulariter 7 boneſte tam apoſtate
q̄ eiecti. **A**. Hoc dictū videt⁹ po-
tius fuiſſe glo. Ray. ut patz in ſū.
li. 3. ti. 28. q. 2. vbi dic⁹ h glo. **B**
7 **Q**uid de his q lucraſ monach⁹
fugitiuus ſeu apoſtata. **R**. Totū
monaſterio ſuo lucraſ. i. g. q. 2. ab-
bates. 7 ſic Inno. dicit. etiā ſi ex
tante monaſterio acq̄rit. ff. de acq̄.

re. do. etiā. Sz fm eūdē si mona-
chus sit electus. ea q̄ lucrat nulli
acquirat nec valet cōtract⁹ ei⁹. Et
addit. Posset tñ dici q̄ acq̄rit ep̄o
a cuius iurisdictione nō est abso-
lutus. Vide etiā hunc casū s. apo-
stasia s. s. 2. **A.** 7 ibi de hoc cla-
rus dictum est. **B**

8 **C** Atq̄ periculū sit religionis siue
monachis si ab abbate negligat
cura ecclesiarū 7 ipsorū pertinentiā
ad eū. R. fm l. do. in quolibet.
Null⁹ pōt ep̄igere aut recipere car-
nalia aliorū maxime precia pctōrū
nisi spiritualia seminet p̄dicando
uel orando uel salutē eorū a q̄bus
recipit p̄ virib⁹ procurando. Dico
ergo q̄ totū claustrū sicut recipit
sic tenet refundere. Si ergo cōstat
eis q̄ cura negligat tēnt suppli-
care abbati 7 tēnt eū monere in
capitulo. 7 si videant q̄ remediū
nō apponat tēnt appellare p̄tra
abbatē sicut cōtra aduersariū ve-
ritatis. Et si esset mibi notū aliq̄
tale monasteriū nō auderē cōsulē
q̄ aliq̄s i tali eligēt monachātū.

A. Idē in sū. li. 3. ti. 28. q. 23. **B**
9 **C** Atq̄ aliquis religiosus possit
habe plurib⁹ locis. R. Nulli reli-
giosū uel monachi pnt hēre plu-
rib⁹ p̄orab⁹. Itē nec plurib⁹ ec-
clesiis curā aiarū habētib⁹. etiā si
eadē cura nō p̄ ipsos s̄ p̄ p̄byteros
ad eorū p̄tationē p̄ ep̄os institu-
tos habeat exerceri nisi auctorita-
te sedis aplice. uel si vi⁹ ex eis ab
alio dependeat uel ad inuicē sūt

anneri. Et q̄cūq̄ talē p̄oratiū uel
talē ecclesiā obtinēs recepit aliū
p̄mo p̄uat⁹ ē ipso iure. 7 statim te-
net dimitte. 7 p̄ eū ad quē p̄tinet
libere cōferat. 7 nisi dimitat fit in-
eli gibilis. 7 ab vtroq̄ penit⁹ repelli
d̄z. ex tē p̄tē. cū singula. li. 6. Circa
hoc plura vide s. bñficiū p. s. 4.

C Prioratus uel ecclesie aut ad-
ministrationes seu officia vnius
monasterij p̄suetā p̄ eiusdē mona-
chos gubernari nō debent cōmitti
monachis alteri⁹ monasterij sine
licētia papē. Et p̄tra b̄ ordinātes
sūt p̄uati p̄tate prouidēdi de ipsis
A. s. ea vice. 7 de ipsis p̄ diocesa-
nū si exempta nō fuerint. alioq̄n p̄
sedē aplicā ordinēt. ut in dicto. c.
cū singula. **B.** Et recipiētes sūt
ineligibiles ipso iure. ex tē preben.
cū singula. s. fi. li. 6.

C Atq̄ religiosi succedāt in tonis
parētū 7 h⁹ mōdi. R. Sic. imo pl⁹
q̄ parētes non pnt eos exhereda-
re q̄ uis dū laici fuerāt in causam
igratitudinis incidissent. C. de ep̄is
7 clericis. deo nobis. 19. q. 3. c. fi.

C Religiosus p̄cipit in virtute
obedientie 7 sub interminatione
maledictiones eterne ne in sermo-
nibus suis prelatīs detrahant uel
retrahant aliquos ab ecclesia-
rū suarum frequentia. uel indul-
gentias indiscretas pronūcient.
7 ne retrahant testatores a resti-
tutionibus debitis. aut legatis
matriabus ecclesiis faciendis.
nec legata uel debita aut male

ablata incerta sibi uel sui ordinis
fratribus uel cōuentibus in alioz
pudiciū fieri uel erogari p̄curent.
nec absoluant quēq̄ in casib⁹ reser-
uatis pape uel ep̄o ⁊ plura b̄mōi
ut in cle. religiosi. de priuile. **A**
Ibi enī ponit etiam aliq̄ de q̄b⁹ di-
ctū est s̄. absolutio p̄. s̄. z̄. p̄. z̄ est
de religiosi. Et addit q̄ ipsi reli-
giosi nō p̄sumāt p̄sonas ecclesia-
sticas p̄sertim corā iudicib⁹ tele-
gatis a papa suā p̄tra eos iusticiā
p̄sequentes vexare indebite aut ad
loca plura ⁊ p̄sertim multū remo-
ta cōuenire. Si q̄ autē de vetitis ali-
qd̄ ibi at̄ptare p̄sūperint. p̄ duos
mēses subiaceāt penis q̄ p̄m̄ eozū
regulā uel statuta p̄ grauib⁹ culpis
eis cōsueuerūt imponi. sup̄ quib⁹
absq̄ manifesta necessitate cū eis
nō valeat dispensari. Ceterz̄ p̄lati
eoz̄ nisi de his q̄ occasione p̄mis-
sorū excessuū ad eos quoq̄ mō p̄-
uenerūt ecclesijs aut p̄sonis eccle-
sticis d̄anificatis uel leſis satisfac-
tionē plenariā exhibuerint infra
mēsem postq̄ sup̄ hoc fuerint re-
quisiti. suspēsiōnē vsq̄ ad satisfac-
tionē rebītā eoipso incurrūt non
obstantib⁹ statutis aut p̄uilegijs
cuiuscūq̄ cuiuscūq̄ tenorē existat.

13 **R**eligiosi mēdicātes si recipi-
ant loca noua uel antiq̄ dimittāt
sūt excoicati. ut s̄. excoicatio p̄. s̄.
4. p̄. de am. **A**. Et ibi de b̄ ple-
nius in additiōe. **B**. Similiter
etiam sūt excoicati religiosi q̄ vbi-
cūq̄ temerarie dimittūt habitū uel

accedūt ad studia sine licētia. ut s̄.
excoicatio p̄. s̄. 3. p̄. 13.

14 **U**trū cū religiosi possit dispēsa-
ri i voto p̄tinētie. R̄. p̄m̄ Lto. z̄. 2.
q̄. 88. **N**otū p̄tinētie nō ē essentia-
liter ānexū ordinī sacro sed ex sta-
tuto ecclesie. Unde p̄ ecclesiā videt̄
q̄ possit dispēdari. S̄z̄ rebītū cōti-
nētie ē essentialis statui religiōis p̄
quā b̄s abrenūciat seculo totalit̄
rei seruicio mācipat̄. qd̄ nō p̄t si-
mul stare cū matrimonio in q̄ in-
cūbit necessitas p̄curāde vxoris ⁊
plis ⁊ familie ⁊ rez̄ que ad b̄ req̄-
rūt̄. Unde dicit ap̄l̄s. **Con. 1.** Qui
est cū vxore sollicit̄ est q̄ sūt mūdi
quod placeat vxoriz̄ diuini est. **A**n
nomē monachi p̄ oppositū ad diui-
sionē p̄dicatā ab unitate sumit̄. **A**
Dicat̄ enī a monos qd̄ est vnū q̄ si
vnicus ⁊ solitari⁹. is. q̄. l. si cupis.
B. Et ideo i voto solēnicato p̄ p̄-
fessionē religiōis nō p̄t p̄ ecclesiā
dispēdari. Et rōnē assignat decretal.
qz̄ castitas ē ānexa regule mona-
chali. ex de sta. mo. cū ad monaste-
riū. in fi. **A**. **Con. Al. S̄z̄ Inno.**
⁊ hosti. ⁊ multi alij dicūt q̄ p̄pter
reputabilē causā b̄s posset papa
dispēdare. S̄z̄ ⁊ ipse Lto. i scripto
dic̄. q̄ illi p̄babili⁹ dicūt q̄ asserūt
q̄ si cois utilitas totius ecclesie uel
vni⁹ regni uel p̄uincie exposcēt pos-
set papa i voto cōtinētie ⁊ religiōis
dispēdare q̄ tūcūq̄ esset solēnicatū.
ut in sū. li. p̄. ti. 8. q̄. 12. **B**

15 **U**trū religiosi facit̄ ep̄s absoluat
a voto paupert̄is ⁊ obedien̄tie. R̄. p̄m̄

34)
Tho. vbi s. Sicut nō absoluitur
a voto continentie ita nec a voto
paupertatis. qz nībil debet habere
tanq̃ p̃p̃riū s̃ sicut disp̃sator osus
tonoz ecclie. Similiter nō absol-
uit a voto obediētie. s̃ p̃ accūs nō
tenet obedire si supiorē nō habeat
sic 7 abbas monasterij q̃ tñ nō ē
a voto obediētie absolutus.

- 16 **¶** **U**trum religiosus factus ep̃s te-
neat ad obseruantias regulares.
R. s̃m Tho. 2. 2. q. 185. Si q̃ sūt
in regularibus obseruantijs que
nō impediāt pontificale officiū sed
magis valeant ad p̃fectionis cu-
stodiā sicut est cōtinētia paupertas
7 b̃mōi. ad hec remanet obliga-
tus. 7 p̃p̃rius ad portandū habitū
sue religionis q̃ est b̃mōi obliga-
tionis signū. Si q̃ p̃o sūt q̃ officio
pontificali repugnēt sicut est soli-
tudo. silentiū. 7 alique abstinentie
uel vigilie graues ex q̃b̃ impotēs
corpe redderet ad exequēdū pon-
tificale officiū. ad b̃mōi nō tenet.
In alijs tñ pōt dispensatione vti
s̃m q̃ requirit necessitas p̃sone uel of-
ficii 7 cōditio boiuz. cū quib̃ uiuit
per modū q̃ etiā p̃lati religionū in
talibus secū disp̃sant. **A.** Con.
hosti. ut in sū. li. 3. ti. 28. q. 4. **B.**
Utrum autē religiosus factus rector
alicui⁹ ecclie teneat ad statuta sui
ordinis vide s̃. monachus. §. 6.
17 **¶** **U**trum religiosus possit effici
rex. R. Simplex religiosus iudex
esse nō pōt. ut notat. ff. de iudi. l. cū
p̃tor. **A.** In glo. q̃ etiā idē dīc̃ de

eduersis. **B.** S̃z nec pōt p̃ cōp-
mūssū recipere arbitriū. qz nō tenet
eē disceptator forensiū negociorū.
18 q. 1. monachi. 7. c. de presentib. 7
C. de epi. 7 cle. repetita. Sed arbi-
trator seu amicus cōpositor eē
pōt. i. Aulen. ut diff. iudi. §. si p̃o
cōtigerit. coll. 9. fi. q. 3. iniustū. Et
hoc intellige de imperio sui prelati
ut in dec. c. monachi. 7 c. de postu.
c. 2. Hec est sententia W. duran. 7
hosti. **A.** Con. Albrei. **B.** **U**trum
religiosus possit exercere officium
tabellionatus habes. §. tabellio.
§. si. Et vtrū possit esse testis. §. te-
stis 3. §. 2.

18 **¶** **U**trum religiosus possit esse
executor testamentorū. R. Si est
ordinis minorū non pōt esse exe-
cutor testamentorū sed pōt cōsu-
lere. ut in cle. exiui. §. verū etiā. de
ver. sig. Si etiā est alterius ordi-
nis nō pōt nisi super hoc petita li-
centia 7 obtenta. ut eē de testa. re-
ligiosus. li. 6. Talis q̃ etiam si
sit exemptus uel prelatus tenetur
reddere rationē ordinario 7 ordi-
narius tenet exigere. ut in cle. reli-
giosus. de testa.

19 **¶** **Q**uid de cōuentib⁹ quarūdā
mulierū q̃ canonicē appellant nec
sūt p̃fesse 7 habet p̃p̃riū imo 7 ma-
trimoniū cōtrahere possūt. nunq̃d
dicēde sūt religiose? R. s̃m Inno.
7 Ber. Ad. imo eaz status satis re-
probat. 18. q. 2. p̃nitiosū. nisi forte
aliud ostēdāt. Debent quoq̃ p̃ or-
dinarios visitari auctoritate p̃p̃ria

uel si exempte sunt auctoritate pa-
pali. ut in cle. de statu mo. & cano.
attendentes. circa fi. **A** ibi etiam
patz q stat^r dictaz canonicaz nō
est approbatus. **B**. Erant etiam
quedā alie que dicebant^r begbine
assumētes certū habitū nulli pro-
mittētes obedientiā nec renūciātes
pprijs neq regulā habētes. licz re-
ligiosis qbusdā spāliter adhererēt
Iste begbine & oēs assumētes sta-
tū eaz & religiosi q fouent eas in
statu begbinagij sūt excoicati. ut s.
excoicatio p. 3. 4. & 6. Sed h nō
includit begbinas seu vestitas de
pnia beati dñici in Lombardie &
Tuscie pib^r cōstitutas. ut patz in
declaracione Jo. 22. q incipit.
Cū de mulierib^r. Ad materiā aut
religiosis pōt facē s. monachus. &
s. monialis. Si religiosus uel re-
ligiosa peti^t tāq cōiūg. require s.
matrimonij q. s. p. l. **A**. Et ibi
de hoc latius in additione. **B**

Religio ij^o q ad in-
gressum
Utrū de ingressu religionis
habēda sit magna deliberatio. R.
fm Lto. 2. 2. q. vlt. Diuturna de-
liberatio & multoz cōsilia reqrūt^r
in magnis dubijs ut pbs dicit 3.
ethicor. In his aut que sūt certa
& de terminata nō requirūt^r cōsiliū
Circa ingressū aut religionis tria
possūt cōsiderari. p quidē ipse igres-
sus religionis fm se. Et sic certū
est q est melius bonum. Et qui de
hoc dubitat qtu in se est terogat

xpo qui hoc cōsiliū reddit. Unde
Aug⁹ in li. de verbis dñi. Vocat
te oriens. i. xps & tu attēdis ad oc-
cidentem. i. hōlez mortālē & errare
potentē. 2° modo pōt cōsiderari
religionis ingressus per cōpara-
tionē ad vires eius qui ingressus^r
est. Et sic non est locus dubitati-
oni. quia illi qui religionem ingre-
diuntur nō confidunt de sua virtu-
te sed de diuina. fm illud Ysa. 40.
Qui sperant in dño mutabūt for-
titudinē. assumēt pēnas suas. sicut
aquile. current & non laborabunt.
ambulabunt & nō deficient. Si ta-
men sit aliquod speciale impedimē-
tū. puta infirmitas corpora-
lis uel onera debitorū. uel aliqd
huiusmodi. in his requirūt^r delibe-
ratio & cōsiliū cū his de qb^r sperat^r
q p sint & nō impediāt. Uñ dicit^r
in Ecclesiastico. 31. Cū viro irreligi-
oso tracta de sanctitate & cū in-
iusto de iusticia. Quasi dicat. non
Unde sequit^r. Non attendas his
in omni cōsilio. sed cū viro sancto
assiduus esto. In quib^r tñ non est
diuturna deliberatio habēda. Uñ
Jero⁹ i epla ad Paulinū. Festina
queso te & berenti in salo nauicule
funē magis pēde q solue. 3. aut
pōt cōsiderari modus intrandi re-
ligionē & quā religionē aliq^s in-
gredi debeat. & de talibus pōt ha-
beri cōsiliū cū his qui non impe-
diāt. Utrū aut impubes possit in-
gredi religionē habes s. nouitius
s. p. et 2.

1 **U**trum aliquis debeat inducere
alios ad religionis ingressum. R.
¶ **Imo.** **2°** **2°** q. vlt. Inducen-
tes alios ad religionem non solum non
peccant sed et magnam premiam me-
rentur. Dicitur enim Jac. vlt. Qui con-
uerti fecerit peccatorem ab errore vie
sue liberabit animam suam a morte et
operiet multitudinem peccatorum. et
Danielis. 12. Qui ad iusticiam eru-
diunt multos. erunt quasi stelle in p-
petuas eternitates. Posset tamen con-
tingere circa huiusmodi inductionem
triplex inordinatio. p. si quis vio-
lentem alium ad religionem cogeret. qd
prohibetur. 20. q. 3. p. 1. 2. si quis sy-
moniacum alium ad religionem trahat
muneribus datus. i. q. 2. p. pio. Nec
tamen ad hoc pertinet si aliquis alicui
pauperi necessaria ministrat in se-
culo nutriendum eum ad religionem. uel
si sine pacto aliqua munuscula tri-
buat ad familiaritatem captandam.
3. si mendacis eum alliciat. Immi-
net enim sic inducto periculum ne eum se-
receptum inuenerit retrocedat. et sic
fiant nouissima uerba illius peio-
ra prioribus. Matth. 12.

2 **U**trum adultus ingressus reli-
gionem possit ad seculum redire. R.
¶ **Ordinatio** est nouitii in probatione possit
redire potest libere infra annum propter
in tribus casibus. primus est si sciens
recepit habitum qui dari presumentibus
consuevit. qd huius locum in illis religio-
nibus in quibus habitus nouitiorum est
distinctus ab habitu professorum. qd p-
terale suspensionem intelligit tacite p-

fessus. **A.** Et idem qui habet noui-
tiorum est indistinctus et illi gestare
rit per annum integrum. ut in c. de regu-
li. 6. **B.** 2. si fecerit professionem. 3.
si euidenter apparet quod talis abso-
lute uoluerit vitam mutare. qd tamen
non presumitur nisi clara probatione
uel competentibus iudiciis ostendatur.
A. Et hoc casu cum quis uoluerit
vitam absolute mutare assumendo
habitum etiam nouitii uidetur tacite
professus et obligatus religioni in
genere. et de regu. consulti. Et ideo
si postea contrahat matrimonium
non valet secundum Bonifacium et Innocentium. ibidem
ubi etiam cum Innocentio. transit dominus
An. de bu. in dicto. c. consulti. Et
hoc uidetur doctorum communis senten-
tia. nisi forte ingrediens ad unam
ad nullam aliam religionem se obliga-
re intenderet. Nam hoc casu si ex
aliqua rationabili causa non possit
in intenta religione persistere nulli
obligatur. et matrimonium contrahere
potest prout notat dominus de. de an-
chorano. i. c. constitutionem. de regu-
li. 6. **Q**ui autem quis presumatur vitam
uoluisse absolute mutare uel secu-
lo renunciare dictum est s. nouitius. s.
4. in additio. Et in eodem. s. clari-
tangit id quod in s. ponitur. **B.** **S**ed
in predictis casibus distingue. quod si
aliquis predictorum trium fecerit in aliqua
religione mendicantium non erit propter
huiusmodi ordinem obligatus sed generaliter ali-
cui ordini. et de regu. non solum. li. 6.
In aliis vero ordinibus et c. ut s.
nouitius. s. 5. circa medium.

3 **U**trum seruus ingredi possit uel recipi in religionē. R. Non pot ingredi nec debet recipi siue scias q sit seruus siue si est psona incognita et nescias utrū sit seru⁹ uel liber. Et si ingressus fuerit et infra triennū petis a dño suo. rebet reddi cū oibus que attulit. fide tñ accepta et impunitate ipsi⁹. Post triennū nō repeti nō pōt nisi esset tam lōge q inueniri nō posset. i. 1. q. 2. si qd incognit⁹. Et erit dictū temp⁹ a tpe scie dñi. ar. in dco. c. si qd incognitus. **A.** Hug. aut dicit a tpe ingressus. sed Lau. Job. et alij pleriqz doctores dicūt a tpe scientie. ut in sū. con. li. 1. p. 8. q. 64. ubi notant etiā oia que in hoc. §. habent fm Ray. et glo. Abiectiā idē dicunt de obligatis ad rōcinia rei publice. **B.** Et hec intellige vera esse in oī genere seruoꝝ et si sint coloni originarij siue ascripticij. de quibus habet. j. seruus. p. 5. 4. **Q**uid si seruus ingressus monasteriū recipit ad pfessionē ante dictū terminū. R. fm Ray. Cre. do q debet remanere in ordine et monasteriū d3 satisfacere dño. qz fuit in culpa recipiēdo. ar. dñ. 54. si seru⁹. **A.** dñ. qz si erat incognit⁹ et pbabat forte p falsos testes qz esset liber. d3 restitui dño si petat. et te ser. nō oz. c. de seruoꝝ. Con. Hosti. **A.** Et idē fm eosdē est si talis dolose itrauit religionē sciēs se seruū. Sec⁹ si bona fide putabat se liberū. ut i sū. eo. ti. q. 55. **B.**

5 **Q**uid si talis post factā pfessio. nē fuerit dño restituit⁹ et postea manumissus sit. nūq̄d tenet redire ad monasteriū? R. fm W. Sic. qz p̄tū in eo fuit monachus fuit. **A.** Idem in sū. eo. ti. q. 56. **B.** **U**trum obligati ad rōcinia possint ingredi uel recipi in religionē. R. Si sūt obligati ad rōcinia rei publice nō sūt recipiendi. dñ. 53. lege. S3 si obligati sūt ad rōcinia puatoꝝ. honestū est qz pus de rōcinij se expēdiāt. **A.** Nō atē necessariū fm glo. Ray. et i dco. q. 64. **B.** **U**trum autē sic obligati possint ordinari. vide s. obligat⁹ p totū. **U**trum ille q est obligat⁹ ad aliqd soluēdū possit ingredi ad religionē. R. fm Ray. Ingredi pōt nō obstāte obligatiōe ul iuramēto dūm nō ex voluntate uel intētiōe subtrahendi debiti hoc faciat sed ex caritate seruore. Nec facit iniuriā creditori. quia excusat auctoritate spūs sancti cui nemo resistere pōt i9. q. 2. dñ. et te regu. et trāse. licz S3 monasteriū tenet satisfacere de bis q ipse contulit monasterio. i9. q. 3. si qua mulier. C. de epi. et cle. deo nobis. §. p. Qz si nihil contulit monasterio qz nihil habebat inanis ē actio quā excludit inopia debitoris. i4. q. 5. si res. ff. de dolo. nā is. Si tñ post ingressū religionis occasione ei⁹ monasteriū aliq̄ acquireret puta p successionē tere ditariā uel donationē seu ex testamento. tenet monasteriū quātū

illud esset. ar. in dco. c. si qua mu-
lier. Con. Inno. Hosti. 7 Tho. 2.
2. q. vlt. Poterit etiā ut ait Ray.
in monasterio existens scribere uel
aliud honestū op⁹ facere ad libe-
randū se. dūmō nō negligat ppter
hoc dīnū officiū. dis. 19. cleric⁹. et
21. q. 1. cleric⁹. Et reducēt expēse
fm qsdāne sit onerosus monaste-
rio. is. q. 6. re lapsis. Sed addit
Inno. q. aliq addūt nō reducen-
das expēsas. qz exq altari seruit
de altari viuere debet. 12. q. 1. ex bis.
Et hoc pbabili⁹ videt dūmō nō
impediāt in aliq ab obseruantia
regulari. **A**. Iab obsequiis re-
gule 7 religionis quib⁹ est semper
astrictus. Ideo ad predictā solu-
tionē nō tenet fm **Al.** 7 in sū. l. 3.
ti. 16. q. 5. **B**

8 **Q**uid si sit obligatus ad aliqd
faciendū? R⁹ fm Hosti. Nihilomi-
nus ingredi pōt 7 pficiat qd pmi-
sit. Et si h nō pōt saltē pficiat per
aliū nisi man⁹ eius spāliter electa
esset. qz tūc nō licebit ei p aliū facē
nisi re licētia ei⁹ cui pmissit ar. C. re
cadu. tol. l. 1. §. ne autē. eē de offi.
tele. c. si. Potest etiā satisfaccere ei
cui pmissit siue re bonis q contulit
monasterio siue operādo aliqd ut
ei satisfacciat. De hoc vide in pre-
cedenti. §. **A**. Et ibi tactū est q
ad huiusmodi operationē nō te-
net nisi forte ppter vitandū scan-
dalū quando occurreret. Et sic in-
telligi pōt qd hic dicit **B**

9 **E**t recto^r q iurauit regere ci-

uitatē p annū. siue māgister q iu-
rauit legere. uel capellan⁹ q iura-
uit seruire in capellania possit in-
gredi religionē. R⁹ fm Ray. Sic
Non enī iuramētū violat q illud
in meli⁹ cōmutat. eē re iure iur.
puenit. Idem Inno. 7 Boff. Ho-
sti. qz idem. sed addit. Consulo q
prius impleat qd pmissit. eē re iure
iur. rebitores. hoc enī tutius esset
nisi ab illo uel illis qbus iurauit
possit licentiā obtinere. **A**. Hoc
consiliū nō videt bonū per qd in-
gressus religionis retardet. Et in
c. rebitores. nō inducitur aliquod
impedimētū uel retardatio boni.
sed solū dicit q q iurauerūt soluē
vsuras soluāt. Nec etiā obstat. c.
cōmissū. eē re sponsa. vbi cōsulit q
qui iurauit cōtrahere matrimoniū
p pba re pnti p⁹ cōtrahat 7 exinde
ingrediat religionē. qz per talē cō-
tractū nō retardat religiōis ingres-
sus fm glo. Ray. 7 in sū. eo. ti. q. 6.
vbi hec oīa notant. **B**. **E**t cum
ppter obsequia parentū debeat q
retrahi ab ingressu religiōis bates
3. religio p. §. 3. Et vtz cōiugat⁹
possit ingredi vide. j. vltū 4. §. p.

10 **E**t epī archidiaconi uel pre-
sbyteri curati possint ingredi reli-
gionē. R⁹ fm Tho. 2. 2. q. vlt.
Obligatio voti ppetui ad vacādū
dīnis obsequiis cōpetit ppe epīs
7 religiosīs. Presbyteri autē cura-
ti 7 archidiaconi nō obligant vo-
to perpetuo 7 solēni ad curā aiaz
retinendā sicut ad h obligant epī.

Unde epi p̄sulatū telerere nō p̄nt
absq̄ auctoritate Romani ponti-
ficis. eē de regu. licz. Archidia-
ni aut̄ p̄byteri curati p̄nt libere
abrenūciare ep̄o curā eis cōmissā
absq̄ licentia pape q̄ solus p̄t in
votis p̄petuis disp̄sare. **A.** Et
etiā epi nisi in casib⁹ particulariter
exceptis. ut. j. votū s. s. p. **B.** Nā
manifestū est q̄ archidiaconis et
p̄byteris curatis licet ad religio-
nē transire etiā ep̄o cōtradicēte. ut
ig. q. 2. due sūt. Bñficia aut̄ ali-
cuius taliū toto tpe p̄bationis nō
debent alteri cōferri nisi de ipsius
cōsensu uel nisi cōstet q̄ voluerit
absolute mutare vitā uel p̄fessionē
fecerit uel habitū professor sciēter
recepit. sed interim seruet bene-
ficio per aliū cui de portione con-
grua ipsius bñficiū p̄uidebit. eē de
regu. bñficiū. l. 6. **Utrū** excoicati
possint ingredi uel recipi in religio-
nē. vide s. absolutio 3. s. si. **A.**
Et ibi de hoc plem⁹ in additice. **B.**
Utrū illi qui nō sūt exercitati
in obseruantia p̄ceptorū detrahāt in-
gredi religionē. R. s. in l. 2. ubi
s. Sic. Nā et dñs Martheū publi-
canū q̄ in obseruantia p̄ceptorū
exercitatus nō erat vocauit ad cō-
filiōrū obseruantia. ut patz Luc.
5. Ingredi enī religionē non solū
expedit his qui sunt exercitati in
p̄ceptis ut ad maiorē perfectio-
nem perueniāt sed etiam his qui
nō sunt exercitati ut facilius pec-
cata vitent ut patz. quia per vigi-

lias ieiunū et obedientiā tollunt
occasionē peccatorum et luxurie
gule et huiusmodi.

Ingressi monasteria se et sua de-
dicant deo. Dia enī eorū bona mo-
nasterio intelligūt esse collata. C.
de epi. et cle. **A.** imo de sa. sanc. ec.
B. in Auten. ingressi. et. 19. q. 3. qz
ingredientib⁹. Hoc tñ in multis lo-
cis nō seruāt de cōsuetudine in q̄b⁹
ex quo q̄s ingressus est. p̄pinq̄ ei⁹
bona imobilia occupant nisi qua-
tenus de illis redit monasterio s̄m
cōsuetudinē regionis. Idē fit ali-
cubi etiam circa mobilia. Et s̄m
Ray. dicta consuetudo valet si est
approbata uel obtenta per. 40. an-
nos. Nam minor tpe nō currit cō-
tra ecelesiā p̄scriptio. **A.** Talis
cōsuetudo nullatenus videt̄ vale-
re cū teroget ingressui religiōis spo-
liando ingredientem bonis suis. et
sic est irrationabilis et inualida. eē
de cōsue. c. si. nisi forte qñ p̄pinq̄
essent honesti et egentes et mona-
steriū nō indigeret. **B.**

Utrū per religionis ingressū
consequat̄ quis remissionē omniū
p̄ctorū. R. s. in l. 2. z. q. vlt̄.
Rationabiliter dici p̄t q̄ sic. sic
per assumptionē crucis. Si enī ali-
quib⁹ elemosynis factis homo p̄t
statim satisfacere de peccatis suis
s̄m illud Danielis 4. Peccata tua
elemosynis redime. multo magis
in satisfactione pro omnib⁹ peccat̄
sufficit q̄ aliquis totaliter se diuinis
officiis mancipet per religionis

ingressu que excedit oē genus satisfactionis etiā publice penitentie. ut habet. 33. q. 2. admonere. sicut etiā holocaustū excedit sacrificiū ut Greg⁹ dicit. Unde in vita patrū legit q. eādē gratiā psequūt ingredientes religionē quā consequūt baptizati. Si tñ per ingressū nō absolueret ab omni reatu pene. nibilominus ingressus religiosus utilior esset q. peregrinatio terre sancte ad promotionē in bonū quod preponderat absolutioni a pena. **A.** Hoc latius tetigim⁹ in quadriga. li. p. ti. 49. §. 23. **B.**

14 **Q**uid te eo qui dolo inductus intravit religionē? R⁹. fm Ray. Non pōt allegare receptionē cui⁹ cōditio melior facta est. ex qd⁹ metus causa. cū dilectus. 7. de cōuer. cōiuga. ex parte. et. c. veniens. **A.** Con. Hosti. 7. addit q. idem est etiā si quis ex falsa causa intravit. ut si putauit sponsā suā leprosam. 7. nō erat. ex de cōuer. piuga. ex parte 2. 7. notat in sū. li. 3. ti. 28. q. 10. **B.**

15 **Q**uid si quis ingrediat religionē sub cōditione aliqua? R⁹. fm X. Si ponat cōditio ptra substantiā religiōis puta q. liceat ei tenere ppiū. **A.** uel etiam usufructū fm eūdē X. 7. in sū. li. p. ti. 8. q. 18. **B.** nō valet monachar⁹. Bene tñ pōt aliq⁹ tenē ad vsū de cōsensu prelati. Si pō cōditio apponat contra aliquā particularē austeritatē. ut puta ut liceat ei comedere carnes. tūc si scit hoc p̄tineri in regula uel cōsti-

tutione quā p̄tinet tenet. Secus si nescit id in eis cōtineri. **A.** Sup his vltimis a p. si pō 7. i. uil videt X. dixisse. Sz ut patz in deā. q. 18. Inno. ait q. si ad ingredientē diceret. tu debes profiteri regulā beati Aug. 7. bene potes comedere carnes. 7. i. illa ecclia essent cōstitutio. nes q. nō comederent carnes. tene posset comedere carnes. cū nec hoc regula habeat neq. vniuersalis cōstitutio. nec ei posset aliqd imputari nisi esset scandalū. Et tūc posset ad aliū locū mutari. Sed Hosti. dicit q. hoc casu licebit p̄dicto carnes comedere nisi forsitan ei cōstaret de consuetudine uel cōstitutione illi⁹ monasterij. ul hoc notoriū esset omnib⁹. Item fm Inno. secus est si diceret sibi. Profiteri regulā bēi benedicti. Nā cū fm eam omnes generaliter abstinere debeant a carnibus. satuitati eius imputandū ē si credit ei q. p̄mittebat sibi q. liceret comedere carnes. Con. Hosti. Addit postea Inno. Alij dicūt q. ex q. submittit se obedientie alicui⁹ nō obstātib⁹ talibus promissionib⁹ tenet seruare regulā 7. cōstitutiones eius. i. q. i. nō dicatis. Et hoc videt verius. cū vnusquisq. debeat se cōformare bonis moribus eoz. cū quib⁹ cōuersat. 25. dff. §. al. aūe p. quotienscūq. **B.**

16 **Q**uid si aliquis videns aliqd monasteriū vbi monachi splendide viuunt cogitat. hunc ordinem bñ possū sustinere. 7. sic ingredit⁹ **B.**

Re. fm Ray. Dico indistincte q si
fecerit pfectionē nō pōt ad seculū
redire. quin potius si erat peritus ⁊
sciebat ea q seruanda erāt intelli-
git se obligasse nō ad id qd fiebat
sed quod fieri debebat. Idē si erat
simplex ⁊ fuit ei explanata regula
⁊ cōditiones ordinis ⁊ professus
fuit. Si pō nō fuit ei exposita au-
stēritas regule. tūc si solū ad illam
vitā intendebat se obligare nō ad
superiorem ⁊ hoc expōsit. nō cogetur
ibi manere s transibit ad aliū or-
dinē quē sustinere possit. Si pō nō
expōsit debet remanere nec pōt alle-
gare volū. ut s. in. s. aūpl. dictū ē.
Al. Con. p̄dictis Hosti. Et addit
q talis cogendus ē ut vel p̄fessio-
nē ab initio institutā in eodē loco
faciat ⁊ religionē seruet vel locū
ereat ⁊ penitus dimittat in q nec
abusus cōtrarius nec numer⁹ re-
fendit amoz. ex de elec. cū causā q
inter p̄sbyterū. Et si oēs deficiāt
alij inducant alter⁹ religionis. ex
ne. cle. vel mo. relatū. Et si illi si-
militer deficiāt tūc locus mutata
institutione auctoritate ordinarij
pōt per seculares clericos retineri.
Et sic pōt intelligi. ex de reli. do. in
quatuor. Itē Ray. addit. Vel dic
indistincte q talis debet remanē
quia volus aliorū vel simplicitas
vuentis nō excusant in talib⁹. Et
dic glo. ei⁹ q hoc bene p̄bat. 20.
q. 3. cōstituit. uti sū. eo. ti. q. 1. S3
certe nō videt q votū se extendat
vltra intētionē pure ⁊ simpliciē vo-

uentis. ut l. c. ex iur. re. p. sig. l. 6. B
Religio in^o q ad vo-
tum in-
grediendi. Atz pueri possint
se voto obligare ad ingressū reli-
gionis. Re. fm Ray. 2. 2. q. vlt.
Votū simplex cōsistit i sola p̄mis-
sione cū interiore mētis de libera-
tione. Et h votū bz efficacīā ex iure
vino q tñ dupliciter tolli pōt. Ano
mō p defectū deliberatiōis. ut p̄
in furiosis qz vota nō sūt obliga-
toria. ut ex de regu. sicut tenor. Et
eadē rō est de pueris q nō dū habēt
debitū vsū rōnis per quē sint volū
capaces. quē quidē pueri habēt ut
frequenti⁹ circa. 14. annū. Puella
pō circa. 21. q dicūt āni p̄bertatē
In quibusdā aut anticipat⁹ in q
busdā retardat⁹ fm diuersā dispo-
sitionē nature. Alio mō impediē
efficacia simpliciis voti si quis vo-
uēat illud qd nō est p̄prie p̄tatis
puta si seru⁹ etiā rōnis vsū habēs
vouet se religionē ingredi aut etiā
ordine ignorantē dñō. dñ. 54. c.
si seruus. Et qz puer vel puella in-
fra p̄bertatis ānos nāliter sūt in
p̄tate patris q̄tū ad dispositionē
sue vite poterit pater eoz votū re-
uocare vel acceptare si sibi placue-
rit. ut expōsit dicit de muliere Au-
meri. 30. Sic igit si puer ante tem-
pus p̄bertatis votū emittat non
obligat. Si tñ ante habeat vsū
rationis obligat quidē q̄tū in se
est ex suo voto. sed pōt reuocari per
auctoritatē patris. quia ordinatio

legis qua vi⁹ homo subdit^r alteri
respicit illud qd⁹ in plurib⁹ accidit.
Si p^o annos p^ubertatis excedat
nō pōt reuocari auctoritate paren-
tum. Et si nō dū haberet plene vsū
rōnis non obligaret q^uad teū. **A**
Idē in sū. lⁱ. 3. ti. 28. q. 31. Et adde
fm Ray. 7 in sū. lⁱ. p. ti. 8. q. 30. q^u
si impubes doli tñ capax emittit
aliud votū q̄ cōtinētie. videt^r q^u sit
obligatus nisi pater statim cū au-
dierit reuocet. 33. q. 2. mulier. Et
idē est de iuramētō fm glo. eius. 7
Ab. Et idē dic^r glo. de voto conti-
nentie 7 de voto circa ingressū reli-
gionis. q^u nō pōt reuocari nisi sta-
tim reuocet. i. ipsa die. ar. Numeri
30. vbi dic^r. Et in alterū diē distu-
lerit sententiā. Itē dic^r glo. q^u si im-
pubes doli tñ capax vouerit se ser-
uaturū cōtinētiā 7 ingressurū reli-
gionē. cū venerit ad etatē uel cum
mortuus fuerit pater. pōt pater il-
lud irritare p^otradicēdo statim fm
cōdem opinionē. licz Hug. dixerit
q^u nō pōt. Sed dictū Hug. sūq^u pōt
verificari nisi votum imputeris ex
iusta causa fuerit dispēsatū. Unde
ut ibidē patz. Inno. dic^r Credim⁹
q^u etiā impubes si doli capax sit 7
votū fecerit abstinentie uel peregrini-
tatiōis uel aliud. q^u reter illud ad
implere postq^u patriā potestati ex-
iuit. q^u potuit se obligare reo sicut
7 diabolo. ex re relic. pu. c. p. Tñ
cū talibus est facile dispensandū 7
cōmutandū. q^u licz in aliquo sint
capaces nō tñ multa cognoscunt

cū sint inepti. Con. Hosti. Item
ut ibi patet Ray. dicit q^u si impu-
bes intrat religionē pōt extrahi a
patre uel tutore infra annū 7 diē
a tēpore scientie fm glo. eius. Idē
Hosti. 7 Hosti. 20. q. 2. c. p. et 2° et
ar. i. q. 2. si quis incognitus. et ex
re cōces. preben. quia diuersitatē.
Si p^o ponat in religione ab alio
puta a patre uel tutore. si ipse non
consentit pōt egredi quādo volue-
rit vsq^u ad etatē legitimā. 20. q. i.
puelle. et. q. 3. p^oesens. Si aut con-
sentit lⁱ cōsensus ille qui sit ante
annos. s. p^ubertatis nō teneat. ex-
ire tñ nō pōt prius q^u perueniat ad
etatē legitimā. 20. q. i. illud. ad in-
star carnalis m^omonij. ex re respo.
impu. de illis. p. Sed q^u cito perue-
nerit ad etatem perfectā pōt egredi
20. q. 3. p^oesens. ex re regu. cū sim⁹
Item ut patz ibidē Inno. dic^r q^u si
impubes re consensu parentū uel
tutorū tacito uel exp^oesso intraue-
rit religionē. eū vlt^orius reuocare
nō poterūt. ex re regu. significatū. 7
q^u si ipubes vnū tñ parentē habe-
at. ille solus eū offerre pōt. 7 si ha-
beat tutores alios q^u parentes. tñ
parentes inuitis tutoribus eū pōt
offerre. Idem etiā credūt aliqui 7
si sit auus qui habeat filiū aut ne-
potem in potestate. q^u pater inuito
auo eū poterit offerre 7 nō econ-
uerso. quia in his spiritalib⁹ ius
nature p^ofer^r positiuo uel ciuili. ut
in dicta. q. 30. **B**. Ceterū de voto
solēnis p^ofessionis dicetur in se. c.

i **E**t licet aliquos se voto obligare ad religionis ingressum. R. fm Lbo. vbi s. Unū 7 idē opus voto factum laudabilius est q̄ si sine voto fiat. ut dicit. j. votū p. s. xi. q̄ incipit. vtrū melius. Et ideo obligari voto ad ingressū religionis fm se est laudabile. **A**. Idē in sū. li. 3. ti. 28. q. 6. Tñ nisi h fiat cū maturitate pōt esse causa discriminis. vnde ab inductōe talīū votōrū 7 similiū per q̄ renūciat seculo infra añū pbatōis fratres mēdicantes oīo debent abstinere. ut i c. nō solū. et. c. se. de regu. li. 6. **B**

2 **E**trū q̄ vult ingredi religionē teneat. R. fm Lbo. vbi s. Votū est pmissio deo facta de his q̄ ad deū pertinet. Et aut dicit Greg. in epla ad Bonifacium. Si inter boīes solēt bone fidei cōtract⁹ nulla rōne dissolui. q̄to magis pollicitatio quā q̄s cū deo pepigit solui sine vindicta non poterit. Et ideo ad implendū illud q̄ homo vult ex necessitate teneat. Un̄ glo. sup illud ps. vouete 7 reddite. dicit. Vouere volēti cōsulit. s. post voti pmissionē redditiō necessario erigit. Teneat ergo q̄s ex necessitate implere votū dūmodo sit aliqd qd ad deū pertineat. Manifestū est autē q̄ ingressus religionis maxime ad deū pertinet. q̄ p hoc bō totaliter se mancipat diuinis obsequiis. Un̄ relinq̄ q̄ teneat ingredi. s. fm q̄ se obligare intendit ita. s. q̄ si se intendit absolute obligare. teneat q̄ citius

poterit legitimo impedimento cessante. Si autē ad certū tēp⁹ vel sub certa cōditione teneat adueniente tpe 7 cōditione exēte. **A**. Idē in sū. eo. ti. q. 1. **B**

3 **Q**uid si illi nolūt eū recipere? R. fm Lbo. 2. 2. q. 88. Si qdē intētio sua fuit se obligare ad religionis ingressū principaliter. 7 ex pōiti elegit hanc religionē vel hūc locū q̄s sibi magis cōgruentē. teneat si ibi recipi nō pōt aliā religionē intrare. Si autē pncipaliter intēdit se obligare ad hūc religionē vel ad hūc locū ppter specialē cōplacētiam hui⁹ religionis vel loci illi. nō tenetur aliam religionē intrare si illi nolūt eū recipere. Eandē sniam ponit idē Lbo. eo. li. q. vlt. **A**. Si autē incidit i impossibilitatē implēdi votū ex p̄pria culpa. teneat facere quod pōt. 7 insuper penitentiā agē de culpa preterita. Si autē dubitat quā intētionē habuit. debet tutiorem viā eligere fm eundē Lbo. 7 de. ut in sū. li. p. ti. 8. q. 5. Et ad p̄dicta facit qd positū est s. religio 2. s. 2. in additione. **B**

4 **E**trū ille qui vult vnā determinatā religionē intrare licite possit induci ad aliā. R. fm Lbo. 2. 2. q. vlt. Quia in maiori intelligitur minus. ideo ille qui obligatus est voto vel iuramento ad ingressū religionis minoris pōt licite induci ad hoc q̄ ad maiore religionem transeat. nisi sit aliqd spāle qd impediāt. puta infirmitas vel etiam

spes maioris profectus in minori religione. Ille vo qui obligatur voto uel iuramento ad ingressum maioris religionis nō pōt licite induci ad minōrē religionem nisi ex aliqua evidenti causa 7 cū dispensatione superioris. Si tñ ingrediat 7 pñteatur vide. j. religio 3. §. 3.

S

Utrū ille q̄ vouit ingredi religionē teneatur ibi perpetuo remanere. R. fm Lbo. vbi s. Si uolens intendit se obligare nō solū ad ingressū religiōis sed ad perpetuo remanēdū. tenet p̄petuo remanere. Si autē intēdit se obligare ad ingressū causa exp̄riēdi cū libertate remanēdi uel nō remanēdi. manifestū est q̄ remanere nō tenetur. Si autē in vouēdo de hoc nihil cogitauit videtur obligari ad ingressū fm formā iuris cois que est ut ingredientibus detur annus probationis. Audēdō tenet ibi p̄petuo remanere. Si tñ tali intētionē intraret ut statim exiret. nō videt̄ satisfactū voto. qz in vouēdo h nō intēdebat. 7 ideo tenet ut saltē uelit exp̄iri an ei exp̄diat manere. A. Idē in sū. li. 3. ti. 28. q. 9. vbi 7 addit fm Inno. qz cū q̄s in vouendo nō distinguit cui regule se deuoueat. intelligit se vouere regule illi in cuius manib⁹ facit. pmissiōē. ar. c. qz de timorē. ex de sta. mo. vbi etiā hoc notat Inno.

R

Eligio iij. q̄ ad pñf. sionē. Utrū imputeres pos.

sint. pñfessionē facere. R. fm Lbo. 2. q. vlt. Professio est solēne votū qd facit esse monachū uel religiosū. quod quidē subdit ordinatiōi ecclē ppter solēnitatē quā habet annexā. Et quia ecclesia respicit illud quod in plurib⁹ est. pñf. sio ante tempus pubertatis facta p̄tūcūqz aliquis habeat vsum rationis plenū uel sit uolūcapax nō habet suū effectū. ut faciat pñfitem iam esse religiosū. A. Idem in sū. li. 3. ti. 28. q. xi. B. Adde hic quod dicit s. nouiti⁹. §. p. et 2. **Q**ue est pñfessio exp̄pressa 7 que tacita siue p̄sūpta? R. Professio exp̄pressa est que fit in manu abbatis siue p̄lati recipientē eam. uel in manu ei⁹ quē p̄elatus ad hoc mittit. ex de regu. 7 transe. ad apostolicam. Tacita vo fit per susceptiōnē habitus professoriū. Itē si manifeste oñdit qz uelit uitā mutare. Itē si gestat habitū etiā nouitiorū p̄mū vbi nō ē distinct⁹ i colore ut scissura. vide h s. nouiti⁹. §. 4. A. Et de h dictū ē clari⁹ s. religio 2. §. 2. cū additiōibus. B. Si autē professio fiat infra annū. vide ibi. dem. §. 5. B.

j

Utrū ille q̄ fecit pñfessionē tacitā teneat̄ ad oēs obseruātiās regulares R. fm Lbo. i. 4. dñ. 38. In oī casu tenet̄ ad tria vota religiōis pñcipalia. s. ad alias obseruātiās quaz trāsgressio ex dissimulatiōe p̄latorū inducit. qz dñ vidētes nō corrigūt indulgē vidēf. nō vidēf

z

8 4

obligari precipue si sit simplex qui
talita discernere sufficienter nesciat
Con. Al. **A**. Hec videntur vera q
ad illa que prelati pot dispensare
Al vides obligari ad omnes regu
lares obseruantias. ut s. religio
z. s. si. cu additionibus. **B**

Religio v^o quo ad
transitu
ad alia. Etru liceat transire
de vna religione ad aliam? R. fm
Tbo. 2. 2. q. vii. Transire de vna
religione ad aliam nisi ppter ma
gnā vtilitatē uel necessitatē non est
laudabile. tum quia ex hoc plerūq
scandalizant illi qui relinquūt. tū
etiā quia facilius aliquis pficit in
religione quam cōsuevit q in illa
quā nō cōsuevit ceteris paribus.
Uñ in collationibus patrū abbas
Hestorius dicit vnicuiq vtile q
fm ppositū quod elegit sūmo stu
dio ac diligentia ad operis incepti
perfectionem peruenire festinet. 7
nequa q a sua quā semel elegit p
fessione discedat. Et postea rationē
assignās dicit. Impossibile nāq ē
vnū eūdēq boiez simul vniuersis
pstitutib⁹ fulciri. quas si qd voluerit
simul acceptare in id eū incidē ne
cesse est. ut dū oēm sequit nullam
integre cōsequat. Diuerse enī reli
giones peminēt fm diuersa pstitutū
opa. Pōt tñ aliq de vna religione
laudabiliter trāsire ad aliā tripli
ci ex causa. p qdē ex celo pfectior
religiōis in q nō attēdit excellētia
fm solā artitudinē vite. sed pncipa

liter fm illud ad qd religio ordi
nat 7 ppter fm discretionē obser
uantiaz fini pportionataz. ut s. re
ligio p. s. 4. Et in h casu ppter bu
militatē debet qd petere licentiā. q
tñ ei negari nō pōt. dūmō cōstet re
ligionē illā artiorē esse. Si pō de
hoc pbabiliter dubitet. est in hoc su
perioris iudiciū reqrendū. ex re re
gu. 7 trāsē. licz. Qz si nō petita lnia
transiuit. non pōt repeti fm v. **A**
Hoc verū si trāsuiit in casu licito lz
nō seruato modo. Secus si in casu
illicito. quia tūc posset repeti. ar. c.
si. ex re regu. **B**. maxime si pro
fessionē in hac secūda regula fecit.
2. ppter declinationē religionis a
debita pfessione. puta si in aliqua
religione artiori incipiāt ipsi remis
sius viuē. laudabiliter trāsīt aliq
ad religionē etiā mitiorē si melius
obseruet. Et in hoc casu etiā reqrit
superioris iudiciū. 3. pō ppter infir
mitatē uel debilitatē ex qua inter
dū prouenit q nō pōt aliquis ar
tioris religionis statuta seruare q
posset statuta seruare latioris. Et
in hoc casu dispensatio ē necia. **A**
Idē in sū. eo. ti. q. i. **B**

Etru religiosus semper possit
trāsire ad artiorē religionē. R. fm
Inno. Etiā si constet eā esse artio
rem tñ nō poterit transire si ex suo
trāsitu prior religio incurrat gra
uem iacturā uel infamiā. ar. ex re
regu. 7 trāsē. licz. xi. q. 3. si quis pō
lñ 7 ipse nō debet eē cā scādali. ex
re renū. nisi cū puidē. Sed cōmunē

utilitatē q̄ est ut nō fiat iactura illi
cōgregationi debet preferre puate
q̄ ē ut sit in artiori religione. **A.**
Idem dca. q. 15. **B.** Abbas q̄
q̄ immediate subest pape nō pōt trās-
ire sine licētia pape. eē de cōsue. cū
venerabilis. **A.** Con. Albri. **B.**

2 **U**trū q̄ iam p̄fessus ē in latio-
riteneatur ad votum qd̄ fecerat de
artiori. **R.** Remanere pōt in la-
tiori. q̄ p̄ secūdū votū solēne de-
rogatū est p̄mo qd̄ fuit simplex. tū
p̄ voto p̄ nō cōpleto erit ei penitē-
tia imponenda. eē de regu. 7 trāse.
c. qui post votū. l. 6.

3 **P**one q̄ aliq̄s regularis im-
petrauit licentiā transeundi ad ar-
tiorē religionē postea penitet eum
nūqd̄ p̄mi tenent eū recipere. **R.**
p̄m x̄. Si nō inuenit artiorē reli-
gionē vbi recipiat. uel si nō poterat
sustinere austeritatē illius 7 reuer-
ti vult ante factā p̄fessionē. nō pōt
repelli p̄textu prioris licētie uel re-
nūciationis. cū facta fuerit ex cau-
sa. s. ut trāsiret ad artiorē religio-
nē 7 causa secuta nō sit. Secus si
p̄fessionē fecerit in secunda. **A.**
Con. Albri. **B.**

4 **Q**uid si abbas 7 cōuentus li-
centiauerint aliquē simpliciter 7
ipse renūciat simpliciter nō ex aliq̄
causa nisi forte ex odio? **R.** p̄m x̄.
Nō valet licētia. q̄ hoc ē dare li-
centiā vagandi. Tū p̄m Augj. re-
pelli pōt qui nō vult ferre penā de
culpa quā forte cōmisit. **A.** Con.
Albri. **B.**

5 **A**tz bona q̄ monach⁹ cōtulit
suo monasterio sequant̄ eū si trās-
eat ad secūdū monasteriū. **R.** p̄m
hosti. Si exeat ante p̄fessionē nō
est dubiū q̄ cū reb⁹ suis pōt exire
eē de regu. 7 transe. statuim⁹. In-
telligem⁹ ea absolute 7 irrevoca-
biliter donasset. Sed si post p̄fes-
sionē 7 sine licētia transit ad aliud
monasteriū res sue p̄mo mona-
sterio remanent. 7 qui ipsū recipit
imputet sibi. Si p̄o cū licētia uel
etiā inuit⁹ ex aliqua causa vadat
ad secūdū monasteriū. tūc usufru-
ctus rez quas cōtulit debet secūdo
monasterio q̄ diu vixerit ne ei ex-
istat onerosus. Sic intellige. is. q.
6. cognouim⁹. **A.** Potius. c. de
lapsis. **B.** Et. i. q. i. si q̄s rapu-
erit. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 25. p̄m
hosti. q̄ etiā addit. Si p̄o sit secu-
laris q̄ reliquit cōsortiū spūale seu
religionē uel ecclesiā. indistincte
bona sua recuperat. ut aperte innuit
eē de cle. coniuga. q̄ a te. in fi. Et
subdit. Vel dic ad saluādas opi-
niones maiorū q̄ bona ipsū tacite
sequūt. Si aut̄ exp̄sse cōtulit se 7
sua 7 est paup̄ q̄ nō h̄z unde viuat.
tunc de benignitate canonica sine
cōtradictōe cuiuscūq̄ bona recu-
perat. ar. 86. dis. nō satis. i. 1. q. 4.
q̄cūq̄. Si al̄ sustētari pōt nō recu-
perat. sicut nec si redisset sine se. i. 1.
q. 4. sūt q̄ op̄s. Et hoc nisi grā fiat
uel nisi aliq̄ cōditio apposita fuisset
eē de cōdi. appo. vep. Et subdit in
dca. q. 26. Possunt h̄ intelligi q̄n

alijs ingredis ecclesiam secularē
tanq̃ conuersus. Nā si tanq̃ ca-
nonic⁹ nō sequerē ipsū bona ta-
cite. Et sic etiā tenet p̃suetudo. **B**
¶ **R**eligiosi mendicātes si trās-
eūt ad ordines nō mēdicātū etiā
de licētia pape nō habent vocē uel
locū in capitulo etiā si ab alijs eis
cōcedat. nec possūt habere p̃oratiū
nec aliquā administrationem uel
quecūq; officia etiā ānua. nectāq;
vicarij uel ministri uel loca eorū
tenētes. nec possūt q̃dēq; aliarū
regimē exercē. **A**. nec p se nec p
alijs. Et q̃cqd in cōtrariū attēpta-
tū fuerit est irritū ipso iure. quouis
p̃uilegio non obstante. ut in tex.
qui sequit. **B**. Extra de regu. 7
transe. ut p̃fessores. in cle. sicut 7
tactū est s̃. electio p̃. s̃. 21. qui in-
cipit. Quis nō p̃or.

Reliquie et cor-
pora sanctorū. Antiquē reliquie
nō debent ēē capsam ostendi nec
exponi venales. Inuentas p̃o de
nouo nemo debet publice venera-
ri nisi auctoritate Romani pon-
tificis fuerint approbate. 7 prelati
nō permittāt q̃ illi q̃ accedunt ad
eorū ecclesias causa uenerationis
recipiant falsis figmētis. sic q̃nq;
occasione questus fieri cōsuevit.
Habenē bec ēē eo. cū ex eo. 7 de p̃se.
dis. i. placuit. Et nota q̃ reliquias
emere uel vendere s̃m Ray. **A**
Potius s̃m glo. eius. ut in loco de
quo statim. **B**. 7 Hoff. symo-

niacū. est. **A**. Idē q̃d hic notat in
sū. li. p̃. ti. i. 4. q. 22. **B**

¶ **E**t p̃ sanctorū reliquie possint fur-
tiue subtrahi ut bonozabili⁹ repo-
nant. R. s̃m X. Nō. Nā sacrile-
giū est quotiēs auferē sacrū de sa-
cro. **A**. s̃. etiā non sacrū. ut in c.
de quo statim. **B**. 21. q. 4. quis-
quis. **A**. Con. Gl. ut in sū. eo. ti.
q. 23. **B**

¶ **C**ui⁹ auctoritate reliquie seu
corpora sanctorū de loco ad locū
sūt trāsferenda. R. Nō sunt trās-
ferenda sine cōsilio p̃ncipis. s̃. pa-
pe uel sine licētia ep̃orū 7 sancte sy-
nodi. de p̃se. dis. i. cor. pa. **A**. Al-
incipit. de loco. **B**. Et hoc sicut
notatur ibi verū est cū corp⁹ tradi-
tū est sepulture perpetue. C. de reli.
l. vlt. nisi necitas imineat. 7 tunc
sufficit auctoritas p̃sidis p̃nū-
cie. C. de reli. l. i. Si aut nō est tra-
ditū perpetue sepulture. bene p̃nt
transferri sine alicuius auctori-
tate. C. de reli. sed necdū. Et nota q̃
p̃allegat leges de omnib⁹ corpo-
ribus loqui videt. **A**. Et ita est
veritas quia loquūt dicte leges de
oib⁹ corporibus generaliter. Et
idem quod in hoc. s̃. notat in sū.
eo ti. q. 24. De istis etiā reliquijs
tactū est s̃. canonicatio. **B**

¶ **E**t p̃ liceat portare reliquias ad
collum. R. s̃m Ibo. 2. 2. q. 96.
Eadē ratio est sicut de verbis scri-
ptis. quia si portentur ex fiducia
rei 7 sanctorū quorū sunt reliquie
nō erit illicitum. Si aut circa hoc

552
attendere ad aliqđ vanū puta qđ
vas esset triangulare 7 huiusmo.
di qđ nō pertinet ad reuerētiā dei
7 sanctorū esset supstitiosū 7 illicitū.
De verbis autē scriptis habes
j. sortilegiū 2. §. 3.

Renūciatio j.

coiter quid sit? R. Renun-
ciatio est iuris proprii spontanea
refutatio. Nā iuri alieno renūcia-
ri nō pōt. Itē si renūciatio nō esset
spontanea sed coacta nō obesset re-
petere volenti. c. eo. super hoc. A.
hoc fuit dictū Hosti. ut patz i sū.
li. 3. ti. 26. q. 23. B.

Et quib⁹ causis petenda uel
admittēda sit renūciatio ep̄atus?
R. Due sunt cause pbabiles siue
apparentes. sed nō sūt sufficientes
Prima est ppter frugem melioris
vite. i. religiosis. Secūda est causa
prie humilitatis. De due cause nō
fuerūt acceptate. c. de renū. nisi cū
priedē. in pñ. Sūt alie cause suffi-
cientes scz. ut ibi dicif. Prima est
cōscientia criminis. s. talis per qđ
ipsius officij executio etiā post
peractam penitētiā impedit. Se-
cūda est debilitas corporis ex in-
firmitate uel senectute. s. per quā
impotēs redderē ad esequendū
officiū pastorale. Tertia est dese-
ctus scie. Dīq̄ autē resideranda sit
eminēs scia in pastore. est tñ cōpe-
tēs tolerāda. Quarta est malitia
plebis. nō qđ p q̄libet culpa debeat
gregē deserē ne mercenario cōpa-

ret qđ videt lupū venientē 7 dmittit
oues 7 fugit. Sz de supioris lnia
tūc remū pōt nō tā timide fugē qđ
puidē declinare. cū oues cōuertūt
in lupos. 7 qđ debuerant humiliter
obedire tā irrenocabiliter cōtradi-
cūt. Quinta est graue scādālū. cū
aliter sedari nō pōt. licitū ē ep̄o pe-
tere cessionē. ne plus tpalē bonorē
qđ eternā videat affectare salutē.
Sz de h vide. j. scādālū. Sexta ē
psone irregularitas. ut puta si sit bi-
gam⁹ aliqđ mō. de qđ. §. bigamia.
Nō tñ ppe quālibet irregularitatē
d3 ei dari lnia. ut si nō sit natus de
legitimo mrimonio si ē occultū 7
ille laudabiliter suū impleat officiū
A. Dūmō nō sit nat⁹ de adulte-
rio uel de scorto. Nā tales oio re-
mouent. ut in dcō. c. nisi. 7 ibi glo.
B. Si pō ppe alias causas petat
ep̄s licetiā renūciādi nō d3 pcedi.
ut i dcō. c. nisi cū p dē. A. Predi-
cta etiā notāt in sū. eo. ti. q. 34. B.
Quis effect⁹ renūciatōis? R.
Effectus est ut qđ renūciauit ad id
cui renūciauit regressū nō habeat
nisi ex nouo iure cōcesso uel antiq̄
restitutio. c. eo. cum inter. 7. c. ex
transmissa. et. c. cum in presentia. 7
c. sane. Et qđ semel renūciauit epi-
scopatui ppter cōscientiā criminis
āmodo nō poterit eligi nec postu-
lari. Sec⁹ si ppe malitiā plebis. c.
eo. post trāslationē. Renūciāti autē
ē cōpetēs pūisio faciēda ne i vitu-
peritū ministerij defectū in tpalib⁹
patiatur. c. eo. ad supplicationē.

In qua p[ro]uisione dignitatis et scie-
ratio habenda est. et de preben. de
multa. ad fi. Similiter et quantitas
reddituū b[en]eficij cui resignat. et de
vita et bo. cle. qm. et de preben. nisi
essent. iz. q. 2. bone rei. et de dona.
aplice. §. p[er]t. et vlt. **A.** Idē in sū.
eo. ti. q. 33. fm Hosti. **B.**

Renūciatio ij.

Qualiter d[icitu]r fieri renūciatio
officij uel beneficij ecclesiastici?
R. Debet esse volūtaria. Nā inu-
tus nō compellit renūciare. 1. q. 1.
Quis. et quod me. cau. ad audiē-
tiā. Itē debet fieri pure et absolute
et de offi. de le. et parte. Nā si quis
renūciat alicui b[en]eficio seu rei spi-
rituali aliq[ui] dato uel promissio sy-
monia esset. **A.** Nā sp[ecies] symonia
cōmittit nisi renūciatio pure fiat
fm Hosti. et in sū. l. 3. ti. 26. q. 32.
vbi t[er]m[in]us notū fm eūdē. **B.** Et si
nō procedat datio uel pmissio sed
solū intētio esset symonia mētalīs
q[ui] p[ro]p[ri]am abolet. et de symo. mā-
dato. vide. §. symonia 2. §. 4. **A.**
Ibi pat[et] de h[oc] videt[ur] dici. **B.** Itē
d[icitu]r fieri cōueniēti scriptis. 2. q. 1. §.
ecce. et. c. q[ui]liter. **A.** Allegata iu-
ra loquūt[ur] i renūciat[i]o[n]e ep[iscop]at[us] q[ui] d[icitu]r
fieri in scriptis. Forte i alijs scriptu-
ra nō est necessaria. Et h[oc] videt[ur] in-
nui in d[ec]r[et]o. q. 32. **B.** Et d[icitu]r fieri i
manu illi[us] a quo b[en]et institutio
uel confirmatio. et eo. admonet.
Fallit t[ame]n in ep[iscop]o q[ui] nō p[otes]t renūcia-
re nisi in manu pap[ae]. et eo. nisi cū

p[ro]p[ri]et[ate]. in fi. Similiter nec elect[us] ep[iscop]us
postq[uam] fuerit p[ro]firmat[us]. et de trālla.
inter corporalia. Nec intrusus. ut
j. §. p[er]t. **A.** Similiter et abbas
immediate p[ro]tinens ad Romanā co-
clesiam nō p[otes]t renūciare sine l[ic]entia
sedis aplice sp[irit]ali fm Ray. Qui
etiam addit q[uod] si al[iter] renūciatio fiat
tenet in p[ro]iudiciū renūciātis. sed nō
in p[ro]iudiciū ecclesie ul[ter] p[ro]lati in cui[us]
manu debuit renūciare. Itē dicit[ur]
q[uod] p[otes]t q[ui]s simplici beneficio renū-
ciare sicut vult. Et glo. eius d[icitu]r q[uod]
hoc p[otes]t ad minus de cōsuetudine
S[ed] p[ro]p[ri]us dictū ē magis regulare
s. q[uod] fiat in manu eius cui[us] est in-
stituere. ut in sū. eo. ti. q. 33. vbi etiā
addit fm Hosti. q[uod] cū renūciat ali-
cui iuri renūciatio faciēda est ad-
uersario uel seruo publico seu al-
teri recipiēti noīe aduersarij. **B.**

Quod renūciat iuri scripto? **R.**
Talis renūciatio ex certa scia fa-
cienda est. Ideoq[ue] si talis renūci-
ans ius ignorat est ei notificandū.
ar. in Auten. quod oportet ep[iscop]os. §.
igitur ordinandus. coll. 1. Nec eni
p[otes]t q[ui]s renūciare ei q[uod] ignorat. ff.
de inoffi. testa. l. si mater. **A.** Idē
in d[ec]r[et]o. q. 32. fm Hosti. **B.**

Quod quis renūciat iuri exp[re]sse
et quod tacite? **R.** Exp[re]sse cū d[icitu]r.
Quictum clamo ius tale uel si-
milis. et de deci. et multiplici. **A.**
Hoc verū quando quis renūciat
q[uod] sibi debet. ut pat[et] in t[er]m[in]is allega-
to. **B.** Tacite nō cū facit cōpo-
sitionē. **A.** s. sup iure quod sibi

cōpetebat. **N**ā cōponēdo videtur iuri suo renūciare s̄m formā cōpositionis. ut in .c. de q̄ statim. **B** e. de elec. cū inter. p̄. Itē tacite renūciat faciēdo p̄tra. ut exhibendo bonorē illi cū electioni cōtraderat. e. de his q̄ fi. a. ma. pte. ca. e. ore. Similiter recipiēdo aliqd ex testamento qd impugnabat. ff. de inoffi. testa. si pponas. e. de sen. 7 re iudi. qd ad cōsultationē. Vel si petentis legatū aduocatus uel procurator fuit. ff. de inoffi. testa. l. fi. **A**. Idem in de cā. q. 32. **B**

3 **E**tz clericus q̄ ipetrauit beneficiū si subiiciat se misericordie canonicozū intelligat renūciasse. R. Non. e. eo. veniēs. Quin etiam si reddat eis litteras suas 7 ipsi sint imisericordes. debet talis officio iudicis restitui. e. eo. sane. **N**ā deceptis 7 nō recipientib⁹ iura subueniunt. e. de rerū perinu. cū vniuersozū. Sed si renūciat lris pro certa pensione. priuā pensione 7 litteris. e. de rescrip. ad audientiā. **A**. Con. Albrī. 7 facit qd notat in sū. eo. ti. q. 30. **B**

4 **E** Done qd ep̄s nō bene intrauit s̄ per symoniā 7 b̄mōi. quō renūciabit instante morte? R. s̄m hosti. Renūciabit mente 7 in manu archiep̄i si p̄t. al. in manu simplicis sacerdot̄ sub hac cōditione si pape placuerit. 7 si cōualuerit vadat p̄cit⁹ p̄t ad eū 7 pareat ei. ar. e. de sen. exco. nō dubium. et. c. ea noscī. s̄. fi. s̄ 7 caueat ne morā

p̄stet 7 fruct⁹ sibi appropriet s̄ si delit custodiat ul. in vtilitatē ecclie expēdat. ar. e. de offi. or. cū vos. 7 de offi. or. c. p̄nti. li. 6. Al. ad restitutionē oīz tenet. e. de p̄ben. or. lecto. s̄. fi. Tā talis s̄m hosti. de lnia p̄p̄i confessoris quē sibi p̄t eligere. **A** Hoc videt v̄z si legitime fuerit ordinat⁹. al. cū ab initio nō habuerit executionē sui ordinis nō videt qd possit sibi eligere cōfessorē tāq̄ ep̄s. ar. l. nō dubiū. C. de legi. **B**. poterit vite necessaria stricte recipere. ar. 86. dis. nō satis. 7 c. palce. Talis etiā si titulū nō habeat tñ possessionē quā de facto h̄z nō d̄z dimittere sine lnia pape s̄ a fructib⁹ d̄z abstinē. e. eo. post translationē. s̄. 3. **A**. Con. Immo. q̄ 7 addit. Et idē in oib⁹ suspensis siue ab homine siue a iure dici p̄t. ut in sū. eo. ti. q. 33. ad fi. **B**

5 **E**trū qd possit renūciare per aliū. R. s̄m hosti. P̄t p̄ aliū habentē sp̄ale mādātū. e. de offi. dele. cū olim. s̄. q. 2. v̄o. Idē videt si h̄z generalē administrationē. ff. de p̄cura. l. cui litera. **A**. Immo incipit. p̄curator. vbi d̄r. Procurator cui libera generaliter administratio rerū cōmissa est p̄t erigere nouare. aliud p̄ alio permutare. **B** Secus si tñ gn̄alis p̄curator esset e. de p̄ten. dilecto. p̄ r̄so. 7 de reli. do. c. p̄lt. **A**. Delit⁹ videt facere l. mādato. ff. de p̄cura. Et idē qd in hoc. s̄. notat in sū. eo. ti. q. 31. ad fi. **B**. Et an talis procurator

reuocari possit. vide. j. in se. c. s. fi.

Renunciatio in.

Quis potest renunciare? R.

fm hosti. Renunciare potest is ad quē illud qd renunciat pertinet. et de regu. ad applica. 7. c. statuim. **A** Idē in sū. li. 3. ti. 26. q. 31.

1 **E**t papa possit renunciare. R. Potest libere resignare 7 maxime cū se insufficientē agnoscat ad regendū vniuersalē ecclesiam. et eo. quoniā. li. 6.

2 **E**t clericus possit renunciare foro suo. R. Renunciatio faciēda est auctoritate illoz quoz interest et de offi. archi. ad b. s. fi. Ideo clericus non pōt renunciare foro suo sine cōsensu epī. qz ex b. p̄iudicare ipsi epō. et de foro cōp̄. significa. si. alioquin qlibet clericus de vno ep̄atu posset sibi cōstitūē iudicē in alio ep̄atu. ff. de iudi. l. i. Et de hoc vide s. iudex p. s. 2. Eadē rōne nō pōt clericus renunciare priuilegio illi. l. i. q. 4. si quis suadēte. Nam 7 si actionē iniuriarū remittē possit ep̄tū ad p̄p̄iā personā. 23. q. 4. si is. iniuriā tñ ecclesie siue collegi sui in persona sua illatam remittere non pōt. et de sen. exco. cum desideres. s. fi. **A**. coniuncto. c. contingit p. eo. ti. **B**

3 **Q**ue pena si clericus ita renūciat foro suo qd respondeat coram iudice seculari? R. Si causa civilis sit cadit a causa. alioqñ suū locū amittit. et de fo. cōp̄. si dili

genti. **A**. Ibi dicit. Et si pro eis lata sit sententia. locū suū amittant. 7 hoc in criminali actōe. In civili pō p̄dant qd euicerint si locū suū maluerint obtinē. **B**. In criminali pō locū amittit. 7 si nō bz locū siue dignitatē pōt aliter et ordinarie puniri. Et sic patz qd pōt tacite renunciare q̄tū ad dānū suū. xi. q. 3. placuit. Sed 7 multo magis puniendus est si exp̄sse cōsentiat 7 respondeat. Si pō trabat ad iudicem secularē. vide s. iudex p. s. p̄t. **A**. coniunctis additionib. Et idē quod in hoc. s. notat in sū. eo. ti. q. 25. fm hosti. **B**

4 **Q**uā aliquis expectat p̄mā p̄bendā prime vacaturā in aliqua ecclesia si alius obtinens p̄bendā tenuē fraudulenter renūciat ut exp̄ctatū p̄cludat via ad pinguiorē q̄ sperat vacare. non impedit p̄mū expectantē. Et si p̄bendā pinguis postea vacans cōferat isti q̄ renūciāuit p̄uat ipse vtrqz. et eo. si te. li. 6. **A**. Ibi dicit qd de dicta fraude dz saltē p̄ aliq̄s p̄babilēs cōiecturas apparere. ut qz dicte renūciationis tpe is q̄ p̄bendā uel dignitatē pinguiorē habebat ifirmitate graui retinebat ul' aliqd aliud iminebat p̄pter qd illi p̄ben. da uel dignitas vacare in primo p̄babiliter credebatur. Et subditur. Ceterz si p̄dicto renūciātū b̄mōdi p̄bendā uel dignitas forsītā pinguior cōferat. eo ipso dicta fraus intelligat esse p̄bata. 7 idē renūciās

5 **E**tz renunciās possit penitē. R. fm Hosti. Si q̄s mittat nūciū ad supiorē ut cedat. penitē pōt q̄dā res ē integra. eē eo. lecte. Sec⁹ si nō ē integra. eē de elec. i. causis. §. vlt. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 31. Et videt q̄ res nō sit integra qm̄ sup. riori exposita renunciatiōe cepit cogitare sup. acceptatiōe. ar. dicti. §. vlt. **B.** Sz si talē procuratorē ignorātē. **A.** s. p̄stitutū ad renunciandū. ut patz i. tex. allegato. **B.** reuocauerit. tenebit nibilominus cessio facta anteq̄ reuocatio perueniat ad eū. nisi maliciose fuerit factū quin peruenierit ad eū. ut in cle. cū illuſio. eē de renū. **A.** Ibi dicit. Si quis ad cedēdū p̄tifica. li ul' alij cuilibz dignitati uel bñ. ficio procuratorē sponte ac libere cōstituerit 7 ipsum ignorātē post. modū duxerit quōlibet reuocan. dū. teneat cessio facta p̄ eū anteq̄ ad ipsū uel illi in cui⁹ manib⁹ ces. sio fuerat faciēda noticiā reuoca. tio b̄mōi deducta sit. nisi forte per ipsos aut alios maliciose factum fuerit q̄ min⁹ ad eos uel eoz aliez añ cessionē potuerit reuocatio per. uenisse. **B.** Qui nō impetrauerit licetiā cedēdi. cogēd⁹ ē. **A.** s. ce. tere. ut i. c. qd seqt. **B.** eē eo. qdā

Renunciatio iij.
que possunt renunciari. Etz ba. bens vocē in electione possit renū. ciare? R. s. electio p̄. §. 9. **A.** Et

idē qd ibi notat in sū. li. 3. ti. 26. q. 26. fm Hosti. **B.**

Etrū rebitor possit renunciare i probationi solutionis per testes 7 huiusmodi. **A.** Istud b̄mōi nō ponit Hosti. ut patz in sū. eo. ti. q. 21. vbi bec notant. **B.** R. Licz qdā dicant q̄ valet renunciatio. tñ fm Hosti. nō videt verū. qz ius p̄. bandi per testes ppter eōdem utili. tatē inductū est. Unde vsus testiū frequēs 7 necessari⁹ est. ff. de testi. li. rñso p̄. Ergo tali iuri renunciari nō pōt. ar. ff. de postu. q̄s p̄tor.

Etrum renunciatio iuris possit fieri in futurum. R. fm Hosti. Si lex iam est. **A.** s. ex qua ius ali. cui oritur cui renunciat. **B.** pōt pro futuro renunciari. Al' non. qz quod non est. renunciari non potest ff. de pac. tres. fratres. ff. de cōtra. ben. emp. et. ven. in lege. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 28. **B.**

Quid si quis renūciat omni iuri sibi competenti 7 cōpetituro. similiē 7 litteris impetratis 7 im. petrandis? R. fm Hosti. Quo ad futurū si generalis sit renunciatio nō valet. ut in p̄cedenti. §. dictū ē eē de consti. cū accessissent. Si nō specialis in q̄busdā iuribus 7 seq̄ generalis renunciatio valet. **A.** i. si q̄busdā specificatis subsequat renunciatiōis clausula generalis ut in sū. eo. ti. q. 29. vbi bec notat. **B.** C. qm̄ mulier tu. offi. fun. pōt l. si. circa mediū. 7 in Auten. ut li. ceat ma. 7 auie. ibi posita.

4 **I**n summa nota. s. m. hosti. q. re-
nunciari possunt oia iura cōpetentia
circa seruitutes. etiā si ānalia sint
et de sepul. in p̄sentia. et de deci. ex
multiplici. **A.** hosti. dic q possunt
renunciari iura etiā nō scripta puta
circa seruitutes cōpetentia. Et si h
etiā ānalia sint in futurū renunciari
p̄nt. ut i de cō. c. i p̄sentia. et. c. ex mul-
tiplici. ut i sū. eo. ti. q. 30. vbi h nō.
B. Itē iura cōpetentia circa bene-
ficia sicut et ipsa beneficia renūcia-
ri possunt. ut dictū est s renūciatio
2. s. p. et renūciatio 4. s. p. Item
oia iura cōpetentia per aliqua in-
strumenta sicut etiā ipsa instrumē-
ta renūciant. C. de fide instru. l. 3.
et de pac. cū pridē.

Represalie Dicū-
tur re-
presalie qñ aliq̄s oriūdu de
vna terra spoliat uel dānificat ab
oriūdo de alia terra. uel etiā si de-
bitū nō soluitur. ei tūc datur p̄as
isti spoliato q satisfaciāt sibi p̄tra
quēlibet de terra illa unde est ille
spoliator uel rebitor.

i **Q**uerit ergo vtrum sint licite.
R. Et si iniq̄ sint et legib⁹ p̄bibe-
tāq̄ nālī eq̄tati cōtrarie qz ali⁹ p
alio grauaf. nīlominus spālīter
prohibet ne concedant uel exten-
dant. **A.** s. per interpretationē cū
fuerint generaliter cōcesse non ex-
pressis p̄sonis ecclīasticis. ut in. c.
et si de q. j. **B.** cōtra p̄sonas ec-
clesiasticas uel bona ipsarū p̄textu
cuiuscūq̄ cōsuetudinis. Et q con-

trafecerint nisi reuocauerint infra
annū. **A.** s. a tpe cōcessionis uel
extēssionis. ut ibi. **B.** si p̄sone sint
singulares sūt excoicate. si vniuer-
sitas ē interdicta. et de iniurj. et dā-
no dato. et si pignozatiōes. l. 6.

Sed pone q aliq̄s expoliat⁹
portat litteras ciuitatis seu ad ci-
uitatē vbi manet expolians et pe-
tit iusticiam nec fit ei. nūq̄d in hoc
casu pōt cōcedi rep̄salia. Vides q
sic qz hoc modo nō grauaf aliū
p̄ alio. s. potius punītur rector uel
ciuitas in suis ciuib⁹ p̄pter negli-
gentiā. Unde. 23. q. 2. c. dñs de
dicis q gens uel ciuitas plectēda
est. que vindicare neglexit quod a
suis ciuib⁹ improbe factū est. ut
reddere quod per iniuriā ablatū ē
Satis videt cōcordare Lto. 2. 2.
q. 40. et Jo. an. super dicto. c. et si
pignozationes. ita tñ q etiam in
hoc casu ad clericos non extenda-
tur. et q sibi de rebus non aucto-
ritate p̄pria sed iudicis satisfaciāt
ut idem Jo. dicit. **A.** Jo. an. in
de cō. c. et si pignozatiōes. in nouel-
la dicit s. m. Archid. et etiam. W. q
intelligitur de auctoritate iudicis
spoliati precedente p̄sententia sup
negligētia et defectu iusticie. Scdm
alios autē de auctoritate iudicis
spoliatis seu iusticiā facē negligēt
Et subdit s. m. Buido. q p̄mū di-
ctū pōt intelligi verū qñ nō pōt ba-
beri recursus ad iudicē spoliantis
seu iusticiā facere negligētis. qd
dicit raro posse cōtingere. **B**

2

355
Residentia. s. cle. r. i. c. o. p. in suis ecclesijs. Abinota q. qui habet beneficiū cū cura tenet ad residentia. e. r. de elec. l. i. c. canon. l. i. c. 6. Similiter 7 qui habet q. cūq. alia beneficia quib. hoc cōpetat ex statuto uel priuilegio seu cōsuetudine approbata. ut Inno. ponit. e. r. de cle. non resi. clericos. Et addit. Intellige omne beneficiū residentia requirere nisi cōtrariū cōstet. Et eandē quasi sententiā ponit Hosti. diffusius. dicens q. quilibet clericus tenetur residere. e. r. eo. c. si. siue magnū sit beneficiū ut episcopatus 7. q. i. puenit. 7. debet crisma cōficere. ordines celebrare. 7. q. libet die dñico diuinis officijs interesse. de p. se. d. i. l. 3. epus. nisi iusta causa impediāt ut ibi dicit. Similiter etiā si modicū sit beneficiū. ut e. r. eo. con. querente. Et d. beneficiatus interesse matutinis 7. uesperis. al. si incorrigibilis sit reponit. 92. d. i. c. si. Et vide s. clericus p. s. si. **A** Idem quod hic notat in sū. l. i. p. ti. 1. q. 21. ubi 7. additur s. m. Hosti. q. is cui tāq. bene merito assignatur pensiones aliq. seu stipendia ad residentia non tenet. Talis tñ ad antidota obligat. 7. si offendit ecclesiā a qua tenet beneficiū. tāq. ingratus priuatur. **B**

I Utrū q. ex cōsuetudine possit recipere fruct. bñficii in absentia. R. s. m. Hosti. p. d. ut e. r. de cōst. cū oēs. **A** Et ibi hoc notat glo. q.

etiam dicit q. secus est de iure coi. Sed 7. puto hoc intelligendū in q. tū per hanc cōsuetudinē non deroget dīno cultui uel al. nō sit irrationabilis. Al. secus. e. r. de cōsue. c. si. **B** Sed talis cōsuetudo cōtrario statuto tolli pōt. ut si ecclesia sit ministris restituta. ita tñ q. prebenda absentis assignet subrogato. e. r. eo. cū dilect. Sed si tale statutū facerent canonici ppter ppria cōmoda. puta ut inter se diuidant illud q. absens consuevit accipere nō valet e. r. de cōsue. cum omnes. **A** Idē in d. cā. q. 26. **B**

Quod clericus in bñificio rebeat residere? R. s. m. Hosti. Residere debet in ppria persona seruendo eccle. e. r. eo. q. nōnulli. et. c. se. Et d. 3. seruare in suo ordine. e. r. de si. p. lby. p. posuit. Parū enī esset sui presentia exhibere 7. curā proprie ecclesie negligere. **A** Idem in sū. eo. ti. q. 21. ubi 7. addit s. m. eundē. Et hoc est contra prauā cōsuetudinē quarū dā eccle. q. reputāt canonicos residentes ex quo p. sentes sūt l. 3. nō intrant ecclesiam. **B**

Utrū nō residēs possit excusari ex aliq. b. causis? R. Excusatur p. q. dē si iusta sit causa sue absentie. ut ppter inimicitias uel aliqd. b. mōdi e. r. eo. inter q. tuor. Et tñ tenet p. v. carū de seruare. ut s. clericus p. s. si. Et idē intellige si p. s. sit sed sine sua culpa impotēs sit fact. aut infirm. e. r. eo. cū dilect. 1. q. i. p. tū. 2. si de licētia p. lati causa rōnabili

sit absens. et eo. relatu. et de elec.
licz canon. li. 6. Al etia sine lnia
plati peregrinari no pot. de pfe. dif.
5. no oportet. et de voto. magne. §
veru. 3. si habeat ecclesia parochia.
lem pot et dispensatione epi esse in
studio p septē annos. ut s. ecclesia
2. §. 2. 4. si haberet sup hoc spale
puelegiu. habet etia absens p resi.
dente. ut habes in. §. se. A. Ad
illud quod habet hic 7 in. §. se. fa.
cit qd no in su. de q. q. 21. B.

4 **E**st et alie cause i quib no resi.
dens habet pro residere. pma est si
sit in seruitio pape. et eo. cu dilect.
Secunda est si vn uel duo ex ca.
nonicis sint in seruitio pprii epi. et
eo. de cetero. 7. c. ad audientia. Sz
epus suffraganeus si moret cum
archiepo non videtur residere. ar.
et de offi. ordi. pastoralis. Et nota
q qui est in seruitio pape uel epi sui
recipit quide fructus bnficii pter
victualia siue quotidianas distri.
butiones q non solent absentibus
dari. ut in deo. c. de cetero. 7. et de
pben. licz. et et de cle. no resi. c. p.
li. 6. Et de hoc vide s. bnficiu 2.
§. pte. A. Potu videtur. §. si. B.
Tertia e si se no absentat i fraudē
sed ecclesie sue iura fideliter psequit
et eo. ex parte. In quibus casibus
possit quis per vicarium reserui.
re. vide s. clericus p. §. si. et. j. vi.
carius. §. p.

Res inter alios
Acta 7c. vide. j. snia. §. 2. 7. 3.

Restitutio rei
aliene p coiter. Aru qd te.
neatur statim restituere. R. fm
Lbo. 2. 2. q. 62. Sicut accipere
rem aliena est contra iusticia. ita 7
retinere ea. qz p hoc q alijs veti.
net rem aliena inuito dno impedire
eu ab usu rei sue 7 facit ei iniuria.
Manifestu est aut q nec per mo.
dicu tempus licet in peccato mo.
rari sed quilibet tenetur statim pec.
catum deferere. fm illud Eccl. 21.
Quasi a facie colubri fuge pecca.
tum. Et ideo tenetur quilibet sta.
tim restituere uel petere dilationē
ab eo qui pot vsum rei concedere.
Con. Ray. A. Ista petitio dila.
tionis uel remissionis facienda est
per se uel per aliu quando rebitor
est impotēs ad soluendū fm eundē
Lbo. 2. 2. q. 62. arti. 8. Et si nisi
ex ipsa petitae seqret reuelatio peti.
seu aliud scandalu. ar. c. officii. et
de pe. et re. Et ad pdictoz clarioz
intelligentia distinguendū est. qz
aut rebitor est potens restituere
ut dictu ē. 2. casu aut est impotēs
oio. aut no oio. Si oio excusaf. qz
impossibiliu nulla ē obligatio. ff.
de re iur. l. impossibiliu. 7 ideo suf.
ficat hoc casu q pponat restituere
cum poterit. i. 4. q. 6. si res. Si non
oio. tunc tenetur statim restituere
id quod pot. Et fm Ray. in ti. de
rpto. §. forma. ista potentia videt
cōsideranda vsq ad mendicitatē

suā et sue familie. reservata sibi solū extrema necessitate. Et idē nō in sū. li. 2. ti. 5. q. 86. S3 certe nō solū extrema sed etiā magna necessitas videtur excusare a restitutione. et de fur. c. si quis ppter. vbi dicit q si quis ppter necessitatem famis furatus fuerit. aut restituat aut tres ebdomadas peniteat. Et sic nō cogitur precise restituere. Et illud. c. intelligitur in necessitate etiā nō extrema sū glo. et In no. ibi. Unde ad clarius hoc intelligendū iterum. subdistingvendū est. q aut debitor est in articulo extreme necessitatis. aut nō. p casu non tenet ad restitutionē. quia in extrema necessitate oīa sunt coīa. l. i. §. cū in eadem. ff. ad. l. rodi. de iac. Unde et super 4. sū iaz. dī. i. §. dīc Scotus q si retinēs rem alienā est in extrema necessitate. et ille cuius est res nō. sed habet aliqua citra necessitatē extremā dicimus q ista res est retinentis iure poli. quo in extreme necessitatis articulo ad puidēdū necessitati nature via oībus extrema necessitate detētis est cōcessa. et de ver. sig. et iur. qui seminat. li. 6. Si ambo sūt in extrema necessitate si prius dominus reuenit ad eā. debet reddi dño duplici iure. tū qz prius suū. tū quia iam ex ista sua necessitate factum est suū. Si vero prius reuenit retinens factū est suū. et tūc dño postea reuenienti ad istā necessitatē nō p3 reddi. qz cessauit dñus ei in re ista et fa-

ctū est alterius iure poli. Si ambo simul reueniāt dicim⁹ q d3 reddi dño. qz nūq cecidit a dño. Pro hoc facit qz duob⁹ cōcurrentibus pualet qd est potius. ff. de sta. lo. l. querit. Et subiūgit Scot⁹. Si tentor reueniat ad pinguiorē fortunā tenet restituere qn occupauit cessante extrema necessitate. S3 si nūq ante extremā necessitatē occupasset. tunc iuste simpliciter occupasset. s. rem suā. nec ad aliquā tenetur restitutionē. l. ex cille. Tutius videt q si reueniat ad potentiā restituat sicut et qui cessit bonis. C. de bis q po. ce. lo. l. i. Non tñ tenet nisi inq tū facē pōt. l. 3. ff. de cessi. lo. Et in hoc vltimo casu intelligit facē posse reducto ne egeat. ff. de re. iur. in cōdēnatione. 2. casu qn debitor nō est in articulo necessitatis extreme. aut restitutio est incerta aut certa. Si incerta ut quia nō inuenit creditor uel eius heres. restitutio facienda est pauperib⁹. et de vsur. cū tu. Et tūc debitor impotens poterit se libere ponē in manu epī ad quē ptinet pūisio pauper⁹. et ep̄s si viderit sūm deū expedire poterit ei relaxare debitū ut paup⁹ in totū uel in pte. ul p̄bere ei dilatio. nē ut paulatim erogat paupib⁹. ut et ponit in deā. q. 86. in sū. li. 2. ti. 5. ad fi. Sed in eo q loquit ibi de penitentiario ut possit facē. pōt intelligi si ipse penitentiari⁹ habeat sup b auctoritatem ab ep̄o. al p se nō pōt qz iure nō cauet. Ideo dñs

Aln. de bu. in dicto. c. cu tu. in. i. q.
dicit penitentiariū hoc non posse.
Sed ⁊ quādo apud rebitorē ali
qd relaxat. ab epō uel ab alio ba
bente ab ipso auctoritatē. ⁊ ⁊ orare
uel alia bona facere pro his quorū
ille res sūt uel qb⁹ rebenf. ⁊ in q̄tū
veniat ad facultatē pro illis facē
elemosynas. ut si nō pōt facere qd
debet. saltē faciat quod pōt. sic dic
Tho. 2. 2. q. 62. arti. 2. in eo qui
nō pōt membrū abscisū uel subla
tam famā restituere. quia debet in
pecunia uel alio modo quo pōt re
cōpensare. Si restitutio est certa. i.
quia scitur siue pōt sciri particula
ris psona cui debet fieri. tūc si rebi
tor est in tanta necessitate ⁊ credi
tor in tanta facultate qd rebitori
tenere p elemosynā subuenire. re
bitor nō tenet ad restitutionē. Nā
hoc casu ipse creditor tenere retro
reddere. Unde. 48. dis. sicut bi. sup
verbo inuadere dic glo. qd possunt
pauperes cogere diuites ad eis p
standū. nō per viam actionis s de
nūciationis ad ecclesiam que pōt
diuites cogere ad hoc agēdū. Itē
gnāliter rebitor nō tenet ad resti
tutionē eo casu quo creditor ra
tionabiliter deberet nosse sibi fieri
restitutionē ut dicit Scot⁹ sup 4.
sententiarū dis. 15. vbi subiungens
exempla dicit. Debet enī velle qui
libet restitutionē sibi nō fieri qm̄ ē
in p̄iudiciū cōmunitatis uel reci
pientis restitutionē. quia debet vel
le bonū suū ⁊ bonū cōmune. Debz

etiā velle nō fieri restitutionem
quando esset in diffamationē resti
tuētis. quia debet magis velle fa
mā proximī q̄ illud modicū suū
statim. Consimiliter debet magis
velle qd vitetur magnū incōmodū
proximi restituētis. q̄ modicum
incōmodū suū ut nullū i illa modi
ca dilatione restituētis. Et his
sequitur qd quando esset restitutio
dānosa rei publice uel ei cui sit uel
diffamatiua restituētis uel nimis
notabiliter dānosa non tenetur ad
statim restituendū. s sufficit qd sta
tim ex affectu restituat. ⁊ qd actu
restituatur cessantibus incōuenien
tijs hinc inde. Et ex p̄dictis etiā
subinfert. Quādo ablatio fuit oc
cultā tunc non tenetur ablator se
prodere. nec per consequens per
seipsum restituere sed per aliā per
sonā secretā ⁊ fidelē. ⁊ exp̄dit qd p
confessorē. quia sibi est crimen de
tectum per confessionē. ⁊ de eius fi
delitate qd restituatur fidei sue cōmis
sum satis debet credi. Datet igitur
hic differri restitutionē quousq; vo
luntas talis psonae ⁊ oportunitas
babeat. bec ille.

Cui restituēda est res furtiua
uel rapta seu al male accepta. R.
fm Ray. Si cui res subtracta fuit
etiā si non sit dñs rei. sed sua in
ter sit ex causa honesta rem nō esse
subzeptam. ut puta quia habebat
in ea ius pignoris uel vsū aut ali
quod b⁹ mōdi. ff. de furtis. l. is cui.
Si ipso ipse cui nunc res ablata est

furatus fuerat eā. nō sibi sed dñō
 erit restituenda. uel illi cui pōr fur
 uel raptor subripuerat si sua ut di-
 ctū est intererat et causa honesta.
 Et fiat caute q̄tū pōt per religio-
 sū 7 huiusmodi ita q̄ nulli perso-
 na furis p̄odas. Itaq̄ regulari-
 ter restitutio spoliatis faciendā ē.
 3. q. 1. reintegranda. 7 fere p̄ totam
 questionē. et eē de resti. spo. fere p̄
 totū. Fallit tamē quādo nō tñ iste
 male accepit sed alius ei turpiter
 redit. de quo faciendū est ut dictū ē
 s. elemosyna p̄. §. si. **A.** Et ibi la-
 tius in additione. **B.** Et hic. §. s.
 antep̄st. **A.** Et ibi de hoc dicitur
 Et ad maiorē ē huius. §. declarationē
 pōt generaliter dici q̄ restituito fa-
 ciendā est principalib⁹ uel eorū be-
 redibus si inueniūt. al. pauperib⁹.
 et de usuris. cū tu. Sed in hoc cla-
 rius distinguendo dicendum est.
 q̄ aut q̄s obligat ratione turpis
 receptiōis in quā participauit etiā
 dans. aut al. p̄ casu nō tenet resti-
 tuere danti. quia i pari causa tur-
 pitudinis potior est cōditio possi-
 dentis. ff. de cond. ob turpē causā
 l. si ob turpem. §. porro. et. C. eo.
 l. 2. Et ideo hoc casu cū restitutio
 nō fiat persone principali. saltē dē
 fieri pauperib⁹ tanq̄ si nō inueni-
 ret p̄ncipalis uel ei⁹ teres. per di-
 ctū. c. cū tu. Fallit in accepto p̄ sy-
 moniā. q̄ dē restitui illi ecclesie in
 cuius iniuriā acceptū est. et de sy-
 mo. c. de hoc. Item etiā nō erogat
 pauperibus quādo turpiter acce-

ptum ipso iure applicaret fisco uel
 priuato. quia de alieno nō pōt fieri
 elemosyna. i. q. i. nō est putanda.
 Et hoc etiā notat in sū. l. 2. ti.
 8. q. 32. Et excepto hoc casu cū res
 applicaret ipso iure fisco uel p̄ua-
 to. licet turpiter accipiens nō cogat
 restituere turpiter danti. tñ si uellet
 posset restituere eidem danti. Itā
 iure nullo prohibet hoc. Et pene
 sunt restringende. de pe. dis. l. c. pe-
 ne. et in. c. odia. de re. iur. l. 6. Et
 notatur in sū. l. 2. ti. 8. q. 25. ad
 finem. Est etiam casus in quo licet
 dans nō fuerit in turpitudine par-
 ticeps. non tamen ei sed pauperi-
 bus fit restitutio. quia dans ex obli-
 gatione redit licet accipiens turpi-
 ter receperit. uidelicet quādo inde
 uel paganus fuerit aliquid lucra-
 tus a xp̄ianis occasione officij pu-
 blici. Illud enī debet conuerti in
 usus pauperum xp̄ianorum. s̄m
 p̄ouidentia diocelani episcopi. et
 de iudeis. cum sit. 2. casu quando
 obligatio est aliunde q̄ ex dicta
 turpi cā distinguendū est. Aut nō
 inueniunt creditores seu eorū be-
 redes. 7 de hoc dices. §. restitutio
 6. Aut inueniunt. 7 tunc aut obli-
 gatio est personalis. 7 de hoc dices
 §. restitutio 2. Aut obligatio est
 realis ut q̄ habet q̄s rem alienā.
 7 tunc si habet a nullo uel saltem
 a dñō clarū est. quia semper dñō
 est restituenda. ff. de rei ven. per to-
 tū. et. C. eo. quia cuiq̄ dandū est
 quod suū est. ff. de iusti. et iure. l.

iusticia. §. iuris precepta. S; si ha-
buerit ab aliquo alio titulo trans-
latiuo puta per donationē uel ren-
ditionē uel simile. si hē restitutio fit
dñō rei gratis. C. de furtis. l. in ci-
uile. Si p̄o habuit titulo nō trans-
latiuo puta i cōmodatū uel locatū
uel etiā sine titulo forte qz sustulit
illi uidet restituenda a quo habuit
C. locati. l. si q̄s cōductionis. Vbi
dicit qz cōductor debet oīo loca-
tori rem reddere. licz dicat se dñm.
7 postea agere de dominio. Sed
hoc debet intelligi qñ nō cōstat de
dominio nec poterat in continenti
probari. Al' bene audiret. mouēs
questionē de dominio. ff. de positi.
l. bona fides. vbi dicitur qz qñ fur
reposuit rem apud dñm dicte rei
dñs nō cogit reddere. Cogit ergo
in hoc casu habens rem illi resti-
tuere a quo habuit nisi statim pos-
sit de suo dominio probare. adeo qz
si etiā a fure uel predone quis ha-
buit tñ debet ei restituere qñ habuit
causam ab eo. ut patet in dicta. l.
bona fides. Sed si nō habuit cau-
sam ab eo puta quia ei per furtum
uel rapinam abstulit. tunc quādo
per furtū puto qz non debeat furi
priori restitui. qz nullus male fidei
possessor hoc casu habet ius repe-
tendi. Nam ei dat actio furti cui
interest ex honesta causa. ff. de furtis.
l. cuius interest. et. l. is cuius inter-
est. Item nemo debet ex improbi-
tate sua cōsequi actionē. ff. de furtis.
l. itaqz. §. p̄. Est tñ casus in quo fur

actionem furti habet. ff. de furtis. l. q̄
uas. §. si ego. vbi dicitur. Si ego
polienda vestimenta tibi locaue-
ro 7 tu titio cōmodaueris titioqz fur-
tum factū sit. tibi datur actio furti
quia tua interest cum mihi tenea-
ris reddere. 7 mihi aduersus te da-
tur actio quia furtum feceris titio
cōmodando. Hoc itaqz casu fur
aduersus furem actionē habet. Vbi
ibi. Et hoc ideo est quia a principio
habuit rem de voluntate dñi eam
sibi locando. propter quod inter-
erat ei etiā ex honesta causa. Al'
secus. ut patet ex p̄dictis. Quādo
aut per rapinam quis rem abstu-
lit a fure uel predone. tunc uidet ei
restituēda. quia etiam predo est re-
stituendus. ex de resti. spo. c. in lite-
ris. Immo nec dñō licet rapere rē
suam nisi in casu de quo s. bellam
p̄. §. p̄. et. z. Al' perdit ius suū. Et
nō dñs tenetur ad estimationē ra-
ptorei regulariter. C. unde vi. l. si
quis in tārā. Qui ergo furatus est
furi uel predoni non tenetur furi s̄
dñō uel aliū habenti ius in re resti-
tuere. Secus est in raptoze. S; in
quocūqz casu dictum est debet furi
uel predoni fieri restitutionē. si cō-
currat dñs in repetitōe debet dñō
potius restitui. dicta. l. bona fides.
Immo etiam si dominus nō repe-
teret quia ignoraret quis haberet
debet qui habet dñō renunciare ut
ipsam recipiat. ex de furtis. qui cū
fure. dñmō fiat sine periculo furis
zz. q. §. hoc uidet. vbi dicit qz p̄cā

258
primi eis reuelanda sūt qui possūt
prodesse ⁊ nō obesse. Et quod di-
ctū est de dñō cōcurrente ad repe-
titionē cum fure idem est de omni
alio pretendēte aliquod ius bone-
stū. quia semper illi facienda est re-
stitutio. qui fouet maius ius. dicta
l. bona fides. ⁊ est ar. in. l. querit. ff.
de sta. ho. Et ideo qui vicerit filio
uel seruo pecuniā tenetur restituere
patri uel dñō cuius est. ff. de alea.
l. si. Immo filij etiam tenent resti-
tuere patri res que spectāt ad eos
iure p̄prietatis sed v̄sfructus ad
parentes quod est regulare. Fallit
in castrensi uel quasi castrensi po-
culio. Item in beneficialib⁹. ut in
c. si annū. i. q. 1. de iudi. l. 6. quia
eas nō possūt administrare uel ob-
ligare. ⁊ minus alienare. C. de bo-
nis que liberis. l. si. filij aut fa-
milias. Et assignat ratio ibi. Me-
lius est enī coartare iuueniles ca-
lores ne cupiditati rediti tristē ex-
itū sentiant qui eos post dispersū
expectat. patrimonium. Propter qd
in oib⁹ his casib⁹ videt patri resti-
tutionē fieri debere. Et idem videt
eadē rōne in oib⁹ similib⁹. ut si q̄s
accepit rē a pupillo restituat tutori
Sed cui restituendū est res ecclie? Di-
cendū q̄ Plato si nō est i culpa. Si
p̄o est i culpa ut q̄ res ecclie ipse
dissipauit. uel ex carnali affectu ⁊
non iusta causa donauit. qd facere
nō p̄t. cū ep̄s ⁊ q̄libet p̄lat⁹ rerū
ecclie sit p̄curator ⁊ nō dñs. ⁊ cōdi-
tionē ecclie meliorare p̄t. de reuo.

rē p̄o facere nō debet. ex de dona. c.
fraternitatē. tūc p̄pter p̄cipiū cul-
pe nō videt q̄ debeat se intrōmittē.
ex de cle. cōm. diuersis. Et ideo fiet
restitutio successorī eius. de d. c. fra-
ternitatē. Vel si adhuc nō ē succes-
sor expendat in vtilitatē ecclesie. ex
de symo. de hoc. Hoc etiā notat in
sū. l. 2. ti. 5. q. 18. vbi ⁊ de talib⁹ dī.
Sed cui fiet restitutio? Et sub dīc
dicit Ray. Credo q̄ auctoritate iu-
dicis penitentialis debeat fieri ec-
clesie cui sic iniuriōse ablatum est.
ita q̄ illi eidē qui dedit nisi cū tur-
piter dedit. tunc enī nō sibi sed suc-
cessorī suo poterit fieri uel superio-
ri. ut dicit Hosti. uel in vtilitatē ec-
clesie conuertet uel etiam eiusdem
loci pauperibus si hoc expedire vi-
debitur eroget. ar. in. q. 4. si quis
in atrio. Hoc vltimū. s. q̄ res pau-
peribus dicit glo. Ray. q̄ melius
est cum indigēt pauperes uel satis
habundet ecclesia. Alioquin me-
lius est q̄ in vtilitatē ecclesie pau-
peris conuertat. Idem Al. Satis
con. l. bo. 2. q. 62. arti. 5. et arti.
ultimo. Quod autē hic dicit Ray.
de auctoritate iudicis penitentialis
glo. dicit. Si tñ super talibus di-
sp̄sandis habeat p̄tātē. hec ibi. Et
ad p̄dicta attendant accipiētes
a clericis de rebus ecclesie cū nō in-
digeāt. uel nō cōuertant in vtilita-
tē ecclie. uel nō alia iusta rōne sed
poti⁹ occasione cōsanguinitatē uel
amicitiē quia tenent ad restitutio-
nē. ut et l. bo. ponit dicto arti. 5.

Et multo forti⁹ si accipiat ex cau-
sa turpi. ut ex meretricio ludo uel
alia quacūq; turpi. causa. ut ⁊ nō ē
in sū. l. 2. ti. 5. de c. q. 18. **Q**uāq; tñ
licet dñs cōcurrat in repetitōe nō
preferē si q̄s forte habuit rē ab eo
qui etiā ꝑtra dñm haberet actionē
puta q̄ est usufructuarius. Nam
magis ei⁹ interest habere rē q̄ dñi
q̄ dñs bz ꝑprietatē que cōsistit in
nūdo iure dñi est ꝑ se separata ⁊
usufructuari⁹ bz ius utendi ⁊ fru-
endi. ff. de usufruc. ꝑ totū. ⁊ C. ⁊
Insti. eo. ti. Immo etiā si ipse dñs
sustulisset tenet furti. ff. de furti.
l. cū res. §. si bona fide. Itē si ēēt q̄
posset rem retinere rōne impensarū
factarū in ea. ff. de furti. l. si is qui
cōmodasset. Ibi dī q̄ si domin⁹
furat⁹ est rē cōmodatario. i. ei cui
cōmodauit non tenet furti nisi cō-
modatari⁹ potuisset rē retinere ra-
tione impensarū in re factarū. Idē
ē si rē haberet obligatā ꝑ eandē
rōnē. Itē qđ dictū est de re aliena
restituenda dñō. idē ꝑ oīa intelli-
gendū est de re affectata. puta que
ꝑ vim cōpulsuā alteri data ē. Nā
illi ē restituenda q̄ vim passus est
ff. qđ me. cā. l. metū §. cū aut. **B**

Utrū q̄s absoluat a restitutiōe
si is cui debebat remisit siue dona-
uit? R. Absoluif si est psona que
donare posset. de quo vide s. dona-
tio. p. §. 2. Que donatio postq̄ fa-
cta est postea ex penitentia nō re-
uocaf. ut Ray. ponit De hac etiā
questione vide. j. restitutio 3. §.

pl. **A**. Et intellige hoc si remis-
sio fiat libera volūate creditoris
al non valeret. ut. j. §. pl. ⁊ dictū
est s. bellū p. §. p. in additiōe. **B**

Quid si psona cui debebat resti-
tui defuncta est? R. fm Ray. Re-
stitutio facienda est heredib⁹. Sz
hic distingue. quia si heres est ali-
quis in toto uel in parte. tunc fiet
ei restitutio sicut contingit in toto
uel in parte. Si autē heres institu-
tus est in aliqua determinata quā-
titate. puta in centū uel etiā in co-
mo ⁊ nō plus tūc restitutio nō dī
fieri heredi. **A**. quia scriptus he-
res in certa quantitate uel rebus
particularibus non est heres. sed
potius legatarius. C. de here. insti.
l. quotiens. **B**. sed illi uel illis q̄-
bus testator reliquit dispositionē
residuorū bonorū. **A**. i. ueris he-
redibus uel executoribus a testa-
tore reputatis fm dispositionē re-
stantis cuius volūtas oīo seruan-
da est. i. q. 2. vltima. **B**

Utrū quis teneat restituere rē
cū fructibus. R. fm Ray. Quili-
bet male fidei possessor tenet resti-
tuere rē cū oib⁹ fructib⁹ perceptis
⁊ q̄s ipse dñs ꝑcepisset si possedisset
ex de resti. spo. §. uis. ff. de cōdi. fur.
in re. ff. de rei ven. si nauis. §. ge-
neraliter. Et intellige fructus qui
superfuit reductis expensis illis q̄
fiunt gratia fructū querendorū
cōgregandorū ⁊ conseruandorū
que reducūt tam a male fidei q̄
a bone fidei possessore. ff. de preti

bēdi. l. si a patre. §. vlt. Possessor aut bone fidei nō tenet de fructib⁹ quos percepit q̄ diu fuit bone fidei possessor si iam cōsumpti sūt. sed de extantibus tenetur. C. de rei ven. l. certū. **A**. hic latius est distinguēdū. Aut q̄s obligat ad restitutio. nē rei aliene. aut alci debite. Si enī rei aliene. tunc si est male fidei possessor qui statim dicif male fidei cū sciuerit rem ad aliū pertinere. et de prescrip. c. si tenet omnes fructus restituere. C. de rei ven. l. certum. Sed hic iterū distinguē. Nam si talis possessor nō habuit titulum. clarū est q̄ tenet omnes restituere non solū perceptos sed etiam qui percipi potuerūt p̄ dñm rei si rem habuisset. ff. de re. iur. l. generali. ter. Si p̄o habuit titulū puta donationis uel venditionis uel aliū solum tenet de perceptis. l. si fūdū. C. de rei ven. fallit quando titul⁹ est habitus per metum. quia tunc etiam tenet de percipiendis. l. sed et partus. ff. quod me. causa. vbi glo. addit etiā tres alios casus videlz quādo titulus habet contra interdicta legum. l. quēadmodū. C. de agri. et cens. l. si. p̄. Itē quādo habetur in fraudē creditorū. Itē qñ emitur res fisci sine solēnitare. Quod si est bone fidei possessor non facit suos fructus naturales. videlz qui nascunt sine industria hominū. ut poma et similia. et illos tenet restituere. nō tñ vltra q̄ ex illis sit factus locupletior. l. vtrū. ff. de peti.

bere. Fructus p̄o industriales. i. proueniētes ex industria hoīs non tenet restituere nisi extantes. sed p̄ litem p̄tes. omnes. q̄si per cōtestationē sit cōstitutus male fidei. de cā. l. certū. Putarē tñ q̄ si habuit iustam causā litigandi q̄ nō teneat nisi in q̄tū fact⁹ sit locupletior. et videf p̄bati in. l. illud. ff. de peti. bere. vbi expresse dicif q̄ conuentus de hereditate nō tenet de rebus perditis post acceptum iudiciū si habuit iustam causā litigandi. Et de istis fructib⁹ est plena et magistra glo. in. l. ex diuerso. in prin. ff. de rei ven. Si alteri debite. dicendū est q̄ si debet mihi res que non fuit mea puta quia fuit vendita uel promissa post acceptum iudiciū. i. cōtestatio. nem litis debent cū re omnes accessiones. i. fructus ac si illo tempore fuisset res mihi tradita. ff. si cer. pe. l. cum fundus. Sed si mihi debeat res que fuit mea et ad aliū sine causa peruenit puta solui rem quā estimabam me debere cū non deberē. tūc simul cū re debent oēs accessiones. i. fruct⁹ et alia que ipsi rei a principio quo fuit data euenerunt. ff. de condi. inde. l. in debiti. in principio. In omnibus autē sciendū est q̄ bone fidei possessor nūq̄ tenetur vltra q̄ sit factus locupletior. dicta. l. vtrum. de peti. bere. **B** Et nota q̄ qui solū vsū rei furatus fuit non sufficit si restituat rem sed tenet etiā ad estimationē vsus Con. hosti. et Al. Et eodē modo

tenet quis restituere dāna si qua
dñs rei ppter ei⁹ absentia passus
fuit. i. z. q. 2. si qd de ecclesijs. De q
vide. j. v. s. i. q. incipit. Atz
vsure possit. et. s. 26. q. incipit. Sz
nūqd ē vsura. 7. j. v. s. i. q. s. p. k.
A. Ad p̄dictorū itelligētiā sciēdū
q̄ interesse qd alicui debet cōside-
rat aliqñ respectu lucri cessantis.
aliqñ respectu dāni emergentis. p̄
casu estimatio nō d̄z reduci in in-
finitū. s̄ vbi rei p̄ncipalis ē estima-
tio. interesse nō d̄z excedere duplū
rei p̄ncipalis. sed vbi est incerta sit
estimatio ad arbitriū boni iudicis.
adeo q̄ i infīnū nō p̄cedat. l. vna.
C. de sen. que. p eo qd interest. pfe.
2. casu videlicet resp̄cū dāni emer-
gentis si venit interesse rōne omis-
sionis cōsiderat solū interesse in-
trinsecū. ff. de ac. emp. l. sterilis. s.
cū p venditorē. vbi d̄r q si frumētū
uel simile nō sit datū emptori suo
tpe non veniet estimatio. qz aialia
sunt mortua ex eo q non habuit
bladū suo tpe. Nam illud interesse
extrinsecū est a re. sed bñ veniet ut
res maius precū quo res valuit a
tpe q̄ debuit dari. qz hoc ē interesse
intrinsecū qd cōcernit rem 7 venit
ex ipsa re. Extrinsecū p̄o qd nō ex
re venit s̄ ppter rem. ut in exemplo
p̄posito. P̄dicta aut puto vera si
dānū occurrit creditori ex simplici
omissione rebitoris. ut si creditor
erat incursum dānū etiā si rebi-
tor nihil sibi p̄mississet quia nō
habebat qud aliū de sibi p̄uideret.

Secus si cū omisiōe aduenit etiā
cōmissio ut qz creditor aliter sibi p̄-
uidisset ut nō morerent aialia eius
si nō fuisset receptus p̄missione re-
bitoris. Hoc enī casu interesse venit
rōne cōmissionis. i. false p̄missiōis
7 ideo debet interesse etiā extrin-
secū ut statim patebit p̄sertim in
foro p̄scie vbi quis tenet. primo sa-
tisfacere omne dānū quod ei⁹ volo
uel culpa primus incurrit. ut in
c. si culpa. et de iurij. Propterea
hoc casu saluo meliori iudicio te-
netur etiā de morte aialū. Si p̄o
ratione cōmissionis debet interesse
cōputat interesse etiā intrinsecū. ff.
de ac. emp. l. Julianus. in p̄n. vbi
dicit q̄ dans tignū vitiatū tenebit.
etiā de ruina dom⁹. Et sic illa esti-
matio cōsiderat hoc casu etiā mul-
to vltra duplū rei p̄ncipalis. non
tñ in infīnū. l. 3. enī veniat ruina
domus. nō veniet si forte oportuit
ipsū ppter hoc p̄ multos annos uel
vsq̄ in tēpus vite cōducere domū.
Facit. ff. de ser. corrup. l. in hoc iu-
diciū. et. l. neratius. vbi corruptor
serui tenet nō solū de seruo s̄ etiā
de omnib⁹ rebus quas seru⁹ tunc
fugiens tulit. nō de alijs q̄s postea
successive furatus fuerit. **B**
Quid si in ipsa re furtiva fecit
quis exp̄sas? R. fm. v. In foro
penitentie si exp̄sas fecit ad con-
suationē rei ut pascēdo equū. siue
ad opportunitam meliorationē. ut
puta curando animal morbosū ut
nutriendo porcū 7 b̄ m̄p̄i. reducē

5

tas pōt ex quo satisfaciāt al inter
graliter dānū passō. Idē **Gl.** **A**
In foro aut iudiciali dicte impēse
nō cōputant. ut in sū. l. 2. ti. 5. q.
15. vbi bec notant. Ad pleniorē
autē materie intelligentiā vtz q̄s
possit petere sumptus factos in re
aliena. Dicendū est q̄ aut fecit no
mine dñi rei. aut noie pprio. itāq̄
in re sua. p̄ casu clarū ē q̄ pōt cōpu
tare. Mā vtiliter gessit negociū dñi
l. i. et. 2. ff. de neg. ge. 7 p totū. In
tantū q̄ si dñs tollat rem p̄us q̄
soluat sūptus cōmittit furtū. ff. de
furt. l. si is qui cōmodasset. 2. ca.
su qñ fecit tāq̄ in re ppria. clarū ē
q̄ per viā petitiōis nullo modo pōt
cōputare. l. si in area. ff. de cōdi. in
re. sed per viā retentionis qñq̄ sic.
ut ibi. **Gl.** distinguendū est. qz si
fuit male fidei possessor a pñ. nul
lo modo pōt cōputare. l. ex argēto
ff. de cōdi. fur. 7 in Insti. de re. diui.
§. ex diuerso. nisi respectu fructuū.
Nam ut dic̄ glo. in. c. gravis. ex de
restit. spo. fruct⁹ dicūt q̄ supsūt dedu
ctis expensis que sūt grā fructuū
q̄rendoz colligendoz 7 cōseruan
doz tam in bone fidei possessore q̄
in male fidei. etiā p̄donibus. ff. de
peti. her. si a dño. §. fructus. et. l.
plane. i. si. et. C. de fruc. 7 liq̄ expen.
l. i. Nam nullus casus interuenire
pōt qui hoc genus deductiōis im
pediat. ff. famul. hercil. fundus q̄.
p̄rñso. in fi. 7. ff. so. ma. fruct⁹. Fru
ctus enī intelligunt̄ deductis ne
cessarijs expensis. ff. de op. seruo. l.

fructus. Si p̄o a principio fuit bō
ne fidei pōt solū tollere quod fecit
sine lesione rei. ff. de rei. ven. l. Ju
lian⁹ scribit. et. l. si in area. Ita tñ
q̄ si dñs vellet dare precii illarū
rerū. uel si vellet tollere illud in q̄
tñ noceret 7 sibi non prodesset nō
est permittendus. qz nō est ceden
dū malitijs. ff. de rei. ven. l. in fūdo
Blo. tñ i Insti. de rerū diui. §. lre.
dic̄ q̄ qui scripsit in paginis alie
nis bona fide etiam reddito libro
habet actionē in factū cōtra dñm
paginarū. ff. de rei. ven. in rem. S3
glo. Jo. eo. ti. §. ex diuerso. dic̄ q̄
nō datur ei actio per. l. si in area. ff.
de cōdi. indebi. Istud secundū pōt
intelligi de subtilitate iuris. p̄mū
autē de equitate 7 in foro penitētie
quia nō est equū aliquē locupleta
ri cū alterius damno. ut in. c. locu
pletari. de re. iuri. l. 6. Et sine cul
pa 7 causa rationabili non debet
quis priuari labore suo. ut in. c.
sine culpa. eo. ti. Et si dñs rei non
sit potens uel si hoc preeligit sa
tisfiat sibi de re sua. ar. in Insti. de
rerū diui. §. si quis i aliena. Item
male fidei possessor nō tenet de fru
ctibus q̄ percipi potuerūt ex meli
oramento quod ipse fecit in re. ff.
de rei. ven. l. ceterū. Sed si semper
fuit bone fidei. i. qñ habuit rem 7
qñ edificauit si dñs rei est potens
pōt rem retinere donec sibi satisfiat
de sumptibus. Si dñs est impotēs
pōt solum tollere quod fecit scdm
modū predictū. de cā. l. in fundo. B

6 **¶** Quid si res rapta reddat re-
riorata? R. fm Ray. Non libera-
bitur raptor. ut de reposito dictū ē
s. repositū. §. 1. A. hoc clarū or-
in. l. in re. ff. de cōdi. fur. B.

7 **¶** Quid si res rapta perijt? R.
fm Ray. Quocūq; casu perierit ra-
ptor tenet ad restitutionē. qz fuit in
mora restituendi. 7 tenet prestare
estimationē eius fm illud tempus
in quo plus valuit. Qz si non fuit
in mora. ut quia obtulit rem dñō
loco 7 tempore debito. 7 dominus
neglexit accipere nō tenebit de ca-
su. ff. de cōdi. fur. l. in re. A. Ibi
hoc clare dicit. 7 notat etiā in dcā
q. 15. in sū. l. 2. ti. 5. B. Et que
de raptore dicta sūt intellige etiam
de fure quocūq;. A. s. quo ad re-
stitutionē. ut i dicta. q. 15. B. Et
vterq; etiam post restitutionē dāni
tenet petere remissionē de iniuria
saltem per aliquā interpositā per-
sonā suppresso uel expresso noie fu-
ris fm q. qualitas negocij patet.
A. s. cauēdo sp. reuelationē pcti 7
scādali. et de pe. 7 re. officij. B.

8 **¶** Quid si plures fuerunt rapto-
res? R. fm Ray. Si vadant si-
mul quasi sit vnus exercit. quilibet
tenet in solidū. Nam 7 quilibet iu-
uat alios 7 facit eos fortiores. ad
hoc et de homici. sicut dignū. Hoc
dico fm X. qñ vnus sine alio non
fecisset. Al' quilibet tenet p dāno
qđ intulit. Si vñ nō iuerūt simul
sed qlibet p se fecit dānū qlibet te-
net p eo qđ intulit. Simile casum

vide. i. restitutio 3. §. 8. A. Et in
eodem. c. de hoc dices. B.

9 **¶** Quid si qđ furatus fuit rē qñ
plus valuit. 7 modo restituit qñ
min⁹ valet? R. fm Al. in 4. Mō
satisfecit nisi lucrum temporis in
quo plus valuit apponat. A. De
hoc dictū est s. §. 6. B.

10 **¶** Qualiter restituet qđ impediuit
aliquē a cōsecutione alicui⁹ bñfi-
cij? R. fm Tho. 2. 2. q. 62. Aut
impediuit eū iuste ut si intendens
honorē rei uel utilitatē ecclie pro-
curet qđ res alicui digniori. 7 tunc
in nullo tenet. Aut impediuit in-
iuste. ut puta si intēdebat ei⁹ nocu-
mētū ppter damniū odiū uel vindi-
ctā 7 huiusmodi. 7 tñc si impediuit
ne res digno. dico anteq; firmatū
sit qđ res ei tenet quidē ad aliquā
recōpensationē pensatis cōditioni-
bus personarū 7 negocij. A. fm
arbitriū sapiētis. ut i sū. eo. ti. q. 11.
vbi hoc notat. B. Mō tñ tenet ad
eqle qz illenōdū fuerat adept⁹. 7
poterat multipliciter impediri. Si
vñ impedit ne retur postq; iam de-
terminatū est qđ res. pcurās inde-
bite reuocari tenet ad restitutionē
eqlis fm suā facultatē. Et idē iudi-
ciū de eo qđ impedit aliquē a cōsecu-
tione cuiuscūq; muneris qđ bone-
ste reciperet. Con. de. A. Con.
etiā Al. ut in dcā. q. 11. B.

11 **¶** Qualiter satisfiet pro bis que
restitui non possunt. ut mutilatio
mēbris. stuprum 7 similia? R. fm
Al. In bis in qb⁹ dānū neq; in se

neq; in equiualemti restitui pōt sa-
tisfiet per recōpensationē faciendā
arbitrio boni viri. Idē Lbo. z. z.
q. 62. r. in 4. o. d. i. s. **A.** Con. etiā
De. ut in sū. eo. ti. q. 80.

12 **Q**ualiter restituet qui semina
alicuius agri effodit. uel qui dā-
nificauit aliū eo q; suo tēpore nō
soluit? R. fm Gl. Predicti nō te-
nent ad restituendū totaliter dānū
quia dubium est qualiter fructus
agri profecissent. uel an mercator
dānū uel lucrum in mercatione
habuisset. sed restituet tārū quātū
fructus agri in illo dubio vendi po-
tuissent uel quātū mercator in illo
dubio lucrum suum vendidisset.
Con. Lbo. z. z. q. 62. **A.** Idē
in sū. eo. ti. q. 81. **B.**

13 **C**atp q; teneat restituere q; qd
illicite acquisiuit. R. fm Lbo. z.
z. q. 62. Circa illicitā acquisitio-
nē r dationem distinguendū est.
Aliquādo enī ipsa datio est illicita
r cōtra legē sicut patz in eo qui
symoniace aliqd dedit. r talis me-
ret amittere quod dedit. unde nō
o; ei restitutio fieri. Et q; etiā ille
p;tra legē accepit. nō debet sibi re-
tinere s; debet in pios vsus cōuer-
tere. **A.** Immo o; dari illi ecclie
in cuius iniuriā accepta est. ex de sy-
mo. de hoc. **B.** Alio mō aliquis
illicite dat q; ppter rem illicitā dat
lz ipsa datio nō sit illicita. sicut cū
q; dat meretrici ppter fornicatio-
nē. Unde r mulier pōt sibi retinē
qd ei datū est. r si supflue aliquid

p fraudē uel tolli extorsisset. tenet
eidē restituē. De hac materia ba-
bet s. elemosyna p. s. fi. **A.** Et
ibi melius in additōe. S; de hac
materia lati⁹ dicendū est uidelz q;
aut illicita acquisitio fit cū iniuria
p;mi r p;tra ei⁹ volūtātē. aut cum
ei⁹ volūtate. p casu q; indistincte
tenet restituere dānificato. ut ex de
iniurijs. c. fi. Ad h; enī p;inet q; qd
fuerit acquisitū per furtū uel rapi-
nā uel per violentiā seu p fraudē
r b; mōdi. Et fm Inno. in. c. quā
pleriq; ex de imu. ec. hoc casu te-
net q; ad restitutionē siue sit rebū
cum iure nālī r civili siue iure nālī
tūm quale est qd debet seruo. r ideo
inde nō faciat elemosynā s; resti-
tuat. Si autē sit rebū iure civili
tūm. ut si legatū de q; potui tetra-
bere falcidiā. i. potui diminūē fm
legē illā. integrū solui credēs herē-
ditatē sufficere ad oia. non tenet
legatarius mihi restituere. Et sub-
dit. Quidā tū dicūt cōtrariū. Ista
secūda ē vera saltē in foro iudicia-
li r etiā penitentialicū lata fuerit
sūia. q; hoc casu error facti causat
repetitionē licz nō error iuris. C.
ad. l. falc. error. S; notandū est
dictū Inno. p foro pñali si sūia nō
fuerit in cōtrariū lata iudicialiter
Itē dic q; cōdēnatus ad aliquid
iniuste nō tenetur sponte dare. licz
sūie parere debeat. z. casu distin-
guendū ē q; aut illicita acq;sitio ē
respectu cause aut respectu psonē.
Si respēu cause puta q; ex causa

turpi. dicēdū q̄ aut turpitudō est
ex parte accipiētis t̄m. aut ex parte
vtriusq̄. Si ex pte accipientis t̄m.
puta si recepit aliqd ut delictū non
faciat uel ut id faciat ad qd̄ tenet.
puta ut rem inuentā restituat. Et
clay est q̄ hoc casu tenet recipiēs
restituē dātī. l. i. et. z. ff. de cōdi. ob
tur. causā. Si turpitudō est ex pte
vtriusq̄. puta si dāt ad corzūpen
dū iudicē. nō tenet restituere dātī.
qz in pari causa turpitudinis po
tior est conditio possidentis. ff. de
cōdi. ob tur. causā. l. si ob turpē. §.
porro. et. C. eo. l. z. Sed hoc casu
an 7 qm̄ 7 cui restituere teneat. est
magis dubiū. Et p̄ videt q̄ semp
teneat restituere. ff. de offi. p̄i. l. illi
citas. in p̄n. vbi dicis. Item ne q̄s
iniquū dānū aut lucz sentiat. p̄ses
p̄uincie p̄uideat. Ad idē. ff. de ca
lū. l. in heredē. vbi dicis q̄ cōuenit
illicita lucra ab oibz extorqueri.
Et in foro iudiciali 7 ciuili d̄z da
ri fisco. C. de mō mulc. l. mulctaz
S̄z in foro canonico ul̄ p̄niali d̄z
erogari pauperibz. i. q. §. nō sane
ad finē. 7 ex re vsur. cū tu. etiam si
ex meretricio accipiat. Nec obstat
qd̄ dicis Deut. 16. ut nō offeratur
merces p̄stibuli in domo dei. quia
illud intelligit q̄ ad oblationē al
taris uel sacrificij publicā. nō quo
ad puatā elemosynā. ut dic̄ Tho.
z. z. q. 32. arti. 1. Acquisitū t̄m p
symoniā d̄z restituī illi ecclesie in
cui iuriā acceptū est. ex re symo.
§. de hoc. Contra p̄dicta facit qd̄

dicis in. l. 4. §. p. ff. de cōdi. ob tur.
causā. vbi dicis q̄ meretrix licz tur
piter faciat q̄ sit meretrix. non t̄m
turpiter accipit qd̄ ei dāt etiam ex
meretricio. Tho. in dco arti. 1. di
stinguit q̄ qm̄ lex p̄hibet dationē
7 acceptionē. tūc d̄z oīo acceptū ex
turpi causa restitui. ut patz in sy
monia 7 in eo qd̄ dāt iudici ad cor
rumpendū. 7 in ludo p̄hibito. 7 in
multis similibz. Si p̄o lex nō p̄
hibet dationē l̄z p̄bibeat causam
dandi. tunc nō cogit q̄s ad restitu
tionē. ut patz in lucro meretricis.
de q̄ dictū est. Dicit. n. q̄ pōt reti
neri 7 re eo elemosyna fieri. S̄z
certe q̄tiens aliq̄ d̄p̄hibet. 7 omne
illud intelligit p̄hibitū qd̄ sequit̄
ex eo uel ob id. C. de legi. l. nō du
biū. Et ideo cū lex prohibet aliqd.
ergo 7 solutionē uel receptionē ex
illa uel ob illā. 7 t̄m magis q̄to
ista solutio uel receptio nō solū est
qd̄ cōsequēs. imo 7 causa p̄ncipa
lis rem p̄hibitā inducens. qz sine
ea turpitudō verisimiliter nō fieret
Ideo p̄ncipalis causa p̄bibiōdis
stat in illa datione uel receptione
ex q̄b⁹ causat res turpis. Et ideo
cū lex aliqd simpliciter p̄hibet. vi
tē. p̄bitere 7 dationē 7 receptionē
ex illa uel ob illā. Sec⁹ si nō sim
pliciter p̄hibet. licz illud notet in
fama sicut meretriciū 7 similia.
Et hoc sentit glo. Ray. in ti. de ra
pto. §. si qd̄ de focarijs. super p̄to
tenet restituē. vbi dic̄. Quid de oī
bus illis q̄ turpiter acq̄rūt aliquid

nō qd pñt sibi illud in aliq casu re-
tinerē? Et subdit. R.º. Ubi trāsla-
tū est dominiū in accipiētē 7 nō cō-
petit repetitio illi cui⁹ fuit res illa.
distingui pōt. qz in illis que sūt p-
bibita qz mala. quedā sūt que nō
puniūt a iure ciuili in forma iudi-
cij nisi pena infamie ut bistriona-
tus 7 exercitiū eoz qui pugnāt in
arena uel duello uel opere mere-
tricū solutarū. Et in talibus tur-
piter acquisita res retineri pōt ad
vsum acquirētis. Quedā sūt que
puniūt a iure per corporalē penā
uel per extorsionē turpiū lucrozū.
7 taliter acq̄sita retineri nō debent
ad vsum acquirētis nisi ei cōcedat a
penitentiario suo tāq̄ alij pauperi. s̄
debēt in pios vsus erogari. nisi for-
te restituta sint iā illis a q̄b⁹ sunt
habita. uel nisi q̄ bz restituē velit
eis a q̄b⁹ habuit. ad qd tñ nō tenet
Et restitutio b⁹ mōi in foro pñali
iudicāda est. p pte satisfactiōis. Et
ideo ibi late patz officiū penitētia-
rii. 7 ibi forte potest dispensare sic
7 in limitando tpe pñie. 7 mēsurā
ieiuniorū. In illis autē q̄ sūt mala
qz p̄bibita sic sūt torneamēta. ne-
gociatio clerici. lucrū aduocatio-
nis uel medicine in casib⁹ nō con-
cessis. emere bladum uel vinū ut
postea carius vendat. facēserta de
florib⁹ ad vendēdū qz vsus ē fre-
quēt⁹ ad lasciuia 7 similia. 7 his
causis acq̄sita retineri nō pñt. Et
subdit. Licet autē hec distinctio vi-
deat⁹ p̄babilis. qz tñ pene restrin-

gende sūt. 7 q̄ nimis emūgit elicit
sanguinē. xxi.º credo qz licz in p̄de-
ctis casib⁹ bonū sit 7 salubre qz pe-
nitens inducat in foro pñali ad
erogandū in pios vsus taliter ac-
quisita. nō est tñ cōpellēd⁹ nisi ve-
lit. nec iudicandus nō esse in statu
saluandoz si nō velit b⁹ mōi peni-
tentiā accipere. nisi in casib⁹ a iure
expressis. ut in symonia de qua ex-
pressū est qz pecunia symoniaca est
restituēda ecclie in cui⁹ ignominia
est accepta. licz 7 hoc posset intelli-
gi qñ recepta est de bonis eiusdem
ecclie uel qñ de hoc agitur in foro
causaz. Similiter qñ q̄s aliquid
recipit ut faciat dānū uel iniuriā
uel calūniā alij. qz tñ nō ille q̄ de-
dit repetit sed ille p̄tra quē datū ē
ff. de calū. l. generaliter. §. illud.
Qd tñ intelligit qñ agit in forma
iudicij. quā seueritatē nō oz obser-
uari in foro pñali. Glo. tñ eadē i-
ri. de raptō. §. itz.º circa pedagia sup
p̄to. tenet enī. in si. ait qz tutius est
dicē qz pecunia ex pacto symonia-
co accepta retineri nō possit etiam
in foro pñali. licz sec⁹ sit si absqz
pacto fuerit accepta. ar. a p̄trario
sensu. ex de symo. mādato. h̄ ille.
Ex hac glo. 7 ex supradictē. pōt col-
ligi qz acq̄sita ex turpi causa q̄s
iudicialitē tenet restituē nisi illa cā
nō fuerit simpliciter p̄bibita. s̄ solū
a lege infamia notata. In foro autē
pñali qñ restitutio nō est faciēda
certe p̄sone. de cōsilio est qz oia illi-
cite acquisita erogēt in pios vsus.

re necessitate aut nō est. nisi iudi-
cialis condēnatio facta fuerit. uel
nisi in q̄tū cōfessori videat. Itā in
foro p̄niali q̄s restituē p̄mo nō
tenet. nisi in q̄tū ipsū dānificauerit
seu cōdēnatus fuerit ut sepe p̄stē-
ss est. Et nōt glo. i. z. q. z. fraterni-
tas. Deo autē satisfacere debet pro
turpi causa s̄m arbitriū p̄fessoris.
26. q. 1. turpia Et qz Sap. 11. dī
Per que peccat q̄s p̄ bec 7 torq̄f.
innuēs q̄ q̄s debet puniri in illo i
quo deliqt. ideo cū in receptione
ob turpē causā fuerit de? offensus
cui? occasione reuentū ē ad pctm̄.
conueniens est q̄ sacerdos in q̄tū
s̄m deū pōt facere iniūgat penitēti
q̄ cō acceptū ex turpi causa eroget
in pios vsus ut sic satisficiat deo i
in quo offendit. nisi penitēs cōsti-
tutus fuerit in magna necessitate
Et penitens v̄z se preparare ad re-
stituendū 7 faciendū quicqd cōfes-
sori s̄m deū visū fuerit. quia ad hoc
obligat. ex de pe. 7 re. ois. Itē etiā
in foro penitentiali q̄s tenet resti-
tuere qñ ius hoc spāliter exp̄mit.
ut in vsura ul̄ symonia 7 similib?
ut in ludis alearum. tarilorum. 7
similiū p̄bitor. ut s̄. lud? alee.
§. 4. vsqz ad finē. Itē s̄m Inno. in
c. qz pleriqz. ex de imu. eccle. i. glo.
lūa. n̄ su. hypocrita autē. Hypocrita
q̄ sub forma boni xp̄iani cū nō sit
accipit elemosynas tenet ad resti-
tutionē. Et subiūgit q̄ forte nō te-
net restituere illi q̄ dedit qz cōsecu-
tus est mercedē suā. Puto q̄ hoc

sit notabile dictū. 7 q̄ l̄z nō fiat re-
stitutio illi q̄ dedit. tñ si datū ē uel
acceptū aliq̄ spālī. causa 7 exp̄ssa
puta in calicē uel altare uel in sub-
uentionē alicuius hospitalis uel
q̄dcūqz aliud. in illā causam debet
fieri restitutio. qz nil tam equū est
q̄ q̄ res transferant s̄m voluntatē
dñi ipsaz. in Insti. de acq. re. do. §.
p̄ traditionē. Et sic caueat sibi cōs
clerici. laici. religiosi. beremite. 7
q̄cūqz aliq̄ q̄ offidit bonā vitā ut re-
cipiat elemosynas. Sz qd si p̄ cā
bonesta 7 inbonesta dat res indi-
uisibilis. puta seruit? vic. uel alia
uel bos. equus. 7 similia. an in to-
to res debeat adiudicari cause bo-
neste an inboneste. cū in indiuisibi-
bus nā potētiōi solet ad se attra-
bere minus potēs. ff. de sta. bo. l.
queris. Hanc questionē tāgit glo.
i. l. 3. ff. de cōdi. ob turpē causā. nec
determinat. Et l̄z multa possent
allegari hinc inde. tñ p̄pter breui-
tatē saluo meliori iudicio dico q̄
res data p̄ pte adiudicabit cause
boneste 7 p̄ pte cause inboneste. qz
licz i se sit indiuisibilis. tñ ē diuisi-
bilis p̄ reductionē ad estimationē
p̄cunie. ar. ff. fin. regū. l. i. §. p̄. 7. l.
se. vbi ponit casus in ponēdis finib?
ut si nō possint bñ poni tollat de
terra vni? 7 tē alteri. data estima-
tione illi a quo terra tollit. Et sic
in casu p̄posito poterit res data
retineri si adimpleta est causa bo-
nesta propter quā data est. 7 pars
p̄ciji cōcernētis inbonestā causā

erogabitur *¶* in ea que superius
tacta sūt. *¶* Quā autē illicita acq̃sitiō
est respectu p̃sonę. b̃ contingit uel
q̃ aliquid accipit ab eo q̃ nō pōt
dare. uel q̃ aliquid datur ei qui non
pōt recipere. p̃mū cōtingit nō solū
cū aliquid accipit a nō uero dñō. sed
etiā a rei dñō cui tenegata est ad-
ministratio seu alienatio bonorū
suorū. de quib⁹ dictū est s̃. donatio
p̃. §. p̃. et ibidē. §. 2. p̃onit an clerici
possint donare. Item regulariter
nullus pōt donare uel per donatio-
nē recipere vltra quingentos soli-
dos nisi precedat certa insinuatio.
Fallit in aliquib⁹ casib⁹ de quib⁹
dictū ē s̃. ecclesia p̃. §. 4. cū addi-
tione. Et solidus in legib⁹ capit. p̃
aureo. ut in Insti. de pena teme. li.
ti. §. si. et ibi glo. Item regulariter
nō valet donatio inter cōiuges. et
inter patrē et filiū qui ē in ei⁹ p̃tate
ut s̃ donatio p̃. §. 5. cū sequentib⁹
Itē regulariter filiū familias nō
pōt donare uel administrare nisi sint
res castrēsis peculij uel quasi. de
quo s̃. elemosyna 2. §. 3. et s̃. pe-
culiū. Itē nullus pōt aliquid dare
in fraudē creditorū suorū. al̃ reci-
piens ab eo tenet ad restitutionē
cū distinctione. q̃ aut recipit titu-
lo lucratiuo aut oneroso. Si lu-
cratiuo et creditores fraudā. oīo
tenet ad restitutionē. ff. q̃ in frau.
cre. l. q̃ aut. §. similiq̃ modo. Et
videt̃ intelligendū hoc q̃n̄ fraus
interueniebat tempore donatio-
nis. Secus si postea. quia factum

legitime retractari nō d̃. licet ca-
sus postea eueniat a quo nō potuit
inchoari. et de re. iur. factū legiti-
me. li. 6. Nisi forte q̃s accepisset
acquistū ex relicto puta ex usura
Tūc enī q̃ncūq̃ usurari⁹ efficiat̃
nō soluēdo. talis obligat̃ ad resti-
tutionē. l. 3. a p̃ncipio nō receperit i
fraudē creditorū. q̃ nō est equū ut
ex dolo alicui⁹ alter cōmodū sen-
tiat cū dāno tertij. l. si. in p̃n. ff. de
eo per quē factū erit. et q̃ locuple-
tari q̃s nō d̃ cū iactura aliena. et
de re. iur. locupletari. li. 6. Et ita
videt̃ esse de mente dñi An. de hy.
in. c. cū tu. ad fi. et de usuris. Et p̃-
dicta faciunt q̃ cū iudei cōiter vi-
uant ex usuris nec sint potentes
restituere accipientes per donatio-
nē uel alio titulo lucratiuo aliquid
ab eis teneant ad accepti restitu-
tionē faciendā illis a quib⁹ iudei
accepit usuras etiā si aliquid ab eis
acceptū sit pro pena. ut s̃. iudeus
p̃. §. 6. et 7. Si p̃o titulo onero-
so quispiā aliquid accepit ab eo q̃
nō est soluendo. puta q̃ emit uel
habuit p̃pter operas suas uel per
permutationē uel aliā onerosam
causam. nō tenet ad restitutionē
nisi sciverit illud fieri in fraudem
creditorū. ff. que in frau. cre. l. aut
pretor. §. q̃ aut pretor. Et dicit̃ sci-
re si creditores sunt sibi protestati
q̃ sit in fraudē eorū. de cā. l. aut proz.
§. si quis particeps. Item quādo
alienauit simul omnia bona sua.
Ex illa. n. vniuersali alienatione

fraus presumitur. ff. eo. l. oēs. §. luti.
Itē etiā qñ euidenter b̄ appareret
ut qz scit aliquē impotentē restituē
7 aliquid vendere uel emere ad lu-
dū. luxuriā. gulostatē. ul' aliter in-
utiliter cōsumēdū. 7 sic in fraudē
creditorū cū efficiat minus potēs
ad soluēdū. Itē illi creditores tm̄
possūt predicta reuocare in quorū
fraudē facta sūt. Nō autē aliq̄ credi-
tores qui postea facti sūt. nisi ex p̄-
cunia ipsozū esset priorib⁹ satisfā-
ctū. dca. l. aut p̄tor. §. ita demū.
Ex bis colligit qz cum iudei coiter
ppter vsuras non sint soluendo. ac-
cipiens aliquid ab eis etiam titū-
lo oneroso. puta locatione vendi-
tione uel simili ex quo manifeste
sunt impotentiores ad satisfaciē-
dum. tenet restituere illis a quib⁹
accepte sunt vsure. sicut contingit
in vendente eis gallinas uel alia
ad gulostatē pertinentia. uel pul-
chra vestimenta 7 alia similia ad
pōpositatē. uel qui ad talia locant
sibi operas uel ad radendū uel ad
poliendū. Et generaliter quocūqz
modo ab eis aliqd accipiat ex quo
manifeste fiant impotentiores ad
restituendū. licz etiā titulo onero-
so. hoc fit in fraudē creditorū. 7 per
p̄ns accipiens tenet ad restituēdū
ut pōt ex p̄dictis colligi. Item ad-
uertendū qz ex p̄dictis accipientib⁹
7 nō valētib⁹ alienare aliq̄ tenent
ad restitutionē statim. Aliq̄ p̄ resti-
tutionē in integz. Statim tenet q̄
rem acceperunt cui⁹ alienatio ipso

iure nō valuit. ut si marit⁹ alienet
fundū totalē uel in qbuscūqz casib⁹
bus ius p̄b̄bet alienationē. de q̄-
bus aliqd p̄ime tactū ē maxime
si quis accipit a minore. 25. annis
dono rē immobilē uel etiā p̄ v̄ditio-
nē sine iurj solēnitare puta sine tu-
toris uel curatoris auctoritate uel
sine iudicis decreto. i. auctoritate.
Nā tenet statim ad restitutionem
p̄m Inno. i. c. qz pleriqz. de imu. ec.
p̄. si autē ex donatōe. Idē pōt dici i
emptore rei eccl̄astice qñ nō inter-
uenit debita solēnitās. tūc enī p̄tra-
ctus nō valet. de q̄ §. alienatio. Et
oēs isti tenet ad restitutionē rei cū
fructib⁹ oib⁹. de q̄ §. §. 4. cū addi-
tione. qz q̄ §. iura mercat. bonā fidē
non presumit habere. ex de re. iurj.
q̄ p̄tra. l. 6. Nisi sit forte p̄sona q̄
excuset iuris ignorātia. ut minor.
mulier. rustic⁹. 7 miles. ff. de p̄ba.
l. cū de indebito. §. si autē is q̄. Per
restitutionē in integz tenet aliq̄ qñ
cōtract⁹ ē solēniter celebrat⁹. sed ex
p̄uilegio eccl̄ie uel minoris res pōt
ab eis tolli p̄ in integz restitutionē
qz allegāt se in aliq̄ lesos. Et hoc
casu q̄ rem taliter habuerūt nō te-
net restituere nisi obtēta restitutio-
ne i integz ab eccl̄ia ul' minore p̄m
Inno. in dco. c. qz pleriqz. p̄. si qd
dices in eo. vbi dicit nō teneri eos
ad restitutionē nisi in cōtrahendo
vbi fuerint malitia. uel facta restitu-
tione ut dictum est. Adde. Vel nisi
interuenerit nō parua receptio etiā
sine malitia. ut §. emptio. §. 2. 2.

ratione persone succedit obligatio
ad restitutionem quando ei aliquid
datur cui dari prohibetur. Et de hoc ali-
qui casus super notati sunt sicut de do-
natione inter coniuges et inter patrem
et filium sub eius potestate constitutum. Nunc
alii ponendi sunt videlicet ratione etatis
et officii. Ratione etatis puta si sol-
uas rebitum pupillo sine tutoris au-
ctoritate et iudicio de creto. Tunc
enim res non efficitur pupilline libe-
ratur rebitor. et tenetur rem illam
iterum solvere si pupillus rem solutam
male constituit vel furto amiserit.
Tamen si pupillus rem illam habet vel ex
illa sit factus locupletior et petit
ad huc rebitum per exceptionem doli
mali submoueri poterit in Insti. p.
quas perso. nobis acqui. §. pte.
Idem propter eandem rationem putare in
furioso. Ratione officii iura prohibe-
bent aliquibus dari ut rectoribus et iu-
dicibus de quibus iudex p. §. 3. cum addi-
tionibus. Insup qui aliquid dat iudi-
ci vel aduersario puta procuratori
vel aduocato aduersus partem amittit
causam. C. de pena iudi. q. ma.
iu. l. i. Sed hoc est intelligendum nisi
evidenter constituitur quod prius aliquid
dedisse ne iniusticia patiatur vel ut
iusticiam consequatur. Tunc enim etiam
datum potest repetere et nulla pena in-
currit. i. q. 5. c. non sane. et ibi glo.
Admonibus tamen officialibus qui sunt
in auxilium rectorum et iudicum pos-
sunt dona dari. et ipsi etiam possunt
pro iusto beneficio prestito aliquid
extorquere. de co. c. non sane. ad fi.

Quod glo. dicit verum nisi sit eis
certum salarii constitutum. quia tunc
si aliquid ultra petierint crimine
concussionis tenentur et ad penam
quadrupli. Item episcopo vel alteri
prelato visitanti seu eorum familia-
ribus nil potest dari preter procuratio-
nem. ut. j. visitatio. §. p. et. 2. Simi-
liter nec sarracenis seu infidelibus
vel hereticis in dispendium christianorum
ut. j. sarracenus. §. p. et in processu
annali curie. **B**

Quid de illis qui ponunt se in
manus creditorum sed non intendunt
restituere. imo sperant quod pro nubi-
lo vel de modico quietabuntur. alii
non ponent se? R. si fratrem
Egidium in quolibet. Tales quidem a
peccato rapine non sunt absoluti. quia
peccatum per penitentiam et confessionem
dimittitur. Sed ut sint absoluti a re-
bito restituendi distingue. quia si cre-
ditor propria voluntate dimisit. non
tenetur amplius restituere. Secus
si receptus vel coactus. vel qui pu-
tauit se nunquam aliquid posse habere.
De hac etiam questione habes §. 5.
3. **A** Ad predicta faciunt qui habent
in suum. l. 2. §. 1. §. q. 25. et. q. 81. Et quod
notat dominus Petrus de anchorano. in. c.
quod quod. de usuris. l. 1. §. 4. **B** An qui
male recipiunt a personis ecclesia-
sticis teneantur ad restitutionem et cui
vide §. clericus 4. §. si. **A** Et ibi
in additione. **B** Utrum restitutio
sit pars satisfactionis vide. j. satis-
factio. §. 2. Ad materiam etiam resti-
tutionis facit. j. usura 6. per totum.

14

Restitutio n^o.

s. qñ debitor nō est solue-
do. Abisciedū fm Ray. q si sim-
pliciter nō pōt soluere. toleat 7 p-
ponat restituere qñ cito poterit. i4.
q. 6. si res. C. de cessi. bo. l. i.

i **Q**uid si is qui tenet restituere
plurib⁹ nō pōt absq⁹ magno vetri-
mēto sue familie? R^o fm Ray.
Consulendū est q petat dilationē
7 assignet eis certā partē de reddi-
tibus suis. Qz si renegēt dilationē
7 velint q cedat bonis tenet absq⁹
dilationē etiā si oporteret ipsum
mendicare. Unde nō dico habito
respectu ne egeat. Nā ptra h nō ē
ex re vsuris. cū tu. Tñ ut Al. ad-
dit. sine culpa pōt accipere vite ne-
cessaria. s. extrema. In hac. q. con.
Lbo. 2° 2° q. 62. dicēs sic. Si nō
pōt statim soluere ab instanti re-
stitutione liberat⁹ est ppter impo-
tentia. sicut 7 totaliter a restituti-
one absoluit⁹ si oio est impotens.
Detet tñ remissionē uel dilationē
petere ab eo cui d3 p se uel p inter-
positā psonā. Idē esset si q s obli-
garet etiā vni. Et de hoc satis di-
ctū ē s. restitutio p. in pncipio. **B**

z **Q**uid cū debitori petēti dila-
tionē ali⁹ creditor vult dare. alius
nō s vult q cedat bonis? R^o fm
Ray. Stādū est maiori parti. Et
intellige maiore partē vbi ē mai⁹
7 forti⁹ debiti. vnde si vni credito-
ri plus q reliq⁹ oib⁹ debeat. stādū
ē volūtatē illi⁹ de danda dilatione

uel petēda cessione. Si pō par sit
debitū. stādū ē maiori numero cre-
ditor. Si oia sint paria. eligēda ē
clemētior finia. s. q dilatio ref. C.
de cessi. bo. l. i. **A** 7 ibi additur.
Nulla differētia inter ypothecari-
os 7 alios creditores qñ ad hāc
electionē obseruāda. Et ibi dī de
dilatōe qñquēnali. 7 h obtinet in
foro iudiciali. Quō pō ad penitē-
tiale dictū est s. restitutio p. in pncipio. in additione. **B**

Quid si q s tenet plurib⁹ 7 nō **3**
pōt satisfacere oib⁹. fm quē ordi-
nē restituet? R^o. Primo qdē si te-
net ex furto uel rapina 7 res fur-
tiua extat. istam restituet. qz nūq⁹
fuit sua. **A**. Idē ē qñterciūq⁹ ba-
beat rem alienā. qz sp dñō ipsius
restituenda ē. ff. 2. C. de rei ven. per
totū. Idē etiā si habeat rem q fuit
alien⁹. 7 ab eo sine iusta causa ab-
dicata ē. puta p metū uel aliter. qz
similiter illi restituēda ē. ff. qd me.
causa. l. metū. §. cū aūt. **B**. 2° re-
stituet oib⁹ creditorib⁹ habētibus
pignora ul ypothecas pñt q⁹ habē-
tibus actiones psonales. C. q po. i
pig. ba. l. eos. 3° restituet alijs qb⁹
d3 quocūq⁹ mō. **A**. Et hoc fm
ordinē re q in duob⁹. §. se. **B**

3 **S**i q ordine restituet habētib⁹ **4**
pignora uel ypothecas? R^o. Siue
habeāt pign⁹ spāle siue oia bona
obligata ut in instrumentis solet
dici. d3 eis restitui h. ordine. q q
pōr ē tpe potior ē i iure. C. q po. in
pig. l. si de recto. 7. l. si fundū. 7. l.

diuersis. Excipiunt qđā pſone pui-
legiate. Nā mulier in dote pōr eſt
oib⁹ habētib⁹ tacitā ypothecā etiā
ſi habeāt pūſ. pter qđ filiis pōris
mīmonij agētib⁹ de dote contra
nouercas. C. q. po. i. pig. l. aſſiduis
Ite pferē creditorib⁹ de qđ pecu-
nia ipſe res ēpte ul' reſecte ſūt. Nō
aut pferē mutuātib⁹ ad militiā. ⁊
ſiſco. C. q. po. in pig. in Autem. quo
iure. **A**. Et ibi patz qđ mutūare
ad militiā ē qñ ex pecunia mutua-
ta militiā emptā ē ⁊ h in ſcriptis
pbatō qđ ad hanc materiā. **I**te ibi
de ſiſco nil dī. ſ. de eo dī in. l. q. uis
C. de pūile. ſil. **B**. Nā tales cre-
ditors oib⁹ alijs pferū. **A**. Nō
aut pferū habētib⁹ pōrē ypothe-
cam etiā tacitā. dēcā. l. q. uis. **B**
Ite qđ expēdit in funerādo testato-
rē pferē cui libet habēti tacitā ypo-
thecā. ff. de reli. l. pſt. et. l. at ſi q. s.
ſ. p. Forte aut nō ē idē i habētib⁹
ex pſſā. ut Aqō. dīc. **A**. hoc dīc cū
nō forte. ut pz in glo. l. pſt. ff. de
reli. Et hñ dīc forte. qz videt apte
pſtrariari. dēcā. l. pſt. qđ i diſtincte lo-
quēdo dīc. Impenſa funeris ſp ex
hereditate reduceſ. que etiā omne
creditū ſolet pcedere cū bona ſol-
uendo nō ſint. **B**. Et de materia
pignoris vide ſ. pignus.

5 **Q**uo ordine reſtitueſ qđ rebeſ
ex alijs cauſis. **A**. i. ex actionib⁹
pſonalib⁹. qz de realib⁹ dictū ē ſ.
pſimo. ſ. **B**. R. ſim. xv. Sice-
teſur ex cauſa pūilegiata. ut in re-
poſito. illud p reſtituendū eſt. ff.

de poſiti. l. ſi hoīez. Si pō ex alijs
cauſis. tūc ſue ex cōtractu ſue ex
maleficio uel qñ. eqūiter rebeſ.
ita tñ qđ ſi alijs ampl⁹ uigilauit
in petēdo illi p reſtituendū eſt. Aliē
pō ſolueſ p rata. ut. ff. que i frau.
cre. l. pupill⁹. **A**. Et ibi patz qđ ſi
debitoz p ſe nō epact⁹ in iudicio uel
extra gñificauerit alicui creditor
illud qđ datū ē reuocat. ⁊ diuidat
inter creditores p rata. ⁊ notat in
ſū. con. eo. ti. q. 90. **B**. Et in hoc
ultimo caſu iure qđē poli ⁊ ſi non
iure fori excuſareſ ut credit debi-
tor ſi pietate mot⁹ gratificaret plu-
rimū idigēti. **A**. Idē i dēcā. q. 90.
Et ad hui⁹ materie declarationē
diſtinguēdū eſt. utz debitor ſit ob-
ligat⁹ pncipaliter actione reali. ⁊
de h dictū eſt ſ. reſtitutio ſ. ſ. p. in
additione. An pō ſit obligatus
pncipaliter actione pſonali. ⁊ tūc
aut ē ſoluēdo. aut nō. ſ. caſu debet
put teneſ oibus creditorib⁹ ſoluē
⁊ pōt ſoluere nō ſolū creditori ſuo.
ſed etiā creditori creditoris ſui. qz
intelligit facere meliorē conditio-
nē eius ⁊ utiliter geſſiſſe negociū.
niſi forte ſuus creditor pbiuiſſet
ſibi. ff. mandati. l. ſi p te. ubi dicit
qđ ſi qđ gerit negociū alteri⁹ dñō
prohibente nullam habet actionē
contra dñm. Fallit in caſu in quo
etiā ſi prohibeat pōt ſolui credi-
tori creditoris. uidelicet quando
ſecūduſ debitor eſt debitor ex ea-
dem cauſa ex qua ⁊ creditor. puta
vnus. conduxit domū quā ⁊ ipſe

locavit. **N**ā secūda pductor pōt soluere pmo locatori. ut. l. solutū. §. solutam. ff. de pigno. ac. z. casu qñ nō ē solvendo 7 habet plures creditores quibus oibus nō pōt satisfacere tunc debet satisfacere p m oz. dñe dictū hic. 7 in. §. precedenti. Sciendū tñ q bec materia. s. qb? creditorib? debeat prius satisfieri. l. 3 aliquatenus pateat per p dicta. tñ in legib? longa est 7 magis pertinet ad forū iudiciale quo creditores inter se disceptēt an debeāt preferri q ad penitētiāle ubi de cōscientia agit debitoris cui debeat restituere. Nam ipse ad cōscientiā tuendā non debet alicui creditorū ppter affectionē uel amicitia temporālē seu carnalem in p̄iudiciū aliorū soluere. ff. que in frau. cre. l. pupillus. Sz in qñ ipse cognoscit. p debet dare quib? magis tenetur. 7 sic excusat nisi crasse 7 supine ignoraverit. eē de cle. exco. mi. aplice. qd cōplendit p m qualitatē persone 7 loci. ff. de iurj 7 fac. igno. l. regula. §. sed iurj. videlz. vtrum potuerit esse peritus per se uel habere copiam peritorū. **B**

6 **H**eres debitoris tenetur eo ordine quo ipse debitor. s. quo ordine teneat ad legata habes s. hēditas §. 6. **A**. Et ibi patz q iste ordo ē ut p satisfiat creditorib? refūcti. **B**

Restitutio in.

qñ ad fautores raptorum
Quid ergo de his qui sequuntur

raptores ad p̄dā? **R**? p m Ray. Si illi qui sequūt uel associant raptores sciūt uel existimant eos rapinā facere ppter eorū sequelā siue cōsiliū siue exhortationē. ita q al nō essent facturi. q̄libet eorū teneat i solidū. Si pō p̄ suā seq̄lā uel cōsiliū nō pl? fecerūt q al essent facturi. tñc tenent tñ de his q inde habuerūt uel expenderūt 7 de dāno qd ipsi ul aliq de familia ipsorū fecerūt directe uel occasionaliter. ar. ad hanc distinctionē. eē de sen. et re. iu. cum. J et. a. et eē de eta. et q̄l. tuam. et de sen. exco. inter alia xi. q. 3. qm multos. Idem **T**bo. z. 2. q. 62. **A**. Con. etiā **Al**. 7 **Hosti**. q 7 addit. q si credit q etiā sine suo adiutorio uel instigatione dānū fecissent sed nō tantū. teneat ad id qd p̄babiliter credit eos pl? fecisse p̄ suā instigationē uel adiutorio. ut i lū. l. 2. ti. §. q. 64. **B** Et simile ē. restitutio p. §. 9. Itē multo forti? tenetur in solidū tensores 7 receptatores ipsorū. Similiter 7 mandatores. uel si eorū noīe facta est rapina 7 ipsi ratā habuerūt. xi. q. 3. qui cōsentit. et. c. se. eē de resti. spo. cū ad sedē. in fi. **A** Con. cum Ray. in predictis **T**bo. 7 **Al**. ut in predicta. q. 64. Et de hac materia lati? bēs in. §. se. **B** **Q**uot modis aliqui sūt fautores raptorū ita q teneantur ad restitutionē? **R**? p m **T**bo. z. 2. q. 62. Illi sūt qui his versibus continentur. **I**ussio. cōsiliū. consensus.

palpo recurfus. Participans inu-
tus. nō obftans. nō manifestans.
Eodē etiā verſus ponit **X.** qz
expoſitio ſim eundē **Tbo.** **Al.** et
X. et alios talis eſt. Juſſio. i. ille
qui iuſſit. qui pncipaliter tenet ad
reſtitutionē totius. Et intellige qñ
ex ſua iuſſione ſecuta eſt ablatio
rei uel noie ſuo factā ratā habuit
al non. **A.** Tenet etiā qñ veriſi-
milie uel pbabiliter credit ex ſua
iuſſione ſecutā eē ablationē. ut in
dicta. q. 64. **B.** Cōſiliū. Hoc itē
intelligēdū qñ ex hoc eſt uel credi
pbabiliter dānū ſecutū. Tunc enī
tenet in ſolidū. al nō. Cōſenſus. s.
coopatiōis. Si enī tātū coopet qz
ſine eo nō poterat dānū fieri. tenet
in ſolidū. Si aut ſine eo fuiſſet fa-
ctū. reſtituat quātū nocuit p ſe uel p
ſuos. aut quātū de reb⁹ illis habu-
it uel expendit. **A.** Idem in dē
q. 64. Et additur. Collige etiā ex
h qz ſi plures dānū faciūt ſimul. et
tñ vn⁹ ſine alio uel plures ſine iſto
feciffent. qz tenet ſoluē p rata. i. p
portioē ſua. s. quātū cōtingit eū de
dāno vniūſo. ſi nō pōt diſtingui
dānū qd ipſe intulit ab eo qd alij
intulerūt ſim Ray. et glo. et. et **Al.**
et **Inno.** et **Hoſti.** Et addūt qz in h
tñ eſtimatio habēda ē. ut qz ſtrenui-
or ē et timorē maiorē incuſſit bo-
ſtib⁹ in pl⁹ teneat. Itē dicūt qz ſi qz
vadit cū raptorib⁹ et furib⁹ et non
coopat eis ad aliquod dānū faci-
endū. nō videt teneat in aliq ſi nihil
receperit de rebus ablat⁹. Caueat

tñ cōſciētie ſue in hoc ſi parat⁹ erat
defendere ſi forſitan illi ſpoliandi
res ſuas a predonibus defendere
voluiſſent. et ppter ſuā preſentiā et
ſocioz eius nō audebant reſſistere
ſpoliantib⁹ uel domos ſuas incē-
dentib⁹. quia ſic nō pōt liber eſſe a
reſtitutione. Item dicūt **Inno.** et
Hoſti. qz ſi aliqui etiam nō aio le-
dendi uel defendendi ledentes va-
dant cū alijs. imo etiam ſi aio pa-
cificandi vadūt nō excuſant niſi
ſignificent aduerſarijs. quia aliter
aduerſarij timore eozū nō auderēt
res ſuas defendere. Unde idē eſt
ac ſi iuuarent. **B.** Palpo. i. adu-
lator laudans raptorē quaſi ſtre-
nuū. Et quidē ſi ex hoc ſecutū eſt
dānū. in ſolidū tenetur. **A.** Al
nō tenetur niſi in qñtū dānificauit
Et idem per oppoſitū intelligas in
tetractore uel vituperatore. ut in
dē. q. 64. **B.** Recurſus. i. rece-
ptator. Nam qz recipit latrones et
tuetur eos uel rem raptā dolose ce-
lat ita qz impedit reſtituto. i. ſolidū
tenetur. Participans. s. in crimine
furti uel rapine ſociando eos. ſicut
in p. s. dictū eſt. Sz pticipās in re
accepta illud ſolū tenetur reſtituē
qd ſciēter emit uel recepit. Si aut
ignorāter. dic ut. j. reſtitutio 4. p
totū. **Mut⁹.** i. qz videt furtū fieri et
dolose tacet cū poſſet impedire. Hic
aut nō tenet reſtituere niſi ex offi-
cio ad hoc teneat. Nō obſtans. i. qz
poſſet obſiſtere et nō facit. Et de h
eodem mō dicēdū ſicut de muto.

A. s. q. ad restitutionē tenet qñ
habet ex officio. sicut sūt pñcipes
7 rectores qui ex officio tenentur
iusticiā cōseruare. qz redditus qñ
habēt sūt stipendia ad hoc institu-
ta ut iusticiā cōseruent in terra.
vnde tenent restituere pñm Lbo.
Al. 7 glo. Ray. ut in dca. q. 64.
B. Non manifestans. i. qñcit vbi
res rapta uel furata est 7 nō indi-
cat etiā cū de hoc interrogat. **A**.
s. seruato ordine euāgelico seu al
pñm formā iuris. Aliter nō tenet
rñdere. ut s. correctio 2. §. 4. **B**.
Dic similiter non tenet restituere
nisi ex officio ad hoc teneat. Sed
tñ videt teneri. ex re fur. q. cū fure.

A. hoc. c. loquit qñ ad peccatū. ut
patz in dca. q. 64. vbi s. oia notat
Posset etiā qñ hoc casu teneri ad
restitutionē qñ legitime pductus
in testē occultat pñtate. qz tunc te-
net ex officio manifestare. 7 ideo
nō manifestando restituē tenet. ut

z **I**. testis 3. §. vtz homo. et. §. si. **B**.
Sed quid si vnus dictorū sa-
tisfecerit nūquid alij liberabūt. **R**.
pñm Ray. Si vnus satisfecerit in-
tegraliter de omni dāno 7 expen-
sis 7 incōmodo siue interesse. oēs
alij liberant. qz nō tenent damni-
ficato. Nam bona fides non pati-
tur ut idem debitū bis exigat. ff. de
re. iurj. bona fides. Idem Hosti. et
Lbo. Addit vltterius Ray. dicēs
sic. Ille cui sic satisfecit credo qñ pōt
7 debet pñtū ad iudiciū aie cedere
actionē illi qui totū soluit. nō qñdē

ut ab vno totū erigat nisi forte a
principali. sed pro partib⁹ petat a
singulis. **B**. 3. pñtū ad forū cōtētio.
sū nō tenet cedere. Nā qua fronte
pōt petere cessionē qui ex culpa sua
dānat. ff. de admi. tu. si plures. 2.
et. ff. de tute. 7 ra. dñstra. l. i. §. nūc
tractem⁹. Tñ 7 sicut hosti. dic sūe
sit facta cessio siue nō. alij qui nūl
soluerūt tenent ex cōsciētia ad re-
leuandū illū qui in solidū satisfecit
quilliter pro suis partib⁹. Nam soli-
uens vtiliter gessit eorum negociū.
Vnde tenent habere ratū 7 ei sa-
tisfacere. ar. ff. de nego. ges. l. cum
pecuniam. et. l. pōponius. in fi. 7. l.
soluendo. Lbo. quocqz 2. §. q. 62.
quasi declarans dicit qñ si ille qui
fuit principalis. ut puta precipiēs
soluit. omnes illi liberati sunt qui
fuerunt ab eo ad damniū faciendū
inducti. **A**. nisi illi qñ aliquid ha-
buissent de rapina. ut dicitur. in. §.
se. **B**. Si pño alius restituit. tñc
illi qñ sūt principales 7 illi ad quos
res reuenit. tenent restituere illi qñ
restituūt. **A**. Idē etiā in sū. l. 2.
ti. §. q. 65. **B**. Et videt intelligen-
dum qñ si istiales nō restituant ei-
ceteri tenent pro partibus suis ut
prius dictū est restituere.

z **Q**uid si spoliatus liberaliter
remittit restitutionē. **R**. pñm In-
no. Si dimittit principali ut ra-
ptori uel pñipienti. liberat⁹ ē pñilia.
tor 7 b⁹ mōdi. qz liberat⁹ ē is qñ pñ-
cipaliter tenebat⁹ 7 qñ res habuerat.
S si dimittat consiliatori nō credo

liberatos alios esse ad quos res
puenerunt. nisi expresse intellexerit
eos liberare. Neq[ue] etiā illū q[ui] rap-
inā fecit etiā si de rapina nihil ha-
buerit. q[ui] de iure naturali et dīno
cōueniēs est q[uod] sublato principali
tollat[ur] accessorii. et non eōd[em] ratio
et de cōsti. translato. Immo plus
q[uam] et si liberaliter absolueret prin-
cipalis. nō p[ro]pter hoc absolut[us] eēt
cōsiliarius si aliqd ad eū peruenit
de rapina. nisi alius p[ro] eo satisfec-
isset. et tūc iste cōsiliarius in casu
aie. **A.** i. in foro p[ro]fite et nō in fo-
ro iudiciali. ut in d[ec]a. q. 65. vbi h[ic]
notant. **B.** tenet ei q[ui] satisfecit p[ro]
eo. **A.** etiā si satisfaciens fuisset
p[ri]ncipalis i rapina. nō aut[em] offenso
quā ei iam satisfactū est s[ecundu]m eūdē
Immo. et in d[ec]a. q. 65. **B.**

4 **C.** Quāq[ue] in restitutione pōt a p[ro]
dictis oib[us] erigi pena. ut de rapina
et de oī furto manifesto pena qua-
drupli. et de alio furto pena dupli.
R. s[ecundu]m Ibo. 2. 2. q. 62. Huius-
modi pene nō debent postq[uam] fue-
runt adiudicate. in quo casu pena
vnius ut Ray. ponit non liberat
aliū. i. z. q. 2. cū deuotissimā. De h[uius]
casu habes s. pena p[ro] s. p[ro]fite. **A.**
qui incipit. vtrum q[ui] cōmittit. De h[uius]
etiam s. pedagium. s. 2. et ibi la-
tius in additione. **B.**

Restitutio iiii.

s. q[ui]tū ad emētes. Quid de his
qui sciēter emerunt de rapina uel
furto? **R.** s[ecundu]m Ray. Si hoc scie-

bat quis aut p[ro]babiliter credebāt
et emit cupiditate acquirendi sibi
s. ut haberet uel venderet alteri sic
vellet. indistincte tenet ad restitu-
tionē. neq[ue] liberaf alienādo alteri
uel si res pereat morte ul quocūq[ue]
casu. uel si ei auferat. Et ratio est
quā ipse furtū cōmissit rem alienā
inuito d[omi]no cōtractādo. ff. de fure.
l. i. Fur aut[em] sp[ecies] est in mora. ut. ff.
de cōdi. fur. l. si p[ro] fure. s. cōditio.
et l. p[ro]fite. Unde neq[ue] p[ro]fite q[uod] viderit
pōt repetere ab illo cui[us] res ē. **A.**
Facit. l. in civilē. C. de fur. **B.** et
tenet restituere omnē vtilitatē. ut
s. restitutio p[ro] s. s. Et si restituit rē
deteriorē q[uam] ad ipsū puenit nō libe-
rat. Et si in aliq[ua] t[em]p[or]e medio res fu-
it melior etiā forte postq[uam] v[er]didit
alē tenet ad estimationē plurimi
ff. de condi. fur. l. i. re furtiua. ff. de
fur. l. q[ui] inuēta. ff. cōmodati. l. si ut
certo. s. s. inter dū. C. de rei ven. l.
certū. Et idē intelligo de secūdo et
tercio et vltimo emptore male fi-
dei. ff. de mino. s. vbi. **A.** Predic[ti]
con. Vost. et Al. Et addit Al.
q[uod] si res restituit sufficit q[uod] sit adeo
bona sicut erat quādo ablata fuit
Si aut[em] rem nō habet faciēda est
estimatio s[ecundu]m tempus in quo plus
valuit. ut in sū. eo. tr. q. 69. Quod
pōt intelligi v[er]ū nisi medio tem-
pore res plus valuerit. et illo tem-
pore interfuerit d[omi]ni rem sibi red-
ditam fuisse. quā forte vendidisset
uel v[er]sus fuisset. ex cuius carentia
oportuit eum aliā emere. Nā tunc

tenet ad oē interesse dñi fm etiā
El. 7 in dca. q. 69. 7 ideo nō libe-
raret dando rem eiusdē bonitatis
qualis erat tpe quo abstulit. **B**
Quid qñ quis emit bona fide
s. cū voluntate restituēdi? R. fm
Ray. Si emit qñ vtiliter gerens
negociū illi cui fuerat ablata res
quā ipse videbat perire, pōt a spo-
liato petere id quod dedit pro ipsa
re. 7 quicqd expendit ad cōserua-
tionē eius. nisi cū re illa aliqd lu-
cratus fuisset. qz tūc discōputaret
vsqz ad quantitātē expensarū. Et
breuiter dicendo qcqd sibi adest
ex illa re tenet restituere. ut pensio-
nē 7 mercedē. 7 fructū 7 similia. 7
qcqd sibi abest pōt repetē. Et rō
est qz vtiliter gessit negociū expo-
liati. **A**. Hoc verū qñ negocium
vtiliter gessit est puta qz pñsimili-
ter expoliat⁹ rem nō erat rebabi-
turus. 7 redēpta est paruo pñcio.
aliter cessat causa hui⁹ repetitōis
7 pñter effect⁹. eē de appel. cū ces-
sante. **B**. Et hoc pōt esse si res si-
ne culpa sua pereat vel amittat.
S3 licz in iudicio aie credat tali
emptori. in iudicio tñ cōtētiōsō nō
credet ei nisi publice b ptestaret
ar. ff. de neg. ges. l. nenseni. C. de
fur. l. 2. eē ut eccle. tenet. c. vnico.
Et si talis emptor postq fecit di-
ligenter inqri non potuit inuenire
cuius esset res illa. quicqd res illa
valet vltra id qd isti emptori tētef
dandū est p aia illius cui⁹ res fuit
7 sic liberatus erit. **A**. Et dicit

Ray. Consulo q boc publice fiat
ut euitet ois suspicio. ut in sū eo. ti.
q. 12. vbi bec notant. **B**. quia in
hoc etiā vtiliter gessit negociū illi⁹
ar. 12. q. 2. qtuor. circa fi. Saq con.
Hosti. El. 7 X. **A**. Tñ si talis
emptor paup eēt b casu qñ nō in-
uenit dñs rei. sibi res relinq pōt
a prelato sic ali⁹ pauperi fm El. 7
Hosti. ut in dca. q. 12. **B**

Quid qñ qd habebat cōscien-
tiā q res quā emit venderet iuste. **z**
7 nūc cōperit rem fuisse vitiosam
s. ex furto. uel rapina? R. fm
Ray. Si temere credebatur ul igno-
rabat ignorātia crassa 7 supina ul
ex negligētia nihil sup hoc cogita-
bat. tenet ad restitutionē. **A**. s.
sicut male fidei possessor. qz lata
culpa eqperat dolo. eē de consti. ut
aiay. li. 6. **B**. Si pō emit bona
fide. tūc etiā postq cōperit rem vi-
tiosā fuisse poterit expēsas retinere
quas existēs in bona fide fecit cir-
ca rem cōseruādā uel meliorādā.
7 nō tenet de fructib⁹ tpe bone fi-
dei pcept⁹. eē de i. inte. resti. reqñuit
eē de re. ec. nō alie. ad nostrā. ff. de
acqre. re. do. bone fidei. Tenet
tñ de fructib⁹ illis q nō eēt ad huc
cōsūpti s extarent. eē q incipit ha-
bere malā fidē. Con. Hosti. El. 7
X. **A**. De his sūptibus 7 fructi-
bus dictū est s. restitutio. p. §. 4.
et. 5. **B**. Itē fm Ray. 7 Hosti.
si durante bona fide res perit. nō
tenet qz nō erat in mora. Similitē
si alienauit. quia non dolo desijt

possidere. et precium ex re furtiva re-
dactum non est furtivum. ff. de fur. qui
vao. §. si. et de alie. iudi. mu. causa
fac. c. p. **A.** Idem in l. i. eo. ti. q. 14.
ad fi. Tunc restituere precium quod possessor
factus est locupletior si dominus rem
consequi non potest. quod precium succedit lo-
corei. ff. de peti. here. si rem. **B.**
3 **S.** nunc quid ille qui emit bona fide
s. credens rem non esse furtivam. si
postea inueniat rem esse alienam potest
petere a domino precium: R. Certenon.
C. de fur. l. in civili. S. agat con-
tra venditorem de evictione. **A.** Et
si per plures emptores successiue
res transferat. vnus aget contra alium
ff. de mino. l. sed ubi. **B.**

Restitutio v.

Quo ad edentes et recipi-
tes de rapina. Ubi sciendum secundum
Ray. quod qui recipiunt dono. precise te-
nent ad restitutionem. Intellige secundum
Hosti. nisi consumpsissent antequam intel-
ligerent fuisse de rapina. C. de rei
ven. l. certum. **A.** Hoc enim casu non
tenent nisi in quantum facti fuissent locu-
pletiores. ff. de peti. here. l. vtz. **B.**
i **Q.**uid de vxore et familia que
scienter comedit et bibit et induit de
talibus: R. secundum Ray. Tenent de om-
nibus que sic consumunt. nisi in casu. s.
cum agunt causam spoliatorum monendo
et inducendo ipsum raptorem ad resti-
tutionem faciendam. tunc enim non tenent
Nisi qui alteri negotium gerit utiliter
etiam ignorans et absentis. licite reci-
pit expensas siue secuta fuerit utili-

tas siue non. ff. de neg. gest. l. 2. et. l.
proponi. et. l. si an ultro. Et si intel-
ligo pro eo tempore que circa talium corre-
ctionem laborauerunt. non quod vxor et
familia possit viuere toto anno de
raptis rebus pro vna amonitione uel
duabus. S. quod diu continue instat op-
portunis horis. Satis con. Hosti.
Al. et W. **A.** Satis potest comprehendi
per iura et doctores quod talibus rebus
nec familie nec cuiquam alteri licet uti
nisi in casu extreme necessitatis. ut in
l. i. l. 2. ti. 5. q. 68. uel nisi in quantum
verisimiliter quis gereret utiliter ne-
gocium eorum quorum sunt res et non aliter
ff. de neg. gest. §. l. an ultro. Ideo su-
pradicta predicatio non excusaret
quando verisimiliter non prodesset
ipsis dominis rerum. **B.**

U.nus viuere vxor et familia raptorum. **z**
R. secundum Ray. Si ibi sunt aliquid de iusto
precio potest de illis consumere et expendere. si
non sunt alia. aliumde sibi victum querat.
vel ab amico aut consanguineis. uel
operando vel etiam elyaz querendo. Et idem
dico si etiam aliquid sunt ibi de iusto. si vel
ita sunt mixta quod non possunt discerni.
uel si possunt marie non permittit.
A. De istis rebus permittis Al.
dicit quod non solum vxor his licite potest
uti. sed etiam quicumque alius cui vir
aliquid de suo daret. nisi per hoc fieret
non soluendo. Et idem dicit glo. Ray.
dum tamen in mente habeat viuere de licite
acquisitis. ut in de a. q. 68. Sed
nisi necessitas cogat dictum Ray. tutius
videtur. quia in dubio tutior pars est
eligenda. et de homici. petitio. **B.**

De si nullo de predictis modis victu
inuenire potest restat triplex auxilium.
Primum si potest habere de dote uel
sponsalicio. s. donatione ei facta
propter nuptias. inde uiuat. Secun-
dum denunciet talibus qui possunt prodesse.
vel etiam si probari potest denunciet episcopo. ut
compellat eum pascere uxorem de iusto
z. q. i. si peccauerit. zz. q. 5. b. vi.
de. et de iure iuran. quod admodum.
et et de pigno. ex litteris. et et de
dona. propter nup. p. vestras. Tertium
auxilium est. ut si esset in arto posita
tunc in necessitate posset etiam de ra-
pina uiuere. quia necessitas non habet
legem. de p. sc. dis. i. sicut. et dis. 5. di-
scipulos. A. Et ibi patet quod in-
telligitur de necessitate extrema. s. quando
aliunde non potest honeste habere unde
uiuat. Et patet etiam ex notatis in
de. q. 68. ubi etiam hec omnia ponuntur.
B. Quicquid autem sic expendit do-
leat animo. et proponat quod citius poterit
restituere. et utat parca. s. ad solam
necessitatem. Posset etiam uiuere ipsa et
quolibet alio cui raptor daret de pre-
cio rerum raptarum quas vendidisset
quod preteritum rei furtive non est furtiuum. ut
s. restitutio 4. s. p. l. hoc dico si
maritus aliter soluendo. Secundo si non est
soluendo aut per hoc fieret non solu-
endo. A. uel postmodum efficiat
non soluendo. ut potest colligi ex di-
ctis s. restitutio p. s. 13. in addi-
tione. non ita nullus. B.

3 **E**rgo fratres predicatorum qui
vadunt ad raptos ut eos indu-
cant ad penitentiam et restitutionem

possint comedere de rapina. Re-
sponsum Ray. Siue inducant eos in pre-
dicatione generali siue in persuasione
speciali excusantur maxime si apud
alios non possint commodum inuenire.
et de sen. exco. cum voluntate. Et hoc
intellige cum moderamine. et si sit
spes de illorum correctione. Item si propter
eorum expensas raptoribus non sub-
trahatur facultas restituendi nec in
toto nec in parte. ar. 2. q. 6. ante-
rior. s. illud. Con. hosti. A. Idem
videtur etiam si raptos efficiantur
aliquantulum impotentes quando verissimi-
liter per ipsas admonitiones uti-
liter gerit negotium dominorum reorum. de co-
c. cum voluntate. et facit s. s. j. B.

Restitutio vi.
s. incertorum et hominum. Si expen-
sati ingrati uel non inueniuntur. tunc in
Ray. distribuuntur in duas causas in lo-
co uel saltem in diocesi ubi rapina
facta est de consilio illius episcopi uel saltem ca-
pellani. ar. dis. 81. dine. et dis. 83.
episcopi. et. 12. q. 2. concessio. et. c. quatuor
6. q. 3. c. si. et de rap. c. p. Et scias
hic in Ray. quod non oportet quod restitutio
fiat in dicto loco nisi commodum fieri
possit. aliter sufficit alibi fieri. Con. ho-
sti. Tho. 2o. 2. 2. q. 62. dicit sic. Si
ille cui debet fieri restitutio sit ois ingratum
de homo restituere sibi quod potest. s. da-
do elemosynas pro salute ipsius
siue sit mortuus siue uiuus. s. multa tamen
diligenti inquisitione de persona eius.
Et si mortuus sit debet restitui heredi
quod computatur quod una persona cum ipso.

Si pō sit multū distans debet sibi
transmitti qđ ei debet. 7 precipue si
sit res magni valoris 7 possit cō-
mode trāsmitti. Alioqn debet in
aliq loco tuto reponi ut pro eo cō-
seruetur. 7 sic dñs significare. **hec**
Lbo. Addit **W.** qđ hic pēfande sūt
circūstantie 7 qđ tam modica pos-
set esse quātitas. 7 tā larg⁹ 7 tam
diues ille cui deberet restitui qđ nō
oporteret ei mitti. **A.** Pro predi-
ctorū meliori intelligētia duo vi-
denda sūt. Prīmū cui facienda est
restitutio qñ nō inuenit pncipalis
cui debet. Secūdū vbi debet fieri
siue inueniat siue non. Ad primū
dicendū qđ debet premitti diligēs
inquisitio. ut dicit **Lbo.** Et si non
pōt inuenire retur ei⁹ hereditibus si
possunt inueniri. Quā si nec heredes
diligēter inquisiti inueniūt ē eroget
in pauperes. et de vsuris. cū tu. Et
inter paupes pzeeligēdi sūt paupe-
riores. Inter equaliter pauperes
iustiores. Nam 7 si oib⁹ debet mi-
sericordia. iusto amplius ut dicit
Amb. in l. de offi. et. 86. dñs. non
satis. Et. 16. q. 1. c. si. dñs. **Jero.** qđ
in paupib⁹ nō tam paup⁹tas qđ re-
ligio attendēda est. Qui autē dicāt
magis paupes bates. C. de epi. 7
cle. si quis ad declinandā. §. si. vbi
loquendo quib⁹ ref hereditas qñ
paupes indistincte sūt scripti here-
des. dicit. Quis pauperior est illis
hoib⁹ qđ inopia tenti 7 in penonē
repositi. i. hospitale. a penos qđ est
pēgrinū. qđ ibi recipiūt paupes 7

pēgrini. Seq̃. 7 suis corpib⁹ labo-
rantes necessariū victū sibi nō pōt
afferre. Et. J. Si autē ampliores i
uitate penones uel ptochochia sūt.
Protochochiū idē est qđ penon a pe-
thos qđ est pmi qñ pmi. i. genera-
bilis loc⁹. Seq̃. He icerta videat
pecuniaz datio. tūc ei ptochochio ul
penoni qđ paupior ē dñs cōf easdē
res uel pecunias assignari. B vide
licz discutiēdo reuerēdissimo locoz
antistite uel sub eo cōstitutis cleri-
cis. Si autē null⁹ sit penon. tūc p m
te captiuis sanctionē p tpe icononi
sacrosancte ecclesie uel eps heredi-
tatem accipiat. 7 sine falcidie rōne
paupib⁹ qđ in ciuitate sūt uel penit⁹
mendicantes uel alia sustentione
egētes eedē pecunie distribuātur.
Et. J. In oib⁹ autē h⁹ mōdica sibi⁹ ce-
lestes iracūdias sacrosanctaz rez
administratores expectent si qua-
lecūqz lucrū ex h⁹ mōdi gubernatio-
nib⁹ sibi acq̃sierint. uel si h⁹ cōmitti
ab alio p̃senferint 7 nō gravissima
pena 7 inēminatione qđ p̃perā fa-
ctū est studeāt corrigere. Quo ad
secūdū sciēdū qđ glo. in. c. cū tu. et
de vsuris. sup. p. supstitibus. dñs qđ
vsurari⁹ dñs remittē rē ei a qđ acce-
pit supstitib⁹ illi⁹ cui mittit. 7 si sup⁹
excedit valorē rei dñs dari paupe-
rib⁹. 7 si ignorat vbi sit ille cui dñs
restituere non tenetur inquirendo
vagari. ff. de op. liter. L. quod nisi. i.
si. Hosti. ut 7 ibi refert dñs **An.** de
bu. dicit qđ imo dñs rē mittē suis su-
ptibus cū sit male fidei possessor.

Aliqui tñ theologi dicūt debere
cōsiderari circūstātiās rei ⁊ quali-
tatis p̄sone cui debet fieri restitu-
tio ⁊ itineris p̄pter sumptus. Nam
dicūt q̄ res posset eē tam modica
⁊ persona cui debet fieri restitutio
ita diues q̄ nō esset necesse ipsam
mittere ad eū. sed posset tribui pau-
perib⁹. S; si res est magni valoris
⁊ nō possit cōmode mitti. reponat
in loco tuto ⁊ tenūciat dñō si pōt.
ut ⁊ p̄tactū est. Sed ad horū in-
telligentiā puto latius ⁊ clarius
dicendū. Aut scilicet persona credito-
ris. aut nō. Si scilicet. clarū est q̄ d; res
restitui in loco in quo inter partes
fuerat cōuētū. q̄ nil est tā cōgruū
būane fidei q̄ cōuenta seruare. ff.
de pac. l. i. Si p̄o sup̄ h̄ nihil ē cō-
uentū tūc si res ē remota a loco ex
defectu debitoris. puta ipsā trāsserē-
do. claz̄ est q̄ tenet eā suis sūptib⁹
mittere ad creditore. ff. ad exhibē.
l. si si hereditas. §. quo aut loco. q̄
§. est clauis b⁹ materie. Ibi enī dī
q̄ si q̄s petat rem quā bz ali⁹ exhibe-
re. i. p̄stare i iudicio ut videat an
sit sua uel p̄pter aliā causā. q̄ debet
ipsā exhibere in loco i q̄ petis sūpti-
bus petitis. nisi data opa reus trā-
stulerit a loco. tūc enī d; eā re⁹ suis
sūptib⁹ in loco exhibere vbi petis.
Et q̄ bñ colligit qd dictū est videlz
q̄ debet debitor remittere suis sū-
ptib⁹ qñ res fuerit suo facto remo-
ta a loco. Et ita intelligat dictum
Hosii. s. recitatū. Querit si hoc nō
posset tute facē p̄pter piculū itineris

⁊ tēporis. bñ interim excusat in q̄tū
durat piculū ⁊ nō vltra. et de dolo
⁊ contu. cū dilecti. vbi dī q̄ iustus
venire ad papā excusat dñi impedit
⁊ nō al. Et ita pōt intelligi qd di-
cunt s. theologi. Quod aut dicūt
de reposito. est consiliū nō necitas.
q̄ nullo iure hoc cauet. Si p̄o nō
est periculū i mittēdo s; debitori est
difficile p̄pter paupertatē uel p̄pter
magnos sūpt⁹. p̄ h̄ nō videt excu-
sari. q̄ difficultas dissolutiōis ob-
ligationis non liberat debitorē. l.
cōtinu⁹. §. illud. ff. de p̄bo. ob. Et
dānū qd q̄s sua culpa sentit debet
si bñ alijs imputari. et de re. iur. l.
c. dānū. l. i. §. 7. ff. de re. iur. l. qd q̄s
Et iustus patit culposus q̄ inno-
cens. nisi forte debitor esset ita pau-
per ⁊ creditor ita diues q̄ merito
causa elemosyne deberet ei remittē
ut pōt colligi ex dictis s; restitutio
p̄. in p̄ncipio. in additione. Et p̄m
hoc pōt etiā intelligi qd s. dicunt
theologi videlz q̄ debet haberi re-
spectus ad q̄litatē personarū. Al
nō videt curandū q̄ res mitten-
da esset modici valoris. Nā dānū
passo etiā minimū dānū restaurā-
dū ē. ff. de dam. insec. l. si p̄phetari⁹
Nec obstat qd dicit in. l. scio. ff. de
mino. videlz q̄ lex nō curat de mi-
nimis. quia ibi loquit qñ venit p̄
ius spāle restitutionis in integrū
cōtra ius cōe. uel qñ per illa mini-
ma p̄iudicare maiorib⁹ eiusdē p̄-
sone. Nō tñ putarē q̄ res ita scriptu-
lose sit accipiēda ut debeat expēdi

valde excedēs p̄ciū p̄remittenda
re valde parua. ff. de exco. tu. l. sed
hec. vbi dicif. Sz hēc nīmū scrū-
puloſa ſūt nec admittenda. Nūq̄
enī ſcrupuloſitates magne ſūt ad-
mittēde ut ibi dicif. adeo q̄ nec lar-
ga nec ſcrupuloſa interpretatio ba-
beaf. quia nō debet creditor velle
magnum rebitoris diſpendiū p̄ gua
ſua vtilitate. ut dictū ē s̄. reſtitutio
p̄. in p̄n. i. additiōe. Et p̄ in h̄ p̄or in-
telligi qd̄ s̄. dicūt theologi debere
cōſiderari quantitātē rei 7 diſtātiā
itineris. Semper tñ puto q̄ lz q̄s
diſtribuerit alienū pauperibus. ſi
appareat dñs cōgruo loco 7 tpe
debeat ipſi reſtutui. 7 h̄ qū debitor
nō adhibuit rebitā diligentia ad
inueniendū dñm rei ſeu creditorē.
Al' nō. qz bona fides nō patit ut
ſemel exactū iterū erigaſ. eſ. de re.
iur. bona fides. li. 6. Et ſine cul-
pa regulariter nō eſt quis puniēd⁹
ut in. c. ſine culpa. de re. iur. li. 6.
Ideo cōtra quosdā qui rapta ero-
gauerūt ex culpa paupib⁹. dicif. eſ.
de homici. ſicut dignū. §. eos. Nō
enī aliena cum ipſa potuiſſent eis
quorū fuerunt reſtituere rebuerūt
pauperibus erogare. Sz ſi in trāſ-
latione rei reſtituende nō interue-
niat culpa rebitoris. tunc aut non
interuenit factū creditoris. aut ſic.
p̄ caſu ſi res cōcernit cōmoditatē
creditoris. puta re poſuit q̄s apud
aliquē res ſuas. hoc caſu nō tene-
tur rebitor illas remittere niſi ſū-
ptibus creditoris. ff. de poſi. l. ſi in

aſſa. Sed ſi res cōcernit cōmodi-
tatē rebitoris. puta qz res eſt ſibi
cōmodata debet ſuis ſūptibus re-
mittere. ut qui ſentit cōmodū ſen-
tiat 7 onus. ut nōt glo. in dcā. l. ſi
in aſſa. Sed ſi res cōcernit cōmo-
ditatē vtriuſqz ut in locatione. pu-
tō q̄ ſumptibus vtriuſqz debet re-
mittere. quia quod obtinet de toto
quo ad totum. idem de parte quo
ad partē. ff. de rei vcn. l. que de tota
Et ſi interuenit factū creditoris.
qz forte ſe trāſtulit ad aliū locū vi-
des q̄ res debeat mitti ſumptibus
ipſius creditoris. ar. l. q̄ niſi. §. ſi.
ff. de op. liber. vbi dicif. q̄ libert⁹
qui eſt in puincia tenetur ire Ro-
mā ad preſtandas operas patro-
no ſi ibi morat ut bonus paterfa-
milias. Nō aut ſi ceperit vagari p̄
mundū. Et interim dū vadit Ro-
mā dies operarū pereunt patrono
Et ſic videt q̄ ſūpta ſuo portentur
ſibi opere. Et in iſtis ſūptibus nō
cōputant ſumptus ciborū appor-
tantis ſed alij. niſi forte apportās
ſi nō impediret in portando lucra-
retur ſibi ſumptus. ut probatur in
dcō. §. quo autē. 7 in. l. ſed ſi bere-
ditas. ff. ad exhiben. Et hec locū
habent quādo rebitor fuit bone fi-
dei poſſeſſor q̄ qñ tenet remittere
re videt q̄ debeat facere ſūpt⁹ ſaltē
vſqz ad locū vbi prius habitabat
creditor. quia in eo nō grauaf. ſed
exinde nō. p̄t caufā prime dictā
Si p̄o ſit male fidei poſſeſſor. tñc
7 ipſe tenet rem vſqz ad locū vnde

habuit reportare. Exinde pro si in-
terest creditoris potius apportasse
illas simul cum alijs reb⁹ suis usq^{ue}
ad locum ad quem traxerit domicilium
tenet debitor ad illud interesse ex q^{uo}
eum dampnificauit in illo. Et ideo for-
te tantum erit interesse quod oportebit
ipsam rem remittere superius suis uel
portare. Sed si creditoris non interest
non tenet ulterius portare quam ad lo-
cum ubi rem accepit. nisi superius cre-
ditoris ut pactum est. Si pro credi-
tor non solum recessit a loco sed etiam
diuersimode cepit vagari. tunc non
tenet sibi rem mittere. de c. l. q. nisi
§. si. Et si in predicta potest intelligi
glo. Ber. dicentis quod usurarius de-
mittere rem sumptibus creditoris.
et quod non tenet creditorem vagando
inquirere. Sed si nescit persona cui
debet fieri restitutio. aliqui theologi di-
cunt re debere distribui pauperibus in
loco ubi dampnum datum est uel saltem in
diocesi de auctoritate episcopi illius uel
saltem capellani ut et pactum est. Sed
certe auctoritas capellani non suffi-
cit. ut notat dominus An. de bu. in c.
cum tu. ex de usurj. Et auctoritas episcopi
non est necessaria. ut. j. §. se. Quod pro
restitutio fieri debeat in tali loco ubi
dampnum datum est. nullo iure videtur proba-
ri. si simpliciter dicunt iura quod fiat
erogatio pauperibus. de c. c. cum tu. et
ex de homici. sic dignum cum similibus
Ad obstat. c. i. ex de rap. quod ibi perso-
na cui debebat fieri restitutio scie-
batur et instabat apud episcopum. Aliter episcopus
non fuisset motus ad excoicationem ex

officio suo nisi ad petitionem patris. ex
de elec. in otuit. ad fi. et. ff. de dam.
insec. l. 4. §. hoc autem. Sed non mirum
si restitutio fit in loco ubi est dampnum
datum. cum ibi sit principalis cui restitu-
tio fieri debet. ut §. dictum est. Bene autem
esset de consilio quod in loco eodem fieret
tu in quod videtur equum quod res publica
babeat commoditatem ex bonis perso-
narum suarum. cum quia nonnullum quod in ta-
libus locis forsitan fieret distribu-
tio illis personis a quibus res ac-
cepte sunt. Et ita tenet dominus An. de
bu. in dicto. c. cum tu. **B**

Et si nunquam est de necessitate sa-
lutis quod talis restitutio fiat aucto-
ritate superioris? R. Nec questio di-
sputata fuit per dominum Guidonem de
obasio. arch. bononiensis. doctorem de re-
torum. et notat per eundem. i. q. i. c. p.
et dicit sic. Ray. dicit quod si non inueniatur
sic spoliati uel etiam ignorant. tunc de
consilio et auctoritate ecclesie siue su-
prioris penitentiarum distribuatur in
pias causas et. ut in precedenti. §.
bales. Sed Hosti. dicit quod restitutio
male ablatorum est vnde de casibus perti-
nentibus ad episcopum. ut patet per eundem. ex
de iudeis. cum sit. C. de epi. et cle.
nulli. C. coia de suc. in Auten. c. s.
Ad idem est de testa. tua. §. p. in
Auten. de eccle. titu. si autem. coll. 9.
Et scilicet late ista precepta ex de usurj.
cum tu. et in predicta de re. de iudeis. cum
sit. et in sua de penia. §. vlt. circa
fi. Et facit ad h. i. q. 2. precipimus
Tu dic hanc finem esse veram in hoc
casu et in alijs quibus nullus reputatur

ē q̄ hoc esequat. i. z. q. z. re laicis
in si. 7 notas eē re. p. sig. cū tibi. in
glo. q̄ incipit nō intelligas. Nam
vbi certa psona a testatore repu-
tata ē illa d̄z eseq. ut i p̄dicto. c. re
laic. et. C. re epi. 7 cle. nulli. et eē re
testa. tua. et. c. iohānes. et i Aluten.
re eccle. ti. §. si q̄s. Immo credo
q̄ ipse raptor bona incerta q̄ rebēt
pauperib⁹ dari p̄d̄t dare sine licen-
tia epi uel alterius iudicis eccle-
siastici. ut satis colligit. eē re vsur.
cū tu. §. p. p. uel re bis. Et hoc etiā
innuē clare eē re homici. sicut di-
gnū. §. eos. in glo. qz nō. Nec ob-
stat. eē re iudeis. cū sit. Nam illa
recreat. loquit nō re xp̄iano s̄ re
iudeo cui⁹ auctoritas 7 dispensa-
tio merito suspecta habet ab ec-
clesia quo ad paupes xp̄ianos. 7
ideo iuste dic̄ s̄m puidentiā dioce-
sani 7 c̄. que suspitio cessat in fideli
xp̄iano. 7 sic nō dubito q̄ epi nō
bz se introrūtere re talib⁹ nisi in
defectu. Idē r̄det dñs Symon
re fauilla capellanus dñi pape 7
auditor dñi portuēsis. Lxx. etiā
nihil dic̄ re auctoritate epi. ut patz
in p̄cedēti. §. A. Quod hic dicat
satis verū videt. cū iura q̄ dicunt
hāc distributionē rettere fieri pau-
perib⁹ sicut est dictū. c. cū tu. 7 eē re
homici. sic dignū. 7 similia. nullā
faciāt mentionē re ista auctorita-
te epi. Et ad. c. cū sit. satis bene re-
sponsū videt. Nō obstat etiā alia
in cōtrariū allegata. quia in ip̄is
nō dicat q̄ re. i. r̄at auctoritas epi.

sed q̄ epi debent procurare q̄ fiat
huiusmodi distributiones in pias
causas. non tū q̄ non possunt sine
eorū auctoritate fieri. Immo in ali-
quib⁹ iurib⁹ epi se dicat q̄ epi tūc
se interponet cū nullus est execu-
tor. uel si est quod debet nō adim-
plet. ut in p̄allegata. l. nulli. 7 in
§. sin aut̄ p̄ redemptione captiuo-
rū. 7 in. c. tua. eē re testa. Posset tñ
circa predicta dici q̄ si distributio
est bene facta pauperib⁹. tunc non
vitiet quia refuerit auctoritas epi
Sed si sit facta aliter 7 interuenit
dolos uel lata culpa. puta redit
suis consanguineis uel amicis q̄
nihil uel parū indigebant. uel etiā
scienter 7 dolose elegit non eligen-
dos. q̄ tunc episcopus p̄d̄t se in-
trorūtere ut iterū fiat legitime.
Nam ad eius officiū spectat put
dictū est. Nec dicat factū qd aliter
factū est q̄ rebuit. eē re re. iur. q̄
ex timore. Et dictū est re lata cul-
pa uel dolo. quia s̄m Immo in. c.
sicut dignū. eē re homici. alia cul-
pa in foro penitentiali nō artat ad
restitutionē. Sed re hoc lat⁹ dicet
in se. c. Item puto q̄ si quis male
distribueret nō excusaret qz inter-
uenerit auctoritas episcopi. Nam
episcopus non habet se introrū-
tere negocio hui⁹ nisi q̄ bñ fiat di-
stributio ut dictū ē. Ideo amto ce-
lestes icurrerēt iracūdias. C. re epi.
7 cleri. si q̄s ad reclinādā. ad si. A.

Restitutio vii.
10

Et materia hec melius intelligē-
 tie memorieq; imprimas. aliqua
 ordinarie sūmarieq; videnda sūt
 videlicet. Qui teneant ad restitu-
 tionē. 2.º quantū teneant restituere.
 3.º cui. 4.º quando. 5.º ubi 6.º qui-
 bus modis tollit restituendi obli-
 gatio.

i **E** Ad primū dicendū qd ad resti-
 tutionē aliqui obligantur ratione il-
 licite acquisitionis. Et ista illicita
 acquisitio aliqui est respectu cause.
 aliqui respectu persone que nō pōt
 dare seu nō pōt recipere. presertim
 cū hoc cōtingit in fraudē creditorū.
 Et de his dictū est s. restitutio p. §
 13.º in additione. Aliqui obligantur
 ad restitutionē rōne dānificatiōis.
 Ista autē dānificatio aliqui cōtingit
 per cōmissionē aliqui per omissionē
 per cōmissionē pō tollendo reua-
 skando seu impediendo. Tollēdo
 autē plerūq; cōtra oēm voluntatē
 dñi rerū. Plerūq; cōtra liberā vo-
 luntatē. Si contra omnē voluntatē
 interdū clam. et hoc est furtū. de q
 dictū est s. furtū. Interdū palā. et
 hoc est rapina. de quo s. raptor p.
 Et ista rapina aliquādo est mani-
 festa sicut patet in aggressoribus
 itinerū. Aliquando cooperta sub
 velamine belli iusti cū sit iniustū. de
 quo s. bellū p. 2.º et 3.º uel pceptu iu-
 ste sine cū sit iniusta. de q s. iudex p.
 §. 4.º presertim sub colore represen-
 tationis. de quibus s. represalie. uel
 collectarū seu talliarū. de quib⁹ s.
 dñs. et. §. tallia. Aut sub colore

pedagiorū siue vectigaliū. de quo
 s. pedagū. Interdum pō aliquis
 accipit rem alterius nō contra oēm
 voluntatē eius. sed cōtra liberam
 voluntatē. et hoc per vim cōpulsivā
 uel quasi. His compulsiua est cū
 quis per metū cogitur aliquid da-
 re. tunc enī accipiens cogitur resti-
 tuere. ut. ff. quod metus causa. per
 totū. Sed nūquid oīs metus cau-
 set hāc restitutionē. videt q nō qz
 vani timoris nulla ē excusatio. ff.
 de re iur. vani. Facit etiam. ff. quod
 me. causa. l. metū. ubi dicit nō debē
 attendi metū vani boīs. sed q me-
 rito in boie constantissimo cadat.
 In contrariū facit quia etiā si nul-
 lus interueniat metus. sed solū ob
 timorē reuerentie aliquid de se ptra
 voluntatē dantis. dat repetitio. l. i.
 §. que onerande. ad si. ff. quapz rep-
 actio nō datur. Ergo multo mag
 quādo interuenit met⁹ qualiscūq;
 quia metus magis contrariat vo-
 luntati dantis. et remōstrat maio-
 rem turpitudinē et delictū in acci-
 piente. Unde quicūq; nō adest oīo
 libera voluntas dñi rerū seu credi-
 toris. rem accipiens seu debitū non
 soluens. semp remanet obligatus
 ad restitutionē. ut et patz s. restitu-
 tio p. §. pñ. cū additōe. Ad cōtra-
 riū pōt dici q aut conditio metuen-
 tis non fit deterior. et si nō adest ini-
 ustus metus ei non subuenit. et de
 his que vīc. pñ. ubi dicitur de reli-
 giosis quibusdā qui iurauerunt
 transire ad artiorē religionē nō per

15725
iustū metū. licet aliquantulū circū-
uenti fuerint. quibus nō subuenit
quia eorū cōditio nō sit deterior.
Et hanc rationē sentit ibi glo. Si
aut metuentis conditio fieret dete-
rior. tūc si habet respectus ad p-
sumptionē. etiam verū est qd ei nō
subuenit. Nam cū nemo presumat
facile iactare suū. ff. de proba. l. cū
de indebito. psumit qd quando nō
intervenit iustus metus. potest spon-
te qd coacte dederit. Et isto casu lo-
quū iura que requirunt metū qui
caderet in constantē. Si pō loqua-
mur de voluntatis veritate. puta
qd constat de voluntate contraria
dantis. tūc oīo quocūq; metu du-
ctus fuerit recipiens ad restitutio-
nē tenet. ut satis colligit ex predi-
ctis. Et si assuerit metus qd cade-
ret in constantē. nō solū tenet reci-
piens restituere. sed etiam quicūq;
alius ad quē dicta res pervenerit
quocūq; titulo etiam oneroso. qz
hec actio in rem scripta est et tran-
sit res affecta. ff. quod me. causa. l.
metū. §. cū aut. Item in hoc casu
metus debet iudicari sūm conditio-
nem persone. unde aliter iudicat in
muliere qd in viro. ut notat glo. in
c. cum locū. ex de spon. et per con-
sequēs aliē in homine duro et for-
ti. et aliter in fragili et molli. ut in
su. l. 4. ti. ri. q. 3.

2 **Q**uasi compulsiva vis est qñ
null⁹ intervenit met⁹. s. tñ contra
volūtātē dantis aliquid extorquet
puta ob reuerentiā. ut si patronus

petit aliquid a liberto. quod liber-
tus cōcedit nō volūtate mera sed
ob reuerentiā ex qua nō audet ne-
gare. Nam patronus tūc tenet ad
restitutionē. dicta. l. i. §. que one-
rande. ad si. ff. quaz rex actio non
dat. vbi etiā dicit glo. idem esse in
vxoze et marito. et qd vxor potest reuo-
care venditionē factā ob reueren-
tiā mariti. uel etiam renūciationē
iuris ypothece. Et idē dicit in cleri-
co qui renūciavit prebende ob re-
uerentiā epi ut ipsam renūciationē
possit reuocare. Idem putarem in
dño seu rectore uel officialibus et
subditis. et idem in similibus. Et
sic quocūq; modo possumus cō-
prehendere nō esse de mera volun-
tate concedentis ad nos deuenire
quod al⁹ nobis non debetur. inius-
te tenemus et ad restitutionē obli-
gamur. ut satis ex predictis colligi
potest.

3 **S**ed quid si quis concedit de
suo alicui ob solam importunitatē
petentis et non ob reuerentiam uel
aliā causam? R. Videt qd et isto
casu teneatur recipiens ad restitui-
tionem cum non habeat ex mera
voluntate concedentis. In cōtra-
riū facit. quia aliud est in cōceden-
do non habere merā voluntatē. et
aliud qd ex post facto efficiatur vo-
lens qui in principio fuit nolens.
sicut Luc. xi. legitur de amico qui
ab alio amico habuit panes ppter
importunitatem petendi. qui non
potuit habere in prima petitione.

lo 2

Potest tñ distingui qd si donans
ex post facto efficiat mere volun/
tatis. donatio sit iusta. quia vult
cum donat quod satis est. Sed si
nec tempore donationis est mere vo/
luntatis. sed ideo dat ut tollat a se
inquietudinē importune petentis.
recipiens tenet ad restitutionē. 7
hoc presumit in dubio. pro quo fa/
cit. C. de peti. bo. subla. l. i. li. r. vbi
prohibet ne petant a principio do/
na. dānatorū que sūt fisco acqui/
sita. Et si aliquis obtinuerit sibi
pcedi. nō valet cōcessio. qz psumit
per importunitatē obtēta. Ad idē
ex de rescrip. c. fi. li. 6. Fallit i pau/
pere importune petente ab eo qui
pōt ei subuenire. quia tunc nō dat
repetitio. imo debet dans puniri de
tardatione. 7 ita loquit qd ponit
Luā. r. et Marb. 25. Sed quid
si concedit aliquis alteri de suo qz
sperat sibi seruire in aliquo ab eo
cui cōcedit? R. bānc concessionē
esse licitā. S3 si accipiens intelligit
sibi concessū ex illa causa 7 possit
sibi honeste seruire 7 nolit. puto qd
teneatur ad restitutionē. quia desi/
cit causa. cōcessionis 7 incipit ba/
bere contra voluntatē cōcedentis
Nō obstat. l. si repetenti. C. de cō/
di. dāto. ob cām. vbi cōditio in cor/
de retenta non inducit repetitionē
quia aliud est de iure poli vbi iu/
dicatur secreti conscientie. 7 aliud
de iure fori vbi regulariter nō iu/
dicatur de intrinsecis. ex de symo.
c. fi. Al qdlibet posset dicere. Cogi

tauitalem causam. 7 lites fierent
infinite. Propterea aliud iudica/
catur de iure poli. l. i. q. 4. c. fi. Vel
etiam quo ad ius fori pōt dici qd
loquit quando conditio nō appa/
rebat. Secus si appareret verbis
uel alio modo. ff. si cer. p. l. certū.
vbi dicitur non interesse an ppijs
nominibus res remonstret. an ex
circūstantijs. Et ideo si recipiens
non deserviret uel non posset refer/
uire in eo quod dans sperabat. si a
principio sciebat conditionē inesse
tenet ad integrā restitutionē sicut
si causa esset expressa. ut patet ex
predictis. Sed si non intellexit cō/
ditionē inesse nisi post consumptā
rem datam. non tenet nisi inqētū
ex ipsa factus sit locupletior. ff. de
peti. bere. l. vtrū. Item aduertēdū
qd in omni casu in quo sup dictum
est dari repetitionē quando quis
redit rem suā. preterq in casu iu/
sti metus. impedit repetitio si solu/
tio sit facta in causam piā ut puta
dotis. ff. de condi. indebi. l. cū is.
S. si mulier. vbi dicitur qd si mulier
soluit quod credebat se debere 7
non debebat. si soluit in casu do/
tis impeditur repetitio propter pie/
tatem. Hoc puto intelligendū qd
dolus nō fuit ex parte recipientis
quia non potest quis licite retine/
re quod dolose lucratur. ff. de re.
iur. l. non fraudant. §. nemo. 7. ff.
de dolo. per totum. Item nisi esset
eadem uel maior causa pietatis
apud dāntem. tunc enim ex parte

2735.
dantis essent due rationes. s. cau-
sa pietatis. et quia suo errore spolia-
tus est. et ex parte accipientis vna
tm. Et due cause preualent vni. in
Insti. de adop. §. sed bodie. vbi di-
citur qd dat^r in adoptione nō trā-
sit in eius potestate. sed si def^r auo
materno. sic. quia in eo cōcurrunt
iura cōsanguinitatis et adoptionis
Item notandū qd aliquando nō
datur repetitio subtrahit uel abla-
ti. ut in. l. in pncipio. ff. de alea. vi-
delicet qm de domo vbi retinet illi-
citus ludus tempore quo ludis qd
aliquis subtraherit uel rapuerit. Hā
dñm domus pōt etiam tūc impu-
ne verberare. ut ibi. Hoc tñ nemini
consulerē qd faceret. qz et si apud
leges sit immunis. nō tñ apud illum
qui Matb. §. dicit. Si quis dice-
rit fratri suo fatue rē. **I**tē hoc ca-
su licz nō teneat restituere illi cui
subtraherit. nō tñ pōt ipse retinere.
cum ex turpi causa habuerit et cō-
tra omnē volūtātē dñi rei. Unde
si nō restituat ei. teneat saltē eroga-
re pauperib⁹. et tūc vsurf. cum tu. nī
si forte dicatur qd potest sibi retinē
auctoritate legis in penā luso-
ris.

4 **E**rror etiam dantis cū exclu-
dat eius liberam volūtātē regu-
lariter obligat accipientē ad resti-
tutionē. cum et ipse dans possit re-
petere. Circa quod distinguendū
est. aut datum erat omnino inde-
bitū. et tūc omnis error inducit re-
petitionē. Et ita indistincte intelli-
gatur. Leuius per errorē. ff. de re.

iurf. Aut est omnino debitū. et tūc
nullus error causat repetitionē. ff.
de cōdi. inde. l. repetitio nulla. Aut
quod datur est debitum nō omni
iure sed iure ciuili tm. puta quia
debeatur per stipulationē elisam
per pactū de nō petendo. quod pa-
ctū quando est nudū. solum tollit
vinculū naturale qd erat i stipula-
tione. et non ciuile. ff. de pac. l. si vn⁹
§. pactus. Et hoc casu eodem mō
omnis error inducit repetitionē. di-
cta. l. cuius. et sic accipiens tenetur
ad restitutionē. Aut qd datur est
debitum iure naturali. sed nō ciuili
puta quando in testamento relin-
quit legatum quod diminuit per
l. falcidiam. s. quando facta sunt
tot legata uel fideicōmissa qd quar-
ta pars hereditatis apud heredē
non remanet. et hoc casu si solut^r
errat in facto puta quia credit to-
na hereditatis esse ampliora repe-
tit. Inno. tñ hoc casu dicit recipien-
tem non teneri ad restitutionem in
foro conscientie. sed de hoc dictū ē
s. restitutio p. §. iz. in additione. in
pñ. Aut dans errat in iure. ut qz
credit se obligatum ad soluendū
omnia legata licz quarta pars he-
reditatis apud eum non remane-
at. et tunc solutū non pōt repetere
nec recipiens tenetur ad restitutio-
nem. C. ad. l. falci. l. error. Predi-
cta tñ fallunt quando aliquid so-
lutum fuerit in causam pietatis. ut
patet s. proximo. §. circa fi. Con-
tingit etiam damnificatio nō solū

tollendo. de quo dictū est. sed etiā
renuando. Et qualitercūq; quis
sic dānificauerit. primū uel occa/
sionē damni rederit. ad restitutio/
nē tenet. ut ex iniuri. c. si culpa. vbi
dicit. Si culpa tua datū est dānū
uel iniuria irrogata. uel alijs irro/
gantibus opem forte tulisti. aut
hec impritia tua seu negligentia
euenierint. iure sup bis satisfacere
te oportet. nec ignorantia te excu/
sat si scire dubiasti ex facto tuo in/
iuriā verisimiliter posse contingere
uel iacturā. Quod si animalia tua no
cuisse proponas. nihilominus ad
satisfactionē teneris. nisi ea dando
passis dānū velis liberare teipsū.
quod tñ ad liberationē non pficit
si fera animalia uel que consueue/
runt nocere fuissent. et quā debue/
ras non curasti diligentia adhibe/
re. Sane licet qui occasionē dāni
dat damnū videatur dedisse. secus
tñ est de illo dicendū qui ut nō ac/
cideret de contingentib; nihil omi/
sit. Et aduertendū q; licet in foro
iudiciali quis teneat ad restitutio/
nē ppter damnū illatum etiā ex ei/
leuissima culpa. ut ff. ad. l. acquil. l.
in lege acquilia. etiam leuissima.
tñ in foro penitēciali fm Inno. in
c. sicut dignū. §. eos. ex de homici.
ad finē magne glo. quis nō tenet
ad restitutionē nisi ex dolo uel lata
culpa. ponens exemplū ut si quis
piceret ignem in domū plenā stu/
pa. Et idem videt ibi tenere dñs
An. de bu. nisi forte pcellerit cōdē.

natio. ut s. restitutio 3. §. si.

Predicta autē dānificatio pōt
contingere aut circa res. aut circa
corpus. aut famā. aut mores. Si
circa res. tūc dānificans tenet sa/
tisfacere pro rebus et in rebus oē
damnū illatū. dicto. c. si culpa. ex
de iniurijs. Si circa corpus. aut p
verbera seu p vulnera. uel p mor/
tem. primo casu dānificans tenet
ad omnes expensas factas in me/
dicinis et medicis. et ad estimatio/
nē operarū quibus damnicatus
caruit uel est cariturus. Non autē
fiet estimatio cicatricū et reformi/
tatis corporis. quia liberū corp;
nō recipit estimationem. ff. si qua.
pau. fe. di. l. ex hoc. et de his qui de/
iec. uel effu. l. i. et l. si et in. c. §. ex
de iniurijs. qd ad litterā extractū ē
ab Ego. zi. libi. Si rigati fuerint
viri et. 2. casu quando homo est
mortuus si est seruus. idem dicet
quod de rebus alijs. q; fiat estima/
tio fm valorē seruī. ff. ad. l. acquil.
l. 2. in principio. Si est liber homo
quia liberū corpus nō recipit esti/
mationē ut dictum est. tunc pena
quinquaginta aureorū. ff. de his q;
deiec. uel effu. l. i. et hoc non cōcer/
nit interesse sed solū penā. ut notat
glo. in dicto. c. §. de iniurijs. Et lo/
quitur eo casu quando sine dolo
homicidium factum est. Nam ali/
ter corporaliter homicida puniatur
lege cornelia de sicca. ut patz. ff. ad
l. cor. de sicca. per totū. Et qm illa
taratio quinquaginta aureorū ē pena

nō debet in foro cōscientie nisi p̄ces
serit cōdēnatio. ut s̄. restitutio 3. §
fi. Verū si aliquorū interest tene
bit eis homicida ad interesse mul
to magis q̄ vulnerās. ne al̄ prius
perpetrās videat melioris p̄ditio
nis. p̄tra. l. nō fraudat. §. nemo. ff.
de re iur. 7 ut etiam satisfiat dam
nificatis sicut recet. c̄. de iniur. c.
fi. Et quoniam damnum illatū est ex
cōmissione. fiet estimatio etiam in
teresse extrinseci. ff. de ac. emp. l. iu
lian. in principio. Et sic homicida
tenebitur alere filios occisi. 7 alijs
subuenire quib⁹ occisus verisimi
liter poterat 7 tenebat subuenire
7 subueniebat. 7 hoc s̄m arbitriū
boni viri. ut s̄. restitutio p̄. §. xi. et
iz. Si dānificatio est circa famā
multo magis et⁹ d̄z fieri restitutio
q̄ rerū sublatarū. quia fama pre
ponderat rebus. ff. de re iur. l. si in
duab⁹. de q̄ s̄. retractio. §. 4. cū
additione. Si circa mores dicēdū
q̄ corrupēs aliorū vitā facto dicto
uel exemplo ad restitutionē magi
teneat q̄ diffamator. cū sine fama
possim⁹ saluari. s̄ nō sine bona vi
ta uel p̄scia. iz. q. i. nolo. 7 plus q̄
ali⁹ q̄cūq; dānificator. in q̄tū aia
incōpabiliē p̄poderat oib⁹ t̄palib⁹
etiā corp'alib⁹. 24. q. 3. si hēs. An
et 6. q. 6. ex merito. d̄r. Deteriores
s̄ q̄ vitā moresq; bonorū corrupūt
bis q̄ subas aliorū p̄diarū diripiūt
Ideo talis corrupēs iuxta posse
ad bonos mores reducē teneat q̄s
corrupit. 7 si aliud nō p̄dt. saltem

oret. 7 orari faciat. 7 alia bona q̄
p̄dt agat tā p̄ p̄nia q̄ ut sup hoc im
petret dinā grām. Quāq; etiā teneat
ad pecuniariū interesse. puta si sedu
ctorie uel violenter aliquā stupra
uit. c̄. de adul. c. p̄. ut si ex h̄ incur
rit aliqd pecuniariū dānū. uel etiā
p̄ recōpensatione iurie. ut in simili
de fama d̄c̄ l. bo. 2. 2. q. 62. ar
ti. 2. S; bec recōp̄satio cū sit pe
nanō debet in foro p̄scie nisi p̄ces
serit cōdēnatio. ut sepe ostēdū. ē. 3.
dānificatio irrogat impediedo. ut
cū q̄s iuste impedit aliquē a cōse
cutioe alicui⁹ iusti emolūmēti. nā
teneat ad oē interesse dānificari. ut
patz s̄. restitutio p̄. §. x. Et ad p̄di
cta debet attendē q̄ q̄tudie p̄curant
ne officia uel b̄nficia alijs teneat uel
p̄pter odiū uel ut ipsi impediētes
seu eorū amici ea obtineāt. l. 3. q̄nq;
sint minus idonei q̄ ipsi impediti.
Item impediētes iusta munera
uel elemosynas fieri. forte vitupe
rando personas uel alio modo
uel impediētes cōuiuinia ar
tificibus uel alijs unde possint vi
uere. 7 similia facientes de quibus
nullā faciāt cōscientiā. Et si impe
diens ne q̄s cōsequat comodū te
neat ad restitutionē. potius teneat
impediēs ne q̄s cōsequat suū. An
i4. q. 6. si res. Aug⁹ ait. Illud eni
dētissime dixerim eū qui pro boie
ad hoc interuenit ne male ablata
restituatur. 7 q̄ ad se cōfugietē q̄tū
boneste p̄dt ad reddēdū nō cōp̄l
lit. sociū esse fraudis 7 criminis.

Nam misericordius operā nostrā
 talibus subtrahim⁹ q̄ impēdim⁹.
 Et ad hoc atten dant omnes ad
 uocati. 7 procuratores. 7 officia
 les. curiales. 7 cines impediētes
 aliquos a cōsecutione iusticie. qz
 tenent ad restitutionē damni pas
 so. Non obstat predictis q̄ nō vi
 detur dānū pati qui impedit a lu
 cro. ff. de dam. infec. l. proculus. qz
 ibi loquitur quo ad eū ad quē perti
 nebat tale lucrū. quia de suo pōt fa
 cere quicquid vult. Secus quo ad
 tertium ad quē nō pertinet. ut satis
 ex predictis pōt patere. Et si pre
 dicta obtinent in tēporalib⁹ fort⁹
 in spiritualib⁹ in q̄tū sūt p̄ciosiora
 Unde nō solū impediēs cōmodū
 spūale obligat. s̄ etiam qui nō ad
 iuuat ad illud cōsequendū etiam
 iūmicū. Unde in omel. ferie. 3. dñi
 ce. 3. in quadragesima loquendo
 de conuiciante Aug⁹ ait. Tu vi
 des fratrē tuū p̄ire 7 negligis. p̄
 ior es tacendo q̄ ille cōuiciando
 Quā ergo in nos aliq̄s p̄ecat. ma
 gnā curā habeamus nō p nobis.
 Gloriosū est enī iurias obliuisci.
 s̄ obliuiscē iniuriā tuā nō vulnus
 fratri tui. Et ex his patz q̄ ip̄diēs
 aliquē a seruitio rei uel ingressu re
 ligionis tenetur reo cui subtraxit
 aiam illā. ecclesie cui subtraxit mī
 litē p̄eliantē. Potuisset enī forte
 multū p̄ofuisse ecclesie p̄bo 7 ex
 emplo. Tenet etiā ip̄edito cui ab
 stulit regnū celoz. Nā iuxta Ber.
 in meditationibus. ad religionē

vocari est ab inferni porta reuoca
 ri 7 ad portā paradisi adduci. Te
 netur 7 religioni cui subtraxit cō
 militonē ad interesse spirituale 7
 tpale. Et ideo obligat reducē sub
 tractū ad eū statū vnde eū retraxit.
 7 si nō pōt tenet eū cōtritiōē satisfā
 cere deo 7 ecclesie 7 impedito 7 re
 ligioni etiam ad interesse pecunia
 riū. q̄tū s̄m estimationē verissimilē
 dubij euentus pōt discrete estima
 ri q̄ p̄ofuisset religioni s̄m condi
 tionē persone. ut in simili patz s̄.
 restitutio p̄. §. iz.

Est etiam sciendū q̄ ad resti
 tutionē tenet nō solū dānificans
 p̄mū predictis modis. s̄. tollen
 do reuastando uel impediendo p
 seipsū. sed etiam qui dānificauerit
 per aliū. ut si quis mandaret dāni
 ficari. quo casu tenet 7 mandans
 7 mādatarius. ff. de iniuri. l. nō so
 lū. §. si mandato. imo etiam si ad
 implens excedat fines mādati te
 net ad oia rōne cōsequētie. ut in. c.
 si. ff. de homici. l. 6. vbi dicitur q̄
 mādans aliquē p̄berari l3 p̄hibu
 erit mutilari uel occidi. tñ tenet si
 mutilet uel occidat 7 efficitur irre
 gularis. qz poterat cogitare illud
 sequi. Et facit ad multa. Et nō so
 lū mādas s̄ 7 ratificans maleficiū
 factū noie suo. tenet nō tñ ad pec
 catū sed etiā ad oia alia. ff. de sen.
 exco. cū quis. li. 6. vbi ratificans
 p̄bationē clerici factā noie suo
 excoicationē incurrit ac si mādas
 set. Secus si nō fuisset facta noie

ratificantis. qz tūc licz peccet rati-
ficando. nō tñ est excoicat. ut ibi.
Item tenet quis de omni damno
dato ab alio seu alijs qd sine ipso
factū non fuisset. ut s. restitutio 3.
in principio. et. s. p.

¶ Et nō solū ad restitutionē qz
obligat cōmittēdo ut dictū est. s.
etiā omittēdo. cū distinctione. q.
aut quis obligat solo intuitu pie-
tatis ad aliquid faciendū. aut ali-
qua specie obligationis. p. casu lz
quis omittēdo peccet nō tñ tenet
ad aliquā restitutionē. ut si qz nō
tribuat eiyam indigenti Matb.
23. Nā hoc casu nō obligat quis
aliqua obligatione quo ad boies
qz ille cui debet fieri possit aliquid
directe petere. Unde lz qz ex pie-
tate teneat in p̄tū pōt defendere p.
rimū. 23. q. 3. nō inferenda. tñ pro
ista defensione pōt p̄ciū accipere. ff.
qd me. cau. l. metū. s. sed licz. Qd
nō esset si ad hoc apud boies effi-
caciter obligaret. Nam accipiens
p̄ciū ut faciat id ad quod obligat
puta ut restituat rem sibi cōmoda-
tā uel aliqd aliud ad restitutionē
dicti p̄ciū tenet. qz turpiter accepit
ff. de p̄di. ob turpē causā. l. si. Quo
ad secundū casū sciendū qz triplex
est species obligationis. videlz na-
turalis tñ. civilis tñ. 7 nālis 7 ci-
uilis simul. Naturalis est que ex
ipsa natura cōis est oib⁹ boib⁹. pu-
ta qz qz obliget ex pmissione. Nā
nil tam congruit humane fidei q̄
cōuēta seruare. ff. de pac. l. i. in pñ.

Ciuilis est que nō a natura sed ab
hoibus ad moralē vitā inuenta ē
puta ut quis obliget post biennū
ex cyrographo a se facto lz nihil
acceperit. Naturalis 7 ciuilis qñ
in vno actu vtręqz cōcurrūt. ut in
stipulatione. Nā ibi est naturalis
que cōsistit in cōsensu partiū 7 cō-
uentione. Inest 7 ciuilis respectu
solēnitatis a ciuili iure introducte
Et de his obligationib⁹ 7 viribus
earū batetur in Insti. de obli. 7 ibi
in pñcipio. per glo. Aut ergo qz
est obligatus naturalit̄m. aut ci-
uili tñ. aut vtręqz.

¶ Si naturali tñ quis obliga-
tione tenet ex pmissione tenet. 7 dz
illud dare seu facere ad quod ob-
ligatur. sicut est quod debet seruo
p̄m Inno. in. c. quia pleriqz. ex de
imu. eccle. vbi multa de hac mate-
ria ponit. Hoc enī casu nō pōt bate-
re seru⁹ quo ad se nisi naturalē. qz
qd attinet ad ius ciuile seruus p
nibilo reputat. ff. de re. iur. l. quod
attinet. Itē debet hoc dñs seruo.
puta quia pmissit sibi. Nā si dñs
nō pmississet uel al' debuisset. nō de-
beret seruo sed ipsi dño. cū oia ac-
quisita per seruū acq̄rant ipsi dño
in Insti. per quas p̄so. nobis acq̄.
s. p. Et ex hoc dicto Inno. pōt col-
ligi qz quo ad forū penitētiāle po-
tius attendim⁹ naturalē equitatē
q̄ iuris humani seu ciuilis subti-
litarē. Et ideo qñ quis nudis ver-
bis pmittit aliquid dare uel facē
licz de iure ciuili nō obliget. ff. de
io 5

pac. l. iur. gentiū. §. sed nulla. 7. C
eo. l. legē. tñ quō ad forū peniten/
tiale tenet implere pmissū. quia q̄
ad obseruantia inter simplicē lo/
quelā 7 iuramentū nō facit re⁹ dif/
ferentia. 22. q. 5. iuramenti. Et fa/
cit eē re pac. c. p. S3 ut melius in/
telligat qñ nālis equitas in foro
pnie pualet civili iuri. distinguē.
dñ ē. q̄ aut ius civile nō obstat na/
turali. ut in casu pposito. Licet enī
nō adhibeat ius civile vinculum
suū inter obligationē serui 7 dñi
ut seruus possit a dño petere. tñ nō
obstat nāli. Unde si dñs soluat
seruo iam libero facto nō pōt repe/
tere. ff. re cōdi. inde. l. si quid dñs.
Et tūc pualet eqtas naturalis ut
ptractū est. Aut ius civile obstat
naturali. Et siquidē ex causa. pre/
ualet ius civile. Et pncipes possūt
ex causa p ius nāle statuere. ut no/
tat Inno. in dicto. c. quia pleriq.
circa medlū magne glo. p. Sec⁹
aut in alijs. 7 ponit exemplū in p/
scriptionib⁹. Et hoc verū nisi ius
civile cōtrariet etiā iuri dño. quia
tūc licet causa iuris civilis esset suf/
ficiens q̄ ad gubernationē tpaliū.
tñ ex eo q̄ obstarēt eterni saluti p/
ualet ius naturale qd concordat
cū dño. qz generaliter oī cōstitu/
tioni 7 cōsuetudini terogādū est q̄
absqz pctō mortali nō pōt obsuari
eē re pscript. §. si. Propterea l3 ius
civile nō requirat bonā fidē in pscri/
ptionib⁹ nisi in pncipio. tñ ius ca/
nonicū 7 diuinū requirit per totū

tempus. de d. c. si. Sine causa aut nō
pōt ius civile cōtra nāle. in Insti.
re iure nā. gen. et ci. §. si naturalia
Et ideo nec homo nec humana cō/
stitutio posset statuere q̄ q̄s posset
tollere alienū. aut nō reddere. aut
nō seruare licitas cōuēctiones. nisi
ex iusta causa 7 vrgenti. que non
veniret ptra ius diuinū 7 detrimē/
tū salutis. puta si fieret ad puniēdū
delictū alicuius. uel ppter utilita/
tem publicā uel ne impediret me/
liora. Quia cois utilitas d3 pua/
te preferri. 7 maior utilitas mino/
ri. eē re postu. bone. p.

C Si pō quis civili tñ iure ob/
liget. puta p cyrographū uel aliā
autenticā scripturā in qua cōfite^r
se recipisse qd nō recepit. 7 sic nulla
eqtate nāli tenet. tūc in foro pscie
nō obligat fm Inno. in. c. qz ple/
riq. eē re imu. eccle. Idē dicit ibi
Inno. qñ quis obligaret ex snia
iniusta. qz tūc etiā nulla rōne nāli
tenet. Nec his casibus ius civile
obstat nāli s tñ ppter ignorantia
facti hoc statuit. Si enī appareret
pecuniā nō esse numeratā uel sen/
tentia iniustā. puta p cōfessionē ad/
uersarij etiā in foro civili nō coge/
ret. ut ibi nōt Inno. Verū tñ dubi/
etate facti instāte si cogere p iudi/
cē soluere d3 parere ut. 7 ibidē dīc.
C Si aut aliq̄s obliget iure na/
turali 7 civili. tenet facē oīo illud
ad quod obligat. 7 si omittit facē
tenetur ad interesse parti siue obli/
getur ex cōuēctione solēni. ff. re re.

9

10

iudi. l. si quis ab alio. §. si. vbi col-
ligit regula. q. p mittēs aliqd fa-
cere si nō faciat succedit obligatio
ad infesse. siue ex ptractu reali ut
emptiōe venditiōe locatiōe cōdu-
ctiōe mādato societate cōmodato
ff. de ac. emp. l. i. in pñ. vbi patz q.
venditor nō tradēs rem venditā
tenet ad interesse. **U**tz aut precise
cogaf tradere rem venditā. licz sit
magna qñsio inter doctores. ut no-
tatur in dca. l. i. vbi etiā disputaf
per glo. puto tñ q. sic si velit em-
ptor 7 maxime in foro penitentiali
in quo quis obligatur etiā ex sola
naturali obligatione. ut §. 9.
Que naturalis obligatio orif etiā
ex nuda promissione. ff. de pac. l. i.
7 nihilominus obligatur etiā ad
interesse quod esset vltra rem. C.
de sen. que pro eo qd interest pfe.
l. vna. **I**tē si qs retinet rem alienā
obligatur ex omisiōe ut oīo coga-
tur reddere. ff. de rei ven. l. qui re-
stituere. **I**tē ex omisiōe obligaf
qs rōne assumpte seu cōmisit sibi
cure administrationis alicui. C.
de nego. ge. l. tutori. vbi dī q. tutor
7 curator tenentur oīa negocia si-
bi cōmissoz gerere. et. C. mandati
l. in re mādada. vbi dī q. omne cō-
missam 7 neglectū in re quā quis
accepit in curā suā nō est culpa va-
cuū. Et ideo oēs dñi tenet de oib⁹
dānis cōmissis p eoz subditos nō
tñ eoz cōsensu s. etiā negligentia
Idē de officialib⁹ 7 rectorib⁹ p o-
ninciaz ciuitatū 7 locoz. **I**dē in

oī gubernatore familie. ut marit⁹
p vxore. 7 pater p filiis. 7 dñs p
seruis si eoz interueniat negligē-
tia. qz tenentur ex officio curā ha-
bere. **N**ā etiā cōsentire videt errāti
q ad refecāda que corrigi debēt nō
occurrit. 83. dis. cōsentire. Et facit
23. q. 4. duo ista. Facit etiā. C. de
iudi. l. sancim⁹. vbi dī q. iudex te-
netur ad reficiēdas expensas parti
si omisit qd erat sui officij. videlz
cōdēnare alterā partē in expensis.
Bene g attendat dñi 7 aliū recto-
res locorū q nō solū tenent de bo-
miciāis 7 furz 7 rapinis 7 alijs
malis que sub eoz iurisdictione
fiūt si fiant ex eoz malicia. de qui-
bus vñ. p. dicit. Principes tui in-
fideles socij furū. sed etiā si fiant
ex eoz negligētia l3 ignoranter.
Pro pdictis etiā facit qd habetur
in Insti. de obli. que ex quasi de lic.
§. p. vbi dicitur q dñs domus seu
habitator tenet de bis que habitā-
tes in illa domo cū ipso reiecerūt
extra domū si ex h aliquē dānifi-
cauerūt. **I**dē dī. ff. de bis q reie. ul
effu. l. i. §. p. **I**tē ad h. qz dī iustici-
arū pteps q secū socios iustos de-
tinet seu officiales. i. Aluten. ut in-
di. sine quoq. suf. §. eos. §. 7 nō so-
lū ipsi. coll. 2. **E**x bis oib⁹ p3 q. p.
fidētes alioz regimini seu guber-
nationi nō solū tenent de cōmissis
p subditos quib⁹ pñserūt. s. etiā
si fuerint negligētes. Immo qd pl⁹
ē tenent etiā de dāno dato p eoz
aialia bzura si pccessit eoz culpa.

io 6

al. sufficit illa dare. ff. si. q. pau. fe.
 dicat. l. i. §. p. et de iniur. et dam.
 da. c. fi. Itē p. seruis dñi si nō fue-
 rint in culpa. tenent aut dare ser-
 uos pro noxa. aut reficere dñm.
 Pro filiis aut pater in nullo tenet
 si filius castigat. in Insti. de noxa.
 ac. §. fi. Et tunc erit differētia inter
 filiū et seruū et bruta aialia. qz in
 brutis presumit dñs culposus. si
 aialia sic cōsueuerūt facere. et non
 pbat qz dñs adhibuerit debitam
 diligētiam. dcō. c. fi. de iniur. Et in
 filio et seruo nō psumit culpa pa-
 tris et dñi. nisi probeat. puta qz fue-
 rint scientes et nō pibuerūt cum
 potuerūt. ff. ad. l. acquili. l. in lege
 acquilia. etiā leuissima. et l. se. Et
 est ratio. qz aialia cōsueuerūt ma-
 gis sub freno teneri. serui aut non
 tātū. et min⁹ filij. Seruū psumit
 culpa patris et dñi si fili⁹ uel seru⁹
 dat dñm in eodē loco i qz habitat
 simul cū eis. ut p̄tactū est. uidelz
 qñ p̄icit extra domū in qua simul
 habitāt. Similiter et dñs admini-
 strator seu rector locorū uidet in
 dubio culposus ex relictis cōmis-
 sis a secū habitantib⁹ officialib⁹
 et seruitorib⁹. dcō. §. eos i Aluten.
 Et p̄dicta faciūt qz fauētes ysura-
 rijs uel etiā nō pibentes ysuras
 exerceri ul nō cōpellētes ipsas re-
 stitui cū possint et habeāt ex officio
 teneant ad restitutionē qd etiā dñ
 j. ysura 6. §. qd de regib⁹. Itē fa-
 ciūt qz abscondētes uel nō exhiben-
 tes instrumēta uel publicas scri-

pturas alioz. uel cōdes libros rō-
 nū teneant ad interesse partis. ma-
 xime si ex officio ad h̄ tenebāt. ut
 notarij et iudices. C. de eden. l. is
 apud quē. Itē argentarij. i. cāpso-
 res et faciētes cōdes rōnes. Et bec
 oīa probant. ff. de eden. l. argenta-
 rij. in p̄ncipio. et. §. cū aut.

Iducusqz dictū ē q obligant ad
 restitutionē. Nūc dicendū ē quātū
 teneāt restituere. Et dico qz qlibet
 tenet restituere quicquid habet de
 alieno siue qd ad aliū spectat et qz
 qd alteri dñ siue ex cōtractu ul qñ
 siue ex delicto uel qñ siue ex testa-
 mēto uel ex qñqz alia cā bonesta.
 i. q. 6. si res. ff. de iusti. et iure. l. iu-
 sticia. §. iur. p̄cepta. siue obliget iu-
 re naturali et civili. siue nālī t̄m. et
 qñqz etiā obligatur civili t̄m puta
 p̄p̄ sentētiā. ut s. §. 2. et se. Itē nō
 solū obligat ad p̄ncipale debitū.
 s. etiā ad totū p̄ns uidelz ad resti-
 tionē rei cū fructib⁹. de qz s. resti-
 tio p. §. 4. in additione. Et utrū
 possit cōputare expensas factas in
 re habet s. restitutio p. §. 5. cū ad-
 ditōe. Itē tenet ad oē incēsse cre-
 ditoris. de qz s. restitutio p. §. 4. in
 additōe. p. ad p̄dictoz. Itē tenet
 ad oē dñm non solū qd ipse dedit
 per se uel p aliū sed etiā qd datū ē
 ab alijs occasione sui. ita qz sine
 ipso verisimiliter nō fuisset datum
 de quo s. restitutio 3. in p̄ncipio. et
 §. p. cū additōe. Tenet etiā ad oē
 dñm datū a subdijs ob ei⁹ negligē-
 tiā de quo s. §. p. et de ex omīssis.

11

577
12 **C**ui aut facienda sit restitutio. Distinguendū est. qd aut inueniūt creditores uel eorū beredes. aut nō. p. casu aut obligatio est realis. 7 de hoc dictū est s. restitutio p. s. p. in additione. vbi similiter dicif qn aliquid receptū est ex turpicā. Aut obligatio est psonalis Et de hoc habes s. restitutio. 2. s. p. in additione. 2. casu qn nō inueniūt creditores uel eorū beredes qd sit agendū dictū est s. restitutio. 6. in p. 7. s. p. cum additione.

13 **Q**uādo pō restitutio faciēda sit. de hoc dictū est s. restitutio p. in p. in additione. Itē vbi rebeat fieri vide s. restitutio 6. in p. in additione. p. quo ad secūdū. A

Restitutio vñ. s. quibz modis restituendi obligatio tollatur. Et dicendū qd q. tuor modis principaliter. videlicz absolutione. solutiōe uel quasi. rei interitu. 7 cessione.

i **Q**uo ad absolutionē sciendū ē qd sufficit debitori qd sit absolut⁹ a creditore cui bonorū suorū non est interdicta administratio. sicut minoribus furiosis 7 pdig. Hā i re p. p. q. libet ē moderator 7 arbiter C. man. l. in re mādata. Et sufficit debitori satisfacere p. voluntatē creditoris. l. inter causas. s. abesse ff. man. Hō tñ intelligit satisfecisse si vn⁹ p. mittit creditori soluc. p. debitorē etiā de voluntate creditoris s. vterq. ē obligat⁹ nisi ex p. se agat

ut nouel obligatio de priore debitorē in p. missorē. C. de noua. l. si. Et ista absolutio debet pcedere de mera voluntate creditoris. Al nō valet ut s. restitutio p. s. p. cū additione. Et ideo in. c. q. de vsur. l. 6. dñs de. de ancha. dicit fm Dy. qd ad hoc qd p. sit absolutio seu remissio requirit qd pecunia sit parata restitutioni. i. qd debitor sit paratus satisfacere fm qd obligat⁹ 7 creditor ex mera voluntate remittat. Et si veraciter creditor ex libera voluntate remittit valet absolutio. l. 3. etiā debitor nō habuerit debita dispositionē ad restituendū. qz in translatione dñi rerū seu circa ipsas res attendit plus voluntas dñi earum qd alterius. in Insti. de fur. s. placuit. vbi dicif qd accipies rem alienā. l. 3. putauerit dñm non pmissur si tñ p. mittat. furtū nō cōmittit. nec ad restitutionem tenet. nec dñs pōt petē obstante sibi sua voluntate. ff. de fur. l. in oēs. s. p. s. tñ debitor tenet de pctō p. ma. lam intentionē. ut etiā pōt colligi s. restitutio p. s. p.

z **S**z nūqd p. siliū etiā vñ pōt remittere qd debet singulari persone cōtra ei⁹ voluntatē? R. fm Inno. in. c. nostra. ex de. iniur. qd sic si debet iure civili tñ. ut ex statuto uel alio b. mōi. Sec⁹ si debet iure naturalī. qd pōt intelligi nisi ex causa Et causa. n. ius civile pōt p. ius nāle. ut nō idē Inno. in. c. q. in ecclesiā. ex de cōsti. 7 glo. in. l. si. C.

si contra ius uel uti. pub. ubi etiam
tenet q publicam utilitas sit licita
causa ut tollat qd alteri debet etia
iure nali. de q etia s. restitutio. 1. §
2. p. Sed ut melius. Et faciunt ad
multa 7 maxime i restitutione da.
noru datoru in bellis civilib⁹ uel
int⁹ tra 7 tra inuice. vtru coitates
sup his valeat disponere 7 remit.
tere. Et videt q sic si publica sua
det utilitas. puta ne careret com.
to pacis. Verum q casu talis re.
missio fieret ex malitia uel pertina.
cia aduersarioz qz nolunt dana re.
sarcire nec iuri stare s. poti⁹ bellare
no pdeset in pscia illa extorqueti.
bus ut 7 proxime tactu est. Unde
tuti⁹ videt 7 ordinati⁹ 7 magne uti.
litatis q vniversitas vtriusq⁹ sex⁹
per pscidetes soleniter conuocet ad
pditione uel alio congruo loco 7
tpe 7 copetenti termino 7 vn⁹ apo.
nat si psona dicte vniversitatis in.
uice seu psonis alteri⁹ vniversitatis
cu qb⁹ bellu haberit seu discordia
sponte 7 litere remittit oem iniuria
danu 7 interesse. 7 o illud in quo
in pteritu vsq ad pns sibi obliga.
rent pter q occasio ptract⁹ uel qsi
seu relictoz in vltima voluntate. cu
qda tn ronabili 7 pia modificatio.
ne videt q incerta plene remittat
ita tn q rebitores qb⁹ fit remissio
iuxta comodam eoz facultate fm
cosectias eoz de dicti icertis ero.
gent i pias causas. Certa no vsq
ad aliquam pua qritate s. sic remit.
tant. Illa no q sunt maiori quanta

tis impotentib⁹ remittant⁹ qusq⁹ co.
mode poterit restituere. ita tn q cre.
ditores non sint ineqli uel maiori
idigētia q ipsi rebitores. Ceteri po
q pnt comode restituere restituat. Et
si qde ad pdicta oēs expse cōsen.
tiant bn ē. Si no aliq dissentiat. q
ad illos no valebit remissio. ff. de
rei ven. l. q de tota. nec etia quo ad
eos q bonoz suoz administratio.
ne no bnt. ut sūt minores 7 fatui 7
siles. nisi forte manifesta 7 repu.
tabilis cā publice utilitatis aliud
exigat. Propter h⁹ eni ipsi rectores
vniversitatis remissionē facē posse
videt ut 7 postēsu ē. Si aut de ali.
qb⁹ dubitat vtz cōsenserint. pfiget
p rectores cert⁹ termin⁹ infra quē
q nolūt pscire expmāt clare in.
tentionē suā cuidā ad h⁹ reputato
ut redigāt in scriptis 7 manifestent
vniversitati ut scias respectu qz no
valet remissio. 7 q infra finitū no
peradixerit nisi ronabili causa ex.
cuset. haberi d⁹ p cōsentiente. ar. c.
z. et de cōfess. li. 6. vbi dicit q no
rñdes possidib⁹ p⁹ admonitionē
sibi factā b⁹ p confesso. Et si ppi.
cta diligēt. attēdāt 7 negociū bn
ducat. exponat pscias a multipli.
cib⁹ 7 quib⁹ onerib⁹ pcedat indulgē.
tiar 7 restitutionū faciēdar. Vtz
aut dñi q habuerūt inuicē guerrā
possint cōpositionē uel remissionē
facē de danis dat⁹ subdit⁹ eoz. bēs
s. bellū p. §. x. cū additione.
¶ Tollit etia obligatio solutione
ul qsi solutione. Et q ad solutionē

sciendū ē qd solutio dī fieri cōgruo
loco 7 tpe. C. de solu. l. obligatōe
Itē dī fieri rei que rebe. Alia. n.
inuito creditore solui nō pōt. i. In
stī. qb^o mo. tol. obli. in pñ. nisi res
illa nō posset p̄stari. tūc enī dī sol
ui estimatio. ff. de condi. fur. l. in re
furtiua. Itē reddi dī res nō rete
riorata. l. 3. §. si reddita. ff. cōmo.
Ibi enī dicit qd nō videt res red
dita q̄ deteriorata reddidit. Immo
si esset res furto uel simili mō sub
lata dī reddi cū oī melioramento
q̄ meliorata est etiā p ipsū male fi
rei possessore. ac si eā meliorasset
dñs. ff. de condi. fur. l. ex argēto. vbi
dicit sic. qd si ex argēto furtim sub
lato fiat p furē pocula seu vascula
fiet estimatio ptra furē. nō simpli
citer argētī poculorū. l. 3. sint facta
per furē. Itē si q̄s furat^o est seruū
puerū fiet estimatio adolecentē. l. 3.
creuerit apud furē ipsū sūptib^o. 7
B facit ptra furātē aialia. ut rebeat
illa reddē p̄m maiore estimatiōē
q̄ vnq̄ fuerint. de cā. l. ex argēto. Et
B in foro iudiciali. In foro p̄o pe
nitētiā l. sufficē videt qd restituat. p.
p̄mo cē interesse. ut s. restitutio p.
§. 5. nisi secuta fuerit snia ptra re
bitore. ut s. restitutio 3. §. si. ul nisi
res sic meliorata reuenerit legitie
ad man^o dñi. tūc enī videt qd non
obliget etiā i foro p̄niali ad restitū
tiōē sūptuū i re factorū cū ipse re
bitor nō possit ab eo petē. Nā volo
facit qd petit qd necē bz restituē. ut
in. c. volo. ex re. iur. l. 6. In iu

diciali etiā foro fallit qd dictū ē qd
ad bone fidei possessore qd nō dī re
maneri dāno. s. solū tenet in q̄tū
fact^o est locupletior. ff. de peti. here.
l. vtz. nisi respectu p̄cū p̄ncipalis
qd nō pōt repetē a dñō rei quā emit
ab alio. ut s. restitutio. 4. §. si. Nā
p̄o pecunia rete. tūc nō sufficit p̄te
soluere. qz ipsam creditor iuste pōt
refutare. Nam particularis solu
tio solet nō paruo incōmodo affi
cere creditorem. ff. famul. heris. l.
plane. nisi qñ rebitor non putaret
se plus debere q̄ qd offert. Cōgit
enī tūc creditor oblatū accipere. ff.
si cer. pe. l. quidā estimauerūt. Itē
animaduertendū qd si etiam alter
soluit p rebitore l. 3. inuito liberat
enī. Nā ignorātis 7 inuiti cōditio
nē meliore facere licet. ff. de neg.
ges. l. soluēdo. Quālibet autē debet
satisfieri. p vulnere uel homicidio
siue dāno fame siue morū. dictū ē
s. restitutio 1. §. 5. Itē si p̄ncipa
lis ul aliq̄s eorū q̄ tenet soluerit in
totū. vtz ceteri liberet 7 q̄lit. vide
s. restitutio 3. §. 2. cū se.

¶ Quasi solutione p̄o fit satisfi
ctio quādo creditor nō vult acce
ptare quod offertur legitime cō
gruo loco 7 tempore 7 p̄m modū
dictū s. §. p̄mo. Tunc enī si qd
offeret cōsiquet 7 reponatur in eade
sacra ul apud aliū quē iudex adit^o
reterminauerit. liberatur rebitor
ac si soluisset. dūmodo tale deposi
tum nō recipiat. C. de solu. l. obli
gnatione. 7 de vsur. l. acceptā.

4

5 **S**ed quid si rebitor nō pōt sol-
uere seu restituere nunquā tenet pe-
tere a creditore veniā seu dilatio-
nē? R. Videt q sic ut s. restitutio
2. §. p. Sed dic latius fm glo.
Ray. 7 i sū. l. 2. ti. 5. q. 24. q. dā-
nificans primū tenet petere veniā
p seipsū si pōt 7 audet. uel si nō au-
det p interpositā psonā. q d3 subti-
cere nomē 7 circūstātiās psonē p
q̄ intercedit si timeat periculū seu
scandalū. Offendēs enī d3 recō-
ciliari offenso. Math. 5. Sed si
ille q dānificatus est nescit h nec
sciuit. licz tutius sit petē veniā mō
p dicto qn̄ satisfacere nō pōt. nō tñ
tenet. qz nō est in mora in h casu
quo ad dñm iudiciū. Hoc etiā ob-
seruandū credo esse vbi aliq̄s re-
bitor est alteri ex cōtractu uel q̄si
cōtractu. Et similiter distinguēdū
ē h etiā obseruandū in regulanb q̄
recolūt se esse rebitores alicui ex
eo quod fecerūt in seculo. hec ibi.
Puto q qn̄ aliq̄s dānificauit pri-
mū 7 scitur a dānificato psona dā-
nificās. sp̄ q̄tū pōt fieri d3 recōci-
liari primū. Math. 5. Et h peten-
do veniā uel q̄buscūq̄ alijs licitis
modis p se uel p mediā psonā fm
q pōt sine periculo fieri. ut 7 dicit
glo. Ray. etiam post satisfactionē
dāni. Petere pō dilationē uel re-
missionē rebiti. si licet puto q sit necē
in q̄tū p̄tineat ad recōciliationem
primi cū p̄dici circūstātijs in q̄tū
possit cōmode 7 si sine scādalo fi-
eri. Al̄ credo q sit re cōsilio non

aūt re necessitate q̄ ad impotētes sa-
tisfacere. qz sat ipsa impotētia ex-
cusant. ff. de re. iur. l. impossibiliū.
et. 14. q. 6. si res.

6 **R**ei interitu tollit etiā obliga-
tio. de quo aliqd dictū est s. resti-
tutio p. §. 1. S3 lat⁹ distinguēdū
ē. q aut q̄s obligat in gnē. aut in
spē. Si in gnē puta qz d3 aliquā
quantitatē uel bouē uel asinū seu
aliud aial. nō hoc uel illud. sed in
gnē. tūc licz oēs res rebitoris pe-
reant igne uel alio mō. tñ remanet
obligat⁹. l. incēdiū. C. si cer. pr. vbi
dī q incēdiū reuē rebitor nō libe-
rat ipsū ab ere alieno. Et est rō. qz
h casu nō aliq̄ res si psona ipsa est
obligata. Et q̄si vulgariter apud
ip̄os iuristas dī. Sen⁹ p̄ire nō pōt.
pp̄ qd in gnē obligat⁹ rei interitu
nō liberaf. dca. l. incēdiū. Qd̄ v̄z
est nisi p̄cederet ob̄signatio rebite
facta q̄ h3 locū solutiōis. de q̄ s. §.
4. Q̄si aūt rebitor obligat in spē
puta ad hāc rem uel ad illā. sp̄ li-
beraf rei interitu. nisi fuerit in mo-
ra uel nisi causauerit interitū. ff. de
p̄bo. obli. l. si ex legati causa. vbi
dī q rebes toiez ex legato ul̄ p̄mis-
siōe 7 moriaf anq̄ petaf ab ip̄so. li-
beraf nisi ipsū occiderit. In mora
aūt sp̄ itelligit obligat⁹ ex relicto. ff.
de cōdi. fur. l. i. re furtiua. §. p. Si
pō q̄s obligat ex cōtractu. aut est
adiectū tēpus. aut non. p̄ casu tpe
transacto statim rebitor est in mo-
ra. quia tēp⁹ interpellat etiā si ad-
monitus non fuerit. ut. l. magnā.

575.
C. de contrahen. et comit. stipu. et in
c. si. ex de locato. Et aduerte qd lz
iusta causa subsistente excusetur si
nō impleat tpe pmissio. tñ si non
implet qd citius pōt post deficientē
causam impediementi. intelligit in
mora. ff. de arbi. l. celsus. §. p. vbi
dicitur qd iussus ab arbitro ut det
certo die. excusat si die illa fuerit
impeditus. dñmodo cessante iusto
impedimēto det qd citius pōt. Ad
idem cñ de dolo 7 contu. cum dile.
cti. vbi iussus venire ad papā non
excusatur licz fuerit impeditus tpe
cōstituto si postea cessante impedi.
mēto nō venit. 2. casu qñ tempus
non est adiectū nō dicitur debitor in
mora nisi cū fuerit interpellat⁹ uel
ab eo debitū petitū. dcā. l. si ex le.
gati. Et ista interpellatio dñ fieri
cōgruo loco 7 tpe. ff. de pbo obli.
l. continuus. §. cū ita vbi dicit qd a
promittente dare epte si nō pōt pe.
ti ante qd illuc potuerit accedere qñ
promissor est Rome.

7 **¶** Sz qd qñ qd obligat qd habet
rem alienā? R. Videt idē qd qñ
qd obligat ex ptractu ad spec. p.
dictā. l. si ex legati. ff. pbo. obli. vi.
telicqz qd nō sit in mora añ interpel.
lationē. 7 hoc qñ habuit a pncipio
rem bona fide. al obligaret ex de.
licto 7 esset sp in mora. ut in. pxi.
mo. §. pdictū est. Sz si a pncipio
habuit bonā fidē nō videt in mora
añ interpellationē. qd dcā. l. si ex le.
gati. loqet etiā in legato in q debet
res aliena. Sed pōt dici qd salte de

iure dino 7 canonico 7i foro peni.
tentiali qñcūqz habuerit sciētā rei
aliene 7 nō reddat qd cit⁹ pōt. dicat
in mora. quia cōstituit in mala fi.
de. ex de pscript. c. si. Et in mala fide
nō licet uel p momētū morari. qz
omne quod nō est ex fide pctm est
dcō. c. si. Et qd qd sit ptra cōsciētā
edificat ad gehēnā. ex de symo. c. p.
tuas. 2. Nam 7 si teneat qd indica.
re dñō rem suā etiā qñ alius habet
ne ipsam perdat. ex de fur. qui cum
fure. qto magis teneat indicare 7
dare qñ ipse habet 7 scit dñm eius
presertim qñ dñs rei impediret ab
inēpellatiōe uel petitione ppe pau.
pertatē uel aliā causam. nisi forte
possessor habuerit iustā causā re.
tinendi ppter. s. sumptus quos in
re bona fide fecit. ff. de fur. l. si is q
rem cōmadasset. uel si iusto errore
putauerit rem suā. quo casu etiā p
petitionē nō pstituit in mora. ff. de
peti. here. l. illud. Itē aduertendū
qd añ interitū rei mora sp purgari
pōt. Purgatio aut dñ fieri p obla.
tionē rei integre. 7 qualitatis non
vitiata. 7 congruo loco 7 tpe. ut s.
§. 4. Itē nota qd sp vltima mora
nocet. ff. de peri. 7 cōmo. rei ven. l.
illud. vbi dicit qd si venditor fuit in
mora dādi vinū venditū. 7 exinde
obtulerit 7 emptor fuerit in mora
recipiēdi. mora nocet emptori 7 nō
vīditori. 7 idē ecōtra esset. qz ut ibi
cōcludit sp vltima mora nocet.

¶ Sed an morosus teneat de re
pdita si eodem mō fuisset petitura

8

apud eū cui debebat. ff. Uideſ q
nō. ſi ex cōtractu debebat. ff. ad. l.
rodi. de iac. l. ſi. §. ſi. vbi dicit q ſi
nauta cū ſciret dñm nolle poſuit
res in naui teteriori q cōueniat
7 perierint. teneſ. niſi forte illa na
uis melior in qua erāt ponēde ſit
perierit. Licet enī nauta reliquerit
qz fecit contra cōuētiā. ex q tñ dñs
appē hoc nō eſt dñificatus cū res
oīo periture erāt nō teneſ. Sed ſi
res debebat ex relicto videt con
cludi coiter p iuriſtas q teneſ. per
l. inuito. ff. de vi 7 vi ar. vbi dicit q
ſi res pereat caſu fortuito. tenetur
q eā abſtulit etiam res pereat ſine
ſua culpa. qz a pñcipio fuit in mo
ra. Idē pbat. eo. ti. l. i. §. rectiſſime
S3 aduertendū q aliud eſt dicere
etiā ſi res eſſent apud creditorem
eodē mō periture. 7 aliud etiam ſi
pereūt ſine culpa debitoris. Pōt
enī eſſe q licet culpa debitoris non
interuenerit. nō tñ fuiſſent apud
creditore eodem mō periture. imo
etiā cōſiderat qz forte aſſq perſi
ſent creditor vendē potuiſſet. Ideo
debitor teneſ etiā ſi fuiſſent apud
creditore periture. l. cū res. §. ſi. ff.
de lega. p. vbi dicit q ſi fūdus le
gatus pereat caſmate tñ debitor te
netur. qz legatarius potuit vende
re. Idē dñ in. l. itē ſi pteratū. §. ſi.
ff. de rei ven. 7 hoc in dubio ſerua
retur p bec iura. Sed ſi oīo appa
reret q creditor non potuiſſet eas
vendē uel ex eis vtilitatē aliquā
habere añ pditionē ut in rebus in

naui poſſitis de quib⁹ dictū eſt. nul
lo mō teneſ reſpectu intereſſe cum
nullū ſit. 7 relicti aliter puniet pe
nis legalib⁹. Et ſic poſſūt cōcor
dari opiniōes ut debitor moroſus
teneat etiā ſi res eodē mō fuiſſent
apud creditore periture nō tñ in
relicto ſi etiā in alijs obligationi
bus. de cū. l. cū res. niſi oīo appare
at q creditor eā nō poterat vendē
uel aliā vtilitatē ex ea cape añ illi
pditionē. Nec fiat quo ad ſi diſ
ferētia inter relicta 7 cōtractus. 7
maxime in foro pñiali. vbi regula
rit pſiderat ſolū inſeſſe 7 nō pena.
ut notat glo. iz. q. z. fraternitas.
Ceſſione quoq obligatio tol
litur. qz qñ aliq⁹ ē impotēs ſoluē
nō d3 carcerari uel alijs penis ſub
ijci ſed tonoz ceſſione pōt a debito
pecuniario liberari. C. q to. cc. poſ.
l. i. et nōt glo. ex de ſolu. c. odoarā
vbi dñ etiā q impotēs ſoluē nō d3
excoicari ppter debitū. imo ſi fuerit
excoicatus d3 ſine difficultate ab
ſolui recepta idonea cautione ſatis
faciēdi ſi ad pinguiorē fortunā ve
nerit. Sed ſciendū eſt q nemo pōt
liberari per ceſſionē niſi p in iudi
cio uel extra agnouerit debitū uel
fuerit cōdēnatus. Nō enī pōt dicē
nihil de beo. ſed ſi te berē cedo to
nis 7 nō potes a me petere. ff. de
ceſ. bo. l. pſt. Pōt aut quis cedere
nō tñ preſentialiter ſed etiā per nū
ciū 7 per eplam. ff. eo. l. ſi. Et eſt ef
fectus ceſſionis ut nō poſſit cedēs
poſtea cōueniri niſi inq̄tū facere

pōt. ff. eo. l. is qui. Et intelligit facē
posse deducto ne egeat. Regularē
est enī ut quotiēs q̄s nō pōt cōueni-
ri nisi in q̄tū facere pōt ex bñficio
legis intelligit deducto ne egeat.
ff. de re. iur. l. in cōdēnatione.

io **S**ed nūq̄d cedens tēat cauē
de soluendo si ad pinguiorē fortu-
nā puenit? R. Videt q̄ sic. cē
de solu. odoardus. prout ibi videt
intelligere glo. q̄ ille tex. loquat i
cedente. Sed certe tex. ille videt
simpliciter loq̄ in eo q̄ ppter impo-
tentia nō pōt soluere ut nō excoi-
cetur. 7 si fuerit excoicatus absol-
uat cū cautia q̄ soluat cū poterit.
nec aliud dicit de cessione. Unde
nō videt q̄ cedens teneat cauere.
q̄ iure cautū nō reperit ut memini
Et pōt dici q̄ ibi glo. nō assentit q̄
tex. ille loquat in cedēte. sed q̄ ibi
interueniūt aliq̄ similia cedēti. vi-
delicet rebiti recognitio. 7 nō plena
solutio. s. q̄usq̄ solue possit. q̄ oia
occurrūt i cedēte. ut postensū est.

ii **I**tem an cedēs tēat pati ali-
quā penā? R. Nō. nec carcerem
nec aliquē cruciatū corporale seu
vituperiū. C. q̄ to. ce. pñt. l. si. i. pñ.
Et ideo valde rep̄tēdēde sūt con-
suetudines aliq̄ ciuitatū 7 terraz
q̄b̄ paupes bonis cedētes aliquē
cruciatū seu vitupationē patiunt.
Nam ista est quedā frustratoria 7
irrōnabilis 7 inhumana sententia.
ut dicit Aug. 7. q. 6. si res. Et
ideo nulla consuetudine uel lege
pōt firmari. Nā lex debet esse iu-

sta 7 sancta. dif. 4. c. erit aut.

Sed nūq̄d cedenti tollent oia
bona? R. Nec per cessionē nec p
quācūq̄ aliā exactionem rebitori
auferenda sūt vestimenta a dorso
seu a lecto 7 quib̄ necessario vit
ipse 7 familia eius. Unde Exo.
22. dicit. Si pignus a primo tuo
acceperis vestimentū ei. añ solis
occasū redde ei. Ipsū est enī solū q̄
operit indumētū carnis eius. nec
habet aliud in quo dormiat. Si
clamauerit ad me exaudiā eū qz
misericors sū. Et ex his cōstat q̄
officiales 7 exatores in talibus
nō debēt facere exactionē qz cōtra
legē rei est. Ideo grauiter peccāt
7 tenent primo satisfacere si con-
trafaciūt. Et istud cessionis reme-
diū videt de melioribus quod da-
ri possit bis qui supra modū sunt
obligati. sic sūt tyrāni. capitanei. 7
stipēdiarij. qz p̄ea licite possūt reti-
nere sufficiētia sibi 7 familie suelz
essent in imensū obligati. Sz ex
inde supra tenent ad restitutionē
p̄m eoz cōmodā facultatē. ut s. §
9. Et si qdē sūt creditores certi.
cessio dz fieri in manibus eoz. ut
patz s. §. 9. al cū sit restitutio fa-
cienda pauperib̄ quoz prouissio
ptinet ad ep̄m. ut s. restitutio 6. §.
p. cessio fieri in manib̄ ep̄i.

Quid si rebitor velit potē qn-
quēnales iducias q̄ cedē bonis. 7
creditores inuicem discordant?
R. Attendenda est snia maioris
ptis creditoz. nō numero psonaz.

iz

is

sed quantitate debiti. et si i oib⁹ sint
equales attendit finia humanior vi-
delicet concedentiū iducias. C. q. to.
ce. pñt. l. fi. De quo etiā s. restitutio
z. §. 2. Sz in. l. maiorē. ff. de pac.
videt q^d p^r pñderet dignitas credi-
torū q^d humanior finia. Potest dici
q^d quo ad hoc isti sūt digniores q^d
i humaniorē partē declināt. Ideo
in dcā. l. fi. nō fit mētio de dignita-
te. Mā neq³ facultates neq³ digni-
tas ita sufficiens est ad fidē sicut
bona electio et benigni mores. ff.
de tuto. et cura. l. scire oportet. §. cū
reliquis. Et ita intelligit dcā. l. ma-
iorē. ut finia digniorū preferat nisi
inuentas valde inhumana. Sz sa-
tis videt inhumana qñ vult debi-
torē potius oib⁹ bonis expoliare
q^d quinqueñales pñbere inducias.
dcā. l. fi. C. qui bo. ce pñt. Secus
in remissione partis debiti de qua
loquit dcā. l. maiorē. qz est maius
pñdiciū q^d solā cōcedere dilatio-
nē. Ideo q^d ad illud nō videt finia
eorū tā inhumana. Posset tñ esse
tāta paupertas debitoris et facultas
creditoris q^d in hoc q^d respñderet
magna inhumanitas eorū. et sic de-
beret pñferri etiā tñ finia benigniorū
pot^r q^d digniorū vel ditiorū. qz neq³
facultates rē. dcā. l. scire. maxime
cū i casu magne necessitatis possint
paupes cogē diuites ad sibi sub-
ueniendū. ut nōt glo. 4. r. dñ. sic bi.
Et pñ pñdicta pōt intelligi mā dcē
l. fi. et. l. maiorē. qz benigni⁹ leges
interpñtade sūt q^d volūtas eaz pñet

ff. de. legi. l. benigni⁹. Itē in dcā. l.
maiorē. cū aliquibus sequētib⁹
necnō cū. l. iur⁹ gentiū. §. fi. patz q^d
maior pars creditorū habita cōputa-
tione maioritatis pñ modū pñdictū
pōt remittere pñt debiti ex causa.
videlz qñ debitor nō ē soluedo. Mā
h^{ic} venit in utilitatē oīz. ut dñc ibi
glo. qz forte nihil haberet si nō fi-
eret remissio. pñt addi pñdicta. ut
etiā qz qñq³ possent in conspectu
dei vel hoīz respñderi de crudeli-
tate qd prius ē. qz quā cōmutatio-
nē dabit homo paia sua. Matb.
16. Et pñdicta faciūt an ciuitas ul⁹
maior pars coicatas possit remittē
dāna ciuitatis sue. rē q^d s. §. 2.
¶ Sed an obligatus ex maleficio
ut ex furto uel rapina possit libera-
ri cessione? Rē. Videt q^d nō de iure
ciuiti. sed loco pecunie quā nō pōt
soluere sustineat penā corporale. l.
fi. ff. de in ius vocan. vbi dñc q^d
libertus qui sine venia. i. licentia
iudicis vocauit patronū in ius in-
cidit i penam qñquaginta aureorū
quam si non pōt soluere luit. i. so-
luit in corpore. Et hoc videt poni
pro generali regula in omni casu
quo aliqd debet ex delicto. l. i. §. r.
generaliter. ff. de penis. Et h^{ic} idem
videt sentire glo. etiā de iure cano-
nico. in. c. nō satis. 86. dñ. Et idē in
c. si res. 14. q. 6. Pro q^d videt facē
qd ibi dñc ter. videlz peccati quo-
res male ablata ē penas luit. Sz
hoc videt expresse ibi reprobari.
vbi dñ q^d nō dñ frustra hō seuire

14.

moderatā defensionem. Mortale
autē quādo obstinato aīo cōtra ag-
gredientē insurgit ad eū occiden-
dū uel grauitē ledendū. **A.** Idē
in sū. l. 3. ti. 34. q. 221. **B.**

Sacerdos. Quā-
do sacerdotes dicant ligare et sol-
uere? **R.** s. m. Ray. Tribus mo-
dis. p. ligant et soluiūt. i. ostendunt
aliquē ligatū uel solutū esse a deo.
Unde Luc. 11. dñs leprosos p. uis
ipse p. se mūdauit. deinde ad sacer-
dotes misit quorū iudicio ostende-
rent mūdari. Itē Zacarū p. uis
suscitauit. deinde mandauit discipu-
lis suscitātū soluere. Job. 31. Nā
et si quis apud deū solutus sit. tñ i
facie ecclesie nō al. solut. habetur
nisi p. iudiciū sacerdotis. de pe. dis. i.
quātūlibet. 2. ligant cū satisfactio-
nē penitentib. imponit. uel soluiūt
cū de ea aliquid dimittūt. uel p. eā
purgatus ad sacramentorū coionē
admittunt. de pe. dis. i. multiplex. 3.
per excoicationē uel absolutionē.
de q. sup. dictū est s. excoicatio. et s.
absolutio. Similia habes s. clauis
s. vlt. **A.** et ibi de h. dictū est. **B.**
Etrū quēcūq. sacerdos ligat
uel soluit. liget uel soluat reus. **R.**
s. m. Ray. Illa auctoritas. qd. cūq.
ligaueris super terrā et solueris etc.
nō simpliciter intelligēda est s. tūc
de mū cum sacerdos iuste ligat uel
soluit. Nam iudiciū triplex est. pri-
mū ē rei quo. s. re. mundat aīam
in cōtitione. Secūdū est sacerdo-

tis. qui auctoritate clauis ligat uel
soluit. Tertiū est iudiciū curie ce-
lestis. s. approbātis. Itaq. qd. cūq.
ligaueris etc. exponit sic. Iuste uel
clauē nō errante. erit ligatū et in ce-
lis. s. per approbationē. xi. q. 3. tūc
vera. et. 24. q. i. manet. **A.** Idē in
sū. l. 3. ti. 34. q. 118. **B.** De mā-
bac s. penitētia 2. et s. p. fessio 3.
Que sūt ptinētia ad officiū sa-
cerdotis? **R.** Principale eorū of-
ficiū est missam celebrare seu eu-
charistia consecrare. ut s. eucharis-
tia 3. s. 2. Et preter hec etiam ut
ponit Ray. p. nit baptizare predica-
re. penitētiās dare. p. p. s. dare sim-
plicē bñdictionē. dis. 95. ecce. Sed
tñ cū celebrāt presente epō. retent
ei innuere ut benedicat si uelit. et si
nolit benedicat p. byter. Dico cum
benedictione sine alia solēnitate. et
sic loquit dictū. c. ecce. Et de hoc
s. benedictio. **A.** Et ibi de hoc ple-
nius in additione. **B.** Item sa-
cerdos habet conferre infirmis ex-
tremam unctionē. 95. dis. 5. sed et
illud. Eū Jac. vlt. Infirmitas qd.
in uobis etc. Item pōt in necessitate.
s. absente episcopo reconciliare
solēniter penitēte. 26. q. 6. c. vlti-
mo. Al. non. 26. q. 6. c. i. **A.** Licet
p. dicta ptineāt ad officiū sacerdo-
tale nō tñ cōs sacerdotes p. nit p. di-
care. s. solū q. ad h. officiū fuerint
instituti. et de h. re. cū ex iūcto. Itē
nec sacra ministrare nisi qd. data est
cura aīarū uel qd. cōmissū ē ab ba-
tētib. curā. ut i. cle. religiosi. de p. ui.

2

S. Sacerdotalis ordo literat a fortuna fuili uel ascripticia. ut s. ordo p. s. a. n. p. l. Ad materia q. sacerdos facit s. eucharistia 3. et s. coicare. et s. confessio 3. Itē p. fessio. nis celatio. Itē p. fessor p. et 2. Itē missa. Itē ordo. cū oib. ibi tractat. Itē penitentia 2.

S. Acramētū qd ē? R. qtuor diffinitioēs inueniūt. Una ē in gr̃i sniaz sic. Sacm ē sa. cre rei signū. Altera ē Aug. de do. ctina xpiana. Sacm ē inuisibilis gr̃e uisibilis forma. Et huic addit m̃gr sniaz sic. ut ei silitudinē gerat a cā existat. Tertia ē eiusdē Aug. Sacm ē illud i q. lb tegumēto rez uisibiliū dina p̃t secretū salutē ope. rat. Quarta ē Aug. de scō victore i l. de sacris sic. Sacm ē māle ele. mētū extrinsec⁹ oculis suppositū. ex institutioē signās. ex silitudine rez. sentās. ex scificationē aliquā inuisibilē grām pferēs. Et fm Lto. 7 Pe. in 4. dis. i. i sacris aliud ē sacm tm̃. ut ē i baptismo ablutio sub forma p̃toz. aliud ē sacm 7 res sacri. ut i baptismo character. etū qd ē res 7 nō sacm. ut grā siue vltim⁹ effect⁹ sacri. **A**. Idē i sū. l. 3. ti. 24. q. i. Et idē ē sacm 7 res qd signū 7 si. gnatiū. cū sacm sit sacre rei signū ut p̃ractū est. **B**. Et qdē de suba. ciuilibet sacri noue legi necō sunt tria. s. mā ut elemētū. forma. s. p̃bi 7 intētio mīstri copulās formā ma. terie. Mā fm Aug. Accedit p̃bū

ad elemētū 7 sit sacm. i. q. i. tetra. be. **A**. Reqrif etiā intētio sacm instituē. s. xpi. ut s. eucharistia p. s. 1. in additione. **B**.

Que sūt sacra necitatē? R. fm Ray. qnq. uidelz baptisim⁹. p̃firma. tio. eucharistia. p̃nia. 7 extrema vn. ctio. Et dicūt esse necitatē. qz sūt in p̃cepto 7 tenet q̃libet ad ea suscipiē. da p loco 7 tpe. Reliq̃ duo sacra sunt uolūtātē. s. ordo 7 m̃rimoniū. Et de his oib. b̃r plen⁹ i suis p̃p̃is vocabul. **A**. Idē i sū. eo. ti. q. 4. **B**.

Quis ē effect⁹ sacroz? R. fm Ray. Et talia sunt cuilibet q̃lis ipse accedit. i. q. i. dñs reclarant. Mā 7 scā malis olesse p̃nt. re p̃se. dis. 2. et scā. i. Cor. xi. Qui māducat 7 bi. bit indigne 7c. **A**. Apert⁹ dic q. bonis sūt ad salutē 7 male accedēti. b̃ ad p̃ditionē. ut i sū. eo. ti. q. 5. **B**.

Utz sacra debeat p̃ferri p̃ctōrib⁹? R. Mō. 95. dis. illud. Hoc fm Ray. intelligēdū ē de p̃ctis manifestis. Mā p̃t occulta p̃ctā nō p̃nt alicui sacra negari nisi p̃ amonitionē se. cretā uł publicā factā i gnālī. re p̃se. dis. 2. nō p̃bitat. **A**. Idē i sū. deā q. 5. **B**. Existēs aut i p̃ctō mortā. li siue occulto siue māifesto mortā. liter peccat recipiēdo sacra. dis. 40. multi. dis. 2. illud. **A**. Istud. c. nō uidet ibi b̃r. sed b̃r. 95. dis. **B**. xi. q. 3. audī. **A**. Con. Lto. 7 Pe. ut in sū. l. 3. ti. 22. q. 2. ad si. **B**. Silitē 7 mīster sacri existēs in p̃ctō mortali tractās sacra i suo ordine mortaliter peccat. ut s. ordinat⁹ p̃.

S. 2. et vide. **J.** **S.** ple. in fi.

4 **¶** Atq. sacra pnt iterari. **R.** Tria sacra nō pnt iterari. s. baptismus. ordo et cōfirmatio. i. q. i. q. qdā. de pse. dis. **S.** dictū. et. c. de boie. Nulli n. sacro faciēda ē iniuria. q. dī fieri qñ nō iterādū iterat. qñ pma collatio nō valuerit. i. q. i. sacra. de pse. dis. **3.** c. ostendit. In collatione cui cuiuslibet pdictoz triū impmī ca. racter aīe q etiā p mortē nō pōt ab ea separi. Unde etiā si q̄s resuscitaret nō eēt rebaptizand⁹ aut recōfirmād⁹ aut reordinand⁹. **Sec⁹** in alijs qtuor sacris. **32.** q. **1.** licite. et i. q. i. q. qdā. **A.** Idē i sū. li. **3.** ti. **24.** q. **6.** **B.** Unde et Hug. nota. ut q. **24.** q. **6.** p suā resuscitationē nō potuisset repetere vxorē suā. nec illa illū. **S.** si vllēt iūgi oportēt q. p. traberēt de nouo. Et sic iterari pōt mīmonīū. eucharistia. pnia et extrema vinctio. ut et hic in singulis eoz loq. dī. **A.** Idē i sū. eo. ti. q. **5.** Et addit q. talis cōtrahens post resurrectionē non esset bigamus. qz nō dīuideret carnē suam ppter hoc in duas sū eundē Hug. **Con.** De. ut patz ibi. **B.**

5 **¶** Quid cū dubitat an aliq̄s receperit baptismū uel aliud sacm? **R.** Debet iterari sub cōditicōe uel per simīlē modum qui dictus est de baptismo s. baptismus **4.** **S.** aūple. **Idē** nō intelligit iteratū qd nescit esse factū. de pse. dis. i. solēnitates. et de pse. dis. **4.** si nulla. eēt de p̄sby. nō bap. veniens. **A.** Idē

in sū. eo. ti. q. **38.** qñ dubitat etiam circa aliq̄ substantia lū sacramēti. videlz de forma uel mā uel intente mīstri. sū **2.** bo. et **R.** ay. **B.**

¶ A quib⁹ ministris sacra sint cōferenda uel recipiēda? **R.** Sacramētū confirmationis a solo ep̄o et sup cōferri pōt. de conse. dis. **S.** manus. et. c. nouissime. et. c. ut ieiuniū. Similiter et sacm ordinis saltem sacri. **A.** **Idē** nō sacros confert qñq. etiā abbas. ut s. abbas. in pñ. **B.** ut s. ordinator. **S.** **S.** Similiter et pnia solēnis. nisi aliud necessitas inducat. dis. **50.** in capite. **26.** q. **6.** c. fi. **Alia** pō sacramēta a sacerdotib⁹ cōferri possunt. et nō refert a quo sacramēta cōficiant uel conferant. s. bono ul malo. etiam excoicatio uel degradatio uel heretico dūmodo in forma ecclesie. **A.** s. q. ad essentia sacramenti. sed bene refert quo ad effectū. ut in iurib⁹ allegat. et hic seqt. **B.** Peccant tñ qui indigne cōficiūt. et qui recipiunt ab hereticis. degradat. symoniacis uel scismaticis. excoicatis seu notorijs fornicatorib⁹. preter baptismū in articulo mortis dis. **32.** **S.** verū. i. q. i. sacramēta. et. c. sic ficti. **A.** Immo in articulo mortis dū desunt aliq. etiā a notorijs fornicatorib⁹ coio recipi pōt. et per pñs etiā penitētia. s. a p̄ciss ab ecclesia solus baptismus. **32.** dis. **S.** porro. Et de hoc aliqd clarius s. clericus **3.** **S.** p. in additione. **B.**

sacrilegiū cōmittatur p̄tra p̄sonā
uel sacz locū. q̄m̄ est p̄tra p̄sonā
p̄tra sacz locū. q̄ sc̄itas loci or-
dinaf ad sc̄itatē boīs. Itē h̄ tāto
sunt ḡuioza quanto p̄sona uel lo-
cus sunt sanctioza. Si p̄o sacrile-
gium cōmittat circa alias res sa-
cras. tūc diuersos h̄z grad⁹ p̄m di-
uersitatē sacraz rez. inē q̄s sūmū
ḡdū obtinēt ipsa sacra q̄b⁹ h̄o sc̄ifi-
cat. q̄z p̄cipuū ē eucharistie sacm̄
q̄d cōtinet ipsū xpm̄. 7 ideo sacrile-
giū q̄d p̄tra h̄ sacm̄ cōmittitur
grauissimū ē inter oīa. Post sacra
autē secūdū locū tenēt vasa p̄sacra-
ta ad sacrozū susceptionem 7 ipse
imagines sacre 7 sc̄oz reliq̄e. i. q̄
b⁹ q̄dāmō ipse p̄sone sc̄oz venerāf
ul' retonozant. 7 inde ea q̄ p̄tinet
ad ornamētū ecclesie uel m̄stroz
7 inde ea q̄ sūt reputata ad m̄ni-
strozū sustentationē siue sint mo-
bilia siue imobilia.

¶ Que pena sacrilegiū? R. Si
iuria atroz fiat p̄sone eccl̄iastice.
p̄m̄ leges est pena decapitatio. C.
de epi. et cle. si q̄s in b. Al' p̄o iu-
dicis arbitrio resuat p̄ q̄litate p̄-
sone rei tēporis. 7 loci. ff. ad. l. iul.
p̄cu. l. lege. §. p̄. 7 l. sacrilegiū. **A.**
Punit etiā sacrileg⁹ vltimo suppli-
cio p̄m̄ leges. q̄n. s. facit §. legē cō-
fugientū ad eccl̄iā. ut s. emunitas
cōfugientū. §. 2. **B.** Sc̄dm̄ ca-
nones duplex ē pena. Una ē sp̄ia-
lis. s. excoicatio. Alia p̄ sacrilegio i
p̄sonā eccl̄iasticā cōmissō ē maior
excoicatio ipso iure. **A.** i. q. 4. si

q̄s suadēte. 7 et re sen. exco. nō du-
biū. **B.** Pro sacrilegio p̄o i reb⁹
ē minor excoicatio. **A.** Facit. i. q.
4. si q̄s domū. ibi. Donec i cōuē-
tu amonit⁹ legitime satisfaciāt sci-
at se colone eē puatū. Si p̄o post
secūdā 7 tertiā cōuētionē corā ep̄o
satisfacere retraxauerit. sacrilegiū
piculo ab oib⁹ obnoxi⁹ teneat. ita ut
p̄m̄ ap̄m̄ nemini fidelū misceat.
B. Et in aliq̄b⁹ casib⁹ etiā maior
ut cū q̄s incēdit uel frāgit. ut s. ab-
solutio p̄. §. 2. p̄. 2. est re eo. 7 s.
excoicatio 4. Alia ē pena pecunia-
ria. i. q. 4. si q̄s in atrio. et. c. si q̄s
cōtumax. et. c. q̄s inuēf. et. c. si
q̄s reinceps. **A.** Idē nō. i. sū. eo.
ti. q. 4. p̄m̄ Ray. 7 Tw. 7 Al. **B.**
In q̄b⁹. c. diu se ponūf pene pecuni-
arie q̄ p̄m̄ quātitatē criminis 7 lo-
corū p̄suetudines infligēde sūt. **A.**
hoc fuit dictū glo. Ray. ut i dicta
q. 4. vbi etiā dicit p̄m̄ Al. q̄trec
pena pecuniaria h̄ ē arbitraria. **B.**

Sagittarius.

Utrū liceat vti arte sagitta-
rior uel balistarioz. R. P̄nt xp̄ia-
ni h̄ officiū exercē p̄tra paganos 7
fidei p̄secutores. p̄tra xp̄ianos autē
7 catholicos nō. ex eo. c. vnico. Di-
cūt etiā q̄dā q̄ i bello iusto possit li-
cite h̄ officiū exerceri etiam cōtra
xp̄ianos. quia in tali bello ut dicit
Aug⁹. vtz apte q̄s pugnet an ex
insidijs nihil ad iusticiā interest.
23. q. 2. dñs. et. q. 8. et pridē. **A.**
Idē in sū. li. 2. ti. 4. q. i. p̄m̄ Ray.

Boff. hosti. 7 Ber. q vident hoc tenere q i bello iusto liceat vti ba-
listis etiā cōtra xpianos. **B**

Que ē pena exercitiū artē ipsā modo p̄hibito? **R.** Pena eorū ē q s̄ anathemate p̄hibet. c. vni. co. in fi. Et dicūt qdā q vbiq̄ exprimis talis forma p̄tor. s. sub anathemate uel sub pena excoica. tidis. ē canō late finie. 7 excoicat⁹ ē q p̄trafecerit. dis. 63. salomnitane. Alij dicūt q b̄mōi p̄ba nō hnt vim nisi cōminatiōis. ut. C. cōminatiōes epl̄as. l. i. Et h̄ opinio v̄rior ē. Unde nō sūt excoicati s̄ excoicadi. **A.** De h̄ dictū ē s̄. excoicatio p̄. §. 4. in additione. **B.** De facientibus 7 vendentibus bali-
stas vide s̄ negociatio. §. 5.

Sanctorū cor-
pora. vide s̄. reliquie 7 cor-
pora sanctorū.

Sarracenus.

Sarraceni dicunt qui nec noui
nec v̄t recipiūt testamētū. quind
ab agar ancilla Abrahāe de q̄ orti
sūt voluerunt se noiare. s̄ potius a
Sarra vxore libera sarracenos se
appellauerūt. Et inter eos sūt qdā
samaritani a Samaria ciuitate 7
puincia q̄ receperūt solū q̄nq̄ li-
bros Moysi. alios respuerūt. **A.**
hoc fuit dictū Ray. ut in sū. li. p̄.
ti. 4. q. 2. **B.**

Q xpiani q̄ referunt sarracenis
p̄hibita ul̄ eis fauēt q̄ xpianos ex-

coicati sūt ut h̄s s̄. absolu. p̄. §. 3.
circa fi. Et adde q̄ tales xpiani s̄
capiant sūt fui capiētū. c. de iu-
deis. ita q̄rūdā. et. c. ad liberandā.
Et nō b̄ic q̄ Rico. 4. i qdā eua.
q̄ incipit. Olim causā i gnālī. sta-
tuit 7 inouauit. q̄ nulli arma. eq̄s
ferrū. lignamina. victualia 7 alia
q̄cūq̄ mercimonia in Alexandriā
ul̄ alia loco sarracenorū ēre egypti
deferre ul̄ mittē seu de suis portib⁹
ut eis deferat extrahē ul̄ extrahip.
mittē. aut eis al̄ auxiliū ul̄ fauorē
prestare p̄sumāt. al̄ sint excoicati
ipso facto. nec p̄nt absolui nisi tā-
tū de bonis p̄p̄is i ēre scē subsidii
cōntēdū exoluerint quātū ad ptes
p̄dictas retulerint ul̄ miserint aut
deferri uel de suis portib⁹ deferēdū
eis extrahi p̄miserint. Et nihilomi-
nus si capiāt sūt fui capiētū. Et
iste statuit de oib⁹ ēris Soldano
subiect⁹. Et addit q̄ p̄ter penas p̄-
dictas sint p̄petuo ifames 7 itesta-
biles. ita q̄ nec testari valeāt. nec
aliqd ex alieno testamēto p̄cipere.
nec ex testō ul̄ ab itestato succede-
re. nec admitti ad publica officia.
7 c̄s act⁹ legitimi sint eis penit⁹
indicti. 7 p̄ q̄ de h̄ p̄stiterit debēt
publice renūciari. 7 oia eorū bo-
na ad fiscum reuolui. Nec in p̄di-
cta recre. Quetū intelligebatur
reuocata per probemū septi. sed
tū post factum septum infra annū
papa Bonifacius innouauit eam
in quadā extrauagi. q̄ incipit. Cō-
tra illos. Post hoc Clemēs q̄nt⁹
ij z

etiā innouauit. 7 pape absolutio-
ne pter q̄ in mortis articulo refer-
uauit intertrahagi. q̄ incipit. Mul-
ta mentis. De treugj obseruandis
etiā sarracenis. vide. j. treuga.

2 **U**tz ritus gētiliū siue pagano-
rū sint tolerandi. R. fm Lbo. 2.
2. q. 10. Licet ecclia ritus 7 festa in-
teozū agi toleret. ritus tñ gentiliū
nō toleraret. nisi forte ppter scādālū
uitandū. uel scisma. siue dissidiū
uel b'mōi malū sint aliqñ ad tēp⁹
tolerādi ritus paganorū uel etiam
hereticorū. A. 7 sic aliqñ ecclesia
tolerauit. ut in sū. eo. ti. q. 15. B

3 **U**tz liceat furari xpianos qui
detinent a sarracenis. ul' liceat eis
xpianis detētis furari aliqd sarrā-
cenis. habes s. furtū. s. pft. 7 vlt.
Quō etiā teat ad fidē induci re-
quire s. iude⁹ 3. s. p. Item de ser-
uis sarracenoꝝ dic sicut de seruis
iudeoz s. iude⁹ 2. p totū. A. qz
aliq infideles 7 heretici pbibēt ha-
bere suos xpianos sic 7 iudei. C.
ne xpia. mā. in rubro 7 i nigro. B

4 **S**arraceni in terris xpianozū
nō sūt pmittēdi facē publicā inuo-
cationem de noie mactometi. neq
peregrinationes ad aliqñ ipsoꝝ
tanq̄ ad sanctū. ut in cle. cedit. cē
eo. Utz aut liceat vti habitu infi-
deliū. vide s. apostasia 2. s. fi.

Satisfactio pōt
itel.
ligi dupliciter. Uno mō que
fit boi. s. cū satisfit ei de eo quod q̄s
illi tenet. 7 de hac sufficiāt q̄ dicta

sūt s. restitutio per totū. 7 hic. j. s.
s. Alia est satisfactio qua satisfit
deo de peccatis. 7 de hac nūc dicē-
dum est.

Quid est satisfactio? R. fm
Aug. Satisfactio ē causas peccōꝝ
excidere 7 eaz suggestiōib⁹ aditū
nō indulgere. A. hoc habet de
pe. dis. 3. satisfactio. B. Scdm hō
Ansel. li. 3. cur de⁹ bō. Satisfacē
ē deo bonorē debitū reddere. Istas
diffinitiones exponens Pe. in 4.
dis. 15. dic sic. Satisfactio curat pec-
cata pterita recōpensando. 7 pre-
seruat a futuris cauendo. Et ideo
p actū p mū diffinit ab Anselmo
cum dic. deo bonorē debitū. s. q̄ per
pctm ablat⁹ fuerat reddē. Sz per
actū scdū diffinitur ab Aug. s.
causas excidē 7c. p q̄ fit pseruatio
a futurj. Et vocat causas. s. intrin-
secas radices ex peccato relictas.
Suggestiones hō vocat opportu-
nitates extrinsecas. ut tēp⁹. locū 7
b'mōi. A. Idē in sū. li. 3. ti. 34.
q. 101. Ricar. hō. 15. dis. 4. sen. sic dic
Satisfactio ē pillata iniuria volū-
taria recōpēsatio fm iusticie e qua-
litate cū pposito nō cōmittēdi nouā
iniuriā. Volūtaria dicit. qz al' nō ē
ex caritate nec meritoria. de pe. dis.
1. null⁹. Scdm iusticie eq̄litate dī
qz nisi fiat fm debitū iusticie nō ē
ad vitā valida. de pe. dis. 5. falsas.
et. c. fratres. Cum pposito 7c. dī
quia al' nō est penitentia sed veri-
fio. de pe. dis. 3. ariso. B

Utrū homo possit satisfacere. z

te vno pctō sine alio. R. fm Lbo. in 4.º dis. 15. Ad. Nā oportet qd talis sit modus satisfactōis qd cōpētat ad tollendā offensam. Offense autē ablatio est amicitie restitutio. Et ideo si aliqd sit qd amicitie restitutiōe impediāt etiā apud boies satisfactio eē nō pōt. Cū g qdlibet pctm impediāt amicitia caritas qd ē bois ad reū. impossibile ē qd bō te vno pctō satisfaciāt alio retēto. sic nec bōi satisfaceret qd p alapa sibi data se ei psterneret. p aliā simul daret. A. Con. Pe. ut in sū. eo. ti. q. 102. B

3 **E**t satisfactio fieri debeat per opa penalia. R. fm Pe. in 4.º sen. dis. 15. Sic. qd p talia opa fit solutio emēde debite p offensa pterita et fit preservatio a futura offensa. Pene enī medicine qdā sūt. ut dic phs 2.º et bicozū. Et qdē qn pena satisfactoria indicit ppter emendā culpe pterite. sic maiori culpe maior debet pena. Nā pō indicit ppter cautelā culpe future. sic aliqn etiā minori culpe maior imponit pena utputa in iuvene fornicante qd in sene. Quis enī senex magis peccet tñ iuuenis indiget fortiori retrahente. Idē Lbo. ea. dis. A. Idē in sū. eo. ti. q. 103. et se. B

4 **I**n qbº opibº consistit satisfactio? R. fm Ray. In tribº. s. i. oñ. ne. ieiunio. et elya. In pº supbiā. In 2.º ptra carnis cōcupiscētiā. In 3.º cōtra auariciā. Nā Lbo. 12.º Bona ē oñ cū ieiunio et elya. Et

ut ait Pe. ad has reducūt cōs alie satisfactōes. Nā vigilie. pegrinationes. discipline. abstinentia. et oia opa carnē affligētia reducūt ad ieiunium. Opa autē misericordie corporalis ad elyam. Opa pō misericordie spūalis ad orōnē. A. Meliº dicēt opa spūalia. Dec. n. reducūt ad orōnē. fm Pe. et in sū. eo. ti. q. 105. vbi bō oia notāt. B. Et p ieiunium ordinat bō i seipso. p elyam ad proximum. p orōnē ad reū. Itē fit satisfactio de bonis exterioribus p elyam. de bonis corporis p ieiunium. de bonis aīe per orōnē. A. Addit Ray. Pōt etiā dici qd satisfactio pñstet i duobº. s. i. largitiōe elye. et carnis maceratiōe. Et tūc fm glo. eiº sub carnis maceratiōe cōprehendit etiam oratio. ut in dicta. q. 105. B

5 **Q**ualiter elyaz largitio sit satisfactoria? R. fm Lbo. in 4.º dis. 15. Illaz elemosynaz largitio ad quā qd al tenet nō ē pars satisfactōis s. pambulū ad ipsā. Ille pō elemosyne ad quas qd al nō tenet pñt eē satisfactorie cū sint opa bona et penalia. qd erigit ad opº satisfactoriū. A. Idem in sū. eo. ti. q. 106. Bonauētura pō sup eadem dis. 15. dic qd hoc ē vix te rigore iusticie. qd nō videt satisfactoriū id ad qd qd al tenet. s. credit qd dīne misericordie benignitas tāta est qd totum acceptat et quasi pro nibilo saluat nos. B

6 **E**t flagella quibº a dño ibac
ij 3

vita flagellamur sint satisfactoria
R. fm Lto. in 4.º dil. 15. Si fla-
gella fiant aliquo modo ipsi pa-
tientis in q̃tum. s. ea acceptat ad
purgationē peccatorū eis vtēs pa-
tient. sic rationē satisfactionis ac-
cipiūt. Si autē patiens eis p impa-
tientia oīo dissentiat. tūc nō effici-
untur aliquo modo ipsius. 7 ideo
nō habent rationē satisfactionis.
sed vindicationis. **A.** Idē in sū.
eo. ti. q. 109. **B.**

7 **C.** Quid sit magis satisfactoriū
an elya uel oīo uel ieiunium? R.
fm Lto. vbi s. Elemosyna inclu-
dit in se orationē 7 ieiunium. dupli-
ciratiōe. p qz elemosyna eum. cui
datur cōstituit debitorē ad orādū
7 ieiunādū 7 ad alia bona que pōt
faciendū p eo q̃ redit. 2.º qz elemo-
syna pp̃t reū data est q̃si qdā ob-
latio reo facta. Unde p̃b̃s dīc 4.º
ethicorū q̃ dona bñt aliqd sile reo
sacratū. Oblatio autē ipsa reo fa-
ca vim oīonis bz. Itē in q̃tū bona
exteriora ad corpis cōseruationē
ordināt. subt. actio exteriorū bonorū
p elyam q̃si p̃tute cōtinet ieiunium
q̃ maceratur corp̃. Siliē etiā oīo
p̃tute cōtinet ieiunium. qz extēso in-
tellect⁹ ad reū debilitatē corpis pa-
rit. Unde elya cōplet⁹ bz vim sa-
tisfactionis. q̃ oīo. 7 oīo q̃ ieiunium
Et ideo dī. j. Abimoch. 4.º. Corpa-
lis exercitatio ad modicū vtilis ē
pietas autē ad oīa valet. Et pp̃t b̃
elya mag̃ indicīf ut vlis medici-
na peti q̃ alia. Luc. xi. Date elya 3

7 oīa mūda sūt vobis. Daniel. 4.º
Petrā tua elemosynis redime. Et
Abob. 4.º Elya ab oī pctō liberat
A. Idē in sū. eo. ti. q. 124. **B.**

C. Atq̃ restitutio sit ps satisfactio-
nis. R. fm Pe. in 4.º dil. 15. Aliqd
pōt dici ps satisfactiōis dupliciter.
Uno. q̃ illud qd ad debitā satisfac-
tionē exigīf. 7 sic restitutio est ps
satisfactiōis. Alio. illud solū i q̃
consistit satisfactio. 7 sic restitutio
nō ē ps satisfactiōis. qz restitutio
dīc tñ cessationē ab iniuria s̃ ē sū-
damētū 7 q̃si p̃bulū ad satisfacti-
onē. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 124. **B.**

C. Atq̃ vn⁹ p alio possit satisfacē. **B.**
R. fm Pe. vbi s. Duplex ē effect⁹
satisfactiōis. Unus solutio debiti
pctōz pcedētū. Aliter excisio cāz
pctōz sequētū. Et qdē q̃ ad hunc
secūdū effectū pstat q̃ vn⁹ p alio
nō pōt satisfacē. Q̃tū pō ad p̃mū
distinguedū ē. qz si q̃s impotēs ē p
se satisfacē. tūc ali⁹ q̃ ē i caritate pōt
p eo satisfacē. sic etiā p̃fiteri. ut s̃.
p̃fessio p. s. 6.º. Si pō ē potēs tūc oīz
q̃ ipsemet satisfaciāt p seipso. Nō ē
tñ iuuari p aliū. Et addit hic Lto.
q̃ etiā si sit potēs ali⁹ possit p eo
satisfacē. s̃ nō ē p̃mittēdū ut aliq̃s
p alio satisfaciāt nisi defect⁹ aliq̃s
apparet in penitēte ul⁹ corp̃alis p
quē ipotēs sit ad sustinēdū. ul⁹ spī-
tualis p quē nō sit p̃mpt⁹ ad portā-
dū p̃niam. **A.** Et b̃ casu ei p̃nia
nō videt⁹ p̃desse nisi aiuz paratū ha-
buerit ad faciendū qd sibi a sacerdo-
te i p̃nia iuste fuerit iūctū. qz ad b̃

8

9

obligatur. et de pe. et re. ois. Nam
perfecta pena cogit peccatorem oia libere
sufferre. de pe. dist. i. perfecta. Id clarior
videtur inia. De. q. etiam ponitur sit
cum dicto L. bo. i. su. eo. ti. q. 129. Ma
necesse est qd homo recogit peccatum suum sal
tem per aliquem actum satisfactionis exter
rioris. al. non videtur i. p. rate doli. Un
7 Jobel. 2. dic. dñs. Convertimini ad
me i toto corde v. o. i. ieiunio. 7 fletu
7 plactu. 7c. Ad h. etiam facit de pe.
dist. i. non sufficit. Un 7 Ricar. sup
4. sen. dist. i. 5. dic. q. in lege coi. fm
ois nunq. dimittit actuale peccatum
mortale sine aliq. satisfactione. q. sp
ad h. requirit act. penitentie. i. q. p. nci
palior. ps. satisfactionis p. s. sit. 7 q.
de lege coi. p. mortali actuali cum sa
tisfactione meriti p. p. requirit aliq. sa
tisfactione penitentie. non p. p. imperfectio
ne meriti p. p. h. q. de vult. 7 p. p. ter
sui honoris 7 n. m. bonu. ut p. h. bis q.
voluntate p. p. a. comitrim. ul. omitti
m. voluntate p. p. a. satisfactione ali
qua faciam. It. Scot. sup. i. 5. dist.
4. sen. id. sentit subd. s. Si argu
is. Contritio pot. de le. qd. cu. q. p. p. m.
igif. p. nullo. cor. n. det. alia. satisfac
tio p. p. a. Ma. seq. q. p. p. tritio. inclu
dit aliquam satisfactionem salt. in vo
to. 7 licz. qñq. sit. int. s. ita. q. suffi
ciat. 7 satisfaciatur. pro. tota. pena. p.
ceptu. tñ. de. pena. infligenda. non
est. irrationabile. quia. contritio
non. est. nisi. satisfactio. particula
ris. precepta. p. o. generalia. dantur
p. p. ter. remedia. generalia. 7 fm. il
las. cōditiones. que. inveniunt. i. bo

minib. ut in pluribus.

Utz satisfactio possit fieri per
opera extra caritatem facta. R. fm
L. bo. 7 de. vbi. s. Ma. nam satisfac
tio. e. amorio. offense. 7 restitutio
amicitie. Hoc. aut. nō. pot. fieri. sine
grā. 7 caritate. Unde. i. Cor. 13. Si
distribuerō. in. cibos. paup. oēs. fa
cultates. 7c. caritatem. aut. nō. habu
ero. nihil. mihi. prodest. Talia. eni
opa. nō. sūt. accepta. deo. 7 l. 3. bō. nō.
habeat. certitudinē. q. sit. in. carita
te. 7 p. p. n. s. cert. eē. nō. possit. de. sa
tisfactione. p. p. ter. qd. dñ. Eccl. 5. De
propitiatu. peccator. noli. esse. sine
metu. tñ. sufficit. certitudo. p. p. abi
lis. cōiecture. Ma. glia. nra. h.
est. testimoniu. p. p. scie. nre. z. Cor. 13.
Et. idē. qd. hic. nō. f. in. su. eo. ti. q. 130.
Et. addit. de. q. satisfactio. etiam. nō.
pot. fieri. p. opa. i. caritate. i. cōvata. s.
nō. p. p. fecta. q. nō. pot. eē. aliqd. opus
meritoriū. sine. intētiōe. bona. Hic
aut. bona. intētiō. nō. p. p. tinuatur. nec
fm. actū. nec. fm. habitū. It. qz
illud. qd. sit. i. p. c. d. op. mortuū. ē. ut
in. su. eo. ti. q. 131. **B**

Utrū satisfactio nē inlicita sed
in peccato mortali expletā necesse
sit iterare. R. fm L. bo. vbi. s. Ali
que satisfactiones sūt ex quibus
manet aliq. effect. in satisfaciē
tib. etia postq. actus satisfactiois
trāsijt. sic ex ieiunio manet corpis
debilitatio. 7 ex elemosynis largi
tis substantie diminutio. 7 sic de
similibus. Et tales satisfactiones
in p. c. tis. facte. nō. oportz. q. iterent

ii 4

quia ad illud qđ te eis manet per
pniam sequētē acceptē sūt. Satis-
factiōes autē qđ nō relinquūt aliquē
effectū in satisfaciēte postqđ actus
trāsijt oportz qđ iterent. sic te oſo-
ne 7 sibi. Actus autē interior. **A**
i. dolor te pctis. **B**. qui totaliter
trāsijt nullo mō viuificat. s. oportz
qđ iteret. Idē **Al.** Addit autē **X.** qđ
talis tenet ad suscipiendā postea
pniam siue satisfaciōē. nō tñ est
ei imponenda pnia tanta quanta
si nulla fuisset imposita. qz psumē-
dū ē qđ ppe illa iniuncta qđ fecit licz
extra caritatē dñs maiorē contri-
tionē ei dederit. **A.** Iste **X.** videt
sentire qđ pnia in pctō mortali fa-
cta sit indifferēter iterāda. s. qđ ppe
rōnē ab eo dictam possit diminui.
De. etiam videt sentire qđ silitur sit
iterāda. ut in sū. eo. ti. q. 132. vbi fm
eum dicit qđ satisfactio in mortali
pctō facta p sequētē pniam nō in-
cipit valere. qz talia opa a caritate
nō sūt elicta nec impata. 7 ideo ab
ea nō viuificat. Idē Ricar. i. 5. dis.
4. sen. qđ etiā nō videt approbare qđ
ad h differētiā qualitatis rerū de
qđ fit satisfactio dices. qđ cū deus
bonoz operū nroz nō egeat. opa
bois nō acceptat tanq̃ remunera-
tione digna uel satisfactoria nisi
acceptet opantē. Unde 7 Ben. 4.
p̃us dñ. Respexit dñs ad Abel. 7
p̃ea subiūgit. 7 ad munera eius.
remōstrādo acceptionē munez et
acceptiōē p̃sone. 7 rep̃bationē ex
a⁹ rep̃batiōē. ut etiā dicit Aug⁹. in

li. te pnia. 7 te p. dis. 5. cōsideret.
ibi. Semp offerat deo mentē 7 c.
Ad h etiā. i. Cor. 13. ibi. Et si di-
stribuero in citos paupū oēs fa-
cultates meas 7 c. Scō⁹ p̃o sup
eadē dis. dicit qđ ista snia videt ni-
mis dura p̃tra pctōres. 7 occasio
maior obstinatōis. Si enī iste bo
die vere penitēs 7 bñlter recipiēs
satisfaciōē puta ieiuniū triū diez
cras recidiuet in mortale. 7 te illo
nō penitēs secūdo die ieiunat qz si-
bi impositū est. si dicat qđ qđ ieiū-
niū istud secūdo diei nō est aliqua
satisfactio exterior. magna occasio
est inducendi istū iam lapsū ut se-
cūda die nō ieiunet. 7 p cōsequēs
ad nouū pctm mortale. qz trans-
grediēdo pniam illā a sacerdote re-
ceptā videt peccare mortaliter cū
sit trāsgressio p̃cepti ecclie 7 vica-
rii rei in isto actu. Et h posset for-
maris talis ratio. Si post lapsū 7
aī pniam nouā nō exequit satis-
facionē p̃stinā sibi impositā pec-
cat mortaliter nouo pctō. Igit si
exequit bene facit. qz facit actum
obediētie. Sz hoc nō facit nisi in-
q̃tū illud ē sibi impositū ut pars
satisfactionis. ergo. Dico igit sine
p̃iudicio qđ qđ semel vere penitet 7
recipit pniam uel satisfaciōē cō-
dignam sibi impositā ab ecclesia
clauē nō errante. qđ tūcūqđ postea
recidiuet. nūq̃ tenebit nisi ad illā
unicā satisfaciōē implendā. 7 si
eam impleat in caritate melius est
quia nō tñ soluit penā sed etiam

meret grām. s. si impleat eam volūtarie extra caritatē soluit penā s. nō meret grām. Si aut ipsa ab eo extra caritatē erigat. soluit quidē pena licz ipse nō soluat. 7 in p. qdē est satisfactio simpliciter. qz reconcilians 7 placās. In 2. aut ē satisfactio qz volūtarie redditio. s. non simpliciter. qz nec reconcilians nec placās. In 3. aut est satisfactio vltra quā nō erigit vltior pena. Et 2. seqt qz si magnā ptē satisfactiois iposite qz fecit extra caritatē. nō ē iterato imponēda pnia seu satisfactio p pmo pctō de quo penitentia expleuit in pctō mortali 7 p iteratū penitet. qz de pctō satisfecit l3 extra caritatē. s. tū de nouis pctis que fuerūt causa qz illa satisfactio fuit mortua. Et si arguas. Fuit mortua. ergo nō satisfactio. Ad se. quid nisi qz nō ē reconciliās 7 placans i amicitia. Et si arguas. Igit nō satisfactio. nō seqt. qz sufficit deo qz aliqz volūtarie soluat penā debitā ad punitionē pcti cōmissi. licz nō reconciliat in amicitia. qd pz in actibus humanis. Si enī alicui offensus in regē corresponsdeat p cise s. m legē abscindat man. si isti etiā inuito abscindat man. sat patit 7 regi satisfit sufficiēter. qz s. m iusticiā nō ab eo erigere vult vltiorē penam 7 tū nō recipit eā in grām 7 in amicitia. Multo igit magis posset sufficere p punitione culpe si aliqz debitā sibi infligeret penā licz non ad gratiā uel amicitia iudicis offensus.

Et 3. mēbro posset dici qz talis si ppter nouū peccatū in qd recidua. uit dānet aq. totā pniā cōple. uisset puniet in inferno tpaliter pena corresponsdente illi q nō fuit hic soluta. 7 post aliqd tēp nō puniet aliq pena p illis pctis pro qb fuit pnia illa iposita sic 7 de veniali. qz moriēs i pctō veniali sit cū mortali nō puniet eternalit p veniali. ut dice. j. Et eodē mō in pposito. Et q enī s. m plenā iusticiā punitiā se. mel ē iposita pena tpalis isti p pctō de quo vere penituit. nūq. isti p isto pctō debet nisi pena tpalis. 7 illa soluta nulla alia. Hec Scot. Ad cōcordiā oīuz pōt dici. qz aut satisfaciendū est pmo aut deo. p casu in quocūqz statu fuerit facta sufficit. Ad enī interest. pmi cui meriti fuerit satisfaciens. Propterea 7 bona fides nō patitur bis ab eodē idē de bitū erigat. ff. de re. iur. bona fides. 2. casu dicēdū qz satisfactio pniālis respectu quātitatis posita est in arbitrio sacerdotis ut s. pnia 2. s. p. Unde post aliquālē pniā sine qua regulariter oīo fieri nō pōt ut s. s. 9. cū additione. a volūtarie cōfessoris dependet vtz satisfactio extra caritatē facta debeat iterari uel nō. 7 si de eius volūtarie constat stamus illi. qz si nō cōstat recurrimus ad cōiecturas. Unde si inūcta pnia nō relinquit post se aliquē effectū. sic esto o. nō presumit imposita ad satisfactionē penē. s. ad impetrationē reconciliandis sue grē

remissive que haberi nō pōt nisi per
opera facta i caritate. Ideo huius
modi pnia dicitur tanq̃ inualida q̃ ad
vociterari. Similit̃r videt̃ iteranda
qñ pñm annullat effectū iniūcte pe
nitētie. sic 7 visitare loca indulgen
tie ad q̃ inutiliter accedit q̃ est extra
caritatem. Ideo illuc accedē videt̃
taliter iniūctū ut nō sit inutile s̃ ex
eo seq̃r effect⁹. nisi p̃staret sacerdo
tē illud iniūxisse pot⁹ ad penā pe
regrinatiōis q̃ indulgētie acquisi
tione. Si pñ iniuncta pnia relinqt
post se aliquē effectū rerū seu cor
poris diminutiū. p̃sumit iniūcta
ad satisfactiōē pene q̃ pōt etiam
extra caritatē fieri ut dicit Scotus
Ideo nō est necē iterari s̃m eundē
7 Lbo. nisi pnia h̃mōi esset valde
parua respectu persone penitētis 7
pctōz ab ea cōmissoz. Nā tā pua
pnia nō videt̃ iniūcta ad satisfactio
nē pene s̃ ad impetratiōē grē re
missive que extra caritatē haberi
nō pōt. Propterea illā necesse ē ite
rari s̃m Ricar. Et sic doctores cō
cordāt. Et ex his pōt colligi q̃ ad
vitandū dictas ambiguitates re
bet prudēs sacerdos penitenti ali
quā iniūgere satisfactiōē quā sta
tim exequat̃ verissimiliter in statu
gracie 7 exinde quo ad reliquā sa
tisfactiōē quā successiue agere dicitur
7 ei declarare vtrum rebeat illam
iterare si extra caritatē egerit. Et
licet in aliquo casu satisfactio itera
ri rebeat si extra caritatē fiat ut p̃
tactū ē. tamē s̃ 7 quoadcūq̃ aliud

bonū etiā extra caritatē factū valet
7 vtile est ad multa. re. pe. dis. 5. sal
sas. 7 notat Ricar. 4. sen. dis. 15.
B. Nota q̃ non est in peccato
mortali qui est contritus. ut s̃. cō
tritio. 5. p̃t. Multa que pertinent
ad satisfactiōē vide s̃. elemosyna
Item ieiuniū. Itē oratio. Item pe
nitētia 2.

Sandalum qd
lit.
R. s̃m Lbo. 2. 2. q. 43. Sic
Hieronym⁹ dicit sup illud Matb.
18. Scis qz pharisei audito verbo
hoc scandalizati sunt. quod greci
scandalū dicūt. nos offensionē ul
iniuriā uel impactionē pedis pos
sumus dicere. Contingit enī qñqz
q̃ aliquis obex ponit alicui in via
corporali cui impingēs disponit
ad ruinā. 7 talis obex dicit̃ scāda
lū. Et similiter in p̃cessu vie spūa
lis cōtingit aliquē disponi ad rui
nā spirituale per dictū uel factū al
teri⁹ inq̃tū. s̃. aliq̃s sua admoni
tione uel inductione aut exemplo
trahit alterum ad peccandū. 7 hoc
pprie dicit̃ scādalū. Nihil aut̃ s̃m
propriā rationē disponit ad spū
tuale ruinā. nisi quod habet aliquē
defectum rectitudinis. quia id qd
est perfecte rectū magis munit bo
minē contra casum q̃ ad ruinā in
ducat. Et ideo cōuenienter dicit̃ q̃
scandalū est dictū uel factū min⁹
rectum prebens alteri occasione
ruine. Et h̃ diffinitio sumit̃ ex glo.
Matb 18. A. Eadē diffinitionē

ponit Rico. de lyra. super ps. 49.
B. Scandalum tamen aliquan-
do sumitur large pro quolibet im-
pedimento. Math. 18. Scanda-
lum mihi es.

¶ **U**trum scandalū sit peccatū.
 R. fm Lbo. vbi s. Duplex ē scan-
 dalū. s. passiū in eo qui scandalī-
 catur. 7 istud semper est peccatū.
 Non enī scandalīcatur nisi in q̄tū
 aliquāliter ruit spiritali ruina q̄
 est peccatum. Aliud est scandalū
 actiū. s. quod est in eo qui scan-
 dalīcat. 7 hoc est etiam semp pec-
 catū quia uel opus quod facit pec-
 catū est. uel etiam si nō est pecca-
 tū saltem habet peccati sine mali
 speciē. ideo dimittendū est propter
 proximi caritatē ex qua unusq̄s
 conatur saluti proximi prouidere.
 Et sic qui non dimittit contra ca-
 ritatē agit. **A.** Bñ. 7. l. ad Thes-
 sal. vlt. dicitur. Ab omni specie
 mali abstinete vos. Et facit. ex de
 vita 7 bo. cle. cū ab omni. **B.** S3
 tñ scandalū patientis pōt esse sine
 peccato agentis. utputa cū aliquis
 scandalīcat de his que aliq̄s bñ
 facit. 7 que speciē mali nō habent
A. quia hoc casu nō est scandalū
 actiū sed passiū. s. quia nō pro-
 cedit ex facto agentis. s. ex passiōe
 7 culpa patientis. de quo Math.
 18. circa scandalīcatos phariseos
 dicif. Sinite illos quia ceci sūt 7c.
 Et nō solū a peccato uel a specie
 peccati abstinendū est ad remouē-
 dū scandalū. sed qñq̄ etiā a licitis

ut patz in sequentibus. **B.** Item
 scandalū agentis pōt esse sine pec-
 cato patientis. ut cū quis inducit
 aliū verbo uel facto ad peccatū.
 Iste quidem q̄tū est de se scanda-
 līcat. sed si aliū non consentit im-
 munis est a peccato.

¶ **U**trum scandalū sit speciale
 peccatum. R. fm Lbo. 2. 2. q. 2
 43. Scandalū passiū. s. in eo qui
 scandalīcatur nō potest esse specia-
 le peccatum. quia ex dicto uel fa-
 cto alterius aliquem ruere contin-
 git fm quodcūq̄ genus peccati.
 nec ipsa sumptio occasionis dat
 specialem rationē peccati. Scan-
 dalum vero actiū. s. in eo qui
 scandalīcat potest sumi dupliciter
 s. per se 7 per accidens. Per acci-
 dens quidem quando est preter in-
 tentionem agentis. utputa quādo
 aliq̄s facto suo uel verbo inordi-
 nato nō itēdit alteri dare occasio-
 nem ruine. sed solū satisfacere sue
 voluntati. 7 sic scandalum non est
 speciale peccatum. quia quod est
 per accidens non constituit speciē
 sed est circūstantia aggrauans. s.
 quod in publico fit. Per se vero est
 scandalum actiū quando ali-
 quis inordinato suo dicto uel fa-
 cto intendit aliū trahere ad pec-
 catum. 7 sic ex intentione specia-
 lis finis sortitur rationē specialis
 peccati. finis enim dat speciem in
 moralibus. **A.** Idem in sū. li. 3.
 ti. 30. q. 3. Et. s. precedēs bates eo.
 ti. q. 2. **B.**

3 **C**ūtrū scandalū sit pctm mor-
tale. R. fm Tbo. vbi s. Scanda-
lū passiuū pōt esse veniale q̄si ha-
bens impactionē tm̄. puta cū ali-
quis ex inordinato dicto uel facto
alteri cōmouet motu pcti venia-
lis. Qñq̄ pō est pctm mortale q̄si
habēs cū impactione ruinā. puta
cū aliquis ex inordinato dicto uel
facto alteri pcedit ad pctm mor-
tale. Scandalū aut actiuū si sit p
accūs. pōt esse qñq̄ veniale. puta
cū aliq̄s uel actū pcti venialis cō-
mittit. uel actū q̄ nō est fm se pctm
s̄ habet aliquā speciem mali cū aliq̄
leui indiscretiōe. Qñq̄ pō ē pctm
mortale siue qz cōmittit actū pcti
mortalis. siue qz contēnit salutem
primi. ut p ea cōseruanda nō pter-
mittat facē qd sibi libuerit. Si pō
sit per se. puta cū intēdit inducere
aliū ad peccādū. si qdē intēdit in-
ducere ad peccādū mortaliter. est
pctm mortale. 7 similiter si intēdat
inducere ad peccādū venialiter per
actū pcti mortalis. Si pō intēdat
inducere ad pctm veniale per actū
pcti venialis ē peccatū veniale. **A**
Idē in sū. eo. ti. q. 7. **B**

4 **C**ūtrū bona spiritalia sint ppter
scandalū dimittēda. R. fm Tbo.
vbi s. Quedā bona spiritalia sūt
de necessitate salutis que ptermi-
tū non possūt sine peccato mortali.
Manifestū est aut q̄ nullus rebet
peccare mortaliter ut alterius pec-
catū impediāt. quia quilibet plus
tenet sibi q̄ alteri. 7 ideo ea q̄ sunt

de necessitate salutis ptermitti nō re-
bent ppter scādālū vitandū. In alijs
aut spūalib⁹ bonis q̄ nō sūt de ne-
cessitate salutis videt dislinguēdū
quia scandalū qd ex eis aliqñ orit̄
qñq̄ ex malitia procedit. cū. s. aliq̄
volūt huiusmodi bona spiritalia
impedire scandalū cōcitando. 7 s̄
ē scandalū pbariseoz qui de doctri-
na xpi scandalizabant. qd esse cō-
tēnēdū xps docet. Math. 18. Qñq̄
pō scandalū procedit ex infirmita-
te ul̄ ignorātia. 7 huiusmodi scan-
dalū ē pusillozū. ppter quod spiri-
tualia opera sūt occultanda uel in-
terdū etiam differenda ubi pericu-
lū nō iminet quousq̄ reddita rōne
h⁹ mōi scandalū cesset. Si aut post
redditā rōnē duret. iam videt q̄ q̄
inde scandalū sumit nō ex ignorā-
tia sed potius ex malitia pcedat. 7
sic ppter ipsū nō sūt spiritalia bona
dimittēda. **A**. Con. De. ut in sū.
eo. ti. q. 5. **B**

5 **C**ūtrū punitio peccatoz sit ppter
scandalū dimittēda. R. fm Tbo.
2. 2. q. 43. Penarū inflictio intātū
bz rōnē iusticie in q̄tū per eas pctā
cobibent. Si aut per inflictionē pe-
narū manifestū sit plura 7 maiora
pctā sequi. tūc penaz inflictio nō cō-
timebit sub iusticia. 7 in hoc casu a
peccatoz punitiōe cessandū est. ut
dic̄ Aug⁹. **A**. Hoc dictū habetur
dis. 50. ut cōstitueret. **B**

6 **C**ūtrū a sacra doctrina ppter scā-
dalū cessandū sit. R. fm Tbo. vbi
s. Circa doctrinā duo cōsiderāda

sunt. s. vitas que vocat. et ipse actus
docendi. quorum primum est de necessitate
salutis. ut. s. peritiam veritati non do-
ceat si vitas est secundum congruentiam temporis et
personarum proponat ille cui incumbit
docendi officium. Et ideo propter nullum
scandalum quod sequi videatur quod homo
permissa vitate falsitate dicat. **A**
Facit. 22. q. 2. ne quis. cum duobus. c. se.
et ex de usuris. super eo. **B**. Sed ipse
actus docendi inter elemosinas spi-
rituales computatur. de quibus in se. §.
dicitur. **A**. s. vix propter scandalum sint
dimittende. **A** doctrina autem quis
etiam si habeat ex officio excusatur quam
propter indispositionem audientium in-
utilis esset. Dicitur. n. Eccl. 32. ubi non
est auditus non effundas sermonem. Ad hoc
etiam. xi. q. 3. quoniam. et non si de causa. q. 5. **B**
¶ Atque impletio consiliorum. largitio
estque et boni operis misericordie
sunt permittenda propter scandalum. R.
secundum L. bo. ubi dicitur. Quando talia non
sunt de necessitate salutis. 13. propter scan-
dalum non sint simpliciter dimittenda
sunt tamen interdum occultanda et diffe-
renda propter scandalum pusillorum quosque
reddita ratione scandalum cesset. **A**
Non tamen quod quis facilius esse ad credendum
quod alii scandalizant de bono ope-
re nec facile propter metum scandalum de
a bono cessare. cum debeat presumere
de aliis potius quam sint boni quam mali
durante tamen conscientia quam alii scan-
dalizant ex illo bono. non debet facere
contra conscientiam secundum glo. Ray. et
in de causa. q. 5. **B**. Quando autem con-
silio. observatio et impletio operum

misericordie sunt de necessitate salutis.
ut patet in his que iam novimus per filia. et
in his quibus ex debito imminet resecutio
aliorum subuenire vel in temporalibus. puta
pascendo esurientem. vel in spiritualibus
puta docendo ignorantem. et si siue
fiant boni modi debita propter iniunctum
officium. ut patet in prelatibus. siue propter
necessitatem indigentis. tunc eadem ratio est
de boni modi sicut de aliis que sunt de
necessitate salutis. de quibus dicitur
§. 5. **A**. Idem in de causa. q. 5. **B**

¶ Utrum correctio fraterna sit propter
scandalum dimittenda. R. secundum L. bo.
2. 2. q. 43. Correctio fraterna or-
dinatur ad emendationem fratris. et ideo
instantum computanda est inter spiri-
talia bona in quantum hec consequi potest. quod
non contingit si ex correctione frater
scandalizet. et ideo si propter scanda-
lum correctio dimittatur. non dimittitur
spirituale bonum. **A**. De hoc larius
dicitur correctio 2. per totum. **B**

¶ Atque peccatum veniale sit committere
dum propter vitandum scandalum. R. secundum
L. bo. ubi dicitur. Peccatum veniale propter vi-
tandum scandalum nunquam est faciendum. Si
enim faciendum est quod non esset peccatum. Non
et contingit aliquid propter aliquam circum-
stantiam non esse peccatum. quod illa circumstan-
tia sublata esset peccatum veniale quoniam
absque utilitate dicitur. Si autem ex causa
rationali proferatur non est ociosum neque
peccatum simpliciter. **A**. Dic clarum quod
nullum peccatum etiam veniale faciendum
est propter vitandum scandalum. Sed bonum
contingit interdum quod aliquid quod esset

de se peccatū si fiat ppter vitandū
scandalū. nullū est peccatū. ut ē in
exemplo proposito. 7 patz per cū
dem Tbo. cui con. Pe. 7 Ray. ut
in dicta. q. 5. **B**

10 **C**irca tpalia sint ppter scādālū
dimittēda. R. fm Tbo. vbi s. Di.
stinguendū est. qz si tēporalia sint
nobis ad cōseruandū cōmissa. sic
bona ecclesie cōmittūt prelatīs. 7
bona coia rei publice cōmittūt re/
ctorib⁹. talū cōseruatio sicut 7 re/
positorū iminet bis qb⁹ cōmissa sūt
ex necessitate. 7 ideo nō sunt ppter
scandalū dimittēda. sicut nec alia
q̄ sūt de necessitate salutis. Unde 7
btūs Tbo. cātuanēsis reperijt res
ecclesie cū scādalo regis. Si pō tē/
poralia sūt talia quoz nos sumus
dñi. dimittere ea tribuēdo si penes
nos habeam⁹. uel nō repetendo si
apud alios sint ppter scandalum
qñqz debem⁹ qñqz nō. Si enī ex h
scādālū oriāt propter ignorantia
uel ppter infirmitatē alioz qd di/
rim⁹ esse scādālū pusilloz. tūc uel
totalitē dimittēda sūt tpalia. uel aliē
scādālū sedandū. s. p aliquā ad/
monitionē. **A.** Vñ Aug⁹. l. de
sermone dñi in monte dic. Dandū
est quod nec tibi alteri nec noceat
q̄tū ab hoīe credi pōt. 7 cū nega/
ueris qd p̄tīt indicanda est ei iusti/
cia. 7 meli⁹ ei aliquid dabis cū in/
iuste p̄tentē correxeris. ut i sū. eo.
ti. q. 6. vbi bec omīnia notant. **B**
Si pō scandalū oriatur ex mali/
cia quod est scandalū pbarisozū

tūc ppter eos qui sic scandalū cōci/
tant nō sūt tēporalia dimittēda. qz
hoc etiā noceret bono coi eo qd da/
retur malis occasio rapiendi. 7 no/
ceret ipsīs rapiētib⁹. qz retinēdo
aliena in peccato remanerent. **A**
hoc verū nisi in aliq casu spālī ca/
ritas aliud suaderet. s. ppter bonū
pacis. ut pōt colligi ex dictis. s. bel/
lum p. s. p. nisi extrema necessitas
imineret. Unde ut 7 notat in oca
q. 6. glo. Ray. dic. Si status me⁹
uel familie mee nō est in tuto si ca/
ream re mea puta quia pauper sū
7 indigeo. 7 ero i periculo inciden/
di in impatiētia aut murmuratio/
nē ptra reū. nō teneor rem meam
dare. aut a repetitōe cessare. cū re/
beam pl⁹ me dilige 7 meos q̄ ex/
traneū. ppter h enī excusat q̄ indi/
gens ab alio accipit ad vsurā. Si
aut in tuto sit status me⁹ 7 familie
mee. credo qd debeā dare rem p̄ti/
tam ppter huiusmodi scādālū vi/
tandū si credo cū re illa bene vsur/
at nō. quia esset dare gladiū in ma/
nu furiosi. **B**

Circa cibis sit dimittend⁹ ppter
scandalū. R. fm Tbo. vbi s. Ci/
bus nō est totalitē dimittend⁹ ppter
scandalū. quia sumere cibū est de
necessitate salutis. s. talis cibis bñ
est ppter scandalū dimittēdus. fm
illud. i. Cor. 8. Non manducabo
carnē in eternū ne fratrē meū scan/
dalicem. **A.** Facit ad p̄dicta qd
dictū ē in. s. p̄cedēti. i. additōe. **B**
Circa debeam⁹ ppter scandalū 12

vitare iudiciū. R. fm Lbo. 2.
2. q. 43. Sicut dicit Marb. 5. vo.
lētū tecū i iudicio cōtendē 7 tunicā
tuā tollere. dimitte ei 7 palliū. Ad
ut dicit Aug. intelligendū ē fm
preparationē animi. ut s. homo sit
paratus p. pati iniuriā uel frau-
dem. q. iudiciū subire si hoc expe-
diat. q. tū non expedit. ut in. S.
pi. dictū est. Et similiter est intelli-
gendū illud apostoli. i. Cor. 6.
Jam quidē omnino relictū est in
vobis q. iudicia habetis inter vos.
Quare nō magis iniuriā accipi-
tis? Quare non magis fraudem
patimini?

13 **U**trū ppter scandalū dimitten-
da sint ista temporalia bona que
sūt debita pro spiritalib. R. fm
Lbo. vbi s. Distinguedū est quia
aut tale scandalū procedit ex igno-
rantia siue infirmitate aliorū. aut
ex malicia. Et si quidē ex ignorā-
tia. tūc possūt nō accipi uel differri
ut s. S. p. dictū est. q. incipit. Utrū
tpalia. Unde apls seminās spūa-
lia. tpalia stipendia nō accepit. ne
offendiculū daret euāgelio ppi. ut
patz. i. Cor. 9. Vitabat enī scāda-
lū qd pcedebat ex ignorātia gēti-
liū q. h. nō cōsueuerāt. Et ideo ad
tēp. abstinēdū erat ut p. instruerēt
h. eē rebitū. Et ex fili causa ecclia
abstinet a decimis epigēdis i terrā
q. b. nō ē p. sūetū decimas solui. Si
p. scādalū pcedat ex malicia. agē-
dū est ut in dcō. S. r. s. dicit.

14 **P**one q. aliq. b. bonā psciam

apud deū. multi tū te eo scādalificāt
boies. utz sufficiat. R. fm Ray.
Posset videri q. sic. 2. Cor. 8. Blo-
ria nra bec est testimoniū psciente
Itē. pi. q. 3. senti. Dicas tū q. q. tū
in se est q. libet debet niti satisfacere
alijs intentionē suā ostendendo. 7
causam 7 speciē mali remouēdo.
Nobis enī necessaria ē vita nostra
alijs fama. pi. q. 3. nō sunt. Si autē
ipsi nolūt recipere satisfactionē pa-
rati semper reprehendere 7 nō imi-
tari dolere debet q. illi peccant. 7
sufficit. pi. q. 3. inter verba. **A**. Et
ibi patz q. p nobis de talib. rebe-
mus gaudere. Dicit enī ibi q. si in
psciēria nostra nō inueniat malū
quod de nobis homines loquunt.
in magnā rebe. leticiā proflire.
Et idē qd hic notat in sū. co. ti. q.
1. **B**. Et h. idē bēs s. fama. S. p.

Scientia est studium
clericorum.
De clericis d. 3. habere sciam
sacre scripture 7 aliarū ltrāz 7 ne-
gociorum. ut s. ordinādus. S. 4.
Et sacram quidē scripturā debent
scire clerici ad subditorū animas
informādas. 36. dis. c. 2. S. ecce. et
c. si q. s. vult. Seculares p. scias
debēt scire ad eruditionē ut possint
discernere verum a falso 7 per eas
habē aditū ad sciam pietatē. non
autē ad voluptatē 7 relectationē.
31. dis. S. cū ergo. Prop. h. statutū
ē ut i certis ecclesijs habeat doctor
7 theologie 7 artium liberaliū. ut
s. magister p. S. p. Et intelligas

de artibus liberalib⁹. s. grāmatica
pncipaliter. 7 etiā dyalectica. 7 rbe-
torica. qz ille spāliter erudiūt hoies
ad sciētiā pietatis. Secus de aris-
metrica. musica 7 astrologia. quia
ille lz in se cōtineant p̄ritatē. nō tñ
ducūt ad pietatē. dis. 31. si quis. **A**
Ibi nil dicis de rhetorica. **B**. Et
tñ sciētiās nūc dictas. qñ etiā poe-
ticas possūt aliq̄ qñqz nō solū lici-
te sed etiā meritorie studere. ut. s.
errores gētiliū legēdo detestent. 7
vtilia q̄ in eis inueniūt ad adiuto-
riū sacre eruditionis cōuertāt. 31.
dis. turbat. et. c. si qd veri. Nam 7 si
q̄s aduersus mathematicos velit
scribere imperiū mathecos. risui
patebit. 31. dis. q̄ de mensa. Paul⁹
q̄ ap̄ls aliq̄ philosophorū 7 poetarū
suis scriptis indidit. ut i dco. c. tur-
bat. Unde. i. Cor. 15. Menandri
p̄hi sniam ponit dicēs. Corrupti
bonos mores colloq̄a mala. Et
ad Titū p̄ Epimenidis poete p̄si-
culū inducit. Cretenses sp̄ menda-
ces. male bestie vētris pigri. Et cō-
tra atlexnienses disputans Arati
poete testimonio utit dicēs de deo.
Ipsius enī 7 gen⁹ sumus. Act. 17.
Hiero⁹ etiā vsus ē p̄sib⁹ virgilij. de
p̄se. dis. 5. nūq̄. 7 auctoritate Ba-
licni 7 Ypocrati. de p̄se. dis. 5. ne ta-
les. Itē Aug⁹ p̄sib⁹ Lucani. 26.
q. 5. nec mirū. circa principiū. **A**
hec vera nisi ex studio harū sciarū
p̄termittant vtiliora. quia nō me-
diocriter errat q̄ min⁹ bonū p̄fert
maiori bono. Et idē quod hic nō ē

in sū. li. 3. ti. 5. q. i. fm Ray. 7 Al.
B. Debet etiā clericus siue p̄lat⁹
habere sciētiā negotiorū tpaliū
ut hic. j. §. 4.

C Arū clerici possint audire le-
ges aut p̄biscā. R⁹. Possūt. verūm
nō causa cupiditatis uel voluptatē
ar. 31. dis. c. p̄. et. c. legim⁹. p̄. et. 2. et
c. ideo. nisi sint de illis de q̄b⁹ dictū
est s. excoicatio p̄. §. 2. p̄. 6. et. §.
3. p̄. 14. **A** Idē in dca. q. i. **B**

C Quantā sciētiā debet habere
p̄sona ecclīastica? R⁹. Quilibet p̄-
lat⁹ debet habere sciētiā litteratu-
re. 7 si nō eminentē saltē cōpetentē
Aliter pōt remoueri. eē de eta. 7
q̄li. q̄uis. 7 eē de renūc. nisi. eē de
elec. cū nobis olim. Sciētia autē
cōpetens vocat⁹ q̄ necessaria est ad
executionē cuiuscūqz ordinis. sicut
sacerdos inq̄tū deputat⁹ est ad ce-
lebrandū diuinū officiū tenet scire
tātū de grāmatica q̄ sciat p̄ba cō-
grue. p̄ferre 7 accētuate. 7 q̄ intelli-
gat saltē ad lrām ea q̄ legit. Inq̄tū
p̄o ē mīster sacrorū tenet scire q̄ sit
debita materia cuiuscūqz sacri. 7
modū rite dispensandi ea. Inq̄tū
p̄o est doctor tenet scire saltē rudi-
mēta 7 articulos fidei p̄ dilectionē
operātis. **A**. i. fidē 7 opa fidei. qz
fides si nō habeat opa. mortua ē in
semetipsa. Jac. 2. Et sic tenet scire
ptinētia ad salutē. s. q̄ d̄z agere. a
q̄b⁹ debemus cauere. 7 quōd a pctis
debem⁹ resurgere. **B**. Inq̄tū p̄o
ē iudex p̄scit tenet scire distinguere
inter leprā 7 nō lepram peccatorū.

Con. Lbo. in. 4.º. dis. 24. addens
q̄ ad eos pertinet scire etiā ea q̄
difficultatē in lege dei faciunt uel
facere possunt. **A.** Idē notat in
sū. eo. ii. q. 2. fm Al. Ray. Pe.
Al. 7 Lbo. vbi etiā p̄r colligiq̄
id qd̄ dicit̄ de sacerdote habet locū
etiā in alijs clericis ut debeat scire
pertinentia ad officiū suū. 7 sic sal-
tē scire grāmaticā 7 cetera. ut di-
ctū est in q̄tū ad eos pertinet fm
gradus eorū. De scia aut̄ cōfesso-
ris dictū est s. cōfessor 2.º. §. 3.º. in
additione. Sed 7 seculares tenēt
scire ad eorū salutē pertinentia 7
habere cōptentē noticiā mysteri-
orū salutis 7 articulorū fidei. 7 sa-
cramentorū ecclesie. ut s. fides. 7
eorū que eis annectūt. s. operū fi-
dei. ut dictū est s. videlz que agē
debent. ad que pertinet noticia p̄-
ceptorū coium. A quib⁹ debēt ca-
uere. ad que pertinet noticia pec-
catorū saltē generalū. 7 quō de-
beant a peccatis resurgere. ad q̄ perti-
net noticia debite p̄nie 7 cōfessio-
nis. Si p̄o neglexerit q̄s bec scire
fm cōmoditatē 7 cōditionē suā.
bz p̄tra se illud. i. Cor. 14.º. Si q̄s
ignorat ignorabit. Et ad h̄ facit
quod notat Alex. de ales super 2.º.
sententia. dis. 39. q. 20. que incl-
pit. Octauo querit. **B.**

3 **A**tz p̄lat⁹ debet b̄re scientiā
tpaliū rez. R.º. Sic. nā debēt p̄lati
subdiq̄ nō solū spūalia s̄ etiā car-
nalia subsidia ministrare. exēplo xp̄i
q̄ turbas sequētes nō solū p̄bo do-

cebat s̄ etiā p̄tute sanabat. 7 corpa-
lib⁹ alimētis reficiebat. Et ut h̄ ple-
ne p̄ficē possint o3 eos b̄re solertiā
sc̄lariū negociorū. ut eorū cautela 7
ecc̄lie seruēt indēnes. 7 cuiq̄s necia
p̄ suo mō subministrēt. dis. 39. per
totū. Et nō q̄ l3 q̄s p̄t boz sim-
plicitatē repellat ab obtinēdo b̄nfi-
cio. nō tñ reijciat ab obtēto s̄ oaf
ei coadiutor. 1. q. i. q2 frater. e7 de
elec. cū in cūcā. Sec⁹ aut̄ i l̄ratorā
q2 si nō beat saltē cōptētē p̄r re-
moueri. ut i p̄cedēti. s. d̄r. **A.** Idē
i d̄cā. q. 2. fm Al. Hosti. 7 Ray. **B.**

4 **A**tz magis exp̄diat insistē scie-
tix ologie. uel intēdē saluti aīaz.
R.º. fm Lbo. in q̄libet. Dec duo ad
iuicē cōpari p̄nt duplici. s. absolu-
te 7 in aliq̄ casu. Est q̄ cōsideran-
dū q̄ i aliq̄ artificio melior ē q̄ di-
sponit de artificio 7 d̄r architector
q̄ aliq̄s manualis q̄ ope erequit
fm q̄ ei ab illo disponit. Unde in
edificijs p̄struēdis maior i merce-
te conducit q̄ de edificio disponit
q̄uis nihil manib⁹ opet q̄ manua-
les artifices q̄ volāt ligna 7 icidūt
lapides. In edificio aut̄ spūali sūt
q̄si manuales oparij q̄ p̄riculariē
insistūt cure aīaz. puta sac̄ra mi-
nistrādo uel aliud b̄mōdi p̄ricula-
riter agēdo. s̄ q̄si p̄ncipales artifi-
ces sūt ep̄i q̄ imperant 7 disponūt
q̄liter p̄dicti officiū suū exēq̄ rebe-
ant. p̄p̄ qd̄ ep̄i. i. sup̄intēdētes di-
cunt. Sicut 7 t̄x ologie doctores
sūt q̄si p̄ncipales artifices q̄ inq̄-
rūt 7 docēt q̄lit̄ aliq̄ rebeāt p̄curare

curā. Simpliciter igitur melius est docere sacra scripturā. et magis meritozū si bona intentione agat. Quod impeditur particularē curā salutis huius et illius. **En** et apostolus de se dicit. i. Cor. 3. **N**ō misit me xps baptizare sed euangelizare. Quis baptizare sit opus maxime conferens salutem animarū. **Et** 2. **T**imotheus. 2. dicitur. **A**. s. verba. ut ibi patet doctrine apostolice. **B**. **C**ōmenda fidelibus quidonei erunt et alios docere. Ipsa enim ratio demonstrat quod melius est erudire et pertinētib⁹ ad salutē eos qui in se et in alijs proficere possunt quam simplices qui in se tamen possunt proficere. In aliquo tamen casu necessitate imminente debet etiam episcopi et doctores intermisso proprio officio particulariter intendere curam animarū. **A**. **I**dem in sū. eo. ti. q. 4. **B**. De materia sciētie s. discere. et s. magister. p. et 2. et j. studiū.

Schisma secundum Hosti. Boff. et Ray. est ab unitate seu ab unitasitate fidei illicitus discensus. Et dicitur a schisma que per ipsum fit. 24. q. i. schisma. **A**. Quo autem ad generalē acceptionē. schisma est dissensio eorum inter quos unitas esse debet secundum eosdem ut in sū. con. li. p. ti. 6. q. i. **B**. **Q**ue est differentia inter schisma et hēsim? **R**. s. m. Ray. hēsim in principio sui habet perversū dei dogma. quod non habet schisma. sed in fine cōfingit aliquā hēsim ut recte videatur ab ecclesia recessisse. 24. q. 3. inter hēsim. Possent igitur dici quod talis est differentia

quia schisma est inter dispositionē et habitū. **A**. i. in causā et causatū. dicitur c. in ex resim. Vel talis est differentia quia schisma est inter genus et speciem. quia omnis hēsim est schismaticus et non e converso. ut hic in sū. con. eo. ti. q. 2. ubi h. notatur. **A**. **P**rimo. n. dicitur schisma. sed cum pertinaciter intenderit sue secte asserens non esse obediendum Romane ecclesie. et hēsim. quia peccat in illo articulo. sanctā ecclesiā catholicā. **H**is enim hereticus est schismaticus sed non e converso. **I**dem Boff.

Utrum schismaticus vel hereticus habeat aliquā potestatem spiritalē. **R**. s. m. **T**ho. 2. 2. q. 39. **D**uplex est potestas spiritalis. Una quod est sacralis. alia iurisdictionalis. **S**acralis quod est potestas est quod per aliquā cōsecrationē confertur. et talis secundum suam essentiam remanet in boie quod diu vivit siue in schisma siue in heresim labatur. quod patet ex hoc quod rediens ad ecclesiā non iterum cōsecratur. sed tamen tales versus potestatem amittunt. ita quod non licet eis sua potestate uti. Si tamen vult fuerint. effectum habent in sacralibus quia in his bono non operatur nisi sit instrumentum dei. **E**nde effectus sacrales non excludunt propter culpā quācumque conferent sacrum. **P**otestas autem iurisdictionalis est quod ex simplici iurisdictione bonis confertur. et ideo non immobilis adhibetur. et in schismatico et hēsim non manet. **E**nde nec possunt ab solvendi nec excoicare. aut indulgentias facere. aut aliud huiusmodi. et si fecerint nihil est actū. 1. q. i. novacia. nus. **A**. **I**dem in sū. eo. ti. q. 3. **B**. **Q**ualiter schismatici puniuntur? **R**. **3**

fm Ray. **A**deo qdē legunt mul-
tipliciter puniri ut Datban ⁊ Abi-
ron q̄ biatu ēre absoꝛti sūt. Nume-
ri. i. s. Itē. ⁊. trib⁹ q̄ hieroboam ad-
leserunt date sūt in dispersionē. 3.
Reg. i. 2. et. i. 3. **A**. cōiūcē sequē-
tib⁹. **B**. ⁊ alijs mult⁹ exēplis. Ab-
boie q̄ siue a iudice puniūt p̄ excoi-
cationē uel depositionē. 23. dis. in
noie. dñi. ex. eo. c. 2. Itē puniūt p̄
pecunialit. ar. 23. q. 1. q̄ aūt. Itē
si necesse ē manu etiā militari siue
armata. i. 1. dis. nec. licuit. xi. q. i. p̄-
tinus. Et de his penis etiā tangit
Lbo. 2. 2. q. 39. **A**. Idem in sū.
con. eo. ti. q. 4.

4 **Q**uō sit grau⁹ pctm. scisma uel
bēsis? R. fm Lbo. 2. 2. q. 39. he-
resis simpliciter ē grau⁹ pctm. qz est
pctm p̄ ipsū reū fm q̄ in se ē p̄ma
p̄ritas cui fides inirit. Scisma atē ē
p̄tra eccl̄asticā vnitatē q̄ ē min⁹ q̄
ipse de⁹. Et aliq̄ tñ circūstātia cō-
tingē posset q̄ aliq̄s scismatic⁹ gra-
uius peccaret q̄ infidelis aliq̄s. ⁊ B
pp̄ maiorē cōtēptū. uel pp̄ mai⁹
piculū qd̄ inducit. uel pp̄ aliqd̄ b⁹.
A. Idē in sū. eo. ti. q. 5.

5 **Q**ualiter redeūtes a scismate
sūt recipiēdi? R. Scismatic⁹ volēs
redire dz abiurare scisma ⁊ satisfā-
cē ad mādatū eccl̄ie. ⁊ dz recipi cū
manus impositiōe. **A**. i. eccl̄asti-
ca p̄tate p̄ quā dz a pctō scisma⁹ ⁊
penis ex eo sequētib⁹ absolui. ut
pōt colligi ex iuribus allegat⁹. **B**
ut accipiāt spm sc̄m q̄ extra ecclē-
siam non est nec dari pōt. 24. q. i.

dicim⁹. et. c. pudēda. et. c. scisma. Et
si q̄s reconciliatus dicat secū circa
ordines dispensatū. probare debet
ab eo qui pōt dispensare. ut ex. eo.
c. fi. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 6. fm
Ray. ⁊ Hoff. **B**

Quis pōt dispensare cū ordi-
natis ab heretico scismatico uel ex-
coicato? R. fm Hosti. Si scienter
a tali ordinē receperūt tunc solus
papa dispēsat. Si p̄o ex ignorātia
nō tñ supina. tñc p̄ discretū p̄latū
cū talibus poterit dispensari. ex. de
oz. ab epis. qui. re. c. p. et. 2. Sed
in episcopatu solus papa dispēsat
ex. de elec. qz diligentia. Et de sic oz-
dinatis habes s. ordinatus p. s.
plt. et fi. **A**. Idem qd̄ in hoc. s.
notat in sū. eo. ti. q. 1. **B**. Alie-
nationes facte a scismatico nō valēt
ut s. alienatio. s. plt. ⁊ q̄ inirit eis
est excoicatus. ut s. excoicatio p.
s. 2. in fine.

Scretorū reue-
latio. vide s. reuelatio. ⁊. j. te-
stis 3. s. xi.

Seditio **A**trū sit mor-
tale peccatū.
R. fm Lbo. 2. 2. q. 42.
Seditio proprie opponitur vnita-
ti multitudinis. s. populi. ciuita-
tis. uel regni. ⁊ sic opponitur iusti-
cie ⁊ cōmuni bono. **A**. quia fm
Aug. in li. de ciuitate dei. pp̄ fm re-
terminant sapientes nō esse cetum
multitudinis s. cetū iuris cōsensu.
⁊ vtilitatis cois sociatū. ut in sū.

l^r. 3. ti. 34. q. 228. vbi bec notant^r
B. Et ideo ex suo gn^e peccatū
mortale. 7 tātō grau^r quātō bonū
cōdē qd impugnat^r per seditionē est
mal^r q^m bonū puatū qd impugnat^r
per rixam. Peccatū autē seditiōis
p^r 7 pncipaliter pertinet ad eos qⁱ
seditionē procurant. 2. aut ad eos
qⁱ illos sequū^r perturbātes bonū
cōdē. Illi p^o qui bonū cōdē defendūt
eis resistentes. nō sūt dicendi sedi-
tiosi. sicut nec illi qui se defendunt
dicuntur rixosi.

Sententia. ² dicit^r
Inia lata a iure. qñq^s a iudice.
A iure qñ ē de hoc factū statutū
ab eo qⁱ cōdē pōt. de q^b habes s.
lex. 5. 2. Sentētia p^o a iudice est
qñ aliq^s iudex iudicat inter ptes.
uel qñ excoicat. ut p^r cōtumaciā
7 b^o mōi. Similiter etiā d^r a iudice
fieri. qñ nō p modū cōstitutionis
sⁱ in odiū alicui⁹ mali iam cōmissi
ferē excoicatio siue gnālis siue spe-
cialis Et similiter dico etiā si fiat
in odiū cōmittētiū in futuro. dum
tñ nō intēdat facere ppetuā cōsti-
tutionē. **A**. uel p^ricularē. Nā si
intēdat facere sententiā respectu
particulariū personarū. aut etiam
generalē sed nō perpetuā dicit^r eē
iudicis sⁱm glo. Ray. 7 in sū. li. 3.
ti. 33. q. 86. vbi bec notant^r. Et pre-
dictis con. Albricus. Sed videt^r
q^d inia tūc dicat iudicis qñ serua-
tur pcellus 7 ordo iudicari⁹. 7 nō
aliter. al^r inia cūset iniusta 7 iudex

puuendū. et de sen. exco. sacro. 7
eo. ti. cū medicinalis. li. 6. **B**

Que est inia interlocutoria?
R. sⁱm Ray. Est illa que nō super
pncipali sed sup alijs qstionib⁹ p-
ferē. s. inter pncipiū cause 7 finē. 7
est de aliq⁹ teste repellendo uel reci-
piendo. de dilatione dāda uel non
Uel pōt dici interlocutoria. quia
inter partes loquēdo proferē sine
scripture solēnitate. ar. ex eo. et si.
li. 6. Bene tñ debet redigi in scri-
ptū. sed nō est ppter hoc necesse q^d
descriptio recitetur. **A**. i. in scri-
ptis pferat. ut in sū. eo. ti. q. 21. vbi
bec notantur sⁱm Ray. 7 glo. ei⁹.
B. ex eo. qñ. **A**. hoc. c. habet^r
in ti. de pba. **B**

Que est sententia diffinitiva?
R. sⁱm Ray. Diffinitiva sententia
est quādo principalis questio dif-
finitur. ff. de re. iudi. li. Et debet p-
ferri ab ipso iudice 7 non ab alio.
aliter non valet. nisi iudex sit epus
qui pōt per alium recitare ad in-
star illustriū. C. de sen. ex peri. reci.
l. 2. et in Auten. ut ab illustri. 7 qⁱ
super eam digni sunt. s. sancimus
igitur. coll. 5. ex eo. 7 si. li. 6. **A**
Istud. c. et si. bene facit. alia p^o
iura allegata s. parū faciūt. **B**
Utrū sententia diffinitiva sine
scripto valeat in aliquo casu. **R**.
Sunt casus in quibus valet sⁱm
Jo. an. videlicet quando breues
sunt cause. 7 maxime vilium per-
sonarū. 7 potest dici breuis duo-
rum aureorum ff. de volo. l. adest.

et. l. pce. in fi. **A.** Iste leges non vident sibi haberi. Et de istis causis breuib⁹ et viliū psonaz dī in Auten. nisi. de q. j. Et p m Ray. et i sū. eo. ri. q. 28. cause modice siue breues dicunt trecentozū aureoz vel quingentoz solidozū. Sed meli⁹ videt quod sequit. s. ut attendat cōsuetudo. que si nō apparet relinquat iudicis arbitrio. per iura. j. allegata. **B.** Inspiciat autē qualitas personaz. et relinquatur arbitrio iudicis. ff. de iure veli. l. i. et de offi. dele. de causis. uel inspiciatur cōsuetudo loci uel fori. xi. dist. cōsuetudinis. **Ite** valet cū episcopus i causa civili inter clericos iudicat. xi. q. i. si quis cum clerico. et C. de sen. ex perireci. in Auten. nisi **Item** cum p̄fēs deposito officio cōuenit ut reddat administrationē in Auten. ut iudi. sine quoq̄ suffra. §. necessitatē. coll. 2. **A.** Ibi nō videt hoc clare dici. tñ idem ponit Albricus. **B.** **Item** cū papa se pronūciat. valet enī. licz nō tulerit eā in scriptis. Ipse enī solut⁹ est legibus. C. de legi. digna vox. **Ite** p m quosdā valet si lata sit in causa matrimoniali. et de testi. Albricus. **A.** Et ibi bene videt hoc p̄bāri Et idē ē i oibz causis in quibus procedit de plano sine strepitu et figura iudicij. ut in cle. sepe. de verbo. sig. **B.**

4 **Sententia** debet ferri sedendo **Item** in loco publico et honesto. 3. q. 3. §. spaciū. in fi. ff. de arbi. si cū

595
dies. §. si arbitet. **Item** debet ferri de die et nō in tenebris. ut s. iurisdictio. in fi. **Item** nec diebus feriatis. maxime solēmb⁹ et festiuis. ut s. ferie. §. 2. **Item** nō debet ferri p venalitatē. 2. q. 6. §. diffinitua. Hec et multa alia requirunt in sententia. quoz si si aliquod amissum fuerit non valebit. **A.** Et de his multa ponūt in predicto. c. diffinitua. cum sequenti. **B.**

Utrū sententia a nō suo iudice lata teneat. R. Est nulla. et de iudi. at si clerici. nisi in causa reuentionis. 3. q. 8. cuius in agēdo. et de mutu. peti. c. p. et. 2. **Item** tenet sententia cū quis laicus ex certa scientia cōsentit in iudicē nō suū ff. de iur. om. iudi. l. si p̄ errorē. **A.** cōiuncta. l. est receptū. eo. ti. **B.** et de fo. cōp. significasti. Sed hoc nō habet locū in clericis. q̄ nō possūt in aliū iudicē cōsentire. nisi sit persona ecclesiastica. et q̄ iurisdictionē ordinariā habeat. et de voluntate sui epi. ut in dicto. c. significasti. De hac materia habes s. iudex p. §. 2. et. §. p̄t. uel etiam nisi in causa recouentionis. Nam et si cleric⁹ cōueniat laicū coram iudice laico. et ille laicus reconueniat clericū ciuilitet. si ferat snia p̄tra clericū. bñ tenet. qz su⁹ iudex est per recouentionē. et de mutu. peti. c. p. et. 2. et 3. q. 8. §. cut⁹ in agendo. C. de sen. et inter. om. iudi. cū papinianus. et in Auten. et consequenter. Criminaliter p̄o laicus clericū cōuenire

nō posset corā iudice seculari. xi. q. i. c. p. et 2. nec recōuenire pōt quia in crimine nō admittit recōuentio 3. q. xi. neganda. 7 nō relatione criminū sed innocentia reus purgat ff. de pub. iudi. l. is. q. A. Quasi idem notat in sū. l. 3. ti. 33. q. 28. ad finē. B

6 **C** Quid si sūt duo iudices 7 p. ferunt diuerfas sententias? R. Si p. cesserūt ex iurisdictione ordinaria tenet p. reo. 7 nō pro actore nisi in causa fauorabili. puta matrimonio. dote. uel libertate. siue testamento si pro bis fuerit lata. Si p. cesserūt ex potestate delegata pendet ex arbitrio delegant. Q. si ex cōpromisso. neutra d. habē vigore. ex de sen. 7 re. in. duobus.

7 **C** Quis effectus est snie? R. p. m. Ray. Effectus eius ē multiplex. Primus est q. p. p. tate accipitur q. tū ad illos inter quos lata est. Et intellige postq. transiuit in rē iudicatam. s. quia ab ea appellari nō possit. qd est post decem dies. ff. de re. in. res iudicata. Itē effectus snie est q. in actiōib. persona. libus mandet executioni infra q. tuor mēses. ex de. offi. delega. querenti. 7 ex eo. qd ad p. sultationē. tū tēpus ipsū pōt artari 7 prorogari causa cognita. ut in p. allegato. c. qd ad cōsultationē. et. ff. de re. iudi. l. 2. In actionib. p. o. realib. cum res certa petita ē. puta liber. equ. ager. domus. debet mandari executioni statim post decem dies q.

concessi sunt ad appellandū. 7 hoc si res sit in presentia. in Insti. de offi. iudi. in p. n. cipio. Et idem debet fieri in actione criminali. Nec enī in talibus est executio differenda. 2. q. i. sicut. Fallit tū i quatuor casibus. Primo. s. cum princeps ex vindicta seuerius fert sententiā. q. tunc differē executio ad minus p. 30. dies. ut locus possit esse miser. cordie. uel si res exigit etiam penitentie. xi. q. 3. cum apud. in fi. C. de pe. si vindicari. Item cū sententia lata est in mulierē pregnantē. Nā differē vsq. ad tempus partus. ff. de re. in. l. pregnantis. A. hec lex nō est tibi. sed. ff. de pe. B. Itē si capitalis snia est lata in seruū differē executio quousq. reddiderit ratiocinia administratiōis quā gessit. C. de to. p. scrip. l. i. Itē cū quis est cōfessus de crimine. C. de custo. reo. l. 2. vbi dicit q. reus cōfessus de crimine in iure retrudat in carcerē. 7 postmodū reductus apud acta audiat. ut. s. cōfessionē iteret. Sunt 7 alij plures effectus sententie quos non p. sequor. quia potius ad forū cōtentiosū pertinet. A. Idem in sū. eo. ti. q. 30. B. **C** Et sententiā lata inter aliquos p. iudicat alijs. R. Regulariter nec sententia nec res inter alios acta uel iudicata p. iudicat alijs. ex de fide instru. inter dilectos. et. ex eo. c. q. vis. C. res inter alios acta. per totum. Fallit tū in multis casib. s. cū cause sūt cōnece. Si. vii. tātis

3. q. 6. hoc quippe. et de accusa. ad petitionem. et de purga. cano. c. pft. **A.** Exemplum potest poni in casu de quo in fine. §. dicif. Aliter autem licet sententia super una causa lata. puta super amotione alicuius a beneficio faciat presumptionem in alia videlicet super collatione dicti beneficii alteri facta. non tamen preiudicat alteri. si ille cui facta est collatio vel similis nesciuerit causam agitari. cum regula sit in contrarium ut patet in principio. §. nec ratio aliud suadeat. nec in iuribus allegatis contrarium videatur probari. **B.** Item in causa libertatis. ff. de sta. homi. l. ingenuum. Item in causa filiationis. ff. de libe. agno. l. i. in fi. 7. l. z. et. 3. in principio. Item fallit si actio vel defensio primo loco pertineat ad aliquem. et ipse scilicet patiat sequentem experiri de re ista. quia intelligitur iuri suo renunciare ut si debitor passus sit experiri creditorem de proprietate pignoris. qui succubuit. si debitor postea vellet agere obstabit ei res iudicata. vel etiam econverso creditor passus sit debitorum agere. ff. de re. iudi. sepe. et eo. c. pft. ubi hec omnia notantur. **A.** s. in glo. in quibus etiam locis notatur et id quod in sequenti. §. habetur. **B.**

9 **C.** Atque sententia lata inter alios alteri prodest. R. Regulariter nec sententia nec alia res inter alios acta alteri prodest. Sed fallit quia prodest in certis casibus. p

quidem in querela inofficiosi testamenti. ff. de inoffi. testa. l. papi. nianus. §. meminisse. **A.** Ibi sententia lata contra agentem de inofficioso testamento prodest fisco cui acquiritur quod dicto agenti relictum fuerat ex eodem testamento. **B.** Item in re indivisibili. ff. si ser. vendi. l. loci. §. si fundus. **A.** Ibi dicitur quod sententia lata pro vno domino alicuius fundi super servitute fundo debita prodest etiam aliis. **B.** Item in re communis cum pupillo. ff. quemadmo. ser. ui. amit. l. si communem. **A.** Ibi dicitur quod habenti cum pupillo communem fundum cui debetur servitus videtur non obest prescriptio quia non visus fuerint pupillus et ipse. et hoc propter privilegium pupilli. **B.** 2. q. 6. §. diffinitiva. p. quandoque plures. **A.** Potius incipit. quando una. **B.** et de appel. c. pft. **A.** Ibi dicitur Quia sententia pluribus condemnatis. si unus solus ad appellationis beneficium conuolauerit. illius victoria iure communis ceteris suffragatur si eorum iure iuuent. Idem negotium et eadem causa defensionis existit. **B.** Idem prodest ubi res est communis cum fisco. C. de comuni. re. alie. l. z. **A.** Ibi de hoc parum dicitur. sed posset dici per argumentum idem quod de pupillo habet in deca. l. si communem. sed ibi non dicitur de sententia. §. de prescriptione ut patuit. **B.** Notandum hec et eo. c. pft. **A.** s. in glo. et debet intelligi cum predictis modificationibus. **B.**

io **I**n quibus auxilijs subleuatur? R.
Quatuor. Subleuatur enim quinq; per
appellationem que debet fieri. 1. decem
dies a tempore late sententie. 2. q. 6. c. p. et. c.
anteriorum. 2. per supplicationem. ut
cum lata est a principe. uel ab alio a
quo non licet appellare. 35. q. 9. vti
na. et. c. sententia. 3. per querelam fal
si. ut si dicatur lata per falsos testes
uel alias falsas probationes. et de
testi. sicut nobis. et de procur. in
nostra. et de proba. licet. C. de fal. l.
querela. A. ubi dicitur. Querela
falsi temporalibus prescriptionibus non
excludatur nisi. 20. annorum exceptio
ne. sicut cetera quoque fere crimina.
Sed ut patet in sum. eo. ti. q. 31. glo.
Ray. dicitur quod in hoc finem quosdam
tria exigunt. scilicet corruptio in testibus
falsitas in attestationibus. et quod iu
dex secutus fuerit in sententia fal
sitate attestationum. Io. tamen notauit
et de proba. licet causam. quod sicut
sufficit probare instrumentum esse
falsum. ut. C. si ex fal. instru. l. p. l. in
fi. ita et testes. cum par sit fides te
stium et instrumentorum. hec ibi. Ve
rius videtur quod sufficiat duo. videlicet
falsitas testium. et quod ex falsis eorum
testimonijs iudex fuerit motus ad
sententiandum. de a. l. p. l. C. si ex fal.
instru. ubi dicitur. Falsam quidem te
stationem qua diuersa pars in iudi
cio aduersus te visa est ut pponis.
solito more arguere non prohibe
ris. sed causa iudicati in irritum non
reuecat. nisi probare poteris eum
qui iudicauerat secutum eius instru

menti fide. quod falsum esse constituit
aduersus te pronunciasse. Et idem
etiam est de instrumentis. ut patet ex
eadem. l. et eodem tit. l. si. ubi dicitur.
Judicati executio solet suspendi. et
soluti dari repetitio. si falsis instru
mentis circumuentum esse religionem
iudicantis crimine postea falsum il
lato manifestis probationibus fuerit
ostensum. B. Item 4. per in inte
grum restitutionem. et de in inte. re
sti. p. totum. A. Idem quod in hoc. S
notat in de a. q. 31. fin. Ray. B

Sepultura 1.
coit. Sepultura fin. Hoff.
quandoque accipit pro ipso officio
quod impenditur corporibus sepelien
dis. Et de hac intelligitur quod vendi
non potest. et de symo. non satis. 13. q. 2.
precipiendum. i. q. i. dictum. 2. quandoque
sepultura dicitur ipsa terra que si est
de cimiterio. uel fuit ibi aliquis se
pultus. iterum vendi non potest.
ff. de rei vendi. que religiosus. 3.
quandoque dicitur ipsa tabula. A. i.
archa marmorea uel lapidea. ut i
sum. l. si. p. ti. 16. q. i. B. et illa vendi
potest si nullus in ea sepultus sit
Alioquin locus factus est religio
sus et vendi non potest. ff. de reli. et sup.
fu. l. 2. 13. q. 2. quæstio. et. c. postquam.
4. dicitur quandoque terra pura que re
putanda est ad usum sepulture. et tunc
vendi potest. 13. q. 2. aurum. A
Con. Immo. et Hosti. Et addit In
no. quod si vas aliquod lapideum uel
ligneum pro aliquo sepeliendo est

factū. potest vendi. nisi sit factū sa-
crum per pontificē. uel ad hoc spe-
cialiter deputatū. et de reli. domi.
ad hoc. Licet enim in aliquo loco
sit sepultus aliquis sine pontificis
auctoritate. nō credimus locum
sacrum sūm canones. l. 3. secus sit
sūm leges. ff. de reli. l. 2. Si autem
loca predicta sint sacra uel ad hoc
deputata per episcopū. vendere nō
licet. et eo. abolende. et notatur in
dicta. q. i.

Quid ē ius sepulture. R. sūm
Ray. Jus sepulture ē qd compe-
tit ecclie ad sepeliendū aliquos in
cimiterio suo. et puenit ex pontifi-
cis assignatiōe. ar. l. 3. q. i. ecclias
Cōpetit autē generalit̄ ecclie pa-
rochialibus et etiā illis quibus a
iure uel privilegio concessū est. non
autē alijs. A. Con. Inno. q. etiā
dicit q nō omnis ecclia hz cimi-
teriu. sed ille tm̄ que habent popu-
lū ul̄ que habent ex privilegio. ut in
sū. eo. ti. q. 2.

Utrū alibi q̄ apud ecclesiam
possit eē sepultura. R. sūm. Inno.
Cimiteriu uel quecuq; sepulture
debēt esse circa ecclesiā. i. l. q. 4. si-
cut. S. tñ bene potest cimiterium
aliq̄tūlū esse remotū ab ecclesia.
nō tñ credim⁹ q̄ alicui loco etiam
religioso hospitali uel huiusmodi
possit accedere sepultura. nisi habeat
ecclesiā. Itē vno cimiterio mul-
te ecclesie possūt hēre ius sepeli-
di parochianos suos. A. Idem
in dicta. q. 2.

Utrū pactū p̄iudicet sepulture
R. Pactū qd sit cū rectore paro-
chialis ecclie de nō recipiēdo ali-
quos uel certos parochianos et
ad sepulturā suari d̄z etiā ab his
q̄b⁹ a sede aplice sepultura libera ē
p̄cessa. et l. 3. illi apud eos elegerint
sepeliri. et de pac. pactū. l. 6.

Ubi d̄z sepeliri q̄ recedit nulla
sepultura electa? R. sūm Jo. an.
sup. c. aiaz. de sepul. l. 6. Sepeli-
ri debet in sepulchro parētū. exem-
plo p̄iarchanū. l. 3. q. 2. Ebron. et
eo. nos instituta. et. c. fraternitatē.
uel in parochiali ecclia si p̄suetu-
do sit. A. Immo de iure coi qd
debet regularit̄ sepeliri i ecclia pa-
rochiali. nisi cōsuetudo repugnet
q̄ seruāda foret sūm Ray. et Inno.
et in sū. eo. ti. q. io. uel nisi sepultu-
ra maior suoz sit alicubi. et eo. si qd
l. 6. B. Q. si talis sit alienige-
na uel viator. d̄z sepeliri apud ec-
clesiā in cui⁹ parochia mortu⁹ est.
l. 3. q. i. ecclias. uel in ecclia cathe-
drali si sit p̄suetudo. l. 5. q. i. c. p̄. A.
Inno. autē dicit simplicit̄ q talis
viator d̄z sepeliri in ecclia cathe-
drali. Hosti. d̄o ait. q si de facili et
sine fetore portari possit. cum suis
parētib⁹ eēt tumulādus. ar. et eo.
c. p̄. et. c. fraternitatē. nisi p̄traria cō-
suetudo appareret. S. ut d̄c In-
no. et eo. c. p̄. h̄ oīa discreto iudici
cōmittant. B. Clerici q̄ si non
eligant sepulturā. sepeliri debēt in
ecclia ubi sunt clerici. A. Idē in
dicta. q. io. scdm Inno. Religiosi

ho debet sepeliri apud locū suū re-
ligionis ubi moriunt. is. q. i. c. p.
B. Itē qui habet domiciliū in ci-
uitate uel castro s. qñq; ad villam
ruralē se transfert cā recreationis
uel ut ruralia exerceat. et non ele-
cta sepultura recedit. nō debet se-
peliri in ecclia dicte ville s. in sua
parochiali. uel potius in ea i qua
maior suozū antiquozū ab antiq;
erisit sepultura. dūmō absq; pe-
riculo ad ipsam valeat deportari.
Mulier que plures viros habuit
si sepulturā nō eligit ē cum viro
ultimo cuius domiciliū et honore
retinet tumulāda. et eo. is. q. **A.**
Al' incipit. si quis. **B.** li. 6.

5 **Q**uid de his q recipiūt alienū
ad sepulturā in casu nō concesso?
R. Tenentur ad restitutionē cor-
poris si petat. Item tenent restitu-
ere quicqd occasione illius pcepe-
rūt. uel que picipi potuerūt. **A.** s.
de iure. et hoc rōne male fidei scdm
glo. in. c. cū liberū. et eo. et notatur
in sū. eo. ti. q. iz. **B.** et eo. frater-
nitatē. in fi. et. c. ex pte p. et. c. cum
liberum. et. c. in ptesentia. et eo.
c. animarū. li. 6.

6 **Q**uis tenet facere expēsas se-
pulture? **R.** heres tenetur et ab
ipso peti possunt. quia videt qua-
si ptractū cum defuncto. **A.** hoc
habet. ff. de reli. li. i. **B.** Et de hac
materia vide s. restitutio 2. s. 5.
circa fi. Itē si mulier habeat dotē
de ipsa dote debet fieri expēse fune-
ris. si nō habeat. tunc ad ipsū ma-

ritū ptiēt. ff. de reli. et sump. fune.
li. i. et li. si quis. **A.** Melius in. l.
q si nulla. eo. ti. ubi patet q ad h
p tenet heres vxoris emancipare si
habeat patrē. q si nō habeat tere-
re. tenet patrē. q si p dicti nō supsint.
uel nō sint potētes. tenet maritū. q tū
facē pōt. tenet etiā pncipaliē ma-
ritū ad h vsq; ad quātitatē lucrare.
et ita tñ q si mulier habeat alia
bona in hereditate. puta ducentū-
maritus tenet tantū p rata dotis.
pueniētis ad eū q forte fuit in cen-
tū. et sic p tertia pte sumptuū. et be-
res p duabus ptiibus. ff. eo. l. i. He-
ratus. cū multis sequētibz. Et
idē qd in hoc. s. notat in sū. eo. ti.
q. 30. fm hosti. **B.**

1 **Q**uid de his q morientē mo-
lestāt. sepulturā impediūt. aut fu-
neri iniuriant? **R.** Qui ad domū
moribūdi accedit et ipsū uel alios
molestat. uel reb⁹ eius signa ponit
cadit ab actione. et in tantū dē cō-
demnat heredibus re fūcti. et pub-
lica tertia pte bonozū ei⁹. et ē infā-
mis. Et idē in eo q circa fun⁹ pec-
cat. C. de sepul. vio. i. Auten. Itē
q domū. **A.** Ibi dī. Itē q domū
moribūdi accesserit. ipsū aliosve
qui eiusdē familie sūt molestans.
aut reb⁹ eius nō seruato legali of-
ficio signacula imponit. ab actio-
ne post mortē illius cadat. et alter
tantū dē erigat ab heredib⁹ iniuri-
ati. publicanda tertia pte bonozū.
ipso quoq; infamia notato. Et eis-
dem penis subiaceat q eo moriēte

circa funus peccat et exequias prohibet. **B.** Nec debet impediri sepultura precepti debiti vel cuiuscunque obligationis. C. de sepul. vi. l. cum sit. **A.** Et ibi patet quod quaecumque promissio siue obligatio fuerit ex torto prae tale impedimentum nulla est. nec facta confessio. et data pignora debent reddi. et impediens punitur pena quinquaginta librarum auri. quod si non potest soluere puniatur in corpore. **B.** Nec debet inferri molestia infra nouem dies ab obitu. aliter prae tunc est inutile ut ibi in Auten. sed nec ante. **A.** Ibi dicitur. Sed nec ante nouem dies ab obitu numerandos vlla prae fiat molestia aduersus quemlibet ex personis defuncti. Si qua enim cautio. si quid simile fiat. inutile erit. Et idem quod in hoc. §. notatur in su. eo. ti. q. 30. §. in A. co. et Hosti. **B.** Bene in impedire sepultura in multis casibus anime. de quibus habes. §. sepultura 4. **A.** An liceat spoliare mortuos §. mortuus. §. 2.

Sepultura ii.

§. primum ad electionem. Precepitur vniuersis clericis secularibus et religiosis. **A.** cuiuscunque status vel conditionis existant. ut in c. aiaz. de quo. §. **B.** sub interminatione maledictionis eterne. ne inducant aliquos ad vouendum. iurandum fide interposita. seu aliter promittendum ut apud eorum ecclesias eligant sepulturam. uel iam electam

ulterius non mutant. Aliter talis electio irrita est. et qui sic elegerint nec possunt sepeliri apud ecclesias sic electas. nec eligere alibi. §. omnino sunt sepeliendi apud ecclesias apud quas fuissent sepeliendi si non elegerint sepulturam. extra de sepul. animarum. li. 6. Cui constitutioni supradidit quod qui contrarium fecerit sit excommunicatus et non possit absolui nisi a papa. uel in mortis articulo. ut §. absolutio §. 3. §. 4. **A.** Melius de hoc dicitur in clericis cupientes. ad fi. de pe. **B.** Item religiosi uel clerici qui praedictos in suis ecclesiis uel cimiterijs presumperint sepelire. tenentur ad restitutionem corporum si petantur. et etiam omnium que occasione sepulture illorum peruenierint quodlibet ad eosdem faciendum integraliter infra decem dies. quam nisi fecerint. ecclesie ipse apud quas sepulti fuerint et cimiteria earundem ex tunc sint et tamen maneat interdicta donec facta fuerint restitutio praedictorum. ut in dicto. c. animarum. Secus autem videtur dicendum quod quod proprio motu uouerit uel iuraret in tali loco eligere sepulturam. quod §. in Hosti. tunc tenetur seruare. nisi ex causa noua post orta. ut quod factus est episcopus uel religiosus. uel locus ille quasi dissipatus est. ar. ex de reli. do. in quatuor. **A.** Con. Ray. ut in su. li. §. ti. 16. q. 24. **B.**

Eligere quis potest sepulturam diuersa antiqua etiam in loco minus religioso. ex eo. cum quis. li. 6.

iz z

2 **U**trum religiosi possint eligere sepulturam. R. Ad. h. sunt apud sua monasteria tumulandi. Pnt tñ eligere si qñ moriunt essent adeo remoti qd cōmode portari nō possent ad illa. et eo. religiosi. li. 6.

3 **U**trum patres possint filiis eligere sepulturam. R. Pnt eos sepelire vbi voluerint si sint infra annos pubertatis. s. i. 4. cōpletos. 7 psuetudo terre id bateat. Al. nō. A. S. 3. sūt cū suis maiorib⁹ uel in parochiali ecclesia tumulādi. ut in. c. l. 3. de q. j. B. Ipsi tñ filij eligē non pnt nisi post dictū temp⁹. Lūc. n. pnt etiā absqz pñs assensu. ita tñ qd si sūt filiūfamil. nō pnt sine eius assensu relinquere aliqd. paia sua nisi habeāt peculium castrense ul quasi. et eo. l. 3. li. 6.

4 **Q**uid si ppi⁹ sacerdos corpus eius qd alibi elegerat sepeliri violenter rapuit. R. fm Hosti. Amittit ius qd in eius mortuario bz. et ossa restituet. et eo. c. cū lity. Idē si aliq⁹ pñtus tot⁹ uel maior ps eius h fecerit. Sec⁹ credere si minor ps uel solus platus h fecisset. A. Idem in sū. eo. ti. q. i. 4.

5 **U**trum possit fieri pactio pecuniaria sup electiōe sepulture. R. fm Hosti. Quic. id tpale pmittit uel dat ut talis electio fiat. oio reprobat. qz symoniacū esset. i. q. 2. q. pio. et de pac. c. fi. A. Idē in sū. eo. ti. q. 24. ad finem. B.

6 **Q**uid si aliq⁹ mādāt corp⁹ suū nō sepeliri. R. Ad. ē a dūplendū

ff. de condi. insti. l. quiddā. 7 notaf zi. dñ. nūc aut. A. in glo. Et idē notaf in sū. eo. ti. q. fi. B.

Sepultura in.

s. quo ad canonicā portionē. Qñ q⁹ eligat alibi sepulturā. de oib⁹ qlli loco dimittit debet sua parochialis ecclesia hñe canonicam portionem. q varia ē fm psuetudines. alicubi enim ē medietas. alicubi tertia. alicubi quarta. 7 nō cōsuetudini est stādū. et eo. certificari. A. Ibi dñ attendēdū laudabilem psuetudinē regionis in solū. do. uel medietatē uel tertiā uel qrtam. B. Et si psuetudo ibi non appareat dicit Hosti. spectandā ē psuetudinē metropolitane ecclesie. Et si nec illa appareat spectandā ē psuetudo vicinarū. Et si varia sit tunc fm Hosti. qrtā debet. In hac enim magis iura pcordare videt et eo. in nostra. A. Idē notaf in sū. li. p. ti. 16. q. 16. et se. B. Si at esset psuetudo q nil de f. bates. j. s. 4. Tñ de bis q eligūt sepulturā apud fratres pdicatores ul minores determinatū ē q tenent ecclesie parochiali dare quartā nō solū de oibus funerib⁹. s. etiā de qbuscūqz 7 quodcūqz relictis. 7 ad quoscūqz certos vsus. 7 de quib⁹ quarta dari nō psueuerit uel aliē de iure nō debet. Itē de oib⁹ datis. A. s. etiam sine testamento. ut patet i cle. dudū. de qua. j. id est de qualitercūqz donatis hoc casu.

In morte uel mortis articulo in infirmitate dantis de qua decel-
serit fratribus ipsis uel alijs pro
ipsis. et eo. dudum. in cle.

Item **Q**uoniam aliquis cuius maiores so-
let ab antiquo in aliqua ecclesia
sepeliri. ea dimissa eligit alibi se-
pulturam. utrum canonica portio re-
teatur ecclesie dimisse? **R.** Non.
Sed potius illi ecclesie in qua consue-
uit audire diuina et recipere sacra.
et eo. cum quis. li. 6?

Quid si in una solet audire di-
uina et in alia recipere sacra? **R.** Vi-
detur quod portio canonica debeatur ei
ubi consuevit recipere sacra. et eo. c. p.
A. Hoc verius videtur. ar. c. cum quis.
et eo. li. 6. et cle. dudum. de sepul. ubi
dicitur istam portionem dandam paro-
chialibus ecclesijs et non alijs. et de
hoc varie opiniones olim fuerunt
quod recitant in su. eo. ti. q. 18.

Quid si consuetudo est quod nihil
est pro canonica portione? **R.** Item
Ray. Credo quod non valet. quod est contra
rationem et naturalem equitatem. et eo.
nos instituta. et c. relatum. et c. cer-
tificari. Item Item Hosti. hoc consuetu-
do bene posset prescribi si titulus pro-
baretur. **A.** Item titulus potest esse
facta remissio ob beneficium ecclesie
impensum. vel aliam rationabilem causam
dum tamen ecclesia ex alijs bonis possit
sustentari. Alia consuetudo non esset
rationabilis. ar. c. statuto. §. religio-
sos. et de ci. li. 6. Et hoc casu ob-
tinet dictum Ray. cui etiam concordat
Boff. ut in su. eo. ti. q. 1.

De quibus rebus debet dari ca-
nonica portio? **R.** Item Ray. Item
tamen de oblationibus cereis et alijs
huiusmodi que ecclesia in qua quis se-
pelitur recipit in die funeris. sed etiam
de alijs que defunctus pro anima sua illi
ecclesie relinquit. et eo. in nostra. Con.
Hosti. et addit Item intelligendum de
his que relinquuntur occasione ec-
clesie sine loci. Secus si intuitu per-
sone quicunque ecclesiastice. dummodo non in
fraudem fiat. **A.** Et presumitur fieri in
intuitu persone si relinquitur sine dote a
propinquis. Secus si ab extraneis.
et de testa. requisisti. **S.** Item di-
cit intelligendum esse tam de mobilibus
quam de immobilibus. Excipiuntur or-
namenta ecclesie. et pecunia pro eis da-
ta. uel pro fabrica. anniuersario. se-
ptimo. trigesimo. et alia ad perpetuum
cultum diuinum legata. de quibus ca-
nonica portio reduci non debet. nisi
factum fuerit in fraudem. ut episcopus si est
consuetudo. seu parochialis ecclesia
defraudaretur. et de testa. c. si. **A.**
Item in su. eo. ti. q. 12. secundum Ray. et
glo. et Hosti. **S.** Insuper de his que
testator siue moriens relinquit quic-
unque alijs ecclesijs uel personis in
com. ut pauperibus. nullam portionem
habebit parochialis ecclesia. ut In-
no. dicit. et eo. relatum. quod canonica
portio non est prestanda nisi ab ecclesijs
in quibus sepelitur. uel ad quam tra-
sit se peruertendo. vel alio modo. Con.
Hosti. et Hosti. **A.** Con. etiam Ray. et
Allan. videat sensisse quod de omnibus re-
licis quibuscumque alijs ecclesijs debetur.

dari canonica portio. s. non de re-
 lictis paupibus. uel sanguineis
 uel amicis etiam p salute aie sue.
 ut in sū. eo. ti. q. i. Et de isto tran-
 situ dic. ut. f. s. g. **B**. Et nota
 ut dicit Inno. q. ab ista canonica
 portione danda parochialib. non
 sunt de iure exempta monasteria
 uel alia loca que al. sunt exempta
 ex eo. in nostra. et de testa. requisi-
 ti. et. c. officij. Item nota q. scdm
 Hosti. licet petitio canonice portio-
 nis cōpetat sacerdoti parochiali.
 tñ si ipse est negligens in petendo.
 epus poterit petere p illo. extra de
 success. ab inte. c. si. **A**. Hoc vlti-
 mū dictū fuit potius Inno. ut pa-
 tet per eum ex eo. relatum. vbi etiā
 dicit generaliter q. epus pro eccl'is
 sibi subiectis pōt agē. ut habet in
 sū. eo. ti. q. i. vbi hec notantur. Et
 addit sū eundē Inno. q. ecclesia
 vbi quis habuit ecclesiasticam et
 paternā sepulturā. nō debet habere
 aliquā portionē. imo ipsa debet
 parochialibus eccl'is. ex eo. c. p.
 Item Inno. in dicto. c. relatu. di-
 cit. Nota q. sicut canonicā porti-
 onē percipit eccl'ia parochialis de
 relictis p sepultura. ita credimus
 q. recipiat et de oblatis pro alijs
 sacramētis. sicut pro benedictiōi-
 bus nutritiū. et p penitentijs et p
 extrema unctione. et alijs huius-
 modi. cū sit eadē ratio. s. quia di-
 gnus est oparius mercede sua. ex
 eo. c. p. Sed certe non videt eadē
 ratio. quia hec portio dat. p admi-

nistratiōe sacroz. ut in dicto. c. p.
 et ideo ipsis administrātib. debet
 et nō ab ipsis de ipsa administrati-
 one. Et ppter ea dictū Inno. non
 approbat p̄suetudo que ē optima
 legū interpret. ff. de legi. l. si de in-
 terpretatione. **B**

Quid si morietur uel dux uel
 alia psona que p āniculū in di-
 uersis eccl'is audiebat dina et p-
 cipiebat sacra. quasi bñs duo uel
 plura domicilia in quibus se pter
 collocabat et elegit sepulturam in
 alio loco. cui eccl'ie dabit canonica
 portio? **R.** Ecclesie domicili-
 orū diuidet eam in se. ar. ex de re-
 ci. qm. et ex p̄se bñ ex eo. cū quis.
 li. 6. **A**. Ibi patet q. bñ verū est
 qñ pstat q. equalitē habet domici-
 liū in plurib. locis. In dubio autē
 dū apparet q. aliq. talium multum
 fuerit vagat. ut patet i dicta. q. i. s.
 Inno. dicit q. epus data pro sepul-
 tura sua debet accipere et suā pte da-
 re eccl'ie vbi sepeliet. et de residuo dē
 ptes facere inter eccl'ias vbi p cir-
 culū anni p̄cipiebat ecclesiastica sa-
 cramēta. q. tales magnates non
 morantur in vno loco. ar. ex de re-
 ci. quoniā. **B**

Quid de quibusdā regionib.
 vbi de oib. mobilib. que testā-
 ctus pōt i testamēto relinque siue
 legare eccl'ia exigit tertiā ptem. et
 morietū inuigil sacerdos q. reue-
 let oia mobilia sua sicut fieri dī in
 Britania minori? **R.** sū. x. hō
 credo q. hec cōsuetudo p̄iudicare

rebeat iuri coi. nisi legitime fuerit
prescripta. 7 ptradictorio iudicio
obtentā. **A**. ut in sū. eo. ti. q. 20.
vbi hęc notant. **B**. uel etiā au-
toritate sedis aplice confirmata.
Nec archiepōz uel epōz illi⁹ loci
pstrutionē ad h̄ sufficere. nisi assit
voluntas uel cōsensus subditorū
quos tāgit. Et idē credo re predi-
cto precepto. s. q. nō tenētur mo-
rientes in hoc casu eis obedire. nisi
in dictis casibus.

7 **P**one q. defunctus ecclie sue re-
liquit decē 7 alteri ecclie in qua
elegit sepulturā reliquit mille uel
castrū. nūqd̄ p̄ma ecclia debet esse
prēta illis decē? **R**. p̄m Ray. Si
defunctus legauit h̄ modo q. illis
esset p̄tenta. 7 sacerdos sciuit con-
ditionē 7 recepit legatū. uidet̄ re-
nūciasse iuri suo. 7 iam nō poterit
ulteri⁹ petere aliquā portionē. Si
p̄o defunct⁹ absolute reliq̄t 7 ipse
absolute recepit. poterit nihilomi-
nus de ceteris portionē vendicare
ex de testa. officij. uel saltem aget
ad sup̄plemētū cōputatis illis de-
cem. **A**. s. q̄n ex p̄ssit testator q.
ecclia esset illis cōtenta. 7 fecit in
fraudē modicā quantitatē legan-
do. Al⁹ q̄n est adiecta talis p̄ditio
recipiēdo sibi p̄iudicaret. Quā p̄o
legatū absolute factū est. petitur 7
integrū legatū 7 canonica portio.
nisi de mēte testatoris aliud appa-
reret. ut satis colligitur in dicto. c.
officij. 7 etiā ex dictis h̄osti. ut in
sū. eo. ti. q. 21. vbi h̄ notant **B**. si

cut filius institutus in pte minori
q̄ legitima p̄t agere t̄m ad sup-
plementū. C. de inoffi. testa. si q̄n.
s. illud. 7. l. oio. et ex de emp. 7 v̄.
cum dilecti.

Quid si q̄s elegit sepulturā in **8**
p̄pria ecclia 7 ei nihil legauit. 7
alijs ecclijs multa legauerit. nū-
quid poterit hęc ecclia petē aliquā
portionē? **R**. p̄m Ray. Si ē cō-
suetudo q. eligentes sepulturā in
p̄pria ecclia semp̄ aliqd̄ relinquit
p̄t ecclia illud petere ab heredib⁹.
non iure actionis. nec differendo
prop̄t h̄ sepulturā s̄ implozando
supioris officiū. ex de symonia. ad
apostolicā. Si p̄o nō est p̄suetudo
nihil p̄t petē. s̄ solis funeralib⁹
debet esset p̄tenta. Nā tene⁹ ex offi-
cio ipsū sepelire. ex de symo. nō sa-
tis. et. c. cū in ecclia. Posset q̄ in
h̄ casu iplozari officiū iudicis ad-
uersus heredes si de p̄tendat⁹ vol⁹
testatoris ul⁹ heredū. Similit̄ ad-
uersus rectores aliar⁹ eccliar⁹. si
7 illorū vol⁹ de p̄tendat⁹. **A**. Nā
7 circa talia volus ē puniendus.
ex de testa. officij. 7 ex eo. in nostra
p̄m eū. Ray. Et p̄m glo. ei⁹ uidet̄
q. p̄ma facie volus sit p̄sumēdis
cū alijs ecclijs multa legauerit 7
nihil proprie parochie reliquerit.
ut in sū. eo. ti. q. 12. **B**.

Pone q. alijs eligit sepultu- **9**
rā apud aliquā religionē. postea
intrauit in ipsam 7 recedit. nūqd̄
loc⁹ religionis tenebit ecclie illi⁹ ad
canonicā portionē? **R**. p̄m Ray.

iz 4

- Dico qd si transit in infirmitate de
q mori tenet. et eo. de bis. Secus
si transit in sanitate. aut etiam in in-
firmitate de q non mori. Con. ho-
sti. A. Idem in su. eo. ti. q. 25. B
- io **Q**uid de leprosis intransibis
domos leprosoz. nunquid sacer-
dos parochialis pot de eis mori.
tibus petere canonicam portionem?
R. fm W. credo qd no. qz par iu-
dicium est ac si transierint sani ad re-
ligione nisi forte ex ipsa lepra mo-
riatur. A. Multi. n. moriuntur cu
lepra s non ex lepra. fm eu. W. 7 in
su. eo. ti. q. 26. ubi hec notatur. B
In hacn parte tenenda e psuetu-
do regionis.
- ii **Q**uid si aliquis recipiat in con-
fratre alicuius loci religiosi. non
tn oblatiis suis bonis s sibi retetis
A. quo ad ius proprietatis. secus si
oblata proprietate retineret sibi usu-
fructu in vita. qz tunc bene gaudet
puelegio religionis. ut in. c. ut pri-
uilegia. de quo. j. B. 7 ibi eligat
sepulturam. R. fm Boff. Non li-
beratur a canonica portione. sicut
nec eximitur ab epali iurisdictione
etia si ipsi religiosi sint exempti.
et de priuile. cum 7 plantare. s. de
confratribus. et. c. ut priuilegia.
Idem hosti. A. Idem in su. eo.
ti. q. 27. B
- iz **Q**uid si qs ingressus religio-
ne recedat in tpe nouitatus. R.
fm Boff. Puto canonicam portio-
ne ecclie prioris no deberi. Quis. n.
exire posuerit. non tn exiit sed in

religione recessit. 7 s sufficit q ad
quarte retentione. et eo. de bis. A
Con. hosti. ut in su. eo. ti. q. 28. B
Quid si infirmus in vna paro-
chia faciat se deferri ad aliam 7 ibi
moriatur. R. fm Ray. Prima ec-
clesia non ppter s priuilegium canoni-
ca portio. ar. et eo. de bis. A. Idem
in su. eo. ti. q. 29. B

Sepultura iij.
s. qn phiteat. Prohibent in
cimiterio sepeliri oes heretici. et de
hereticis. sicut. Et de hoc s. hereticus
2. s. 2. etia si post mortem appareat
de heresi. 24. q. 2. sane. pfer. Si-
militer etia phiteat pagani. 7 iu-
rei. de pse. dis. l. ecclesia. et. c. se. A
Et ibi patet q idem est de oibus in-
fidelibus. B. Itē gnāliter oes ex-
coicati. 24. q. 2. sane qd sup. et de
pnl. epoz. li. 6. Etia excoicatus
minori. ar. in dicto. c. sane. Et in-
telligendum fm W. de excoicatis
minori si notorie sic excoicati sunt.
Itē idē de excoicato etia iniuste.
ut nōf. et de resti. spo. lras. in glo.
circa finē. Itē phiteat q in torne-
amentis moriunt. Et exponit hosti.
etiam si qs ibi letale vulnus acce-
pit lz postea supuixerit. q quis pe-
niteat 7 ei eucharistia non neget.
carebit tn ecclesiastica sepultura. et
de tornea. c. p. Hoc tn intellige de
illo qui venit cā exerceat se in tor-
neamento. nō de alijs. et de tornea.
c. 2. Itā 7 fm W. intelligit tam de
militibus q de armigeris eozū q

ibidem in armis se exercent. Secus de illis qui illuc vadunt causa curiositatis. ut ad videndum uel quacumque alia causa. **I**tem prohibentur illi qui se occidunt. 13. q. 2. quibus. 23. q. 5. placuit. Et si intelligendum secundum. **N**on si peccaverunt se et desperationem uel iracundiam. Secus si et furore uel a casu. **U**n sicut dicitur Ber. et eo. et pte. Si quis propter fugam se precipitet in aquam. quia sic credat se euadere posset non imputat ei si periculum eueniat. et si cum p. bono et licito hoc faciat. ar. 13. dist. 1. 23. q. 5. de occidendis. **C**on. Hosti. Item quicquid interdictum sepultura generaliter ut omnibus de tali loco. s. tpe interdicti ut s. interdictum 4. §. 3. Item manifesti usurarii. et de usur. q. 2. et eo. ti. q. 5. l. 6. Item quicquid p. sby. terunt tutorem in testamento reliquerit 21. q. 3. cyprianus. et. 88. dist. neque apud. Sed ut dicitur ibi glo. istud hodie habet locum. Item blasphemus dei. et de male. c. fi. **A**. Et ibi p. q. hoc verum est quoniam maledictus recusat agere statuta sibi penam. et non al. **B**. Item monachus proprium habens. et de sta. mo. sup. quodam. Et generaliter nullus notorius de mortali peccato sepeliendus est. 13. q. 2. quibus. et. c. non existimemus. et. c. obsequiis. Et si locum habet si tales non sunt ecclesie reconciliati. **N**am si reconciliati essent. uel certa penae signa apparerent sepeliendi sunt. si heredes tenent satisfacere p. eis. et eo. parochiano. nisi fuerit raptor. de quo s. ra-

ptor p. §. p. **A**. Et ibi latius additio. **B**. uel occisus itone ameto. ut dictum est. **A**. uel etiam excoicatus. q. 2. i. excoicatus mortuus non dicitur ecclesiastica sepultura sepeliri antequam fuerit absolutus. 13. signa penae in eo apparuerint. et de sen. exco. a nob. 2. **B**. Item non est sepeliendus qui saltem semel in anno non p. hitef. et de p. ois. Et si intellige nisi in articulo mortis existens signa p. tritionis ostenderit. Ad quod p. bandum s. m. ois in hoc casu sufficit unus testis. 26. q. 5. qui recedunt. et. c. se. **A**. Et ibi hoc notat glo. q. 2. et eo. nulli p. iudicium generat p. c. placuit. et. c. cum itaq. de p. se. dist. 4. Nam iura h. allegata non faciunt. Predicta etiam oia notant in s. l. p. ti. 16. q. 3. **B**. **Q**uid si tales qui dicti sunt sepulsi fuerint? **R**. Si corpora eorum discerni possunt et humati sunt. aliter non est eo. sacris. et ecclesia siue cimiterium est reconciliandum. et de p. se. ec. uel altar. c. consulisti. **A**. Et ibi patet quod si fieri debet aspersione aque soleniter benedictae. sicut in dedicatione ecclesie fieri consuevit. Et benedictio aque et reconciliatio debet fieri per episcopum. eo. ti. c. aqua. Et si fuerit infidelis sepultus debent etiam tigna et parietes radi. de p. se. dist. 1. ecclesia. **B**. Occulti tamen peccatores sepeliendi sunt. nisi forte esset aliquis excoicatus. uel hereticus. quia cui non coicamus uiuo. nec mortuo communicare debemus. ut s. excoicatio p. §. fi. **A**. Idem quod in hoc. §. iz §

notatur in dicta. q. 3. scdm Hosti.
Ray. 7 Hoff.

2 **Q**uid fiet si dubites de cada-
uere utrū fuerit xpiani uel pagani
uel excoicati? R. Videt in meli-
ore parte interpretādū. nisi aliq p-
babilitas eet de opposito. ut ex eo.
sacris. i. q. 2. nō estimem. de ple.
dis. i. ecclesiam. A. Idem in sū.
eo. ti. q. 4.

3 **U**trū suspensū 7 uulsi mōi sint
sepeliendi. R. Sepeliendi sūt dū
tū penituerint. i. q. 2. c. fi. verūtū
ad reponēdū eos de patibulis re-
quiritur licētia iudicis secularis.
ne iusticia ptemni videat. ff. de ca-
daue. punito. l. i. et. 2. S. 7 ipsam
licētiā iudex renegare nō debet in
h casu. A. Hoc pbat. ff. de cada-
ue. punito. l. fi. vbi dicit q corpora
taliū danda sūt cuilibet petēri ad
sepulturā. Possunt tū qñq ex cā
renegari. ut ob magnū aliqd re-
lictū. puta lese maiestatis. ff. eo. l.
i. B. Mā 7 corpus spitalib⁹ dat
ut s. coicare. S. fi. De raptoribus
quibus etiā penitētib⁹ qñq ne-
gatur ecclesiastica sepultura habes
s. raptor p. S. p. A. 7 ibi latius
in additione.

4 **U**trū mulier pregnās defūcta
debeat sepeliri. R. fm Hosti. Si ē
certū q partus mortuus sit. tunc
mulier cum partu sepeliet. Si pō
certū est q uiuit uel dubitat de h
tunc mulier debet prius scindi. 7 si
partus uiuus sit debet baptizari. si
mortuus. ex cimiteriū sepeliri. A

Idem in sū. eo. ti. q. 1.

Seruus. **o** cōmunie
modis efficiūtur serui. Nam
qdā statim cū nascunt serui sūt. ut
q de matre acilla nascūt. B tū vide
plenius. j. S. 3. Quidam pō fūt
iure gētū. ut q in bello iusto capi-
unt. Quidā fūt iure civili. ut qui
maior. 20. annis passus est se re-
nūdari ad pciū picipandū. Et de
h bates. j. S. 4. De his trib⁹ mor-
dis habet Insti. de iure pso. S. ser-
ui aut. Itē sunt aliqui serui q ius
civile eos in penā subijcit fuituti.
ut libertus. ppter ingratitudinē. ut
s. libertus. S. 2. Item iure cano-
nico raptor mulieris efficiet seru⁹
rapte. ut s. raptor 2. S. 2. Itē re-
ferentes auxiliū sarracenis effici-
unt serui capientū eos. ut dictū ē
s. sarracenus. S. 2.

Sunt aliī serui magis largo
modo dicti. ut ascriptici siue ori-
ginarij qd idem ē. s. quidā hoies
q ita ascripti sūt terris colēdis q
nō possunt a cultura recedere sine
dñoz volūtate. nec pnt vendi sine
gleba. nec gleba sine illis. Et di-
cunt ascriptici. qz ascripti siue re-
putati sunt ad culturā. 7 origina-
rij quia a sua origine tales sūt. Hi
etiam serui qñq coloni dicuntur
Ititales non sunt ppter serui. A
Adē in sū. l. p. ti. 8. q. 64. fm glo.
Ray. B. nec repelli debent a le-
gitimis actibus. nisi q ad ordi-
nes non debent admitti. ut notat

et de indeis. multoz. **A.** in glo.

B. Et dis. 54. quis aut leges. **A.** ibi hoc bñ in rex. 7 glo. Et bi origi-
nari bene pñt ordinari de volūta-
te dñoz. ut notat glo. in dicto. c.
multoz. p. c. si quis obligat. 54.
dis. Item qñq etia ptra volūtate
s. in ipsis possessionibus. ea. dis. si
seruus 2. vbi dicit. Ascripticios
pñt in ipsis possessionibus clericos
7 pter voluntate dñoz fieri pmit-
timus. ita tñ ut clerici facti impo-
sitā sibi agriculturā adimpleāt. **B.**

z **C.** Cuius parēris pditionē filius
debeat sequi. **R.** fm l. bo. in 4.
dis. 36. Scdm leges civiles part
sequitur ventrē. 7 hoc rōnabiliter.
qz ples a patre bz cōplemētū for-
male. s. a matre substantiā corpis
Servitus autē est pditio corpalis
cū servus sit quasi instrumētum
dñi in opando. 7 ideo ples i liber-
tate 7 servitute sequit matrē. s. in
alijs que ptinēt ad dignitatē q est
forma rei sequit patrē. sicut in bo-
noribus. muneribus. municipijs
7 nobilitate 7 alijs bñ. Et huic cō-
cor. canones. 7 lex Moysi. ut pa-
tet Exo. 21. In qbusdā tñ terris
que iure civili nō regunt. partus
sequit veteriorē pditionē. ut si pater
sit servus qñq vxor sit libera. erūt
filij servi. non tñ si post pactū ma-
trimonium pater se in servū redit
nolente vxore. 7 similis si fiat ep.
Si aut vterq sit servilis cōditio-
nis 7 ptineant ad vinctos dños
tunc diuidunt filios si plures sūt.

uel si vnus tñ vnus alteri recom-
pensabit de pñcio 7 accipiet natū in
sui servitiū. Tñ non est credibile
q talis pñctudo possit esse ita ra-
tionabilis sicut illud quod mul-
torū sapientū diuturno studio de-
terminatū ē. **A.** Con. De. ut i sū.
li. 3. ti. 1. q. 8. **B.** Et nō q fm
leges siue mater fuerit libera so-
lū qñ pcepit. uel solū qñ pepit. uel
etiam medio tēpore. sufficit ad li-
bertatem plis. ut. ff. de sta. bo. l. et
servorum. **B.**

C. Qualiter liber hō qui patit se
venūdari sit servus. **R.** Sex requi-
runt. **Primū** q sit maior. 20. an-
nis. **C.** de libe. cau. si ministerium.
Secundū q intendat precii pti-
cipare. **C.** de libe. cau. nō iō. **Tertiū**
q in veritate ptiipet. ff. q. ad libe. r.
pro. nō licet. l. i. **Quartū** q emptor
credat ipsū servū eē. ff. de libe. cau.
l. liberis. §. si quis sciēs. **Quintū**
ut ille q vendit sciat pditionē suā.
ff. quibus ad lib. pro. non licet. l. q.
se. **A.** Nec lex nō videtibi haberi
B. **Sextū** q venditor sciat ipsū
esse liberū. ff. quib. ad libe. pro. nō
licet. l. 4. **A.** In hac. l. parū vide-
tur hoc pbari. Predicta tñ sex re-
quisita notātur etiam in sū. li. 4.
ti. 4. q. 16. fm Hosti. Boff. 7 Aco.
B. Si aliqd istorū deficiat iure
coi. in ingenuitatem reuocat. Ne
si nihil deficiat. 7 si postea manu-
mittatur. nō fit ingenuus s. liber-
tus. ff. de sta. bo. hō liber. nisi red-
dat dñi precium. ff. si inge. manu.
iz 6

l. z. responso p. Quod si precium
dñs iniurus non cogitur recipere
fm quosdā. **A.** 7 in dicta. l. z. vi-
tetur h tenere glo. **B.**

- 4 **Q**ualiter serui efficiantur liberi?
R. scdm hosti. Multis multis.
Uno modo p manumissionē. vi-
de s. manumissio. s. si. Itē fit ali-
quis liber si eum languidū domi-
nus exposuit. uel ei alimēta nega-
uit. ut s. expositus. Item quando
aliquis vendit ancillam ne prosti-
tuta. 7 emptor facit ptra. fit libera
Itē si seruus pileatus incedit an-
te cadauer dñi dum defertur ad se-
pulturā. Item si postq lata ē sen-
tentia contra illum qui dicebatur
seruus. dñs postea p ipso precium
recipiat. Item si dñs ancillam in
mūmonio collocauit scribens p
ea dotem. Item si seruū appellauit
filiū actis inueniētibz quasi in
figura iudicij. Item si redit seruo
instrumentū p qd eius seruit pro-
bat. 7 alijs casibz q habent. C. ex
q. cau. ser. pte liber. acci. p totū. **A.**
Ibi de pdictis causis parū videt
dici. s. ponunt alie cause ex quibz
serui pueniūt ad libertatem. 7 alie
etiā ponunt. ff. q. sine ma. ad liber.
p. p. totū. Sed h parū faciūt ad
forū pñiale. **B.** Itē si inde xpia-
num mancipiū emerit. ut s. inde
z. s. p. 7 et de iudeis. c. 2. De suis
indeoz 7 sarracenoz vide s. inde
z. s. p. **A.** pñctis additionibus
B. Et qz seruus manumissus dñ
libert. facit ad h s. libert. p totū.

Seruus ij. q̄tum ad or-
dinationē. Nullus seruus si-
ue priuati siue ecclie ordinari de-
bet. nisi prius manumittat. dis. 54.
c. p. z. et 3. Et rō est seruilis vili-
tas atqz clerical dignitas. dis. 54.
admittit. et de ser. nō ordi. de hno-
rum. **A.** Alia rō est qz debet esse
imunis ab alijs q diuine militie
ē aggregādus. ut a castris dñicis
nulla necessitate abstrahat. 54.
dis. c. p. **B.** Et h intellige verum
in omni genere seruoꝝ. de quibus
etiā habes s. seruus p. s. z. **A.**
Et ibi de hoc dictū est. **B.**

Utrū seruus ecclie literatus
possit ordinari retēto iure pñonac?
R. fm Ray. Sic dico retēto iu-
re quo ad h q non iniuriet ecclie.
nec accuset illā. nec testificet ptra
eam. dis. 54. qui ex famulis. **A.**
Hoc. c. parū facit quo ad hoc. s. bñ
faciunt iura. j. allegata. **B.** Im-
mo etiā si simpliciter fuerit manu-
missus. tenet ad pdicta. aliter re-
uocat in seruitutē. i. z. q. z. diaconi
et. c. eps qui mancipiū. et. c. liberti
et. c. octaua. et eo. ti. de famulis.
Dicunt etiā quidam q tenet quo
ad alias honestas opas lz nō sint
noiatiū imposte. ut in dicto. c. di-
aconi. 7 similibus. **A.** Hec iura
satis vident ad hoc facere. **B.** nō
tñ tenet seruire ecclie ppetuo in of-
ficio clericali. nisi exp̄sse dictū sit
in ipsa manumissioe 7 ordinatioe.
et co. eo libenti. Et posito q fuerit

expiſſum. nō tñ reuocabit in ſerui-
tutem ſi non vult in illa ecclia ſer-
uire in diuinis officijs. niſi admo-
nitus p̄duraret in contumacia. eſt
eo. nullus clericus. **A.** Idem in
ſū. li. 3. ti. 1. q. 1. De bonis autem
libertorū ecclie vide ſ. libertus
ſ. ſi. **B.**

2 **U**trū ſeruus priuati literatus
poſſit ordinari retento iure patro-
natus? **R.** ſm Ray. Non debet
ordinari niſi prius p̄ſecutus fue-
rit a dño plenam libertatem. ita q̄
nō teneat p̄ſtare patrono operas.
nec fabriles que p̄ſiſtūt in facien-
do. nec obſequiales que p̄ſiſtūt in
non faciēdo. diſ. 54. c. p̄. et 2. et c.
quicūq̄. et c. vlt. **A.** Con. Al. ut
in dicta. q. 1. **B.** Sed vtrum dñs
poſſit i tali liberto retinere operas
ſp̄iales. Dicendū ſm Hoſti. ut vi-
tetur omne p̄trariū. q̄ ſonus erit
imponendū in ipſa manumissione
ante ordinationē. et ſic in ipſa or-
dinatione poterit onus iā impoſi-
tum declarari. eſt de elec. ſignifica-
ſti. ad ſi. et de p̄ben. ſignificatum
Et ſi taliter ordinatus nō ſerui-
rit poterit de ḡdari. 54. diſ. frequēs
et c. quicūq̄. eſt eo. nullus. Si tñ
factus fuerit ſacerdos. nō fiet ſer-
uus dñi olim ſui. Idem Hoſt. et
Inno. **A.** Si ſo non ſit factus
ſacerdos videt q̄ poſſit in ſeruitu-
tem etiā priuati reuocari ſi non ſer-
uierit in diuinis put tenet. ar. hic
a p̄trario ſenſu. Facit in ar. etiam
dictū. c. frequēs. adbibita tñ mo-

deratione de q̄ in. ſ. ſe. Et idē etiā
q̄d hic notat in ſū. eo. ti. q. 2. **B.**

Uid ſi ſeruus fuerit ordina-
tus nō accepta libertate? **R.** ſm
Ray. Si fuit ordinatus dño ſci-
ente et nō p̄tradice. eo ipſo inge-
nuus fit. diſ. 54. ſi ſeru? ſciēte. Et
ſi verū eſt ad q̄ſcūq̄ ordines fue-
rit ordinat? Idē Hoſt. et Inno.
Si ſo dño ignorāte uel ſciente et
p̄tradice. **A.** Hic ut p̄ in ſū.
eo. ti. q. 3. diſtinguendū eſt. q̄ aut
ordinatoze uel p̄ſentatoze ſciente
p̄ditionē ordinādi ordinat? ē. aut
neſciēte. In p̄ caſu ordinat? rema-
nebit in ordine. ſi ordinatoz uel p̄-
ſentatoz debet p̄dēnari dño in du-
plū. diſ. 54. ſi ſuus abſente dño. et
hoc ſi alter tñ ſciuit. Si ſo ambo
ſciuerūt dabit vnū p̄ſentatoz. et al-
tū ordinatoz. Sz ſi neuter habet vn-
de ſoluat. poterit dñs ſibi poſtula-
re illū reſtitui. ar. diſ. 54. et antiq̄s
In 2. caſu cū ordinat? ē ordina-
toze uel p̄ſentatoze ignorāte p̄ditio-
nē eius. fit q̄d ſequit. **B.** tūc ſi or-
dinatus ē in ſacerdotē remanebit
in eodē ordine. peculio ſi q̄d habz
dño reſtituto. Qz ſi nō habet pecu-
liū. nec eſt qui redimat ipſū. debet
ſuo dño reddi ad ſeruendū ei in
ſeruitijs q̄ ordinē ſuū de ceant. ut
lex canonica miſſa et huiusmōdi
54. diſ. frequēs. Qz ſi p̄tumat ſi
renuat. reponi debet. eſt eo. nullus.
in ſi. Si ſo ordinatus ē in diaco-
num. dabit p̄ ſe vicariū. et ipſe re-
manebit in ordine. Al. reuocabit

in seruitutē nisi aliquis vellet eū redimere, et idē intellige de subdi-
acono. et eo. miram. In alijs or-
dinibus absolute in seruitutē re-
uocabit. 54. dis. nulli. et. c. et anti-
q̃s. Sañ con. Hoff. et Inno. **A**

4 **I**nfra qđ temp⁹ possit dñs ser-
uū ordinatū reuocare? R. scđm
Ray. Reuocare poterit infra an-
nū a tpe scientie dñi. ar. 1. q. 2. si
quis incognitus. **A** Cōiuncto
c. si suus sciente. 54. dis. **B** Idē
Hoff. Hosti. et Pe. **A** Hug. aut
dicit qđ computat a tpe ordinati-
onis in fauorē ordinis. ut i. sū. eo.
ti. q. 6. Sed prius dictū verius vi-
detur. ar. dicti. c. si q̃s incognitus.
B Et rō quare clericus non pōt
repeti vltra annū. cū seru⁹ ingres-
sus religionem possit repeti infra
triennū est ista. qđ clericus coiter
publice manet. monachus pō se-
crete. **A** Hecratio fuit Inno. ut
pater in dicta. q. 6. **B** Et predi-
ctū punctū de religione hēs s. re-
ligio 2. §. 4. et. 5.

5 **P**one qđ seruus qđ ordinatus
fuit restitutus est dño suo. nunqđ
licebit dño manus iniicere in eū?
R. fm Inno. Rō. al. incideret in
canonē. 1. q. 4. si quis suadente.
Sed nec tali seruo licebit p̃trate-
re matrimoniū. ppter votum quod
intelligit fecisse in susceptione or-
dinis sacri. et de puer. p̃iu. quidā.
84. dis. cum in p̃terito. et p̃bilen-
dus erit. per ep̃m. ar. 95. dis. si im-

perator. Alijs autē priuilegijs cle-
ricalibus non gaudebit. et de cle-
cōiu. Johannes. et. c. se. Idem in
omni genere seruorū. 54. dis. fre-
quens. **A** Inno. clarius loqui-
tur sic. Idē dicimus i. originarijs
et ascripticijs. et in oibus qui p̃di-
tione serui. uel ratiocinio. uel cy-
rocinio sunt obligati. 54. dis. fre-
quens. Idē etiam in libertis si ali-
quod obsequiū patronus sibi reti-
nuit. 54. dis. quicūq̃. Idem etiā
in obligatis functionib⁹. i. publi-
cis officijs. si. dis. p̃terea. et i. di-
cta. q. 6. **B**

6 **S**ed qualiter seru⁹ ordinatus
sue p̃secratus redditur dño. cum
alia res p̃secrata nō reddat. ut. 14.
q. vlt. cōperimus. R. Duplex ē rō
Una qđ in rebus alijs et maxime
in aiatis que sole p̃secratur. null⁹
est dolus. sed in homine sic. Alia
quia in rebus inaiatis cōsecratio
est in superficie. et ideo non debent a
manu p̃bana tractari. In homi-
ne pō est aia que tangi nō potest
32. q. 1. licite. Con. Hoff. et Hosti.
A et Al. et Pe. Et fuit p̃ncipale
dictū Ray. ut in sū. eo. ti. q. 1. **B**

Seruus in. qđ ad
matrimoniu. Utrum seruus si-
ne cōsensu dñi possit matrimoniū
cōtrahere. R. fm Tho. in 4. dis.
36. Sicut seruus non subdit dño
qñ libere comedere et dormire pos-
sit. et alia huiusmōdi facere que ad
necessitatem corpis pertinent fm

naturam. ita etiam nō subditur ei
 q̄tum ad h̄ q̄ nō possit libere ma-
 trimoniū p̄trahere etiam eo nesci-
 ente aut p̄tradicante. **¶** **¶** Si dñs
 oppositum precipet. nō teneret ei
 obedire. nec re p̄trahendo. nec etiā
 re p̄tinendo. quia in vtroq̄ sui iu-
 ris est et tenet matrimoniū. Debet
 tñ nihilomin⁹ rebita fuitia dñs
 et biberi. extra re p̄u. ser. c. p̄. **¶**
 Con. De. et Al. et Ray. et glo. ut i
 sū. li. 4. ti. 4. q. 8. et se. **¶**

i **¶** Donec q̄ dñs aliquid precipit
 seruo cōiugato et eodem tempore
 vroz petat rebitū uel ep̄. **¶** R. scdm
 Ray. Credo q̄ si p̄traxerit seruus
 dño sciēte. debet reddere rebitū.
 qm̄ cum dñs cōcessit p̄ncipale. s.
 matrimoniū. intelligitur p̄cessisse
 accessoria. extra re offi. dele. pre-
 terea. in fi. Si p̄o contraxit igno-
 rante uel contradicente dño. dñi
 mandatū debet implere. nisi p̄ba-
 bili t̄meat periculū adulterij ex
 dilatione. ul̄ nisi magnū fiat pre-
 iudiciū vroz. Con. Lbo. De. In-
 no. et Hosti. Addit quoq̄ Lbo. q̄
 oportet diuersas circūstantias at-
 tendere. ut ex his consideretur cui
 magis ul̄ potius in tali uel tali ca-
 su sit obediendū. Idem Hosti. Et
 vide. j. s. vlt. **¶** **¶** Idem in sū. eo.
 ti. q. 10. **¶**

z **¶** Quid si coniuges. s. serui ha-
 bent diuersos dños diuersarū re-
 gionum. ita q̄ non possunt cōue-
 nire ad officium iugale? **¶** R. p̄m
 Hoff. At euitet fornicatiōis ma-

toria cogetur per ecclesiam alter
 dñoz vendere alteri volēti emere
 uel si neuter vult emere. cogatur
 vendere cuilibet extraneo in puin-
 cia p̄serui. uel venalem exponere.
 et si null⁹ appareat emptor. emat
 ecclesia. ar. 54. dis. fraternitatem.

¶ **¶** Idem in sū. eo. ti. q. 12. **¶**
¶ Quid si dñs seruū iugatum
 vult vendere in remotam regionē
 R. p̄m X. Prohibenda est talis
 veditio. s. cogi debet dñs alij ven-
 dere eum bonas cōditiones affe-
 renti. Interest enim rei publice ne
 quis re sua male vtatur. in Insti.
 de his qui sui uel alie. iur. sunt. s.
 p̄lt. Con. Lbo. De. et Inno. **¶** **¶** **¶**
 Ala. aliud dixerit. ut in sū. eo. ti.
 q. xi. vbi etiam patet q̄ predictis
 con. etiam Hosti. dicēs q̄ p̄dicta
 obtinēt qm̄ ambo sunt serui. Et id
 qd sequitur non fuit Hosti. s. De.
 ut ibi. **¶** **¶** Sed et Hosti. addit q̄
 si m̄rimoniū fuerit factū sine licē-
 tia dñi. et nō baret in alio loco iu-
 stum emptorē. posset eum vendere
 in remotis. aliter nō debet h̄ facē.

¶ **¶** Atq̄ seruitus possit venire post
 matrimonium? **¶** R. scdm Lbo. et
 De. sic. Vir enim lz sit in potesta-
 te vroz in his q̄ vertinēt ad red-
 ditiōē rebiti. in alijs oibus ē sui
 iuris. **¶** **¶** In redditiōe rebiti per
 hoc nō debet p̄iudiciū vroz fieri
 si forte dñs precipet aliquid ea-
 tem hora. quia magis esset obedi-
 endū vroz q̄ dño. **¶** **¶** Et or̄ tñ sine
 p̄sensu viri se in ancillā vendē non

posset. quia vir caput est mulieris
Con. Al. **A**. Idem in sū. eo. ti. q.
13. **B**. Et vide s. s. 2. **U**trū fū
qui fuerat ordinatus nūc est re/
stitutus possit contrahere matrimoniū
vide s. seruus 2. s. p. Quod cōdi/
tio seruitutis impediat mīmonīū
habet s. impedimentū 3.

Symonia j. coit. **S**y/
monia est studiosa volūtas
emēdi uel vendēdi aliquid spūa/
le uel spūali annexū. Sic diffinit
a Tho. in 4. sen. dis. 25. 7 in 2. 2.
q. 100. Similiter 7 ab alijs. **A**
s. theologis 7 iuristis coiter. ut in
sū. li. p. ti. p. q. i. Et facit. i. q. i. q. sta/
det. **B**. Et qd dicit spūale. intel/
lige ut ordines 7 alia sacra. Qd
aut dicitur spūali annexū. intelli/
ge ut quedā que nō sunt ita ppe
spūalia sed sūt spūalibus adiūcta
7 quasi alligata. ut ē ius patrona/
tus 7 huiusmōdi. Qz si non addas
spūali annexū. sufficit scdm Ray.
A. Nā 7 annexa spūalibus lar/
go mō dicunt spūalia. ut in dicta
q. i. 7 hic sequit. **B**. qz oia talia
possunt intelligi p id quod dicitur.
aliquid spūale. Et nota qz nomi/
ne emptionis uel venditionis in/
telligitur ois ptractus nō gratui/
tus. pter pmutationē. **A**. Idem
in dicta. q. i. 7 facit. i. q. i. sūt nō mul/
li. **B**. re qua s. permutatio. **A**
Ibi patet quādo in talibus possit
fieri pmutatio. 7 qualiter. **B**. An
nec trāfactio pōt fieri sup spūalib

et re trāfac. sup eo. De trāfacti/
one vide. j. trāfactio. s. 2. **A**. Et
ibi patet qualiter possit fieri in spi/
ritualibus. Et adde sū Tho. 2.
2. q. 100. arti. p. q. voluntas dicit.
quia iusticia 7 oēs ptes eius 7 per
psequens oia opposita sunt in vo/
luntate sicut in subiecto. 7 id pue/
nienter symonia p voluntatē diffi/
nitur. Facit. ff. de iusti. 7 iure. l. iu/
sticia. Etrū aut p solam volū/
tatē cōmittat symonia tange. j.
s. 3. Itē dicit studiosa sū Tho.
in dicto arti. p. ad designandū ele/
ctionē que pncipaliter ptnet ad
virtutē 7 vitīū. 7 talis electio suffi/
cit etiam si sit ex voluntate non li/
benti uel etiam coacta. ex eo. Ma/
thæus. 7 ibi glo. nisi forte sit coa/
ctio pccisa. ex qd me. cau. c. sacris.
Et subdit Tho. ibidem. Non autē
ois qui peccat electione peccat in
spiritū sanctum. s. solū qui pecca/
tum eligit p cōtemptū eorum per
q homines solent retrahi a peccā/
to. Dicit ergo studiosa qñ ex ipsa
voluntatis electione pgreddt ad
exteriore actum. ut in sū. eo. ti. q. 5
hosti. autem clarius diffinit sic.
Symonia est spūalium uel anne/
xozū spiritualibus precedente pa/
cto pmissionis. cōditionis. modū
seruitij. precum. uel cuiusuis tem/
poralis receptio uel donatio. ut in
sū. eo. ti. q. i. **B**

Utrū symonia sit heresis. R.
scdm Tho. in 4. dis. 25. Symo/
niaci non sūt ppe 7 p se loquēdo

heretici. cū non habent aliquā falsam opinionē. sed dicuntur heretici ppter similitudinē actus. quia ita operantur ac si estimaret donū spūs sancti pecunia possideri. q̄ estimatio esset heretica. **A.** 7 q̄ etiam in pmo auctore Symōe ex mala rādice infidelitatis pullulauit. cui dictū est. Estimasti donū rei pecunia possideri. Act. 8. fm̄ Al. 7 in sū. eo. ti. q. 2. **B.** An̄ Greg. in registro dicit. Cū ois auaricia sit idolū seruū. quisq̄s hanc in ecclesiasticis dignitatibus dādis non p̄cauet. infidelitā p̄ditioni subiicit. etiā si fidē quā negligit tenē videat. i. q. i. cū ois. Et iterū dicit q̄ impia heresis macedoniū tolerabilior est q̄ symonia. i. q. i. eos. **A.** Et ibi patet q̄ si nō fuit dictū Greg. sed Ebasij cōstantinopolitani ep̄i. **B.** Et cetera crimina in cōparatiōe symoniace heresis quasi p̄nibilo reputantur. i. q. vlt. c. si. p̄nt quodq̄ p̄rie 7 p̄ aliū modū quidā symoniaci dici heretici. s. tenētes quendā errorē eius. Item Symonis q̄ dixit q̄ mūdus iste nō erat creat⁹ a deo. s. a quadam superna virtute. ut dicit Isidorus 9. ethimologiaz. **A.** Idē in dicta. q. 2. **B.**

z Quare symoniaci pot⁹ dicuntur a Symone q̄ voluit emē donū rei q̄ gēcite a Bieci q̄ vendidit donū rei? R. Quia magis completa fuit ratio hui⁹ peccati in Symone q̄ in Bieci. Nā Bieci solū

vendidit donū rei. at Symon 7 emere voluit. 7 vendere intendit. i. q. i. saluator. Con. Tho. 2. 2. q. 100. Con. etiā Pe. 7 Al. ut i sū. eo. ti. q. 4.

Utrū sola voluntas faciat hominē symoniacū. R. fm̄ Ray. 7 alios tam iuristas q̄ theologos. Quedā sunt p̄hibita q̄ symoniaca. ut emere uel vendere sacra. 7 huiusmōdi. 7 i iustis sufficit sola voluntas. Et intellige fm̄ Pe. quo ad forū diuinū. s. quo ad forū humanū si in nullū actū exiit neq̄ faciendi neq̄ paciscēdi. nō dicetur symoniacus. 7 sufficit q̄ peniteat. Quedā sunt symoniaca quia p̄hibita. s. p̄stitutionē ecclie. ut cū quis renūciat ecclesie ut res alteri. puta nepoti suo. Similiter fm̄ Hoff. vendendo vicariā. castaldionatū. aduocatū. yconomatū 7 b⁹ ex eo. ad nostrā. i. q. i. si quis ep̄s. 2. q. 3. saluator. 7 in his nō sufficit sola voluntas sine appetit⁹ quidā nisi p̄cedat i actū. ex de offi. dele. ex pre p̄. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 5. **B.** Sed 7 hoc intellige q̄ si voluntas deliberata hic fuit. ita q̄ p̄ eū non stetit. iterū est symonia in foro diuinō. s. non in humano. 7 sic tale peccatum per penitētiā atoletur. ex eo. mandato. **A.** In hoc etiā videtur con. glo. Ray. ut in dicta q. 5. Et hoc verum videtur. q̄ etiā circa talia puta erga beneficia sola intentio constituit culpabilem apud deū. s. non quo ad iudicialē

punitiōe ecclesie. et eo tua. Symonia tñ mentalis tñ sola penitentia aboletur. nec obligat ad restitutionē acceptor. dicto. c. mandato. Secus in usuris in quibus etiam sola intentio usuraria obligat ad restitutionē in foro penitentiali. ut 7 notat glo. i. dicto. c. mandato. 7 facit et de usur. consultit. Ratio aut potest esse. quia in usura leditur deus 7 homo. deo satisficit p penitentiā. homini p per restitutionem. In symonia p simplicis intētionis non ledit pars que sponte 7 sine coactione pstat. imo potius ipsa ledit reū turpiter agendo. nec ledit ecclesia militans quetñ iudicat re manifestis. dicto. c. tua. sed solus deus. cui p solam satisficit pñiam. et eo. c. fi.

4 **Q**uam ad hoc qd cōmittat symonia requiratur qd sit expñsum pactum. R. Non. nam 7 Symoniacus fuit. l. pactum aliquod non fecerit. notat et eo. sup specula. **A**. Hoc. c. habetur i. ti. re magistris. Et dic hoc verū quo ad forum diuinū. secus quo ad iudiciale et eo. c. fi. 7 patet ex dictis in. s. p. cedenti. nisi interueniret ex actio. extra eo. sicut pro certo. **B**. Sz re symonia mentali vide s. renuntiatio 2. s. p.

5 **Q**uot modis cōmittit symonia? R. pñ Ray. Una diuisio ē per munera que dātur. Nam aut datur munus a manu. aut ab obsequio. aut a lingua. re quibz ba-

tes s. mun. s. p. Alia diuisio ex parte cōmittentū sic. Symonia: ca ordinatio uel alia huiusmodi spirituali datio. aut est ex pte cōferentis tñ. ut quādo conferens mibi aliquod spūale recipit temporale me ignorante. Aut ex pte recipientis tñ. ut si ego recipiam sacramentū nō quidē dando aliquid cōferenti sed alicui suo cōsiliario. Aut ex parte vtriusq. s. qñ ordināndus dat aliquid ordinari. Aliquando ex pte neutrius. ut si amicus me me ignorante det aliquid amico siue cōsiliario epī ut me ordinet. episcopo etiā ignorante. i. q. i. statum. et. c. si quis a symoniacis. **A**. Idem in sū. eo. ri. q. 1. **B**

Quam sit symonia si aliquid gratis detur pro spūalibus uel recipiatur. R. Si penitus sponte offeratur nō est symonia. i. q. i. qdā inuisibilis. Abi nota pñ x. q. si hoc prepositio pro. notaret appreciationē seu cōmutationē. sic nūq temporale est dandum pro spūali. nec e contrario. Si aut notet causam finalem. ut sit sensus. Iste redit tenarium pro sacramento id est propter reuerentiam sacramenti. licite potest fieri. Et eodem quoq modo si notet causam efficientē. ut sit sensus. redit pro sacramento id est p reuotione quā habuit ad sacramentū. fieri potest. **A**. Con. Al. ut i sū. eo. ri. q. 10. **B**. Si autem dubitetur vtrum gratis uel

corrupta intentione datum sit. tria sunt precipue attendenda. s. dātis et recipientis qualitas. videlicet an a paupere diuiti uel econuerso.

Item muneris quantitas. ut si res magni uel modici sit precij. Item donationis tempus. an. s. instante necessitate uel al. cōferatur. Et si in hoc habenda est presūptio pro uel contra. et eo. et si questiones. Sed hoc intelligenda sunt in foro casuali. In foro autē conscientie intentio attenditur nō presūptio. **I**dem in dicta. q. 10. si Ray. Al. et Hosti.

¶ **U**trum liceat aliquid recipere pro operibus spiritualibus. R. si Ray. Pro illis operibus ad que quis nō tenet ex officio recipere licet. ut puta sacerdos potest locare operas suas qui al. non habet unde sibi p. uideat. ar. 12. q. 2. caritatē. Idem Hosti. **A**. certe. c. caritatē nō facit. quia loquitur tū quo ad pcuratōnem recipiendā a uisitatibus. nō ex locatione uel alia puentio. ne sed ex mera iuris dispositione. Et id in spiritualibus in quibus debet cessare ois pactio et puentio. et de pac. c. si. nō habet locū locatio uel pductio. **¶** **¶** In titulo de symonia. **S**. Item nūquid. super uento locare glo. Ray. ait. **Q**uidā dicit q. si sacerdos intēdat locare uel vendē laborē suū nō ipsum officium uel sacm. licitū est. al. nō. Ego credo inquit q. nō habet locū in talibus locatio uel pductio. cū lex seculari

nō dixerit esse locationē uel cōductionē qm̄ mensor agroꝝ aliq̄d recipit a dñis eoz. p. eis mēsurādis. s. quod daf appellauit honorariū ff. si mē. fal. mo. di. l. 2. §. p. ubi dñi nō crediderūt veteres inter tales psonas locationē et cōductionē eē s. potius operā beneficii loco p̄ferri. Et id qd daf ei ad remunerandū dari. et inde honorariū appellari. Dic ergo q. sacerdos siue indigeat siue nō. pōt ei dari pecunia in sūptus ipsius sacerdotis nō in munera sacerdotij. i. officij sacerdotalis qd impēdit. sicut dicit Hieronymus q. tēcē panes. crustula et uas mellis si data fuerit p̄p̄tēte magis in sūptus q. in munera p̄p̄tēte reputāda sūt. i. q. i. iudices. **C**ū ergo dicit. sacerdos recipit p officiādo eccliam ad tēpus. li. pro tenotat eām adminiculatiuā nō appreciatuā sacramēti uel officij qd impendit. al. laboris quo laborat in ipso officio. qd nec vēdi debet nec locari. sicut nec ipsū officiū quia quisquis eoz alterū vēdit si ne quo neq. alterū. puenit. neutrū inuenditū terelinquit. i. q. i. si q. obiecerit. De hoc etiā dicitur. j. §. utrum sacerdos.

¶ **U**trum cum ep̄s cōsecrat uel visitat possit recipere pcuratōnem. R. si Ray. pōt. et eo. cū sit. 10. q. 3. relatum. et de prescrip. cū ex officij. non dico p̄p̄tē laborē. s. ut Ber. dicit. q. talis pcuratio a iure permīssa est. imo etiam si ecclia p̄pter

paupertatem procurare non posset
epm ipse suis sūptibus psecrabit
ecclesiā. 10. q. 3. cauendū. h. Ber. 7
hosti. Circa visitationē vide. 7. vi
sitatio. 5. p. et 2. **A.** Hoc qd ibi
dicit notat glo. in dicto. c. cum sit.
Notat etiā in sū. eo. ti. q. 10. **B.**

9 **U**trum tpalia possint dari pro
vita eterna uel p remissione pctō.
rum. R. Possumt p modū elemo.
syne. Daniel. 4. Peccata tua ele
mosynis redime. Et intellige p m
Lto. 7 De. in 4. dis. 25. q. cū dici
tur vita eterna uel remissio pctōz
emi. ē locutio metaphorica. quia
ipsum meritū accipit p emptione
Deo enim ex pōio nostro nihil po
test accrescere. **A.** Idem in dicta
q. 10. **B.**

10 **U**trum tpalia possint dari pro
redimēda reparatione in spūalibus
R. Sic. et eo. dilectus filius. et. i.
q. 3. quesitū. et re magistris. pbi
teas. Sed hoc sup iure spūali tūc
solū habet locū. cum p certo cō.
stat redimenti re iure suo. al non.
hec Lto. 2. 2. q. 100. arti. plt. et
vlj. **A.** 7 etiā glo. Ray. ut in
dicta. q. 10. **B.** Unde 7 si preten
da mea me per iniuriā remoto aliq
data sit 7 ego recupero aliq dato
non puto esse symoniam.

11 **U**trum encenia inducant symo
niam. R. Si non extendantur ad
quantitatem munerū 7 fiant sine
pacto 7 sine aliqua corrupta intē
tione. nō inducunt symoniam. al
etiā in modico cōmittitur. i. q. i.

duces. **A.** incipit. iudices. Et
hoc fuit dictum hosti. ut in sū. eo.
ti. q. ti. **B.**

Utrum munus ab obsequio in
ducat symoniam. R. p m Al. Si
obsequiū de se sit illicitū. nullo mō
licet absq vitio symonie. Simili
ter si obsequium sit licitū. nō licet
ipsum impendere p aliquo spūa
li. si illud p. dicat causam pncipa
liter mouentē. S3 si nō dicat cau
sam principalit mouentē s3 secu
daria. puta excitatā affectus ei
qui dare habet aliqd spūale. 7 po
stea pferit illud respiciens pncipa
liter ad reū 7 ad merita psonē q
p talia obsequia 7 p alia bona cō
currūt. hoc modo pōt dari spūale.
puta alicui qui in seruitiū ecclesie
uel p latuuit Romā ul' buiusmōdi
Porro si obsequiū eēt pure spūa
le qd esset impositiū bñficio. **A.** s.
per constitutionē ante ipsius bñfi
cij collationē. non autē p pactum
p m eundem Al. 7 in sū. eo. ti. q. 12
vbi etiā patet q predictis con.
Boff. Ray. 7 glo. **B.** tūc indu
bitanter 7 ex pacto potest confer
ri beneficium. ita q ille promittat
tale obsequiū. ut puta de celebrā
do talem 7 talem missam 7 simi
lia. extra re preben. significatū. **A.**
Lto. etiā 7 De. dicūt q in bui
modi obsequiis honestis seruien
tibus ad dignitatem psonē respe
ctus d3 haberi. Nā ex ipsa deu
tione obsequij dign⁹ reddit⁹ ecclia
stico beneficio. Et addit Lto. Si

sunt in bonestū sit seruitium uel ad carnalia ordinatū. puta fuit p̄ lato ad utilitatem sanguineorū suorū uel patrimonij sui. uel aliqd huiusmodi. esset munus ab obsequio et symoniaciū. ut in dicta. q. 12. ad finem. **B**

13 **Q**uid si unus sacerdos dicat alteri. tu celebrabis hodie p̄ me. et ego eras p̄ te? **R.** **S.** **M.** Non est symonia. si licitū est maxime ex cā qn̄ nullū precij siue temporalis merces interuenit. **A.** Idem in sū. eo. ti. q. 13. **B**

14 **Q**uid sit munus a lingua in q̄ cōmittit symonia? **R.** **S.** **M.** **L.** bo. 2. 2. q. 100. et in 4. d. 25. Munus a lingua dicitur uel ipsa laus p̄tincens ad fauorē humanū qui. s. sub p̄cio cadit. uel etiā preces ex quibus acquiratur fauor humanus aut p̄trariū euitat. ut qn̄ p̄ces armate sūt. Sed de precibus habes statim in se. **S.** **A.** Idem in sū. eo. ti. q. 14. **B**

15 **U**trū p̄ces inducāt symoniā. **R.** **S.** **M.** **L.** bo. 2. 2. q. 100. Si aliquis p̄ncipalit̄ ad preces intēdat symoniā cōmittit. Et uidet p̄ncipaliter ad h̄ intendere qui p̄ces p̄ indigno exaudiat. **U**n̄ ipsū factum ē symoniaciū. ut. l. q. i. de ordinati- onibus. et. c. sunt nonnulli. Si p̄o p̄uigant p̄ces pro digno. factum nō ē symoniaciū. si symonia p̄t cē in intētiōe. s. qn̄ habet respectus nō ad dignitatē p̄sone s. ad fauorē humanū. et de eta. et quali. tuā

i. q. i. latozē. **U**n̄ debet penitere de intētiōe corrupta. ut m. c. sūt nō. nulli. et et de eta. et quali. tuā. et et co. mandato. **A.** **Con.** **U**l. ut in dicta. q. 14. **B**

Utrū aliq̄s p̄uigendo p̄ces p̄ seipso cōmittat symoniā. **R.** **S.** **M.** **R.** **A.** **P.** potest petere ecclesiā uel dignitatē uel aliud b̄ficiū habēs curā aiarū quātūcūq̄ sit dignus. i. q. i. ordinatiōes. **S.** q. i. in scriptis et de iure patro. p̄ nostras. B̄ficiū p̄o simplex si indiget et sentit se dignū p̄t petere absq̄ metu symo. me. et eo. tua nos. et ar. et de rescrip. ad aures. et de p̄ten. cū scdm. **Con.** **L.** bo. 2. 2. q. 100. et etiā in 4. d. 25. **S.** **ilic.** et **hosti.** et **hoff.** **Q**ui- dam tū dicūt q̄ licet rogare etiā si b̄ficiū habeat curam aiarū. **A.** Hoc fuit dictū glo. **R.** **A.** dicentis q̄ p̄t aliquis p̄ se petere b̄ficiū etiā h̄ns curam aiarū si dignus sit exēplo **Ysaie.** qui dixit. c. 6. **E**cce ego. mitte me. **Con.** cū **B.** **U**l. ut in sū. eo. ti. q. 14. Sed certe tuti⁹ uide- tur p̄mū dictū per iura allegata. **N**ā p̄p̄eta nō p̄tūt aliquā curam aiarū uel dignitatē. s. requisitus a d̄no exhibuit se officio p̄dicādi. ut patet in dicto. c. 6. **B.** si indiget. at si non indiget. etiā si petat sim- plex b̄ficiū precat **S.** **M.** **R.** **A.** **P.** ut in p̄dicta tece. ad aures. i. q. 2. clericos. i. q. i. illiantē. **A.** ut patet in dicta. q. 14. glo. **R.** **A.** in h̄ iterū cōtradicit. **U**n̄ ait. Hoc iterum datū est. et credo q̄ ex quo

aliquis p̄motus ē ad sacros ordi-
 nes. cū huiusmodi ordinatio titu-
 lū eccl̄asticū requirat. p̄t petere
 b̄n̄ficiū eccl̄asticū. licet abundet
 in tp̄alibus. 7 iura q̄ magister ad-
 ducit ad p̄bandū p̄trariū. loquūf
 p̄m statū p̄mitiue eccl̄ie q̄n ep̄iles
 erāt redditus. 7 distribuebatur de
 facultatibus eccl̄ie p̄ut cuius op̄
 erat. Et con. cū eo **Al.** qz nemo
 cogit suis stipendijs militare. Si
 tñ dignitatē uel curam aiarū pro
 se petat tanta p̄sumptione que cū
 tali b̄n̄ficio reddat idignū. symo-
 nia ē. quia p̄ces sunt p̄indigno. h̄
 ibi. Serius uidetur dictū Ray. 7
 Tho. Hā Hieronym⁹ q̄ loquit in
 allegato. c. clericos. i. q. z. nō fuit
 in p̄mitiua eccl̄ie. 7 multo min⁹
 Prosper q̄ idē dicit ea. q. c. pastor.
 Et stipendiū celestis militie nō de-
 bet eē tp̄ale nisi in q̄tum rō dicit
 necessarie sustentationis. Clericis
 enim cōuenit dicē. pars mea dñs.
 eē de p̄tē. cū secūdū. q̄si dicat
 premiū laboris mei nō sit terrenū
 sed celeste.

17 **Q**ue symonia sit grauior. R.
 p̄m X. Quis in munere a manu
 7 a lingua 7 ab obsequio cōmit-
 tat symonia. tñ qz mun⁹ a manu
 magis p̄prie ē precii q̄ a lingua
 uel ab obsequio. ideo illa symonia
 est maius peccatū. **A.** Idē in sū.
 eo. ti. q. 15.

18 **U**trū liceat vendē vasa sacra.
 aut vestes. aquā b̄n̄dictā 7 b̄. R.
 p̄m **Al.** Vasa sacralia ad aliquem

effectum sp̄ialem ordinata. v̄di
 non p̄nt. ut aqua b̄n̄dicta 7 huius-
 modi per quā venialia dimittūtur
 sicut etiā nec ratiōe materie potest
 vendi sacm. i. q. i. placuit. z. et 3.
 Sed 7 illa que p̄icipatiue sūt spi-
 ritualia. ut calix 7 huiusmodi ante
 p̄secrationē simplici vendi possūt
 post p̄secrationē p̄o huiusmodi va-
 sa vendi possunt aliteri eccl̄ie in ea-
 dem forma. **A.** dūmō intentio
 solū referatur ad tp̄ale 7 non spi-
 rituale. al̄ esset symonia sc̄dm cū.
Al. ut in sū. eo. ti. q. 16. vbi hoc no-
 tantur. **B.** si laico calix vendi nō
 potest. nisi cōflatus. io. q. z. s. hoc
 ius. qz sacra nō debēt tractari ma-
 nib⁹ laicorū. De cimiterio p̄o vide
 s. sepultura p̄. s. p̄.

19 **U**trum sp̄ialia possint redimi
 R. p̄m Ray. Sicut nō debent re-
 di uel emi. ita nō debent redimi. eē
 de symo. querelā. nec aliquo dato
 uel p̄misso ul̄ retēto possideri. In-
 tellige p̄m X. q̄ nō possūt redimi
 aliquo dato uel p̄misso ei q̄ iuste
 possidet. eē eo. querelā. Nam aliq̄
 dato ei q̄ iniuste possidet ab eo cui
 debent redimi possūt. sicut 7 redi-
 munt decime de manu militū in-
 iuste eas detinentium. vide s. de ci-
 me s. s. p̄t. Ceterum verū sup̄ spi-
 ritualibus possit transigi. vide. j.
 transactio. s. z. Et utrū permuta-
 ri. s. p̄mutatio. s. p̄. et z. **A.** p̄e-
 dicta etiā notantur in sū. eo. ti.
 q. 17.

20 **Q**uid de sacerdote qui nō vult

dare licentiam alteri sacerdoti ut benedicat nuptias nisi p pecunia R. fm Xb. Si nō intendit vendere licentiā bñdictionis. s. puidere sibi de portione oblationū eū contingente. non ē symonia. Si tñ certa scientia maiorē erigat summa q̄ presumat debere valere portio ipsū ptingens. mento presumi potest q̄ ipsam licentiā vendere voluit. **A.** hoc etiam psumitur quando verba istud sonant. puta si dicat se velle tantū p licentiā benedicendi et huiusmodi. quia in dubio nō recedimus a significatiōe verborū. ff. de lega. 3. l. non aliter. Si vult ergo hoc emitare clare exprimat de venditiōe seu locatiōe puentus tñ. **B.** Et nota hic q̄ p ipsa bñdictione nihil ab aliq̄ erigi potest. et eo. cum in ecclesia. De sacerdote qui nō vult dare licentiā confitēdi alteri nisi p pecunia. s. confessio p. s. fi. **A.** Et ibi patet q̄ symoniā cōmittit. quod et notatur simul cum supradictis in sū. eo. ti. q. 36. **B.**

21 **C** Et rum p absolutiōe ab exco-
municatiōe possit erigi pecunia.
R. fm Lto. 2. 2. q. 100. In ab-
solutiōe tali nō debet erigi pecu-
nia tanq̄ precii absolutiōis. qz
hoc esset symoniaciū. sed quasi pe-
na culpe precedētis p qua fuit ex-
cōmunicatus. Idem Pe. et hosti.
A. Dicit enim hosti. extra eo. ad
aures. q̄ in Francia et in quibus-
dam alijs regionibus p̄suetudo ē

uel statutū q̄ excoicatus qui mo-
nitus parere noluit sed excoicari
expectavit ppter hāc contumaciā
anteq̄ absolueretur p̄ quolibet mē-
se p quo excoicatus extiterit. cer-
tam debeat dare pecunie quātitate.
Et hanc p̄suetudinē dicit ra-
tionabilem et seruandam. ut in sū.
eo. ti. q. 37. Quod intelligēdū vi-
detur qñ talis exactiō nō venit ad
manus seu utilitatem erigentis.
al' haberet spēm mali. et ideo ab ea
abstinendū. et de vi. et ho. cle. cū ab
omni. Et p̄pterea hoc casu absolu-
tiō debet p̄cedere exactiōe. An
et idē hosti. i. sua sūma dicit. q̄ ex-
coicatus d̄z absolui litere. et eo ab-
solutiō p̄t cogi ad satisfaciēdū de
pena. s. an non p̄t erigi. cū nec p
illo fuerit excoicatus. Et sic intel-
lige inquit et de symo. ad aplicā.
et. c. ad aures. ut i dicta. q. 37. Et
videt casus formalis i dicto. c. ad
aures. Et sic p̄nt p̄cordari opinio-
nes q̄ sup b̄ ibidē referūt. **B.** Et
idē intelligēdū de suspēsiōe et inc-
dicto. Nā si daretur aliqd p p̄cio
absolutiōis siue restitutiōis. symo-
nia eēt ex pte vtriusq̄. ar. i. q. i. nul-
lus. et eo. nemo. Quod si huiusmodi
sine fuerant iniuste plate. et datur
pecunia p absolutiōe siue relaxa-
tiōe nōuit hug. i. 6. q. 1. decimas
q̄ nō est symonia ex pte dantis. eo
q̄ dans nullū ius acquirit. s. dat
ut acquisitum sine v̄tatione reti-
neat. ar. i. q. i. quesitū. Satis con-
hosti. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 46.

vbi ⁊ addit s̄m glo. Ray. q̄ si ec-
clesia mea uel p̄tenda me remoto
aliū fuerit assignata. si p̄ p̄cio eam
recupo uel redimo. symonia ē. si
ue iuste siue iniuste amor⁹ fuerim
⁊ alius instituit⁹. q̄d intelligendū
ē q̄n amorio facta est seruatio iur̄
ordine. l. 3. iniuste p̄ suam q̄ transi-
uit in rem iudicatā. al' bñ licet re-
dimere ⁊ rationē. ex eo. dilect⁹ si-
lius. R. ⁊ patet s̄. §. 10. **B.** Atq̄
aut p̄ baptismo liceat aliqd dare
uide s̄. baptisimus 3. §. 3.

22 **C** Nullus clericus debet p̄ce uel
p̄cio uel fauore celare ep̄o pecca-
tū publicū parochiani sui. ul' etiā
minus digne penitētē recōcilia-
re. ⁊ ei de hoc testimoniū ferre uel
digne penitētē repellere. aliter sy-
monia cōmittit. ex eo. nemo. **A.**
Scdm Inno. ⁊ i sū. eo. ti. q. 38. nō
p̄prie s̄ s̄litudinarie dī symoniac⁹
qui celat. p̄pter grām crimē alteri⁹
puniendus ē enim ut symoniacus.
Qd̄ intelligi pōt nisi ipsa celatio
esset ānēra spūali officio. forte qd̄
q̄s habet ab ep̄o ad renunciandū
relucta uel sile. qz tūc censeret v̄-
dere ipsū officiū ⁊ p̄nter esset vera
symonia. i. q. 3. si q̄s obiecerit. **B.**
Et gnāliter s̄m Lbo. 2. 2. q. 100
illa spūalia ad que quis tenet ex
officio nō pōt vendere. An nec p̄
dispensatiōe nec p̄ correctiōe sub-
ditoꝝ uel q̄ quis resistat a corri-
gendo pōt aliqd recipi. **A.** Con.
De. ut in dicta. q. 38. **B.**

23 **C** Quid si dat aliquid supiori ut

seruet iusticiā in spūalibus? **R.**
scdm Ray. Symonia ē. Et addit
B. Idem credo si agat sup tpali-
bus ex quo p̄sona ē ecclesiastica. que
rōne ecclesiastice iurisdicciōis tenet
ad tale ius reddendū. S3 si sit in-
ter laicus ⁊ super re tpali. nō erit
symonia. l. 3. al' grauiter peccet. s̄.
iudex p̄. §. 1. **A.** Con. **U.** ut in
dicta. q. 38. **B.**

24 **C** Utrū sacerdos possit celebra-
re. uel exequias uel alia officia fa-
cere p̄ pecunia. **R.** scdm Ray. Si
tenet ad h̄. tunc exigere aliqd sy-
moniacū ē. i. q. 1. vendentes. Si nō
tenet ⁊ reficit ei sūptus. pōt acci-
pere. i. q. 1. duces. Nā ⁊ opas suas
locare pōt. siue ad diē siue ad ānū.
et ne p̄la. vi. suas. c. vlt. **A.** Ibi
h̄ non p̄bat. Nā ibi dī de locatio-
ne reddituū ⁊ nō opaz spūalium
ut ibi notat glo. ⁊ addit q̄ nullū
spūale locat. Et de hoc latius s̄. §.
1. in additione. **B.** Qz si sumpt⁹
habet ⁊ ad hoc non tenet. aut debet
facere gratis. aut cessare. al' videt
facere ex auaricia. Et l. 3. forte q̄n
non tenet ad illa nō esset symonia
eo q̄ nō debet suis stipendijs mili-
tare. i. z. q. 2. caritatē. ex eo. cū sit.
tñ turpe est lucz q̄n sit ex auaricia
uel si i sūptus recipit etiā si diues
sit ⁊ nō sit ex auaricia. saltem ha-
bet sp̄ciem mali. Et in quolibet p̄.
dictoꝝ itelligas q̄ ipse gratis de-
bet cantare uel officiare. l. 3. aliqd
recipiat pro sumptibus sicut dicit
Aug⁹. q̄ apli gratuitum panem

accipiebāt ab illis quibus gratui-
tam predicationē ipse debāt. Sa-
con. l. 2. c. 2. q. 100. **A**. Pre-
dicta melius possunt intelligi p ea
que notat glo. Ray. in t. de symo-
nia. §. queritur. sup. verbo statutu.
vbi sic dicit. Licet ne dare pecuniā
ut recipe. p huiusmodi obsequiis.
aut p interessendo extreme vncti-
oni. Itē quid de illis q dant red-
ditus uel recipiunt ppter faciēda
āniuersaria. Item quid de illis q
dant sacerdotibus diuitibus uel
paupibus p faciēdo annuali uel
tricenario uel anniuersario. ut ce-
lebrando missam de spū sancto ut
aliā. uel q dat denarios clericis
p dicendis psalterijs in exequijs
mortuor. uel al. uel qui dant ele-
mosynas paupibus ut orent p eis
cū talis oratio sit spūalis. et huius-
modi elemosyna sit corporalis. **Re.**
In omnibus talibus casibus da-
re uel accipere pale. p spūali symo-
nia ē. siue datur pro sacro siue pro
officio siue p latore huiusmodi of-
ficii uel ofonis. **Im** q h ppositio
p. tenotat appreciationē. Sed si
tenotaret causam motiuā nō pri-
mā uel pncipalē s remotā et oc-
casionālē. licitū est dare et accipe-
re pale pro spūali. **Qu** si qd dat pe-
cuniā collegio alicui p generāda
deuotione et dilectione in ipso col-
legio ut ex illa deuotione et audi-
atur in petitiōe quā petit q fratres
intersint exequijs mortui ut extre-
me vnctioni morientis. tūc hoc fa-

ciunt ex dilectione et deuotione in
eis taliter generata aut p deuoti-
one ipsius dantis. sic licet dare et
accipere pale p spūali **Im** q li pro.
tenotat cām motiuā remotā et nō
ppinquā. Propterea cā ē dilectio
uel deuotio gnāta ex dato. al. for-
sitā nō generāda. Nec est sile q
nō possū dare pecuniā epō ut me
diligat et ex dilectione me bñficiet
uel ordinet. et h ideo q dilectio q
epō aliquē diligit l3 sit spūalis. nō
tūc cā ppter quā debet talia pfer-
ri. s potius debet attendi meritum et
dignitas psonē. **Sz** bñ est cā suffi-
ciens huiusmodi dilectio q etiā di-
ligit ppter spūaliter ut debet ora-
ri p eo. cū etiā hoc cōcedat dñs
vbi dicit. Facite uobis amicos de
māmona iniquitatis ut recipiāt uos
et c. Luc. 16. i. ut orent p uobis re-
cipiēdis. Et quo patet q licet da-
re pecuniā p acquirēda deuotione
hominū spūaliū et pauperū ut p b
moueant et teneant orare. Pecuniā
tā data pro huiusmodi amici-
tia acquirēda que spūalis ē non ē
pensanda a dante uel accipiēte. ut
dictum est. ut datum s ut fructus.
Im q dicit apls ad Heb. 4. **Ad**
quero datū s fructum. q nō attē-
do pncipaliter pecuniā datā. s ca-
ritatem et deuotionē uel pietatē ex
qua dat. ppter quā sola elemosy-
na ē fructuosa. Et ideo rñsio ē ad
oēs questionēs s. ppositas de illis
qui officiant p denarijs et ceteris.
q si li pro. tenotat appreciationē

uel causam primā motiuam uel
finalem illicitum est. Si autē cau-
sam adminiculantē licitum ē ut
et alia recipiant in sumptus offici-
antiū. non in officiorū precio. hoc
ibi. Et con. predictis Lbo. Pe. 7
Al. 7 alij theologi. ut in sū. eo. ti. q.
42. Et ex p̄dictis potest colligi q̄
nō est tutū cui incūbit facere offi-
ciari altare uel capellā. cōducere
ad h̄ clericos pactis 7 p̄uentioni-
bus. s̄ constituere aliquē redditū
qui def̄ officiantib⁹ ut in. c. signifi-
catū. 7 ibi glo. eē re p̄ten.

25 **Q**uātrū cōmittat symoniā q̄ de-
bitori suo dat aliq̄d spūale ut re-
cuperet quod suū est. R. s̄m Lbo.
in 4. dī. 25. Absq̄ dubio symo-
niā cōmittit. Idem Al. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 65.

26 **Q**uātrū cum aliqui p̄tendentes
religionē siue sanctitatem petūt a
sacerdotibus q̄ pcurēt eis pecu-
niam in parochia sua ita q̄ sacer-
dos habeat inde certam partem.
sit symoniā. R. s̄m Lbo. in quo-
libet. Cū p̄suasio sacerdotis sit res
spūalis. 7 credat ei quia sacerdos
est. ideo si in tali casu pactū inter-
ueniat. symoniā est respectu sacer-
dotis 7 sacrilegiū respectu talium
religiosorū. q̄ est defraudatio ele-
mosynarū respectu illorū qui dant.
Uñ 7 si est unum pctm̄ q̄tum ad
actum. est tñ multiplex p̄ctum ad
reatū. 7 tam etiam ipse sacerdos
q̄ ipsi recipientes. s. qui sacerdo-
tib⁹ tribuūt uel relaxant. tenent

de symoniā. A. 7 etiā ad restitu-
tionē. ut patet s̄m eū. Lbo. 7 in sū.
eo. ti. q. 66. Et cui debeat fieri resti-
tutio isto casu. p̄t patere ex dictis
s̄. restitutio p̄. s̄. 13. in additione.
p̄. Item s̄m Inno.

Quātrū laicus qui recipit pecu- 21
niā ut ecclesie restituat decimam
quā tenebat. cōmittat symoniā.
R. s̄m Hosti. Si laicus nō uult
decimā dimittere nisi p̄ pecuniā.
symoniā cōmittit ex p̄te sui. sed ec-
clesia bene p̄t redimere. ut s̄. de ci-
me 5. s̄. 5. A. Idem in sū. eo. ti.
q. 68. Sed in dicto. s̄. 5. contra-
rium dicit X. sed solutio ibi patet
in additione.

Mediatōres symonie. symo- 28
niaci sūt. i. q. i. si quis ep̄s. A. ibi
dicit. Si q̄s mediator in tam tur-
pibus 7 nephādis datis uel acce-
ptis extiterit. si q̄dē cleric⁹ fuerit.
a p̄prio gradu cadat. si p̄o laicus.
anathematizetur.

Quātrū papa possit cōmittē sy- 29
moniā. R. s̄m Lbo. 2. 2. q. 100.
Papa p̄t sicut 7 quilibet alius. 7
tanto graui⁹ quāto in altiori gra-
du p̄sistit. Res. n. ecclesie nō sunt
eius ut dñi. s̄ ut disp̄satoris. Uñ
si p̄ aliqua re spūali recipet pecu-
niā aliquā de redditibus alicuius
ecclesie. symoniacus esset. Similiē
si p̄ re spūali recipet pecuniā ab
aliq̄ laico nō de rebus ecclesie. A.
Con. Al. ut in sū. eo. ti. q. 61. Qd̄
intelligendū uidet̄ quo ad illa cir-
ca q̄ cōmittit symoniā lege diuina.

Sec^o si legem ecclesiastica cui pa-
pa non subijcitur nisi de equo. C.
de legi. l. digna vox. **B**

30 **P**relat^o q^o committit vices suas
p^o pecunia symoniac^o ē. vide. j. vi.
carius. §. 3.

Symonia ij^o.

s. spāliter quo ad ordines.
Symonia qñq^o committit ex parte
ordinatoris. Aliqñ ex pte ordi-
nati. ut s. symonia p. §. 5.

Utrū si aliquis p mea ordina-
tione uel p^omotione pecuniā offe-
rat. nūquid ego dicar symoniac^o.
R. Si a principio p^otradixi. nō ob-
est mihi. ex eo. sic tuis. §. p^olt. 7 ex
de homi. Petrus. **A.** B. verū s^o in
Juno. ut in sū. li. p. ti. p. q. 8. si pe-
cunia data ē post electionē p con-
firmationē. de q^o loquit^o. c. sicut tuis
Secus si dare ē p electione etiam
p^obitente me. nisi fieret ab inimi-
co. Con. Vin. Hosti. 7 glo. Ray.
ut ibi. Idē 7 si q^o recepisset ordi-
nē p symoniā cōmissam cum ipso
ordinatore. tunc. n. sic ordinat^o l^o
ignorāter ul^o etiā cū p^otradictione.
nō recipet executionē. q^o s^o idē cō-
tingeret etiā si in eius ordinatione
nulla cōmissa fuisset symonia. dū
al^o eius ordinator fuisset symonia-
cus in collatione ordinū. Nā qui
semel symoniac^o p^otulit ordinem
de cetero executionē dare non po-
terit quātūcūq^o occultū sit 7 quā-
tūcūq^o recipiēs ignoret. i. q. i. si q^o
a symoniaco. s^o in. Hosti. 7 i dicta

q. 8. Hodie etiā videt^o idem in col-
latione bñficiū. cū symoniac^o p^ofe-
rens etiam beneficiū uel officium
ecclesiasticū ipso facto ex cōicationē
incurrat. 7 q^o agitur nullū sit. ut
in e^ouag. Martini qñti. que inci-
pit. Multe. 7 in alia Eugenij qñti
que incipit. Cū detestabile. Itaq^o
distinctiones que in b. §. fiūt. non
habēt locū nisi qñ symonia fuisset
cōmissa cū alio q^o cū collatore or-
dinis seu bñficiū. **B.** Sec^o si sciū
7 consensu. q^o tunc quātūcūq^o oc-
cultū sit. renūciare teneor. Si nō
s^o sit me penitus ignorāte. puta q^o
amicus meus pecuniā dedit. tunc
l^o ego non sum symoniac^o. teneor
tñ renūciare. ex eo. symoniac^o. et
c. de regularibus. et. c. nobis. Q^o si
inimicus meus dedit pecuniā vo-
lens q^o ex b^o p^omotio mea iudica-
ret symoniaca 7 sic impedire. nō
cōmittit^o symonia quo ad me. nec
mihi nocet. ne ille ex dolo suo re-
portet q^o intēdit. ut i. c. sicut tuis.
7 in. c. nobis. p. rñso. **A.** Tñ 7 b^o
casu qñ inimicus aliqd daret in
iudiciū meū 7 hoc scirem anteq^o
ep^os vocaret me. 7 constaret mihi
q^o nō me vocaret nisi ppter mun^o
illud. recipere non teterē. s^o in glo.
Ray. 7 in dicta. q. 8. Et ad hoc etiā
facit q^o notatur in sū. eo. ti. q. 21.
vbi s^o in Ray. diei 7 glo. q^o si ali-
quis scit uel credit sibi collatū or-
dinē uel beneficiū pncipalit^o p^ope
obsequia seu pces carnales a se ul^o
ab alio ut p^opositas. si al^o erat dign^o

resignare nō tenetur. s̄ debet peni-
tere de intentione corrupta. ex eo.
mādato. Si p̄o erat indignus. re-
signare tenet. quia tunc huiusmo-
di preces seu obsequia succedunt
loco p̄ci. i. q. i. sūt nōnulli. Et con.
Al. ut ibi. **B**

2 **Q**uid si quis etiā sine pecunia
obtenturus erat ordinē uel bñfi-
cium 7 tñ pecunia data fuit? **R**?
fm̄ Inno. Si alius dedit pecuniā
dū tñ non ordinatoz inō est symo-
nia. ar. i. q. 6. §. vlt. Si autem ipse
ordinatus dedit. symoniacus est.
A. Etiam si sine pecunia habitu-
rus erat ordinē uel beneficiū scdm̄
eū. Inno. et in sū. eo. ti. q. 8. Quod
intellige nisi gratis aliqd daretur
ut s̄. symonia p̄. §. 6. **B**. ar. i. q.
2. p̄pio. et. q. 3. si quis obiecerit. et
c. vlt. et. q. 6. c. p̄.

3 **Q**uid si pecuniā p̄ me nesciēte
promissam postea solui? **R**? Si-
cut symoniacus debet o iudicari. qz
in maleficijs ratibabitio retro tra-
bitur 7 mandato comparatur. sicut
notat extra eo. sicut tuis. **A**. In
glo. **B**. In hac tñ symonia fm̄
Lancr. et W. ep̄s potest disp̄sare.
A. Idem in sū. eo. ti. q. 9. tñ to-
die si aliqd datū fuisset collatori.
nullus posset dispensare nisi papa.
uel si esset datū etiam alteri qñ si-
ne illa datione nō fuisset al̄ habi-
turus ordinē ul̄ beneficiū. ut patet
ex p̄allegat̄ exuagantibus. **B**

4 **Q**uid de his q̄ p̄ bypocrisim
dū p̄cederēt sp̄m sanctitatis p̄moti

sunt ad ordines 7 beneficia. nulla
inposita p̄ditione uel pacto? **R**?
fm̄ Ray. Non tenent resignare. s̄
solū ad agendū p̄niam. ex eo. mā-
dato. **A**. Hoc verū nisi al̄ non sit
idoneus. tunc. n. renūciare tenet. i.
q. i. si q̄s neq̄. **B**. Ato. 2. 2. q.
100. dicit bypocritā nō esse symo-
niacū. **A**. Hoc verū quo ad eccle-
siā. Secus quo ad reū. cū bypocri-
ta ex sp̄ualibus querat humanū
fauorē. 7 sic symoniā mentalē cō-
mittat. i. q. i. sūt nōnulli. Et idē qd̄
hic notat in sū. eo. ti. q. 6i. **B**

5 **Q**uāto ab ordinādo uel eligen-
do aliqua cautio uel p̄missio peti
possit. **R**? fm̄ Ray. Ante ordina-
tionē seu etiā electionē ab eo qui
eligēdus ē. nulla cautio ul̄ p̄mis-
sio peti p̄t. 7 si p̄ster symonia ē. qz
videtur facere ad h̄ ut eligat. §. q.
3. talia. s̄ post electionē bñ potest.
qz tñc n̄b̄l sperat ab eis. dū tñ nō
fiat ex p̄cedētī pactione. §. q. 3. ar-
taldus. **A**. Idem in sū. eo. ti. q.
18. fm̄ Ray. 7 glo. 7 Hosti. S̄ ut
ibi patet aliqui dixerunt q̄ sup̄ior
p̄t exigere cautionē etiā ante ele-
ctionē. qz auctoritas sup̄ioris tol-
lit vitii. S̄ p̄mū dictū veri⁹ vi-
detur. qz p̄ hanc cautionē videret
p̄sentire electioni de se faciēde. 7 id̄
talīs electio tāq̄ ābitiosa eēt irri-
tanda. ex de elec. cū post petitiā. **B**

6 **Q**uid si aliquis nō habens ti-
tulum rogat aliquē p̄elbyterū ut
presentet eum ad titulū ecclesie sue.
7 p̄mittit ei q̄ nūq̄ in ipsa ecclesia

petet aliquid. et sic ordinatur. R. fm Ray. Symonia comitit. et nisi cum eo fuerit dispensatum. nec ad superiores ordines ascendere nec in suscepto fm rigore canonum ministrare. et de symo. p. tuas 3. Nec excusat ignorantia iuris. ut ibi rem colligit. Et solus papa dispensabit cum eo. q. symonia est in ordine. tñ in ordinib. an rite susceptis poterit fm. p. epm dispensari. A. Idem in su. eo. ti. q. 10. B. Ceterum ordinatoz p. dicto mō est suspensus a collatione ordinu. similiter et p. tator ab executione. et eo. si q. ordinaverit. A. Ibi dñ. Si quis ordinaverit seu ad ordinē presentaverit aliquē. p. missionē uel iuramentū ab illo recipiēs q. sup. p. uisione sua nō inquietet eundē. ordinatoz a collatione. p. sentatoz p. ab executione ordinu p. trienniu. et ordinatus ab ordine sic suscepto. donec dispensationē sup. hoc p. sedē aplicam obtinere meruerint. nō uerint se suspensos. B. Quid de illo qui scit epm suū symoniacū q. tñ p. cipit ei q. recipiat ordines ab eo. vide s. ordinatoz. s. p. l. t.

Symonia in.

q. tum ad beneficia seu etiā dignitates. de q. plura potes colligere in precedenti. c.

i. Hunc queritur. Quid si quis habēs lrās sup. p. uisione alicuius beneficii recipiat aliquā pensionē uel aliq. beneficiū ut renūciat lit.

teris. R. fm Hosti. Si ex pactio ne partiū p. aliquo tpali fiat bui. modi renūciatio. symoniacū ē. Si p. ex officio iudicis uel bonis viris mediantibus pure renūciat. et ex altera pte aliquid tpale retur ei non ē symoniacū. ut colligit et de renū. sane. et. c. renuens. et ex pact. cū p. idem. A. Idem Hosti. addit. Ubi p. assignat beneficiū spūale. ita q. etiā ex pacto renūciat dictis lrīs. nō ē symoniacū. et de rescrip. ad audientia. 2. quia ad hoc tene tur et tacite inest. Con. Inno. ut in su. li. p. ti. p. q. 20. B.

Utrū resignare aliquid spūale p. pecunia uel ex pacto sit symoniacū. R. fm Hosti. Sic. et eo. que. relā. et et de testi. renuens. Dare. n. intelligit qui q. sibi cō p. t. remittit. s. q. 3. talia. Idem Hosti. 7. facit ad hoc s. symonia p. s. 4. A. Idem in su. eo. ti. q. 19. Et B. intellige fm dicta in. s. p. cedenti. cum additione. B.

Utrū qñ recipitur monachus uel canonicus uel cōsecratur ep. et buiusmōdi. possint exigi quedā ex p. suetudine. R. fm Al. Si obtineat aliquid tale p. exactionē iudiciū uel p. violentiam uel pactum siue ante siue postea. symonia ē. nulla p. suetudine obstāte. et eo. c. p. et c. sicut p. certo. Si p. sponte offeratur rōne p. suetudinis uel caritatis etiā si fuerūt excitati p. spūale beneficiū. non est symonia. i. q. 2. q. pio. et. 2. Cor. 9. Nō ex tristitia

aut ex necessitate. Et lz illi qui so-
lent h recipere nō possunt hoc exige-
re ex p̄suetudine. tñ possunt monere
illos ut bonas p̄suetudines seruent
non aut tētent eos artare per sub-
tractionē sacroz ⁊ huiusmodi sed
tñ p̄ supiorē cogēdi sunt. ex eo. ad
ap̄licam. Satis con. Lto. 2.º 2.º
q. 100. De. Hosti. ⁊ Immo. Et simi-
lem questionē determinans idem
Lto. in quolibet. dicit sic. Cum in
disposicione sacroz seu aliorū spi-
ritualiu aliqua recipiūt. ut symo-
nia euitē tria sūt necessaria. Pri-
mo ut h fiat p̄cellione iuris diui-
ni uel humani aut salte pie cōsue-
tudinis. 2.º ut sit pia intentio ⁊ nō
corrupta. 3.º ut sit forma honesta.
s. ut nō requiratur ante p̄ officij
exhibitionē ne pactū interuenire
videat. s. expleto officio poterunt
exigi. Si ergo ista tria pueniāt. se-
cure recipiat archidiacon⁹ para-
fernū p̄ installatione abbatis ⁊
huiusmodi. ⁊ similie si gratis offe-
rat. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 31. **B.**
4 **E**strū possint recipi nūmi cris-
males. **A.** i. qui p̄ crismate dan-
tur. **B.** R. Non excusant a cri-
mine symonie. ⁊ illi qui rei nomē
⁊ tempus solutionis mutātes nū-
mos quos p̄ crismales eo q̄ pro
crismate siue crismatione darētur
2.º pascales. **A.** Idē sunt q̄ cris-
males. sic dicti. quia p̄sueuerūt re-
cipi in pasca tpe crismatiōis. ut in
c. 7. al. **B.** et 3.º p̄suetudinē me-
die quadragesime nūcupant. **A.**

quia hoc tempore quadragesime
hos tenarios exigebāt an crisma-
tionis tēpus ad palliandū symo-
niā. ut i. c. quod sequit. **B.** ex eo.
intantum.

5 **Q**uid si aliq̄s dignus p̄mo-
ueri dat aliquid iamtozi ut eū per-
mittat intrare ad ep̄m ad petendū
p̄firmationē electionis uel aliqd
huiusmodi? R. s. m. X. Nō est sy-
monia si nō det corrupta intentio-
ne. ut. s. p̄ intercessionē illorū qui-
bus dat cōsequat q̄ intendit. Et
idem credo si det aliqd familie ep̄i
ne videat auarus. ⁊ ut facili⁹ ba-
teat accessū. aut etiā de largitate
laudet. lz talia possint fieri cū pctō
ut si fiant causa iactantie uel ina-
nis glorie. **A.** Idem in sū. eo. ti.
q. 35. **B.**

6 **Q**uid si aliq̄s ret alicui laico
aliquid ut non molestat uel impe-
diat electionem. R. s. m. Ray. Si
nōdū erat ei ius questū. q. s. nō
erat electus. credo symoniā com-
missam. Sec⁹ si postq̄ elect⁹ fuis-
set. ex eo. dilect⁹. Idē Lto. 2.º 2.º
q. 100. Et vide s. symonia p. s. n.º
qui incipit. Atq̄ tpalia possint da-
ri p̄ redimenda ⁊ c. **A.** Idē in sū.
eo. ti. q. 44. vbi ⁊ addit scdm glo.
Ray. q̄ si aliquis nullū ius bñs
in electiōe impediret simpliciē ne
fieret electio aliq̄. posset capitulū
redimē ⁊ tationē suā. Sec⁹ si im-
pediret ne de isto fieret. **B.**

7 **Q**uid si clericus q̄ vult recipi
in canonicū alicuius ecclie ret illi

bona sua? R. fm Inno. Si largiat cū pditione uel pacto ut recipiat in canonicū 7 illa retineat p prebenda. symonia ē. Si pō pura intēione deuotiōis offerēs rogat qd admittatur 7 qd bona oblata liceat sibi bñe p pñda. 7 clerici pura intēione pñtiant. non est symonia. Qd si dāns tali intēione ducat pncipaliē ut p epalia habeat spūalia 7 illi aliter nō recipiēt eū. ex vtraq pte ē symonia. sed tñ mēialis. Con. hosti. **A.** De predictis est casus formalis in c. tua nos. ex eo. qd 7 notat in sū. eo. ti. q. 48. **B.** De pñdis aut quos re nouo pñtuit qd in ecclīis pōt retinere ius patronatus in ppetuū ul ad tēpus. ut ipse ul heredes eius pñtent quē volūt ad ipsas fm x. **A.** B. verū tpe pñtutionis de consensu epi 7 fratru si ibi sūt aliqui. al nō posset tale ius retinere scdm eū. x. 7 in sū. eo. ti. q. 53. **B.**

8 **C.** Quid si in fundatione ipsius ecclesie fiat talis cōstitutio. Qui cūqz redeat tantū in redditib⁹ uel tantam quantitātē qd possint emi possessiones talium reddituū recipiatur in canonicū. 7 quod redeat habeat p pñda. nūquid ē cōstitutio licita? R. fm x. Si fiat ita qd nō duret in ppetuū s ad tēpus. nec fiat in fraudem symonie. 7 ea sit intentio pñtuentis qd non p rebus dandis s pncipaliē p p cultū dīnū augmētandū 7 p deuotiōē dantis recipiat ad spi-

ritualia tolerari potest. dñ tñ ille qui recipitur sit dignus. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 53. **B.**

C. Quid cū dicunt sibi aliqui canonici maiores. Canonem nē potes nōs. Placeat tibi de meo 7 mihi placebit de tuo. ul de eo qui dicit. Nunq me viuente fiat aliquis canonicus in ista ecclīa. nūsi fiat talis p quo rogauit? R. scdm Ray. Symonia cōmittit i vtroq casu. Nam cand dicit. Absit ois pactio. cesset omnis cōuentio. i. q. 2. q. pio. Idem Al. **A.** Idem in sū. eo. ti. q. 62. **B.**

C. Quid si dicat vnus canonic⁹ io alteri. tu fuisti exaudir⁹ in vna pñtione 7 ego de teo exaudiri in alia? R. fm Ray. Si pces sunt spirituales nō est symonia. ar. 63. dīf. quia sancta. Si aut pces sunt carnales uel ex pacto quōdam facto uel nūc faciēdo. symonia ē. Con. Al. ut in sū. eo. ti. q. 63. Que autē dicant pces carnales. habet s. symonia p. s. 15.

C. Quid de his qui p sanguineis ii suis conferunt beneficia pncipaliter ppter consanguinitatē? R. fm Tho. 2. 2. q. 100. Talis collatio illicita est non tñ symonica. quia nihil recipit. Si tñ aliqz det beneficiū alicui s pacto uel intēione. ut exinde suis cōsanguineis pvideat. est manifesta symonia. ar. ex eo. nemo. Et addit x. qd si quis consanguineo suo bñficiū pfert ut ipse pferēs magnificet

uel fiat potentior. uel ut parentela eius exaltet et huiusmodi. symonia est. quia respicit temporalem utilitatem.

A. Idem in su. eo. ti. q. 63. **B.** **12** Quia si pro pecunia recipiatur aliquis ad seruendum in hospitali et huiusmodi. **R.** **¶** In **X.** Si in predictis casibus consequatur aliquis aliquod ius spirituale. symonia est. Si autem non consequatur sed recipit ad hoc solum ut seruiat non est symonia. Item aliter turpe sit dare uel accipere pro talibus. **A.** Idem in su. eo. ti. q. 15. **B.**

13 Quid de illis qui emunt victum unius monachi ad totam vitam suam? **R.** **¶** In **X.** Non est symoniacum. et qui emptor non consequitur aliquid spirituale. **A.** Idem in su. eo. ti. q. 16. ubi etiam addit **¶** In eundem. Non tamen est securum emere nisi probabiliter dubitetur cuius predictio melior sit. scilicet vendentis aut ementis. **B.**

14 Utrum sacerdos possit vendere officium portandi aquam benedictam per parochiam. **R.** **¶** In **X.** Si talis sacerdos de consuetudine habeat quod tale officium possit retinere et etiam per alium exercere et puerus accipere non est symonia si illud committat ad firmam. aliter symonia est. uel saltem turpe lucrum. **A.** scilicet quod non profuerit ex eo habere puerum. quo casu est vera symonia. cum vendat officium spirituale. Et idem quod profuerit habere puerum et vendit non puerum sed officium. ut potest colligi ex dictis. scilicet symonia per. §. 20. cum additur. **B.**

15 Utrum qui dat pecuniam ut

eligatur in imperatore. uel in rectore alicuius ciuitatis committat symoniam. **R.** **¶** In **H.** Symonia committitur quia potestas spiritualis est. **A.** Idem in su. eo. ti. q. 19. Et hoc verum est in quantum omnis potestas refertur a deo. **Ro.** 13. Sed tamen potestas reputata principaliter ad regimen terrenorum magis terrena quam spiritualis vocatur. et differt a spirituali. 26. dist. cum ad verum. Ideo verius videtur quod sequitur. **B.** Sed verius est quod est turpe lucrum non symonia. quia potestas terrena non est quid spirituale. ut. §. fortilegi per. §. xi. qui incipit. Utrum diuinatio sortium. per. Quarto.

Symonia iiii.
quo ad fructus beneficiorum. Quid de episcopis qui ecclesias conferunt retentis sibi fructibus uel aliqua eorum parte? **R.** **¶** In **R.** ay. Distingue cum Innocentio. Nam si ille qui dat beneficium antequam daret non percipiebat puerum. sed ex datione beneficium consequitur eos. non est dubium interuenire symoniam. Si pro ante dationem beneficium percipiebat puerum. potest quidem retinere ex iusta causa et necessitate. **A.** dummodo ex rationabili causa per se statuerit. ut in. c. ut nostrum. de quo §. Detent tamen plati statutum tale facere de consensu capituli per. Ray. Hosti. Hoff. et Ber. ut in su. li. per. ti. per. q. 69. **B.** sed non potest tenere si puerum niat cum eo qui recipit beneficium seu cum alio mediatore. ut processo beneficium. cio ipse retineat sibi puerum. et ut

ecclie. bñfi. sine dñi. pfe. ut nrm. in
fi. 7 ex te censi. pbitem. i. q. 3. si qd
ptendas. S3 h nō q pñtino pñt
retinere bona eccliaz vacatū. nisi
ut dñs. bñficiū. 2. §. p. **A.** Ibi
dñs q ista rēctio nō pñt fieri sine iu.
sta cā. ut dictū est. Dicit tñ Hoff.
q pñtus nō pñt sic retinē fructus
omniū bñficioz simul. nisi hoc per
indulgentiā obtineret. ex te p. sig.
tua nobis. S3 hosti. dicit q eadē
rōne q de vno bñficio hoc fieri pñt
posset similiter fieri ex cā de duob⁹
aut plurib⁹. ut in dicta. q. 69. **B.**

i **U**trū clericus possit vendē ad
temp⁹ fruct⁹ bñficii sui. R. Licitū
ē ad tēp⁹ modicū. ex ne pla. vi. su.
c. fi. S3 ad totū temp⁹ q venditor
tenet bñficiū nō est pñbitū. nec tñ
ē honestū. Et intelligendū sp ita q
nihil spūale interueniat. ex te rerū
per mu. ad qōnes. Pñt tñ gratis ei
curam aīaz cōmittere. ut. j. §. pñt.
A. Idē in sū. li. p. ti. 2. q. 2. fm
Ray. 7 glo. **B.** vide s. locatio. §
fi. **A.** Ibitangit aliqd spāle erga
concessionem reddituū locoꝝ reli
giosorum. **B.**

z **U**trū liceat clerico ecclesiā suā
locare in totū. R. Si loco tibi ec
clesiā. 7 tu cū sis presbyter locas
opas tuas ut ibi officies nō habi
turus ibi aliter aliquā iurisdicō.
nē. nō cōmittis symoniā. ar. iz. q.
2. caritatē. Et nō q fm xv. nō bz
h locū locatō 7 pductio. h d3 fa
cere pñbiter gratis officium. 7 ille
gratis expensas puidere. **A.** De

hoc dictū est s. symonia p. §. 1. et
§. 2. 4. in additionib⁹. **B.** Porro
sicut ait Hoff. si locatio fiat vltra
tēpus vite locātis nō valet vltra.
qz cleric⁹ in bñficio compa⁹ vsu
fructuario qui. s. nō est nisi ad vi
tam. is. q. 6. illud. ita tñ q fm In
no. si locatio facta fuit noie ecclie
7 vtiliter. successor tenet ad illam
ex te solu. c. p. io. q. 2. h ius. et. iz.
q. 2. quicūqz suffragio. Sicut lo
catio facta ē noie ipsius cui⁹ est ec
clesia 7 nō intēdebat ecclesiā obli
gare. nō tenet successor. **A.** nec
etiā heres locatoris fm eū. Inno.
7 in dicta. q. 2. **B.** Qz si pductor
sive emptor iā aliqd soluerat. tūc
fm hosti. tenet successor bñe ratū
in qñtū pecunia versa ē in vtilitatē
ecclie. ut in dicto. c. p. Nota etiā h
q lz rector ecclie possit qñqz loca
re eā vltra tēpus vite. nūq⁹ pñt h
canonicus. dico vltra vitā suā lo
care ptendā. **A.** h fuit dictū In
no. dicētis q pñctas locationes
pñt facere minister seu pñtus ec
clesie. ita q successor teneatur bñe
ratū fm pñctā formā. S3 in ca
nonico ptendario sec⁹ dicim⁹. qz
ille nunq⁹ pñt locare ptendā suam
vltra tēpus vite sue. lz de illa possit
agere 7 pueniri sicut legitim⁹ ad
ministratoz. ut in dicta. q. 2. **B.** Ad
istā mām facit s. locatio. §. pñt.

Uone q prelatus vendidit oēs
obuēctōnes ecclie. qd erit de eo qd
puenit ex iurisdictione? R. scōm
hosti. Cōmodum iurisdictionis

transit cū alijs. nisi fuerit excepta iurisdiclio. per se tamē iurisdiclio vendi nō potest nec debet. **A.** Idē in sū. l. p. ti. z. q. 3.

4 **Q**uam rectoreccleie p̄sbyteris quos ipse p̄ducit uel illis quibus locat fructus eccleie possit cōmittē curam aiaz. **R.** s̄m Hosti. Puto q̄ sic. dum tñ gratis 7 sine pactio. ne aliqua 7 interueniēte auctori. tate epi. eē de offi. vica. ad hoc. **A.** dētur etiā q̄ sine epi auctoritate. s̄ iminēte p̄fectione necessaria possit cōmitti ad modicū tēpus. s̄ p̄ vnū uel paucos dies. s̄ non diu. io. q. i. p̄ totū. quia neq̄ p̄grinari potest sine licētia episcopi. de p̄se. dis. s̄ nō oportet. extra de voto. magne. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 4.

5 **Q**uam p̄lati possint vices suas sub annuo censu p̄cedere. aut etiā possint quotam recipere. vide. j. v. carius. s̄. antep̄st.

Symonia v. cā funera. **A.** trū si aliquid de p̄equis mortuorū cōmittat sy. monia. **R.** s̄m Boff. 7 Hosti. Pro huiusmōdi nihil debet erigi. sed pie debent cōsuetudines obseruari. eē eo. ad nostrā. et. c. cū i ecclesie. **A.** facta p̄us gratis collatione. al sy. monia eē. dicto. c. cū in eccleie. **B.**

1 **Q**uid si apud ecclesiā sint di. uersa cimiteria 7 taceat p̄ quanta pecunia quis ponat in tali cimite. rio? **R.** s̄m Hosti. Symonia est. eē eo. audiam. et. c. sicut. Et eodē

mō si p̄ pecunia crux sp̄alis porte. tur ad funus. ut in dicto. c. audiam. **A.** Idē in sū. l. p. ti. p. q. 33.

2 **Q**uid si clerici cōsueuerūt ha. bere lectum uel pannos. equū uel huiusmōdi de moriente. 7 antē por. tationē faciūt pactū de redimēdo. **R.** s̄cōm Hosti. Quia hec tpalia sunt. licitum est. Sed si nollent se. pelire corp⁹ nisi fiat eis cautio de redimēdo talia. symonia est. **A.** s̄m Burcardum. ut in sū. eo. ti. q. 34. **B.** Sed in talibus p̄us sepe. liatur corpus 7 postea agat cōtra heredes ul' tētētozes. extra eo. ad applicā. **A.** Idē in dicta. q. 34. **B.**

3 **Q**uid cū datur pecunia cleri. cis ut vigilent sup̄ defūcto uel di. cant psalteria? **R.** s̄m Hosti. Si recipiāt pecuniā ut vigilent l3 ad vigilias sequat oratio non est sy. monia. Si autē de legendō psalte. riū pactū faciant. symonia ē. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 40. **B.**

4 **Q**uid de p̄cessionib⁹ quas fa. ciunt aliquē collegiate ecclesie in epequis mortuorū data uel p̄mis. sa aliqua pecunia siue quacūq̄ re tpali al' nō facturi? **R.** s̄m Ray. Si tenent ad huiusmodi p̄cessio. nes et officio. sic erigere aliqd sy. monia est. i. q. 3. vendentes. Si p̄o nō tenētur. dic ut s̄. symonia p̄. s̄. 25. qui incipit. **A.** trum sacerdos possit celebrare. **A.** 7 ibi de h̄ la. tius in additione. **B.**

5 **Q**uam licitum sit statuere q̄

processio fiat p pecunia. R. scdm Ray. Si statutū factum sit p verba affirmatiua. puta quicūq; reliquerit collegio recē. habeat pcessionē. 7 al ad eā non tenebant. nō est symonia. Si autē statutū factū sit p verba negatiua. ut q nulli fiat pcessio nisi reliquerit tāti. symonia est. qz tollit officiū pietatē. s. qz pcessio nō fiat gratis uel pro minori sūma. ar. ex te iure iuran. sic p. et. 2. Con. lto. 2. q. 100. Et qd etiam in pcedenti. s. dī. **A** Predictis con. etiā Al. ut in eo. ti. q. 41. **B** Similiter intelligendum est vtrū liceat clericis recipere pecuniā ut intersint erequis seu etiā extreme vnctioni. **A** Facit qd notat in sū. eo. ti. q. 42. **B**

Quid si tenet uel relinquatur annui redditus p faciēdo anniuersario uel p septimo siue p tricenario. uel celebrādo aut orādo. R. sūm Hosti. In omnib⁹ talibus distinguendū est. quia si tenetur tēporale pro spūali tanq̄ appreciatio eius symonia est. Si pō nō tenetur tanq̄ principale pciū s. ut inductiuū deuotionis p elemosynalicitū est. 7 idem in oibus similib⁹ questionib⁹. **A** De his dic clarus. Itā Inno. in. c. qm̄ enornus. ex ne pla. vi. suas. dicit q merito riu est pstitue in aliqua ecclesia redditus aliquos utibi fiat anniuersariū alicuius 7 illa cōstitutio pōt fieri per illos qui debent facere anniuersariū. ex te pten. significatū.

Sed donatori redditū non licet pstituerē. nec sub pditione redditū dare. qz donatori non licet pditio. nes spūales apponere sed tpales. ut redēptionē captiuoz. io. q. 2. B ius. iz. q. 2. aurū. Sed Hosti. sup eo. c. qm̄. nō placet hec snia. dicenti q sic infiniti essent symoniaci. Dicit etiam q hoc onus potest ipsi rei seu fundo sine redditibus imponi. Et subdit. Tutius tamē eēt q ita diceret. Relinquo tali eccle. sic. 7. libras super tali domo. uel ducentas libras ad emēdas. 7. libras annuas. inter illos tñ q anniuersario meo intererūt 7 officia. uerint scdm consuetudinē ecclesie diuidēdas. 7 rogo prelatus siue capitulū q cōuentū pdicte ecclesie ut anniuersariū meū faciat. ut in dicta. q. 42.

Symonia vi. quo ad religionē. Quid fiet quando in aliqua religione plures sunt recepti uel recepte symoniace? R. scdm Ray. Si symonia fuit cōmissa ipsis scientibus. debent de suo monasterio expelli sine spe restitutionis. 7 debent ad agendam penitētiā perpetuā in locum artioris regule retrudi. ex eo. qm̄ symoniaca. Et si nō inuenitur artior regula debent mutari in aliud monasteriū eiusdem regule. Quod si non potest cōmode fieri. fiat saltē ad tēpus. ar. si. dis. valet. 7 postea recipiāt de nouo.

Si autem symonia fuit commissa ipsis
ignorantibus, sufficit quod renuncient
loco, et postea poterunt recipi de no-
uo mutatis tamen prioribus locis, et eo
ex insinuatione. **Ide** **Lto. 2. 2. q. 100.** Et intelligitur Ray. et **W.** quod
predictus rigor seruandus est etiam in
occultis symoniacis et in foro pe-
nitentiali. Item non ostendit de crimine per
inquisitionem uel in forma iudicii.
ar. i. dicto. c. quoniam symoniaca. quod
nihil loquitur de accusacione uel inq-
sitione. **Sed** cum talibus secundum Ray. potest
dici quod in fauore religionis episcopus potest
dispensare et in ordine et in loco. **A.**
s. religionis ut ibi remaneant ubi
recepti sunt. et in ordine. s. ipsi loci
videlicet per uel 2. et huiusmodi. uel
etiam in ordine. s. clericali ut habeant
eius executionem. ut potest colligi ex
positis in su. li. 2. p. ti. p. q. 28. **B.** Si-
militer potest dispensare capitulum uel
platus eorum. dum tamen ipsi non fuerint
participes symonie. quia cum ex hoc sint
puniedi. non debent ex eodem facto
priuilegium obtinere. Immo uidetur
amisisse potestatem recipiendi talem.
et alij quod non peccauerunt acquiescente.
ar. ex de elec. bone. **A.** Al. autem
dicit quod cum omnibus predictis a principio
capituli potest episcopus dispensare. ut in
su. co. ti. q. 28. ubi hoc notant. Sed
primum dictum verius uidetur per c. quoniam
symoniaca. ex eo. **B.** Et nota hic
secundum Al. quod si monasterium est ita te-
nue quod non sufficit suis expensis. possunt
in recipiendo habere intentionem recipien-
di temporalia. et etiam oblatis spiritualibus

gratis possunt exprimere et pacisci de
determinata summa temporalium. Satis
con. **Lto. 2. 2. q. 100.** Ray. et **W.**
dicentes. quod si recipiendus promittat
annuatim in sua vita tantum pro ex-
pensis suis. non est illicitum. **Ide** Hosti.
et Hoff. Et quod uidetur per ar. ex eo.
quoniam symoniaca. ibi. sub paupertatis
preceptu. intelligitur secundum Ray. cum hoc
dicebant in fraudem. uel secundum Hosti.
quoniam non gratis offerunt spiritualia. ita
s. quod postea dicat ei quod ferat secum ne-
cessaria. s. potest quoniam recipientes fa-
ciunt certum pactum de spiritualibus ad
temporalia. **A.** Et utrumque verum est uel quoniam
fictice petunt temporalia a non indigentibus.
quia hoc casu cessat causa licite peti-
tionis. s. necessitas. uel quoniam non gra-
tis offerunt spiritualia. **Unde** et Inno.
dicit quod non licet aliquem recipere sub
ista forma. Recipimus te in fratre si
detuleris unde uiuas. quia bona ecclesie
non sufficiunt nisi nobis. Et quod sequitur
non est dictum Inno. s. Ray. ut patet
in su. co. ti. q. 49. **B.** Unde secundum
Inno. consulendum est ingredientibus
quod quod dant sine pacto tenent. et princi-
paliter propter deum. ar. 10. q. 6. de lapsis.
¶ Quid si is qui symoniam alie-
nam ignorans ingressus est religio-
nem uel etiam obtinuit beneficium. et
postquam sciuit non statim renuntiavit.
A. s. ministravit in ordine susce-
pto. et alium suscepit. ut in su. co. ti. q.
29. **B.** R. secundum Ray. Credo quod episcopus
potest dispensare. quia licet grauiter pec-
cauerit tamen secundum veritatem non est symo-
niacus. **A.** Hodie non uidetur quod

ep̄s possit dispensare quo ad ordi-
natos symoniace l3 ignoranter.
ut s. symonia 2. §. p. in additōe.
B. Mō tñ credo q̄ abbas uel ca-
pitulū possit cū talibus disp̄sare
nec recolo hoc eis esse p̄cessū. **A.**
Idem in dicta. q. 29. **B.**

2 **Q**uid de monasterijs ubi non
fit pactū s̄ taxatū ē quantū ingre-
diens debet dare? **R.** scdm̄ Hosti.
Talis taxatio reprobat̄ ē eo. sic
p̄ certo. 7. c. in tantū. in fi. Et idem
si fiat pactū de obseruando cōsue-
tudinē. qz symoniacum est. ē eo.
ueniēs. Idem etiā si receptio fiat
gratis. 7. postea cōpellat ad seruā-
dū p̄suetudinē. ē eo. audiuius.
et. c. Jacobus. **A.** Hoc verū qñ
cōpellit ab ipsiis recipiētibus qui-
bus nihil dandū est qñ requirunt
ut rebītū etiā rōne cōsuetudinis. s̄
tñ p̄supiores bñ possent compelli
ad laudabilis p̄suetudinis obser-
uantia. ut patet s. symonia 3. §. 3.
7. in sū. eo. ti. q. 31. Ubi etiā additur
fm̄ Ray. 7. alios. q̄ in huiusmōdi
semp a specie mali abstinendū est.
B. Si aut̄ absq̄ p̄ditione 7. com-
pulsione dat̄ gratis qd̄ p̄suetum
est. nō est symonia. s̄ de intentiōe
reus iudicat. **A.** Idē qd̄ in hoc
§. notat̄ in sū. eo. ti. q. 31. **B.** Pōt
autem p̄dicta taxatio locū habere
ut s. symonia 3. §. 8.

3 **S**z nūquid postq̄ puella gra-
tū ē in monasterio recepta. 7. sit pau-
peres. an pater teneat̄ ad aliquid.
R. fm̄ Hosti. Agere possunt p̄tra

patrē. p̄ alimētis filie. uel si pater
decessit agant ad p̄tem sue heredi-
tatis. ut in Auten. de sanc. ep̄is. §.
nullam. col. 9. **A.** Idem in sū.
eo. ti. q. 32. **B.**

4 **P**one q̄ aliquis timēs nō re-
cipi dixit abbati. si uelletis me re-
cipere dare vob̄ bona mea. abbas
habito p̄silio recepit eū 7. ille dat
sua? **R.** fm̄ Xd. Credo q̄ siue in-
tuitu illius p̄missiōis fuerit rece-
ptus siue nō. symonia ē saltem ex
p̄te offerentis. sicut nōt Tancre.
ē eo. nobis. Et con. Ber. 7. Hosti.
Nec pōt remanē in illo monaste-
rio. nec data reptē. cū sit in turpi-
cā. **A.** Tñ qñ dans ingredit̄ aliā
religionē. debent ei data reddi. ē eo.
ueniēs. **B.** Tenet tñ ad aliud
trāsire si ad religionē se obligauit
ar. ē eo. re regu. p̄rectū. **A.** Idem
qd̄ in h. §. nō ē in sū. eo. ti. q. 33. **B.**

5 **Q**uid si recipiētes exp̄sserunt
p̄ditionē de dandis. 7. ille timens
repelli si cōtradiceret. tacuit p̄po-
nens nihil dare. 7. sic ingressus est
nunq̄d pōt ibi remanere? **R.** fm̄
Xd. Credo q̄ nō. quia cū nō p̄tra-
dixerit illicite p̄ditioni taciturni-
tas eius p̄sensu batenda est etiā
in foro p̄niali. **A.** Idem in sū. eo.
ti. q. 36. **B.**

6 **Q**uid si interponat̄ cōditio et
vtraq̄ parte. 7. anteq̄ recipiat̄ ut
acceptet̄ recipi vtraq̄ pars reuo-
cat p̄ditionē. 7. sic gratis recipitur
R. fm̄ Xd. Credo q̄ licet. dum tñ
intentio non sit corrupta. Si aut̄

ante reuocationē iam fuisset rece-
ptus aut pmissa receptio. eo ipso
factus ē indignus tali monasterio.

A. Idem in sū. eo. ti. q. 51. **B.**

7 **Q**uid si pūctus aliquis pmit-
tit alicui q post biennū recipiet eū
si interim didicerit artem illā. uel
si studuerit in scolis. 7 extūc reci-
pient eū. s. nolunt eū induere vsq
ad p̄dicta? **R.** s. in x. Non credo
symoniā cōmitti. qz p̄inde est ac si
diceret. recipim? te induendū tali
tpe. dum tū interim reddas te ido-
neū addiscendo tale artificii uel
talem sciam. **Con. Al.** **A.** Idem
in sū. eo. ti. q. 58. **B.**

8 **Q**uid de seruiente regulariū q
nō uult eis seruire nisi pmittat ei
q post certū tempus recipiat ipsū
7 sic pmittant? **R.** scdm x. Sy-
monia est. quia ois pactio 7 puen-
tio tpaliū cessare d̄z. i. q. 2. p̄ pio.
A. **Con. Al.** ut in dicta. q. 58. **B.**

9 **Q**uid si quis amicus medius
pcurat q filius alicui magni re-
cipiat gratis in aliquo monaste-
rio. 7 postea ille amicus sollicitat
illū magnū q det aliquid mona-
sterio. nūquid licet? **R.** scdm x.
Si dictus amicus non al. pcurat.
set illū recipi. nisi quia sperabat
eū daturū aliquid monasterio uel
etiam si nō sperauit s. tū nunc pe-
tit aliquid dari. p receptione illi.
symonia ē. Si p̄o aliter sollicitat
eū q sit reuotus sicut 7 esse debet
illi monasterio. 7 dilectione orta
ex receptione filij cōferat aliquid

monasterio. nō est symonia. **A.** s.
tolerari potest. dū tū intērio non sit
corrupta scdm eū. x. 7 in sū. eo. ti.
q. 60. **B.**

Quid de monachis qui dant io
aliquid abbatibus pro habendis
poratibus 7 huiusmodi? **R.** s. in
x. Symonia ē qncūq est tibi ali-
quid spūale. si pro. notat apprecia-
tionē uel causam primam 7 p̄inci-
palem. **A.** siue tetur de reb? mo-
nasterij seu poratus uel aliunde.
s. in eū. x. et in sū. eo. ti. q. 12. **B.**
Et idem si darent epo pecuniā ne
remoueātur a poratib? **A.** Idē
in sū. eo. ti. q. 15. **B.**

Quid de confratnitatibus in ii
quibus statutū est q nullus reci-
piatur nisi pmittat uel iuret se da-
turū annuatim tantū? **R.** Quia
huiusmodi pfraternitates non pōt
vere dici q sint religiones. s. que-
dam cōgregatiōes ad bñ facien-
dū. nō habet hic locū symonia. qn
potius si dato tpaliū ab eis im-
ponit pfacienda elemosyna. ut p
alendis pāupibus. redimēdis ca-
ptiuis 7 huiusmodi. laudabile est. 7
tales cōfratnitates bone sūt. 42.
d̄l. si quis respicit. 7 ar. 2. q. 2.
sane. Et similic si oportet q semel
in anno uel mense pueniāt ad tra-
ctandū de salute aīe. 7 de agendis
7 ppter hoc fiant exp̄se. iustū est q
ponāt in se aliquā qntitatē. Idē
ppter p̄dictas cās p̄dictū statutū
uidef licitū 7 bonū. Tū ad omnē
ambiguitatē tollendam s. in Al.

tutius esset q̄ statutū huiusmodi fieret sub forma affirmatiua. sicut dictum est s̄. symonia s̄. s̄. p̄l̄. **A** Tū s̄m glo. Ray. nullatenus ē licitū q̄ tale statutū fiat sub verbis negatiuis. ut in sū. eo. ti. q. 43. **B** Sed iuramentū non apponatur in Ray. p̄pter periculū perituri.

Symonia vii.
de pena 7 dispensatione. Que pena eius q̄ symoniace ordinatus fuerit? R. s̄m Ray. Non recipit executionē. s̄ ē ipso iure suspēd̄ q̄ ad se 7 quo ad alios. etiā si occultū sit. et de symo. tanta. 32. dis. s̄. verū. Et sic intelligit. i. q. i. repiunt. Et hoc q̄ characterē habet furtiui Et nō est solū suspēsus ab ordine quē symoniace suscepit s̄m Al. s̄ etiā ab actibus omnium aliorū. Idē Inno. 7 addit q̄ etiā in tpalibus. 7 persequens p̄dit administrationē. si. dis. eos. Item rehet puniri repositione 7 infamia si de crimine constitit. i. s̄. q. 3. sane. et de accusa. inquisitionis. Itē non pōt repetere pecuniā quā redit. eo q̄ rursus redit. i. 4. q. 5. nō sane. **A** Idem in sū. li. p̄. ti. p̄. q. zi. **B** Que pena eius qui ordinē uel beneficium cōtulit symoniace. aut etiam eius qui fuit mediator? R. s̄m Ray. Si est manifestum. ipso iure suspēsus ē etiā quo ad alios et eo. accusatū. 32. dis. s̄. verū. Si p̄o est occultū. suspēsus ē quo ad se tñ. sicut 7 quilibet criminofus.

non tñ quo ad alios. ar. et eo. 7 si questionēs. et. c. vniēs. et. c. et tue Et quid importet per suspensionē. vide. j. suspēsus. per totum. **A** Con. Inno. ut in dicta. q. zi. **B** Que pena eius qui recipit sim. 2 p̄lex beneficiū symoniace? R. s̄m Ray. In primis q̄ est suspēsus eo mō quo in p̄cedēti p̄ximo. s̄. dictū est. Item tenetur renūciare beneficio 7 restituere oēs fructus p̄ceptos 7 qui p̄cipi potuissent. i. 4. q. 6. si res. et de resti. spo. grauis. 7 ut dictū est s̄. restitutio p̄. s̄. s̄. ni si illos quos expēdisset in utilitatem ecclesie. Nam 7 q̄ de p̄dādi animo accessit ad negocia meabz contra me actionē. 7 licz non habeat in id quod sibi abest. habet tñ in id in quo ego locupletior factus sum. ff. de neg. gest. si pupilli. s̄. sed 7 si quis. Et eodē modo tenet ad restitutionem ille qui non cōmisit symoniā. tamē alius p̄ eo sciente 7 consentiente cōmisit. uel si p̄us ignorauit 7 postea qñ sciuit non statim renūciauit. Talis tñ nō tenetur de illis fructibus quos p̄cepit q̄ diu fuit bone fidei possessor q̄ 7 iam consumpti sūt. sed de extantibus tñ. C. de rei. ven. l. certum. sicut dictum ē s̄. restitutio p̄. s̄. s̄. **A** Et ibi 7 in. s̄. se. de his fructibus 7 sumptibus dicitur lati⁹ in additione. **B** Con. satis Hoff. Hosti. 7 Lho. **A** Con. 7 Al. dicta. q. zi. **B** Item quis symoniac⁹ in bñficio si occultū ē nō sit

suspensus ipso iure s̄ suspendendus
i. q. 3. c. p. 2. et 3. tñ rōne illius bñ-
ficij symoniace quesiti non mini-
strabit sine pctō. neq; spū alie neq;
tpaliter. **A.** S3 ab alijs benefi-
cijs nō symoniace q̄stis non erit
suspensus s̄m Inno. in dicta. q. 21.
B. S3 si notorium ē. ipso facto ē
suspensus ab actib⁹ ominū ordinū
7 ab administratiōe spū alium. ut
Inno. dicit. sicut de symoniacō in
ordine. ut in p. s. dictū ē. **A.** Idē
i dicta. q. 21. vbi 7 addit. Ray. dī-
cit de symoniacō etiam in bñficio
q̄ punitur pena depositionis. s. ab
ordine 7 bñficio. 7 infamia. sicut
symoniacus in ordine. et de accu-
sa. inquisitionis. Jo. tñ intelligit
illud de depositione nō ab ordine
s̄ a bñficio. crimine pbato in mo-
dū renūciationis uel inq̄sitionis.
quia si in modū accusationis re-
poneret ab ordine 7 bñficio. sicut
p alijs criminib⁹ regularit. Cum
Jo. videt⁹ cordare Boff. Et ē rō
depositionis a bñficio s̄m eū. quia
nō posset agē pniā bñficio ut di-
gnitate retēta. ut. i3. dīf. nerui. **B.**
3 **Q**ue pena eius q̄ recipit bñfi-
ciū cū cura uel dignitate symoni-
ace? R. s̄m Boff. Preter nūc di-
ctas penas in primo. s. idē iudi-
ciū est de eo sicut de illo q̄ recipit
symoniace ordinē. s. q̄ suspensus ē
7 quo ad se 7 quo ad alios. Cū ē
executionē nō habeat. q̄cqd agit
saltē de illo officio. suspēl⁹ agit. 7
aias recipit. et de elec. dudū Ro-

thomagēs. Et de ista mā habes
s. confessio 3. s. fi. **A.** Predicis
con. Al. ut in sū. eo. ti. q. 22. **B.**
4 **U**trū symoniace in ordine su-
spensus sit q̄tum ad ea que sūt iu-
risdictionis? R. s̄m Xv. Cum pe-
ne nō sint extēdende. ille q̄ symo-
niace recipit aliquē ordinē suspen-
sus est q̄tum ad ea q̄ sūt ordinis.
s̄ non q̄tum ad ea que sūt iurisdic-
tionis. An si al. habebat iurisdic-
tionē. 7 nūc habet. 7 p̄t suspende-
re. excoicare 7 ab excoicatiōe ab-
soluere 7 bulas in dī. **A.** Idem in
sū. eo. ti. q. 21. Sed tñ hodie circa
hec multa sūt innouata. cū omnis
symoniacus sit excoicatus. ut. j. i
hoc. c. patebit. **B.**
5 **Q**uid agendum sit de pecunia
symoniace accepta? R. s̄cōm Xv.
A. ut patet in sū. eo. ti. q. 23. vide-
tur potius s̄m Ray. **B.** Debet re-
stitui illi ecclie in cuius ptumeliā
data ē. et eo. de h. aut. ar. i. q. 4. si
q̄s in atrio. et. 21. q. i. si q̄s rapue-
rit. Et h̄ cū pecunia dat alicui. pu-
ta plato soli. uel alij cuiusq; ita q̄
ecclia nō est in culpa. Si tñ ille q̄
redit sit factus h̄ mō irregularis.
assignāda ē pecunia alteri mona-
sterio ad qd o3 eū trāsire. ut eo vi-
uente h̄eat vsū illi. ar. i6. q. 6. de
lapsis. 7 in dicto. c. si q̄s rapuerit.
Postea restituetur p̄ori ecclie siue
monasterio. **A.** Immo videt⁹ q̄
restitutio sit faciēda illi qui redit.
et eo. veniens. R. n̄det Ray. Qui-
dam dicūt dispensatiue illud fuisse

factū. Alij distinguūt quib⁹ assen-
tio. q. si remanet in seculo ille qui
redit pecuniā. non est ei restitutio
facienda. s. ecclesie. ut s. dictum ē
Si pō trāseat ad religionē uel iā
est psona religiosa 7 trāseat de illo
monasterio ad aliud. d3 restitui
pecunia simpliciter 7 possessio sal-
tem quo ad usufructū illi mona-
sterio qd igreditur. ut sicut h3 onus
ita habeat etiā emolumētū. dicto
c. de lapsis. Inno. ar. dicit q. si dās
pecuniā intraret religionē. de mīa
bonū eēt reddere ei. dicto. c. veniēs
Et sic sentit Inno. q. b. c. non lo-
quat de iuris necessitate. sed de te-
nigritate. 7 idem videt etiam sen-
tire Hosti. ut in dicta. q. 23. Sed
glo. in dicto. c. de b. ex eo. sentit q.
c. veniens. loquat etiā de necessita-
te iuris in suo casu. s. qn totū col-
legiū fuit i culpa. Secus si solus
platus uel aliq picularis. q. tunc
nō fit restitutio ei qui redit etiam
si ingrediat religionē. s. pāf religi-
oni ad quā trāsit solū quo ad usu-
fructū. ne sit illi onerosus. Itē ad-
dit Hosti. q. si donās errauit in iu-
re subuenit illi 7 restitutio fiet ei.
ex eo. veniens. Et idē si adeo pau-
per ē q. nō habet unde uiuat. ut in
dicta. q. 23. **B**

6 **Q**uid si ipsū monasterium ut
ecclesia fuit in culpa. ut si quis re-
dit monasterio pecuniā ut recipia-
tur. R. s. m Ber. Si debet restitui
qui redit ut cū ea in aliud mona-
steriū intret. ne sit onerosus secū-

to monasterio. ar. iō. q. 6. de lapsis
et. 21. q. 1. si quis rapuerit. ex eo.
veniēs. Nec ecclesia uel monaste-
riū debet cū tali fraude esse i lucro
nec ex eodē facto debet cōsequi pe-
nam 7 premiū. ff. de negi. ges. siue
hereditaria. h. Ber. ex eo. de hoc
aut. **A**. s. melius pōt patē ex di-
ctis in precedenti. **S**.

7 **Q**uid si aliquis redit pecuniā
p habēdo ordine? R. s. m Xo. Si
ipsonon habebat beneficiū ecclia-
sticiū. debet illa pecunia cedere illi
cathedrali ecclie in cuius ignomi-
niā data est. Idem Al. dicit. Si
pō habebat titulū alicuius bñfi-
cij ad quē debebat gratis ordina-
ri. illi bñficio restituēda est s. m eū.
Al. **A**. Idem in dicta. q. 23. ad
fi. **B**

8 **U**trū cū symoniā possit di-
spensari. R. s. m symonia inue-
nit ex pte ordinatoris 7 ordinati.
nō dispensat. ut s. dispensatio. s. 1.
7 de alijs vide in. s. sequētib⁹.

9 **Q**uis possit dispensare cū ordi-
natis symoniace? R. s. m Ray.
Si crimē perpetrātū ē nesciētib⁹
ordinatis. tunc postq simpliciter
renūciauerint executioni ordinis.
pōt eps dispensare. ex eo. de symo-
niace. nisi pecunia ipsi epo fuisset
data. tūc enī ipse nō posset dispen-
sare ppter turpitudinē suā. s. papa
l. q. i. erga. et. c. si qd neq. et. q. 5. d.
sentū. Posset aut succēssor illi⁹ uel
alius ordinari⁹ eius. utpote si ha-
beret cōmuniū uel bñficiū in alio

ep̄atu. **A.** uel etiā archiepus. qz
 h̄ casu posset disp̄sare fm̄ Ray.
 ut in sū. eo. ti. q. 25. Sed hoc verū
 est fm̄ glo. eius. 7 **Al.** qñ hoc bz
 ex p̄suetudine. ut in sū. eo. ti. q. 26.
B. Con. Inno. Hosti. 7 Boff.
A. Idem in dicta. q. 25. **B.** Si
 militer cū illo q̄ sciēter suscepit or
 dinē symoniace non tñ ministrat
 posset ep̄us dispensare in ordinib⁹
 rite añ susceptis. nō aut̄ i illo quē
 symoniace suscepit. nec etiā q̄ re
 cipiat alios ordines ante disp̄sa
 tionē. qz p̄motus esset per saltum
A. Con. Albricus. Et p̄ hoc vi
 detur facere ex eo. si q̄s ordinaue
 rit. ibi. ab ordine sic suscepto. **B.**
 io **Q**uā p̄t dispensare cū illis q̄
 recipiunt simplex bñficiū p̄ symo
 niā? **R.** fm̄ Ray. Si ignoranti
 bus ipsis factū sit. p̄t ep̄s dispen
 sare. ut etiā de nouo p̄ferat eis idē
 bñficiū postq̄ ei pure ac simplici
 renūciauerint. et eo. de symoniace
 ex̄ de elec. si alicui⁹. Itē q̄ possint
 ministrare in ordinibus ante 7 post
 bñficiū susceptis. **A.** hoc nō vi
 detur dictū Ray. qz nec in his ne
 cessaria ē dispensatio. cū tales nō
 sint symoniaci. ut p̄ per eū. Ray.
 7 Inno. ut in dicta. q. 26. **B.** hoc
 aut̄ intellige si etiā ep̄s ignoret
 rit. nā si sciēter p̄tulisset. nō ipse sed
 sup̄ior posset disp̄sare. ar. i. q. 5. c. p̄
 ex̄ de cle. cōiu. diūsis fallacijs. Si
 p̄o bñficiatis sciētib⁹. sol⁹ papa
 potest. ex̄ eo. de regularibus. Idē
Al. 7 **Al.** Et fm̄ X. intelligitur

hoc q̄ cū talibus nō possit disp̄sa
 ri nisi p̄ papam nec in illo bñficio
 nec in alio si remanent in seculo.
 Con. Tan. ex̄ eo. nob. Similiē 7
 Hosti. **A.** Idē in dicta. q. 26. **B.**
 In multis casib⁹ symonie fm̄
 Ray. p̄t ep̄s disp̄sare post legiti
 mā p̄niam. p̄ videlicet cū illo qui
 bñficiū seu ordinē p̄tulit symoni
 ace. uel q̄ fuit mediator symonie
 dū tñ sit occultū. Itē cū eo qui in
 terposuit p̄ces carnales etiā p̄ nō
 digno nulla tñ interueniēte p̄diti
 one uel pacto. 7 hoc p̄t si ipse ep̄s
 ab hoc p̄tō sit immunis. Alioquin
 metropolitan⁹. Intellige fm̄ X.
 qñ talia de p̄suetudine cōpetunt ei
 Item p̄t ep̄s disp̄sare in symo
 niā que cōmittit̄ circa ex̄eq̄as de
 functoz. Item in p̄secratione ci
 miterij 7 sacroz vasoz. In bñdi
 ctione vestij. In venditione cris
 mat⁹. aque bñdicte uel salis. aut
 panis bñdicti. In bñdictionibus
 nubentiū. In oibus his ep̄s nō ē
 p̄b̄bitus. iō p̄t. ar. et de sen. exco.
 nup. **A.** Predicta etiā notant̄ in
 sū. eo. ti. q. 26. fm̄ Ray. 7 glo. **Al.**
 Hosti. 7 Boff. Et addit̄ fm̄ Ray.
 q̄ ep̄s p̄t etiā dispensare cū illo q̄
 ordinē symoniace recepit 7 nō mi
 nistravit in rite ante susceptis. Itē
 cū eo q̄ recepit symoniace bñficiū
 postq̄ resignauit in executione or
 dinū. 7 fm̄ glo. eius tā susceptoz
 ante teneficiū q̄ post. nō aut̄ ut re
 cipiat nouos ordines nisi forte
 intraret religionē 7 symonia esset

ii

12

15

occulta. sec^{us} manifesta. Est autē
occulta symonia de qua non pstat
p sūam ul p fessionē in iure factā
aut per rei evidentia q nulla possit
terguersatione celari fm dictam
glo. **B.** Immo. etiā dicit q symo-
niaci in bñdictionib^{us} huiusmōdi
si occulti sunt lz sint suspensū q ad
se sicut alij criminosi. tñ post peni-
tentia licite celebrant. sed bñficiū
qd symoniace habitū ē nullo mō
retineri potest. **A.** Immo. gnālī
loquē^{te} de oibus symoniaciis in be-
neficio. ut in dicta. q. 26. Tñ lo-
die aliud ē. ut patebit in si. bui^{us}. c.
Itē dicit Immo. q ignoranter sy-
moniace p motus et dispensatio-
ne epi remanet in illis ordinib^{us}.
in alijs aut ordinibus ul bñficijs
nō symoniace habitis etiā sine di-
spensatione manebit. 7 noua bñ-
ficia acqret. Nouos autē ordines
nō pōt bñficiū p dispenset cū eo in
ordine symoniace quesito. cum al-
let p motus p saltum. **B.**

12 **Q**uid si alijs pbabiliē credit
sibi esse collatū bñficiū uel ordi-
nē ppter obsequia ul p pces car-
nales a se uel ab alio inpositas?
R. fm Ray. Si aliē erat idign^{us}
d3 resignare. qz pces succedūt lo-
co precij. Si pō dign^{us}. nō tenet
sufficit penitere de mala intētio-
ne. i. q. i. sūt nōnulli. eē de eta. 7 qli.
tuā. et eē eo. mādato. **A.** Idem
in sū. eo. ti. q. 21. **B.**

13 **Q**uam ep^{iscopu}s possit dispēfare cū
eo qui est symoniacus in dignita-
te. **R.** fm Immo. nō. eē eo. nobis.

Immo etiā cū nullo symoniaco
sciēter pōt ep^{iscopu}s dispēfare q pmo.
ueri possit ad dignitatem etiā p
qua nō fecerit symoniā. i. q. i. erga
Idem Hosti. **A.** Idem in sū. eo.
ti. q. 26. ad fi. Et addit Immo. q
ep^{iscopu}s pōt dispēfare in simplici bñ-
ficio cū eo qui illud recepit igno-
ranter. i. nesciēs symoniā interue-
nisse. ut in alia ecclia obtineat be-
neficiū. 7 etiā in eadem. **B.**

14 **Q**uam ep^{iscopu}s possit dispēfare cum
electo symoniace q postea eliga-
tur. **R.** Si electio reprobata ē p p-
symoniā etiā quā electus igno-
rauit nec postea ratum habuit. ni-
hilominus non pōt ep^{iscopu}s illa vice
dispēfare. Secus de simplici be-
neficio. s. quod nō est dignitas. si
ignorāter recipiatur. qz post resi-
gnationē ep^{iscopu}s dispēfare pōt ut ei
pferat. eē de elec. si alicui. ut etiā
bates s. s. x. qui icipit. Quis pōt
dispēfare. **A.** Circa mām istā ho-
die multa imouata sunt. ut p3 in
eēuag. que dī Martini qnti facta
in pcalio Constantiensī. q incipit
Mulle. vbi dicit. Sacro appro-
bante pcalio reclaramus. q ordi-
nati symoniace ab executiōe suo-
rū ordinum sint ipso iure suspēsi.
Electiones aut postulationes. cō-
firmationes 7 quis. pmissiones sy-
moniace eccliarū monasteriorū 7
dignitatū psonatū officiorū 7 be-
neficiorū quozūcūqz teinceps facte
nulle sint ipso iure nullūqz p illas
ius cuiqz acqrat. nec p moti p fir-
mati aut pmissi faciant fruct^{us} suos

sed ad illorū restitutionē tanq̃ in-
iuste ablatōz teneant. Statuētes
insup q̃ dantes ⁊ recipiētes ipso
facto sūiam excoicationis incur-
rāt. etiā si pontificali aut cardina-
latus p̃fulgeant dignitate. Itē in
alia que dī eiusdē facta. Mantue
anno 2. sui pontificatus. ⁊ incipit
dānabile. sic habet. Innouamus
⁊ renouo p̃firmam excoicationis
suspensionis ac puationis ⁊ inter-
dicti sūias ⁊ alias censuras dudū
a sūmis pontificib⁹ symoniacos
latas ac p̃mulgatas. q̃s ipso fa-
cto incurrere volumus omnē oc-
cultū uel manifestū symoniacum
vbiq̃q̃ symoniā cōmiserit. cuius-
cūq̃ status uel p̃ditionis gradus
uel p̃eminētie uel dignitatē existat
etiā si cardinalatus ep̃ali seu alia
quauius ecclesiastica uel tp̃ali etiam
maxima p̃fulgeat dignitate. di-
ctarūq̃ sūiarū excoicationis. suspē-
sionis. puatiōis ⁊ interdicti alia-
rūq̃ censurarū ⁊ penarū absoluti-
onē seu relaxationē nobis ⁊ suc-
cessorib⁹ n̄ris p̃terq̃ in mortis ar-
ticulo sp̃aliē reseruam⁹. nō obstā-
tibus q̃buscūq̃ cōmissionib⁹ in-
dultis ⁊ facultatib⁹ absoluēdi re-
casib⁹ nobis ⁊ successoribus n̄ris
sp̃aliē reseruatis cuiusq̃ ⁊ cuius-
cūq̃ stat⁹. grad⁹. p̃ditionis. ⁊ digni-
tatē existat sub q̃cūq̃ forma vborū
gnāliter uel sp̃aliē factis aut faci-
endis p̃cessis ul⁹ i postez p̃cedēdis.
Quas cōmissiones ⁊ facultates
huiusmōi q̃tū ad retestabile cri-
mē symonie ⁊ penas inde sequē-

tes reuocam⁹ ⁊ cassam⁹ cassasq̃
h̄re volum⁹. nisi sp̃aliē de absoluti-
one ⁊ a pctō symonie in cōmissio-
nib⁹ ⁊ facultatib⁹ p̃dictis exp̃ssam
faciam⁹ mētionē. Statuim⁹ q̃ ⁊
p̃cipim⁹ ut ois cuiuscūq̃ stat⁹ p̃di-
tionis p̃eminētie uel dignitatis
existat. qui sciuerit aliquē post hāc
p̃stitutionē cōmisisse symoniā. in-
fra duos dies nāles postq̃ ad sui
noticiā reuentū extiterit. teneat si
p̃ns fuerit in Romana curia nob
ul⁹ aplice sedis camerario aut suo
vice gerēt. ⁊ tūc in vni⁹ uel duorū
testiū p̃ntia reuelare sub eiusdē ex-
coicationis suspēsiōis alijsq̃ cen-
suris ⁊ penis quib⁹ ut p̃ferat ipsum
auctore symonie esse volum⁹ ino-
datū. q̃s dict⁹ nō reuelās ut p̃dici-
tur seu tegēs symoniā. tanq̃ eius-
dem fantorū sceleris incurrat. cui⁹
absolutionē nobis ⁊ successorib⁹
nostris sp̃aliē reseruam⁹. decer-
nentes etnūc irritū ⁊ inane si sec⁹
sup bis a quocūq̃ quis auctori-
tate sciēter uel ignorāter cōtigerit
attēptari. s̄ ibi. Item in alia Eu-
genij quarti. q̃ incipit. Cū retesta-
bile. vbi dī. Nos p̃decessorū n̄rorū
Romanorū pontificū restigij in-
terendo ac etiā oēs ⁊ singulas ex-
coicationis suspensionis puatio-
nis ⁊ interdicti sūias cēsuras atq̃
penas dudū a p̃ntificibus p̃dictis
⁊ p̃talibus reputatis p̃ symoni-
acos quolibet latas p̃ illos cuius-
cūq̃ stat⁹. grad⁹. ordinis. p̃ditionis
uel p̃eminētie fuerit. etiā si cardina-
latus patriarcali ep̃ali regali

reginali uel alia quis ecclesiastica uel
mundana dignitate pfulgeant. eo-
rū quēlibet tam manifestū q̄ oc-
cultū ipso facto incurrere volum⁹.
cōfirmari ⁊ innouari auctoritate
apostolica reclarā. q̄ oēs illi
qui symoniace ordinati fuerint. a
suis sint ordinib⁹ suspēsi. Per ele-
ctiones p̄o postulationes p̄firma-
tiones seu quasvis alias p̄uissio-
nes quas symonie laze fieri conti-
gerit ⁊ que vñibus oīo careant in
ecclesijs. monasterijs. dignitatib⁹.
p̄sonatibus. officijs ecclesiasticis q̄-
busvis bñficijs aut aliquo eorū
ius nullaten⁹ acquirat. nec inde
faciat aliquis fructus suos. s̄ ad
illoz omnium que p̄cepit restitutio-
nē sub aīe sue piculo sit astrictus.
Statuētes preterea q̄ vniuersi ⁊
singuli etiā p̄missa dignitate p̄dici
qui quōlibet dādo uel recipiēdo
symoniam cōmiserint. aut q̄ illa
fiat mediatores extiterint seu p̄o-
curauerint. sniam excoicationis
incurrāt. a q̄ nisi a Romano pon-
tifice p̄ tpe existente nō possint ab-
solui p̄ter q̄ in mortis articulo cō-
stituti. Et ut huiusmōdi labijs con-
tagiū frequētius reprīnat. oībus
⁊ singulis ecclesiasticis seculari-
busq̄ p̄sonis cuiuscūq̄ dignitatis
gradus ordinis seu p̄ditionis fue-
rint p̄tute sancte obedietie distri-
cte iniungim⁹ ut eos oēs quos sy-
monia huiusmōdi cōmisisse uel p̄-
curasse aut in ea mediatores esse
scīuerint. pontifici p̄dicto uel eius

camerario. aut cui idē p̄ntifex du-
perit cōmittendū p̄ se uel per alios
reuelare q̄ citius nō omittāt. Nō
si nō fecerint absolui nō valeant
donec p̄dicta reuelēt. Datū Rome
apud sanctū Brisogonū 7c. p̄ntifi-
catus nostri anno quarto.

Simulatio **S**imulatio sit p̄ctm. R. p̄m Lbo.
2. 2. q. cpi. Simulatio p̄prie mē-
daciū ē in exterior factorū signis
p̄sistens. Nō refert aut vtrū quis
mentiat p̄to uel quocūq̄ alio fa-
cto. Nā cū omne mēdaciū sit pec-
catū. p̄ns est q̄ oīs simulatio pec-
catū sit. Tñ sicut dicit Aug⁹ in li.
de questionibus euāgelij. nō semp
quicqd̄ simulam⁹ aut fingim⁹ mē-
daciū ē. s̄ qñ id qd̄ dicimus nihil
significat. A. s. vtile. l. significet
iutile. 22. q. 5. c. quacūq̄. B. tñc
est mēdaciū. Nā p̄o fictio nostra
refert ad aliquā significationē. nō
est mēdaciū. s̄ aliqua figura veri-
tatis. Et ita dñs fup̄it se longius
ire ad aliqd̄ figurate significādū.
Addit Al. q̄ sicut licet fallē ali-
quē in duplicitate verborū p̄p̄ ali-
quā sui ut p̄p̄mi vtilitatē. ita licet
⁊ per opus intētionē vtilitatis cō-
sequētis ad talem simulationem.
sicut ⁊ David mutauit faciem suā
corā Achis rege Beth. p̄ Regi.
zi. A. Satis facit. c. vtile. 22.
q. 2. B

Estrū aliquis peccet simulan-
do sanctitatem. R. scdm Lbo. in

q̄litet. Duplex ē simulatio. Que-
dam sit ab aliquo ut iniquitas sua
pallietur ⁊ ipse bonus putes. ⁊ hoc
est peccatū. **A.** ⁊ tanto grauius
quāto magis ista simulatio cede-
ret in damnu p̄mi temporale ul
spūale s̄m **Tho.** ⁊ in sū. li. 3. ti. 24
q. 254. **B.** Alia q̄ sit ad rei bo-
norē ⁊ p̄miorū edificationē corā
extraneis ut ipsi magis edificent.
⁊ iste non peccat s̄ meret. **A.** Idē
in sū. co. ti. q. 254. **B.** De hypocri-
si que ē quedam simulatio. j. by-
pocrisis.

2 **U**trū sit simulatio q̄n aliquis
occultat peccatū suū. **R.** s̄m **Tho.**
vbi s̄. Sicut aliq̄s verbo mētē q̄n
significat qd̄ non ē. nō autem q̄n
tacet qd̄ ē. quod ⁊ aliq̄n licet. Ita
etiā simulatio est q̄n aliq̄s p̄ exte-
riora signa factorū uel rerū signifi-
cat aliquid quod non ē. **Idē** aut̄ si
aliq̄s p̄mittat significare qd̄ ē.
Tūc aliquis pōt peccatum suū oc-
cultare absq̄ simulationē ⁊ lauda-
bilis ē. ne aliq̄ inde scandalizet.

Sobrietas **Q**ua-
re so-
brietas ubi requirit̄ in ordi-
nādo siue in clerico **R.** s̄m **Ray.**
Quia sicut ebrietas sic ⁊ voraci-
tas p̄hibetur ab apostolo. **R. o. 13.**
Idē in cōmestationib⁹ ⁊ ebrietati-
bus. Item qz ventris ingluuies
luxuriā puocat. **Th. 44. dis. 5. p.**
Venter ⁊ genitalia subimet vici-
na sunt. ut ex vicinitate mēbrozū
intelligat cōfederatio vicioz. **Itē**

qz ingluuies omne bonū op⁹ dissoluit. **A.** ut p̄ in dicto. **S. p. B.**
4. Reg. 25. Habucardan prin-
ceps coquozum destruxit muros
hierusalē. **A.** hoc etiā habet in
dicto. **S. p. B.** Itē varios mor-
bos generat s̄ temperantia pcurat
sospitatē ⁊ hilaritatē. **re p̄se. dis. 5.**
nihil. Item qz pinguis venter ut
ait hieronym⁹ crassū sensū gene-
rat. cū ecōtra sacerdotalis sensus
debeat esse vigil ⁊ tenuis. **re p̄se.**
dis. 5. ne tales. Et ad istā materiā
pōt facere s̄. gula.

Quare sobrietas potius requi-
ritur in ordinādo siue in clerico ⁊
R. s̄m **Ray.** Quia ex vino ofe-
quenter sequit̄ ebrietas. ē ⁊ de iure
iuran. ⁊ si p̄p̄s. Ebrietas aut̄ ē fo-
mes ⁊ nutrit̄ omnū vicioz. **dis. 35**
ante oīa. Item qz vinolētia tollit
mundiciā. nā incitatus est libidi-
nis. hieronymus. Venter mero
estuans cito respumat i libidines
dis. 35. S. p. B. Itē qz impedit omnē
sapientiā. Et de hoc ⁊ etiā de prius
nūc dicto habet. **p̄p̄. 20.** Luxurio-
sa res ē vinū ⁊ tumultuosa ebrie-
tas. Quicūq̄ bis delectat̄ nō erit
sapiens. Hec aut̄ duo. s̄. mūdicia
⁊ sapiētia maxime necessaria sunt
rei ministro. qz ambulans in viā
imaculata s̄ mibi ministrabit. ⁊ qz
accept⁹ regi mīster intelligēs. Et
de mā ebrietatis habet s̄. ebrietas

Societas **1.º** **U**trū
cōmittere pecuniā mercatori

uel artificia p modum societatis et
inde lucrum accipe. R. p. m. l. bo.
27. 2. q. 18. Ille q sic cōmittit pe-
cuniā suā non transfert dominū
in illū sicut i mutuo. sed remanet
eius. ita q cum piculo ipsi mer-
cator et ea negociatur uel artifex
opatur. ideo licite pōt petere partē
lucri inde puenientis tanq̄ et re
sua. h. l. bo. Quā sicut dicit Boff.
si vis dare pecuniā tuam in socie-
tate sine pctō. pone tu pecuniā et
alius operā personalē. qz plerūqz
qd pecunie uest per operā suppleet.
ut. ff. p socio. l. 5. §. 3. et coicetis pe-
ricula. lucra et dāna. Con. hosti.
et nota. l. 4. q. 3. c. plerūqz. **A.** s. in
glo. Et de hoc ē tex. in. l. i. C. p so-
cio. et Insti. eo. §. 2. Qd̄ intelligi
debet qn̄ negociatio est licita. et nō
al. ex re dona. inter virū et vxo. per
vestras. **S.** ut si dicat sic. Do tibi
centū et tu pones industriā et labo-
rem tuū. In fine anni facta rōne
ego accipiam illa centū et tu pōt
personetue siue industrie qd̄ poni-
mus esse siue valere alia centum.
post hec quicquid superit de lucro
accipiam ego medietatē occasio-
ne pecunie mee. et tu aliam medie-
tatem occasione persone tue. **A.**
Hoc nullatenus videt̄ verū. quia
sicut si lucrū esset ultra centū pro
cētenario qd̄ nunq̄ uel rarissime
cōtingit qui ponit pecuniā nihil
vnq̄ lucraret. sed semper de sorte
perderet. h. reuera adesset lucrū.
Unde quidā doctor dictus dñs

Angelus de perusio. dicit q sal-
ua meliori determinatione hoc fi-
bi verū nō videtur. neqz de iure ci-
uili. canonico. ul̄ diuino. Nā opa
bois nihil aliud est q̄ diuinū offi-
ciū. l. i. ff. de op. lib. Immo opa ho-
minis dñ esse fructus bois. l. 3. cū
duabz se. ff. de op. seruoz. Ille ḡ q
in societate opam tm̄ ponit nō dñ
aliquid p̄sistens in sorte uel in ca-
pitali ponē. s. solam fructū p̄sone
sue q̄ fructus aut vsufructū p̄sone
corrēdet fructui aut cōmoditati
illoz centū que in societate posui.
Pro quibus bñ facit qd̄ dicit tex.
in. l. cū duobus. §. si i coeunda. ff.
p socio. dū dicit q̄ precii ope ē ve-
lamentū artis. Et hanc sniam se-
cutus ē Bal. h. p̄dictas leges nō
alleget in. l. i. in. 2. q. C. p socio. Et
sic intelligi debet qd̄ dictū ē vide-
licet q sepe opa alicuius pro pecu-
nia valet. in Insti. eo. §. 2. id est
pro cōmoditate et vsufructu dicte
pecunie. Et id̄ pcludo q de dictis
300. ego q. 100. posui an̄ partē. 100.
retrahā et. 200. q̄ remanent tanq̄
lucrū inter nos diuidi debet. et ita
ut ex p̄dictis apparet. videt̄ esse de
intentione sci l. bo. et agno. Nec
me in p̄trariū mouet si quis dicet
fingam? illū q̄ ponit opas indu-
striales si locare vellet opas suas
p mercede certa quolibet āno reci-
peret. 100. uel. 50. nec subiaceret pe-
riculo alicui casus fortuiti q̄ eue-
nire posset in mercātis aut in reb?
illi? artis. quare nō est pueniēs q̄

saltem hoc casu tanq̃ dictā mercedē in societate posuerit si illā anteferat de illis. 300. sic alter anteferat illa. 100. que posuit rōne equitatis seruande. Quia rñdeo p̃ q̃ illā mercedē quā b̃re posset nō dicitur ponere a p̃ncipio sicut ille q̃ ponit illa. 100. cū merces illa sibi nō debeatur a p̃ncipio locationis s̃m glo. in. l. edem. C. locati. Et q̃ sequitur secūda rñsio. videlicet q̃ illa merces ē fruct⁹ sue industrie ⁊ operaz. imo recte itūeti q̃ ad eū nō est illa merces nisi opera sua ⁊ industria. cū in eius recōpensatione detur. ⁊ iō licz ex opa mercedem p̃sequat. tñ ex mercede ope nullū fructū dicitur p̃sequi neq̃ cōsequi pōt. qz singulis diebus opa p̃stat cum sit diurnū officium. Et sicut vsure vsurarū nō debētur aliq̃ iure ut. l. si. C. de vsurj. ita fruct⁹ mercedis ope deberi nō pōt. Nec etiā obstat q̃ mercedē habet sine periculo qñ opas locaret. licz quādo opas in societate ponit de periculo timeat. qz plus pōt lucrari q̃ esset merces quam b̃re posset locando opas suas. **B**. Posset etiā fieri aliud pactū q̃ ego acciperē quartā partē lucri ⁊ tu tres alias. uel ep̃. tu quartā ⁊ ego tres s̃m q̃ cōueniremus q̃ tua industria estimari deberet. ut patz ī Insti. de socie. s̃. p̃. ⁊ similiter p̃ rata diuidat dānū. **A**. hoc verū si modo ille qui plus ferre debet aliquid plus societati cōtulerit uel pecunie uel ope

uel industrie qd̃ respōdeat illi pluri qd̃ de societate ferre debet. l. si nō fuerit. in p̃n. ⁊. l. quid enim. ff. pro socio. Arbitrio ergo boni viri estimabit an illud plus qd̃ in societate ponit correspōdeat illi pluri qd̃ de societate percipit. Nec alia certior doctrina tradī pōt sed arbitrio boni viri ⁊ ad p̃p̃riā p̃sciam remittēdū est. cum in hac actione p̃ socio que bone fidei est arbitriū boni viri sequendū sit. l. in p̃posita. ff. p̃ socio. Si aut̃ vn⁹ plus altero non p̃ferret. tale pactū etiam de iure ciuili nō valeret s̃m Aco. quē Accur. sequit̃ in dicta. l. si non fuerit. Licz aliqui aliter dixerint. tñ hec opinio Aco. tāq̃ equior ⁊ iustior sequēda est p̃ dictā. l. si non fuerit. in p̃n. et. l. quid enim. s̃m p̃fatum dñm Angelū. **B**. Posset etiam fieri non exp̃ssa p̃dicta estimatio. ne p̃sone s̃ cōmittendo discretio. ni ipsius qui recipit pecuniā ut assignet partem lucri uel dāni q̃tū sibi videtur iustū. ⁊ postea si esset aliquis excessus uel defectus. cōcorditer sibi remitteret. **A**. In s̃ tñ casu sibi caueat ille cuius arbitrio remissū ē ut iuste ⁊ eque partiat̃ur. ei plus de lucro assignādo qui plus in societate posuit. at̃ nē dū in foro p̃scientie teneret. s̃ etiā de iure ciuili. Et si iniue p̃tes faceret ad arbitrium boni viri reduci possent. ff. p̃ socio. l. si societatem. s̃m eundē dñm Angelum. **B**. **E**z ecce negotiator q̃ pecuniā

recipit ad tractandū dicit ei q̄ dat
eam. Ego volo in fine p̄industria
7 labore meo. 20. firma habere. 7
nolo in eis sentire aliq̄d damni.
nūquid licet? R. Licet. s̄ iste nō
est p̄tractus societatis. s̄ locatōis
quia negotiorū ille locat operas
suas p̄ illo precio. 7 isto mōdō nihil
sentiet etiā de lucro. Posset autem
7 pactū facere q̄ non solum rete-
ret habere p̄dicta. 20. sine vllō dā-
no. sed etiā talem uel talē partem
de lucro 7 nullā de dāno. q̄d qui-
tem recipet nō ut socius. s̄ ratio-
ne opis siue sui salarii. ut dictū est
de tali locatione s̄. locatio. §. 5. et
sequentibus. **A.** s̄ intellige nisi
damni p̄tingat culpa ipsius ope-
ras ponētis uel eorū quorū opa uti-
liter querit. et. l. si merces. §. qui
colūnam. ff. locati. 7 tangitur in
dicto. §. 5. **B.**

z Quid si de pecuniā mercatori
in societate 7 puenio secū q̄ dabit
mibi certam partem de lucro 7 ni-
hil dico de dāno? R. Debet intel-
ligi eadē pars de dāno. ut Insti.
de socie. §. illud. **A.** 7 ibi patet
q̄ idem este p̄ videlicet q̄ tū ex-
pressa est pars dāni. quia eadē in-
telligit tacite etiā de lucro. **B.**

Societas ij. q̄tā ad
aliqua alia ad materiā pre-
cedentis. c. p̄uinentia. Primo igit̄
q̄ro. Quid si capitale pecunie po-
site in societate sit casu perditū. an
in dubio sit dānū cōe ul tū illius

qui pecuniā posuit? R. nō det glo. in
l. si nō fuerit. §. p̄. ff. pro socio. q̄ in
dubio nō ē cōe. 7 sic erit illius tū
qui pecuniā posuit. Glo. tū in. l. i.
C. pro socio. dicit p̄trariū. s̄. q̄ sit
damni cōe. Pro p̄ma opinioe q̄
non sit cōe. facit p̄m dñm Angelū
q̄ ille qui capitale ponit nō dicit̄
coicare capitale sed fructū eius. si-
cut 7 ille qui op̄rā ponit dicit̄ so-
lum fructū p̄sone sue coicare. ut s̄
societas p̄. in p̄n. in additōe ma-
gna. Itē q̄ satis habet ille de dā-
no qui opas posuit si opas p̄didit
absq̄ eo q̄ teneatur ad p̄em capi-
talis p̄diti. Dicit tū p̄e. quem re-
fert Cy. in. l. i. C. p̄ soc. q̄ aut ca-
pitale statim est perditū casu for-
tuito anteq̄ alter socius operas
poneret. 7 dānum erit cōe. aut post
opas p̄st̄as 7 p̄d̄tas. 7 tunc dā-
nū erit illius tū qui pecuniā po-
suit. satis enim habet ille de dāno
qui opas p̄didit. Et hanc opinio-
nē Cy. ibi dicit esse equiorē. De iu-
ris tū civilis rigore licz statim p̄-
reat. si tū perit ex cā societatis. dā-
num videt̄ esse cōe. l. si id q̄d. §. p̄.
ff. pro soc. p̄m dñm Angelū. Et
addit. Opinio tū p̄e. quā sequit̄
Cy. mibi magis placet p̄sertim in
foro p̄scie. cū puenire videat̄ arbi-
trio boni viri q̄d in s̄ iudicio ver-
satur. l. in p̄posita. ff. pro so. ita tū
q̄ si quasi i p̄ncipio societatis to-
tum capitale esset perditū 7 modi-
ce ope p̄st̄ite. tūc adhuc putarē q̄
pro aliqua pte ille qui opas ponit

participare debeat de piculo capitalis postquam ratione dicti capitalis etiam participaturus erat de lucro. ar. dicte. l. si non fuerit. in pn. 7. l. quid enim. ff. pro soc. 3a. 7o. de are. dicit indistincte damnum debere esse commune. Bal. 7o ait. Tu dic quod quatenus est commune lucrum eatenus debet esse commune et damnum et non aliter et hoc videtur verum. quia equali parte damnum cum lucro debet currere. ut Insti. eo. §. illud. Nec aliud damnum videtur posse contingere in hac societate coicam dum inter partes nisi erga capitale. Nam si ille qui ponit opas patitur earum fructum. similiter et alter patitur fructum pecunie que ad invicem perferuntur. ut §. societas p. in pn. in additioe secunda. Quid et non reuerentia patitur lance? Bernardus de Senis in suis contractibus ut mihi videtur sermone 39. Item per prefatum dominum Angelum si consuetudo aliqua appareret circa predictam societatem que non repugnaret rationi et equitati esset seruanda. Cum si consuetudo foret quod periculum capitalis in dubio sit commune. quia illud quod est in consuetudine videtur actum inter partes. l. si prius. §. placuit. al. incipit. recte. ff. de aq. plu. arden. tunc diceretur quod periculum sit commune postquam hoc potest fieri per pactum expressum. ut tenet glo. i. q. 3. plerique. Item per eundem. si tale damnum capitalis procederet dolo vel culpa alicuius sociorum illius solius erit periculum cum sociis de dolo et culpa tenentur. ut. l. socii. ff. pro socio. In qua culpa comprehenditur non solum lata sed etiam levis. non autem leuissima. Suf-

ficit enim quod socius tale diligentiam adhibeat quale in propriis adhibere consuevit. ar. dicte. l. socii. Nam et si expressum quod si se periculum suscepisset non tamen intellegitur de illo quod venit ex culpa socii. ut. l. p. l. C. de nautico fennone. Collige ergo quod si apparet pactum vel consuetudo non irrationalis haberi seruanda sunt. Quod si non apparet in dubio damnum capitalis erit per ea parte per qua erat et lucrum. nisi interueniret dolo vel culpa consocii. quia tunc illius tamen erit.

¶ Sed nunquid damnum persone opas ponentis debet inuicem coicari? Respondeo. Videtur quod non. ut. ff. eo. l. socii. §. socii. ubi dicitur. Socius cum resisteret coibus seruic venalibus ad fugam erigentibus vulneratus est impensam quam incurando se fecerit non persecutus. quia id non in societate quous propter societatem impensum sit. quod indistincte potest intelligi verum quia si damnum contingit culpa persone. al. videtur satis equum quod sicut ipse participat de damno capitalis ita et alter participet aliquid de damno persone quod euenit propter societatem. cum et societas etiam particularium rerum ius quoddam fraternitatis habeat. ut. l. verum. in pn. ff. eo.

¶ Quid si finito tempore societatis non reperitur nisi capitale. an dictum capitale pecunie sit commune. vel tamen illius qui posuit? Respondeo. Circa hoc diuersi diuersimode sentire videntur. nam glo. in. l. i. C. eo. videtur sentire quod equaliter diuidi debeat. nisi aliud sit per pactum declaratum aut per consuetudinem

in foro pscientie. sed etiā de iure ci-
uili pſiderādū ē quis eorū in effe-
ctu plus in ſocietate poſuerit. ut
ille maiorē partem accipiat. l. 3. n.
ex vna pte maior fuerit ſūma. poſ-
ſet tñ tāta eſſe industria alteri⁹ q̃
excederet illū qui maiorē contulit
ſūmā. ut ſi ſolus nauiget. pegrine-
tur. pīcula ſuſtineat. dicta. l. ſi non
fuerit. in pñ. et. l. quid enim. ff. eo.

Sed vtrū ille qui tñ opas po-
nit qñ pſocietatis causa ſocietatis
debeat habere expenſas de corpore
ſocietatis? R. fm dñm Angelū
Jaco. de are. 7 Cy. dicūt in. l. i. C.
eo. q̃ ſic. q̃ lucrū nō dicūt niſi de-
ductis expenſis. ff. eo. l. muti⁹. qd̃
intelligit Bal. i dicta. l. i. exceptis
expenſis quas factur⁹ eſſet domi.
quia ille nō debet fieri de corpore
ſocietatis. ar. l. ſed 7 ſi lege. §. qd̃
aūt. ff. de peti. here. Putarē tñ in b
ſeruandā eſſe pſuetudinē etiam in
foro conſciētie. cū ſit optima legū
interpret. ff. de legi. ſi de interpreta-
tione. cū 7 tacite videat actum qd̃
fieri pſueuit. ut. l. licz. C. locati.

Sed pro quib⁹ ptibus tenētur
ad ſolutionē penſionis fundiciul
apothecae pducte ſocij ex diſparib⁹
partib⁹? R. fm dñm Angelum
Locanti tenent p equalibus ptib⁹
bus. inter ſe aūt tenent pro rata ſo-
cietatis. 7 ita diuidere debēt dictū
debitū mercedis ſicut diuidūt pñ-
cipale. 7 fm dictas diſpares par-
tes. quod 7 tenet Bal. in. l. i. C. eo.
ubi etiam dicit q̃ fm dictas ptes

diſpares diuidi quoq̃ debent ſu-
pellectilia 7 maſſaricie ſocietatis
Ad ſequendū omni iure videt cū
pueniat arbitrio boni viri. qd̃ in b
cōtractu maxime ad eſſe debet. l. in
pposita. ff. eo.

Quid po ſi pñctū eſt capitale
ante finitū tempus ſocietatis. nū.
quid ille q̃ poſuit tenet iterū pone-
re? R. fm dñm Angelū q̃ nō.
7 tenet glo. in dicta. l. ſi nō fuerit.
§. p. ff. eo. 7 in dicta. l. i. C. eo. A
De ſocietate po ſeu locatiōe ani-
malū dicit. j. uſura 2. **B**

Sodomia. Si q̃s
naturā peccauerit. ſi cleric⁹ ē
reponi debet. ut ſi apparet corrigi-
bilis. debet tradi religioni ad per-
petuā penitentiā pagendā. Si lai-
cus. excoicari. 7 a cetū fidelū uſq̃
ad condignā ſatiffactionem fieri
alienus. et de excoi. p. la. clerici. A
fm leges aſitales vltimo ſuppli-
cio condemnant. q̃ ppter b pñctū
deus iratus mittit peſtilētiās. fa-
mes 7 terre motus. in Auten. ut
nō lugu. oſtra naturā. coll. 6. B. 7
b vitiū maius ē q̃ ſi aliq̃s cogno-
ſceret carnaliter matrem. 32. q. 7.
adulteri. 7 de b 7 alijs ſpēbus lu-
xurie 8. l. uſuria. §. p.

Sollicitudo.
Utrum ſit licitum ſollicitu-
dinē gerere de tpalib⁹. R. ſcōm
Tho. 2. 2. q. 55. Sollicitudo de
po: alū tripliciter pōt eſſe illicita. p

mō ex pte eius re q̄ sollicitamur.
ut si vālia tanq̄ finē queramus.
Sū Aug⁹ dicit in li. re operibus
monachor. Cū dñs dicit. nolite
solliciti esse &c. hoc dicit ut nō ista
intueant. & ppter ista faciāt quic-
quid in euāgelij p̄dicatiōe facere
intend. 2° mō pōt esse tpaliū solli-
citu do illicita ppter supflūū stu-
diū qd apponit ad tpalia pcuran-
da. ppter qd hō a spūalibus quib⁹
p̄ncipalit̄ inferuire debet retrahit.
& ideo dī Mat⁹. 13. q̄ sollicitu-
do seculi suffocat verbū rei. 3° mō
ex pte timoris supflui. qñ. s. aliq̄s
timet ne faciēdo qd debet necessa-
ria sibi reficiāt. **A.** plus in se q̄
in dño p̄sido. **B.** qd dñs tri-
pliciter excludit. p̄ ppter maiora
bñficia homini p̄stata diuinit⁹ p̄cē
suā sollicitudinē. s. corp⁹ & aiām.
2° ppter subuētiōē qua re⁹ aia-
libus & plāris subuenit absq̄ bu-
mano ope. 3° ex diuina puidētia
ppter cuius ignorantia gētes cir-
ca bona tpalia querēda p̄ncipalit̄
sollicitant. Et id p̄cludit q̄ p̄nci-
paliter sollicitudo n̄ra debet esse re
spūalibus bonis sperantes q̄ etiā
tpalia nobis puenient ad necessi-
tatē si fecerimus qd debem⁹. vnde
dī Mat⁹. 6. Primū querite re-
gnū dei & iusticiā eius. & h̄ omnia
adijciēnt vobis. De hac materia
aliquid vales s. eph. 5. p̄l̄t.

Sortilegium i^o
s. ars diuinādi. Differt autē

a prophetia. qz pphētia accipit in
bono & fit gratis. sortilegiū p̄o in
malo. & fit coīter pro pecunia. i. q.
i. duces. al. iudices. et. c. se.

¶ Quot sūt genera diuinatiōis? **i**
R. s. m̄ **Lib.** 2°. 2°. q. 95. **Dis** di-
uinatio vtiq̄ aliquo demonū auxi-
lio. qd quidē ul' exp̄sse imploratur
uel p̄cē petitionē hominis se oc-
culte demon ingerit ad p̄nūciādū
qdā futura q̄ hominib⁹ sūt ignota
eis abs̄ cognita. Sū triplex est di-
uinationis gen⁹. p̄mū est p̄ mani-
festā demonū inuocationē. qd p̄-
tinet ad nigromāticos. secundū p̄
solā p̄siderationē dispōnis ul' mo-
tus alteri⁹ rei. qd p̄tinet ad augu-
res. tertiū ē dū facimus aliqd ut
manifestet aliqd occultū. qd p̄ti-
net ad sortes. Sub quolibet autē
istorū multa p̄tinent⁹ re quibus in-
sequētib⁹. **S.** dī. & etiā habent. 26.
q. 4. igit gen⁹. et. q. 5. nec mirum.

¶ Quot modis fit diuino p̄te. **z**
monū inuocationē? **R.** s. m̄ **Lib.**
vbi s. Demones exp̄sse inuocati
solēt futura p̄nūciare multipliciter.
Quāq̄ quidē p̄stigiōsis quibusdā
apparitionib⁹ se aspectui uel audi-
tui hominū ingerētes ad p̄nūciā-
dū futura. & h̄ sp̄s vocat p̄stigiū.
Quāq̄ aut p̄ somnia. & h̄ vocatur
diuinatio somniorū. Quāq̄ autē p̄
mortuorū aliquorū apparitionē ul'
locutionē. & hec vocat nigroman-
tia. qz ut dicit Isidorus in li. et̄bi-
mologiaz. nigron grece mortu⁹.
manchia p̄o diuinatio nūcupat.

quia quibusdā precātionib⁹ ad-
bibito sanguine videntur resuscitari
mortui. diuinare ⁊ ad interroga-
ta rñdere. Quis pō futura pñun-
ciāt p homines viuos. sicut in ar-
repticis patet. ⁊ h̄ est diuinatio p
pbitones. ut Isidorus dicit. quia
a pbitone apolline sūt dicti. q̄ di-
cebat eē auctor diuinādi. Quis
at futura pñunciāt p aliq̄s figu-
ras uel signa que in rebus maia-
tis apparēt. que quidē si appareāt
in aliq̄ corpe terrestri puta vngue
uel ferro aut lapide polito. vocat
geomātia. Si aut in aqua. idro-
mātia. Si in aere. aerimātia. Si
in igne pyromātia. Si autē in vi-
sionib⁹ aialium imolatorū in aris
temonū. vocat aruspiciū.

3 **¶** Quot mōdis fit ista diuinatio
de qua dictū est in 2. s. que fit per
p̄siderationē dispositionis ul' mo-
tus alteri⁹ rei? R. p̄m Lto. vbi s̄
Fit multiplici. Nā si conet aliq̄s
p̄nosce futura ex p̄sideratiōe situs
uel motus siderum. hoc p̄tinet ad
astrologos. q̄ etiā gentiliaci di-
cūtur. p̄pter p̄siderationes nataliū
diez. Si pō per motus uel voces
auū siue quorūdā aialium siue per
sternutationes hominū uel mem-
broz saltus. h̄c p̄tinet gnāliter ad
auguriū. ⁊ d̄ a garritu auū sicut
auspiciū ab inspectione auūm.
quorū p̄mū p̄tinet ad aures. secū,
dū ad oculos. In auib⁹. n. huius-
modi p̄cipue p̄siderari solent. Si
pō huiusmōdi p̄sideratio fiat circa

verba hominū alia intētiōe dicta
que q̄s retorquet ad futurum qd̄
vult p̄noscere. vocat omen. Si aut
p̄siderent alique dispositiones fi-
gurarū in aliquib⁹ corpibus visui
occurrētes erit alia diuinationis
sp̄s. Nam ex liniamētis manū
p̄sideratis diuinatio ciromantia
vocat. ciros enim grece d̄r man⁹
latine. Diuinatio pō ex quibusdā
figuris in spatula alicuius aialis
vocatur spatulamātia.

4 **¶** Quot modis fit ista diuinatio
de qua dictū est s. in 2. s. que p̄-
tinet ad sortes. R. p̄m Lto. 2. 2.
q. 95. Hec diuinatio fit ex cōside-
ratione eorū q̄ eueniūt ex quibus-
dam q̄ ab hominibus seriose fiūt
ad aliqd̄ occultū inquirendū. ⁊ h̄
multiplici. Fit. n. q̄nq̄ per p̄tra-
ctionē punctoz. qd̄ p̄tinet ad artē
geomātie. Quis per p̄siderationē
figurarū que pueniūt ex plumbo
liquefacto in aqua p̄iecto. Quis
p̄ quasdā cedulas scriptas uel nō
scriptas in occulto positas dū cō-
siderat quis quā accipiat. Simi-
liter in festucis ineq̄lib⁹ p̄positis
q̄s maiore uel minorem accipiat
uel etiā ex taxillorū p̄iectione q̄s
plura puncta p̄iciat. uel etiā dū
p̄siderat quid aperiēt lib̄rū occur-
rat. que oia sortiū nomē habent.

5 **¶** Utrū ois diuinatio siue super-
stitio sit illicita. R. p̄m Ray. Ois
diuinatio p̄bita ē a reo ⁊ sancta
ecclesia. cū enim futura que soli⁹
dei sunt aliq̄ p̄ locū uenire laborāt

diuinitatis iura creaturis attri-
buit. Ysa. 41. Annunciate nobis
que futura sunt in futurū. et sciē-
tiam quod dñi estis vos. Itē Lemi. 19. Nō
augurabimini. nec obseruabitis
somnia. Et ibidē. 20. Nā que de-
clinauerit ad magos et ariolos. et
sequit. interficiā illā te medio po-
puli mei etc. et multa filia. et sicut
dicit Aug. vanitas artium ma-
gicaz ex traditione maloz ange-
loz in toto terrarū orbe plurimis
seculis inualuit. et p inuētiōis eoz
inuenta sunt auspicia augurati-
ones et ea q dicuntur oracula et ni-
gromātia. 26. q. 2. q sine saluato-
re. et filie de pibitione taliū. 26. q.
5. p totū. et. q. 1. nō licet. et in qua-
tuor. c. se. ex eo. p totū. Et similiter
ad gen. supstitionis pntent oēs
ligature et remedia q medicorū q
disciplina pdenat siue i pibis siue
in caracteribus siue i quibuscūq
rebus suspendendis. uel ligandis.
uel soluēdis. sicut in aures. uel an-
nuli in digitis. Itē si iunctis ambu-
lātibus amicis lapis aut puer in-
teruenerit medi. Itē redire ad le-
ctū si dū se calceat sternutauerit.
Redire ad domū si pcedēs offen-
derit. Itē multa huiusmodi. 26. q. 2.
illud. Itē nō sūt obseruandi dies
egyptiaci. aut kalende iannarii.
aut mēses uel dies. aut lune solisq
cursus et huiusmodi. 26. q. 1. non
obseruetis. Nō tñ pdenant rusti-
ci q seruant tpa ad seminandū uel
ad incidendū arbores et huiusmodi

quenālem hñt rōnē. similē et pbi-
fici circa medicinas et minutioes
faciēdas et huiusmodi. Nā illud dñ
supstiosū et pbitū qd nō habet
auctoritatē a natura seu scriptura
diuina uel ecclesiastica seu sanctorū
patrū. 2. q. 5. consulisti.

¶ Querit h spālter utp diuina-
tio p inuocationē demonū sit illi-
cita. R. fm Lto. ubi s. sic. Deut.
18. Non inueniat in te q ariolos
sciscitef nec pbitones pfulat. et b.
Duplex ē causa. Prima qz per in-
uocationē demonū fit pactum ex-
pressum cū demone. et h est oīo il-
licitū. Et ptra quosdā dicit Ysa.
28. Digistis pcussimus fedus cū
morte et cū iferno fecimus pactū.
et adhuc graui⁹ esset si sacrificiū et
reuerētia demoni inuocato exbi-
teret. Secūda ppter periculū con-
sequens. demon enim q intendit
pditionē hominū de huiusmodi suis
responsis etiam si aliqui vera dicat
intēdit homines assuescē ad h ut
ei credat. et sic intendit pducere in
aliqd qd sit saluti hūane nociuū.
Unde Athanas. exponēs illud
Lud. 4. Increpauit illū dñs. ob-
mutesce. dicit q uis vera fateretur
demon. compescebat tñ pps eius
sermonē ne simul cū ueritate ini-
quitatē pmulgaret. ut nos etiam
assuefaciat ne curem⁹ te talib⁹ etiā
si loqui vera uideantur. Ne pbas
enī ē ut cū assit nob scriptura di-
uina a diabolo instruamur. De eo
aut q Saul pbitonissam pfuluit

q̄ diuinant. i. Reg. 28. dicit Aug⁹
ad Simplicianū. Non ē absurdū
credere aliqua disp̄satione p̄mis-
sū fuisse ut nō domināte arte ma-
gica uel potētia s̄ disp̄satione oc-
cultā que p̄bitonissimā 7 Saulem
latebat se ostēdēt spūs iusti aspe-
ctibus regis diuina eū snia p̄cus-
surus. uel nō vere spūs Samue-
lis a requie sua excitatus ē. s̄ ali-
q̄d fatalis 7 illusio imaginaria
diaboli machinationibus facta
quā scriptura Samuelē appellat
sicut solent imagines rerū suarū
noibz appellari. 26. q. 5. nec mi-
rū. **A.** 7 ibi patet q̄ Aug⁹. uidet
firmare hanc sniam uidelicet q̄
Samuelis apparitio potius fue-
rit p̄stigiola seu fantastica 7 dia-
bolica illusio. **B.**

7 **U**trū diuinitio p̄ astra sit lici-
ta. R⁹. s̄m 2do. vbi s̄. Duplices
effectus subtrahūtur causalitati
celestiū corporū. s̄ quidē oēs effe-
ctus p̄ accidēs p̄tingentes. siue in
rebus hūanis. siue in rebus natu-
ralibz. qz ut p̄bat 6⁹. metaph. ens
p̄ accidēs nō habet cām 7 p̄cipue
naturalē. ut q̄ lapide cadēte fiat
terremotus. uel q̄ homine fodiē-
te inueniat thesaurus. 2⁹ aut sub-
trahit causalitati celestīū corporū
actus liberi arbitrij. possūt tamen
celestia dispositiue iclinare inq̄tū
imprimūt in corpus humanū. sed
tū ex hoc nulla necessitas libero
arbitrio imponit. Si quis ḡ cōsi-
deratione astrozū utat ad p̄dicta

duo. s. ad cognoscēdū futura ca-
sualia siue fortuita. aut etiā ad co-
gnoscentū p̄ certitudinem futura
opa hominū. p̄cedit hoc ex falsa 7
vana opinione hominū. 7 tūc ope-
ratio demonis se imiscet. unde erit
dinatio illicita. **A.** **U**n 7 Aug⁹
in li. de doc. x̄p̄ia. et. 26. q. 2. illud
dicit. Neq̄ ab hoc genē sup̄stitio-
nis p̄niciose segregādi sūt q̄ olim
genitali aci p̄pter natalū p̄sidera-
tiones diep̄. nunc aut mat̄e mati-
ci vocant. **Mā** 7 ipsi q̄uis veram
stellarū positionē cū quis nascitur
p̄sequūtur 7 aliq̄n p̄uestigāt. tū q̄
inde conant uel actiones nostras
uel actionū enētus p̄ducē nimis
errāt. id x̄p̄ianis penitus p̄bitet in
suis opibz obf̄uare lune ul stel-
larū cursus. 26. q. 5. nō licet. imo
hoc agere idolatria reputatur. ea.
cā. q. 2. c. illos. et. c. se. **B.** Si p̄o
aliq̄s utit p̄sideratione astroz ad
p̄cognoscendū futura q̄ ex celesti-
bus corpibz causant. puta siccī-
tates ul pluuias 7 huiusmōi. non
esset illicitum.

Utrū diuinitio q̄ sit p̄ somnia
sit illicita. R⁹. s̄m 2do. vbi s̄. Si
q̄s utat somnijs ad p̄cognoscēdū
futura s̄m q̄ somnia procedunt
ex reuelatione diuina. ut somnia
P̄baraonis uel s̄m q̄ p̄cedūt ex
nālicā intrinseca. ut cū abundās
humore frigido somniat q̄ sit in
aqua uel niue. siue extrinseca ut
ex aere. ul imp̄ssione celesti q̄rum
se p̄t virtus talis extēdē. nō erit

illicita talis diuination. **A.** quia
ē demonstratio quedā cāpnatu/
raliū fm pbisicos. **B.** Si autē
diuination huiusmōi causet ex re/
uelatione demonū cū qbus pacta
hnt expssa qz ad hoc inuocant. uel
tacita. qz huiusmōi diuination ex/
tendit ad id ad qd nō pōt se exten/
dere. **A.** s. fm naturā uel ex in/
dubitata reuelatiōe diuina. ut p/
tactum est. **B.** erit diuination illi/
cita 7 supstitiosa.

9 **C.** Utrū diuination per auguria sit
licita. **R.** fm Lxx. vbi s. Ex mo/
tu ul' garritu auū futura agnosci
nō pnt sicut ex causis. s. inq̄tū sūt
effectus aliquarū causarū que etiā
sūt causantes futuros euentū. Cā
aut opationis omnū brutoz aīa/
liū ē instinctus quidā q mouetur
in modū nature. 7 hic instinct⁹ ex/
duplici cā pōt pcedē. vno qdē mō
ex cā celesti corpali. 7 fm h̄ nihil
pbitet eoz opatiōis esse futurozū
signa inq̄tū pformant dispositio/
nib⁹ eoz celestū 7 aeris p̄tinē/
tis ex q̄ pueniūt aliq̄ futuri euent⁹.
In hoc tñ duo p̄siderari oportet. p̄
quidē ut huiusmōi opationes nō
ertendant nisi ad p̄cognoscendū
illa futura q̄ causant p̄ motū cele/
stū eoz p̄t s. m. s. q̄ ē imedi/
ate ante p̄mū p̄cedentē dictū est
2. ut nō ertendant nisi ad ea que
aliq̄tū p̄t ad huiusmōi aīalia p̄/
tinē. Cōsequē s. n. p̄ celestia corpa
cognitionē quādā nālem ad ea q̄
eoz vitē sūt necessaria. sicut muta

tiones que sūt p̄ pluuias 7 vētos
7 b⁹. Alio mō instinct⁹ huiusmōi
causant ex cā spūali. s. uel ex reo.
ut patz in colūba sup xpm rescen/
tente. 7 in coruo q̄ pauit Delā. 7
in pisce q̄ obforbuit 7 eiecit Jonā.
uel etiā ex demonib⁹ q̄ vtunt bu/
iusmōi opationib⁹ brutoz ad im/
plicādas aīas vanis opib⁹ 7 opi/
nionib⁹. 7 isto mō nō sūt licita. **A.**
qz non sunt ex causis nālibus uel
idubitata reuelatiōe diuina. ut pōt
colligi ex dictis s. s. 8. **B.** 7 ea/
tēratio ē de oibus alijs huiusmōi
Qd aut Ioseph ait Gen. 44. q̄
nō ēēt ei filis in auguriā di scia. in/
telligendū est fm Aug. q̄ h̄ ioco
dixit referēs ad id qd vulg⁹ de eo
opinabat. 7 sic etiā disp̄sator ei⁹
locutus est. **A.** Idem insū. li. p̄.
ti. xi. q. 1. **B.**

10 **C.** Utrū diuination p̄ omnia sit licita.
R. fm Lxx. vbi s. Omen dī qñ
p̄ba aliq̄ alia intentione dicta re/
torquens ad futurū. ut s. m. s. 3. di/
ctū est. huiusmōi aut p̄ba 7 si non
subdant dispositiōi stellaz. dispo/
nunt cū qñs quidē fm diuinā p̄/
uidentia. ut recitatio somnū quā
audiuit Bedeon Judiq. 1. et ver/
ba puelle q̄ attēdit Eliēzer p̄uus
Abrahe Gen. 24. et sic licet. **A.**
Hoc verū qñ de diuina reuelatiōe
nō dubitat. ut s. s. 8. tactū ē. **B.**
Fit etiā hoc qñs fm opationē re/
monū. 7 sic est illicitum.

11 **C.** Utrū diuination sortū sit licita
R. fm Lxx. vbi s. Sortes p̄prie
14 S

dicuntur cum aliquid sit ut p eius
eventū aliqd occultū inotescat. ⁊
quidē si querat p sortes qd cui sit
eribitū. vocatur diuiforia fors.
Si aut querat quid agē oporteat
vocat p sultoria. Si p queratur
qd sit futurū. vocat diuinatoria.
Itaq si euētus sortū expectet ex
fortuna qd locū bz solū i diuifor
ria. non videt bfe pctm. nisi forte
vitū vanitatis. sicut aliq non va
lentes p corditer aliquid diuidere
velint vti sortib⁹ exponētes fortu
ne q s quā partē accipiat. Si p
euēt⁹ sortū expectet ex spūali cā.
qñq quidē expectat ex demonib⁹
sicut legif Ecceh. 21. q rex baby
lonie stetit in biuio in capite duar
viar diuinationē querēs ⁊ cōmi
scens sagittas interrogauit idola ⁊
etta p sultit. ⁊ h est illicitū. Qñq
p expectat a deo. sicut illud p. 1.
10. Sortes mittunt in sinū sed a
dño tēperant. ⁊ talis fors fm se
nō ē mala. ut Aug⁹. dicit. Nō tñ
in h quadruplex pctm incidē. p si
absq necessitate ad sortes recur
rat. h. n. ad rei tēptationē videtur
prinē. 2. si q s etiam in necessitate
absq reuerentia sortib⁹ vta. imo
cū magna deliberatione ⁊ pmissa
ofone debet fieri bēp lo ap forū in
electiā Mathie. 23. p. 3. si di
uina oracula ad terrena negocia
cōuertant. ut dicit Aug⁹. ad Ja
nuariū. 4. si in electionib⁹ ecclia
sticis q ex spūs sancti inspiratiōe
fieri debent. aliq sortib⁹ vtant. sec⁹

autē est in tpalibus dignitatib⁹ q
ad terrena disponenda ordinant.
in quoz electiōe plerūq homines
vtū sortibus. sicut ⁊ in tpaliū re
rū diuisione. **S**i g necessitas imi
neat. licitū ē cum rebita reuerētia
sortib⁹ diuinū iudiciū implorare.
sicut tpe psecutionis q s fugiat ne
morte omniū desera ecclia. sorte
qri pōt. ut dicit Aug⁹. in epla ad
honoratū. ⁊ cui danda sit elemo
syna cū duo eque idigētes occur
rūt ceteris parib⁹ ⁊ vtriq dari nō
pōt. sorte iuste qñf. ut dicit Aug⁹
p. de roc. p. 1. imo etiā dicit q pro
litibus dirimēdis licet vti sortib⁹
26. q. 2. fors. Idē Hosti. Et itelli
ge in his que tpalia sūt. ⁊ de sor
te simplici sine alia supstitiōe. **A**
In predictis con. etiā Boff. ut in
sū. li. p. ti. xi. q. 8. **B**
Quid de diuinatibus uel etiā iz
inuestigantibus occulta. ut furta
⁊ buisimōi p inspectionē astrola
biū aut inscriptiōes. ut inspectionē
in libris? R. fm x. Nullo mō li
cet. h supstitiosū est. ex eo. ex tuaz.
A. Hicet. bñ facit. Et cō. Boff.
⁊ Hosti. licz Ray. aliud videatur
sensisse. ut in sū. eo. ti. q. 1. **B**. ⁊
reducit ad diuinationē p astra. de
qua dictū ē in. 8. 8. aut etiam ad
sortes. de quib⁹ in pcedenti. s. bñ.
A. Huiusmōi. n. inquisitiōes fur
torum ⁊ similitū nullatenus licite
reduci pñt ad inquisitiōē p astra
seu per sortes. ut satis ex pcedenti
bus potest patere. **B**

- 13 **Q**uod frequenter eueniant ea q̄
diuini p̄dicunt: R. p̄m Ray. q̄ sic
dicit. Aug. h̄c questionē soluit
dicens h̄ fieri p̄missu rei ut illi q̄
h̄ audiant 7 vident p̄sent in quali
fide sint. Vñ Deut. 13. Si surre-
xerit in medio tui p̄pheta aut qui
somnia dicat se vidisse. 7 p̄dixerit
signū atq; portentū 7 euenient qd
locut⁹ ē. 7 dixerit tibi. eamus 7 se-
quam⁹ teos alienos q̄s ignoras
7 seruam⁹ eis. non audias verba
p̄phete aut somnatoris. q̄ tēptat
vos deus vester. ut fiat palā utrū
diligat⁹ eū an nō. 26. q. 5. nec mi-
rū. Lto. etiā vbi s. dicit. q̄ h̄ q̄ a
p̄ncipio homines in istis observa-
tionibus aliquid expti sunt casu
accidit. s̄ postmodum cum homi-
nes incipiūt in huiusmodi obser-
uationib⁹ animū implicare mul-
ta s̄m huiusmodi obseruatōes eue-
niūt p̄ deceptōes demonū. ut his
obseruatōis boies implicati curi-
osiores fiant 7 magis se inserant
multiplicib⁹ laqueis p̄ncipiosi er-
roris. ut Aug. dicit in 2. de doc.
p̄p̄ia. **A.** Idē i sū. eo. ti. q. 22. **B.**
14 **U**trū liceat req̄rē a moriēte q̄
reuelat statum suū post mortē. R.
p̄m Lto. in q̄libz. Nulla iordina-
tio videt⁹ q̄s req̄rat a moriēte
cognoscere statū ei⁹ post mortem
subijciēdo tñ h̄ vno iudicio. Vñ
nulla rō videt⁹ q̄re hoc valeat dici
p̄ctm nisi forte ex dubitatōe fidei
de futuro statu q̄si tēptādo inq̄rat
A. Idē i sū. eo. ti. q. 23. **B.** De

p̄na diuinatoz. 7. sortilegiū 2. s.
p̄lt. De inuētione malefici p̄ iudi-
ciū ferri cādētis. aut aque bulliē-
tis. s. duellū. s. p̄lt. in fi.

Sortilegiū ij.

q̄tum ad sup̄sticiosas obser-
uatōes. Et p̄ q̄rif. Utrū liceat vti
arte notoria. R. scdm Lto. 2. 2.
q. 96. Ars notoria oīo est illicita
7 a p̄p̄iano fugiēda. Hec ē ars per
quā quidā nitunt⁹ sciam acq̄rē. sed
oīo inefficax ē. 7 fiūt ibi quedam
pacta implicita cum demone. **A.**
Idem i sū. li. p̄. ti. pi. q. 10. **B.**
Utrū obseruationes que fiunt
ad sanitatē 7 huiusmodi sint licite?
R. p̄m Lto. vbi s. In his q̄ fiunt
ad aliquos effectus corporales in-
ducēdos. p̄siderandū ē utrū nālīe
videant⁹ posse tales effect⁹ causa-
re. 7 sic nō erit illicitū. Si autē na-
turalit̄ nō videant⁹ tales effectus
causare posse. p̄tis ē q̄ p̄tineāt ad
p̄dicta pacta cū demonib⁹. ut p̄ p̄
Aug. 21. de ciui. dei. Hoc autem
apparet specialit̄ cum adhibentur
aliq̄ characteres. ul' noīa ignota. ul'
alie quecūq; varie obseruationes
q̄s manifestū ē naturalē efficacīā
nō habere. 7 talia semp sūt sup̄sti-
tiosa 7 illicita. Si tñ ut dicit Ray.
aliquis colligat herbā medicina-
lē cū simtolo uel ofone dñica. ul'
scribit hec in charta ut ponat sup̄
infirmū. ut sic in his tñ te⁹ bono-
ref. nō reprobat. dūmō nulla alia
sup̄sticiosa obseruatō imisceatur.

25. q. 5. nō licet. et. q. 1. nō obser-
 uetis. Idem in sū. eo. ti. q. xi. **B**
Utrum suspendē diuina verba
 circa collū sit pcrām. R. fm Lto.
 2. 2. q. 95. In oibus adiuratio-
 nibus uel scripturis huiusmodi duo
 cauēda sūt. p. quidē quid sit quod
 pferē uel scribit. qz si sit aliqd ad
 inuocationē demonū ptinens. est
 manifeste supstitiosum et illicitū.
 Similiē si ptineat ignota noia. s.
 ne sub illis aliqd illicitū lateat. si-
 cut Criso⁹ dicit. q. multi confin-
 gūt aliq noia hebraica angelozū
 et scribunt et alligāt que nō intelli-
 gētibus metuēda vident. Simili-
 ter ne aliqd falsitatis cōtineat. qz
 sic eius effectus nō posset expecta-
 ri a deo q. non est testis falsitatis.
 2. aut cauendū ē ne cū pbris sacri-
 ptineant ibi aliq vana. puta aliq
 characteres iscripti pter signū cru-
 cis. Similiē nec spes habeatur in
 mō sentēdi. aut ligādi. aut in qua-
 cūq. vanitate q. ad diuinā reuerē-
 tiam nō ptineat. qz h. iudicaret su-
 perstitiosū. **U**n. 26. q. 5. nō liceat.
 dī. nō liceat nec in colligēdo her-
 bas medicinales facere aliq ob-
 seruātiās. aut incātatiōes. Et fm
 X. nō reprobant breuia in quib⁹
 scribunt pba euangelica tm. sed si
 credat q. minus habeāt efficacie
 si scribant alio tpe q. dū in eccle-
 sia euangelii legit. supstitiosū est
 Similiter si scribant characteres
 et noia inuocata quasi noia dei in-
 effabilia. et in quib⁹ dicūt. quicūq.

portauerit super se istud breue rē.
A. s. nō plicabit sic uel sic. aut
 illud uel illud bonū sibi cōtinget.
 fm eū. X. et in sū. eo. ti. q. 13. vbi h.
 notat. **R**. reprobanda sūt. et p. c-
 cant qui scribunt. aut portant. aut
 donant. aut vendūt. aut portanda
 docēt. nisi adeo fuerint simplices
 q. ignorātia debeat eos excusare.
 que etiā nō excusat si sup hoc fue-
 rint moniti uel instructi. **A**. La-
 les enim graui pereūt perditione.
Un. Aug⁹. 25. q. 1. nō obseruet.
 loquēdo de huiusmodi supstitio-
 nibus et diuinationibus ait. Qui
 aut talibus credūt. aut ad eoz do-
 mū euntes. aut in suis domib⁹ in-
 troducūt et interrogant. sciant se
 fidem xpianam et baptismū pua-
 ricasse. et paganum et apostatā. i.
 retro abeuntē et dei inimicū irā dei
 graui in eternū incurrisse. nisi ec-
 clesiastica pnia emēdatus deo re-
 conciliē. Dicit enim apłs. i. Cor.
 1. et Col. 3. Siue māducatis siue
 bibitis siue aliqd aliud facitis. in
 noie dñi nostri ihesu xpi facite. i. q.
 viuimus mouemur et sumus. **B**
Quid de imaginib⁹ quas fa-
 ciūt astronomi? R. fm Lto. vbi
 s. Illicitū est. et ex opere demonū
 habent effectū. cuius signū est. qz
 necesse ē eis inscribi quosdā cara-
 cteres qui nāliter ad nihil opant
Un. sūt ibi tacita pacta cū demo-
 nibus. et fiunt ibi expresse inuoca-
 tiones demonū. **A**. Idem in sū.
 eo. ti. q. 12. **B**

4 **Q**uid de incantationib⁹ serpen-
tum et aliarum? R^o. fm Tho. vbi
s. Si respectus habeat solum ad
verba sacra. et ad virtute diuinam
non erit illicitum. Sed plerumq^{ue} tales
incantationes sunt illicitas obser-
uantias. et per demones fortiuntur
effectus. et precipue in serpentibus. quia
serpens fuit primu instrumentu de-
monis ad hominem recipiendu. Tñ
sup illud ps. Sicut aspidis surde-
re. dicit glo. Notandu q^{ue} non lau-
data scriptura quicunq^{ue} dat in scri-
ptura similitudo. ut pz de iniqui iudi-
ce q^{ue} rogante viduam exaudiuit. **A**
Idem in su. eo. ti. q. 15. **B**

5 **Q**uid de incantationib⁹ infirmos
vel pueros? R^o. fm X^o. Si nihil
supstiriosu dicant vel faciant. nec
mandant dici vel fieri. s^{ed} tñ vtant^{ur}
licitis precibus. et etiã ad iurationi-
bus sicut per passionem et crucem et si-
milia. non peccant. nisi talia fecerint
post prohibitionem ab ecclesia sibi fa-
ctam. **A**. tunc. n. mortaliter pec-
carent. ut colligit^{ur} ex dictis eiusdē
X^o. et in su. eo. ti. q. 14. **B**. Sunt
enim prohibenda ppter multa sup-
stiriosa q^{ue} ibi solent imitari. nisi fie-
rent p aliquem discretu viru et re-
uotum q^{ue} funderet orationem non sup-
ponu vel cingulu s^{ed} super infirmu
manus imponēs. **A**. dñm iste
deuot^{us} siue vir siue mulier sit ex-
cellētis vite et pbate discretionis.
huiusmodi. n. non est prohibendus
a talib⁹. nisi forte timeat q^{ue} ad ex-
emplum illoz in discreti et supsti-

tiosi carminationis sibi vsurpent
abusu. fm eū. X^o. et in dicta. q. 14.
vbi hec notant^{ur}. **B**. Satis videt^{ur}
concordare Tho. 2°. 2°. q. 96. De
his autē qui reliquas sanctorū por-
tant ad collu et huiusmodi. dicit^{ur} s^{ed}
reliquit. s. si.

Quid de sacerdotib⁹ q^{ue} cā do-
loris altare exiunt vestibus sacris
aut imagines lugubri veste ope-
riunt. aut consueta luminaria subtra-
bunt? R^o. Talia fieri penitus pro-
hibent^{ur}. 2°. q. 5. quicunq^{ue}. Et nisi fa-
ciens purgauerit se pnia. dz depo-
ni. **A**. Hoc verum fm Ray. et in
su. eo. ti. q. 18. qñ aliquid pdicto-
rum fieret ppter odium priuati. Si autē
ppter cām cōem. bñ licet. quod et
tenet puetudo ecclie que imminet^{ur}
tribulationib⁹ solet cantare
Deus venerunt gentes et c. et in si-
gnu tristitie die veneris sancta al-
taria spoliant^{ur}. et hoc est qd sequit^{ur}.
B. nisi forte facit. qz metuit cō-
taminationem sacro-
rum vel subuersi-
onem fidel. vel obsidionem et b⁹.
Nā in tali facto plus humilitas
q^{ue} volositas declarat^{ur}. ut in dicto
c. quicunq^{ue}. Ceteru quia aliqui in
aggrauatione cessationis a diui-
nis imagines psterunt. vrticis et
spinis supponunt. penit^{us} reproban-
tur. et de offi. ordi. si canonici. li.
6°. Et hoc habetur s. cessatio a di-
uinis. s. 3°.

Quid de sacerdotibus q^{ue} pro
vitiis quos odiunt scienter cantant
missam defunctorū. vel in medio

ecclesie ponunt feretrum et faciunt officium mortuorum ut illi citius moriantur? **R.** Si fuerint tales resecti reponi debent et ad agendam penam tam sacerdos quam qui incitavit debent erga stultum perpetui exilij relegari. **26. q. 5. quicunque.** **A.** Idem in suis. **eo. ti. q. 20. fm Ray. q. 7** addit quod idem et si alia filia fiant. licet hoc in. c. allato non dicatur. Et sic etiam in relictis procedit ad filia. quoniam ea rationem ratio. Nam intellectus legis capit ex ipsius ratione. ut in. c. intelligentia. et de verbo. sig. 7. l. quod dictum. ff. de pactis. **B.**

8 **Q**uid de quibusdam mulieribus que dicunt vel credunt se nocte cum Diana dea paganorum vel cum Herodiade et innumera multitudine mulierum equitare super quasdam bestias et innumera spacia transire. et huiusmodi. Et quod ab eis aliquam creaturam possint in melius mutari aut transformari? **R.** fm Ray. A magistro ligno spiritum mentibus fidelium talia fantasinata irrogant. Nam diabolus transformans se in diversarum specierum personarum. mentem quam captivam tenet multipliciter deludit. Nec debet aliquis in tantam venire stulticiam ut credat quod hec in somnis et spiritu tantum fiunt. in corpore fiant. Alioquin delusio est et pagano deterior. Hec et multa de hac materia. **26. q. 5. epi A.** et ibi hec omnia clarius habentur. **B.**

9 **Q**ue pena sit sortilegorum? **R.** Divinatores et malefici secundum leges capite plecti debent. et si accedant

domum alterius debent cremari. Item bona eorum debent omnia publicari. **C. de male. l. nullus. et. l. nemo. et. l. culpa.** **A.** In dicta. l. nullus dicitur. Nullus aruspex. nullus sacerdos. nullus eorum qui buic ritui assolet ministrare limen alterius accedat. nec ob alteram causam sed huiusmodi bonis amicitia quam quis vetus repellat. concremando illo aruspice qui ad domum alienam accesserit. et illo in insulam deportando post ademptionem bonorum qui eum evocaverit suasionibus vel promissis. accusatores huius criminis non retores esse. sed et dignum magis premio arbitramur. Et in. l. nemo. dicitur. Nemo aruspicem consulat aut mathematicum. nemo ariolum. Augurum. et vatum prava confessio contumescat. Chaldei et magi ac ceteri quos maleficos ob facinororum magnitudinem vulgus appellat. nec ad hanc partem aliquid moliantur. sileat omnis perpetuo divinatorum curiositas. Etenim supplicium capitis fert gladio ultore perstratus quicumque nostris iussis obsequium renegaverit. In. l. aut culpa. dicitur. Culpa similis est tam prohibita discere quam docere. **B.** Sed secundum canones si quidem peccatum occultum sit imponitur penam. 40. dierum. et eo. c. p. Si vero notorium. eucharistia renegatur. et per se. dist. 2. per dilectionem. Item si sit clericus. deponendus est. et in monasterio detrahendus. Si laicus. excoicandus. **A.** hoc verum si penam

agere renuit. fm hosti. 7 in su. co.
ti. q. 23. **B**. 26. q. 5. nō oportet.
et. c. si quis eps. et. c. aliquati. et. q.
7. admoneant. **A**. Ibi dñ. Ad/
moneāt fideles sacerdotes popu/
los suos ut nouerint magicas ar/
tes incātationesq; quibuslibet in/
firmitatib⁹ hominū nīl posse re/
medij cōferre. non aialibus lan/
guētib⁹ claudicātibusve ul' etiā
moribūdīs quicq; mederi. s̄ h̄ eē
laqueos 7 insidias antiqui hostis
quibus ille pfidus genus huma/
nū recipe nititur. Et si quis h̄ ex/
ercuerit. si clericus ē. degradetur.
si laic⁹. anathematicef. **B**. S; 7
crescente ptumacia crescē debet
7 pena. ut carceret 7 b⁹. Itē si ser/
uus sit debet ptenibus castigari.
26. q. 5. ptra idolorū. Eps etiam
oēs tales turpē velonestatos re/
parochia sua debet eijcere. ut. 26.
q. 5. epi. Tales etiā infames sunt.
Similiter 7 qui ad eos pcurrunt.
Uñ nec ad accusationē debet ad/
mitti. 2. q. 8. quisq; **A**. Idem in
dicta. q. 23. fm hosti. Itē crimen
sortilegi est casus ep̄alis. a q̄ mi/
nores sacerdotes sine eoz licētia
absoluē non pnt. 26. q. 5. c. p. Et
eadē rōne idem videt de alijs su/
perstitionib⁹ dñ maliciōse uel post
admonitionē aliq; i illis reliqrit
Et facit qd tactū ē s̄. cōfessor p. in
pñ. 5. sortilegi. **B**. nec ad te/
stimonij. eē de testi. testimonium.
De infamibus habes s̄. infamis.
io **C** S; nūquid. efficit irregularis

q̄ talia facit 7 maxime enormia.
ut q̄ sacrificat deo nūmozū. i. dia/
bolo ut diues fiat. uel qui de eccle/
sie sacramētis ut de crismate 7 oleo
sancto. aut aqua baptismi. aut de
corpe ppi sortilegiū facit. **R**. fm
Xv. Si talia notoria sint. generāt
irregularitatē. 7 indigent dispē/
satione. Si p̄o occulta. nō. q̄ quis
fm quosdā idem sit si sint occulta
A. Uñ 7 in tali dubio p̄sulendū
est talib⁹ q̄ petant dispē sationē. nō
tñ est p̄cise dicendū eis. q̄ al' non
sit eis sal⁹. 7 absoluēdi sūt a pctō
si peniteant. fm eū. Xv. ut in su. co.
ti. q. 25. **B**

Spectacula.
De spectaculis. cantu 7 ci/
tharis. 7 buiusmōdi. s̄. lud⁹ 7 ioc⁹.
5. 3. et sequētib⁹. et s̄. chorea.

Sponsalia quid
sint?
R. Sunt futura 7 nuptiarū
pmissio. ff. co. l. i. et. 30. q. 5. nostra/
res. Et dicūtur sp̄salia a spondē/
do. i. pmittendo. **A**. Idem in su.
li. 4. ti. p. q. i. scdm Ray. Boff.
Tho. De. 7 Al.

Quō p̄rabūtur sp̄salia? **R**.
Quatuor modis. Aliqñ quidē
nuda pmissione. ut cum dicit vir.
Accipia te i meam v̄orē. 7 illa
respōdet. accipiam te in meū virū.
uel alia equipollentia. ut ducā te
i v̄orē 7 buiusmōdi. Et ista sūt p.
prie sponsalia q̄ per p̄ba de futuro
fiūt. Si p̄o fiant p̄ p̄ba de p̄nti. ut

si dicatur. Accipio te. uel aliquid
huiusmodi. erit uerū matrimonium.
ut s. in matrimonium 3. s. p. 7 quatuor
se. Item 2. p. trahunt sponsalia da-
tis arris sponsalicijs. sicut bates
s. arra. A. s. qñ cū arris pcurrit
etiā pmissio sine qñ nō sūt sponsalia
ff. eo. l. i. B. Itē 3. p. annuli sub-
arrationē eodē mō sicut de qbus
cūq; arris sponsalicijs dicif. s. sine
subarratiōe anulī si aliē adiungat
psensus exp̄ssus de pñti factum ē
matrimonium. A. Et h. ē differētia
inē bunc casū 7 pcedentē. s. qñ ibi
de futuro. h. de pñti sponsalia tra-
hunt s. m. locorū psuetudinē. Pos-
sent tñ 7 p anulū ptabi de futu-
ro si pba psensus exp̄ssus h. sona-
rent. Itē b. dñ idem esse de anulī
subarratiōe qd de alijs arris. B.
Item 4. p. trahunt sponsalia non
solū promissione. ut in primo mō
dictū est. s. etiā si apponit iuramē-
tū. ex eo. de illis. et. c. preterea. A.
Idem in sū. eo. ti. q. 2. B.

2 Quid si quis accepta manu
mulieris dicat. Do tibi fidē de te
in uxore accipiēdo. 7 illa nihil re-
spondet. nūquid sic ptracta sūt spō-
salia? R. s. m. W. Reuera nō pñt
ptabi ex altera pte tñ. nec clau-
dicare pñt. Ille tñ qui talitē dedit
fidē tenet eā ducere si illa voluerit.
Si autē noluerit nō est cōpellēda.
nisi aliquo mō ostenderit mulier
acceptare qd agebat. puta si ante
fidē datam tractabat inter eos
de sponsalibus ul' matrimonio. 7

ipsa requisita sponte manū dedit
ad fidē recipiendā 7 huiusmodi.
tunc enim essent ptracta sponsalia.

A. Idem in sū. eo. ti. q. 3. B.

3 In qua etate pñt ptabi? R. s.
Post septēniū. qñ tñ placere inci-
piunt. 7 ex tunc valēt. ex eo. l. rās. 7
ex de spō. ipute. si infantes. l. 6.
Si pō ainto uel alē sint minores
septēnio. 7 ptabant sponsalia ipsi
uel parētes pro eis. nihil agit nisi
post ratificent. ut s. impedimentū
13. s. antep̄lt. A. Idē in sū. eo. ti.
q. 4. s. m. Ray. B. Qñ si nō plene
cōpleuerint septē annos. dicendū
s. m. L. bo. in 4. dis. 4. 1. Si multū
appropinquat ad tēpus septēni
tenent sponsalia. Nec autē appro-
pinquatio determināda ē s. m. cō-
ditionē ptractantiū. cū in quibus-
dam citius in quibusdam pō tar-
dius proueniat intētio siue cōpla-
centia nuptiarū. Con. Hosti. A. 7
etiā Inno. ut i sū. eo. ti. q. 5. B.
tñ exp̄ssus non bates qñ tempus se-
ptēni pueniri possit. A. De. pō
innuit qñ tēpus septēni in sponsa-
libus pueniri non possit. l. 3. in m̄ri-
monio tempus. l. 2. uel. l. 4. annorū
qñq; pueniat. ut in dicta. q. 5. Et
huic iura magis concordare vi-
dentur. B. Et nota hic qñ si alter
fuit maior septēnio alter minor. l. 3.
sponsalia non tenuerint etiā ex
parte maioris. qñ claudicare non
debent. tñ qñ iste maior ex pte sua
fidē dedit. tenet expectare minorem
si forte velit in eodem proposito

perdurare. et si non expectat. tenet
agere pnam de fide mentita. **A**
Hoc habet in ar. et de respon. apu.
c. de illis p. ubi dicit. De illis q in
fra annos aptos mrimonijs spo
salia ptabunt. siue uterq siue al
ter reclamet anteq ad annos ap
tos mrimonijs puenerint et postu
lent separari. non sunt vllaten⁹ audi
endi. Si po alter istoz ad annos
pubertatis puenerit. infra eosdem
annos altero epistete cu sponsalia
ptabunt. si is q minoris e etatis
cu ad annos illos puenerit recla
mauerit. nec in alterz voluerit co
sentire. iudicio ecclesie poterit ab
iunice separari. Mulier aut q postq
annos nobiles attigerit. ei q non
du ad annos aptos mrimonijs re
nerat nupserit. cu in eu semel con
senserit. ampl⁹ non poterit dissentire
nisi ipse cui nupsit postq ad eta
tem legitimam puenerit in ea suu
negauerit pstare pnsu. **B**

4 **U**trum sponsalia possint con
trahi inter absentes. ut pnu cu ul
lras. R. fm hosti. Possunt. si ab
sens hoc sciatur. ut quia nuciū misit
uel re sua psci a sic. uel postea ratu
haber. ff. de spo. l. vlt. q. 2. bo
noratur. et de ma. p. trac. p. tra in
dic. ec. c. 2. **A** Idem in su. eo. ti.
q. 13. **B** Desponsalibus factis a
parentibus p filijs. vide s. impe
dimetum. 13. §. fi.

5 **Q**uid si absens misit nuciū
uel pcuratoze ad p. tractendu spo
salia et postea reuocat? R. scdm

hosti. Si reuocatio puenit ad p
curatoze ateq puella pnsiat. ni
bil postea agit. ar. et de p. cu. in no
stra. et. c. mado. Immo etiam si
reuocatio puenit ad pcuratozem
postq puella cosensit. s. tn. pcura
tor ante reuocatus fuerat. nihil
actu est fm eu. hosti. **A** qz test
cosensus. Et facit. c. pcurator. et
de p. cu. l. 6. Sed si de mado p
curatoris et pnsu mulieris sub
secuto fiat fides. s. de dissensu seu
pnia non liqueat. stabit ecclia p spo
salibus qz non iudicat de occultis
et de symo. sicut tuis. fm eu. ho
sti. et in su. eo. ti. q. 14. **B** Ceteru
de mrimonio p pcuratoze bates
s. mrimoniū 2. §. 4.

Quid si quis ante pubertatem
cotrabit mrimoniū? R. Spo
salia esse intelliguntur. ut s. impedi
mentū 13. §. p. l.

Utrūquid illi q p. traxerūt spo. s.
liatenetur cotrādere mrimoniū?
R. Si sponsalia tenuerunt. ut qz
in etate debita cotracta fuerūt. te
nent p. trahere simul. nec pōt alter
eoz p. trahere cu alia psona. et si co
traxerit tenet quidē secundū ma
trimoniū. et eo. sicut. s. agē debet
pniam de fide mēta. **A** In di
cto. c. sicut. p. qz b. verū ē qn secū.
dū mrimoniū p. tractū est saltē per
pba de pnti. Secus si tm p. verba
de futuro. qz tūc debet fuari pma
spo. salia. et agi pnia de secūdis. ut
ibi. **B** et multo magi si pri⁹ in
uenerat iuramentū. et eo. ex lris

z. et. c. sicut. et. c. si inter.

8 **E**sz vtrū ille q nō vult debeat cogi p censurā ecclesiasticā. R. Prius 7 pncipali⁹ dz moneri. ut ex eo. requisit. tē mū pōt cogi. ut in p̄dicto. c. ex lris. Et itelligē nisi p̄babiliter timeat difficilis erit. puta v̄toriciū uel buisimodi. ut in dicto. c. requisit. Et sic exponūt 7 intelligunt p̄dictas de re. quasi oēs doc. Lbo. etiam in 4.º dis. 2.º. dicit q in sp̄salibus non soluens p̄missū peccat mortalit̄. nisi legit. mū p̄ dimētū inueniat. **A**. De B. j. s. In quibus casibus. **B**. 7 inuigenda ē p̄nia p p̄ctō l3 in foro p̄tentioso nō cōpellat. qz m̄rimonia coacta p̄sueuerūt malos erit b̄re. **A**. Hoc dictū Lbo. itelligē dum est fm p̄cedentia. ut colligi pōt ex iuribus p̄allegatis. **B**

9 **E**sz si iurasti mibi dare vnā de filiabus tuis nō noiatim? R. fm hosti. Dare quidē teneris. sed quācūqz res liberaberis. qz p̄missoris ē electio. sicut in alijs p̄missionib⁹. ut s. p̄missio. s. 2.º. Et si cēs moriant̄ p̄ter vnā. ad illam dādā teneri. ar. ff. de eo qd cer. lo. da. 03. l. 3. s. qui stichū. Sz si vnā mibi obtuleri 7 ego non accepto eā. liberat⁹ es etiā a iuramēto. ar. ff. de p̄di. inde. cū is. Qz si vnā et illis carnalit̄ cognoui. nullā aliā b̄re p̄tero. qz cū oibus cōtracta ē affinitas. ut s. imp̄dimētū. i. 4.º. s. p. et. 2.º. Immo qd plus ē si p̄templatione p̄cedētis p̄tractus facta

fuit cōmixtio. esset factū m̄rimoniū. **A**. uel si nō est matrimoniū saltem sū cogendus p̄sentire. fm eū. hosti. p̄ iura que sequūtur. **B** ut s. m̄rimoniū 4.º. s. 2.º. et ex eo q dux. in ma. significauit. et. c. venies. **A**. Cū oibus p̄dictis con. hosti. ut i sū. eo. ti. q. 8. cū se. **B**

Esz si iurasti mibi dare vnā de filiabus tuis. 7 si illā b̄re nō possem p̄missi mibi dare aliā R. fm hosti. Teneris dare p̄mā 7 ad hoc laborare bona fide. ex re spon. ad audientia. Qd si non potes. tūc distinguendū est. qz si p̄ma p̄sensit sponsalibus ex p̄se uel tacite. ut puta qz u ipsa p̄tce 7 nō p̄tradiciente p̄tracta fuerūt sponsalia. uel ipsa postmodū reuocāte. sorozē suā habere non possum. qz cū p̄ma cōtraxi sponsalia. ut in. c. ad audientia. etiā si illa p̄ma sponsalia forte p̄pter cōsanguinitatē aliquā cū illa p̄ma nō tenuissent. ut s. imp̄dimētū. i. 3.º. s. 3.º. Si nō p̄ma nullatenus p̄sensit sp̄salibus. teneris ad secundā. ex re spon. ex lris 2.º. et de resti. spo. ex parte. **A** Idem in sū. eo. ti. q. 12. **B**

Esz si sponsalibus appositū sit tēpus infra qd debeat fieri m̄rimoniū? R. Elapso tpe ille p̄ quē nō stetit ipone nubit. s. alij datur penitētia de fide mēta. ex eo. sic. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 22. scdm hosti. **B**

Esz de penis que interdum apponūt sponsalib⁹? R. fm Ray.

Licet sponsalia p̄trahi possint sub
 p̄datione p̄misse pecunie nō tñ p̄t
 pecunia p̄mitti in modū pene. 7 si
 p̄missa fuerit nō tenet p̄missio.
 nec peti p̄t. ut si dicat. Nisi tecum
 p̄trahero dabo tibi cētū marchas.
 Nā p̄iugia debet esse libera. et eo.
 requirit. et. c. gēma. Idē L. bo. in
 4. dī. 2. 1. Nota tñ q̄ arre sponsa
 litie date ab eap̄te q̄ cām p̄stat
 q̄ nuptie nō sequant̄. amittuntur
 recepte p̄o restituūt in duplū. C.
 de spon. l. arris. et. l. mulier. vide s̄
 arra. §. p. et. 2. **A**. p̄iunctis addi
 tionib⁹. Et idē qd̄ s̄. nō. in sū. eo.
 ti. q. 23. **B**. Quin etiā si q̄s vel
 let sponsalia firmit̄ alligare potest
 sic facere s̄m hosti. s. ut det ma
 gnā quantitātē p̄ arris. 7 stipulet̄
 ipsas in quadruplū. q̄ tantū p̄t
 stipulari 7 nō amplius. 7 tñ si ste
 tent p̄ recipientē quo min⁹ mari
 moniū sequat̄. in quadruplū red.
 det. C. eo. l. si. §. que oia. Cessat tñ
 pena array in quibusdā casib⁹. ut
 si tēpus appositū lapsū sit. tñ. n.
 is p̄ quē non stetit ip̄ane nubit. ut
 in p̄cedenti. §. dictū ē. Itē cessat si
 sp̄sus impedit⁹ fuerit. dū tñ cām
 ip̄dimēt̄ non p̄buerit. Cessat etiā
 p̄pter cām legib⁹ inēdictā. puta si
 de iure m̄rimoniū seq̄ non p̄t. C.
 eo. l. vlt. §. patrem. **A**. Idem in
 sū. eo. ti. q. 24. **B**.
 13 **C** In q̄bus casib⁹ soluit̄ sponsa
 lia? R. s̄m Ray. In octo. p̄ si alē
 sponsoz trāseat ad religionem. qd̄
 p̄t facē etiā p̄tracto m̄rimonio. 7

altero invito. dū tñ aī carnis co
 pulā. 7 ille q̄ i seculo remanet ab
 soluit̄ a sp̄salib⁹. 7 etiā a m̄rimo
 nio. et de puer. p̄iu. verum. et. c. ex
 publico. 7 et eo. cōmissū. nec p̄dit
 arras q̄s redit. 7 illas q̄s recepit
 restituet solū in simplū. C. de epi.
 7 cle. de o nobis. 2. soluit̄ sp̄salia
 qñ sp̄sus nō inuenit. q̄ transiit
 se ad aliā regionē. Si tñ fuit aliq̄
 culpa ei⁹ q̄ p̄s ē. d̄z recipere p̄niam
 de p̄urio. 7 de p̄missione nō sua
 ta. et eo. de illis. Et quidem si ter
 minus in sp̄salibus nō fuit appo
 situs de p̄tractendo. tñ s̄m leges
 p̄s tenet expectare absentē p̄ bi
 ennū si i eadē provincia p̄s fue
 rit. ut. C. eo. l. 2. Tñ s̄m hosti. iu.
 de inspecta qualitate p̄sonaz po
 terit temp⁹ abbreviare uel. proga
 re. 3. soluit̄ si alē sp̄soz post p̄tra
 cta sp̄salia incurrat leprā. uel pa
 ly s̄m. seu amittat oculos uel nālū
 seu quicq̄ ei turpius eueniat. et de
 p̄iu. lep. l. rās. 7 de iure iur. quē ad
 modū. Ubi inuit⁹ q̄ etiā si iuravit
 nō tenet. ductam tñ ante dimitte
 nō p̄t. **A**. Similit̄ etiā ducere
 tenet si sponsalia p̄tracta fuerūt p̄
 verba de p̄nti. s̄m glo. in dicto. c.
 quē admodū. ubi etiā dicit q̄ sp̄
 salia de p̄nti nunq̄ soluit̄ nisi ob
 cām religionis. Id̄ excepto s̄ casu
 oēs octo casus hic positi itelligē
 di sunt in sponsalibus de futuro
 scdm Ray. ut in sū. eo. ti. q. 25. **B**
 4. si superveniat affinitas. puta
 q̄ sponsus cognovit p̄ sanguinē

spōse uel e^o. 21. q. 2. quidā respō-
sant. et. c. se. et de eo q cog. cōsan.
vto. sue. c. 2. et. c. fraternitati. Et
ad hoc pbandū sufficit sola fama.
et de p^osan. et affini. sup eo. Itē fm
Hosti. sufficit vnus testis. et de te-
sti. sup eo. Secus tñ si p^os fuisse
mūmonū p^osumatū. ut ibi d^r. **A**
etiā si fuerit p^osumatū solū p p^oba
de p^oti. ut patet ibi in glo. **B**. S.
soluūtur spōsalia si se mutuo ab-
soluant. sicut qui societate fide in-
terposita cōtrahūt et postea eā sibi
remittunt. et eo. p^oterea. Quidā tñ
istū casum nō recipiūt. sed veritas
videt q possint se absolvere scdm
Ray. Boff. Al. Lto. et Pe. **A**
Glo. i dicto. c. p^oterea. p. tenet con-
trariū. Sz dñs Anto. de bu. dicit
ibi q glo. pōt verificari si interue-
nissent verba de p^oti. Si p^o solū
de futuro. bñ possūt ptes inuicem
se absolue. **B**. S. si alter eorum
fuerit fornicatus. in quo casu licet
alteri repellē fornicantē. et de iure
iurj. quēadmodū. Sz quid si spō-
sa ab alio violenē fuerit cognita?
R. fm Hosti. nō dz cogitale du-
cere. **A**. Hoc verum fm Hug. et
glo. Ray. si vir velit ad ordines p-
moueri. al. cogendū est ducē. p eo
q mulier nō fuit i culpa. ut in sū.
eo. ti. q. 25. uel q culpa p^ocessit spō-
salia. id obijci nō pōt. dicto. c. quē-
admodū. Et sic intelligēda sūt se-
quētia. An sequit. **B**. Sz tñ du-
cere bz eo q nō fuit in culpa. Ce-
terū si fornicatio ante spōsalia nō

pōt opponi. uti dicto. c. quēadmo-
dū. nisi fm Hug. si tpe respōsatio-
nis credebatur eā esse p^oginē et ante
carnalē copulā p^ostiterit sibi eā eē
corruptā pōt dimitte eā. Et sicut
p fornicatiōe carnalis spōsa dimit-
ti pōt. ita et multo magis p forni-
catione spūali. s. bēti uel infideli-
tate. qz tūc nullū esset mūmonū
qō fieret. ut s. ipe dimētū q. s. p. 1.
soluūf. et soluta sūt spōsalia qñ spō-
sus uel spōsa cū aliq p^otrahit p p^oba
de p^oti. uel etiā p verba de futuro
et sequit carnalis copula. Sz tñ
talio agē debet p^onam de fide uel p-
missione mētira. et eo. si inē virū. et
et de spon. duoz. c. p. Sz si cū p^oma
p^otrahit spōsalia de futuro sine in-
terpositiōe fidei uel iuramēti. et cū
secūda similie de futuro s cū iura-
mēto fm Ray. dz p^otrahē cū p^oma
et agē p^onam de p^ourio qō cōmisit
circa secūda. Iuramētū. n. nō pōt
eē vinculū iniquitatis. et de iure iurj.
quāto. et de spon. sicut ex lris. 22.
q. 4. i malis. Con. Hosti. S. qñ un-
pules qui p^otrahit spōsalia venit ad
etate adultā et p^otit absolui a vin-
culo sponsaliū et dari sibi licentiā
nutendi alteri. et de respon. ipu. de
illis. et. c. a nob. Qñs p^odictos ca-
sus ponit Ray. et etiā Hosti. q ad-
dit nonū. s. si fama hēat q inē eos
sit canonicū impedimētum. et de
fama doceatur. extra eo. cū in tua.
et de consang. c. 2. et de testi. super
eo. **A**. nisi cōtra famam huius-
modi iuramentū fide dignoz fm

arbitriū iudicis et etiā p̄p̄inquoziū
qñ impedimentū opponit te parē,
tela p̄stet. dicto. c. cum in tua. **B**
Et nō q̄ i p̄dictis duobus casib⁹
sp̄salia ipso iure solūnt. s. in p̄mo
qñ transit ad religionē. et in. 1. qñ
p̄trabit m̄rimoniū cū alia. Quin
etiam in. 6. s. p̄pter fornicationē si
fornicatio sit notoria. ut Hosti. di
cit. **A**. 4. est qñ sp̄sū impule s
p̄rit separationē tpe p̄tutatis. qz
alter ipso iure tūc est absolūt. et
de respon. ipu. accessit. **B**. In ce
teris p̄o casibus p̄m eundē solue
da sūt auctoritate epi. ar. et de re
spon. impu. accessit. et. c. p̄tinebat.
A. P̄dicti etiā oēs casus nōnt
in sū. eo. ti. q. 25. vbi etiam patz q̄
in p̄dictis omnibus cum Ray.
con. Al. Tto. et Pe. **B**

14 **Q**uid si fiant sp̄salia sub cō
ditōe? **R**. P̄m Tto in 4. dis. 21.
distinguedū ē. qz aut p̄ditio ē ho
nesta siue vtilis. ut cū dicit. Acci
piā te si parētibus placebit. uel si
dabis centū. et tūc exīte p̄ditione
st at p̄missio. Aut est inhonestā. et
p̄ dupliciē. qz aut ē p̄traria bonis
n̄rimoniū. ut accipiā te si venena
stilitatis procures. et tūc nō cō
tribunē sponsalia. Aut nō est cō
traria. ut accipiā te si furtis meis
p̄sentias. et tūc stabit p̄missio s̄
tollenda ē p̄ditio. De sp̄saliibus
etiam vide s̄. impedimentū 13. Itē
circa h̄ vide s̄. m̄rimonium 5.
pertotum. **A**. Et ibi de istis cō
ditōibus latius dicitur. **B**

Stipulatio est q̄
dam
verborū p̄ceptio qñ aliq̄s inē
rogatus p̄mittit se aliquid daturū
uel facturū. ff. de p̄to. obli. l. 5. §.
stipulatio. **A**. ut si dicatur. p̄mit
tis hoc. et tu r̄ndes. p̄mitto. ut filia
p̄sensū indicatū. ut ibi. **B**

Studium Cleri
corū et
religiosorū p̄lati et capitula
retent aliquos habiles mittē ad
studiū theologie qui postmodum
valeāt alios erudire. quib⁹ si p̄p̄ij
obuētus ecclesiastici non sufficiūt
ipsi p̄lati et capitula necessaria mi
nistrabūt. Et ipsi docētes in the
ologia et studentes dū in scholis stu
duerint p̄ annos quinqz recipiant
puētus p̄tendaz et b̄nificiōz suoz
nō obstante aliqua p̄traria cōsue
tudine ut statuto. et de magis. sup
specu. Et nota q̄ loquit tū de do
ctoribus et studētibus i theologia
Et h̄ intelligendū in studio gñali
non sp̄ali alicuius castri uel ville.
A. vbi fuerit studiū minus cōpe
tens. ut in. c. tue. hic allegato. Et
idē qd̄ hic notat in sū. li. p̄. ti. 3. q. 9
scdm̄ Hosti. **B**. et de lnia p̄latorū
suoz. et de cle. nō resi. tue. et. c. re
latum. Ceterū in. §. se. d̄r de studio
litteraz coiter. sed tū audire leges
uel medicinas p̄biter sacerdotib⁹
et religiosis. et b̄nificiō ecclesiasticas
dignitates. s̄. ex coicatio p̄. §. 2. v.
6. Consimilit et doctoribus eoz.
A. s̄. p̄biterales docere. **B**. s̄.

excommunicatio p. §. 3. p. 14. Clerici obtinentes ecclesias parochiales insisterendo studio per septem annos habent grās. de quib⁹ vide §. ecclesia 2. §. 2.

Quis pōt clericis dare licentia eūdi ad studiū? R. fm Inno.

A. in. c. relati. ex de cle. non resi.

B. Non solū epī s. etiam inferiores plati dant licentiā eūdi ad scholas ⁊ ad alia loca pro honestis causis. Quia si ep⁹ malitiose differrat licentiā. poterit peti a supiori fm Hosti. extra de iure patro. nullus. Et si ep⁹ non vult dare licentiā nisi data sibi pecunia. lz nō sit symonia est tūturpe lucrū. ar. i. q. 3. vendētes. Sed ⁊ xv. addit q. si pecunia daret licentiā de quinque. nio a iure pcesso. symonia esset. ex de magis. sup. specu. Et b. casu posset dari repeti ab ipso dāte scdm eundem xv. ⁊ in sū. eo. ti. q. 10.

B. Esset etiam symonia p alio tēpore si intenderet vendere sibi hoc q. absoluit eū a faciendo officiū ecclesie sue. Idē dicēdū ē de septennio pcesso parochialibus. ut in pcedenti. §. tactū est. Certe hoc casu semp videt cōmitti symonia cum vendat licentiā que ex officio spiritali cōgruit. ut colligi pōt §. symonia p. §. 20. et. 22.

z **S**tudiū vtriusq. iuris dīvini ⁊ humani canonici ⁊ civilis regit⁹ in curia Romana. ⁊ studentes ibi gaudent pūlegiis libertatibus ⁊ immunitatib⁹ quibus gaudent stu-

ventes in studio gnālī. ⁊ recipiunt integre suos puentus ecclesiasticos sicut illi. ex de pūile. cū de diversis. li. 6.

Stulticia ^{Unū sit peccatū?}

R. scdm Tho. 2. 2. q. 46.

Stulticie nomē a stupore videtur esse sumptū. Unū Isidorus perby. mol. Stultus ē qui ppter stuporē nō mouet. Et differt stulticia a fatuitate sicut ibidē dicitur q. stulticia importat tebetudinē cordis ⁊ obtusioē sensū. fatuitas autē importat totalitē spūalis sensus priuationē. Stulticia g. importat quendam stuporē sensus in iudicando ⁊ pcpue circa altissimā causam q. est finis vltimus. Et si quidē h. sit ex dispositione naturali sicut patz in amētib⁹. nō est peccatum. Si autē cōtingat ex eo q. hō imergat sensū suū in rebus terrenis ex quo reddit⁹ eius sensus inept⁹ ad pcpuendū diuina. fm illud. i. Cor. 2. Nialis hō nō pcpit ea q. sūt spūs dei. sicut ⁊ hōi hñti gustū infectū malo humore non sapiūt dulcia. Talis stulticia est peccatū. pp. h. Prospitas stultoz pder illos. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q. 229.

Stuprum. ^{vide sup}
fornicatio. §. p.

Sabbarratio ^{§. ar.}
ra. ⁊ §. spōsalia. §. 2. et. §. 12. qui incipit. Quid de penis.

Abdelegare

s. delegare. §. 2.

Abstitutio.

§. testa mērum. 2. §. si.

Accessio ab

intestato. Quot mōis dicif aliq̄s recedē intestat? R. Quatuor mōis. s. Si nullū testm fecit uel si fecit s nō iure. uel iure fecit s postea ē ruptū utputa nato ei filio. A. de q̄ in testō nulla ē facta mē. tlo. tūc. n. testm pōt rumpi. ut. ff. et C. de inoffi. testa. p. totū. B. uel non est ruptū. s. heres noluit adire hereditatem. ut in Insti. de here. q̄ ab intestato. in pñ.

Quis succedit alicui ab intestato? R. Iure coi laico moriēti pñ succedūt descendētes. 2. ascē. dētes. deinde collaterales pñmi. ores. ut i. Auten. de hē. ab intesta. v. circa. pñ. coll. 9. A. Et ibi p3 q̄ fratres 7 sorores pñcti defun. cto ex utroq̄ parēte vocant simul cū parētib⁹. B. His autē oibus deficiētib⁹ succedit vir v̄xori 7 e3. ut. C. vnde vir 7 v̄xor. l. i. Ultimo succedit filie. ut. C. de to. vacan. l. i. l. r. A. Et ibi patet q̄ intelligit de fisco impatoris. 7 per cōsequēs idē est in papa q̄ ad terras ecclesie. Et idem qd̄ s. nō. in sū. l. i. 2. ti. §. q. ii. s. scdm̄ hosti. Et addit. Et hoc intellige nisi pactū ul' consuetudo p̄iudicet. B. Clerico q̄

intestato moriēti succedūt cognati s̄m ordinem p̄notatū in his tōnis q̄ sibi p̄sone ituitu obuenerūt. iz. q. vlg. c. vlg. A. Idē in dicta q. ii. s. B. Quibus oibus deficiētib⁹ succedit ecclesia q̄ si filie. et eo. c. p. iz. q. §. c. vlg. Et s̄ intellige vbi res clerici recedēt sūt manifeste distincte a rebus ecclie. iz. q. i. manifesta. Nā si fuerint res p̄fuse tunc si dubitet an cleric⁹ habuerit aliq̄d p̄p̄riū p̄sumit p̄ ecclia 7 totū sibi v̄dicat. ar. iz. q. 3. qui. cūq̄. 7. ff. de rebus dub. l. cūib⁹. Sed vbi certū sit q̄ clericus habuerit s̄ nescit quid uel q̄tum. dicunt qdā q̄ tūc locū h3 distinctio q̄ ponit ex eo. c. 2. S3 non ē verū. qn̄ potius ibi loquit̄ de clericis q̄ fuerant seruiecclesie. ut ibi notat. S3 de alijs clericis debet in dicto casu fieri eglis distributio in ecclia 7 p̄ sanguineos. iz. q. 4. c. p. A. Et ibi p3 q̄ s̄ est verū s̄m q̄ ex circūstantijs rerū poterit verisimilit̄ testēdi. Nū ibi dñ. Cōp̄sa. ticā tā sui iuris q̄ eccl'asticay rez habita si se v̄riusq̄ rei quantitas erequerit in ecclia 7 recedētes bēdes equo iure p̄sistio p̄tinebit. Sup̄dicta etiā nō. p̄ glo. et eo. c. 2. et in sū. l. i. 2. ti. §. q. iz. s̄m Ray. Et dictū est s̄ cleric⁹ 4. §. 2. et 3. B. Clerici quoq̄ indubitanē succedunt suis p̄ sanguineis 7 etiam religiosi. ut s̄. hereditas. §. 2. A. Verū est q̄ clericis succedūt in p̄monialib⁹. Sec⁹ nō in feudalib⁹

quibusdā. Quedā. n. feudalialia sūt
ad precii annuū cū homagio ali-
cui exhibita. Et quedā sunt que p
stipēdijs militie tenēt. P̄simoniū
ergo videt̄ q̄ habere p̄t. Et scias
q̄ etiam feudalialia in multis locis
hūt 7 precium exhibent. 7 p̄cio ul
p̄cibus inducūt aliquem aliū sibi
in t̄p̄alibus equalentē 7 eque di-
gnū qui loco eorū facit homagiū.
Sed illa feudalialia que sūt quasi p
stipendij militū videt̄ mibi q̄ si-
ne iniuria dñi feudi b̄end possunt
fm Al. 7 in sū. eo. ti. q. izz. Et ea-
rē rōne idē de religiosis videt̄. B

2 **Q**uō succedūt rescedētes? R.
In successione ab intestato p̄ma
cā est rescedentiū. ut in p̄cedenti
S. dictū est. Nā in successiōe mor-
tui p̄st̄familias seu filij familias
literi eius si sunt oibus alijs p̄fe-
rūt. p̄mi quidē gradus equa-
liter. nepotes 7 vltiores in stir-
pe. nō distinguēdo sexum uel ius
patrie potestatis. Succedūt ergo
p̄mo filij si sunt. siue masculus si-
ue femina equalit̄. Nepotes autē
succedunt in stirpe m. i. in eā partē
quā parentes eorū habituri erant
si viuerēt. C. de suis 7 legit. her. l.
2. et in Auten. in successione. ibi
posita. A. Idem in sū. li. 2. ti. 5.
q. iij. fm Hosti. B

3 **Q**uō succedūt ascēdētes? R.
Deficiētibus rescedētibz succe-
dunt ascēdētes s̄ mō. q̄ resūcto
filio sine literis parētes si soli sūt
succedūt salua p̄rogatiua gradus

A. quia pater p̄fer̄ auo si ambo
sup̄sūt fm Hosti. 7 in sū. eo. ti. q. iij.

B. Et si pari gradu sūt. parit̄ suc-
cedūt. paterni in dimidia 7 mater-
ni in alia dimidia. 7 dispar sit nu-
merus. A. Et si ex vna pte sit tm̄
auus matern⁹. 7 ex altera auus 7
auia paterni. ut in dicta. q. iij. B
Sed si cū parētibz sūt fratres ul
sorores. A. s. vtriusq. i. ex vtroq.
parēte resūcto p̄iuncti. ut in Au-
ten. resūcto. de qua. j. 7 in dicta. q.
iij. B. vocant̄ cū ascēdētibz in
gradu p̄iuncti in virilē portionē. i.
succedūt equaliter cū p̄fe 7 matre
7 auo 7 auia. 7 alijs rescedētibz
Idem etiā est de filijs fratrum ex
vtrōq. latere p̄iuncto. Et ita suc-
cedit femina sicut masculus. nec
refert vtrū sit sup̄s uel emācipat⁹
fm Hosti. 7 in dicta. q. iij. A. C.
ad etul. Auten. resūcto. B

4 **Q**uō succedūt collaterales? R.
Cessantibz ascēdētibz 7 re-
scēdētibz. p̄ vocant̄ fratres. simi-
lit̄ 7 filij alicui⁹ fratris p̄s mor-
tui. Dico de fratre illo 7 eius filijs
qui quidē frater de vtroq. parente
p̄tingit eū de cui⁹ hereditate agit.
7 veniūt in bēditatē dicti fratres 7
eorz filij cū parētibz resūcti. 7 cum
p̄iunctis gradu ascēdētibz. Et di-
cti filij fratris p̄ferūt illis fratribz
resūcti q̄ sūt ex vno tm̄ parēte cō-
iuncti resūcto. C. de legit. hē. Au-
ten. cessante. Post fratres ex vtroq.
parēte 7 eorū filios admittūt fra-
tres sorores 7 eorū filij qui sunt ex

vinio latere tñ. Et isti etiā fratrum filij pferūt patrui de fūcti 7 alijs sūb? Post fratres 7 fratru filios admittunt q sunt gradu primio. res. Et si pares sunt parit admit-
tunt. C. de legit. her. Autem. post frēs. Et extendit cōputatio vsq ad decimū gradū. ut dictū ē s. l. x. reditas. §. 3. **A.** Et ibi de h la-
tius in additione. Et in hac suc-
cessionē collateralū similē cessat oīs differētia sexus 7 emācipati-
onis fm hosti. 7 in sū. eo. ti. q. ii. 9. ubi etiā dicit. Hic tñ hunc ordinē
serua. ut in reb? maternis soli vte-
rini vcent. In rebus pō patris soli p sanguine. In alijs pō coit
vocabunt. Sz h pōt intelligi cum
agat de succedēdo patri ul matri.
Si aut agatur de successionē fra-
tru ad inuicem. tenendū videt qd
dictum est p iura allegata. **B.**

- 5 **U**trū nāles filij succedāt pī
ab intestato. R. Si legitimi nō su-
perūt. nec legitima pūnt. tūc na-
turales ab intestato succedunt in
duab? vncijs. ita tñ q si mar sup-
est. virilis ei portio de ipsis datur.
Qui pō sūt ex dāto coitu. ab oī
pīus bñficio excludunt. ut. C. de
nā. libe. Autem. licet. **A.** Ibi dī.
Licet pī sine legitima ple seu pa-
rēte cui relinqui necesse ē recedēti
nālib? literis totā subam uel inē
vivos largiri. uel testamēto relin-
quē. Qz si parētes dūtaxat ei sup-
sint. legitima pte parētib? relicta
reliquū inē nāles distribui pmit-

titur. Ab intestato pō cū test lo-
boles ciuilis. nec supsit pūnt legi-
tima. si nāles extant ex pūbina q
sola fuerit 7 idubitato affectu cō-
iuncta. in duas pīne sube vncias
succedant inē eos si supest virilis
portio ref. Huiusmōi. n. nāles fi-
lios etiā pasci boni viri arbitrio
necesse ē. Vel si legitimi extant 7
succedūt. ul pūge viua qūbet aliū
sūt heredes. Hū g 7 parētib? parē
pstant si opus sit pietatē. Sz q ex
dāto sūt coitu. oī pīus bñficio
excludant. **B.** De huiusmōi na-
turalib? 7 etiā spūijs vide s. fili?
§. 4. et. 5. Et h de successionibus
sufficiāt l3 in multis locis alie cō-
suetudines habeantur.

Sz qd de pīetudine aliquaz
terraru q mortuo aliq sine filijs
dñs terre totū accipit. R. fm Do-
sti. Dico talē pīetudinē obf uādā
si pīcripta sit. pōt. n. dñs allegare
q ab initio h pactū fuerit. qz terra
sua erat. **A.** Et ad h pbandū in-
ducit pīetudinē q ē optima legū
7 dubioz incipres. ex de cōsue. cū
dilect? fm eū. Hosti. 7 in sū. eo. ti.
q. izi. **B.** Leuit. 25. Terram non
vendet in ppetuū. qz mea ē. 7 vos
aduene 7 coloni mei estis.

Suffragiū refū-
ctoꝝ.
Utrū suffragia facta p re-
fūctis pīnt existētibus in purga-
torio. habes s. purgatorio. §. fi.
Utrū suffragia facta per mini-
stros malos pīnt defunctis. R.

fm Lto. 7 Pe. i. 4. dñ. 45. Suffragia p malū ministrū sūt tripli-
 pliciter. p. s. velut p actorē. sic qñ
 sūt ex p. p. mo. 7 sic non p. sunt
 nisi forte ex p. n. 7 p. acc. s. in q. tū
 p elemosynā mali hois pauperes
 excitati orāt p. refūctis. 2. p. n. tie-
 ri p malū ut ministrū publicū dei
 7 totius ecclie. sicut sacerdos qui
 celebrat missam uel exeq. as mor-
 tuorū in ecclia. Et q. ille intelligit
 facē sub cui. noie siue cui. vice fit
 ut p. p. Dyonisiū. is. c. celestis
 ierarch. Inde ē q. suffragia talis
 sacerdotis q. uis sit peccator p. sūt
 refūctis. 3. p. n. fieri p malū ut mi-
 nistrū puatū. s. puatē p. sone de mā-
 dato eiusdē. s. ex. n. in caritate.
 siue sit refūctus siue uiuus. 7 talia
 p. sūt. sicut cū uiuus in p. cō. ex. n. s.
 q. d. cū op. misericordie facit ex
 p. cepto dñi caritatē habentis. **A**
 Hoc v. p. nisi q. s. sciret malitiā mi-
 nistri. 7 necessitate nō vrgēte facit
 eū in suo ordine ministrare. q. tūc
 inuolueret in eadē p. ditione. cū eo
 ut s. ordinat. p. s. 2. Et idē q. d. in
 b. s. nō. in sū. li. 3. ti. 34. q. 105. **B**
 Magis tñ p. dēssent si etiā mini-
 stri in caritate eēnt. q. tūc illa opa
 eēnt meritoria ex duab. p. tīb. Et
 de ista mā vide s. missa. s. 1.

2 **U**trū suffragia facta p. refun-
 ctis p. sint etiā faciēti. R. fm Lto.
 vbi s. Op. suffragij q. d. p. altero
 fit p. p. s. d. rari dupliciter. Uno mō
 ut ē expiatiū p. ne p. modū cuius-
 dā recōpensationis. 7 hoc mō op.

suffragij reputat qñ et. p. quo fit
 7 ita absoluit eū a debito p. ne siue
 q. nō absoluit faciēti a debito p.
 ne p. p. e. Alio mō p. cōsiderari
 in q. tū ē meritorij vite eterne. q. d.
 bz in q. tū p. cedit ex radice cari-
 tatis. 7 fm b. nō solū p. dēst ei p. q.
 fit. s. etiā faciēti magis. vñ in p. s.
 Oro mea in sinu meo p. uertet. Et
 Jo. Damascenus in s. mone rebis
 q. in fide moriūtur. dicit. Quicūq.
 pro p. rimi salute agonizat. p. mū
 sibi prodest. deinde proximo. **A**
 Idem in sū. eo. ti. q. 106. **B**

3 **I**n quibus suffragijs iuuant ale
 refūctos? R. fm Greg. Anime
 refūctos quatuor modis absolui-
 tur. Aut oblationib. sacerdotū.
 Aut precib. sanctorū. Aut caro-
 rū elemosynis. Aut ieiunijs co-
 gnatorū. iz. q. 2. nō estimem. et. c.
 anime. Quos modos distinguit
 Ray. dicēs sic. Suffragia quidē
 p. sunt refūctis ad absolutionē p.
 ne. **A** nō ad p. mū vite eterne. ut
 in sū. eo. ti. q. 107. **B** a qua possūt
 absolui q. tuor modis. p. mō p. in-
 cessionē ipsius capitis. s. xpi. 7 sic
 iuuant p. oblationē altaris. 2. p.
 incessionē quasi puatā mēbrozū
 i. p. ofones scōz. 3. mō p. modū re-
 ceptionis p. ne. s. p. elemosynarū
 largitionē. 4. p. modū solutionis
 p. ne. s. p. ieiuniorū afflictionē. Et
 ad dictos quatuor modos oēs
 alij reducūtur. **A**. Idem in dicta
 q. 107. **B**

4 **Q**ue suffragia sint meliora? **4**

R. fm Ray. Quia melius ē op⁹ caritatis qd dirigit in teum qd qd in hominē. id duo pmi modi quia in teū dirigunt meliores sunt qd duo vltimi. nisi p accūs. in q⁹ tū. s. elemosyna impetrat scō. 2. oñones

Quia p⁹ melius ē op⁹ caritatis cois qd puate 7 spālis. id melius ē suffragiū sacri altaris qd oñonis.

A. Et etiā qz in sacro est ipse xps 7 eius in ipso repñat passio. quā nil ē efficacius ad remissionem 7 grām. de ple. dis. z. c. quid sit. **B.** 7 iterū qz bonū quāto cois tāto melius. id elemosyna melior ē ieiunio. **A.** Idē in dicta. q. 101. **B.**

5 **C.** Utrū missa p defunctis eq⁹liter valeat defuncto sicut alia. **R.** fm Lto. i. 4. dis. 45. In officio misse nō solū ē sacrificiū s. etiā sūt oñones. 7 ideo suffragiū misse cōtinet duo de p⁹dictis. s. oñonē 7 sacrificiū. Qñtum ergo ex parte sacrificij oblatis missa de quocūqz dicat eq⁹liter pdest defuncto. 7 hoc ē p⁹cipuū quod fit in missa. Sed ex pte orationū magis prodest illa in q sunt oñones oēs ad hoc determinate. Sz tñ iste pfectus recōpensari potest p maiore deuotionē ul eius q dicit missam uel eius q facit dici. uel iterū p deuotionē suē in cēssationē sancti cuius suffragiū implo⁹ratur. De materia misse habes s. missa. **A.** Con. de. ut in dicta. q. 101. **B.**

6 **C.** Quibus defunctis p⁹sint suffragia. **R.** fm Lto. 7 de. vbi s. Illis

solū prodesse pñt qui sūt in purgatorio. Nā ut dicit de. ad h. ut aliquis defunctus iuuē. duo req⁹runt ex pte ipsius. Unū ē indigentia. 7 id nō p⁹sint beatis. Alterū ē p⁹ditionale. meriti. s. ut h. meruerint sibi p⁹desse. ut dicit Aug⁹. 7 ideo nō p⁹sunt damnatis in inferno. Utrūqz p⁹o in his ē qui sūt in purgatorio. idcirco p⁹sunt illis. Et sic loq⁹t illa auctoritas Aug⁹. in en⁹chiridion. i. 3. q. 2. tēpus. Et de mā purgatorij hēs s. purgatorij. **A.** Hec vera sūt. lz aliq dixerint q p⁹sunt etiā existētibus in inferno ad aliquale mitigationē. s. h. cois nō tenetur. ut in sū. eo. ti. q. 101. vbi h. plene notantur. **B.**

7 **C.** Utrū suffragia spāliter p aliq⁹ facta eque p⁹sint alijs. **R.** fm de. 7 Lto. in 4. dis. 45. Cū suffragiū sit p⁹tutis finite. 7 deuēet p intentionē faciētis quo voluerit. valet ei pro q fit q⁹tum ad liberationē a pena. tñ q⁹tum ad p⁹gratulationē 7 interiorē cōsolationē fm q vn⁹ in caritate existēs de bonis alter⁹ gaudet. sic valet oibus in caritate existētibus. 7 plus ei qui in maiori caritate ē. **A.** Et h. ē cois snia lz aliqui p⁹trariū dixerint. s. q⁹ dicta suffragia lz sint facta specialiter p aliquo. eque p⁹sunt oibus q sunt eiusdē meriti. q ad utilitatē 7 liberationē. s. nō quo ad bonorē. ut in sū. eo. ti. q. 101. **B.**

8 **C.** Utrū suffragia facta pro mult⁹ eq⁹lit⁹ p⁹sint singulis. **R.** scdm

is z

Lto. et De. vbi s. Si valor suffragiorum consideretur secundum quod valent ex virtute caritatis. sic tamen possunt singulis ac si per uno tantum fierent. quia caritas non minuit si distribuatur affectus in multos. imo magis augetur. Et sic etiam gaudium ex caritate procedens quanto pluribus est cōe tanto fit maius. ut dicit Augustinus in libro professionum. et sic quantum ad congratulationem potest intelligi. et per se. dist. 5. non mediocriter. Si autem consideretur valor suffragiorum in quantum sunt satisfactiones quedam per intentionem facientis translate in mortuos. sic magis valent ei per quo spiritualiter fuerunt. Sic. n. affectus suffragii diuiditur ex divina iusticia inter eos per quibus fiunt.

A. Idem in libro. eo. ti. q. 110.

Superbia vtz sit peccatum mortale. R. secundum Lto. 2. 2. q. 162. Superbia consistit in eo quod aliquis extollit se supra id quod est sibi proprium a divina regula. contra quod apostolus dicit. 2. Cor. 1. Nos autem non in imensum gloriamur. sed secundum mensuram quam mensus est nobis deus. Et id dicitur Eccl. 1. Inimicum superbie totus est apostatare a deo. In hoc. n. radice superbie consideratur quod homo aliqualiter non subditur deo et regulis ipsius. Hoc ipsum autem quod est non subijci deo habet rationem peccati mortalis. Unde superbia secundum genus suum est mortale. Sicut tamen in alijs quod ex suo genere sunt peccata mortalia. puta in fornicatione et adulterio sunt aliqui motus qui sunt peccata venialia propter eorum imperfectionem. q. 2. s. pueniunt iudicium rationis. et sunt preter eius sensum. Ita etiam circa superbiam accidit quod aliqui motus superbie sunt peccata venialia dum eis homo non consentit. De superbia ornat? s. ornat? Et de vestibus. 5. vestis. A. Pro meliori huius materie declaratione per videntur dum est quod sit superbia. 2. et ei? spiritus? 3. utrum sit mortale. Ad primum dicendum secundum Lto. 2. 2. q. 162. arti. 5. quod superbia est quedam extollentia per quam quis se extollit super id quod est ei proprium a divina regula. Hec definitio nitio obscura est. quia multum generalis. sed per alias particulariores dilucidabitur. Unde sciendum quod a divina regula plura nobis propria sunt et ordinata. quorum primum est obedientia dei et hominum. Dei. ut per 3. Reg. 15. ibi. Numquid vult dominus holocausta aut victimas et hominum. ut Math. 18. Si ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Et Ro. 15. Vis anima potestatis sublimioribus subdita sit et. Et huic obedientie perarias complacencia proprie voluntatis. Id in ea est virtus superbie. Numeri. 15. ibi. Nisi quod per superbiam aliquid commiserit et. Unde ut per 1. in. de virtutibus. sic diffinitur. Superbia est amor proprie voluntatis. Secundum quod a divina regula homini proprium est ut non appetat alijs preesse. ut per 3. Math. 23. ibi. Nisi opera sua faciunt ut videantur ab hominibus et. Desiderare ergo preesse primo est contra divinam regulam. et ideo est superbia. Unde ab Augustino in libro. de ciuitate dei.

7 in sū. re vitijis sic diffinit. Sup-
bia est puerse celsitudinis appeti-
tus. Qd clarius dī z. iniaz. dis.
42. in. c. ex superbia. videlicet sic.
Supbia ē amor pprie excellentie.
Et iste amor ē perversus. ut dicit
Aug⁹. qz bz in se pueritatē pira
diuinā regulā ut p̄mōstratū ē. Et
etiā qz ducit hominē in oēm puer-
sitatē. Nā mēs potētē auida neqz
abstinē nouit a vitijis neqz gaudē
p̄cellis. neqz pietati adhibē cōsen-
sū. 4. 1. dis. virū. Tertiū qd a diuina
regula p̄figit dī ē ut nō se extol-
lat siue de se reputationem faciat.
nec apud deum. nec apud primū.
nec apud seipsū. Nō apud deū. qā
nō possem tantū agē q uel vni di-
uino bñficio. puta creatiōis ulre-
tēpionis valerem⁹ satisfacē. Et
iō Luc. 17. dī. Cū fecerit oia que
p̄cepta sunt vobis dicite serui in-
utiles sum⁹. Nō apud primū. i.
ut nō se illo reputet iustiorē. 7 iō
nō retemus nos etiā sup peccatē
primū extollē. Al' occurrēt no-
bis sicut pbariseo dicēti. Non sū
velut hic publican⁹. ex quo a dño
p̄denatus ē. Luc. 18. Non apud
seipsū. i. ut nō seipsū iustificet cor-
de uel ore. Job. 9. Si iustificare
me volueris. os meū p̄denabit me
Diuinā ḡ regula p̄ficit homini. ut
nō se reputet. p̄tra quā facit repu-
tator sui. 7 in hoc pōt sic diffiniri
Supbia ē ppria reputatio. Ad se-
cundū dicendū q in dicto. c. ex su-
perbia. z. iniaz. dis. 42. enume-

rantur quatuor spēs. Et hoc ideo
qz ibi nō fit mētio nisi de superbia
intellect⁹. 7 de superbia mixta. Su-
perbia intellect⁹ subdividit in tres
7 superbia mixta ponit pro quarta
specie. Sz ut ex p̄cedenti. s. potest
colligi si spēs supbie singulariter
numerētur plures sūt q̄ quatuor
Si nō gnāliter. pauciores. Jōqz
notandū q tres gnāles sunt spēs
supbie. videlicet superbia intellect⁹
affectus 7 mixta. Supbia intelle-
ctus subdividit in tres. ut in dicto
c. ex superbia. Prima spēs est qñ q̄s
grām quā habet reputat a se b̄re. i.
ex pprio studio diligētia seu inge-
nio. Secūda qñ se grām a deo b̄re
nō reputat. siue t̄palem siue spūa-
lem. s. ex pprijs meritis. Tertia ē
qñ quis se iactat seu reputat gra-
tiā b̄re quā nō bz. uel amplius q̄
habeat. Supbia affect⁹ distinguit
in duas. videlz in affectū p̄tuma-
cie seu voluntatis pprie. 7 in affe-
ctū p̄sidētie. Quo ad p̄mū pōt di-
ci q supbia est p̄tumacia p̄ legiti-
mam obediētiā. Numeri. 15. ibi.
Alia q̄ p superbiā aliqd cōmiserit
rē. seu q supbia ē amor pprie vo-
lūtatis. ut in sū. re vitijis. Quo ad
secundū pōt dici q supbia ē amor
pprie excellentie. dicto. c. ex superbia
Et ē aduertendū q hic amor re-
uerētie non solū intelligit cū quis
querit honores. sed etiam qñ non
qrit s̄ oblatos suscipit ad propriā
gloriā 7 complacentiā. 8. q. 1. sci-
endū. ibi. Nam cum hui⁹ mundi

successus percipit et. Et in h. peri-
 culū magnū imminet etiam bonis.
 qui lz facilius mūdi honores cō-
 tēnant nō querēdo. tñ difficulter
 dū offeruntur non delectant. ut
 dicit glo. Aug. super illud. i. ad
 Thessal. 2. Non q̄si boibus pla-
 centes et. Supbia mixta ē. cum
 ceteris respectis singulariter q̄s
 vult videri. ut i dicto. c. ex supbia.
 videlicet cū q̄s lz reputet se grās
 a deo hēre. et non ex proprijs meritis.
 tñ gloriā se singularē esse seu re-
 putari considerat seu delectatur.
 In q̄ptum. n. se reputat et gloriā
 singularē. p̄cipiat de supbia itel-
 lect. et p̄prie reputatiōis. In q̄rū
 p̄o delectat seu amat reputari. p̄ti-
 cipat de supbia affectus. Id tene
 spēs mixta vocat. de q̄ moral. 23.
 c. 16. Greg. ait. In hac arrogā-
 tie quarta specie crebro bñanus
 animus labit. ut id qd bz habere
 se singulariter gloriē in q̄ tñ dia-
 bolice similitudini vicin⁹ appro-
 pinquat. Ad tertium dicendū. qd
 aut supbia nō bz p̄sensū delitera-
 tū aut habet. p̄ casu ē veniale. ut ē
 hic p̄tractū. In 2. absq̄ vllō du-
 bio ē mortale. quia p̄traria ē bu-
 militati sine qua nemo p̄t salua-
 ri. ut p̄3 Math. et Luc. 18. et nōt
 Pico. de lira sup̄ ps. 83. et Lto. 2.
 2. q. 162. arti. 5. imo radix et ma-
 ter est omnīū capitaliū peccatorū.
 ut patet p̄ Greg. moral. 31. c. 38.
 Unde et p̄. dist. 2. c. principium
 ad finem Greg. dicit. Cōside-

ret homo elatus quid terra me-
 reatur. si prelatatus angelus in ce-
 lo in terram prosternitur.

Suspensus.

Scdm̄ X. suspensus dicitur
 aliq̄s qñq̄ quidem quo ad se et q̄
 ad alios. qñ. s. p̄ sniam canonis
 uel hominis suspensus ē. et talis te-
 net abstinere ab officio. et illi qui
 hoc sciūt tenent eū vitare quo ad
 executionē officij. Si tñ occulte
 sit suspensus dicto mō p̄ sniam
 canonis. ille q̄ hoc scit si nō posset
 eū vitare sine scādalo credo qd nō
 teneat. Suspensus p̄o quo ad se tñ
 ille dicit qui nō est p̄bitus ab-
 stinere ab officio et huiusmodi p̄
 sniam canonis uel boīs. s. p̄ sim-
 plicē p̄hibitionē iuris absq̄ lata
 snia sicut quilibz ep̄s in peccato
 mortali tenet abstinē a celebra-
 tione. Si tñ celebret nō tenet sub-
 ditus eius eū vitare. uel quicūq̄
 alius etiā si sciret et p̄ctm̄. Lar-
 ge quoq̄ dicit quis suspensus quo
 ad alios non quo ad se. ut cleric⁹
 p̄grin⁹ qui p̄mittit celebrare in
 occulto et ex deuotione s. non in
 publico. ut s. peregrinus 2. §. 3.
A. Predictis con. Al. ut i sn. li.
 p̄ti. p̄. q. 21. circa. fi. Sed tōdie cir-
 ca predicta inouatio facta ē aliq̄
 ut s. cleric⁹ 3. §. fi. in additōe. **B**
Quid si quis sit suspensus a p̄-
 tificatibus. R. s. m̄ h. osti. Etiam
 si celebret in pontificalib⁹ non est
 irregularis. qz pontificalia nō sūt

de substantia celebratiōis. nec de-
temus aliquē iudicare irregula-
rē nisi inueniat expressū. ar. de pr.
dis. i. pene. 7. et de sen. exco. is qui.
in pñ. li. 6. A. Con. Inno. 7. W.
duran. ut in sū. li. 3. ti. 29. q. 5. p.
quid si aliquis. **B**

2 **Q**uid si quis suspendit ab in-
gressu ecclesie. ut ingressus eccle-
sie sit ei inēdictus? R. Cum tali
per psequēs censetur in ipsa eccle-
sia diuinorū celebratio inēdicta.
irregularis efficiet si ptra inēdictū
huiusmodi diuinis se scientē inge-
rat in suo agens officio sicut pri?
Talis quoq; si hoc inēdicto du-
rante recedat. nō debet in ecclesia
nec in ecclesiastico cimiterio nisi
penituerit sepeliri. et de sen. exco.
is cui. li. 6. Et de h. s. interdictū
4. 6. pñ.

3 **U**trū suspensio possit suspendi
per appellationē. R. Sicut excoi-
catio. sic ab officio uel ingressu ec-
clesie lata suspensio p appellationē
nē sequentē minime suspendit. et
de sen. exco. is cui. li. 6.

4 **U**trū suspensus a picipatio-
ne uel collatione sacroz. si cōtra-
faciat sit irregularis. R. pñ In-
no. 7. Hosti. Non. et de cle. exco.
mi. si celebrat. Talia. n. non sunt
ordinis. quia 7 laici participant
sacramētis 7 pferunt sacramēta.
A Idem in dicta. q. 5. p. quid si
suspenditur. **B**

5 **U**trū suspensus a diuinis uel
ab officijs seu a celebratiōe mis-

se uel aliq; huiusmodi. **A** s. qd
pprie ptinet ad aliquē actū ordi-
nis pñ eādē Inno. 7 i dicto. p. qd
si suspenditur. **B** sit irregularis
si ptrafaciat. R. pñ Inno. Irre-
gularis fit. Nam tales actus sūt
pprie actus ordinis. et de sen. 7 re
iudi. cū eterni. li. 6. ti. q. 3. si quis
epus dānat. 7 pñ W. etiā si extra
ecclesiam dicat horas officiando
populū sicut in exercitu 7 huius-
modi. Sed si dicat cū vno socio
ul' duobus. nō officiādo in eccle-
sia uel in populo. lz mortaliē pec-
cet sic coicando cum alijs nō cō-
trahit tñ irregularitatem. Debet
etiam abstinē ab illis verbis que
a solis sacerdotibus dici solēt. ut
dñs vobiscū. Iterum minus ma-
lū faceret si ab alio etiā nō sacer-
dote faceret horas icipe. Idē W.
duran. in Spx. **A** Idē i sū. eo.
ti. q. 6. q. incipit. Circa tertiū. **B**

Utrū suspensus ab officio tñ
possit picipere uentus beneficioz
suorū. R. pñ Inno. Non. extra
de appel. pastoralis. Sed h. intel-
ligit Hosti. qñ ex graui cā suspen-
sus est. extra de pur. ca. inter solli-
citudines. Secus si ex leui causa
puta propter populi scandalum.
uel infamiam solam nec diu ste-
sit ptumax. Idē Hosti. **A** Idē
in sū. li. 3. ti. 23. q. 8. Ubi 7 addi-
tur pñ Hosti. **N**ota q quicūq; ē
excomunicatus. etiā ab officio
7 beneficio est suspensus. extra de
appella. pastoralis. s. si. sed non
is 4

cōuertitur. Item quicūq; suspēsus ē ab officio videtur suspēsus 7 a bñficio. ar. eñ de cle. cōiū. c. diuersis fallacijs. et. c. quod a te. s. non cōuertitur. Item quicūq; suspēsus ē a subdiaconali ordine suspēsus intelligitur a diaconali 7 sacerdotali. s. non conuertit. ar. eñ de cor. viti. c. significauit. Melius facit. quia cui interdiciuntur minora. intelligunt interdici 7 maiora. eñ de sen. eñ co. cū illozū. Sequitur. Et suspēsus a sacerdotalibus. suspēsus ē a pontificalibus. sed nō cōuertit. Quis etiā suspēsus a collatione ordinū simpliciū suspēsus intelligat a collatiōe diaconi 7 presbyterij. A collatione tamē subdiaconi 7 alioz inferiorū ordinū non videtur suspēsus. ut innuitur eñ de tempo. or. dilecti filijs. in fi. et. c. lras. ad fi. Allegata iura nō vidētur hoc probare. Nam. c. dilectus nō declarat qd p simplicem suspensionē ab ordinādo intelligatur solū inhibita collatio presbyteratus 7 diaconatus. In. c. autē litteras fuit facta particularis suspēso ab his duobus ordinibus. Sequit. Cui in dicit ingressus ecclesie interdicit officij intra ecclesiā non extra. Ergo suspēsus ab officio suo pōt ecclesiā intrare 7 diuinū officij audire dū tñ caveat qd non officiet. Sec⁹ dicere si esset suspēsus simplici a diuinis. qz tñ nec officiare posset nec cū alijs audire. h. hosti.

Susurratio.

Qui dicantur susurrores? R. s. fm Lto. 2. 2. q. 14. Sicut dicit glo. sup Ro. p. Susurrones dicuntur inter amicos discordiam seminātes. Detractores qui aliorū bona negant uel minuit. Contumeliosi qui intēdūt bonorē auferre. Et de his duobus s. retractio. et s. ptumelia. A. ubi de his etiā latius dī. Et idē qd hic nō. in lū. li. 3. ti. 33. q. 261. B.

¶ Sed quod bonū est graui⁹? R. s. fm Lto. 2. 2. q. 14. Susurratio grauius ē. Nam tanto aliqd nocu menti grauius ē quanto bonū qd tollitur melius ē. Melior est aut amicitia qd fama que tollit p retractionē. qz fama ad h. maxime necessaria ē. ut homo idone⁹ habeatur ad amicitia. Itē amicitia est melior qd bonor. qui tollit p contumelia. sicut 7 amari est melius qd honorari. fm plm. 8. et bicorum. An bñ. dicit Eccl. 6. Amico fidelinulla ē compatio. Et Eccl. 5. Denotatio pessima sup bilinguē. Susurratori autē odium inimicitia 7 contumelia. A. Idem in dicta. q. 261. B.

Abellio est publica psona habens officij scribendi instrumenta ad faciendū fidem. A. Hoc dictum fuit glo. Ray. ut in lū. li. 2. ti. 8. q. 4. B.

¶ Utrum clerici exercere possint

officiū tabellionar⁹. R⁹ fm Ray. Clericis in sacris ordinibus pstitutus est penitus inedicū officium tabellionatus. 7 si illud bateant. ad dimittendū sūt cōpellēdip sub tractionē bñficiū appellatiōē postposita. eē ne cle. uel mo. sicut. Et idē credo si sūt in minorib⁹ 7 bateant sufficientia bñficia. ar. eē de postu. clerici. Sz ut addit Imo. si illi qui sūt in sacris instrumēta cōficerent anteq̃ eis inedicere valeret. al non. Et intelligitur scdm Hosti. q̃ nō valeret in secularib⁹ negocijs. ut docet Rubrica p̃dicti. c. sicut. s̃ in ecclesiasticis valeret A. Idem in dicta. q. 4.

2 **C** Atrum eps possit in ecclesiasticis pstituire clericū tabellionem. R⁹ fm Ray. Potest p totam suā diocesim. cui cura omnium est commissa. io. q. i. regenda. iz. q. i. eps. et. c. p̃cipimus. Et si fecerit poterit ille vocari ad scribendū acta ecclesiastica fori. Al vbi tabellio non habetur. due honeste p̃sone subrogabunt. extra de p̃ba. qm̃ contra falsam. Et sic intelligeq̃ clerici possūt esse notarij pape. s. q. i. qui. dam. Sz tñ pstitutus a papa poterit conficere instrumēta vbiq̃. Constitutus autē ab ep̃o nō habet potestatē extra diocesim illius q̃ ipsū cōstituit. ff. de iur. om. iu. l. si. Sed tñ si simpliciter pstitutus sit tabellio maxime ab ep̃o qui habet sup hoc p̃uilegiū. potest etiam iste vbiq̃. A. Hosti. post p̃dicta

subdit. Sed 7 dici potest q̃ ex quo quis simpliciter pstitutus ē tabellio ab illo qui habet hanc potestatem. potest vbiq̃ p̃ficere instrumēta sicut p̃byter semel ordinat⁹ vbiq̃ celebrat. ut in dicta. q. 4. **B**. Et nota q̃ tabellio ecclesiasticus non debet p̃ficere instrumētū in secularibus nec secularis in reb⁹ pure ecclesiasticis. quia horū p̃uersatio nō debet eē p̃mixta. 2. q. 1. laicos. vñ notarij clerici in curijs principū probitētur eē scriptores. extra ne cle. uel mo. sniam. s. ne quisq̃. A. Idem in dicta. q. 4.

C Atrum religiosi possint exercere officium tabellionatus. R⁹ fm Jo. an. sup. c. ut officium. de hereticis. i. 6. qui sic dicit. Per hanc lram bñ p̃z q̃ tabellio factus monachus nō p̃t exercere tabellionatus officium in alijs q̃ p̃tra hereticos. ut dictū est s̃ hereticus 2. s. i. 1. qui incipit In examinatione. Et s̃ idem patet in q̃dā ep̃ua. Bonifacij octavi. de offi. oz. in decre. supioribus. circa mediū. Et idē probat olim per decre. eē ne cle. uel mo. sicut. C. de sacrosanc. ecc. l. anteq̃. i. 6. q. i. nouarū. C. de ep̃i. et cle. l. placet. Tñ sicut nō. X. in Sp̃. vetera instrumēta complebit. s̃ noua nō assumet. ff. fami. l. ex d. l. alienatio. nes. 7 extra de iudeis. iudei. cum similibus.

C Allia siue exactio. siue collecta siue quæsta. Atrum dñi t̃pales

possint imponere subditis suis si-
ue erigere tallias. R. fm Ray.
Illā potest dñs imponere uel eri-
gere de qua puerūt secū uel an-
tecessoribus suis bona fide 7 sine
vlla coactiōe. sicut solet fieri cau-
sa mansi uel ville qñ de nouo con-
cedunt. q. datur aliquid uel pro-
mittit celsus ānuus 7 huiusmodi.
Omnia ẽ huiusmodi dñ tñ non
sint pacta turpia uel ptra teū lici-
te eriguntur. Nā quilibet in traditi-
onem sue pōt imponere legē quā
vult. ex te condi. appo. verū. i. 8. q.
2. eleutherius. Nā 7 sciēti 7 volen-
ti nō infertur dolus. C. de traslac.
cum donationis. 7 pacta custodiri
debēt. ex te pac. antigonus. Quic-
quid ergo subditus de huiusmodi
subtraheret. furtū faceret. verū tñ
si in instrumēto positū ē indiffini-
te q. soluent questā uel talliā. in-
telligo q. dñs debet eam modera-
te petere in pectis pditionibus. ex
te cens. cum aplos. in fi. io. q. 3. c.
vlt. Immo fm X. si dicat q. do-
minus possit imponere questā uel
talliā fm bñplacitū suū. nullo-
minus moderāda est ad arbitriū
boni viri. Si pō dñs vltra predi-
cta erigat coacte p se uel per suos
directe uel indirecte tenet restituere.
re. dis. i. 8. de eulogijs. i. q. 2. placuit
et. c. p. pio. Et dicit cogere indire-
cte. qñ negat subditis iusticiā. uel
non defendit eos ut sic aliquid ex-
torqueat. ul' insinuari facit q. vult
aliquid habere. Secus esset si re-

eiperet aliquid sponte oblatū nul-
la fraude adhibita. Itē secus est
de his q. mere sunt serui. q. res eo-
rū sūt dñi. Peccat tñ dñs si nimis
grauat eos. sed nō tenet ad resti-
tutionē. A. Hoc dictū de seruis
fuit Al. qui etiā con. p. dictis. qui-
bus etiā con. Hosti. 7 Lbo. Et ad-
dit Lbo. in epla ad ducissam lo-
thringie. q. pñces terrarū a deo
sunt instituti. non quidē ut pñcia
lucra querāt. sed ut cōmunē vtili-
tatē populis pcurant. Et iō insti-
tuti sūt eis redditus ut ex illis vi-
uentes a spoliatiōe abstererent.
Nā in Ezech. 45. dicitur q. pñ-
cipit possessio in iust. 7 non re-
pularunt vltra populū meū pñ-
cipes. B. De materia dicte. q. vi.
de s. dñs. s. 2. Et ibi agit de casi-
bus in quibus dñs potest a subdi-
tis erigere vltra pñcium.

Quid de quibusdam dñis qui
nihil pñciunt nisi tallias? R. fm
Ray. Si tallia ē antiqua. 7 credi-
tur pñabili q. ex cā iusta impo-
sita fuerit. pōt erigi. ita tñ q. ipse
dñs impleat si quid ex illa cā im-
plere debet. Si pō est noua 7 ne-
scitur iusta causa. nō debet erigere
7 si receperit debet restituere. i. 4. q.
6. si res. A. Con. Al. ut in lū. eo.
ti. q. 36. B.

Qualiter sciri pōt talliā ex ius-
ta causa fuisse imposita? R. fm
X. Potest B. sciri uel p instrumēta
inde confecta. uel si ita seruatiū est
a tpe a quo nō extat memoria. q. 2

tunc presumitur iusta causa. ar. iz. dis. illa. nisi violenta sit presumptio in ptrariu. sicut de pscriptioe dicitur s. pscriptio. §. 8. **A**bi patet. 7 in. c. epm. de pscript. li. 6. q. psumptio e regulariter p allega te cursum tpris cuius initij no extat memoria. Quod veru est fm eude x. 7 in su. eo. ti. q. 38. nisi violenta sit psumptio in ptrarium.

3 **Q**uid de quibusda q allegantes psumptuinem accipiunt a subditis de mobilibus quicquid volunt. 7 pcpue expoliant eos qn suspicant illos velle trasire ad aliu? R. fm x. Tales dñi peccant 7 tenetur ad restitutione. ut tactum est in. §. 2. nisi q si certum forsitan esset q a principio in cessione terre fuisset expresse impositu tale onus. tollerari posset du tñ ultra modu no grauet eos nec manentes nec recedentes. **A**. 7 dum tñ non fuerit impositu per malicia vel fraudem. fm eude x. Et pdictis con. Al. 7 addit. Sed pbabile non est huiusmodi psumptuine nimis seruilem inductam esse de voluntate subditoz. sed per coactione 7 violentia superioru. Dicit tamẽ idem x. q in hoc casu 7 similibus q tolleratur ab ecclia p eo q aliqua ibi potest esse dubitatio de iure aut de facto. no credo simpliciter esse tene genda absolitione. sed facienda e cum quadam tñ dubitatione 7 ptestatione sic. Absoluo te de h iustum possum. s. tunc uel credo

q non sufficit tibi ad salutem nisi aliter te habueris in hoc casu. ut in su. eo. ti. q. 39. **B**

4 **U**trum dñs possit vendere baluini 7 huiusmodi tallias 7 officia in subditos. R. fm l. bo. in quadam epla ad ducissam brabantie Apl's dicit sic. Multa licent sed non omnia expediunt. Cum autẽ baluini 7 officialibus vestris nihil committatis nisi tpalis officij potestatem. no video quare non liceat vobis vendere huiusmodi officia du talib' vendatis de quib' possit psumi q sint vtilis ad huiusmodi officia exercenda. 7 no tanto p cio vendatur officiu ut recuperare non possint sine grauamine subditoz. Sed tamẽ talis venditio oio expedirens no videtur. p quia frequenter ptingit q illi q essent magis idonei ad huiusmodi officia sũt pauperes ut officium emere no possint quonia etiam si tales diuites sint tamẽ quia boni sunt no ambiunt officia nec inbiant ad lucra. Sequitur ergo q ut plurimu illi officia emunt qui sũt priores 7 subditos vestros opprimetes. An magis expedirens videtur ut bonos 7 idoneos ad officia vĩa eligatis q̃s etiã inuitos si necesse fuerit ad suscipienda illa officia cõpellatis quia per eoz bonitate 7 industria magis accrescet vobis 7 subditis vestris q de predicta officiorum venditione acquirere valeatis. Et hoc consiliu dedit Moysi cognat' is 6

suus. Provide iquit de omni ple-
 te viros sapientes et timētes deū
 et qui oderint auariciā. et constitue
 eos tribunos et cēturiones. quū
 quagenarios et decanos qui iudi-
 cent populū omni tpe. **A.** Idem
 in sū. eo. ti. q. 40. Clarum est autē
 q̄ dicta officia regiminis vendi
 strictissime phibētur. et statutū est
 q̄ nō eligātur ambitione uel pre-
 cio sed viri pbate vite. et talit̄ assū.
 pti nihil detent pro officijs dare.
 Immo int̄ gesta debēt iurare se p
 buisimōi officijs nihil dedisse ul
 postmodū nunq̄ daturōs p se uel
 interpositā psonā titulo donatio-
 nis venditionis uel quocūq̄ alio
 velamēto. et ob exceptis salarijs
 nihil penitus tā in administratio-
 ne positos q̄ post depositū officiū
 pro aliquo p̄stito bñficio tpe ad-
 ministrationis q̄ gratuito meru-
 erint accepturos. Et si q̄s ausus
 fuerit p̄stare sacramēta negligere
 nō mō aduersus accipiētē. s. etiā
 aduersus dantē accusandi cūctis
 tanq̄ crimē publicū pcedit facul-
 tas. quadrupli pena eū qui con-
 uictus fuerit modis oibus feri-
 endo. **C.** ad. l. iulīa. repe. l. si. **B.**

5 **U**trū liceat dñis recipere mu-
 tuū a talibus officiariis. ita q̄ sa-
 tisfaciant sibi de officio. **R.** scōm
 Tho. in p̄dicta ep̄la. Ad h̄ videt̄
 dicendū. q̄ si pacto mutuū det ut
 officiū recipiant absq̄ dubio pa-
 ctum ē vsuariū. q̄ pro mutuo ac-
 cipiūt officiū p̄tatem. **U**n̄ in h̄ da-

tis eis occasiōē peccādi. Et ipsi
 etiā tenētur resignare officio talit̄
 acquisito. Si tñ officiū gratis re-
 ceperit. et postmodū mutuū recepit̄
 ab eis qd̄ de officio recipere possent
 h̄ absq̄ omni pctō posset fieri. **A.**
 Idem in sū. eo. ti. q. 41. **B.**

6 **U**trū p̄sone ecclīastice debeāt
 persolvere exactiones uel tallias.
R. Nullo mō. nec licet laicis eri-
 gē ab eis etiā ratione possessionū
 suarū. domorū. aut p̄dioꝝ. extra de
 imu. ec. quia nōnulli. li. 6. **A.** ni-
 si p̄dicia fuissent p̄ prius p̄dictis
 exactionibus subiecta. tunc enim
 transeunt cū onere suo. ut s. emu-
 nitas ecclīe. §. 2. Sed posito q̄
 quis verus dñs ē. et q̄ nihil peni-
 tus p̄cipit qd̄ v̄t credibile ē. q̄n ad
 min⁹ a subditis recipiat iusticias.
 et sequatur eū in exercitu in bello
 iusto. Si tñ ita verum sit q̄ nihil
 percipit. credo saluo meliori iudi-
 cio dicit Ray. q̄ debent aliqd̄ int̄
 se statuere qd̄ detur sibi in signum
 subiectionis. ne al̄ inutiliter vide-
 atur esse p̄nes eū dominū rei sue.
 ar. optimū ad hoc. i8. q. 2. eleuttre-
 rius. et. l. q. 3. si quis obiecerit. Si
 autē dubitet̄ qd̄ aut quantū illud
 debeat esse credo q̄ debēt obserua-
 re qd̄ in vicinis villis ul̄ castris ul̄
 p̄uincijs obseruat. ita tñ q̄ illa
 villa non grauetur. Vel si diuerse
 sint p̄suetudines. ea que min⁹ sol-
 uit eligatur. et de consue. cū olim.
 in fi. et de cens. et p̄te. in fi. et. c. sup
 eo. Et h̄ totum intelligo. nisi ipse

427.
uel aliquis de antecessoribus suis
vendiderit uel donauerit eis illud
quod in subiectionis signi consue-
uit percipere. tunc enim non potest aliquid
petere. Con. Al. 7 hosti. Et addit
hosti. q. hoc vera sunt nisi contra co-
munium prescriptum libertatem. ut in
su. eo. ti. q. 31. B. Ad materiam
talliarum potest competere s. pedagium.

Temperantia

Aide s. sobrietas. 7 etiam
s. ebrietas.

Testamentum s.

coiter. Quis potest facere testa-
mentum? R. scdm Hosti. Quilibet
potest facere quinon prohibetur. Prohi-
betur autem primo filiisfamilias. ni-
si de peculio castrensi uel qsi. et de
sepul. licz. li. 6. Nec potest relinque-
re aliquid p anima sua sine patris
assensu. Sz bene potest eligere sepul-
turam si supra pubertatem sit. ut bate-
tur s. sepultura 2. s. 5. A. Hoc
etiam habet i dicto. c. licz. B. Itē
prohibetur impubes. Item seruus.
Item furiosus non habens lucidum
interuallum. Itē prodigus cui ē ad-
ministratio bonorum interdicta. Itē
mutus qui nihil loquitur. Sura?
q. oio nihil audit. ut in Insti. q. b?
non est pmiss. fa. testa. per totum. A
Et ibi patet q testamentum non vi-
tiatur si interdictum administratio-
nis bonorum uel supradicte infirmi-
tates post eius pfectionem adue-
nerint 7 q si surdi 7 muti fuerint

litterati. possunt testari. ut ibidem
in. s. sepe. B. Cecus autem potest cum
solennitate que habet. C. qui po. fa.
testa. l. hac pfulissima. A. Et ibi
requirant qui habent super hoc psu-
lere. B. Item 7 illi qui propriis
renunciaverunt 7 nihil habent. ut in-
gressi monasteria. i. Auten. de mo-
na. s. illud. C. de sacrosanc. eccle.
Auten. ingressi. i. 2. q. 3. quia ingre-
diuntibus. Sed si quis filios huius
monasterium ingreditur nullo co-
dito testamento permittit ei diuide-
re cum filiis. 7 inter eos precipare
ut in Auten. de san. epi. s. si q mu-
lier. i. 2. q. 3. si qua mulier. A. Ibi
dicitur q si habens liberos ingre-
diat religionem atq de rebus suis
inter eos disponat. liceat ei postea
inter eos diuidere legitima nulla
diminuta. 7 qd eis non dederit mo-
nasterio competet. Sz si omnem sub-
stantiam inter filios diuidere volue-
rit propria sua persona filiis conume-
rata una sibi parte oibus modis
retineat. q debeat iuri monasterii
competere. Si po in monasterio mo-
riat anteq inter filios legitimos
diuidat. legitimam partem sibi peci-
pian. Reliqua po substantie pars
monasterio competit. B. Potest etiam
facere testam quicunq an pfectionem. cum
ad seculum reuertere possit. et de regu.
statum. A. Idē in su. li. 2. ti. s.
q. i. i. s. m. Hosti. B. An autem
clericus possit facere testamentum.
hēs s. cleric? 4. s. 2. heremite q
si non renunciaverunt propriis. nec se

alicui ecclesie tradiderunt vitam
mutando testari possunt. al. nō. i. q. 3. §. contra paulus. **A.** Idem
in sū. eo. ti. q. i. o. z. scōm hosti. **B.**
Item testamēta publicorū vñra-
riorū sūt irrita ipso iure. ex. re. vsur.
q. q. li. 6. **A.** vbi patet q. hoc est
vñ nisi pñs fecerint cautionē seu
satisfactionē sūm formam ibi tra-
ditam. **B.**

1 **E**t religiosus in ep̄m pmo-
tus possit testamentū facē. R. sūm
l. v. z. q. i. 85. Nullo mō pōt.
quia sola dispōsatio rerū ecclesiasti-
carū ei cōmittit. que morte finitur
et qua testamentū incipit valere.
Si tñ ex p̄cessione pape testamētū
faciat. nō intelligit. re. p̄prio testiū
facere. s. applica auctoritate intel-
ligit ampliata potestas sue dispō-
sationis. ut possit valē post mortē.
A. Idem in sū. eo. ti. q. i. o. 3. **B.**

2 **Q**uid si q̄s aliquē testari pbi-
buerit. R. Ab ei⁹ erit bēditate re-
pellendus. ut. C. si quis ali. testa.
probi. l. 2.

3 **Q**uot testes oportet q. sint i te-
stamento. R. Regulariter sūm le-
ges septē testes requirūt. in In-
sti. eo. §. si. et. C. eo. l. hac p̄sultissi-
ma. Hoc tñ fallit. q. qñq. valet si
ne teste. ut si miles in bello scribat
7 moriat. C. re. mili. testa. l. mili-
tes. **A.** Ibi p̄z q. hoc locū habet
in testō cōfecto tpe quo in militia
mori⁹ vulnerat⁹. siue scripserit in
clypeo. siue in terra. siue vbiq. q̄s.
B. Qñq. sufficit vnus. ut si fiat

coram impatore. C. eo. l. omnīū.

A. Et ibi patet q. iste testis ē ipse
impator cū fuerit supplicatū p in-
stituēdo heredē aliquā certā p̄so-
nā. **B.** Qñq. duo. ut int. filios.
C. eo. l. hac p̄sultissima. §. ex im-
p̄fecto. Vel si in territorio. **A.** i.
nō in militia tpe q. mori⁹. **B.** te-
stet miles. ff. re. mili. testa. l. luci⁹.
Similiter etiā in his que sunt ad
pias cās. ex. eo. cū esses. et. c. rela-
tū. Qñq. tres uel q̄tuor ut ex spe-
ciali p̄uilegio. C. eo. l. si nō sp̄ali.
et. l. si vnus. **A.** Et his legibus
p̄z q. istud p̄uilegiū nō magis ar-
tas ad hūc numerū trās uel q̄tuor
q. ad aliū. **B.** Qñq. quinq. vi-
delicet i testō rustici. C. eo. l. si. **A.**
Ibi p̄z q. b̄ obtinet qñ testm sit in
loco vbi septem testes haberi non
pōt. **B.** Qñq. etiā octo requirunt
ut qñ testator vult testari in scrip̄s
7 nescit lrās. ut in dicta. l. hac cō-
sultissima. Aduertendū q. p̄dicta
solēnitās testm abrogata videt⁹
ius canonicū ac etiā diuinū p̄ qd
duo uel tres fidedigni testes suffi-
cere videtur sūm Jo. hosti. 7 glo.
Ray. ut in sū. eo. ti. q. i. o. 4. Et re. b̄
latius dictum ē s. ecclesia p̄. §. 5.
in additione. **B.**

4 **Q**uid si testator nō vult q. te-
stes sciant tenorē testamenti sui?
R. Pōt facere testamētū qd dicat
in scriptis. i. q. ipse p̄ testamētum
p̄scribat. ul. etiā scribi faciat. 7 po-
stea chartā clausam rep̄ñter testi-
bus dicēs. Hoc ē testm meū. rogo

q̄ sigillez et subscribas eos. C. eo. l. hac p̄sultissima. Sed tñ per bñc modū facere testm̄ non est tutū. q̄ multas obseruātiās requirit que frequē cū nō seruent oportet q̄ nō valeat testamentū. melius ē q̄ fiat sine scriptis. s. qñ scribitur per notarium tm̄.

5 **Q**uibus p̄bis debeat fieri testm̄ R. nō refert si dicat. Petrus te redē instituo uel voluntatē meam eius dispositioni cōmitto. quia nō videt recedere intestatus. ex eo. cū tibi. Nec curandū ē de p̄bis testatoris. dūmō sint talia p̄ que te voluntate p̄ster. C. eo. l. si. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 108. fm̄ hosti. q̄ etiā dicit q̄ ob hanc causam error nominis nō nocet. ut ibi.

6 **U**trū in 2. testō oporteat fieri mētionē de p̄. R. ut nō. s. dis. qm̄ **A**. in glo. **B**. Dicendum q̄ nō oportet nisi in duob⁹ casib⁹. An⁹ si factū sit testamētū inē liberos. C. eo. l. hac cōsultissima. s. ex im. p̄fecto. et Auten. ibi posita. h̄ inē liberos. Alius si testator ipse legē sibi imposuit. puta si in p̄ori testō dixit. si fecero aliud testm̄ non valeat. uel nō valeat nisi dixerō p̄f noster et tñ. c. n. faciēdo secundū. oportet q̄ faciat mētionē de p̄mo. ut. ff. de le. 3. l. si q̄s in p̄n. **A**. Idē in sū. eo. ti. q. 108. **B**. Quod si q̄s velit cassare testm̄ p̄mū et nō facē secundū. nō p̄t nisi iam post cōditū p̄mū sit lapsū recantiā. et corā tribus testibus dixerit nolle valere

primū. **A**. Idem etiā si b̄ dixerit inter acta. ut in. l. que sequit. **B**. C. eo. l. sancimus. **A**. De hac lo. lenitate dicendū sicut dictū est s. in. s. Quot testes.

Qualiter p̄firmet testm̄? R. **1** Per mortē testatoris. ut habetur heb. 9. S3 ante mortē qñq̄ mutari p̄t. etiā si pacto cōuenerit ne mutet. C. de pac. l. pactū qd̄ totali **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 109. **B**.

Estamētū ij. **Q**ptum ad institutionē heredis et substitutionē. In testamento tenetur quilibet instituere sibi heredē aliquē uel aliquod collegiū. et huiusmodi. Sine institutione heredis nō esset factum testm̄. ut. C. eo. l. iutem⁹. s. q̄ si non fuerit. Et si quidem testator habeat descendētes uel ascendētes. illos tenetur heredes instituere saltem in eorum legitima. C. de inoffi. testa. Auten. nouissima. de qua habes s. legitima. **A**. Ibi solū dicitur de legitima descendētū. Legitima p̄o ascendētū cū nō sit inuata. videt quarta pars. ut in In. sti. de inoffi. testa. s. si. Nam et ipsi p̄nt agere p̄tra testm̄ filioz. ut patet eo. ti. in p̄n. et h̄ nisi testator aliquid dictis descendētib⁹ seu ascendētibus in testō reliq̄rit. tñ. n. nō r̄p̄itur testm̄ s̄ suppletur qd̄ minus fuerit legitima. C. de inoffi. testa. l. oimō. cū sequentibus. et sic nō tenet testator eos precise instituere.

S. Quid si nec descendentes nec ascendentes habeat: tunc in leges potest instituere alios quoscunque. **A.** Si tamen institueret infames aut turpes personas. tunc fratres vel sorores possunt rumpe testam. et sibi totam accipere reditatem. **C.** de inoffi. testa. l. frs. et in Insti. de inoffi. testa. §. soror. **B.** Tamen ut ait Lxx. in quadam questione de quolibet. si propinqui indigerent illa hereditate indigentia manifesta. tunc tenet eis hereditatem dimittere. nisi essent mali et huiusmodi tonis indigni. Et dico tenetur ex debito honoris parietalis. quia cum precipitur honorare patrem et matrem. precipitur etiam honorare parietalem in his que ad parentelam pertinent. Si autem non indigeret manifeste. potest libere in alios re fundere dicente salvatore. Da pauperibus et sequere me. **A.** Idem in l. i. c. 2. tit. §. q. 98. ubi et addit. Secundo tamen est in quibusdam terris de iure consuetudinali. In quibusdam. n. terris testator potest ex iure patrie cuiusque vult rem suam dare vel vendere. Alicubi succedit vnus. s. primogenitus. Alicubi ultimo genitus. Alicubi omnes per divisionem. Igitur si consuetudo que iuri equiualeat dat alicui licentiam libertatem aut alteri offerendi vel totam vel partem hereditatis. non preiudicat alicui faciendo quod potest de iure. Non tamen consuetudines irrationabiles etiam circa hoc reprobari. Unde Inno. 4. scribitur ad quosdam episcopos theutonice reprobatur consuetudinem vel statutum super hoc. quod nullus possit in ultima vo-

luntate legare ecclesiis vel alijs pijs locum aut quibuscunque personis plus quam quinq. solidos vsualis monete. et precipit huiusmodi statuta renunciare penitus non tenere. **B.**

Et nunquam testator potest substituere alium heredem qui debeat succedere primo heredi? **R.** Si testator habeat filios imputeres potest eis substituere quoscunque vel lib. et succedent eis si non venerint ad pubertatem. ut. **C.** de impu. et alijs substi. l. si testamento. **A.** Et ibi per quod taliter substituitur? dicitur directus heres. et sic totum tam capit hereditatem sine aliquo diminutione. **B.** Si vero venerint ad pubertatem. potest eis substituere si moriantur sine liberis. **A.** Idem etiam si moriantur cum liberis. **C.** de impu. et alijs substi. l. heres. et. l. se. Debet tamen salua esse eius legitima. ut sequitur. **B.** Et intelligitur substitutio reducere legitimam filiorum et deducta quarta totius que dicitur trebellianica quam reducit quilibet institutus heres cui alius substituitur. **A.** s. vulgariter et post pubertatem instituti. vel etiam cum accipit hereditatem per fideicommissum ab instituto herede. qui a testatore grauatus est hereditatem alteri restituere. ut in. c. Raynuitius. de q. j. **B.** ut extra de testa. Raynuitius. Et de hac materia ista sufficiant. et que dicta sunt de hereditas.

Testamentum in. Quod est ad executionem. Cur

testator possit heredibus suis p te-
stamentū penā imponere si nō parue-
runt volūtatī sue. R. Sic. ut i In-
sti. de le. §. pene. dū tñ qd testator
pcepit nō sit turpe uel inonestum
si. re. con. insti. quidā. A. Et idē
bñ in dicto. §. pene. ad si.

Per quē coges bñs testm̄ siue
volūtatē defuncti adimplē? R.
Heredes infra annū cogendi sunt
p ep̄m adimplere. 7 si neglexerint
tūc ipsemet ep̄s exeq̄t. ex eo. nos
quidē. et. c. si bñdes. A. vbi dicit
Si bñdes iussa testatoris nō ad-
impleuerint ab ep̄o loci illius oīs
res q̄ eis relicta ē canonice inter-
dicat cū fructibus 7 ceteris emo-
lumentis. ut vota defuncti impleat.
Et de termino anni 7 q̄ ep̄us p se
exequat. bñ in dicto. c. nos. 7 inci-
pit iste annus atq̄ amonitionis.
fm̄ hosti. 7 in sū. l. 2. ti. 5. q. cxi.
R. Nec obstat si forte testator
interdixerit ne ep̄s se intromittet
ex eo. tua. A. Idem in dicta. q.
cxi. fm̄ hosti. 7 eo. ti. q. 97. scdm̄
Ray. 7 glo. **B**

Utrū defunctus sentiat retrimē-
tum qz tardant elemosyne q̄s le-
gant. R. fm̄ Tho. in q̄libz. Dicē-
dū q̄ q̄sum ad meritū elemosy-
ne nullū retrimentū patit ex p̄di-
cta tarditate. maxime si q̄sum in
ipso fuit cām adhibuit ut huius-
modi elemosyne cito darēt. quia
meritū pncipalit ex volūtatē 7 in-
tēdōe rep̄det. Sz q̄ tñ ad effectū
elemosyne patit retrimentū. non

qdē ut p huiusmodi tarditate pu-
nias s qz remediū ei nō adhibetur
dū suffragia differunt quibz plu-
rimū iuuaret. A. Idē in sū. eo.
ti. q. 113. **B.** Similit̄ nō patit re-
trimentū si differat restitutio quā
ipse mādauit fieri. 7 lz tarde 7 in
morte. tñ fecit qd potuit. A. 23
B casu nō graue ē q̄ ad dānationē
puto tñ q̄ facta restitutione citi⁹
a pena absoluat. sicut in cronicis
minoz legif re quodā q̄ impedi-
bat ab ingressu paradisi q̄lqz facta
fuit restitutio ad quā tenebat. **B**

Utrū executor debeat retarda-
re distributionē elemosynaz ad h
q̄ res defuncti meli⁹ vendant. R.
fm̄ Tho. in q̄libet. Dicendū q̄ in
moza modicitpis nō videtur esse
magñū periculū. Uñ si executor p
modicū tēpus elemosynas dare
differat ut reb⁹ defuncti meli⁹ ven-
ditis apliores elemosynas dare
possit. laudabilē hoc facit. Si p̄o
ecōtrario p multū temp⁹ differat
elemosynas distribuē ut in mo-
dico apliores elemosynas faciat.
non videt esse sine culpa. qz forte
defunctus interim a purgatorio li-
berat. in. q̄ dū ipse esset remediū
suffragiorū maxime ei necessariū
fuerit. Hoc aut̄ relinquit prudētis
executoris examini. ut. s. p̄sidera-
tis dilatione t̄pis. 7 p̄dione p̄so-
ne que citi⁹ uel tardi⁹ liberanda ē.
7 etiā quātitate augmēti elemo-
synaz. faciat qd viderit expedire
defuncto. A. Idem in sū. eo. ti. q.

3

is. **B.** De legatis alia quedam
bates s. legare.

4 **Q**uid si de plurib⁹ executorib⁹
testamēti vnus moriat⁹ ul⁹ ē in re-
motis. uel non vult exequi? **R.**
Alius pōt executionē implere. nisi
testator aliud expōserit. et eo. reli-
giosus li. 6. **S.** p. religiosus pos-
sit et executor testamenti. b. s. s.
religio p. s. p. t. **A.** Predict⁹ adde
qđ dñ in Insti. de acti. s. itē mixta
videlicet qđ qui relicta eccl^{is} uel
alijs venerabilib⁹ locis dare di-
stulerit vsqđ dñ in iudicio vocet.
ipsum relictum dare compellitur
et aliud tantūdem p. pena. **B.**

Estis **I.** Quis pos-
sit et testis
sive qđ pditiones requirant in
teste. **R.** Principalit⁹ quidē requi-
runt qđ in his versibus p. tinentur.
Cōditio. sexus. etas. discretio. fa-
ma. Et fortuna. fides in testibus
ista requirunt. **A.** Hoc fuit dictum
B. off. qui etiā dicit qđ regularit⁹
oēs pnt et testes qui nō p. b. tent.
ut in sū. li. 6. ti. 5. q. 1. 1. **B.** p. g.
requirit p. ditio. s. ut nō sit seruus
qđ seru⁹ non recipit ad testimoniu⁹
C. eo. l. qm̄ liberi. **Mā** seruus sepe
metu dñantis testimoniu⁹ sup. pri-
mit p. titatis. et de p. to. sig. for. **S.**
testes. 4. q. 3. s. itē in criminali. 3.
q. 5. accusatores. Fallit tñ hoc cū
de facto serui querit. nō tñ p. dñō
uel p. dñm. ut in. s. itē in crimina-
li. v. item serui. **A.** ut si p. seruū
aliqd dicat de positiū uel cōmoda.

tñ p. m. glo. **I**biqđ etiā addit. Et sic
viles p. sone recipiunt vbi de facto
eaz agit. Et idē videt in. l. seruos
C. eo. **I**tē si si testificat alie p. bati-
ones admittit etiā seru⁹ s. cū tor-
mētis. p. m. B. off. ut i dicta. q. 1. 1. **B.**
2. requirit sex⁹. qđ femina non
admittit ad testimoniu⁹ in cā cri-
minali. 33. q. 5. mulierē. nisi cū de
crimine ciuili agat. tñ. n. admit-
tit etiā p. clericos. et eo. qm̄. et. c.
tā lris. **A.** **I**tē admittit mulier
in cā criminali cū agit p. inq. s. itio-
nē. ut nōt glo. in dicto. c. qm̄. **B.**
In ciuilib⁹ aut admittit. i. s. q. 3. **S.**
ex eo. **Mā** admittit etiā i testis. ut
i Insti. de testa. s. testes. **A.** **I**de
qđ hic nōt i dicta. q. 1. 1. **B.** Et
nō qđ mulieres cā ferēdi testimo-
niu⁹ nō debent inuite ad iudiciū
trahi. s. cū necessariū fuerit testi-
moniu⁹ eaz index i exp. s. s. p. ducē.
dis mittat ratellione aut aliā p. so-
nā idoneā. uel si b. iure p. b. tēte in
casu nō possit p. sonalit⁹ ipse vadat
uel si nō deceat ire alium mittat.
Hoc explicite b. et de iudi. mulie-
res. li. 6. 3. requirit etas. **Mā** in ci-
uilib⁹ nō admittit minor. i. 4. an-
nis. 4. q. 3. c. p. In criminalib⁹ p. o
nō minor. 20. ut ibidē dñ. s. i cri-
minali. p. itē i testimoniu⁹. 4. re-
qrit discretio. qđ nō recipit ad te-
stimoniu⁹ furiosus sive mēte cap⁹
A. nisi tpe lucidi in eualli. ut in. **S.**
nec furiosus. de q. 7. **B.** sicut nec
ad iudicandū. 3. q. 1. s. tria. qđ nō
ē cōp. sive mētis. s. qui testa. fa.

po. l. q. testis. §. nec furiosus. §. re-
quiris fama. Nam infames a testi-
monio repelluntur. et de testi. cogen.
p. terea. Nec p. dest. p. nia. q. l. 3. aias
p. p. niam saluare possumus. infa-
mia tñ nō possumus abolere. z. q. 3.
hic colligit. Nam actus legiti-
mi sūt infamib⁹ inēdicti. et eo. l. 3.
ex quadā. 7 in glo. ibidē. Et b in-
tellige nisi pri⁹ fuerint in integrū
restituti. 4. q. 3. §. itē in criminali.
p. itē. l. i. ut. z. q. 3. p. uaricatorē. in
fi. Itē adeo d⁹ eē testis sine oī in-
famia q. si grauata fuerit ei⁹ opi-
nio ad testimoniu⁹ admitti nō de-
bet. et de excep. tētiq. z. q. 1. te-
stes. 7 p. cipue in criminali cā. et
eo. testimoniu⁹. Itē reter esse sine
crimine. Nam criminofus repellit
ab oī testimonio q. diu i crimine
pseuerat. Si pō sit emēdatus nō
repellit in cā civili. A. nisi eū fu-
erit comitata infamia. uel fuerit
piur⁹. ut in dicto. c. testimoniu⁹. B.
S. i criminali talis repellit si re
crimine fuerat pri⁹ p. uictus ul⁹ cō-
fessus. uel nūcp exceptionē p. uin-
cas uel grauata ē ei⁹ opinio. p. eo
q. aliqñ sic fuit repulsus. Aliter
pō q. emēdat⁹ ē recipit etiā in cri-
minali. A. s. cū re crimine agit
civilis. ut in dicto. c. testimoniu⁹.
Aliē in criminali etiā post p. niam
repellit si p. uincat. ut dictū ē in di-
cto. c. testimoniu⁹. B. Hec oīa in
p. dicto. c. testimoniu⁹. cū bis q. ibi
nōnt. §. requiritur fortuna. s. an sit
locuplex uel egen⁹. ul⁹ lucri cā qd

faciat. Hoc iudici p. siderādū ē. 4.
q. 3. testes. p. itē testiu⁹. 1. requiritur
fides. q. infidelis p. tra fidelē non
admittit. z. q. 1. si bētic⁹. z. q. 4.
ipsa pietas. A. Pro fideli aut bñ
admittit testimoniu⁹ infidelis p.
fidelē. Et simile p. infidelis p. infu-
relē. dicto. c. si heretic⁹. B. Hec g.
sūt p. ncialia in testib⁹ p. siderāda
Sunt 7 alia quedam cōsiderāda
que hic statim sequūt. p. uidelicet
utrū sit inimicus ei⁹ p. tra quē dat
testimoniu⁹. uel amicus ei⁹ pro q.
testificat. 4. q. 3. testes. p. ideo q.
in p. sona. Item obscuri 7 ignoti
nō admittunt. uel solū admittun-
tur cū tormētis aut uerberib⁹. ut
in Auten. eo. §. sancim⁹. A. Et
ibi patet q. hec obtinēt qñ ex aliq.
p. iectura dubitat de corruptione.
B. Itē nec executores negocio-
rū aut p. curatores q. in ipsa causa
fuerūt actores uel respōsales. et
eo. insup. Immo etiā q. fuit p. cu-
rator uel aduocat⁹ in priori iudi-
cio nō recipit in testē in cā appel-
lationis. et eo. Romana. l. i. §. 6.
Utrū quis possit admitti ad
testimoniu⁹ in sua causa. R. Non
neq. principaliter neq. secunda-
rio. C. eo. l. omnibus. Unde ven-
ditor in cā rei vendere nō admit-
titur p. emptore. q. cā p. pria ven-
ditoris esse uidet. neq. reditor in
cā pignori p. creditore. ff. de appel-
l. ab executore. §. alio p. dēnato.
Fallit b. i legatariis 7 fideicōm-
sariis q. ferūt testimoniu⁹ i cā testi-

cū agitur de hereditate. nō de legatis
 et fideicommissis suis. bñ tñ possunt
 scribi et testes in eo testō in quo
 aliqd eis legatū ē. C. de testa. l. di
 ctaribus. Itē fallit in collegiis et
 corporib⁹ in qb⁹ singulares eorū p
 sone p cā vniuersitatis ferre pnt te
 stimoniū. l. 4. q. 2. si p prudētiā. et
 eo. insup. et. c. cū nūc. Et h̄ id. qz
 cause vniuersitatis nō sūt singulorū
 et si cōmodū ptingat singulos. ut
 iz. q. 2. q. manumittit. Et itellige
 nisi fuerint actores ul respōsales
 in ipsa cā. ut in pcedēti. §. dictū ē.
 A. et pbat i dicto. c. insup. Et idē
 qd in B. §. nō in dicta. q. i. 11. B.

2 **U**trū in cā coi duorū alter ad
 mitti debeat ad testimonium. R.
 Ad. qz cā coi duorū vtriusqz est.
 ar. ff. de ritu. nup. l. illud. Et idē in
 socio criminis et pcepte. 4. q. 3. itē
 in criminali. p. item liberi. et eo. c.
 veniens. Necob. et eo. qm. Nam
 illud ē spāle in cā venūciationis.
 vel ibi admittit socij criminis ad
 presūptionē. et de adul. significa
 sti. Credit etia socijs criminis in
 exemplis. ut in crimine lese maie
 statis. et huiusmodi. 19. dis. si qz
 papa viuentē. 6. q. i. si quis cū mi
 litibus. 25. q. 3. nemini. et de ptes.
 c. p. Idem in dicta. q. i. 11. B.

3 **E**tz parentes uel liberi possint
 p uel ptra se testimoniū ferre. R.
 Bñaliē p rectā lineā ascēdentes
 uel descēdētes p uel ptra se idonei
 testes non sunt. 4. q. 3. §. itē in cri
 minali. p. itē testis. et. p. itē paren

tes. ff. eo. l. testis. Idē ē de matre.
 si tñ alio parēs i casu admittā p
 filio. s. cū qrit de etate uel natiui
 tate. et q si. sint le. trāsmisse. et. c. p
 tuas. B. Et in bis. c. p. qz h̄ ē v.
 rū nisi certis indicijis et testib⁹ cō
 trariū appareat. B. Itē vbi agit
 de impedimēto mrimoniū rōne p san
 guinitatis uel affinitatis. et eo. q.
 tiens. Ceterz si agitur an mrimoniū
 sit ptractū uel nō. tñc mater suspe
 cta ē si vir sit supior. et eo. sup. eo.
 Quē casū hēs s. mrimoniū 1. §.
 si. Sūt aut quedā psonē q aduer
 sus pūctos suos testimoniū dicē
 nō cogunt. ut adūsus socer. gene
 rā. vitricū. pūgnū. sobrinū. sobri
 nā. sobrine natum. eosqz q in pōri
 gradu sūt. Itē adūsus patronū et
 patronā. et literos et. ut. 4. q. 3. §.
 itē in criminali. p. item. l. iulia. Et
 alie etiā psonē q ibidē cōputant.
 que gnāliter a ferēdo testimonio
 sūt exemptē. A. Et ibi pnt vide
 re qui bñt hoc agitare. Et idē qd
 in B. §. nō in dicta. q. i. 11. B.

4 **U**trū testes producti possint de
 domo actoris. R. Nec de domo
 actoris nec accusatoris nec in cā
 civili nec i criminali testes pduc
 debent. qz eorū testimoniū suspe
 ctum est. 3. q. 5. per totū. 4. q. 3. §.
 item in criminali. p. itē etiam iu
 re civili. Qēs aut pdicti q repellē
 di sunt debent admitti si is cōtra
 quem produciūt eorū testimonio
 i alio iudicio sit vsus. nisi inimici
 tias postmodū exortas docuerit

uel aliquod aliud legitimum post
emergens seu corruptione. ut in p/
dicto. §. ite in criminali. p. item si
qs testibus. 7. C. eo. l. si qs testib?
A. Idem in dicta. q. 117. **B.** Non
q. sacerdos non debet esse testis in
instrumentis pfectis totaliter in se-
culares. 14. q. 2. q. q. Hoc intelli-
ge de honestate et non de necessitate
A. Ibi dicit. Quod sacerdotum te-
stimonia credibile habeant tamē i
ipsis seculi negociis p pficiendis
instrumentis ad testimonium non ro-
gant. q. eos talibus rebus interesse
non puenit. Si autē euentu aliq cau-
se interfuerint. et aliqd viderint uel
audierint ubi nulle idonee secu-
lariū inueniant psone. ne veritas
occultet et malus ut bonus estimet.
in puidencia ppriū sit epi. ut aut co-
rā se et cōpetētib⁹ iudicib⁹ aut aliē
veritatē bono rifice testificent. **B.**

Estis q^o de nume-
ro testiu.
Et quidē duo testes regula-
ritē sūt necessarij. et sufficiūt. ff. eo. l.
ubi numer⁹. 4. q. 3. §. item in cri-
minali. p. item ubi. **A.** Idem in
fū. l. 2. ti. 3. q. 118. scōm Hosti. et
Boff. **B.**

I Utrū in aliquib⁹ causis suffi-
ciat vnus testis. R^o. Licet coitē nō
sufficiat ut nūc dictū ē. stat tū te-
stimonio vnus in his in quib⁹ al-
teri p iudiciū nō infer. puta si du-
bitat de aliquo an fuerit bapti-
tus. uel an ecclia cōsecrata. et p se.
dis. 4. puulos. et. c. cū itaq. Item

stat testimonio vni⁹ ubi de p sensu
ptiū ita conuenit. cū et testimonio
aduersarij stari possit. C. de fidei-
cōmis. l. si. Item qū querit vtrum
aliqs sit emēdat⁹ de crimine stat
testimonio sacerdotis. et eo testi-
moniu. **A.** Ibi nō bñ pbat⁹.
S. ex eo q. cū in secreto piteat ali-
ter pbari nō potest. fm Hosti. et in
dicta. q. 118. ubi etiā pz fm eundē
q. idē est de eo qd sequit. **B.** Itē
in correctiōe fracta sup pma cor-
rectiōe caritatiua p vnu solū pbat⁹
q. nec aliē pōt. et eo. i. oī. **A.** Idē
qd s. nō ē i dicta. q. 118. fm Boff.
Ray. et Hosti. **B.** Idē est qū te-
stimētū valet vnus testimonio
qūq nullius. qūq requirūt plu-
res. ut s. testamētū p. §. 4. Item
licet vnus testis nō faciat pbatio-
nem. facit tū presumptionē. et de
suc. ab intef. c. si.

Utrū in aliquib⁹ requirant plu-
res testes q^o duo. R^o. In multis
plures requirūt. Itā in testamētis
plures requirūt. ut s. testm p. §. 4.
Itē in donationib⁹ cā mortis re-
quirunt qūq testes. C. de dona-
cā. mor. l. si. et in codicillis. C. de
codicillis. l. si. in fi. Siqē requirunt
qūq testes. **A.** rogati. ut i dicta
q. 118. **B.** qū rebitor vult pbarē
solutū rebitū qd i scriptis fuit fa-
ctū. C. eo. l. testm. **A.** Et ibi pz q.
similit⁹ pōt pbari p aliā scriptu-
rā. et si illa scriptura amissa fuerit
pōt et amissio et solutio p paucio-
res testes pbari. **B.** Itē requirunt

quatuor testes cū dant ad repro-
bandum instrumēta. ar. ex de fide
instru. cū Jobes. Item p̄ quasda
p̄sonas. ut in. s. se. dicit. **A.** Di-
ctū. c. cū Jobānes. nō videt bene
probare s̄ ad qd allegat. s̄ in ar.
facit dicta. l. testium. **S.**

¶ Aliū p̄ aliquas p̄sonas req̄-
rat maior numerus testū. R. s̄ in
l. bo. 2. 2. q. 10. Sic. 2. q. 4. Pre-
sul. **A.** i. ep̄s cardinalis s̄ in glo.
in. c. p̄sul. 2. q. 4. et Boff. ut in di-
cta. q. 118. **S.** nō dānt nisi. 12.
testibus. Presbyter autē cardinalis
nisi. 44. testibus. Diaconus cardī-
nalis vrbis Rome. nisi. 28. testi-
bus. Subdiaconus. acolitus. ex-
orcista. lector. hostiarius. nisi septē
testibus. Et habet locū sp̄aliter in
ep̄is. presbyteris. diaconib⁹ et cle-
ricis ecclesie romane. p̄pter ei⁹ digni-
tatē. et s̄ triplici rōne. p̄mo quidē
q̄ in eatales institui debent quoz
sanctitati pl⁹ credat̄ q̄ multis te-
stib⁹. 2. q̄ toties qui h̄nt de alijs
iudicare sepe. p̄t iusticiā multos
adversarios h̄nt. vñ et non passim
credendū est testibus p̄tra eos. ni-
si magna multitudo cōueniat. 3. q̄
ex p̄dēnatione alicui⁹ eozū de-
rogaretur in opinione hominū di-
gnitati et auctoritati illius ecclesie.
qd est piculosius q̄ in ea tolerare
aliquē peccatorē nisi valde publi-
cū de quo graue scandalū oriat̄.
A. Predictis adde qd dicit̄ in. l.
i. ff. eo. s. q̄ iudices sufficientē nu-
merū testū moderētur. et eū solū

numerū testū quē necessariū esse
putauerint euocari patiānt. ne ef-
frenata potestate ad vexandos ho-
mines sup̄flua multitudo testū
p̄trahat. Et regulariter effrenata
multitudo videt̄ si excedit numez
40. ex co. cū cām. Quod tñ videt̄
relinqui arbitrio iudicis scdm̄ exi-
gentiā causaz cū sit indeterminatū.
ex de offi. dele. de causis. Et sentit
glo. in dicto. c. cū causam. **S.**

Testis in. actum
testificandi. Atq̄ testis qui se
subscribit alicui negotio p̄iudicat
sibi. R. Si sciēter s̄ facit p̄iudicat
sibi. ita q̄ p̄tra illud nō p̄t postea
reclamare. q̄ approbasse p̄sumit.
Sec⁹ si subscribit noīe alieno. q̄
p̄ hoc nō intelligit p̄sentire. ut nō ē
ex de his q̄ h̄nt a p̄la. sine p̄sen. ca.
q̄to. **A.** Clarius s̄ notat glo. in
c. si q̄s p̄sbyterozū. ex de re. ec. non
alie. Etiam nō. in sū. l. 2. ti. s. q.
i. 11. vbi et additur. Et ex hoc col-
lige q̄ nō sit p̄iudiciū alicui si ali-
quid sit eo p̄nte et non p̄radicente
nisi aliquod signū debeat consen-
sus assumi. **S.**

¶ Quoties p̄nt testes produci?
R. Tres tñ p̄ductiōes fieri p̄nt
in causis ecclesiasticis vel civilib⁹.
s̄ nō quarta nisi iuret q̄ non didi-
cerit testificata. **A.** Nec p̄ senec p̄
aliū. et q̄ nō p̄ doli vel p̄ artē q̄rā
p̄ductionē p̄tat. sed q̄ quos vult
de nouo p̄ducere p̄us b̄ne non po-
tuit. ex eo. vltra etiā. **S.** Quinta

nullo mō cōcedit. et eo. in causis.
Et hoc intelligas nisi aliq̃s testiū
in p̃mis p̃ductionib⁹ ip̃dit⁹ fuis-
set. nā probato impedimento sine
aliquo sacro dabitur alia dilatio
etiā cētēsimā f̃m Inno. Et sic in-
tellige et eo. vltra tertiā. **A.** Idē
in sū. eo. ti. q. i. 19. f̃m Hosti. q. cla-
rius sic loquit. Et h̃ intelligas si
in p̃ma p̃ductione secūda et tertia
produxit aliquē testem. Al̃ si im-
pedit⁹ fuisset in p̃ma secūda et ter-
tia. probato impedimēto sine aliq̃
iuramēto dabitur secūda dilatio. si-
cut et cētēsimā ul̃ millelimā scōm
dñm meum Inno. quartū. Et sic
intellige et eo. vltra. **B.**

2 **Q**uot sūt q̃ tollūt cop̃iā pbā/
diper testes. **R.** f̃m Boff. Qua-
tuor. Videlicet publicatio atteste-
tionū. et eo. de testib⁹. et. c. intima-
uit. Itē renūciatio siue p̃clusio. et
eo. fraternitatis. Itē quarta produ-
ctio. ut in p̃cedenti. **S.** Itē numer⁹
testiū effrenat⁹. et eo. significave-
rūt. et. c. cū cām. **A.** Idē in dicta
q. i. 19. Et de h̃ vltimo dictū est ad
finē p̃cedētis. c. in additione. **B.**

3 **E**trum testis teneat iurare et
qualit̃. **R.** Nulli testi quātecūq̃
religionis sit creditur nisi iuraue-
rit. et eo. nup. Pōt tñ remitti iura-
mentū de p̃sensu partiū. et eo. tuis
nisi in cā matrimoniali. quia tūc
nec p̃fessionī cōiungū stat. et de eo
qui cognō. p̃san. ṽpo. siue. super eo.
Et iurabūt tactis sacros̃cis euan-
gelij⁹. nisi esset ep̃s q̃ iurabit solū

ap̃positis euangelij⁹. et de iura. ca-
lū. c. si. **A.** Idem in sū. eo. ti. q.
i. 19. f̃m Hosti. qui etiā idē dicit de
sacerdote. s. q̃ non tangat sancta
euāgelia iurādo sic nec ep̃s. Alij
aut̃ ut ibi patet. dicūt hoc sp̃ale in
ep̃o. Veritas est q̃ de ip̃so tñ lo-
quitur dictū. c. finale. **B.**

4 **S**ed quid t̃et testis iurare?
R. Debet iurare q̃ dicit totā ve-
ritatē quā nouit de illa re. 3. q. 9.
hortamur. et q̃ non admisceat fal-
sum. nec aliquid de suo adiciat. 3.
q. 9. pura. Itē additur de quorun-
dam cōsuetudine q̃ nulli pandet
testimoniū et boetne. 4. q. 3. Sūt
in criminali. ṽitem qui falso. et
eo. fraternitatis. **A.** Idem in dicta
q. i. 19. f̃m Hosti. **B.**

5 **Q**uid iurant testes qñ p̃cedit
p̃ inquisitionē? **R.** Si fiat inqui-
sitio p̃tra personā singulārē de ali-
q̃ crimine. iurat testis q̃ super illo
dicit plenā veritatē. et de symo. li.
cet hely. Si p̃o fiat inquisitio sup
statu eccl̃ie. iurat dicē veritatē de
oib⁹ que scit uel credit in eccl̃ia
reformāda. exceptis dico occultis
et de accu. olim. Vel iurat q̃ re-
spōdebit veritatē ad interrogata. et
de accu. cū dilectus. Et itellige q̃
occultū dicit hic crimē qd̃ non est
manifestū. uel de q̃ aliq̃s nō est in-
famat⁹. Nā si de occultis de quib⁹
non p̃cessit infamia aliquid dixe-
rint testes. nō valebit dictū eorū.
A. Etia si duo ul̃ plures sciverit
crimen et iuramento affirmant. ut

in. c. qđ sequit. **B.** et de accu. in
 quisiſtionis. ut 7 l. bo. dicit in se. p.
 §. qđ incipit. **Strū** hō. **A.** Idē in
 sū. li. 3. ti. 31. q. 6. v. forma autē 7 c.
 vbi etiam addit fī in **Al.** Occulta
 autē hic vocam⁹ nō solū secreta cō-
 fessōis s̄ etiā oē crimē de qđ qđ nō
 ē infamar⁹. Sciendū tñ qđ si fiat
 inq̄sitiō sup certis capitulis. tunc
 iuramēto nō apponēt s̄ clausu-
 la. exceptis occultis. S3 cū infā-
 mia p̄cesserit spāliter de s̄ crimine
 determinato fī numerū. dicent te-
 stes qđqd de hoc sciūt uel credunt
 etiā si sit occultū. dūmō non sciat
 solū p̄ p̄fessionē. Vel si aliq̄s infā-
 matus sit de fornicatiōe cum hac
 muliere 7 sup h̄ fiat inq̄sitiō. rebz
 testis dicē etiā secretas circūstan-
 tias q̄s nouit etiā si iurauit secre-
 tū tenere. Dixi autē inquit. determi-
 nato fī numerū. qz si solū de spe-
 cie criminis ē infamar⁹ tūc nō d3
 testis reuelare occulta. Qñ autē
 gnālis sit inq̄sitiō. tūc si de occultis
 de quib⁹ nō p̄cessit infāmia ali-
 quid dixerit testes. nō valebit di-
 ctū eoz. nec ille ppter h̄ erit puni-
 endus. dicto. c. inq̄sitiōis. Et est
 rō differētie. qz cū sup certis arti-
 culis inquiris uel cōmittis inq̄-
 sitiō. scitur p̄cessisse infāmia. s̄ nō
 sic in gnāli inq̄sitiōne. **B.**
 6 **Strū** liceat testi aliqd recipere.
 R. Pro ferēdo testimonio nihil
 debet recipere. i. 4. q. 5. nō sane. nisi
 tñ expensas ab eo qđ eū pducit. 4.
 q. 3. venturis. Et si accepit turpic

accepit 7 restituet ei a quo accepit
 nisi ille dederit ad corripēdū te-
 stem. tunc. n. d3 dari ei in cuius in-
 iuriā accepit. **A.** uel paupibus
 fī Ray. Hosti. autē dicit qđ si p̄-
 cūmā accepit ut verū testimoniū
 diceret. debet hoc paupib⁹ eroga-
 re. ut in sū. eo. ti. q. 188. Hoc potest
 intelligi qñ dās nō redimit v̄a-
 tiōnē suā. quia nō requirebat a te-
 ste. Et de hac mā lat⁹ dictū est s̄.
 restitutio p̄. §. 13. in additiōe. **B.**
 7 **Qualitē testis deponē debeat?**
 R. Testis tanq̄ cois psona d3
 dicere purā veritatē quam scit su-
 per facto nulla adiecta falsitate. 3
 q. 2. hortamur. 4. q. 4. nullus. i. 4.
 q. 5. nō sane. nā 7 sic iurauit. ut s̄.
 in 6. §. dictum est.

8 **Quid cum testis nō ē de facto**
 cert⁹. R. fī **l. bo. 2. 2. q. 10.** In
 testimonio ferēdo nō debet homo
 p̄ certo asserere id de quo cert⁹ nō
 est. s̄ dubiū debet sub dubio pro-
 ferre. 7 de quo certus ē. p̄ certo as-
 sere. S3 quia ptingit ex labilita-
 te hūane memoriē qđ qđ reputat
 se qñq̄ certū de eo qđ falsū ē. ideo
 cū aliq̄s cum debita sollicitudine
 recogitans estimet se certū esse de
 eo qđ falsū est. nō peccat mortalit̄
 s̄ asserens. qz nō dicit falsū testi-
 moniū p̄ se ex intētiōe s̄ p̄ accūs
 p̄tra id qđ intēdit. **A.** Idē in sū.
 eo. ti. q. 183. **B.** Propter h̄ 7 bu-
 iusmodi solēt testes interrogari vn-
 de 7 quōd sciāt. 7 si interrogati de cā
 scientie non dicant. non valebit

testimoniū. 4. q. 3. §. item sola. et
24. q. 3. si bates. 7 in Auten. de
testibus. §. et licz dudum.

¶ **U**tz homo teneat ad testimo-
niū ferendū. R. scdm Lbo. vbi s.
Distinguendū ē. qz si testimoniū
alicuius subditi requirit auctori-
tate supioris. cū in his q̄ ad iusti-
ciā p̄tinent obedire teneatur. nō ē
dubiū quin teneat testimoniū fer-
re in his quib⁹ fm ordinē iuris te-
stimoniū ab eo epigit. puta in ma-
nifestis. 7 in his in quib⁹ infamia
p̄cessit. Si aut epigat in nō mani-
festis 7 de quibus infamia nō p̄-
cessit nō tenet ad testificandū. **A**
Hoc verū sup criminibus. S3 sup
causis pecuniariis videtur teneri
etiā in nō manifestis. 14. q. 2. q̄p̄.
B. Si p̄o requirat testimoniū
nō auctoritate supioris cui obedi-
re tenet. tunc si quidē requirat ad
liberandū hominē ab iniusta mor-
te. seu quacūqz pena. uel falsa in-
famia. uel aliquo dāno. tenet hō
ad testificandū. 7 si eius testimo-
niū nō requirat. tenet facere qd in
se est ut veritatē denunciet alicuiq̄
ad hoc possit p̄desse. Unde in ps.
Eripite pauperē 7 egenū de manu
peccatoris liberate. Et p̄v. 24.
Erue eos qui ducunt ad mortē.
Et Ro. 8. Digni sūt mortē nō so-
lū qui faciūt. s3 etiam qui p̄sentiūt
faciētibus. An dicit glo. Cōsenti-
re ē tacere cū possis arguere eos.
Sup his p̄o q̄ p̄tinet ad p̄dēnati-
onē alicui⁹ nō tenet aliq̄s ferre te-

stimoniū. nisi cū a supiore cōpelli-
lit fm ordinē iuris. qz circa hoc si
veritas occulta nulli ex hoc sp̄ale
dānū nascit. 7 si imineat periculū
accusatori nō est curandū. qz ipse
se in hoc periculū iniecit. **A**. Idē
in sū. eo. ti. q. 184. Et p̄dictis con.
Ray. cū etiā dictū fuit qd sequit̄
Et ibi p3 qz clarius addit. qz cum
ppter defectū p̄bationū q̄s videt
p̄mū rē suā amittere. etiā p̄uile-
giatē p̄sone uel sacerdotes cogēdi
sūt veritatē dicē. 14. q. 2. q̄p̄. si ta-
lis est cā in q̄ liceat eis testimoniū
ferre. Nā nō licet in cā sanguinis.
Con. Al. Et addit glo. Ray. qz in
odiosis exceptionibus uel crimi-
nib⁹ nō p̄sueuerūt testes compelli
passim. licz qñqz compellant. ut in
inquisitionib⁹. **S**. Ad h̄ p̄dicta p̄t
facere. 11. q. 3. quisq̄s. Et in casu p̄-
dicto de dāno etiam sacerdotes 7
aliī clerici 7 religiosi tenent. 14. q.
2. q̄p̄. S3 nō tenent si talis est cā
in qua nō liceat eis ferre testimo-
niū. ut in causa sanguinis. ut dictū
est s. homicidiū 4. §. p̄.

¶ **U**trū liceat hōi testimoniū fer-
re de his q̄ ei ī secreto cōmissa sūt. 10
R. fm Lbo. 2. 2. q. 10. De his q̄
cōmissa sūt hōi ī secreto p̄ p̄fessio-
nē. nullo mō o3 testimoniū ferre.
qz buiusmōd nō scit ut hō. s3 tanq̄
minister dei. 7 mai⁹ ē vīculū sacri
q̄libet hōis p̄cepto. Circa p̄o ea q̄
aliē hōi sub secreto cōmittunt. di-
stinguendū ē. Quāqz n. sūt talia q̄
statim cū ad noticiā hōis venerint
16

hō ea manifestare tenet. puta si p-
tinent ad corruptionē multitudi-
nis spūalem ul corpālē. ul in gra-
ue dānū alicuius psonē. uel si ali-
qd aliud ē huiusmodi qd qd tenet
ppalare uel testificādo uel denun-
ciando. Et hoc debet obligari
non pōt per secreti cōmissum. quia
in h frangēt fidē quā alteri debet.
Quēq; pō sunt talia que qd p dēre
nō tenet. vñ pōt obligari ex hoc q
sibi sub secreto cōmittūt. et tūc nul-
lo mō tenet ea p dēre etiā ex pce-
pto supioris. qz secretū seruare est
de iure naturali. nihil aut pōt pre-
cipi homini ptra id qd de se ē nāle.

A. i. qd ē de iure nāli. ut in sū. eo.
ti. q. i. 85. vbi hec notātur.

ii **C**etrū discordia testiu infirmit
testimonium. R. fm Lto. vbi s.
Discordia testiu in aliquib; pnci-
palibus circūstantiis que variāt
subam facti. puta i tpe ul loco ul i
psonis de quib; pncipaliē agitur.
aufert efficaciam testimonij. quia si
discordāt i talib; vident singula-
res ēē in suis testimoniis et de di-
uersis factis loq. puta si vn; dicit
h factū ēē tali tpe ul loco. ali; alio
tpe uel loco. nō vident de eodē fa-
cto loq. Non tñ p iudicat testimo-
nio si vn; dicat se non recordari. et
ali; asserat de ēminatū tēpus ul lo-
cū. Et si in talibus oio nō discor-
dauerit testes actoris et rei. si sint
eqles numero et pares dignitate.
stat p reo. qz iudex facilior debet
esse ad absoluedū q ad p dēnan.

dū. nisi forte in causis fauorabi-
lib; sicut in cā libertatis et b;. **A.**
ut est etiā cā matrimonij totis et
testi. ex re sen. et re iudi. c. fi. Si pō
testes sint ineqles. tūc iudex inq-
ret veritatē fm p ditiones q statim
subsequūtur. Pro q facit. 4. q. 3. S
itē in criminali. p. itē testium. **B.**
Si pō testes eiusdē pti dissense-
rint. d; iudex ex motu sui animi p-
cipe cui pti sit standū. ul ex nume-
ro testiu. uel ex dignitate eorū. uel
ex cōditione negocij et dictorum.
Multo aut magis vni; testimo-
niū repellit si sibi pti dissideat in-
rogat; de visu et scia. nō aut si dis-
sideat inrogat; de opinione et fa-
ma. qz pōt fm diūsa visa et audita
diuersimode mor; esse ad respon-
dēdū. Si pō sit discordia testimo-
nij i aliqb; circūstātiis nō p tinen-
tib; ad subam facti. puta si tēp; fu-
erit nebulosū ul serenū. ul si dom;
fuerit picta aut nō ul aliqd b;. ta-
lis discordia nō p iudicat testimo-
nio. qz hoies nō p sueuerūt circa ta-
lia multum sollicitari. vñ facile a
memoria elabūt. qnimo aliq; dis-
cordia i talib; facit testimoniu cre-
dibile. ut dicit Criso; sup Math.
qz si in oib; p cordaret etiā mini-
mis. viderent ex p dicto eūdē ser-
monē pferre. qd tñ prudētie iudi-
cis relinquit discernēdū. **A.** Pre-
dicta etiā lati; et diuersis verbis
notāt in sū. eo. ti. q. i. 86. fm El. et
Hosti. vbi etiā addit q testis pōt
corrigere dictū suū incōtinēti. nō

aut ex inuallo. ex de testi. cogen.
 pterea. Itē q si ad reprobandū di-
 cta priorū testiū iducant secū dīte-
 stes. oz istos secūdos plures eē 7
 longe melioris fame q sint pmi.
 qz post publicationē attestatiōnū
 magis psumit ex subornatiōe te-
 stiū q an. ex de pba. l. 3. §. vlt. Itē
 q si neq possidet rē. 7 uterq petit
 eā ab aliq ex neo. 7 testes iā dicto
 mō sūt pares. diuidat res si pōt. su-
 cut fuit iudiciū Salomonis inter
 meretrices. 3. Reg. 3. 7 ex de pre-
 sump. afferte. Sz si nō pōt diuidi-
 potest iudex gratificare 7 dare cui
 vult. ar. ex de paro. c. p. Itē q si te-
 stes ptradiciūt instrō. semp testes
 pualēt instrō nisi in bis q meli⁹ p-
 bāt p instrm q p testes. ut finia la-
 ta. 7 arbitriū. 7 cōmūlio facta iu-
 dicib⁹. 7 nisi in inuentario publice
 pfecto. q nō admittunt testes.
 7 nisi in instrō in q mulier cōfitef
 se recepisse pecuniā p fideiūssione
 C. ad velley a. l. antique. Sz certe
 ista lex nō videtur pbare id ad qd
 allegat. Bñ at videt q q ad acta
 iudiciaria instrā pualēat testibus.
 cū dicta acta de necessitate debāt
 in scriptis redigi. Bñ soli testes ad
 eoz pbatōnē sufficē nō vident. ex
 de pba. qm. Itē i dicta. q. 186. dī
 fm eisdē. q oz ad minus. q per
 qtuor testes reprobet instrumētū.
 quia instrumētū obtinet vicem
 duorū testiū. 7 tateλλio equipollet
 uel est maior vno teste. **B**

iz **Q**uid de teste falso? R. scdm

Lbo. 2. 2. q. 10. Peccat mortalit⁹
 in qd tum piurus ē 7 in qd tum facit
 p iusticiā. de q est spāle pceptū in
 decalogo. Et talis indubitanē te-
 nest ad restitutionē omnīū q ppi-
 mus ei⁹ amiserit p eius testimo-
 niū. 14. q. 5. non sane. et. q. 6. si res
 aliena. et. 2. q. 1. notū. **A**. Meli⁹
 facit. c. si. ex de iure iur. Et predi-
 ctis con. Ray. 7 Hosti. ut i sū. eo.
 ti. q. 181. **B**

Timor vtrū sit pctm.
 R. fm Lbo.
 2. 2. q. 15. Timor pctm ē
 fm q est inordinatus put. s. fu-
 git qd nō est fm rationē fugien-
 dū. Hec aut inordinatio timoris
 qnq pssistit in solo appetitu sensi-
 tiuo nō supueniente p sensu rōna-
 lis appetitus. 7 sic nō pōt esse pctm
 mortale s solū veniale. Qnq hec
 inordinatio timoris ptingit vsq
 ad appetitū rationalem qui dicat
 voluntas. qn. s. voluntas refugit
 aliquid ex libero arbitrio non fm
 rationē. 7 talis inordinatio timo-
 ris qnq ē pctm mortale qnq ve-
 niale. Si n. quis ppter timorem q
 refugit periculū mortis uel quod-
 cūq aliud tpale malū sit disposit⁹
 ut faciat aliquid pbibitū uel pre-
 termittat aliqd qd est pceptū in le-
 ge diuina. talis timor est peccatū
 mortale. alioqn veniale. **A**. Idē
 in sū. li. 3. ti. 34. q. 262. **B**

Et qd aliq timor excuset a pctō
 R. fm Lbo. vbi s. Sicut ptractū
 ē timor instantū bz rationē peccati
 16 2

in quod est contra ordinem rationis. Ratio autem iudicat quedam mala magis esse fugienda quam alia. sicut magis est fugienda mors corporalis quam amissio rerum. Si si quis propter timorem mortis latronibus aliquid promitteret aut daret excusaretur a peccato quod incurreret si sine causa legitima premissis omnibus bonis peccatoribus largiret. Si quis propter hoc incurrat mala magis fugienda. ut puta mala anime. id est peccata fugiens mala corporis. puta flagella vel mortem. aut mala exteriorum rerum. puta damnum pecunie. **A.** etiam magis quam damnum corporis. quia magis sunt timenda mala anime quam corporis et mala corporis plus quam extrinsecarum rerum secundum eum. **Lto.** et in super. eo. tit. q. 263. ubi hoc notant. **B.** non excusat totaliter a peccato. diminuitur tamen peccatum. quia minus voluntarium est. nam ex timore imponitur quasi quedam necessitas. Unde philosophus huiusmodi qui sunt ex timore dicit esse non simpliciter voluntaria sed mixta ex voluntario et involuntario.

z **U**trumque intimiditas sit peccatum. **R.** secundum **Lto.** 2. 2. q. 126. Intimiditas potest contingere tripliciter. Uno modo quando quis minus timet mortem quam debeat. vel aliqua mala temporalia propter hoc quod minus debet amare bona eis contraria. sed quod nihil eorum timeat non potest ex tali defectu amoris contingere. **A.** sed ex causis subsequenteribus. ut in super. eo. tit. q. 264. ubi hoc notat. **B.** 2. potest intimiditas contingere eo quod quis estimat mala

opposita bonis que amat sibi superuenire non posse. Quod quandoque contingit ex superbia animi de se presumptis et alios contemnentis secundum quod dicitur Job 4. Factus est ut nullum timeret. orem sublime videt. 3. contingit ex defectu rationis. sicut philosophus dicit 3. et ibi. cor. quod celte propter stulticiam nihil timeant. Unde pater quod esse impudens est vitiosum. siue causetur ex defectu amoris. siue ex elatione animi. siue ex stoliditate. que tamen stoliditas excusat a peccato si sit oio iuicibilis. De materia timoris quere in vis. et s. metus.

Torneamentum.

Torneamenta dicuntur in quibus milites ex dicto puenire solent. et ad ostentationem virium suarum et audacie temere congregari. et eo. c. p. **A.** Unde mores hominum et animarum pericula sepe pueniunt ut ibi. Et sic videtur quod qualitercunque fiat talis periculosus congressus ad ostentationem virium vocetur a iure torneamentum id est forte in diuersis partibus. diuersimode nuncupetur. Nam non est curandum de vocabulis sed de rebus et de ratione legis. ut in. c. intelligetia. et de peccato. sig. cum etiam in penalis pcedatur ad similia ubi est eadem ratio. ut s. sortilegium 2. s. 1. in additione.

Utrumque torneamentum facere sit peccatum. **R.** secundum **W.** Tales mortali peccant. quia faciunt contra prohibitionem ecclesie. et eo. c. p. Si autem non essent

prohibita 7 fierent cā discendi vsū
armozū ad impugnādū infideles
7 ob defensionē patrie. uel rei pu-
blice. nō essent peccata. S3 intelli-
ge fm Hosti. q. phibenda sunt qñ
mortes 7 corporis 7 aie imineāt in
eis. Mā debet cogitari hoc euenire
posse. ff. ad. l. acquil. l. qui occidit.
S. in hac. et. ff. locati. l. si qñ domū
Et ludus notius in culpa ē. ff. ad
l. acquil. l. nā ludus. 7 si quis eos
ludos appellet ex quib⁹ crimina
oriūtur. ut in ptemio. ff. circa fi.

A. Propter has causas satis pz
q. hec de se illicita sunt etiam si ab
ecclesia nō phiberētur. ut 7 sentit
Hosti. 7 Boss. l3. X. aliud dixerit
ut in sū. l. i. 2. ti. 2. q. 2.

2 **Q**ue pena pugnātū in torne-
amētis. **R.** fm Ray. Pena ē q. si
aliquis. **A.** s. q. exercet tale tor-
neamētū. ut in sū. eo. ti. q. 3. vbi h
batenē. Idē videtur 7 si nō exer-
ceat s. auxiliū in illo: ester seu ei⁹
exercitio in aliq. se imisceat. ut in
S. se. **B.** ibi aliquē occiderit etiā
casu. reus homicidij 7 irregularis
erit. quia ludus talis notius ē 7
illicitus. 7 ideo quicqd. ex eo seq. ē
imputandū ē. ar. ex de p. amp. c. p.
7 ex de homicidio. c. fi. Itē qui in
torneamēto moris non debet in ci-
miterio sepeliri. ut s. sepultura 4.
S. p.

3 **Q**uid de his qui ad torneamē-
ta accedūt aio pugnādū nō tñ ipsi
pugnāt l3. aliqui ibi occisi fuerint
R. fm Boss. Non oportet tales

ad ordines pmoueri eo q. ad rē
condēnatā 7 phibitā accesserūt.
Idē Hosti. **A.** Idē in sū. eo. ti. q.
4. Videt tñ q. cū talib⁹ possit ep⁹
dispensare. ut patet s. bellū 2. S. 2.
in additione. **B.**

Transactio ē de re
dubia
7 lite icerta necdū finita nō
gratuita pactio. ff. eo. l. i. **A.** Idē
in sū. l. i. p. ti. p. q. i. fm glo. Ray.
B. Item aut intelligas pntem
uel futurā. quia etiā ante litē pōt
fieri transactio. ff. de condi. inde.
l. legāter. S. si quis potest.

Quā trāsactio sit licita in spi-
ritualib⁹. **R.** fm Immo. Licita est
dūmō ex vtraq. partetū spūale 7
nō tpale inueniat. ex eo. statum⁹
et. c. de cetero. ex de reci. ex multi-
plici. et. c. suggestū. ex de rez. pmu.
ad qōnes. Idē in bñficijs si pētā
iure pētātis. puta q. vna ecclia pe-
tit ab alia ptenāā quam dicit ad
suā collationē ptinere. S3 si aliq. s
clericus pētāt sibi bñficiū non est
licita trāsactio etiā si vtriq. detur
spūale. ex eo. p. statutus. Cōpositio
aut inuenire pōt. ex eo. sup. eo. tal.
s. q. ille cleric⁹ q. ius nō bz uel nō
habere credit penitus renūciat iu-
ri suo sine aliq. datione. uel etiam
q. ius bñs recipiat in canonicū si-
ne datione. **A.** Hoc ē q. dicta cō-
positio sit amicabile 7 gratuita.
ut in dicto. c. sup. eo. Et idē qd. hic
nō. in sū. l. i. p. ti. i5. q. 4. 4. vbi 7 ad-
dit fm Hosti. q. si dicta amicabil

cōpositio fiat sine auctoritate iur-
diciis. personalis est. 7 cū personis
extinguitur. Si autē fiat cum iudi-
cis auctoritate. realis est. nisi p iu-
dicem aliud dictū sit. eē eo. de cte.
ro. Item q̄ transactio aliquādo
ponitur p amicabili cōpositione.
eē eo. ex lris. et. c. veniēs. Item q̄
l3 cōpositio auctoritate superio-
ris facta teneat mero iure. tamen
restitutē ecclesie si ex hoc grauiter
ledat. ar. eē de resti. in inte. c. p.

Transitus siue
latio. Quib⁹ de causis pōt
clericus secularis transire de vna
ecclia ad aliā? R. fm Ray. Tri-
bus de causis. p. s. cā necessitatis.
puta ppter hostes 7 b⁹. 7 in h casu
etiā si q̄s auctoritate p̄pria trāseat
nō puni⁹ cū cām hēat. Et cessante
necessitate debet recuperare ecclesiā
suā. 1. q. i. pastoralis. 2. cā vtili-
tatis. s. qñ pōt eē magis utilis in
alia ecclia. 7 tunc pōt transire au-
toritate supioris. 1. q. i. mutatio-
nes. 7 tribus. c. se. 3. cā humilitatē
siue sanctitatis. puta cū transit ad
religionē. 7 tunc post q̄ p̄fessus est
non pōt p̄tere primā ecclesiā aut
redire ad seculū. 1. q. i. h nequaq̄s
A. Idem in sū. li. 3. ti. 28. q. i. **B**
i **Q**uid si clericus cā cupiditatē
uel ambitionis temē trāsit de vna
ecclia ad aliā? R. Debet care-
re vtraq̄. s. habita 7 ambita. Pri-
ma quia suple eām cōtēpsit. Se-
cūda qz eam auare p̄cupiuit. 1. q.

i. si quis ep̄s. 7. §. ambitionis. eē
de transla. quāto. Sed tñ ecclesia
pōt eū repetere. 1. q. i. nō oz. et. c. si
q̄s p̄o. **A**. Idē in dicta. q. i. **B**
Quod quib⁹ bñficiū cū cura 2
si recipit simile vacat p̄mū. habes
s. bñficiū p. §. 4. Quod etiā tene-
atur clericus siue p̄latus in bñfi-
cio residere. hēs s. residentia. §. p.
et s. clericus p. §. fi. **A**. Et adde
q̄ clericus sine licētia trāsies seu
in bñficio nō residens put tene-
ret ipso bñficio p̄uari si admo-
nitus se nō cor̄tererit. eē de cle. nō
resi. c. relati. 7 nō. in dicta. q. i. fm
Hosti. Quod ē intelligendū exce-
pto casu de q̄ s. p̄o rime. videlicet
qñ trāsit 7 cap̄t aliā ecclesiā cā
cupiditatis. in q̄ nō videt necessa-
ria admonitio ut p̄actū est. **B**
Quod transeundū sit de vna ec-
clesia ad aliā? R. fm Ray. Si 3
est ep̄s nō pōt transire sine exp̄ssa
licentia pape. 1. q. i. mutationes.
siue sit p̄secrat⁹ siue electus 7 cō-
firmatus. eē de trās. inter corpo-
ralia. Si p̄o sit inferior 7 transit
ad aliā ecclesiā eiusdem ep̄atus
sic sufficit tacitus p̄sensus ep̄i. ar.
33. q. 5. qui v̄p̄ozē. Si p̄o ipse sub-
est inferiori p̄elato 7 trāsit ad ec-
clesiam nō subditam illi. tunc cō-
sensus exp̄pressus requirendus est
ar. §. dis. c. 2. et. 9. q. 3. conquest⁹
Cum autē transit ad ecclesiā al-
terius ep̄atus. necessarius est ex-
pressus consensus ep̄iscopi. 7 etiā
alterius si habet aliū supra se p̄ec

ep̄m. 71. dis. per totum. 85. dis. florentinum. 7. q. 1. episcopus de loco. extra de renun. admonet. **A** hoc. c. nō videtur ibi haberi. Et idē quod in hoc. §. nō. in sū. eo. ti. q. 2. vbi etiam patet qd id quod sequitur fuit dictū glo. Ray. **B**. Hodie tamen de p̄suetudine licentia nō petitur. Porro de transita vni⁹ religionis ad aliam habet s. religio 5. per totū. Nota qd qui trāsire de vna ecclesia ad aliā. de minori ad maiorem trāsire debet. 93. dis. legimus. extra de transla. c. p̄. Et tunc aliquis p̄elatus dicit translati cum est confirmatus 7 obtinuit corporalem possessionē. 21. q. 2. si quis iam trāsitus. 7 ibi b̄ notat glo. **B**. Et tunc nihil debet habere cōmune cum priori ecclesia. ut ibi dicitur. Secus si non habet corporalem possessionē. 93. dis. si qui ep̄i. Et de h̄ etiā extra de elec. cum in cunctis.

Treuga. **Q**ui tēpore treuge bona sua p̄ mare vel per terrā auferunt sarracenis. rapinā cōmittunt 7 ad restitutionē tenentur. 7 possunt puniri a p̄ncipe cui⁹ treugam frangūt. qz fides etiam hosti seruanda est. 23. q. 1. noli. 22. q. 4. Innocens.

Tutela. **T**riplex ē tutela. s. testamentaria. ut quādo pater dat tutorem filio in testamento. Item legitima ut que refertur

a lege. ut cum nullus est tutor per testamentum tunc qui primo loco debet succedere huic ab intestato tenetur suscipere tutelam huiusmodi. Item datiuā. ut quādo nullo tutore dato in testamento. uel nō exstantibus consanguineis ad tutelam idoneis inde ex officio suo dat tutorem. Et durat tutela vsqz ad cōpletū. i. 4. annū pupilli. 7 inde incipit cura que durat vsqz ad 25. annū. **A**. Dicta differentia tutelarū ponitur etiā in sū. li. 2. ti. 8. q. 2. scdm glo. Ray. Et hec materia late tractatur in Insti. de tute. per totum. cum multis sequentibus ti. vsqz in finem primi libri. **B**.

Utrum clericis teneantur suscipere aliquam tutelam. R. scdm Jo. dis. 86. c. fi. Nullam cogunt recipere. legitimā tamen possunt recipere si volunt. ut in dicto. c. fi. Et est h̄ priuilegium clericorū qd licz possint succedere alicui ab intestato. non tamen tenentur recipere tutelam. 7 in laicis aliud obtineat. C. de leg. tuto. Auten. si cut hereditas. **A**. Predicta nōt glo. in dicto. c. fi. Notantur etiam in sū. in dicta. q. 2. fm glo. Ray. Blo. etiam in dicto. c. fi. dicit qd clerici non possunt testamentariam nec datiuam recipere. per. c. Cyprianus. 21. q. 3. quod beneficit. **B**.

Utrum ep̄s uel monachus possit recipere tutelam. R. scdm is 4

Jo. vbi s. Eps uel monach⁹ etiā
volens non pōt recipere tutelam le-
gitimā. ut in Auten. re sanc. epis.
s. deo autē amabiles. Vel dic q
illi autentice terogat per illud re-
cretū. dī. 86. puenit. ita q si uelint
possint recipere legitimā. sed nō da-
tinā uel testamentariā. S3 ad tu-
telam cōem miserabiliū psonarū
oēs clerici uel monachi tenētur.
ut in dicto. c. puenit. et. 88. dī. c. p
et. c. epus gubernationē. **A**. Ibi
dicī. Eps gubernationē pupillo-
rū 7 uiduaz ac peregrinoz nō per
seipsū s per archiepīb yterū aut ar-
chidiaconū agat. Et hic tex. facit
q eps non pōt administrare tute-
lam etiā legitimā per seipsū. Et ita
pōt intelligi dictus. s. deo aut. Per
alios aut sic. Et ita intelligat. c.
puenit. ybi etiā glo. notat que 7
in isto. s. habentur. Notantur etiā
in dicta. q. 2. scdm Ray. Et addit
glo. eius q monachi seu aliq reli-
giosi possunt recipere tutelam mise-
rabilū personaz 7 etiā legitimā
de cōsensu tñ prelatorū suoz. 7 nō
al. iz. q. i. non dicatis. **B**

Carpe lucrū.
vide s. elemosyna p. s. vlt.
7 s. restitutio p. s. an p. **A**. 7 ibi
de hoc latius in additione. **B**

Vana gloria.
requirere s. gloria vana. Itē
de vestibus. s. vestis. **A**. 7 latius
s. ornatus. in additione. **B**

Afallus dicitur il-
le q babz
feudū ab aliq. ut s. feudum

Elatio virgi-
num. vide. s. virginū psecra-
tio. s. p.

Enatio vtrū sit lici-
ta. R. s. fm

hosti. Enatio si fiat tpe quo re-
bēt homines esse in ecclesia 7 ora-
re est oib⁹ interdica. 86. dī. s. an
putatis. de pse. dī. 3. irreligiosa. et
dī. s. ieiunū. Et intellige nisi eēt
necessitas. ut si fames urgeret uel
bestie vastarent boies uel segetes.
C. de ferj. l. 3. **A**. Idem in sū. l. 3.
ti. 2. q. 12. fm hosti. **B**. Alijs
aut diebus licita est laicis. **A**. s.
p canibus 7 pellibus habendis.
al non fm Ray. 7 Boff. ut in di-
cta. q. 12. **B**. sed clericis illicita.
tamē causa sanitatis 7 recreatio-
nis esset licita nisi esset nimis fre-
quentata aut clamorosa. et de cle-
vena. c. p. et 2. **A**. In his. c. et in
c. p. extra ne cle. ul mo. satis claret
q oibus clericis indifferenter ve-
natio interdicit siue cū canibus si-
ue cū auibus. licz aliqui senserint
sine iuris tamē auctoritate q cle-
rici qñq possent causa recreatio-
nis venari. ut in dicta. q. 12. **B**.
Episcopis vo omnino pibita ē.
ut ibidē nōf. Plura contra venā-
tores clericos. 86. dī. c. qui venā-
toribus. et. c. se. **A**. Dic clari⁹ ut
notat glo. 86. dī. q venatoribus.

477
sup. vito. venatoribus. qd. 7 poss.
tum est s. serie. §. 6. in additione.
Predicta etiam tangunt in dicta
q. 12. **B**

I Atrū serui teneantur obedire
dñis venari volētibz tpibus. p.
bibitis. R. f. in X. Non tenentur
serui obedire dñis in rebus illicitis
quale ē h. ptra illud. Primū que-
rite regnū rei. Idem in sū. eo. ti. q.
15. Videtur tñ q. excusent a pecca-
to in talibus si cogitūtur p. iustum
metum. ut s. serie. §. 8.

V Enditio. **A**trū li-
ceat ven-
de arma. venena. ornamen-
ta. tapillos. scabios. ferra 7 huius-
modi. vide s. negociatio. §. 5. 7 se-
quentibus. De auro alchimico s.
emptio. §. 5. in medio. De venditi-
one facta sub modo uel sub p. diti-
one. s. donatio p. §. 5. Atrū liceat
emere uel vendere nūc ad certum
terminū dande rei uel dandi pre-
cij. 7 multa talia vide. j. usura 3. p.
totum. 7 s. emptio.

Beneficium.
vide s. maleficium. 7 s. sor-
tilegium 2.

Veniale pecca-
tum. vide s. peccatum 3.

Verberatio **vide**
sup.
percutere.

Estis. **A**trum circa
exteriorē ap.

paratū vestitū sine alioz huiusmodi.
possit esse virtus 7 vitium. R. f. in
Lbo. 2. 2. q. 169. In rebus exte-
rioribus pōt esse pctm imoderatē
duplicie. Uno mō p. compationē
ad p. suetudinē hominū cū quibus
aliqs vivit. An dicit Aug. 3. cō-
fess. Que ptra mores hominū sunt
flagitia p. morū diuersitate fugiē-
da sūt. ut pactū inter se ciuitatis 7
gentis p. suetudine ul. lege firmatū
nulla ciuis aut peregrini libidine
violet. Turpis est. n. ois ps vni-
uerso suo nō congruēs. Alio mō
pōt esse imoderatio ex inordinato
affectu mētis. ex quo qñs ptingit
q. homo nimis libidinosē talibus
vtat. 7 hoc siue f. m. p. suetudinē eo-
rū cū quibus vivit. siue etiā preter
p. suetudinē eoz. Cōtingit aut ista
inordinatio affectus triplicie p. trū.
ad sup. habūdantiā. Uno mō p. hoc
ut homo ex sup. fluo cultu vestium
gloriā hominū querat. put. s. ve-
stes 7 alia huiusmodi homini pti-
nēt ad ornatū quēdā. An Bregi.
dicit in omel. Sunt nōnulli qui
cultū subtiliū preciosarūq. vestitū
nō putant esse peccatū. qd. videlicet
si culpa nō esset nequaquā sermo de i
tam vigilanē exprimeret q. diues
qui torquebat apud inferos bysso
7 purpura indutus fuisset. Nemo
quippe vestimēta p. cipua uel p. cio-
sa. s. excellentia statū p. prium nisi
ad inanē gloriā querit. Alio mō
f. m. q. homo p. sup. fluū cultum ve-
stitium querit celicias f. m. q. vestes
16 5

ordinatur ad corporis fomētum. 3.
modo scdm qd nimia sollicitudinē
appōit ad exteriorē cultū vestīū
etiā si nō sit aliqua inordinatio ex
pte finis. Ex parte quoq; defect⁹
pōt esse duplex inordinatio fm
affectum. Uno mō ex negligētia
hoīs qui nō adhibet studiū uell a-
lore ad hoc qd exteriori cultu utat
fm qd oportet. Unde pbs 1. ethi-
cop. dicit qd ad molliciē ptinet qd
aliquis trahat vestimentū p terrā
ut nō laboret eleuando ipsū. Alio
mō ex eo qd ipsū defectū exterioris
cultus ad gloriā ordinat. Vñ di-
cit Aug⁹. de sermone dñi in mōte
Nam non in solo rerū corporaliū
nitore atq; pompa sed etiā in ipsis
sordibus 7 luctuosissis esse posse ia-
ctantiā. 7 eo periculosiorem qd sub
noīe seruitutis rei recipit. Et pbs
dicit qd sup habūdātia 7 defectus
inordinatus ad iactantiā pñent
A. De hac materia ornat⁹ tā vi-
rox qd mulierū 7 vestīū 7 aliarum
rerū latius dictū ē s. ornat⁹. in
additione magna. **B.**

I. **U**trum aliquibus liceat vti vi-
libus. aut semp sit peccatū. R⁹ fm
Tho. vbi s. Peccat qui viliorib⁹
vestibus vtitur qd ceteri si s. faciat
ppter iactantiā uel superbiā ut se
ceteris preferat. Vitium enim su-
perlatiōis est. Si autē hoc faciat
ppter macerationē carnis. uel hu-
miliatiōē spūs. ad virtutem tem-
perantiē ptinet. Precipue autē cō-
petit vilibus vti his qui alios ver-

bo 7 exemplo ad penitentiam tor-
tantur. sicut fuerūt pphete de qui-
bus apłs dicit ad heb. xi. Circu-
ierūt in melotis 7 pellibus capri-
nis. Et glo. Math. 3. dicit. Qui
penitentiam predicat. habitū pe-
nitentie prēdat.

Utrum pstituti in dignitatib⁹ 2
uel ministri altaris utant vti pre-
ciosioribus vestib⁹. R⁹ fm Tho.
vbi supra. In eis nō est vitiosum
s. potius vbitū ad significandam
excellentiā sui ministerij uel cult⁹
diuini. **A.** Istud. sed potius vbi-
tū. non ē verbum Tho. ut patet per
eundem 2. 2. q. 159. arti. 3. ad fi.
Potest tamen verificari inq̃tum
cōptenter de ceat. maxime ut de-
putata ad diuinū cultū sint mun-
da 7 nitida. ut ē de custo. eucha.
c. relinqui. **B.** De vestibus 7 sa-
cerdotum paramētis psecratis
bates s. psecratio s.

Utrum mulieri liceat vti veste 3
virili? R⁹ fm Tho. 2. 2. q. 159.
Non. nam cultus exterior ut pre-
dictum ē in. s. p. competere debet
conditioni persone fm cōsuetudi-
nem cōmunē. 7 ideo de se vitiosū
est qd mulier utatur veste virili ul
ecōuerso. Quod 7 specialiter pbi-
tetur Deut. 22. quia gentiles ta-
li habitu utebātur ad idolatriam
Potest tamen hoc quandoq; fieri
sine peccato ppter aliquā necessi-
tatem. uel causa occultandi se ab
hostibus. uel ppter defectum alie-
ri⁹ vestimenti aut aliud huiusmodi.

De ornatu & mulierū s. ornat?

A. 7 ibi latius in additionib? **B.**

Vicarius. In quibus casibus quis possit ecclesie per vicarium deservire. R. Pm Hosti. Regularit? residere debet. ut dictū est s. residentia. s. pte. et vlt. **A.** Et meli? i principio. **B.** Potest tñ in casibus p vicarium deservire. Primus ē ratione occupationis. Hoc occasione excusatur ep̄s qui in ecclesia cathedrali habet aliquē loco sui. 7 ipse i camera sua dicit horas 7 postea expedit occurrētia. Hoc idem intelligo de q̄libet legitime occupato. extra de cele. mis. c. p. Debet tamen ep̄s celebrare in ecclesia die dñico 7 alijs p̄cipuis festiuitatibus nisi excuset necessitas. 1. q. i. temporis. in fi. 2? est ratione statuti siue consuetudinis. ar. extra de consti. cum omnes. in fi. 3? est ratione privilegij siue dispensationis. extra de si. presby. p. posuit. Hunc casum frequēter cōcedit papa habentibus pluralitatem beneficiorū. 7 addit. dum tamen cura animarū non negligatur. 7 ecclesijs faciat p vicarios idoneos deservire. Et nota qd hic casus cum precedenti non habet locum si ecclesia fuerit servitoribus destituta. extra de cle. non resi. cū ad hoc. Ex quo enim consuetudo cepit esse irrationabilis 7 ecclesie onerosa. tenenda non est. extra de p̄sue. c. p. et fi. 4? quādo ep̄s habet

sub se homines diversorum rituum 7 linguarum. Nam illis habz per vicarium deservire. extra de offi. ordi. qm̄. 5? qñ quis habet prebendam in ecclesia cathedrali cui annexa ē ecclesia parochialis. Nam talis in ecclesia cathedrali deserviet 7 in annexa deserviet p vicarium. c. de p̄ten. extirpāde. s. qui p̄o. et c. exp̄posuisti. 5? ē rōne defectus siue debilitatis supuenientis. 1. q. i. c. p. c. de cle. egro. c. p. pte. 7 vlt. 1? quādo necessario habet p̄ficiā. ut quia cruce signatus ē. extra de voto. c. fi. **A.** Et ibi patet qd hoc est verum quando per clericorū suorum absentiam ecclesie enormiter non leduntur. 7 ipsi clerici possūt terre sancte vtilis esse v̄to parit 7 exemplo. **B.** Et similiter qñ p̄ficiā habet vtilit? 7 honeste. ut cā studiorū siue peregrinationis. 7 de licentia prelati. extra de cle. nō resi. relatum. de p̄se. dis. s. non oportet. Aliqui ponūt plures casus. s. isti videntur esse principatiores. **A.** quia 7 alij ad istos possūt reduci. 7 oēs ad hoc gnāle. videlicet quāto rōnabilis v̄get necessitas. c. de re. iur. qd nō est. 7 p̄t colligi ex his q̄ notat i sū. li. p̄. r. i. q. 30. vbi 7 supradicta omnia ponūtur p̄m Hosti. Boff. 7 Al.

Quis ē vicarius p̄petu? R. Talis est qui curā bz ecclesie cur? vicari? ē. c. de offi. vica. ex pte. **A.** Melius dic qd ille ē p̄petuus vicarius q̄ cōstituit auctoritate ep̄i.

is 6

7 nō ad tempus. eſt de offi. vica. ad
hec. 7 iſte habet curā eccleſie. 7 re-
liqua que ſequūtur. **B.** An qua-
ſi ius bz i eccleſia. eſt de fide iſtru.
ppetuus. Et hīs perpetuā vicariā
aliā habere nō pōt. eſt de offi. vica.
prouideas. eſt de reſcrip. poſtulati

A. In dicto. c. puidas. dicit q
null⁹ pmittat habere plures vica-
rias ſimul. nec diſtinguit in ppe-
tuam. 7 nō perpetuā. **B.** Nec ſine
cauſa pōt amoueri. eſt de offi. vica.
ad h. Item ſi talis vicarius acci-
piat aliquā eccleſiā cum cura per-
dit vicariā. Et tēet habē. 25. an.
nos. 7 pmoneri ad ſacerdotium ſi-
cut ſi eſſet rector ordinarius. Al-
pnuatus ē. ut in cle. que de ecclīis.
eſt eo. **A.** Et ibi patet q b ē verū
q ad vicarias ppetuas parochia-
liū eccleſiarū. **B.** De ordinario
aut rectore habetur ſ. eccleſia 2.

z **U**trū plati poſſint vices ſuas
ſub annuo cenſu pcedere. R. Nec
epuſ nec archidiaconuſ nec ali⁹
platus hoc pōt. eſt ne pla. vi. ſu. c. p.
2. et 3. Cum. n. tale ius ſpūale ſit
nō eſt dubiū q p eo aliquid dare
uel recipere ſymonia eſt. **A.** ſcōm
Ray. q 7 addit. Ubi autē aliquid
datur uel tenet nō p iuriſdictione
ſi ſignū ſubiectiōis antique nō
ē ſymonia. ut eſt de reli. to. pſtituſ.
et in ſū. li. p. ri. 2. q. i. **B.** Sed q
epuſ cōmittat alicui pure 7 ſimpli-
citer vices ſuas. 7 tali vicario cō-
ſtituat ſalarū. non eſt pctm. ſi po-
tius ad h tenetur. 2. q. 2. caritatē.

Et ut dicit hoſti. ſicut p cōmiſſio-
ne iuriſdictionis nō licet recipere
certam pecunie quātitatē. ita mul-
to minus licet recipe quotā. i. par-
tem puentuſ. **A.** Predictis con.
Hoſt. 7 Immo. addēs q ſi platus
ſic diceret. tu exercebis iuriſdicti-
onē talem. 7 ego p ſalario tuo da-
bo tibi centū. 7 dabis mibi totum
lucrū. licitū eſt. ut in dicta. q. i. **B.**

Utrū rector ecclīe poſſit pdu-
ctori fructuū cōmittere vicariā ſi-
ue curam animarū vide ſ. ſymo-
nia 4. §. pſt.

Utrū vicarius ecclīe poſſit al-
teri cōmittere vices ſuas. R. Nō
pōt. niſi ſicut 7 delegatus ſub dele-
gare. de q vide ſ. delegare. §. pſt.
Vicari⁹ quocqz epuſ nō poſſet alteri
cōmittere abſolutionē a peccatis
7 alia que in dicto. §. dicunt. que
intelligēda ſunt q non pōt ex iure
cōmuni. ſi bene pōt ex ſpāli cōmiſ-
ſione. ut habes ſ. pfeſſor p. §. ate-
pſt. in ſi. **A.** Con. predictis Al-
bicus. **B.**

Quia. Quot mōis
dicit vidua?
R. ſm Al. Quatuor mo-
dis. Nam eſt quedā vidua corpe
ſi inhoneſta mente. i. **Thimoſ. 5.**
Vidua que in relicijs eſt viuens.
mortua eſt. Et eſt vidua corpe ſed
nupta mente. 7 h compaſ piuga-
tis. Et eſt vidua corpe 7 mēte. 7 re-
talibus apls. i. **Thimoſ. 5.** Vi-
duas bonora que vere vidue ſunt.
4. etiam mō dicitur vidua quādo

talis est terreno auxilio restituta.

A. Et sic est vidua mente et corpore et terreno auxilio propter paupertatem. cui debetur subsidium ab ecclesia. *fm. eondē Al. et in su. li. 3. ti. 34. q. 281.* **B.** Et istis duobus ultimis modis dictis viduis debetur fructus sexagesimus. et quod habet. *Matth. 13.* Nam pro virginibus competit fructus centesimus. et coniugatis tricesimus. ut et *Lbo. ponit in 4. dis. 49.*

U **Indicatio** *utrum sit licita.* *R. fm. scdm Lbo. 2. 2. q. 108.* Dicendum quod si intentio vindicantis ferat principaliter in malum alterius de quo vindicta sumit. et ibi quiescat non est licita. quia hoc pertinet ad odium quod repugnat caritati quia omnes homines debemus diligere. Nec excusat aliquis quod odit odientes se. hoc enim esset vincere a malo. quod apostolus prohibet *Ro. 12.* Si pro intentio vindicantis ferat principaliter ad aliquod bonum. puta ad emendationem peccatis. vel saltem ad correctionem eius. et quietem aliorum. et ad iusticie preservationem. et dei honorem. potest vindicatio esse licita. alijs seruatis rebus circumstantijs. *Hec Lbo. s. q. fiat per illam cui licet reputa per iudicem. obseruato in oibus iusto processu. et iusta condēnatione.* **A.** Nam et in causis iustis seruandus est iuris ordo. ex de sen. exco. sacro. **B.** Nam malorum iniurie tolerande sunt. vide s.

patientia. *s. 2.* Et quod intelligat. qui te percussit in vna maxilla etc. *ibidem. s. 3.* Qualiter etiam vindicandum sit aduersus multitudinem vide s. correctio p. s. p. l.

U **Virginitas** *quid sit?*

R. fm. Amb. in li. de virginitate. Virginitas est ex parte conjugationis integritas. *Scdm hō Aug. in li. de nuptijs et concupiscentia.* Virginitas est in carne corruptibilis perpetua incorruptionis meditatio. **A.** Et ex his patet quod virginitas integritas est carnis attentas incorruptionem mentis. ut in su. li. 3. ti. 3. q. 18. ubi etiam predicta ponunt. Et dicitur perpetua. ut nullo unquam tempore interueniret etiam mentalis corruptio. al. per illo tempore fuisset amissa. et non esset meditatio perpetua. **B.**

U **Utrum violentia possit amittere virginitatem.** *R. fm. Lbo. in 4. dis. 33.* Que per violentiam corrumpunt siue ab homine siue a demone in cubo virginitatem non amittunt. si quantum possunt renitent. et quantum possunt preseruent corpus a corruptione. vel saltem mentem a consensu. *Idē Al.* **A.** a cubo quod est solidum dicitur cubus. et est quedam figura solida certe altitudinis. longitudinis et latitudinis *fm. Catholicon.* Forte est quodam signum nigromanticum. Et idē quod hic non in su. eo. ti. q. 23. Tales tamen non preseruantur inter virgines. ut in. c. se. s. p. **B.**

2 **E**trū sola mente possit amitti
virginitas. R. fm Lto. 2. 2. q.
152. Cōtingit interdū ex actu inē-
tis cogitātis de corruptione car-
nis 7 intendētis delectationē ipsi
experiri. q. calor excitetur 7 semē
distillet. 7 tunc sine dubio virgini-
tas ē amissa. Si autem corruptio
sistat i actu mētis p̄sentētis. amit-
tatur quidē p̄ginitas fm illud for-
male qd̄ habet in mēte. non autē
rōne eius qd̄ est m̄le in ipsa. Quā
talis nō pōt dici p̄go nisi m̄liter.
Et idē p̄ginitatis amissio potest
recupari. non autē illa in qua etiā
illud qd̄ ē m̄le libtrabit. **A.** Dic
claris q. etiā sola mente amittit
p̄ginitas si tñ recuperabilis est. q.
mā seu obiectū huius p̄tutis ma-
net. s. in corruptio carnis. ideo cū
redit ad ipsū volūtas redit 7 p̄gi-
nitas. ut patz in Iobē euāgelista
quē de nuptijs volētē nubē voca-
uit dñs ut dicit Hiero. Quocūq.
aut mō q̄s volūtariē p̄fectā pec-
ret pollutionē. p̄diē irrecupabiliē
p̄ginitas fm Al. Lto. Al. 7 glo.
Ray. ut in sū. eo. ti. q. 24. **B.**

3 **E**trū puelle in annis puerili-
bus aliqd̄ carnale cōmittentes p̄-
dant p̄ginitatē. R. fm Al. Non
q. non est in eis p̄siliū de liberatio.
nec etas patit talē delectationis
ipetū. **A.** Hoc forte verū ante se-
ptēniū cū nondū sūt doli capaces.
al' secus. Quā Al. dicit q. virgini-
tas amittit non solū per quēcūq.
actū p̄ quē pollutio volūtariē pec-

retur. s. etiā qñ sine eo delectatio
coitus p̄ficiat. sicut faciūt illi q. an-
te etatē uel tēp̄ seminis p̄ sui ipso-
rū turpē tactū huiusmodi delectati-
onē in se p̄ficiūt uel ab alijs in eis
hoc fieri p̄mittūt. Alij tñ aliē sen-
tire vident. ut in sū. eo. ti. q. 12. Quā
dictū pōt intelligi respectu etatis
infantie. ut tactū est. Itē fm Al.
l3 aliqui dixerint p̄ginitatē recu-
perabilē qñ complet delectatio si-
ne pollutione p̄pter defectū etatis.
tñ p̄trariā verū ē. q. corruptio nō
ē ex pollutione nisi rōne cōiuncte
sibi delectationis a qua omnino
dam imunitatē ducit virginitas.
ut in sū. eo. ti. q. 24. **B.**

4 **E**trū a patiētibz fluxū semi-
nis perdat p̄ginitas. R. fm Lto.
2. 2. q. 152. Seminis resolutio si
p̄ueniat p̄ter p̄positū mentis ul'
in dormiendo. uel per violentiam
illatā cui mens non p̄sentit quā
caro delectationē experiat. ul' etiā
ex infirmitate. ut in his qui fluxū
seminis patiunt. nō perdit p̄gini-
tas. q. talis pollutio nō accidit p̄-
impudiciā quā p̄ginitas exclu-
dit. **A.** Con. Al. dicens. q. sunt
quedā que ad simplicē aspectum
virī uel ad locutionē uel ad p̄felli-
onē etiā cū sint in p̄posito sancto.
uel nolentes peccare distillationē
humoris sentiūt. 7 tales non cor-
rumpunt. eo q. non fit ex p̄posito
nec volūtate cōpleta. Sed tñ sua-
rendū est eis q. se temperent a vi-
rozū aspectu 7 p̄fabulatione. ut in

su. eo. ti. q. 21. **B**

S **U**trū cognite in ebrietate uel somno perdant p̄ginitatē. **R.** **Fm** **Lto. in 4.º dis. 33.** Sicut p̄pollutionē in somno nō amittit p̄ginitas. ut nūc dictū est. filis rō est re mulieribus q̄ in ebrietate uel dormientes a viris cognoscuntur. nisi forte hac intētionē iuerint dormire ut a viris cognoscerent. **A.** uel etiā si postea placeret eis fuisse cognitas. sicut et re pollutiō nocturna dicit **Al.** ut in su. eo. ti. q. 22. et positum est s. pollutio. in principio in additione. **B**

U **U**trū cōse-

cratio. Quare sol⁹ epus virgines p̄secrat. **R.** **Fm** **Lto. in 4.º dis. 38.** Sicut p̄ matrimoniū carnale representat m̄rimoniū spūale inter xpm et ecclesiā q̄tum ad fecunditatē. ita p̄ relationē virginū representat idem m̄rimoniū spūale q̄tum ad eius integritatē. ut p̄ oia que ibi p̄ferunt et geruntur. Et p̄pter hoc solus epus virgines velando respondet. nō sibi s. xpo q̄m sponso p̄anymphus et amicus. Et q̄ integritatis significatio plene pōt esse solū in p̄mentia virginā. li s. semiplena in viduali. p̄ hoc viduis dat aliqd velū. s. nō cū illa solēnitate qua p̄ginib⁹ datur. **A.** Idem in su. li. 3. ti. 3. q. 14. **B**

S **U**trū violēter corrupte debeat p̄secrari. **R.** scdm **Al.** Licet tales virginitatē non amittant. nec vir-

ginitatis aureolam. non tñ cōsecrant. Et rō est. q̄ in illo actu difficile ē ita reniti q̄ volūtas nō aliciat aliquale p̄sensū. Tñ cum re pleno dissensu p̄stare nō possit ecclesie. ideo statutū est ut tales humiliter abstineant a p̄secratione. 32. q. 5. ille familie. et. 15. q. 1. si q̄s nō iratus. **Con.** **Lto. in 4.º dis. 33.** et 2.º q. 152. **A.** Idē in su. eo. ti. q. 18. ad finem. **B**

Utrū possint consecrari occulte corrupte q̄ p̄secratio sine scādalo inmitti nō pōt. **R.** **Fm** **Lto. in 4.º dis. 33.** Occulte corrupte siue a viris siue alio quocūq̄ mō nulla ten⁹ velade sūt. q̄ p̄pter scādalum vitādū nō debēt sacra ecclesie uel sacramētalīa variari. S. sicut qdā dicūt pōt aliqua cautela adhiberi ad vitādū scādālū. ut. s. illa q̄ nō sūt re suba p̄ginalis veli fiāt. ut ē accensio candelarū et huiusmōdi vitatis occulte illis que sūt re suba puta p̄ba que dicunt in veli ipositione. et q̄ nomē p̄ginitatis in castitatē mutet. et b⁹. **Con.** **Al.** s. hē et hōsti. et Boff. Nec est tenenda snia **W.** que aliud dicit. **A.** Idē in su. eo. ti. q. 11. vbi etiā addit q̄ carne corrupte et disp̄satione epi ul⁹ eius cuius p̄ hoc vices suas commiserit pōt suscipe modū veli virginalis. nec hīpsū licet sine disp̄satione. s. velum p̄ginū nullo mō licet suscipere. Et subdit. Cautamen tibi a glo. bic que aliud dicit etiā glo. Ray. q̄ occulte corrupte

ante psecrationem vel post debent
humiliter abstinere ab huiusmodi
officiis q̄ solis p̄ginibus psecra-
solent p̄m p̄suetudinē monasterij
cōptere donec cū eis fuerit sup
p̄ per ep̄m dispensatū. Ad tamen
huiusmodi virgines cōsecrate or-
dinē aliquem habent. **B**

3 **Q**uā in cōsecratione virginū
datur grā. R. p̄m Lbo. vbi s. In
psecratione virginū sicut et in vn-
ctione regū et huiusmodi b̄ndicti-
onibus alijs dat grā. nisi sit im-
pedimentū ex pte suscipientis. Sz
hec tñ non dicunt sacra. quia non
sunt instituta ad curationē morbi
peccati sicut sūt sacra. **A.** Idē in
lū. eo. ti. q. 16. **B**

4 **Q**uo tpe possit fieri p̄ginū pse-
cratio? R. p̄m Hosti. In die epi-
phaniaz. et in tota ebdomada re-
surrectionis. in natalibus ap̄loz.
et in diebus dñicis. s. tñ in necessi-
tate. puta languore imminente p̄nt
q̄libet tpe cōsecrari. zo. q. i. reuof.
ex re tēp. or. c. p̄. **A.** Con. Hoff.
ut in lū. eo. ti. q. 15. **B**

De et metus

Hic ē maioris rei impetus
q̄ repelli nō p̄t. ff. qd met? cā. l. 2.
De metu aut quid sit. vide s. met?
s. p̄. **Q**uā liceat vim vi repellere.
lēs s. bellū p̄. s. z. et s. excoicatio
z. s. z. p̄. q. et s. homicidiū p̄. s.
s. **Q**ue ē vis vel met? excusans. et
metus q̄ cadit in p̄stantē virum. s.
metus. s. z. et quō impedit ma-

trimonij s. impedimentū. z.

Visitatio. Archi-
episcopus ep̄s vel alius p̄lat? visi-
tas ecclias. p̄ pponet verbū dei. et
queret de vita et cōuersatiōe mini-
strantiū in ecclijs absq̄ coactione
uramēti s. salubriē monēdo. Si
q̄s inuenerit infames. si ipse nō ē
ordinari? renūciat ordinario. No-
toria si inuenerit corrigat. **A.** cū
sup his merito notari possit ordi-
nariōz negligētia. cū examinati
natide nō egeāt. ut in. c. qd sequit.
B. ex re censl. romana. li. 6.

Quā visitans possit recipere
et erogare. pcuratiōē a locis visi-
tatis. R. Sic. extra de cēsl. roma-
na. li. 6. Et potest recipere a volen-
te dare pecuniā. p̄ sumptibus mo-
deratis diebus quibus visitat. s.
non licet nisi vnam pcuratiōem
recipere vna die. etiam si plura loca
visitet et quilibet loc? sit sufficiens.
extra de cēsl. felicit. li. 6. Et si ep̄s
visitet per alium. visitati etiam te-
nētur ministrare expensas isti visi-
tanti. extra de offi. or. si episcopus.
li. 6. Sed ep̄s nil procul potest
erigere ab his quos nō per se vi-
sitat. ut ibidem dicitur.

Quā visitans possit recipere
pecuniā? R. Si ipse vel sui
familiares reciperent pecuniā vel
munera preter id quod nūc dictū
est. seu etiam procuratiōē recipere
nō visitando. ipse tenet. **A.** s.
recipiens. ut in. c. exigit. de quo. j.

457
B. duplum restituere illi ecclesie
A. s. a qua est receptū. ut ibi. **B.**
7. mensem. alioquin epi 7 superio-
res differentes sic restituere sūt in-
terdicti ab ingressu ecclesie. infe-
riores sūt suspensi ab officio 7 be-
neficio quousq; plenarie satisfaci-
ant. 7 nulla remissio hic valet. **A.**
s. eorū quibus faciendū ē restitū-
tio. ut in. c. qd sequitur. **B.** 7 ex
cessu. exigit. li. 6.

3 **Q**uod 7 quoties archiepiscopus pos-
sit puincia suā visitare? **R.** Pri-
mo tenet visitare diocesim ppriā
erga ecclesias maiores 7 mino-
res 7 earū populos saltē cōuocan-
do de pluribus locis ad unū con-
gruū. Postea licet ei visitare suf-
fraganeos 7 eorū dioceses. s. vna
diocesi visitata in toto uel in par-
te nō pōt ad eam visitandā reuer-
tini nisi oēs 7 sua iterum fuerint vi-
sitate. **A.** s. quas secure visitare
poterit etiā si iā renuo. fuerint vi-
sitate. ut i. c. romana. de quo. 7. **B.**
S. si forte aliqua ecclesia visita-
te diocesis indiguerit iterū prius
predictis alijs visitari. tunc potest
redire ad illā si a dioecano fuerit
requisitus. uel de cōsilio 7 assensu
omniū suffraganeorū. aut maio-
ris partis. aut si difficultatē adbi-
buerint p̄denter petatur licentia
a papa. S. post visitationē omniū
diocesum licitū ē ei visitationem
iterare. pri⁹ tñ requisito suffraga-
neorū p̄silio 7 deliberatione. 7 dis-
finitione ipsius super hoc habita-

coram eis. **A.** s. ipsius archiep̄i
etiā si suffraganei nō p̄sentiant.
ut patz ex tex. 7 glo. dicti. c. roma-
na. 7 hic sequitur. **B.** Que sunt
redigenda in scriptis. 7 tunc pote-
rit visitare etiā si non interueniat
suffraganeorū assensus. ita tñ q
illa loca prius visitet que in prio-
ri visitatione nō fuerunt visitata.
A. nisi magis sit alijs visitatio-
nis officiū opportunū. ut in. c. de q
statim. **B.** Hec oīa ex de cēsi. ro-
mana. li. 6. Et hāc formā etiā
ep̄s visitans seruabit. ut ibi dicit.
A. Abietiam dicit de alijs pla-
tis ordinario iure suos subditos
visitantibus. saluis sup hoc rōnabi-
libus 7 approbatis religiosorum
p̄suetudinibus 7 regularib⁹ insti-
tutis. **B.** Visitari debent p̄ ordi-
narios monasteria monialium etiā
exempta. ut s. exemptus. §. si.

Vitia capitula sunt. 1. ab
vna radice pcedentia. Nam
sūt doctrinā Greg. 31. moralium.
radix totius mali ē superbia. 7 re-
bacnascuntur. 1. vitia. s. Inanis
gloria. Inuidia. Ira. Tristitia.
Auaricia. Gula. 7 Luxuria. De
inani gloria sūt eundē. 7 filie ori-
untur. s. inobediētia. iactantia. hy-
pocrisis. p̄terio. pertinacia. discor-
dia. nouitatu p̄sūptio. De inui-
dia nascūtur. s. odiū. salsurratio.
detractio. exultatio in aduersis p̄-
ximi. 7 afflictio in eius prosperis.
De ira nascūtur. s. rixē. tumor.

mentis. contumelie. clamor. indignatio. et blasfemia. Detricticia siue accidia oriuntur. S. s. malicia. rancor. pusillanimitas. desperatio. torpor erga precepta. vagatio mentis circa illicita. De auaricia nascuntur. S. s. prodigio. fraus. fallacia. periurium. inquietudo. et contra misericordiam obduratio cordis. De gula oriuntur. S. s. ineptia. leticia. scurrilitas. imunditia. multiloquium. et letetudo sensuum. De luxuria nascuntur. S. s. cecitas mentis. inconsideratio. inconstantia. precipitatio. amor sui. odium dei. affectus presentis seculi. torpor et desperatio futuri. Hec Gregorius. De materia vitij habes sex peccatum. et sex crimen.

Vitiarum corpe

Multa vitia corporalia olim in veteri testamento repelluntur ordinandos. ut patet Genesius. 21. ut si aliquis habebat gradum vel paruum vel tortum nasum. si gibbum. si lippitudinem. iugem scabiem. impetiginem. vel ponderosum. si ista hodie non repellunt. 1. q. 1. qualiter. in fi. **I**bi non videtur bene probari hoc. sed potius ex eo quod instituta fuerunt in figura. ut patet in c. sequentibus. **N**isi forte secundum aliquam significationem intellecta. ut dicitur 4. 2. binc et enim. et c. sacerdotes. Et secundum quod ponit Ray. quicunque culpa sua vitiatum est corpe repellitur ab ordine. Qui non sine culpa non repellitur

nisi scandalum timeatur ex nimia deformitate. vel periculum ex nimia debilitate. **A.** Con. **U**t in su. li. 3. ti. 18. q. 1. ad fi. Et non intelligitur de omni corporis vitio. sed de notabilibus de quibus in sequentibus tangitur.

Quid de mutilatis utrum possint ordinari? **R.** Mutilati sponte siue iusta causa. ut ex indignatione. impatientia. vel superbia indistincte in quocumque membro siue a se siue ab alio. repelluntur a promotione. et reijciuntur a promotione. etiam si credebant se obsequium prestare deo. ut quia se castrauerunt. ex eo significauit. **E**t ibi notandum glo. quod episcopus potest cum talibus dispensare quando putabant se deo obsequium prestare. in alijs tamen a nulla. **B.** ut dictum est de homicidio 5. q. 1. Et secundum Innocentium. idem est si non amisit membrum totum. sed talem partem que deformitatem generaret unde scandalum esset. extra eo. c. p. vel etiam inhabilem redderet ad officium exercuendum. extra eo. **Thomas.** Si non ex iusta causa. puta propter lepre periculum aliqui fecerunt sibi membrum aliquod amputari seu amputauerunt ne alia sana putrescerent. nisi membrum erat occultum vel etiam manifestum sed paruum. ut. puta vnus digitus. non de illis cum quibus fit signum crucis. non repelluntur nec reijciuntur. Similiter si taliter sint nati vel inuiti sic mutilati sunt. aut casu fortuito cum daretur

operam rei licite. Secus si rei illi-
cite. dis. 55. si qd abscedit. et. c. q
partem. et. c. si quis a medicis. et. c.
eumuchus. et. c. si quis pegritudi-
ne. et. c. latoz. et. c. precepta. 7 extra
de corpe vitia. significauit. et. c. ex
parte. Si aut ex culpa sua incidit
set in modicam deformitatem. ex
misericordia toleratur i susceptis
s. et dispensatione epi fm Inno.
7 Ber. **A.** Ad hoc facit. c. i. ex de
corpo. viti. **S.** Si autem membrum
erat magnu 7 manifestum etiam
si sine culpa sua amisit qd. impe-
ditur a promotione ppter refozmi-
tatem 7 scandalu. 7 si pnotus est
debet cessare a missa 7 alijs solen-
bus officijs ppter eandem causam
Beneficio tamen no remouebi-
tur. quia no debet addi afflictio af-
flicto. dis. 55. si euangelista. 1. q. i.
cum percussio. Dabitur tamē sibi
coadiutor si tale beneficium ē cui
ipse reseruare non possit. extra de
cle. egro. c. 2. **A.** Idem in sū. li.
2. ti. p. q. 42. vbi etiam patet fm
Hosti. qd iste qui sine culpa amisit
membrum. solum prohibet a mis-
sa 7 solenibus officijs. non autem
ab alijs sacerdotalibus que possit
exercere. ut penitencias dare 7 si-
milia. extra de cle. egro. presbyte-
rum. Item scdm Hosti. quando du-
bitatur vtrum refozmitas gene-
ret scandalum. recurritur ad arbi-
trium episcopi. extra eo. c. 2. Item
scdm Ray. qd vbiqz scandalum
suscitatur ex homicidio uel refoz-

mitate alicuius. si talis etiam ca-
sus esset in quo de iure posset pmo-
ueri uel ministrare in susceptis. de-
bet tamen ppter scandalum cessa-
re. Et qd clericus etiam cā medici-
ne non debet se mutilare lz etiam
sit chirurgicus nisi imineat necessi-
tas 7 alijs resit. **S.**

Etrum claudus naturalit 7 **z**
alii huiusmodi possint promoueri
R. Claudum admittit consuetu-
do. nisi talis sit qd sine baculo ad
altare stare non possit. ar. de pse.
dis. i. nullus. et dis. 45. disciplina.
Cecum uel habentem in vno oculo
maculam que generet refozmi-
tatem nec ius nec consuetudo ad-
mittit. extra eo. cum de tua. **A.**
Tamē fm glo. Ray. habens ma-
culā in oculo facilius pmouetur
in religioe qd in seculo. ut in dicta
q. 42. vbi predicta nō. fm Ray.
qui etiam addit. qd similiter nō ad-
mittitur habens manum aridam.
S. De sacerdote leproso vide s.
leprosus. s. fi. De gibbosis scien-
dum qd nō repellunt ab ordinibz
nisi nimia sit rebilitas aut refoz-
mitas. Qui habet sex digitos in
pede promouetur. 7 scdm Hosti.
etiam si in manu. uel si habet digi-
tos coniunctos dum modo ex his
non sit impedimentū in usu mem-
bri. ff. de edilit. edic. l. idem offilius.
A. Idem in sū. eo. ti. q. 43. et se.
vbi etiam patet qd leprosus ad sa-
eros ordines non debet promoue-
ri. s. si prius fuerit promotus pot

aliquādo ministrare. ut ⁊ dicit in dicto. §. fi. **B.**

3 **¶** Quid de furiosis. lunaticis ⁊ caducis. **R.** **¶** fm **X.** Nullus talis debet promoueri etiam postquam fuerit liberatus. sed si promotus fuerit ex toto liberatus. poterit exequi officium suum. Si pro non oio ex toto sed frequenter ei accidit. oio debet cessare ab officio misse. ⁊. q. 2. in lris. Idem si raro sed cum spume iactatione ⁊ vocis confusione. Si pro raro ⁊ sine talibus. nō pbitef ab officio misse dum tamē bateat iuxta se aliquem sacerdotem. ut si ille cadat uel deficiat iste suppleat. ⁊. q. 1. illud. Quanto autē tempore debeat expectari ad pbādū tales vtrū sint liberati ⁊ qualiter. colligif qpp annū. 33. dis. coiter. Alibi per. 30. dies. ⁊. q. 2. c. fi. Sed ⁊ pōt dici q tēpus pbationis arbitrarū est pensatis pditionibus morbi ⁊ persone. **A.** ⁊ dignitatis fm eundē **X.** ⁊ in sū. eo. ti. q. 45. vbi h notantur. **B.**

4 **¶** Quid de demoniaco? **R.** **¶** fm **X.** Eodē mō talis nō debet promoueri uel ordinari. ⁊ si ordinat⁹ erat etiā liberat⁹ missam celebrare non debet. nisi plene ⁊ indubitatē curat⁹ sit. 33. dis. coiter. et. c. vsqz adeo **A.** coniuicto. c. clerici. ea. dis. Hec etiā nō. in dicta. q. 45. **B.** De tēpore autē expectationis dicendū ut in primo. §. dictū est. De illo autē qui nullo mō potest bibere vinum lēs s. ordinādus. §. 18. **A.** Po-

tius videt. §. i. §. 16. vbi babetur q talis non est ordinādus. quod ⁊ nōt in dicta. q. 4. 2. ad fi. **B.**

5 **¶** Epus senio uel valitudine corporali grauat⁹ uel al adeo im-peditus perpetuo q officium suū nequeat exercere. potest de consilio sui capituli uel maioris partis assumere auctoritate aplice unū uel duos coadiutores ad officiū erequēdum. Si pro episcopus fuerit temēs tunc capitulū uel due ipsius partes unū uel duos coadiutores ei assumēt eadem auctoritate. Qz si epus grauat⁹ ut dictum est prius nollet sumere nec habere coadiutorē. licz a capitulo requisitus sit. nihil per capitulum inouetur. sed in hoc casu ⁊ etiā in casu quo esset temens capitulum significet pape conditionem eiusdem episcopi ⁊ ecclesie. Porro coadiutor predictus debet de pro-uentibus prelatorum recipere sūptus moderatos ab alienatione abstinendo. **A.** s. qualiter bonorum ecclesiasticorum tam ecclesi-arum q ipsorum prelatorum. ut in. c. pastoralis. de quo. j. **B.** Et que dicta sunt de episcopo habent etiam locum in superioribus prelatis. extra de cle. egro. pastoralis l. 6.

¶ **M**actio extre-ma. Extrema unctio sacm est. qz pertingit ad effectum q ē curatio morbi peccati. ut ex verbis

Jaā. vlt. c. patet. **A.** Et de hac la-
tius s. sacramentū. in pñ. et. s. p.
et 2. **B.** Et est vnū sacramentū
lz plures actiones sint de eius p-
fectione. que tñ pueniunt ad vnū
significandū 7 causandū. Nec est
fina lto. in 4. dis. 23. **A.** Et sic
vnū sūt vnitae pfectionis 7 finis
etiam fm pñ. 7 Al. ut in sū. li. 3.
ti. 4. q. 39. **B.**

i **Q**ue ē materia huius sacra-
menti? **R.** fm lto. vbi s. Ma-
teria ē oleū oliue ab epō psecratū
7 tale oleū 7 eius cōsecratio sunt
de necessitate huius sacri. **A.** Con.
pñ. ut in sū. eo. ti. q. 141. **B.**

2 **Q**ue ē forma huius sacri? **R.**
scdm lto. vbi s. Forma ē oratio
deprecatoria. dicēdo. Per istā sanctā
vntione 7 suā piissimā misericor-
diā indulgeat tibi dñs quicquid
reliquisti p visum 7 c. Verba etiā
indicatiui modi q fm morē qua-
rundā ecclesiarū premittunt orōni
nō sunt de substantia sacramēti. ut
pmittendo sic. Vngo vos oculos
oleo sanctificato in noie patris 7
filij 7 spūs sancti. **A.** Con. pñ.
7 Al. ut in dicta. q. 141.

3 **Q**uis effectus extreme vnti-
onis? **R.** fm lto. vbi s. Effectus
eius pncipalis est quedā sanatio
spūs que datur ptra quandā re-
bilitatem uel ineptitudinē que in
nobis relinquit ex peccato actuali
uel originali. ptra quam rebilita-
tem homo roborat per hoc sacra-
mentū. Et quia hoc robur gratiā

facit que secū non cōpatitur pec-
catum. ideo ex psequēti si inuenit
peccatū aliquod veniale uel mor-
tale quō ad culpā tollit ipsū dñ-
mō nō ponat obex ex pte recipien-
tis. Secundarius etiā effectus est
sanitas corpalis. Hanc tñ nō in-
ducit nisi fm q expedit ad finem
pncipalē. s. spūalem sanationē.
7 tunc semper eam inducit dñmō
non sit impedimentū ex pte recipi-
entis. Et lz in ipso fiant multe vni-
ctiones. vltima tñ est formalis re-
spectu omnium pcedentiū 7 agit in
pntute eaz. 7 ideo in vltima vnti-
one gratia infundit que effectum
sacramēti prebet. Character ē autē
h sacramentū nō imprimit. quia p
ipsum non reputat homo ad ali-
qd sacrum agendū uel suscipiendū
A. Idem in sū. eo. ti. q. 142. **B.**

4 **A** quibus pferri debet vntio
extrema? **R.** fm lto. vbi s. **A.**
solis sacerdotibus. nec alius pōt
iungere etiā in articulo necessita-
tis. Sacerdos autē conferre potest
presente vno clerico 7 etiam solus
in necessitate fm Ber. 7 hosti. **A.**
hoc vltimū clare habet in. c. que
fuit. extra de pñ. sig. Et idem qd
in hoc. s. nō. in sū. eo. ti. q. 43. vbi
etiam dicitur q laicus quōqz pos-
set in necessitate auxiliari in h sa-
cerdoti ei respondendo. **B.**

5 **Q**uid faciendū sit si sacerdos
infra vntionē deficiat? **R.** scdm
lto. in 4. dis. 23. Si iam aliq-
partes inuncte sunt. quod factum

est iterari non debet. sed unctiones
que restant per aliū sacerdotē cō-
pleant. Idem Al. 7 Pe. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 140. B

6 **Q**uibus pferenda sit extrema
unctio. R. fm Pe. nō nisi adultis
infirmis. in periculo mortis cōsti-
tutis ex ipsa infirmitate. vnde nec
datur eūtibz ad bellū aut nauī-
gantibus seu his q mor occiden-
di sunt. quia talis mors non imi-
net ex defectu nature s ex eventu
fortune. his autem qui presensio
deficiunt etiā sine actuali infirmi-
tate dat. pueris nō. quia nō habēt
infirmitatē spūalem ptractam ex
peccato actuali. nec dispositionē
reuotionis habere possunt ad hoc
sacramētū. Con. Lto. vbi s. A
qz sicut nec eucharistia debet dari
pueris. ita nec hoc sacramētū fm
eosdē. ut in sū. eo. ti. q. 144. B

7 **U**trum extrema unctio debeat
dari freneticis 7 amētibz. R. fm
Pe. Si in sana mente pstituti nō
petierint. nō debet dari. Si pō pe-
tierint. dari d3. Tñ hic addendū
fm Lto. 7 Al. q illis furiosis
7 amētibus pcpue dari nō debet
qui verisimilitē sacramēto possūt
facere irreuerentiā p aliquam im-
mundiciā. nisi ipsi haberēt lucida
intualla in quibus sacramētum
recognoscerent. A. Idem in sū.
eo. ti. q. 145. B

8 **Q**ue partes corpis inungi de-
beāt. R. fm Al. Pe. 7 Lto. In-
ungūt instrumēta quinq sensuū.

tanq pme radices peccādi. Ocu-
li ppter visum. Aures ppter audi-
tum. Nares ppter odoratū. La-
bia ppter gustum. Manus ppter
tactū. qui maxime viget in pulpis
digitorz. Pedes pō ppter vim mo-
tiuā. Renes pō ppter vim appeti-
tiuā a quibz dā inungunt. Item
in mutilatis aut cecis debēt inun-
gi loca magis ppinqua. A. Idē
in sū. eo. ti. q. 146. B

9 **U**trum unctio extrema possit ite-
rari. R. scdm Lto. in 4. dis. 23.
Iterari pōt sine aliqua iniuria sa-
cramēti. qz non habet effectū ppe-
tuū eo q sanitas corpis 7 mentis
qui sūt effectus eius amitti possūt
In eadē quoqz egritudine iterari
pōt si pmo quidē sit in piculo mor-
tis 7 euadat ac etiā postea recidi-
uū patiat. quia erit quasi alia in-
firmitas. 7 similiter si sit egritudo
diuturna. ut hydropisis. qz tunc
d3 fieri qñ videt perducē ad peri-
culū mortis. 7 si illū articulū eua-
dat eadē infirmitate durāte. 7 po-
stea ad similit statū reducat. iterū
pōt inungi. qz iā est aliā infirmitas
stat. Quis sit eadē infirmitas. A
Clarius dic fm eundē Lto. q si
infirmitas ē brevis nō debet itera-
ri nisi infirmitate curata. qz al nō
dicif a statu illo recedere. Si pō
infirmitas ē diuturna sit qd hic dī
Et con. Pe. Al. autē dicit sic. Si
ne p iudicio puto q si vltra annū
remanet morbz post acceptā vneti-
onē iterari pōt unctio. Et cā but

est. qz nō indicat idē morbus numero qui ē fm pfectam mutatio-
nem supior. Si tñ ab aliq sancto
patre uel a dño papa aliud in hac
questione determinatū inuenitur
magis iudicari illi sine stādū q̄
mee. ut in sū. eo. ti. q. i. 4. 1.

B **Voluntas.** homo

teneat cōformare volūtatē
suā volūtatē dīne i volūto. R. fm
De. in 4. dis. 48. Scdm sensuali-
tatē non teneat nec etiā volūtatē
naturalē. qz determinatū est ad vnū
ad repugnantiā carnis et spi-
ritus ad plū. Bar. 5. Caro. n. pec-
piscit aduersus spiritū rē. B. sed
volūtatē deliberatā id qd dē vult
absolute et pgruit nos velle tene-
mur velle. Ad pō nō pgruit nob
velle. Quis sit bonū in se. non tñ q̄
ad nos. et id nō vult dē illud nos
velle nec velle teneat. Satis con.
Lto. in j. 2. q. 19. dicēs q̄ teneat
cōformari formalit. s. q̄ hō velit
in cōi iusticiā dei et ordinē nature
seruari. s. materialit pformari nō
teneat. ut in morte patris et b. A
Dicclar. fm eū. De. q̄ voluntas
deliberatā duplex ē. qz qdā ē pdi-
tionatā. et in hac nō teneat cōfor-
mari. nec. n. volēdo ptrariū pdi-
onalit discordam. qz hō nō ē velle
simplicit. s. volūtatē absolute te-
neat pformari in volūto. s. non in
q̄cūq. Aut. n. ignotū ē nob. et tūc
nō teneat illud velle. Aut nobis
notū ē. et tūc distinguēdū ē. qz aut

deus nō vult illud absolute et sim-
plicit. ut finiam cōminatōis quā
aliqñ mutat qñ merita mutant. et
hō nō teneat velle. Aut deus vult
illud absolute. et hō aut pgruit no-
bis velle. aut nō. Aliqñ enim fm
Aug. aliqd vult dē qd nō pgruit
nos velle ut patrē nostrū mori. Et
aliqñ congruit vni velle aliqd qd
nō pgruit alteri. Illud pō qd dē
vult et cōgruit nobis bonū ē in se
et bonū ē nob. vñ dē vult illud nos
velle. et id teneat illud velle. Illud
pō qd nō cōgruit nobis quā sit
bonū in se. nō tñ q̄ ad nos. ideo nō
vult deus illud nos velle. Et sup
illus ps. Rectos docet collauda-
tio. glo. dicit. Cōgruit ut qd deus
vult te velle tu velis. ut in sū. li. 3.
ti. 33. q. 4. Et sic breuit teneat cō-
formari volūtatē dei formali et nō
māli. i. velle in genē qd deus vult
et eo mō quo vult. in specie autem
in q̄tum sit nobis notū. B. Atq̄
volūtas et opus exteri sit vnū pec-
catū. R. s. peccatum s. s. s.

Quādo coiter qd sit
R. fm magi-
strū sententia i 4. dis. 38. et hug.
de sancto victore. Notū est testifi-
catio quedā pmissionis spōtaneē
q̄ deo et de his q̄ dei sūt fieri debet.
Et hēc diffinitio ē voti exp̄ssū quod
et in facie ecclesie obligat. ut dicit
De. Theologi pō sic diffiniunt.
Notum est conceptio melioris p-
positi animi deliberatione firmata
Et hēc est diffinitio voti taciti. A.

Et secundum Ray. votum est alienius
boni vel deliberatione deo facta p.
missio. ut in su. li. p. ti. 8. q. i. Et ista
videtur clarioz. Nam 7 ad votū
requiritur pmissio: ut in. s. se. 7 q.
sit de re bona. 22. q. 4. i. malis. B
Et licet aliquod votum tacitū fiat
sanctis. tñ ppter deum sit eis. A
Nam ppter votum sit soli deo. san-
ctis nō propter deum. 7 pñtis seu
alijs recipiētib⁹ sit loco dei. 7 non
ipsis sed deo fm Lbo. 2. 2. q. 88
arti. 5. B

i) **Q**ue requiruntur ad votū? R.
fm Lbo. vbi s. Tria est necessita-
te. p. quidem deliberatio. 2. pposi-
tum voluntatis. 3. pmissio in qua
perficitur ratio voti. Supaddunt
autem qñq; alia duo ad quandā
voti cōfirmationē. s. pronūciatio
oris. 7 testimoniū alioz. Solum
g̃ propositū non obligat. A. Ad-
uertendū q̃ hic capis deliberatio p
cogitatione. 7 ppositum p delibe-
ratione. Nam 7 anteq̃ quis deli-
beret oportet cogitare. propterea 7
votum vocat cōceptio deliberati-
ōne firmata. ut statim patuit. Itē
sufficit ad votum etiā sola menta-
lis pmissio q̃ obligat deo intuen-
ti cor. lz nō homini qui iudicat so-
lum que foris sūt fm Lbo. 2. 2.
q. 88. arti. p. B

z) **Q**uot sunt species votorum?
R. Due. Nam quoddam est votū
simplex. 7 quoddā est solenne. ut
habetur s. impedimētum 4. s. p.
Et quidē graui⁹ peccat q̃ frangit

votū solēne. dis. 21. si vir. 21. q. i.
virginib⁹. 7 c. virgines. Sed qd
dicitur ex qui cle. uel. v. rursus. s.
q̃ votum simplex nō minus obli-
gat q̃ solēne. exponendū est scdm.
Lbo. vbi s. q̃ vtriusq; transgres-
sor mortaliter peccat. A. Con.
Ray. 7 glo. Ber. 7 Inno. ut in su.
eo. ti. q. 8. B. Est 7 alia diuisio
votoz. s. q̃ aliud est purz siue ab-
solutū. ut cum quis absolute 7 si-
ne conditione vouet. Aliud ē cō-
ditionatum ut cum additur si hoc
erit uel illud. A. Hoc fuit dictū
Ray. ut in dicta. q. 8. B

Utrū vouens teneatur statim 3
adimplere. R. fm X. Si votum
est absolutū tenetur statim cū pōt
nisi vouendo aliud in mēte habu-
erit. Et datur ei tempus ad arbi-
trium boni viri ad disponendū ut
votum impleri possit. Et de implē-
do dicitur Deut. 23. Cum votum
voueris dño deo tuo. nō tardabis
reddere. quia requireret illud dñs
deus tuus. 7 si moratus fueris re-
putabitur tibi in peccatū. Unde
fm Lbo. in 4. dis. 24. si is qui vo-
uerat intrare religionem timet ex
mora impedimētum. tenetur non
differre. A. Idem in su. eo. ti. q.
9. B. Vide de hoc easu. s. religio
3. s. 3. Si nō votū est cōditiona-
tum. vide. j. s. h. qui incipit. Utz
votum conditionatū.

Utrū votū licitū semp obliget 4
R. fm Lbo. in 4. dis. 38. Sic. ni-
si q̃ quicqd votū faciendū ipe dīret

si prius esset etiam voto facto aufert obligationem. **A.** Hoc verum quoniam illud quod postea aduenit legitime sequitur. Unde licet votum et ingressum religionis impediat matrimonium contra summatum si precedat. ut in. c. ex publico. et de contrahendo. contra. non tamen impedit si sequatur. ut in cle. eos. de consanguinitate et affinitate. **B.** Unde si quod possibile cum vouetur fiat postea impossibile. tollit obligationem. ut si quis diues vouerit edificare ecclesiam quam postea paupertate superueniente perficere non posset non obligatur. Hoc tamen sic est intelligendum. quod si factum est omnino impotens absolutus est a toto. Si autem ex parte ita quod totum perficere non potest. tunc remanet obligatus solum ad id quod potest. **A.** Idem in sum. eo. ti. q. 4. **B.**

5 **Utrum** vota quae fiunt in angustiis obligent. **R.** secundum Thome. vbi s. Mulieres in partu vouentes uel quicumque alij in angustiis constituti si habeant deliberatam intentionem obligandi se. obligati sunt. ar. 2. q. 4. sunt qui operes. **A.** Idem in sum. eo. ti. q. 2. ad finem. **B.** Secundo si subito et inconsiderate. **A.** nisi per modum confirmauerit. ar. et de regimine iurisdictionis. li. 6. et quod difficile est discernere utrum factum sit mente deliberata uel non. piculosum est illud scire non implere. maxime quod bonarum mentium est ibi culpam timere ubi culpa minime reperitur. et de obseruatione ieiuniorum. c. silium. et dist. 5. ad eius. **B.**

6 **De quo** debet fieri votum? **R.** secundum Thome. 2. 2. q. 88. Votum non potest fieri de malo. nec de indifferenti. sed

tamen de bono et ad quod quis aliter non tenetur. Illud autem quod in aliquo eventu est bonum et in aliquo malum non obligat nisi per eventum bono. ut votum Iepre. Iudicium. **A.** Iste Iepre ut ibi patet vouerat deo sacrificium offerre de eo quod sibi a victoria reuertenti primum occurreret egrediens de domo eius. Et idem quod in hoc. s. notatur in sum. eo. ti. q. 3. **B.**

7 **Utrum** liceat vouere nimiam carnis macerationem. **R.** secundum Thome. vbi s. Si ipsa ex voto promissa sit. implenda est rationabiliter. ita quod non nimis graue. Sed quod in his que ad semetipsum pertinent de facili bonum fallit. ideo talia vota congruentius secundum arbitrium superiorum sunt seruanda uel pretermittenda. ita tamen quod si magnam grauem imineret. et non esset facultas recurrendi ad superiores non deberet homo votum obseruare. **A.** Idem in de causa. q. 3. **B.**

8 **Quid** de votis stultis? **R.** secundum Thome. vbi s. Vota stulta ut de non pectinando caput in sabbato et similia potius sunt teridenda quam obseruanda. Et addit. Al. quod etiam si per bonorem sanctorum fiant. seruanda non sunt. quia similitudinem quandam habent cum idolatria. **A.** Idem in dicta. q. 3. ad finem. **B.**

9 **Utrum** expediat vouere. **R.** secundum Thome. vbi s. Sic. vbi tamen rationabiliter fiat votum. quod per hoc voluntatem nostram immobiliter applicamus ad bonum. **A.** Idem in sum. eo. ti. q. 6. **B.**

10 **Utrum** melius sit aliquid facere

ex voto q̄ sine voto. R. fm Lbo.
vbi s. Sic. per tres rationes. p̄ qz
vouere est actus latrerie que ē nobi-
lissima virtus. Illud autē qd̄ operat̄
a nobiliori virtute melius est. 2. qz
qui vouet plus deo se subicit q̄
qui nō vouet. 3. qz per votū volū-
tas immobiliter firmat̄ ad bonum.
Facere autē aliquid ex volūtate fir-
mata pertinet ad p̄fectionē virtutis
ut patz per p̄m 2. et bicoz. **A**
Idem in sū. eo. ti. q. 1. **B**

ii) **Q**uod per votū impediānt spon-
salia siue matrimoniū. bēs s. im-
p̄dimentū 4. s. 2. **A**. cōiuncto
p̄ncipio. **B**. Et vtrum votum sit
magis obligatoriuū q̄ iuramentū
s. iuramentū p̄. s. 1. **B**

iz) **U**trū votū conditionatū obli-
get. R. fm Ray. Siue cōditio sit
generalis. ut si vixero. si potero. si
deus voluerit. que semp̄ intelligūnt̄
etiā si nō apponant̄. 21. q. 2. beata
Maria. siue sp̄alis. puta si intraue-
ro lombardiā ito ad sanctū Mar-
cū. uel si filius me⁹ fuerit liberatus
faciā hoc ut illud. si cōditio nō ex-
titerit nō obligat̄ quis ex voto. al-
sic. 32. q. 8. nō solū. ex de p̄di. appo.
verū. ex de resti. spo. olim causam.
Et intelligas non obligari si tota
obligatio ponebat̄ i euētū cōditio-
nis. Et iterū nisi p̄pter scandalū
tollēdū iplendū sit votū. ex eo. ma-
gne. ex de cōuer. cōiu. ex parte. cir-
ca si. Con. Inno. 7 Hosti. **A**. Idē
in sū. eo. ti. q. 68. vbi 7 ponit exem-
plū de scandalo qñ votū ē publicū

7 conditio non expressa s̄ in corde
retenta. **B**

Quid de voto qd̄ sit ex duab⁹
causis? R. fm Ray. Si q̄s vouit
ex duab⁹ causis ut puta ire ad san-
ctū. Jacobū qz ibi putabat iuenire
germanū suū. 7 p̄pter redimenda
peccata sua. in hoc casu q̄uis sci-
uerit germanū suū recessisse etiam
anteq̄ iter arripiat. nihilomin⁹ te-
net p̄pter aliā causā si nihilomin⁹
se intēdisset obligare. **A**. s. videt̄
potius fuisse dictū X. glo. eius q̄
Ray. ut i de cā. q. 68. ad finē. **B**

Quid si q̄s emisit duo diuersa
vota. R. fm Lbo. in 4. dis. 38. Si
vtrūq̄ ē cōpassibile cū alio vtrūq̄
d̄z seruare. nisi forte auctoritate su-
perioris votū p̄cedēs in melius se-
quēs cōmutet̄. **A**. s. in aliud q̄
illud qd̄ simul vouit. cum ad illud
oio teneat̄ ratione voti 7 nō cōmu-
tationis. **B**. Si autē ambo vota
sint simul incōpassibilia. debet ser-
uare quod maius est. 7 de minori
scdm arbitriū plati satisfacere. **A**
Idē in sū. eo. ti. q. 83. **B**

Utrū pater moriens possit iniū-
gere filio quē constituit heredē ut
impleat votū eius. R. fm Ray.
Votū pegrinādi nō p̄t pater iniū-
gere filio quē cōstituit heredē nisi 7
ipse fili⁹ approbaret. ex eo. licet. S3
pecuniaria satisfactiōe bñ p̄t in-
iūgere. ex de vsu. tua. 7 de solu. c. p̄.
Quin etiā fm Hosti. si fili⁹ vult eē
heres tenet̄ implere vota patr̄. **A**
s. q̄cūq̄ fm eūdē Hosti. 7 in sū. eo.

ti. q. 69. **B.** si hereditas h' patiat
7 maxime si sponte susceperit. ut i
dcō. c. licet. Si aut non vult adire
nō tenet. qz nec heres est nisi forte
pmiserit. qz tūc si in oī casu intel
lexit psonā suā obligare d3 serua
re. s. si pmisit tanq' heres 7 postea
mutato cōsilio ab hereditate absti
neat nō tenet. eē de elec. venerabilē
s. si. Et sic pōt intelligi. c. licet. S3
qūqz hereditatē adierit obligat
eē de solu. c. p. et. eē de vsu. tua. ita
tū q' si votū transmarinū sit 7 ali
q's impediat morte uel alio impe
dimēto. cogit aliq' cōmittere. ut In
no. dic. Quin etiā si non cōmittat
heredes cōpelli possūt ut ul' ipsi cō
pleant uel subsidii siue expensas
quas testator ul' ipsi facturi essent
exhibeant. Secus tū si vouerat nō
p subsidio sed p reuocatione vidēdi
terrā sanctā qz tales supueniente
impedimēto nō tenēfūre uel mittē.
A. qz in voto subintelligit. si po
tero fm eundē Inno. ut in dcā. q.
69. vbi h' notant. **B.** Qz trāsgres
sio voti est maius peccatū q' trans
gressio iuramēti. vide s. iuramentū
p. s. 1.

Utrum q' q's vouē
nō. Atz eps possit vouē. R.
fm Hosti. Non pōt sine l'ia pape
votū emittē p qd dissoluat vincu
lum matrimonij qd est inter ipsū 7
ecclesiā suā. eē de regu. licet. Item
nec aliud p qd graue pūdictū fiat
eccle. ut de longa peregrinatiōe 7

b' mōi. eē eo. magne. **V**otū tū ab
stinētie 7 elemosyne emittere pōt.
ar. 1. q. i. clemens. eē de testa. rela
tum. z. s. licet aut. **A.** Et breuiter
qōlibet votū eps facere pōt per qd
prebeat bonū exemplū. quia ad h
tenetur. eē de voto. magne. s. p. fm
eundem Hosti. et in sū. li. p. ti. 8.
q. 24.

Utrum q' sūt subiecti volūtatī al
terius possint vouere. R. fm Lbo.
z. z. q. 88. Nullus pōt se firmiter
obligare ad id qd est in voluntate
alterius. Quicūqz aut est subiect
alicui. q' tū ad id in quo subiectus
est nō est sue potestatis. 7 ideo non
pōt se per votū firmiter obligare
ad id sine cōsensu supioris. Ad tū
peccat vouendo ut hic. j. s. pht.

Utrum pueri possint vouere. R.
fm Lbo. vbi s. Pueri ante annos
pubertatis duplici ratione vouere
nō possunt. p. quia ut in plurib' pa
tiant rōnis defectum. hoc tū con
tingit i aliq' b' accelerari. z. qz sūt i
ptāte parētū. 7 ideo eoz vota non
habēt effectū. Et fm W. si pater ul'
tutor pmo ptradit 7 p'ea cōsen
sit nō reuincit votū. **A.** Idem q'
ad hoc videt notari in sū. eo. ti. q.
31. S3 in oib' q' in hoc. s. cōtinēf
melius videt dicēdū. ut s. religio
in pncipio in additione.

Utrum filius familias postq' per
uenit ad pubertatem vouere possit.
R. fm Lbo. z. z. q. 88. Is q' ve
nit ad ānos pubertatē. si sit libere
cōditionis est quidē sue potestatis
i z

q̄tū ad ea q̄ p̄tinent ad suā perso-
nā. puta q̄ per votū obliget se reli-
gioni uel q̄ m̄rimoniū contrahat
Non est aut̄ sue p̄tātis q̄tū ad di-
spensationē domesticā. vnde circa
hoc nō p̄t aliq̄d vouere q̄d sit ratū
sine cōsensu patris. **A** Idē etiam
in alijs. p̄ q̄ p̄iudicare iuri patrie
potestatis. ut in abstinentijs et pere-
grinationib⁹ et b̄m̄di. in q̄bus nō
p̄t filius vouere nisi peregrinatio-
nē trāsmarinā in subsidij terre scē
ē. de voto. c. ex multa. §. q̄ aut̄ fm̄
hosti. Et hoc verū ē nisi pater cō-
senserit expresse uel tacite. s. nō cō-
tradicens. fm̄ Inno. et in sū. eo.
ti. q. 33. **B** Et idē est de filia que
est in domo patris sine eius cōsen-
su. ut dicitur Numeri. 30.

4 **Q**uā seruus possit vouere. **R**⁹
fm̄ Tho. vbi s̄. Seruus est in po-
testate dñi etiā q̄tū ad personales
operationes. Unde nō p̄t se voto
obligare ad religionē per quā ab
obsequio dñi sui abstrahat. Idem
de peregrinatione et similibus. **A**
In alijs aut̄ in q̄b⁹ nō p̄iudicatur
dñō p̄t seruus vouere. ut de dicē-
do orationes et silijs fm̄ eū. Tho. et
Pe. Et fm̄ Hug. p̄t etiam inuito
dñō vouere cōtinentiā et renūciare
pprijs. ut in sū. eo. ti. q. 63. ad fi. Et
de seruis q̄ ad ingressū religionis
dictū ē s̄. religio 2. §. 3. et 4. **B**

5 **Q**uā religiosus possit vouere.
R⁹ fm̄ Tho. vbi s̄. Cū nullū tēp⁹
exceptū sit in quo prelatus nō pos-
sit subditū circa aliquid occupare.

ideo nullū votū religiosi firmū est
nisi de consensu p̄lati. qz nō est sue
potestatis. Unde et fm̄ Ray. si vo-
uerit nō o3 exequi sine licētia p̄-
lati ne forte super eū alij scandali-
cent si eorū cōsuetudines voluerit
excedere. uel ne retur occasio eua-
gandi. 20. q. 4. monachū. §. verū.
41. dis. quisq̄s. Addit etiā Inno. q̄
si voueret dicere psalmū uel aliam
orationē vbi nullū p̄iudiciū cō-
tingere posset. seruet votū qz licitū
est. Sed dictū Tho. verius videt̄.
A Immo vtrūq̄ verū est. quia
Inno. loquit̄ in casu quo in nullo
terogat obedientie p̄latorū et ob-
sequijs religiōis seu paci. **B** Ser-
uandū est etiā votū strictioris re-
ligionis. ad quā si transire velit et
nō ex leuitate uel iactura sui ordi-
nis. sed ex diuina inspiratiōe. debet
licentiā petere a p̄lato. et postea
sue fuerit concessa sue nō potest
trāsire. ē. de regu. licet. Et hunc ca-
sum habes s̄. religio. §. §. p̄. **A**
in principio. et hec notant̄ in sū. eo.
ti. q. 25. **B**

6 **Q**uā clericus possit vouere.
R⁹ fm̄ hosti. Sine licentia sui p̄-
lati nō p̄t vouere peregrinationē.
de p̄se. dis. §. non o3. ē. eo. magne
§. verū. nec aliud votum per quod
oporteat relinquere ecclesiam suā
ē. de renū. admonet. sed vouere p̄t
religionē intrare. **A** .facit. c. due
sunt. 19. q. 2. **B** .uel aliquod vo-
tum nō peregrinationis sed cari-
tatis. abstinentie uel orationis facē.

451
Dicat etiam quidam quod votum ultramarinum potest facere sine licentia prelati. ex eo. et multa. c. p. l. et. c. si. Alij autem intelligunt de licentia plati vel sedis aplice. ex de cle. no. res. frater. nitati. et in p. dicto. s. verum. Nam et clerici maxime beneficiati sine licentia episcopi peregrinari non debent. ut in dicto. c. magne. **A.** Idem in su. eo. ti. q. 25. Et verius videtur quod clericus sine alia licentia possit facere votum ultramarinum si terre sancte possit esse utilis per se vel per alios secum ducendos. ut in deo. c. et multa. s. si. et deo. c. si. **B.**

- 7 **U**trum persone que sunt subiecte alteri voluntati peccent vouendo ut puta vxor. seruus. filius familias monachus. et huiusmodi. **R.** s. m. l. bo. vbi s. Licet votum huiusmodi personarum non sit firmum sine consensu eorum quibus subiacent. non tamen peccant vouendo quia in eorum voto intelligitur debita conditio. scilicet si suis superioribus placuerit. **A.** Idem in su. eo. ti. q. 33. **B.**
- 8 **U**trum pater. tutor. maritus. abbas. et huiusmodi peccent reuocando votum subiectorum sibi. **R.** s. m. l. bo. peccant si utitur suo iure a reo et canone sibi concessio. nec vouentes peccant non implendo. 33. q. 5. voluit. et. c. manifestum. **A.** Idem in su. eo. ti. q. 32. s. m. Immo. hosti. et w. Predicti tamen peccant si sine causa iusta reuocant quod prius concesserint. deo. c. manifestum. Et similiter peccare videntur si subiectorum votis contra rationem et eorum bonam conscientiam seu malicio-

se resistant. cum arbitrium et potestas semper videatur concessa ad iudicium boni viri. ff. pro socio. l. in proposita. et. l. se. et. ti. q. 3. privilegium. **B.** De voto autem vxorum. vide in. c. se. et in alio immediate.

Utrum in de voto coniugum in co. **U**trum vxor vouere possit. **R.** s. m. Ray. Si vxores emiserint votum abstinentie vel peregrinationis vel continentie vel quocumque aliud non debent auctoritate sua contrahere. s. viri possunt irritare etiam si ante matrimonium contractum emiserant votum. 33. q. 5. voluit. Probabilior videtur opinio. Hug. 33. q. 5. manifestum. s. quod vir illa solum vxoris vota reuocare potest que ipsa implere non potest sine scandalum viri. ut de ieiunijs de surgendo ad matinas. et huiusmodi. Alia vero non. ut si voueret quod daret aliquid de proprio vbi consuetudo est quod mulier habere potest bona parafernalia. vel si vouerit aliquam orationem. et huiusmodi. **A.** Dictum etiam Ray. potest s. m. hoc intelligi. Et quod dicitur de voto intelligitur etiam de iuramento. ut in su. l. p. ti. 8. q. 35. et se. **B.** Non tamen quod non petet reuocatum. ut in se. s. or. **A.** Immo bene potest alter coniugum facere votum de non exigendo. ut expresse habetur in. c. quidam. ex de coher. coniugum. et tenet Hug. ut in su. eo. ti. q. 31. **B.** Nec quod non consentiat adulterio quia non potest fieri votum de eo ad quod quis aliter tenetur. ut dicitur s. votum p. s. 1. **A.** Verum est

ut sit eiusdem obligationis cum voto
super re ad quam non obligatur sed
maioris videlicet tam ex prima cau-
sa puta non furandi quam ex secunda
videlicet voti. Nam promissio etiam
super obligatione precedenti non tollit
obligationem sed adducit nouam. C.
de nouat. l. si unde bene valet vo-
tum de non consentiendo adulterio
secundum Hugonem et in deca. q. 31. **B**

Cum alter coniugum possit vouere
quod non petet rebitum. R. secundum L. bo. in
4. dist. 32. Unus non potest sine consen-
su alterius vouere quod non reddat re-
bitum. quia si esset sacrificium offerre ve-
alieno. Et si tale votum factum fuerit
non debet seruari. quin etiam secundum Pe.
in vouendo mulier peccauit. Sed
de petitione rebiti quidam dicunt quod unus
potest vouere sine consensu alterius.
quia in hoc uterque sui iuris est. Alii
dicunt probabilius quod non. quia nimis
onerosum fieret matrimonium alteri
quem semper oporteret subire vere-
cundiam in petendo rebitum. **A.** Pe.
et Ray. etiam sentiunt cum prima. scilicet quod
coniugum potest vouere quod non petet. Et
satis facit dictum. c. quidam de conuer. co-
muni. Al. pro aut quod non debet aliquis
hoc vouere. quod si vouerit credo quod
per eum potest dispensari. et iniuncta
pena arguendus est de stulticia. ut
in sum. eo. ti. q. 43. **B**

Cum coniugum si dederit licentiam con-
iugi quod voueat castitatem possit datam
licentiam reuocare. R. secundum L. bo. in 4.
dist. 32. exponendo litteram. Si expressum
consensum et licentiam dedit non potest votum

cum coniuge emissum reuocare. 33. q. 5.
§. si. **A.** Con. Al. Et addit Pe.
quod aut dedit litteram in facie ecclesie
quasi in iudicio. et tunc non potest reuocare.
Aut in secreto. et tunc an versus littere re-
uocare possit. si non postea. ut in sum. eo.
ti. q. 45. **B.** Si autem vir ad tempus
dissimulat uxoris votum. et postea
habita deliberatione reuocat. mu-
lier non tenetur implere. Con. Al. Et
addit Inno. quod etiam coniugum qui dat li-
centiam vouendi. si ipse non voueat
impedit epigere rebitum. ar. et de co-
uer. com. c. p. Idem Hosti. et Ber.
A. Idem in deca. q. 45. **B** Alia uxoris
vota in quibus requiritur con-
sensus viri. vir etiam postquam consensum
reuocare potest. ut in predicto. §. si. si tamen
peccat reuocando quod consensum. 33.
q. 5. manifestum. Uxor tamen obedire
viro debet. ut ibi habetur.

Quid si ambo coniuges in domo
vouerunt continentiam et alter velit fran-
gere? R. secundum Ray. Si ambo pari
consensu emisserunt votum tunc etiam si
maritus velit penitere et votum frangere
ipsa instaret ut perseveraret in voto
quod fecit. 33. q. 5. quod deo. et. c. una so-
la. et. c. manifestum. et. §. expremis-
sis. Con. Inno. et Hosti. addens quod
propter huiusmodi votum utriusque non potest
unus sine littera alterius religionem intra-
re. **A.** Idem in sum. eo. ti. q. 46. Et ad-
ditur secundum eosdem. Ad ob. et de iure
iuramentorum. tua nos. ubi promissio facta in-
iuncta etiam cum iuramento de non se pe-
tendo. si admoniti nolunt seruare
castitatem non artat eos. quia ibi non

fecerit votū cōtinētie. **B**

4 **U**trū in votis p̄ficiendis uel dī-
mittēdis vir 7 vxor ad paria iudi-
cent. R. p̄m Ray. Q̄tū ad votū
continentie p̄m oēs vir 7 vxor ad
paria iudicāt. 33. q. 1. si q̄s vxorē. 7
q. 5. p̄cepit. et. c. p̄piana. In voto
aut abstinentie dicūt q̄dā q̄ cum
vir caput sit mulieris p̄t tale votū
facere inuita vxore. 33. q. 5. mani-
festū. et. c. noluit. et. c. bec imago.
Ad intelligendū p̄m hug. nisi p̄
tale votum fieret vxori p̄iudiciū in
debito reddendo. q̄d satis videt p̄.
habile p̄ iura p̄dicta. ut p. c. si q̄s
vxorē. et. c. p̄cepit. et. c. p̄piana. In
voto hō peregrinationis dicēdū q̄
neuter p̄iugū altero iuito p̄t face-
re. ar. 21. q. 2. si tu. 23. q. 5. q̄ deo.
Fallit hoc in voto hierosolymita-
no. q̄d in fauorē terre sancte 7 fidei
p̄piane p̄t vir sine l̄nia vxorē facē
7 implere. **E**xor tñ ut cōsentiat est
attenti⁹ admonēda. et eo. ex multa
El si nō vult remanere seq̄t virū
et eo. q̄ sup. in fi. Con. Inno. simi-
liter 7 hosti. dicēs q̄ p̄ter votum
ultramarinū neq̄ cōiugū pegri-
nari p̄t sine consensu alteri⁹. imo
si aliqui p̄sensit p̄t reuocare q̄uis
p̄ccet. bec Inno. tñ q̄tū ad mo-
dicā peregrinationē etiā sine voto
p̄pter disponendā domū uel etiam
q̄tū ad trāsferendū domiciliū alio
videt tenenda sententia **L**bo. in.
4. di. 38. ubi dicit q̄ i dispositio-
ne domus 7 in regimine vite mu-
lier subiecta est viro 7 nō ecōuerso

7 ideo in talib⁹ vir p̄t sine licentia
vxoris vouere. s̄ nō ecōuerso. Et
de hoc etiā habes. 7. vxor. §. 4. **A**
Utrū est q̄ ad maritū pertinet gu-
bernatio domus. 23. q. 4. duo ista.
ideo sup. bis p̄t vouere. 7 etiā sine
voto peregrinationē ad dicā gu-
bernationē necessariā facere. ar. 1.
2. ff. de iur. om. iu. Et idē q̄d in hoc
§. notat in sū. eo. ti. q. 61. **B**
Utrū vir timens de incōtinē-
tia vxoris possit facere votū ultra-
marinū. R. p̄m **L**bo. in quolibet.
Ea que sūt necitatis nō sunt p̄ter-
mittenda p̄pter ea que sunt p̄prie
voluntatis. **A**nde 7 dñs **M**atth.
15. rep̄bendit phariseos qui dice-
bant p̄termittendū mādātū rei de
bonozatiōe parentū ut aliquē ob-
lationes volūtarie deo offerrent.
Et necessitate aut viro iminet ut
gerat curā vxorē. q̄ caput mulierē
vir ē. ut dicit. 1. Cor. 11. **S**z q̄ ac-
cipiat crucē ad transferendū se ul-
tra mare. subiacet p̄prie voluntati
Ande si vxor sit talis que sequi nō
possit 7 de eius incōtinētia timeat
nō est cōsulendū ei q̄ accipiat cru-
cem 7 dimittat vxorē. Secus aut
si vxor voluntario continere p̄po-
nat. uel si velit 7 possit sequi virū.
Con **A**l. dicēs q̄ vir vxorē timēs
periculū meli⁹ facit nō peregrinari
etiam p̄ subsidio terre sancte. **A**
Idē in sū. eo. ti. q. 62. **B**. **E**xor
q̄ iuito viro p̄m **H**osti. p̄t votū
hierosolymitanū emittere. Sed
tñ si sit suspecta uel nimis iuuenis
in 4

Stū ūñ^o s. cōiugū circa reli-
gionē. Strū alter cōiugator
possit se voto obligare siue ingredi
religionē sine alio. R. Si nō in-
uenit carnalis copula pōt alter vo-
uere 7 ingredi religionē etiā inui-
to altero. eē de cōuer. cōiū. verū. et
c. ex publico. Postq̃ vero interue-
nit carnalis copula. si vir vult reli-
gionē intrare 7 vxor itret similiter.
nī si iā ē āriq̃ ita q̃ nō sit suspecta
de icōtinētia. vel licetiā viro 7 ipsa
promittat perpetuā cōtinentiā. 7
sic pōt vir intrare. aliter non. eē de
cōuer. cōiū. cū sis pedit⁹. et c. vxor.
ratus. Eodem modo si vxor vult
transire ad religionē viro in seculo
remanēte. **A**. Et si predicta for-
ma nō obseruet non videt valere
religionis ingressus quo ad sepa-
rationē matrimonij iam cōtracti
sed bene ad impedimentū matri-

C Sed nunquā alter coniūgū ante carnalē copulā possit transire ad beremū uel ad reclusoriū. uel uouē in domo ppetuā cōtinentiā? R. f. m. X. Nō pōt. nisi obliget se ad regulārē obseruantīā. 7 ad ista tria vsu. tata que sūt i qualibet religione. s. ad cōtinentiā. ad renūciationē p. priorū. 7 obediētiā. ar. c. de cōner. cōin. ex pte. in fi. A. 3dē i sū. eo. ti. q. 39. f. m. l. bo. Ray. 7 Inno. B

C Pone q. vfor fecit votū cōtinē. tie ad tempus 7 interim maritus fecit se religiosū? R. f. m. X. Detet induci ad intrandū monasterium aut si nō ē suspecta q. uoueat cōtinentiā. Si ad hoc induci non pōt poterit reuocare maritum nisi ipsa nō ignara iuris tacuit qñ maritus

religionē intravit. qz tūc fm qdā
coget religionē intrare. uel cōtinē-
tiam vouere nō eēt suspecta. **A**
Hoc affirmāt idē X. 7 hugi. Ad-
dit tū X. q. si marit⁹ interim mo-
riatur anteq̃ vxor fecerit cōtinen-
tie votū seu fuerit ingressa religio-
nē poterit vxor ad secūda vota trās-
ire. ut in sū. eo. ti. q. 40. Sed certe
hoc casu videt qd oīo possit reuo-
cari maritus etiam si vxor exisse
consensisset. ut in. c. p. et de cōuer.
cōiu. 7 ibi glo. **B**

3 **Q**uid si cōiung ante carnalem
copulā dicit se velle intrare religio-
nē 7 prastinando differt. R. fm
Ray. Ep⁹ debet statuere tempus
infra qd ingrediat. quo elapso si
nō fuerit ingressus cogat per ex-
coicationē satisficere cōiugi. Si-
mile. s. rebitū coniugale. §. p. **A**
Idē in sū. eo. ti. q. 41. **B**

4 **Q**uid si termino elapso ingre-
diatur in monasteriū? R. fm Ray.
Nihilomin⁹ si ingressus fiat ante
carnalem copulā valebit. ar. et de
cōuer. cōiu. et publico. Et sic di-
cit Hosti. cōiūg relictus in seculo
expectabit intrantē religionē per
annū. qd ius concedit ei. 7 puatus
b⁹ mōdipis comodū auferre nō pōt
28. dis. de his. postea quiremansit
in seculo pōt cū alio libere cōtra-
bere. ut in. c. et publico. Simile s.
impedimentū §. §. 2. **A**. Con-
de. ut in deā. q. 41. vbi etiam patz
fm eosdē qd matrimoniū soluitur
per professionē expressam uel ta-

citā ingredientis. 7 alter libere pōt
contrahere. ideo dictus annus ex-
pectatur nisi interuenerit interim
dicta pfessio **B**

5 **Q**uid si vxori datū est tempus
ad ingressū. 7 interim marit⁹ eam
p violentiā cognoscit? R. fm X.
Si matrimoniū fuerit factū de p-
senti. non pōt intrare cōtradiciente
marito. qz cōsumatū est matrimo-
niū Idē Hosti. **A**. Idē etiā de.
ut in sū. eo. ti. q. 42. **B**. Et idem
quicūqz ante pfessionē cognoscit
voluntarie a marito. **A**. s. dū est
in religione. ut in dicta. q. 42. **B**

6 **Q**uid si ambo cōiuges intrāt
religionē 7 alterū uel ambos peni-
teat 7 velint epire ante pfessionē?
R. fm Al. nisi obstat eis aliud qd
votū pbatōnis sicut est cōtinentie
perpetue. tales salua conscientia
redire pōt ad pōres amplexus. **A**
Idē in sū. eo. ti. q. 41. Nō tū sp vn⁹
cōiugū pōt renocare alterū licētia.
tū ab eo. ut patz. §. §. 8. **B**

7 **Q**uid si alter cōiugū intravit
religionē sine licentia alterius. 7
alter repetit? R. fm Ray. Tenet
redire ad cōiugē nisi in duob⁹ ca-
sibus. An⁹ est si illa q̃ repetit for-
nicata fuerit. **A**. s. publice fm
eūdē Ray. 7 in sū. eo. ti. q. 49. Idē
videt si posset in cōtinenti pbari. ar.
c. solet. de sen. exco. et. c. licz. li. 6. Et
quicūqz post pbatōnē seu cōfessionē
in iudicio factā. tūc. n. res dicē no-
toria. et de cōba. cle. et mu. c. fi. **B**
7 ipse caste vivit. **A**. s. sp. Secus

in 5

si post contractū matrimoniū fuisset
fornicat⁹ ante ingressū religionis
siue post. dū tñ añ. p̄fessionē. Post
p̄o supueniēs fornicatio nō irrita-
ret p̄fessionē p̄us factā s̄m Inno.
7 in dēa. q. 49. **B.** Ita q̄ illa nō
habeat exceptionē p̄tra illū. **A.** i.
replicationē. **B.** Alius ē si forte
inter eos fuisset lata sententia diuortij
ad separationē t̄pori. 21. q. 2. aga-
thosa. eē de diuor. significasti. 1. q.
i. q̄ periculosū. Vir autē sic v̄pori
redditus tenebit reddere debitū. s̄
nō poterit erigere p̄pter votū emis-
sū. 23. q. 5. vna. eē de cōuer. cōiu. in-
trauit. et. c. placet. **A.** Et in his
patz q̄ hoc est versū qñ ingrediēs
fecit tacitū uel expressū cōtinentie
votū. **B.** Quando autē vn⁹ cōiu.
gū transit ad religionē p̄pter forni-
cationē alterius. ille qui remansit
in seculo poterit post mortē intrā-
tis p̄trahere. quia nihil vouit. **A.**
Hoc fuit dictū Hosti. 7 Inno. ut in
dēa. q. 49. Et addit Inno. Secus
est in ordinibus. quia nō pōt fieri
subdiaconus in seculo remanens
cum v̄por adulterata ē inuita ea.
Et est ratio. qz v̄por cuiuslibet in
sacris ordinib⁹ cōstitutus tenet cōti-
nere post mortē ei⁹. 28. dīf. qz sunt
et. dīf. 32. seriatim. Sed certe bec
iura loquūt qñ ordinatio fit v̄pore
cōsentiēte. Al nō fit ei p̄iudiciū. ut
s̄. ordinatio cōiugatorū in p̄n. Et
ideo p̄pter eandē rationē idē videt
in ordinibus qd 7 in religione. s̄.
qz maritus ad sacros ordines p̄-

moueri possit qñ v̄por publice ad-
ulterata est qz amisit ius qd babe-
bat in viro. eē de diuor. significasti.
s̄m Ber. in dēa. q. 49. vbi 7 subdit
qz aliqui intelligūt dictū. c. signifi-
casti. de ingrediente monasteriū. s̄
certe. c. illud generaliter loquit 7
indistincte. **B.**

Quid si moriet v̄por que trape-
rat virū de monasterio. qz sine ei⁹
licentia intrauerat? R. s̄m Ray.
Monēdus est vir redire ad mona-
steriū. 7 si hoc non facit peccat. ar.
11. q. 2. nos nouim⁹. **A.** Hoc in-
telligendū qñ fecit votū religiōis
uel p̄fessionē tacitā siue exp̄ssā. al
nō cogere ad religionē. ut in. c. sta-
tuimus. eē de regu. **B.** Nō tñ est
cogēdus ad petitionē monasterij.
qz professio quā fecit nō solēniat
votum p̄pter impedimentū qd erat
s̄. et v̄pore. eē de cōuer. cōiu. placet
Nec tñ pōt licite cōtrahere cū alia
impediente tali p̄fessione. ar. eē de
cōuer. cōiu. ex parte abbatis. 7 si
contrahit peccat. 7 d̄z agere p̄ni-
tentiā. sed matrimoniū tenebit. ar.
eē q̄. cle. uel vo. rursus. Nec a tali
v̄pore pōt erigere debitū sic nec a
p̄ma. Ep̄s q̄ pōt illū anteq̄ cum
alia p̄trabat cogere redire ad mo-
nasteriū. qz si nō redit peccat mor-
taliter. **A.** Hoc vltimū fuit dictū
W. ut patet in sū. eo. ti. q. 50. vbi 7
additur. Sed Hoff. dicit qz si vir
abñte 7 ignorante v̄pore intret re-
ligionē 7 ibi profiteat. 7 postmodū
ab ea reuocet. hoc casu post mortē

8

9

vporis vir potius est monendus q̄
cōpellendus. ut ad monasteriū re-
deat. licet hoc sit cōsultius ad salu-
tem. eē de conuer. cōiu. placet. Si
autē vnus cōiugū altero sciente 7
cōsentiente cui⁹ tñ cōsensus nō suf-
ficit etiā si cōtinentiā pmittat nisi
similiter puertat. 33. q. 5. q̄ vporē.
monasteriū ingrediat. 7 remū ad
vporē de monasterio reducat. puta
qz suspecta est. talis post mortem
vporis ad monasteriū redire cōpellit
etiā si re facto cōtraxerit cum alia
quia professio interuenit. nec de-
fuit consensus vporis. eē de cōuer.
cōiu. ex parte. 7 cū Hoff. con. ho-
sti. ut ibi. **B**

9 **C** Pone q̄ vir sciēte 7 cōsentiente
vporē intrauit monasterium. **A**
7 fecit pfessione tacitā vel exp̄ssam
al' bene posset p̄trahere. eē de regu.
consulti. **B** 7 postea illa cum sit
iuuenis 7 merito suspecta reuo-
cat eū. qd faciet vir post mortem
vporis. R. fm Ray. Cogit redire
ad monasteriū etiā si re facto cō-
traxit cū alia. quia pfessio interue-
nit. nec defuit vporis cōsensus. eē
de cōuer. coniu. ex pte. **A** Hoc
videt potius fuisse dictū Hoff. ut
patz in dca. q. 50. Et aduertendū
q̄ hoc casu nō semp reuocatio pōt
fieri. nec ex hoc matrimoniū post
cōtractū semp dirimif. Unde sci-
endū fm Xb. q̄ persona suspecta
virū licentians ad religionē non
pōt ipsū reuocare. sed tenet intrare
religionē si eam cōmode potuerit

inuenire. Si autē nō pōt aut nō cre-
debat se esse suspectā de incōtinen-
tia cū tñ esset. pōt licentiatū reuo-
care. quia nō recipitur apud eum
illius viri conuersio cuius sequit
coniugalis federis p̄stitutio. Ho-
sti. p̄o dicit q̄ si vir inscia 7 inuita
vporē intrauit. postea redditus ei
nō epiget debitū. nec ad secunda
vota transibit. Si autē re consensu
vporis transiit 7 professus est. si
mulier nō promisit cōtinentiā. re-
uocari vir poterit. Si autē continē-
tiam promisit 7 iuuenis est. cōpel-
latur intrare religionē. eē de cōuer.
cōiu. significauit. et. c. dudū. Al' si
senex ē. perpetuā vouendo cōtinē-
tiam remanere pōt in domo p̄pa.
eē de cōuer cōiu. c. cū sis. et. c. con-
iugatus. intantū q̄ si is qui rema-
net p̄trabat matrimoniū nō tene-
ret sicut nec matrimoniū elus qui
perpetuā cōtinentiā vouens re-
dit viro licentiā ut ad sacros ordi-
nes promoueret. 33. dīl. seriatim.
Solēnicat enī votū in pfessione
uel inordinatiōe absoluti. Et hoc
intelligas fm Jo. qñ mulier cer-
tificata fuit q̄ sibi perpetuo p̄iudi-
cabat. Al' si simplex 7 iuris igna-
ra non intendebat sic perpetuo se
obligare. tenet matrimoniū ab ea
p̄tractū. ar. eē de cōuer. cōiu. venies
Con. Hoff. Et ex his p̄z q̄ pfessio
licētiā aliquā tenet. 7 aliquā nō. Et
p̄ casu matrimoniū p̄ p̄tractū di-
rimif. sed nō in 2°. cū nō fuerit vo-
tum solēne sed simplex. 7 ideo nō
in 6

dirimit matrimonium post contractum
est de vo. et voti redemptio. c. vno. li. 6.
Unde et Inno. dicit quod votum quod fit
voto inuita vel etiam voluntaria sed
non vouente vel religionem intrante.
non est solenne. sed simplex. et ideo im-
pedit matrimonium contrahendum sed
non dirimit iam contractum. est de con-
iugio. coniu. placet. Et quod si post in-
gressum rati habuerit votum marito
hoc petente teneat ingressus. et ipsa
cogitur intrare. **I**dem dicit si ipse vir
post mortem uxoris prius ingressum
qui non tenuit ratificat expressum seu taci-
te. ar. est de his qui vi metu vel cau-
sa fuerunt. c. p. Dicit etiam quod intelligitur
ratificare etiam si per momentum in re-
ligione steterit post mortem uxoris
etiam si eius mortem ignorauerit. ut in
deca. q. 50. **I**tem Inno. in c. significa-
uit. est de conuer. c. diu. dicit quod licet in
predictis casibus suspecta mulier co-
gatur monasterium intrare non tamen co-
gatur fieri monacha nec viuere mo-
nachaliter. hoc excepto quod copularetur
a vagatione et custodiret ne luxuria-
ri possit. subdens. Fatemur tamen quod si
mulier est suspecta antequam admit-
tatur professio viri. debet mulierem
facere profiteri. Et sic loquitur. c. cum sis.
est de conuer. c. diu. Tamen si suspecta
est viri professio et non mulieris sed tamen
prostitit continentie votum. non facere eam
modo profiteri. Et subdit. Alii tamen
dicunt aliter. scilicet quod hoc ipso quod dat
licentiam viro et emisit continentie
votum potest cogi intrare monasterium
et viuere sine proprio et sub obedientia

Et hoc tenent Ber. et Boss. per. c.
qui uxorem. 33. q. 5. et patet in deca
q. 50. Forte dictum Inno. potest veri-
ficari quando inuenitur monasterium in quo
talis mulier posset sine aliarum scan-
dalo et tute custodiri etiam non professam
quod tunc cessat ratio suspicionis. ar.
est de conuer. c. diu. c. p. et. c. uxorem.
Alibi tenent sententia Boss. et Ber.
cum alter non possit debite contra
suspensionem prouideri. est de conuer.
c. diu. cum sis. **B**

Quid si uxor vi vel metu co-
acta dedit viro licentiam intrandi? **I**o
R. fm Bossi. Si fuit vis per metum
qui caderet in constantem nihil nocet
ei. 33. q. 5. notificasti. nisi forte post
tempus ipsa ratificet. est qui cle. ut
w. insinuante. **A**. Con. 11. et ad-
dit idem esse si interuenisset dolus.
Et con. Bossi. Boss. et Jo. ut in li.
eo. ti. q. 52. **B**

Quid si uxor sine cuius licentia
vir intrauit religionem vult ingredi
et maritus contradicit? R. fm Ray.
Si vir iam eductus est de monaste-
rio et restituit uxori non potest uxor il-
lo inuito ingredi. 33. q. 5. quod deo
Si autem vir non est eductus. tunc fm
Inno. mulier si in ingressu viri con-
tinentiam vouit potest ingredi mona-
sterium. 21. q. 2. agathosa. Si vero non
vouit. non potest viro inuito ingredi. et
ingressa potest educi. ar. in dicto. c. quod
deo. sed non potest debitu exigere. ut
in deca. c. quod deo. est de conuer.
coniu. c. p. **A**. Ray. autem dicit quod
etiam si non fecit votum potest inuito

viro intrare. 21. q. 2. agathosa. et
33. q. 5. qui vroz. Et con. Pe. ho.
sti. 7 Boff. uti sū. eo. ti. q. 55. Dictū
istorū pōt intelligi quando vir in-
gressus ligatus erat religioni per
votū vel per professionē expressā
seu tacitam. Dictū vero Inno. qñ
non erat sic ligatus. licz forte per
simplex votum teneret ad cōtinē-
tiam. ar. dicti. c. quod. deo. **B**

12 **Q**uid si ambo cōiuges forni-
cati sunt nūqđ pōt alter altero in-
uito religionē intrare? **R.** fm **X.**
Non pōt. sicut 7 notat Bug. 21.
q. 2. agathosa. **A.** Et si intraue-
rit poterit reuocari. fm eodē. ut in
sū. eo. ti. q. 55. **B.** Qđ credo vrū
esse siue occulta fuerit siue publi-
ca vtriusq; fornicatio. siue etiam
alterius occulta. **A.** etiā ipsius
ingredientis. ut in dicta. q. 55. **B**
alterius publica.

13 **Q**uid si vterq; non petita lnia
ab altero religionē intravit? **R.**
fm **X.** Nō poterūt se inuicē repe-
tere. quia neuter pōt dicere ab al-
tero se spoliatū. sed vterq; intrādo
videt renūciasse iuri qđ habebat 7
iuri epigendi debitū. ideo votum
vtriusq; tenuit 7 quo ad debitum
epigendū 7 quo ad reddendū. **A.**
s. ut nō possit epigere nec teneatur
reddere. Et idem notatur in sū. eo.
ti. q. 56. **B**

14 **Q**uid si vterq; credens alterū
mortuū intrat monasteriū. nūqđ
cōperta veritate pōt alterū repete-
re? **R.** fm Inno. Siue ignoran-

tes siue scientes alterū viuere in-
gressi sunt monasteriū. ambozum
votū ratificatū videt per pfessionē
voluntariā si secuta est. **A.** Sec?
aut si nō est secuta professio exps-
sa seu tacita. quia tūc nō succedit
obligatio. Et ita pōt intelligi dictū
X. qui videt cōtrariū dicere. ut in
sū. eo. ti. q. 51. **B.** Generaliter de
voto intrandi religionem plura s.
religio 3.

Quod v^o quo ad
cōmuta-
tionē seu dispensationē. Etz
in votis possit dispēdari vel cōmu-
tari. **R.** fm Ray. Votū continen-
tie nō cōmutatur maxime per epi-
scopos. quia vir vel nunq; possit
aliquid melius inueniri in quo fi-
eret cōmutatio. ut patz Eccl. 26.
A. Ibi dicif. Omnis pōderatio
nō est digna anime cōtinentis. Per
papam aut ex causa bene pōt fieri
talis dispensatio etiam super voto
solēni continentie. ut. s. relegio p.
§. 14. in additōe. Speculator aut
7 aliqui alij tenent qđ etiā epus pos-
sit dispensare ex cā super voto sim-
plici cōtinentie. puta ne vouens la-
batur in dānabilem fornicationē
si esset iuuenis. ex qui de. vel vo. c.
veniens. vbi hoc tangit dñs An.
de bu. 7 in. c. rursus. eo. ti. vbi ad fi-
nem dicit. Et dato qđ epus nō pos-
sit dispensare in contrabendo. s.
cum eo qui vouit continentia. di-
spensabit tñ super debito post con-
tractū epigendo. Similiter etiam

tenet. Al. q. ep̄s possit dispensare
super voto te nō petendo debitum
cōiugale. ut s̄ votū 3. §. p. in addi-
tione. **B.** Et nīlo minus si q̄s
post votū cōtinentie simplex cōtra-
bit matrimoniū. tenet. sed contra-
bendo mortaliter peccat. Alia p̄o
vota sicut 7 ponit. Lbo. 2. 2. q.
88. possūt cōmutari. Nā ut idem
subdit votū debet esse melioris to-
ni. Id aut̄ quod vouet aliquādo ē
malū uel inutile ul̄ melioris toni
impeditiū. quod est cōtra rationē
et q̄ cadit sub voto. 7 ideo neces-
se est q̄ determinet votū in tali ca-
su nō esse seruādū. Et si q̄dē abso-
lute determinet aliquod votū non
esse seruādū. dicat esse dispensatio
voti. Si aut̄ pro hoc quod seruā-
dū erat aliquid aliud imponatur.
dicitur cōmutatio. Unde minus
est votum cōmutare q̄ in votis di-
spensare. Utrūq̄ tñ in potestate
ecclesie consistit. **A.** Idem in sū.
l. p. ti. 8. q. 10. **B.**

Quis pōt in votis dispensare
uel cōmutare? R. Diocesan⁹ ep̄s
ex eo. c. p. nisi in quibusdā q̄ sūt ei
expresse p̄bīta. ut est votū conti-
nentie. put dictū est s̄. in p̄cedenti
§. **A.** Et ibi de hoc melius in ad-
ditione. **B.** Item votū terre san-
cte. ex eo. ex multa. Adde etiam
de voto visitandi limina aposto-
loꝝ Petri 7 Pauli. Similiter 7 bti
Jacobi. In quib⁹ solus papa di-
spensat. 7 ita obseruat curia. **A.**
Non est ergo consulendū hoībus

p̄m quosdā q̄ vent suas pecunias
questoribus seu nūcijs hospitaliū
quia fallunt 7 recipiunt homines
Nā cū redēptio taliū votoꝝ debet
at fieri cū auctoritate ep̄i. quia ita
dicat in litteris papalib⁹. aliter. n.
p̄m predictos fieri nō pōt. vide s̄.
questuarij. §. p̄t. **B.** Utrūq̄ at i vo-
to cōtinentie possit papa cū cleri-
cis 7 religiosis dispensare. vide s̄.
religio p̄. §. 15. qui incipit. utrū cū
religiosis. **A.** Et ibi de hoc in
additione. Et si minor ep̄scopo de-
ture cōmuni nō pōt dispensare sup
votis ut 7 sentit glo. in. c. p̄. ex de
voto. similiter 7 Ray. ut in sū. eo.
ti. q. 11. vbi etiam patz p̄m Al. q.
ep̄i possūt dispensare in omnibus
votis in quibus expresse non sunt
prohibiti sicut in voto terre sancte
Item dicit q̄ nō pōt dispensare in
votis perpetuis. que sūt religiōis
7 huiusmodi.

Utrum prelati pro libito suo
possint in voto dispensare. R. p̄m
Lbo. vbi s̄. Sicut prelatus non
pōt p̄cipere malum. ita nec impe-
dire bonum. s. opera virtutis. Sz
ad prelatū spectat diiudicare quid
sit magis virtuosum. Et ideo in
manifestis dispensatio prelati nō
excusat a culpa. puta si dispensa-
ret cum aliquo sup voto de ingres-
su religionis nulla apparente cau-
sa. Si autē esset causa apparens
propter quam saltē in dubiū ver-
teretur. tunc posset stari iudicio p̄-
lati dispensantis uel cōmutantis

non tamen iudicio proprio nisi esset aliquid manifeste illicitum. aut non posset quis facile ad superiorem recurrere. **A.** Idem in su. eo. ti. q. 81. **B.**

3 **E** Sed que est causa sufficiens ut dispensetur in votis uel ut omitti possit votum? **R.** **¶** In Al. in 4. Sufficiens causa est paupertas. ut si uoluit ieiunium et mendicans non inuenit horum una. **A.** i. tpe congruo ad sustinendum ieiunium. **B.** **¶** Quam sufficiat. Similiter et infirmitas. ut si uoluit abstinentiam a uino et a carnibus et incurrit languorem et huiusmodi. **A.** ut si uoluit non comedere carnes. et cum mendicat non dant ei nisi carnes uel ea que sunt carnibus cocta. que si non comedat inedia consumetur **¶** In eundem Al. et in su. eo. ti. q. 82. **B.**

4 **E** Sed quod debet fieri commutatio voti? **R.** **¶** In Ray. Debet superior habere considerationem ad facultates uoluntatis et expensas quas facturum erat si votum impleuisset. et etiam ad laborem et similia. **A.** Ista similia non sunt nisi si considerentur expense in eundo morando et redeundo si cum labore. ut in su. eo. ti. q. 13. **B.** Et si votum erat hierosolymitanum seu aliter per hereticos et infideles. oia sine diminutione transmittat. **¶** Et eo. magne. et. c. q. sup. bis. In alijs aut peregrinationibus. puta sancti Jacobi et similibus eadem expense considerande sunt. et in alijs pio s. usus puer. tede. **¶** Et eo. c. p. et. c. scripture. **S.**

et ad locum peregrinationis mittere huiusmodi oblationem quam ibi erat facturum. Sed hoc ultimum intelligendum est de honestate non de necessitate. Nam neque decretales allegant aliquid dicunt de huiusmodi oblatione. nec illi ecclesie per hoc est acquisitum aliquid ius. ut in. c. se. §. 4. In voto autem abstinentie habenda est ratio asperitatis et aliorum que in voto comprehensa fuerunt Idem de affluentia uoluntatis. **¶** Et eo. c. p. Unde cuidam communi qui uouisset quod singulis septem feriis in pane et aqua ieiunaret. non sufficeret pro commutatione construere unum altare. et allegat hic Ray. **¶** Et eo. perpendimus. Que decretalis non est in moderna compilatione. **¶** In priori quoque curabat eo tempore quo Ray. summam composuit. ut dictum est. nouitius. §. 5. **A.** Predictis cum Ray. con. hosti. ut in dea. q. 13. **B.**

5 **E** Pone quod quidam bonis aliena incerta uoluit ea in subsidium esse seculi. numquid tale votum potest ab episcopo commutari? **R.** **¶** In Ray. Non credo quod sine licentia pape possit ea in alios usus vertere. **A.** etiam si ingrediat religionem. **¶** In eundem Ray. etiam in su. eo. ti. q. 14. **B.**

6 **E** Struuntur vota de festando in sabbato semper sit mutandum. **R.** **¶** In Ray. Mutari potest. si non est necesse quod mutetur. quod licitum est. nisi forte persona suspecta esset quod uellet iudaicare. **A.** Immo uidetur sepe mutandum. Nam sabbatum sollemnizare prohibetur nisi aliud festum in eo occurrat ne iudaicare videamur. **¶** De pre. dist. 3. c. p. et. c. peruenit.

Ite qz h ut plurimū sit ad aliquā
superfluousam obseruantia que oio
pbiheri debet. 25. q. 1. nō obserue-
tis. et. c. se. **B**

Orum vi. quod
soluit
per ingressum religionis. Et
generaliter quidē omne votū siue
ēre sancte siue aliud cōmutari pōt
in votum religionis etiam sine ar-
bitrio superioris. quia illud indu-
bitanter melius est. ex eo. scriptu-
re. **A.** Idem in sū. l. p. ti. 8. q. 13.
p. m Ray. 7 Lbo. **B.** Sed tñ de
aliquo rege siue impatore ul' alio
prepotente qui fecisset votū terre
sancte ex quo penderet totus exer-
citus. uel etiā de aliquo qui vomi-
set per aliquos annos esse in tali
subsidiō cū centū uel mille militi-
bus 7 similibus. ubi probabiliter
dubitatur utrū preponderari debe-
at cois utilitas uel priuata. credo
q. papa cōsulend⁹ esset. **A.** Idē
in sū. eo. ti. q. 15. p. m Xb. **B.**

I Sed qd si quis vouit magnā
quantitatē pecunie in subsidii ter-
re sancte. nunqđ liberatus est per
ingressum religionis? R. s. p. m. v. b.
Quis si vouit ire liberat⁹ sit a la-
bore eundi uel aliū mittendi. nō tū
liberatus est quo ad pecuniā quā
vouit. nec pōt tale votū per aliū q̄
per papam solui uel cōmutari. **A**
Idem in sū. eo. ti. q. 16. **B**

z **¶** Quid si q̄s p̄ patre uel matre
suscepit votū implēdū. nūq̄d libe-
ratus ē per ingressū religiōis? R̄o

fm Tho. in q̄libet. Equo ingres-
sus sufficit pro se, sufficit ⁊ p̄ patre
⁊ matre sua. etiā quis i ingressu de
hoc nihil intenderit. **A.** Pōt etiā
voti implere de licentia plati. fm
eūdē Tho. ⁊ in sū. eo. ti. q. 19. **B**

Quid si q̄s vouit magnā ele-
mosynā dare pauperib⁹ in gnālī
uel etiā in spālī. aut q̄ cōstrueret
monasteriū. nunq̄d liberat⁹ per in-
gressū religiōis? R. p̄m X̄o. Si ex
tali promissione uel voto acquisi-
ta esset actio alicui uel aliquib⁹. qz
forte donauit uel p̄misit eis. nō li-
beratur nisi de consensu illorum.
Secus est si nulla ē acq̄sita actio
qz nulli donauit nec p̄misit nec se
obligauit aliqb⁹. s̄tm̄ deo. qz tunc
liberatur per ingressū. **A.** si intē-
dat illud min⁹ votū in h̄ mar⁹ cōmu-
tare. p̄m eū dē X̄o. ut i sū. eo. ti. q. 80
Et uidet⁹ h̄ intēdere nisi p̄trariū in-
tendat. ut p̄t colligi ex dicē Ebo.
et eo. ti. q. 19. et s̄. s̄. primo. **B**
dū tñ fiat auctoritate epi. nō. n. cre-
to sufficit auctoritatē. pp̄ā. Suffi-
cit etiā lnia abbas. ut in se. **S.** **A**
X̄o. aut uidet⁹ dicē qz i h̄ nō sufficiat
lnia abbas. ut i dēā q. 80. S3 certe
i isto casu nō uidet⁹ neciā lnia epi
nec abbas p̄m Ray. 7 Ebo. ut i sū.
eo. ti. q. 13. et s̄. in p̄n. bui⁹. c. et h̄ q̄
ad vota tp̄alia. In alijs at uidet⁹ re-
q̄ri disp̄satio. 7 q̄ p̄lat⁹ religiōis
possit dispensare. ut d̄r in. s̄. se. **B**
Curū abbas uel p̄latus possit
absoluē religiosos a vōj facq̄ añ
ingressū. R. p̄m Ray. Ipsa religio

403
in ipso ingressu soluit huiusmodi
vota qz soluit iuramentū ut puta
matrimonij 7 b^m dī. eē de regu.
sane. 19. q. 2. dūc. eē eo. scripture. Et
dico p̄cipue si ipse in ingressu intē-
debat cōmutare. Addit L^{bo}. in
quolibet qz cū obediētia sit maxi-
mū votoz. p omni voto sufficien-
tissime recōpensat. Et qz ingrediēs
religionem nihil pōt retinere sibi
pprie voluntatis. nullū votū. p̄p̄a
volūtate factū retinere oportz. sed
id debet ostendere patri monaste-
rij. 7 se in hoc eius subiicere volū-
tati. **A** L^{bo}. clarius dicit sic. qz
l3 quidā dicant qz monachus eo
ipso qz professus est absoluit ipso
iure ab omni voto qd fecit i seculo
tū quia in hoc nūqz videtur ex p̄sse
facta dispensatio nisi in temporalī
voto. tutius videt dicendū qz cum
obediētia sit maximū votoz. p
oī voto sufficiētissime recōpensat
Et qz ingrediens religionē nihil
pōt retinere sibi pprie volūtatis.
nullū votū. p̄p̄a volūtate factum
retinere oportz. s̄ illud debet patri
oñdere monasterij 7 se in hoc ei⁹
subiicere volūtati. Unde nō video
qz ipse sit ipso iure ab oī alio voto
absolut⁹. nisi a tēporali. puta a p̄-
regrinatioib⁹ 7 similib⁹. de quo lo-
quit. c. scripture. Sed volūtate sui
superioris pōt omne aliud votum
respuere uel tenere. nisi sit incō-
passibile alijs obseruatijs religio-
nis uel caritati fraterne. Itē ho-
sti. in dōc. c. scripture. dicit qz tuti⁹

est qz dispense. In sua autē sūma
dicit qz si intrando intendebat cō-
mutare id ad quod primo se obli-
gauerat. in nullo remanet obliga-
tus. Si vero hoc non intendebat
recurrat ad abbatem qui secū po-
terit disp̄sare. 7 sine cuius licentia
hoc non posset exequi. Si tñ talis
primo votam tēporale adim-
pleret 7 postea religionē intraret
tutius faceret. ar. eē de spō. cōmis-
sum. ut 7 notaf. i sū. eo. tñ. q. 18. Et
dicitur ingrediēs intendere cōmu-
tare semper quando contrariū nō
intendit. ut 7 in precedenti. s̄. ta-
ctum est. **B**

Sura j^o coiter quid sit. R^o fm Ray. **Sura** est lucrū ex mu-
tuo pacto debitū uel exactum. **A**
Con. Inno. eē eo. c. p̄. **B** **Ad n.**
puto vsurā si gratis oblatū gratis
accipitur. ar. 14. q. 4. vsura. dī. 18.
de eulogijs. i. q. 2. sic. Unde Host.
sic diffinit. **Sura** ē quicquid sorti
accedit intentione precedente uel
pacto. **A** Nam sola intētio facit
vsuram. eē eo. consuluit. de quo in-
s̄. se. Et dicitur lucrum. ad differen-
tiam interesse. Nam licz vltra for-
tem non possit accipi lucrum. ta-
men interesse sic. puta si vnus tenet
rem meā mala fide. 7 dat mibi in-
piguus p mutuo sibi a me facto.
possum dicte rei fructus vltra for-
tem retinere. quia hoc non est lu-
crū s̄ interesse. 7 ideo retinere pos-
sum. eē de feu. c. p̄. et eē eo. c. p̄. et. c.

cōquestus. Et l3 hec capitula lo-
quantur de rebus ecclesie. tamē idē
est 7 in rebus seculariū. ut 7 notat
glo. in dcō. c. p. de usuris. Et mu-
tuo aut dicitur. qz in hoc contractu
pprie cōmittit̃ usura. Deut. 15. 11.
Si audieris vocem dñi tui 7c.
Facit etiā. c. i. 14. q. 3. Itē Luc. 6.
Mutuū date 7c. 7 ex eo. cōsuluit.
Et est mutuū cōtractus in quo q̃s
aliquid dat recepturus nō idē in
numero sed tantundem in genere
suo. Et dicitur ex eo q̃ de meo fiat
tuū qz mutuās transfert dominū
in eū cui mutuat. 7 fit in reb⁹ que
consistunt numero. pōdere uel mē-
sura. ut. l. 2. ff. si cer. pe. Et cōmit-
tit̃ usura in isto cōtractu qñ aliqd
recipit̃ vltra sortē nō obstante q̃
mutuās suscipiat in se in aliq̃ casu
sortis periculū. ex eo. nauigati. Et
licet in mutuo pprie cōmittat̃ usu-
ra. tñ idem est etiā in alijs contra-
ctib⁹ rōne eq̃pollētie. ut i emptione
7 venditione ad terminū. videlicet
quando vendit̃ terminus seu tem-
pus. ut in dcō. c. nauigati. Et ideo
huic diffinitioni videt̃ addendum
lucrū ex mutuo uel equipollenti.
Pacto dicitur. quia si aliquid datur
sine pacto 7 grati nō est usura. ut
7 pretactū est. Ex actū dicitur. qz
etiā si sine pacto aliquid extor-
queat̃ usura cōmittit̃. qz quicqd
accedit sorti usura est. 14. q. 3. ple-
riq̃. Et ut dictū ē etiā sola inten-
tione usura cōmittit̃. ex eo. cōsuluit.
Et in predictis omnib⁹ pōt colligi

q̃ usura est lucrum ex mutuo uel
ex equipollenti pacto uel inten-
tione rebitū uel ex actū. **B**
Ut sola spes lucri faciat usu-
ram. R. Sic. ex eo. c. p. et. c. cōsu-
luit. 14. q. 3. si feneraueris. Qd in-
telligit̃ fm Hoff. qñ pncipaliter
causa mutuandi ponit̃ in expecta-
tione lucri uel emolumenti. Alī
pncipaliter moueat̃ ad mutuādū
ppter caritatem 7 tamen credit q̃
ille retribuet. nō est vitiosū. ar. 17.
dis. in singulis. 59. dis. si officia. et
61. dis. quid pderit. Cū. n. q̃s mu-
tuū dat liberaliter scire pōt debi-
torē sibi naturaliter obligari ad
antidota. ex de testa. cū in officijs.
de peti. here. sed 7 si lege. §. consu-
luit. Con. Inno. 7 Hosti. **A**. Con.
etiā glo. in. c. cōsuluit. ex eo. 7 nō ē
in sū. li. 2. ti. 1. q. i. **B**. Qñ pō
sub spe recipiēdi mutuat pecuniā
precipue si al nō erat mutuaturus
qcqd postea etiā grati accipit̃ usu-
ra est siue sit pecunia uel alia res. 7
siue cōsistat in dādo siue in facien-
do aliquid. 14. q. 3. c. p. 2. et 3. **A**
Dic gratis accipere intelligit̃. i. si
ne vlla exactione fm eūdē Ray.
7 in dcā. q. i. nō tñ cū libera volū-
tate concedentis. al nō teneret̃ ad
restitutionē. licet intentio recipiētis
fuisset vitiosa. quia in concedendo
magis attendenda est volūtas cō-
cedentis q̃ accipientis. in Insti. de
obli. que ex relic. nal. §. placuit. in
fi. vbi videt̃ hoc clare determinari.
vbi dicit̃ q̃ si credat quis rē sibi

cōmodatā inuito dñō se contra-
ctare. dñō aut volente id fiat, fur-
tū nō cōmittit. Ecce ergo quō ma-
nifeste tollitur. quia licz voluntas
accipientis sit vitiosa. tñ vitiū tol-
litur per volūtātē dñi rei que non
est vitiosa. Pro h etia facit. qz re-
stitutio nō debet fieri nisi damniū
passo. eē de re. iur. peccatū. li. 6. 7
Leuig. 5. 7 Numeri 5. Sed hic
cōcedens non est passus aliquod
damniū. cū ex mera volūtate con-
cesserit. ergo sibi non oī fieri aliq
restitutio. Cum igit vitiū fuerit in
sola intentione. ad purgationem
sufficit sola cōfessio. eē de symo. c.
fi. Ad ob. l. sed 7 si. ff. si cer. pe. vbi
dicit qz si volui tibi rem donare. 7
tū credebās tibi mutuo dari. non
efficit tua ante cōsumptionē quia
hic intentio recipientis 7 concedē-
tis discordabant. Sed in casu no-
stro nō sic. sed potius cōcordāt cū
concedēs velit dare 7 recipiens
accipere. Itē nō ob. c. consuluit. eē
eo. qz ibi loquit qñ vsura cōmitte-
batur nō solū ppter spem creditor
sed etia ppter nō liberā voluntatē
debitoris. ideo ibi datur restitutio
Al secus. ut patz ex predictis. Et
clare 7 formaliter facit qd habet
s. restitutio p. 5. p. l. In dubio aut
nisi aliud saltem ex manifestis cō-
iecturis appareat. presumit mutuū
accipiens ea intentionē aliqd dare q
mutuū pstās mutuauit. ut si mutu-
auit ex caritate. presumat 7 ille re-
disse ex caritate 7 libera volunta-

tate. Al secus. nam vnusquisqz p-
sumitur aliquid dare eo modo q
accepit. ff. man. l. si pō nō remune-
randi. 5. idem papinianus. vbi di-
citur qz quando aliquis rem sim-
pliciter concedit presumit donare
illi qui prius donauerat sibi.

Ctrum homo possit pro pecu-
nia mutuata aliquā cōmoditatē
accipere. R. fm Lbo. 2. 2. q. 18.
Sicut si aliquis pro pecunia mu-
tuata uel pro quacūqz alia re que
vsu cōsumitur accipit pecuniā ex
pacto exp̄sso uel tacito. peccat cō-
tra iusticiam. ita etiam quicūqz ex
pacto tacito uel exp̄sso accipit qd-
cūqz aliud cuius precii pecunia
mensurari possit. simile peccatum
incurrit. sed tñ si accipiat aliquid
non quasi exigens nec qñ ex ali-
qua obligatione tacita uel exp̄s-
sa sed sicut gratuitum donū. non
peccat. quia anteq pecuniam mu-
tuasset licite poterat aliquod donū
gratis recipere. nec peioris condi-
tionis efficitur per hoc qz mutua-
uit. Item licitum est pro mutuo
exigere seu recipere recōp̄sationē
eoz que pecunia nō mēsurant. ut
puta beniuolentiā 7 amorem eius
cui mutuauit uel aliud huiusmodi
A. Idem in sū. eo. ti. q. 2.

Ctrum pro pecunia mutua-
ta possit licite peti munus a lin-
gua ul ab obsequio. R. fm Lbo.
vbi s. Sicut non licet expectari
uel exigi munus a manu pacto
tacito uel exp̄sso. ita nec munus a

lingua uel ab obsequio. qz vtrūq;
pecunia estimari pōt. ut patz i bis
q locant opas suas q̄s manu uel
lingua exercent. Si p̄o manus a
lingua uel ab obseq̄o nō quasi ex
obligatione rei exbibeat. sed ex be-
nivolentia que sub estimatione pe-
cunie non cadit. tunc licet hoc ac-
cipere. exigē et expectare. **A.** Idē
in sū. eo. ti. q. 1. **B**

4 **¶** Sed q̄re est pctm accipere vsu-
ram? R. s. p̄m l. bo. vbi s. Accipe
vsurā p pecunia mutuata est p̄m
se iniustū. qz vendit id qm non est.
Ad cuius euidentiā sciendū est q
quedā res sūt quaz vsus ipsaz est
cōsumptio. sicut vinū cōsumimus
vtēdo eo ad potū. et panē ad cibū
vnde in talib⁹ nō d̄z seorsū cōpu-
tari vsus rei a re ipsa. sed cuiusq;
cōcedit vsus ex hoc ipso cōceditur
res. et p̄p̄ b in talib⁹ p mutuū trās-
fert dñuz. Si q̄s p̄o seorsū ven-
deret vinū. et seorsū vsū vini. ven-
deret eādē rem bis. uel venderet id
qd nō ē. Unde manifeste p iusticiā
peccaret. Et simili rōne iniusticiā
cōmittit q mutuat vinū aut triticū
petens sibi duas recōp̄sationes.
vnā qdē restitutionē eq̄lis rei. aliā
p̄o p̄ciū vsus qd vsura d̄r. Quedā
p̄o sūt quaz vsus nō est ipsius rei
cōsumptio. sicut vsus domus est in-
habitatio. nō āt dissipatio. et ideo i
talib⁹ seorsū pōt vtrūq; cōcedi. pu-
ta cū aliq̄s tradidit alteri dominiū
domus reservato sibi vsu ad aliqd
tēpus. uel ecōuerso. cū q̄s cōcedit

alicui vsū dom⁹ reservato sibi do-
minio. Et ppter hoc homo licite
pōt accipere p̄ciū p vsu dom⁹. et pter
hoc petere domū cōmodatā sicut
patz in cōductione et locatiōe do-
mus. Pecunia autē p̄m p̄m s. et bi-
corū. et in p̄ politice. p̄ncipaliter est
inuēta ad cōmutatiōes faciēdas. et
ita p̄p̄us et p̄ncipalis vsus pecunie
est ipsi⁹ cōsumptio seu distractio p̄m
q in cōmutatiōes expēdit. et p̄p̄
hoc p̄m se est illicitū p vsu pecunie
mutuate accipere p̄ciū. qd dicitur
vsura. Et sicut alia iniuste acq̄sita
tenet homo restituere. ita pecuniā
quā per vsurā accepit. Qz autē lex
mosaica concessit iudeis accipere
vsurā a gentib⁹. permīssū fuit ad vi-
tandū maius dānū. s. ne a iudeis
teū colētib⁹ vsuras accipēt. ppter
avaritiam cui erāt dediti. Et addit
Al. q illa acceptio vsure a gentib⁹
inter quas iudei habitabāt pot⁹
erat rei sue recuperatio q̄ vsura.
quia illa terra iudeis tota data fuit
a dño. **A.** Idem in sū. eo. ti. q.
3. Sed saluo meliori iudicio pre-
fate rationes efficaces non viden-
tur. qz cuilibet patz q etia i rebus
mutuabilib⁹ differt vsus a reb⁹ sic
substātia ab actu qui exercetur in
ea. Et si dicat q nō dicit differe
ex eo qz in ipso vsu consumit suba
tota. R̄ndet q l̄z cōsumat respec-
tu sp̄ei seu in diuidui. nō tñ respec-
tū generi. Nā res mutuabiles recipi-
unt functionē in genē suo. ff. si cer-
pe. l. 2. Et hoc etia in iure claz est

q̄ ita constituit̄ vsus in rebus vsu
cōsumptibilib⁹ sicut in nō cōsumptibili-
bus tē q̄ habet̄. Rēica sp̄alis. ff. de
vsufruc. ea. re. que vsu. cōsu. Item
nec videt̄ efficax alia ratio. s. q̄ pe-
cunia inuēta sit ad cōmutatōes. s̄
poti⁹ emptiōes faciēdas. ff. de cō-
trabē. emp. l. i. q̄ ista rō non est ge-
neralis. Ad. n. se extēdit ad alias
res mutuabiles t̄m q̄b⁹ vsura cō-
mittit̄. sicut 7 in pecunia. Preterea
ista rō faceret q̄ p pecunia mutua-
ta nō liceret aliqd accipere. cuius
t̄m oēs 7 ipse Lbo. tenet cōtrariū.
ut p̄ in. s. se. Uñ alij doc. ut 7 nōt
Inno. in Rēica ex eo. ponunt alias
rōnes. Itē 7 per Criso. vident̄ alie
assignari. 86. dis. eijciēs. circa me-
diū. S3 q̄ talis discussio ē p̄lita
7 nō multū nēcā. breuiter dico q̄
si diligēt̄ inspiciat̄. ista videt̄ p̄pe-
rō. q̄z s̄at̄ p̄ caritatē 7 nālē cōgna-
tionē est ut p vsu rei momentaneo
aut nāliter infructuoso cū p̄riculo
accipiēt̄ q̄lis ē vsus rei mutuabi-
liū p̄ciū recipiat̄. Uñ 7 p̄bus rōne
nālī mot⁹ dicit in p̄ polirice. q̄ vsu-
raria. acq̄sitiō pecuniarū ē maxime
p̄ter naturam. ut 7 ponit Lbo. 2.
2. q. 18. arti. p̄. Nec ob. si accipiēs
mutuū lucret̄ ex pecunia mutuata
q̄z tale lucrū poti⁹ attribuit̄ indu-
strie p̄sone q̄ pecunie. ar. l. 3. ff. ad. l.
falcī. S3 sūma oīuz rōnū ē. q̄z de⁹
sic voluit 7 vsuras tēstat⁹ ē in v-
teri 7 nouo testamēto. ex eo. super
eo. 7 ideo aliā rōnē querere nō er-
redīt multū. Nā R. o. r. dicit̄. Q

altitudo diuitiarū 7c. Ad qd̄ etiam
facit. ff. de leg. l. nō oīuz. et. Lideo
B. S3 ad bec respondēt iudei di-
centes q̄ nō permisit reus vsuras
p̄pter illos. sed p̄pter alias gētes
De illis enī mādauerat q̄ nec ser-
uarent̄ in vita. Ideo solutio Lbo.
melior videt̄.

Utrū cōcedere pecuniā signatā
ad ostētationē uel ad ponendū pi-
gnori sit vsura. R. fm Lbo ubi s̄.
Talem vsū pecunie licite q̄s ven-
dere posset. sicut homo licite ven-
dit vsū vasorū argēteorū. q̄z retinet
sibi dominiū. Idē hosti. 7 habet̄
ff. cōmodati. l. 3. s. p̄st. et. l. se. A
Idē etiā notat glo. i. c. cōquest⁹. ex
eo. et idē notat in sū. eo. ti. q. 4. B

Quōd aliqui conati sunt p̄bare
q̄ vsura nō esset peccatū. R. Dice-
bant quidā sic. Cū creditor mutu-
at pecuniā suā debitor obligat̄ ei
ad recōpensandū. ex de testa. cū in
officijs. Ergo 7 banc obligationē
pōt creditor reducere in pactū uel
saltem spare eius effectū. Sed sci-
endū q̄ quicūq̄ hoc pertinaciter te-
neret esset heretic⁹. ut in cle. ex gra-
ui. ex co. Ad illud p̄o qd̄ in cōtra-
riū obijciūt. dicendū fm Lbo. 2.
2. q. 18. q̄ ille q̄ accipit mutuū ex
debito iusticie nō tenet ad plus re-
cōpensandū q̄ mutuo acceperit.
A. sed solū obligat̄ in q̄tū cōmo-
de pōt et quadā naturali equitate
q̄ nō pōt reduci in pactū. nec etiā
principaliter sperari. ar. ex de symo.
tua nos. B. Unde p̄ iusticiā est si

ad plus reddendū obligetur.

7 **U**trū cōmittat vsuram qui sub eo pacto mutuatur ut ille sibi remuneretur. **R.** **f**m **L**bo. vbi s. Pro pecunia mutuata nihil exigendū uel expectandū est. nisi tenuolētie affectus q̄ sub estimatione pecunie nō cadit. Ex illo aut̄ pōt pcedere sp̄tanea mutatio. Repugnat aut̄ ei obligatio ad mutuū faciendū in posterū qz etiā talis obligatio pecunia estimari posset. 7 ideo licitū est q̄ mutuanti vnū simul mutuet aliud. s̄ nō licet obligare debitorē ad mutuū in posterū faciendū. Idē nō. 14. q. 3. si feneraueris. in glo. **Con.** **H**ost. **A.** **Con.** etiam **X**. 7 **B**off. ut in sū. eo. ti. q. 22. **B**

8 **Q**uid si dñi molendinorū mutant pistorib⁹ ita q̄ molant solū in eorū molendinis? **R.** **f**m **X**. **U**suram cōmittūt. Accipiūt enī ultra sortē aliqd qd cōsistit in faciendo 7 auferūt debitorib⁹ libertatē molendi vbi voluerint. Si tñ ipsi debitores ppter hoc nō sūt dānificati non tenent illi dñi ad restitutionē aliquā nisi quaten⁹ estimari deberet libertas molendi vbi volebāt pensatis circūstātijs laboris 7 expensarū. **A.** **T**alis libertas pro nibilo estimāda videt̄ q̄tū ad restitutionē qñ ex eius adeptiōe nullū secutū ē dānū. in cui⁹ recōpensatio. nē restitutio faciēda est. c̄f. de iniur. c. si. Puto etiā in hoc casu. q̄ si mutuū accipiens nō dānificet nec possit dānificari nō cōmittat vsu-

ra. cū etiā pro mutuo possit aliqd recipi seu exigi quod nō mensurat pecunia. ut s. **S. 2.** Et hoc casu ul̄ simili qd accipit pecunia nō mensurat. nec ex parte mutuū recipiē cū in nullo dānificet. nec ex parte mutuātis cū nihil plus recipiat q̄ qd ex locatione rei seu operarum suarum mereat. Et multo minus vsura cōmittit si mutuū accipiens nō dānificet nec obliget ad molendū uel simile. sed solum accipiat mutuū retinendū quousq̄ ad molendinū mutuantis moluerit ppter predictas rationes. 7 qz mutuās pōt tempus sui mutuī limitare. ff. si cer. pe. l. vnū. Al̄ innumerabilis multitudo esset vsuraria. cū fundi hodie nō possint nisi mutuo locari Immo hoc casu videt̄ poti⁹ grauari cōditio mutuantis q̄ recipiētis si diligenter inspiciat. **B**

9 **Q**uid de creditorib⁹ q̄ termino veniēte solutiōis nolūt cōcedē p̄rogationē termini nisi data sibi pecunia uel alio eq̄pollēt? **R.** **T**ales etiā si nō exp̄sse exigūt vsurarij sūt. c̄f. eo. cōsuluit.

10 **S**ed nūqd est vsura si q̄s rede- rit. 7 vlnas pāni pro alijs. 7 vlnis in futuro dandis? **R.** **f**m **X**. **S**erius iste cōtractus est permutatio nis q̄ mutuī. 7 ideo nō cadit vsura hic. **A** quia **f**m eūdē **X**. in mutuo mensura restringit̄ ad modios 7 lagenas 7 alia vasorum genera quib⁹ mensurari solent liquida 7 grana. ut in sū. eo. ti. q. 13. vbi et nō

qđ hic dicit. **B** Posset tñ fieri in fraudē vsurarū, vide hūc casū hic ī. diffusus. **S. 21.** q̄ incipit. nūqđ cōmittit. **A.** Et ibi patz q̄ tunc hoc dicit fieri in fraudē vsurarum quando dans apponit conditionē ex qua consequit̄ aliquam meliorationem. **B**

ii **C** Atz vsurarij sunt infames. **R.** **Pm** leges distinguendū est. q̄ aut qđ ē ita vsurarij q̄ exercet impbū fen⁹. i. q̄ post terminū etiā de vsurario lucro puentū cōputat et petīt vsuras. aut etiā si exercet vsuram cētesimā. i. q̄ in capite anni vsura adequat̄ sorti. et isti tales infames sūt. **3. q. 1. infames. in fi. C. ex. qui cau. infra. i. rro. l. ipbū.** **A.** In hac lege nō solū dicit de vsuris vsuraz et de vsura cētesima. s. etiā de omni improbo et illegitimo fenore ut ibi patz p glo. Et bodie ois mod⁹ est illegitimus. ut. **ī. S. qđ de legibus** Et sic bodie etiā iure civili omnis vsurari⁹ ē infamis. qđ et dñ notare **Bar. in dca. l. ipbū. et dñs An. de bu. in c. Raynūti.** et de testa. et p hoc fuisse determinatū q̄ si frater meus instituisset vsurariū heredē ego possū rūpere testamentū p q̄ relā inofficiosi. **C. de inoffi. testa. l. fratres. et q̄ sic de facto cōsuluit. et obtinuit.** **B.** Sed **Pm** iura canonica in qualibet vsura cōmittit̄ peccatū mortale et incurrit infamia. **6. q. 1. infames. maxime si publici sūt vsurarij.** Nam et testamenta eorū ipso iure sūt irrita. et eo. **q̄. li. 2.**

A. Et ibi patz q̄ hoc est verum nisi dederint satisfactionē seu cautionē scđm formā ibi positā. **B**

C Atz dona et elemosyne licite possunt recipi ab vsurario data. **R.** **Pm** **Al.** Sic. nisi ppter hoc efficiat nō soluēdo. Nam q̄ tūc reciperet ab eis. teneret eis restituere vel illis a quib⁹ ipsi acceperūt. Secus itaqz si habent alia pter vsuras. et per h nō efficiūt nō soluendo. **A.** Dic q̄ ab vsurario manifesto penitus nō possūt recipi oblationes. Item nec res quaz dñuz nō trāssert in vsurariū possūt recipi ab vsurario manifesto. siue nō manifesto. et q̄ in se. **S. dicit.** Item nec aliquid recipi pōt in fraudem creditorum. et quo s. restitutio **p. S. 13.** i. additio. ne. **p. item nullus.** **B**

C Atz in vsura transferat dominū. **R.** **Pm** **Al.** Sic. cum et ois voluntaria datio faciat transferri dominū. Nam vsure dantur voluntate cōditionata. s. qz poti⁹ vult aliqđ vsura sortem dare q̄ mutuū nō accipere. **Con. glo. 14. q. 4. si qđ vsurā.** **A.** Idem in sū. eo. **ti. q. 15.** Sed quia super isto puncto pendet intellect⁹ ad cognoscendū vtz et qñ recipiēs rē ab vsurario teneat ad restitutionē. Sciēdū q̄ sup isto pūcto sūt varie opinicēs. Alii q̄ nāqz tenēt q̄ recipiēs rē ex vsura acq̄sitā ab vsurario oio teneat ad restitutionē. Et **B** videt tenere dñs **Laurēti⁹ de florētia** i suo tractu de vsuris. **pte. 2. q. 52. Pm** opi.

Hosti. in su. re. et. re. dicens qd fili
lij nō habentiū nisi re vsuris uel si
habēt respectu acquisitorū ex vsurj
7 etiā vxor nō possūt recipere ali
mēta re bonis paternis uel mariti
sicut nec re reb⁹ raptis nisi in casu
extreme necessitatis. Hoc idē tenent
nōnulli theologi dicētes qd dñiuz
rerū ex vsura acceptaz nō trāsserūt
in vsurariū. p. c. si qd vsurā. i. 4. q. 4.
vbi dicif. Si qd vsurā accipit ra
pinā facit. et. per. c. qd dicā. ea. q. et
causa. vbi dic⁹ Aug⁹ qd receptū ex
vsuris male utiqz possidef. 7 vellē
qd restitueref. Et qd male posside
tur alienū est. Idem videt sentire
glo. Ber. 7 Inno. in. c. cū tu. ad fi.
et re vsurj. vbi videt ponere casū
qn ex pecunia vsuraria res emitur
inter alios speciales in qb⁹ res em
pta ex pecunia aliena efficiet illius
cuius erat pecunia. 7 sic innuūt qd
pecunia vsuraria sit aliena 7 non
vsurarij. Et in illa opinioe ē Ala.
ut dicif Ber. in dco. c. cū tu. Itē p
bac. et re vsuris. c. qz fere. vbi ac
cipiēs oblationes ab vsurarijs co
gitur restituere. Sed in contrariū
facit. quia valde dignū est ut res
volūtate dñozū transferant in aliū
in Insti. re. diui. §. per traditio
nē. etiam per voluntatē nō liberā
quia voluntas coacta volūtas est
ff. quod me. causa. l. si mulier. §.
plē. Et hoc. §. qd transferat dñium
in vsurariū videtur tenere glo. in
dicto. c. si quis vsurā. Et Inno. in
c. michael. et eo. vbi dicif qd vsura

rius uel eius heres nō tenet ex re
licto. sed ex cōtractu cōditione in
debitū uel sine causa. quasi nō de
bitū acceperit. uel sine causa. 7 sic
p⁹supponit trāslatū dñium. qz ois
p⁹ditio ē personalis actio. 7 nō dat
pro re. ppria nisi cōtra furē. sed tm
pro re nō sua s⁹ sibi debita. l. si. in fi. ff.
vsufruc. quē admo. ca. Itē facit qd
pfatus dñs Lau. tenet in dicto tra
ctatu. q. 12. vbi dicif p⁹m opinionē
Federici qd filia rotata a patre vsu
rario nō tenet ad restitutionē. etiā
si alia bona patris non sufficiant.
Qd pōt intelligi verū qn filia fue
rit rotata ex alijs qd ex acquisitis
per vsurā. 7 eo tpe quo pater erat
soluendo. ut ex infra dicēdis col
ligi poterit. Itē qd trāsserat dñiuz
tenet Al. ut in su. dco. q. 15. Ad cō
traria pōt dici. Et p⁹ ad dictū Inno.
in. c. cū tu. qd ibi non loquit affir
mando. sed opiniones recitādo. Et
ad dictū. c. si quis vsurā. pōt dici qd
ibi vocat rapina nō pprie s⁹ quodā
largo genere loquēdi. qñ ois mala
acceptio dicat rapina. ut ibi vult
glo. 7 sentit Inno. in dicto. c. mi
chael. vbi dicif ad rem vsurariam
dari actionē non ex relicto sed ex
contractu. 7 sic nō est. pprie rapina
Et eodem modo pōt dici ad. c. qd
dicam. §. qd ibi quodā largo modo
dicif alienū pro eo quo quis male
utitur. sicut 7 nō dans elemosynā
alienū tollere asseritur. 4 1. dis. sic
bi. Et ad glo. Ber. et. Ala. in dco
c. cum tu. potest dici qd nullo iure

407
phat. imo eā reprobāt dñs Anto.
to. de bu. abidē s̄m Jo. an. l. c. q̄q̄
de vsur. l. 6. l. 3. forte Jo. an. alie
ibi posuerit. s̄ p̄ma videtur magis
iuri adterere. Et ad. c. qz fere. p̄t
dici. qz ibi est sp̄ale in oblationib⁹
ut nō possint accipi. nō qz vsurarij
nō possint alienare. s̄ ut id in eorū
vituperiū cedat. sic ⁊ i fili. licz q̄s
sit dissidens in populo. i. faciens
discordias. p̄t tñ res suas alie
nare. s̄ nō oblationes facere. 90.
dis. oblationes. Et h̄ intelligenda
vidēt de oblationib⁹ ad sacrificiū
seu ad altare ob reuerētiā sacroꝝ
⁊ ppter scandalū vitādū. ut in fili
ponit Lbo. 2. 2. q. 32. arti. 1. de
acquisito p meretriciū. dicēs q̄ in
de p̄t fieri elemosyna. s̄ nō obla
tio ad altare uel sacrificiū. sc̄m
illud Deut. 23. Nō offeres mer
cedē p̄stibuli. Et secunda opinio
fuit eorū qui l. 3. nō negarēt dñiūm
regularē in vsurariū trāsserri. tñ
dixerunt oēs res vsurarij obliga
tas ad restitutionē vsurarij. Et id
q̄ qñcūq̄ efficiat nō soluēdo. reci
pientes res ab eis ad restitutionē
tenētur. ⁊ q̄ res vsurarij sic obli
gati. tenēt p. c. cū tu. ex eo. Et hoc
tenet glo. in. c. tua nos. ex eo. quā
multi doc. canoniste teneant. ut ibi
refert dñs Anto. de bu. Sed cer
te dictū. c. cum tu. non loquit̄ nisi
de possessionibus ex vsura acqui
sitis. ⁊ ideo ut refert dñs Anto. in
dicto. c. tua nos. hosti. magi pla
cet q̄ ille tñ res sint obligate que

p̄cesserint ex vsuris. ⁊ sic saltem p
illis teneātur recipientes ad resti
tutionē indifferēter qñ p̄ncipales
efficiūtur nō soluēdo. Et hec ē ter
tia opinio. p qua facit q̄ res tradi
te cū non libera volūate dñi trā
seunt adeo affecte. ut nō solū ille
cui tradite sūt s̄ etiā alius ad quē
puenerūt teneat ad restitutionē. l.
metū. §. cum aūt. ff. qd̄ metus cā.
Item qz absurdū ē plus iuris ba
tere in re successorē etiā singularē
q̄ habuerit ille a quo habuit. ff.
de re. iur. l. aliud. §. absurdū. vbi
ponit exemplū in legatariū ⁊ te
statozem. ut nō bateat plus iuris
legatarius q̄ habuerit testator.
Itē p hoc qz semper res transit cū
conditione sua. ff. de acq. re. do. l.
traditio. ⁊ de p̄staben. emp. l. alie
natio. S3 p̄ditio rei ex vsuris ac
quisite ē talis q̄ nō p̄t remanere
apud vsurariū. q̄ nec apud eū qui
habuit ab vsurario. Itē p hoc qz
non ē equū aliquē sentire cōmodū
ex alieno dolo. ff. de eo p quē fac
erit. l. si in p̄n. Itē 4. loco alij. ut
Boff. in dicto. c. cū tu. tenent ⁊ q̄
dominiū transferat. ⁊ q̄ res vsu
rarij non sint obligate. rep̄eten
tens Boff. Ala. qui hoc tenuit. ⁊
subdēs q̄ ille ad quē tales res p
uenerint ad restitutionē nō tenet.
nisi habuerit ex causa lucratua.
⁊ eo casu quo vsurarius nō sit sol
uēdo. Et idē videtur notari in sū.
in dicta. q. 15. S3 Inno. in dicto. c.
cū tu. refert opiniones aliquozum
is

distinctionem inter titulum onerosum
et lucrativum. et aliorum dictum non de-
bet distinguere. Dominus pro Antonio. in eo.
c. cum tu. circa finem. tenet quod dicte
res usurarii non sint affecte nec ob-
ligate. et idem tenet in de ob. c. tu a nos.
ubi etiam dicit quod quicumque dicat contra-
rium dicat quod nullo iure probat. et ob-
ligatio non debet poni a iure non intro-
ducta. ff. de p.uari. l. 3. §. si. et h. v. v.
videtur non ob. quod dictum est re fieri affe-
ctum quod datur non libera voluntate. p. §.
cum autem. quod ibi loquitur quod libertas tol-
litur per metum. h. pro p. comodum quod re-
cipiens optat. et in h. magna differ-
entia est. et idem cum non sit eadem ratio itam-
regule. ut non nascatur obligatio nisi
in quod tenet iure caueatur. Item non ob. quod
dictum est non debere maius ius trans-
ferre ad successorem quam fuerit apud au-
ctorem siue dante. quod h. est verum res-
pectu qualitate ipsius rei adherentis.
puta quod est aliena vel alteri obliga-
ta. Secus quod qualitas preemittit personam.
quod personalis actio non sequitur fundum
siue rem. Et si unus vendidit rem uni-
us ipse habeat necesse illam tradere quod
vendidit. tamen ille cui postea ipse tra-
diderit non necessitat ad istud. C.
de rei. ven. l. quotiens. ubi dicitur quod si
quis vendidit rem duobus. ille est iu-
re prior cui prius tradita est. tamen alte-
ri venditor ad interesse remanet ob-
ligatus. Item non ob. c. cum tu. ex de
usur. ubi dicitur quod predia empti ex
usura debent vendi ut pecunia resti-
tuatur creditoribus a quibus usura
accepta est. Et quoties fundari vi-

dentur illi qui dicunt huiusmodi res
fore obligatas. quod ut ibi dicit dominus
Antonio. de bu. et fuit etiam de mete
Jo. an. i. c. quod quod. eo. ti. l. 6. ille tex.
hoc non probat. Nam ibi dicitur quod usura-
rii restituunt si possunt. et si non possunt ven-
dant possessiones ex usura acquisite
ad restitutionem faciendam. et sic non
habet necesse res illas vendere nisi
quod aliter non possunt satisfacere. Propterea
ibi non dicitur quod huiusmodi possessiones
nec essent apud aliquem singularem
successorem. sed potius apud ipsos usu-
rarios vel eorum heredes. Et non mi-
rum si quod non possunt aliter satisfieri co-
gunt res illas vendere. quod idem esset
etiam de rebus ex usura non acquisitis
cum debitor habeat necesse satisfacere
de omnibus bonis suis. Certe si
bonum attendatur ibi contrarium probatur. Nam
si ille possessiones fuissent obliga-
te. qualiter fuisset necesse illas vendi
cum ipse potuissent peti. Immo nec
potuissent licite alienari cum res tra-
seat cum onere suo ut postensum est. Et
sic malum consilium dedisset ibi papa.
Et sic ex predictis patet quod dominium
regulariter transfertur in usurarium.
et quod nulli res ipsa sunt obligate per
usurarium restitutionem. sed personalis tantum
actio competit ipsi. Sed ad clario-
rem predictorum intelligentiam distinguendum
est. quod aut res habite ex usuris sunt
questite per pactum legis commissio-
rie. id est quod nisi soluat debitum infra cer-
tum tempus pignus perdat. aut non.
Primo casu non transferretur dominium.
quia hoc pactum reprobat in pignore

C. de pac. pig. l. fi. 7 ideo ex eo nō
pōt transferri dominū. qz qñ ali-
quid pibet. 7 omne illud qd ex-
nit ex eo uel ob id. l. nō dubiū. C.
de legi. An accipiens res huius-
modi semp ad restitutionē tene-
cū rem alienam accipiat. Et h̄ ca-
su obtinet opinio p̄ma. 2. casu qñ
res non sunt quesite p pactū legis
cōmissorie. si usurarius ē soluēdo
nullatenus ad restitutionē tene-
qui ab eo rē accepit. etiā titulo lu-
cratio. ut in sū. dicta. q. 15. Fallit
hoc in oblationibus manifestozū
usurarioz. ut p̄stensū est per. c. qz
fere. ex eo. Si vō usurarius nō est
soluēdo. tūc qui habuit ab eo rem
titulo lucratio eo tpe quo iā non
erat soluendo. oīo videt̄ teneri ad
restitutionē. Sed si eo tpe quo ac-
cepit usurarius erat soluēdo non
videt̄ teneri. l. 3. postea sit factus nō
soluēdo. nisi forte quis accepisset
acquisitū ex usura. tūc enī qñcūqz
usurarius efficiatur nō soluendo
talīs obligat̄ ad restitutionē. Si
vō quis habuit rē titulo oneroso.
tunc si aliqd̄ recepit sciens in frau-
dem creditor. i. qz per hoc rebitoz
efficiatur minus potens ad soluē-
dū uel magis habilis ad fugien-
dū. tene-
ad restitutionē. al. nō. Et
hec oīa possūt colligi s. restitutio
p. s. 13. in additione. p. itē nullus
Et ex his diligēter intuens potest
agnoscere qualē familia usurarij
uel vxor seu filiū. 7 quicūqz aliq ab
eo aliquid accipientes ad restitu-

tionem teneantur.

¶ Done qz laic⁹ tenet iniuste ali-
quam possessionē ecclesie 7 impi-
gnorat ipsam possessionem rectori
ecclesie ipsius. nūquid iste rector
poterit recipere fructus illius posses-
sionis ultra sortē? R. p̄m Ray.
Sic. nā 7 clericus in hoc casu nō
recipit usurā. sed recipit qd sibi de-
betur. ex eo. c. p. in fi. Ad aut̄ dicit
Ray. qz in ipsa decretali dicit̄ qz h̄
sit ut res de manu laici redimatur.
Quis bñ dictum sit. tñ eodem mō.
quilibet laicus posset recipere fruct⁹
suerei seu ali⁹ qui iniuste teneret
eam pignozaret sibi. ut nō. i. dicto
c. p. A. s. in glo. 7 per Al. in sū.
eo. ti. q. 16. B. Al. vō fructus pi-
gnoris 7 etiam vsus in sortem cō-
putari debet. ut s. pign⁹. s. 1. A
Con. predictis Hosti. 7 Al. ut in
dicta. q. 16.

¶ An vñ vñ possint peti quasi
interesse. R. p̄m Ray. Sic. ut si fi-
deiussoz soluit vsuras creditori po-
test eas repetere a rebitore. quia
non sunt vsure sed interesse. i. non
est lucrū s. vitatio dāni. A. Idē
i dicta. q. 16. p̄m Ray. Hosti. 7 In-
no. Sed aduertēdum qz interesse
nō solū p̄sideratur etiā i hoc circa
dāniū emergēs. sed etiā circa lu-
crū cessās. p̄m dñm Anto. de bu.
in. c. salubriter. ex eo. de q̄ latius s.
restitutio p. s. 4. in secūda addi-
tione. Et de hoc etiam dicitur ad
fi. bui⁹. s. ibi. 7 adde rē. B. De
h̄ casu Ldo. 2. 2. q. 18. dicit sic.

is z

Ille qui mutuū dat pōt absq; pec-
cato in pactū reducere cū eo qui
mutuū accipit recōpensationē dā-
ni p quod subtrahit sibi aliqd qd
detet hīe. B. enim nō est vendē vsū
pecunie sed damnu vitare. Et pōt
esse qd accipiēs mutuū maius dā-
nū emittet qd dāns incurrat. Unde
accipiens mutuū cū sua utilitate
dānū alterius recōpensat. Recō-
pensationē pō dictio dāni quod cō-
siderat ex B. qd de pecunia non lu-
crat nō pōt in pactū reducere quia
nō detet vendē qd nondū habet et
pōt impediri multipliciē ab habē-
to. B. Lto. **A.** Hoc verū ut fiat
pactū de lucro certo p incerto. al-
bi pōt peti interelle et psequēter in
pactū reduci inesse lucricessantē.
ut tactū ē et h sequit. **B.** Et ad-
de qd idem Lto. dicit. 2. 2. q. 62
qd ille q detinet pecuniā alterius
videt eū dānificare impediēdo ne
adipiscat qd erat in via habēdi. et
tale dānū non oportet ex equo re-
cōpensare. tenet tñ aliquā recōpē-
sationē facere p mōditionē psona-
rū et negociorū. **A.** i. p m arbitriū
boni viri. ut colligit in locis de q.
bus sequit. **B.** Et circa hūc ca-
sam facit quod dicit. j. s. 26. qui
incipit. Sed nūquid ē vsura. et h.
j. post tres. s.

16 **P**one quidā gener bz recipere
dotem a socero. mō socer dat ei in
pignus aliquas possessiones de q.
bus gener pcepit fructus. Querit
verū possit sine vsura. uel teneatur

fructus cōputare in sortem? **R.**
Nā maritus sustinet onera mī-
monij nō tenetur cōputare fructū
in sortē. al sic. ex eo. salubriter. 7. ff.
de doli excep. l. p. **A.** Et oportet
qd ista onera sint certa scdm dām
Anto. de bu. in dicto. c. salubriter
et sic nō poterūt fructus retineri cū
sorte vltra indubitatā onerū quā-
ritatē. Item oportet qd fructū sub-
iciatur fortune. Unde si gener p
dote soluēda certa die recipit cau-
tionē et pmissionē cū pacto qd in-
terim certa quantitas solui debeat
p oneribus mīmonij supportan-
dis. talis puentio illicita ē et vsu-
raria. nō obstat dicto. c. salubriter.
qz ibi dicit qd p pignore data est
possessio. B. in casu pposito aliud ē
Nā possibile ē qd ex possessiōe cuius
fructus submissi sūt fortune nul-
los habeat fructus. et sic nō habz
ita certū emolumētū sicut in casu
pposito. fm Hosti. et Jo. an. et nōt
dñs Anto. in dicto. c. salubriter.
Itē oportet qd dos sit pmissa sim-
pliciē. Nā si gener pacisceretur re-
recipiēda dote ad certū terminū.
et interim pcepit fructū. dicti fru-
ctus cōputarēt in sortē. qz inesse
nō pōt de dētia mōzā que nō pōt
adesse durāte termino scdm dñm
Anto. i. loco vbi s. Et addit. Idē
dico in re pignozata cuius fructū sūt
certi. qz forte illa res est locata ad
affectū uel pensionē. uel talis res
ē domus quā gener locat et recipit
pensionē. s. qd oēs istos fructus

teneat gener computare in sortem. Et sic inquit dico B. c. intelligendū qñ dos fuisset simpliciter pmissa. postea cū nō solueret ad cautelā genero sit pignozata possessio. ut si dicat gener. Ego sustineo onera matrimoniij. da totem. et socer dicit. nō possū. tunc si gener dicat. saltē sustineas onera in matrimonij. isto casu pōt gener dictos fructus p̄ interesse recipere. dum tñ onera in matrimonij certa sint. et sic intelligo istam materiam. **h. c. ille.**

i7 **C** Donec gener dicta possessio. nē cū omni iure qd ibi habet cōcedit alteri recepta ab eo sūma que sibi p̄ dote debebat. nūquid poterit ille lucrificā fructus p̄ceptos sicut poterat gener? **R.** **h. m. v.** Si gener aīo donandi trāfferat totū ius qd habebat in pignore. et hoc facit nō p̄pter pecuniā quā recepit ab eo s̄ quia p̄dictus uel amicus eius ē et ille amicus non ut lucrif. fructus mutuat pecuniā. s̄ p̄pter caritatē aut grām. absq̄ piculo vsure pōt fructus lucrificare. al. nō. **A.** qz nō est iste p̄tractus p̄prie mutuū. nisi sit p̄uentū q̄ gener teneat numeratū reddere pecuniā si voluerit ille repetere. in q̄ casu vsura esset si ille vellet lucrificare fructus **h. m. eū.** **tem v.** et in sū. eo. ti. q. 11. **B.**

i8 **C** Quid si post mortem viri heredes eius obligant vxoripossessio. nē p̄dote. nūquid fructus cōputabūt in sortem? **R.** **h. m. h. osti.** Dicat q̄ sic. ff. de solut. titia. Idem

Inno. Sit ḡ cauta mulier. ut nō recipiat rē in obligationē. s̄ ulfa. ciat eā distrabi. uel recipiat in solutū. ff. de re. iudi. a diuo pio. alioquin fructus extenuabūt sortem.

A. Idem in sū. eo. ti. q. 18. Predictis etiā con. Jo. an. et dñs Ant. to. de bu. in. c. salubrit. ex eo. **B.**

C Utrū vsure sint licite rōne mo. **i9** re. **R.** **h. m. Ray.** Sic. ut puta debui si mihi centū. et qz in termino nō soluisti oportuit me accipere pecuniā sub vsuris. tu teneris mihi restituere illas vsuras si solui. uel liberare me ab ipsa obligatione. **A.** si non solui **h. m. eundē Ray.** et in sū. eo. ti. q. 16. **B.** et de fideius. puenit. et. c. p̄stitutus. tunc. n. p̄tuntur quasi interesse. ut in p̄cedēti. §. 16. dictū est. q̄ incipit. Utrū vsure possint peti. Et hoc licet. 14. q. 4. qm. et idē nō. ibi. et. iz. q. 2. si q̄s de clericis. Idem hosti. **A.** Con. etiā Boff. ut in dicta. q. 16. qz isto casu nō sūt vsure ex parte p̄tentis. sed verum interesse cū agat de damno vitando. **B.**

C Utrūquid cōmittit vsura qñ ab. **20** solute credit pecuniā p̄ simili pecuniā. ul. res p̄ re. ut granū. p̄ grano et b? **R.** **h. m. v.** Si verisimile est q̄ pecuniā uel argentum uel alia res erit cariora tpe redditionis q̄ sint nūctpe dationis. et creditoz illā pecuniā nō erat seruaturus vsq̄ ad tēpus illud. vsura est. Si p̄o erat seruaturus. ut sic seruāto lucraret. distiguit. qz si creditor

aufert rebitori libertatē soluendi
quicūq; velit. vsura ē. qz psumitur
qz ideo crediderit ut rebitor ē one,
raret periculo. ⁊ se exponeret. s. si
concedat ut reddat qñ velit. nulla
usura ē. **A.** Si tñ corrupta intē-
tione h. faciat ut se exponeret a pe-
riculo seruādi peccat. non tñ cre-
do eū teneri ad restituendū lucrū.
Iz hoc esset ei p̄sulendū in pnia. uel
qz daret paupibus. s. m. eundū x.
⁊ in sū. eo. ti. q. 19. **B.** Similiter
nō ē vsura qñ verisimilit̄ dubitat
vtrum argentū uel res alie rebeāt
valere plus uel minus. ex eo. na-
uiganti. **A.** Con. **U.** lat in dicta
q. 19. **B.**

21 **Q**uid si quis mutuet pecuniā
receptur⁹ ad certū terminū alteri⁹
generis monetā uel in alio loco
ul aliā rem? R. s. m. h. osti. Si h.
ideo facit ut in estimatione lucret
vsurarius ē. **A.** Secus si nō fa-
cit ad finē lucri. s. ad obsequiū re-
cipiētis. tunc. n. licite pōt recipere
rem s. m. estimationem t̄pis ⁊ loci
qñ ⁊ vbi faciēda est solutio. ff. si
cer. p̄ta. l. vinū. **B.** sicut ⁊ bi qui
de nūdinis in nūdinis mutuāt. ⁊
p̄tūcūq; sub specie venditionis ul
alterius p̄tractus palliēt. quicq; d
accedit forti vsura ē. ex eo. p̄soluit
l. 4. q. 3. pleriq; et. q. 4. si quis cle-
ricus. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 20.
Et hec faciūt p̄ cambiis ut q̄cqd
campfor p̄ cābio accepit vltra q̄
rederit excepto moderato lucro.
qđ pōt cōputari ex labore ⁊ sūpti-

bus negociationis. re quo s. ne-
gociatio. §. 3. in additione. vsura-
riū iudicet. Et ex his poterunt di-
scerni q̄ cambia sint illicita. **B.**

Quid si pena apposta ē in cō- 22
tractu mutui nūqd pōt peti absq;
usura? R. s. m. Ray. Si pena fuit
a iudice imposita p̄pter puniēdam
p̄tumaciā rebitoris. qz non soluit
in termino cū posset. nō est vsura.
ar. 23. dis. q̄. ff. re iudi. q̄ aucto-
ritate. **A.** Melius facit. l. i. ff. si
quis ius di. nō obrep. Et p̄dictis
con. Inno. in. c. suā. ex re p̄. ⁊ hoc
multo magis obtinet in pena le-
gali. in Auten. p̄tra qui p̄p̄riā. C.
de nō nu. pecu. ⁊ sic nō p̄sumeretur
pena i fraudē vsuraz. etiā si iudex
diceret qz rebitore nō soluēte mu-
tuū post statutū terminū singulis
mētib⁹ uel annis soluat tantū.
nā h. nō venit in utilitatē iudicis.
Itē quia p̄sumit iuste factū id qđ
fit a iudice. ff. re acq̄ren. pos. l. i. iu-
ste. ⁊ multo minus p̄sumeret ista
fraus in pena posita a lege. Et id
videt̄ licite peti. ⁊ multo magi reti-
neri posse pena a lege seu statuto
imposita. si forte dicatur qz ex cō-
tumacia nō soluentis mutuū seu
aliud rebitū singulis mētib⁹ uel
annis tantū soluat p̄ pena. maxi-
me si hoc fieret ex pia causa. puta
p̄tra nolentes soluere dotē uel alia
rebita miserabilibus personis. ut
pupillis. minoribus. paupibus ⁊
similibus. Aduertēdū tñ qz si di-
cta pena apponeretur a iudice re

pſensu partiū relerent attendi cō-
 iecture que in h. §. subrogant. ac
 si pena eſſet pūctionalis ⁊ nō iudi-
 cialis. qz in h. iudex magis ſequit
 voluntatē partiū q̄ ſuam. ff. de re
 iudi. l. si pūenerit. Idē puto ſi fie-
 ret i iudicio colluſio. puta qz par-
 tes fingerent ſe litigare ⁊ tandem
 debitor p mittit ptra ſe ſuam ferri
 ut ſic creditor videat ſe h. b. obli-
 gatū ex hac ſua addollēdā ſuſpi-
 tionē vſuraz ſicut audiui interdū
 cōtingiſſe. Plus. n. debet valere qd
 agit q̄ qd ſimulate cōcipitur. C.
 plus valere qd agit. p totum. Et
 ſatis pſumi pōt iſta ſimulatio. qñ
 ille in cuius fauorē lata ē ſua ſit
 vſurarius. ſicut de ſimili in pena
 nōt Inno. in dicto. c. ſua. ppter qd
 audiui alicubi ſtatutū fore qd nō
 valeant ſine late in fauorē eorū q̄
 pbant vſurarij. ⁊ bonū ē. B. Si
 etiā pena de pſensu partiū ſit in cō-
 tractu appoſita. ad hoc. s. ut ſaltē
 metu pene debitor ſoluat. vſura nō
 cōmittit. niſi a principio fuerit pra-
 ua intētio. ar. dicti c. q̄. ⁊ de ar-
 bi. dilecti. S. tñ pſumit in frau-
 dem ſi ille al. pſuevit eſſe vſurarij.
 ff. de acq. emp. ⁊ ven. l. iulianus. ff.
 de pig. ac. l. uel vniuerſoz. Itē pſu-
 meret vſura ſi p ſingulos meſes
 uel annos dicat pena cōmitti. ar.
 C. eo. Autem. ad hoc. Sed tñ in iu-
 dicio anime ſtabit eius pſeſſioni.
 Con. Hoſti. A. Con. etiā nōt
 Inno. in c. ſua. extra de pe. ⁊ dñs

Anto. de bu. in. c. pqueſtus. extra
 de vſuris. B. Tamē in omni eue-
 tu non videt bonēſtū petere penam
 imo etiā nec licitū qñ debitor ſine
 culpa ſua factus ē impotēs ad ſol-
 uendū. ideo puniri nō debet. A. l. 3.
 de ſubtilitate iurj civilis aliud poſ-
 ſet dici p. l. ad die. ff. de pto. obli-
 vbi dicitur. Ad diem ſub pena pe-
 cunia pmiſſa mortuo promiſſore
 cōmittet pena l. 3 non ſit hereditas
 eius adita. Nā cū hoc caſu nō poſ-
 ſit puniri ptumacia que nō ē. illud
 quod accipitur tollere ſolū rōne
 tps. qd eſſet mere vſurarij. ⁊ ideo
 nec ex pūctione partiū nec ex ali-
 qua lege introduci pōt. ut in cle. ex
 graui. ex eo. Item ſi debitor ſoluit
 partē debiti nō poterit exigi pena
 niſi p parte non ſoluta. ut nōt In-
 no. in dicto. c. ſua. Poſſet etiā eſſe
 pars nō ſoluta ita modica qd nul-
 la etiā pena cōmittet. dicto. c. ſua.
 vbi dicit qd nō debet exigi pena ab
 eo qui pmiſit ſoluere. 40. infra ter-
 minū ſub pena. ⁊ ſoluit. 33. ſi debet
 ſolū exigi. ⁊ i. reſidū ſortis. Ali-
 qui tñ intelligūt illud. c. in clericis
 qui nō debent inbiare ad iſta inlo-
 neſta lucra. ut ibi dicit. S. ⁊ ſi in-
 telligatur in clericis. tñ ⁊ in laicis.
 ſaltē p ſoluta pte obſtabit pēnti.
 exceptio. ut p pme dictū ē. Itē ⁊ ſi
 de iure civili pena cōmitteret non
 obſtante iuſto impedimēto. tñ cer-
 tū eſt qd ppter tale impedimentum
 poſſet peti reſtitutio i integrū. ff. ex
 qui. cau. maio. l. i.

23 **Q**uid te eo qui occasione mu-
tuandi laborē subit? R. fm Ho-
sti. Talis in cōpensationē laboris
fructus pignoris vsq; ad pueniēs
pzeimū facit suos. aut aliquid p
latore licite percipit. et te re. eccle.
non alie. ad nostrā. A. Idem in
lū. eo. ti. q. 24. B.

24 **Q**uid te eo qui mutuatur nau-
gantū uel eunti ad nundinas rece-
pturus aliquid vltra sortē p eo q
suscipit in se periculū. i. si pecunias
uel merces inde emptas portaue-
rit saluas. al. nihil recipiat de sorte
R. Sine dubio ē vsura. et eo na-
uiganti. q. ppter h q suscipiat pe-
riculū nō fit licitus ptractus vsu-
rarius. s. q possit recipere vltra sor-
tem. S tñ forte possit recipere pzeimū
periculi. q. si nihil etiā mutua-
ret ei. et ipse vellet in se recipere periculū
nauigantis. ut. s. si pdat merces ul
pecuniā p pmissore restaurabit ei
certe iste pmissor licite ob h possit
pzeimū recipere. et eodē mō si mutuatur
dūmō nil plus exigit in fraudem
vsure. A. Hoc etiā videt tenere
dñs Laurētius de florentia. Sed
istud videtur exp̄sse cōtrā dictū. c.
nauiganti. vbi in isto casu dicitur
adesse vsurā etiā si id quod recipi-
tur rōne periculi recipiat ibi. p eo
q suscipit in se periculū et. Itē q
si haberet respectū ad mutuū. nul-
lum fuisset dubiū. et lex sup indu-
bitabili posita foret. qd esse nō de-
bet. cum foret supflua. B.

25 **S**ed nūquid est vsura si dum

emerem uel emere vellem merces
et tu ad tuam instantiā fecisti me
cessare a pte emptoris. ut tibi mu-
tuarem. et ego dico. volo q tu red-
das mihi tantū quantū essem i ra-
li loco habiturus te mercibus si
eas illuc deferre. recipio tñ in me
periculū? A. i. cōputato periculo
et dubio eventu. Nā cum lucrū sit
incertū. non pōt poni respectu eius
interesse certū fm dñm Anto. de
bu. in. c. salubriter. et eo. et ideo nō
fiet cōputatio et equo. S et dubio
euētu pensatis circūstantijs tam
in hoc casu q in sequenti. ut s. s. 15.
B. R. fm Ray. Non est vsura si
recipitur inde lucrū pdictū tanq
interesse. Con. Hosti. Et similie fm
W. si volebā emere terrā valentē
singulis annis. x. libras. et ad in-
stantiā tuā cessauit et mutuauit tibi
hoc modo q soluas mihi tantum
uel tantū sicut redderet expe dite
illa terra de ductis sūptibus et la-
bore. et etiam periculo si quod esset
Con. Hosti. Et vide h s. s. 16. qui
incipit. Errū vsure possint. et s. re-
stitutio p. s. 5. A. Et idē qd in h
s. nō. in lū. eo. ti. q. 28. et. q. 30. B.

26 **Q**uid te bis qui dāt nūc gra-
num et huiusmōdi vetus. ut postea
recipiant nouū? R. scdm Ray.
Usuram cōmittunt. q. meliorem
rem recipiūt. quod intelligit Ho-
sti. qñ aliquis ppter hoc facit ut illā
meliorationē lucretur. et eo. cōsu-
luit. et. c. in ciuitate. Si ho facit ne
suū frumētū pcat. et inde accipiet

gratiā faciat non cōmittit vsurā.
S3 7 tunc sine dubio excusat qñ
psumit q nouū debeat minus va-
lere. Secus si psumit q plus va-
lebit. ex eo. nauiganti. **A**. Idem
in sū. eo. ti. q. 42. vbi etiā apparet
q illud qd hic in fine dicis fuit di-
ctū. **W**. clarius sic dicētis. s. q nō
audet istos pdēnare si ad hoc mu-
tuent ut subueniāt. primo dū mō
nō auferat ei libertatē liberandi se
interim soluēdo referē. uel si pro-
babiliter dubitet utrū pl⁹ uel min⁹
annona valitura sit tpe solutidīs.

S3 i h casu dñs. De. de anchorano
in. c. vsurari. ex eo. li. 6. distinguit
sic. q aut ē verisimile q res mu-
tuata nō erit p̄ciosior tpe solutio-
nis. uel de h. pbabiliter dubitat.
7 tunc nullū est vitii. ex eo. nau-
ganti. Aut ē verisimile q erit p̄ci-
osior. 7 tūc creditor aufert liberta-
tem rebitori interim se liberandi.
7 est vsura. aut talem libertatē nō
aufert. 7 vsura nō ē. S3 si habuit
intentionē corruptā. ut sic a picu-
lo p̄seruādi se releuaret. peccat. 7
nō sit vsura. Et hec diffinitio imi-
tis magne eq̄tati ē in Jo. cal. **B**
21 Quid de legibus illis que per-
mittūt vsuras? R. ē in Ray. 7 di-
co breuiter q nō valēt nec tenent
Et hoc p̄lo multipliciter. Primo
quidē q vsure p̄hibite sūt aucto-
ritate dei que sup oēs leges ē. Nā
cū par in parem nō habet imperiū
ex de elec. innotuit. multo min⁹ mi-
nor in maiore. q̄ impator terren⁹

non potuit cōdere legē p̄tra teum
De hac m̄a ps. 14. Qui pecuniā
suā nō redit ad vsurā. Et Luc. 6.
Date mutuū nībil inde sperātes.
cū multis similibus. 2. qz sūt cō-
tra naturalē iusticiā. qz vendit id
q nōn ē. ut s. in. s. 5. dictū ē. **A**
Et ibi lati⁹ in additione. **B**. Nā
nāliter illicite sunt. h̄ p̄tra ius na-
turale nulla lex valz. dis. 8. q̄ p̄tra
mores. 7 dis. 6. s. bis ita. 32. q. 1.
flagitia. 3. qz 7 i iure civili dic leg
q sacre leges nō redignā sacros
canones imitari. sp̄aliter in matri-
monijs 7 vsuris. ut dicis s. lex. s.
plē. 7 antep̄t. 7 habet in Auren-
ut cle. apud. p̄pri. ep̄l. coll. 6. sed
fm canones non p̄t exigi. q̄ nec
fm leges. 4. quia dicit impator
se amplecti q̄tuor cōcilia vniūsa-
lia adeo ut p̄ ea suis legib⁹ vero-
get. Sed in Niceno p̄cilio qd est
vnū de illis reprobanē vsure. dis.
4. 1. qm̄. Et sic leges omnes i hac
pte abrogate sūt. Ille tñ que per-
mittunt vsuras exigi rōne inēdēse
uel more. stare p̄nt si sane intelli-
gantur ut dictū est s. s. 15. q̄ inci-
pit. utrū vsure possint. et. s. 19. qui
incipit. Utrū vsure sint licite. **A**
Idem in sū. eo. ti. q. 63. vbi tñ ad-
dit fm **Al.** 7 **Lb.** 7 hosti. leges
vsuras pmittentes nō esse subla-
tas licz obseruande nō sint. Hanc
aut̄ questionē tangit dñs Anto.
de bu. sup Rubrica ex eo. 7 refert
Cy. 7 Ja. de bellapica. 7 plures
iuristas modernos legū doctores

tenerē q̄ iura ciuilia possunt p̄mit-
tere et p̄mittunt vsuras. sicut patet
in multis rubricis de vsuris. ff. et
C. et in multis alijs p̄tibus iuris
dicunt non obstarē ius diuinū. qz
lex hūana ex causa p̄t distingue-
re ius diuinū. ut in. c. que in eccle-
siarū. ex de p̄sti. et glo. in. l. si. C. si p̄
ius uel uti. pub. Et licet multa ex-
empla possent poni sufficiat vnū.
Licet. n. scriptū sit ps. 15. Mouete
et reddite dño deo vstro. tñ lex hu-
mana qñqz ex causa p̄mittit vōtū
nō reddi s̄ in aliud mutari uel in
alio redimi. ut patet in titulo ex de
vō. et vōti. redēp. per totū. Cām p̄o
quare iura p̄mittūt vsuras dicunt
esse. quia homines sūt ita parū ca-
ritatiui. qz nisi p̄cipent ex mutuo
lucrū. p̄mitterēt p̄mū mori ex
necessitate. et iō ad euitationē ma-
iōris mali p̄mittūt vsuras. quia de
duobus malis minus malū ē eli-
gēdū. i. dī. duo mala. et. c. n. erui.
et. ff. de re. iur. l. quotiens. Dicunt
etiā non obstarē q̄ imperator se
subiicit quatuor p̄cilijs. int̄ que ē
Nō licentū p̄bilens vsuras. 4. dī.
qñ multi. qz dicunt q̄ imperator
subiicit se quo ad fidem et nō quo
ad alia. Item dicūt nō obstarē q̄
ius canonicū prohibet vsuras. qz
illud obtinet quo ad clericos. uel
ecclesiastici iurisdictioni subiectos.
uel p̄bitet eo mō quo ius diuinū.
Et ideo sicut non obstat ius diui-
nū legibus ut dictū est. ita nec ius
canonicū. S; aditendū q̄ p̄dicta

sunt ex p̄se p̄ra scripturā et veteris
et noui testamēti. Nā ps. 14. dicit
Qui pecuniā suā nō dedit ad vsu-
rā. Et Exo. 22. dicitur. Si pecu-
niam mutuo dederis populo meo
paup̄i qui habitat tecū. non vrge-
bis eū q̄si et actor. nec vsuris op-
p̄rimes. lxxviii. Et Lūd. 6. dicitur
Mutuū date nihil inde sperātes.
q̄ trāfertur ex eo. p̄sultit. 36 lex
humana nihil p̄t. qz ex illi q̄ con-
tradicit factori suo. Ysa. 45. Nō
ob. q̄ lex humana p̄t distinguere
seu interpretari ius diuinū. qz illud
verū est qñ ius diuinū obscurū est
uel ibi causa manifesta ad s̄ indu-
cit. Al̄ seruatur regulariter q̄ dicit
Deut. 4. Nō addetis ad verbum
quod ego loquor vobis. neqz au-
feretis ex eo. Similiter vbi lex nō
distinguit nec nos debem⁹ distin-
guere. l. si. C. de cōtraten. emp. cū
multis alijs. Nec est hic aliq̄ can-
sa ad distinguendū. quia etiā na-
turalis equitas prohibet vsuras.
Unde scdm phm p̄ politice. vsura-
ria pecuniarū acquisitio est maxi-
me p̄ter naturā. P̄terea causa
allegata nō est sufficiens. quia cō-
tra illam nūc auctoritas diuina.
non p̄ permissionē sed p̄ prohibiti-
onem et minationē. ut patet Exo.
22. Si pecuniam mutuo dē. ut s̄
Et clarius Deut. 15. Si vnus de
fratribus tuis dē. P̄terea circa
ius diuinū interpretatio p̄p̄e se-
ctat ad sedem apostolicā. adeo q̄
q̄ illā nō sequit̄ ostendit se ip̄ritū

et malivolū et non catholicū s̄ hereticū. ut ait hiero. 23. q. i. c. hec ē fides. Et sedes aplice determinat q̄ pagina veriusq̄ testamēti indistincte testatur vsurg. ut dicit Alexander tertius in p̄cilio lateranē. et ex eo. q̄ fere p̄pter quod etiā idē Alex. in. c. sup. eo. et ex eo. dicit sup. hoc nullā dispensationē posse fieri p̄ hominē. Et in dicto. c. sup. eo. ait. Cū vsuraz crimen vtriusq̄ pagina testamēti testetur. sup. hoc dispensationē aliquā posse fieri nō videmus. q̄ cū scriptura sacra p̄bibeat p̄ alterius vitā mētiri. multo magis p̄hibendus ē q̄s ne etiā pro redimēda vitā captiuū vsuraz crimine inuoluatur. hec ibi. Ecce quōd aperte p̄radicat p̄dictis hic tex. et formalit̄ tollitur cā quā ipsi allegabant iustā faciendē distinctionis. videlicet ut subueniat hominū necessitatib⁹. q̄d hic dicit etiā de lege diuina valde p̄hibitū et idē nec p̄m illā nec p̄m aliā posse in hoc distingui ius diuinū vel canonicū. cui quo ad forū p̄scie etiā impator subiectus ē. 26. dis. duo sūt. Et alij dicunt. ut super dicta Rubrica refert dñs Antō. de bu. q̄ vsura a legibus nō p̄t permitti in mutuo. q̄ scriptum ē. Mutuū date et c. s̄ in alijs p̄tractib⁹ sic. ut C. de rei. vxo. ac. l. vna. §. ex actio. vbi dicit q̄ si pecunia totalis non reddat vxo p̄ solutū m̄rimoniū infra ānū. exinde soluet tertia cētesime p̄ vsuris. i. oī āno tertia p̄

cētū p̄ cētenario. q̄s velint isti dicere. q̄ in alijs p̄tractib⁹ q̄ mutui lex diuina nō p̄bibeat vsurā. et idē lege bñana possit p̄mitti. S̄ h̄ est falsū. q̄ idē ē in equipollētī q̄d in mutuo. ut q̄n rōne termini aliqd plus soluit. ex eo. c. p̄soluit. et. c. si. et. c. in ciuitate. Jacobus de Ra. uen. dicit q̄ nullo casu lex p̄mittit vsurā. nisi s̄ morosū. i. illū q̄ cū posset non soluit tpe quo debebat. Et h̄ verū est. q̄ nō est h̄ casu. p̄rie vsura s̄ potius p̄tūmacie pena. de quo s̄. §. 22. dictū ē. Et sic p̄prie loquēdo leges nec p̄mittūt nec p̄mittere p̄t vsuras. Unde glo. in Auten. ad hec. de vsur. dicit q̄ impator corripit p̄iura nouissima oīa iura antiq̄ q̄ tractāt de vsuris. et q̄ ex q̄ subiecit se p̄cilio Niceno in q̄ vsure p̄bibeant ut dictū est. nō ē verisile q̄ voluerit aliqd statuere p̄ illud. C. de sū. tri. et fide catho. l. 2. vbi inf̄ alia sūt hec verba. Nicene fidei vndū a maiorib⁹ traditū. et diuine religionis testimonio atq̄ assertionē firmate obsequantia s̄ mansura teneat et c. Nec ob. q̄ dicat s̄ intelligi q̄ ad fidē. q̄ et ad fidē p̄tinet stare interpretationi ecclesie sup. scriptura. et interpretata. i. reiecta oī distinctionē vtroq̄ testamēto p̄biberi. ut ex p̄dictis patet. et non t̄m se subiecit impator q̄ ad fidem. s̄ etiā quo ad oīa ecclesiastica. et ad forū p̄scientie p̄tinet. Unde dicit q̄ non redignatur leges sacros canones imitari.

in Autem. ut cle. apud ppi. epif.
pveniatur. primū. §. si pō ecclia.
stici. coll. 6. Et velut nolit quo ad
pdicta subiectus est pape. dicto. c.
duosūt. §. diuino iuri quo ad oia.
q. dicit reus. Ego dñs 7 nō ali.
Ysa. 45. Quā 7 glo. in dicta Au.
tem. ad hec dicit q. si etiā impator
voluisset nō potuisset pmittere. qz
seruus nō pōt ptra leges dñi sui.
Immo tenētes q. aliq. casu vsura
simplex nō sit peccatū sunt hereti.
ci 7 ut heretici puniēdi. ut 7 tenet
dñs Anto. de bu. in p̄fato loco. 7
pbat in cle. ex graui. de vsur. **B**

28 **U**trum liceat accipere mutuū
sub vsura. R. scdm Tho. 2. 2. q.
78. Non licet inducere aliquē ad
mutuandū sub vsura. Licet tñ ab
eo qui paratus est facere 7 qui ex.
ercet vsuras mutuū accipere sub
vsuris. ppter aliquod donū. ut est
subuentio sue necessitatis uel al.
terius. sicut etiā licet ei q. incidit
in latrones manifestare bona que
bz ad hoc ut nō occidat. que tñ la.
trones diripiēdo peccat. Et intel.
ligit Xp. nō solū de necessitate ab.
soluta. §. etiā de necessitate utilita.
tis. quā aliquis cōsequit agendo
negocia sua. sed hac cessante puta
cum accipietur ppter ludū alec 7
huiusmodi. tunc fm eundem ac.
cipere ad vsurā est peccatū mortale.
A. Idem nō ē i. su. eo. ti. q. 44.
Sed cōt. nō videtur iure. pbari
q. pro sola eā utilitatis liceat ad
vsurā accipere cum plus detrahā

ponderare damnu spūale p̄mi
q. nostrum tpale lucrū. §. scāda.
lum. §. verū tpalia. Nec dictū uel
ratio Tho. se extendit nisi ad ab.
solutā necessitatē videlicet sine q.
non potest cōmode fieri. Et addit
Inno. in. c. super eo. q. necessitate
iminēte extrema debet p̄mo quis
induci ut gratis saltē p mutuū
subueniat indigēti. qd si nō let in.
duci pōt ut sub vsuris saltē hoc fa.
ciat. 7 minus malū eligat videlz
vsurā potius q. homicidiū. **B**

29 **U**trum accipe sub vsuris p alio
sit licitū. R. Si hoc facio in serui.
tū vsurarij. ut ipse uel mutuet uel
lucret teneor. q. fautor eius sum
A. Hoc tēp respectu peccati. Ad
restitutionē aut nō teneor nisi fa.
uerim vsurario in exactione. ut di.
cetur. 7. vsura §. §. p. **B**. Si pō
facio in seruitū accipietis. tunc p
illū modum licet qui dicit in p̄ce.
tenti. §. 7 maxime sicā mei mīti.
ores vsure erigant ab illo.

30 **S**ed qd si ego rogatus ab illo
qui vult accipe sub vsuris fideiū.
tēo siue pmitto pro ipso ad h ut
mitiores vsure erigant. nūquid
in h casu possū accipere aliqd ab eo
R. Ad. q. sic essem princeps vsu.
re in ea pte quā recipio. Alij ptra
quia vti fideiussione alicuius nō
ē vsus pecunie. sicut nec vti pigno.
ratione. Quā sicut p pignoratione
rei mee possum aliquid accipere. ut
§. in 6. §. dictū est. ita videtur q.
possum recipere pro fideiussione. §. 3

415
primū tñ tutius. **A.** Et hoc vide-
tur verius. qz accessorii naturam
sequit principalis. ex re. iur. ac.
cessorii. li. 6. Sicut ergo non li-
cet pro mutuo aliquid accipe. ita
nec pro fideiussione ul obligatio-
neque succedit loco eius. Vides
enim pecunia manu breui. i. quo-
dam veloci intellectuali transitu
mutuata fideiussori 7 a fideiusso-
re debitori. ul etiam sine hoc ipsa
fideiussio nō est nisi ppter mutuū
7 sic accedit ad illud 7 sequit eius
naturā. Nec ob. qz fideiussor incur-
rit periculū si debitor efficiat non
soluēdo. qz 7 hoc periculū incurrit
etiam ipse principalis creditor. 7
propter h non pōt aliqd ultra sor-
tem recipere. nō tñ ppter h pe-
riculū. s etiam si cū h accipiat in
se periculū nauigationis ul itine-
rationis. propter hoc nō pōt aliqd
ultra sortem recipere. ex re usuris. e
nauiganti. ergo multo min⁹ ipse
fideiussor accessorius. Nec ob. qd
dictū est de re obligata ad pigno-
randū. qz locatio ē ptractus prin-
cipalis 7 p se. s fideiussio ē obli-
gatio accessoria ad principalem
obligationem. **B**

31) **E**trū marito liceat recipere do-
tem a patre vxoris qui ē usurari⁹.
R. s. fm X. Si pater nō sufficit ad
soluendū ea que habet de usuris.
7 maritus sciens veritatē uel ba-
bens ignorantia crassam contra-
xit cum filia. non debet recipere do-
tem a tali patre. Si autem nō pu-

tabat socerum esse usurariū. uel
al esse soluendo. qui tamē nō erat
potest totum in solidum recipere.
licz postmodū sciāt veritatem. nec
X. Tutius tamē dicitur qz sciens
veritatem nō recipiat totum. aut
si recipit restituat illis quibus pa-
ter tenebatur. **A.** Hoc verū si ac-
cepit res ab usurario. per. l. cōmis-
soria acquisitas. ut s. §. 13. in ad-
ditione. p. sed ad clariorem. al nō
videtur teneri si habuit bonam fi-
dem. cū recipiat ex titulo oneroso
fm eundē X. 7 in sū. eo. ti. q. 56.
Et facit quod dictū ē s. restitutio
p. §. 13. in additione. p. item nul-
lus. Si autem in veritate socer de
alijs bonis est sufficiens ad soluen-
dum. tunc gener indubitanter pōt
totum recipere. **B**

32) **E**trū liceat creditori recipere
debitū quod ei usurari⁹ debet. R.
fm X. Si bona fide credidit ei
pecuniā. ut ex illa cōmodū suū fa-
ceret 7 lucrando sorte ex ea se libe-
raret. recipere potest qd mutuauit
etiam si ille al non sufficit usuras
soluere. Si pō alia causa credidit
puta ad ludendum in alea. uel ad
dandū meretrici. aut bistrioni nō
debet debiti ab illo recipere q nec
usuras exortas sufficit restituere
A. Idem in dicta. q. 56. Et satis
potest comprehendī ex dictis s. re-
stitutio p. §. 13. in additione. p. itē
nullus. **B**

33) **E**trū illi quibus debet ex con-
tractu uel quasi. aut ex maleficio

ut qñ possint recipere ab usurario
R. fm X. Sic. dñ tñ rem ipsam
usuraria non recipiant. Et idē di-
cendū de quocūq; raptore uel fu-
re. **A.** Certe magna differentia ē
inter rem usuraria p legem cōmis-
soriam nō questuam 7 furtiua seu
raptā. Nam 7 talis res usuraria
recipi pōt. dñmō non in fraudem
creditorum. ut colligit s. s. 13. in
additione. **B.**

34. **Q**uid de coitatibus quarundā
ciuitatū que dant pecuniā ad usu-
rā? **R.** fm Ray. Dñs illi ciues
quorum auctoritate 7 pñlio fiūt
usurarij sūt. Et eodē mō si ciuitas
uel coitas reciperet aliqd pignus
7 fructus eius nō cōputaret i sor-
tem. ex eo. cōquestus. ar. 1. q. 1. si
cut vir. 24. q. 3. si habes. ff. quod
met? cā. l. metū. s. cū aiaduertēdū.
Idē est de his qui pñlere possunt
7 nō pñbent. ex de sen. ex co. quan-
te. **A.** Con. hosti. ut in sū. eo. ti.
q. 51. **B.** Et licz oēs cōsentien-
tes put dictum est cōmittant usu-
ram. tamē fm X. nō tenentur ad
restitutionē nisi quātū ad eos per-
uenit. uel quantū releuati sunt ab
expensis quas fecissent de suo. Illi
tamen qui prestiterūt auctoritatē
al pceptū ad usurā 7 huiusmo-
di. ita qd al ciues nō fecissent eam
in solidum tenentur. **A.** Idem in
sū. eo. ti. q. 60. **B.**

35. **Q**uid si iude? accipiat usuras
a xpiano? **R.** scdm Ray. Nō
taliter peccat. 7 potest ab ecclesia

compelli ad restitutionē indirecte
s. subtrahendo cōmunionē xpia-
noz. extra eo. post miserabilem. ul
saltem tales coercendi sūt a pñ-
cipibus 7 etiam a prelatīs predi-
cto modo ne exigant imoderatas
usuras. ex eo. qto. **A.** Immode-
rata autē intelligitur omnis usu-
ra. ut notat glo. in dicto. c. quāto.
cum sit contra moderamen di-
uine iusticie. extra eo. sup eo. Idē
iudei cogi debent ad omnē restitu-
tionē usurar. ut in cle. ex graui. ex
eo. que etiam intelligit in iudeis.
ut patet ibi p glo. super xerto cen-
sura. **B.** Sed xpianus licite reci-
pit usuras ab hostibus ptra quos
iustū bellum gerit. maxime si sint
infideles. 24. q. 4. ab illo. qd ac-
cipit quod suū est. **A.** Erū dicto
c. ab illo. patet qd hoc verum est re-
spectu illarum rerū quas quis a
talibus hostibus posset etiam vio-
lenter rapere. 7 non al. ut 7 potest
colligi ex notatis in sū. eo. ti. q. 61
B. De prestantijs que fiunt in ci-
uitatibus. vide. j. usura. 3. s. pñt.
et fi.

Sura ij.º circa aia-
lia. **A.** Trū
liceat locare animalia pro
certo frumento ul alia re annua.
R. scdm X. Licet est contra-
ctus dñmodo conductor nō gra-
uetur ex imoderata mercede. **A.**
quia in contractu locationis que
est bone fidei. merces debet esse ius-
ta. 7 cōueniens arbitrio boni viri

ut. l. si in lege. ff. de loca. **B**. Licet
citū est etiam apponere pactū de
dāno et lucro rei locate. q. vtrūq.
sit cōmune. sed non liceret appo-
nere pactum q. dānū sit solum
conductoris nisi dānū quod
esset ex culpa sua. **A**. etiam leui
non autem leuissima. cum cōtra-
ctus cōcernat vtilitatem vtriusq.
ut s. locatio. §. 3. Possit etiam ex
pacto conductor in se periculum
rei suscipere. extra de deposito. c. si.
videtale pactum non facit con-
tractum usurarium licet posset fie-
ri in fraudem usurariū. et forte sic
presumeretur si fieret a consueto
usurario. ut in simili dictum est de
pena. s. usura p. §. 2. Potest etiā
tale pactū ex alio respectu q. usu-
rarum continere iniquitatē. An-
te idem X. dicit q. pactum de cō-
municando dāno uel cōmodo
rei locate iniquū est ex parte loca-
toris. nisi probabiliter dubitetur
vtrum locatoris uel conductoris
melior aut deterior sit cōditio. uel
nisi credatur q. conductoris non
sit deterior cōditio. in pacto tamē
proposito videtur conductoris de-
terior cōditio. quia vix aut nūq.
potest habere tantum cōmodum
de melioratione bouis quantū po-
test habere de morte. Si tamē lo-
cator timens ne cōductor grava-
ret bonem. pactum apponeret fir-
miter proponēs q. si bos sine cul-
pa conductoris periret nihil exi-

geret ab eodem. non credo q. pre-
cari nisi propter eorum scandalū
qui eius ignorarent intentionē. ut
in sū. l. 2. c. 1. q. 35. **B**

Quid si vnus habeat. 20. ca-
pita ouium. et alius. 7. et cōmuni-
cant eas ad inuicem. et periculum
et emolumentū et expensas cōmu-
nicant pro rata. R. scdm X. Non
est cōtractus vsure sed societatis.
et possunt etiam cōuenire q. de fe-
tibus recuperetur capita mortua
uel q. de vellibus et pellib. emā-
tur capita ad augendum gregem
A. dum tamen seruetur equali-
tas inter eos. ita q. ex huiusmodi
pacto non videatur esse deterior
conditio vnius q. alterius. ut in
sū. eo. c. 1. q. 36. scdm eūdem X. Et
facit. l. si nō fuerint. ff. p. socio. **B**

Quid si quis habens. 20. ca-
pita tradat alicui custodienda et
pascēda sub certa mercede uel sub
certa participatione proventuū
gregis? R. scdm X. Si dominus
tenet sibi periculum animalū nō
est contractus vsure sed locatio-
nis. Secus si nō retineret pericu-
lum sed imputaret cōductorī. **A**
Sed et si nō retineret sibi periculū
non ppter hoc esset usura. nec h. X.
dicit. ut patet in dicta. q. 36. s. pas-
set cōtinere iniquitatem aliam. ut
dictum est s. in principio. **B**

Quid si quis habens. 20. ca-
pita tradat alicui rustico custodi-
enda h. mō q. sint firma q. illa dat

ei estimata tanto precio. et lucrum
et damnum situm rustici R. fm X.
Nō est tractus vsure sed mutui.
quia idem ē ac si mutualet ei pe-
cuniā de q̄ emeret tota alia. **A**
Immo iste tractus potius ē em-
ptionis. qz estimatio emptionem
introducitur. ff. de iure do. plerūqz. et
ff. solu. ma. estimate. Et dicit dñs
Ange. de pūssio. in suo tractatu de
societatib⁹. addēs qz hoc casu tra-
dens animalia nihil aliud poterit
petere nisi precium. quicquid enim
sorti accederet vsura esset. ex eo.
psuluit. et. c. i. ciuitate. nisi emptor
animaliū fruct⁹ recepisset ex alia
bus emptis et morā cōmisisset in
soluēdo precium. quia tūc venditor
posset petere dictos fructus tanq̄
interesse. l. curabit. C. de ac. emp.
quod etiā obtinet de iure canonico
et de foro p̄scientie. ut nōr glo.
in. c. cōquestus. ex eo. **B**

4 **Q**uid si quis dat certa capita
ouium estimata certo precio. hoc
pacto qz rusticus nō accipiat ali-
quā utilitatē donec qui dederit re-
cipiat prius totā sortem? R. fm
X. Iniquū est valde pactū. sicut
etiam si quis paciscatur qz anteq̄
rusticus accipiat aliqd̄ restaura-
bit re fetibus oia mortua. his. n.
pactis est q̄ si tradere oues imor-
tales. Et nota generaliter qz qñ
cōmunis est conditio. licitum est.
Secus vbi melior videt conditio
vnius q̄ alterius. **A**. Idem in
dicta. q. 36. vbi scdm eundem X.

clarius sic dicitur. Et generaliter
verum est qz vbi probabiliter du-
bitatur utrū illius uel istius sit de-
terior conditio in forma pacti ad-
hibiti in societate. non est peccatū.
vbi autem ad arbitrium boni viri
grauatur cōditio alterius. pecca-
tum est ex parte grauantis si scien-
ter hoc faciat. et tenetur ad restitu-
tionē. Non potest tamen dari do-
ctrina generalis super huiusmodi
traditionib⁹ animalium propter va-
rietatē traditionū et dolos qui a
quibusdam sup talibus excogi-
tantur. Itē dicit qz in talibus pos-
sunt quādoqz cōcurrere tractus
mutui et societatis. ut cum habēs
zo. capita tradit ea estimata ali-
cul. puta pro. zo. solidis. ita qz te-
neatur ei reddere medietatē sor-
tis. s. r. solidos. quicquid ptingat
postmodū de ouibus. et tūc pinde
est ac si creditor dedisset ei mutuo
r. ex quibus compatis. r. capitib⁹
contraxisset societatem cum cre-
ditore habente. r. alia capita ita qz
sint cōmunia. et ipsi sint socij in pe-
riculo et prouentibus. in quo casu
si cōmodatide mutui grauet cre-
ditor rebitorem in tractu socie-
tatis. vsura est. **B**

5 **Q**uid si quis tradat oues mo-
nasterio et sub h̄ pacto qz de qua-
libet oue recipiat annuari solidos
duos. cū fructus eaz valent lōge
plus. s. addit qz etiā si oēs mori-
ant ipse vult tñ fructū. et si valde
multiplicent oēs sint monasterij?

Re: scdm Hosti. Dico qd licetum
 ē. nec potest ecclesia restitutionem
 petere ex quo in traditōe lesa nō
 fuit q̄uis mortalitas sequatur. 7
 B nisi oues infecte eēnt 7 ad mor-
 tem parate. 7 hoc ignorauit mo-
 nasteriū. ff. de mīno. l. v. p. §. si lo-
 cupletū. Consulo tñ traditōe in
 tali casu sentiat partē damni. **A**
 Nam inspecto lucro qd fecit mo-
 nasteriū in ouibus quas forte lō-
 go tpe habuerat in solidū erigat
 uel remittat. uel patiat 7 sentiat
 partem dāni. fm eūdem Hosti. ut
 in sū. eo. ti. q. 39. **B** ne cū iactura
 monasterij velit locupletari. ex te
 re. iur. locupletari. l. 6. 7 caueat
 sibi tradēs. quia nisi puentus cō-
 sentiat. nō tenetur monasteriū de
 ouibz abbati uel cellario 7 huius-
 modicū predicto pacto datis. **A**
 uel pacto p̄simili. fm eūde Hosti.
 ut in dicta. q. 39. **B** ex te de pos-
 to. c. p. **A** Et autē predicta cla-
 rius intelligātur. sciendū qd aialia
 q̄nqz tradūt ad solam custodiā
 uel ad aliquē recipientis vsum. 7
 aliquē recipiens aliquod precium
 recipit p mercede aliquādo aliqd
 precii prestat p vsum. 7 ideo iterdū
 dicitur pductor. interdū locator.
 p̄pterea his vocabulis p̄omiscue
 utimur. l. veteres. cum se. ff. de ac.
 emp. 7 in his est purus cōtractus
 locationis 7 cōductionis. ff. de po-
 siti. l. i. §. si quis seruū. Aliquādo
 t̄o pro custodia animalium reci-
 pitur pars ipsorū fructuū. 7 hic est

contractus inominatus. pro quo
 datur actio p̄scriptis verbis siue
 in factum cū non interuenit pecu-
 nia. tamen idē iudicatur de hoc qd
 de locatione 7 p̄ductione. dicto. §.
 si quis seruū. Et de his dictum est
 §. in principio. 7 latius §. locatio.
 Item 2. traduntur quādoqz esti-
 mata. ut lucrum 7 totū damnum
 pertineat ad recipientem. 7 iste est
 merus cōtractus venditionis in q̄
 potest aliquādo vsura interuenire
 de quo dictum est §. §. in additi-
 one. 3. tradunt animalia ita qd to-
 tum dominiū trāsseratur in accipi-
 entem sic qd per eū meliorata post-
 modū cōmunicent. 7 isto casu nō
 est contractus societatis. nam per
 societatem nemo desinit eē domi-
 nus in totū rei tradite. sed est con-
 tractus inominatus. do ut facias
 ex quo oritur actio p̄scriptis ver-
 bis siue in factū. ff. de p̄scrip. ver.
 l. sibi aree. Et si quidem melio-
 ramētum nō sequatur. videtur qd
 res integra debeat restitui. quasi
 causa data 7 causa nō secuta. 7 sic
 sine causa accepta fuerit. ff. de con-
 di. sine causa. per totum. nisi in q̄tā
 sine culpa recipientis uel ad eum
 pertinētium res perierit uel deteri-
 orata fuerit. cum bone fidei posses-
 sor nō teneatur nisi in q̄tum sit fa-
 ctus locupletior. siue ex re princi-
 palī siue ex fructibus eius. ff. de
 peti. her. l. vtrum. 7 sic reterēt etiā
 restitui fructus rei. habita distin-
 ctione utrū fuerit bone fidei uel nō

id est utrum steterit per eum quin
seruaret puenta. de quo s. restitu-
tio p. s. 4. cum additionibus. Si
pro melioramentu s. m. puentione
secutu fuerit. res coicari et tractu
societatis contrahi debet. dicta. l. si
tibi aree. Et exinde idem de hoc di-
ces qd et de societate. de qua. j. tan-
getur. 4. aialia traduntur in socie-
tatem. Et hoc distinguendum. quia
aliqui sunt aialia grossa ut boues
et similia. aliqui minuta ut oues et
b. Si grossa. aliquando dant sine
estimata. aliqui estimata. Si testi-
mata. aliqui cum terra. et aliqui si-
ne terra. Si inestimata et sine ter-
ra. aut factu est pactum aliquod. aut
non. pmo casu videt qd pactu ser-
uandu sit. C. de pac. l. si pascenda.
qd sane intelligendu est duomodo
sit tale qd arbitrio boni viri equa-
litate ptimeat p siderata quantita-
te capitalis. ex parte dantis. et esti-
matione opaz ex parte recipientis.
Nam in iudicio seu tractu socie-
tatis semp arbitriu boni viri ver-
sari debet. ut qui plus societati co-
tulerit uel pecunie uel ope uel cu-
iuscuqz alterius rei. ille plus de lu-
cro recipiat. ff. p socio. l. si non fue-
rint. et l. in pposita. Sz ut clarius
huius rei veritas appareat aduer-
tendu qd quicqz pactu inter socios
pot fieri circa ipsum aial et capita-
le qd in societate inestimatu possi-
tum est. quicqz circa fructus eius.
quicqz circa tempus quo societas du-
rare debeat. pmo casu postq inesti-

matu datum est. no videtur posse
pacisci qd periculum sit alteri qd
ipsum qui inestimatu de dit. cu re-
gulariter ad ipsum periculū ptineat
ut dicit Bal. in dicta. l. si pascenda.
Et notat dñs Ange. pfatus i suo
tractatu de societatibus. Sed hoc
potest intelligi nisi tradens aialia
in alio grauaret. puta qz recipientes
nollet teneri de pditione alalium
nisi p parte. etiam si culpa sua pe-
rissent. sicut ptungit in aliquibz lo-
cis. Nam q in vno grauaret. in alio
releuari debet. ff. de re. iur. s. m. na-
tura. Item aliud videtur dicendu de
capitali pecunie etia s. m. eosde doc.
ut p s. societas 2. s. p. Et h. for-
te ideo. quia pecunia uel res simi-
lis ipso usu consumitur. et sic in ipsa
societate totaliter exerceat. qd secus
est in aialibus que sic no consumuntur
sed quadoqz meliorant. Unde si-
cut melioramentu pertinet ad tra-
centem. sic debet et periculū ptine-
re. dicta. l. s. m. natura. Item scdm
eundem dñm Ange. vbi s. ut in h.
casu equalitas seruet. in fine soci-
etatis illud aial qd p capitali po-
sitū est pceptu debet esse ipsius po-
nentis. et quodlibet pactu qd con-
trafieret non videtur equalitate et
equitate ptinere et sic inualidu fo-
re. Item quod dictu est recipiente
no teneri de periculo capitalis. fal-
lit si illud euenerit ex culpa sua. qz
tunc de illo in solidu teneretur. l.
cu duobus. s. si in coeunda. et. s.
damna. ff. p socio. Et ex his iquit

patet qd non al' liceret socio qd ani-
mal inestimatum posuit pacisci qd
de primis fructibus capitale suū
retrahere possit. Si pō pactū fue-
rit circa fructus ut circa fetum uel
lac uel frumētum quod ex opera
boui queri posset. uel ex triturati-
one equarū et similia. tunc si cōue-
nit iuste p̄suetudini seruandum ē.
Si pō de cōsuetudine non appa-
reat. cōtinere debet equitatem ar-
bitrio boni viri. s. ut ille plus reci-
piat qui plus societati cōtulit. fm̄
eundem Ange. ut et p̄tactum ē.
Sed si pactū fuerit circa tempus
tūc similiter equitas arbitrio boni
viri seruanda est fm̄ quā consue-
uit qd in animalibus grossis quin-
quēnio talis societas perseueret.
Non ergo videtur tutum per pa-
ctum minori tēpore contrahi pre-
sertim in foro conscientie. cum nō
videretur posse transire sine iactu-
ra uel dāno alterius sociorū fm̄
eundem. ad quod etiam allegat
quandam extrauagātem consti-
tutionē inter extrauagāria capi-
tula feudorū de qua. j. Et si inter
partes nullum sit pactum factū.
tunc debet seruari cōsuetudo loci.
Nam inter partes actum videtur
quod consuetū est. ff. de edili. edic.
l. qd si nolit. §. quia si assidua. et de
aqua plu. arden. l. si p̄us. §. recte
placuit. dum tñ p̄suetudo pueniat
arbitrio boni viri. et nō al'. dicta. l.
in p̄posita. ff. p̄ socio. eo. ti. l. si non
fuerint. Si pō nec pactum nec cō-

suetudo appareat hoc casu quan-
do contrahitur societas sup. ani-
malibus grossis inestimatis et si-
ne terra. dicit idē dñs Ange. Re-
perio quedam iura extrauagāria
inter extrauagāria capitula feu-
dorum. quorū vnius Rubrica di-
cit. Consuetudo societatis iumen-
torū. Et sic sequitur ad lram in ni-
gro. Si quis dederit iumentum
iure societatis. ille qui accipit de-
bet tenere p̄ quinqs annos si nihil
dictū est de tpe. et oēs poleari debet
esse cōes et id quod q̄sierint tpe tri-
turationis. et in capite quinqs an-
norū sepat societas. et ille qd dedit
h̄re debet iumētū añ partē. s. si ille
qd accipit dedit tertiā. s. partē p̄cij
in emēdo iumentū. fm̄ glo. tūc iu-
menta et oia partiēda sūt p̄ mediū
Et si amiserit iumentū culpa sua
qz non custodierit. emēdare tunc
debet. et sequit alia Rubrica. Con-
suetudo societatis vaccarū. Si qd
dederit vaccā alicui ut h̄ret eā iure
societatis. et nō dixerat de tpe. debz
eam tenere p̄ quinqs annos. et oēs
vituli debent p̄tiri p̄ mediū. et ille qd
dedit vaccam debet h̄re eam p̄ ca-
pite salvo si nihil dictū est. et ille qd
suscepit non dedit de suo in p̄cio
vacce. alioquin si partē p̄cij de-
dit. dicit glo. tertiā. per ea que s̄
dicta sunt in iumētis. Sequit. oia
debent partiiri per medium. Et si is
qui accepit amiserit vaccam culpa
sua quia custodire nō misit uel nō
bene custodiuit et ppter hoc vaccā

amissa est. quia fures abstulerunt
uel lupus ea comedit. tunc em
dare socio suo. **C**um pro dicta ani
malia inestimata datur cum ter
ra. i. q. quis dat animalia omnia
et terram. cum in dubio ut posten
sum est totum periculum animalium
pertineat ad dominum posset dominus qui po
nit boves et terram pacisci ut ma
iorem partem fructuum terre reci
piat. cum rusticus tamen operas po
nit nisi opera rustici et eius indu
stria magis estimetur quam fructus
qui venire possent simul ex bobus
et terra. quia tunc non solum fructus ter
re equis partibus partiendi essent.
sed etiam de ipsis rusticus plus ha
beret. dicta. l. si non fuerint. secundum
eundem. **S**i autem dicta anima
lia estimata traditur. tunc pericu
lum casu fortuito inter socios est
commune. l. cum duobus. §. dam
na. ff. pro socio. Et tenet Bal. in
dicta. l. si pascenda. C. de pac. Alii
qui tamen distinguere videntur. quod aut
est damnum fortune. et preceat quod
dictum est. aut damnum nature. i.
quod preceat ex natura. Et hoc pri
neat solum ad tradentem animalia.
Sed certe hoc iure probari non videtur.
Nec est ratio diversitatis. imo cum
meliora menta etiam naturalia hoc
casu coicentur. ut dicta. l. si non fue
rint. conveniens est ut similiter pericula
dividantur. nec mirum si hoc casu sit
talitudo coicatio. quia estimatio in
troducatur emptionem etiam in tra
actibus in quibus de sua natura non

transfertur dominium. puta in loca
tione. ff. locati. l. 3. nisi sit aliud ex
presse conventum. ff. de pretorio. emp.
l. cum manusata. §. nemo. ut nisi ex
consuetudine aliud inducat. cum ut
dictum est intelligitur actum quod est con
suetum. dicta. l. q. si nolit. §. quia
assidua. ff. de edili. edic. dicta gesti
matio introducit in dubio empti
onem. ar. l. estimare. ff. solu. ma. Et
babetur proinde quod si ille qui dat dicta
animalia mutuasset socio medietatem
precij et ipse posuisset aliam medie
tatem. et coiter ab ipsis fuissent em
pta. Et ideo non mirum si quilibet
pro rata de periculo tenetur quam sine
culpa alterius sociorum precessit. al
lius solius erit damnum cuius cul
pa contigit. ut in dicto. §. damna.
Circa fructus autem et tempus quo
societas durare debeat eadem di
ceda sunt que et dicta sunt super in pri
mo casu quando inestimata tra
duntur. ut scilicet semper equalitas ar
bitrio boni viri servetur. pro iura ibi
rem allegata. **S**ed hoc casu postquam
quilibet sociorum ponit tantum de re
spectu precij animalium que esti
mata tradita sunt. et socius rusti
cus plus ponit respectu operarum et
custodie. non videtur quod fructus per
medium dividi debeant. Et ait dictus
dominus Ange. De hoc aliter dubitari vi
di. et putare arbitrio boni viri con
veniri ut equalitas servetur. quod si
talitudo custodia et cura animalium
quam ponit socius rusticus fiat aut
fieri posset per infantem aut pueros

quorū opere nō sūt in magna esti-
matione l3 aliquē sint. tunc si ali-
quam vtilitatē ex aialibus percipit
plus rusticus socius q̄ alius. ut
fumi et lutaminis q̄ verisimilit̄ cū
opa pastoris cōpensari possit. ius-
te fructus equaliter diuiduntur.
Si p̄o pastoris opere quas ponit
rusticus aut ponit facit siue aliq̄ sū-
ptus. puta palearū. feni et similiū
excederent cōmoditatem lutami-
nis. tūc ut equalitas seruet̄. iuste
rusticus ante partē aliquid p̄pa-
storis opera recipere debet quod
equaleat ei qd plus ponit. dicta. l.
si non fuerint. al̄ si tradens aialia
vellet equalem portionē. videret̄
velle precium mutui facti socio de
p̄cio medietatis sortis. et sic vsu-
ram cōmitteret. cū quicquid acce-
dit sorti vsura sit. l4. q. 3. pleriq̄.
Nec hoc casu posset quis per con-
suetudinē contrariam excusari in
foro conscientie cum iniquitatem
cōtineat. et socij dampnū et iacturā
et iuri fraternitatis nō conueniat.
cui societas compatur. l. xxi. ff.
p̄ socio. Et si dicta animalia esti-
mata traduntur cū terra. conuenit
q̄ dampnū et lucrum sit cōmune et
fructus equali pte diuidantur. cū
vnusquisq̄ ponat partē animalū
que cōmunicata sunt per estima-
tionē. ut dictum ē. et vnus ponat
terram et alter equiuales ponat
operas p̄m eundem. Quo p̄o ad
aialia minuta quādo sup̄ ipsi so-
cietas cōtrahitur. dicendū q̄ ob-

seruande sunt p̄uentiones et p̄sue-
tudines arbitrio boni viri cōueni-
entes p̄m modum et formā circa
aialia grossa s. p̄sitos per eadem
iura. nisi q̄ circa aialia minuta vi-
detur societas posse breuiorē tēpo-
re finiri. puta spacio triū annorū ut
statim parebit. Si p̄o nulla appa-
reat cōuentio seu cōsuetudo. repe-
rimus scripta aliqua iura extraua-
gantia in fine vsuū feudoꝝ. quorū
vni⁹ sic incipit Rubrica p̄m dñm
Ange. Cōsuetudo societatis ca-
paz. Nigrum sic sequit̄. Si quis
dederit caprā aut pecudē iure so-
cietatis. ille q̄ accepit debet tenere
p̄ tres annos. et in vnoquoq̄ an-
no debet dare pro capra. i. z. forma-
ticos bonos et optimos. pro pecu-
de. 6. et medietas capretorum et
agnorū debet esse cōmunis et me-
dietas lane. et ille qui dedit caprā
aut pecudem. ante partē debet eā
habere. Et si ille qui accepit dedit
tertiā. tunc oīa partienda sūt per
mediū. S3 si ille qui accepit ami-
serit culpa sua. quia eā non custo-
dierit vel pecorile nō bene clausē-
rit. dñs tunc emendare debet. et ut
dictū est bonos formaticos dare
debet. s. non quidē de vna mīctura
ra. qz si dedit vnam pecudē vel
vnam caprā. non debet mibi dare
talē formaticū qualis p̄t fieri de
vna mīctura tñ. s. tres aut qua-
tuor mīcture insimul mitti debēt
ut bonus formaticus inde fiat. Qz
si dedit alicui. 20. aut. 40. pecudes

aut totidem capras. debet ne mite-
tere vnam micturā in simul et fa-
cere vnu formatiū de tota mun-
ctura? Certe nō. Sed medie esti-
mationis. ita q̄ non fraudet q̄ re-
dit nec qui accepit. S; si agni uel
capreti nati nō fuerint de vna ali-
qua capra ul' p̄cude. nō debet da-
re nisi medietatē formatici quem
daret si nati eēnt agni uel capreti.
Sequit̄ alia Rubrica. Cōsuetu-
do societatis porcarū. Si quis de-
derit porcā alicui iure societatis
et nō fuerit dictū de tpe. tūc is qui
accepit debet eā tenere p̄ tres ānos
et oēs porcelli q̄ nati fuerint p̄rien-
di sunt p̄ mediū in vnoquoq̄ āno
uel si placuerit dñō et ei q̄ accepit
tenere vsq̄ in capite triū annorū.
debēt oīa partiū mediū etiā por-
cellos natos de porcellis. Et cū
porca facit porcellos d; dñs facit
adiutoriū ei qui accepit. et nō debz
q̄ accepit dare tertiā aut i contrā et
si amiserit culpa sua. q; porcellos
non bñ clauserit. uel custodē cum
porcis nō bñ miserit. d; dñō emē-
dare. uel casū amissionis dñō di-
cere. S; p̄ncipaliter aliqui aialia fe-
minini generis tradunt ad opien-
dum ab aialib; masculis alteri?
quo casu si appareat p̄uentio seti
p̄suetudo que nō discrepet a iudi-
cio boni viri seruāda est. ut sepissi-
me ostensū est. De si tēc non appa-
reant. sup̄ hoc est vna de p̄dictis ex-
uagantibus s̄m dñm Ange. cur?
Rubrica ē talis. Consuetudo so-

cietatis iumentorū. Si quis rede-
rit iumēta coopienda eq̄ alicui?
oēs poledri debent esse cōmunes.
nati in illo anno de iumētis illis.
partiendi sūt s̄m p̄suetudinē. et
ille cuius sūt iumēta debet parti
poledros et mittere illi electionem
cui? est equus utrū velit accipere po-
ledrū an accipere partem p̄cij. S;
aliqui tradūtur aialia nec apparet
quod p̄sertim refūctis iā p̄ncipali-
bus. et tūc seruāda esset p̄suetudo.
cū illud qd ē p̄suetū inter partes
videatur actū. ff. de edili. edic. q̄ si
uolit. S; q; assidua. et de aq̄ plu. ar-
cen. l. si p̄ri. S; recte placuit. Si
autē de p̄suetudine nō apparēt tūc
s̄m dñm Ange. in dubio p̄sume-
ret p̄tract? innoiat? p̄ quo dare?
actio p̄scriptis verbis. et in h̄ eadē
essent seruāda que sup̄radicta sunt
de societatibus ac si esset p̄tracta
societas. Ego puto q̄ ex quo non
apparet qd actū sit et remanet in-
determinatū totū debeat reduci ad
arbitriū boni viri. ex tē offi. de le. de
causis. et. ff. p̄ socio. l. si nō fuerit.
Cui arbitrio conuenit q̄ unicuiq;
res sibi rebitū. ff. de iusti. et iure. l.
iusticia. S; iuris p̄cepta. Et p̄pterea
q̄ tradens animalia ista recipiat
cum oībus fructibus et accessio-
nibus. illis exceptis que sine cul-
pa recipientis deperdita sūt. cum
dicta animalia fuerint tradentis.
nec appareat q̄ eorū dominium in
aliū trāstulerit. ar. l. fructus. ff. de
rei ven. s; receptori animalū fiat.

cōgrua recōpensatio iuxta exigē-
tiam sumptuū 7 laboris sui. 7 hoc
actione mādati. ex quo per māda-
tum seu impositionē dñi anima-
lia gubernāda suscepit. ff. mādati
l. i. ul' saltem actione in factū siue
p̄scriptis verbis. ff. de p̄scrip. §. l.
2. Et ex his patere potest qualiter
animalia tradant. 7 quōd sup bis
societas p̄trabatur. 7 quid agen-
dum sit 7 utrū in his contractib⁹
cōmittatur vsura. quia regulari-
ter non cōmittitur nisi cū bis con-
currerit mutuū seu equipollēs. vi-
delicet terminus cōcessus ad sol-
uendū. quozū occasio plus ali-
quid recipiatur. ul' nisi sub predi-
ctis contractibus cōtractus mu-
tui palliet. extra de emp. 7 ven. ad
nostram. Et l. vsura nō interne-
niat. p̄t tamen alia adesse iniqui-
tas videlicet cū vnus p̄ditio plus
grauetur q̄ alterius partis cōtra-
boni viri arbitriū. De societate po-
cum pecunia que mercatori con-
ceditur ad mercādū. vide s. socie-
tas p̄. et 2.

U **Sura** in em-
bus. Quid si ematur aliqd
ut precū solvatur ad certū termi-
nū? R. Si p̄pter hanc dilationē
res vendatur maiori p̄cio. l. 3. talis
cōtractus nō sit vsurarius ex for-
ma. est tamē vsurarius ex fraude
A. Et etiam ex forma qñ de hoc
cōstat. ex eo. in ciuitate. et. c. fi. B
Et ideo venditor tenet qui hoc fa-

cit quasi vsurā fecisset. nisi dubiū
sit q̄ merces redite tpe solutionis
debeat plus uel minus valere. ex
eo. in ciuitate. qz tunc licite possent
venditanti plus quantū estimat
q̄ plus debeat valere tpe solutio-
nis. dico si iste venditor nolebat
vendere nūc. sed intēdebat seruare
vsqz ad illud tēpus. ex eo. nauigā-
ti. Qz si fiat ecōuerso. puta dat nūc
x. ut circa autumnū reddant sibi
tot mensure frumētū uel vini. tūc
attendendū est q̄ l. 3. nūc plus va-
leant. vtrum tñ qñ dari debet sine
valiture plus uel minus. si verisi-
milie dubitā. nō est vsura. Si autē
estimaf q̄ plus valebūt. certe em-
ptor vsurā cōmittit. ut in dicto. c.
nauigāti. **A.** Ad meliorē predi-
ctorū intelligētiā bictria videnda
sūt. Primo qualie discernat iustū
p̄ciū rerū. Ad qd dicēdū q̄ illud
dicit iustū precū rerū qd in loco
coiter se re inueniri p̄nti solutione
p̄t. ff. ad l. fal. l. p̄cia. Qd quidā
nō irrōnabiliter limitāt h̄ esse vtz
nisi impedimentū occurrat ex ali-
quoz malicia puta vsurarioz seu
aliozum pecunioz vendentium
merces suas ad terminū ut vale-
ant aliqd plus lucrari. 7 boni mer-
catores nō p̄nt vde merces suas
etiā iusto p̄cio. ul' etiā si aliquis
tyrānus 7 potens aliud adhiberet
impedimentū sine rōnabili causa
limitando p̄cia uel prohibendo
merces alio referri. Hā malicijs
indulgēdū nō ē. ff. de rei ven. l. in

fundo. et ex de cognat. spi. c. 2. **I**tem
iustum precium considerat super mer-
cantibus respectu laborum et sumptuum
mercatoris. ut s. negociario. §. 3.
in additione. Quod intellige. nisi
in loco venditionis aliud esset co-
precium non introductum ex eorum mali-
cia. ut dictum est. s. ex additione temporis
seu negociationis. puta cum tempore
melium et vindemiarum soleant fru-
mentum et vinum minori precio valere
et idem similibus. uel cum merces ex
abundantia minori venditur. et ma-
iori ex occurrente penuria. Nam cum
mercator possit precium augere
ex varietate locorum et temporum et quod
precia in eisdem diuersimode statuuntur.
ita debet et minuire. Precia. n. p. s.
terenda sunt respectu locorum et tempo-
rum. non solum in augmentatione. s.
etiam in diminutione. ff. si cer. pe. l.
vinum. et de reg. iur. l. si in natura. 2.
videndum est quod si aliquis vendiderit
ad terminum pro maiori precio de qua
verisimilitudine dubitat utrum tempore solu-
tionis precii sit res maiori uel mino-
ri precio valutura. tunc vendens putat
eam non valuturam maiori quam nunc va-
leat. an committat usura? R. In
no. videtur tenere in. c. in ciuitate. ex
eo. sufficere ad commisionem usure
quod venditor non credat eam valuturam
maiori. Et cum Inno. etiam transit
dñs Antio. de bu. quod verum puto
quod ad petendum. quod non ad restitu-
tionem distinguendum credo. utpote ven-
ditor si putauerit ex probabilis conie-
ctura. et tunc teneat. an ex leui. et

non teneat. ar. l. cum quidam. §. quod er-
go. ff. de acquir. re. ubi dicitur quod
si habes etiam solus putat adesse in-
predicamentum ad eundem hereditatem. adire
non potest si iusta ratione motus credi-
derit. Facit etiam ex de sen. et co. in quod
sitioni. In dubio tamen si non appareret
utpote coiter fuerit dubium verisimile. uel
si res tempore solutionis precii fuerit plu-
valitura. uel si non appareret utrum
estimatio venditoris fuerit rationabi-
lis uel non. puto quod iste venditor ad
restitutionem teneat. et quod non putauit
re plus valuturam. quod in re propria qui-
bet est moderator et arbiter. et in du-
bijs tutior pars est eligenda. ex eo. in
ciuitate. 3. quod si propter terminum res
plus vendatur. non tamen ultra ipsius rei
valorem. an committat usura? R. Quod
sic. et quod ratione termini res venditur
maiori. tamen satis existimo quod cum prope
non excedat iustum rei valorem non
committat usura. cum hoc casu non lucrum
sed sequat suum interesse. ex de usu. c.
fi. Et si dicatur non posse contingere quod si
res venit pluri ratione termini non ven-
dat ultra valorem iustum. cum res tantum
valeat quantum pretii precio vendi potest.
et sic pretii precio non plus inueniebatur
sed pluri propter terminum vendidit. ul-
tra iustam estimationem accepit. potest
responderi quod hoc non sequitur. Nam verum
est quod res tantum valet quantum vendi
potest. s. coi. cursu. non pro singulari
euentu. ut sicut ille non dicit iusto precio
vendere qui re precio maiori vendit
alicui quam coiter fieret alijs. forte quod
ille ad rem maiorem habet affectionem.

uel quia ea magis indiget. ff. ad. l. fal. l. precia. Ita dicitur non iusto p̄cio emere qui minori rē emit ab aliquo q̄ coiter ab alijs emēt forte ppter venditoris necessitatē. uel qz nō pōt merces tanto tpe retinē quāto alijs faciūt. 7 huiusmōdi. Itē etiā. qz ex malicia aliorz pōt iustū preciiū impediri. qd nocere nō debet ut postensum est. **B**

I Quid de mercatoribus q̄ hñt p̄ statuto q̄ quicūqz emit uel vendit tales merces itelligat talis ul' talis dilatio solutiōis. R. Si venditor ppter b̄ nō apponat ad p̄ciū nō ē vsura. al' sic. ut ex p̄cedēti. §. pōt nōri. Qz si post concordia 7 te p̄cio 7 dilatione velit emptor nūc solue 7 sic te p̄cio minue. patet qz p̄ma venditio vsuraria est. s. vltra p̄ciū. nisi forte talis minutio p̄ciū fiat rōne alicui' inesse. te quo vi. te s. vsura p̄. §. iō. q̄ incipit. Sed nūq̄d vsura ē. **A**. Pōt etiā esse qz venditor minuit de p̄cio ppter necessitatē. 7 sic potius est iniquitas ex pte emptoris. An pōt q̄ri. an emptor b̄ casu cōmittat vsurā cū minus soluat ppter p̄maturā solutiōnē. R. Videt qz nō. qz plus solue videt q̄ antetēpus soluit. in Insti. de act. §. plus. S. iste. §. loquit i coacte solvente. qz tollit ei facultas retinēdi rem tpe cōcesso. qñqz etiā cū eius dāno. b̄ aliud ē in sp̄te soluēte. An p̄trariū veri' puto. qz aliqd certi lucri cape ppter p̄maturā solutiōnē vsurā inducit.

ut apte p̄batur in. c. nauigantiā. §. p̄. ex eo. nisi forte soluens ante tēp' posset aliqd iustū inesse p̄tenere. ut s. vsura p̄. in p̄ncipio. **B**

I Quid si aliquis vendat res p̄ p̄cio qd nunc currit. 7 addit pactū qz si plus valebunt vsqz ad pasca vult illud plus. si p̄o minus valebūt nō vult minus? R. fm̄ hosti. Proculdubio ē vsurari' iudicād'. cū in pacto claudicet. ar. C. de solu. l. p̄t. Con. Al. **A**. Idē in sū. li. 2. ti. 1. q. 21. Et b̄ intelligendū qñ rōne termini apponeretur tale pactū. al' l'z adesset iniquitas alia nō tñ vsura. cū nō assit mutuū uel equipollens qd ad vsurā requirit. ut s. vsura p̄. in p̄ncipio. **B**

I Quid si vendā p̄diū tali cōditione qz vsqz ad tot ānos si reddā p̄ciū rebatēam p̄diū? R. fm̄ Ray. hic nō est mutuū. vnde nec vsura. 7 emptor facit fructus suos qz venditio ē. Et b̄ intelligas nisi talis p̄ditio facta fuerit i fraudem vsuraz. qd pōt p̄sumi si modū cū est p̄ciū respectu valoris rei. ex te emp. 7 ven. ad nostrā. Itē si sit in pacto qz restituat aliqd plus q̄ fuit p̄ciū. **A**. Idē dicit roc. ut notat dñs Anto. de bu. in. c. in diocesi. ex eo. **B**. 7 emptor p̄suetus sit fenerari. extra de pigno. illos. Idē hosti. 7 Ber. **A**. Idem in sū. eo. ti. q. 25. vbi idem dicitur fm̄ eosdē etiā si venditio fiat tali pacto qz qñcūqz soluat p̄ciū a venditore uel eius herede reddat

prediū. Predictis etiam con. dñs
Anto. re bu. in dicto. c. pquestus
et eo. 7 Inno. in dicto. c. ad nostrā
addens q paucitas precij nō fa-
cit presumere vsurā. nisi addatur
alteri pecture videlicet q venditor
possit redimere. **B**

4 **Q**uid si quis emat fructus seu
segetes puenturas h̄ ano re agro
seminato? R. fm X. Mō ē vsura
ex forma ptractus. Pōt tñ fieri in
fraudem vsuraz. ut si verisimile ē
q fructus colligendi etiā cōputa-
to dubio q possunt impediri. va-
lebūt tunc plus q id q nūc dat.
A. maxime si ē talis psona q cō-
tractus huiusmodi soleat exerce-
re. 7 restitutio ē ei in foro pñiali in-
dicenda fm eundē X. 7 in sū. eo.
ti. q. 26. Et hoc debet intelligi qñ
interuenit pñatura solutio. al nō
esset vsura cū non assit mutuū uel
equipollens. s̄ alia fraus obligās
ad restitutionē. **B.** Si aut pba-
biliter dubitat utrū plus uel mi-
nus tēteant valere. non est vsura.
Idem Hosti. 7 Al. **A.** Idem in
dicta. q. 26. **B.** Et eodē mō di-
cendū si emat fructus puenturos
vsq ad tres uel qtuor uel plures
annos. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 21.
vbi etiā addit fm Ray. q vbi in
foro iudiciali pceditur per pectu-
ras. in pñiali statut partū asserti-
oni. Et idem dicit eo. ti. q. 23. Qd
intelligo esse verū nisi ex alia cōie-
ctura oriat scandalum. quia tunc
opporteret oio ptra scandalū satis

facere. et re lomici. ex litteris s̄. re
pur. cano. per totum. **B**

Quid si qs emat a coitate uel
a collegio. monasterio seu etiam a
puata psona certos ānuos reddi-
tus in vita emptoris uel ad aliud
quodcūq tēpus usufructū alicui
possessionis. R. fm X. Mō ē vsu-
ra ex forma ptractus. Posset aut
esse illicitus ex pte venditor. quia
assumit materiā residerādi mor-
tem eius aut ex pte emptoris. quia
forte nimis puo precio emit pēsa-
tis circūstantijs re verisimilitudi-
ne vite eius 7 qūitate pñij. 7 va-
loris ipsius usufructus. Si pō qñ
emit a puata psona dicatur. in vi-
ta ipsius venditoris. esset tūc ma-
gis clarū qñtum ad h̄ q nullius
moris resideraret h̄ casu. **A.** Idē
X. dicit q lz iste ptractus non sit
vsurarius ex forma. cū tñ huius-
modi redditus annu psonalis sit
sive bursalis nō autē pñialis. cre-
do lz quidā legisse dicant pñariū
q illicitus est ptractus. tū qz ven-
ditor faciliē posset residerare mor-
tē emptoris. tū qz nullū est empto-
ris periculū. sicut ē i fructib agro-
rum 7 vineaz. ut in sū. eo. ti. q. 29.
In his tñ videt faciendā differē-
tia int̄ redditū pñitutos 7 tenuo
pñitūēdos. ut p3 p Inno. et eo. in
ciuitate. vbi etiā idē nōt dñs An-
to. re bu. formās hāc qñtionē. Ali-
qs emit redditū certifundij ppetuū
ul ad vitā sibi ul hereditib. dubitat
an sit licitū. Et lz inquit opiniōs

sint. tñ liciti sunt huiusmodi ptra-
ctus fm Inno. 7 Jo. an. siue ema-
tur redditus domus siue persone. pu-
ta rustici ul' serui alterius. siue etiā
emas actio ptra aliū cōpetens da-
to etiā q' forte minori p'cio venda-
tur q' valeat. 7 dicūt h' verum siue
redditus sit certus siue incertus.
siue in pecunia. siue in alio. 7 siue
ematur noia p'stituta siue etiā cō-
stituenda. 7 lz aliquātulū min' q'
valeat ematur. nō iudicat p' tract'
illicitus. qz p'trahētes pñt in mo-
dico sine dolo tñ se recipere realiter.
Cōsultuit tñ Inno. xpi fidelib' q'
abbuiusmodi p'tractib' abstineāt
s. q' de nouo ppter h' p'stitutū red-
ditū uel actionē emant. Dicit tñ
q' h' ē penitus illicitū. q' si q's ac-
cepit centū a titio. uel obligationē
de centū ut ipse p'stituat se. debito-
rem reddit' annualis maioris quā-
titatis q' acceperat. Con. dñs Pe.
de Ancho. in. c. vsuraz. de vsurj. li.
6. vbi etiā dicit. Quero si cōstitui
alicui p'ssionē certā ad vitā p. cer-
to p'cio. an talis p'tractus sit vsura.
n'. Rñdet fm Oldradū. Hosti.
Inno. Vincen. 7 Hoff. i dicto. c. i
ciuitate. q' nō. qz fm oēs p'dictos
talis p'tractus est licitus. qz tollit
suspicio vsuraz rōne incertitudinis
Idē etiā dicit tenere Jo. an. Nō
puto limitandū. nisi verisimiliē sit
emēs plus in futurū acceptur'. ar.
c. fi. ex eo. Item dicit. Done q' re-
bitor vsurarij mutuauit socio pe-
cuniā eo pacto q' ipse solueret vsu-

ras vsurario in futurū currentes.
an talis mutuās sit vsurarius. Et
rñdet fm doc. q' non. quod dicit
verum fm Jo. an. qñ ex illa pecu-
nia intēdebat satisficere vsurario
al' cessant rōnes doctorū. Et ideo
si tunc a socio cui mutuauit. vsu-
ras percipit. ad restitutionem te-
netur.

¶ Quid de his qui emunt a pau-
peribus boues ul' oues q's illi for-
te non habent 7 locāt eis? R'. fm
X. Si emptor scit uel credit q' re-
ditor illa non habet 7 locat ei pro
annua p'ssione. vsura est. uel sal-
tem in fraude vsure fit. A. i. pre-
sumitur scdm eundem X. 7 in sū.
eo. ti. q. 33. 7 tales omnino tenen-
tur ad restitutionem. cū mercedē
sine causa receperit. s. ex eo quod
non est. ff. de cōdi. sine causa. p. to-
tum. **¶** Si p'o credit eū habere
7 sine fraude emit nō est vsura. A.
nec etiam peccatū q' diu durat bo-
na fides fm eūdē. 7 in dicta. q. 33.
Et addit. Idem credo de emētib'
fructus terrarum a nō habentib'.
hec ille. Et licz in p'dicto casu re-
sit aliquādo peccatum. nō tñ reest
obligatio ad restitutionē ex q' pen-
sionē accipiunt sine causa ut dictū
ē. nisi in q'tum possit pbare aliqd
legitimū interesse. non tamē tene-
tur vlra q' sit factus locupletior
q' diu fuit bone fidei. ff. de p'ti. l. x.
re. l. vtrum.

¶ Quid de his qui nūc emūt cer-
tos eq's tradēdos emptori ab ipso

venditore in certis nundinis? **R.**
 fm x. Si emanet minori p. cio q.
 estimant eos ibi eē tūc valituros.
 vsura ē. Si autē de valore verisimi-
 liter dubites. nō ē vsura. **A.** Idē
 in sū. eo. ti. q. 34. Et intelligit hoc
 si inueniat prematura solutio. al.
 nō esset vsura. ex eo. naviganti. l3
 possit esse alia inequalitas ad resti-
 tutionē obligās. Sed quid si q.
 bñs pecuniā volebat ire ad nūdi-
 nas ad emendā merces et quib.
 lucraret. et ego indigens pecunia
 mutuo illā recipio offerēs me illā
 restituere cū lucro sperato. nūquid
 p. tractus sit vsuran? **R.** Inno.
 dicit q. sic. sed hosti. tenet q. tali
 mercatori obligatus sū ad inesse
 illius lucri qd ex illa pecunia erat
 verisimilit. facturū. dñmō nihil
 fiat in fraudē vsuraz. et talis mer-
 cator dicto mō non p. suerit pe-
 cuniā tradē ad vsurā. Con. Ray.
 ut et p3 s. vsura p. s. 25. Sz ut nōt
 dñs Pe. de ancho. in. c. vsurariū. ex
 eo. li. 6. Jo. an. tenet cū Inno. di-
 cēs q. inesse habet solū locū post
 morā debitoris et nō ante. Nam si
 añ possit q. mutuat puenire de spe-
 rato lucro. facile esset mutuati fin-
 gere qd vult cū sua pecunia alio
 p. ficisci vbi tātū lucrabit et illo re-
 quisto fenus exerceat. Istia autē
 figmētis nō est via apienda. ex de
 diuor. quāto. Et b. placet Jo. cal.
 h. ille. Pōt dici q. vbi ex q. litate p.
 sonaz cessat suspicio vsuraz obti-
 neat dictū hosti. et Ray. q. inesse

cōputari pōt ex iusta cā nō solum
 post morā s. etiā ante. ut p3 s. s.
 5. in additione. p. itē dicit. Itē qd
 si q. a mercatore emēt merces tā-
 to carius quāto in loco destinato
 esset verisimilit. venditur. et sic of-
 feret verū precii cū sperato lucro
 an venditor sit vsurarius. **R.** fm
 Inno. q. nō. dñmō cōputatis pe-
 riculo et labore non accipiat vltra
 id qd in loco in quo erat venditu-
 rus verisimilit. lucratur. fuisse. q.
 quo iure pōt vendere carius ppter
 dubiū tps. ex eo. c. si. eodē modo
 ppter dubiū loci. sup. argumēto
 de tpe ad locū. ff. si certū p. l. vinū
 Et b. placet Ray. Sz ut nōt dicit
 dñs Pe. de ancho. vbi s. hosti. s.
 q. daret via figmētis p. tra dictū
 c. quāto. Jo. p. o. cal. tenet dictum
 Inno. cū p. cū statim soluit. q. tūc
 speratū lucrū alterius loci pōt mō
 p. cipe emptor sicut poterat credi-
 tor. Sed si b. p. tētu solutio precii
 differat. tūc dictū Inno. tenet. q.
 de facili posset fraus cōmitti. h. ille
 pōt dici q. inesse ex equo nō pōt
 p. cipe s. bñ fm estimationē dubij
 euentus. ut s. vsura p. s. 15. vbi ex
 conditione personarū cesset suspi-
 cio fraudis. **B**

Quid de his q. emūt frumētū
 et vinū et buisimodi tpe quo colli-
 git ut postea vēdāt can? **R.** Hoc
 multipliciter pōt fieri. p. quidē ppter
 cōdē bonum. sicut Ioseph emit fru-
 mēta ut bñt vnde p. uideret popu-
 lus terre tpe famis. et b. meritorij

est. 2. ppter pmissiōē suam et suo-
rum. sicut si aliquis nunc emat ti-
mens ne postea oporteat eū cari-
emere p se et suis. et postea qz non
indignit et didit sicut coiter in fo-
ro vendebat. et h. licitū est. 3. ppter
pietatem. ut. s. de lucro provideat
paupibus. et h. itez licet dūmō ita
moderate h. faciat q coitas p ca-
ristiā non ledat. 4. ppter exerce-
dā iustam cōmutionē p modū
mercationis. ut non intēdat cari-
stiā inducere h. potius suā artē si-
ue negociationē exercere. qd potis-
simelocū hz qñ tēcē. ppria nego-
ciatio eius. ita q p sua opa recipit
lucrū. ut dictū est s. emptio. §. 4.
5. ppter auariciā. s. ut cari-
dat nulla alia necitate uel utili-
tate pēfata. aut ut caristiā inducat
et cōgreget. ita q boies cogāt ab
eo emē. et ipse possit ad libitū ven-
dere. et isti tales enormitē peccāt ut
etiā dictū est s. emptio. §. 8. Nec
breuitē sūpta sunt de Ray. W. In-
no. et Hosti. Et addit Ray. q ta-
les ppter h. nō sunt cogēdi ad re-
stitutionē certe psonē h. paupib.
Et fm W. h. intelligit de honesta-
te et p silio. non aut de necessitate.
A. nisi ex facto eorū alij forent
dānificati. qz tunc tenentē restitue-
re dānificatis oīo. et de iniuri. c. fi.
B. Et intelligendū idem si quis
emat alia q victualia. ut aurū ul
argentū et huiusmodi. ut de talib.
caristiā inducat et ipse lucret. Et
de hac materia bates s. §. 4. A

Idem qd in hoc. S. notat in sū. eo.
ti. q. 40. Predictis etiā con. doc.
cano. ut not dñs Pe. de ancho. in
c. p. et. eo. li. 6. B

¶ Done. quidā habet recipe cen-
tū ab aliquo in certo termino. et
nū tertius emēs ipsa iura ptra re-
bitore pro pōcio nonaginta q nunc
soluit. nūqd emptor cōmittit vsu-
ram? R. Si iste emit tantū min-
quantum vere ē interesse suū. aut
quantū vere ē estimādū siue timē.
dū ne ille rebitor soluat. aut qua-
tenus ē futurus labor rebaten di-
nō est vsura. Si pō aliter vult di-
minuere precū solū ppter hoc q
nūc soluit. h. in futuro plus reba-
lebit. ē manifeste vsura. A. quia
ppter pmatūrā solutionē minori
emit q verisimilit res fuerit vali-
tura. et eo. c. fi. Et sic limitāda sūt
que dicta sunt s. §. 5. de emptione
nominū. B. Et nō q talis em-
ptio iuriū pferim qñ te h. imine-
ret litigiū si fiat p minori pōcio nō
valet. nec iste emptor poterit plus
petere ab ipso rebitore q in verita-
te soluerit. etiā si residuū fuerit ei
donatū. C. mādati. l. p dñsas. et l.
ab Anastasio. qz p tono coi sta-
tutū est ne litigia emerent ul mo-
uerent. A. Sz si cessio iuriū fiat
ex vera et integra donatione valet
in totū. al nō valet nisi p pte dati
pōij. Et hoc verū quo ad pēritiōē
faciendā a rebitoribus ut obuiet
litigiis que possent p huiusmodi
emptions occurrere. ut in iuribus

allegatis. Sz quo ad emptorem
7 venditorē talis ptractus bñ va-
let. cū noia rebitorum possint emi-
etiā precio minori q̄ sint ipsa re-
bita. p̄ uata tñ equalitate. ut dicit
dñs Anto. de bu. in. c. in ciuitate.
et eo. ut p̄ s. s. in additōe. B
io **E**tem pone. quedā coitas indi-
get pecunia 7 imponit ciuib⁹ pre-
stantiā. s. mutuo. p̄mittēs 7 obli-
gans p̄stantibus certa pignora 7
certū lucrū. nūquid prestātes cō-
mittūt vsurā? R. Ex q̄ coacte fa-
ciūt 7 ppter b̄ forte multā inco-
moditatē incurrūt. ita q̄ ab hoc li-
bentē cessarēt si possent. nō est vsu-
ra. Sz iuxta hoc ē alia dubitatio.
videlicet q̄ si post q̄ ciuis p̄mus
p̄stint veniat secundus 7 emat iura
a p̄mo p̄ minori p̄cio eo q̄ nunc
soluit ei. nūquid iste secundus cō-
mittit vsurā? R. ut in p̄cedēt. s.
dicit. **A**. Certe iste ptractus ma-
nifeste apparet vsurari⁹. cū quicq̄d
accedat forti in mutuo sit vsura.
nisi affuerit verū 7 certū interesse.
q̄d tōt estimari etiā ex dubio. enē-
tu s̄m p̄ditiones p̄sonarū. ut s. vsu-
ra p̄. s. 15. Ad aut̄ pōt poni inesse
certū p̄ incerto. ut ibi patet. 7 nōt
dñs Anto. in. c. salubriter. et eo.
Nec excusat a pctō in hoc casu co-
actio uel alia necessitas. et eo. sup
eo. 7 q̄d in. c. c. sacris. Et si prin-
cipalis ē illicit⁹. similē 7 accessio-
rius. et de re. iur. accessorii. li. 6.
Sed si coitas nō accipit mutuo. s.
ita ut reddat acceptū. l. 3. p̄ illo an-

nuati aliqd tribuat sicut fit in im-
prestis venetiā. 7 in montibus
florentie. 7 in locis Janue. Ali⁹ ē
casus super q̄ theologi 7 doctores
diuersa dixerūt. Sz saluo meliori
iudicio ptractus videt̄ licit⁹. cū in
hoc casu nō sit mutū. s. pōt⁹ ven-
ditio redditus ciuitatū q̄ fieri pōt.
ut tetigi s. s. 7 nōt. doc. et eo. i
ciuitate. vbi 7 dñs Anto. addit.
Et p̄dicta faciūt ad illud q̄d vene-
tijs sepissime reuocatur in dubiū.
Ibi. n. qui bacten⁹ ptulerūt pecu-
nias in coi describunt singillatim
deinde cōt̄ respōdet eis q̄libet anno
p̄ cētenario q̄ns quinq̄ q̄ns mī-
nus. s. capitale nūq̄ restituit. 7 vo-
cat̄ in p̄stura. Et ille q̄ bz in coi-
tate dicta mille uel tria milia ven-
dit alijs ius suū 7 emolumentū cō-
q̄d p̄cipit. querit an iste ptract⁹ sit
licitus. Et respōdet. Ex p̄dictis p̄
q̄ sic. q̄ recipit redditū in pecunia
iā p̄stitūtū. Itē idem redditus cre-
scit 7 recrescit. 7 posset coitas i to-
tū abolere si vellet 7 nihil respōde-
re. Itē non ē q̄s maior reddit⁹ q̄
esset vnius possessionis immobilis.
7 sic videt̄ q̄ licit⁹ sit ptractus ta-
lis p̄ p̄dicta iura 7 rōnes. Itē ille.
Idem etiā dicit dñs De. de ancto.
in. c. vsuraz. de vsur. li. 6. Et sub-
dit. Reperio tñ in p̄silia Federici
p̄silio. 292. quendā theologū di-
sputasse latissime questionē istam.
7 p̄clusiue tenuisse q̄ quo ad tem-
pus ciues coacte mutuantes coi-
tati nō sit vsura cēsenda si q̄dē p

illa sorte coacte mutuata aliquid recipiant. Ab ipsis autem emere tale redditum annuū vsura ē. Cuius rationes et motiua nō refero. qz iudicio meo de iure efficaciter nō p̄cludunt. nec tollūt rōnes. et illa que p̄ doctores sup̄ius sūt dicta. h̄ ille. Predicta etiā p̄ntelligi vera nisi ciuitas p̄stituat p̄dictū nouos redditus. forte si antiqui in similibus uel alijs sunt p̄sumpti. qd nō liceret qz huiusmodi emi nō p̄nt. ita ut q̄ eos redit ad illos obliget. ut nō ē in dicto. c. in ciuitate. p̄ doc. et nōt dñs de. in prefato. c. vsuraz. ubi q̄rit an sit licita emptio reddituū alicuius castri uel fundi ad certū tempus uel incertum. puta p̄ se et suis heredibus. Et respondet p̄m Jo. an. Inno. et Hosti. in dicto. c. i ciuitate. q̄ sic. nec sapit vsurā qñ talis redditus erat iā p̄stitutus aī cōtractū. puta census. tributū. p̄sio et similia. Secus si tpe cōtractus nascat siue cōstituatur. Et idē dicit in emptione nois siue actionis. ut actio iam nata ad mille possit emi p̄ minori p̄cio. Patet ergo q̄ p̄dictis imprestitis noui redditus p̄stitui nō possent. al̄ essent illicita. et similiter forent illicita et sup̄ nouis et antiquis si ex ipsis dānificaret res publica que equipatur pupillo. C. de iure rei pub. l. rē publicam. l. xi. An ei⁹ administratores nō possunt eam dānificare. nec factū eoz i dānnū rei publice valet. ff. de recre. de curi. l. am-

bitiosa. et C. de trasac. l. p̄ses. Et in his casibus potest intelligi dictū tenentium huiusmodi imprestita nō fore licita.

Circa p̄dicta p̄ quero. qd si aliquis nō vult emere p̄dū s̄ redditum ex alterius p̄dio. p̄pter quod p̄dictū dñs cōstituit nouū redditū forte locando alicui perpetua locatione ad certū affectū in pecunia uel rebus alijs cōstitutū quē vendit p̄dicto. an p̄tractus sit licitus? R. Quidam dicūt q̄ sic. quia hic ē pura emptio et venditio. et sic potest fieri sicut sup̄a dictum est de emptione redditus iam cōstituti. Sed alij p̄tra. quia non potest ita fieri fraus in redditu iam p̄stituto sicut in eo q̄ p̄stituit de nouo. An te dicunt q̄ ex huiusmodi cōtractu non potest percipi vltra q̄ datum sit. Inno. in. c. in ciuitate. ex eo. nō approbat nec reprobat. s̄ ait. Certe bene cōsulendū est omnibus fidelibus q̄ ab huiusmodi p̄tractibus abstineāt. s. q̄ de nouo p̄pter hoc constitutū redditū uel actionē non emant. Et subdit. Illud autē penitus videtur illicitū q̄ ipse idē qui dicatur emptor in se cōstituatur redditum et actionem qua se obliget ad plus dandū in pecunia uel specie q̄ acceperit. Aduertēdum q̄ Inno. vocat hic emptorem illū qui in secundo contractu resoluti uo primi ex pacto de redimendo emit qui in primo fuit venditor. ut patet per dominum Anto. de

bu. ibidem de quo s. s. in addi-
tione. Nam appellationibus empti-
onū. venditionū. locationū et con-
ductionū promiscue utimur. ff. de
ac. emp. l. veteres. et l. se.
iz **C**z. quero. quid si quis emit pre-
dium cum pacto de redimendo usque ad
certum tempus uel quicumque precium
reddat. et interim emptor ipsum lo-
cat venditori per certo affectu. an sit
licitum? R. Prima facie tractus
licitus videtur. Nam licitum est vende-
re ac etiam emere cum pacto de redi-
mendo ad certum tempus uel quicumque.
C. de pac. in emp. et ven. l. z. Sed
verum est quod sub isto tractu potest fa-
ciliter palliari usura. et ideo ex circum-
stantiis potest presumi in fraudem usu-
raz factus. prout si in loco ubi agitur
presuevit huiusmodi fraus in tali con-
tractu fieri. Nam presumitur actum quod
est presuetum. ff. de edili. edic. l. quod si
noluit. s. quod assidue. et de aqua plu-
ar. l. si prius. s. si recte. et quoniam etiam
si in loco non sit presuetum. tamen ipse tra-
ctus est usurarius. quod presumitur id agere
quod consuevit facere. ff. de pig. ac. l. ut
vniuersorum. et ex de re. iur. semel.
l. 6. Et in simili notat Inno. s. in
pena apposita ab usurario l. c. sua.
ex de pe. Et idem alij doctores. ut
patet s. usura p. s. z. in addi-
tionibus. 3. si modicum fuit precium
emptionis. uel factum fuit pactum de
redimendo per maiori pretio. ut s. s.
3. cum additionibus. 4. si ex pacto
commodum uel incommodum rei vendi-
te excepto prescripto affectu pertineat

ad venditorem eiusdem rei productum
rem. Nam huiusmodi est contra naturam
emptionis. cum re empti statim com-
modum uel incommodum ad ipsum de-
beat pertinere emptori. ff. de pi. et co-
mo. rei. ven. l. illud. Et sic potest presu-
mi in fraudem factum. praesertim si ipse
conductor et venditor non possit se
quoniam voluerit ab obligatione huius-
modi affectus liberare. cum in effe-
ctu talis tractus sit quedam emptio
redditus de nouo prescripti. ad quem
ipsemet prescribens et vendens ob-
ligatur. quod est penitus illicitum. ut pa-
tet per Inno. ex eo. i. ciuitate. et in. s.
precedenti. cum potius attendi debeat
reperitur effectus quam verborum variatio si-
ue circuitus. ex de cle. non res. c. re-
latum. et. C. man. l. ab Anastasio. et
l. c. cum quod de re. iur. l. 6. maxime
cum non sit fraudibus cedendum sed ob-
uiandum. ex de diu. qu. ar. Item
si nulla adest usurarum fraus. cum tale
pactum quod venditor teneat recedere
pertineat in equalitate si emptio
facta est pretio equalenti ipsi rei. cum
et rem habeat per pretio. et insuper hanc
obligationem que iudicat pars pretij
ultra pretium prescriptum. ff. de praeb.
emp. l. si di. ptem. Et ideo emptor
in hoc grauatur venditori ultra lici-
tam emendo minori pretio dicta
obligatione computata. et sic ad re-
stitutionem tenetur. ut s. emptio. s. z.
Item potest presumi fraus usura-
rum si quis propria predia vendat ad
huiusmodi tractus faciendos.
quia non est verisimile quod intendat

emere aliena qui propria non inuti-
liza vendit. cum hec sint contraria
et nemo presumat velle ex incon-
tinenti contraria agere. l. non ad
ea. ff. de con. et remon.

13 **E** 3.º quero quid si quis vendat
pecuniā. puta aurti. p. maiori pre-
cio q̄ sit cōmunis cursus? R.º q̄
si vendens nō potest p̄cedere ali-
quod licitū interesse. puta laboris
et sumptuū huiusmodi negociati-
onis vel imminens damnum seu ces-
sationē iusti lucri s̄ in estimationē
dubij euētus illicite agit. cum hoc
videatur quoddā equiuale s̄ mu-
tuo usurario. s. ex simplici datio-
ne pecunie plus aliquid accipere.
Et si nō esset usura saltem oīo est
lucru illicitum cum vendat rem
maiori precio q̄ valeat. et ad resti-
tutionē obligatur l. emptori res
fuerit necessaria seu lucrosa. ut s̄.
emptio. §. 2.º Et ex hoc pot̄ discer-
ni qualiter cambia possent illicite
fieri. s̄ aperti⁹ et magis illicite fiūt
quādo cāpsor primo dat aliquā
pecunie quantitātē ut aliam ma-
ioris precij recipiat sine interesse.
de quo dictū ē. quia hoc casu apte
ē mutuū usurariū cum minus re-
terit et plus velit accipere l. ad pal-
liandum interponat loc⁹ uel aliis
fictis cōtractus. ut s̄. usura p. §.
22.º Et sic dupliciter cambia fiūt.
videlicet quia aut campsor recipit
maiozem sūmam et reddit mino-
rem. de quo dictum est in p̄ncipio
§. aut p̄ dat minore et postea reci-

pit maiorem. de quo nūc tactū est
Et ad istos duos modos genera-
les omnia p̄cularia cambia re-
duci possūt. et discerni vtrum sint
licita. s̄ nā illicitū videtur quicquid
pro cambio accipitur vltra id qd
datur ex cepto predicto legitimo
interesse.

Sura iiii.º de usu-
rariis
manifestis. Quis dicat ma-
nifestus. R.º s̄m Hosti. Uno mo-
do dicitur manifestus per euiden-
tiam facti. puta quia mensam te-
net paratā ad vsuras. ar. ex de co-
ba. cle. et mu. tua. et. c. fi. Alio mō
si sit de hoc in iure p̄fessus uel con-
uictus. Sed sola fama nō sufficit
ut manifestus dicat. **A**. s. quo
ad penas positas p̄tra manifestos
usurarios. extra eo. quia in oibus
et ex eo. q̄ q̄. li. 6.º Item usurarius
dicitur manifestus post publicati-
onē. Et ad publicationē faciendā
sufficit q̄ vocatus cōfiteatur. uel
negans p̄testes cōuincatur. et de
coba. cle. et mu. c. fi. et. c. tua. Suf-
ficiunt etiā certa argumēta. cum
fama. puta quia apparent aliqua
instrumēta facta i p̄tractu pigno-
rationis seu venditionis. in quib⁹
dicitur q̄ fructus nō debent com-
putari nisi in sorte. et eo. cū in dio.
cessi. Et q̄uis null⁹ appareat ac-
cusator sup hoc. tamen procedet
episcopus ex officio suo qui potest
compellere usurarium ad restitu-
tionem faciendam s̄m eū. Hosti.

7 in su. li. 2. ti. 6. q. 48. Et etiam
dñs Anto. de bu. dicit in. c. qz in
oibus. extra eo. qz manifestu vsu-
rarij dicunt notorij. ul' ptra quos
est fama cū aliquibus indicijs. 7
postea sunt publicati. p dictū. c. cū
in dioceſi. Et ibi etiā videt h sen-
tire glo. lz manifestū pprie dicat
quod certū est 7 pbari potest etiā
si nō sit notoriū s interdū ponitur
p notorio. 2. q. i. manifesta. Et ibi
de hoc glo. magistra. **B**

i **¶** Que pena publicorū vsurario-
rum? **R.** fm Ray. Ipso iure sunt
excoicati. non dico simpliciter sed
q̄tum ad tria. videlicet qz non de-
bet recipi ad coionem altaris nec
debent recipi eorū oblationes. nec
debent recipi ad ecclesiasticam se-
pulturā si in h peccato decesserint.
et eo. quia in omnibus.

2 **¶** Quid si sacerdos recipiat ob-
lationem manifesti vsurarij? **R.**
Reddere cōpellitur. et eo. quia in
oib⁹. Et fm Hosti. dari debet ep̄o.
ut fm eius prudentiā restituat illi
a quo vsura extorta est si inuenit.
alioqñ paupibus. ar. 20. q. 3. con-
stituit. **A.** Parū facit hoc. c. s. de
hoc latius dictū est s. restitutio p.
s. p. **B.** Et debet sacerdos manē
suspectus ab executione officij do-
nec satisfaciat arbitrio ep̄i. Eandē
penam incurrit qui eos tradit ec-
clesiastice sepulture. in dicto. c. qz
in omnib⁹. s. hodie sepelientes sunt
excoicati ipso facto. ut in cle. eos.
et de sepulturis.

3
¶ Que pena cōcedentiū domos
vsurarijs alienigenis? **R.** Nec
collegiū nec alia vniuersitas aut
singularis psona debet pmittere
qz vsurarij alienigene. s. nō oriūdi
de terris ipsoꝝ publice vsurā exer-
centes uel exercere volētes habe-
ant domos pductas seu aliter ha-
birent in terris suis. s. omnes in-
fra tres menses expellendi sūt de
ipsis terris. Item nemo debet eis
locare uel alio titulo concedē ali-
quā domum ad fenus exercendū
al' si sunt p̄iarche. archiep̄i uel ep̄i
incurrunt ipso facto suspensionē.
Si aut sūt minores clerici singu-
lares incurrūt excoicationē. Si ē
collegiū uel vniuersitas incurrūt
interdictū. Et si talem siniam per
mēsem sustinuerint. **A.** s. aīo in-
durato. ut in. c. p. de quo. j. **B.** ex
tūc terre ipsoꝝ sūt interdicte. q̄dū
ibi vsurarij morant. Si p̄o sunt
laici. debet p ordinarios ecclesiasti-
ca censura cōpelli. et eo. c. p. li. 6.
A. Et ibi nōt dñs Pe. de ancto.
qz hoc intelligit de vniuersitate seu
collegio tā ecclesiastico q̄ seculari
fm x. 7 Archi. lz aliqui intelli-
gant solum de ecclesiastico. Et ad-
dit. Ad ob. qz fm istum intellectū
totus orbi eēt interdictus. quia
est fatēdū ita esse vbi ista attēptā-
tur. Et lz istud sit rigorosū. nō mi-
nus durū est qz ep̄i 7 prelati 7 mi-
nores clerici sint suspēsi 7 excoi-
cati. ut dicit tex. Sed ptra ista in-
quit remediū est qz prelati bāc cō.

stitutionē frequēter faciant publi-
caris sicut eis p̄cipit in. c. p̄. de loca.
7 accu. sicut oli. Et q̄ nec illa nec
alia eis incūbentia pagunt. potest
eis obijci id qd notat de re. eccle.
nō alie. c. fi. in his p̄sib⁹. videlicet
Ep̄i muti sciūt iure suo male vti.
Cū sint cornuti nō audent corni-
bus vti. tēc ille. Itē pena bui⁹ ca-
pituli obtinet p̄tra oēs vsurarios
tā iudeos q̄ xp̄ianos. cū indistin-
cte loquatur. sicut 7 cle. ex graui.
et eo. que cōp̄elēdit etiā iudeos.
ut p̄zibi p̄ glo. sup. p̄. censura. Ibi
etiā idē tenere dicif Paul⁹ de ele-
garijs. 7 dñs Dñicus de sancto
Beminiāno in. c. vsuraz. et eo. li.
6. 7 dñs Laurē. de Floren. in suo
tractatu de vsuris. q. 146. 7 Bal.
in quodā p̄silio qd incipit. Inc̄ iu-
deos. vbi dicif q̄ clericus locans
iudeo domū ad publice fenerādū
ipso facto ē excoicatus. p̄ dictū. c.
1. Et subdit q̄ dicif q̄s locare iu-
deo ad fenerādū si sciebat q̄ ta-
lis consueuerat publice fenerari.
Nā ex q̄litate p̄sone p̄sumit q̄ ad
h̄ fecerit. ut. C. familie herē. l. si fi-
li⁹. et. ff. de pigno. act. l. ul. vniūso-
rū. Et p̄sumit anim⁹ ex effectu
C. de iniurijs. l. si nō cōuitij. Immo
si locator a principio hoc nesciuit
statim q̄ sciuit iudeū publice fe-
nerari. tēlet eum de domo expelle-
re. al. ad hoc cōsentire videtur. 83.
dis. error. cū similibus. h̄ ille. B

4 **Q**uomodo vsurarij manifesti
possunt recipi ad confessionem uel

ad sepulturam? R⁹ Non sufficit
q̄ in vltima voluntate mandet de
vsuris satisfieri. sed oportet q̄ uel
de ipsis sit satisfactū put eorum
facultates patiunt. uel saltem q̄
illis quibus faciēda est restitutio
si p̄sto sint. aut alijs qui illis pos-
sunt acquirere. uel illis absentib⁹
ordinario loci uel vices eius ge-
renti. aut rectori parochie ipsius
vsurarij. coram aliquib⁹ fide di-
gnis idonee de restitutioē sit cau-
tum siue prouisū. ita. s. q̄ si quā-
titas sit manifesta illa exprimat
alioquin est moderanda arbitrio
recipientis eam. Ipse tamē si sci-
enter moderetur minorē tenetur
ad restitutionem residui. Nullus
interesse debet testamentis mani-
festorum vsurarioz uel eos ad
confessionem admittere uel ipsos
absoluere nisi fecerint satisfactio-
nem. ut dictum est. Testamenta
quoq̄ eorum ipso iure sunt irrita.
A nisi predicta fecerint. ut in. c.
quod sequitur. **B** et eo. c. q̄ q̄.
l. 6. **A** Et ibi additur. Omnes
autem religiosos 7 alios qui ma-
nifestos vsurarios contra presen-
tis sanctionis formā ad ecclesia-
sticā ausi fuerint admittere sepul-
turam. pene in lateranensi cōcilio
p̄tra vsurarios pmulgate statui-
mus subiaccere. **B**

Sura v^o s. de ser-
uicibus
pcuratoribus. fautoribus
7 familia vsurarioz. Queritur q̄

quid de seruientib⁹ usurariorum
qui nihil habent p^{er} usuras? R^o.
¶ **fm xv.** Credo q^{uod} possunt licite ac-
cipere ab usurarijs mercedē suam
si seruunt vtiliter in licitis et hone-
stis aut necessarijs. Nam vtilitas
quā consequuntur usurarij ex ope-
re seruientiu compensatur cū mer-
cede quam dant seruientib⁹ illis.
nec possunt dici paupiores p^{ro}p^{ter}
mercedem datam. cum loco mer-
cedis habuerint cōmodum opaz.
Si autem seruierint in illicitis nō
credo q^{uod} debeant recipere mercedē
de huiusmodi. Idem de cultorib⁹
et alijs eorū mercenarijs. **A.** De
hoc plenius est dictū s. restitutio p^{er}
s. 13. in additione. **B.**

i **Q**uid de eo qui cōsuluit alicui
ut feneretur. uel qui mutuatur gra-
tis feneratori ut feneret. uel q^{ui} cō-
trahit societatem cum aliquo ad
fenus exercendū. uel qui mutuatur
usurario ut feneret et iste partici-
pet lucrū. nūquid omnes tales te-
nent in solidū? R^o. **fm xv.** Qui-
dam dicunt q^{uod} qui inducūt illos
ad fenerandū qui al^{iter} non erant fe-
neraturi. tenentur in solidum. Si
nō al^{iter} essent feneraturi nō tenent
nisi q^{uod} tam ad eos puenit. Et sub-
dit. Ego credo sine p^{re}iudicio q^{uod} in
neutro casu taliter inducētes te-
neant nisi q^{uod} tam ad eos puenit.
Et q^{uod} tam ad h^{oc} p^{ro}ditio eorū est me-
lior q^{uam} eorū qui prestant fauorē in
rapina uel in furto. q^{uod} ipsi tenent
etiā si nihil puenit ad eos. et hoc id

q^{uod} rapina uel furtū sit simpliciter s^{ed}
volūtatem dñi. s. usura puenit ad
creditorē de volūtate dñi. Nec in-
uenio iura dare actionē debitori
s^{ed} hui^{us}modi iductores seu fauto-
res ad repetendū ab eis illas usu-
ras q^{uod} ipsi debitores soluerūt illis
inductis. sicut dant actionē p^{ro}tra
illos quorū opere uel cōsilio fiunt
furta uel rapine l^{ib}er nihil ad eos p^{ro}-
ueniat. **A.** Idem in sū. l. 2. ti.
1. q. 61. **B.** Prima aut opinio tu-
tior est saltem q^{uam} principales nō
essent soluendo. S^{ed} enim tales
indubitanter sūt p^{ri}ncipales culpe. **A.**
Non tamē p^{ro}p^{ter}erea tenent ad re-
stitutionē principalit^{er} uel in solidū
nisi in q^{uod}rum fuerint cā damni. ita
q^{uod} sine eis datum nō fuisset. ut s.
restitutio 3. s. p. Damnum autē dat^{um}
nō in mutuo pecunie s^{ed} in usurarū
exactione. ideo p^{ri}ncipans in solo
mutuo tenet ad solum peccatū et
nō ad restitutionē. nisi ex usura ac-
cepti. Participans nō in exactione
ut iⁿ inueniendo cautas fictiones
ul^{ter} alias tenet tenet ad restitutionē.
Et in h^{oc} casu intelligatur secunda
opinio. **B.**

z **Q**uid de eo q^{ui} accipit usuras
noīe alieno ut tutor. curator uel p^{ro}-
curator? R^o. **fm Ray.** Sic p^{ro}bite-
tur alijs accipere usuras noīe suo
ita et alieno. dī. 4. 6. sicut non suo
Et si accipit alieno nomine tene-
tur ad restitutionē si ille cuius no-
mine accepit nō est soluēdo uel nō
vult restituere. Nam facientes et

presentes pari pena puniunt. 2. q. i. votū. in fi. S. 3. fm q. addit Hosti.

A. qui etiā in supradictis pcorat cū Ray. eo. ti. in sū. q. 63. **B.** ille in cuius utilitatē versū est. p. 7 p. n. cipaliter tenet. ali. in subditiū. ff. de eo p. quē fac. erit. Lex hoc edicto Et hec indubitanē vera sūt de tu. tore. curatore 7 pcuratore. eo q. prestant auctoritatē talibus. **Se.** cus de eo q. nudū p. tet ministeriū. ut dices in. S. se. Itē sciendum q. si ille soluit cuius noīe accepte sunt vsure ceteri liberat. **A.** Exceptis illis q. ex vsuris aliqd habuerunt. ut s. restitutio 3. S. 3. Et idem qd in hoc. S. notat in dicta. q. 62. **B.**

3 **Q**uid de illis famulis qui de mandato dñorū dant pecuniā ad vsurā debitorib. 7 suscipiūt postea ab eis. **R.** scdm X. Si nihil ad eos puenit nō credo q. teneantur p. sertim si illi dñi al. 7 p. seipos ex. ercent vsuras. uel p. alios exerce. rent si non p. istos. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 63. Qd intelligendū ē nisi isti famuli coopeat ad exactionē. Nā tunc tenent ad restitutionē p. ut dictū ē in. S. pcedenti. pp. ean. dem rationē. s. dñificationis. ex. de iniur. c. fi. **B.**

4 **Q**uid de eo q. gerēdo negociū alienū sine illius mādato fenerat ad opus eius. **R.** fm X. Tenet ad restituendū vsuras lz ad eum nihil puenit. Fuit. n. actor 7 mi. nister tractus vsurarij. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 64. vbi notat qd di.

citur in. S. se. Et utrūq. intellige fm distinctionē de q. s. in. S. 2. **B.**

Quid de illo qui cū vellē mu. tuare gratis induxit me ut darē sub vsuris. **R.** fm X. Tenet si. cut 7 ille q. in pcedenti. S. dictus ē qz debite impediuit utilitatē p. pri. mi 7 ei damnu adduxit.

Quid de notarijs qui sup vsu. ris sciēter p. ficiūt infra. **R.** scdm Hosti. Peruiri sunt. qz qñ creatur solēt iurare q. talia nō facient. sic 7 p. pñs sunt infames. nec de cete. ro pñt testificari nec infra p. ficere ex. de testa. lz ex. quadā. S. p. ad fi. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 45. **B.** Si tñ ob hoc recipiūt pecuniā non te. nētur restituere. qz recipiūt eā pro ope suo q. nīs illicito. de quo vide s. restitutio p. S. p. Et ibi de hoc latius in addit. **U**bi etiā pōt patē q. tenent notarij ad restitu. tionem qñ recipiūt ab accipiente mutuū cū ille nō turpiter dedit. 7 similiter qñ ex eoz cautelis seu instrumentis secuta foret exactio q. al. nō fuisset secuta. ut s. restitu. tio 3. S. p. Et idē foret in testibus p. pte eandē rationem. **B.**

Quid de p. latis qui subscribūt 7 sigillāt cedulas vsurarias. **R.** fm Hosti. Si p. latus non legit te. norē uel etiam si legit 7 vsura nō apparebat. qz forte ibi posita ē ma. ior quātitas q. sit mutuata. 7 ipse p. latus nō diligenter p. siderat. fa. tue facit s. tñ fm. veritatē nō p. sen. tit. Si p. o legit 7 veritatē percipit

particeps ē peti et nō cōmodi usu-
ray. Nā subscriptio in multis ap-
p̄bationē inducit. eē re sen. et re iu-
di. cum inter vos. Idē Boff. **A**
Idē etiā i sū. eo. ti. q. 4. Et si casu
idē videt dicendū de istis flatis q̄
ad restōne q̄ et re notariis in p̄ce-
dēti. s. dictū ē p̄p̄ eandē rōne. **B**

Quid de v̄pore et familia usu-
rarij? **R.** Dic ut s. restitutio s. s.
2. **A** Melius de hoc s. restitui-
tio p. s. 13. in additione. **B**

Usurarius **vi.** s. de re-
stitutione usurarij. et p̄ querit. Attū
si non fuerit intētio creditoris ali-
quid recipere postea debitor aliq̄d
dat. teneat creditor ad restitutio-
ne? **R.** s. m. xv. Si p̄babiliter credit
q̄ ex dilectiōe sola gratis ei dede-
rit. nō tenet. Si p̄o credit uel p̄ba-
biliter estimat q̄ p̄pter mutuū ac-
ceptū uel vltre retinendū dederit
tenet. **A** s. in q̄sum ē factus lo-
cupletior et p̄suptis bona fide. ff.
de peti. heret. l. vtrū. In bona autē fi-
de nō est qui credit uel p̄babiliter
dubitat q̄ non p̄pter merā dilecti-
onē. sed p̄pter predictas causas ei
dederit. s. m. eundem xv. et in sū. li.
2. ti. 1. q. 8. **B**

Pone q̄ debitor nō gratis usu-
ras soluit postea ad manus huius-
modi debitoris venerūt aliqua re
bonis creditoris. nunquid pōt re-
eis satisfacere sibi p̄ usura quā ei
soluit. **A** xv. tenet q̄ sicut in di-
cta. q. 8. **B** De hoc casu dic ut s.

bellum p. s. 4. **A** Cōiuncta ad-
ditione. **B**

Quid si creditor gratis quidē **z**
mutuasset. s. tñ inducit ad mutuā.
dū. q. 2. habet spem recipere vltrafor-
tem. nō ex dilectione s. p̄pter mu-
tuū. nūquid tenet? **R.** s. m. xv. Sic
q̄ sola spes facit usurariū ut dictū
est s. usura p. s. 2. et 3. **A** Dic
clarius q̄ si spes cōmodi fuit p̄n-
cipalis cā mutui usura cōmittitur
Sec⁹ si secūdaria. ut s. usura p. s.
p. 7. ubi latius in additione. Et licet
usurarij mentalis teneat ad resti-
tutionē. eē eo. p̄solvit. nō tñ sic te-
netur symoniac⁹ solū mentalis. eē
de symo. c. fi. Et est rō. q̄ in symo-
nia ē turpitudine vtriusq̄ p̄tis. et ex
solo iure bñano pecunia symonia-
ce accepta restituēda est nō illi q̄
turpis credit s. ecclie. Nā nec de-
lileus gieḡ p̄cepit restituere pecu-
niā quam accepit a Naaman. Et
ideo papa in hoc casu pōt statuere
q̄d vult. Posset etiam disp̄sare q̄
non solū in mētali symonia s. etiā
in exp̄ssa p̄ pactū posset retineri q̄d
esset symoniace acquisitū. S. in
usura nō est turpitudine dantis. et iō
iure diuino et nāli equitate facien-
da est restitutio. Nec etiā posset in
hoc casu papa disp̄sare s. m. xv. ut
in sū. eo. ti. q. 9. Et quod dictū ē in
usura obtinet p̄pter eandē rationē
etiā in acquisito p̄ symoniā qñ so-
lū ex pte recipientis adest turpitu-
do. eē de symo. c. dilectus p. **B**

Qualiter usurarius cōpellitur **3**

restituere? R. fm Ray. Si ē publicus cōpellit per diuersas penas iuris q̄s habes s. vsura 4. p totū Itē ois vsurarius pōt cogi ad restitutionē p excoicationem. eē eo. qm̄ non solū. Itē 3. mō compellit qz si vsurarius repetat ab aliquo vsuras repellit p exceptionē donec ipse restituerit vsuras uel fecerit posse suū. eē eo. qz frustra. Et eisdē modis cōpellūt heredes. eē eo. tua. et. c. michael. **A.** Et ibi patz qz hoc obtinet etiā quo ad dispositionē dicti. c. qz frustra. s. ut repellatur a restitutione vsuraz ut dictū est. propter vsuras extortas ab eo cuius ē heres. **B.** Con. Hosti. et Boff. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 4. 1. Et ibi additur fm eosdem. qz hec compulsio fiet omni appellatione remota. Sed forte h̄ pōt intelligi quo ad notorios vsurarios. cū in notorijs nō requiratur ordo iuris. 2. q. i. manifesta. **B.**

4. **Q**uid si quis repetat vsuras et excipiat p̄tra eū qz ipse nō restituit vsuras quas extorsit. et ille responderet se eē paratū restituere si sit qui petat. quō pcedet iudex ecclesiasticus? R. fm Boff. Faciet p̄conicari qz quicūqz soluit tali vsuras veniat et ostēdat et satisfaciēt ei. et si nō veniet aliquis pcedet prior petitio. si veniat et p̄bent fiet eis restitutio Nec sufficit in h̄ casu dari pignora ul' cautioes. eē de sen. et re iudi. cū aliquibus. ff. de pigno. ac. l. qz si nō solut. Et intellige nisi magna

causa forsan interueniat. ut dicit Hosti. et Inno. sup. c. quia frustra. eē eo. **A.** Idem in sū. eo. ti. q. 4. 9. **B.** Qz si is a quo acceperat vsuras non sit superstes. nec eius b̄es mandabit iudex pauperibus erogari. extra eo. cum tu. Et postqz h̄ factum fuerit petitio pcedet. alio Et idem dicendū si viuat h̄ nescitur ubi sit. uel si scitur et ad eū mitti non potest. tūc similiter datur pauperibus. eē de iudeis cū sit. nisi sp̄retur de ipsius aduētū. tunc enim pecunia p̄signabitur et reponetur. **A.** De h̄ latius dictū est s. restitutio 6. in p̄n. in additione. p. quo ad secundū. cum sequentibus. **B.** Et pcedet prior petitio. Et h̄ sunt intelligenda fm Hosti. de vsurario notorio. **A.** Idē in sū. eo. ti. q. 50. Et dicitur notorius si de h̄ in iudicio fuerit p̄uictus. ut s. vsura 4. in principio. **B.**

Quod cogetur restituere clericus si fuerit forte vsurarius uel heres vsurarij? R. fm Ray. Si nō vult satisfacere debet suspēdi ab officio **A.** et beneficio. ut. c. p̄terea. extra eo. **B.** et si non emendetur debet reponi. eē eo. p̄terea. dis. 4. 1. eph̄s et. c. si quis clericorum. et postea si ē incorrigibilis. cogēdus est p̄ potentia laicalē. eē de iudi. cū nō ab h̄oie. **A.** Et ibi patet qz post repositionē p̄us debet puniri excoicatione minori. postmodū anathemate exinde tradi p̄tati seculari. **B.** dis. 1. non licuit. Nec d̄z restituere re

rebus ecclie. **A.** nisi quatenus de
pecunia illa expenderit in utilita-
tem ecclie secundum eum. Ray. 7 in su. eo.
ti. q. 51. **B.** si de suis si baret. si
non baret. tunc secundum Ray. de fructibus
quos legitime percipit potest se libera-
re. Facit extra de fideius. c. 2. **A.**
Idem in dicta. q. 51. **B.**

Quid si rector iuravit solu-
re usuras? **R.** secundum Ray. Potest re-
nunciare ecclie monitione premissa
ut compellat illum ad relaxandum iu-
ramenti. vel si vult soluat ut satis-
faciat deo de iuramento. 7 postea
poterit repetere. et de iure iuri. et ad-
ministrationis. et. c. rebitores. Ne
si iuravit non repetere. dico quod non re-
petet directe propter iuramentum sed in-
directe bene repetet. s. renunciando
ecclie crimine illi? ut sic ad satisfac-
ciendum compellat eum. Si vero iuravit
quod non renunciaret. non tenet iurame-
ntum cum sit illicitum. utpote propter primi sa-
lutem. Unde si non obstat potest renuci-
are. et eo. tuas. 7 de iure iuri. que-
admodum. **A.** Et ibi per quod si verum
est in quantum interdictum ad salutem primi.
Si vero principaliter quis interderet ad
restitutionem usurarum sibi faciendam. non
videtur excusari a perjurio. quod siue per
actionem siue per denunciationem in ef-
fectu repetitio est. 7 effectus attendi debet
potius quam verba vel circuitus. C. mandata.
ti. l. ab anastasio. **B.** Con. Boff.
7 Hosti. addens quod si etiam iuravit
rebitor non repetere nec recipere usu-
ras. nihilominus debet cogi ad resti-
tutionem 7 erit pecunia pauperibus

eroganda. **A.** quod si casu baret ac-
si principales non inuenirent. id suc-
cedunt pauperes. extra eo. cum tu. 7 ne
usurarius commodum ex sua fraude
repetat. et eo. tuas. Et idem etiam quod
in hoc. s. non in su. eo. ti. q. 53. Pre-
dictis etiam con. glo. in. c. primo. et. c.
rebitores. et de iure iuri. **B.**

Quid si de duobus hereditibus usura-
rius aliter facit? non soluendo? **R.** secundum
Hosti. Tunc aliter tenetur si solidum. s. usque
ad quantitatem quam debet ad eum
peruenit. Nam omnes res hereditarie obli-
gate sunt. et eo. cum tua. s. si. **A.**
Hosti. non videtur si firmius tenetur. si di-
cit quod opinio si in respectu multorum
favorabilis est quantum ad alias causas
equas 7 ab omnibus approbata. id non
audeo contradicere. Considerata tamen
subtilitate iuris aliud videtur. nisi quod
ad heredem qui non fecisset inuentarium.
vel nisi qui ad heredem 7 quicumque alium
respectu reus ex usura seu ex pecu-
nia fenebrei acquirat quod ad eos titu-
lo lucrativo pervenerit ut teneant
ad restitutionem si usurarius siue ex
hereditas efficiat non soluendo. ut in
su. eo. ti. q. 54. Sed glo. i. c. tua nos
sentit idem quod dicitur in isto. s. quam glo.
multi hoc canoniste sequuntur. ut
non tibi dominus An. de bu. Sed ut ipse
dicit si non videtur ex quod omnia bona
hereditaria sint obligata per restitu-
tionem usurarum. et quod latius dictum est s. usu-
ra per. s. 13. in additum. Unde cum obli-
gatio hereditaria dividatur inter
heredes per hereditarias portionibus
nisi super rebus obligatis. C. et ac. be.

l. pro hereditarijs. nō videtur rati-
onabile qd vnus heres portet pon-
dus alterius sup rebus non obli-
gatis. ut 7 sentit dñs An. de bu.
lz multi videātur simpliciter tenere
qd si vnus heredu efficat non sol-
uēdo. alter ad restitutionē vsuraz
in solidū teneat. quoz dictum pōt
verificari ut tactū est quo ad bona
ex vsura acq̄sita. ne ex dolo alteri
quis psequat cōmodū cū iactura
tertij. ff. de eo qd quē fac. erit. l. si. 7
positū ē i dicto. §. i. 3. i additice. **B**
¶ **1** Donec qd vsurarius emit equū
uel prediū de pecunia vsuraria 7
donat huiusmodi alteri. postea effi-
ciat non soluēdo. queritur utrū de-
bitoz qui soluit vsuras possit pte-
rem illā a possessore 7 ille teneat
restituē? **R.** fm Ray. Et ille pōt
petere 7 iste tenet restituere. ex eo.
cū tu. Succedit. n. h. res loco p̄ciij
sicut econuerso p̄ciij loco rei. ff.
de peti. here. l. si rem. Et b̄ vtrū est
fm W. qñ talē rem habuit ex lu-
cratiua cā. Sec⁹ si emisset uel alia
cā nō lucratiua 7 bona fide habu-
isset. Cū b̄ con. Hoff. 7 Hosti. Et
addit Hoff. qd si res illa ex cā lu-
cratiua pueniat postea ad aliū ex
simili cā. 7 iste vltimus fuit ille q
potuit petere vsuras. liberat⁹ ē ille
cui res p̄ data fuerit ut p̄ eum agi
nō possit. ff. de ac. 7 ob. l. dñs debito-
res. Idē Hosti. **A.** Idē in sū. eo.
ti. q. 55. Et de hoc latius s. vsura p̄
§. 13. in additione. ut tractum est s.
in. §. precedenti. **B**

¶ Quid de regibus 7 p̄ncipib⁹ q
cū possint nō cōpellit ad restituē-
dū vsuras? **R.** fm W. Dico qd te-
nentur etiā si nihil ad eos puenit.
A. Idem in sū. eo. ti. q. 58. Et de
h̄ latius s. restitutio 1. §. 11. **B**
¶ Utrū vsurarius teneat restituē. 2
quicquid de pecunia vsuraria lu-
cratus sit? **R.** fm Ray. Si vsura-
rius ex pecunia vsuraria negocia-
tus sit 7 lucratus uel emit inde pre-
diū 7 fructus pcepit. nō tenet h̄ re-
stituere. Con. Al. 7 Tbo. 2. 2. q.
18. eo qd tale lucrū nō est fructus
pecunie. s. humane industrie. 7 pos-
sessio emptā de tali pecunia est res
emētis 7 nō eius a q̄ accepta fuit
vsura lz ei sit obligata. **A.** de hoc
dictū est s. vsura p̄. §. 13. in addi-
tione. **B.** Sed fm qd ponit W. si
habuit de vsura terrā uel pec⁹. tūc
quicquid de fructibus illius pcepit
tenet restituere. qz ex re alteri ha-
buit. **A.** Predictis 7 his que di-
cuntur in se. §. con. Al. 7 Tbo. ut
in sū. eo. ti. q. 55. vbi fm W. addit.
Idē etiā credo de lucro habito de
re furtiua ul̄ rapta si ex eo p̄dia ul̄
redditus emāt. Et con. predictis
Tbo. 7 Al. ut ibi. Et de sup̄dictis
fructibus 7 interesse. latius s. re-
stitutio p̄. §. 4. i additionib⁹. **B**
¶ Utrū vsurarius teneat debito-
ri ad damna. **R.** fm Ray. Tenet
ad oia damna que ille ppter solu-
tionē vsure passus ē. ut si domum
suā ppter hoc vilius vendidit. 7 si
aliā p̄duxit. aut si ppter h̄ ab alio

20.

12 sub usura quesuit.
¶ Cui restituenda sit usura? R. fm hosti. Bnāliter reddi debet ei a quo quis extorsit uel eius hēdi et si nō inueniat est paupib⁹ erogāda. et eo. cū tu. Q. si absens ē eo qd usurari⁹ trāstulit se ad aliū locū. tenet ei mittere suis pprijs sumptibus. Q. si ille qui hēbat recipere ab usurario uel heres eius trāstulit se alio. tūc mittet ei sumptibus illi⁹ cui mittit. nisi ex pte excederēt totā sumā. tūc. n. debet paupibus erogari. 2. q. 6. anterior. et de iudeis. cū sit. nisi qd si de primo eius aduentus sperat. tūc fiet ut dictū est s. s. C. de usur. acceptā. A. Idē in sū. eo. ti. q. 68. Et de B. lat⁹ s. restitutio 6. in pñ. cum additione. B. De māista plura pnt colligi s. restitutio p totū. Quō etiā iudei cōpelunt restituere. s. usura p. s. si.

¶ **Sus clauū j.**
 quo ad excoicationes papales. i. quarū absolutio sedi aplice reseruaf. quōz noticia in p̄dicto casu p̄fessoribus valde est necessaria. de quibus s. absolutio p. s. 2. aliquid tactū est. s. hic clarius et plenius est dicendū.
 j. **¶** Prima ḡ ponitur in decre. i. 1. q. 4. si qd suadēte. ubi Inno. dicit Si qd suadēte diabolo huius sacrilegū vitū incurrerit qd in clerici uel in monachū violētās manus iniecerit. anatēmatīs vīn-

culo subiaceat. et nullus ep̄oz illū p̄sumat absolue nisi mortis urgente p̄iculo. donec apostolico cōspectui p̄sentet et ei⁹ mādātū suscipiat. hec ille.

¶ Ad cuius intelligentiā p̄mo 2 sciedū est qd clericus appellat etiā qui habuerit primā tonsurā tñ. et de eta. et qua. cū p̄tingat. Et de tali etiā intelligit b. ut p̄t colligi ex nōtis p̄ dñm p̄. de Ancto. in c. p̄ de cle. p̄u. l. 6. Mōf etiā in sū. l. 3. ti. 33. q. 89. Idē intelligit de quolibet religioso et cōuerso religionis. et eo. nō dubiū. Et similiter de monialib⁹ et eaz cōuersis. et eo. de monialibus. Et debet intelligi de cōuersis qui renūciauerunt pprijs. nō autē de retinētib⁹ ppria. ut nōf in sū. eo. ti. q. 34. ubi etiā dicit fm hosti. idē intelligendū de p̄uersis seculariū ecclesiarū qñ tradiderūt se et sua diuino obsequio. Idē etiā dicit glo. in c. nō dubiū. Idē qd intelligit de nouitio religionis. et eo. religioso. s. p. l. 6. Idē etiā videt de heremico. Mā heremite etiā ppriū habētes gaudēt p̄uilegio clericali fm glo. in c. qz vere. i. 6. q. i. Et fort⁹ fr̄es et sorores terti⁹ ordinis sci francisci. ut nōt Bar. in l. sp. s. p. ff. de iur. iur. fm fr̄em Jo. de capistrano i suo defensorio allegās etiā et plures alios nōbiles doc. videlz Archidiaconū. Paulū de eleaga. r̄is. et Jo. de lignano in cle. cū ex co. de sen. ex co. et Benēdictūm. et

dñm Jo. de Imola. 7 dñm An-
to. de bu. in. c. rursus. et q̄ cle. uel
vo. ubi dicit idē de muliere iclusa
xi. q. i. de psona. Et de fratribus 7
sororib⁹ tertij ordinis dicit vari⁹
esse qd̄ dicit Bencilini⁹ 7 Federici
p̄siliū 7 5. No. Allegat etiā nōta p
Bar. in. l. i. ff. de pe. 7 in dicta. l. sp
Idē etiā dñs Anto. in. c. null⁹. et
de fo. cōpe. dicit q̄ gnālī oēs pso-
ne q̄ regularit̄ vivūt sūt ecclīasti-
ce psonae. l. 3. nō faciunt p̄fessionē. 7
gaudet p̄uilegio clericali. ut nōt
glo. 7 tex. l. c. indēnitatib⁹. ad fi. et
de elec. l. i. 6. 7 nōt. l. z. q. vlg. c. fi. 7
de ma. 7 ote. c. dilecta. in glo. pe.
qd̄ facit dicit ipse p̄siliū ielūatis 7
maribus 7 mulierib⁹. Itē 2. sciē-
dū q̄ nō solū dicit ille man⁹ inijcē
q̄ pcutit aliquē de p̄dictis psonis
s̄ etiā q̄ eā claudit. ut aliqd̄ in illā
p̄icit uel multis s̄ilibus modis
offēdit. ut s̄. excoicatio 2. 5. q. 9. cū
se. 7 in directoria iur. l. 3. ti. z. 5.
24. cū se. Itē 3. sciendū q̄ nō so-
lū qui facit aliqd̄ p̄dictorū incur-
rit dictā sniam. s̄ etiā q̄ fieri man-
dat uel suo noie factū ratificat. et
eo. cū q̄s. l. i. 6. Itē in his dñs p̄sili-
liū. an p̄siliū. uel fauorē. et eo. nup.
Et itelligit̄ de p̄silio etiā si aliē eēt
factur⁹. q̄z nūbilonin⁹ p̄siliū p̄ti-
cipat i crimine. 7 id̄ incurrit sniam
7 nōt i directoria l. 3. ti. z. 5. 26
7 nōt to. Anto. de bu. in dicto. c.
nup. l. 3. ibi glo. videat̄ sentire con-
trariū. Item p̄dictis p̄sentēs. Et
nō intelligit̄ de nudo p̄sensu q̄ ob-

ligat solū ad p̄ctm̄. dicto. c. cū q̄s.
s̄ de p̄sensu coopatiuo. ut nōt glo.
et eo. quātē. Item q̄ nō obuiat. et
eo. quātē. Et l. 3. ibi glo. aliē videat̄
tur sentire. tñ ibidē dicit dñs An-
to. de bu. q̄ cois opinio ē q̄ inci-
dat in canonē patēs p̄terari cle-
ricū 7 dolose nō p̄bitens siue ba-
teat verterātē in potestate siue nō
Et idē nōt h̄m hosti. in sū. eo. ti. q.
34. s̄ quid de pueris. Itē sniam
incurrit qui dictam iniuriā facit
etiā cū volūtate offēsi. q̄z canon
introducit⁹ ē nō solū in fauorē or-
dinati s̄ etiā ordinis clericalis. et
eo. p̄tingit p̄. Item sniam incurrit
cleric⁹ ut s̄ilis psona irato aio per-
cutiēs seipm̄. q̄z facit iniuriā ordi-
ni clericali siue religioni. Itē q̄ si-
cut nō licet offēdē aliū. ita nec se
metipm̄. 23. q. 5. si non licet. ubi h̄
tenet Archi. 7 nōt in directoria
l. 3. ti. z. 5. 20. Itē 4. sciendū est
q̄ in aliqb⁹ casib⁹ ex dicta iniectione
manuū p̄siliū excoicatio non
irrogat̄. ut s̄. excoicatio 2. 5. p̄. et
quasi p̄ totū. Itē 5. sciendū q̄ ab
ea pōt absoluerē legat⁹ aplicus. 7
q̄nos etiā ep̄i 7 aliū plati. ut s̄. ab-
solutio 2. et 3. p̄ totū. In re creta-
libus sunt alie. quarū p̄ma ē in. c.
querētī. de offi. dele. videlz q̄n q̄s
fuiſſet excoicat⁹ a legato pape.
nā infra annū pōt ab ipso absolui
post h̄o non s̄ a papa. Et itelligit̄
p̄ annū a diffinitiva snia. Alī. n. eā
etiā post annū pōt relegat⁹ absolnē
ut ibi notat glo. Secunda est p̄tra

20 z

falsificantes lras apostolicas. re
 quo s. excoicatio 3. Tertia e con-
 tra incendiaris pserim locor sa-
 croz. re quibz s. excoicatio 4. Et
 de alijs s. absolutio p. s. z. p. se-
 cundus. Quarta est ptra effracto-
 res ecclesiarz uel similia locor. re
 quibus s. excoicatio 4. Quinta
 e ex eo. c. significauit. re q dictu est
 s. absolutio p. s. z. p. tertius. cu
 additione. In 6. snt 7 alie. quaru
 pma est p insecutores cardinaliu
 cu oibz in relicto picipatibz. ut si
 socius fuerit facietis. aut fieri man-
 dauerit. uel factu ratu habuerit.
 aut consiliu dederit uel fauore. aut
 postea receptauerit uel defensau-
 rit scilicet eundem. Des. n. pdicti in-
 currunt excoicatione. a qua no pnt
 absolui nisi a papa pter q in mor-
 tis dntat articulo pstituti. ex eo
 felix. li. 6. vbi etia multe alie pe-
 ne irrogantur 7 graues p eosdem
 Secunda e ptra eligetes seu assu-
 metes aliquos ad regimē ciuitatē
 Rome no obseruata forma. c. su-
 damēra. re elec. li. 6. Et similiter
 ptra pserientes electioni. notario-
 ni. seu assuptioni re ipsis facte ad
 pdicta. 7 ptra otedietes dictis of-
 ficialibz. 7 ptra in his dantes psi-
 liu auxiliu uel fauore publice uel
 occulte. Nec pdicti pnt absolui ab
 alio q a papa pter q in mori arti-
 culo. dicto. c. fundamenta. s. q si
 secus. 7. s. pteptores. Et hoc coif
 semp accidit qn Roma ad otedi-
 entia no est aplice sedis. Tertia e

in. c. quicquid. ex eo. re q s. excoica-
 tio p. s. z. p. 21. Quarta est in. c.
 exijt q seminat. s. itaq. re pbozū
 sig. uidelicet p glosantes de clara-
 tionē Nicolaitarū sup regula fra-
 trū minorz alie q sitibi determina-
 tū. Item p doctores seu lectores
 q qn docēt in publico ex certa scia
 vint intellectū dicte de claratio-
 nis. Itē p facietes comētū scriptu-
 ras seu libellū. ul qui ex certa scia
 uel deliberatice determināt in scolis
 seu pdicant p regulā 7 statū frat-
 minorz uel cōtra determinata seu
 aliq de determinatis i dicta de cla-
 ratione. Des. n. pdicti incurrunt
 papale excoicationē. quibuscūq
 puilegijs no obstantibz. utibi. Et
 de hac excoicatione dē in sū. in ad-
 ditionibus sup titulo re sen. exco.
 7 in directoria li. 3. ti. z. s. 210. cū
 se. Quā no est verūile q sit renoca-
 ta ut aliq vident asserere. al in p-
 dictis locis non fuisset re ea facta
 mētio pserim i directoria q ē no-
 uissima. Et cū dicta assertio sit p
 ius cōe. no debet ei fides adhiberi
 nisi re ea habeat idubitata de cla-
 ratio. ex re si. instr. c. pastoralis.
 Sūt 7 alie in cle. Prima est ptra
 inquisitores bēnice prauitatis. ul
 alie p hereticos bntes officiu. qui
 odiū. grē. uel amoris. lucri aut cō-
 modi tpalis obcentu p iusticiā 7
 psciam suā omiserint p quenq p-
 cedere vbi pcedendū fuerit super
 heretica prauitate. ac obiectu eodē
 prauitate ipsam uel impedimentū

officij sui alicui imponēdo. cū sup
hoc p̄sūperint quodq̄ modo vegare
Nam preter alias penas p̄ quali
tate criminis imponendas eisdem
ep̄us aut superior suspensionis ab
officio p̄triēnū. alij p̄o excoicati
onis sententiā ipso facto incurrūt.
a qua nō possūt absolui nisi a papa
p̄ter q̄ i mortis articulo. 7 tūc sa
tisfactione p̄missa. nullo in hac pte
p̄uilegio suffragāte. ut in cle. mul
torū. ad fi. de hereticis. Secūda est
cōtra religiosos q̄ clericis aut laic
nō habita parochialis p̄lbyteri li
centia speciali p̄sūperint ministra
re sacramentū vñctionis extreme
uel eucharistie. uel matrimonia so
lēmizare. i. solēniter benedicere p̄m
glo. ut in cle. de p̄u. religiosi. de q̄
s. absolutio p̄. §. 2. p̄. 2. est de re
ligiosis. cū additione. Tertia ē cō
tra religiosos qui excoicatos a ca
none p̄ter q̄ in casib⁹ a iure exp̄ssis
uel per p̄uilegia sedis aplice cōces
sis eisdē. uel a sentētijs per statuta
p̄uincialia uel synodalia p̄mulga
tis. seu ut v̄bis vtamur eor. a pe
na 7 culpa absoluerē quēq̄ p̄sūpe
runt. de cā cle. religiosi. Et hic noīe
snie cōsp̄hendit oīs eccl̄astica cen
sura. Nec obrinet ista excoicatio si
religiosus absolueret a snia iudi
cis. ut nōf in glo. de cā cle. religiosi.
Et idē nōf in directoria li. 3. ti. 2.
§. 232. etiā si snia iudicialiter esset
lata a papa. Itē in directoria eo. ti.
§. 234. dicit q̄ si religiosus absol
uit a pctō p̄pter qd incurrat q̄s ex

coicationē excoicatiū a canone uel
a statuto synodali ul. p̄uinciali. nō
aut ab excoicatione p̄m. nō in
currit excoicationē. cū aliud sit ab
soluere a pctō 7 aliud penā seu vin
culū excoicationis relaxare. Nam
frequenter plures remanentes in
mortali pctō p̄pter qd erant excoi
cati absoluit ex causa. et de testi.
venēs. 2. in fi. Sic 7 excoicatus 7
irregular ab excoicatione absoluit
in irregularitate remanēdo. et de
sen. exco. cū illoz. in p̄n. Preterea
si hoc intelligeret de pctō p̄pter qd
erat excoicatus sic dicit de absolutio
ne a sentētijs. ita diceret a pctō. et
de de ci. ad audiētiā. Et qz p̄abili
ter p̄t religiosus factā excoicatio
nē per statuta ignorare. qz in facto
consistūt. 7 maxime cū talis nō te
neat iure ad cōcilia ep̄alia uel archi
ep̄alia. ideo excusaf̄ in x. qz igno
rabat sacrilegū uel sodomitā uel
furē in alia diocesi excoicatus. Ta
les. n. snie poti⁹ in facto consistunt. 7
ideo p̄babilē maxime ab exemp̄s
igrari p̄nt. et de cōsti. l. 3. li. 6. et de
cle. exco. mi. aplice. S3 sniam cano
nis nō licet tali ignorare. Et l3 ex
coicationē nō incurrat grauiē tñ pec
cat. p̄ eo q̄ peccatorē recipit 7 se
ipsū. bec ibi. Quarta est in cle. i. re
penis. vbi dicit. Si q̄s suadēte dia
bolo in h̄ sacrilegij gen⁹ prapit q̄
quēuis pontificē iniuriōse uel temē
pcusserit aut ceperit seu bānuerit.
uel hec mādauerit fieri. aut facta
ab alijs rata habuerit. ul. socius in

bis fuerit faciendū. aut cōsiliū in bis
rederit. aut fauorē. seu sciēter defen-
sauerit eundē in illis casib⁹. re p̄dicti
in q̄b⁹ excoicationē p̄ iam edictos
canones non subiret. sit b⁹ mōi n̄e
cōstitutiōis auctoritate nō obstāte
q̄cūq; cōsuetudine quā reputam⁹
approbāte sacro cōcilio poti⁹ corru-
ptelā anathematis mucrone p̄cul-
sus. a q̄ nequeat nisi p̄ sūmū p̄tifi-
cem p̄ter q̄ in articulo mortis absol-
ui. Quinta ē p̄tra religiosos ⁊ cle-
ricos seculares q̄ iducūt aliq̄s ad
vouendū. iurādū. seu p̄mittēdū. ut
sepulturā eligāt apud eorū ecclias
ul' ut iā electā vltim⁹ nō imutēt. Nā
excoicationē incurrūt. a q̄ ab alio
q̄ a sede ap̄lica p̄ter q̄ in mortis
articulo non p̄nt absolui. ut in cle-
cupiētes. ad si. ⁊e penis. ⁊e q̄ etiam
s. sepultura ⁊. in p̄n. Sexta est in
cle. grauis. ⁊e sen. exco. ⁊e q̄ s. ab-
solutio p̄. s. ⁊. p̄. s. ⁊e bis. Septi-
ma ē p̄tra fr̄es minores q̄ tpe inf-
dicti recipiunt ad dīna officia fr̄es
ul' sorores ⁊e etio ordine b̄ti Fran-
cisci. etiā si sup hoc bi uel isti p̄uile-
gijs quibuscūq; muniti extiterint.
Nā incurrunt excoicationē. a q̄ per
aliū q̄ p̄ papā ul' satisfactiōē p̄mis-
sa p̄ locoꝝ ep̄os q̄ auctoritate ap̄li-
ca in hac parte ipso iure fungūt nō
possūt absolui. ut in cle. cū ex eo. ⁊e
sen. exco. Et sic in corpe iur̄ vident
esse. i. vna i decretis. s. in decreta-
libus. 4. in sexto. et. i. i cle. Sunt.
⁊ alie in extrauagantibus. Prima
est illa Bonafacij octauī que inci-

p̄t Detestande. cōtra excoiterantes
de membrantes seu decoquētes de-
functoꝝ corpora p̄ ipsis cōseruan-
dis seu reportandis ad p̄tes alias
Nā excoicationē incurrūt. a q̄ ab-
solui nō p̄nt ab aliq̄ q̄ a papa p̄ter.
q̄ i mortis articulo. Et corpus sic
tractatū ecclesiastica p̄uat sepultu-
ra in odiū hoc agentū. ut ibi. De q̄
etiā excoicationē dicif in directoria
li. 3. ti. 4. s. ⁊. ⁊ aliqd s. absolu-
tio p̄. s. ⁊. p̄. itē quicūq;. Secūda
est alia filie Bonifacij octauī que
incipit. Excoicam⁹. s. cōs cuiuscūq;
cōditionis existāt q̄ aliqd pactū fe-
cerint. ul' aliqd paruū ul' magnū. p̄-
miserint. p̄missione receperint. aut ex
pacto seu p̄missione occulta ul' mani-
festa sub verbis gnālib⁹ uel spālīb⁹
expressis uel nō expressis aliqd rece-
perūt ⁊e q̄cūq; re. ac vtilitate p̄ ali-
qua iniusticia seu grā per sedē ap̄licā
obtinēda. ⁊ cōtra p̄mittētes dātes
⁊ accipientes ⁊ cōtra scientes ali-
quē ⁊e p̄dictis nisi infra tres dies
retulerint pape nel alteri per quem
papa possit scire. ⁊ cōtra vtentes lit-
teris seu gratijs sic obtentis. Qēs
enī excoicationē incurrūt. a qua ab
alio q̄ a papa absolui non possunt
nisi in mortis articulo. ⁊ quicqd ē
receptū pauperibus erogetur. Nec
gratia valet sic obtēta. ut notat in
directoria eo. ti. s. ⁊. cū se. Tertia
est Nicolai q̄rti. que incipit Olim
causam. contra referentes p̄bibita
ad partes infidelīū. ⁊e q̄ simul cū
multis alijs ad idē tendētib⁹ s.

sarracen⁹. **S. p.** Quarta ē cōtra religioſos cuiuſcuſq; ordinis mendicantiū qui abſq; ſedis aplice lnia ſpālitrāſeunt ad quēcuſq; ordinē monachorū uel canonicorū regulariū ſeu ordinū nō mendicantiū. ordine cartuſienſiū dūtaxat excepto. Iſtā ingreſſus nō ualet. ⁊ tam ingreſſiētes q̄ recipientes excoicationē incurrūt. a q̄ ab alio q̄ a papa abſolui nō pñt niſi in mortis articulo. ut i extraua. Martini q̄nti q̄ incipit **U**ia ambitioſe. facta āno p̄ ſui pōtificar⁹. **S.** loco ſūt aliq̄ p̄tra ſymoniacos cōdite t̄ā a Martino q̄nto q̄ ab Eugenio q̄rto re q̄b⁹ s. **S. fi.** i additōe. Septa ē ſm aliq̄s p̄ eūtes ad trā ſanctā etiā cā deuotionis ſeu ex voto ſine lnia ſedis aplice. ⁊ abſolutio reſeruaf pape uel ſūmo penitentiario q̄ etiā pōt licentiā cōcedere ⁊ abſolutionē cōmittere. ut patz i p̄uilegio ſūmi p̄narij. Septima ē ſm eoſdē p̄tra laicos recipiētes i curia romana lrās aplicas niſi p man⁹ pape uel bullatoz uel alioz q̄b⁹ ē cōmiſſū ⁊ abſolutio reſeruaf pape. ut patz i formulario cācellarie ſeu regiſtro. **I**n p̄ceſſu q̄ ānali curie cōtinent⁹ ⁊ alie. Prima ē p̄tra oēs hereticos ⁊ eoz fautores receptatores ac reſenſores. Secūda ē p̄tra oēs ⁊ ſingulos cuiuſcuſq; ſtat⁹ q̄d⁹ p̄eminētie aut cōditiōis exiſtāt. q̄ perfidiis hereticis arma. eq̄s. ferrū. plūbū. lignamina. ſal. oleū. vinū. victualia ⁊ alia q̄cuſq; ad uſū boiuz p̄tinētia

aut q̄uis alia p̄ſidia publice uel occulte ſubmiſtrāt. ac p ſe uel p ſubditos afferri faciūt uel pmittūt. cū q̄b⁹ ipſi heretici x̄p̄fideles quōlibet impugnare ſeu offendē pñt. Et cōtra adberētes hereticorū ac cōſentientes. ⁊ p̄ſtantes eiſdē in p̄miſſis q̄cuſq; mō ⁊ q̄litercūq; auxiliū cōſiliū uel fauorē. Tertia ē p̄tra falſarios bullaz ſeu litteraz aplice ⁊ ſupplicationū gratiarū ſeu iuſticiā cōtinentiū p ſūmū pontificē uel vicecancellariū ſeu gerentes vices aut officiū vicecancellarij ſancte romane eccleſie re mādato eiſdē ſūmi pontificis ſeu vicecancellarij aut gerentes officiū p̄dictū ſignātes ſupplicationes eaſdē. Quarta eſt contra oēs illos qui eq̄s. arma. ferrum. lignamina. ⁊ alia. p̄hibita reſerūt ſarracenis q̄b⁹ xp̄ianos impugnant. Quinta eſt p̄tra ipe diētes ſeu inuadētes victualia ſeu alia ad uſū romane curie necia adducētes. uel ne ad curiā ipſā adducāſe. diētes. ⁊ q̄ talia faciūt uel reſendūt cuiuſcuſq; fuerit ordiſ p̄eminētie ⁊ ſtat⁹. Septa ē p̄ cōs illos ad aplicā ſedē veniētes ⁊ recedentes ab eadē neciō ⁊ illos q̄ iuriſdictionē ordinariā uel delegatā aliquā nō habētes in eadē curia remanētes p̄pria auctoritate capiūt ſpoliāt ⁊ retinēt aut ex p̄poſito verberare mutilare uel interficē p̄ſūmūt. ⁊ q̄ fieri faciūt ſeu mādāt. Septia ē p̄tra cōs illos q̄ in terris ſuis noua pedagia imponunt. Forte hoc intelligendū eſt

quando sit sine iusta cā uel legiti-
ma auctoritate uidelicet sedis apo-
stolice impatoris seu regis. ex de p.
fig. sup. qbusdā. §. p. **S**exta ē cō-
tra oēs illos q per se uel p aliū seu
alias qscūq psonas ecclesiasticas
uel seculares ad romanā curiam
sup eaz causis 7 negocijs recurrē-
tes. illaq in eadē curia psequētes.
aut pcuratores. negociorū gesto-
res. aduocatos. uel promotores
ipsoz. uel etiā auditores seu iudices
sup dictj causis seu negocijs repu-
tatos occasione causaz seu nego-
cioz hūmōi. pterant mutilant uel
occidūt aut bonis spoliāt cuiuscūq
stat⁹ uel pditionis fuerint. **N**ona ē p
oēs mutilātes vulnerātes 7 interfi-
cientes seu capiētes 7 retinētes seu
depdātes romipetas 7 peregrinos
ad urbē causa deuotiōis 7 peregrī-
natiōis accedētes 7 in ea moran-
tes 7 recedētes ab ipsa. 7 i his dā-
tes consiliū auxiliū uel fauorē. Et
subdit in pcessu. Eorūq bona cō-
fiscamus. Decima ē ptra oēs illos
q per se uel p aliū seu alios directe
uel indirecte sub qcūq titulo uel
colore occupant retinēt uel hostili-
discurrūt seu inuadūt aut occupa-
re uel retinere uel discurrere presū-
mūt in totū uel in partē. aut q oc-
cupabūt retinebūt 7 hostiliter dis-
current seu inuadent aliam urbē
regna Sicilie 7 Trinacie insu-
las. Sardinie. Corsice. terrā citra-
farum. patrimoniu beati Petri in
Tuscia. ducatū spoletanū. Mar-

chie anconitane. massetrebare. ro-
mandiole. Campanie atq mari-
time prouincias 7 terras specialis
cōmissionis. ciuitatesq ecclie Bo-
noniensem. Ferrariensem. beneuē-
tanā. perusinā. auinonē. ciuitatē
castelle. Tuderinā 7 alias ciuita-
tes 7 terras. 7 alia loca uel iura ad
romanā ecclesiam spectantia 7 per-
tinentia. 7 adherentes 7 fautores
7 defensores eorū. seu in his dan-
tes eisdem consiliū auxiliū uel fa-
uorem. non obstantibus qbuscūq
priuilegijs cuiuscūq sub quacūq
forma verbor cōcessis q ex cōmu-
nicari nō possit. seu q de ipso excol-
cacio nō intelligat. nec nō cōsuetu-
dinibus 7 obseruantijs scriptis 7
nō scriptis. ac alijs contrarijs qui-
buscūq. **O**mnes pdicti casus cōti-
nent in pcessu Eugenij quarti fa-
cto anno 7. sui pontificatus. q in-
cipit. **E**x cōmunicam⁹. Et ibi sub-
ditur. De quibus quidē sententijs
nullus per aliū q per romanū pon-
tificem. nisi dūta rat in mortis ar-
ticulo constitut⁹ possit absolui. nec
etiā tunc nisi restando ecclesie san-
cte mādatis satisfactione uel suffi-
cienti cautide prestatis. **I**llos autē
cuiuscūq fuerint preeminentie. di-
gnitatis. ordinis. conditionis. aut
status. etiam si pontificali uel alia
quouis dignitate preditos. qui cō-
tra tenorē presentiu talib⁹ uel eorū
alicui seu aliqbus absolutionis be-
neficiū impēdē. de facto psserint
excommunicationis 7 anathemati

inmodamus. eisq; p̄dicationis. le-
ctionis. administrationis sacroꝝ.
7 audiēdi p̄fessiones officia inēdi-
cim⁹. Ibi. Undecima ē q̄ nō ē fm
hosti. in sū. li. 3. ti. 33. q. 34. circa
mediū. vbi dicit. Hodie p̄ceptū ē q̄
i lris dñi pape nec in magno nec
in paruo audeat q̄s manū appo-
nere etiā lrām vnīcam uel punctū
vnīcū corrigēdo. exceptis officia-
libus quibus hoc ē cōmissū. Alio-
q̄n manū apponens ex canone la-
to i curia ipso facto sniam excoi-
cationis incurrit. que non p̄t per
aliquē citra sedē aplicam relaxa-
ri. Duodecima ē p̄ piratas qui si-
milie nō p̄nt absolui nisi p̄ papam
fm aliquos. Sū 7 in. c. excoicati-
oni. ē de rap. nōt dñs An. re bu.
fm Jo. an. q̄ pirate semel in an-
no excoicant ex ore pape. Decima-
tertia fm aliq̄s est p̄ cōs scismati-
cos qui s̄lter sunt excoicati p̄
cessū curie. 7 absolutio reseruatur
pape. Aliē sūt ex p̄uilegijs. vnde
sicut a fidedignis p̄cepti ingredie-
tes monasteria monialū ordinis
p̄dicatoꝝ p̄ter q̄ in casib⁹ necessi-
tatis in eaz p̄stitutionib⁹ declara-
tis. ut p̄ medēdo uel administrā-
do sacra infirmis. seu p̄ preparādis
edificijs. sine licētia pape uel ma-
gistri ordinis p̄dicatoꝝ. excoicati-
onē incurrit. a q̄ absolui non p̄nt
nisi p̄ papā uel p̄ dictū magistrū.
uel p̄ illū cui cōmissū fuerit ab ali-
quo eoz ut patz in bulla ordinis
p̄dicatoꝝ. Itē ingredietes mona-

stera sancte Clare. nisi in casibus
in eaz p̄stitutionib⁹ p̄cessis. sine li-
cētia pape ul eius cui a papa fue-
rit cōmissū. excoicationē incurrit
ut pz ex bulla Gregoꝝij noni. q̄
incipit. Et si omniū. Et todie eius
absolutio pape reseruaf. ut pz ex
bullā Eugeniū q̄rti cui⁹ copīa ego
vidi. Sūt 7 alie excoicationes iurj
i. q̄ ipso iure irogāf. q̄rū absolu-
tio pape nō reseruaf. 7 a q̄b⁹ ep̄i p̄nt
absoluere. re quib⁹ s̄. excoicatio p̄
§. 2. et 3. Et sūt aliquē in q̄busdā
ēruagantib⁹. q̄z p̄ma est B̄ndicti
vndecimi. q̄ incipit. Quia nōnulli
re q̄ s̄. papa. §. si. Secūda ē in ex-
uag. Job. 22. q̄ incipit. S̄cta ro-
mana. p̄ inuenietes nouū ordinē
seu religionē. seu habitū noue re-
ligionis assumētes sine sp̄allice-
tia sedis aplice. 7 p̄ ep̄os 7 quos-
cūq; p̄latos eis in b̄ fauentes. ut
pz ibi. Tertia ē p̄tra absoluētes si-
ne auctoritate ab aliqua excoica-
tione lata ex p̄cessu curie. etiam si
fuerint pontifices. ut s̄. §. 6. p̄su-
oēs p̄dicti. Multe etiā alie excoi-
cationes ponunt in directoria la-
te in p̄cilio Bituricēsi. p̄sertim in
li. 3. ti. 2. §. 23. cū multis se. Di-
cte aut excoicationes p̄fati cōcilij
nō obtinent nisi in regno Frācie
ut notaf ibidem eo. ti. §. 24. Itē de
casibus ep̄alibus s̄. cōfessor p̄ in
principio. cū additionibus.

O Susclauū h̄.

quo ad absolutiōis formā ⁊ speci-
alē ⁊ cōmunē. Quo ad spālem. i.
sup excoicatione maiori sciendū
q̄ quinqs requirunt. Primū ē q̄
absoluens prārem absoluēdi ha-
beat ordinariā siue delegatā. aliē
absolutio nulla ē. ex de pe. ⁊ re. ois
imo sepe ipse absoluēs remanet li-
gatus cū singulariē absoluto. ut
in cle. religiosi. de p̄uilegi. ⁊ latius
j. patebit. Secundū est ut si q̄s ex-
coicatus est. p̄notoria offensa in
primū nō absoluat nisi p̄i⁹ satisfice-
rit si p̄t. ex de p̄to. sig. ex pte p̄.
⁊ nō i lū. li. 3. ti. 33. q. 103. vbi etiā
dicit q̄ si offensa notoria sit ⁊ tēti-
mī cōmissa. absolui p̄t ⁊ debet ex-
coicat⁹ etiā anteq̄ satisfactio p̄nie
adimpleta fuerit alioq̄n plerūq̄
nimis diu staret excoicatus. Sec⁹
in offensa p̄bominē. Et b̄ p̄lerrim
obtinēt q̄n in aliq̄ iure exprimit q̄
q̄s nō absoluat nisi satisfactione
p̄missa. ut ex sup̄dictis patere p̄t i
multis casib⁹. ⁊ i dicta. q. 103. sub-
ditur. Papa tñ p̄dicta in absoluti-
one non seruat. q̄ incendiarios ⁊
alios excoicatos remittit absolu-
tos nulla p̄missa satisfactiōe. mā-
dat tñ q̄ nisi satisfecerint in eandē
retrudant s̄niam. ⁊ ideo facit hoc
papa p̄pter distantia. ⁊ q̄ periculū
ē in mora. Dicitur aut̄ iniuria no-
toria siue manifesta qd̄ idem est q̄
ad hoc. ut in dicto. c. ex pte. de p̄to.
sig. q̄n offensa nota fuerit p̄ cōfes-
sionē ul̄ legitimā p̄bationē seu rei
sūdētiā que nulla possit tergiver-

satiō celari. ex de p̄to. sig. cū olim
De si excoicatus nō p̄t satisficere
in totū uel in partē. debet absolui.
recepta ab eo p̄us idonea cautioē.
q̄ si ad pinguiorē fortunam tene-
nerit. satisficiat. ex de solu. Do-
ardus. vbi dicit glo. q̄ cautio ido-
nea dicitur p̄ pignora uel fideius-
sores. qd̄ si nō p̄t fieri debet p̄stare
quā p̄t. s. iuratoriā. Et idē etiā
importat cū dicit sufficiens cautio
ut in dicto. c. ex parte. ⁊ ibi glo. Et
in dicto. c. p̄ q̄ sili cautione p̄stata
absolui debet excoicat⁹ q̄n ē offen-
sa dubia. uel q̄n quis excoicatus ē
p̄tymacia. Et l̄ quis sine dicta
satisfactiōe uel cautioē absolui nō
debet. si tñ fuerit absolutus. abso-
lutio tenet. s̄ peccat enī absoluens
sine iusta cā s̄m glo. Ray. ⁊ in lū.
li. 3. ti. 33. q. 112. et s. absolutio 4.
qd̄ p̄t intelligi verū nisi in aliq̄ iu-
re p̄ticulari aliud sit expressū. sicut
p̄ in excoicatis ex p̄cessu curie. de
quo s. c. p̄mo. §. 6. similiter etiā
in aliquo casu impotēs satisficere
nō debet nec p̄t absolui ante satis-
factionē p̄terq̄ in mortis articu-
lo. ut in cle. volentes. de hereti. nec
valet remissio. Tertiū est q̄ exco-
municatus debet iurare stare mā-
datis illius qui vult ⁊ potest eum
absoluere. ut extra de sen. exco. ex
tenore. Et sic iurabit stare māda-
tis sacramentū p̄stantis. Et idē
importat si iuretur stare manda-
tis ecclesie siue iudicis siue q̄ pa-
rebit iuri. qd̄ notatur in lū. in dicta

q. 103. vbi subiungit. Recta tamē
forma iuramēti ipsius absoluedi
est. ut dicit Lau. q. stabit māda-
tis ecclesie. Idem dicit glo. Ray.
S3 Hoff. magis approbat q. iu-
ret stare mādati prelati uel iudi-
cis. quod idē dicit esse qd ecclesie.
hec ille. Ex quo omnia p̄dicta idē
important clarius 7 tutius videt
q. absoluedus iuret stare manda-
tis illius qui ipsū pro tunc est ab-
soluturus. qui dicit excommunicā-
to. Jura q. parebis mādati meis
dicto. c. ex tenore. vbi b. clare mō-
stratur. Et videt iurandū sup san-
cta euāgelia rei. fm Inno. in. c. et
si p̄pus. de iure iuran. vbi dicit q.
nulla ul' modica differētia sit siue
iuret quis sup sancta rei euāgelia
siue super reliquias siue tñm dicat
pmitto in fide mea. Tamē in his
que in iure precipiuntur. ut est iura-
mētum testis 7 calūnie seipm iurā-
dum est sup sancta euāgelia. s. de
iura. calū. c. vlt. et. xi. q. i. testimo-
niū. Et idē dicit de omnibus alijs
iuramentis que a iure uel a iudice
uel a p̄tribus ex necessitate referū-
tur. uel si partes pmiserint iurare
nulla forma distincta. hec ille. Et
videt q. debet iurari tactis euan-
gelij. nisi ab episcopo q. iurat tñm
p̄positis 7 non tactis euāgelij.
dicto. c. si. de iura. calū. Et l3 Ho-
sti. dixerit iuramētum esse de sub-
stātia inquantū q. sine illo nō tene-
ret absolutio. tamē glo. in. c. cum
resideres. extra de sen. exco. dicit

q. absolutio tenet. licet non debeat
excommunicat⁹ sine iuramēto ab-
soluti. Et hoc tenet cōmuniter doc.
ut patz ex ibi notatis p̄ dñm An-
to. de bu. 7 notatur in dicta. q. 103.
in sū. 7 s. absolutio 5. Immo etiā
iuramētum non debet dari illi qui
presumit nō seruare. ut colligitur
ex ratio. c. ex tenore. 7 ex ibi nota-
tis p̄ glo. extra de sen. exco. Et hoc
etiam tenet Ray. ut etiam notat in
sū. l. 3. ti. 33. q. ii. 5. Vñ nec semel
piuris neq. pueris ante puberta-
tis annos prestandū est. 22. q. 5.
paruli. et. c. honestum. De maio-
ribus autē pueris relinquendū est
arbitrio iudicis vtrum sint tales q.
iurare debeant uel non. ut 7 notat
in sū. eo. ti. q. 104. Quartū est de
bitus modus. Unde de sen. exco.
a nobis 2. dicitur. Absolutionis
forma seruetur. 7 fiat cū penitēti-
ali ps. 7 tā orōne dominica q. alia
consueta. Et intelligitur de ps. mi-
serere. uel cum alio penitētiāli fm
glo. Ray. ut 7 notatur in dicta. q.
103. vbi etiam dicitur scdm Hoffi.
7 Ray. q. honestum 7 consuetum
actutum ē q. fiat hoc modo. Ex-
poliabitur. excommunicatus vesti-
bus 7 ponat se ante ianuas eccle-
sie prostratum uel flexis genibus
coram illo qui eū absolueret debet
qui absoluens tenebit vīrgas uel
corrigias in manibus. 7 dicendo
ps. Miserere mei deus. verberabit
eum percutiēdo semel in quolibet
versu uel magis uel min⁹ uel leu⁹

7 acius scdm quantitatem contu-
macie. Et post ps. dicat gloria pa-
tri 7c. kiriel. xps. kiriel. pater no-
ster. Et ne nos. Saluū fac seruū
tuū uel ancillam tuam uel seruos
tuos uel ancillas tuas si plures
sunt. Nihil proficiat inimicus in
eo uel ea ul' eis. Esto eis uel ei do-
mine tur. for. a facie inimici. Do-
mine exa. 7 cla. Dominus uobiscū
7 cum. Oremus. Deus cui pro-
pitiū est misereri semper 7 parcere
suscipe deprecationem nostram. 7
hunc famulum tuū quem excom-
municationis cathena cōstringit.
miseratio tue pietatis absoluat. p
xpm dñm nostrum. Dicat postea
Auctoritate dei omnipotētis ac bea-
torū aploz Petri 7 Pauli. 7 eccle-
sie sancte sue 7 nostra absolui-
te a tali sententia 7 restituim⁹ cō-
munioni 7 participationi ecclesie
7 omniū fidelium 7 ecclesiasticis
sacramētis. Idem dicitur in dire-
ctoria. li. 3. ti. 5. §. 2. nisi q' ibi
ponitur q' potest dici dicta oratio
Deus cui ppiū ē. uel oratio. Psa
qs. te qua. 1. Item pōt quis simul
7 semel absolui a pluribus excoi-
cationibus fm Ray. ut nōtur in
sū. li. 3. ti. 33. q. 120. vbi dicit q'
absoluēs si habet potestātē dicere
potest. Absoluo te ab omnib⁹ ex-
coicationibus his quas cōfessus
es. 7 ab alijs q's nō habes in me-
moriam si q' forte sunt. Et glo. Ray.
sup. uerbo in memoria. dicit q' qui
impetrat absolutionē a papa uel

a legato. caute facit si se facit ab-
solui ab oib⁹ excoicationibus 7
peccatis de quibus non recolit. qz
tunc si postea recolit de aliquibus
non tenetur iterū absolutionē im-
petrare. l3 de peccato teneatur si sit
mortale pferi. Itē ut notatur in
dicta. q. 103. in forma absolutionis
illius qui solēniter anathematiza-
tus est ab ep'o predicta multo for-
tius sunt obseruāda 7 plura alia.
ut patz. xi. q. 3. cū aliquis. vbi dici-
tur q' si excoicatus ul' anathema-
tizatus pnia ductus ueniā postu-
let 7 emendationem pmittat. eps
qui eū excoicauit ante ianuās ec-
clesie uenire d3. 7 duodeci p'sbyte-
ri cū eo qui eū binde circūstare
debent. Et si ille terre pstratus re-
niam postulet 7 de futuris caute-
lam spondet. tunc eps apprehensa
de ptra in ecclesiā illū introducat
7 cōmunionē ei xpianam reddat.
et. 1. ps pniales decanter cū istis
precibus. kiriel. pater noster. sal-
uū fac 7c. ofo. Psa quēsum⁹ dñe
huic famulo tuo digne penitentie
fructū. ut ecclesie tue sancte a cui⁹
integritate reuiauērat peccando
admissoz suoz ueniā psequen-
do reddatur innoxius. p dñm no-
strū Jhm xpm filium tuū. Et fm
Hosti. in dicta. q. 103. est sciendū
q' in p'ibus seu ofoniibus pmissis
quas facit sacerdos ante q' excoi-
catum absoluat. nō intelligit p'ci-
pare ei in ofone ptra iura etiam
si ipse excoicatus respondeat. quia

nō fiunt bec in fauorē carnalē uel
tēporalē excoicati. s̄ potius ppter
salutē aīe ut reconciliet ecclie. **¶** Nō
talis sacerdos in hoc nō peccat. eē
eo. cū voluntate. et. 23. q. 4. q̄ pec-
cat. **¶** Predicta aut solēnitas nō re-
quirī in absolutione a minori ex-
coicatiōe. eē eo. nup. **¶** In maiori aut
l3 sine causa omitti nō debeat. tñ 7
si omittat absolutio valet. **¶** Unde
glo. i dco. c. cū aliq̄s. dicit q̄ cū q̄s
possit simplici p̄bo excoicari. eē de
eo. qui re. oz. fur. c. p̄. sic 7 simplici
p̄bo pōt absolui. eē de re. iur. ois
res. **¶** Et ad hoc etiā facit qd̄ dicit in
sū. li. 3. ti. 33. q. iiz. s̄m glo. Ray.
videlicet q̄ si quis absoluat etiam
impenitentē 7 ignorantē 7 absentē
l3 nō reuerit facere tñ absolutio
valet. **¶** Et in dca. q̄o3. dicit etiā s̄m
Hosti. q̄ nō oīa supradicta sunt de
suba. imo de bene eē 7 ad instructio-
nē simpliciū sacerdotū bec scripta
sūt. vbi etiā dicit s̄m glo. Ray. q̄ si
mādat papa uel legat⁹ aliq̄ ab-
solui in forma ecclie etiā illa omis-
sa tenet absolutio. **¶** Nec. n. sic man-
dat absolutio sub cōditione ut sic
de mū habeat potestātē absoluedi
si seruauerit formā. s̄ duo mādas
s. q̄ absoluat. 7 q̄ formā ecclesie
seruet. **¶** Et q̄ uis iuramētū omittat
siue sciēter siue ignorāter tenet ab-
solutio dñmō dicat. Absoluo te ab
ista excoicatione. uel equipollentia
verba sine quibus nō datur abso-
lutio. nisi a papa qui salutādo pōt
excoīunicatū absoluerē. sic 7 pñ-

ceps sola volūtate pōt manumit-
tere. **¶** C. de manumif. cum apud. lxx
ille. **¶** Licet papa posset predicto mō
absoluē. tñ nō p̄sumit sic uel simi-
liter absolue nisi clare aliqd̄ ostē-
datur. ut in cle. si. de sen. exco. Itē
qd̄ dicit glo. Ray. de omissione iu-
ramēti. idem etiā intelligit de omis-
sione aliorū ut clarius patz in sū.
eo. ti. q. iiz. de q̄ s̄. dictū est. **¶** Omis-
sio igitur dicte solēnitatis regula-
riter nō vitiat absolutionē. licet nō
debeat omitti sine causa. **¶** Ex causa
aut sic. puta si quis esset excoicat⁹
secrete. **¶** Nā per dictā solēnitātē nō
debet peccatū secretū reduci in pu-
blicū cōtra id qd̄ p̄cipit in. c. ois. eē
de re. et re. **¶** Item qñ p̄latus viderit
dictā solēnitātē nō seruare expēdi-
re ad p̄mi salutē. **¶** Nā s̄m Lbo.
7 Al. 7 i sū. eo. ti. q. iiz. etiā inuit⁹ ab
excoicatione potest absolui. 7 qñq̄
manētē cōtumacia pōt aliquis di-
crete excoīunicationē iuste latā
remittere si viderit saluti eius expe-
dire in cuius medicinā excoīuni-
catio lata est. **¶** Item iusta causa pōt
esse infirmitas. tñ quia multa ex p̄-
dictis seruari nō possent. tñ etiam
quia saluti infirmi posset quādoq̄
magis expēdire dictam solēnitātē
nō seruari. tñc enī non deberet ser-
uari nisi in aliquo casu particulari
ius aliud exprimat. sicut patet in
processu curie. de quo s̄. **¶** Quintū ē
q̄ absoluto fiant mandata iusta
7 rationabilia. al̄ posset appellare.
ar. eē de pac. c. si. 7 de app. ut rebir⁹.

7 notat in dca. q. 103. Precipue autē
iniungendū est excoicatio a canone
ut de cetero nō faciat illud ppter qd
fuit excoicatione ligatus. i. contra
illū canone nisi i casib⁹ a iure con-
cessis. ex eo. ex tenore. Et si qd fuit
ppter spāle impedimētū absolutus
iniunget ei qd illo cessante sine ne-
gligentia se representet ei a quo fue-
rit absoluedus mandatū eius sup
bis p quib⁹ excoicatus fuerit bu-
militer recepturus 7 satisfactorius
put iusticia suadebit. ex de sen. ex
co. eos. li. 6. 7 notat in sū. li. 3. ti.
33. q. 15. Itē refūctus in excoica-
tione si in eo apparuerint signa pe-
nitentie poterit etiā post mortē ab-
solui ab eo uel de eius auctoritate
a quo fuerat in vita absoluendus.
ex eo. c. a nobis 2. Et si de facto
fuerit in cimiterio sepultus nō ex-
humabit. s. si alibi sit sepultus ex-
humabit 7 postea absoluet. ut dicit
glo. in dicto. c. a nobis. 7 temū in
cimiterio sepliet. Poterūt etiā ossa
7 corpus si sūt sup terrā. uel sepul-
chrū si sint in sepulchro verberari.
sicut fit circa viuos 7 absoluet cū
orationibus sicut viuens. dicto. c.
a nobis. ad fi. 7 notat in sū. eo. ti. q.
121. Quo vero ad formā absoluti-
onis cōmunē videlz qualiter sacer-
dos debet absoluerē cōmunē sibi
cōfiteutes. aduertendū fm Al. 7
in sū li. 3. ti. 33. q. 89. qd debet dici
sub modo indicatio ppter sacra-
menti certitudinē. Precedens autē
reprecatio est de bene esse 7 non de

esse sacramenti. Unde cōmuniter
dicit sic. Dñs te absoluat. 7 ego te
absoluo a peccatis tuis in no. pa. 7
fi. et spi. san. Amen. Lbo. etiā con-
cordat. Dicit enī qd de substantia for-
me est. Ego te absoluo. sed pmit-
titur oratio. Misereat tui oīpotēs
deus 7 c. ne effectus sacramēti im-
pediat ex parte penitentis. Itē qz
sacerdos nō ppria auctoritate ab-
soluit sed quasi minister. cōueniēter
aliqd apponit qd pertinet ad pri-
mā auctoritatem. s. dei. ut dicatur.
Ego te absoluo in nomine pa. 7 fi.
7 spi. sancti. Amē. uel p virtutē pas-
sionis xpi. uel auctoritate dei. Quia
tñ hoc non est determinatū ex ver-
bis xpi sicut in baptismo talis ap-
positio relinquit arbitrio sacerdo-
tis. Item fm Lbo. 7 in sū. eo. ti. q.
90. impositio manū sacerdotis nō
requirit in sacramēto pñie. qz non
ordinat ad cōsequēdā aliquā grē
excellentiā sed magis ad remissio-
nē pctōrū. Unde magis in hoc sa-
cramēto cōpeteret crucis signatio
in signū qd per signū crucis xpi re-
mittūt pctā. 7 tñ nō ē de necessitate sa-
cramēti. bec ille. Itē fm Lbo. in
qdā qōne de quolibet. 7 in sū. li. 3.
ti. 34. q. 110. laudabiliter in pñessio-
ne a sacerdote adijcis. Quicquid
boni feceris sit tibi remissionē pec-
catorum. quia opus quod fit ex in-
iunctione sacerdotis dupliciter va-
let penitenti. videlicz ex vi operis.
7 clauium. 7 magis valet ad expi-
andū peccata qd si ex ppio motu

idem opus homo faceret. Et eadē
ratione Ray. et Hosti. dicūt ut et po-
nif. eo. ti. q. 108. q. caute et discretē
sacerdos p^r iniunctā penitentiā dicat
penitenti q^d oīa bona q^{ae} fecerit et oīa
mala que sustinuerit. ei p^rficiat ad
salutē. et pro p^ria hec oīa iniūgat.
Omnia ergo p^rdicta sūt te bene eē
et de substantia est Ego te absoluo.
nō forma ul^o ordo p^rborū. cū nulla
scripta uel te certo sit statuta s^um
p^rborū effectus. ut ex p^rdictis colli-
gi p^ot. Itē ad hec verba absoluo
te debet addi illud super quo ab-
solutio determinat. videlz ab hac
excoicatione maiori uel minori. ab
vna. uel a pluribus s^um potestatē
absoluentis. et s^um q^d ei s^um teū vi-
sum fuerit expedire. Sed tutius ē
in cōi absolutione non exprimere
nisi de minori. Nam incauta abso-
lutio a maiori excoicatione potest
aliquod periculosū inducere. ut in
ele. religiosi. de p^ruilegijs. Post ab-
solutionē ab excoicatione p^ot ab-
soluens si potestatē habeat et ei vi-
debit expedire. dicere. Et dispenso
tecū super hac uel super his irregu-
laritatibus etc. et dicere. Iterū ab-
soluo te ab hoc peccato uel his pec-
catis. seu ab omnib^{us} peccatis tuis
s^um limites sue potestatis et s^um q^d
necessitas requisierit. Forma igitur
absolutiōis cōmunis p^ot esse ista.
scripta uel equipollens. Misereaf
tui omnipotens deus. et dimissis
omnibus peccatis tuis perducas
te ad vitā eternā amen. Indulgē-

tiā et absolutionē omnium peccatorū
tuorum tribuas tibi omnipotēs et mi-
sericors d^{eu}s. amē. D^{eu}s noster ih̄s
x^pus per suam p^rissimā misericor-
diam et sanctissimā passionē te ab-
soluat. et ego auctoritate ipsius q^{ui}
fungor in q^{ui}tu possum et debeo ab-
soluo te ab oī vinculo excoicuni-
cationis minoris si teneris. et resti-
tuo te sanctis sacramentis ecclesie
si indiges. Itē absoluo te ab om-
nibus peccatis tuis cōfessis et ob-
litis. mortalibus et venialibus. et
circūstantijs eorū quomodocūq^{ue}
et qualitercūq^{ue} offendisti teū crea-
torē tuum. animā tuā. et proximū
tuū. Omnia bona que fecisti. et fa-
cies et aduersa que sustinuisti et su-
stinebis sint tibi in penitentiā et re-
missionē p^rcedē tuorū et in augmē-
tū gratie diuine. in nomine patris
et filij et sp^ritus sancti amen.

¶ **Xor.** Atq^{ue} vir possit irri-
tare vota vxoris
babes s. wtū 3. s. p. per totū

Atq^{ue} vxor possit facere elemosynā
sine l^{it}ia viri. s. elya 2. s. 3.

¶ Atq^{ue} vxor in 2. matrimonio
possit de rebus cōmunibus proui-
dere filijs ex p^r matrimonio. R.
s^um X. Si filij predicti non habēt
aliquā actionē p^rtra matrē. nō p^ot
illa cōtra p^rbitionē mariti aliqd
eis dare. Sed si habent actionē cō-
tra matrē. ut quia obligata est eos
alere cum sint impuberes uel quia
ambo coniuges possident bona il-
lorū uel ex alia iusta causa. marit^{us}

quid tenet eos alere, quia mater cum suis oneribus ad maritum transiit secundum aliquorum consuetudinem. Sed tamen quia maritus habet administrationem uxoris contra illius prohibitionem non debet eos alere, nisi in extrema necessitate. Potest tamen procurare quod maritus ad hoc per iudicem compellatur. **A.** Idem in summa. l. 2. tit. 8. q. 29. ubi et additur secundum eundem. **W.** Si autem filii nullam habent actionem contra matrem, non tenet maritus, nec illa debet contra prohibitionem eius aliquid eis dare. Formare tamen potest in dubio sibi largam conscientiam. Item ibi. Et hoc de rebus coibus ubi est consuetudo quod maritus habeat illorum administrationem et non uxor, ubi hoc non est talis consuetudo, posset uxor sicut et maritus, cum in re coislibet habeat ius equale. ff. pro socio. per totum. De rebus hoc mariti clarum est quod non potest dare contra eius voluntatem nisi in necessitate extrema, aliter committeret furtum, ut si furtum in principio. **B.**

2 **¶** Quid si uxor habens virum prodigum celat aliquid de rebus coibus cum viro? **R.** secundum **W.** Si bona fide hoc faciat ut sibi et viro loco et tempore provideat qui eas male committeret non peccat nec tenetur obtemperare viro, si prohibeat, aut sibi tradere petat, cum in tradendo iniuraret eum ad peccatum. **A.** Idem in summa. eo. tit. q. 30. **B.**

3 **¶** Virum uxor teneat sequi uix quicquid iuerit. **R.** secundum **W.** Vir tunc tenetur

uxorem sequi quando est necessaria causa abest, sed uxor tenet sequi virum ex quicquid causa recedat, s. domicilium transferens, nisi vellet eam trahere ad peccatum, ex de diuor. q. sunt. Secus tamen si esset vagabundus. 34. q. 2. si quis necessitate. Idem **Ber.** et **Hosti.** Et addit **Hosti.** quod in voto ultramarino uxor potest sequi virum uel remanere si voluerit. Sic etiam in itinere voluntate cum proposito reuertendi. Sed ubi transferunt domicilium precise tenet eum sequi. 13. q. 2. vnaquodque. Et facit ad hoc s. votum 3. s. p. l. et se. **A.** Idem in summa. l. 2. tit. 2. q. 51. Et addit secundum **Hosti.** quod si aliquam mulier hoc pacto uel conditione uel modo res alicui in uxorem quod semper in simul debeant morari et in certo loco forte in domo amicorum ipsius mulieris, pactum seruandum est. In traditione enim rei sue potest quibet quod vult pactum apponere, nec est contra legem imo potest secundum legem quod si morari debet. 34. q. 2. si quis necessitate. Et sic dico pactum seruandum, nisi aliqua necessitas superueniat quod impedire non posset maritum commode remanere, puta propter inimicitias capitales, infirmitatem aeris uel aliud simile quod arbitrio iudicis committo. tunc. n. uxor sequi uix ne adulterium committat, quod tunc pactum contra legem incipit esse. ar. 13. q. 2. vnaquodque. Item addendum quod glo. in de co. c. vnaquodque dicit quod uxor non tenet sequi uix vagabundum nisi sciens eum tale esse cum eo perierit quod tunc tenet. Quod intelligendum est quando vagatur ex aliqua honesta causa et non aliter, ut sentit glo. in de co. c. si quis

necessitate. quia cū vagans pecca-
 ret nō esset ei in pctō p'sentiendū
 22. q. 2. faciat. Et bene facit. ff. de
 opi. li. l. qd nīss. vbi patet qd libert?
 nō tenet sequi patronū vagabun-
 dū ad prestādū ei opas. B. Arz.
 liceat viro occidere adulterā. ba-
 betur s̄ impedimentū 8°. §. p. 7 fi.
 7 s̄. lex. §. 6°. p. 4°.

4. **T**ertium magis peccat occidens
vforē q̄ matrē. R. s̄. fm̄. De. in 4.
Simpliciter maius peccatū ē occi-
dere matrē q̄ vforē. q̄ magis re-
pugnat nature. sed tñ quo ad ali-
quid maior pena imponitur occi-
denti vforē. eo q̄ maior ē p̄mitas
ad eius occisionē. Idem notatur
33. q. 2. admonere. A. in glo. su-
per tertio exstimes. Et idē notat
in sū. li. 4. ti. 9. q. 10. B. Quid si
vir qui petit vforē ē suspectus q̄
velit eā occidē. vide s̄. m̄rimoniū
9. s̄. 2. et si. De redditione tēbiri
quere s̄. tēbiri cōiugale. Item de
m̄rimonio quere s̄. matrimoniū.
cū adūctis. Item de impedimēto
matrimonij q̄re s̄. impedimētum
cū suis additionibus.

Xpus. xpianus. De fi-
te s. fides. Quid xpianus se-
deat habere erga iudeos. s. iu-
deus p. s. z. Et quod erga sarrace-
nos s. sarracenus. De xpus idē q
te p. gine natus 7 p. nobis passus
est in sacro eucharistie p. nectur s.
eucharistia p. s. s. An nole xpi
possit fieri baptisimus. s. baptisimus.

p. 52

Doctrinis. [¶] *Utrum*
mortale. R. [¶] *fm lto. 2. 2.*
q. cxi. Si ypocrita dicetur ille cui
intentio fert ad duo. s. qd nō curet
sanctitatē habere sed solū sanctus
apparē. sicut p̄suevit accipi in scri-
ptura sacra. sic manifestū ē qd p̄c-
catū mortale est. Nullus. n. tota-
liter privas sanctitate nisi per p̄c-
catū mortale. Si autē dicitur ypo-
crita ille qui intēdit simulare san-
ctitatē a qua deficit per p̄ctm mor-
tale. nō semp illa simulatio est ei
p̄ctm mortale. quod discernendū
est ex fine. qui. s. si repugnat cari-
tati dei uel p̄mi erit p̄ctm mor-
tale. puta cū simulat sanctitatē ut
falsam doctrinā disseminet. uel ut
adipiscat ecclesiasticā dignitatē
indignū uel quēcūq; alia bona tē-
poralia in quibus finē p̄stituit. Si
p̄o finis intētus nō repugnat ca-
ritati. erit p̄ctm veniale. puta cum
aliquis in ipsa fictione delectatur
de q̄ p̄s dicit 4. [¶] *et bicozū qd ma-
gis videt vanū q̄ malū.* Al. *Con.*
W. 7 addit dicens. qd cū aliq̄s si-
mulat sanctitatē quā nō habet ut
aliquid ei retur ppter hoc. sicut illi
de quibus dicitur *Matth. 23.* *Ne
vobis scribe 7 pbarisei qui come-
ditis mos viduarū 7 c.* peccatū
mortale est. qd rapit qd retet san-
cto. quia quod daf ei daf in noie
iusti. Item qm̄ talem simulationē
facit ex insatiabili auaricia. Si autē

aliquis p sua necessitate simulat
ampliorē indigētā q̄ bateat. nō
ē hoc peccatū mortale. sicut faciūt
illi qui coiter trutāni vocant. De
his enī dicit Criso⁹ q̄ talis simu-
latio potius ē culpa diuitum q̄ sit
culpa pauperū qui ex sua indigē-
tia ad hoc cōpellūt. **B.** Con-
tingit tñ qñq̄ q̄ aliquis simulat
perfectionē sanctitatis que nō est
ex necessitate salutis. Et talis si-
mulatio nō semper est cū peccato
mortalī. Et vide s. simulatio. **A.**
Et ibi patet q̄ quandoq̄ est sine
peccato. **B.**

V **Ronia.** Vide sup
in littera. J.

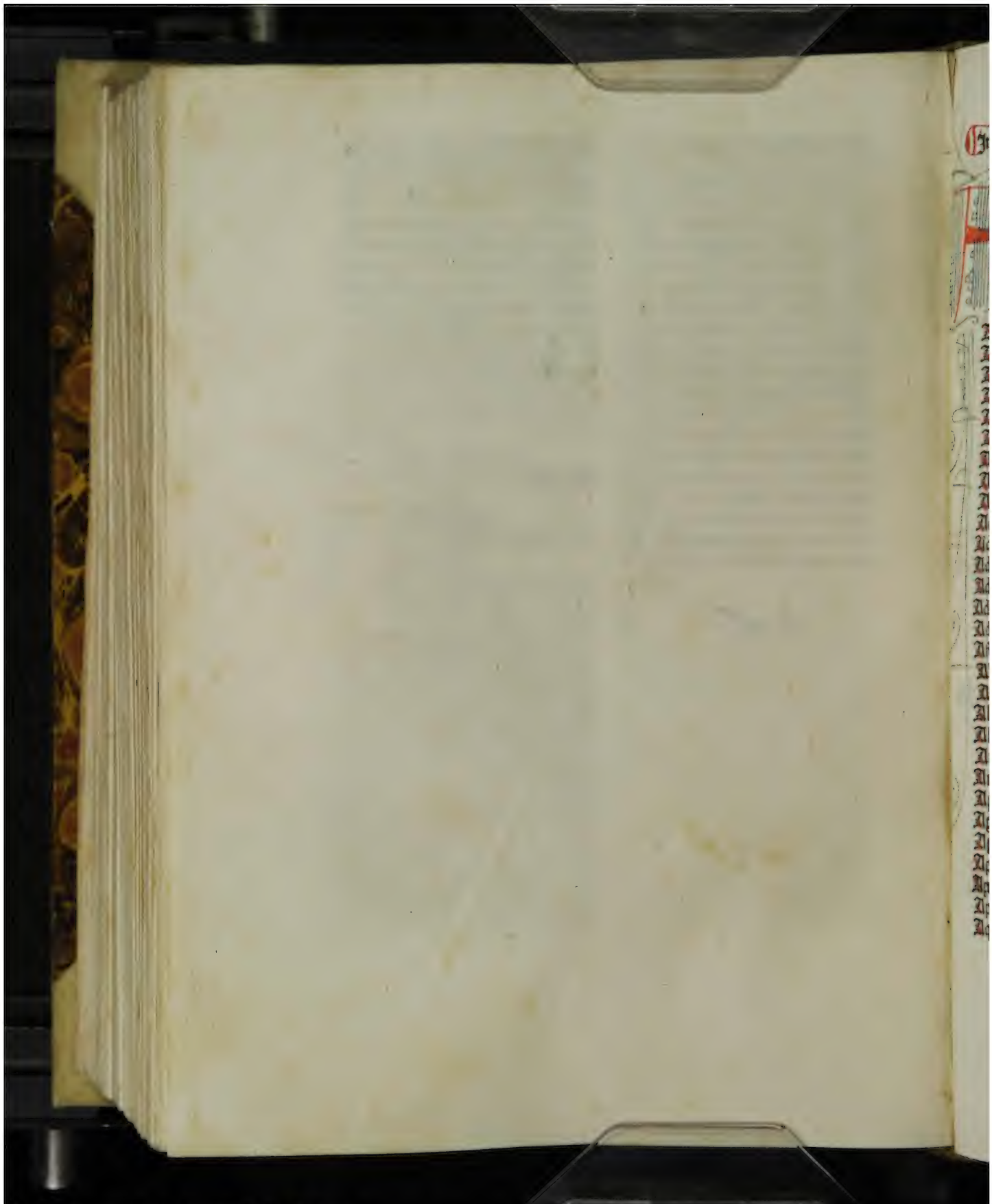
V **Strio.** Vide supra
in littera. b.

Q **Elus** quid ē. R. fm
Lto. 2. 2. q.
36. Zelus dicitur pprie quā-
do aliquis tristatur de bono alte-
rius nō ex eo q̄ ille batet. s. ex eo
q̄ sibi cēst bonum qd̄ ille batet.
ut dicit pbs 2. 2. c. 2. Et si iste
zel⁹ sit circatona honesta laudā-
bilis ē fm illud. i. Cor. 14. Emu-
lamini spūalia. Si autē de bonis
tpalibus. s. q̄ homo tristetur quia
tpalia resunt. pōt esse cū peccato. si-
cut patet s. auaricia. s. p. Si pō
aliq̄s doleret de bono alterius in-
q̄tum alter excedit ipsū in bonis.
tunc est inuidia. ut dictū est s. in-
uidia. s. 2. **A.** Zelus etiam ca-

pitur p feruore seu cōmōtione di-
uine caritatis. ps. 68. Zelus domi-
tue comedit me. Et hic zelus me
fratrem Nicolaum de ausmo or-
dinis minorum indignū pro ali-
quali simpliciō subsidio ad hui⁹
supplemētī compilationē cōmo-
uit. quod fauēte dño nostro Ihu
xpo. excepta tabula capitulorum
7 abbreviaturay 7 Rubricay ex-
pletum est apud nostrum locum
prope Mediolanū sancte Ma-
rie de angelis nūcupatū 7 vulga-
riter sancti angeli. M. cccc. cluij.
Nouēbris. 28. die sabbati. primi
ante aduentum hora quasi sexta.
Et omnia q̄ in eo ac ceteris opu-
sculis per me cōpilatis cōpilan-
disve incaute seu minus perite po-
sita p̄tinētur. peritiorū 7 p̄sertim
sacro sancte ecclesie submūto cor-
rectioni.

Raus teo.

ma di
e ten
due me
mo co
poa nu
ad l'inf
è como
fuo fion
bulom
teacy r
in locum
me dda
it volge
accusio
un pemi
un fette
fuo opu
cōpian
terre pa
refertam
mo cod

Incipit tabula capitulorum huius libri
Et per littera A

Abas 1
Abbatissa 2
Absolutio per coiter 2
Absolutio 2. percutien-
tium clericos 6
Absolutio 3. regularium 7
Absolutio 4. quo ad satisfactionem 8
Absolutio 5. quo ad modum 9
Absolutio 6. a peccato 9
Acceptilatio 9
Acceptio personarum 9
Accidia 10
Accommodatio. R. commodatum 10
Accusare 10
Accusatus 10
Adiuratio 11
Adoptio 11
Adulatio 12
Adulterium 12
Advocatus 12
Affinitas. R. impedimentum 14
Alcibimia. R. emptio 15
Alea. R. ludus aleae 15
Alienatio 15
Altare 15
Ambitio 16
Angaria 16
Appellatio 16
Apostasia per in generali 16
Apostasia 2. a fide 16
Apostasia 3. inobedientie 16
Apostasia 4. a clericatu 16
Apostasia 5. a religione 17
Aqua benedicta 17

Arbiter 17
Archidiaconus 18
Archiepiscopus 18
Arra 18
Arrogatio. R. adoptio 18
Ars notoria. R. sortilegium 2. §. p. 19
Assassinus 19
Astutia 19
Avaricia 19

Baptismus 1.

quantum ad substantiam et formam
Baptismus 2. quo ad materiam
Baptismus 3. quo ad ministrum
Baptismus 4. quo ad suscipientes
Baptismus 5. quo ad tempora
Baptismus 6. quo ad ritum
Baptismus 1. quo ad effectum
Bellum per coiter
Bellum 2. quo ad clericos
Bellum 3. quod ecclesias involuit
Benedictio
Beneficium per coiter
Beneficium 2. quo ad fructus
Beneficium 3. quoniam iniuste tenet
Bigamia
Blasphemia

Cabella

R. pedagium. Item tallia
Calix
Calumniari. R. accusare. §. 4.
Canonica portio. R. sepultura 3.
Canonizatio
Canonicus
Caracter. R. ordo 3.
Carcer
Caritas

Casus epales. R. cōfessor p
Catix cilinus
Cautio
Cecitas mentis
Censura ecclesiastica
Cessatio a diuinis
Cimiterium
Claus
Cleric⁹ p coiter
Cleric⁹ 2.º ab actib⁹ sclarib⁹ remot⁹
Cleric⁹ 3.º quo ad cobabitationē
mulier⁹
Cleric⁹ 4.º quo ad tpalia
Coadiutor. R. vitiat⁹ corpe. §. fi.
Cognatio
Cōmenda ecclie. R. bñficiū p
Cōmittē vices suas. R. Delegare.
Item vicarius
Cōmodatum
Cōpaternitas. R. impedimētū 6.º
Coicare. R. j. eucharistia 7. j. missa
Conculsio
Cōdēnatus. R. accusatus
Conditio
Confessio sacralis p coiter
Confessio 2.º q̄lit teneamur ad eā
Confessio 3.º cui confitendum
Confessionis celatio
Cōfessor p. q̄s 7 a q̄b⁹ possit absolūē
Cōfessor 2.º quid habeat agere
Confirmatio elector⁹
Confirmatio sacramenti
Cōsanguinitas. R. impedimētū 5.º
Conscientia
Consecratio p. epoz 7 s.
Cōsecratio 2.º ecclie ul' recōciliatio
Consecratio 3.º altaris
Consecratio 4.º cimiterij

Consecratio 5.º vestiū 7 b⁹ modi
Cōsecratio pginū. R. pginū psecratio
Conservator
Constitutio. R. lex
Consuetudo
Contentio
Contractus
Contitio
Contumacia
Contumelia
Chozea
Correctio p. s. punitio iusticie
Correctio 2.º s. fraterna
Corpora sanctor⁹. R. reliquie
Corporale
Corpoze vitiat⁹. R. vitiat⁹ corpoze
Corpus xpi. R. Coicare. **I**tē eu-
charistia. **I**tem missa
Crimen
Crisma. R. oleum sanctum
Cruce signat⁹. R. indulgētia. §. p̄t. 7 fi
Cupidus. R. ordinandus. §. rī.
Curialis. R. ordināndus. §. i5.º
Curiositas

Omnificatus

R. tellū p. §. 4.º **I**tē repositū. §. fi.
Debitū cōiugale
Decanus. R. archidiaconus
Decime p coiter
Decime 2.º a quib⁹ dari debent
Decime 3.º cui
Decime 4.º re quibus
Decime 5.º quo ad laicos
Defūc⁹. R. suffragiū. **I**tē mortuus
Itē purgatorium. **I**tem sepultura
Degradatio
Delecatio.

Delegare
 Denunciatio
 Depositum
 Derisio
 Desperatio
 Detractio
 Diaconus
 Dignitas
 Discere
 Disciplina
 Discordia
 Dispensatio
 Divinatio. R. sortilegiū p.
 Divortium
 Doctor uel docere. R. m̄gr. Item
 discere
 Dolus
 Domicilium
 Dominica dies
 Dominus temporalis
 Donatio p. inter viuos
 Donatio 2. causa mortis
 Donatio 3. ppter nuptias
 Dos
 Dubia
 Duellum

Erietas

Ecclesia p coiter
 Ecclesia 2. parochialis
 Electio p coiter
 Electio 2. per cōpromissum
 Elemosyna p coiter
 Elemosyna 2. quis pōt facere eā
 Emphiteosis
 Emptio 7 venditio
 Emunitas ecclesie
 Emunitas cōfugiētū ad ecclesiā

Enormia
 Episcopus
 Equitas. R. ius
 Eucharistia p coiter. 7 de eius forma
 Eucharistia 2. quo ad materiā
 Eucharistia 3. q ad sacerdotē 7 missā
 Eucharistia 4. quo ad effectū
 Extractio. R. dñs. Item tallia. Item
 pedagium
 Excoicator
 Excoicatio p coiter
 Excoicatio 2. de pcutiētib? clericos
 Excoicatio 3. de fallarijs
 Excoicatio 4. de incendiarijs 7
 effractoribus
 Excoicatio 5. de statuētib? ptra ecclesiā
 Excoicatio 6. de participantibus
 Excoicatio 7. de minori
 Excoicatiois absolutio. R. absolutio
 Excusatio. R. pena p. §. 3.
 Exemptus
 Exorcismus. R. cathecismus
 Expositus
 Extrema vinctio. R. vinctio extrema

Falsum

Fama
 Familia
 Femina
 Ferie. siue festum
 Feudum
 Fides
 Filius
 Flagella. R. satisfactio. §. 1. Itē pe-
 na p. §. 5.
 Fornicatio
 Fraus
 Frigiditas. R. impedimentū. is.

zj z

Funus. R. sepultura p. s. 1. et 8.

Inter restitutio 2. s. 5.

Furtum

Gloria vana

Gradus consanguinitatis. R.

impedimentum 5.

Guerra. R. bellum

Gula

Habitus

R. clericus

p. s. 2. Inter

apostasia 4. s. p. et fi.

Hebetudo

Hereditas

Heremita

Hereticus p. coiter

Hereticus 2. per librum septu

Hereticus 3. per clementinas

Hermosofroditus

Hyromia. quere in littera. J.

Histrion

Homicidium p. coiter

Homicidium 2. consilio uel mandato

Homicidium 3. de casuali

Homicidium 4. quo ad penam et irregularitatem

Homicidium 5. de seipso

Hore canonice

Hospitalitas

Humilitas

Iactantia

Ieiunium

Ignorantia

Illegitimus

Illicite acquisitum. R. elemosyna p. s. fi. et restitutio p. s. antepl.

Immunitas. R. emunitas

Impedimentum matrimonii p. coiter

Impedimentum 2. de errore persone

Impedimentum 3. de errore conditionis

Impedimentum 4. de voto

Impedimentum 5. de pignatione carnali

Impedimentum 6. de pignatione spirituali

Impedimentum 7. de cognatione legali

Impedimentum 8. de crimine

Impedimentum 9. de dispari cultu

Impedimentum 10. de violentia siue metu

Impedimentum 11. ordinis

Impedimentum 12. ligationis

Impedimentum 13. publice honestatis iusticie

Impedimentum 14. affinitatis

Impedimentum 15. de ipotetia coeundi

Impedimentum 16. de maledicto ecclesie

Impedimentum 17. feriarum

Impubes

Incatario. R. sortilegium 2. s. 5. et 6.

Incendarius

Incertorum restitutio. R. restitutio 6.

Incestus. R. luxuria

Indulgentia

Infamis

Infidelis

Ingratitudo

Iniuria

Iniusticia

Inobedientia

Inquisitio

Inscriptio

Institutio

Interdictum p. coiter

Interdictum 2. s. spiritualiter

Interdictum 3. in aliqua ecclesia

Interdictum 4. quid prohibet

Interdictum 5. de relaxatione

Intestatus. R. successio
Intimiditas. R. timor. S. si.
Inuenta
Inuidia
Ipoecrisis. R. simulatio. Itē ypo-
crisis

Ira

Irregularitas p. s. homicidarū

Irregularitas z. quādo ministrat

Ironia

Istrio. R. bistrio

Iudeus p. coiter

Iudeus z. quo ad seruos

Iudeus z. de conuersione

Iudicare

Iudex p. coiter

Iudex z. s. ecclesiasticus

Iudicium

Iurare

Iuramentum p. coiter

Iuramentum z. s. vniuersitatē

Iurisdicatio

Ius

Iustificatio

Raracter **R**aritas z
similia. R. in littera. C.

Latro
Legare

Legatus

Legitimus

Legitima

Leprosus

Lex z. constitutio

Liuellari⁹ p. tract⁹. R. empbiteosis

Libellus famosus

Libertus

Littere

Litigium

Locatio z. cōductio

Ludus z. iocus

Ludus alee

Luxuria

Magister i^o coiter
Magister. z. s. q̄tum ad

licentiam docendi

Maioritas

Maior pars

Maledictio

Malefactor. R. accusatus

Maleficium

Manumissio

Matrimoniu p. coiter

Matrimoniu z. qui possūt p̄trahere

Matrimoniu z. quō cōtrahit

Matrimoniu 4. s. p̄tra intētiōē

Matrimoniu 5. sub cōditionē

Matrimoniu 6. quo ad rebitum

Matrimoniu 1. s. accusatū p̄pter
impedimentum

Matrimoniu 8. s. accusatū p̄pter adulteriū

Matrimoniu 9. s. qñ petis cōiung

Medicus uel chirurgicus

Mendacium

Mercator

Meretriz

Meritum

Metus

Militia

Miserabilis persona

Missa

Mollities

Monachus

Monialis

Mortuus
Mulier
Multitudo. R. correctio p. s. s.
Munus
Mutulare
Mutuum

Naufragus

Negligentia
Negociatio
Neopbitus
Notorium
Nouitius
Nuptie

Obedientia 1.º

cōmuniter

Obedientia 2.º laicorū
Obedientia 3.º clericorū
Obedientia 4.º religiosorū
Oblatio
Obligatio
Obligatus ad ratiocinia
Occulta. R. correctio 2.º Item
reuelatio
Odium
Officiū ecclie. R. missa. Itē hore
Oleum sanctum. siue crisma
Opinio
Oratio
Oratorium
Ordo p. coiter
Ordo 2.º quo ad ritum
Ordo 3.º quo ad characterem
Ordinandus
Ordinator. siue ordinans
Ordinatus p. coiter
Ordinatus 2.º per saltum
Ordinatus 3.º negative

Ordinatio cōiugatorū
Ornatus

PAccum

Palla
Pallium
Papa
Paraferna
Parentes
Paricida
Parochianus
Paterfamilias
Patientia
Patriarcha
Patronus
Peccatum p. coiter
Peccatum 2.º s. mortale
Peccatum 3.º s. veniale
Peculium
Pedagium 7 guidagium
Pena p. s. iudicialis. aut diuina
Pena 2.º s. que prouenit leso
Penitentia p. cōmuniter
Penitentia 2.º quā imponit sacerdos
Penitentia 3.º solēnis. 7 publica
Penitentia 4.º impedita. uel falsa
Percutere. siue verberare
Peregrinus p. cōmuniter
Peregrinus 2.º q̄tū ad clericos
Periurium
Permutatio
Perplexitas
Personatus. R. dignitas
Pertinacia
Pignus
Pirata
Placere. R. adulatio
Pollutio
Populus

Portio canonica

Postulatio

Prebenda

Preceptum. R. obedientia

Predicator

Predo

Prelatus

Prelbyter. R. sacerdos. confessor
confessio. eucharistia. missa

Prescriptio

Presumptio

Primas. R. patriarcha

Primitie

Princeps. R. papa. Itē dominus

Privilegium

Probatio

Professio. R. noviti. Itē religio 4.

Promissio

Prudentia carnis

Pubes. R. impubes

Publice honestatis iusticia. R. im-
pedimentū 13.

Pudicitia

Punitio. R. correctio p. Itē disci-
plina. Item pena

Purgatio

Purgatorium

Purificatio

Pusillanimitas

Quarta

Questuarij

Raptor 1. s. rerum

Raptor 2. s. personarum

Ratiocinijs obligati. R. obligati
ad ratiocinia

Reconciliatio ecclesie. R. psecra. 2. 7. 3.

Religio p. communiter

Religio 2. quo ad ingressum

Religio 3. quo ad votum ingrediendi

Religio 4. quo ad professionem

Religio 5. quo ad transitum ad aliam

Reliquie. 7 corpora sanctorum

Renunciatio p. communiter

Renunciatio 2. qualiter fit

Renunciatio 3. quis potest renunciare

Renunciatio 4. que possunt renunciari

Represalie

Residentia clericorum

Res inter alios acta. R. snia. §. 9. et 1.

Restitutio p. communiter

Restitutio 2. quā quis nō est soluēdo

Restitutio 3. quā ad fautores

Restitutio 4. quā ad ementes

Restitutio 5. quā ad edentes

Restitutio 6. s. incertorum

Restitutio 7. quo ad eius regularia

Restitutio 8. quo ad sublationem
obligationis

Resuscitatus

Reuelatio

Rigor. R. ius

Ripa

Sacerdos

Sacramentum

Sacrilegium

Sagittarius

Sanctorum corpora. R. reliquie

Sarracenus

Satisfactio

Scandalum

Scientia. 7 studium clericorum

Scisma

Secretorum reuelatio. R. reuelatio

21 4

Seditio
Sententia
Sepultura p̄ cōmuniter
Sepultura 2.º quo ad electionem
Sepulsa 3.º q̄ ad canonicā portionē
Sepultura 4.º quando prohibetur
Seruus p̄ coiter
Seruus 2.º q̄tū ad ordinationē
Seruus 3.º q̄tū ad matrimoniū
Symonia p̄ cōmuniter
Symonia 2.º quo ad ordines
Symonia 3.º quo ad beneficia
Symonia 4.º quo ad fructus
Symonia 5.º circa funera
Symonia 6.º quo ad religionē
Symonia 1.º de pena et dispensatōe
Simulatio
Sobrietas
Societas p̄ s. pecunie et operaz
Societas 2.º s. respectu quarundā
 materie questionum
Sodomia
Sollicitudo
Sortilegium p̄ s. diuinitio
Sortilegium 2.º s. superstitio
Spectacula. R. ludus et iocus.
Ite chorea
Sponsalia
Stipulatio
Studium clericorum
Stulticia
Stuprum. R. fornicatio
Subarratio. R. arra.
Subdelegare
Substitutio. R. testamentum 2.º
Successio ab intestato
Suffragium defunctorū
Superbia

Suspensus
Susurratio

Cabellio

Tallia
Tempantia. R. sobrietas. Itē ebrietas
Testamētū p̄ coiter
Testamētū 2.º q̄tū ad institutionē bēdis
Testamētū 3.º q̄tū ad executionē
Testis p̄. quis nō potest esse
Testis 2.º de numero
Testis 3.º quo ad actū testificandi
Timor
Torceamentum
Transactio
Transitus siue translatio
Treuga
Tutela
Turpe lucrū. R. elemosyna p̄. s. fil.

Oana gloria

R. gloria vana
Vasallus. R. feudum
Velatio virginum. R. virginum con-
 secratio
Venatio
Venditio
Veneficium. R. maleficium. Item
 sortilegium
Veniale peccatū. R. peccatum 3.º
Verberatio. R. percutere
Vestis
Vicarius
Vidua
Vindicatio
Virginitas
Virginum cōsecratio
Vis et metus

Visitatio
Vitium
Vitatus corpore
Vincio extrema
Voluntas
Votum p̄ cōmuniter
Votum 2.º quis potest vouere
Votum 3.º de voto p̄iugū i cōmuni
Votum 4.º de voto coniugū circa
 religionē
Votum 5.º quo ad cōmutationē
Votum 6.º quod soluit p̄ religionē
Visura p̄ cōmuniter
Visura 2.º circa animalia
Visura 3.º in emptionibus
Visura 4.º de usurarijs manifestis
Visura 5.º de seruitorib⁹ fautoribus
 ⁊ familia usurarij
Visura 6.º de restitutione usurarij
Visus clauis p̄ quo ad supplemen-
 tū excoicationū iuris
Visus clauis 2.º quo ad formā ab-
 sor- C soluendi.

X **P**ūs

I **P**ocrisis

Yromia. R. in littera. J.
 Ystrio. R. s. in littera. b.

Q **E**lus *nota*

Tabula abbreviaturarū.

Ac. Accursius
Al. Albertus
Ala. Alanus
Albr. Albricus

tabula

An. Antonius de butrio
Ang. Angelus de perusio
Auten. Autentica
Ar. Argumentū uel argumēto
Archi. Archidiaconus
Ac. Aco
Ber. Bernardus glosator recretaliū
Bar. Bartolus
Bal. Baldus
Bartho. Bartholome⁹ glosator recreti
C. Codice
 c. capitulum. seu capitulo. uel ca-
 pituli. uel centum
Cy. Cynus
Con. confessorum. uel conco-
 dat. uel concordant
Conse. consecratione
Dy. Dynus
Dis. distinctione
Co. codē titulo. uel capitulo. uel. §.
Ca. eadē lege. seu distinctiōe. seu
 causa. uel questione
Ex. extra recretum. in recretalibus
 ff. digestis
 fi. finali. uel in fine
Bo. Blosa
Boff. Boffredus
ber. bermannus
hosti. hostiensis
Hug. hugolinus
 i. prima. uel. i. id est
 i. infra
Insti. Instituta
Inno. Innocentius
Ja. de are. Jacobus de arena
Jo. Johannes glosator recreti
Jo. an. Johannes andree
Ja. Jacob⁹ de teluiso uel de Rauēna
 zi 5

Ilege
Li. libro
Lau. Laurentius
No. nota. uel notat. seu notat
Op. opinio
Pc. Petrus
plt. penultimo
Pla. Placentius
q. questione
Ray. Raymundus
R. respōdeo. uel respōso. uel reqre
s. scilicet
s. sequenti. uel sequētibz
s. supra
Sū. sūma. 7 in dubio intellige de
 sūma confessorū
Tancre. Tancredus
Ti. titulus. uel titulo
Tbo. Thomas
Ul. Aldericus
W. Wilielmus. s. glosator Ray.
 aliter Wilielmus
W. duran. Wilielmus durantis
Vin. Vincentius
S. paragrafo. seu paragrafb. uel
 paragraphi. seu paragraphis
Sūt 7 alie abbreviature q̄ ut dis-
 cernantur hic inferi subrogabūt

Rubrice iuris civilis 7 canonici. 7
 p̄ rubrice. ff. 7 p̄ ff. veteris

1 **A**doptionibus
4 **A**lienatione iudicij mu-
 tandi causa facta
9 **A**d legem acquiliam
10 **A**d exhibendum
xi **A**leatoribus
14 **A**d legem rodiam de iactu

14 **A**d senat⁹ cōsultū macedonianū
16 **A**d velleyanum
19 **A**ctionibus empti 7 venditi
1 **O**nstitutionib⁹ p̄ncipiū
3 **O**calūniatoribus
4 **O**capitis diminutione
8 **C**ōmunia predior
10 **C**oi diuidendo iudicio
12 **C**onditione causa data
12 **C**onditione ob turpem causam
12 **C**onditione indebiti
12 **C**onditione sine causa
13 **C**onditione furtiua
13 **C**onditione ex lege
13 **C**onditione triticaria
13 **C**onstitutā pecunia
13 **C**ōmodati uel econtra
16 **C**ompensationibus
18 **C**ontrabenda emptione
1 **O** iussione rerū
4 **O** dolo malo
16 **D**epositi uel contra
20 **D**istractiōne pignoz
24 **D**onatiōib⁹ inter virā 7 vxorē
24 **D**imortijs
2 **E**x per quē factum est
2 **E**dendo
4 **E**o qd̄ metus causa
4 **E**x quibus causis maiores
13 **E**o quod certo loco
14 **E**xercitoria actione
19 **E**stimatoria actione
21 **E**dilitio edicto
21 **E**nictiōib⁹. 7 duple stipulationibus
21 **E**xceptione rei iudicate 7 tradite
2 **E**rijs 7 dilationibus
3 **F**idei cōmissaria hereditatis
 petitione

10 Finium regundorum
10 Familie heriscunde
21 Fugitiuis seruis
22 Fide instrumentorum
23 Fundo totali

His q̄ sūt sui uel alieni iuris
3 His qui notant infamia
2 His qui receperunt uel
effuderūt

18 hereditate uel actione vendita

Iurisdicia 7 iure

2 Iurisdictione oīuz iudiciū

2 In ius uocando

2 In ius uocati ut eant

4 In integrū restitutiōibus

5 Iudicijs

5 Inofficioso testamento

21 Interrogatorijs actionibus

12 Iure iurando

12 In litem iurando

14 In iustoria actione

15 In rem uerso

18 In diem adiectione

20 In q̄b⁹ casib⁹ pign⁹ tacite cōtrahat

22 Iuris 7 facti ignorantia

23 Iure dotium

Legib⁹ 7 senatus cōsultis
7 longa cōsuetudine

18 Lege cōmissoria

12 Locati 7 conducti

4 Inoribus. 25. annis

Mandatis principum

21 Mortuo inferendo

11 Mandati uel econtra

Ne quis eū q̄ in ius uocat⁹
vi eximat

3 Negocijs gestis

4 Naute caupones stabularij

9 Moralibus actionibus

22 Nautico fenore

Origine iuris

Officio consulis

Officio prefecti pretorio

Officio prefecti urbis

Officio questorū

Officio pretorum

Officio prefecti vigilum

Officio proconsulis 7 legati

Officio prefecti angustalis

Officio presidis prouincie

Officio pcuratoris cesaris

Officio iuridici

Officio ei⁹ cui mandata ē iurisdicatio

Officio assessorū

Operis seruorū

Pactis

Postulando

Procuratoribus

Petitione hereditatis

Possessoria hereditatis petitione

Publiciana in rem actione

Pignoratitia actione

Peculio

Pro socio

Periculo 7 cōmodo rei uendite

Prescriptis uerbis

Pignoribus 7 hypothecis

Probationibus

Pactis totalibus

Quod quisq̄ iuris in alte-
rum statuerit

Qui satisfacere cogantur

Qui notant infamia

Quod cuiusq̄ vniuersitatis noie

Quibus ex causis maiores

Quod metus causa

21 6

1 **Q**uā dies usufructus legati cedat
 1 **Q**uibus modis usufructus amittatur
 1 **Q**uemadmodū usufructuarius
 caueat
 8 **Q**uēadmodū seruitus amittat
 xi **Q**uibus reb⁹ ad eundē iudicē
 eatur
 14 **Q**uod cū eo qui in aliena potestate
 est negocium
 15 **Q**uā actio de peculio est annalis
 15 **Q**uod iussu
 20 **Q**ue res pignori obligari possūt
 20 **Q**ui potiores in pignorib⁹ habeāt
 20 **Q**uibus modis pignus uel ypothē
 ca soluitur
Rerū diuisione ⁊ qualitate
 4 **R**ecceptis arbitris ⁊ qui
 arbitrum
 6 **R**ei vendicatione
 xi **R**eligiosis ⁊ sumptib⁹ funerū
 12 **R**eb⁹ creditis ⁊ si certū petat
 18 **R**escindenda venditione
 19 **R**erum permutatione
 21 **R**etributoria ⁊ quāto minoris
 23 **R**itu nuptiarū
 24 **R**epudijs ⁊ diuortijs
 1 **S**tatū hominū
 1 **S**enatoribus
 2 **S**i quis ius dicenti nō
 obtemperauerit
 2 **S**i quis in ius vocatus nō ierit
 2 **S**i ex nōali causa agat
 2 **S**i q̄s cautionib⁹ iudicio sistendi
 5 **S**i pars hereditatis petatur
 6 **S**i ager vectigalis uel emphyteca
 rius petatur
 1 **S**i usufructus petatur uel ad aliū
 pertinere negetur

8 **S**eruitutibus
 8 **S**eruitutib⁹ rusticorū prediorū
 8 **S**eruitutibus urbanorū pdiorū
 8 **S**i seruitus vendicet uel ad aliū
 pertinere negetur
 9 **S**i q̄drupes pauperie fecisse dicat
 xi **S**eruo corrupto
 xi **S**eruis fugitiuis
 xi **S**i mensor falsum modū dixerit
 12 **S**i certum petat
 18 **S**eruis exportandis
 23 **S**ponsalibus
 2 **R**ansactionibus
 13 **C**riticaria
 14 **T**ributoria actione
 22 **T**estibus
 1 **U**sufructu ⁊ quēadmodū
 quis usufructu utatur
 1 **U**sufructu accrescendo
 1 **U**sufructu earū rerū que usu
 cōsumuntur
 1 **U**su ⁊ habitatione
 1 **U**sufructuari⁹ quēadmodū caueat
 22 **U**suris ⁊ causis ⁊ fructib⁹

Rubrice infortiati
 2 **A**ctione rerū amatarū
 3 **A**dministratione ⁊ peri
 culo tutorū
 3 **A**uctoritate ⁊ cōsensu tutorū
 6 **A**cquirēda uel obtinēda hēditate
 6 **A**d senatus cōsultū sillanianum
 10 **A**nnuis legatis ⁊ fidei cōmissis
 xi **A**limentis ⁊ cibarijs legatis
 xi **A**uro ⁊ argento legato
 xi **A**dinendis ⁊ trāsferendis legatis
 12 **A**d legem falcidiam
 13 **A**d separatū cōsul. trebellianū

15 Assignandis libertis
 15 Ad senatus cōsultū tertulianū
 14 Bonorum possessionibus
 14 **B**onorum possessione fu-
 rioso muto rē.
 14 Bonorum possessione cōtra tabulas
 14 Bonorum possessione sūm tabulas
 14 Bonorum possessiō ex testō milis
 15 Bonis libertorum
 2 **O**ncubinis
 3 Confirmando tutore uel
 curatore
 4 Contrario iudicio tutele 7 vtili
 actione
 4 Curatoribus furiosis
 5 Conditoribus institutionū
 12 Conditionibus 7 remonstrationibus
 14 Contra tabulas
 14 Collatione bonorum
 14 Cōiūgēdis cū emancipato liberis
 14 Carboniano edicto
 10 **O**ste prelegata
 14 **O**dotis collatione
 4 **E**xcusationibus 7 tēpib⁹ ear⁹
 4 **E**o qui p tutore uel cura-
 toze negocia gesserit
 4 **I**deiussoribus 7 mādato-
 ribus 7 heredibus tuto-
 rum 7 curatorum
 10 **F**undo instructo 7 in-
 strumento legato
 15 **R**adibus 7 affinitatibus
 5 **I**s q in testamēto relentur
 5 **H**eredibus instituendis
 11 **H**is q pene causa in testa-
 mentis relinquūt
 11 **H**is que p nō scripto habent
 11 **H**is quibus ut indignis

2 **I**mpensis in rebus totali-
 bus factis
 5 **I**niusto rupto 7 irritō te-
 stamento
 5 Iure deliberandi
 6 Iure codicillorum
 14 Iure patronatus
 2 **L**iberis agnoscendis
 3 Legitimis tutoribus
 5 **L**iberis 7 posthumis
 1 Legatis 7 fidei cōmissis p
 8 Legatis 7 fidei cōmissis 2.
 9 Legatis 7 fidei cōmissis 3.
 11 Liberatione legata
 14 Legatis pstandis ptra tabulas
 bonorum possessione petita
 15 Libertis vniuersitatum
 4 **M**agistratibus cōueniendis
 6 **M**ilitari testamento
 10 **P**etitione 7 electione legata
 14 **O**bssequiis a liberis 7
 libertis prestandis
 15 **O**peris libertorum
 10 **P**eculio legato
 10 **P**ennu legata
 3 **P**etant tutores uel
 curatores
 3 **Q**uando ex facto tutorū
 uel curatorū
 4 **Q**uod cū falso tutore
 6 **Q**uēadmodū testamēta aperiant
 13 **Q**uādo dies legatorum cedit
 15 **Q**uibus nō cōpetit bonorum possessio
 15 **Q**uis ordo in bonorum possessione
 seruetur
 4 **R**ebus eorum qui sub tute-
 la uel cura sūt
 11 **R**ebus dubijs

xi Regula catboniana
 i **S**oluto matrimonio 7
 quādmōdū dos petat
 2 Si mulier ventris noīe
 in possessione mittatur
 2 Si mulier v̄tris noīe calūnie causa
 3 Suspectis tutorib⁹ ac curatoribus
 6 Si omīssa causa testamenti
 6 Si quis aliquē testari p̄biberit
 10 Seruitute legata
 10 Suppellectili legata
 13 Si cui plus q̄ p legē falcidiam
 14 Si tabule testamenti extabunt
 14 Si a parēte q̄s fuerit manumissus
 15 Si quid in fraudē patroni factū sit
 15 Si tabule testamenti nulle extabūt
 15 Successorio edicto
 15 Suis 7 legitimis heredibus
 3 Tutelis
 3 Testamentaria tutela
 3 Tutoribus 7 curatoribus
 datis ab his
 4 Tutelis 7 rōnibus distrabendis
 5 Testamentis 7 qui testamenta
 facere possunt
 10 Tritico vino 7 oleo legato
 2 **O**entre inspiciendo
 4 **O**bi pupillus educari uel
 morari debeat
 5 Vulgari 7 pupillari substitutione
 10 Usu 7 usufructu legato
 13 Et legatorū causa caneatur
 13 Ut in possessionē legatorū
 14 Ventre in possessionē mittendo
 7 curatore eius
 15 Unde legitimi
 15 Unde liberi
 15 Unde cognati

15 Unde vir 7 vxor
 15 Veteranorū militū successione
 15 Et ex legib⁹ 7 senatus consultis
 bonorū possessio datur

Rubrice. ff. noui
 i **A**qua pluuiali arcenda
 2 Ademptione libertatis
 3 Acquirēdo rez dominio
 3 Acquirenda possessione
 5 Aqua quotidiana 7 estiuā
 5 Arboribus cedendis
 6 Actionibus 7 obligationibus
 8 Acceptilationibus
 9 Arborū furtum cesarum
 9 Abigeis
 10 Accusationib⁹ 7 inscriptionibus
 10 Ad legem iuliam maiestatis
 10 Ad legem iuliam de adulterijs
 10 Ad legem iuliam de vi publica
 10 Ad legem corneliā de sicarijs
 10 Ad legem corneliā de falsis
 10 Ad legem p̄piciā de paricidijs
 10 Ad legem iuliam repetundarū
 10 Ad legem iuliam de annona
 10 Ad legem iuliam peculatus
 10 Ad legem iuliam ambitus
 10 Ad legem fauiam de plagarijs
 10 Ad senatus cōsultū turpillianū
 xi Appellationibus 7 relationibus
 xi A quib⁹ appellare nō licet
 xi Appellationibus recipiendis
 xi An per aliam causa appellationis
 xi Apud eū a q̄ appellat aliā causam
 12 Ad municipales 7 de incolis
 12 Albo scribendo
 12 Administratione rez ad ciuitatē
 pertinentium

4 **B**onis iudicis auctoritate
possidendis

io **B**onis dānatorū
Bonis eoz qui ante sententiā
mortē sibi cōscinerunt

2 **O**llusione detegenda

4 **C**onfessis

4 **C**essione bonoz

4 **C**uratore bonis dando

5 **C**loacis

9 **C**oncessionibus

9 **C**rimine expilate hereditatis

9 **C**rimine stellionatus

9 **C**ollegijs illicitis et corporibus

io **C**ustodia reoz et exhibitione

io **C**adaveribus punitoz

pi **C**aptiuis et postluminū reuersis

pi **C**astrensi peculio

iz **C**ensibus

i **O**mnino infecto

i **O**mnino donationibus

i **O**mnino donatione causa mortis

6 **D**iuersis et tēporalib⁹ p̄scriptionib⁹

6 **D**oli mali exceptione

1 **D**uobus reis cōstituendis

iz **D**ecurionibus et eoz filiis

iz **D**ecretis ab ordine faciendis

Elibus curilibus

2 **E**uictione libertatis

4 **E**quibus causis in pos-

sessionem eatur

6 **E**xceptionibus et p̄scriptionibus

6 **E**xceptione rei iudicate

6 **E**xceptione doli mali

9 **E**xtraordinarijs criminibus

9 **E**ffractoribus et expilatoribus

pi **E**um qui appellanti

iz **E**xtraordinarijs cognitionibus

2 **R**edei commissarijs libertatib⁹
Fluminib⁹ et ne qd in flumi-
ne publico ripave eius fiat

5 **F**onte

8 **F**ideiussoribus et mandatoribus

9 **F**urtis

9 **F**urti aduersus nautas

9 **F**uribus balnearijs

5 **G**lande legenda

2 **I**ure aureoz annuloz

5 **I**nterdictis seu extraoz

dinarijs actionibus

5 **I**tinere actus priuato

8 **I**udicatum solui

9 **I**ncendio ruina naufragio

9 **I**urijs et famosiss libellis

io **I**nterdictis et relegatis et reportag

pi **I**ure fisci

iz **I**ure immunitatis

2 **L**iberali causa

5 **L**ocis et itinerib⁹ publicis

5 **L**oco publico fruendo

5 **L**ibero homine exhibendo

5 **L**iberis exhibendis seu reduendis

6 **L**itigiosis

pi **L**ibellis dimissorijs

iz **L**egationibus

2 **A**numissionibus

2 **A**numissionis vindicta

2 **A**numissionibus q̄ seruis

2 **A**numissionis testamento

5 **M**igrando

iz **M**uneribus et honoribus

2 **M**ortalibus restituendis

2 **M**orte statu reuinctoz

post quinquēniū queras

5 **M**e vis fiat ei q̄ possessione miss⁹ est

5 **M**e quid in loco sacro fiat

5 Neqd in loco publico uel puato fiat
 5 Neqd in flumine publico ripa u
 eius fiat quo aliter aqua fluat
 8 Nouationibus 7 relegationibus
 xi Nil in ouari appellatide pendente
 iz Raudinis
 i **O** Peris noui nūciatione
 iz Operibus publicis
 i **P** blicanis 7 vectigalibus
 3 Pro soluto
 3 Pro emptore
 3 Pro herede
 3 Pro donato
 3 Pro relicto
 3 Pro legato
 3 Pro dote
 3 Pro suo
 4 Priuilegijs creditor
 5 Precario
 8 Pretorijs stipulationibus
 9 Priuatis relictis
 9 Preuicatoribus
 9 Popularibus actionibus
 10 Publicis iudicijs
 10 Penis
 xi Priuilegijs veteranor
 iz Pollicitationibus
 iz Prosonetis
 2 **Q** uis sine manumissione
 2 Qui 7 a quib⁹ manumissi
 2 Quibus ad libertatē procla
 mare nō licet
 4 Quib⁹ ex causis in possessionē eatur
 4 Que in fraudē creditorū facta sunt
 5 Quorum bonor
 5 Quorū legator
 5 Quod vi aut clam
 6 Quarū rerū actio nō datur
 10 Questionibus
 xi Quis 7 a quo appelletur
 xi Quando appellandum sit
 xi Que sententie sine appellatione
 rescinduntur
 4 **R** e iudicata 7 de effectu
 sententiarum
 4 Rebus auctoritate
 iudicis possidendis
 5 Ripa minuenda
 5 Riuis
 5 Remissionibus
 8 Rem pupilli saluam fore
 8 Rem ratā habere 7 de rati habitione
 9 Receptatoribus
 10 Requirendis reis
 xi Re militari
 iz Regulis iuris
 2 **S** tatu liberis
 2 Si libertinus ingenuus
 esse dicatur
 2 Statu defunctor
 4 Sepationibus
 5 Superficiebus
 5 Si arbor vicini edibus impendat
 5 Saluiano interdicto
 1 Stipulatione seruor
 8 Solutionib⁹ 7 liberationibus
 9 Si q^s testamēto liber eē iuss⁹ fuerit
 9 Si familia furtū fecisse dicatur
 9 Sepulchro violato
 10 Sententiam passis 7 restitutis
 xi Si tutor uel curator uel magistrat⁹
 xi Si pendente appellatione
 5 **C** abulis exhibendis
 9 Termino moto
 9 Tigno iniuncto
 5 Ducapionibus 7

usurpationibus

- 5 Via publica 7 si quid in ea
- 5 Et in fluuio publico navigare liceat
- 5 Via publica 7 itinere reficiendo
- 5 Si 7 vi armata
- 5 Et possidetis
- 5 Strobi
- 1 Verborum obligationibus
- 9 Ubi bonorum raptorum
- xi Veteranorum priuilegijs
- iz Vacacione 7 excusacione muneris
- iz Varijs 7 extraordinarijs cognitiōib⁹
- iz Verborum 7 rerum significatione

Rubrice Codicis

- H** Postatis
- A**ffessoribus 7 domesticis
- A**nnonis
- A**duocatis diuersorum iudicium
- A**duocatis diuersorum iudiciorum
- A**duocatis fisci
- A**lienacione iudicii mutandi causa facta
- A**d exhibendum
- A**lee vsu 7 aleatoribus
- A**ctionibus 7 obligationibus
- A**n seru⁹ ex suo facto p⁹ manumiss.
- A**ctionibus hereditarijs
- A**ctionibus empti 7 venditi
- A**d senatus consultum macedonianum
- A**d senatus consultum velleyanum
- A**lendis liberis
- A**dministratiōe tutorum 7 curatorum
- A**limentis pupillo prestandis
- A**rbitrium tutelae
- A**uctoritate prestanda
- A**ctore tutore seu curatore trebell.
- A**d senatus consultum trebellianum
- A**d legem falcidiam

- 6 **A**d senatus consultum tertulianum
- 6 **A**d senatus consultum orpicianum
- 7 **A**ssertione tollenda
- 7 **A**cquirēda uel retinēda possessione
- 7 **A**dversus creditorem
- 7 **A**nnali exceptiōe italici contractus
- 7 **A**lluuiōib⁹ 7 paludib⁹ pascuis 7c.
- 7 **A**ppellationibus 7 relationib⁹
- 8 **A**ceptilationibus
- 8 **A**doptionibus
- 9 **A**ccusationibus
- 9 **A**d legem iuliam maiestatis
- 9 **A**d legem iuliam de adulterijs 7 stupro
- 9 **A**d legem iuliam de vi publica 7 priuata
- 9 **A**d legem corneliam de sicarijs
- 9 **A**d legem faniam de plagiarijs
- 9 **A**d legem visceliam
- 9 **A**d legem corneliam de falsis
- 9 **A**d legem iuliam repetundarum
- 9 **A**d legem iuliam ambitus
- 9 **A**bigeis
- 9 **A**bolitionibus
- 9 **A**d senatus consultum turpillianum
- 6 **B**onis libertorum 7 iure patronatus
- 6 **B**onorum possessione p^m tabulas
- 6 **B**onorum possessione contra tabulas liberti
- 6 **B**onorum possessione p^{tra} tabulas
- 6 **B**onis maternis
- 6 **B**onis q^{ue} liberis in p^{ate} constitutis
- 7 **B**onis auctoritate iudicis possidendis
- 9 **B**onis eorum qui sibi mortem conscuerunt
- 9 **B**onis p^{scripto}rum seu d^{anato}rum

Omnib⁹ rei militaris
 Contractib⁹ iudicum ⁊
 eoz que sūt circa eos

2 Causis in quib⁹ infamia irrogat^r
 3 Comuni diuidento
 3 Comunia vtriusq⁹ iudicij
 3 Consortibus eiusdem litis
 4 Conditione indebiti
 4 Conditione ob causam datorum
 4 Conditione furtiua
 4 Conditione ob turpem causam
 4 Conditione ex lege siue sine causa
 4 Constituta pecunia
 4 Commodati
 4 Compensationibus
 4 Contrabenda emptione
 4 Comuniū rerū alienatione
 4 Comercijs ⁊ mercato
 5 Concubinīs
 5 Confirmando tutoze
 5 Contrario iudicio tutelē
 5 Curatore furiosi ⁊ prodigi
 6 Carboniano edicto
 6 Collationibus
 6 Codicillis
 6 Coia de legat⁹ uel fidei cōmissis
 6 Conditionibus inseris tam in le-
 gatis q̄ in fidei cōmissis
 6 Caducis tollendis
 6 Coia de successionibus
 1 Comuni seruo manumisso
 1 Comunia de manumissionibus
 1 Comunia de vscapionibus
 1 Collusione detegenda
 1 Cōminationes epistolas
 1 Confessis
 8 Contrabenda ⁊ cōmittenda sti-
 pulatione

8 Creditorē emptionē pignoris
 nō debere
 9 Custodia reoz
 9 Crimine peculatus
 9 Crimine sacrilegij
 9 Crimine expilate hereditatis
 9 Crimine stellionatus
 9 Cui latrones uel criminibus reos
 occultant
 9 Calumniatoribus

Omnib⁹ rescriptis ⁊ pra-
 gmaticis sanctionibus
 i Defensoribus ciuitatum

2 Dolo malo
 3 Dilationibus
 4 Delictis defūctorū inquātū ⁊ in
 quib⁹ heredes cōueniant^r
 4 Depositi
 5 Donationibus ante nuptias
 5 Dotis promissione uel nuda pol-
 licitatione
 5 Dote cauta nō numerata
 5 Donationib⁹ inter virū ⁊ vxorē
 5 Diuortio facto apud quē liberi
 educant^r
 5 Diuidentia tutela
 1 Diritia libertate tollenda
 1 Distractio pignoz
 8 Debitorē venditionē pignoris
 8 Duob⁹ reis stipulandis ⁊ pro-
 mittendis
 8 Donationibus
 8 Donationibus causa mortis
 8 Donatio de sub mō uel sub cōditioe

Episcopis ⁊ clericis
 Episcopali audientia ⁊
 diuersis capitulis
 2 Edendo

2 Erroze calculi
 2 Erroze aduocatoꝝ
 2 Cuius ppter curatoꝝ in inte.
 resti. agi. pos.
 4 Ex delictis defunctor
 4 Exercitoria 7 institutoria actione
 4 Edilijs actionibus
 5 Eo qui p tutore negocia gerit
 5 Excusationibus 7 tēporib⁹ earū
 5 Excusatione veteranoꝝ
 6 Edicto diui adriani tollendo
 8 Executione rei iudicate
 8 Edilijs priuatis
 8 Etiam ob cirographariam pecu-
 niam pignus teneri
 8 Exceptionib⁹ seu p̄scriptionib⁹
 8 Euictionibus
 8 Emancipationibus liberoꝝ
 9 Exhibendis uel trāfferēdis reis
 9 Emendatione seruoꝝ
 9 Emendatione propinquoꝝ
 2 **A**liofamilias minoꝝ
 2 Fideiussoꝝib⁹ minoꝝ
 2 Formulis 7 impetratione
 actionum sublati
 3 Ferijs
 3 Familie heriscunde
 3 Finiū regundoꝝ
 4 Fide instrumētoꝝ 7 amissioe eoꝝ
 5 Fundo totali
 5 Fideiussoꝝib⁹ tutoꝝ 7 curatoꝝ
 6 Furtis 7 seruo corrupto
 6 Fidei cōmissis
 6 Falsa causa adiecta legato uel
 fidei cōmisso
 1 Fidei cōmissarijs libertatibus
 1 Fructibus 7 litis expensis
 8 Fideiussoꝝib⁹ 7 mādatoribus

9 Falsa moneta
 9 Famosis libellis
 9 Generali abolitione
 1 **H**ereticis 7 manicheis
 1 His q̄ ad ecclesias cōfugiūt
 1 His qui in ecclesijs manu-
 mittuntur
 1 His qui ad statuas cōfugiunt
 2 His qui potentioꝝ nomine titu-
 los predijs
 2 His que vi metusve causa fiunt
 2 His qui veniam etatis impetra-
 uerunt
 4 Hereditate uel actione vendita
 4 Heunuchis
 5 Heredibus tutoꝝ
 6 Heredibus instituendis
 6 His quibus ut indignis
 6 His que pene nōse relinquūt
 6 His que sub modo legati seu fidei-
 cōmissi relinquunt
 6 His qui ante apertas tabulas
 6 Heredib⁹ tēcurionū
 1 His q̄ a nō dñō manumissi sūt
 1 His q̄ p metū iudicis nō appel-
 lauerunt
 8 His qui in priorum creditoꝝ loco
 succedunt
 9 His q̄ parētes uel liberos occiderūt
 9 His qui ascribūt in testamēto
 9 His qui latrones uel reos occultāt
 1 **I**ustiniano codice confir-
 mando
 1 Iustiniano codice emen-
 dando
 1 Iudeis
 1 Iuris 7 facti ignorantia
 2 In ius vocando

2 In integrū restitutione minorū
 2 In q̄b⁹ causis i integz restō ē necia
 2 In integrū restitutione postulata
 ne quid innouet
 2 Iureiurando ppter calūniam
 3 Iudicijs
 3 Iurisdictione oīz iudicum ⁊ re
 foro cōpetenti
 3 In quib⁹ casib⁹ militantes fori
 p̄scriptione uti nō possūt
 3 Inofficioso testamēto
 3 Inofficiosis donationibus
 3 Inofficiosis dotibus
 4 Iure emphiteotico
 5 Incestis ⁊ inutilibus nuptijs
 5 Interdicto m̄rimonio inter pupillū
 ⁊ tutore uel curatore
 5 Iure dotium
 5 In q̄b⁹ casib⁹ tutore habēti tutor
 uel curator dari nō potest
 5 In litem iurando
 5 In litem dādo tutore uel curatore
 6 Iure aureoz annuloz
 6 Institutionib⁹ ⁊ substitutionibus
 uel resti. sub cōdi. factis
 6 Impubez ⁊ alijs substitutionibus
 6 Iure re liberādi ⁊ re adeunda uel
 acquirenda hereditate
 6 Indicta viduitate tollenda
 7 Ingenus ⁊ manumissis
 7 In quib⁹ causis cessat longitem-
 poris p̄scriptio
 8 Interdictis
 8 In quib⁹ causis ius pignoris
 tacite cōtrahat
 8 Iure domini impetrādo
 8 Inutilib⁹ stipulationibus
 8 In gratis liberis

8 Infantib⁹ expositis liberis ⁊ seruis
 8 Infirmandis penis celibatus ⁊
 orbatus
 8 Iure liberoz
 9 Iniurijs
 1 **E**gib⁹ ⁊ cōstitutionibus
 principum
 3 Litis cōtestatione
 3 Rege acquilia
 4 Locato ⁊ cōducto
 5 Legitima tutela
 6 Libertinis ⁊ eoz filijs
 6 Liberis p̄teritis ⁊ exheredatis
 6 Legatis
 6 Legitimis hereditib⁹
 7 Rege fusia canina tollenda
 7 Latina libertate tollenda
 7 Liberali causa
 7 Longit̄pis p̄scriptione q̄ p libertate
 8 Litigiosis
 8 Luitione pignoris
 8 Liberis exhibendis seu reducendis
 1 **M**andatis principū
 1 Modo mulctarum
 1 Magistratib⁹ municipalium
 4 Mandati uel cōtra
 4 Monopolijs ⁊ cōuētū negociatoz
 5 Magistratibus cōueniendis
 8 Manumissione pignoris
 8 Mortis causa donationibus
 9 Mulieribus que seruis p̄p̄is se
 iungerunt
 9 Mutatione nominis
 9 Maleficis ⁊ mathematicis
 1 Quo codice cōponendo
 1 Noua cōstitutio federici
 1 Re sanctū baptisma iteret
 1 Remini licere signū saluatoris

- i Ne iudeus xpianū mancipiū
- 2 Ne liceat potentioribus
- 2 Ne fiscus uel res publica
- 2 Negocijs gestis
- 3 Ne quis in sua causa iudicet
- 3 Notariis actionibus
- 4 Ne vxor p marito uel econtra
cōueniatur
- 4 Ne filius p patre uel pater p filio
- 4 Ad numerata pecunia
- 4 Nautico fenore
- 4 Rationis 7 nouis mercationibus
- 4 Noua vectigalia institui nō posse
- 5 Nuptijs
- 5 Ne fideiussores dotium dentur
- 5 Ne pro dote mulieris
- 5 Naturalib⁹ liberis 7 matrib⁹ eoz
- 5 Ne tutor uel curator vectigalia cō-
ducāt
- 6 Necessarijs seruis heredibus insti-
tuendis uel substituendis
- 7 Ne de statu defunctor⁹ post qnquen-
niū queratur
- 7 Nudo iure quiritū tollendo
- 7 Ne rei dominice uel temploz
- 7 Ne liceat i vna eadēq⁹ causa tertio
procurare
- 8 Nouationib⁹ 7 relegationib⁹
- 9 Nili aggerib⁹ nō rūpendis
- 9 Ne sine iussu pncipis
- i **O**fficio prefecti ptozorio
- i **O**fficio pfecti pto. affrice
- i **O**fficio pfecti urbis
- i **O**fficio magistrī militū
- i **O**fficio questoris
- i **O**fficio magistrī officioz
- i **O**fficio comitis sacrarū largitionū
- i **O**fficio comitis rerū puatarū

- i **O**fficio comitis sacri patrimonij
- i **O**fficio pconsulis 7 legati
- i **O**fficio comitis orientis
- i **O**fficio pfecti augustalis
- i **O**fficio vicarij 7 pfecti
- i **O**fficio pzetoz
- i **O**fficio rectoris puincie
- i **O**fficio prefecti vigilū
- i **O**fficio ciuiliū iudicum
- i **O**fficio militariū iudiciū
- i **O**fficio diuersozū iudiciū
- i **O**fficio eius qui vicē alicui⁹ iu-
dicis obtinet
- i **O**fficio iudicis alexandrie
- 3 Ordine iudicioz
- 6 Operib⁹ libertoz
- 6 Obsequijs patronis pstantis
a liberto
- 1 Ordine cognitionū
- 8 Operis noui nūciatione
- 8 Operibus publicis
- i **P**aganis sacrificijs 7 tēplis
- i Precib⁹ imperatori offerēdis
- 2 Pactis
- 2 Postulando
- 2 Procuratorib⁹
- 3 Pedaneis iudicib⁹
- 3 Plus petitionibus
- 3 Petitione hereditatis
- 4 Prohibita seqstratione pecunie
- 4 Probationibus
- 4 Plus valere quod agitur q⁹ quod
simulate concipit
- 4 Pignoratitia actione
- 4 Per quas psonas nobis acquirē
- 4 Pro socio
- 4 Patrib⁹ qui filios distraxerūt
- 4 Periculo 7 cōmodo rei vendite

- 4 Pactis inter emptorē et venditorē
5 Pactis cōuentis tam sup dote q̄
super do.
5 Periculo tutorū et curatorū
5 Preijs uel alijs rebus minorū
nō alie.
6 Posthumis heredib⁹ instituēdis
uel exheredandis
1 Periculo eius q̄ libertatē inierit
1 Pro donato
1 Prescriptione longi temporis. io.
uel. 20. annorū
1 Prescriptione. 30 uel. 40. annorū
1 Pena iudicis qui male iudicauit
1 Priuilegio fisci
1 Priuilegio dotis
8 Precario saluiano interdicto
8 Pignoribus
8 Publicis operibus
8 Pretorio pignore ut in actiōibus
8 Partu pignorū et omni causa
8 Pactis pignorū et cōmissoria. l.
rescindenda
8 Patria potestate
8 Postliminio reuersis et redemptis
ab hostibus
9 Priuatis carceribus
9 Penis
1 Quando libellus principi
re lite contestata facta
2 Quibus causis infamia
irrogatur
2 Qui et aduersus quos in integrū
restitutio postulatur
2 Quibus ex causis in integrū resti-
tutio maioribus datur
3 Qui pro sua iurisdictione iudices
dare dariq̄ possūt
- 3 Qui legitimā psonā hnt i iudicio
3 Quando impator inter pupillos et
viduas
3 Quando licet unicuiq̄ se sine iudi-
ce vindicare
4 Qñ fiscus uel puatus rebitores
4 Quod cū eo qui in aliena iuris-
dictione uel ptate est
4 Que res vendi nō possūt et qui
vendere uel emere verent
4 Que res exportari nō possūt uel
nō debent
4 Qñ liceat ab emptione discedere
5 Qui petāt tutores uel curatores
5 Qui dare et dari tutores possunt
5 Qñ mulier officio tutele fūgi pōt
5 Qñ ex facto tutoris uel curatoris
5 Qñ curatores et tutores eē resinūt
5 Qui numero liberorū se excusant
5 Qui morbo se excusant
5 Qui etate se excusant
5 Qui numero tutelaz
5 Qñ secreto opus nō est
6 Quando dies legari uel fideicō-
missi cedant
6 Qui admitti ad bonorū possessionē
possūt
6 Quando nō petentiū partes peten-
tibus accrescant
6 Qui testamēta facere pnt uel nō
6 Quēadmodū testamēta aperiant
7 Quibus causis serui accipiunt
premiū libertatis
7 Qui manumitti nō possūt
7 Qui nō possūt ad libertatē
peruenire
7 Quibus ad libertatē proclamare
non licet

- 1 Quibus non obijcitur longi tem-
poris prescriptio
- 1 Quadriennij prescriptio
- 1 Quō et quando iudex sententiam
proferre debet
- 1 Quibus res iudicata nō nocet
- 1 Quā puocare nō est necesse
- 1 Quorū appellationes nō recipiant
- 1 Qui bonis cedere possūt
- 8 Quorū bonorū
- 8 Quorū legatorū
- 8 Que res pignori obligari possūt
- 8 Qui potiores in pignore habeant
- 8 Que sit longa consuetudo
- 9 Qui accusari nō possunt
- 9 Quando civilis actio preiudicet
criminali
- 9 Questionibus
- 2 **R**eputationibus que fiunt
in iudicio
- 2 **R**estitutione militum et
eorū qui rei publice
- 2 Receptis arbitris
- 2 Rescriptis
- 3 Rei vendicatione
- 3 Religiosis et sumptibus funerū
- 4 Rebus creditis et iure vitando
- 4 Rescindenda venditione
- 4 Rebus alienis nō alienandis
- 4 Rem alienā gerentib⁹ nō interdici
- 4 Rex pmutatide et de pscriptis p̄bis
- 5 Rei vporie actione in stipulatu
actione transfusa
- 5 Repudijs et iudicio de moribus
sublata
- 5 Rex amotaz
- 6 Repudianda bonorū possessione
- 6 Repudianda uel abstinenda bere-

- ditate
- 1 Re iudicata
- 1 Res inter alios acta uel iudicata
- 1 Relationibus
- 1 Reuocandis his que fiūt in frau-
dem creditorū
- 8 Ratiocinijs operū publicorū
- 8 Remissione pignorū
- 8 Reuocandis donationib⁹
- 9 Raptu virginū honestarū seu
viduarū
- 9 Requirendis reis
- 1 **S**imma trinitate et fide
catholica
- 1 Senatus consultis
- 1 Sacrosanctis ecclesijs et p̄uilegijs
eorum
- 1 Si contra ius uel utilitatē publicā
- 1 Statuis et imaginibus
- 2 Si tutor uel curator interuenerit
- 2 Si in coi eademq; causa in integrū
restitutio postuletur
- 2 Si aduersus rem indicatam
- 2 Si aduersus venditionē
- 2 Si aduersus venditionē pignoris
- 2 Si aduersus libertatem
- 2 Si aduersus donationem
- 2 Si aduersus transactionem
- 2 Si aduersus solutionem
- 2 Si aduersus totē
- 2 Si aduersus relictum
- 2 Si aduersus vsucapionē
- 2 Si aduersus fiscum
- 2 Si aduersus creditore
- 2 Si ut se ab hereditate abstineat
- 2 Si ut omīssa hereditate uel bo-
norū possessione uel aliqd aliud
- 2 Si minor se maiorem dixerit

- 2 Si sepius in integrū restitutio
postuletur
- 2 Si maior factus ratum habuerit
- 2 Satisfacendo
- 3 Sportalis et sūptibus
- 3 Seruitutibus et aqua
- 4 Si certum petatur
- 4 Suffragio
- 4 Si seruus ex tēro se emi manda-
uerit
- 4 Si ppter publicas prestationes
reditio facta nō fuerit celebrata
- 4 Si sine censu uel reliquijs
- 4 Si quis alteri uel sibi sub alterius
nomine
- 4 Si seruus exportandus ueniat
- 4 Si mancipium ueneat ne prosti-
tuatur
- 4 Si mancipium ita alienatum sit
- 5 Sponsalibus et arris sponsalicijs
- 5 Si rector prouincie uel ad eum
pertinentes
- 5 Si quacūq; peditus potestate uel
ad eū pertinentes
- 5 Si nuptie ex rescripto pncipis
petantur
- 5 Secundis nuptijs
- 5 Si secūdo nupserit mulier
- 5 Solutio mrimonio et quēadmo-
dū dos petatur
- 5 Si cōstante mrimonio dos soluit
- 5 Si ex plurib; tutorib; uel curato-
ribus
- 5 Suspectis tutorib;
- 5 Si mater indēnitatē pmisit
- 5 Si cōtra matris uoluntatē
- 5 Si tutor nō gesserit
- 5 Si ex falsis allegationibus
- 5 Si q̄s ignorās rem minoris
- 5 Si tutor rei publice cāaberit
- 5 Si maior fact' ratū habuerit alie.
- 6 Seruis fugitiuis
- 6 Successorio edicto
- 6 Si in fraudē patroni
- 6 Si quis aliquē testari p̄buerit
- 6 Si omīssa causa testamenti
- 6 Suis et legitimis heredib; et ex fi-
lia nepotibus
- 1 Senat' p̄sulto claudiano tollendo
- 1 Seruo pignori dato manumisso
- 1 Seruo cōi manumisso
- 1 Seruis rei publice manumittēdis
- 1 Sententijs p̄fectoz
- 1 Senatus consulto orphiciano
- 1 Sententijs p̄fecti p̄torio
- 1 Sententijs ex piculo recitandis
- 1 Sententijs et interlocutionib; oīz
iudicum
- 1 Sententia q̄ sine certa quātitate
- 1 Sentētijs q̄ p eo qd̄ interest p̄ferūt
- 1 Si a nō cōpetenti iudice
- 1 Sententiā rescindi nō posse
- 1 Si plures simul vna siniauerint
cōdēnari
- 1 Si ex falsis instrumentis
- 1 Si pendente appellatione mors
interuenerit
- 1 Si vnus ex plurib; appellauerit
- 1 Si de momentanea possessione
fuerit appellatū
- 8 Si per vim uel alio mō p̄turbata
absentis sit possessio
- 8 Saluiano interdicto
- 8 Si res aliena pignori data sit
- 8 Si antiquior creditor pignus
vendiderit

8 Si in causā iudicati pign⁹ captū sit
 8 Si cois res pignori data sit
 8 Si pignus pignori datum sit
 8 Si vendito pignore agatur
 8 Si vn⁹ ex plurib⁹ hēdib⁹ creditoris
 8 Si pignoris cōuentione
 8 Solutionib⁹ 7 liberationib⁹
 9 Si reus uel accusator mortu⁹ fuerit
 9 Si q^s imperatori maledixerit
 9 Si q^s causā cui⁹ tutor fuerit cor-
 ruperit
 9 Sepulchro violato
 9 Seditiosis 7 bis qui plebē
 9 Sententiam passis 7 restitutis
 2 **T**ransactionibus
 2 Rēporib⁹ in integ⁹ restitutionis
 4 Testibus
 5 Testamentaria tutela
 5 Tutoribus uel curatorib⁹ illustrū
 personar⁹
 5 Tutela uel cura qⁱ satis nō dedit
 5 Tutoribus suspectis
 6 Testamento militis
 6 Testamentis 7 quēadmodū testa-
 menta ordinentur
 1 Testamentaria manumissione
 1 Rēporib⁹ 7 repatiōib⁹ appellationū
 8 Tabulis exhibendis
 i **Q**uēteri iure enucleando
 i Ut lite pendente uel post
 i Ut oēs tam ciuiles q^m mili-
 tares post administrationē
 2 Ut nemo puatus titulo p^{ri}us
 2 Ut que resunt aduocatis partiū
 iudex suppleat
 2 Ut nemini liceat sine iudicis au-
 ctōritate
 2 Ut nemini liceat sine iudice se

vindicare C. tutionis.
 2 Ubi 7 apud quē cognitio resti-
 2 Uxorib⁹ militū 7 eor⁹ qui
 3 Ut nemo inuit⁹ agere cogat uel
 accusare
 3 Ubi in rem actio
 3 Ubi de ratiocinijs agi oportet
 3 Ubi de possessione agi oportet
 3 Ubi q^s de curiali uel cobortali
 3 Ubi causa fiscalis agitur
 3 Ubi de fidei cōmissio agi oportet
 3 Ubi de hereditate agatur
 3 Ubi cōuentiā qui certo loco p^{ri}misit
 3 Ubi de causa status agi oportet
 3 Ubi senatores uel clarissimi viri
 3 Usuctu 7 habitatione
 4 Et actiones ab hereditibus 7 cōtra
 heredes incipiant
 4 Usuris
 4 Vectigalibus 7 cōmissis
 5 Et mulier si ante annale spacium
 se marito coniungit
 5 Ubi petat⁹ tutor uel curator
 5 Ubi pupilli educant⁹
 5 Usuris pupillaribus
 5 Ubi causē post pubertatē
 6 Unde legitimi 7 unde cognati
 6 Unde liberi
 6 Unde vir 7 uxor
 6 Verbor⁹ 7 rerū significatione
 6 Usuris 7 fructibus legator⁹
 6 Ut in possessione fidei cōmissorū
 uel legatorū seruandor⁹ cā mit.
 1 Venditione libertatis
 1 Usucapione pro emptore
 1 Usucapione pro donato
 1 Usucapione pro dote

- 4 Usucapione pro herede
- 7 Usucapione transformanda
- 7 Usuris rei iudicate
- 8 Unde vi
- 8 Uti possidetis
- 9 Ut infra certū tempus criminalis
questio terminet
- 9 Vbonorum raptorum

- col. **R**ubricæ Autenticorum
- 3 **A**dministrantibus officia in
sacris appellationibus
- 4 Appellationibus et intra que
tempus debet appellari
- 6 Apud quos oves cāni dici monachos
- 6 Armis
- 1 Administrationibus
- 9 Appellationibus
- 9 Alienatione et emphyteos
- 4 Consulibus
- 5 Constitutio que ex ascripti-
cio et libera natos
- 6 Consanguineis et uterinis fratribus
- 6 Constitutio que de dignitatibus
et episcopatu
- 8 Constitutio innovat legem
- 9 Collatoribus et alijs capitulis
- 2 Confensoribus civitatis
- 6 Depositionibus et renūcia-
tionibus inquilinorum
- 1 Duobus reis promittendi
- 4 Ecclesiasticarum rerum imobi-
lium alienatione
- 5 Exhibendis et introducen-
dis reis
- 1 Equalitate dotis
- 1 Executoribus
- 7 Exactionibus et qui conveniunt

- 9 Ecclesiasticis titulis
- 1 **A**deiusforibus et mandatori-
bus et solutionibus
- 3 Filijs ante dotalia infra nati
- 1 **H**eredibus et falcidia
- 5 **H**is qui ingrediuntur ad appell.
- 6 **H**is qui ingrediuntur monasteria
- 8 **H**ec constitutio innovat constitutionem
que prescriptionem centum annorum
- 9 **H**ec constitutio interpretatur priorum
- 9 **H**eredibus ab intestato venientibus
- 2 **L**ibellum quod prestat ab his
qui administrationem accipiunt
- 2 **I**ncestis inutilibus nuptijs
- 5 Iureiurando a moriente prestito
- 6 Instrumentorum cautela et fide
- 6 Iudicibus
- 1 Immemorialis donationibus in filios factis
- 8 In medio litis non fieri sacras formas
- 2 Interdictis collegijs hereticorum
- 3 **L**enonibus
- 8 **L**itigiosis et vicina parte litis
- 1 **M**onachis
- 3 **M**ensura ordinandorum
clericorum
- 3 Mandatis principum
- 3 Ministrantibus in sacris officiis
- 1 **N**on eligendo secundo nubentes
- 2 **N**on alienandis aut permutan-
dis rebus ecclesie
- 4 Nullam agricole traditione tenere
illius terram
- 4 Nuptijs
- 5 Novi operis nunciacione
- 1 **N**eg virum quod ex dote est
- 8 **P**riilegijs dotis
- 8 **P**riilegijs archiepiscopi
- 1 **P**ro modo oporteat episcopos et

reliquos clericos ad ordina-
tionē perducī

6 **Q**uestore

6 **Q**uibus modis naturales efficiunt
legitimi

1 **Q**uibus modis nāles efficiūt sui

2 **E**ferēdarijs palacij sacri

4 **R**estitutioib⁹ ⁊ ea que parit
in. xi. mēse post mortē viri

1 **R**eis promittēdis

8 **R**estitutionibus

9 **R**estitutionib⁹ fidei cōmissi

9 **R**apti mulierib⁹ q̄ raptorib⁹ nubūt

2 **C**riptū exemplar

5 **S**enicas nō solū fideiussu-
onibus nō prestant

9 **S**anctissimis epis

2 **A**bulario vice cōsulis

3 **A**riente ⁊ semisse

4 **A**bellionibus

1 **T**estibus

1 **T**ēpore nō solute pecunie sup̄ tote

8 **T**estamentis imperfectis

1 **D**eterminatus sit nunc.
rus clericorū

2 **I**udices sine quoquo
suffragio

2 **E**cclēsia romana centū
ānoꝝ p̄scriptione gaudeat

4 **E**t nullus mutuās agricole teneat
eius terram

4 **E**t p̄bocolla diuidant̄ i chartis

5 **E**t p̄ponat̄ nomē imperatoris

5 **E**t nō fiant pignorationes p̄ alijs
personis

5 **E**t de cetero cōmutationes eccle-
siasticarū rerū

5 **E**t ea que vocant̄ insinuatiua super

clericis

5 **E**t clerici qui recedūt alijs p̄ eis
subrogatis

5 **E**t in puatis domib⁹ sacra mysteria
nō fiant

5 **E**t imobilia añ nuptialē donationē

5 **E**t facte noue cōstitutiones

5 **E**t clerico sacra de expensis

5 **E**t nullus fabricet oratorij domū
preter voluntatē epi

5 **E**t ab illustribus ⁊ qui sup̄ eam
dignitatē sunt

5 **E**t defuncti seu funera eorū nō
iniuriēta creditoribus

5 **E**t urbane ordinariē prefecture

5 **E**t oēs obediant iudicib⁹ puinciarū

6 **E**t bi qui obligatas res habere
prohibent minoꝝ

6 **E**t nō luxuriēt cōtra naturā

6 **E**t liberti de cetero auro nō egeant

6 **E**t clici apud p̄pos epos cōueniāt

1 **E**t sine p̄bitione matris debi-
trices ⁊ creditrices tutelā ge-
rant minoꝝ

1 **E**t ex acribus extātib⁹ dotis

1 **E**t ex actis instantis dotis

8 **E**t neq̄ miles neq̄ federatus

8 **E**t amisse visiones p̄scriptiones
habeantur

8 **E**t cū de appellatione cognoscit̄

8 **E**t liceat matri ⁊ anie

8 **E**t diuine iussiones

9 **E**t sp̄salicia largitas sit sp̄alis p̄a⁹

9 **E**t litigantes iurent

9 **E**t iudices nō expectent sacras
iussiones

9 **E**t nulli iudicū liceat habere
loci seruatores

zz z

- 2 Et fratrum filij succedant
- 2 Et differentes iudices
- 2 Iuris nauticis

Rubricæ Institutionū

- 1 **A**doptionibus
- 1 **A**triliano tutore vel ex eo
- 1 **A**uctoritate tutorum
- 2 **A**demptiōe legatorum et translatione fidei commissorum
- 3 **A**ssignatione libertorum
- 3 **A**cquisitione per arrogationē
- 4 **A**cceptilationibus
- 4 **A**ctionibus
- 3 **B**onorum possessionibus
- 2 **B**onorum viaptorum
- 1 **C**apitis diminutione
- 1 **C**uratoribus
- 2 **C**odicillis
- 3 **C**ontrahenda emptione
- 2 **C**onationibus
- 3 **D**e consensu et obligatione
- 3 **D**e duobus reis stipulandi et promittendi
- 3 **D**ivisione stipulationum
- 1 **E**x quibus causis manumittere non licet
- 1 **E**xemptionibus tutorum
- 2 **E**xheredatione liberorum
- 3 **E**x eo cui libertas causa bona adiungitur
- 3 **E**mptione et venditione
- 4 **E**xceptionibus
- 1 **F**iduciaria tutela
- 2 **F**idei commissariis hereditatibus
- 3 **F**ideiussores
- 3 **G**radibus cognitionum
- 1 **I**s qui sui vel alieni iuris sunt

- 2 **H**eredibus instituendis
- 2 **H**ereditate liberorum
- 2 **H**eredum qualitate et differentia
- 3 **H**ereditatibus que ab intestato nobis deferuntur
- 1 **I**usticia et iure
- 1 **I**ure naturali gentium et civili
- 1 **I**ure personarum
- 1 **I**ngenuis et libertinis
- 2 **I**nofficio testamento
- 2 **I**ure codicillorum
- 3 **I**nutilibus stipulationibus
- 4 **I**nurijs
- 4 **I**nterdictis
- 1 **L**ibertinis
- 1 **L**ege fuscia canina tollenda
- 1 **L**egitima agnatorum tutela
- 1 **L**egitima parentum tutela
- 1 **L**egitima patronorum tutela
- 2 **L**ege salcidia
- 3 **L**egatis
- 3 **L**egitima agnatorum successione
- 3 **L**itterarum obligationibus
- 3 **L**ocatione et conductione
- 4 **L**ege aquilia
- 2 **M**ilitari testamento
- 3 **M**andati
- 1 **M**ortis
- 4 **M**oralibus actionibus
- 3 **O**bligationibus
- 3 **O**bligationibus que ex quasi contractu nascuntur
- 3 **O**bligationibus que ex consensu
- 4 **O**bligationibus que ex delicto nascuntur
- 4 **O**bligationibus que ex quasi delicto nascuntur
- 4 **O**fficio iudicis

- P**atria potestate
Pupillari substitutione
Per q̄ psonas nobis acq̄rit
Per q̄s psonas obligatio no-
 bis acquiritur
Perpetuis 7 tēporalib⁹ actionibus
Pena temere litigantium
Per quas personas agere possum⁹
Publicis iudiciis
Quibus modis ius patrie
 potestatis soluit
Qui dari tutores intesta-
 mento possunt
Quibus modis tutela finitur
Quibus alienare licet uel nō
Quib⁹ nō est permissū facē testm̄
Quib⁹ modis testamenta infirmā
Quib⁹ modis cōtrahit obligatio
Quib⁹ modis obligatio tollit
Quō cū eo qui in aliena potestate
 erū diuisione
Rebus corporalibus 7
 incorporeis
Replicationibus
Ratificatione tutor 7 curatorū
Suspecti tutorib⁹ 7 curatorib⁹
Seruitutib⁹ prediorū rusticorū
 7 urbanorū
Singulis reb⁹ p̄ fidei cōmissū relicq̄
Senatus cōsulto tertuliano
Senatus cōsulto orphiciano
Successione cognatorū
Serulli cognatione
Successione libertorū
Successionibus sublati q̄ fiebant
 per bonorū venditiōē
Stipulatione seruorū
Societate

- S**i q̄ drupes pauperie fecisse dicat
Satisfactionibus
Testis
Testamentis ordinandis
Testamento militari
Testamento usufructu
Testamento usu 7 habitatione
Testamento usucapionibus 7 longi
 temporis p̄scriptionibus
Testamento vulgari substitutione
Testamento verborū obligationibus
Testamento vi bonorū raptorū

Sunt alie Rubricę in 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Sunt alie Rubricę in 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

- 1 Auctoritate et usu pallii
 3 **B**aptismo et eius effectu
 1 Bigamis ordinandis uel non
 5 Aliminatoribus
 3 Capellis monachorum et
 3 aliorum religiosorum
 2 Causa possessionis et proprietatis
 3 Celebratione missarum et sacramentorum
 eucharistie et diuinis officiis
 3 Censibus et actionibus procuratoribus
 3 Cohabitatione clericorum et mulierum
 4 Claustrina responsione
 3 Clericis coniugatis
 3 Clericis non residentibus
 3 Clerico egrotante
 5 Clericis pugnantibus in duello
 1 Clericis peregrinis non admittendis
 5 Clerico venatore
 5 Clerico percussore
 5 Clerico maledico
 5 Clerico non ordinato ministrante
 5 Clerico excoicato reposito uel
 interdicto ministrante
 5 Clerico per saltum promotum
 5 Clerico qui ordines furtiue suscepit
 4 Cognatione spirituali
 4 Cognatione legali
 5 Collusione detegenda
 3 Comodato
 3 Concessione prebende et ecclesie
 non vacantis
 4 Conditionibus apposis in matrimo-
 nio et alijs contractibus
 2 Confessis
 2 Confirmatione utili uel inutili
 1 Constitutionibus
 1 Consuetudine
 1 Corpore uitiatis non ordinandis
 4 Coniugio leprosor
 4 Coniugio seruorum
 4 Consanguinitate et affinitate
 3 Consecratione ecclesie uel altaris
 3 Conuersione coniugatorum
 3 Conuersione infidelium
 5 Crimine falsi
 3 Custodia eucharistie crismatis et
 aliorum sacramentorum
 3 **O**mnibus primitijs et oblationibus
 5 Delicto puerorum
 3 Deposito
 4 Desponsatione impuberum
 2 Dilationibus
 4 Diuoritijs
 2 Dolo et contumacia
 3 Donationibus
 4 Donationibus inter virum et uxorem et
 de dote per diuortium restituenda
 5 **E**o qui ordines furtiue
 suscepit
 3 Ecclesijs edificandis uel
 reparandis
 1 Electione et electi potestate
 3 Emptione et venditione
 4 Eo qui cognouit consanguineam
 uxoris sue
 4 Eo qui duxit in matrimonium quam
 polluit per adulterium
 2 Eo qui mittit in possessionem causa rei
 seruande
 1 Etate et qualitate et ordine perficien-
 dorum
 2 Exceptionibus
 2 Excessibus platorum
 2 **E**rijs
 2 **E**udis

2 Fide instrumentoz
 3 Fideiussoribus
 1 Filijs p̄sbyteroz ordinandis uel nō
 2 Foro cōptenti
 4 Frigidis 7 maleficiatis 7 impo-
 tentia coeundi
 5 Furtis
 5 **H**ereticis
 5 Homicidio volūtario
 uel casuali
 5 His q̄ filios occidūt p̄prios
 1 His que vi metus 7 causa fiunt
 3 His que fiūt a prelato sine cōsensu
 capituli
 3 His q̄ fiūt a maiori pte capituli
 5 **I**udeis 7 sarracenis 7 eoz suis
 3 Immunitate ecclesiaz
 5 Infantib⁹ 7 lāgudis exposi⁹
 1 In integrū restitutione
 5 Iniurijs 7 damno dato
 2 Iudicijs
 2 Iureiurando
 2 Iuramento calūnie
 3 Iure patronatus
 3 Institutionibus
 2 **I**ris cōtestatione
 2 **I**belli oblatione
 2 Lite pendēte nihil innouet
 3 Locato 7 cōducto
 5 **M**agistris 7 ne aliqd
 erigant pro docendo
 1 **M**aioritate 7 obedientia
 5 Maledictis clericis
 4 M̄rimonio p̄cto 7 interdictū ecclie
 2 Mutuis petitionibus
 4 **N**atis ex libero ventre
 3 Ne clerici uel monachi seclari
 bus negocijs se imisceant

5 Ne p̄lati vices suas
 3 Ne sede vacante aliqd innouet
 5 Nō ordinato ministrante clerico
 5 Noui operis nūciatione
 2 **O**blatione libelli
 1 Obligatis ad rōcinia ordi-
 nandis uel nō
 3 Observatione ieiunioz
 1 Officio archidiaconi
 1 Officio archip̄sbyteri
 1 Officio primicerij
 1 Officio sacriste
 1 Officio custodis
 1 Officio vicarij
 1 Officio 7 p̄tate iudicis delegati
 1 Officio legati
 1 Officio iudicis
 2 Officio iudicis ordinarij
 1 Ordinato ab ep̄o q̄ renūciauit
 episcopatu
 2 Ordine cognitionū
 1 **P**actis
 5 Parochijs 7 alienis paro-
 chianis
 3 Peculio clericoz
 5 Penis
 5 Penitentijs 7 remissionibus
 1 Peregrinis clericis nō admittēdis
 2 Peregrinantibus
 3 Pignorib⁹ 7 alijs cautionibus
 2 Plus petitionibus
 1 Postulatione p̄latoz
 1 Postulando
 3 Prebendis 7 dignitatibus
 3 Precarijs
 3 Presbytero nō baptizato
 2 Prescriptionibus
 5 Priuilegijs 7 excessib⁹ p̄uilegiatorū
 22 4

2 Presumptionibus
 2 Probationibus
 1 Procuratoribus
 5 Purgatione canonica
 5 Purgatione vulgari
 3 Purificatione post partum
 4 **Q**ui clerici uel vouentes ma-
 trimoniū cōtrahere possūt
 4 **Q**ui filij sint legitimi
 4 **Q**ui matrimoniū accusare possūt
 5 **R**aptorib⁹ incendiarijs ⁊
 violatoribus ecclesiāz
 3 **R**ebus ecclesie alienandis
 uel nō
 1 Renūciatione
 2 Recusationibus appellationibus
 ⁊ relationibus
 3 Regularibus ⁊ transeuntib⁹ ad
 religionem
 5 Regulis iuris
 3 Religiosis domibus ut epo sint
 subiecte
 3 Reliquijs ⁊ ueneratione scōz
 3 Rerū permutatione
 1 Rescriptis ⁊ eoz participationibus
 2 Restitutione spoliatoz
 1 **S**acra vnerione
 1 Sacramētis iterādis uel non
 5 Sagittarijs
 5 Seismaticis
 1 Scrutinio in ordine faciendo
 4 Secūdis nuptijs
 2 Sententia ⁊ re iudicata
 5 Sentētia excoicationis
 3 Sepulturis
 2 Sequestratione possessionū
 1 Seruis nō ordinandis ⁊ eoz
 manumissioe

5 Symonia ⁊ ne aliqd p spiritualib⁹
 erigatur uel promittatur
 1 Sindico
 3 Solutionibus
 5 Sortilegijs
 4 Spōsalibus ⁊ matrimonio
 4 Sponsa duoz
 3 Statu monachoz ⁊ canonicorū
 regularium
 3 Successionibus ab intestato
 1 Sūma trinitate ⁊ fide catholica
 1 Supplenda negligētia plaroz
 1 **T**emporibus ⁊ qualitate
 ordinādoz
 3 Testamentis ⁊ ultimis
 voluntatibus
 2 Testib⁹ ⁊ attestatiombus
 2 Testibus cogendis uel nō
 5 Torneamentis
 1 Transactionibus
 1 Translatione
 1 Treuga ⁊ pace
 1 **O**mnis corpe ordinandis
 uel non
 5 Verboz significatione
 3 Vita ⁊ honestate clericoz
 3 Voto ⁊ voti redemptione
 5 Usuris
 2 Ut lite nō cōtestata nō pcedat ad
 testiū receptionē uel ad diffiniti-
 uam sententiam
 3 Ut ecclesiastica beneficia sine di-
 minutione cōferant
 2 Ut litē pendente nil innouet

Diuisio decretalis. v.
 Prima creat clericos officia sparat inde
 Altera iudiciū cū requisitis appellat

Tertia de vita ptractib⁹ testag⁹ mētis
Hūbē q̄rta docet 7 q̄ spectāt ad illud
Ultima crimib⁹ penas subiūgē curat

Price libri. 6. decretaliū

O E sūma trinitate 7 fide catholica
De cōstitutionibus
De rescriptis 7 eorū interpretatiōib⁹
De cōsuetudine
De postulatione p̄latorū
De electione 7 electi potestate
De renūciatione
De supplenda negligentia p̄latorū
De temporibus ordinationū
De etate 7 qualitate 7 ordine p̄fici-
endorum
De filiis p̄byterorū 7 alijs illegi-
time natis
De bigamis
De officio vicarij
De officio 7 p̄tate iudicis delegati
De officio legati
De officio ordinarij
De maiestate 7 obedientia
De pactis
De procuratoribus
De his que vi metusve causa fiunt
De in integrū restitutione
De arbitris
De iudicijs
De foro competenti
De litis cōtestatione
De iuramento calūnie
De restitutione spoliatorū
De dolo 7 cōtumacia
De eo qui mittit in possessione causa
rei seruande
Et lite pendente nihil innouet

De confessis
De testibus
De iureiurando
De exceptionibus
De p̄scriptionibus
De sententiā 7 re iudicata
De appellationibus
De vita 7 honestate clericorū
De clericis cōiugatis
De clericis nō residentib⁹ in ecclesia
uel prebenda
De p̄bendis 7 dignitatibus
De clerico egrotante uel reabilitato
De institutionibus
De concessione ecclesie 7 p̄bende
non vacantis
Ne sede vacante aliud innouet
De reb⁹ ecclesie nō alienandis
De rerū permutatione
De testamentis 7 vltimis volūtatib⁹
De sepulturis
De decimis
De regularibus 7 transeuntib⁹ ad
religionem
De voto 7 voti redemptione
De statu regularium
De religiosis domibus
De capellis monachorū
De iure patronatus
De censibus 7 exactiōib⁹ tributorū
De consecratione ecclesie uel altaris
De reliquijs 7 veneratione sanctorū
De immunitate ecclesiarum
Ne clerici uel monachi secularibus
negocijs se imisceant
De sponsalibus 7 matrimonijs
De responsatione impuberū
De cognatione spiritali

De accusationibus inquisitionibus
 ⁊ renūciationibus
 De hereticis ⁊ receptatorib⁹ eorū
 De schismaticis
 De homicidio
 De usuris
 De excessibus prelatorum ⁊
 subditorum
 De privilegijs ⁊ excessibus
 privilegiatorum
 De iniurijs ⁊ damno dato
 De penis
 De penitentijs ⁊ remissionibus
 De sententia excoicationis
 De verborū significatione
 De regulis iuris

Rubrice clementinarū

Sūma trinitate
 De rescriptis
 De electione
 De renūciatione
 De supplenda negligentia
 prelatorum
 De etate ⁊ qualitate
 De officio vicarij
 De officio delegati
 De officio ordinarij
 De in integrū restitutione
 De iudicijs
 De foro cōpetenti
 De causa possessionis ⁊ proprietatis
 De dolo ⁊ cōtumacia
 Et lite pendente
 De sequestratione possessionis
 ⁊ fructuū
 De probationibus

De testibus
 De iure iurando
 De exceptionibus
 De sententia ⁊ re iudicata
 De appellationibus
 De vita ⁊ honestate cle-
 ricorum
 De prebendis ⁊ dignitatibus
 De concessione prebende ⁊ ecclie
 non vacantis
 De rebus ecclie non alienan-
 dis
 De rerū permutatione
 De testamentis
 De sepulturis
 De regularibus
 De statu monachorū
 De religiosis domibus
 De iure patronatus
 De censibus ⁊ exactionibus
 ⁊ procuracionibus
 De celebratione missarū
 De baptismo
 De reliquijs ⁊ veneratione
 sanctorum
 De imunitate ecclesiarū
 De cōsanguinitate ⁊ affinitate
 De magistris
 De iudeis ⁊ sarracenis
 De hereticis
 De homicidio
 De usuris
 De excessibus prelatorum
 De privilegijs
 De penis
 De penitentijs ⁊ remissionibus
 De sententia excoicationis
 De verborū significatione

Incipiunt canones penitentia-
les extracti de verbo ad verbū de
sūma fratris Alstēsis ordinis mi-
norū. li. 5. ti. 32.

Considerandum

est de canonibus penitentialibus. Ad quorū intelligentiam prenotandū est. q̄ sicut est in scientiis practiciis que versantur circa opera. q̄ sermo in vniuersali est incertus et dubius. sed cum applicatur ad singularia incipit quodāmodo habere certitudinem. ut qui non considerat circūstantias particulares potius reuilet q̄ se rectificet. ut patet in medicina et scientia morali. Sic est intelligendū in proposito q̄ canones instruūt in generali quomodo est penitentia imponenda. sed de seorsum ad singularia presbyteris discretis relinquunt qui cōsiderāt circūstantias personarum attendentes ad canones sicut ad regulas directiuas. quia si cōtra canones imponant nō recte imponunt. Nulli ergo presbytero licet facere aliquid quod possit patrū regulis obuiare. dis. 38. nulli. In canonibus autē maxime determinat penitētia quo ad tempus et magis q̄ quo ad modū. quia illa determinatio ē certior et cōmunior. hec Bonauentura. Et ergo scias q̄libet debet p-

cedere arbitrium presbyteri nō regulariter sicut dictū est s. septēnis est pro peccato mortali penitentia imponenda. et hoc nō tū p̄pter temporis diuturnitatē sed magis propter significationem. In veteri. n. lege Maria soror Moysi lepra percussa separata fuit extra castra septem diebus. Numeri. 12. Maria significat penitentem. Interpretatur enī amarū mare. Hec penituit septem diebus. sed nunc penitet septem ānis. quod significatum est Ezech. 4. Diem pro anno dedi tibi. Si queratur quare penitentia sit aggravata. cū lex noua sit lex misericordie. R. q̄ hic est maior ingratitudo propter maiorem gratiam. et maior cōtemptus propter maiorem dignitatē noue legis in qua xpi sanguis ē effusus et grauius peccatum propter statum peccantis qui debet esse perfectior. et vlterius satisfactio in lege noua debet esse perfecta ut in pristinum statum reducat. et quia sol in vna die non redit in idempitum sed in annum. ideo dies cōuersus est in annum. Rursum. quia perfectum remediū est in legem noua. ideo annus multiplicari debet per septē p̄pter septē dona spiritus sancti recuperāda. et propter septē dotes. s. tres aie. et quatuor corporis obtinendas. Huiusmodi autē penitētia nō ē oib⁹ imponēda nec tamē est infirmāda. sed est insinuāda ut cognoscatur q̄ grauis est culpa.

hec Bona. Licet autē pro singulis peccatis criminalibus sit statuta talis penitentia. debet tamē imponi magis uel minus aspera prout maioritas uel minoritas criminis cū ceteris circūstantiis hoc expō. scit. ut in sequētibz patet. A pre. dicta nāq; regula excipiunt pluri. mi casus in quibus ppter dignita. tem peccantis uel criminis enor. mitatem imponit penitentia ma. ior. aliquando etiā ex varijs cau. sis minor. Ad hoc ergo q; presby. ter circa penitencias disponendo cautius arbitretur. notandi sunt casus in quibus per canones certe penitentie imponunt. quos. s. ca. nones tenet presbyter scire. ut di. ctum est s. Sūt autē isti.

Primus est q; si presbyter for. nicationē fecerit. penitentiā. x. an. norū faciat hoc modo. s. q; sit in. clusus siue a ceteris in aliquo lo. co remotus. sacco indutus. et bu. mi pstratus. misericordiā dei iugi. ter implorās. p̄mis tribz mētibz cō. tinuis a uesp̄e uesp̄erā pane et aq̄. utatur. exceptis dñicis diebz et fe. stis p̄cipuis in quibz modico uino pisciculis et leguminibz recreetur. Elapsis autē sic tribz primis mē. sibus de illo loco exeat nō tñ in pu. blicū. procedat ne p̄p̄us in eū scā. dalicez. Et per hoc uidet q; in pu. blico crimine loquat. Post hoc re. sumptis viribus aliquantulū. unū annū et dimidium in pane et aqua expleat. exceptis dñicis et alijs p̄.

cipuis festis. in quibz uino. sagami. ne. ouis et caseo poterit uti. Fini. to sic p̄ anno et dimidio. particeps sit corporis dñi. et ad pacē ueniat et ad p̄s cū alijs fratribz canēdos in choro ultimus recipit. Ad cor. nu tñ altaris nō accedat. s. minor. ordinum tñ officia gerat. deinde usq; ad cōpletionē septimi ānitres legitimas ferias. s. secundā q̄rtā et sextam exceptis diebus paschalibz qui sunt. 50. in pane et aqua ieiunet secundā tñ feriā uno psalterio uel denario si sit operarius redimere poterit. Et sic cum septimum annū cōpleuerit p̄t eū episcopus ad gra. dum pristinū reuocare. ita tñ q; in tribus annis sequētibz sine ulla redēptione omni sexta feria in pa. ne et aqua ieiunet. Et eadem peni. tentia imponenda est p̄sbytero de omnibz alijs peccatis que repositi. tionē inducūt. Probanz autē hec omnia. 82. dñs p̄sbyter si fornicario. nē. quod intelligunt quidā de sim. plici fornicariō. alij forte melius s̄m Ray. de adulterio uel incestu. puta quia cognouit coniugatā cō. sanguineā uel affine.

Et 2° casus ē si presbyter cogno. uit filiam suā spirituales. quā. s. baptizauit. uel in baptismo uel in confirmatione tenuit. uel que sibi confessa fuit. debet penitentiā age. re. 12. annis. et etiam debet reponi si crimen sit manifestū et peregrin. nando. 15. annis peniteat. et postea monasterium intret. tota uita suā

moraturus ibidē. Episcopus ꝑo
qui talia cōmisit. peniteat. 15. ānis.
Ipsa ꝑo mulier debet oīa relinq̃
re ⁊ res suas pauperib⁹ dare. ⁊ cō
uersa vsq; ad mortē in monasterio
deo seruire. 30. q. i. si q̃s sacerdos.
et. c. nō debet.

3 **C** 3° est q̃ quicūq; filiā suā spīri
tualē uel matrē cognoscit. 1. ānis.
peniteat. ⁊ similiter ei cōsentiētes.
30. q. 3. nō oportet.

4 **C** 4° est q̃ qui contrahit cū aliq̃
aliq̃ responsata per uerba de p̃sen
ti. ipsa dimissa. 40. diebus iei
net in pane ⁊ aqua. ⁊ sequentibus
1. annis peniteat. eꝛ de spon. duo.
accepisti.

5 **C** 5° est q̃ qui cognoscit duas cō
matres. uel sorores. siue vꝑor vi
uat siue non. ad minus. 1. annis
peniteat. licz plus teberet. 30. q. 4.
si p̃sbyter.

6 **C** 6° est q̃ qui cognouerit monialē
siue deuotā. 1. annis peniteat. ⁊
similiter ipsa s̃m formā traditam
21. q. i. de filia. et. c. deuotam. In
quorū p̃. c. dicit q̃ si filia episcopi
uel p̃sbyteri uel diaconi post vo
tum solēne contraxerit matrimo
niū. nō admittat ad cōmunionē.
nisi marito defuncto penitentiam
egerit. Si autē eo uiuente recesserit
⁊ penitentiā egerit. ⁊ cōmunionē
petierit. t̃m in fine vite recipiet eā.
In 2° c. dicit q̃ deuota peccans
non est recipienda in ecclesia. nisi
peccare resierit. ⁊ resinens egerit
penitentiā. 1. annis. postea recipi

atur ad cōionē. ⁊ anteq̃ in eccle
sia admittatur ad orationem. ad
nullius cōuiuīū xpiane mulieris
accedat.

C 7° est de eo qui ignoranter co
gnoscit duas sorores. uel matrē ⁊
filiam. uel amitā ⁊ neptem. pe
niteat. 1. annis. Si autē scienter
perpetuo p̃suet coniugio. 34. q. 3.
si quis cū duab⁹.

C 8° est q̃ qui ducit in vꝑorē eā
quā polluit per adulteriū. peniteat
5. annis. 31. q. i. si qua uidua.

C 9° est q̃ q̃ p̃tra naturā peccauit
si sit cleric⁹ d̃z tēponi uel religioni
tradi si corrigibilis appareat ad
p̃petuā p̃niam peragenda. Si ꝑo
sit laic⁹ a cetu fidelū vsq; ad cō
dignā satisfactionē d̃z fieri alien⁹
eꝛ de exces. p̃la. c. lici. Hoc enī uirū
mar⁹ ē q̃ cognoscit matrē. 32. q. 1.
adulteri. ⁊ ē Aug. Adulteri in
quit malū vincit fornicationē. uin
ciat aut ab incestu fornicatio. Peius
n. est cū matre q̃ cū aliena vꝑore
cōcubere. s̃ oīuz horū pessimū ē qd
cōtra naturā fit. ut si vir membro
mulieris nō ad h̃ cōcesso voluerit
viri. s̃ Aug. Quocūq; aut mō ta
le factū exerceat p̃terq̃ inter virū
⁊ femina ordinatē in vase rebito
vitiū contra naturā ⁊ sodomiticū
iudicatur. ut dicit Ray.

C 10° est q̃ q̃ coierit cū brutis pe
niteat plus q̃. 1. annis. ⁊ similiter
p̃ incestu. 32. q. 2. s̃ ipsū. et. s̃ se.

C 11° ē q̃ p̃sbyter q̃ interest clāde
sanis nuptijs t̃mēio suspēdit. ⁊ si

- culpa exegerit grauius puniat. et
de clā. respon. cum inbibitio.
- 12 **C**iz^o est q^d q^d votū simplex viola-
uerit peniteat tribus annis. 21.
dis. si vir.
- 13 **C**iz^o est q^d q^d excoicatus celebra-
uerit. debet trienio penitere. 7 feria
2. 4. et. 6. a vino 7 carnibus absti-
stinere. xi. q. 3. de bis. De pena p^{ro}
regradati celebrantis. habet dis.
50. accedens.
- 14 **C**iz^o est q^d homicida volūtarius
sine spe restitutionis reponit. 7 peni-
teat. 1. annis. dis. 50. miroz.
- 15 **C**iz^o est q^d homicida casualis peni-
teat. 5. annis. 7 hoc fm Ray. si cul-
pa casu p^{re}cessit. aliter nō nisi forte
ad cautelam. dis. 50. eos. 7 duob^{us}
c. se.
- 16 **C**iz^o est q^d si q^s fecerit homicidiū
p^{ro}pter necessitatē euitabilem. peniteat
2. ānis dis. 50. c. de bis clericis. q^d 13
si i euitabilis esset in nullo sibi im-
putaret. 50. dis. qz te. Ad v^{er}ū est q^d
ad culpā. si bonū eēt q^d peniteret q^d
ad cautelā 7 innocentia suā ecclesie
ostendendā. et de homici. c. 2. §.
vlt. Et fm Ray. forte distingui
p^{ot} in homicidio necio sic in casua-
li. s. vtz culpa p^{re}cesserit necessitatē uel
nō. ar. dis. 50. de bis. nō. et de homi-
ci. interfecisti. S3 7 si q^s p^{er} insaniā
cōmittat homicidiū nō ei imputat.
3. q. 4. iudicas. qn etiā q^d intuitu di-
scipline incaute pcutiēdo occiderit
reponit. et de homici. p^{er} l^{et} ytey. 15.
q. 1. si q^s nō irritatus. S3 q^d ligatū
latronē inficit reponit. et de homi-

ci. suscepim^{us}. Qui at latronē occul-
tū occidit quē viū cōp^{re}hēdere po-
tuit. 40. dieb^{us} nō intret ecclesiā. 7 al-
penitere d3. et eo. c. 2. vbi de hoc d^{icitur}.
Qui p^{ro} paganū ul' iudeū occidit pe-
niteat. 40. dieb^{us}. dis. 50. §. q^d nō odij.
Ciz^o est q^d matricidia peniteat. 7
ānis fm formā satis apte traditā
30. q. 3. latozē. Vxoricide p^{ro} gra-
uior p^{re}niā d3 imponi. Talis enī q^d
dñm occidit nūq^{uam} eq^uat nec vehicu-
lo portat. nec mirimonia cōtrahit
vlt^{imo} ad. 1. annos carnes nō come-
dit. nec vinū bibit. 7 alia q^{ue} habent
33. q. 2. admonere. et. c. q^{uod} cūq^{ue}. Im-
ponit aut p^{re}niā maior v^{er}oicide.
nō q^{uod} illud peccatū sit graui^{us} isto.
sed q^{uod} hoīes p^{re}iores sūt ad occi-
dēdū v^{er}ozes q^{uam} matres. Maius
n. p^{er}ctm est occidē matrē q^{uam} v^{er}ozē
occidere. ut d^{icitur} Bona in 4. s^{ententia}z
7 cōiter oēs doc. X^{ristianus}. p^{ro} durā. tenet
cōtrariū in reptoio p^{ro} eo q^{uod} v^{er}oz-
cide imponit p^{re}niā maior. Mibi aut
magis placet s^{ententia} alioz. S3 qualē
p^{re}niā agē debēt q^{uod} filios occidūt?
R^{espondeo}. Aut ē certū q^{uod} ipsimet scienter
interfecerūt. 7 sic d3 eis imponi p^{re}-
nitētia maior q^{uam} p^{ro} alio homicidio
ar. et eo. c. vlt. in tex. 7 glo. 7 de ho-
mici. cū iuramento. de p^{er}. dis. i. aut
facta. In hoc tñ casu vir v^{er}ozē re-
cuperat quā coact^{us} abiurauerat. 7
ipsa penitentiā agit fm arbitrium
epi. ita q^{uod} si habet alios filios pa-
cifice gubernare possit eos v^{er}oz.
et eo. intelleximus. Q^{uia} si virū non
habet induci d3 ut intret religionē

ad quod si nō pōt induci tutius est
ei dare licentiā nubendi. ut eē eo.
venies. Et hoc qñ timef te incōti-
nētia. al nō. ut patz. 31. q. 2. in ado-
lescētia. Et si pater sit cleric⁹. ab
officio altaris dē ppetuo abstinē.
7 ei grauior q̄ laico. nō tñ publi-
ca nisi veniat ī publicū pnia tētet
imponi. ut eē te pe. q̄stū. Aut cer-
tū est q̄ nō interfecerūt sponte nec
in culpa fuerūt sed casu fortuito
contigit. 7 sic districto iure in nullo
tenent. ar. eē de homici. ex litteris.
2. et. c. Johes. et. c. vlt. Nisi vlt
ad cautelā penitere. In dubio tñ
psumit q̄ nō hoc ex certa scientia
sed potius ex incuria puenerit. eē
de presūp. afferre. Aut certū est q̄
non exhibuerunt omnē diligentia
quā potuerunt 7 debuerunt. 7 sic
culpa precessit casum. Et si sit gra-
uis culpa. ut si posuit puerum in
medio vtriusq̄ fm arbitrium pe-
nitentiarij imponit penitentia. 5.
uel. 1. annorū. 50. dis. si qua femi-
na. et. c. se. et. c. si quis sponte. oc-
cultā si sit occultum. publica si sit
publicū. 7 maior sūm lecto suffo-
cetur q̄ si i cunis. 7 maior presby-
tero greco q̄ laico. ut habetur eē
de pe. q̄stū. Et licz dispensetur
quo ad penitentia que est arbitra-
ria. ut dicitur ibidē. non tñ quo ad
ordines. propter homicidiū quod
est relicū enorme 7 in dispensabi-
le. dis. 50. miror. Si autem culpa
que precessit casum sit levis. ut si
posuit puerum in eodem lecto loin-

ge tñ a se. imponitur penitentia triū
annorū. Scdm hoc intellige illud
eē eo. de infantib⁹. Monendi ergo
sunt parentes q̄ tam tenellos se-
cum in vno non collocent lecto. ne
qualibet negligentia interuenien-
te opprimant 7 suffocentur. ut. 2.
q. 5. consulisti. Et hoc modo di-
stinguit Hosti. 7 Ber. eē de infantib⁹.
bus. Quid te illis qui filios uel
seruos suos infantes uel etiā ad-
ultos languidos relegata pietate
exponunt. i. eē se ponunt ante ec-
clesias. ut aliqui moti misericor-
dia colligāt eos? R. Tales gra-
uiter peccant. quia cū ignoret sepe
consanguinitas expositoꝝ. cōtra-
bere possent matrimoniū cū sozo-
re uel cum cōsanguinea. ideo expō-
nens tenet de hoc peccato penitere
7 ē puniendus. sicut expōsit si sci-
enter cū tali cōtraheret puniret. eē
de pe. officij. fm Hosti. talis. n. fm
Ray. est tanq̄ homicida iudican-
dus qui hominē sibi ita coniunctū
periculo mortis exponit. Conside-
ratis tñ circūstantijs 7 vtrum ob
hoc mors secuta fuerit uel nō fue-
rit. penitentia moderāda erit. Erūt
aut tales irregulares fm Ray. si
mors inde sit secuta. quia. s. fuerūt
in culpa eos exponendo uel alimē-
ta negādo. Tñ fm Ro. si in nulla
culpa fuissent q̄a forte nec elemo-
synas querendo. nec aliter eos ale-
re possent. irregulares non essent
nec peccarent.

C 13° est q̄ q̄ psbyterū interfecit 18

peniteat. 12. annis. ex re pe. et. re. c.
2°. De penitētia ho eius q occidit
monachū uel clericū subdiaconū
uel diaconū. habet. 1. q. 4. q occi-
derit. De penitētia aut eius qui
machinatur in mortem dñi sui ul
in regimen eius. habet. 23. q. vlt.
§. si quis.

19 **C** 19° est q q iniuste aliū ad mor-
tem accusat. 40. diebus in pane 7
aq per. 1. ānos ieiunet 7 peniteat.
7 hoc si accusatus sit occisus. Si
aut tñi membz perdidit. triēnio
peniteat. ex re accu. accusasti. Ho-
sti. ho 7 Jo. re deo. in ieiunando
intellegerūt q primus peniteat p
septem annos quolibet anno ie-
iunando. 40. dieb⁹ in pane 7 aq.
2° ho per tres annos. Ho. ho. du-
ran. intellexit prout littera magi
sonat. s. q primus ieiunabit. 40.
diebus in pane 7 aqua siue conti-
nue siue interpollate. 7 per septē
annos ieiunabit 7 penitebit. nō tñ
in pane 7 aqua. s. ad arbitriū pre-
sbyteri. 2° ho per tres qdragesi-
mas. prima ante natalē dñi. secū-
da ante pasca. tertia ante sanctum
Johānem. Has eni instituit bea⁹
Petrus. ut habet in cronicis. Je-
iunabit aut tñc in pane 7 aq. Pro-
bantur hec fm Hosti. 22. q. 5. c. p.
2° et 3°.

20 **C** 20° q periur⁹. 40. dieb⁹ in pane
7 aqua ieiunet. 7 septē ānis sequē-
tibus peniteat. 7 semp debet esse i
penitētia. s. interiori. 6. q. 1. q cūq.

21 **C** 21° q q compulsus cōditiona-

liter a dño sciāter piurat. si liber sit
40. dieb⁹ in pane 7 aqua. 7 fm
glo. intellige uel cōtinue uel inter-
pollate peniteat. 7 septē annis se-
quentibus. nō tñ in pane 7 aqua
ut dicit glo. si ho seruus sit eius q
eū coegit. tribus quadagesimis
7 legitimis feriis. 9. 2. 4. et. 6. 22.
q. 5. qui cōpulsus.

22 **C** 22° q q piurat i manu epi ul
in cruce cōsecrata. peniteat tribus
ānis. Si ho in cruce nō cōsecrata
vno āno. Qui ho coact⁹ 7 igno-
rans ignorātia iuris. 7 postea co-
gnoscat. peniteat tribus qdragesi-
mis. 22. q. 5. c. 2°. Qui ho coact⁹
pro vita redimēda uel qlibet cau-
sa uel necessitate periurat. qz corp⁹
plus q animā dilexit. tribus qua-
dragesimis peniteat. ea. q. c. si qs
coactus. Alij indicūt tres annos
7 vñ ex bis in pane 7 aqua.

23 **C** 23° q q falsū sciāter iurat uel
aliū iurare cogit. diebus. 40. peni-
teat i pane 7 aq. 7 septē sequentib⁹
ānis nūq sit sine pñia. s. interiori.
Alij etiā si cōscij fuerint similiter
peniteāt. 22. q. 5. si qs cōuictus.

24 **C** 24° q q mēsurat in falsa mē-
sura. 30. dieb⁹ i pane 7 aq ieiunet.
ex re ptra. emp. ut mēsure. De pena
ho falsarij litterarū habet ex eo. ad
audiētā. et. c. dura. et. c. ad falsa-
riorū. 7 re verborū sigi. nouimus.

25 **C** 25° est q frangunt pñiam so-
lennē siue redeundo ad crimina pri-
ora ul similia siue redeūdo ad ne-
gociationē uel militiā secularem

que sibi fuerant interdicta. sola in
tra ecclesiam fidelibus oratione
iungunt. a comunione suspendunt
a catholicorum cōiuijs separant. 7
penitere debent. r. an. 7 coicent in
fine vite. 33. q. 2. de his vero. 7 de
pe. dis. 5. si quis vero.

26 **C** 26° est q qui canit missam 7
nō coicat debet vno anno penite-
re 7 interim missas nō cantare. de
pse. dis. 5. relatum.

27 **C** 27° est q p̄byter qui mortuū
clericum inuoluit in palla altaris
peniteat. r. annis 7 mensibus. 5.
Diaconus p̄o trienio 7 dimidio.
de pse. dis. i. nemo per ignorantia.

28 **C** 28° q qui cōmittit sacrilegiū
ecclesiam violando uel crisma si-
ue calicē sacri pollutis manibus
accipit uel similia sacrilegia cō-
mittit. peniteat septē annis. p̄mo
anno efra cimiteriū. quod viola-
uit consistat. secundo anno añ fo-
res ecclesie. tertio in ecclesia. 7 in
hoc trienio carnes non comedat
vinū nō bibat nisi in pasca uel na-
tali. nō offerat nec coionē accipi-
at. quarto anno coicabit. 7 in illo
7 in. 5. et in 6. et in 7. tribus ferijs
a carnibus 7 vino abstineat ieiunando.
iz. q. 2. remon. Cōburens
añt ecclesiā qñdecim annis peni-
teat 7 eā restituat. i. q. 4. 5. si q̄s.
7 in p̄su. mai^o. De pena p̄o raptoris
siue furis rei ecclesiastice. 7 de
pena furis 7 effractoris tam cleri-
ci q̄ laici. habet eadem. q. 5. p̄ctā
7. c. si quis clericus.

C 29° q si parētes frangūt spon- 29
salia filiorū a coione trienio sepa-
rent. 7 similiter filij si sint in culpa
Si tñ filij p̄m. p̄missionē factam
cōtraxerint. excusant vtiq̄. s. quo
ad penā ecclesie. si nō quo ad rea-
tum. ex quo dederunt operā in cō-
trariū. 31. q. 3. si q̄ parentes. ar. de
peni. dis. i. si cui.

C 30° est q q̄ blaffemauerit pu- 30
blice deū uel aliquem sanctorū 7
maxime beatam virginē. illi debet
episcopus hanc penitentiā iniige-
re. s. ut septē dieb^o dominicis pre-
foribus ecclesie in manifesto dū
missa cantat^r existat. 7 ultimo illoz
dierū dominicoz pallium 7 calcia-
menta deponat 7 corrigiam liga-
tam circa collū habeat. 7 septem
precedentibus fertis ferijs in pa-
ne 7 aqua ieiunet ecclesiā nullate-
nus ingressurus 7 quolibet predi-
ctorū dierū tres paupes uel duos
uel saltē vnū reficiat si pōt. Et si nō
pōt. bec pena in aliā cōmutes. Oz
si renuerit agere oīa sup̄dicta. in-
terdicat sibi ecclia. 7 in morte p̄uet
ecclesiastica sepultura. ex te male-
di. statuimus. Itē blaffemus si di-
ues fuerit. 40. alioqn. 30. uel. 20.
7 si ad hoc non sufficit qñqz soli-
doz vsualis monete pena mulctet^r
nullāqz misericordiā in hoc habi-
turus. ut dicit ibidem. s. qñ soluat
quinqz solidos. quos si non habet
currat per ciuitatē. uel cōmutes in
penā aliā temporālē. Hec autē pe-
na soluet ei qui cōdēnat. i. potestati

seculari. Hanc enī penā temporālē
precepit papa imponi per potesta-
tem temporālē. q̄ si neglexerit per
ep̄m precipi cogi. bec Hosti. Ha-
bet autē predicta pena locum s̄m
Boss. cū quis blasphemāt nō ex ira
uel ebrietate uel tēmentia. q̄ tunc
cū eo benigni⁹ ageret. 2. q. 3. si q̄s
iratus. § notādū. Scdm̄ p̄o Hosti.
hec pena est spālīter inducta cō-
tra eos qui deū blasphemāt ex ira.
Nō enī aliquis de leui blasphemāt
deū nisi iratus. Tanta tñ posset eē
iracūdia q̄ equipararet tēmentie.
7 tunc illud quod dicit Boss. locū
posset habere. bec Hosti. Quid si
quis iuret per caput uel per ven-
trem uel corpus uel capillū? Re-
spondet Hosti. q̄ si faciat hoc af-
firmando uel iurando. non habet
locū bec pena. Secus est si faciat
hoc testando uel vituperando.
Iz irat⁹. Itē s̄m Boss. 7 Hosti. bec
que dicūt de pena tpali fiunt indi-
ce p̄ tribunali sedente. In iudicio
autē aīe p̄sbyter discret⁹ molliendo
rigorē dispensare poterit ex causa
circa penā spiritualē superiorē. 2. 5.
q. 6. penitentibus. bec Hosti. Item
clericus blasphem⁹ maxime p̄sbyter
cogat ad veniam postulandā. q̄ si
noluerit regradef. dīf. 4. 6. cleric⁹.
Notādū p̄o q̄ blasphem⁹ s̄m leges ē
reapitād⁹. ut in Auten. ut nō lu-
xuriē p̄tra nām. circa mediū. coll.
6. Scdm̄ p̄o canonē antiquū cle-
ric⁹ erat regradād⁹ 7 laic⁹ excoican-
dus. 22. q. 1. si q̄s p̄ capillū. Hodie

p̄o laic⁹ ager p̄niam sup̄dictā. s. il-
lius canonis. statum⁹. 7 b̄ si pu-
blice blasphemauit. Si. n. occulte. nō
penitebit publice ut puto. Cleric⁹
p̄o hodie ē corrigēd⁹ pena arbitra-
ria 7 occulta. non illa q̄ est publica
Cleric⁹. n. publice nō d̄z penitere.
Si autē rebellis fuerit. uel sepi⁹ hoc
cōmiserit. locū h̄z pena legis. s. ut
laic⁹ reapiet in foro ciuili. 7 i ca-
nonico anat̄ematicef. i. ecclesie in-
gressus sibi interdicas. 7 in morte
priuef ecclesiastica sepultura. Cle-
ricus p̄o regradef. bec Hosti. tñ. de
maledicis.

C 31⁹ est de p̄sbytero q̄ reuelat cō-
fessionē q̄ de iure antiquo d̄z depo-
ni. 7 oib⁹ dieb⁹ vite sue ignominio-
sus peregrinari. re. pe. dīf. 6. sacer-
dos 7 cetera. ut s̄. cōfessionis cēla-
tio. §. 2. per totū. vsq̄ ad. §. 3.

C 32⁹ est q̄ qui in dicēdis horis
canonicis 7 alijs officijs diuinis
discrepat a cōsuetudine pprie me-
tropolitane ecclesie. 6. mensibus
priuat⁹ coione si hoc accadat ex cō-
temptu. iz. dīf. de his.

C 33⁹ q̄ ep̄s q̄ ordinat sine causa
iusta clericū inuitū aut reclamā-
tem uel penit⁹ inuitū absolute sus-
penditur anno. vno. 14. dīf. c. p̄.

C 34⁹ q̄ ep̄s qui correctionē de
venditione ministerioz dissimulat
duob⁹ mensib⁹. p̄sbyter. 4. diaco-
nus trib⁹. subdiacon⁹ 7 ceteri ad
arbitrium iudicis penitere debent.
i. q. 1. quicq̄ inuisibilis.

C 35⁹ q̄ sortilegus. 40. diebus

peniteat. et de sortil. requisisti.
36 **C** 36° q^o q^o videt in astrolabio pe-
niteat duobus annis et de sortil.
et tuarū.

37 **C** 37° est de stilla sanguinis alta-
ris cadentis super terrā. uel aliqd
aliud ppter negligentia pbyteri.
debet pbyter penitere. 40. dieb⁹
Si cecidit super pallio altaris. pe-
niteat. 4. diebus. et p se. dis. z. c. si
per negligentia.

38 **C** 38° est q^o si aliquis euomit eu-
charistia ppter ebrietate uel voza-
citare. si laicus peniteat. 40. dieb⁹.
Si clericus uel monachus uel p-
byter. uel diaconus peniteat. 10.
dieb⁹. Si episcopus peniteat. 20.
dieb⁹. Et debet euomitura com-
buri iuxta altare collocari. Si
pro causa infirmitatis euomerit. 1.
diebus peniteat. et p se. dis. z. si q^o
ppter ebrietate.

39 **C** 39° est quando mus corrodit
uel comedit corpus xpi. De peni-
tentia huius casus inquire ubi sit
notata. et p se. dis. z. circa finē.

40 **C** 40° q^o q^o domū uel aream vo-
luntarie succendit. sublata uel in-
censa omnia restituat et tribus an-
nis peniteat. et de iniur. si quis
domū. Canon tñ dicit q^o si ex odio
uel iniuria hoc fecerit. excomuni-
cari debet. nec absolui donec sa-
tisfecerit. et iurauerit q^o ignem de
cetero non apponet. Imponit aut
sibi ut Hierosolymā uel in hispa-
niam vadat in deservitio anno in-
tegro ibi moraturus. Si quis aut

archiepiscopus uel episcopus hoc
relaxauerit. damnū restituat. et ab
officio episcopali per annū absti-
neat. 23. q. 8. pessimam. Hodie aut
postq^o sunt renunciati non possūt
citra sedem apostolicam absolui.
et de sen. exco. tua nos. Immo tex.
loquitur de incendiarijs indistin-
cte postq^o sunt publicati. Et Ber.
hoc idē dicit ex parte. et Bra. et de
sen. exco. quicūq^o. et Hoff. l3 Ro.
contrariū dicat. Scdm autem le-
ges qui in ciuitate data opera in-
cedium fecerit. si sit humilis sub-
iicitur bestijs. si sit in aliquo gra-
du decapitatur uel in insulam re-
legatur. ff. de incen. rui. nau. l. si.
Qui pro alibi ut in villis uel ca-
stris remissis ibidem edes positas
cōbussit. si hoc dolo fecerit com-
buritur. Et hoc intelligendū fm ho-
sti. si sit humilis. Si autem hoc ex
sua negligentia contigerit. resar-
tiet damnū. uel si minus idoneus
sit parum uel leuiter castigetur. Et
nomine ediū omne edificium conti-
neat. ut ibidē dicitur. l. qui edes.

41 **C** 41° est q^o qui dederit uel acce-
perit cōmunionē ab heretico et ne-
scit hoc esse prohibitum ab eccle-
sia et postea intelligit. peniteat vno
anno. Si autem sciuit et neglexit.
peniteat. 1. annis. uel fm quosdā
1. uel fm alios. 5. Qui pro permit-
tit hereticum missam celebrare in
ecclesia catholica per ignorantia
iuris. peniteat. 40. diebus. Si pro
reuerētia eius. per annū peniteat.

- si pro dānatione ecclesie catholice
7 pro cōsuetudine romanorū. pro
iñciatur ab ecclesia sicut hereticus
si sit impenitēs. alioqñ peniteat. 7.
annis. Si autē relicta ecclesia ad
hereticos transierit. 7 alios ad h
induxerit. peniteat. 12. annis. trib⁹
extra ecclesiam. 1. inter audientes.
duobus eē coionem. 7 sic. 12. āno
cōmunionē siue oblationē perci
piat. 24. q. 1. si quis viderit. Cete
ra pō pertinentia ad heresim. scil
ma ul' apostasiā require s. in 2. li.
42 **C** 42⁹ q. patronus qui res eccle
sie dilapidat vno anno peniteat.
10. q. 1. c. filijs.
43 **C** 43⁹ q. qui domū suam magicis
7 incantatorib⁹ lustrat uel aliud
facit. 7 qui ei hoc consulit. annis. 5.
peniteat. 10. q. 5. qui diuinatores. 7
canon liceat.
44 **C** 44⁹ q. qui pacem cū proximo
suo non facere iurat. anno vno pe
niteat 7 ad pacem redeat. 22. q. 2.
qui sacramento.
45 **C** 45⁹ q. pro periurio. adulterio
homicidio dantur p penitentia re
gulariter. 1. anni. 7 similiter pro
fornicatione. licz nō ita aspera pe
nitentia iniungatur. 22. q. 1. predi
can dū. 33. q. 1. hoc ipsum. et. 5. se.
46 **C** 46⁹ est q. qui sciēter rebapti
zatur. 1. annis peniteat. 7 feria. 4.
et. 6. in pane 7 aq̄ ieiunando tres
quadragēsimas faciat. 7 hoc si fe
cit pro heresi introducēda. Si autē
pro mundicia. i. pro salute corpo
ris obtinenda. ut eē de apost. c. 2.

tribus annis peniteat. de pse. dis.
4. qui bis. 7 talis qui bis baptizaf
uel confirmaf sit de foro ecclesie 7
cogitur fieri irregularis. dis. 84.
dictū est. De pena autē talis habet
de pse. dis. 4. eos. Cui⁹ capli sentē
tiā ptermittō gratia breuitatis.

C 4. 1⁹ q. qui vxorē adulterā co
gnoscit anteq̄ peniteat. 3. an. peni
teat. 21. q. 1. si quis. 2⁹. Qui pō co
gnoscit eam penitentē ante penitē
tiā paractā peniteat. 2. annis. ea
q. si quis. 5. Quomodo pō peni
tentia iniungenda sit mulieri par
tum alterius supponenti. uel etiam
de nō suo viro cōcipienti. habetur
eē de pe. et. re. officij.

C Ad regulas igit̄ predictas in
inspiciendo pōt studiosius indaga
tor procedere ad penitencias pro
diuersis criminibus sūm canones
imponendas. 7 ex causa confide
ratis circūstantijs ut dictum est s.
moderari poterit eas. Et licz ab
ipso omnes circūstantie sine dili
genter attendende. principaliter tñ
qualitates persone 7 precipue vtz
sit psona obnoxia alicui aliq̄ vin
culo seruitutis. Itā circa tales p
sonas cauere debet p posse presby
ter ne talē penitentiā eis imponat
p quā illis quib⁹ sūt astricte prein
diciū fiat maxime circa cōiugatos
Unde si seruus sit 7 timore pecca
uerit obediēs dño suo in atrocio
ribus est mitius puniend⁹. 22. q. 5
qui cōpulsus. De dire tñ nō tene
bas in talib⁹. xl. q. 3. si dñs. Si autē

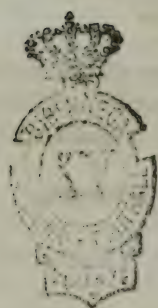
41

voluntarie peccauerit corpe pu-
niet etiā acius q̄ alius. 24. q. 1.
qui contra pacem. Nec est seruo
iniungenda peregrinatio per quā
domin⁹ eius qui non est in culpa
illius seruitio defraudetur. eē de
sen. exco. relatum. Si vero liber
sit totam penitentiam canonis si
potest facere debet imponi. 16. q.
1. sacerdotes penitentia. Sed ex
causa poterit eam p̄sbyter mo-
derari. Considerandū etiā erit
vtrū sit persona noua in fide. quia
nouus in fide minor debet etiā
penitentia imponi. eē de pe. reus
qui. Et similiter cōsiderande erūt
alie personarū circūstantie. de qui-
bus ad p̄sens supersedeo gratia
breuitatis. Sciendū autē q̄ in fo-
ro penitentiali dicuntur legitime
ferie. 2. 4. et. 6. dī. Si p̄sbyter. de
p̄se. dī. 3. ieiunia. Aliqui tñ ut di-
cit Ro. pro. 2. feria ponunt sabba-
tum. Insuper notandū q̄ si peni-
tentia in pane ⁊ aqua imponatur
non habenti panē. potest loco pa-
nis leguminibus ⁊ pisciculis ve-
sci ⁊ etiā alijs si necessitas illud
requirat. eē de pe. et re. līc. 3. in tex.
et glo. al. non licet. Notandū etiā
fm Jo. si penitentia sit imposita
a canone liberatur quis a ieiunio
dando tenariū uel legendo psal-
terium p̄pria auctoritate. Inno.
p̄o dicit q̄ ieiunia necessaria ut q̄-
tuor tempoz ⁊ huiusmodi nō pos-
sunt redimi nisi subsit rationabi-

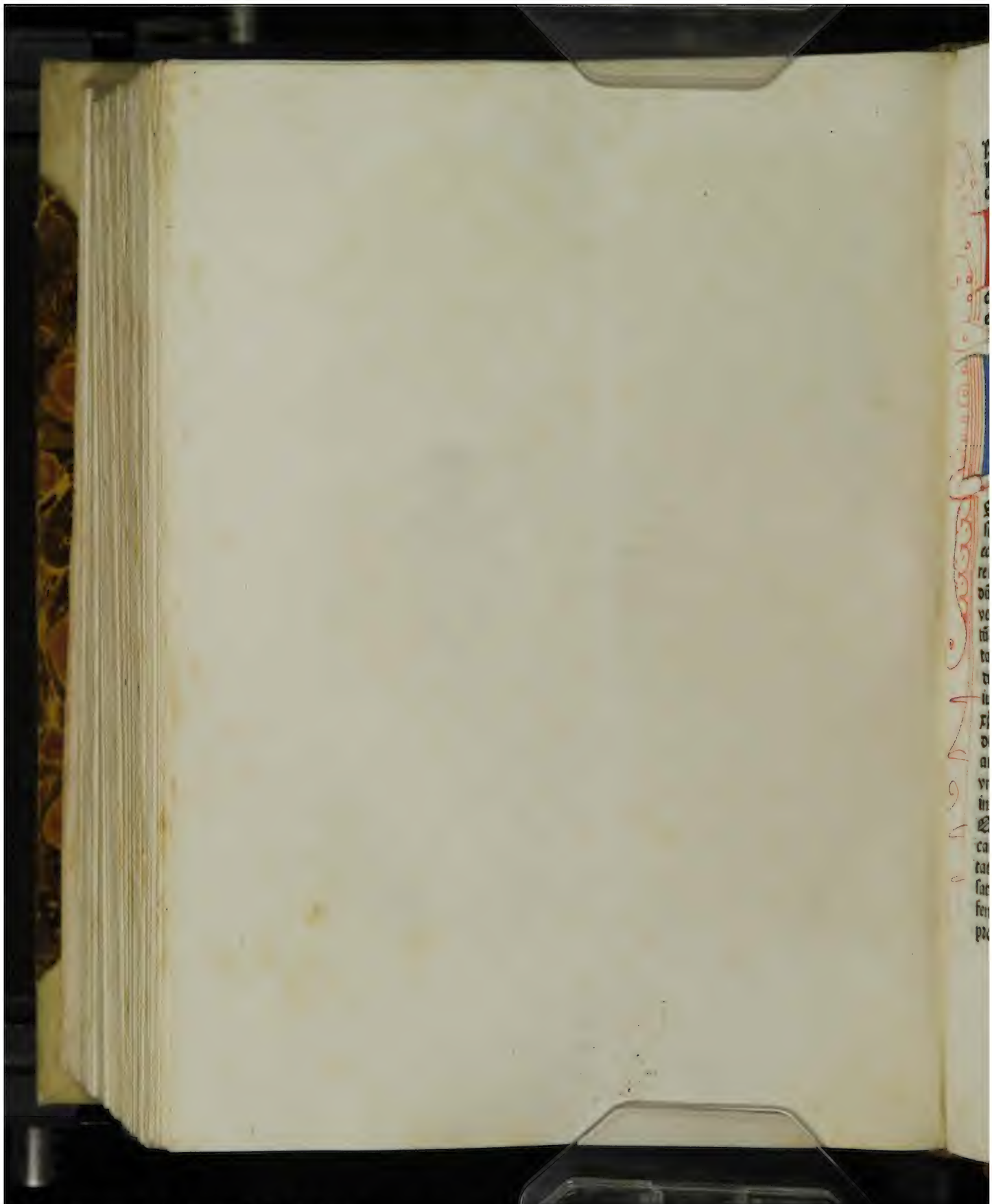
lis causa. Voluntaria p̄o redimi
possunt etiā sine auctoritate sup̄-
rioris. Ad hoc etiā nota q̄ vbi
imponitur penitentia aliquot an-
norum siue quadagesimarū. nec
additur quomodo quis debet pe-
nitere. hoc relinquit arbitrio p̄-
sbyteri. cum penitētie sint arbitra-
rie. ut dictum est s̄. Ipse enī p̄-
sbyter arbitrabit eam per ferias
legitimas faciendam fm canones
Jo. dī. de his clericis. eē de homi-
ci. c. 2. et in multis alijs iuribus.
Et sic intelligitur illud. eē de ac-
cu. accusasti. et de spon. dilectus.
et similia ⁊ c.

Impressum est hoc opusculum
Venerijs per Franciscū renner ⁊
Hailbrun M. cccc. lxxij.

Laus deo.

Primum consiliū dñi Alexandri de
Heno Vincetini. iuris vtriusq; do-
ctois. cōtra iudeos fenerantes.

In nomine dñi nostri ihu xpi
eiusq; gloriofissime matris
virginis Marie. gloriofi do-
ctoris Hieronymi. ceteroz doctor
ecclie. totiusq; celestis curie. Amē.

In casu in quo requisitū fuit
ut cōsiliū eadē sola dubia
designabo. qā ex ipsis cō-
prebende casus figura-
tio. Quinq; ergo sunt du-
bia. Primum an peccent
iudei fenerando xpianis.
Secūdu. An ecclesia de hoc peccato
se debeat impedire. Tertiū. An
ecclesia debeat tolerare ul cōsenti-
re huic pctō. ppter mai⁹ malū vitan-
dū uel ppter mai⁹ bonū qd exinde
verisimiliter sequi sperat. Quar-
tū. An pncipes seculares uel coi-
tates uel cōsilia ciuitatū possint iu-
deis dare licentiā fenerādi. uel cum
iudeis possint pacisci ut fenerētur
xpianis causa maioris mali vitan-
di. uel boni qd exinde sequi pōt. 7
an ppter hoc incidant in penā cle-
ynice. de vsuris. et. c. i. eo. ti. li. 6. et
in alias penas in iure expressas.
Quintū 7 vltimum. An papa ex
causis pdictis possit cōcedere coi-
tatibus uel ciuitatib⁹ ut ex dispen-
satione aplice cōducāt iudeos ad
fenerandū faciendo cū eis pacta
prout consueuerunt

Primum dubiū.

Sortiofissimi redēptoris nōle
repenito. quo ad p̄mū dubiū
s. an iudei peccēt fenerando
xpianis. beatus Lbo. 2. 2. q. 18. arti-
p. et oēs theologi tenēt q sic. Idē
tenet Hosti. in sū. de vsur. s. an ali-
quo casu. 7. 8. Idē tenet Jo. an. in
c. conquestus. de vsuris. Idē tenet
But. Cardi. et coiter oēs docto-
res in dco. c. cōquest⁹. Idem tenet
Archi. et Jo. de fantutijs. i. c. ab
illo. i. 4. q. 4. et Ray. in sū. de vsuris
7 ē cois opinio theologoz 7 cano-
nistarū. Sz aliqui doctores nostri
tēporis nescio quo spū ducti nō sūt
veriti cōsulere q iudei absq; pecca-
to possint vsuras recipere a xpianis.
Nec se ab hoc retraxerūt ppter au-
ctoritatē theologoz 7 canonistaz
qui sunt sūme auctoritatis. cū eozū
dicta ut autentica in iudicijs alle-
gent. 7 p̄m ipsa cause decidant. Et
quibuldā falsis rōnib⁹ intulerunt
dicta maiorz 7 doctorz nō sequētes
Dicunt enim iudeos licite fenerari
xpianis. 7 allegant Deut. 23. c. vbi
Moyses dicit. Non feneraberis
fratri tuo pecuniā uel aliā rem sed
alieno. Item allegāt. c. ab illo. i. 4.
q. 4. vbi videt probari q vsure ab
hostibus licite epigant. Allegant
etiā. c. quāto. de vsuris. vbi solum
vsure imoderate vident. phiberi iu-
deis. Sed iste rationes parū valēt
Nec obstat auctoritas Moysi s.
allata. qz p̄m beatū Lbo. quando
Moyses concessit iudeis vsuras
A

exigere fuit cōpatua permissio ad
vitandū mai⁹ malū. s. ne a iudeis
reū colētib⁹ vsuras accipent. ppter
auariciā cui rediti erāt. Nā iudei
recipiebāt vsuras a iudeis ⁊ a gen
tibus. vñ Moyses ut restringeret
eorū auariciā p parte vidēs q ipsā
in totū nō poterat coercere. pmissit
ut vsuras exigerēt a gētib⁹. ut ex h
cessarent exigere a iudeis. Nā vbi
q̄s inter duo mala est implici⁹ ita
q̄ alterū oīo est factur⁹. cōsulendū
est ei ut poti⁹ faciat minus malū ⁊
euitet maius. ut dicit tē. 13. dī.
nerui. Vñ alibi dīc tē. q̄ si vnus
est parat⁹ facere homicidiū nisi cō
mittat adulteriū. puta dicit se victū
tanta passione amoris ut nō possit
vitare adulteriū nisi adulterā in
terficiat. cōsulendū est ei ut faciat
adulteriū. qd est minus peccatū q̄
homicidiū. ut dīc tē. 33. q. 2. si qd
veri⁹. Vnde ista cōpatua pmissio
nō excusauit a peccato. ut in iurib⁹
s. allegat. Et hoc dicūt doctores
theologi. psertim bñs Tho. ⁊ do
ctores canoniste. Et eadē rōne per
misit Moyses iudeis repudiū ut
euitarēt homicidiū. Aliud enī est
p̄cipe. aliud pmittere. qd enī pmit
tim⁹ nolētes cōcedim⁹. qz malas
hoīuz volūtates ad plenū cobibē
nō possum⁹. Et sic dīc sanct⁹ Jo.
Criso⁹. cuius tē. pouif. 31. q. 1. hac
rōne. Vñ glo. notabilis in dē. c.
fi. dīc q̄ cōpatua permissio poti⁹
dicit tolerantia q̄ permissio. Vñ
dīc canon q̄ ea que permittimus

nō approbam⁹. ut dē. c. hac rōne
Et fm hac pmissione dicūt recre
tales q̄ multa p patientiā tolerāf
q̄ si in iudiciū reducerem⁹. cassarēf
ut in. c. cū iā oudū. re p̄ten. Ista sūt
verba glo. p̄allegate. cū qua trāsīt
ibi Archie. ⁊ Jo. re fantucijs. Et
fm istā solutionē bñ Tho. cū qua
transeūt coīter canoniste. dicendū
est q̄ si Moyses potuisset in totū
arcere iudeos a fenerando. nullo
mō permisisset. Et ideo vbi iudei
possūt. p̄biberi a fenerando debent
p̄biberi ne vent ad vsuras. quod
fieri pōt in terris xpianorū in qb⁹
sūt iudei. Nam possūt dū illaz in
totū arcere iudeos a fenerando. ⁊
in toto eorum auariciā cobibere.
Vnde debent p̄ncipes xpiani eis
interdicere ne dent ad vsuras. cū
cesset causa. ppter quā Moyses p
misit iudeis fenerari. Alij autē
theologi aliter soluūt. dicentes q̄
illa acceptio vsure a gentib⁹ inter
q̄s iudei habitabant potius erat
sue rei recuperatio q̄ vsura. qz tota
illa terra iudeis data fuit a dño. ⁊
iniuste possidebat a gētib⁹. ⁊ sic iu
rei fenerando gentib⁹ nō accipie
bant alienū sed suū uel quod eis
debebat. nā vbi quis tenet meū uel
mibi rebitū. si nō possū illud p viā
iuris recuperare. possum fenerari
illi qui tenet illud illicite. ⁊ vsuras
ab eo recipē vsqz ad eam q̄titatē
que mibi debef. uel vsqz ad ei⁹ esti
mationē. sic ⁊ possem furari. re
quo per Inno. ⁊ doc. in. c. olim.

re restit. sp. l. 3. q. 4. c. d. sit Moyses
postea reuocavit pmissionē fene-
randi factā iudeis. ut pater Deut.
28. c. vbi dicit. Feneraberis gen-
tibus multis et ipse a nullo fen-
cipies. Et in eodē. c. vltra mediū
dicitur Aduena fenerabit tibi. tu
autem nō fenerabis ei. Et forte
ppter vterq. est solutio bti Tbo.
ad primā auctoritatē allegatā. qz
si illa pmissio fuisset licita: Moy-
ses postea nō reuocasset. Vñ alij
tpe ologi dicūt esse veriorē solutio-
nē bti Tbo. ad primā auctoritatē
s. allegatā. s. nō insisto. et q. appa-
ret illā pmissionē fuisse postea per
Moysen reuocatā. Et etiā est re-
terminatū p ius canonicū. Nam
iudei fenerātes xpianis cōpellendi
sunt vsuras remittere ipsis. ut in. c.
post miserabili. de vsuris. Unde
cū cōpellant remittere patz q. illi-
cite recipiūt. Nā lucrū licitū nemi-
ni ē auferendū. imo illud qd ē illici-
te acq̄sitū interdū pōt licite retineri
puta qñ lucz ē illicitū respectu ne-
gociationis. tñ absq. aliq. fraude
uel rapina uel calūnia alteri acq̄-
sitū. ut dic. Inno. in. c. qz pleriq. de
inu. ec. Et ibi plene examinā an
et qñ illicite acq̄sitū sit restituendū.
de q. etiā in. c. ex trāmissa. de reci-
mis. vbi bona glo. et. 14. q. 5. in sū-
ma. Cū g iudeus fenerās xpiano
vsuras ei restituere teneatur uel
remittere. ut in dcō. c. post misera-
bilem. patz q. receptio vsure omni
respectu est illicita. s. tam respectu

iudei fenerātis q. fraudis que cō-
mittit. Et q. vsura sit omni respe-
ctu illicita p. q. vsura dicit rapina
ut in. c. si q. vsurā. 14. q. 4. Non
obstat. c. ab illo. 14. q. 4. qui tex.
videt pmittere q. ab hoste possu-
mus licite vsuras recipere. qz ille
tex. habet multos intellect. qui re-
ferunt ibi per Archi. et Jo. de fan-
tutis. Vñ nō insisto etiā rñdēdo
ad illū tex. S. p. supposito q. ab
hostibus quib. licite pnt arma in-
ferri possint vsure licite erigi. nō tñ
per hoc infer. q. iudei licite accipi-
ant vsuras a xpianis. quia xpiani
nō sūt hostes neq. inimici iudeorū
imo pietas xpiana tolerat iudeos
ut dic. tex. in. c. et si iudeos. i. prin.
de iudeis. Prohibentur etiā xpia-
ni inferre iniurias iudeis. ut i. c. sic.
de iudeis. cum similibus. imo iu-
dei sūt ciues romani. ut in. l. iudei
cum. l. se. C. de iudeis. Ad aliud
autem contrariū. s. ad. c. qto. de
vsuris. vbi solum vsure immode-
rate videntur prohiberi erigi a
xpianis per iudeos. dicendum est
q. ille tex. non obstat. quia non est
ibi sumendū ar. a contrario sen-
su ne resultet absōnus intellectus.
et cōtra illud qd est in iure taxatum
Ita dic. ibi glo. et doc. i. dcō. c. qto
Vel aliter fm doc. ille tex. appel-
lat vsuras imoderatas. qz omnis
vsura est imoderata cum sit rapi-
na. ut in. c. si quis vsuram. 14. q.
4. Nā vsure sūt inuente arte neq. s-
tima. ut dicit tex. 41. dis. sicut bi.

A 2

Et illud. c. quāto. cois p. doc. ita in-
telligit. Idē dicit Hosti. in sūma de
vsuris. §. que pena vsurariozū. p.
videt tñ q. iudeus. Unde minime
mutāda sūt q. certā interpretatiōe
sp. habuerūt. ut in. l. minime. ff. de
legibus. Et quib⁹ cōcludendū vi-
det p. m. oīz opinionē theologoz
7 doctoz iuris canonici q. nō sit li-
cītum iudeis fenerari xpianis. 7 q.
involuant crimine vsurario. sicut
si iudei fenerarent iudeis. Et hoc
de primo dubio.

Secūdū dubiū

Quo ad secūdū. s. vtz ecclia
debeat se impedire de pctō iu-
deoz. doc. q. scripserūt in iure
canonico tenet q. sic. ut patz in dco
c. post miserabilē. de vsuris. vbi p.
cipit oib⁹ pncipib⁹ 7 potestatibus
secularib⁹ q. cōpellant iudeos ad
remittēdas vsuras xpianis. Et do-
nec remiserint renegāda ē eis coio
xpianoz tam in mercimonijs q. in
alijs. Si ergo ecclia impedit se de
pctō iudeoz fenerantiū ut liberet
xpianos ab vsuris q. b⁹ cōcesserunt
pecuniā mutuo sub vsur. ut patz in
dco. c. p. miserabilē. forti⁹ dz se im-
pedire añ factū. s. ut interdicat iu-
deis ne mutuēt ad vsuras. q. faci-
li⁹ impediūt faciēda q. tolerant iā
facta. ut in. c. quēadmodū. de iure
iurj. et in. l. patre furioso. ff. de his
q. sūt sui vel alie. iurj. Et ut dixi ista
ē cois opinio doc. q. scripserūt in iure
canonico. Sz aliq. doc. nri. tps ut
s. dixi nō sūt veriti cōsulē q. ecclia

nō debeat se impedire de pctō iudeoz
q. de his q. foris sūt nihil ad ecclē
siā ptinet iudicare. ut in. c. multi. z.
q. i. et i. c. q. sincera. 45. dis. Sz salua
eoz reuerētia decipiūt. q. imo ecclia
ipedit se de h. peccato iudeoz. Et de
hoc ē casus in dco. c. p. miserabilē.

P. vbi iudeus vel alius infidelis
delinqt ptra legē nāe. pōt dūmō res
facultas puniri a iudice ecclesiastico
Idē si delinqt p ius dñi q. ad pce-
pta moralia. Et h. nō biliter dixit
Inno. 7 doc. i. c. q. sup. bis. de voto
Idē tenet Hosti. Jo. an. 7 cois doc.
in. c. gaudem⁹. de diuoz. Dicunt. n.
ibi q. si infidelis pbit mīmoniu cū
duab⁹ mulierib⁹ eodē tpe. pōt p ec-
clesiā puniri si res facultas. q. p ius
dñi ē pbitū q. q. s. pbat mīmo-
niu cū plurib⁹ eodē tpe. Sz vsura ē
pbita lege nāe. ut p. per p. m. p.
poliū. vbi Arj. nulla lege scripta ar-
tat⁹ sola duc⁹ nāli rōne lucy vsu-
rariū ē retestat⁹. q. nō fecisset nisi
act⁹ vsurari⁹ ex nā rei fuisset vitios⁹
7 malicia cōuolur⁹. Hoc etiā p. q.
certū ē q. rapina ex nā rei ē vitiosa
7 malicia cōuoluta. Qui aut acci-
pit vsurā facit rapinā. ut dicit scis
Amb. cui⁹ tex. pontif. 14. q. 4. si q. s.
vsurā. Et alibi dixit idē Amb. vsu-
ras esse inuētas arte neq. ssima. cui⁹
pba habet. 46. dis. si c. bi. Hoc etiā
probat. 88. dis. ejciēs. qui est tex.
sancti Jo. Criso. Et hoc. s. q. vsu-
re sint cōtra legē nāe. tenuit bt⁹s
Lbo. 2. 2. q. 18. arti. p. Et h. etiā
tenuit disputando quidam frater

Birardus de Senis sumus theolo-
 gus ac canonista. que Jo. an.
 comedat in mercurialib⁹. in regu-
 la. possessor. de re. iur. li. 6. cui⁹ di-
 sputatione refert et sequit^r Jo. an. i
 regula. p^octm. i mercurialib⁹. in 2.
 ar. **I**te usura est contra ius diu-
 quod est prohibita et per veterem et per nouum tes-
 tamentum. ut dicitur textus. in. c. super eo. de
 usuris. Et hoc etiam aliter probatur. Nam
 usura fuit prohibita per Moysen
 ut patet Deut. 28. c. et in ps. Dñe
 q^s habitabit in tabernaculo tuo.
 ibi. Qui pecuniā suā nō reddit ad
 usurā. Et sic per vetus testamētū.
Ite per euāgeliū in q^o dicit^r. Na-
 turā dare nihil in deservientes. Cum
 ergo usura sit prohibita utroq^{ue} te-
 stamēto. ut in dco. c. super eo. et au-
 ctoritatib⁹ s. allas. dans pecuniā
 ad usurā cōmittit p^otra ius diuinū
 cōtinens p^oceptū morale. ergo ec-
 clesia pōt impedire infidelē ne fe-
 neres. et cōtrafacientē ipsū punire.
 Et q^o nō dare pecuniā ad usurā sit
 p^oceptū morale de iure dīno patet
 q^o cōtinet in p^oceptis decalogi. et cō-
 tineat sub illo p^ocepto Nō furtū fa-
 cies. nō cōcupisces rem p^orimū tui.
 Nam usura ē rapina q^o est spēs furti.
 ut dco. c. si q^s usurā. i. q. 4. Dia-
 enī decē p^ocepta q^o reddit^r Moysi
 sūt p^ocepta moralia. quia cōcernūt
 mores hoīū. ut cōstat. et probatur. 6.
 dis. s. is itē. Omne ius diuī dicit^r
 ius nature. ut nō ē. i. dis. ius nāle. et
 sic ius nāle et ius diuī idē sūt. Et q^o
 cōcludo q^o cū usura sit prohibita le-

ge nature et iure dīno. ecclesia d^o
 se impedire de peccato iudei uel al-
 terius infidelis fenerātis si daf ei
 facultas puniēdi uel impediēdi.
 iuxta doctrinā Inno. Hosti. Jo. an.
 et aliorū scribentū in. c. quod sup
 bis. de voto. in. c. gaudemus. de di-
 uor. in. c. cōtra p^oianos. de hereti.
 li. 6. Nō obstat q^o allegant p^odi-
 cti doc. s. q^o ecclesia non debeat se
 impedire de p^octo iudeorū cū ad eā
 nō p^oteat iudicare de bis q^o foris
 sūt. ut in. c. multi. 2. q. i. et in. c. qui
 sincera. 4. 5. dis. Nam cū reuerētia
 eorū iura illa rebeant intelligi q^o ec-
 clesia non pōt iudicare de bis que
 foris sūt quo ad hoc ut penā spūalē
 infligat. ut regulas canonicas ip-
 nat q^o ad religionē eis inuiē. ut dicit^r
 glo. in. c. iudei. ex de iudeis. et Ho-
 sti. in sūma. de iudeis. s. et in q^obus
 grauent. p^o q^o si iudei epi subdit^r.
 Et multi casus numerant^r p^o glo. et
 doc. in dco. c. iudei. in quib⁹ ecclesia
 impedit se de peccatis iudeorū et
 aliorū infidelū. Et inter alios cas⁹
 numerat crimē usurarū. Et hoc q^o
 ad secundū dubiū.

Tertium dubiū
 Circa tertium. s. an ecclesia debe-
 at uel tolerare hoc p^octm. uel
 ut fiat cōsentire p^opter maius
 malū vitandū. ut p^opter mai⁹ tonū
 q^o p^ossimiliter exinde seq^o pōt. doc.
 canoniste et theologi cōiter tenent
 q^o nō. Et ita etiā disputādo deter-
 minat p^odict^r frater Birardus de
 Senis ordinis heremitarū. quem

refert ⁊ sequit̃ Jo. an. in mercuria/
lib. in preallegata regula. p̃ctm̃. in
3. ar. S3 p̃bui rei euidentia scien/
dū ē q̃ nōnulli nostri t̃pis dicūt q̃
p̃pter mai⁹ malū vitandū ecclia d3
tolerare q̃ iudei fenerent. qz ē min⁹
malū q̃ p̃ pauperes pereāt fame
nō inueniētes q̃ sibi mutuēt pecu/
nias. Itē si iudei nō mutuarēt sub
vsur. xpiani darēt ad vsurā. Sed
est mai⁹ malū ⁊ p̃ctm̃ q̃ xpiani ex/
erceant vsuras q̃ q̃ iudei exerceāt
Minus aut̃ malū tolerādū est ut
mai⁹ euitet. 4. dis. teniqz. Hinc est
q̃ ecclia tolerat p̃stibula seu lupa/
naria ut euitent adulteria ⁊ alia
maiora crimina. ut dīc glo. ⁊ doc.
in. c. inter opa. de sponsa. S3 in hoc
est cōsiderādū. Nā aliqñ eadē per/
sona est inter duo mala implicita
puta quia nisi permittat adulteriū
faciet homicidiū. Et hoc casu ad/
mittit cōp̃satio. qz pot⁹ sibi p̃mit/
tendū ē ut faciat min⁹ malū ne fa/
ciat mai⁹. ⁊ sic ut faciat adulteriū
qđ ē min⁹ malū q̃ homicidiū. ut ē
tex. 33. q. 2. si qđ veri⁹. et. 13. dis. ner/
ui. Aliqñ duo mala nō cadunt in
eadē p̃sona s̃ in diuersis. p̃bi grā/
vn⁹ vult interficē hoīez. interrogat
me vbi sit. nūqđ liceat mibi dicere
mendaciū. videlicet q̃ nesciam vbi
sit. ad hoc ut euitet homicidiū. cū
mendaciū sit longe minus peccatū
q̃ homicidiū. Et dicendū est q̃
nō. ut. 22. q. 2. c. primū. et. c. ne q̃s
ut. 14. q. 5. forte. Et sic mibi nō li/
cet cōmittere minus malū ut ali⁹

euitet mai⁹. uel ut cōsequat̃ maius
bonū. qz nemo debet aiam suā alie/
nis imp̃dere cōmodis. Nū nō d3
q̃s cōmittere p̃ctm̃ veniale. ut ali⁹
euitet mortale. Hoc vult glo. no/
tabil. 14. dis. qđ ait. Idē dīc Aug⁹
il. de mēdacio. cui⁹ tex. ponit. 22.
q. 2. c. p̃mū. vbi Aug⁹. dīc q̃ est p̃/
bitū dicere mēdaciū ut ali⁹ ab
imūdicia corpali defendat. i. ne ei⁹
p̃ginitas uel castitas violet. Item
dīc ibidē Aug⁹. q̃ nō ē licitū dicē
mendaciū ut ali⁹ libere a morte
tpali ul⁹ eterna. s. ut nō occidat ab
alio. uel ut libere ab inferno. ⁊ tñ
tale mēdaciū ē peccatū veniale. qz
nulli nocet ⁊ alteri p̃dest. ⁊ tale mē/
daciū dicit̃ mendaciū officiosum.
Vult ḡ scūs Aug⁹. q̃ non liceat
facere vnū p̃ctm̃ veniale leuissimū
ut ali⁹ euitet mortale etiā grauiss/
simū. uel ut aliq̃s p̃ducat ad para/
disū aut ab inferno libere. Et in
casu n̄ro ē tex. in terminis in. c. sup/
eo. de vsuris. vbi tex. dīc q̃ cū scri/
ptura dīca p̃ alteri⁹ vita mētiri p̃/
bibeat. multo magis q̃s est p̃bibē/
dus ne vsuraz crimine inuoluat p̃
redimēda vita captiui. i. illi⁹ q̃ erat
captiuus sarracenoz. Nū Hosti.
Jo. an. ⁊ doc. i. c. nō magno. ne cle.
uel mo. dicūt q̃ aut aliqđ est p̃bi/
bitū lege diuina. ⁊ nō admittit cō/
p̃satio de minori malo ad mai⁹
malū. nec de malo ad mai⁹ bonū
qz min⁹ malū nō ē cōmittendū cā
vitandū maius malū uel cōsequē/
di maius bonū. Et hoc p̃bat i docō

c. p. m. u. 22. q. 2. et in c. super eo. de
usuris. Aut est prohibitum lege ca-
nonica. et tunc potest fieri compensatio
auctoritate pape. cum possit tollere
peccatum quod constitutio canonica in-
duxit. ut in c. p. p. s. u. de c. c. p. re-
ben. Et h. modo loquitur. c. q. d. p. d. c. c. s.
for. xi. q. 3. Et bis inferat an liceat
consentire malo causa maioris ma-
li vitandi. uel maioris boni conse-
quendi. Et dicendum est quod non. quia
potius debemus omnia mala pati quam
malo consentire. ut in c. ita ne. 32. q.
5. et in c. sac. q. d. met. causa. Un-
de ecclesia non potest consentire malo cau-
sa vitandi mali. sed possit tole-
rare sub dissimulatione causa maio-
ris mali vitandi. prout tolerat pro-
stibula. Et talis tolerantio appellatur
concessio impunitatis. quia talis non
punitur causa maioris mali vitan-
di. uel maioris boni quod exinde
oriri potest. Et de hoc est glo. quam
sequitur Arch. et Jo. de fan. 4. dis.
tenis. in verbo. venia. et. 31. q. 1. hac
ratione. Secundum hanc etiam permissio-
nem dicitur de re. quod multa per patientiam
tolerantur. quod si in iudicium reducerentur
cassarentur. ut in c. cum iam dudum. de p.
ben. Unde ecclesia non posset dare licen-
tiam iudeis ut seruent ritus suos. licet
toleret remouendo impedimenta.
Hoc voluit glo. notabil. in c. q. sin-
cera. 45. dis. in glo. secunda. quam ibi
sequitur Arch. et Jo. de fan. Sic ergo
licet ecclesia toleret iudeos qui ad ritus
suos et prohibeat eos impediri causa
maioris boni quod exinde sequitur. s. ut

per hanc viam possim eos lucrari. ut
dicitur in c. q. sincera. 45. dis. Et
quia veritas nostre fidei in libris
ipsorum velata et in ritibus figurata.
nostri oculis lucidum demonstrat. et fi-
dei nostre testimonium roborat. ut dicit
Aug. 17. li. de ciui. dei. Et istud
pulchre examinat predictus frater
Birardus de Senis. cum verba refert
Jo. an. in pallegata regula pecca-
tum in 3. ar. ubi querit. an ecclesia
concedere debeat contractum usurarium
propter aliquod bonum quod inde oritur uel
propter aliquod malum quod inde vitetur. ut
propter hoc tollat illa via. Et ibi dicit
quod tribus modis potest accipi concessio.
Uno modo prout est simplex permissio
indulgentis penam. Et hoc casu ecclesia per-
mittit malum ut euitemus maius malum.
ut de c. c. tenis. iuncta glo. in verbo
venia. 4. dis. et in c. si que mona-
charum. iuncta glo. ibi. 24. q. 1. et in
c. veniens. iuncta glo. si. qui clerici
uel vo. Et dicit Jo. an. post fratrem
Birardum quod talis permissio ideo
dicitur simplex. quia pena tamen in-
dulgentis non autem culpa minuitur. ut in
iuribus et glo. s. dicitur. et per glo. s. alle-
gatas. 2. modo potest accipi concessio
put idem est quod permissio tollens im-
pedimentum. per quod modum iudei in
christianos permittunt ab ecclesia in
observantia sui ritus. ut in c. q. sin-
cera. 45. dis. Rationem autem istius per-
missionis dicitur. Et ista permissio
differt a prima. quia non solum ecclesia
permittit malum. s. observantiam ritus
eorum subtrahendo comminationem

uel infliccionē pene sicut facit pri-
ma pmissio. s. etiā remouēdo im-
pedimēta xpianoz q̄ vellent impe-
dire iudeos ne seruent suos rit⁹. ut
dcō. c. q̄ sincera. et. c. s. c. de iudeis
3.º modo pōt dici cōcessio. put idē
est qđ pmissio p̄stans iuuamē. s. m
quē modū ecclesia pmittit clericū
occidi a p̄tate seculari. Et h̄ per-
missio excedit secūdā permissionē
sicut secūda p̄mā. qz per istā tertiā
permissionē nō solū subtrahit cō-
minatio que posset p occisionē cle-
rici infligi sicut fit in p̄ma permis-
sione. s. etiā tollit impedimētū per
quod posset occisio clericī impedi-
ri sicut fit in secūda pmissione. imo
etiā vltra hec duo p̄stat iuuamen.
Nā in secūda pmissiōe ecclesia
non posset p̄stare iuuamē quia nō
potest adiuuare malū. S; in ista
tertia pmissiōe in occisione clericī
q̄ dign⁹ ē morte ecclesia p̄stat iu-
uamē. quia ipsū degradat. 7 ponit
etiā i manib⁹ iudicis secularis ut
cruciet⁹ ul etiā occidat. iuxta illud
apli. i. Cor. 5. c. Tradens b̄ modi
toiez sathane in interitū carnis ut
spūs ei⁹ salu⁹ fiat i die dñi n̄i i bu-
xpi. De q̄ ē tex. i. c. nouim⁹. de p̄to.
f. g. 7 in. c. degradatio. de p̄. in. 5.º
Et bis parz qz trib⁹ modis pōt ac-
cipi cōcessio uel pmissio. Primo
qñ p̄p̄t mai⁹ malū vitādū sub dis-
simulatiōe malū tolerat. Et hec
dicit cōparatiua pmissio. qz solū
p̄na indulget. cū talis sic faciens
nō puniat. N̄ nō minus inuoluit

crimine ppter talē pmissionē. 2.º
mō accipit cōcessio uel pmissio qñ
etiā tollit impedimēta impediētia
malū fieri ppter bonū qđ inde seq̄
sperat. ut in obseruatiōe ritū iu-
deorū. 3.º mō qñ etiam p̄stat iuuā-
men. Et hoc 3.º mō ecclesia nō pōt
cōcedere uel pmittere nisi illud qđ
pmittit uel cōcedit sic licitū. ut est
occisio clericī q̄ ppter relictū tradit
curie seculari. Unde est licita 7 sit
absqz pctō. qz maleficia nō debēt
remanere impunita. ut in. c. ut sa-
me. de sen. exco. et. l. ita vulnerat⁹.
ff. ad. l. acq̄l. Nā ecclesia nō pōt da-
re licetiā faciēdi malū. ut. 24. q. 2.
legat. Unde ecclesia nō posset dare
licetiā p̄stando iuuamē ut iudei
seruēt ritus suos. ut dicit glo. in dcō
c. q̄ sincera. 4. 5. dis. Et hoc etiam
sentit p̄allegatus frater Birard⁹
7 Jo. an. i p̄allegata regula. pctū
in 3.º ar. Nā sanctus Aug⁹. cōtra
p̄menianū. li. 2.º. c. i. tex. ponit. 23.
q. 4. ita plane. dicit qz q̄s sociat ma-
lis qñ malū cōmittit cum eis aut
eis cōmittētib⁹ fauet. Et postea in
fine. c. dicit qz vbi malū nō pōt cor-
rigi uel puniri ul aliter ei obuiari.
illa duo sp̄ retenta seruant boiem
innocentē 7 incorruptū. s. ut nec
malū q̄s faciat neqz etiā approbet.
Idē etiā dicit in duob⁹ casib⁹ se-
quentib⁹ post illud. c. ita plane. S; p̄-
stare iuuamē ad malū est fauere
ad malū 7 malo. ergo non licet ec-
clesie p̄stare iuuamen iudeis exer-
cere vsuras volentib⁹. vñ b̄ casu

faueret malo. Unde p̄dict⁹ frater
 Birardus. 7 Jo. an. in dicta regu-
 la. p̄ctm̄. in 3. 7 ultimo articulis.
 sic respondēt ad cōtraria dicta. q̄
 contract⁹ vsurarius nō debet per-
 mitti p̄pter maiora mala vitanda.
 puta propter damnū in rebus. pe-
 riculū in personis. nec p̄pter bonū
 qd̄ inde seq̄r̄. puta pauperū 7 mer-
 cantiaz saluatio. Nam mala que
 p̄pter p̄tractū vsurariū vitari p̄nt
 ut plurimū sūt dāna corpalia seu
 tp̄alia. S3 malū spūale nūq̄ d3
 permitti p̄pter aliqd̄ corpale ma-
 lū vitandū. Et dato q̄ p̄pter con-
 tractū vsurariū aliqd̄ malū spūa-
 le vitaret. illud tñ nō videt reali-
 ter esse mai⁹ malū q̄ crimen vsu-
 rariū. Et dato q̄ vitaret mai⁹ ma-
 lū spūale. uel sequeretur mai⁹ bonū
 spirituale ex permissione criminis
 vsurariū. adhuc nō deberet p̄mitti.
 qz nūq̄ debet permitti malū p̄pter
 maius malū vitandum. uel pro-
 pter maius bonū qd̄ inde oriri spe-
 ret. ut. c. nō magno. ne cle. uel mo.
 et ibi per glo. et. doc. et s̄. reclarauit
 q̄līter hoc intelligat. Dicit etiā p̄-
 allegat⁹ frater Birardus. 7 Jo.
 an. q̄ illud ex quo bonū vtile mul-
 tiplicat saluato bono honesto lici-
 tū est 7 p̄missū. S3 in p̄posito di-
 cūt nō eē ita. Nam quis p̄ cōtractū
 vsurariū multiplicet sepius bonū
 vtile. nō tñ saluat ibi bonū bone-
 stū 7 p̄tiosū. cū vsura habeat ma-
 liciā cōuolūtā. ut s̄. dictū ē. Et cō-
 cludit p̄allegat⁹ frater Birard⁹. 7

Jo. an. q̄ nec ius nāle. nec ius di-
 uinū. nec ius canonicū p̄t p̄mittē
 cōtractū vsurariū p̄pter aliquod
 mai⁹ malū vitandū uel p̄pter bonū
 qd̄ inde oriat. Et h̄ clare cōstat. qz
 ius canonicū nullo p̄dictoz mo-
 dorū cōcedit uel p̄mittit cōtractū
 vsurariū. Nam penā cōminat 7 in-
 fligit faciētib⁹ dictū cōtractū. ut in
 doc. c. qz in oib⁹. de vsuris. et in. c.
 q̄q̄. de vsur. li. 6. Et dicūt etiā
 q̄ si ius canonicū veller. nullo mō
 posset permittere cōtractū vsura-
 riū p̄tra vetus 7 nouū testamentū
 ut est ter. i. c. sup eo. de vsuris. Nec
 obstat q̄ de iure canonico in certis
 casibus videt permissa vsura. ut
 patz in. c. salubriter. de vsuris. Et
 plures alij casus similes numerāt
 per glo. et doc. in. c. cōquestus. de
 vsuris. Nam in illis casib⁹ nō ē vsu-
 ra. s̄ videt cas⁹ p̄ma facie similes
 vsure q̄ tñ in p̄tate nō sūt siles nec
 in illis vsura cōmittit. ut dic̄ p̄al-
 legat⁹ frater Birard⁹. 7 Jo. an. in
 dicta regula. p̄ctm̄. in 4. ar. Et hoc
 sequūt etiā coiter doc. De iure autē
 civili dic̄ p̄dict⁹ frater Birardus 7
 Jo. an. q̄ ius civile p̄t p̄mittē cō-
 tractū vsurariū nō infligēdo penā
 p̄pter mai⁹ malū vitandū. uel p̄pter ali-
 qd̄ bonū qd̄ inde oriat. S3 nō pos-
 set ius civile p̄cipe vsuras seu auxi-
 liū p̄stare ad vsurā cōmittēdā. Et
 h̄ reclarat p̄dict⁹ frater. 7 Jo. an. i
 dicta regula. p̄ctm̄. in 4. s̄. et vlti-
 mo articulo. De hoc lat⁹ dicā i du-
 bio sequēti. Et ex his cōcludit cū

coi finia q̄ ecclesia nō pōt pmittere
cōtractū vsurariū nō infligēdo pe-
nā ppter aliq̄d mai⁹ malū vitandū
uel ppter aliq̄d bonū qd̄ exinde seq̄
speretur. Et possūt adduci longe
plures ratiōes. sed he sufficiūt. Et b̄
quo ad tertiū dubiū.

Quartū dubiū
Ircā q̄rtū dubiū. s. an p̄nci-
pes seculares uel coitates ul
cōsilia ciuitatū possint iudeis
dare licentiā fenerandi uel cū eis
pacisci ut fenerent causa maioris
mali vitādi uel ppter bonū qd̄ ex
inde sequi speret. cōcludendū ē q̄
nō. qz si nō pōt hoc facere ius ca-
nonicū nec ecclesia. ut dictū est in
p̄cedenti dubio. multo min⁹ possūt
hoc facere p̄ncipes seculares uel
coitates que in hoc habēt minorē
ptatē q̄ ecclesia. Et hoc. j. latius re-
clarabo. Sciendū est tñ q̄ De. re
ancho. iuris vtriusq̄ doctor p̄stan-
tissimus q̄ scripsit in iure canoni-
co mouet istā q̄stionē in suo cōsilio
2. 3. et 4. qd̄ incipit **C**arissime ⁊
illustrissime p̄nceps ⁊ singularissi-
me dñe mi. vbi querit. vtz dñi. im-
periales de p̄sensu suoz p̄loz pos-
sint p̄ suū decretū cōcedē q̄ iudeis
sup vsuris exigēdis mistref iusticia
eorā suis officialib⁹. attento ma-
xime q̄ etiā subditi nō possūt nisi
sub fenore pecunias mutuo recipe
⁊ ipse dñs noluit in suo territorio
xp̄ianos talē p̄auā artē exercere.
Et b̄ arguit q̄ sic. qz nō pōt depre-
tendi fraus siue p̄ctm̄ ex pte xp̄ia-

noz recipiētū mutuo. qz recipiēs
pecuniā mutuo subsistēte maxima
necitate nō peccat. ut dicūt doc. i. c.
sup eo. de vsur. qz aliqñ tolerat mi-
nus malū ut euitet mai⁹. ut in. c.
nerui. iz. dis. et. c. inter opa. de spon.
Et ideo videt q̄ illud decretū pos-
sit sustineri. ut euitet maius malū.
maxime ne xp̄iani fenerēt. ⁊ ut sui
p̄pli possint suis necessitatib⁹ subue-
nire. Nā ppter necitatē plura susti-
nent. ut in. c. si q̄s. de fur. et in. c. qd̄
nō est. de re. iur. S3 dicēdū ē q̄ iste
rōnes parū valēt. Nā licz non sit
peccatū recipe ad vsuras a parato
fenerari tpe necessitatis. ut in doc̄o
e. sup eo. de vsuris. tñ ē p̄ctm̄ ex pte
mutuantis pecuniā ad vsuras. qd̄
peccatū sic nō d3 p̄mitti. ita nec ei
auxiliū debet dari seu p̄stari. causa
maioris mali vitādi. ut in p̄ceden-
ti dubio dictū est. 3. allegat ibi
De. rōnē in. c. cū dēs. et. c. que in ec-
clesiaz. de cōsli. cū ibi notat p̄ doc.
q̄ ius dinū pōt modificari p̄ cōsti-
tutiones p̄ncipū. S3 dicendū est
q̄ in hoc casu nō pōt ius dinū per
cōstitutionē p̄ncipū modificari. qz
nec per papā pōt modificari. ut i. c.
sup eo. de vsur. ⁊ plenius reclarā-
bo in sequenti dubio. Imo nec ius
canonicū hoc casu pōt modificare
ius dinū. ut dic̄. Jo. an. in pal-
legata regula. peccatū. ⁊ dictū ē in
p̄cedenti dubio. Allegat etiam
dict⁹ De. alias rationes quas nō
adduco. quia ad ipsas respondi in
p̄mo dubio ⁊ etiā i. alio p̄cedētī.

Sed et inde dictus Pe. dicit qd non
audet firmare ista parte. s. qd pncipes
hoc possint facere. et eo qd ius
canonicum statuit qd iudei teneant
xpianis vsuras remittere. et qd ad
hoc cogantur pncipes seculares.
ut est ex. in. c. post miserabilem. de
vsurj. Et dicit qd cu tale decretum co-
trariet iuri canonico pot dici irra-
tionabile. ut. c. i. de consti. li. 6. p
dicit et in bonestum cogere xpianos
soluere iudeis vsuras quasi causa
necessitatis ppter opprobrium fidei.
ut cle. i. de iudeis. Et concludit tu-
ti esse tenere qd tale decretum de iure
cedendi non possit. Et sic concludit di-
ctus Pe. qd pncipes seculares non
possunt causa maioris malivitiandi
etiam de consensu populi suorum qd pre-
iudicium generat concedere iudeis
licentiam fenerandi. Sed hoc audacius
firmassem si fuisset recordatus de
xpbis Jo. an. in dea regula. p. c. m.
q in pcedenti dubio plene exami-
navi. Unde Bar. in. l. cunctos ppos
in. 3. colu. C. de su. tri. et fide catbo.
dicit qd impator non potuit pleges
suas pmittere vsuras. qd cu sit deo
inferior non potuit dine legi teroga-
re. Excusat tamen ab heresi. qd pmissit
vsuras ut evitaret maiora mala.
Ita dicit Bar. Et h etiam dicit glo. io.
q. c. p. Sed dicendum est qd impator et
leges civiles potuerunt vsuras per-
mittere indulgendo penam. non autem
precipiendo vsuras vel auxilium
prestando. ut dicit Jo. an. in preal.
legata regula. peccatum. et dixi in p.

cedenti dubio. Bal. autem in dea. l.
cunctos ppos. in. 4. colu. p. sed iux-
hoc quero. dicit qd imperator non
pot permittere vsuras ppter bonum
publicum. qd hoc est contra salutem aie.
Et dicit qd cu h non possit imperator
multo minus statuta civitatum vel
municipiorum. qd qd non pot pma cau-
sa q habet influere in secundam. mul-
to minus pot secunda causa in qua
fit infusio. Amplius puto qd paci-
scetes cu iudeis ut possint sub vsurj
mutuare xpianis sint excoicati.
Idem dico de illis q interponunt de-
cretum qd vsure teneant solui iudeis. et
qd eis reddat iusticia de vsuris. Nam
talita decreta vel pacta facta ab il-
lis q habent potatem cedendi leges vel
statuta dicuntur leges vel statuta. ut i
l. p. l. f. ille. de dona. in c. viru et v. p.
et in. l. cesar. ff. de publica. et vtro-
biq per Bar. et per eundem Bar. in. l.
4. f. actor. ff. de re. iudi. Et probat
ratione. Nam nedum faciētes talia pacta
cu iudeis intendunt se obligare. imo
principaliter volunt obligare oēs
de civitate et districtu ad soluen-
das vsuras iudeis mutuantiibus.
Et obligantur ex his pactis etiam
illi qui non consenserunt. ergo sunt sta-
tuta. cum ex pactis meris non obli-
gantur nisi consentientes. ut in. i. ff.
de pactis. Et idem est dicendum qd
dñs temporalis interponit decre-
tum ut solvant vsure. vel qd iudeis
super vsuris ius reddat. Nam ob-
ligant omnes subditi dñi ex illo
decreto. et sic est unum statutum.

A 6

Sz statuētes q̄ vsure soluant uel
 p̄sumētes iudicare ut exacte vsure
 nō restituant q̄n in iudicio repetūt
 sūt ipso facto excoicari. ut in cle. i.
 de vsur. Ibi enī dicit q̄ eādē penā
 incurrūt q̄ statuta talia p̄sūperint
 obseruare uel facere obseruari. Et
 licz illa cle. nō loq̄t specificē de iu/
 reis. tñ bz locū etiā si talia pacta
 uel decreta fiant ut iudei exerceāt
 vsuras. ut dicit glo. in p̄bo cēfura.
 Et p̄bat rōne. Nā iudei ita bñ p̄/
 bibent dare ad vsurā sicut xpiani.
 ut in. c. post miserabilē. de vsuris.
 ergo illa cle. que indistincte loquit̄
 indistincte d̄z intelligi siue fenerā/
 tes xpiani sint siue iudei. Unde
 X. doc. p̄stantissim⁹ q̄ scripsit sup
 cle. 7 do. Card. 7 Jo. de Imola.
 in dca cle. dicūt q̄ rep̄aragonū 7
 ei⁹ officiales q̄ leuant magnū tri/
 butū a iudeis 7 sarracenis. p̄pter
 vsuras q̄s eis p̄mittūt. incidunt in
 excoicationē. si rep̄tentēs vsuras
 p̄ ipsos impediānt repetere. Et dicit
 Jo. de Imola. q̄ b̄ est bñ notādū
 qz p̄m b̄ hodie q̄s oēs dñi 7 oēs
 coitates essent excoicati. Locātes
 etiā domos iudeis ad fenerādū in/
 currūt penas. c. i. de vsuris. li. 6. l. 3.
 illud. c. nō loq̄t specificē de iudeis.
 s̄ simpliciter p̄bibeat domos lo/
 cari ad exercendū fenus. Et b̄ te/
 net dñs Dñicus q̄ scripsit sup. 6. in
 c. i. de vsur. in 6. Idem tenuit dñs
 Lau. de redolphis de florentia q̄
 cōposuit tractatū de vsuris. in dco
 tractatu. q. 146. Ubi etiā tenet q̄

cōtra iudeū pōt opponi exceptio. e.
 qz frustra. et. c. Michael. de vsur.
 s. ut si iudeus uellet repetere vsu/
 ras solutas xpiano. nō p̄us audi/
 atur nisi restituat vsuras q̄s ipse
 iudeus receperit. Et tñ illa. c. non
 loquunt̄ specificē de iudeis. s̄ sim/
 pliciter dicūt q̄ fenerator repetēs
 vsuras q̄s ipse soluit nō audiat nisi
 p̄ ipse restituat vsuras q̄s ab alijs
 ipse recepit. Et b̄ de 4.º dubio.

Quintū dubiū.
 Ad ad quintū dubiū. s. An
 papa possit dispensare ut iu/
 dei exerceant vsuras causa
 maioris mali uitandi. uel etiā to/
 ni qd inde oriat̄. casus est q̄ nō. in
 c. sup eo. de vsuris. ubi dicit q̄ cū
 vsure sint utroq̄ testamēto p̄bibi/
 te. nō uidet̄ aliquē dispensare pos/
 se. Et papa ibi subiecit q̄ non pōt
 dispensare sup vsuris ut aliquis li/
 beret̄ a morte. Et oēs etiā doc. te/
 nent papā non posse dispensare ut
 exerceat cōtract⁹ vsurari⁹. Idem
 tenet Jo. an. in dicta regula p̄ctm
 i 3.º ar. ubi dicit papā nō habē ali/
 quā dispensationē sup vsuris uel
 causa maioris mali uitādi. ul ma/
 ioris boni quod exinde oriri speret̄
 7 mouet̄ per p̄allegatū. c. sup eo.
 Sed contra istud facit. quia papa
 pōt modificare ius diuinū. ut no/
 tant doc. in. c. cum omnes. et. c. q̄
 in ecclesiariū. de consti. Item papa
 in q̄ multis casibus p̄mittit vsu/
 ram cōmitti. ut in. c. salubriter. de
 vsuris. 7 in multis alijs casibus q̄

notant in .c. cōquestus. eo. ti. Sed
dicendū est q̄ qñq; aliqd est malū
qđ aliqua ratione pōt fieri bonū.
7 tūc papa pōt interpretari 7 mo-
dificare ius diuinū. ut patz in .c. l3
de feriis. vbi dicit q̄ instante ne-
cessitate licitum est piscari diebus
dñicis. 7 tñ ferie introducte sunt
iure dño. Actus. n. piscādi est in
se licit⁹ q̄uis rōne dici p̄bibeatur
Quñq; est ita in se malū q̄ nulla
ratione fieri pōt bonū. 7 tūc nō pōt
illud interpretari uel modificare. ut
in .c. super eo. de usuris. Ad quod
bñ facit. c. et si xp̄us. h. quedā. n.
p̄bibeat. de iure iurj. Nā usura est
malū qđ nulla rōne pōt fieri bonū
ergo papa nō pōt illud modifica-
re uel interpretari. Hoc sequit⁹ Ho-
sti. Jo. an. 7 coiter doc. i. c. a nobis
de decimis. vbi dicit q̄ vbi in pre-
ceptis p̄sat bonor dei irremissibi-
lis uel humana vtilitas publica.
ut ē vidē in p̄ceptj decalogi. papa
nō pōt facē aliquā disp̄sationē uł
remissionē. Talis. n. remissio sapit
pctm̄. Sz tē nō redit licētiā peccā-
di nec Petro nec ei⁹ successorib⁹. ut
dicit tex. in .c. p. 40. dis. p̄. nō mu-
tuare ad usuras pecuniā ē p̄ceptū
negatiuū seu p̄bibiuiū. s̄ p̄cepta
negatiua seu p̄bibiuiua plus obli-
gant q̄ p̄cepta affirmatiua. quia
p̄bibitiones obligant semp 7 ad
semp. 23. q. 5. si nō licet. Et h̄ ideo
quia p̄bibitiones sūt de peccatis
que sunt fm̄ se mala nec possunt
esse bona. de iure iurj. 7 si xp̄us. h̄.

quedā. n. prohibent. 7 de re. iurj. c.
2. Et pro tāto dicit q̄ quis debet
potius oīa mala pati q̄ malo cō-
sentire. 23. q. 5. ita ne. 7 in .c. sacri.
quod metus causa. P̄cepta p̄o
affirmatiua obligant semp. s̄ nō
ad semp. imo qñq; per circūstā-
tias quis excusat ab illorū obser-
uatiā. vnde interdū filius pōt imo
debet parentibus dicere. nō noui
vos. 93. dis. diaconi. et sic excusat⁹
a p̄cepto de honorandis paren-
tibus. Et est ratio. quia cū p̄cepta
affirmatiua inducant ad act⁹ vir-
tutū nō debent fieri quolibet mō
sed obseruatis debitis circūstan-
tijs que requirūt ad hoc q̄ actus
sit virtuosus. ut. s. fiat vbi debet.
7 qñ debet. 7 fm̄ q̄ debet. Et quia
dispositio eorū que sūt ad finē at-
tendit fm̄ rationē finis. precipue
attendēda est ratio finis que ē bo-
num virtutis in istis circūstantijs
act⁹ p̄tuoſi. Ista sūt p̄ba forma-
lia sancti Tho. in loco p̄allegato.
q̄ allegat ad h̄ p̄bm̄ in 2. ethicorū.
Et ideo cū usura sit p̄ceptū nega-
tiuū seu p̄bibiuiū obligat sp̄ 7 ad
sp̄. Unde nullo mō pōt cōcedi. Nō
obstat argumētū s̄. factū. s. q̄ ius
canonicū multis in casibus pmit-
tat usurā. Nam in illis casibus l3
p̄ma facie videat⁹ quid simile usu-
re. nō tñ in illis casibus permittit⁹
usura. ut dicit p̄allegat⁹ frater Bi-
rard⁹. 7 Jo. an. i. dē regula. pctm̄
in 4. ar. Et dixi etiā s̄. in 3. dubio
Et h̄ q̄ ad q̄ntū 7 vltimū dubiū.

Secūdu cōsiliū dñi Alexandri re
Meo contra iudeos fenerātes. ⁊
contra apostillas factas per dñm
Angelū de castro primo consilio
ipsius dñi Alexandri. ⁊ reproba
tio consilij ipsius dñi Angeli.

In noie dñi nostri ihu xpi q
es verus de⁹ ⁊ ver⁹ homo. cui⁹
gloriosissimo sanguine redē
pti sumus. a quo cūcta laudabilia
nostra pcedūt sicut ⁊ cetera bona.
⁊ eiusdem gloriosissime matris ⁊
pginis Marie. diui. Hieronymi.
totiusq; curie celestis. Amen.

Tertia tua apostilla. Si de⁹
permisit iudeos fenerari
gentib⁹ ad euitandū ma
ius malū ⁊ pctm iudeorū
dicēdū est etiā q xps pmisit ⁊ per
mittat xpianos cōducere iudeos
ad fenerandū. ad euitandū maius
malū ⁊ pctm ipsoꝝ xpianoꝝ q sunt
inclinati ad pctm auaricie sic tunc
erāt iudei. Hec est tua apostilla for
malis. Nōne dicit scriptura q im
pius incidit i laqueū quē parauit?
De h⁹ sepius exempla videmus ⁊
cum angustia experimur. ⁊ ad huc
corrigi nolum⁹. s in ipsa nequitia
pseueram⁹. Dicis me ineptissime ⁊
incōpatill: me illud cōsiliū edidisse.
Si mihi liceret te quem xneror ⁊
magnifacio atq; existimo arguē.
dicerē inepte ⁊ icōposite hic locutū
fuisse. Nōne oia bona sūt iubente
deo? Nōne oia mala sūt pmittēte

deo uel sinēte. 23. q. 1. qd culpa. et
22. q. 1. mouet. s. p. p. Itē xps Di
lato. Non haberes in me ptatē nisi
tibi datū eēt desup. Et Aug⁹ in 5.
li. de ciui. dei. c. 1. in fi. sic dicit. Nū
qēqd pter volūtātē suā patif homo
nō d3 h tribuē humanis uel ange
licis uel cuiuscūq; creati spūs vo
lūtātib⁹. s ei⁹ poti⁹ q dat ptatē vo
lentib⁹. Et li. xi. c. 11. S3 de⁹ sicut
naturaz bonaz optimus creator ē
ita malaz volūtātū ē iustissim⁹ or
dinatoꝝ. ut cū male illi vtāf natur
tonis. ipse bñ vtāf etiā volūtātib⁹
malis. Et i. c. se in pñ. Neq; eni de⁹
nō dico angeloz s uel boiuz crea
ret quē malū futur⁹ eē pscisset. nisi
pariter nosceret qb⁹ eū bonoz vsib⁹
cōmodaret. Ad idem. 23. q. 5. rele
gētes. vbi dicit q de⁹ ex qlibet ma
lo opaf bonū. ⁊ tñ malū ppter h nō
d3 eē imune a pena. Si ergo nullū
malū pōt fieri nisi deo pmittente ⁊
malā volūtātē ordinante q ad aliq
ptatē mali cōmittēdi dimittēdo. q
ad aliq seu ad cēsa auferēdo ptatē
h est inquā deū malā volūtātē or
dinare. Quare ergo delinquentes
puniūt ex q illud malū factū ē deo
pmittēte. ⁊ ex illo malo de⁹ uel op
rat⁹ est bonū ul opabif? qre tu iu
de x phibes homicidia. furta. ⁊ cēsa
criminas? qre interficis uel suspēdis
fures aut homicidas? Debes tu q
tolerare. ex q illud malū nisi deo p
mittente cōmitti non potuit. Absit
omnino. Data est lex p dñm ⁊ per
Moysen iubēs bona. phibēs atq;

puniēs mala. Ego. 21. 22. et 23. c.
et Leuitici. 19. et Ezech. 33. c. ubi
dicit. Si dicēte me ad impiū. mor-
te morieris. et nō annūciaberis ei
neq; locut⁹ fueris ut auertat a via
sua impia et uiuat. ipse impi⁹ in ini-
quitate sua moriet⁹. sanguinē autē
ei⁹ te manu tua req̄rā. Item et alij
prelati debēt delicta subditor⁹ cor-
rigere. et mores reformare. ne san-
guis subditor⁹ req̄rat te manibus
plator⁹. et offi. ordi. c. irrefragabi-
li. et. c. si. de regu. cū similib⁹. Item
rex d⁹ furta cobibē adulteria pu-
nire. impios de terra p̄dere. patri-
cidas et puros nō sinere uiuē. fili-
os suos nō sinere impie agē. Iste ē
tex. 23. q. 5. rex d⁹. Locut⁹ fuisti p̄-
fecto inepte dū dicis. Si reus per-
misit iudeis fenerari gentilib⁹. Nā
oē malū qd fit a deo permittit⁹. et tñ
nō d⁹ p̄lat⁹. nō d⁹ iudex illud per-
mittere. ne sanguis subditi. ne san-
guis filij req̄rat te manib⁹ ei⁹. In-
cōposite. n. et inepte loq̄t q̄ ēminis
materie nō cōueniētib⁹. utiq;. Debu-
isti ergo dicē. Si Moyses p̄misit
iudeis fenerari ad euitādū maius
malū et mai⁹ p̄ccm. Et sic loq̄t scūs
Tho. et doc. Ego in p̄ dubio cōsiliū
mei hāc obiectionē dissolui et dixi
q̄ iudei erāt parati ad fenerandū
iudeis et gentilib⁹. imo ipsas vsu-
ras a iudeis et a gentilib⁹ recipie-
bant. Vñ Moyses p̄ illā p̄missio-
nē restrinxit peccatū iudeor⁹. Nam
quoties q̄sq; implici⁹ ē inter duo
mala ita q̄ oīo alter⁹ ē factur⁹ d⁹

ei p̄mitti malū min⁹ ne faciat mai⁹
De hoc ē tex. 13. dis. nerui. 33. q. 2.
si qd veri⁹. Pone exēplū. Venis ad
ad me habēs cōcubinā. dicis te nō
posse ab ei⁹ cōmitione abstinē nisi
eā interficias. Tibi cōsulā ut poti⁹
adulteriū uel fornicationē cōmit-
tas. q̄ homicidiū et q̄ nō possum te
coercere ab utroq; crimine. Ita fe-
cit Moyses. ut dicūt scūs Tho. et
theologi et canoniste q̄s in p̄dicto
dubio allegauit. Et scūs Tho. et
ceteri ponūt exēplū i litello repudiij
p̄misso per Moysen ad euitandū
mai⁹ malū. s. homicidiū. Lege tex.
21. q. 1. hac ratione. ibi hoc permittit
Moyses. nō p̄cepit. Aliud est. n.
p̄cipere aliud p̄mittere. Quod enī
permittim⁹ nolentes facim⁹. quia
malas hoīus voluntates ad ple-
nū p̄hibere nō possum⁹. Iste tex.
lege oculis apertis et bñ ab omni
sorde mundatis. et dicas q̄ causa
euitandī mai⁹ malū tunc ē p̄mittē-
dū malū qñ non pōt cobiberi nec
puniri. Et hoc etiam modo loquit⁹
Archi. in dco. c. hac rōne. Videbis
si aperis oculos. et dū tuū consiliū
euacuabo clari⁹ ostēdā. Nos autē
sum⁹ i alijs ēminis. qz iudei nō p̄nt
fenerari nisi cōcedat a xp̄ianis. Di-
cis q̄ qz xp̄iani etiam sūt inclinati
auaricie sic tūc erant iudei. Male
dicis xp̄ianos esse inclinatos aua-
ricie sicut iudei erāt. Loqueris enī
cōtra fidem. Si hoc esset. ad quid
nunc p̄o dēset passio. resurrectio
et ascensio domini nostri ihu xp̄i?

Profecto nunc sunt plures xpiani
boni q̄ tūc erant iudei. 7 nūc non
sūt tot mali. nec qui sūt mali sunt
adeo mali. Rogo te q̄s xpianoz
tenet altare paratum sicut tene-
bant iudei illo tēpore? Sed dicis.
Sūt aliqui occulti. Si eos scis.
accusa ipsos. uel mone iudices ut
inqrāt eosq̄ puniāt si xpiani usu-
ras exercēt. Nā de ipso crimine sic
iudei accusari 7 puniri possūt. Sz
forte dicis. Occulte cōmittēt hoc
crimē. occulte mutuabūt sub usu-
ris. 7 pbari nō poterit. qz multis
fraudib⁹ palliāt suos cōtract⁹. ut
dicit Jo. an. in. c. ad nostrā. in ti. de
emp. 7 ven. Non legi nec audiui te
hoc dixisse. 7 q̄ hoc diceret temera-
rio iudicio loquit. Qui. n. usurpat
sibi iudiciū dei. qz sol⁹ deus est se-
cretorū cognitor. 23. dis. erube-
scant. Et ecclesia nō iudicat de oc-
cultis. ut i. c. a nobis. de sen. exco.
Et sancti viri crimina occulta su-
stinent. 7 tacēt si ipsa probare non
pūt. 2. q. 1. plerūqz. Sz cū deo pla-
cuerit publicabit crimen in medio
synagoge. 7 reuelabit absconsa. 7
in medio ppli allidet criminōsū q̄
accessit ad reū maligne cuius cor
erat plenū dolo 7 fallacia Eccl. p.
c. in fi. Inqrāt ergo iudices xpia-
nos cōmittētes hoc crimen. Et q̄
n. cobiberi pūt non sūt pmittendi.
dcō. c. hac rōne. Et h̄ in meo cōsi-
lio plen⁹ est discussū. ad qd me re-
mitto. Admīrozqz q̄ hāc obiecti-
onē feceris cū illam videre posses

plene discussam 7 ex iunb⁹ 7 sen-
tentijs doctorū sopitam.

Quo ad tertiā apostillā eiusdē
oñi Angeli posita in 2. du-
bio mei cōsiliū in q̄ teneo qz
ecclesia vetet se impedire de pctō iu-
deorū feneratiū. Talis ē sua apo-
stilla. Iterū bestialiter loqueris. qz
ecclesia impedit se de usuris extor-
tis a iudeis a xpianis auctoritate
ppria ipsoz iudeorū ob fauorem
ipsoz xpianorū. s. ut illoz indē-
nitati provideat. 7 nō ppter pecca-
tū ipsoz iudeorū. s. ut eoz aiāz eccle-
sia cōsulat. qz de salute aiāz eoz eccle-
sia nō curat. cum sint foris 7 dā-
nati ppter perfidiā 7 resectū bapti-
smi. 7 sic. c. post miserabilē. cū re-
uerētia scribentis ad hoc nō me-
ruit allegari. Sz meo iudicio er-
ras vehemēter. Iudeus. n. nō est
subditus ecclesie nisi rōne crimi-
nis cū sit laicus 7 infidelis. ut in. c.
nouit. de iudicijs. Ibi ē bona glo.
in. c. nos inter. de purga. cano. 7
glo. et doc. in. c. p. de offi. oz. Non
ē bz ecclesia iurisdictionē sup infide-
lem nisi rōne ecclesiastici criminis.
Et h̄ nō ē p doc. i. loq̄ p allegari cō-
silio meo. s. i. c. qd sup his. de voto
7 in. c. gaudem⁹. de diuoz. Ecclesia
ergo cōpellit iudeos restituē usu-
ras. qz rōne criminis usurarū ecclesia
pōt 7 dē se intrōmittē. Si ḡ rō cri-
minis ē illa q̄ refert iurisdictionē
ad ecclesiā. s. ut faciat eū cōpelli
ad remittēdas usuras. ḡ in errore
es dū didi qz ecclesia se impedit de usur

extortis p iudeos ut subueniat in /
denitanti xpianoz. 7 nō ppter pctm
iudeoz. Si eni ecclesia se impedit p /
pter peccatū iudei nec rōne solius
dāni xpianoz posset se impedire.
qz ad ecclesiā nō ptnet iurisdictio
in laicos s ad dñm tpalē. ergo ra /
tione peccati iph⁹ iudei ecclesia se
impedit. 7 facit cōpelli iudeum ad
restituēdas uel restituēdas vsu /
ras xpianis. qz peccat eas retinen /
do. Et pōdera istā rōnē. qz ē ratio
re cisionis illi⁹. c. Sicqz iude⁹ fene /
rando offendit suā legē. qz s m le /
gem dīnā peccat fenerādo xpiano
ergo ecclesia pōt se intromittere.
Et bēs auctoritatē p^r. de ancho.
in cōsilio qd allegas. q p illud. c.
post miserabilē. dixit tūti⁹ esse tenē
q iudei nō pnt cōduci ad feneran /
dū etiā ppter euitandū pctm xpia /
norū. s. ne xpian⁹ feneret. ergo il /
lud. c. fecit ad ppositū. 7 cōfundit
cōsiliū qd cōposuisti. de q. j. disse /
rēdū est. Itē lege ibi doc. q collig /
gūt ex illo tex. q iudei peccant fe /
nerādo xpianis. Et h colligit dñs
Abbas in ultimo nōbili. Et vide
etiā Jo. de Anania in dēo. c. post
miserabilē. sup glo. i. vbi dīc q l3
iudei subsint pncipi seculari in tē /
poralib⁹. tñ eos pōt ecclesia cōpellē
ad restituēdas vsuras. Nā cū il /
lud crimen sit ecclesiasticū. iudei
peccāt ptra legē dīnā 7 ptra legē
nālē exercendo vsuras. 7 ideo lici /
te pnt cōpelli p iudicē ecclesiasticū
Allegat notata p Inno. in. c. qd

super bis. de voto. Et p hoc facit
dictum. c. post miserabilē. in fi. vbi
ecclesia interdicir coionē xpianorū
iudeis. Nec sūt pba Jo. de Ana /
nia. Nā potes videre q bñ allega /
ui. c. post miserabilē. Et si nullus
doc. aliqd diceret. ad huc oportz te
cedere rōni. Nā ecclesia nō pōt se im /
pedire de reb⁹ tpalib⁹ laicorū xpia /
norū. s iudiciū ptnet ad iudicē
secularē. Unde ecclesia impedit se
de pctō. ut in. c. nouit. de iudicijs. 7
rōne pcti 7 nō ut subueniat idēni /
tati xpianoz cōpellit iudeū ad re /
stituēdas vsuras. Et h facit eccle /
sia. qz curat de h pctō. 7 si non cu /
raret nō cōpelleret eos ad restitū /
endū. cū tñ rōne pcti 7 nō alia ra /
tione ecclesia bateat hāc iurisdictio /
nē. ergo nō ē verū q ecclesia non
tebeat curare de pctō iudeoz. imo
debet curare. Et de hoc ē casus in
dēo. c. post miserabilē. cui quotiēs
rñdebis totiēs deo fauēte tuas re /
sponsiones infringā. Nec obstat
c. qto. eo. ti. vbi papa. puidet cōtra
iudeos fenerantes ne exbauriant
facultates xpianoz. qz illa nō est
sola ratio qre pbibeant iudei fe /
nerari xpianis. s sūt multe alie ra /
tiones. ut dicūt ibi doc. que rōnes
ponūt in rubrica de vsur. 7 p^r Jo.
an. in regula. pctm in 3. ar. Nam
vsure aīas deuoiant 7 facultates
exbauriūt. ut dīc tex. i. c. p. de vsur.
li. 6. Itē vsura exerceet in offensā
rei 7 p^rimi. ut in cle. illa. eo. ti. in
pñ. Et dīc crimen vsurarum esse

in offensam rei. qz fit transgressio
inādatoz rei. Itē qz p hoc crimen
diabolus furat aias xpo fm Ste.
phanū de monte lauduno. 7 dñm
Cardi. in dco notabili p. Itē dicit
tale crimē esse ptra pñmū. qz ei d3
fieri restitutio. ut ibidē dicit glo. 2.
Itē qz per tale crimē exbaurit sub/
stantia pñmi. ut in. c. p. de usuris.
l. 6. An usurari dicit trucidatoz
pauperū. i. 4. q. 4. qd dicā. 7 effusoz
sanguinis pñmi. ea. q. c. imolatis.
et. q. 5. penale. in fi. Et ideo propter
petm qd cōmittit in deus ptra xpi
7 ppter offensam pñmi. ecclesia bz
iurisdictionē. sicut coercet etiā ca/
rius vendētes qd sit iustū pñm. ut i
c. p. de emp. et ven. Et refert ibi Jo.
an. Abbatē qd dicit magistrū suū
induxisse illū tex. pro iurisdictione
ecclesiastica contra laicos qd in cera
miscbant farinā fabarū cum ipsa
cera vendētes ut epus possit illos
punire. Nā ratio peti qd ptra xpi
cōmittitur ppter offensam pñmi
refert iurisdictionē iudici ecclesiasti/
co. 7 in cōsequentiā providere indē/
nitati pñmi. Auctoritates quas
hic dimitto. suppleto in rñsione ad
quintā apostillā.

Tā qnta apostilla sic facit. he
stia liter 7 insulse loqris. quia
ecclesia nō pōt se impedire ptra
indeū ut eum puniat de delicto ab
eo cōmisso contra legem nature.
nec de salute anime illius. s. ut cō/
sulat animabz xpianozū. s. ne ppe
petm dānenf ecclesia se impedit. Et

boc ē qd alij cōsulerūt. Idē repli/
cas in duabz sequētibz apostillis.
Et ideo isti satis sit rñdere. Sed
aduerte ad tñam apostillā. Nā in
meo cōsilio sūt allegata auctorita/
tes qd vbi infideles. relinquant in
lege nature vel ptra legē dñā. ec/
clesia pōt eos punire. Allegatus
fuit Inno. 7 doc. in. c. qd sup bis. de
voto. et in. c. gaudemus. de diuoz.
Et utrobiz doc. oēs firmanf. Tu/
dici qd ecclesia s. nō facit ne infide/
les dānenf. qz de aīabz suis nō cu/
rat ecclesia. qz ppter defectū fidei
dānati sūt. Te queso quare boc fa/
ciat ecclesia nisi qz xpus xpus p s.
offendit. ppter boc ecclesia se impe/
dit 7 impedire debet corrigēdo infide/
les qd xpi offendūt. Et ad hoc tenet
ut dicit pdicti doc. Hoc. n. nō relin/
quif arbitrio ecclesie an faciat vel
nō faciat. S3 d3 boc facere ut tol/
lat offensam illatā in xpi. qz nō pōt
remittere etiā si vellet. 23. q. 4. is.
q. et. 63. dis. solomitane. Et Aug.
in sermone plurimoz martyru sic
inquit. Nā aliqis in xpi peccave/
rit si sine grandi distinctione volue/
rimus indulgē. participes peccati
eorū efficiamur. Unde grauitē pe/
caret pñtus si talē non corrigeret
Nā vno peccāte nō punito ira xpi
de seuit ptra innocētes. So. dis. si qd
diacon. i. fi. et. i. q. 4. s. itē pñs. et. c.
turbat Lege qd Am. 7 Jo. an. i. c.
nouit. de iudiciis. in pñbo. quēlibet
Ibi. n. tex. dicit qd ad ecclesiā ptinet
corrīgere quēlibet xpianū de pctō

Nā An. 7 Jo. an. idē dicūt te in-
fidelē. Sz dicūt q̄ talis nō pōt cor-
rigi nisi indirecte cū sit extra eccle-
siā. z. q. i. multi. te recimis. te tris.
te iudeis. 7 si iudeos. Et ipsos se-
quit̄ But. 7 dñs Abbas ibi 7 cōs
aliq̄ doc. Ande p̄fecto erroneus
intellect⁹ est dicere q̄ ecclesia pōt
corrigē delictū infidelis relinque-
tis p̄tra legē dīnā. s̄ nō tenet. imo
tenet. q̄ nō pōt remittere offensā
illatā in teū. Et q̄ de⁹ velit 7 p̄cipi-
at infideles corrigi. p̄bat per ter.
Aug. in. 4. te ciui. tei. c. i. 3. i prin.
vbi loq̄r te imperio Romano. 7 s̄
sūt verba eius. Q̄ obzē cū alia diu
fuisent regna oriētis illustria. vo-
luit te⁹ 7 occidētale fieri qd̄ tpe eēt
posterius. s̄ iperij magnitudine 7
latitudine illustris. idēz porissi-
mū talibus cōcessit boibus ad do-
māda graua mala multaz gētū
Si ergo ista fuit potior causa q̄re
deus dederit tam magnū 7 tā latū
dominiū seu impiū romanis q̄ uis
essent infideles ut punirent graua
mala aliarū gentiū. quanto magis
tenetur ecclesia 7 principes xp̄ia-
ni punire iudeos 7 alios infideles
q̄n delinquit cōtra deū offenden-
tes legem diuinā. Pro hoc etiā bñ
facit. c. post miserabilē. de vsuris.
Nā ut dicit. nullā iurisdictionē h̄z
ecclesia circa patrimoniu laicorū
nisi in q̄tū agit in finē peccati. 7 tñ
ecclesia tenet cōpellere iudeum ut
remittat vsuras xp̄ianis uel ut eas
restituat. Et hoc ex ea rōne p̄cedit

q̄ iude⁹ aliter de illo pctō nō p̄fe-
cte puniret nisi restitueret ul remit-
teret vsuras receptas uel p̄missas.
Et male legisti Inno. 7 Jo. an. in
dicto. c. qd̄ sup bis. de voto. **Nā** di-
cūt q̄ vbi iude⁹ ul infidelis peccat 7
legē dīnā uel 7 legē nature. papa
si de⁹ facultas eū punire pōt 7 dz
Et dicūt hoc p̄cedere vbiq̄z pec-
carent in moralib⁹. Et vide De. de
ancho. in regula. ea q̄. in septa qōne
vbi etiā firmat q̄ ecclia nō solum
pōt s̄ etiā dz tales punire infideles
Pro s̄ etiā faciūt notata per dñm
Dñicū. in. c. p. de vsurj. in 6. 7 per
dñm Lau. de redolphis de florē-
tia. q̄ cōposuit tractatū de vsuris. q̄
dicūt. locantes domos iudeis uel
ipsos p̄mittētes fenerari i ciuitate
nec ipsos expellētes. excoicationis
siniā incurrūt uel suspēsiōis. te q̄
in. c. p. de vsurj. in 6. Et idē dicit Jo.
de Anania. in. c. p̄terea. in fi. de
vsurj. Itē cle. i. de vsurj. q̄ infligit pe-
nam excoicationis statuētib⁹ uel
iudicantibus q̄ soluā vsure. uel
q̄ nō repetant. uel talia statuta ser-
uantibus. comprehendit iudeos. 7
habet locum in iudeis. Hoc tenuit
glo. in dicta cle. i. p̄bo. censura. Et
s̄ exp̄ssius tenet X. de mōte laudi-
no 7 Cardi. 7 Jo. de Imola. ibi. 7
plene dictū ē i p̄silio meo i. 5. dubio
Si ergo pena. c. i. de vsuris. in 6.
habet locum quando iudei fene-
rant. ergo ecclesia curat de aiabus
eorundē. quia illud. c. de vsuris.
in 6. fūdat se in periculo animaz.

Itē si cōducentes iudeos uel sta-
tuentes q̄ iudei possint fenerari. ⁊
p̄m statuta illa iudicantes sūt ex-
coicati. ergo subest periculū aīaz
⁊ sic ecclesia curat de piculo aīaz
p̄. si infideles abstinēt se ab illis
q̄ sūt cōtra legē dīnā ⁊ p̄tra legē
nature. nōne re⁹ inclinabūt citius
ad eos cōuertēdos? Hoc igit̄ etiā
respectu ecclesia d̄z eos punire. ⁊
sua interest ne offendant deū. Nū
lege in actib⁹ ap̄loz. c. x. ubi Cor-
nelius q̄ erat gentilis q̄ religiose
coicabat ⁊ faciebat elemosynas.
de⁹ misit angelū q̄ amonuit eū ut
susciperet baptisimū a Petro ap̄lo. ⁊
dixit ei angelus. Orationes tue ⁊
el̄ye tue ascenderūt in memoriā in
cōspectu dñi. Et si ecclesia nō cu-
raret de aiabus iudeoz nō oraret
singulis ānis i publica orōne i se-
ptimana scā q̄ re⁹ eos cōuertat.
Nā ⁊ p̄ cōuersiōe iudeoz ⁊ alioz
ifidelīū orat. Interest ergo eccl̄ie
ut infideles bñ uiuant ⁊ ne relin-
quāt p̄tra deū. tū ut facili⁹ cōuer-
tāl̄. tū etiā ut re⁹ nō offēdat. cui⁹
offensa dīmitti nō pōt. ut s̄. dixi.
Etp̄ h̄ tua apostilla euacuata est.

Quo ad tertīū dubiū in q̄ cō-
cludo an ecclesia debeat tole-
rare uel cōsentire q̄ iudei fe-
nerent p̄pter maius malū euitan-
dū. uel p̄pter mai⁹ bonū qd̄ exinde
verisimiliter sequi pōt. duas facis
apostillas. Prima sic iacet. ⁊ tu
egm totā refers. ⁊ de tuo nihil di-
cis in h̄ toto fmo dubio. que oīa

nō sūt ad p̄positū. q̄z posito q̄ aīe
iudeoz pereāt. tota disputatio fris
Birardi ē ⁊ loquit̄ de xp̄ianis an
eis possit p̄mitti nō de iudeis q̄ sūt
dānati. ⁊ sic de aiabus ip̄loz nō ē
curādū. In omnib⁹ tuis apostillis
sp̄ idē replicas. ⁊ tota vis apostil-
larū tuarū in hoc pendet an ecclesia
debeat ⁊ teneat de p̄ctō ifidelīū p̄-
bibendo se intrōmittere. Et plene
p̄bau in responsione ad p̄cedētes
q̄ sic. Qz autē dicis q̄ frater Bi-
rardus ⁊ Jo. an. loquit̄ an possit
p̄mitti xp̄iano ut feneret p̄pter
uitandū maius malū. non autē an
possit p̄mitti ut iudeus feneret.
Salua pace tua frater Birardus
⁊ Jo. an. generalit̄ loquit̄ an cō-
tractus vsurarius debeat permit-
ti p̄pter maius malū uitandū. uel
p̄pter maius bonū qd̄ exinde seq̄
pōt. Et mouēt per rōnes ⁊ p̄ tex. q̄
generaliter loquit̄. ⁊ cōcludūt q̄
nec ius dīuinū nec ius canonicū
pōt aliq̄ casu p̄mittere contractū
vsurariū. Et si hoc uellet ius ca-
nonicū. nullo mō posset cōtra vet⁹
⁊ nouū testamētū. p. c. sup̄ eo. de
vsur̄. Tu autē diq̄. Loq̄t̄ de xp̄ianis
fenerari uolētib⁹. nō de iudeis. Pro-
fecto erras. i. h̄ p̄sens qm̄ p̄siliū il-
lud cōposui. Nā ubi ius canonicū
aliq̄ statuit circa p̄hibitionē uel
circa mām vsuraz̄. includūt iudei.
nā ita p̄hibēt exercere vsuras iu-
dei sic xp̄iani. ut in. c. post misera-
bilē. de vsuris. Et oīs materia vsu-
raria cōp̄bēdit iudeos fenerātes

ut dixi in rñssione ad tuā apostollā.
 7 plen⁹ dixi in 4.º dubio dicti cō-
 siliij. q̄b⁹ nō rñdes nec rñdē potes.
 Qz aut̄ dicis me totā referre dispu-
 tationē fratris Girardi 7 de meo
 nihil. Fateor q̄ de meo nihil. S̄ re-
 tuli tē. 7 auctoritates doc. mā m
 istā determinantiū. Nihil. n. est sub
 sole nouū nec valet q̄s̄q̄ dicē. hoc
 recēs est. Ecclesiastes. p̄. c. S̄ totā
 disputationē fratris Girardi quā
 Jo. an. refert. nō refero in consilio
 meo. S̄ solū ea accepi q̄ ptinē vide-
 bāt ad casū. Et s̄ vidē poterit qui
 legerit Jo. an. absq̄ tuis oculis.
 Nā tui oculi nō vidēt. oz q̄ emas
 collyriū 7 iteriores fordes 7 macu-
 las bñ abluas. Cū id feceris videbis
 An videre 7 intelligere nō potes?
 Nec solū tibi s̄ accidit. s̄ in q̄cūq̄
 alio passionato frequētissime con-
 tingit. Lege Jo. os auri. vnū ex q̄-
 tuor doc. grecis. q̄ alio noīe vocat̄
 Jo. Criso⁹. in omelia sup̄ euāgelio
 Matth. sup̄ illo euāgelio qd̄ legit̄
 i. dñica post penthe costen. qd̄ inci-
 pit Accesserūt ad ihm scribe 7 pba-
 risei 7 seniores ppli. 7 interrogauit
 eū vn⁹ ex eis legi doctoz. vbi sic inq̄t
 Perfectū odiū 7 pfect⁹ amor verū
 iudiciū nō cōscit. utputa si pfecte
 edias aliquē. q̄liaciūq̄ fuerit apud
 illū oīa tibi displicēt siue q̄ dic̄ siue
 q̄ agit. 7 si bona sint tñ tibi mala
 vidēt. Sic 7 si pfecte aliquē amas
 q̄cūq̄ sint apud eū placēt tibi siue
 q̄ agit siue q̄ lo q̄r. 7 si mala sint tñ
 tibi bona vident. Et Aug⁹ in suo

sermone q̄ legit̄ in die sue festiuitat̄
 inq̄t. Qui nos amāt q̄rūt qd̄ lau-
 dent in nobis. q̄ aut̄ nos oderūt de-
 trabūt nobis. Deinde subiūgis q̄
 oīa nō sūt ad ppositū. 7 in plurib⁹
 alijs apostillis eadē venenosa p̄ba
 effudisti. S̄ pfecto erras. qz i illa
 mā nihil extra ppositū locut⁹ sū. Si
 in tuis apostillis dixisses. S̄ 7 hoc
 nō facit ad ppositū. tibi rñdissem. s̄
 cōsiliū meū de nouo vidi 7 legi. 7
 vidi q̄ nō dicis p̄itatē. S̄ aduer-
 te quanto veneno loq̄ris. Nōne in
 cōsilijs auctoritates allegāt doc.
 ut sint maioris auctoritatis? Al-
 tra Jo. an. multos allegauit doc. in
 decretis 7 decretalibus. et in cō-
 cle. scribentes. Adduxi etiā alias
 doctrinas alibi traditas ad p̄bāda
 dubia que pposui.

Consiliū dñi Alexandri de Neuo
 de Vincentia. reproboriū cōsiliij
 dñi Angeli de Castro. sup̄ articulo
 An iudei possint conducī ad fene-
 randū cū dispensatione pape.

Opere nunc p̄ciū eē puto
 tuū p̄siliū euacuare q̄
 tenus ille qui vbiq̄ pre-
 sens est intellectū con-
 cedere 7 donare dignatur. In hoc
 tuo p̄silio multa que tñ ex cōsilio
 licz contra ipsū consulas. 7 ex al-
 legationib⁹ aliorū q̄s apud te ha-
 buisti primo cōsilio tuo addidisti.
 nec illud vitupero. quia dicit iuris-
 consultus. Etiam si alterū pedem
 in fouea tenerem. tñ adhibere

cupio. l. apud Julianū. de fideicō.
liber. Et dicit Aug⁹. Ab anniculo
parat⁹ sū doceri. 24. q. 3. si habes.
Sed te arguo q^d me argueris q^d
dicta Jo. an. 7 alioz scribentū i cō
silio allegare voluerim. nā te hoc
me arguendo sciētā ipsā arguere
conar⁹. que in hoc cōsistit ut probe
noscere potes. Nā vides quō Jo.
an. 7 ceteri scribētes sepe dicta scri
bentū referūt nībil te suo addēdo.
Unde si bonos oculos habuisses
in h^o solo cōcertatio erat faciēda.
s. an verū cōsuluisses qd^d teo ppi
tio tibi ostēdā. Et p^o allegas inter
cetera dictū Bal. i. l. cūctos ppos
C. de sūmatrī. qd^d in meo cōsilio i
4° dubio fuerat allegatū. Addis
in sup Bal. i. l. 2. et in Auten. ad h^o
C. de vsur⁹. et. c. sup eo. de vsur⁹. ad
q^d tñ nō rīdes. Postea allegas pro
ea pte. p q^d cōsulis alias auctori
tes in p^otrariū. Nā Bal. in dcā. l.
cūctos ppos. C. de sū. tri. l. 4. colū.
p. s. iuxta h^o q^o. dicit q^d impator
nō pōt pmittere vsuras ppter bonū
publicū. qz h^o ē p^otra salutē aīe. Ad
h^o nō rīdes. Et papa nō d^oz nec pōt
aliqd dispēsatue cōcedē qd^d sit cō
tra salutē aīe. 24. q. 2. legat. et. 40
dis. c. p. Et suo loco alias auctori
tates inferemus teo fauēte. Bal.
p^o i dcā. l. 2. parū ante mediū cō
menti dicit q^d vere vsure pbibent⁹
sūre diuino. nec humano concedi
possunt. sed dispensatio est lex pri
uata. 7 sic ius humanū sicut etiā
ius canonicū est cōstitutio huma

na. nō aut diuina. Glo. est in p^on^o
sen in p^ohemio cle. in p^obo. iuris hu
mani. Bal. p^o in Auten. ad h^o. C.
de vsur⁹. in. 2. colū. refert opinionē
q^orūdā inter quos fuit Nicol⁹ de
materellis. q^d dicit q^d sicut p legē
hūanā pōt distingui lex dina nālī
rōne interueniente. hoc patz. quia
lex humana qñq⁹ pmitterit homici
dia. ut in. l. i. et. 2. C. qñ licet vni. se
sine iudice vin. 7 tñ homicidia sūt
iure dīno pbibita. 7 ē vni⁹ te decē
mādat⁹. 7 cōp^ohendit⁹ bec pbibi
tio sub illo mādato. Nā occides.
Itē ius dīnū pbibet res alienas
retineri. tñ lex moderat istā pbibi
tionē ppter bonū publicū ut patet
ff. de vsucap. l. i. et in multis alijs.
Uñ dicit idē esse dicēdū in mā vsu
rarū ut creditores inducā⁹ ad sub
sidiū pauperū 7 hoies ppter im
portabile avariciā creditoz nō ag
grauē⁹. Et sic ppter cōe bonū lex
dina distingui 7 modificari pōt p
ius hūanū. Sz Bal. ibi dicit q^d hec
opinio ē falsa. 7 ab oib⁹ canonic⁹
re pbata. qz qd^d est pbibitū ex dina
iustitūde 7 dīno iudicio. nō pōt hūa
na rōne pmitteri. 7 cā ē. qz talis rō nō
est rō s^o abussio. cū nō cōformet se
volūtati dīne. 7 ideo nō debem⁹ aliā
rōnē q^orrere ex q^o teo ita placuit. Hic
aduerte q^d bñ q^o sanete loquit⁹. Ad
hoc nō respōdebis. quia iste ratio
nes inferūt q^d non possit dispensare
papa. Clarū. n. est id nō pmitteri pa
pe qd^d nō pōt hūana rōne fieri. Nā
ois dispensatio pape est hūana. l. 3

auctoritate rei bateat p̄tā. Non
babeo tñ necesse auctoritate Bal.
q̄q̄ Bar. idem senserit in dēā. l.
cūctos p̄pos. 7 in cōsilio meo ita
allegauit. Et bāc rōnē quā allegat
Bal. sc̄s Bernardin⁹ allegauit i
ciuitate Aincētina in publica p̄di-
catōe q̄ iudeos expelli fecit. Nam
qdā allegabāt indigentia pauperū
auaricia creditor. Ipse aut̄ porta-
tavit libros iur̄ canonici i pulpitu
7 ibi publice legebat decretales de
hac mā loquētes. 7 allegātes ne-
cessitatē eē q̄ iudei remanerēt in-
crepabat tāq̄ rei blasphematores.
qz reū volebāt arguē q̄ nō p̄uide-
ret meli⁹ cessantib⁹ vsur̄ illi ciuita-
ti. Et dicebat qz p̄pter ista nō erat
re⁹ offendēd⁹. Et idē dixit sanct⁹
Tho. Ricar. Scot⁹. 7 cōs thxolo-
gi. Dēs religiosi re obseruātia h̄
p̄dicāt. Vide quāte auctoritatē sint
apud ecclesiā sancti viri. Nā p̄pter
exēplar scōz q̄ transuerūt ad reli-
gionē ante matrimoniū cōsumma-
tū. ecclesia inēptata ē illud māda-
tū dinū. Quos re⁹ cōiūgit hō non
sepet. qz ecclesia illis exēplis mota
declarauit illā auctoritatē h̄re lo-
cū qñ m̄rimoniū est cōsummatū hoc
probat in. c. xxi. et in. c. ex parte
re cōuer. cōiū. Vides ergo quante
fidei sunt apud ecclesiā facta scōz
patz. quāto maioris fidei debēt eē
p̄dicatōes 7 decisiōes dubioz ab
eis cōposite. Credendū ē. n. ipsos
rei spiritu locutos fuisse. Quo ad
hoc satis est. 3. allegas p̄ parte

p̄tra quā consulisti. c. super eo. re
vsuris. cui non r̄ndes. h̄ in quadā
apostilla ad cōsiliū meū illud ad
p̄positū nō facere affirmasti. Ego
dico qz re h̄ est casus ibi. Ille tex.
babet duos intellect⁹. Prim⁹ est
qz p̄ redimendis captiuis uel pro
alio ope pio papa nō p̄t disp̄sare
qz vsura cōmittat. 2⁹ intellectus
qz etiā p̄ redimendis captiuis uel p̄
alio pio ope nō licet ad vsuras pe-
cunias mutuo accipe qñ p̄ recepti-
onē datur causa vsurā cōmittēdi.
Nam in antiq̄ dicebas. qd a nobis
tua fraternitas postulauit. verum
possit in recipiēda pecunia dispen-
satio fieri ut pauperes q̄ in sarra-
cenorū captiuitate tenent possint p̄
eandē liberari pecuniā. 3. vterqz
intellectus coiter tenet per doc. 7
ecclesia vtrūqz approbat dictū ibi
in deō. c. super eo. Unde ample-
ctendo vtrūqz intellectū ibi est ca-
sus qz papa non possit dispensare
qz quis accipiat pecuniā mutuo
ad vsuras etiam causa maioris
mali vitādī qñ necitas ē causa ex-
ercendi vsuras. ut qz cessante illa
necitate nō exerceat. Et sic papa nō
p̄t disp̄sare. siue ut q̄s exerceat fe-
nus. siue ut q̄s recipiat pecuniā mu-
tuo ad fen⁹ qñ necitas ē cā vsure
exerce. Et pondera illū tex. p̄. n.
dic qz cū vsure sint vtroqz testamē-
to. phibite nulla disp̄satio p̄t fi-
eri. Et tex. specificē loquit qz nulla
dispensatio p̄t fieri per papā. quia
ibi petebatur dispensatio a papa.

Unde ibi colligitur una regula in materia dispensationis q̄ ubi aliq̄d est peccatū re iure dīno papa nō pōt circa illud dispensare. Et istā regulā firman̄ oēs doc. ⁊ illos al. legant in cōsilio p̄dicto. ⁊ ulter⁹ al. legabo infra. 3. dīc ille tex. q̄ cū sacra scriptura p̄bibeat p̄ vitā alterius mētiri q̄d ē peccatū veniale. si ergo nō licet cōmittere peccatū veniale p̄ redimēdo boīez a morte multo magis p̄bibendus ē q̄s ne inuoluať crimine vsuraz p̄redimēda vitā captiui. i. illoz captiuoz q̄ retinebāť sarracenos. Iste ē tex. apt⁹ in dōc. c. sup̄ eo. q̄ isto mō arguit. Si p̄redimēdo boīez a morte nō ē licitū cōmittere pctm̄ veniale. multo min⁹ p̄mittend⁹ est. imo est prohibendus ne cōmittat pctm̄ mortale. ut est vsura p̄ redimēdo captiuos a morte. Unde iste tex. recidit duo. Unū est in mā dispensatōis. s. q̄ ubi est aliq̄d pctm̄ mortale re iure dīno papa nullo mō pōt dispēsare. Secūdū q̄ nec papa nec ecclia tēat pctm̄ mortale tolerare uel p̄mittē etiā p̄ liberādo captiuos a morte. q̄ si non licet dicē mēdaciū q̄d ē pctm̄ veniale. ut i. c. p̄mā. 22. q. 2. et i. c. ne q̄s. multo min⁹ licet cōmittē pctm̄ mortale. S3 dīc. Illud. c. loq̄t re xpianis volentibus fenerari uel volentib⁹ inducere alios xpianos ad fenerā. dū. Secus dicendū est in iudeis. cum ecclia nō tēbeat re eoz peccato se impedire. siue curare re ani-

mabus ipsozū. Ego respondi superius in r̄sione ad tuā q̄ntā ap̄. illā. ⁊ in cōsilio meo in 5. dubio p̄p̄ finē. ubi cōclufi put vult tex. ⁊ firman̄ doc. q̄ in materia vsurarū siue vbi iura faciūt mētionē re feneratorib⁹. includūt iudei. q̄ illud c. d3 intelligitā i iudeis q̄ in alijs exercētibus fen⁹. Et bñ aduertat q̄ in. c. sup̄ eo. petebat dispensatio ut posset exerceri fenus. uel ut liceret mutuo recipere ad redimendū captiuos solū pecuniā necessariam redēptioni captiuoz ⁊ nō vltra. Et tñ papa ibi dīc q̄ nō pōt dispensare Item q̄ nō d3 p̄mitti seu tolerari vsura ab ecclia etiā si ex ea pueniret liberatio captiuozū a morte ⁊ sic nō est p̄mittenda imo est p̄bibenda vsura etiā si ex eius pmissio. ne sequat bonū q̄ boīes nō interficiāt. ⁊ ex ei⁹ p̄bibiōe sequat mortē boīez. ut q̄ boīes inficiāt nūll p̄mittat exerceri vsura. Nam ppter istud bonū cōsequēdū uel ppter b̄ malū vitandū nō ē p̄mittēda seu tolerāda vsura. Et ille tex. nō solū dīcit dispensationē nō posse fieri s̄ etiā excludit simplicē permissionē i vsura. Et ita cōclufi in cōsilio meo post Jo. an. in regula. peccatū. in 3. et 5. ar. ubi dīc q̄ nulla permissione sit p̄mittēda vsura propter aliquod bonū q̄ inde oriatur. uel ppter aliquod malū quod inde vitetur. Et dīc q̄ etiam si ius canonicū vellet nō posset cōtractū vsurariū p̄mittere. ⁊ plene examinaui

in 3° dubio mei consilij. vbi alle-
go ter. 7 auctoritates. Et profecto
doleo maliciā doctorum christianorum
Inueniunt enim 7 inuenti sunt qui in causa
consuluerunt contra tantam aptam veritatem. de
qua est textus apostolicus in deo. c. super eo.
quā ceteris doctoribus canonistis qui theolo-
gi tenuerunt. Et rationem video. quod nul-
lus est qui petat consilium offerens merce-
dem quod consulat quod iudei non conducant
ad fenerandum. nec recipit offerens mu-
nera principibus ut expellant iudeos.
Veritas enim ista non dat premia terrena
sed eterna. Conati autem sunt suis inge-
nijs sua doctrina facere auaricie 7
cupiditatis accessu veritatem confundere
Sed audi quid de veritate dicat scriptu-
ra. Veritas magna est. 7 fortior pre-
oib^{us}. 2. Esdre 4°. c. Et Isidorus de
summo bono ita exclamat. Quod
magna est vis veritatis quā omnia ingenia
astutias 7 calliditates superat. quā con-
tra ficta simulataque figmenta seipsam
defendit. quā tenius post verum colen-
da est quā prima deo est. imo deus est via
veritas 7 vita. Hucusque declaravi
argumenta quā faciūt ex parte negati-
ua. scilicet quod iudei nedum non possunt produci. sed
etiam quod fen^{us} exercere possunt permittendum
non est etiam simplici permissione. Im-
mo prohibendum fuit. ut probat apostolicus
in dicto. c. super eo. cui nec aliquis
aliter respondere cum veritate valebit.

Nunc me conuerto ad dissolu-
da ea quā ex parte affirmatiua
omni iuri 7 omni rationi con-
traria allegasti. scilicet quod papa possit di-
spensare quod conducant iudei. Et pro

loquaris contra textum dei. c. super eo. Tu
es bonus sicut 7 ceteri qui vtiā non in
inferno crement. Allegas etiam
Speculum in titulo de legato. Scilicet nunc de
episcoporum in 1. colū. scilicet sunt autem quidam. vbi
dicitur quod in casibus in quibus est mortale
peccatum secundum legem divinā sicut in furto 7
in rapina. papa dispensare non potest imo
pro relictis commissis non potest dispensare
super relictis iam commissis quā min^{us}
relinquens agat penitentiam. 7 quā min^{us}
fiat restitutio. 7 allegati iura loquen-
tia de maius usurarum. ut. c. cum tu. de usu-
ris. In his pro in quibus committitur pec-
catum mortale secundum ius positum dicit
quod episcopi 7 inferiores interdicta est
dispensatio. imo nullus contra papam
potest dispensare vel patientiam prestare
sed solus papa vel is cui specialiter com-
miserit. Et quod bene auctoritas istam
allegasti. ita talē tibi spiritus com-
cedat deus. scilicet ut contra tuā intentionē
alleges quā veritatem 7 ipsam iusticiā
violare intendis. Nam Speculum dicit il-
lud quod dicunt ceteri doctor. Nam hoc
dicit Hostiensis. quē allegat. 7 doc. in. c.
a nobis. de deci. 7 in. c. non magno
ne cle. vel mo. qui sunt allegati in
consilio meo. in 3° et in ultimo du-
bio. Primo allego alias auctori-
tates in consilio supradicto non
allegatas. non tamen in consilijs aliorum
collectas. Et pro allego auctoritatē
Inno. 7 omnium scribentium in. c. si.
de transac. vbi Inno. dicit quod quantum
ad committendum peccatum mortale vel
remanendum in illo in his que pen-
dent a iure naturali in lege divina
B

et euangelijis contenta. papa non potest dispensare. Et precise ponit exem-
pli per. c. sup. eo. de usuris. de cuius
intellectu s. dicitur. et per. c. si. de p. sue.
In his pro quibus pendet a iure positi-
uo preceptorie cuius transgressio est pec-
catum. alius quam papa dispensare non
potest ut transgredi liceat. Istud di-
ctum sequitur ibi Jo. an. in. c. si. de co-
sue. s. allato. et refert istud dictum
Inno. i. de co. c. si. sup. verbo. casib.
i. glo. sua quod incipit. puta criminibus
publicis. Et Bu. et Jo. de Imola.
et omnes doctores. Pro hoc etiam allego do-
ctrinam Lau. quam sequitur Archiepiscopus.
et Jo. de fan. in. c. sunt quedam. 25. q. i. qui
dicit quod papa non potest dispensare contra
dicta euangelij in his que consistunt in
preceptis uel prohibitionibus. Et hoc
dictum refert Jo. de fan. in. de co. c. sunt
quidam. in verbo. euangeliste. Plus
dicit Archiepiscopus et Jo. de fan. in. de co. c.
sunt quidam. super glo. i. in verbo. contra
apostolum. ubi refert quosdam cum quorundam
opinionem residet dictum. quod cum in ve-
terum et in nouo testamento non conti-
neatur nisi vitas doctrine fidei et
morum secundum legem nature et gratie. con-
tra ipsam papam dispensare non potest. Et
per hoc dicitur quod non solum contra apo-
stolum non potest dispensare. sed nec etiam
contra quacunque doctrinam cuiuscunque
libri canonis. quia nec ipse venit sol-
uere legem aut prophetas sed ad im-
plere. Mar. 2. c. Nec obstat quod
papa potest dispensare cum penitenti-
bus. quia apostolus non prohibuit dispen-
sare. quia et ipse fuit misericordiam con-

secutus. s. de consuetudo. Sed actu
existente in crimine prohibuit ordi-
nari. Voluit isti dicere quod papa non
potest dispensare quod quis peccet uel re-
maneant in crimine. siue illud cri-
men sit inductum a lege divina. siue a
positiua. Vide etiam Jo. de fan. i.
q. 1. s. nisi rigor. ubi dicit nullo modo
esse dispensabilia etiam per papam
mandata uel precepta decalogi. et eu-
geliorum. et generaliter que pertinent ad ar-
ticulos fidei et ad generalia statuta ec-
clesie et ad formam sacrorum. de quibus pri-
cipue tractauerunt apostoli et quatuor con-
cilia principalia. et generaliter ea sine
quibus et cum quibus homo saluari non
potest. In his enim uel in aliquo istorum
nulla admittitur dispensatio a quibus
cumque sint statuta. Allegat. 13. dis-
t. sic quedam. et. 15. dis. sicut sci. et. i. q. 1.
et si illa. et. 15. q. i. sunt quedam. et. c. contra
patrum. et. 25. q. 2. privilegia. et. c. si quis
dogmata. et. i. q. i. non est putanda. et. i. 4.
dis. quod ait. et. 22. q. 2. faciat bene. 30.
q. i. nosce. et. 32. q. 4. sicut non sunt.
et. 23. q. 5. dicat. Reliqua pro dicit
esse dispensabilia. quia in eis sepe rigor
iuris temperatur et relaxatur a quocunque sint
statuta. ubi gratia. In niceno concilio
statutum est ne bigamus promoueatur. 34.
dis. cognoscamus. tamen postea Mar-
tinus instituit quod usque ad diacona-
tum possit promoueri. 34. dis. lector.
Similiter apostoli statuerunt quod presby-
teri propter fornicationem reponerentur. quod
per papam Siluestrum et Bangræse
concilium fuit imutatum. 82. dis. presbyter.
Et predictis notandum est quod papa non

pōt dispensare q̄ quis cōmittat
uel remaneat i p̄ctō mortali nedū
qñ tale peccatū descēdit ex lege di-
uina. s̄ etiā si descēdit a lege posi-
tīua. si p̄ dispēsatōne ille cū q̄ di-
spēsātū est remāsur⁹ est incorrect⁹
seu in p̄ctō. Et q̄q̄ S̄p̄cu. in lo-
co p̄allegato. 7 Inno. 7 doc. i loco
p̄ me allegato dicant papā dispē-
sare posse q̄ ad illa que sūt p̄ctā de
lege positīua. tñ opinio illoz q̄s in
p̄dictis duob⁹ locis secutus fuit
Archi. 7 Jo. de fan. videt⁹ verior
qñ per talē dispēsatōne p̄ra ius
positīuū dispēsat⁹ remanet incor-
rectus siue in p̄ctō. I3 descēdat a
iure positīuo. allegat bona iura. 7
de h̄ est bonus tex. in. c. nulli fas.
23. q. i. vbi loquit⁹ de iure diuino 7
canonico. Et sic dicit. Quia nos
qui potentissimi sacerdos admini-
stramus officia talū trāsgressio-
nū culpa respiciet si in causis rei
desides fuerim⁹ inuēti. qz memini-
mus q̄ timere debemus q̄liter cō-
minet⁹ de negligētie sacerdotū. Et
in. c. sūt qdā. ea. q. sic loquit⁹. Vbi
p̄o apte deus vel ei⁹ apli 7 eos se-
quētes sancti p̄es snialiter aliqd
diffinierūt ibi nō nouā legē roma-
nus pontifex dare sed potius quod
p̄dicatū est vsqz ad animā 7 san-
guinē cōfirmare debet 7c. Itē ea.
q. c. p̄ra statuta. ibi tex. sic dicit. Cō-
tra statuta canonū aliquid conce-
dere vel mutare. nec quidē huius
sedis pōt auctoritas 7c. Et in. c.
se. qd̄ incipit. omne. p̄pe si. sic dicit⁹

Nequaquā. n. qd̄ ē enangelicā uel
p̄phetica uel aplicā doctrinā cōsti-
tutionesve eoz siue scōz patz actū
fuerit stabit. P̄fecto hec iura ita
gnāliter loquit⁹ q̄ p̄hibet etiā pa-
pam dispensare. Et ad h̄ ea alle-
gauit Archi. 7 Jo. de fan. p̄sertim
qz canones sūt editi iñstinctu spūs
sci. ut dicit⁹ tex. So. dil. si ille. et. 23. q.
5. violatores. et. c. id. Ego tñ p̄ cō-
cordia sic dicerē. q̄ aut p̄ dispēsatō-
ne p̄ra ius positīuū resinit esse pec-
catū. 7 illud quod erat peccatū p̄
dispēsatōne efficit⁹ licitū. Et tūc
procedit opinio Inno. 7 doc. in. c.
si. de trāslac. 7 in. c. a nobis. de reci.
7 in. c. non magno. ne cle. uel mo.
Aut post dispēsatōne ille cū quo
dispēsāt actū exerceret illicitū. Et
sic dispēsatō nō facit quo min⁹
ille exercendo actum a canone p̄-
bibitū peccet. Et tunc sit vera opi-
nio Laur. 7 sequentiū quē sequi-
tur dictus Jo. de fan. 7 Archi. vbi
s̄. Pono exemplū q̄ quis confu-
teatur singulo anno peccata sua.
est ius positīuū. 7 tñ papa ligatur
mente illius constitutionis p̄pter
equitatē naturalē in qua ē funda-
ta illa cōstitutio ut dicit⁹ Jo. an. in. c.
significasti. de foro cōpe. 7 But.
in. c. p̄. de con. Unde papa nō pos-
set dispēsare ut q̄s nō teneat cōfu-
teri singulis annis sua p̄ctā. Et idē
vbi alia constitutio est fundata in
nālī equitate que p̄pter dispēsa-
tione nō cessaret. Vñ Bal. in. l. si
nō spālī. in fi. C. de testa. dicit⁹ q̄ l3

B z

princeps sit summe auctoritatis. tñ
nālis ratio ei⁹ auctoritate mutari
nō pōt. ff. de usufruc. earū rep. que
usu pñ. l. 2. Unde Pe. Cy. 7 Bal.
l. l. digna vox. C. de legi. dicūt q
pnceps ligat per facta habentia in
se iusticiam uel equitatē naturalē.

Et ex pmissis tres inferū cōclu-
siones. Prima ē q vbi aliqđ pctm
est mortale de iure diuino papa nō
pōt dispensare ut illud cōmittat.
uel q in illo remaneat. Secūda
q vbi aliqđ est pctm de iure posi-
tuo. tñ p dispensationē nō pōt cel-
sare iusticiā uel eqtas nālis q mo-
uet ius positiuū. papa nō pōt dispē-
sare. Tertia cōclusio. q vbi aliqđ
est pctm de iure posituo 7 p dispē-
sationē factā ex cā rōnabili cessat
causa pcti. 7 tñ dispēsatio pape fa-
cit illicitū licitū. Et in his trib⁹ cō-
clusionibus cōcordant tēx. 7 doc.

His igit ita discussis p doctrina
studētū redeo ad rñssiones tuas.
Dicis enī q iude⁹ fenerando xpia-
no nullū pctm cōmittit fm legem
dinā. ideo papa pōt h permittē.
Dū dicis q papa pōt h pmittē. nō
lo q rñs ē minis nre qđni cōueniēti-
bus. Mā. n. qñtio ē An papa possit
dare licētiā uel dispēsare q xpiani
conducant iudeos ad fenerandū.
Istud ē plus q simplex pmissio q
nil aliud ē q claudē oculos. 7 p-
nam indulgē seu dissimulare. fm
quā pmissionē ecclia tolerat ma-
los. Unde nra disputatio ē. an pa-
pa possit dispēsare q cōducant iu-

dei ad fen⁹ faciendū. Et in q tū dicis
q iudeus fenerādo xpiano nullū
pctm cōmittit fm legē dinā. Vide
quāte pñtis quāte ve cōstātē sis.
Professus es iudeū peccare fenerā-
do xpiano. h ecclēsiā de h peccato
nō debere curare. Hic pō dicis q
nullū peccatū cōmittit. Sz te ex-
cusabis 7 dices q peccat h nō fm
legē dinā. Tūc te inērogo. S cōm-
quā legē? Si dicis. Canonicā. ma-
le dicis. qz iudei 7 alij infideles nō
ligant canonib⁹ ad pctm seu ad pē-
nā spiritualē. de diuor. gaudem⁹.
2. q. i. multi. Hanc doctrinā ponūt
etiā doc. i. c. p de cōsti. Peccat idcir-
co iude⁹ fm legē dinā seu fm legē
naturalē. ergo papa nō pōt dispēsa-
re seu licētiā dare. Et h tenet scūs
Tho. 7 theologi. 7 oēs canoniste
nemine penitus discrepante. quos
allegauim p dubio pñlij mei. Mā
etiā fm legē suā pbibent fenerari
gentilib⁹. Deut. 28. c. vbi Moy-
ses renouauit pñā pmissionē. Mā
Dauid q fuit dudū post Moysen
qz Moyses fuit pñ⁹ dux q guber-
nauit populū isrl. Dauid pō fuit se-
cūdus rex. Sed p fuerūt duces 7
iudices isrl. postea reges. ut noscere
pōt q cūq legerit bibliā. Et tñ da-
uid in suo ps. qui incipit. Dñe qđ
habitabit in tabernaculo tuo. ge-
neraliter dicit. neminē excipiendo
Qui pecuniā suam non redit ad
usuram. Dñs aut noster ihus xps
verus deus 7 homo verus cōuo-
catis turbis iudeorū ait. Mutuū

date nihil in desperantes. **Lud. 6.**
ca. Et nō qz rps loquebat iudeis
 7 eis p̄cipiebat ut mutuarēt pecu-
 niā absqz fenore. S3 interrogo te
 Et Moyses 7 rps p̄cipit iudeis.
 cuius p̄ceptū si p̄cepta essent con-
 traria dederēt iudei suare? Certe
 dei. qui maior 7 verior est in cō pa-
 bilis oibus creaturis b̄ris. tñ nō ē
 p̄trarietas. Tene g̃ xp̄iane p̄ce-
 ptū euāgelicū. vbi de tunc iudeis
 p̄ntib⁹ 7 xp̄ianis futuris mēdit
 gnālic 7 sine aliq̃ distinctione ex-
 ercē fenus. Ergo papa nō p̄t licē-
 tiā dare uel disp̄sare. ut dicūt In-
 no. 7 toc. s. allati. quibus p̄iunge
 S̄pecu. p̄ totū 3 tuā iñtentionē alle-
 gatū. Et bñ dicit apostilla fratris
 Michaelis ad tuū p̄siliū dñ dicit
 q̃ iude⁹ peccat mortali⁹ feneran-
 do xp̄iano. 7 q̃ inuenit oppositū.
 Et b̄ id ē. qz vsura ē p̄b̄bita gnā-
 lic. 7 rep̄iunt iudei inclusi in p̄bi-
 bitione. ut i. c. post miserabilē. An
 tibi incūbit. p̄bare q̃ iudeis sitlici-
 tū fenerari. qd̃ p̄bare non poteris.
 Et subiūgit i sua apostilla. q̃ agē-
 tes 7 p̄sentiētes pari pena plectūt.
 7 allegat aplm ad Ro. p̄. ca. i. m. fi.
 vbi dicit apls. **Am̄** q̃ talia agunt
 digni sūt morte. nō solū aut q̃ fa-
 ciūt s̄ etiā qui p̄sentiūt faciētibus
 Et subdit q̃ si veniūt ad baptisma
 nō p̄t saluari nisi vsuras restituāt
 Et hoc tenet glo. in. c. iudei. de p̄se.
 dis. 4. Unde pone q̃ iude⁹ fenera-
 uit gētili. certē nō d̄z baptizari nisi
 vsuras restituat. Et b̄ ē indubita-

tū tam apud canonistas q̃ apud
 theologos. Et in q̃ tū loq̃t de p̄sen-
 su bñ dicit. qz nulla cā est licitū cō-
 sentire malo. Idē p̄bat. 23. q. 4.
 ita plane. cū duob⁹. c. se. q̃ dicūt q̃
 q̃s malis social q̃n cōmittit malū
 uel q̃n cōmittētib⁹ fauet. Et si ma-
 lū nō p̄t corrigi ul' aliē illi obuia-
 ri. illa duo sp̄ retēta seruāt tomi-
 nē icorruptū. s. ut nec malū faciat
 nec app̄oret. An disp̄satio nō p̄t
 fieri q̃ iude⁹ p̄ducatur ad fenerādū.
 qz p̄ hoc dat p̄sensus malo. Et hoc
 plene declarauit in p̄silio meo in 3.
 dubio. Et p̄ h̄ tollit illud qd̃ dicit
 s. q̃ posito q̃ ex p̄te iudei feneran-
 tis cōmittat p̄m̄. tñ ecclia nō d̄z
 re h̄ p̄ctō curare. Vide q̃ clausos
 baltas oculos. Idē p̄t q̃s p̄senti-
 re malo sine p̄ctō ut dicūt iura p̄e-
 allegata. Esto q̃ ecclia nō debeat
 curare de salute iudeoy. tñ nō debz
 p̄sentire q̃ peccēt. nec p̄t dare licē-
 tiā peccādi. De b̄ ē optim⁹ rex. 24.
 q. 2. legat. hinc ē qd̃ d̄r. q̃ q̃s d̄z
 potius oīa mala pati q̃ malo cō-
 sentire. ut in. c. sacris. qd̃ mer⁹ cā. 7
 i. c. ita ne. 32. q. 5. Et ego plene ex-
 aminauit in p̄fato 3. dubio cōsiliū
 mei. que nō replico. ad q̃ nihil re-
 spondes nec in tuis additionibus
 nec in tuo p̄silio. S3 nō p̄t papa
 dare licētiā iudeis fenerādi quin
 nō ter eis licentiā peccādi quā te⁹
 nō p̄t dare. ut dicit p̄fatū. c. legat.
 Ad b̄. 40. dis. c. i. vbi dicit q̃ reus
 nō de dit licentiā peccādi Petro
 nec successorib⁹ suis. Si g̃ papa
 B 3

nō bz licentiā peccādi. q̄ alteri nō
pōt pcedē. Itē si papa dispensat q̄
iudei possint pducī ad fenerandū.
vane p̄bet auctoritatē q̄ pducant
ad malū faciendū. nōne pducētes
approbāt fen⁹ ⁊ adiuvāt iudeū ad
fen⁹ faciendū p̄ sua pacta. ⁊ ppter
suas p̄uētiōes. Prop̄ qd̄ tales
pducētes incurrūt s̄niam excoica.
tiōis p̄ cle. i. re vsurj. ut dixi in pre.
dicto p̄silio meo i 3. dubio. Itē nō
ē rex illud qd̄ dicis. s. q̄ ecclia nō
d̄z se ip̄dire re pctō iudeoz. qz su.
peruacue laborat. s̄ autē reclarauī
dū respōdi ad tuā q̄ntā apostillā.
Itē re s̄ ē casus in. c. post misera.
bile. re vsurj. qd̄ etiā reclarauī in
respōsiōe ad tuā tertiā apostillā.
vbi reclarauī intellectum dicti. c.
post miserabile. Et p̄ dicta ad p̄di.
ctas duas apostillas etiā clarissi.
me sublatū ē istud tuū argumētū.

Item dū dicis q̄ nihil ad
nos re bis q̄ forj sūt. Ita
absolute loquendo nō lo.
q̄ris ut m̄gr q̄ diu legit. nec recor.
datis re doctrina glo. in. c. iudei. ⁊
l. 2. re iudeis. q̄ dicit q̄ ecclia non
iudicat re bis q̄ foris sūt quo ad
penā spūalē infligendā. uel q̄ ad s̄
ut iudeis inuitis iponat regulas
canonicas q̄ ad religionē. s̄ bñ q̄
ad cetera ecclia ip̄dit se re iudeis
⁊ multos casus nūerat glo. ⁊ doc.
in dicto. c. iudei. in q̄b⁹ ecclia ip̄.
dit se re pctō iudeoz ⁊ alioz infi.
telium. ⁊ int̄ alios casus nūerat
crimē vsuraz. Et nō doc. sequit̄ illā
glo. Idē dicit̄ doc. in. c. p̄. re p̄sti.

⁊ hosti. in sū. re iudeis. s̄. in quib⁹
grauēf. ⁊. qd̄ si iude⁹ ep̄i subditus
Et s̄ eraminauī in p̄silio p̄silio
i sine secūdi dubij. Et vide Jo. an.
in. c. gaudem⁹. re diuoz. vbi hosti.
⁊ Jo. an. expōnūt illa p̄ba. nihil ad
nos re bis q̄ foris sūt. s̄ q̄ ad penā
excoicatiōis p̄ferēdā in tales. ⁊ q̄
ad fidē ⁊ spūale cōmerciū. Sed q̄
ad cetera bñ p̄tinet ad ecclia re bis
q̄ foris sūt. Et idē dicit dñs p̄. re
ancto. i. regula. ea q̄. in sexta q̄ōne
Itē dū dicis q̄ non cōmittit̄ mor.
tale pctm̄ ex pte xp̄iani recipiētis
pecunias mutuo a iudeis sub vsu.
ris p̄p̄ necessitatē. ut notāt doc. in.
c. sup̄ eo. re vsurj. R̄. q̄ p̄ q̄ iude⁹
ē p̄duct⁹ ad fenerandū ⁊ tenet alta.
re patū ad fen⁹ exercendū. si aliq̄s
necessitate cōpulsus sumat ab eo
pecunias mutuo sub vsurj nō pe.
cat mortaliter. imo vti malo illo
ad tonū suū. qd̄ ē licitū. qz etiā re
oib⁹ petis vti ad tonū. Hinc ē q̄
possum⁹ vti iuramēto ei⁹ q̄ iurauit
p̄ falsos reos. nā vtimur ad tonū
s̄. ut ille seruet fidē. ut in. c. mouet
22. q. i. Sec⁹ si q̄s recipet pecuniā
mutuo ut posset ludē. uel aliquas
imp̄sas sup̄fluas facē. seu nō ne.
cessarias nec vtilēs. nā tunc talis
peccat mortalit̄ recipiēdo pecuniā
sub vsuris etiā ab illo q̄ tenet ban.
chū paratū ad fenerandū. Itē pe.
cat mortalit̄ si inducit aliū ad fe.
nerandū ut subueniat sue necessi.
tati. Et s̄ tenet sc̄us lxx. 2. 2. q.
88. arti. p̄. ⁊ Archie. ⁊ Jo. re fan.
14. q. 4. si q̄s vsuram. ⁊ in dicto. c.

mouet. 22. q. 1. et hoc dicto. c. sup
 eo. de vsurj. Et frater Michael in
 sua apostilla dicit qd sanctus Tho.
 Scotus et Ricardus et omnes theologi di
 cunt qd etiam in extrema necessitate
 quis peccat inducendo alium ad mu
 tuandum sub vsurj. qz illenō pōt mu
 tuare sine peccō mortali. S; nō so
 lū pducit ppe patiētes necessitates
 s; p oibus. et parat via multis ma
 lis. h ē formalis apostilla ad tuū
 piliū in ordine secūda. **A**d po
 sitū mō qñ iudei pducunt ad fene
 randū sub vsuris. nōne necessitas
 ē cā cōmittendi vsurā? qz nisi iu
 dei pducerent et fieret cū eis pacta
 nō mutuarēt sub vsurj. qz dubita
 rētne ipe dirēt in fenore retinendo
 uel erigēdo nec aliē mutuarēt sub
 vsurj nisi fierent talia pacta. Tu g
 q pacisceris cū iudeis es cā vsure
 cōmittēde ut subuenias necessita
 ti ciuitatis. qd non pōt fieri absq
 peccō mortali etiā cū dispēatione
 pape. De hoc ē casus in. c. sup eo. de
 vsurj. s; m vnū intellectū q colligit
 ex recisa illi? recte. quē doc. coiter
 sequit. et recitat s. Et hoc tenent
 scūs Tho. Scotus Ricardus et omnes
 theologi. ut dicit frater Michael
 p dicit. Itē sūt q plures q recipiunt
 pecuniā mutuo sub vsurj ut possent
 ludē et subuenire delicto suo et vo
 lūtati sue. Itē q plures essent q fa
 cerent expēsas nō necessarias sub
 ista specie. Itē qñ sūt iudei in loco
 q fenerat. sepe furant famuli dñis
 suis et alijs et portāt rē ad iudeos

et ibi impignorāt. quā nō auderēt
 furari nisi eēt iudeus q recipet eā
 in pignore. et dñs tenet solue vsu
 ram si vult rem suā recuperare. et in
 terdū eam p dicit quia iudei eam ce
 lant si possunt. Multa alia mala
 sequūtur.

Modo me puerto ad argu
 menta tua in quib; pce
 dis p silia. et saltē ad pnci
 palia tua motiua respōdebo. Et ad
 uerte qz inepte sepe loqris in h tuo
 p silio. Tu p supponis q nō incur
 rit aliqō peccm mortale scdm ius
 diuinū si iudei fenerat. et in h vete
 mēter erras. Nā peccat fenerādo
 qz facit q legē diuinā q iudeis in
 bibuit vsurā. et ptinet sub pcepto
 decalogi. Itē ē peccm lege nālī. nā
 etiā s; m legē nature vsura ē pbibi
 ta. ps p pbm s; polū. q nulla lege
 scripta artat s; sola rōne nālī du
 ctus lucrū vsurariū ē retestat. Et
 h tenuit scūs Tho. 2. 2. q. 88. ar
 ti. 1. et Jo. an. i regula. peccm. in 2.
 ar. Et h plene declarauit in palle
 gato p silio in 2. dubio. h p suppo
 sito q negare nō potes. multa al
 legas ptra intētiōē tuā faciētiā.
 Nam Inno. in. c. quia pleriq. de
 imy. ec. facit q te quē p te allegas
 Nā Inno. dicit ibi q pnceps nō
 pōt statuere ptra ius nāle sine iu
 sta cā. postea ppe finē sui cōmenti
 dicit q cōstitutiones q sūt q salu
 tem aie. ut de vsuris soluendis uel
 de iuramētis nō p uādis. nō valēt
 nec sunt seruāde. Sed pducētes

iudeos ad fenerandū peccāt mor-
talit. peccāt etiā iudei. q̄ dispensatio
pape nō valz p̄ salutē aie tā iudeo-
rū q̄ p̄ducentiū. Et s̄. plures au-
ctōitates allegauit. Frater autem
Michael in sua 2. apostilla ad
tuū p̄siliū p̄cordat cū opinioe mea
7 h̄ sūt ei⁹ p̄ba. In oibus his ne-
gat q̄ vsura nō sit pctm̄ mortale
7 p̄ salutē aie. imo esset heretic⁹ q̄
p̄tinacit̄ crederet p̄trariū 7 teneret
Et p̄sidera qz fuisti 7 es p̄tinax.
Uñ bēticus 7 excoicat⁹ fuisti. ut in
c. excoicam⁹. de bētic⁹. Nā q̄ falsas
doctrinas ul̄ falsas opiniones in-
uenit ul̄ sequit̄ p̄ verū intellectum
canonū uel scripture sacre ē here-
tic⁹. De h̄ aut̄ sūt tres boni tex. 24.
q. 3. c. in scisma. cū duob⁹. c. se. qz
alter incipit. bēsis. aliud p̄o bēti-
cus. Et p̄ illa iura glo. in cle. i. s̄.
sane. in p̄to bēticū. de vsuris. dicit
q̄ nedū bētic⁹ d̄r ille q̄ male sentit
de articulis fidei. sed etiā q̄ p̄uersū
dogma uel falsas uel nouas opi-
niones gignit aut sequit̄. Et Pau-
lus dicit illū bēticū ēē q̄ falsam ul̄
extortā expositionē i diuinis scri-
ptur̄ ponit p̄ illud qd̄ tenet ecclesia.
cū tales alie scripturam intelligāt
q̄ spūs sc̄s efflagitet a q̄ scriptu-
ra ē inspirata. Jo. dis. s̄ q̄s diacon⁹
7. c. si ille. in fi. 80. dis. illud. 25. q.
2. violatores. et. i. q. 2. igit̄. Que
iura probāt qz canones 7 decreta
patrū fuerūt p̄dita instinctu 7 in-
spiratōe spūs sancti. Et ex iunb⁹
q̄ allegat apparet qz Paul⁹ intel-

ligit diuinā scripturā de creta seu
canones. qz inspiratiōe spūs san-
cti fuerūt p̄dita. Doctor. n. 23. itel-
ligi scdm̄ iura q̄ allegauit. ut dicit
Bar. in. l. nō solū. s̄. si literatiōe.
ff. de libe. lega. Et id̄ sequitur dñs
Car. in dicto. s̄. sane. i. secūda opi-
nionē. Et cum h̄ etiā trāsīt Jo. de
Imola. 83. h̄ firmat clari⁹ ibi dñs
Pe. de Ancho. in 3. nōbili. vbi dicit
7 refert qz de illis bugocolis q̄ in
publicis p̄dicationib⁹ dicebāt qz
laici nō tenebant cōfiteri pctā sua
p̄nitibus clericis. nec eis soluē re-
cūmas uel oblationes offerre. 7 qz
peccabāt p̄trariū faciēdo. cū oēs
clerici essent male vite. 7 de ecclesia
remouēdi. Querebatur an ista 7
alia q̄ plura essent bētica. 7 an pos-
set p̄cedi p̄ tales tanq̄ p̄ bēticos.
Et dicit fuisse firmatū p̄ oēs doc. sa-
crettheologie q̄ ibi erāt. 7 etiā p̄ cēs
doc. vtriusqz iur̄. q̄ dicebāt qz sic.
p̄ doctrinā glo. p̄eallegare. qz gi-
gnebāt falsas opiniones p̄ sacros
canones 7 canonicas sanctiones
reprobatas. Et cū h̄ etiā trāsīt Jo.
de Anania. in. c. pretarea ad fi. de
vsur̄. 7 allegat Salice. i. l. in p̄lt.
colū. 7 de sū. tri. q̄ dicit qz si q̄s di-
ceret p̄trariū nō esse pctm̄ posset pu-
niri tāq̄ bētic⁹. Et Jo. de Anania
dicit qz forte idē esset dicendū in
q̄libet pctō mortali. Ego p̄o dico
sine forte. p̄r rex. cū glo. in cle. i. de
vsur̄. Nā rō q̄re asserēs vsurā nō
esse pctm̄ mortale censet bēticus
ē. qz asserit illud nō esse pctm̄ qd̄ ē

petm̄ fm doctrinā ecclie. Unde idē
est dicēdū in eo q̄ p̄tinaciter assentit
q̄dēq̄ p̄tm̄ mortale nō esse pec-
catū mortale. Nā h̄ est p̄tra cano-
nes. ut s̄. d̄. in. 7. p̄bas in d̄cō. c. in
sc̄isma. 24. q. 3. cū duob⁹. c. se. Et
Aug⁹. 18. li. de ciui. dei. c. si. sic in-
quit. Qui igit̄ in ecclia dei morbi-
dū aliqd̄ prauūq̄ sapiūt. si corze-
pti ut sanū rectūq̄ sapiant resistūt
cōtumaciter. suāq̄ pestifera 7 mor-
tiferā dogmata emēdare nolūt sed
defensare p̄sistūt. heretici sūt. 7 fo-
ras ereūtes habēt in exercētib⁹
iimicis. Et de h̄ ē s̄ilis tex. 24. q. 3.
q̄ i ecclia. 7 idē d̄c̄ sc̄is. 2. d̄. 2. c.
q. ri. arti. 2. Nū vide in q̄ laterin-
to firisti pedes tuos. Tu loq̄ris cō-
tra sacra scripturā p̄tra scripturā
euangelicā. p̄tra canones. Nā ca-
nones tēmunāt q̄ iudei illicite 7
cū pctō recipiūt vsuras a xp̄ianis.
Habes doc. cōs 7 canonistas. 7 t̄x-
ologos dicētes q̄ iudei faciūt cō-
tra ius d̄nū 7 p̄tra legē nālē fene-
rādo xp̄ianis. q̄s auctoritates re-
citraui in p̄ et 2. dubio cōsiliū mei.
Itē h̄s 3 tex. gnāliter loquētē q̄ pa-
pa nō p̄t disp̄sare ut exerceat vsu-
re etiā cā maioris mali vitādi. qui
nisi sūm⁹ pueri intelligē debem⁹ q̄
nō possit disp̄sare q̄ ad aliquā p̄so-
nā inclusam sub p̄bitione. Et sic
etiā nō pot̄rit disp̄sare q̄ iude⁹ uel
ali⁹ i fidelis exerceat vsuras. et q̄ in-
cludūt sub p̄bitione sic 7 ceteritā
iure d̄no q̄ nālī 7 canonico. Q̄s
etiā doc. tenēt in. c. sup̄ eo. re. vsur. 7

Jo. an. in d̄cā regula. p̄tm̄. q̄ pa-
pa nō possit dispensare ut exerceat
cōtract⁹ vsurari⁹. hoc etiā tenēt oēs
doc. t̄xologi. 7 tu vis interpretari
scripturā p̄tra ei⁹ mēre 7 doctrinā
doc. Itē lex canonica 7 d̄ina exp̄sse
ponit q̄ null⁹ d̄s cōsentire malo. q̄
cōsenties eq̄litter peccat cū faciēte.
7 q̄ p̄ nullo malo vitādo uel bono
cōsequēdo q̄s p̄t cōsentire ut ali-
q̄s faciat malū seu cōmittat p̄tm̄
mortale. q̄ talis idē cōsenties est
idē cū p̄ncipali relinquentē. 7 q̄ p̄
stat auctoritatē pctō mortali ma-
gis peccat q̄ p̄ncipalis relinque⁹
De p̄ est bon⁹ tex. i. c. p̄. re. offi. dele.
et. ri. q. 3. q̄ cōsentit. Et Paul⁹ Ro.
p̄. c. in fi. Ille aut̄ q̄ p̄bet auctozita-
tē magis peccat q̄ p̄ncipalis relin-
quēs. ut dicit̄ tex. pape. i. d̄cō. c. q̄ cō-
sentit. xi. q. 3. et p̄ glo. m̄gram. i. d̄cō
c. re. offi. dele. Et tu dicis q̄ papa
p̄t disp̄sare seu dare licētiā. Ille
aut̄ q̄ disp̄sat seu dat licētiā ut iu-
dei cōducāt. p̄bet auctoritatē malo-
s. ut iudei exerceāt fen⁹. ergo gra-
uius peccat. Et dicta licētiā nō p̄t
dari. ut in. c. legat. 24. q. 2. Itē cō-
silia ciuitatū p̄bent auctoritatē iu-
deis fenerādi. q̄ si nō defenderēt iu-
dei et pact⁹ 7 cōuētiōib⁹ q̄s faciūt
cū ciuitatib⁹. nullo mō auderēt te-
nere banchū. Tu ergo ciuitas que
eos cōducis p̄tes auctoritatē huic
malo. 7 graui⁹ peccas q̄ ipse iude⁹
uel saltē tantū dē. Tandē d̄ne An-
gele s̄itu cōsulis p̄trariū 7 p̄tinaciē
hoc vis defendē. put fecisti iā fere
B 5

20. annis. es bēticus ⁊ ex cōmuni-
catus.

Nunc pcedo vltēri⁹ ad tua
argumētarefellēda. vñ ar-
guis q̄ papa ⁊ cōsuetudo
pōt ius diuinū interpretari p nō. per
Inno. ⁊ doc. in. c. qm ecclesiarū. ⁊
p̄ti. ⁊ in. c. si. de p̄sue. Istud nō p̄ti-
net ad casū nostrū. q̄ papa nō pōt
interpretari ius diuinū si ex sua in-
p̄tatione dat mā peccādi ul remanē-
nēdi in pctō. ut ē tex. in. c. legat. 24
q. 2. Vñ cum de nūq̄ p̄cesserit nec
p̄cedet licētiā peccādi uel remanē-
di in pctō. nec papa pōt p̄cedere. q̄
qđ nō vult de facē uel fieri. nō pōt
ei⁹ vicariū facē. Al vicari⁹ dei cēt
maior deo. qđ ē absurdū. Pro h vi-
te dictū hosti. ⁊ doc. in. c. p̄stitut⁹.
de reli. do. qđ infer⁹ sp̄ali⁹ allegato
⁊ Bal. in. l. cū quis ē. de iur. ⁊ fac.
igno. q̄ dicit q̄ papa nō pōt per suā
p̄stitutionē p̄mitte v̄suras. q̄ de ei
nō cōcessit potestātē p̄ se. Et h est p̄
p̄cepta sua uel p̄bibitiōes. Pro h ē
bon⁹ tex. 40. dis. c. p̄. vbi tex. dicit q̄
de nō p̄cessit Petro nec ei⁹ succel-
sorib⁹ licētiā peccādi. Et Inno. ⁊
doc. s. allati dicūt q̄ papa non pōt
disp̄sare q̄ cōmittat pctm̄ morta-
le uel q̄ q̄s remaneat in pctō mor-
tali. Vñ qm̄ interpretatiōe iuris diui-
ni pctm̄ mortale uel incorrēctiō
sup̄pctō mortali. papa non pōt in-
p̄tari illud ius. al pōt p̄uincit er-
rare q̄ legē condē. ut in. c. sūt qđā
⁊ i. c. s. statuta. et i. c. omne qđ. 25.
q. 1. Nec obstat. c. licet. de ferijs. q̄

ad illud. c. respōdi. in s. dubio p̄s-
lij mei. Nā aliqñ act⁹ in se nō ē ma-
lus s̄ rōne alicui⁹ circūstantie p̄bi-
tē. Accipe tuū exēplū. Piscari de
se ē act⁹ licit⁹ s̄ rōne reuerentie diei
p̄bitē. puta in die dñica. Hoc enī
papa potuit interpretari ius diuinū
q̄ p̄p̄ necessitatē sit licitū piscari.
q̄ piscatio de se nō ē p̄bita. imo
ē licita. Nā dicit scriptura. Nō in-
ueniunt⁹ in scis scripturis aliqñ ve-
natorē sc̄m. piscatores inuenimus
sc̄os. 86. dis. esau. hinc ē q̄ Petrus
post p̄uersionē rediit ad piscationē
Nō ḡmirū si papa potuit interpreta-
ri ius diuinū ut tpe necessitatis li-
ceat piscari die dñico. cū act⁹ p̄sca-
tionis in se sit licit⁹. Sec⁹ in v̄sura.
q̄ v̄sura ē in se act⁹ illicit⁹. nec aliq̄
rōne pōt v̄sura esse licita. q̄ ea q̄ de
natura sua sūt mala. nulla rōne p̄nt
fieri bona. de q̄ est bon⁹ tex. in. c. et si
xps. v. qđā enī p̄bitē de iure. Et
istā solutionē ⁊ distinctionē ponit
Abbas ⁊ Jo. de Anania. in. c. sup̄
eo. de v̄sur. Vñ sc̄s Tho. 2. 2. q.
33. arti. 2. dicit q̄ actus pctōz sūt
p̄m se mali. ⁊ nullo mō p̄nt bñ fieri
nec aliq̄ tpe aut loco. q̄ p̄m se sunt
p̄iuncti malo fini. Et dicit h̄ dicere
p̄m in 2. et bicoz. Nō obstat etiā
qđ dicit q̄ lex bñana potuit p̄mit-
tere hominē occidi in certis casib⁹
p̄ illud p̄ceptū Nō occides. Istud
motiū allegauit Nicola⁹ de mate-
rellis. ut refert Bal. i. Auten. ad h.
i. 2. colū. C. de v̄sur. S3 ipse Bal.
illo motiū nō obstatē dicit nō pōt.

se bñana rōne dari lñia fenerandi
etiam ppter virāda maiora mala
ut s. retuli in pñ. Ad tuū aut mo-
tiuū in ea forma quā facis ad ipsū
respōdeo q ipse reus fuit interpreta-
tus legē suā. Vñ patz Math. 26.
vbi dñ. Dis q gladio ferit: gladio
pibit. 7 Ero. 22. Maleficos nō
patieris viuere. Qui coierit cū iu-
mēto: morte moriatur. 7 sic illa occi-
sio ē licita ex q fit auctoritate iudi-
cis. Jura ad hoc sūt vulgaria s fa-
ciam⁹ fortius argumētū tuū in sta-
tuto disponēte q bñitus a ciuita-
te possit impune occidi. de qua qui-
dem etiā p Bar. in. Loēs populi. ff.
de iusti. 7 iure. Et illā questionē ex-
aminat scūs Lto. 2. 2. q. 64. ar.
2. et 3. q. soluit cū Gratiano. xi. q.
3. s. si g. qui dicit q occisio bñiti
uel malefactoris licite fit in q tum
ordinat ad salutē coitatis. Ille g
cui salus coitatis ē cōmissa habēs
merū imperiū licite occidit. Vñ qd
facē pōt p se. pōt alteri mādare ppe
bonū cōmune. Itē talis dignus ē
tali pena ppter ptumaciā 7 inobe-
dientiā suam. xi. q. 3. q. resistit. 7 in
Auten. ut oēs obe. iudi. p totū. 4.
dis. facit. Et ista ē conclusio bñi Lto.
vbi s. cū q trāsit Jo. an. in Specu.
de cōstitutionib⁹. in additione ma-
gna. p. s. ex q auctor pōt est. in. q.
statutor. h. osti. tñ in. c. l. de consue.
dicit h verū qñ qd est bñitus pro
relicto p quo dñ imponi pena cor-
poralis. Sec⁹ si esset bannit⁹ in pe-
cunia. qz tñ talis nō esset iusta cā

occidēdi. 7 id nō valeret tunc talia
statuta. Et h sequit But. in. c. q. in
ecclesiā. de pñi. Et circa h sūt opi-
niones qd nolo referre ad pñs. Sz
esto q tale statutū valeat 7 nō pñi-
neat in se pñm qz ille meret occidi
ppter iobediētiā 7 ptumaciā suā. Nā
etiā lege dina i lege veteri puniebat
inobediēs pena mortis. Nā q non
obe diebat pncipi mortē pariebat.
4. Reg. 4. ca. ad fi. 7 in. c. si quis
venerit. qd ē. c. 2. de ma. 7 obe. et in
c. p venerabilē. q. si. sine le. Vñ de
ppter inobediētiā pcepit q ille qui
collegit ligna i sabbato lapidaret.
7 sic pcepit homicidiū ppter iobediē-
tiā. De h ē tex. Numeri. ca. 15. Vñ
nimirū si statuta coitatu imitantia
deū pnt hāc penā inferre ptumaci.
Sz vsura nullo casu pōt esse licita
ex pte fenerat⁹. Nec obstat si dicēs
Nā statutū pmittit bñitū ipune
occidi dat licētiā peccādi. quia ut
plurimū tales bñiti occidunt ab
inimicis. 7 certū est q tales sūt ho-
micide. sz statutū permisit illos
occidi. ex q animo vindicte ab ini-
micis occidunt. xi. q. 3. s. si g. Ad
hoc respōdetur q statutum ex iusta
cā 7 absq aliq pctō priuauit ban-
nitū defensione iuris cois. s. q etū
offendēs puniat. nō tñ p h mādā-
uit illū occidi. s. solū penā remisit
occidētib⁹. Sz pmittēs sola pmis-
sione penā remittēte non dñ malo
psentire. qz p illā pmissionē culpa
nō minuit. licz pena indulgeat. ut
in dicto. c. de nio. 4. dis. 7 ibi glo.
B o

in pbo venia. 7 i. c. si q monachaz,
iuncta glo. 31. q. i. et in. c. venies. iu-
cta glo. si. q. cle. uel vo. Et plene ex-
aminaui in 3.º dubio consilij mei.
p. ut dic Jo. an. post bñm Lbo. su-
perior qui fecit tale statutu comisit
vices suas alteri. s. ut loco iudicis
qlibet possit punire delinquentē. 7 sic
statutu facit quēlibet executorē 7
mistrū pene. Si tñ talis offendens
facit aio vindicādi se. qz nō exeqt
penā statuti ut dñs. s. aio cōservādi
publicā salutē. q aio teteret talem
offendē. peccat mortaliter 7 censet
homicida. 23. q. 5. cū mister. et i. c.
ira. xi. q. 3. Sz cōditor statuti hoc
fieri nō cōcessit. lz penā indulgeat.
Uñ istud nō bz obstare. Sz i casu
nro talis dispensatio 7 lnia ē pcessio
7 autenticatio ut iudei fenerēt. Si-
militer cōducētes cōcedūt ut iudei
possint fenerari xpianis. 7 pbat au-
ctoritatē seu fauorē tali pcrō. quod
nullo mō licet. Inqñtū pbo did q in
multis casib⁹ a iure dño 7 canonico
pmittit⁹ vsure. Rñdeo q lz in illis
casib⁹ videat⁹ pma facie esse a liqd
sile vsure. tñ nō ē vsura. 7 si eēt vsu-
ra ius canonicū nō potuisset pmittē
ut dic Jo. an. i regula. pctm. in 4.º
arti. Etñ dixi i 5.º dubio pñlij mei.
Et sic loquū⁹ toc. qd allegas. Nā
ic casib⁹ exceptis nō ē vsura lz bateat
a liqd sile vsure. Et ista sūt pba fra-
tris Bernardi quē refert 7 seqt Jo.
an. i dcā regula. pctm. Uñ Bal. i
l. cū qd. i. io. ufin. xi. colū. C. de iurj
7 fac. igno. dic nō valē legē positi-

uā per quā aliqd pmittit⁹ ptra legē
dinā. 7 ponit exēplū in vsura. 7 assi-
gnat duplicē rōnē. Prima. qz cōdi-
tor legi humane nō pōt aliqd pmittē
ptra legē supioris. xi. q. 3. Ju-
lian⁹. et. 25. q. i. sūt qdā. Secūda rō
qz cōditor legi humane ē cōstitut⁹
a deo siue sit papa siue impator. 7
ideo bz ptrāre legis cōdēde. Sz q
alicui aliqd mādāt nō dicit⁹ man-
dare ut qd faciat ptra se. l. si bolez
ff. mādati. ergo nō ē data ptrās cō-
tendi legē humanā ptra legē dinā
quā dat ipse de⁹. Et p b cōcludit q
nec papa nec impator p suā cōsti-
tutionē pōt vsuras pmittē. Inqñtū
aūt did q scñs Lbo. dic q Moy-
ses permisit iudeis recipere vsuras a
gētilib⁹ cā euitādi mai⁹ malū. 7 ad-
ducis sile de libello repudiij. nō in-
sisto. qz plene tractavi i dcō cōsilio
meo i pmo dubio. 7 declaravi hoc
quod tangis.

Non obstat vltim⁹ id qd al-
legas adducendo Archi-
31. q. i. bacrōne. Nā Archi-
in pbo. pñpim⁹. colligit argumētū
q qñ in loco sunt multi mali pu-
ta vsurarij 7 alij qui sine scandalo
coerceri non possunt. q pmittē-
di sunt. Sed Archi. colligit argu-
mentū incidēter. 7 tñ nō precise de-
terminat. 7 Jo. an. contrariū teter-
minat in dicta regula. peccatū. in
3.º 7 in vltimo ar. 7 probat in. c. sup
eo. de vsurj. vbi ppter maius malū
vitandū nō permittit⁹ vsura etiam
simplici permissione. imo pbat⁹.

Et plura declaravi in preallegato
 cōsilio in 3.º dubio. S3 p̄suppona-
 mus dictū Archi. p̄ vero. s. q̄ qñ
 iudei sūt in ciuitate qui fenerant. 7
 dñs ciuitatis videt q̄ si eos expel-
 leret pplus moueret ad scandala.
 Hoc casu tolerāf sola p̄missione in-
 dulgente penā. nō aut̄ p̄bet cōsen-
 sus uel auctoritas q̄ fenerēt. qz ta-
 lis cōsensus uel auctoritas nullo
 mō p̄pter scādālū d3 p̄stari. ut in. c.
 ita plane. cū duob⁹. c. se. 23. q. 4. Et
 plene declaravi in dcō cōsilio. in 3.º
 dubio. Aliud est ergo a pena uel a
 coartide abstinere p̄pter scādālū vi-
 tandū. 7 interdū licet. Aliud ē ma-
 lo cōsentire uel dare licentiā malū
 cōmittēdi. 7 h̄ nūq̄ licet. ut dcō. c.
 ita plane. Ad idē. xi. q. 3. q̄ p̄sentit.
 S3 p̄mū. s. indulgentia pene p̄pter
 scādālū qñq̄ cōcedit. Pro hoc ē
 bonus tex. 44. dist. cōmessationes
 vbi sic dicitur. Non ē asperē q̄tū
 estimo nō durie nō mō imperoso.
 Ista colūf magis docēdo q̄ iubē-
 do. magis monēdo q̄ minando.
 Sic enī agēdū ē cum multitudine
 peccatiū. Seueritas aut̄ exercēda
 ē in pctō paucorū. 7 si qd minamur
 cū dolore fiat re scriptur̄ cōminan-
 do. vindictā futuram ne nos ipsi in
 n̄ra ptate s̄ re⁹ in n̄ro sermone ti-
 meaf. Hoc mō d3 intelligi dictum
 Archi. in dcō. c. hac rōne. quia de
 hac permissioe loq̄. s. qñ vsurarij
 nō possūt coerceri p̄pter scādālū.
 Unde dcā glo. in dcō. c. cōmessa-
 tiones. dicit q̄ p̄pter scādālū pōt

deseri seueritas pene uel coertionis
 nisi delinquentes ex auctoritate se
 defenderent. quia tunc nō deberet
 cessare seueritas iusticie p̄pter scā-
 dalū. Item dicit ibi glo. q̄ p̄pter
 scādālū nūq̄ d3 deseri p̄ritas vite
 7 p̄bas in dcō. c. cōmessationes. 7 i
 iurib⁹ p̄allegat. et i. c. 2.º iūcta glo.
 de tēpo. or. et in. c. nisi cū p̄ridē. §.
 p̄ graui. re. renū. 7 ibi glo. et. c. q̄ scā-
 dalicauit. re. re. iur. An p̄sus. Est
 p̄ritas vite doctine iusticieq̄. Pri-
 mū sp̄ habe. p̄pter scādala linque
 duo. Veritas aut̄ vite est q̄ quis
 malū nō faciat nec malo cōsentiat
 siue malū a p̄bet. Et h̄ p̄bat iura
 p̄allegata. s. 23. q. 4. ita plane. cū
 duob⁹. c. se. et. xi. q. 3. q̄ cōsentit. 7 in
 c. p̄. re. offi. re. le. Et Paul⁹ Ro. p̄.
 in fi. Possūt ergo tolerari vsurarij
 quo min⁹ puniant p̄pter scādālū
 vitandū. S3 p̄pter scādālū nō d3
 quis cōsentire q̄ faciat fen⁹. Et p̄
 sup̄dicta tollit id qd dicitur re. p̄sti-
 bulis meretriciū. que tolerāf. ut dicit
 glo. in. c. inter opa. re. spon. qz tole-
 rant in eo q̄ nō puniant. 7 sic dis-
 simulat eorū peccatū. sed nō licet
 eas cōducere uel dispensare q̄ pos-
 sint cōduci. qz nec papa nec ali⁹ pōt
 cōsentire uel p̄bere auctoritatē pe-
 cato cōmittēdo. licz possit ex causa
 dissimulare 7 penā nō infligere re-
 linquentibus. Et hoc modo intel-
 ligenda est glo. in dcō. c. inter ope-
 ra. re. spon. et declaravi in preal-
 legato 3.º dubio p̄siliij mei Itē vl-
 ten⁹ in q̄tū allegas cōsiliū de. re.

ancho. 2. 3. 4. meo iudicio infidelit.
nec meministi q allegares legem.
uel dicta doctor falsa incurrunt pe
na falsi. ut in l. ff. de falsis. 7 ibi per
glo. 7 Bar. 7 in l. i. ff. de cōiū. cum
emā. li. 7 ibi notant doc in c. novit.
de iudi. Ego dictū cōsiliū sub alia
forma allegavi in 4.º dubio p̄siliū
mei. 7 allegavi p̄m q̄ iueni Jo. de
Anania. in c. post miserabilem. de
vsur. recitante dictū p̄siliū in. 3. co
lū. in. i. q. extra glo. 7 incipit. Caris
sime 7 illustrissime p̄nceps. Et licet
dictus p̄e. arguat ad p̄tes. tñ in se.
cūda p̄ter. cū q̄ resider. dicit q̄ nō
audet firmare q̄ dñs ciuitatis de
p̄sensu p̄li possit p̄ decretum suū re.
perne q̄ iudei possint fenerari etiā
pp̄e mains malū vitādū. s. ut p̄p̄i
ani ab h̄ crimine cessent. qz tale de
cretū ē p̄ ius canonicū. ut p̄ in di
cto. c. post miserabile. Itē qz videt
ibonestū cogē p̄p̄ianos solū vsu
ras iudeis q̄ cā necessitatis 7 in
opprobriū fidei xp̄iane. Et qz talia
decreta p̄cessa in file reprobant. ut
in cle. i. de vsur. Et p̄cludit tunc esse
q̄ tale decretū nō possit de iure p̄ce
di. Sub ista p̄clusionē ipsū recitat
Jo. de Anania. vbi s̄. 7 sic recita
ui in p̄silio meo. Sed non dicit p̄e.
de ancho. q̄ papa possit disp̄sare q̄
tale decretū p̄cedat. imo in p̄clusi
one sui p̄siliū infert q̄ papa nō pos
sit. Nā si est opprobriū fidei xp̄iane
q̄ iudeus feneret xp̄ianis. q̄ papa
non p̄t disp̄sare. Nā si pape inter
dicat dispensatio vbi recoloratur.

status ecclie vniuersalis. l. q. 1. et
si ille. nō. Inno. 7 doc. in c. q̄ to. de
p̄sue. multo minus p̄t disp̄sare
q̄n ex disp̄satione resultat oppro
briū fidei xp̄iane. p̄ h̄ facit qd̄ nōt
hosti. 7 doc. i. c. p̄stitur. de reli. do.
vbi dicit q̄ quē admodū oē idē cēs
ē deo ip̄sibile. ita ē ip̄sibile pape
q̄ ē vicari⁹ dei qz nō p̄t plus vica
rius illo cui⁹ vices gerit. Si ē est
opprobriū fidei xp̄iane q̄ iudei fe
nerent xp̄ianis. sicut de⁹ nō p̄cedēt
nec possit p̄cedē fieri aliqd̄ oppro
briū fidei xp̄iane. qz non p̄t facē p̄
illud qd̄ ē. ita etiā papa nō d̄z nec
p̄t p̄cedē licentiā. reus. n. nūq̄ de
dit licentiā p̄cedēdi uel remanēdi in
p̄ced. ut in dicto. c. legat. 24. q. 2.
q̄ nec papa dare p̄t. Et t̄ h̄ ē bo
nus ter. 40. dñs. c. p̄. Nec p̄e. de an
cho. in p̄ allegato p̄silio p̄trariū sen
tit. 7 si sentiret male dicit 7 loque
ret p̄tra casū. c. sup̄ eo. de vsur. vbi
oēs doc. firmāt p̄ illū ter. q̄ papa
nō possit disp̄sare q̄ vsura exerce
atur etiā cā maioris mali vitādū.
Et hoc firmat Jo. an. post fratrem
Birardū in dicta regula. p̄ctm̄. in
3.º ar. Nā hanc partē firmāt etiam
theologi. Om̄i plures ex apostoll
fratris Michaelis. qz nō fuit ne
cesse eas referre. Sed oēs sue apo
stille sunt v̄rissime 7 approbate a
iure canonico 7 a doctoribus ca
nonistis.

Sed dū tu dicis q̄ p̄ceden
dū est malū ex quo sequit
bonū. Ipse dicit q̄ nō sunt

facienda mala ut veniant bona. Ad
legat ap[osto]l[u]m Ro. 3. ca. vbi dicit. Et
sicut auit nos quida[m] dicē. faciam[us]
mala ut veniant bona. quoru[m] ista
dānatio ē. Ad idē. i. q. i. nō est pu
tāda i. q. 2. forte. 22. q. 2. faciat.
et. c. si q[ui]s. et. 32. q. 4. sicut sanctis.
et per glo. 7. doc. in. c. nō magno. ne
cleri. uel mo. Uñ vult dicē frater
Michael hoc mō. Papa q[ui] disp[en]
sat cū iudeis ut fenerent xpianis. 7
similit[er] illi q[ui] pducit iudeos faciūt
malū. 7 peccāt p[re]sentando 7 p[re]sen
do licentiā iudeis ut male faciant.
Et tale malū non est faciendum ut
veniant bona.

Insup[er] ut excuses te a cri
mine heresis dicis esse va
rias opiniones an iudei
possint pducī ad fenerādū. 7 q[ui] in
terp[re]tatio p[er]tinet ad doc. iur[is] canonici.
ci. 7 nō ad theologos. allegasq[ue] di
sp[ut]ationē De. re ancto. Ego per
legi scribētes. 7 neminē doctore[m] au
tēticū hoc dicē inueni. Et res ē cla
ra. 7 oēs difficultates p[er]cesserūt ab
infidelib[us] doc. q[ui] ut aurū a barba
ris subtili ingenio extorqueāt. C.
de cōmer. l. 2. et. 14. q. 5. dixit. veri
tatē suffocare iussi sūt. Uñ disp[ut]
atio De. re ancto. quā allegas nō
meruit allegari. 7 hāc disp[ut]atio.
nē reassumit idē De. re ancto. i. re.
Gula. p[er]i venia. in. 12. charta. q. 14.
quā disp[ut]ationē etiā refert 7 epa
minat dictas Jo. re Anania. in. c.
in ciuitate. in. 4. charta. in. 3. colū.
et vsur. 7 p[re]s. i. p[er] plures chartas

Et dicta disp[ut]atio loq[ui]t[ur] p[ri]ncipali
ter de p[re]stis an sint licita. 7 dicit De.
re ancto. ea q[ui] dicis in cōsilio tuo.
tū satis dubito an sit verū. S3 p[re]
supposito q[ui] sic. doc. iur[is] canonici
nō possent facē declaratiōē p[er] deci
sionē. c. sup[er] eo. re vsur. imo nec pa
pa posset. 7 si facēt poti[us] p[er]uincere
errare q[ui] interp[re]tationē cōdē. 25. q.
i. sūt quida[m]. et. c. que ad p[er]petuā. et. c.
nulli fas. et. c. p[er]tra statuta. et. c. oē
q[ui]d. 25. q. i. Et ex p[re]dictis puto tuū
cōsiliū euacuātū 7 rōnes ei[us] abso
lutas. Ex quib[us] te hortor 7 suadeo
ut p[er]iculā p[re]me additionis ad p[re]
liū meum reformes. 7 vbi dicis te
iure cogēte optimo spiritu p[er]sulu
se ipsam sub hac forma emēdes q[ui]
sequit[ur]. Auro cogēte p[er]tra veritatē
p[er]tra sciam in veri offensam cū ma
gna in gratitudine b[en]eficiozū ab eo
acceptoz p[er]sulu. imo aiam meam
nequē vidi. S3 liter et te ac me
q[ui] Laçartū mortuū viuē fecit. Nec
videat tibi mala h[ec] p[re]fessio. Audi
p[ro]pheta in nos monētē. Dic tu p[ri]
m[us] iniquitates tuas ut iustificeris. 7
Aug[ustinus] super euangelio pharisei in
omel. q[ui]d euangelii legi[us] dñica. io
post pentecosten. loquēdo de pu
blicano peccatore. sic iquit. adhuc
audi. Percutiebāt p[ec]tus suū di
cēs. reus prop[ri]us esto mihi pec
catori. Ecce qui rogat. quid mira
ris si reus ignoscit q[ui] ille se agno
scit? Tu quoq[ue] sic fac. Recurre
ad reum. ab eo veniam reprecare.
Pollicitus fuisti fratri Michaeli

te bis piam agere. noli tardare.
cū. n. te agnoueris. deus statim tibi
ignoscet. qm̄ benignus est. Unde
Job. 8. c. Tu tñ si diluculo surre-
xeris ad dñm 7 omnipotēte fueris
deprecatur. si mūdus 7 rect⁹ incesse-
ris statim euigilabit ad te 7 paca-
tū reddet habitaculū iusticie tue.
Et itez. xi. c. dic. Si iniquitatē q̄ ē in
manu tua abstuleris a te. 7 nō per-
māserit in tabernaculo tuo iniusti-
cia. tūc leuare poteris ad deū faciē
tuā absq; macula 7 eris stabilis 7
non timebis.

Tertium consiliū dicti dñi Alexan-
dri de Hecuo. reprobatorū consiliū
magistri Baluani. ordinis seruoz
cōtra iudeos fenerantes.

Auocato auxilio glo-
riosissimi redēptorū nūi
eiusq; piissime matris
sp̄s p̄ginis. gloriosi doc.
Hieronymi. 7 totius curie celestis
Delata mihi fuerūt scripta edita p
quēdā magistrū Baluanū ordi-
nis seruoz. q̄ postq̄ legi mirari nō
cessaui q̄ vir religios⁹ tales inepti-
as cōtra ecclie doctrinā 7 scribere
7 p̄dicare publice ausus fuerit. Et
p̄ dic q̄ conducere feneratores est
peccatū scdm̄ qd̄. Nescio ubi inue-
nit q̄ illud qd̄ de nā sua est malū
sit p̄ctm̄ fm̄ qd̄. Est. n. p̄ctm̄ essen-
tialiter nō aut fm̄ qd̄. Itē nōne est
cōclusio heretica 7 penit⁹ falsa tñ
apud theologos q̄ apud canonī-

stas dicere q̄ sicut iudei poterant
fenerari illis q̄ nō erāt de pp̄lo suo
ita nobis. qz nō sum⁹ fratres eozū.
Ostēdo q̄ cōclusio sit heretica fm̄
canonistas. Si iude⁹ erigit vsuras
a xp̄ianis illas d̄z cōpelli restituē
si egegit. 7 si nōdū egegit d̄z cōpelli
illas remittē. de h̄ ē casus in. c. p̄
miserabilē. de vsurj. Modo si iudei
licite recipent vsuras a xp̄ianis. ec-
clesia nō cōpelleret eas remitti uel
restituī. Ecclesia. n. q̄ ē cultrix 7 mae
iusticie nō auferret iudeis illud qd̄
eis esset rebitū. imo poti⁹ mandaret
eas solui. ad h̄ de dona. p. tuas. ubi
dicat q̄ ecclia in actib⁹ suis nō d̄z
aliquā fraudē addibē. An̄ glo. si.
in. c. iudei. de pse. dis. 4. dic q̄ si iu-
deus uult baptizari nō aliē d̄z ad
baptismū admitti nisi p̄us vsuras
restituat. Itē oēs canoniste nemi-
ne discrepāte tenēt q̄ iudei peccēt
fenerādo xp̄ianis. Idē dicūt in. c.
ab illo. i. 4. q. 5. Et hoc plene dixi i
duob⁹ cōsilijs p̄ me in hac m̄a ex-
amina. 7 ē ter. q̄ nō pōt cauillari i
dcō. c. p̄ miserabilē. An̄ seq̄ cōclu-
sio q̄ iste frater ē bētic⁹. qz medū q̄
male sentit de articulis fidei uel de
sacramētis ecclie. h̄ etiā q̄ puerū bz
dogma ul' nouas 7 falsas opiniōes
gignit aut seq̄. 24. q. 3. inescisima
7 heresim. 7. c. bētic⁹. Istud aut ē cō-
tra doctrinā ecclie. ut patz i dcō. c.
p̄ miserabilē. 7 p̄ doc. ubi d̄. 7 ē to-
na glo. i. cle. i. de vsuris. in glo. p̄lt.
Unde Aug⁹ de ciui. dei. li. 18. c.
si. sic inquit. Qui ergo i rei ecclia

morbidū aliqđ prauūq sapiūt. si
corrupti ut sanū rectūq sapiāt re/
sistūt cōtumaciē suāq dicta pesti/
fera 7 mortifera dogmata emen/
dare nolūt s̄ defensare p̄stūt. re/
retici fiunt 7 foras exēdites bñf in
exercētib⁹ inimicis. Et tē s̄ s̄stis
tex. 24. q. 3. q̄i ecclia. Et tē s̄ ple/
nius scripsi in 2. p̄silio meo quod
de hac mā edidi. Nō obstat aucto/
ritas allegata p̄ eū. s. nō fenera/
beris fratri tuo. q̄ ut dicit sc̄s Lto.
2. 2. q. 18. arti. p̄. 7 theologi. illa
fuit pmissio compatiua q̄ nō excu/
sant a pctō. Nā eodē mō Moy/
ses permittit libellū repudiij. 7 tñ ta/
lis pmissio nō excusant a pctō. 3i
q. i. bacōne. Nā sc̄s Lto. p̄clu/
dit q̄ nūq̄ fuit licitū iudeis fene/
rari alieno. Idē dicit Alex. de alē. i.
tractatu septimi p̄cepti. vbi dicit q̄
nūq̄ fuit licitū iudeis fenerari ali/
eno. 7 sic fenerādo peccabāt mor/
taliē. q̄ fuit eis pmissū sicut libel/
lus repudiij ne p̄i facerēt. Idem
cōiter tenent oēs alij theologi. ut
Scot⁹ 7 Ric. Nā q̄rat theologos
7 inueniat se in h̄ passu theologiā
violasse 7 tēū p̄i offēdisse. p̄. illa
pmissio fuit reuocata iudeis per
Moysem. ut p̄3 Deut. 28. ca. vbi
sic dicitur. Bñ dicitur tē cūctis opi/
bus manū tuaz 7 fenerabis gē/
tib⁹ multis. 7 ipse a nullo fen⁹ ac/
cipies. Et illud p̄bū fenerabis. d̄3
exponit. i. mutuabis. Sile Eccl. 19.
Muli cā ne q̄tie nō sūt fenerati. i.
nō mutauerūt. 7 sic exponit sc̄s

Lto. in loco p̄allato illū tex. Eccl.
Nā forti⁹ ille tex. Deut. d̄3 ita in/
telligi cū dicat. fenerab⁹ 7 a nullo
fenus accipies. Nā d̄3 intelligi. i.
mutuabis. 7 sic voluit q̄ iudei re/
ciperēt fenus. i. vsurā a gētib⁹. Nā
illa pmissio fuit reuocata. vñ Die/
re. 3. ca. d̄3 simpliciter. Usuras nō
exigat. Et p̄3. 28. vbi sic dicitur.
Qui p̄gregat diuitias vsurj 7 fe/
nore illiberali. i. paupes cōgregat
eas. i. p̄ paupes. Itē p̄3. 54. Vidi
iniqtatē 7 p̄traditionē in ciuitate
7. j. Et nō defecit de plateis ei⁹ vsu/
ra 7 dol⁹. Et in p̄3. Dñe q̄s babi/
tabit in tabernaculo tuo. vbi enu/
merā tona opa iusti. 7 in cetera
dicit. Qui pecuniā suā nō redit ad
vsurā. vñ in his auctoritatib⁹ non
dicit q̄ liceat mutuare alieno sub
vsurj. Itē Eusebi⁹ Cesarēsis ep̄s
in 8. li. de p̄paratione euāgelica. c.
2. vbi ponit p̄cepta legis moysay/
ce. simpliciter intelligit Moysem. p̄/
bibuisse iudeis ne fen⁹ exercerent
Sic. n. inquit i fine illi. c. Nā tol/
las qđ nō deposuisti. non tangas
alienū. nō mutues fenore. Eccl. b̄
vir doctissim⁹ quē Hiero⁹ in tra/
ctatu de ecclesiasticis tractatorib⁹
clayē scripturarū 7 custodē noui
testamēti vocat. intellexit eē p̄bi/
bitū simpliciter 7 gnālī iudeis ne
fen⁹ exercerēt. Nā sensuit q̄ Moy/
ses p̄cepit ne vsuras exigerēt ul a
iudeis uel a gētib⁹. 7 h̄ apte p̄ba/
tur Lud. 5. ca. i. si. vbi d̄3. Mutuū
date nihil inde sperātes. X̄p̄s enī

iudicandū. Ad idem. 2. q. i. notū.
in si. vbi sic dī. facientes 7 pſenti.
entes par pena pstringit. Idē dicit
in. c. i. de offi. dele. 7 de. i. b. Cōsen.
tientes g q iudei fenerent seu fa.
ciētes pacta cū eis paritē reliquūt
7 pariter obligant ad restitutionē
vsuraz. Item scūs Tho. in palle.
gata. q. 18. arti. vltimo dīc q dās
occasione vsurario mutuandi est
pnceps peccati. Et idē dicit de eo
cui placet q vsurari⁹ feneret. Sz
pducētes pētēt occasione fenerā.
di. Itē pducēs pacifici. g ei pla.
cet q fenus exerceat. Pactū. n. nō
ē aliud nisi placit⁹ pſensus uel qñ
duo uel plures in vnā volūtatem
conueniūt. ut dicit rex. in. l. i. ff. de
pact. An negari non pōt qñ pdu.
cēs pte at occasione peccādī. 7 qñ
ei placeat qd paciscitur. 7 per pñs
necessario ei placet mutuario. Itē
dū dicit q iura nō loquūtur de iu.
reis fenerantib⁹ s de xpianis. per.
pēdo q nescit ius canonicū. qz de
hoc ē casus in pñariū in. c. post mi.
serabilē. de vsur. Et quicqd dicat.
canoniste dicūt q iura tā noua q
āntiqua loquentia de feneratorib⁹
includūt iudeos. Et qz h ē decla.
ratū in vtroqz pñlio meo. nō repe.
to. Anū tñ nō omīto q licz iudei
nō possint ligari p censurā ecclesi.
asticā. tñ p ecclesiā pñt puniri alia
pena. s. de negādo cōmunionem
xpianoz eis. ut patet in. c. post mi.
serabilē. 7 in cle. i. de testi. Item ec.
clesia posset eos punire tp aliter. s.
in carcerādo 7 aliter. An ecclesia

haby electionē an faciat eos com.
pellip principes seculares. an p o
p se velit exercē iurisdictionē si de
facto possit. ut dicit Inno. in. c. qd
sup bis. de voto. vbi dicit q papa
pōt punire iudeos 7 alios infide.
les si de linquūt ptra legē nature
uel ptra legē ppriā. Et ibi dicit q
qdā papa fecit cōburi quosdā li.
bros iudeoz qā cōtinebant here.
sim in lege sua. Et h sequit ibi Jo.
an. 7 oēs scribētes. Et plures au.
ctoritates allegant q ecclesia possit
se de h peccato impedire in vtroqz
pñlio meo. imo dicit q ecclesia nul.
lo modo debet tolerare.

Modo me cōuerto ad cās
qs allegat ppter qs dicit
talē pñsū nō ē pñm. Et
p dico q iste cause nō sūt vere. sed
antiqu⁹ hostis cui sunt mille cause
nocendi 7 noia mille: ut vtar ver.
bis Hieronymi: illudic mentib⁹
hoiuz. 7 i eoz sensib⁹ istas cās fin.
git. Itā sūt plures q. i. 4. āni q sūt
expulsi ex ista ciuitate. 7 sūt pl⁹ q
z s. q sūt expulsi de ciuitate Vin.
cētie. 7 tñ iste ciuitates remanēt i
eodē statu. An scūs Bernardin⁹
in s mone ferie secūde p⁹ dñicā de
passiōe. ar. 2. dīc q vsura generat
qtuor abhominabiles ipietates s reū
qz facit aīam blasphemare de um ex
eo q hodie tñ xpīcolas mētes re.
perit q credūt imo pot⁹ manife.
ste asserūt pñm sine aliq manife.
sto vsurario nō posse stare. Prima
blasphemia terribilis ē s reū dum
sibi imponit impossibilia pcepisse.

cū in multis locis scripturę p̄ autē
 eas vsuraria oīo ⁊ absolute p̄bi
 teat. Secūda blasfemia ē. qz blas
 femat p̄p̄s qui p̄cepit mutuū vari
 gratis. ut p̄z Lūd. 6. ca. Cōtra q̄s
 blasfemos clamat Hiero. dicēs
 Anathema sit q̄ dixerit deū p̄ce
 pisse aliqd̄ impossibile. 3. blasfemat
 ecclesia sancta q̄ tā acerrime in sacri
 canonib⁹ ⁊ decretis vsuras p̄se q̄ ē
 ⁊ ipugnat. Quarta blasfemia. qz
 blasfemant oēs sancti doc. ⁊ men
 daces existimant. dū vsurā quā
 ipsi p̄dēnt in populis necessariā
 esse affirmāt. Et p̄cludit q̄ q̄libet
 xp̄ian⁹ q̄ nō vult ruere in tot blas
 femias firmē obligat credere q̄
 possibile ē b̄uano generi ⁊ cuilibet
 p̄p̄lo stare absq̄ manifesto vsura
 rio. Et b̄ac verā fidē p̄bat plurib⁹
 rōnibus. de quib⁹ p̄ eū. p̄. etiam si
 incōuenientia q̄ iste frater allegat
 essent vera. adhuc nō liceret p̄du
 cere iudeos. ⁊ p̄ducētes eq̄līe p̄ce
 carēt. Not⁹. n. debemus oīa mala
 pati q̄ malo cōsentire. 3. q. 5. ita
 ne. et i. c. sacris. qd̄ met⁹ cā. Unde
 nōbilis tex. Aug. 23. q. 4. ita pla
 ne. cū tribus se. dicit q̄ duo q̄cūq̄
 necessitate inueniēte debēt itēgra
 atq̄ casta custodiri. s. malū nō fa
 cere nec malo p̄sentire. S3 nō p̄nt
 p̄duci iudei q̄n p̄sentiat p̄ctō eoz.
 q̄ p̄ salute rei publice nō licet huic
 p̄ctō p̄sentire. Ad idē. 22. q. 2. fa
 ciat hō. vbi dī q̄ hō d3 facē p̄ sa
 lute p̄ali hominū illud qd̄ p̄t. S3
 si nō p̄t p̄sulare sine p̄ctō. d3 esti
 mare se nō h̄re qd̄ faciat. ep̄q̄ non

p̄t p̄sulare absq̄ p̄ctō. Tū p̄ salute
 tēporali hōiuz nō ē cōmittēdū pec
 catū. ut ap̄te dicit ille tex. imo nō ē
 licitū cōmittē p̄ctm̄ veniale ut hō
 libere a morte. ut ē casus in. c. ne
 q̄s arbitref. ⁊ i. c. si q̄s ad te p̄fuge
 rit. 22. q. 2. et tñ tale mēdacū so
 lū est p̄ctm̄ veniale. cū sit officiosū
 Eodē mō nō ē licitū dicē menda
 cū ut hō libere a p̄ctō mortali. ul
 ut q̄s defendat ab imūdicia cor
 porali. ut in. c. p̄mū. ea. q. Et super
 ista rōne fundat⁹ ē tex. in. c. sup̄ co
 te vsurj. vbi dicit tex. q̄ cū scriptu
 ra sacra p̄bibeat mētiri p̄ vita al
 terius. multo magis est p̄bittēdū
 ne q̄s inuoluat crimine vsuraz p̄
 redimēda vita captiuoz. cū vsure
 sint. p̄bittē pagina vtriusq̄ testa
 mēti. sup̄ quib⁹ papa nō p̄t disp̄
 sare. ut ibi dicit. Tū nullū p̄ctm̄ ē
 cōmittēdū p̄ quacūq̄ necessitate
 vitāda etiā si sit veniale. Et multo
 min⁹ ē p̄sentēdū ut cōmittat vsu
 ra. qz talis p̄sentus ē p̄ctm̄ morta
 le. ut p̄bat tex. in dicto. c. super eo.
 Ad idē est bon⁹ tex. in. c. sacris. qd̄
 met⁹ cā. vbi dī q̄ q̄s nō d3 p̄p̄e ti
 morē mortis vitādū p̄cipare cū
 excoicato. ⁊ tñ talis p̄cipatio ex
 cep̄ aliqb⁹ casib⁹ ē p̄ctm̄ veniale.
 Et ex his p̄cludit⁹ q̄ p̄ aliq̄ neces
 sitate vitāda in re publica uel i po
 pulo nō est licitū p̄sentire q̄ iudei
 fenerētur. Unde Scot⁹ in 4. sen
 tentiarū. dis. 15. et Ricar. ibidē di
 cunt. q̄ dantes consiliū uel fauo
 rem iudeis. uel statuentes q̄ sup̄
 vsuris eis ius fiat. uel q̄ possint ea

petere in iudicio. dicitur participare
in crimine cum peccate. qz bñ nō pōt
fieri absqz peccato mortali. Unde
Ysaías cui⁹ tex. ponit. xi. q. 3. v. q
dicitis. sic inq̃t. Ne q̃ dicis malū bo
nū. 7 bonū malū. ponentes tene
bras lucē 7 lucē tenebras. p̃pterea
ductus ē p̃p̃s me⁹ captiu⁹. qz nō
habuit sciētiā. 7 nobiles ei⁹ interie
rūt fame. 7 multitudo eius siti ex
aruit. p̃pt̃ea dilatauit isern⁹ aiam
suā 7 aperuit os suū absqz vllō ter
mino. 7 rescenderūt fortes ei⁹ sub
lime s̃qz ei⁹ ad eū. Nā p̃fecto ē ma
gnū p̃ctm̃ 7 magnū mēdaciū dicē
q̃ utilitas pueniat ex iudeis. imo
multa dāna sequūt ex eis. ut decla
rat scūs Bernardin⁹ in loco palle
gato. Nā etiā tex. in. c. p̃. de vsuris.
in 6. dicit q̃ vsurarū vorago aīas
reuorat 7 patrimonía exhaurit.
Et posito q̃ aliq̃ dāna incurran⁹
p̃pter carentiā iudeoz illa sūt oīa
dāna tpalia. vñ nō d̃z cōmitti dā
nū spūale p̃pter euitāda dāna tē
poralia. ut s. p̃bauit. Nā q̃tiēscūqz
iude⁹ mutuat pecunias sub vsuris
totiēs vñ offendit. sic dicim⁹ de il
lo q̃ multotiēs cōmittit fornicatio
nē etiā cū eadē. Nā sūt tot fornicā
tiōes seu tot delicta q̃tiēs agit etiā
cū eadē. ut i. c. imitare. 6. q. 1. et i. c.
si cū i vñ. de testi. 7 qd nōt Bar.
in. l. iustificādo. §. infans. ff. de furtis
Nā cū de rāto pl⁹ offendat quāto
magis exerceat sen⁹. nō pōt ciuitas
huic malo cōsentire. p̃ aliq̃ necita
te vitāda. Deus. n. curat de relictis

infidelū. vñ Aug⁹ li. 5. de ciui. dei
c. 13. dicit q̃ reus cōcessit romanis
tam latū imperiū ut domaret gra
uia mala multaz gentiū. Modo
si reus vult mala infidelū corrigi
p̃ alios infideles. p̃to magis p̃p̃ia
ni qui sūt filij dei tenent punire iu
deos 7 alios infideles cōmittētes
vsuras 7 alia crimina. vñde. p̃pter
bec tēporalia mala vitanda nō est
cōsentiendū q̃ cōmittat vsura. cū
tot mala spūalia ex ipsa sequat̃
Et hoc dicit Jo. an. in regula. p̃ctm̃
li. 6. 7 scūs Bernardin⁹ in p̃dicto
sermone. 7 p̃bat in iurib⁹ p̃allegat
apertissime. Itē dū dicit dicit̃ fra
ter q̃ est magnū dānū huic ciuita
ti q̃ iudei fenerēt in castris cū ma
iori dāno q̃ facerent in ciuitate.
Ista. n. nō ē iusta cā cōducēdi eos
cū talis cōsensus nō possit p̃stari a
ciuitate sine p̃ctō mortali. s. debet
suaderi ciuitati q̃ mittat ad domi
niū 7 ipsū roget q̃ expellat iudeos
etiā ex castris. nā ad h̃ tenet ciuitas
7 grauit̃ peccat si h̃ nō facit. ut i
c. error. et i. c. qd enī. p̃dest. et i. c. cō
sentire. 83. dis. et in. c. facientes. ea.
dis. et i. c. sic dignū. de homici. Que
tura apte dicunt q̃ vbi q̃s pōt reli
ctū impedire uel ipsū facē corrigi. si
h̃ nō facit grauit̃ peccat. Unde
Cicero in p̃. li. de offi. in. c. de iniu
sticia. dicit q̃ si q̃s nō defendit sociū
cui ali⁹ facit iniuriā. tā ē in vitio q̃ si
parētes aut amicos aut patriā re
serat. Ad hoc. c. quāre. de sen exco.
83 q̃libet magis tenet defendere

bonorē tēi q̄ sociū. imo magis q̄
seipsū. Nec reputet q̄ ista ciuitas
patiat magnū dānū si iudei etiā a
castris expellant. ex quo hoc cōue-
nit bonori dīno. Nullū. n. tēi mā-
datū debet impossibile reputari.
ut dīc sanctus Bernardinus al-
legans sanctū Hiero. ut s̄. retuli.
Et de hoc pulchrius loq̄t in secū-
da ep̄la ad Demetriādē. i. septima
charta in secūda colūna.

Quādo secūdū dubiū an sūm⁹
pontifex possit dispensare. p.
fecto nō desino mirari q̄ iste
frater ita supine ita ignoranter lo-
quit. Dubito q̄ mercedem aliquā
sui cōsiliij recepit. Nullū. n. p̄ctm̄
sine cupiditate cōmittit. et oīs ap-
petitus illicitus isti auiditatis est
morbus. Amore pecunie vilis est
oīs affectio. et aīa lucri cupida etiā
p̄ exiguo perire nō metuit. nullūq̄
ē in illo corde iusticie vestigiū in q̄
sibi auaricia facit habitaculū. v̄ba
sūt sancti Leonis in sermone 9. de
passione dñi. Unde nescio q̄s san-
ctus persuaserit q̄ papa possit di-
sp̄sare in vsura. Nā ē casus in. c.
super eo. de vsuris. q̄ nō. et ibi hoc
firmāt oēs doc. et Jo. an. i. regula
p̄ctm̄. li. 6. Et h̄ dīcī in consilijs
meis. Usura enī est q̄ ius nāle. ut
dīc p̄bs p̄. polit. q̄ nulla lege scri-
pta artat. uel edoctus s̄ sola nāli
rōne duct. contractū vsurariū est
retestat. Similit̄ fecit Cicero in
li. 2. de offi. in fi. vbi dīc q̄ fene-
rari ē bole3 occidere. Vñ Beralda

odonis in 4. et bīcorū. c. 9. q. p̄lt.
dīc q̄ oīs vsura s̄m se ē mala da-
to q̄ nō esset prohibita. Precepta
aut nālia sūt indispensabilia. quia
sunt imutabilia. ut in. c. bis ita. 6.
dīc. Et p̄ h̄ nulla p̄cepta moralia
p̄oris testamēti sunt reprobata. ut
dīc tex. in decō. c. bis ita. Et idē dīc
scūs Leo in sermone. i. 4. de passio-
ne dñi. Et p̄ hoc est bon. tex. in. c.
legatur. 24. q. 2. vbi p̄bat q̄ neq̄
ecclia neq̄ de p̄d̄t dare licētiā pe-
candi. et tenet Ricar. in 3. sniaz
dīc. 31. arti. p̄. q. 5. vbi dīc q̄ p̄cepta
legis et̄ne sūt indispensabilia adeo
q̄ nec de p̄d̄t in eis dispensare. sic
dīc apls. 2. 2. bimod. 2. c. Fidelis
ē de. negare seipsū nō p̄d̄t. et Aug⁹
p̄tra faustū. i. 2. c. inter p̄ncipiū et
mediū. Lex et̄na ē rō dīna. uel rō
dīne volūtas ordinē nāle cōserua-
re iubēs. Vñ idē Aug⁹ in li. 83.
q. q. 63. dīc q̄ lex nālis ē trāscri-
pta in aīa rōnali ex ineffabili atq̄
sublimi rerū administrandē p̄ di-
uinā potētā. ideo ius nāle p̄cedit
ab exordio rōnalis creature nec
variā tpe s̄ imutabile p̄manet.
Idem dīc Inno. in. c. fi. de trāsfac.
et ibi omnes doc. sequūt. vbi dīc q̄
papa nō p̄d̄t dispensare circa aliqd
q̄ sit p̄ctm̄ ex lege veteris uel no-
uī testamēti. Et plene dīcī in se-
cundo consilio. Et male dīcī iste
frater dum dīcī canonistas tenē
q̄ fieri possit dispensatio. quia nō
est verū. imo omnes doc. tenēt cō-
trariū. et est casus in. c. super eo. de

vsurj. vbi clare probat qd papa nō
pōt dispensare ut exerceat vsura.
7 illum tex. induci. in 2.º consilio.
Hunc addo aliā rōnē qre papa
nō possit dispensare. Nā vbi dispē-
satio ē opprobriosa religiōi xpiane
nō cōcedit dispensatio pape. i. q. 1.
7 si illa. notāt doc. in. c. qto. re cō-
sue. De iure autē dīno 7 canonico
iudei censent serui xpianorū ppter
passionē xpi que illos seruos effe-
cit 7 xpianos liberos. ut in. c. et si
iudeos. re iudeis. Ad do si xpia-
ni retēt recipere pecunias sub vsu-
ris a iudeis. efficiūt quodāmodō serui
iudeorū. quia qui mutuū accipit
seruus est feneratoris. puerb. 22.º
c. et in. l. 3. C. re noua. Unde ē op-
probriū xpiane religiōi qd p hanc
viā illicitā xpiani efficiant quodā-
modo serui iudeorū. Nec ecclesia
debet tolerare tale opprobriū. ut in
dcō. c. et si iudeos. 7 in cle. i. re te-
stet. in. c. iudei. eo. ti. Unde si pa-
pa vellet dispensare qd iudei fene-
rentur. cum nō possit fieri sine op-
probrio xpiane religiōis. non est
tolerandum. ut dicit Inno. in. c.
qto. re consue. 7 doc. ibi. multo
minis pōt ciuitas consentire qd
iudei fenerētur. cum cedat in ma-
iōrū opprobriū xpianorū. Non
obstant causē quas dictus frater
allegat. que suadent dispensatio-
nem. quia illud procedit circa illa
in quibus pōt cadere dispensatio.
Sed circa pcepta moralia vel na-
turalia non pōt papa dispensare.

cum sint re necessitate salutis. Et
ad hoc plures auctoritates alle-
gari in alijs consilijs. Et hoc etiā
sensit Bal. in. c. 2. et in. c. ad no-
stram. re proba. vbi dicit qd in iure
diuino quo ad ea que sunt de ne-
cessitate salutis non cadit dispen-
satio nec interpretatio. Nū diero
ad Cellantiā. in quarta colum. ait
Duo autem sūt genera mandato-
rum in quibus clauditur tota iu-
sticia. Prohibendi vnum est. Ju-
bendi alterum. Et cū prohibent
mala ita precipiuntur bona. Non
obstat etiā quod dicit. qd est de
consuetudine qd tolerentur iudei
ab ecclesia. s. qd exerceant vsuras.
Nam consuetudo peccati nutriti-
ua nō valet. ut in. c. si. re consue. 7
c. mala. et. c. veritate. et. c. cōsuetu-
do. 8. dis. et in multis alijs. c. eadē
dis. Non obstat etiā illud quod
dicit qd furtū admittit tempore ne-
cessitatis. ut in. c. ppter necessitatē.
re furtis. 7 in. c. discipulos. re cō-
se. dis. 5. Nā tpe necessitatis oīa sūt
coīa. Nū resinit esse furtū. l. 2. ff.
ad. l. rodi. re iac. 7 in. c. sic bi. in fi.
4. 5. dis. Sz papa nō posset dispen-
sare qd qd absqz necessitate res alie-
nas furaret. qz nō pōt dare licentiā
peccandi. ut dcō. c. legat. 24. q. 2.
Et dū dicit qd papa possit dispensa-
re qd qd cōmittat fornicationē. in
hoc male dicit. 7 ē penit. heretic.
qz papa nō pōt dare licentiā peccandi
Unde pulcherrim. tex. in. c. b. 40.
dis. dicit qd deus non cōcessit nec

Petro nec ei⁹ successoribus licetia
peccadi. **M**odo si papa nō bz licē-
tiam peccandi. nec alteri dare pōt
Et in ista rōne fundat tex. in. c. sup
eo. de usuris. vbi ē casus de hoc qui
nō pōt cauillari. 7 hoc clare vedu-
ri in 2° cōsilio p me edito. imo de⁹
nō pōt dare. ut dicit Ricar. in loco
pallegato. Itē dum dicit q illud
pceptū **Nō occides.** est dñū. 7 tñ
si fuerit factū ex necessitate uel de-
fensione nō est peccatū. nec incur-
rit excoicatio. **A**d hoc respondet
q illud nō est cōtra ius dñū. imo
cōsonat iuri diuino 7 nāli. Nam
qō qō ob tutelā sui corporis fecit
iure fecisse videt. ut in. l. ut vim. ff.
de iusticia 7 iure. **U**n talis qui se
defendendo occidit. nō dicit fecisse
homicidiū ex quo pncipalis inten-
tio fuit se defendere. **N**ā illud pce-
ptū **Nō occides.** intelligit de eo q
volūtariē 7 ex odio aliquē occidit
Sed q fiat aliquid qd in se rema-
neat pctm. nō pōt papa cōcedere.
imo nec de⁹. **I**n qtu ad reū Bo-
nauentura in p sntarū. dis. 41. q.
vlt. dicit q cū qrim⁹ an deus possit
picipere malū. pōt duobus modis
intelligi. **U**no mō an possit pcipe
malū remanēte ipso malo. Et dicit
q nō. qz ē impossibile. Et h modo
loq^r Ricar. de q s. feci mentionē.
Alio mō an de⁹ possit pcipe malū
faciēdo ipsū bonū. Et h mō pōt p-
cipe sic pcepit filios isrl⁹ expoliare
egyptios. 7 nō fuit furtū. ut dicit
Alexander de ales. i tractatu septi-

mi pcepti. De⁹. n. qz dñs oīuz trās-
tulrat dominū illarū rerū in be-
breos. Et h fecit mediāte iusticia
qz bebrei absqz mercede seruierāt
egyptijs. vñ ibi nō fuit furtū. h etiā
tenet Aug⁹ in li. q. Etodi. transu-
ptiue. 14. q. 5. dicit dñs. vbi dicit q
israhelīte nō fecerūt furtū. h deo iu-
bente ministeriū pbuerūt. Simile
est in casib⁹ in quib⁹ de iure cano-
nico licitū ē recipere aliquid vltra
sortē. qz in illis casibus desinit esse
usura. Sed vbi remaneret usura
ius canonicū nō posset cōcedere ex
aliqua causa uel ex aliqua necessi-
tate q exerceret. **A**nde in illis ca-
sibus in quibus videt usura nō est
usura. licz videant^r habere aliquā
similitudinē cum usura i eo q re-
cipitur aliquid vltra sortem. Et h
dicit Jo. an. in dicta regula. peccatū
li. 6°. Et quibus concludo q in
illis casibus in quib⁹ remanet usu-
ra neqz desinit esse relictum. nō pōt
fieri dispensatio. nec per papā nec
per deum quod est maius. **A**nde
cū iudeis fenerantibus remane-
at in eis crimen usure. non pōt pa-
pa dispensare q ciuitates condu-
cant iudeos ad fenerādū. quia re-
manet peccatū ex parte vtriusqz. s.
iudei fenerantis. 7 ciuium qui con-
sentunt q fenerent. Et ex his pa-
tet q iste frater temere 7 iniquē cō-
tra doctrinā ecclesie ausus est pre-
dicare 7 scribere. 7 nisi se corrigat
publice sicut publice reliquit. ipsū
tenūciabo ut puniat^r tāqz heretic⁹.

Consiliū quartū dicti dñi Alexā-
dri de Heuo Judeos fenerantes.

In noie dñi nostri ihu xpi
gloriosissimi redēptoris
nri q̄ ē verus deus ⁊ verus
hō. inq̄tum deus equalis p̄ri ⁊ spi-
ritui sancto. tres p̄sone ⁊ vn⁹ de⁹.
a quo oia laudabilia opa pcedūt
inuocato q̄ patrociniō gloriosissi-
me ei⁹ matris semp̄ ḡginis Ma-
rie. gloriosi doctoris Hieronymi-
totiusq̄ celestis curie. Amen.

Hesterno vesp̄ri m̄gr
Saluan⁹ venit ad me
⁊ dixit se esse motū ad
p̄sulēdum q̄ iudei pos-
sent cōducī ad fenerandū p̄ verba
sci Lho. 2. 2. q. 62. arti. 5. vbi di-
cit q̄ nō ē p̄ctm̄ in extrema neces-
sitate aliena auferre ut parentib⁹
subueniat. imo etiā ut subueniat
alijs si ē extrema necessitas. Ad-
ducit etiā sanctū Lho. in alijs lo-
cis q̄ ad idē tendāt. Sz mibi non
videt q̄ ex h̄ inferat q̄ p̄p̄ necessi-
tatē liceat p̄ducē iudeos ad fene-
randū. Nec obstat p̄ba sancti Lho.
Nā tpe necessitatē oia sūt coia. Et
sic ille q̄ subtrahit non facit furtū.
qz nō subtrahit rē alienā ex q̄ sub-
est extrema necessitas. Et h̄ modo
loquit sanct⁹ Lho. ⁊ sua cōclusio
pbat tā p̄ ius ciuile q̄ p̄ ius cano-
nicū. Nā lex dicit q̄ tpe necessitatē
oia sūt coia. ut in l. 2. ff. ad l. rodi.
de iac. Et ē optim⁹ tex. de iure ca-

nonico. in c. sicut bi. in fi. 4. 1. dñf.
vbi tex. sic dicit. Esurientiū panis
ē quē tu retines. nudorū redē-
ptio ē ⁊ absolutio pecunia quā tu
in terra defodis. Tātoq̄ tē scias
inuadē tona quātis possis p̄stare
q̄ velis. Nā ille tex. pbat q̄ tpe ex-
trema necessitatis illa q̄ subtrahit
efficiūt p̄pria subtrahētis. nō autē
sūt illi⁹ cui subtrahunt. Et p̄pter h̄
tūc nō cōmittit furtū. qz furtū est
cōtractatio rei aliene fraudulosa
iuito domino facta. l. i. ff. de furt⁹.
Nā qñ subest extrema necessitas
nō dñf eē ablata res aliena s̄ p̄pria.
Et h̄ mō dñf intelligi. c. discipulos
de cōse. dñf. 5. vbi dicit q̄ discipuli
dñi nostri. q̄ trāsēntes per segetes
euellerūt spicas ⁊ comederunt. a
p̄po sūt reputati innocētes. qz coa-
cti fame h̄ fecerunt. Sec⁹ si fuisset
necessitas nō extrema. qz tūc non
excusaret a furto. licz pena deberet
minui p̄pter talē necessitatē. Et de
h̄ ē tex. in c. si q̄s p̄p̄ necessitatē.
de furt⁹. vbi tex. dicit q̄ si aliquis
furat cibaria vel vestē vel pec⁹ p̄p̄
necessitatē famis vel nuditatis. dñf
penitē p̄ tres ebdomadas. Nā ille
tex. dñf intelligi qñ nō suberat ex-
trema necessitas. Et ita intellexit
sanct⁹ Lho. in locis p̄allegariis. Et
idē dicūt doc. canoniste in dicto. c.
si q̄s p̄pter necessitatē. Nā nō licet
surripere rē p̄riminiū p̄p̄ extremā
necessitatē. qz extrema necessitas
facit cessare furtū. cum tūc res sit

C

ppria subtrahētis. Ubi pō rema-
neret de licitū furū. nullo mō licet
cōmittē. ut dicto. c. si q̄s ppter ne-
cessitatē. Ad h̄ facit pulcher tex.
i4. q. 5. c. forte. vbi sic dicit. Forte
aliquis cogitat et dicit. multi sunt
xpiani diuites. auari. cupidi. non
babeo pctm si suū illis abstulero
et paupib⁹ rediero. Unde. n. illi nil
boni agūt. mercedem bñe potero.
S3 tex. ille respōdet q̄ huiusmo-
di cogitatio diabolica calliditate
suggerit. et q̄ si totū tribuerit qd
abstulerit pot⁹ pctm addat q̄ mi-
nuat. Et ille tex. ē Aug⁹. Et idē di-
cit in li. 3. mendaciu. cui⁹ verba re-
fert mgr̄ Inia. li. 2. dist. 4. l. ca. 3.
Et q̄ infer⁹ q̄ nō licet facē parū
pctm ut ex eo seq̄r mar⁹ bonū. An
apls Ro. 3. ca. dicit q̄ illi q̄ dicūt
mala eē faciēda ut ex eis eueniāt
bona. sūt p̄dēnanditā q̄ blasfema-
tores rei. Et ex his infero q̄ vbi
relictū remanet relictū. non licet
illud cōmittē stāte extrema neces-
sitate. An doc. i dicto. c. si q̄s ppter
necessitatē. dicūt q̄ q̄s nō excusat
ppter necessitatē si cōmittit fornicā-
tionē. qz fornicatio ē re se mala. et
pot⁹ q̄s d3 mori q̄ malo cōsenti-
re. ut in. c. sacris. qd met⁹ cā. et 32
q. 5. ita ne. Et ex h̄ doc. canoniste
reprobāt opinionē De. et Cy. in. l.
i. in p̄lt. q. C. vii. vbi dicūt q̄ si
dñs mādāt hūo q̄ ei⁹ vxorē in-
ficiat alioqn ipsū inficiet. q̄ et cu-
sat ab homicidio si inficiat dñam
suā ad mādātū dñi sui. Lñ Jaco-

bus de Rauenna distingit q̄ aut
mulier erat at⁹ peritura. ut qz dñs
oio eā infecisset. et tūc excusat ab
homicidio. aut nō erat peritura ni-
si seru⁹ ipsam infecisset. et tūc nō
excusat ab homicidio. De. pō dic⁹ q̄
indistincte excusat ab homicidio. qz
ē necessariū nō volūtariū. S3 doc.
canoniste. s. Jo. cal. et dñs Car. in
c. significasti. re homi. indistincte
dicūt q̄ etiā si dñs fuisset interfe-
ctur⁹ vxorē etiā si fū⁹ eā nō occi-
disset. nihilomin⁹ non excusat ab
homicidio etiā si id fecerit timore
mortis. Et sic nō licet p̄seruati-
one vite occidē illū q̄ oio erat in-
ficiēd⁹. Et h̄c opinio ē etiā secu-
tus fuit dñs Abbas in. c. sac⁹. qd
met⁹ cā. Et ego etiā istā opinionē
fui secut⁹ in dicto. c. si q̄s ppter ne-
cessitatē. re furq̄. Et hec opi. pro-
batur in. c. re occidendis. 23. q. 5.
vbi dicit tex. q̄ nō ē licitū aliquē
occidē nisi h̄eat ad hoc p̄tatem ex
publica auctoritate. An p̄serua-
tione vite p̄prie nō licet locum oc-
cidē. Pro q̄ etiā ē bonus tex. 15. q. 1.
merito. vbi p3 q̄ q̄s nō excusat a
pctō dato q̄ ppter timorē mortis
uel pro p̄seruatione vite illud cō-
miserit. An etiā sanct⁹ Lbo. vbi 5
q. 64. arti. 1. dicit q̄ nō ē licitū q̄
q̄s intēdat hominē occidē etiā ad
suā defensionē nisi habeat publicā
auctoritatē. ut dicto. c. re occiden-
dis. Detet ḡ ille q̄ se defēdit inten-
tere ad suā defensionē nō aut bñe
animū occidendi addēsariū. aliter

p̄ptum ad tēū esset reus homicidij
 S; vbi solū intēdit se tēfēdere. 7
 p̄tē eius intētiōē sequit̄ homici-
 diū. tūc ei nō imputat̄. sed infect̄
 potius dī a seipso occisus. Et hoc
 dictū leati Lbo. sequit̄ dñs Car.
 in. c. significasti. de homi. 7 etiam
 Jo. cal. ibi. Et ex hoc infero q̄ vbi
 aliquid ē p̄tīm 7 remanet p̄tīm q̄
 nō licet aliud fieri p̄tē aliquā ne-
 cessitatē etiam p̄ p̄seruatione vite.
 Ad h̄ facit. c. facit. qd̄ me. cā. Nā
 p̄ticipare cū excoicato regularit̄
 nō ē p̄tīm mortale s̄ veniale. 7 tñ
 nō excusat̄ q̄s aliq̄ metu etiā mor-
 tis uel cruciat̄ corporis si p̄ticipat
 cū excoicato. Et sic p̄tīm veniale
 nō ē cōmittendū p̄pter p̄seruatio-
 nē vite p̄prie. Sed vsura semp̄ est
 mala nec vnq̄ p̄tē esse bona uel li-
 cita vbi ē vera vsura. q̄ p̄tē aliquā
 necessitatē vitandā nō ē licitū cō-
 ducē iudeos ad fenerandū. Et h̄
 volui p̄stringere pro declaracione
 eoz̄ que mihi dixit p̄fatus magi-
 ster Saluanus.

Sed qm̄ multi dicūt q̄m̄
 tēi fenerat̄ in hac ciuitate
 cū grauissimis vsur̄. Nā
 d; ēē licitū ciuib; Padue ipsos
 p̄ducē p̄ minori fenore. qz nō sūt
 cū q̄ iudei feneret̄. s̄ ipsas vsuras
 restringūt seu minuit̄. S; i facto
 ego nō puto h̄ ēē v̄r̄. Ad. n. i hac
 ciuitate publice tenet̄ fen̄ ad exer-
 cēdū vsuras. Nā nō ē dubiū q̄ si
 ciuitas paciscet̄ cū eis qm̄ copiosi
 vsuras exercerent̄ 7 vbi mutant̄

centū vicib; in hac ciuitate. si eēnt
 p̄ducti ad tenēdū h̄ fen̄. mutuarēt
 mille vicib;. 7 sic lati; cōmitterēt
 fen̄. vnde tē; magi offendere. qz
 toties cōmittit̄ vsura quor̄iens sit
 mutui sub vsur̄. Ad hoc facit qd̄
 nōt̄ sanctus Lbo. 2. 2. q. 18. arti.
 vlt̄. in fi. vbi dicit q̄ si q̄s pecuniā
 suā cōmittit̄ vsurario ut inde co-
 piofi; p̄ vsurā lucres. dicat̄ ei dare
 materiā peccadi. 7 ē p̄ticeps culpe
 ip̄sū. Itain p̄posito nō ē dubiū
 q̄ si p̄ducunt̄ iudei qm̄ copiosi; fe-
 nerabunt̄. q̄ p̄ducētes dāt eis ma-
 teriā peccadi. 7 p̄ p̄ns sūt p̄ticeps
 relict̄ ip̄soz̄ iudeoz̄. qz cupiūt pro-
 euitādo t̄pali dāno incurrē tēi of-
 fensam. cū tē; pro nullo t̄pali cō-
 modo p̄sequēdo uel vitādo tēbeat
 offendi. ut in. c. faciat. 22. q. 2. Et
 plura iura ad h̄ alleganti; respō-
 sionib; q̄s feci ad allegatiōes ma-
 gistri Saluani. Nā Jo. an. in re-
 gula. p̄tīm. in vltimo ar. p̄. ad qm̄
 tū. dicit q̄ p̄tractus vsurari; non
 debet p̄mitti. l; p̄ ipsū multa mala
 euent̄. s. dānū in reb;. piculū in
 p̄sonis. uel ex ip̄so multa bona se-
 quant̄. s. paup̄z sustēratio mer-
 cantiar̄ saluatio. Nā p̄tract; vsu-
 rari; nō ē p̄mittēdus. l; p̄ ipsū vi-
 tentur multa mala uel sequātur
 multa bona. quia talia bona 7 ta-
 lia mala coiter sunt corpalia. S;
 malū spirituale nunq̄ d; p̄mitti
 propter aliq̄ malum corpale vi-
 tandū. nec propter qd̄cūq̄ bonū
 corpale p̄sequendū. Nā nō debet̄.

C 2

cōduci iudei ad fenerādū copioſi
q̄ faciāt pp̄ t̄palia mala vitāda.
uel pp̄ t̄palia bona cōſequēda.
q̄ quāto copioſi fenerant tanto
magis de⁹ offendit. Nū magiſter
ſniaz li. 3. diſ. 33. c. et q̄ de timore
vbi ponit q̄druplicē ſp̄m timoris
dicit q̄ human⁹ timor ē mal⁹. ⁊ al.
legat Caſſiodor⁹ ſup̄ p̄s. vbi ſic in-
quit. Nū timem⁹ pati picula car-
nis uel perdē bona mundi. pp̄ qd
relinquim⁹. h̄ timor mal⁹ eſt. quē
dñs prohibet in euāgelio dicens.
Nolite timē eos q̄ occidunt corp⁹
⁊c. Nū nō ē licitū relinque prop̄
euitādū piculū mortis. uel ut euitet
amiſſio bonoz bui⁹ mūdi. Pl⁹ dico
q̄ nō ē licitū tolerare malos ſim-
plici diſſimulacione pp̄ euitandū
piculū mortis ul⁹ bonoz t̄paliū
uel ne incurraſ infamia. Et h̄ dīc
Aug⁹ in p̄. li. de ciu. dei. c. 9. vbi
dicit q̄ ſi pp̄ter iſtas cās omittit
correctio maloz. de⁹ tales omittē.
res correctionē facē flagellat pe-
nis t̄pali⁹ in hac vita. q̄ q̄ eis vi-
ta maloz diſpliceat. Ex q̄ infer⁹ q̄
ſi ē pctm omittē correctionē pp̄
vitandū piculū mortis uel prop̄
amiſſionē fame uel bonoz t̄paliū
multo min⁹ licet p̄mittē uel tole-
rare q̄ iudei fenerent. Ad h̄ facit
qd̄ not̄ ſanctus Lbo. 2. 2. q. 10.
arti. 11. vbi dicit q̄ nō ē licitū tole-
rare ea q̄ ſūt mala niſi pp̄ vitan-
da mala ſp̄ualia. uel prop̄ bona
ſp̄ualia p̄ſequēda. ⁊ q̄ dicam. ⁊ an
ſequēti dubio. Et qm̄ tenuo mibi

dictū eſt q̄ xp̄iani nō debēt curare
de h̄ pctō iudeoz. imo etiā audent
dicē q̄ nō peccāt. S3 ⁊ h̄ an pec-
cent uel ne. tetigim̄ reſpoſionib⁹
q̄s feci ad p̄ſiliū magiſtri Balua-
ni. Nā ſanct⁹ Lbo. 2. 2. q. 83. arti.
p̄. dicit q̄ nūq̄ fuit licitū iudeis
accipere uſurā ab extraneis. h̄ fuit
eis p̄miſſū prop̄ mal⁹ malū vitā-
dū. ne. s. a iudeis reū colētib⁹ uſu-
ras acciperēt propter auariciā cui
rediti erāt. Et ſic ſanct⁹ Lbo. dicit
q̄ talis p̄miſſio nūq̄ excuſauit
iudeos a pctō mortali. Et idē dīc
Alerāder de ales i tractatu ſepti-
mi p̄cepti. Et h̄ dīc in p̄dictis re-
ſpoſionib⁹. Itē Jo. an. ⁊ oēs doc. i.
c. 2. queſt. ⁊c. uſur. p̄cludit q̄ iudei
peccant fenerando xp̄ianis. Idē
dicit Archi. ⁊ Jo. de ſan. i. c. ab il-
lo. i. 4. q. 4. Et h̄ p̄. q̄ ecclia cōſel-
lit iudeos ad remittēdas uſuras
xp̄ianis. ut p̄ in. c. poſt miſerabile
de uſur. S3 ecclia nō poſſet h̄ facē
ſi iudei nō peccarēt in fenerando
xp̄ianis. cū ecclia neminē ledat. ut
in. c. p̄ tuas. de dona. Aliq̄ aut̄ di-
cūt q̄ ecclia hoc facit. nō q̄ nō cu-
rat de pctō iudeoz. h̄ ut prouideat
indēnitati xp̄ianoz. S3 iſta reſpo-
ſio nō ē bona. q̄ imo ecclia d3 cu-
rare de pctō iudeoz. Nā ſi de⁹ con-
ceſſit latū imperiū romano q̄ erāt
infideles ut punirēt mala multaz
gentiū. ut dicit Aug⁹ li. 5. de ciu.
dei. ca. 13. multo fortius xp̄iani q̄
ſunt fili⁹ ⁊ ſeru⁹ dei debēt corrigere
pctā iudeoz. Itē ecclia orat pro

iudeis talis infidelib⁹. qd nō fa-
 cēt nisi curaret de pctō ipsozum.
 Qd n. boies dicunt nō pzoimi.
 qz sūt nre nature picipes. ut dicit
 ter. nō bilis in. c. pzoimos. te p.
 dis. z. An oēs boies siue iudeos
 siue infideles debem⁹ tanq⁹ pzo-
 mos diligē. r tēū pro ipis ozare
 ut dicit ter. in dicto. c. pzoimos.
 Idē dicit scūs Lto. z. z. q. 18.
 arti p. Dicit enim qz debem⁹ oēm
 hominē hēc qst pzoimū r fratrē.
 pcpue in statu euāgelij ad quod
 oēs vocant. Ad idē allego Ori-
 genē in ome⁹. euāgelij Math. in-
 cipiētis. Audistis qz dictū ē anti-
 quis. Diliges pzoimū tuū r odio
 habebis inimicū tuū. qd legē in
 sexta feria post pma dñicā qdra-
 gesime. vbi sic inquit. Diligite ini-
 micos vros siue paganos idolo-
 rū cultores siue bēlicos infideles
 Isti. n. sūt inimici nri. isti sūt veri-
 tas adūsarij. Istos g diligite ma-
 la eis nō faciēdo nec adūsā optā-
 tes. s diligite eos ut pzoimos r
 eozū errorē spernite sicut abhomi-
 nationē. Iterū propterea ozate p
 calūniātib⁹ vobis ut ipsi a malis
 cessent. ut resināt ab impietate r in-
 diuiciū pdenationis effugiāt. Ora-
 te pro illoz persione r vsa pace.
 illoz remissione r vestra tolerātia
 Ecce qz Origenes vult qz tenea-
 mur diligē oēs boies etiā infide-
 les r tēū pro ipsoz persione ora-
 re. Nec minuas auctoritatē seu fi-
 de eo qz Origenes fuit hereticus.

Ma illa ome⁹. cōtinet inē opa ei⁹
 q sūt p ecclesiā approbata. s. dis.
 sancta romana ecclesia. p. itē Ori-
 genes. Et Hiero⁹ de ecclesiā tra-
 ctatorib⁹ dicit qz Origenes me-
 lior fuit oibus in bonis. r prior in
 malis. An cū ista ome⁹. sit de bo-
 nis opibus ipsi⁹. ē habēda in ma-
 xima auctoritate. Hoc etiā firmat
 Aug⁹ in li. de doc. xpiana. vbi di-
 cit qz oīs pctōr inq⁹ pōr pctōr est nō
 ē diligēdus. r qz oīs hō inq⁹ tū ē
 hō. diligēd⁹ ē ppter tēū. Itē Aug⁹
 sup. xi. ps. r in li. 8. de trini. sic in-
 quit. In bono. n. diligēdus ē pzo-
 im⁹. nō in malo. primū pzo oēm
 hominē oportet intelligi. qz nemo
 est de q sūt sperandū male. Qui g
 amat boies. uel qz iusti sūt. uel ut
 iusti sint. amare debet. tēc Aug⁹.
 Itē scūs Lto. z. z. q. 44. arti. 1
 vbi ponit de triplici mō quo pri-
 mū tencim diligē. in z. mō q est ex
 pte regule dilectōis dīc qz regu-
 la qua primū debem⁹ diligē ē ut
 nō pdescēdam⁹ primo in aliquo
 malo. s solū in bonis. sicut r nostre
 volūtatī solū satisfacē debemus in
 bonis. Et dicit qz s requirit⁹ ad s
 ut dilectio pzoimi sit iusta. Si g
 infideles in quib⁹ includūt iudei
 amare debem⁹ ut iusti fiāt. nō de-
 bem⁹ esse picipes criminis ipsoz.
 qz nō amam⁹ illos tūc ut iusti fiāt
 s in malo ipsos amam⁹ in q secū
 picipam⁹. Et de hoc bātē p ma-
 gistrū sniaz. in 3. li. dis. 21. dūm
 tractat de mō diligēdi. Itē dūm

tractat an tenemur diligē ange-
los. et dicit. 2. 9. c. p. et. 2. in quibus
pcludit allegādo alias auctorita-
tes q. de nullū hominē excepit ab
illo pcepto Diliges. primum tuū
sicut teipm. Et quibus pcludo q.
ecclesia debet curare de pctō iudeoz
et alioz infidelū. tū ne deus offen-
dat. tū etiā ut citius ad deū cōuer-
tant. Deus. n. facilius inclinatur
ad infideles pvertēdos quo ma-
gis sūt inimici ab alijs criminib.
Et ubi iudei uel alij infideles cō-
mittunt aliquod pctm q. ius nāle
ecclesia debet p. pctm punire ut dicit
Inno. i. c. qd sup bis. de voto. S.
usura est pctm q. ius nāle. ut ple-
ne declarat Jo. an. in regula. pec-
catū. in 2. ar. An nec ecclesia nec
pncipes xpiani debet hoc pctm to-
lerare. S. ut dissoluā vnum mo-
tiuū qd de nouo fuit allegatū. I.
putem dissoluisse in p. filijs per me
edict. s. adhuc reperē nō piget. Di-
cunt. n. q. quēadmodū licet ppter
necessitatē recipe pecuniā mutuo
sub usuris. ita etiā licet ppter neces-
sitatē iminētē pacisci cū iudeis ut
fenerent. Nā argumentū nō pce-
dit p. m. q. dicūt dō c. in. c. sup eo. de
usurj. Et idem scūs Lbo. 2. 2. q.
18. arti. vlti. ubi dicit q. inducere
hominē ad peccandū nullo mō li-
cet. At tñ pctō alterius ad bonū
licitū ē. q. deus vñ oibz peccat
ad aliqd bonū. Et quolibet. n. ma-
lo elicit aliqd bonū. ut dicit Aug.
in enchiridion. Et idē Aug. Pu-

blicole querēt. vtrū liceret vti iu-
ramēto eius q. p. falsos deos iurat
respōdet q. si vñ nō ad malū sed
ad bonū. nō sociat se pctō illius q.
p. demoniū iurauit. Si tñ cum in-
ducēt iurare p. falsos deos pecca-
ret. Et de h. est tex. trāscriptiue in. c.
mouet. 22. q. i. Ita etiā in pposito
dicit scūs Lbo. q. nullo mō licet
aliquē inducē ad mutuandū sub
usuris. licet tñ ab eo qui parat est
exercere usuras mutuū accipe sub
usuris ppter aliqd bonū qd ē sub-
uentio sue necessitatis uel alteri.
sicut etiā licet ei q. incidit in latro-
nes manifestare bona q. habet ut
nō occidat. que tñ bona latrones
diripiēdo peccāt. exemplo decem
virozū qui dixerunt ad Ismahel.
noli occidere nos. q. habem. t. t.
saurū in agro. ut dicit Hier. 4. 1.
Unde pcludit scūs Lbo. q. ille q.
accepit ex necessitate pecuniā mu-
tuo sub usurj nō peccat. q. nō p. sen-
tit in peccatū usurarij. nec ei placet
usuraz acceptio s. mutuatō quē ē
bona. Dicit etiā scūs Lbo. q. ille
qui accipit pecuniā mutuo nō dat
usurario occasionem peccandi ex
malicia cordis sui. Et ista sūt ver-
ba formalia sancti Lbo. Et qui-
bus tria noto. Prīmū est q. nullo
mō licet aliquē iducere ad mutu-
andū sub usuris. Sed illi q. cōdu-
cunt iudeos ad fenerandū eos in-
ducūt. quia nō auderent fenerari
nisi ciues de hoc secū paciscerētur
An talia pacta sūt causa fenoris

exercendi. 2.º noto ex verbis sancti
 Lto. q. is cui placet q. fiat mutu-
 atio sub vsur. peccat. quia pñt
 in pctm vsurarij. 3.º q. pñtans oc-
 casionem vsuras exercendi. peccat
 tanq. pñiceps culpe. Et multu no-
 tanduñ ista verba. q. scñs Lto.
 cõprehendit etiã iudeos sub fene-
 ratozibus. ut patz ex ei.º vñbis. Vñ
 pñtientes q. iudei fenerent. ut in-
 ducẽtes eos ad fenerandũ. vel p-
 tentes eis occasionem exercendi
 vsuras. sunt in pari crimine cũ eis
 Et idẽ dicũt doc. i. c. sup. eo. de vsu-
 ris. Et hec verba multum faciunt
 ad ea que infra dicẽtur.

Sed presupponamus sine
 pñdicio veritatis q. iudei
 ita publice fenerent in ci-
 uitate Padue. q. ex hoc nõ fiãt pa-
 cta cũ eis ut p. h. exerceant vsuras
 copiosius seu frequẽtius. nũquid
 liceat ciuib.º facere pactũ cum iu-
 deis q. non possint recipere vltra
 duos denarios pro libra in mense
 vññic accipiũt quatuor. Vñ deñ
 q. sic. Vñ a statuẽtes q. null.º vltra
 duos denarios recipiat p. vsura
 p. libra in mense. nõ incurrit penã
 excoicationis. S. tunc sic. Illud
 qd. pñt fieri p. pactũ pñt fieri p. sta-
 tutũ. ut dicũt glo. in Rubrica. C.
 de decr. re. curi. 7. in. l. i. C. que sit
 lon. cõsue. Et sic pñt argui de pa-
 cto ad statutũ uel ep.º Vñ deñ sicut
 statuẽtes nõ incurrit penã. ita etiã
 paciscẽtes nõ debẽt incurrẽ. 2.º ad
 idẽ paciscẽtes sup. minorib.º vsurj

soluẽdis nõ sunt causa q. iudei fe-
 nerẽtur. nec e.º eor. volũtas. S. eorũ
 volũtas e.º restringẽdi seu minuẽdi
 ex actionẽ feneratoris. q. nõ dicunt cõ-
 sentire q. iudei fenerẽt. Volũtas
 enim 7. pñsũt distinguũt male-
 ficia. ut in. c. cũ volũtate. de sen. ex-
 co. et in. l. qui in iure. ff. de fur. in
 pñ. Vñ cũ volũtas ciuiũ nõ sit q.
 iudei fenerent. S. solũ q. minores
 vsuras recipiãt. nõ pñt dici pñci-
 pes criminis iudeozũ. 3.º nedũ est
 magnũ dispendiũ S. etiã magnũ
 scãdalũ apud plebem q. nõ fiat p.
 uisio p. ciues q. iudei cõducant p.
 minoribus vsuris. S. scãdalũ e.
 magni effectus i quacũq. re. Vñ
 ppter scãdalũ vitandũ pñt fieri
 dispensatio. ut in. c. ut pñstueret. 7.
 c. dñs sancto. 50. di. Vñ deñ an-
 glicis fuit dispensatũ ut pñtraret
 mñmoniu i gradu prohibito pñp-
 maius malũ vitandũ. ut in. c. qd.
 scripsi. et in. c. quedam lex. 35. q. 3.
 Item ppter scãdalũ relictarema-
 nẽt impunita. ut in. c. cõmellatio-
 nes. 44. di. et in. c. plurimos. 84.
 di. et in. c. quicũq. 23. q. 1. et in. c.
 latores. de cle. exco. Itẽ pñp scã-
 dalũ qd. licite pñt renũciare digni-
 tati. ut in. c. nisi cũ pñdem. S. pro
 graui quoz scãdalo. de renũ. Et
 ibi dicũt Inno. q. propter scãdalũ
 vitandũ quis pñt pñuari bñficio. 13.
 illud scãdalum processerit absq.
 eius defectu uel culpa. Dicũt tamẽ
 Inno. q. sibi debet pñferri aliud bñ-
 ficiũ loco pñmi. Et hoc seruatum

fuit in epo Ferrariensi tpe pape Pij
II. ppter vitandū scandalū mar-
chionis Ferrariens. papa coegit
ipsū renūciare epatui Ferrariens. et
tulit ei epatū Feltrensem. Itē ppter
grave scādālū vitandū ecclesia pōt
resistere a repetitiōe iurū suoz. Et sic
ppter grave scādālū vitandū eccle-
sia pōt licite iura uel bona sua nō
repetē. ut in. c. nihil. et ibi p. Inno.
et doc. de pscript. Et multa tolerat
ppter scandalū vitandū q̄ lōgū esset
narrare. S. bis nō obstantib⁹ te-
neo firmē p̄trariū esse de iure ve-
rius. Nā pōt q̄s d. oia mala pa-
ti q̄ malo p̄sentire. ut in. c. sacris.
q̄d met⁹ cā. et in. c. ita ne. 32. q. 5. in
quibus dicit q̄ q̄s potius d. oia
mala pati q̄ malo p̄sentire. Nam
agētes et p̄sentientes sūt in pari cri-
mine. et debent pari pena puniri. ut
in. c. notū. in. fi. 2. q. 1. et in. c. p. de
offi. dele. et. xi. q. 3. q̄ consentit. imo
nō licet p̄sentire malo etiā si p̄sen-
sus inducat p̄ctm veniale p̄ q̄cūq̄
malo vitando. ut in. c. p̄mū. et in. c.
ne q̄s arbitret. et in. c. faciat homo
et in. c. si q̄s ad te p̄fugerit. 22. q. 2.
In quib⁹ p̄z q̄ nō licet cōmittere
p̄ctm veniale p̄ quocūq̄ malo vi-
tādo. nec etiā p̄ salute vni⁹ populi.
Hinc m̄gr̄ in. i. l. 4. d. 34. ca. 2.
2. dicit q̄ p̄cubitus q̄ fit cū v̄pore
p̄ter necessitatē generādi ob inco-
tinētiā indulget̄ p̄m p̄missionē. q̄
ibi est aliq̄ culpa. s. levis. et p̄b. di-
cit q̄ talis p̄cubitus nō iute nec
p̄cedit. s. p̄mittit. q̄ nō ē laudabi-

lis s. venialis. Et idē dicit Aug⁹
in li. de bono coniugali. Si ḡ ecclesia
nō potuit p̄cedere p̄cubitū cū v̄pore
re p̄ter necessitatē generādi p̄p̄to.
nū coniugij et p̄pter vitandū malum
adulteriū. s. solū p̄mittē simplici p̄-
missione penā indulgēte. q̄ q̄ talis
p̄cubitus sit p̄ctm veniale t̄m. mul-
to min⁹ licet cōsentire malo q̄d in
se p̄tinet p̄ctm mortale. put i casu
nostro. Et p̄b. in m̄a nostra ē opti-
mus tex. in. c. super eo. de usurj. vbi
dicit p̄mo q̄ cū vsure sint p̄bibe-
re vtrūq̄ testamētum papa nō pōt
disp̄sare q̄ exerceant. 2. dicit ille
tex. q̄ cū sacra scriptura p̄bibeat
mētiri p̄ vitā alterius p̄seruanda.
q̄d t̄m est p̄ccatū veniale t̄m. mul-
to magis quis ē prohibēdus ne p̄
redimēda vitā captiuoz inuoluatur
crimine vsuraz. Et notāda sūt
multū v̄ba illius tex. inq̄tum di-
cit q̄ quis ē p̄bibe⁹dus ne p̄redi-
menda vitā captiuoz inuoluatur
crimine vsuraz. Nā pro quocūq̄
malo vitādo nō ē tolerādū crimē
vsurariū etiā simplici p̄missione q̄
appellat̄ toleratio seu dissimulatio
de q̄ in. c. venis. iuncta glo. in p̄to
venia. 4. d. et in. c. hac ratione. 31.
q. 1. et in. c. cū iam dudū. de p̄ben.
Crimen enim vsurariū est grauissi-
mū et maius ceteris criminibus
adeo q̄ iura canonica p̄pter aliq̄
malū uel scandalū vitandū nolu-
erunt tale crimen tolerare etiam
simplici dissimulatione. ut patet
in dicto. c. super eo. et in. c. quia in

oib⁹ 7 in c. cū tu. de vsur. 7 in c. p.
et 2. de vsur. in 6. et i cle. i. de vsu-
ris. Et h declarabo lat⁹. j. Ad o-
do si nō licet tolerare feneratores
simplici dissimulatiōe. multo mi-
nus licet consentire q̄ feneretur.
Nec obstat argumentū dū dixi q̄
ille qui paciscit q̄ erigāt minores
vsuras nō est cā q̄ vsuras exerce-
ant s̄ solū ē cā q̄ minores erigāt.
Ille. n. qui paciscit q̄ erigant mi-
nores vsure cōsentit quo ad illas
minores vsuras q̄ iudei feneren-
tur. l. 3. nō p̄sentiat maioribus vsu-
ris. Abi enim est pactū ibi ē p̄sen-
sus. l. i. ff. de pac. Item illi dicuntur
p̄sentire q̄ in vnā voluntatē p̄cur-
rūt. ut dicitur in dicta. l. i. S; illi
qui paciscunt q̄ iudei erigāt mi-
nores vsuras in eandē voluntatē
p̄currunt q̄ ad illas minores vsu-
ras erigendas. q̄ p̄sentunt q̄ iu-
dei fenerent. 7 per p̄ns cōsentunt
malo. 7 sūt p̄cipēs criminis. S; p̄-
ctō siue malo q̄s nō debet p̄senti-
re. imo potius debet oīa mala pati
ut sup̄ius dixi. Id in fine p̄cedentē
dubij signaui s̄ba sancti Tho. dū
dicit q̄ p̄ aliqua necessitate nō est
licitum p̄sentire in p̄ctū vsurarij.
nec p̄bere occasiōē vsuras exer-
cēdi. Nō obstat glo. in p̄eall. c. in
dicta. cle. i. de vsur. Nā statuentes
q̄ nō p̄nt erigi vltra duos denari-
os p̄ libra. negādo de plurib⁹ non
intelligunt p̄cedē de tāto. Et illa
glo. loquit q̄ finis statuētū ē p̄-
bibere de maiorib⁹. non tñ p̄ hoc per-

mittere de minorib⁹. i. 4. dis. c. p. et. 31
q. i. hac rōne. S; si intētio statuē-
tiū esset q̄ possent erigē minorem
vsurā. incurrerēt penā excoicatio-
nis. ut sentit illa glo. 7 exp̄sse h̄ fir-
mat ibi Laudiu⁹ 7 Paulus. qui
ponderāt illā h̄am que erigit ad
h̄ut sit locus pene. q̄ statutū velie
q̄ vsure soluant. uel q̄ solute nō
repetāt. s̄ statutū p̄dictū h̄ nō vult
q̄ verba nō debent sumi a p̄trario
sensu. Et h̄ dicūt hoc. esse vera dū
mō cessat fraus. Nā si intētio sta-
tuentiū esset q̄ possent erigi vsure
de minori quātitate. incurrerēt pe-
nā excoicationis. Et h̄ sequit etia
dñs Car. in dicta cle. i. de vsur. in
22. q. i. 7 Jo. de Imola ibi i p̄all.
glo. in s̄to facē. S; i casu nostro
paciscētes volūt q̄ iudei possint ex-
igere minores vsuras. q̄ tale pa-
ctū nō excusat eos a p̄ctō. Nō ob-
stat tertiū argumentū. s. q̄ p̄pter
scādālū multa tolerant. Nā q̄ quis
p̄pter scādālū licet dissimulare seu
nō punire relinquentes. qd̄ appel-
lat tolerātia. de qua in c. hac rōne
31. q. i. et in c. cū iā dudū. de p̄ben.
Et ē bona glo. in c. teniq. 4. dis. in
s̄to venia. 7 in c. si q̄ mouachaz.
21. q. i. q̄ dicit q̄ l. 3. p̄pter scādālū
possit p̄cedi impunitas relinque-
tibus. nō tñ p̄t p̄cedi licentia p̄-
cādi. q̄ talis h̄ia nō p̄t dari sine
p̄ctō. Ad hoc facit optime qd̄ nōt
glo. singularis in c. q̄. sincera. 4. f.
dis. in s̄to licētia. q̄ dicit q̄ ecclia
nō possit dare licentiam iudeis q̄

C 5

feruent ritus suos circa sacrificia.
Iz eos tolēt. 7 vltē⁹ p⁹biteat eos
ipēdī. ut ibi. 7 i. c. sicut. de iudeis.
7 illā glo. ibi sequit⁹ Archi. dicēs
q⁹ ecclia nō approbat dū p⁹mittit
iudeos suos rit⁹ obf⁹uare. q⁹ illud
q⁹ p⁹mittit non pcedit. 31. q. i. hac
rōne. Et dicit q⁹ ritus iudeorū to-
lerat q⁹ et magna pte ē sanctus 7
bonus. Iz in aliquib⁹ sit malus. Et
ista est ratio q⁹re ecclia tolerat rit⁹
iudeorū. 7 p⁹biteat eis fieri impēdi-
mēta. S³ Jo. an. in regula. p⁹ctm
in p⁹ ar. iuxta p⁹ncipiū. dicit q⁹ ec-
clesia tolerat rit⁹ iudeorū p⁹pter to-
nū q⁹ inde sequit⁹. Iz in eis sit mor-
tale p⁹ctm. q⁹ nostre fidei veritas
in libris ipsoz relata. 7 in ritibus
figurata lucide tēdōstrat oculis
nostris. 7 sic fidei nostre testimo-
niū roborat. Allegat Aug. 18. li.
de ciui. dei. c. 45. S³ ego nō me-
mini me legisse ista p⁹ba formalia
Aug. 13. Aug. de ciui. dei. a capi-
te vsq⁹ ad finē trāscurrerim. Sed
in li. 18. ca. 46. dicit verba q⁹ sunt
eiusdem sensus. Primo. n. dicit q⁹
sufficiūt nobis codices iudeorū p⁹
q⁹s fides n⁹apbat. 7 q⁹ deus ipsoz
disp⁹it p⁹ oēs gentes ut ecclia xpi
dilataret. Et dicit Dauid h⁹ p⁹te-
tasse dū dicit. De⁹ me⁹ misericor-
dia eius p⁹ueniet me de⁹ meus de-
mōstrauit mihi de inimicis meis.
ne occidas eos ne q⁹ obliuiscant⁹
legē meā. disperge eos in virtute
tua. Postea Aug⁹ dicit h⁹ p⁹ba in
fine illius. c. 46. Demonstrat g⁹

teus ecclie in ei⁹ inimicis iudeis.
qm̄ sicut dicit ap⁹ls. Delictum eoz
salus ē in gētib⁹. Et id nō eos oc-
cidit. i. nō in eis p⁹didit q⁹ sūt iudei
q⁹uis deuicti 7 opp⁹ressi fuerint a
romans. ne oblit⁹ legē dei ad h⁹ de
q⁹ agim⁹ testimoniū nō valēt. Id
parū fuit ut p⁹ba dicēt. ne occider⁹
eos. nisi etiā adderet. dis⁹perge eos.
qm̄ si cū isto testimonio scriptura-
rum in sua t⁹mō terra. nō vbiq⁹
eēnt. p⁹fecto ecclia q⁹ vbiq⁹ est eos
p⁹phiaz q⁹ de xpo p⁹missē sūt testes
in oibus gētib⁹ h⁹re nō posset. De⁹
g⁹ diuinit iudeos in⁹ oēs gētes ad
h⁹ ut p⁹berent testimoniū fidei n⁹e.
Et ecclia tolerat eos i ritib⁹ suis
p⁹pter magnū bonū spūale q⁹ inde
sequit⁹. Et t⁹n non pōt dare licentiā
iudeis q⁹ exerceāt suos rit⁹. ne ap-
probet malū. Iz tali malo magnū
bonū spūale sit admixtū. Et h⁹ etiā
tenet Jo. an. in dicta regula. p⁹ctm
13. ar. Et de h⁹ etiā p⁹ sanctū Tho.
2. 2. q. 10. arti. 11. vbi dicit q⁹ hu-
manū gen⁹ tēruat a diuino regi-
mine 7 q⁹ d⁹ ipsū imitari. Itā de⁹
q⁹uis sit oipotens 7 sūme bon⁹. t⁹n
p⁹mittit aliq⁹ mala fieri in vniuerso
q⁹ posset p⁹biterene eis sublat⁹ ma-
iora bona tollerent⁹. uel etiā aliqua
mala priora incurrār. sicut Aug⁹
dicit in s⁹mone de ordine. Aufer
meretrices de reb⁹ bñanis. turba-
bis oīa libidinib⁹. Ad idē glo. in
c. inter opa. de spō. q⁹ dicit q⁹ ecclia
tolerat meretrices p⁹pter maiora
mala vitanda. Sic igitur q⁹uis

infideles in suis ritibus peccet. tolerari possunt uel propter aliquod bonum quod ex eis provenit uel propter aliquod malum quod vitatur. Ex hoc quod iudei ritus suos observant in quibus olim figurabatur veritas fidei quam teneamus. Bonum provenit quod testimonium fidei nostre habemus ab hostibus. et quasi in figura representatur nobis quod credimus. Et ideo in suis ritibus tolerantur. Aliorum vero infidelium ritus qui nihil veritatis aut utilitatis offerunt non sunt aliquatenus tolerandi. nisi forte ad aliquod malum vitandum. scilicet ad vitandum scandalum uel discidium quod ex his posset provenire. uel impedimentum salutis eorum quod paulatim sic tolerati convertuntur ad fidem. Propter hoc. n. ecclesia hereticorum et paganorum ritus aliquatenus toleravit quando erat magna infidelium multitudo. Et ista sunt verba formalia sancti Thome. excepto quod allegavit glossa. in c. inter opera. de sponsione. quam sequitur textus. Notanda autem sunt verba sancti Thome. quod declarat quoniam mala seu peccata possunt tolerari. scilicet quoniam sequitur discidium uel scandalum quod bonum impedire salutem primorum. de quo dixi super. post principium secundum dubium. Itaque ponderanda sunt verba sancti Thome. quod non dicit quod sit danda licentia faciendi malum. uel quod liceat sentire malo. sed solum quod possunt malum tolerari. propter consequendum bonum spirituale. uel vitandum malum spirituale. Et ex suis verbis inferunt quod non liceat tolerare malum propter vitandum malum temporale. sed propter vitandum si quod malum vitatur solum est malum temporale. Quia non

est toleranda aliquid modo etiam simplici toleratione quam appellat dissimulatio. Et hoc firmat Jo. an. in regula. peccatum. in 3. ar. ubi dicit quod est triplex processio. Quedam simplex tolerancia ut quod delinquentes non puniuntur. Et hoc quoniam fit propter malum malum vitandum. dum. Et de hac loquitur. c. tenet. in c. ta. glo. in verbo venia. 4. dist. et. c. si qui monachorum. iuncta glo. 21. q. 1. et c. cum iam dudum. de preben. et in c. hac ratione. 31. q. 1. et. 23. q. 1. c. quod autem. ibi. Nonnullos toleramus quos corrigere uel punire non possumus. Queda est promissio non solum penam indulgens. sed etiam impedimenta fieri prohibens. Et isto modo tolerantur iudei in ritibus suis propter bonum spirituale quod inde sequitur. Queda est promissio quod prestat iuvamentum uel consensum ad actum perficiendum. Et ista nullo modo potest fieri. quod non licet sentire malo uel prestare operam ad faciendum malum. Immo nudus consensus qui nullum iuvamentum prestat ad faciendum malum et odibilis est et puniendus ut est textus. nobilis i. c. felicitis. §. illud de penis. in 6. Et iste sunt conclusiones quas ponit Jo. an. in regula. peccatum. in 3. ar. Et hoc probato per iura quod multum in hac materia stringunt iudicio meo. Primo adduco textum. in c. quod predecessor. in fi. xi. q. 3. ubi textus. sic dicit. Vel si oio propter principalem favorem et bonum gentis francorum dum ad eos accessisses corporaliter abstinere non valuisti cogere ecclesiam rei necessitate. et tamen in eorum consilio et communionis consensu aia tua non est

coinquinata. Itaq; p̄b q̄ cū eis cō-
uersatus es nō p̄sentiens iniquitatē
eorū nullū ē tibi detrimentū coram
deō. Ecce q̄ bñanus fauor indu-
cēs necessitatē aliqd̄ faciēdi p̄pter
sc̄dalu vitādū nō excusat a pctō
si p̄stat p̄sensus malo. Ad idē. 23
q. 4. ita plane. q̄ ē tē. Aug. in li.
2. p̄tra p̄menianū. vbi tē. dicit
q̄ q̄s sociat malis duob; modis
uel cōmittēdo malū cū eis. uel fa-
uēdo cōmittentib;. Si autē neutz
facit. nullo mō sociat malis dū
mō addat etiā. ut nō sit piger i cor-
rupciōe. 7 si ē iudex nō sit piger in
puniēdo. dū mō h̄ oia faciat cum
dilectione corrigēdi 7 nō odio p̄-
sequendi. Postea tē. sic in fine di-
cit. Vbi autē cetera impediunt. illa
duo semp̄ retenta incorruptū ca-
stusq; custodiūt. ut nec faciat ma-
lū nec approbet factū. Ille enī dē
cōmittē malū ut dicit Aug. q̄ est
pticeps mali. Ille autē dē appro-
bare malū factū q̄ p̄stat cōsensū 7
approbationē malo iā facto. Ex
q̄ inferē q̄ ciues non p̄nt p̄sentire
q̄ iudei q̄ actualit̄ percēt vsuras
lz ipsas exerceāt cū minori feno-
re. Ad idē Aug. in epla p̄ciliij fa-
cta p̄ donatistas trāsūptiue. 23. q.
4. si q̄s a catholica in fine. vbi tē.
sic dicit. Coio malorū nō maculat
aliquē p̄ticipatiōe sacrorū. s̄ p̄sen-
sio factorū. Nā si malis factis nō
eis q̄s p̄sentiat. portat malū cām
suā. nec p̄iudicat alteri quē i p̄sen-
sio malī opis sociū nō bz criminis

Ad idē Aug. in sermone de ter-
bis euāgelij. trāsūptiue. 23. q. 4. a
malis. vbi tē. dicit. Coicaē q̄ppe
malo q̄n facto ei? p̄fortiū volūta-
tis uel approbationis adiūgitur.
Neq; s̄ p̄sentientes sitis malis ut
approbetis. neq; negligētes ut ar-
guatis 7c. Ad idē Aug. in s̄mo.
ne de p̄bis euāgelij trāsūptiue. 23
q. 4. recedite. in fi. vbi dicit. Hoc ē
imūdū nō t̄gē 7 volūtatē nō p̄sen-
tire 7 ore nō parcere. Et ex h̄ p̄z q̄
p̄sentientes ut iudei p̄tinuēt fenus
inceptū cū minori fenore nō excu-
sant a pctō. qz p̄sentit malū vsu-
raz 7 ipsū approbāt paciscēdo q̄
iudei fenerent cū minorib; vsuris
Nā nō est dicendū q̄ ciues possint
huic malo p̄tē aliquā cām p̄sen-
tire. Nā illud qd̄ s̄m se ē malū nullo
tōno sine fieri licet. ut dicit Aug.
in li. p̄tra mēdacū. 7 p̄bus in 2.
eribicor. 7 ei? p̄ba refert mgt̄ s̄niar.
li. 2. dif. 4. i. c. 3. vbi dicit q̄ oēs
actus s̄m intētiōē 7 cām iudicā.
disūt boni uel mali p̄ter quosdā q̄
sūt ita mali ut nūq̄ possint eē boni
etiā si videāt h̄re bonā cām. Inest
enī inqt̄ Aug. plurimū qua cā q̄
sine q̄ intētiōe qd̄ fiat. Sed ea q̄
p̄stat eē pctā nullo tōne cause ob-
tētū nullo q̄si bono fine nulla ve-
lut bona intētiōe faciēda. ut ponit
Aug. multa exēpla de vtroq; s̄.
de his que p̄nt esse bona 7 mala. 7
de his q̄ s̄m se sūt pctā. Et p̄cludit
q̄ ea que sunt peccata nulla bona
rōne. nullo tōne cause obtentū.

nullo quasi bono fine. nulla velut
bona intentione faciēda sūt. Et utiſ
Aug⁹ dictione qñ. 7 dictione ve/
lut. qz pctm nō pōt fieri bono fine.
nec bona intentione. qz non pōt esse
bonus finis nec bona intentio q in/
ducit ad pctm cōmittēdū. I3 aliqñ
h videat erronee opinionē hominū
Et pcludit idē mgt sniaz in palk.
c. 3. et. c. se. Et idē dicit scūs Tho.
2. 2. q. 44. arti. 2. Itē dicit san/
ctus Dyo⁹. in. 4. ca. de diu. no. q
illud qd est fm se malū ex genere
nullo mō pōt esse bonū 7 licitū. qz
ad hoc q aliqd sit bonū requiritur
q oia recte pcurrāt. Bonū enim
ē ex integra causa. malū aut ex sin/
gularibus defectib⁹. Et idē dicit
sanctus Tho. 2. 2. q. 110. arti. 3.
Usura aut mala ē ex genē. qz est
ptra ius naturale 7 ptra ius diu/
nū 7 ptra ius canonicū. nec ē da/
re aliqñ casū in quo usura sit lici/
ta. Et I3 repianf aliq casus in qui/
bus licet aliqd recipe vltra sortē.
de quibus in. c. pquestus. et in. c.
salubris. de vsurf. tñ in dictis casu/
bus nō est usura. I3 pma facie ba/
teant aliqd simile vsure. Vbi autē
ē vera usura semp ē mala. nec pōt
pmitti per ius nāle uel diuinū uel
canonicū. ut dicit Jo. an. in dicta
regula. pctm. in 3. et 4. ar. Cum g
usura ex genere sit mala. nullo mō
pōt esse licita nec aliquo bono fine
fieri. Eadē ratione cōsentire q iu/
rei fenerent ē in se malū. vñ nullo
bono fine fieri licet. nec ē inuenire

aliquē casū in q talis pfensus pos/
sit esse licitus. Esset. n. hereticus q
dicēt q deus dederit nobis. licētiā
ipsū offendēdi ex aliqua cā. Nam
cū pctm sit pcrariū deo tāq malū
bono. necessariū ē q sp deo displic/
eat seu deū offēdat. Vñ Aug⁹ in
omel. euāgelij Job. icipient. Di/
cebat ihs ad eos q crediderāt iu/
deoz. Si vos māseritis in fmone
meo veri discipuli mei eris. qd le/
git in sabbato ante dñicā i ramis
palmar. sic inqt. Nō g te⁹ quedā
pctā dānat. quedā iustificat 7 lau/
dat. Nulla laudat. odit oia. Et per
h pōt patere respōsū ad tertiū mo/
tū supra factū. Nā licz ppter scan/
dalū vitandū toleret malū. nō tñ
licet cōmittere aliqd pctm cā vitā/
di scandalū. ut in. c. q scandalica/
uerit. de re. iur. vbi dicit q vtilius
scandalū nasci pmittit q veritas
relinquat. Nā veritas dicit relin/
qui qñ deus ppter pctm relinquit.
Vñ dicit versus. Est veritas vite
doctrine iusticieq. Prīmū semper
bate. ppter scandala linque duo.
Nā ppter scandalū vitandū licet
abstinere a relictis puniēdis. Itē
ppter scandalū licitū est resistere a
p dicatione uel a doctrina. ut in. c.
qn. xi. q. 3. S3 veritas vite q est ut
quis nō faciat malū nunq est di/
mittenda pprop scādālū. ut dicto
c. q scādālicauerit. et in. c. magne.
S. pft. de voto. et i. c. 2. ad fi. de op.
no. nū. Et de hoc ē glo. ordinaria
que tradit dictam doctrinam. s. in

dicto. c. q̄ scādaliçauerit. 7 in. c. 2.
de tēpo. or. et in. c. nisi cū pridē. §.
pro grauiq̄ scādalo. de renū. 7 in
c. cōmessatiōes. 43. vñ. Et eandē
theoricā etiā tradunt voc. in locis
p̄dictis. Et re h̄ balz p̄ hosti. in
lū. de renū. §. cui. h̄. graue scāda
lū. Vinc̄ Hiero⁹ ad Ruffinū. Nec
cantū multitudo non parit errori
patrociniū. Pl⁹ dicit Imo. in di
cto. c. nisi cū pridē. §. p̄ grauiq̄.
quē ibi sequitur But. Dicit. n. q̄
qdā ē p̄itas iusticie iuris nālis ul
euāgelici. 7 h̄ nō ē reliquēda p̄p̄
vitandū scandalū. Quedā ē veri
tas iusticie iuris positui. 7 hec est
relinquēda p̄pter vitādū scādālū
dissimulādo uel differēdo uel pe
nā iusta cā tēperādo seu relarādo
7 etiā in certis casib⁹ p̄trariū sta
tuendo. ut in. c. proposuit. de p̄ces.
p̄ben. Et ibi p̄cludit But. q̄ veri
tas iusticie iuris nālis uel euāge
lici nō ē dīmittēda uel dissimulā
da p̄p̄ scandalū vitandū. Et h̄
probat But. isto mō. Tollē p̄sue
tudinē generat scādālū. 7 tñ p̄sue
tudo nō valet p̄ ius nāle seu p̄ ius
diuinū. ut in. c. si. de p̄sue. Hoc aut
p̄ nūc nō dispuo. q̄ satis ē q̄ nō
liceat p̄sentire malo ul̄ ipsū appro
bare p̄p̄ vitandū scādālū. Et h̄
etiā tenet scūs Tho. 2° 2° q. 43.
arti. 1°. vbi dicit q̄ p̄p̄ vitandū
scādālū nō ē cōmittēdum p̄ctm̄
mortale. imo nec veniale. nisi scā
dalū tolleret circūstanciā q̄ indu
cit p̄ctm̄ veniale. sicut est verbū io

cosū qd̄ est p̄ctm̄ veniale qñ absq̄
necessitate uel utilitate dicif. Si
aut̄ ex cā rōnabili proferat. nō est
ociofū nec p̄ctm̄. Nū qñ p̄p̄ vit
andū scādālū p̄ferf̄ p̄bū locofū.
nō ē p̄ctm̄ veniale. q̄ nō absq̄ uti
litate proferf̄. Vbi aut̄ nō desinit
esse p̄ctm̄ veniale. tūc nō est cōmit
tendū p̄p̄ vitandū scādālū. q̄
l3 p̄ p̄ctm̄ veniale nō tollat grā p̄
quā ē boīs salus. tñ p̄ctm̄ veniale
in q̄tum disponit ad p̄ctm̄ mortā
le cōmittendū vergit in detrimētū
salutis. Ita p̄cludit scūs Tho. in
fi. p̄allegati. c. 1. Et sic vult q̄ pe
catū mortale non sit cōmittendū
p̄p̄ vitādū scādālū. q̄ de neces
sitate salutis ē q̄ nō cōmittat aliq̄
p̄ctm̄ mortale. Et p̄ omne p̄ctm̄
mortale ducit ad interitū salutis
eternę. Itē q̄ non cōmittat p̄ctm̄
veniale qd̄ vergit in detrimētū sa
lutis et̄ne nisi sit p̄ctm̄ veniale nō
simpliciter p̄p̄ aliq̄ circūstā
tiā q̄ sublata p̄ctm̄ tollit. Cōsenti
re aut̄ malo ē p̄ctm̄ mortale sim
pliciter 7 fm̄ se. Nū nō licet ei p̄sen
tire p̄p̄ scandalū vitādū uel
p̄pter aliq̄ aliā cām ut s̄ dixi
p̄. meo iudicio in casu nostro nō ē
scādālū de q̄ debeat haberi p̄sue
ratio. Nam inter scādālū 7 scan
dalū faciendū ē differētia. ut dicit
ter. in dicto. c. nisi cū pridē. §. pro
gravi quoq̄ scādalo. de renū. Nū
nisi sit graue scādālū de eo nō est
curandū. ut ibi dicif. et in. c. 2° de
op. no. nūc. Dicitur autē scādālū

grauē qñ ex aliquo dicto ul' facto
uel signo multi offendunt. ita q
ex eius occasione trahunt in cō-
sensū pñi mortalis. ut dicit Hosti.
in sūma de renū. §. cui. p. graue
scandalū. Et tñ prop' tale scāda-
lū vitandū nō licet pñm cōmittē.
In casu aut nō nō pōt dici graue
scandalū ex eo qñ indei non cōdu-
cant. Item crimen vsuraz ē adeo
grauē qñ nō debet tolerari etiā sim-
plici pmissione prop' aliqđ bonū
qđ inde oriatur. ul' propter aliqđ
maius malū qđ inde vitēf. Et h
pcludit Jo. an. post quēdā fratrē
Birardū de Senis qui fuit sūm⁹
theologus 7 canonista maximus
in dicta regula. pñm. in 3. ar. vbi
pcludit qñ ptractus vsurarius nō
debet pmitteri prop' aliqđ bonū qđ
inde oriatur. uel ppter aliqđ maius
malū quod inde vitēf. siue loqua-
mur scđm ius nāle uel diuinū uel
canonicū. De iure. n. nāli non pōt
aliquo mō pmitteri cōtractus vsu-
rarius. qñ cū vsura sit ptra ius na-
turale. ut plene declarat Jo. an. ut
in dicta regula. pñm. in 2. ar. 7 p
sanctum Tho. 2. 2. q. 18. arti. p.
Uñ Cicero in 2. l. de offi. ad fi-
nē dicit qñ fenerari ē hominē occi-
dere. Cū igit ptractus vsurarius sit
ptra ius nāle. non pōt p illud ius
pmitteri. qñ nō pōt facere p seipsum.
Et ex hoc etiā sequitur qñ non pōt
pmitteri p ius diuinū. cum ius na-
turale sit derivatū a iure diuino.
ut sit necesse qñ quicquid ē ptra ius

naturale sit etiā ptra ius diuinū.
Ad h ē bonus tex. 6. dist. §. his ita
Uñ etiā ius diuinū nō pōt pmit-
tere ptractū vsurariū prop' aliqđ
bonū qđ inde sequatur. qñ h ēēt ptra
seipsum. S; deus nō pōt facere ptra
seipsum. Uñ apłus. 2. Thimoth. 6.
Fidelis ē deus : seipsum negare nō
pōt. Et plene circa hoc allegant i
responsionib⁹ quas feci ad cōsiliū
magri Baluani. in quib⁹ pclusi qñ
deus nō pōt dispēfare qñ exerceat
ptractus vsurarius. qñ h esset fa-
cere ptra seipsum. De iure canonico
etiā similis ē dicendū qñ ius cano-
nicū nō debet pmittere ptractū vsu-
rariū etiā simplici pmissione qñ ap-
pellat dissimulatio propter aliqđ
bonū qđ inde oriatur. ul' propter aliqđ
malū qđ inde vitēf. Nā videm⁹ qñ
ius canonicū de facto nullo mō
pmittit ptractū vsurariū. qñ penā
cōminat 7 infligit fenerantib⁹. ut
p3 in. c. qñ in oibus. de vsuris. et in
c. qñ. de vsurj. in 6. et in cle. i. eo.
ti. Plus dicit Jo. an. qñ ius cano-
nicū nō posset pmittere ptractū vsu-
rariū etiā simplici pmissione qñ ap-
pellat dissimulatio uel tolerātia.
quia hoc est ptra vetus 7 nouū te-
stamētū. Et h probat in. c. sup eo
de vsurj. vbi pcludit qñ quilibet est
prohibend⁹ ne pro redimēda vita
captiui vsuraz crimine inuoluatur.
cū tñ illud sit potissimū bonum qđ
posset prouenire ex vsurj. Uñ ibi
probat⁹ qñ non ē licitum cessare
a prohibendo ne vsura exerceatur

quodcūq; bonū sit illud qd sequit̃
ppter fenus. ut quodcūq; malū sit
qd vicef. ppter fenus. Et ppter h
sequit̃ qd Archi. nō bñ dixit in. c.
bac ratione. 31. q. 1. vbi colligit ar/
gumētū qd qñq; multi mali. puta
vsurarij 7 alij qui nō pñt coerceri
prop̃ scandalū pmittendi sūt. Nā
nō est verū qd sint pmittēdi etiam
simplici pmissiōe. cū talis pmissiō
sit p ius nāle diuinū 7 canonicū 7
contra vetus 7 nouū testamētū.
Et de h ē tex. ap̃tus in dicto. c. sup
eo. Nā frater Birard⁹ de Senis
7 Jo. an. veni⁹ dicere. Tñ Archi.
non se firmat s̃ tñ colligit argu/
mentū. ut pōt patere ex eius ṽbis
que. s̃. retuli. Et pcludit dict⁹ frat̃
Birardus 7 Jo. an. in dicta regu/
la. p̃ctm̃. qd in dicto p̃tractu nō co/
dit disp̃satio. qz non potest vitari
maius malū sp̃iale q̃ sit cōtract⁹
vsurari⁹. Nā est grauissimū crimē
prop̃ quatuor. Primū. qz vsura/
rius p̃tēnit reū audaci⁹. 2. qz con/
temnit naturā exp̃ssius. 3. qz con/
tēnit scripturā veterē. 4. qz p̃tem/
nit iura diuini. Contēnit nāq; vsu/
rari⁹ reū audaci⁹. qz cū in oib⁹
p̃ctis que sūt p̃tra mandata dei hō
verecundē 7 erubescat. in isto pe/
cato q̃tūcūq; sit exp̃sse p̃tra man/
datū diuinū nō videt̃ verecundari
s̃ potius gloriari. ut in. c. quia in
oib⁹. de vsur. 2. dixi qd cōtemnit
naturā exp̃ssius. qz vult qd nume/
rabilia sicut tenari⁹ cōtra naturā
supualeāt suo numero. 7 pondera

bilis sicut aurū supualeāt suo pō/
teri. 7 mēsurabilia sicut frumētū
7 vinū supualeāt sue mēsure. Nā
bñ dictū est qd p̃temnit naturā ex/
p̃ssius. 3. dixi qd p̃tēnit scriptu/
rā veteris. qz eā videt̃ p̃temnere
prop̃ infidelitatē que ē opp̃osta
fidei quā in baptisimo p̃fessus est.
Nā si p̃fecte crederet. impossibile eēt
qd p̃tra reū 7 scripturam ipsius sic
a p̃te 7 inuerecūde p̃cederet. Itē p̃
scripturas vtriusq; testamēti solēt
tales p̃tinacit̃ asserē qd vsura non
sit p̃ctm̃. cōtra qd emanauit de. i.
de vsur. Istud autē pōt adaptari
indeis feneratorib⁹ in q̃tū exercēt
vsuras cōtra prohibitionē veteris
testamēti. s̃ cetera p̃cernūt magis
xp̃ianū egercentē vsuras. 4. dixi
qd vsurari⁹ p̃tēnit iura diuini. quia
p̃tra ius nāle diuinū 7 canonicū
continue pseuerat in isto crimine
vsq; ad mortē. Et prop̃ hec p̃clu/
dit Jo. an. post frat̃ Birardum
de Senis. in p̃eallegata regula
p̃ctm̃. in 3. ar. in fi. qd ius canoni/
cum nullo mō debet p̃mittere cō/
tractum vsurariū etiam simplici
p̃missione solā penam indulgēte
prop̃t aliquod maius malū vi/
tādum. quia regulariter loquen/
do nullum est maius malum con/
tractu vsurario quod per ipsū va/
leat vitari. Non obstat qd ecclesia
tolerat prostibula. ut in. c. inter
opera. de spon. Nam ecclesia to/
lerat simplici p̃missione causa
vitandi maius malum sp̃itūale

Tū Aug⁹ in s^mone de ordine di-
 cit. Aufer meretrices de reb⁹ bu-
 manis turbabis oīa libidinibus.
 Et p⁹ sanctū L^o. 2°. 2°. q. 10. arti.
 11. S³ maius malū q⁹ sit vsura
 nō pōt vitari. q⁹ regularit nō repit
 maius malū qd⁹ prope ipsam pos-
 sit vitari. 7 maxime q⁹ mala que
 vitant⁹ cōtractū vsurariū ut plu-
 rimū sunt tpalia. 7 similit⁹ bona q⁹
 solent seq⁹ ex p⁹tractu vsurario sūt
 tpalia. S³ nō debet p⁹mitti seu to-
 lerari malū spūale propter vitan-
 dū malū tpale uel p⁹sequendū bo-
 nū tpale. ut dicit scūs L^o. 2°. 2°.
 q. 10. arti. 11. 7 dicit in p⁹cedēti du-
 bio post p⁹ncipiū. Ex quib⁹ infe-
 ro q⁹ si nō ē licitū tolerare iudeos
 sub dissimulatione. multo minus
 licitū ē cū eis pacisci ut fenerent⁹ p⁹
 minorib⁹ vsuris. Tū dñi tpales
 grauit⁹ peccāt sustinentes q⁹ iudei
 in suis ciuitatib⁹ fenerent⁹. Nā ta-
 lis tolerātia est p⁹ius nāle 7 p⁹ius
 diuinū 7 p⁹tra ius canonicū. 7 re-
 maxime offendit. q⁹ istud crimen
 valde copiose exerceat 7 semp⁹ reci-
 pit reiterationē. Nō g⁹ mirū si bel-
 lis affligimur. q⁹ re⁹ solet corru-
 ptos hominū mores bellis emen-
 dare atq⁹ p⁹terere. ut dicit Aug⁹ i
 p⁹. li. ca. p⁹. de ciui. dei. Tū hortan-
 di sunt oēs ciues ut buictā graui
 crimini nullo pacto assensū p⁹teāt
 sed oībus viribus 7 omni ingenio
 buictā graui malo resistāt. Tunc
 enī teo cruentas victimas cedim⁹
 qñ vsq⁹ ad sanguinē pro veritate

certamus ut dicit Aug⁹. li. 1°. r^o. de
 ciui. dei. c. 4°. Nō hō teo p⁹ciosū sit
 huiusmodi sacrificiū. ipse nob⁹ te⁹
 demonstrat q⁹ p⁹onfa redēptione
 tale sacrificiū esse voluit. Itē Ci-
 cero li. p⁹. de offi. dñi tractat qud⁹ in
 euertēdis recipiēdisve vrbib⁹ agē
 dñi sit. in fine sic inquit. Dio iusti-
 cie honestatiq⁹ adterescet ut eam
 cōseruet q⁹uis grauit⁹ offendat.
 mortēq⁹ appetat potius q⁹ reserat
 illa que dicit. Nec sibi aut sue vrbī
 p⁹sutū putet si iudeos p⁹ducerint
 aut q⁹ p⁹ducant cōsensū p⁹buerint.
 Audi qd⁹ dicat sanct⁹ Eusebi⁹ de
 p⁹paratione euāgelica. li. 4°. ca. 6°.
 Omne qd⁹ bonū ē nō p⁹desse nō
 pōt. 7 ecōtra qd⁹ malū ē. i. sicut bo-
 nū nō pōt nō p⁹desse. ita etiā ma-
 lū nō pōt nō nocē. Itē eodē li. ca.
 11. Nec bonitatē nocē. nec p⁹au-
 tatē p⁹desse seu iniurare vñq⁹ posse
 Nā ut nō potest caliditas ut ait
 Plato frigiditatē inducē nec fri-
 giditas caliditatē. sic nec iusticia
 nocē pōt. Itē m⁹gr⁹ sūiaz li. 3°. dis.
 38. ca. p⁹lt. in fi. inquit. Nonnullis
 errare aliqñ p⁹ofuit. s³ in via p⁹dū
 nō i via mori. Hoc ē aliqñ p⁹ofuit
 errare in via p⁹dū. q⁹ qñq⁹ quis p⁹
 talē errozē euadit inimici. uel ali-
 quādo casū sibi nocinū. sed errare
 in moribus nūq⁹ fuit vtile. q⁹ pec-
 catum ē. S³ audi qd⁹ dicit Cicero
 in 3°. li. de offi. sub ca. vbi ponit ex-
 culationes. cur turpia aliqñ fiāt
 ut turpia nō videāf. vbi sic dicit in
 fi. Nūq⁹ igit⁹ est vtile peccare. quia

semp est turpe. et qui semp est bone-
 sti viz bonu esse semp e utile. Itē
 in tertia padoxa. peccare certe li-
 cet nemini. Quid aut nō licet id hoc
 vno tenet si arguit nō licē. Id si
 quidē nec maius nec minus vnq̃
 fieri pōt. qm̃ in eo pctm̃ est si non
 liceat. qd̃ semp vnu et idē ē nec ali-
 quādo licet. Itē erubescere si credis
 vnq̃ malu esse utile. Non. n. pctm̃
 pōt nō nocē. s. p̃sentire malo pctm̃
 est. Vñ non poterit tibi nisi nocere
 si p̃sentis q̃ iudei p̃ducant. Unde
 Aug⁹ li. 5. de ciui. dei. ca. 12. di-
 cit q̃ deus fecit hominē rationale
 animal. qui cū peccantē nō impu-
 nitū esse p̃misit nec sine misericor-
 dia dereliquit. Item li. 8. ca. 1. in
 fi. sic inquit. Patientia dei ad peni-
 tentiā inuitat malos. sicut flagel-
 lū dei ad patientiā erudit bonos.
 Itemq̃ misericordia dei fouen-
 dos amplectit bonos sicut seueri-
 tas dei puniēdos corripit malos.
 Placuit quippe diuine p̃uidentie
 preparare in postē bona iustis qui-
 bus nō fruēt iniusti. et mala im-
 pijs quib⁹ nō excruciant boni.
 Vñ etiā sanct⁹ Leo papa in ser-
 mone sexto. de natiuitate domini.
 Quid est aut dilectissimi pacē h̃re
 ad teū nisi velle qd̃ iuter et nolle
 qd̃ prohibet? Si. n. būane amici-
 tie pares aios et similes expectunt
 voluntates. nec vnq̃ diuersitas
 morū ad firmā pōt venire cōcor-
 diā. quō diuine p̃ticeps erit pacis
 cui ea placēt que deo displicent. et

bis appetit relectari quib⁹ illum
 nouit offēdi? Iterū. Nā si in pro-
 genie carnali et stirpe terrena cla-
 ris parētibus genitos vitia male
 pueritacionis obscurāt. et ipso ma-
 iorū suoz lumine soboles idigna
 confundit. in quē exitū veniēt qui
 propter amorē mūdi a generatio-
 ne xpi nō metuūt abdicari. Si aut
 ad humanā p̃tinet laudē ut patrū
 decus in prole resplendeat. quāto
 magis gloriofū ē ex deo natos in
 auctorū sui imagine refulgē et illū
 in se qui illos generauit ostēdere?
 hec ille. Vñ si dei inimici eē nolu-
 mus. si amici et filij eius esse res-
 teram⁹. id velimus et faciam⁹ qd̃
 vult. et oio fugiamus quem nō vult.
In supioribus aut allegationib⁹
 in quibus respondi ad p̃siliū magi-
 stri Saluani dixi quēdā buius ci-
 uitatis grauiū peccare. et pro p̃sen-
 tientib⁹ de tere reputari nisi apud
 dñm instēt q̃ iudei etiā de castel-
 lis expellant. quia error cui nō re-
 sistit approbat. et veritas cū mi-
 nime defensa opprimat. Negligē
 quippe cū possis p̃turbare pueros
 nihil aliud est q̃ fanere. nec caret
 scrupulo societatis occulte q̃ ma-
 nifesto facinori definit obuiare.
 Iterū. Consentire videtur erranti q̃
 ad refecāda ea que corrigi debent
 nō occurrat. S. dis. error. et. c. quid
 eum prodest. et. c. p̃sentire. et. S. S.
 dis. faciētis. et. i. c. sic dignū. de bo-
 ni. Nūc dico q̃ si aliquo casu ab
 illustrissimo dñio Venetiap̃ h̃ nō

posset impetrari. s. q. iudei nō pos-
sint fenerari in castris. Prores te-
nentur eis prohibere sub magna
pena ne mutuēt ad vsuras in hac
ciuitate. 7 q. nullo mō liceat h. fa-
cere ptractū uel recipe pign⁹. Nō
enim habēt licētiā a dñio fenerā-
di in ista ciuitate. Si enim illi qui
recipiūt pecunias ab eis mutuo
mitterēt ipsimet pignora p nūciū
propriū. rariū mutuaerent iudei
sub vsuris. 7 sic reus nō tantum
offenderet. Quā pretores tenētur
banc inhibitionē facere iudeis 7
etiā xpianis pueniētib⁹ re pigno-
re in hac ciuitate. ex quo iudei nō
habent licentiā fenerādi h. al. gra-
uiter peccant pretores hoc nō fa-
cientes. ut in iuribus pallega⁹. 7
i. c. ita plane. et in. c. a malis. et i. c.
recedite. in fi. 33. q. 4. Ex quo enim
ius nāle diuinū 7 canonicum nō
pmittit tales tolerari. illi qui tole-
rant cū possint prohibere grauer
peccant. 7 offendunt ius natura-
le diuinū 7 canonicū. Laus deo

Ex litteris Reuerēdissimi domi-
ni Frācischi Cardinalis Venetia-
rum sancte Romane ecclesie vi-
cecancelarij 7 episcopi Veronen-
sis directiuis dñis duodecim et
quingenta rei publice Veronē.
reputatis.

Sed quo ad materiā iudeorū pro
quibus pducendis licentiā petiū

ut fenus exerceāt. hoc pro vestra
prudētia scire debetis non esse in
potestate nostra neq⁹ alteri⁹ vinē-
tis in ea re votis vestris satisfaccere
obstante dei 7 dñi nostri prohibi-
tione. cui ex necessitate salutis ois
aīa veluti ei⁹ sublimi potestati sub-
dita obedire tenet. Qui licz forte
in aliquib⁹ ciuitatib⁹ admitti vi-
deant. id nō tam ex licētiā q nūq⁹
dat q ex qdā dissimulatione per-
transit. sicut cōtingit in aliquibus
alijs in quib⁹ nullo iure nulla bo-
nestate licentia talis pcedi potest.
Verū auctoritatē absoluedi coi-
tatem sup ea re re preterito. vica-
rio nostro trāsmittimus 7c.

Datum Rome. iij. nouembrijs
M. cccc. xli⁹.

